শক্কলপদ্মঃ

অর্থাৎ

শ্বতদেশস্থ সমস্ত কোষাশেষশাস্ত্র সন্ধলিতাকারাদিবর্ণ ক্রমবিন্যস্ত শক তল্লিদ নানার্থ পর্য্যায় প্রমাণ প্রযোগ ধাতু তদনুবন্ধাভিধেষ সহিত তত্তচ্চ্চ প্রসঙ্গোথিত বেদ বেদান্ধ পুরাণেতিহাস জ্যোতি স্তন্ত্রাখ্যান কাব্যালন্ধার চ্চ্নণঃ প্রভৃতি নাম লক্ষণোদ্ধাহরণ এঘ্রণ রোগনিদানৌষধ্ব মূ গ্রুক্ত ব্যবক্ষানি সংযুক্ত সর্বদর্শন মন্ত্রানুসারি সংস্কৃতাভিধানগ্রন্থ

তত্ত্

পঞ্চম কাণ্ডঃ

রাজশীরাধাকান্তবাহাদুরেণ বিরচিতঃ

১৭৬৬ ষট্ষষ্ট্যধিক সপ্তদশশত শকাব্দে কলিকাতাখ্যনগরে শ্রীপুণিক্ষক্যাগেন মডাঙ্কিডঃ

्त्र (त्रकः। यथा। वर्गाटकात्र उकारत्रीः द्राप्त्यः। इंडि क्लाश मःकिष्ठ সারব্যাকরণে।। রেফাৎ কারন্ট। ब्रेकातः। इंडि পुक्रियाकोमूनी ॥ म ज् मश्रविः न हनवर्तः। उत्माहाः वन इनि मूर्का। इंडि मूक्तवाष्त्रा क्त्रं १। 🗱।। उन् । स्क् भ॰ यथा। (त-कक् इक्नाशांकि अ अनी हर में व्छ । बेळविनु झ को इर भक्षा वाञ्चकः मन्।। भक्षक्रीते स्वरं वर्गः बिविन्तु गरिउ गरो देवि काम-(वन्ड्रिके भवनः ॥ 🗱 📙 उन्। (न थन भू होस्त्र। यथा। मक्क उः अ खनी রেথা বানাদক গভাপ্যধ:। भून দক্ষণতা দ্বেধা ততো হংশা গত্য লেছতঃ।। ভবানী শঙ্করে। বহি ভাষু ভিছৱি নিত্যশ:। অভনাতা বুধ্বৰপা মহাশক্তিঃ পুকীৰ্ত্তি।। ইতি বর্ণোদ্ধারতন্ত্র•॥

" পু॰ পাবকঃ । তীক্ষঃ। ইতি নেদিনী॥ কানবিহিঃ। ইতি শব্দ বিদ্বাবলী॥

देश्यः क्री (दगः। इत्राभवः॥ देक क बारम्॥ जाभरत्। इत्रिक्ति-क्ल्रज्ञनः॥ बारम्। ब्रह्मान्तिक्रम्न-अ क बाकेविक स्पार्क दानक्षे। देकिम्ग्रीमानः॥

ब्रकः ब्री बद्धमः॥ छामुः॥ शाहीः नामनकः। इंडि (मिन्नी ॥ शद्मकः ।। मिन्तूद्र ।। हिकूल । ইতি द्राक निर्विष्टः ॥ भारतीयक् मध्याज्ञाज्ञ गंज थाज्वित्नयः। ७८ शर्यशयः। क्षित्र २ वामृक् ३ (वा विष्ठ १ व वामु १ ६ क-ভঙ্গ ৬ শোণিত প । ইত্যমর:।। भवस्रात्रः ৮ (त्राह्डि) त्रक्रः) । देखि मद्मत्रज्ञावली ॥ कीलालः ১১ व्यक्षकः रेश्न्याधियः २० वतः २८। ইতি দুর্টাধর:॥ ত্বপ্র• ১৫ শোণ• ১৬ (वार्रः) १ प्रमंबः १४ । ই छ दाबः निर्घण्डः ॥ 🗱 ॥ व्यथ त्रक्रमः अक्रमः মাহ। যদা রসে। যক্ষাতি তত্ত্র রঞ ক পিত্ততঃ। রাগ পাক্ষ সংপ্রাপ্ত म ভবেদুক म॰छकः ॥ त्रकः मर्ब मद्रीत्रष्ट्रः कीवम्याभाद्र উख्नः। শ্ৰিপা গুৰু চলা স্বাদু বিদৰ্শা পিত্ত ব ডবেৎ।। জীবস্যাধার উত্তম ইতি । যত আহ। জীবো বসতি সর্বমিন্ দেহে তত্ৰ বিশেষ ত:। বীর্য্যে রক্তে भारत यिमन् कीरा याजि कयः कः गाहि ।। वीर्य्य द्राकु मान ह **म**-ু<u>রীরু</u>ারুম্ভকে । ব্রাণ্টটোক্ত পরিমাণ नित्ठ मूर्क बीरा वनित नज् पूर्ह भुवृष्क बुक्रमावरना भरममा देववर्षा प्रानिक । भिडवज्यव्य । यस

ख्यिति छ। थः ।। # ।। ख्यं त्रक्त मार् । यक् श्री हा ह त्रक्त मार् । यक् श्री हा ह त्रक्त मार् मार्थः व्याः व्रिकः । व्याः व्रिकः । व्याः व्याः व्याः ।। व्याः व्याः व्याः व्याः ।। व्याः व्याः व्याः व्याः ।। व्याः व्याः व्याः ।। व्याः व्याः व्याः । व्याः व्याः ।। व्याः ।। व्याः व्याः ।। व्यः ।। व्याः ।। व

রক: প্ লোহিতবর্ণ:। ইউ,সর:॥ স্বসূত্র:॥ হিজ্জা:। ইতি রাজ-নিঘণ্ট:॥

बकः वि व्यन्त्रकः ॥ नीन्यादित्र क्षित्रः ॥ त्यादिकः ॥ देखि द्यपिनी ॥ कीषात्रकः ॥ देखि व्यपिः ॥ क्षः ॥ बक्षत्रविद्धित यथा। त्यापात्रि द्यो म कीका म् जाम् अस्त्रम उक्षकाः ॥ खाद्ध मृत्याभ थरिता व विष्तु १८ स्र-खाद विन्द्रवः ॥ प्रशायत्र बिख्याम्-खाः म मिन्स्त थाउवः ॥ दिस्तृत्वः स्वाः म मिन्स्त थाउवः ॥ दिस्तृत्वः ॥ मानिक्षः रूपम प्रश्लुष्ठ्यी मृक्ष मक्षिः द्या मू थः ॥ प्रश्लुष्ठ्यी मृक मक्षिः व्या मू थः ॥ प्रश्लुष्ठ्यी मुक्त मक्षिः ॥ व्या मू थः ॥ प्रश्लुष्ठ्यी मुक्त मक्षिः ॥ व्या मु थः ॥ प्रश्लुष्ठ्यी मुक्त मक्षिः ॥ व्या मु थः ॥ प्रश्लुष्ठ्याः ॥ स्र मुक्त किःम्यः कात्माक कवा वस्त्रक भाष्टेनाः ॥ कन्यस्ति ।

পল্বৌ ॥ ভাষ্ল রাগো নঞ্চা-লক্তক রক্তচন্দ্র ৷ ত্রেতা নথক্ষ **उत्कब धर्म (त्रोनुत्रमान्यः ॥ 🕸 :**। ব্লক নীল বাচকানি যথা। লোহত नीलो भूइत एति विकन कमण कृष ब्रङ्गानि । मिन्तृब ज्यालार्भनं, धन-ख्रियास्त्राजिनी मनानि ॥ यथा । श्र-इतः नमाकानयाः। इतिः म्र्रान् क्ष्याः भ्वकतः भ्वान विभिष्टेवक-(याः। कर्मः) भा भागीयामनायाः। क्षत्रव (देविहाल न्यूनी नार्याः । नि-नमृत ज्याः भिनम्त्रानकात्र शक्रायाः। उदेशन मूटकृष्ट मार्मिनीवद्रायाः। श्मक्षरगण्चि भार्थरयाः। व्याद्धाकिनी-দল পদ্মপত্র পুটকিন্যো:। কম্লা-বিপ পদ্মশৌ নাগজিৎকান্ত সূর্য্যত্ত ।রত্মাকর বর ত্রীক: সদাধিকম**ল**দুচ **ভি: ।। कमनाधिश शामालो मूर्य्य** कृष्भे। नागिकेट गक्रा नागम्भ-क्वी ह। कान्डः कमनीयः कः कलः **७म**्राञ्च । भृग्रे : भ्र्रि । ख्रा च भण्ड ॥ अरा जिन्तुत मुख्डा **उ। कल**यन् কমল শুিষ•া বৃট্ট শোভন তামুশ্রি र्वत्राष्ट्र चाति नीविजिः॥ अव मूर्मः न्त्रार वर्ष्य विष्यमृति मीविकिः। भूगम भू नहार कन्डान भिज-ही । भारता बक (थक वाहकानि যথা। রক্ত খেতৌ হরি পুটি পুরুর শতপত্র সূর্য্কান্তারঃ। নবহংস ম-क्ष्युप्तर्क त्मापत्राः कमन कीना-र्वा इति कम् म्य्रायाः । मृहिः त्य उ दियानद्रत्याः। भूद्रद्रः जनः পদ্মধো: । শতপত্ৰ হ সপদ্মধো: ्रे मूर्यकान्डः मुहित्क मूर्यव्यकारम ूह् । ्यद्वः भुद्गात्रुक्त्याः। नवरु नः नवहरंत्र भुकागुन्तग्रीहराज्ञहाश-चाः (चक्नार्य क्रिक्नी ह । चकः म्हिक मूर्व ह्याः। कंभल बनायुक-याः। कोनानः बनद्रक्रयाः॥ मृ क्रुइानि डि डांता ब्राइनाए ब्रहा॰ শুকৈ:৷ জলেভ্যে জন্ম শোভাভি: সরোজ অমুদারিভিঃ ॥ ভানোঃ পর্যাৎ সুজ্দুরাণিভি: ॥ #॥ সিত রক্তৌ থথা। রবি মিত্র চন্দুঃ त्रविज्नाग्रह। जानुत्रज्ञः भ्रांत्रकाङ्ः রবি পদারাগৌ চ। অগ্রিরত্ব সূর্য্য-कारण भी भगवाताको है। ब्रहार श्रुकः प्रस्वराज व्यथ्यकः। बन्ब 'শোভা মলজা চাসৌ শোভাচেত্তি পক্ষে পদাকান্তি:। এব সরোজা রিশোভা সরে:জম্পর্জিশোভা

বিকল্পলভাষা ২ শ্লেবস্তবকে উ-फ्रिकेवर्गन नाम > क्रम्भ ।। व्रक्तः भू वामानवृक्तः ।। वस्तव्यकः ॥ तकरेषः ॥ अनुद्राभी । इंडि (मिरिनी ॥ वित्नारी। इंडि मद-ब्रज्ञावनी ॥ ब्रक्जमिशुः ॥ ब्ररेकब्रखः । ইতি রাজনির্ঘণী: ॥ রক্তকন্দঃ পু॰ বিজমঃ।ইতি হেম-**इन्द्रः ॥ त्राज्ञभना ७: ॥ त्र**कानुः । ्ठि तु कि निर्घण्टः ॥ রক্তক্দল: পুণ পুবাল। ইতি তি-

কাওপেষ:॥ तककमनः क्षा तकवर्तारभनः। তৎপর্য্যাयः। কোননদ ২ রক্তা-स्त्राबः ७ व्यक्गक्नवः ४ (मान्य-मा (दहाकार भन । अ बाद विनरः १ রবিপুরণ ৮ রক্তবারিজ ১। অস্য खनाः। कर्रेद्वः। जिक्कद्वः। सध्द्रद्यः । निनित्रद्वः। त्रक्तत्वारहतद्वः। পিত क्क वा**उ ग**मनवुः। गष्ठर्भग काद्रगञ्च । वृष्ठाञ्च । ইতি द्राञ निर्घण्डः ॥

त्रक व्यवः क्षी त्राकृष्ट भवः। यथा। " जिल्ला छक कुर्न व अस्तिम मृग- ভি:। অর্থেদ্বলি রাজান মস্তেণ দিল সভন: ॥ ইতি পাম্মোভর খণ্ডে ১০ অধ্যাম:॥

त्रक्तिवीत्रकः भू॰ लाह्उवर्गकतः वीत्रभूत्रवृक्तः । नान्कतन् इंडि हिन्तिज्ञात्र । उप्पर्यग्रः । त्रक्त भूत्रवः २ भाष्णक्षत्रमः ० हजीकत्र मः ८ क्तः ८ ज्ञम् विश्वः । विद्यापन् । विद्यापन् । विद्यापन् । विद्यापन् प्रवृत्वि क्ष्रिं वित्रवेशः । विद्यापन् वित्रवेशः । वित्

त्रक्रकाञ्च। जी त्रक्रभूनर्नेवा । ইতি त्राक्रनिर्घण्डः॥

व्यनात्रः ७। ३७ कि विषद्भः॥

রক্তকাপ্ত ক্লী পত্তক্। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ॥ লোহিতবর্ণদাক্ত ॥ রক্তক্রমুদ্ধ ক্লী রক্তকৈরবং। ইতি জটাধরঃ ॥

রক্তসমূনঃ পু॰ পারিভদুঃ॥ ধ্রন-বৃক্ষঃ। ইতি রাজনিূর্ঘণ্টঃ॥

त्र ज्यान ।। श्री त्र क्षेत्र । इंडि त्र ज्ञानियं है: ॥ श्री गर्कः । इंडि त्र ज्ञाना ॥ त्रक्रिकत्रद्रः क्री त्रक्रमपूर•। ইঙি कटापतः॥

রক্তকোকনদ॰ ক্লী রক্তোৎপল ﴾ ইতি জটাধর:।।

त्रकथितः भृ तक्वर्गथितिवृक्तः। उट्ट भग्रायः। तक्रमादः २ मुमादः ० जानुमाद्रकः ८ दक्ष्णणाः ६ दा-क्वितः ५ क्ष्रताहनः १ यूभक्रमः ५ः अमुक्तिः २ अकः २० । अम्र । खग्रिकः १ प्रेक्ष् । क्षायवः। खक्षः। विक्षे । प्रेक्ष् । क्षायवः। खक्षः। विक्षे । यामवाजाम् वाज्वा ज्ञ ज्ञ नाणिष्कः। ইति ताक्षनिर्षणेः॥

রক্তগন্ধক জী বোল । ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ।।

রক্তলা: পুণ জীণা রক্ত জন্তলারো গৃঃ:
। তস্য নিদানাদি গুলাশবে দুষ্টব্যুণ
।। তস্যোবধা যথা। দ্বিজয়ন্তী কি
কটুকা হুর্ণ পীতা হরেছিব। তিলাকাথেন সংযুক্তা রক্তগুলা জিয়া হর
।। ইতি গাৰুডে ১৯৬ অধ্যায়: ।।

রক্তম: পু॰ রোহিতকবৃ**ক্ষ:।ইতি**' জটাধর:॥

রক্তমী জী দ্রাবিশেষ:। গাঁঠিযা। বিশালোকী রক্তমী রক্তপিত্র

राष्ट्रिक्ति स्वातिक विकास

ज्ञकान्सनः ज्ञी ज्ञक्वर्गानस्यः। उट-পর্য্যায়ঃ। তিলপণী ২ পত্রাঙ্গু ৩ त्रक्षन १ व्यवस्थान १ । इन्यान १।। তামুসার ও তামুবৃক্ষ: ৭ চননে ৮ । ইতি রর্মালা ॥ লোহিত ৯ শোণিতচন্দন > রক্তসার >> **ভারুসারক)**२ कू पुठन्ति : ১৩ আ ,র্র্ড-দেন ১৪'। ইতি রাজনিঘট:॥ রক্তাঙ্গণ ১৫ পুরালফ্রা ঠি ইতি ভাবপুকাশ্যা অস্ট্রীজনাঃ। অতি भी उनव् । जिक्क व । देक नगः তাসুদোষ ভূত পিত্ত কফ কাস জ্য ভাষি জন্ত বমথু ত্যা নালি-ত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ অপিচ ।রক্ত পীত গুৰু মাদু ছর্দি ভ্ঞা-সু পিত্তহ্ং।পিত্তনেত্র হিত• বৃষ্য• জুর বুণ বিষাপহ•।। ইতি ভাব-পুকাশঃ।। অন্যচ্ন। রক্তপিত্তহর• दनाः हक्षुषाः बङ्गहन्स्नः। इंडि ব্রাজবল্লভঃ !!

त्रकिविकः भू कृभिविष्मसः। त्रा-कृष्ठि। इठि ভाषा। उट्भर्यायः। कानः २ अठ्यानः २ कानम्नः ८ अठिमीभ्यः ६ भाक्षात्रः ५ अग्नः १ मारुकः ৮ भारकः १८विद्याः। भूकाः स्वत्रकः । क्राप्तः। भूकाः।

(वाश्रव्धकष् । तमनियामकष् । तमायनप् । ইতি রাজনির্ধ । । तक्र हुन की मिन्मू त । ইতি হারা-वनी ।। तक्र वर्ग हुन भावक्ष ।। तक्ष कक्ष कः भू । जुना गः। ইতি রাজ-নির্ঘণ ।। तक्ष वर्ग कक्ष भावक्ष ।। तक्ष किन्दाः ।। तक्ष वर्ग किन्दा । ইতি मन्द-भाना ।। तक्ष वर्ग किन्दा गूर्क वि ।। तक्षिणी जी तक्ष वर्ग विण्णे भू तक्ष कः । उर्द्श वर्ग । सक्ष वकः २ । ইত্য-भतः ।।

রক্ত ও: পু॰ শুকপক্ষী। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ।। লোহিতমুখ্যুকে জি ॥ রক্ত ওক: পু॰ ভ্নাগঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥

রক্তৃণা স্ত্রী গোদ্ত্রিকা। ইক্তি ুরাজনির্ঘণ্টঃ॥

রক্ত ত্রিব্ধ স্ত্রী রক্তবর্ণ ত্রিবৃতা। লাল্ তেউড়ী ইতি ভাষা। তৎ পর্য্যায়ঃ । কালিন্দী ২ ত্রিপটা ৩ তামুপুল্লি-কাও সলবর্ণা ৫ মসূরী ৬ অমৃতা ৭ কাকনাসিকা ৮। অস্যা গুণাঃ। তিক্তবুং। কটুল্বং। ইফল্বং। রেচ-নিম্বং। পূহণী মলবিপ্ত স্ত্রহারিবুং। হিতকারিল্বঞ্চাইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। রক্তদন্তিকা স্ত্রী চিগুকা। যথা।

মহাসুরান্। রক্তা দন্তা ভবিষ্যন্তি माजिमी अमृत्माभमाः ॥ ज्ञा মা॰ দেবতাঃ ৰূগে মৰ্ত্যলোকে চ মানবা: I স্তব্ভো ব্যাছরিষ্যন্তি স তত রক্তনন্তিকা ।। ইতি মার্কণ্ডে-यभूत्रात (प्रवीमाश्राज्य) ॥ त्रकरना जी ननिका॥ विविज्ञिका । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। त्रक्रिक् भू जी काभाजः। ইভি क हिए।। त्रक्रवर्गहक्कृ विभिष्ठे वि।। त्रक्तराजुः भ् रेगतिकः। इंजि कि त्रक्रमल्लयः भ् वामाकंवृक्तः। इंजि কাওশৈষ:।। ভামু-। ইতি রাজ-निर्घरिः ॥ त्रक्तवर्गधाजूमाज्यः ॥ त्रक्रनानः भः जीवनाकः। इंडि ब्राजनिघकः॥

রক্তগাসিকঃ পু॰ পেচকঃ।ইতি শব রহাবলী ৷৷ লোহি ত্নাসাযুক্তে .বি

রক্তপানকর্ত্তরি ত্রি॥

রক্তপত্রিকা জী নাকুলী ॥রক্তপুন-र्नेता। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ লোহিত-পত্ৰগু 🏻

त्रक्रभनी जी क्षून्त्कविष्णवः। यथा 📗 কারিকা। ইতি জটাবর:।।

द्रक्रभयः भू ही द्रक्रवर्गकरण् ७८ भगापः । त्रङ नरताक्रः । ॥ धाक्तपः ॥

রক্তোৎপল ২। কোকনদ ৩। ইত্যমর:।। অস্য প্রমাণ বথা। रेयवा ननि काडार्याः (१३) म-क्वहिका। वत्रा ख्यक्टा ह দ্বিভূদ্ধা গৌরদেহিকা।। রক্তপ-দাসনহা চ জটা মুক্ট মণ্ডিঙা। রক্তকৌবেষবন্ধা চ মিতবক্তা শু-जानना ।। नवरयोवन~~े अल्~~या हार्य-की ननिष्मुं । ইতি जिथ्यामि-ভত্তু• 🏗 📋

রাজনির্ঘট: ॥ লোহিতপত্রঞ ॥ রক্রক: পূ॰ গৰুড:।ইতিকেচিৎ॥ त्रक्रभा खी जलोका॥ ডाकिनी। इंडि भिन्नी।। শোণিতপানকর্ত্রি তি।। রকুপানী জী বৃহতী।ইতিরাজ[্] निर्घक्तः॥

রক্তপঃ পু॰ রাক্ষসঃ। ইতি মেদিনী॥ রিক্তপাতা দ্রী জলৌকা। ইতি শদ-बङ्गारंनी ॥

> त्रक्रभामः शुः मुक्शकी। ইভিহেম-চন্দু:।। লোহি তচর ণযুক্তে ত্রি।। वक्रभारी की वज्जानुः॥ रःमभरी । ইতি ব্লাজনির্ঘণ্টঃ।।

। मभीभवा त्रकभरी-ममन्त्रकृति कुशायनी की कालोका। इंडि जिन्हि ।

तर्जाशा न्यू श्रे त्रक्रभानभीनः। हे जि

द्रक्शात्रमः त्री श्क्रितः। ইতি श्रा वनी।। कठिष्यत्र शृः॥ द्रक्शिशः त्री कराशृञ्जः। ইতি भवत्रद्रावनी॥ द्रक्शिश्वकः शृः द्रक्शंन्। ইতি द्राक्रियंकः॥

ब्रक्तिख॰ ही ब्रागविष्णवः। उत्र े विहान यथ।। धनुष्ठविक्वाह। ख-থাতো রক্তপিত্তস্য নিদান পুর मानाइ॰। ज्लांक जिक कर्नु व्यवनानि विमाशिजिः॥ (कामृत्वा-দালকৈ শ্চান্যৈ স্তদুক্তৈ রভিসে বিতঃ। মপিত পিত্তলৈ: পিত্ত 🎚 দুব॰ রক্তঞ্চ মূর্ছবৈৎ।। তে মিথ স্ত न्यक्तभन्न भागम। वराश्चर छन्। পিত্তরক্তম্য বিকৃতে: সংসর্গাদ্ यगामि ॥ गन्नवर्गानुवृत्ख्यु ब्रत्क ন ব্যুপদিশ্যতে। পুভবত্যসূত্র स-মাৎ প্লীহতো যক্তক তত্॥ শিরো গুৰুত্ব মক্চিঃ শীভেছা মধ্ कारकः। इपि ठ्उ इपि विखर न्। का**णः या**रमा जुमः क्रमः॥त्वाः হিতো ংলোহিতো মৎস্যা মৃগ-क्यामाधः विङ्वः। ब्रङ श्वि मु क् विक वर्गका नगरा रिक्ति कि ली श्चित्र शो जाना वर्ताना मिवसम्बन्धाः यारा उन्थं वर्णिवः जवडांभान् ज

विष्ठि । उष् नामाकि वर्गीमा प्याप् रयानि खरेन द्रशः ॥ अनिज॰ त्रामकृरिणक ममरेख ख॰ भ्वर्बछ। উন্ধৃ • সাধ্য • কফান্দ্রমাৎ ভদ্বিরে-চন সাধিত[।]।। दस्त्रीयक्ष्म भिखम्। विद्यातका हि वद्योवशः। अनुवस्ती कः का यक उब उम्राशि मुक्षिक्ट ॥ कवायाः श्वानता यम् विमाक (भूगा लाहिजा:। कर्षे जिक कषाया वा रि निमर्गा८ ककावेशः॥ अक्षा या-প্যঞ্চ নামূম্বাৎ তৎ পুৰন্তনি সা-थन । जाली विष्ण शिखना वसन ননু চৌষধ্য। অনুবদ্ধি চ লোপস্য শান্ত পিত্ত নরস্য তত্। ক্ষাযান্চ হিতা স্তম্য মধুরা এব কেবলং॥ কফ माक्ड मः म्लूड ममाव्य म्लनायनः। व्यमश् शुक्तिवामकारमाधारमी-. বধস্য চ।। নহি সংশোধন কিঞ্চি-रमा **ठ शु**िलायन । (भाषन পুতিলোমঞ্চ রক্তপিত্তে বিনিজ্জিত• ॥ এव विदाशनभवन मर्व माधन মিষ্যত। সংসৃষ্টে ম্বাহি দোষেষু স-र्बथा छर्पन हिछ ।। তত্র দোষোত্র গমন শিবাস্থ ইব লক্ষ্যতে। উপ-দুবাশ্চ বিকৃত ফলত স্তেমু চাধিক ।। ইতি गाक्छ ३৫० वश्रायः ॥ 🛊 ॥ उरम्रोयथ यथा। जित्ञा जिक्ना

माराया शिश्वनी मक्त्रायषु ॥ यापः ক: সমিপাতান্তো রক্তপিত জুরাপ इः॥ वाणायाः विन्यानाया माणा-या जो विजन। ह। तक निजी क्यी काणी किमर्थ मयजी निष्णा जिहे ब्रायक मृष्ठीका नथा। द्वाथः नमकंत्रः। क्वी দ্রাচ্যঃ কাশন খাস রক্তপিত্ত নিবর্ছ ণঃ।।ইতিগাৰুডে ১৭৪ অধ্যায়ঃ।।ৠ। অপিচাতত রক্তপিত্তস্য নিদানপূ-विका॰ मः भाष्टि माइ। वर्ण वरायाम माकाषु व्यवारेय त्रज्ञित्रविरेजः । जीक्नाक कात्र नरति त्रीमः कर्रेजि (त्रव ह ।। शिख॰ विमक्ष॰ ब्रख्टेन विंम হত্যাশু শোণিত। তীক্ষণ নরিচাদি । উक्षा श्रीजाशामिः। कात्रा यव कात्रापिः। विषयः पूर्विछः। यखरेग यकाद्ररेग छ रेग खीकां मिलिः। छरेग রিতি বহুত্বেন তীক্ষাম লবণ কটুঞ यग्रामरा गृश्खः। विमञ्जि मृषयः তি॥ 🗱 ॥ রক্তপিত্স্য সামান্যল-क्रिंग गार । उठः প्रवर्त्त तक ग् জ্ব' বাধো দ্বিধাপি বা। ব্লক্তমিত্যু-পলক্ষণ । ভূৎস সর্গি পিত্তঞ্চ । অতএব রক্তঞ্চ পিত্তঞ্চ রক্তপিত মিতি দ্বন্ ইতি সুশুতঃ। রক্তঞ্চ ওৎ পিত্তঞ্চি রক্তপিত্ত রাগ পাণ্ড পিত্ত নিতি কর্মধার্য ইতি

চরক: ।। সার্গানাহ । উদ্ধৃ - নাসা-कि वर्गामि (प्रांतु त्यानि स्टेर इशः। क्रिञ (द्वामकृरेभक ममरेख खंद পুবৰ্ত্তত ৷৷ ছপিত মতিছপিত ৷ ॥ 🗱 ॥ भृंद्रतभगार । जननः भी छः काभिषु कथेष्मायन विभः। (वार-গন্ধিশ্চ নিশ্বাসে। ভবত্যক্ষিন্ভ বি-याजि ॥ # ॥ विशिष्टे क्श माङ्। मानु मा अमा अमा कर निहिन्छ क्कानि उ॰ । ज्ञाताक्न भक्ति क তনুকক্ষঞ্ধ বাতিক ৷৷ রক্তপিত্ত ক্ষায়াভ কৃষণ গোন্ত সন্নিভ। (भठकागात धृगाञ मञ्जना उक्ष रेन. खिक ।। मःमृष्टे विञ्चः मःमर्गाखुः **লিক্• সামিপাতিক• ৷ সপা**ণ্ড केष (भार्षु । भिहिल भगूत्र भिह हु-বিযুক্ত। কৃষণ কব্দনাত। মেচক• . চিক্কণ কৃষ্ণবর্ণ। অঞ্জন শুোতোঞ্জ-ন তদ্যভা ॥ 🗱 ॥ স সগাবিশেষেণ মাৰ্গভেদ মাহ। উদ্ধু গণ কফ সংসৃ-क्षे गत्वाग॰ माक जानूग॰। विमार्ग॰ কফ বাতাভ্যা• উভাভ্যা• তৎ পু-वर्ड्ड ॥ 🕸 ॥ प्रभुवानाश् । (मोर्बन) খাস কাসুজুর ব্যথ্মদাঃ পাণ্ডতা ने कि हिं कि कारा विनाइ व-धृर्भियमि र्मरा इंग्ड ज्वडा ह भी छा । বুঞা কোষ্ট্রন্য ভেদ: শির্দি চ

তপন পৃতি নিষ্ঠী বনষ্ঠ। দেবো ভুক্তে श्विभारका विकृष्ठि द्रशि ভবেদুক शिखानमर्गाः॥ উপमर्गा উপपुराः া বিকৃতি মাণ্স পুক্ষালনাভত্মাদিঃ ॥ 🕸 ॥ जार्यादाहिक बार । এक स्नायानुग॰ जाध्यः हित्तायः याश्य गुंहारा यधिराय समाधाः महास-न्साक्ष ब्रिटिवगवट् ॥ छेक् नाव्य নধো বাপ্য মসাধ্য যুগপদ্গত । व्याधि छः कीनाम मा वृक्तम्यानम् उन्ह य<u>् ॥ अ॥ जाला बाङ् । वक</u>-মার্গণ বলবতো নাতিবেগণ নচোণ্যি-ত । রক্তপিত্ত সুথে কালে সাধ্য न्याधिक भूष्य ॥ मूर्थकाल हिम लिलिद्रायाः॥ 🗱 ॥ अमाश्र मारू। মা·স পুক্ষালনাভ॰ কৃথিত মিব চ यट कर्मभास्त्रा निज्ञा स्मनः भूगाः जु कन्न । यक्षिय यपि वा शक्का वा कका उ॰। यथ क्ष॰ यह नील॰ ज्ञान-নপি জণপ॰ যত্র চোক্তা বিকার। স্ত-ছৰ্জ্জাণ রক্তপিত্তণ সুরপতি ধনুষা यह তুঘ্য বিভাতি॥ উক্তা বিকার। क्षीर्वन्तारयः . সূরপতি ধনুষা তুল্য॰ 'নান। বর্ণ ।। যেন চোপছতো রক্ত , ब्रक्तिरखन गाववः । शाम्यम्मपुर বিষ্টাপি ভটাসাধ্য মুস্-শ্ৰথ ॥ यिन तकि शिखन डेशहाडा सन्याः

मृम्। घर भग्नामिक वियह ब्रक भ-শ্যতি স নশ্যতি বিষয়াপি অদৃশ্য मभीजार्थः॥ 🗱 ॥ जित्रहे मारु । त्ना-হিত ছৰ্দযেন্দ্ৰ বহুশো লোহিতে-ক্ষণঃ লোহিভোদ্ধারদশী চ নিুয়তে রক্তপিক্তকঃ।। লোহিতোদ্বারদশী ব্যাধি মহিম্নোদ্বার মপি লোহিত• পশ্যতি ইত্যর্থ: ।৷ 🗱 🛭 অথ রক্ত-পিত্তস্য চিকিৎসা। পিত্তাসূণ স্তম্ভ (यमारित भुवृत्त विलित्त १ वर्षः । इर्गा पुर्नी दाग भीर बन जुजािक्ट् ॥ भानि यश्चिक नीवाज কোরদ্য পুসাধিকাঃ। শ্যামাকাশ্চ পুষড্ভক ভোজন বক্তপিভিনা ।। त्रियञ्चः कञ्चः ॥ भण्त भूम ठनकाः नग बक्षाव्कीकनाः । भुगन्ताः मृश যুষার্থে কল্পিডা রক্তপিভিনা। দা-ডিমামলক বিদ্বানমার্থে চাপি দা-গবেৎ। পটোল নিম্ব বেত্রাগু প্লক-বেত্রস পল্লবাঃ।৷ শাকার্থে শাকসা-অ্যানা তণুলীযাদযো হিতা: 1 পারাবতান্ কপোতা শ্চ লাবানৃক্তা-क वर्डकान्।। भाभान् किनक्षना-त्निशान् काल शृहकान्। রক্তপিত্ত হরান্ বিদ্যাদুসাং তেষাং शुर्याजस्य ॥ देवहन्नाननन्नाः क

যুষ শাকে দদ্যাদ্বাতানুগে রসং।। [পথ্য সতীল যূষেণ সসিতা লাজ শক্তি:। ধান্যাক ধানী বাসানা॰ मुक्का भर्भ देया हिंगः॥ त्रक्र भिङ् জ্বল দাহ তৃষ্ণা শোষঞ্চ নাশবেৎ 1धान प्रकारि र्हिमः ॥ श्रीरवत म्<-পল• ধান্য• চন্দন• যপ্তিকামৃতা। উ 🖫 यीत्रक वृष**्टेश्याः वृश्यः मम**शु भ র্কর॰।। পাযয়েত্তেন সদ্যে ছি রক্ত-পিত্ত পুণশ্যতি। রক্তপিত্ত জয जु । गु॰ ज्या॰ मार् बुत्र॰ ज्या ॥ 🕸 ॥ भूतानः भीन मानीय अपार्श्वार क ল দৃঢ়ে। ত্ৰীজাধার বীজ ত্বক্ শিরা শূন্য সমাচরে ॥ তত স্তন্য তুলা নীত্বা পচেজ্জন তুলা खार । अभिगीत १षानिष्ठे वृ रेइ मी जनीकृत ।। जानि अया ७

खब्दा ने वा भूनः भाकाय **शा**त्र (यट्या क्या ७ भावतम् यस्यं जानु পাত্রে ততঃ ক্ষিণে । ক্ষিপ্তা তব य् अपूर अपा ७ । उन उद्धारि ৷৷ নধুবৰ্ণ ভদালোক্য ভজ্জল ভত্ৰ নি:ক্ষিপেৎ! সিতায়াক্ষ তুলা ভত্ত कियु उद्मिश्वेष शहर ॥ अभाक शिश्रनी मुधो जीनागा । एवं भारत भू थक्। श्यक् भनाकः श्नाक श्व-

ना मित्रिष्ठ पूर्व प्रत्निया किर्ल-ত্তৰ ঘৃতাৰ্ছ কৌৰু মাচযেত। এ-७८ भव भिड॰ थारिम्थवाधि वन॰ यथा ॥ थे अञ्चा अत्वर्श ११० ব্লকপিত্ত বিনাশ্যেশ। গ্রিত্ত জ্বরণ ত্যা• দাহ• পুদর• কৃশতা• বনি• য়া স্বরভেদ**• স**হদ্যোগ• কাস• খাস• यः तृःहता दलवर्षानः ॥ थ् ७ ४-ष्माञ्चलकः॥॥ भजावती मूल कनुः कन्नार् क्षीतः ठञ्छंनः। क्षीत्र তর্গ্য হু ত পর্য্য নিত্র্যা কল্পত্রন্য-যা।। ঘৃতশেষ পঢ়েত্ত্ত্ৰ পলাৰ্জ (त्रह्राय् मरा। त्रक्रिखः सूत्र-লিত্ত॰ ক্ষ্য স্থাস্থ নাশ্বেৎ।। শতাবরীপাকঃ। ইতি বক্তপিতা-থিকার:। ইতি ভাবপুকাশ:॥ शांत भी उत्पन्त वाममा। यङ् । दक्त शिख्या जी तक्यी। गाँठियाम्बी ইতি ভাষা। ইতি শব্চন্দ্রিকা॥ ब्रक्तभूनर्मता जी ब्रक्तवर्णभूनर्मवाणाकः । उৎপर्यायः। क्रा २ मधनभ-গ্রিচা ১ রক্তকাণ্ডা ৪ বর্ষকেতু: ৫ লোহিড ৬রজপ্রিফা ৭বৈশা-খী ৮ রক্তবর্ষাভূ: ১ শোক্ষ্মী ১০ রক্ত শুদ্ধিক। ১১ বিকশ্বরা ১২ বিব-श्री २० च्राव्यमण ४८ मात्रिमी २० ব্যাভবঃ ১৬ শোণপত্রঃ ১৭ ভৌনঃ

রক্তমে

रुक्त्र / ১৮ পूनर्डवः ऋनवः २० नवऽः २১। অস্য গুণা:। ভিক্ত বৃণ। সারকবৃণ। শোফ রক্ত পুদরদোষ পাণ্ডু পিত্ত नागिद्क। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। রক্তপুত্রঃ পু॰. করবীরঃ। ইতি জটা-ধর:।। রৌহিতবৃক:। ইতি শব-भावा॥ तककाथनवृक्षः॥ नाउम-वृक्तः॥वकवृक्तः। ইতি রহুমালা॥ বন্ত্ৰ: ॥ পুনাগৰ্ফ: । ইতি त्राक्षांनर्यण्डः ॥

রক্তপুল্লকঃ পু॰ পলাশবৃক্ষঃ।।রৌ-হিতকবৃক্ষ:। ইতি কটাধর:॥ পপুটিঃ।। শালালিতৃক্ষ:। ইতি র জনিঘণ্টঃ ॥

রক্তপ্য়া স্ত্রী শাল্মলিবৃক্ষ:।ইতি किंगियतः॥

द्रज्भूञ्चिका स्त्री वब्हानूः। ইতি मद्ग्रिका॥ ब्रङ्गभूनर्वा॥ जूना-টলিঃ। ইতি ব্লাজনির্ঘণ্টঃ ॥

রকপুন্নী দ্রী পাটলিবৃক্ষঃ।ইতি कराध्यः ॥ कवा ॥ व्यव्यकीनाञा ।। नागरमनी ।। कक्नीवृक्षः ॥ उद्वे काखी। ইতি द्राजनिर्यण्डः ॥

রক্তপ্রক জী বৃক্ষামু।ইতিরাজ নিঘণ্ট: 11

রক্তপুসবঃ পু• রক্তকরবীরঃ॥রকা-म्नानः। ইতি द्राजनियंग्टः॥

त्रक्रकतः भू॰ वर्षकः। इंडि करी-ध्यः ॥ রক্তফলা দ্রী বিশ্বিকা। ইত্যমরঃ।। স্বৰ্ণবল্লী। ইতি বাজনিৰ্ঘণ্ট:॥ त्रक्रक्षिणकः भू॰ वामभार्थञ्जामः । उट्मर्यग्रायः । भूमुत्यः २ । इंडि (इम्हमु:॥

রক্তবালুক ক্লী সিন্দ্র । ইঙি श्वावनी॥

ब्रक्मक्षद्रः भु• निष्ट्वव्कः। **३**जि ত্রিকাওংশব:॥

व्रक्रम**्माः भू** व्रक्तवर्गम् मादि-শেষ:। যথা। যে। রক্তাঙ্গে। নাতি-मीर्या नहारन्ना ना जिङ्खा **त्र जग**्न স্যঃ সত্তঃ। শীতো ক্চ্যঃ পুষ্ঠি-कृषीभागामा नामा शाख विकन (नायवयम्।। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। त्रक्रम्लकः भूः (एत्मर्यभृकः। 'ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রক্রমূল৷ স্ত্রী লব্জালুব্ক:৷ ইতি वाजनिर्घणः॥

ब्रक्डस्टः शृ· शुस्त्रहागिवामियः। उम्र नक्र १ यथा। विमु मूकः मल-বণ রক্তাভ রক্তমেহতঃ। মূত্র भू ब्रायमिकि (या क्रेनीय शा व्यापा) य-धः। यथा। हन्द्रभुजा वहा युजा ভূনিম্ব সূরদারবঃ। হরিদ্যাতিবিষা

मादी निश्ननी मूब विबक ॥ ধান্যক ত্রিফলা চব্য বিডক্ গ किशिश्ननी । जूवर्गभाक्षिकः (व्यादः ॥ (हो कारतो नवगळय॰ ॥ এতानि वेह भाजानि मःगृङ्गीयाट भ्यक् भृथक्। द्विकर्य २७ (वा १ मा १६ ज् इर्या भिठा ভবে ॥ मिला बद्धे-कर्वः महारही कर्वाण्ड ख्युलाः। विधिना याबिटि उत्रेखः कर्जना গুটিকা শুভা ॥ চন্দুপুভেতি বি-थ्याञा मर्दादाग भुगामिनी । नि-হন্তি বিংশতিং নেহান্ কৃছ মণ্ট বিধণ তথা ৷৷ চতসু শ্চাশ্মরী ত্ত-দ্বং মূত্রাঘাতা জ্ববোদশ। অও वृक्षिः भा अतागः कामनाकः रूनी-नक ।। काम याम उथा कह মগ্রিমান্দ্য মরোচক। বাত শিভ कक व्याधीन वन्या व्यम त्रमायनी ॥ সমারাধ্য শিব তমাৎপুষরাৎ গুটিকা নিনা। প্ৰাপ্তবাণ শচন্দ্ৰমা-যমাৎ তমাদনুপুতা মৃতা।। ইতি ভাবপুকাশঃ॥

রক্তনোক্ণ ক্লা শোণিতসাব:।যথা
।বেদনোপশনার্থায় তথা পাক শনার চ। অচিরোৎপতিতে শোথে শোণিতসাবণঞ্জে ॥ চরেৎ
ক্রাৎ । একতত্ত কিয়া: সর্বা

त्रक्तभाक्षण (मेक्कं: । त्रकः हिः त्रम्मा मृणः छहित्राखि निहालि क्क् ॥ त्रित् किटित महात् तृत्य हाजहः छ त्रम्त । म तित्मत्य तित्मत्यणः कालोत्काजिः भरेम त्रिभा । । । । । । छ नावणकात्र । ।

রক্তয়প্তি: জ্রী মঞ্জিষ্ঠা। ইতি ছটা। ধর:।।

রক্তমপ্তিকা স্ত্রী মঞ্জিপ্তা। ইতি রাজ নির্ঘণ্টঃ।।

রক্তযাবনাল: প্তর্বর্যাবনাল:। ইতিরাজনির্ঘট:।।

রক্তরেণু: পু॰ সিন্দ্র॰।। পলাশ-কলিকা। ইতি মেদিনী।। পুমাগ:। ইতি রাজনিঘণ্ট:।।

द्रक्रात्र हो भनामकनिका। उद भर्गायः । अङ्गातिका २ । इंडि . मस्माना।।

রক্তরৈবতক ল্লী নহাপারেব**ড ।** ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

तक्रमभूनः भू तक्रदर्गम्विष्णयः। ७८भग्रायः। महाकन्तः २ गृक्षनः ० नीर्घभवकः ८ भृथुभवः ৫ छून-कन्तः ७ यद्दन्ष्टः १। अभ्र छ्याः। गृक्षनभ्र नयूतः कर्षुकन्तः नान म-भूरभिष्णिष्ठ क्षायः। भव भक्ष- য মুশন্তি স তিক্তণ সূর্যো লবণ মন্থি বদন্তি॥ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ রক্তলা জী কাকতুঞী। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

রুজ্লোচন: পু॰ কপোত:।ইতি হে-নচন্দু।!লোহিতলোচনযুক্তে ত্রি॥ রক্তবটী জ্রী নস্রিকা।ইতি ত্রিকা-ওপোয:॥

इक्तबरी की अमृतिक।। इंडिकरी। थवः॥

রক্তবর্গ: পূণ্ দাডিমঃ !! কিংশুকং !! লাক্ষা !! বন্ধৃকং !! নিশাদ্বয়ং !! অসুস্তপুরাং !! নজি গ্লা। ইতি রাজ-নির্যণ্টঃ !!

রক্তবণঃ পু॰ ইন্দুগোপঃ। । রাজনির্ঘটঃ॥

ন্দ্ৰক্ষনঃ পু॰ বাৰ্ত্তাস:। ইতি শন্দ্ৰচন্দ্ৰিকা।।

রক্তবর্ষাভূ: জ্রী রক্তপুনর্ণবা। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।।

রক্তবসনঃ পু॰ সংন্যাসী।ইতি হেম-চন্দুঃ।।

রক্তবাতঃ পু॰ রোগবিশেষ: 1 আ-স্টোষধ । যথা। নারিকেলস্য বৈ-মূল ছাগ ক্ষীরেণ সংযুক্ত । পি-বেছ ত্রিবিধ স্তস্য রক্তবাতো বি-নশ্যতি ॥ ইতি গাৰুডে ১৯৩ অধ্যায়ঃ।। রক্তবালুকা দ্রী সিন্দুর । ইতি শব-রত্নাবলী।।

রক্তবিন্দু: পুণ রক্তকণা। যথা। রক্ত বিন্দু র্যদা ভূমো পভত্যস্য শরী-রডঃ। সমূৎপত্তি মেদিন্যা ভৎ পুমাণ ভদাসুরঃ॥ ইতি মার্কভেষে দেবীমাহাত্ম্যা।

त्रक्तवीबः शू॰ माডिमः। ইতি **त्रा**ब-निर्घणेः ॥ अनुत्रविष्णवः । ज ह শুস্ত নিশুস্ত সেনাপতি:। দেব্যা रुजः। यथा। भनायन भन्नान् मृक्षे रिन्छ। न् भाकृगना मिलान्। या क् गङ्गायस्यो कुल्हा ब्रक्तवीरका म**रा**-भूतः ।। রক্তবিন্দু र्यमा ज्या भ**ठ**-ত্যস্য শরীরতঃ। সমূৎপত্তি मिनिता छ८ भूषान छनामुद्रः ॥ यूय्रव न गमानानि विन्तुमक्ता मन হাসুর:। তও শৈন্দী স্ববজেণ রক্ত-বীজ মতাড়খ্ ৷৷ জলিশেনাহত-স্যাশু তস্য সুসাৰ শোণিত ! সমূত্তস্থ স্ততো যোধা স্তুদুপা স্তৎ পরাক্রমা:॥ যাবন্তঃ পতিতা স্তস্য শরীরাদুক্ত বিন্দবঃ। তাবভঃ পুক-वा काञा उदीर्य) वन विक्रभाः ।। ভস্যা হত্তস্য বহুখা শক্তি শূলাদি-ভি ভূবি॥ পপাত যো বৈ রক্তৌ-

च (স্তনাসঞ্তশো ২সুরা: ।। তৈ ∦ শ্চাসুরাস্ক্ সম্ভূতৈ রস্রৈ: সক-ল জগৎ। ব্যাপ্ত মাসী ভতো দে--বা ভগ মাজুমু ক্তম•।। তান্ বি-ষ্মান্সুরান্ দৃষ্টা চণ্ডিকা প্রাহ স-ছবা। উবাচ কালী চাম্তে বি-खतः यहनः इत्यः।। महुख भाउ जञ्जानुक विनमृत् महामुद्रान् । त्रकवित्नाः भुजीह पुः वरकुगातम বেগিতা॥ ভক্ষষন্তী চর রণে ভদুৎ-পামান্মহাসুরান্। এব মেব ক্ষণ দৈত্য: ক্ষীণরক্তো গমিষ্যতি ॥ ভক্ষ্যাণা স্তু গাচোগা নচোৎ পৎ-স্যন্তি চাপরে। ইত্যুক্তা ভা• ততো 📗 দেবী শ্ৰেমাভিক্ষান তং। মুখে न काली कगृह्द द्रक्तिकेन। (भा **ণিত । তস্যা হত্স্য দেহা**ভূবভূ সুনাব শোণিত ।। যত স্তত স্তদ্ধ ক্ত্রে চামুঞ্জা সংপ্রতীছতি। মুখে 🐰 সমূদ্রতা যে ২স্যা রক্তপাতা মহা সুরা:। তা॰ শ্চখাদাথ চাম্ভা भाष्ट्री उम्र ह मानिज ॥ (त्वी শ্লেন বজুণ, বাণৈ রসিভি খাই-ভিঃ। জ্বান বক্তবীক্ত ত চান্তা পীত শোণিত ৷৷ স পপাত মহী বিক্লি 🚉 পা বিক্শোভাঞ্জনসূক: शृश्वि **भज ज॰व जनाइउः।** नीतः क्र महीभाव ब्रक्ती छ। महा

সুর:।। ভক্তে হব মতুল মবাপু ক্রিদশা নৃপ । তেবা॰ নাতৃগণো कार्जा ननर्जामृद्यामाष्ट्र ॥ ইঙি (मवीमाहाजार ॥ त्रक्रवीक्रका खी उत्रनीवृक्षः। ইঙি রাজনিঘণ্টঃ ॥

রক্তবন্তা স্ত্রী দেফালিকা। ইঙি

मद्रिनुका ॥ বৃঞ্চি জী কধিরবর্ষণ । তত্ত্ উৎ-পাতবিশেষঃ ৷ তৎকল শক্তো-त्यागः । यथा । क् ५) विश्वाम्ती । রক্তে শস্থোঘোগো না সাস্থি ব-জাদিভি মরকঃ। ধান্য হিরণ্য ত্বক্ कल अनुगाम् । वर्षि छ छ । दि-দ্যাৎ ॥ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ॥

त्रक्रमानिः भू• तक्कवर्गशान्।विष्मसः । उट्शर्यायः। जामुनानिः २ (नाः ণশালি: ৩লোহিভ:৪৷ অস্যগুণা: । मधुरुषः । वधुषः । निश्वषः । वनावर्षः । किकाबिष् । भीश-নত্। পথ্যত্ব। পিত্ত দাহানিলা। সু নালিত্ব । ইতি রাজনির্ঘটঃ।। র জশাসন খ্লী সিল্রেণ। ইতি হারা-₹10 F

15/2 প্রাস্থার রক্তক: ২ মধুর: o वर्ष्वहरू ह ्यकः ८ (कन्त्री ७

। महावीर्यप्रद्वः । सथुत्रद्वः । त्रमाय-खं (न्रेय नानिद्धः। मात्रकद्वशः। इंडि ब्राजनियंग्डेः॥ ब्रङ्गीयकः भृ नव्यपुरः । इंडि ब्रज्ञीना ॥ রক্তশৃঙ্গিক ল্লী বিষণ।ইতিরাজ-निर्घण्डः ॥ রক্তসংজ্ঞ ব্লী ক্ষুন্। ইতি ত্রিকা- ধর: ॥ শোণিতনিশিতে ত্রি ॥ अस्मिवः ॥ রক্তসন্দেশিকা জ্রী জলৌকা। ইতি রাজ-ির্ঘট:॥ রক্তসদ্ব্যক্ত লী রক্তকলার । তৎ-शर्यायः। इलकः २। ইত्যमदः॥ রক্তমরোক্ছ লী রক্তপদ্ম । ইত্য শরঃ !! রক্তসর্যপঃ পু• রাজিকা। ইতি রাজ-নিঘণ্টঃ !! রক্তসহা জী রক্তামান:।ইতিরাজ-निर्घण्डः॥ त्रक्रमात्रः हो त्रक्रान्स्नः॥ शख्रः । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। পু: অনুবেতসং॥রক্ত थिपतः। इंडि द्राव्यगिर्धणैः॥ রকক্লার•। রক্তসৌগন্ধিক শ্লী

ুইতি জটাধ্র:॥

ति•इ: १ मृगातिः ৮। चम्र खगाः 🏿 त्रङ्मातः भू॰ विजनातः। ইতি छहे।-श्रदः ॥ द्रक्र भठनथः ॥ नव्। भाकाधान मेनीदार्खि नि- ब्रक्ट मा जी दानिनिदि नदः! इंडि इनायुधः॥ त्रका जी च्छा।। नाका॥ मछिहा ॥ উষ্টকাণ্ডী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ রক্তাকার: পু• পুবাল:। ইতি রাজ-নিঘণী: ॥ त्रकाक की तक हम्मन । इंडि क है।-त्रका**कः** क्री विक्यः॥ अस्त्रमः। इंडि (मरिनी।। রকাকঃ পু॰ মকলগুহঃ।। কন্পিলঃ । ইতি মেদিনী ॥ পুবাল:॥ নৎ-व्या:। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ মণ্ডল । इंडि मदत्रवावनी॥ त्रकाकी खी कीवरी। इंडि मिरिनी ॥ মঞ্জিষ্ঠা। ইতি ভাবপুকাশঃ॥ রক্তাতিসার: পু॰ রোগবিশেষ:। তস্য সংপাৃ্থি মাহ। পিত্তক্তু यनाजार्थः नुवा मन्नाजिरेनिखिक्तः। তদোৰাজ্জায়তে শীঘু• রক্তাতী-সার উল্ণঃ।। ত্স্প চিকিৎসা । वट्नक उक वृगामा नाफिन कन मस्या प्रः। प्रय्ययन भन्मान বিপচেদস্তাঙ্গ সমিতে তোযে !! অষ্টমভাগ• শেষ• কাঞ্ মধুনা

भिराट शृक्षः। **त्रका**ित्राद्र मू লুণ মতিশ্বিত নাশ্বেলিয়ত ॥ 🖟 क्रोक माडिन कृथिः॥ 🗱॥ रगामुका ঢ• রক্তাতিদারে তু গ্রাহক• পর-পীত মধু নিভা যুক্ত চন্দ্ৰ ভণ্ডু লামুনা। রক্তাতিসার জিদুক্ত গিত্ত **ज्ड मार्थ (बर्नुट 11 वन्तर मब** খেত । চন্দ্ৰকল্পঃ।ইতি ভাৰ প্রকাশঃ !!

ब्रक्तावादः भू वर्षा देखि द्राफ विर्घक्तिः ॥

রক্তাপহ লী বোল। ইতি রাজ-निर्घ-छे: ॥

রক্তাপামার্গঃ পূ॰ রক্তবর্ণাপামার্গ রক্তার্ঘ দ্রী নেত্ররোগভেদঃ।তস্ত ফুপ:॥ রাজাআপাড্ ইতি ভাষা । नान्धित्रिती इंडि हिन्सी जाया । ७९ भर्गायः । ऋषुभागामः २ ৫ কল্যপত্রিকা ৬ । অস্য গুণাঃ। শীতত্ত্ব । কটুত্ত্ব । কফ বাত বুণ কণ্ড বিষ নর্মশৃত্ব । সংগ্রাহিত্ব । বান্তিকারিত্বঞ। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥ त्रकाशत॰ क्री काषाय**रञ**ायथा। শবোগরি ননাসীনাং রক্তান্তর প तिष्ट्रनाः त्रङानकात्र मःयूकाः **७**-

ঞাহার বিভূবিতা। ইতি তন্ত্র-সারধৃত মুট্টিপ্রচাণ্ডালিনী ধ্যান ।। **ভদ্**শক্তে ত্রি ।!

নবনীতন্ত মধুনা সিত্যা সহ। লী রক্তানুঃ পু কোশ নিঃ। ইতি রাজ नियंगः॥

म• महर्।। नवनी जावलक्ः।। का। विकासानः गृ॰ व्रक्तवर्भभूत्रविष्णवः। ওৎপর্য্যায়:। রক্তনহা ২ অপরি-म्रानः ७ ब्रकामानकः ८ वागशुन्रवः ৫ রক্তপুসবঃ ৬ স্বৰুবকঃ ৬ রামা-लिङ्गकामः १ वष्ट्मवभुमवः ৮ সূভগঃ ৯ ভুমরানন্দঃ ১০। অস্য खगाः। कर्षेषु । উक्षत्रः। वाजामय শোফ জুরাধান শূল কাশ খাসা-र्बि भुष्यमञ्र । वर्णज्यः । इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ !!

> লক্ষণ যথা। পদাভ মৃদ্রকার্য যন্মাস চীয়তে সিতে। ইতি মাধ্ वक्तः ॥

আ্যেউকঃ ৩ দুক্ষিনিকা ৪ রক্তবিট্ রক্তারু দঃ পু॰ রোগবিশেষঃ। বথা । শাতাতপীয় কর্মনিপাকে। জলো-**पत** यक्थ श्रीष्ट मृनाताग तुगानि ह । খাসাজীণ জুর ছর্দি ভুন নোহ গলগুহা: ॥ রক্তার্দ বিসর্পাদ্য উপপাপোদ্ভবা গদাঃ। ইতি ম-नगामञ्जुः ॥ # ॥ तकाव्रमगार । (नाय भूमृष्टे। कथितः भित्राम्ह

সংকাচ্য সংপীড্য ততত্ত্বপাক। স সুবেমুলহাতি মাংসপিণ্ডণ মাংসা क्रित ताव्छ मानु वृक्ति।। नुवज्र-॥ क्रमुः क्षित्रथ् भून्डे मनाश्र (म-ভদধিরাত্মকন্ত । রক্তক্ষ্যোপদুব পীডিত ত্বাৎ পাণ্ডু ভবেদৰ দি পী-ডিভশ্চ ৷৷ দোযোত্র পিত্ত ক্থিরণ সিরাশ্চ সঙ্কোচ্য সংগীড্য সংহ তী কৃত্য মাণসাস্জোঃ সর্বেম্বর্-দেযু দুষ্যত্ত্ব ব্ৰন্তকৈ তু ্বিশৈৰতে৷ त्रकृष्टिः अव· भा·मात्रू (ए विश्मय | (ठा माम पृष्टि (वीक्षवेता। उठा विकाण: क्री वार्णादागवित्मवः। মাংসপিও মুনহাতি উন্তং করে৷-**ভि । अभाकः देवर भाकः यथा** স্যাদেব মিতি ক্রিয়া বিশেষণ । हेयर भाक रेक्क तम्म भावन । রক্তক্ষযোপদুব পীডিতত্বাৎ রক্ত कर्याभृताः मृभु रङ्गालाः । रे.इः शीफिडवाट व्यंद्र शीफिडः॥#॥ व्यथाव् नम् विकिट्मा गुष्टार्व-দানা ন যভো বিশেষঃ পুদেশ হে-ত্বাকৃতি দোষ দূষ্যৈঃ। অত শ্চি-किट्रान्डियगर्यमानि विधानिक-দ্গুছি চিকিৎসিতেন।। হরিদু। लाथु भडक गृरुश्म मनः भिनाः। মধুপুগাঢ়ো লেপে৷ হয় মেদোরু দ হর: পর: 🛚 মূলকস্য কৃত: ক্লারো

र्तिमाया उरिषव ह । महरूर्वन স गूका लभः मिला १ वृ मान इः ॥ वर्षेष्य अष्ठ त्रामक निश्र বন্ধ বটস্য পথেশ। অধ্যন্তি সপ্ত-রাত্রামহদপ্রপশান্তি ন্রুদিণ গ-(हृ ।। **लिगु** ग्लकरया दी जि॰ त-ক্ষোত্রণ সুরসা বব । ভক্রেণাখরি-भुः भिक्षे। विष्णपत्र्रम् भाउरय ॥ ब्रत्काञ्च नर्यभः। मृत्रना जूलनी । यवः रुम्यवः। अधित्रभूः कत्वीत्रः । ইতি ভাবপুকা**শ:**॥

তস্য লক্ষণ নাহ। রক্তোল্ণা গুদে কীলা: পিভাক্তি সমন্বিতা: । বটপুরোহ সদৃশা গুঞ্জা বিজন সন্মিভা: ৷৷ তে হত্যৰ্থণ দুপ্ত মুফঞ গাচ বিছি: পুপীডিতা: । সুবস্তি সহসা রক্ত তস্য চাতিপুর্ত্তি-তঃ।। ভেকাভঃ পীড্যতে দুংথৈঃ **(मा**नि**७ क्र**य मञ्जरेदः । श्रीनदर्ग বলোৎসাহে৷ হতৌজা: কলুষে-न्त्रियः । विष्ट्रेभागंवः कठितः कक মধো বাযু ন বৰ্ত্তে॥ তনু চাকণ বর্ণঞ্চ ফেণিলঞ্চাস্গর্শসা । কট্যুক্ खरण्लक मोर्वना यिन वाविक॰ ।। তত্তানুবন্ধে। বাতস্য হেতু যদি চ ৰক্ষণ। শিথিব খেত পীতঞ্চ

विद् ज्ञिकः छक मीजनः॥ यम्।र्मः সা । ঘনঞানৃক্ ততু সৎপাও পি-ছিল । গুৰু সপিছ । ন্তিমিত গুৰু निक्षक कात्रण ॥ (सम्मान्यक्ता वि <u>छिय छव ब्रक्तार्भमा वृद्धः । छाम</u> কীলা অর্শাণিস পিস্তাকৃতি সম্বি-তাঃ। পিত্তার্শো লক্ষণ যুক্তাঃ। আ-कारत्व ह वहेशुरहाशानि मन्भाः। मुःरिशः (दारिगः। दुक् भाक्ष्राम् भी-ত পূर्यनाहि छि: कन् (विमुग: व्या-व्यव गार्विन्द्रियः। त्रङ्गम्याभि दाः ভোল্ণস্য লক্ষ্ণ মাহ। তত্র রক্তার্শ-गि अन्वकः छेन्। द कारा कारा বতীতি ৰক্ষণ ৰক্ষণ দুব্যণ। পিতে। न्यामा नक्षा श्रकान्या अप कीनाः পিভাতৃতি সমন্তি৷ ইত্যাদিনৈ বোক্ত । রক্তপিক্তযোঃ সমান লিক্ত ष्ट्राक्षा करकात्रामा नकन मार ৷ সপিছ॰ পিছিলাদু 'ভিনিভনাদু'-क्यावर्थित भिवा। जम्र हिक्टि-সা। রক্তার্শনা মূপেক্ষেত রক্তমা-रि मुविखिषक्। मुक्षे। (मुनि गृहोउ जुः ण्नानाराम्गामराः । ठन्तन কিরাতভিক্তক ধন্ন যবাসাঃ সনাগ- 🛭 লাঃ কৃথিতাং। রক্ত,শাসাং পুশাননা माही द्रश्यांत्र निष्ठा वा। **চन्यन भव** ख्रक्रवन्तः। हन्त्राहि कृष्शा नवः

নীত তিলাভ্যাসাৎ কেশর নবনীত শর্করাভ্যাসাৎ। দধিসর মথিতা-**ज्यामार अम्बा माग्राह्य त्रक्**रहाः । দপু জুপরি যো-ভারগা ঘনং স্কেছ यू उः मद्रः। मथि उ॰ मद्र द्रश्चि॰। निर्जल वज्रभृड पि । न भग्नाक नदः कोनुः नवनीजः नवः विहन्।। সিতা কেশর সংযুক্ত রক্তার্দ্র:সুসুখী ख्दर ॥ भग्ना मृखन यूरेवः न कीन गुनाएकी ममृताला । अरन म-महान्देस मंध्रेत तीय नुगरेक का। भ মকোৎপৰ নোচাস্থ তির্মাট ভিল हन्द्रस्थः। त्रिकः छात्री नत्या मन्त्रा-দ্ওলাজ শোণিতাত্মকে।। সমস্য লজ্জালু:। নোচাত্ত্বে। মোচরস:। তিরীটে। লোদ্র:। চন্দ্রন মত্র রক্তচ-क्तनः ॥ जगङ्गानि मूक्षः॥ ভাবিতः त्जनी हुर्गः तु ही कीरितः भूनः भूनः। वक्षनार् मून्छ मूब हिन्डार्मा ভগन्तवः ॥ कात्रमृबः ॥ नामा नाजि সন্তথ্যু তথা মেট্র দিজেম্বলি। জি-যা নৰ্শঃস স্বৰ্গতি তত্ৰ তত্ৰ ৰথো-बिखाः ॥ वेषां भीवास मः ছिन्ड नर्**ट्** क्वाद्रिन हार्निना । रव्याव्द्राव खी পৃষ্ঠ যানান্যুৎকটুকাসন ।। যথাৰে (पायनकान मर्भमः शतिवर्जास्यः । ইতি ভাবপুকাশঃ॥

त्रकालः भुः तक्रवर्गान्वित्भवः। **म**क्रकम् यान् इठि ভाषा। उ८ भूगायः । রক্ত পিণ্ডালু: २ রক্ত পিণ্ডক: ৩ লেঃহিত: ৪ রক্তকন: ৫ (वाहिजानुः ७। अम् छनाः। भीजदः। मधूत्रासदः। जुम लिख माशामश्यः। व्यापः। यन भूष्टि कादिष्। एक दुव । इंजि ताज नियकः॥

রক্তাক: পু· মহিষ: !! পারাবত: !! চকোর: ॥ क्र्रः । ইতি मिनी ॥ नात्रमः। इंडि दाङ्गनियन्तः॥ तुकः বৰ্ণচক্ষ্য কে বি।।

রক্তিকা জ্রী গুঞ্জা। রাজিকা। ইতি রাজনিঘটঃ॥ রত্তিকাপরিমাণঞ্চ॥

রক্তে ক্রু: পু॰ রক্তবর্ণে ক্ষু:। লাল আকু রক্তোৎ পলাভ: পু॰ শোণবর্ণ:। इंडि ভाषा। उट्भर्यप्रायः। मृश्व-। পৰঃ ২ শোণঃ ৩ লোহিতঃ ৪ উৎ-. किः ৫ मध्रः ७ ड्रम्न नः १ ला-হিতেক্: ৮। অস্য গুণাঃ। মধুরত্ব• । পাকে শীতলত্ব। মৃদুর্ব। পিত্ত দাহ হরত্ব। ব্যাত্ব। তেজো রথ সর্পণে। ইতি কবিকল্পদ্ম:।। वन विवर्षानवृष्ट । ইতি द्राज-निर्घण्डः ॥

बेक्डिब : शृ• वृक्षविष्णयः। वान ভেরপ্তা ইতি ভাষ।। তৎপর্য্যায়: । व्यायः २ इंडिक्नं: ၁ ब्वः 8

উक्रूकः ৫ नागवर्गः ७ हक्षुः व উত্তানপত্রকঃ ৮ করপর্ণ: ৯ পাচ-नः २० त्रिकः >> व्याघ्उनः >२ व्रक्तः २० विववीर्यः २८ ब्रुवि-इ.७: १६। यम् छनाः। यय् भ-বন শাস্তি রক্তার্ত্তি পাণ্ডু ভ্রান্তি थाम जुदारताहक नामिष्। वयू-पुष्। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

व्रेक्शिकः शृ हेन्त्राक्नी। इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

व्राक्तार भन· क्री व्रक्तभग्न•1 खरः शर्यप्राय:। तक महाक्ष्य २ (काक-**নদ**• ৩। ইত্যমরঃ॥

त्राख्यार भवः भू भाना निर्कः। हैि बाजनियं है ॥

ইতি জটাধরঃ। তদাকে বি॥ রক্তেপেল লী গৈরিক। ইতি হারা-वनी॥

রথ ই সর্পণে। ইতি কবিকল্পদ্ম:।। ই রহ্মত। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

রথতি। ইতি দুর্গাদারঃ॥ র্গ ম এ শক্ষে।ইতি কবিকল্পজনঃ म রगर्छ। এ অরগী । मकः শঙ্কা।রগতি রোগী লপথে ভাঃ । ইতি দুর্গাদাসঃ॥

র্গ ক স্থানআপনে। ইতিকবি কল্লজন: ॥ ক রাগবতি। ইতি দুর্গাদাস:॥

রগ^ই গভৌ। ইতি কবিকল্পদনঃ।। ই রস্ক্যতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

র্থ ই ক ভাসি। ইতি কবিকল্পজন: ।। ই ক রন্ধ্রতি। ভাসি দীপ্তৌ। ইতিদুর্গাদাস:।।

র্ঘ ই ড গননে। ইতি কবিকল্পদনঃ
।। ই রন্ধ্যতে। ড রন্ধতে। ইতি দুর্গা
দাসঃ।।

द्रमः भू॰ मूर्ग्यः भीयिषिनीभद्राक्तः भूयः । म जू व्यायाधारिभिन्धः व्यायाधारिभिन्धः व्यायाधारिभिन्धः व्यायाधारिभिन्धः व्यायाधारिभिन्धः । यथा । म काजकर्याग्रिथान जभिद्रा कृत् । किनीभ मून् मित्राकर्त्राक्तः भूः युक्त मःकात हेराधिकः वर्त्तो । मुक्ता व्यायाभियमञ्ज नर्ज्ञक छथा भरत्रवाः यृति हिन्दिः भार्थितः । व्यविकाशाः यृति हिन्दिः भार्थितः । व्यविकाशाः व्यायाः मर्थानार्थं मर्थितहकात्र नामात्र यूमाञ्च मञ्जवः ॥ हिन्द त्रयूतः मन्याञ्च मञ्जवः ॥ हिन्द त्रयूतः । मन्याञ्च मञ्जवः ॥ हिन्द त्रयूतः । मन्याञ्च मञ्जवः ॥ हिन्द त्रयूतः । मन्याञ्च मञ्जवः ॥ हिन्द त्रयूतः ।

त्रयूकातः भू॰ कानिनामः। ইতি बिकाश्यमयः॥

त्रधूनन्तनः भू श्रीतामः। ইতি भक

রত্নাবলী।। রঘুনাথ: পু• গ্রীরাম:।ইভি শদ-রত্নাবলী॥

রঘুপতি: পূণ ব্রীর্সম:। যথা। যদুপতে: ক্বগতা মথুরাপুরী রঘুপতে:
ক্বগতো তুরকোশলা। ইতি বিচিন্তঃ সক্ষ মন: স্থিরণ নসদিদণ জ্বগদিত্যবধার্য ৷ ইতি জ্বংগোস্বানী ৷৷

दय्दः नः शृ का निरामकृ उत्रय्ता
का न्यवर्गनम् शका विश्व विष्य दः ।

यथा। त्रय्ना मन्त्र विष्य उन् वा
विकार १ मि मन्। उन्छ ।

के जित्रय्व राम महाक (व) भ मर्गः।।

त्रय्व मि जनकः शृ शित्रामः। यथा
। कवि त्रय्व मि जिन्हा को मिन्।।

निम् वर्षा ना त्रामः। मन्यवन निवः

नका ती मा मत्रि थः भूखती का कः।।

के जि त्रामायणः।।

রঘ্বর: পৃ॰ জ্বীরাম:। যথা। রাম॰ লক্ষণ পূর্বজ্ঞ রঘ্বর॰ সীতাপতি॰ সুনরে কাসৎস্থ ককণাময় ওণ-নিধি বিপুপ্রিয় ধার্মিক। ইত্যা-দি রামায়ণ।।

त्रमूषरः প॰ श्रीतामः। ইতি শदः त्रमावनी।। (मिनिनी ॥

ब्रङ्: लू॰ मृगविष्मवः। ইভামরः॥ 🥎 সত্ শবল পৃষ্ঠ হরিণঃ। ইতিরাজ-निचंकैः ॥ :

রৃষণ ল্লী পৃণ ধাত্বিশেষঃ। রাজ্ ईंडि ভाषा। उৎপर्यायः। बनुः र जभूव :) जा भृष : 8 वक्ष (मधूव : ৬ হিনা ৭ অবলগ্য ৮ পিছট ১ **न्**जिगक्ष• ১०। यम् छनाः। कर्नुद् । जिल्द्यः । हिमद्यः । कमायद्यः । লবণরসত্ত্ব । মেহ্মুত্র । ফ্মিপা-**७ मारु ममनद्रः। काछिन्त्रद्रः।** त्रभायनज्ञकः ॥ जिल्लाका यथा । (थ उ॰ मृदू वायू बहु॰ त्रिश्व मृक्षमेह॰ হিন'। সূত্র পত্রকর কান্ত ত্রপু শেষ गुराञ्**छ ॥ क्या**क मिण्क ঞ্চাপি দ্বিবিষ বন্ধ মুচ্যতে। উত্ত-শ· ফ্রক· ত**এ মিশুক**· ত্বিত: নত ।। ইতি রাজনিঘট:।। ভস্ঞা-नुष्कम् (माय भार्। विका विक्षा थ्ल् म्किशीन खथा श्रभक्ष कि नाम छल्यो। अक्षानि मून किन वाउ (भाषः भाषुः भुत्महक जग-न्तवक ॥ विरवाभन वक विकाद तुनार कशक क् हानि कक जुनका নেহাশ্যরী বিজ্ঞান মুখ্য রোগালা-

वृक्षः भू क्नाः ॥ मनः । इंडि॥ त्यानि वर्षाः किष्ठान् विकादा-न्।। #।। जम्र (माधन मिलधीयरङ । वक् नाली भुजारो ह गनिएजी **छो निरम्छरग्ट ।** जिथा जिथा जि मुक्तिः नामुवि मृत्किन ह विथा॥ তৈল তক্ৰ কাঞ্জিক গোমূত্ৰ স্বল-অহাথেৰু পুত্যেক ত্ৰিধা ত্ৰিধা । **छा । १र्क पूर्व्य विधा ॥ # ॥ व्यव** वक्रा भावन विवि: । मृट्शाव माविष्ठ वाक ठिकायथ ज्ञा तकः । किन्छु। तक ठड्थां म मरग पर्वत भूठानराय ॥ ठिका जमिनी ॥ त्रक कर्न । अरगम्बी कत्रष्ट्नी। ততাে দ্বিয়ান নাজেণ বঙ্গ ভষা পুরায়তে। অথ ভদা সম• ভাল• किथु।सून दिवर्कायः ॥ उठा ११-क्रभूष्टे भक्का भून त्रासन मर्माय । তালেন দশনাংশেন যান মেকং ७७: भारिता वर ममभारे: भक्ष वश् खेविज भाष्रिकः ॥ 🕸 ॥ এव॰ মারিত্স্য বঙ্গ্স্য গুণাঃ । বঙ্গু লঘু সর কক ক ক চ নহ ক ক মীন্। নিহন্তি পাণ্ড সম্বাস নেত্র্য भीवउभिज्ञन ॥ मिश्रहा गाङ्गीयसः यथा निरुष्ठि उरेथित त्राङ्गा श्थिन (रुमवर्गः। (मरुन) (मोथ) भुवरल-नित्यदः नद्रमः भूष्टिः विष्याणि

त्रभाव

न्न ।। ইতি ভাবপুকাশ: ॥

तकः भू तागः॥ न्छ ।। तप् निः

हिटियिनि ॥ मार्गे हान । ইতি

हिम्हन्यः॥ विक्षपः॥ शानित्रमातः

हिट दाक्र निर्यक्तः॥

রঙ্গকান্ত লী পত্তক।ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

त्रक्षः क्ली मिन्द्रः। ইতিরক্নালা।। त्रक्षीतकः भूः विज्ञकादः। ইতি नद्यक्रात्ली॥ नाष्ट्रकाद्रण्ड॥

त्रक्तः शू॰ हेक्षणः॥ थान्त्रिकातः। রক্ষালা জী নাট্যগৃহ॰। নাচবর তি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ ইতি ভাষা। ইতি শব্রহাবলী।।

त्रक्षा जो कृते। इंडि दाजनिर्यकः॥ तक्षायकः जी कङ्कः। इंडि दाज नियकः॥

রস্ত। জ্রী কু**নী। ইতি রাজ** নিঘণ্টঃ ।।

तक्षा जी नीनीत्कः। ইতি ताकः

नियन्तः॥

রকপুল্লী জ্ঞা নালীবৃষ্ণ:। ইতিরাজ নির্ঘণ্ট:।।

तक्ष्णिः खी काकागत्र भूर्विन।। इं जिल्हा क्षी।।

तक्ष्मः खी,मञ्जूभिः। ইতি শদ तक्ष्मिने॥ नानेऽज्यिकः॥ तक्ष्मिने खी वीगा। ইতি শদরক্ষ तक्रमानिका की मानिकातक्ष्म देखा तक्रमाठा की क्रोमी। काक्षा। उपितिनी।। तक्रमाठ्या की नाक्ष्मा है कि विका-श्रम्भाद्या की नाक्ष्मा है कि विका-श्रम्भाद्या ।। तक्रमात्रमें की स्मानिका। है कि भन्द्रिन्द्रमें।।

तक्वीकः ही क्रांशः। ইতি मदत्रः। वर्णे॥

রঞ্পাল। জ্রী নাট্যগৃহণ নাচন্বর ইতি ভাষা।ইতি শব্দরত্নাবলী।। রঙ্গাঙ্কা জ্ঞী স্কুনী।ইতি রাজ-নিঘণ্টঃ॥

রঙ্গালীবঃ পু• চিত্রকরঃ। ইত্যমরঃ ।। নটঃ। ইতি হেমচন্দুঃ।।

तकाव जात है: पृ तक्षाव जाती।
जर भर्यायः। मिन्दः र छत जः ठ
निर्वाणि है छत जभू धकः ६ धावीभूधः ५ तक्षीयः १ काराकीयः ५
निरुद्धः ५ क्षायी २० मिनानी २२।
इठि हिन्दन्तुः ॥ न्छाणी जक्षायः
गीउवान्यानिना जन्दु छाव गुनिर्वाण व्यापि हिन्द्धाय कर्षाय व्याप्त व्यापि हिन्द्धाय क्षाय व्याप्त व्याप

कुका जुर्गा गाप्त न जुकी उक्पा हन । किन की हो विश्व के निम् मुहेल कि में जि: ॥ इंजु मकन । कर्मा तमा निम् मु अका विज्ञा कि मि खेथा ।। इंजु मि जुला य अल १८न इंड्या का मा: कममः भित्र की खिंजाः। उत्तास्त्र कि स्त्रामानि विष्णा । उत्तास्त्र कि स्त्रामानि विष्णा । स्त्रामाः कममः भित्र की खिंजाः। उत्तास्त्र कि सामानि विष्णा । स्त्रामा जुला जा १ ने मु जु । म जु । जु जु । प्रति मानत्व ॥ स्त्रामः।। अस्त्र ।। इंजि मानत्व ॥ स्त्रामः।। अस्त्र ।। इंजि कि कि ।

वकातिः भ्ः क्रवीवः। ইতি वञ्च गाना॥

রিস্পী জ্রী শতমূলী।ইতি জটা ধর:।। কৈবর্ত্তিকা।ইতি রাজ নির্ঘণ্ট:।।রঙ্গবিশিপ্টে ত্রি।।

রহ্ন ক্লী র·হ:।বেগ:।ইভি ভরত দ্বিজপকোষ:।।

র্চ তকে কৃত্যা । ইতি কবিকল্প জনঃ ॥ রচযতি । ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

क्षत्रः ॥ त्रव्याः । इन्डि मूगानात्रः ॥
त्रव्यः क्षी निर्माणः। गुरुनः। यथा।
वावः शक्षवयज्ञात्रा शिव्यः मन्दर्ड
भूषिः गित्राः कानीत्व क्षयत्व वव
निर्माः भूष्यः। भूक्

त्रा छत् जर शुरम्य ब्रह्रीन ब्राहार्यः रगावर्ष्णनः लाक्षी काशि न विगुङः गुज्ञिथद्वारयायी कविः स्वाशिष्टः ॥ इंडि क्यरस्यः ॥

विन्नां की अनुम्युकातालः भवा-वैन्नां त्रिक त्रुवः । उट्शर्यायः । भित्रिष्टा । इंडि इत्रुवः ॥ भित्रि-अन्तः ०। इंडि इत्रुवः ॥ यथा-क्रिंग्ञां भवः । उट्शर्यायः । नित्रुवः २ हिडिः ०। इंडि ह्म-हन्तुः ॥ निर्धिः । क्डिः। यथा । ष्राधात्र हमट्कात काति गी व्रुवः ॥ क्रिंग्यात्र । क्रिंग्या । स्राधात्र हम्द्रकात काति गी व्रुवः । स्राधात्र १ हित्राः । उट्शर्यायः । स्राधः २ हित्राः ॥ उट्शर्यायः । स्राधः २ हम्द्रः २ मुस्र्नः ७ गुस्र्नः ॥ १ हेडि ह्महन्तः ॥

রচিত: ত্রি ক্তঃ। রচধাতো: কর্মণি ত পুত্যবেন নিম্নম: ॥ যথা ।
শির: পদ্ম শ্রেণী রচিত চরণাম্ভোক্ত বলে: ছিরাযান্ত ভক্তে ত্রিপুর
হর বিমূর্জিত নিদং। ইতি পুস্কদন্ত
কৃতন্ত তিঃ ॥

तक की खीश्रम्भ । देखि भवत्राः वनी ॥

तकः भुः भतागः॥ तिनुः॥ छन ভেদः॥ चार्छतः। ইতি काष्ट्रवर्णः, भन्दत्रश्वनी॥ व्रकः बी जीगाभानि मानि यानि নি:সূতরক্ত•। তৎপর্য্যাব:। পুস্তৃ• २ व्यार्ख्य : १ इंडानद्रः ॥ अडू: ६ অসুম ৫ রজ ৬। ইতি শাদরত্র। वनी ॥ পুক্তে র্গবিশেষ: । ততু রাগ দ্বেষাত্মক দু:থহেতু:। রজা श्रुः भू विका १ शि। यथा। त লো হয় রজসা সার্জ জ্ঞীপুত্র গুণ ধুলিষ। ইত্যমরদত্তঃ। ইতি ভর- " তঃ।।#।। মহাভারতমতে দুঃখজন ক গুণ:। তস্য ধর্ম: কাম: কোধ: লোভ: মান: দপক্৷ ইতিমোক্ষ ধর্ম: ॥ তৃষ্ণ কোধোভিস রস্ত্রে। রাজসা তে গুণা: মৃতা:। অভি-সংরয়ে। দ্বোভিনিবেশঃ। ইত্যা-খনেধিকপর্ব। অপিচ। কাম এষ কোধ এব রজো গুণ সমুদ্ভবঃ। **नहामाता महाभाश्या** विष्कारन মিহু বৈরিণ।। রজো রাগাতার বিদ্ধি তৃঞ্চা সঙ্গ সমৃত্তব ৷ তমি বপ্নাতি কৌন্তেয কর্মা সঙ্গেন দেহি-ন•॥ ইতি খ্রী চগবদ্দী তারা•২। ১৪ **ण**भारतो ॥ मञ् द्रज्ञ सम इंजि দৃশ্যন্তে পুৰুষে গুণাঃ ৷ কালসঞ্চো-দিতা তেপি পারবর্ত্ত আত্মনি॥ भु ज् ज्य यहा म द्वः मत्मा वृद्धी निषु याः नि छ। छन्। क् उर्गः विन्तानात छ

পनि य पुंजिः॥ यम्। कर्षाम् कार्याः যু শ্বজি র্যশসি দেহিনাা তদা ত্রে-তারিজা বৃদ্ধি রিতি জানীই পৌ-नक्।। यहा ला ज्यु प्रस्ता काता राञ्चा २५ मद महः १ क्यंनाकानि কান্যানা ভাগর তদুজ স্তন: ॥ यरा अहा नृज जञ्जी निद्रा हि आ-দি সাধন । শোক মোহ ভব॰ দৈন্য স কলিম্ভ তদা মৃতঃ ॥ ইতি शाक्ए २२१ अध्रायः ॥ # [[भ-·রাগঃ। ইতি মেদিনী ॥ রেণুঃ। অ-न्। भर्यायः धलिमस्य मुद्रेवाः ॥ निविकानिविका त्रा रथा। जागुः कार्या न स्मरवं उथा मगार्जनी রজঃ। তথাশ্ব রখ ধান্যানা• গবা-থ্যৈব রক্ষ: শৃভ॰ ।। অশু চঞ্চ বিজা-নীৰাৎ খরে।ষ্ট্রাজাবিকেষ্ট। গৰাণ ব্রজো ধান্যবলঃ পুগ্রস্যাঞ্ক ভব॰ রজঃ ৷৷ এতদুজো নহাশন্ত নহা-পা তক নাশন । অজারক: খরর-জো য'ভু সমার্জনীর**জঃ।। এতদুজো** মহাপাপ মহাকিল্বি করেণ। **ইতি গা**ৰুডে ১১৪ অধ্যাय: ॥ পু• অক্তবঃ। ইতি শব্ র जः व्यः भाषा॥ व्रजः मात्रिः भ् वायुः। ३७ णक् त्रज्ञावनी ॥

त्रज्ञा पांगकत्रजा । अदितेष वंः। वार्षे हेडि जाया। न ह जी क्रम-क्रा शिवताका छः। इंडि क्रिके वर्ङभूत्रों भिन्ना छट् भेर्यप्रयः। निर्देश ककः २ । ইত্যমরः ॥ (भौरहयः ৩ क्र्यकीलकः ४। ইতি मद त्र्वावली शायकः **৫। ইতি হেনচ**न्मुः॥ রজ কুমু, বস্ত্র নির্ণেজন পুকারো যথা। दामाः मिकवरिकः महिक् निर्विक्षान् ककः गरिनः। जस्यान्यशास्त्रिक्तिः। उँ रेडाः गाल्य गावकः॥ देखि बाट्रा २०३ व्यक्षायः॥ व्यः मृकः । ইতি বিশ্ব: ॥ ছকী জ্ঞী রন্ধকপত্নী। সনুধাতোঃ ষক পুত্রবান্তাদীপিকৃতে সিদ্ধা। ইতি মুঞ্ধবোধব্যাকরণ।।। ज उ॰ ली क गाड़ । इंडामद्रः ॥ इंडी रहः !! ४वनः !। (मानिकः ।। हातः ॥ इनः। रेमनः॥ वर्गः। इति (रः महन्तुः श मृद्भवर्गविभारहे वि 🏞 र्वाप्रविकायाः ভव्रजः॥ निज् कार्स्य त्रज्ञ भाजानीनाः भू **ग**उरामि यथा। (मोदर्गः द्राक्रउ ভামু॰ পিতৃগা॰ পাত্র মুচ্যতে। র-कि जा कथा वाशि मर्गन मान भव वा॥ हाजटे जंजटेन द्वरा मथ-व। त्रज्ञादिरेजः। वार्यान मुक्स्या |

গও নক্ষযাযোপকল্পতে ॥ যথাব্য পিও ভোজ্যাদৌ পিতৃণা রামত । শিবনেরোদ্ধর তথাবিভ তৎ পিতৃ বল্লভ ।। অনস্ল তথাক্তেরু দেবকার্যেরু বির্দ্ধিত ।
ইতি মাৎস্যে ১৭ অধ্যায় ॥
জতদুর্গতঃ পু হন্মান্।ইতি শন্দ্ধরাবলী।।

জতপুন্ত: পু॰ কৈলাশ পর্বত: । হতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

জতাচ**ল: भु**॰ রৌপাপর্বত: ॥ তস্য পরিমাণ দান বিধিশ্চ যথা। ाजाः नव्य उष्ठप्रमयः मर्ज्याः ল:। বক্ষ্যে বিধান নেতেবা॰ थावमन्भूर्वणः ॥ जाजः भन्न भू-क्यामि तोशाव्य मनुख्यः। ৎ পুসাদাররে। যাতি সোমলো-॰ দ্বিজোভম॥ দশভি: পলসাহ ণু ক্ৰমো রজতাচল:। পঞ্জি विश्वः (भाक उत्तर्कानावद्वः मृजः অশক্তো বিংশতে ৰুজুৰ্ণ কার-াৎ শক্তিত: সদা। বিষয়ে প্ৰ-ৰুণা স্তম্ব তুরীয়াণশন কল্লযেৎ पृष्ठित्। कार्या माना कारी न शन कः । भूबवेद त्रज्ञाहनवद् । राधोउ नया॰ खब लाकिनान् विषु थः ॥ तुका विकृकं वदकाः

र्या निज्या २व श्रियाः। दा , बजनी की जनामथा जे अन्तर्भ-कठः न्याञ्चरत्याः नगसामि काक्षन ।। (भवक भूर्वव क्रिग्रा (श्र कागत्रगामिकः । श्रम्माडु পুভাতে তু গুরুবে রৌপ্য পর্বত ॥ विषयु रेणवान्दिशः भूका वज विভূষণৈ:। इस॰ मञ्ज॰ भठेन् मन्।-দর্ভপাণি রিমৎসর: ৷৷ পিতৃণা वल ड॰ बमार विष्का दी मक्द्र ना চ। রজত পাহি তদাম: শোক **স•সার সাগরা**९ ॥ ইप्य• निवित्र যো দদ্যাৎ রজতাচল মৃত্রম । পৰা মযুত দানস্য ফল॰ প্ৰাপ্যেতি भानवः ॥ (भागत्यातः नगक्तेर्वः किन्नवाञ्चवनाक्ताः । भूकासाता বসেদ্বিদ্বান্ থাবদাহূত সংপ্রবং 11 हे**ि गा**<ि गा ११ व्यव्यायः ॥ রজতাদ্রি: পু॰ কৈলাসপর্বতঃ। ইতি (२ 4 व नमः ॥ রজন জী রাগঃ। ইতি সিদ্ধান্ত कोग्राम्गामिवृज्धिः॥ तबनिः धी ताजिः। ইত্যমরটীকা।। बबनी जी बांजिः !! स्त्रिम्। । कल् | का। इंडामद्रः ॥ नीविनी । इंडि (निमिनी।। রজনীকরঃ পু॰ চন্দুঃ। ইতি শব্দ

बङ्गावली ॥

भूति (भवः। ইতি লোক পূসি किः प्रकृति वृश्याक मः। ই कि भय-त्रज्ञावनी।। क्षितः।। योश्विक्ड हें का त्रक्रनीक्षण द्वी नीश्रतः। ইভি श्रता-ववी ॥ व्रबनीलुष्टाः भ्ः भूजिकव्रक्षः। ইঙি রাজনিঘণ্টঃ।। রজনীমুখ ক্লী প্দোবঃ। ইত্যমরঃ ম व्रजनीकामा जो म्पलानिकाभूबः। ইতি শহরত্বাবলী।। র্জসানু: পু নেঘ:।। চিত্ত ৷ ইত্যু-गानिकायः॥ व्रज्ञश्रनः श्रु भश्यः। ইতি भिनिनी র জম্বল। ত্রী রজোযুক্ত।। তৎ-পर्यायः । जीविर्मिनी २ जाती ० আত্রেয়ী ৪ মলিনী ৫ পুল্লবভী ৬ অত্মতী ৭ উদক্যা ৮ ।। ইত্যনরঃ ।। দূরিঃ ৯ পুল্ল হাসা ১০। ইতি শদ্-রত্নাবলী ৷৷ পুঞ্জিভা ১১ অরীরা ১২ विकली ১৩ নিয়ুলী ১৪॥ ইতি উটা-, ধরং।। স্লানা ১৫ পাংশুল: ১৬।ইতি র।जमिरुफैः ॥ 🗱 🏿 व्यथ् র**জম্বা** স্পর্যাশ্চিত্ত•। কা**শ্যগঃ। রজ**্ खन। **७ म**ण्याहै। वाक्तगा वाक्तभी যদ। এ হর এ নিরাহার। পঞ্গ-ব্যেন শুধ্যতি ৷! রজবলা ভুমি-স্পৃষ্টা

ब्राबन्ध्र वाक्रेगी जुगा विक्रस्वन॥ 🚁 विশ्विः महा८ वहायमः वहनः सथा ना वजनना ज्ञान्याहा देवम् । या कारीह या। अकताव निवासता शक श्रात्रान मध्याजि ॥ त्रब्रया ज् राः न्मृहा मृष्या दाक्ती यहि। यषुाव्यत विশुष्टां वृ वाक्तभी कामहात्र छः ॥ অন্যাত শ্চরেদর্জ বান্ধনী সর্বজা-्रिष् । এতেন রজর গায়। বু। आ ाः ॥ সংশ্রমহানা স্পাশে এসংক্রোপবা-স: পঞ্চাব্য পান কান হ:। আমা-भक अरक्षर । भक्त पूजर । **अ**भवर्ग রঙ্গর বা স্পর্শে ত্রিরাত্র পঞ্চরাত্র ব ড়াৰোপবাসা:। অকামত স্তদৰ্জ•। এতঃ তুর্থাহানম্বর কর্ত্তব্য । চাণ্ডা-(लन अभारकन मःग्लृहै। (हमुबद्यला । অতিক্রম্য তান্যহানিপুাব্শিক্ত স মাচরে ।। ত্রিরাত্ত মূপবাস: স্যাহ পঞ্চাব্যেন শধ্যতি। তা॰ নিশাস্ত वाजिक्म अवाज्ञ कन्न कात्राय ॥ के विवासित मानार अवर काम ৰ্তঃ। অত্ৰ দিন ভেদে। ২পি নাস্তি। পাকৈক সংস্থান্তার রর্বা।) জন্যহানি ব্যতিক্রম্য পু।যশ্চিত্ত• नमाहात्र ॥ भूथम १ कि बिद्राबः তু विजीय बाह्य भागति । यहा-

রাত্রণ তৃতীয়ে শৃক্লি চতুর্থে নক্ত মা हातर ।। हजुर्थ रही जि मुक्ति हा-ने १ क्रिं। वेशपुः। त्रव्यका यना न्मृही यंबर्क थेतः कृष्टि । निद्रान হার। ভবেত্তাবং বাবং স্থানেন শু ধ্যতি ॥ অত্রংপি বৃহস্পত্যক্ত দিন ভেম্ব্যব্ছা। বৃদ্ধণাতাতপঃ। র-जन्न जु य नार्य्यावत्मान्यः न्यूण-তো যদি। সর্গে পঞ্চগব্যস্ত বুক্ষকুর্চ-मडः भद्रशा भक्षगवा भानः वुडक-भः। (उत्नाभवातः ॥ वुक्ककृई भाक् জাবাল:। অহোরাঝোৰিতে। ভূহা পৌর্ণনাস্যা বিশেষতঃ। পঞ্চাব্য পিবেৎ প্ৰাভ বু ক্ষকূৰ্চ বিধি: মৃত:।। তদশক্তৌ পুরাণৈক দাতব্য । ইতি श्राविक्ड उद्धुः।। #।। यन्।हः। मृद्धाः खर्बु **क**खर्थिक्स अनुका रेस्व रेनः **बर्साः। रेन्स्य कर्या ने रेन्स्ब ह नक्**र মে ২হনি শুধ্যতি॥ ইতি শুদ্ধিত্ত্ত্ব ॥ उम्राः भगतः भाभः यथा । भूथः भ निवरत्र काञ्चाः या हि गहिनुक-ৰলা•। বুকাহত্যা চতুর্থা•**শ• লভতে** অ জ্ঞানে বৃহস্প তি:। পতিভান্ত্য খ 📉 ভা্ত্র সংশয়:॥ সণুমানহি কর্মার্হো रैंमरेंवे रेश्नेटकं ५ कर्मा १ । व्यथनः म ह अरर्देवा॰ निनित्ठ काय्मकद: II चि जीय मितरम नाबी • या तुरकह ब-জন্তা। কামতঃ পরিপূর্ণাঞ্ বুকা हरा नाउक्तुर ॥ जाकीयनः।

नाधिकात्री भिञ् विभु मूत्राईत्न ॥ व्यमन्त्रा १रममाः मार्फ्टर् ক্রিস ভাষিত ।। তৃতীয় দিবসে कायाः (या हि शह्दुकद्याः। ज মূ:ঢা বুন্ধহত্যাঞ্চল ভতে নাত্ৰ সং भाषः॥ भृद्वंदर পতिতः সোপि न চাर्शः मर्वकर्षम्। व्यमः भूवा ठलू-র্থেছি ন গছেত্তা বিচক্ষণ:।। ইতি वुकरिवदर्ख श्रीकृष्णकचाथए ७० य श्रायः॥ अ। अभित्र। अभूर्व अ ह काल जु (या जिगह मुजबनाः । রে তপা: পিতর স্তম্য এব মেতম-अभयः ॥ এक्छ भूकरवा याजि দ্বিতীয়া॰ কাম মোহিত:। তৃত্তी-या वा हजूथी १३ जना म भूकवाय-।। ম:। ঋত্কালে তু সর্হাসাণ পিত্র র্থ ভোগ ইব্যতে। পতু কালাভি गाभी (या वुक्त हार्र्य)व मन्न जः ॥ न-গছতি চ য়ঃ কোধাৎ মোহাদ্বা পু ৰুবাৰম:। ঋতৌ ঋতৌ ভুণহত্যা•় शुक्षाि भूक्ष कत्रम्॥ इंडिवा-बार्ड क्ष्यं क्रिन नामाधायः॥ ब्रिकिः शू॰ हन्मुव॰भीयब्राक्तिर्व्यक्त यथा। भूकवरमा (का र्र भूव का वू র্নাম।। স রাছে। দু হিতর মুপযেমে । उन्। नक्ष्म् वान् भार्यामा-

इक्षने न । । नहर कव वृक्ष त्र हे है न জ্ঞাঃ। রজেঃ পঞ্চপুত্র শ্রান্যক म्वीर्यं मात्राणामन्। इवि विकृ-भूत्राति इ अर्म ৮। ३ अशासीती রজোবল ল্লী অন্ধকার: ৷ ইতি ক্রি-কাপ্তশেষ: 11 রজোরসং ল্লী অন্ধকার:। ইডি भद्रवावनी ॥ त्राह्य अः त्र त्र त्र विष्य नाना॥ রজ্জঃ জ্রী বেণী। ইতিনেদিনী।। वक्षनभाषनवस्त्र। मडी इंडि ভाषा । তৎপর্য্যায়ঃ । শুল্ল ২ বরাটকঃ ৩ ি ৪ গুণ: ৫। ইত্যনর:।। শ্লা ৬ । ইতি ভরতধৃত রত্কোষঃ।। শুলু॰ १ मृतः ৮ मृत्। २ मृती २० मृताः ३३ वद्राव्धः ३२ वद्याकद्रः ३० वद्योखनः ३८ া ইভি টীকান্তর• ॥

রঞ্জক জী হিন্দুল । ইতি রাজ: নির্ঘণ্ট: ॥

রঞ্জ কঃ পু॰ কম্পিল্লক:। ইতি ক্রান্ত্র নিঘণ্ট: ॥ প্রীতিজনক: ॥ বজাদি-রাগকভাচ॥

त्रक्षनः क्षी तक्ष्मन्तः। ইতি मिनि । हिक्नाः। ইতি ताक्षनिर्षणेः ॥ तक्षनः भूः तागक्षननः। ইতি, मिनि ।। नूक्षण्गः। ইতি ताक्षनिर्णः॥ রপ্তানকঃ পু॰ কট্ফল:।ইতিরাজ-নিঘ্ট:।। রপ্তানকঃ পু॰, অন্তুকর্ক:। জাচ্ গাছ ইতি ভাষা।

प्रश्नि हो मुखादाहिनका।। नेनी
।। निक्षि। इंडि मिद्दिनी।। मि
कानिका। इंडि मेद्दिनुका।।
इंडिन्।।। भक्षि। इंडि दाहनिर्विते।।

রট বাচি। ইতি কবিকল্পন্ন।। রটভি। ইভি তুর্গাদাসঃ।।

ৰটিত বি কথিত। রটধাতো: কমণিক্ত পুত্যবেন নিয়ন। কথ ননাতে ক্লী।

क्रे ভाষ:१। ইতি কবিবল্পজন: ११ ভাষণ কথন• । রঠ:ত । ইতি দুর্গা দাস: ।।

রণ ম গভৌ। ইতি কবিকল্লজনঃ।।
ম রণষতি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
রণ কৃতি। ইতি কবিকল্লজনঃ।।
ভক্তি। কৃতি শব্দে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
দাসঃ।।

न्तः क्षे भू यकः। इंडामदः॥ त्राः भू भदः॥ काः। इंडि मिनी ना गिडिः। इंडि भदद्वावनी ॥ त्रार्ज्यः क्षी युक्तवान्यः। उद्भर्यायः । मण्यामभद्रहः २ अভयिख्यः २ । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।। রণপূষ• জ্লী উশীর•। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

রণপ্রিয়ঃ পু॰ শ্যেনপক্ষী।ইতি রাজ: নির্ঘণ্টঃ।।

त्रगमतः প् रुष्ठी। ইতি भद्रमाला॥ त्रगमूष्टिः প् विषमूष्टिक्श्नः। ইতি त्राजनियण्टेः॥

त्रगत्रकः भृ॰ त्रगकाउत्रहसी। ७८-भर्यप्रायः । भुजिनः २। ইতি হারদ वनी ॥

রণরণ ক্লী উদাহন•। ইতি ত্রিকাণ্ড• শেষ: ॥

রণরণঃ পু• মশকঃ।ইতি ত্রিকাঞ্ড শেষঃ।।

রণরণকঃ পু• উৎকণ্ঠা। ইতি ছেম-চন্দঃ !!

রণসক্ল শ্লী তৃমূল। ইত্যমর:।। বণালস্করণঃ পু• কন্ধপক্ষী। ইঙি রাজনির্ঘণ্ট:।।

রণ্ড: ত্রি অর্জ্জর্মাবিছিদাব্যব: । ধূর্ত্ত: । ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদি-বৃক্তি:॥

तं छैकः न्ः अफनवृक्तः। ইতি শক्त हिनुका ॥

রপ্তা জী ম্বিকপণী । ইত্যমর:।। বিধ্বা।রাত ইতি ভাষা। যথা।

द्रञावनी ॥

ठन्यः ॥

भावा॥

माना ।।

विज्ञाथि । 📆 नियुना जिली ।

त्रज्ञिक की मितमः॥ मृथमान।।

त्रज्यायी भू• अक्षतः। ইতি ছেন-

তিষ্ঠতে রগু। বিকর্মান্থভাঃ বহুদ-। রভনিধিঃ পু পঞ্জনঃ। ইতি শব ण रानको जार्थः। ইতি সংক্ষিপ্ত সারে ভিডরপানঃ॥ त्र आमुनी न अक्षेत्र प्रतिः मदि न प्रति अक्षेत्र स्ता । इति सिनी ।। রোপরিভার্য্যাবিহীন:। यथा ज র তবুণ: পু॰ জ্বরর:। ইতি হেম: विवा भुद्रापः। हजादिः मध्यम् गा॰ जाडीनाक भाव यनि । जिया বিযুদ্ধতে কশিৎ সত্ রণ্ডাশুনী মতঃ॥ইত্যুদাহতজু॰॥ ज्ञ की रिम्थन । ইত্যমतः॥ ~~ख~~्य । इंडि सिनिनी।। अनुद्राक बि।। র্তকীল: পু: স্কর:।ইতি ছেন-ठन्दः॥ गृत्रज्दन्छेक्ष्ठ ॥ तु उक् जिंड॰ क्ली रेमथुनकानीनदाक्। **७८ १**र्यग्रायः । मृशिष्ठः २ । इंडि

ठन्मः ॥ রতহিওদ: প্ জ্রীচোর:। ~~ইতি~~ बिकाश्रमवः ॥ वलाहः । लाहा ইতি ভাষ।। তথপর্য্যায:। বিল্ল: ২ वानोकः ७ भन्नतः ८ मावकः ৫ ড়য়४ः ५ हु ४कः १ वयः ৮ ড়्वः ৯ নারীভরঙ্গকঃ ১০ স্বাস্তিকঃ ১১ রভনারীচ: ১২ বন্ধক: ১৩ রভভা-निः 78 करातः 70 कामी 79 (थ्रो २१ नागतः २৮ मानी शियः २२ अ: ° ७ विदे:२०। इंडि मदमाना॥ রতজ্ব: পু॰ কাক:।ইতি ত্রিকাণ্ড রতান্দ্ক: পু॰ অকুর:।ইতি হেন-ठन्मः ॥ प्रकानी भृ॰ विष्यः। ই**डि मद- प्रका**नी जी द्रज्या है। ইडि विके≅ শেষ: !!

गाना।। त्र अवाची - की अप्रेमी। इंडि बिका ये अमर्पः शु अक्तः। इंडि भम-अमियः ॥

রভভ্কঃ পু প্রি:।ইতি বিকা-

(इम्बन्धः॥

अम्बरः॥

শেষ: 11

র হনার্টিঃ পু॰ নার্ট্রীণাশ্দীৎকারঃ রতাংনী ত্রী বেশ্যা।ইতি শর্ম -।। अक्रवः। वाः। ইতি मिनी ॥ বিল্লঃ। ইতি শব্দালা॥

इंडि ह्वायुशः ॥ जि: जी कामप्रवर्गशी। दागः॥ দ্বতণ শৈক্ষণ। ইতিমেনিনী।। তস্যা ৎপত্তি:নামকারণ কামপত্নীত্ব क रथा। स्क डेवाठ। मास्ट्राख्यः कन्तर्भ महुश खन्मानिनी। वनाः গৃহীয় ভার্য্যথে ভবত: সদৃশী €ণৈ:।। এষা তব নহাতেজা: স ন্ত্রি সহচারণী। ভবিষ্যতি যথা कामः ध्यांजा वन्यविनी ॥ मार्क ८७४ উবাচ। ইত্যকু। शुन्ति मः क्ला (नइ (बन कल्ला ख्वा• ॥ क ॥ नस्रांगागुङः क् इ। नाम क्षा अ তীতি তা॰।। তা॰ বীক্ষ্য মদৰে। রামা॰ রভ্যাখ্যা॰ নুমনোহ্রা॰। আত্র:শুগেন বিজ্ঞো হসৌ মুনো হ রতিরঞ্জিত:।। ইতি কালিকা-পুরাণে ৩ অধ্যায়:।। 🕸 ।। রতিবন্ধী यथा । न ভবन्डि यहा नार्या छन्टा वार् अत्र मुखाः। नानावित्र ख्या तुर्वेक द्रष्ठवताः कानिज्ञः खियः ॥ পন্মাসনো নাগপাশো লতাবে (है। २६ मः भूषे । क लिण म्नार्व শৈচৰ তথা কেশর এব চ ॥ হিলো-**এলা নরসি**ংহা**হপি বিপরীত স্ত**থা ९ शत्रः। क्कृत्का रेव (धन्करेन्हव सू८-क्षेष्ठ । जिंशा । विश्वामाना द्र

তিনাগো বিদ্যাধরস্ত ষোডশ: । ইতি রতিমঞ্জরী ॥ এতেষা লক্ষ্ণ ণানি তত্তৎ শব্দে দুষ্টব্যানি ॥ রতিকহর জী যোনি:। ইতি ত্রিকা-গুশেষ: ॥

রতিজিয়া জী নৈথুন । তৎ পর্যাব: ।
সংস্থিন ২ ৷ ইতি জিকা গুলেষ: ।।
রতিগৃহ গুলী যোনিঃ ৷ ইতি জিকা
গুলেষ: ।। রন্মনিনিরঞ্চ ।।
রতিনাগঃ পুণ যোডশবদ্ধান্তর্গতপঞ্চদশবদ্ধ: । তদ্য লক্ষণ যথা ।
পীডযেদ্কযুণ্মন কান্ত বানিনি
নী যদি ৷ রতিনাগঃ সনাখ্যাতঃ

कासिनीना॰ मानाबनः ॥ इंडि ब्र-

जिमक्षती॥
त्रिक्तिः भूः कामस्यः। ইउऽ

मतः॥ हिमहित्य छ छीनः छान
वित्यत्य छ मार्गिवर्णादा यथा।
वाि श्रीमाथ्तीनाः कनक कनलहछािवनीनाः कहात्क हत्छ लोडाछनानाः मूर्वावर्ण कवरन हाि कवा रन्यमीनाः। देजवानाः निरुष्ध महाव वनक्हो कित्रवी कम्लाः व्यानीनाः वहित्यक्षेत्राः विद्या महाव वनक्हो कित्रवी कम्लाः व्यानीनाः वहित्यक्षेत्राः

রতিপাশক: পু॰ রতিবন্ধবিশেষ:।

माश्ठिऽहर्भगः॥

যদি সুন্দরী । রতিপাশ: তথা थ्याउः कामिनीनाः मुथावशः॥ ইতি মরদীপিকা॥

त्रिजियः भू॰ कामाप्तयः। ইতি । चयत्रञ्जावनी ।। সুরতিপ্রয়াস ।। ह्यी जञ्जतमः। यथा। রতিমদা न्यानानम्। द्रविमहाञ्जद्रमः स्महाः তাজা। ইতি ত্রিকাওশেবঃ।।

त्रिकिनित्र॰ क्ली स्थानिः। इंडि क्री व्रिक्तिवादिष नथी कर्गादिष ব্যান্তত তেতঃ কান্ত সমীহিতাব थि भरन्गामाविध (भुक्किउ । इ।-न्। চাবরপলবাব্ধি নহাদানো-**২পি মৌনাবধিঃ সর্ব্ত সাবধিনা**ক ধি: জলভবা পেনুমু: পর কেবল । । ইতি রসমঞ্জরী॥

রতিনিত্রঃ পৃ॰ রতিবন্ধবিশেষঃ। তम्। नक्षाः यथा। भाउत्यम्कः गुण्य ह कामूक यिन कामुकी। ब-তিনিত্ৰ স্তদা খ্যাতঃ কামিনীনা স্থাবহঃ। ইতি রতিমঞ্জরী।। व्रिविव्ययः भू॰ कामरम्बः। ইতি ত্রিকাওশেষ: ॥

রতিলক• ক্লী নিধুবন । ইতি इ:वावनी ॥

यथा। श्री उत्यम्कयूत्पान कामूत्का । त्रिक्तित्र खी वित्रक्षीतीर शिष्ठि-হুশাক ইতি ভাষা। ইতি শন্-ठिनम्का ॥

রতিসুনরেঃ পু॰ রতিবন্ধবিশেশ:। **७ म**ु लक्क १॰ यथा । नादी शर्ष युः काभी शाज्ञ (यक्षृ मस्य य मि। श् उक्छो त्राम् काभी दक्षः मामुजिम्नद्राः ॥ ইতি রতিমঞ্জরী স্বরদীপিকাচ।। क्वी (प्रवन्ति॥ अञ्जवाक्। इंजि निकास्कोगूम्यासूनामितृखिः थतः। रेनथूनगृरु । यथा। मक्षाता । त्रा हरः भू काकियः। इंडि भवगामा ॥

> রর•. ল্লী অশ্যন্ধাতিঃ ॥ মক্তাদি ।। उ८ भर्यायः। २ शिः २ । ই छ। मृतः ॥ স্বজাতিশ্রেষ্ঠ: । ইতি মেদিনী : নাণিক্যু ॥ বজু । ইতি রাজনির্ঘ णैः॥ 🗱॥ অথ রত্নে। শ क्रिकाর-ণ । যথা। সূত উবাচ। বহ্ম পরী-ক্ষাণ রত্নানাণ বলো নানাসুরো ২ ভ वट । इन्द्राम्या निर्द्धित दिन র্জেন্ত তৈ ন শক্যতে।। বরব্যাক্ষেন পশুতা॰ বাচিতঃ স সুরৈ মথে। वला हारी अभगूषा मिलमाखा म-থে হতঃ।।পুশুবৎ স বিশেৎ স্তয়ে ষ্বাক্যাশনি যজিতঃ। বলো দৈ কোপকারায় দেবানা হিত্তকাম্য-या।। उम्र मङ् विमुक्तमः मृविम्

त्क्रिय कृष्णा। काय महावयवाः मर्ख ्রङ्ग्ली**कड् भा**ययूः ॥ ८न्दा न। मथ य-कागार मिकानाः भवनानिनाः। इत्रेवीक नयं गुरुः नूनश्वन ज्व उत्ता ॥ 🗱 ॥ व्यथ उत्राक्रक्राना-নি যথা। ভেষান্ত পততা বেগা-विभारनन विश्वायमा। यम्बर्भभा-ত রহানা বীজ কুচন কিঞ্ন।। ামহোদধৌ সরিতি বা পরতে কা-ননে হপিবা। ভত্তদাকরভা বাত ञ्चान सार्थय भोत्रवार ॥ छिष् त्रक्ता विष वत्रन बत्राविद्यान्ध्रशः ান চ। পুণুভবন্তি রহানি তথৈব ि अपन र । दक् युकान्य मन्यः লপত্ৰাগাঃ সন্ধ্ৰতঃপ্ৰোক্তাঃ 🏻 ण्यामि किन्दुनी वस्या वस विष्या। শ্চ পুল্লরাগাশ্চ 🛭 কর্কেডন সপু-লক কধিরাক্ষ সমন্তি তথা সু छिकः। विक्रम मांगण्ड यञ्जानुमित्रेः गःगुरह उज्ञेखः॥ 🗱॥ व्याकात वली भूथमः खनासायो उटकनः अभीका है। मून्यक द्रञ्ज समित ৰিজ্ঞেৰ সৰু শাজাণা ৷৷ স্বল-্ৰেষ্পজায়ন্তে যানি চোপহতে रूरिन । (मारिय छानूभगूकाराउ स्विष्ठ छन मन्त्रमा ॥ भन्नीका পরিশ্রানা রহানা প্থিবীভু

জা। ধারণ সংগ্রহো বালি কার্য্যঃ শ্রিয় মভীপ্রতা ৷৷ শান্তজ্ঞা: কশ-লা শ্চাপি রত্নভাজ: পরীক্ষকা: ! তএব মূল্য মাত্রায়া বেন্ডার: প-রিকীর্ভিতা:।। ইতি পাক্ডে ১৮ অধ্যায়ঃ ৷৷ বিশেষরত্মপরীক্ষা ত-ख्ट मार मुद्धेवता ॥ 🗱 ॥ ठजूर्नम गरातज्ञानि यथा। कणाव्हा किञ-त्रथः जखनयः भगविन्तः फठ्रमं মহারত্র শ্চক্রবক্ত;ভবৎ । চতুর্দশ মহান্তি রত্নানি यস্য সং। রত্নানি ভূ স্বজাতিশেুষ্ঠানি ধর্মসংহিতো-ক্তানি ৷ চক্র বথো মণিঃ খ্যু কর্মা রত্বঞ্চাঞ্চম•। কেত্র নিধিশ্চ স-প্রৈর মপুরণ 🐣 শুচক্ষ্যতে॥ভার্যর পুরো**হিতকৈ**ব মেনানা রথক্ছ যঃ । পত্তাখৌ কলভ শেতি প্রাণিনঃ मुख कीर्खिजाः ॥ ठजूर रेमजानि রহানি সর্কেষা চক্রবর্ত্তিনা মিতি। /ইতি বিকুপুরাণে ৪ অণশে 🗘 অ-श्रायः उड़ीका ह ॥

त्रज्ञकन्तवः भू॰ भूदानः। ইতি मद
त्रज्ञावनी ।।

त्रज्ञक्षेः भू॰ भर्तकिष्माः। ইভি

मद्रज्ञावनी ।।

রত্নগর্ভ: পু॰ কবের:। ইতি ত্রিকাণ্ড। শেষ:।। সমুদু:।ইতিরাজনিঘটঃ।। ব্রহ্বগর্ত্তা দ্রী পৃথিবী।ইতি হেন চন্দুঃ ॥ উপচারাৎ গুণবৎপুঞ বতী চ॥

बङ्घीभ ही র্ভ্রনিমিতিস্থান । যথা। সি: হক্ষরাধিস কটা নানা-লঙ্গারভূষিতা । চতু ভূজা । মহা (स्वी॰ नागयक्डा भवी जिनी॰ II त-ক্তবত্রপরীধানা বালাক সদৃশী खन् । नाजनारेना स् निगरेनाः मा विजा॰ छव्मन्द्रज्ञी॰॥ विवनी वनः যোপেত নাভিনালমূণালিনী•।র-া তুল্বীপে মহাদ্বীপে সিংহাসন সম-বিতে ৷৷ পুফু ল কনলাৰচা প্যাযে ন্তা•ভবগেহিনী•।ইতি তন্ত্রসার:॥ जी महानानिविष्णयः। র রুখেন: यथा। सूटमा हेवाह । ज्यानः जः भ्वक्रां वि गरामान मन्ख्यः । র্লুধেনু রি ভিখ্যাত গোলোক ফ লদে নৃগাং ॥ পৃণ্যন্দিন মথাসাদ্য खूनाश्वर गानर । (नारकण)-वार्ने क्या जाजा (वनुः भ् म्यारार ॥ जूरो कृष्ण हिनः कृषा वदगद्यान नःयुद्धः । ४५नः तङ्गवीः अर्गाटः नकन्ना विवि भृतकः ॥ ज्ञाभारयः পদ্যরালাণা নেকাশীতি মুখে বুধঃ। পুত্ররাগ শত তে বেগা पर भित्रवद्भाय ॥ जनाउँ एक ॥

তিলক ম্ক্ৰাফল শত দুশো: **৷** ভুযুগে বিজম শত শুক্তী ধর্ণদ্বয়ে মৃতে।। কাঞ্চনানি তু শৃঙ্গাণি শিরো বজু শতাত্মক । গুীবাবা । নেত্ৰপট-व शासिक अमित्र ॥ इन्तीव णाजः मृष्ठं विष्यं। गाजभार्यको । मु, हिरेक करत कार्या भागिकक শতান্ হৃদি॥ খুরা হেম ম্যা: কা-र्याः शृहः भूकावली भगः। भूषे काराज्य कारही ह घान कर्त्र हम्त-ৰৈ।। স্কঃবানি চ রোমাণিরৌপ্য॰ নাভিঞ্ কার্যে । গাক্তাত শতং उत्तरक्षीन भविक्तायः ॥ उथा-ন্যানি চ রত্নানি স্থাপায়েৎ সর্ব সং क्षियू । अयंग्रहक्रीया किल्ला भाग-यक उडाजाक ॥ (गान्व नाजाक তথা দবি দুক্ষ स्त्रभागः। शूहार्गु ·চানর· দদ্যাৎ স্মীপে তামু দোহ-न· ॥ क अजानि ह रेहनानि ज्वना-নি চ শক্তিত:। কার্যেদেব সেবস্ত ठङ्थां • स्मन वट्मक ।। **ङ्या**न्यानि চ मर्वानि शासाः ("ठक्क मयाः खथा । नाना कवानि गर्दानि शक्ष्यर्ग दि-তানকং ৷৷ এবং বিরচনং কৃত্বা ভদ্ধ-रकानाधितामनः। अदिश्वत प्रक्रि-भा मबुः (धन मानञ्चरा खडः ॥ ७७-) (वन् वहादाश इन्त्याना इत्त्र छ ३: ।

ত্ব-সর্বদেবগণ ধান যতঃ পঠন্তি ক रेमुन्यू विकु कमलामन वामरमवाः। মা পাহি দৈবি ভবসাগর পীড্য মান ।। আনত্র্য ধেন মভিতঃ প त्रिवर्डा ङङ्गा एन्। फिन्नाय ध्वरव জল পূৰ্বক তাং। যঃ পুণ্য মাপ্য দিনন্ত্র কৃতোপবাস: পালৈ বি-মুর্ক্ত তনু রেতি পদ মুরারে: ॥ ইতি সকল বিধিজ্ঞে৷ রত্নধেনু প্র দান বিভরতি চ বিমান পাপ্য-दरही भागान । किल कलव विम ক্তো বন্ধভি: পুত্র পৌত্রৈ: সহি মদন সূক্প: স্থান মভ্যেতি শ ষ্ট্রো:।। ইতি মৎস্যপ্রাণে মহা-मानानूकीर्ज्यन ब्रङ्गाथन् श्रुमानिरका नाम २५२ जवतायः ॥

ত্রিকাওশেষঃ॥

जञ्जादायगः क्री मर्दतङ्गहानः। यथा। সমূদ্রোপত্যকা হৈমী পর্ব তাধিত্যকাপুরী। রত্নপারাযণ না না লক্ষেতি,মম মৈথিলি ॥ ইভি ভিড়ি: ॥

हरू १ छ। छी जिनानी नद्रकविष्णवः । यथा । तेज मक्ता वानका शक ধ্য তা পুডাঃ। মহাত্মপুভাবে

उऽर्थार्था नत्रक जूनयः । ইতি (रुभ्रहन्पृः ॥

দেমাৎ সমস্ত ভ্রম এয় ছেতু যুক্তা বিহুমুখ্য স্থা ছীর হণ। ইতি হেম-ठन्दुः ॥

রত্বরাট্ লী মাণিক্য । ইতি রাজ-निर्चिष्टः ॥ तज्ञामुक्षकः ॥

রত্নবতী জ্ঞী পৃথিবী। ইতি শব্দ भावा॥ बङ्गुका ह॥

त्रव्यक के की शृह्म केत्र श है **डि** मद्रवादनी ॥ तत्र विभीत वि॥ রর্মানু: পু॰ স্মেক্পর্ব:। ইত্য-न्द्रः ॥

রত্নসূ: জ্রী পৃথিবী। ইতিছেমচন্দু:॥ রত্নকের: পু॰ সমুদু:।ইত্যমর:॥ রত্নোৎপত্তিস্থানক।।

রহাঙ্ক: পু॰ বিষ্ণুরথ:। ইতি শব-त्रवादनी ॥ त्रविक्र 🕫 ॥

লব্নিবিঃ পু॰ খঞ্জনপক্ষী। ইতি ব্বাচলঃ পু॰ দানার্থনিগ্যপর্বতঃ रे। यथा। व्यञः পর• পুরক্ষ গ্রনি রবু।-চল মনুভ্ৰমণ। মুক্তাফল সহস্ত্ৰেণ **পर्व ठः म**हारनृख्यः ॥ मधुमः **भ**-ঞ্শতিক জ্রিশতৈ রবরঃ মৃতঃ। চতথাংশেন বিক্ষয়া: পর্বতা: সুঃ সমন্ততঃ ॥ পুৰেণ বজু গোমেদৈ र्फ् किलानम् नीलोकः। भुष्ठवाग यू-रैजः कार्य्या विषय् गंत्रभामनः ॥ रिवर्म्यं विकरिमः नकार नः नित्ना

বিপুলো ২চল:। পদারাগ সমো वर्षिक खाद्र १ जू विनारम् ।। धाना भइंडवर मर्ब भवाशि भविकन्नरयर 1 ভদ্বদাৰাহন কৃত্বা বৃক্ষান্ দেবাং मह काक्षनान्।। श्रुष्ठायट श्रुष्ठ शाः भीराः भुजार हाथ भूर्वर । भृत्रविष्टक अद्युः कल मञान्-भीतराय ॥ यथा (नवगनाः नार्व সর্ব রত্নেম্ববছিতাঃ। ত্বঞ্চ রত্নবো निउ। गउः भाहि गहाहल।। यसा দুর্ পুদানেন তুঙ্কি পুসকতে হরি: । महाननर भुनातन ज्यामः लाहि भईछ॥ ज्ञानन दिविना यक्त पर्ा-দুত্ব মহাগিরি । স বাতি বৈশ্ব লোক মনরেশ্বর পুজিত:॥ যাবৎ क्ल्रण उ॰ जागु॰ वरमाहर नदावित । क्लातामा ख्लाल उः मध्दी भावित्था ভবেट।। तुक्ष र उप्राप्ति कः কিঞ্জিদ্রামূত্র বা কৃত্ত ৷ তৎ সর্গ্ नाम गायां ि गित्र वंजु हरा पथा ॥ ইতি নাৎস্যে ৭৭ অধ্যায়:॥ इन्। जनग की मिनियानकत्रगः। ভ্ৰতাপুগুহুনা ইতি ভাষা। তম্য थात्रन खनाः। धनाः यमाना नायु वाः जीमहास्मस्तः। इर्धाः काः भा भाक्तमाः दशालद्व भावनः॥ ইভি রাজবল্ল চঃ॥

রজি: পু॰ বন্ধনুষ্টিইন্ত:। মুট্ন্হাত্ ইতি ভাষা। ইত্যনর:॥ জী পু॰ নথো রহারজী ইত্যন্যে। ইতি ভরত:॥

রভ্যস্থ ক্লি যোনি:।ইতি **শহ**রত্বা-বদী ॥

त्रथः भू कारः॥ हद्रभः॥ (वज्र-বৃক্ষ:। ইতি বিশ্ব:।। তিনিসবৃক্ষ: । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ চক্রবিশিষ্ট-युक्तार्थयान । उर्भर्गायः । भाउा -वः २ जान्त्नः ७। ইতামतः ॥ अनुस्तमाबः। ইত্যু ज्यः॥ उदाद्रा जुनगण्याः। इष्ठायं त्रथः तानारेनऽ जुँमनः वाज्यकालमः । श्रिजीकद्रन নকানা বল্য বহি বিবৰ্জন।।ইতি রাজবল্ল ভ:॥ #॥ রথ বিশেষাণা• नामानि यथा। युकार्थ ठकवप्यातन भ ठाकः मान्स्रता त्रथः। मःकी **ए। थं: न्यात्राया (म्यायंश्व मकम्यः** ।। (वारम्)। तथा देवनवित्का १४५-थः পরিবাভিকः। কণীরথং পুছ-রণ ডগন রথপত্তক: 11 অনস্ক শ-करि। २० मानुन्ती कष्टलिया एक॰ । अथ कावन वद्यारः, देख देखः भः वित्रं व्या भाषा भू क्षृती यः महार महोडः भाष्ट्र(स्वेतः। मड् द्विला विवायुक्त (या वृद्धा ही नि

छर्चान्।। ইতি হেমচন্দুः।।ं #।। গো-त्मिक्मा द्राथा यथा। भुमखः विभु পল্নীভি মিষ্ট নম সুযোগম। বাল: कान्रे रेजाक्षरिया जुं सगक वृज्क বিভূ:।। এডিমিনস্তরে ওএ শাতম स तथा वता । मन्म विभुगङ्गीक পতন্ত গগনাদহো।। রত্ত্বর্পণ সং-যুক্ত রত্নসার পরিছদ। রত্নস্তাম্ভ निवक्षक मृत्य कलामांड्जून ।। धि ভচামর সংযুক্ত বহি শুজা শুকা-निज् । भाविकाङ भुमृनानाः मा লাজাল বিরাজিত ।। শতচক न-भायुक्क भारतायायि भारताक्त्र । द श्चित्रः शार्व रेष मि रेवा र्श्वनमानाः विज्वितः॥ शीजवज्ञ भद्रीशानि तत्रानकात्र ज्**विरैजः । न**वरशोदन जल्लोः नामितः जूमताश्रतः ॥ षि जूरेक यू त्रनी क्रेंख र्गागरवण्येत्र र्व दि:। मिथिन्ह उक्षमाना दक्ष विक्रिम्डिकः॥ अवक्शः त्रवार्ङ्गः (७ भुगमः) रुद्धः भनः। त्रथ मात्रा-रुग कर्नु मूह वा ऋग कामिनीः।। বিপুভার্য্যা হরিং নত্ম জগুম গোলো-क भी श्रिज । वृष्तृ (गां निकाः मन्) उज्जा मान्य विगुरान्।। ইতি वृक्षः दिवरार्ख औक्षेत्रकाशाय १४ व्यथा-यः ॥ क्षा प्विता ऋष्याका यथा।

বুকোবাচ । ভূয তে সংপুৰক্যামি (पव्यात्राथन मूर्जन । एट कृषा म-र्बकामाना॰ व्याधि ख्धि ভविष्युठि ।। मिंड में अरिय में रिख (ईसवरिक्तः সুশোভনৈ: ৷ বিচিত্র পদারাগাদ্যৈ র্মণিতি কৃপশোভিতি: ৷৷ রুথক্তৈ: কারবেদেব্যাঃ সপ্ত ভৌমণ মনোর-भ• ॥ पृक्त वक्षम•हन्न सर्वाठरम् । भ-শোভিত । ঘণ্টা কিন্ধিণ শহ্বাচ্য চানরৈ: কটকান্বিত াা পতাকা ধ্বন্ধ শোভাঢ্যে দর্গ গৈ ক্পশোভিত। **७**• त्रथ• भृज्ञरयहक काठी अभूभ भ-ল্লিকৈ:।৷ পারিজাতক পুল্লৈশ্চ যক্ষ-कर्पम हन्तरिनः। मूगक्ष ध्निरेखः कृत्रा দেবী॰ তত্ৰ নিবেশযেৎ ॥ পুতিমা॰ শোভনা বংস নহাসুর ক্ষবন্ধরী । भूकरयमुखविनाुखाः अर्वसक्त मः क्ला ।। पूर्ण काछ्यायनी (प्तरी व-রক্। বিদ্ধারাসিনী। নিশ্স্ত শুস্তম-थभी महिकाम्ब्रवाजिनी ॥ भुनीक्जू मरा स २ ख यह ता वा क्रिक इति । অনেন বলি পূর্বেণ নমস্কার যুত্তন চ । প্ৰবিদ্বা ততো নেযা সুমুস্তাপ্সর शीन्देकः। शक्तमी मंखमी भूगी नव-ন্যেকাদশীযুচ।। ভূতীয়া শিব বিংল্ল-म रिवरमप् अतियु ह। अक्षानही नह স জ্ঞ পর্বত সুব্বেষ্ট।। তত্র মণ্ডপ

विन्यामः महमाविष्ठे निष्पितः। रिम ল• বা মৃথ্যব• বাপি কৃত্বা বাস্ত বি-ठाविज ॥ **मर्व लक्ष्म म**ञ्जून मर्ब भाषा সमन्ति उ । भूर्दि **व का**त्रस् হক পশ্চানাত্রা॰ পুচকিরে॥ মহা-জনপদোপেতা• মহান্ত্ৰীভি: স স कुला । नर्वाम भान रेनर्वरेन्डः म-मरें त्रि भृष्यि ॥ एम्। इति শক সর্ব॰ সর্বদিক্ষু সমন্ততঃ। ভূযো-বেতাল সংঘস্য মক্ষেণানেন সুবৃত্ত ॥ রক্ষা । নিজ ভূতেভ্যে বলি । न्ह्र जरा श्रियः। मांड मांड वीद्र (एवि अर्दकामार्थमाध्व ॥ ज्यानन विविधायन अर्बकायान् भूषह म। এব দত্ত্বা বলি শক্র তথা দেব্যাব-ভারবেৎ।। বিন্যাস দ্রনুপীঠে ভু ন-श्लोल क्रमाणाडिजा । उबद्राः পূজবেদেবী হৈন কলৈক ভানুকৈ: श कनरेमल महामून गालाम म मून् ब्रिटि:। नम्ख कन मृज्युर्ग र्यक्तिय व्यश्नहारिः ॥ ज्ञानस्यस्क स्मरकेव त्रज्ञ रेंख ने रेव म् रेकें। (यम मक्र्म नारमञ्जूषातिक निष्यतिः॥ (वेनु वीना ज्ने इन्ह वन्हा कि व्हिन द्वावि-ণৈ:। স্নাপযিত্বা ভতো দেবীণ নির্মন (कृह्ने कः मुख्यः ॥ शामयानि क् ইত: গদ্মৈ দী পবর্ত্ত্যা বিশোধিতৈঃ।

बिंदिक बिन्स कार्यार्खः महिन्दी नी द्वार-भागारभीवः ॥ यव भागाकृत्याः क्रिय वंबाहारित निमक्तरयट्। भूखा-कक परस्कृतः गुज्यकः फ्नरेनः मुल्य ॥ उथा कर्त्र कारत्व हम्स-रेनः अञ्चलन है। ल्याद्माहना गरमः তেন দেবী মালিপ্য পুল্লয়েশ্য। (ছ-মলৈ ভাতিকৈ মালৈঃ রত্নালৈঃ র-**(नक्स)। वार्त्राञ्डः जूनरेन किरेबः** भूनध्भिः जन्दक्षिभ्या छक्षराख उथा कन्या विकाजीनथ मूः शिजान् ৷ ভক্ত ভোজ্যান পানেন ভক্ত সর্বাণ্ট পুরীণয়েৎ।। ভোজয়িত্বা ক্ষ-শাষেত দেবী নে প্রীযতা নিতি। রথে ক্ত্রা তথা দেবী পুন রেব গৃহ• नरय ।। नर्जा जन मः खन मन्छ বিভবানিতৈ:। শান্ত রেণ পথ সর্ব• भूग्न मृद्याकरिं ज लि: ॥ भुकि भऽ-भारेनः कन्याज्ञिः जीजि भंक्षा वा-**मिक्टि: । मिल्लिन यथा शाःम्** ক্রা পক্ষ পুচক্রিরে॥ পুরশোভা পথে শোভা॰ দ্বারশোভা৽ .গৃহে शृह्द । कांत्रयीक उथा सक अर्व बाधाः निवादायः ४, व्याहरा उत्रव खामन् भाविहि॰मा विवद्धांष्ट् ॥ वन्नगञ् । विस्माकक्षां वन्ताः व्या-धारि भवतः। छ काव कोमूकी॰

भक्त त्रंथया बास्ड कात्रस्थ ॥ नर्बना विक्तित्व महत्रारिष्ट भूविष्ठि।। ।थर्गाञा उरा मक हिरतः यश्र नरा जुड़ा।। उथा किमर्व गक्तर्व जू भा-जान दिवामि जि: | तथ्याका मु-ভाবেन नाहेर्ड क्रिवि एवकाः ॥ আদিত্যো রথযাঁত্রা কৃদুথেন নভসঃ क्रान्थ । (मरवंश निवंश विमानक्रा রথবাত্রা পুভাবতঃ ॥ ক্রীডম্ভে বি-विरेष (छोरेग: मर्बा उन्न विवर्क्तिजा: া তথা ভুম্পি দেবেন্দু রথযাত্রাক-द्धाः **७व**॥ निवायाः निवनायास পরমেণ সহাধিনা। অগন্ত্য উবাচ । तथगाञा कृष्ठः भूगुः वुकारमा वाः সবস্য তু। পূর্ব বৎ কথিত তাত ভত্তে সর্ব॰ ম্যা থিলে।। ব্যাপিত॰ नाज मल्लाहा (पर्वीमाहाद्या) मुख-न । यः भारे मृगुयाद्याभि छकि गाम्भनखम्।। म मूथः यणीः (मोः ভাগ্য॰ পুত্রপান্তি মথেপ্লিতা।। লভতে নাত্ৰ সন্দেহ ইভ্যেব বুদ্ধ (१। १ वर्वी ८।। स्वत्तन क्छ ब्राह्य পুর। শক্রস্য কীর্ত্তিতা। ধনদস্য পু-রী পাপ্তি সক্ষণস্যচ বাযুনা।। হৃতে স্থানে কুঠা তেন তথা শুদ্ধা চ নির্মা उः। जुङ्गा भत्रगा म्हेत भूत्री र्ভागवनी मुजाः॥ ইতিদেবीপুর। "

ণে রথযাত্রা বিধি মাহাত্ম্যু ৩৯ অ-थ्रायः ॥ #!। नवगुरानाः त्रथा यथा। বোজনানা সহসাণি ভাক্ষরস্য র (थ। नव । देशान्छ छरेथवामान्द्रि-গুণা দ্বিসমন্তমা: 11 সার্জকোটি স্তথা সপ্ত নিযুক্তান্যধিকানি তু। যো-জনানান্ত ভদ্যাক্ষণ তত্ৰ চক্ৰণ পুতি-ষ্ঠিত ।। ত্রিনাভিষতি পঞ্চারে যাবু-मिन्रक्याञ्चरक। मञ्चनद्र इ वटक्-মু কালচক্র পুভিপ্তিত ॥চত্বারিণ-শৎসহসাণি দ্বিতীযোক্ষো বিবয়তঃ । भक्षान्यानि ज् मार्खानि महत्त्रम्य ৰিজোত্তদায়।। অক্ষ প্ৰমাণ মূভযোঃ भुगान जरभनाकःयाः। ज्याशकः खज्यगारक ह भुताशात्र॰ त्रथमेऽ देव ॥ দ্বিতীবেক্ষে তু তচ্জা সাহিতে না-नजाहरन । स्याम जशहमाः जि তলানানি নিবোধত।। গাৰ্মী চ ্বৃহত্যুক্তিক্ জগতী প'ক্তি রেব চ। , जन्हेभ जिहे विज् का भूमरा नि रुत्रया त्रयः ॥ । । इंडि क्लेर्स्स ৩৮ অধ্যাयः ॥ রথ জ্রিচক: সো-भग्र जन्ता जा खग्र वाह्यिनः । वास् দক্ষিণতো যুক্তা দশ তৈন নিশাক-तः ॥ वीष्राभुगानि हम्नजि नक्ता-ণি রবি র্যথা। ২। সোম পুলস্ত চাষ্টাভি বাজিভি বাযুবেগিভি: ॥

वाद्रिक्षः भानत्मा युक्त खनामी যাতি সর্বতঃ। ১। শুক্রস্য ভূনিজৈ ब्रोक्षः मान्स्ता मन्याजि वृष्टः ॥ ८ ॥ অপ্তাভি শ্চাথ ভৌমস্য রংখা হৈমঃ সুশোভনঃ।৫। বৃহস্পতে রথাষ্টা শ্রঃ স্যান্তনোহেম নিমিতঃ ৮৬ ।৷ রথ खरमा नर्य। कृर्या मन्द्रम्यायम निधा তঃ। १। স্বর্গনো ভাঙ্গরারেশ্য তথা ৰভি হ বৈ বৃতি: ॥ ৮।৯॥ এতে নহ। गुहानाः दि नमाथा। तथा नद। সর্বে খ্রুব মহাভাগা নিবদ্ধা বাত রশ্মিভি: ॥ গুহু ক্ষ ভারাধিষ্ট্যানি ধুবে বন্ধান্যশেষতঃ। ভুমন্তি ভা भवस्त्रानः नदीगुनिव द्विमान्तिः।। इंडि कोर्च्या ४० व्यथायः ॥ 🗱 ॥ 🕮 क्रगमाथु(एवम्) तथः याजामायः पृष्ठे । ব্যঃ।। ৠথ ক্যোতির্বিদা ভরণে রখ कर्याशालाल गिव नघू जिकुक छियु मान्त्रनाथिल विधान गथाएः। तन् **अमृ** । यू व ना यू उ श दिः आधू आ नि व जि माध्िद्राक्षाः #।। व्यवद्यव्कनाक् । डेक वृष्टि कत्रकी मं भूत क्वा एए य मृक বল্য বল্যস্য। স্ব্যভাগ নিচিত ज्य नगुमाविम्याः सन्या नवजागः ৷৷ অগুভে ভব্তি সংকলিরম্ভ: কৃৰ-রোডুনি इत्याथ त्रथात्त्र । अक्षिर हर्थ | ভূতি রন্তর দক্ষো ভীতি রিষ্ট মনসে।

न्न गर्छ। 🗱।। यथ गृङ्र्वनन्तर्शि রথ ক্ত্য দ্পুষ্ঠে পুনর্ম ক্রেছো-नुदाश (द्रवर्ञ, हरयाः । भुवनानि ত্রিভে হস্ত ত্রিৡযে রেগহিণী দ্যুগ।। मारकं भोगा भेरत सोगा विवाद तथ कम मर 🕻 🗱 🗡 व्यथ ह्या छि: সাগরে রথ কে । রথাকার গলিখে-हकः जानू अपनी वित्नाकरप्र। बन थार्ग बीनि तकानि मृष्टि भार्त मु मानविद्या मुक्त मृज्य कंग हरक স্ক্রিদণ্ডে নহন্ড্য । রথাগে চু ন-ट्राट्भांड नक्षा हेव मथ्मर ॥ ই গ্রার্য্যেষ জ্যোতিরিক্স ভরানেণ कृ जाः मुजाितमः ॥ ऋ॥ जाम्। र्थः। व्यथानखद्भः भीताः मान्त्रनानाः तथा নাং অথিকং সভার্ণ বিধানং কার্য্য মাহঃ কথবন্তি। কেষু লোল স• জ্ঞানি ৰাভী পুনৰ্যু শুবণা ধনিষ্ঠা শ 🗫 তথা এতানি। নৈত্ৰ সংজ্ঞানি মৃগশিরা রেবড়ী চিত্রা অনুরাধা এতানি। লঘুম জ্ঞানি হস্তা অম্বিনী পুষ্যা অভিজিৎ এতানি। জিফু রি-ন্দু স্বন্ধ ক্যেষ্টা কো বুন্ধা তন্ত্ৰু রোহিণী এ:उर् नकर्इयू । भूनः क्ष्यू (नन अपृष्यू हैन: नूर्याः (ठन नह दर्खनातम्। नजाः भूज्युरानीः . मृष् वाह्ययू। १८२: कश्चिन् नाधुवानि-

ুব ডি খু ভগুছ রাশিযুক্তে অকে কংগু 🏻 के कि । शुनः किः वृत्राञ्ची मधनः · স্থান অসু চত্থ • কৃপা: নবন • এত্ত-ভ কং ছঃ সাধূতি: শুভগুহৈ রিতি छै.ए.ड. डेक् हिंदुः भूगं स्ता बरेतः रिवरिणः कीर्ण वराश्च भव कका व्यक्तातः भः वयनिर्याणकर्छ। ए-मधनाय च जात शुल्ला रमा उहा **ज्ञाल क जनार असार मृत्रा**ी माउनक्षार वामः महिमा दव य स्टबर जग्मश्राट जगुरुष गाइ ভঃ আবিনব্যু মধ্যভা নপর্যন্ত স रिया क हरतरा सहक (एस न्यान भीक्ष्युः 'कुञ्चाडः भक्ष २**०४॰ म** থবিখা গুনঃ চিং ভুত্ত লব্যভাগনি-। ि**5** जुन रान्यात्व रहाछ जुन्न । स्थित अथान्। कन । अन्मः প্ৰতিয়া অসুচে অসুগত বৰ্ষন্ত্ৰ एषु नयस्य गङ्किः यूकः ভर्दातः। ्वाक्षा अभि या स्वतं भएं वर्षे नाम न ব্যার আড়। নৃতিঃ নরণ ভবভি। র-श्रीतर व्या अपुरता उपिता मिल (ड म क् ।) नकाब अध्िकः प् र प्रदेश भी राज्य । यह । यह । यह । यत्व वड्ड । कृद्य हो वि एसा ह विचि। शिर्छ दायाचा गठ नक्तव

र्रेडे॰ मूज॰ जवि । ननू निन्धिक नि ७। जन्रद मुगम ॥ तथरूजा जी तथमम्हः। **७८** शः योगसातप्यकः राहेच्यायः ॥ ॥ व्यथं तथह्क नक व द्यालन । तथकतः शू तथकातः। ऐकि मह-इङ्गावली ॥

তার ইতি ভাষ ে নত নরণীগভের্ত गाहिराजा कः। उट्धनन्ति । जिम्हार स्वाह्म वाह्म व्याहर । स्व ए। इं अन्द्रः ॥ सृब तहः ७ ५७ ते भ ः थ खः । ४ काष्ठ अक्का २। इंडि क, बहु ज़ावनी ॥

इस्बर्धि पु॰ नाइथि। इंडापदः॥ देखां के ने विकास विकास कि इस गई है। जुन सक्कार का का स्व इयः। एएनानः। कर्ने त्रयः र अवस्य ० उत्त । विक स्न LTE II

तप्राधः दी भारत्य्वणाजियाः बक्तायः ब्रधन्। महास्वसादद्वशकाः विदुर्गाः ॥ तदाना धाराः कार्यान-(जा तकार्यसामाः। उर्वस्थात । दहायः २। वैकामहा स्टाह स्टाह রনগোপন লী রথতভি। ইতি ङ्जान्यः ॥

ं हपह्लाः म् एकवाकशकी। इंडि मगरता भी ॥ तथानः । दथा ।

ज्ञथः (क्वीनी यस म उथ्ि त्रामान्त्रा ॥ देवि (ह्याहन्तुः ॥ রণপাণ্ডি শর ইতি।ইতি মহিশঃ (डाङ् ।

अधकः भुः जिनिमद्बनः। ইত্যবরः॥ রপভরঃ ত্রি রথেনতরতি यः। ইতি मुक्रविष्यु।कत्रभः॥

রখণর্য্যাবঃ পু॰ বেভনবৃদঃ। ইতি मद्रान्युका ॥

র্থগাদঃ পূ• চক্র•1ইভি হেম-ठ**न्दः** ॥

त्रवञ्जा जी नरीविष्णवः। इंडिणइ बद्वावनी ॥

রথাস্থ ক্লী চক্রণাইত্যমরঃ॥ त्रथाकः भुः ठकवाकभक्ती। इंड

न्त्रः ॥ त्रथाक्रभागिः भू॰ विकः। ইতি হল।

युष्टः ॥

इथानी की यकिः। इंडि दाक व्यिष्टः ॥

রথাত্তরঃ পু॰ কল্লভেদঃ। ইভ্যান্তি-প্রাণ !!

अथाङः 🛶 (दङमद्कः। ३७ **न**बद्दश्यकी ॥

त्रथाहुरूम: **नृ**॰ (वङ्गः। ইভ্যाর है। अवरा अन्नवः ।। शुः इथस्युक्तर्छ। ।

धन्तरथा तथारक जनारको तथा । तथियः मु रेवशे । इरोहात्वर्थाह निশव्कः। ३७ রাজনিঘট ।। রথিনঃ পুণ র্গী। ইত্যের: ! द्रथितः भू द्रशे। इकि मफ्तर्

तथीं পु॰ तथवानीताकामिः। छए-भर्यग्रयः । तथिकः २ तथिनः **०**। हे जामद्रशा त्रथाता ही ८ द्रवीः ६ র্থির: ৬। ইতি ছেনচন্দুঃ ॥ র্থ-शाी १ मादाकः ৮। ইতি नय-बद्दावनी ॥ मान्त्नाद्दाङ्ः । ইভি ভটাধরঃ ॥

द्रथाः भुः द्रथनात्वाहात्वाहेकः हेड (ग्रहः ॥ दथा॰मः । हेडि (ह्य-**ज्याः ॥ हरक** ही ॥

इथा जी इसमगृहः। उद्गर्शयः। রথকড্যা২ রথ্যুক্ত:০ ম আভ্যন্তর-মাৰ্গঃ। নাত্ ইতি ভাষা। তে -शवंत्रयः। शालानी २ विभिधा ० । ইত্যার: ॥ আবর্ত্তনী । ইতি (मितिनी ॥ श्रष्टाः ॥ ठक्तः । इंडि (इनहन्मः॥

द्रमः - १९ भार्ञः ই छि कृदिकन्नसमः ॥ तकानिः । उँ १० 🎠 🚧 न নিভিগোধিন ভউঃ। কাভি ভূমি• मृत्दः। देखि मृगारा/मः॥

इसः । भू पडः ॥ वित्नश्वनः। इंडि ॥ रिप्नि ॥ शुक्रमम् ज्ञान यथा। विवीर्ग धनशीनाम्ह रेखाः शिक व नार गुजाः । जीवा मन्द्रेष्ट नगाः (मुधा किछा अङ जना मुहा। क्वीम्डलकन श्रूथा। सन्त्र ह মা দন্তা ভাষিত কোভিজাদন । माकिना युक्त समार्ट राज्याम जशावर ॥ नामा जना मा हो ভীগান্ত কৃচির। শভা। করাল বি 🕕 বলা দল্ভাঃ কে পাৰ চ ভয়াৰ চা। त्रीग्रा एक्ष्मा नाम्क नीयां **छ**ङ्-শ্চ সূত্র্য়ে (ইতি শক্তেডে ৬৬ অ-ष्णायः।। ऋ।। रखना महस् विद्वः यथा १रडवएड नशाव जिल्लु ह्या भ्याति র্ভবেৎ। ইতি কৌলে উপরিভাগে >२ व्यद्रायः ॥ # ॥ म्छनः मनः-कार्याः (नभः नानाः महद्य । म তর বহুণঃ सर्गायञ्गूषात्। भूरः া ভবেদশোচ মত্যর্থ ভূপবেধাছ্ ণে ক্তে ৷ ইভি পুৰিশ্চিত্ত ভৰুষ্ ত ₹54.11

अपहरः भ्• ७ । ই छि एक् महन्तः॥ अपनः भ्• (पञ्डा क्ष्णानदः॥ उट-्थान की॥

র্বন্ধ্য পূ• ও%।। অধর:। ইত্য নুরং॥ তস্কুশ্ভাশুভ লক্ষণ যথা

। ना निक्षण ध्रालिखा अवेक त्रथेत्र न्भाः। विद्यालिखण सु-दिदे (त्रारिष्ठ किक् क शिल्वे प्रशः) दिदे (र्धिन ही ना क प्रश्ना दिक्ष प्रशः) मुजाः। हे कि गाकर ५५५ मद्यापः॥ त्रानी मु॰ हरी। हे कि ताक निर्यलेः॥ त्रानी मु॰ हरी। हे कि निर्यामा। भारक। हे कि कित त्रक्राः॥ य त्रथ्य कि। के त्रिया कि त्र न्या कि। के स्वत्रक्राः॥ हे कि न्यानाः॥

तत् ग छ क १ दारम । इ जि कदि-तत् ग न छ क । व ज कमा ।। य क प्रधारित कारित। म तक पित मुगान् भूगतमगारन हव बक्ष पित मुद्धाः भि जा। छ तह् जा। क व कि ज कार्क । द्वारम। दर्श खता थारन मान कि का। हित मुगारा महा।

द्रिष्टिषदः भ् विष्टुः॥ हज्दरःभीय-म्लिडिज्यः। म इ नाव्हिल्यः। इंडि स्मिनी । जङ्कः। इंडि भ-प्रदावनी ॥

तकः की दक्षा। न्ही। इक्षिकिती। क्षयः की शाकः। व्यवारका कीर्व श्नद्रे भुक्तरयन निष्ठतः। यथा तकः नाग्यानी। इकि नःकिश्वरात द्राकृत्वः॥ तक्रकण्टः शुः कानवव्तकः। इंडि ताक्रनियण्टः॥

রক্সুবজ্ঞঃ পু॰ উন্দূৰঃ।ইতি ত্রি নাও শেষঃ॥

इकुर भः श्रु हिमुय्कर भः। कि।
कवा में इंड डावा। छ ए शर्यायः
। पुक्ताद्रः २ की हका ख्रयः २ व्यक्त
द्रः ८ वार्तीयः ६ मिदतात्राः ५ ।
धन्म छाः। द भो द्राप्तो कदारो
ह कि विद्विक्ति ह भी उत्ती। मृड
कृ सुर्म हार्मः शिख हा हा मृन्
भा भारती। विद्याया द्र कुर भाख ही शः
ता ६ डी वंदा भकः। कृ हिक्ट शा
हता, कृष्यः भृताः। छन्या भामदः॥
दे । द्राह्म स्वरूपः। छन्या भामदः॥
दे । द्राह्म स्वरूपः।

त्रभ वरि । इंडि किर्विक्सक्यः ॥ ॥ त्रभि । दमः कथनः । इंडि पूर्णाः । मामः ॥

दक है गडाः॥वस्य। इंडिक्ति-क्वाकाः॥ है इस्टि। हेडि पूर्गा-मामः॥—

तक गळाभा बर्धा इंडि क्विक्स काः॥ तक्छि। इंडिन्न्यातामः॥ तव हे गळाभा इंडि क्विक्सक्रमः॥ हे तथाङ। इंडिन्न्यातामः॥ तवः भू॰ नेषः। तवशाला ज्ञाद रल् भूडारयने निश्च मः।। तक छ उ तार्चरमा। इकि किक स-क्यः।। तार्चमा मुश्क्र मिं जावः। निर्विताता भूजि तिकि गाविन्स खरेः।। छ तका। ए तक्क माधुः भूगा। आड गृह्व। २य माद्रस्ति। भाजः भिक्र मात्र ज्ञात्वा भिषाः। इकि मुगारामः॥

রত ইড শবে।ইতিকবিকল্পন ॥ইরন্ত্রন্তন্তরস্তন্ইতি দুগানাসঃ॥

इडमः भू॰ तिमः॥ वर्षः। इंडि दारिनी ॥ भीवी भरी विठातः । । डाक्नाः॥ उटमका निक्ति कृति। कः॥ जिया नात्र जमा ह मृम्मार्छ। • इंडि कृषः॥ यम ज् त्र जम खा भागार वर्म व्यापिद्वार वामुद्धाः दा उप्ति वर्षात्र जमा वाह्यां सम्मार्थः जा मार। इंडि विद्यानिम मुस्ह जत्र जा। व्यक्ति वर्षात्र स्थम ॥

त्रम छेड छ छ द्रीए । इंडिकिन कल्लकाः ॥ लकानिः। छ प्रनिद्रा नाइ।। ७ वन्छ । छ मुख्य द्वरः । छ त्रसः इंछि । मंगितामः॥ वरः भः कासा। त्रसःभावकः॥ -कामारदः । इंडि मिनिनी ॥ तम-१के विभवादा जीर्द १निहे शुड्य विञ्चने ॥ .

त्रमकः भः काष्ठः। इन्ताहित्कावः॥ त्रमठेः त्री स्थ्यू। इन्ताहित्कावः॥ त्रमठेश्वनिः भूः स्थ्यू। इन्निम्म हिन्दुका॥

রমণ ক্লী পটোলম্লণ ইতিমে
দিনী ৷৷ ভ্রমণ ৷ ইতি হেন্চন্দু: ৷৷
ভ্রমণ ৷ তৎ পর্য্যায়ঃ ৷ অবুক্ষচর্য্যকং ২ গুন্মাধর্মা: ৩ সূরতং ৪ রতং ৫
লংপুষোগঃ ৬ নিধুবনং ৭ দৈথুনং ৮
রিডিঃ ৯ উপস্থাং ৩০ ধ্বিতং ১৯
ক্রীডারত্বং ১২ মহাস্থাং ১০ ব্রিভদুং
১৪ যোগমিথুনং ১৫ অভিনানিতং
১৬ ৷ ইতি শদ্রত্বাবলী ৷৷ ক্রীডনং
৷ ইতি রম্বাত্ব্র্থদর্শনাৎ ৷৷

রমণঃ পু॰ পভি:।। কামদেবঃ। ইভি
মেদিনী ।। গর্দভ:। ইভি হেমচন্দুঃ
।। বৃষণঃ। ইভি শব্দচন্দুকা ।। মন্ হারিষ্টঃ। ইভি রাজনির্ঘটঃ।।

রনণ চ॰ ক্লী জন্বনীপান্তর্গতবর্ষনিশেষ: । স তুরম্যকবর্ষ: । বথা ।
এবনেবোভরে ত্রীনি বের্ষাণি চ তশেখন বি অকবর্ষণ সিক্কলাৎ
শৃক্ষবানবধিঃ স্তঃ ।। হিরশ্বন ততো বর্ষণ স্থোবধি নিগদ্যতে ।

রম্যকঞ্ তভা বর্ষণ নীল শুস্যাব-বি: মৃত: !! অপিচ। শেষ উবাচ। দক্ষিণেন তু খেতস্য নিষ্ধস্যোত্ত-রেণ তু ৷ বর্ষণ রম্পক্ষণ নাম জাবস্তে তত্র মানবাঃ ৷! শুক্লাভিজন সম্পান্যা: সর্বে সুপ্রিষদর্শনাঃ ৷ দশ বর্ষ সহস্যাণি শতানি দশপঞ্চ চ ৷৷ জীবস্তি তে মহাভাগ নিত্যণ মুদি-ত মানসাঃ ৷ ইতি পাদ্যে ভূথপ্তে ১২৮ ৷ ২২৯ অধ্যায়ে ৷৷

त्रमण जी तम्णी। इंड्रमत्रेटीका॥ तम्णी जी नात्री। इंडिट्सिनिनी॥ उंटक्ट्रेजीविरणयः। या वश्च र्खणा-शहाद्वण (मोडालाऽन कान्ड॰ त्रमय-जिमा। इंड्रमत्र खत्र (जो।। वाला-थात्राः। यथा। वाला ह त्रमणी त्रामा वन्ना कामकलाशि ह। इंडि

রমণীয় ত্রি সুন্দরে । ইত্যমরটীকা।। রমণ্য ত্রি রমণীয় । ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুদ্যামুণাদিক্তি:।।

त्रमिकः भू नायकः ॥ त्रर्गः। इठि त्मिति ॥ काकः । इठि नेस्त्रङ्गा-वली ॥ कालः ॥ कामस्यः । इठि निकासकोमून्यामुनानिवृद्धिः ॥ त्रमा की कन्नीः । इठि त्मिति ॥ निवश्वताककन्या । नाकहित्त्वन विवाहिज। यथा। खडः भिनिषुत्का । ब्राका युक्तानाकृष भू क्रवान् । भूणा-खाया निज्ञ वृक्षा ब्रनाः भाषार म कन्नत्य ॥ इंजि कन्निभूबात्य २० व्यथायः ॥ भाजा । इंजि ब्राक्त-निर्वकः ॥

द्रभाषतः भू श्रीकृषः। यथा। द्र-भाषतः भूत्का भाषतदार। इंडा-दयत्भूष्ट्र कभनीयः॥

রমানাথ: পু॰ একৃফ:। রমা লক্ষ্মী স্তস্যানাথ: স্বামী। ইতি ষ্ঠীতং-পুক্ষসমাস নিম্নম: ॥

রমাপতিঃ পু• প্রীকৃষ্ণ:। যথা।
মুক্তন্ব্যাসিত মিদ মিদ• যাত•
রমাপতে:। ভুক্ত মেতদনন্তস্যেভূচতু গোপেতা দিদৃক্ষবং।। ইতি
মুক্ষবোধব্যাকরণ•।।

র্মাপুষ ক্লী পদা । ইতি শহ-চন্দ্রি ॥

রমাবেষ্টঃ পু• শ্রীবাসঃ। ইতিরাজ-নির্ঘণটঃ॥

রমিতা ত্রি রতিপাপিতা। যথা।
ত্বিতপতি বুঁ জ্যুবতি স্তর্গিনতাবিপিনগতা। মূর্র্রপুণা রতিগুকণা পরিরমিতা পুনদ মিতা॥
ইতি ছন্দোমগুরী॥ বুজ্যুবতি
গোণবধু: মূর্রিপুণা ত্রীক্ষেন

পরিরমিতা সতী পুমদ হর্ষ ইতাগতা। কিন্তু তা। ত্রিক্গডিঃ ত্রিতাশীঘু। গাঁত র্ষদ্যাঃ সা তথা। গুনঃ কিন্তু হা তরণিসূতা বিপিন শতা যমুনা সম্বিক্তিবন মুপাগতা। বিজ্ঞাতন মন্তিগুৰুণা রতে শ্-সারে গুৰুণা উপাধ্যাযেন। অযমা ভিপুষেঃ। মুখ রতি স্লালো না-থিকাঞ্চ রতি মধ্যাপ্যতি। ইতি ভটীকা।।

त्रामधदः भ् विकुः। यथा। श्रीताम রাঘৰ রমেশর রাবণারে ভ্তেশ ম্মথরিপো পুমথাধিনাথ। চানূ-রমর্দন জ্বীকপতে ২সুরারে ত্যা-জ্যা ভটা য ইতি সম্ভত নান্নন্তি !। ইতি কাশীথণ্ডে হরিহরস্তোত্র।। त्र**ञ: भू**॰ (वंपुः॥ वानद्रवित्मयः। ইতি নেদিনী।। মহিষাসুরপিতা। यथा। बि डिर्ब डैवाह। बादाबिटा মহাদেবে। রয়্ত্রেণ সূরবৈরিণা। চি-রেণ সচ সুপুতি তুপসা তস্য শ; কর: ॥ অথ তুপ্তো মহাদেব: পুত্য-, ক্ষণ রন্ত মুক্তবান্ ৷ প্রীতো ঝি তে বরণরম্ভ বর্গম যথেপ্লিত ॥ এব मुक्तः প्रधाति तस ख॰ कन्मास्य । র া অপ্তাহ নহাদেব যদি তে नग्रनुदुरः।। स्म जस्यत्य शूट्या

खवान् खवज् महत्र । 'এव मुक्छ रिर्डान शृज्जाताह व्यथ्वः॥ खर-(प्रवाक्तिः 🕫 ভবিষ্যামি সূত ख्व। ইज्रुक्वा न स्शापित खेंबवा-ন্তর্ধীয়ত।। রস্তেপি যাত: স্থ ।-ন হর্ষোৎফুল বিলোচন:। প**বি** गहन् ज द्राधाय पृष्ट महिवी॰ भूजा ।। बिरायनी किवनर्गा मु न्मती अञ्चालिनी । न जा मृ क्षेत्राथ महिषी ब्रह्मः कात्मन त्मा-হিতঃ।। দোর্ভ্যাণ গৃহীত্বা চ তদা চকার সুরভোৎসব । তথো: পু বৃত্তে সুরতে সা তদা তস্যতে জ্লা ।। मधात्र महियी गर्छ जना ज्च-হিবাসুর:। ইতি কালিকাপুরাণে ৫৯ अध्रायः ॥

त्रम्रा की करनी।। व्यश्न तिर्मिशः। इंडि भद्म द्वादनी।। रगाधृनिः। इंडि स्वर्माः।। इंडि स्वर्माः।। इंडि स्वर्माः।। इंडि स्वर्माः।। इंडि स्वर्माः।। व्याप् की व्यक्ति स्वर्माः।। व्याप् की व्यक्ति स्वर्माः।। व्याप् की व्यक्ति स्वर्माः। व्याप् की व्यक्ति स्वर्माः। व्याप् कि स्वर्माः। व्याप् कि स्वर्माः। व्याप् क्रिं स्वर्माः। क्रिं स्वर्मे स्व

र्याजर ॥ कन्तामः क्षतामा मिल কাদন্ত কাষ্ঠ ক্ৎ। নাবে সুভদা ক ভ্লারৈ ঘূঁতাশো মণ্ডকপুদ:॥ গীতী-নয় দন্ত চাষ্ঠ ফাল্লুনে গোনতী যু जि<u> । स्रेन्तः</u> कृ द्वां मन्डकाष्ठः की वा-শঃ সমুলীপুদঃ ॥ বিশালান্ধী দম-নকৈ সৈচত্তে কাশার সংপ্রদঃ। দধি-পুশো দন্তকান্ত তগর জীমুখী यखट् ॥ दिनार्थं कर्निकारेन्न च-শোকাশে। বটপুদঃ। জৈঙে নারা-যণী মৰ্চেছতপত্ৰৈশ্চ খণ্ডদঃ।। লব-কাশক ভজাদ আবাঢ়ে মাধবী• যজেৎ। ভিলাশো বিল্পত্রিশ্চ क्लीब्राम वर्षेकशुमः ॥ खेजुषव म-ন্তকাষ্ঠ॰ তগব্যা: শাবণে শিব॰। দন্ত-कांश वर्षकानः कीदारा शुख्या॰ यखि ॥ भीम यंद्र जामुनाम म्(कामात्मा खनामिमः। त्राज्ञभू-बीकाचयुष्ड ब्रवान्त्रिम् बीवकः ॥ भागविमान रेनविन्तः कृनदेतः কাৰ্ত্তিকে ফ্ৰেছে।। জাতিপুল্লৈ: প; দ্মজাঞ্চ পঞ্পব্যাশনো যজেৎ ॥ घ्छापनक दर्यास मन्त्रीकान् हि-कान् यहार । डिमा महत्र्यतः सार्गः লবণে তু গড়ে ছিত ।। বন্ধ ছত্ৰ সুবর্ণাদ্যে রাত্রো চ কৃত জাগর: । गीज वारेना मंत्रद भाज र्गवामा

সৰ্বমাপু যাৎ !৷ ইতি গাৰুডে ১২০ व्यथायः ॥ # ॥ व्यभिष्ठ। व्यथ जृ-তীযা। সা চতুথী যুতা রম্ভাবুতে-তর দৈবকর্মসূ সূাহ্যা। রম্ভাখ্যাণ বৰ্জবিদ্। তু ত্তীয়া भूनि সভম। व्यत्तरम् मर्बकार्यत्रम् गगमूका भूमः স্যতে।। ইতি বৃন্ধবৈবৰ্ত্তাৎ। তত-শ্চ যুশ্মবাক্য রম্ভাবুতপর । ভ বিষ্যোত্তরে ৷ **স**ক্ষ ভদে যন্ত্রেন র স্তাখ্য বুত মুত্তম। বৈগ্ৰেষ্ঠ শুক্ল-**ज्ञीयाया॰ माञा नियम ज**ः भन्ना ॥ রম্ভাখ্য নিতি রম্ভয়া কৃত নিতি রম্ভাবুত। ইতি তিথ্যাদিতভুণ।। রম্ভোকঃ জী রম্ভে ইব উক্ত যুস্যাঃ সা। ইতি ব্যাকরণ ॥ রম্য ন্ত্রী পটোলমূল। ইতিনে-मिनी ॥ **পুধানধা**जुः । ইতি জটা-ধরঃ ॥ রন্যঃ পু॰ চম্পকৃত্যুঃ। ইভি মেদিনী ॥ वकवृक्षः। इंजि नद्रिन्ति ॥ त्रगृह वि मत्नाजः। इंडि सिनिनी ।। বলকরঃ। ইতি জটাখরঃ।। त्रमाक की वर्षविष्मवः। इं कि करें।-ধর: ।। এতস্য বিবরণ যথা। দ-ক্ষিণেন তু নেরোস্ত শেতস্যচোত্ত-রেণ চ। বাযব্য রম্যক নাম জা-যুৱে তত্ৰ মানবাঃ ॥ মতিপুধানা

বিম্লা জরা দুর্গ বিবর্জিতাঃ। তত্তা-नि जूनहानं वृह्मा नुहुन्। द्वा-हिंड: खंड:॥ उध्यक्त माननारम्य জাবন্তি বহু বাসর । ইতি বরাহ পুরাণে কৃদুগীতা নামাধ্যায:॥ প-টোলমূল । ইতি ত্রিকাণ্ডলেষ: ॥ त्रमारभू झः भू भाना निवृक्तः। ইতি ब्राजनिर्घण्डः॥ রম্যকল: পু॰ কারস্করবৃক্ষঃ।ইতি রাজনির্ঘণ্ট: !! त्रन्या जी त्राजिः। इंडि मिरिनी।। স্থলপদ্মনী। ইতি রাজনিঘটঃ।। त्रमुः भू व्यक्तर्वाः ॥ (भाजा । इंजुर्गाहिरकायः ॥ त्रय ७ गाजी। इंडिकविकन्नक्रमः॥ ড রবতে। ইতি দুর্গাদানঃ ॥ রয়ঃ পু॰ বেগঃ। ইত্যমরঃ॥ পুবা-· इः। यथा। भुवारः भून द्वायः म्रा-দ্বেণী ধারা রয়ক সঃ। ইতি হেম-हन्मः ॥ ववाही जी ननाहै:। इंडि भूवानः॥ রলক: পৃ• কম্বল:।ইত্যনর:। शका है जि ज् ज् जिः।। गृगविष्मयः । इंडि मूब्छः ॥ त्रव हे बुर्जा है कि कविकन्न कम्_{री}। ই রগ্নতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।। त्रवः शृ• भपः। ইভ्यन्तः ॥

ब्रवन क्री का ना । इंडि (इस ह न्युः ।। ब्रवन्हा।

त्रवनः भू• উष्टुः । ईिंड एश्वित्यहन्मुः ॥ । कांदिनः। ইिंड शिक्षान्डकोन्प्रा मनाहितृज्ञिः॥

ন্নবণ: ত্রি শব্দন:।। ত্রীক্ষ্ণা ভগুন: ।। চঞ্চল:। ইভি শব্দর্গ্রবলী ।। নবথ: পু: কোকিল:। ইত্যুণাদি-কোষ:।।

बविः भूः मृर्ग्यः॥ अकर्कः। इंडा মর: ॥ তন্য ভোগ্যু॰ দিন॰ বার-कल । यथा। द्वारो वर्का । एकः भक्ष भारम मध ष्य उथा। इंड्याहि बाद्र(यदा) कथरन मन्यमुशीमः ॥ ত্ৰ নিৰিকানি যথা। নাৰ মা-निय ना अक गमूत नियम बद । छक्रयाचा व्राव बादा मश्रकम्-न्। शृज् कः।। जान् कः मधुम् मार्म छक्रशब्दा द्राव किंत्र । मधन्नम खारम्। भी इन्न इन्न महिन्छ। ॥ নিষণ নাণসং নস্রঞ্ বিশ্ব কাঞ্জি হ है। दुरु । ज्यारिया द्वार बीद मधनमार्भू अकः।। हे कि कर्यालाः हनेता क्षा विशृष्त्र। तक्षान निश्विउदर्गः। व्ययः भूवंदिकः भूकव ক্ষৰিয়জাতি সভুগুণ ক্টুর্স সিশ 'स्त्रामि स्छानक्त मधनीजिथि

जायु क निक्रमणाना मिश्रिणिः কাশ্যপগোত্র:। দ্বাদশাস্ত্রশারীর: । পদাरु ५ वरः । भ्वाननः । ज्ञान अवाहनः । शिवाबिदेववः । वङ्गि পুত্য बिरिवज्ञ । ইতি গুङ्यद्ध **उ**द्धारयः ॥ # ॥ चनः वृद्भिन्त र्गथा। व्यवजी भा• खर्या (नाका• छ॰ मार म्र्याः भित्रज्यार । चित्राजु পুকাশেত অবনাৎ স রবিঃ ফৃতঃ।। ইতি মাৎস্যে ১০১ অখ্যায়ঃ 🛙 🛠 🚶 व्यम् । जार्गाभन्यानि यथा। मङ्गीरहः কশ্যপো জত্তে তমাজ্জত্তে বিভা-বসু:। তস্য ভার্য্যা ভবৎ সংজ্ঞা পুত্ৰী দৃষ্ট: পুৰাপতে:॥ ব্ৰাণ্যপত্যা-নি রাজেন্দু সংজ্ঞাযাণ নহসাণ নিধিঃ । जानित्जा बनग्नाम कन्। कि काः भूरणाहनाः ॥ देववश्वजः सनुर्णु-ঠ॰ যমক যমুনা॰ ততঃ। নাতি তে जा मयः क्षाः भाष् नावः विवयः उ: ॥ माधानयी॰ उडन्।ताः मदर्नाः নিৰ্মানে স্বতঃ। স'ডেন্ডোলচ ওও শা-याः नवार्गं मृत् स्म दहः ॥ अहः या-স্যামি সদন পিতৃ স্ব পুন রত্র নে। ভবনে বস কল্যাণি নির্বিশক্ক মুমা-ख्वग ॥ भन्त्रम यमात्व रमूना यम मः छातो । बाभजा मृद्या मुद्रेत भिज्हानवरः प्या।। न वक्तरा निहः

ब्रह्मः। इटि व्यक्ति॥ 🛊 ॥ स्यं म्र द्रिता जनामानमारम यथा। (अ काञ्चः नर्यस्मादः छा । काम्रख রশিম্ভি ভর্ল । সন্দুারাযু স . যোগারহন্ত্রাপো গভতাং ॥ ত **७**न्छ भगमाः कारम शहिबन्धिं ग्रहा-করঃ। নিষম্ভ্রপো বেষেভ্যঃ শুল্লা-শুরৈস্ত রশ্মিভি: ॥ ইতি দাৎস্যে ১০২ অধ্যায়:।। 🕸 ।। অপিচ। এব धिय स्थापिता (एतएवः भिजा-भरः । करताठि नियउ काश का बाजा रिश्चेती उनुः ॥ उन्। व बन्धाया दिशुः मर्वालाक श्रुशीन-काः । (एशाः एष्टा भूनः नव ब्रः वारा क्रान्थः । जुम्या रुवि क्मिक विश्वकर्या उरेथव है। विश्व-ব্যচাঃ পুন শ্চান্যঃ সম্পাৰ্স্ রভঃ পর: ॥ অর্বাগ্নসূ রিভি প্যাভ: ৰরা-खनाः भुकी विकः । मूम्यः मूर्यात्र-শ্মিল্প পুকাতি শিশির দুর্তি । তি-र्येश्कु भुजात। स्तो भूमूझः भन्नि গীয়তে ৷৷ ছব্লিকেশন্ত য়: প্রোক্তো त्रिया नंकवलायकः । विश्वकर्या **७**था त्रिमा बू ४॰ भूकाङि मर्बरा ॥ বিশ্বব্যহান্ত যো রশ্মিঃ শুক্রণ পুঞা-তি নিভ্যদা। সম্পদ্ধসূ রিতি খ্যাত: ग भूकां कि लाहिंड ॥ वृहम्म-

जि. जुल्लाि तन्य त्रवीक् तमः भूरजाः। मरिनमञ्जः भूष्याजि गश्च-न क बताएँ उथा ॥ विक मृत्र भूजा-(यन मर्च। नक्षक्र लीब हाः । दर्श्वास्त्रः বৰ্জিতা নিজ্য মিজ্য মাপ্যাৰ্যস্তি **ष्ट्रा स्वितामा॰ शार्थिवामाध्ये देमणा**-भारेक्श तदशः। जातानाक्षि**ड) मा**∹ বিভ্যান্তেগ্ৰম ভগ্নাং প্ৰা एख न ७ नार्डानाः सहस्युत सन-छ ३३ ! नाटः या देण्डव मानगुन् कू भारेकंव भर्मु का । ज्ञावतान् अ-क्रमारेक्टव वह अन्तर्गातिय । भयः । **उम्र अन्य म**्जिर्याक নিদ্রণ ॥ তাসাংচতঃ শতং নাডেও वर्षा छ ब मूखंगः । ছ न्हनारेष्ठव যাছাক কোত্ৰ। ভ্ৰুণা ভথা।। অমৃতা নামতং সরা রশ্মধো বৃঞ্জি সজ্জনা:। হিনে: অহাক ভান্সের রশ্মধ ব্রিশত পুন: ।৷ বশ্যে মে-याक रेशयाक ङ्गाबित्या **हिनम**-क्रिंगः। हन्त्रा छ। नाम डः मर्डाः পিতাভাঃ মুগ্রভত্ত ॥ শুকা 🤞 কছভ কৈব গাবে। বিশ্বভূত তথা। শুকা ভা নামজঃ সর্বা দ্রিবিশা খর্ম সজনা: ॥ সম বিভর্ত্তি তালিঃ স মন্ধ্য পিতৃ দেবভাং। মনুষ্গা-নৌৰবেনেহ স্বধ্যা চ পিতৃন্পি বৃং

অমৃতেন সূরান্ সর্বান্ তিসু জীণ . छर्भगडारमो । वमाल श्रीचारक रेवव 'শতৈ: সন্তর্গতি ত্রিভি:॥ শরদ্যপি চ বর্ষাদূ চতুর্ভি: বংপুরুর্বতি। হেন-ত্তে শিশিরে চৈব হিম মৃৎস্ত্রতি बिन्धिः ॥ वक्षा नाचनारम ज् मूर्य्यः প্ৰাত্কাল্লে। চৈত্ৰে মাসি ভ विकास थां जा दिनाथ जाननः ॥ रेक्रार्डम्टन ভবেদिन्दु **आ**यार अ विजा इतिः। विवसाम् भावता मानि (भ्रीष्ठभन्त्राः खगः घ् उः ॥ भर्यप्रा ংখনুত্রি বৃষ্টা কার্ত্তিকে মাসি ভা-अका। मार्थनीयं अवस्थितः शीख ে । স্বাতনঃ।। পঞ্রশিন সহ-সুলি বহুণস্যার্ক কর্মণি। বাছঃ गर्रेजुः भृषा जु परविणः महि তথা।। ধাতাইভি: সহ্দৈন্ত নব-ভিন্ত শতক্তু:। বিবশ্বান্ দশভিঃ भा**ठि भार्ट्यकारम्** ७ र्जगः॥ ज গুভি ন্তপতে নিত্ৰ স্বৃষ্টা চৈবাষ্ট্ৰভি अल्ला वर्गमा मन्जिः भाउ টিণ্যো নবভি স্তপেৎ ॥ ষড়ী রশ্মি गर्भे विकुं उनि विष्क् । वमाइकिनिकः मूर्या। श्रीष्म काक्ष्म ॥ ভি: ।। খেতো ব্ৰাসু বৰ্ণেন পা **७३% नेत्रिक शुक्:। (इमस्ड, ठामु** বুৰি: স্যাৎ শিশিরে লোছিতো রবি:

११ 'अवशे यू वन' शख वश मिन निज्यथा मूर्यं। श्मयद् ममृज्वयः वियु नियहिंज। जात्म हारक्षे गुरुः ज्वयः मूर्यं। हाशिक्षंज विकाः। हम्मुनाः (मामभूवक्ष कृक रेक्ट्य वृश्याजः।। (जोत्मा जानू ख्या तालः (कज्मानिम हाक्षेमः। मर्ख धुर्व निक्का (य गुरु। एउ वाज प्र-क्मिडः॥ जामामा। यथा (यागः जुमसान् दिवाकतः। ইजि कोर्स्यं। ৪० ज्यागः॥

রশ্মিপতিঃ পু• আদিত্যপত্রক্ষুপঃ
। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।৷

সি শব্দে। ইতি কনিক্ছুজম্ঃ ॥ রসতি: ইতি দুখালাসঃ !!

त्रम ८ क ल्याहारहा। (प्राप्तः । इनि किवक्द्रक्रमः ।। नर्छ। भथः । त्रम-यि अथ् हिर्द्रकः। ই छिनू श्रीमामः।। त्रमः क्षी विग्रणः। ই छि ताक्ष निर्माणः।। त्रमः शू॰ त्रमानिन्युगा श्वरछ । म ठ काल महाय छ्मि विग्रम निलानन मः मर्गा भित्रपामा छत्र॰ गछः यहे भुकारता छवछि. । छत्र भृषिव । धू छ । वाङ्ना। मानु २ भृषिव । द्रिष्ट वाङ्ना। स्नव १ । वाग्री छ । वाङ्ना। न। कहेकः । वाग्री छ । वाङ्ना।

ना॰ मनाना॰ मुक्ष्ना॰ जननापिक পেণ দশ্বা বিদিত: সন্ সাগুজো রক গতঃ ইত্যুব্য:। মল্লাদিযু অভিব্যক্তা রসাঃ ক্রমেণ শ্লোকেন নিবধ্যন্তে৷ রৌদ্যে হন্ড তক্ষ শৃক্ষা-রে। হাস্য বীরৌ দ্যা তথা। ভ্যা নকক্ষ বীভৎসঃ শান্তঃ স প্রেন-ভ জिकः॥ व्यविषुषाः विद्राद् वि-কল: অপর্য্যাপ্তো জড ইতি যাবৎ । খনেন বী ভংগ উক্তঃ। বিকলত্ব-क इरब मात्र महीकाविज्यामिना বক্ষ্যতি। ইতি শ্রীমন্তাগরতে ১০ ক্ষন্ধে ৪৩ অধ্যায়ে ১৫ শ্লোক টীকা-याः अध्वयानी ॥ 🕸 ॥ विषः॥ वीर्या ७ ।। खा ।। दागः ।। प्तः । ইত্যমর:।। গন্ধরস:।। জল•।। পা-द्रमः। इंडि (मिनी।।

রসক: পু॰ নিষ্কাথমা স:। ইতি হেনচন্দু:॥

রসকপ্র॰ ক্লী কপ্ররসঃ। রস কাপ্র ইতি ভাষা। যথা। তত্র পার্বস্য সংক্ষিপ্ত শোধন কর্ত্ত ব্যং। শুদ্ধসূত সন্ধ্রগ্রাৎ পুত্ত্যে কংগৈরিক স্থীঃ। ইপ্তিকা থটি কা তদ্বৎ সুটিকা সিদ্ধুজন্ম চ॥ বন্দীক ক্ষার লবণ ভাওরঞ্জক সৃত্তিকা সর্বাণ্ডোবি সংচ্ণ্য

दामना ठानि (नावत्यः ॥ थिंह-का थड़ी। मुर्रहेका किंद्रेकती । त्रिः कुडम रेमक्वर । वन्त्रीक उड्डा मृ । वन्तीक वक्ष छत्र। क्षात्र म वन । থারীলবণ । ভাণ্ডরঞ্জকমৃত্তিকা । कावित्रभाष्टी । এভি क्टूर्न यूंड॰ मृड· यावचाम· विमर्षिडः । उहुर्न সহিত সূত স্থালী মধ্যে পরিকি-পেৎ ৷৷ তস্যা: স্থাল্যা মুথে স্থালী मन्त्राः भातरयः मनाः। नवज कः-**উ** गृश मृ पुराप न । । **नःभारा मृपु**रवर्ष्ट्या ज्यः मःभा-वा मृत्यः । नना विलाया मृत्रः छा॰ इन्नी॰ ठूला दिशाइत्र ।। অগ্রি॰ নিরম্ভর॰ দদ্যাত্মাবদ্দিন চত্ত্র-ষ্টেশ । অঙ্গারোপরি তত্মন্ত রক্ষে ष्यकृतिक्।। भरेन क्षात्रयम् इ म्र्कृशाणीगज त्रमः। क्ल्त वर-**সুবিমল गृ**ङ्गीयाम्खन वखतः ॥ **७**॰ (एवक्रम्म इन्सन कल्बी क्रक्रूरेम पू-ক্ত॰। খাদন্ হরতি ফিরক্ত ব্যাধিত (माभुव भगि ॥ विन्तु विद्धः) "म्हो सिः भूष्टिः वीर्याः वनः विभूनः । রন্যতি রন্ণী শতক কুনকল্পর্নির্ সেবকঃ সতত ।। ইতি ভাবপুক শেঃ ॥ 🛊 ॥ जानित्र। रैगद्रिक जूबदी थ-हिका रेमक्षय गण्डा त्रडा अख्या ।

রসক

्र भुर्त् १ मृत्रका माधायात्मान রি শত স্থাপ্য: !৷ ক্ডব মিতোথ ंजम्ब रिया रुखी जनामा भाज मूथी। अथ उंट माह मूना कृषा —ভরখো হতাশনো জ্বাল্য: ।। অর্মণ ষট্ক পুনিতৈ দাকভি রনু নাতি দুর্ব व ब्रेनः। अशि करमा मन्त्राम्खक मर्मिठ दर्जाना विनिम्। । उपन् उ मृंजः। यामाय कावम् स्यानिशाय न-ষ্টি ব্ৰহ্মাৰ্যাণ সংমিতিঃ গচেৎ যুসুণ । চুলী ডাইক ক মধ্যা বিতত্তি চত্রা-कुनावका**ण** ॥ कर्डवाः कमन्द्रनः **७** म् ४ शुरु । निर्मा श्वन মুপরিলম্ম যুক্ত্যা সংগৃহ্য রক্ষয়েত্র-ব্ৰংশা বল্ল বল্লাৰ্ছ বা শুডেন জীৰ্লেন त्तानित् परार । मूर्यापनं ने नेपार দেব ভবৈ চ তামূল ।। হরতি সম রসলঃ পু• স্ত' রোগ' কপ্রাখ্যে রসো নৃণা' ॥ कित्रक्कतिक्नती मक्नक्ष्ठेमा িবংনলো **২**খিল্বুণ বিনাশক্থ বুণ- রসজ: পুণ ৩ড:। ইতি রাজনির্ঘণীঃ बार्व भ्विभूमः। সুवर्ग सम्वर्गक् ুন্নভতাশতের কর: সমন্তগদত রসজ্ঞা ত্রী কিহা। ইত্যমর: ।। क वर्ष बनराजिः म क्ल्बकः॥ ग् शीष्ठत्। টক্ষণ মধু লাক্ষাথ উর্ণা রসছে/ ছঃ পু॰ মধুররস:। ইতি 🗝 🔊 युः । नर्फार्य छ्क्छ- । स्मान्यः ॥ म्कात्रत्रमणः ॥

पुरिव किं निकः धाशराय श्रूनः॥ ধ্যাতো ভষত্ব মাপ্নোতি শুক্ক-भूत निवास ।। नवनास्त्रः भादाः मोहजूर्थाः म मिठि मह्ह छ:। गप्र-জ॰ সাম্ভরিলোন ভাষা। শেব॰ न्मा है । इंड्रायूर्खन भुकामः ॥ রসকেশর লী কপুর । ইতি হারা-वनी॥ তো यखनदाष्यक्ता कर्न्द्र महिन द्रमगक्त ही तान । ইতি द्राक निर्घक्तः॥ वमामत मन्त्राया मामार्ग् हाथका व्रमणकः शृ गक्तवमः। यथा। तम-गक्ता गञ्चत्रा गामात्र मिन्छ-ন'। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ त्रमगद्गकः भू॰ गद्गत्रमः । ইতি **मर**हिन्दुका ।। भक्षकः। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: 11 त्र**नगर्छ** क्री क्र**ना**क्षनः। ইত্যমর:॥ रिक्ना । इंडि तालियंकः ॥ টকণঃ। ইতি রাজ-निघंक:॥ त्रज्ञः क्री त्रकः। इंडिमद्रान्त्वा।। ॥ ममुकीहैः। इंडि (हमहन्पुः॥ রসবেত্তরি ত্রি॥

রসতেজ: ল্লী রক্ত[।] ইতি হেন हन्मः ॥

द्रमनालिका खी भूधुरककुः। ইতি द्राक्रनिर्घणे ॥

इम्मादी भुः नथूत्रकशीतः। ইতি রাজনির্ঘট: ॥

রসধাতু: পু- পারদ:।ইতি রাজ নিঘণ্টঃ ॥

রসংখনু: জ্রী দানার্থেক্রুরসনির্মিত ধেনু:। যথা। হোতোবাচ। রস-ধেনু মহারাজ কথ্যানি স্নাস তঃ। অনুলিপ্তে নহাপ্তে কৃষাজিন **জ**শাস্তরে II রসস্য তু ঘট॰ রাজন্ भः भृग रेनक्षित्र ह । उद्दर्भ भःकः ল্ল খৎপাজ্ঞ চ তুর্থাংশেন বৎসক া ইফুদও নহাঃ পাদা র্জভক্র-সংয্তা:। সুর্গশৃঞ্ভেরণা বন্ত্র भृहाः घृ**ठ उ**नीः ॥ श्रुष्ठ कश्चन **সः**यू का नकता ग्थ कि खिना। प्राः कलगवा उन्तराः शृष्ट जानुनवी मू ভা ॥ পুররোমান্ত রাজেন্দু মুক্তা ফল কৃতেক্ষণাং। সপ্তবীহি সমা যুক্তা॰ চত্দিক্চ দীপিকা॰।। সর্বোপকর সংযুক্তা সর্বসন্ধাদি 🖟 বাসিতা । চত্বারি তিল্পাতাণি চত্রিক নিবেশযেৎ ॥ বুহ্মণে রসন লী স্থাদন ॥ ধুনিঃ । ইতি दिनतिष्ट्वे प्याजियायात्रिजायस्य।

পুরাণজ্ঞে বিশেষেণ সাধ্যুত্তাব थीनाउ ॥ ज्ञान्नाय भुनाउवंत इ-न(धनुः अर्ट्रिश्वा । अर्द नक्षा युका-य (भाजियाय अर्देशित्।। त्रजात्वनुः शुराञ्दा। সর্বকাষেণ নিভাদা । দাতা স্বৰ্গ ম্বাপ্মেতি সৰ্বপাতক বিজ্জিতঃ ৷৷ দাতা চ গ্ৰাহকো বাথ এককাল নভোজন: ৷ সোমপান ফল তস্য সৰ্বজ্ঞুফল লভেৎ়া৷ দীয়মানাস্ত পশ্যন্তিতে যান্তি পর্ন-মা পতি । বেমুঞ্ প্জনি দ্বাগে গন্ধ धून जुगारिजिः॥ भृतारिक द्वर मेखि ब ७ उ छाः भाषाम म्मीः। পূার্থনা প্রকং ভক্ত্যা দ্বিলাশুগায় निर्वतराष्ट्र ।। मन्तर्भान् भन्नाः रेन्डः ব আত্মান ঞ্চৈক বিশ্লক। প্রাপ-যেৎ পরন স্থান মর্গায়ারভতে পুন: ৷৷ এষা তে কথিতা রাজন্ **ज**नत्यन् जन्छम। मन्द्र हम्हाः রাজ পর স্থান নবাপু হি॥ য इन शर्रात निजा मृत्यांम्य छ-ক্তিত:। সর্বপাপ বিনিমুক্তা কি-कृत्वातक महीयउ।। इंडप्रिन वा-রাহপুরাণে খেতোপাুখ্যানে রস- -(भन् नाहाजां) नगर्छि ॥ व्यक्ति॥

त्रमन् की जी जिला। ইতি मिनी | ।। बाह कल्लिस्य । गथा। निक्रः ভার্দি প্রথমবৎ কিন্তু দেহ মযো-निकः। ইन्দियः द्रमनः मिल् र्हिमाः দি বিষ্ধাে মতঃ॥ ইতি ভাষাপ तिरहरः॥ भुषम विषि भृषिवता ইবেত্যর্থ:। তথাহি জল দ্বিবিধণ নিত্য মনিত্যঞ্। পরনাণ্রপণ নিত্য । দ্বংগুকাদিক সৰ্মনিত্য । অব্যব সমবেভঞ্চানিত্য জলমপি बिविषः । শরীরেন্দ্রি विषय (ভ দাং। কিন্তু পৃথিবী তোষ্যো যো বিশেষ শুমাহ কিন্তি । অযো নিজ নেবেত্যর্থঃ। জলীয় শরীর• व्यानिक वक्षालाक शुनिक নিতি। ইন্দিশ রসন জলীয়া। ত थाहि तननः कलीयः गन्नाम् उत्रक्षः কত্বেদতি রদ ব্যঞ্জকত্বাৎ। শক্তুর্-माভिव्। জ্ञাদকব্। রসনা স মিকর্ষে ব্যক্তিচার বারণায় দুব্যত্ত্ব• হেতৌ দেয় । বিষয় দশ্যতি সি क्रू र्हिनाहि तिि । निक्तः नम्पुः हिम॰ जुरादः। चाहिना मदिएका-मात्र कत्रकारिः मर्खा गाशः। ইতি त्रिकाष्ट्रम् उनवनी ।। ুর্ম্পনা জ্রী জিহ্বা।ইত্যমর:॥তস্যা: र्म् ज कका यथा। जीका मधुाः

সমা: শুেষা জিল্বা রক্তা সমা শুভা । শুকু। দীর্ঘা চ বিজ্ঞেয়া তালু: শ্বে-ভো ধনক্ষযে ॥ ইতি গাৰুডে ৬৬ व्यथायः ॥ न्यायमञ्ज त्रमानिस्य পুথে। রসে। রসত্বাদি সহিত:। যথা। রসস্ত রসনা গুাছো মধ্রা-कि त्रान क्या। সহकाती त्र मञ्जाया নিভ্যতাদি চ পূৰ্ববং ॥ যুগ্ৰস্য গোচরো গন্ধো গন্ধত্বাদি রপি মৃতঃ । তথা রসো রসক্ত:যা স্তথা শ-দোপি চ শুকে: ॥ ইতি ভাষাপ-রিছেদ: ৷৷ তথার স ইতি র সত্বাদি সহিত ইত্যৰ্থ:। ইতি সিকান্তমূক্তা वनी ।। 🟶 ।। त्राञ्च।। इंडि (समिनी ।। গন্ধভদা। ইতি শন্দলিকু লা। কা-। ইতি হেমচন্দ্র:।। রজ্জ:। ইতি मः किथनातागा मिवृज्धिः ॥ রসনাথ: পু॰ পারদ:।ইতিরাজ-निर्घणः॥ শিবঃ। ইতি শদ্-द्रमनायकः भू• ब्रद्भावणी ॥ त्रमना निर्हे शृ॰ अकृतः। ইতি হেম -চন্দু:।। রসন্থালেহন কর্ত্তরি ত্রি।। त्रमत्विका जी मनःगिना। **ই**তি (रुगठन्मुः॥ রসপাকজ: পু' গুড়:।ইতি রাজ-निर्घणः ॥

त्रमकनः भुः नातिरकनवृकः। ইতি ॥ भवत्रश्वनी ॥ রসভব জ্লী রক্ত।ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥ त्रमन्छत्री श्री नायकनायिकार छ एक गुर्झादरमावः। यथा। तिष्ठकान मरना ভূক রস ব্যাসঙ্গ হেতবে। এবা পুকাশ্যতে শ্রীমন্ডানুনা রসমঞ্জরী ॥ ইতি তস্যদ্বিতীয়: শ্লোক:॥ त्रममर्पन की भावमह्गी क्रांग । मार्फ्ता द्रम छ छ: । मध्य एएउन मि-कृथ রাজিকা গৃহধুনকৈ:॥ অন্চ । जगातिका विजय त्रक्रमयं रेभः कृटिनः क्यारिय वृष्ट्यी विभिन्तितः ৷ ফলত্রিকেণাপি বিমর্দ্দিতো রসে৷ **मिनवरा नर्स भीन विमृह्य ॥** ইতি ভাবপুকাশ:॥

রসমার গং ল্লী পারদস্যমারগং।
যথা। ধুমসারং রসং তোরিং গল্পকং নবসাদরং। যামৈকং মদ্ধেদদ্রৈ ভাগং কৃত্বা সমং সমং॥ কাচ
সপ্যাং বিনি:ক্ষিপ্যভাঞ্চম্ছন্তমুদুযা। বিলিপ্য পরিতো বক্তেমুদ্যং
দত্বা বিশোষ্থে ॥ অথং সন্ধিদ্
পিঠরী মধ্যে কৃপীং নিবেশ্যে ।
পিঠরী বালুকাপ্রৈ ভ্ত্বাবাক্পি
কাগলং॥ নিবেশ্য চ্ল্ল্যাং ভদ্ধো

विक्रिं सर्ग्राहरेनः गरिनः । देशाः मग्रिविकः किकिष्ट भावकः ज्ञानः यर क्रमार ॥ अवः चाम्मिक् र्याः मि मिं यर्ज्ञ में उत्तरः। द्वाहर्ष्यः बाक्मीजः जम्क् गः गन्नकः जुः जिर् ॥ अवज्ञक मृजः मृजः गृङ्गी-यार जन्न माजवा। यःथा विजान्-भारतन मर्वकर्षम् रवाहर्यर ॥ देखि कावभुकाणः॥

यथा। इश्विकाहत ह्तां छा भारते त्रमहर्नि की भारतभागृहीं करताः।
सार्पा त्रम छ छ:। पथा १८८५ मिसार्पा त्रम विकास विकास सार्पा विकास विकास विकास सार्पा विका

রসরাজ: পুণ পারন:॥ রসাঞ্জনণ। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥ রসবতী জী মহানসং। ইত্যমর:॥ রসবিশিষ্টে ত্রি॥

জপ্যা বিনি:ক্ষিপ্যতাঞ্চ্ছস্ত্রন্ধ্রসময় ক্রিরসম্বর্ণঃ।রসাত্মকঃ।
দুযা।বিলিপ্য পরিতো বক্তেমুদ্য রসশব্দে নেষ্ট্রপ্ত্যযেন নিয়মঃ।।
দত্ত্বা বিশোষ্থে ।। তাধঃ সহিদ্র রসলেছঃ পুণ পারবঃ। ইতি রাজপিঠরী নধ্যে কৃপী দিবেশ্যে । নির্ঘটঃ।।

त्रमाणायन क्री हिन्दगः। इंडि (इमेः) हन्द्रः॥ भात्रमण्डाः। यथा। स्रेम्

तिला जिंक तक मर्य लिः क्रिंडः

कैंद्वारेय वृष्ट् जी विभिन्नि जिः। कन

जिल्लेगिनि विभिन्नि जा तमा निम

जयः मर्बभेटन विभिन्न जिल्ला । जवः

केन्द्रिंडः मृडः याणा जविज नि
निज्ञः । वास्त्रीयेथी क्यार्यंग (यः

निजः म वनी जत्यः ॥ मर्भाक्षी

किक्षिका वन्ता ज्ञारेतः (यानि जाः

वनी। जजः मनावक मारेवः विषः

- मानि जिनि किमान् ॥ इति जाव

नुकानः ॥

ब्रनमिन्द्र क्री **'** ঔषद्दिष्मवः। তস্য নামান্তর• সিন্দ্ররসঃ। যথা । শृक्ष সূত্রস্য গৃহীয়া ভিষ্ণায় চ তুষ্ঠা। শুদ্ধগন্ধস্য ভাগৈক তা वर कृष्टिम शक्ककः ॥ अथ वा भा-রদস্যার্জ শুজ্বগন্ধক মেব হি। ত (याः कब्बिकाः प्रयाप्तिनामकः বিবৰ্জনে ৷৷ মৃত্তিকা বাসসা সার্জ ক্উবেদতি যত্নতঃ । ভ্যা বার ত্র্য সম্যক্ কাচকূপী পু-लिमराए ॥ मृक्तिना । लायियु जू क्नां। कब्बनिका। किल्ए। তा कृशी वांन् त्राया आश्री ত্বা র্জনি প্রেছ ।। তাগ্রিণ নিরন্তর ।। मर्गात्वाविद्यन हर्छ देन । गृहीया-मृद्धि न वाः निन्त्र मम्म : इमः॥

इंडि डार्युकाणः ॥

प्रमहानः क्री हिक्रुणः। इंडि णपः
किन्दुका ॥ णतीतम्यत्रमङ्ग्यः ॥

उम्य भूमानः जनम्य पृष्ठेव्यः ॥

तमा खी भृषिवी। इंड्यम्प्रः ॥ तमनः

॥ भाठे। ॥ णक्षकी॥ कक्षः। इंडि

मिद्रावानी ॥

णप्रत्वावनी ॥

রসাথনঃ পু॰ জফুটঃ।ইতি শদ-চন্দুকা॥ রসাগুল ল্লী রসাঞ্জন•।ইতিরাজ-

রসাগুরু ক্লী রসাঞ্জন ৷ ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট: ৷৷

রনাঞ্জন ক্লী রসজাতাঞ্জনবিশেষঃ।
রসবৎ ইতি ভাষা। তৎ পর্য্যায়ঃ।
রসগর্ত্ত ২ তাক্ষ্য শৈল ৩। ইত্যনরঃ।। রসোভ্ত ৪ রসাগৃত্ত ৫
কৃত্তন ৬ বালভৈষ্ড্য ৭ দারী ক্লাথোভ্য ৮ রসরাজঃ ৯ বর্য্যাঞ্জন
১০ রসনার্ভ ১৯ অলি নার ১২।
অস্য গুণাঃ। হিনত্ত । তিক্ত । ।
চক্ষ্যত্ত । নধুরত্ত । কটুত্ত । রক্তপিত্ত বিষ ছর্দ্দি হিক্লাপশ্যার নাশি
ত্বগাঃ রীত্যান্ত প্যাথমানাযা তৎ
কিউন্ত রসাঞ্জন । তদভাবে তু
কত্তব্য দারী ক্লাথ সম্ভব ।। ইতি
রাজনির্ঘটঃ।। অপিচ। দারী ক্লাথ
সম ক্লির পাদে পত্তা যথা ঘন ।

जरा तमाञ्चनाथाः जलबर्याः भ-तमः हिउ ॥ तमाञ्चनः जार्काः रेणनः तमगर्खकः जार्काः तमाः छनः कर्रे (समा विष निब विकातः न्या जिकः तमायनः जिङ्कः (ছरनः त्यापादह्य। इंडि जावभूकाणः॥ त्रमार्धः भूः जामाजकः। इंडि ताजः निर्चन्तः॥

त्रमाउन की भागन । इंग्रमतः
।। भागन जिन्दः। यथा। अउनः
विजन कि निजनक उनाजनः।
निहानक मूजन मध्यक तमः
उनः। भागन जिन्दा मध्यक तमः
भुकः की दिना स्मी। उन भागनिहित्सक म्ममाइम् (याजनः।।
के जिन्द्रमाना।।

গ্ৰন্থান প্লী শোষণ । ইতি ছেন-চন্দুঃ।। ভূমিদানঞ্চা।

द्रमाधादः भू मृग्धः। ই जि भद् | द्रश्तनी ॥ दममाधादादणः॥

রসাধিক: পু• টক্ষণ:।ইতিরাজ নির্ঘণ্ট:॥ অধিকরসশ্চ॥

त्रनाधिक। स्त्री कः (कानीनाकः। ইडि

রসভোস: পু• অনৌচিত্যবিশিষ্ট রস:।তৃস্য লক্ষণ থথা। অনৌ চিত্য পুগ্রাহ্ব আভাসো রসভা

বযো:। অনৌচিত্যঞ্চাত্র র'নানা• ভत्र अपि भूगी छ नक्षणानाः महन्त्री রহিতত্ত্বে সত্যেকদেশ যোগিছোপ-লক্ষণ পর• বোধ্য•। তচ্চ বালব্যৎ-পত्তरम् এ हरम्मा छ। मम् र छ। फेन-नायक नः शायाः मृनि ध्यम्भा गठाः যাঞ্। বহুনাযক বিষযায়া• রতৌ ত থানু ভয় নিষ্ঠায়া• পুতিনায়ক নিষ্ঠাত্ত্ব তদ্বৰ্থন পাত্ৰ ভিৰ্য্যগাদিগতে শৃঙ্গা-त्र यहने विज्ञान । तो म् खरापि गंज কোপে:শান্তে চ হীননিষ্ঠে: গুর্বাদ্যা व्यश्च शास्त्र वृक्षवशामु (८ नारह । অবন পাত্রুতে তথা বীরে ৷ উত্তন পাত্র ভিযানকে জ্রেয় মেব ম-ন্যত্র। তত্র রতে কপনায়ক নিঠত্ত্বে यथा सम । साभी मुक्ष उत्ता दन धन নিদ•ব লাহ নেকাকিনী ক্লৌণী না-বৃণ্তে ত্ৰাল নলিন ছাষা ত্ৰ: স-ঙ'তঃ। তথ্যে সুনরে নৃঞ্চ কৃঞ্চ সহসা বর্জ্বোতি শোপ্যা গির: শুত্রা তা• প-রিবভ্য নমথ কলাসক্তে। হরি**: পা**-**ज् वः॥ वह अयक निष्ठाच्च यथा। काञ्चा** छ ११ जुःन बिजरर्गाश म्हारहराः ক্তে সভনু পাও রয় ক্পোল:। অনুভয় নিষ্ঠত্বে শথা। নীলিভীমাধ-(व बन्दबर्ग) शाल अतः। श्रम्कानुच्य নিষ্ঠত্বেপি পুখন নেকানষ্ঠত্বে রভে

রাভাসত্ব মিতি শ্রীমল্লোচনকারা: । धुर्वामारुत्रनः यथः त्रज्ञावन्ताः । जाग दिकारा चान्याम् मर्मनाट शाक्तिरमद्राक्ष द्रिः। भुजिनाय-क निश्चेष यथा रुषगीत व्या रूप-भीतमा अवकी जा दर्गत । अधम পাত্র গতত্বে যথা। জহন স্থল নদ্ধ পত্র বল্লী গিরিমল্লী সমুমানি কা-পি ভিল্লী। অবচিত্য গিরৌ পুরো र्निषम। सक्तान्थकत्याक्षकात्र छ-প্রা । ভির্য্যুগ্রুত্বে যথা। নল্লী মডলীযু বনাস্বরেযু বলাড়েরে বলা ভ ना व्यक्षी। शक्षेष्ठ शक्षी कलना-प ज्यो नकी नकी ककर्जम ভূঙ্গী ॥ আদি **শ**दः ভাপসাদয: ॥ । রৌদাভাসে। যথা। রক্তোৎফল বিশাল লোলন্যন: কম্পোত্তরা-ক্ষে। মৃহ মুক্তাকণ মপেতভী ধ্ত ধনু ব্রাণা হরে: পশ্যত:। আখ্যা **७:** क्ट्रेंकि कि : स्मिनकृष्मार्वि कन की खंगम भा स्मारे भर्रे यू वि ষ্ঠির মসৌ হন্ত পুরিষ্টো হজ্জ नः॥ ভयानकाजारमा यथा। अभक्रुवन् সোঢ়ু নধীর লোচন: সহসু রশ্মে तिव किंद्र मर्भन । भुविषा (इ गार्षु छहाँ गृहा छतः निनाय विका स्विनानि को**निकः ॥ जी**नीह

বিষয় মেব হি ভয় রস পুকৃতি:। এবমন্যত্র। ইতি সাহিত্যদর্গণে ১ পরিছেদ:।।

রসাম শ্লী বৃক্ষাম । ইতি রাজ-নির্ঘণী:॥ চুক । ইতি ভাবপুকাল: রসাম: পু অমুবেতস:। ইতি রাজ: নির্ঘণী:॥

त्रभायकः भू॰ ज्निविष्मयः। ইঙি শব্দনিদুক।॥

রসাধন ক্লী কটি: ৷ ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥ তক্র• । ইতি হেমচন্দু: ॥ विष ।। कत्राव्याधिनामाकोषध । इंजि मिनि॥ न স্তে न विनाकान्छ॰ নকান্তেন বিনারসঃ। সূতকান্ত সমা-যোগাৎ রসাধন মুদীরিত। ইতি द्राञ्जनिर्घण्डः॥ 🕸॥ व्यथ द्रभायना-धिकादः । **उ**व द्रमायनम् वक्ष মাহ। যজ্জরা ব্যাধি বিধৃ•সি ব্যস खन्न क ख्या। ठक्षुष s. वं. इंग. वं बरे. (ভষজ• **ভ**দুসায়ন• ॥ রসায়নস্য कन्तराह। रीर्घनायुः सृजी (संधा ना-রোগ্য॰ তব্ধণ বয়:। দেছেন্দ্রিয় ব-ण कान्ति नाता वित्नत्मुमायना<u>या</u> তদ্বিধিমাই। পূর্বে ব্যসি মধ্যে বা মনুষ্যস্য রসায়ন। পুষ্জীত ভি-বক্ পাজঃ স্থিক শুদ্ধ তনোঃ সদা ॥ नाविणुक भन्नीत्रम् गूरकः द्रमाः

যনো বিধিঃ। ন ভাতি বাসসি॥ শ্লিষ্ট রঙ্গবোগ ইবাহিত:॥ অথ जरराष्ट्रवर्गान । मीर**ामकः भयः** क्षीपु वृत्र (मरिकक्ष्मा विमः । ত্রিশ: সমস্ত মথ বা পাক্ পীত• ञ्चाभायद्वयः॥ मञ्चूत्रभन्ताः खत्रमः श्रुडाएड भ्राका यही मधुकना हर्ने । রসে। গুড়চ্যাস্ত সমূল পল্ল: কল্ব: 📊 शुरशकाः थल महभूसाः। जायः शुरान्धाययनामनानि वनानि वर्ग यत्रवर्षनानि ॥ भिष्ठानि रिज्जानि রসায়নানি মেধ্যা বিশেষেণ চ শত্র श्क्री। मञ्कलभी वाक्री। वह जी ইতি লোকে। তংলাভে মঞ্জিগ্ন-পি গুছো। তদ্যা অপি রসায়ন-जाए॥ माकिका जुगाकीया नि প্লন্যা লবণেন চ। ত্রিফলা সিত্রযা বালি যুক্তা সিদ্ধ রসাধন ॥ সি ऋष मर्कता मूही क्या यह खेउः क्या । वर्गाविष्ठ ज्या शामा त्रवायन खेशिविणाः। शुनर्नदम्यार्ख भल गत्मा शिष्टे शिरवषः शय-সাজ্াস । মাস তা ত প্রিভণ नप्रद्रा एवं मानत्तकः स्रद्रमः शि-वृक्ति मित्न नितन ज्ना ब्रह्म अमृथः । क्षीदानिन एउ वन वीर्य युकाः।

সমাশত জীবন মাপু বঞ্জি॥ শ তাবরী মুগুতিক। গুড়ুচী সুহৈন্তি-कर्गा मञ्जालमूली। এउ (नि क्द्रा नम ভाগ युकानप्रायप्रन किया म-ধুনাবলিহাৎ ॥ জরাক্তা মৃত্যু-वियुक्त (मर्) ভবেনরে। वीर्गाचना-ি যুক্তঃ। বিভাতি দেবপুতিম: ম নিত্য পুভামবো ভূরি বিবৃদ্ধ বুদ্ধিঃ ॥ भीजायगक्का भगमार्क मानः य्-उन रेडलन मुथायना वा। वीर्यात्र शृष्टि॰ वशूरमा विषय तामना म-সস্য যথামু বৃষ্টিঃ ॥ অगঃ পল खमून ब्रब (याङ्यः शन दयः (प्राय-भूनानि भक्षा भनानि हाछि जि-कना बज्र कर किर्म्य या अप्रबन द (नव।। लाह ख्युन्।। न (कदनः मीर्घभिष्ठा शूर्रमु ७ द्रणायन । । বিবিধ• নিষেবতে। গতি• স দেব-' বি নিষেবিভাণ শূভাণ পুপদ্যতে বুন্দ তথৈব চাক্ষণ ॥ ইভি**রসায**-নাবিশার:। ইতি ভাবপুকাশ:॥ त्रमाननः भुः गक्षः॥ विष्ठः। हें जिल्ली॥ नगा वा जीर्ला शि ज्यः म भून मंदः विमागनकन। जी देवी व्की । इंडि ত্রিকাওশেবঃ !৷ त्रमायनामुक्षः भूः भातनः। ३७ द्भावन्य है।।

त्रमानि

त्रगाक्ष्मी जी एज्जी।। का कमाठी।। नहाँ के बद्धाः ॥ (गातक नृका ॥ ना॰-महन्। इंकि द्राविनिर्यकः॥ त्रम्(न क्री मिक्कम्।। (वान। इंडि (विभिनी ॥ त्रमानः भू रेक्ः॥ वागुः। हेठाः मृत्रुः॥ भनमः। ইতি भपतः विवी ।। अन्तर्वज्गः ।। भाष्नः ॥ भूखु 🕌 .কৈনামেকুঃ। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥ व्रमानमा जी नाडी। इंडि भद ठिन्म्का ॥ जनाला जी जनना।। मूर्वा।। विमाजी । इंडि (मिन्नी ॥ मुक्ता। इंडि मदाञ्चावनी ॥ मिथं त्रेगी। ७८ **श**र्यग्रायः। भार्किं छ। २। ३७ ग्रदः॥ जन्याः कद्गा भूकाद्मा यथा। जात्नी মাহিষ মন্ন মন্বহিত দখ্যাত ক শর্করা শূভা পুস্থ যুগোঝি তা শ্চিপটে কিঞ্চি কিঞ্চি

किल्ट । मूर्यनार्क वतन म्प्य

नवज्ञाना पृष्ठ जावत्यत्मनावी

ब नवक वनु मित्रिक र्यारेगाउन छ-

प्याबराष्ट्र। । ভীমেন প্রিয় ভোজ-

निन दंटिं नाम द्रमाला स्वर धी

क्रिक्न भूता भूनः भून दिय भी छ।

ननामारिजा। এवा एवन वनम् व-

জ্জিত দিনে সেব্যা পর্ক নিত্যশ

खना नामि जिवीर्गा वृष्टि व्रनिष् সর্বেন্দ্রাণা॰ বল॰ ॥ গুরিয় তথা भविष (य विवि भाषिजाका स्य ह পুনত্ত বনিতা সুরতাতিথিয়া: । य ठानि मार्भ भित्रमर्भन भीर्न-গাৰা স্তেষা নিয় বপুৰি পোষণ भागु वर्गाट्या त्रमाना मकना-वन्तरा ज्ञाहनी वाङ निख किए। नीभनी वृण्क्ती श्विका सब्दा निनः শিরা সরা ৷৷ রক্তপিত্ত ত্যাণ দা-रः পु जिमारायः विनामारयः । इंजि রাজনিঘণ্টঃ।। অপিচ। দপুে! २६।-एक भीषतम् मध्रः थखना हन्त्रः তে: পৃস্থ ক্ষোদু পলঞ্চ পঞ্ছবি-यः मृथ्रा मञ्ज्यावकान्। এला মাষ চতুষ্টণ মরিচতঃ কর্ষণ লব-यः उथा ध्वा मुक्रभः हे मरिः कतः उल्लाबाब्या विमावतार।। मृष्डा-**७ मृगना ७ हन्त्र व्रम मृश्हे २७**-কন্ধৃপিতে কপ্রেণ সুগন্ধিত তদ-थिन न प्लाए। म छ। भाष्ट । य-স্যার্থে নথুরে ধরেণ রচিতা ছেয়া রসালা ষ্য ভোকু মন্থ দীপনী সুথকরী কান্তেব নিত্যু প্রিয়া।। ইতি ভাবপুকাশঃ॥ त्रमानिहा जी भीर्गनाना। हाक्रनिया

[‡]তি ভাষা। ইতি শব্দচন্দ্রি ।।

द्रजाली जी न अक्कः। इंडि द्राजालमः नुः मृतः। इंडि द्राज्ञ-बाबियंगेः॥

त्रमाथामा जी भनाभी लंगा है जि রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

त्रमात्रामी पु॰ जुमत्रः। ইতি मद-भाना॥ त्रभाशाप्तिभाष्टे जि॥

রসাহ্বঃ পু॰ সরল দুবঃ। ইতি রত্ন-মালা !!

রসিক: পু॰ সারসপক্ষী। ইতি 🛭 वाक्रिविष्टेः ॥ ज्वकः ॥ रुखी । ইতি সারধতঃ॥ সরসে ত্রি। ইতি 🕫 (मिनि ॥

द्रिका जी तमाना॥ इक्तूद्रमः। इंडि (मिरिनी ॥ काक्षी ॥ त्रमना । ইতি বিশ্বঃ।।

রসিকেশ্বর: পু॰ ত্রীকৃষ্ণঃ। যথা। বৃন্দাবনান্তরে রম্যে রাসোৎ সব স मुर्नुकः। ता नमखन मध्य मध्यः नमाः নি রসিকেশর ।। ইতি বুন্ধবৈবর্ত্তে গণপ তিখণ্ডে ৩২ অধ্যাय: ।।

রসিত॰ ক্লা নেঘনিঘোষ:। ইত্য-मद्रः ।। क्उ॰ ।। श्र्गां िश्रिटि जि । ইতি মেদিনী II:

রসুন: পু॰ লশুন: 1 ইতি **শদ**-চন্দ্রিকা ॥

त्रामु: शुः शाहर:। ই**डि** ताज निर्घण्डेः ॥

व्रामान

निर्घण्डः ॥ (मुष्ठत्रमण्डः ॥

त्रामाख्य क्री श्क्रिया । इक्रिया क নির্ঘণ্টঃ ॥ রসজাতে ত্রি ॥

त्रामाः भु त्रमूनः। ইতি त्रीख-নিঘণ্টঃ !!

রসোনক: পু॰ রসুন:1তৎপর্যায়: । लग्नेस द्रामानः न्याम्युगस्त्रा गर्शियथ । अतिष्ठो (सहकन्त्रः) भवत्तिष्ठा द्रामानकः ॥ ज्या शक्तिः र्यथा । यहामृज• रेवनरजस्या জহার সুরসভ্তমাৎ। তদা তভো **২পতদ্বিদ্ধ: সুরসোনো ২**ভবন্ড-বি।। পঞ্জিক রসৈ যুঁক্তো রসে-নালেন বজ্জিত:। তথাদুসোন ই-ভুয়ক্ত। দুব্যাণা॰ গুণবেদিভিঃ ॥ অস্যাব্যব্গুণাঃ ৷ কটুকন্চাপি ম্লেকু তিক্ত: পত্ৰেষ্ সংস্থিত: । नाल कवाय উদ্দিষ্টো नालाश्य ल-বণ: মৃতঃ।। বীজে তু মধুর: প্রেকো রস স্তদ্গুণবেদিভিঃ ৷৷ অস্য ভক্ষ-ণ গুণা:। রদোনো বৃ হনো বৃষ্যো ति्रकाकः भावनः मद्रः । द्राम পাকে চ কটুক ন্তীক্ষে। মন্ত্রকো ম-उः ॥ ज्यानकानकृष् कर्छा खंकः পিতাসবৃদ্ধিদ:। বল বর্ণকরে। (मधाक्टिं) (नः विद्रा द्रिमायनः ॥

ा बीर्वजुत क्षिम्म विवस - ভল্যাঞ্চি কাস শোকান্। দুর্ণাম बिशान्तिमा के छ नभी द्राप / देकां के इडि !! बहा मान ज-থানুঞ্ হিত লশুন সেবিনাং। ব্যা যাম নাতপ॰ রোষ মতিনীর প (रा) ७५ ॥ त्रान मन्न भूक्ष স্ত্যজনেভন্নিরম্বর । ইতি ভাব-াশকাশঃ ॥ रामालन क्री भोक्तिक । इंडि

ত্রিকাণ্ড:শয: ॥

ली पुरा। इंडि निषाष्ट्रको-मुन्ता मुनाहिवृज्जिः॥

तमा क्री बक्छ । इंडि भद्द निम्का ॥ खी जाना॥ भाठे।। इंडि त्राक्रनिर्घण्डः॥

র•হ ভ ক গভৌ।ইতি কবিকল্প জন: 11 র·হ্যতি র·হাপণতি i ইভি দুর্গাদাসঃ॥

बर्भः क्री (वगः। खर्भर्यायः। **उ**तः ২ রথ: ৩ স্যুদ: ৪ যব: ৫। ইত্যুমর: ।। র•ঘঃ ৬ যবনঃ १। ইতি ভট্টাকা।। রহ ই ড গ্ভ্যাণ। ইতি কবিকল্পদ্দনঃ ্ ।। ই র ফতে। ইতি.দূগাদানঃ ।। 'बे**र---डा**र्जि । ई ७ करिकद्रक्यः ॥ । इंडिंड मूथ भीनः (हेड़ि पूर्णा | मानः ।

রহ ভক ভ্যাগে। ইতি কবিকল্ল-क्मः ॥ द्रश्वि (भाकः धीदः । इंडि मूर्गानामः॥

वर् की निब्र्हन । उर्भर्यायः। विविकः २ विजनः ७ हवः ४ निः-শলাকঃ ৫ রহঃ ৬ উপাণ্ম ৭। ইত্যমর:॥ তত্ত্ব ॥ রতি:॥ ওহা 1 इंडि (मिनी।।

वऽ विजनः। ইত্যনর:।। র-রহ: হো নিধুবনে হপিস্যাদুছো গুছে নপু•সক•॥ ইভি রভস•চ॥

রহস্য তি গোপনীয়া রহসি-ভব•। ইতি মেদিনী অনরশ্চ।। রহস্যরোমস্পর্শ নিষেধে৷ যথা ৷ ন সৰ্প শক্তি: ক্ৰীডেত স্থানি থানি ন সংস্থেৎ। রোমাণি চ রহস্যা-নি নাশিষ্টেন সদা বুজেৎ।। ইতি क्रिया ३६ व्यव्यायः ॥

রহস্যা জ্রী নদীভেদ:। ইতি নেদিনী ।। রাল্ন।।। পাঠা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ রহিত তি বহ্জিত।বথা।জাত-সূতক নাদৌ চ অন্তে চ মৃত স্তক• । গুরে। স্তদুহিত: কৃত্বা জপকর্ম স-মাচরেং ॥ ইতি তন্ত্রসারঃ ॥ অ-পিচ ৷ দিগ্নো হবে৷ হন্মি রহিতো জন্মকান্ত্যে ভশেষিত:। ভ• ভনে-म्बः तिः **१** व शास्त्रात्रात्रः विकि-

স্বযেত্য। ইতি জাতকপদ্ধতিঃ॥ রুক্ষ ঞি পালনে। ইতি কবিকল্প ফনঃ ।। ঞি রক্ষিতো প্রি। ইতি पूर्णामाभः॥

রফ: লী রাক্ষ:। ইভানর:॥ তদ্বিশেষে। যথা। দৃষ্ট্রা তু বিকলান व्यक्ताननाथान् (द्वागिन खथा। प्रयो া ইত্যাণেয়ে যমশ্বিলোপাথ্যান नागाद्यायः॥ त्रक्ष्य अवशः यथा। মনুক্বাচ।রক্ষোমানি বিষয়ানিযা-নি ধার্য্যানি ভূভুজা। অগদানি স-মাচকু তানি ধর্মভূতাধর।। মৎস্য । রক্ষ্ণারকঃ উবাচ। পত্রিকা রোহিণী চৈব র क्रमाना मरहोवधी। उथामनक व-न्हात्र वाह हिज्र शिं निका।। का क्लानी कीत्रकाकानी भीनभनी उरेथव ह। किभिनी वृन्हिकाली ह बिका गरानाणा भाजावती।। उथा गरू-उत्तमा ह इत्व अमृषिनी उथा। স্ত্ৰেচোৎপলিনী যা চ মহাভূমি-ल का ह या॥ उन्नाहिनी (नामना जी अवंत्रानि शार्शिव। वित्मवान्यतः কভান্যত্র কীট পক্ষ্য বিশেষতঃ।। জীব জাভাষ্ট মৃণ্য: সর্বে ধার্য্যা বিশেষ ডঃ। রক্ষোম্বাশ্চ যশস্যাশ্চ ক্ত্যা বেভাল নাশনা: ।। ইভি

माएरमा १३२ व्यथायः॥ রকঃসভ জ্লী রকঃসমূহঃ(ইভ্য गद्रः ॥ त्रक्कः वि त्रकाकर्त्तायथा। १००० রক্ষঃ সহদেব শ্চ নজলো হ্য রক্ষ্-कः। रेवतार्छ अक्नागरना नदारा মাতৃল কমঃ।। ইতি পুরাণ 🅕 न बाया यम् अबक देखिया मिलः विकाश की बन्हा । यथा। देखि भूगय বদ্ধাভি গোপীভি: কৃত রক্ষণং। পায্যিত্বা ভান নাভা সংন্যবেশ যদাত্মজ ৷৷ ইতি ঐভাগবতে ১০ कक्ष ७ व्यक्षायः॥

পু॰ নুত্রকৃ হরোগ: 1 ইতি শবরত্বাবলী ৷৷ স্বচিৎপুত্তকে রক্ষণীরকোপি পাঠঃ॥

রক্ষণি: ত্রা তার্মাণালতা।ইতি ब्राक्रनिघणः॥

द्धी कवृ॥ ब्रक्षन । इंडि (मिनि ।। ভग। ইতি भपत्रश्ना-वनी ॥ याणाना कृ जा द्रका यथा । त्रकाः विरक्षितं नग्रक् शाभूह जुः মণাদিভিঃ ১৫ গামূত্রেণ স্থাপযিত্রা পুন গোরজনা ভক্ষ । ব্রক্ষাণ চ-চকঃ শক্তা:ছাত্রশাকে ধুনানভিঃ। (गामा: म्रिल्डिमालिनो ~~अर्क्ष्~~र्रः द्रायाः भृथक्।। न्यम्याञ्चन्यय वाल-স্য বীজন্যাস মন্তর্বত। অব্যাদজো

• জুগ্নি নণিমা• স্তব জানুথোক্ যক্তো २ठाउँ किछि के करेत श्यामाः। ेह्र्टर्कंभव खुनुत्र वेश इन्छ क्छे॰ विष्णु ज् ज॰ मृथ मुक्कम स्थाः क॰ ॥ চক্রাগৃত: সহপদে৷ হরি রস্ত পশ্চাৎ ुर्दं भार्थरया धनुत्रनी मधूश कनक। কোণেৰু শ•খ উৰুগাৰ উপযুৰ্গ পেন্দু ভার্ম: ক্রিতৌ হলধর: পুরুষ: সম-खाटा। इनित्यानि इवीरकणः शुनान নারাবণোহবতু।শ্বেতহীপপতি কি ত্ত॰ মনো যোগেখরো হবতু॥ পৃশ্বি-गर्ङम् उ वृक्ति भाजान जगनान् পরঃ ক্রিডর পাতু গোবি**ন্দ: শ্**যা-नः পাত्याधवः ॥ वृज्ञ भवादिंश्रे আসীন বা শুশ:পতি:। ভূঞান যজ্ঞ ভুক্ পাত্ সর্বগৃহ ভযক্ষর:।। **ডा**कित्न्या याज्यान्य**म्य स्या**श्वा (य **ৎ** দ্ভিক গুহা:। ভ্ত মাত্ পিশাচাক यक ब्रक्का विनायकाः ॥ कार्वेबा রেবতী জ্যেষ্ঠা প্তনা মাত্কাদ্য: 1 **ऐनामा व इभयाता (मह भाग** निर्व करः।। स्र मृष्टे महार भाग वृक्ष वान शुहाक य। मर्ख नमाञ्च তে বিক্রে নামগুহণভীরব:।। ইতি ্শিভাগতে ১ কন্ধি ও অধ্যায়।।।।।।। व्यथ (भोर्गमाम्। त्रक्री वक्षमः। बाधीवांशा इंडि ভावा। भोर्गना- न्। रात्र तका वक्षमः विधि भूर्वः क । तुष्कत्राकक्रभात्रज्ञा । कि नि-চ্নি সাধব: ॥ তত্র ভ্রাদি সন্তা-বে তা মতিক্রমৈর স্বর্য্যাৎ। তথাচ মৃত্যন্তরে। ভদাুযাণ ছে ন কর্ত্তরে भारती कानुनी उथा। भारती नृश-जि॰ इडि गुनान महिं काल्नी जि া। বিধিক্ষ ভবিষ্যোত্তরে। উপাক-र्यादित (भुक्त भृषीवारिक्षत उर्भवः। ততো হপরাহ্ম সন্যে রক্ষা পোট-निका॰ मुजा॰ ॥ कात्रयमक्रीउः **मरिष्ठः निकारिर्थ** (ईम्रजृति जाः। द**रेष्ठ** विविद्यः काशारितः किरिन वी मन-বজ্জি তৈঃ ৷৷ বিচিত্রণ গুথিতং সূত্রণ স্থাপয়েন্ডাজনোপরি। উপল গৃহ मर्पा मध्यप्रज्ञः नारमङ्ख्य भीटेः। **उ**खाशिविष्मुम् जा नाना छाः न भ्-রোহিত: সসূত্ৎ ৷৷ তদনু গুরোধা न्পতে तका॰ दक्षीठ राष्ट्रग। (यन वाका वजी बाजा मानवरन्ता गरा-वनः। (७न ज्ञाः भुजिवश्चामि त्राक भावन भावन ॥ रेविष्टकण्ड । यहा वञ्च माक्रमना क्रिडायः माडानीका सन-ষ্য মানা তথ্যা বিশ্বামি শত শার-माया युद्मन् छत्रमिष्टि र्यथा मः। वा-कारिक कि विषेश करिन का-रेनऽक मानरेवः। कर्खर्वा ब्रक्तनाहरः

রো বিপান্ সংপূত্র্য শব্জিতঃ !৷ অ निन विधिना यस दक्षिका वक्ष माठ-রে । স সর্বাদার রহি তঃ সুথ স•বৎসর• বসেদিতি ॥ 🕸॥ অথ छिष्टिन निर्णशर्थ मूलाक्यं हिन निर्ण যঃ ক্রিয়তে। যদাহ মৃত্যন্তরে। উ-পাক্ম ভু দ ৰ্বন্তি তে সাম ঋণ্ যজু র্ষি:। গুহ সংকান্তি যুক্তেষু হন্ত শুৰণ পৰ্যসু।। তথাচ। সামবেদিনা॰ ভाদুস্য হস্তানক্ষত্র খণ্ডেদিনা শাব-गम् भूत्र नक्क ब · यज्ञ दि हिना · भूति ণীপূর্ণিমোপাকর্ম চাল:। উপক্রম किंछका की र्डम्ब्रम कर्य डेमाक्यं। অত্র করণাভাবে ভাদে শাবণেপি विषय । अवृष्ट्रेशवस्य खिनान् भारम न हि ভवन्ति हिट्। उमा जामुनाम মাসি শাুুুুবণেপি তদিষ্যতে ॥ ইতি বস্থ্রপরিশিষ্ট বচনাৎ। শ্রাবণপঞ ग्रन्कन्मः। जराइ गर्गः। यमि न्राष्ट শাুুুুবণ পর্যুহ সংক্রান্তি দূষিত। न्त्रान्शाकद्रगः भूक्ष शक्षम् । भूवि-ণস্চ ইতি। অত্ত হিদ্ধা পূর্ণি মাচ নিসিদ্ধা। তথাচ কালিকাপু-রাণে ৷ চতুর্শ্যা সমূৎপদাবসুরৌ মব্কেটভৌ। বেদান্ স্বীন্দর্বতঃ প দ্যযোগে ভৌ জয়ুকু: শু.গী:। হত্যা তা ৰসুহৌ দেব পাতালতল বাসিনৌ।।

व्याह्म उत्राह्म विश्वाह विश्

রক্ষপেত্র: পু• ভ্রুবৃক্ষ:।ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:॥ভূরাহৃচি ক্লী॥

রক্ষিকা স্ত্রী রক্ষা। যথা। অনেন বিধিনা যস্ত রক্ষিকা বন্ধ মাচরেৎ । স সর্ব দোষ রহিতঃ স্থা সংবং সরং বসেৎ।। ইতি হরিভক্তিবি-লাসে ৫১ বিলাসঃ।।

রক্ষিত । তি রক্ষাক্ত । তথপর্যায়ঃ
। তাত ২ তাণ ০ অবিত ৪ পোপাষিত ৫ গুপ্ত ৮। ইত্যনরঃ ॥
রক্ষিতা পু রক্ষাকর্তা। যথা। আযব্যাযজ্ঞা লোকজে দেশেও পাতি বিশ্বনঃ। ক্তাক্তজ্ঞো তৃভ্যান্ত জ্বোং স্যাদেষ রক্ষিতা।

के जिमारिका १५० जवायः॥ ্রক্রিবর্গ: প॰ রাজাঙ্গরক্ষকগণঃ। े उदर्भग्रायः। यनीकश्रः २। इंडर स्बः ॥

রক্ষেত্র লী কাঞ্জিক। ইতি হেম-ু চন্দু:।। হিঙ্গ। ইতি রাজনিঘণ্ট:।। রকোম: পু॰ ভলাতকৃকঃ।ইতি ভিকাওশেষঃ। খেতস্বপঃ। ইতি . ब्रज्ञनाना ॥ बरकाष्ट्रनरचा यथा । 'क्राप्त स्वीकिन उव नुकी डी अ-গৎ পুক্ষ্যভানরকাতে চ। রক্ষা॰-সি ভীতানি দিশো দুবন্তি সর্বে ন মস্যন্তি চ সিদ্ধ সংঘাঃ ।। ইতি ভগবদ্দীভাষা ১১ অধ্যায:॥ द्यांत ইত্যব্যব যুক্ত মিত্যর্থে। হে হ্রবী 🖟 किम गर्खिन्तुर भुवर्खक राज स्वापः বাত্যনান্ত পুভাবো ভক্তবৎস লক্ষ তত তথ পুকীৰ্ত্তা পুকৃষ্টয়া কীর্ত্ত্যানিরতিশয প্রাশস্ত্যস্য কী-র্ভনেন শ্বণেন চ ন কেবল মহমেব পুহ্ব্যানি কিন্তু সর্থেব জগছে- ্রাঃ পু॰ ধনং ॥ মর্ণং। ইত্যন্তরঃ ॥ ভন নাত্ৰ রক্ষে। বিরোধি পুস্ব্য তি পুকৃষ্ট হর্ষ মাপ্নোতি ইতি যৎ তৎ স্থানে যুক্ত নিভ্যৰ্থঃ । তথা न्दं जग्द प्रमुदेखें। उठ विषय गगुद्राग मूरेलिङ इंज़ि ह गखनि যুক্ত নেব। তথা রক্ষা । গি ভীতানি

मिल मिल्मा पुरस्थि महीमू भिक्कू भ-नायस इंजि यखनिन युक भित्। তথা সৰ্বেষা পিন্ধানা কপিলা-দীনাং সংঘা নমস্যন্তি চেতি যত্ত-দপি যুক্তমেব। সর্বত্র তব পুকীর্ত্ত্যা ইত্যস্যানৃगः স্থানে ইত্যস্য চ। অবং শ্লোকো রক্ষোয়নতা: শাস্ত্র **अ्तिकः। इंडि उड़ीकायाः ग्वृम्-**मन अवस्त्री।।

রক্ষোণ্নী জ্রী বচা।ইতিরত্ননালা।। त्राकाबननी जी ताबिः। ইভি बि-का अः नयः ॥ त्राक्र मभाउ। ह ॥ ब्राक्षारी भू॰ ख्युलू:। ই**डि दा**ब निर्घण्डः ॥

রক্ষা পু॰ আণ্।ইভাগরঃ॥ त्रा न पात्मा गुरुत्मा देखि कविकन्न-ক্ষমঃ।। ল রাতি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ द्यी विज्ञाः॥ नानः। ইতেऽ-কাক্ষরকোষ: ।। কাঞ্ন । ইতি म्बद्रव्यावनी ॥

मदः। ইতি मयत्रशावली ॥ वाका खी नरीविष्णयः॥ कहाताशः ॥ नवज्ञा उत्रज्ञः ज्ञी ॥ সংসূর্ণেন্দু ডि-थिः। ইতি (मिनी।।

य भाषानमर्थाः। इंडि রাথ कविकन्नक्रमः॥ त्थायः (युर्विह- তীভাবঃ। অলমর্থো ভ্রণ সাম-র্থ্য নিবারণঞ্চ। ঋ অর্রাখ্ । ইতি দুর্গাদাসঃ।।

द्रागः भू माट्मर्य्यः॥ (वाहिजा-षिः।। (क्षणानिः।। अनुदागः ।। गा-कादाहिः॥ नृषः। इंडि स्विनी।। ठन्दः ॥ भृष्रः। इंडि मद्दद्वावनी ॥ नाकारिः॥ ब्रांकन विदे॥ ब्रञ्जन॰ । ইতি नानार्थबङ्गनावा॥ श्रीजिः। যথা। বীত রাগ ভগ ক্রোধ স্থিত থী মুনি ক্চাতে। ইতি ভগবদ্ধীতা শ্লোকটা কাৰা• গ্ৰীধর ৰামী।। তস্য লক্ষণ যথা। সূথ সপ্যধিক চিত্তে স্থত্বেনের রঙ্গতে। যতন্ত্র পুণ-(याटकर्याट म जाम इंडि कीर्ड)-उ॥ इंजुड्ड्निननीनमिनः ॥ ॥ ॥ গানশান্ত্রীয় রাগা যথা। ভরত মতে হনুমকাতে চ রাগঃ বছিবঃ। তেবা॰ নানানি যথা। ভৈরব: ১ किनिकः २ शिन्तानः ० नीभकः ৪ 🗐 ब्रानः ৫ (भवः ७ । रुन्मरू রতযো মতে পুত্যেক মেষাং পঞ্ রাগিণ্য: ৷ সোনেখর কলানাথ-বো মতে পুভ্যেক নেতেষা• ষট্ রাগিণ্য:। এতেষা পুত্যেক মন্ত্রৌ প্তাঃ একৈ পুএভার্যাচ।। ক লানাথ নোনেশ্বর মতে ব্ডাগা

यथा। ब्याद्रांगः) वमसः २ भूक्षमः **० रे** ज्वतः ६ (सघः ৫ नहेनात्रायमः ७ । ইতিনানাস•গীতশাস্ত্র•॥#॥ অর্থ রাগস্য ব্যুৎপত্তি সংখ্যা স্থানান া থৈক্স চেতা নি ব্ৰদ্ধান্তে জগশ্ৰিত্য বর্ত্তিনা । তে রাগ। ইতি কথ্যন্ত মুনিভি ভঁরতাদিভি: ৷৷ গোপীভি গী ত মারন্ধ মেকৈক কৃষ্ণ সমি ধৌ। তেন জাতানি রাগাণা॰ সহ-সাণি তুৰোডশ।। রাগেষু ভেষু ধ-ট্**ত্রি-শূ**ণুগা জগতি বি<mark>শু</mark>,ভাঃ । **কা-**লক্ষেণ ভক্রাপি হ্রাসএর তৃ দৃশ্যতে ॥ কেচিছদন্তি তে রাগা সর্বে সন্তী-তি নিশ্চিত । মেরো কতরত: পূর্বে পশ্চিমে দক্ষিণে তথা।। সমুদু কঠে य रम्भा खबामीयाः भूषाद्या। ७-খাচ। অস্বক্কলিক্তেলক ভূ ्रिक हावक मृतक ग्राम व्यावक (थ्वाक সৌবার কীর কাশ্মীর নাভীর নাহী-त्र मिक्कु कालक्त गण गण नियध মলা হীহ্য গজাস্থ্য নাল্ব জাল্ব মৰু মুক্চোল উৎকল ছত্তল সি•হ-ল হরিকেল কেরলকোষল মলিবা-ল মল্ল ভল্ল সৌবিদল্ল ব্যক্ত কিপ্তা-ত ভলুৱাত ভজৰ কলেজৰ গৌড় मुविफ अडु व्यवदिमि काकी नांका-ल भोत्राक्षे भवत्र लोशावत्र अन

কীকশ বন্ধপ কামৰূপ ছবিগৰ্ভ বি-पर्छ मूर्य है वाहे की कहे (परवश्च नहें अ ন্নাট ভোক ক্বাট ক্রহাট ক্ণাট वें उकाविष्ठक कनक चातु काना बतु 🗲 জ কায়োজ ভোজ তৃথার বিহা-র বলীহার বাজগেহ বিদেহ বা-.बीक व्यक्रीक जिगर्जानजीमि (म-শেষু রাগাঃ পুচরন্তীতি ॥ ষস্য শু-বণ মাত্রেণ রঞ্জন্তে সকলা: পুজা:। সর্বাঘ রঞ্জনাচ্ছেতো স্তেন রাগ ইতি मृठ: ॥ 🕸 ॥ जथ द्रागाः । जारही মালব রাগেন্দু স্ততো মলা**র স**ং জিতঃ। **এরাগ**ক্ত ততঃ পশ্চাহস ष्ठ उत्तरता शिक्षान **"ग्राथ क**ना-ট এতে রাগাঃ ষডেব তু । ৬ । ষট্তি[•] শ্দাগিণী তত্ৰ ক্ৰমশঃ কথিতা ম্যা । याननी नालनी रेठव बामकीबी ठ সিমুডা। আশাবরী ভৈরবী চ মা-वरमा श्रिया हमाः ॥।।।(ववारनी ह পুরবী কানডা মাধবী তথা। কোডা কেদারিকা চাপি মল্লারদ্যিতা ই-নাং ৷৷৬:৷ গান্ধারী শুভগা চৈব গৌ-त्री कोमातिका उथा। वित्वागत्री[॥] চ বৈরাগী জীরাণদ্য প্রিয়া ইনা: ोजा व्छी ह शक्त्री देहत ननिजा পঠনজরী। ওজরী চ বিভাষা চ ৰসভস্য পূিষা ইমা: ॥ ৬ ॥ মাযুৱী

দীপিকা চৈব দেশকারী চ পাহিডা । বরাডী নোরহাটী চ হিল্লো**লস্য** প্রিয়া ইমা:।।৬॥ নাটিকা চাথ ভূপা-नी दामरकनी गडा उथा। कार्मा-मा ठालि कलाानी कर्नाहेना शिया ইमाः॥ ७॥ ७७॥ 🕸॥ जय कान-নিয়ম:। বিভাষা ললিতা চৈব কা-भारा भठेगक्षत्री । तामकीती ताम-क्ली (बलायाती ह एक्त्री ॥ ए-শকারী চ শৃভগা পঞ্মী চ গডা-তুড়ী। ভৈরবী চাথ কৌমারী রাগি-त्तरा ममशक ह ॥ वडाः भ्वांक्र काल जु भीयस्त्र भागतान्त्रीयः। वब्राजी भागूबी (काज। रेवब्रानी हाथ थानुयो ॥ (वनावनी भात्रशाही मः প্তিতা রাগ যোকিতঃ। গেয়া মধ্যা-হ্লকালে তু যথা ভারত ভাষিত ।। गानात्री मीलिका रेठव कन्यांभी भूत-বী তথা। কানডা শার্ম্বা চৈব গৌরী क्नात्र भाष्ट्रि।। भागूती भाषजी नाही जूनानी निक्रडा उथा। नाया-इ जाक दाणिगाः गुगायि ठजूमंग ।। পুৰুষা বস্তু ভূষাচ্যা রাগা তে মা-नवाम्यः । भुरमास्य हाभन्नाः ह त्रजन्धाः गान (गाल्ताः ॥ मन्मम् छाट् পর রাভৌ সর্বেষা গান মীরিত । त्विमलात ता गम। गानः वर्षामु

जहरा। शिलक्षमा जमात्र या বৎ জন্মোৎসব হরে: ৷ তাবদ্বসম্ভ রাগন্য গান মুক্ত ননীবিভিঃ।! শক্রোত্থান সনারভ্য যাবদুর্গা ন হোৎসব । গীযতে তঘুধৈ নিত্য भानभी नागतारुद्धा।। नर्द्धश भिरु ज्ञागानाः ज्ञागिनीनाकः नर्तनः। त्रक जूबी नृशाक्षायाः कालासाया न दिम्राउ॥ त्रागकामाभायमाभो उट পত্ন্য ভদনন্তর•। নান্যপত্নী পুগাত-ব্যা নৃপাক্তাযা ন দ্যণ ॥ রাগা: ষ্ডথ রাগিণ্যঃ ষট্ত্রি-শাচাক বিশু-হা:। আগভা বুন্ধ সদনাৎ বুন্ধাণ সমূপাসতে॥ 🕸॥ অথ ধ্যান । নি-ত্রমিনী চুম্বিত বক্তু পদ্ম: শা চদু তি: সণ্ডলবান্ পুমত্ত:। সন্বীত শালী भुविभन् भुरनारव मानः थरता मान व बाग बाबः॥ ।।। नीःवाद भवः दर्भ যুগে বহন্তী শ্যানা সুকেশী চ সূন্ধ্য जागा। देवट महानापूक द्रमावजा जा शान्यी भन्म जुडाक्रानवा ।। ১॥ করে যুতা চাষুদ্ধ যায় রম্যা ইত স্তত **শ্চা**ক বিলোকযন্তী। কণ্ঠসু রমৌক্তি: ক রহুহারা সা মালসী সংক্থিতা विधिवा॥२॥ भुउछ हामीकत हाक বক্তা কণাবত স• কমল বহন্তী। शूश्च ध्नू: शूश्चणदेत मंथाना हन्द्रानना

त्रामकिती शुविष्ठा ॥ ०॥ मरहन्तुं नी-वर्षाकी भुवामयही कशि-লাশ যক্ত। বিচিত্র রক্সভরণঃস্-किमी मा मिकुछा कान्न मशील में ञ्।।। ८।। कवा भुमृनम्। जि विषवे जुः। अक्षु अग्र क्द्रयो म्थाना । क्वी-মাংশুকাছাদিত গাত বস্তি ক্লাণা वत्री त्रक्ष किला विषक्षा ॥ ७॥ अ-রোবরস্থা সুটিকল্য মন্দিরে সরে।-क्रेंशः मक्रत महंयडी। जान भुरवाग প্রভিরক্ষ গীতৈ গৌরী তনু ভৈরিব-কা সতীয় ।। ৬॥ #॥ অথ নজার:। विहातभीत्वाञि मकान्डएकः कान्ता शिर्या शार्मिकः भीलयकः। कामा-ভুর: পিঙ্কল নেত্র যুগ্মো মল্লার রা-गः भि्राकृष् नूर्वणः॥)॥ मरक्छि তেৎেফুল লভা নিষ্পঞ্জে কৃতজ্বিভঃ কাত্ত সমাগমায়। বেলাবলী চল্পক নৌলিনী স। বালা বিচিত্রাভরণা निक्का॥ ১॥ व्रश्नुकां श्रियमान পত্র রম্য বহন্তী হৃচ হস্ত যুগ্ম। मूर्बाम्लनाग्यञ्यः अकामा भूता**छ**-रैनः म। भूत्रवी निक्छान। र ॥ अ-শোক বৃক্ষস্য ভলে নিৰনা বিযোগি নী বাস্পক্ণাঞ্চিতাঙ্গী। বিভূষিতা-ক্ষী জটিলেব বালা সা কানডা হেম-वाउद उदी ॥ ०॥ मःग्या मःग्या

शाल प्रथाना शुक्त माला प्रविद्धित ্বালাম গৌরী স্বকান্তানন চুন্বি ভাস্যা मा मृन्त्रद्वी माध्यिका नित्रक्षि ॥ ८ ॥ अकंह्नी॰ वामयि अ उ व र्गानार्थ ষ্ট্ৰস্ত্ৰতি সন্মুখেন। স দৈব তালা-বিহিতাচ মাল।কোডা কলা তান-বূরী মতা সা।। ৫।। স্বাত্বা সম্ভীর্ণ বতী সুদেহাকেশ পুলিম্যনিতেবা -রৈবিন্দু:। নিষ্কীডয়ন্তী ভিনিরা শূ কান্ত কেবারিকার ক্রপথোধর ॥७॥ 🗱 ॥ अथ 🗐 द्वागः। नीना-বতারেণ বনাভরাণি চিম্বন্ পুসুনানি বধু সহায়:। বিলাস বেশো হাতি दिवा मृद्धिः श्रीताग এव भुविकः भ् থিব্যা: ১৷ সন্ধ্যাসু কালে গৃহমধ্য (मर्म्य भुवामयडी **र भिनाक यद्य**े। খারাধরা ধাতু বিচিত্রিতাঙ্গী গান্ধা-রিকা গন্ধ সুজ নিধক্তে॥ ১॥ রসন যা সুবিচার কৌতৃক বিদধতী ক বিকোবিদ কৌতক। সুক্ৰিতাম্ভ ভাবন তৎপরা ভগবতী সূভগা স-नुराञ्जा।। २।। भुखान्यात मार्ख भानी कशादिः को उत्हादः का कि ् ना काकनीयू। ब्रामा म्यामा मम् अ भाना 🗢 जीना भोड़ी भोड़ी भोड़ता लाक रिक्षे।। ० ॥ अंग्रेशिन्कायाः मुष्टे को गुनी छिः शुकाणि डायाः त

जनी विश्वातः। अङ्गाय कास्त्रिन **म**्र वमडी कोनाविका कामकना वर्छी ॥ ८॥ भोदीभाषास्त्राज मज्रहंगडी गिक्ताक् उ॰ गक्तनाना । न्याना । न्यान না রত্নোপায়নৈ ভক্তিভাবৈ বেলো-यात्री कथ्याः वानिक्यः ॥ ७॥ উल्लामयडी धिमाला तरः छान् भाग वक्रुना। गाल की अमून जुछि देवता भी । চ্তাক্রেণৈব কৃতাবভণসো বিঘ্ণ মানাক্ণ নেত্রপদ্ম:। পীতামূর: का-ঞ্ন চাৰুদেছে। বসম্ভরাগে। যুবতী প্रिक्छ।। ১।। जून्डा मानाडि जूणी-লযুক্তা মুক্তালতা কল্লিভ হারয়প্তি: । চ্ ভা खूब भागियू (ग वश्वी कवाक-ণাস্বী ভড়িকেরিভেষ্ণ।। ১।। সংগী-ত গোষ্টায় পরিষ্ঠ ভাবে সমাশ্রি गायन मणुकारियः। शर्वकिनी न्ल्ब পাদপদ্যা সা পঞ্মী পঞ্চম বেদ-বেত্রী ॥ ২ ॥ উরসি কেশ্চব্স্য সু-সার বিদ্ধতী শ্যনোত্থিত চাক্-বেশ। বিলুলি ভালক বল্লি কৃশা। की जामुद्रा व विजा कथिजा वृरेशः ॥ १॥ मधी कलारैनः नित्रहाम्। माना विरयाणिनी काछ विरयाण (मः र। भीनखनी हिव भन्ना भुमुखा मात्रामा मृत्कमी शठेर अतीयः ॥ 🗟 ॥

कार्गाट भवाविष्य मधु बुजावी मृ ণোতি সা নঞ্জুল ক্ৰিতানি। কান্তা न्त्रिकः गन्त्रमनाः भुरमारम् मा ७ ब्ह्नित्री বেশ কলোচিতাঙ্গী ৷৷ ৫ ৷৷ অধ্যা-भयन्ती निक्राणिया वृन्तः अकी**ण गा**ः স্তাণি বিবেচনাভিঃ। মনোহর। হার লতাভিরামা সমস্ত ভাষা সশলা বিশেষা ॥ ৬॥ ৠ ॥ অথ ছিল্লোল: । হাসাভিলাসেন পতন্ পৃথিব্যাণ উত্থাপিত उৎक्रम गानिवृत्यः। উল্লোল সঙ্গীত রুসৈ বিদক্ষে। ছি-লোল রাগঃ কথিতো রসজৈঃ ॥ ১:। মৃথ্র কেকা শুবণোল্লসন্তী মযুবিকা नृड/ তত किंद्रडी । भग्द्रकाडीव সিভি• দধানা মাযুব্নিকা স•কথিতা खगरेकः॥ । ।। भूतिष काल गृह সংপ্ৰিষ্টা পুদীপ হস্তাৰণ গাত্ৰ ব-জা। সীমন্ত সিন্দুর বিরাজমানা मूत्र क भान्या किन मीशिक यथा २॥ সাৰ্দ্ধ• স্থীভি বিজনে বসন্তী বিচিত্ৰ বক্ষোত্র নি**তম্ব সঙ্গা।** নিরীক্ষ্যমাণা। नन पर्भाग या मा (पणकादी कथिजा खनरेकः ॥ **० ॥ जर्जु मंश्राना हद्र**नाद विन्तः नियम्बर्डी शद्राप्तः शनः। পুকান দাম্পত্য সুখে নিম্মা সাপা-হিডা সংকথিতা কবীলুঃ 11811ক र्ल हथाना नुबनु इ यूया सुब्र न्यू क्षांज मतार्त्राकी । त्यत्रानना চাৰু বিলোল নেত্ৰা বরাক্সনেয় • ক:-থিতা বডারী ॥ ৫॥-উৎপল্লমাত্রে পুথমাপরাধে মান পুন: কর্ত্রমনা-শ্চিরেণ। পাজ্ স্ব ভাবানিয়ত ক্রিড়ী ना (मात्रहां ही इठेरक नि करें। ॥ ७ ॥ #॥ जय कर्नाहैः। कृषानप्रान् सः রগাধিকটে মিযুর কণ্ঠাভিসুকণ্ঠকা-ঙিঃ। মূরৎসিত স্থিরসঃ পুশাড়ঃ কর্ণাট রাগো হরিভালবর্ণ: ॥ ১॥ विद्रः नरेखी मूज दक्ष्मारश मःशुर्थ-যন্ত্রী নটিন• বসন্ত•। সুগীত তালেযু कृञावधाना नहीषु नाही श्रुविधान দেহা॥ ১॥ স্বনাযক পৃত্নলভাধি-क्छ। इमग्रुथी मर्बमूर वहडी। सनाः নি শ্যাৱিতনোতি মুধা ভূপালিকা ना ज्ञलपुन्दकीया ॥ २ ॥ व्यथानयस्री শুচ্সার সারী: এরাম রামেতি সু-বেশ লম্মী: ৷ বামস্তনাৰ্দ্ধ স্থলিতাণ-শুক্জী: জীরানকেলী কথিতা কবী-रेन्द्रः॥ ७॥ विष्मव रेवम्थावजी म-মস্তান্ কলাবিলাসেন বিমোহ্যন্তী। বৃহ্নিত্যা পরিপুষ্টদেহা বডা পুল-য়স্ত্রন ভারভব্যা।।।।।। ভর্ত্ত: সমণ পাথসি সম্বন্ধত্তী পথে৷ বিহ্নারেণ স রোক্হাণি।বিচিন্নভী সৌরভ মোদ-মানা কামোদ ব্লাগিণ্ডুদিতা গুণক্তৈঃ

য়া ৫।। র্যাধ্তা নট নৃত্য পরিশুমেণ। वाना नीना छः मुरठी क्ञारता । नहींनाः कन्।। ने कवयकि मखर्खी नामः ॥७॥ 🛊॥ अथ ताम द्वानि-ণীনা ভাব নিক্সাণ। মালবঃ জ্রী 🕏 शिलाला मजात उपनडक भगाग र्वेह गायका थीत्र मान्तम्त ठाउँ हैयः ॥ বসন্তো রাগঃ কর্ণাটো দৌ বীরৌ ভব-णः कमार । शानमी मालमी रिव ভৈরবী মাধবী তথা।। সূত্রগা পঞ্-भी नाही (वालावाती ह एक्त्री। कारमाना हानि कन्यांनी (काउन कि-माहिका जुड़ी॥ कोमाबी माग्बी हिव দেশকারী চ সিদ্ধুডা। রামকেলী চ ভূপালী রাগিণ্য কেতি বিশ্লভি:॥ णाननां चेंडि (शाका गीराउ गानकावितः। भूतवी कानछा भो রী রামকীরী চ দীপিকা। আশাবরী এতাক নবরাগিণ্যে বীরাণশে গান मूखम । (यूनांवनी ह गाजाती न-লিতা পঠনজরী।। বৈরাগিরাগিণী চাপি মোরহাটী চ পাহিতা। কক गांभा विकानीयां मेरिश्रजा ताग याविष्टः॥ द्वाराग द्रमञारान वर्षे विष्मुम् गिनीयू ह। क्क्गानन्स वी- वागव्छः

রেষ্ জ্ঞাপনার্থ মন্তর্য ।। ইতি नःगी जनासामस्त निवनात्रस्तरः-वारह ३। ७ व्यथारको ॥ व्या भुष्टान मूर्थात् छ। किकिनी क ज्ञानहर्नः भु कामरस्यः॥ थिमित्र-वृक्तः। इंडि सिनि ॥ कन्नुहूर्नः। इेि नपत्रवावनी ॥ नाकात्रमः। ইতি व्राजनिर्घणेः॥ রাগচ্ম: र्भुः कागरस्यः । इंडि मद्रज्ञावनी ॥ ज्ञारगनाह्य वि॥ রাগদ: 'পু॰ তৈরণীক্ষুপ:। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।৷ রাগদাভরি ত্রি ৷৷ त्रागनानिः भू अम्तः। ইতি রাজ-निर्घण्डेः ॥ त्रागणुष्रः भुः वक्कः॥त्रकामानः । ইভি রাজনির্ঘটঃ।। রাগপুল্লী জ্ঞা জবা। ইতি রাজ-निर्घिष्टः ॥ त्रांगभुत्रवः भू॰ वक्तृकः॥त्रकामानः । ই ि बार्जिनर्गिः ॥ বিভাষা চ বডারী চ গডা তথা। রাগযুক্ত পু• মাণিক্য•। ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ ৷৷ কমিশ্লিৎ প্রকেরা गम्क् इंडि भारिशांभ विम्राउ॥ রাগরজ্জুঃ পু• कागप्तवः । इंडि नपत्रशावनी ॥ রাণলতা ত্রী কামদেবপত্নী। ইতি क देश्यतः॥

পু॰ কামদেব:। ইভি

भक्रामा ॥

त्रागवाखवः भू• माफिनमाकायूकः भुप्त । जम्र खनाः। क्रिकातिष् ালঘুপাকিত্ব। বাত পিত্ত কফা বিরোধিত্বঞা ইতি রাজবল্লভ:।। द्रागम्ब क्री जुनाम्ब ।। পউ म्ब ।। इंडि (मिरिनी।।

द्रागात्री) स्त्री मिलिशा दि द्राज-রাগাঢ়্য। विষ্ণু: ॥ द्वागाकः वि जामाः पदामानविम्थः

। যথা। আশা॰ বলবতী॰ দত্ব। যো হস্তি পিশুনো জনঃ। স জীবাসে। **২পি** রাগাৰু দু ণোদালুস্ত দাভরি ু ॥ ইতি শব্মালা॥

রাগাশনিঃ পু॰ বুদ্ধঃ। ইতি ত্রিকাও (नियः॥

द्राणिणी जी विस्कानात्री। इंजि किटाथ्रः॥ (यनकाया (क्राप्ठकन्ता। যথা। রাগিণী নাম সংজাতাজ্যেষ্ঠা মেনা সূতা মুনে। শুভান্ধী পদাপ-बाकी नीनक्षित्र मूर्बका।। इंडि বামন পুরাণে ৪৮ অধ্যায়ঃ ।। জয্-**এনিানী লম্মী:। ইতি প্রাণ**া। ৰভাগাণা পত্নী। ইতি হলাযুৰ:॥ সাতৃ হনুমন্মতে ভরতমতে চ ক্রি•. শৎ পুকার।। বোমেশ্বরমতে ক-नानाथनाउठ यहेकि मर भुकाता।

আসাং বিবরণ রাগশবে দুইব্যা রাগী ত্রি অনুরক্ত:।। ক্রামুক:। ইতি বিশ্ব:।। রড্ক।। ইতি মেদিনী।। जृगशान्यविष्मयः । ७८ मर्यभावः । वाक्ष्यः २ वल्जतकिष्यः ७ अहकः ণিশ:৪। অস্য গুণা:। তিক্তবুণ। श्रृत्रकः। क्यायदः। भी छदः। शिक्त्रम्नानिष्-। वन्युक्षः। इति রাজনির্ঘণ্ট:।।

রাঘ খাড শক্তৌ। ইতি কবিকল্লজনঃ য়া খা সররাব্য । ড রাব্তে। শক্তি: সামথ্য । ইতি দুর্গাদাস: ॥

तावतः भूः जामहन्मुः॥ सङ्ग्रास्य विष्मयः॥ अमू पुः। इंडि (मिनी।। ज्ञाचवायनः भू ज्ञासायनः। यथा। সেতিহাস পুরাণানি রাঘ্যায়ণ ভারত। সনাপ্তি রহিতান্যের স-ম্ভি তানি শুকানি তে॥ইত্যগ্নিপু-त्रारा वामन श्रामूर्जीवनामाध्यायः॥ পু• বৃক্ষকণ্টক:। ইতি दाक्रनः श्वावनी ॥

রাক্ব॰ ত্রি নৃগলোমক্। তবজাদি। তৎপर्यायः। मृत्रातामः ५। ३-ত্যনর:।। রস্কু ম্ গভেদ: ততো জা जान्यार्थ कः भनावानि गृगा है जि क्रा भ्यारि लाम्ब मि क्य-नारि दाइवः। ইতি उडोकायाः

রালগা

্ ভরতৃঃ ॥

রাকণ ব্লী পুরবিশেষঃ। রক্ন ইতি ভাষা। অস্য গুণঃ। রক্তপিত্ত না-শেত্বণ ইতি দুব্যগুণঃ।।

র্মান্ধ অঞ্চণ দীপ্তো।ইতি কবিকল্পক্রম: ।। আ অররাজ্ঞ । ঞ রাজতি রাজতে। ণরেজত্: ররাজত্ং।
ইতি দুর্গাদাস: ।।

त्रांकक ती न्नमम्हः। इंडामतः॥ त्रांकिन पूर्णा भी शिकात्रक वि॥ त्रांककन्यः पूर् कन स्रविष्णयः। यथा । कामसर्याः भागृत्यत्या नीत्ना धूर्णीकन्यकः। कन्य भिग्रको त्रांकि किन्यकः। कन्य भिग्रको त्रांकि किन्यकः॥

রাজকন্যা জ্রী কেবিকাপুস্প ৷ ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ৷৷ নৃপস্তা চ ৷৷

त्राजककू ही खी हीनाकक ही। इंडि त्राजनियण्डः ॥

রাজকশেক: পু॰ ভদুমুস্ত। ইতি রাজনিঘট:॥

त्राजकीयः वि ताजमस्ती। ताज कम्यायः इंड्यार्थ गीय शुड्यायन

রাজস্মার: পু॰ রাজপ্র:। তত্র বর্ণনীয়ানি যথা । স্মারে শস্ত্র শাস্ত্র জী কলা বল গুণোহ্বাঃ। वार्गानी थुत्रनी त्राबङ्किः ज्ङ् गजारयः ॥ इंडिकदिकत्रनजामाः > खदकः ॥

त्राजयपाणः श्र वार्ताकी। **इंडि**

त्राज्ञको जी विकाकविष्णवः
। विवाद्यात्र हे हि हिन्दी जावा।
छ भर्यप्रायः। हिल्मिर्गिका २ भी छभू क्षिका २ शामार्गदः ८ दम्पक्ता।
६ महाज्ञानी ५ मभी छकः १। जम्प्रा
छ्वाः। भी छदः। ज्ञम् दः। कक्
वाजन दकः। हे छि महनविद्यापः।।
त्राज्ञथळ् त्री जी (मुठ्ठथळ् त्री। भिछथळ् त्रिका। छ भर्यप्रायः। त्राज्ञभिछा २ न्भ भिष्या २। जम्प्रा छ्वाः।
। भो जदः। साह हिमदः। छक्दः। भिज हाहार्जि साम ज्ञ्म नाभिदः। वीर्य्य क्षिह दकः। हे छि
त्राज्ञ निर्यण्यः।।

वाकगानि कि वाकमयकि। यथा।

ञन्जक मञ्द्रकर्ष वाकगानि ह

रेभमून । ख्राम्हाणीक निर्वकः

मनानि वृक्षह्रज्या॥ इंजि नान्तव

के ज्यायः॥ वाकनि वा ख्रमाहीना॰ भरवयाः नव्यक्ष स्वावाजिथान। इंजि ज्ञाह्न उद्यामि जन्न
। ज्यक्षम् थन भन्न जिमानि जन्न

ভাবে মাতৃগামি তম্ভাবে ভ্ৰাত্ গামি ভদভাবে ভাতৃপুঞ্গামি ভ দভাবে সঙ্গল্যগামি ক্রন্ডাবে বন্ধু গানি তদভাবে শিষ্যগানি তদ-ভাবে সহাধ্যাযিগায়ি ভদভাবে वाकाने वनवर्क्तः ज्ञाजनामि । ইতি माय ভাগপুস্পৃত বিকুষ্চন ।। व्राक्तिशिवः भूः भाक्तअमः। ७९-शर्यभागः। झाळास्टि २ ब्राक्षणार्किमी

० द्राह्मभाक्तिका ४। जम् छगाः। छ। इत्रा ज वाजनीउनदः। व्यक्तिक्ति। इंडि ब्राइनिर्विक्षा बाजगीयः शु भटमावित्ययः। केलुहे ইতি ভাষা। যথা। কলকী স্যাहि ত্রফলী রাজগুীবো মদার্ঘদঃ। ইতি

রাজ্যঃ ত্রি ভীক্ষঃ।ইতি ত্রিকাণ্ড (नियः ॥ द्राष्ट्रहा। यथा । जनन मधादि भूदा नलाब्जुरेन निक्रभुजा-रिश वंबय॰ कृब कुवः। भूम किनीकृ ত্য জ্বায সৃষ্ট্যা ররাজ নীরাজন্যা স রাজঘঃ॥ ইতিনৈধপুথ্ম সর্গঃ॥ त्राबिहरूकः क्री **উপস্থा ই**তি **শ**द-किन्तुका।। विशानाः जी भूः विভा ৰকানা॰ বাজা ইক্তি বুছেপভ্যা সিক্ষ ।।

ত্রিকাওশেশঃ।

ন্ত্রী পিওথজুর:।ইভি রাজজম্: (मिनि ॥ ब्राक्ष्य । इंडि बाब्र निर्चण्डेः ॥

রাজভক্ষা প্ ক্ষ্বরোগা। যক্ষাত্ত পূজ্যতে ব্লৈপিরাজন্বীৎ কল্পা কল্প ক্ত মহি অন্তন্তাদি আসুসিসিতি মন্চবৰ্গ ভূতীয়াণি রিভ্যেকে জনা জক্ষ ভক্ষ হসনযো প্লিক্তাল্য ক্ৰং: রাজবন্ধ শব্দোপ্যন্ত। ইত্যময়টী-काराः जत्रजः ॥

क्राइन। भिजनामिद्रना मीउम ताक्षठ वि त्रक्रजनिर्माठना यथा। সৌবর্ণ রাছত তামু পিতৃণা পাত্র মুচ্যতে। রজভস্য কথা বাপি দৰ্শন দান মেব ৰা ৷৷ ইভি মাৎ-(म) २१ व्यव्यायः ॥ तकाउ क्री ॥

> রাজভকঃ পু• কণিকারবৃক্ষঃ।৷ আ-' রগুধঃ। ইতি ব্লাজনির্ঘণ্টঃ।।

> वाकठकनी जी भूत्रवित्नवः। उट পর্যায়ঃ। মহাসহা ২ বর্ণপুল্প: ৩ অমানঃ ৪ অমাতকঃ ৫ সুপুল্ল: ৬ সুदर्गशृञ्जः १। अमृत्रा छ्गाः। क्वा-यद्व । कक शाबिद्ध । हक्क्षाद्व । र्यम्यः। इम्रद्रः। मृत्र जिल्ना मृथ বল্লভবৃঞ্চ। ইতি রাজনির্মণী:॥

> রাজতা জী রাজন্ব। রাজ্যে ভাব इन्डार्थ बाह्मनादार ज भुन्दावन शिषा।।

রাজতাল: পু॰ গুবাকবৃক্ষ:। ইতি
' শব্রত্বাবলী।।

त्राक्तिकः भू मूथामः । ইতি হারাবলী॥

রাজন্ব জা রাজতা। রাজ্ঞোভাব ইভ্যথে রাজন্পদাৎ ত্ব পুত্যযেন নিয়ন্।।

-রাজদণ্ড: পৃ॰ রাজশাসন। যথা।
ভিনিকাদশবর্ষস্য পঞ্চবর্ষাধিকস্য

চ। চরেদ্গুক্ষ: সুক্রদাপি প্রাথশিচত্তঃ বিশুদ্ধয়ে। ততো ন্যুনতরস্যা

স্য নাপরাধােন পাতকং। ন চাস্য
রাজনণ্ডাপি প্রাথশ্চিত্ত বৃধ্তাব্দিরোবচনং।।

त्राक्षमञ्चः शृ मञ्जाना द्राक्षा छैश तिर्मुगी इ स्वश्व वि मञ्चय । यथा । ताक्षमञ्जो जू स्वश्चा वृश्विर्मुण । को कृष्टि । इंजि इस्मान्तुः ॥ ताक्षमण्यः शृ ताक्षमण्यः। त्रा-क्वन्तः । देवम्ता ताका इज्यार्थ ताक्षम् भमारम्भीयभुज्य । यन

त्राजधन्त्रकः भू तृरंख्युतः। इठि किन्द्रिताजनिर्घणेः॥ उन्तर्भग्री सः त्राजधस्त्रभाषः मुश्चेत्रः॥ त्राज्यस्यः भू त्राख्याःकर्खत्रःकर्ण।

ब्रमः ॥ 🗸

यथा। त्राज्यमान् भूवक्तामि यथा বৃত্তো ভবেমৃপ:। সম্ভবন্দ যথা তস্য সিদ্ধিক পরনা যথা॥ ব্রাহ্ম• शास्त्रन मःकातः कविष्य यथा विधि। मर्बम्याम्य यथा न्यायः कः র্ভব্য পরিরক্ষণ ॥ অরাজকে হি লোকেমিন্ সর্বতো বিহ্নতে ভয়াৎ । ब्रक्कार्थ मन्। महंम्। ब्राह्मान म्-मृब পु जुः ॥ इन्तानिन यमाकाना মগ্ৰেষ্চ বৰুণস্য চ। চন্দু বিত্তেশযো কৈব মাত্রা নির্হত্য শাখতী:॥ যমাদেষা সুরেন্দুগণা নাত্রাভ্যো নিৰ্মিতো নৃপ:। ত্যাদভিভ্ৰ-ত্যেৰ সৰ্ব ভ্তানি তেজসা॥ তপ-ত্যাদিত্যবহৈষ চক্ষু-ষি চ মনা-সি চ। ৰ চৈন ভুবি শক্ষোতি কন্চিদ-প্যভিবীক্ষিতু•॥ সো ২গ্নি ভ্ৰতি बायुक (ना २क्वं: (नाम: न वर्णक्राहे । म अरवज्ञः म वद्याः म महरूपुः পুভাৰত:।। বালোপি নাবমন্তব্যো মনুষ্য ইতি ভ্মিপঃ। মহতী দেব-তা ছেষা নর্বপেণ তিইতি ॥ এ-ক্ষেব দহত্যগ্নি নর দুক্পস্পিণ । বল দহতি রাজাণ্নি: সপশু-मुवा नक्ष्य ॥ कार्याः (ना श्वकः) শক্তিঞ্ দেশ কালৌচ ভত্তৃতঃ। জ-**ৰতে ধৰ্মনিজ্য**ৰ্থণ বিশ্বৰূপণ পুন_{্থ} भूतः ॥ यमः भूमारि भगा 🗐 र्विक-যশ্চ পরাক্ষে। মৃত্যুশ্চ বস্তি কোধে সর্বভেজোনযো হি স:॥ ত॰ যন্ত দ্বেষ্টি সংযোহাৎ স বিনশ্যত্য সংশ্য • ৷ তস্য হ্যাশু বিনাশায় রাজা পুত্ৰকতে মনঃ ৷৷ ভষাজ্বৰ্দ্দ য্মিষ্টেযু স ব্যবস্যের পিপ:। অনিষ্টঞাপ্য निष्टिय उ॰ वर्मा॰ न विठालाय ।। उ-স্যার্থে সর্বভূতানা গোপ্তার পর্ম মাজ্রহণ। বুদ্ধতেরোন্যণ দণ্ড মস্ कट भृतं भीश्वतः ॥ उन्। नर्तानि ভূতানি স্থাবরাণি চরাণি চ। ভ-याः खाणाय र द्वां उ यथ्यां वठन सि ह ॥ उ॰ रम्भ भारती मक्किक विम्ता-ঞাবেক্ষ্য ভত্ততঃ। যথাইতঃ স अन्यमद्भवन्त्राय वर्षिषु ॥ अ ज्ञाजा পুৰুষো দণ্ডঃ ল নেতা শাসিতা ठ नः । इज्ले बालुगानाकः धर्मात्रः পুতিভূ: যুডঃ ॥ দঙ্গ **শা**তি প্রাঃ [।] সর্বা দণ্ড এবাভিরক্ষতি । দণ্ড: चूर्थम् जागर्खि म् अः थयाः विमृ बु शाः ॥ मनीका मत्कः मनाक् मदा दक्ष यित्र भूषाः । असरीक्षाः भूभी उस विनालगि अहं ज्ञा ये से न सूनाय मामा तथः मरकाग्र जन्मिकः। मृत्व লং স্থানি ৰাপফ্যন্দুৰলান্ ব্**ল**ব उदाः॥ ज्राट का मः भूरताजामः याविकाष्ट्रिव ख्या। याम्प्रक ब-স্যাৎ কমিংশিৎ পুরর্ত্তেভাষরো-ন্তর•॥ সর্বো দণ্ড জিতো লোকে। দু লভে। হি শুচি নরঃ। দগুস্য হি ভ-বাৎ সর্ব॰ জগড়োগায় কল্পতে ॥ (पर पानव शक्तर्वा त्रकाः शि श छ-গোরগাঃ ভেপি ভোগায় কল্পন্তে मरखरेनव निभीिकजाः ॥ मृरयायुः **गर्ददर्शाक जिल्हाद्रम् गर्दरम**्दः । সর্বলোকপুকোপশ্চ ভবেদওন্য বিভুষা ।। যত্ত্ৰ শ্যানো লোহিতা-কো দণ্ড শহরতি পাপহ।। পুরা ন্তত্ৰ ন মৃহ্যন্তি নেতা চেৎ সাধু পশ্য-তি ॥ তস্যাহুঃ সংপ্রণেতারু রাজা-नः मङ्कादिनः । यशीक्काहिनः প্राद्धः धर्मकामार्थकादितः ॥ उ॰ রাজা পুণ্যন্ সন্যক্ ত্রিবর্গেণা-ভিবন্ধতে। কানাত্মা বিষমঃ ফুলো मर्खिनय निष्ट्नाट्ड ॥ मर्खः हि ज-মহতেজে। দূজর শ্চাকৃতাত্মভিঃ । थर्माहिठलिङ इंडि नृशस्य अ বান্ধব• ৷৷ ততো দুর্গঞ্চ রাষ্টঞ্চ লো-কঞ্চ সচরাচর । অন্তরীফুগতা -रेन्हव सनीन् (स्वा॰म्ड भीउराए ॥ (मा १महाशन मूछन वृद्धनाकृड-वृष्यमा । न नाक्ता न्यायः । (नज् সক্তেন বিষয়েষু চ ॥ শুচিনা সভ্য

সন্ধেন যথা শাস্ত্রানুসারিণা। পুণে-। ,তু॰ শ্ৰুতে দণ্ডঃ নুসহাযেন ধীন-তা ৷৷ স্বাঞ্টু ন্যাযতৃত্তঃ স্যাজ্শ দ- 👊 एक में ब्यू। मृह्र यक्तिकः निर्धिय ्राक्रां क्रमान् जः॥ এव वृज्जा म्लाकः भिलाक्षालि कीवजः। विखीर्याः याना (नातक रेडन विन्तु विवासिम ॥ व्यवस्य विभवीतम्य নুপতে ব্লিভাত্মনঃ। সংক্ষিপ্যতে যশোলোকে ঘুত্তিনদু হিনাম্ভাসি ৷৷ स्व स्व श्रं विविष्ठानाः अर्द्धवा मनुः भूर्बणः। नगरायाण्यागथः दाजा সৃষ্টো হভিব্নজিতা ॥ # ॥ তেন যত্র সভ্তের কর্ত্তরণ রক্ষ তা পু কাঃ। ভত্তদ্বো १হ॰ পুরক্ষ্যানি যথা-वनन्भूईन: ॥ वाक्तभन् भग्रभा-**সীত প্রাত্তক্তথার পার্থিবঃ। ত্রৈবি** मा वृक्षान् विमुष खिरश्रे खिषा भी সনে ৷৷ বৃদ্ধাণ্য নিভ্যুণ সেবেভ বি-शुन (वर्रविषः भूठीन्। वृष्यत्भवी हि সতত রক্ষোতি রপিপ্রাতে ॥ তেভ্যে প্ৰিগছেদ্বিন্য বিনীতা-ত্মাপি নিত্যশঃ। বিনীতাত্মা হি নৃপত্তি ন' বিনশ্যতি কৰিছিৎ ॥ ব-क्ता रिवनगाम्छ। द्वालानः जलित हमा:। বনস্থা অপি রাজ্যানি বিন पाट भुजिरभित्तत् ॥ (वर्गा विनरहे।

श्विनयामञ्य रेकव भार्थिवः। मु-मारमा यवन रैक्टव मूझ्रत्था निमि तः व ह ॥ भृथुस्र विनयाषु बिं भुशिखान् सन् (त्रव ह ! ऋ(व्रत्नक श्रेनश्वर्यं) वा-হ্মণ্যক্ষৈব গাখিজ: ॥ বৈত্রবিদ্যেভ্য ত্রবী॰ বিদ্যাণ দপ্তনীতিঞ্চ শাশভীণ । আদিক্ষিকীঞ্চাত্ম বিদ্যাণ বার্ত্তা র-ञ्चाः म्ह लाकउः ॥ ইन्द्रियागाः ब्राय যোগ সমা তিষ্ঠেদি বানিশ। জি-তেন্দ্রিয়া হি শক্নোতি বশে স্থাপ-विजुः भूजाः ॥ मन काम ममूत्थानि তথাপ্তো ক্রোখজানি চ। ব্যসনানি मुद्रश्वानि भुगरङ्ग विवर्द्धारा ॥ का-মজেষ্ পুসক্তো হি ব্যসনেষু মহী পতি: । বিযুজ্যতে হর্থ ধ্যাভ্যা• काथर जन्न जारेन व ज् ॥ मृगयार **का** निवात्रशः भन्नीदानः ज्ञित्या भनः । ভৌয্যত্তিক কৃথাট্যা চ কামজো **एण**(क। गनः ॥ रिशमन्त्रः जाङ्जः पुष्ट जेवान्यार्थम्**र**गः । वाप्रुकः ঞ্চ পাৰুষ্য কোষজো হপি গণো २ छ कः ॥ ছया त्रा त्रा उत्या स्वा यः मार्ख कराया विदृः । जः याज्ञन জবেল্লোভ ভজ্জাবেতাবুভৌ গণৌ ৷৷ পান নক্ষা জিব কৈব নৃগ্যা চ यथा कगः। এउए कश्चेत्रः विन्ताः हर्षः কামজে গণে॥ দপ্তস্য পা।

তনক্ষৈৰ বাক্পাৰুষ্যাৰ্থদূৰণে। কো-श्रुष्ठ श्रि गए विम्राट क्षेट्र मि ভব্তিক সদা ॥ সপ্তক্ষ্যাস্য বর্গস্য गर्व जिवान्यक्षिगः । भूर्वः भूर्वः **७क्ठतः विम्याद्यान ना**ज्यवान् ॥ ব্যসনস্য চ মৃত্ত্যোশ্চ ব্যসন কষ্ট মুচ্যতে। ব্যসন্ধো ২ধো বুজতি স্ব-योज्य वाजनी मृजः ॥ भोनान् नाजः विषः भूतान् लक्षलकान् अलाप्त जान्। महिवान् मश्र हार्छी वा भु-बदी उ भद्रीकि जान्।। जिभ रू সুকর কর্ম তদপ্যেকেন দুষ্কর । বি-শেষতো ৎসহাযেন কিন্তু রাজ্য ন **(क्राम्य•।। रेज: मार्क्ष• हिस्रर्यामञ्ज•** राभाना मिक्त विशुहः। ज्ञानः ममू-मयः अधिः जन्न भूभमनानि ह।। তেষা স্থ সমভিপাৰ মুপলভ্য शृथक् शृथक्। समञानाकः कार्यः य विष्धाक्ष भाषानः ॥ मर्दियाञ्ज বিশিষ্টেন ব্ৰাহ্মণেন বিপশ্চিতা ৷ मञ्जाराट भत्रमः मञ्जः त्राजा वाष् গুণ্য সংযুক্ত।। নিত্যু তিখান্ সম্।-শ্বস্তঃ সর্বকার্য্যাণি নিঃক্ষিপেৎ ! তে-ন সাৰ্দ্ধণ বিনিশ্চিত্য তত্তঃ কৰ্ম্ম স-मात्राज्य ॥ व्यनग्रामिश शुक्रदी उ শুহীন প্রাক্তানবজিতান। সম্যার্থ मगाहकू नगालान् मूनवी किठान्।

॥ নিৰ্বৰ্ত্তেতাস্য যাবন্ডি ব্লিতি কর্ত্ত-ব্যতা নৃভিঃ। ভাৰতো হতন্দ্ৰাত্ पकान भुक्तको **छ वि**ष्ठकशान् ॥ ८७-यामाथ नियुक्षीठ मूत्रान् मकान् कः लामुजान्। मूठीनाकंत्र कर्माएउ डी-क्नन निर्वासन ॥ मृज्येक मुझही ত সর্বশাস্ত্র বিশার ব । ইঙ্গি ভাকা-इ (ठ हे छ : मू हि॰ म म । स्वान दिन । । অনুরক্তঃ শুটি দক্ষঃ স্থতিমান দেশ कालवि८। वशुप्रान् वीउडी बंग्पी দ্তো রাজ্ঞ: পুশস্যতে ॥ অমাত্যে **দও আযভো দওে বৈন্যিকী ক্রিয়া** । নৃপতৌ কোষ রাষ্ট্রে চ দুতে সন্ধি বিপর্য্যো॥ দূত এব হি সন্ধত্তে ভি-নব্যের চ সংহতান্ : দূত স্তৎ স্ক-তে কর্ম ভিদ্যন্তে যেন বা নবা ॥ স-বিদ্যাদস্য কৃত্যেষু নিগ্ঢেক্ষিত চে-ষ্ঠিতে:। আকার নিব্দিত চেষ্টাণ ভ্তে বু চ চিকী বিত ।। বুদ্ধা চ সর্ব তত্ত্বেন পররাজ চিকীর্ষিত । তথা পুरङ्ग माजिर्धव्यथाञ्चान नशीउ--(१८॥ जाकनः मन्तरमञ्जन मार्या-भाग मनाविलः त्रम् मान उनाम छ॰ श्राजीवाः (तमः भावतमः ॥ श्रीमूर्गः महीदूर्ण मदूर्गः वाकः (यव वा । ন্দ্গণ পিরিদুর্গণ বা সনাশ্রিত্য ব-मिट भूतः ॥ **म**र्सिन जू भुगङ्गनः

গিরিদুর্গণ সমাশুযেৎ। এবাণ হি বহু গুণ্যেন গিরিদুর্গণ বিশিষ্যতে ॥ वीनप्राम्प्राम्प्राभुं । ख्राः मृगगर्खा শুষাপ্ররা: তীণু/ভরাণি কমশ: প্লব क्रम नजामजाः ॥ यथा पूर्गाणिकात-তালোগ হি॰ সন্তি শত্রবঃ। তথারযো न हि॰मछि नृश॰ पूर्व नमाभुउ॰॥ এক: শত বোধ্যতি প্রাকারছো भनूर्धतः। **मउ**॰ मम সহসাণি ত माफूर्न विश्वीया ॥ उरम्यानायुष जम्भन थन थात्तरन वाक्रेनः। वा-क्रोंगः निञ्जिं यं रेख यंदरमानाम-কেন চ ॥ ভস্য মধ্যে সপর্য্যাপ্ত কা-त्रराम्श्रमाञ्चनः । अष्ठिः मर्बर्ज् मुजु कल वृक्ष ममन्जि ॥ 🗱 ॥ **उन्ध्रात्म्राब्रह्फार्य्याः नदर्गाः वा**-ক্ষণাবিতা । হলে মহতি সম্ভূতা হ্ন্যা ৰূপ গুণান্বিতা ॥ পুরোহি **७क ब**दी ७ वृग्यास्य ह र्दिड 1 छ १ त्रा गृशानि कर्यानि अयुर् देवी-তানিকানি চ।। যজেত রাজা কতু-**ि** विविध त्राध मिक्किशः। धर्मार्थः বৈশ্ব বিপে্ভেগ্র দদ্যান্ডোগান্ ধনা-नि ह। भारते स्मित्रक् मारेश्वन्ह द्वा-श्रीनाहात्ररय्व**लि॰ ॥ न**्राहासाय **श**-রে লোকে বর্ত্তে পিত্রমৃষ্। অধ্য कान् विविधान् कर्याए उक उक

विभिन्छिः। (उ १ म) मर्बागुर्वरक्तव म्गा कार्याणि वर्षा ।। वार्डी-नाः धक्षणादिशानाः भ्राता छः (य८ । नृপाग। सक्तरा (क्व निधि ব্ৰান্দো হভিধীৰতে।। নত ভেনা নচামিত্রা হরম্ভি নচ নশ্যতি। তন্মা-দাক্তা নিধাতব্যা বান্ধণেয়ক্ষণো-নিধিং॥ ন ক্ষনতে ন ব্যথতে ন বিন-শ্যতি কর্হিচিৎ। বরিষ্ঠ মগ্নিহোত্তে-ভ্যো ব্ৰাহ্মণস্য মুখে হুত ৷৷ সম ম-वाञ्चल मान विख्न वाञ्चनवुरव। ্পুাধীতে শতসাহসু মনম্ভ বেদপা-ক্লগে। পাত্ৰস্য হি বিশেবেণ শুৰু-शान छरियव ह। यन्नः वावल् वार्भु७। দানস্যাবাপ্যতে ফল ।।ঞ্চা৷ সমো-ভ্যাধ্মৈ রাজা ত্বাহ্ত: পাল্যন্ পু-জাঃ। ন নিবর্ত্তেত সংগ্রামাৎ ক্ষাত্র॰ **श्यं मन्**यतन् ॥ **मः**गुात्मद्यनिवर्छि-ष् भुकानार्कित भावनः। भृगुरा ব্ৰাহ্মণানাঞ্চরাজ্ঞাণ শ্রেযক্ষরণ পরণ ॥ আহবেষু নিথো ধন্যোন্য জিঘা॰-সন্তো মহীক্ষিত:। यूथ्यानाः পর শক্ত্যা স্বর্গ• যান্ত্যুপরাল্মথা:॥ ন-क्रिं जागृरिव र्नाए युष्यानाता ज्ञान तिल्न्। न कर्षिछ नालि मिरेश नानि-জुलिं उज्जरेनः ॥ नह इन्। इ-লাৰ্ড ন ক্লীব ন কৃতাঞ্জি । ন

মুক্তকেশণ নাসীনা ন তবাম্বীতি বা क्ति-॥ म म्लं न विमन्नाइ न नन ·व विद्वायूष्॰। ना यूर्वे।मान॰ शणाउड॰ ন পরেণ সমাগত।।। নাযুধ ব্যসন।। शुाक्ष नार्ड नाडिनदीक्क छ । न ভীত ন পরাবৃত্ত সতা ধর্ম মন্ व्यवन्।। यस जीजः भन्नावृत्तः मः গ্রামে হন্যতে পরৈ: ৷ ভক্ত র্যদৃষ্ঠত किक्षिड् मर्ब भुजिभन्तरज 🛚 य् 🗏 हान। नुक्उ किकिनमुबार्थ मूना कि छ । ভ डी छ ८ मई भारत्व भरा বৃত্ত হতস ্তু।। 🗱 🛭 রথাশ্ব॰ হত্তিন॰ ष्ट्रवः प्रनः धानाः शम्न द्वियः। जर्व ্দুব্যাণি অপ্যঞ্গ যো যজ্জয়তি ভস্য - ত**ং**।। রাজ্ঞ চ দদ্যু ক্**ন্ধার মিত্যে**-वा विकिशी मुखिः। त्राड्डा ह गर्व (यार्वरञ्डा मा उद्य मभृथग् किउः।। এবে৷ ২নুপফ্তঃ প্রোক্তো বোধ ধর্মঃ সনাতনঃ। অফাজেমান চ্যবেত 🖚 े जिर्गा चुन् इर्ग द्विभृन्।। अनक्षिक लिप्निंड नक्षः प्राक्तः शुगङ्गडः । রক্ষিত বর্দ্ধারের বৃদ্ধ পাত্রেষ্ निःकिरमर ॥ এउइ वृदियः विमार পুক্ষার্থ পুযোজন । অস্য নিত্র **बनुष्ठानः सम्बद्ध अर्यद्वारञ्जित्**छः ॥ ञ्चक भिष्टम् अन नकः त्रक्रम् व इक्षा। इक्षि उ॰ दक्ष विष्का द्वा

দানেন নি:ক্ষিপেৎ 11#11 নিত্য মুদ্য-তদণ্ড: স্যালিত্য বিবৃত পৌক্ষ:। নিভ্যুণ সংবৃত্ত সংবার্য্যে নিভ্যুণ ছি-मुानुभार्यारतः॥ निर्द्धा मुक्ति मध्या কৃৎসু মুদ্বিজতে জগৎ। তৃষ্যাৎ স-र्ज्ञानि म्राष्ट्रित्व भुगावराय ॥ व्यवश्यविव वर्ल्ड न कथक्षन মাযযাা বুদ্ধেতারি পুযুক্তাঞ্চ মা-খা • নিভ্য স্বসংবৃত: ॥ নাস্য ছিবু॰ পরে। বিদ্যাদ্বিদ্যাहি দু পরস্য তু। ग्र्ट् क्र्म हेवाक्गानि त्राक्षिवत्र भाजानः ॥ वक विष्ठियमर्थान् जि--হবর পরাক্রমেৎ। বৃক্বরাবলুস্পেত শশবচ্ব বিনিষ্ণতে ৷৷ এবং বিষয়-মানস্য যে হুস্য স্যু: পরিপস্থিন: । ভানানবেছ**শ॰ সর্**।ন্ সামাদিভি-ৰুপক্ষৈ: ।। যদি তে তু ন তিঠেযু क्लारियः भूषरिम ज्ञिज्ञिः। मरश्रीनव शुनरिश् जाक्तरेक इन मानरयर ॥ नामानीना म्थायाना॰ ठउनामिन পণ্ডিতা:। সামদণ্ডৌ পুশ•সম্ভি নি-**७**५° त्राष्ट्रीं जिन्दाय ॥ यथाद्मत्र जि নির্দাতা কক্ষণ ধান্যঞ্ রক্ষতি। ত থা রক্ষেম্পো রাষ্ট্র হন্যার পরিপ-छिनः ॥ भारानुष्ठा खबार्डु । यः क-ষ্বত্যনবেক্ষ্যা। সো ৎচিরাভ্শ্য-তে রাজ্যাজ্জীবিতাচ স্বান্ধবः ॥

मतीत कर्यनाय भागाः कीयर भा ণিনা• যথা। তথা রাজ্ঞামপি প্রাণাঃ 'क्कीयत्स जाडेकर्यगाट ॥ # ॥ जाडेमा 1সুস•গৃহীত রাষ্ট্রো হি পার্থিব: সু-थ (मध्र ।। इर्ग क्यानाः भक्षानाः मार्था खना मिर्विष्ठिकः। उथा गाम भाजानाथ अर्गा<u>नाष</u>्ट्रमा मःगुरु ॥ গ্রামস্যাধিপতি কর্য্যাদ্শগ্রাম প ত্তি• তথা। বি•শতীশ• শতেশঞ্চ স-হসুপতি মেব চ।। গাুনে দোষান্ স मूर्भमान् गुामिकः भनतिः सरः। भारतम् गुर्मित्रणाय प्रत्याचा विः भ जीनिनः ॥ विः भजीनस्र उद्गर्वः नार नाय नित्वत्य । निरम्गुम শতেশন্ত সহসুপত্তে শ্বৰ ॥ যানি রাজপুদেয়ানি পুত্যহুণ গ্রামবাসি-**ভি: । अन्न পানে ज्ञानि न ज्ञानि क** खान/वाश्रुयार ॥ मनी वन छ ज क्षी उ विश्मी शक जनानि ह। गुमि গুান শতাধ্যক্ষ: সহসাধিপতি: পু-तः ॥ (उषाः गुाम्यानि कार्यप्रानि भृथो _क् कार्यग्राणि हेठव हि । द्राटका ९न्गः সচিবঃ শ্লিপ্ত স্তানি পশ্যেদত নিদুতঃ ।। नगत्र नगत्र हिकः अर्याए अर्दार्थ চিন্তক। উট্টে: স্থান ধ্যেরকৃপণ ন क्वागानिव गुरु।। मजानन् भिन

ক্রামেৎ সর্বানেব সদা ধ্বণ। ভেষাণ वृद्धः পরিণযেৎ সম্যুশ্রপুরু ভচ্বেঃ ।। রাজ্ঞো হি রক্ষাধিকৃতা: পরস্বা मायिनः मठाः। ভ্ত্যা ভवश्चि शा-যেণ তেভ্যে রক্ষেদিনা: পুরা:॥ य कार्य्याकाल्या र्थामव गृङ्गीयुः भाभार जनः। (जनाः मर्वस्मानायं त्राजा वर्षाट श्वामनः ॥ त्राजकर्णः नू युकाना जीगा (भुवाबनमा हा भुउ। इ॰ कन्नरषष् जि॰ ज्ञान कर्यानू-ক্ষপত: ৷৷ পণো দেখো হবকৃষ্টস্য বড়ুৎকৃষ্টস্য বেতন । বাগ্মাসিক खर्था हात्ना धाना (मुागस मानिकः ।। 🛊 ।। ক্রয় বিক্রয় মধ্বান• ভক্তঞ্চ স-পরিব্যয়ণ। যোগ ক্ষেমঞ্চ সম্প্রেক্স विभिक्ता माभारय क्रान् ॥ यथा ফলেন যুজ্যেত রাজা কর্ত্তা চ কর্ম-णा । उथा (वक्का न्राथा ब्राष्ट्रे कन्न-य**् ज**ठठ॰ कद्रान् ॥ यथान्नान्न मर-ख्रान्रः वार्य्यातका वट्म बर्ध्नाः। उथान्नात्नः गृशीउरद्या बाह्रामुख्छ।-**दिकः कद्रः ॥ शक्षाचन्छा**ण व्याप्त-रवा ब्राड्डा भणू व्वित्रगुरवाः ॥ श्रान्तराः नामश्रेमा जागः यक्षा हाम्म अव वा ॥ व्यानिनेजाय यञ्जागः क माःम मध् त्रनिवाः। गक्कोविध द्रत्रानाकः পুষ্ণ মূল ফলস্য চা৷ প্ৰশাক ভ্ণা- नाक रेवरणमा ह हर्यानाः। मृत्रयाः নাঞ্চ ভাণ্ডানা সর্বস্যাশ্মম্যস্স চ া মি্যমাণো প্রাদদীত ন রাজাশো-बियार कद्र । नह क्षाना मानी रिरहाजिए। विवर्य वजन् ॥ १॥ यज्र রাজ্ঞস্ত বিষয়ে শুোত্রিয়ং সীদতি ক্ষ্ তস্যাপি তৎ কৃধা রাষ্ট্র মচি রেণৈব সীদতি।। শুভবিত্তে বিদিত্বা-म् वृद्धिः भर्माः भुकन्नायः । नःत्र-ক্ষেৎ সর্বত কৈন পিতা পুত্র মি-বৌরসং ৷৷ সংরক্ষ্যমাণো রাজ্ঞা যং ष्ट्रकर्ण भग्न स्वाप्त स्वाप्त स्वाप्त त्राख्डा पुविषः त्राक्ट्रे स्मव ह ॥ यथ-किक्षिरिभ वर्षमा माभायए क्र म न-জ্ঞিত । ব্যবহারেণ জীবন্ত রাজা बार्ह्रे भृथश्चन ॥ काक कान् भिन्निन रैक्टव मृमुःक्टात्ज्ञाभकीविनः। এ-কৈক• কার্যেৎ কর্ম মাসি মাসি ম श्रीलिक्तः॥ (नाहिन्त्रामाज्ञाना मूलः পরেষাঞ্চাতিতৃষ্ট্যা। উদ্ভিন্দন্ হ্যা জ্বনা মূল মাজান তা শচ পীড यट ॥ जीक टेक्ट मृद्क माट्का र्याः वीका महीशिवः । जीक् रैक्टव নৃদু শৈব রাজা ভবতি সমভঃ॥ অ माञ्र मूथ्रः थर्गकः शाकः माउः ञ्दाप्तज्ञः। ज्ञाभयमात्रान जिमन् थिनः कार्याकृत्व न्वा ॥ अव अर्व

विधारयम भिंछि कर्खवर भाषानः। यू-ক্ত শৈচবাপুমন্তশ্চ পরিরক্ষেদিমাঃ भुकाः ॥ विकामस्डा यमा तार्ह्या-ख्रिवास म्मूर्णिः भु**बाः। मःभर्म**्र তঃ সভ্ত্যস্য মৃতঃ স নতু জীবভি ৷৷ ক্ষত্রিয়স্য পরে৷ ধর্ম: পুজানামের পালন । নির্দিষ্টকলভোক্তা হি द्राजा धर्म्मग युकारा ॥ উत्थाय **প**-কিমে বামে কৃতশোচ: সমাহিত: 1 হুতাগ্রিবা ক্লা চার্চ্য পুরিশেৎ স শুভা॰ সভা॰॥ তব ছিতঃ পুৱাঃ नर्वाः भुजिनन्तु विमर्द्धारायः । वि-ज्ञा ह भुकाः जर्ता मखराय अस মব্রিভি:॥ 🕸 ॥ গিরিপৃষ্ঠ সমাক হু প্রাসাদ বা রহোগতঃ। অরণ্যে নি:শলাকে বা মন্ত্রবেদবিভাবিত:।৷ যস্য মন্ত্রণ ন জানস্তি সমাগম্য পৃথ্ शुनाः । मक्रमाः भृषिवीः जूडू कारशितािश शार्थितः॥ कप मू-काञ्च विधवा॰ खिर्यक्षानान् वरयागः जान्। जी स्मह व्याधिज व्यक्तान् म-ব্রকালে হপসার্থেৎ।। ভিন্মন্ত্যুব-मञा मञ्ज रेजर्यायाना खरेश्व ह 🥾 ব্ৰিয শৈচৰ বিশেষেণ **তম্মান্ত**নাদৃতো **७८१८ ॥ मध्यानिस्टन १८५ द्वादा द।** বিশাভো বিগত জনঃ। চিভবেদ্ধর্ম

পরম্পুর বিক্জানা তেষাঞ্চ সমূ भार्क्कनः। कन्यानाः मञ्जूषानकः म भांत्रार्शक तकन ॥ म्डनःरभुवनः ঞৈব কাৰ্য্যশেষ তথৈব চ। অন্ত:-পুর পুচারঞ্চ পুণিধীনাঞ্চ চেস্টিড ।। क्ट्यु ठाडेविश कर्य शक्वर्गक उ ন্ততঃ। অনুরাগাপরাগৌ চ পুচার॰ म ७ ल न । । म थ । म भ भ न । भू न । त्र विदिशीरवाक (हिंडेड॰। উদাসীন পুচারঞ্চ শত্রো শৈচব পুষত্রতঃ।। #।। এতাঃ পৃক্তযো মূল মণ্ডলস্য স-षात्रवः। वाश्वी हान्।ः त्रभार्थावा দ্বাদলৈব তু তা: মৃতা: 11 অমাত্য ताष्ट्र पूर्गार्थ पंखायताः शक् ठाभनाः । পুত্ত্যেক কথিতা ছেতা: সংক্ষে পেণ দ্বিসপ্ততি:।। 🗱।। অনন্তর মরি বিদ্যাদরিসেবিন মেব চ। অরে রন ম্বরণ মিত্র মুদাসীন তথোঃ পরণ।। **जान्** नर्दानिकनन्द्रश्राटः नामाहिः ভি ৰূপক্ষম:। ব্যস্তি কৈব সমস্তি क लोक्ष्य नायन ह ॥ मिक्क निवग्रहेकव युक्त माजन (सव ह। दिन थीजावः - जः भ्यक् यख्णाः किन्छ-रय जना।। जाजनरेकव यानक जः कि विशुरु भिव ह। कार्याः वीका পুर्की उ दिश् मः भुर त्मरं ह ॥ निक्ष विविषः विम्रामाका विशुक् মেব চ। উভে থানাসনে চৈব দ্বিবিধঃ न भुवः मृजः ॥ जनान यान कर्या ह বিপরীত ভথৈব চ। তদাত্বাবতি मःयुक्तः मिक्त र्ड्छाया विवक्तनः॥ स्य क् उक्त कार्यार्थ मकारन कान এব বা। মিত্রস্য চৈবাপকৃতে দ্বিব-ধো বিগুছ: মৃত: ॥ একাঞ্চিন স্চা-**उ**ष्टिक कार्ये शुाक्ष यमृह्या। म॰. হতস্য চ মিত্রেণ দ্বিবিধণ যান মু-**ह्यां की निर्मा हिन् क्रमाना रेन-**वाद भूबक्छन वा। भिवन् ठान्-রোধেন দ্বিবিধ মৃত মাসন ।। व-লস্য স্থামিন শৈচব স্থিতি: কার্য্যার্থ সিহ্মযে। দ্বিবিশ কীর্ত্ত্যতে দ্বৈশ বা-ত্ত্তণ্য তুণবেদিভি:।। অর্থ সম্পা-দনার্থঞ্চ পীডামানস্য শত্তি:। जाध्य वाशासनार्थं विविधः जःन्यः मृजः ॥ 🗱 ॥ यहादगरहृहायज्या मा-ষিক্যু পুর মাত্মন:। ভদাত্বে চাল্লি-काः भीषाः उता मिकः मभागुरार ॥ उनाद्व उৎकारन ॥ यम शुक्क्ष মন্যেত সর্বাস্ত পুক্তী ভূ শ । অ-ज्रिह्उ॰ उथाञ्चान उमा महीं उ বিগুহ়ণ ৷৷ যদা মন্যেত ভাবেন ছাইণ शृष्टे वल सक। भन्नमा विभन्नी-उक उरा यागामिश् भुकि ॥ यह তু স্যাৎ পরিক্ষীণো বাছনেন বলে-

मिविहात्रयन्।। व्यालमर्थः धनः त्राकः मात्रानुष्ककति त्रि । आञ्चानः न **७७॰ क्रक्किफ्रारेव त्रिश धरेन त्रिश ॥** जर जर्बाः जजूर नवाः भुजनीक्रा-পদো ভূশ। সংযুক্তা শচ বিযুক্তা। क मर्खानायान् मृरबद्धाः ॥ উरन-**जात्र मृत्गरक मर्खाभागाः क्ट**-नुमः। এउडुयः मगाम्िउ। भुयाउ-তার্থ সিদ্ধবে ॥ উপেতার• আত্মান• 1 डिलय॰ भुाधवार ॥ 🗱 ॥ अवः सर्व মিদ•রাজা সহ সমস্ত্র্য মজিভিঃ। ৰ্যাথাম্যাপ্লুভ্য নখ্যাহে ভোক্নন্ত: भूत्र विष्यदे ॥ छवाजाजूरिङः कोन-क्ति द्रशार्याः भदिगद्रकः। जुभद्री-किञ्मनाम्। भन्तान्यत्व विवाशरिः ॥ विवरेष ब्रगरेन कान्य नर्बन्व्यानि (याज्ञरय । विषद्मानि ह ब्रङ्मानि निक् (छ। शाद्रायट अमा ॥ भद्रीकिछाः जिय रेम्हन याजाना एक धूमरेनः। (व नाज्यन मः मुकाः न्यानगः मुनमा হিতা:।। এবং পুৰত্ন স্বীত বান भैग्रामनाभाव । ज्ञातन भुजाश्यन देवव नर्वानकात्रावक् ।। जुक्तवान् विरु রেটেব জীভি রম্ভ:পুরে সহ। বিজ্ **छ।** जु यथा कालः भूनः कार्यापि हि स्राप्ट ।। व्यवक्ष्ठण मःभाणाद्रापृ भीयः भून ब्र्जनः। वाहनानि ह मर्दाणि

भजाग्राज्यगानि ह ॥ **म**क्कार्किः भागः भृग्याम्डर्सन्यनि भक्कज्रा ब्रह्म्याच्याविनात्कव भूगिवीनाक **हिंडेज• ॥ गदा ककालद्र• द्वन्ध्र** সমন্জ্ঞাপ্য ত॰ बन॰ । পুৰিশে-ভোজনার্থক জীবৃতো হন্তঃপুরু भून: ॥ তব ভका भून: किकि व्यं। रवारियः शुरुर्विजः। मः बिरमञ् यथा काल मृखिरिष्ट गउन्नमः॥ এउदि-थान माजिए प्रस्तागः পृथिवी गिजिः ৷ অৰহ: সৰ্মেত্তু ভৃ:ত্যেষু বিনি-र्याक्षरय ॥ इंडि मानरव १ व्यद्गा-यः ॥ 🛊 ॥ काली भूत्रात्माक त्राज्ञध्-र्याः ৮৫। ৮७ व्यथ्यागरमा मु हेदाः ॥ भश्जात्राक त्राव्ययः भाष्टि-পর্বণি দুষ্টব্যঃ ।। পদ্মপুরাণোক ताबवर्मः सगराख २०४ व्यथात् मुष्टेवाः ॥

ताब्धानकः क्ली त्राबशुतः। हेडि भद्रज्ञावनी॥

রাজধানী জ্রী রাজধানিকা। তৎ পর্য্যায়:।কোউ: ২ রাজধানক গ্রা ইতি শব্যব্রাবলী।। কদ্বারার: ৪। ইতি হেমচন্দু:।।

द्राजधानाः क्री भागामाकः । इंडि द्राजनिर्घणः॥

त्राकष्य्त्रकः भूः वृष्क्युतः। ७८

भर्यक्षायः । त्राक्षध्रवः २ स्टाम्कः ० निक्षिणभूत्रकः ८ जातः ६ त्राक्षयर्गः ७। देखिताकनिर्यक्षः ॥ जात्रक्षणाः ॥ षुष्ठ्तम् ए पृष्ठेवताः ॥

आक्रमोर्ग भूः भाषानः। ইতি आक्रमिर्घण्डः॥

ब्राजनीजिः जी ब्राङ्गाःनयः। यथा । नाना भौद्धाख् उ॰ वस्कृ ब्राजः नीकि সমূहरा। সর্ববীক্ষ নিদ শা द्धः ठानकाः भाद्र भःगुरुः॥ ইতি চানক্যপণ্ডিত কৃত পুথনঃ শ্লোকঃ II সা যথা। গদিত বলি শুকাভ্যা• শুরা ভাগবতো ২সর:। পুাছ ধ र्यार्थ मः गृकः भुकुत्ता वाका मुख भः ॥ यहाय छ।। क्रभः द्राजन् यिकः ত ভুবনস্যহ। অবিরোধেন ধর্মস্য व्यर्थाना भाष्क्रनक य ।। जदमः जान्गनन कामवर्ग कनक यटा भा व्राव्यक्त व्याह्यः भू भ उट कर्मा वा-हत्र ॥ यथा भाषाः नुयामाना यथा कीर्डि ভবেত্তব। यथा नाभगरणा যোগ স্থা হ্ৰু মহামতে॥ এত্ত-पर्थः मिनः द्रीछाः काङ्कान्त भूकाश ভুয়ান থেনৈতি হি গ্ছেমাক নি-वमञ्जि भूनिवृ जाः ॥ व्रक्षा छाजि खंगा विशुः की खिंग्ठ यणमा मह। ष्याम्यथार्ज निवन छि भू अ द्वा का

इिंडरमाइ जलांडमाम्राः। उवा यञ्चामन मञ् (एक्षेमा यथा यणमी ভবিতাসি লোকে ৷৷ ভ্ন্যা সদা ব্ৰাহ্মণ ভ্ৰিতাযা ক্ষেত্ৰাবিভাষা দৃঢ় বাপিভাষা । শুশুষণাসক স-मुख्डवाया॰ अक्कि॰ भुवाडी इ नदानि-পেন্য: ৷৷ তথাদিজাগ্যা: শু.ডি भाज्यका नदाधिणाः एउ भुजियाः बराउ॥ मिरेद। र्यबस्ड क्जू जि पिरंब-न्तु। यक्तात्रि श्रमान नृशम् नाहिः॥ उरभा २४। एन मन्त्रना याद्यनाथा-পনে রভাঃ। সন্ত বিপুা বলে প্রুগ ল্ব:ভা ২নুক্তা মবাপ্য হি॥ স্বাধ্যাব যক্ত নিরভা দাভার: শস্ত্রদীবিন: । ক্ষৰিয়া: সম্ভ দৈত্যেন্দু পুকাপালন वर्षिगः ॥ यद्धात्रयनजन्त्रमा माडा-র: কৃষিকারিণ:। পাশুপাল্য পু-क्वं हे विभाग विभिन्न की विनः ॥ वा-ञ्चा क्वांबर विकाः मना मृनुत्रा রতা:। শৃদা: সন্তুস্রশেষ্ঠ তবাজ্ঞা-कार्तिनः अना ॥ यना वर्गाः अवर्थक्रा ভবন্তি দিতিজেখর ৷ ধর্মাবৃদ্ধি ত-मा जारित धर्मात्रको न्त्रामयः ॥ ७-, माह्नलाः यथर्गञ् । खुगा कार्यताः नना-বলে। তদ্দো ভৰতো বৃদ্ধি স্কা-तो हानि क्ठारा ।। हेव्यः वहः **मा**वा महामूद्रान्त्र।विषः महाव्या म बज्द

পান্তবিশারদ:।। লেখক: কথিতো ब्राङ्यः मर्वाधिकव्रत्वयु रेव। भीर्या পেতান্ সুসম্পূর্ণান্ সমশ্রেণিগতান্ अभाग्।। अक्षताम् रेव निःथट यस (लथकः म वतः मृजः। উপायवाकः) द्रणनः मर्बणाञ्जविणात्रमः॥ वश्चर्यः वका ठाः ज्ञन (लथकः म्रान्ड्गृखम। वाक्राञ्जिषायञ्जुरका (मणकाव বিভাগবিৎ॥ অনাহার্য্যে নৃপেভ क्ति (वथकः महाकृग्डम । भूक বান্তরতত্ত্বভাঃ পুা•শব শ্চাপ্যবোল্ পা:।। ধর্মাধিকরণে কার্য্যা জনাহ্বা नावा नदाः॥ এवश्विषा खथा कार्या ब्राङ्खा (होवाबिका जनाः॥ लाह् व खाकिनारीना बद्दानाक विशानविद्रा বিজ্ঞাতা ফলুসারাণা মনাহার্য্য: শ চি: সদা।। নিপুণ কাপুমত্তক ধনা-शुकाः भुकी विंठः। जायबाद्ययु न (र्वम् थनाथाकः त्रमा नजाः।। वास्त्रमा রেষু চ তথা কর্ত্তব্যা পৃথিবীক্ষিতা। পরল্গার গভো যঃ স্যাদ্টাকে ভু চিকিৎসিতে॥ অনাহার্য্য: স বৈদ্য: भाषायाया ह मलामु उः। भागायाः র্য্য: স বিজ্ঞেয়ে বচন তস্যভূত্তঃ 11 द्राजन् द्राज्य। यहा कार्याः यथा কার্য্য পৃথাগ্রনৈ: ৷ হত্তি শিক্ষা वियानक्का वनकाञिविणात्रमः ॥

क्रिम क्रम खथा ब्राख्डा गंबाराकः পুশস্যতে। এতৈরেব গুণ যুক্তঃ খা जनक विष्णयतः। गजास्तारहा न (तुन्तुन) नर्दकर्यां मन्तुर्छ । एव-শিক্ষাবিধানজ্ঞ স্তট্টিকিৎসিত পা-त्रगः। অখাধ্যক। मही ভर्जः **या ग**-নশ্চ পূশস্যতে ৷৷ অনাহার্য্যস্চ শ্রস্ট उथा भाकः करनामुकः। पूर्णायाकः মৃতো রাজ্ঞ উন্মূক্ত: সর্ব কর্মসূ।। বাস্তবিদ্যাবিধানজ্যে লঘুহস্তো জি-ত পুন:। দীঘদনী চি শ্রক্ত ছপ-ভি: পরিকীর্ভিড:॥ যত্রয়ক্তে পা-ণিবুক্তে অযুক্তে যুক্তধারিতে। অস্ত্রা-চাर्य्या निक्षत्रभः अनव फ विनि-ব্যতে ৷৷ বৃদ্ধঃ সংলাত্ন স: সূক্তঃ পি-र्लेश जामशः भृतिः। त्राक्तामषः भू-রাখ্যক্ষে বিনীতশ্চ তথেষ্যতে ॥ 'এব' সপ্তাধিকারেযু পূক্ষা: সপ্ত**ে** भारत । भक्षभक्ताधिकत्रभाः भूक्षाः সপ্ত তে পরণ॥ অন্তঃপুরচরাঃ কার্য্যা রাজ্ঞা সর্বেষ্ কর্মসু। ভাপনাজাতি ভৰুজঃ সতত পুতিহাগ্তা ॥ রা-क्कः म्रानायुथागारत् एकः कर्ममू-চোদ্যতঃ। কর্মাণ্যপরিমেস্তানি রা-क्का॰ ভृष्टबालान्द्र ॥ . উ खनायन মধ্যানি বৃদ্ধা कर्यानि পাर्थितः। छ-खनावगनाथाय भूकायय नियाक-

(यट ॥ नवकर्य विशर्य) मामाना ना-ण मनाक्षुसूर । निर्यागः भोक्षः ভ कि भू में कर त्या र्या क्वा नय ॥ জ্ঞাঁত্বা বৃত্তি বিধাতব্যা পুৰুষাণাণ भशिक्षा । भूकवास्त्र विकास ভত্তৃসার নিবন্ধনাৎ॥ বহুভি র্মঞ যেৎ কাম• রাজা মস্ত্র• পৃথক্ পৃথক্ । নজিণান্দি নো কর্য্যান্মজ্রি নজ পুকাশন ।। কৃচিৎ কস্যচিদ্বিস্বীসো ভৰতীহ সদা নৃণাং। নিশ্চযশ্চ সদা মত্রে কার্য্য একেন শ্রিণা॥ ভবে-षा निष्ठगावाछिः शत्रवृक्तानुकीवः ना । ७ चरे मात्र मही छर्व चूर्यः कार्य्या विनिभाषः ॥ वाञ्चनान् शय् পাসীত ত্র্যা॰ নান সুনিশ্চিতা॰। নাসছান্ত্ৰবভো ম্ঢা তে হিলোকস্য কণ্টকা:।। বৃদ্ধাণ্চ নিভ্যুণ সেবেভ विभान (वर्षकः मूजीन्। (उत्जा হি শিক্ষেছিন্ব বিনীতাত্মা হি निकामः॥ जन्नुग् वनगाः वर्षाए श्थियी नाव जः मगः। यहाता श्वि नगाण्डक्षा द्रीजानः म भित्रह्रमाः ॥ बन्छ। टेम्हव ताक्यानि विनयार भुकि भूभित्त्र रेखिवित्राङ् खयीविन्। रेखनीजिक मायजी ।। नानिक 'किकाञ्चविष्ठाः वार्डाब्रञ्चाः क लाः किंडः। इन्द्रियानाः ब्रास् (यानः

नगाजिरश्रेषिवानिण ॥ जिर्जिन्यु-যো হি শক্নেতি বশে স্থাপযিতৃ পুলা:। যজেত রাজা ক্রতুভি রহিভি-काश्वमकिराः ॥ श्रमार्थ देशव वि-(भुरख्रा पर्वाराष्ट्रांगान् धनानि ह । नावटमदिक मारिश्रम द्राष्ट्रामादा-त्रराष्ट्रिका महाहास्त्रयः भारत्र (वा-কে বর্ত্তের পিতৃবন্ধুষ্। আবৃত্তানা॰ धक्त्रवा८ विज्ञानाः भूकत्वा छः (तर ॥ नृभागामकरमा (श्रव विवि ব্ৰাক্ষ্যো বিধীয়তে। ততঃ স্তেনা নচা-মিত্রা হরন্তি নচ নশ্যতি ৷৷ তমাদুা-ক্ত। বিধাতব্যে ব্ৰহ্মণেম্বক্ষয়ে নি-थि:। সমোভনাধনৈ রাজা হ্যাহ্য भाषाय**् भूकाः ॥ न नि**वर्त्त्व ज॰ः শামাৎ ক্ষত বুত নন্মরন্। সংশা-भित्रविद्धिः भुकानाः भित्रभाव-ন ৷৷ শুশুষ৷ ব্ৰাহ্মণানাঞ্চ রাজা নি:-শে্যসং পরং। কৃপণানাঞ্ বৃদ্ধানা মাতরাণাঞ্চ রোগিণা ।। যোগকে-মঞ্চ বৃত্তিক তথৈব পরিকল্লযে । বর্ণাশুন ব্যবস্থান তথা কার্য্য विरमयञ: ॥ स्थर्मा शुहु । जान दाजा स्वर्य भानायख्या। आम्पा ह যথা কাৰ্য্য তৈল ভাজন ভোজন ॥ ব্ব মেবানযেদ্বাজা সংকৃত্যা-मावमानरए । उभाम मर्बकार्याकि

द्वाजा नाजान (मव ह ॥ नित्नर्य প্राञ्जन (एववहित मर्हाय । (ब পুজে বেদিতব্যেচ খাজী বকা চ মানবৈঃ ৷৷ বক্রাণ জ্ঞাত্বা ন সেবেত পুতিবাধার্থ মাগতা । নাম্যছি-मु भारत। विष्ठा विष्ठाहि मु भन्न भाज् ॥ गृहिर कृष हैवाकानि त्रकः দ্বির মাজান:। ন বিশ্বসেদবিশতে विश्वत्य नाजिविश्वरम् ॥ विश्वामा-ज्ज्य जुर् भन्न ज्लान्। भ निक्ष्डि । বিশ্বাসযেদ্বাপ্যপর ওত্ত্বভূতেন হে जुना ॥ वकविष्ठिखरापर्थान् मिःइ বচ পরাক্রমেৎ। বৃক্বচাবলুম্পেত শশবচ বিনিম্নতে ৷৷ দৃঢপুকারী চ ভবেৎ তথা শ্করবয়্প:। চিত্রা-কারক শিথিবদূচভক্ত স্তথাশ্ব-বং ॥ ভবেচ্ন মুধুরাভাষী তথা কো কিল বন্দ:। কাকশন্ধী ভবেদিত্য° नाड्या उवमार्डि वरम् ।। नामद्री-ক্ষিত পূৰ্বঞ্জোজন শ্বন স্ত । वकः भुञ्ज भलकातः यहानाज्यनुकाः खन्।। न गार्हक्क्लमश्रादः न ठाङ्काः ভকলাশ্য । অপরীক্ষিত পূর্বস্ত পূক্ষৈ রাগু কারিভিঃ 🛭 নারোহেৎ অঞ্জর ব্যাল নজাতু ত্রগ তথা। नाविद्धा ७ खिष् गाहर रेनव (म (वार्माव वरमर ॥ नातम् वाका।

ধর্মজ্ঞ আভাযত্তো ভবেনৃপঃ। স-দ্ভাক তথা দুষ্ঠা সূন্ত পুতি-मानि गः॥ ताळा महायोः क्खंब्राः भृषिवी (अञ्मिह्ञा । यथां हरे^वे **मू**ञ्जान् झांका कमामू (याक्रराय : 11 পৰ্মিষ্ঠান্ ধর্মারাঠ্যৰু শুরান্ সংগ্রাম কৰ্মস্। নিপুণানথ কৃত্যেমূ সম্বত্র চ তथा मूठीन्।। खीयु यशान् नियुक्षीठ जीक्षन् मारू नकर्यम् । श्रामं চार्थं ह कारम ह ভर्ष ह इविनन्दन ॥ ब्राजा यथाईक वर्ष्यामूनशाज्यः नदीक्र १॰ । সমতীতোপধান্ ভূত্যান্ সর্য্যান্ধ-ि व्याप्त विकास विकास कि व्याप्त विकास विकास विकास कि विकास विकास विकास विकास विकास विकास विकास विकास विकास वि যত্না• স্তদ্ধ্যক্ষা•শ - । এব মাদীনি কর্মাণি নৃ ণি ভা-র্গবা। সর্বথানেষ্যতে রাজ্ঞ স্তীক্ষোপ-করণ ক্ষয়। পাপসাধ্যানি ক্র্যাণি যানি রাজ্ঞা নৃপোত্তন ॥ সম্ভ স্তানি ন সর্বন্তি তৃষা ভান্ বিভ্যায়ূপ: । নেষ্যতে পৃথিবীশানাঁ তীক্ষোপকর-१ किया।। यश्चिन् कर्येनि यम्। मा९ বিশেষেণ চ কৌশল। ভিমিন্কমণ ७ द्राष्ट्रा भदीका (ब्रिनियाकारयर्।। পিত্পৈতামহান্ ভৃত্যাম্ সর্ক্যসু যোজ্যে । বিনা দাযাদ কৃত্যে যু भे तीक्ष्र अक्**ञाबतान् ॥ नियुक्षील म**े হাভাগ তস্য তে হিতকারিণ:।

পররাজগৃহাৎ প্রাক্ত জনসংগ্রহ काम् । या भू होन् वान । या पूर्वा मुद्रानाम् यीज् अर्थेज्ञेजः ॥ मूक्षे विद्धाव विश्वा ক্রি न সর্য্যান্তর ভূমিপ:। বৃত্তি ত-স্যাপি বর্ত্তেত জনসংগ্রহ কাম্যবা য়া রাজা দেশান্তর পুরেও পুক্র **लृ**क्षयकृष्णः। यसायः (एण जःश्रा-প্তো বহুমানেন চিম্ভিত: ॥ তেষাঞ্চা-(রণচারিত্র•রাজা বিজ্ঞায় নিত্যনা । खिननाः भूजनः अर्यप्राट् निर्छनानाः ঞ্ শাসন ।৷ কথিতা: সতত রাজ ন্রাজান শহারচক্ষ্যঃ। স্বকে দেশে भारत काम ज्ञाजभीनान् विष्कः ণান হোৰ্য্যান্ ক্লেশসহান্ निर् ा চরান্। জনসগ্রি-मिजाम् (माम्या ख्याङ्काजान् भः রস্পার ।। বণিজো ম**ত্তরশলা**ন্ সাধ্ৎসরচিকিৎসকান্। তথা পু-नुर्जिञाकात्रान् ठातान् त्राजा निरगा-कायर ॥ स्मिकना द्राजा मुख्यार চারস্যাপি চ ভাষিতে। দ্বংযা: স ৰদ্ধ মাক্তাৰ শুদ্ধধ্যাম্পতি ভত:।। পরস্পরস্থাবিদিতৌ যদি স্যাতাঞ্চ ্ ব্যুক্তী। তথ্যদুজা পুষরেন ওচাং म्हाताविरयाकरण्य ॥ त्राक्तामा गूल भिजादः या द्वाङ्यः कात्रमृश्चिता । **हात्राणा मिलि याञ्चन त्राञ्चा कार्याण**

পরীক্ষণ ৷৷ বিরন্ধ্যতে তথা কেন বিজ্ঞেয় তমহাক্ষিতা। অনুরাগাৎ कथ लाक कर्य कार्या मशकिडा ।। লোকরাগাপরাগৌ চ ভৃত্যানাঞ্চ खगाखगान्। मई वाञ्चा हत्रायख॰ তেষু যত্নপরো ভবেৎ।। কর্মণা কেন भ लाक बनः मर्खानुबक्राउ। वि-রজ্যতে কেন তথা বিজ্ঞেয় তম্হী ক্ষিতা।। বিরোধ জনক লোকে ব-र्व्छनीय॰ विष्णषञः ॥ जनानुद्रागशु-ভবা হি লক্ষ্মী রাজ্ঞাণ মতা ভার্গব वं निम्तु । ज्यार भुगाइन नाइन्तु मूर्थाः कार्यान्त्रामा ভ्वि मान्त्य ॥ इंजि बाल्रागः॥॥ অপরঞ্।রাজোবাচ। বহবে। ভূপ-তে ধৰ্মা স্তান্ বক্তণ নহি শক্যতে। জমাৎ সমাসতো বুলা মহাভাগ निमामरा। भृषिवी रैक्कवी भूग्रा जना श्रियञ्चा इरतः। नातायगानृर्छ नात्न्या वमुम्ब्याः भिष्ठ र्ख्यू ॥ নারায়ণাংশজো রাজা মনুষ্যোন ক-माहन। या बस मूनेय॰ खुद्धा अर्दा॰ नीजि नगाव्यत् ॥ नीजिगाही নৃপো যস্ত বিপত্তি নাস্তি তস্য বৈ। চিরণ ভূনজি পৃথিবীণ কণ্টকৈ: প ब्रिविब्बिंड: ॥ यरेम नाद्राहरङ नीजि ज्भानार द्वाञ्चात् । जुक्षेणी बिन

রেণৈব স ভবেয়াত্র সংশयः ॥ আ-যুৰ্বল যশো বিত্ত বিজয় সুথ মি হুতা। মন্ত্রিত্বে পণ্ডিতো রাজ্ঞা নি (याक्रा: नर्व रेन्द कि ॥ व्यव छ्वा म হীভৰ্ত প্ৰাক্তি সদসী বুধাঃ। স ভাষা বুধহীনাষা নীতি বলবতী নহি !৷ ততো নীতৌ বিপন্নাযাণ স হুসা ধরণীপতে:। রাজশ্রিযো বিন-শ্যন্তি সকোষ বল বাহনা: ॥ ব্ৰাহ্ম-गान् गनकाः रेण्ठव रेवम् । । एक वाक्षवाः ख्या। नृभाः कन्तान मिह्ता न वि-ষম্ভি কদাচন।। গভন্সী গণকছেষ্টা रेवन्याक्षष्टायूर्विक्वितः । क्राजित्वः है। निष्कृतः मा हि विकास है। थिता-র্ভিভাক্ 🗓 রাজানঃ পিতরঃ প্রো-কা: পুগ্রা জনপদা তথা। অতো जुनाः भावयन्ति भुकाः भूभानिरवी-র সান্।। পৌরলোকবধু রাজা প শ্যেৎ পুঞ্বধু নিব। পৌরলোকে তথা স্ব্যাৎ বথা সেহো নিজাক্ম জে৷৷ পুজাপীডাকরা যে চ ভূপালা অতিপাপিনঃ ৷ শিরস্থা বিপদ স্তে-याः विद्कुया मीर्घनर्भिनः ॥ विद्य-किता मङ्गिशानाः शानयन्ति यथा পূজা:। তথা তানলি দেবেশ: পা-অবত্যনিশ হরিঃ।। পুলানা পা-খন দান ছেলি রাজ্ঞা শুভাবহে।

দ্বাভ্যা• যে বৰ্জিতা ভূপা তে বিজ্ঞে-या नृभाषमाः ॥ म्डानाः कुरुजनरेकव मिश्रानाः भुजिभावनः । भुक्राहरत्। नशैशाना किंद्र• नमि छ ज्ञानों. न्यायानाशाब्दिं उ॰ विख॰ यञ्जामु-কেমহীপতি:। নির্বিত্তো হি মহী-পালো বিপত্ত্যা न হি নিত্তরে ॥ নৃপা: কল্যাণ মিছ্ঙো নিজরাজ্য শুভাশুভ । পশ্যন্তি নিত্য বিপেন্দ্ সত্রা শ্চারচক্ষ: ৷৷ পরচক্রভাবণ यावट नायाजि हिस्रायन्त्रयः। आ-গতে তু ভবেভূপ আচরেমির্ভবো यथा।। জ্ঞাতৌ বাপি চ মিত্রে বা পুত্ৰে ৰাপি চ মক্তিণি। স্বৰ্য্যাণ্যুপ্থেন भाष्ट्रीयंत्रः गनमा (भूग (क्वलः ॥ নজিণো জ্ঞাত্য: পুলা: পুজাক ভাতর তথা। গাম্রীর্যাহীন ভূপা-ল মন্যন্তে ন হি জুপবৎ।। তিইন্তি পুথম॰ দূরে বসন্তি পুরত समा। লোকা:শূিয় যদিছন্তি জ্যক্তগান্ত্ৰীৰ্য্য ভূপভেঃ।।একস্য মন্ত্রিণৌ রাজ্ঞা চি-त्र ताजञ्ज भिष्ट्ठा। कर्ववाः नकल রাজ্যে বৃদ্ধযো নৈব ভূসর ॥ অভ্যন্ত वक्ष्वीनां ज्उग्रनां नर्यमः र রেং। তস্যা সম্পদি ভূপালো ভূত্য मृत्रुः निरयाक्तरयः ।। गृर्थः জীবিজিভো রাজা গীত বাদ্য রতঃ

जना। ठञ्जक बरेल शैनः जरुमा विश्वनः तुरबंद ॥ साठात गुरुनः সঙ্গু স্ববাৰ্ক্য পুতিপালন । গাস্ত্রी-ক্রুগ্রাঞ্জি ভূপানা লক্ষণানি দ্বি-(काडम ॥ म कथ नृगि र्यञ्च পুতাপেন বিবর্জিতঃ। স কথান্ পতি র্যেন ন জিতা পরমেদিনী ॥ জিতাথা পরমেদিন্যা থাবৎ शान• तुर्काम्भः। शुक्तिशास **२**भ-भिषम्। कनः शालां हि हाक्रयः ।। পরভূমিজযাকাওক্ষী হতে। বা न्शि श्रि। उमा गहर भन्न থাম বিনুক্তঃ সর্বপাতকৈঃ॥.যুধি পুঞ্জবোরাজা পাপোতি পরমণ शर्भ न नाइन शुर्छ मृत्रु विवीन्तु সম্পর্ন লভেৎ॥ত্যক্তনত্ত্ব-ত্যক্ত ॥ नञ्चः भनायनभद्गायगः। (याक्तादः यूबिया रना एन ज्ला या जार्था-পতি।। পলাখনপরো যুদ্ধে তদ্ধন্ত। চ দিলোভী । তাবুভাবপি ভিঙে छा॰ नत्रकं ६७,उन्:मह्म ॥ तृषि नाहन्यान् (यासा उक्डा ह नही सूर्व। ভিश्विजा॰ बाविश सर्ग याव-ह्रमुनिवाकत्त्रो॥ वरुनाव किमूरक न ज किशामिहार ग्या। भका शानन कृषाङ्गा कराहिमावनीपि ৷৷ ইতি পাদ্মে ক্রিয়ায়োগসারে ২০

व्यथ्रायः॥ রাজনীল জ্লী মরকতমণিঃ। ইঙ্কি भद्रद्वावनी ॥ त्राजनाः **म्** कविषः। ३७,५तः॥ त्राबन्यः॥ यशिः। ইত্যুণाদিকো-यः ॥ कीत्रिकावृक्षः । इंडि कही-थद्रः ॥ ताबनाक· क्ली काजियममूरः। इंडाः भद्रः ॥ রাজদ্বান্ ত্রি সুরাজযুক্তদেশ: 1 इंडागद्रः ॥ शुकाशासनामित्रधर्यः भद्रायगद्राज्युत्करम् द्राज्यान् রাজা বিদ্যতে হস্যেতি মোদ্মথা-পাদি**তি পুসংশা**যাণ বতু:। যদুক্ত•় ভন্তান্তরে। ভূমি নিন্দা পুশংসাসূ নিত্য যোগে হতিশাযনে। সংস র্গে হস্তি বিবঞ্চাযাণ ভবন্তি মতুবা-मय इंजि। स्वराज व्यष्ठार्थ ज्यामः या भगी वर्षा वर्षा द्वा अर वर । নিপাতনামলোপাভাবঃ। নসৌ-রাজ্যে রাজ্যে নস্য লুম্মভাবিতি পরে। সুরাক্তি স্বধর্মপরত্বাৎ শো-ভনা রাজানো ২বেতি নার্চায়াণ ষতেরিতি অ নিষেধ:। দেশোলো-কোপলক্ষণ সুরাজ্জিলোকেইড্য-র্ধঃ। ইতি ভটীকাযাণ ভরতঃ।। दाबगरोानः भू॰ भरोगनः। ইতি

রত্নালা।। শূজপটোলী জী ন্ধ্রপটোলী। ইতিরাজনির্ঘণীঃ।।

রাজগর্ড: পৃ॰ মণিবিশেষ:। তথ পর্য্যায:। বিরাটন্ধ: ২। ইতি ত্রি-কাপ্তশেষ:।।

द्राज्ञभष्टिका जी हाउक्भकी। ইতি हादावनी॥

त्राज्ञ तथः पु॰ त्राज्ञ गर्गः । उन्ह विकास विशेष्टी विकास विशेष्टी विशेष्ट विशेष्ट । स्वाज्ञ विशेष्ट विशेष्ट । स्वाज्ञ विशेष्ट । स्वाञ विशेष्ट । स्वाञ्ज विशेष्ट । स्वाज्ञ वि

রাজপণী ত্রী পুসারিণীলতা। ইতিরাজনির্ঘণীঃ ।

वाजनाणः मृ ल्लान्त्राणः। नाजनाज है जिल्ला। ज्यम यंत्रायः। क्रवर्रेष्ठः २ नृभाख्यः ० वाजिन्गः ८ न्यम् नः ६ नीर्यम्बः ७ (वाकः १ न्यम् नः ६ नीर्यम्बः भवाकमः २० नृभान्यः २) वकः वन्तः २२ वाजिष्ठः २०। यन् १ छनाः । निम्बद्धः। निख कक मानिद्धः। मीन्यद्धः। वहनिद्राकतद्यः। है जि वाजिन्धः।

दाष्मीनः पृ॰ महाभीन्यकः।
हेजिदाकनियकः॥

ब्राह्मभूषः भूः वृषशुरुः। ইতি नम-র্বাবলী।। মহারাজ্যুক্ত: । ইতি द्राजनिर्घणः ॥ वर्गमक्षत्रे । বিশেষঃ ৷ রজপ্ত ইতি ভাষা ৷ यथा। रेतमप्रान्धक्त कना सा॰ ब्राज-পুএম্য সম্ভবঃ। ইতি পরাশর-পঞ্জতি: ৷৷ করণকন্যায়াণ ক্ষতিশা-ব্জাতক। ইতি পুরাণ ॥ রাজ-नम्तः । ७९ शर्ग्रायः । गवताजः **) अ**यातः २ ज्रङ्गतकः ०। ३७५ মর:।। তস্য রক্ণ যথা। রাজ পুএদ্য রক্ষা চ কর্ত্তব্যা পৃথিবী कि जा। जाहारियं काम। कर्खना नि अ मूरेक क तकन ॥ वर्षा दामः र्थ भाजानि धनुर्द्ध स्थाकरगरः त्राथ ह न अहार हिन वर्षायान कात्र (य८ जमा।। निज्ञानि निकायहिद नारिश्र गिंथा नियः वाम् । छतादान মশক্ত যদ্য কর্ত্তি স্থানত:।। वक्षन जमा कर्खनारे शक्ष पराण म्थानिङ । অ वनीङ स्मातः हि ञ्चन गाम् विभीय/उ।। ये भिकारत्यू अर्खिय विभी छ । हि भिर्याक्रस्य 1 व्यामी पांत्रवृष्टशकार केंद्रिकर् মহৎয়পি ॥ মৃগ্যা পান মৃক্ষা -শ্চ বক্তায়েত পৃথিবীপতিঃ। এতা॰ न्यारम्यनानास विनष्टाः भृषिवी-

कि उ: ।। वहरवा न्श्रमाफ्ना रय-वाः मः थाः न विषारा व्यापेन कि वात्र श्रः विष्णायन विवर्क्कार्य ॥ वोक्शाक्ष्युः न कर्खवाः मखशाकः ষ্য নেব চ। পরোক্ষনিন্দ। চ তথা वब्बनीया भशीकि जा।। अर्थना कृ या त्राका दिः भुकादः विवक्कतः ८। क्षांना मृष्यिक ख्या हार्थ्यु मृ वनः ॥ यहादना अग्रहमः मुनाः मीना नजट किया। एर्थानाः म्यगः প্রোক্তণ বিপুকীর্ণত্ব মেব চ ॥ অদেশ 🛚 কালে যদনে মুপাত্তে দান মেব চ। अर्थमा म्यन (भाक मनरकर्म म র্বন ।। কাম কোখ মদ মান ना, छ॰ भूष हरियव ह। (खंखव) स-वेषदर्श भारतः পृथिवीकि 🖯 II शरूकाः विषयः कृषा कार्यः ज्ञाः बयः जरः। क्वा जडाबयः नर्दः अकी कन भरः कार ॥ कृदा ज् বিজয় তেষ্ট শত্ন বাহাণ স্তা कारर । योशाम्य जिविधा उद्धिया रुनाजुर्खन्न क्बिमाः॥ धन्नव एउ যথা পূর্ব তেষু যত্নপরে। ভবেৎ। প্রত্তু পিতানহণ নিব্রণ সামন্তঞ্চ তথা রিপো:।। কৃত্রিন্ধ মহাভাগ ', মিত্র॰ বিবিধ মুচ্যতে। তথাপি চ তকঃ প্র- ভবেত্তরাপি চাদ্তঃ ॥

यागामात्जा बनगरमा मुर्ग रेमना ন্তবৈত।কোষো মিত্রঞ্গর্যক্ত সং প্তাক্ত রাজ্য মূচ্যতে ॥ সপ্তাক্স্যা পি রাজ্যস্য মূল স্বামী পুকীর্ভিডঃ । তলুলভাতিখাসানাং রাজা রফ্য: भ्यज्ञ ३: ॥ ये ७३ इका कर्ल्या उशा তেন পুষর্ভ:। অঙ্গেভ্যে য তথৈ-कना (पुष्ट् भाष्ट्रबट्ड रच्चवीः ॥ वध স্তন্য ত্কর্ত্রব্য: শীঘু নেব মহীক্ষি-छ। न बाद्धा मृतुना ভावतः मृतू ई পরিভূযতে ॥ ন ভাব্য দাৰ্শে-নাপি ভীক্ষাদুদ্ভিত জন: ৷ কালে নৃদু র্যো ভবতি কালে ভবতি দাক-भः ॥ त्राका लाक्ष्याशकी उन्र लाक घर करवर । ज्रेडा: **नरू** नदी भाषाः शहिलातः विवक्कत्यर ।। ভৃত্যাঃ পরিদ্বতীছ মৃপ হর্ষ বশ গত। ব্যসনানি চ সর্বাণি ভূ-পতिः পরিবজ্জবিৎ।। লোক স গুহণার্থায় কৃতক ব্যসনো ভবেৎ 1 **(मो**डीव्रम) नव्यमुम् निष्ठा भूपिक চেত্রস: ॥ জনা বিরাগ মাধান্তি স-দ। দু:সেব্য ভাবতঃ। মিত পূর্বাভি-ভাষী স্যাৎ সৰু সৈয়ব মহীপতি:॥ মধ্যেম্বলি নহাভাগ ভূজটী নসমা-চরে**ে। ভাব্যং ধর্মাভ্** হাং শুেষ্ঠ স্থূল-नक्षित ভূड़्बा।। झ्ववक्षमः रभगा

नर्वा ভविত मिनि । चनीर्यमृबक ভবেৎ नर्बकर्यम् भार्थिवः॥ नीर्चम् ত্রস্য নৃপতেঃ কর্মছানি ধুরণ ভবেৎ । त्रारग (क्षि ठ कात्म ठ (मुार् भा-পে চ কৰ্মণি।। অপ্ৰিয়ে চৈব কৰ্বব্য দীর্ঘসূত্র: পুশস্তে। রাজা সংভ্ত মজেণ সদা ভাষ্য দিকোত্তম।। তস্যাস ভূত মন্ত্ৰস্য জ্ঞেৰা: সৰ্বা পদে। ধুরা:। ক্ত্যান্যের তু কর্মাণি कायत्व यम्। जृभाजः॥ नात्रकानि মহাভাগ তস্য দ্যাদ্সুধা বশে। মত্র ম্লা সদারাজ্য ভমান্মস্ত সু त्रक्षिछ ।। कर्डवार भृषिवीभारे**व** र्याः জ্রভেদভয়াৎ সদা। মজ্রবিৎ সা-ধিতো মন্ত্র: সংযতানা সুথাবছ:।। अञ्चह्राचन वहरता विन**द्धाः भृषि** বীক্ষিত:। আকারৈ রিক্টিত গ্ত্যা চেষ্ট্রযা ভাষিতেন চ।। নেত্রবক্তা-विकारित्रण गृश्ख श्लर्गछ मनः। न यन। समित खन। वाम नर्वा वमू-क्ता॥ ভवजीर मरी ভर्जः महा-भार्थिवनन्त्र । तिकस्त मखरम्बर ন রাজা বহুভি: সহ।। নারোহে-धिवना॰ नाव॰ नाभन्नीकिंछ नाविः কা'।বে চাস্য ভূমি' ধ্বযতো ভবেযুঃ পরিপন্থিন: ৷৷ তানান্যেদ্রশে স र्दान् मामारिं क्रिक्टेंगः। यथा

न जार क्षीजादः शुकाना मनला क्या। उथा बाद्धा शुकर्द्वा य-রাষ্ট্র পরিরক্ষতা। মোহাদারা হরা-क्रे यः कर्वयञ्जनाभक्षया ॥ त्यां रं চিরাজুশ্যতে রাজ্যৎ জীবিতাচ সং বান্ধব:। ভূতো বংসো জাতব**ল: ক**-মুযোগ্যো যথা ভবেৎ ॥ তথা রাষ্ট্রণ महाजाग ज्ञ कर्ग मग जाव । যোরাষ্ট্রমনুগৃহাতি রাজা স্ব• পরি-রক্ষতি।। সংঘাত মুপযাচেত্রু বিনাং-তে স মহৎফল। রাষ্ট্রান্ধিরণ্ড थान्। १५ मही ब्राङ्या नबक्षित्रा ॥ নিক্যুণ ষেভ্যঃ পরেভ্যুশ্চ যথা মাত্রা -যথা পিতা। নিত্য রাজা স্বরাষ্ট্র যঃ कर्वज्ञामात्रा (हिंगा ॥ (भूगांच्या) वि সাম স্ব্যাৎ স বিভাগী প্রিয়াণি চ । অজসু মুপযোক্তব্য ফল তেভ্য खरेथव हा। धयाकस्यानमायख् विधाः त्न देनव सानूरम् । ज्यमा देनवुद्राहन्त्राहन्त्रा हि लोक्ष विम्राई किया।। এव॰ मही भानगङ। १ मा कर्द्र (नाकान्-রাগঃ পরমো ভবেছ। ক্রেকানুরাগ পুভবা চ লক্ষ্মী লক্ষ্মীবভ শৈচব পরা চ কীৰ্ভি:॥ ইতি মাৎস্যে ১৯৪ 📭 भूगयः ॥ রাজপুঞ্চা জ্ঞী শরারিপক্ষী।

শরালা ইতি ভাষা। যথা। শরারি

রাটি রাডিশ্চ হাপুণ্রী রাজপুণ্রি কা। ইতি জটাধর: ।। রাজকন্যাচা। রাজপুণ্রী জী কটুত্যী।। রেণুকা।। জাতী।। রাজরীতি: ॥ ছার্লরী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। নালতী।। যথা। আতিমুক্তশাথ লাতি মালতী সুমনা অপি। রাজপুণ্রী মনোজ্রেতি জটাধর: ।। রাজকন্যা চা।

রাজপুয়: পু॰ নাগকেশরপ্সবৃক্ষঃ
। যথা। চাম্পেয়: কেশরো নাগকেশর: কনকান্ত্রঃ। নহৌষধণ রাজ্ঞ
পুয়: কলকঃ খর্হাত্তনঃ।। ইতি
শব্চন্দুকা।।

রাজ্যেরী জী ককণীকৃষ্ণ:। ইতি
বিষয়েটা:।।

রাজপূিয়া জ্রী করুণীর্ক্ষ:। ইতি ব্রাজনির্ঘণ্ট:।।

त्राडाकेशिक्रुकः भू नागत्रक्रत्कः। इंडि भद्रमण्या ॥

রাজকল ুরী পটোল । ইতি ত্রি কাও্রাপ্তর:॥

রাজফলা জী জন্ব:। ইতি রাজ-

রীজবদর• ক্লী রক্তানলক•॥ লবণ• . । ইতি মেদিনী॥

রাজবদর: পু॰ উত্তমকোলি:।তৎ পর্যায়:।নূপশেষ্ঠ: ২ নূপবদর: ৩ त्राक्षत्रक्षः । १ शृथ्कानः १ उन् वीडः ७ मधुत्रकनः १ त्राक्षकानः ৮ । जम्र ७ ११ः। मूमधुत्रद् । निनि-त्रपः । नाशार्त्त भित्न वाठ इतदः । वृष्ठादः । वीर्य्य वृष्कि कत्रदः । गाम-मूम नानिद्धः। ইতি त्राक्षनिर्धः।। त्राक्षका की शामुकीभक्षी। यथा। १ ११ छित्रः १ १ द्वित्राक्षनिर्दे ।। भूकी त्राक्षक्ष । इंठि क्रिवित्रः ।। त्राक्षकृतः भूः क्ष्रेः ।। निन्नः । इंठि त्राक्षनिर्दे ।। शाति जमुक इंठि माधुभावेः ॥

রাজভ্য প্রী রাজত্ব । যথা। স্যা-ছুক্সভ্য বুক্ষত্ব বুক্ষসাযুজ্য নি-ভ্যাপি। দেবভ্যাদিক ভদ্দিভ্য-মরকোব দর্শনাৎ।।

রাজভোগ্য ন্থী জাতীকোষ । বৃক্ষে পু । ইতি শন্দ-চন্দ্রিকা॥

রাজনপুন: পুণ বৃহজ্জেক:। বড-বেস্ক ইতি ভাষা। তৎপর্যায:। নহামপুক: ২ পীতাস্ক: ০ পীত-নপুক: ৪ বর্ষাঘোষ: ৫ মহারব: ৬ । ইতিরাজনিঘ্ট:॥

রাজমল্ল: পু॰ রাজ্ঞা•মল্ল:।রাজার-মাল্ ইতি ভাষা।তৎপর্য্যায়:। উৎসিক্ত: ২ উদ্ধত: ৩ । ইতি ত্রিকাপ্তশেষ:॥

রাজনার্গ: পু॰ রাজপথ:। ভদ্বিব-त्रगः यथ।। त्राजमार्गः स्मीस्युकः यः করোতি পতিবুতে । বর্ষাণাম-যুত দোপি শত্ৰলোকে মহীযতে II ইতি বুন্ধবৈৰৰ্ভে ~~পু~~কৃতিখণ্ডে ২৪ व्यक्षायः॥ अभितः। बिः मञ्चन् वि विद्यार्गा (मनमार्गञ्च रैजः क् जः । विः मः धन् ग्रा भभागः भीभाभार्णा मरेण व जू।। धन् वि मण विखीर्गः नी নানাজপথ: কৃতঃ। নৃ বাজি রথ नागाना नमबाधः मुमक्षतः ॥ धन्ः বি চৈব চত্ত্বারি শাখারথ্যান্ত নি মির্ভাঃ। ত্রিকর। শ্চোপরখ্যান্ত দ্বি করাপ্রপরথ্যকা ।। জন্বাপথ শ্চ-जूझाम जिलामक ग्राडतः। वृञी ं भार खुकलायः भागुः मः भारकः মৃতঃ ॥ অবকরঃ পরিবার: পাদ-নাত্র: ননন্ততঃ। ইতি দেবীপুরাণে त्याध्वकात्रव्यक्ष्यः नामाध्यायः ॥ ब्राह्मायः भू यहीरः। वत्रविक-ডাই ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যাদঃ। नीलगायः २ नृश्यायः ७ नृश्याहि-ভ: ৪। অস্য গুণা:॥ কফ পিত্ত ं হর 🖫 । ৰুচ্যত্ব॰ । বাত কারিত্ব॰ । वलरायकद्भा इंडि जाजनिर्धणेः मात्रकष्। শूकासभिख इत्रष्।।

न्यामृषः। कक्षः। क्यायषः। বিষদত্ব ! লঘুত্বঞ্চ ৷ ইতি রাজ-ূ বল্লভঃ।। অন্যচ্চ। রাজনাবো নহা-মাৰ শপলক বল: মৃত:। রাজ भारवा ७कः चाम् खवत छर्भागा तमः ।। क्रका वाडकरत्रा क्राः छत्रा ভূরি মলপুদঃ। ইতি ভাবপুকাশঃ ॥ 🗱 ॥ কালবিশেষে অস্যা ভক্ষ-पु यथा। नात्रतीय । निज्ञानान् वाबगाया॰ क मृत्थ (मत्य बनार्यत । যো ভক্ষযতি রাজেন্দু চাণ্ডাল।-**एधिका हि मः** ॥ कार्डिक ७ वि-**म्मिर्यं त्राज्ञ ग्रायाः क वर्ज्जार्यं ।** निय्वादान् मूनिनापून वार्वराहड नादकी।। ইতি তিখ্যাদিত कु॰।। রাজমুদ্ধ: পু॰ মুজ্ঞ ক:।ইতি ছেন-**ज्याः** ॥

त्राजयन्त्री भू॰ कर्द्राणः विस्ति हिल स्मिन्नः ॥ जमा भर्याय निमातोषदामरा यन्त्रमार्कः पृष्ठेद्याः ॥
महाभाठककि इस्मिन्द्रभः । यथा
विकः। जय नत्रकान्ज् पृश्यानाः
विर्माक्त्र मृजीनाः सान्ति तेकनानि जविष्ठ । क्ष्राविभाजकी
दुक्तहा यश्ची ज्ञाभः नावम्खकः
मृवर्गहाती स्मार्थो छङ्जन्नरमा पृकर्मा। हेठामि क्र्यम् त्राभः ॥ कि-

যাহীনুস্য মূর্থস্য মহারোগিণ এব চ। যথেষ্টাচরণস্যাহু মরণান্ত মশৌ চক । মহারোগিণঃ পাপরোগান্ত-কান্যভন রোগবত:। তেচ উন্মাদ ভুদ্ধেবে। রাজ্যজ্ঞ। খাসো মধুমে-হো ভগনরে: উদরো হশ্মরী ই-ত্যঞ্জী পাপরোগা নারদোকা:। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব ॥ 🛊 ॥ তস্যেৎপত্তি ৰূপ স্থানানি যথা। অথ কোপবত স্তস্য দক্ষস্য সুমহাত্মনঃ। নিশ্চকা ম তদা যক্ষা নাসিকাগুাদ্বিভীষণ:।। म् । इति व्यानव्यनः कृष्णकात्र मम् ভ:৷ অভিদীর্ঘ: স্বল্লকেশ: কৃশো ধ মনি সন্তত: ॥ অধােমুখে। দওহতঃ কোসং বিশুন্য সম্ভতং। জরাণো িনিমুনেত্র**ক যোষা সম্ভোগ লোলুপঃ** া। সচোৰাচ তদা দক্ষণ কৰে স্থাস্যা-मार्चे मूल। कि वा ठाइ कि विष्णाम তন্মে বদ মহামতে॥ ততে। দক্ষস্ত ত' প্রাহ সোম' ধাতু জতত ভবান্। সোন মূৰ্ভবামিত্য গোমে বৃণতি গ্ৰ ৰেছুৰ।।। নাৰ্কণ্ডেষ্টবাচ। ইতি ত 🌌 वर्षः भुजा मक्तमहाथ महाजानः। भरेनः भरेन खङः (नाम मामनाम ज ६ कछ ।। वा नाम्। न छमात्मामः यन्त्रीकः अञ्चलायथा। अदिव्यलम् क्राय हिनुः भागा नहागरः॥ उ

মিন্ পুবিষ্টে হৃদযে দাকণে রাজ-यक्राणि। भूष्भाठ ठम्मु खन्मीक विष-মা॰ পাপ্তবা• স্তত: ॥ উৎপত্য প্-थन यमाञ्चीता ताजन्यानो गरः। রাজযক্ষেতি লোকে হুমিণ স্তস্য খ্যাতি রভ্ৎ দ্বিজা: ৷৷ তত তেনা-ভিভ্তক যক্ষণা রোহিণীপতি: । क्रयः क्रगानान् दिनः शीष्य मुक्का नदी यथा।। उथा हत्नु क्षीयनात महीं-वध्रः क्रयः गठाः। क्रयः जाठास्त्रापः ষীষু ন যক্ত: স•পুবর্ত্তে ॥ যক্তা ভা-वाबु (हवाना मझ अर्ब क्य गठ। পর্য্যন্যাশ্চ ততো নষ্টা স্ততো বৃষ্টি ৰ্ন চাভবৎ ॥ বৃষ্ট্যভাবে তু লোকানা भाशासा की गडाक् छः। पूर्जिक वऽ-সনোপেতে সর্বলোকে দ্বিজোত্তনাঃ ॥ मानधर्माहिक किश्वित्रालाक्यू পুरर्व्हा । मजुशीनाः भुकाः मर्बा-লোভেনোপহতেন্দ্রিয়া: ॥ পাপ भिव उमा हक् मंदर्गकृष्ट्य ख्या । এওদৃষ্ঠা তদা ভাব• দিক্পালা: স পুরন্দ্রা: ॥ জুমা: ক্ষোভ পর্ দেবা: সাগরাক্ত গুহা তথা। ততো मृष्ट्री खगट मर्बर व्याजन मज्य शी-ডिड ॥ वृक्षा नगनत्मताः मर्ख শক পুরোগমা:। উপসঙ্কন্য লো-কেশ• সুষ্টার• জগতা• পতি•॥ সু-

ণম্যাথ যথাযোগ্য মুপবিষ্ঠা স্ততঃ भूद्राः। जान् म्रानवस्नान् वीकाः तुः হ্ম। লোকপিতামহঃ॥ অভিভূতান্ পরেণৈব জ্ত স্ববিষ্থানিব ৷ প नुह जूम्थीक्डा ७क मिन्दुः छ्डा-শন-।। বুকোবাচ। স্বাগত- ভোঃ जूब्रगंगाः किमर्थः ग्य मागजाः। मूः-থোপহতদেহা শ্বান্মানা শ্চ लक्षरा ॥ नित्राधात्रान् नित्राउकान् जुद्रान् नर्वा ख कानगान् । क्षा अ विषय नाजान् कथः भणाति पूर्व-তান্।। বছভূবে দুৱ বীজ যুখান্ বা যন্ত বাধ্যত। ত**্ৰ**থ্যতা ম**শে**-रमन जिक्षि ठाना वशार्य जा ।। मा-कंखिय উবাচ। ততো वृष्णुवा की वः क्कवर्जा ह लाकक्ट । उवाहाः অভূবে তমৈ সুরাণাণ দুরকারণণ ।। मृगु मर्ब कन ८ कर्ज छा । यन वय मा গতা:। यस्याकः দুর্বীজ যতো মান निर्या वयः ॥ न कृष्टिः मः भुवर्ज्रस যক্তা লোকপিতামহ।। দেবাউচুঃ। निवाधावा निवाजकाः भुकाः मर्वाः क्कर॰ गजाः। नह मानामि धर्याक न जभा कि किलो कृष्टि ॥ रेनव वर्षा भर्यानाः कीनरायाज्य कि जि:। की गाः मर्वा खर्थायध्रः म-'স্যা লোকা: সনা**সলা:** ॥ দসুডে: भीषिका विशा (वहवाहा मा**म**र्ब-(छ। अन्न देवना मानाना भि्रास वहदः भुकाः॥ कीरायु यद्धजारा-यू ভোগহीना खथा वयरे। मूर्वलान्ड निया शीना रेनव भाष्ठि वजानरह ।। রোহিণ্যা সন্দিরে চন্দ্রো বক্রগ-**छ**ा हिन्न क्रिंड: ॥ वृषद्वारणी न ह कींगा (का) एमा श्रीनक वर्त्ता ॥ यरिनवान्त्रियाञ (परिव कारनुः) रेनयाः भूदः मद्रः। करा विर शि (एवा नाः म-भारत वा ভवित्रथ ॥ कमाहिष्माङ् ণীঃ ত্যক্ত্বা নৈব ক্ষুচ ন গছতি। যদ্য-ন্য: কোপি ন ভবেত্তনা চন্দ্রো বহি र्ভावर ॥ मृन्धाल म कवाशीनः कवा মাত্রাবশেষিতঃ। ইতি সর্বত্র লো-**(कण वृद्धः कर्या विशर्य)यः ॥ ७**॰ मृष्ट्री-कान्तिभीकाञ्च वयः जाः भव्रतः ग-जाः। भाजानाचावमूथायु दनिक-क्षान्या २मृद्धाः ॥ नामान् (लात्कयू বাধ্যন্ত তাবন্ন: পাহিৎসাধুসাৎ । ৰয• পুৰৰ্ত্তত কমাজ্জগতাংবাৰ্যতি-ক্ৰম:।। ন জানীমস্ক তৎ সৰ্বণ বিপ্লবে চাপি কারণ । মার্কণ্ডেয উবাচ ५ এতৎ সুরাণা বচন দিব্যদশী भिजाग्रः। भुषा कन मिल्याय নিজগাদ সরোত্তনান্।। ব্কোবাচ। **म्**युष्ठ (म्वजाः **महा यम्थं । लाक**

বিপ্লব: ৷ পুবর্ত্তে ২খুনা যেন শাস্তি **ন্তস্য ভবিষ্যতি ॥ সোমো দাক্ষায**় ণীঃ কন্যা: সপ্তবি শতি সংখ্যা। व्याचिन)ान्त्रा वज्ञवध् डार्ग्यार्थः भः ॥ রিণীতবান্।। পরিণীয় স তাঃ সর্বা রোহিণ্যা• সতত• বিধু:। পুরর্জে তানুরাগেণ ন সর্বাসু পুবর্ততে ॥ অখিন্যাদ্যা শুভ: সর্বাদৌর্ভাগ্য জু রপীডিতাঃ। বিদ্বিশতি বঁরারোহাঃ পিতর• পুঞ্ছিতাঃ ষক• ॥ পুবর্ত্তে নিশানাথো রোহিণ্যা রাগতো য থা। তথা ন তাস্ভজতে তদকায न्रावहयन्।। अञा हत्का महावृक्तिः भाग मः ख्र विद्शिष्ठिः । वद्यम् छ भाजाका भूधार्थ श्नकाताम ७ ॥ অনুক্জো যথা কাম দক্ষেণ সুমহা-আনা। সমণ পুবর্ত্তিণ্ তাস্ সম্যণ ঞ্**তবান্ বিখুঃ॥ সম ম**ঙ্কীকৃতে ভাব∙ তারুক্তু' হিমা শুনা। স্ব জগাম **७७: ज्ञाने म्ह्याणि मृनिमल्यः ॥** গতে দক্ষে মুনিশেঙে বৈষম্য তাসু-हन्त्रनाः। कर्शे न जातः जाः नम्बर অপিতাঃ পিতর• গতাঃ॥ ততো-एकः शून कन्द्र गन्वश्र ज्ञान्तत्र। अर्नेव्खि॰ भुजिभाव। वहनाक्षम भवुः বীৎ ॥ ন সম• বৰ্ত্তত চন্দু সৰ্বাস্থাসু ख्वान् यम्। जमा मार्श्वा वृष्ट् ज्छाः

তমাৎ হ্বৰ সমঞ্জন।। ততো গতে भून फ्रांक न अम॰ বর্ত্ততে যদা। তাসু **हन्तु उपा पकः भून गंदातुत्रन् क्या** ।। নতে বচঃ স জকতে নৈবামাসু পু-বর্ত্ত। বয় তপ: করিব্যান: স্থা-স্যামশ্চ ত্বদন্তিকে ॥ ভাসা মিতি বচঃ শুত্রা জপিতস্য তদা মুনেঃ। क्याय हन्तुम् अनः भाभारयार् मू-কতা গত।। শাপাযোদ্মুক নন मः स्रिजम् भश्चानः । ऋया-নাম মহারোগো নাসিকাগুাছিনি-ৰ্গত:॥ প্ৰেবিতঃ স চ চন্দ্ৰায় দক্ষেণ মুনিনা ততঃ। পুবিষ্টবাণ শুস্য দেছে क्रविज रखन हन्द्रभाः ॥ कीरा हत्सू क्रय॰ याजा (क्रांट्या जम्रमश्य-नः। क्षीनाम् मर्व (क्रांटमाम् महारे-বধ্য: ক্ষ্য গতা: ৷৷ ওবধ্যভাবা-ল্লোকে প্ৰিম্বতঃ সংপুৰ্ব্ততে ৷ यक्काजावारनावृष्टि छछ: मई भुका-क्रयः ॥ यञ्जनाशानाज्यात्रन ही-নানা ভবতা তথা। দুর্বলত্ব সমূৎ পন্ন বিকারশ্চ স্বগোচরে ॥ ইভি বঃ কথিত সর্ব যথা ভ্লোক বি-প্লবঃ। যেনোপাযেন তৎশান্তি ন্তৎ শ্ণধ্ব• সুরোত্তমা: ॥ ইতি কালিকা-পুরাণে ২০ অখ্যায়: ।।ঞ্চা। ব্রক্ষাবাচ । गहल (जा: मूत्रगना मक्तम) अमन

भुछि। उ॰ भुनाम्य वन्तार्थं न व भूर्ता ভरदम्यथा।। भूर्त हर्न्मु अगर-সর্ব পুক্তিস্থ ভবিষ্যতি। যুশ্মা-क्ष ভবেৎ भाषि द्रावधीनाक म॰ ভব:॥ মার্কণ্ডেয উবাচ। ইতি বুন্ধ বচঃ শুক্রা দেবাঃ শত্রপুরোগনাঃ। भुष्यु इ छिमनम खरा रक्ष निर्दम न॰ यथानऽाय मृशङाय मार्ख मृनिवतः जुदाः। (পুচু: পুদাপতি एकः भुगमा भूक्ष गिता ॥ (नवा छेठूः । भुजीर जीरजाः वुक्तममाकः वहरूः थिनाः। উष्तत्रश्र महावृष्ति वाहि नः (भाकनागद्रार ।। य पुन् वृक्षन • उड़-स्त मृष्टिक्ट भत्रभाषानः। ७४ म सुः পর জ্যোতি বিশ্বৰূপ নতোমি ভে ।। रक्षपाट अर्बब्रग्डा॰ भुवाभावन কারণাৎ। দক্ষপুজাপতি শেতি र्याराण उद्युत्ना वयः ॥ मकाय नर्व कंगठा॰ स्कार स्नावाज्यनाः। स्का-যাত্মহিতাযাশু নম স্বভ্যু মহাত্ম-নে॥ সতত চিন্ত্যমানস্য যোগিভি র্নিযভাত্মভি:। সারস্য সারভৃত স্তৃ मकाय भन्नभाजान ॥ रयागदिन्छ त्रनाष्ट्रेः भात्रगानाः भन्नारनः। जा দ্যন্তমূক্তঃ সহসা তল্মৈ নিত্যু নমো ৰমঃ॥ ইতি তেবা॰ বচঃ শুদ্ধা দক্ষো युक्क जूका॰ जरां। भार भुभगवरनः

শক মাভাষ্য মূখ্যত: ॥ দক্ষ উবাচ । সতঃ শক্র মহাভাগ ভবতা দু: থ মাগক। দু:থহেতু বদ বিভৌ শ্রো-তুমিছাম্যছন্ত তে।। মমান্তি ৰদি ক-खेवार खवजार मृःथहानत्य । जनहर যদি শক্নোমি করিব্যামি হিত সমণ ।। মার্কণ্ডেষ্টবাচ। তৎশুদ্ধা বচন তস্যুক্ষস্নো নহর্ষিণ:। জগাদ গী-ম্লতিঃ শক্তে। বীতিহোত্তো ২থ ত मुनि ॥ ऋष याजा निनानाथ छ-মিন ক্ষীণে ক্ষয় গভাঃ। সরৌ বধ্যে षिष्ठा भुष्ठ जकानि यंद्ध शानिक्ट ॥ यरछ विनाष्ट्रे मकलाः भुकाः कृष्ण्य कांठदाः। वृष्टे/ভावात्रारुष्टृःथः भा-**भार नहा क्रा का क्रम ।। क्रम्य ६ वर्ष हा-**ত্রিনাথস্য যন্তে কোপাৎ পুবর্ত্তে • স সর্ব জগতো বৃদানভবার্থ মুপস্থি छः ॥ नाधुना छि छ जूरान यस मृक् किकन। विश्लव गांडि वित्नुन्युः नागः ताः शावता भवताः ॥ न यक्ताः म• भ-বৰ্ত্তৰ তপস্যন্তি তাপুসাঃ। আহা-त पृःश मिन्मीकाः भुजाः कीना खरा-তুরাঃ॥ এব॰ পুরুত্তে বিপেন্দ বিপ্ল-व श्यान् द्रजा जनारः विकार नुगृः বদৃত্থায় বাধান্ত তাবদুছার ॥ পুরীদ দক্ষতত:ত পূর্য ভপোললাং । भूर्ल हिन्दू जगदभक्षः भूक्डिङ् छ-

विवारित। भाकत्थिय उवार । ইতি তেষা বচঃ শুরা পুজাপতিসূত স্তদা । उदां जान् मूद्रगनान् क्रवाहन्। मुक्तक्रम् ॥ मक्क डेवाह । यत्म वरहा निणानात्व भुवृत्तः भाभकाद्रनः। न (कनाशि निषातन मिथ्रा॰ कर्जु॰ खुर्भार्थ।। किन्न महात्वः ययारिनः कारतन मृया ज्वर । हत्मानि वर्क তে ৰমাৎতমুপাৰ মপেক্ষতে।। ত ত্রাপ্যয় মূপায়োস্তি মাসার্ছণ যাতু हन्त्राः। क्रयः वृद्धिक मानार्खः স্বয় ভাষ্যাসূ বছতা ।। তস্য তছ-চন শুহা ত পুসাদ্য পুৱাপতি। সর্বে সুরগণা স্তত্র গতা যত্রাস্তি চ-न्मभाः॥ এव मुक्क जू वहरन परक्रन ्रमूनिन। विकाः। अथ हन्तुः नमानार ় ভার্ব্যাভি: সহিত• তদা ॥ জণ্ম স্তে तुका जननः मूरिजाः जूतज्ञाः। ত্রুগড়া মহাভাগা যথা দক্ষেণ ভाষিত ।। **७**९ मई कथ्यामानू व्कारा भवभाजात। वृक्ता मक वहः भुद्धा (स्वामाः अम्मः छम्। ॥ हन्तुः ভাগে নহাশৈল জগান সহিতঃ সুরৈ:।। তত্র গড়া সুরশেষ্ঠ: পুজানা। र्श्टि**उका**नाया । ज्ञाशयामान मृज्या -শু॰ বৃহল্লোহিত পুষরে॥ ভূত ভব্য ভবজ্জানঃ পূৰ্নেব পিতানহ:।

এउर्थः हकाताव मत्रः भूगः सगरे পুভু: ॥ ভত্র স্থাতস্যলোকস্য নীরো-গত্ব• পুজাৰতে। চিরাযু স্তৃঞ্চ সভত• বৃহল্লোহিতস জ্ঞাকে।। তত্ৰ স্থা-**७**न्य हन्तुम् भद्रीद्राख्यक्त ग्रहः। द्राजयका निःमनाद्र भूईक्रिशा यथाः **क्तिज: ।। नि:मृ**ज्य द्रावयका जू द्रका-नक बगर भिंड । भुगम्यार कि कतिरम् द गहामीजुरवाह र ॥ सानः পত্নীঞ্চ লোকেশ কৃত্যু নম সদা-जन• । निरम्भगानुक्तभः स्म **मु**क्षा **द**• জगতा॰ यजः ॥ माक्र (७व উवाठ। ততো বুন্ধাপি ত॰ পুষ্ট॰ নিরীক্ষ্যেন্দু শরীরগৈ:। অমৃতৈ ন্তেনাতিভূকৈ: क्रीनकालि निमालि ॥ एगेर्डिः यग ७ गृशिषा गित्रो निश्चित्र दे মৃত:। অমৃত গাল্যামাস শরী-রাদ্রাজযক্ষণ: ৷৷ অমৃতানি চ গাল্যা-म् उप्तभूउ॰ उपा बला। कीत्रा-एम् इ हिस्क्रि म्राथ्य द्वर्ग ला-कভ्८॥ उमाम्भाग्जामित्साः क-लाः कीनाः भूताय याः। **जानाः ब**-गाइ लवन मह्नीन कीतार मानदार ॥ कवामाञावामयम्। मःमर्गापुाब-यञ्चनः। कीनाः कनाः शकरण याः পূর্ব নমৃতাত্মিকা: ॥ তা রাজযক্ষ গৰ্ভসা শ্চুণী ভূতান্ত পীড়যা। তে:

ৰো জ্যোৎসা কলাভিন্ত নিবন্ধ । য কলাপতে: ৷৷ শরীর তিপ্রাভ্ত গর্ত্ত রাজয়স্থা:। জ্যোতি শুর্ণ ম-ज् (क्रां न्या नीना द्वाका कि यन्त्रित ॥ प्रीज्ञाः मूथाः मर्बा गार्छ दाग-म् । इ. १ वर्षा निर्वातयामाम मू-খা বুক্ষা গদান্তরাত।। তদাজ্যোত সা সুধাজ্যোতি: সর্ব তমাদ্বহির্গত । कीताम्मागत किन्छ उरमर्वः विधिना उमा।। (मवान् गिरहो भित्र-ভ্যজ্যস্বৰণ গল্পা হৃত্ত ভতঃ ৷ ভত্তো ২ম্ভানি পুকাল্য কলাচ্ণানি বা-तिए:।। (क्यार्याकार्याज्यामान् गृशीदा ७ थर गिति । की दाना-দ্ধিরি মাগম্য চন্দুভাগ তদা বিধি: ॥ দেব মধ্যে কলাচূর্ণ সুধা । জ্যোৎ-স্না॰ ন্যবীবিশ্ । সংস্থাপ্য তপ্রয়ণ বুন্ধা দেবানা মধ্যত স্ততঃ ॥ জগাদ वाजयसान ७८ इनिमि निम्मयन् । वुष्कावाठ । अर्बना (या निवा द्वाद्वी সন্ধ্যাথা• বনিতারতঃ 🛭 সেবতে সূ-রত॰ তমিন্ রাজযক্ষন্ বসিষ্ঠি। शुक्रिनाग्य श्वाम काम यूक्कारवारेमः থুন চরেং। স তে পুরেশ্যঃ সতত (भूषानम्ह उथा विषः ॥ कृषायत म् তুপুত্রী যা ভবতঃ সদৃশী গুণৈ:। সা তে ২স্ত ভার্য্যা সতত্ত ভবন্ত মনুষা-

স্যতি ৷৷ ক্ষীণত্বণ ভবত: কৃত্যুণ তত্ত-স্তৃ বিষয়ে সকা জত গছ যথা কাম हत्मु षु विमुर्था ७व ॥ माकर्थ्य উবাচ। এবং বিস্ষ্টো বিধিনা রাজ-य**न्या মহা**গদ:। পশ্যতা সর্বদে-বানা মন্তৰ্জান জগাম হ !৷ অন্তৰ্হিত্তে মহারোগে বুক্ষা লোকপিতামহ:। **ठन्द्र• नम्भूयामाम कलाभक्षरेष्यः विज•।। (जन कीरतामस्वीत्जन मुक्षा** পূগেন বাত্মভূঃ।সজ্যোৎসৈস্ত কলা-চূर्गः भू बं वहाकरता विधु ।। স वाऊ भकना भूगः भूईविद्याले यहा । ठलु उना नर्वास्वा मूगुन् उन्। मर्भ-नार ॥ व्यथ हन्तु छहा भूर्गः भूरिश-ত্য পিতামহ। উবাচেদ সুরসদে। म्पुरणा नाजिङ्चिजः ॥ स्माम्पेवा-চ। न ज्ञानः भूबंय्युक्तन् भावीत्र নম বৰ্ত্ততে। ন বীৰ্য্য বা তথোৎসা (रु। विमीपस्यक् मक्तयः॥ (नाट.जा-হে পূৰ্বটেষ্টা॰ বিধাতু• সূতরামহ•। (চষ্টাছীন স্তুনুদিন বর্ত্তেব (**কন লো**-কভ্ৎ ॥ বুন্ধোবাত। গুস্তস্য যক্ষণা त्ताम यर ज्रक मक्तयः। शूर्वः विनी-র্ণা ভবত স্তৎ পূর্ণ মভবন্নহি ।। অধু-ना ভवछा (६३ हूर्न निः माद्रिज ম্যা। শ্রীরাৎ সামৃত জ্যোৎসা। অঞ্জন। রাজধন্দণ:।। তেখা পুক্ষা-

জন বিধৌ লবশো বৎ ছিত জলে।।। क्यार्मायाक जूबायाक एवन की নোভবান্ যতঃ।। ততো **ংক্ স**ন্ধৰো রাজ তব সীদন্তি সাম্পুত । অত্যো भाय विधानग्रामि यथा नार्खि ज-(मा हवनीयः भुरता १४१त । अनु छ-তোনু চালেখঃ পুদেখঃ সর্বতঃ ক্রতৌ ॥ ততোনু ভৰতো ভাগঃ প্রোডা-শো ন্যাকৃতঃ। তেন ভাগেন ভুক্তেন निज्यः राष्ट्रहरूक्त हि ॥ भूईवराख नगुर-नारः शान वीर्याः ভविषाजि । या काम् उक्षा (खार्य की द्राप्त म স্থিতা ~~তা~~ব ।। শরীর চূর্ণবাবত্তে জ্যেৎ স্নাযা স্ঠাপি যে কণাঃ। বৃদ্ধি॰ যাস্যত্তি সভত ক্রীরসাগর মধ্য-গাঃ॥ স্বারোচিষে হস্তরে প্রাপ্তে দ্বি **जी**रय नक्षत्राः नजः । पूर्वा ना ভविতा বিপু: পুচণ্ড শ্চণ্ড ভাষর: ॥ স ম-(रुन्नुम्राविनशा भाश मञ्जा मृता-শ্বণ । করিষ্যতি ত্রিভূবণ নি:এক সলুরাসূর ।৷ শ্রিয়া ছীনে ভভো লো-কে ভবিতা লোকবিপ্লব: ৷ বথা তব ক্যাৎসাম পুরুত্তা লোকবিপ্লবঃ া তন্মানুষ পুনাণেন তৃতীয়ে তু কৃতে যুগে।ভবিষ্যতি স্থাস্যতি চ্যাব্দ্ ग ठज्डेग ।। उज कजूर्थ मन्गारि

जरु (मरेव: कृष्ड यूर्ण। क्लीस्नापः नि-र्याभिष्यामः चामु विक् तरः उथा ॥ মহান মনরে ক্রা সর্বাজ ত-थाः मुकः। वक्कजाश्यू श्रीत्यू (६-वामार्थः वयः जजः ॥ मिथ्यग्रामः नमः (मरेवः कीरतामः नह मार्नरेवः। ত্বৎ সরীরামৃত মিদ্ বংছি ত কী-तमागात । उर्भुत्रथा गुरीवाता ब्रामीज्ड• उथा क्रय•॥ मद्दी यथुऽ-खरत्र कृष्। षुर महीतः छन। वयः । क्किञ्चामः जागत्रकत्व भन्नीतार्थ॰ विश्वा छव ॥ निर्माश्य भागतः भक्तां मगुष्कार्या यहामृष्ड । जहा जब वनू ন্তমিনপূর্ব• সম্ভবিষ্যতি ॥ ওজে। वीद्या नुक काष्ठ मक्करक मुक्षाञ्च-ক । দৃঢাঙ্গ সন্ধিক চাৰু ভবিষ্য তি वनु खव ॥ मार्क्स ७ वेदा ह । मु-থা শুমেব মাভাব্য বুন্ধা লোক-शिञाग्रः। विर्धाः क्याय मात्रा-र्बः वृक्षाय यञ्जवानज्रा यथा महक्त गिन्छ भागार्क या जू हन्द्रभाः ॥ ক্ষয় বৃদ্ধিক নাসার্ত্ত বহু ততা-করোদিবি:।। যতঃ বোডশবা চন্দু• সুরজ্যেষ্ঠো বিভক্তবান্। বিভজ্য চ **जूदान् जर्दान् जगुदारहम् म**र्जुङ ॥ কলাঃ বোড়শ চন্দুস্য তৰৈকা শস্ত্ৰ मूर्वि । जिन्नेजाराविष भनाः कृष्

याख क्रयं विना ॥ क्रायण यपि द्रा-(गग माजार्कः एक वाक्र उः। क्याय পীড্যতে চন্দ্রে নোপশান্তি: সদা **ख्रात्य ॥ किञ्चमा या कना म**रस्रो জ্যোৎ সা গছন্ত তা পুতি। চতুর্দশ কলা সংস্থাঃ পুতিমাসং সুরোত্তমাঃ ॥ চতুর্দশকল। সংস্থান্যমৃতানি পি-বস্ত বৈ। পুতিপণ্ডিথি মার্ড্য ভবস্ত खाठजूर्नभी ।। তেজোভাগা: স্र्य বিষণ চতুর্দশতিথো ক্রমাৎ। পুবিশ স্ত ক্ষয় দ্বেৰ কৃষ্ণপক্ষে বিধে। ভবেৎ ৷৷ যাতু শেষা কলাদর্শে হরিৎপত্রে পলাযিতা। তিঃতু পুথমে ভাগে তিথৌ তস্যা• নিশাপতেঃ॥ দ্বিতীযে দর্শভাগে ভূরোহিণ্যা যাতৃ মন্দির ৷ তৃতীযে তু সরম্বত্যা সাত্রা সন্ধূ-ক্ষিতো বিশ্বঃ । চতুর্থে বল সংপূর্ণ ন্তিথিভাগে বিভাবসো: ॥ মণ্ডল॰ যাতু চন্দোষ সবিশ্ব রথ হোটক:। याव कार्लन हि कना भुषमा क्रा মাপুৰাং।। এব মেবং কৃষণক্ষে ভা-বংশ পুতিপৎ ভবেৎ। দ্বিতীযা मि क्क शाक वृषि द्वा म खया विधः ।। তিথীনা॰ বৃদ্ধি হেতু । শুক্লে কৃষে ख्या ख्राट्या खंडः भूतः मृक्षभाक यावर भूबी कलामिना ॥ वृक्षि মৈতি ভবেত্তাবৎ পুতিপত্তিথি রা

দিত:। ততো দ্বিতীয় ভাগস্য বা ক্যোৎসা হরমূর্দ্ধনি ॥ স্থিতাযা॰ বৈ কলাযাম্ভ গতা সা পুন রেষ্যতি। যুদ্মাভিস্ত ভবেৎ পেয় মনৃত বদি-নে দিনে ৷৷ তদ্দিতীয়াদি তিথিভিঃ পূর্ণাস্তাভিঃ সদৈব ছি। ষ্যমুৎপৎ-मार्ड हत्नु। ब्लार्ट्या खागार मु-द्माखनाः ॥ यथा **मित्न मित्न ভा**नाः ক্ষয়ণ যান্তি তথা বিধো:। বৃদ্ধিণ গছন্ত্যনুদিন শুক্লপক্ষে ২ন্নহ সুরাঃ া তেজোভাগ: স্থ্য বিদ্বাৎ পুন রেব সমেষ্যতি । পুৰাষ্যতি কৃষ্ণক্ষে যথা ভাগকমন্তথা।। জ্যেৎসা হ-ब्रिकांबकन्यार भुज्यक् भून (त्रवा)-তি। তেজোভাগঃ স্থ্যবিদাদমূভ द९माउ सय ॥ এद वृद्धिः मृङ्गभ-ক্ষে সুধাংশো: সংভবিষ্যতি। পক্ষ-याः मून कृष्ण्यः हन्मृत्रिक क्रयान्छः বেশা যাবংকালেন যোভাগঃ ক্ষয় বৃদ্ধিঞ্চ যাস্যতি। তাৰ্থকাল মভি-ব্যাপ্য তিথিঃ স্থাস্যতি সা পুনঃ 11 क्टिद्रिश वृद्धि यं हि या क्टिया वा क्टिन पृष्कि यंनि वा क्याया वा। জতা खि**थी**-भा ७ गमा क्याः महाहिताः वृश्वि স্থিতিয় পুরেশে ॥ **হ**ব্য**॰ কব্যঞ্চ**-ন্দেণ বিক্রম সংভবিষ্যাত। তমাৎ उत्याः शुक्का, थः वन्तुः तक्क (पर-

जाः ॥ **जायास्नीयः म्**जुरम्ः कना শেষোনুমাসত:। অমাব্যস্যাপর। ॥ হ্লে তু পিতৃতী রোহিণী গৃছে ॥ छ्रेन्रेवाबाहनाट कवा वृक्षि या স্যতি চানৃহ•। তেন কব্যেন পি-ছর ভৃত্তি যাস্যতি বৈ পরা ॥ 🕮 भार्काख्य উবाচ । **उठ: नूद्रग**नाः " मार्स गर्थाक विधिना उथा। हकू লোকহিতার্থান চন্দুস্য ক্ষ্যবৃদ্ধ্যে । महारितानि हन्तार्वः अवनः भ-व्रनाज्यनः । जगार (परिव विधिना শিরসভুগদিভো ভূশা ৷ যত্তে**ল: প**-द्रभः निज्रभक्ष भवः य सक्यः॥ उट बक्ना कन्मुकनाः भागवस क्रयः গতা: ৷৷ পুবিশন্তি যদা জ্যোতি রা-নন্দ নজর• পর•। যোগিনান্ত তদা-েতেষাণ চিত্তণ তল্লীন মেষ্যতি ॥ ম-হাদেব শির:স'স্থে লীনে চিত্তে সুধা-নিধৌ। চন্দু দারা ভবেমুক্তি ব্লিভ্যেব বৈদিকী শুকিং।। এতজ্জাত্বা মহা-(नवः क्यवृद्धा विनाक् छ । श्<u></u>छाय ্সরলোকানা জগুছে শিরস। বিধু।। एकु कित्र मा मनायागामावर्षत याद्भिवृद्धाय । अद्भी विशेषु वृद्धामू - পূর্বর্ত্তরে ততো হধ্রা: ।। অধ্রেষ্ शुवृत्विषु सान् सान् छात्रा खर प्रवठाः । পরিগৃহ ভি পিতর ভথা কর্যানি

ভূরি চ ৷৷ অমৃত বুন্দা সৃষ্ট যদে-বেভ্য: পুরাতন । তেন তৃপ্যন্তি **হীনা যে হব্যভাগের দৈবতা: 11** যজেনাপ্যায়িতে তচ জ্যোৎসাভি वृष्टि स्मि रित । यक्क ब्हार ना विना जुड छह महार कीन मनहथा।। অতো হম্ভস্য যজ্ঞস্য চন্দ্রমা: কা-**রণ॰ যব॰। অতো ২স্য দক্ষশাপা**ত্তু त्रकारेय जहिकीर्यिङ ॥ व्यन्ताशि কৃষ্ণশক্ষেপি সুধা সংপীয়তে সূরে:। उत्तः সূर्या पा भारता भारता कर्मा वर्षः জ্যোৎস্লিকা তথা ।। পুনশ্চ শৃক্লপ-क्ति जू (भारवारिक कना छछ: । জ্যেৎস্থা দ্বিতীযো ভাগস্ত তেজা ভাগে৷ দ্বিভীষক: ৷৷ অন্বেভ্যুগুলি-ब्रम्हन्तुर मूर्य। विश्वाष्यशा क्रमः। कः লাঃ বোডশ চন্দ্র্য তবৈকা শস্ত্র-শেখরে ॥ সিতাসিতাবৃভৌ পক্ষে **भ्या**ना गूम्यक्करयो । इंडि वः मर्बः মাখ্যাত বিভক্ত কন্দুমা যথা।। ব হ্মণা প ৰ্বত শুেং তথা তচ্ন লুভাগতঃ । বজ্ঞভাগে হিতে যন্নাদেবার্থম-করোদ্বিধু । কব্যে স্থিতেপি পিত্রর্থ जिथि वृक्षि करयो यथा। इन शूग्र-ভমাখ্যান য: শ্ণোতি শক্ষর:।। রাজয়ন্তা তস্য হলে ন কদাচিন্দ্র-বিষ্যতি। যক্ষণা পরিভূতো यः শ্-

लाकि बहुम विख्या म हिमाद म স্থা মুক্তঃ স্ভবেম্বন্দভনঃ। ইদ॰ नकारन स्वाः समार सम्बद्धः স মহাপুণ্যভাগ্মহ । ইছি কা निकानुबारा २७ व्यवगणः ॥ त्राकार्याभारः जि त्राकार्यः। मृत्री-চিত:। যথা। ত্রিকোণ কণ্টকে সৌ-

মেঃ পাপে চোপচযঙ্গিতে। রাজ-रयाग्रा जारबादी मुम्स्ती अवद-ৰিনী।। ইতি জাতকামৃত ।।

ताकतकः भी तकाउः। हे**ि म**प-ब्रञ्जावनी ॥

রাজরাজ: পৃ॰ কবের:।ইত্যমর:॥ भावर्ष्डोभः ॥ मुधाकत्रः । ইতি (मिनिनी।।

वाकवीजिः छो निखनिदाणवः। ় তৎপর্যাশঃ। পাকতৃত্তী ২ রাজ-পুঞी । महिषदी ह तुकानी द तुका-রীকিঃ ৬ কপিলা ৭ পিঙ্গলা ৮ ৷ অন্য গুণাঃ। ভিক্তবু•। শীভলবু•় । লবণত্ব। শোধনত্ব। পাণ্ডু বাত ক্ৰিনি প্লীহ পিত্ত নাশিত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

ब्राक्षिः भुः चाउभगामिब्राकः। ই छि ত্রিকাওশেষঃ॥ তস্য মরণ কলি-नामनः। यथा। करका हेक्ना नागना

मनवर्ष्ट्रा ननम् ह। यज्नर्गम् द्री-बार्चः कीर्जन किनानन ।। इंडि মহাভারত ॥ भार ।। यः म्राज्यक्तिकः भन् ताक्रमणा भू युविधितः । इंडि धनक्षियरकावः ॥

> बाकनचीः खी बाक्रीः। यथा⊸। মজ্ৰ প্ৰভাব বিপুণঃ পুনদা বিলা-সঃ স্বেভাতপত্ৰ নূপ প্ৰিত দেশ बाजः। इस्रायना ७ धनभूर्ग गरमा-রথ: স্যাৎ শৌক্রীদশা ভবতি নি-**শ্চল রাজলন্ত্রীঃ** ৷৷ ইতি জ্যোতিষ-তত্ত্ব• ॥

রাজবংশ্যুণ ত্রি রাছবংশোন্ডবঃ। ७८ मर्यायः। ताजवीजी २। इज्ज-गदः ॥

ताबवर्या ही बाह्यभथः। उर्भर्ताः যঃ। ঘণ্টাপথ: ২ সংসরণ ৩ 🗐-· পথ: ৪ উপনিস্করণ ৫ উপনিষ্কর• ৬ মহাপথ: १। ইতি হেমচন্দু: ।। खी जुन्वना। गक्तजा-রাজবলা দালিযা ইতি ভাষা। ইত্যমর:।। बाकवला**ः शुः** बाकाएनी ॥ बाः জামু: ।। রাজবদর: । ইতি স্নাধ-निघण्टः ॥ नात्रायगरामकश्चिताञ्च क्ञ द्वुरुष्टनगृष्ट् वित्मयः । यथा । व्यानावारगणात्मन कवित्राक्षन थी-মতা ৷ পুতিস ক্সিবতে দুব্যগুণা श्याक्षवक्षणः।। ইতি उत्र । कि जीयाक्षाकः।। नृश्रान्ति वि ॥ त्राक्षवि की जी जीयवि । उष्ट ।। ইতি जावानी।। त्राक्षवान् वि जाक्षमान् वि जाक्षमान वि जाक्षमा

রাজবাহা: পু: রাজবাহকহন্তী।
তৎপর্য্যায়:। উপবাহা: ২। ইতি
হেমচন্দু:।। বিজয়সপ্তার: ৩। ইতি
বিজ্ঞাপ্তশেষ:।। রাজবহনীয়ে বি॥
রাজবীলী বি রাজবংশ্য:। ইত্যনর:।।

রাজবৃক্ষ: পৃ॰ আর্থধৃক্ষ:।ইত্য-নর:॥ পিথালবৃক্ষ:।ইতি মেদি নী ॥ লক্ষাস্থাবীবৃক্ষ:। লক্ষাসিজ্ ইতি ভাষা।ইতি শক্তন্দিকা॥ রাজ্শণ: পৃ৽ পউঃ। পাট্ ইতি ভাষা।ইতি শক্ষালা॥

बाज्यम्यः - शुः हेल्लिणगए माः । १७ होत्रावनी ॥

क्राडम्प्रत्य जी क्राज्जः मयनीयः। । उद्भागीयः। स्झालयप्रीत्र । इंडि रहसम्बद्धः॥

রাজশাক: পু॰ বাজ্ক। ইতি রাজ

निर्घण्डः ॥

वाक्रमुकः भू॰ भक्तिविष्मयः। वा-क्रम्गा ইতি হিन्ही ভाষা। তৎ-भर्यायः। भाक्तः २ मेडभ धः ७ न्भ भि्यः ४। ইতি वाक्रिमिंग्रेः॥ वाक्रमुकः क्री वाक्रहणः। छৎ भ-र्यायः। कनकम् छकः २। ইতি वि-का छामयः॥

ब्राजम्यः भूः मम्ख्वमयम्। **हे**डि

রাজস: ত্রি রজোগুণোন্ডব:। ত লক্ষণ যথা। আরম্ভক্চিতা হবৈ-र्य। मनद्कार्य। भतिगुरः। विषया-शरमवा हाङमु शाखम छन लक्षन ॥ वात्र अकृष्ठिंग क्वार्थ क्या-न्धानभीनका ॥ # ॥ म । क भक उल्लक्ष्ण यथा। यमा त्रम् कर्माना লোকে খ্যাতি মিছতি প্ৰলাং। নচ শোচভ্যসম্পত্তৌ তদ্বিজ্ঞেয়ন্ত द्राजमः ॥ 🗱 ॥ उन्नामृति र्यशा। (रवदः नादिका गांडि मन्य)द्रक রাজসা:। তির্য্যক্ত্ব• ভামসা নিত্য নিভ্যেষা ত্ৰিবিধা গতি: ।। 🗱 ॥ তন্নতিপুকারা যথা। কলা নলা निं टिक्ट शूक्याः मञ्ज वृद्धयः। म्। जभानभुमकाम क्वन।। त्राक-नी गिञः॥ द्राजानः ऋविवारिकव

রাজ্ঞলৈব প্রোহিতা:। বাদ যুদ্ধ नुशानाक मध्या ब्राजनीगितिः॥ পক্ষর্। শুহ্রকা যক্ষা বিবৃধানুচরা চ या उरिश्वाञ्जबमः मर्बा ब्राबमीयः ন্তম। গতি:।। ইতি মানবে ২২ অ थ्यायः ॥ 🗱॥ त्राजनाङ्ग्रा यथा। कः টুন্ন লবণাভূঞে ভীন্ধ ৰাফ বিদাহি नः। व्याहात्रा त्राक्रमत्म्राष्ट्री पूःथ শোকাম্য পুদা: ॥ৠ।রাজসযজ্ঞো যথা। অভিসন্ধায় তু ফল দম্ভার্থ মপি চৈব যথ। ইজ্যতে ভরতশেষ্ঠ ত থক্ত বিদ্ধি রাজস।। 🗱 । রাজ সতপো যথা। সংকার মান পূজা র্থ• তলো দন্তেন চৈব ঘৎ। ক্রিম-তে তদিহ পোক্তণ রাজসণ চলম धुतः॥ 🗱 ॥ ब्राह्ममानः रथा। यनु পুত্তপকারাথ কল মুদ্দিশ্য বা পুন: ৷ দীৰতে চ পরিক্লিপ্ট তদ্যান রাজস মৃত ।৷ ইতি প্রভগবদ্দী खायाः 🔰 व्यक्तायः ॥ 🗱 ॥ द्राज्ञन ত্যাগো যথা। দুঃখ মিত্যের যৎ कर्य काराक्रण ख्याट खुरहर । म কৃত্ব। রাজস• ভ্যাগ• নৈব ভ্যাগ ফ ॥ ল• লভেৎ ॥ৠ॥ রাজস জ্ঞান• যথা । পৃথকেন जूरक्छान नाना जा वान् शृथशिधान्। विखि महिंयु कृ তেষু তজ্জান বিদ্ধি রাজসালা

রাজসকর্ম যথা। যতু কামেপ্সূনা কর্ম সাহস্কারেণ বা পুন:। ক্রিয়ন্তে वर्षायामः **उ**म्।जम मुनाक्र ।। **#** ।। রাজস কর্ত্তা যথা । রাগী কর্ম কলপেপ্সূ লুঁরো হি সাত্রকো **२**ण्ठिः। श्रवाणाकानिजः कर्डाञा-कनः পরিকীর্ত্তি হ:॥#॥ রাজসী-वृद्धि र्यथा। य्या थर्म मध्यं का-र्याकार्य। यात ह । प्रम्थाव প্জানাতি বুজি: সা পার্থ রাজসী ॥ 🗱 ॥ द्राज्ञ मीथ् जि यंथा । यया जू **ধ্মকাগাথান্ধ্ত্য: ধার্যতে ¢**জু न। পুসঙ্গেন ফলাকাড্কী ধৃতিঃ न। পार्थ दाङनी ॥ 🗱 ॥ दाङम जुश् यथा । विषयिन्ति गाए यखनागु २म्(जाभन রিণামে বিষমিব তৎ সুথ স স্ত।। ইতি শ্রভণ ১৮ अयाग्यः ॥ **# ॥ दा**क्रमभूदा-गानि यथा । तुकाछः तुक्षरिववर्छः

गनः ताक्षणः ताक्षणानि-विकासकः
।। अ।। ताक्षणम् ज्या देवा। ह्याननः याक्तवहः सः व्याद्धनः मोक्क्रम्य
ह । साज्यादनः देवस्वकः ताक्षणाः
वर्णना मुखाः ॥ ইতি भाष्माखतः
भ्यत्थं ४० व्यथ्यायः ॥

|| क्रमस्य की बाकगृर । उरमा र्म्यायः । स्मोदः २ । ইত্যমরः ॥ जुर्गानज्यन ७ मूरामय । इंजि मफ्तद्वावनी ॥ उराज्यना यथा । সৌধো প্স্ত্রী রাজসদন মুপকার্য্যো-প্রকারিকা। স্ব তিক: সর্বতোভদ্রে नन्त्राव डांक्रया श्री हा। विह्न्त কঃ পুভেদা হি ভবন্তীশ্বরসম্মনা ।। ইত্যমরঃ ।।

রাজসভা জ্রী রাজ্ঞাসভা। নৃপতি-্রাজস্বঃ পূ॰ রাজকর্ত্ব্যবজ্ঞবি-সনাজ:। ইত্যমর:॥

রাজসর্পঃ পু সপবিশেষঃ। ভৎ-পর্যায:। ভূজকভোজী ২। ইতি (इब्हन्तुः॥

ब्राजनर्यभः भू नर्यभविष्मयः। াজস্বা ইতি ভাষা। রাই ইতি . ७९ मर्यायः । कृक्षिका २

ন কা ০ সুরী ৪ মুগ্রক: ৫। মুগ্রক ইভ্যত্ৰ ব্যপ্তক ইতি বা পাঠ:। ইতি রত্ননালা।। ক্ব: ৬। ক্তাভিন্ধ-ননঃ ৭ ৷ ক্তাভিজনন ইভ্যুত্ৰ ক্ষু-था जिन्न इंडि वा शार्टः। इंडि (स्वरमुः। क्का ৮ जीक्का त রাজ]> ক্ফসর্থাথ্যা ১১। অস্য রাজহর্ষণ লী তগরপুয় । ইতি ल्पाः। जिक्द्र। क्रृद्धः। प्रेक्द्रः।

द्राजनिर्यण्डः ॥ वाजनायुक्त की वाजवः। न्याबुका ज्य• वृक्षपः वृक्षमायुका निकाम। দেৰভ্যাদিক তদ্বদিত্যমর দর্শ-नार ॥ त्राजमात्रमः भू नग्तः। ইতি मद भाना॥ बाजनी जी मूर्गा। इंडि भद्रद्वा-वनी।। त्राकार्श्वनमत्रक्तिनी ह।।

(नियः। ७८ भर्यत्रायः। नृभाषुत्रः २ ক্রুরার: ৩ ক্রুত্ম: ৪। ইতি नम्बन्नावनी॥

রাজক্ষঃ পু॰ ঘোটক:।ইতি ত্রি-কাওশেষ: 11

রাজয়ণ পুণ ক্লী রাজধনণারাজ-কর:। ইতি লোকপুসিদ্ধ ।।

রাজধর্ণ: পু॰ রাজধুসূরক:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

রাজহৃ•সঃ পু• চঞ্চরণলোহিত শ্বেতবর্ণহ্ সঃ। ইত্যানরঃ ।। কদম্বঃ ॥ कनर्भः॥ नृत्भाखभः। इंडि (मिनिनी।।

बाक्रनिर्घण्टः॥

বাত শ্ল ভলা কণু সন্ধ বুপ নাশি রাজহন্তী পু॰ রাজগলঃ। তৎপ-षः। गिङ मार नुम्बुकः। इंडि। र्यायः। मात्रीहः २ याक्षकगकः ၁ मापा किंद्धः ४। ইতি হারাবলী ॥

त्राजहामकः भू मध्मप्रविष्मयः।

जध्भग्रीयः। काजतः २ काजनः

जताकीवः ४। ইতি मद्भव्यावनी ॥

त्राज्ञक्षवकः भू सर्वभः। ইতি त्राज्ञ

निचन्देः॥

রাজা পু• পুভঃ।। নৃপতিঃ।। ক্রিয়ঃ १। हन्मुः ।। यक्षः ।। हेन्द्रः । हेजि स्म मिनी ॥ উडर्ज्ञाल हिंद (मुडार्थ) वाहकः ॥ व्यथं नृপতः भवत्रयः । ब्राहे २ भाषिंदः ७ क्वाजृट 8 म्लः ৫ छनः ७ मशीकि ८ १। ইভ্রের: 11 নরপতিঃ ৮ পার্থ: ১ নৃপভি: ১০ ভূপাল: ১১ ভূত্ৎ ১২ गरीপতি: ১০ नाजि: ১৪ नाताहै २६ जूभी खुः २७ नरत खुः २१ नाय-কাধিপঃ ১৮। ইতি শব্রহাবলী ।। পুজেশ্বরঃ ২৯ ভূনিপঃ ২০ ইনঃ २) म खब्र ३२ व्यवनी প जिः २० ऋन्तः २८ ऋकः २৫ ७ ुक् २५ অর্থপতি: ২৭ ৷ ইতি জটাধ্র: ॥ 🕸 ॥ अम्रद्रु८ भन्ति र्यथा। मः इडा রাজরাজ্যেन পৃথু বৈণ্য: পুতাগবান্। সোভিধিকো মহা एडडा विधिवश्वर्याकावि**रः॥ शि** শাপরঞ্জিতা স্তম্য পুরা স্তেনানু র্জিতা:। অনুরাগাত্ত স্তদ্য

নাম রাজেত্যভাষত।। ইতি বিফু भुवारत) व्यास्म ३० व्यक्तायः-!! **অ**शिष्ठ । तागी ताजितकः सर्ग्रः স্কৃতে কর্মারাগতঃ। রাগান্ধাণ্ট রান্নসিকা স্তেন রাজা পুকীর্ভিত: ॥ ইতি বুদ্ধবৈবৰ্ত্তে গণপভিঞ্জতে ৩৫ অধ্যাय: ॥ #॥ তস্য সরপি-তৃত্ব यथा। महूरवाह। मृग् द८ त्र মহারাজ হে তাত ভবভঞ্জন ৷৷ ভ-য্ত্রাতাচ রাজাচ সরেষা পালকঃ পিতা ॥ जुडेबीक मह्हल्युः १४) पुक्ष ऋर्ण नृत्या श्युना। (या द्राजा ज পিতা পাতা পূজানা নেষ নিক্ষয়ঃ ॥ ইতি বৃদ্ধবৈবর্ত্তে ত্রীকৃষ্ণভ্রম্মথণ্ডে ৫৯ व्यथायः ॥ 🕸 ॥ भृत्यात्रवात्नी রাজা ইতি সংজ্ঞাতাসীৎ। যথা : परिव वि रेनु ख्या गरेब ब्रांट ^{्रा}ङ्गा गरामनाः। ब्राड्यारिकवाधिकारव रिव भृषु रिवंग्रः भुजाभवान्।। उरा भिजा পुजाः मदीः करा निवानुदक्षिणः। তেন।নুরঞ্জিতা: সর্বা: সূথৈ নু'নু দি त उना ॥ अनुताशक्त्रम् बीतुम्। নাম রাজেভ্যভাষত হৈতি পাংগ্র-**ভ্**থণ্ড ,२৯, जवजायः ॥ **६०।।** ज्य ब्राङ्कका । भा २ शक्षे १ एहे वाल रूक्षाणीविष भी फिछ । नरत नु লক্ষণাপেত চিতামাপ নরেশরঃ।।

ভস্যাস্য চন্দু বিঘা ভ সুক্র রম্য সমূৰ্স ৷ নীলা: কেশা: অঞ্জা-क्रम्मा नीर्या खत्रक्रिजाः॥ ताकी-বৰেত্ৰগুগলো বিদ্বোষ্ঠপুটসংবৃতঃ। ह अर्थ हे कड़िक्क की वीत्मा मीर्च-কাছক: ॥ চতলেখাকরো মাস্য यववृश्विकशर्वकः ॥ भित्रानशासा गञ्जीतः সূক্ষद्रक् जिवनीयदः ॥ इंडि मार्कछ्य भूताल इतिकल्ला-शाथ्यानाय्ययः॥ 🗱 ॥ यन् । यन् (अमित्न) नृष्ठाती कनत्वामद्रम्भः ভৌ। শ্লিষ্টাঙ্গলী তামুনথৌ পাদা-व्रको निद्धािब्रहाता क्र्यामरही गूज्छादी मूलाकी नृत्रात्वः मृत्वो ॥ মৃদ্লোম। সমাজহ্ব। তথা করিকর-शृं । अवदा कानव खन्। न्शः নে) পিচিতা: মৃতা: ॥ কোৰগ্ঢে न्त्रा मीर्य ज् राम्ह धनव ब्लिंडः । সমাভ্যাণ কিতিপ: পোক: পুল (चन मजास्यान्।। जलक निःमक म्बाः मु १ में विमाण्य मानवाः। अक वि ক্রিচকু: পঞ্বিড্ধারাদিভিরেবচ ম শক্ষিণাবর চলিত শ্ভাডিশ্চ নৃপাঃ ग्जुरी न्नाः भूत्रगिक्षण्का मधु शक्त धनः दल्।। माःमनमिक् मूची স্পাচ সিংহরিক্ ভূপতি: মৃত:। ख्रवर मिः इक्टी त्राका निषः क

निकृषि नंत्रः ॥ नृभा (फामजक्काः मु। ब्लिका विषय कक्षकाः। विषय-भागका नाजिः भूवश्वादाः करत्राजि हि ॥ व्याया गवाएँ। व्यर्गाह नृभवः পদাকর্ণিক।। অনুদ্ধতৈ শুচুকৈ শ্চ खविख मु छगा नद्राः। निर्क्षना विष्रांस मी र्रियः भीरजामिक्टरेक न्भाः॥ ज्ञाञ्च क्रय मकन्त्राः भाःभनः भृथ् । नृभानामधमानाक थेत्रालाम শিরালক ।। কমুপুরিক নৃপতি षितो वाङ्क्रडो भीतो न्राथरत ॥ মণিবদ্ধৈ নিগ্ঢৈক সৃত্তিই শুভস-क्षिज्धिः। नृशा शैरिनः कद्राहर मण-रेष धनविद्धां जाः ॥ निवा ककनरेथ खब्दर्शिक भन्नजङ्काः। जारेम् ज्-ना बनाए। क कब्रुक्तिः नगरेव खर्णा া ঘনাস্থিক সধন স্তিস্থো রেখাক ষস্য বৈ। নূপতে: করভলগা মনি-বন্ধে সমৃত্থিতা: ৷৷ শহ্বাতপত্ৰ শি-विका गजभाषाभा मृत्भ । असा-জুশ পতাকাতা মৃণালাভা নিরী-শ্বরে।। দামাভাশ্চ গবাঢ্যানা স্ব-ত্তিকাভা নৃপেখ্রে। চক্রাস (তা-मत्र थनुः सञ्जाका नृभरतः करते ॥ **मा॰मोलण धानाला अ**वटेक ते-श्रेत्र म् भाः। विष्याभरेगण सुविद्

त्वारिष्ठ करिकम्म **च**िष्ठे**उः ॥** दिवरिर्ग র্থনহীনাক্ষ দন্তাঃ গ্রিকা ঘনাঃ শুভাঃ । তীক্ষা দ•ষ্ট্ৰা: সমা: শ্ৰেষ্ঠা জিস্থা রক্তা সমা শৃভা।। লক্ষা দীর্ঘাচ বি জ্ঞেযা তালু খেত প্ৰেখরে। কৃষা চ পৰুষা বজু সম সৌন্যঞ্ সংবৃত্তা ভূপানা মমল শুক্ষ বিপরীতঞ্চ দু:-থিনা । শকুকর্ণাশ্চ রাজানো রোম-कर्गाः भञायुषः॥कद्राः त्रिश्वावनरेष्द-क वडानरिक्या नित्न न् नाः। जीम् ভূ্য কিপিটনাস ঋদ্বী ভাগ্যবতা ভবেৎ ৷৷ অল্লছিদু৷ সূপুটা চ অবকা৷ ह न्लायदा । मःवृरेजण ननादिण्डः क्रा उम्रेड न्ताः ॥ वनादान-সূতা ভিস্মে রেখা: সূত্র: শতবর্ষি ণা । নৃপত্ব স্যান্তস্ভি রাযু: পঞ্চ নবত্যথ।। ছত্রাকারে: শিরো-ভিস্ত নৃপ। নিম্নশিরা ধনী। বডুনত শ্চতুরুষোরক: সপ্তরসৌ নৃপ:॥ है जि गाबः उ नत्र ही लक्षण नाम ৬৬ অধ্যাयः॥ #॥ অপিচা পার্থিব म् उत्वाभावि ज्ञानार्यः व सक्त । সরাণিয়ো মহীপাল: সম্যগ্রি**ত্য** পরীক্ষণে । রাজ্য পাল্যতে নি ত্যः मञ्ज्यभावायगः ॥ निर्कित्र श्रीविमन्त्रानि किन्छि श्रामी शाना य् । भूत्रः भूत्रः विविद्योगाम्बरह-

ए॰ न काद्रराय ।। भानाकाद्र इराद्र-(१) न रथाकात्रकात्रकः। पूर्वी की-রম্ভ ভূঞ্জীত বিক্রেতারো ন ভূঞ্জাত্য: भन्नताष्ट्रे॰ महीभारमा कानवामा॰ क मृत्राय । ताथि मृत्राज्या (ध-नाः कीताथी न ज्ल भयः ॥ विव॰ রাষ্ট্র মযোগেন পীড্যমান ব বর্দ্ধতে । जमार मई भुगाइन भृथियी मनू-পাল্যেৎ ৷৷ পালক্স্য ভবেন্ডূমি: कीर्खिद्रायू र्यांना वन । अ छ। र्घ वि-কু॰ ধর্মাত্মা গো বাহ্মণ হিতে রতঃ॥ भुकाः भागियकुः मकः भार्थिता (य। जिल्लियः। अवर्या मधुतः शा-প্য রাজা থর্মে মতিঞ্রেৎ ॥ ইতি गार्कएऽऽऽव्यथ्यायः ॥#॥ वृक्ताञ्चि-विक ताकारना यथा। जीभनामत উবাচ ৷ যদাভিষিক্তঃ স পৃথুঃ পূর্বিণ রাজ্যে নহর্ষিভিঃ। ততঃ ক্রেণ द्राज्ञानि म्रा (वाकिश्रिजान्यः ॥ নক্ষত্র পূহ বিশাণা বীক্ধা বাপ্য-শেষতঃ। সোম রাজ্যে দ্বাদুকা। यक्काना॰ उभना मिन । बार्का॰ रिव्युवनः द्राह्य बनानाः वृक्नः छः था। श्रां पिछाना निष्कुः वम्ना^रस्थ भावकः ॥ भुजाभजीनाः म्कड वीनव मक्डा मिन । रेरे-ज्यानाः मानवा नाकः भुङ्गाम मिन्निः

मारी ।। लिज्नाः धर्मताकानः यमः त्राह्म १ डार्यम्यः। वित्रावंडः ্রাজেন্দ্রাণা মশেষাণা পতি দদৌ " ॥ পত्रजीनाक गक्छ एकाना मि वाजवः । উहिः जुवन संभानाः वृष-ভন্ত গ্ৰামপি ॥ শেষস্ত নাগৰাজা-ন॰ মৃগাণা॰ সি॰ছ মীশ্বর॰। বনস্প তীনা বাজান প্লক্ষ মেবাভ্যবেচ য্ং ৷৷ এবং বিভজ্য রাজ্যানি দিশাং পালাননন্তর । পুজাপতিপতি বুঁন্ধা ष्ट्राभगामाम मर्बजः॥ भूर्वम्याः हि-नि दाबान देवता बन् भुकाभाउः। **क्रिमाभावः मृथनानः भूधःरिव स्मा ९** छारवहरयः ॥ मिक्सनगाः मिक्स ख्या कर्पनमा भुवाभरतः। भूवः শহ্রপদ নাম রাজান সো হভ্যবে-ठवं ॥ शिक्तमायाः विमि उंचा রন্ধন: পুঞ্জ মচ্যুক্ত ।কেন্তুমন্ত মহা-আন বাজান মভিবিক্তবান্।৷ তথা হিরণ্যরোমাণ পর্জন্যস্য পুজাপ-তে:। উদিচ্যা দিশি দুর্ন্ধর্য রাজান मिक्किक्तन्।। टे व्रियः भृथिवी नदी निधवीं भा मभड़ना। यथा भ দেশ সুক্রালি ধর্মতঃ পুতিপাল্যতে া এঁতে সৰ্বে পুব্ৰুস্য ছিতৌ বিঞা মহাজান:। বিভ্তিভ্তদরাজানো य हात्म म्निम्खम् ॥ य ভविष्ठां

যে ২ ঠীতা: সর্বভ্তেখর। दिवा তে गर्दि गर्व ज्ञम् विका द्रःमा बिन জোত্তন।। ইতি ত্রীবিফুপুরাণেপুথমে २'रम २२ व्यवतायः॥ 🚓॥ मूज उवाह । এव॰ मृड्डाम् महीम् इविद्राम् हद्रा-मू ह । वृक्षा करमण द्राबद्रानि व्हारमण मू भवकरम् ॥ विकानाः वीक्षारिकव नक्रवागाः गुरेशः तर । यद्धानाः তপসাঞ্চৈব সোম্ব রাজ্যে হভাবে-**চ**य८ ॥ वृष्ट्रग्णाजिक मार्बवा॰ महाव-ব্দিরসা মপি। ভূগুণা মাধিপত্তে চ कावाः द्वारका २७। यहन्य ।। यहन् **मिळ्डाना॰ পून दिक्॰ वम्नामथ পा**॰ বক । পুকাপতীনা দক্ষঞ্চ মক্তা भथ वाजव•।। रेह्छ्याना मथ ब्राह्मान• **পু**ङ्कार॰ रिजिनन्दन॰ । नाद्राय्पश्च नाभ्यानाः कृतानाः वृष्ठभुजः॥ मृ-গাণা মথ শাদ্লি গৰুড পততা-वद्रः। गम्नर्वानाः हिज्यत्थः नागाना नथ वामुकिः॥ भक्षानाः मक्छरिक्षव **ज्**जानाक **न**तीतिनाः। मर्द्वाः एः-ष्ट्रिगाः (नवः मर्भागारिकव उक्कवः॥ मागतानाः नतीनाकः (यदानाः दर्वि-তৃষ্য চ। আদিত্যানা মন্যভন্ প -र्द्धन। मिक्यिकवान् ॥ मर्वाञ्जरत्रा-गनानाक कामारवः उथा भू जूः। य-जून। मधिमानानाः हिदनानाः उरिश्व

থি পর্ণা। কলা কাষ্টা প্রমাণানা। गांउ द्रयनाया ख्या ॥ गांनिङम् । (यागमा চাক সংবং দর পুভূ। পুজাপতে বিব্ৰুষ্ণ পূৰ্ম্যা মভি (यहरान् ॥ भूषः, नामाः मुशानानः ॥ ताकान कालायहरू । यथा शुर्ह-শ॰ द्राजान मिक्सिनग्राः शुकाश-(छ: ।। कर्फ्समा भड्डभर॰ भूछ॰ द्रा-জ্যে ২ভিবিক্তবান্। পশ্চিনস্যাণ দিশি তথা রজসঃ পুঞ মূভম ।। কেত্মন্ত নহাত্মান রাজান হ क्रायहरद । उथा हिन्नगुरनामानः ়পর্জ্যন্যস্য পুরুষেতে: ।। দিগুরুর। ্বা॰ পুগ্ৰন্ত রাজান মভ্যবেচবৎ। ্মানুযাণা ন্বিপ্তি• চক্তে বৈৰ**ৰত**• मन् ॥ रेजरद्व भृषिवी नहीं नथः षीना मनजना। यथा नुरस्य मन्त्रा-পি ধর্মেণ পরিগৃহুতেঃ॥ স্বাযন্ত্রবে ম্বে পূর্ব বুদ্ধণা তেভিষেচিতা:। हेन्त्राप्ति लाकशानां अन् देविय-उ २३त ॥ द्राक्षम्ए । इ विकस्त । । द्राक्षम् विकस्त भृथः भूर्वः सङ्घिष्ठिः । सन् कि वि থিনা তদ্বৎ সো ধ্ধিরাজ: পুতাপ-.बान्।। ইত্যাদ্যে বহি পুরাণে বরাছ श्रामूर्जावनामाध्यायः ॥ 🕸 ॥ व्राक कडेव्यकर्माणि यथा। महान्यावाठ

हा। शकानाक क्रानाक नूर्ड जि-। वदम ताका कि विक्न भूका द्र-क्षन मारिजः। कर्खवा मविद्राद्यक स्थर्मक महीज्ञा ॥ जिल्लाह्याक्रम धर्मणाकाविद्याद्य ॥ व्यानानि পরিক্যন্ত্র সপ্তসূল হরাণি বৈ। আ-ज्ञा त्रिभुकाः मःत्राका। वश्चिक्षञ বিনিৰ্গনাৎ।। অষ্ট্ৰা নাশ মাপ্নোতি बठक म्मन्ताष्या। उषा हाजा-अ।मनिरक्षः वहि मंद्रः विमिणमारः। मुक्टी मुक्टा॰म जामीयाममाज्यानितः দোষতঃ।চরৈ শ্চরা তথা শক্রে: রন্ধে-हेवाः भ्यष्ठः॥ विश्वामा बज् कर्खः व्या ताडा भिजाबावम् । कार्य গোগাদমিতেবু বিশ্বসীত নরাধিশঃ ॥ इनिवृधिकयाञ्चन वाएँ १९। वि-দিতাত্মনা । ভবিতব্য নরে*নে*দুণ न कामवणवर्खिमा ॥ भागाचा म-জিণ শৈব ভঙো ভূত্যা মহীভূতা । क्रिया क्षानस्त्रः (भोत्रा विक्रास्त्रञ ততে। পরিভিঃ ॥ য স্কেভানবিজি-ভৈত্ৰ বৈরিণে বিজিগীষভে। সো **হ্জিতাত্মা জিতামাত্য নুভ্ৰৱ**ৰ্ণা बाब्रारा ॥ जमार कामानयः न्र्वं क्याः भूधः महीजृजा । एउज्जाय হি র্থা রাজে। রাজা নশ্যতি তৈ জিজান। কানঃ ক্লোধন্চ লো-**७** के बार वान खेल्य है। इंबेक

শত্রবো ছেতে নাশাব সমহীভূতা ।। कामभुमक माजान मृदा मख निर्माि ७ । निरर्वरयं खथा का भार নু হ্ৰাদ • হতা আল ।। হত মৈল • তথা ला जाबाराहिन हिंकि ईउ । माना-দন্যুব: পুত্র• হত• হর্ষাৎ পুরঞ্জয• ।। এভি জি তৈ জিত সর্ব মক্তেন मशायाना । मृषा विवर्द्धाराम् जान् यउपायाः क मश्रीशिक्तः ॥ काक কোকিল ভূকাণা বক ব্যাল শি খণ্ডিনা । হ সানা লোহস্টানা শিক্ষেত চরিত নৃপ:।। কাকাৎ मर्बमक्किं । (कांकिनार माधुर्य। ज्ञार भुभीउग वर्शनानः। व কাৎ শত্ৰুগৃহণে একাগুডা । ব্যা-वार पूक्षमार्भद्र। विश्विन कि-ত্রতা সর্পগৃহণায় মুক্তা রাজা-वाजालाभनकः। इ नम् मात्रुाहिः षुः। लाइम्डाट मद्यानः॥कोनिः কন্য ক্রিয়া• স্বর্য্যাদ্বিপক্ষে মনুজেখ-तः। (हर्ष्टाः शिशीनिकानाथ काल - प्रश्ने अस्मित्र ॥ कोणिकमा छे-न्कमं भावी काकावसम्तनः। भिः গীলুকানা সেনা বহুত্বশ্বপভক্ষ ११६ ॥ (ज्वयादि विदु निक्रानाः बीज (छडे। ह नानालः। हन्यु मूर्या चक-भक्त नीजार्थ भृषियी किंजां।। अ

গ্লিবিষ্ণু লিকাৎ দুরাৎ দাহ:। বী**জা**-ग्रहमर्थनिद्वापनः। उक्काल हन्दुः मुथमारी भी उकारत न। এव॰ मूर्याः भीए जूथरायी उक्कारन न। वद॰ कानानुत्रादिश त्रूथ दृःथ दाकुत्रः ॥ वश्काट भग्न मत्र म्विना धर्तिनी खना । भुजा न्राभग हारिया उथा **ठ** खानरगाविजः ॥ वधकार निर्घः ণত্ত্ব । পদ্মাৎ কণ্টকগোপন স্মি-তমুখতা চ। সরভাৎ হত্বাপি শত্ন तार्मुक: । यथा अद्राञ्चाक्षानमः न রোমতি নসহতে। শূলিন্যা আর্ত্তি खाभन· । **खर्बि**ग्रा खनार काल र्थामानः। हञ्जानायायि लोनकी ছাগশিরে। দর্শবিত্বা অন্যদ্বিক্রীণা-তি।। শক্ৰাৰ্ক যম সোমানা • ত-द्यवाया मेशी शिष्ठः। क्षाणि भक्ष क्वीं उ महीभावनकर्मा ।। य-(थन्द्र कव्द्रा मामान् वारग्री (ध-ণৈব ভূতল। আপ্যাযযেত্তথা লো-कान् भित्रिष्ठारेत संशोभिजः ॥ भ-विठारेव वर्षनानामि**डिः। मानान**-প্রৌ যথা সূর্য্য স্তোষণ হরতি রশ্মি-ভিঃ। স্যেটেণবাভ্যপায়েন তথা শু-क्षारिना नृभः ॥ यथा यभः भियाद्य-रित्रो भारत कारण नियहित । उथा नियानियो जाना म्हाम् अन्या

ভবে ।। भूर्णन्य भारताका यथा श्रीिकान् काया नद्रः। अदः यव शुकाः नर्वा निर्वृ छ। उहिनेतुष्ठ ।। মাৰতঃ সৰ্ব ভূতেষু নিগৃঢ় শ্চরতে 🛚 यथा। এव॰ हरत्रज्ञल महारेत्रः ली-द्वाभाज्यादिवकृषु ॥ न लाजार्थि न-कामार्थि नार्थिर्भे यंत्रा मानमः। भ-मार्थिः कृष्राउ धर्मान् न दाबा चर्म मृह्छि ॥ लाजामिनुरगङ्गिः । উৎপথ্যাহিণো মূঢান্ यथयाइणि-ভানরান্। যঃ করোভি নিকে ধর্মে স রাজা ধর্গ মৃছতি।। উৎপথ্যাহিণঃ भाभिनः। वर्षस्या न जीमस्य युग्र त्राष्ट्रे **उथानु**माः। त्राञ्च खम्र मूथः তাত পরত্তেহ চ শাখত।। এতদা-ক্তঃপর কৃত্য তথৈতদ্দি কারণ। স্বধর্মে স্থাপন নূণা চাল্যতে ন জবু দ্ধিভিঃ।। পালনেনৈৰ ভৃত্যানা কৃত ক্তেয় মহীপতি:। সম্যক্পালবি-তা ভাগ• ধর্মস্যাপ্মোতি বৈ যতঃ॥ এব মাচরতে রাজা চাতুর্বর্ণস্য রক্ষ-গৈ:। স সুথী বিহরত্যের শক্রস্যেতি সলোকতা ।। ইতিমার্কণ্ডেযপুরাণে मनावात्राशाशानाशाय खडोका ह ।। ৠ। রাজাভিষেকস্য বিহিতনক্ষর। ণি यथा। পুষ্যানুরাখা জ্যেষ্ঠা চ রো-क्रिगी हा खत्रा दयः। रखा चिनी द्वत

তী চ নৃপাভিষেচনোন্তনা: ॥ ইভি ক্যোতি:সারসংগৃহ:।। অস্য বিব-त्र**ा अ**ভियंकणाय पृष्टेवाः ॥ #॥... वाद्धि वर्गनीयानि यथा। नृत्य कीर्खि প্তাপাক্তা দৃষ্টশাস্তি বিবেকিতা:। वर्ष भुराग मध्याम मखाम्याः अवर क्माः ॥ भुकात्रारगातिरेमनानिया-श्वा १ विश्व बण्ना छा। । श्वेमार्य रेथ्यं। गाञ्चीर्यं (नोर्यि) यर्पितान प्रभानयः ॥ ইতি কবিকল্পলভাষা• ১ স্তব্যক ৩ वन्य ।। क्षा जाजा मञ्जूषा (पा-ৰো যথা। বারাহ উবাচ। শুদ্ধাভা-শ্বতা ভূত্বা মন কর্ম পরায়ণা:। যে তু ভূঞ্জন্তি রাজান্ধ লোভেন চ ভবেনচ ৷৷ আপদ্মতা হি ভূঞ্জীত রা-জানন্ত বসুন্ধরে। দশবর্ষ সহস্যাণি পচ্যন্তে নরকে নরা: ॥ ভগবন্বচন• শ্রুত্বা কম্পিতা চ বসুন্ধরা। দিনানি সগুদশ চ ভয় তীবু ব্যজাযত।। ততো বৈন্যমনা ভূৱা সা মহী স•-শিতবুতা। উবাচ মধুর বাক্য: সর্ব-(लाकमुशावरः ॥ वज्~~ञशूषा । मृत~~ू তত্ত্বেন মে দেব হৃদ্যে হি ব্যবস্থিত• । কোনুদোৰো হি রাজ্ঞান্তব্দা বৃ• বক্তু মর্হসি।। ততো ভ্র্ম্যা বচঃ শুরা मर्वथमेविमाः वदः। शुक्त नादायता वाकां वर्षकामा वम्बता ।। वादा-

वाजान्

ঞৈক শীঘু মুঞ্চতি কিল্বিশা ।।

হউবাচ। শৃণু সুন্দরি তত্ত্বে গুছ মেতদনিন্দিতে। ব্লাকামন্ত ন ভো कुर्वाः मुख्य जीगवरिकः नरा ॥ य-দ্যপ্রের সমত্ত্বের রাজা লোকে পুর र्खाउ। ब्राजन खामरमा वाशि अर्बन् कर्म जूनाकन ।। जनि वा गर्हिङ তেন রাজামন্ত বসুন্ধরে ॥ ধর্ম সন্ধা-রণার্থায় ন তু মে রোচতে ভূবি। ত-তো ২ন্য সংপ্ৰক্যানি তচ্ণুষ্ বসু ন্ধরে ॥ যথা রাজ্ঞান্ত ভোজ্য বৈ **ण्**षि र्जागवेखः मूखिः। शामविदा जुना (पवि विधिष्ट्रिन कर्माणा ॥ थन बान्। भुर्कानि एवा जागत्रेज রপি। সিদ্ধ ভাগবতৈ ক্ষাম মন भागगामयकः ॥ जुङ्गानस्य वदात्राः হে ন স পাপেন লিপ্যতে। এব॰ বিষ্ণুবচঃ শুত্রা ধরণী সংশিতবুতা ৷৷ বারাহ কপিণ দেব পুত্রবাচ বরা नना॥ # ॥ जनश्लाकनभाविक खानि यथा। धर्मपुराह। बाजानस ততো ভুক্বা শুদ্ধে। ভাগবত: শুচি:। - ক্রমণা কেন শুজ্যত তলা বৃহি জনা र्मनः।। वाद्राष्ट्र डेवाठ । सृत् उत्ख्न মে দেবি যুৱা। ত্ব ভীক ভাষসে। তর্ত্তি ননুজা যেন রাজান্সসেত্ खकाः॥ अकः ठान्द्रायनः कृद्रा उश्र-क् हुक भूकवः। वर्गाट मालनन

जुका देव ब्रास्कामानि हेम कर्म म মারভেৎ। ন তদ্যৈবাপরাধোস্তি वमुर्व रेव बरहा सम ॥ এव स्मव न ভোক্তব্য রাজামন্ত কদাচন। ম-মাত্র প্রিয়কামায় যদীছেৎ পরমাণ গতি ।। ইত্যাদি বারাছে রাজান ভক্ষণপাৰ্যক্তিৰ নামাধ্যাৰ: ॥ 🗱 🛮 অপিচ। রাজান্ন তেজ আদ-ख भूपाम वृक्षवर्षम । इंगार्ड, ভিথায় ভুজা চান্যতমস্যান্ন ন্ম-ত্যাক্সবেত্র্যহণ। মত্যা ভুক্তা চ-রেৎ কৃছু রেতো বিশুত্র নেব চ।। ইতি পুৰিশ্চিত্ততত্ত্ব ॥ ब्राकाउनः भू नियालत्कः। ইতি नद्भावा ॥ बाजामन ब्री की बिका॥ शियालः ॥ कि॰ मुकः। ইতি মেদিনী।। बाजानुकीवी वि बाजानकीवी। **७म्र क्यां** नियथा। म**्म**्म् केताहा यथान्वर्जिं जवार महामाना हाला-পদীবিনা। তথা তে কথঘিষ্যানি নিহোধ গদভো নম।। আজ্ঞা স-ৰ্বাত্মনা কাৰ্য্যা স্ব শক্ত্যা রবিনন্দ্র । আকিপ্য বচনত্তম্য ন বক্তব্য • ত-থা বচঃ।। অনুক্ল পূথস্তস্য বক্ত-बा खान मानि। द्राक्। शहना वक्रवा मिनुयः यिक्व उ खर्र ॥ পরার্থ নস্য বক্তব্য স্বস্থে চেডসি ভার্গব। স্বার্থ: সূক্ৎন্ডি: র্বক্তব্যোন त्रवस्य कनाहन ॥ कार्यत्राভिघाउः সর্বেষ রক্ষিতব্যঃ পুষত্নতঃ । নচ शिका भन कि कि मियु कि ठ कर्या ণি ৷৷ নোপেক্ষ্য ভাষ্যমাণঞ্চ তথা রাক্ত: প্রিয়ে। ভবেৎ। রাজ্ঞক ন তথা কাৰ্য্য বেশ ভাষিত চেপ্তিত ॥ রাজলীলান কর্ত্তব্যা তদিছিষ্ট বিব र्जाय । त्राद्धः मामा १ थिएका वा न कार्य्या (वर्णा विज्ञानजा ॥ मृरुजा-रियु उरिश्वामा को मनक भूममार्ये । भूरमं। कोमलकाम। त्राजानक वित्नवरवर ॥ अञ्चःभृद्व धनाध्रोक क्तब्रह्रा निमानिकः । नःननं न वुरक्षमुक्ति दिना भार्थिव भामन ॥ িঃস্রেহ্তাঞ্চাবমান পুষরেন চগো-शरय । यह ६ छ • जर्तमाख्डा न उद्धारक शुकामराय ॥ नृरभा मा-বিত যৎস্যাদ্বচ্যাবাচ্য নৃপোত্তম । ন তৎসংশাব্যেলোকে তদা রাজ্ঞ: निर्या ভবে ॥ बाद्धानामान हा-न्धिन् मनुत्थाय बुद्रान्नि उ: । अह॰ কি করবাণীতি বাচ্যো রাজা বি-जानञा॰ ॥ कार्य्यावङ्गक विज्ञाय काया (सर्व उथा ७११८ । मञ्ज

कियमारा १ मिन् लाघवस तुरब्र धुनः॥ ब्राख्यः श्रियानि वाकतानि नः ठाउ। र्थ भूनः भूनः। न हाम्यानान শ্চ ভবেলচাপি ভূকটীমূথঃ ॥ ना-তিবক্তা ন নির্বক্তা নচ মৎসব্লিক ন্তথা। আত্ম সম্ভাবিতকৈর রু ত্ত-বেক কথঞ্চন ।। দৃষ্ক তানি নরেন্দুস্য नजु म की खरार कु हिंद् । वञ्च भञ्ज भनकातः ब्राङ्या मख्यः धात्रायः ॥ 'छेनार्यां न जाप्त्य मनारेख ज्**डि** নিছুতা। তট্টেবোপাসন কার্য্য हि-वात्रभुः न कात्रायः ॥ नानिर्फार्छ তথা দ্বারে পুবিশেত কদাচন। নচ পশ্যেত রাজান মধোগ্যাসু চ ভূমি-ষু।। রাজ্ঞন্ত দক্ষিণে পার্শ্বে বামে-চোপবিশেতথা । পুরস্তাভু তথা পশ্চাদাসনন্ত বিগহিত্ত ॥ জৃম্ভা -নিষ্ঠীবন কাসং কোপং পর্য্যন্তিকা-भूयः। ज्वाीः वाष्ठ मृतात्रः ७८ मः মাপে বিবজয়েৎ।। স্বয়ন্তত্র ন স্বরী ত यलगथ्राभनस्य। यखगथ्राभ-वि टिव भवत्व भूर्योक्तरम्<u>। इन्स्</u> নিৰ্মাশ কৃষা পরাং ভক্তি ম্পাশি-ৈতঃ। অনুদ্ধীবিগণৈ ভাব্যং নিভ্যুণ द्राञ्जा म**उन्दिरे**डः॥ भाठेऽ• (बोब्र)-क रिनमून्य माखिकाः ऋष्ठा उथा। চাপল্যঞ্প পরিত্যাজ্য নিত্য রাজা-

রাজাদ

नूबीविना ॥ मु.एउन विर्धानिद्रिक সংযোজ্যাত্মান মাত্মনা। রাজসেবাং उँउ: वर्ष्याक्उरय ভ्वि वर्षिनी॰ ॥ नमकार्याः मना ठामा भूभ वः ল্লভ মন্ত্রিণ:। সচিবৈ শ্চাস্য বি-न्यारमा न कु कार्याः कथक्षन ॥ अमृष्ठे শ্চাস্য ন বুয়াৎ কাম• বুয়াক্তথাপ-দি। হিত॰ পথ্যঞ্ব বচন হিতি: সহ সুনিশ্চিত ৷৷ চিত্তপৈৰাস্য বি-ক্তেয় নিত্য মেবোপজীবিনা ভ खंबाताथन वर्षाए हिखाका मा नवः मूथ ।। ब्रागाश्रदारमो हिनामा ৰিজেথৌ ভূতি মিছতা ৷ ত্যুকেৰু ব্ৰিণ বিরক্তন্ত রক্তো বৃত্তিন্ত কার্যেৎ ॥ বিরক্তঃ কার্যেলাশ বিপক্ষাভূচুদ্য ख्या। जानावर्षनकः कृषा कनना-শ করোভি চ।। অকোপোপি স-কোপান্তঃ পুসন্মোপি চ নিয়ুলঃ ৷ বা-कार ममन्तर वहाँ वृद्धिहर करता । তি চ।। পুদেশবাক্য মুদিতো ন স-ञ्चावयण्ड १न(था। ब्याजाधनामू म ब्राम् मूखन्द्र विष्ठष्टे ॥ कथामू দোষ ক্ষিপতি বাক্য ভঙ্গ করো-তি চ। লক্ষ্যতে বিমুখি কৈব গুণ স'কীর্ত্তনে কৃতে॥ দৃষ্টি ক্ষপত্যথা नाज कियमारा ह कर्यात। विवक बक्र । (হতে শ্রুরক্তস) লক্ষ্ণ।।

দৃষ্ঠা পুসন্ধো ভবতি বাক্য গৃহাতি ठाम्द्रार। जनवामि श्रित्रभू में भुयहु ि हाजन ॥ विद्रक मर्भान চাস্যরহস্যে চনশঙ্কতে। জাযতে ক্ষৰদনঃ শুত্ৰা তস্য তু তৎ কথা ॥ অপ্রিয়াশ্যপি বাক্যানি ভদুক্তা-नऽভिनन्त्उ। উপাयनक পৃহাতি স্তোক মপ্যাদরাত্তথা।। কথান্তরে-ষু মারতি পুছাষ্টবদন তথা। ইতি व्रक्तिम् कर्डवा। भिवा व्रविष्ठालाष-र।। वाशरम् न छ। छर भूई वि-রক্ত মপি সেবিত ।। মিত্র নচা-পৎসু তথা চ ভৃত্যু ভ্যঙ্গন্তি যে নির্গুণ মপুমেষ। পুজু বিশেষেণ চ তে বুজন্তি সুরেন্দুখাম। মরবৃন্দ্যু-🕏 ।। ইতি মৎস্যপুরাণে রাজথর্মে অনুজীবিবৃত্তি নাম ১৯০ অখ্যায়:11 ताकान्नी जी वृक्षविष्णयः। क्री. রণী ইতি ভাষা। তৎপর্যায:। রাজফল: २ की রव्कः ० वृशक्तः ৪ নিম্বীজ: ৫ মধ্ফল: ৬ কপীষ্ট: १ साथरवाष्ट्रवः ৮ क्लीबी 🗅 व्हरू. ল: ১০ ভূপেষ্ঠ: ১১ রাজবক্সভ: ১২ बिकनः २० म्हक्तः २८ कीत्रमृक्तः ১৫। अन्तर्भा छनाः। मधुत्रदः। निः खनाणिषु । खक्षु । उर्भगषु । व्वाष् । होनाक्त्रपः । हराष् ।

मूजिक्षः। (महनामिक्षः। ইতি ब्राज्ञनिषंग्रेः॥ व्यक्षितः। क्षीद्रिका-याः कनः वृष्णः यन्त्रः जिक्षः हिमः एकं। ज्का मूही महं जाछि क्षय (मायव्याज्ञुिष्टः॥ ইতি ভাব-পুকामः॥

त्राकामः क्री अकुर्मिण्डवणाल-वित्मयः। उट्मर्यायः। न्मामः २ त्राकारं ० मीर्यम्ककः ८ साम्राण्डः द त्राक्षान्यः ७ तार्क्षः १ मीर्य-कृतकः ४। सम्र ख्णाः। जिस्मय-मुद्रः। मृत्रिक्षवः। मध्रवः। मध्रवः। मीभनवः। वलकात्रिवः। भथ्रवः। मीभनवः। वलकात्रिवः। भथ्रवः। किर्मिणः। त्राक्षम् विकतः। किर्मिणः। त्राक्षमामिकञ्कः। उत्काकनित्यस्भायन्तिस्त त्राक्षम् भारक मुक्षेत्यः।।

दाकायः मृ व्याय्वित्मयः। उटशर्यादः । द्राष्ठ्यनः २ यदानुः ७
काकित्नाट्मवः ४ यथुदः ६ काकिनानन्तः ५ कार्यकः १ नृश्वल्ल छः
५ । व्यम् कन छ्वाः। कान्नु । यथुदः
कर्यदः। भिछ नार्रु प्रथः। युदः
दः। शृष्ठि वीर्यः वन्नु नृष्ठ्यः। इछि
दाक्रियं । व्याप्ति। द्राक्ष्यः। इछि
दाक्रियं । व्याप्ति। द्राक्ष्यः। इकि
व्याप्ताः कामास्थः द्राक्ष्यः।

জারামুণ ত্বরণ স্বাদু বিবদণ শীত-লণ গুকা। গুাহি কক্ষণ বিবদ্ধাথা-বাতক্থ কক পিত্তনুথ : ইতি ভাবপুকাশ: ।।

রাজানু: পু॰ অনুবেতস:। ইতি রাজনির্ঘট:॥

त्राकार्कः श्रुः स्थि छार्यः। मानाः व्याकन्तः इछि छारा। छ८ भर्यायः । यम्कः २ व्यकः २ वन्तातः ४ गण- क्रम्भः ६ वर्षः १ वर्षः १ मन्त्रः १ वर्षः १ मन्त्रः १ वर्षः १ वर्ष

জনির্ঘণ্টঃ ।। রাজসামিকভক্ত । রাজার্হা জী জমু: । ইতি রাজ-তন্ডোজননিষেধ শায় কিন্তে রাজন্ নির্ঘণ্টঃ ।।

बाजानावृः जी बाष्ठ्यी। मिठी
नाउँ इंडि जाना। उट शर्यायः।

महाज्वीर मध्बानावृनी २ माकानावृः ६ ज्वकः ६ ज्क्यानावृः ५ जनावृनी १ मिक्षेज्यी ५। जन्याः कन

खनाः। व्वादः। केक भिन्द इंबदः।

खक्ष वृक्ष। ইंडि महनविताहः॥

त्राकाल्कः भू महाकन्तः। ३७ हात्रावनी॥

রাজাবর্ত্ত: পু• উপরত্নভেদ:। রে-উটা ইতি হিন্দীভাষা। তৎপর্য্যা- यः। नृशावर्जः २ ताकान्तावर्जकः २ व्यावर्जनितः ४ व्यावर्जः ६। व्यम् ४ व्यावर्जः ६। व्यम् ४ व्यावर्जः । त्रिक्षदः । व्यावर्णः । त्रिक्षदः । विवादे । व्याक्षवः । व्याकष्ठः । व्

রাজাহি: পু॰ দিন্থসর্প:।তৎ-পর্য্যায়:। দিনুথা হি: ২ বিলাবাসী ০ বিষামুধ: ৪। ইতি শদর জ্ञাবলী ।। অহীরণি: ৫। ইতি ত্রিকাণ্ড শেষ:।

द्राजिः छी (म्पी।। तथा। ইতি

मिनि।।

वाजिका जी किनातः ॥ ताज्ञ मर्थः भः ॥ त्रथा। इठि भिन्नी ॥ भण्डिः। इठि इ्याहन्मः ॥ क्ष्मः मर्थः । इठि इ्याहन्मः ॥ क्ष्मः । उट् भर्यायः । क्ष्यः । क्ष्मः । उट् भर्यायः । क्ष्यः । क्ष्मः । त्रकः । व्याम् त्री । इठि उपो का ॥ तकः वर्णम् । त्राहो । व्याम् त्री । व्याम् त्री । त्राहो । व्याम् त्री । व्यामे त्र

क्रवः ১०। अमृत स्नाः। कर्षेषुः। **जिक् वृ** । पेकवु । वाज श्लीशार्जि শ্ৰ ফক গুলা কৃমি বুণ নালিত্ৰ। मार निख्नुम्ख्या उद्विवस्ताः । তীক্ষর । বাতাদিদোষ নাশির । শিশিরত্ব॰। যুক কণ্ড্রত্ব॰। কে नाऽदः। दृत्यायनानिद्यः॥ उ८ পত্র গুণাঃ। কটুবুণ। উঞ্চবুণ। কৃমি বাত কফ কণ্ঠাম । স্থাদুত্ব॰ । বহি দীপনকারিত্বঞ্চ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ।। অপিচ। রাজী তুরা-জিকা তীক্ষণন্ধা ক্ষুজ্জনিকাসুরী। ফব: ফুতাভিজনক: কৃমিক: কৃষ সর্বপ:।। রাজিকা কফ পিত্তগ্নী তীক্ষ্ণেষ্ণা রক্তপিত্তকৃৎ। কিঞ্চি प्रकाशिना कञ्च अञ्च कार्र क्रीन् হরেৎ।। অতিতীক্ষা বিশেষেণ ত্ত-ছৎ কৃষ্ণাপি রাজিকা। ইতি ভাব-পुकाणः ॥

রাজিকাফল: পু॰ গৌরসর্যপ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

त्राजिक्ना जी हीनाकर्कही। इंडि त्राजिन्दंग्हेः॥

त्राक्षिणः भू॰ पृष्ट्चमर्गः। ইত্যমরः॥ त्राकी खो निह्निभङ्किः । ইতি শদরত্বাবলী॥

त्राजीकनः भू भरोगनः। इंछि

व्राजनिर्घणेः॥

त्राक्रीर॰ क्ली भग्न॰। ইত্যমর: ॥

त्राक्रीयः भू॰ হ্রিণভেদः ॥ वृष्टक्रीनटिंगः। ইতি মেনিনী ॥ হন্তী।

ইতি ক্রিকাগুশেষ: ॥ সারসপফ্রী

। ইত্যমর: ॥ রাজ্যোপক্রীবিনি ক্রি

। ইত্যময়: ॥

त्राह्मनुः भूः मख्रमध्रता एकः स्राह्माता । यथा । हजूर्याक्रमभ-र्याह्म मिकाद्रः नुभम् । हा । या द्राह्मा स्राह्म स्राह्माता । । स्राह्म स्राह्माता । । । द्रिकी स्रिन्धः ॥ हे हि तुक्त विवर्त्त स्री क्षक्रम श्राप्त । ।

রাজোম্বেজনসংজ্ঞক: পৃ• ভ্তাকু-শৃশৃক্ষ:।ইতি রাজনিঘণ্ট:॥ রাজী জী রাজপত্নী। রাণীইতি

ভाষা। সৃষ্ঠপত্নী। ইতি মেদিনী।।
का॰ সাঃ। ইতি হেমচনুং।। নীলী।
ইতি রাজনির্ঘটঃ।। ক্ষা। রাজপত্না।
বর্ণনীযানি যথা। দেব্যা। সৌভাগ্য লাবণ্য শীল শৃকার মহ্মথাঃ।
ত্রপা চাতুর্য্য দাক্ষিণ্য প্রেম মান
ব্রাদ্যঃ।। বেণী ধ্যাল্য সীমন্ত
ভাল শুবণ নাসিক। কপোলাধ্র
নেত্র ভুকটাক্ষ রদ কন্ধরাঃ।। গণ্ড
বাহু করোরোজ নাভীমধ্য বলিত্র

यः। लाभावि (भागि बहुं। क भान যুশ্ম নথ কমা**ে।। ইতি ক**বিকল্প वाजायाः > खर् क अ अनुभः ॥ अ।। স্থ্যপল্যা: পুমাণান্তর यथा। प्ङ उवाह । विवश्वान् कनार्गाट शेर्ब-মদিত্যা মভবৎ পুরা ৷ ডন্য পত্নী वर उदर म छ। ब्राङ्की भुना তথা।। রেবতস্য সূতা রাজ্ঞী রে-বন্ত সুষ্ধে সুত ৷ পুভা পুভাৰ সৃষ্বে दाष्ट्री म॰জा उथा मनू॰॥ यनण यमूना हित यमली जू तकू-वजुः। इंजि मार्था ३३ ज्याग्यः॥ बाकाः ज्ञी बाद्धहेमः। उद्भर्गाः यः। नीतृ ८२ म ७ ला ० जनभनः ८ (मणः ৫ भूरमणः ७ विषयः १ ताकुः ৮ উপবর্ত্তন । ই তি শবরত্বাবলী ॥ अभवभाज नीवृद्धनभाषी अत्र বঙ্গ কলিঙ্গ পঞ্চাল মগধ কোশ-লাদৌ মণ্ডলত্বেন খ্যাতে গ্ৰামস-मूर्ट । प्रमिविवयाभवर्खनानि ह बन शास बन श्रम्भारा । बन-शरिकरम्या मङ्गजनिङ्गानमा-ত্রে চাউপাধিভেদেন দেশাদি-ত্রিক ভিদার্থ। সামান্যেন পুযো-ग मर्भनाट । नीवृत्तात्यः शहेक्रीव কার্থাঃ। ইত্যপরে। এতচাযুক্ত।

ইভি ভরতঃ॥ 🗱॥ তস্য ব্রুণ

व्यक्ति ह यथा। भन्नतेम्यदान-कातीमः मधाकः ताका मूहारङ। অস্ত্র রাষ্ট্র দুর্গাণি কোবো দ-क्रिक श्रुक्मः ॥ वजाः शुक्उव ख प्विक्तिगीया कराक्ठाः। এठाः शक्ष्य विवः मधमः भृषिवीः পতি:।। সপ্তপুকৃতিক রাজ্য মি ত্যুবাচ বৃহস্পতি:। পৌরশ্রেণী छम्क् वृत्रां नदायिमनः ॥ स। मामाजाः मुक्ट कारवा द्राष्ट्रे पूर्गः বল তথা। পৌরশূেণী চ রাজ্য-व भुक्जिक ज्वर प्रय ॥ इंडि नद्रज्ञावनी॥ अभिष्ठ। वकाथि-পত্যং রাজ্যং স্যাৎ সামাজ্যং দ मनक्रकः। मजनक्र महमानि भशामामुङ्गाम् अष्ठ ।। ইতি वद्रमा उद्धः॥

ताकाका जी निश्वेताकिकार विक-यगिन्यम्यानात्थश्वारि। त्रा-यञाहेकि जाया। यथा। मः हुन्। वि-विग्रभेखक ज्हें जीतक हिन्नू ह न-यगास्क वहेकान् मकनानिम मञ्जे यथा। मूकन स्व वहेकानन कृष्णा-हरमास्कः। विवस कृषिमाही ह स्य-यनः भवनाभहः॥ ताकाक्रयानि स्ताहिना भाहना जा स जक्रयथ्य । हेकि जावभुकारण क्ञानवर्गः॥

त्री রাজ্যাক। त्राकंतरमऽग्रेशांयः। उर भर्यायः। भुक्जिः २। उडु य-इतिष वथा। यामी > यमाजाः २ मुख्द ७ काराः ८ बाहुः ७ पूर्गः ७ वन १ (भोद्राभारम् । ইত্যমর:।। স্বাম্যাদ্য: সপ্ত প্রস্ लाकाम्परण ब्राह्माक्शर शुक्-जिनम् वाह्याः। ब्राब्धः मधाकः। ক্স্যচিন্মতে অপ্তাঙ্গঞ্চেত্যুভ্যমে-व मर्गिङ । यमुक कामनाकीय । बामं।माजाक बाह्रक पूर्व (कार्या वलः जुरू । भन्नन्यात्राभकात्रीमः সপ্তাহ্ব রাজ্য মৃচ্যক্তে ।। পৌর-শুণ্যা সহাষ্টাক্ মপি রাজ্য পু-कीर्खिं भिष्ठि । बाग्राहरः मथ-भद्रम्भारताभकाद्रिज्ञां द्वाकारमा व्यक्तानि उनायाः माधनानि ब्राह्मा कानि भुक्षे अवंखित्राकाः। भुक्-**७गः क्रकाः क जाव हे**जूरकः ক্তি: পুকৃতি: ব্রিবা । যামী রাজা । अभारत्रा मञ्जी। भूक्त्रिकः। बंर्गारिकाक्षागात्र कारः। त्राष्ट्रे र्जनभरवजीज्ञिः। भर्वजानि मृगं-मः भूवः पूर्णः। वलः रिमन्। (भोतः **ण्**नी गुरुश मिल्ल भूनईहनः भुषा-न्रथ्राभनार्थः। ইতি ভরত: ॥ #॥ অপিচ**া ৰাম্যমাত্যে জন**পদেঃ

मूर्गः मेख खेरिय ह । काक्षा मिं विक्ष थर्मा के अक्षाकः वाक्र मूहारे ॥ अक्षाक्षमाणि वाक्रमा मूलः यामी भूकी खिंदः । जग्ने चाक्षणाकानाः वाका वक्षाः भूषञ्च ः ॥ यएक व का कर्ववा खरी क्षा कि भूषञ्च ः । व्यक्ष्णा य खरेर्यक्षमा प्राह्म मा-हव्र हिन्दीः ॥ यथ खमा कृकः खंदाः भीष्र प्रविक्षणा । इति भार्तमा १८८ व्यक्षायः ॥ वादिः की युक्षः। इति एक्ष हन्तुः॥

শরারিপক্ষী। ইত্যমর: ।। রাডি: ত্রী শরারিপক্ষী। ইত্য-মর: ।।

রাচক: পূ॰ ধনামখ্যাতদেশ:। যথা। পাচ্যা॰ মাগধ শোণো চ বারেন্দ্রী গৌড রাচকা:। ইভি জ্যোতিষতভ্ব॰॥

রাটা জী স্ক্র:॥ শোভা। ইতি মেদিনী ॥ পুরীবিশেব:। যথা। গোড়ণ
রাষ্ট্র মনুত্তমণ নিরুপমা তত্রাপিরাটাপুরীভূরিশুেষ্টিক নাম ধাম পারমণতবোত্তমো ন: পিতা। ইত্যাদি পুরোধ্চন্দ্রোদ্যে দম্ভবাক্যণ ॥
রাটীয়ঃ ত্রি রাটদেশোক্তব:। যথা
। অযনাংশাল্লগ্রমানং দুরুহ মিতি
নোচ্যতে। রাটীয় শ্রীনিবাসোক্তং

তথান স্বতো ২ব তু। ইতি মৰমাসতত্ব। * বিশ্লী জান । যথা। যাতক

রাত্রণ লী জ্ঞানণা যথা। রাত্রণ জ্ঞানবচনণ জ্ঞানণ পঞ্চবিধ স্ট্রণ তেনেদণ পঞ্চরাত্রঞ্চ প্রদান্তি মন্থীন বিশঃ।। ইতি নারদপঞ্চরাত্রে পুঞ্ মরাত্রে ২ অধ্যায়ঃ।।

রাত্রক• ক্লী পঞ্চরাত্র•। ইভি মে-দিনী।।

রাত্রক: পু• একবর্ষ-বেশ্যাগৃহবাসী । ইতিনেদিনী॥

द्राबिः जी रुद्रिम्।। এउम्ही भावहिम সূর্য্যকিরণানবছিন্নকাল:। রাতি ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। শর্বরী २ निणा ७ निणी थिनी ८ वियामा ৫ भगरा ७ क्रमा १ विভावती ৮ उमित्रनी २ प्रक्रनी २० शामिनी >> छमी ३२ । इंडामद्रः ॥ भागमा ३० रवाता ७८ वामता ७৫ जूकी ७५ ্ৰক্ত• ১৭ দোষা ১৮ বাসভেহী ১৯ जमा २० कमा ३० मजाकी २२ ক্ষণিনী ২০ নিশিখ্যা ২৪ চক্ৰভে-**मिनी २० मार्बत्री २७ मया २**१ वामुबार्फ निवहती २० । इंडि **मद**त्रञ्जावली ॥ वन्नजिः ७० वांगु-द्धाया or निमीथ: or निर्ह oo i ইতি জটাধর:॥ যাম্বভী ০৪ ভারা

১৫ ভূঁৰা ৩৬ জ্যোতিমূভী ৩৭ তার किनी ० न कानी ० भ कनामिनी ४०। 🎅 রাজনির্ঘণ্ট:।।#।। ওস্যা: কার-क्रिये।। यहां विक्तृ ह अक्षेत्र (माताः ज्<ानीका**ख्या।** हाया ज्या होतिः म्याह जिब्दर मिन ॥ हैजि १क्टिभूत्रांतगगराज्यानामाध्यायः ॥ है।। निर्ज्दिना जाबि यथा। मा-সন চ নরাণাঞ্চ পিতৃণা তদ্হনি गः। कषः भाकः मिनः (भाकः मृङ्क ।াবি: পুকীর্ত্তিতা।। ব্ৎসরেণ নরা াঞ্চ দেবানাঞ্চ দিবানিশ। উত্তরা: াণে দিনংপ্রাক্ত রাত্রিক্ত দক্ষিণায়ণে । ইতি বুদ্ধবৈৰৰ্ভে পুকৃতিখণ্ডে ৫১ গধ্যায: ।। 🗱 ।। অথ রাত্রিকৃত্যু । 🔐 ষ্তি:। প্রাহ বিহিত কর্ম ন ক্ক **७८ भुगा**नजः । तात्व**स भुर**तः या-वटा कर्खवाः गर्थाक वट् ॥ हि বোদিতানি কর্মাণি পুমাদাৎ পতি-তানিচ। শর্বগ্যঃ পুথমে যামে তানি व्यर्गापछिष्तुवः॥ इछि द्रञ्जाकदः॥ राक्तवन्त्रावित्रेतमे । उभाम् भः किमा मक्षा छ्वादी खानुभामा ह । ভূইত্য: পরিবৃতো ভুক্বা নাতিত্থো ৰিথ সন্বিশেৎ ॥ অগ্নি হোমোপা-সনে সাগ্নিপরে। উপাস্যচেতি চ कादा देवसम्वानिकः नगृहिताछि

। मिश्राणेट ग्रालेट । उथा ह विकृ भूतानः। भूनः भाक गूभामाय जायः মপ্যবনীপতে ৷ বৈশ্বদেব নিমিত্ত• বৈ পত্ন্যা সার্জ্বণ বলিং হরেৎ ।। অ তিথিঞাগত তত্ৰ দশক্যা প্ৰযে-দুধ:। দিবাতিথো তু বিমূখে গতে য়ৎ পাতক ভবেৎ। তদেবাস্ট গুণ श्रुभा॰ मृर्यप्राट विमूख गाउ ॥ मृ-र्याहरू व्यक्त गांक मूर्यह । ज्या । क्डभाराहि (भोठेख ज़्क्वा जायः) **उटा गृशी। गाह्मसू** विजाः भया मिल माक्मयी मूल । (ভाक्रा मा-যমিতি সার্দ্রপর পুণঙ্কাৎ ।।#।। অথ রাত্রো শয়ন বিধি:। সতি স্র্য্যে শ্ব্যা চ ন পাত্তনীয়া সা চ সূ-र्य्याप्यार भूत मूर्वाननीया। उथा ह স্তি:। ভাকরাদৃষ্ট শব্যানি নিত্যা-नि मिलनानि ह। मूर्यायलाकि मी-পানি লক্ষ্যা বেশ্মানি ভাষন ।। व्यामः । मृहो स्टाम विविद्ध ह गामरगरनाभरनभिए । भाषरक् প্লবনে চৈব সন্বিশেক্তু সদা বৃধঃ ॥ यक्नाः भूर्वसञ्जक निदःशाःन वि-थाय ह। विक्रिक गांक्टि में टिब वकाः क्षा यश्यक्तः ॥ गर्नः। ষ্ণৃহে প্রাক্লিরাঃ লেভে ছায়ুবে मिक्किगानिदाः। भुकुक्निदाः भु

धारम जू न कराहिनुसक् भिद्राः ॥ मार्क ७ वश्वाल। भाक्षितः भग त विम्हार धन मांगुक्त मिक्ता। পশ্চিমে পুরলাং চিন্তাং হানিং মৃত্যুং তথোত্তরে ॥ তথা । নমস্ত্রাব্যুষ विष्णुः जगाविञ् अलि मि। भार्कः (अयः। भृन्। वार्य नाभारन ह कर-व्क ठजुन्न (थ। महारमवगृश्ह ठानि भक्ता लाक्षे भाः भृष् ॥ शान्य (गा विनु प्रवानां खक्रांक उत्थानित । न চাপি ভগ্নশ্যনে নাশুচৌ নাশু िः श्रयः॥ नाष् वाशा न नशक (ना-ভরাপরমন্তক:। নাকাশে সর্ব শূন্যে চ নচ চৈত্যজনে তথা।। স্বপেদিতি শেষ: ৷৷ # ৷৷ ব্যথ রাত্রৌ দারোপগ-भन विधिः। याद्धवन्तुः। (याउन-জুরিশাঃ দ্রীণাণ তাসু যুণ্মাসু সমি **(भर । वुक्क**हारयाय शर्बनामा भडेंड-সুস্ত বৰ্জবৈৎ ৷৷ জ্ৰীণা• বোডশ নিশা শ্বতু গভাধান যোগ্য কাল:। তৰোক বিধিনা গছেৎ৷ তত্ৰ যুণ্মাসূ রাত্তিম্বপি পর্বণি বুক্ষচার্য্যেব ভবতি । उब बुजारो गहरजा वुक्क हर्य। ज्ञुनन দোৰে। নান্তি ইতি মিতাক্ষর। ॥ विक्नूबानः। वश्चक्री समावाना मु (ज नाक हर्ज़िनी । रेमथून ता शास्त्र दानभीक मम शिया।।

राबीजः। ठजुर्थ २२नि नाजायाः য্ত্মাসু চ গৰ্ভাধান বদুপেত বুন্ধণ-ৰ্ভ সন্দ্ৰাভীতি। অত্ৰ চত্ৰ্ব্যাণ রাত্রী যদ্ধভাষান মূক্ত• তদুর্জো 🏖 বৃত্তৌ বোধ্যা। রঙ্কসুগুপরর্তে সাধী शासन जी तज्ञस्या। इंडिज़न्तरहरेन-कवाकाषार । नाष्ट्री गंडीशानामि विहिड कर्माः गारगुडार्थः। जाम्।-भारतम्स वर्द्धारार। ইভি जू রজোনি-বৃত্তীতরপর । অন্তাবপি কামুকী পন্ন মাহ। বিষ্ণুপ্রাণ । মৃতো নরক মভ্যেতি হীবেদত্রাপি চাযুষঃ । পরদাররতিঃ পু•স। মুভ্যত্রাগি-ভীতিদা।। ইতি মত্বা স্বদারেষু পাতৃ ज्य न तूर्या तुरब्द । यथाक माय-হীনেৰু সকালেয়নূতাবলি ॥ পৈঠী নসি:। ত্বাষ্ট্ৰ বিশ্বৰূপণ জ্বান বজুে-ণেন্দু স্ত পুতি দেবা বুক্ষছমিতি অ-वनन् न ज्ञिय উপ: गृङ्गी छ वदा मा-স্যামি ততো হস্যা স্তীয় বুক্ষহ: ত্যায়া: পুপদ্যন্ত ক্সির: এক ভূমি র্বনম্পত্যকৈক। অধ্যাণ নঘৰা ত্-ঙৌ বর প্রায়হত ভূমে: ছিরত্ব কৃ-कागा॰ हिम्पुरतारुग॰ खीगा॰ जर्ब-কালেৰু সম্ভবঃ। সম্ভবে। মিলনগ माञ्चाग इंडि याद्र । मर्बकाल ঋতাবন্তৌ চ। ন তু পুতিবিদ্ধ

भर्ताहो। उथा ह गाउमः। अञात् शियाः मर्देक हाभुिकिषक दर्क विकि मृद्धेकाल मारु क्यांकिरम। क्यि मृद्धेकाल मारु क्यांकिरम। क्यि मृद्धेकाल मारु क्यांकिरम। क्यांकि। पेखनाकिउदः ठाका भर्द वेद्धः व्रक्षम् । । व्यव्ध अव्यो निर्देश व्यक्षम् । व्यक्षम् अप्या गहिल। व्यक्षमा स्वर्धा प्रमिम व्यांकि मन् मिक्कि।। योधायनीय निर्देश गमन माराकिथान मकामा

ব শছন্ পর্জা• তিরাত **নপ্রসে** ে চাত্ৰশতোভশঃ। জ্রীণাণ সং-र् पार ज्यामार डाजि: मःकथः ा अधि । बुक्त हर्यं । विभास उठ न रा-द्धावृज् अभ्याद् ॥ अर्लुक्रगाद সংক্থনাদিত্যত্র সরাগদু**॰ সংশক্**। থাঃ। শুংদানভরস্ত নিষেধ নাহতুঃ। শত্রলিখিতৌ। খৃতু নাভা• ভদহো त्राजः भतिहरत्<नार्ख्य मिवा रेमथू न वुरहार क्लीवाल श्रीयंग्राम्क दिवा भूम्-यस्य श्लायुम्ह ज्यादिजविवर्काय् । পুজাকামক পিতৃণা নোপছরে **७,** उंतर विहिन्तार भुगं एक शहरा-ৰ যেনাপুতিষ্ঠো ভৰতি তথাৎ পু ভিষাকান: পুজ্যা পুতিষ্ঠেত্তি। ' तामाना निरंदर्थ । जन्नः मनानः

অছেদায অবিছেদায সম্ভানস্যাযেন यमार अनु उद्घः भुजान् भन्। य-পুাপ্ত পুতিষ্ঠ: সন্পত্তি ভ্যাৎ ত-দুৎপৰ্ত্যথ যতিত্ব্যমিতি নল্লভৰ: । এবঞ্চ শাল্পদিনে যদভিগনন প্রা-গুক্ত যাজ্ঞবল্প বচনাগুক্ত নিতাক-রাযাণ তল্পেয়া ব শিষ্ঠঃ শূদালেন ত ভূক্তেন নৈথুন যো ংধিশছতি। য-স্যায়ণ ভস্য ভৈ প্ৰা অন্ৰ্য্যা: শৃদু-বৎ দ্বিজাঃ ৷৷ পরাশরঃ ৷ খাতমাতা-कथा ভार्याः महिस्तिताभगहित। **স গছেম্বরক তোর**্নস্কাঞ্তি কথো-চ্যুতে ৷৷ সমিধ্যবিত্যভিদ্যভিদ্যস্থ মিহতস্যু গ্ৰমাভালন বেবে এ পূপ্রোৎপত্তি গর্যান্ত মৃহাতিগনন নি বমনাহ। কৃমপুরাণ। খাতুকালাভি गानी महार यावर भूत्या न काराउ। খাণাপকর্ষণার্থ হি পুত্রস্যোৎপাদ-ন• পুতি।। যতিতব্য নিতি শেষ:॥ वाभरुषः। या जे ज् गर्जमहिदार नान रेमथूनिनः मृठ । जन्छो जू সদা কার্য্য শৌচ সূত্র পুরীষবদিতি ।। দ্বাবেতাব শুচী স্যাতা দম্পতী **শयनः** गढो । **শय**नामूर्ण्या नात्री मृहिः म्याममृहिः भूमान् ॥ रेमथून मुक्तः भाक् यमग्वारमःर्गः न अ-র্যাৎ। ভৈশাভ্যক্তে তথা বাস্তে শ্ম

नुसर्या रेमथुरन। म्खाहात्र यहा জন্যাদকোরাত্রেণ শুদ্ধ্যতি।। ইতি वहनार। भणानूरभरेखी भादकतः । मा यमि गर्छ नामधील निमिक्षिकाः ষাঃ খেতপুস্পায়া উপোষ্য পুষ্যন ক্ষতে মূলমূত্থাপ্য চতুর্থে ২ছনি স্ৰাভাযা• নিশাষা মুদকেন পিষ্ট্ৰা দ ক্ষিণস্যা নাসিকাযা নাসিঞ্জীতি । ইয়মোষধী জাধ্মাণা সহ্মানা স রস্বতী। অস্যা অহণ বৃহত্যাঃ পুঞঃ পিতুরিব নাম জন্যত্যভিত ইতি। সা পরিণীতা ঝত চালেপি কৃতাভিগ मना वित गर्ड न हथा छि उहा छैली। ষ্য পুষ্ঠে নক্ষত্রে খেতকণ্টকারিকা মংখ্যাপ্য চতার্থ ২হনি ঋত্মাতা া৷ সভ্যা•ৱাত্রাবৃদকেন পিষ্টু৷ দক্ষিণ নাশাপুটে পতিঃ ইননোষধী বিভি ন্ত্ৰেণ নস্যুণ দদাতি দক্ষিণহস্তানা-নিকাঙ্গুডাভ্যা পৃহীত্বা প্রাফশির: স্বিষ্টায়। ইতি গোভিল মরণাৎ। व्यायुर्विशीरय । निश्ननी मृश्वरवत्रक মরীচ॰ নাগকেশর॰। আজ্যেন সহ ভঞ্জীত অপি বন্ধ্যা পুস্থতে॥ या ख्यक्षाः । **वदः शह्म् खियः कामाः** भवा॰ ग्लाक वर्ड्स्यर । भन्न इत्मरो अहर भूधः नकनाः बनवर भूमान् ॥ क्रामा गारातवाववाविन। । मक्

দেকবার । অত্র সম্যাধান ছেতু-खवा উखान कत हत्रभारमव सबी ह ন ডিহাঁগাহিতকর চরণা∳ক্রিইঞ ঋত্তিগ্ৰান্ডর দক্ষিণপার্থেন স্বালয়েত। পুৰুষায়িতে তু গৰ্ভা- ... নুৎপত্তি রিভি বিশেষ:। দক্ষঃ। পু-रमायशिकत्वी याची (वनाज्यात्मन **७। न**रायः। यामहयः भयानस्र तुका-ভ্যায় কল্পতে ॥ ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ।। 🗱 ।। অথ রাত্রিজাগরণ দোবগু-ণো। রাত্রো রাজরণ কক্ষণ বিঞ্ शुत्रभनः रिवा। अक्षक मनिष्युन्ति ज्ञानीन शुः नाथिष्ठः ॥ कक प्राप्ता বিষার্ভানা• রাভৌ জাগরণ• হিড॰ । हिवा वा यहि वा आखो निमु। श्वा-ত্মীকৃতা তু য়ৈঃ। ন তেষাণ স্বপতাণ দোষে। জাগুতা বা বিধীযতে।। ইতি রাজবল্লভঃ।। 🕸।। রাভৌ স্বপূজা যথা। যভারাতাবেব নহাপূজা ক-खंद्या बीदवनिरंख् ्न फिल्न मर्सथा কাৰ্য্যা শাঘনাৰাট্ৰ সূত্ৰত ।। তৎ-প्नः जनभूकाविषयः । अर्कता-ত্রাৎ পর বছ মৃহূর্ত হব মেব্ছ। সা মহারাত্রি কৃদ্মিষ্টা তদ্মত্ত মক্ষ্মস্ক-বৈ ॥ ইতি তত্ত্রসার: ॥ 🕸 ॥ অপ্ त्राव्ये विश्विनिष्क । इत्नाग পরিশিষ্ট । মুনিভি বিরশন প্রো-

ক্তে বিপ্রাণা মর্ত্যবাসিনা নিউ্য । অুহ্নি চ ভখা তম্বিন্যা॰ সার্দ্ পুৰু যানান্ত:।। ভাষাল:। অহ: मु जिये थः भूनताः कथान् श्राम् जा दि-বা। নকাদিবুতবোগে ত রাজিযো-ला विभिष्ठाः । प्रवनः। द्राष्ट्रमः শন সংক্রান্তি বিবাহাত্যয় বৃদ্ধিযু স্থান দানাদ্কি স্ব্যু নিশি কাম্যু বুতেষু চা। বৃদ্ধাওপুরাণ। ন রাত্রৌ পারণ জন্যাৎ ঋতে বৈ রোহিণী তত্ৰ নিশ্যপি বৈ স্ব্যাদ্ধ বুভ যিত্ব। মহানিশা।। ইতি তিথ্যাদি-তকু ॥ #॥ একভক্তেন নকেন ভথৈ বাষাচিতেন চ। উপবাসেন দানে~~ন~~ टैनवाचामित्रा खद्य ॥ सम्म-ज्ञान । भूताय व्याभिनी भाशा ভিথি র্নজ্বতে সদা। দেবীপুরাণ। হবিব্যভোজন সূত্য স্থান মাহা-ज्ञाह्व । अधिकार्धः मशः भवा। नक्डाकी मुठाइस्त्रेट ॥ ইएउ।काम-भी उतुर । । (रवनः। त्राञी भाका न क्यों उ ब्रॉकिनी की खिंडा हि मा । मक्तारवा कञ्चार दिक्त मृर्या देवता চিরোদিতে॥ ইতি শান্ধতত্ত্ব ॥॥॥ বিফুপুরাণণা পুাত নিশি তথা সক্যা मध्। इाषिष् मः खबन्। नातायन मः বাংগ্রাভি अन । পাণক্ষণ নরঃ।

ताबाविभ गक्षायाः मानाको <u>भ</u>ुजि-भूमव भार। वृक्षभूदान । दिवा दा-ত্রৌ চ সন্ধ্যায়াং গঙ্গায়াঞ্চ পুসঙ্গতঃ मादायस्वकः भूगाः गृरह्मुाक्छ **उद्धितः। রাত্রিঞ্**রাধিকারনুপক্র-ম্য আদিপর্বণি। অভো রাত্রৌ প্রা-পু বতে। জল• বৃক্ষবিদে। জনাঃ। গর্হ-যন্তি জনান্ সরান্বনস্থান্ নৃপতী-নপি ॥ ভত্রার্জু নস্য পুতি বচন । স-बूर्ष् रिमवर्शार्य नम्यावन्याक मृ-র্মতে। ব্লাভাবছনি সন্ধ্যাথাণ কস্য গুপ্ত: পরিপুহঃ।। দেবল:। মহানি-শা তু বিক্তেয়া মধ্যম॰ পুহর দ্বৰ। ত্স্যাণ স্নানণ ন সন্ধী ত কাম্যনৈমি-ভিকাদৃতে ॥ অতএব কল্লতকঃ। न ৰক্ত• সাবাদিতি বৌধায়ন বচন• ব্লা-পশাপ্ত সান বিষয় । এবঞ্চ গঙ্গাসা-নস্য দিবা রাত্রি কর্ত্ব্যত্বাবিশেষাৎ ভত্তমিশিত্ত তিথি বিশেষস্যাপি **क्रिवाद्राञ्जि अधिक्र**िवादिष्णयः ইতি প্ৰাধশ্চিত্ততত্ত্বণ ॥ রাজিকর: পু॰ চন্দু:। ইভি ছেম-हरमु निभाकत भव पर्भनार ॥ वाबिष्टवः शुः बाक्षमः। इंड्रियदः॥ রাক্রোগমনকর্ত্তরি ত্রি ॥ ह्यी द्राकृती।यथा।उ॰ রাতিচরী বিশুদর্শ কৃত্তবাত বত্ন। যান্ত বনে রাত্রিব:

त्राजिहत्री एएगेक । बिया मू (वरः ধৃতভাসুরাজ্র স্তা• তাডকথ্যা•নি-জ্বান রান:॥ ইতি ভঞ্চিঃ॥

ब्राजिकन ली स्कूरिका। इंडि भक्राना॥

রাত্রিজাগর: পু॰ স্বন্ধর:।ইতিহে-মচন্দু:॥ রাভৌজাগরণকর্ত্তরিত্রি:।

রাত্রিজাগরদঃ পু মশক:। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

রাত্রিঞ্চর: পু॰ জ্রী রাক্ষস:। ইত্য-नदः ॥ द्राखी गमनकर्वद्रि वि ॥

वाविभुष्ठः ही उर्भनः। इंडि वाकिनियंगेः॥

त्रा**बिम**हेः भू• त्राक्षमः। ইতি बि का ७८ मयः ॥ द्वारको गमनक खित्र वि

वनी ॥

ক্লী অন্ধকার:। ইতি রাত্রিবাস: नद्भाना ॥ द्राखो नरनकानीन शति (ध्यवज्रः। यथा। वात्कामूक्रि উত্থায मुक्सांगः রাজিবাস छ। জ্বা শির্সি সহসুদল কমলাবস্থি ত খেতবর্ণ দ্বিভুন্ন বরাভ্যকর শ্বেভ্যাল্যানুলেপন স্পুকাশক-পণ ধ্বামন্তিত বক্তশক্ত্যা সূপুকা-শৰ্পথা সহিত গুৰু বিভাব্য

সানসোপচারৈ রারাধ্য নমস্কুর্য্যাৎ

রাত্র্যন্ত

। ইতি ভন্তসার:।। অপিচ। শয नकाञ्चकारत ह ताजिवारमा नितन उथा। ज्ञानामृतः वर्षाक विक् (गर मुझाजाजन ॥ इंजि निक्षी চরিত্র• ॥

রাত্রিবিগন: পু- পুভাত । ইতি नद्रावः॥

রাত্রিবিশ্লেষগামী পু•় চক্রবাক: 1 ইতি রাজনিঘণ্টঃ।।

রাত্রিবেদ: পু• অক্টুঃ।ইতি শব-ब्रज्ञावनी ॥

त्राजित्वनी मृ॰ स्कृष्टिः। ইভি जिः কাও শ্ব: ॥

রাত্রিহাস: পু খেতোৎপল। इंजि भददद्वावनी॥

রাত্রিমণি: পু॰ চন্দু:।ইতি হারা- রাত্রিহিওক: পু॰ অন্তঃপুররকক:। इंडि भदत्रज्ञावनी ॥

রানী জ্রী নিশা। ইত্যনরটীকাষাণ ভরত: 🏋

রাত্র্যটঃ পু॰ রাফ্সঃ। ইতিকেচিৎ । ব্লাত্রো গমনকর্ত্তি ।।

त्राब्रक्तः वि त्राब्बीनृष्टिशानानतः। রাভিকানা ইভি ভাষা। রাতৌ बाजाविकमृष्टिशैनशकी। न जु काकारिः। यथा। मिवाज्ञाः श्रापि-নঃ কেচিদ্রাত্রাবন্ধা তথা পরে। কে-हिप्तिया उथा ब्राव्यो द्वारीन रहनः

मृद्धेगः ॥ ইতি मार्कः खगमत्राः १ रनः । द्वा**या ः जी** बीनाङ्गाञ्चाः।। তল্পাশকৌ বধং यथा। अ हिंदूनाता क दे । हुर्न अकाम् विग ভावर्याः । এकविष्मां व वात्र मिकिनी (उन हाक्षरयः ॥ त्रावाक তা পটলতা নশ্যেদিতি বিনিশ্চযঃ । इंडि भाक्ए ১৮৯ वद्यायः ॥ ब्राह्म वि शक्। मिक्स। ইঙি হেনচন্দু; ত্রিকাওশেষশ্চ॥ রাদ্ধান্ত: প্ সিদ্ধান্ত:।ইত্যমর:॥ বাধ ন ঔষ সিক্ষে! ইতি কবি-ৰলুজমঃ॥রেফাদিঃ। ন রাথ্রোতি । य ताशुक्ति। 'हे व्यताटमीट । সিন্ধি রিহ খাদিপকে নিয়াদনা। দিবাদি পক্ষে নিম্নত্তি:। অমণ রা প্লোভি বিশাণা য ইতি হলাযুধঃ। নিল্লাদ্যতীত্যর্থ: ৷ সতত রাধ্যতি শিূ্যে ইতি হল।যুব:। নিয়মীস্যা **दि** जार्थः। मिष्टि द्रष्ठ कृ ज्ञार्थज्ञा पूज्यदेव विश्व अर्थनिक भाविनर **७**ऐ:। इंडि क्रामानः॥ রাধঃ পু॰ বৈশাথনাস:। ইত্য यद्रेश त्राथनः क्ली সাধন ।। পুাপ্তি:। ইতি मिनि ॥ जातः । ইভি इस व्याः ॥ बाबना जी किंवन । इंडि मिनि ॥

ध्विना किंवर छमः ॥ গোগীবিশেষ:॥ विभाशानक्रकः ।। আনল্মী।। বিষ্ণুক্রান্তা।। বি-দু/८। ইতি মেদিনী।। #॥ রাধাযা উৎপত্তি র্যথা। পুরা বৃদ্যাবনে র-ম্যে গোলোকে রাসমণ্ডলে। শত-**मृत्युकरमण ह मिल्लका माववी-**বনে।। রত্নসিংহাসনে রমের ডছৌ তত্র জগৎপতিঃ। স্বেদ্বাময়ক ভ-পবান্ বভূব রনণোৎসুকঃ।। রমণ• कर्जुबिहण्डे जन्नज्य मुख्यती । ইছ্যা চ ভবেৎ সর্ব• তন্য স্বেছা-ন্যুস্য চ ৷৷ এত মিন্নন্তরে দুর্গে দ্বি-ধাৰপে। বভ্ব সং। দক্ষিণাক্ষ এিক্ফো বামার্দ্ধাঙ্গা চ রাধিকা॥ বভূব রন্গী রম্যা রাংস্শী রম্ব ণোৎসকা। অনূল্যরহাভরণা র-ত্রসি হাসনভিতা।। বহিশ্বাণ-শুকাধানা কোটিপূর্ণশশিপুভা। তপ্তকাঞ্চনবর্ণাভা রাজিতা চ স্ব তেরসা।। সন্মিতা সুম্ভী শুকা। শরৎপদ্মনিভাননা। বিভূতী ক वत्री॰ त्रम्या॰ मानजीमान्याख-**छा॰ ॥ রহ্মালাঞ্চ দ্ধতী গ্রীযা-**স্ঠ্য সমপু ভা॰। মুক্তাছারেণ শু-**ज़िन गन्ना धादा निट्नि ह ॥ म**ेयू-क् वर्जु ला बुक् मुरमक निति मः

মিভ•। কঠিন• সুন্দর• দৃশ্য• কন্ত্রী· প্রতিতিত ৷৷ মাস্ল্য মঙ্গলা র্হঞ্চ স্তনমূশ্যক বিভূতী । নিতয় শ্রোণিভারার্ত্তা॰ নবযৌবনসংযুতা॰ ।। কামাতুরা• সমিতাঞ্চ দদর্শ র-निक्यतः। मृष्ट्री काञ्चा॰ जगरकाः ন্তে। বভূব রমণোৎসুক:।। দৃষ্ট্বারি त्र मृ को हक मा दर्शन रहाः भूतः। রাসেশ ভূষ গোলোকে সা দধার रुतः शृतः ॥ एउन ताथा मनार्थाः তা পুরাবিন্ডি মহেশ্বরি ৷ রাধা ভাগত এক্ষণ সচ ভাগ্ন পরস্পার• 🕦 जिल्लाः अवभागाः अना अर्द टएडिक्स क्वन शावन जारम माज ্ৰ লফ্ড জপেৎ ॥ তেন জন্নতি श्लिश ताला यनीचतः। ता শ দ রার মন্তেন্ডো রাতি নৃক্তি সু मृजकाः ॥ था भारक। हात्रभाष्ट्रं था-বজ্যে হরে: পर। কুণবামা শ স-ন্তু সংবাদা রামেশ্বর্রা পুরা ॥ ত जाना ना कवरा वज्रू प्रव শোৰিতঃ। রা ইত্যাদানবচনো ধাচ নির্বাণ বাচকঃ ॥ যতো হ্বাপ্নোতি মুক্তিঞ্চ স। চ রাধা পুকীর্ত্তিতা। ব ভ্व (गाश्री न च क ताथाया (नाम कृপ जः।। ञीक्ष लागक्रिण ए दज् वूः गर्ब दल्लवाः । द्रापा वानाःम

ভাগেন মহালক্ষ্য বভ্ব সা॥ চতু-र्जु जम्र मा भन्नी (मवी रेवक्र वेवामिन नी । उरःगा ताजनश्रीक, इंस्कर-न्नर भुरायिने ॥ जरः मा मर्जान ক্ষীশ্চ গৃহিণাঞ্চ গৃহে গৃহে। শস্যা-विधान्ति ह मा এव गृहरम्वना।। यग द्राचा कृषभा कृष्यकः इन क्रिजा। भागाविशाज्र रेवी ह उरेमाव পরনাতাব: ॥ युक्तानि खन्नभर्गास সর্ব নিথ্যৈব পার্বতি। ভজ সত্যু পর বুন্ধ রাধেশ জিগুণাৎ পর ॥ পর প্রান পরম পরমাতান মী "थब्र॰। সर्वाप्रु॰ भर्वभू अप्रथः निती ३० পুকৃতে: পর•।।ধেছান্য• নিত্যব্রগ• ভক্তানুগৃহবিগুহ• ৷ ভজিমানাঞ্ দেবানা প্ৰাকৃত ৰূপ মেবচ॥ তস্য পু। नाधिका द्राक्षा वह भी जागर मन्यू-उ। गर्विष्णः नृन्ः भाव गृन नृन তি রী খরী ॥ মাধিনী রাধিকা সন্তঃ मना (मविष्ठि निर्केश्मेश्वा मना गर भरास्त्रारका वृकार्तिनाः मृपूर्व छः ॥ স্থাপ্ন রাধা পদাস্ত্রোজ্য নহি পশ্য-ন্তি বল্লবা:। স্বৰা দেবী হয়ে: ক্রোডে ছाया द्रायान कंानिनी ॥ न ह द्वार-শ গোপানাং রাঘাণঃ পরমঃ প্রিয়ে । बिह्नाः मन्ड जग्रान् विकृ जूना भव्राक्यः॥ भिनाम भौभारमा सबी

গোলোকাদাগতা মহীণা ইতিবৃক্ষ रिवर्ष्ड भुक्डियर७ द्वारवाभाष्ठाः न 🚉 अथायः ॥ 🕸 ॥ अनिह। शर्भ छैव है। भृगु नन्म भूवत्का इ नि তিহাসণ পুরাতন। পুরা গোলোক বৃত্তান্ত শুক্ত শঙ্কর বজুত:।। 🗐 দায়ে রাধ্যা সার্ভ বভ্ব কলহো **अहान्। श्रीनामा भाशारिए ७**८७० গোপী রাধা চ গোসলে ॥ ব্বভানু সূতা সাচ মাতা যস্যা: কলাবতী। क्षम्याद्यात्रम् अ । नाथम्य मृ भी मजी।। গোলোক वामिनी (सर মত্র কৃষ্ণান্তর গাবুনা। অযো**নিসম্ভবা** দেবী মূলপুক্তি রীম্বরী ॥ মাতু र्जर्डः वायुभूनं कृष्ठः ह भाषया नडी। বাবু নিঃসারণে কালে ধৃহা চ শিশু विगुरु ॥ याविर्वज्व ना मन् १: भू-থ্যা। ক্ষোপদেশতঃ। বছতে সা वुद्ध द्वारा माङ्ग हन्मुकला यथा ॥ बिक्कर उद्घरमाह्मिन नाह मृद्धिन डी সতী। একা বুৰি দ্বিধা ভূতা ভে েবেং নিক্সিভঃ। ইয় জী न श्मान् किया ना वा काडा श्मानयः । দ্বে কাপে তেজসা তৃল্যে কাপেণ চ ৎণেন চ।। পরাক্ষণেণ বৃদ্ধ্যা বা জ্ঞা (नन अल्लारन् छ। शूद्राञा श्रम्भान-हैनव कि इज्जी वय माविका ॥ श्रामरङ

তাময় শশ্বদিম সা স্মরতি প্রিয়ণ । রচিতা সাস্য প্রাণেশ্চ তৎ প্রাণৈ मृर्खिमानयः॥ अत्र द्रादानुत्राद्रव গোঙ্গলাগমন পর। স্বীকার সার্থ-ক কর্ত্র গোলোকে যৎ কৃত পুরা ॥ ক সভীতি ছলেনৈৰ গোসলাগনন হরে:। পুতিজ্ঞা পালনার্থঞ্চ ভবে-শস্য ভर॰ अञः ।।**३।। র**।श भद्र স্য वृष्ट পত्তि र्यथा द्वाषा मदम् वृष्ट-পত্তি: সামবেদে নিক্পিতাুর্গ নারা-যণ স্তামুবাচ বুন্ধাণ নাভিপক্ষে ॥ वृक्षा जा॰ कथयामाम वृक्षालाक मामूनाह महत्र्यतः ॥ (प्रवानाः पूर्व-ভ নন্দ নিশাম্য বদানি তে। সূরা-जूत ग्नीन्माणा वाक् जा गूकिना পরা ।। রেফে। হি কোটি জন্মান ক ৰ্মভোগণ শৃভাশৃভণ। আকারো गर्खवामक मृजुङ्ग त्रागमूटम्हर ।। ধকার মায্যোহানি মাকারে। ভব বন্ধন । শুবণ মরণোজিভ্যঃ পুণ শ্যুতিন সংশ্যঃ ৷ রেফেঃ ছি নিশ্চ-ना॰ ভকি॰ नामाः क्®शनामूर्छ । मर्खिक्ष उ॰ मरामन्त् मर्बमिष्कोष-মীশর॰॥ ধকার: সহবাদক তত্ত্ব। कानाम्बर है। एकाजि नार्किः गा-কণ্য তত্ত্বলে হরে: ম্যা আ- ফার স্তেলসোরা**লি** দান**শ**ক্তি হ-রৌ যথা। যোগশক্তি যোগমতি সর্বকাল হরিষ্ঠি ।। শুত্রুক্তি আ अगाचागाकाङ्जावक किन्यि। রোগ শোক মৃত্যুমবা বেপন্তে নাত্র **नः गरः ॥ इ**ि तुक्तरिवदर्ख श्रीकृषः ह बाधाख ३० व्यथायः 🇯 🕸।। उन्हाः (बाजन नामानि(उवा वृ/९ शिखक যথা। নারদ উবাচ। কানি ষোডশ नानानिदाधिकाया क्रश्नृद्वाः। जानि নে বদ শিষ্যাৰ শ্ৰোতৃ কৌতৃহল गम।। नु.जः नामाः जर्मुक मामत्वर নিক্পিত । তথাপি শ্রেত্মিছামি ত্বভো নানানি বোডশ।। অভ্যন্তরা ণি তেষা• বা তদন্যান্যেব বা বিভো । অহোপুণ্য স্বৰূপাণি ভক্তানা বা-ঞ্ছিতানি চ।। নামানি তেষা বুছেপ-ব্ৰি॰ সৰ্বেধাণ দুৰ্লভানি চ। পাবনা-নি জগমাত্ জগতা। গুঢ়কপিণী।। नात्रायन উবাচ। त्राक्षा त्रारमध्रती वामवामिनी व्रमिक्यवी। कृष्ट शानाधिक। क्षिश्रा क्षक्रकाभिनी ॥ क्ष्यामाः ममञ्जा भन्नमाननः कंशिनी। क्षा वृन्तावनी वृन्ता वृन्ता-वनवित्नापिनी ॥ हन्त्रावछो हन्त्रुका छ। १९ अहन्द्रिन जानना । नामारना তানি বারাণি তেবা নভ্যন্তরাণি চ

॥ #॥ রাখেত্যেবঞ্চ সংসিদ্ধা রাকা ता मानवाठकः । ऋषः निर्शाशकीः या मा द्राधा भद्रिकीर्खिङा प्रदेश ह तारम ह ভवनाका अव धात्रश्लीपरहा। रत तालिक्नावातात्वन ताया भू কীর্ভিঙা॥ রাদ্যেশ্বরন্য পদ্বীব• তে-ন রানেশ্বী মৃতা। রুসে চবাসো यम्। क (उन जामनिवादिनी ॥ गर्वाःभा त्रजिकानाथः (मवीनाभी-শরী পরা। পুরস্তি গুরা সম্ব তেম-তা রসিকেশ্বরী ।। প্রাণাধিকা প্রে-যসী সাকৃঞ্স্য পর্যাত্মন:। কৃষ্ পাণাৰিকা সাচ কক্ষেম পরিকীর্ত্তি তা॥ কৃষ্ণস্যাপি পিুবা শান্তা ক্ষো वाम्याः श्रियः मरा । मर्रेब र्मवगरेन ক্তা তেন কৃষ্পপুৰা মৃতা।। কৃষ্ क्रभः भःविधाञुः या भक्ता हावनी-वया । जर्बा रेषाः कृ भगमृणी (उन কৃক্ষক্লিণী ৷ মামার্ভাঙ্গেন কৃঞ্-न। या मञ्जूषा भ्यान्य हो। क्षवा-भा•म मञ्जू जा उने कृष्णिज की र्जिजा ॥ शत्रशानन्स्त्रामिन्धः चराः मूर्खिः মতী মতী। শুটিভি: কীর্ত্তিতা তেন[্] **भ**द्रमानम्बिभिगी ॥ कृषि स्माकार्थः বচনো ণ এবোৎকৃষ্ঠ বাচক:। আ-কারে। দাত্বচন স্তেন কৃষ্ণা পু্ী-র্ত্তি য়া। অস্তি বৃন্দাবদ্ধ যুদ্যা স্তেন

वृन्तावनी सृजा। वृन्तावनम्। विष वी (उन द्राक्षा भूकी खिंछा।। वृन्तः **সংহ** বৃহঃ সথ্য রাকারোপ্যস্তি বাচ कः। येथि वृन्तां उपाणि मा বৃন্দা পরিকীন্তিতা।। মুঘাচকো বি-भारक मा यम्। अखि उब हा वि দা বদন্তি 🖎 তেন বৃদ্যাবন বিনো-मिनी ।। नथी न्यावनी दक हत्नु खि যত্র সন্তত্ত । তেন চন্দু ।বলী সা চ কৃষ্ণেন কী ত্রিতা পরা ।। কান্তি রস্তি **ठन्तु** जन्ता यम् । पिनानिण । मा हन्द्रकाञ्चा श्रवंग श्रविना श्रविन कीर्बिञा॥ भत्रहन्दुशुना यम्रा का-नत्रिख रिवानिनः। मूमिना कीर्ख তা তেন শর্মন্দু পুভাননা ৷৷ ইদ॰ ষোডশ নানোক্ত মর্থ ব্যাখ্যান সং-युक्त । नात्रायरान यम्ब क्वर नाडिभऋरका। वृक्षना ह भूद्रा एख थर्याय कनकाय स्त्री। श्रार्यान कृत्रशा मः ख॰ मक् मानिक। निर्वाश नुक्रात ह यहाजीर्थ भूगारह (त्वमःमि । রাখা পুভাবপুতাবে সূপুসমেন চেত সা।। ইন স্তোত মহাপুণ্ড তুভ্ত पख गरामुत्न । निन्तकाशादिक्या-्य न राम्। म महाभूतन ॥ यावष्कीव भिषः (डावः विमन्तुः यः श्रार्रमद्रः १ त्राथा मार्चवरगाः भागभाषा ভङ् र्ज्यिक् ॥ व्यष्ट नर्ज्यस्थाम्। मा শখৎ সহচয়ে। ভবেৎ। অণিমাদি-ক সিঞ্জিঞ্চ সংপাপ্য নিত্যবিগৃহৎ ॥ वुडमाताभवारिमक मोर्स नियम পূৰ্বক । চতুৰ্ণাঞ্চৈৰ বেদানা পাঠৈঃ नवार्थ नःगुरेजः ॥ नार्ववाः यद्ध-जीर्थानाः कर्रात विधिताधिरैछः । शुारिकारात्र ज्यम्क कृष्याया वव সপ্তথা।। শর্ণাগত রক্ষাধা মজ্ঞান क्छान मानजः । त्मवानाः दिक्षवाः नाथ मर्भावनाणि यथकाः॥ उत्पव স্তোত্র পাঠস্য কলা॰ নাহন্তি বোড-শী॰। স্তোত্তন্যাস্য পূভাবেন দ্বীব-মুক্তো ভবেষর:।। ইতি নুদ্ধবৈৰ শ্ৰীকৃষ্ণজন্মথণ্ডে ১৭ অধ্যায়:।। # ॥ রাধানামোলারণানতর কৃষ্ণনামো हात्रण विश्वि यंथा। नात्रम छेवाह । व्याप्ती द्वादा॰ मनूहार्यः भन्डा८ क्-कः विष् ब्राः। निमिख मना माः ভক্ত বদ ভক্তজনপুষা৷ খ্রীনারায়ণ উবাচ। निभिन्न मम् जिविशः कथः যামি নিশাময়। জগরাভাচ পুক্তিঃ পূৰুষক্ষ জগৎপিতা ৷৷ গৱীয়সীতি জগতা॰ মাত। শতগুণৈ: পিতৃ:। রাখা ক্ষেতি গৌরীশেতে বেং শব্দঃ শুতো শুতঃ ॥ কৃষ্ণ রাধেশ গৌরী **डि ला**क न ह करा गुड़: 1 शुनीन

রোহিণী চন্দু গৃহাণার্য্য মিদ মন॥ गृहानार्घाः भया पतः मः ज्वा मह ভাক্ষর। পুসীদ কমলাকান্ত গৃহাণ भग भूजन ॥ इंडि मृष्टे नामरवरम कोथुरम मूनिमलम। ता मत्नाहात ণাদেব স্থীতো ভবতি মাধব: ।। ধা শব্দোদারত: পশ্চাজাবত্যের স न्युनः। जाति भूक्व मूहार्यः भः कार भुक्षि महाद्र ॥ म खावसा ভূগামী চবেদাভিক্রমণে মুনে ৷ ইতি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে ত্ৰীকৃণজন্মথণ্ডে ৫২ অধ্যায়: ॥ # ॥ তস্যা নিন্দাযা• (मारवा यथा। (ग वा हिव डि निन्म्डि পাপিনক হস্তিচ। কৃষ্ণপুণাধি का प्रव (नवीक दाक्षिका भदा।।। বুন্ধহত্যা শতি তেচ লভৱে নাত্র मःभवः। उद्भारभन ह शहरु छ-ম্ভীপাকে চ রৌরবে॥ ভগুতৈলে ম-शायात शास की है ह यद्धाक। চতদশেশুবিছিন পিতৃভি: সপ্ত ভিঃ দহ।। ড ডঃ পর ন্রায্ত জ रिम इ॰ काल (यानिजः। हिव्र)॰ वर्ष गर्मुक विश्वाकी है। क भाभ उ: 1 शुःण्यवीनाः (यानिकीष्टे। खपुक म-लञ्जाः। मलक्षीं। क उज्ञान वर्षक भ्यज्यकाः ॥ (वरम ह कार् **मा**थाया मिछाह कमलाख्दः ।

इंडि वृद्धरेवराई शिक्षक्रमथर७ ৯१ ज्यायः ॥ 🗱 ॥ त्राथा स्क्रभः यथा। यत्नारमावाह। इरही इन्निन्ह-ল। ভক্তি স্তদাস্য বাঞ্চি মম। তব নামুশ্চ ব্যুৎপত্তি কাবা দ্ব বক্তু মর্হসি ॥ রাধিকোবাচ। ভবেন্ডক্রি निक्ता (**उ रात्र मीक्ष्य मूर्ल**ङ । ण अस्र सम्बद्धनाशि कर्षियासि स्रिनिन यः ॥ भुत्रा नत्म्तन मृष्टाञ्चः ভাগ্রীরে-वर्षेभूनक । भया ह कथिए । नामा निविक्षक वुरक्षयदः॥ जाङ्गाव स्रयः রাবা ছাযা রাযাণ কামিনী। রাযাণঃ শ্রীহরে রংশঃ পার্ম্বদ পুররো মহা-न्।। রা नफ्क मङ्खिए। विंधानि यम् । বেশপু। বিশ্বপু। বিশেষু খা ধাত্রী মাতৃগাচক:।। ধাত্রী মাত। ह भि उषा॰ मृत्र भृत्र कृ कि बी भदी। তেন রাধা সমম্খ্যাতা হরিণা চ भुता वृत्यः॥ व्यापः जीनामभात्मन বৃষভানুস্তাধুনা । শীতবর্ষঞ্চ বিছে-(मा रुदिना तर नाम्नु उ॰।। व्य जान्-क क्कना भार्यम्भुवाता महान्। পিতৃণা নানদী কন্যা মম মাতা কলাবতী॥ অধো নিসম্ভবাহঞ্চ মম মাতা চ ভারতে। পুন: সার্দ্ধ যু-শ্বাভি বাস্যামি 🕮 হরে: পদ ॥ ইতিতে কথিত সর্ব: বুজ-বুজ বুজে-

খরি । বুজেখরেণ সহিতা স্বামিনা क्छानिना मिं ।। ইতি वुक्तरेवरार्ड প্রীকৃষ্ণজনখণ্ডে ১১০ অধ্যায়:।।#।। রাখা পার্রভ্যে রভেদে৷ যথা। পা-র্বভূরোচ। কিং বা পুশ্নং করিষ্যামি ত্বা- রাখা- মঞ্জালযা-। গতা তে বিরহ জাল গ্রীদান: শাপমোক্ষণে ।। সতত उचीनः भूगा जुरग्रव मि कि भूक्षराया यथा ॥ य ज्वाः निन्मति মন্ডকা কৃত্তকা কাপি মাম্পি ब्रह्मीभारक ह भहारत यावहन्त रि वाकरत्रो ॥ वाशामाश्वरया र्ल्डन र कर्त्र । तः भश्नाम र्ज्य ভাষ্য পচ্যান্ত নরক চির । যাছি শ্করযোনিঞ্পিতভি:শতকৈ:সং । ৰষ্টি বৰ্ষ সহসাণি বিশ্বাধাণ ক্ৰা खथा ॥ इंजि तुक्कदैवदार्ख 🕮 कृष्ण्यन খণ্ডে ১২৩ অধ্যার্য: 🖟 🛭 গোলে, क उम्रा चिल्ली रथा। वजान भारतात्रमान् मृक्षे। एक एमवानमाना । थाः। जग्नः भीषु कियम्तः पृत्रः भू एतः उत्था आणुनः वासिकायाः क द्रारमधर्याक नादमः। एताधि प्रवडा (गाभीना॰ वदाय। काक नि র্মিত ॥ পাণাধি লাবাঃ কৃছস্য র माराष्ट्रनार मर्दनाङ्ब । मर्वानिबंहती

यक्ष भिर्देड ने निक्लिङ ॥ সূচাক वर्ज्ञाकातः यज्गव्रिजिनुमानकः । শতমন্দির সংযুক্ত• জ্বলিত• রহ্নতে-कमा॥ अम्लातञ्जानाना नरेत र्वि-রচিত বর । দুর্লম্ব্যাভি গভীরাভিঃ পরিখাভি: সুশোভিত ॥ কলুর্-কৈ: পরিবৃত প্যোদ্যান শতান্তরণ । সুম্ল্য রত্ন রচিত পুরাকারে: পরি-विष्टितः ॥ अनुत्रविषकायुक्तः यूर्क দ্বারেশ্চ সপ্তভিঃ। সংযুক্ত রত্নচিজৈ-क विक्रिक बंजुरेन मूर्त ॥ शुधान ছার সপ্তভ্য: ক্রমশ: ক্রমশো মুনে। गर्दाञाभि उठ उठ वाउम दात न गुड ॥ (मवा मृष्ट्री ह श्राकात न-इम् धनकहिं छ। मनुत तत्र कलम मग्रिः मृग्राम्बनः ॥ पृतीश्वः उ জনা রম্য পর্ম বিষ্যু যুয় । **७७: পुरक्षि**शीक् ड) कियमूब ययू भू मा। इंछ दुक्तरेवदर्ख अकृष्डक খণ্ডে ৪ অব্যানঃ ॥ ঋ ॥ ভস্যা জন্ম ভিথি र्गथा। ভাদুস্য কৃষ্ণপক্ষে ए र्बिकवाहेबी यहा। उन्धाः शः তু যা শৃক্ল। তস্যা জাতা ছরিপুর ।। व्यञानुभूदी नायु। मर्दत्वभशी कृ ভা। সুবর্ণ মণি মাণিক্য বিচিত্র ভব नास्ता॥ अनिमानि मुरेथयर्गं म রিপূর্ণ মনোহর।। চিত্রধ্র পতাকা

हि विविद्या विद्य निर्मिश ॥ विषा-नन्दबक्ता ना हिमानन्द्रभाविनी। ष्यानम् किनना नार्य्या यब जिष्ठे छि भर्दमा ॥ विठिख्यानामाद्या वि-ठिज्रवनाषद्गाः नाना (वण विकि-वाका भूगनामाननायिनी॥ नर्वः मक्क १ तम्ला वा वा वा वा वित्रा दिनी । बगजा भाशिमी (सवी ७३ ७३)। कि मृन्दती ॥ गृहाना मनकारिकव ন কথ্য মুনিসভ্রম। নারদ উবাচ। প্ণিপভা মহাভাগ পৃহামি তব কি क्रदः। मा नक्षीः कि मद्रवध् महान-স্থীঃ সরস্বতী।। বিদ্যা কিমন্তরকাথ रिक्य वी शुक्छिः किन्। (वहकन्ता (ह-वकन्त्रा सुनिकन्त्राथवा वरः॥ अराणि ব উবাচ। কোটি কোটি মহালন্ধী र्लक्षीः का वा शद्रा वद्रा ॥ निनित्रजा ষৎপদাস্ভোজে কথিতা মুনিসত্তম। অ পর• কি• নিগদেহ মেক বক্ত্রেণ नात्रह ॥ श्रीत्राथा क्षण नावग्र खना-मीन् वक्तकनः। जबनुनामि माश-जाः लाङ्बर् मि नात्रम्।। देवला ক্যে তু সমর্থো হিন মাতু বক্তমর্ছ তি ৷ তদেহ ৰূপ মাধুৰ্য্য জগমোহন নোহন ।। यह। नस्रमू (খাপিস)। ত দ্বজু নান্তিমে গতি:। লক্ষশ: কম-न। राम्या यम्याः मा नाक्की मञा

।। এবং শতসহসূলা মীখরী রাধি-কা পরা। নারদ উবাচ। প্রভো 🚉 রাধিকা জন্মনাহাত্ম্য সর্বড়ঃ-পর্ণ । তদহ • শোত্নিছানি সময় • ভজ-वर्णा ॥ कथाजाः व गहाजान ব্ৰতানাঞ্চ ব্ৰভোক্তন । প্যান বা কী-मृणी गृषा चिंठ वां कि वस्य व ।। তৎ সর্ব শ্রোতৃমিছা 🖟 কথ্যতা দে अनामिय । চर्य्या॰ भूका विधानक विष्णव महंन ७व ॥ यख मख स्तृ विश्वान भूषान यव निर्मितः। প্জনে কি॰ বিধানঞ্চ তত্তৎ সেবা-চনে বিধৌ।। শিবউবাচ। বৃষভানু-পুরীরাজা ব্বভান মহাশযঃ। ম-হারলপুস্তো হসৌ সরশান্তবিশা त्रमः॥ यहाणस्या धनी जीवानशिवा-मार्छ रिवज्यः । रिवन्ताः अम्रष्टः कद्रगः क्लीनः कृक्षरिष्ठः ॥ उन्र जार्ग्रा মহাভাগা শ্রীমণ্ড শ্রীকীর্ত্তিদাস্থ্য। क्र भरवीयनमञ्जाहा मध्य प्राप्त करता ज वा।। भश्वक्षीयक्षा मा ভव्या-পরমসুন্দরী। মহাপতিবুতা কার্ফা সর্ববিদ্যান্তণান্বিতা ॥ তস্যাং 🗐 রাধিকা জাতা খ্রীনদৃন্দাবনেশরী। ভাদে মানি সিত। देवता मधाहि मु उपायिनी ॥ (वपायम भूत्रायापि गी उ। या क्षवल्ला । अमा क्षि श्रा

जाधी बिक्कान्नराविनी ॥ मृग् মৰো মহাভাগ পূজন ভজন তথা ा कर्खवाः यमनूक्षानः ब्राणाकसमः रहार्यक ॥ **जन**हर्य जना जाधाः जन्मवृक्ष्मद्रायरिः । उरम्मगुः भुः वक्रामि शानाहिक मनुक्रमाए ॥ সর্বদা পশ্চিমদারে জ্রীরাধা কৃষ্ণম-নিংরে। ধৃতী সুখুন্ত কলস পতাকা তোরণাদিভিঃ।। নানা সুমঙ্গল দু বৈ। র্যথা বিধি পুরন্ততে। সুবাসিত शक्तभूरित व्रिक्ष धृति के ग्नि ॥ मार्था शक्तवगहूरेन मंख्रशः मनाताः करः । भूयाउभन्नाकादः । जब নির্মায যজ্জ: 11 দিব্যাসনে পদ্ম-ধ্যে পশ্চিনাভিন্থী ছিতা। 🗟 युग्र मूर्खिः जूणाम् । ध्राम भानामि-ডি: ক্যাৎ॥ ভ`ক্ত: गছ সজাঠী-বি: **শক্যা**নুসার বন্তভি:। তন্তকঃ शृह्यकुकुत्र छाः महा मःयङिन्तियः ।। अध्यक्षानः। (इत्नन्तीवत्रकान्ति নঞ্জ তর শ্রীমজ্জগন্মোহন নিত্যা ভি ললি তাদিভি: পরিবৃত সমীল পীতাম্রণ। নানা ভূষণ ভ্ষণাঞ্ मध्य रिकत्मात्रक्षण यूंग गाञ्चर्या-জন মব্যয়ণ সুললিত নিত্যুণ শর্ণ্য ভরে।। যুশ্ম নৃৰ্ত্তি মিতি খ্যাত্বা শা-बगुरिन १९ वा भूनः। माकार रेन-

नारि ग्राही वा मानग्राः नगर्ह-যেৎ ৷৷ ততো মণ্ডল প্রাঞ্চ তযোঃ नग्था क्यार ॥ वर्गा छकः नु याञ्जन भाग भागाति जिः नगा॥ वानिका शिक्सम भूकता भीकदर्गर-লে ২পরা। চন্দুাবতী শুকুদলে ত-चाय भूकारवट जूथी: ॥ वायरवा ना म्ला॰ (मरी॰ कृष्यत् मत्ल १६(४८)। उद्यास विवास था था मुक्त वर्ग मान তঙ্গঃ।। উত্তরে শ্রীমতী ত্বর্চ্যা রক্তবণ म्ति उथा। उद्यामशार्थि हन्सुव्याः नीलवर्गरल २ हर्ष्य ।। त्रक्रवर्गरल भार्त्रा देनात शह्रित्र्या। उन्ता वास मुक्तरल भृक्ता महनमुन्दवी।। भीउदर्गता भूर्व विभाशो महर्य-**ভতঃ। পিুযা• তস্যা বামপার্শ্বে শুক্ল**-বর্ণদলে হর্নথে । অগ্নিকোণে শ্যাম-वर्गा॰ मत्न मव्याः मनहरय ।। उदा-भ क्रीमधूनजी भूक्रवर्ग म्हार **१ हिरा** । প্জবেদ্দিকেশে পদ্মা॰ রক্তবর্ণ দলে उथा।। मनिद्रिथाक उद्यास नीव-वर्गरत्व १ईरयट । भूजरयरेमर्थाउ छ-मा : तक्कवर्गन्ता उठः॥ त्रमिष्याक जन्नाम मुङ्गदर्गनल २ ईरवर ॥ 🗱 ॥ এরাধা পূবসঙ্গিনী· বিপুমুখী· কৃ· ষ্ণপূষা প্রেয়সী হেমাভা পরি-वानिनी॰ जूगधूत्रश्वाना॰ जूदमाञ्चत्रा॰

। সদুরাভরণৈর্মনোক্ত সূত্রু নিত্যা | कगत्माहिनी वत्स जीवविजा क त्रक्रवरी• भीजाचात्रगावृजा•॥ **१॥ শ্যামা॰ শ্যামপ**রাযণা॰ বরতনু• " ठामीक्त्राक्ट्**छा॰ म**ङ्गीति मंध्रधः नि॰ भदिलमहन्द्रानना॰ मुखदा॰। जमुङ्गाভद्रगा॰ मद्राजनयनी॰ भृद्रा॰-मुक्नावृजाः श्रायर ञ्रीननिजा मथी॰ महिन्दा॰ हन्द्रावजी मुखमा॰ ।। ২।। কান্ত্যা কাঞ্চন সন্ধিতা॰ সূল-লিতা ক্ঞামর বিভূতী নানা ভূ या मञ्जूनाक मुरुजी मार्फ किकी ज्ला हो। बीर्ना विशिविषदी भून যস্থী ভব্যা শশাঙ্কাননা বেণী চাক স্বল্লিভাসুজ মম্ নিত্য ভ (इ न्यानवाना ।। ।। बिक्किन्य व हा बा मानिज्यी॰ महत्र उम्रान्जि॰ ু ন শরীর কান্তি মতুলাণ শুক্লা-घः ..वृद्यः । स्वात्राভद्रभाः स-मा व्यक्तिनो॰ श्रीकृष जारवन रेव गाः খর্ডা॰ নধুরদ্বরৈ রবিরত• জীচিত্রলে-খাণ ভজে॥ ৪॥ কন হ নিভ শরীরাণ বিভুতী বক্তবন্ত্ৰ ললিত নলিন নে ত্রাণ চাক ভ্রাক শোভাণ। সুমধর পিক্বাক্যা• চন্দ্ৰবক্তা়• সুবেশা• ম-ধুরিপু নিজ দাসী শ্রীমতী তা হি यत्म ॥ ७ ॥ वृन्तावतम निकामवन

(मोथ्रमात्री॰ त्रम्रा॰ जुनीव्यनना॰ সুরবাবযজ্ঞা। নানা বিভ্বিত তনু। ज्रुवरषूकाकी॰ हन्तुः ভड़ नकन द्रागमताञ्च्यानाः ॥ ७॥ मूर्व र्वाः भूकधातिनी जा जूनाक् यखा मिन्द्रियाकी । इति श्रिया मिळ्न পদ্মনেত্রাণ ভজে ২হ মীড্যাণ কনকা-क्रांगाजा ।। १।। त्रवाई क्यावाहि नी॰ जकल द्राग ज॰गावनी॰ जूठाक मिन अल्ला॰ भारतभूर्वनमुनिना॰। সুরত্ন বরভূষণা কিচর শুভূ পউায়-द्वा॰ ভरत महनमूनस्त्री॰ कनक वर्ग দেহা শভা ॥ ৮ । সুতানজ্ঞা গীতে ভুমর কলক্তী সূচতুরা জ गद्दन्त्राः (वद्यव्यन्ति नयना भिन्तूतः मनाः। विभाशाः भोताकीः कनिउ মুরলী পীত্রসনা ভরে শ্যামা (मव्याः महन्धन्न्राः मूथम्यीः ॥ । ज्ञानीकत्राष्ट्रयगाणाः जूरतः मा॰ मुनःगी ভবिদ্যा मुशीद्रा॰ वात्रः ग्राः। जूरःणी जुगानां जूरह्याद्यः শোভা ভারে জীপুরা শূরবন্তা। मताञ्जाः ॥ २०॥ गामर्ता निजना-निकाः नूगरवाग्यञ्चः मना विञ्जीः মঞ্সৰণ বিভ্ষিতা বরতনু পাথো ল त्वां वज्ञाः। श्वाराय कृष्णमात्रवि-न्त्मधूशीं क्षाम्रात्रगाव्जा मझी

তে মধুর ধরা নবিরত সৈব্যা মনো हार्तिनी ।।) ।। कित्र मधुमजी ভাণ তপ্তচামীকরাভাণ পিককলরব কঁঠী॰ শুক্লবন্ত। দাধানা। তিলম-भूनंनुनामा हाकत्रमाक ज्याः यूगः **म**ज्यग्रमका**ष्ट्र**भवा माख्र**क २३**॰ ॥ >२ ॥ तन्नानकः त्रस्र हा॰ जिज-क्रम्नकृति बन्नवादशुक्तरेश र्डवज्ञाः সন্বীতবিষ্যা পুনিপুণ রসিকাণ ডা-न गाना कि विद्धाः। भावकी यञ्जशाः না॰ কন চনিত্তন সহলা কৃষ্ণ সে-वी वत्म भगा मृत्याः मनवद्रव पनाः विज्ञीः तक्ष्वद्धः॥ १०॥ भा-**नि**द्रिशा मृत्यक वाप्त्रज्ञी मृत्रुमू হুঃ। রসালাপ স্বৰূপাঞ্চ রসপূমে-কসংযুতা। । ১৪॥ ভব্যা। গ্রীশশি-রেথিকা সুখনকা যন্তাদি গানাম-রা॰ বন্দে হহ• মথুরম্বরা• পর মিকা লাবণ্য সারাদ্বিতা। নানা যন্ত্র বি-শারদাণ বরতনুং পউায়রেণাত্তাণ कु:झन्दीवत्रलाह्ना भवित्र उ॰ श्रा-य जगत्याहिनी ।। ७० ॥ औरव्यः चत्र ७ व क्वा वर भारत महा विज् তী • এভদা • মধুরম্বরা সুল্লিতা • नमुक्तवद्याव्डाः । ब्राह्म वर्गकृतिः বিভ্ৰণবরৈ রকৈ: সদা শোভিতা क्याय द्यागामित्काः भन्निकाः

श्रारिकम्या निमा।। १७॥ वाशक्क भनात्रविन्तमधूली॰ मज्ज् ज्वाा-र्थिनी॰ नाना ভূষণ ভূষি তাক कि हा। সদুক্রবন্ধা শুভা। ধ্যায়ে সম্ভত ক্ফভাবললিভা কেব্র হেমাঞ্চ-मा॰ वर्गाक्रीक दम्भियां मूथमधी। সর্বাকশোভাদিতা ।। ১৭।। মধু-यद्राः (काविन ज्क्गानाः मजूपदी यञ विशातिनीकः। वनित्राः मृक সূচীনবন্ত্রাণ ভল্লে হরিদ্যুক্ত সমঞ্জ শোভা ।। ১৮ ।। এবং ধ্যাত্বা পূজ-যিত্বা ললিভাদ্যা যথা ক্রমাৎ। পা-দ্যাদিভি: সোপচারৈ বিশ্বিত্তক্তি ७८ भद्रः ॥ मिक्स्तिता विवासीनाः मलाद शिक्तमाला मृतना भूगवाहि नत्मास्त्रन मः भूमानभरिम रिव ॥ छ-खन्नामा जुमनूना भून्नगन्ना पि ज्रान । ইতি পাদ্মে উত্তরথণ্ডে জীরাধান্ত-মাষ্ট্রমীবুতকথনমাহাত্ম্য নাম ১৬২ थ्यायः ॥ 🕬 अनितालिव उवाह । भुः ত্যেকে ২ঠে পুজযেদৈ ক্রম তস্ত দলে मला। मृग् नामा कथार जामाडी-वि भाषिक भंडा । इन्द्रमुशी त्रन-क्का ह म्डना मुम्थी उथा। य চন্দ্রিকা চাক্ চতুরা চ সূচঞ্জা।। মধুরা হস্তকনলা তথা মধুরভাবিনী । विवासिनी तमवडी उथा थक्षन-

लाहमा।। मूथना हम्म विका दम मा तमबखती। मना मूबखती भीना वन्ता वन्तुश्र बावजी ॥ वामखी **मा**-লতী জাতী চন্দুকান্তী সুসন্তলা। রম্ভা ভূমরগম্ভীরা সুশীলা চ সূবে-. निनी।। आमनकी मुशाकशी निया ह **এরিভিপুিয়া । শুক্রিয়া নপুকরী** সুবেশা চাম্তোজবা ৷৷ মুরলীবল্ল-छ। वृन्ता भादिकाउभिना भुछ।। পঞ্ধরা রত্নালা মদিরা রাসবল্ল-বী !৷ মাতঙ্গমনী ভারাবতী জ-ওলধারিণী। কেশরী মিত্রবৃদ্ধ চ লকণাৰুগভনালিকা ৷৷ মাথাৰতী <को निकी ह कामनाङ्गी गृहन्त्वी । পীয্বভাবিণী সভ্যবভী চ সঞ্জ वानिनी ॥ कलाउमानिका ला-পামুদা চ কি শুকপিয়া। দলাবতী व्यक्ता ह करना ह समान मा॥ जि-.(वाज्या व सादिबो वद्या श्रिवदा-रिनी। मूकावणी हिज्ञात्रथा मूमिजा লোলসওলা।। অৰুদ্ধতী চিত্ৰবৰ্তী **এিরক্তা পদ্মগন্ধিনী । মেন্কাক**া णिका **द्रव्यक्किको काम**मूईनी ॥ **छ**-मुन्तिया ह जानका जया न्जावि-नामिनो । हितावडी हात्रक्षी मि -र्यथा ज्लाह्या ॥ नन्त्रा नन्त क निका सूरकता नन्तरादिनी। इद्या

काकी ह मूर्णागी (कविद्यां वा शिव-घरा ॥ नामात्राधा नामरत्रा कल्ती सानजिलियी। विविज्ञवन्ता রত্মজীরা মজুকিঙ্কিনী ॥ পিক-यता ज्ञ्लगाना उथा द्वार/विशातिनी । একিক দাফিলে প্রপু বত্রাৎ চন্দ্র।-वनी उन्हा। ब्रान भौन्यानिकिः न-ম্যক্ প্রকারেণ চ প্**ক**কৈ:॥ হেমা-ভा॰ मधुत्रवता॰ विश्वन्थी॰ गान्नर्व বিদ্যারতা• নানাভূষণভূষিতাঞ্ক ন-धूद्रा॰ डाडी ज्यलीजुङ । वीना বজ সুবাদিনী বরতনু চিত্রাম্বরণ বিভুতী প্যাযে কৃষ্ণ পরাযণা সুচি-वुका॰ हन्मुत्वी॰ मञ्जूनाः ॥ এव॰ রাধা জন্মভিথৌ স্র্য্যান্মগুল পূজন । कार्कामीन् रेनकवान् सर्वान् यञ्ज ७: পরিপূজ্যেত্।। এবং রাখাক্ষ্ণ পূজাণ তবে। মপ্তলপূজন । পুত্যবে যজ্তঃ वर्षाट कात्का द्रामन्द्राट्मत् ॥ न्। कितिकः (एवर्ष न कर्डवाः क-माहन। श्रीयटक्रिकजारननादमाऽ० তেনৈৰ সৰ্বদা॥ নাস্থেৎ শৈৰ শা-ক্রাদীন্রাধাজন্মনহোৎসবে। পা-ষ্ঞান্ পতিতান্ কোলান্ড্য গায় নিম্ভ্রেং ॥ বিনা ভাগবতাঁলো-কান্নচ তত্র পুথেশযেত। গন্ধপুদ্ধা-षि अं। टेना कन्तरेन खमार्यात्रेडः

॥ নানাপরাক ভীতস্ত ভক্তা• স্তা• खब ठाइरंटर । उखबारानुमारिक किंका (भगिषि ख्या।। उखग्रः व भूजायाः द्वार्यं नान्। क्लांबर्य । वहिन् योन जीक्कमा गामबीङ ভক্ত্যা ভোজায়েৎ প্রায়েত্তথা। ত रिमरवरिष्ठ र्गक्त भूदिम्र मारिका मंत्रासाः **दि :।। সজাতী** य ভক্ত र्नेन्सः সম• **ত** व गर्शर नवः। दिवा अर्गार भू-। যরেন রাধাভজিপরাযণঃ ।। মহা-भुगाम जूकी उ मिनास्ट हद्रागाम कः। भूजाः कृषा भिरवे कार्यः नार्क मानिन्दि छड: ॥ ब्रात्को জাগরণ সর্য্যাদ্বাধাক্ষেতি বা মা-इन्। भूकरपगूर्खि भारताभा क्भा वर्गामि मःकृ गः ॥ व्यक्षाना कथाः नागः भूताभारानुकी र्वनः । भूवभीः यः भुषाञ्चन नात्री छ द्याक्षरेयः मह।। যঃ করোভি নরে৷ ভক্ত্যা রাধাজন্মা-हैगी॰ मुजा॰। वर्षा विव्धाः मार्ब রাধাভক্তো ২স্তি ভূতলে।। পুহরে शुरु द द्रायाः (गाष्ठाक्षेत्र अः विवानिः श्विष्ठि विशासन श्रीकृष সহিত্যা তথা ৷৷ তদুসিকৈ: সহা-লাপৈ রাধাক্ক মৃতি মৃহঃ। তত্ত মংহাৎসব কৃত্বা পরনাননিকতো

ख्यन्।। मख्यः भूगिति अर्यामश्रीक বিধিবোধিতা । পুত্যুক্দ মেব হ্বক **उ द्राधाकस**म्हारम्ब ।। यः शु-মানথ বা নারী রাধাভক্তিপরায্ণ।। ভ্রা वृन्तावत्व वामः जीवाधाक्ष निक्नी।। वुक्रवामी ভবেৎ मानि রাখাভক্তিপরায়ণ:। ভস্যালাপ পু. যোগায় মুক্তবন্ধো নরো ভবেৎ ॥ রাধা রাধেতি ধাে বুয়াৎ স্মরণ স্ব-কতে नद्रः। সর্বতীর্থেবু সংক্ষারাৎ সর্ববিদ্যাপুষত্নবান্।। রাধা রাধেতি वर्यगाञ्च द्राथा द्रारथि भूकरव् । রাপা রাথেতি যদিষ্ঠা রাখা রাথেতি জল্লতি।। বৃন্দারণ্যে মহাভাগা রা-ধাসহচরী ভবেৎ। জগতা পৃথিবী थन्। एक वृन्तावन भूती ॥ एक খন্যা সতী রাঘা খ্যেষা যা মুনিসন্ত-रेमः। वृक्षाभीनाः सहात्राश्राः प्त्रजः সেবতে সূর:।। তা॰ রাধিকা॰ যো ভন্নতে দেবর্ষে ত॰ ভন্নেমহি। তদা-नाभः जक्रेष्ठव जभन्न मखमू खमः॥ অহনিশা মহাভাগ স্ক্রাধেতি की डंग । ब्राप्थिं की खंग वर्षार ক্ষেন সহ যো জনঃ॥ তন্মাহাত্ম্য ন শক্যে ২হ• ককু? শেষে। ২ত্ৰ নৈব চাৰ গঙ্গাৰ গ্যা নিত্যু ন হিতা চ नवस्त्री।। कराहिरेवव विभूथ। मई-

जीर्थकनभूमा । সর্বতীর্থমধী রাধা नर्विचर्यामरी भूनः ॥ कनाहिष्टिम् थ। लक्षी नं ভবেজু उमानवा। उम्।-वाय वरत्र कृष्का द्राथ्या तरू नाद्र न ।। রাধাক্ঞতি যস্যেষ্ট তদেত্রুত মুত্তম•। তদ্ধেহে দেহ মনসোঃ কদা-वित्र हालक्षतिः ॥ **अञ**्चर वहः गुन् नातरमा मृनिजलमः। भुगजः भूषयाः भाभ (गांशाक्षेत्र)। यथा मिछ ।। ज बार्रेभी वुड क्था यः मृताडीश मा नवः। श्री ताशायाः मृथी मानी धनी **नर्बछ**नादिकः॥ जलिद ভिक्ति नः युकः शिक्षामा मारतमदः । धर्माधी वा जरक वर्षा मर्थाथी व जरक वन ॥ कागाधी वज्य काम भाकाधी भाक मानु सार । गर्बरानन। भारतः कार्कानि रेवकवः मुथी॥ विरविकी ह ७वा निष्ठाभी यना ভক্তि माशू याए। ্তি পায়ে উত্তরখণ্ডে শ্রীসদাশিব नावर अवारर जीवावाजवाडेगी क-थन भाहार्ख्या ३५० वर्षायः ॥ 🗱 ॥ चानाः महमुनामानि यथा। পার্বত্য-वाह। त्रवरम्य जगनाथ ज्लानुगुरु-कातक। यहा छि भविकाक्नाः यहा खि स्वि उपा ।। रच्ट पुरा भूत्रिकः তৎ সর মে শুত পুভো। ভছাৎ গু**ছ ভর• যতু যত্তে মনসি কাশতে।**।

च्या न गरि छ॰ यङ्ग योग करेग कराइ॰ ন। তন্মা॰ কথ্য দেবেশ সহসু॰ না-भक्ताख्य ॥ अद्भाषाया महाप्तवर्ग গোপ্যা ভক্তিপুসাধন । বুকাও-कवी हवी ना कथ लानीय मा-गडा ॥ भशास्य छेवाहे । भृगु स्वि বিচিত্রার্থাণ কথাণ পাপহরাণ শুভাণ । সন্তি জন্মানি ক্যাণি ভস্যা নূন॰ মহেশ্বরি।। যদা হরি শরেতাণি व्यक्ट कार्यारगोत्रवारः। जना विष-ख क्**ना**णि रुद्रिमाधिशुमाधिनी ॥ তস্যা গোপীত্ব ভাবস্য কারণ গ-**रिड॰ भूदा। इसानी॰ म्**नू प्रतिभा নামাণ চৈব সহসূক্ণ।। যম্ম যা কথি-७ रेनव जल्बद्यशि कमाठन। जव रत्रहाट भुवक्तामि छक्ता थार्याः मू-'মৃক্ষুভি:॥মম প্রাণসমা বিদ্যা ভা-ব্যতে নে ত্র্হরিশ । শৃণুয় গিরিজে निज्यः भवेष ह यथा मि ॥ यम्याः পুসাদাৎ কৃষস্ত গোলোকেশ: প-রপুভু:। অস্যা নাম সহসুস্য ঋষি-नांत्रम् अव हा। 🗱 ॥ रमवी द्राक्षा भद्रा পোকা চত্রগপুসাধিনী। এীরাধা द्राधिका क्कवलां क्क मंग्रुं ।। वृन्तावतनथती कृष्णिश्या भननाभा-हिनी । भीमजी कृषकाडा ह कृषा-ननत्त्रुपायिनी ॥ यमश्रिनी याणाग-

न्त्रा याणानानन्त्वल्ला । मार्यापत निया (गाभी (गाभानम्तकत्री जथा শা কৃষ্ণাঙ্গবাসিনী ছাদ্যা হরিকান্তা হরিপিয়া। পুধানা গোপিকা গো-नकन्। दिक्षाकानुन्तनी ॥ वृन्ताव-नविराती हो विमु क्लिं उगुथामुका । शामञ्चानम्कर्जी शाञ्चानम् मायिनी ॥ गिल्यमा गीलगम्। या-गमागमनिषुया। विकृतिया विकृ काष्ठाविष्याद्रस्विवामिनी॥ याना मानन्तभङ्गी ह यत्मामानन्तरगङ्गी। কামারিকান্তা কানেশী কামলালুস विग्रा। जयभूना उग जीवा जी-बाननरभूपायिनी। यत्नामाननरभञ्जी চ ব্ৰভানুসূতা শিবা ॥ গণাধ্যক্ষা গৰাধ্যক্ষা গৰা গতি রনুত্তমা। কা-श्रमा जारमगाबी काक्षमा**त्र**मशातिः গী।। অশোকাশোকরছিতা বিশো का (लाकना लिनी । शाय भी (वहमा-তা চ বেদাঙীতা বিদুত্তমা।। নীতি-শান্তপুথা নীভি গতি মতি রভী-डेना । (वनिशुषा (वनगर्डा (वनमार्गः পুवर्किनी ॥ (वस्थम्) (वस्थम। वि विवकनरकाब्द्रना । उरथाब्द्रनभूर। নিত্যা তথৈবোজ্জ্বলগাত্রিকা॥ ন न्तिभुषा नन्तम्जा द्वाधानन्तभूमा लुला। लुलाकी विभवाकी ह विवा

সিন্তপরাজিতা ৷৷ জননী জন্মশ্নতা চ জন্ম মৃত্যু জুরাপহ।। গতি গতি-मठाः धाबी धाबाननरभुपाविनी ॥ कगन्नाथित्या रेणनवामिनी (इम्मू-न्द्रती। विविज्वामिनी विज्वामिनी চিত্রক্পিণী।। বির্ত্তণা সুস্লীনা চ নিছুলীনা নিরাজল।। গোজলান্তর-(शहा ह (यागानन्द्रकद्री उथा।। (वनु-বাদ্যা বেণুরতি র্বেণুবাদ্যপরায়ণা। (गानाचन्रानुया भोग्रा त्रम्रात्नोः माञ्चलान्छवा ॥ चित्रिमागािक-মোহাচ গতি রিষ্টা গতিপুদা। গী-र्वाग्वन्ता भीवांग भीवांगगगत्म-বিভা॥ ললিভা চ বিশোকাচ বি-শार्था हिज्ञभाविनी । जिल्हिस्स मुक्तमदा अनीना अनिरोणिका॥ मीन भिया मीनमाजी विमना विम-लारका। काञ्चात्रवानिनी कृष्ण कृ-कत्रमुश्रिया भिजः॥ अनुखदा मृःथ-रखी पृःथकबी मलाख्या। मि লক্ষী ধৃতি লজ্জা কান্তি:পুষ্টি: মৃতিঃ क्रमा।। कीरतामभायिनी (मदी (प-वाजिञ्जलमिनी। रिक्की ह महा-वन्त्रीः अवश्वत अवश्विता ॥ मः इ-बी गर रिज्याना गाविबी विष-गामिनी। (वराजीजा निवाणका नि-द्रावद्यग्वभूया। निद्रावद्यहरेनः भू

ज्या निदालाका निद्राण्या । এका-की गर्बना भारता विकाशभाषी गरा ৰতী ৷৷ রাসপুিয়া রাসগম্যা রাসা-থিষ্ঠাতৃদেবতা । রসিকা রসিকান नत्। स्य॰ द्वारमध्दी भद्रा।। द्रानग-ওলমধ্যহ। রাসম্ওলশোভিতা। রাসমগুলসেব্যাচ রাসকীডামনো रता। भूखत्रीकाक्रनिवया भूखती-কাক্ষণেহিনী। পুগুরীকাক্ষসেব্যা ह भू ७ दी का ऋवल्ला ॥ अर्बे की रवः **अत्री अर्द्ध**ीववन्त्या भद्रा८भद्रा । পুকৃতি: শন্ত কাডাচ সদাশিবমনে। रुद्रा ॥ क्यूट शिशाना नया निमा जुा-खि: गांखि: क्रमा ध्वा । विधुक्तशा গোপপত্নী ভারতী সিদ্ধযোগিনী ৷৷ শল্ৰপা মিত্ৰৰূপা নিত্যঙ্গী নিত্য शिक्ति । ज्ञानमाञी उदा भाजी মহালন্ত্ৰীঃ ৰয় পুভা ॥ সিফুকন্যা ञ्चाननावी हात्रकावाजिनी छथा। বুদ্দি: ছিতি: স্থানৰূপা সর্বকারণ কারণা॥ ভক্তপূিয়া ভক্তগম্যা ভ ক্তাননপুদাযিনী। ভক্তবল্লজমা-তীতা তথাতীতগুণা তথা।। মনে-विशेष्ट्रियो ह क्ष्यभुनभन्नायगा। নিরাম্যা দৌম্যদাত্রী তথা মদন-নোহিনী। একান শা শিবা ক্ষেনা पूर्ण पूर्णजिना मिनी। देखेती जर्त

বন্দ্যা চ গোপনীয়া শুভাকরী।। भाविनी मई ज्ञाना ख्या कामाक হারিণী। সদ্যেমুক্তিপুদা দেবী বেদসারা পরাৎপরা ৷৷ (ইম্যল্য-সূতা সর্বা পার্বতী গির্মিজা সভী। मक्क कन्यारम्यमाञा मन्ति क्ला रहत-खनुः॥ वृन्तात्रग्रशिया वृन्ता वृन्ताः वन वनामिनी। विनासिनी देवस्थी চ বুজ্লোকপ্তিছিতা ৷৷ ক্মিণী রেবতী সভ্যভাষা ভাহব**তী তথা।** भूवक्रा भिवनिन्ता का**विन्ती इह**-কন্যক। ॥ পরিপূর্ণা পূর্ণভরা ভথা रेश्ववं गिलिः। अनुदी वुक्रकेना **চ तुका ७** शति शानिमी ॥ तुका ७-ভাওনধন্ত। বুক্ষাওভাওক্পিণী ! অপ্তৰ্পাওনধ্যস্থা তথ গুপরি-'পালিনী ॥ অওবাহ্যওেন হন্দ্রী বুন্ধশিবহরিপুিষা। নহাবিফুপিুযা कन्न वृक्कक्षा नित्रस्त्रा ॥ जात्रस्-তা ছিরা গৌরী গৌরাক্সী শশিশে-খরা। খেতচম্পর্কর্ণাভা শশিকো-টিসমপুভা।। মালতীমাল্যভূষাঢ্যা মালভীমাল্যধারিণী। কৃষ্ণস্থতা কৃ-ककाञ्चा वृन्तावनविवा जिनी ॥ ज्व-ज्यश्रिकार्वि मःमातार्वभातस्य **भादर∤ हाद्रमा (भाशनिक्ती अर्ब-**সিজিদা ॥ অতীতগমনা গৌরী

পরানুগৃহকারিণী। ককণার্ণবসংপূর্ণা कक्नार्वकाद्रिनी ॥ मायवी मावव-म्बरमाहातिनी नागमयल्ला । व्यक्त कात्रव्युष्टा भक्ना भक्नामा গ্রিপুতা বিপুদা প্রশা প্রনিবাসা श्रृजिन्यो। **ञिक्ना ञिह्दा** जिहा শ্ৰিকামা শ্ৰীধকপিণী।। শ্ৰীদামা-नन्तराजी ह जीरात्मध्रवहाचा । **এনিভয়া এগণেশা এম্বরণা শু** তা শুভি: ॥ শ্ৰীক্ৰিয়াৰূপিণী শ্ৰীৰা প্রীকৃষ্ণভদ্ধনাশ্রিতা। প্রীরাধা মতিঃ শুেষ্ঠা শুেষ্ঠক্পা শু.ভিপূি্যা।। যোগেশা যোগনাভা চ যোগাভীভা यूगनिया । योगनिया यागगम्। रगिनीनगर्किं ।। कराममूम-नकाणा माডिशीकमूरमालमा। नी-कामत्रवत्रा थाती रिवर्ग्यक्तभा धता कृ ভি:।। রত্ন-হাসনস্থা চ রত্রস্তল-ভ্বিতা। রত্নালন্ধারস•যুক্তা রত্নমা-न्। भर्ता ।। त्राचन्तु नात्र हाताए। ्रद्रभानाविज्**विछ।। इन्प्नीन**म् नाउनाम्भया मूजा म्हिः॥ का-र्खिकी लोर्गमानी ह . अवादम्य छ-वाभरा। गाविन्स्त्राकगृहिनी गाः 'विन्त्राजभूषिठा ॥ भाविन्तार्भः তচিত্তা চ গোপীন্ধনগণান্বিতা বৈষ্ঠনাথগৃছিণী গোবিন্দ্পর্মান-

त्रा ॥ श्रीविक्तरस्वरस्वाद्धाः ख्या रिवज्र क्षेत्रमहत्री । मानमाना विषवि নীতা সাদ্বী পতিবুতা ॥ অরপ্র্ণা नमानम्बना देकदलाजुनस्त्री । दिन्दनापारिनी (मुंधा लाभीनाथ-यत्नाह्या ।। भाशीनाव्यद्यी हञी नायिका नयनानिजा। नायका नायक-श्री अ नायकानन्त्विभिगी ॥ लिया-(भववं) (भवक्ष) रिव बगन्नय । গোপালপালিকা মাথা নন্বোযা उथा भन्ना॥ स्रमान्नी (योदनानम्ती यूवजी (गानमून्सवी। (गानमाण कानकी ह जनकाननरकाजिनी ॥ रेक-লাসবাসিনী রস্তা হরতোষণভৎ-পরা ৷ হরেশবী রামরতা রামরামে-শ্বরী রমা।। শ্যামলা চিত্রলেখা চ छवा ज्वनयाहिनी । जूमानत গোপব্নিভা গোপরাজ্যপুদা শৃভা ॥ जानम् भूर्ण मार्श्मी मट्नाताकः मुखा मखी। कोबाबी नाविमःशी ह वाताशी नवपूर्णिका ॥ हक्ष्णाहक्ष्वा नामा नाबी ज्वनमून्स्त्री । मक्कय-छङ्द्रा नाकी नक्कन्त्रा जुलाहना ।। রতিক্পা রভিশীতা রভিশেুগ রতিপুদা। রতিলক্ষণণেহস্থা বি-तका जूरातथेती ।। **भ**कारणना रात्र-ৰ্জায়। জামাতৃত্বলবন্দিতা। বস্বা

वक्रवारमाम्धादिनी यम्ना खरा।। বিলয়া জনপত্নী চ বমলাজ্জু নভঞ্জি-নী। বক্রেশরী বক্রবপা বক্রবীক্ষণ-বীক্ষিতা ৷৷ অপরাজিতা জগদাথা জগদাথেশ্বরী মন্তিঃ। খেচরী খেচর-সূতা খেচরত্বপুদাবিনী।। বিফুবক্ষঃ স্বভা চ বিফু ভাবনতৎ পরা। চ-मुकार्षित्रुगाव। ह हम्माननम्मा रुद्रा॥ मर्द्रामद्रा भिदा क्ल्मा उथा क्किमकती वधः। याहरवन्मुवधः रेन-ৰ্যা শিবভক্তা শিবাদ্বিতা ॥ কেবলা নিম্বলা স্ক্রা মহাভীমা ভ্যপুদা। জীমৃতক্পা জৈম্তী জিতা মিত্রপু-श्मारिनी ॥ भाषान्यनिञा १नक्रा व्यवाक्तम् निवामिनी । जयशी यमूनाः की ह रम्बाउग्यकातिभी ॥ कनि-কশ্ৰবভন্ন চ কলিকশ্ৰবনাশিনী। কলিকশাষৰপা চ নিভ্যাননকেরী क्षा ॥ क्षावजी वनवजी कि नामाठनवामिनी। वामरम्बी वाम ভাগা গোবিন্দপ্রেযকারিণী মান-গেন্দুকন্যা যোগেশী যোগিনী যোগ-ৰূপিণী।যোগসিত্বা সি**দ্ধৰূপা** সি দ্ধিকেত্রনিবাসিনী ॥ কেত্রাধিষ্ঠাতৃ ৰূপাচ ক্ষেত্ৰাতীতা স্বল্পুদ। কে भवाननरराजी ह किभवाननरराधि-নী।। কেশবা কেশবপ্রীতা কৈশোরী

কেশবপূরা। রাসক্রীডাকরী রাস-वाजिनी ब्राममून्दती ॥ (गाञ्चक व्यवस्थानी नातकी नातकस्वनम्थ-ना ॥ अनानवक्रभू अयूथवानमू-थान्तिजा। मूथा मूर्याजुना मूर्या-क्ना मूथ्रभुरायिनी ॥ नाद्रायशी क्ला बाधा कक्ना कक्नामयी। का-क्ना कक्नाक्नी (गाक्ना नागक-র্ণিকা॥ সর্পিণী কৌলিনী ক্ষেত্রবা-जिनी ह जगन्यी। करिना क्रिना नीला नीला यद्र थद्रा भूजा ॥ निज्ञिन नी ৰূপৰতী যুবতী কৃষ্ণীবরী। বিভাবরী বেত্রবতী শংকটা ছটিলা-नका ॥ भादायगिनुयारेनना मृक्षनी-পরিমোহিতা। দৃক্পাতমোহিতা-· भाउवाभीना नवनी जिका ॥ नवीना নবনারী চ নারস্ফলশোভিতা । रेइमी (इममूथी हन्मुमूथी भागिमू-**(मा**जना ॥ अर्षाठन्मुधन्ना ठन्मुबन्न-ভা রোহিণী তিমিঃ। তিমিক্লি-बन्नात्मार মৎস্যক্পাক্সারিণী।। কারণী স্বর্ভ্তানা কার্য্যাতীতা কিশোরিণী। কিশোরবল্লভা কেশ-कात्रिका कामकाविका ॥ कारमधनी कामक्या कानिनी जनरी शिका। कलिन्द अन्याञी द्ववानिनी श्रीद्रागः

श्रिनी ।। कारम्रज्ञीभानभन्ना अनुमा (मान्धादिगी। अमूना अमूनानन्ता , কৃষ্ণেশী কামবল্লভা ॥ ডকারী বৈত্র-श्रु ह निष्मािष्यक्तिगी। दिवृत् क्कि भूग कृषा हता वित्ता भग खनी ॥ विद्याश्चिको विद्यवभू विद्युक्तिवा সিনী। তুলসী ভোবিকা চৈব ভৈ-**जिनानम्का**रिगी॥ शक्तमुगामिनी শ্যামলভানস্পতা তথা। যোগিত্ শক্তি স্বৰূপাচ যোষিতা ননকোরি गी॥(भूमिभुया (भूमक्भारभुमानमः **७**तकिगी। (भूमङ्ता (भूमहाबी (भु-मण्डिमरी उथा ॥ क्कालुमर्वजी **ध**न्। क्ष्र्भुम्ड दिनी । (भुमार्थः দাযিনী সর্বত্বেতা নিত্যতর্বহুণী।। **हा**व जावात्रिजा (ब्रोम्) कृमानन्त्र भुः कानिनी। किनवा मृह्यवा (कम. शाणमचिक्ती वही ॥ कहीत्रवामि-भी ध्या ध्मुलमा ज्ञानिहरी। वृका-श्वरगाइता तुन्नक्तिनी ভवভाविनी श अभावनामिनी रेभवा रेभवानम् পূদাযিনী। লিশিরা হেমরাগাট্যা নেঘৰপাতিসূন্দরী॥ মনোরমা বে-গৰতী বেগাচ্যা বেদবাদিনী। দ্যা दिञा नगावाद्रा नगाक्तभा जूरमविनी 1। किल्मातमङ्गानर्गा भोव्हन्मु।न ना क्ला। क्लानिध्नाथ्वरना क्ला

नाथाधित्राहिनी ॥ विद्रानम्बन्ध হেমপিঙ্গলা হেন্মগুলা। ভাগ্ডীর-जालवनगा रैकवजी भीवती मूकी ।। णूकरम्बन्धनाजीजा णूकरम्बन्धिग-नथी । विकला ८ कविनी को वा को विया प्रस्थाति ।। कायावती कायक्रभा जगमूर भाविकात्रिका । সৃষ্টিছিভিকরী সংহারিণী সংহার-काद्रिने ॥ किमरेमवानवाजी ह চন্দুগাতা সুকোমলা। পদ্মাস্রাগ नः द्राणा विकाष्ट्रिनद्विवानिनी ॥ वि क्रावया महामम्यी मधी मःमात्र-রাগিণী। ভূতা ভবিষ্যা ভব্যা চ ভব্যগাত্ৰা ভৰাতিগা ৷৷ ভব্না-भाउकादिगाकामक्शा मृद्विनी । রভিরস্পরিভ্যাগা রভিবেশা র-তিপুৰা।। ভেজম্বিনী ভেক্কৰূপা কৈ-বল্যপথদা শুভা। মুক্তিহেতু মুক্তি-হেতুলন্ত্ৰনী লক্ষণা ক্ষমা।। বিশাল त्वा रि**मा**नी रि**मानत्रन**मञ्जता। विभावगृह्वामा ह विभाववम्त्री-রতি:।। ভক্তগ্রিতা ভক্তিগতি র্ভ-ক্তিবাধ্যা ভবাকৃতি: । বানাক্ষ।-রিণী বিষণা: শিবভক্তিসুথান্বি-তা ৷৷ বিজিতা হবিজিতা মোদমগ্না চ গণতোষিতা। হ্যাস্যা হেরমুসু তा गगमाजा मूरत्यत्री॥ मृःथ रकी

ৰু:থহরা সেবিতেপ্লিতসর্হদ।। স-बीकानुविधाजी ह अनक्कजविना-मिनी ॥ वतका भाखतमधी मधी मध्यविवामिनी । गुम्याभीजा गया गम्या गमनाजीखानेख्या । मद्याद्य-जूनरदी गक्रा गक्राबनम्यी उथा।। গঙ্গেরতা প্তমাত্রা পবিত্রস্তা मीनिका। भविज खन्मीनाए। भ-विजानम्हरायिनी ॥ शविज्ञ ७१ मी-भाष्ट्रा भविबन्धनभाविका । गिष्ठ-জ্ঞ। গীতঙ্গলল। দনুজেন্দুনিবারিণী ा। निर्दानमाजी निर्वागी (इजुगुकाः গমোত্তরা। পর্বভাষিনিবাসা চ निवाजकणवा ज्या ॥ जम्राजवर्य অশ্ব। সন্ত্যাসেফলদা শুভা। শর-इन्स्यूची नाग्यश्वात क्विनिवानि नी ॥ वमञ्जाना मृत्यानी वमञ्चनना क्डि:। চতুভূজা বড্ভুজা চ বিভুজা গৌরবিগুহা।। সহসাস্যা বিহাস্যা ह मुमुना मुमुकारिनी। भागिनुया প্ৰাণৰপা প্ৰাণৰপিণ্যপাব্তা ॥ কৃষপুতি। কৃষরতা কৃষ্যতাষণতং-শরা। কৃষ্ণপুমবতী কৃষ্ণভক্তা ভ ककन भूषा ॥ क्षरभूमरभूम छङा क्तिचिकिनुनायिनी । रेठिकार्क्मा रिव्वनार्भियारिव्यनाक्षिणी ॥ उन् ৰূপা শিবকোডা কুফকোডা ৰূলো-

नती। गरहानती गहामूर्गकाञ्चात हे-नवामिनी ॥ हमुगवनी हमुरकभी চন্পে্মতর হিণী। সমৃদ্যমৃতবাপা ठ मगुमुजनवानिका ॥ क्लाशान-রতা নিদা কুখা প্রেমরতাহিকা। **नू**र्वामणगागञ्जू पूर्वामणञ्जूहितः ॥ नागद्रा नागद्रीवाजा नगद्रानमह कार्त्रिशे । मागद्राजिक्रनभद्रा मग-वाक्नमक्षा ॥ উद्दरीहा रिश्मबङी श्रियाक्क उद्रिक्शी। (भूगानिक्ने निकाको निक्रमाध्यविनानिका ॥ मक्ना (माम्बन्नी (मथ्ना (माम्-थातिगी। बङ्गक्षीत जुवाकी बङ्ग ज्यगज्यमा ॥ बदान गानिका क्य-शुाण शुाणविष्माहना । अञ्जूषा अठावजी (अवकानन्समायिका ॥ **ज**-গদোনি জঁগদীপ্তা বিচিত্রমণিভূষ-ণা। রাধারমণকান্তা চ রাধ্যারাধন-क्रिगी।। किलामवामिनी क्क्नुगन-সর্বস্বদাধিনী। কৃষ্ণারতারনিরতা কৃষভক্তকলাথিনী।। বাচকা বাচ-কাননকোরিণী যাচকোজ্জ্বলা।। হ-রিভ্বণভ্ষাত্য নন্দ্যুক্তা ক্পাপগা । हिर्ह्णानभूता थिथिनम् मिकि-পুকাশিনী।। ছেছেশব ৰক্ষা চ शैशिकावाविणात्रमा। कणमानम्तक-बी ह भाजानम्हिभात्रमा। शिख्ठा

পণ্ডিতখণা পণ্ডিতানন্দকারিণী।। পরিপালনকত্রী চতথা স্থিতিবি-तामिनी। उथा ज॰शात्रणकाए। वि कञ्जनमानाङ्दा ॥ विपृषाः श्रीजिक ननी विष्य (भूमविविष्यंनी। नारम्यी नामक्ता हंनामविन्युविधातिनी ॥ भू-नाञ्चानिञ्चि भूगक्रा भारभवा-मिनी । कार्डिक्वुडक्बी ह द्रमना-श्विभी थेता ॥ जुनना ठाउनउनी निवाउवनिवानिनी। कुनुकी होकः भःभगंत्रक्रागविनाभिनी ॥ का िकम्दर्भवावग्रा कन्दर्भरकारिमुन्हः ती। कन्दर्भकाषिकननी कामवीक भुनाहिनी ॥ कामभाञ्चितिनाना ह काममाज्ञ भुकामिनी । कामभुका-भिका कामिन। निमान। छेनिष्किन। ॥ यामिनी यामिनीनाथवहना यामिनी-খরী। যোগেখরী হরযোগমুক্তি-माबी रिव्रग्रमा ॥ क्लानगानिश (र्वी गींगाशामश्रक्तभा। क्भावि **छ। ध**ना गोन्ता छनाञीञा कन्युमा ॥ সমাওভূতবেতালনাশিনী শা-রদাবিতা। সিতাসিতা চ সরলা मीना नावगुमक्ना ॥ विम्यार्थि-विम्यामाया ह विम्याविम्याञ्चलिंगी । वाविकिकी माडक्शरभाडितिः काडकादिनी।। नारममुनि नाममा

ভা ক্ৰীড়াকোত্ৰকৰপিণী। হরিভা-वनभीवा ह इतिराजवनज्दभद्रा ॥ इतिशाना इत्रशाना मितशाना मि-वान्तिजा। नव्रकार्ववमः रखी नव्रकाः র্ণবনাশিনী ॥ নরেশ্বরী নরাতীতা नद्राज्या वद्राक्ष्मा । यत्नामानिक्-नीकीज याणामाकाउपाणिनी ॥ यत्नातानत्नशाया यत्नातानस्ता-র্থদা বৎসলা কোমলা কালা ৰু-क्गानंदकालनी ॥ चर्मनकी ज्निय-ची (में निनी नाउविन्या। उधा-জু নস্থী ভৌমী ভীমা ভৈমী ভ্যা-নকা।। ত্ৰিজগমোহিনী ক্ষ্মাণা প্ৰাণা-সক্ততরা তথা। পানার্থিনী পান-भाजा भाषभाननहरूषिनी ॥ मूक्य-ञ्चकर्यान्। एषिक्चनख्र श्रद्धा । ह-ধিভাণ্ডানিনি কৃষকোধিনী নন্দ্ৰা-ক্ৰা।। স্ভবিধা ডক্ৰযুক্তা বনুনা-পারকৌতুকা। বিচিত্রকর্মান কক্ষ-হাস্যভাষণতৎপরা।। গোপাম্-নাবেষ্টিতা চ কৃষ্ণসঙ্গার্থিনী তথা 1 রাসশক্তা রাসরতি রাসবাসত্তবা-সনা।। হরিদা হরিতার্কা হ্রাব-পিতচেতসা। নিশ্চৈতন্য চ বি-শ্চেতা তথা দাৰুছরিদ্রিকা।। সূর্ব লস্যসা চৈব কৃষ্ণভাষাতিবেশি-नी । जीरायमामधी रायरामिः

দানধারিণী।। মল্লিকোল্লাসিনীকে শী হরিদমূরধারিণী। হরিসামিধ্য-দাত্রী চ হরিকৌতুকমঙ্গলা।। হরি-शुरा रुत्रिशाना यम्नाकववाजिनी। তপ:পুদা জিতার্থা চ চত্রা চাতুরী-ভনী।। তমিশা তপৰপা চ রৌদুৰ-भा राणार्थिनी। कृककामा कृकज-का क्कानमर भुराविनी ॥ क्कार्थवाः मना क्कदाणिनी ভाविनी उथा। কৃষার্থরহিতা ভক্তা ভক্তা ভক্তা সূ ভক্তিদা !৷ শ্রীকৃঞ্জাহিতা দীনা বির हिनी ह रुद्धः निष्या। मथुद्रा मथुद्रा-রাজগেহভাবনভালনা।। প্রীকৃকভা-वनात्भामा उरम्याम्यामिकारिनी । কৃষ্ণার্থকশলা ক্ষসারচর্মধরা শৃভা য় অলকেশ্বরপ্র্যা চ স্বরেশ্বরবল্ল-छ।। ध्नधान प्रिधाकी ह कया काया रुवा रुवी ॥ भूगवा भूगवणी ह भूग-वार्थमक भिन्। वुक्त विक् भिवा-**फा॰नशाबिगी लिविन नना।। तकः** সীনাশিনী ভূতপুতপুণবিনাশিনী । नक्रविञ्चनाञी ह जड़ी जाधी অৰন্ধতী ৷৷ পতিবুতা পতিপুণা প-তিবাক্যবিনোদিনী। অশেষসাধিনী কল্পৰাসিনী কল্লক্পিণী ॥ৠ॥ ইত্যে-তৎ কথিত দেৰি রাধানাম সহসু क्। यः भारेष भारेषदाभि जम्

তৃষ্যত্তি মাধব: ॥ কি॰ তস্য ব্যুনা-ভি र्दा नरीভि: স**र्द**ङ: প্রিয়ে । **স**ঞ্ क्किजामिजीर्थन यम। जूरहा जनार्मः নঃ৷জ্যেত্রস্যাস্যপুসাদেন কিংন সি-श्रुं ज्ञान । वाकारा वक्तवहँ श्री ক্ষত্রিয়ে জগভীপতি: II বৈশ্যে বি-ষিপতি ভূবাৎ শূদ্যে মূচ্যেত জন্মতঃ । दुक्षह्जा जुद्राभान मिल्डामीन्। তিপাপত:॥ সদ্যে মৃচ্যেত দেৰে-শি সত্য সভ্য ন সংশयः। ব্লাধা-নাম সহসুস্য সমান নান্তি ভূতলো। স্বৰ্গে বাপ্যথ পা তালে গিরৌ বা জ-অভোপি বা। নাতঃ পর॰ শু ভ॰ স্তো-**ब जीर्थ नाज: शर्र शर्र ॥ कार** भाग मृहि कु द्वा यः शारीर मुनगा-হিত:। তম্য সর্বার্থ সিদ্ধি: ন্যাৎ .**শৃ**ণুবাদ্বা সুশোভনে।। দ্বাদশ্যা•পৌ-র্ণনাস্যা॰ বা তুলসী সন্নিধৌ শিবে। यः भारते मृग्याद्यामि उत्र उद्ध ফল শৃণ্ ॥ অস্বনেধ রাজস্ব বা-হস্পভ্য• তথা বিধ•। অভিব্লাভ• বা-জপেয় অগ্নিষ্টোম তথা শুভ াাক্রা यर कनभार्शा जि मुद्रा उर कनभा-शु वार । कार्जिक ठाडेबी॰ भागा भारतेका मृण्यामि ॥ मङ्जुयूगकन्नाः ন্ত বৈষ্ণা বসতি লভেৎ। ভতক বুক্ষভবনে শিবস্য ভবনে পুনঃ ॥

সুরাধিনাথভবনে প্ন যাতি সলো-कुछा । गङ्गाजीद निमानाम् यः भार्टे भृग्यामि ॥ विरक्षाः सक्न-ৈভা• যাতি সত্য• সত্য• সরেশ্বরি। মম বক্তুমিরে জাতা পারতী বদনা-**मि्डा ॥ दाधानाममहमुख्या नही** दिबलाकारभावनी । भठेत्र इ सया নিভ্যু শক্তা ভক্ত্যা যথোচিত ॥ মম পাণসম• ছেতৎ তব ভক্ত্যা পু काणि उ । नाजकाय भुगाउदाः शायकाय कराइन ॥ नाविकाय वि রাগাব রাগযুক্তায সূন্দরি। তথা দেয় মহান্তে৷ত্র হরিভক্তার শ क्षति ॥ रेविकारवृ यथामकिमाव भूगार्थमी वित्त । त्राधानाममूधावा ति मम रकुः महाथनिः॥ **উक्**डिश् व्या यद्वार भाजा निष्कवानुनीः। विभुक्षमद्वाय यथार्थवानितन विकः স্য সেবানিরতায মজিণে॥ দাকে ব্যাশক্তি স্ভক্তিনানসে রাধাপ-मध्यानभद्राय (भाजता इद्विभा পিব্লিমধূপমনোভ্তায মানসে ॥ त्राक्षाभारमूथायामभानित रेवकः বাষ চৰ্ব দদ্যাৎ স্তোত্ত মহাপুণ্য र्विङ्किनुभाषन ॥ बद्यास्त्र न उन्रांखि दावाक्कशवार्थन्। मन शाना देवकवा हि उवा द्रकार्थ स्वव

হি ॥ শূল• ম্যা ধার্য্যতে হি নান্যধা भिवकात्रमः । इति छकि वियामार्थ मूल अश्वार्गार भया।। मृनु (पित य-থার্থ-মে গদিত ব্যিসুবৃতে। ভক্তা-সিমে প্রিয়াসি ত্ব মত: স্লেহাৎপুকা-শিত।। কদাপি নোচ্যতে দেবি ম্যা नाम महमुकः। किः भन्नः जाः भुवः क्तांनि शांगज्जाः सम शिर्य।।स्ता-ত্র-মৃত্র-রাধিকায়া বক্ত-কবচ নেব হি। ইতি নারদপঞ্রাতে রাধিক। नर्नागनभाष्टा २थायः॥ 🛊 ॥ অথ রাখা কবচ•। শ্রীপার্রত্যুবাচ। কৈলাসবাসিন্ ভগবন্ ভক্তানুগুহ-कात्रक। त्राधिका कवहः भूगुः कथ्य-ৰ মম পুভো।। যদ্যন্তি কৰুণা নাথ बाहि मा॰ मूःथा ভया । प्राप्त শরণ নাথ শ্লপানে পিনাকধৃক্।। শ্ৰীমহাদেব উবাচ। শৃণুস্ব গিরিজে তুভ্যা কবচ পূর্বসূচিত।। সর্বর-ক্ষাকর পুণ্য সর্বহত্যাহর পর । হরিভজিপুদ সাক্ষাৎ ভূক্তি मुक्तिशुमाधनः ॥ विद्याकताकर्यनः **मित्र इत्रिमासिध्यात्रायः । अर्द्ध** क्यमः (मित नर्समञ्ख्याशः ॥ সর্বেবাঞ্চৈব ভূতানা মনোবৃত্তি ক-র॰ পর॰। চতুর্জা মুক্তিজনক সদা-नन्दक्र शर्वे ॥ द्रीष्ठम्यायस्यश्-

না বজ্ঞানা ফলদাযক ৷ ইদ কবচ মক্তাত্বা রাধামজ্ঞঞ্গ যৌ জ-পেৎ।। স নাপ্নোতি ফল তস্য বি মু স্তস্য পদেখদে। ঋষি রস্য মহা-मित्रा २नुष्ट्रे भ्रहन्तः भुकी विंउ ।। রাধাস্য দেবতা পোক্তা রাণ নীজ পরিকীর্ত্তিত । ধর্মার্থ কাম মোফেযু বিনিযোগ: পুকীর্ভিড: ৷৷ এরাঘানে नितः भाजू ननार्छे त्राधिका उथा । বৃষভানুসূতা দস্তান্ চিবুক পোপ-निस्नी ॥ हन्मावनी शाजू गञ्ज खि खा॰ क्षिभ्रा उथा। क्रे॰ भानू र्ति भागा क्रम्य विषया छथा।। वा-क्षी हन्त्वरना छैरत्र भूवलक्षा। কটি যোগাহিতা পাতৃ পাদৌ সৌ-ভिদ্কা তথা।। नथान् हन्द्रवृथी शा-ত অল্লীগোপালবলভা। মুখ বিঘু-মুখী পাতৃ গোপী পদতল তথা।। मुज्युमा भाजू भृष्ठः सकी श्रीकास-বল্লভা৷ গুজ্দেশ জরা পাতু হরিণী गाञ् गर्बछः॥ वाक्यः वानी नहा भा-छ धनागातः धनयती। भूवाः मिनाः ক্ষরতা কৃষ্পুণা চ পশ্চিমা । তি-ভরা হরিতা পাতু দক্ষিণা ব্ৰভা-नुजा। हन्तुविनी निनास्य दिवा (थ ডিত্তমেथवा ॥ स्त्रोভाग्रना मध्र-मित्न मागाङ्क कामक्लिगी। होनी

পাতঃপাতু মাণহি গোপিনী রজনী-ক্ষযে।। হেতদা সঙ্গবে পাতু কোন वा ह दिवार्क्तका (महाभद्राज्ञ न-भाष भाषिजा नर्बमिक्षयु॥ यात्रिमी ভোগসমযে রতৌ রতিপুদা সদা। কামেশীকৌতুকে নিত্যা বোগে রুক্না-वली भग ॥ मर्बना मर्बकार्य्य दावि-কা কৃষ্ণনানসা। ইভেত্তেৎ কথিত। पिति कर्वन भव्याञ्च **७** ॥ मर्दब्रका-क्त नाम महातकाकन शत । সর্বার্থনিদ্ধি শুস্য স্যাৎ যমন্মন-সি বর্ত্ত।। রাজদ্বারে সভাযাঞ্ मंन्यास भज्म करि। भागार्थनाण-मन्यय् यः शार्टे श्रुगाञानदः ॥ उन्र मिक्ति र्छात्रास्मिति न ज्या विष्ठाः কৃচিত। আরাধিতা রাধিকাচ তেন ৰভ্যা ন সংশ্यः ॥ গঙ্গামানাৎ হ-রে নামগুহণাৎ যৎ ফল । লভেৎ। **उ** कन उन्र ख्वि यः भारेट পুষতঃ শুচিঃ ।। হরিদা রোচনা চন্দু-मिंखिङ इतिहन्सनः। कृषा निथिषा ज्रह्म ह भादाय गराक ज्रा ।। कछि वा प्रवासति न इति नाज मः भाषः । कवहनाः भुजात्मन वुक्ता সৃষ্টি স্থিতি হরিঃ।। সংহারঞাহ• नियज्ध करतानि सक्छ उथा। रेव क्वाव ह मूकाव दिव्रागन्धभावित

भ मन्द्राट कवह भवाशु भनाषा नाम माशृयाट। ইতি ञ्रीनात्रमभक्षतात्व জ্ঞানাম্ভসারে পঞ্রাত্রে সর্বরকা-्के**व्ह∙ मभाश्र•।।**≉।। जश्रदाशाखा**ब•** া স্তোত্রঞ্গ সামবেদোক্ত পুপঠেন্ড-किन्दंकः। त्राधा द्वारमधनी त्रमा পরমা চ পরাত্মন: ॥ রাসোভ্ডবা क्ककाडा कृकवकः इल इ जा। कृकः প্রাণাধিদেবী চ মহাবিষ্পুসু রপি ।। সর্বথা বিফুমাবা চ সত্যাসভ্যা जनाजनी। वुकारक्षा भव्रमा निर्वि-क्षा निर्रुश भद्रा ॥ वृन्ताव्रतणा वि-क्या यमूना उदिवामिनी । शार्लाकः বাসিনী গোপী গোপীশা গোপনা-ज्का ॥ जाननता शहमाननता नन्त-ननरनकामिनी। व्यञानुमूकाः भाडा কান্তা পূৰ্ণক্ৰমস্য চ।। কাম্যা কলা-বভীকন্যা তীর্থপূতা সতীনিভা। সপ্তৰি শহ নায়ানিবেদোক্তানি শু-ভানি চনা সারভ্তানি প্ণ্যানি স बनामनू नात्रक । यः भरहेर निष्यकः শুৰো বিষ্ণুভক্তে। জিতেন্দ্ৰিং।। ইহ বৈ নিশ্চলা লক্ষ্মী লক্ষ্ম) যাতি হরে: পদ । হরিভক্তি হরে দাস্য লভ .তে নাত্ৰ সংশবঃ ।৷ ভক্তো লক্ষ भिरेनद स्थाउनिष्क र्छादर धुवः। জ্ঞোত্র মরণমাত্রেণ জীবমুক্তো ভবে-

রাধাকান্ত: পু॰ প্রীকৃষ্ণ:। যথা।
গোলোকে দিভুদ্ধ: কৃষ্ণো রাধাকান্ত: সনাতন:। গোপাস্নাদিভি
যুক্তা দিভুদ্ধৈ গোপপার্ম দৈ:॥
ইতি বৃদ্ধবৈবর্তে কৃদ্ধথণ্ড ১৭ অধ্যায:॥

রাধাতনথঃ পূ॰ কর্ণ:। ইতি ছেন-চল্ফে কর্ণপর্য্যায়ে রাধাস্তশন্দ-দর্শনাহ্যা

त्राशास्त्री मृ वर्ज् नः। ইতি

त्राधारवधी भू॰ व्यक्त्र्नः। रथा। त्राधारवधी कित्रीरिंग्रान्त्र किंकः (भूः ভছবো নর:। বৃহন্নলো গুড়াকেশ: সৃত্দুশং কপিধৃত্ত:।। বীভৎসু: কর্ণজিল্পস্য গাঞ্জীবং গাণ্ডিবংধনু:। ইভি হেমচন্দু:।।

द्वाशानुडः भू॰ वर्गः। यथा। विनि-का साक्तरमनी ह वर्ग महस्माशिशा एक्द्राहि । द्वाशानुर्द्धा १ क् उनयः कान्द्रश्रेष्ठ उष्कृः ॥ इंडि (इस-हम्पुः ॥

त्राध्यः भू कर्गः। ইতি विकाशः (भयः॥

রাপ্য: ত্রি কথনীয়:। রপধাতোঃ কর্মণি ঘ্যণ্পুত্যযেন নিম্নন্ন:।।

রান° ক্লী বাস্ত্ক•।। জ্ঠ•। ইতি নেদিনী।। তনালপত্র•। ইতি রাজ জনির্ঘণ্টঃ।।

द्वामः वि भारताञ्चः॥ त्रिजः॥ व्य त्रिजः। ইভি भिहिनी॥

त्रामः भः भत्रभूतामः। म जू वि

क्षित्रंभः जमन्द्रियुतः भूजर्द्वन

क्षित्रंभः जमन्द्रियुतः भूजर्द्वन

क्षित्रंभावविशे निःक्षित्रं मक

क्षित्रं ।। त्राचवः। म म भूनंद्रकः

क्षित्रं ।। त्राचवः। विकारम्वः

क्षित्रं ।। व्याप्तः।

যদুব শীষবস্দেবপুত্রত্বেন দ্বাপর যু-गास्ड क ना दिवशार्थमव छीर्नः ॥ व-क्षाः ॥ (वार्षकः ॥ श्रमुरक्षनः । ইঙ্জি (मिरिनी ।। # ।। जारवा जाना यशा ! व्यवात न्हाथ वागन्ह महाकालो পু নীর্ভিডৌ। জার্গবো রাঘবো গোপ खर्या त्रामाः शुकीर्खिजाः ॥ ইতি व क्लिनुतानः॥ #॥ तामनदम् वृहरः পত্তি র্যথা। রা শব্দো বিশ্ব বচনো मकाशीधवराहकः। विधानाशीधः রো যো হি তেন রান: পুকীর্ত্তিত: ॥ রমতে রম্যা সার্ভ্রণ তেন রাম্ণ বিদু বুধা:। রমাণা রমণস্থান রান রা মবিদে। বিদু:। রা চেতি লক্ষীবচনো নশ্চাপীশ্বরবাচকঃ ৷৷ লক্ষীপতি• गिं ताम भूवमिं भनीविनः। নারাণ সহসু দিব্যানা অরণে যৎ ফল লভেৎ ॥ ভৎ ফল লভতে ৰূন রামোচারণ মাত্রতঃ। ইতি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে শ্ৰীকৃষ্ণন্তমখণ্ডে ১১০ ছা-थ्रायः ॥ 🗱 ॥ जम्र भन्नि भूर्ग उम जुः यथा। मर्खि हाः भ कलाः भू मः क् कञ्च जनवान् त्रयः। পরিপূর্ণতমে। द्वारमा तुक्रमाशाय स्विम्जः ॥ ইতি তবৈৰ ১:১ অধ্যায়:॥ 🛊 ॥ **जर्थ श्रीमनजाः। जनला २३**४१-जनः (जन्तु दी कि जामाव रूमनूः।

युष्करत्रा श्यमाहित्थे खबडा॰ का भारता भनुः॥ 🕸 ॥ व्यमः भूकाभुरयाः গঃ। প্রাত্তঃক্ত্যাদি বৈক্ষবাক্তপী-ं वृंनद्राजास॰ कर्याविशाय अवतारिनता न क्रांशि नित्रनि खुकाण अवस नमः। मृत्य गायकीहन्त्र नमः। क्रि श्रीत्रोगाय (प्रविज्ञारेय नमः। ज-তঃ করাঙ্কন্যাসৌ। রা॰ অঙ্কুণ্ডাভ্যা° नमः। ती॰ उर्द्धनी छा। यारा। व॰ मध्या जाः वयह । देवः व्यनाभिकाः ভ্যা• হু• ৷ রৌ• কনিষ্ঠাভ্যা• বৌষট্ इत्यानियू॥ उठा नखन्या गः। तुक-ब्राक्तु बा॰ नगः। जुमल्या बा नगः। ऋषि मानमः॥ नाउो य नमः। लिएकः न नमः। भारत्या म नमः॥ ज्ञामृद्धि शक्षत्रापि विश्वि विश्वाय (पव श्रा-থেৎ। কালাম্ভোধরকান্তি কান্ত ম निन वीद्राजनायाजिन । मृत्रा

े मधान मश्रवः स्खाष्ट्रकः कान्नि॥ जीठाः शार्थगठाः जादा-क्ष्म्यक्रताः विष्णुविचाः द्राध्यः । श्रम्पुष्ठः मृक्ष्मोक्षमानि विविधा क-द्राकृवाकः च्रक्त ॥ व्रवः ध्राष्ट्रा मानितः मःश्क्रा भञ्जसाशनः क्ष-र्याष्ट्र । उठः शीठेश्काः शीठेशन्

नः ग्वा भून धावा वाहनारि शक भूजाञ्जनिमानभर्ग्रेष्ठ विधायावज्ञ । भूका मात्राख्य । यथा एक वाम-भार्ष श्रि भी जारेय नमः। वार् खँ भाक्रीय नमः । मिक्किन वामशार्थ-र्याः 🤞 नारत्राच्या नयः। ७ हानाय नमः। उष्टिः किमात्रयु व्यापानि-কোণেষু মধ্যে দিক্ষু চ রা• ছাদযায়ন-मः। इंड्राहिना यखकानि भूकत्वटा। **ততো দলেষু পূর্বাদি দিক্ষু ওঁ হনুনতে** নমঃ। ওঁ সূথীবায় নমঃ। ওঁ ভরতায नमः। ७ विভीषनाय नमः। ७ वन्त्र-भाग नमः। ७ व्यक्ताय नमः। ७ শতুমায নমঃ। ও জামুবতে নমঃ।। मलार्गुत् अं मृष्टाय नमः। अं अयसाय नमः। ७ विक्रयाय नमः। ७ मूत्राकृाय नमः। ७ दा हे वर्षा नगः। ७ व्य-(काशाय नमः। ७ अर्म्यशालाय नमः। **७ मूमजार नमः॥ उद्दरि दिन्तारी-**न् वज्ञानी क भृज्ञाय । उठा धूभा-मि विमर्द्धनाष्ठः कर्य मगानायर ।। 🕸।। जन् । भूतक्तानः यु लक्क सः প:। তথা চ। শত্তাক্ষণ জপেন্সন্তৰণ म्माःमः कर्मावः मूरेजः। कुल्याः দৰ্চিতে বঞ্চৌ ব্ৰহ্মণান্ভোজ্যেত্ততঃ ।। 🗱।। व्यवः मञ्चः मङ्विषः। उथाह । ৰকান শক্তি বাক্ লক্ষ্মী ভারাদ্য:

शक्षवर्गकः। यस्कद्रः यस्विषः मार **ठ** वर्शकन श्रदः ॥ तुका मत्याहनः मिक्ति मंकिगामूर्डि क्राउ। यग ন্ত্য: শ্রীশিব: প্রোক্তো মুনযোত্র ক माहित्य।। अथ वा कामवीकारि वि-খানিত্রে। মূনি র্মনো:। ছন্দোগাযত্রী न कि कि विदाय कि विकास भुकाफिक अर्द भूर्ववह अभाग्दर्श। ख्या। जानकीवल्ल ७ (७४ वर्ड्स र्जाया ज्ञानिकः। मणाकाता १यः मञः भाषिष्ठस अवि विदाए ॥ ছন্দস্ত দেবতা রামঃ সীতাপাণি-পরিগৃহ:। আদ্য বীজ দ্বিঠ: শক্তি: কামেনাক্ষ ক্রিয়া মঙা ৷৷ শিরো ল नारे जुमका जानुकरथेषु ऋराशि। নাভ্যুক জানু পাদেষু দশবর্ণান্ ন্য-সেন্না:।। 🗱 ।। ততো ধ্যান । অ (याध्यानगात िकत्रज्ञानावर्गम अला। মন্দারপুষ্টে রাবন্ধ বিতানে তোর-ণাঞ্চিতে ॥ সি**ংহাসন সমা**ক্ত পু-স্থ্যকোপরি রাঘব°। রক্ষোভি ইরি-कि रेर्न देव मिवायानगरिकः मूरिकः ॥ जःख्यमानः मूनि जि र्गक्तेवाः शक्तिः শোভিত । সীতালক্তবামাক। লক্ষণেনোপশোভিত ॥ শ্যাম্ পুসমবদন সর্বাভরণভূবিত। । थ्रान्सवः खरागाञ्चः वर्गनकः भनः

माधीः॥ व्यनार मर्बः मूर्ववर्॥ सा বিহ্নি নারাযণেনাট্যে জঠর: কেব-व এব চ। हु। क्षाद्री भव्यद्रारका २५° नर्वाजीडेकन भूमः ॥ वीमाया भन्न-रिथरिकक वीकाम्युष्टगरका मनुः । ह-जुर्वर्गः म এव म्यार यज्वर्गा वाकिः **७** भुरः ॥ साशास्त्रा हँ कप्रस्रा वा নমোন্তো বা ভবেমনু:। তথা। তার माया त्रमानक वाक् चंवीरेज व विष्धः । ত্র্যক্ষরে। মন্তরাজ্ঞ স্যাৎ সর্বাভী-ইকলপুদঃ।। দ্ব্যক্ষর শুস্দু ভদুান্তো **हत्नाय॰ हजूबक्दः। द्राभाय क्चानुः** প্রোক্তো মন্তঃ পঞ্চাক্ষরঃ পরঃ ॥ পঞ্চাশনাত্কাবর্ণ: পুত্যেকপূর্বকা মনু:। লক্ষা বাক্ নম্পাদিক ভারা-म्: म्राम्तिकथा।। (छन व्यः द्रामः। আ॰ রাম।ইড্যাদি ত্যক্ষর:॥ তথা नकी वाक् मध्यवाहीनामनाउम हा-নেপি ত্র্যক্ষরঃ। তেন 🗐 রাম। ঐ• রান। ক্লী• রাম ইতি।। বহিছ• **শ**খ• ন॰ বিষ্ণো রন্ধচন্দুবিভূষিত। একা-ফরো ননুঃপ্রোক্তো মন্তরাজ: সূর-क्यः ॥ वुका मूनिः न्यारगायबीह-(न्हा द्राम्ख (हवडा ॥ 🛊 ॥ এकाक्द्र जु हामम नक्कां भूतक्रां १ ज থাচ। ভানু লক্ষণ ৰূপেমন্ত্ৰণ ইতি ব্চনাৎ অন্যেষা যড্লক্ষন্থ ইতি

विष्णयः । भूगन भूजा पिकः यफक्रत् । वर ॥ 🛊 ॥ जथ 🕮 ज्ञान इन्त्रन् (यागः। जा जी भूमूरेन जू व्यापिनिर ं द्रोवाश्वय नदः। काठीशुम्देन कुट्ट याहन्त्वाद्धः नवृक्षिरेतः॥ त्राजवः **म**त्राय कन्रेटन अन्धानताति जन्नतः। नीता भनामा (श्रामन बनायम-थिन जगर्।। विन् नुम्रेन ज्र्रामि-न्तिवावाध्य नवः । मूर्वास्थापन मीयाय र्ज्यमञ्जी निज्ञामयः ॥ त्र-জেৎপল হু হান্মজ্রী ধন মাপ্নোতি ৰাঞ্চিত। নেধাকানেন হোভব্য পলাশস্থান বেং॥ ভজ্জপ্রয়: প্রপিবেৎ কবি ভবিতি বৎসরাৎ। তমিশ্রিতাল ভুঞ্জীত মহদারোগ্য वर्षन ॥ अ॥ यथ ब्रीवानहन्तुरसा-बः। औ हन्यान्वाह । जित्रकामिन রাজেতি সমবায় সমীযুষা। যুখা सूरीव मुथ्यानाः य खमृगुः नमाम्यः ॥ मक्रिव शुभन्नाय विणिश्वेरियव यू लियः। विजीवनायात्ति उत्हे य छः वीतः नगाग्रहः ॥ या महान् भूकि-(अ) बाभी नहारतः क्यमाम् अ। ছত হটাযুনা যেন মহাবিষ্ণু ন-্নাম্যহ়ণ ৷৷ তেজসাপ্যায়িতা যুস্য , ब्निडि ब्नानाम्यः। शुक्रामात्व यठः॥ 🖘। य छः ब्वछः ननामाइः॥ म

ৰ্বতো মুখতা যেন লীলয়া দৰ্শিতা রণে। রাক্ষসেশ্বর যোধানা ভ वत्मत मर्दाजा मुथ्।। नृ जावन्त भूभ-লানা হিনন্তি চ যথা নৃষু। সি इ: माद्विद्यार्क्षे छ न्मिः इ नमा-ম্যহণা যুখাদ্বিভ্যতি বাতার্ক জুল-तिनु: म मृड्याः। जियः वित्राजि পাপানা ভীষণ ত নমাম্যহ।।। পরস্য যোগ্যতাপেক্ষা রহিতো নি-छ। सङ्गल। मनार्छ। व निस्कीनार्य। ष्य उ जु नगाग्रः ॥ या मृजुः निकरामानाः मात्रयङ्खिल्छमः। তৰোদাছতযো বহো। মৃত্যু মৃত্যু नमामारः ॥ यथनामनमा नुगरा ख्रिन्डमभ्क्षः । उभीणः नर्ब-(हराना॰ नमनीय॰ नमान।इ॰ ॥ जा-অভাব সমুৎক্ষিপ্য দাস্যেনৈব রঘ্তন । ভজে ২হ পুত্যহ রাম সসীত সহলক্ষণ।। নিত্য রামভক্তস্য কিছ্করা যম্কিছরা: ৷ শিব্ময্যো দিশ শুস্য সিদ্ধ্য শুস্য रानिकाः ॥ इरः इन्मजः (श्राकः मख ब्राजाञ्चकः खवः। शार्वेहन्र्विनः यञ्ज म রামে ভক্তিমান্ ভবেৎ ॥ ইতি হন্মৎকল্পে মন্তরাজাত্মকণ শ্রীরামচন্দ্রোত্র স্বাপ্ত । # ॥

नाम। (यहब्डाम উबाह। मृगू गा-त्वय वक्षात्र ज्ञाममाण्यु उक्र्याः। নানাপ্তশতক পুণ্য তিষু লোকেষ্ বিশুতে ৷৷ নাত: পরতর গুছ ভিষ্ লোকেযু বিদ্যতে। কৈলাসশিথরে রমের নানা রত্ন বিচিত্রিতে ॥ একাগু পুষতো ভূত্বা বিষ্ণু মারাধ্য ভক্তিত: । উপবিষ্ট স্ততো ভোক্তু পাৰ্ৱতী শঙ্করো হবুবীৎ।। পার্বত্যেহি ম্যা সার্দ্ধ• ভেক্তে• ভূবনবন্দিতে। ত मार भार्वजी (पदी ब्रध्वानाम मर-<u>ज</u>ुकः ॥ ততো (ভाক্ষ্যান্যহः (हर ভুন্ন্যতা॰ ভবতা পুভো। তত স্তা॰ পার্বী পুরু পুত্সন্ পর্মেশ্বর: ৷৷ ধন্যাসি কৃতপুণ্যাসি বিষ্ণুভক্তা ति भार्यां । मूर्वा डा रेवक्षवी ভक्ति र्ভान्द्रयः दिरमध्या । त्रकात्रामीन নানানি শ্বতো মন পাৰ্বত। মনঃ পুননতা নেতি রাম নানাভিশঙ্ক যা ৷৷ ত্ৰুন্তে যোগিনো হনন্তে নিত্যা-নন্দে চিদাত্মনি। ইতি রামপদে-নাসৌ পর•বুদ্ধাভিধীবতে ॥ রাম রানেতি রামেতি রমে রামে মনো-রনে। সহসুনামভি ভল্য॰ রাম নাম ্বরাননে ॥ রানেত্যক্তা মহাদেবি ভুঙল্ব সার্ভণ ন্যাধুনা। ততো রা-মেতি নামোজা সহ ভূজাচ পার্ব

তী।। ততো ভূকা মহাদেবী পতি-না সহ সংস্থিতা। পশুদ্ধ শ্ৰীমহাদে-ব॰ প্রীতিপুরণ মানসা।। সহসুনাম-ভি স্তল্য রামনাম ব্যোদিত। ত: স্যান্যান্যপি নামানি সন্তি চেদাবণ-षिषः ॥ कथ्याः गग मित्रण ख्व भ श्रीडिक्खमा। श्रीमक्षत्र উवाह । भृगू नानानि वक्ष्यामि दाग्ठन्युन्य পারতি। লৌকিকা বৈদিকা: শব্দা যে কেটিৎ সন্তি পার্বতি ॥ নানানি রানচন্দ্র সহসু ভেষু চাধিক ৷ তেষ্চাত্যন্ত নুখ্যু হি নাম্য মস্টোত্ত-ब्र॰ भेंड॰॥ विष्या दिक्क नामानि **गर्व**(वेक्षाधिक कन । जाकृष्ट्रनाम न-হসেুবু রাম নাম পর মত ।। জপ-ড: সর্ববেদা ক সর্বমজ্ঞা ক পার্ব-্তি। ভষাৎ কোটি গুণ পুণ্য রাম নান্ত্ৰেৰ লভ্যতে ৷৷ অস্য শ্ৰীরাম না-মাষ্ট্রোত্তরশতনাম স্তোত্তন্য ঈশ্বর খবি রনৃষ্টপছন্দ: জ্রীরানচল্যেদেব-তা শ্ৰীরানচন্দু পীত্যর্থ জপে বিনি-(यागः। बीदारमा द्रामहन्तुन्ह द्राम-ভদুক শাখতঃ! রাজীবলোচনঃ 🗐 भागाखतम्। द्रंषूश्कवः॥ जानकीय-লভো জৈৰো জিতানিত্ৰো জনাদ্দনঃ। विश्वानिक्रीं पूर्या मान्नः मञ्जू वान-उर्भद्रः ॥ वालिभूमथाना वान्ती

সভ্যবাক্ সভ্যবিক্ষন:। সভ্যবুতো बुउफणः नहा इनुमराभुषः॥ (की-णालगः शत्रथु'नी विताधवस्त्राखः ্তঃ। বিভীষণপরিত্রাতা দশগুবি-শিরোহর: ॥ সপ্ততালপুভেতা চ र्त्रकारखथअनः । जाननगुप्ररा-मर्भरयन खाउकाद्यकः ॥ (वराष्ठ-नात्रा १(यराद्या छवरेवम्हण्ड (छ-বল:। দুদাঁত্রিশিলোহন্তা ত্রিমূর্ত্তি ব্ৰিগুণ জনী। বিবিক্তন ব্ৰিলোক। याः ग्रातिव श्वमः। बिलाकी त्रक्राको धनी म् अकात्रगुर्भुगुक्ट ॥ **षर्वाभादनीक्ष निकृत्का व** রপুদ:। জিভেন্দিয়ে জিভকোখে। किउलाएं। कगर्एकः ॥ शक বানর সংবাতী তিত্রকৃতিসমাশ্রং। জ্বস্তুজ্ঞাণবরদঃ সুনিজাপুজসেবি ७: ॥ नर्बास्वाबित्रवक गृज्यान दकीवनः। गायानादीहरू ह म-**राजाणा गराजदः ॥ मर्दार**वज्ञः ७: (भीरम्)। वुक्तर्गत्रा मृनिमः खङः। भशायाणी मरहाराद्रः मृगीरवञ्जिकः त्राब्रापः॥ मर्वभूगाधिकक्व खीर्थः नदीवनामनः। अ। विश्वक्षा महाः ्रश्वाः भारताः भ्यव उथा।। भूरापाः नत्वा नयामाद्रः भुद्रागः शुक्रायाञ् भः। বিতৰক্তো নিতভাষী পূৰ্ণ

ভাষী চ রাঘব: ॥ অনন্তঞ্চণগঞ্জী-রে। ধীরোদাভভণোভর:। মাখা-মানুৰচারিত্রো মহাদেবাভিপুলি-ত: ।। সেতুক্ৎ জিতবারীশ: সর্ব-जीर्थमाया इति: । भागमाञ्चः मू-न्तरः भूतः भीठवात्रा धनूर्खन्नः ॥ नर्बयङ्गाधिरभा यरङ्गा कत्रागत्र १व-ৰ্জিড:। শিবলিস্পুতিষ্ঠাতাসর্বা-ঘগণবজ্জিত: ॥ পরমাত্মা পর--वुका महिनानन्त्रविगुरः। भव्यक्षा তিঃ পর-ধান পরাক:গ্রাপরাৎ-भवः ॥ भविषः भावगः भावः नर्व বেদাত্মক:শিব: ৷ ইত্যেতদামভদ্-স্য নামা মধ্যেত্র শত।। ওহাছু-ছতর দেবি তব প্রত্যা প্রকীর্ত্তিত । यः भारतेर भृग्वाद्यां भ जिन्त्य-क्ति एउमा ॥ म मोर्स गूठाउँ भारेभः कन्नकार्हिममुख्हेरेदः । कनाः नि इन जा॰ याडि भवता याडि नि-**ब**जा॰ ॥ द्राकाता मामजा॰ यास्त्रि वक्रसा याखि (नोम्रजा•। **यानृक्**न्रः क ज्ञानि रेइर्याः याखि व्याः खिरः ।। অনুগুহ: शुरा वान्ति भान्ति नावा-স্থ্যপদুবা:। পঠতো ভক্তিভাবেন बनना गितिमञ्जल ॥ यः भर्टे পর্যা ভক্তা ভস্য বশ্যু কগএয়। যন্দ্ৰং কাম্যতে চিত্তে ভত্তদাপ্নো- ि कीर्जनार II यः भारतिमानवन्तुना नागा मध्याखद्रः णंडः। ज्ञाननाः नि अर्दाणा न म भारेभ विविभाउ ॥ भूग्रकालम् मर्दिषु भर्तमानस्य मा श्रुया । अद्यंति स्यु जीर्थियु नात्मयु ह उंभः मू ह ॥ उंद कवः काहि खिन **७**॰ खरवनारनन **न**ङ्गरङ । शुग्रकाः लियु महाये भठेगाम भाउ। छेक ॥ कन्नत्कारि मश्त्राणि कन्नत्कारि भ ভানি চ। বৈষ্ঠে বাস মাপ্নেতি मणभूरेर्ब मंगाभरेतः ॥ त्रायः मूर्वाः " मन्मामः भगाकः भीखवानमः। স্তবন্তি নামভি দি বৈচন তে সাংসা तिरा नदाः ॥ दाभाग दाम छम्।य রামচনদার বেখসে। রঘুনাথার না-थाय जी जायाः भ जत्य नेमः ॥ इम॰ शक्त भर्मानि क्रशाव मिवानि-শা । সর্বপাপ বিনিম্কো বিষ্ণুসা যুৱ্য মাপু যাৎ ॥ ইত্যেত্দাম ভূদু ना भाशाबार (वहनमञः। कथि ७ • जनगाव्य यक यु रिक्शवान्त्रः ।। वनराभष्ट् भष्टणानः रुद्रकार ७. थ्खनः । कानकीक्रम्यानन्तरन्तनः त्रघूनन्दन ।। ইতি পদ্মপুরাণে উনা-মহেথর সংবাদে শ্রিরামচন্দাঞ্জেত্ত त्र**ण**ञ्गायखाञ् मनाधः ॥ 🛊 ॥ व्यथ धित्रामकवन् । भाषा नी

লোৎপলশ্যান রাম রাজীব-लाहन । जानकी नम्भागारभट জটামুক্টমণ্ডিত ॥ সাসিত্র ধনুর্বাণশাণি নক্তঞ্রান্তক• ষলীল্যা জগঞাত মাবিজুতি মজ• विज् ॥ त्रामतका शटेट श्राकः भाभधी॰ मर्बकामहा॰। जामह 🗟 द्राभवन्तुकववन्तरः वृथकिनिक्यवि र्गायबीहन्मः श्रीवामहत्नु। (मवजा **এরান5ন্দু প্রীভ্যর্থ: জপে বিনিয়ো-**गः। ७ मित्रा त्म त्राघवः भाज् ভानः मनत्रथाञ्चलः । क्लोनात्वर्या দ্শৌ পাতু বিশ্বামিত্রপূব: শুতী।। যুাণ পাতু মথত্রাতা মুখ সৌমিত্র বৎসলঃ। জিন্তা বিদ্যানিধিঃ পাতু कर्थः ভत्रजवन्त्रिज्ञः ॥ ऋक्ष्तो निव्या-যুধ: পাতু ভ্রে ভগ্নেশকাম্ক:। করৌ সীভাপতিঃ পাতৃ হৃদয• জা-মদগ্রভিৎ ॥ বঞ্চঃ পাতূ কবদ্ধারি: खाने भी बागविन्ति छः। भाष्ये व লপতিঃ পাতৃ জক্ষি নিক্ষাসনন্দ-নঃ।। নধ্যু পাতু খ্রধু সী নাভি• काषुवराण्यः । **७**शः किञ्न्यः পাতু পৃষ্ঠ পাত্ রঘ্রম: ॥ সুগী; तिणः किः भाजू णक्शिनी स्नृन् -পুভূ:। ঈর রঘ্ভন: পাতু রক্ষ:-क्लदिनाभक्र ॥ जानूनी (मजूक्र

পাতৃ কল্পে দশন্থান্তকঃ। পাদৌ বিভীষণঞ্জিদঃ পাতু রামো ংখিলং . বপ: 11 এতা॰ রামবলোপেতা॰ র-হ্লা ব: সুকৃতী পঠেৎ। স চিরাযু: जुशी भूजी विजयी विनयी खर्व ॥ পাতালভূতলব্যোমচারিণ শুঘ্চা-রিণ:। নুদুষ্টু মপি শক্তা তে রিফ-ত বাদনামভি: ॥ রামেভি রাম-ভদুতি রামচন্দেতি वा श्रवन्। व-রোন লিপ্যতে পাপৈ ভূক্তি মৃক্তি-क বিন্দতি ॥ জগজেবৈকমত্তেণ রামনামাভি রক্ষিত । যঃ করে বার-(यखम्) कत्रशः नर्दनिष्वयः॥ ज् र्व्छन्पत्व विभाग विष्ठाण गञ्च हन्तन **চ**र्हिञा । क्ञा वि श्राद्रायम्ब स्मा २ जोडें कन मानु याद ॥ त्रा द्राबः **म्हाल मृ**हाउ निकारे जमा करण छन (त् । काकवन्नत ह या नाती मृजा-পত্যাচ বা ভবেৎ ॥ বস্থপত্যা জী-বৰৎসা সাভবেষাত্র সংশিবঃ বজু পঞ্জর নামেদ হো রামকবচ প-हिंद्र ॥ व्यक्ताहरु। क्रांच्य विकास बर भक्त । जानि हेरान् रथा बरश রান রক্ষা মিনা॰ হরি:।। তথা লি-থিতবান পাতংপুবৃদ্ধো বুধকৌ শিকঃ ी विदिनो वक्त निक्तिरणो काकशकः बद्धो मृत्जे॥ वीद्धो मनश्याद्धाः তা॰ ভাবুভৌ রাম লন্ধণৌ। তৰুণৌ क्रान्यामी मुख्याको महावली ॥ भृखत्रीकविणानाको हीत्रक्था-बिना राष्ट्री। कलम्ला नित्ने नारती ভাপসৌ বুন্ধচারিণো ॥ পুত্রো দশ-রথসৈগতো ভাতরো রামলক্ষণো। नद्रात्री नर्बनज्ञानाः (मुर्ह्ध) नर्बधन्-মতা ।। রক্ষ:জলনিহন্তারৌ আ-যেতা নো রঘ্ভমৌ। আভসজ্য थन्वाविष्ण्ण्णावक्षयाणुगनिषक्त्र-क्रितो ॥ तक्क गाय मम त्राम नम्बन ণাবগুতঃ পথি সদৈব গছতা। সন্ন ন্ধ: কৰচী খন্নী চাপৰাণধরে৷ যুবা গা यहचारनात्रथकामानामः भाजु मन-श्राः ॥ अगुज्छ नृत्रिः । म भृष्ठ-তো गरूउवृत्तः। भार्थाशास भन्य-खो न नातो ताम नज्ञानो ॥ त्रारमा मानद्रशिः भ्द्रा नम्नगानुहद्रा वनी । काञ्र इ: भूक्यः भूगः को भारत्या त्रम्खमः॥ (वनाड (वर्मा) यर्क्डमः পুরাণ: পুৰুষোত্তন:। জানকীবল্ল-ভ: শ্রীমানপুমেয়পরাক্রম: ব্লা আ-পদামপহভার• দাতার• **সং**ক্রিম্প-मा । ওণাভিद्राम 🏻 🗐 द्राम रे जूरका ज्या नमाम्। इशा पक्ति वक्ताः। খবী বামতো ভানকীশুভা পুরতো माक्षि यंग्र ७%नमामि त्रम्खमः॥

এতানি মম নামানি মন্ডকো যঃ जना ऋदत्र । जायस्मधायुकः भूगाः স্পুপ্নোভিন সংশযঃ॥ ইতি পদ্ম পুরাণে বজুপঞ্জরনামাখ্য প্রীরা রামঠ প্রী হিস্কু। ইত্যমর:।। মকবচ। ইতি তন্ত্রসার:।। রামকপুরক: পু॰ স্বনামখ্যাতত্ণ । ৰথা। (সীমন্ধিকঞ্চ সৌগন্ধ• রাম-क्तृ ताक ज्ला। इंजि मदत्राः वन् ॥ द्रामकदी खी दामकलीदाणिनी। ्रज्ञाग**म्यास् मु**ळेवऽ१ ॥ द्वामिविद्रिः भू॰ পर्वতिविष्णयः। द्वामङक्गी खी ङक्गीभूत्र•। (भ-विवक्रेशर्वतः। इति किन्ट।।

यथा। कन्हिंद काञ्चावित्र इ खक्ना ৰাধিকারপুমন্ত: শাপেনান্ত গ মিত মহিমা বর্ষজোগ্যেন জর্তু:। ৰক্ষ শ্চক্ৰে জনকতন্য। স্থান পু ণ্যোদকেবু গ্লিজ্ছাবাতক্ষু বস কি রামগির্য্যাশুমেষু ॥ ইতি মে-वर्ठः ॥

वामहन्तः भू अवामः। इंडि मद त्रकृष्णी।।

ब्रामहर्मनकः श्रु बहनतृष्टः। ইতি । ভাবপুকामः॥ इहिदः পুস্তকে द्वाः साहर्यनकः। इंजिङ्ग भाठेः॥ ब्रायकानी जीव्यवाहरमाजात यथा া রোহিণী রামজননী রোহিণিক্ষ वल भूमः । इंडि मदत्र इति ॥ कोणवा।। (तनका हा।

রামঠ: পু॰ অংকাঠবৃক্ষ:। ইতি त्रज्ञभाषा ॥

त्रामठी खी नाजीश्वन । इंडि ताज-निर्घणः॥

त्रामनः भू भित्रिनियः॥ जिन्तृकः । इंडि दा जनिर्घणेः ॥

इं इलागृष: 11 व्यम्ता विवद्गनः द्रामगीयकः जि द्रमगीयः । इंड्र-मब्दोका॥

> উতী ইতি ভাষা। ইতি রাজ निर्घणः ॥

> वामपूजः ु भूः इन्मान्। इंडि मद-द्रञ्जावनी ॥

त्रामम्ञी जी जूननीविष्मवः। उৎ পर्यतायः । পर्दभूष्ट्री २ विनवता ० नागरिका ८ का ७ नी ८ मृष्यभी ৬ ভরণ্যান্তা ৭ কণিজ্ঞকা ৮। ইতি শহচন্দ্রকা॥

ज्ञामनवभी खी रेडबम्बूजनवभी। मा ह প্রিরামচন্দুস্য জন্মতিথি:। যথা। चगरु। मः इंडाशाः। हेव्य मानि ্ নবম্যার্ড জাভো রানঃ স্বয় হরিঃ। ' नुवर्वद्यक्र'मःयुका ना जिथिः नर्व-

कामना ॥ भून वस् कम भारतानः चाना श्ला यकि नजारक। रेठकणूक्रनव-্ স্যান্ত সা তিথিঃ সর্হকামদা।। 🗐-'লামনবমী প্রাক্তা কোটিসূর্য্যপুহা-विका। जिमन् मित्न महानुराध्वाम मुफ्लिं। ভক্তिउः ॥ यट्किस्थिट ক্রিযতে কর্মা তন্তবক্ষধকারক । উপোষণ জাগরণ পিতৃনুদিশ্যে **छर्नाः ॥ छिम्नन् मिर्न जू कर्खवाः** বুক্ষপুণ্ডি মভীপ্প ভি:। চৈত্ৰপদ ठान्मु भद्गः। भिष[े] भूषि अः भारि नश्च ह कर्क हे। ख्राय। जाविद्रात्री अक्लया कोमनाया भन्नः भूमान् ॥ অত भिष्य भूर्यं। हान्तुरेहजरेमाव স'ভবাৎ তিথিক্ত্যবাচ । তথা ভিমান্ দিনে মহাপুণ্যে রামমুদ্দিশ্য ভক্তিতঃ ৷ জপেদেকান্ত আসীনেং यावर महाम्मभी मिन ॥ उत्वेव ্ল্যাৎ পুরক্ত্যা দশম্যা ভোছবে-फिबान्। जक्रा (जारेका बंक्विरेष ख्का पराह पिक्शा ॥ क्**ड**क् ত্যে ভবেত্তেন সদ্যোরান: পুসী-एछि। उथा हिन मुक्ता-छु नवसी भू नर्बमृयुजा यमि । रेमव मध्याङ्ग रवा-रणन महाभूग्रजमा ज्वंदा ॥ नवमी काडेभी विका उग्रज्ञा विक्~~षेण~~द्रायरैनः । উপোৰণ নব্দ্যান্ত দশন্যা মেব

পারণ ।। এতছচন দ্ববং কালমাধ-বীবেপি । কিন্তু মহাপুণ্যা ইত্যত্র মহাফলেতি পাঠ:। শুদ্ধেতি শুৰ-गार अर्बज मुकायामृकाम्द्रा न वि-দ্বাযা মিতি। অতত্রবাষ্ট্রমীবিদ্ধা নব্মী সনক্ষ্ত্রাপি নোপোষ্যা। ইতি মাধ্বাচার্য্যঃ। সৈব তাদৃশ্যে-व नजू विका। यहा जु भन्न हित्न একাদশ্যা দশ্মী পার্ণযোগ্যা তদা দশমীযুক্তা নব্ম্যপোষ্যা । रेक्करेव विंकु भन्नायरेग ति जि ज्वनार । व्यक्कित्त ब्रह्मी विष्कृत गुष्ट्रा । यहा ज् भ्वंहित अक्षेत्रीविका न-বমী পরত্র দশমীযুতা নব্মী একা-मभी दित्व ह न भारत (याग्रादभयी उना नक्क वर्या भारवार १ १९४ भी বিজৈব প্রাহা। পরদিনে দশম্য নেব পারণ নিতি নিয়না । তথাচ त्रामाईनिहिकायाः । मन्ममाहियू वृक्तिकट जाजा विदेशव विकरितः ॥ ভদন্যেষাম্ভ সর্বেষা• বুত• ভত্তৈব নিশ্চিত। দশন্য দেব শব্দেন দ-শনী নৈব লম্ব্ৰেছে ৷৷ নিশ্চিত্ৰৈ বৰ্ विठादान नवमीवुङ माहदाद ইতি কারিকাভ্যা মগস্ত্যসংহিতা ব্যাখ্যান । বস্তুতস্ত দশমী পারণ-नाज् मरेबंद्रवाष्ट्रभीविकारनात्भाष्ठा া বিষ্ণুপরায়ণৈ রিতি তু বিষ্ণুপ-রায়ণত্ত্বেন ভবিত্তব্য মিত্যুপদেশ-পর॰ নতু কভূ বিশেষণ॰। অগ ख्यादिकवम् विष्वाभवामान्भ (मणार । कर्ल्डा विशिष्य कन्न नाभरखण्ड। অতএব মাধ্বাচার্য্যেণ नामान्रङ এव विद्या निविद्या। य-গন্ত্যস•হিতায় মৃদ্য নিত্যত্ব মাহ । প্রাপ্তে এরামনবমী দিনে মর্ত্যো विमृष्धीः । উপোष्यः व स्वर्णः ३ वर ম্ভীপাকেষু পচ্যতে।। যন্ত রাননব वम्राञ्च जुङ्क् साशाधिम्पधीः। ষম্ভীপাকের ঘোরেরু পচ্যতে নাত্র मः मरः ॥ अब मर्जः इंड्रानानार नद्रभाजम्याधिकातः । এवकः व्यर्गाः দ্রামনব্ম্যা• য উপোষণ মতন্দ্রিত: । মাতু পর্ভ মবাপ্নোতি নৈব রামে। ভবেৎ স্বৰণ।। তমাৎ সর্বাত্মনা मर्ख क्रिवर नवमीवुछ । मृह्यस পাতকৈ: সর্বৈর্যান্ত বুক্ষসনাতন•।। इंडि फनकीर्डन भाखक मःयाग भ्वकष्वगावाद निक्कः ॥ **घ**णसु भ श्वाया । भानगुम भिनायाक जुननीरनदिन्नजा। न्का जीतामह न्तुमा काहि काहि खगाविका ॥॥॥ ত্ৰানুষ্ঠান মগন্ত্যসংহিতাতঃ সং-। কিপ্য লিখ্যতে। ক্তপ্ৰাত:ব্ৰানা-

দিঃ। উপোব্য নবনীন্ত্রদ্য যামেয়ঠ-সুরাঘব। তেন প্রীতো ভব 🛊 ভো স সারাপ্রাহ্ম মা হরে ॥ ইতি नि(वर्)। (कामलाङ्गः विभानाः क मिनुनी नमम भुजः। मिक्शाः म प-শরথ পুত্রাবেষ্টন তৎপর ।। প্-প্ৰতো **ল**ক্ষণ দেব সম্ভণ কনক পুভ•। পার্শ্বে ভরত শতুগ্নৌ তাল-वृष्ठकतावृष्डी॥ व्यागु वार्गु कन्मख॰ तामान् गुरुकाद्भिगः। এवः ध्रान्। श्री द्रामः भूषायः । मान मञ्जल । हत्मू। श्रीक यम रेक्टव रेनर्थाख। वक्राः ৎনিলঃ। জবের ইশোবুক্ষা হহি র্দিক্পালাঃ স্থাপয়ন্ত তে 🛭 অহি র-नतः। (कोभवताः भूबत्यः। नक्तस्य। द्राम्मा जननी हामि द्राम्मय मिन् জগৎ৷ অত স্তা প্ৰবিষ্যামিলোক মাত নমো হস্ত তে।। তথা নমো দ **শর**থাযেতি প্রবেৎ পিডর • ভত:। ততো হনুজ্ঞাপ্য দেবেশ পরিবা-त्रान् नमहर्राष्ट्र ॥ भृत्रविहरकागरका-(१व् इत्यानीनि ह कमार । इत्या-मीन यथा जा॰ ऋम्याय नमः। त्री॰ नित्रम बाहा। कः निथारेय वक्हे । ব্লৈ॰ কবটায় হু॰। ব্লৌ॰ নেত্রাভ্যা॰ तोषदे। द्वः अञ्चाय कहे।। **उथा। रन्** नडः जम् ग्रीवः ভद्रठः नविভीवाः।

লক্ষণাক্দ শত্রু জাববস্ত দলা िष्मा ध्रमः **ब**यत्वः विजयः সूद्राष्ट्रे রাইবর্দ্ধন । অকোপ গুমু**পালাখ্য** ज्यञ म्लग्धाउः॥ म्लाशु (लाक-भावा • क उम्जानि उम्गुउः। ना क्रभावा इन्तारया मन। उन्जानि বজু শক্তি দণ্ড খন্ন পাশান্ত্রশ গদা শুল পদাচকাণি। ন্ধ্যাহে জন্ম ভাববেৎ।। पेहरङ् गृहभक्षक मुत्र-खाद्री (मान्ती नवम्याः जिल्ली नार्मः। ৰুক্টকে পুনৰ্যসূদিনে নেষণ গতে পুষণি। নিৰ্দিশু নিখিলাঃ পলাশ সমিধো যধ্যাদযোধ্যারণে রাবিভূ-্ **७ मजूरभूर्वविख्यः य८ किक्षिएकः** महः ॥ भवाना द्राक्रमाः । मरेष्व वामरव्यान्यानर्याः मन्याङ्कगद्भ-**७: । कन**भूत्रात्रुत्रः श्र्रीदा শত্ব মূত্তম ।। অশোক রত্ত্রসমূমে: युक्क जूनभी भरेनः। मखसा मना-नन वधार्थाय क्ष्मं मः ज्ञाशनाय ह। मा नवानाः विनामाय रेमज्यानाः निधः নায চ।। পরিকাণায সাধ্না রামে। জাত: স্বয় হরি:।। গৃহাণার্ঘ্য ম্বা দক্ত ভাত্তি: সহিত্যে মন।। পু-ब्राक्षिक भून मंद्रा यात्र यात्र वु न्त्रिः। भ्रायिषिवष्डक्रा निवा-नीवः नरदष्ट्यः ॥ 🗱 ॥ उपयः नः-

(क्रथः । भूकायाः नक्रवयुकायाः विवाहाजावः । विकायास এका-हमीहित हमनी भाद्रेग (याग्रा न हिट जहा नक्रव्यागायायाशि अक्षेमीविकायाः । भाद्रेगयाग्रा हिट जहा अक्षेमीविकाः ज्रञ्जा भद्र रहिन जेभवामः । हेन्जि जि-थ्राहिजञ्जः ॥

রামপ্শ: পু॰ গুবাকবিশেব: । তৎপর্য্যায়: । কামীন: ২ মুনিপ্শ: ০ সুরেন[ি] ৪ । ইতি ত্রিকাপ্ত শেষ: ।।

दामञ्दुः भू• श्रीतामः। ইতি भदः त्रदावनी ॥

রামলবণ ক্লী শাস্ত্ররিলবণ। তৎ পর্য্যায়:। মোলকং ২ পাশ্চাত্যাক-রসম্ভবং ৩। ইতি রত্ত্বমালা।। রামবল্লভং ক্লী ত্বচং। ইতি রাজ-

निर्विष्टः ॥ त्रामिनुष्य जि ॥

त्रामिनाः भू छेषथि विष्यः । यथा

त्रामिनाः छिष्ठामाने । भात्रमाम् छ

व्यक् गक्षकः जागयुग्म मितिहन

निर्मिनः । जज का जिक्न मर्क्षजाः

निर्मानः । जज का जिक्न मर्क्षजः

निर्मानः । जज का जिक्न मर्काजः । जज का जज का

वानाय

দুষণ জয়েৎ ।। দীয়তে তু শ্বণকানুমানতঃ সদ্যুএব জঠরা শ্রিদীপনঃ।
রোচকঃ কফলল্যান্তকারকঃ শ্বাসকাস বমি জন্ত নাশনঃ।। পারাভাগঃ ১ বিবভাগঃ ১ লবস্থভাগঃ
১ গদ্ধকভাগঃ ১ মরিচভাগঃ ৮
ভাষকলভাগঃ ২ ৷ রামবাণো রসো
হজীর্নো ইতি ভাবপুকাশঃ।।
মবীণা জী বীণাবিশেষঃ। যথা

द्राभवीना छी वीनाविष्णवः। यथा

। अकी ह कह भीवीना वीना जू हुक

भाद्रमी। भाद्रस्जीकिनकना द्रा

भवीना वनाक्षिजा।। ইजिणमद्रद्रावनी।।

त्रामणतः शृः णत्रवृक्ताः छरः। छरः शर्यप्रायः। त्रामका ७: २ त्रामवागः ० त्राप्तयः ४ व्यश्चर्र ७: ६ नीर्चः ७ नश्रियः १। छम् भून छगाः। स्वमूक्षदः । कृष्टिशुम्दः। त्राम व्यञ्जदः क्यायदः। शिखकातिदः। क्क वाज नाणिद्कः। ইতি त्राज्ञः निर्यन्देः॥

রামশীতলা স্ত্রী আরামশীতলা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।৷

রানসথ: পু॰ সুগুীব:।ইতি শব-রত্নাবলী।।

রামসেনক: পু॰ ভ্নিম্ব:।। কট্ফল:
। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

রামা জী উৎকৃষ্টজীবিশেষ: ।
ইত্যমর: ॥ গীতকলাভীরমতে
রামা।ইতি ভরত: ॥ যোদা॥
হিন্ধু ॥ নদী । ইতি মেদিনী ॥
হিন্ধুল । ইতি শহরত্বাবলী ॥
খেতকণ্টকারী ॥ গৃহকন্যা ॥ আরামশীতলা ॥ অশোক: ॥ গোরোচনা । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥
বালা ॥ গৈরিক । ইতি শহ্বচন্দ্রিকা ॥

ब्राभायन क्री ब्रायनज्ञावनवस्कावाः। ইতি ত্রিকাগুশেষ: ॥ তচ্চ শত-(कार्षिमःथ)कः। यथा । ऋात्मत পাতালখণ্ডে অযোধ্যা মাহাত্ম্যে তত্ৰত্য তীৰ্থাশুম বৰ্ণন প্ৰস্তাবে । শাপোক্ত্যা হৃদি সম্বপ্ত প্রাচেতস নকল্মৰ । পুোবাচ বচন বুকা। ভত্রাগত্য সুসৎকৃতঃ ॥ ন নিবাদঃ न रेव द्वारमा मृगयाक्ष क्रिमागछः। ভস্য সংবর্ণনেনৈব সুশ্লোক্য স্তৃণ ভবিষ্যসি ৷৷ ইত্যুক্তা ত' জগামাশু বুন্ধলোক সনাতন:। ততঃ সংব-র্ণবামাস রাঘব• গুন্থকোটিভিঃ ॥ কোটিভি: শতকোটিভি:। চরিত• ব্রঘনাথস্য শতকোটি পুবিস্তর মি ত্যন্যবোক্তে: ॥ ত । সংপূর্ণ বন্ধ-लाक इरेंजाजिश। इंश जू भण

লবোপদিষ্টা চতুর্বি-লতিসাহ্সী-**छ। वः । ইঙি রা**মাযণটो कायाः ना-(माबी ७ छै: ॥ 🗱 ॥ जथाहि । भार ब्राक्यम् ब्रामम् वान्यीकि र्र्शनान् ১ ঋষিঃ। চকার চরিত • কৃৎসু • বিচিত্র भन मर्थवर ।। हजुर्विः भर महमानि শ্লোকানা মুক্তবান্ ঋবি:। তথা সর্গ **শতান্পঞ্** ষট্কাণ্ডানি তথোত্তর॰ ॥ इंडि द्राभागाय वान्योकी य वान-কাণ্ডে ৩ সর্গ:।। #।। স॰ক্ষিপ্ত রাম-চরিত্র रथा। রামাযণ মথো বক্ষে পুতে পাপ বিনাশন ৷ বিফুনাভ্য-बुरका वृक्षा भन्नीहि छ८ मूटः ख्डः॥ মরীচে: কশ্যপ স্তমাৎ পর স্তমাৎ भनूः मुखः। भागा विकास वःमा **२ जूदः मि द्राका द्रशुः मृठः ।। द्रश्वाद** क खरा कारा द्राका मनद्रार्था वली। তস্য পুথাস্ত চত্তারো মহাবল প वाक्याः ॥ क्षेणवागा मज्पाता ভরত: কেক্যীসূত:। সূত্যে লক্ষ্ণ **ण**बुरश्ने मृशिबाग वज्रजुः॥ ता-মে৷ ভক্তঃ পিতৃ মাত বিখামিতাদ বাপ্রান্। অন্ত্রাম ব্যাম ব্যাম তাডকা পুজ্বান হ্ ৷ বিশ্বানিত্রস্য याक ठ् भूवाङ् नावशीष्ट्रणी । जन-কস্য ক্রতু॰ গড়া উপযেমে ২থ জা-'नेकी॰ ॥ উर्जिना॰ नञ्जरा वीदा

ভরতো মাওবী• সূতা•া শত্যোবৈ কীৰ্ত্তিমতী সংশধ্ৰসুতে চ তে ॥ निवाहि इत्याष्ठायो॰ गद्मा द्वा-মাদ্য: इতাঃ। যুখানিত মাতুলঞ শত্রু ভরতো গতৌ।। গতযো নৃপ-वर्ष्यान बाबार माजूर नमूम्य । द्राभाय (बार्ष्ठभूनाय रेकरक्या) जा-र्थिङ जमा ॥ ठल्मंगमा वारमा বনে রামস্য বাঞ্চিতঃ। রামঃ পিতৃ হিতার্থন্ত লক্ষণেন চ সীত্রা।। রাজ্যঞ্ ভূণবত্ত্যক্ত্বা শৃহ্পবেরপুরণ গভঃ॥রথ ভ্যক্তা পুষাগঞ্চ চিত্র-ক্ট গারি গতঃ॥ রামস্য তু বি-যোগেন রাজা স্বর্গণ সমাশ্রিত:। সং-ক্ত্য ভরত শাগাৎ রামণ মাতৃব-লান্বিত:।। অযোধ্যান্ত সমাগত্য রাজ্য **স্ক্ মহামতে। স**নৈছ**্পা**-দুকে দত্বা রাজ্যায ভরতায তু ॥ বি-मभानगर। निम्तृताम ज्ञिता छ-ক্তো হুযোধ্যা॰ নাবিশদুতী ॥ রা-মোপি চিত্রকূটার অত্রে রাশুন মা-যযৌ। নত্না অভীক্ষণ চাগন্ত্যণ দশু-কারণ্য নাগতঃ।। তত্ত সূর্পন্থ। নাম वाक्तभी मार्क नागजा। निक्जा क-ণৌ নাসে চ রামেণাথ পরাহিতা।। তৎ পেরিত: খরকাগাদ্যণ জি-

जित्रा ख्या। हर्ज्जन हर्ज्य तकः লান্ত বলেন চ।। ব্লামোপি পূেৰ্যা-माम वारेग यंग भ्रक्ष जान्। ब्राक्र म्रा পেরিতো হভগ্রগাৎ রাবণো হরণা य हि ॥ मृशक्षभः म मात्रीहः कृषाणु **২থ ত্রিদওপৃক্। সীত্যা প্রেরিতো** ब्रात्मा मात्रीष्ठः भुक्तवान र ॥ भिष-भागः मह भार हा मीख नन्नत তি চ। সীতোক্তো লক্ষণো হথাগা-मुाम भगम् पमर्भ ७ ॥ উবাচ রাক্ষ সীমাথা নুন সীতা ছতেতি সা। त्रावरण रेखत्र मामान्। जरहमानाय बानकी ।। कठायूय विनिष्क्तिं छ ययो नहा • उठा वनी। अमाक বৃক্ষছাযাযা বক্ষিতা তা মধার্যৎ া আগভ্য রাম: শূন্যঞ্ পর্ণশালা• मनर्भ र । (भाकः कृषाथ कानका भार्गन क्ठवान् शुङ्धः ॥ कठायुवक সংস্ত্য ভদুকো দক্ষিণা॰ দিশ। গত্বা সখ্য তত শ্চক্তে সুগুীবেণ চরা-यवः॥ मध्डानान् विनिर्छिन्। भारतः भानजभाईभा। वालिनक विनिर्ভित्र किश्विकायाः स्त्रीश्वतः ॥ जूगीवः क् তবান্রামো প্রসুকে স্বব স্থিত:। जृगीवः (পुरुवामाज वानद्रान् शर्व-ভোপনান্।। সীতাষা মার্গণ কর্ भ्दिरिकाः सुमहाववान् । भुजीही

मुख्द्राः भारीः मिनः गद्या ममागः তা:।। দক্ষিণান্ত দিশ বেচ মার্গব-ला २थ जानकी । यनानि भक्तान् षीभान् नहीना शृलिनानि **छ**॥ জানকী তে হাপশ্যন্তো মরণে কৃত-নিশ্চযা:।। সম্পাতি বচনাৎ জ্ঞাত্ম रुन्मान् किश्वक्षतः ॥ भाउरयासन विखीर्नः भूश्रु रव मकदानयः। ज्ञश्रम्। জ্জানকী তত্ৰ অশোকবনিকা স্থি-তা॰॥ ভৎর্সিতা॰ রাক্ষসীভিষ্ঠ রা-বণেন চ রক্ষসা। ভবভার্য্যেতি বদ-তা চিত্তযন্তীঞ্চ রাঘৰ• ॥ অঙ্গুলীব• किन पंदा भीजा की मन अयुवी । ब्रानमा जना पूजारः लाकः मा ञ्रक भिश्वित ॥ शिक्छानक भारत-হি যেন রাম: মারিষ্যতি। তৎ শুত্রা भुमानी भीषा (वनीतन् स्नूमार ॥ यथा द्वारमा नरवट भीषु उर्था वाह्य ত্বা গতে। তথেত্যুক্তা তু হন্মান্ वन दिवा वज्ञ उर ॥ इद्याक ब्राक्क माः कान्यान् वन्ननः खयनाग-**७: । मर्रे**ब विन्तृक्तिला वारेग पृश्चि ब्रावन मुक्ति ।। ब्रामम्खामि स्नु-मान् (मिश्र क्रामाय मिथिनी । এउट শুরা পুরসিতো দীপ্যামাস পূছ-ক'।। কপি জ্ব[']লিতলাস্থলে। ল্ছা (गर् महावनः। रथा नकाः समर

वारका द्रामभार्थः ज वानद्रः॥ कथ्वा कनः मधुवान मृष्टा जीएउडारवम्य । भि बङ्गक ब्रामाय ब्राह्मा नकाः यत्यो भूबी ।। अमृगीयः अहन्मानकः नाम्यः जनकृतः। विजीवातानि সংগাপ্ত: শরণ রাঘবং পুতি॥ ল-किथर्य्यस्त्रुष्ट । जिक्ष्मुम् छ । जावना-नुषः। রামে। নলেন সেতুঞ্চ কৃত্বান্ধৌ চোहिতायजः॥ मूरवनावज्ञि छे रेक् পূরী[৽] লক্ষা• দদর্শ হ। অথ তে বান-का वीका नीलाक्ष नलाहरः॥ धूम् ध्याक श्यम्। काष्रवर भ्रम्था छ मा। रेमनर विविष् मूथा खेनूबी॰ লকা॰ বভঞ্জিরে॥ রাক্ষসাংশ্চ স-राकायान् कालाञ्जनहरयाश्रमान् । রাম: সলন্ধণো হত্বা সক্পি: সর্ব क्राक्रमान्॥ विषुऽङ्ख्यिक स्याकः (रवाडक नदाडको। महारद महा পার্খারতিকাদ মহাবল।। সম্ভ নিসম্ভাগ নত্ত নকরাক্ষণ হাকস্পান । পुरुष्ठ वीत्र मृत्रकः ब्रह्मकर्नः महा वलः॥त्रावनः लम्बन निद्वा शकारेना রাঘবে। বলী। নিকৃত্য বাহু বক্ত্রাণি রাবণস্ত ব্যপাত্যৎ ৷৷ সীতা• শৃদ্ধা• গৃহীত্বাথ বিমানে পুষ্লকৈ স্থিত:। नवानदः ननायात्जा श्रायाशा भूव-ब्रेश्वर ॥ उब ब्राबार हकाबाथ भू-

वर्ट भावयन् भुकाः । मणायसः ধানাছত্য গ্যাশিরসি পাতন ॥ পিণ্ডানাণ বিধিবৎ কৃত্বা দত্বা দানা-नि द्राचवः। भूटो जनवादी मृद्धा-ठो ह ब्राष्ट्राः १ छ। यहाः ।। वकाः দশ সহস্থাণি রামো রাজ্য নকার-य । भाजू । वन १ र दा रेम नृषः **७व्र ३: ११** अगर्छादीन् मूनीन् শুত্বা শুত্বোৎপত্তিঞ্চ রক্ষসা। মুর্গণ गाउ। ब्रोनः मार्ख म्राथाशाः तिक्-ভান্তকঃ ॥ ইতি গাৰুডে ১৪৮ অ-भागः ॥ 🗱 ॥ এতদভিব্নিক্ত । न्त्रीकिन्नीउ॰ मछिवः मिछिनर्गयुकः नर्मामाकाञ्चकः भीडाकङ्क म-হসুকন্ধরাবণ বধ কাব্যক্পাভূতো-ভরকাণ্ড মন্তি। তস্য পূথ্মসগী-यामाका यथा । जमनाजीवनिवयः गर्बियाः उभगाः छकः। वहनाः भु-थमः इनि वान्तीकः मृनिशूक्वः॥ বিন্যাবন্তো ভূত্বা ভারদ্বাজো মৃ-হামুনি:। পপুছ সমত: শিষ্য: ক্-ভাঞ্জলিপুটো বশী॥ রামাযণ মিতি थाउ॰ मंडरकारिश्विखद्र॰। भुगी-ত॰ ভৰতায় বুন্ধলোকে পুতিষ্ঠিত ॥ শুযতে বুন্ধণা নিত্য মৃষিভি: नि-তৃভিঃ সুরৈঃ। পঞ্চবি শতিসাহসু॰ রামায়ণ মিদ ভূবি।। তদাকর্ণিত

মুমাভি: সাবশেষ মহামুনে। শ তকোটি পুবিস্তারে রামায়ণ মহা-र्गत् ॥ कि॰ गी छ भिष्ट् यमा छि छत्म कथय मुबुछ । ब्याकर्गापतिनः शृहेः ভারদ্বাজস্য বৈ মুনি: 11 হস্তামলক বৎ সর্ব• সন্মার শতকোটিক•। ও-মিত্যুক্ত্বা মুনি: শিষ্যু প্রোবাচ ব দতা বর: ॥ ভারদাল চির জীব जाधु यादिञ मन्। नः। नजरकाि श्रुविखाद बागायन महानंदन ॥ बा-মন্য চরিত সর্ব মাশ্র্য্য সম্যগী-त्रिजः। পঞ্জি**। শতিসাহসু**। नृत्वाः কে যৎপুতিষ্ঠিত ।৷ নৃগা ছি সদৃশ রাম্চরিত বর্ণিত মধা। সীতামা-হাত্ম্যসার যথ বিশেষাদত্র নোক্ত-বান্ !! শৃণুম্বাবহিতো বুন্ধন্ কাহ্ৎ-স্ত্রিভ নহৎ। সীতাযা ম্লড্ তায়াঃ পুক্তে শরেতঞ্চ যৎ ॥ ই ত্যাদ্যার্যে রামাষণে বাল্মীকীয়ে অ-ভতোত্তরকাণ্ডে আদিকাব্যে পুথ-মসর্গঃ ।। # ।। অন্যৎ বৃক্ষাগুপু রাণীযোত্তরথগুান্তর্গ তৈক্বপ্টিতমা-श्वायाहिक एत्रभार्वजीञ वाहक्शा-श्राज्यद्राभावन मस्ति। उत्र व्यशा-ত্মবালকাণ্ডে সর্গা: সন্তৈব শাস্ত্রু নোদিষ্ঠাঃ বই্যবরত্তিশত স্নোকাঃ भाकभूरा न्गाः । अक्षाञ्च द्वाम

চরিতে অযোধ্যাকাণ্ডে নবানা স-র্গাণা॰ সগুশতানি শ্লোকাঃ পুণ্য-(माक्न्याः २। कात्छ १ त्रागु रह्याः আখ্যে সর্গা দিপঞ্ পরিক্ষিপ্তাঃ পঞ্চলভানি শ্লোকা: পাপহরা: भार्वजीत्माकाः ၁। श्रीमम्बराजा রামাযণে উমানহেশ্বর সংবাদে কি-ষিদ্ধাকাণ্ডে নবম: সর্গঃ পঞ্চশতানি শ্লোকা: দুরিতহরা পঞ্চ পঞ্চাশত্ 81 जुन्दब्रकात्थ नर्गाः श्रीक्षवाद्याः গ্মিকশব্দিতে পুেক্তো জ্রীণিশতানি ল্লোকা স্থিভূবনপাপহরা: ৫। কা-(७ यूकाञाक नर्गा नवमश्र नीनक-ঠোকা: সার্জকাদশশতলোকা মৃ-न्मः श्रायृजाः भूग्राः ७ । व्यथ्रा-ত্মোত্তরকাণ্ডে সর্গা: গুহুস-খ্যুষা পুক্ষিপ্তা ঋতুশতসংখ্যশ্লোকা: १। পুরাণসংখ্যাক্ত পুরা হরেণোক্তাঃ । भाई छि। भन्नसंयद्भग गिरिष्ठ হুধ্যাত্মরামায়ণে কাল্ডৈ: সগুভি রন্বিতে হতিশুভদে সর্গা শততুঃবঞ্চি-কাঃ। শ্লোকানান্ত শতদ্বেন সহিতা যুক্তানি চত্বারিসাহসাণ্যের সমা-স্ত: শু,তিশতে স্কানি তত্ত্বাৰ্থত: ।। इंड्रथ्राज्यवामायन ॥ 🗱 ॥ ञ्र-পর রাম বশিষ্ঠস বাদক্রপ নো-क्षाभाषक (प्रवश्राक वाशिष्ठ

নানক মহারামাবণ মন্তি। তত্র। · পুথমার্জে অধ্যবি•শত্যুত্তর্শত স र्गः। তम् जामान स्माको यथा। निवान्त्रोकि कवाठ । उपमन पुक त्रगारनस्त्र निष्कः मृगू। उधिर्वाग नु क्रवा॰ ज्हाज॰ निर्वागमायि यए ॥ ১॥ य ইন॰ শূণ্যামিত্য বিধি॰ রান বিশিষ্ঠযোঃ। সর্বাবস্থোপি শুবণামু চ্যতে বুন্ধ খছতি ॥ ২ ॥ উত্তরার্জে বোডশোত্তর দিশত সর্গা:। ত-म्यान्त्रस्थात्रस्थाः श्रीवाम उ वाह । रेनइर्य्यार सन्नुनाज्यागार তনঃ পত্তি রোহিতঃ। কথমেতদ-তো বুন্ধন্ সম্ভবত্যাশু জীবতঃ ॥ ১॥ य८ সর্ব• থলিদ• বুক্ষ ভজ্জলা-नििं ह सूर्षे । भुजाङ्ग्रिशिर्ड भान्न छरेम वृक्षाज्ञान नमः ॥ २॥ व्यवासी रेवब्राग्रभुकद्रशगुज्रः । हि-**जीया मूम्कू गृष्टः ।** जृजीय উৎ প- । **बिगुरः। ठठूर्थः ছि ডिगुरः। शक्**नः সকলোপশমোগুন্থ;। বপ্তপুকরণে निर्वागगुष्टः। भूबार्खः महीकगुष्टमः-था १०५००। উত্তরার্জেনটাক্শুস্থ সংখ্যা ২০৯০০। ইতি শ্রীমহারামা যণে নিৰাণপুকরণে বালকাণ্ডে মো ক্ষোপায়ে দেবস্তাভে দ্বাত্রি শৎ-गुस्मृता म हिजाया वानि हे वुक

দর্শণে উত্তরার্ছে ব্যোডশোতর দি-শতভম: সর্গ: 11 त्राभाविक्नकामः श्रु द्रकान्नानः। इंडि जाजनियंगै:॥ त्रानादक्रालाभः भूः চক্ৰবাক: 1 ইতি রাজনিঘণী: ।। त्राभिनः भू त्रमण्या कामः। ইঙি (यमिनी।। রাম্ভ: পু: বুতেবেণুকৃতোদওঃ রস্তো বেণু: তস্য বিকার:। ইত্য-মর ভরতৌ ॥ রাযণ ক্লী পীড়া। ইতি কাটিৎ-भपत्रज्ञावभी ॥ রায়ভাটী স্ত্রী নদী**সোভোবিশেষঃ** । আওড় ইতি ভাষা। যথা। প্রোটি: পাত্রসন্ধারো রাযভাটী मभाञ्चाय। इंडि मदत्रवावनी ॥ त्रानः भू भानवृक्षिविरामः। धूना ীতি ভাষা। তৎ পৰ্য্যায়ঃ। সৰ্জ-बनः २ गानः ० कनकला खदः ८ नननः ७ जानियानः ७ (१८३): १ শীতলঃ ৮ বহুৰূপঃ ১ সালরসঃ ১০ मर्জ्जिनियां मकः ১১ मुद्रिकः ১২ সুরধ্পঃ ১৩ यक्षध्भः ১৪ অগ্নিবল্প-७: ११ कनः १५ कननजः ११।

অস্য গুণাঃ। শিশিরত্ব। সুক্ষত্ব॰

। ক্ৰায়ত্ব• ! ভিক্তত্ব• । স•গুহত্ব• ।

वाउ भित्र स्मार्ट कर्य वृत ना भिष्क क्षा अत्र भान त्मन खर्गे। मिन्मित्र प्रश्न अपन त्मन खर्गे। मिन्मित्र प्रश्न अपन मास्ति ति द्व क्षा है जि जान निर्याम खर्ग मास्ति मान मान निर्याम खर्ग मान निर्याम खर्ग मान निर्याम खर्ग खर्ग मान निर्याम खर्ग खर्ग मान निर्या श्री क्षा मान क्षा मान

त्रानकार्याः भू जानवृक्षः। ইতি त्राजनिर्यण्यः॥

রাবঃ পু॰ শবঃ। ইতি শব্রজ্ঞা বলী।।

त्रावनः भू नक्षाधिभिक्तिः। उटशर्यश्रायः। (भोनख्रः २ त्रकः ० न
रक्षणः ४ मणकक्षतः ६। ই छि रहमः
हन्दुः॥ मणकश्रः ५ निक्षाणाजः १
त्राक्षरमन्द्रः ৮ नर्षणः २ शिष्ठुणीवः २० मणाननः २२ । ই छि णक्ष
त्रज्ञावनी॥ नक्षाभिकः २२ मणामशः २०। ই छ क्रिशेषतः॥ जरम्राटशिक्ष नार्ष्णो यथा। मृष्ठ छैवाह।
नानवम् नरेत्रष्ठ श्रामीट भूरणा
मनः किनः। नवम सम् माराम

ন্ত্ৰণবিন্দ ব্লিভি মৃতঃ ॥ ভস্য কন্য इँ उदिए। कालगानु विभा कृति । भूलख्याय न द्राष्ट्रविं खाः केन्ध्राः शुराभाष्य ॥ अवि देवछविएम यम्। विশ्वाः मगभम्। उम् পত্ন্য শ্চত্তসুক্ষ পূর্বা বৈ দেববর্ণিনী ।। (बार्ष्ठः रिम्प्रानः काळा व्यवनः (स्ववर्णिनी । जिलामः जूमश्कायः ञ्जनभीर्यः भशाहनुः ॥ **अ**ष्टरः हुः र्वि गानुः मक्का वित्वाहिउ। পিস্ল নাম সংশ্লী পিতা তস্যা-व्वीखाः॥ स्रथमायास समस्यायः শরীরঞ্চেদ মূচ্যতে। জশরীরত্বা-इ नामा उन रेव म ऋखत्रकः ॥ अथ्रा॰ व्यवस्त्रा बनयिष्ट्रभुङ नल-क्वत्रः। त्रावनः अञ्चकर्नक कन्।ाः সূপনথী তথা।। বিভীষণ চতুর্থস্ক रिनकमा जनगर मुजः। मक्कृकार्गा **मण्गीतः शिक्**रला त्रक्रम्बंबः ॥ চতৃষ্ণাদ্বিংশতিভূজো মহাকাৰো ম-श्वावनः । काजाञ्जन निर्वा मर्म लाहिङ गीव এव ह ॥ निमर्गामा-ৰুণ: কুর: স রাবণ ইতি মৃত: । हित्रगुकिणिशू खात्रीय न ताजा প্রজন্মনি ॥ চতুমুগানাঃ রাজা তু ত্রবোদ**শ স রাক্ষস: । তা:** नक्षकार्देश वर्षानाः मःश्राज्यः

मः था विदेशः ॥ नियु जानारम्बनः ॥

किः मः था विद्धि करा इताः ॥ विद्वे

देव महमू नियं वर्षा । विद्वा वर्षा । विद्वे

वर्षः ॥ दिव जानाः शिक् नाक्षः द्वा वर्षः ॥ दिव जानाः शिक् नाक्षः द्वा वर्षः । दिव जापूर्ण क्रञ्
र्थाः । वर्षा नाम द्वेशः भूषा । मानाः क्ष्यः । ।

तामः नामद्वेशः भूषा मानाः क्षयः भीषितान् । । हे जि विद्वा भूताः । ।

ताह भूष कृषि विकास स्वादा । ।

त्रायनगद्गा जी जि[.]हेन्यूमण्डनमी-विष्मवः । यथा । ज्ञेष्ठेवाह । रिवाकत **उत्र**ागशास्त्रा मङ्गा नुत्राम्याख्य द्रष्ट्रीकः। अनृग् गृशी-ष्। চরিত পুতত্তে নিজ্ঞিশনী-লেন নভন্তলেন।। ছেত্রা সুরাণা। সমরেম্বজমু বীর্য্যাবলেপোদ্ধত र्भानरगन । लक्षाविरशनार्क्षशथः সমেত্য স্বর্ভানুনেব পুসভং নিৰুদ্ধং 11 उ९ मि श्ली ठाक्निउद्यविष विंका जिजा नाथ सराहराया । भूगक्रमावस उदेवयाया॰ मूमाह मूर्ग्यः मित्रमृक्षमायाः॥ ठठः भुज् **जि मा गङ्गा जूना मृत्युकत्ना ह्या ।** नामा द्रार्वनगरक्छि भूषिमान मू-পাৰ্পতা ॥ যে তু রাবণগঞ্চাযা कादाङ व्यक्तिन्तकाः। भग्नवाशा वन बाग विज्ञानाः बक्र टेहिनः॥

ইতি গাৰুডে १० অধ্যায়: ।। রাবণারি: পু প্রীরাম: । ইতি কটাধর: ।।

রাবণি: পু॰ রাবণজ্যে পুত্র:। সচ ইন্দুজিত। যথা। রাবণি: শক্রজি মেঘনাদো মন্দোদরীসূতঃ। ইতি হেমচন্দু:।।

त्राम थ ७ मस्। इंडि किविक्य क्यः ॥ मछा। छ। २४ मिडि गर-मि: २: ॥ त्रामंडः थतः । पूर्गमि:-२ इसः ठानवा। छ। यदा छ। छ। । । दुसः कृषा त्रिम्मिकः वार्शमिडः-वान् । थ व्यवदाम्य ७ त्राम्य । इंडि पूर्गारामः ॥

ধরা ক্রমাৎ। গুণৈকৃত্দ্যা পঞ্চিব মহাভ্তানি কজিরে ॥ অগ্নী সো-মৌ ভাস্করেন্দ্ তত স্তৃস্বারকাদয:। তেলো ভূ খাদুবাতেভ্য: ক্রমশ: প-ঞ্জক্তিরে।। পুন র্ছাদশধাত্মান বি-ভরেদ্রাশি সংজ্ঞক । নক্ষত্রক্পিণ ভুষ: সপ্তবি শাত্মক বশী॥ ইতি সূর্য্যসিজান্তে গোলাধ্যায়: ॥ 🗱 ॥ ভস্য স•স্থান• যথা। বিষুবৎক্রান্তি-**ক্ৰিজাগ**ে পূৰ্বভাগস্থিতা: স্থিরা: " । (भवान्त्रा **द्राभ**यः काडिवृख्यः পুরদিক ক্রমাৎ।। ইতি মুনীশরকৃত नार्वाजीयनिकाष्टः ॥ 🗱॥ व्यथ द्रा-मा प्राप्तिनिर्गयः। भिष वृष मिथुन कर्क ট সিংহাঃ কন্যা তুলাথ বৃশ্চিকভ । ধনু রথ মকর: সম্ভো মীন ইভি চ রাশযঃ কথিতাঃ ॥ রাশিকথন ।। #।। অখিন্যা সহ ভরণী কৃত্তি-काशास्क कीर्व्हिला (भव: 1) । বৃষভঃ কৃত্তিকাশেষ রোহিণ্যর্ছঞ্ মৃগশিরস:॥२॥মৃগশিরসোর্দ্ধ চা-मु। भूनई(म। जिभामः मिथ्नः।)। भारः भूनई(मा त्रड्डाः भूरव्यात्म्या ह ক্ক্লটঃ ॥ ৪ ॥ **সি হোথ ম**ঘা পূৰ্বফ-ञ्चरी नाम উखद्रायाः। ৫। उत्हर হন্তা চিত্রার্জ্ঞ কন্যকাখ্য: ॥ ৬॥ ভৌলিনি চিত্ৰাৰ্জণ স্বাভী বিশাখা

याः शाम्बरः। १। अनिनि विन, ा भार ख्यानुदाशान्जि (काश्रा। ५॥ মূল পূর্বাবাটা পূথম শ্চাপ্যন্তরা --শকে। ধরী।৯। মকর তুৎ পরিশেষ• শুবণা চার্জ থনিষ্ঠাযা: ॥ ১০॥ ধনি-ষ্ঠাৰ্ছে শতভিবা পূৰ্বভাদুপদ পাদ-वयः अधः। ३३। भूर्व जामुभनात्मव ন্তথোত্তরারেবতী মীনঃ॥ ১২॥ ইতি রাশিনক্ষত্রভেদকৃথন ।। 🗱 !! রাশি নামানি চ ক্ষেত্র ভ মৃক্ষণ গৃহনাম চ । (भवादीनाक भर्यायः त्वाकात्त्व विविद्याय ॥ इंजि द्राणि भर्ये । क-থন ।। 🗱 ।। কিষ তাবুরি জিত্ম জলীর লেয় পাথেয় যুক কৌর্পা-খ্যা:। ভৌক্ষিক আকোকেরো ছ-**जाग का**न्डाङ किथा। (स्वाही-ना॰ विष्णवनामकथनः ॥ 🗱 ॥ अक्न সিত হরিত পাটল পাণ্ডু বিচিত্রা: সিতেভর পিষকৌ। পিঙ্গল করুর वक मिना कृष्या यथा जःथा ।। (भवामीनाः वर्गत्छम कथनः ॥ # ॥ मट्रा वही नृमिथून जगर ज-বীণ চাপী নরে৷ হস্বজ্বনো মকরে৷ मृगाम्यः । छोनी मभ्ग्राम्हना श्लवना ह कन्या (नवाः खनाम्मृह-भाः बहुतान्त्र मर्स्त ॥ व्यथक्वरमा **ংখাকারজঘনো ন তু অখা**ক্তজ-

· ত্তরত্র চতু**শ্চরণত্বত্**থনাৎ वेशाज्रस्वजाकथनः ॥ 🗱 ॥ क्तंत्राथ (भोग): शुक्राया १कना চ ওজে। থ যুগা বিষম: সমশ্চ। **চর ছির দ্যাত্মক নামধ্যো মেবাদ** या श्मी कमनः भूमिश्वाः ॥ त्रामी-नाः क्र भोगामि वित्वकः ॥ 🛊 ॥ रिषवञ्चभागकृति । भूगाण भूकत रेक्टव व्याधानाथा खरेबव ह । भुजा বৃত্ত্যা ভবন্তে গ্ৰেড নিউ প্ৰাদশ রাশ-यः ॥ भूगामिविष्यकः ॥ कैशा मिथून जून। यह कन्। दिन राथा कान्न-र्धां भाग । मृग धनु द्वाम । खार्क व्या-স্কাসি হা শচতুশ্রেণা:।। দিপদ চতু ब्रह्मानिकथन ।। 🗱।। कक है वृन्हिक भीन्। मक्रवाद्याष्ट्रंक कीवेन खाःनुः । বৃশ্চিক রাশি মু নিভি: শরীস্পত্ত্বে ন নির্দিষ্ট:।। কীট সরীসৃপ রাশিকথ-न ।। 🗱।। दिशहत्रण गाः अर्द्ध ति र इ॰ विश्य ठळुञ्जनाः । मलिलनिव्या खक्रा वन्ताः महीम्नङाउयः ॥ মৃগপতিবশে ভিপ্তভ্যেতে বিহায সরীস্পান্। অকৃথিতগৃহেষ্ছ॰ वणाः जन्मावहात्रतः ॥ महीमृश জ্ঞাতসুইতি বহু বচনাৎ কীটসাপি र्वे गुरुः। बाणीनाः वणावणा क थन॰ ॥ 🗱 ॥ गुमित्रा मिथून ज्ला की

हाभावि घटाः निनाम् वृष (मार्वे । मक्त्राहिमार्च निरहो व्यो हिव्यन হল ব্যভোচ।। জললো কর্কট মী-तो भक्तास्त्राक्ष्य मिवमा क्रमः। গুম্বারণ্ড জলজ রাশি কথন।।#।। হুৰা স্তিমি গো পৰি ঘটা মিথুন ধনুঃ ককি মৃগম্থাক সমা:। বৃক্তিক কন্যা মৃগপতি বণিজো দীর্ঘা: সমা-थ्याजाः॥ द्रामीनाः रुम्र दीर्घ कथनः II \$ II शागारि कञ्चा नाथा ग**था** मःथाः भुमक्तिगः। (सवामा द्राक्त-যো জ্ঞেযা জিরাবৃত্তি পরিভুমাৎ।। रिगिष्ण लग्न कथन ।। # II अज मुक व्र्**षन्द्रकं (मोम) मु**कावनी जूवा । जी-বার্কি ভানুজেল্যানা ক্ষেত্রাণিসুর র-জাদ্য: ৷৷ গৃহাণা ক্ষত্ৰ কথন ৷ ৷ ৷ ৷ ৷ ৷ অজো গোপতি যুগাঞ্চ কর্কিখনি মৃ-গা তথা। নিশাস জা: মৃত্য শৈতে (मरा कात्र) रिनाज्यकाः ॥ निना স-জ্ঞা বিমিথুনা: মৃতা: প্রোদ্যা खथा ।। भारताः भीर्याप्त्या श्राप्त भीन (क्वांख्यन क्रुकः। निकारि म • ज्जा कथन ।। # ।। त्रवि र्मा म • नि भानायः मणानिष्यमृष्यः । शक् ত্রষণ ভূমিপূত্রো বুধো প্স্তাদশবাস-त्रान्।। वर्षानक॰ मूताहार्य। नहार्षावि॰-मिनि ज्छः। मनिः मार्कद्वर दर्क

রাশি चर्जानुः मार्खवर मद्राधावर भुमागार সকলাঃ শ্বরাশি ভুঞ্জতে গ্রহা: ॥ ইতি রাশিভোগকথন । ইতি জ্যো-তিস্তত্ত্ব 🛚 🦚 🖺 দাদশরাশ্যাত্মক मिनक्श रथा। भूवस्त देवाह। स क्रन जिन्द्रम्भ विषय कान्क পিণ:। অখিনী ভরণী চৈব কৃত্তি-काशुषमाः भकः ॥ स्मयकः हि विः कानीयार अक्षाक्व मूनाइउ । ,, चारायां ना खर्या त्कन् शुकाश ড্য কবে গৃহি । সৌম্যার্ছ ব্রনা (यह वहन शतिकी खिंठ ॥ मृगार्क गापुर्वि । जा ज्यः (जीय)गृहः द्विमः। निथूनः जुकाया सम्र गगनः ছস্য শ্লিন: ॥ আদিভ্যা•শক পুষ্যক অপ্লেষা শশিনো গৃহণা রা-**भिः क**र्कं हेरका नाम शार्त्य मथिन नानिनः ॥ शिबाकः जगरेत्वजाः উভরা শশ্চ কেশরী। সূর্য্যক্ষেত্র॰ विल्ला व क्रम्य भित्रकी विंउ।।। উত্তরাংশা স্রয়ঃ পাণি শ্চিত্রার্ভণ ৰুন্যকা দ্বিয়ণ ৷ সোমপুগ্ৰস্য সদ্মৈত দ্দিতীয় ভঠর বিভো: ॥ চিত্রা 🗯 দিত্তৰ স্বাতী বিশাখায়া শক ত্ৰয় । দ্বি ঠীয় শুক্র সদন তুলা নাভি ৰুদা জ্তা।। বিশাখা**শ মন্রাধা জ**্ঞা ভৌমগৃহ জ্বিদ । দ্বিভীয় বৃশ্চি-

কো রাশি মেঁদু কালম্বর্গি 😗 मूल॰ भूरबीखब्रा॰नण (स्वाहार्य/)-इ॰ धनुः। উक्यूगन भी नामा जान-রর্ষে পুগীয়তে ॥ উত্তরাংশা জ্রযো খক শুবণ মকরো মুনে। ধনিষ্ঠার্জ শনিক্ষেত্ৰ॰ জানুনী পরিকীর্ত্তিতে।! ধনিচার্জণ শতভিষা প্রোপ্তপদাণ-শক ত্র্য াসৌর সুদ্মাপর মিদ ষয়ে। জন্নে চ বিশুতে ॥ প্রোষ্ঠপ-দ্যংশ মেকস্ক উত্তরা রেবতী তথা ! দ্বিতীয় জীব সদন মীনন্ত চরণাবু-(जो II # II द्रामीना वक्कर ब्रक्शा-मि यथा। नात्रम **উवा**ठ। तालयः क-थि । तुकान द्वा हाम रेव मम। তেবা বিশেষতো বুহি লক্ষণানি স্বৰূপত: ।। পুলস্ত্য উবাচ। স্বৰূপ-তত্র বক্ষ্যামি রাশীনা শৃণু নার্ন। यामृणा यव अकाता यिवान् इरान বসন্তি হি ॥ সঞ্চার স্থান নেকস্য খান্য রত্নাকরাদিযু। নব সাদ্ব**ল স**ং-हामा वज्यायाक जर्बणः ॥ निज्रः চরতি ফুল্লেষু সরসাং পুলিনেষু চ ৷ নেব: সমান,মুর্ত্তিশ্চ অজাবিক ধ-नाहियु ॥ वृषः गम्भकोश्यम् इत्राज গোসলাদিয়। তস্যাধিবাসল্মিস্ত क्वीवनवज्ञानुया ॥ छी भून्ययाः সন ভদু শ্যাসন পরিণুহৈ:।

्राक्षेत्राम् । इंड निथुन भी उनर्ड क - पङ्गिषु।। স্থিত কীড়া রতি নিত্য রিহারে। ২বনি রস্য তু। নিথুন নাম বিখ্যাত রাশি ছেবাত্মক: মৃত: !! कर्किः वनीता गमः मनिन इः भू-की खिंडर। (कराज वाशी श्विन वि-বিক্তাৰনি বেব চা৷ সি হস্ত পৰ্বতা রণ্য দুর্গ কলরে ভূমিষু। বসতে ব্যাধ পল্লীৰু গল্পৱৈষু গুহাসূ চ।। যা হি श्रुकीशाकता नारोक्ष्य ह कन्यका। চরতে জ্রীরভিস্থানে বসংক্ত ভদনে-यु हा। जुनानानिक भुक्रवा बीप्रा श्राविष्ठात्रकः । नगत्राध्वनि भागाः সু বসতে তএ নারদ।। স্বভূ বন্মীক जकाती वृन्धिका वृन्धिकाकृष्टिः । व्यागानय की छ। १ इ भाषाना दिय न'व्हिलः ॥ धन् छत्रक्षधाना भीकाऽ-भारता धनुष्मतः। वाकिन्रता शक्ति बीतः इगिर्ये यूक वना नियु ॥ भृगारम्। नक्रता वुक्तन् वृषक्रका क्रशक्राः। মকরো হসৌ নদীচারী বসতে চ महामधी ॥ द्रिक्षस्रक भूक्यः कक्षात्री कनाश्च हुः। मृजनानाः **छत्रः अञ्च**रशो जोखिक मन्मम् ॥ শীনুৰ্বাপত্ব মাসক্তো মীন স্তীৰ্থান্তুস क्रिः । वमाज भूगुरहरणम् (हव वान्नानभूककः ॥ नक्रनः गिरुः

ত্ৰভ্য মেষাদীনা । নহামুনে। न क-স্যচিত্রথাখ্যেশ ওহা মেতৎ পূ রাতনা। এতম্বাতে কথিত সু-त्रार्थ रथा जित्नजः भूनमाथ यद्छ। প্ন্যু পুরাণ পরম্ পবিত্র সং-শৃণ্বতা॰ পাপহর দিবক ॥ ইতি **ত্রীবামনপুরাণে পুলস্ত্য নারদ স**ং-वाम्बद्भवानिजः शक्ष्या २ थ्रायः ॥ রাশিচক লী মেবাদিদ্বাদশরা-শ্যাদিযুক্তবৃত্ত । তস্য নামান্তর॰ ভচক্র জ্যোতিষচক্রঞ্চ। বথা। সপ্তবি•শতিভৈ র্জ্যোতিশক ব্ মিত বাযুগ । তদকা শো ভবে-দাশি নবর্ক্ষরণাঙ্কিত: ।। ইতি দীপিকা।।#!। তদ্বিরূপণ যথা ৷ ভ-हकः धुत्रया वंश्व गाकिछः भूतरा-নিলৈ:। পর্য্যেত্যজ্ঞসূণ তমদ্ধা গুহ কক্ষা যথা ক্রমণ।। উপরিস্থস্য মন হতী ককাল্লাখ:ছিতস্য চ। মহ-ত্যা কক্ষণা ভাগা মহান্তো হল্লা ख्यान्नगा ॥ कालनात्नन जगन• ভূড়কে ২ল্লভুনণাশ্রিভঃ। গুহু: কা-লেন মহতামগুলে মহতি ভুমন্॥ ষল্গা তু বহুন্ ভূড্জে ভগণান্ भी उरी विजि: । मङ्ग्रा कक्ष्या-गह्न् ७७: सङ्गः मरिन्छद्रः ॥ गः क्तानशः कत्ननम्। कजूर्था निवना-

ধিপা:। বর্ষাধিপত্তয় স্তম্বত তৃতী याः পরিকীর্ত্তিতা: ॥ উদ্ধৃ ক্রমেণ শশিনো মাসানাম্বিশা: স্তা: ॥ (शाद्रमाः न्यं) छन्याम् (यादः ক্রমশ তথা। ভবেদ্দকক্ষা তীণ্মাণ শো ভূমণ বঙ্কিতাডিত । অর্বোপ রিষ্টাৎভুমতি যোজনৈ ৈ ভঁমগুল• ।। তত্র কক্ষা ক্রমমাহ । বুক্ষাওমধ্যে পরিধি ব্যোমকক্ষাভিধীয়তে। ত মধ্যে ভুমণ ভানা মধ্যেধ: ক্রমশ ख्या ॥ मन्तामात्रका ज्भूध मूर्या শুকেন্দ্রেন্দ্র:। পরিভূমন্ত্যধাধ: **ङाः मिक्षविम्याध्या घनाः ॥ इं**डि স্ঠ: निषासः ॥ # ॥ गुरुवर हम्तु-अ'रवारण कविदामयजनक' द्रामि চক্র যথা। রাশিচক্র পুরক্ষ্যানি নৃপাণা হিভকাম্যযা। রবি জীব ত্তথা সৌম্য তৈশ্চ চন্দ্রে সমাগতে॥ জলপাতো ভবেৎ সত্য মিত্যুক্তণ विकृवामला। त्रवि की व खथा मुक ভৈশ্চ চন্দ্রে সমাগতে। বাযুপাতো ভবেৎ সভ্য মিত্যুক্ত বিষ্ণুযামলে ।। इवि बी व ख्या (बीम रेखक हत्नु স্বাগতে। অগ্নিপাঙ্গো ভবেৎ স **छ। भिङ्**ङ वुक्तयामल ॥ त्रवि छो म खया बाह रिडम हरम् ममा-গ্তে। লোহপাতো ভবেৎ সভ্য भिवृह्रकः क्षुराभला ॥ স্তথা কেতু স্তৈশ্চ চন্দ্রে ই পাৰাণপাতো 'ৎপি ভবেদিত্যুক্ত• ভানুयामल ॥ इंकि नद्रপতि क्य हं-र्ग्रायाः ভূম্বুকচকে রাশিচক।।। #11 জাতকরাশিচক্র কথা। তন্ত্রাদি ব্য ষ্পর্য্যন্ত রাশিচকে ব্যবস্থিত। তন্ন वुष्त्रान्त्रभाष्ट्रया बन्नयस्ति वृथा वृथा ।। **ইতি পঞ্**ষরা।। #/। মন্ত্রগৃহণোক্ত রাশিচক খ্যা। আগনকল্পজনে। রেখাদ্বর্গ পূর্বপরাগত স্যাৎ ত্ত-মধ্যতো যাম্য সবের ভেদাৎ । একৈক মীশান নিশাচরে তু হুতাশ বায়ে বিলিখেভতো ৎণান্॥ বেদা-नि विश् यूगल भुवनाकि मध्यान् পঞ্চেসু বাণ শর পঞ্চ চতুষ্ট্রং। র্নান্। (भवाहिक: भुविनिश्यर अकना॰ स्त वर्गान् कन्यागञान् श्रुविणित्थम्थ **गा** मिवर्गान् ॥ छथ। । वानः शोतः খুর পোণ শ্মী শোভেতি রাশিষু । ক্র:মণভেদিতা বর্ণাঃ কন্যাধা• শা. দযঃ মৃতা:।। তেন অ আ ই ই মেষঃ । উ উ या व्याः ÷ श्रा २३ मिथून•। এ श्रे कर्क है: । ও ও नि र र े ्यू॰ य: न व न व काः कन्ता। कदर्श स्वा । চৰগো वृण्ठिकः । টবর্গো अनुः । उदर्शा नकतः । भदर्भः ज्ञः। य-

।:। य ब्रामीना मन्क्ल॰ म-্বং। তথাচ। স্ব তার রাশি बिक्षिना मनुक्लान् ज्छमन्न। इंडि বচনাৎ ॥ রাশীনা॰ শুদ্ধতা জ্রেয়া ত্যরেৎ শত্রু॰ মৃতি॰ ব্যব॰। স্ব রাশে र्म्य तामाप्रः शननीयः विवक्राराः । यना जू स द्वारण तकान जना जा-थक नानाम्।क्कृत नमक्किन द्राणि गृशीदा गगरयर म्याधानाकत ता-শ্যন্ত গণদেৎ সাধকী ক্রাৎ। ইতি ज्ञाभाई नहिन्दुका थ्छ वहनोर । छथा। অজ্ঞাতে রাশি নক্ষত্রে নানাদ্যক্ষ-র রাশিত ইতি। তজ্ঞরালে। তেন मखाम् । वर्णन नाम् काम् । काम् । गगरयव्यक्ति वर्षः वाभारक्षेत्रः बान्न-ख ब्यार्जिन मंखान्यनं: न्यार्जन छर्ग्राहिङ ज्यार । এक भक्ष पव বান্ধবাঃ মৃতাঃ। দ্বৌচ ষট্চ দশ-মাশ্চ সেবকাঃ। বহি রন্ধ্র মুন্যস্ত পোৰকা। দ্বাদশাই চতুরস্ত হাতকা: ॥ ইতি বিষ্ণু বিষয়• ॥ রামার্চন্চন্দ্রি-काध्उदार। मङ्यासी जू वर्षः व र्क्तनीय । उथाठ। यक्षाक्रम हारमानि বৰ্জনীযাৰি যত্নতঃ। ইতি বচনাৎ।। অথ্যৰ্কান্ন ধন• ভ্ৰাত্ বন্ধু পুতা শত্ৰু क्लब्काः। भव्रभः धर्म क्यांग वागा हारण রাশ্য:।। নামাৰুক্প মেতে

বা শুভাশুভ ফল লভেখা লগ্নে সিদ্ধি স্তথা নিত্যু ধনে ধন সমৃদ্ধি-দ:। ভ্রাতরি ভ্রাতৃব্দ্ধিক শতৌ শजुदिवर्षनः ॥ भूत्य भूश्विवृष्तिः मार । वाको वाकववर भियः । কলতে মধ্যমাপ্যেক্তা মন্নণে মর-गः ভবে< ॥ शर्मा भर्माविवृद्धिः न्। निकितः क्यंगः इन्। আবেচ ধনসম্পত্তি ব্যায়চ সঞ্চিত क्रयः ॥ देवकवज्ञात्व जू मञ्द्रात्व বন্ধুরিতি পাঠ:। ইতি তন্ত্রসার:॥ त्राष्ट्रेः भू ली विषयः॥ উপपुतः। ইত্যমর:।। বিষয়ে। জনপদ:। উ-পদুবো মুরকাদি:। ইতি ভরত:।। ब्राष्ट्रेनिवात्री ने भू॰ जानभमः। (म्भवा-সী। ইতি ত্রিকাণ্ডলেষ: ॥ রাষ্ট্রিকা জ্রী কণ্টকারিকা। ইভ্য-यदः ॥ वाष्ट्रियः भू॰ नार्षिताः विवासमानः। ইত্যমর:॥ बाष्ट्रीयः भू नार्द्धेताक्नोबाकम्त्रा-नः । ইতি হেমচন্দুः ॥ রাষ্ট্রসম্ব-ন্ধিনি ত্রি ॥ রাস 🐧 🥟 শব্দে। ইতি কবিকল্প-क्मः ॥ म्बुगाला २व मिन्नि गम-नि॰ इः। ब्रामञः थद्रः पूर्गिन : इ-

ख्रिम॰ जानव्याङ॰ मृष् उनारमो

कुत्र कृषा तिमा नयः वृश्टभाषिछ-। वान्। अ अत्रतामट्। उ तामर्छ । इंडि पूर्गापामः ॥

त्रामः भू (कालार्जः॥ श्वानः॥ ॥ ভाषा ॥ भ्इलकः ॥ (गानानाः কীডাভেদ:। ইতি মেদিনী॥ শেষ-म् विधि यंथा। कार्खिकी भूर्निमायाक কৃত্বা ভূ রাসমগুল। গোপানা। শতক কৃত্বা গোপীনা শতকন্ত ় থা।। শিলাষা• পুতিমাষা• বা 🗐 কৃষণ রাধ্যা সহ। ভারতে পূজ-বেৎ কৃত্বা চোপহারাণি ষোডশ।। গোলোকে চ বসেৎ সোপি যাবদ্বৈ বুন্ধণো বয়:। ভারত পুন রাগত্য হরিভক্তি লভেজুব ।। ক্রমেণ সুদূঢ়াণ ভক্তিণ লক্ষ্য মন্ত্রণ হরে র-পি। দেহ• ত্যক্ত্বা চ গোলোক• পুন রেব পুয়াতি চ ॥ তত্র কৃষ্ণস্য नाक्ना न भूषि भार्यका छ-विट । भून खट भठन नाखि कर्ता মৃত্যুহরে। মহান্ ॥ ইতি বুক্তবৈ বর্ত্তে পুক্তিখণ্ডে ২৫ অধ্যায়ঃ ॥ বিস্তার্স্ত শ্রীকৃষ্জনাথণ্ডে ২৮ আ ধ্যাবে খ্রীমন্ডাগবতীয় রাসপঞ্চা-शास्त्रुः मुश्चेतुः ॥ 🗱 ॥ कन्नुहि-ग्रां कन्न उक्या विषः। यभ्र विषि র্যথা। কার্ত্তিক পৌর্ণমাস্যান্ত রাস

यांवा महानिणि। नन्त्रम्ताः भुर् ব্যা মহাবিভব বিস্তরৈঃ ৷৷ ইহলে:-কে সুথ প্রাপ্য অন্তে বিষ্ণুপুর বুঙেৎ । भूको कार्यप्रस्त्रात्व जुनेत्य ए । यः मरहा एन दिः ॥ गीरिक नाना विरिध वीरित (र्बन् वीना मृहक्रिक: 1 न्टेंड) र्यत्राव्यना भीटि तक्यनानाक कीर्ज-নৈ:।। চন্দ্ৰাগুৰু কলুৱী পঞ্চ লেগৈ विताबिरेजः। विस्त्रां खिक् विक् छरेकः कार्ये अव-भारहार जनः ॥ श्वाराय-ष्नरावर्तन द्रासार यसूना शूलियन वरन । विश्वक्षमदान कृषः लाभीम खन मः ণ্ডিত ॥ রাসমণ্ডল যন্ত্রস্য গো विन्तः कर्निकागञः । इत्या इत्या র্গোপিকযো র্মধ্যে সান্ত মনেকধা।। অপর• নটবেশেন মধ্যে ত• মুরলীধ রণ। গোপীগণ মুখাস্তোজ মধুপান মধ্বুত ।। জলালচকপুতিম মও वः भक्षकाक्षि उः। मनाहे (भाजि-ত॰ कार्याः महिरवारिष्ठी ह मिक्क्यू॥ मस्या मस्या ह भाविन्तः भार्यस्या-ब्रष्टेक्शकः। युक्तनः मान्तः कृषः न्छे नागद्र स्त्रव ह ॥ इति नामान-त्र॰ विकुः भूजायर का प्काभाग । তদ্বাহ্য ভূপরে গোপ্য: শতুলো **२थ जरुजुणः** ॥ পृजनीयाः शुयाङ्ग-न न्छाणी छल्दायगाः । व्यनःया

গোপিকান্তর মণ্ডলে ২প্টো বরাজ-। মহিব্য স্তাঃ সমাথ্যাতাঃ স-দাসক মুনিবুজাঃ। ভক্তোৎসবাভি नारमन कमला वल्किंगिनी।। ब्राधा বিশাখা বিমলা সুমিকা ললিতা छथा। मुन्दती कमला त्रञ्जा महि-ষ্যে। শঙ্কী পুকীর্ত্তিতাঃ॥ তারারাধা নিরাবাধা কৃষণ ভেদ মুপা**গতা:।** ভাসাংখ্যাৰৈ বক্ষায়াণৈঃ পূজাকা ৰ্য্য বিশেষ্তঃ মু উত্তীৰ্ণে সাৰু नमाय (भारम् । वृनेत्रवन् ययूः॥ রাসকীডা• ভত স্তাভি শকে চ জগদীখর:। গোপেগ রাসক্রীডা॰ চক্রু: পৌর্ণমান্যাণ মহানিশি ॥ न उब शक्किनिनरमा न शिक्कीनिनम ন্তথা। মহানিশা তু দ্বে ঘটিকে রা-ত্তে ৰ্ম্প্ৰাম যামযোঃ॥ তদপাপ্তৌ চ कर्डवरः भोनंगामराः निमामूर्थ। এব॰ র।সকীডা॰ বস্তু কারবেদ্ভবি 'মানব:।। স সর্দুছ্ত ত্তি निर्दाণमुक्ति माभूयार ॥ ইত্যুৎ-কলকলিকা।।

त्रामणः भू॰ गर्षणः। ইত্যমরः॥ त्रामण्यन्ति जी भिल्लका। ইতি मुद्रिम्ब्रिंगा। त्रांमणे जी गर्षणी। ইতিশ্ব त्राममञ्जन ही **बिक्षमात्रामकी**-फाइनः। उद्यवद्गनः यथा। उमा-मुनित लिलाकः भक्षान्यकारि रवाज्ञत । वायूना वार्य्यभानक वि-চিত্র পরমাশুব: 🛭 অতীবরম্য নি-ৰ্মাণো নিত্যৰূপো নদীছ্যা। শ-**७म्ट्नि रेग्टन** भूग्र द्नराव्यन-ह॥ जुद्राजम ७ (लना नि नहा दि-त्रवयाक्जः। व्हाहित्याकनिवजीर्ग शुष्ट्रन विद्रका वृज्ञ ॥ रिपर्का उना শততথা পরিত: পরমা শুভা।। व्यम्लातक्विता श्रीता मानिकाः যো তথা।। মণীনা কৌন্তভাদী-ना मजः थेऽ। ना भागहता । ञ-ম্ল্যরত্ননির্মাণ ত্রাপি পুতি-मन्दिन ॥ मरनाष्ट्रतक भाकात म-দৃষ্ট বিশ্বকর্মণ। গোগীভি গো-পনিকরৈ র্বেঙ্কিত কাম্থেনুভি:।। क्लब्रेकः भात्रिकारेज द्रजारेथा क नावावितः । भूक्षाम्यानः मूका-টীভি: সংবৃত• রাসমণ্ডল• 🛭 বে-डिङ कि दिखे र्जारेश समिरितः শতকোটিভি:। রত্নপুদীপযুক্তৈশ্চ পুञ्रजन्नममितिः ॥ जूगिक्तिः मर-नारमारिः कल्ती अक्रमानिरेजः । कीष्डाभगूरेक (जीरेगक जाम्रोम वांति इं लि: ॥ थ्रेन: मूर्वां

ब्रोबार्क मारेनाक तज्ञर्भ रैनः । त्रक्रिक त्रक्रिकः भचनुषामानी বিকোটিভি:।। অমৃদ্রত্নাভরণৈ दक्षिणुकाः गरेक त्रि । नक्षमञ्च গজেন্দ্রাণা বেপ্টিভৈন্চ বলৈঃ ক্র-माए।। नवरयोवनमण्योच करेण नि-क्लोब इलि। इम्रक्ष वर्जुवाकांद्र , **हम्द्रिवर यथा वृद्धाः अमून्। त्रे**कः त्रिष्ठ मणायाबन विख्छ । कखूती अकृरेय द्रीगाः मृगिक्त वन्त्वाहि-रिड: ॥ जार्ड भक्तविदि: कन् भलवगः युरिजः । मधिनारिकमः भ रिग्फ शिकन्दीकरेतः करेनः ॥ धितानकरकी खरेस तमारेशाण म-(नाहरेत: । পউन्जनिवरेकण नि-रिक कन्त्रश्रह्मरेवः ॥ हन्त्रनात्रक मारिला क ज्वरेगक विज्वि**उः। अ** ন্ল্যরমূর চিত শতশ্ব মনোহর • ॥ कार्रिटाजनगृक् व्ह रेनर्थाः मन स्रा वतः। रेमन गृहः भितिभिनः नकः मरकार्धराङ्म ॥ अञीवक भनीवक (वरम २ निर्दामीयक । भा কার নিব ভস্যালি গোলোকস্য হনোহর ৷৷ পরিতো বেঞ্চিত রম্য হীরাহার সন্দিত। তত্ত্র বৃদ্ধাবন। त्रमाः युक्तः हन्त्रमापरिनाः ॥ कन्न ्वेटेक्ट्र इटेन्ट्र बन्म् दिन्नः काराध

नृष्टिः। (भाषिष्ठ । (भाषिनारं) (१ भू-स्त्राम्।दिनर्यनार्**देशः।की**जार्यक्री-वरित्र ब्रोसिंग्डः मृत्रीमा ब्रिजिमन्तिरेदः । অতীবরম্য রহসি রাসযোগ্যন্থ-नादिउ ॥ ब्रक्षिक ब्रक्षिक ब्रह्मे ব্রন থৈয় র্গোপিকাগণৈ:। পরিভো বৰু লাকার ভিলক্ষযোজন বনা। ষট্পদধ্বনি সংযুক্ত পুংক্ষোকিলক-ভাব্বিত । তত্তাক্ষ্মটো রম্যোর-रामात रि विख्टा। मर्मुरवाज-নোজ্'ক পঁরিওক চতুর্গ্ণ:। গো-नीना कन्नवृक्तिक मर्ववाका कन-शुरः ॥ की जान्दि अ अात् छ क ब्राधा-मानीजिनकरैकः। वित्रकाजीतना-ब्रीगा॰ यमूना भी उत्तन ह ॥ भूञ्जा-দ্বিতেন মান্দ্যেন পবিত্রক্ত সুগদ্ধি-ना। मात्रीगरेग व्रजन्रेश्वरके र्मरा-বনবিনোদিনী।। তত্র ক্রীডভি সা রাধা মম প্রাণাধিদেবতা।। সেয়-শ্ৰীদান শাপেন ব্য ভানুসূতা হধু-ना। वृक्षामित दिः निष्कतम् म् नी-रेन्द्रः পূজিতা বুজ।। ইতি বুলংবৈ-वर्ड ভগवन्नम् भ वार श्रीकृक्ष बाबाख ৮ हे वेब्रायः । রাসেরসঃ পুং গোষ্ট্রী রাসঃ॥ भृक्षातः॥ तमनिष्यः॥ तमोवामः ॥ ষষ্ঠীজাগরকঃ। ইতি মেদিনী।।

• উৎ मदः । इंडि भक्तज्ञावनी ॥
• क्रिक्शमः। इंडि क्रिश्वदः ॥
द्वारमध्री की त्राधा यथा। द्वाधा
त्रारमध्री तामवामिनी त्रिम्तकथत्री। इंडि वृक्तविवर्ष्ड श्रीकृष्ण्कम
चर्षा ११ श्राधाः॥

রামা জী খনাম্থ্যাতলভাবিশে-**यः । त्राप्रन इंडि हिन्ही** जाया । एए भर्यायः । राजनी २ मुह्रमा ० जूगका 8 गर्नेमाञ्चली ६ नञ्चला है। ७ जुड़काकी १ हवाकी ५ मृदश्र। ইত্যমর:।। নাঙ্গলগেদি পঞ্ক ज्ञानु¦या•। बञ्चरलश्चामि ठञ्**छ: ज**ः র্পাক্ষ্যা মিত্যান্থ:। ইতি তট্টীকা-যাণ ভরত: ॥ রস্যা ১০ শূেৰসী ১১ ब्रमना ३२ ब्रमा ३० मूगिक्षिम्ला ३८ রুস্ট্রা ১৫ অতিরসা ১৬। অস্যা গুণাঃ। গুকুত্ব•। তিব্ৰুত্ব•। উঞ্চত্ব•। বিষ বাতাসু কাস শোফ কম্পোন্ধ শ্লেম নাশিত্ব-। পাচনত্ত্ঞ।। রাসা তু ত্রিবিধা প্রোক্তা মূল পঞ ত্ণ इथा। उद्धरयो मूलनत्वी लिक्षो छ्गा द्रामा जू बंदामा ॥ ইতি द्राज निर्घण्डः ॥ अभिरूष्ट्र-। नाञ्चनी जूत्रभा द्रात्रा भूर्यका शक्षनाञ्चली। नञ्चल क्षे जूककाकी मर्गाको विवनानि त्री ॥ नाष्ट्रनी जूददा जिला करू किका विनामस्य । जिनि क्ठा
विकाश विनामस्य । जिनि क्ठा
विकाश विन क्र क्म युगान्।
इिंठ जाव पुकामः॥ त्राज्ञा (माथाभवाउत्री। इेठि त्राक्ष वक्ष छः॥ छ॥
उद्यक्षित (मवः । काँ गियामकनी
हेठि जावा। उद्यक्ष त्र ना ॥ विनाभगी र मृद्या । युक्त ना ॥ विकाभनाः॥ जिनि । त्राज्ञा तुक्त ना
तम्। ज्रमा मृज्ञमा पुन्नी
उथा। त्राज्ञामभावनी जिका छवक्षा कक वाउकिद। (माथ मान
नभीतान वाड म्लामदाभदा।।
काम क्र विवामी जिवा विकामय
हिधाह्य। इिंड छाव भुकामः॥

त्राष्टः श्रु ठागः। इंडि मःकिछः
माद्रागि दिवृद्धिः ॥ श्रू दिष्णयः ।
ड पर्यागः । उसः २ वर्डानः ०
रेमः हित्यः ४ विश्रुद्धमः ६ । इंडामतः ॥ अमुलिलाहः ७ श्रू करलालः १ रेमः हितः ৮ উপপ্রवः ৯ लीवंकः ३० উপরাগः ३১ मिः हितामूनः ३२ । ইडि ल प्रज्ञावनी ॥
क्ष्यवर्गः ३० कवकः ३८। ইडि डहीध्रः ॥ अखः ३६ अमृतः ३७। ইडि
रङ्गा उस्तः ॥ उरमा १० स्वारि

विश्रवित्व कञ्चर्यम् । भवः भवन গাত্রক ব্যক্ত: শালু ভথৈব চ ॥ ইল্লো নমুচিশ্চৈব বাভাপী হস্-(भा क्रिक:। इतकन्न किन नाट) ভৌনক্ষ নরক তথা।। রাহু র্জ্যেষ্ট-क (उदाः रेव हन्तु मूर्य्य भूमर्पनः । ইত্যেতে সি-ছিকাপুতা দেবৈ রপি ৰুরাসদা: ॥ দাকণাভিজনা: কুরা: जर्र्ब वुक्क दिवस (छ। मणान्यानि সহসাণি সৈ ছিকেযো গণ: মৃতঃ II নিহতো বামদশ্যেন ভার্গবেণ ব **कीयमा । प**र्जात्मास शुक्राकन्त्रा পুলোবস্ত শচীসূতা।। ইতি বহি भूताराभुकाभिकिमर्गनामाध्यायः॥ 🗱 ॥ ७मा भित्राम् एकात्रगः यथा। रिविक्युं छिह्मः बर्जान् र्पव भः मित्र । भुविष्ठेः (भाभ भिनिद् চন্দাৰ্কাভ্যাঞ্চ সূচিত: 11 চক্ৰেণ কুরখারেণ জহার পিবত: শির:। হরি শুস্ত কবন্ধন্ত সুধ্যাপ্লাবিতো ২পত ।। শির স্তুমরতা নীত মজো গুহু মচীকুপৎ। यस পর্বণি চন্দ্রার্কাবভিধাবভি বৈরধী: ইতি শ্রীভাগবতে ৮ স্কন্ধে ৯ অ: ब्रायः ॥ मह भवयमञ्ज्ञाउः । ण्युवर्वः । बादणाञ्चलभित्रयागः । क्षवर्गः। क्षवज्ञः। निःश्वाहनः

। हजू जुंबः। थन वज्र मूल हम्भाजी । मूर्यप्रामाः । अमा अधिरमुर्वेज। कालः। भुज्यक्षित्वजामर्गः। ইजि গুহ্যক্তত্ত্ত ৷৷ অস্য ধ্ৰূপণ শনি-वर्। म ह हु खानबाजि: । मर्ना-क्जिः। अञ्चिषाभी तेर्वाउ रिक्या-भी ह। ইতি वृश्ब्हा छका मयः ॥ ब्राङ्गारः भु हन्तुम्र्यप्रयाग्र्रा यथा। ब्राङ्गारहा (क्रिन्तार्ग् इ डेन-রাগ উপপ্লব:। ইতি হেমচন্দু:।। त्राच्ठक• क्वी ' **त्र**व्यामिशक्षवाद्मयु-অখগভ্যা বানাবর্ত্তেন যানার্ছণ शुाना मधिक ब्राइ। गंभन । यथा। भक्तामत्कं विश्वी वरङ्गो (जी-ম্যা॰ জ্রে বাযবে স্বজে। রক্ষোদি-नि ज्लो याम्या अद्रावील नती **दित्य ।। ब्रा**ल् ज्रुविक यामार्जाहर्य-গভ্যা চ বামতঃ। দূয়তে যুদ্ধে বিবা দে চ যাত্ৰাযা সন্থ ছিত ॥ वाङ् विवर्जायवाष्ट्रीष्ट्र क-মাণ: ফল॰। ইতি সৎকৃত্যমুক্তাবা লী ৷৷ # ৷৷ রাত্কালান্লচক • ৰথ-। তস্য চক্রণ পুরক্ষ্যানি রাভ্কালা-নলাখ্যক া,শনাকা সপ্তক চক্র द्रेगामि कृखिकानिकाः,।। সাভি-জিৎকা লিখেন্তত্ৰ চাষ্টাবি**ংশ**তি তারকা:। যত্র ঋক্ষে ছিতো রাহু

व्याक्रम

तिमने उदिनिर्माण ॥ मूथा ।

निक्रमण शाक उम्र भृष्ट न्य न
इन्छ । अक्षि उत्तम्य था ।

ज्ञायस्य यव (क उदः ॥ व्याम्य उत्त्र मुक्ति अक्षा ।

ज्ञायस्य यव (क उदः ॥ व्याम्य उत्तर मुक्ति अक्षा ।

ज्ञायस्य ॥ व्याम्य (काम्य काम्य ।

ति मृज्य ज्ञा अस्य व्याम्य (काम्य म्य ।

ति मृज्य ज्ञा अस्य व्याम्य व्याम म्य ।

ति मृज्य ज्ञा अस्य व्याम ज्ञा अक्षा ।

ति मृज्य ज्ञा अस्य व्याम ज्ञा अक्षा ।

वा मृज्य ज्ञा व्याम विभाग क्षा ।

वा मृज्य यावा विभाग ज्ञा क्षा व्याम व्याम व्याम व्याम व्याम व्याम विभाग व्याम विभाग व्याम व्याम व्याम विभाग व्याम व्याम विभाग विभाग व्याम विभाग विभ

ताहरूकः जी व्यापु कः। ইতি রাজ-निर्घणः॥

वाहरणन वी वाहराकाकृषका न। गुरुष मिछि यावट । यथा। के क्ष्मी मर्भन वाहरा र्यक् गुरुष मू-कार्ड। उन कर्माण कदी उ गणना-मान्राज नेजुम-बाहरणन मण्डासि विवाहराज्ये क्ष्मिया प्रानमानस कर्नवा प्रमन मुख्य विविद्धिंड। हेडि जिथाहरुख्य। देखिंड। विवाहर्य क्ष्मि मुख्य विविद्धिंड। हेडि जिथाहरुख्य। हेडि कही। विवाहर्य मुख्य विविद्धिंड। त्रास्त्रक्थिट श्र विकृ: । हेि विकाश्रम् ।।

त्रास्त्रक्ष की (गामित्रकः । हेि
त्रास्त्रक्ष की (गामित्रकः । हेि
त्रास्त्रक्ष श्र वृक्षः । हेि (हमहन्यः ।।

त्रास्त्रक्ष श्र विभवागः । हेि
हनाग्रसः ।।

बाक्रा नुः विकृः। ইতি हिम-

वार्ह्झः शुः वणूतः। ইতি वि-काश्राणवः॥

ताक्रम्डः भूग मण्नः। ३७ रातावनी॥

त्राक्षमः भू त्रक्षश्च प्राप्तः ।

त्रिक्षणः र क्रवारः ० क्रवारः ८

क्रम्भः ६ क्रम्पः ७ क्रवारः ८

क्रम्भः ६ क्रम्पः ७ क्रवारः ८

क्रम्भः ६ क्रम्पः ७ क्रवारः १

त्राक्षितः ৮ क्रव् तः ५ मिक्रवार्णकः

० वाज्यानः ५० क्रम्पः ५६ ।

हेज्यतः ॥ नक्रावनः ५७ क्रमारः

० व्रक्षाः १० व्रक्षतः २० व्रक्षाः १०

व्रक्षाः २० व्रक्षतः २० व्रक्षाः १०

क्रम्पत्रवावनी ॥ नीनाम्रतः २६ क्रमारः १७

क्रावः २७ क्रम्पः २१ व्रक्षितः १৮

क्षेत्रावशाः २० नत्रिष्युनः ७० । इंडि बंदेश्वरः ॥ उरग्राध्य अंडि ৰ্কথা। রজোমাত্রাক্সিকা মেৰ উ ভোন্যাণ জগৃহে তনুং । তভঃ কুঁছু ন্ধাে ভাতা ভজে কোপাশ্বাক ७:॥ कृष्कामाननप्रकाता करिना **९ मृज्ञक्यां विक्राः** चार् শুলা জাতা ত্তেভ্যধানম্ভ ভূ॰ পুভূ• মনৈব ভো রক্ষ্যতা মেব তৈ কর্জী রাকসাৰ তে। ইতি বহিংগুরাণ ः । 📽 ।। অপিট । রক্ষোগণ-জোধব-नार बनामान मही करेंदी में हिना নিযুত তেৰা ভীনদেনার ত ক্ষণ ॥ ইতি মাৎসের আদিসর্গে কল্য नित्रवाम ७ व्यश्रायः॥॥ श्राक्तन इंडिडामानि यथा । क्रकीणिनुः नभाक यहा हिन्द्रान् उ छत्र । কেশাবশন মাধ্ত মাক্ত ধাসিব ্ৰ ক্তবেৎনা এক্তি: সংস্কৃতিমধ্য ভা ाला वि प्रकामा अवट । ज्यांब-ख्वाद्वा अमा विद्यभन्दात्मुज्यान वर्जाय ।। हाकिना नाम (यर्जाका ত্তে ভূঞ্জন্তান্মীদৃশাং ট্ৰিড বানন **श्रुवारम ७२ जब्रायः ॥ ऋ॥ रजवा**॰ विश्वाः ज्यां व्याकास्यः । य्वा। ্ অন্তরীক্ষ চরা বে চ'ভূত পুেত পি नाहकाः। बर्जायदा कृतृगन्मः (उ अदिव हम् हिना त्याकृ विकृत् भाग निक त्या निम्नु वाक्यांश विक्र क्ष्म कि वित्नु मुन्नाक्यांश कृष्टिम्मः ॥ ८७ कु मूर्गाह्यः मर्त्व विक्र स्पृष् विक्राः । इकि भाष्य सर्वथर्थ २६ व्यभाष्यः ॥ क्षेष्ठ भुकान विवाहाद्यक्तं विवाहित्य-वः। यथा। व्यामुद्धा मुन्निग्रहाना-नाक्ष्यः मग्याध्रियः । नाक्रमा युष्कर्तिग्दः रेगमाहः कन्यकाह-वादः ॥ हेकुष्ठाक् क्ष्मुं ॥

त्राकृती की कोननी त्राकृतना ने ने विक्तान ने कि स्वाद्धी के स्वाद

बाक्तान्तः नः वातगः। ইতি

রাক্ষা ত্রী লাক্ষা।ইউনের:॥ রি শ গভৌ।ইতি কবিকল্পড়ম:॥ রেফাদি:। শ রিযতি । ইতি ्रिश्री हो। भूनाः।। दनः। ইতি
्यिक्ति।।

-ब्रिक्ट॰ कि निर्धनः। ইজি শব্দর্ভা-वनी ॥

विकक वि म्ना ३ इत्रास्त्रः॥ ব্লিকা জী তিথিভেদঃ। সাত্ চকুথী नवनी ठजूर्यमी ह। यथा। नवता ভूग क्या दिका भूगी ह जिथ्यः क्यार । इंडि डियामिडवृः॥ क्याम् उन्। निष्ये विधी यथा। नन्ता जुना जया तिका भूगी ह नाम जिंक् कलाः। न तिकाः नर्वरूपम् । ইতি জ্যোতিঃসার:।। চন্দে চার্ক পজার্কি শুক্রবিযুত্তে মধ্যে ২৭ বা পাপযো:। ত্যক্ত্বা চ ৰ্যন্তিপাত বৈধৃতি দিন বিপ্তিঞ্চ বিক্তাণ তিপিণ কুরাহায়ন চৈত্র পৌষ রহিতে ল ग्राम्यक मानुरम ॥ तिकाम् विष বা কন্যা দর্শেপি স্যাদ্বিবাহিতা। भरिनकत्रिमान हेव यमि तिका তিথি ভ্ৰেং॥ তৃষ্মিন্ বিৰাহিত। कन्। भिक्तिशान विकिनी । इंडि भी निका। चिक्तिभागि निमाकरत শুভকরে রিক্তে**ত**রে বা তিথৌ সৌ म् अपि छ। निरंजनम् जीत् दिवरम् शः . क्र व क्ष्क उत्र । ইতি ভুজৰল-

जीनः ॥ सामभी मध्यी नव्य। ब्रिका-मु अक्ष वर्त्तम्। वन माय् र्याना इन्। ८ শিশ্নামনজন্প।। ইতি ক্তাচি-স্তামণি: ৷৷ পূর্বেশান্তক সর্প মৃলরছি-তেষ্কেশ্বরিকে ভিথে বঙে মাসি जिर्द्धनम् बीदिनियम (भा छक्कं भी-तारस्य अभाव वर्ष अभू मृत्ध बनार्यत्। यश्चे नुजिनम्बिव वर्ज्यपा उथाईनी । विका भक्र-भीरिक्ष भोति क्लिमिति उथा ॥ এবং সুনিশিত্ত কালে বিদ্যারম্ভস্ক काइत्यर्। इंडि विकुष्राणी खतः॥ भू-ৰাগ্নিযাম্য কণি চিত্ৰ শিবান্যভেষ্ রিক্রাষ্ট্রমীণ বিশত চন্দ্রতিখিণ বি-হাৰ। ঘ্যক্লালি গো সম্দৰে বিজ্ঞা किंवात माखन्तु (याग कहारायु इ-न भुवारः। इंडि मी भिका ॥ हम्मा-क्रा ज्रा ज्रा भूगी भरक जुमू करा च्दतो। वृष अत्नरी b नन्तायाः मुद्क রিক্তাম্তা তিথি:।। ইতি ভীন-भवाकमः ॥ मर्बव कार्यं। वृष कीव শুক্রাঃ কেন্দু, ব্রিকোণোপগতাঃ পু-শুভাঃ। তৃতীয় লাভারিগতাক পাপা ভিথি বিগ্লিকা শুভদম্য চা-रः ॥ इंकि मीलिका ॥ हर्जुथी नव-নী হৈৰ বিক্তা চৈৰ চতুৰ্দশী ৷ শকে 🏸 नन्दा वृद्ध छम्। मानी विका बाक

क्या।। अत्रो भूगी ह में यूकी निकि (यागाः भुकी खिठाः। वृष्यम्मगण नन्ता वरंक जुना क्या खरही।। ज्ब রিক্তামৃত প্রোক্ত পূর্ণা চ রবি **ठन्मुर्याः ॥ ই**তি জ্যোতি:সাগর नातः ॥ वश्रुश्रेमी चामणीयु नग ছে এদিনস্ছ। পূর্ণিনা প্রতিপদ-र्भ तिकावम्मिरन्यू ह ॥ उथा यम विजीयायाः याजायाः सत्रतः खद्र । ইতি সৎ কৃত্যমূক্তাবলী ।। রিকু॰ ক্লী ধন । ইত্যমরঃ॥ तितुश्त्री वि मायामः। धनश्ती । यथा । यमारमो नियुक्का (मद्रता-দিঃ স্বয়প্যপুর্থো হপুত্রস্য ক্ষেত্রে ৰ পরপুত্রার্থ পুকুত্তোয়ণ জনয়তি न विभिज्का ब्राम्य्रायला द्रया রপি রিক্থহারী পিণ্ডদাতা চা ইতি শিতাক্ষরাযা• দাযভাগ:॥ तिक्वी वि धनशाती ॥ धनी । तिक्व रू- " त्ञियः इं छ्रार्थं इन् भुछ्रयनिष्ठनः॥ ব্লিখ ই সর্পণে। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ ॥ই রিড্থ্যতে। ইতি দুর্গাদাস:॥ রিগ ই গভৌ। ইতি কবিকল্লছন: ॥ ই রিঙ্গতে। ইতি দুর্গাদাস:॥ রিখ্বন জী স্বলন। ইভি হেমচন্দুঃ॥ রিক্ন লী স্থলন । ইত্যমর:।।

(इ धर्मामु। भांठ उ । स् भु उ । हा या - य-

कीयविश्वानाहन, था जा ति इंड प्रश्नी । के विद्यान कि लि हिना हिन्द स्वान । के विद्यान कि स्वान कि स्वा

ति कि मल्लकि विषाणि याः। ই जि कि विकल्लक्षमः॥ कि ति विष्ठ ए जिन्न जि। ति द्धु ति भू येमाका एउ। श्रेन मे-देखण्ठ ति ठि। ति ठ ये उ जि क्षार्यः। ই जि क्षार्यः। ই जि कृणीमानः॥ ति व है ते क्ष जि वित्तकः। हे जि कि विकल्लक्षमः॥ वित्तकः लोनः भू-ति अ भूती या ए मर्गः। ই जि ठ जू-जू जः। हे ते जिति है जि ज्योगात्की। थ कि ति जि ति दु जिन्मातिकी। छ ति जा। है जि पूर्या मानः॥

রিজ ড শজ্যথে। ইন্টি করিকল্পদ্রমঃ
।। শজ্যথে ভর্জনে। ড রেজতে।
ইতিদুর্গাদাসঃ।।
রিধনঃ পু॰ কানঃ।। বসন্তঃ।ইতি
বিশ্বঃ।।

त्रिभूः भू भक्ः। इंडामद्रः॥ त

নামগন্ধদুব্যু ৷ ইতি রাজ্ णेः ॥ नगारभक्षया वहनगुः । उट-भर्यागः। वर्ष्कानः २ त्रिभूमिसतः ! यथा। श्रीञ्चानः शक्षमः (कृषः यामिब मधम मृजः। मृतः मृतः তথাস্তাখ্য বট্কোণ রিপুরনিং র• ৷৷ অপিচ ৷ সুনীচগে হস্তগেপি-বা রিপো গৃহে ছিতা গুছা:। বৃথা कनः भुकी खिंडः ममस्यामे मृतिः िः ॥ अन्। । अक्षि तुगसाः वरिष्ठ हा द्वेरम मृजु दक्षरयाः। वायमा দ্বাদশস্থানে বৈপরীত্ত্যেন চিন্তন-্যা ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ॥ #॥ শরীরস্থ বড়িপবো যথা। কাম: কোখ: लाजः (भारुः भरः भार् मर्य) का তথাহি। আস্থায় যোগ মবজি-ত গ্রু বির বট্ক মাবধ্য চেন্দ্রিয়-গণ মনসি পুসলে। ইত্যাদি উ-ত্রসারে ভ্বনেশ্বরীস্তোত্র•॥

রিপুষাতিনী জী লতাবিলেব:।

সচুই ইতি ভাষা। যথা। সচিকা

বহুবিস্তীর্ণা ছুক্কিন্ধা রিপুষাতিনী।

ইতি শব্দ বিশুক্কা

রিয় পশ কথে। ইতি কবিকল্পজনঃ
।। নোপ্তথং। পশ রিয়তি রিরিয়।
শর্ষনস্বাদিরশ্নিত্যন্যে । ইতি

मुर्गापात्रः ॥

तिशः की नगालकगावामनतानिः
। यथा। कर्म हानक मन्मनः थः सन्
मृत्रम माण्यमः । हिनाथः महमः
हानः तिशाथः वामनः मृतः ॥
छक्र हिन्तीयः यथा । शुर्छ।यायथ
हिन्नयक्ष्यगृह् तिश्रिथ मिक्किः
(यो मोमा सामिक्किकि कन्नः
हिन्जि (स्वयाः क्रिंड स्वनः)था ॥ हेकि
क्रिंडिखंडुः॥

রিপু: ত্রি অধম:। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুদ্যামুণাদিক্তি:।।

রিক সংসনে। ইতি কবিকন্নজনঃ॥ সৌত্রধাতুরষ॰। রিপ্ন: রেফঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

রিফ শ অর্ফে। ইতি কবিকল্লজনঃ
।। শ রিফতি। অর্ফো দান শ্লানা
হিংসা নিন্দা যুদ্ধানি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

রিব ই গত্যা । ইতি কবিকল্পদনঃ

। ইরিষ্যতে। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।
রিভ রবে । ইতি কবিকল্পদনঃ ।।
বিরিষঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।
রিমেদঃ পুণ অরিমেদঃ। ইতি রাজনি

রিরী দ্রী পিওল:। ইতি হেমচন্দু:।। রিব ই বুজে। ইতি কবিকল্লন্দ্য:।। ই রিখ্যতে। বুজো **গতিঃ। ই**তি

मुर्गामानः ॥

त्रिण म छ हिश्म। इंडिकविकन्न क्रमः॥ छ अत्रिक्त । म द्रिमंडि।

রেক্ষ্যতি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

রিশ্য: পু° মৃগ:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:।।

রিষ বংশ ইক্তি কবিকল্লজনঃ ॥ বেইতি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

तिविः शृ अविः । अविश छान जःमात्रयाः भातः गहि अवयः । अवीम गठो नानीि किः । तिवि रंगािकः । विन्द्रा विन्ध मठ्या तिवयः भुनिष्ताः । ইতি भुयागार ॥ जियाः अवी ह । ইত্যমন্তীका याः ভরতः ॥

রিষ্ঠ প্লী ক্ষেম । কল্যাণ ॥ অশুভ । । অমক্ল ।। অভাব: । নাশঃ ॥ ইত্যমরভরতৌ ॥ অশুভ স্যাভাব: । ইতি কেচিৎ । ইতি ভরত: ॥ পাপ । ইত্য জব: ॥ তদ্বতি ত্রি ॥

রিষ্ট: পু॰ খন্ন:।। ফেণিল:। স তু রক্তশিশু:।ইতি মেদিনী।।

রিষ্টকঃ পু॰ রক্তশিশুঃ। ইতিশদ রহাবলী।।

রিষ্টি: পূ॰ থত্ন:। ইতি নেদিনী।। রিষ্টি: ত্রী অশুভ⁷়ইতি নেদিনী।। রিজ্য

শক্তভেদঃ। ইতি শদরত্রাবলী।।

পুণ মৃগবিশেষ: । যুগাঁ। পাষ্য পাশ্যো রিষ্য রিশ্যো রেণঃ স্যাদেশকো ৎপি চ। ইতি শন্দ-র্জাবলী ॥

রিয়ঃ ত্রি বধক:। ইতি সিদ্ধান্ত: কৌমুদ্যামুণাদিবৃত্তি:॥

রিছ বধে। ইতি কবিকল্পজনঃ ॥ ্রেছতি। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

तिका जी निकरीयूका। ইতি (इ. भवन्दः ॥ -

রী ওবঁড ক্ষরণে। ইতি কবিকল্প-্রুম: ।। ও রীণ:। ড য রীযতেপথ: া ইতি দুর্মাদাস: ।।

রী পি রবে॥ বধে॥ গতৌ।ইতি কবিকল্লফম: ॥ গি রিণাতি রীণ: রীণি:। রব: শব:। তথা চ কাত-জ্রাদৌ রী গতি রেষণযো:। রেষণ• বৃকধ্বি রিতি রমানাথ:। রিণাতি রেষতে বৃক:। ইতি শবার্থে ভউ-মল্ল:। ইতি দুর্গাদাস:॥

त्री जी गिडिः। ইडि मद्मद्भावनी ॥ द्रवः॥ वदः १० केडि त्रीक्षाद्वर्थ-मर्मनार ॥

রীজ্য জ্ঞী ফুণা। যথান নোহো রী-জ্যা জুগুপ্পাচ ফুণীয়া ফুণিয়া ঘূণে-তি বাচস্পতিঃ। অযন্ত লঙ্টামাণ পুনিজে: পুমাদাৎ ঘৃণাযা। পুর্যুক্ত । ইতি কলিক: । ইত্যুমরটীকার্

রীঠা জী রীঠাকরঞ্জ:। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

রীঠাকরঞ্জঃ পু॰ বনামখ্যাতবৃক্ষঃ।
তৎপর্য্যায়ঃ। গুছকঃ ২ গুছপুস্লকঃ
০ রীঠা ৪ গুছকলঃ ৫ অরিষ্টঃ ৬
নঙ্গল্যঃ ৭ সম্ভবীজকঃ ৮ পুকীর্য্যঃ
১ সোমবল্পঃ ১৬ ফেণিলঃ ১১। অস্য
ফলগুণাঃ। তিক্তত্বং । উকত্বং ।
কটুত্বং । ব্রিপাত্বং । বাত কক স্কান্ত
কণ্ডতি বিষ বিশ্লোট নাশিত্বকং ।
ইতি রাজনির্ঘণীঃ।

রীঢকঃ পু: পৃষ্ঠবংশ:। ইতি হেম-চন্দ্:।।

রীটা ন্ত্রী অবজ্ঞা। ইত্যমর: ।। রীণ : বি সুভ্রুজনাদি। ক্ষরিত । ইত্যমূর: ।।

त्रीजिः खी व्यात्रक्षः ॥ भुष्ठातः ॥

नामः । इज्यात्रः ॥ त्याहिक्षे ।

इजि स्विति ॥ म्ब्रह्मर्गाम्यवः ॥

इजि व्यति ॥ नीमा ॥ मुद्रगः ॥

गिजः॥ वज्या । त्यान्य भर्यायः
। वशः २ व्यक्ताः ७ ज्ञादः ८ व्याव्या

५ पुक्षिः ७ महतः १ क्शाञ्जः ৮

वर्षः २ नर्यः २० विमर्यः २२ भी वः

)२ म**उ**खुः ३० मःमि**क्तः** ३८ । ইতি হেমচন্দু:।। 🗱।। কাব্যস্যাত্মা 1 ইতি বামনসূত্রণ।। গুণভেদেন ত-দিভাগমাহ। ওজ: পুসাদ মাধু-ৰ্য্য গুণ ত্ৰিত্ৰ ভেদতঃ। গৌড বৈ-पर्छ। भाषाम त्री**उ**गः भित्रकीर्खि-छाः ॥ भुज्यादिनयाः नक्तानि यथा। 'डन: नयामञ्जूष्टु' मा'म-वः भरउद्यदः । व्यक्तार्थभरक्षगा-ग्र भुत्रामः भद्रिकीर्खिङः ॥ ण-कार्थयाञ्च त्रमवमधूतः भदिकीर्छः ত । नर्बलाकावगम्। यम्ग्राम्। তহভিধীযতে ॥ সুশাব্য মপি গ-खीतः भुमम मूननागतः। गुामाः यथा । करना मरना ९भारमो धरना। यखा यम्। विवाहरर८ । नाल्मन তপসা লভ্য: সুনরেন্ত্রী সনাগম: ॥ উপনাগর• यथा । তन्नि खुमस्रत• श्रामु नाविषमविष्मा कनाः । वज्र्धाः, যাঃ সুধাভাবান্তবা স্বর্গ বিযাসব:।। नदानक्रता ७८ म्याम्परन्श्राम ভাষর । বর্ণাকৃত্তি রনুপাস: পাদে भारि विधीयर् ॥ भरावृज्जिस यसक साहि स्थाड अर्दगः। 🛊 ॥ ক্রমেণ রীতি ত্রযাণামুদাহরণানি ! গকোৰুক তরক সক্ত ভটাজ্টাগু জাগুৎফণি মুজৎ ফুৎকৃতি ভীতি असु कि हम द का द मुद्र मा सुमा।।

बान मा मृ उवा शिका शिक्ष की हि

रह निद्री में भूर का खा शामा मान महरम काव की निक्स की निका की भार्म में मिनी का कि का कु का खा कि मा सिनी का कि का कु का खा कि मा सिनी का कि का कु कि का का कि का कु कि का का का कि का का का कि का का का का कि का का कि का का कि का का कि का का का कि का का का कि का का का कि का का का कि का का का कि का का कि का का कि का का कि का का का कि का का का कि का कि का कि का कि का कि का का कि का कि

त्रीजिका जी अनुमाक्षनः। ইতি
निम्द्रमा। भिड्नक्ष।।
त्रीजिभूत्रः त्री अनुमाक्षनः। ইত্যमतः॥

রীব শ ঞ চীবে। ইতি কবিকল্প-জনঃ ।। শ অরিরীবৎ ঞ রীবতি রীবতে। চীবে। গুহুণ সংবরণযোঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

ক ল পুনৌ। ইতি কবিকন্নজন:।। ল রৌতি রবীতি পক্ষী। ইতি দুগাদাস:।।

ক ড বধে।। গভ্যা । ইতি কবি কল্লছনঃ।। ড রবতে। ইতি দুর্গা-দাসঃ।। कः भू॰ भपः। ইত্যেকাক্ষরকোষः॥
कि वल्शुपः। ইতিশদমালা॥
कि जी (भाजा॥ मृश्वः। ইहा।
ইতি মেদিনী॥ भाजिकाणुक्याक्
। ইতি শদরতাবলী॥
कि जी (जाशः॥ मीक्षः। ইত্যयतः॥

কক্পুতিক্রিয়া দ্রী চিকিৎসা। ই ত্যুসরঃ।।

क्या॰ क्री काक्ष्मा । शृज्यः । इंडर भवः ॥ ल्लाकः । इंडि (सक्षिनी ॥ नागरकमतः । इंडि ताक्षनिर्यकः ॥ क्याकात्रकः भू॰ सर्गकातः । इंडर-सतः ॥

কন্মান্তনঃ পু॰ রাজবিশেষঃ। যথা
। অন্তি কলিন্ধবিষয়ে কন্মান্তনে।
নামানরপতি দিখিজ্বব্যাগার ক্রমেণাগত্য চন্দু ভাগানদীতীরে সন্
নাবেসিতকটকো বর্ত্তে। ইত্যাদি
হিতোপদেশে ১ পরিছেদঃ।।

क्त्रिमर्भः भू॰ वनामयः। हेडि ह्नायुषः॥

ক্ষিদারী পু ব্রুদেব: । ইতি বিকাওশেব: ॥

क्किनी जी कृष्णमिह्दीविष्णवः। তৎপर्यायः। केः २ तमा ० निक्का 8नाना ६ ठवा ७ की द्वा १ ठक्ना ৮ ्व्याकशारी २ हला। २० हिन्द्रा।
२० वन्तीः २२ लगावरा २० लगा
२८ कमला २८ व्याः २५ हिन्द्रिश
२१ । इंडि कंटीयद्रः ॥ अग्रा दिवद्राण यथा । दिमर्जद्रात्वा वर्माञ्चा
जीग्राकानाम वार्णिकः। वज्य उम्रा
भूशास्त्र नामा कन्मानस्यः मुजाः ॥
उत्रा मरद्रद्र्वा कन्मानस्यः मुजाः ॥
व्यविनी । कम्माण्यान मञ्जूञा
मर्जवक्षाणां जिल्ला ॥ द्रावदाद्र्व
२ जव्य नीजां कृष्मिनी कृष्णक्रमान।
भाकालक्षीस्त्र विद्वारा भूगकरिनः
वित्र शार्वित ॥ इंडि शाल्मा वद्रः
थए ५१ व्यथायः ॥ अ॥ वर्गक्रीवी
। इंडि द्राक्रनिर्वितः ॥

কল্মিণীবৃত প্লী বৃত্তিশিষঃ। যথা
। সৃত্তিবাচ। জাসদগ্যঃ সমাকণ্য
রগাণতা পুল গদ্ধিনী । কল্পেরভিমত বৃদ্ধা কার্যজ্ঞিনী গুলুগা
বৃত্তেন তেন চরমা পুলাচ্যা সৃত্তগা
সতী। সর্বভোগেন সংযুক্তা বভ্ব
ছির্যৌবনা।। শৌনক উবাচ। বি
ধান বৃহি কেন্ত্র বৃত্তস্যাস্য চর্
কল । পুরা কেন কৃত ধর্ম্য ক্
কিনীবৃত মৃত্তম ।। সৃত উরাচ। শৃণু
বৃদ্ধন্ রাজপুলী শ্মিষ্ঠা বার্ষপর্বণী
। অবগান্থ সরোনীর পোন হর

মপশ্যত ।। সা স্থীভিঃ পরিবৃতী দেব্যান্যা চ সংগতা। শস্তভীভ্যা मम्याय भर्गपु र्वमनः कछः ॥ छक मुक्तमा कनायां वर्षवानाम मा-অন:। সংলক্য স্পতা প্রাহ বসন ত্যন্ত ভিক্ষুকি।। ইতি দানব कन्। ना नानी जिः नुविवादिजा। তা তস্যা বাসসা বজ্বা কূলে ক্লি-প্তা গতা গৃহ• ॥ তা॰ কুপনগাঁ। क-मछी॰ बलाधी नल्याबाबः। कात्र-ण्या नमुष्ठा भार के दि वंदीन ति।। ना मूक्रभूकी वर्जन शेविशाय ष्ट्रिया जिया। ऋर्षिष्ठया कृतः मर्दः शुक् ताजान मोक्जी ॥ ययाजि उरिक्शाय का दान वृक्षारमञ्जा । আখাস্য তা॰ বৰৌ গেহণ তস্যাহ পরিণ্যাদৃত: ৷৷ সাগজ্বাচ্চরর:শুক্রু शाह भिर्मिश्रेया क्**उ**॰। उहुना ब-निज विनु व्यनहार माञ्चम्।। **एख्रः भाः एख्य विद्या (द्वार्य) य-**দ্যন্তি তে ম্য। শর্মিষ্ঠাণ বাপ্যপ-কৃতা॰ স্বৰু যন্মনসেপ্পত ।। রাজান॰ भुगडः भारम भिज् म् श्वी कषावुरीट। (मवयानी विषय कन्त्रा सम मार्सी छ-विविछि ॥ समानीय छन। द्राद्धाः ना-স্যে তা॰ বিনিযুদ্ধ্য স:। যথে। নিজ-गृरु ज्हानी टेरद शत्रमक मत्रन्॥

खंडः मूक खनानीय यगां**डि॰** शुंडि-त्नाश्चकः। **उरिय मराने जाः वि**थिकः रम्वयानी जमा नक्षा म्ला भाक नुभः विर्भारभुवाः बाजमूजाः यहि ा भगत्न नयस्त्र जस्मा कहा या मूल-ভোক্ষ্যতি॥ শুক্রস্যতহচ: শুরা बाका जानुबबर्गिनी । व्यम्मार अग्रासाम स्वयान्।न्गाः ভिस ৷৷ সা শ্ৰিষ্ঠা ৰাজপুঞা দুংখ শোক ख्याब्दा । निउद्ग राजीनजाकी श्री দেববানীজ্ঞানতে ৪ একদা সাবন-गठा कल्डी जाई वीजर्र । विश्वा বঁমতা মুনিং কা জ দদৃশে জীভি बार्क ॥ तुकिक भूगामकाचिः नूबा পাজিঃ সুবামিজ । কার্যন্ত বুক बाला व्यमि मीरभागशाहरेकः ॥ निः श्वीताष्ट्रम्म अग्नः (विकिश्याः मू চিহ্নিত্র । রম্ভাপোতৈ শতুর্ভিস্ত চতুদ্ধোণ বিরাজিত। বাসসা নি-মি তগ্ছে স্বৰ্ণপথৈ বিচিত্ৰিতে॥ নি-र्थि ज जीवामुरमव नानात्त विव ডিত। পৌৰুবেণ চ স্কেন নাৰা गरकारिकः मुरेडः ॥ भक्षाम्रेडः **श**क्षणेत्वः र्यथा मरेख र्षिकातिरैउ: 1 नाभिष्या उमुभीर्ट कर्निकायाः भु-শ্ব্যন্। পঞ্জি দশ্ভি র্বাপি বো उद्भा क्षानात्रकः। भागः मध्युम् ।

हत भौज्या मृत्राहत ॥ भन्नमा-नम्द्रजनकः भृङ्गि शहरन्धत्र। मूर्शी ठनरननकाष्ट्र भर्यायुक्तः भुवज्ञ उ: ॥ गृहान क्चिनीकाष्ठ शुभवमा सम পুডো। নানাজীর্থোক্তবং বারি স্-গন্ধি সুমনোহর া গৃহাণাচমনী यः दः अभिवास भिया नह। नाना বসুনদক্ষাচ্য সূত্ৰ গ্ৰুপ্তিক মৃত্যা। বক্ষঃ শোভাবর চাক মাল্য নয স্রেখর। তত্ত্তসন্ত্রনসন্ধানরচি-·छ• चन्त्न• इरङ्ग ॥ हमूङ्गावद्गा• भूषा निदावद्वा मिनुस । सञ्ज्यूत ফিদ° দেৱ পূজাপতি বিনিৰ্মাত । गृशाम वामुम्ब द किन्ना बनया সহ।। নানারত্র সমাযুক্ত স্বর্ণফুক্ত-দি ঘটিত• া-প্রিয়য়া সহ দেবেশ গৃ-क्रांगाञ्जतनः सम् ॥ मधि क्रीत्र रूषा-मापि भूभ वाहु क शक्कान्। गृङ्ग ক্লিণীৰাথ সৰাথ জ্ৰু মাণ পুভো ॥ कर्त्राधकगन्नाष्ठः शत्रानम्त-मारकः। धूभः ग्राम वज्रम रेवमर्ख्या পূি্যযা সহ। ছকানা গেহ সকা-नाः नः नाद्रधासनेमा ॥ मीन मालाक्य विस्डी जगरालाकनार-त्र। नगमम्बद्धाः भगाकः भी जा दत्र **इ**जू जा। भूशमः शाहि (मृत्यमा ক্ৰিণ্য সহিতাচ্যত। ইতি তাস।•

बुउ म्ध्रं मृति नदा मृम्ःथिठा ॥॥ मिर्चिश निश्वेतहना कृ डाञ्चलि करा-হতা:। শৰ্মিষ্ঠোৰাচ। রাজপুত্রীণ ্দুৰ্ভগা• মা• স্বাধিনা পরিৰজ্জিতা• া। ত্রাত্ মহথ ছে দেবের। বুতেনানেন কর্মণা।। শুত্রা তু তা বচ স্তস্যা: কা-क्गाह किय्ट किय्ट। भूखानक-ब्रगः हव्। काब्रयामानु ब्रान्ब्राष्ट्रा। বুত ক্রা তু শমিষা লদ্ধা সানিন মীপর॰। সূত্রা পুঞান্ <mark>সুসন্তঙ্গা সম-</mark> ज्८ श्रित्रयोयना ॥ श्रीजा हात्माकः वनिकान(४) जन्नगयः जरु । वुडः কৃত্বা পতি লেভে রাম রাক্ষস नान्तः ॥ वृष्ट्रपश्चारास्य कृत्वरः দৌপনী বৃত্ত। পতিযুক্তা দৃংখনুক্তা বজুব ছিরবৌবনা।। তথা রমা সি त्व शक्क रेवणात्थ दामणीमित्व । জামদগ্ৰাদ্ৰ ত চক্ৰে পূৰ্ণ বৰ্ষচতুষ্ঠৰ ।। পউস্ত্ত করে বদ্ধা ভোজযিত্ব। ्षिकान् वर्न। जुक्। रुविष्ड कीत्रा-🐨 मूभिष्ठेः सामिना मह ॥ तृज्का भृषिवी भ्रा मभूबा मज्र व व जा। न। भूत्री भृषुत् माधी भिष्मान ववाह्को ॥ (हदाना मुशकर्कादी यः क्करान उलावुटो। महाएमाही ं सरावीर्या) मुভগৌ কল্পিসমাতৌ ॥ বুতবর মিতি কৃত্বা সৱসম্পৎ সমূ

দ্বিভাষ ভবতি বিদিততত্ত্ব পূজিতা পূর্বকামা । হরিচরণসরোলদ্বন্দ্ব ভক্তৈকতানা বুজতি গতি মপূর্বাণ বুজাবিজ্ঞৈ রগন্যা। ।। ইতি কল্পি-পূরাণে কৃদ্মিণীবৃত্ত ৩১ অধ্যায়:। কৃদ্যভিত্ব পুণ বলদেব: । ইতি হেমচন্দ্র:।।

क्यों शृ श्रीमिक्षे कि क्षा कृष्णः।
यथा। त्राकामी श्रीमिक्षे कि क्षा मान विन्
कर्जा विश्व कि संभान्। उम्र श्रिकान ।
ज्वन श्रीमः करित्र का कि द्रान्न ।
।। क्या ग्रीका क्या त्र त्या क्या वाष्ट्र ।
त्र क्या । क्या क्या क्या क्या वाष्ट्र ।
क्या व्या क्या क्या विश्व व्या व्या विश्व व्या व्या विश्व व्या व्या व्या विश्व व्या विश्व व्या विश्व व्या विश्व व्या व्या व्या व्या व्या

कि ७२ श्री जिल्ला मार्याः। इंडि

कि विकल्लकाः ॥ श्री जि विक् व्यनूदागविरम्यः। उव यम्गान्ताग सम्ग्र मम्भूमानदः। ए (व्राष्ट्राक स्व क् वृज्जुक्वा २ व्यक्त । देजि मूर्गामामः
क्वा २ क्षी मर्जिकाकावः॥ व्याजवाः॥ भानाः॥ (भोवहंनः॥
भान्नामुद्यः॥ উৎकृष्टः। इंडि মেদিনী ॥ স্থাদ্যরসঃ। ইতি শব্দ-রত্মাবলী ॥ রোচনা ॥ বিডঙ্গ । ইতি হেমচন্দুঃ ॥ লবণ । ইতি হারাবলী ॥

क्ठकः भृ वीजभूतः । निष्कः ॥ प्रष्ठः ॥ करभाजः । ইতি भिन्ने ॥ क्ष्णा जी नीशिः ॥ म्याजा॥ ইहा ॥ म्युतिकां मूँकवाक् । ইতি मद- त्रज्ञावनी ॥

কচিঃ স্ত্রী অভিষ্কঃ। অনুরাগঃ
আসক্তি বা।। স্পৃহা। অভিলাবঃ।।
গভস্তিঃ। কিরণঃ। ইত্যমরভরতৌ
।। শোভা। ইতি মেদিনী।। বুভূকা
। ইতি হেমচন্দুঃ।। গোরোচনা।
ইতি রাজনির্ঘটঃ।। আলিক্দবিশেষঃ। তল্লক্ষণং যথা। নাযিকাযা
নায়কস্য সংমুখে জান্বে। কপ্যুর্গুর্গির বক্ষাদক্ত্রা যদবস্থানং। ইতি কামশাস্ত্রং।।

কটি: পু॰ পুজাপতিবিশেষ:। সচ
রোচ্যমন্পিতা। যথা। মাকণ্ডেয
উবাচ। কটি: পুজাপতি: পূর্বণ
নির্মানো নিরহক্ষ্তি:। যত্রাস্তমিতশাষী চ চচার পৃথিবী মিমাণ।।
অনপ্রিমনিকেতন্ত নেকান্থাবস্থান
শুন্ণ। বিমুক্তসঙ্গণ ত॰ দৃষ্ট্যপোচ্য
স্থাপতরো মুনিণ।। পিতর উচ্য।

वर्न कमार पुरा भूरात न कृत्ना । দারসংগৃহ:। স্বর্গাপবর্গহেতুত্বাদ্বর্ম खनानिण विना ॥ गृशी ममस (ए-वानाः शिज्नाक उथार्नाः । अधीना मिंजियोनाक मर्सन् (लाकानुशामु उ ॥ স্বাহোরারণতো দেবান্ স্থোরা-त्रगा भिजून्। विख्य सम्मारान जू-जान्यानिकथीनिम ॥ त्र द्वः दिवाम्-गावकः वक्षमयम्गामि । व्यवारशा-नि भनुष्रिष्ठिं छ । भन्ति भिर्म ॥ अनु ८ शारा मुजान (मवानमञ्जर्) পিতৃ স্তথ্য ভূতাদী ক কথ মৌ-ঢ্যাৎ সুগতি গন্ত মিছসি॥ কচি-ৰুবাচ। পরিশুহে। ২তিদু:খায পা-পাযাধোগতে তথা। ভবত্যতো ম-या भूई॰ न क्छा मात्रम॰गुरुः ॥ भू-কাল্যতে প্নুদিবসং যদাত্মা নিম্ন-রিণুহৈ:। মমত্বপক্ষদিধ্যোপি চিন্তা-ख्यां हि वंद्र कि उट ॥ इंड्रामि ॥ পিতর উচ্:। যুক্ত প্রকালন করু भाजाता नियाजिन्द्रियः। कि**छ (न**-পায় নাৰ্গোয় যত্ৰ ত্ব পুত্ৰ বৰ্ত্তলে ॥ इंड्रामि॥ #॥ मार्क्ए उपाठ । স তেন পিতৃবাক্যেন ভ্**শ**মৃদ্ধিগ্ন गानमः। कन्याञ्जिलामी विशुर्विः পরিবভাুন মেদিনী ।। কন্যা নলভ-মানো হসৌ পিতৃবক্যাগ্রদীপিতঃ।

, চিন্তামবাপ মহতী মতীবোদিশ্ন মা-नेंगः॥ कि॰ कात्रामि व गहामि कथ॰ মে দারসংগ্রহঃ। ক্ষিপু ভবেৎ পি-् जूना रया मनाजुरमयकात्रकः ॥ इंडि চ়িন্তুষত স্তস্য মতি জাতা মহাত্মনঃ । देशमा बावयाम्।नः वृक्षानः कमः **क्षान्त्रकः ॥ ज्ञा वर्षण्यः मिवाः ७**भाखाल मरिवश्मः। मिम्कूः मृद्धिः द्भः कानः कि नियम माङ्गि छः॥ ভতঃ মুন্দ্ৰামাস বুনা লোকপ जानरः। उदाहर भुमत्ना श्यीवृत চ্যতা মভিবাঞ্চিত।। ততৈ। হসৌ পুণিপত্যাহ বুক্ষাণ জগতঃ পতি । পিতৃণা বচনাত্তেন যৎকর্ মভি-वाक्षिके ॥ वृक्षा हारू कृष्टि विशु শুরা তস্যাভিবাঞ্চিত। পুজাগতি ন্থ' ভবিতা সুপ্টব্যা ভবতা পুজা: ॥ न्थ्री भुष्ताः मुजान् विभु मगूरभारः किया खथा। कृदा इ जाविकात सु॰ फ़्रा निक्ति बवाञ्चानि ॥ म कु य থোক্ত পিত্তি: স্ক দারপরিগৃহ• । কানক্ষেম মৃভিধ্যায ক্রিয়তা পি ত্পুজন ॥ ভএব তুষ্ঠাঃ পিতর: প্রদাস্যন্তি তবেপ্পিড্র-।,পত্নী• সূত্রা• শ্চ সন্তুপ্তা: কি॰ ন দৃদুঃ পিতামহাঃ ।। नार्काखग डेवाठ । इंज्र्य बंहन॰ याना वकारणा २वाक बन्ननः। नना

বিবিক্তে পুলিনে চকার পিতৃতপ্ণ ॥ তুষ্টাৰ চ পিতৃন্ বিপু: ন্তবৈ রেভি রথাদ্ত:। একাগু: পুষতো ভূত্বা ভ-किनगुष्त्रात्वा कि:।। क्षा कि क्उ পিতৃস্তোত্রণ যথা। কৃচিক্বাচ। নম-**मार्॰ भि**ज़्न् छङ्गा (य वमन्न)षि- -रेम्बज् । (मरेव ब्रिल हि जर्न)रस य भाष्त्रमृ स्वीउद्धिः॥ नगूरमाङ् পিতৃন্ৰগেণে তপ্যন্তে নহযিভি: 1 भारिक मरनामरिय ज्का। जूकि मुक्ति মজীপ্সুভি: ।। নমস্যেহ॰ পিতৃন্ यार्ग निकाः महर्भयष्ठि यान्। माख्यम् मिरिवाः मकरेन सम्भारत त्रवृख्याः॥ नमस्मार्शः शिवृन् छक्ता (य १६)(छ खश्रेक मिनि । उत्रग्रावन वाक्षि র্শন্ধি মাত্যন্তিকী পরাণা নমস্যেহণ পিতৃন্ মত্যৈ রচ্যন্তে ভূবি যে সদা माष्मय मुक्या जीहे लाकशृहिन्-मायिनः ॥ नगरमाशः भिज्न विश्रि রঠ্যন্ত ভূবিবে সদা। বাঞ্চাভী ষ্ট-वाভाय পুরোপত্যপুদায়িनः॥नম-স্যেহ• পিতৃন্ বিশৈু রচ্যন্তে ২রণ্য-वामिनिः। वरेनाः भारिक यंजाकारेत खरणा निक् उकन्यतिः ॥ नयम् इ॰ পিতৃন্ বিশ্রৈ নৈষ্ঠিকবৃতধারিভিঃ। যে সংয্তাত্মভি নিত্যু সন্তর্প্তে नगांविज्ञः ॥ नगांत्र्रः शिज्न्

भाषा बाजना। उर्भयित यान्। करेवा त्रान्दि विविद्धाकष्यक्वभूनाम् ॥ नमत्मः निजृन् विला तर्हार जु-वि (य मरा। यक्यां जिद्रोठ निंजुः পুয়ধূপানবারিভি: ॥ নমসেগৃহ পি-তৃন্ শুন্দে যে শ্দৈ রপি ভক্তিত:। সম্প্রেম্ভ জগত্যিন্ নামা খ্যাতা সুকালিন:।। নমস্যেহ পিতৃন শানে भाजाल (य महामूदिः। महभंतस्य ख्याहात्रा खुक्तसुन्देतः जना॥ न নস্যেহণ পিতন্ শাদ্ধৈ রচ্যন্ত যে র-जाउल। ভारेग द्रामरिव विविध मारिगः कामान जीञ्च जिः ॥ नमरम् হং গিতন শান্ধে সপে: সম্বর্গিতান্ नरा । তহৈব विविरेष यां टिख र्जान সম্পংসমনিতৈঃ ॥ পিতৃন্নসে निवमञ्जि माक्कात्य (एवरनारक २०। मही उत्न वा। उथा खत्री क्ष ह मृता कि न्का (स मः भू जी हु स माननी ত ।। পি হুলনসে প্রমাণুভূতা যে-বৈ বিমানে নিবসন্ত্যমূর্ত্তাঃ। যজন্তি-यानखनना म्यां (यंशीश्वताः ক্লেশবিমুক্তিহেতৃন্।। পিতৃলনসে निवि (य ह मुखाः स्था जुकः कामा कना जिनस्तो । भुगानगङाः नक पिश्चित्र जाना॰ विमुक्तिमा (य १निछः লংহিতেষু।। ভৃপ্যন্তুতে হিমান্ পিত।

तः ममखा ইहावजाः (य <u>भ</u>तिमाखि कागान् । সুরত্ব निन्तु व म्हाधिकः वा वदाञ्जान सानवला गृहानि॥ স্র্য্যস্য যে রশ্মিষু চন্দ্রিয়ে শৃত্নে বিমানে চ সদা বসম্ভি। ভূপ্যস্ত তে ৎমান্ পিতরোমতোগৈ গ্রাদিনা পৃষ্টিনতো বুজস্তু॥ দেষা ত্তে **ংগ্ৰৌ হবিষাচ তৃ**গুি যেঁ ভূ**ঞ্জতে বিপু** भारतीत मः इतः। य शिखनात्मन मृ দ পুযান্তি তৃপান্ত তে হিমান্ পিত-রো ২নতোধৈ: ৷৷ যে খন্নদাংসেন मृदि बजोर्छः क्रैक खिल दिन भः हात्ररेग का । कार्लन मार्कन भ-रुविवरिर्याः मःश्रीनिजा एक मूम्मब याख ॥ कव्यान्यानान वान्य-ভীষ্টান্যতীব যেবা নমরাছিতানা । তেষান্ত সামিধ্য মিহাস্ত পুত্ৰগন্ধা-पि ভোজ্যেष भयाङ्ख्यू ॥ पित দিনে যে পুতিগৃহতে ২র্ছা মাসাম্ভ পুজ্যা ভূবি যেপ্টকাসু। যে বৎসরশস্ত **২ভূ**াদৰে চ প্ৰ্যা: পুৰাস্ত তে মে পিতরো ২ত্র তুঞ্চি । প্র্যা দিলা-ना॰ अनुदम्मु जामा (य क्वियाना-क नवार्कवृशाः । उथा विणाः य कनकावनाजा नीनी नजाः मृमुजन-म् (य ह ॥ (उ १ स्थिन् मन छ। नम পুञ्जगक ध्भान তো याहि निर्वहतन

Lृख्यादिशालन **ह वा**ख ज्थि गरा || ৌপি ৃভ্যঃ পুণতোমি তেভ্যঃ॥ যে **-দেবপ্রি**গণ্যভিত্পিছে**তো** ঁ ক্র্যানি শুভা্জ্ডানি ৷ তৃপ্তা**ক্ত** যে -ভৃতিস্জো ভবন্তি তৃপ্যস্ত তে ংমিন্ পুণভোষিতেভ্যঃ ৷ রক্ষাণস ভূতা ने) दूता खर्थागुन विनामवस सु-मिर्वे शुकानाः । जान्ताः मृताना मन(त्रमश्रेका) उभाख उ १ श्रमन् পুণকোৰি তেভ্য: ৷৷ অগ্নিয়াভা ব र्दियर बाज्जाः रमामणा ख्या । বুরন্ত ত্থি শুলে ইয়েন্ পেতর ন্তপিত। ন্যা।। অগ্নিদ্বান্তা: পিত্ গণা: পাঙ্গি রক্ষন্ত নে দিশ। তথা वर्हियमः भाख यान्या (य भिज्रः श्चि डा: ॥ नुजीही साकारणा सहपूरी: চী নপি সোনপা:। উদ্ধৃত নুষ্ মা ब्राक्ट्कवरवाला श्नालाभाषः ॥ রকোঁ ভূত পিশাচেভ্য স্তথিবাসুর ্দোৰতঃ। সর্বতশ্চাধিপ ভেষা॰ য-নোরক্ষা® করোতু মে॥ বিস্বো বিশ্ব-ज्गात्रार्था। श्राः भ्याः भनाजनः । ভ্তিদো ভ্তিক্জৃতিঃ পিতৃণা যে ग्रा नव ॥ कन्यानः कन्यानः कर्डा क्नाः क्नाउत्राम्यः। क्नाउार्हः তু রনঘঃ ষডিভেত্তে গণাঃ স্তাঃ।। व्दा व्दाप्ता वद्गम अष्टिमः भूष्टिमः

ख्या। विश्वभाजा ज्या शाजा मक्ष চৈতে গণাঃ মৃতাঃ ॥ মহান্ মহাত্মা यहिटा यहिमावान् यहावनः । গণা:পঞ্চ তথৈবৈতে পিতৃণাণ পাপ नामनाः ।। मुथरता धनत्मारना धर्म-দোন্যো বিভূতিদঃ পিতৃণাণ কথ্য-তে চৈতত্তথা গণচতুষ্টব ।। এই এ॰ मर भिज्गना स्क्र्बमच मिथल ब-গ্ৰাভেনে ২ত্ৰ তৃপ্তা স্তৰ্গন্ত যুহুন্ত চ मभीहिन ॥ इंजि भाकं खिर्गू द्वारा রৌচ্যে মনুন্তরে পিতৃন্তবঃ!! #।। 🕮-মার্কণ্ডেয় উবাচ। এবন্ত ক্তবত ব্রস্ত उक्रमा त्रामि कहिथः । भापूर्व वृव সহসা গগনব্যাগ্ডিকারক:॥ তদৃষ্ট্র मृगर्खनः मगाहान्। इन्डि कगर् । জানুভ্যা ন্বনি পত্ব। ক্চি: স্থোত্র निमः काणी ॥ अमृडीमाक मृडीमा॰ পিতৃণা॰ দীপ্ততেজনা॰ । নন্দ্যামি नमा उवा शानिना मिव्रक्ष्म्या ॥ इन्मानीनाक (नजाता मक्रमात्री-চযো खथा। मश्रवी ना खथात्रिवा॰ তাল্মস্যামি কামদান্ ॥ মরাদীনা-थः (न जातः मूर्य) हन्युन्या ख्या । ভাষমস্যান্যহ সর্বান্ পিতৃনপ্সর্ণ-विष्ठ॥ नक्षवानाः गुरानाक वायुन नङ्गाः उथा । म्यावाभ्यित्याण তथा नमम्यामि क्ञाञ्जलिः॥ পुडाः

পতে: কশ্যপায সোমায বৰণায় চ ा यारायरत्ज्यक्ष उथा नगम्यानि কৃতাঞ্জলি:।। নমো গণেভ্য: সপ্তভ্য ख्या (लारक्षु मक्षम् । ऋग्रमुर्व नम-স্যামি বুন্ধণে যোগচক্ষ্যে II সো মাধারা: পিতৃগণা যোগমূর্ভিংরা-হি থৈ। নমস্যামি ততঃ সোমণ পি-**७**तः बृग्डाबरु-नाचा गुक्तगाः छरेषः বান্যান্বনস্যামি পিতৃনহ । অগ্নী-(मामगय॰ विश्व॰ यञ এञराभवजः) া। যে তু তেজসি যে বাযৌ সোম সৃ-र्याशिम्बंगः । জগৎস্কপিণদৈব তথা বুক্ষম্বর পিণ:।। তেভ্যে १ थि লেভ্যে যোগিভ্যঃ পিত্ভ্যে যুত্রমা नगः। नभा नभा नम् अ भू श्रीप-ন্ত ৰণাভুকঃ।। শ্ৰীমাকণ্ডেয় উবাচ। এবং স্তত্তা স্তত্ত স্তেন তেজসো মুনি সত্তমা:। নিক্চক্রমু স্তে পিতরো ভা-সযভো দিশো দশ।। নিবেদিভস্ত বত্তেন পুস্লগন্ধানুলেপন• ৷ ভদ্_{বি}-তানথ সতান্দদ্শে পুরতঃ স্থিতান্ য়া পুণিপত্য কচি ভক্ত্যা পুন রেব ক্ ভাঞ্জলি:। নমস্তভ্য নমস্তভ্য মি ত্যাহ পৃথগাদ্তঃ ॥ ততঃ পুসনাঃ পৈতর ভাচূমু নিসক্তম । বর ব্ণী-ষ্বেতি স তানুবাচানতকদ্ধর: ।। সা-म्यु छ नगं कर् इ ना रिष्ठे युक्तना नम

। সোহণ পত্নী মভীপ্লানি ধন্যাণ দি-, ব্যা• পুজাবভী•॥ পিতর উচুঃ। র্স-দৈয়ৰ সদ্য: পত্নী তে ভবিষ্টিত সং নোরমা। তস্যাঞ্চ পুণ্রো ভবিতা ভবতো মৃনিসভম ॥ মন্তরাধিগো शीमाम् द्वारियदाभनक्षिणः । क्रि ब्रोह्य इंडि थ्यांडि॰ भुगामाङ बः গ্রাহা । ভস্যাপি বছব: পুঞা মহা-বলপরাক্রমা: । ভবিষ্যন্তি মহা-ज्यानः भृषिवीभद्रिभानकाः ॥ इक পুজাপতি ভূঁকা পুজা: সৃষ্ঠা চতুৰ্বি-थाः। कृतिशायेकाता धर्यञ्ज खनः সিহ্দি নবাপ্ল্যসি ॥#॥স্তে:ত্রেণানেন চ নরে। যোমাণস্তে: ষ্টভি ভক্তিত: । তস্যতুষ্টা ব্যাভাগান্ দাস্যানো-क्छानमुखमः ॥ नतीतात्राग्र रेम-খর্য্য পুত্র পৌত্রাদি সন্ততি । পু-मान्यास्या न नत्तर्ह्य यहान्यम् जि বাঞ্চিত ৷৷ ভষাৎপুণ্য ফল লোকে বাঞ্চ্ডি: সভত নরৈ:। পিতৃণাঞ্চা-ক্ষয়া তৃপ্তি স্তব্যা: স্তোত্তেণ মান-दिः ॥ भाषि ह य हेन । जज्जा जः মৎপুতিকর তব । পঠিষ্যন্তি দ্বি-জাগুগাণা ভূঞ্জতা পুরতঃ স্থিতাঃ ।। ভোত্র শ্বন সংপ্রত্যি সমিধানে পরে কৃতে। অমাভি রক্ষয• **শাুদ্ধ•** उद्धदियाञामः भयः ॥ यहामाः

Æ 6

स्माबिक माक्ष यम्।भू।भइक ভरिट्। जन्यारमाभाउविष्डन यरि বা কৃত মন্তথা।। অশাস্থাই ৰূপ-ত ৰূপহারৈ স্তথা কৃত্য। অকা-लिंशुभाष्य (माम विविशीन मणा निवारे जमुक्तवा वा शुक्रव मं स मा निका वा के उर । अमाक भी उरव माका ज्यारमं उन्देशीत्रवार ॥ यदि उर भरेऽ। जुलि खाज गमर मु थावरः। यमाकः जागेरत् जुधि खब द्वान्णवाविकी॥ (इम्राड द्वानेण्या-নি ভৃপ্তি নেতৎ পুষম্বতি। শিশিরে দ্বিভণাদানি তৃপ্তি স্তোত্র নিদ শু. ত ৷৷ বসতে যোডশসমা ভৃগুযে শা कर्माने। शीष्य ह वाउरेगरेवडर भठिङ ङ्~~ञिभा~~त्रकः ॥ विकाल ह कृष्ठ भूगिष्क स्थाखिगातन माथिए । ব্ৰমাসু তৃপ্তি রমাক নক্ষ্যা জায়তে কচে।। শরৎকালেপি পঠিত শু। জালা পুষছতি। সমাক মতৎ भूकरेव इशि॰ भक्षमभाषिकी॰॥ य-মিন্ গ্ছেপি লিখিত মেতভিৡতি নিত্যদা। সলিধান কৃতে শাুদ্ধে ভত্ৰামাক ভৰিষ্যতি॥ ভমাদেত। ভ্যা শাঙ্কে বিপাণা ভুঞ্জতা প্র: । শাবণীয় নহাভাগ অমাক তুরি - कात्रकः ॥ इंडि मार्क(अयमूदारा॥

রৌচ্যে **মরম্ভরে পি**ভৃত্তবে ॥ # ॥ মার্কণ্ডেয উবাচ। তত ভদারদীম-यार नमुख्हो भागात्रमा। भुत्माहा নাম ভনুস্পী ভৎ সমীপে বরাপ্ররাঃ ।। সা চোবাচ মহাত্মান কৃটি[;] সু-मधुताकताः । भुगुराकनजा मुङ्कः भुत्याहा देव वद्राञ्चदाः ॥ व्यञीवक-পিণী কন্যা মহসূতা তপতাম্বর । জাতা বৰণপুলেণ পুষরেণ মহা-ত্মনা।। তা॰ গৃহাণ ম্যা দ্ভা॰ ভা য্যার্থে বরবর্ণিনী। মনু মহামতি छ। স্যা সমূৎপৎস্যতিতে সূতঃ॥মা-ৰ্কণ্ডেয উবাচ। তথেতি তেন চাপুড় ক্তা ভমাব্যোযাদ্বপূদ্মতী । উজ্জ হার ভতঃ কন্যা মালিনী নাম না-মতঃ ৷৷ নদ্যাশ্চ পুলিনে তিমান্ স मूनिम् निमलम । जगुार পाणि वि-**धिव८ जमानाया महामुनीन् ॥ छ**-স্যাণ তস্য সুতো জক্তে মহাবীর্য্যো মহামতি:। ব্লোচ্যো হভবৎ পিতৃ ৰায়া খ্যাতো হত্ত বসুধাতলে।। ত भा भन्न खरत (मदा खर्था मश्चर्यस्क (य । जनगाण नृशारेण्डव (ज नम)क् कथिडा खरा। धर्मर्कि खथाরোग्ऽ **बनधान। मृ**र्जाक्डवः । न्गाः ভवज्र-मनिष मिमन् मनुख्रत मु.एउ॥ शि-তৃত্তব তথা শুদ্ধা পিতৃণাঞ্চ তথা

र्क (७ व भू द्वारा (द्वो ह) मन इष्टर मा। थः॥#॥ गाक्उ ৮৯। २० व्यद्राः ৈস্কেপ্যবয়ব্তি॥

किंडि कि निश्चेवस्त । हेन्। पिन কোৰ: 11

कृष्टिकन क्री अमृजाल। इंडि क्रिकन्तः भू मूर्याः। इंडि दान-त्राजनिर्घक्तः !!

क्रित क्री म्नक ॥ ज्रूप ॥ क्र ७ हे-न ज्रु । इंडि कवि-ववक्रः। इंडि ब्राज्जनियकः।।

ক চিরণ তি সুন্দরণ। ইত্যনর: 🏨 রোগো হস্তণ। 🕉 রোক্তা। ইতি निष्टे । इंज्याहित्कायः ॥

ক্তিরা দ্রী গোরোচনা। ইতি ক্জ ক হিংসে।ইতি কবি ক্লেফন:।। রাজ নির্ঘণ্ট: ॥

इं ।।

ক্টিরাখ: পু রাজবিশেষ: মত্ বেবাপে: খশর:। যথা। মরো ভু-भाज (बाकाना॰ श्रुख्य अक (न व- अक्ठिन्युका ।) हः। कृष्टिद्राय मुखा॰ भाखा॰ (प्रवा- क्ञाक्द्रः भू॰ वृश्विः। यथा । পে ত্ব সম্দ্ৰহ॥ ইতি কল্পিরাণে **२**৮ व्यव्यायः ॥ ज्ञन्तद्रद्याद्विकः ॥ ক্চিষ্য বি মিষ্টবস্তাইভূগাদি ক্লাসহ: পু॰ ধ্বনবৃক্ষ:। ইঙি कायः ॥ অভিপুত । ইতি স 🔻 त्राजनिर्घण्टः ॥

किथनात्रागानिवृज्तिः ॥ क्ठी की क्ठिः। यथ्।। क्क्क्ठी

गगान्। जदान् कामानवाल्याि । कृष्यः ममाः। ইত্যেकार्यम्बुद्ः। ख्ट श्रमारामात्र। ग्रामा इंडि मा- ब्हा की स्मेवहंन । इंडि ब्रांब निर्घण्टेः॥

> क्ठाः शु कडकवृकः॥ भावि-খান্য । ইতি রাজনিঘণ্ট: ॥ গভিঃ । ইতি হেনচন্দু:।। সুন্দুর্গে তি। ইত্যমর:॥

निर्घणेः ॥

ক্ত্ৰভূম: ॥ ও ক্ম:। শ ক্জতি मूर्णामात्रः ॥

क (द्राजयिक। इंकि मूर्गानामः॥ ক্ চরাজন: পু॰ শোভাজন: । ক্লা জা রোগ:া জ্লু:। ইঙি (मिनी ॥ (नवी । इंडि (४ न इन्द्रः ।। ऋ है । इंडि द्राजनिर्घणेः ॥

क्षाक्र ही क्यांत्रक्षक्। इंडि

ব্যাধি স্থাধী ৰুজাৰুর:। ইতি **হে**-**ब्राहन्मः** ॥

ৰুট ই স্তেষে। ইতি কবিকল্পদ্ৰমঃ য়। পঞ্চমস্বরী। ই কণ্ট্যতে ধন চৌ-_

क्व २ इ श्रीवाडि। इंडि कवि-क्वच्यः॥२ श्रक्ट इ व्याटेडि। अञ्जीवाडः (णा कारिना श्रास्त श्र नर्दर्भ वा। इंडि म्यांमानः॥

मर्गर सः ।

ক্ঠ ই গত্যালস্যস্তেনখোটে।ইতি কবিকল্লজন: ।। পঞ্চমম্বরী । ইক গ্রুতে। আলস্য মন্দীভাব: । স্তে-য• চৌর্য্য । খোট: খোডন । ইতি দুর্গাদাস: ।।

करें जो करें। ইতি ব্যাকরণ ।।

क्षणकरा जो मृथमत्माङ्गा लोः।

हेि मक् मिनुका ॥

क्षः प् कवकः। ইতি करोषतः॥

क्षिका जी यूक्क्मिः॥ द्वात्रि

গুিহা।। বিভ্তি:। ই**তি শ**দ্মগুা-বণী।।

कड॰ क्री भण्भकारिना भदः। उद्भग्रायः। वाणिडः २। इंडर-भवः। वाभिडः ०। इंडि भयः वर्दा-वनो ॥

कर न घ देत (त्राप्त । देखि किनि क्षण्य ।। (त्राप्त) रम्, वित्याहन ।। व्याप्ति हिं लाकः (माकार । द्राप्ति । (त्राप्ति । व्याप्ति । (त्राप्ति । व्याप्ति ।। व्याप्ति ।। व्याप्ति ।।

ক্ৰথ: প্ স্কুর:। ইত্যানি-ক্ষো ছাঞ্ । ইভি সিদ্ধান্ত-কৌমুন্যামুণাদিবৃত্তি:॥

कर हिक । जो क मुक्त निरम्भः ।
कर हो । उट निर्मा मुद्द हारा
र मक्षी वे । जम् उम्रदा ह दामाकिका ६ महामा मी ७ हनन भी १
मुद्दामुदी ৮। जम्मा खनाः। कर् दुः
। जिकदः। उक्ष दः। कहायदः।
क्मि दक्ष निरम्भ कर भाम (महनामिदः। दमायन दक्ष। जम्म सकनामिदः। दमायन दक्ष। जम्म सकनामिदः। दमायन समः निरम्भ कनरूक्ष कथा कृषिः। रम्मिद्ध कन-

विनम्नाः ज्वाही क्रिक्ता।। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। অস্য তুণাঃ। ক্রদ্ভী বহি কৃদ্ধ্যা পিত্রী চ রসাধনী। ইতি রাজবল্লভঃ।।

कार ७१ क्री कन्त्र । ইত্যমর:॥ তদ্বতি বি ॥

ষদা । বি নদীপ্রাকারাদিনাকৃত-বেষ্টনা। তৎপর্যায়:। বেষ্টিতা ২ বলবিতা ২ সাবীতা ৪ আবৃতা ৫।।। বিচানর:।।

ৰেদু: পু॰ আদিত্যপত্ৰক:।ইতি রাজনির্ঘটঃ ৷৷ শিবঃ ৷৷ গণদেবতা-विष्णयः। **३७।मतः**॥ व्ययः वर्षाग् र्जिः। यथा कृमाय जानमूर्ज्य नमः। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বে শিবপূজাপদ্ধ-**তি: !৷ স** চ বুহ্মণ: ক্রোধ্রপ: সৃষ্টি-कारन जुनधाड्या :। उट मृष्टे: ভূত পুত পিশাচাদিঃ। অ্যমেবা **(ड म'हाद्रकर्जा। ইछि ভাগবত**॰ ॥ #॥ व्यापकातमञ्जूनामानि य-था। অज्ञः > একপাৎ २ यहित्युः ৩ পিণাকী ৪ অপরাজিভঃ ৫ ব্য খক: ৬ মছেশ্ব: ৭ বৃষাকপি: ৮ শसुः ৯ হরণঃ ১০ ঈथतः ১১ । ইতি মহা ভারতে দানধর্মঃ॥ #॥ অপিচ। অজৈকপাদহিবুংগ্ন। বি-क्र भाकः: मूर्ति धतः। जयस्य वर्

কপণ্ট ত্রায়কো হপ্যপরীর গুরুহায় বৈবশ্বতশ্চ সাবিত্রো হরে। কৃদুদাজে ষ্তা:। ইতি জটাধর:।। 🗱।। অন্চ । অজৈকপাদ হিবুল্ল सुष्टा कपुण वी र्यायान्। पृष्ट्रे महाभागाबा कः भूति। বিশ্বৰূপো মহাতপা: 11 হরশ বহু-ৰূ**পক্ষ এ**গুৰুককাপরালিও:। বৃষা-কপিক্ষ শন্তুক্ত কপুদ্দী রৈবত ন্তঃ থা ।। একাদকৈতে কথিতা ক্দ্রা **জ্বভুবনেশ্বর**প্থা ইতি গাক্তে ৬ অ-**थ्रायुश्ना अ**श्विभुद्रारा दृष्ट्रेष्ट्रातिकृः **डिवामाः ॥ 🗱 ॥ यश**द्रकः । यदिः কপাদহিবুল্বা বিৰূপাক্ষো ২৭ রৈ-বতঃ। হরশ্চ বহুক্পশ্চ ত্রাম্বক্ষ্চ সুরেশ্বর:।। সাবিত্র্যক্ষ জয়ন্তক্ষ পি-ণাকী চাপরাজিড:়া এতে ক্লাঃ नमार्थाञा এकार्ण गरायहाः ॥ এতেষা মানসানাম্ভ তিশ্লবর্ণা-রিণাণ কোট্যশ্চভুরাশীভি স্তৎপু-वाकाक्या मजाः ॥ रिक् मर्दाम् य तकाः भुक्ष हि गणयताः। भूञ পৌএসুতাম্বেতে সুরভীগন্ত সম্ভবা: ॥ ইতি মাৎশ্যে ৫ অধ্যাयः ॥ 🕸 ॥ **७**मा उँ८ भिंख र्था । भुकाः मुक्ष्मना ख्रिल उन: नत्रमूक्तः। छरेनादः তপ্যমানস্য न किक्षिए সমবর্ভত॥ ততো দীৰ্ঘেণ কালেন দুংখাৎ ক্ৰোপো

ৰ্জায়ত ৷ কোপাবিষ্টস্য নেত্ৰা-ভ্যা•ুপুপর্ষশুবিন্দ্র: ॥ ভত ক্র ইশুবিন্দ্রো ভ্তা: প্রেডা ाजवन् । नर्वाः डानगुकान् मृद्धे। ान मिन्द्र ॥ उमा श्रागम-श्चिक्तः शामुत्रामीट भाषा मूर्थाट । गेर्नातिक)मकारणा यूगान पर नागरी बद्राप मस्त्र शाद्र · दमवास्यः अवेद् निवः। द्वामसानः ,ভদা ব্ৰহ্মা মারেম্ব্রী রিভ্যভাবত॥ त्राननाकन् इरखान कारक था। जि गरियाम । अन्यान असम्वाभानि शक्तीः भूषाः क भाषजान् ॥ क्रीना-नि हियानश्चानाः माने लाक शिजाः मरः। खरः **म**र्ब खर्थमानः शम्नाः স্পতি রেব চা৷ ভীম স্চোগ্রে৷ মহা-. (रव् छानि नानानि जध वै। সূर्य्या कनं गृशिवोद्ग वीयुत्राकान (भव ह ॥ দীক্ষিতো ব্ৰাহ্মণ কন্দু ইত্যেত। व्यक्षेत्रव्स्यः ॥ ज्ञातम् (अम् (य कृत्ः খ্যায়ন্তি মনুজাধিপ। তেখামৃষ্টত-न् (र्न्टवा रमाजि भत्रमः भनः ॥ मू বৰ্চলা তথৈবোনা বিকেশা চ শিবা ভথা। স্বাহা দিশা চ দীক্ষা চরো-হিণীতি চ পত্রবং॥ শবৈশ্চর শুথা শকে। লোহিতাকে। মনোজবঃ। जुन्तः मार्गा २थ महाता तूष रेक्टवाः

সুতা: মৃতা: ।। ইতি কৌর্মে >• व्यवग्रयः॥ 🗱 ॥ विक् कृष्या त्राख्टा यथा। मरेमव (मरवा जगवान् महन-(एरवा न ज॰नयः। मन्ररङ रय कर्तः प्यानि विভिन्न विष्यू मी अनाद ॥ भाक्षाम् (वस्विश्वाचा एक शांख बत्रून नद्राः। विमान्वर्जिनः सन्हित्रिनः नाद्रायम छथा ॥ अकी कौरवने भागात-ৰি মুক্তিভাজো ভবন্তি তে। ইতি চ তবৈব ১৩ व्यव्यायः ॥ # ॥ कन्ना**ङ्ख्** তস্যোৎপত্তি নাম স্থান ভার্য্যাদী-নি যথা। চুকোপ চ ভতো বুদ্ধা জ্বনিব হুতাশন:। তঠ: কোপ॰ ৰপুৰেভ্যঃ কৃত মন্যাশ্য মিভ্যাপ।। विठार्य। भद्रिवर्षांष्ठः नियस मूभठकः মে। বঙ্গারিব্যানানোপি স কোপঃ भद्रामधिनः ॥ कदा मध्यामर्था छू-**७: ब**नादा नीन लाहिउ:। का उमाबः बमादा श्मो क्राम छ-गवान् छवः ॥ वृत्कावाह कथः भू अ রোদিবি ত্ব॰ মহাবল। তথ্যে কথ্য काम (छ मन्त्रः मन्त्राम्याम्यः ॥ क्रु উवाष्ट्र। नागानि अक म दुकान् क्रानानि ह सगद्धाता ॥ भन्नीक (मिक् जगवन् ठकः मासि जिवित्र)-छि। व्यक्तावाह। बानानि वा॰ मिव (१व॰ भूर्ब॰ एख॰ दुव॰ नम ॥ अक्र

ফর্তু⁶ ভবান্ জাত স্তুণ হি সর্বেশরে-শ্বর:। কাতমাত্রো রোদিবি ত্ব• ত তো ৰুদু ইতি ষ্তঃ॥ নামান্যা নি তে দেব বিধাস্যে দৃণ্ পুঞ্ক। अञ्चलका मनु र्मन्। क्गुरत् । नकान् ्षियः ॥ ७वः काला महिन्ता ৰাম্দ্ৰো গৃত্ৰুত:। এতানি তব না মানি হৈ খর ভি নর। ভূবি ॥ ভেষা॰ **अरे**एवे कन्यां कि किये। मिर् মতে। স্থানানি চ পুৰক্ষ্যানি তেযু वारमा विदीयकाः ॥ इन्द्रियागुम् क्षाम वायु तश्च जन सही। जन শ্চন্দুশ্চ সূর্য্যন্দ স্থানান্যেতানি তে ख्या। धृष्ठि धी त्रिमामा । नियूर मर्लि विवासिका। ইরাবতী स्था দীকা যোষিত স্তব সুনরে।। পুজা: স্ব নহাভাগ জগদেত পুপ্রধ। इंड्राफिष्टेः न जगवान् वृक्षना नील र इ. । मृष्टेबान् म भुका वस्त्री ভূত প্রেড পিশাচকান্। সম্মাণ্ডান্ বিক্তাকারান্ভৈরবান্ ভীননাদিন: ॥ जान् मृक्षे। ज् जमा जुक्ता जगिवणा-वकान् वर्न्। वाद्रयामाम भू अ दः यामुक्ती बीष्ट्रमीः भुद्धाः ॥ जेलमः विक् मादाश्य विरुत्तम यथामूथः। ইতিতে কথিতো ব্লাজন্ কুদুসৰ্গঃ পু **ब्राभा**जः ॥ यः ग्राहाभि नदः जान्तः।

জহাদ্ভূত কৃত• ভয•॥ ইতি পাদ্দে त्रगंथए कपुगर्गा ৮ वादायः॥आ। পুকারান্তর• যথা। কথিউ•স্থুমসঃ गर्ला वुका एउ २ग महामूत । ४ १ १ नर्गः भूवक्तामि जत्म निगहर्जः मृत् ॥ কল্পাদাবাত্মন স্তল্য সূত্র প্রা या खा:। भाषतानी भाषा दिक क्यादा गैनलाङ्डः, वसर् देव সম্বরণ লো হও দুবুণ্চ ছিছ সভ্য । कि॰ রোদিষ্টি ভ॰ বুকা কদন্ত পুত্রাচ বৈ, দ নামধেহাতি ত পো **९থ পূ**্যুবাচ প্রজাপতি•। করু ঘু• व्यवनामानि भारतानी रेसर्वेऽ मान्यू-**হি।। এবদুক্ত: পুন: সো ২থ** সপ্ত क्द्वा क्दबान रेव। ज्ञानतानि नरमो **उरेग मञ्जामानि भ भुजूः ॥ ज्ञानानि** हिया रश्चान भन्नीः भूषा क दिन् जुः। जनः गर्व मध्यमानः उशा श-শুপতি॰ দ্বিজ।। ভীন মুগু॰ নহাদেব মূকচ স পিতাম্ছ:। চক্রে নামা-न्रिथञानि झानात्रियाः हकात मः ॥ भूर्या। बनः सरी विक्त बांयु वाका-শ দেৰ চা দীক্ষিতো ব্যাহ্মণঃ সোম हेर्डाडा उनवः क्रमार ॥ मुबहना **उरेथ दारा मूकमी ठाभड़ा निवा** । बाहा फिण खथा भीका दाहिनी **ट** यथाकर ॥ न्याशीना नद्राष्ट्रेष्ठ

कम्रोहा नामिकः गर । भन्नाः ম্তা স্থাতাগ তৰপত্যানি মে শ্নুদ্ধেষা স্তি পুস্ভেশ্চ ইন-मान्ति उ॰ जगर । मरिनम्ब खथा । (वाश्वित्र) भ्याक्रयः॥ हन्तः गणाथ महाता वृष कानु ছাৎ পূজাঃ। এবং পুকার কদ্যে ংযৌ সঞী ভার্য্য মনিন্দত ॥ ক্ষেণাপাই ভত্যান্ত সা সতী ৰং करवयतं । शिद्रुफ़् विका मा ज् त्यनायाः विक्षत्रक्रेन्। উপযেय **न्**य : कामा जनन्ता छगक्त छवः । বেবৌ **বাজা** বিকালারৌ ভূগোঃ च्या । ज बभ्यञ । श्विक स्वरह्वना भन्नी नात्रायणमा या ॥ देखि विकृ भूतात > जारम ৮ ज्यानः॥ 🛊 🗓 -क्रुभी जा दबाइ भवार पुष्टेवता ॥ क्ष्युकवद्गे ही भिवनानमग्रहनमर्वा-क्रक्रकः।यथा। वक्रांशि क्रक्रवह गारा शुानमा बक्ता यहा बा-ज गरात्व तकार्थ (तव निर्मि**ं**ड• ॥ ७ कानुना मगुजः भाज् भृष्ठजः পাত্ मक्तः । कगन्नी पिक्ता পাতু बागभार्थ ज्या इतः ॥ भियः भिद्धा व ह भार् ननारि नीवालाश्विः। त्याया अप्यकः লাত্ মূথে পাত্ মছেশ্বরঃ ৷৷ রুণ- 🖔

যো নালিকাযাঞ্চ জিন্তাযা • শস্ত রব্যশ:। 🏻 কণ্ঠস্ত গলে পাতু বাস্থো: পাতৃ পিণাকধৃক্ ॥ হৃদয । । । । शास्त्र केथेंबस उत्थापत्र । नाष्ट्री क्रको किष्टात পाजु मर्बर भुजा-পতि: ॥ উक बानू महारतवः कृति। পাতু নছেখর:। সর্ব রুক্ষ है 🚉 ত णः नर्यगाजानि यञ्जः ॥ अत्राज्ञानु गूल थड़े।क् फिराख़ द्रोपू यित है। नवकाताय (मर्वभाः क्रक्क माः जगनी-শदः।। दक्षाञ्जा ग्रभीजाञ्जा রোগ শোহার্ণবেযু চ। পাপেভ্যে নরক্ভেড্ড ত্রাহ্ না॰ ভক্তব্ৎসল ।। জন্ম মৃত্যু জরা ব্যাধিঃ কামঃ কোথ: শথো দন:। লোভ নোহ মদা কালি ত্যজন্ত ভুগনেশ্বর: ॥ ত্ব॰ গতি স্তু॰ মতি শৈচব ত্ব॰ বুদ্ধি স্তু॰ পরাষণঃ। কাষেন মনসা বাচা ত্র্যি ভক্তি দ্টাস্ত নে ॥ ইত্যেতজনুকবচ• পঠতঃ পাপনাশন । নহাদেব পু-भाषिन मूर्वामः भनिकीर्जिङ ॥ न তন্য পাপলেশা ২তি ভব তম্য ন বিদ্যতে। প্রাপ্নোতি সুখ মারো-ग्रः भ्गः प्राज्यभूवस्तः॥ भृजाशी লভতে পুত্ৰ• ধ্নাথী লভতে ধ্ন• ৷ विष्णार्थी नज्ज विष्णः माका-थी (नाक माशु वार !। (नरह किनः

ङ्गि नाम। শিবকল্পে। ভবেষর: । মুচ্যতে সৰ্বপাপেভ্যো ক্ৰুলোক 📗 স গছতি।। ইতি ফল্পুরাণে কৃদু কবচ সমাপ্ত। ইতি ডজসার:।। क्षुत्रनः शूः भिवशार्वतम्बः। चिए। अभाव कृत्वामाना करी-**ठन्तुं। काम खिलाः ।** (मरवन्तुम्) नि-खार्देनि वर्डस्ड बिनिय जना॥ তেষা প্ৰাচিককোটি তে সৰ্বে বলবভরা:। স্বস্থি হি সদা সেবা॰ হরস্য সতত গণা:।। বিষয়স্তি চ পাণিচান্ থথিচান্ পালযন্তি চ 1 অনুগৃহান্তি সভত ধৃতপাশুপত-বুতান্ ৷৷ বিহাণক সভত হান্ত ব্যেগিনাং পুৰতাত্মনাং । ষট্বিং-**म**्रकार्रेशेष्ठ्य इत्रम् अक्लाग-ণাঃ ॥ বরাহগণনাশার্থ হিভাগ হ্বগতা তথা। শঙ্করস্যাথ সেবা-বৈ সমুৎপন্না ইনে গণাঃ !৷ ইভি কালিকাপুরাণে ২৯ অধ্যায়ঃ।। कपूर श्री की कपुरामत्नाक (परी नाहाबार । यथा । व्यम् हिल्हा মহানজস্য মহাক্দু খাষি রনুষ্ঠপ-ছন্দ শ্চণ্ডিকা দেবতা ৰুদুচণ্ডীভপে विनियाणः । ७ नम म्हिकारेग । थिणस्त्र उवाठ। ठिखका॰ क्रमय नागा सद्दर्भ यः करब्राकालि । जनक

ফল মাপোতি দেবি চণ্ডী পুসাদতঃ ।। ররিবারে যদা চণ্ডী পঠেদাপম সমতা ৷ নবাবৃত্তি ফল ওম্য জা-যভে নাত্র সংশযঃ॥ সোনবারে ব্রুচা **ह**ओ॰ भारतेरयस मगास्**ठः। नि**र् जार्ि भारेमा क्वा कानीहि मू व्रा अववादा जगवानि भारे-আমল সমহা ৷ শতারু ত কল छन। दूर्ष नक्ष कर्नः खर्दः ॥ खाती यनि अक्रांनात्य नक यूपा ফল পুর ৷ শুকে দেবি জগজাজি চপ্তীপুরঠেন শঙ্করি।।জ্রেয়ণ তুল্যফ-न' पूर्ण यहि हु छी॰ अभाविजः। भ-নিবারে জগন্ধাত্রিকোট্যাবৃত্তি ফলং প্ৰুয়ণা অত্তৰৰ জগন্ধাত্ৰীণ যুক্ষ চণ্ডীণ সমভ্যমেৎ। স ধন্যা কৃতার্থা রাজরাজাধিপোভবেশা আরোঞ্ विकयः भोष्ठः वज्ञ तञ्ज भुद्राणकः । श्रेनाह्वनारहिव बायल नाज न्न-यः ॥ धनः धानाः भुवानकः वज्ञ बञ्च বিভূষিত । एखी सत्रग माख्य कु য্যাৎ সর্বণ নছেশ্বরি।। ওঁ ঘোরচণ্ডী नहाह की हल्यमूल विश्व लिनी। हल-বভু৷ নহামাযা মহাদেৰবিভূবিতা ।। हजूर्वजु इंडािंग भार्तः ।। ब्रक्तिसा वज्ञात्ताः हा नश्चमूत्रविगक्ति। जा-রিণী জনদী দুর্গাতা গুকা চণ্ডবিক্রমা।।

अश्कानी कान्दाजी हुओ ह यान- ।। त्वा क्रवा कृष्य मानवा जिनी एवी छा-ब्रह औ ज्यानका।। भिवा व्यादा कर् চ डी सर्वेश्वर्गनक्षित्र। बाक्स वी श-भ्रीकिंका महाजिशुत्रमुन्तती ॥ वि-ह्या 🎒 शत्रभाविन्या हां ही ह रेवित्रभः फिनी फर्न हुना मिना हाता हछर-क्षी शुर्वे छ हो।। महिनी वर्गनात्त्वी ट्रें इत्वी हु कि स्मा। भुनेश्य क्षि छ। क्का हाम् आ देख्न फिनी ॥ देश वर्षे। हञ्ज्यका जनजेख्वज्ञाना । जादिनी जनुकानी ह निवा रह्याता ख्यानका ॥ विक्शिया स्वानाया । নদগোপগৃহোক্তবা। নহলা জন नी हर्छी बहाकूका जनकती ॥ विम-লা ভৈরবী নিদু জাতিজ্বপা মনো इंद्रा ठ्का निमा कृषा भाषा मिकि केशा मुर्दि। इत। ११ छोत्र। १९ ति नम खरेम। मर्वकाशन मः शिका। श्रानिनु-यः काञिभाग निमुक्तिया मरस्यती ৷৷ যাদেবী সর্বভূতেষু সর্বরূপেণ স•-श्चिता। नम् खरेमा नम् खरेमा नम् ख-সৈ্য নমে। নমঃ।। এতা॰ চণ্ড}॰ জগ-काबी वाक्षपञ्च जना भळेटी नानाः स्र भार्रका एवि भर्रान वुक्तका छ (वण्या नात्रकः भाठेकरेक्ठव रेक्नाट्या ব্ৰুত্ৰিতে। বৈজ্ঞে বুন্ধলোকে চ

प्रविदाकभूदि भिवि ॥ मः भृताि उ ধরাযাঞ্মুচ্যতে সর্বপাভকৈঃ।বুক্ষ-হত্যাচ গোহত্যা জীবংখান্ডব পা তকণা তৎসর্ব পাতক দুর্গে মাতু ৰ্যন্নপাতক । স্থান্নমন পাপক কন্যাগনন পাতক।।। সুতন্ত্রীগদ্ধ रिक्षव यट यट भाभः भूकार भवनावकुं भाभः उर्केश्वरम्य नमाजि ॥ बच्चन्या उदार भोगार গুৰুহত্যানিপাতকাৎ। মুচ্যতে মু-চ্যক্তে দেবি গুৰুপত্নীয়ু সহসাৎ।। মনসা বচসা পাপ ধুখ পাপ বুক্ক-हि मता निष्ठायारिक्य यट भाभः ख्ट शाश नणा कि क्तार ।। भ्वतः भठेनरेकृद यः करताजि ध्रताज्या । স ধন্যক কৃতার্থক রাজরালাধি-পো ভবেৎ ॥ यः করিষ্যভ্যবক্তাণ रेव बृष्यामणा शिकाः। भारेभ द्व-তৈ: সমাযুক্তো রৌরবং নরক বুজেৎ ॥ অশুদ্ধা॰ যে পুস্বস্থিতে চ পাত-কিনো নরা:। রৌরব• র ক্র**স**গুঞ্চ কৃ भिन्न ७ भनमा दि।। गुक्रमान ७ दी রক্ত• যান্তি তেপ্যচিরেণ বৈ। ভতঃ পিতৃগণৈ: সার্জ্ব বিধাযাণ জাযতে कृतिः॥ मृगू (पवि महामारा भारे) क्शि मृशा अशि। गयायायिव य পুণ্য কাশ্যা বিষেশরাগৃত: 🛚

भुवारम मुखनरेक्षव इतिहास इस्त গৃ (হ। তুল্য পুণ্য ভবেদ্দেবি সভ্য मूर्ण मिरवं द्राम ॥ जिगयायाः जिका-न्त्राः देव यह भूगाः नृत निर्य। उह भूगा जह भूगा जह भूगा न मःभगः ~~ात्र~~ ख्वानी ह ख्वानी ह ख्वानी बुग्हाः তে ∤ুঠাঃ ৷ ভকারস্ত ভকারস্ত ভকা

निवः॥ वानी किव जग-দ্বাত্রী বরারোহে ভকারক:। পুত বদেবি বিশ্বেশি ভকারঃপ্রেত্তবৎস-मा । आद्वाग्रथः खराः मृःथनान्यनः ज्थवकाः। धनः भूषः क्यादागाः ज्रष्ट गनिजनामकः ॥ अर्जात्रद्रा-গান্নচ্যেত্র দকরোপাদ্ধি পার্বতি ৷ সত্য সত্য জগন্ধাত্রি মহামাধে শিবে রমে ॥ চণ্ডে চণ্ডে মহাঘোরে ठि खित्क वर्राधिना शिन । मत्नि मि-न मर्मान विष्मयक मराविनी॥ সরদ্বাৎ পুষ্চ্যেত ভক্ত্যা চণ্ডী• म्ला कि यः। वाक्तला वि उकाती ठ পঠেমিবভমানস:॥ মঙ্গল মঙ্গলণ **छितः मञ्जः क्रयमञ्जाः। ভবেদ্ধि** भूध (भोधारि कन्रामामारिकि यू-তঃ ।। তত্ত্বজ্ঞানঞ্চ নিধনে **কালে নি** हांग नायुगर। नशानाज्य গুণ্য তুলা হিরণ্যকে যথা।। চণ্ডী

নিৰ্বাণ মেতি দেবেশি মহামন্ত যুখন• हि उर्।। मर्वेज विजयः या जि भूवनाः म्गुङ्रायठः। मूठ्या मर्व शाल-**छ्या ब्राजवाजाविश्या खरवर्थ ॥** মহাচণ্ডী শিৰা ঘোৱা ভ্যানক ব্য 🗀 शुहा। कानी ह कमना विहा मर्श-त्रगविमर्मिनी ॥ एक्ट छी एए तह छी हञ्जी देवत्वाकामूर्वज्ञा (रिष्वानाः मूर्नडा हकी कमुलीननमञ्ज्या ॥ व्यं कुकामता महीत्ववित्रुगा वावले-मिनी। मूर्नाभुया माण्मत्जा मर्ऋगि अविि श्रिया।। यह यदा ग-র্দা নিত্র। ভূত পুন্থ সঙ্গতা। নধ্য **ভाগा महादाना वान्यमः व**न्द्रवृत्ता ।। वञ्चना गणिना ब्राज्यका विषयव-দ্ধিকা। মৃত্তিদা সর্বদা চণ্ডী মহা-विशहनामिनी।। हेमाक हखी-लाउं ত্রে মনুষ্যঃ শ্ণোতি ভক্তা পরনাং **শি**वम् । छश्डी• ध्रुन्। मिल्नुन्।-युकः भार्यह गाह्यत्रनन्दिनः णूजः ॥ यम्बद्धानात्रथान् मूर्णं करता जि ध्वणी-**ত**লে। क्रुष्ठ श्रेशुभारम्ब कि॰ न भि-**४**। ज्उला। कृत्या कृत्तना ৰদুৰ্ণা ৰদুৰল্পভা। ৰদুভক্তা ৰদু-ৰূপা কুদুভূষাসমন্বিতা।। শিবচণ্ডী মহারকা শিবপাতিগণান্বিতা णुवनगावन शर्वनाषु । ऋति मः। रेज्यवी श्रयना विन्ता गङ्गविन्ता इ

खाउँगा। मन्द्रवी প्रवसा विद्रा म श्विभूत्रमूनंती। एश्कानी जुन कानी नशकानविमिष्नि ॥ कृष्ण 🅜 কৃষ্ণৰূজ্পা সা জননী নোহকারিণী 🍱 भेडिउन्तु। नशनक्ता नर्दनक्त দাযিনী।। ঘোরচণ্ডী ভীমৰূপ। ভী-भौ (एवी गःभाइता। वंशना वंशना निकिंगायि व गर्वरा निवा॥ मृजि ্ৰপা কাৰিব্পা ব্যৱস্পা নৰেছে वा। विक्रित्रां भक्त्वता (पार्यः জু রুপি সেবি গা। ভণাৰ হা **নহা**-ज्या पायी अवदिना भिनी । हा छिना मां जर्य ह को नाती नव काँमना॥ दाहाशी ह वहारुमा रेन्स्राधी भक পূজিত। नार्यकी नर्मिना न विमुक्तः भुः হেশ্যণভূষিতা।। চানুও। নারসি• श्री व्यक्तिः भव्याभिनी । मर्ब व्यक्तित्रभनी नदीक्षाग्रभुक्तियेनी ॥ देनब्र मुःथः खरः किक्षिट भठेनाट শুবণাজ্জरः। ইতি সভ্যা নহেশানি ज छा: अखा: वरामाइः ॥ देवव (णा:-कः रेनद (द्रागः रेनद पूःथः ভयत्रथा । খারোগ্য: মঙ্গল: নিভ্য: করোভি শুভ মঙ্গল ।। নহেশানি বরারোহে বুবানি সত্য মুত্তম॰। অভকাষ ं न দাতব্যু মম পুাণাধিক শুভ ॥ ् अभ ज्काय माछाय मिविष्कृ ि

याय ह । मन्त्रांट कनाहित्मत्विभा সত্য সত্য न সংশय: 11 व्यवस ফলমাপ্নোতি শিব চণ্ডী পুসাদতঃ । অখনেধ বাজপেধ রাজস্য শ-তেন বৈ॥ ভৃপ্তাঃ সুগুঃ পি তরো দেবা ত্তথা চ সর্বদেবতাঃ। দুর্গে ত্বা॰ ম্ম-यीक्जान कृत्यामन भूखकः।। मञ्ज गक्षत्र **म** जान थः करेत्री व नदा-ধনঃ। অতএব মহেশাৰ্কি'কি॰ ব-ক্ষ্যে তব সল্লিধৌ ॥ লম্মোদরাধিক-শ্চগ্রীপঠনাছ্বণাৎ জনঃ। তত্ত্ব-সীতি বাক্যেন নৃক্তি মাপ্নোতি দু र्व जागा है जि ञी हमु ामरव इंदरगी-**द्रीम** वारिक्षुगन्नव्शीमनाधः॥ পারদঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

क्षृत्ती सी नगिविष्टः। ७९
श्रियाः। दोषी २ जी। २ करा ८

स्मिता ६ मृग्हा ५ मृददा १ घन।

५ केष्वी २ क्षृत्वा १० मृश्या १२

मृग्क भया १२ मृद्धाः १० निवाहा।

१८ भयवनी १६ की विली १५ कर् मृशी ११ विज्य करा १४ महान्।।

२० की क्षृत्र २०। जमा छ्याः।

केष्ट्र मञ्चा भाम गम इप्ताम छ्
छ दक्षा नाणि दक्ष। ইতি दानः

निर्वे केः॥

ক্দুপত্নী জ্রী অতসী। ইতি রত্ন गाना।। पूर्ण। इज्रुशानिरकारः ॥ क्षुन्या खो रत्री की। इंडि मफ बङ्गावनी ॥ भार्ब श्री ह ॥ बर्जुः जी मानानः। इंडिक्किन्।। क्द्रवि: मुं भु अवगिष्विष्ट वर्षास्त्रं ज्लामहित्रम् छित्राणि। (छ याः क्रीमिन कनानि ह यथा। जा म्। जू विः मा जित्रा की विभीश देव क्वी मृजा। ज्जीया कृष्ट्रिवज्या শেষ नवगवत ज्वर । ज्वरा न्रानि भी छार शीर्या वर्ष विवास वः । প্লবকে পীডিতাঃ সর্বাঃ পুজাক जुद्रविन्त्र ॥ । ।। जाद्राङ नदंभ न्। ति सुञ्जिः निव पुरुः। ती ন্যুদ্ধি ভবেদুক্তা, কালি কেচ শৃত ব্বেৎ॥২॥সু**ভিক্ন কেন** মারে। गाः मूथक निकशमुत्। (भोनाम् हे र्ज्यमुक्ता भीत्मा (मीथा भूकी वि ত ।। ৩।। তোযপূর্ণো ভবেরেছো বৰ্ষতে চ দিনে দিনে। নিৰুপদুব। क ताजानः नर्वमायात्रण लिए ।। ৪।। বাসবো বর্ষতে দেবি দেশৈ ठाथ अय अत्व । **अहि हा ब**का ना ज्ञ विद्राची क्विनामक्र ॥ ७॥ षा छ छ उ॰ जगर मर्ब॰ क्लिन र्बरुवि-रिशः निष्य। माक्षेजः कननारहकः

পরিবারিণি শোভনে।।৬॥ নিম্ন खिः **मर्वभग्रानाः मृ**ভिक्कः ভवि नित्य। भूगाथिन जलामात्री छन रि। भारत् भूका ॥ १॥ निद्यालिः गर्वमगुरानाः मर्वमगु यहार्यजी घ् उ॰ रेजनगमः याजि जानला न-निती भुजा। ।। (कानुवाः भानि गृज्ञाक भोजाड वज्ञवर्गिन। मह्यो-यशानि शानग्रानि द्वाङ्गरंभ निधुदाः, পুজা:॥ ১। দুর্ভিক্ষ জাগতে যোর• शासीयां श्रमांडन । कम व ह मनायाम्छः नाव कार्या विहासः।।। ১০। দেশভংশা ২থ দুভিক্ সমা-माट कथगानाइ। निञ्चन ठाक-शमाकि एडिंक॰ नर्यराउटि ॥ >>॥ ला महिरम्। विमम्पृत्ति स्य हात्मु न्छे नर्डकाः । वाज्यवा वर्षक (मृत्रिः শস্ঞ্ৰ হি জায্তে॥ তিল সৰ্ধপ নাষাদি কার্পাসানা নহার্যনা। গো নহিষ্য: সুবর্ণানি কাংস্য তা-गाम्। स्मयजः ॥ उट्मई एकि वि-कीय कर्डरवा। शाना मक्षयः । उन ধান্যেন লোকোয়ণ নিস্তরিষ্যতি দু-फिन ॥ भार्षिवा सामका मीनाः कामगुर्क भूभी फिजा: ॥ ১२ ॥ তোৰপূৰ্ণাঃ সূতা মেঘা বহুশস্যা চ भिरिनी। निष्ट्रताः भाषिता (हिंद

जिष्कार्थ ह वदान्यन ॥ ३०॥ यदा ভোষা यनाटेम्हर कीहेकाः भुवनाः म् जाः। विककाः भार्थिवा स्वि त्रो-्राप्ट्र तुर्ध तत्रान्तन ॥ २८ ॥ मूर्जिकः म-খ্যম প্রোক্ত ব্যবস্থারে। ন বর্ত্তে। ^{জ্ঞা}ভবেদ্বৈ মধ্যমা বৃষ্টি দুৰ্মাতৌ সমুপ-স্থিতে।। ২৫।। সুভিক্ষণ জাবতে लाकः সর্বোপদুবব জিতঃ। প্রাণি 'নাণ জাহতে হাৰ্যা দুন্দভৌ বরবর্ণি नि ॥ ५ । बहियी ला हिब्रणाहि ाः का नामामामाना । उर नर्श प्तिवि विकीय कर्खाया। **यानास्थ**मः া রক্তে সংখ্যার দেবি কুরবৃদ্ধি नंद्राधिनः । नानवाः क्वंद्रहरू সংগামে ন জবো ভবেৎ 🔞 ১৭ 🗓 पूर्जिकः भद्रगः (द्वारणा शान्)। यशि िनेनी, छन्। भागतारमा ভरयप्ति ব্রক্তাংখ্য হনস্ববন্দিতে ॥ ১৮ ॥ রোগোমরণ দুর্ভিক্ষণ বিবিধোপদুরা-**জল'।** ক্ৰোধে তু বিষমণ সৰ্থ সমা খ্যাত হরপুষে ॥ ১৯॥ মেদিনী চলতে দেবি সর্বভূত চরাচর । (मण उक्क पूर्जिक कार्य मः या भुजा।। भोता है भानाद (मान . দক্ষিণে কোন্ধণে তথা। দুর্ভিক্ষ• कावाज धात्र॰ क्राय मत्र मत्र भू-· य ॥ कोमूरी हर्मनत्त्राम्ह यमूना

नर्यानाउएँ। विक्रावा रेनकाव रेव विनम्राज्ञ न मः भराः ॥ जि॰ इत्ना भक्षमण्ड कालक्षत्र उरेथव ह । क्राय क्यां अर्वाण नानाथा यत्रव-র্ণিনি॥২০॥ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব•॥ क्रुवीना की वीनाजिमः। यथा। म् अः नाम् मुवीनाया मुद्धिकाम् সম্বিতঃ। ভুমদক্ষাগু মিতি শুবি-রু তস্য কীর্ত্তিত ৷৷ দণ্ডস্যোভ্য-তে। ত্ত্রেখ কাম্স্য সম্বরকদ্বয় । পশ্চাৎ সম্বরক্ষাত্র ছত্রীকৃত শি-রো ভবেৎ।। দণ্ডস্য বেষ্টন সার্দ্ধ পঞ্চাঙ্গুল মিৰোদিত । তন্মিতা नथरी अः 👫 कर्डम्या जुन्सद्राक्-ভি:।! কছভো ৰুদুবীণাযা দ্ৰিশি-রা: পরিকীর্ত্তিত: ৷ উদ্বেশিরসি দাতব্যা লোহপণ্ডী সমন্বিতা।। মূলতন্ত্রী তদুপরি তস্যা লৌহী ততঃ পর । দক্ষিণে শিরসি ন্য-(म)८ मु कि उच्ची ध्य कमार।। य বস্তু কঙ্গভ• তত্ৰ বীণাদণ্ডে নিবেশ-(१९। इ। क्राक्ताह मृष्ट्व भारता १क्षे **मावड भार्थकः ॥ म**छाकृतास्त्रः जमाजम् नक निर्देशस्य । यन् उ তত শত্রিশেদকুলান্তর নাঞ্চি-(१९८ ।। अक्षेत्रमाञ्चलमूथ हकः दि চাৰু গৰ্ভক । দণ্ড সমুন্নত কান্তে दर्बन जुम्म यूग्रक ॥ जिमा किशि-माविका भनगण भुममाउउ। व्यक्ताः क्लाउतः भकाब्धतः ज्ञानयपुरः া দণ্ডপৃষ্ঠে রন্ধুমেক স্থাপথের সন-खडः। लोहाकृषञ्च कर्डवाः वर्द् वः পক্জাকৃতি। তদ্ধন গুণ তিমন্ বেই ব্যক্ষ নিবেশ্যেৎ।। এতৎ পরা- কিদুসর্গঃ পু॰ ক্দুকর্কসৃষ্টিঃ। যথা या र्रमाहिन्ता (वश्चेत्रकुः क्षा कि-পেৎ। তয়োটনী বৃত্তরকু সদৃশ দণ্ড রন্ধুক ।। সুযন্ত্রিতে তু তবৈব व्यीराम्था उक्तिकाः। जावह जाम-(यट भूर्ताः भावनीक मार्नः मार्नः ।। নথাবদেতি স্বস্থান তত্ৰী **যন্ত্ৰ** বিশারদঃ। অস্যা ভৃষ্টাদশ প্রে কাঃ मादिकाः भूर्वमृदि**छिः ॥ जा**माः द्रख्या याखी मणक्रमाः श्री दि তাঃ। এতাস্ত তারবাদিন্য স্তিষ্ঠন্তি পদিকোপরি ৷৷ বিভক্তি মাত্র পদি-কাঙ্গান্তাপ্রস্থা গর্ভকঃ। ভাবৎ म् । उन्हें का यथा मा प्राप्त हिंद्रा ভবেৎ।। নদনস্য চ সিত্তুস্য যোগে ন সুদ্টীকৃতা। বৃহতীনাঞ্চ সারীণা॰ । यन्तायः **उन क्रमार्**।। এতাস্ত স-र्वावयदेवः कथिता अप्रकृता दूरिशः। ञाना प्रथमा जाः भूषि यथा द्राम শ্বর পুনঃ ।। মদনস্য চ শিক্ষুস্য যো-গেন সুদ্টীক্তাঃ। সর্বাসাং লোহ

কলিকা মন্তকেসুতঃ সুযজ্ঞিতা: ॥ वकाक्ष्वाद्याः कृ माः मू तिजि শারী বিনির্ণয়:। এবং বিনির্মিতা क्नुवीना कन मत्नार्द्रा ॥ ज्युम्रा শিক্ষা তু কর্ত্তব্যা দাক্ষিণাত্যোপ-(मण्डः। ইতি मञ्जीवनात्राग्यः॥ । हेरानी क्रुमर्ग पु मृगू मार्थित সত্তম। দশব্ধ সহসাণি ভপশ্চী र्दा मशकला। भुकि ्या यना वृषु उना कावी भनानना । एक्षे শাস্বভী রন্যা নন্ধ্য পশ্স-ल्लाः॥ भूग्व ह उना नदानृद्धिः **का॰ नक्**चप्रति। चानुत्म यहिनाः क्षांद्र र्यागरेष्ठ ब्रिठि कीर्विठान् ।। ততঃ শুরা মহাতেলা: সর্বজঃ পরমেশ্বর:। চুকোপ সুভ্শ দি বো বাক্যঞ্চের মুবাচ হ।। , অহ--পূর্বন্ত কবিনা সৃষ্টঃ সর্বাত্মনা বিভুঃ । পুজা: সৃজম্বৈতি তদা বাক্যনে-**ভ** खर्थाकवान् ॥ ইদাनी कन उद कर्णक् उ॰ मृष्ट्रापि वर्गने । अवज्ञा ज्**मः (काशाधनार शर्**रावश्वतः ॥ তস্য তা নিৰ্তো জালা: শ্ৰেতে-ভেগ নিৰ্যয় স্তদা। তত্ৰ ভ্তানি বেতালা উছুন্মাঃ প্রেত প্রনাঃ ॥ ब्द्या ७। यां जूयाना म मर्खे भूड़ -

লিতাননাঃ। উত্তত্ঃ কোটিশ স্তত্র नाना পुरुव्यावृजाः॥ ইতি वदार পুরাণ ॥

मुनावर्णिः **भू** घामर**णाननूः।** व्यक्तियनुष्ठतं मूथामारथा १वडा-द्वशा अञ्चाना हेन्द्रः। हद्रिजानया (हवाः। उत्भामूर्न्धास्यः मध्ययः। (मववमूलामवामाया मनुश्र बा ষ্যন্তি। ইতি শ্ৰীভাগবতনত ॥ অপিচ। দ্বাদশে ক্রনপুত্রস্য পুরি **म**न्द्रस्त्रेघत्नाः। जावन्त्रायम् ए গেৰা অন্যশ্চ শৃণ্য ভান্ ।৷ সুকর্মা-ণা সুননসো হরিতো নৌহত তথা | কৃদাকঃ পু সনানখ্যাত হৃক্ষঃ। । সুরা াশ্চ লুরা স্তর পঞ্চিতে দশ-জা গণা: 🛭 ত্রি: পুকারা ভবিষ্/ন্তি একৈ জিপকো গণঃ। ভেষা নি-े एमा हि निष्क्रत्या अञ्चामा महा वनः॥ गदि द्रिन्दृ छ्रेन यू जः मश्र इर्रेनिश (म मृग्। मृा उभिश्रो जुज्भा खःभामृत्विं खःभानिषिः॥ তপোরতি স্তথিবান্যঃ সপ্তমস্ত ত (পाधृजिः । प्रविवान् वानप्रविक দেবশেষ্ঠো বিদ্রথ:।। নিত্রবানিত্র-দূতক ভাবিন স্তং সূতা ননোঃ। ইতি মাকণ্ডেযপুরাণ ॥

ৰুদুস্: यथा। विवृत्र्मभू भागा नहार का वि ক্যাক

का कु करू मृः। इंडि नक्त क्षावली।। क्षाकीषः भू॰ मामानः। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

बमुानी खी मूर्गा। इंडानदः॥ उन्तर वृ ८ প जि र्थ। । कृ रम् । यह कृ ।-ণী রৌদু• হম্ভি করোতি যা। ইত্তি प्तिवाश्वारा ८६ व्यथ्रायः ॥ सम्-জটা। ইতি ব্লাজনিঘণ্টঃ ॥ 🛝

কাশী। ইতি ক্দাবাস: किटि ॥

कनातिः भू कामरत्यः। इंडि কেচিৎ 11

७८भर्यायः। **७१८म्बः २ अ**न्त्रः ৩ পুষ্কু সমরঃ ৪। ইতি শবর্রু वनी ।। उत्र कन्मर्यग्रयः । नि-বাক্ষণ সপাক্ষণ ২ ভ্তনাশন ৩ शावन 8 नीलकश्राक ए इहा-कः ७ स्वि विश्वनः १। व्यम् छगाः। অনুর্ণ। উক্তর্ণ। বাত কৃমি শি: রোর্ভি ভূতগুহ বিষ নাশি হ্ব॰। ক-চার্ঞ। ইভি রাজনির্বটাঃ। শিব-প্রাবাং অন্য নালাধারণ নাব-मार्कः। यथा लिइम भूत्राणः। दिना-**७ग्रवि**शृ(७्१दिनाक्णाकमान्य। পূজিভোপি মহাদেবোন ম্যাভ্স্য क्न भूमः ॥ उत्मार भिंछ यंथा ।

সন্বৎসরপুদীপে। ত্রিপুরস্য বথেকা-ल द्रम्भाक्षा १भठ स्वा वामुता বিন্দৰ ভেতু ৰদুগক্ষা অভবন্ভুবি॥ ষদ্যপে কাদি চত্দশি মুখক্দাকে যু भ खकन विष्णवाः निष्ठ उपाणि मू-লভত্বাৎ পঞ্চবক্তুস্য ফল মন্তাব-ভিষী*যে*তে। यथा ऋान्मः। পঞ্চবক্ত: यगर कृदः कालाधि नाम नामजः। অগম্যাগমনাদ্বৈ অভক্ষ্য চ ভ ক্ষণাৎ॥ মুচ্যতে সর্বপাপেভ্যঃ প **क**वकुना शाद्रगार । क् नमः इंडि পুত্যেক मञ्जाखन्य कथ्वा निवा स्रमा शुक्रान्। थात्रगीय । विना मः ত্তেণ যোপতে কদ্যক্ষণ ভুবি মানবঃ। স যাতি নরক ঘোর যাবদিন্দু। 🖦 তুৰ্দশ॥ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব ॥ 🕸 ॥ ভস্যধারণে আবশ্যকত্ব যথা ৷ স य्य- मद्र भुरील। यक्षु । क्ष्रदा ज्वा ষদ্ৰৎ কৰ্মচ বৈদিক। করোতি জন (रामापि उ९ मर्ब नियुन जार ॥ कात्म । श्रानशात्र १ हीता कि पुष्क• थात्रयष्ट्यः। **সর্বপাপ** विनि-মুক্তি: স गাতি পরমাণ গতি।। ই-ত্যেकाममी उद्धुः ॥#॥ व्यव कृष्टाकः-भाशाबार । जीमहात्तव डेवाह। हेरानी (एवएएदिण भानाना था-রণ শ্ভা বিদ্যাক্ষর চ মাহাত্ম্য वर म अवस्यश्वत ॥ श्रीत्रवृत्वाह । निथानाः इखराः कर्छ कर्नराणाः-পি যো নর:। ক্দুাক্ষণ ধার্যেন্ডক্ত্যা **मिवलाक मवान्यूगार ॥ नववकु**ख क्षाकः धाद्रयधामवाङ्ना । एक বাহৌ তথা বৎস ধারবেদ্যতমা-नमः ॥ मिथाया॰ ममनः शार्यप्र क-(रे ह भक्षवि शां उ॰ । कर्गयाः भक्ष-সংগ্রা হৃদি চাঙৌত্তর শতং ৷৷ না-ভৌসপ্ত চ ক্দাক্ষণ ধারণ্যমোক্ষ-ভागुत्र । कृषाक धात्रगांक्त नता (मवज् माञ्जूयार ।। मिथायाः मानः हाजिः मर शिविष्ठः ॥ उथा। कृत्र-ক । ধার্যেনি ত্য ভদাক্ষঞ্ সুরে ধর। क्षाक्त गरावार्श गराबार मृत् यञ्जः ॥ এकवळुः निवः नाकाए বুন্ধহত্যা• ব্যপোহতি । অবধ্ৰে• পুতিশোতো বহিস্তম্ভ করোতি চ ॥ দ্বিবক্তে হরগৌরী স্যাৎ গৌরধা-দ্যবনাশক্ৎ। ত্রিবক্তো হগ্নি জ্রিজ ब्यान्थभाभद्रामिः भुगामायए ॥ जू-वाजानि यथा वङ्कि र्ज्यमार अ কতে হর। ত্রিবক্তো ২পি চ কদ্মক खथा **দহতি'किन्दिय• ॥ চতু**र्बजुस्र ধাতা স্যাৎ নরহত্যা ব্যপোহ-তি। পঞ্বকুস্ত কালাগ্নি রগম্যাভ का भाभन्य ॥ वहात्का (या धरः

সাক্ষাৎ গৰ্ভ্তত্যা শমেদ্য । সপ্ত वाका श्वासक सर्वासमाधन्यना।। विनायका २४वजुः महार नर्वान् उ विनामकृट। छित्रावा नववकुः म्याट भित्रभायुक्तानावकः ॥ मणवजुः स्वर বিষ্ণু ভূতি পেত পিশাচহা। একা-मनग्था कामा गाना गळकन नुमः ॥ द्वारमात्मा ज्वातरकः मई छीर्थ 'ফুলপুদঃ। ত্রোদশমুখঃ কামঃ সর্বনিষ্কলপুদঃ ॥ চতুর্দশাস্যঃ গ্রিকটো বৈশেদ্ধারকরঃ মৃতঃ । राथाकाउ ९शि क्माक उत्थन्मा-(क পुकीर्डिङ ॥ जमातक श्री সুরশেষ ভদ্ওণ পরিকীর্ভিড । ইতিযোগসারে ২ পরিছেদ: ॥ 🕸 ॥ 📗 অপিচ। নিশ্চিদাশ্চ সুপকাশ্চ ক-ो দু। কারণে মৃতা:। পঞামৃত। गकगवाः ज्ञानकारम भूषाहस्य ॥ कपुर्कमा भुविधायाः वद्धः १ व्हा क्रतः उथा। जाञ्चकामिक मञ्ज्रक তথা ভত্ৰ পুষোজ্যেৎ 🛭 ওঁত্ৰ্যম্বকণ यजागरः मृगिक्षिः भूष्टियर्क्षनः। छ-बीक्क भिव दक्षनामृष्ठ्या मू कीय-माम् जार ॥ जथा ७ स्रो असाद হৌঁ বোরে হুঁ ঘোর ঘোরতরে ও हिँ हीँ बैँ भेँ महनः मई माईएडा ्नमत्त्रस्य कनुक्तिशा क् क्रां व्यानना-

পি চ নিজেণ ক্লাক্স্য দিলোভসঃ । পুতিষ্ঠা॰ विधिवट अर्यग्रंट उउ। **१ विक कन न न जिल्हा ।** ততো यथा স্বমন্ত্রেণ ধারণেড্র জি সংযুতঃ। একাদি চতুর্দশবক্তাণা সংস্থারে পুত্যেক• ক্রমেণ মব্রা যথা। ওঁ ওঁ ज्भः नगः। 🔰 ७ ७ नगः। २। 🤏 ७ नमः। ७। ७ ७ हो नमः । ८। ७०ँ हूँ नगः। ৫। ७०ँ हूँ नगः । ७। ७ इ ह्र इ नमः। १। र्खं नमः। ৮। ह्रॅं नमः। २। ७ इं नगः। ७०। ७ ही नगः। ७३। **७ँ** ह्रीँ नमः। >२। ७ँ को॰ ८ नमः। ১৩। ७ नमा नमः। ১৪। क्षाक (रहम एड ज् बहूदा) मि-বতে বদি। সোপি ক্দুপদ থাতি कि भून मानवा ७२। मधवि नि क्मुक भावगा (पर अध्या। यः কুরোতি নরঃ পুণ্য সর্বা কোটি-खन जिल्ला (या हमा । विका-ভিভ্যে ৰুদাক্ষণ ভূবি ষ্ণুখ। जन। भीरा जरकमः स्थम् भूः यहाँ ।। বিনা মজেণ যো ধল্তে ক্-দাক ভূবি মানব:। স যাতি নর ; कान् (घात्रान् वावितनुगः कवूर्वम ॥ इेडिमच्मूतालक्षुक्रमाश्वाः।। ইতি তহসার:॥

ক্ৰিরা

कृषी जी वीगार अपः। इंडि अप-त्रज्ञावली॥ व्यम्गा विवत्र गः कृष्वी-गामस्य मुद्धेवऽः॥

क्ष उ व के कारम। जन्मूर्र्सियः। हेि किविकन्नक्षमः॥ य उ जन्क्ष्यः एठ धनः लाकः। के जन्द्राक्षा। हेि मूर्गामामः॥

क्थ देत थ छ कि क जाग्छो।
इंडि किविक्सक्रमः ॥ इंत्र ज्यस्थ जात्रोटनीट । ध क क्षि क्रिक । छ त्राका कि क्ष्काछ। इंडि पूर्णारामः॥

क्षित्र क्री मतीत्रष्ठत्रमख्यभाणूः। ख्रश्यायः। त्रक्ष २ चमु १० द्रश्वः १ की नानः ६ क्षञ्जः ५ म्मानिङ १ (नाहिङ ৮ चम्क् ५ म्मानः ४० (नाहः ४) हर्षकः ४२। हेडि त्राक निर्वष्टः॥ बक्रुमः । हेड्यग्रतः॥

ক্থির: পু॰ নক্লগুহ:।ইতি মে দিনী।।

ক্ষিরাখ্য ক্লী মণিভেদ:। যথা।
হুতভূগুপ মাদায় দানবস্য যথে
প্রেত । নর্মদাযা নিচিক্ষেপ কিক্ষিনাদি ভূতলে।। তত্তেন্দুগোপ কলিত শুকবকুবর্ণ সংস্থানতঃ
পুকট পীলু সমান মাত্র । নান।
পুকার বিহিত ক্ষিরাখ্য রত্ন মু

ৰুবুক

ख्डा उना थल नर्स नमानस्य ॥
भए। मृ भाखत मजीव विम्खर्नः
छहिन्द्रनीलमम्मः भहेनः जूलः
नार । रिमथर्ग ज्ंडासमः कथिः
छ उत्पर भक्ष उद किन खरद्द नूत्रवर्षु । इंडि गाक्ष पर १५

क्ष य इत विस्मारह। ইতি कवि-कन्नक्षमः ॥ विस्माह व्याव्य वीकत्रपः । य क्ष्माि वाकः वाकः । इत व्यक्षर व्यत्नाभी । व्यव्याद भू-वाविवामिठाः । इति म्र्यान्। नः ॥

क्यो जी मूग्रीवज्ञार्गा। विभिक्षे-नवनाकतः। ইতি মেদিনী।। क्युः श् व्यक्तः। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুদ্যামুনাদিবৃত্তি:।।

क्कः भू गृगिविष्णयः। ইত্যমরः
।। ज्ञम्य भाष्म छ्याः। विश्वद् ।
छक्द् । नन्ताद्म वन्नभूतद् ।
इতি রাজনির্ঘটঃ।। দৈত্যভেদঃ।
ইতি মেদিনী।।

कंदः भू॰ এরওवृक्षः। ইতি র নালা।। 'রকৈরও:। ইতি রাজ: নির্ঘটঃ।।

ক্র্ক: পু• এর ওবৃক্ষ:। ইতি রত্ন-নালা।। রক্তৈরও:। ইতি রাজ- ियंषेः ॥

করুক্ পু॰ এর গুরু**ক:। ইতি র**ন্ন মালা।।

্ৰত্ক: পু॰ এরওক্ক:।ইডামর:॥
-ক্ষা, ও শ হিংগে!ইতি কবিকল্প
ফম:॥ ও অকক্ষৎ।শ ক্ষতি
রোক্যতি।ইতি দুর্গাদাস:॥

क्ष कि वृक्षा इंडिकविकन्नक्रमः
। ।। कि कृषिडा १ छ । कृष्टाय ।
इंडिमुर्गानामः ।।

क्ष य है ब कि कृषि। है ि कि कि क्षण्याः ॥ य क्षण्य ज्ञाय ज् भानः ॥ है ब जक्ष व् ज्ञायो व ज्या व भ्या दि प्रामिज्य के हे ज्ञा त्र । कि कहे : क्षि कि । जि पूर्णा दा ।

্ৰিষ ক্ কুষি। ইতি কবিকল্পন: ।।

ক রোষ্যতি। ইতি দুর্গাদাস: ।।

ক্ষা/ জী অনৰ্য: । তৎপর্য্যায: ।

কোধ: ২ মন্য: ৩ কুধা ৪ কুৎ ৫
কোপ: ৬ পতিয়: ৭ বোষ: ৮ কটি

কোপ: ৬ পুতিষ: ৭ বোৰ: ৮ ৰুট্ ১। ইতি হেমচন্দু:॥

ত: ত্রি কোপ্যুক্ত:। যথা। ত ্রপাশৈ বলিনন্দ্নো বলীমুন্ত স্থাশন্য ক্ষিতো ব্যক্ষ হ । ইতি

শ্রীভাগবতে বাণযুদ্ধে ৬২ অধ্যাথঃ কেই: ত্রি ক্রোধ্যুক্তঃ। যথা। শিবে

কটে শুক জাতা গুরৌ কটে ন ক-শ্চনঃ। ইতি তম্মনারঃ।। কহ ঞি জঔ জন্যাং। ইতি কবি-

कल्लकमः ॥ कि करणि । क द्रारः करः । के अकक्ष्य । कि किया । द्रारु कि कि किया । कर क्यान भाष्ट्र । देखि भाषः । क्या भाष्ट्र । विका भाष्ट्र । के कि त्या विका के के कुर्ज कि मिष्रे। । प्रमानाथक भाष्ट्रीय स्विति कि कि कितार। है कि पूर्णारामः ॥

কহ: বি জাত: ।। আক্চ: ।। ইতি ক্হধাতো: কৰ্ত্তরি ক পুত্যবেদ নিয়ম: ।।

करक॰ क्री छिनुः। ইতি শব-চল্দুকা॥

কহা জী দুর্বা। ইত্যমর: ॥ মহা-সমস্বা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

কহিকহিক। স্ত্রী উৎকণ্ঠা। ইতি পুরাণা।

পুরাণ ।। কন্তা নুপু বৃক্ষঃ। ইতি সিদ্ধান্ত-, কৌমুদ্যামূণাদিবৃত্তিঃ।।

ৰুক্ষ: তি অপুন। অচিকুণ:। কৃহধাতো রৌণাদিক স পুত্যযেন নিম্ননঃ। ইত্যুণাদিকোষ:।।

कार वि काउ।। भूभिकः। ইতি मिनि।। কচঃ পু॰ পুক্তিপুত্যযার্থমনপে-क्काक्रवाध्वनकः भक्ः। यथा। মুখ্যো লাক্ষণিকো গৌণঃ শবঃ স্যাদৌপঢ়ারিক:। যৌগিকো ধা-পৰ্বটো বা ৰটো বা মুখ্য এব স:।। ইতি শাদিকা:।।।।। অপিচ। क চনালক্ষতি বিভন্তে চ। ৰুঢ় मह्हउत्राम रेमव म॰ एक ि की-র্ত্ত্যতে । নৈমিত্তিকী পারিভাষি-ক্যোপাধিক্যপি তন্তিদা।। यद्मान যাদৃশার্থে সঙ্কেতিত নেব নতু যৌ-গিকমপি ভূদুটে। যোগৰটে প क्षका फिक॰ न उथा क्रानामित् 5 সংজ্ঞাপদেনাভিলপ্যতে । নতু क्रांदिय मण्डां नामः १वा-ন্তরভেদ:। যেন বিভাগ ব্যাঘাতঃ म्। म ज्ञायाक व्या (जनाः रिनमिडिकी পात्रिভाषिकी छेला-थिकी (छाउँ। भाइक भारेकाम्यस न मञ्छाः माङ्ग म्नादाहि । বক্ষ্যতে ৷৷ বেতু কচন্য নামু শচ্তু विध्युमाङ् उद्यु मुभनामाजि । काञ्चि पुरु एशम्मीन्त व रियाः माकः-ত বভ্ৰমা জাতি শব্যদি ভেদেন চাত্রিব্য পরে জন্ত: ।৷ গো গ্র্যা-দীনা গোত্বাদি জাত্যা ৷ পত্থা-छ। तीना॰ नाञ्च थनाति मुर्व।

धना शिण्नाहीनाः भूगा हिवाहि खरान । ठल हमनामीनाक भादा-नाः कर्मागविष्ठमणकिमद्गाहाजुर्विधा মেব ৰুঢ়ানা মিতি। খদুক্ত দণ্ড্যা-চার্য্যিঃ। শব্দে রেব পুতীয়ন্তে জ্বাক্তি দুব্য গুণ ক্রিযাঃ। চাতুর্বিধ্যাদমী-যান্ত শব্দ উক্ত শ্চতুৰ্বিধ ইতি। उरमञ्बद्ध मूर्थामीना मनाम्ना-भीनाक भयाना मश्रतिगुराशख्य পরিত্যক্ত মুমাভিঃ 🛚 🗱 🏗 নৈমি-ত্তিক **স'জ্ঞা' লক্ষ্পতি। জাভ্যব**• ছিমসঙ্কেতবতী নৈনিভিকী মতা ৷ জাতি মাত্রে হি সঙ্কে তাছ্যক্তে ভান সুদ্ধর•॥ য্যাম জাত্রবছিল সংক্ ত বৎ সা নৈমিত্তিকী স·জ্ঞা यथा ला देवाहिः। ना शिलाज् देवाहि জাত্যবিছিন্ন মেব গৰাদিক মভিধত্তে ন তু গোত্বাদি জাতি মাত্র । গো পদ গোৰে সঙ্কেতিত নিত্যাকা-রক গুহান্নানানযেত্যাদৌ গোড়া-**दिना गवारि द्रन्यानू भगाखः क** শক্তব গুল্স্যান্যানুভাবকরে ২তি-भुजवार॥ #॥ भावि जाविकी भी-পাধিকীঞ্চ সংজ্ঞাণ ক্রমেণ লক্ষয়তি । উভযাবৃত্তিধর্মেণ সংজ্ঞা স্যাৎ **ना**द्रिजाविकी। ঔ**ना**धिकी पुन्गर्छाः পাধিনা যা পুবৰ্ত্তে ॥ উভয়াবৃত্তি

ধ্যাবছিন্ন সঙ্কেতবতী সংজ্ঞাপা-রিভাষিকী! যথাকাশ ডিত্থাদি: ॥ যাচাৰুগভোপাধ্যবছিন সঙ্কেত-বতী সংক্রম সাত্মেপাধিকী। যথা ভূত দ্তানি। সা হি সচেতন বৃত্তি-বিশেষগুণবন্তু বার্ত্তাহারকত্বাদ্যনু-গভোপাধিপুৰুষ্কারেণৈৰ পুৰৰ্ত্ততে छ भद्र भक्ति भुका भिका॥ क्वी कम्रा। भार्जातः। ইতি কহবাতো ভাবে ক্তি পুত্য-(यन नियुष्तः।। क्षणम् निष्ठणकिः। यथा। वद्याञ्चिका সভী কটি ভবে-অেশাপছারিণী। বল্পনীবা তুল-ভতে নাত্মান যোগ বাধত: ॥ इंडि अपात उंडे का तिका ॥ ন্ধ ভক তৎদৃতৌ।ইতিকবি कङ्गक्षमः॥ उटक् जी क्राथकत्रगः । ্তাক্রপৎ পুতিমাণ শিল্পী। পুতি नायः क्षा क्षाजी अधः। नि भू র্বঃ স্বৰূপকথনে। অনুমান নিৰ্কা প্যত ইত্যনুম্বর্যণ্ড । ইতি দুর্গা मामः ॥

क्ष की खंडातः ॥ (मोन्हर्य) ॥ नामकः ॥ शम्ः ॥ मृदः ॥ श्रृह्या-वृज्तिः ॥ नाहेकािनः ॥ व्याकादः ॥ 'भाकः । ইजि (मिनिनो मेद्दाद्वा-वनी जूदिशुर्यागाः ॥ मृह्यािनः ॥

নামকস্থানে নাণক । ইতি নানা-र्थब्रुमाना विग (स्महन्द्राः ॥ 🕸 ॥ ৰূপন্ত যোডশ বিধা। যথা। হুমা ১ भीर्यः २ वृणः ० एज्त्रमुः ८ वृखः **৫** শুন্ল ৬ কৃষ্ণ ৭ নীলাকণ ৮ রক্ত• ৯ পীত ১০ কঠিন ১১ চিহুণ ১২ न्न > > शिहिल > > भृषू > ६ मार् ণ ১৬। ইতি মহাভারতে মোক্ষ-थर्मः ॥ 🗱 ॥ जम् वक्षा । অঙ্গান্যভূষিতান্যেব কেনচিভূষ-ণাদিনা। যেন ভূষিতবভান্তি ত-দুপ মিতি কথ্যতে ॥ ইভ্যুজ্জ্ল-नीवमिशः ॥ 🗱 ॥ न्यायमस्य उट চক্রিনিয়েগ্রাহা। দুব্যাদিপ্ত্যক কারণ । চফু: সহকারি। শুলাদ্য-(नक शुकातः। जनापि भवगानु कः প॰ নিড্যু॰ অন্যত্ৰ অনিড্যু৽ ৷ যথা । हक्ष्यां शः जाव दुशः पुवतात ब-পলম্ভক ৷ চক্ষবঃ সহকারিস্যা-इक्रांक्कि मानक्षां। जनाकि भन्न-মাণৌ ভন্নিত্য মন্যৎ সহেতুক।। इेि जामानितिहरः॥ #॥ উछ-त्रभरङ्कशामिश्वदम< उभिमानवा-**टकदः।यथा। मु**ऽब्ख्तभार भुश्रः পুকার: পুতিমো নিভ:। ভূত রূপো-পনা: কাশ: সমি পু পুতিত: পর: ॥ ইতি হেম্চন্দু: ॥ 🟶 ॥ অতি:

শ্যক্পন্য দোষো যথা ৷ উমো-বাচ। ৰূপাতিশ্যসম্পন্না নানা গুণসমৃদ্বিতা: ৷ কিমর্থ দু:থিতা का जाः काम्रामोथ्यविवर्षिजाः ॥ ঈশ্বর উত্তাচ। দম্বন্তী তথা সীতা ৰূপাতিশ্যপার্গা। দুঃবিতাতে न महाजा काष्ट्रमोथ्यक्तिंज। ।। शहन। एक बीजा उ: कशिनशु তু শেবিসাংৰূপসং ত পভাবেন দাসীজাতা ডি.লাভনা ৷৷ তথা-দুপঞ্ নেছুন্তি লক্ষণজ্ঞা তপো-थनाः। অভিকপেণ बद्धागुः পুঞ্ যো যোষিতো ৎপি বা 🛭 অথ বা সৌখ্যহীনম্ভ জাযতে তু মহাতপে । इंडि प्रवीनुताल नन्ताक्ष्यम् (व्याध्यायः॥

ক্ৰপক ল্লী নাটক ॥ মূর্ব ॥ কা-व्यानक्षत्र । इंडि सिमिनी ॥ (म-বস্য লক্ষণ ৰথা। কপক কপি-णा (द्राभाष विवय निद्रभक्क रव । তৎপরস্পরি ড সাক্ নিরঙ্ক নি **তি চ बिथा।। यब** कम्माइमाद्या-नः नतारत्रामन कात्रनः । उर পরস্পরিত গ্রিষ্টা শ্লিষ্টশব নিব-ন্ধন ৷৷ প্রত্যেক কেবল মালা দি সাস্স্য ৰূপণ সাস্থ্যৰ তৎ

।। সমস্তবস্থ दिया भाकरमभाविवर्जि চ। আরোপ্যাণা মশেষাণা শা-দত্বে পূথ্য মত।। যত্ৰ কস্চি-मार्थद्भकरमणविविद्धि छ<u>र। निव्रक्षः</u> (कवनरेम)व क्रशन उनिम हिदा॥-মালা কেবল ক্পত্বাৎ তেনাগ্রী ৰূপকে ভিদা: ৷৷ ইতি সাহিত্য ~~দ~~্ র্পাঃ॥ # ॥ অপিচ। মভেনো ভা-সতে যমিরুপনানোপনেযংযা: 1 ৰূপক• কথ্যতে সন্দি রলফারো-ख्य• यथा । **७**ी युग्रम्थाः स्थान वीतः नक मधुत्छः। न कम्र) रत-তে তেতো অসদ্খন কেশরণা অ-ভ্যানেক পুকারত্ব রূপকোপমণো व्रिशि । मः क्लिशाल ग्राजु म्थी-ভি রবধীয়তা•।। ইভি কাব্যচন্দ্রি-का॥ का। न'र्राविष्णयः। रथा। जकाबी (मान्त्राञ ७३३। मा जिल्ला क्रमक खरार। क्रमिक मंगिजः (भाकः कलाङा नाम नामणः ॥ ইঙি যুক্তিকল্ল তৰুঃ॥

क्ष अङ् ें क्षी की ने । यथा। न्या-দুপ লক্ষণ ভাব শাতাপুক্তি द्रीउर: । सर्हा क्ष उड़क र्या সর্গে। নিসগবং। ইতি ছেমচন্দুঃ॥ क्र अधिक प्रविधि । अक्रिना म क्रिशाती कि लिए र्राविणिष्टः । যথা ৷ ততো বিকটক্পো ৎসৌ

जर्बभोज्ञार्थभात्रगः। विवाश्यिष्टु-জ সূতা॰ ক্লেণানুপমা॰ দিজ:।। সাবদেনে চ ভর্তার স্পীলমপি ভাবিনী। ত্রিকাপ মিতি মন্বানা ভঙঃ দে। ইভূৎ সূদু:থিত:॥ ততো निर्दिरया गृङ्गा गङ्गामुन भनः नः इट। देवावजा खारे बीमान् कथ-খারিণ মাসদৎ ৷৷ তনারাধ্য জগ-ল্লাথ নক্ষ এপুৰু বেণ হি। সুৰূপতা নবাপ্যাগুগা তিমিমেব চ জন্ম নি।। ইতি বাননপুরণে ৭৬ অধ্যাযঃ।। ক্পনাশনঃ পু' পেচকঃ। ইভি मक्तज्ञावनी ॥ ক্রপবান ত্র আকারবিশিষ্ট:।। भोनहर्वपृद्धः । क्षणममान्स्यर्थ वज्रु भुङ्धारयन निञ्जाम। १य॰॥ জাপাজীবা **জী** বেশ্যা।ইত্যমর:॥ : পु॰ काबाहदः। इंडि ত্রিফাণ্ডলেষ: ॥ ৰপিকা জ্ঞী খেতাক্ৰ্ক: । ইতি ब्रज्ञाला ॥ ৰূপেশ্বরী জ্রী দেবীবিশেষঃ। সাত পুভবাদি ষষ্টিবৰ্যান্তগ তৈকবিং

भवर्ष भूछा। यथा। कलभन्नी

পুকর্ত্ব্যা ব্ষযুণ্ম ব্যথস্থিত।। জটা

॥ মণি মৌক্তিক শোভাট্যা সিত

- মুস্ট ভারেন্দু তিশুলোরগভূবণা

हन्त्वहिं छ।। প्रिडा अमृति ह्-रिप्रः मर्वकानकन्तुमा ॥ इंडि (प्रवीभूताल मञ्चलम्त्र (प्रवड) विश्-भाष्टि विधिः भुष्यः॥

ৰূপ্য ক্লী আহত্ত্বৰ্ণৱজত। ইত্যু-মর: 11 হেমক্প ঞ্ আহত অর্থ वबाह भूक्षामिक्श मूलाशियदुः নিঘাতিক্যা তাডিত ৰূপ্য নূচ্যতে ন্দায আহত ৰূপ্য চ্যেকাদি-তি ফ্য:। ইতি ভরত:॥ 🗱॥ ধাতু বিশেষ:। ৰূপা ইতি ভাষা। তৎ-भर्यायः। मृ जुः २ वमूरमुक्षः ० ब-ধির• ৪ চন্দুলোহক ৫ খেতক ৬ নহাশুভু ৭ রজত ৮ তপ্তরপক ৯ চন্দুভূতি ১০ সিত ১১ তার ১২ কলধ্ত ১১ ইন্লোহক ১৪ রৌ-भार १६ (घोड॰ १५ कोष॰ ११ हन्द-হাস ১৮। ইতি রাজনিঘণী:।। খজুর ১৯ দুর্বর্ণ ২০ শ্বেত ২১ तक्रवीकः २२ त्राङ्यस्य २० (ला**र**-त्राजक २८ । इंडि भक्त द्वारली ॥ क्लाबोडः २०। इंडि ब्रह्माथतः॥ व्यमा खनाः। त्रिक्वः। क्वायवः। व्याद्भः।विशास्त्र मध्ययः। मद्रद्भः। বাত পিত্ত হরত্ব। ৰচ্যত্ব• । বলী পলিত নাশিত্বক । ইতি রাজ-নিষ্টঃ জো অথ ক্প্যস্যেৎপত্তি

নাম লক্ষণ গুণাঃ। ত্রিপুরস্য ব্ধা-थाय निर्नित्मरेष विंत्नाकरैनः। नि-ব্লীক্ষযামাস শিবঃ ক্রোথেন পরি পুরিত:।। তত স্তু । সমপতভাষ कमाहित्वाकनार । याजा करुः **जन** छवरिषयानत देव जुलन् ॥ षि-**ीयामभञ्जाबन्यः, विन्तुस्य वाम** कार । जमामुक्क मूरभम मूक कर्मामु (या इद्य ।। कृ बिमक खदा खि त्रमानित्रमायागठः । क्रा ম্ভ রজত ভারণ চন্দুকান্তি সিতণ শুভ• ॥ গুৰু শ্ৰিপ্ত• মৃদু খেত• দাহ हिन धनक्षय । सर्गामा हन्तुव यह क्षि । नव छन मु छ ।। क्रिन कृ विग का का बा भी उर मन नम् । नार (इन घरेन नंष्ठेः क्लारः मुष्ठेः পুकी खिंड ।। क्लां भी उ क्या-যামু স্বাদুপাক রস নর । ব্যসঃ স্থাপদ সিন্ধা লেখন বাত পিত্ৰ জিৎ !৷ পুনেহাদিক রোগাণ্চ না ^এ ত্যুক্তিরাল প্রুক**া ভার। শরী**-त्रनः काशि ज्ञाः विवु ननः মগ্রভি শুক্রমাশ । বীষ্ট্রণ বল। হঙি তৰেশ্চে পৃথি মহাগদান্ (भाषपंकि इप्यूष्तः ॥ 🕸 ॥ व्यय नातनाम (याम) दाभ। मारा एक ्रिका मृतु त्वे उन्मा २ (इन घन क्य

। दर्नाष्ट्राः हन्तुवर्श्वहः जात्त्र नवस्त्रनः मृज• ॥ 🗱 ॥ जवारयाग्रा• । कठिन• কৃত্রিম বক্ষ রক্ত পীত দল লঘু **া দাহ ছেদ ঘটন নস্ত^ক্রপ্য• দুই• গু**-कीर्खि उ ।। 🕸 ।। व्यथ ल्याचम विशिष्ठ । পত্তলীকৃত পত্রাণি তারস্যাণ্ড্রী পুতাপথে । নিষিঞ্চে ভগু তপ্ত। নি তৈলে ডকে চ কাঞ্জিকে 🛭 🕼 -মূত্রে চ জলত্থানা ক্ষাযে চ ত্রিধা ত্রিধা। এবং রজত পত্রাণাং বিশু জি: সংপুরাযতে !! #!৷ অথা শুদ্দ স্ট ৰূপ্যম্য দোষ নাহ। ৰূপ্য হুশ্-জন্ত করোতি তাপা বিধানন বীয্য वनकरका (प्रमा ्रंडे॰ इत्राज তনোতি রোগা॰ শুতঃ শোধন মস্য क्या । । । । वर्ष क्षा मा नाइन বিধিঃ ৷ ভাগৈক ভালক মর্দ্য যাম মল্লেন কেনচিৎ। তেন ভাগত্রখণ ত।র প्रधानि भद्रित्वभाष्ट् ॥ धृद्धा सूषा-পুটে ৰুদ্ধা পুটেৎ ত্রিংশঘনোপলৈঃ । ममूक् अ भून खान मदा क्षा भू-न ब्रह्टा वर ठज्नेन शूहि खाइ ভদ্ম পুজাযতে॥#॥ অন্যপুকার:। সুহীক্ষীরেণ সংপিষ্ঠ নাক্ষিক তে-न (नभरवर्ष । जान हम्। भुकारत्न তারপঞাণি वृद्धिनान्।। भूरि हजूर्स-শপুটি স্তার• ভন্ম পুরানতে।#॥

क (बार्ड काष्ट्र कम्)। विद्युत्राण जः १

ইতি ভরত:॥

এবং মারিডস্য ক্প্রস্য গুণা: 1 क्रा भी उ॰ क्यायान चापूनीक রসং সরং ৷ ব্যসঃ স্থাপন স্থিক লেখন পতি পিত্তজিৎ। পুমেই।-हिक (बागा क नामयक्र विदार প্র•। ইতি ভাবপুকাশ:॥ 🗱 ॥ অথ ৰূপ্যকরণ । মধাজ্য ওড তানুঞ্ করেণা নাকিক রস।। ध्यनाह ভবেद्योत्राः मूर्वकद्रवः मृत् ॥ ইতি গাৰুডে ১৮৮ অধ্যয়:॥ ৰূপ্য ত্ৰি সুন্দর । ইতি মেদিনী।। वाशाधाकः भू रेनिकः। इंडा মরঃ !৷ ৰূপ্য রজত ভদেব নিষ্ক পূর্ববৎ ফিকঃ রজভাষ্যক্ষো নৈষ্কি-कः। ऐक्षकशिक रेनिकाः इन्डात्र । পুৰুষাখাদি ব্ৰপণ গঠিত। ব্লজ্ড। ্ৰুৰূপ্য তস্যাধ্যক্ষো নৈষ্কি ইতি কেচিৎ। ইতি ভরত:॥ কর্ক: পু॰ এরও:। ইতি শব गना। ৰব তক বিষুরণে। ইতি কবি-कन्नक्यः ॥ मीयी मूर्कत्म्यानसः । श्वारतग्द। इंडि मूर्गानामः॥

व्यद्धः ॥

ৰাক্ষ ত ক পাৰুষ্যে। ইতি কবি-कन्नक्रमः॥ मीवी । उथा हा न शू-নাতু বুজে যক্ত গোরজংপাতক किछो। भिगु कहिए। यम् को नि-ব্লিপেষ ভৰ্কাঞ্চিতো॥ ইতি কীচক यनक ।। পাক্ষ্য মশ্বিকীভাব:। ৰক্ষয়তি ৰক্ষাপয়তি কেশ: তৈ-লাভাবাদিতিশেব:। ইতি দুর্গা-मानः ॥ ककः वि चानुम ॥ चिक्रनः। ইত্যমর: !! क्कः शुः वृक्तः। ইভি (इम्हन्दुः ॥ বরকতৃণ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ क्रम्भकः भू॰ ७गुन्:।ইতিরাজ-निर्धाहे ॥ क्क्रणिका जी लक्काशना । ইভি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ क्षक्रमर्जः भुः इद्रिमर्जः । ইতি द्राजनिर्घण्टः ॥ ৰক্ষপত্ৰ: পু॰ শাখোটবৃক্ষ:।ইতি त्राक्षनिर्घणः॥ ৰ্বকঃ পু· বাসক: ৷ ইভি জটা-कक्कि भियः भू॰ अयः भिष्ण। इंडि त्राजनिर्घणः॥ ক্ষিত বি গুণ্ডিত।ইত্যমরঃ।। क्क बामूकवाः भूः धन्नव्कः। ইতি · विध्विछङ्क्टेनव मुक्कि**छ। छ**ডि-द्राविनर्यगः॥

क्षण स्त्री म्डीव्कः। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

রে ব্য সম্বোধনবিশেষ: । যথা । সম্বোধনে এক ভোঃ পাট্ প্যাট্ তে হৈ হু ছো ধরে রে পিচ। ইতি হেমচন্দ্র: ।।

तिक था छ भक्षायाः । ইতি कवि-कल्लक्ष्मः ॥ भक्षा मः भगात्वाभः । या व्यक्तित्वरू । छ तिक्रात्व भूक्ष्य-दः छातो । छान् र्वा भूक्रवावि जि मः भगमात्वाभगजी छादः । बित्व-का ইতি मुर्गामानः ॥

রেকঃ পু॰ শক্ষা।। নীচঃ।। বিরে চন॰। ইতি নেদিনী।। ভেকঃ। ইতি ত্রিকাপ্তশেষঃ।।

রেকণ: ল্লী যণ । ইতি সিদ্ধান্ত । কৌনুদ্যানুণাদিবৃত্তি:।।

রেক। জ্রী সন্দে**হ:। ইতি হে**ন-চন্দু:॥

রেথা জ্রী অন্নক।। ছদ্য।। আভোগান উল্লেখ:। ইতি বিশ্ব:।। উল্লেখ:। ইতি বিশ্ব:।। উল্লেখ স্তুত্র দণ্ডাকারলিপিবিশেষ্টা দিন্তা ইতি কমী ইতি চল্ডামা। যথা। যাবতী যাবতী রেখা গ্রহাণা নপ্তবর্গকে। তাবতী ছিল্ডামান্ত্রতা অপ্তালিঃ পরিশোধ্যেৎ ।। অপ্তোপরি ভবেদুথা অপ্তাল্ডা

छत्र विनावः। यब त्रिशा न विनाम् ডৎ সম পরিকীর্ত্তিত।। ইতি ছ্যো-**ज्यिन् ॥ # ॥ म**हीब्रह्राद्यथग শুভাশুভ লক্ষণ যথী৷ ললাটে যস্য मृम्रास जिल्ला (त्रथा: नमा हि जा: । मूथी भूधममायूकः न वष्टिः कीवः তে নর: ৷৷ চত্ত্বারি শচু বর্ষাণি দিরে-থা দর্শনায়র:। বিংশত্যদ নেক রে-থ আরুণান্তা: শতামুষ: ॥ আরুণা-স্তরিতা রেখা তিসুক্ত সূত্র শতাযুদঃ । সপ্তত্যা মূদ্ধি রেখা তু ষষ্ট্যায় তি-সৃতি ভবেং ॥ ব্যক্তাব্যক্তাভী রে খাভি বিংশত্যদাযু রেব হি ৷ চ-ত্বারি শ্চ বর্ষাণি হীনরেখন্ত জী-বৃত্তি ৷৷ ভিন্নাভিশ্চৈব রেখাভি র প**্** মৃত্যু বঁরস্য হি। ত্রিশ্লণ পটিশণ वाशि ननार्छ यम्। मृम्राउ ॥ श्रन शूध मगायुक्तः म जीत्वर भंतरः শত। ७ ईन्। मध्याक्ना चा-ग्रवंश जू मध्यः ॥ मण्याक्षा या खरवक्षु न जीरवर भवनः भठ· ॥ बनातथा जू भुषमा अब्धारन्व-র্ত্তে।। নধ্যমায়া করে রেখা আযু-রেখা অভঃ পর•। কনিষ্ঠিকাণ্ডস-মাশ্তি। অব্রেখা সমাদিশে ।। অছিনা বা বিভক্তা বা স জীবেৎ **नद्रमः नऊ**। युत्रु भागिज्य (द्रः

थ। बाय उन्। भुकानायर ॥ मंड॰ বর্ষাণি জীবেচ ভোগী রুদু ন সংশ যঃ। কনিষ্ঠিকা॰ সনাশ্রিত্য মধ্য মাবা মুপ্রাগত। ॥ यष्टि॰ বর্ষাযুষ॰ कर्राट्याग्रवथा ज्ञानवः॥इिं गाक्ए ५० अशायः॥ ॥ अभिष्ठ াঘনাক্সলিশ্চ সধন স্তিস্নোরেখাশ্চ যস্বৈ ৷ নৃপতেঃ করতলগা ননি বন্ধে সমুন্থিতা ॥ যুগমীন।ঙ্কিত-করে। ভবেৎ সত্রপুদো নর:। বজা কার *চ ধনিনা নৎস্যপুত্রভো বুধে ৷৷ শ্বাতপত্ৰ শিবিকা গজ পদ্মোপমা নৃপে। হৃ স্তাঙ্কুশ প ভাকাভা মৃণালাভা নিরীখরে॥ माना जाक ग्राह्माना विकास নৃপেখরে । চক্রাসি তোমর খনুঃ সন্তাভা নৃপতে: করে ॥ উদূখলা⁻ ভ। যজ্ঞাচেঃ বেদীভা শ্চাগ্নিছো-ত্রিণ। বাপী দেবস্বাভাশ্চ ত্রি-কোণাভাষ্ট ধার্মিকে॥ অঙ্গুণ্ডমূ-লগা রেখাঃ পুরা: সৃদ্ধাশ্চ কারি काः । भूपिमिनीगठा द्वया क निष्ठाम्लगामिनी॥ मजायुष्य क তি ছিৰ্যা তক্তো ভ্য॰। নি-ाक बङ्खथाः मा निर्वा कि 🎫 ক্**শে:।। ইতি** গাৰুডে ৬৬ व्यागवः ॥

विथागिति : भू विवयिन रमहा-রাজপণ্ডিত দিলসমূট্ কণ্যাথ-কৃত পণিতগুছবিশেষ:। তস্য म-किन्धविदद्रगः यथा । (यत्नर्थः वाक्रालयारिं। र्यशानानानि व्याज-শ। দত্তানি দ্বিজবর্য্যেভ্যে গো পাম প্রবাজিন: ।। ভঙ্গ্য এজ-যসি হস্য তুষ্ট্যৈ রচষতি স্কুট । দ্বিজঃ স্মাট্ জগন্বাথো রেখাগণিত মুত্তম' ।। অপুর্র বিহিত শাস্ত যত্ৰ কোণাববোধৰাৎ । কেতেষু জাযতে সম্যক্ বুঙ্পত্তি গণিতে তথা ৷৷ শিল্পশান্ত মিদ প্রোক্ত বুন্ধণা বিশ্বকর্মণে। পারম্পর্য্য বশা-रमञ्मागञ• ४**द्र**ीजला। जमूहि-ল নহারাজ জনসি হাজ্ঞবা পুন: । পুকাশিত ন্যা সম্যক্ গণকান-ন্দ্হেতবে।। 🕸।। অথরেখাগণিতা । অত্র গৃস্থে পঞ্চনশাধ্যাযা: সন্তি । অপ্ত সপ্তোত্তর চতু:শত• শকলা-নি সভি। তত্ৰ পূথমাধ্যায়ে অপ্ট-ठवादिः महक्वानि । उजारने भ-রিভাষা। যঃ পদার্থ: দর্শনযোগ্যঃ বিভাগানহ: न दिन्तु वीচ্য: । यः পদার্থঃ দীর্ঘঃ বিস্তাররহিতঃ বি-जागाई: न (त्रथामस्वाह्यः। वि-স্তার দৈর্ঘ্যয়ে। যজিদ্যতে তদ্ধরা-

রেখাভূ

তল দেবক্ষেত্র ৷ তদ্বিবং এক ॥ क्रवद्भम कि जीय विषम । जय রেখাপি দ্বিষা। একা বকা অ न्। अत्रना। अथ अदलदिथा न क्षा विमा विभाग नाता विनावः व्यव-लाकिकाः मन्डः वकविन्तुनाहाम्। **रह जो जद्रवा जन्यश क**ढ़िना। ४-রাতল মপি সম বিষমঞ্জেষ। न्य य वावृत्नि । य द्विया हय সম্ সনানান্তর ন ভব্তি তস্য যমিন্ পুদেশেবস্থন্তর ভবতি ত দিশে বৰ্দ্ধিতযোৱেখযো রম্ভর মু-ভরেগভর মধিক মেব ভবতি যুত্রা-ল্লমন্তর• ভবতি তদি শি বর্দ্ধিত্যো রেথয়ো রন্তর মুত্তরোত্তরমল্ল মেব ভবতি যাবদুেখা সংযোগ তদন স্তর মন্তর বদ্ধিষ্ণু ভবতি। যত্র কোণ শব্য ভত্র সরলরেখা কৃত-এব কোণো জ্ঞেয়ঃ। যত্র রেখা শব্দঃ তত্র সরলৈব রেখা জ্রেযা। যুত্র ভূমিতলশবঃ তত্ৰ জল সমীকৃত নেব ভূতল জ্ঞেয়। ইতি রেখা-গণি তদ্য পরিভাষা ॥

(तथाज्ञिः ज्ञी नकाम्यम्भवं ज्यामंश्रम्बगज्यमः। यथा। यझकाञ्जयनी भूत्ताभित कक क्षिजापि (मणान्यम्णन्म्बः (नक

गेउं दूरे मिंगिरिका मा मध्यस्या ज्यः । जामि भाखन्या श्भवन विवयं भणांकि द्रिशाम्यार म्या-ভন্মাৎ ক্রিয়তে ভদন্তরলুব থেটে-যুণ খ কল।। ইতি সিদ্ধান্ত শি-রোমণি:।। 🗱।। অন্যচ্ন রেখোন্তা সূর্য্যসিদ্ধান্তে। যথা রেখানধিকৃত্য । त्राक्रमान्य (मरवीकः लिनस्य। र्न-ধ্যসূত্রগাঃ। রৌহিতক নবর্ন্থা চ তথা সমিহিত শর:।। অস্যার্থ:। বহা সুমেৰুপৰ্বতয়ে ম্ব্যসূত্ৰগা দেশা রেখা স-জিভা:। ভান্ দে**শানা হ**। রৌহিতকদেশো হবন্তীদেশঃ সমি-হিত• সর: **স্**ৰুক্ষেত্ৰঞ্চেত্ৰ্যং ৷ রে খাযাঃ পূর্বদেশে পরদেশে চ যথা नःथाः मृर्याप्रमय काला नत्रकालः পূর্বকালঞ্চ বারপুকৃত্তিঃ স্যাদিত্যু-র্থ:। এতেনৈতদুক্তণ ভবতি রেখা-**ज॰ ब्ढक (ए "इ** ह्वाका यहा जूर्य)• भभाऽ उत्तव गर्दामामा वात्र भूत्-ত্তি রিত্যর্থ:। তত্র রেখা পূর্বস্থা: नित्रिङ्गानाको न्र्यं भाषा তদনস্তর্গু রেখাস্থা:। সভো রেখা भूर्खि मृर्य्यामयार भव वावः । इथा हिशारिकः मूर्या मृष्टि मिक भक्तार রেখাগরস্থাঃ পশ্যন্তি অতোরেখা-भव्राहरण मूर्यप्राह्यार भूबं . वात

_ইত্যৰ্থ:। তত্ৰ কাল পরিমাণ নাহ ারেখাতো যাব্তি দেশান্তর্যোক্ত 🗸 নানি ভৎসমিতাভি বিষ্টাভি: श्रीनः भारशीनाजिः চতুर्यजाग হীনাভি বারপুবৃত্তি: স্যাদিত্যথা: - 1 रिमाङ्बमाधन**भुका**त्रस मूर्यः নিদ্ধান্তে উক্ত**ঃ। অত্র তৃ সংক্ষেপে** ণ কি াঞ্ছ কথ্যতে। গৌতে পঞ্চদ-भाषिक गाउत्याहनानि ३२०। म ক্ষিণনাটে গঙ্গাভীরে দশাধিক শ-ত ১১০। ভৈরবীতীয়ে বিশ্শত্য धिकणाञ १२०। वस्त्र मुदर्गगुरमाः को ठजातिः मनशिकमञ् ১৪० । বারাণস্যামস্টোত্তরশাত ১০৮ (দ-শান্তর•। এব মন্যত্রাপ্যহ্ন•। ভন্ম ভন্ত লোকসংগৃহীত মিতি কিন্ত मृग्रीमिकारि अर्क्षद्राजारिव वाद्र ্ঠ পুরুত্তি ৰুক্তা। যথা। বারপুরুত্তিঃ পাণেশে কপাৰে হত্যধিকে ভ (१८। उद्मिमाउद्गनाछीजिः भः कामून विनिर्मिण्य ॥ इंडि ही· निकाषीकायानर्थाकोगुन्। ला-विन्हाननहः॥

রেচকা ক্লী কন্তুইস্তিকা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ প্রেচসং পুং যবকারঃ ৷ ইতি ত্রিকাওশেষঃ ॥ ভ্রমপালবৃক্ষঃ ॥ जिनकर्कः। ইতি রাজনির্ঘণিঃ।।
की ডার্থজননি: ক্ষেপযন্ত । পিচ্কারী ইতি ভাষা। যথা। সিচ্নানো ২চুত স্তাভি মহিষীভিঃ
নারেচকৈঃ। প্তিষিঞ্চন্ বিচিক্রীতে যক্ষীভি র্যক্ষরাডিব । ইতি
শীভাগবত ।।

(त्रव्यः ज्ञी मल्डिंप्स्यः। उर्श्याः। शुक्रन्त्यः २ विद्यवः ० विद्यः। विद्यः । विद्यः। विद्यः।

রেচনা জ্রী কাম্পিলঃ। ইতি শক্ রত্নাবলী।।

(बहनी खी काम्लिझः। ইতি मद-ब्रद्भावनी ॥ कानाक्षनी ॥ पंछी वृक्षः । ইতি ब्राजनियंकः॥ स्थिত विवृত्छ। । ইতি মেদিনী ॥

রেচী জ্রী কম্পিল্লক: !। সংস্থাঠঃ ! ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ !।

রেজ খড় দীপ্তো। ইতি কবিকল্প-ফনঃ।। খ অরিরেজৎ। ড রেজতে রিরেজে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

রেট পা ঞ বাচে ॥ বাচি । ইতি কবিকল্লজন: । স্বা সারিরেট্ছ । ঞ রেটতি রেটতে । যাচে । যাচন ।

इंडि पूर्गामाभः ॥ भ॰ जी ध्विः। ईउप्रदः॥ রেণু: भूः भर्भ हैः ॥ त्र पुका ॥ রেণুঃ भा भुः। इंजि द्राजनिर्धणेः॥ রেণুকা জী মরিচাক্তিসুগরিদ্ব্য-तिर्भवः। उৎপर्यग्रयः। विद्या २ হরেণুঃ ৩ কৌন্তী ৪ কপিশা ৫ ভন্ম-গদ্ধিনী ৬। ইত্যের: ॥ কাভা ৭ बन्दिनी ৮ बहिला ५ ब्राइनुन्ती >० হিনা ১১ রেণঃ ১২ পাঞ্সত্রী ১৩ हरत्र का 18 भूषणि १६ निमित्रा 75 माडा 79 वडा 74 वृहिट शुःख-কে বৃত্তা ইতি চ পাঠঃ। ধ্যিণী ১৯ কপিকোনা ২০ হৈমবঙী ২১ পা 'ঙপরী ২২**। অস**্য **গুণাঃ। কটুত্বু॰।** । শী তত্ব । ধর্ কণুতি তৃঞা দাহ विषया भाद्रः। मूथी वयण्याकातिषु ঞ। ইতি রাজনিষ্টঃ॥ হাতিত। অথ রেণুকা মরীচসদৃশী। তেণ্টা इडिमू भी ह न मिनी क गेला दिसा । ভন্মগন্ধা পাওগুলা নৃত্য কৌছी হরেণুকা।। রেণুকা কটুকা পাকে। তিকানুষা কটু বঁঘ:। পিত্ৰনা দীপনী মেধ্যা পাচনী গর্ভগাতি-নী ॥ বলাস বাত বৈল্লব্য ভ্ট কণ্ড বিষ দাহ্রু । ইতি ভাবপু कानाः॥ अन्। (त्र क्व क्व वा

उन्नी भीभनी भिडना नयू:। ইजि রাজবল্লভঃ।। 🛊।। পরশুরান্যাতা । তদ্বিরণ থথা। নার্কণ্ডেয উবাচ । जथ काल वाजीख् जू कमरी মহাতণাঃ। বিদর্ভরাজস্য সূতা॰ भुयाद्वन किठा॰ सम॰ ॥ ভार्ये।। প্রভিদ্যাহ রেণুকা । লক্ষণাহিতা া সা ভষাৎ সুব্বে পুঞান্ চতুরো (वहमञ्जान् ॥ क्यन्ड॰ जूरवन्थ বিশ্ব বিশ্বাবসূত্বা প্রশান্তস্যাত श्वर॰ ढाङ्क ভগবান মধুসূদন: ॥ कार्डवीर्यावधाराम् मकारेगाः सक-रैलः मुदेरः। याष्ठिकः शक्षमः (मा **९** जूडवा शानाश्यस यः ॥ छा-রাবভারণার্থায় জাতঃ পরশুনা সহ । महतः भव्रम् खमा ७॰ अस्। ७ ক্ষাচ না৷ অ্য নিজ পিভান্ছা फब जुङ्खिरिभर्याया । द्वाक्षणः क-তিখালারো রামো **ৼভূ**থ কুরক-यंक्ट्या न विहानिथनान् छाषा थनुर्त्वरा• मर्ब डः । खडाडाए क्-छक्रा १ ज्यानिविद्याविशादमः ।। একদা তস্য জননী স্থানার্থণ ব্লে-ণুয়া গতা। গঙ্গাভোষে তথ্ন ল-भाषात्र। विजयत्वः नृत्रः ॥ ज्यारी-ভি: সদৃশীভিশ্য জলফীডারও শ্ভ। স্মালিন সুকাত্তঞ তক্ণ

চন্দ্ৰায়ভ ।। তথাবিধ নৃপ। पृष्ठे। **मः जाउमप्ता ज्नाः ।** রেণুকা ण्य्यामान उत्य त्राङ्क ह रेमप्रः ॥ गृहायुजाया खम्राख मः द्वारः সম্ভাৰত। বিচেতনা তথা द्विमा ব্ৰস্তা সা স্বাশ্রণ বংগী॥ অবোধি জ মদগ্রিন্তা রেণুকা বিক্তা তথা। ধিক্ ধিক্ পাপরতেত্যেব নিনিন্দ চ नगड्डः ॥ ७ डः इडनरान् श्राह ठेड्दः भूषेपः गुनिः । क्यः <u>१</u>भून चान् महान् अरिवंद क्रम् का स्ड मा हित्कामाः भागनित्रताः हिन्काः। ব্যক্তিয়ারিণী । তে ভদ্ধে, নৈব জ্রে म् हा कागम् अष्ठ। देव ॥ अधि:उ। জনবর্য স্তান্ শশাপেতি বিচেড্না ন। ভবপু॰ শ্য॰ ন চিয়াৎ ভভাগে।-বিদিগহিতা:।। অথাজগান চরনো। जायमधारा विवीर्याया । उक्ष ताम॰ পিতাপুাহ পাণিটা হিন্দি মাতর ॥ न जुरङ्क्ष छथा ज्ञान पृद्धा छान বিৰজ্ঞিতান্। পিতা শণ্ডান্ মহা-। ख्बाः-পূস্ পরশুনাছিব ॥ রা মেণ রেণুকা ছিলা দুখ্রা চাকো-श्राना २ ७ वट । जन्मि: भुनमः म-মিতি রাম নুবাচ ইমা পুরাতামি **जिन्** (ज यङ्गा महा क्ट॰। जैवानिक्टेवब्रान् कावान् ज् देव वद्रय

नाम्नुजः ॥ न जु द्वास्म वद्रान् वर्षु नाजू कथान गामिजः। वधम्याम-রণ ভস্যা ভ্রাতৃণা শাগনোচন।। माञ्हज्या वार्यानयः यूष्य मईव देव कवः। आयुः कङ्गाउनवीत्रः कनादि न्त्रज्ञ ॥ गर्वान् नद्रान् न शुन्दरी জনদ্মি মহাতপাঃ। সুণ্ডেংিতেব্ **बननी** दिपुकाश्राञ्चवन्तरः ॥ द**४**° ন চাপি যমার সহজ্যুকৃতিং তথা । याक करा कित्रायुष्ट्रे लाज दान खरेनव हि ॥ लाज्ह्लाइएकाहान পিলা ড বাক্য মনুদীৎ। ন পুল व्दनारमम् भाष्ट्रज्ञालगह्ञि ॥ **उ**या वृ• द्वाञ्च ७.व शह द्वाञ्च ७-জলে : ডব মুয়ো নৃতপালে ন চিরাৎ, পুন রেব্যালি।। জগাজিতায পুত্র স্থ্র বুধ্বনিও বুদ্ধ ফত। স তস্য वहनः भुद्धा जानः शज्ञ पृथ्क छता ॥ **উপদেশাৎ भि**ङ् वीटा दुक्क छ॰ व्यानकः। एव द्वानः न विधिद क्इ। (धोल्भवयदः ॥ नवीवाधिः স্তা• সন্ধু মাত্হভাগ বালোক-यः। ज्ञाञ्जः भुज्यः। भाष जीर्थ मामान्। ७ वद्गा विथि भन्नम्ना কৃত্বা বুক্ষপুত্র মবাহ্যৎ। বুক্সজ-গুণ সূতঃ সো হথ কাসায়ে লো-হিতাল্ব্যে॥ কৈলাসোলত্যক্ষ্যো-

स्त नाभ उष्काः मृजः। उमानि नत्रन छीतः नमूत्राय महावनः॥ कठादान मिन भूदी मनयषुक्रनः সুত:। ততো ২পরবাপি গিরিণ হেমশৃন্ধ বিভিদ্য চা৷ কামৰূপা-**खतः भीठे म**वास्यम्युः इतिः । **ভস্য নাম বিধি ক্যক্রে স্বয় লোহি**-তগঙ্গক ॥ লৌহিত্যাৎ সরসো **জাতো** লৌহিত্যাখ্য স্ততো **২**ভ-वट । म कानक्रम मिथन भीठे माञ्चावर वाजिना ॥ रंगाभवन् मर्ब-छीथानि हिक्किन यां जि नागब । পুর্ণেব দিব্যযমূনা স•ত্যক্রা বুন্ধ-ণ: সূতঃ ॥ পুন: পত্তি লৌহিত্যে गद्भा द्वारम (याजन । टेव्य मानि **निजाञ्चेन्राः** (या नरत्रा नियरङन्नि-**য:।। স্নাতি লৌহিত্যতো**ষেযু স যাতি বুক্ষণঃ পদ । চৈত্রন্ত সক-व भामः मुहिः भुष्ठमानमः ॥ লৌহিভ্যভোষে য়ঃ স্নাতি স কৈ-বল্য মবাপুষাৎ। ইতি তে ক-थिछ आजन् यमर्थ भाउत भूता। रुष्डि शीरा जानम्या ययाचा कृत-कर्मक्ट । इन्ह महनायान यः म्लाजि पित्न पितन ॥ म भीषांगुः পুমুদিভোধনবানভিজায়তে। ইতি कालिका भूतात ४ ६ व्यव्यावः ॥

(রপ विग्कामुजः भुः भव्यमुवामः। ইन्द्रि (रुभवन्तुः॥ রেণুক্ষিত: পু॰ গর্দ্ধভ:। ইতি বিকাওশেব:।। ধূলিমুক্তিত বি।। । রেণুবাস: পু॰ ভুমর:। ইতি তি॰ কাওশেষ: 11 রেণুসারঃ পু॰ কপ্রঃ। ইভি ত্রি-কাওশেষ:॥ রেণুসারকঃ পু॰ কপুর:।ইভি नक्तज्ञावनी ॥ রেতঃ ক্লী শুক্রণ। পারদণ। ইতি মেদিনী ৷৷ অপ্সু রেতঃপাতনিষে-(वा यथा। न दान्हरखरमञ्जूण) পিবেছজেণ বা জল॰। গোভারদ-নুপম্পূশ্য নাপ্যু রেডঃ সমুৎসৃ-জেৎ ॥ ইতি কৌম্মে উপবিভাগে ३० व्यथायः ॥ রেওজা জ্রী বালুকা। ইতি ভাব-প্রশাল: !! রেতন॰ লী শূক । ইতি শ্ব-ठिनिका॥

রেত্য° ক্লী পিত্তল•। ইত্যমরটী-

(त्रवः क्ली (त्रवः॥ भीग्यः॥ भ००-

वामः॥ मृ ५कः। ইভি सिरिनी ॥:

ক্বিক্লুজ্ম: 11 ড রেপতে রিরেপে

(द्वर्ग **ए या भाष्य !! गम्**राम ! हैं। उ

कायाः नीनकश्चः॥

त्रिशः बि निनित्तः ॥ कृतः ॥ कृ-পণঃ। ইতি মেদিনী॥ (ब्रकः, भु· ब्रदर्गः ॥ व्रागः । ই**ড** भवज्ञावनी ॥

রেফ: ত্রি হৃৎ নিতঃ। ইত্যমর:॥ । कुराः। इं ि मप्तः।वनी ॥

রেভ ড খ শবে। ইভি কবিকল্প-ফন: 11 ড রেছতে রিরেভে 1 খ षद्भित्र ७८। ३७ मूर्गानामः॥

রেভণ ক্লী গবাণ্যুনিঃ। ইতি ত্রি का डाम्बरः ॥

রেরিহাণঃ পু॰ শিবঃ । অমুচা। इंडि लिसिं। होतः। इंडि मफ बदावनी ॥

েরেন পাড প্লুডৌ।।বুরে। ইতি কবিকল্পছম:॥ প্লু তিঃ প্লবেন গম-ন•। ঋ তারিরেবং। ড রেবভে ক-পি: উৎপ্লু ত্যু গছতীত্যৰ্থ:। ইতি मूर्गामात्रः ॥

(त्रवर्हे॰ क्ली मिक्स्यावर्जमाईः। इंड ङ्ग्भानः॥

त्रियष्टः भूः भ्कतः॥ त्वपूः॥ वा-जुनः ॥ विवरिष्णः । इंडाज्ञग-

र् कश्रीतः। ই जिक्की

ঋ অরিরেপৎ। ইতি দুর্গাদাস:।। ধর:।। আরগুধৃক্র:। ইতি শব-त्रज्ञावनी ॥ त्राव्यविष्णयः । म जु রেবতীপিত। বলরামখশুরক ঃ ইতি মহাভারত ।।

> রেবডক ক্লী পারেবড টেউ রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

রেফাঃ ত্রি ক্ররঃ।। অধনঃ।। দুষ্টঃ রেবতিঃ স্ত্রী কালদেবপত্নী। ইতি ত্রিকাওশেষঃ॥

> (त्रव**ी की वनास्वश**्ची॥ नक्षक ভেদঃ ।৷ মাতৃকাভেদঃ । ইতি মে-रिनी II जीगवी I ইভाइयशानः II मुगा। यथा। दाता जू नर्यमा दिवी ৰশী বা রেবতী মতা। অতিখণ্ডন वक्षा दा लाक प्रदी भुकीर्डिंजा ॥ ইতি দেবীপুরাণে ৪৫ অধ্যায়ঃ াঃ 🗱 🛭 রেবতীনক্ষত্রস্ত অস্বিন্যাদি: সগুবি শতিনক্ষত্রান্তর্গতশেষ্নক্ষ-ত্ৰণা তস্য ৰূপণ মৎস্যাকৃতি দ্বা-ত্রি-শত্তারাত্মক । তদ্যাধিধাতৃ-দেবতা প্ৰাখ্যঃ স্ৰ্য্য: । যথা । • দন্তস•খ্যভবনে ঝসাকৃতাবন্তভে नमरनसमधारा । (कामनाकि मिथ्नारगा भिरा कान थानन कनाः भिर्य १ वन्।। इकि का नि-माजक्ञ রাতিলগ্রিক্পণ। #।। তত্ৰ ভাতফল বথা। চাকশীল विভবে। ब्रिएनियुः मर्मन बन्

রেবতী क्यरेनक मानमः। मानता नन् जत ন্মহীপতী রেবতী ভবতি যস্য জন্ম ভ- ॥ ইতি কোষীপুদীপ:॥ #॥ বালগৃহবিশেষ:। তজ্জঔসঃ চি-किर्मा यथा। अधगक्षाक्ष्मको ह भातिवाथ भूनन्वा । जरु। विनाबी ছেতাসা• স্থাথেন পরিষেচন•॥ অ कम्की (भणम्की। महा (मवजी পুষ্ল জাতি: ।। তৈলন ভ্যপ্তনে কার্য্য ष्ठा अर्जद्राम उथा। शनक्ष्यायाः नवार उथा भारतकर स्वतः। नर्जः त्रभः तानः। भनक्षा अधुनुः। नलर॰ लामञ्चक मृलीववट शीउ-इवि । भौत्रकण्यको सातिमुकः । হরদুআ চদর ইতি লোকে।। থবা খ **ক**ৰ্ণ ক**ন্ধত শল্পকী তিন্দুকেবু** চ।ক। 🛚 কোল্যাদৌ গণে চাপি সিদ্ধা সর্পিঃ शिरविह्नमुः ॥ अथकर्गः माःश्र **३**७ वाक । स्वयाः भग्रह्वं भूपरः সাথগন্ধিক: ॥ গৃগ্যেল্ক পুরীয়া शि यवान् यवकत्वा यृङः । अक्षऽ-(या क जरयाः कार्य) मिजमूक्त्भनः निमाः॥ यवकत्ना वःनास्त्रः॥ युकाः नुमन्ता लाकाः भयः भा-ला एक परि । विवा निरंतरम्। (गाः তীর্থে রেবতৈঃ পুষতাত্মনা।। গো-তীর্থে গোঙে॥ মান ধাত্রী স্বাদ্ধা-

ভ্যা॰ সঙ্কমে কার্যেন্ডিষক্॥ नोना শঙ্কধরাদেবী চিত্রমাল্যানুলেপনা 1 **চল** इन्छालनी महामा ख्रवेडी उड পুনীদতু॥ উপাসতে যাণ সভত प्रतिश विविश्व च्याः। वश्वा कदावा বিনতা তথৈব বহুপত্রিকা 🛭 রেবতী শ्वस्थामा ह ज्जा (त्वी भुभीमज् ॥ इंडि ভार्नुकामः ॥ 🗱 ॥ वलाप्य-পত্ন্যাবিবরণ যথা। রেযস্য রৈব-তঃ প্র: কন্দ্রান্নাম ধার্মিক:। (मुक्षः भूधभाउम्यामीखन्या भ्या নূপে। ২ভবং। স কন্যাসহিতঃ প্রায়াদৈবতো বুন্ধণো ৎন্তিক ।। ন জরা ক্ৎ পিপাসা বা ন মৃত্যু স্তত্ত কহিচিৎ। অভূচকঞ্চ ভবতি বুহা-लाक हिलाजिमाः ॥ देववञ्ग गउम्राथ ना भूती ब्राक्तरेम वृजा। ভস্য পুত্র শতং যা ত্যক্ত্বা তা নগ-मिष्णः ॥ जम्र वर्षा ज् रय उज पर्याञ। ইতি বিশুভা:। क्रञिया श उदन् दिश्रा किश्रु महीसू शिर्धिः কাঃ॥ গতে বৃদ্যুগে কালে আজ-गानाथ देववजः। मूकू वं स्मकः अदा-तो परण यापरिव वृजाः॥ कृजाः দারবভী নাম বহুদারা মনেরেমা । ভোজ व्काञ्चरिक खंखाः वामूप्रव भृत्तागरेमः॥ भदा जू रेत्वजः मेम्र খুলভদুষ রেবভী । পুদাদুক্ত ॥ ता • जास वजामारा इरमन रेवा। म-मानाः ववृजाः नीवा উवाइ न शुरः র্যতঃ। নত্ত্বা জগাম শিথর । মেরে। **ख्रशित देववंडः ॥ द्रियम द्रारमाणि** ধর্মাত্রা রেবত্যা সহিত: সুখী। इंडि दक्षिनुदान ॥ # ॥ देववड-মনুনাতা। তদ্বিরণ যথা। মার্ক (७व উवाह। भश्याश्मि मन् व्का ন্ রৈবতো নাম বিশুক:। তদ্যোৎ-পত্তি বিস্তৰ্গ শূণ্য কথ্যানিতে।। খবি রাসীমহাভাগ খাতবাগিতি বিশুকঃ। তদ্যাপুল্ম্য পুলা ২ভূৎ রেব হ্যন্তে মহাত্মনঃ।। স তস্য বি-श्विहाक जाउकर्यामिकाः कियाः । **७:धानवयवासी • क जठानी ला** २ ভবমুনে ।। যত: পুভৃতি জাতে। ৎসৌ ততঃ পুভৃভি যোপ্যবি:। দীর্ঘ রোগপরাম্শ মবাপ মুনিপৃঞ্বঃ॥ মাতা চাস্য পরা মার্ত্তি হু প্ররোগা-पि शीष्डिं। **ब**गाम म भिडाहाम्। িন্তশামাস দুঃথিত:।। কিমেতদি জি সো ২প্যস্য পুণ্ডো ২ত্যন্তসূত্ৰ याजिः। जगुर ভाष्णा नन्तरम् मूनि পুञ्मा मन्त्रदेः ॥ छरा विष्ता नन्रे। अउदाशितमुक्तवान् । अशु-এতা নন্ধ্যাণা শেষ্সে ন অপু-

এতা।। ऋगुः था क्रयायाम मर्बरा দকতে পিতৃ:। মাতৃশ্চ স্বৰ্গ সংস্থাণ শ্চ স্বপিতৃন্ পাত্যত্যধঃ ॥ সূজ্দা• নোপকারায পিতৃণা নাপি তৃপ্তযে । शिखा मूर्ंथाय धिक् इन्न उन्। मूर **ष्ट्रक्मनः॥ धन्। एउ उन्। य्या**• সর্বোকাভিসন্মতা: । পরোপ-কারিণঃ শাস্তাঃ সাধ্কর্মণ্যনূতাঃ।। অনিব্তি তথা মুর্থ পরলোক প-ब्राध्यशा नवकाय न नव्हरेका **न**पू-প্রালিধি যথানঃ ।। করোতি সুস্দাণ দৈন্য মহিতানা ওথা মুদ্। অ-কালে চ জরা পিত্রো: স্প্র: স্-क्छ हिरित ॥ मार्क्ट ७ उपाठ । এবং সো ২ ভার দুষ্টস্য পুরস্য চরি-তৈ মূ নিঃ। দহ্মানমনো বৃত্তি বৃ জি॰ गर्ग नभृष्ट् ।। शिष्ठ्वा । मू वृत्व পুরা বেদা গৃহীতা বিধিবন্দা। স-भाषा (वनान् विधिद् कृत्जा नात्र-পরিগৃহ: ॥ সদারেণ যথা কার্য্যঃ শৌতা: মার্ভা তথা কিবাঃ। নানু-নুনোঃ কৃতাঃ কাশ্চিত্যাবদদ্য নহা-मूर्त ॥ गर्जाधान विधारनन न कान মন্কব্যতা। পুলার্থ জনিত শাব্ भूबाद्या विভाडा मूल ॥ त्या १य॰ কিনাতাদোৰেণ মন দোৰেণ বা নু-নে। অমদু:খবছে। কাতো দৌঃ

भीना। वसुरभाकनः ॥ गर्भ छैवाठ । রেবত্যন্তে মূনিশুেষ্ঠ জাতো হ্য তন য স্তব। তেন দুংখায তে কালে দুষ্টে যমাদজাযত।। ন তে ৎপচারে। নৈ-বাস্যমাতু নাপি স্বস্যতে। তম্য দৌ:শীল্যহেত্ত্ব রেবত্যন্ত মুপা-गङ ।। अञ्चवाखवाह । य**ञ्चात्ररे**यक-পুণ্রস্য রেবত্যন্তসমুক্তবং । দৌঃ শীল্য মেত্ৎ সা ত্যাৎ পত্তা नान् (द्ववञी।। नार्का ख्व उवाह। (उ নৈব ব্যাছতে শাপে রেবভূগক প্ৰাত হা পশ্তঃ সৰলোক্ষ্য বিষয়বিউচেতস: ॥ রেবভূজ্ঞ পতিত জনুদাট্রে সমন্তে:। ভাষ यागान नहना वनकन्तत निकातान्। ।। जगनामुक उৎপাতাৎ খ্যাতো রৈবতকো ২ভবৎ । অভীবরন্যঃ क्रवन्तरा॰ পৃথিব্যা॰ পৃথিবীশ্বঃ ॥ ভস্যক্ষস্য তৃয়া কান্তি জাতা পল্কজি-নীসরঃ! ভতো জত্তে ভদা কন্যা ক্র পেণাতীবশোভনা ৷৷ রেবতী কাভি সংভ্তা॰ ভা॰ দৃট্টা পুমুচো মুনি: । তদ্যা নাম চকারেখ• রেবজীতি हि जाखदा। (भाषयानान हेहरेव-নাং স্বাশ্রনাভ্যাস সম্ভবাং। পুরুচঃ ज नहा जाग खिलात नहा हत्व ॥ ञान्त योवनिनी मृद्दी कन्यका कथा।

भाषिनी । म मूनि किल्लामाम का **২**স্যা ভর্ত্তা ভবেদিতি ॥ এব• চিম্ভ-युकः काला बगान मुनशाज्ञनः : ৰ চাসমাদ সদৃশ বর · তস্যা মহা-মুনিঃ।। তত ভদ্যা বর পুঞ্জ মণ্ডি म পুন্চো ন্নিঃ। विद्यम वङ्गिमा-ना॰ देव शृष्ट उ॰ शास स्वाजक ॥ गरावला गरावीर्याः निगवाक य-र्यदर्भनः। दुर्मस्या नाम ভविতा **छर्छ अगा मरीमिन्डि।। गार्काल्य** উवाह । व्यनखदक्ष स्वतदाश्रमत्यः-নাগতো মুনে। ভস্যাশুন্পদ্• ধীমা-न् मूर्पनः न नवाधिशः॥ श्रिप्युका-ব্যভবো নহাবলপরাক্রম: । গ্-প্রে বিক্রমশীলস্য কালিশীজ্ঞ রোভবः ॥ न পুবিশ্যাশুনপদ• তা॰ তবী॰ জগভীপতিঃ। অপশ্য-মান ভগ্ৰি প্ৰিত্যাম্ভ্য পৃষ্ট-বান্।। রাজোবাচ। কু গতো ভগবা-नयाराभुभाग्विनभूक्तः। उ॰ भूरत-ত্ নিহেছামি তত্ত্বু পুরুহি শোভনে ।। गार्क्ए उपाठ । जिल्लामाः গতো বিপু স্তৎ শুদ্রা ভদ্য ভাষিত• । প্রিযেত্যানজ্রণকৈর নিশকাম জ্ব-त्रानिकः॥ म परम्थं महाजान्। ता-कान मुर्फान स्निः। नहां सिक्टि नहिज शुभायावयदः भूष्रः ॥ असिन्

দৃষ্টে ততঃ শিষ্য ম্বাচ সতু গোত-ন । গোড়মানীয তা শীবু মর্ঘো হস্য জুগতা গভেঃ॥ এষ তাবদ্য ভূপ ক্রিকালাদুপাগত:। জামাতা চ্বিশেষেণ বোগ্যোর্যো ২স্য মতং মন।। শ্রীমার্কণ্ডেয উবাচ। ততঃ স চিভয়ানাস রাজা জামাতৃ কারণ: ৷ विदयन नह जामोनी अगृह र्यक उ॰ নূপ: ॥ ভনাসনগত বিপু গৃছীত। ব মহান্নি:। পুসূত পাহ রাজে न्तु मिंश एवं समावः भूति ॥ कार्ष বলে ২থ নিভেষু ভ্ৰ্যানাভ্যেষু চে थः। ভথাজন बहावाद्या यब नई পুভিন্তিত ॥ পত্নী চ তে জশলিনী ব তথাত্র তিষ্ঠিত। প্রান্যস্যা স্ত তো নাহ সশলিন্যে ২পরা স্তব।। ज्ञादकावाठ। दृष्ट्रभामाम् मणन न স্বচিন্ম্নি সভ্ম। জাভকৌতুহলকা-মি নম ভাৰ্য্যাত্ৰ কা মুনে ৷৷ ঋষিক-বাচা রেবর্জী ত মহাভাগা তৈলে৷ ক্যে সাগি সুন্মরী। তব ভার্য্যা वज्ञात्त्राङ्ग मानदानु न दिए मि किः ॥ রাজোবাচ। সূভদাু শান্তভন্যা কাবেরীতনযা• বিভোগ শূরাক্সজা• সুজাতাঞ্চ কদ স্বাঞ্চ বক্থজা। বি-शार्थाः निस्नीरिक्षव (विद्या ভार्या) श्-.(१ वि याः । ७ ४ छ । म न जगवन्

রেবতী বেদ্মি কা ত্বিয়া ঋষি ৰুবা-চ। প্রিয়েতি সাম্পুত যেয় ব্বয়েক। বরবর্ণিনী। কিং বিষ্যুত তে ভূপাল শ্লাষে। য॰ গৃহিণী তথ ।। রাজোবাচ। সত্যমুক্তণ মথা কিন্ত ভাবো দুপ্টো ৰ যে মুনে। নাত্ৰ কোপ। ভবান্ কৰু गईअभागु गाठिखः ॥ अधिकवाह। সত্যুণ বুরীষি ভূপাল ন ভাব স্তব দূ-বিতঃ। ব্যাজহার ভবানেব বহিন। ৰূপ নোদিত:।। ন্যা পৃষ্টো হুত্বহঃ কোস্যা ভর্ত্তেতি পার্থিব। ভবিতা তেন চাপ্যুক্তো ভবানেবাদ্য চাগ-ত: 🖟 ভদ্গৃহতা দ্বাদ্ভাকন্যা-ভূভ্য নরাধিশ। প্রিযেত্যামজিতঃ চেয়ণ বিচারণ জকাবে কথা া 🗐 মাকণ্ডেয় উবাচ। ভত্তশ্চ সো ২ভব-মৌনী ভেনোক্তঃ পৃথিবীপতিঃ। শ্বি তথোদ্যতঃ কর্ত্ত• তদ্যা বৈবা-হিক বিধি ॥ সমুদ্য তথ্য পিতর বিবাহায মহামুনে! উবাচ কন্যাসা किश्रिष्ट भूम्यावनजानना ॥ यिन म त्री वि मा॰ खा**उ পুসাদ॰** कर्नु निह्नि । রেবভূয়ক্ষ বিবাহ । মে তৎ করে। তু भुजामिजः॥ श्रीवक्वाह । त्रवक्र-कः न देव छापु हन्तुरयारा मिवि छि-তণ অন্যানি সন্তি পাক্ষাণি সূক্র বৈ-वाहिकानि छ ।। क्ल्यावाह । ङाङ

তেন বিনা কালে৷ বিকলঃ প্রভিভা-छि । विदास्त्रा विकास कारन मः षिवायाः कथः छत्य ॥ अविकवात । খাতবাগিতি বিখ্যাত শুপৰী রে-বতী পুতি। চকার কোপ কোথেন তেনক্ষণ তলিপাতিক।। ম্যা চাম্মৈ পুতিজ্ঞাতা ভার্য্যেতি মদিরেক্ষণে ৷ নচেছসি বিবাহ ব স কট নঃ স भागकः ॥ करमहावाह । अख्वाक् म অনি স্তাত কি॰ নে ক স্তপ্তবাণ স্তপঃ। ন বুযা সমভা তেন বুস্ধবকোঃ সু-ভাখি দিং। শ'ষকবাচ। বুজবক্ষোঃ 🖔 कुरु। न पु॰ ारल निवाजगिशनः। नु अ दः भन त्य (प्यान् कर्नु भन्डान् সন্ৎসহে ॥ কন্যোবাচ । তপন্তী यति स्म जाज उद किमृक भिनः मिति। अभारताश्य विवादशास ना-ত্রফের্ট ক্রিয়তে পিতঃ। পরিক্রাচ। এবং ভবতু ভদু তে ভদু প্রীতিমতী ভব। আরোপধানীলুমার্গণ প্লেবভূত ক্ষণ কৃত্তে ভব॥ প্রীনার্কণ্ডেয় উবাচ । ७७ छभः भुङार्दन (दवङ्कः | (द्ववङीभः মহামুনি:। যথা পূর্ব তথা চকে যোন থোগে দ্বিজোত্তমঃ।। বিবাহ-रिक्षव पूष्टिज् विधिवसञ्जासागङ । नियार। भी जियान् ज्या बागा जब-अथाव्वीद् ॥ अविकवात् । जिवाहि-

ক' তে ভূপাল কথ্যতা' কি' দলা-भाष्ट्र । पूर्वेडा मिन पामाभि म-মাপুতিহত তপ:।। রাজোবাচ। মনো: সায়স্তুবস্যাহ মুৎপন্ন: সম্ভ-(छो मूत्न। मन्डिहा थिमः भूधः दृद् श्रुत्रामाष्ट्र ।। मुनिक्रा । । मुनिक्रा । ভবিষ্যত্যে**হ তে** কামে৷ মনু স্তত্ত-নথো মহান্। সকলা ভোক্ষ্যতে ভূনি ধর্মবিচ ভবিষ্যতি॥ শ্রীমার্ক-ণ্ডেশ উবাচ। ভা**নাদায তভো**ভূপ खरित नगतः यत्यो । जन्यकाङा-যত সুভো রেবত্যা• রৈবতো মনুঃ ।। সন্তে: সকলৈ ध रिर्म मानरेव ब-পরাজিতঃ। বিজ্ঞাতা থিল শাস্ত্রা-र्त्था (वन विन्तार्थ भाजविष् ॥ ₹ि मार्क(७४भूतात देवजगन्न-**उद्रः मगार्थः** ।

(द्रवजीज्यः भू• भरिमण्डदः। इति (इमहन्द्रः॥

(द्रवजीद्रभनः भूः वलास्यः। इज्ऽः भद्रः॥

প্লেবতীশঃ পু॰ বলরামঃ। ইতি হেন্চন্দুঃ॥

রেবন্তঃ পুণ স্র্যপুত্রবিশেষঃ। স চ গুহাকাধিপতিঃ। তস্যোৎপত্তি র্যথা। ততো হসৌ যোগ মাস্থায স্থাণ ভার্য্যাণ বডবাণ রবিঃ। দদর্শ

ন্যাহ। ভা ন্যব্ধ নথাকরোৎ ा तिथुनारयामहकाम मूर्यप्रामी ह जुवान् जः । महन्त्री उन न न पान ं भद्रन् रना जिमहा ॥ अ गृहा ८ मृष्ट्रची (उक्ता मृथ नामिक्या द्रावः াদেনৌ যতঃ পুজাবেতা মথিনৌভি-. ষজান্বয়ে মানাসত্যৌদ্বৌ তৃতীয*চ রেবভো ২খপুরাছকঃ। ইতি বহি পুরাণ ॥ 🕸 ॥ অপিচ। ভতো হস্ব-ৰূপবৃক্ ভানু ৰুত্রানগন**ে স্বা**ন্। দৃশে ভত্র সংজ্ঞান্ত বভবারূপধা-রিণী া সাচ দৃষ্টা তনাযাত্ত পর-भू रमा क्रिमक्या । बगान म मूर्थः **७**म्। भृष्ठे ब्रक्कन उर्भवा ॥ उउक् নাসিকা যোগে তথাে স্তত্ৰ সমেত-शाः। नाम छ। म्यु । छन्यावश्ववकुः। দ্বিনির্গভৌ ৷ রেতসো পস্তে চ রেবন্তঃ খন্নী ধর্না তন্ত্র্ক্। অস্থাক্ট: সমূৎ পাৰা বাণ তৃণ সমন্বিভঃ ৷৷ ততঃ স্থ ৰূপম্মল দৰ্শবামাস ভানুমান্ । उरेग्र माठ मनालाकः म्रक्भः मुर मार्रप ॥ चक्रश्यादिनीत्थमा-मानिनाय निकामुमः। मः छाः छाः র্য্যাণ পুরীতিমতীণ ভাস্করো বারিত-স্বঃ ॥ ততঃ প্রস্তো যোস্যাঃ সে। হভ্দৈবস্বতো মনু:। দিতীয়ক .यगः 'माभाषार्ग्छ त्रज्य जुरुः॥ কৃন্থো মাণস মাদাৰ পাদত স্তেম-হীতল । পতিষ্যন্তীতি শাপান্ত তস্য চক্তে পিতা স্বৰণ ৷৷ ধর্মদৃষ্টি র্য-ত শাসৌ সনো বিত্রে তথাহিতে। ততো নিযোগ ত যানে চকার তি-মিরাপহ:॥ यमुना চ নদী জক্তে ক-निन्ता उत्रवंशिनी । अश्विती (मत् ভিষজৌ কৃতৌ পিত্রা মহাত্মনা।। গুছাকাধিপতিত্বে চ রেবস্তো বিনি-यािका । इंडि मार्क खरभू दात रिवयञ्चन्द्रश्रद्ध ।। 🗱 ।। मधनिन क-र्खनानीताजनित्धो (त्रवस्रमा ताजक-क्क भूजाविधि यंथा। मधाम हि जू রেবন্ত প্রয়েজোরণান্তরে। স্র্যুপু-এ· নহানাত্• দ্বিভুদ্ধ• কবচোজ্জ্ল• ।। জ্বার শুদ্রবজ্ঞেণ কেশান্ বিত্তা বাসসা। কশা॰ বামকরে বিভুদ্দ-कित ज् कत्र श्रनः। थङ्गः नामा মহাতীক্ষ্ণ সিত্তসৈদ্ধৰ সংস্কৃত।। এবঘিধন্ত রেবন্ত পুতিমাবা ঘটে পিবা ৷ স্য্তপ্জা বিধানেন প্রযে-ভোরণান্তরে ॥ ইতি কালিকাপুরাণে নীরাজনবিধিঃ ৮৬ অধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ কোজাগরপূর্ণিমারাত্রৌ দ্বারোপান্তে তস্য পূজাবিধি यंथा। দ্বারোপান্তে যবাক্ষত ঘ্ডোপেতৈ ত ভুলৈক সূ- छर्गिछः ॥ मः भूकिछतः भूर्यन्तुः । भरमा भाषस्मन । क्रमः मङाख्या । क्रम् छ छथा नन्दी श्रद्धा मृनिः ॥ (गा-मिछः मृत्र जिः भूक्षा छा गविक र्छ् जाननः । উत्र जुविक विकर्णा गक्ष-विक्षि विनायकः ॥ भूक्षाः मोर्थिक द्रब्रह्या यथा विज्य विखरितः ॥ इति जिथा दिज्य ।

রেবন্তননুস্: জ্রী নণজ্রা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

त्रिया खी नर्मनाननी। इंड्रामद्राः ॥ ष्मग्राः भिवलिक्स्थि शिथा। রেবয়াচ কৃত্ত পূর্ব তপঃ শিব সু-ভৃষ্টিদ । ময় ত্বৎসদৃশ: পুশো **ज्यातिकि विश्वा जय**ा। अरु• কৰ্যাপি ন সুতঃ কিং করিব্যানি চিত্তখন্। त्रिवायान्त वद्गा (स्य न्तृव-শ্য নৃগলাঞ্ন।। নিশ্চিত্রেব তদা (भाकः भूनसमाख्यात्रामा। विक् ৰূপেণ তে দেবি গ্ৰানন পুরফ্তঃ া। গৰ্জে তব বসিষ্যামি পূত্ৰে। ভূ दा निविभुए। नम द मभन्नामृर्डिः খ্যাতা জলন্থী শিবা।। শিব শ ক্তি বিভেদেন চাবা**মেকত্র স**•স্থিত ভৌ চএবং দত্তবরা রেবা মুৎ সালি-ধ্য মিহাগতা।। রেবাখণ্ড মিতি খ্যাত ততঃ পুভ্তি গোপতে। केंकि वाझाए मासियझा निकिन्नः महिनायायः ॥ अ ॥ इकिः ॥ जा ह कामभन्ने ॥ निनीतृष्णः ॥ केंकि मिनिने ॥ मूर्ण । यथा । दिवा क् नर्णमा प्रयो निनीवा (दवकी मकः । । खिन्धक्षन वद्या वा लाकि (प्रवी भूकी किंका ॥ केंकि (प्रवी मुद्रात्यः । ।

दिवजः शृ चर्गानुबृकः ॥ त्मन-जिमः॥ महनः। इजि धन्नि ॥ देनजावित्मनः । इजि धन्नि ॥ वर्जनानकन्नीयः शक्षत्मा मनः । म जु वित्रजी गर्छ पूर्णम नान्तशः । व्याचन मन्छद्र विकाशे १वजानः । विज्ञ निम्हः। ज्ञन्यामत्या एत्याः । विज्ञ निम्हः। ज्ञन्यामत्या एत्याः । विन्नाप्ताभाष्यः मध्यस्यः। वनि विन्नाप्त खन्नमुजाः। इजि जागवजः॥ जन्निवन्नः यथा। भ-क्रमम्। पत्नवादः मूनाद्यः शर्यापः दिवजकः भू॰ दिवजभईजः। जर् भर्यक्रायः। উद्ध्यसः २। ইजि (इम-हन्दुः॥ जन्य नामकाद्रमः (द्रवजी-मास्य मुद्रेवतः॥

বৈবতিক: ত্রি রেবত্যাঅপত্যণ।
ইতি মুগ্ধবোধৰ্যাকরণ ॥
রোক লী ছিদু । ইত্যমর:॥
নৌকা॥ চল ॥ ইতি মেদিনী॥
রোক: পু ক্যভেদ:॥ দীপ্তি;।
ইতি মেদিনী॥
রোগ: পু জাগ্রীবধ । ইতি মে

ि रिनी ॥ (रह्डक्रकात्रकः । छ८-

भर्यायः। कक् २ कबा ७ উপতাপঃ ८ व्याधिः ৫ गनः ५ व्यागयः १ । ইত্যমর:।। অপাটব: ৮ আন: ৯ षाउकः ১० खयः ১১ উপবাত: ১২ **७**नः २० वर्षिः २८ उत्माविकातः a ज्ञानिः ১५ क्यः ১१ वनार्क्तरे ১৮ মৃত্যুভ্ত্য: ১৯। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।। অমঃ ২০। ইতি জটাধরঃ।। মান্দ্যে ২১ আকল্ল ২২। ইতি হেম-**हन्दः ॥ अ ॥ जन्र निमानि र्यथा ३** थन्डविक्वाठ । मर्वाद्वागनिमानकः वाक्र मुमुख खबुकः। व्यादिगारिकः मू निवदेत रंथा न्वं मूनी ति उ॰ ॥ द्वा-गः भाभ्या ज्ञाता वृशाधि विकाता मुट्टे नामगः। यञ्चाजकगनावाधाः मर्नाः भर्ग्राय्वाषिनः ॥ निषानः পूर्वक्राणि क्रागुप्रभाष ख्या । দংপাপ্তিশেচতি বিজ্ঞান রোগা-যা॰ পঞ্চধা মৃত ।। নিমিত্ত হেত্বা-१**७न** पुजारयाच्यानकाङ्गरैनः । निः रान बाङ: भर्यप्रारेय: भागुन (यन নক্ষ্যতে ॥ উৎপিৎসূ রামযে। मायित्रामायेशानिविधिष्ठः । लिक् रवाक मन्नवाद शिषीनाः जन्मवा 5थ॰ ॥ **उ**प्तिव वृद्धक्छा॰ याउ॰ क्ष निंठ्यां जिथीय छ । मण्यान াজন লিক লকণ চিহ্ন নাক্তি:

॥ হেত্ ব্যাধি বিপর্য্যন্ত বিপর্য্যন্তা-র্থকারিণা । ঔষধান্তবিহারাণা ष्ठेभारवामः मूथावहः ॥ विन्धानुभः শাম ব্যাধে: স হি সাত্ম্য নিতিমৃত: । বিপরীভোনুপশযোব্যাধিসাত্ম্যা-ভিস•জ্ঞिত:।। यथा पूर्श्वन (पारवण তথা চাত্মবিসর্গতা। নিবৃত্তি রাম-**খস্যাসৌ সংপ্রান্তি জাতি রাগতিঃ।৷** नाथ्या विकल्ल भाषाना वन कान वि-শেষতঃ। স ভিদ্যতে যথাত্রৈব স[্]-খ্যন্তেষ্টো জুরা ইতি ৷৷ দোষাণাণ अगरवजानाः विकन्नाः भाः भ कन्नना ৷ স্বাতস্ক্র্য পারতজ্ঞাভ্যাণ ব্যাংখ: शायाना मानिएमए !! (इज्वाहिका-ত्मु प्रवर्षेव विनावन विष्णवनः । নক দিনৰু ভুকাণলৈ ব্যাধিকালো यथा मनः ॥ हेक्टि (भारका निमाना-র্থ, স ব্যাসেনোপদেক্ষ্যতে।সর্বেধা েব রোগাণাং নিদানং হৃপিতা মৃ-বা:।। তথ পুকোপন্য তৃ পোক। বিবিধাহিতসেবন । অহিত জ্বি-বিখে। যোগ জ্বাণা পু।গুরাছ ত:।। তিক্তোষণ কৰাবাদ্ধ কঞ্চাপুমিত (जाबरेनः। धी एनामीति निभाकाः गद्रा ठाइ ভाষণৈ: ॥ किया ভিষেপ **डी** (माक विडा व्यायाम रेमथ्रेनः। পুরিমাহেরেরে, ভুক্তান্ত পুরুপ্যতি

সমীরণ: ৷৷ পিত্ত কটুমু ভীত্মেক পটু কোধ বিদাহিভি:। শরঝধ্যাহ রাত্যর্ক বিদাহসম্যেষ্ট্রা' স্বাল্প **ज**र्ग मिश्र धर्व िम्यान्त भी जेताः। जामशास्त्र म्थाकीय हिवास्त्राहि वृ•र्शः ॥ भूहर्ननाम्याराणन जुक गाउ वमस्याः । भृदीक्त भृवेताव्य চ শেया वक्तामि मह्तान्॥ मि-**শ্রিভাবাৎ সমস্তানা• সন্নিপাত স্ত**-था भूनः। मङ्गीर्गाञ्चीर्ग विषन विक-काशुभानाति जिः ॥ वृत्रभन मन् পানীয় শুষ শাকাম মূলকৈ:। পি ণ্যাক মৃত্যবসরা পুতি শুষ্ক ক্ষামি-रेयः ॥ रहायञ्चयकतेत्र रेख रेख ख्याम-পরিবর্ত্ততঃ। ঋতো দুষ্টাৎ পুরো-विगुशाविणाविषुत्रार ॥ বাতাৎ मुद्रीयार भवं उत्प्रवाम्गुरेश इंग्रक शीफनार । निष्णारयाशाह विवि-श्राट भाभानाक निरंपरनाट ॥ खी-नाः भुमददेवयमप्राज्यः। मिर्यप्राभः চারত: । পুতিরোগ মিতি কুদ্ধা (दागाविश्वानगानिनः ॥ द्रमायनी° भुभन्डाम् पाषा प्रस् विञ्रवं । ইতি গাৰুডে সৰ্বরোগনিদান ১৫১ व्यवशयः ॥ द्यागवित्मवानाः छेवः शानि গাক্ডে ১৮৯। ১৯০। ১৯১। דהרו פהרו שהרו שהרו כהרו דהר

৮। ১৯৯ जन्यायम् मुश्रेवानि ॥ भवीतागर्वरिक्वकदृहकः ७८ वर २०० विश्वतारय मुद्धेवा ।। # ।। व्यशिष्ठ े। क्षेत्रकः अर्दाद्राभागाः पूर्वाद्रापाक ণো জ্বঃ। শিব ভক্ত চ বোগী চ স-এব বিকৃতাকৃতি:।। ভীম জিপাদ ্ব্রিশিরাঃ বড্ভুজো নবলোচনঃ 1 ভग्रभुरद्राण होषुः कानाछक्य ब्याभगः ॥ मन्दान्ति खन्द्रा जनका यन्तारा र्जनका खयः। शिख सूत्र्य जबीबाक जानिना मृःश्रमायकाः॥ বাষ্ত্রঃ পিত্তরকৈব শ্লেম্ক্রক ত থৈব চ। জুরভেনান্চ ত্রিবিধা শ্চত্-র্থক বিদোষতঃ II পাওক: কামল: जर्धः भाषः श्लीहा व मृतकः। जुत्रा-তিসার গুহণী কাশ বুণ হলীমকাঃ II মূত্রক্ ছুশ্চ গুলাশ্চরক্রদোৰ বি: কারকঃ। আরিশো নেছজঃ জ্রো रगारक गलग ७कः ॥ जुनदी निन পাভণ্চ বিসূচী দাকণী সভি। এষা॰ ভেদপুভেদেন চতু:ষপ্তি ক্জ: মৃ-जाः॥ मृज्रक्न्यामुजात्मरः ब्रह्म-তন্যাশ্চ কন্যকা। জরা চ ভুত্তি: সার্দ্ধিত ভূতল ।। এতে চোপাযবেত্তার • ন গছভি চ সংযত• । भनायास ह छ मृष्ट्री दिनाउय निर्दात्रभाः॥ 🗱 ॥ हक्कुजन्य वृत्राः

यानः भाराधरिखनामवनः । कर्न-रिजन मृष्क्रिरेजन बन्नावाशि वि-नामक ।। वमा जुमा वङ्गिमा अ्भ करताजि यः। वालाक मिवरज কালে ভরা ত নোপগছতি ৷৷ খাত শীভোদকদ্বাধী সেবতে চন্দ্ৰদূব । নোপযাতি জরা তঞ্চ নিদাঘে প্নিল (मविनः ॥ भारत्कृत्यामकन्तायी घन-ভোষ• ন সেবতে । সন্যে চ সনা-হারী জ্বা ত নোপগছতি !৷ শর-দ্ৰৌদু ন গৃহাতি ভুনণ তত্ৰ বৰ্জ-(यट। थाउगाधी मनाहाती बता उ॰ নোপতি প্রতে ৷৷ খাত সাধী চ ছেমন্তে কালে বহিং নিষেবতে। ভুউক্তে ন-वाच मूकक जरा उ नानगहिं ॥ লিশিরে হ• শুন বহিঞ্জ নবোকারঞ্চ **म्याय । यथात्राक्षाप्तक्ष्मायी कद्रा** ত নোপগছতি।। সদ্যোমা স ন-বানঞ্ বালান্ত্রী ক্ষীরভোক্ষন । ঘূ-তঞ্চ সেবতে যোহি জরাত নোপগ-इंडि ॥ ভ্ডাক সদয় ফুৎকালে জল॰। নিত্যু॰ ভু-ক্ৰণাপগছতি T 🎙 নবনীত তথা শুভ । নিত্য ভুঙ্কে সংয়মী যো জর। ত নৈব গছতি।।#॥ শুষ্কনা স जिएगा वृष्मा वालाकः उक्न पि।

'সংসেবন্ত' জর। বাতি পুক্ঠা ভ্রাতৃ-ण्डिः मह ॥ ब्राखो ए **एवि मित्र** श्रुक्तिक त्रबद्यनाः । उगूरिशिङ क्रवा क्रडा जाञ्जिः गर मुनर्वि ॥ व्रवस्ता ह अन्हों हावीवा कावम् उिका। मृ पुराजकशङ्गी या अञ्हीना চ ধা সভি॥যোহি তাসামমভোজী বুক্ষহত্যা• লভেব্ৰু সঃ। তেন পাপে-न সार्खः ना जज्ञो ज्यूभगह्छि॥ পাপানা ব্যাবিভিঃ সার্দ্ধ মিত্রভা সম্ভত খ্রুব । পাপ ব্যাধি জরাবী-্জ বিম্বীজঞ্ নিশ্চিত ॥ পাপেন কাৰতে ব্যাধিঃ পাপেন কাৰতে ক-ता। भारभन कायर**े रिन्रः** मृःथः শোক ভয় কলি:।। তমাৎ পাপ स्ट्रेट्डिं (सायवीज समक्रवा । ভারতে সম্ভত সম্ভো নাচরম্ভি ভ্যা-जुद्राः ॥ स्रथमां ठाद्रयुक्तक मीकि उ श्रितायकः। ७क (प्रवाजिथीनाकः ভক্ত সক্ত তথঃসূচ॥ বুতোপবাস যুক্তঞ্চ সদা তীর্থনিষেবিন-। পাপা-দুবন্তি ত দৃষ্টা বৈনতেয় নিবোরগাঃ ।। এতান্জর। ন সেবের্র ব্যাধি সং-यक, मूर्जयः । अर्व (४१६) भनगरम কালে সর্ব: গুহীব্যতি॥ 🗱॥ জুর 🕫 সর্রোগাণা জনক: কর্থিত: সতি। পিত খ্লেম সনীরাশ্চ ভুরস্য জনকা

खरे: ॥ े ७:७ यथा जक्षत्र हि द्वरू যান্তি চ দেহিষু। তনেব বিশিধো-পায় সাধি মক্তো নিশাম্য র্গ ক্লৃধি-কাজুল্যমানাথা মাহারাভাব এর চ। পাণিনাণ কাষতে পিত্ত চক্ৰে চ্ন-ণিপ্রকে ॥ তাল বিল্ক**ল** ভুক্তা कनभावक उरक्षाः। उपव कुन् (वट भिजः मन्त्रः भागहतः भागः ॥ ভাষাদকক শরদি ভাগে ডিক্ত বি-**म्य कः । रिव भूख फ** या जुड़्र्रङ **পিন্ত॰ ত**স্য পুজাযতে ॥ **সশ**র্করঞ্ थन्याकः शिष्ठेः मीखामकान्तिः । চণক সর্গব্যঞ্চ দধি শুক্র বিবহিন্ত্র-ত ৷৷বিলু তালফল পকু সর্বমকার মেব চ। আদু কি মুদ্গুৰঞ্চ ভিলপি-है जनक्त ।। जकात शान अक्रव মিতিচপাঠঃ॥পিত্তক্ষয়কর•সন্যো-वनभृष्टिभूमः भतः। भिज्ञामक তন্ধীন্ধ মুক্তনন্য নিবোধ মে।। ভো-জনানন্তর• স্থান• জলপান• বিনা ভূ-या । जिलरेजनः निषरेजनः निष মামলকীদুব ।। পযুর্গবিভান্ন ত-कक गङ्द्रभाकन मंदि। हाराष्ट्र শর্করাতোশ সুন্নিধাস্ত্রসেবন ।। नाजिक्तान्यः क्यानः शयुर्-বিত জল। তক্যুঞ্জা পর্কল। मूनक कर्क ही कनः ॥ थाउदानक

नवान मूनक (अचाकांद्रगः। युक्त-त्राम् हे उड्डिय मश्बीर्ग दिनाणनः॥ 🏂 विह्रोबर जृष्टिक्द गर्रेक्त वि (भाषकः । जुनगः मूद्रज्यकः मूद्र পর হরীভকী।। পিণ্ডারক মপর্ঞ রম্ভাফল নপত্ক । বেশবার সি স্কুৰার ন্নাহার ন্পানক•া৷ স্ভূত त्त्रां ह्नाहुर्नः अव्खः **अ्डलकंत्रः** । मबीठ लिश्नली मुझगार्टक बीत क॰ मयू ॥ मुवतारागुजानि गङ्गर्बि निष्ठा द्वारा है। यह भूष्टिक-त्राप्ति वायुवीकः निमागव ॥ 🗫॥ ভোজনানন্তর॰ সংদ্যা গমন॰ বাবন॰ उथा। इहरन बङ्किजानक मध्य-फुमन रेमथून ॥ वृष्तश्रीनमनरेकव মন:সন্তাপ এব চ। অতিকাক ম-नाशात्र गुका कलश (भव हा। करू-वाका ज्या लाकः तक्ता वायु কারণ । 🗱। আক্তাখ্যচকে তজ্জন নিশাময় তদৌষষ ॥ পক্ষমন্তাফল-रिक्षव नवीकः नर्कत्वामकः । ना वि-(कालामकरेक्य मन् । खक मूमिकेक ॥ भाश्यि मधिमिष्ठेक (क्वल वा नमक्तः । जन्धः भग्धं विजामकः भोवीतः **भोउत्मा**नकः ॥ भक्रेउन বিশেষক ভিলতৈলক কেবল।। नाक्नी जान थर्ज्त मूख मामनकी

দুব া শীতলোকোদকনান সুনিক চন্দ্ৰদূৰ । বিশ্বসদাপত্ৰভল্ল সু শ্ৰিষ্ণ্যজনানিল: 11 এভত্তে ক**খিড**ণ वट्रा जरहा वाउभुगार्धनः। 🛠 । বাষ্ব জিবিধাঃ পু-সা- লেশ সন্তাপ কমিলা:।। ব্যাধি সংঘশ্চ কথিত। ক্তব্ৰাণি ৰিবিধানি চ। ভানি ব্যান্থি পুণাশাৰ কৃতানি সন্ভিরেব চ ॥ ভজাণ্যেতানি সর্বাণি ব্যাধিক্ষক-রাণিচ। রকাবনাদ্যো দেখু চো-পাৰ্শ্চ সুদূৰ্লভঃ ৷৷ ৰ শব্জঃ কথিত্ भाक्षि यायार्थाः वर्भावत ह। छि-বাঞ্চ সর্ব ভক্রাণা• কৃতার্থানা• বি-**इक्रोप: ॥ इंडि वृक्षोववर्छ वृक्ष-**चा ७ ३५ जवता वः ॥ 🕸 ॥ जय **र्वाभिनक्षिणः। उब दागुरेः। (दाग**् स्र (कायरेवयम्) (कायमाम) भारता-প্রতা। রোগা দুংখস্য দাতারে। জুর-, পুভৃতবো হি ভে ৷৷ তেচ স্বাভাবি-काः (किट (किनागन्नदः यृजाः। মানসাঃ কেচিদাখ্যাতাঃ কবিতাঃ কেপি কাষিকাঃ॥ তত্ৰ স্বাভাবিকাঃ শরীরসভাবাদেবজাতা:। কুৎপি-পাসা সুষ্প্রা জাগরা মৃত্যুপুভ্তশ: । অৰ বা স্বস্য ভাবাদুৎপত্তে জাতা: बाजादिकाः जङ्बा इेंडि यावट । (७ ६ बमामान्यः ॥ व्यागडावा

হভিঘাতাদি জনিতা:। অথবা জ-যোত্তর ভাবিনঃ।। মানসাঃ কাম ক্রোধ লোভ মোহ ভযাভিমান रिन्तर रिभणुनर विवादियां मूया मार-मर्व्य भुज्ञयः। अथवा उच्चानाभ-মার মূর্। ভুম তম: সন্যাস পুভূ-**७यः ॥ कायिकाः शा**खुद्राग भुङ् उरः ॥ कर्मकाः कथिजाः (किटिप्ता-यकाः मिं हाशदा कर्य (मार्याः জ্ঞবা শ্চান্যে ব্যাধ্য জ্ঞিবিধা: মৃতা: ॥ उब कथाङा व्याथयः। यट शाक ন॰ দৃষ্মপূবল॰ ব্যাধিকপ॰ কেব-ল' ভোগ নাশ্যু পায়শ্চিন্তনাশ্যু বা ততে৷ জাতাঃ ন তু দুষ্টবাতাদি मार्येग क्रिकाः। छथा। यथा भाः জ্ৰম্ভ নিণী তা যথা ব্যাধি চিকিৎ-সিতাঃ ৷ ন শন• যান্তি যে রোগা স্তে एक्टियाः कर्मका वृत्यः ॥ (नायकाः মিথ্যাহার বিহার পুদ্রপিত বাত **পिख क्**षजाः॥ #॥ वन् विष्णाश्व বিহারিণা মধি প্রাক্তন সুক্তেন क्षियां भ भाक्तनकरेयांव काद्रान उट কথ দোৰজা ইতি। উচ্যতে। দো-याजद्रि वज्रु आहिकात्रनः दूद्वर्ष বৰ্ত্তত এব কিন্তু তত্ৰ নিখ্যাহার বি-হার ভূষিতা দোষা হেতবে৷ দৃশ্যম্ভ

ইতি দোৰজা ইত্যুচ্যত ইতি সম্মান্ধঃ ॥ 🗱 ॥ कर्म्यरनाया ख्वाः। यन्नामा गद्रीया॰म (ख एक्ट्याः कर्म्यापायजाः । অত্র কারণ• দুম্বর্মপুবল• যতে। দো-বান্নত্বেপি ব্যাধে গরীযন্ত্রণ তৎ ক-মাক্ষযাদেব ক্ষীণ ভবতি। দোষাস্ত सन्न। व्यशि निमान(व्यनाका मृभ) ह এবেভি। দোষাণা॰ কারণন্ত মন্যত इंडि कर्पालाखान्तराः ॥ कर्पक-याद कर्मकृषा (मायजाः स स (उस-रैकः । कर्यास्तरमान्त्रवा यान्ति कर्या (रायक्रश्र क्रयः॥(रायकाः अ अ ভেষ্টের রিভি দোষ্ডেয়াদিকার- मृक्ष्यं उद्धियकार्थ मुवाक्रयानि জনিত দুংখভোগেন কটু তিক্ত কধা-याम्। इन्। जक्षामि क्रिके मृथ् ভোগেন চ ক্ষয় যাতি ৷ শেষাদৃষ্ট हिंउरवा दाया एउ स स उचरेडा: क्य याडीजार्थः ॥ माध्रा याभ्रा অসাধ্যাক ব্যাধ্য ক্রিবিধাঃ মৃতাঃ । সুথসাধ্য: कश्चेमास्थ्या हिविधः সাধ্য উচ্যতে ॥ যাগ্য লক্ষণ মাহ ৷ যাপনীযন্ত ত বিদ্যাৎ ক্রিয়া ধা-**त्रगराज हि छ॰।** कियायास निवृजा-या॰ मार्गा यक विनम्राजि ॥ श्राक्षा ক্রিয়া ধার্যতি সূথিন প্রাপ্ত মা-তুর•। পুপতিষ্য দিবাগার• অস্তা

্ৰত্নেৰ যোজিত:।। সাধ্যা যাপ্যত্ব-মাধ্যম্ভি যাপ্যা কাসাধ্যতা তথা। খ্রন্তি পূাণানসাধ্যাস্ত নরাণা মকি-- কাবভাণ।। অক্রিয়াবভাণ চিকিৎসা রহিতানা।। #।। অথোপদুব লক-র্ণ । রোগারম্ভক দোষস্য পুকো-পাদুপজাষতে। যো ধন্যে বিকার: ज तुरेष क्ष्रमुद इरहाहिज: ॥ # ॥ অথারিষ্টস্য লক্ষণ মাহ। রোগি-(१) गद्र१॰ ययान्यभाष्ट्रावि नक्रः (७। उल्लक्ष्ण मित्रक्षे न्यापिक्रकाः পি ভদুচ্যতে ॥ # ॥ অথ রোগস্য চিকিৎসা লক্ষণ নাহ। যা কিয়া ব্যাবিহরণী সা চিকিৎসা নিগদ্য বে। দোৰ খাতু নলানা॰ যা সাম্য-क्टरेनव द्रागइट्।। कियाब कर्य। बाधि र्थिया श्वरायां वाधिश রণী। করণাধিকরণযোগেচতি স্ত্রে-ণাত্র করণার্থে লুট্র। তথাচ। যাভি: কিবাভি জাবন্তে শরীরে ধাতবঃ नगः। ना চिकिৎ ना विकातानाः कर्म उच्चिषका॰ मज॰ ॥ याश्रुनीर्ग॰ শ্বন্যতি নান্য ব্যাধি করোতি চ। শা ক্রিয়া ন তু যা ব্যাধিণ হরত্যন্য मूमीत्राय ॥ कियाव हिक्टिमा। তথাচামরসি হ:। আরস্ত্রো নিষ্কৃ তিঃ শিক্ষা প্রন সংপ্রারণ। উ

পায়: কর্ম চেষ্টা চ চিকিৎ সাচ নব ক্রিয়া ইতি॥#॥ অথ চিকিৎসাবি-ধ্যুপদেশ:। জাত মাত্র শ্চিকিৎস: স্যায়োপেক্ষ্যে হল্ল তথা গদ:। ৰঙ্কি শত্র বিবৈ স্তল্য: স্বল্লো হপি বিকরো: ত্যসো ৷৷ রোগমাদৌ পরীক্ষেত ত-তো १नउद्र भोषधः। उठः कर्म डि-वक् भण्डा ए ज्ञानभू वं नमा हरत् ।। অযমর্থ:। ভিষক্ আদৌ রোগণ প-রীক্ষেত বিচারযেৎ। ততো ধনম্বর• ঔষধ বিচার্যেৎ। তত: পশ্চাৎ রোগৌষধ বিচারানন্তর জ্ঞানপূর্ব। সাবধানো ন তু অবজ্ঞবা কর্ম চি-किए जा भोषध मानामिक्श जना-চরেদিভার্থ: ।। 🗱 ।। রোগাক্তানে চিকিৎসাকরণে দোষমাহ। যুস্ত রোগ মবিজ্ঞায় কর্মাণ্যারভতে ভিষক্। অপৌবধ বিধানক্ত স্তস্য जिक्ति र्यमृह्या ।। यम्ह्या देवतिष्ठ्या সিদ্ধি ভ্ৰতি নাপি ভ্ৰতীত্যৰ্থ:।। व्यन्ताह । 'ঔषध' (कवल' कर्जु ' शा-कानां न नामयः। रेवर् क्य न तिर् স্থ্যাৰণ নহতি রাজতঃ ॥ 🗱 ॥ রো-গক্তানে ভেষজা জ্ঞানে দোষনাহ ৷ যন্ত কেবল রোগজ্ঞো ভেষজেম্ববি-व्यक्त । उ॰ रेवहर **भा**नर द्वांगी जाः ष्यथा तो नाविकः विना ॥ नाविकः

कर्नवात्र विना वथा तोः मक्तर्छ थ- ॥ **छि उथा द्वाभी उ**र्थः ॥ अन्। ह **বস্ত কেবল শান্তজ্ঞ: ক্রিযাম্বলশ**-**। जि**षक् । मगूश्रज्जाजूतः भा भा जीकः मजीव होस्वः ॥ #॥ রোগৌষধধে জ্ঞানে গুণমাহ। यञ्च রোগবিশেষজ্ঞ: সর্ব ভৈষ্জ্যকো-বিদঃ। দেশকালবিভাগজ্ঞ স্তৰ্য্য निषि नं मः गयः ॥ व्यानावस्य क्षाः জ্ঞানে পুষতেত চিকিৎসকঃ। ভে-वकाना॰ विशादन १थ छछ: अर्थाहि কিৎসিত।। চিকিৎসিত মিত্যত্র ভাবে কঃ ৷৷ ইতি ভাবপুৰাশে পু र्वथ 😘 ।। 🗱 ।। ज्यथ (यन (त्राभागाः कान माडलनाइ। (इज् सन् जि॰ श्रीकाक वक्षा । जरेब-বোপশন: পঞ্জ রোপবিজ্ঞান হেন্ত-वः ॥ उत्र (श्टा लंकन मारु। यह ন স্যাদ্বিনা যেন ভস্য তদ্ধেভু কচ্যতে 1 भारक अभ्वादशकाय उर्भवंशया-ন্ পুরক্ষহে ।। নিদানং কারণং হেত্ निभिज्ञ निरम्भनः। मूल नायजनः ভত্তু পুত্যযোগি নিগদ্যভে।। ভত্ত रुज् र्वाधीमा[॰] खानाय एक र्यथा। वर्षा कक मुम हिमानननाज्यिशु-न भाक हिंचा खरापरमा वाळ्लु-কোপহেতবো বাভলান্ ব্যাদীন্

(वाथगिष्ठ ॥ भत्र कहेंद्वाक जीक् কোৰ ভূষ। ক্ষুণাভিযাতাদয়ঃ-পিত্ত-भुक्गभार् ७वः भिख्यान् साधीन् বোৰবন্ডি॥ বসত মধুর শ্রিক শী-जामयः ककशुरवानं (इंडवः ककं कान् गाधीन् (याध्यक्ति॥ 🕸 ॥ व्य थ मः भारत जंकन मार । यथा पुरहेन দোষেণ যথা চানুবিসর্গতা। উৎ-পত্তি ৰ্যাম্বস্যাসৌ সংশ্ৰাপ্তি জাতি त्रागिकः॥ यथा मूस्ट्रेन (मार्विण यथा काद्रगाञ्चान मुष्टिन (मारवन । नथा চানুবিসর্গতা অনেক্ধা দোষাণাঁ বিসর্পণ মৃক্ষাধ ন্তির্য্যগাদিপভিত্তে-দেন ৷ তথাচ বিসপ্তা আম্যুস্য যা উৎপত্তিঃ অসৌ সংপ্রাপ্তিঃ। শাস্ত্রে क्रवेश्वाव मःभारतः भर्यशासावार জাভি রাগভি রিভি॥ সংপ্রাপ্তেরৌ-পাধিক ভেদানাহ। সংখ্যা বিকল্প भाषान्। दल काल वित्यवज्ञः। जा ভিদ্যতে যথা ত্রৈব বক্ষ্যন্তে হঙ্কৌ জুৱা ं जि ।। **जग्थ्या**मिक्ला व्यवि**ष्या** ত্তেভ্য: সা সম্পাধি র্ডিদ্যতে ভেদ-বতী ক্রিয়তে ইভ্যর্থ:। তত্ত্ব সংখ্যা• বিবৃণোতি। যথা জ্বো 🕫 🕏 খা 🖼 -জীসার: বন্ধি ইত্যাদি। বিৰুদ্ধ বিৰূপোতি ৷ দোবাণা**ণ সম্বে**তানাণ विकल्ला राजान कल्ला मन्दर

্ ভানা • সমুদিভানা দোষাণা অ• **माच्छ** कन्नन। शीन मध्याधिक छिरेर र्ভाग कन्नना दिकन्नः ॥ 🛊 ॥ शुर्थानुः বিবৃণোতি। সাতজ্ঞ পারভক্ষাভ্যা व्यात्यः भाषान्य सानित्मे । व्यात्यः স্বাভন্ত্যেণ পাধান্য পারতন্ত্রেণা भाषानुक वरिष्ठुर्थः। यथा स ভক্তমা জুরমা প্রাধান্য জুরাধী-नानाः याजाधीना म्याधानाः ॥का। ৰদাং বিৰুণোভি i হেত্বাদি কাত্ৰি मुग्रवरिव र्यनावन विरम्पयन । व्य-ত্রাপি ব্যাধে রিভ্যনুবর্ত্তে। ছে-द्वारिः (इ.ज. गूर्वक्यामा काउ (त्रु-न जाकलाइन । व्यवस्तिः अकल्लाभन । इतात् वंनावन्या विष्णमण वि শেৰ বোৰঃ ৷৷ গু ৷৷ কাল বিৰুণাতি । नजः दिन हु जुकारेम र्गादिकाः লো এখা বল•। নক্ত মত্রাব্যব• রা-ক্রিলাচক । এতেনৈভদুক্ত **যমিম** জাদে রঃশে বস্য দোষস্য প্রকাপ উল্লোম্ভি নোপা **ত্ত**দোৰজস্য ব্যা-খেঃ কাল ইভার্থঃ। নজাদে **রংশেষ্** বাতাদি পুকোল উক্তো বাণুটেন। ভে ব্যাপিলোপি জ্লাভ্যো রঞ্চে ম ख्याक् निक्ताः। वस्या **श्हा तावि** जुकाना गड मन्द्रातिनाः क्यादिक ।। তে বাত পিত্ত ককাঃ। পাতুষু বা

ভাদিকোপো যথা। বর্যাসু শিশিরে বাযু: পিক্ত শরদি উন্মকে। বসস্তে তু কফ: স্প্রেদেষা পুকৃতি রার্ত্তবী ॥ 🗱 ॥ मः शास्त्रि वंशियोनाः ज्जानाय হেতু র্যথা। মিধ্যাহার বিহার **জ**-পিত বাতাদ্যামাশ্য গমন রসমূহণ কোষাত্ম বহির্নিরসনজ্প জুরোৎ-পত্তি পুকারণ বোধ্যতি ভথা ৰ্যা-थीना॰ जन्था (मादा॰ नाः न तन्नना भाषाना वनकानाः मह (वाधवि ! তেষু জ্ঞানেষু চিকিৎসাবিশেশঃ म्याद्या 🗱 ॥ अथ भृत्रेक्शम्य व क्ष **नः १। পूर्वक शर्ख उ**ष्यान विष्ठान्छाः विन सामय॰। सामान्यक विभिष्ठेक দ্বিবিধ তদুদাক্ত।। সামান্য ভত্র रिरायाणाः विरमिरेय त्रनिधिकः । विनिद्धे भीषम् । जिल्ली व नि সমন্বিত ।। দোষাণা বিশেষাঃ জৃ ञ्चाजिनाय (नवसाकाद्मि मानस्प्राप्तयः । তত্র পূর্বরপং ব্যাধীনাং জ্ঞানায रुकु र्यथा। **न**ुमानत्या ভाविन जुङ्ग (वाश्यस्ति । व्यथह छ अव भुमामस्या **২তিশবি**ভ জ্ঞাযুক্তা ভাবিন• বা. তজ্ব নেত্ৰ দাহযুক্তা ভাবিন পি-ত্তন্ত্বর বহিমান্য যুক্তা ভাবিন **(भूगाकृतः (वायवश्चि ।। क्ष**ा श्रय नक्षामा नक्षा भार अर्थेक

- বিশিষ্ট । যদ্যক তল্লকণ সৃত। সংস্থান লিক চিয়ে চ ব্যঞ্জন কপ माकृष्डिः॥ विभिष्ठेः भूईक्षभः स्व-দ্যক্ত ৰূপ তদেব সম্যুক্ত ল ক্ষণ স্ত•। তত্র শাস্তে ব্যবহারায পৰ্য্যাৰানাহ সংস্থাৰ মিত্যাদি ॥ लक्षण बहार छोनार एक वृर्येश। (बरावद्वायः मञ्जाभः मर्वाक्गुरुग-ঞ্ যুগপদেতল্লকণ জ্বা বোধ্যতি ।। 🕸 ।। व्ययाभगगग ज्ञान गारु। ঔষধান বিহারাণা মুপবোগণ সূ थावरः। नृशामुभगयः विह्याद मः হি সাজ্য মিতি সৃতঃ॥ 🗱 ॥ তত্র বাতসেগ্ৰপশ্য মাহ। ম্ধুর লাব্। भान्न निषा नरमायः निष्ना अक कृतिकः র বস্তি স্বেদ সংমদনানি। দহন জল-দ শেষাভ্যক্ষ সন্তর্গনি পুরুগৈত-প্ৰনাৰ শান্তমেতানি স্যুঠা। 🗱 🛚 ज्य भिड्सिग्राभण्य साह । विक चाम कवाय भीज भवन हारा निमा থীজন জ্যোৎসা ভূগৃহ যন্ত্রার **अन्तर द्वीगावमः स्थानंनः । मर्लिः** ক্ষীর বিরেক সেকক্ষিরসাব পুদে-शानिक भागाशत विशत (उपज भिष्कः भुगानिः नरब्दा। # II ध्यथ कफ:मड्डाभन्य मार । क्ष क्षात क्यार ज्ञि कर्रेक व्यायाम्

নিষ্ঠীবন ধুমাত্যঞ্লীরো বিরেক্ वमन (बरमाभवामामिक ।-वृष्या-তাধু নিযুদ্ধ জাগর জলকীডাঙ্গনা-*(नवन• भानाहात्र विहात्र (ভर्म'*ज भिषः (भूष्यान मृत्रुः एदि ॥ 🕸 ॥ জলকীডা কথা কফা হরতি তদাস্থ । জলক্রীডা জনিত শৈত্যেনাবৰুদ্ধ দেহোমা পঙ্কলিগু পাকাগ্নি রিবো-গুে৷ ভূবা কফ শোষ্যতি ইতি স-मादिः ॥ 🗱 ॥ छेशनाया वृहास ख्टांनाय (इंड र्यमूकः ठब्रादिन । शृह-विकः महीर् वक्षाक व्यापि स्म-শ্বানুপশ্বাভ্যা• পরীক্ষেত্তে যি তথা চ সুশুতে। অভ্যঙ্গ হেন্দ েন্-हेर विकारता वाजिका न यह । मान ন্যেৰৰ তু ৰিজ্ঞেশ রক্তমালাতি म्वि ।। गर्बिया स्मव स्नागानाः निमान अभिजा मनाः। ७९ ग्-কোপদ্য তুপ্যেক্ত বিবিধাহিতদে-वन ॥ नार्बवा दात्राना निमान সন্নিকৃষ্ট• কারণ•। ছিসিতাঃ যহেতু দুষ্টাঃ। মলাঃ বাত পিত্ত কফ। এ-(वडामयः। उथा ह वायुद्रेः। (माया-এব হি সর্বেধা রোগাণানে ককারণ নিতি। নরাগন্ত লব্যাধিষু ব্যভিচা-तः मार । उन उनामार भावानः র দোষ পুকোপস্যাবৃষ্ণ ভাবি-

षार । उरभन मुत्याम् खन्याम-স্যেক্য ইতি ভাবপুকাশ:।। #॥ **भाभक्रात्रागा यथा। भाजाउभीय** कर्माविशाक । ऋष्ट्य ताजयन्त्रा ह श्वारा गुरुषी उथा। मृतक् हान्म দ্বী কাশা অতিসার ভগন্রে।। দুষ্টবুণ গণ্ডনালা পক্ষাঘাতো হক্ষি লাশন। ইত্যেব মাদযো রোগা ম-ছাপাপোদ্ভবা: মৃতা: ॥ জলোদর यक्ट श्लीर ण्वादाग तुनानि ह। थामाजीर्वज्ञ हर्षि जुग भार गन-शुराः ॥ त्रकात्र्यं च वित्रभाष्त्रा छै-भभाभा ख्वा गराः। र खाव जानक শ্চিত্র বপু: कम्भ বিচর্ছিকা: ॥ ব न्यीक পুछत्रीकान्या द्वागाः भाभ-अगुख्याः। उथा वर्ग वास्त्र न्गाः রোগা অতিপাপান্ডবন্তি হি 🗓 অ-ন্যেচ বহুধা রোগা জাযন্তে রোগস-अद्राः । উচ্যন্ত हि निमानानि शुाय-कि खानि ह कमार ॥ अ ॥ अर्वाताः গনাশক দান বথা। হেমাদু ধৃত मानथए७ छगवद्याकारः । जूवर्गमान नार्चवाः द्वागागाः नामकाद्रगः । ज्यार नर्व भुगाइन कर्बनाः कम-लाक्षर ॥ इंडि भनमामञ्जू ॥ 🗱 ॥ ज्याद्रागुनानिहनः । ज्व ভিথ্যে। त्रिकाः भुमसाः। नमगी

রোগশি

পুতিপৎ विजीय। ज्यानमी भक्षः মীভিন্না মধ্যমা:। ভত্ত নক্ষত্রাণি । স্বাতী শূৰণা ধনিষ্ঠা শতভিষা জ্যেষ্ঠা হস্তা পুৰ্ব্য পূৰ্বাবাঢ়া পূৰ্ব-क्लूनो भूर्वजामुन्थ भवा जत्री মৃগশিরা 'সি। তত্র বারাঃ জ্রা:। ভত্র যোগো ব্যতীপাত:। অশো-जनक्ताः । नागाभका कात्र्य পাপগুহঃ। ইভি জ্যোভিস্তভু• ।। 🕸 ।। अभिष्ठ । हन्तुः मृत्को वार्ञी-পাতে ভৌমার্ক শনি বাসরে। বুণ মুক্তো ব্যাধি মুক্তঃ কৃশঃ মু.নং সং गाठात्र ॥ भूबीजग मधाः 🛱 वः त्रनी क्खिका उथा। बानुगगक जि (थो दिक्क हाद्वाग्रज्ञान माहदद्र ॥ ইতি জ্যোতিঃ সারসংগুহঃ॥

রোগন্ন' ক্লী ঔষধ•। ইতি বৈদ্যক:॥ রোগনাশকে ত্রি॥

রোগতঃ স্ত্রী শরীর । ইতি শব-চন্দুকা।।

রোগরাজ: পু॰ রাজযক্ষা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

(त्रागनक्रन की निमान । इंडि त्राकनियंग्डेः॥

(दागमान्तः भ् रेविनः। इंडि मद्दिन्द्वा।। (दागमिना की मनः मिना। ইंडि রাজনির্ঘণ্ট: ।।
রোগশিলী পু॰ বৃক্ষবিশেষ: । শরালুইতি ভাষা! ইতি জটাধ্র: ।।
রোগশ্বেষ: পু॰ জ্ব: । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

রোগহ• ক্লী 'ভ্রম্বং। ইতি শ্ব-চন্দ্রিকা॥

রোগহরদুব্য ল্লী রোগনাশকবস্ত । यथा । धनु छात्र क्वारु । पुन्तानि মধুরাদীনি বক্ষের রোগহরাণ্যহ।। শালি বপ্তিক গোগুম ক্ষীরঞ্বৈ ত-था मध्।। मञ्जा मृत्राहिक यद करन ৰাক্ত গোজুর । গম্ভারী পৌক अ वी**जः** पुका थङ्करः वना ॥ नात्रिकरणकृष्याच्छा दिसाती ह পিযালক । মধুক তাল সমাও मृत्थाः १यः मयुत्तागमः ॥ मृही দাহ পুশমন: यভिन्तिय পুসাদন: । कृषिकृष कककृष वृष्य अका-ত্যর্থ নিষেবিতঃ॥ খাদ কাশাস্য মাধুর্য্য বরহাতার দানি চ। গল গগু শ্লীপদানি গুডলেপাদি কার-(यट ॥ अ॥ माजिनामनकामुक क-शिथ क्व्रमर्तको । माछ्नुकामा-তক্ষ্ণ বদর• ভিত্তিরী ফল•॥ দ-ধি ভক্ত কাঞ্জিকঞ্চ লছচ চামু-বেতসং। অশ্লো দত্তশঠাযুক্তো জা

त्रभः भावता त्रमः ॥ (क्रमता दोजः क्ट व्रद्रा विमानी नानुलुप्रमनः। जात्रा गुर्थ (मरामानः **ज्**र्याहि हस्-र्घकः॥ नदीत्रम् ह रेनिधनाः स्व-ष्ठिनक्छावट । ছिन्न जिन तुनानी-নি পাচ্যত্যগ্নি ভাবজঃ।।ঞ্চা লবণা-नि यवकातः मञ्ज्काकिक वादः। मादनः भावनः क्रिती वित्सय मर्न गारिक्टा। मार्गद्राधी मानवक्ट म-এক: পরিষেবিত:। গাত্রকণ্ড কো-ठेल्माक रेनवर्नां जनस्य मुनः ॥ ब्रङ বাত রক্তপিত পৃংস্তে নিষ ক্লা ष्टिक ।। 📽।। (व) ाय निगुः भृत्वक 🕫 (ह-वराक् व क्षेक्।। वदनः अष्टु अ क्षाः मुखा खुल् नाक्नी। क्रेका मीश-नः (भाषी अठ कष् कका इक्ट ॥ ছৌল্যালস্য কৃমিহর: শুক্র মেদে। বিরোধনঃ। একো হত্যর্থ সেব্য भारता जुम हा हा कि कुछ (वर्षा क्षा क्ञमानः कत्रीत्रानि इतिरामुग्रदा তথা। ৰাদু কণ্টক বেত্ৰাণি বৃহতী षय मिश्चिमी ॥ अपृती ह मुक्डी ह ত্রিবৃদ্ধপূকপর্ণ্যপি। কারবেল্লক বা-र्खाञ्च कंत्रवीत्रक वानकाः ॥ द्वा-श्रिगी मञ्जभू ब्री ह करनारी दिवस-স্তিকা। জাতী বৃক্ণক নিম্বো ক্যো-ভিমাতী পুনর্ণবা ॥ তিক্তো রস-

त्रिकः महानुष्टिना ही भन छथा । শোষ্যো জ্ব ভৃগাশ্বা মূর্ছা কণ্ডুতি-धारिहिट ॥ विश्व क्षर **मः मार्यार** ेषा डार्थः म इ याविजः। मनागरस क्लिशकार्डि भित्रः भून तुनामिक् ।। क्या जिक्ना मल ने बनु चार्यम् । विभिद्धिः। छिन्दुकः वक्रनः भाकः नियाद अप हिलिका॥ नियादशान भानका है जिल्ली धनाठेशा कवारग গ্রাহকোরোদী ভদ্রবং ক্লেব १६। व्यक्ता २७, वी (म्य) मधना श्राप्त याम्य भी उक्टा। गृथामाय जुद्रा-थान बन्धान सामित्राह्नकः । 🛊 । क्तिना करु नवत (नवक्की दनाइयः য় কছপী শল্লকী প্ৰয়ো পুননবা শ-তাবরী।অগ্নিমছে।বুক্ষদন্তী স্বদ্ধিই-রণ্ডকে তথা ।৷ যব কোল হলপাদি কর্বাসীদ সমূলবং। পৃথক্ সমস্তো বাতান্তো বহুসিত্তহর স্তথা ॥ শ-ভাৰরী বিদারী চ বালকোশীর চ-न्मन । मूर्वा वर्षेः भिश्ननी र वम्बी भान्नकी उथा॥ करनी क्रांट भनः পত্ম মৃত্যুর পটোলকং। জ। অথ শ্লেম্মহরো বর্গো হরিদ্বা গুড় সপ্তক• ॥ শতপুত্রী চ জাতী চ ব্যোষারগৃষ नाजनी। 🗱। मर्लि टिउन वमा मङ्जा

মেধাগ্নি কাদ্ধিণা শস্যতে ঘৃতণাকে-বল পৈত্তিকে সর্পি র্বাতিকে লবণা-नि उ ।। (एय व व क्यं वा नि (व्या व ক্ষার সমন্বিত । গুছী নাডী ক্রমিশ্রে-या (मराभाक् अवाशिषु॥ 🗱। रेडन॰ লাঘৰ দাৰ্ট্যায় ক্ৰুব্ন কোষ্টেযু দেহিষু। বাতাতশা স্বভাবাতিব্যাদাম ক্ষীণ বৃত পথেষু চ। তথা দপ্ধা হল ুষ্টা গোনিকর্মা নিরোক্জি ॥ উত্তরস্য পল মাতা ত্রিভি শ্লাকৈশ্চ মধ্যমে । खयन। गाः भनार्ष्क्षन (मुङ् कृर्र्थोय-ধেষ চাঃৠ। জলমুক্ত ছতে দেয় পৃথ-ক্তৈলে ন শস্যতে। শ্লেহে পীতে তু ভৃষ্ণাথা পিবেদ্ফোদক নর:॥ বা-তানুলোম দীগুাগ্নি বর্লা গ্রিঞ্ক সমণ মত । ৰহুস্য সেহন কাৰ্য্য মতি-ব্রিপাস্য কক্ষণ ।। 🗱 ।। শ্যানাক কো-রদ্বাম তক পিণ্যাক বঞ্চিভি:। বাতশ্লেম্মণি বাতে বা কফে বা স্বেদ ইষ্যতে ॥ न स्वन्यम् ७ ङ्ग क्यः দুর্বল মৃহিতান। ইত্যাদি মহাপুরা-ণে গাৰুডে যোগসারে ১৭৭ অধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ थन्छ दिक्वा । घृष्ठ रेख्वा कि বক্ষ্যামি শৃণু সুশুত রোগনু । শৃত্ भूत्री वहा भागा वाकी दुक्तम्वई-न।।। অভ্যা গুডুচी हिन अर्डे बनक

বাস্কী। এতৈ রক্ষসমৈ ভাগৈ ঘূ ত नुइ विभाव्य ॥ कचेकार्या दम পুত: ক্রিপুত্র সমন্বিত: ৷ এত্রা ন্দ্রী ঘৃতণ নাম শুক্তি মেধাকরণ পরণ ॥ # ॥ विक्ना ठिबक वना निर्ख्शे নিম্ব বাসকা:। পুনর্ণবাগুড়ুচী চ বৃহ **छी ह म**ठावत्री ॥ अरे**ड** घृं उ॰ यथा वाजः नहातागविभर्मनः । # । व ना भाष्ठक्याय जु रेजनगार्काहकः शहर ॥ करेन मंश्रुक मिक्षिश हन्त নোৎপল পদাকৈ:। সুস্কোলা পিপ্ল লী হ'ন্ত বুগেলাগুৰু কেশরৈ:।। গ क्राय जीवनीरियक क्रीवाहक मधा-শ্ৰিত ৷ এতমূৰণ্নিনা পকু স্থাপয়ে-দুজতে শুভে।। সর্বাত বিকার~~া~~ণস্ত नर्वराष्ट्रकाम्यान्। टेव्य (२००८ **श्रम्भा**यष्वार्थाः श्राह्मवञ्चानः ॥॥॥ **म** जावती द्रमशृष्ट की त्रशुष्ट खेल व ह। শङ्गञ्जा (नवहाक माःजी देनाल्यकः दना ॥ हन्दनः छगद्रः व्रक्षः भावा हाः मुम्बी उथा। बीउः कर्यमानः करेन रिखन भुष्ट् विभा हरय९ ॥ अबु वानन भक्ना• विश्व ব্যঙ্গ স্থাইনা । বাযুনা ভগ্ন গাত্রাণা। (य ह नी हिंड रेमथुरन ॥ बद्रा बर्ब्बद्र शाबाणाः हार्यान मुथानाविणाः। ত্বগ্ৰতা ক্ষাপি যে বাতাঃ শিরা স্থা-

যুগতাক্চ হো৷ স বস্তি নাশ্যভগ্নিশু-रिकटेण्डव अशास्त्रणाक्षकः । अश्वायन भिषः डिनः विकृताङः क्रमप्रदः II # II भृथक् रेडन घृ इ॰ अर्यार जनरिष्ठ द्वीवरिषः भृषक् । भञावर्ष्ण खड़हा वा हिजरेक (ब्राहनायुक्तः।। निर्छ्छा रा भुमात्रगा कर्षेकार्या त्रभामि जिः । वर्षा वानवया वानि वामत्कन कव्वविदेवः ॥ वाम्न ॥ रेहद्र-ওকেনাপি ভৃঙ্গরাজেন মুণ্ডিনা। মু-वन्। मभगूलन थिमात्र दिलि-**डि:।। विका भारका वाशि हुर्न॰** म्राट मर्वाद्रागन्ट । गृत्वन मधूना বাপি যুক্ত• খণ্ড হুডাদিভি: ॥ লব-रैन: कर्टृरेक यूं क्र॰ यथा ভागक द्रा-গৰ্থ। 🛊। চিত্ৰ কৰ্কাৰু ত্ৰিবৃতা ম-वर् इयमात्रक ।। स्था চ वाला भ-ণিকা সপ্তপর্ণ স্বর্চ্চিকাণ। জ্যোতি-শ্বভীঞ্চ সংভূজ্য তৈলং ধীরে৷ বিপা-চरयर ॥ এउनियुन्सन रेउन जृष् मम्। ७ जनस्ता । (नाधन ताहन-**ক্ষৈব সর্ব**বর্ণকর• পর• ৷৷ চিত্রকাদ্য• **भर्। टेउन॰ मर्दाद्रागमुञ्जनः। 🕸 ।** व्यक्रभारः मिनम्रहा इति जान वि-শাদ্ব ।। ক্ষারদ্ব ধ্কেন্যুত মাদুক **म**त्रालाख्यः । इन्त्वाक्ग्रभागार्ग कर्रेनः कन्रहेनः गरेगः ॥ कन्रहेनः

तं अाम्तिः इंडिंह भार्तः॥ अ किः भर्गकः ठिन मकाम्रेवक যোজিত । মৃদ্যান। পচেদেতৎ - অর্কন্ধীরেণ সংযুত্ত ৷৷ অজমোদা-**दिक रेडन ग**ुमाना व्याभाष्ट-• छि। विषयस भटिए भङ्गः भङ्गरेकः व विष्णाधाय ॥ (द्रानन गृमु छ।-टिजलनातन कात्रायः । अ कत्मानानिक रेजन भश्वीर्याक রোগহুং ॥ ইতি গাৰুডে ১৭৮ व्यवश्रायः ॥ রোগহারী পু• বৈদ্য:। ইত্যমর:।। রোগনাশকে ত্রি॥ রোগিভদ: পু• অশোকবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ রোগিবল্লভ• ক্লী ঔষধ•। ইতি শफ्ङन्द्रिका॥ द्वाशिश्रिय वि॥ রেগৌ তি রোগযুক্ত:। তৎপর্য্যা रः। व्याधिजः २ विकृष्ठः ० भ्रानः ८ শ্লান: ৫ মন্দঃ ৬ আত্রঃ ৭ অভ্যা ন্তঃ ৮ অভ্যমিতঃ ১ ক্ৰ্মঃ ১০ সা-भयः ১১ व्यवद्धः ১२। ই**ভি রাজ**-निघणेः॥ আম্বাবী ১০ গ্লানু : ১৪। ইত্যমর:।। 🗱।। অথ চিকিৎ সার্থণ

রোগিণ: পরীক্ষা। তত্র বাগুট:।

मर्भन ज्यार्भन भुत्यः भद्रीत्क्रमथ

दिशाणिया । व्यायुद्राति मृत्या न्यानी-

हीजारिः পুশুতো **१**পর॰ ॥ আযু² वादि । जादि नदाद नाश्रदाना-ধ্যত্বাদি। দৃশা দর্শনেন। অত স-ম্পদাদিভা**শেতি** ভাবে হিপ্। স্প র্লাৎ শীতাদেঃ। শীতোঞ্মৃদুক-ঠিনত্বাদিনা পরীক্ষণঞ্চ। পুশ্রত:। উদর লাঘৰ গৌরৰ ভৃষা বুভুক্ষা वनावनामिना। सिथ्यामृष्टी विकाता হিদুরাখ্যাতা স্তথৈবচ।তথা দুল্লরি-পৃষ্টাত মোহযেয় তিকিৎসকান্।। তত্ৰ দৰ্শন নেত্ৰ জিল্প। মূত্ৰাদেঃ কৰ্ত্ত-ব্য় ।। #।। তত্র নেত্রপরীক্ষা যথা। নে-ত্র স্যাৎ প্রনাদুক্ষণ ধুমুবর্ণ তথা-ৰুণ°। কোটরান্ত: পুবি**প্তঞ্চ তথা**ন্তঞ্ विलाकन ।। इद्रिमु थ खदर्गक ब्रज्ज-বা হরিভ॰ তথা। দীপদ্বেষি সদা-হঞ্চ নেত্র: म্যাৎ পিত্তকোপত: ॥ **ठकू बंगाम वाल्ल्याट मुक्क म्याट সলিলপ্লু ত॰। তথা ब्**वनवर्गक क्या-**जिर्शिन•ेवनान्विज•ा। (न**ज• हि-**(राव वाल्ल्यार म्याप्तायम्य न** ক্ষণ । ত্রিদোষ লিঙ্গ সেবেত ত-আর্যতি রোগিণ।। ত্রিদোষ দূবি-ত । নত্র মন্তর্মগ্ন ভূশ্ ভবেছ। ত্রি-विद्रः मनिज्यावि शुरख्याचीनयः **७)भि॥ #॥ यथ** जिल्ला भन्नीका। শাকপত্রপুভা কক্ষা যু টিতারসনী

নিলাৎ। রক্তা শ্যামা ভবেৎ পিত্তা-क्लिश्रा<u>प</u>ा श्वन। क्कार ॥ श्रव्रिप्या খরস্পার্শা কৃষ্ণা দোষত্রবে १ (বকে। रेमव (मायद्याधिक) (माय दिउय नक्रमा ॥ 🗱 ॥ वय मूजभदीका । বাতেন পাণ্ডুর• মূত্র• রক্ত্র নীলঞ্চ পিত্তত: ৷ রক্তমেব ভবেদুক্তাদ্ধবল 🖠 ফেনিল কফাৎ।। #॥ অথ শরী द्रमः উक्षदापि ज्ञानार्थः न्यार्भनः कार्या । उब नाडी भद्रीका मार । পুংসো দক্ষিণ হস্তম্য ব্রিয়ো বান্-করস্য তা অসু মূলগা নাডী প-बीक्काः हिरुएतिः ॥ **अजुनी** ভिस्त তিসৃভি নাড়ী মবহিতঃ স্থাপেৎ। **७**८६ छेयः मुख् पूर्यः कामीसा द শালা ধ্যিলং ॥ সন্যঃ স্থাত্স্য সু धन्। ऋख्या उशमी निनः। व्याया-मन्त्रां उपक्रमा गगाक नाडी न व्या-তে ৷৷ বাতে হধিকে ভবেমাতা পুৰ্য-ক্তা তজনীতলে। পিতে ব্যক্তা ম श्रमाणाः कृष्टीराकृष्टिम। करक ॥ ভৰ্জনী মধ্যমা নধ্যে ধাত পিত্তে < शिक स्ति। जनानिकाया॰ **उर्क** ন্যাং ব্যক্তা বাজ কফ্ষে **ভবেৎ ॥** ब्रुश्नामिका ब्रास्त्र मृति शिख বদে १६কে। অসুলি ত্রিত্রেপি। न्। भूदाङ। मिन्। जिनः ॥ वा

তাहक गि नांडी शिंडा हु २ औ उ गामिनी । ककात्रमर्गाकु, हर्छमा সনিপাতাৰভিজ্ঞা। বক্ষমুৎপ্লু -ত্য চলতি খমনী বাত পিত্ততঃ ৷ বহেৰকঞ্চ মল্প বাত শ্ৰেমান্ত্ৰি-কে ভতঃ ৷ উৎপ্ল ভা নন্দ চলাভ নাড়ী পিত্ত কফে হাধকে।। কা-नार कांचार (दगवरा कींगा চিন্তা ভ্যাপ্লতা। ছিত্তা ছিত্তা চলেদ্যা সা হতি ছানচ্যতা তথা ॥ जिल्हिना ह जीला ह जातान् হন্তি ন সংশাংঃ। জুর কোপেন ধ মনী সোঞ্চা বেলবভী ভাৰে 😗 भन्ताः की बारतक रेवव व न्त्रज्ञा युष्ठा । ठलव्यः क्ष्रुकरु नगर ज्लना करिक जिल्ला। म থিনোপি ছিরা ক্তেয়া তথা বল বতী মতা। ইতি ভাবপুকাশ: ॥ রোগ্য়ণ ত্রি অপথ্য । অহিত । इंडि भद्रान्त्वा ॥ द्वाश्यय-किनि छ।

রোচকঃ পুণ ক্রা। তৎপর্যানঃ।
বৃত্কা ২ অশনা ৩ জিঘৎসা ৪
কচিঃ৫। ইতি হেনচন্দুঃ।। কদলী
। ইতি শদর্মাবলী।। রাজপলাভুঃ। অবদংশঃ। ইতি রাজনিঘণীঃ
। পুড়িশণভেদঃ। ভণ্ডিউর ইতি

निभानामा थाउः। उर्भगाः । দিশ্যচরঃ: ২ ধনহর: ৩ কিতব: ৪ গণহাসকঃ ৫। অস্য গুণা:। মধু-'রত্ব'। ভিক্তব্ব'। কটুব্ব'। পাকে कर्षेत्रः। लघ्दः। छीक्तदः। इत्रदः াহিনত্ত্ব। স্বস্ত কণ্ড কফানিল র ক্ষেঃ 🔊 বেদ মেদে। জুর গন্ধ বিয ুবুণ নাশিল্বঞ। ইতি ভাবপুকাশ: ॥ কচিকারকে তি ॥

রোচন: পু॰ ক্টশাল;লি:। ইত্য-मद्रः ॥ त्यञ्जितुः ॥ भनाकुः ॥ व्याद्रश्वशः॥ कद्रद्धः॥ व्यक्ताठेः॥ शाডিন: ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ রো-ठाक वि। इंडि मिनि ॥

রোচনকঃ পু॰ জন্বীরঃ। ইতি রাজ-निर्घणेः ॥

্রাদনফলঃ প্ বীজপুরকঃ।ইতি त्राक्रनिर्घण्डः ॥

চিভিটা। ইভি द्धी রোচনফলা ब्राङ्गिर्घिष्टेः ॥

জ্ঞী রক্তকঙ্গার•॥ গো-বোচনা পিত্ত। গোরোচনা ইতি খ্যাত।।। वत्रयाविए। इंडि सिनिनी।।

রোচনিকা স্ত্রী বংশরোচনা। ইতি वाजनिर्घणः॥ मुखादाहनी। इंडि त्रज्ञानः ॥

রোচনী জী আমলকী॥ গোরো

हना । इंडि ब्राइनिर्घण्डः ॥ मनः-**मिना । ই**তি *হেমচন্দু*ः ॥ খেত-ত্রিবৃতা।। ৺ডারোচনীতিখ্যাত ব-ণিক্ দুব্য । তৎ পর্য্যায়: । কাম্পি-ল: ২ কর্মণ: ৩ চন্দু: ৪ রক্তাব্য: ৫ । ইত্যমর:।। কম্পিল: ৬ কম্পীল: ৭ কন্সিলঃ ৮ কাম্পিল্যঃ ৯ রেচনী ১০। ইতি ভরতঃ ॥ পর্য্যাবান্তর॰ গুণাশ্চ কম্পিল্লক শব্দে দুষ্টব্যা: ॥ রোচমানঃ পু॰ অখগুীবাছরোমা-वर्डः। यथा। श्रीवृत्का क्रम्यावर्त्डा রোচমানো গলোন্ডব:। ইতি ত্রি-কাওশেষঃ।।

রোচি: ন্নী পুভা। ইত্যমর: !!

जाहिकुः वि अनकावारिनारी-शिनीनः। उ८ भर्यायः। विज्राहेर ভাজিফু: ১। ইত্যমর: ॥

রোচী দ্রী হিলমোচিকা। ইতি नम्बद्भावनी ॥ রোচী ত্রি রোচিঞ্:। ইতি হেম-**ज्यः** ॥

রোচ্যু ত্রি পুকাশ্য ।। পুীতি-বিষয়:। ৰুচধাতো: কৰ্মণি য প্ৰ-**छ** । एयन निष्ठामा २ ग॰ ॥

রোট वि হি•সু:। বধক:। রোষ-তীতি বিচি গুণ: ৷ ইতি মুগ্ধবোধ-**होकायाः मूर्गामाञः ॥**

রোচিকা জ্রী পিষ্টকবিশেষঃ।রোটী इंडि करें। इंडिंग जाया। उर्कार পুকারমাহ। শৃষ্ণোপুমচ্র্নে কি-क्षिट भूक्षेक (भानिकाः। उश्वरक (अन्तर्थः कृषा कृत्याकात्रिण जा॰ !! পচেৎ।। সিদ্ধৈবা রোটিকা প্রো-ক্তা গুণানস্যা: পুচক্ষহে। রোটি-का रलक्ष्रा र् रं रे वाज्यक्री । वाजनी कक इन्नुबी मीखानीना॰ পুপুজিতা।। 🟶 ।। অথ লেটী। মুদ্ধ श्गाध्मह्र्वस माम्नाए विमर्प्राय 1 विशाय विकाकात्र निश्राया मतिः भरहर ॥ यङ्गातकर्वही হোষা বৃংহণী শুক্রলা লঘুঃ। দীপ-नी कक्षृष्वा। शीनम धानकाम-**बि**< ॥ # ॥ ञथ यवादािका । খবজা রোটিকা কচ্যা মধুরা বিষ मा लघुः। भल मुकानिलकती वल्छा रुष्टि ककामयान् ॥ भीनम श्वाम कामा॰क (मर्मा (सङ् भनामयान् ॥ # ॥ अथ भाषतािका। हुर्ग• य-ছম্মাযাণাত চমদী সাভিধীযতে। চমসी রচিতা রোটা কথ্যতে বল ভদিকা॥ ক্ষোফা বাভনা বল্যা मिश्रामीना॰ भुभूषिठा। सामाना॰ দালয স্তোয়ে স্থাপিতা স্ত্যক্তক-क्षाः।। याजःभ (भावित) यञ्च

निष्ठा छ। धूमनी म्छा। धूमनी तर्हें।।
वार्त्रत (भाका वार्त्रतका वृद्धः।।
वार्त्रतका छ। त जुजु तिका छेछि
छछंतिका छेछि वा भाठेः। धार्व्रती कक्ष भिक्ष्मी किश्विष्मा छकती मृछ।।।।।।।
जाथ हनकत्त्राहिका। हानका। त्रार्विका कक्षा (भूमा भिछामून् एखकः।। विश्वेष्ठिनी न हक्ष्मा। छएछा। छिवाम्बूनी।। छेछि छात्रभुकामाः।।
त्राप्त थ जनापत्त्र। छेछि कविकन्नक्रमः।। थ जकत्त्राप्तः। छेछि
पूर्णापामः।।

द्भाषः क्षी सर्गः॥ ज्भिः। ইঙি भिष्ति॥

(ताहन की कन्दन ॥ अनु । इंडि (यहिनी ॥ उन्न मृज्ञाम् । यथा। जनम् विश्व कि वि सहीन मृज्द न् न्गा । भूठ्वाम् हीन कक्ष्य कि न् उ न मूथावर ॥ इंडि गाक्ए ७७ ख्यायः ॥ इ । कि न्ना (धन्ना । (नजाष्ट्रना वज्ञ मग्रा । यथा। यूष्क यूनि गृङ हुवे। क्रा कि कि न् जा यूष्ट । इंडि शक्ता कि कि न् जा यूष्ट । इंडि शक्ता । यथा। यूष्क यूनि गृङ हुवे। क्रा कि कि न् जा यूष्ट । इंडि शक्ता । उपम् विन्तृ । ना मर्ज्य वङ्ग प्या वज्ञ ह ॥ इ ॥ (ताहना मुल्ड निन्न म् काना । नत्रक व्यथा। क्डा निन्न मान्युङ । (ताहना ना क्रा का ना व्या । क्डा निन्न मान्युङ । (ताहना ना ना क्रा का ना ना व्या । मुन्नभडनाम् जानाः नद्रकः धुतः ॥

हेडि वुक्तदिवर्त्त ग्रामा जिथा छ २१

व्यथायः ॥ ॥ ॥ मृत्र मृष्टिमा द्रा
पन निर्वर्श यथा । द्रियाम् वाक्त

देव मूकः (भुत्ता ज्रह्यक यला

स्वमः । व्या न द्राप्ति वर्षा व्या मृ

किशाकार्या विधान वः ॥ हेडि मृ

क्रिड्डिं ॥

ह्माननिका जी य्वामः। ইতি রা-জনির্ঘটঃ।।

রোদনী জ্ঞী দুরালভা। ইত্যমর:॥ রোদসী জ্ঞী বর্গঃ। ভূমি:। ইত্য-মর:॥

রোদসী ব্য স্বর্গ: ॥ ভূমি: । যথা
। দ্যাবাপ্থিব্যো রোদস্যো রোদসী রোদসীতি চ। ইতি ভরতগ্তকোষ: ॥

(द्वान्ति) जी ज्ञित्रशो । यथा।

शुम्द्रशामि ज्नातो (द्वान्ति)

रद्रान्नी ह छ। ইত্যमद्रः ॥ ज्

निः (न) द्राक्षण अस्य महर्स्ति

गृशेष्ठ ह (द्वान्नी (द्वानः भन्द्रशा

र्वाह्य इंडि ज्न्याती भद्राम्य प्रया

व्व अस्य इंडि ज्न्याती भद्राम्य प्रया

वक वहना खनामि ज्न्याती मञ्जू

निः क प्रेरह्य । (द्वान्य म्थक मृथक ।

हानि निव ज्यो भ्रथक मृथक।

সহপ্যোগেপ্যন্থো রোদ: স্যাদ?
পি রোদসীতি বিশ্ব: ॥ রোদসী
রোদসা সার্জণ পৃথীস্বর্গে দিবি
ক্ষিতৌ । ইত্যজ্ঞব: ॥ রোদসীত্যব্যথ মপ্যন্তি । যথা । দ্যাবাপৃথিব্যো রোদসো রোদসী রোদসীতি চেতি । ইতি তটীকাষা ভরত:
রোধ:) পুণ নদীতীরণ । ইত্যমররোধ:) ভরতৌ ॥

রোধনঃ ত্রি রোধকর্তা।। রোধে লী । ইতি ব্যাকরণং।।

রোধবকা জ্রী নদী। যথা। নিমুগা রোধবকাচ সুবন্তী সিন্ধুরাপগেতি নদীপর্য্যায়ে ভাগুরি:। ইতি ভ-রত:।।

রোধোবকা াজী নদী ৷ ইতি ত্রি-কাওশেষঃ ৷৷

রোধোবতী জ্রী নদী। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

রোধু ক্লী অপরাধঃ ॥ পাপ । ইতিমেনিনী ॥

त्राधुः भू॰ लाधुः। ইতি मिनी त्राक्षनिर्घणेणः॥

রোধুপুল্ল: পু• নধ্কৃত্কঃ। ইতি রাজনির্ঘটি:॥

রোধুপুরিণী জী ধাতকীবৃক্ষ:। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥

बाग

म् यानः । इन्यानः ॥

রোপণ । ইতি মেদিনী।। ছিদ্রে ক্লী । ইতি ছেমচন্দ্র:।।

त्राभगः क्री विस्ताहनः। कश्यात्वा जात करे भु उप्रयम निस्न ।।
क्रमनः ।। भा पू जादः । क्ष्यु क्र क्ष्यु
थात्याः भ प्रारम्भ व्यम् भू भु प्रत्यम निस्न ।।
व्यक्षमः । क्ष्यु व्याक्र प्रणः ॥ भ ॥
व्यक्षमित्रः । यथा । त्राभगः
त्रमकः भिष्टे। ममुक् मः भावप्र वात्रिणा। गृङ्गीया खब्द नः भर्वः व्यक्षः
मर्वः भभ्रं वी मित्र कः जत्यः । विवृण् जात्यः ।। क्ष्यु व्यक्षः विद्वनः विवृण् जात्यः ।। क्ष्यु व्यक्षः ।।
क्ष्याः ।। क्ष्यु व्यक्षः ।।
क्ष्याः ।।
क्ष्याः ।। क्ष्यु व्यक्षः ।।
क्ष्याः ।।
क्ष्याः ।।
क्ष्याः ।।

द्याभगहर्गः क्ली नयनाञ्चनितास्यः।
यथा। अथ द्याभगहर्गः। भिनावाः
त गकः भिट्टे। अन्याभान्यात्य वातिना
। भृशीयाञ्जलनः नर्ञः ठारकहर्न
भवा गञः॥ मृद्धः ठह बनः मदः
भश्नी मित्रञः जत्दः। विह्नी
जारप्यः मग्रक जित्वनः जिक्नाः
द्रोमः॥ कर्न्द्रमा द्रव छन्न मम्माः
एमन निक्तिभः। अञ्चर्यमयनः

তেন সর্বদোষোপশান্তবে।। নেত্র রোগন্ন চুর্ণ মেতমসুংশ্বি:॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥

(ताभिगीवर्जिः खी तिबाक्षमण्डमः।

यथा। जथ (ताभगीवर्जिः। जभी जि

खिल भूमानि यिष्टः भिश्निल उप्

लाः। काजीभूमानि भक्षामम्बद्धः

हानि ह (वाएम।। मृद्धः भिश्नेष्ट्रम्।

विक्तः कृठा समूमिकािच्या। जिनितार्जून भूकानाः नामिनी माः मव् क्षिन् ।। এउम्रा जक्षतः (भुक्तिः।

बाजः मार्च हर्त्वका। समूमिकाविने

दान्नी। इठि ভावभुकामः।।

(द्राम्) जित्राम् । मृ शान् वि-(मरः। यम् छ्गाः। द्राम्। जि-द्राम्। वघरः भोष्ट्रमाका छ्राङ् द्राः। यमाहिता (मायह्द्रा वन्।) मृद्धविष्क्रनाः॥ हेजि द्राक्षवस्त्रनः॥ द्रामः क्री कनः। हेजि भद्द-हिन्द्रका ॥

রোম ক্লী শরীরজাতান্ত্র: !রোঁআ ইতি ভাষা ৷ তৎপর্য্যায়: ৷
লোম ২ অস্কা ৩ ত্বপ্র ৪ চর্মক
৫ তন্কহ ৬ ৷ ইতি রাজনির্ঘটঃ ৷৷
স্থানবিশেষে তস্য শুভাশৃভ যথা
৷ অল্পরামযুতা শুেষ্ঠা জন্ত্রা হতি করোপমা ৷ রোনৈকৈক কুপকেস্যা-

म्भागास महाजाना ।। ति ति ।

देश्य भिक्ष जाना ल्या जिया गास ।

विया भिक्ष महाजाना ।। देश भाक्ष ।

विया भाका मुकः ।। ই कि भाक्ष ।

क्ष्ण मा जुः यथा। न मर्भ महिन ।

दिन मानि क त्र मानि न मिल्डेन महाजा जुः ज्या । हिक कि ।

क्षा जुः ज्या । हिक कि । कि ।

क्षा जुः ज्या । हिक कि ।

क्षा जुः जुः वि ।। हिक कि ।।

রোগক জী পাংশুলবণ ॥ অবং কাডভেদঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ রোমকনদঃ পুণ পিগুলুঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

हान क्रशास्त्र की एम्पिविष्णयः।
क्रम् इंडि शात मा डाया। यथा। वाक्रम् इंडि शात मा डाया। यथा। वाक्रम् इंडि शात मा क्रिया। यथा। वाक्रम् इंडि शात क्रम् खन्छ। व्यवखंडः मिक्ष शूत्र॰ मूरमकः मोरमा
क्रम् यारमा विष्णतीन वाक्रिया विष्णा विष

(त्रामक्षः भुः लायविवतः। यथा । भुजाभिक काक्षमानाः मस्मे व का कम्थनः। नमस (त्रामक्षम् निष त्रमोन्सिवाकतः॥ ইতি मार्क

রোমলতা স্ত্রী লোমাবলিঃ।ইতি হেমচন্দুঃ॥

त्त्राभवान् जि लाभविणिष्टेः। त्राभ भन्दाम्ख्यार्थ्वज्युज्यस्वनिञ्चनः॥ त्त्राभविकातः यु॰ त्त्राभाकः। ইতি रुलायुक्षः॥

রোমশ: পু॰ মেষ:। ইতি ছেম-চন্দু:।। পি গুলু:।। জন্ত্রী।। শ্কর: । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। অতিশ্ব: লোমবিশিষ্টে ত্রি।।

রোমশকল: পু টিভিশবৃক্ষ:। ইভিরাজনির্ঘণ্ট:॥

রোমশা জী দথাবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ লোমশা চ॥

রোমশুক ল্লী স্থৌণেযক। ইতি ভাবপুকাশ:॥

সা কনগুলু । সমস্ত রোমক্পেষ্ রোমহর্ষ: পু রোমাঞ্চ: । ইতি নিজ রশ্মীনিবোকর: ॥ ইতি মার্ক । হলাযুধ: ॥ (त्रामहर्यन क्री (त्रामाकः। **इउ**ऽ॥ ग्रदः ॥

রোমহর্ষণঃ পু॰ সূতঃ॥ বিভীতক-वृक्षः। ইতি मिरिनी ॥ चार्रान्ऽन বুঙ্প জি র্যথা। অস্য তে সর্বরো-মাণি বচসা হৃষিতানি য় । ছৈ-পায়নস্য ভগর স্ততো বৈ রোম-হর্বা: 11 ভবস্ত মেব ভগবান্ ব্যা-জহার স্বয়ণ পুভু:। ইতি কৌর্মে ১ व्यथ्यायः॥

রোলাঞ্চ: পু॰ রোমহর্ষণ। ইত্য-মর: ।। পুলক কণ্টক রোমবিকি-যা রোমোদ্দম রোমহর্যা ভারে। ইতি ভরত: !!

রোনাঞ্চিকা স্ত্রী কন্ডীবৃকঃ। ইভি বাজনির্ঘণ্টঃ।।

রোনাঞ্চিতঃ ত্রি জাতপুলকঃ।রো भाक्ष विभिष्ठेः । **उ**९भर्गगरः । ज् প্ররোলা ২। **ইতি** ত্রিকাণ্ড**েশবঃ** ॥

রোনালী জী বয়:मिक्तः। ইভি भदगाना॥ (त्रामावनी ह॥

রোমাল্: পু• পিণ্ডালু:। ইঙি 🖔 त्राजनिर्घणः॥

রোগালুবিটপী প্ অস্ত্রীবৃক্ষ:। রোলম্ব: পু ভুমর:।ইতি ত্রিকা रेि রাজনির্ঘণ্ট:॥

। इंडि इम्बन्दः ॥ दामानी ०। ইতি শব্মালা॥ লোম্রাজী/৪। यथा। उत्रतः भुविष्टा नजनां जिन র্দ্র• ররাজ তথ্বী নব লোমরাজী। নীবী মতিকম্য সিতেতরস্য ত-রেখলা মধ্য মণে রিবার্ছি:॥ ইতি व्यभावमञ्जयः ॥ मा ह योवनावरं छ ভবভি। অক্তাতযৌবন। यथा। নীরাত্তীর মুপাগতা শুবণযোঃ সী-নি সুরমেত্রযোঃ শ্রোতে লগু নিদং কিমুৎপল মিতি জ্ঞাতুণ করণ ন্য-न) जि । रेमवानाक्षुत्र मस्या **मन्** मूथी রোমাবলी প্রাঞ্তি শাস্তা-चीि यूकः मथी मविषि ज्याभी-ভরা পৃছতি।। ইতি রসমঞ্জরী।। রোমাশুষফলা স্ত্রী বিঞ্জিরিপ্তা-ক্ষ্প:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

রোমোদ্ধম: পু• রোমাঞ্চ:। ইভি रुलायुषः ॥

রোমোডেদ: পু॰ রোনাঞ্চ:। ইভি ত্রিকাওশেনঃ।।

(द्रानः भू॰ भानीयाम्नकः। ইতি
भद्रहिमुका॥

ওশেষ:॥

রোনাতনী জ্রী নাভেকজুলোম- রোষঃ পু॰ কোধঃ। ইত্যমরঃ।। শ্রেণী। তৎপর্য্যায়ঃ। রোমলভা ২ রোষণঃ পু॰ পারদঃ॥ হেমহার্ধ;

রোহিণ

लाभनः। ই**ভি मिरिनी ॥** উपद्र-ভূমি:।। কোধনে ত্রি। ইতি হেম . हन्पः ॥

রোহ: পু॰ অঙ্কুর:। ইভি হেম-े हन्मुः ॥

রোহক: পু• পুেতভেদ:॥বোঢরি 'वि। इंडि भिनिनी॥

রোহণ ক্লী শুক্র•। ই**তি রাজ** निर्घक्ति। জন ।। পু। দূভাব:। ইতি दाइदारका जीव २नहे भुजारयन निष्ठवः॥

রোহণঃ পু॰ পর্বতবিশেষঃ। তৎ भर्यायः। विष्वाद्भिः २। ইতি करे। धदः ॥

ताहरः शु॰ वृक्का छनः। हेर्नु। नाहिः কোষ:।। বৃক্ষমাত্র-। ইতি সংক্ষি-धनारतागामितृज्जिः॥

রোহন্তী জ্রী লতাভেদ:। ইত্যুণা-দিকোষ: ॥ লভানাত্র॰। ইতি স• किश्रमाद्भागारिवृज्धिः ॥

রোহি: পু॰ বীজ•।। বৃক্ষঃ। ইতু্ षाञ्चकोगूर्वागुनाहिवृद्धिः ॥

রোহিন ক্লী কালভেদ:। ইত্যুদা . क्टिश्वः॥ मञ् क्विनीय नवम म् र्डंः। भृदीङ्गाष्ट्रम्। शोनकान (इत्ना उत्राविषः। अभना ह गुष्क

রেশহিণী

न्। भूबीविधः। একোনি। क्षेणाक्षा नगार्गनकानः ॥ द्रोहिंगकानऽ नामाडतः। यथाः। पात भूबीहर শান্ধ মভিধাৰ রৌহিণন্ত ন লম্বুৰে-দিত্যভিধানেন পূর্বাক্লশান্ধস্য স-ক্ষবাৎ পরো রৌহিণ পর্য্যন্ত গৌ-**ग**भृत्रीह्कानः भठीयछ। एक রৌহিণ পূর্বায় শাুদ্ধস্যগৌণকা वाद्यान डवाविषः व्यववाइ मा-षामा भूबीविध विजायगमाउँ । (बोहिगड **निवमम) नवम मूर्ड**ः । তস্য জ্যোতিষোক্ত রোহিণী দৈব-ভত্তাৎ বৌহিণত্ব মিতি। ব্যাসঃ । আরভ্য সতপে শাৃদ্ধ মর্য্যাদা-त्रोहिन वृधः। विधिष्ठा विधिना-ङ्गाय (द्रोहिगन्ड न नङ्गाय८॥ ইতি শান্ধভত্ত ॥

রোহিণ: পু॰ ভুত্ণ:।। বটবৃক্ষ:।। রোহিতকবৃক্ষ:।ইভিরাজনির্ঘট:।। রোহিণিঃ ত্রী রোহিণীনক্ষত্র । इंडि नद्रब्रावनी॥ ণাদিকোৰ:।। খাম্মিক:। ইতি সি রোহিণিক। স্ত্রী কোপাদিনারক

বর্ণা স্ত্রী। ইতি জটাধর: ॥

রোহিণী জ্রী জ্রীগবী।ইত্যনর:॥ ত ডিৎ।। কটু শ্ররা। সোমবল্প:।। লোহিতা। ইতি মেদিনী।। জিনা-ना॰ विर्धारमवीविरणयः । इंडि

হেমচন্দু:।। কাশ্মরী।। হরীতকী।। মঞ্জিধা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ কপি-नवर्गा वर्जु नाकाका वित्रहत्व शुभ-सा र्त्रीज्की। ইভি রাজবল্পভ: ॥ 🗱 ॥ वलात्वमाना । जा वजुलव ভার্য্যা কশ্যপপত্নী সুরভ্যাশকাতা । यथा। (हरकी द्राहिनी हिम वमू-(मदम् भीमा । (दाहिनी मूत्रिक र्पर्वी अमिछि र्पर्वकी शब्द ॥ इंडि **गराजाद्राक र**दिव**ःगः** ॥ # ॥ जूद ভিৰুন্যা। যথা। গ্ৰিমাকণ্ডেয় উবাচ । मक्षमा उनया याज्य मुद्राल नीम নামতঃ। গবা॰ মাতা মহাভাগা স-ৰ্বলোকোপকারিণী॥ তস্যান্ত ত-নযা জজ্ঞে কশ্যপাৰু প্ৰভাগতে:। নামা সা রোহিণী শুভা সর্বকামদুঘা নৃণা।। তস্যা। জক্তে শ্রসেনাদ্রসো ति जिला ज्वार । काम (वन् ति-ভি খ্যাভা সর্বলক্ষণসংযুভা ॥ ইতি কালিকাপুরাণে শেষাধ্যায়: " ।। 🗱 ।। नदवधी याकन्या। यथा। य-क्षेत्रयां ভবেদ্দৌরी নববর্ষা তুরোহিণী । দশনে কন্যকা প্রোক্তা অত উদ্ধৃ त्रक्षत्रना ॥ इंज्रहार्ज्जु॰ ॥ 🗱 ॥ অখিন্যাদি সপ্তবিশেভি নক্ষত্রাম্ভ र्गंड ठजूर्थ नक्षवः । **उ**ৎপर्यायः । রোহিণিঃ २। ইতি শব্দর্ভাবলী।।

वाकी 01 इंडि (इम्हेम्सः ॥ छङ् শঙ্গলাকৃতি পঞ্তারাত্মক । /ও-न्। विश्वाबी (एवंडा वुका। शर्गन मः ধ্যে উদিতে সভি সিংহ লগ্নয় অ-ষ্টবি শৎপলাধিক দণ্ডবিত্য গর্ভ-ভবতি। যথা। কমুকণ্ঠি শঙ্গলাকৃ-ভৌ নভোমধ্যমাগতবতি পূজাপ্-ভৌ। পঞ্ছত গত্র হা পক্ষ লিখিকা निःमृजाः मृगुथि नि·श् वश्वः ॥ **३७ का जना म**क् उस िपश्चिकः পণ ৷৷ 🏶 ৷৷ ভত্র জাভ কলং বৃথা ৷ माष्क्रपंकार्या क्रमणः क्लीनः मु-চাৰুদেছো বিলম্ কলেবরঃ। ম-রাশ্বিনা কলিতাথিলাশযোযোরো-হিণীজঃ স ধনী স মানী।। ইতি কো-श्रीभूषीभः ॥ छ॥ गलद्वागवित्मवः। যথা রোহিণীনামক গলরোগাণা• নামানি স খ্যাঞ্চাছ। রোহিণী প-ঞ্বাপোক্তা কণ্ঠশাল্ক এব চ। আ-विकिञ्च क वलाया १ लाम नारेमकवृ-ন্দকঃ॥ ততো বৃন্দঃ শতন্নী চ পি-लायुः कथेविष्विः। गत्नीघः भुत्रद्रभु-क भाष्मजान खरेष्व ह ॥ विनाशी কঠদেশে তু রোগা অপ্তাদশ মৃতাঃ 1 **# 1 ভত্র পঞ্চানাসপি রোহিণীনা**• সামান্য সংপাণ্ডি মাহ। গলে ধনি-ল: পিত কফৌ চ মূৰ্ছিতৌ পুদ্ৰ্য

মাংসঞ্চ তথৈব শোণিত ৷ গলোপ नं (दावकरेत खथाक्रुरेत निरुष्ठ) १ मृन् वडा वि त्रियः हि द्वाहिनी ॥ व्यन्तिः मृहिंगः भुर्षाः कक शिखो ह महिं-ভৌ পিত্ত বা মূৰ্চ্তিত কফো বা মূ-हिंडः। ननु बरगाणि मृहिंडाः भ्य-द्यावज्ञाया व्यविवक्षमानद्वार ॥ 🛊॥ তস্যা বা ভলাযা লক্ষণ মাহ। জিন্তা गग्डाकुम (वहनास मान्माक्ताः क्छे विद्यापनाः मृहः। ना द्याहिनी वाउक्छ। शुप्तिक्षा वाङाजाका भूव 'গাঢ় যুষ্টা॥ জিল্পা সম্ভাৎ, জিল্পা याः मर्वजः। वाजाजाकाभम्बगार रुक्षे। उग्रानिजि इतिभारान युका ॥ अ॥ भिड्डा शार्। किट्युत्या কিশু বিবাহ পাকা ভীবুজুর। গিভ निविचकाठा ॥ 🗱 ॥ (च्याकामाइ। শ্রেভা নিরোধিন্যপি নন্দপাক। खदी **इता मा क्यनस्रवा ज्। स्तृ**। তো ২ত কঠসেতে:।। 🗱।। সনি পাততা মাহ। গদ্ভীর পাকিন্যনি-वार्ध वीर्या जिलाम निका जिल्ला ভবেখন। 🛠॥ तक नामार । (मा-টি ন্চিতা পিত্ত মধান লিস্থা সাধ্যা পুরিষ্টা কবিরাজ্মিকা তু। 🕸। রক্ত-জেভরাস হারকত্বাব্ধিমাহ। সদ্য जित्तावजा रुखि बाहार ककमम्

खवा । भक्षश्र भिज्मः जुडा मछाहार भवत्नाचिडा॥ #॥ कर्थ-भान्कगार। कामा इमावः कफ-সম্ভবো যো গৃন্থি গলে কণ্টক শ্কড়-তঃ। থরঃ ছিব্ল: শদ্র নিপাত সাধ্য স্ত কণ্ঠশালুজ মিতি বুবভিয়াক টক-শুক ভূতঃ কণ্টকবছকবছেদনাজনকঃ ॥ #॥ अधिजिल्या । जिल्लागुक-শঃ শ্বযথু: ককা ভু জিন্তোপরিপ্তাদ-म्रिविम्पुर । छारा १६किन्नः থলু দ্বোন এষ বিবজবেদাগতপাক सनः ॥ अमृजा बि**म्**गारित्व अनुगः ॥ इ॥ वनगमार । वनामा ववागजम् নতক্ত শোথ• করোত্যনগতি• নি-वार्य। ७ मई रिथवाशुक्तिवार्य वी-र्यं विदर्जनीय वनय वन छ।। 🗱 ॥ व्यवामभार । भाव जू (भाष क-क्डः भुव्षा (सुर्मानिलो शामक-জোপপয়৽। নআছিদ৽ দৃত্তর মেন মাহু রলাস সংজ্ঞ ভিষ্জো ৰি-कातः॥ मर्चाष्ट्रमः ऋत्यमर्गान ছে-प्रतिव (व्यवाजनकः ॥ 🕸 ॥ এक-वृन्त्मार्। वृत्नावाजानः नगशुः न-मारः मक अद्भा १ शाका मृमू र्खक मह। নান্নৈকতৃদ্ধ: পরিদীর্ভ্যতে ংসৌব্যা-ধি ৰ্বাশঃ ফতৰ পুন্ত:।। অন্তঃ गनभए। अभाकी नेय<भाकी।

खन्तुः सेयमृष्ट ॥ 🗱 ॥ वृन्त्भाह । সময়ত বৃত্ত সমন্দ্রাহ তীবুলুর वृन्त मृनार्द्रिष्ठ। उहानि निख क তত্ত্ব প্ৰোগাধিদ্যাৎ সভোদ প বনাল্যকন্ত ॥ 🕸 ॥ শতগুলিত । বর্ত্তির্ঘনা কণ্ঠ নিরোধিনী ভূ চিতাভি মাত্র পিশিতপ্রেটিছ:। অনেক क्क् शुागरती विस्ताया (जना न **छन्नी अ**नुम्ली **अ**ङ्गी।। धन। कठिना। व्यानककक् वाज भिख क्काइडाम मार कञ्जाम पूजा। मञ्जीभम्मी लाहक छव म हवा भाउदी महाजी **শिना। उ**लुन्त यठः भागश्रही । का शिवाय्यार । गुडि र्नाल दाभवका স্থিমাত্র: স্থিরো হল্লক্ স্যাৎ কদ রক্তম্র্ভি:। সংগদ্যতে শক্ত **মিবাশিতঞ্চ স শন্ত্র সাধ**্যস্ত গিলাসু म•जः ॥ 🗱 ॥ भवविष् विमाङ् । नर्सः गनः वराभर नग्चिए सः শোকো ৰুল: সন্তিচ্যত্ৰ সৰ্বাঃ। স गर्व (मारेष र्यवाविष्ट्रिस उत्पाद जू-नाः थन् गर्वजनाः॥ 🗱 ॥ गत्नीव मारा भाषा गरान् यस भवाव ताथी जीवुक्दता वायुगरङ निंश्छा। क्रिक बाजा क्षितादिखन गल পদৌঘঃ পরি শীক্তাতে ২ সৌ ।। বাযু गर्डिक्डि। উদानवायू गडिस्नाः

थकः ॥ 🕸 ॥ खन्नामारु । य छनित्रः মান: খদিতি পুসক্ত ভিল্বর: শৃষ বিমুক্ত কণ্ঠ:। কফোপাটুটেখনিলা-যনেযু জ্ঞেন: স রোগঃ শ্বসনাৎ শ্বর-মু: ৷৷ ভাল্যনান: তম: পশ্যন্। শুভ বিন্ত 🗝 থৈ শুষো বিনুক্তো ২ স্বাধীনঃ কঠো যদ্য সঃ। অশ্বাধীনতা ভুক্ত• গিলিতু অমক্যবাৎ। অনিবাধ-নেষু বাৰু জ্বাসু । স্বসনাদ্বাতা**ং**॥ৠ। भाभवनाताह। भुवानवान् यः ध-यथुः मुक्तिष्ठी गत्नाभावाधः मङ्ख ক্রেণ। স মা নতানঃ ক্রিভোব-वर्षा नागश्राट मर्बक्टा विकासः ॥ शुकानवान् विखादमान्। मुब्धः অভিশ্বিত বট্ট যত সঃ॥ 🗱 ॥ বিদারী**হাহ॥ সনাহতোর প্**যথু সূতা**মু মন্তৰ্গলে পূতি বিশী**ৰ্ণ মাণ্ড্ৰণ । शिरखन विष्णाद्यस्य विषादीः श्र-র্ম্বে বিশেষাৎ স তু যেন শেতে।। পার্শ্বে বিশেষাৎ স ত যেন শেভে স পুৰুষে যেন পাখেন বিশেষাদ্বাত্ত-ন্যেন শেতে তুম্মিন্ পার্খে সা বিদা-রী ভব্তি ইত্যর্থ: ॥ 🗱 ॥ অথ গল-রোদাণা চিকিৎসা। রোহিণীনাম্ভ সাধ্যানা হিত গোণিত থোকণ। दमन ध्रभानक गध्या नग्रक्य চ II বাভজাত মূতে রভে লবণৈ:

शुं जिनाइराए । सुरथः व्यान (शुरु। গণ্ধান্ ধারবেচাপ্তীক্ষ: ॥ বিসূৰ্য পিত্তস ভূতা দিতা ফৌ-म नियम् जिः। ययस्य कवला मा-ফা গর্বীয় কথিতো হিতঃ॥ আ-গারধূদ কটুকৈ: কফলা॰ পুতিমা-র্যেৎ। আগারধুনঃ ঝূল ইতি लाक । क्रेगिन मुठी शिश्रनी মরিচানি।। পেতা বিডফ্ দন্তীযু िञ्जः भिष्तः नति इवः। नग्रकर्या नि माजदा करनक करकाहरय।। শে া অপরাজিতা ॥ পিতাৎ বাৰ্েছদের রেছেণী রক্তসম্ভ वाः। विभावः क्षेणालः भाष (प उ 'अर्कावर ॥ अम्मान य বালঞ্চ ভূঞ্জীত শ্বিশ্বনল্লা । উ পজিল্ হ বছাপি সাধ্যেদধিজি স্বক।। একবন্দন্ত বিসাব্য বিধি• माधन नाहात् । अक्वृन्त मिव शुर्वा रृत्स्थ ममुनाह्व ॥ गि-লায়ন্চালি হোব্যাধি তঞ্চ শক্ষেণ गारतार,। यमर्गहर मुमरभक्र ছেৰলে, হালিছুবিং মা ইতি ভাব 到不同!! য়েহিণীপতি: (इन्हेन्द्रः॥

রোহিণীরমণ: পূ॰ ব্ৰভ:। ইতি

त्राजनिर्घण्डः ॥ वजुरमव = ॥ রোহিণীবল্লভ: পু॰ চন্দু:। ইতি ह्नायूथः ॥ वमुप्तवन्त ॥ **রোহিণীশঃ পু** हन्मुः। ইতি ছেন-ठन्दुः ॥ वनूदिवक ॥ রোহিণ্যপ্তমী জ্রী রোহিণীনক্ষত্র-युक्जामुक्कार्रभी। यथा। क्कार्ट-म्रोक द्वाहिग्रा मर्क्तवात्व १६न॰ रुद्धः। कार्या विकाि गधन्। হন্তি পাপ॰ ত্রিরন্মর•॥ উপো-ষিতো হুৰ্ঘেন্সকৈ স্তিথি ভাস্তে চ পারণ । বোগায গোগপতথে যোগেশরায় যোগসম্ভবায় গোবি-नत्य नत्या नगः। श्वानमञ्जः॥ य-জ্ঞায় যজ্ঞেশব্রায় বজ্ঞপভ্রয়ে যজ্ঞ-अञ्चलाय (गाविन्ताय नया नयः । অর্চনস্যা। বিশ্বায বিশ্বেশ্বরাণ বি-শ্বপত্রে বিশ্বসম্ভবাবগোবিজাৰ नस्मानमः॥ भयनम्। मर्दाय नार्द्ध-শ্বরায় সর্বপত্রে সর্বক্ত্রেবায়ণো-विन्ताय नया नगः। भावरम्।॥ श्रुखिल भृष्ठायाम्यु अहन्तु। द्रा-हिनी छथा। भाद्य (ভाষ॰ সমাধায मभुन्न कल हन्त्र ॥ डानुख्या स-शुः एन्द्रः । इंडि वनी गञ्जा हन्त्रायार्थां निविद्यद्र । ফীরোদার্ণব সম্ভূত অভিনেত্র সন্ভব ॥ गृहालाई। मामाहिकः

রোহিণ্যা সহিতো মম । भिरेष वमुरमवाय वनासदाय ननराय य (णाहारिय ॥ जनवः वामनः (णोतिः) रिक्छ॰ भूक्रवाखन । वामूलव॰ वृत्रीत्कमः नृतिःदः रिष्ठामूमनः ॥ वज्ञारः भुखज्ञीकाकः श्रीकाष्ठ नज सव्यवः । मारमाम्त्रः शम्मना~~खः (कः~~ শব গক্তধ্বজ ॥ গোবিন নচ্যুত দেব মনন্ত মপরাজিত। অধ্যেক্ষজ ভ্ৰগদ্বীজ সৰ্গ স্থিত্যন্তকারক।। অ-নাদি নিধন বিষ্ণু ত্রিলোকেশ তি-বিক্রম্ণ। নারায়ণ গুরুর্বাহুণ শাহ্র চক্র गमाध्य ।। भी जाञ्चत्रध्य मिन्। वन-भागाविভृषिउ । ञीव८ माहः कः গদাম এপতি ভাষর হরি ॥ য **(एव॰** (एवकी (एवी वमू(एवाएकीक) নং।ভৌমস্য বুন্ধণো গুপ্তিয় উম্ম ব্ৰহ্মাত্মনে নম: । নামান্যেতানি স্ कीर्जा गजार्थः भार्थायर भूनः ॥ ত্রাহি মা॰ সর্বপাপন্ন দুংখ শোকা-नंवाट भुरखा। स्वकीनन्त्र श्रिम-জ্রাব্দে বিফো বে মরন্তি সকৃৎ স-ক্ে। সোহ• দেবাভিদুর্ভ ভ্রাহি ना लाकमानदार।। भुष्ठताक नि নগ্নে। २ए॰ মহত্যজ্ঞানসাগরে। তা-হি মাং দেবদেবেশ ত্বা মৃতে প্রেরা

ন রক্ষিতা।। স্বজন্ম বাসুদেরায় গোবান্ধণ হিতায় চ। জগন্ধিতায় কৃষ্ণায় গোবিন্দায় নমে নমঃ।। শান্তি রস্ত শিবক্ষাস্ত ধন-ক্ষিথ্য। তি রাজ্যভাক্।। ইতি গান্ধডে ১০২ অধ্যায়ঃ।।

। दर्शक्तः । म्र्याः । इति सिनी ।। दर्शकाः ।। म्राज्याः । इति माक्षिधमादाागानिनृत्तिः ॥

রোহিৎ স্ত্রী মৃগী॥ বতাভেদ:। ইতি মেদিনী॥

द्माहि**ड•** क्री अङ्ग्।। द्रञ्•।। ঋজশক্রশরাসন । ইতি মেদিনী। রোহিত: পু॰ মीनविः मय:॥ মৃগ-**(७४: ।। (द्राक्टिक**वृक्क: । **३**कि (निमिनी।। রক্তবণঃ।। রক্তবর্ণবিশি-(४ वि । ३७)मतः ॥ क्षा। त्राहि-उन्दर्भागा नक्षा ख्या । क्कः मही । यठ ककि स मध्या। য়ঃ শুেঙা হসৌ লোছিতো বৃত্ত-বক্রঃ। কোক বল্য রোহিতস্যা-পি মাংস• বাত• হম্ভি স্থিপ মৃধ্যতি বীর্য্য ।। ইতি ব্লাজনিঘটঃ ॥ অপি-চা রক্তোদরো রক্তমুখো রক্তা-ক্ষোরক্রপক্ষতি:। কৃশপক্ষো ঝ-সশ্রেষ্ঠা রোহিত: কথিতো বুধৈ: ॥ द्राह्यः नर्बस्यन्यानाः व्यत

व्रवता १ पि जार्खिकर । क्यायान् त्रमः सान् बीजङ्गा नाजिभिजक्र ।। উक्कृकज् गजान् (त्रागान् स्नता-माश्चित्रपुष्ठकः । ইजि जाव-भुकानः ।।

রোহিতক: পু বৃক্বিশেষ:। রোহডা ইতি ভাষা। তৎপর্য্যা-यः। तारी २ श्लीरमञ् : २ माजि নপুষ্কঃ ৪। ইভামর: ॥ রো-হীতকঃ ৫ রোহিতঃ ৬ রোহিণঃ १ अभागानिः ৮ पाडिमशृञ्जः ১ সদাপুসুনঃ ১০ ক্টশাল্লাল: ১১ विद्याहनः ३२ भान्यविकः ३० । ष्यमः खनाः। कर्वेदः । निश्वदः । क्वायद्वः। जूनीउलद्वः। क्रि-দোষ বুণ প্লীহ রক্ত নেত্রাময়াপহ-ত্বঞা ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। অণিচ। রোহিতো লোহিতো রোহী লো-री राजिम्भूझकः। রোহীতকः প্লীহ্বাতী কচ্যে রক্তপুসাদন:।। ইতি ভাবপুকাশ:॥ অন্যচ্নারো-शैउरका यक्र श्लीश छल्यामत्रस्तः স্ত:। ইতি রাজব্লভ:॥

स्वाह्य जी द्राण्यक्षणः॥ द्राह्य जी द्राणित्यद्रक्त्रवर्ग। यथा। द्राह्गी द्राह्य द्रका लाह्नी लाह्यि ह ना। इंडि রোহিতাখ: পু॰ অগ্নি:।ইত্যমর:॥ হরিক্সন্মুরাজপুঞ:।ইতিমেদিনী॥ রোহিতিকা জী রাগাদিনারক্তবর্ণা ।ইতিজটাধর:॥

(ताहिए वः भू (ताहि उक वृक्षः) यथा। श्लीहाती (ताहिए वः नऽ)-पुक्त भूज्ञ क (ताहिणः। देखि छत-छम् अ तक्ष्म वः।। (ताही भू (ताहि उक वृक्षः।।

রোছী পু• রোহিতকবৃক্ষ: ॥ অব্ধক্ষ:॥ বটবৃক্ষ:। ইতি নেদিনী॥

রোহীতক: পূ• রোহিতকবৃক্ষ:। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥

(बोठाः प् मन्ति स्था।
(बोठाः प् मन्ति सन्तः
(बोठाः प ख्याः स्था।
व्या खोठाः । क्रिः पुकाशाः
पूछा (बोठाः । क्रिः पुकाशाः
व्या (बोठाः नाम ভिविषाः ।। उत्रवृद्धा (हवाहरा यथा। वर्षाहणमा
शर्यार्य (य (बोठामा मनः मूबाः
। मध्यो म न्शारेक्व वहराः
। मध्यो म न्शारेक्व वहराः
(म निणामय।। मूश्वारः मूबा खव मूक्यां। ख्या भरतः। मुणां। स्था
व्या महावीयां (ख्यामिः मूबः क्वा
वर्षा महावीयां (ख्यामिः मूबः क्वा
वर्षा महावीयां (ख्यामिः मूबः क्वि
भाषाः । ভिविषाजाः भाषाः वृद्धिनानः
भाषाः । ভिविषाजाः । वृद्धिनानः

स्रोटे थ नामरत । ইতি कविक न्नः क्रमः ॥ हजूर्जभवती । थ अकरती-टेट । नामरता श्नामतः । स्रोटेडि धनः व्याकः । ইতি मूर्गामानः ॥ स्रोड थ अनामरत । ইতি कविक न्न-क्रमः ॥ थ अकरतोष्ठ्य । ইতি मूर्गा-मानः ॥

(कोनुः की मृद्धाताम् । छेतुः २।
क्वित्रमः। ७० भर्यायः। छेतुः २।
क्वे उप्रवः।। (व क्वार्यमाम् (य। क्वार्य) (वाप्रः। यमारु
प्रा (मवजा यम् । वाप्रः)। यमारु
छ्त्रजः। मृङ्गाता विकृत्मवः म्याः
बामः भुमयोमवजः। कक्षा यमप्रवः म्याप्रोत्। कृष्धिमवजः।।
क्वि। (व क्वार्यमाम् (य। छेठा (छ कृषा ममरेवि छ छेतुः। छेठि र्यममवाचत्म नाग्री छित्रक निभाजनाहम्।
गः॥ महा छिजाविजा (त्रोप्रः। यथा

রাবণচরিতাদি।এযুবীভৎসরৌদুে ক্লীবে ৰূপভেদাৎ অন্যে পু:সি বী-ভৎ महोत्ती कि शृश्विक भार्थ ইহ্যুক:।ইতি ভরত:॥ৠাঅপিচ । অথ রৌদুঃ।রৌদুঃ ক্রোধস্থাবিভা-বো ব্ৰক্তো কৃদ্যুধিদৈবতঃ। আলম্ব-ন রিপু ভত্র ভারেষ্টোদৌপন মতা। মুপ্তিপুহার পাতন বিকৃত ছেদাব-मान्रीनरेण्डव । मःग्राम मःज्ञमारेमः রস্যোদীন্তি র্ভবেৎ প্রৌচা॥ ভুবি-ভঙ্গেষ্ঠ নিৰ্দ•শ বাহুয়োটন ভৰ্জনাঃ 1 **णा**जाविमानकथन मायुर्धाट 🖚 -পণানিচ। অনুভাষা স্তথা ক্ষেপ ক্-त गन्दर्भनाम्यः॥ উগुতা (वन ह्या-মাঞ্চ স্থেদ বেপথবো মদঃ। মোহা-व्यानयकात जाताः मूर्वर्जिताः त्रिपः ॥ यथा । क्ञ मनुमञ् मृष्ठे ना যৈ রিদ ওক্পাতক ননুজ পশুভি र्निर्भर्गारेष र्ख्वन्छि कमायुरेधः। नत्रक রিপুণা সার্জ তেষা সভীন জি-ब्री हिनामय मरूमम्ख्यामा नारिनः করে। মিদিশা বলি।। অস্য যুদ্ধ-বীরান্ডেদমাহ। রক্তাস্য নেত্রতা চাত্র ভেদিনী যদ্ধবীরভঃ ॥ ইতি जाहिन्द्राप्तर्भाग भित्रहिषः॥ तोषुः भू भूर्यप्र**७कः।** उद्भर्यग्रायः। चर्माः २। इंजि सिनिनी।। भुकामाः ३

দ্যোত: ৪ সাতপ: ৫। ইত্যমর: ॥ ভ্রম্ভণা:।৷আতপঃ কট্কো কৃফঃ . (यर मूही ज्यावशः। नाश रेववर्णकः ना रेनवादीगभुकाभनः । इंडि ब्राइविक्स छ: ॥#॥ मश्रद्धीमु । यथा । कठेतः भिक्राला होत्या यात्राथाः কালস-জিতঃ তি পুনামা হতো होपुः मधाबोगुः भुकीर्खिजाः ॥ गुज्ञास्त मध्या तोषुः भागनाः । তেষা ফলানি যথা। পিল্লো রৌদুনাসাচ কালরপ: পুরাক্ষণ। স্পাদনে বহুরোগঃ স্যাৎ সর্বজীব गम्रुक्तवः ॥ कठेरता रहीपुनाचा **ह** (घात्रष्मुक काततः ८। तुगामि निख त्रारक नानाः क्षणकरता नृगा ॥ অগ্নি নাগ্না যদা বর্ষে রৌদ্রো ভবতি নান্যথা। উত্তাপেন ফিতি শুষ্েছ नद्राभा द्राभाषा ভবে ॥ द्रोपु नामा महाति।पु रखात्र ह ज्त-क्षुत्। हित्लाष्ट्रगः वृगः व्यर्गमाना রোগ সমন্বিত ।। যোরনামা মহা-बोर्पा वात्रश्रुक कात्रवट । छ-खारभन मना नकः नानारवागं म-मिविज• ॥ कालनामा नहारतीषु छे-ভাপে পীড়ন সদ।। নানারোগ मशायुक्त वुगानि कथुकः ज्वर ॥ ইতি জ্যোতিষ্ণা 🗱 🛮 রসবিশে-

यः। इंजि मिमिनी ॥ उद्यवद्रग॰ क्षीवनिक (बीमुनाक मुष्टेवार ॥ एक-गरुवाजूः। ইতি হেনচন্দুः॥ यमः। ইভি ধ্রণিঃ॥ রৌদ: ত্রি ভীবু:।। ভীষণ:। ইতি (मिनिने।। क्षुमदिश्वि ।। तोती जी हजी। इंडि यि तिनी।। क्षृज्धी। ३७ ब्राजनिर्विः ॥ य-करेमज्ज्ञभशास्त्रोदीमामा महा-जोष्ट्रीनाद्गीठामूङा ह । यथा । अक्-ত্ৰৰ মহাদৈত্যো ফ্ৰস্ স্তম্থে মহা-মূধে। স চ মাযা মহারৌ ুी॰ होत्रवी विमनर्क्क र ॥ मा माया बव्ध जीमा जर्बरमय शुरमाहिनी । তথা তুমোহিতা দেবাঃ সদ্যো নিদা তুভেজিরে ।। দেবী চ ত্রি-**मि**त्थनात्को छ रेम्छा मग्डा-ডবৎ। তথা তু তাডিত তস্য দৈত্যস্য শুভলোচনে ৷৷ চর্যাযুপ্তে **উ**ट्ट नगुक् भृथक् ভ्टि 🚎 ᠽ-। करतास मागरवन्तुमा वर्षमुरख ক্ষণাত্মতঃ ৷৷ অপহৃত্য হরেদেবী চামুণ্ডা তেন সাভবৎ । সর্বভূত महादोनी या (मदी श्रद्धान्यदी ॥ সংহারিণী জু या हिद कालताजिः পুকীর্ত্তিতা॥ ইতি বারাছে ত্রিশ; কিনাহাত্ম্য ॥

त्रोभाः क्री कभाः। ইতি রাজ
निर्यणः॥ তৎকরণः यथा। मधाजाः
च्छ जामुक कर्त्रणा माक्रिकः त्रमः।
धमनाह ভবেদৌপাः मृदर्गकर्ताः मृत्
॥ ইতি গাক্তে ১৮৮ অধ্যাयः॥
द्रोमः क्री भास्र जिनदेगः। ইত্যनत्रिकायाः त्रामान्यः॥
द्रोमकः क्री मास्र जिनदेगः। তৎ-

त्राभक क्षा जाञ्जात्रवादावाद्याः । अनुस्तर्वादावाद्याः । वसूक २ । इन्तर्भातः ॥ क्यानामनि वद्याकतः न्य न्य न्य द्योगक । ए य कानि नि कः द्योग जन्मार्थिकः द्योगक । इन्ति न्य जोकायाः न्याद्यः ॥

রৌমলবণ ল্লী শান্তরিলবণণা ইতি রত্তমালা।।

(बोबवः शृ नवकितिणवः॥ विवतः
। इंडि मिनिशा जाए अप विवतः
यथा। (बोबतं क्रेमाको ज्यां जि
यक्तान्जी नवः। उम्र बक्तः वहः
उत्त (बोबतम् निमान्य ॥ व्याकः
नानाः महत्यु (ह (बोबत्या हि शृः
भाग् । बान्माज श्रमाग्छ उज यकुः मूम्हतः॥ उजाङ्गाब हत्या विव क्ञः उक्षविश मनः। बान्नाः णां उज्ञित्या जानिजास्य ज्यानाः। ।। उज्ञास्य भागकर्णाः विव्कृतिः यनान्नाः। महत्यमान छोत्यः व हिना उन शवि ॥ निम निम ह नाराम्य नीर्या जावर न्यः । व्यादात्राख्याक्तन नाम्याम न गहि ॥ वर मेश्नु विद्योर्ग याद्यानान विम्हाउ। इकि बार्क (ख्यनूतात निजानू धनमानना-नावायः॥

सोत्रवः **वि हक्ष्णः॥ धृर्वः॥ श्वादः** । इंडि भदत्र ज्ञावली ॥ क्रोहिहें चू॰ क्रोहियम्गः। यथा। न এম রৌহিষা• মধ্যে চরতীতি ভব-ভূতি:। ইত্যমরটীকাষা ভরত:॥ (ब्रोक्शि क्वी किनमानवसमूक्**र्वः ।** यथा। या भ्वाङ्माक मंजि খায রৌহিণন্ত ন লব্ধুযেদিত্যভি-थानन भ्राङ्गाष्ट्रग मक्राय-পরো রৌহিণ পর্য্যন্ত গৌণ পূর্বাহ্ন-কাল: পুতীয়তে। তেন রৌহিণ্ न्वाङ्ग मांकम्य गोनकानायुता-खत्राविः व्यभन्नाङ्गाक्षमः भू-ৰাবিধি রিভ্যবগন্যতে ভভক্ত পু-र्विप्ति नक्वांट भव द्रीहिन्न-র্য্যন্ত তিথে লাভে পরদিনে মুহূর্ব ত্রয়নাত্রে ভজিথিলাভে পূর্বদিনে শাজ। রৌহিণান্তরপ গৌণপূর্বা: इ लाडांट न भविष्ति उथादाः

ভाবাৎ। উভয়हित जददनारङ

প্রদিনে শুক্লপক্ষে তিথি গাঁহা রৌহিণন্ত দিবসস্য

নব্যস্থূৰ্ত ক্লেছিণীদৈৰভত্তাৎ রৌহিণত্ব মি-তি। ইতি শাৰ্ভতত্ত্ব ।।

রোহিণ: পু চন্দ্ৰবৃক্ষ:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

রোছিণেয় লী মরকতমণি:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

(द्रोहित्यः भू॰ वलस्यः॥ वृष > भुहः। इछामदः॥

রৌছিণেয়: ত্রি গোবৎসঃ। ইতি মেদিনী।।

(तोहियः क्षी कर्जुगः। ইতি মেদিনী (तोहियः भूः मृगदिस्मयः। ইত্য-मतः॥ (ताहिजम्दन्यः। ইত্যজ্ञय-भानः॥

(दोहिरी जी मृती।। मूर्ता। ইতি ज-किश्रमाद्रागिनिवृद्धिः।।

রৌক্ষ্য লী কক্ষতা। কক্ষস্যভাব ইত্যথে ক্য পুত্যবেন নিম্নন । ত থাছি। তৈলং যদুক্তি। কেন আং তৈলং যদুক্তি মৃত্ত। তেন আং সাপবাম্যদ্য জগন্যাতর মন্ত্রিকাং ।। ইতি দুর্গাপুজাবাং মহাইনী ম-হানব্যেয়া মহাসান পুকরণে দেবী পুরাণং।। ल नकादः। म ज्यवर्गमा ज्ञीरमा वर्णा वाञ्चनमृत्रष्ठाविः भ वर्णकः । অস্যোচারণ স্থান দন্ত:। ইতি ব্যাকরণণ ৷৷ তস্য স্বৰূপণ যথা ৷ नकातः वक्षनाभावि मखनीवर সংযুক্ত;। পীত বিদ্যুল্লভাকারণ अर्दतञ्जूमायक ॥ शक्षाप्त्रमय वर्गः शक्षभागमयः महा। विमक्ति সহিত বৰ্ণ তিবিন্দু সহিত সদা ।। याजामि छबु महिउ श्रमि छ।-ব্য পাৰ্বতি। ইতি কাম্পেনৃতন্ত ॥ 🗱 ॥ जम्र (नथन भुकादा रथा । अथनीवय मःगुका वामापकः গতা ত্বং। পুন্ৰজ্বিতা রেখা তাসু নারায়ণঃ শিব:॥ বুদ্দশক্তি-শ্চ সম্ভিষ্টেজ্যান মস্য পুচক্ষ্যতে । ইতি বর্ণোদ্ধারতন্ত্র•॥ 🗱॥ তৎ-भर्याया यथा। व कन्तुः भ्उना भृथी भाषवः भक्तवाहकः। वलानू जः निगाकी ना द्यानका मा मः ब्हकः॥ शृथी नारमा १ मृजः रम बी লবণ বাৰুণীপতি:। শিখা বাণী কিণা মাতা ভামিনী কামিনী প্রি-या।। क्वालिनी (विशनी नामः भुष्ऽ-ন্ন: শোষণো হরি:। বিখাত্ম মন্তৌ বলী চেতো মেকু গিরি: কলারসঃ ॥ इंडि उद्ध ॥ 🗱 ॥ ञन्र शानः

नकाः शृं नद्रहत्कः। ইতি भद्रः द्रञ्जावनी ॥

नक्रमः भू वृक्षविष्णयः। एए या इठि मारात इठिम छाता। छट-शर्यायः। निक्रमः २ णानः ० क यायी ४ मृत्यक्षनः ६ एकः ७ कार्णाः १ मृतः ४ ज्ञासक्षाः २। जामा छ्वाः १ ज्ञाः ४ ज्ञासक्षाः २। जामा छ्वाः १ जिञ्जनपः। क्यायपः। ऐकषः १ नय्दः। कर्णायक्षः। ऐकि दः। मनमः गुरुरायकष्णः। हेठि त्राजनिर्वरिः॥ ॥ ज्ञानिम् । नक्रमः कूम्यम्या निक्रमा एक् तिठानि १ ज्ञामः नक्षम् छक् विहेस्र॥ ক্তথা।। মধুরঞ্চ তথামঞ্চদোকত্রিতথ রক্তক্ৎ। শুক্রগুনাশুনঞ্চাপি
নেরযোরহিত স্ত ।। সুঁপক্ত তত্ত্ব
মধুর মান চানিল পিত্তক্ৎ। কিফ
বহি কর ক্চা বৃষ্ণ বিষ্টান্তক্ঞ
তথা ইতি ভাবপুকাশঃ।। ৠ।।
অন্য । লস্ক গুক বিষ্টান্ত ষাদ্ধমা রক্তপিত্তক । শ্রেমাকারি সমীরম্ম ম্ঞ শুকাগ্রিনাশন ।। ইতি
বৈদ্যক।।

লক্তকঃ পু॰ অলক্তকঃ।ইতি শদ-त्रज्ञावनी ॥ ज्ञीनवज्ञथश्वः। निक्छ। इंडि डाया। उर्भर्गायः। कर्भ हैः २। ইত্যমর:।। नक्तनः २। ইতি खत्र ।। (व मनिनक्षामिन्हे बीर्न বন্ত্রথণ্ডে নেকডা ইতি খ্যাতে । লক্তকাদ্যপ্তক বন্ধমাত্রে ইতি কে-हिट्या गर्छ। श्रे कर्न है: भाहे: সিচ্ব প্রোভ লক্তকা:। ইভি त्रज्यः॥ वक्राउ शीन द्रामान्राज অনুভূযতে লক্তঃ রক লক ক স্বাদ স্বাপনে চুর্ভ্যোঞির্বেভি বিভাবি-ত ত্বাৎ ন ঞি: কর্মণি ক্রঃ ততঃ স্বার্থেক: লক্তকো হস্তস্থাদি:। অ-জ্যতেম অক্ত॰ ব্যক্ত॰ অন্ধ্ৰোঃ ক্তঃ ন অক্ত- ক- মূখ- যমাদিতি ত্রিপ-দৰভূত্ৰীকৌ মূৰীবাদিত্বাৎ অক্তৰ্য

পর্বলোপে নক্তক শুবর্গপঞ্চমাদি-রাপ। ইতি ভট্টাকাযাণ ভরত: ॥ লক্তকর্মা পুল রক্তবর্ণলোপু:।ইতি শুদুচন্দ্রকা॥ লখ সূপি।ইতি কবিকল্লজম:॥ লখভি। সূপি গড়ো।ইতি দুর্গাদ্যান:॥

লথ ই সৃপি। ইতি কবিকল্লজন:

।। ই লহ্যতে। সৃপি গভৌ। ইতি
দুর্গাদাস:।।

পুগ ই থঞ্জে।। গভৌ। ইতিকবি-কল্পদন: ।। ই লক্ষ্যতে । খঞ্জো গভিবৈকল্য•। ইতি দুর্গাদাস:।।

ক্প ম এ সঙ্গে। ইতি কবিকল্প জনঃ।। ম লগয়তি। এ অলগীৎ। লগতি অধ্য়ওগুঃ। ইতি দুর্গা-দাসঃ॥

লগ ক রকে। ইতি কবিকল্পদ্ম:।।

ক লাগযতি। রকে স্থাদাপ্ত্যা:।

রকে ইতি রকক্ স্থাদআগনে।

ইত্যস্য ঞে রনিত্যত্ত্বে ভাবে অলি
কপং। ইতি দুর্গাদাস:।।

লগড॰ ত্রি চাক। ইতি ত্রিকাণ্ড শেবঃ।।

অগিত কি সঙ্গুক্ত । লাগাইতি ভাষা। ইতি লগধাতো: কর্মণি জ পুত্যযে ননিয়ন ।।

गर्ड भू रेखा नाठी इंडि ভাষা। ইত্যমর:।। লগুডো ব**:শা**-मिनाया मणः। (वाहेन्या रख-(उर: । ইতি সুভূতি: । वर्धांडा লোহম্যী যাষ্ট রন্যত্রোপচারাদি-ত্যন্যে।ইতি ভটীকাষা ভরভ:॥ नगः की बामीनामूहरः। इंडामदः॥ রাতি ফল রাশি ভালব্যশকারঃ । অহোরাত্রমধ্যে দ্বাদশরাশয উ-मयस्रि। উम्यः भूदीहन जःयागः । (उदाः कामा जिन्याहन मःयाः, गा नग्न अनङ्गी वीए अनिदाम নিপাতনাজ্জন্য গঃ। ইতি ভটী-কাষা॰ ভরত:॥ তেষা॰ শ্ন্যাय-नाः भनित्रिमानः यथा । द्वारमान (वरिर ०। ८१ र्जनिश्च रेमरें व ८। ১१ र्द्धारा ब्रोकः ६। ७ भक्ष थ जागरेब्र-क दाहरावानः व्यविष दाहर्वि-ৰবোক্ষযুগ্ম: ৫।২৯ ক্রমোৎক-भाषाय जुलामि मान।। जथाहि। 11 681 616 91613211 21817911 P1618711 21618011 ादा जा 11619106 11081918 11681212 11 66 18166 अ१९। २५॥ 11 P810156 ইতিদীপিকা।।ৠ।দশব্যসূলাধিক

বর্ত্তমানোনবি শাষনা শে প্রামাণিক কারিকা বথা। বেদে হৈ: ৪। ৬ সো-खरवरि ह। ६५ जियु जन नगरेनः ७। २१ সোহন্তরীক্ষামুনাথৈ: ৫ ৷ ৪০ পারা-(वातामुगरिम ६) ०८ र्गगनग नयरैनः ৫। २२ वर्षेविकि ৫। ०५ कन्त्रवरिः ৫।৪১। অন্ধ স্থাভি: ৫। ১৯ সমূ দ্রো হসু শুচিভি ৪ ৷ ৩৫ রনলোপ্টেযু- 🛚 णि: ၁। ab लाग (दोन)। ६१ (म-ষাদেকোনবিংশে গণিভ পরিগত नान भवावनां ला ॥ 🗱 ॥ छेरयल-भारतभाषा पिनः भुक्ति ब्रविरखागाः যথা। লগ্ন দণ্ড পল ছিম্ব তৎ স খ্যু জমত: পল। বিপল্প রবে র্ভোগ্য নেব॰ কল্পন মস্ততে ॥ ইতি ছ্যোতিহ• ॥ এক্রয়ে বিবরণ• হণা। **उ**व शाहीनलश्यानः।

দিনভূক । নাসভুক व्यागः গলগবিপলশ্দ গুঃ।পল यशा **১ মেবঃ** 910811 018411 ২ বৃষঃ 118014 817911 ৩ মিথুন• 3017211 ला जा। 8 कर्क है: 2215011 @18011 ৫ সি হ: 11 55166 116819 १८ कि ट 1140106 **८१२५॥** ৭ তুলা 116519 3010711

नकात्र्वभुष्ड कविकाखाथात्रसभा ५व्भिकः। ३५१२२॥ ७। 🚓 ॥ 3312011 618011 ১ প্রুঃ **२० मक्तः ।** ३०। १२ १७ छ। 815111 १) बद्धः F19811 1 **>**२ शीनः 913811 018911 তত্ৰ স্বদেশাৰ্ নিক লগ্নান।

न्याः দিনভুক্ত• ৷ মাসভুক্ত• পল । বিপল । দণ্ডঃ। পল यथा ১মেৰঃ 115614 81 511 ২ বৃষঃ ा एटा द 8 1 81 11 ০ মিথুন । 1189105 @1291 8 कर्क है: 1 2215011 @18011 ৫ সিংহ: ! 221 1-11 118019 ७ कन्य ३०१७७॥ 012211 १ जुना । 3212511 **८१७५॥** ৮ বৃশ্চিক:। 11 22 166 @18311 ৯ ধনঃ 11 40106 116613 ২০ নক্র: । 212011 11 20 18 ३३ व युः 916511 1 31@b11 **>**२ मीनः 910811 018911 व्यथ जग्रकानीन नाः इगुरु मृहिङ कन । नशु भृर्य। २ किरताशी मान-নি বলযুতো ৰূপবান্ বিত্তযুক্তোভৌ মে ব্যক্ত: সূবাণনী শশধ্রতন্যে স রশান্তার্থবেত্তা। জীবে দাতা পবিত্র: সুকবি রথ গতে ভার্গবে মণ্ডলেশঃ নৌরৌ কণ্ডুভি গাত্র শুন্সিচ নিযুক্ত

ভা ধর্মহীনঃ।। ইতি জ্যোতি-छर्षुं• ॥ ৠ॥ व्यिनित । इतिक्वा-ह। উদ্দেশ্য अनात्रका द्वारणी जानः श्रिका इत्र । यतामात्रासी व्यवसहि বিদ্যু: ষণ্ডি গুথা নিশা•।। নীনে মেৰে हेन्सकर्गा का अस्ताः। মকরে মিথুনে ভিসুঃ পঞ্চাপে চ কৰ্মটে।। সিংহে চ বৃশ্চিকে ষট্চ সগু ৰুন্যা তুলে তথা। এতা লগ্ন পুমাণেন যটিকাঃ পরিকীর্ভিতাঃ।। শর পূরা-्दमारूव द्रशाकी इ**दिनागदाः । ल** क्लाब्या हि रेट् वसुः बद्धाः विवानत्या ভবতি কালিনী। মিথুনে শুভগা কন্যা বেশ্যা ভবতি ককটে॥ সিংহে চৈবাল্লপুতা চ কন্যাযাণ ক্পন্ন-युका। जूनायाः क्रमरेन वर्षाः वृन्धिः क् कर्मा जल्दा (मोजागु॰ ध-নুবি স্যাচ মকরে নীচগামিনী। জ-ন্তে চৈবাল্লপুঞা স্যান্দীনে বৈরাগ্য भःगुठा ॥ जूना दर्कहेत्वा स्मरवा मकद्रोक्त द्रामयः । চরकार्य्यान व्यग्नेह श्रित्रकार्यग्राणि हिन हि ॥ পঞ্চাননো বৃষ: জড়ো বৃশ্চিক: সুতঃ रिवाणि हि। कन्या धनुक मीनक মিথুন' দ্বিভাবত: ॥ দ্বিভাবা-नि कर्यानि अर्वप्राप्त्यू विष्क्षनः।

যাত্রা চরেণ কর্ত্তব্যা পুবেষ্টব্য স্থি-রেণ ভূ। দেবস্থাপন বৈবাহাণ দ্বি-স্বভাবেন কার্থেৎ।। ইতি গাক্ডে ৬২ অধ্যায়ঃ।।

বা: পু• স্ততিপাঠক:। তৎপর্যা-য:। পুাতর্গেয়: ২ হাতিবৃত: ৩ । ইতি ত্রিকাগুশেষ:॥ সূত: ৪ । ইতি জটাধর:॥

লা: বি সক্ত:।। বজ্জিত:। ইতি মেদিনী।।

লগ্ন: পু পুতিভূ:। ইত্যমর:।।
দ্বেলাগাইতি জামিন ইতিচ খ্যাতে । তৎকার্য্যে লগ্নক: ওল্ট্রা নী:
ডেক্ত: স্বার্থেক:। পুতিনিধি ভবতি পুতিভূ: বিপ্। ইতি ভট্টাকাষাণ ভরত:।।

লগ্নিকা প্রী নগ্নিকা। ইত্যমর-টীকা॥

লঘ ই ড অভুগ্গত্যো: । ইভি
কবিকল্পন: ।। ই লল্ল্যুডে । ড লল্লতে । অভুক্ভোজনা ভাব: । তথাচ
। যে গুণা লল্লুনে প্যোক্তা স্তে গুণা
লঘুভোজনে । ইভি বৈদ্যক্ষণ । লাল্লুনে উপবাসে ইভ্যৰ্থ: । ইভি দুগাদাস: ।।

ব্য ই শোষে। ইতি কবিকল্পনঃ
।। ই বহুগতে। শোষ ইহু গলী-

कत्राः । यं व्याधि त्रिकिशिकः कराहिन्द्र नङ्गि । इंडि इनाय्यः ॥ गठ्यव्यादन्यः चान्यः हामाङ्गियः देणनाम्। इंडि मूर्गामानः ॥ नव इक द्वि। इंडि-क्विन्न्यमः॥ इक नङ्गि । द्वि मी श्री। इंडि मूर्गामानः॥

वयहे श्रु वायः। हेजुशाहित्कावः॥ वयिः श्रु वायः। हेजुशाहित्कावः॥ विषयः श्रु वयुः। हेजुशाहित्कावः॥ विषयः श्रु वयुः। छकु व्यवमा विषयः विषयः वर्षाविष्णवः। यथा । विषयः विषयः विषयः श्रु कावावः। शहिमाणिका। यक कावावनायिदः श्रु छि देवस्थं महेशा। हेजि हिन-हेनुः॥

विशः जि अवभन्या (त्रवाषा आ
किम्यन वयः। ইত্যথে ই% প্ত্
ত यम निश्च । ইতি ব্যাকরণ।।

हावीपान जि अयभन्या (त्रवाशा

अञ्चित्रम्यन वयः ইত্যথে क्यम् भु
ज यभ निश्च । ইতি ব্যাকরণ।।

वयु की भीषु। ইত্যমরः।। কৃষ্ণা
ইতি রাজনির্ঘটিঃ।।

লয়: খ্রী প্রানান্তবিধি:।ইতি নেনিনা।

वरः वि पथ्यः ॥ मत्नाङः ॥ । वनुगर्गः

व्यक्तियः भू॰ हागः। ইতি তিङ्गा-खःभयः॥ ऋनुभद्गीत्रकः॥

वध्कानार्याः शुः कर्कवत्कः । इंडि दाबनिर्दिग्रः॥

व्यय्विका खी कृ मुचहा। उट-शर्यप्रायः। जामन्ती २। इंडि हाता-वनो ॥

লবুগণঃ পু॰ অখিনী পুষ্য হস্ত নক্ষত্রানি। যথা। উগুঃ পূর্বন্যান্ত-কা পুরগণ জীণুগুরুরাণি মভ্রাতা-দিত্য হরিত্রয়ণ চরগণঃ পৃষ্যান্ত্র হস্তা লঘুঃ। ইতি দীপিকা।।

ववुगर्गः भू विक्छेक्स्ट्नाः।

লঘুপ

त हात्रावनी ॥ चित्रा जी मृश्यदीक । हैठि त्राकनिर्देके भी

গ্রহান্ত্রন: পু॰ লাবকপক্ষী।ইতি ত্রিকাগুশেষ: 11

न्या की कुर्ह श्रेत्कः। यथा।
न्यो प्रशे विण्ना ह नाष्ट्रव्यः
नार्था विण्ना ह नाष्ट्रव्यः
नार्था व्याप्ता । व्याप्ता ह
नार्था व्याप्ता । व्याप्ता । व्याप्ता व्याप्ता ।
नार्था व्याप्ता व्याप्ता । व्याप्ता व्याप्ता ।
नार्था व्याप्ता । व्याप्ता व्याप्ता ।
नार्था व्याप्ता । व्याप्ता । व्याप्ता ।
नार्था व्याप्ता । व्याप्ता । व्याप्ता ।
नार्था । व्याप्ता ।
नार्था । व्याप्ता ।
नार्था । व्याप्ता ।
नार्था ।

लघु मुक्ता खी काक नी मुक्ता। इंडि बाब निर्घण्डः॥

नयनाम की अध्या हेि भन-निम्या।

লব্পঞ্ম্ল জী জুদুপঞ্ম্লপা.চন । তবু শালপণী প্লিপণী

गश्व

वृङ्गी करेकाती (भाक्त्रमः मुकः
। यथा। भागभा भागि भृतिभागी वार्छाः
की करेकात्रिका। (भाक्त्रः भकः
छि रेफरेजः किनिश्रं भक्त्रेग्नकः ॥
अग्र खगाः । निकास्मानः वयु साम्
वन्। भिद्धानिनाभरः। नाजुः कः
व्रश्नः गुर्शि ज्व सामान्यती भुः
पूर्शः गुर्शि ज्वस्नानः॥

नवन्ति घूनिभुगा ॥ वजाहाङ्गी ह निष्ठुर्भधकः श्रु॰ (जाहनी ॥ मूखा-कथिता निज्ञ एक मक्नकः । या- (जाहनी देखि था। उत्ति सम् स्वा खनाः । पृथी हय॰ मजः शांक हिन्दुका ॥

नर्भभी खी अथयीर्कः। ইঙি রাজনির্ঘট:॥

ব্যুপিছিল: পু॰ ভ্করুদারক: 1 ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

वय्भुष्तः भू ज्ञिकम्यः। **३**छि त्राजनिर्यणः॥

नयुवपतः श्र कृपुकानिः। ७८३ शर्यायः। मृष्यकनः २ वहकतः ७ मृष्यभ्यः ६ मृष्यमः ६ स्थतः ५ एत-स्वातः १ मिथिश्विः ৮। ष्यम् शक् स्वा ख्याः। स्थ्रास्त्रः। कक वाख नामिद्रः। क्ष्युः। त्रिष्यद्रः। ब्रख-कातकद्रः। स्वट्रशिखार्खिः एव एमारम् पृक्षः। इंडिद्वाक्तिर्यकः। ॥ नयुव्यक्ती क्षी प्रमृती। ইंडिद्वाका निच्छेः।। लघु वाकी छी कृ पुराकी। उৎ-পর্য্যায়:। জলোভবা ২ স্ম্পথা ৩। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

बाब्रम् श्रेप् कृपाविगदः। ইতি त्राक्षिर्यकः॥

লযুমা·স: পু• ভিত্তিরিপক্ষী। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

व्ययूगाः नी जी शक्तगाः नी। इंडि ... जाकिनिर्विष्टेः ॥

नघूनय॰ क्वी वीत्रपम्न॰। इंडः मतः॥

लघुननाकना जी लघुन्यतिका। हेजि ब्राजनिर्धणैः॥

नमूरुषः भुः भीषुरदेशे। इंडि (रुमहन्तुः॥

लघुः इसमूका छी लघुमू ब्रिका। इंडि ब्राजनिर्धिः॥

লবুদুষরিক। জ্রী ক্রুণুডুয়রিকা।
ছোটোড্নুর ইতি ভাষা। তথপর্য্যায়:। লযুপএফলা২ লযুহেনদুঝা ০ লযুদদাফলা ৪। লখান্তডুয়রাছা। ৫। রসবীর্য্য বিপাকেষু
উতুষরাথ কিঞ্ছিন্ন গণেষ্
ইতি রাজনির্ঘটঃ।।

ৰদ্বী জী লাঘবযুক্তা।। স্যুন্দ্ৰ-পুভেদঃ। ইতি মেদিনী।। প্ৰা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

नका जी तकः भूती॥ यथुन् 🚰 লন্ ইতি নামা খ্যাতা। ভৌক্টিউঃ শান্ত্রমতে সা চ প্রিক্রামধ্যভা ति ७४७ ॥ नाकाम्या ६४४-ণ্ডেভ্য: স্বদেশে লগুপুমাণ ভবঙি । यथा। सन्त क नित्र नवाकारि রন্যা: পাুক্পশিমে রোমকপত্ত-ন্ঞ ৷ অধ শুতঃ সিদ্ধপুর প্রেকঃ (जीत्मुथ यात्मु वडवाननक ॥ অবৃত্তপাদান্তরিভানি তানি স্থা-নানি বন্নোলবিদো বদন্তি। অপিচ । घज्रत्काञ्जयनी भूरदाभन्नि अक-ক্ষেত্রাদি দেশান্ স্পৃশন্ সূত্র মে-কগত বুলৈ নিগদিতা সা মধ্য রে-था जूदः। जाती भुष्टरदा भद्र व বিষ্যে পশ্চাজি রেখ্যেদ্যাৎস্যা-ভমাৎ ক্রিয়তে তদন্তর ভূব• থেটে-ত্বণ স্বণ ফল।। ইতি নিদ্ধান্তশি-রোদণিঃ॥ 🗱 ॥ অথ লঙ্কাপুরী ব-র্ণন । বৃষ্টোবাচ । ত্রিংশদ্মোজন বিস্তীর্ণা• স্বর্ণপুরকারভোরণা• ॥ দক্ষিণস্যোদধে স্তীরে ত্রিক্টো নাম পর্বতঃ। শিথরে তস্য শৈলস্য মধ্য মঘুধি সমিদৌ।। পত্র প্রভিগ্র দুয়াপা টকশ্যা চত্দিশায় শকার্থ মহক্তা পূর্ব পুষত্ব'হ বহু বৎ দরিঃ॥ বসম্ভ তত্ত্র দুজার্যাঃ

द्राक्रमभूक्याः। व्यमद्राव-णा ग्रामामः (मन्यू। इव हिरवीक न्।। विकानुर्गं मनामान्। मञ्गा শক্ষিদ্দনাঃ হিদুয়াধ্বা ভবিষ্ঠান্তি ्रुक्ताकरिम बङ्खि वृ जाः ॥ इंछि व क्रिनुंबाद्ध किनिवर्गमें नामाधायः ॥ ॥ भाषा॥ भाकिनी ॥ एवछ।। इंडि(मिरिनी।। शान्यविष्णयः। उट পর্য্যায:। করালভিপুটা ২ কাণ্ডি-কা ৩ বিক্ণাখ্যিকা ৪ ৷ অস্যা ख्याः। कठ्रद्वः। हिमद्वः। शोल्रे ত্ব'। পিত্তনাশিত্ব'। বাতকারিত্ব' । গুৰুত্ব । ইতি রাজনিঘণ্ট:।। नकानाशी गू॰ क्न्यान् । ইভি मपद्रश्ववी ॥ লক্ষাধিপতি:) পু⁷ রাবণ:। ইতি জ ঠ টাধরভূরি পুযোগৌ লকাপতিঃ লহাপিকা)দ্রী প্রা। পিডি'দাক गङायिका ই**তি** ভাষা। ইতি **শদ** वसादिका दिवावनी।। नका श्री भू वृक्षविष्मयः। लका-निज ইতি ভাষা। यथा। লঙ্কাছা। यो রাজবৃদ্ধো ভদুচূডো বিশাযক:। है जिमक् हिम्का। विकास विभिन्नि वि রাবণঃ। ইতি ত্রিকা अम्बरः॥ गरकाणिका जी भृका। हेि नयः

ब्रज़ावनी ॥ नक्षायिका जी भृद्गा हेजि भय-त्रजावनी ॥ লকঃ পু॰ সকঃাবিদ্যানা ইতি ভাষা ৷ ইতি মেদিনী ৷৷ वक्ष• क्री वाक्षा। हेवुरगामि-কোৰ:॥ क्षी উপবাস:॥ কন্ণ।॥ প্লবন•। ইতি মেদিনী ॥ অগ্বতৃতী-रगिज्धि। यथा। भू उन्ह वर्दनः श-ক্ষিমৃগগত্যনুহারক। ইতি হেন-**ठन्**रः॥ शा व्यश्चनद्द्वनित्वत्था यथा । न हान्नि विद्यविभाषा श्रमधा म-धः कृष्टि। न रिवनः भाष्यः वर्षार মুখেন ন ধমেছধ: ॥ ইতি কৌর্ম্মে উপরিভাগে ১৫ অধ্যাব: ॥ লক্ষণি। ইতি কবিকল্পদ্ম:।। লছতি বৃষণ চকেণ গোপঃ। ইভি दुर्गामात्रः ॥ লম ড ব্রীডে। ইতি কবিকল্লজনঃ १। ७ व्या । निष्ठायाः नग्न इंड्रान् । । ইতি দুর্গাদাস: ॥ ই ভয়ে 1ইতি কবিকল্লন্দমঃ ॥ লছতি। ই লঞ্জতে। ইতি **पूर्णामाञः** ॥ ক অন্তজ্বৌ। ইতি কবিকল্প-क्षनः ॥ जञ्जूषि त्राष्ट्राप्तनः । क

नक्जान

लाक्ष्यि एन्द्रः (भेषः । ইতি पूर्गाः भागः ॥

वा इक् श्रिय छै। थि। इंडिकिनि-कन्नकमः ॥ इक वास्प्रवि। जा मी-शिः य छै। प्यां निरक्छन हि॰ मा यवा-मानानि। इडिमूर्गामामः ॥

লক্ষ ত্ক ভাসনে।ইতিকবিবল্ল জন: ।৷ ক লজবতি। ভাসন দী-গু:। ইভি দুর্গাদাস: ।৷

লজকারিকা জী লজ্জালুল্ডা। ইভিশন্দালা॥

লক্জা জ্রী অন্তঃকরণকৃত্তিবিশেষঃ।
ইতি নাগোজীভটঃ ॥ অকর্ত্রের
কথানি গরজ্ঞান ভ্রমণ । লাজ্ ইতি
ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ । মন্দাক্ষণ ২
হ্রীঃ ০ ত্রপা ৪ ব্রীড়া ৫ । সা অন্যত্তক্ষেত্র অপত্রপা ৬ । ইত্যমরঃ ॥ মন্দাস্য প লজ্যা ৮ ব্রীড়া ৯ ব্রীড়নণ
১০। ইতি শব্দরত্বাবলী ॥ লক্জাল্য়ঃ
। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

मङ्जानः भू जी क्रुभिव (मयः। ७८शयानः। त्र ज्ञ भागी २ मभी भजा ०
प्रकृ । ६ थि ५ त गि जिका ६ मह्या हिभी ७ मनद्री १ ननकाती ४ भूमादिशी ३ महम्मी १० थि दिती ३३
ग्रह्मा निका ३२ नङ्जा ३० नङ्जिती ३७

नङ्गानु

রত্তমূলা ১৭ ভামুমূলা ১৮ ১৯ অঞ্জলিকারিকা 🕹 ,। ইতি রাজনির্ঘট: ॥ মহাভীতী ২১ ব-**मिनी २२ नाशिषधिः २० । ईंडि** भद्रिका ॥ अमृत्र ख्नाः । कु-টুর । শীতর । পিন্তাভিসার শোক দাহ শুম খাল বুণ স্ব ক্চাত্তি নাশিত্বঞ্চ ॥ 🕏 ॥ ভচ্ছে-(मा यथा। विद्धाल विभिन्नी जान)। অল্পুক্ষলা। বৈপরীভ্য চ वजान् शिं िदात शुराहरा ।। मञ्जान् रिवंभन्नी ग्राहः कर्ने दकः ककाभन्ट । तस्म नियामकोक्तव নানা বিজ্ঞানকারক:॥ ইতি রাজ-निर्वणः ॥ जन्ता इःमभानी माद र्**डे**वरा ॥ # ॥ व्यनिष्ठ । व्यक्तानुः স্যা**ংশ**ধীপত্রা সমস্থাঞ্জলিকারি-का. ब्रज्जशाही नमकाती नामा थहिन् রকেত্যপি ৷৷ লজ্জালু: শীতলাতি-ক্তা ক্যায়া ক্ফপিন্তজিৎ। রক্ত-পিত্ত মভীসার বোনিরোগান্ विना**भ**रय**्।। #।। यथ व**ब्हात्-(छरः। अञ्जूषा थङ्गङ्क् र उथा *विद*ागना गृठा । ञलकृषा ∮शूः স্বাদুঃ কৃমি পিত্ত কলাপহা॥ ইতি ভাবপুকाশঃ॥ अन्। मू विकासम् मुश्चम ॥

ত্ত ; ইতি রাজ-

ेवः वि वङ्जाविभिद्धेः । वर्षेभर्गः क्री
छ प्रश्नायः । ष्रभविभयः २ । निर्वाणः ॥
इक्तायः ॥ वङ्जिङः ० । इकि वर्षः भू प्र
प्रमायः वि वङ्जायुकः । छ वि वर्षः भू व भर्मायः। क्रिकः वि वङ्जायुकः । छ वर्षः भू व भर्मायः। क्रिकः १ व्रिकः १ व्रिकः । इक्तायः । इक्तायः । इक्तायः ।

বজিরী স্ত্রী বজ্জালু:।ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:॥

ব্যা জী বজা। ইতিশ্বরণ বলান

निक्ष ज्क लाभाग । इक्ति किविक स्मान्त । कि निक्षा वि निक्षा भिष्ठ । कि मुर्गामामः ॥ व्यक्षः भू भरः॥ कहः। इकि ह्या भरम् ॥ भूहः। इकि कि मित्रः ॥ व्यक्षिका की विभाग । इकि हम हम् ॥

वालां किं। । इंडि कविकन्नक्रनः ॥ वाला १ क्वः उम्र छाद्या वालाः व्यात्मार इंडि यावट ।
किंडि लाकः निम् म्याट । किक्विप्ति विद्याः । इंडि प्रगानामः
किं शृ॰ भुमानवहनः ॥ मार्यः ।
इंडि विश्वः ॥
किंकः भु॰ पूर्वनः । इंड्रामिन
क्वियः ॥

निर्घण्टः ॥ लाजः भू॰ मूर्जनः । इंडि मदत्रद्राः वली ॥

লট্ব: পু• জাতিবিশেষ:। নেটুযা ইতি ভাষা। রাগভেদ:।। তুরঙ্গ: ইতুগানিকোষ:॥

লয়। জ্রী করঞ্জভেদঃ।। নাটাকরঞ্জা ইতি ভাষা। বাদ্যভেদঃ ॥ পঞ্চি-বিশেষঃ। গুানচটক ইতি খ্যাতঃ । ইতি मिनि ॥ हमूञ्च । ইতি (रुगम्पु: ॥ जुमतकः । (जाउत्री ইতি খ্যাতঃ। ইত্যারভরতৌ ॥ विनारम। इंडि कविक्तुक्मः॥ লডাত বালা। ইতি দুৰ্গাদাস:॥ উমন্থনজিল্ববো:। ইভি কবিকল্লদম:॥ উন্মন্থন পীডিত্রী-ভাব:। উৎক্ষিণ্ডীভাবন্দ। লডভি লতা বাবুনা পীডিতা উৎক্ষিপ্তা বা স্যাদিত্যৰ্থ:।। জিহ্বা তদ্বিষ্-किया। व उठि किञ्चा म्मनरनवछी न्याहिन्य ।। य न्य विष्य विष्य-তি एठ मूझनगञ्जम्नि छि हर्यः। भीजगञीजार्थः ॥ कवाद्रेष्टी मिन्तुः कित्र । वर्त्री मूझ वर्गी जिम्तातिः । উৎক্ষিপতীত্যর্থ:। উভয়ত্র ডল-(या दिक्षालयः।। (किविज् किस्त्राः,

শান্তনে ইতি পঠিত্ব। জিল্যায়া উদ্ম স্থন• উৎক্ষেপন নিভি ব্যাখ্যায় থড়তি জিল্পা• সর্প ইড্যেবোদা-স্বন্ধি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

का क जिनामात्। ইতি कित्ति न कि का का ।। जैनामात् वेश व्या अना न न । के ना ना एए भक्ष वर्षा निष्ठ व्या अना । कि व्या अना मात्र भूषा गः । ইতি समामार्थः ॥ ना उपि न जा वा गः ।। ইতি समामार्थः ॥ ना उपि न जा वा गः ।। ইতি पूर्णामा ।।।

লড ক উ ৰীপ্সে। ইতি কবিকল্প ভ্ৰমঃ ।। ক ড লাডয়তে। লাভ এব ইত্যন্যে। বিশেষেণ আগুমিছা ৰীপ্সা। ইতি দুৰ্গাদাসঃ ।।

नाउ है कि ভाষণে। ইতি कवि कन्नक्रमः॥ ই नखादा कि नखर जि नखि। ভाষণ कथनः। अयः कि निक्र मनादा ই जिपूर्गानामः॥ नाउ अ है कि উৎক্ষেপণে। ইতি

কবিকল্পজনঃ।। ও লপ্তিনঃ। অনুব ক্ষ বলাদিন্ব্যবধানেপি নিষ্ঠাতস্য নত্ত্ব-॥ অস্মানিষ্ঠাথা মিন্ন নদ্যাদি ত্যেকে। লন্ধ ইতি। ই লপ্তাতে।

कि नखरिं नखिं उधुनः ला-कः। ইতি मुर्गामामः॥

লড ভ ক ক্ষেপে। ইতি কবিবল্প

कमः॥ नाउविक व्यवनाष्ट्र। हैं कि मूर्गामामः॥ एकः विकासनाकः॥ हेर्नि विस्

निष्ण विश्वास्त । इंडि विश्वास्त्र । इंडि विश्वास्त्र ।।

व उवी।

नडुकः भू॰ भिडेकिरिश्नियः। नाफु इति ভाषा। यथा। नहुका पू-ब्रांदा छङः। ইति द्राबदल्लानः॥ जभित्र। टिल्लन इरिया भङ्ग छ-दिए हुर्नक्ष नडुकः। ইति सप-तिनुका॥

লগু ব্লী বিধা। ল্যাড ইতি ভাষা াইতি কেচিৎ।।

मधुकः वि नधुष्मकातः। यथा
। भूर्वाञ्चाय नवण्यः यण्नी दिः भूकी विद्याः। कित्रक्र काष्या द्याः
रख्याः मः माधनार कृति॥ व्यक्तिः
भा मधनानाकः मः गुष्मद्दभद्गाः
किकाः। ই दिका नव यहे भक्ष नधुका काभि कादिनः॥ इति भिक्वाद्य २० भूकाणः॥ ॥ ॥ नधुक्र
व्यक्ता नधन इति था। वः। ই दिन
कानाः त्राक्षानी ह॥

লভ ঘাতে।সৌত্রধাত্রয় । ইড়ি কবিকল্লজন: ॥ লভা । ইভি দুর্গা-দাস: ॥ এতা জী লভভিবেইবভেয়া সা শাখাদিরহিতা ওড়ুচ্যাদি:। তং भर्गायः। वज्ञी २ वृञ्जिः १। इङ মর: ।। বল্লি: ৪ বেল্লি: ৫ পুত্তবি ৬। সা শাখাপত্ৰসমাযুকা চে भुजानिनी । इंजि अक्त्रवावनी **७८ भ**र्यायः । वीक्ट २ ७ न्यानी উলপ:৪। ইত্যমর:॥#॥ অমায वीक्षा (इस्कर्जु निन्ता यथा অপ্লুতিমিন্নহোরাত্রে পূর্ব বিশ তি हम्प्राः। खला वीक्रम् সতি পুষাভ্যৰ্ক ভতঃ ক্ৰনাৰ " **ছिन डि बीकाक्षा यस वीकट**ः ए निमाक्त । भण वा भार **७।क॰ वुक्षरुजा। म विन्ह**ि ইতি শ্রীবিষ্পুরাণে ২ অংশে অধ্যায়ঃ॥ #॥ আশুমে রোগ या मुख्या नजारि र्यथा। जा काशि अगा ७ भागा हुक क मूकः। थड्जू बी ककरी ठानि विति मञ्चलभूमा ॥ वाळ्कः । ... বেল্লন্ড বাৰ্ডাক্ষ শুভপুদা ল **जाकनक मुज्र- गर्ब- गर्ब** नि শ্চিত ।। ইতি বুদ্ধবৈবৰ্ত্তে 🗟 कृष क्रमथा ३०२ व्यथायः ॥ भाशा। शिर्वकृः।। शृका।। १ गन भगी । इंडानदः ॥ क्यांडिय ही ॥ णडाकख्रिका ॥ माध्वी ॥ मूर्बा । इंडि स्मिरिनी ॥ क्विडिका ॥ मा-विवा। इंडि ब्राजनिविद्यः ॥

न्डाकब्रद्धः भू क्रब्छ्दिम्बः।
क्रिक्तब्र् हेडि हिन्ही जाया।
ज्र भ्यायः। मूझर्नः र-वीवाधाः ३
व्र वीक्रकः ३ ध्रमाकी ६ क्रिक्तः
५ क्रव्याकी १। व्यम् भू ख्याः।
। क्रियः। উक्षदः। क्रिवा वाज नाभिद्धः। उद्योक ख्याः। मीभनदः
। भ्यादः। मून ख्या वियाभरुद्धः
। हेडि ब्राक्षनिर्यकः।।

লভাতকঃ পৃণ নারস্বৃক্ষ:॥ভাল বৃক্ষ:। ইতি শদ্মালা ॥ শাল বৃক্ষ:। ইতি ত্রিকাগুশেষ:॥ লভাদন: পুণ লভাশাল:। তুৎ अर्ग्रायः । जार्कः २ व्यथकर्गः ० विजामाययी जी माययीवा । इंडि इस्मिकः ६ वन्ताः ६ दीर्घः ७ । इंडि व्यक्तका विचा ।। बद्दमान्। ।। वजायिकः जी मिखिशा इंडिवा

লভাপনস: পু॰ ফললভাবিশেষ:।
ভরমুজ ইভি খ্যাত:। তৎপর্য্যায়:
। চেলাল: ২ চিত্রফল: ০ সুখাশ:
৪ রাজভেনিব: ৫ নাটামু: ৬ শেদু:
৭। ইভি ত্রিকাপ্তশেষ: ॥

লতাপ্ত্না জ্রী সমুদ্রান্তা। পিডিফ্র-শাকইতি ভাষা। ইতি শব্রত্না-বলী।।

লভাপুভানিনী স্ত্রী শাখাপুচ্য বভীলভা। তৎপর্য্যাব:। বীকং ২ গুল্মিনী ০ উলপ: ৪। ইভ্যমর-ভরভৌ।। বীক্ধা ৫ বকং ৬। ইভি শন্বস্থাবলী।।

लाकाकनः ही शहीनः। यथा।
वाक्रकः काद्रविद्यम् वार्जाक्रकः भूछ्रुमा। नाकाकनकः गूजमः गर्दः
गर्द्य निक्छिः।। ইछि वृद्यदेवदर्द्धः
श्रिक्षव्यवश्रिकः। ইछि
नाजान्। की जुमानीवृकः। ইछि
नाजान्।।

লতানণি: পৃ॰ পুবাল:। ইতি বিকাওপেম: ব্লাজনির্ঘণ্টণ্ড।। লতানকং গ্রী প্রা। ইতি শব ব্রীব্রবেলী।। भदत्र शावनी ॥

निर्णायिकः जी मिलिका। इति भाः

द्याना ॥

निर्णायिकः जी भुवानः। इति

हात्रावनी ॥

निर्णातकः भूः नर्गः। इति हाताः

वनी ॥

निर्णाकः भः इति भना । । वर्षः। वर्षः

वाडार्कः भू॰ इतिरभनाष्ट्रः। उर गर्यायः। मूक्तमः २। ইত্যमतः॥ वाडावकः भू॰ इडी। ইভি ত্রিকা-গুশেষः॥

लडात्र दे: भू॰ (या उम्ब जिवका छ-र्गड ज्ञीयकः। यथा। वाल् ज्ञाः भार यूगा ज्ञाः (वर्ड यिदा खियः व्र-त्र । लघु लिक् जा उनः (या तो ल-उत्तर शिय मृत्र । इति विक्रः छत्री ॥ स्र ॥ (रम्म विष्मयः। यथा। चाल् वर्षा निक्षक न प्र त्र व्या ग्रिटे-वान् ज्या। चाल् अञ्च स्र भार्मपुः वा-चाल करा। चाल अञ्च स्र भार्मपुः वा-चाल करा। चाल अञ्च स्र भार्मपुः वा-व्य । विविष्मय भार्मपुः प्रतिज्ञा स्-रेयः ॥ देति स्विवः मार्गपुः प्रतिज्ञा स्-रेयः ॥ देति स्विवः नार्मपुः । वाला विद्व ज्ञाः । वाला स्व तार्च प्रः । यथा। उन्ने ज्ञाः भी जिञ्ज कः लाजा-(विद्व ज्ञाः ज्ञाः । देति मार्मालाः। मिर्डश्नीयः गु॰ मानवृकः। ইতি नद्वज्ञावनी॥ লতিকা' জী লতা। ইতি লতা मेदार शार्थ कर् नुजारयन किक शुङ्धायन वा विद्यनः ॥ লুভিকা দ্রী গোধা। ইতি সিদ্ধান্ত-

क्षिमुन्त्रामुनाहिनृज्धिः॥

্লপ ঝ ভাবে। ইতিকবিকল্পদ্দাঃ ॥ य अजीनभट अजनाभट । ভাষ: কথন•। ইতি দুর্গাদাস:॥

ज्ञान क्षेत्र विश्व । इक्ष्रियदः ॥ ভाষণ। ইতি লপবার্থনর্শনাৎ॥ লপিত॰ ক্লী বচন ।। কথিতে তি। ইত্যমরঃ॥

नश्चिका की शाम्यविष्णवः। नश्ची ইতি খ্যাতা। যথা। সমিতা• স-পিনা ভূষ্টা শকরা প্রসি ক্লি পেৎ। তিমান্ ধনীকৃতে ন্যাস্থ नदः महिठामिक ॥ मिलिया লজিকা খ্যাতা গুণানস্যা বদাস্য-ए। विश्वका वृष्ट्वी व्वता वनता পিত্তানিলাপহা ॥ দ্বিধা শ্লেখ্য-क्त्री छ्वी (ताहनी छर्नाी भन्नः। ঁ ভ ভাবপুকাশ:॥

क्विक्स्फ्रम्ः॥ इ लघुरु ६ लव-তে। সুংসন নিহাবলয়ন নিতি লমক: পুং বিস্তঃ। ইতি সিদ্ধান্ত-

शाविनर्खिः॥ नन्। म हद्रभायूष उरि भोन भान राष्ट्र । इंडि हुर्गा-मानः॥

वकः जि शुर्थः। ইত্যमतः॥ वद्यवर्गः मु॰ পণ্ডिजः। ইত্যমরং॥ खी नाविकारजनः। यथा। वन খণ্ডিভোৎক্ঠিডা লক্ষা (পুषिउ छ वृंका। कन हा छ ति ठा বাসসজ্জা বাধীনভত্'কা ॥ ইতি জটাখর: ৪

লভ ইড শহে। ইভি কবিকল্প-क्रमः ॥ ই वसुरङ। ७ वर्ड। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

वड पूंछे ह व भारती। इंडि कविकन्नकमः॥ जु निक्रियः। के লকা। ড লভতে। ৰ লভা। লভ-ভি পুন ৰুত্থান মিডি গণকৃতা নি-ত্যত্তাদিতি রম্বনাথ:। বস্ততন্ত वाज्य वाजः भगिरियामन् उर्जा লভ ইবাচরতীতি ক্বৌ সাধ্য । ্তি দুর্গাদাস: ॥

वज्नः भृ वाश्विवक्षनत्रक्ट्रः। है जुर्गाहित्कायः ॥ धनः ॥ बाहकः । তি সিদ্ধান্তকৌম্দ্যামুণাদিবৃত্তিঃ हे ७ जुःमता। भारता है जि वि जुः। वि न्यायाः। हेन्याः॥ जनवाः। ইতি মেদিনী।।

कीमूम्यभूगामिवृज्धिः ॥ লম্পটঃ পু বিদ্ধঃ। ইতি লম্পা-क्रमदार्थ (मिनिनी ॥ आत्रकः। যথা। যথৈহিকানুশ্মিক কামল म्मिरिः मुख्यू माद्रयु ध्रान्यू विख्यन् । শক্তে বিদান্ অকলেবরাত্যযা-ইতি শ্ৰীভাগৰতে ৫ ক্ষকে ১৯ व्यथ्यायः॥

बम्भाकः भूः बम्भिः॥ (मभाखिनः । ইভি मिनी।।

बन्भार्टेशः भूः भर्टेश्वाम्। इंडि श्रवावनी।।

লয়: পু: প্লুডগতি:। লাফ ইতি ভাষা। ইতি লোকপুসিদ্ধ: ।। উ লয়ন• পুলয়নঞাত।।

बायः পू॰ नर्डकः॥ अत्र॰॥ कारुः। ३७ माक्षिधमातागामिवृद्धिः॥

 উৎকোচ:। যথা। প্রাভৃত ঢৌক। ন লয়োৎকোচ: কোশলিকামি व । উপाहातः भुमाननः। शाता পু৷হ্যায়নে অপি ॥ ইতি হেমচলুঃ ।। व्यक्क (छमः। यथा। इत वश्व धना (छमाः भाष्टिका २ कामिठान्यत्। नप्रक्मः भू॰ विश्वेतः। म छ दिवा-ইতি শব্দালা।। (क्रवामी नष-मानात्रथा मृबः वा । यथा । बिजू क जूजरा र्याण उपनस्त्र खर्गा

जूराहाला नक्षा। विद्या पूर्वन যুতা দলিতাবাধে তযোঃ স্যাতা ।। স্বাবাধা ভুজকৃত্যো রন্তর মুকা পূकाया वयः। वष्टन व्याकः স্পষ্ট বিভুৱে ফল ভবতি।। উ मारुत्र । (कार्य नहीं मनुभिज বিভূজে ভূজো তু যব ব্যোদশতি-থি পুমিতৌ হি देश। তত্তাবলম্ব-কমথো কথ্যাব্বাধে ক্ষিপু তথা চ সমকোষ্ঠ মিতি॰ ফলাখ্যা॰ ॥ न्यानः। जुः ४८ जूरको २०। ४७ वस्त यावास १। २ वस्तावसम्ह >२ (क्वयरवक्ष ৮८। ইভি नी न!-वजी।। नीर्घः। वदा इंडि ভादा। যথা। দুরত: শোভতে মুর্খো লছ-শাট পটাবৃতঃ। তাব্য শোভতে मूर्था यावट किष्टिश जावर ॥ ইতি চাণক্যং ॥

নম্বর্ণ: পু॰ অক্ষোঠবৃক্ষ:॥ ছাগঃ । इंडि (मिनि)।। द्राक्षमः॥ इंडी । ইতি শবরত্বাবলী।। (শানপকী । ইতি রাজনিষ্ট:।। দীর্ঘশূেবেং ॥ তন্মক্তে ত্রি॥

रकारण दादाभावणनार्थः जाम দ্বিত্যবানাবৰ্ভবলিভাগোমুখাল मःथाजरडाः। यथा। উष्व्रांकामा

ভবেৎ বৃক্ষা লঘকেশস্ত বিষ্টরঃ। मिक्कगावर्खका वुका वामावर्खन्त বিষ্ট্র: ৷৷ ইতি সংস্কারতভুং ৷৷ কে-শো হত্রাগুণ। ইতি পায় শিত্তভত্ত্বে 'গলামাহাত্মো পুতিনিহিত্তর্ভ বটুসানপুকরণে লিথিত ॥ 🗱 ॥ দীর্ঘকেশযুক্তে ত্রি॥ वयुम्हा जी रेगःश्वीनिश्नवी। इंडि ব্লাজনিঘণ্টঃ॥ বৃহদ্শেনবিশিঙে ত্রি वश्न• क्ली नाज्जिषिडकिकामिः। ए९ भर्यायः। जनहिका २। इंडा-भद्रः ॥ लग्नुरङ लग्नुन॰ नन्तु। दिखाः मनः। ইতি उडीकाशाः खत्रञः॥ नश्मदार्थाकाव॥ কফ:। ইতি শদ व्यवनः विमुका ॥

लक्ष्मान॰ जि वश्यग्रमानवस् ।

লব্ধাতোঃ কর্ত্তরি শান পুত্যধ্বে निङ्गमः ॥

वस्वीका जी रेम इकी शिश्नकी। ইভি রাজনিঘট:॥

লমা জ্রী লক্ষী:।।গৌরী।। তিক্ত यो। ইতি মেদিনা॥ मक्ककन्।-वित्नयः। यथा। अक्कुडी वस् , যামী॰ লয়া॰ ভারু॰ মকত্বতী।। अस्त्राक मुख्डाक माथा॰ विश्वाक **ভाর**ङ ॥ बनत्व म्क्रभूशाय म्क

এडा मधी भुखुः। इंडि इद्रिव**ःग** व्यविशि जिज्ञाशन ।। विभागविष्कन्त्रा বিশেব: ৷ যথা ৷ তত জ্ঞাক্ষৰচ: मुद्रा (मवी लक्षा मथाव्वी ८। गहत्र লম্বে শীযু বু বাণ সরক্ষণ সক্ ।। ডভো বোগ সমাধায অদৃশ্য हिमवर मुजा। कृक्षरेमा कमा छ-मुग॰ দর্শবৎ পার্শ্ববাগতা॥ সা-ন্তৰ্জাৰ মুপাগম্য ত্যক্তা সা বাসসী भूनः। श्रद्धिवागाय दागमः विजयाः ষিষ্ঠিত। ততঃ ॥ পুমুখে বাস্দেব-স্য দিখাসা:কোউবী ছিতা। ইতি মহাভারতে হরিকশে বাণযুদ্ধাঃ ত্রী তাল্ভু স্মাজিস্বা। লম্বিকা **७८**र्य्यायः। यिष्टिका २। इंजि त्राक्ष-নির্ঘণ্ট: ।। সুধাসুবা ৩ গলশুণ্ডিকা ৪। ইতি হেমচন্দু:।। অলিজিন্থ। ৫ অলিজিহ্বিকা ৬। ইতি শদ্-त्रवादनी ॥

লম্বিতঃ তি সু'সিত:॥ শ্বিত:। • ইতি লব খাডোঃ কর্মণি ক্ত পুত্য-(यन निज्ञमः।। लघुमानगाल्या दिन्ह লখোদর: পু॰ গণেশ:। ইভামর:॥ 'ঔদরিকে ত্রি। ইতি হেমচন্দুঃ।। উষ্ট:। ইতি রাজ-লয়োগ্য: পু• निर्चण्डः ॥ **ल**ग्नमात्नाष्ठगुरक वि ॥ লখেষ্টি: পু• উষ্ট্ৰ:।ইতি ত্ৰিকাও-

শেষ: ॥ দীর্ঘেষিবিশিষ্টে ত্রি ॥

লম্ভন ক্লা পুতিলম্ভ: ৷ ইতি ছেম

চন্দু: ॥ ধ্বি: । লভি ড শব্দে ইত্য
মাৎ ভাবে হনট্ পুত্যথেন নিম্নম

নিতি ॥

লম্র। জ্ঞী বাটশূর্ব।।ইতিহারাবলী লম্ব ড গত্যা॰।ইতি কবিকল্লজন: ॥ ড লমতে।ইতি দুর্গাদাস:॥

लयः भू विनामः॥ मः स्मयः॥ ভৌর্য্যত্রিকস্য সাম্য । ইতি মে रिनी ॥ পुलगः । इंडि भद्रज्ञा-वनी !! # !! शीखवार/भारन्यात्रा-না কিয়াকালযো: পরস্পার সম-তा वायः। वायस्य श्रिकारः श्राम তিলগন্তি বুজন্তি সাম্য গীতাদখো राजि वा नयः। नी ए य ४ निवि ল্বগভ্যা• বা অল্। ইত্যমরটীকা-याः ভর उः॥ 🗱 ॥ जगञ्चानिविद्धः न॰ गायकना हजूननामासासर्गछः (भाविविष्णाया यथा। विक्रिड॰ ভীত নত্তেৰু অব্যক্ত মনুনাসিক। কাকষ্মঃ শিরঃকম্পে৷ লবস্থানবি विक्कि эः॥ विश्वतः वित्रयदेशव विल्लिः क्टें विवमार्जः। व्याञ्चलः जालः **ই**িঞ্গাতু দোষা শচতর্দশ।। #।। অথলযা: । হৃদিস্থিতি: কণ্ঠস্থি-তি: কপালছিভি রিতি ল্য এয় ।

অপরে তু। দ্বিপদী স্যাদ্বতিকা ঝলিকা ছিমখণ্ডিকা। বামজব ন্তত শ্লি খণ্ডধাবা ফডক্লক:॥জ-अफ़िका कवाजिकः थएकः थुन्निक স্তথা। কথিত শতুরস্রোদ্ধ শত্র-**(मृथि नर्डकः ।। कृत्युः यष्ट्राम्मानना**-वक्षे। मन्तरही डालि। काहर क-র্বরী ঘউ। মিশ্রোর্কবনিতা তত:॥ অতিচিত্ৰ: সম্বশ্চ বলিতোৰ্দ্ধদল তথা। আবিষয়ে টক্ষবক ন্তত শিচ-ত্র বিচিত্রকৌ ৷৷ আন্ত্রী বিকৃতধা-বাচ মুঙ্গলোথ বিলোলক:। রম-ণীয় ভউশ্চেব কর কণ্টক স'জ্ঞক:।। চত্বারি শদিমে প্রোক্তা লযা লয-विभावरिः। वायन वामा जगवा-न् लय लीता बनार्पनः ॥ इंडि न गी जना साम दः ॥

वयभूभी खी नडंकी। ইতি नम-बद्रावनी॥

ল্যারম্ভ: পু॰ নট:।ইতি তিকাও: শেষ:॥

विशाविषः भू निहः। ইতি भद्रङ्गा-विशे॥

লৰ্ব গভৌ। লৰ্বতি। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমদী।।

वन उक मेश्नायाः। इठि करिः वन्नम्भः॥ क उनान्यः । देश्ना

चार्शिहा। ইতি দুর্গাদাস:॥ 1 লল ত্ক ইপ্লে। ইতি কবিকল্ল-क्यः ॥ बेश्रः इंडि वानदाजाः जनउज्ज क्षण । मण्डाम हैं जा-कार्त्रण नक्राणा श्रेण व्यव् कथः ন বাধ্যতে ইতি চেম জীবিহিত প্ত্যথৈ: কুচিৎ সৰ্ৰপোপি ন বা-ধ্যতে ইত্যস্য বাচ্যত্বাৎ অন্যথা কারণা কারণ মিত্যাদযোপি নস্যঃ । এবং বক্ষাপাণেষু ব্রীড লভ্জে ই-ত্যাদিম্বলি বোধ্যা। লল্যতি ধ্ন লোক:। ইতি দুর্গাদাস:।। ननक्किन्धः भुः উष्टुः॥ स्रक्रुदः॥ हि'रमुबि। इंडि मिनि ॥ ৰাল্ তি বিলাসযুক্ত:।। উন্নান্তন-বিশিষ্ট: ৷৷ জিহ্বাকিযাবিশিষ্ট: ৷৷ क्लिश्विष्टैः ॥ वीञ्जाविणिष्टेः ॥ উপসেবাবিশিষ্ট: ৷৷ ভাষণবিশি-क्षेः ॥ উৎক্ষেপবিশিষ্ট: । ইতি লডধাভোঃ কর্ত্তরি শত্ পুত্যযেন-

খন: ॥

দৈলন ক্লী কেলি:।ইতি হেমচন্দ্র:

॥ চালন ।ইতি নাগোজীভট:॥

যথা।কালী করালবদনা বিশিষ্কু।
ভাসিপাশিনী। বিচিত্র খড়াঙ্গ-

ডস্য লকারাদেশেন চ নিয়ন।।

चनम्यः भू॰ निष्णाकः। ইতি करी-

ধরা নরমালাবিভ্ৰণা। দ্বীপিচর্যা-भन्नीथाना भूक्षमा[•]माजिरेज्द्रवा ॥ षठिविद्यात्रवेषना जिल्लानन ञी-ষণা। ইতি দেবীমাহাত্ম্য ।। वननः भुः वानः॥ भानः॥ भु-यानः। ইতি রাজনির্ঘণ্টः॥ वनना खी कामिनी।। नादीएउनः ।। জিল্ব।। ইতি মেদিনী।। वनगानुय॰ क्री शुरिदत्र। इंडि त्राजनिर्घणः॥ नननानिषः भू कम्यः। इंडि व्राजनियंग्रें।। काभिनीवज्ञज्ञां। ननडिका जी नाडिनमूक्छिकारिः । उट्भर्यायः । नम्नः २। इउर মর:॥ গোধা। ইতি শব্দমালা॥ ननाकः भुः (सहनः। ইতি শব-हिन्द्रिका ॥ ननारं की व्यवयवित्भयः। क-भान इंडि थाडि । उट्भर्गायः। व्यक्तिकः २ (गाविः ७। ইउप्रनद्रः ॥ নহাশয়: ৪ শয়: ৫ ভাল: ৬ কপা-লক: ৭ অলীক ৮। ইতি শদরত্না-

বলী।। ললাটক ৯। ইতি ধনঞ্জযঃ

।। তস্য শুভাশুভ লক্ষণ यथा।

উন্নতৈ বিপুলৈ: मोड्ड र्लनारिं विन,

बरेन ख्या। निक्रना धनवस्र म्ह च-

(खंन्तुमम्रेल नंद्रा: II जाहार्य्याः

मुक्तिविमारिमः निहारिमः भाभः কারিণ: । উদতাভি: শিরাভিত্ত **य**खिकां छि र्थरन्यद्राः ॥ निरेन् वंदाः हि वंशार्शः क्रुक्मग्रजा खथा । नःवृदेखक वनारिक कृषना उन তৈ নৃপা: ॥ **ল**লাটোপস্তা ভি সো রেখাসূতঃ শতব্যিণা । নৃপত্ न्राहजमृजि जायुः भक्षनयज्ञथ ॥ व्यात्रत्थनायु नेवि विहिन्ना जिन्ह পু•চলা: । কেশাস্তোপগতাভি<u>•</u> क वामीन्यायू नंद्रा ভरवर ॥ পঞ্চভি: সপ্তভি: বড়ি: পঞ্চাশ-ছহভি তথা। চত্বারি শচ বকাভি জিংশজুলণুগাৰিভি: 11 বিংশতি র্বামবক্রাভি রাযুঃ ক্ষুদুাভি রল্লকণ ! न भृथू वालमम् निष्ठ क्रावी ठाथ ननःहिकः ॥ भूजमार्क्तनम् अः सान मजुकः महानत्वाममः। ইতি गा-क्ष ५० वशायः॥

वनार्टकः ज्ञी भुमस्ननारेः। इठि मस्त्रज्ञावनी॥ ननारेभावः। इठि समक्षयः॥

वनावेस्तरः भू॰ मूर्यः। ইতি সি-कास्टकोमूनी ॥

वावादिका खी स्नामित्रहिउववा-देखित्र । दिका है छि थ्याछ। । छ्ट्रायाः । श्वमाण्या २। हेउ भवः ॥ ननावेष्ट्रम्तनः । उट गर्यप्रयः । मङ्ग्रही २ । इंडि नद-ब्रज्ञावनी ॥

ननाम क्री ननाम । यथा। भूषा-न वृत्र म्रस्य भूख वानिध नक्षम्। ज्वावाति भुजारवयू ननाम महाद्य ननाम ह।। ইতি कपुः॥

वनाम॰ ही हिझ्।। श्रृकः।। मृक्
।। भुषान।। ज्या।। त्रमः।। दानथिः।। भृषुः।। ज्यकः॥ भुजावः।।
हेिज भिष्टिनी।। अञ्चननार्हे जन्
वर्गहिझः।। गवानीनाः ननाहिहिन।
॥ अञ्चन,ज्या। हेज,भव्रहीकायाः
जवाः।।

वनामकः की भूतानाख्यानाः।

हेडायदः ॥ छार्यसानाः भूतः

नःमूथङाण नाखः वनाम शर्याख मागडः वनामकः वनामः जिन-क मित हेडि हेवार्थ कः। हेडि ভরতः॥

ললামী জ্রী কর্ণভূষণবিশেষ:। ডৎ পর্য্যায:। উৎক্ষিপ্তিকা ২। ইতি শক্ষালা।।

ললিত লী শৃসারভাবজজিয়া। বিশেব: । ইত্যমর: ॥ সুজ্মার বিধানেন জুনেতাদি ক্রিযাসচিব কর চরণাস্থ বিন্যাসো ললিত।

ললিভা

তথা চ। সুজমারাক্ষ বিন্যাসে মস্ ণা ললিত ভবেৎ। যথা। সভুভ ক্রু কর্কিশল্যাবত্ত নৈ রাপভত্তী ना निमानी ननि उननि जाता ह नम्राक्षत्न । विन्रम्राञ्ची চরণक भारत जीलया रेश्वत्यार्ख निः मञ्जा ह পুথমব্যসা নর্ত্তিতা পদ্ধজাকী। जुत्नजारि कियाभावि जुन्नमाः विधानजः। इंख भाषाक विन्।। र স্তক্ণ্যা ললিত বিদু বিত্যন্যে 🕶 ॥ ञनागार्यज्ञाभिष्ठिः म्राह्मिः রভিচেপ্টিভ• ইভ্যন্যে ৷ ললৎে প্লে ভাবে ক্ত:।লড বিলাসে ইত मा मनी बादिवाद उमा ववः वा ইতি ভরত:।। অপিচ। বিন্যা ভঙ্গি রঙ্গানা ভুবিলাসমনোহ: ৷ সুস্দারা ভবেদ্যত্র ললিত ত मीत्रिजः॥ ইजुङ्ख्वनीनमिशः। ननिज: পু' রাগবিশেষঃ। ত चक्र वर्षा। शुक्क सम्बद्ध मार ধারী যুবাতিগৌরো হলস লোচ ী: । বিনি:সরন্ বাসগৃহাৎ । ্ভাতে বিলাসিবেশো ললিত: रिष्ठै: ॥ **उत्र**) गानमगर्या स्था প্রাভর্গেয়স্ত দেশাগো লভি शर्यस्था । विভाग ভৈরবী कारमारम । ना ७ ही र्मति ॥ हेत्रि नदीजमात्रामदः॥

निनः जि मृन्त्रः ॥ वेञ्जिनः । इंडि भिरिनी ॥ চनिनः । इंडि विथ मस्त्रदावनो ॥

ললিতকান্তা জী মঙ্গলচণ্ডিকা।
তস্যাধ্যান যথা। যৈ সাললিতকান্তাধ্যা দেবী মঙ্গলচণ্ডিকা
বরদাভ্যহন্তা চ দ্বিভূদ্ধা গৌরদেহিকা। রত্নকৌষেয়বন্তা চ মিতবজ্বা শূভাননা নবযৌবনসম্পদ্ধা
চার্নস্বী ললিতপুভা।। ইতি তিথ্যাদিতভূত।।

ললিতা জী কলুরী।। নারী। ইতি
রাজনির্ঘণ্ট:।। নদীবিশেষ:। যথা।
নিমিনামুক্ত রাজর্ষে: শাপাদুক্ষসূতঃ পুরা বশিষ্ঠো হুশরীরো
হুলুৎ শাপাচ নিমিন স্তথা।। তঃ
তো বুক্ষোপদেশেন নির্জনে কামকপকে। সন্ধ্যাচলে তপস্তেপে তঃ
স্য বিষ্ণু রভ্তদা।। পুত্যক্ষ স্তস্য
দেবস্য বরদানামহাম্নি:। অঃ
মৃতান্যবতার্য্যাশুক্ত ক্লাগিরেন্
স্তান্যবতার্য্যাশুক্ত । ভুমাদম্ভ
ক্তান্ত্র চাপ্রতা । ভুমাদম্ভ
ক্তান্ত্র চাপ্রতা । চরায়ু রগদো
ভবেৎ ।। ভুমাৎ পূর্ম্ভ ক্তান্ত্র

विविज्ञाभा अतिषद्री ॥ आंगद्रा-দ্দিগাৎ পূর্ব মহাদেবাবভারি ভা। বৈশ্যেশুদ্লপক্ষস্য ভৃতীযা-याः नद्रस्य यः। व्यर्गादि वानिका ग्रा-न· म भाग्रु महन· वुर्ह्म ॥ विनि-**ভাষা:** প্রতীরে ভগবারান পর্ব-তঃ। स्य॰ विकृ विङ्क्तभी खबारस ভগবান হরি: ।। কলিভাষা नदः ল্লাত্বা দ্বাদশ্যাণ শুক্লপক্ষকে। ভগ-बल म्याक्त (या संबद भारत-শ্বরণ।। স যাতি বিশুভবন শরী-রেণ বিরাজতা ।। ইতি **কালিকা**-भूतारा ৮) व्यष्तायः ॥ 🕸 ॥ (गा-भीतित्मयः। यथा। अशिव त्रमा মৃত মূর্ত্তি: পুস্মর কচি কদ্ম তা-রকা পালি:। কলিত শ্যামা ল লিতো রাধাপেুয়ান্ বিধু র্জঘতি ।। ইতি ভক্তিরসাম্তসিলু:।। ললি-তा नारायवारिनवार शया जुनाक শুখন্তে। ইতি তটাকাযা• জীব-গোসামী।। তস্যাঃ স্বৰূপণ যথা। या पूर्गा टेनव वानिङ। वानिङ। रिम्द दाविका। এতাना मस्दर• नांखि मडाः मडाः हि नांत्रह ॥ ইতি পান্মে পাতালখণ্ডে রাস-लीलाया॰ नादर॰ পुछ छीक्कः वाकाः॥

वविजामधभी की जापुण्लमधशी । তত্ৰ সক্ষী বুত কাৰ্য্য । যথা ভ-বিষ্যে। ভাদেু মাসি সিতে পক্ষে সপ্তম্যা॰ নিযমেন যা। স্নাত্বা শিব॰ লেখিবিদ্বা মণ্ডলে চ সহাধিক ।। भूषायह छमा छमता पृज्ञाभ रेनव বিদ্যুত্তে ৷ ইদ সক্তুটী বুডবেন খ্যা-**७•।** ইতি তিথ্যापि उढु•॥#॥ ७-षिधिर्यथा। তত্রাদৌ স্বন্তিবাচন পূর্ব-कः महन्नः इर्गाटा अयान् जानि ভাদে মাসি শৃত্লে পক্ষে সপ্তা্যান্তি-(थो यावड्जीवनभर्य) छ॰ अभुक (गा-वा श्रीमन्यूकी निवर्गाग्रीखिका-मा भुजिववी व जामुमूल मधमता॰ गलमामिए वजा भूडा भू बंक निव পার্বতী পূজা যাবজ্জীবন ডোর-ধারণ ভবিষ্যপুরাণোক্ত বুতকথা শুৰণৰূপ ললিভাস্থনী ৰুত্মহণ করিবের। ততঃ সহুলুসুক্তণ পঠিত্বা जामान्यार्घाः विशाय शामानीन् भः भूडा ज्जम्बादिकः विवाय মণ্ডলাদিৰ পূজা মারভেৎ। ততে। थ्याञ्च। श्रामित्रीम भूझः मञ्जा मानः সোপচারৈ: সংপ্র**্ড অঘ্যং সং**-ञ्चानाः भूनर्थताञ्चा व्यावारुरयः । শিবপূজাৰিধিনা শিব দুৰ্গাপূজা-विधिना मूर्गाक यथा मञ्जानहारेतः

ंजः भू अ। व्यावद्यापत्यान् भू अ। यू ভতো. ২১গুছিযুক্তডোরক দুর্পে-্ন সিক্ত॰ শিবদুর্গাভ্যা॰ অপ্যিত্বা ভৎ ডোরক বামকরে বন্ধা ভোজ্য ग्रं मृज्य कथा॰ मृत्यार। अक्षेक्वा-'नि मन्त्रार । उठा मिक्ना मन्त्रार ॥ # ॥ अथ कथा । बिक्क प्रेदात । লোমশো নামদেবর্ষি র্যথুরা মাগতঃ পুরা। সে। হর্চিতো বস্দেবেন দেব-क्रा ह युधिष्ठित्र ॥ छेन्दिष्टः कथाः भूगाः कथगामाम ति उसा । छउः কথবিতু ভ্য: কথা নেতা পুচক্র-**নে** ৷৷ ক'সেৰ নিহ্তা: পুঞা জাতা জাতাঃ পুনঃ পুনঃ। মৃতবৎসা দেব-কি ত্ব॰ পুত্র দুঃথেন দুঃথিতা ॥ যথা ठन्द्रमुथी भीना वज्य नङ्षिण्या । তথা ত্বং দেবকী ভদুে পুলদু:খেন দু:খিতা।। পকাছীণ্যুতা সা তু वञ्वाकवभूञिका। प्रानव (मवकी प्रिति ভবিষ্যাস न সংশय: ॥ (एव-कुऽवाह। कः मा हन्द्रमूथी मीना वज्व नहर्षाया । कथः धीनवुकः सम्राक् ৈত্য্যাঃ সন্ততিকারণ ॥ সপরী र्स्यवन भो जाग्रादाग्रवर्धन । लायम উवाह। व्यव्याद्याचा भूता রাজা নত্বো নাম বিশুক: ৷ ত্ব্যু बार्ड्डा न्हारियो नाम हन्त्रम्थी

প্রিযা।। পুরোহিতস্য তস্যৈব পত্নী गाना ह नाभिका। खर्या तामीपृष्ट-প্রীতিঃ স্থ্রীয়া পরস্রারণ।। অথ-ভেপি চ মিত্রিণ্টো স্থানার্থণ সর্যূজ-লে। প্রাপ্তে প্রাপ্তান্ত তবৈব বহুশো নগরাঙ্গনাঃ ।৷ স্নাতা স্তা মণ্ডল চক্রু ন্তমধ্যে ব্যক্তক্ষিণ । লেখ্যিত্ব। শিব॰ শান্ত মুম্ব। সহ শঙ্কর ।। গন্ধপুল্লাফতৈ ভক্ত্যা পূজ্যিত্বা যথা বিধি। পুণম্য শিরসা ভক্ত্যা দৃষ্টা ন্তাভ্যা॰ বরব্রিয়ঃ ।। কিমিদ॰ ক্রিয়-ভে সাধুঃ কথ্যতা যদি রোচতে। কদাবা ক্রিয়তে কিংবা ফলং সম্যক্ **ভ**দুচ্যতা•।। ज्ञिय উচ্:। প্রিতো **২**মাভি রেডমিন্ পার্রত্যা সহ শ-क्तः। दक्षा ज्ञ भिनः भूजुः निर्व-म्याञ्चा निर्वाहरुः ॥ श्रात्रभीय मिनः তাবত্মাবৎ প্রাণস্য ধারণ। তাসা-স্ভ ভদ্বচ: শুরা তে কৃত্বা নানসং তথা। কৃত্ব। চ সন্মতি তত্ৰ ব্ৰদ্ধা **(मार्ज्जा: मृ**र्फातकः ॥ **७७ छा: य**ः গৃহ• জগ্ন: সথীভি: পরিবারিতা:। কালেন নহতা তত্ৰ বিষাত তদ্ত• न्थ ॥ भुमख्या हन्युग्रा विम्उष সুডোরক। মৃতা কৈশ্চিদহোরাত্রৈঃ স। বভূব প্লবস্থী।। মালাচ স-कूरी काठा प्रमार्क् वृद्धभावनाय।

তথৈব তে চ মিত্রিণ্টো ক্রান্তে জাতি-गद्ध घटन ॥ मञ्जय ज्य खेळाव भा **७** क जन्म श्रुनः। जिल्लान जिल्लान প্রাণ্ডে পুনঃ কালে চ তে মৃতে ॥ অদৈবমাতৃকে দেশে জাতে গোস वनकुष्त । ताङ्का कारा वज्वाश भृथीनाथमः मा भूनः ॥ अथती নাম বিখ্যাতা সা তু রাজ্ঞো **ং**তি বলভা। অগ্নিমীল দ্বিজস্যাসীন্দ্রা-র্য্যা ভূষণনামিকা ॥ পুরোহিতস্য কালেন স্বন্ধূটী বহুপুঞ্জিণী। জাতি মরা চাষ্টপুত্রী তথৈব চাম্তপুত্রা।। भून निंत्रस्त्रा भीजि वंज्वाथ उत्या ছিল। তত্তেশ্বরী পুত্রমেক পুস্তা **७**क द्रागिन ॥ नववर्ष जु शक्षद মগান্তত যুধিষ্ঠির। তত্ত তা॰ ভূষণা मुध्रे माजगामा जिम्रुः थि छ।।। मथि-ভাবাদতিয়েহাদপ্তপুত্র সমৃত্বিতা। অযুক্তাভরণা নিত্যু স্বভাবেনৈব ভূ-বিতা।। তা॰ দৃষ্টা পুলিগী॰ ভব্যা॰ भुजजालयती करा। उउ। गृहः প্রেষয়িত্বা তা সখী তীবু মৎসরা ॥ চিম্বামাস সা রাজ্ঞী তস্যা: পুত্ৰবৰণ পুতি। হতা হতাক্চ যে পু धाः भून की वडानामगाः ॥ वहभूधा कीववर्ग भुगृकाख्त्रभ कथः। শোভদে হাধিক ভদু ভড়িৎ সৌ

माभिनी यथा।। ज्वागावाह। जाए 🗸 মাসি সিতেপক্ষে সপ্তম্যা ললিতা-**ल**य । नाजा भिव॰ लिथिजा मर्ख-লে চ সহাধিক।।। সংপ্রা বিধিবৎ পাুগু বৈলোক্যে যह বিদ্যুত। ত-(मव हि बुज • भूर्ब • द्वा मह भया कृ-ত•া৷ তন্ম্যা চরিত•ভক্ত্যা তেনাস্• সুস্থির। স্থা । তথা নাচরিত স-ম্যক্ দর্প খ্যাত শরীর্যা।। তেন তে সন্ততি শ্বিমা রাজ্যে ২পি সতি দুঃ-থিতা। পুভাব এব: কথিতো বুত-न्।ान। यथा मथि॥ अर्छ उ छ। भुगम्यानि छम्। ध्यम्य मुनुदंखः। স্থিভাবাৎ পুতীছ ত্ব নাত্ৰ কাৰ্য্যা বিচারণা।। সংপ্রা শঙ্কর ভক্ত্যা करत वष्ट्रा मृत्डातक । यावड्डीव মধা তাবৎ শিবস্যাত্ম। নিবেদিত: ॥ ইত্যেব সময কৃত্বা তত্ত: পুভ্-ভি ডোরক। মর্ণক্প্যম্য বাপি করশাখাসু ধারণ ।৷ শঙ্করঞ্চোমযা সাৰ্দ্ধ সৌবৰ্ণ রাজত ভথা। তামু-পাত্তে পুতিষ্ঠাপ্য ব্ৰাহ্মণাযোপপা मरयट ॥ भागमः भिष्ठकरिक्षव छक्ताः ভোজ্য পুষত্রত:। সংগাতান্ভোজ-যিত্বা তু স্ব**ग** ভূঞ্জীত তৎপর•॥ মণ্ডল সোমসদৃশ শিবস্যাতা নি-विष्ठि । ইত্যেব পুতি জুপাই বুত

দান কল ততঃ॥ বভ্ব সুপুজা ॥ गाधी के यती जूरानयती । तुज्नाः न्। भु जारवन नूभू भा दुक्ष (पविक।। ভবিষ্যাসি ত্রিলাকেশ পুপ্রঞ্জ-নবিষ্যাদ। ইত্যেব শাব্বিত্বা চ विद्रवाम मूनि उता ॥ कगाम च्रुद्र॰ भार्थ ग्रगाभार जतानिजः। याः জিনঃ মাচরিষ্যন্তি বুতনেতদ্ম্বি-ক্যাচরিত শুভ। তাসা সম্বত বিছেদে। নকদা চিক্তবিষ্যতি॥ ज्ञि-य रेक्टराहिकाडि वुडामडर गूथ-याम् । जियमन्दिन।। यो सङ्घी বুভ গিদ প্রবণী সমেত দেব বিভাব্য ভূৰবে চ গুৰু নিধাৰ। ভক্তা করে।তি কলুষৌঘ বিঘাত দক্ষ সাধী সদা ভবতি শোভন कीववरमा ॥ इंडि ভदिवानुदात **अ**क्रिकेट्ट इथा जनाना ॥ 🛊 ॥ (मध्यामम्) वामिनी। यथा। न-लिंडा भाषभी (गोडी नाही (पव-কিরী তথা। মেঘরাঘস্য রাগি-ल्या ভवन्नीयाः मुमश्रमाः ॥ ইতি नकी जनायाम्बः ॥

ৰব লী জাভীফল। ইতি শব **विमुका ॥ नवश्रः ॥ नामञ्जकः ॥**

देश । इंडि ब्राजनियंगः॥ भू॰ लिमः ॥ दिनामः ॥ **ছে रनः ॥ द्राम**ण्यः । ইতি मिरनी ॥ व्यव विनामञ्चात विनामः । ইতিবিশ্বঃহেমচন্দুশ্চা৷ কালভেদঃ । यथा। अक्षेत्रमनियास काक्षा काशाष्य॰ ववः। इति (इमहन्तुः॥ वावानाभाभकी। इंडिब्राइनिर्घण्डः ष्टित ।। अकृतिथाः श्रवकाथाः प्रव- विवकः क्री सनामथा। जविक द्वा-(छरः। उ९ भर्य)। यः। (पवस्रुमः २ শ্রীসংজ্ঞ ৩। ইত্যমর:।। প্রীপুস্-न° ৪। ইতি ভাবপুকাশ: ॥ লব-হ্দক ৫। ইতি শব্রত্বাবলী।। ল-বঙ্গকলিকা ৬ দিব্য পশেখর ৮ লব ১ গ্রীপুর ১০ কচির ১১ বারিসম্ভব ১২ তীগুপুন্ন ১৩ ভূ-वातः १८ गीर्वाश्वरमुमः १८ हन्त्व-भूम १५। जमा खगाः। मी उन द । তিক্তবৃং। চক্ষ্য্বুং। ভুক্রোচন-ত্ব। বাত পিত্ত কফ নাশিত্ব। তীকুৰু । মৃদ্ধকুলাপহবৃঞ্। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ আধ্যানানাহ শূল-मुद्रः । मीभनद्रः । वयुद्रः । इंडि রাজবল্লভঃ।। অপিচ। লবক্ • ক-টুক ডিক্ত লযু নেত্ৰহিত হিন । দীপন্ পাচন কচ্য কফ পিতাসু নাশক্থাত্কা ছর্দি তথাপ্রাক

শূলনাশু বিনাশযে । কাস খা সঞ্চ হিত্তাঞ্চ ফ্বং ক্ষপবতি পুরং।। ইতি ভাবপুকাশ:।।

नवक्र कि नवक्र । इंडि भेक ब्रावनी ॥

न्दक्किनका जी न्दक्र। त्राजनिर्चिः॥

লবঙ্গলভা জ্রী পুয়বিশেষঃ। যথা। ললিত লবস্থলতা পরিশীলন কো-भल भलयमभीरत् । भथुकत्र निकत কর্ঘ্যিত কোকিলকুজিত কঞ্জক টীরে II বিহরতি হরি রিহ সরস বসন্তে ৷ নৃত্যুতি যুক্তিজনেন সম্ স্থি বিরহিজনস্য দুরন্তে ॥ ইতি जगरनवः॥ आशायाः मशीविष्णवम्ह नवन क्री काबद्रमयुक्तप्रा ७ वृ शक्षविषः यथा। सोवहंनः रेमः **ऋ**व• २ विष्ठे• २ 🌣 🐯 र• ८ नामु-पुः ৫। তथारि। मामू पुः यबु नदग मक्कीव॰ विमिन्नक्ष उर । रेमक्तवा रही भी जिभव भानिमञ्ज मि-ন্ধুত্রে॥ রৌমক বসুক পাক্য বি फ्क क् उतक खरा। (भी वह ल **१क** कृतक। इंडाप्रबन्धा (इन्सं•। यथा । লবে। হভিলাবো লবণে। ইভি वानदः ॥

चर्यः पू• तिकृत्छमः॥ द्राक्यनः

বিশেষ:।। রসবিশেষ:। ইতি মে-मिनी ॥ शृथिवाशिखनवाङ्नाह्मव-ণঃ। ইভি চক্রপাণিদত্তক্ত দুব্য--खागित निवना जीयहीका उৎ भर्यायः । भर्देः २ । उम्र खनाः । লবণো কচিকৃদুসো হগ্নিদায়ী প-চনঃ স্থাদৃকরশ্চ সারকশ্চ । রসি-তো নিতরা জরাঞ্চ পিত্ত শিক্তি गानक मनाजि वहकाती ॥ इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ অপিচ । লবণঃ ক্লে पन छोक्: भागता में शनः नदः। त्रिष्का कठिकतः नान्ती मृष्टि शुक्र-হরে। লঘুঃ।। অন্যচ্ব। লবণঃ শো-थ्राना क्ठाः भावनः कक भिन्नमः। शुः खु वा**उहदः कार्यामधि**ना मृत्-তাকর: ॥ সে। ২তিযুক্তো ২কি পাকাসু পিত্ত কোঠ ক্ষ্যাপক্ৎ।। ইতি রাজবল্লভ: ॥ # ॥ লবণাসূর-স্য বিবরণ যথা। পূর্ব কৃত্যুগে वाकन् रिराउयः नूमशामिकः । त्वा-लानुत्या २७वरब्बा अंश मधु नीम महामुद्रः॥ म नधु ही र्या**मन्यामा व**न र्थ्य ह जुनभाहिजः। दह्यानाह क-. দেণ দত্ত স্থাাড়তো বরং ॥ শ্ল• म्लाहिनिष्या गरावीर्या गराभु-ভ॰। দদৌ মহাআ সূদীতো বাক্য॰ रेठ उ मूबाह इ । याव भूरे ब कि

লৈক ন বিকংখ্য মহাসুর:। তাব-हल • उदर • न्यारनाथा नाम (नय्-ভি॥ যক বা মভিযুঞ্জীত যুদ্ধায विभवज्ञः। ७ भूवा ज्यमार কৃত্বা পুন রেষ্যতি তে করে ।।এব ক-मुाहतः लक्षा ज्य अव सराम् तः। १ ণিপত্য নহাদেব বাক্য নেজদুবাচ ह ॥ ভগবন্ম ব नगा म्य सिख्य-নুত্রন। ভবেত্ত সভত দেব সূরাণা-भीश्वता ऋभि।। उ॰ दुवान मध् (मराः भर्बज्जभिकाः सिराः । भुजुऽ-ৰ চ নহাদেৰো নৈতদেব ভবিষ্য দি।। নাভু: ভ বিফল। বাণী নৎ-পুসার কৃতা শূভা। ভবতঃ পুএ মে-কন্ত শূল নেভদ্ভবিষ্যভি॥ যাবৎ করন্থ: শ্লো ২য় ভবিষ্যতি সূত্র-मा (छ। व्यवसाः मर्बन्डानाः मृतिः হত্তো ভবিষ্যতি॥ এব॰ মধু বর॰ काकु। (हवार भूगहर छ उ । ज्वन সো প্রুরশেষ্ঠ: কার্যানাস সুপুত া৷ তস্যপত্নী মহাভাগা প্রিয়া সম্ভ্রী-নসীতি যা। বি**খা**বসোরপত্যু: সা भागनायाः महामुखा ॥ उमाः शुः वा बहावीर्यं। ववता नाम माक् ণঃ। বাল্যাৎ পুভৃতি দুষ্টাত্মা পা भारतपुर मभाष्ट्रद्र ॥ जः भूषः मू-विनी उन्ह मृक्षे। काद अमिन उः। मद्यः।

म लोक माला ने निक किसी व्वी८ ॥ न विशय इंग लाक श्विष्टे। वक्गालयः। भूलः निर्वे भ व्यवाग वद्रः छरेया नऽत्वहरू ॥ म পুভাবেণ শ্লস্য দৌরাজ্যেনাত্মৰ ख्या। म्डाभयि लाका खीन् বিংশবেণ চ ভাগসান্।। আছারঃ সর্বসভানি বিশেষেণ চ তাপসাঃ। আচালে রৌদুভা নিত্য বাসো ম-ধুবনে তথা !৷ হত্বা বহুসহস্থানি সি --र वराष्ट्र मृगा ७ जान्। नान्या रेक्त ब्रक्ष निष्ठ माश्र माश्रिक ॥ ত চুরা রাষবো বাক্য মুবাচ স মহা-মুনীন্। ঘাত্যিষ্যামি ভদুক্ষে। ব্যপ-গছতু বো ভষ ৷৷ পুতিজ্ঞায তদা তেষ। মুনীনা মূগুতেজসা। স ভ্যা-তৃন্ সহিতান্ সর্বানুবাচ রঘুনন্দনঃ ।। (का इंडा नवन वीद्रः कम्राः नः স বিধীযতা । ভরতস্য নহাবাহো শত্রুপাচ ধীমতঃ।। রাধবেণৈৰ মু-ক্তন্ত ভরতো বাক্য মুবুবীৎ। অহ-भिन विश्वामि समाध्यः म विश्वी-यञाः ॥ ভরতস্য वहः गुद्धा देशर्यः (भोर्य) अमृतिकः। लक्ष्मगावद्रक छ-ছে। হিত্বা সৌৰ্ব্ নাসন ।। শত্রু-স্তুবুৰীদ্বাক্য পুণিপত্য নরাধিপ।। কৃতকর্মা মহাবাহ মধ্যমো রঘুনন্দ-

न ॥ आर्थां कि भूता मून्ता द्या খ্যা পরিপালিতা। সম্ভাপ ছব-ं रय कृद्। चार्य्यम्यागमन भुष्टि ॥ <পুষ্ঠে স্থি ছিতে রাজন ভূব: ক্লে**শ** মাপু যাৎা তথা বুরতি শত্রে রাঘ-वः भून त्रवृवी ।। वव छव् का मर স্থ ক্রিয়তা॰ মন শাসন । স ত্ব হত্বা নধুসূত । লবণ পাপনি ।। রাজ্য প্রশাধি ধর্মেণবাক্য মে যদ্য (वक्रामा यमा ७ युक्त भाकाङ्कर् यमि किन्ट नमाञ्चाय ॥ उमा मृनः " গৃহীত্বা তু ভম রক্ষ: করোতি হি। ज जुः भूक्ष मार् व उगायुषविनाः কৃত ।। অপুবিষ্ঠ পুর পূর্ ছারি-ভিষ্ঠ প্তাযুধ:। অন্যথা কিব্নাণে ত অবধ্য: স ভবিষ্যতি ॥ ততঃ পুভাতে বিহলে তমিন্ কালে স রাক্ষ**ন:। নির্গতন্ত পুরাদ্বীরো** ভ क्याहात शुरुमिछः ॥ अञ्मिम ন্তরে বর উত্তীর্য্য যমূনা নদী। ভীর্বা মধ্পুর দারি ধনুল্লাণি রভি-ষ্ঠত ।। ততো १र्कारियम প্রাপ্তে क्दकर्य। न द्राक्रमः । नागहदृष्ट् नारुनुः शानिनाः ভाর गृष्ट्य। उ তো দদর্শ শত্ম স্তা-ুবুধ । তমুদাচ ততো রক্ষঃ কিমনেন क्रियानि ॥ ७रेनादः ভाषमानना

रनज्य मूल मूलः। मजूषा वीर्या-मन्भारमा द्वायामनुग्रवामृहर ॥ छै-বাচ চ সুস কুদ্ধ: শত্ম: স নিশাহরু । रशक् विहानि मूर्क्क इन्नुयुक्क দ্বা সহ।। ভচ্বা ভাষিত ভগ্য শতুমুস্য মহাত্মন: ৷ কোধ মাহার-यखीवु॰ ভিষ্ঠ ডিষ্ঠেভি চাবুৰীৎ ॥ আহূতন্ত পুন ভেন শভ্যেন মহাত্র-न। वर्षेषः काथमःयूका युकार मः মূপস্তিত:॥ আফর্ণাৎ স বিকৃষ্যাথ তব্দু ব্বিনা বরঃ। স মূমোচ মহা-বাণ লবণস্য মহোরসি ।। উর শুস্ত विराग्राम् श्रुदिवन तमाजनः। भू-नরেবাগমভূর্ণ নিক্ষাহ্মহলনন্দন ।। শত্রু শর্মিভিলো লবণ: স নিশা-**চর:। পপাত সহসা** ভূমৌ বজুাহ |वाठनः ॥ जह म्न भक्षिवाः হতে লবে রাফ্সে। পশ্যতা॰ সর্ব (मवानाः क्षुम्) वन मनुगार ॥ হতে তু লবণে দেবাঃ সেন্দাঃ সাগ্র भूद्धागमाः । উहः मूमधूद्धाः वानी• শত্ৰু শতুতাপন ।। বরদাস্ত মহা বাছে। সর্ব এব সনাগতা:। বিজ্ঞা-কাদ্ধিণ স্তভ্য মনোষণ দর্শনংছি নঃ॥ দেবানা ভাষিত শুদ্ধা শ্রো নৃদ্ধি ক্তাঞ্জল:। পুতু/বাচ নহাবাহঃ শতুলঃ পুৰতাত্মবান্। ইয় মধুপুরী

রম্যা মধরাদেব নির্মিতা। নিবেশ। भाश्याहीय (भव भिक्ष वतः भवः॥ ্ত দেবাঃ প্ৰীতমনসো বাঢ় মিভ্যেব রাঘব । ভবিষ্য 6 পুরী রম্যা শ্র-সেনা ন সংশয:॥তে তথোজ্বা মহা-জ্মানো দিব মাক্ৰছ স্তদা। শত্ৰো পি মহাতেজা তাং সেনাং সমুপান-य् ॥ त्रा (त्रवा भीषु गांगहर जुड़ा भवुष्यभाजनः। निर्विभन्धः भविषः শাুবণেন সমারভৎ ৷৷ তাং পুরীং रिवातकाणाः नाना भएतान्स्याः ভিতাং ৷ নিরীক্ষ্য পরস্পুতিঃ পর हर्य मूलागम् ॥ उन्। वृक्तः नम्ट-शका निरवमार मध्याः शृहीः। द्राम शास्त्रो नित्रीत्कृत्रश् बार्य द्वारमा जा-গভে ৷৷ ইভি শ্লীরামাযনে উত্তর্কাণ্ডে একষষ্ট্যাদিসপ্তত্যস্তাষ্যায়েভ্যঃসঙ্ক-লিত'।। #।। লবণসমু দুস্যোৎপত্তি !! र्थ। विद्वजा ना त्राजा युका थ्वा वीयं। মনোঘক। সদ্যো বভূব ঔত্তব ধন্যা গন্তবতী সভীয়া তছৌ তৰ সুখা-मीना मार्चः भूटिक मधिः। वक ंसा रुविशा मार्चः व्नस्वावता ज्निकं নে।। বিজহার পুনঃ সাথী শৃক্ষারা-সক্ত মানসা। এত্রনিমস্তরে তত্ত মাতু: কোড জগাম হ।। কনিগ্ৰপ্ৰ স্থ স্যাশ্চ ভ্ৰাত্ভি: পীডিতোভিয়া।

ভীত স্বতন্য দৃষ্টা তত্ত্যান্ত তাণ কৃপানিধি:।। ক্রোডে চকার বাল॰ मा कृत्का द्वाचागृरु ययो। भूतावन वादः मा माधी न पप्पांश्विक लियः মবিল্লাপ ভূশ তর শৃস্বারাভৃপ্ত মানসা। শশাপ স্বসূত কোপাৎ नवरगारमा ভविष्ठि ॥ कमानि उजन किट न शामिका की वि-नः। भणान नदान् वाला क यानु মুঢ়া মহীতলং।। গছপ্ত চ মহী। নূঢ়া बघुषीण भागरतः। श्रिजि तिवेज युगाक॰ ভবিব্যতি পৃথক্ পৃথক্ !! দীপে দ্বীপে ছিতি কৃত্বা তিঠন্ত সূথিন: সূতা:া দ্বীপন্থাভি ন্দী-ভিশ্চ সহ কীডম্ভ নিৰ্জনে ॥ কনি-क्षा माञ्चाभाइ वयसारमा रजू ব হ। কনিষ্ঠ: কথ্যানাস মাতৃশা-नक वानकान्॥ चाकगू मुं: थिउाः 'नर्रि भाज्ञानक वालकाः। मुद्रा विवत्रगः मर्स् भुक्या ध्रमीखनः ॥ পুণন্য নাতু করণ ভক্তি ন্মুাত্ম-कक्षताः। जलबील जगुपाण जल-তমু বিভাগশ:॥ কনিষ্ঠান্ত্ৰপৰ্য্য-छ॰ विख्न॰ विख्न॰ मूत्न। स्वरानकृ मूद्रा मिर्न पंचि पूषा खलार्गवाः ॥ এতে वाक कवा भृश्ता भागार्थक ভবিষ্যতি।ব্যাপ্তা: সমৃ দা: সপ্তির,

সপ্তমীপা॰ বসুন্ধরা॰ ॥ ইতি বুন্ধ-रिवर्द्ध श्रीकृषक्ष बच्च थाए । व्यवतायः লবণ: জি লবণরসযুক্ত:। ইতি (मिनि।। नावग्रयुक्क का। লবণকি শুকা জ্রী মহাজ্যোতি-মুতী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ नवनथानिः छी माञ्जतनवरनाद-প জিছ्।म॰। ७८ পर्यायः। क्रमार। ইতি হেমচন্দ্র:।। লবণাকরমাত্রঞ व्यवगङ्ग॰ क्ली ङ्गविष्मवः। उৎ পর্য্যাব:। লোণভূণ ২ ভূণামু ৩ পটুতৃণক ৪ অনুকাণ্ড ৫। অস্য खनाः। मक्कोत्रद्वः। यत्रद्वः। कः यागद् । अखन्द्र । अयव्किकः রত্ব ৷ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ व्यवग्रवण क्री रेमक्षव विष्णक्रक । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। **ल**न्गरथ्नः जी मानार्थनवगानिः নিমিতিধেনু:। তদ্বিরণ যথা। ह्माजावाज। व्यवग्रसन् वक्कप्राभिः তা॰ নিবোধ নহীপতে। অনুলিপ্তে 👉 মহীপৃষ্ঠে কৃষ্ণাজিন হৃশোভরে ॥ (थनू विवासयी कृदा (वाष्ट्रमणुक् मःयुजाः। वर्मः ठज्ञे त्राह्मसु इक्ष्माराः क कात्राय् ॥ (भीवर्ग मूच मृक्षानि थुद्रा द्वीमात्रमा खबा । मूथः रूपमयः उन्ता रहाः कव

मया नृभ ।। जिल्ला॰ भकंत्रया दाखन् चुानः नक्षमय ख्या। नित्व द्रज्ञमस्य वर्गार कार्ने भागरा उथा । প্ৰিথণ্ড শৃক্কোটো চ নৰনীত ম্যা: खना:। স্তপুছা॰ তানুপ্গা॰ पर्जाती भग्निनी ॥ कारम्ब्र-পদোহাণ রাজেন্দু ঘণ্টাভরণ ভূবি-তা । সুগ্রস্ল ধ্পৈক প্রধিদ্বা विधानजः॥ आहार्। वज्रयुर्णान व्रा-ऋगार नित्रहरू । गुइल वाथ সংক্রান্ডৌ ব্যতীপাতে তথানযে ॥ नक्क गुरुशीषाण जर्बकाल भुमा-পर्य । विज्ञाय माधूनृज्ञाय कली-नाय ह शीमरङ ॥ (यह (यहाक्दि-मूर्व (माजियायाश्वाप्राय । क्रम्-भाग भूमाखन्। जथाम भारतित म्-रा । ब्रथ्य (स्व मञ्ज शृह (र भा-পবিশ্য চ। ছ একোপানছৌ দেখৌ मुम्का कर्नभाक ॥ व्याहारं। वज्र-यूर्णान मिक्किश कनक माम् 1 भ्रांकिन विधारनन समक्ता कन-কেন তু॥ ইমা॰ গৃহাণ ভো বিশু ৰুদুৰূপে নমোৰ তে। রসজ্ঞা সর্ব ভ্তানা॰ সর্বদেবনমস্ক্তা।। কাম॰ কাম্দুৰে কামা ক্ষার্থেনো নমো তে। দত্ত্বা বেনু লবণেন একা-হ শৈচৰ ভিষ্ঠতি ॥ স্বয় তিরাক।

वित्भुग उरेथव लवगानिना। तर् পূেণ শতেনাথ স্বলক্ত্যা কনকেন তু ু ৷৷ দল্পেমাণ স্বৰ্গ মাপ্সোতি যত্ৰ দে-্ বোব্ৰগ্ল:। য ইদ শূণ্যা জ্ক্ত্যা ্শাব্যেদ্বাপি মানব: ॥ মুচ্যুতে . अर्वभाषां छ। कृत्वाकक गहुं छि ৷ ইত্যাদি বারাহপুরাণে খেতো পাথ্যানে লবণবেনু মাছাত্ম্য ॥ वारगममः भू॰ (वागातकातः। ইতি त्राक्रनिष्ठेः॥ लवनकादः शुः लागातकातः। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ ॥ की निर्देशा मीखिः। इेडिसिनिनम्बद्भावत्वति॥ महा-্রোতিমূভী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। ववनाहवः भू मानार्थन्दनाहि-নিমিত্পৰ্যত: ৷ যথা ৷ অথাত: अः भ्रक्षांभि नवगाठन मुख्यः। ্যঙ্গুৰাভা নরোলোক প্রাপ্নোতি ়শিবসংযুক্ত।। উত্তমঃ বোডশ দুে। ्षः कर्न्द्रताः नवगठनः। सथ्रमः স্প্রভাগের চত্রি রখন: স্ত: ः ना सिह्न होत्ना यथा भक्ता (मुन्ना-ক্ষুত্ত কার্যেৎ। চতুর্থা শেন বি-্ষস্তান্পর্বতান্কারয়েৎ পৃথক্।। विधान अर्बव क्यंग्रट वुकाभी-नाक नवंता। उद्देशकानुन् नवी

न् लाकभाना ज्ञित्यभार्य ॥ अ-वाः नि कामामवामी • उन्नहां वि-বেশ্যেশ । স্বর্যাক্তাগর ন্ত্রাপি দান মত্র নিবোধত।। সৌভাগ্য রসমন্ত্রা যতো ২্য লবণো রসঃ। তদাত্মকত্ত্বেন চনাং পাহি পাপানগোভন !! য্যাদ্যর্সাঃ मदर्व (ना८करी। नवगः विना। श्रि-यक निवरम निजा जमार माहि-शुरा ७व ॥ विकूरिक अगु छ उ॰ यमानाद्राग्र वक्तनः। उमार श-র্বতর্পেণ পাহি সংসারসাগ-तार ॥ व्यानन विधिना यस प्रमान ह्मवनभवं उ॰ । उभात्मात्क वरम् কল্প• তত্তো ষাভি পরা• গতি•॥ ইভি মাৎস্যে ৭৭ অধ্যায়:॥ विवराक्षिकः क्ली जामूम्ववनः। इंडि त्राकिनिर्घकः॥ লবণারত্ব॰ ক্লী লোণারক্ষার:।ইতি त्राक्रनिर्घण्डः ॥ व्यव्याख्य॰ क्षी रेमक्षव॰। इंडि ब्रज्ञाना ॥ লবণোত্থ॰ ল্লী লোণারক্ষার:।ইভি त्राजनियंग्रेः॥ লবণোদঃ পু॰ লবণসমুদুঃ। ইত্য-नदः ॥ वन द्वी (हमन । इन्जामदः॥

वानी खी कन्क्विर्ण्यः। श्रीप्रज्ञा
र जिल्ला। जिल्लेश्वा। र जिल्ला। र जिल्ला। र जिल्लेश विष्यः। त्याः
वानी खी कन्क्विर्ण्यः। त्याः
याफि इंडि जाना। उर्प्रश्रायः।
मृशक्षम्वा र जन्मुः । त्याः विन्याः।
हिं द्राकिनिर्यणः॥ उत्रा कन्
राज्याणिद्धः। इंडि द्राक्विद्याः।
वानिर्वाकिन मरमार्ग्याः वाङ्गिखः
रद्रः नच्। इंडि त्विहर्षः।

वावाकः भू॰ (हमनुष्य) । ইजुःगा-निकायः॥(हमन॰। ইতিস॰क्विश्व-जात्रागामिवृज्तिः॥

वयानकः भू माजासिः। इज्राग-सिरकायः॥

লবিঃ ত্রি ছিদ্র:। ইত্যাদি-কোব:॥

কবিজ লী দাজ। ইত্যমর: ।।
কশ ক শিল্পযোগে। ইতি কবিক
লক্ষম: ।। ক লাশ্যতি স্বশলো ।।
নৃত্যে শিল্প যুনক্তীত্যর্থ: । ইতি
দুর্গাদাস: ।।

वाण्न क्री त्रजूनः । उर्द्शर्थायः । स्टोवधः २ शृक्षनः ० व्यक्तिकेः ६ स्टाकन्तः ६ त्रानकः ७ । २७। स्त्रः ॥ त्रानः १ (स्ट्रुक्नः ৮

ভূতন্ন: ৯ উগুগন্ধ: ১০। অস্যুগ্ণা:। ष्यम्बरमन्डेनद्वः । खक्दः । देकद्वः । কফ বাত নাশিত্ব । অশুচিত্ব । ক্রমি হ্দোগ শোকগুত্ব । রসা-यनपृष् । इंजि जाजनियं है: ॥ 🗱 ॥ व्यभिष्ठ । वर्ष्यस्य द्रामानः मापू-गुगत्ता महोसय । ज्रितिक त्यह-कन्त्र भवताष्ट्री द्वानंकः ॥ य-मामृ छ • दिन्दि । क्राप्त नुत्र मः खगा८ । जरा जरना ६भ अधिमृः সুরসোনো ২শতজুবি ৷৷ পঞ্চিক **ब्रोम यूक्ति ब्रामिशियन वर्षितः । ज्याम्**रमान इंकुरका मुवतानाः कः ণবেদিভি: ৷৷ কটুক শচাপি মৃশেষু তিক্ত: পৰেষু সংস্থিত:। নালে ক-वार উদিল্ভো नानालु नरगः मृडः ॥ বীজে ত মধুর: পুশক্তৌর স বাদ্-खगर्विति । त्रामाया वृन्हाना ब्रिका शिक्षाकः भावनः भेतः।। রসে পাকে চ কটুক ভীকো মধুর-का मणः। जनमनामक्ट कर्छन एकः शिखाम् वृद्धिति। वेषक् করো নেখা হিভো নেক্ত্রেণ জ্বলীফনঃ ॥ इत्माण जीर्जुत सिकिम्ब दिवस গুল্মাকৃতি কাস শোফান্। দুর্ণান क्षान्वनार जन्ज मभीद्रग यांत्र क्का क इडि ॥ मन् मान

भाषा ७७ ॥ त्रामान मन्न भू-ৰুষ স্ত্যজেদেওমিরস্তর•। ইতি ভা वश्कामः ॥ अ॥ व्याहः । वम्तः कात्र मध्तः कर्छा। व्रका खनः সর:৷ ভগুসন্ধানকৃদ্বল্যে রক্তপি ख भुम्यनः॥ ইতি রাজবল্লভः॥ লশ্ন: পু॰ লশ্ন:। ইতি শবর্ম। বলী।।

শ্ব ক শিল্লযোগে। ইতি কবিকল্ল-হুম: ।৷ ক লাষ্যতি জশলো নৃত্যে শिल्ल यूनकी अर्थः। इंडि मूर्गाः मिशा

णव य वा न्यृहि। ই िक निकन्न क्यः ॥ य क नयुजि नयुजि। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

पूर्वामामः ॥

वयः भू नर्खकः। इंजुर्गानिकायः॥ त्रज्ञावनी ह ॥ লাস ক শিল্পোগে। ইভিকবি- লক্ষ্ক ক ড দর্শনে।। আক্ষে। ইভি ं क्ल्रक्यः ॥ क लाजग्रि ज्ञालाः-न्छ। भिन्नः युनकी छ। थः। इंडि **मूर्गामामः**॥

লস শ্লিৰি।। ক্ৰীডে। ইভি কৰিকল্প

खवान्नक हिछ ल नूनरमित्रा । निमा खी इति पा देखि हो दाविनी ॥ ब्रावान भाउभ (द्वाव भिंजनीयः विभिक्त जी वावा। यथा। वावा-যা পিছলা খ্যাতা লসিকা লা-সিকা তথা। ইতি শব্দক্রি।। वजीका क्षी देख्याः॥ वृद्याः मः मध्रगत्रमः । इंडि क्टिर्।। লমু ঈ ও ড ব্রীডে। ইতি কবি-कन्नक्रमः ॥ किनि मःयागाहित्ना-(भ नक्। दे ५ नगुः। ७ नक्काछ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

> वरः वि भिष्ठः॥कोण्डिः॥ भिन्न-যুক্ত:। লসধাতো: ক্ত পুত্যুয়েন নিয়ম:। ইতি লম্তকশদ্বু/ৎপ-ভৌ ভরত**শ**।।

वरुकः भू• **१**न्यामध्यामः । ইত্যমর: ॥ लखकी भु॰ थनुः। ইতি শব্মালা। व्य अ स्पृहि। ই**डि कि**विकन्न वहितः हे की महाउत्रहः । उ८-क्रमः ॥ यः नष्ठि नष्ठ । इठि नष्त्री ∫ भर्यायः। উল্লোল: २ कः (झानः **१। ३७ (**२म**०**न्युः **मध्**-

किवक्रमभः ॥ क उ लक्ष्यां नक्षराज घरे॰ (नाकः भण्डि । **िक्र गुक्क कात्राञी अपनी का 1** इंडि मूर्गामागः॥

क्यः।। लग्रा इंडि पूर्गामात्रः।। लक्कः क्षी व्याकः।। न्यव्याः । इंडि

स्मिनी।

नकः द्वी जी क्षायुजनःध्रा। नाक इंडि ভारा। ইতি বেদিনী।। वक्रक की वक्रयं वरायशा 'লক্ষক' নাম লক্ষ্যতি। যাদৃশা-র্থস্য সম্বন্ধবতি শব্দন্ত যন্তবেৎ ৷ ত্ৰ তল্পক্ৰ নাম তছজি বিধুরণ यिति।। याम्भार्थ मञ्जूति यहाः भ मास्कि उठ उत्पव जाम्मार्थ লক্ষক যদি তাদৃশার্থে শক্তিশ্ न्यः ভবেट । रेमक्वानयस्य भदाः ज्वगारि नचिक्तिन नवगाराविव यञ्च जोद्रागावमाङ्गिजाः । उৎ সম্বন্ধি নীরাদিশক্তত্বেন গৃছীতা এব তীরাদ্যব্বণ বোধ্যন্তি তত্ত্ব অককা এব ॥ অপিচ। ভদেব॰ বিবিধ লক্ষণাবভালকক নামা পি জহৎ यार्था दिखना दिन कविष भिजार्थः महारमञज्यम जीवामिनः क्क क्र व्या शक्य दिश्व स्मृत छ। न ভীরাদ্যনুভবে ভবেদ্ধেতু স্তদোক্ত-ক্ৰমেণ লক্ষকানা বিভাগো নত্ত্বে ভদন্তি। তীরাদ্যনুষ বোষণ পুতি ্ সীরাদিশক্তত্বেনৈর পদজ্ঞানস্য লাধ্বেন ছেত্তথা লক্ষকানা মন-নুভাবক্য়াৎ গুৰুণা নগ্নো শৈত্যু

न्गृत्मिषिज्यामी माक्य महना-**दित्य । शक्षाया॰ खाय इंड्यांको** লক্ষিতেন তীরাদিনা সার্জনগৃহী-जामः मर्गकरमा व मधमार्था (धर्याः मुग्रवाष भुविश्वेषातिक हिम । भू-কৃত্যথাবাছনসৈয়ব পুত্যযাথস্য ধ্-র্ম্যন্তরে ২বৃষবুদ্ধে বুর্র শেষভ্যা ভী-द्राम्।विष्मवि उत्र े मुवर्था (१४५)-८६ र्घाषानावन्य (वाषायानाट ! नव मक्तिग्रव भरत्रा सत्राकाङ्कभ-দান্তরোপহাপ্যার্থান্তি স্বার্থ ব-মিকার্য বোষ পুতি হেতুত্বাদর্য तुष्की लक्षार्थमा भूरवणः। इत्हाः পুবিশ্ভীত্যাদৌ লক্ষ্যস্য সম্ভধ-রাদে রব্ব বিশেষ্যত্বানুপপক্তে: । **म**निकः भणुदिकारि वकार्थः रया चिर्यान्यदायम्। भागुः विक-ত্বার। তমাহক্তে রিব ভক্তে রপি জ্ঞান মনুভাবক ভবভ্যেব কার্য্য-ভাবছেদকস্য সঙ্কোচাচ্চ ন ব্যভি-চার:। ইতিশবশক্তিপুকাশিকা॥ वक्ष की हिइ।। नाम। इंडि (मिनी।। मर्भनः। ইতি नक्षापुः र्थरमंनार ॥ लक्षाउ ज्यागड হনেনেতি লক্ষণ । ভদ্দিবিখ । ইতরভেদানুমাপক ৷ ব্যবহার <u> भ</u>ुर्याजक्क । ইতি न्यायम् ७ ॥

ব্যাকরণমতে ত্। ক্তান্ধিত সমা-সানা মতিধান নিযামক। লক্ষণ-স্থনভিজ্ঞানা তদভিজ্ঞানসূচক।।। ইতি বোণদেষ: ।।

क्षकाः मु भोनिजिः॥ नात्रनः भकी । ইতি भद्रवृत्वावनी ।। লক্ষণা জ্ঞী সারসী।ইতিমেদিনী ।। इ॰मी । ইতি मिक्षान्तकोमून्ताः मुगाहिवृद्धिः॥ भक्षअवद्यः। यथा । नक्षणा मकामयक्ष खाटमर्यानू-পপত্তিত:। ইতি ভাষাপরিছেদ: ॥ गङ्गायाः (दाव इउतामी गङ्गा-পদস্য শ চ্যাৰ্থে পুৱাহৰূপে বো-यम्।न्यान्भभक्ति सादभगान्भः পৰি ৰা যত্ৰ পুতিসদ্বীযতে তত্ৰ লক্ষণযা ভীরস্য বোধ:। সা চ শ-क। मञ्जूषक्षा। उथाहि भुवाइक्ष শক্যার্থসমন্ধন্য তীরে গৃহীতত্ত্বা-ন্ত্রীরস্য মরণ ততঃ শাদ্ধোধঃ।। इंडि निकाष्ठमुकावनी ॥ 🗱 ॥ व्य-**পिচ। जरू आर्था जरू आर्थ। नि** क्राधुनिकारिकाः। नक्तरा विवि-था उाकि लक्कक मानराक्षा।। কাচিল্লক্ষণা শক্যাবৃত্তিৰূপেণবো-ধ চত্ত। জহুৎ সাথে ভূচ্যতে। यथा जीत्रज्ञामिना गङ्गामिशम्भा। কাতিছকা ককোভযুক্তিনা শ

कार्वित्रिय वा क्लिगान्डावदः दारकरूट यार्था । यथा मुकादानि-ना नीव्यविदारिना ह वहारिश-मम्। काविल्लक्षकायाहमकी ज्ड उखनुरमा भूई भूई भुजायकदा-निक्छ। । यथा जाद्रग्रामि मुकाद्रग **जनाम्य म्**वशान्जावकदाम्यनारि भम्मा काहिह भूई भूई छाषू-(भागानुजायकदामाधुनिकी। यथा यहेदारिना भहेरिभरम्। आ-দিনা শক্যসদৃশত্ব প্রকারেণ বো-ধকতবা গৌণীভূগপগৃহতে। যথা व्या यानवक इंड्रानावश्चिमम्म-ত্বাদিনা অগ্ন্যাদিপদস্য। ইতি শন্দ-শক্তিপুকাশিকা।। 🗱।। অন্যह। मूथ्रार्थवास उच्चाको ययात्रार्थः পুতীযতে। ৰুঢ়ে: পুযোজনাদ্বাসৌ লক্ষণাশক্তি রপিতা॥ ১॥ কলিকঃ সাহসিকইত্যাদৌ কলিস্থাদিশন্মে দেশবিশেষাদিক্তে স্বার্থে অসম্ভব-न् यथा नद्मा नक्षा यमःयुकान् भूः क्वाहीन् भुज्याययाज्य यया ह भ-काशा श्वाव इंड्यामी गक्कामिन-**(म्। क्र**णनयाम् प्रयोगकञ्चार <u>भ</u>क्रा २मञ्जदन् सम्। मामीभाषि मध्य সংদ্ধিন ভটাদি বোধ্যতি। সা শব্দ্যার্লিভা স্বাভাবিকেতরা ঈশ্ব: . রানুক্তাবিতা বা শক্তি লক্ষণা নাম। পূর্বত্র হেত্ কটিঃ পুনিদ্ধি রেব । উত্তরত্ত গঙ্গাতটে ঘোষ ইতি পুতি পাদনাদলভাস্য শীতত্ব পাবনত্বা-তিশ্যস্য বোধনক্পণ প্রযোজন। হেতৃ বিনাপি থক্য কল্টিং সয় क्षिता वक्षण १७ भुमन् मान्ड উক্ত कारः शुर्याजनाष्ट्रि ॥ 🕸 ॥ **७**एक्तानाह । मृथ्यार्थरम् उन्नास्क-পো বাক্যার্থে হর্ব সিদ্ধবে। স্যা माञ्ज्ञा भुभामानारम्याभामान লক্ষণা।। ২ ।। খেতো খাবতি। পু-रयाज्ञत्न यथा। जलाः भूतिणस्ति। ष्यन्या हिं श्विजामिनिः व्यक्तानि-ভিষ্ঠ অচেন্ডনত্ব। কেবলৈ ধাবন পুবেশন কিষ্যো; কভূ ভিষা ২ বৃষ মলভমানৈ রেতৎ সিদ্ধযে আত্ম-जञ्जिता २ याहरः शुक्राहरक व्याकिनाउर। नृईव नुर्याकनाजा-বাদুটিঃ। উত্তরত্র সন্তাদীনা মতি-गरनदः भुरगाजनः। अव চ मुर्थाः र्थम्। ज्ञाना रभू। भारान । नक्न नक्रगायास भद्रते गुरवाभनक्रण भिः **७**ऽनरमा र्ভिनः। ইय भिवाकक्ट्या-র্থেভ্যুচ্যুক্তে॥ 🕸 ॥ অর্পণ• স্বস্য বা-क्रार्थि भन्न मान्य मिक्स्य। उभन क्रिन (रज्जारिया नक्रनक्रमा॥

ा। कृषि भुर्याजनया लंकन लक्नना यथा। किन्द्रः जारुजिकः बक्रायाः ঘোষ ইতি চ। অনযো হি প্ৰয **उ**ष्टेर्या वीक्यार्थ **२३विषक्**रय कः লিক্ গকা শবাবাত্মান মর্গযতঃ 🕽 যথা বা । উপকৃত বহু তত্ৰ কিয়ু-চ্যতে সুজনতা পুথিতা ভবতা পর্ম । বিদধদীদৃশ মেব সদা সংখ সুথি-ত মাম ততঃ শরদা শতে ৷৷ অত্রা-ন্ধ্যে উপকৃতাদ্য: শব্দা: আত্মান মর্গবন্তি ৷ অত্তাপকারিণ পুতি উ-পকারাদি পুতিপাদনামুখ্যার্থ বা-**धः रिवनद्री छ। नक्षनः** मस्त्रः कलम् **भकाताम्ऽजिम्पः। इ**य स्वय क**र्**-ৰাৰ্থেভ্যুচ্যতে॥ 🗱 আরোপাধ্যব-সানাভ্যাণ পুত্যেকণ তা অপি দ্বি-থা। তা: পূরোক্তা শতুর্ভেদা লক্ষ-शः । विषयम्यानिशीर्यम्यान्यज्ञानाः ত্ম্য পুতীতিকৃৎ। সারোপাস্যা-**मि**গীর্ণস্য মতা সাধ্যবসানিকা ॥ ৪ ৷৷ ক্টাবুপাদানলক্ষণা সারোপা যথা অশ্ব: শ্বেতো ধাবতি অত্ৰ হি খেতভণবান্ অখো হনিগীণ স্বৰূপঃ স্বসমবেত খেত গুণতাদাজ্যেন পু-তীয়তে। পুযোজনে মুখা এতে হস্তাঃ পুবিশন্তি অত্ৰ সৰ্বনায়া জন্তধারি

श्रक्षनिर्द्धनाट माद्राशाद् । बर्हो वक्त नक्ता यथा। कनिकः भूकः (स) गुक्षा । अब भूक्ष किन्स्या রাধার্য্যাথারতা সম্বন্ধ:। প্রোজনে ্যথা আগুছ তি । অভাযুদ্ধারণ নপি ঘৃত কার্য্য কারণ ভাব সম্বন্ধ সম্ব क्षाग् खाराब्यान भुजीयरा वना रेवनकराजनाव। जिज्ञातिनायु इत्रान भू (याजन । यथा ह द्राजकीय भूक्ष গছতি রাজাসৌগছতি ইত্যত্র স্বস্থা-মি ভাব লক্ষণ সম্বন্ধ:। যথা বা অগ্ৰ-মাত্রে হবয়বে হস্তোয়•। অত্রাবয়বা-ব্যবিভাবলক্ষণ: সম্বন্ধ: ৷ ব্রাহ্মণেপি **उक्कामी अब जा**एकर्ग्य वक्कनः म-यकः। इन्मार्थाम् ङ्वाम् अभी इन्माः অত্র ভাদর্থ্যক্ষ:। এব মন্যত্রাপি । নিগীণস্যপুন বিব্যস্যান্য ভাদাত্ম্য পুতীতিকৃৎ সাধ্যবসানা। অস্যা **म्ह**ज्यू (खरम् भूर्बामाञ्द्रशास्त्रव ॥ क ॥ मान्त्राञ्ज मयकाः मुका-স্তা: সকলা অপি । সাদৃশ্যাভূ নতা 'গৌণ্য স্তেন যোড**শ ভে**দিভা: ॥ ৫॥ তাঃ প্রেক্তি। অষ্ট ভেদ। ল-क्याः नामृत्नाउत मध्याः कार्या কারণ ভাবাদ্যঃ। অত্র শুদ্ধানা॰ श्र्वामाञ्ज्ञगात्माव। क्रात्रशामानः वक्षा माद्राभा भोगी यथा। व

তানি তৈলানি হেমন্তে সুথানি অত্র তৈল শব্দ গুল ভব য়েছকপ মৃ-थार्थ मुनारायिव मार्चनापिया-হেষ্ বর্ততে। পুযোজনে যথা রাজ-ज्यादिषु उट अम्भिषु ह नहुट मू এতে রাজসমারা শছন্তি। কঢাবুপা-नानज्ञाना नाव्यवनाना (गोनी देश তৈলানি হেনন্তে সুথানি। পুষোজ-त यथा রাজস্মারা গছন্তি। काजी वक्र गवक्र भारता भारती यथा রাজাগৌডেন্দু: কণ্টক শোধ্যতি। भाषाकान भारतिका कि विकास वक्ता मार्श्वमाना (गीनी यथा दाजा কণ্টক শোধ্যতি। প্ৰোজনে ৰথা भोर्जन्नि ॥ 🗱 ॥ वाक्ष्मा गृहागृह-ত্বাদ্বিষাসুঃ ফললক্ষণাঃ ৷ ৬ ৷ পুষো-জনে যা অপ্তভেদা লক্ষণা দৰ্শিভান্তা প্যোজনৰূপ ব্যক্ষ্যা গৃঢ় গৃঢ়ত্যা পুত্যেক ছিধা ভূত্বা বোডশভেদাঃ । তত্র গৃঢ়: বাক্যার্থ ভাবনা পরিপত্ন বৃদ্ধি বিভব মাত্র বেদ্যঃ। যথা উপ-ক্ত বহুতত্ত্তে গ্রাদি। অণ্টে। ২তি-স্পাষ্টতথা সর্ব্র জন বেদ্যঃ। যথা উপ-দিশতি কামিনীনা থৌবন মদএব ললিতানি। অভোপদিশভীজ্যনেন আধিষ্ণরোভীতি লক্ষ্যতে আবিষ্কা-রাতিশ্য শ্চাভিধেয়বৎ সু টি পুঞী-় যতে !! 🗱 !! ধর্মি ধর্মগতত্ত্বেন ক লসৈতা অপি দ্বিধা। ৭। এতা অ-নম্বাক্তা: বোডশ ভেদা লক্ষ্ণা: ফলস্য ধর্মগতত্ত্বে ধর্মিগতত্ত্বেন চ প্ত্যেক দ্বিধা ভূত্বা দ্বাজি শ-জেদা:। ক্রনেণোদাহরতি। স্থি শ্যামলকান্তি লিগুবিঘতো বেল্ল-ছলাকা ঘনা বীতা: শীকরিণঃ প (यार मूह्रा माननर (ककाः कलाः। कामः मञ्ज मृष्टः करोत्र इनरया ब्रामा १ मि नर्ब नरह रिव्हि जु कथ॰ ভবিষ্যতি হ হা হা দেবি ধীরা ভব।। অত্রাত্যন্ত দুংখদহি-कुकार द्रारम शर्षिनि वाका उरेमा वां जिन्दः कनः। शङ्गायाः (दाव ইত্যত্ত ভটাদিযু লক্ষ্যে শীতত্ত্ব भावनदारिक्शे शर्ममुग्राजिभयः क्व ।। # ॥ उत्तर नक्षा (छ-मा कड्डा दिः मञ्जू जा वृदेशः । क्रांव-**প্টোফলে দ্বাত্রি-শদিতি চত্ত্বারি-শ**ু ह्मक्रां (छराः ॥ 🛊 ॥ किथः। शर বাক্য গভত্ত্বেন প্রভ্যেক ভা অপি দ্বিধা। ৮। তা অনন্তরোক্তা:। অত্র পদগভত্বেন যথা গঙ্গাযা । হোব:। বাক্যগতত্ত্বেন যথা উপকৃত• বহু-তত্ত্রতি। এব মশীতি পুকারা बक्गा। ইতি मार्डार्गाः॥

লক্ষা স্ত্ৰী লক্ষণ দশাযুতসংখ্যা।
ইতি নেদিনী ।।
লক্ষিতঃ ত্ৰি আলোচিতঃ ।। দৃষ্ঠঃ
।। অক্ষিতঃ । ইতি লক্ষ্পাতোঃ
কৰ্মণি ক্ৰ পুত্যবেন নিষ্কৃষণ ।। লক্ষণাশুবশ্চ ।।

লক্ষিতলক্ষণা স্ত্রী লক্ষিতে লক্ষণা। যথা দিরেফ পদেন বহু বাহিল-ক্ষণযোপস্থাপিতাদুক্ত্বযুক্ত তুমরপদাদভিধযৈর ভূঙ্গোপস্থিতিঃ
। অত্র কটি রস্তি। পুক্তে তু কটি
পুযোজনাভাবাদ্যোর্থন্থণ ইযমের লক্ষিতলক্ষণেত্যুচ্যুক্তে। নচ ল-ক্ষণাদ্যাভাবাৎ কথনিয়ণ লক্ষিতলক্ষণেতি বাচ্যণ। যত্র লক্ষিতলক্ষণোভিধানণ তবৈর লক্ষিতলক্ষণাযাঃ পরিভাষিতত্বাধ।ইতি
সাহিত্যদর্পণ টীকাক্ৎ শ্রীরামচণ্র্রণতর্কবাগীশঃ।।

লক্ষিতা স্ত্রী পরকীযান্তর্গতনাবিকাভেদ: । অস্যা লক্ষণ । প্শেচ
লীভাবনিপ্ণা। উদাহরণ যথা।
যজ্ত তভ্ত যজ্যান্তদি বা
ভ্যাৎ। যজ্বতু তভ্বতু বা বিফল স্তব গোপনোপায়: ॥ ইতি
রসমঞ্জী।

वश्च ही विद्यः॥ शुधानः। ইত্যमतः॥

লক্ষণ লী চিহ্ন । ইতি শব্রত্না বলী ।। নাম । ইত্যমরটীকাষা ভরত: ॥ শ্রীবিশিষ্টে ত্রি । ইতি মেদিনী ।।

বান্ধাণ: পু॰ সারস:। ইতি হেম-চন্দু:॥ এরামভাতা। ইতি মে-দিনী ৷৷ স চ ত্রেভাযুগে অযো-খ্যায়া স্মিত্রাগর্ভে দশরথাজ্জা-**७:।। हेन्द्र किंद्रशायः उत्र**) ठजूर्म**न** वर्षभग्रंड॰ आशांत्र निमामि त्रहि-**उद् यथा। এकना ब्र**यनाथक मी ত্যা লক্ষণেন চ। সাতঃ সর'স তত্রহো রন্যে পঞ্চটী তটে ॥ উবাচ সীতা হেমন্তে জল সৃদ্বাদু নিৰ্মল । তথান্নব্যঞ্জন রম্য সর্বণ **रस मूली उत्तः।। क्तक हरानः**हरक भी जारेय भुषामी भूतः। जाजा पामी লক্ষণায় পশ্চাক্তুড়ক্তে স্বয় পুতু: कल कल । (सरमार वशार्थक मी-তোषाद्रग काद्रगाए ॥ निमा न যাতি ন ভুছকে বর্ষাণাঞ্চ চতুর্দশ । य এव পুৰুষো যোগী ভদ্বব্যো त्रावनाञ्चकः ॥ इठि वृक्षरिवर्र्छ **এ**ক্ফজন্মথণ্ডে ১১৫ অধ্যায়:॥ ৰাশ্বণপুস্: জ্ঞী সুমিতা। ইতি नप्रज्ञावनी ॥

লক্ষণা দ্রী খেতকণ্টকারী।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ সারসী॥ ওবধিভে• দঃ। ইতি মেদিনী।। শেবস্তু লক্ষ্ম-ণাকন্দ ইতি নামা খ্যাত:। ভস্যা: भर्यायः । भूधकन्ता २ भूधना ० নাগিনী ৪ নাগাস্থা ৫ নাগপত্ৰী ৬ ত्लिनी १ मिक्किको दे अमुविनमूह-मा २ शहरा २०। जन्मा खनाः। मध्यदः। भीउदः। खीवकादना-**णिवुः। द्रमायनकत्रवुः। वलाऽवुः।** ত্রিদোবশমনত্ব । ইতি রাজ: নির্ঘটঃ।। অপিচ। পুঞ্রকারার র काञ्च विमृ ि वािक्ठा महा। वस्रा भूशकननी वस्राकृष्ठि र्ज्दर।। इंडि ভार नुकाम:।। 🛊 🛭 দুর্য্যোধনকন্যা। সাত্ ঐকৃষ্ণপুত্রে-ণ সাম্বেন বিবাহিতা। ইতি মহা-ভারত ॥

মন্তা:। বান্ত বহি সমার্চণ বাম নেত্রেন্দু সংযুত। বীজ মেতৎ শ্রিयः প্ৰোক্ত• সৰ্বকাম ফলপুদ• ॥ 🛊 ॥ অস্য প্রাপ্যোগ:। পাতঃক্ত্যা- शिवेन्यात्रान्तः कर्या विश्वाय इट्-পদাস্য পূর্বাদি কেশরেষু মধ্যে চ भीठेम की: भीठेमनुक नारम् । उँ বিভূত্যে নন: ৷ এবং উন্নত্যৈ কান্ত্যৈ म्रिके किरिनं। महाका वृश्के। उँ ८-क्रिके श्रीका। उठः श्रीकरनामनाय ननः। ইত্যাসন विन्युत्र श्वासि-न्यात्रः अर्थाः भातित ভृद्धकाराय नगः मूर्थ निवृष्डमात्र नमः इपि শ্রিথেদেবতাথৈ নম:। ততঃ করাস্ব नहारती ऋगंहार। माः व्यक्षान्ताः ননঃ। 🗐 তজনীভ্যা স্বাহা। 🖫 गप्रभाज्या वष्ट्। इज्यामि। वन न्। वृह्याय नमः इंड्राहिना ह न्। (मर । उथा व निवास । मोधगुरकन बनावीरकन कन्नरर । ততো ধ্যান ৷ কান্ত্যা কাঞ্চনসনি-ভা হিমগিরিপুথ্যৈ শতুর্ভি গ্ रिक र्रखा किथ श्रिग्रागम् उ घरि রাবিচ্যমানা शियः। विভাগা বর-मतुर्ण मञ्य श्रेष्ठः कितीरहाङ्ज লা॰ কৌমাবদ্ধনিতয় বিশ্ব ললিতা॰ दान्त ६ दविन्ति इंजाः॥ ववः श्राद्वा

নানসৈ: সংগ্ৰা শন্ত্ৰাপন স র্যাৎ। ততঃ পীঠ পূজা বিধায কেশরেষ মধ্যেচ বিভ্ত্যাদি পীঠ-মন্ত পূজা বিধায় পুন ৰ্য্যাত্বা বাহ-नामि भक्षभू ब्राखनि मान भर्ग्रङ । বিধাৰ আবরণ পূজা মারভেৎ। অগ্যাদি কেশরেষু মধ্যে দিক্ষু চ শাৃ वृत्याय ननः। वेठ्यानिना जःभूका **मिय्**लियु भूबीहि ७ वामूरहवाय नमः । এर॰ महर्यगाय भुमृताय व्यनिक-षाय । विकियालयु ७ ममकाय ७ म-निनाय ७ ७ गूनत ७ ऋक्फेकाय। ততো দেব্যা দক্ষিণে ওঁ শহু নিধ্যে ननः। ७१ वनुवादारि । वास्त्र उ পদ্মনিধয়ে বসুমতৈয়। পঞাগ্ৰেষু প্-र्बापि अँ वलारेका नमः। এव विन-वारिय कमवारिय वनमानिकारिय वि-जीविकारेय नाइरेयं। दमुनानिकारेय । তদ্বহি রিন্দাধীন্ বজাদী শচ প্জ-(य८। ততো ध्लामि विनर्जनास॰ कर्च मनाशायट । जम् भुत्र क्रवन हारमणक्र**कशः।** उथा ह। जानूनः ক্ষ• জপেয়ন্ত্ৰ• দীক্ষিতো বিজিতে-न्तियः । ত**ং সহসুঞ্চ** জুহুধাৎ কম-লৈ ম্পুরাপ্ল তৈ: ॥ জপান্তে জুছ্যা-बाखी जित्न वी मधुद्राक्षु रेजः। वित्रः ফলৈ ৰা জ্হবাঞিতি ৰা সাধকো:

च्हमः ॥ 🗱 ॥ वाग्रवः वनिजा विरक्षाः র্মাথা মকরকেতন: । চতুবী জাত্ম কো মন্ত্র শত্রগকলপুদ:।। বাণ্ডব॰ পি । বিফুবনিতা জীঁ। নাবা ত্রীঁ। মকরকেতনঃ ক্লী ৷৷ অস্য প্জাদিক भूईवादाध्यः। उथा छ। त्रभायाः क निष्ड भीरि उद्यिशानन भूकायए। क्र्यंग्रंट भुर्यागान् उबङ्। नतन সাধকোত্তম: ॥ নিধিভি: সেব্যতে নিত্যু মূৰ্ত্তিনন্তি ৰূপস্থিত:। ধ্যা-নে তু বিশেষঃ। মাণিক্য প্রতিমপু-ভা হিম্মিতি স্তব্ধৈ শতুর্ভি র্গ জৈ र्ष्यगुष्टि बन्धम्यमिति वाबि-हामानाः भना । इन्हाद्व वंत्रनान मः मुक यूगा बीजी मंथाना॰ एउतः काला॰ काङ्किष्ठ भाजिषाङ चिका॰ वान्त अद्राक्षामना॰ II अभः भूतकत्रनः बार्म वक्षक्राः। उथा ह। जान्वः कः रुवियाणी कल्परास महाकः रि:। जूच्यानकरेगः भूरेच्च खट अक् मु किट किनुवः ॥ 🗱 ॥ मञ्जास्त्रः । नगः कमनारः वामित्रे छे घर्याम-'তি প্রোক্তো দশাক্ষরঃ। তথা চ निवाक । भीषां यानि विमनाखा ব্ৰনা ভানু ৰস্মর।। বাঙেসিন্যৈ श्रिवा वरङ्ग मंगः श्राका मनाकतः ॥ शीर्घा नकाइः। यानि र्मः। तुका

कः। ভানু र्मः। वमुक्षत्रा वः। वास्ति-সিন্তৈ বাসিনৈত। বহি পূৰা স্বাহা ॥ यम् भृजाभुषागः । भूर्वदः भीठेमनुड॰ विनामा अवाहि नामः क्र्याः । मित्रिम एक अवराय नगः। मूर्थ विदारिष्टन्तरम नगः। ङ्हि भिरेव प्रवंडारेय नहः । ख्या ह नात्रमाया । अवि मंक्ता वितारेष्ट्-ন্দে। দেবতা আ: পুকীর্ত্তিতা। ডতঃ कद्राक्तारामा। खँमिरेवा नामा शक्रु ষ্ঠাভ্যাণ নমঃ। ওঁ পদ্মিন্য নম স্তর্জ-নীভ্যা• স্বাহা। ওঁবিষ্ণুপব্বৈধ্ব নমে। मध्याञ्जाः वबह्। ७ वद्रमारेव नत्मा **१नामिका** जाः हः। धँकमलक्**शः** कृतवाहित्र । धँ (मरेत) नामा कृतवाय नम इंड्रानि ॥ उथारु निवस्तारिका ভূদয মাখ্যাত পদ্মিন্য ন্দির ঈরি ত । বিফুপজ্যৈ শিখাপোক্তা বর-मारेय उन्हरः॥ अञ्चः कमलक्शाः বৈ নমোন্তা: পুণবাদিকা:। ততে। **थ्यानः। व्यामीना मद्रमीक्**ष्ट् बिज-मूथी इष्ठाष्ट्रेक विंजुजी नानः भन्न-যুগাভবে চ বপুষা সৌদামিনী স-লিভা। মৃক্তাহার বিরাজমান পৃথু-लाङ्क खरनान्धाविभी भाषाद्यः क-भवा कंटाक विভवि बाननर्डी

হরি ।। এব ধ্যাত্ম মানীস: সং প্র্যাপর ক্রা প্রোক্ত পী-ঠশক্তি সহিত পীঠমনুস্তা প্লা विधाय भून धंगादा वाहनामि शक পুষ্লাঞ্জলি দান পর্যান্ত বিধাবাবর-नन्जा मात्राज्य। जागुप्ति ठजूरक रिक्कृ ह अँ (मुद्रेश नामा कृत्याय नजः । ७ अधिरेना नयः नितरम श्राहा। **७ँ विक्**निहा नमः मिथारिय वसह । र्खें वत्रपारेय नमः कवनाय छ । उ कमलक्षारिय नत्मा रखाय करि। **७७: भूर्वा** िमरावायु भूर्वव वना-क्यानि भूजाय । उन्न विन्मुाभीन् वकुारी क शृह्मायर। उडा ध्नारि विनर्जनान्डः कर्य नमाशरद्य । जन्र পুরশ্বেণ দশলক্ষপ:। তথা চ। দশলক্ষণ জপেয়ন্ত্রণ মন্ত্রবিদ্ধি (उन्मियः। मनाःनः जूल्यात्राजी म-ध्वारिकः महाकरिः ॥ #॥ अव ৰক্ষী স্তোত্র । ঈপর উবাচ । ত্রৈ-লোক্য পুজিতে দেবি কমলে বিষ্ণু বল্লভে। যথা ত্ব॰ সৃস্থিরা ক্ষে তথা च्च मिर्य क्रिया ॥ क्षेत्री कमना লক্ষী শচলা ভূতি ইরিপ্রিয়া। পদ্মা माना मलट मृष्टिः छीः भग धार्तिभी ॥ हाम्टेन्डानि नानानि बन्धीः मःभूबा यः भावेत । हिदा

লম্মী ভবেত্তম্য পুঞ দারাদিভিঃ সহ।। ইতি তক্রসার:।। বিফুপুরা-ণোক লক্ষীন্তোত্ৰ তত্ত্বৈৰ ১ অংশে ৯ অধ্যাযে দুষ্টব্য় ।। 🗱 ।। অথ লক্ষ্মী প্জানিক্পণ ৷ স্কন্দপুরাণে৷ পৌষে চৈত্রে তথা ভাদে পুরবেয়ঃ জ্রিষঃ শ্রিখণ। সিংহে ধনুবি মীনে চ স্থিতে मध्रवृत्रक्ष्म ॥ भुज्यकः भृष्ठादल्ल-স্থী শুন্নপক্ষে গুরো দিনে। নাপরা-হে ন রাত্রী চ নাসিতে ন ত্র্যুস্পৃ-मि॥ द्यारम्यारेक्षव नन्तायाः तिका যাঞ্চ নিরংশকে। ত্রযোদশ্যাণ ত্র-थाडेगा कमना रेनव भृज्ञाय ॥ ন প্ৰুথেৎ শংনী ভৌমে ন বুংখ নৈৰ ভার্গবে। পূজ্যেভুগুরো বারে চাপা-**(श्र द्रिव माग्याः ॥ ७**क्वाद्ध हि পূর্ণাচ ব্লেন বদি লভ্যতে। তত্ত্র প্জ্যা তু कमला धन পুত্র বিবর্দ্ধিনী ।। न वर्षा ९ भूषाम मामि रेनव वर्षाः षिमर्जन । न घणा वामरयखब रेन**व** किन्छो॰ भुनाभरार ॥ भीरव ह न-শনী শন্তা চৈত্ৰকে পঞ্চনী তথা। নভস্যে পূর্ণিনা জ্ঞেয়া গুৰুবারে বি-শেষতঃ ।। আঢক ধান্য সম্পূর্ণ नाना छत्रप ज्यिछ । मुगिकि मृह्म पु-ख्रिन मृह्म**नाक भुन्**कायट ॥ (नोष जु निष्ठक मम्राट भन्नमाम् हिन्

কে। পিষ্টক॰ পরমায়ঞ্ নভস্যে তৃ विष्णय्जः॥ ७कवात्र नगायुका न-ভস্যে পূর্ণিমা শুভা। কমলা পুজ-रयखंड भूनहींचा न विम्राउ।। এकन कमलीय कमलाः भूदरयव्यमि । ইহলোকে সূথ প্রাপ্য পরত্র কেশ द वृद्ध ॥ भाष्यी भूष्यक्षिकी পশ্চিমানন সংস্থিতা । গদ্ধপুল্ল श्निमीन रेनरवन्। मुज्यात्रेकः॥ ग শ্বদারেতি নত্ত্রণ গন্ধেনাবাহযেদ-সৌ। শ্রিণ কাত ইতি দ্বাভ্যাণ প্রে द्रावाक्रयखंडः ॥ उत्जा श्रानः । হিরণ্যবর্ণাণ হরিণীণ সুবর্ণ রজভসুজণ ৷ চন্দুা• হিরণ্মধী• লক্ষী• জাভবেদ-সনাবহাং ৷৷ গৌরবর্ণান্ত দ্বিভূকাং সিতপদ্মাপরিস্থিতা । বিষ্ণোর্ব-ক্ষ:স্লহাঞ্জগটোভা পুকাশিনী १। श्राव्यक्तकाः अका क्वी भूका-কালে বিশেষত: ॥ তত: পূজাদিক ष्ट्रगां श्री वसी नम् इक्रा ॥ जन्दीः भद्यान्या भद्या कश्ना र्थ जि: क्या। जुष्टिः भृष्टि खवा कास्ति र्वाचा विष्णा बना मुजिः॥ इति श्रिया छणा विस्थाः शिया नात्रायनम् ह। **ंध**ञाजिः मक्षरणाजि र्वकीयीकारि नाईरवट् ॥ लम्बी नाद्रायणाज्याक निमास्त्रन जुल्डाय् । विवाक अ

(यद्रक भूकारयखरनस्त्र ॥ लक्कीः চরিত্রে ॥ ন কৃঞ্পক্ষে রিক্তাঘা দশনী দ্বাদশীযু চ। শুবণাদি চত্তু, श्रीक नची भूजो॰ न कात्राय ।। इंडि कालहिंसुका ॥ 🗱 ॥ मीशा-বিতামাবস্যাযা লক্ষীপ্জাবিধি र्यथा। जुलाजानि गर्जू जाती जः भावाम्याः नजाविनः । माजा पर-বান্ পিতৃন্ ভক্ত্যা সংপ্র্যাথ পুণ-ম্য চ ।। কৃত্বা ত্ পার্রণশাক্ষা দৰি ক্ষীর গুডাদিভি:। ততো ৎপরাহ সমযে ঘোষযেরগরে নৃপ: ।৷ লক্ষ্যী: সংগ্ৰুতা লোকাউল্লাভি শাভি-(वड्डाजा । अभावाम्या यना ब्राब्वी দিবাভাগে চতুর্দশী। প্রনীযা ত-দা লক্ষী বিজ্ঞেয়া সুখরাত্রিকা।। व्यभावाम्याः यहा (हवाः कार्डिक মাসি কেশবাৎ। অভয় প্রাপ্ত मुखाक की द्वारार्गवमानुषु । वाकी বৈৰ্বত্যভয়ান্মকা স্থা সুপ্তামুজোদরে । চতুর্গসহসাম্ভে বুন্ধা স্বপিতি প-क्षा वाकाव विविवेद कार्या मन् বৈয়: সুখসুগুকা। দিবা তত্ৰ নভো-ক্তব্য মৃতে বালাতুরাজ্জনাৎ ॥ পু-(हाव जनस्य वाक्षी॰ भूकियिज्ञा रथा कमः। मीभवृक्षा उथा कार्यता ভक्ता দেবগৃহেশ্বপি ॥ চতুন্ত্রথ আশানেরু

नही शर्वे जान्यू। व्कन्तियु (गा-প্তের চত্তরের গৃহের চ।। বজৈ: পুরি: শোভিতব্যা: ক্ব বিক্ব ভ্নব:। भीभगाना भविक्ति भुराद उ मनद्वतः। वुञ्जानान् ভाकविद्वादि। বিভন্ন চ বুভুক্ষিতান্॥ অলক্তেন ভোক্তব্য নরুরক্তোপশোভিনা। স্থি रिधा मूर् रिका विनिरेषाण वासरेव ज्रिज किः जरु॥ अब वन्नी भूकायाः भू अरानकाला। नम एउ नई परवानाः वत्रमानि इत्रिभिर्य । या गिं सुर भुभन्नानाः ना त्य ज्याज्यहर्मना ॥ লক্ষ্যৈ নম ইত্যনেন বারত্রক্ণ পূজ বেং। সুধরাত্যা॰ পুদোষেতু সবে-র • প্রয়ন্তি যে। ইতি কৃদুধরধ্তাৎ करवत्र मि भू जयस्ति। धनराय नमः স্তভ্য নিধি পদ্মাধিপাৰ চ। ভবস্ক ख्ट भुजानात्व थनशनग्रामि जन्नानः ।। ইতি পঠিব। দবেরায় নম ইতি **बिः भृत्रायट । छ**छा स्विश्हानियु मीभान् मन्त्रार । उब नजः । जा জ্যোতী রবিজ্যোতি ক্ষন্দুজ্যোতি खरेषव ह। উडमः मर्बरक्राजीनाः দীপো ২ম পুতিগৃহতা ॥ ওতো बुाक्तगान् वक्र्॰फ (ठाकविदा स्रय॰ ভুক্ত। সূথ সূঞ্। পুত্যুষে ভবিষ্যো-कु कर्म इशि । यथा मूधवाव

क्यःकारण भुरीरभाष्कृषिजावाय १ वक् बन्नवक्ष क वाठा कणवराई-(यट् ॥ भुमीन वन्त्वः कार्यः कन्त्री মক্ল হেতবে। গোরোচনাক্ষত-रिक्षव पर्गापत्यम् मर्बछः ॥ सन्ती-প্রামস্তঃ। বিশ্বর্পস্য ভার্য্যাসি পদ্মে পদ্মাৰ্যে শুভে। মহালিক্স नमञ्ज्ञ जुथदाजिः व्यक्ष स्म।। व-ৰাকালে মহাঘোরে যক্ষা দুক্ত• কৃত । সুথরাত্রি পুভাতে ২দ্য তমে नकी व्यापाइज् ॥ या ताजिः मर्ब ভূতানা॰ যা চ দেবেম্বৰিছিতা। স-খংসর প্রিয়াবাচসা মমাস্ত সুমঞ্জ লা।। মাতা দ্বং সর্ব ভূতানাং দেবা-না• সৃষ্টি সম্ভবা। আখ্যাতা ভৃত: লে দেবি সুখরাত্রি নমো হস্ত তে ॥ निः भू तम इंडि बिः भू तारए। इंडि তিথ্যাদিতভু॰॥ 🗱 ॥ তস্যা উপা: थ्यान यथा। नात्रम छेवाह। 🗐 क्कन्याञ्चन रेक्टर निर्श्वनम् निद्रा-कृत्छः। সাবিত্রী यममशाम भुकः मुनियंगः रणः॥ उम्खरग८कीर्डनः ज्ञा अञ्चानाक शक्तः। अध्नः শ্রেত্নিছানি লক্ষ্যপাখ্যান মেব চ ৷৷ কেনাদৌ প্ৰিতা সাপি কিন্তুতা किन वा भुद्रा । তদ্ভণোৎ कीर्खन॰ अ छा वर विद्विता देवा श्री नातावन

उँवाह । मृष्टे ज्ञाप्ते भज्ञा वुक्तन् कृष्णमा भव्रमाञ्चनः। (एवी वामाःम সমুতা বভ্ৰ রাসমগুলে ৷৷ অতীৰ जुन्तती जामा न्याप्याप्यतिमञ्जा। यथा द्वारमवधीया मथ्य मृश्रित (योवना ॥ १४७६म्म क्वर्गां ज मूथ-मुन्ता नत्नारता । नत् शार्वन-कारीना भुजाभुहा दिजानना ॥ भ-রমধ্যাক্সিমানা শোভা নোচন লোচনা। সাচ দেবী দিধা ভূতা जरुरेनदक्षत्रह्या॥ नमा क्रान्त व র্ণেন তেজসা বয়সা ত্বিবা। যশসা বাসসা স্ক্ত্যা ভ্ৰণেন গুণেন চ॥ ब्याउन वीक्काउतेनव वहमा गमान-न ह । मधुरद्रण ऋद्वरेणव नरयनानुनरयः न ह।। उदायाः ना महातन्त्री मंकि-गाःमा ह दाधिका। दाशासी वद्रया-মাস দ্বিভূত্তঞ্চ পরাৎপর ।। মহা-লক্ষ্মীশ্চ তৎপশ্চাচকমে ক্মনীবক । क्क उद्योत स्थि। क्ला वर् व ह।। रिक्निगाः मण्ड विज्ञाना वानाः শশত চত্ত্ৰিঃ। চত্ত্ৰায দিভুলো भश्वाचाक्षी॰ मामी भूता।। सक्काउ मृ শ্যতে বিশ্ব॰ শ্বিপ দৃষ্ট্যা ব্যানিশ॰। (रदे,हावा ह सङ्जी सङ्ख्या का म् जा।। विज्ञाद्वादिकाकारण नन्दी-কান্ত শত্ভুৱ:। শুজ সত্বক্প। চ

গোলৈ গোলীভি রাবৃত্তণা চত্তু-बन्ध रिबन्धे॰ भुगरवी भन्नय। अङ् । সর্বাণশেন সমৌদৌতৌ কৃষ্ণ নারা-যণৌ পরৌ ॥ মহালন্ধীক যোগেন নানাৰূপা বভুব সা। বৈস্পেচ নহা-लक्षीः भदिभूर्ग उमा ११ मुक्त म-ত্ব ম্বৰূপা চ সৰ্বসৌভাগ্য সংযুতা ৷ (नुद्रा ना ह नुधाना ह नर्बामू द्रम-ণীষ্চ।। স্বৰ্গেচ স্বৰ্গন্ত্মীশ্চ শক্ত স-ষ্পৎ স্বৰূপিণী। পাতালেবুচ মৰ্ত্যে यु द्राजनकीण द्राजन् ॥ गृरनकी श्र्रिव्यव शृहिंगी ह कवाः मया। जन्म८ दक्षा गृहिगाः मर्द्रमञ्जा यक्षा ॥ गवाः शुम्ः ना मूबजी मः किया यद्धकारिनी । की जार निकु কন্যা সাঞ্জিকাপ পদ্মনীষু চা৷ শো-ভাৰকণা চন্দে চ স্ব্যমণ্ডল মঞ্জি তা। বিভূষণেষ্ রত্নেষ্ ফলেষু চ জ॰ लिय् ह।। न्रियु न्श्राञ्जीयु क्रियाञ्जीयु পৃহেষ্চ। সর্লসে/যু বছেষ্ছা-तिषु मः ख्राउषु ह । श्रु जिमामू ह (मः वानाः नक्रालय् शरेषु ह। नागिति। ष्ठ मुकाम् भारमाष्ट्र गरमारुता ॥ मनीत्मुयु ह शिद्रकृ की दिस् ह नत्त-वृ ह। वृक्ष्माथामु क्रम्याम् नवस्यस्यः यू वस्रम् ॥ देवस्रके भूकि । भारती (पर्वी नाद्रायरान ह। विजी (य तुक्का)

ভক্তগ্ৰ ভূতীয়ে শঙ্করেণ চ॥ বিফুৰা প্জিতা সা চ ক্ষীরোদে ভারতে মুনে । श्वायञ्चादन मन्ना सानत्वरेनुभ जर्ड ३: १। अवीत्मुक मूनीत्मुक म-ক্তিশ্চ গৃহিভি ভবে। গন্ধৰাদ্যৈশ্চ নাগাদ্যৈ: পাতাদেষু চ প্ৰিতা।। শুক্লাইম্যাঃ ভাদুভদে কৃতা পূজা চ বুন্ধণা। ভক্তা চ পক্ষপর্যান্ত তিয় त्नात्कयु नात्रम् ॥ देवत्व भीत्म ह ভাদে চ পুণ্যে মন্ত্লবাসরে ৷ বি কুনা নিৰ্মিতা পূজা ত্ৰিষু লোকেষু ভক্তিতঃ !৷ বর্ষান্তে পৌৎসংক্রান্ত্যাণ सिधा मावाश शाक्ता मन् छा॰ পূজ্যামাস সা ভূতা ভূবনত্রে।। द्रारकत्मु भूकिं ना मक्तिन्व मक्षा। (करांद्रों ११ नी लिन नालन म्यलन ह ॥ धुःयलाखानशाहन শক্তেণ বলিনা তথা। কশ্যপেন চ म्हा कर्मामन विवयं ।। शियं उन हान्तुन अरवहरीनव वाय्ना। य-भिन विज्ञा देश्व वक्षित्र भूकिंडा ॥ এবং সর্বত্ত সর্বিশ্চ বন্দিতা পূজি **छ। जना। मर्दियर्ग्। बिरम्दी मा ज**-इगम्भरम्काभिगी।। 🛊 ।। व्यामितः। ৰাৱদ উবাচ। নাৱাযণপ্ৰিয়া সা চ वदा रिक्छेगिक्ती । रिक्छोधिष्ठाः ज्रान्यी भश्रान्यीः जनाउनी ॥ कथः

বভূব সা দেবী পৃথিব্যাণ সিশ্লুকন্য-का। कि॰ उन्नानक खनन गई॰ পূজা বিধি ক্রন ।। পূরা কেন স্ততা-(नो ना उन्नाः व्याथ्यां नुमर्शन। ब्रि नात्रायण खेबाठ । भूत्रो मुर्वामनः भाषार जुडे निक भूत्रमद्रः। व-ভূব দেব সংঘশ্চ মর্ত্যলোকশ্চ নারদ ॥ লক্ষী: স্বৰ্গাদিক ত্যক্ত; কণ্ঠা প-রম দু:থিতা। গর্। লীনা চ বৈহ্বপ্তে নহালক্ষ্যাশ্চ নারদ্যা ভদাশোকা-ष्यु (দ্বা দু:খিতা বুন্ধা: সভা।। বুন্ধাণঞ্ পুরস্ত্ত্য যয়ু বৈজ্প নেব চ ।। বৈস্তে শরণাপন্ন। দেবা নারায-ণে পরে। অতীব দৈন্যযুক্তাক্ত শৃষ্ক-কণ্ঠোষ্ঠ তালুকা:।। তদা লক্ষ্মীশ্চ कवया भुदा नाद्रायगाळ्या। दज्य সিষ্কু হন্যা সা শত্ৰু সম্পৎ স্বৰূপিণী ॥ उथा मथिदा कीरताम । एता रेम-ত।गरेगः मरू। मः भाभूम वतः লক্ষ্যা দদৃশু স্তাঞ্চ তত্র হি।। সুরাদি-ভেগ বর দভা বরমালাঞ্চ বিফবে। मरशे शुमन्नवम्ना जुक्षा कीत्राम-नायित ॥ (हवा नहान)मूद्रगुख॰ রাজ্য প্রাপুষ্চ ভদ্ধরাথ ৷ ভা৽ সম্পূত্য চ সম্ভূব সর্বত চ নিরাপ-দ:।। ইতি বুন্ধবৈবর্ত্ত পুকৃতিখণ্ডে १८१ १ १ वर्षायो ॥ 🗱 ॥ नक्त

অগম্য গৃহাণি যথা। য॰ য॰ কৃষ্টো चक र्साता माजा जाउक वास्रवः। অভিথি: পিতৃলোকাশ্চ ন যানি॥ छन्। मनित्र ॥ मिथ्रावानी व यः भाषनाछीि वाहकः गरा। मञ्ज श्रीनण पू:भीत्वा न (गर्॰ उन्। या-षाहरा। मठाशीनः ज्ञानाहाती मि थ्यामाक्ष्यप्रायकः। विश्वामः ডয়ো যোন যানি তস্য ননিরে ॥ চিম্বাপুত্তো ভয়পুত্তা শত্রপুত্তা ২তি-পাতকী। ঋণগুন্তো হতিকৃপণো न (गरु॰ यामि भाभिना॰।। मीका-श्वीनम्ह (माकार्ख। नन्त्रशः खीत-छः जना । भू कनीभिक्तभूत्वी यो ख्याहर रेनव यामाक् ॥ शुर्के नामः ঞাবীরান্ন যো ভূড্কে কামত: সদা । म्मात्राक्षी जन्माकी उत्तर रेनव न्याग्रहः॥ या मूर्वाक् कनशाविष्ठः किलः भवन्यालय । जीनुशाना-শৃহে যুস্য ন যানি তস্য মন্দিরে ॥ थव नाखि हातः भूका उदीय एनकी-र्खन । (नार मुकण भुग नाया न यानि छम्। मन्दित् ॥ कन्। इत्राहर्ति । বিক্রেতা নরবাতী চ হিংসক:। নর कागांत्र जल्मा न यानि छम्। म-निरत्र ।। सम्खाः भत्रम्खाः वा तुक्त-वृज्ञिः भूतम् ह। दा स्तिमानशे-

नक न यामि जम् मन्दितः ॥ य कर्या मिक्क शहीन गृहिं अक्ट अ भें । म भाभी भूगई। नक न यात्रि ভস্য মন্দিরে ।। মাতর পিতর ভার্য্যা• গুরুপত্নী• গুরুঞ্চ ত•। জনা-था॰ ভगिनी॰ कन्या सनन्। मुगवाक्ष-বাৰ্।। কাৰ্পণ্যান্থো ন- পৃঞ্চাতি नक्ष्य करा जना। जन्गृहामन-কাকারান্ন থানি তান্মনীশ্রাং॥ সূ-बः भूतीय मूर्म्बाय खर भगाजि गन्तिः। यः (भाउ जि्रक्रभारिन न यानि उत्राभिततः ॥ अर्थो उ-পাদশায়ী যো নগ্ন: শেতে হতিনি-पुंजः । मक्तामाधी पिवामाधी न খামি ভদ্য মন্দির ।। মৃদ্ধি তৈল भूरता पञ्चा रया १न अम्य मूलम्म् (णट । দদাতি পশ্চায়তেবা ন যামি ভস্য मन्दिर ॥ मङ्गा रेउन मृष्ट्वि गाउ विग्रब रः मम् म्हाइट । भुगम-राहरद**्र भूञ्च॰ न यामि जम्य मन्ति-**तः ॥ जृगः हिनिंख नथरेत नंशरेत र्विलित्थम्भाष्टी । गाव भारत मलः यम्। न यामि ७म। मन्तियः॥ मन्ति-वमन यम। मनव क्क मछक । বিকৃতৌ শাসহাসৌচন যানি তস্য मिन्द्र ॥ मख विस्तानकी वि गुामवाज्ञी **विकिट जकः। जू**लकृष्यः

वनरेक्टब न यानि उत्र भिन्द्रशा विवाइ श्रम्मकार्यं वा त्या निरुष्ठि ह काপजः। दिवा रेमथूनकात्री या न -বানি তস্য মন্দির•॥ ইত্যাদি বুক্ষ-বৈবর্ত্তে গণেশথণ্ডে লক্ষ্মচরিতদাম २० व्यक्षायः ॥ ﴿ अ। व्यक्षितः व्यक्तिः **लिन• म्हन्यालां श्रेषाद्रिग• बङ्गान्निन•** निध्रवाका जाविषः। मूर्याप्रस्य हाः खगर्य ह भाषिन रिमूक्डि द्येत्रि চক্ৰপাণিন ৷৷ নিভ্যু ছেদ স্থ্যানা . ध्रु विविष्यं २ शाहर्या ब्रह्मना छि-र्मञ्जानाम्बल्लोहर वननम्बिन्छ। कः ক্ষতা মূৰ্জানা । ছে সংক্ষ্য চাপি নিদু৷ বিধননশ্যন পুনেহাসাতি (त्रक: बास्ट्र भीर्छ ह वाम्र निधन मूलनरर (कनवम्यानि नची ॥ मित्रः मूर्थो उ॰ हद्राणी मूमार्किली 🛊 বরাজ্ণাসেবন মল্লভোজন । অন্ম भाषित् गभव रेमथून हिन्नभुगक्षाः <u> नि्य भानयित्र यहे ॥ यम्र कम्र ज्</u> পুন্নস্য পাণ্ডরস্য বিশেষতঃ ৷ শি[্] त्रमा शार्यभागमा अनन्तिः भुविह-नारा ॥ मीभमा भिन्माहाया हा-याणयात्रामनमा ह । त्रज्ञकमा जू यः ভীর্থ নলন্ধী ন্তত্র তিগ্রতি॥ ইত্যদি शाक्ए ३ % अध्यायः ॥ 🗱 ॥ अञ् ৰিশেষে তস্যাঃ ছিতি ফল যথা।

रिया छेत्। कथ्यस कम्बाध कियु স্থানেম্ববহিতা। পুক্ষাণা ফল• কি॰ বা পুবছত্যথ নশ্যতি ॥ দ-ত্তাত্ৰেয উবাচ। নৃণা॰ পাদছিতা लक्षी निलयः मः भ्यह्छ। मिक्नी म· ছि তা ব**ङ्क• র**ङ्ग• नानाविध• वसू॥ কলত্রনা ওছাস•ছা ক্রোডস্থাপত্য: हायिनी। यतात्रथान् भृतयि भुक्-बागा इमिছि ।। वन्त्री र्वन्त्रीय-তा॰ (मुंड॰ कर्रहा कर्रह्मगः। बडी है वकुरादेवक उथाल्लयः भुवानि जिः ॥ मृड्ठामः वाकावावना भाळाम दि-उथा डथा। मूथमः इ। कविद्ध यह-তু দিধিসম্ভ । ॥ শিরোগতা সংত্য-ন্ধতি ভঙ্গে ९ন্য থাতি সংশ্ব। भ्यः भित्रागठः रेस्ड्यान् शक्विड्यः জতি সাম্পুত ।। ইতি মার্কণ্ডেফ-পুরাণে দন্তাত্তেষ্চরিতাখ্যায়:॥#:। অথ লক্ষীচরিত্র। প্রীস্ত উবাচ। (सक्भृष्ठ मुश्रामीनाः वन्त्रीः भृहि কেশবঃ ৷কেনো পাবেন দে বি ত্ব॰ নৃণাণ্ ভবসি নিশ্চলা ৷৷ 🕮 ক্বাচ ৷ শ্লাঃ পারাবতা মত্র পৃহিণী যত্র চোজ্জুলা । অকলহা বসতি র্যত তত্ত্বকৃষ্ণ বসা-न्। भानाः मुद्यमम्मः उख्ना রন্ধতোপনাঃ। অন্ধেক্তবাতুষণ যক তত্ৰ কৃষ্ণ বসান্যহ•॥ यः সন্মিভাণী

शियदाक्र जायी वृष्काशस्त्रवी निम एक्रेंक्क। बन्नुवाशी न ह रीवंग्बी अधिन महार भूकरक नमानि ॥ सा ্ধর্মণীলে। বিভিত্তে নিমুষ্ণচ বিদ্যা-বিনীতো ন পরোপতাপী। অগরি रिंडा सम्ह बनानुद्रागी खिन्नन् अनारः পুৰুষে বসামি॥ চিব্ল-স্নাতি জত ভুড্কে পৃত্ন পাপ্য ন জিঘুতি। যে। ন পশ্যেৎ জ্বিষ্: নগ্নাণ নিষতণ স চ নে . शियः॥ ত্যাগ: जडाक ल्लोहक वय ্এতে নহাওণাঃ। যঃ প্রাপ্নোতি ও-गानजान् मुकावान् म ह स शियः ॥ . यर्व लक्ष्ण मस्या जू छा। ग अव वि-শিশ্বীকোলে দেশে চ পাৰে চ স চ ত্যাশ: পূলস্যতে।। নিত্যমাম-লকে লক্ষ্য নিত্য বসতি গোমৰে। নিত্যু শাল্পেচ পদ্মেচ নিত্যু জী: भुक्रवानम् ॥ वनामि भएमार्भन न्याः मध्य वनामि हत्सु ह मण्ड्यस ह । नात्रायल हिन नमुक्तद्राया व-नामि निर्छ्याद्भवम्निरत्यु।। वस्-স্ক্রায় নিত্যত বসৌধরায়া নিতি স্কা প্তুর্চো নাজমতে চ নিত্য া নিত্যক ভুছকে পতিভুকশে-্ৰ- তস্যাঃ শরীরে নিয়ত- বসামি ा। जूडे। ह क्षेत्र। लियवासिनी ह

সৌভাগ্যযুক্তা চ সুশোভনা চ। वाक्गायुका लिवमर्गना या भिक्र-বুভা যাচ বসামি তাসু ॥ শ্যামা মুগাকী কৃশমধ্যভাগা সূত্র: সূকে-भी मूगिकः मुभीवा। गडीवनानिः नमम्खन एकि ख्नाः नदीव नि यउ वमानि ॥ या भागद्रका भिण्न-ৰভাবা স্বাধীনকান্ত পরিভ্তযে চ - । व्यवकामा वह दिवनीना जामः क्ना (পুতমুখী । তাজানি।। পুস পয়ুৰ্ণ ভূতি শ্ৰন বছিঃ जरुः। **ज्याननः जनात्रीकः** पृत्रतः गविवर्जावर ॥ विजाकावक मशीन बिह्रः ভय विजयः गाः। न नारिन न्मृत्नर भाषः कार्भागाञ्च जूनः खकः ॥ नथ (कल्नामकक्षित रेमणुनः नार्व नक्ष्रायाः। वर्जयवयुगायिष्य-কাকী মিইভোজন ॥ শির: সপুস্তুত চরণো সুপ্রিতৌ বিজ্ঞাক্রাসেবন নিরভোজন । অনুস্থাবিদ্ধানির रिम्पून॰ वित्रभुशक्का लिय मानयस्टि बहै।। मणाजनीतरकाचा ७ निर्वाची नंबर्डण। ब्राब्वे विन् भनामक कशिष्यः वर्जाराष्ट्रिशः सगाजामन-या वीरा अभूजाः मूर्जभारयाः। উहिडेन्गर्नन॰ मृष्क्ितानाञ्जन्यः व्करवर्मा भवनकाक्रकात्र ह वाकि

वारमा शिव छथा। प्रामान्त्र भरक | मक वर्षतर मुद्दुछावन ॥ भार (गाविं उन्यकः वन मान्त्राभवर्गः । আলগ্য সবসাদক न सर्वारकाई , अर्पन ॥ मुक्तवाद्ध ह शेखन मिना शिष्ठेक मर्गाक। सम वासन मूर्वान পাণিমা নৈব সংস্থাশৎ।। তারকাঃ भ्यवस्त्री ह न भर्मा प्रमृहिः भूगान्। (नक्ष्मुञ् भत्रजीगाः नाउः याउः क्तिवाक्त ।। अर्थ्यामान्य वनाकाङ्का॰ পরস্ত্রীণা• তথৈব চ।পরেষা• পুতি-क्नक छेरिजार्क गुरवायन ॥ नथ কণ্টৰ রক্তিশ্চ মৃত্তিকাশার বারি-ভि:। वृथा विष्ययन ज्यो न **स**र्याः श्रवकाद्भगा। वय॰(नारु॰ वय॰ नानाऽ॰ স্বয় হাইঞ্ চন্দ্ৰ । নাপিতস্য গৃহে रकोत्र-मकामि श्द्रर मियः॥ स्रवः 'দোহ মিত্যত্র পুৰিতক্ষেতি বাপাঠ:॥ निनमाः भगरक विर्मु भाषरमा नर्छन स्था। नुष्ठिक्वक्षर् जीगा ज्ङ्गि ्रम्खशायन गाः व्यष्ट्रकः याः म मूशक नगरिकत जियल्या। जक्षापर्णनाः हिव नेकामिन इतिर नियः।। मेल **बगुकः शद्रमात्र(मदी श्राठाद्रहीनः** পরসেবকশ্চ। সঙ্কীর্ণচারী পরিবাদ-শীল ত নিধুর দম্ভম্য ভ্যক্তামি॥ अयनकार् भारत ब्राबिवारमा पित

ख्या। स्माजतीय मधः प्रवृद्धि भूदः न्यारम्य क्षित्रम् ॥ चन्ति हान्यका-क मूर्नका मम्यावहाः। अञ्चला मे-भूक्षांक न क्रांशिक्षन उन्।। कर्ल চ বদনে স্থাপে তথা করতলে ংপি চ। भारि भृष्ठ उथा बिख न वर्गामन् लिभन ।। हकू लंश इंड भाषा मू चनाः धनक्यः। मतिषुः कर्गनाः ह भार भृष्ठि छथायूर्वः ॥ गन्नः भून्नः **७था (जाय॰ ब्र**ङ्गेक्य मह्यामिशः । পৃহীত পূথম বক্ত বৰ্জবেন কদাচন ।। অজরজঃ ধররজ তথা সমার্জনী-त्रकः। जीगा॰ भारत्रका त्राह्मन् भ-कामि राइट नियः।। अतिनयः म-स्मलभुषातिगः महामठेः निष्ठतराक्रः ভাষিণ ৷ স্র্য্যাদ্ধে চান্তমিতে তু শাবিন বিমুঞ্জি শ্রী রূপি টক্রপা-ণিনা মহাশঠ মিভ্যুত্র বঁইবাশিন মিতি বা পাঠ:॥ নিত্য ছেদ ভূগানা। ক্ষিতি নথ লিখন পাদধো রল্লাে চিং একাকে^ট ভৈলহীন বসমন্দিনতা ৎবন্ধন মূর্জজানা। বে সন্ধ্যে চাপি নিদ্ৰা বিবসনশ্বন প্ৰাস হাসাভি-दिक: बाक् भीर्छ ह नाम्रे[,] इत्रि খনপতেঃ কেশবস্যাপি লক্ষ্মীণী অ-বন্ধন মিত্যত্ৰ কৃষ্ণতা ইতি বা পাঠ: ॥ এবং यः स्काउ निত্য সংখ্যকানি

न भी भ

क दिन्त । जुडे। ख्वामि उन्नाहर क्यान । जुडे। ख्वामि उन्नाहर ज्ञान क्या । ज्ञान क्या । ज्ञान क्या यः नार्थर । उन्न्यर विभूव दिन् क्या यः निका ख्वा उन्हर विभूव दिन क्या । वा मि उन्हर विभ् व । वा मि उन्हर विभ् व । वा मि उन्हर क्या । वा मि उन्हर क्या । वा मि उन्हर क्या । व्या मि व्या ।। व्या मि

ज्ञी मृर्गा। यथा। स्रुठिः ি সিদ্ধি রিভি খ্যাতা শি্যা সংশ্যণা-इ या। लक्षी दी ललना वालि क भाष्मा का छि क्राउ॥ इंडिए वी-পুরাণে৪৫ অধ্যায়:॥ সম্পত্তি:॥ (माजा।। यस्त्र) वयः ॥ वृद्धिनासी-্ বর্ণ।। ফলিনী বৃক্ষঃ। ইতি মেদিনী ।। সীতা ।। বীরবোধিৎ। ইতি नप्रदावनी।। इननिम्नी।। इन तिष् ॥ भनी ॥ मुव्यः ॥ मुका । ইতি दाबनिर्यकेः॥ याक्र नाशिः। ইতি চণ্ডীটীকাষা• নাগভট:।। जिल्लीकाडः शुः नात्रायगः। यथा। नमः कमलानजाय रुव्राय भन्नमाः আনে। জগতঃ পাল্যিত্তে চ লক্ষ্মী-কাৰ নমোস্ত তে। ইতি লমাইনী

व उक्था ॥

वाजीग्रः क्री प्रकारभवनी रिष्ठ जिकाश्रामयः॥ वाजीविन्य ह॥ व वाजीजनार्यनः प्रभावगानिकः त्यारः। उत्र प्रकार यथा। कर-वाजि हजूककः नवीननीत्रकाश्रमः । वाजीजनार्यनः (क्रियः त्रहितः वनमावया॥ ইতি वृज्ञदेववर्ष्यं भूक्-जिश्रश्रा।

नश्रीजानः शृ वीजानवृकः।
इति द्राविविधिः।। ভৌर्याविविशे
निद्राहितियोः। छम्। छण् जन्नगू विद्राम क्रिमा यथा। दो ला गू
दिद्रामाछो हत्नो गृह विद्रामकः। विद्रामाछो छाजो नण छाजो
नव्यविद्रामकः।। ইতি সঙ্গীতরত্নাकরে नश्रीजानः।।

वाकीनावायाः प् भावण्यापितः

त्वादा ठज्णकः वनमावाविज्विकः

वादा ठज्णकः वनमावाविज्विकः

विवानीवर्गकावः वाकीनावायः

गाजिषः॥ इठि वृक्तववर्जभूवागः॥

वाकीन्तिः इः प् भावण्यापितः

त्वावः। जन्य वाकाः यथा। विठकः

विज्ञान्यकः वनमावानमिन् ।

वाकीन्तिः इः विरक्कवः मृहिगाकः

नृथभूषः॥ इठिवृक्तववर्जभुवागः॥

वाकीभिजः भू वाम्राहवः॥ नद्गः

• ॥ পৃগঃ। ইতি বিশ্বঃ॥ नश्चीनूधः नः कामस्यः॥ हा हेकः। इंडि सिनिनी ॥ इसाः॥ नबः। ইতি भदत्रज्ञावली।। नची भूझः भुः भूमात्रागमितः। ইতি হেমচন্দু: ।। नन्त्रीकनः भ् दिन्द्कः। इंडि वाकिंवर्णः ॥ मञ्जीवान् भू॰ भनज्ञकः। इंडि শব্মালা॥ খেতরোহিতবৃদ্ধ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ लक्षीवान् जि श्रियुक्तः। धनवान्। ७८ भर्गायः । वस्तः २ श्रीवः ० ्ञिगान् ८। ইত্যমর:॥ লক্ষীবেষ্টঃ পু এবেষ্টঃ। ইতি - बाइनिर्विकः॥ লক্ষ্মীশঃ পু বিষ্:। ইতি মুখ ्र (वाधवराकत्रगः॥ वक्षीमगास्था हो मीछा। देखि . भद्रञ्चावनी ॥ वाकी गुरुकः शुः हन्मुः। ই डि मेर् . ब्रङ्गविनी ॥ लखातामः भू वनस्परः। ইতি मञ्जाना ॥ क्षकः ्रे ली भवरविषद्यानः। उर-शर्गायः। नकः २ नत्रवाः १। इंडाः

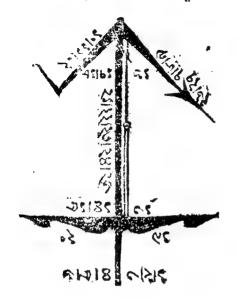
भेि:। इंडि (मिनिशा नवक्वृक्तः । मुक्तिगारः ८ (वधाः व ! ইতি জটাপর:।। বেশ ৬।-ইত্রি भक्तज्ञावकी ॥ र्णकाः वि वक्रगगावाशः। इंडि भाहिउक्षर्भाः॥ मर्भनीयः। ইভি वास्याद्धंतर्भवाट् ॥ লা ল গুহে। ইতিকবিকল্পদমং॥ व नाजि। गुरहा गुहनः। इंडि मुगाना नः ॥ **वा जी गुरुगः।। मानः।** ইঙি रमिनि ॥ वाश य भाषावमर्थायाः। इंडि किविक्रक्रमः ॥ य जनगर्यः । - ইতি দুর্গাদাস:॥ লাঘ খ ড শক্তৌ। ইতি কবি-कन्नकमः ॥ अ अनन्धि । उ লাঘতে। শক্তি: সামূর্য্যণ। ইতি ्रमूर्शामाञः ॥ লাঘৰ ল্লী আরোগ্য:। ইতি রাজ-ं निर्येष्टः ॥ नयुष् । नाया जाव इज्डार्थ क भुज्रियम निश्चमः॥ লাঙ্গল লী ৰনামখ্যাতভূমিক-्रवंगयञ्जः । ७९ भयाग्यः । इनः २ গোদারণ ৩ সীর:৪। ইত্যমর:॥ र्वः ८शवः ७ शवः १ मीतः ৮ ়া ইভি ভরত:।। লিহ্ন:। ইভি विकाअल्य ।। भूत्रविल्यः ॥

वाक्नी

ভালবৃক্ষ: ॥ গৃহদাক । ইতি মোদনা ॥

'লাস্লগুহ: পু॰ কৃষক:। লাস্ল' গৃহান্তি য ইত্যথে অল্ পুত্যবেন নিয়ন:।।

লাক্লচক্রণ ক্লী কৃষিকর্মণিহলা।
কারচক্রবিশেবঃ । যথা । অথ
লাক্লচক্রণ স্বরোদ্যে । লাক্লণ
দণ্ডিকা যুগ যোক্ত্রন্থ সমন্তিও।
দণ্ডিকাদি লিথেৎ ভানি দিনেশা।
কান্তভাদিতঃ ॥ দণ্ডিকা হল্যুণ
পানাণ দি দি স্থানে ক্রিকণ ক্রিকণ।
যোক্ত্র্যাশ্চ ক্রিকলৈ মধ্যে পঞ্চাগুকে দিকণা দণ্ডত্যে চ প্রবাণহানি
যুপত্রে স্বানিনো ভ্রণ ॥ লন্দ্রী
লাক্ষ্য যোক্তে স্যাৎ ক্ষেত্রারন্তে
দিনর্ফকে। ইতি ক্ল্যোভিত্তভুণ ॥

वाक्वमधः शृः वाक्वमध्यः काष्ठः । वाक्ष्यक्रमं ३७ जावा । जर्भर्यायः । देगार । ३७ प्रमाः ।। देवा ०। ३७ णदम्यावनी ॥ वाक्वणक्रिः द्वी वाक्वद्रिशाः निजान ३७ जोषा । उर्भर्यायः । भीजार । ३० प्रमदः ॥ भीजा ०। ३७ णस्यक्षावनी ॥

লাক্ষলিকঃ পু• ছাবরবিষভেদঃ। ইতিহেমচন্দুঃ।।

লাক্লিকা স্ত্রী লাক্লীবৃক্ষঃ। ইতিশ্বর্যাবলী।।

नाक् निकी जी वृक्क विश्वादः। ना-क् निया है कि वियवाक् निया है कि क जाया। जर्म अर्थायः। ज्ञानिका था २। हे जुज्ञतः॥ ज्ञानिका १ है कि वाक्ष निका १ नाक्ष नी १ । है कि विज्ञानी ॥ रेग्जी ५ मेशा १ ह-निजी ४ गर्ड्या जिनी ३ ज्ञानिका हा २० हेन्द्र भूजा ३२ ज्ञानिका १२ विज्ञा छनः। क्षेत्र मुश्चेत्र नानि ज्ञा के जा बन्दा हा शा जा जिन्द्र शिक्षा है जि जा बन्द्र स्था जा जिन्द्र शिक्षा कु छन भर्यायाः क निकाती भाष्य पृथ्वेताः॥

लाक्नी शुः वनतामः। ইতি भय-त्रज्ञावली ॥ नात्रिकनः। ইভঃনরঃ गात्रमी की नाक्नाकात्रभुञ्च काक्नो की नाक्नाकात्रभुञ्च कनक्षाकितिष्मयः। काँठण देखि जाया। ज्यभर्यशयः। भगत्रदी २ जायभिश्रमी ० भक्नादनी ८ । देखामिश्रमी ० भक्नादनी ८ । देखामिश्रमी ० भक्नादनी ॥ भि-जना १ भग्नापती ৮ म्याभक्षा २। देखि कर्राध्यः ॥ कनिकात्री २० १ देखि ताक्रिम्थिः॥

वाञ्च की शृह । इंडामत्रीकाः भारत्नती॥

वाक्तिका जी शृत्तिभगी। इंडि त्राकित्रचं ।। वाक्षी भू वानतः। इंडि भन्न-हिनुका।। अवजनातीयथः। इंडि त्राकित्रचं ।।

नाइ है नम्नि। ইতি कविकद्म स्मः॥ हे नाकुर्ड। नाकुडि। ইতি पूर्भाषामः॥

लाख १ जङ्गर्त ।। ज्यां। इंडि कलाख १ विकल्लकमः ।। क्षी विजीय
चित्राणी। लाखि। इ लाखारङ ।
ज्ञान व्यक्तिक भठारङ । ज्ञा र्या ज्ञांन । इंडि पूर्णापामः ।। लाखः क्षी उपीत्र । इंडि भिर्मिनी ।। लाखः भू जाम् उज्लाः । इंडि भिर्मि ।।

वाजा खो व्यक्त । इंडिसिनिशा वाजाः पृ ज्य ज्हेशनाः। वा-७ श इंडि थहे इंडि ठ जाया। ७ था इंडि थहे इंडि ठ जाया। ७ था ग्रायः। व्यक्त उ: १ इंडिप्रदः ।। वाजा १ व्यक्त वाः १ इंडि ज्यः जः॥ व्यमाः। व्याह्म हम्मां जी-वाय प्रायः। व्यवः। व्याप्ताः। द्याप्ताः। व्यवः। व्याप्ताः। द्याप्ताः। व्यवः। व्याप्ताः। वामा मण्डाः। व्याप्ताः। नाह व्याह्म व्याह्म।

অংশেষ দোৰামপাচনবৃঞ্চ ।। ভস্য পেয়া গুণাঃ। ক্ষামকণ্ঠস্যশুন্মবুর্ণ। क्कृश ज्यानिको वंग अकिरता ग নাশিবৃঞ্। ইতি রাজবল্পভঃ।ঞ্চা অপি চ। এতে চব্রীহযো ভৃষ্টা স্তে লাজা ইতি সণজ্ঞিতা: । যবাদ-যুশ্চ যে ভৃষ্টা স্তে খানা: পরিকীর্ত্তি छाः॥ वाजाण्ड यवशानाण्ड छर्न-শাঃ পিত্তনাশনা:। গোধুন যাব-नात्वाचाः किथिनूकाण मीननाः ॥ তৃফা তীসারশমনো ধাতুশাম্য-कतः नतः। यन्तातः विषयात्रीनाः বাল ছবিরবোবিতাং ॥দেয়ক সু अभावागाः नाजम्थः मूमःक्ठः॥ ইতি রাজনির্ঘট:।। # ।। ভস্য চূর্ণ ख्याः। मुक्का माफिम थक्त मृति-छात्रु ननकद्रः। लाकर्नः नमश्रा-काः गडर्शन मुराश्उ ॥ लाज-हुर्गः माकापि कलमक्त्रा अश्वाकः সহিত তপণ মুক্ত মিভ্যৰ্থ: ॥ बाजमञ्ख्याम खन्ग्रह। वाका-না শক্তব: কৌদু শিভাযুক্তা বি⁻ শেষতঃ। ছর্ণ্ডাসার ভূড্ দাহ विष गृही जुजा शहाः ॥ ठज्ञकण । छव उर्भग (सवामी भूम्पर नाज । नाम छक्र ही वीद्रगस्त । इंडा-শক্তি:। जुतानरिः कनदरिन যুক্তি সমধু শক্র ।। ইতি ভাব-

श्काणः ॥ नाकुन क्री नाम ॥ हिङ्का । इंडि (निमिनी॥ वाकुनः पु॰ तागीवान् । हें उ ताजनियंगः॥क्ति८भूखाक नाकुः

नी कि हा भाठे! स वार्धः भुः (र्भाडद्गा वज्रः॥ इंडि स्मिरिनी ॥ जीर्गज्यनारि । इंडि भद्रबङ्गावली।।

वाउ ८ क काल। इंडि कविकन्न-क्रमः ॥ नाउरिं अननाउ८ । ইতি দুর্গাদাসঃ॥

नाभः भुः कथनः ॥ जभशाङाः র্ভাবে ঘঞ পুত্যবেনেতি নিয়ম ।। वाभाः वि कथनीयः। वभवारजाः কর্মণি ঘ্যণ পুত্যযেনেতি নিয়ন। ইতি মুধ্ববোধব্যাকরণ।।।

वाजः शु भूवधनामधिक वानि-(काराभार्कि उ॰ ४न॰। उ९ भर्यायः। ফল ২। ইত্যমন্ন ভরতী ॥ লভ্য• **७ वृक्तिः ८। ই**जि नदत्रज्ञावली ॥ भा थि:। ইতি व उदा दुर्थन मंगर ॥ वाडाः क्री वाडः। ইতি भद्रत्राः वनी ॥

गतः ॥ अम्। भर्याय ख्नावृशीत भाष पृष्टेरवर्रा ॥ उनीजवर भीज- हित ज्गितिराणवः । उर्श्यागाः ।

क्षाणः र व्यम्गाणः ० नवः ४ नम्

द इक्षिकाशिकः ७ नीयुः १ मीर्य

मैंकः । क्ष्यानायः २। व्यम् छ्गाः
। क्षित्रवः । जिक्षवः । मध्यवः ।

वाज शिख ज्य प्रारं भूम मृहार्खि

प्रारं भून व्यागरं वृक्षः। देखि वाज
निर्याणेः ॥

नानन। भृ की महािनामः।

हेउ। पद्माः। उद्मुकः।। याद्धाः।

हेडि पितिनी।। ताहरः। यथा।

क्राहरः तोहरः मुक्का नानम।

मुक्तिमान जू। हेडि हिमहन्यः॥

লোল:। ইতি নানার্থে সএব।। লালসীক প্লী পিছল । ইতি শস্ক রত্নারলী॥

नाका: श्री मृथ**ভ**रक्र**णः।** नाम इंडि ভारा। उर् भर्यप्रायः। मृशिका २ महन्दिनी ७। इंड्रमद्रः ॥ मादिका ৪ স্ণীকা ৫। ইতি শবরত্বাবলী।। মৃথসাব: ৬। ইতি রাজনিঘট: ॥ वावाहिकः वि भुरताजावरमी ।। कार्गाक्षयः। ইত্যমরः॥ यः मिद-कः काष भुगाम विश् कानाय भु-ভো ৰ্লাট মেৰ পশ্যতি। যশ্চ পুভো: কার্য্যে হক্ষমো হশক্ত স্তৌ नानारिकी भूर्वार कियः। (क-िबु कार्गाक्तम इंडि ভावनर्भिन এব বিশেষণ মুক্তা একমেব লালা-िकमाङ् नंजू घाविछि । ভावप-भी कि ह भागे: वावाहिक: नहा-লস্যে পুভুভাবনিদর্শিনি। ইভ্য-জয়:। ইতি ভট্টাকায়া ভরত: ম আশ্লেষণবিশেষে পু•। ইতি নে-मिनी।। लागां हे नमुक्तिनि वि। यथा। পাপ্তিন্ত লালাটিকীভ্যাদি॥

नानारनः भ् भूरमञ्दिलयः।
यथा। नानाउड्यूडः म्बः नाना
स्माञ्ज भिह्निः। भूरमञ्जीितः
दः॥ अरम्रोयदः। खण्ट्राः सद्रमः

পেয়ো মধুনা সর্বনে হ জিছ। হরিদা-চুৰ্ যুক্তো বা ব্ৰুসো ধাত্যাঃ সমা-ক্ষিক: ॥ অপিচ। চন্দুপুভা বচা মুন্তা ভ্নিম্ব: সুরদাক চ। হরিদা-তিবিষা দাৰী পিপ্ললীমূল চিত্ৰকণ ॥ जृतृष्रञ्जी भधकक द्रागना दः म-লোচনা । পুডেব্ৰু কৰ্ষমাত্ৰাণি षर्यादिजानि वृक्षिमान् ॥ शानाकः ত্রিফলা চব্য বিডঙ্গুণ গজপিপুলী । সূবर्गमा किक (व्याय कि कारती লবণত্রয় ।। এতানি টক্ষমাত্রাণি भःगृङ्गीयाट भृषक् भृषक्। विकर्य হতলোহ স্যাচতঃ কর্যা সিতা ভ (वर् ॥ भिनाकवृष्टेकर्यः मानरही कर्याक रुश्लाः। बिधिना रशकि-তৈ রেভৈ: কর্ত্তব্যা গুটিকা শুভা ॥ চন্দুপুভাতিবিখ্যাতা সর্রোগ পুণাশিনী। নিহন্তি বিংশতিং মে-रान्क् हु म\$ियः जथा।। ইउप्राप्त ভাবপুকাশ: ॥

গালাবিষ: পু॰ লূভাদি:। ইতি হেমচন্দ্র:॥

णाणाम्।तः भू डेर्गनाजः। इंडि रहमहन्मः॥

लालिकः भू• भहिवः। ইতি হেন-চন্দুः॥

नानिगु॰ ही ननिजमुखादः।

যথা। প্রীতি ভক্ত জনস্য বো জন-যতে বিম্নুণ বিনিম্নুন মৃত স্তং বৃন্ধা-রক বৃন্ধ বন্দিত পদং নতা মত-জাননং। পাটীং সম্নূণিতস্য বিঘ্নি চত্র প্রীতিপুদাং পুরুটাং সং-ক্ষিপ্তাক্ষর কোমলামলপদৈ লা-লিত্য লীলাবতীং।। ইতিলীলা-বতী।।

লাব: পু: জী পক্ষিবিশেব: ।
লাওয়া ইতি ভাষা। ইত্যমর ভরতৌ ।৷ অস্য মাংসগুণা: । লঘুবুং
। কটুবুং। মলবন্ধ কারিবুং। স্বাদুবুং
শীতবুং। ত্রিদোষ নাশিবৃঞ্চ। ইতি
রাজবল্লভঃ।।

नावकः भू॰ नावभकी। छ८.-भर्वतायः। नघुकक्रनः २१ इंकि वि-काश्रमयः॥

लावनः जि लवरनमः क्ष्रः। यथा।
मार्भिकः माधिकः मर्मि मंधिन्।
मः क्ष्रः क्यारः। लवरनामकान्।
यूमकः लावनिक मुम्थिन ॥ छेनथिन भोम्थिरकः लवरन म्यान्
लावनः। ইनि स्मिन्मः॥ लवनमधिक ।। नरम् सी। ইनि इक्ष्रः
माला।।

লাবণিক ত্রি লবণেনসংস্কৃত। ইতি হেমচন্দুঃ॥ লবণসম্বন্ধি চ॥

লবণবিক্রেভরি পু॰ ॥ লবণপাত্রে ক্লী। ইভিকেচিৎ ॥

क्री वर्गपुः। वरगम्। वावगु॰ ভাব ইত্যৰ্থে ফ্যু পুত্যুযেন নিষ্কন্ম १। (जोन्सर्य) विष्णवः । उत्र विक्राः यथा। मुकाकलमु, हायाया खत्रल द মিবান্তরা। পুতিভাতি यদঙ্গেষু ভল্লাবণ্য নিহোচ্যতে। ইত্যুজ্জু ननीनमितः ॥ उथा हि । नीजि ভূমিভুজা নতি গুণবতা ভূী রক্ষ नानाः धृष्ठि मंस्याक्याः निमाता গৃহস্য কবিতা বুদ্ধে: প্রসাদো গি-রা । লাবণ্য বপুৰ: মৃতিস্ত মন সা' শান্তি দ্বিজস্য ক্ষমা শক্তস্য দুবিণ গৃহাশুমবতাংৰাস্থ্য সতাং মণ্ডন॰।। ইতি নবরত্বান্তর্গতামর-भिक्:॥

कावन्तार्किङ की विवाहकानीनश्रमुद्राज्याः प्रखः सनः। यथा। श्रीज्याः
प्रज्ञक्ष यथकिष्टिश्र श्रुष्या वा श्रम्पद्रव वा। भारवन्त्र निकः यञ्ज्ञावन्यार्कि ज मृद्युष्ठ ॥ इंजि विवाहिस्तामिन शृज काज्यायन वद्यनः ॥ नावन्यः श्रीन तेनशुन्याहि जथा ह भारतुनः जारेय भीनाहिमरेज्य वा खिरेय श्र-श्रद्धाहिना प्रजः ज्ञीयः खीयन मिः ज्युर्थः। इंजि जद्यार्थ्यानः ॥ वाता जी शक्किति (भवः। उट्ने शर्यप्रायः। वात्रकः २ वातः २ व्यतः ८। व्यमप्रभाग्न खगः। शथ्यदः। गुश्चिद्धः। वय्युकः। इंडि ब्राजः निर्मण्डः॥

नातुः) क्वी जनातुः । इंडि नमनातुः) त्रङ्गावनी ॥
नाताः भ् नृज्यभावः ॥ क्वीगाः
नृज्यः । इंडि नम्दत्रङ्गावनी ॥ यूयः ।
इंडि नम्हिन्द्रिका ॥
नातकः ज्ञी भक्षकः । भहेका इंडि

ভाषा। ইতি হারাবলী ॥ वामकः भू॰ वाम्यकाती ॥ सग्दः ॥ वमकः। ইতি মেদিনী ॥ বেষ্টः। ইতি ধরণিঃ॥

वामकी । जी नर्डकी। इंडामद्रः॥ वामिका वास्त्राहेनी जी वास्त्राहेनी। त्वस-निका। इंडामद्रहीकायाः द्राय-मूक्हेः॥

লাস্য নী নৃত্য । ইত্যমর: ॥
তৌর্য্যত্রিক । ইতি মেদিনী ॥ ভাবাশ্য নৃত্য । তালল্যাশ্য নৃত্য । ইতি ভরত: ॥ পু নৃত্য ।
তাওব পুল্ জীনৃত্য লাস্য
মুচ্যতে । ইতি সঙ্গীতনারাষণে
নারদ্স হিতা ॥

नर्खकः। इंडि भद्र-কাস্য: পু• द्रद्वावनी॥ নৃভ্যা ইভি শব-লাস্যক• क्री ब्रज्ञावनी ॥ नर्डकी। इंडि भद-खी লাস্যা ब्रद्भावनी ॥ नाककी की मीठा। यथा। दाव-ব তে ইয় সীতা দারকেশস্য ক ক্রিনী। বিষ্ণে ২বভার মাত্রস্থ वाक्यी यां कभवावया ॥ वाजाग-भारा विभावाकी विभवा शुक्राः ত্তমে। বৈষ্ঠে তু মহালক্ষী রাধা वृन्तावत्न वत्न ॥ लक्ष्मः कमला-

লাক্ষণিক: পু॰ লক্ষণযাপ্তিপা-দক:। ইতি সাহিত্যদর্পণ:॥ ল ক্ষণাত্মক বৃত্তি মৎপদত্ব॰ লাক্ষ ণিকত্ব॰। ইতি সারমঞ্জরী॥

৫৫ अथ्रायः ॥

माराप्य यम्राः मा लाक्षकी मञा।

এবং শতসহসাণা মীশরী রাখি

কাধিকা।। ইতি পান্মোত্তরখণ্ডে

नाका जी तकर्गत्किनियामित
(नवः। नाहा हेि जावा। उट
नर्यायः। ताका २ अजू ० यातः ४

जनकः ६ कमानयः ७। हेज्यतः

। थिपितिका १ तका ৮ तक्रमाठा

भ नक्ष्या २० कमिशा २) कम-

व्याधिः १२ व्यवक्तः १० भनाभी
१८ मृदिनी १८ मिशिः १५ कछका ११
१ कमामिनी १४ नीना १८ मृदद्रमा
२० भिखादिः २० । व्यम्या छनाः ।
कर्षे १ जिक् १ । कमायषः। श्रम्या
भिखादिः भाक् विष द्रक विषमञ्चः
द्रिक विश्व हिं द्राजनिर्धणेः ॥
छ्य विमर्भ प्रत्याम नामिषः। वन्याः
एकः। इकि द्राजम्बानः ॥ व्यभिनाः
नाक्षा वर्गः। व्यम्या कक भिखाम्
इत्रा काम ज्ञद्र भुन् ॥ द्रुत्नादःक्व वीमर्भ क्रि स्रिश्नम् भ्रम् ।
व्यक्ति कोम ज्ञद्र भुन् ॥ द्रुत्नादःक्व वीमर्भ क्रि स्रिश्नम् ।
व्यक्ति छत्ते स्रिश्नम् ।।

नाकाछकः शृ भनामवृकः। ইতি
भद्भाना॥

नाकारिजनः क्षी भवरिजनित्मवः।
नाकारिजन मिठि थ्राजः। जफिरिषः सन्नः वृष्ट् । यथाक्रमः
ज॰ भुकातः जम्ख्यकाष्ट् । नाका
प्रिम् मिछिष्ठा करेन्द्र रेजनः विभाकिजः । जम्ख्यनाद्रमान्यम मार्क् भीजज्ञाभरः॥ देजि सन्ननाकारेजनः॥ वृष्ट्यथा। नाकाद्रमान्यकं भुष्टः रेजनम् विभरतिक्षियक् । मख्राहक् ममायुक्तः भिष्ट्रीताव ममाव-

পেং ॥ শতপুষ্লা॰ হরিদুঞ্চ মূর্বাণ অষ্ঠ হরেণুকা। কটুকা মধুকা রাবা মখগদ্ধাঞ্চাক্ চাম্ভক **ठनर नरेक**व भृथगक ममानरेकः। पुः বৈগ্রেকৈক তৎসিদ্ধ অভ্যক্ষামা-ক্তাপহ ।। বিষ্মাখ্যান্ জুরান্ সর্বানাখেব প্রশম নবেং। কাস भामः नुजिम्यायः कञ् । होर्गक्य গৌরবং।৷ ত্রিকপৃষ্ঠ গুহু শ্লং গা-वागाः मुहेनस्था । भाभानस्री পুশমন সর্গুছ নিবারণ ।৷ অশ্বি-ভ্যাণ নির্মিত সম্যক্ তৈল লা-कारिक भर्ट। ইতি व्रह्माका-তৈল। ইতি স্থবোধঃ।। वाकाभुगामः भुः भक्तिकालाधुः। ইতি রাজনিঘণ্ট: ॥

লাকাপুসাদন: পূ॰ রক্তলোধু: । তৎপর্য্যায়:। ক্রমুক: ২ পড়িকা ১ পড়ী ৪। ইভ্যনর:।।

লাকাবৃক্ষ: পু॰ কোশামু:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। পলাশবৃক্ষ:। ইতি হারাবলী।।

লিজ্চ॰ লী চুক্ত॰। ইভিরাজ নির্ঘণ্টঃ।।

लिल्हः भ् लक्षः। ইত্যমর:॥ लिक्षा खी लिक्षा। ইতি শদ্রত্না वनी॥ লিথ শ লেখনে। ইতি কবিক স্ন জন: ।। শ লিখতি পুস্তক লেখক: । অয় বিভাষ্যা ছটাদি রিভি কেচিৎ। তেন লিখিত বিশ্বস্জো হলি শক্তিহানি রিভি। লিখি-তব্য লেখিতব্য লিখন ইত্যাদি সিদ্ধা ইতি দুর্গাদাস: ।।

লিথ ই স্পি।ইভি কবিকল্পন:॥ ই লিল্পতে। স্পি গতৌ।ইভি দুর্গাদাস:॥

লিথ: পু॰ লেখন•। ইতি লিখ-খাতো: ক পুত্যযেন নিয়ন•॥

लिथन क्री लिथन। लिशः।
इंडाप्तत्र होकायाः नात्रन्त्रते।।
विधि लिशि तथ्छनीया यथा। यन।
यक्षिथनः शृद्धः यव काल निक्शिः
छः। उत्तर थिछ्डः ताथ कामा
नाइक का विधिः।। विधाड्ण विः
धाडाइः ययाः यक्षिथनः क्डः। द्
नानिनाक क्रुपागः न उट थ्छाः
कनाहन।। इंडि तुक्तिवर्द्धं क्रिकः
क्राथि १८ व्यद्यायः॥

লিথিত শ্লী লিপি:।ইত্যমর:॥ লেথন । ইতি ভরত:॥ লিখিত-পত্রাদৌ ত্রি। যথা। পুমাণ লি-থিত ভুক্তি: সাক্ষিণ শেতি কী-র্ত্তিত।ইতি মিতাক্ষরাথা যাক্ত- वन्तुः ॥ मृनिविरणस्य भृ॰ । यथा । भद्राणद्र वृश्यम् णङ्ग विश्वित्रा एकः भ्याजस्यो । भाजाजस्या विश्विष्ट श्याजभूरयाक्षकाः ॥ ইতि मुख्य-তত্ত্বে याद्धवन्नुः ॥

লিখ্যা জ্রী পরিমাণবিশেষ:। যথা
। জালান্তর গতে ভানৌ যদ্বাণু দ্শ্যাতে রক্ষ:। তৈ শচত্র্ভি ভবেলিথ্যা লিখ্যা ষড়িশ্চ সর্যপ:।।
ইতিশন্তিন্দ্রা।।

निग इ गाजी। इंकि किविबद्धकाः
।। इ निकारिक। इंकि पूर्णामानः।।
निग इ क हिर्वा । इंकि किविबद्धक्याः ।। इ क निक्यिक नदः जी
नभुःगोकः नाषिकः हिकः कर्ताः
जीकार्थः। इंकि पूर्णामानः॥

क्रिक्राग्रुभितृतिः॥ निषः भू गूर्थः। ইতি সিদ্ধান্ত-क्रोग्रुग्राग्रभितृतिः॥ जुभूदिभाः ॥ गृगः। ইতি नानार्थत्रज्ञनाना॥ निक्षः क्री विक्रः॥ स्वाः। ইত্য-सतः॥ अनुमानः॥ मारद्वाङ-

লিভ প্লী মন:। ইতি সিদ্ধান্ত-

পুক্তি:।। निवम्बिविष्णवः। ইতি भिक्ति ॥ व्याभ्यः ॥ व्यक्तः ॥ भृःक्षानिः । ইতি ত্রিকাওশেবः ॥

जानर्थाः। यथा। वादन भव

বাত্না বিশ্ব কটিগত ভবে । অৰ্থ কৈবাভিষেয়ন্ত তাবন্ডি ৰ্গণ विगुरः॥ ইভি ভिष्णामिछालु এउट कात्रिका वर्राथरायाः त्रघूनन्दनः॥॥। व्यथ (निकार्थम् विक्म) भर्य। শিশুঃ ২ শ্বস্তম্ভঃ ৩ উপস্থঃ ৪ ম-मनाकुणः ৫ कन्तर्भमूष्णः ७ (णकः ৭ নেইন ৮ শেক ১৯ নেটু: ১০ बार्खः ১১ वृजः ১२ वागवेचा ১১ व्यक्तः १८। इंडि भवतदावनी ॥ वाक्व >७ माध्य >७ (मक: ১१ कामाञ्चलः ১৮ । ই ङ कि छो। पदः ।। 🗱 ।। निक्म्ल वामि वाष वर्गयुक স্বাধিষ্ঠান নামক বড্দল পদ্ম মস্তি । यथा। **म्लाबाद्ध क्रिका**गार्थ्य ইছা জ্ঞান ক্রিয়াত্মকে। মধ্যে স্বযন্ত निक्छ कार्षिम्यं नम्भुजः॥ जने খাছে হেমবণাভ ব স বর্ণ চতুদল । उन्द्विति जमनुष्राः वद्ताः कीत्रकः **পুভ• ॥ वाहि लास्ट य**फर्णन युक्कका-থিষ্ঠান স-জ্ঞক। স্থশদ্দেন পরণলি-ক সাধিধান ততে। বিদু: ।। ইতি **७** 🗷 🛊 ॥ व्यम्याविधाकृत्त्वजा-দি ৰ্যথা। পুজন: সর্বভ্তানা মুপছো **২**ধ্যাত্ম মুচ্যতে । অধিভ্ত তথা मुकः रिषवज्यः भुकाशिः ॥ ইঙি মহাভারতে আখনেধিকপর্ব।।**৫**।।

जात्र भू जामू ज लक्ष्म । यहा विष्ट्र ह धनवान् जाह भूभाषि वः क्किंठ:। ज्वविष्यः। मित्रमुः म्राफ्ः-খ্যেক বৃষণী ভবেৎ।। ইতি গাৰুডে ৬০ অধ্যাব:।। #।। অপিচ। মহজ্ঞি बागु बाथाा उ॰ श्वा निष्मा धनी नबः 1 অপত্যরহিতকৈ ব জ্ললিকে। ধ-নোজ্মিত: ।৷ মহন্ডি জানুভি রিভি শেষ: ৷৷ মেঢ়ে বামনতে চৈব সুভান রহিতো ভবেৎ। বকে ধন্যথা পুঞ वान् नहार मातिमुह विनाउ द्वाः ॥ অল্পে তু তনযো লিঙ্গে শিরালে ২৭ मूथी नद्रः। अ्वगु छ्यु छ नित्र छ-वि८ भूमारि जम्यु उ: ॥ इंडि गाक-रे ५५ वर्गायः ॥< ।। वन्रह । सीर्चः *जिःक्न* मातिमु अविवासन निर्धनः া কৃশলিক্ষেন সৌভাগ্যু হৃষ্বলিক্ষেন ज्याजः ।। कक रेगः कठिरेन वि रेषः পরদাররত: সদা । রমতেচ সদা मानी निर्धाना खदा धुत ॥ कृषः লিঙ্গেন স্ক্ষেণ রক্তলিঙ্গেন ভূপতিঃ 1 পরজী· রমতে নিত্য· নারীণা· ব ল্লভো ভবেৎ।। কৃশলিক্ষেন রক্তেন লভতে চোভনাক্ষনা । রাজ্য সূথ 🖚 रिव्याक्ष्याः कन्यकायाः शिंख (वट्या इंडि यामू पुक॰ ॥ # ॥ निवः म्। विक्षपम्। उन्निर्मान्।गुर्व

माह कांद्रयः यथा। दिनीश उँवाह १ বেদ্যিমাহ দিন্তপুষ্ঠ কৃদু জিপুরহ-স্তকঃ। কুআদিগহিত কুপণ প্ৰাপ্তবান্ त्रह ভार्याया।। यानि विक्रम्बन्धः শ্চতুর্বাহু: শূলপাণি জিল্যোচন: ॥ কথ বিগহিত রূপ পুাপ্তবান্ ছিজ পুক্ৰ। এবং সৰ্বং সনাচক্ষ্ নিতাৰ-क्रानन्त्र ॥ श्विनिष्ठ छेवाह । स्र् वाकन् भुवक्तामि यद्माः भृहिन शोदवार । शामस्याता मनुः भूवं म-न्हात পर्वछाखाम ॥ ইयाज मूनि-ভि: मार्कः नीर्य मज मनुख्यः । जः মিন্সমাগতাঃ সর্বে মুন্যঃ সংশিত वुकाः ॥ याप्तृष्ट्रे॰ दिवकाकव् निधः श्राह् उलाधनाः । विशामा वनः विज्वाः कः भूरक्षाः (५वजा वदः॥ ইতি তস্য বচঃ শুত্রা সর্বএব মহর্ম-যঃ। ভৃগু তপোনিধি বিপু পোচুঃ **পু**। জनव उता।। अवग উठुः। यया-ক সংশয় ছেত্ৰু সমর্থোসি শুভ-ৰ্ত। বুন্ধ বিষ্ণু মহেশানা মন্তিক। বুজ সূব্ত ॥ গড়া তেবা সমীপস্ত তথা पृष्ट्री ह विगुर्गन्। मुक्त मञ्च खग खगा॰ यश्चिन् म॰विप्तराख मुतन ।। স এব প্জেগ বিপুণণা নেতরন্ত ক্রদাচন। তুমাৎ দুং হি মূনিশ্রেষ্ঠ

विवृधानाः निज्ञाननः ॥ किनुः जक মুনিশেষ সর্বলোকহিত পুভো। প্রব মুক্ত স্তত স্তর্ণ কৈলাশণ মুনিস ल्यः।। कगाम वामरादन यवाख ব্ৰভথ্জ:। গৃহদার মুপাগন্য শক तमा भराजानः॥ मृतरुखः भराती-म् निमः मृष्ट्रावृवीिष्ट्रजः। जः भाः প্রোহি ভৃত বিপ্রোহর দুষ্টু সুরো-खन ।। नित्वत्यश्व माः भी युः भक-ব্লায় নহাত্মনে। তদ্য তদ্বন শুদ্ধা नन्ति अर्बगण्यद्रः ॥ উবাচ शक्रः বাক্য মহ্যি মনিতৌজ্ম ৷ অসা-দিধ্যঃ পুভো ভদ্য দেব্যা ক্রীড়তি 🛚 भाक्षतः ॥ निवर्ज्य निवर्ज्य यपि की-বিতু মিছ্লি। এবং নিরাকৃত ভেন **ও**ত্রতিষ্মহাতপা: ॥ বহুনি দি-द्रमान्धिन् गृह्हाद्व सूनी यदः । ততঃ কোধ সমাবিষ্টো ভৃগুঃ প্রো বাচ শঙ্কর ।। বিনষ্ট ভ্রমসাক্রে। না॰ ন জানাতি শক্ষরঃ। নারীসঞ্জ म मरलामो यमाधामवमनार ॥ যোনি লিঙ্ক শ্বৰূপণ বৈ ৰূপণ তথা দ্ভবিষ্যতি। ব্ৰাহ্মণ মাণ ন জানাতি তনসা চাপুগুপাগতः॥ অनुक्रानु-ष गाभाग न भूरक्या शमी विद्या না । তুমান জলমনত তুমি দক্ত क्षि छथ। ॥ निवम्यामः कन्दिक्व

প্রাণ পুষ্ণ ফলাদিক ।। নির্মাল্য স্ব-স্য চাগুছে• ভবিষ্যতি ন সংশয: 1 এবং শপ্তা মহাতেজা: শক্ষর লো-কপুজিত ।। উবাচ গণ মত্যুগু ন-निरः भूलध्रः नृभ । कृषु ভক्তां क य লোকে ভ্যুলিকাছিধারিণ: 11 তে পাৰওত্ব মাপনা বেদবা্ছা ভবন্তি-রৈ। এবং শপ্তা মূনি স্তত্র কৃদুং ত্রি-भूत्रहन्तरः ॥ जगाम तुन्नालाकः दि সর্বলোক নমস্ত গাইতিপান্মোত্ত-त्रच्छीयाष्ट्रेमछिज्ञाधायार म-দ্ধলিত ।। #।। শিবলৈ সম্য পূজা-शाइयु यथा। भूका आनानि वक्कानि যিমন্ সামিধ্যতা• বুজেৎা লিস্ক ছাণ্ পূর্বেদেবী॰ স্থানসা॰ তথৈব চা। পুত্তকস্থা মহাদেবী পাদুকে পুত্তি गामू ह। क्षा उल्लिक् मामुरावाखी मूकारेना र्यं मुर्जिष्ठिकः। कठारेना र्यं कृष्ठ विञ्च वर्जनीयस नाधिकः ॥ অলুদৌখ্যপুদ• প্রোক্তণ বেদম-ক্রৈ: পুতিষ্ঠিত[া]। সাবিকারন্ত **স**-ল্লিক' ভুক্ত ভোগণ তথৈব চ ॥ জ্ঞা-, তব্য সাধ্কেন্দ্রেণ সিদ্ধিদ্ঞাপ্য-निक्तिरः। (रुवुऽदाहः। नादिकात्रस्र যল্লিস্প মন্ত্রহীন পুভিষ্ঠিত। নি-র্বন্তিত বিকারঞ্জ অয়যমু স্বযম্ভব ।। ष्ट्रबंडि डिक्विं। अन्। लाकानाः

বাদনাত্মক। দুৰ্বিজ্ঞেৰ মিদণ জ্ঞান। र्यानिना मन्त्रारगाहद्रः॥ मरेज्र कंष **धिरेय नाथ कथ• विक्रायर वर्राया** केश्रत उवाह। माधू माधू महासिव ब्रह्मा बिह मूखमा। यखुरी हिनि छ । छापु छ छरिषेव नहान । भा पूर्वि-ख्डियः जूरे**त्रकाणि किः भून र्मन्** कर्ख छि:। जाबिश जाबकः क्वा क्रम्याः नन्तात्रक ॥ इन्तियानाक छिट्यु काः संसानि जिक्तमान। (अवानानः **छाउ। लिङ्गः** निङ्ग भाननरमायकः ॥ সুৰপ্নান্ পশ্যতে নিত্য বিমানছা বরাঙ্গনাং ৷ ভৈরবং পশ্যতে নিত্যং की एउ॰ माञ्म ७ ता। ऐमा गरम्यः রকাপি ৰপে পশ্যতি সাধকঃ॥ অ নিবর্ত্তিতাধিকার ওলিক বিভূবনে अति । আक्रमिष्ठ महाविद्याः गरेन-**छ्रा द्रोक्न मार्यः ॥ मृन्रागाद्र• यथा** দেবি আক্রমন্তি নরা: প্রিয়ে। অন িঃতন্ত ভুঞ্জন্তি তথা লিক্স্ত কল্পনা ।। প্রেত থবা সূরাধ্যকে আক্রমন্তি शिनाहकाः । न्नाधः वाक्विक्ष वामुगंडि उवा भिरा ॥ इंड्राप्त्र रिवी भुद्राण नन्माञ्च अनुरवणाश्रा-रः।। 🛊 ।। व्यथं विक् वक्रा॰। उउ वागिक्ता वक्ता यथा। वाग-বিদ তথা জেব ভুক্তি মুক্তিপুদা-

যক। উৎপত্তি বাণলিক্ষ্য লক্ষ-**१॰ (मराजः मृ**गु ।। नर्यमा (मरिका-ः याण गका यमुनरमा खथा। मिख भूग बरीनाक वागनिकानि रमार्थ ॥ रेन्स्। मि भ्राविज्ञानाः विद्वार বিহিতানি চ। সদা সমিহিত ভক্ত नितः नर्वार्थनायकः ॥ इनुनिन्। নি ভান্যাহু: সামাৰ্ক্যাৰ্থ পুদানি চ श्वास्त्रविक् वक्ति। आक्तिः रिङ्गकी नान गुक्तमा भी कांत्राञान॰ । আগ্লেয়ণ তৎ শক্তি নিভ মথ বা **ण**किनाकिुठ•॥ ইर• निश्वतद्र• शः প্য তেজসাধিপতি ভবেৎ ॥ 🗱 ॥ व्यथ यान्। जिक् वक्षा । म् काका-র ভবেদ্মান্য মথ বা রসনাকৃতি। यम्यमुक नह रेज न निनिक छाय-তে তদা।। নিবিক্ত নিখন তেন ক্রি-याज इालिए न जू। 🕸।। व्यथ रेन थंड-विक् वक्षाः। द्राक्षाः श्रेत्र जम्मः ज्ञानयाग कन्युरः। क्कब्राहि भ् লিগুত্ত হঠে হক্ষি যুত্ত তথা।। রা-कनः निष्ठ्उ लिकः गार्श्ड न जूथः भूमः ॥ क्ष ॥ व्यथ वाक्विक व-ক্ষণ । বাৰুণ বৰ্ত্তলাকার পাশা-इन हालिवहं मर। वृष्ति मूथारमः इन ষত্ব সংভোগাপ্তন্ত মধ্যগে !৷ 🯶 !! व्यथ वाय् निक् नक्ता क्ष ध्रा

न वाक्ष्ठाः थुजाजः थुजम्यवः। मख কে স্থাপিত তস্য ন্যুন ন্যুন মিত खडः ॥ # ॥ व्यथ व्यवद्वाविक् वा ক্ষণ ৷ তুল কার্পাস গদাকার মধ্য **७**क कोरवरत्रणमा मधारा ॥ ॥ ॥ অথ রৌদুলিজ লক্ষণ ।। দিন বা-भाष वा दाखि नामाण द्रविवहंगः । অন্থি শূলান্ধিত রৌদু হেমজ-खन वर्हम• ॥ # ॥ अथ रेवस्वति-क् लक्ष्ण । हजुर्बर्गमय वाशि देव-कव जागा श्राचः। विकव भन्न চক্রাক্ষ গদাব্রাদি বিভূষিত ॥ 🕮-বৎসং কৌল্ভাঙ্কঞ্চ সর্ব সিংহাস-नाह्यिक । देवनद्वयं नगान्न वा তথা বিষ্ণু পদাঙ্কিত ।।বৈষ্ণব নাম ७८ (भाक भरेबंचर्य) कल भूम । শালগানাদি সংস্তু শশান্ধ শ্রী বিবর্জন• ৷৷ পদ্মান্ত• স্বস্তিকাল্ত• বা শ্রীবৎসাল্ধণ বিভূত্তযে। ইতি বীর-भिखान्य धृञ कार्लाखद्रः ॥ 🗱 ॥ नावम উবাচ। অথ वक्ष्यामि उ वि-পু চিহ্ন মেকাদশ পর । শুবণাত্ম-স্য পাপানি নাশ মাযান্তি তৎক্ষ-ণাৎ।। মধুপিস্লবর্ণাভ॰ কৃষ্ণ স্বপ্ত-निका युज्। सगग्र निक् भाश्राजः गर्दगिषा निरम्बिङ ॥ नाना वर्ग गमाकीर्नः इति म्व ममदिवः। मृ-

जुऽक्षयास्त्रय॰ निक्र॰ नुदा<u>मुद्र</u> नम-कुड ।। मीर्घाकातः मुजुवर्गः कृक्विः मनु সমন্বিত । নীলকণ্ঠ সমাখ্যাত निकः भूकाः मृतामूदिः॥ मूकाङः শুক্লকেশঞ্চ নেত্ৰত্ব সমন্বিত । জি-(लाइन-भंशास्त्र- मर्बभाभ भूरा-**मन ।। जुललिकः को। जूठे क्काउः ङ्वविगुरु** । कावाशिक्षु गाथ्। **७॰ म**र्दमरेन् र्निष्यवि**७**•॥ मधुशि**न्-**লবর্ণাভ॰ শ্বেত যজ্ঞোপবীতিন । শ্বেতপদ্মসমাসীন চন্দ্রেখাবিজ্ বিত ৷৷ পূল্যাস্ত্রসমাযুক্ত ভিপু-রারি সমাস্থ্য।। শুভাত পিঞ্ল-জট মুগুমালাধর পর া ত্রি**শ**-लध्द भीनानः लिङ्गः मद्वीर्थमाधनः ।। ত্রিশ্ব ডফ্কধর শভু রক্তার্জ ভাগত:। অর্জনার্রাম্বরাস্থান সর্ব-দেবৈ রভিষ্ঠত ।। ইষ দুক্তম্য কান্ত স্গ লিস্প সমূজন্ল। মহাকাল। সমাখ্যাত খ্যাকামার্থ মোক্ষদ াা এত্তৰ কথিত তুভ্য লিক্চিছ্ गरहिन्दुः। একেনৈব कृ ठार्थः न्याद বহুভি: কিমু সুবুত।। ইতি হেমা-म्रिश्डनक्रनकाश्वः ॥ 🛊 ॥ উकाङ्गः শেষ্যসে যোজ্য পীৰ মন্ত্ৰ বিবৰ্জ-(य८ । यमवर्गस यक्तिकः यमाकः वा कम खलू ।। म खाक भ्वित्र वा युक्

জ্ঞানাদ্বিত নত । শশিবর্ণ মহা कालः नन्ति भः भग्रज्ञागवट् ॥ भग्रः রাগ নিজ সর্ব মহাজ সিদ্ধা প্ জিত। মৌক্তিকাভণ নীলনিভণ ক मुक्तिडाः शुभूकिङ ॥ वमुद्रिः स म् यक्कण अश्रेक यां जूधानरेकः। नानावर्गमयः नीलः भागासमञ्ज পুভ° ৷৷ ইতি বীরমিত্রোদৰধৃতকা লোভর:॥ ইতি বাণলিঞ্ব লক্ষণ ॥ 🗱 ॥ অথ তস্য পরীক্ষা। ইত্যে ভল্লকণ পোক্ত পরীক্ষাভৰুকো বিদৈ: ৷ ত্রি: সপ্ত পঞ্চ বার বা তুলা সাম্য ন জাযতে। তদা বাণ সমা-খ্যাত শেষ পাষাণ সম্ভব ৷৷ ইতি वीद्रशिखारयष्ट्रञः ॥ जुलाकद्रगरु ॥ তপুলেন। অপর তুলাদিষ্ তপুলা-যদ্যধিকা: সুগ্রুদা তল্লিঙ্গ গৃহি-भाः भूका भवदार्याः निकासिकः छामानीनभ्बाउपि कियमः खीं **डि** इसार्ष्युड वक्रनकाखः ॥ সপ্তকৃত্ব স্তলাক্ত বৃদ্ধি মেতি ন হী-যতে। বাণলিক নিভি খ্যাত শেষ नार्चार मूह्य । कि शक्ष वात्र य-বৈগুৰ ভূলাসাম্য ন জায়তে। তদা বাণ সমাখ্যাক্ত শেষ পাৰাণ স ম্ভব• ॥ ইতি সূতস•ছিতা ॥ नদ্যা• वा भुक्तिभक्ष्याचरा उर्गन्वजुर

তে। বাণলিঙ্গ তদা বিদ্ধি ন্যুক সুথ বিবর্জন ।। ইতি বীর নিজোদযঃ ॥ #॥ বাণশব্ৰ বুংংপত্তি রপি ও বৈর । অথ বাণ সমাখ্যাত যথা বক্ষ্যে তথাদিত: ৷ বাণ: সদাশিবো দেবো বাণো বাণান্তরো হলিচা। তেন যথৈ কৃত ভমাৎ বাণলিক মৃদা-হ্বত । সদা সমিহিত ভব শিবঃ সর্বার্থদাযক: ৷৷ কৃতপুতিষ্ঠ ভল্লি-ক্ষুণ বাণাখ্যেন শিবেন চ। পক্ষজস্য कलाकातः अखनमा ममाकृष्टि ॥ ভুক্তি মুক্তি পুদক্ষৈব বাণলিক মু-माञ्जः ॥ श्रक्षकवः श्रम्यदीकः ॥ পত্বজন্ম কলাকার স্কুটাও সমা-কৃতি। ইতি হেমাদুগৃত লক্ষণকা-ওে পাঠ:।। 🗱 ।। দেবী॰ পুতি 🎮-ववाकाः । शुभाष्ठः नार्धारः विकः পর্জমু ফলাকৃতি। মধ্বর্ণ তথা শুল্ল নীলা মরকতপুভা ॥ হাসডি-ম্বাকৃতি পুন: স্থাপনাযাণ পুশস্যতে । খ্য॰ সংস্বতে লিঞ্চ গিরিভো नर्याराकत्त ॥ भुता वानाम्रतनारु॰ भार्थित्वा नर्मनाउटि । व्याविद्रामः गितो ७७ निक्कणी मर्भातः ॥ বাণলিক্ষ মপি খ্যাত মতো হর্থা-ব্ধ গভীতলে। অন্যেষা কোটিলি-कानाः भूकत्न यू कृतः वाख्या

ष्ट कन' न अराज मार्जा वाननि े किक প্রনাৎ। তথা। তামী या क्रांटिकी बागी भाषानी ब्रांबजी তথা। বেদিকা চ পুকর্ত্তব্যা তত্র ज•ञ्चाभाऽ भुकारय<।। # 11 भुकाइ• যো ৰ্বেল্লিক্ নাৰ্মদ ভক্তিভাবতঃ ৷ ঐহিক কি ফল তস্য মুক্তি স্তম্য করে ছিতা।। ইতি পুত্যহ বা শলিক প্রাযাঃ ফল । ইতি যাক্ত বল্ল্যসংহিতা ॥ # ॥ সংস্থাপ্য 🕮 বাণলিক রহ্নকোটিগুণ ভবেৎ। রসলিঙ্গে ততো বাণাৎ ফল কোটি खनः मृष्ठः ॥ खनाःस्त द्रमिक्मा वकुः णङ्गाठि मह्नदी । निष्करः। রসলিকে সুর রণিমাদ্যা: সুসংস্থি-তা:।। ইতি স্তস হিতা ।। 🛊 ॥ রত্নধাতুম্যান্যেব লিস্থানি কথিতা-ন্যপি ৷ পবিত্রাণ্যের প্জ্যানি সর্ব-কামপুদানি চ।। এতেষা মপি সর্বেবা কাশ্মীর হি বিশিষ্যতে। कान्पीदारिंग निकाह वागनिक्॰ विणिष्ठाउ॥ वागलिकार भन्नः ना-ন্যৎ পবিত্ৰ মিহ দৃশ্যতে। ঐহিকা-মুশ্মিক সর্ব প্জাকরু: প্রছতি ॥ ৃইতি বাণলিঙ্গ পুশ সা। ইতি কে-ऋर्रवथ्यः ॥ 🗱 ॥ निन्त्रविक्रभाष्ट् ভবৈব। কর্মণ বাণলিক্ষে তুপুত্র

मात्रकाया ভবে । हिनि हे भूबि छ ত মিন্ গৃহভকো ভবেজুব ৷৷ এক পার্শ্বতে ধেনু পুত্র দার ধনক্য:। শিরসি স্কুটিতে বাণে ব্যাধি মরিণ মেব চ ৷৷ ছি দুলিকে ২ ছিতে বাণে विरम्भगमन खंदर। निरम् ह कर्गिका॰ मृष्ट्री व्याथिमान् जायख পুমান্।৷ অত্যুদ্ধতি বিলাগ্রে তুগো-ধনানা ক্ষয়ে। ভবেৎ। #।। তীক্ষাগু वकनीर्यक बाजुलिकः विवर्जाय । অভিজ্ল ঞাতিক্শণ মল্ল বাভ্ৰণা-नि उ ॥ गृशी विवर्क्षायखाम्क् ७ 👣 মোক্ষার্থিনো হিত । ইতি দুষ্টবাণ-লিক লক্ষণ। ইতি হেমাদি:॥#॥ मु अविक्यार्। वर्धनः किशवः वि-क् घरा छ । भाक्त काङ्किनः । वयु वा किना कृता गृशी तिवाई राट कृ हि ।। পুজিতব্যু পৃহস্থেন বর্ণেন ভুমরো-পर्यः। ७९ मनीठे मनीठेः वा मख স'ক্ষার বর্জিত।। সিদ্ধি মুক্তিপুদ্ निकः मर्बभागार भीठेगः॥ इंडि मुख्यानिक लक्षनः। इंडि वीव भिखारयः॥ ॥ वाननित्स्वावाइ-नामि न कर्खवाः यथा। वागनिकानि ब्राह्मकु श्रिजानि जुद्नवरय। न जुः তিপ্তান সংস্থার স্তেকা মাবাহন ন চ ॥ ইতি ভবিষ্যপুরাণ।॥ 🛊 ॥ ব্রাক্ষ্যে शृङ्खं हा थाययः भारतदानिक कः। সর্ব্র জয় মাপ্নোতি সত্যু সত্যু ম-হেম্বর ৷৷ ইতি যোগসারে ৫ পরিছে-**मः॥ #॥ व्यथ वानिव्यथ्यानः।** उ পুমত্ত শক্তি সংযুক্ত বাণাখ্যঞ্চ ন-शानु छ । कामवानानि छ (स्व मः সারদ্হনক্ষণ ॥ শৃস্বারাদি রসো- । ল্লাসং বাণাখ্য পরমেশ্বরং। এবং ধ্যাত্বা বাণলিস্থ যজেত্ত পরম্ निवः॥ भन्मा गक्तश्रु द्वारितः जःश्रु क्यान्य मनुः स्वाद्य । शुग्गायान ততঃ কৃত্ব। বাণলিস্বন্ত তোষধেৎ।। छनिश्चेरम्वरया दित्रकाः विकावा वाश्वनः জপেৎ। ভত্তো জপ॰ সমাপ্যাথ छ-(वनात्नत (जावरहरू ।। 🛊।। अथ खवः। বাণলিক্ মহাভাগ সংসারাগ্রাহি মা• পুডো। নম স্তে চোগুৰূপায় নম-ত্তে হ্ব্যক্তবোনযে।। সংসারকারিণে ত্ভ্য নম ভে দৃষ্মক্পধৃক্। পুমতা-य महिन्ताय कालजभाय रेव नमः॥ দহনায় নম স্তভ্যু নম তে যোগকা-রিণে। ভোগিনা• ভোগকর্ত্তে চ মো-क्षमाख नत्ना नमः॥ नमः कामाकः নাশায় নন: কল্মষ্ছারিণে। ননো বিষপুদাতে চ্নমো বিশ্বস্থাণ ॥ वागम् वत्रमाख ह त्रावगम् क्या-य ह। बामनान् गुरायाय बाबाय

ভরতস্য চ ৷৷ মুনীনা বোগদারে চ त्राक्रमानाः क्रयाय ह। नम् खंडुः नम खर्डा नम खर्डा नमा नमः॥ ঐ দাহিকাশক্তিযুক্তাৰ মহামাবা-लियाय ह। जगिष्याय मदीयदिकिः ণা নিগুহাষ চা। পরিত্রাণায যো-গিনা॰ কৌলিকানা॰ প্রিয়ায় চ। জ-লাক্নানা ভক্তায কলাচাররতায চ।। इत उकाच यागाय नया ना-রাষণায় চ। মধপানপুমক্তায় যো-शिनाय नमा नमः । जननिन्तानु-ণাশায কৌলিকানা সুখায छ। छ-वायागाय निष्ठाय मूकाय भवनावा-নে॥পরমাত্মস্বরূপায লিস্ফ্লাত্ম-काय ह। मर्खियदाय महीय शिवाय निर्श्वनाय ह ॥ 🗱 ॥ इत्हा उट शत्रमः গুল্ বাণলিঙ্গ স্য শঙ্কর। য: পঠেৎ সাধকশেষ্ঠো গাণপত্যু লভেড স:॥ ख्वमामा भुमादन यागी यागिषु মাপু যাথ। রাজ্যার্থিনাণ ভবেদাুজ্যণ ভোগিনা ভোগএব চা৷ সাধূনা সা খন দেব কৌলিকানা স্বল ভবেৎ । য॰ য• কাম্যতে মন্ত্রী ত• তমাপ্নো-जि जीनगा।। वागनिक्शुनारम সর্বমাপ্রোভি সত্তর । कि मन् কথগানীহ সর্বাবেৎসি সলেখর ॥ মহাভবে সমুৎপনে রাজদ্বারে

ছলেখর।দেশান্তর ভবে প্রাণ্ডে দস্য होतारि मञ्जूल ॥ भठेना **उ**वः রাজ্য্য ন ভয় লভতে ক্চিৎ।বাগ-লিস্ক্স্য সাহাত্ম্য সংক্ষেপাৎ ক থিত ন্যা।। তস্য শ্বণ মাবেণ नंद्राभाक्ष मवाश्रु याए। वाननिक्र॰ अशादाबु रवागिना रयागमाध्य ॥ কৌলিকানা জলাচারে পশ্না শত্নিগুহে। বেদজ্ঞানা বেদপাঠে রোগিণা রোগনাশনে ॥ বো যো নারাধ্যেদেন সর্ব তল্লিয়ুল ভ-(वट । इंडि बीयागनात नर्वाभः भाखान भावंजी निवमः वाद वान-निङ् (स्राजः नगान्धः ॥ 🗱॥ व्यथ (तोनु जिङ्ग जक्र १ । नहीं अमु रूवः क्षोषु म्यागानामा विषयंगा**ः।** नहीः বেগাৎ, সন বিশ্ব সংজাত রৌ দু मह्राज ॥ इंजि वीव्रमित्वापयः ॥ সরিৎ পুরাহ সংস্থান বাণলিক भगाकृछि। उनगुम्भि (वाष्त्रवुः दोष्विकः पृथाव
। निर्मात नयंतावा वागिल र नगाकृष्ठ । उ-मन्प्रमि (दाक्षत्रः निक्ः द्रोपुः ভবিষ্যতি॥ होनुलिञ्च॰ তথাখ্যা-ত বাণ লৈক সমাকৃতি। শ্বেত রক্ত তথা পী उ॰ कृष्धः विशानि পुष्किउः ॥ य जावार क्कवर्न वा सर्वजािख्यू

मिश्विरः। नर्यरा मञ्जवः होषुः वानः निक् वरीति उ॰ ॥ ইতি রৌদুলিক नक्रनः। इंडि नक्रन ममृहरयानि ॥ 🗱 ॥ অথ শিবনাভি লিঞ্জ লক্ষণ । উত্তমণ মধ্যমধ্মণ ত্রিবিধণ লিঞ্জ মীরিত। চত্রস্থল নৃৎসেধে রন্য (विषक मूजगं॥ উउमं विक मा-খ্যাত্ত' মুনিভি: শাস্ত্রকোবিদৈ:। उनका नवामः (भाकः उनका मधमः মৃত ।। তস্য নহিনা। শিবনাভি ময় লিঙ্গ পুতিপ্জ্য মহর্ষিভি:। (मुक्ष्य मर्वनिक्षक) समाद भूकाः বিশেষতঃ ৷৷ ইতি শিবনাভি লিক্ লক্ষণণ। ইতি বীরনিক্রোদযগু ত শ -वनात्रम मःवामः॥ 🗱॥ व्यथ रेमव-निक् नक्ष । मिकास्मर्थात्र । कब्र मःभूषे मःम्भर्भः मृत ऐस्हिन्द् ভূষিত । রেথাকোটর সংযুক্ত নি-শ্লেষত সমন্বিত ।। দীর্ঘাকারঞ্ব स-ল্লিক্ বুদ্ধ ভাগাদি বর্জিত । লিক্ গোল মিতি পোক্ত গোলক প্রো-চ্যতে হধুনা ॥ স্ব্যাণ্ডস্য কলা-কার । নাগরক ফলোপন । কাক-ডিম্ব ফলাকার পোললিক্স মিতী-রিত াা ইতি গোললিক্লকণ ।। # ।। ज्यार्वनिक्रनक्रनः खेवन । নানা কৌল ফলাকার বুক্ষসূত্র বিব-

र्जन । मूल ज्लक यहिन किनेथ क्व मिञ्।। नावम् वा क्वा-कात्र॰ नर्षा इनक यक्तर्य । मर्पा ञ्चल वतः लिक् म्विवान मृताङ्ठः ॥ इंड्रार्यनिक नक्षणः॥ #॥ वर निक् नक्षा । निक् हि विविधः অক্তিম ক্তিমঞা ওল্লিক। দি-विष । जिय महनक हन्छथा । भु-ত্যেক ত্রিবিধ জ্রেশ লিঙ্গ তদু ভযাত্মক ॥ প্রাসাদে স্থাপিত निक् भव्दः उहिनामिकः। ज्ञानि-**७** भ्राप्त श्रितः विक् भ যোজিতে ॥ পঞ্ধা তৎ স্থিত। निद्धः ययमु रित्रशानकः। जार्यक হানসং লিঙ্কং তেবাং লক্ষণ মুচ্যতে ॥ ই ि निकास्ट नथ्दः ॥ जाहार्य মুনবে বৈর বাস্ত্রা মহেশ্র:। शब रेहर स्वयः राकः लिक्सस स्वयः छ उर ।। धमनी यमा मःम्मानीर मरुं किनु स्वर ज् ॥ इंडि वर्ह-कर्ष मीलिका ॥ # ॥ नानाहिमु जू-मःरूकः नामावर्ग ममन्विः । जन्हे মূল । বল্লিক । কর্মণ ভূবি দৃশ্যতে।। ভল্লিক্স স্বংস্ত মপর লক্ষণচ্যু ७। ययञ्जू लिक मिन्। कः उह नाना विष॰ गउ॰॥ मङ्गालगन्तक॰ लिङ्ग॰ रेवकवः उर्दाङ्डः। भद्याञ्मस्रकः

বান্ধ্য° ছবাভ• শাক নৃচ্যতে 🛭 শিরোযুণ্ম ভদাণ্নেয় ত্রিপদ যাম্য भीतिजः ॥ श्रमाञः निर्श्वजः विकः वरूगः कलमाकि ॥ वायवाः शुक्र-বল্লিক্ কৌবেরস্ত গদাবিত । ই-শানস্য ত্রিশ্লাভ লোকপালাদি-নি:সূত্র ।। স্বশ্যু লক্ষ্ মাখ্যাত্র• नर्बभाद्धविभावरिषः । इंडि बयस्र निक् नक्षणः। ইতি সিদ্ধান্তশেখর: 11#11 मृष्ट्री लिक् भार्मिमा स्वस्यु তস্য পাৰ্বতি। সৰ্বপাপ বিনিমু ক্তঃ পরে বৃন্ধণি লীযতে ৷৷ এতেষা भूका कल ७ ७ देवत । विष्णवारिह-न ज॰ मूरिका जुक्ताय ठानुवञ्च : । পার্থিন ভুক্তবে শস্ত মুক্তবে চা-न्वक्रः ॥ ववः वि माक्षः (क्रियः চিङ्ग निक् उथा भूनः। श्रितनश्ची-भूमः (क्रयः रेश्मः त्राक्ष्रभूमक उर ॥ পু এবৃ জ্বিকর তানু । রাঙ্গ নাযুঃ পুবৰ্দ্ধন । ইতি মৎ স্যস্ক্রনহাত-ত্র'।। #।। পারদঞ্চ মহাভূত্তৈ। সৌ-ভাগ্যায় চ মৌক্তিকা। চন্দুকান্ত মৃত্যজিৎ স্যান্ধাটক সর্বামদ ॥ ইতি পদ্মপুরাণ ।। ধা। সর্ফলপুদা ভূগি মণ্য उद्यादि हि। अनुहार्गः মৃতা হঙৌ মণযো বিদুদুজ্জ্লা:॥ द्राखी शुकामकाः गर्व विवाह्य-

याजकात्रियः। नानावर्गास्य विट्छिया द्रोम गरिक्रण क्लान्डः ॥ वजान्डाः शुः विकाराण्ड खडाशानि विनिधि **७**॰ । সর্বকামপুদ॰ পু॰সা॰ विक्र॰ ভাৎকালিক মত ৷৷ ইতি বীরমি-ত্রোদ্য ধৃত কালোভর:॥#॥ গান্ধ সৌভাগ্যদ বিশ্ব পৌল্ল মুক্তি शुरायकः। नाना भ्राचिकः विकः नाना कामलनायकः ॥ रेमकङ छ-ণদ[্]লিস্ পৌভাগ্যায় চ লাবণ । উচ্চাটনে তু পাশান্ত নৌল শত্ৰ क्षयावर् ॥ जार का लिक प्रतिमुण्ड कृद्धा ভক্তा मगर्राय । ইতি नक्षा সমূচ্য: ৷৷ঞা অথ গন্ধলিস্ক ৷ গৰু ডপুরাণে। কন্ত্রিকাষা দ্বৌ ভাগৌ চত্ত্বার শ্চন্দ্রস্য চ। অক্ষুম্স্য ত্রয-ৈশ্চব শশিনা চ চতু: সমণ।। এতদ্বৈ গন্ধলিস্ম্ভ কৃত্বা সংপ্রা ভক্তিত:। শিবসাযুদ্ধ মাপোতি বন্ধুভি: স-হিতোনর: ।।ঞ্যা পুস্তমযলিক যথা । कार्याः भूझमयः नियः स्यगन्न मनः দ্বিত ৷ নবথগুা ধরা ভুক্তা গণে (भा १विशिष्ठ र्ज्यद् ॥ # ॥ अथ রজোন্য লিঙ্গু। রজোভি নিমিতি। লিহ্ব যঃ প্ৰয়তি ভক্তিতঃ। বিদ্যা ধরণদ প্রাপ্য পশ্চাছিবসমো ভ-(वर ॥ ॥ वय (गानक् सङ्ग् ।

একামোগোলকৃল্লিক্ কৃত্বা ভক্ত্যা भुग्करय् । बरह्न काशिरलरेनव গোম্বেন পুকল্লবেৎ ৷৷ স্বছেন ভূমি-পতন ব্লহিতেন ৷ শূন্যোদ্ভেনেতি-यावट ॥ 🗱 ॥ व्यथं यव त्माध्य नानिबनिक्। कार्याः यश्चि कमः লিঙ্কণ যব গোধ্ম শালিজ। 🗐 कामः भूष्टिकामण्ड भूधकाम उपई-বে< ।। 🗱 ৷ অথ সি তাখণ্ডনযলিক• । সিতাথগুম্য বিক্ কার্য্য মা-রোগ্য বর্জন । বশ্যে লবণজ লিঙ্গণ ভাল ত্রি মটুকান্বিত ।। ভাল হরি-তাল । बिक्टूंक मधी शिश्रनी म-রীচ মিতি পুসিদ্ধ ।। গব্যঘূতম্ব লিঙ্গণ সংপুজ্য বুদ্ধিবন্ধন। তথা। লবণেন চ সৌভাগ্য পার্থিব সর্ব-কামদ । কামদ তিল পিঙৌখ তুবোত্মণ মারণে মৃত ।। ভরোত্মণ नर्बक्वमः छए।यः भुी उवर्षनः। গন্ধোত্থণ গুণদণ ভূরি শর্করোত্থণ ज्थनुषः ॥ वः भाक्रुद्धान्यः वः **न**कद्रः शान्य' नर्दातागरः। क्रिमाञ्चि न-स्रुवः विकः नर्शनक् विनामनः ॥ ক্ষোভনে মারণে পিষ্ট সম্ভবং লিহ্ন **बुडबः। मातिपुरः कः बार्ज्डः निष्ठः गात्रसञ्जूम॰ ॥ मधिम्रकान्डव॰ नि-**कः कीर्खि नची मुथनुमः। शान्। দং ধান্যজ্ঞ লিঙ্গু ফলোত্থ ফলদং ভবেৎ ৷৷ পুস্লোত্ম দিব্য ভোগাযু मू रेक्ट। शाबीकरनाष्ठ्रवः । नवनीः তোদ্ভব লিঙ্গ কীৰ্ত্তি সৌভাগ্য বৰ্জন া দুৰ্বাকাণ্ড সমুজ্ত মপমৃত্যু निवाद्रगः।केश्र्व मञ्जवः लिक्रः हला বৈ ভুক্তি মুক্তিদা:।। অযক্ষান্ত চত্ত্ৰ-र्था তু জেय॰ সামান্য সি জিষু ॥ #॥ সর্ব॰ নব ভব॰ শেুগ্রু তত্র বজু মরি-हिपि। यमनिङ्गः महाजूरिका स्रो-ভাগ্যায চ মৌক্তিক । পুষ্টিমূল মহানীল জ্যোতি ন্তীর সমুদ্ভব ।।। प्यार्गक• ञ्रनमारेखा रिख्यम• मूर्याः কান্তরণ। চন্দ্রাপীড়ণ মৃত্যুজিত স্থান **िकः गर्बकागरः ॥ हन्तुः भी उ**न्हन्तुः কান্ত মিত্যৰ্থ: ॥ শ্লাখ্য মণিজ শত্রুয়থ মৌক্তিক তথা। য সলিধানাৎ শূলরোগনাশ: স শ্ল মণিঃ। আপুএ হীরক জ্ঞেব রো-গছন্মৌক্তিকোন্ডব•। শৃভক্ৎ পৃষ नः छीर्थं विमूर्याः मजूरर्भज्ञ ॥ नीन नश्ची भूर छिय माहिक म-র্বকানদ ৷ ইতি সারস গুহেবিশেষ: ॥ #॥ महाज्ङिशुन (हम द्राज्उः ভূতিবর্দ্ধন**া আরক্ট**ণ তথা কাংস্য শृग् সামান্য মুক্তিদ॰ ॥ আরক্ট॰ शिख्वः ॥ जिलू भी भाषमः विकः

শত্ণাণ নাশনে হিড়া কীর্তিন্ का जाड़ विक् ताइड भृष्टियर्छ-ন'।।পৈত্তল ভুক্তি মুক্ত্যর্থণ নিশু-क॰ नर्दनिकार । भि<u>भ</u>क महेशाजू-निर्गिउ । ইতি कालाखदः॥ 🛊॥ পিতৃণা মুক্তযে লিক্ত প্রাণ রব্ত-সম্ভবং ৷ হৈনজং সত্যলোকস্য প্রা-श्राय भूकरार श्रमान्।। शृकराय छी-মুজ লিঙ্গ পৃষ্টিকামো হি মানব:। ইতি শিবনারদ সংবাদ: ॥ 🗱 ॥ ভানাদিলিকপ্রনম্ভ কলীভরপর্ণ । जानुलिङ्गः करनी नाहिं दिवज्रात्रा भी नक्तर ह। इक्तरन निक्र् শত্র কা-স্যায়স- তথা 🛭 ভৃষ্টিকাম-স্ত সতত । লৈঙ্গ পিত্রল সম্ভব । কীৰ্ত্তিকামো ব্ৰেন্নিভ্যু লিঙ্গ কা-न्। नगुरुवः ॥ नजुराद्या कार्यस निञ्र (नोइन्य जना। जना भी-न्मयः जिक्र भागूकाता १ई(य८ নর: ৷৷ ইতি নৎস্যসূক্ত মহাতত্ত্রণ ॥ 🗱 । श्रितवासी भुर रहन द्राक उ॰ চৈব রাজ্যদ । পুজাবৃদ্ধিকর রাঙ্গণ **তा**म् भागृः भूवर्षन ॥ विष्वयकात्र-ণ কা স্ত রীতিজ শত্রনাশন। রোগন্ন শৈশক লিক্সমায্স শতুনাশন ।। অপ্তলোহনয । লিঙ্গ **अ**श्रद्वागक्षयावर्•। जिल्लोर् मसुव•् 'লিঙ্গ' বিজ্ঞান' পুতি সিদ্ধিদ'।। इंडि नक्ष्रमम्हरः ॥ 🗱 ॥ 🗐 পु मः वजुकः लिङ्गः भिलाकः अदिनि बिरः। शाउझ धनमः माकामाक् कः ভোগসিজিদ ।। ইতি লিঙ্গুরাণ ।। #।। गञ्जभृञ्जभय॰ विञ्र॰ তথা माদि বিনিমিত । কন্ত্রী সম্ভব । তিক্ धनाकाङ्की भुभुक्तरवर ॥ सिक् शा রোচনোত্রঞ্জ কপকান্ত পূজ্যে । काञ्चिकामञ्ज गडडः निञ्चः अकृम সম্ভাৰ ।। খেতাগুৰু সমৃদ্ত্ৰ ম-श्रावृक्षि विवर्षानः। श्रात्रगामक्तिरः नियः क्षालक ममुख्यः॥ यक्क कर्म-নসমূত ॥ ইতি কালোভর:॥ #॥ भार्थित भिव भूजायाः गईनिकि गुडा ভবে । भाषात मिवभूका या॰ विख्न॰ क्लभी ब्रिड॰ ॥ सर्गलि इ চ প্জাঘা• শত্ণা• নাশন• নত•। সর্বসিদ্ধীখরো রৌপ্যে ফল তথা-हर्छन ॥ जारम् भूष्टि विकामीया कारना ह धनम क्रयः। गङ्गायाक बाक्रखनः वाकाशा द्वागवान् छ-বেং ॥ সু।টিকে নর্বসিদ্ধা: স্যাত্ত था भद्रकरङ शिूरय । जोश्रिकाङ রিপো নাশ কামদ ভমালিক্ক।। বালুকাধা কান্যসিদ্ধ গোন্যে রি शृहि नन । नई लिक्ना माहाबा

ধর্ম কামার্থ মোক্ষদ ।। ইতি মাতৃ-কাভেদভত্তে ১২ পটল: ॥ 🛊 ॥ বুন্দা সংপ্রবেষিত্য লিক্ শৈলন্ব শুভ । তম্য সংপ্রনাত্তেন প্রাপ্ত वुक्क यूजन ॥ इन्मुनीलमय लिक्न विकुः मगहर्षे मना । विकुषः ना-প্রবান তেন সো প্ভূড়ৈতে কপাল-कः॥ मार्छिकः निर्मणः विकः वक्रा २७। हर्ष अना। उन उन्न गतु॰ হি পাপ্ত তেজো বলাদ্বিত ॥ ইতি यहेकर्मानी शिका धृष्ठ निवधर्मः ॥ अ॥ भृक्षाय् भार्थित नित्य भाषान লিক্ষে হথবা। সুৰ্ণলিকে হথ বা দেবি রৌপের ভামেু চ কা॰সরকে।। পারদে বাথ গঙ্গাযা স্থাটিকে নর-करछ १भि वा १ कार्यप्रख्य लोह-লিঙ্গে ভমনিমিতিলিঙ্গকে ॥ বা-लुकानिर्मिए लिएक मानरा वाब পূজ্যেত্য সাস্থারেণ বিনা দেবি পা-ষাণাদৌ ন প্ৰয়েখ্য।।ইতি মাতৃকা-ভেদতক্তে ৭ পটল: ৷৷ ইতি শিক-लिक्तियां १ मृत्राणि ॥ 🛊 ॥ ज्य निविवक् मः कातः। मः कात्रक शुव-क्रांभि विश्मव इंश् यख्रावर । (तो-भारक वर्गलक्ष वर्गभाख निधाय ह-।। उयानुखाला उल्लिकः मूक्षमाकः দিনত্রৰ ৷ ত্রায়কেন স্থাপথিত্বা কাল্য

कषुः भुभूकायः ॥ (वाउष्मानाभः চারেণ বেদ্যান্ত পার্বতীণ যজেৎ। তমাদুত্তোল্য তল্লিস্ • গঙ্গাতোযে দিনত্রয় । ততো বেদোক্ত বিধিনা वहरेनः क्लविष्णवकामन्या नाना বিধলিস্প্লোকা সাচ প্লা॥ निक् जुनका क्यांजाका बिक भवक्षा रिनर्याहीत ভবেष्ठापि त्रिधिक **भ**ञ्च वर्ष्मन ।। नानशीन वि-নাশ: স্যাদধিকে চ শিশুক্ষব: । विखाद हाशिक शीन बाधुनाला ভবেজুব ।। भीठेशित जू मातिमु नियाशीत ज्वक्यः। युक्तम् वि হীনে চ রাজ্ঞা॰ রাষ্ট্রঞ্চ নশ্যতি ॥ ख्यार नई नुराज्ञन निक्र वर्गार जुनका । इंड्रास्मि जूनका निक्रोमार्व कनराज्व मुक्र । ইতি নাত্কাভেদতক্ষে ৭ পটলঃ ।। 🗱 ।। (म बुरवाह । इन्मिट्रेग इहिट्डा (एवः भूगुक्तभः महासिवः। आका-রো নান্তি দেবস্য কি॰ তস্য পূজনে ফল ।। শিব উবাচ। প্রেতে প্রা भार्मानि कमाविद्यासि भार्वि । ক্দুস্য পরনেশানি রৌদুী শক্তি রি-তীরিতা।। রৌদী তু পরনেশানি शाम्या मधिन ने खावर । वखाज

পরনেশানি বৃদ্ধ বিষ্ণু শিবাত্মিকা।। नार्ष्व विवनयाकारेतः भिवः (वर्षे) সদা স্থিতা। শক্তি বিনা মহেশানি প্রেব্রণ তস্য নিশ্চিত্রণ 🛭 শক্তি সংযোগমাত্রেণ কর্মকর্ত্তা সদাশিবঃ । অতএব মহেশানি পূজ্যেছিবলি-ঙ্গুৰু ॥ ইতি সশক্তিক শিবলিস্ব-मृज्ञन कनः। ইতি निकाईनउद्य २ भेष्ठनः ॥ 🕸 ॥ (म्यूरवाह । निक् পুমাণ দেবেশ কথ্যস্থ ময়ি পুভো। পার্থিবে চ শিলাদৌ চ বিশেষো য-ত্র যো ভবেৎ।। শ্রীশিব উবাচ। মৃ-ত্তি কাভোলক পুাছা নথবা ভোক-ख्य । এउদन्यसञ्जदी उक्राहिम्लि পাৰতি ৷৷ ইতি মাতৃকাভেদ ডব্ৰে 4 भटेनः ॥ अ।। जनिष्ठ। मृडिका তোলক পাছ মথ বা তোলক দ্বৰ । ত্রিস্ত্রস্য পুমাণেন ঘটন কার্থে-ছুধ:।। স্বাঙ্গুপর্মাণন্ত কৃত্বা লিক। अुशृह्मदर । मृशामिनिक्यहेत भु-মাণ পরিকীর্ত্তিত ৷৷ ফলমুক্ত নবা-প্লোতি অন্যথা চেত্তদন্যথা। ইতি ষট্কর্মদীপিকা ধৃত বিশ্বসারতন্ত্র• ।। #।। निष्म (वर्गाः उथा भीर्य সমসূত্রনিপাতনাৎ। সন্ধার বি জানীযাগ্রিসূত্রীকরণ স্থিদ ।। ইতি कालाखदः॥ 🗱 ॥ मृखिकाष्ट्रास्न ব্ৰাহ্মণাদীনা পূজাফলস্য পুশস্তত্ত্ব षथा। हजूर्वा भार्थिवः लिकः मृथ्या ভেদেন পার্বতি । শুঙ্গু রক্তণ তথা भीड॰ कृष्क्ष भव्रतम्बद्धि ॥ भूक्षञ्च দ্রাহ্মণে শস্ত ক্ষ্তিযে রক্ত মীব্যুতে া পীতন্ত বৈশ্যকাতৌ স্যাৎ কৃষণ भूषु भुकीर्डिङ ॥ उथा । भूजः हि भार्थित विका निर्माय यस भूकरप् । সূত্র পরমেশানি ত্রিবর্গ ফলভা-शुर्वर ॥ ऋजियस वद्गाद्गार दकः नियाय भार्थिवः। भूजतयः अउउः षस्र बिवर्ग कलमाञ्च या ।। इति उ भार्थिव । पिर्व विर्वाय यस भूकाराया न ह रेवर्णा । मर्ह्णानि जिन्नं कल ভাগুবে ৷৷ কৃষণ হি পার্থিব লিক্ निर्याय यस भूकारय । म मृ मृः भन মেশানি ত্রিবর্গ ফলভাগুবেৎ ৷৷ ইতি লিঙ্গার্ছন তত্ত্বে ৩পটলঃ।ঞ্চা শিলা-(हो ह महिनानि श्रृतक क्लहायक॰ । অঙ্গুষ্ঠমান দেবেশি যদ্বা হেমাদু जानकः ॥ कत्मन (स्वरमरविश क्व॰ वङ्विषः वर्ष्डरः। ज्वारः ज्वादः लिक् रक्षाक भवत्यवि ॥ भूक নাদ্ধারণাদেবি ফল বহুবিধ মৃত শহলাৎ স্ল নিতি পার্থিব লিঙ্গে-তরপর । মৃত্তিকা ভোলক মিতি विष्यवहनाए ॥ भिना माहिक

মরকতাদীনা পঞ্সূত্রীকরণ মূক্ত যথা। শিবলিঙ্গস্য যন্মান ভন্মান দক্ষ সব্যযোঃথোন্যগু মপি যথান তদখোপি তথা ভবেৎ।। ইতি লিঙ্গ-भूत्रागः ॥ # ॥ **विक्**म्य यानृश्विखात्रः পরিণাহৈ। হলি তাদৃশ:। লিঙ্কস্য দ্বিগুণা বেদী যোনি স্তদৰ্জ সম্মিতা।। জৰী তাঙ্গুগুতো হুশ্ব ন কদাচিদপি क्विट । ब्रङ्गामि निवनिर्याण मान মিছাবশান্ডবেৎ ৷৷ ইতি ভক্তান্তর• ।।#।। निक्रुट्रशिखरंथा। आकानः निक मिज्याहः भृषिवी उम्र भी-ठिका। व्यालयः मईत्रवानाः लयना-ল্লিঙ্গ মৃচ্যতে ॥ ইতি ক্ষনপুরাণ ।। 🗱 ।। लिव्ह महिमा यथा । नित উवाচ । न जुक्राम्रहिं छ। १ ही या॰ भू म भूभ निर्दर्भनः। निःक २ हिर्द् তথাত্যর্থ• পরু তৃষ্যামি পার্বতি॥ এব দেবি পুরা কৃত্যে জীনো ২হণ नर्व रेपवरेजः । निक्षा लिक् भि-**ज्रुकः मारिवामूत्र किंग्रदेशः ॥ भूय-**इानि रिव॰ पिव या मिलकाईत-রত:। ভ্যক্তা সর্বাণি পাপানি নি-र्भाष: १ क्षकन्ययः ॥ यद्यन। यस्य-ক্ষারো মামেব পুতিপদ্যতে । ইতি वीत्रगिर्खाप्यष्ठ कन्त्रुतागः ॥॥॥ मुव्यविष्णवित भूकामि कनः यथा।

বস্ত্ৰলৈ লিখি বুলি বা মন মা-নবাঃ। লক্ষাণাঞ্চাখনেখানা॰ ফল-**बाध्याञ्जि अ**ख्यः॥ जुगिक्ति इन्सन तः সৈ ৰ্লিঙ্গ মালিপ্য ভক্তিত:। আ-লিপ্যতে সুরস্ত্রীভি: সুগল্পৈ র্যক্ষকর্দ্ধ নৈ: ৷৷ ইতি ভতৈৰ ৷৷#৷৷ লিকুপুৰা-कद्रगरमायः ७९ भूकाकनकः यथा। विना विकाईन यम् काला गहिं নিত্যশ:। মহা হানি ভবেত্তস্য দুর্গ ভস্য দুরাজ্মন: ৷৷ একত: সর্বদানানি ব্ৰানি বিবিধানি চ। তীৰ্থানি নিয-মা যক্ত। লিঙ্গারাধন মেকতঃ।। ন निकाताथनामना८ भूता (वरम ठक्-ৰ্ম্বপি। বিদ্যতে সর্বশাস্ত্রাণা মেষ এব স্নিশ্চিত:।। ভূক্তি মুক্তিপুদ॰ जिङ्गः विविधाशिक्षवाद्रगः। भूकियः ত্বা নরো নিত্যু শিবসায়ন্ত্র মাপ্র-যাং।। সর্ব নন্যং পরিভ্যন্ত্য কিয়া ভাল মশেষত:। ভক্ত্যা পরম্যা विद्यान् विक् भिकः भुनुक्रस्य ॥ ইতি ফলপুরাণ।।#॥ অখনেধ স হসাণি বাজপেয় শতানি চ। মহে-नाईन भूगुम्र कला॰ नाईडि (वाउ-শী।। ইতি মৎস্যস্ক্তে ১৬ পটল:।। বস্থনাত্র কি মৃক্তেন চরাচর মিদ• জ গৎ৷ শিবলিস্থ সমভ্যচ্য স্থিত মত্র न मः नयः ॥ इंडि विक्र्यूबागः ॥ ॥॥

শিবস্য প্রনাদেবি চতুর্গাবিপো ভবেৎ। অষ্ট্রেশ্বর্যুতো মর্ত্যঃ শস্ত্র-नाथमा भूकनार ॥ स्यः नातायगः (भारका यमि मञ्जः भुभू ब्रायट। स्वर्ग মর্ত্যেচ পাতালে যে দেবাঃ সংস্থি-তাঃ সদা ॥ তেষা॰ পূজা ভবেদ্ধেৰি শন্ত্ৰনাথস্য পূজনাৎ। ইতি লিক-পুরাণ· ।। 🕸 ।। অসারে খলু সংসারে সারমেত্রভৃষ্ট্র । কাশ্যা বাসঃ সতা॰ সঙ্গে গঙ্গাস্তঃ শস্ত্রপূজন ॥ इंडि यहेक्यतीशिकावृञ्कालाख-**त्र नात्रम्याक्रुः ॥ 🗱 ॥ व्यक्षित्राजा** ज्ञित्वनाग्ठ यञ्जाग्ठ वङ् निक्षनाः । भिविवाहाईनरेम् एउ काहि एम-নাপি তে সনা:।। ছিত্ত্বা ভিত্ত্বা চ ভূতানি হিত্বা সর্ব নিদ জগৎ 1 যজেদেব বিৰূপাক ন স পাপেন লিপ্যতে ৷৷ অনেক জন্মসাহসু• ভ্ৰা-ম্যুমাণশ্চ যোনিষ। কঃ স্মাপ্নোভি रिव मुक्ति विनाणिश्राईन नदः ॥ ইতি ক্ষনপুরাণ ॥ 🗱॥ ব্রাহ্মণঃ হ্ম-जिया विनातः भूषा वानान्यामञ् । প্রবেৎ সতত । লিঙ্গণ তত্ত্বজেণ সাদর• ৷৷ ভত্তন্মন্ত্রেণেতি যথাযো-গ্য• বৈদিক তাজিক নান মঙ্গেণে-ত্যর্থ: ॥ ইভি বীরমিত্রোদ্যপৃত ক্ষ नर्भूद्रापः ॥ ॥ ग्रा व्का उथा

शर्षा विकृ जिज्वानयंतः । कर्मा-পরি মহাদেবঃ পুণবাখ্যঃ সদাশি-दः ॥ लिक्राविन महारम्यी जिक्रः भाकाबार्यंतः। उत्थाः भुभूकता-ন্নিত্য দেবী দেবক পুদ্ধিতৌ॥ ইতি विक्शुद्रागः ॥ **%** ॥ **अथ श**ात्रमः শিবলিঙ্গ মাহাল্য্য । জ্যোতির্মায गरानिकः देवनाम नगत नित्य। ভাষ্যের বোডশাংশৈকঃ কাশ্যাং বিশ্বেশবঃ স্থিতঃ॥ পূর্ণলিস্ব মঙ্ भानि भिववीडा न हानुथा। मिला बार्ष्य रथा ठकः वन्त्री नाजायनः भ-র• ॥ পারদস্য শতাংশৈকো লক্ষ্মী নারায়ণো ন হি। পকার বিজ্জপঞ্চ আজার' কালিকা স্বয়ণ ৷৷ বেক ন্দিব॰ ৰকারঞ্জ বুজারপে ন চান্যথা। পারদ পরনেশানি বুক্ষ বিষ্ণু শিবা ज्रकः ॥ या गढिर भात्रमः विद्यः ज्ञव नाम ब्रवायः। आङ्ग्रमाध्य या प्रिव अक्षा यनि भूकत्य ॥ সএব খন্যে দেৰেশি স জ্ঞানী স চ তত্বি । স বুন্ধবেত্তা স ধনী স রাজা ভূবি প্রাতে।। অণিমাদি विज्ञीना भीषद्रः माध्रकाखमः १ अथ भाद्रम्मिविक्सिर्मागः विश्विः। भाद्राह निव्निर्याण नाना বিমু॰ যতঃ পুথে। অত এব মহে

मानि भाखि चंख्यवन हरद्र ।। भा-ব্লদ • শিববীজ • হি তাডন • হি ন-कात्रायः । जाउनाहित्वनाभः मृत-ভাডনাদিভঙ্গীনতা।। ভাডনাদ্রোগ युक्तवुः ठाउनाम्मत्रगः ज्दरः । इंडि মাতৃকাভেদ ভত্তে ৮ গটল: ।। 🕸 ॥ অথশিবলিকে। শুনিটা: i বুয়োবাচ । भुता द्वा॰ हक्षनः ब्वाद्वा दुन्ता न পুকাশিত। ইনানী বোগিন জ্ঞা-ত্বা কথ্যানি ন সংশযঃ॥ অভিভল্ন-নতিওছা নতিওছা ন সংশয: ৷গো-লিতব্য গোলি**ত**ব্য গোলিতব্য ত্ত্বাপি চ ৷৷ শদ্ৰেনা গোপিত তত্তে **छन्दाउद्भ भुकाभिछः। मृत् छ८** क्थगामपुर्व जादवानाववात्रय ॥ ज-नारित विविधाः मना मया भृद्धा हि নারদ। দেব দানব দৈত্যাশ্চ গন্ধর্ম যক্ষ রাক্ষসাঃ ॥ সর্বে জ্রীবশগাঃ শেষ निथुनाङ्जायः भुजा। त्कवः **ल॰ हि मियः म**ञ्ज नीद्रगृह्ग कर्मान ।। कराशिन नन काक मृश्वे। विखाश-রা: সুর::। মানেব শরণ: জগু: সে-ना प्रवाज्वाक्यः ॥ भुनिभाजा स्र-তি ক্রা উপত্রু: সমাহিতা:। (शाहू: शुक्षवयः नार्व ज्यान्यप्रस मानमाः ॥ (एवार्ग छेहु: । छेबा-হিতা বৃষ্ণ সর্বে ভবানপি জনার্দনঃ ৷

श्कवण हि यहारिता प्रवासता অগৎপতি:।। বিবাহে নমন ক্ষকে ক্ষা বা মোছতে শিব:। উপায় চিম্ব বিভো সদার: কথমীশ্বর: ॥ যেন স্যাজ্জগতা নাথ স্তৎ সক্ষ দ্বানিধে। ইতি শুদ্ধা বচ তেবা ডভো বুদ্ধা পুৰাপতি:।। সহ তৈ র্গক্ডাক্টে জগাম কমলাসন:। উ-ৰাচ ত জগন্বাৰ বিষ্ণু কমললো-**চन ।। व्यकावाह। मृक्षा वया मूब** <u>श्</u>ष्टि मानुषा रेमथुरनाच्चताः । मर्ख-বৈদ্ৰণা বিনা শম্ভ খংকৰ্ত্ব্য বদয় মে।। প্রভিগবানুবাচ। এভি: সহ बहातात्श गहाम खु वहः निवः। কর্ব্যু স্চিত তেন অনুজ্ঞাতৈ র্থা বিধি।। কিন্তু তদ্মোপ্য নারীস্ত বি-बाहार्थः भुकन्नर । वृत्कावाह । मकः গছামহে সরে অনুক্রাপয় ড হরে। व्यान्ता निकि॰ महामाया॰ भुनानय-**जू** रेव बघु ॥ कन्ता जूदा महाभाञ्च নোহ্যিব্যতি শঙ্কর । এব মৃজ্যু তু তৈ: সার্জ জন্মতু বিধি কেশবৌ।। যত্ৰ দক্ষো মহাতেলাঃ প্ৰোচতুঃ কা-ৰ্য্যমাত্মন: । উবাচ দক্ষণ ভদ্যুক্তণ ডপতত্ত পুরাপতি:।। বুদ্ধা বিষ্ণু শ্চ সর্ব্বে তপসা ভোষযেছিবা।। णाविवंज्व गारिवी कानिका कगरी

अबी ॥ भाह मा वः किमर्थस ममूर क्शः भूतानद्राः। प्रवृत्वाह। भीषुः ৰূপণ যথা কামণ ভবতাণ প্ৰাৰ্থনে कनः। অচিরাৎ তৎ পুদাস্যামি ज्ञा जञ्ज न जम्मरः ॥ प्रवास्त्री हु: । ভূত্বা जू मककन्त्रा जुः नकः-র॰ পরিমোহ্য। অমাক বাঞ্ছি-रिक्षंडर इनक जिल्ला नमा निर्दि ।। **७७८ भुङ्गा वह एउवा॰ निर्द्रीक**र কমলাসন । উবাচ বিম্মথাবিষ্টা काणिका जन्मी भन्नी ॥ रम्बुत्वाह । শন্ত রদ্যতনো বালঃ কিং নাং স-স্থোষ্যবিষ্ঠতি। মন যোগ্য পুমা**ণ**-ख जनाः रेव भित्रकन्नर ॥ वृत्कावाह । শস্তঃ সর্বগুড় দেবো ছামাক পর-মেশ্বঃ। মহাসত্তো মহাতেজা: স তে তোৰ॰ করিব্যতি ॥ শস্তুত্ল্যঃ **भूगामां छ करा**हिर्मि अबहिर । ইত্যুক্ত্বা বুন্ধণা দেবী বাচ মিত্যাহ **(ठचर्रो।। रक्काय मर्गन म्या** উवाह উচ্যতা বর:। দক্ষোপি দৃষ্ট্রা তা॰ (मवी॰ चन्न कर्ज्धताः भद्राः ॥ **च**र्नाः লয়োদরী ব্যাঘুচর্মাবৃতকটিছলী ৷ নীলোৎপল কপালাট্য কর্যুশ্যাণ बन्न भूमा ॥ कृ उक् उ मिवाजान মেনে দক: পুজাপতি:। দক্ষউবাচ । যদি যে ৰহদাসি ত্ব দেবানামপি

ৰাঞ্ডিও। মদীয তনযা ভ্ত্বা শঙ্করণ কিল মোহয।। তথে সূজ্য জগদ্ধাত্রী व्यष्टकानः भंडा उना । (एवंडाक ভতো নত্বা যত্র ভেপে ভপে। হর:॥ সন্ত্রীকা পরমাত্মান উপতস্থু র্জগৎ-अवि.। जैत्मिर् श्र्रेवं ल्क्या जीह-र्गप्तपञाषिणः ॥ (प्रवाप्ता छेठूः । ভগবন্ দেবদেবেশ লোকনাথ মহা-भव। वयः महर्ब जू मर्ज्ञाकाः मृक्षेप्रर्थः পরমেশ্বর।। অত তু॰ অক চোদ্বাহ• जुष्टित्रका यथा जत्र ॥ मकारगरह মহাকালী মাষেতি পরিকীর্তিতা। ক্ষাতাতে শুভিবে শন্তে। সা তে বো-গ্যান সংশ্ব:। ইশ্বর উবাচ। ভ বতা প্রতিয়ে সম্যক্ করিব্যে নাত্র স শয:। উন্মোগঃ ক্রিয়তা ক্রিপু विवाशाय मरेनव हि ॥ इंज्युकास्त সুরা: সর্বে ইখরেণ মহাজ্মনা। কৃত क्डा गठाः मर्दि ভবनः मर्दमुन्दरः ॥ मकाय कथरामामुः नक्दारा দিত বচ:। ততো বিবাহণ নিৰ্ম্বৰ্ত্য ক্তক্ত্যা যথা গড়াং ৷৷ গড়া: সর্বে মহেশোপি সত্যা সহ তদা গৃহ।। জগাম রেনে সভ্যা চ চিরু নির্ভর नानमः ॥ व्यथ कारन कराहित् म-ভিগ্নাসহ মহেশ্ববঃ .রেনেন শেকেত दमार् मञी माञ्चा छव्छर। ॥ ऐदाह

भीनया वाठा (भवरमवः जगम्खकः । ভগবদহি শক্ষোমি তব ভার সূদ্ঃ-সহ ।। ক্ষমৰ মা মহাদেব ক্পা জৰু অগৎপতে। নিশম্য বচন ত-न्या जगवान् वृष्य अकः ॥ निर्वतः ब्रमण हरक गाए निर्मय मानजः। কৃত্বা সম্পূর্ণ রমণ সভী চ ত্যক্ত-নৈথ্না।। উত্থানায় মন শচকে উত্ত-থো তেজ উত্তম॰। পপাত ধরণী-পৃষ্ঠেতৈ ব্যাপ্ত মথিল জগৎ।। পা-छाल ভূতলে बर्ल भिवलिका छरा ভবন্। তেন ভূতা ভবিষ্যাশ্চ শিব-लिकाः भाषानयः॥ यज लिकः उज ৰোনি ৰ্যন্ত যোনি শুতঃ শিবঃ। উ-ভয়ে কৈব ডেজোভি: শিবলিক্ ব্যজাৰত ৷৷ ইতি শিব্দিক্ষোৎপত্তি ক্থন মিতি নারদপঞ্রাত্রান্তর্গত ভৃতীযরাত্তে পুথমাধ্যাযে নারদ বুন্ধ ज वारः॥ # ॥ निवित्रकृषायाः गर्दवा मधिकाद्भा यथा। नाका वा বৈষ্ণবো বালি সৌরো বা গাণপো **২থবা। শিবার্চন বিহানস্য জতঃ** निष्कि र्ज्यं ि भुरिय ।। यनात्राध्य ह न गृহाতि महारमित मानः मङ्गा वुष्कर भूबः॥ भवजागुत्रनः परि मिष्टामानि करमा हि। कनानि वर्षः

ধান্যের পুস্তাণ্যের যথা বিধি ॥ সু গেক সদৃশা চামা নানাবিধা নহে-श्वति। ज्ञानिकः गार्णानि यनि স্যাৎ সাগরোপন।।। यদ छ পুত্র रिनर्वितृ गर्ड विश्वाममः एरवर । निवाईन विश्रीतः यः भू अयस्तिन ভান্তর• i৷ বিশেষত: কলিযুগে স নর: পাপভাত্তবেৎ। ইতি উৎপ-ত্তিতক্তে ৬৪ পটলঃ।। 🗱।। সর্বপূজা-जु (मर्विन विक्न्भूका शव शमः। লিক্প্রাণ বিনা দেবি অন্যপ্রাণ করোভি য: ॥ বিফলা ভস্য পূজা স্যাদন্তে নরক মাপু যাৎ। তমা'ল্ল-कः महमानि भुषगः भित्रभूकत्व ।। বদুৰেও লিফ্প্জাখা রহিত। সতত পূিৰে। তলাজ্য পতিত भारत। विशे जूनियम म्य म्य ॥ तुका विष्ठ् का जिए । (पवि चिन्नः न भूजत्य । उरक्षार भवत्यानि ত্রয় শচ্ডালত। নিযুঃ॥ শ্রুশ্চ পর-(मणानि जना म्कत्रवेख्रवे । णि-बाईनस्ड (रादिण यिमान् (गर्ह दिव-র্জিত ।। বিষ্ঠাগর্ভসন দেবি তদ্গৃহ। বিদ্ধি পাৰ্বতি। অয় বিষ্ঠা পয়ে মূত্র ত্রিন্ বেশানি পার্তি।। माङा वा विकरता वानि रेमरता वा भारतभारत । आरमी विक. अभूकााः

थ विन्न भरें वं बान दिया निक्र मार्ग निक्र मानि निक्र भाषी भूम्बर्य । व्यन्त्र भाषी मूक्य मानि मिन्न मानि निक्र मिन्न मूक्य । व्यन श्री मिन्न मूक्य । विना लिए ।। विक्र निक्र हिन्द हैं ।।

विक्कः भुः कशिष्ययुक्तः। ই 🦻

निस्वाः श् किशियवृकः। ই उ

भव हिन्द्रिं।। भिन्नवृद्धिक द्वरः।

छरम्। स्वः यथा। कर्ने उनः छ
ह्वाछ कः रूस् अन्य राष्ट्रिंगः। वद्य
दिः माथिछः निश्चः निष्ठः एउन

विवर्धत् ।। श्राम्यः। प्रश्व मार्थः

महीहानि छ गद्वः स्वः भिश्ननी।

श्रामार्गायगद्वा ह रूखी नि इ

मर्थाः।। यदा हिनः निक् वाङ्

स्वानाकः कर्तरा श्रीह्व कृष्णद् ।।

हे जि गाव्रास्त ४৮० अथ्रायः।।

विक्विकिनी खी जगामार्गः। इंडि मक्विनुका।।

লিস্বৃত্তি: পু• জীবিকার্থজটাদি

চিক্লবারী। তৎপর্যাব:। ধর্মধুজী ২। ইত্যমর:॥ জীবিকাদি
নিমিত্তত যোবিভর্তি জটাদিক•।
ধর্মপুজী লিস্বৃত্তি র্ঘব•তত্র নিগদ্যতে॥ ইতি শদ্রন্থাবলী।

निकानिका जी कु पुग्विकः। उৎ পर्यग्रयः। मीना २। इंडि हातावनी निकिनी जी नजाविष्णयः। शक-গুরিয়া ইতি হিন্দীভাষা। ডং-भर्यायः। बङ्भजी २ देखती ० मि ববল্লিকা ৪ ৰয়ম্ভঃ ৫ লিঙ্গমম্ভঙা ७ रेन शी १ विजयना ४ वाषानी २ লিস্ক জা ১০ দেবী ১১ চণ্ডা ১২ আ পম্ভ মেনী ১৩ শিবজা ১৪ শিববল্লী a वा वा वा विश्वास्त विश्वास्त विश्वास्त्र विश्वास्त्र विश्वास्त्र विश्वास्त्र विश्वास्त्र विश्वास्त्र विश्वास ा पूर्णकञ्च । त्रभायनञ्च । **भर्तभिक्ति** कत्रेषु । पिराषु । रामार्षु । त्रमः নিযাননত্ত্ব। ইতি রাজনির্ঘট:॥ विञ्नी भ॰ इसी। इंडि करायदः॥ धगर्वे । यथा। जनिकी निक-विष्म या निक् मुनकीवि । ञ विक्रिना॰ इरहारमन खिर्यरगुरानी চ গছতি॥ ইতি কৌর্যে উপরি-ভাগে ১৫ অখ্যায:॥

নিপ ঞি ঔশ প ঞ নেপে। ইতি কবিকল্পজনঃ।। ঞি নিস্তো হস্তি। ঔ নেতা। শ প ঞ নিস্পতি নি-স্পতে চন্দদেন গাত্র সুখী। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

লিপঃ পু॰ লেপনকর্ত্তা। ইতি লি-পথাতো: কর্ত্তার ক পুত্রাফেন নি-মুম্ণ।। निशः छो निथिउवर्गः। एटः
भर्यप्रायः। निथिउः २ व्यक्तत्रमः हाः
नः ० निविः ८। ইত্যনরः ॥ निथनः ৫ निथनः ५ व्यक्तत्रविन्यामः १
निभी ৮ निवी २। ইতি ভটাবরः ॥
विभिका २०। ইতি ভটাবরং ॥
निथिउभुखकामि । ইতি কেচিদিতি ভরত: ॥

লিপিকর: পু॰ লেখক:। ইড্য-মরটীকা॥

লিপিকা স্ত্রী লিপি:। ইভি শব্দ: রন্থাবলী।।

লিপিকার: পু॰ লেথক:। ইভ্য-

विनी खी विनि:। इंडि नय-

লিগুণ ত্রি ভক্ষিত।। কৃতলেপনণ।
তৎপর্য্যায়:। দিখা ২। ইত্যার:
।। বিলিম্পিত। ৩। ইতি শব্দ:
রত্নাবলী।। চর্চিত। ৪। ইতি কটাধর:।। মিলিত। ইতি নিদ্ধান্তকৌমুদ্যামুণাদিবৃজ্ঞি:।। বিষদিশ্ব।
। ইতি মেদিনী।।

লিপ্তকঃ ত্রি বিবাক্তবাণঃ। ইত্য: মর:॥

विश्विका जि मुख्या यथा। दिसम्।

চতुर्था र भ: भुवनारमे विश्विका চত্রঃ অভিজিৎ। ইতি সংকৃত্য-मुकावनी !! निश्ना जी देहा। देउ। प्रतः॥ निश्रः जि नक्षिष्ठः। उर्श्यारः ্ব মুগ্ৰনঃ ২ গদ্ধনঃ ও তৃষ্ণক্ ৪ লুক্কঃ **৫ অভিশাসুক:** ७ लानुभ: १ लो-मुजः ৮। ইতি (इमहन्युः॥ পু॰ লেপনকর্ত্তা। ইতি লিন্স: বিম্পধাতো: কর্ত্তরি শ পুত্যুয় নি ञ्चमः। इंडि मुक्षत्वाष्त्राकद्रगः ॥ লিম্পট: পু· শিল্গ:1 ইতি হারা-बनी॥ **निम्माक** ही निष्कविष्मयः । निष्ठ न क छ सार । इंडि कवि-भाजित्वतू इंजि ভाषा। जम्र खनाः । मृत्रिष्दः। सामृदः। नाळः प्रदः। ভক্তরোচনত্ব। বাত শ্লেমাহরত্ব। । इष्ट्रायुः । इप्टिन्नयुः। नाजिभिन्नः কৃত্তৃক। ইন্ডি রাজবল্লভ:।।

इकि नद्रज्ञावनी ॥

কর্ত্তরিট পুত্যযেন নিয়ম:।।

अत्रहीकायाः जानुसीक्का ॥

निर्णाकः भुः कवीतः॥ थ्राः। লিবিঃ জ্রী লিপিঃ। ইত্যমর:॥ লিবিকর: পু॰ লিপিকর:। লিপি॰ कात्रां इंडिंग्रर्थ मृद्य है इंडिंग्रनन লিবিকর: পু॰ লিপিকার:।ইত্য

লিকা ৰিবী জ্ৰী লিপি:। ইতি শহ-ब्रङ्गावनी ॥ লিশ ড য ঔ তৌছেয়। ইতি কৰি-কল্লজম:॥ ভৌহ্যমল্লীভাব:। ড য निमाउ धर्मः कानी। 'अ निश्च।। इंडि मर्गामानः॥ লিশ শ ঔ গত্যা । ইতি কবি-কল্পজনঃ।। লিশতি। ঔ গলিকৎ (नश्चा। ইভি দুর্গাদাস:॥ লিয়: পু॰ নত্তক:। লবধাতো: कर्जन क्रिक्ट भुजारयन निभाष्ठनाट সিদ্ধ:। উপধাষা ইত্বমপি। ইতি गिक्ष एको गृह प्राचना दिवेखिः ॥ क्तुक्रमः॥ न श लिहि भुञ्जाति बहे-शरः। नीए। ঔ यांनम्८। ইতি

मूर्गामानः ॥ লিক্ষা দ্রী যুকাগুণ। ইত্যনর: 11 লিকি ইতি ভাষা। ইত্যমরভর-उ ॥ उ थर्गायः । निक्वा २ नीका 3 नीका 8 निकिका ए। ইতি শবরত্বাবলী।। পরিনাণবি-(मवः। यथा। जानाख्य गएउ छा-भा यहानुकृ नार्ड द्रबः। रेड म्हः তুর্ভি ভবেল্লিক। বিক্ষা বস্তি চ সবশ: ॥ इंडि শব্চন্দ্র।।। স-যকার কবর্গদ্বিভীয়বভীত্যপিপাঠ:। त्री ७ य ७ जिवि। ইতি कविकन्न-क्रमः ॥ ७ य नीयर् ठन्मुः मृर्य्। ७ नीनः। ইতি দুर्गामानः॥

লী গি শ্লিব। ইতি কৰিকল্পন্থনা ।। গি লিনাতি বালা লাবণ্যং প্রা-প্রোতীত্যর্থ: । কর্মাবিবক্ষাযান্ত লিনাতি জলখৌ নদী। লীন: লী-নি:। অয়ং অন্তস্থ্ তীয়াদি:।ইতি দুর্গাদাস:।।

नी कि पुष्ति। ইতি कविकन्न प्रभः

।। पुष्ति। पूर्वीकन्न १। कि नाय्यि जिश्वि। निर्मित यं पुष्ति नाम्यजिला क्ष्या कर्मकानः। स्ट्रह पुर्व जुनाल्या नंबनाविकि हरना घृठ
भागोनी नय् अभि। ইতি प्रभागाः॥
चीक्ष सी निक्षा। ইতি पर्व ज्ञाबनी।।

লীতঃ ত্রি আয়াদিতঃ। ইতি লিহ থাতোঃ কর্মণিক্ত পুত্যবেদ নিম্নন্নং লীনঃ ত্রি লযপুঞ্জঃ । শ্লিষ্টঃ। লীথাতোঃ ক্ত পুত্যবেদ নিম্ননাঃ। ইতি ব্যাকরণং ॥ অপি চ । দি-বাকরাদুক্ষতি যো গুলাসু লীনং দিবাভীত নিবান্ধকারং । ক্লুদ্ধে পি নৃনং শরণং পুপান্ন মমত্ব মৃটিঃ শিরসা মতীব ॥ ইতি সমারং সম্ভবঃ।।

नीना जी किनाः ॥ विनामः ॥ শৃক্ষারভাবচেষ্টা । ইতি মেদিনী ॥ থেল।।ইতি বিশ্বঃ।। গ্লন্ধ পূিষ সমাগম্যা স্বচিত্তবিনোদনার্থ-প্রি-বস্য যা বেশ গতি দৃষ্টি হসিত ভ-ণিতৈ রনুকৃতিঃ ক্রিয়তে সা দীলা । তথা চ। অপুাপ্ত বল্লভ সমা-গম নাযিকায়াঃ সখ্যাঃ পূরো হক निक्रिङिवितामयुक्ता। जानाभ (वन गिं हाम। विलाकनारिमः शुारायद्वानुक्छि मा कथयसि नी-नाभिष्ठि॥ शि्रान्कत्रगः नीना। যথা তেনোদিত বদতি যাতি তথা उथामाविज्यानीज्यान्यानि । नी-उ य ७ भिषि नामी जि नक् नीना। ইত্যমরটীকাষা• ভরত: ॥ 🛊 ॥ স। পুকটাপুকটভেদেন ঘিবিধা । यथा। भुकठाभुकठा हिं नीन। সেয় দ্বিখোচ্যতে। ইতি পদ্মপু-त्रागः ॥ उथा हि । महानरिः भु-कार्मः यि नी नाजिक म भीवाजि া তবৈকেন পুকাশেন কদাচিজ্জগ-দন্তরে।। সহৈব স্বপরীবারে র্জন্মা-দি সক্তে হরি:। কৃঞ্ভাবান্সা-(द्रभ नीनाथ्या नैकि (द्रव मा॥ তেবাং পরিকরাণাঞ্চ তং তং ভাবং বিভাববেৎ। পুপঞ্গোচরত্ত্বেন

वीवाव ना नीना भुकरा मृजा।। यनग्रु-भुक्टी ভाञ्जि जामृष्ट्री उपरागठ-ताः। তত্র পুকট লীলাযামেৰ স্যা **७१** गमागदी ॥ (गाञ्चल मणू-त्रायाक बात्रकायाक मार्जिनः। या ন্তৰ তত্ৰাপুকটা স্কত্ৰ তত্ত্বৈব সন্তি তা:।। ইতি শ্রীভাগবতামৃত ॥ नीनावञी खी (कनियुक्ता॥ विना-সবতী ॥ শৃঙ্গারভাবচেপ্তান্বিতা ॥ (थनाविभिक्षे। इंडि नीना मदार्थ मर्भनायाक्षा जाकद्राहार्यक्रि भन्नी ॥ তৎকৃ তাক শৃহ:। যথা। গোদা-वदी जीद्र निवामित्न महादाष्ट्रेष-শোন্ডবস্য শ্রীভান্ধরাচার্য্যস্য গ্র ञ्चकर् : मृश्या नीनावजी विद्रश विक्रिः। इत्यमः ठाः भरित नी नाः वजा नीनावजी निव। ইजि नी-व विजीगुरु म। सक् नाहद्वभावा कम। ট্ৰীকাষা ভবেশ: ॥ 🗱 ॥ বেশ্যাবি-শেষ:। যথা। অভিরূপেণ সম্প भान् घष्ठे विद्या विनाकृति । धर्मका-ৰ্য্য নি ভি জ্ঞাত্বা ন গৃহ্যাভি কথঞ্চন ।। (या ९८म) সুবর্ণকারশ্চ দরিদ্রো **२१९० मध्यान्। न मृत्र माना**षि শ্যাত: সভাৰ্য্য খাদ্ধি সংযুত: ॥ সপ্তদীপপতি জাড: স্ঠ্যাযুত সন-

প্রভ:। ইতি নৎস্যপ্রাণে লীলা-

लङ्गायि

বভীবেশ্যায়া লবণাচলদানেহেম-তক্ ঘটকস্যতথাবিধফল দর্শনাৎ । ইতি তিথ্যাদিত ভু॰ । 🗱 ॥ न্যায পুস্বিশেষ:। তস্য দ্বিতীয় শ্লোকো व्या मुत्रा नाञ्चल मुब्हुत्ना खन गनः কর্মাধিক শ্লাঘ্যতে জাতি বিপ্লতি মাগতা নচ পুনঃ খ্লাঘ্যা বিশেষ স্থিতি:। সমৃদ্ধ: সহজো গুণাদিভি त्रयः यजाञ्च मट श्रीज्य मानीका नय (वन्यकर्य जनना श्रीन्यवी-লাবতী॥ ইতি মণ্ডনমিশু:॥

नीत्नाम्यानः नी (म्ववनः। इंडि ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

नीका खी जिका। ইडि नदद्र्या-वनी ॥

नुक् भू॰ (नाभः। यथा। मुस्माः लुक्। क्षीवाट भन्नत्याः म्रात्या न्क् न्धार । इंजि म्काताषव्याक्रताः ॥ লুক্লাযিত: ত্রি অভর্হিত:। যথা। অন্তৰ্গান লুক্লান মিতি যাবং 🖠 यथा श्राता त्रस्काख मिणूः निनीय-তে পৰাযতে লুক্কাযতে লুক্কায়তী-তি লৃঞ্চাপনখনে পি লুক্ লুক্ কাযঃ শরীর• যস্য স লুক্নায়: ডত: স ইব আচরতীতি ক্বৌ সাধ্যণ। ইতি কা-तकरीकायाः मृगामामः ॥ क्यानि ज পুত্যবেন निञ्जवायः॥

मुक्षः भू ए ए । विषः । ইতি রত্ন-

मुक है क जाय गिर्थ । है जि कित-कन्न कराः ॥ है क मुक्ष पि । जा भीखिः । य गिर्था निर्के कि स्था वन मानानि । है जि मूर्या माशः ॥ नुक्ष ज्यान गरान । है जि कित कन्न क्रमः ॥ (जा १ नृक्षी ८ कर्ग ना जिकः । है जि मूर्या माशः ॥

লু ১ ড দীপ্তিপ্তিহত্যো:।ইতি
কবিকল্পজন:॥ ১ অলুট্ । ড লোটতে । পুতিহতি: শোকাদিনা
পতন-পুনর্হনন-বা। ইতি দুর্গাদাস:॥

লুট ই হ্লভৌ। ইতিকবিকল্পজন: ।।
লুণ্ট্যতে। হ্লভি শ্রেণ্ট্রাণ্ডাইভি
দুর্গাদাস: ।।

*

নুট ক ভাসে। ইতি কবিকল্পদ্ধ:
।। ক লোট্যতি ৷ ভাসে। দীপ্তি:।
ইতি দুর্গাদাস:।।

न्हे ৯ क्ष य वित्नाहिवित्नाहन्त्याः
। इठि कविकन्नक्रमः ॥ ৯ व्यन्हेट्ट
। क्ष व्यन्नेट्ट व्यन्ताहिट । य नहें । वित्नाहिः मक्की ज्ञावः । छत्र न्हें । वित्नाहिः मक्की ज्ञावः । छत्र न्हें । वित्नाहिः म्हिति द्वाक-मावान्। इठि ज्ञेः ॥ वित्नाहित नहें । उठे ज्ञे । वित्नाहित চ লোটতি। ইতি হলাযুধ:। ইতি
দর্গাদাস:॥

লুট বিলোটবিলোডনযো:। ইতি
কবিকল্পজন: ॥ লোটতি । ইতি
দর্গাদাস:॥

न्ठे इ गंडानमा एउव (थार्छ।
इंडि कविकल्लकमः ॥ इ न्छेऽ ।
व्यानमा भन्ती जावः। एउवः होर्याः। (थार्छः (थाउनः। इंडि मूर्गाः
मामः॥

नूर्य २ ७ शुडीवार्छ। ইভি কবি-कन्नक्रमः ॥ २ वन्येट । ७ नायेर उ । ইভি দুর্গাদাসः ॥

লুঠ উপঘাতে। ইতি কবিকল্লজনঃ।। লঠতি। ইতি দুর্গদোসঃ॥

লুঠ শি লোটে। ইতি কবিকল্পজনঃ

।। শি লুঠতি অল্ঠীৎ লুলোঠ ।
লোট: সম্বন্ধীভাব:। হারো ২বং
হরিণাক্ষীণা লুঠতি স্তন মণ্ডলে।
ইতি দুর্গাদাস:।।

লুঠ ক চোর্য্য। ইতি কবিকল্পদাঃ

। কলোঠবতি। ইতি দুর্গাদাস: ।।
লুঠা লী অখস্যভ্নোপুন:পুন:শুমোপহনন । লোটা ইতি গডাগডি ইতিচ ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ ।
বেল্লন ২ ৷ ইতি ত্রিকাগুশেষঃ ।।
লুঠিতঃ ত্রি মৃত্তুবিপরাবৃত্তঃ ।

লুগুক

वुष्ठ नि मःव्रही।। श्लाष । इंडि
किविक् क्रमः॥ नि वृष्ठि वर्ष्ट्र छीट वृत्ताष्ठ । इंडि पूर्गामामः॥ वृष्ठे कि व्यवकारोर्थ्य । इंडि किविक् क्रमः॥ म्ह्यमकात्र मुक्छिः॥ हिर्यागात्र क्षमः। एव क्षमिनक्ष वृत्ति । उत्ति वर्षेड वर्षेड । इंडि पूर्णामाणः॥

जु^{्हे} हः भूः भाकवित्ययः। निर्देश इंडि ভाषा। उद्भर्यशयः। नाजवः २। इंडि भद्यान्तृकः।।

मुग्रे। जी नर्त्रनः। इंडिकाहिए-मदत्रद्वावनी॥

লুণ্টাক: পু॰ চৌর:। লট্ধাতো: বাক পুত্রবেন নিম্নম:।।

লুণ্টাকী জ্বী চৌরাজ্বী। ইতি মুধ্ব-বোধব্যাকরণা।

न्थेकः जि खरकात्रकः। मुर्हित्रा

লুপ

্তি ভাষা। যথা। যে চৌরা বহি -না দুষ্টা গরদা গ্রামলুঠকাঃ। সার-মেফাদনে তে বৈ পাত্যন্তে পাত-কান্বিতাঃ॥ ইতি পাদ্যে পাতাল-খণ্ডে।।

ानः क्ली वार्यनः। इंडिकाहि**ः मदः** बङ्गावनी ॥

ন্ত্রী লুঠন•। ইতি কাচিৎশন্ধ-রত্নাবলী।।

লুগাকঃ পু• কাকঃ।ইতি ত্রিকাও-শেবঃ।।

न्थी जो न्यंतर। इंडिकाहिट्शक्-त्रवादनी॥

লুও ক চৌর্য্য। ইতি কবিকল্প জন:॥ক লুওগতি।ইতি দুর্গা দাস:॥

नु छिन। ज्ञी न्यायमात्रिनी। इंडि हात्रावनी॥

ল্ণী জ্রী ন্যায়সারিণী।ইতি ত্রি-কাণ্ড:শযঃ॥

नृथ हे अरह। हेि कितकद्माण्यः॥ हे नहार्छ। अरहा यथ क्रिली। हेि पूर्णापामः॥

नून श्रामन २ क छे हिए। इंडि किविक्सक्रमः ॥ श्रा व्यान्त्र व्यान्त्र व्यान्त्र । मान क नूम्य छ नू-व्यान्त्र । भान क नूम्य छ नू-व्याप्त । २ व्यान्त्र । के लाक्षा। नुका ह

इंडि पूर्गामामः॥

मुल हे त य यूनि। इंडिकिविकन्न क्रमः ॥ हे त जन्न ए जालानी ८ । ज्ञार भूषा क्रिक्ष क्रिड़ा ७ इंडिड़ त्रिड़ा यूनिड़ा विष्ठा ज्ञाक्ती जात । नाडुः यूनेडि नावनाडः तिडाक्ष निन्दे वेतः । हेडि हना-यूथः। हेडि पूर्गाक्ष नः ॥

লুপ্প • লোপ:। যথা। অভো ভগো ংঘোভ্যে ংবে লুপ্। ইতি নুগ্ধবোধব্যাকরণ।।

नुशः ही होर्ग्यनः। न्या इंडि थ्रा छः। इंडि भस्त द्वावनी।। न्या-भवि वि। यथा। हक्ष्मानि नि-शकः हाश्वानः व्यक्ताति ह। भु-शकः ना निन्तनः (हवा शक्वाव विनिष्ठात्।। इंडिजियानि छन्।। नुव कि इ व्यक्त। इंडिकविक नुक्तः।। क्वा क्वा व्या निव्य हिन्द्रात्।। ।। कि न्या वि न्या हिन्द्रात्।। ।। कि न्या हिन्द्राति। इंडिक् । व्यक्तिः व्या देशि पूर्गानानः॥ नुकः भुः व्या देशि पूर्गानानः।।

লুকা: ত্রি আকাক্রী।ইতিমেদিনী
।। তৎপর্য্যায়: । গৃথনু: ২ গদ্ধন: ১
অভিলাষ্ক: ৪ তৃঞ্ক্ ৫ । ইত্যমর: ॥

णुक्तकः . श्रु॰ व्यायः। ইত্যমরः॥

दाव

लश्रीः। ইতিল্কশ্দার্থনর্শনাং।।

लूड শ বিমোহনে। ইতি কবিকল্ল
क्रमः।। শ ল্ভত্যাত্মনি কামে চ।

ইতি হলাযুধ:। লোভিডা লোকা।
। ইতি দুর্গাদাসু:।।

नु ज य देत भार्ष्य। भार्य्य माकाङ्का। य नु ज्याजियाः नु जाः। देत स्र स्न ज्याजियाः स्र स्वाजियाः स्वाप्य भूगितियाः निज्यः उ देज्यान्य । देजि पूर्णा-मानः॥

লুভিত: ত্রি বিমোহিত:। বিমো-হনার্থ লুভধাতো: ক্ত পুত্যবেন নিয়ন:।।

লুল বিমর্দনে। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ।। সৌত্রধাকু রয়ণ। লুলাপঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

লুলাপ: পু॰ মহিষ:।ইত্যমর:॥ লুলাপকন্দ: পু॰ মহিষকন্দ:। ইতি রাজনির্ঘণী:॥

नूनाপकान्ना जी महिनी। ইঙি ब्राजनियंग्रेः॥

লুলিত: ত্রি আন্দোলিত:। যথা।
প্রেক্ষালিত স্তরলিতো লুলিতান্দোলিতাবিশি। ইতি ভ্রিপুযোগ:॥

লুষ তেযে। **ইতি কবিকল্পদ্ম:।।** `লোৰতি। ইতি দুৰ্গাদাস:॥ সুব হিংসনে। ইতি কবিবল্লফন: ॥ ।
সৌত্রধাত্রয়ণ। লুফঃ। ইতি দুর্গাদাস:॥

লুবভ: প্ মন্তহন্তী। ইত্যুণাদি-কোৰ: ॥ -

লুহ ও গার্থ্য। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ
।। ও অলুক্ষ । গার্ধ্য: লকুমিছা।
লোহতি ধন লোক:। ইতি দুর্গাদাস:।।

লু ঞ গি ছিদি। ইতি কবিকল্পজন:

। ঞ গি লুনাতি লুনীতে লুন:
লুনি:। ইতি দুর্গাদাস:।।

क्षा जी कीर्वित्मयः। भाक्षणा है जि जाया। जर्म भर्यश्रायः। जन्नवायः २ जिन्नाजः २ मर्क रेकः ८ ।
हे जुभदः॥ मर्क रेः ६ ल् जिका ५ जिन्नाजः १ मनकः ४ जन्नवायः
२ । हे जि मद्म द्वावनी ॥ भिनीविका ॥ द्वागवित्मयः। हे जि द्यविनी ॥ म्यम्प्रभर्यश्रायः। मर्युद्गः
२ वृक्षा २ । हे जि द्वानिर्मकेः॥ जद्वागम् निमानामि यथा। न् जानाः
का वित्मवाना मूर्य भिन्नः मः थ्यावाह्म विम्दाः। द्वाजान वाह्म वाहम
श्रायम विम्दाः। द्वाजान वाहम
श्रायम विम्दाः। द्वाजान वाहम

বর: কদাচিদ্বি সভ্রণ ৷ বশিষ্ঠ কোপযানাস গড়াশুনপদ কিল । क्रिज्मा गूर्व खमा वनाहि (ब्रह-বিন্দ্ৰ: ৷ অপতন্ দৰ্শনাদেব হুধ-खाडीवुवईमः॥ नृष्ठ ज्ल महरवस ধেন্বর্থে সংভৃতেপি চ। ততো জাতা खिना खाता नानाक्ष्मा महाविषाः ॥ जामामाञ्जी कष्टमाध्या दर्ज्या खाव-ত্য এব ছি। তত্ৰ তৃণ মণ্ডলা পুভূত-वाष्ट्रे कष्टमाधाः। सोवर्गिका शुक् ত্রোষ্টাব্সাধ্যা:। তাসা সামা-ন্যতো দ'শ লক্ষণ মাহ। তাভি র্দষ্টে দংশকোপ্যপুর্ত্তি: ক্ষতজস্য চ ৷ জুরো দাংহা ৎতিসারশ্চ গদাঃ সুগ্রু ত্রিদোবজা: ॥ পিডিকা বি-विश्वाकात्रा मखनानि महासि ह। শোপা মহান্ডো মৃদবো রক্তা: শ্যা-वा कला खथा॥ जाजाना अर्बन्-जाना (गडम्रः **ग**न) वक्षणः। मः मः কোপ্যদ শনধ্যে প্তিভাব: 1 দ •-**णगर्वा ज् यटक्कः मात्रावः वा का-**লকাবৃত ।। দথাকৃতি ভূশ পাক क्षिर (माथ जुड़ान्छि। मृघीविया-ভিল্তাভি তদ্প মিতি নিৰ্দিশেৎ ॥ स्रोवनिकानस्याञ्चादमाद्य न्यान-হরা ভাসা । লক্ষণমাহ। শৌৎঃ খেতাসিতা রক্তা পীতা চ পিডিকা

জুর: ৷ পুাণান্তিকো ভবেদাহ: चाना रिक्वा निद्धागुरः॥ 🕏॥ **उत्तरीयक्ष यथा। बङ्गीयुग्र शख**् व मिक्किश नागतिनतिः। भीजा-মুপিষ্টে রালেপ: সদ্যে ল্তা॰ বি नाभारार्थ। जिलिहा जिल्या द्वा-চনা॰ জন্ত নৰ্কপৃত্ন॰ তথোৎপল। নলবেতসম্লানি গরল সুরসাণ তথা ৷৷ স কলিক্ সমঞ্জিষ্ঠা মন-স্তাঞ্চ শতাবরী । শৃকাটক সম-কাঞ্চ পদ্মকে**শর** মিত্যপি II কল্পী: কৃত্য পচেৎ সর্পিঃ পয়ে দদ্যাচ্ন छर्छन• । मन्यक् भरक् १वजीर्ग ह শীতে তিমন্ বিনি:ক্ষিপেৎ ॥ সর্পিস্বল্য ভিষক্ ক্ষোদু কৃতর-ক্ষ• নিবাপযে । বিবাণি হস্তি দু-र्गाणि भद्रासायकृ जानि ह ॥ न्य শান্ধতি বিষণ সর্বণ গরৈ ৰূপছ-তা' ভ্বচা'। যোগজন্তমক কণ্ড' মা'সসাদ' বিস'ক্ততা'।। নাশ্य-**उ**।क्षना ङ।क्ष• भानवस्तिषु (याजि-छ। मर्ग कीराथु न्डापि पश्चाना॰ বিষহ্ৎপর ৷৷ মৃত্যুপাশছেদি-ষ্ত । ইতি ভাবপ্কাশ:।। **ब्**डातिः शुः मूक्षाकनीक्ष्मः। इंडि ताकनिर्घणेः॥ न् जिका खी मर्क हेकः। देखि नद-

(লথক ब्रङ्गावनी।। **ल्नः जि ছिमः। ইত্যনর:।।** न्नकः भ्॰ (छिरिजः॥ भण्ः। ইडि (मिनिनी।। ল্নি: জ্রী ছেদ:। ইতি মুখাবোধ-व्याक्त्रण ॥ ल्म॰ क्री नाक्ल । ইত্যমর: II ल्मिवियः भू वृष्ठिकां पिः। इंडि (र्यहन्तः॥ **ल्व क वर्ष॥ खरय। ই**ভি कवि-, कन्नक्रभः॥ क न्ययि । ইতি पूर्गा-मानः॥ लिथः भू॰ (५व:। ইভ্যমর:॥ (नथ्रः। इंडि (मिनी।। (नथकः भू॰ (नथनकर्न)। ७८-

পर्य)ायः । जिलिकदः २ व्यक्तद्रहनः ৩ অক্রর্ঞ্: ৪। ইত্যার: ॥ বোলकः ৫ করকः ৬ মসীপণ্যঃ १ कत्रभुगीः ৮। ইতি भदत्रवादनी ।। वर्गी 💫 । इंखि कठाश्वः ॥ 🗱 ॥ **उन्धः लक्ष्मानि यथा। সর্বদেশা-**ক্ষরাভিত্তঃ সর্বশান্তবিশারদঃ। (लथकः कथिएंडा द्राड्डः **मर्दा**धिः করণেষু বৈ ॥ শীর্ষোপেতান্ সু-जःश्र्रान् जमाणुणिगञान् जमान् । अक्रवान् रेव निरथत्वस्त लबकः न दब्रः मुजः॥ डेलाय वाक्र स्मः

লঃ সর্বশান্তবিশারদঃ। বস্থর্থবক্তা চাল্লেন লেখক: স্যাস্তৃগ্তম।। বা-क्रां जिन्नाय उद्धारका (मनकाल वि-ভাগবিৎ।অনাহার্য্যোন্পেভক্তো লেখকঃ স্যান্তৃগ্তম।। ইতি মাৎ-(न) ३४-२ व्यव्यायः ॥ ॥ व्यक्ति । **म**कृरुक गृशी अर्था नघुश्खा कि তাক্ষর:৷ সরশাস্ত্র সমালোকী পু कृष्टी नाम (नथकः। ইতি চাণक) সংগ্ৰহ: ।। ৠ ৷৷ রাজলেথক লক্ষণ যথা।বান্ধণো মন্ত্রণাভিজ্ঞোরাজ নীতিবিশারদঃ। নানালিপিজ্ঞো (मधावी नानाज्ञावामनविजः মজণাচভুরো ধামান্ নীতিশালা-র্থকোবিদ:। সন্ধি বিগৃহ ভেদজ্ঞো बाबकार्य्यविष्ठक्रनः ॥ जना बाब হিতারেবী রাজসমিধি সংস্থিত:। कार्यशकार्याविष्ठात्र छः: मञ्जाताती **জিতেন্দ্িয:।। স্বর সবা**ী শুদ্ধাত্মা **ध**र्याञ्ज। त्राजः। य्यंदिर । अवेनामि रूरिन युक्तः म **अ**व ब्राह्मलश्कः ॥ न्नान्वडी जडड॰ न्नविधामतः ফক:। নৃপতে হিতকানেবী স এব वाबालथकः॥ इंडि नयाकोमुनी ।। #।। লেখ্যকর্ম কাযছেন কর্ত্ব্যুণ । यथा। (लथकानि कायकान् (ल-भाक्रेज। विष्क्रगान्। अर्थ। पि जि

শেব:। ইতি পরাশর সংহিতাঘা॰ ১০ অধ্যায:॥

लिथन॰ की हर्षन॰।। जुर्जदुक्।।

शक्त विन्धानः। ই कि मिनी

। क्रि। ज्यो लिथन निष्या यथा
। न ज्यो विनिथिद्यं भिक्तः न श्रुः

खनः निथ्य। ই कि यागिनीज्य जुर्जीय जारा १ भेटनः।। निः
थना छनः। यथा। मका खन्न मिन्
ना काठ मन्न हन्यन मिन्दिः। हर्निदे अञ्चनः (श्रुष्कः भन्ना स्मार्थन निक्रमः।। मनः अक्रिः जन्मा खन्न ।

दक्। निना ननः निना।। ই कि
ভात श्रुका मः।।

লেখন: পু• কাশ:। ইতি রাজ-নির্ঘণী:॥

(नथिनकः भू॰ (नथशातकः॥ भद्र-रखन(नथकः॥ च्रह्यन(नथकः । ইতি (मिलनी॥

लिथनी खी लिथा (ज्ञ्न्सा। लिथन नगावनवस्त। ज्ञ्भिगायः। वर्तज्न लिकार। इंजि हातावली।। वर्त-ज्ली । क्लारः ८ शक्त ब्रज्लिका ६ । इंजि ब्रजी वतः।। क्ता भुयः ५ हि-ब्राः १। इंजि ने प्र त्र द्वावली।। शा लिथनी कत्र भूजा मुंज व्या। वर-नगूठा। लिथि हर्त ज्ञा हानि

বেজুর । তানুস্চ্যা তু বিভবো লেখাছ : পু প্রভালবৃদ্ধ:। ইতি छत्व उ९क्स्या छत्द ॥ मर् वन्त्री र्छादिष्ठिष्ठ मूर्वामा क्या। वृष्ट्रसन्तम् मूह्या देव भिक्त वृिकः भुकाराउ ॥ उथा जानगरिर দেবি পুত্র পৌত্রধনাগমঃ। অগ্নি-भरिय क्टिबकाक्षमरियः । देत्रब्धान বিপূলা লক্ষ্মী: কাংস্যেন মরণ ভ (व८ ॥ यहात्र्वभूगालन मना-ब्रू.लन वाथवा । ठजुत्रक्लम्ड्रा বা যো লিখেৎ পুস্তক শুভে ॥ তত্তদক্ষর সংখ্যে তু মন্নাযু র্যাতি वि तित्व ॥ यथा रेब्रेट्यान्डराहि বচনে এক্টেম্বৰ বিধি নিষেধী ত-থাতাপ্টাক্ল দশাকুলযো বিধি: নিষেধ শ্চত্রকুলে। ইতি যোগিনী তক্তে তৃতীযভাগে ৭ পটল:॥ (लथनीयः वि (लथाः। (लिथि उताः । इंडि निथवाजाः कर्मगुनीयनु ত্যযেন নিম্পন্ন ॥ (नथर्य छ: भू हेन्द्रः। इंडामद्रः॥ (नथरातः) म् भधवार्कः।(नथः লেথহারকঃ) হরতি ইত্যর্থে অণ্ পু **छ्रायन कन् भु**ङ्रायन ह निष्नमः। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী॥ **लिया जी विभि:।। भ**िह्नः। ইতি (निमिनी ॥

व्राजनिर्घण्डः॥ (जन्दर्याण्य) जिना লেখিত তি লেখ্যতে যথ। লি-থিত । ইতি ঞান্ত লিখধাতো: ক্ত প্রত্যবেদ নিয়ম• 11 লেখ্য ত্রি লেখিতব্য ালেখনীয় । ইতি লিখঙ্গতো: কর্মণি য পুত্র্য (यन निष्ठन ।। #।। व्यवहाताक्क-ক্রিবাপাদাঙ্ক'। যথা। ষামাসি-কেপি সম্বে ভ্ৰান্তি: সংজাৰতে য্-তঃ। ধারাক্ষরাণি সৃষ্টানি প এ। क्रान् उः भूता॥ (व्या प्र विविषः (भुकि बश्खान/कृ उथा। अ-সাক্ষিক সাক্ষিময় সিদ্ধি বেশ-স্থিতে ভযোঃ॥ মূতান্ত সাক্ষিণো যত্র ধনিকর্ণিক লেথকা:। তদপ্য-পার্থ করণ মৃতে ত্বাধে: ছিরাশু-যাং॥ দর্শিত পুতিকালঞ্চ পঠি-७ भाविज्ञ य**ा** । (नथ्र मिस्-তি সৰ্বত্ৰ মৃতেম্বপি চ সাক্ষিষু ॥ ইতি ব্যবহারতত্ত্বে বৃহস্পতিঃ ।। #।। जिमह। मान्त्रु ३ व्हार्थाः নিৰূপ্যতে। তত্ৰ লেখ্য ছিবিখা। णात्रन- कानशरक्षित्र । णात्रन-নিক্পিত। জানপদম্ভিধীয়তে। ড ছ দ্বিধি । ৰহস্তক্ত নন্যক্ত-

ঞ্তি। তত্র ষহস্তক্ত সসাক্ষিক•

। व्यत्रकृष्ठः जनाकिकः। व्यनदाः क (क्लाहाद्रानुजाद्रग श्रामागुः । यहारु नावरः। लिथ्रञ्ज दिविष् জ্ঞেৰ• স্বহস্তান্যকৃত স্তথা। অসা-कियर नाकियह जिक्क प्रमिष्ट তে ভবে। বিভি। ততান্যক্তমাহ 1 यः किन्द्रमार्था विद्यातः सक्ता जू পরস্পর । লেখ্যন্ত সাক্ষিম্ৎকা-र्य) स्थिन धनिक भूर्वकः ॥ धनिकाः খনণ্যো যো হথো হিরণ্যাদিঃ প রস্পার• ধ্রুচ্যা ইয়তা কালেনৈ-তাৰদেয় মিতীয়তী চ প্ৰতিমান বৃদ্ধি রিভি নিঞ্চাতো ব্যবস্থিত স্ত-মিন্নর্থে কালান্তরে বিপুতিপত্তৌ বস্তুতত্ত্ব নির্ণয়র্থণ লেখ্যণ। সাক্ষি अपूक वक्त गाकिगुक्त । श्निकः পূরো যিমন্ তদ্ধনিকপূর্বক । ধনিক নাম লেখন প্র্ক মিতি যাবৎ কার্য্য কর্ত্তব্য । উক্ত লক্ষণাঃ नाकिता वा कर्डव्याः। कर्जा जुयू क् उ॰ कार्या॰ निष्कार्थ समा माकिनः । भुवर्खां अविवादिषु सक्उ॰ वानाऽ লেখ্যক মিতি মরণাৎ।। অপিচ। সমা মাস তদজাহ নাম জাতি स्राविकः । न्युक्ताविकाञीय ''िल्नामापि विद्याउ° ॥ समा स-य् नदः। भाम रेक्टबारि उपर्यः

পক্ষ: শুক্ল: কৃষ্ণো বা । অহ ভিৰিঃ **शु**जिभरारिः । नाम धनिकाधमर्ग-याः। जाजि वा ऋगामिः॥ परगा-ত্র• বাশিখাদিগোত্র মেতৈ: সমা-দিভি কিহিতে। তথা স্বুন্ধচা-রিক বস্ত্তাদিশাখাপুযুক্ত ওণ नाम वस्तृहः कठे इंडि। आजीय नि-ত্নাম ধনিকর্ণিক পিতৃনাম। আদি-গুহণাদ্ব্য জাতি সংখ্যাচারাদে পূহণ । এতৈ শিচহ্নিত লেখ্য कार्य। भिंछि गएउन मस्तः। किः । সমাপ্তে হর্থে ঋণীনাম স্বহন্তেন নি-বেশবেৎ। মতং মে হমুকপুগ্রস্য যদত্রোপরি লেখিত ॥ খনিকাধ-भर्गर्य। र्यः चक्ठा वावश्चिः ভিমিন্নর্থে সমাপ্তে লিখিতে ঋণী আ-**ध**मर्ता नामाजीय सङ्खनासिह्न-থ্যে যদুপরি লেখিত তম্মামুক-পুএস্যমত মভিপ্রেড মিতি নিবে-नाराष्ट्र भाषा विचित्थ्र । उथा । সাক্ষিণশ্চ স্বহস্তেন পিতৃনামক প্-ৰ্ক। অত্ৰাহ মমুক: সাক্ষী লিখেযু রিতি তে সমা:॥ তন্মিন্ লেখ্যে যে সাক্ষিণো লিখিতা তেপ্যাত্মীয় পি-তৃনাম লেখন পূর্ক নিমন্নথে অহ-ममुका (५वमछ: माक्षीित बहाउ বৈকৈকশো লিখেয়ু স্তেচ সমা: স**-**-

খ্যাতো ওণভঙ্চ কর্ত্ব্যা: । यम्।ध-মৰ্ণ: সাক্ষী বা লিপিক্টো ৰ ভবতি छमा १ अमर्लात्नान जाकी ह जाका-স্তারণ সর্বসাক্ষিসন্নিধৌ স্বমত তা-थायः। वथार नात्र । जनिन क्छ भगी यः नहार समञ्ख न लिथ (यट। जाकी वा जाकिगाम्। जर्ब সাক্ষী সমীপত ইতি ॥ অপিচ । উভগাভার্থ্যতে নৈতন্মযাহ্মদুক সূন্-ना। विथि उ॰ श्रम्राक्रानि विथका श्रष्ठ ज्ञा विर्थि ॥ ज्ञा विर्थ কো ধনিকাধমৰ্ণিকাভ্যা মুভাভ্যাণ भार्थिएक भयाभूकिन प्रतिपालन বিষ্ণাৰ স্নুনা এতল্লেখ্য লিখি-**७** भिजार विष्या ॥ ॥ माणुजः স্বকৃতলেখ্যমান্থ। বিনাপি সাক্ষি-जिथा प्रश्व तिथि उद्घ यद । ७८ भुगाग स्रु ३ (वर्षा) वत्वाशिक्ष क्ञाम्र ॥ यहार्थाः सर्खन लि-থিত অধনৰ্গেন তৎ সাক্ষিত্তি ঠি नाशि शुभागः मृजः मदाविधः। বলোপথিক্তাদৃতে। বলেন বলাৎ-কারেণ। উপধিনা ছল লোভ ক্রোধ एय मनामि वाक्रापन यर क्ष उचा-দিনা। নারদোপ্যাহ। মন্তাভিযুক্ত क्षी वान वनाएकात्र क्उक गए। ् उन्युमानः निश्विः खरमानि

কৃতভাপতি ৷৷ ভাইতৎ শহন্ত কৃতি পরহন্ত কৃতঞ্চ যল্লেখ্যু দেশাচা-बाबुजादिन जैवक्क वादशदि वेक्क व।वराद्रयुक मर्थ कमानदिला-পেন লিপ্যক্ষরাপরিলোপেন চ লেখ্য মিভ্যেতাবন্ন পুন: সাধুশকৈ রেব প্রাভিম্বিক দেশভাব্যাপি লে-थनीयः। यथारु नांद्रमः। (मणांठा-त्राविक्षः यंद्राकावि विवि लक्षनः। **७८ भुगान गृउ (म**थ) ग्विनुस्क माक्तत्र मिडि ॥ विशान विधि तार्थ विधि दाधीकेद्रगष्ठम् वक्षणः। (गा-প্যাধি ভোগ্যাধি কালকৃত মিভ্যা-দি ভদ্ব্যক্ত বিস্পাই যদি ভদ্যকা-বি বিৰি লক্ষণ। অবিলুপ্ত ক্রমাক: त॰ अथीगाक्रमः कंग्र**काक्**राणि ह ক্যাক্রাণি অবিলুপ্তানি ক্যাক্ त्राणि गमि॰ उपविष्यु क्रभाक्तत्रः। उत्तरक्ष विथितः भुनागः। द्रा-केणाजनवम जाधूणंचनियस्या एंख-छ। छिनु। यः । (नशः भूमाक्न (म-খ্যাক্ত মপ্যুণ ত্রিভিরেব দেয় মি-ত্যাই। ঋণ লেখ্যকৃত নেবেশ পু-কবৈ জিভি রেব ভূ। যথা সাক্ষ্যা-দি কৃত মৃণজ্রিভি রেব দেয় তথা लिश्रक्ड मन्गार्ड्न्न्य उरन्रेय क्षिञ्जि इत्य (प्रयः। न ठल्थां पिछि ব্লিভি নিবম্যতে। बनু পুঞ পৌত্রৈ র্খণন্দেষ মিত্যবিশেবেণণ মাত্র জি ভি রেব দেখ মিতি নিবত দেব। বাঢ মীন্যবোৎ দর্গন্য প্রাক্তর্ণ বিব্যে মৃত্যন্তর পুত্রা মপবাদশকা মপ-(नजू मिमच्चित्र भावतः। उथाहि । পত্ৰ লক্ষণ মভিখ্যৰ কাত্যাৰনেনা ভিহ্ত । এবং काल मिकास পিতৃণান্দাপ্যতে ঋণ মিতি। ইশ্ব॰ পথাৰ্চ মৃতিকান্ত কাৰ মূপি পি-তুণা মলি পিতৃণা সম্বন্ধি দাপ্তে । অত্র পিতৃণা মিতি বহুবচন নির্দে-শাৎ কালমভিকান্ত মিতি বচনা-इजूर्थारि मानाज इंडि नुजीयरज। **७था हाद्रीएउनानि । (ल**श्र) यम् ভবেদ্ধন্তে লাভত্তস্য বিনিদ্দিশেদি তি। অত্যাপি যুদ্য হতে পএ মৃতি ভদ্যৰ্ণলাভ ইতি সামান্যেন চতুৰ্থা দিভ্যো ২প্যানাভো ২ন্তীতি পু-তীয়তে। অত শৈতদাশস্কা নিবৃ-ত্যৰ্থ এতদ্বচন মিতি যুক্ত। বচন ৰ্যন্ত বোগীশ্বর বচনানুসারেণ বো कनीय॰ ।। 🗱 ।। व्यम् । । भ्यम् । আধিস্ত ভূষ্যতে তাবদাবত্তম পু-দীৰতে। সৰদ্ধকেপি পঞাৰ্কচে ঋণে বিভিরেব দেষ মিডি নিয়মাদৃণাপ-क्रवानिष्काद्मनाष्ठाञ्चरः १९७न-

विकात भाशाविष्युग्राउ। यावहज् র্থেন পঞ্মেন বা খাণ ন দীবতে তা-বদেবাধি ভূঁক্যত ইতি বদতা সবন্ধ-কর্ণাপাকরণে চতুর্থাদে রপ্যধিকা-ন্ত্ৰো দৰ্শিত:।। নম্বেভদপ্যযুক্ত মেব কলভোগ্যে ন নশ্যতীতি সভ্যং। তদপ্যতিমিন্ন সত্যপবাদ বচনে প্-क्व वर विवयम्बद म्यामिक गर्दे बनवर्षः॥क्षाश्रामक्षिकः भविमना-প্য পুক্ত মেবানুসরতি। দেশান্ত-রঙ্গে দুলেখ্যে নষ্টোন্মান্ত হৃতে তথা । ভিন্নে দক্ষেথবা ছিলেলেখ্য মন্যভু কারবেৎ। ব্যবহারাক্ষমে পথে প-প্রান্তর• কর্য্যাদিতি বিধীয়তে। ব্য-বহারাক্ষমত্বঞ্চাত্যন্ত ব্যবহিত দে-भारत्रक्ष भव्य पूर्वाच्या पृष्टीनि अ-निर्श्यानानि व्यवाहकानि वा ल-थ्यानि विश्वक्रवाणि शरानि वा य-**ঝি॰ ন্তদুর্লেখ্য° ভমিন্দুর্লেখ্যে নঙ্কে** कानवरणन डेग्राइ मनी (भोईना।-দিনা মৃদিতে লিপ্যক্ষরে হুতে ভস্ক-রাদিভি র্ভিন্নে বিদলিতে দথ্দে অগ্নি-নাছিমে দ্বিধা ভূতে সভি দ্বি ভবিতি । এতहार्थि भुडार्थिनाः। भद्रस्पदा-ৰুমতৌ সভ্যা বিমভ্যান্ত ব্যবহারা-शास्त्री रम्भाडब्रङ् भञानयनाष्ठा-(शक्या काला माउवाः मूर्फ्णावः

হিতেনপ্রে গণ্ডে সাক্ষিভিরেবব্য-बहात्र निर्णयः कार्याः। यथाक् नात्रमः । (जर्थ) (मणाख्यन) एउ मीर्ग मूर्विः থিতে হৃতে। সত তৎ কাল করণ মসভো দৃষ্ট দশন মিতি ॥ সতো विष्णानभाष्ट्रभाष्ट्रभाष्ट्रभान-यनाय कालकद्रग॰ कालाविध मीज-ব্য: । অসত: পুন রবিদ্যমানস্য প-क्षमा भूबं (य मुक्केत्रः माकिन दि पं-র্শন ব্যবহার পরিসমাপন কার্য্য 1 যদা তু সাক্ষিণো ন সম্ভি তদা দি-বেরন নির্ণয়: কার্য্যঃ। অলেখ্য সা-क्रिक रैपवी वावशात विनिर्मित्न দিতি মারণাৎ । এতঃ জানপদ ব্যবস্থাপঞ্। রাজকীয় মপি ব্যব-স্থাপএ মীদৃশ মেব ভবতি। ইযাণস্ত विश्नव:। ताळ: द्रश्य मःगूकः च-मु मा विद्वि उर्था। द्राष्ट्रवीय मृउ॰ (वर्था) मार्बद्यर्थायु माकिमिरिङ ॥ # ॥ उथान। पति द्राककीय कय-পত্ৰ বৃদ্ধবশিষ্ঠেনোক্ত। যথোপ-ন্যস্ত সাধ্যার্থ সংযুক্ত সোত্তরজিয় । সাবধারণককৈব জয়প্রক মিব্য (छ। भाषिताकाि रखाक मूर्पिङ त्राजमून्या। मिल्क १८थं वाहित मर्गाब्ज्यित वयभग्रक मिणि ॥ তথা। সভাসদেপে মত । মে ৎমুক

প্রস্তে বহর দেশুঃ। সভাসদ ক্ষ বে ভত্ত মৃতিশান্তবিদঃ স্থিতাঃ। यथा (वर्ष) विश्वो उद्दर सहस्र हः দু/রেবত ইতি মনু মারণাৎ॥ সভা-महाक भद्रम्भद्रान्यिक व्यक्तिद्रदेवन व्यवहारता निःभाष्ट्या खर्जि । यः খাহ নারদ:। যত্র সভ্যো জন: সর্বঃ সাধ্যেতদিতি মন্যতে। স নিঃশল্যো বিবাদঃ স্যাৎ সশল্য ন্তৃন্যথা ভবে-দিতি।। এতচতুষ্কাদ্যবহার এব। সা श्राय नाथा मर्थे यहजुङ्गाना दि उक् यट। ब्राबम् मुक्तिङ्क्षित बर्गधक নিষ্যত ইতি মরণাৎ।। যত্র ত হীন-जा यथा। अन्। वामी कियादियी (ना-পস্থাতা নিক্তর:। আহ্তপুপলা-যী চ হীন: পঞ্চিধ:মৃতইভি॥ভত্র ন ৰুষ্পএ মৃত্তি অপিতু হীনপএ भव उह कानास्त्र मखे शास्त्रप्र् करणधः जु भारताय विधि निकार्ध भिक्ति विश्वयः। त्वथः जन्मरह নিৰ্ণয় নিমিক্তান্যাহ। সন্দিশ্বলেখ্য শুন্ধি: দ্যাৎ ষহন্ত লিখিতাদিভি:। যুক্তি পাণ্ডি কিয় চিহ্ন সম্বন্ধাণম-হেতুভি:।। শুদ্ধ মশুদ্ধক্ষেতি সন্দি-अम्। (तथ्।म। मुक्तिः स्ट्उ विथि-তাদিভি: স্যাৎ। ৰহন্তেন লিথিত युह्मश्राष्ट्रद्राप्टन भूषिः। यनि जन्-

শান্যক্রাণি ভবস্তি তদা শৃদ্ধি: जािरिडार्थः। यारि मदार जािक লেখক সহস্ত লিখিতান্তর সমাদা-हु कि ति छि। युक्ता भाषि यू कि भा-धिः। (मन कोन भूक्षागाः मुत्राग गर गम्बः शाक्षः। अभित्तरम व्यश्चिन् काल व्यत्र भृत्वरत्र। प দুব্য ঘটত ইতি যুক্তি:। পুাপ্তি: किया उ८ नाक्गुनन्यानः। विश् मनाबादन श्रीकादामि । नम्रकः অথি পুত্যথিনো: পূর্বমণি পরস্গর विश्वारमन मान शुरुगामि जयकः। **আগ**মো*ংসৈ* ুভাবতো হর্থস্য সম্ভা বিতঃ প্রাপ্ত্যপায়: ৷ এত এব হেতবঃ ।এতি হেঁতুভি: সন্দিধ লেখ্য শুদ্ধি: न्। कि अन्यः। यहा कु (लार्थ) नः **क्स्ट्र** निर्णत्। न जाया उना माकि-ভি নিৰ্ণয় কাৰ্য্য:। যথাই কাভ্যা-যনঃ। দূবিতে পএকে বাদী তদাক-চা• ন্ত নিৰ্দিশেদিতি। সাক্ষিসম্ভব विवय भिषयहनः। जाक्काजञ्जवियः বস্ত হারীত বচন•া ন মবৈতৎ কৃত• পঞ কুট মেতেন কারিত। অধ স্বীকৃত্য তৎপত্র মথ দিবেন্ন নির্ণ-ষ ইতি॥ 🗱॥ এব॰ শোধিতে পথ্রে ব্দণে চ দাতব্যে প্রাপ্তে যদাকৃৎ স্থান-वर्गमाञ् मममर्थ उरा कि कर्डना মিত্যত আহ। লেখ্যস্য পৃষ্ঠে হক্তি লিখেদ্বভা দত্ত্বৰ্ণিকো ধন•। ধনী চো প গত• দদ্যাৎ স্বহস্ত পরিচিহ্নিত• ॥ यनाथमर्गिकः जकन मृगः नाजुमः ममर्थ छना मक्रानुमारतग नजा नजा পূর্বকৃত্তস্য লেখ্যস্য গৃষ্ঠে হভিলি-থেদেতাবন্মযাদন্তমিতি।উত্তমর্ণো ৰা উপগত পুৰণ্ড ধনম্বলৈ যুব লেখ্য-স্য সৃষ্টে দদ্যাদভিলিখেদেভাবন্মণা লন্ধ নিতি। কথ- স্বত্ত পরিচিহ্নি-ত ৷ সহস্ত লিখি ভাক্ষর চিহ্নিত ৷ যদ্বোপণত পুবেশপএ ৰহন্ত লি-থিত চিহ্নিত মধ্মণাযোত্তমৰ্ণো দ-দ্যাৎ ॥#॥ ঋণে তৃ কৃৎসে দত্তে লে-থ্য কি কর্ত্তব্যমিত্যত আহ। দত্ত্র্ণ शाहेरवरल्लथाः भूरको हानाञ् कात्र-(य९ । क्रांभन मक्रांभव वा क्रम मृगः न्तु। भूर्वः कृष्ठः (नथः) म्लाहेरयर । যদা তু দুৰ্গদেশাবস্থিত লেখ্য ন-क्षे वा उना मुरेका अध्यानं व निव्छार्थ मन्रालथाः कार्रायमुख्यमं स्वर्गः পুর্বোক্ত ক্রমেণোত্তনর্ণো বিশুদ্ধিপ-শ্রু অধনর্ণায় দদ্যাদিত্যর্থ: ।। # ।। সসাক্ষিকে খণে কৃৎয়ে দাভব্যে কি॰ कर्डवा भिछाउ चार । नाकिमह ভবেদ্যদ্বা ওদ্যতব্য: সমাক্ষিক । यञ्ज नमाकिक म्गष्ट भूर्वमाकि সমক্ষমের দদ্যাথ । ইতি লেখ্য-পুকরণ । ইতি মিতাক্ষরাথাণ ব্যবহারাধ্যাথ: ॥

(लथ्रह्र्निका स्त्री ज्विका। इंडि मदत्रज्ञावनी॥

লেখ্যপত্র: পু॰ তালবৃক্ষ:। ইতি ভাবপুকাশ:। লেখনীয়পণ্ডে দ্লী॥

লেখ্যস্থান ক্লী লিখ্যতেষত্র।
আফিস ইতি দপ্তরখানা ইতি চ
স্লেছভাষা। তৎপর্য্যায়:। গুম্মটী
২। ইতি শব্দরত্বাবলী।।

लिखः क्री गृथः। न्या इंडि जावा । यथा। उट्ममर्क वृश्त्स्य मृद्धः ज्य माभ ह। इंडि वृक्षतेववरक क्षक्रमथरखः (ध्रम्काम्ब्रवर्षः २२ ष्रधायः॥

লেপ খাড গমনে। ইতি কবিকল্ল-জনঃ।। খা আলিলেপং। ড লেপতে লিলেপে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

লেপ: পু॰ লেপন ।। ভোজন । ইঙি নেদিনী ।। সুধা । চূন ইঙি ভাষা। ইঙি বিখ: ॥

লেপক: প্ জাতিবিশেষ:। রাজ ইতি থৈকর ইতি চ ভাষা। তৎ-পর্যায়:। পলগণ্ড: ২। ইত্যমর:॥ নেগী ৩। ইতি শদ্রত্বাবলী॥ নেগ্যক্ৎ ৪। ইতি হেনচন্দু:॥ लिशन क्री लिश:। लिशा ইঙি ভাষা। যথা। বৈশাখস্য সিতে-পক্ষে ভৃতীযাক্ষয় সংক্রিতা ! তত্র মাণ লেপযেদ্বন্ধ লেপনৈ রতি-**मा** ७७ ।। ইতি তিখ্যাদিতত্ত্ব ।। # ।। विकृश्रृत्वाभन कलः यथा। ৰাবাছউবাচ। শৃণু তত্ত্বেননে দেবি विभागानमा **स्कल•। नर्ब• उ** কথ্যিষ্যামি যথা প্রাপ্নোতি মা-नवः ॥ गामकः गृश् वि ज्य मम (राष्प्राभरनभाष्ट् । नाजानि उज যাবন্তি পদানি চ বিলিম্পত: ॥ **जावद्यं मञ्जा**णि पिवानि पिवि सार् । यनि बान्यवर्षानि नि-প্যতে মম কর্মসু॥ জাযতে বিপু-ल भूषा धन थाना जनाव्यल । मिरैवा नंभकृत्जा (मिर्व क्रमधीनाय গছতি॥ জশদীপ মনুপাপ্য সহসুং জীবতে দশ। মন্তক্ত শৈচব জাযেত महिमा खनवान् मुहिः ॥ जनिषीः পাৎ পরিভুষ্টো মম কর্ম পরাযণঃ । त्राकारिय कायरङ मूक्ज मर्व शर्मायू নিষ্ঠিতঃ॥ লেপনস্য পুভাৰেণ মম कर्म भन्नायमः। ভক্ত্যা व्यविष्ठ म्हा**लि नर्बनाजानि गहर**छ॥ पि दि कात्रयाल मर्बा मन हायलनानि हा कात्रिक्। यथा नप्रयः सम् (वाकाय

गहिं ॥ गामयम्। ज् वक्तामि

७हृनुष्ठ वमुक्तत्त । शामयस नमाः ॥ भारे शावलाकान्गहि ॥ भ মীপে যদি বা দূরে প্রানযতি গো-ময়•। বাবন্তি তৎপদান্যস্য তা-বছৰ্ষ সহসূক ।। গোন্যান্যিতা रिव वर्गालांक महीयउ। এम-দশ সহসাণি একাদশ শতানি চ ।। ততঃ স শাল্মলে দ্বীপে রমতে চ মুদাযুত:। শাল্যলাভু পরিভুষ্টো রাজা ভবতি ধার্মিক:॥ মক্তক্ত-ৈচৰ জাবেত সৰ্ব ধর্মবিদান্তর:। व्यथ द्वार नवर्गाण महिन्दः मून्छ-বুত: ॥ বহতে গোময় সূক্র মন-লোকাষ গছতি। ইতি বরাহপু त्रापः ॥ # ॥ (एवीगृह्रत्व भनक्वः যথা। দেব্যা গৃহস্ক ব: শুক্র গো- ,, भारतमानुत्वशाय । जिर्या वा यि বা পুংস: বগ্রাসন্ত নিরন্তর ।। न वलिही श्रिजान् कामान् (हर्ग) লোকঞ্চ গছতি। ইতি দেবীপুরাণে ८२ व्यथ्रायः ॥ (लभनः भू॰ जुरुक्रनामभक्र मुव। । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ (ल भी न् भू • ल नकः । रेथक द हे जि ভाষা। ইতি **শব্**রত্নাবলী॥ লে- ॥

পকর্ত্তরি লেপবিশিষ্টে চ জি॥

(ज्या: वि (ज्यानीयः। (ज्याराः) निभशाजाः कर्या य भुजायन निञ्जम ॥ লেপ্যক্ৎ পু॰ লেপক:। ইতি (रुभइन्दुः॥ ल्ला अरे जी काशास्यि छिन् जुन निका। उৎ भर्ग्रायः। अक्षनिका-রিকা ২। ইতি হেনচন্দঃ।। (नभुजी हो मृगन्भ प्राविश्वाही। इंडि भद्रज्ञावनी ॥ लयः भ् जिल्हानिः। हेडि জ্যেতিস্তত্ত্ব ॥ (निनिश्नः भू भिवः। ই**छि भद** त्रज्ञावनो ॥ मर्भः। ইতি হেমচ~~न~~्दः ॥ भूनः भूनर्लंश्नकर्खंति वि॥ लिलिहाना खी मूमुवित्नवः। যথা। বক্তু বিস্তারিত কৃত্বাপ্য-ধে। জিহ্বাঞ্চালয়ে । পার্শ্ব 🕶 মুষ্টি যুগল লেলিছানেতি কীৰি-তা।। এবা তারারাধনে। অন্যা लिल्हाना वक्तवा। यानि सीया-**थतः (मन्मु वंधुः क्ई** क्रमाहिषूः । वीजानि চোहतन् मखी मू मुावकन माहरत्या उर्जनी मद्यमा नामाः ज्ञमः अर्येप्राम् (थाम्थः। व्यनामायाः ক্ষিপেদ্দা পজী ক্ত্ৰা কৰিছি-काः॥ लिलिश नाम मूर्प्त्यः जीवः

় ন্যাসে পুঞ্জিতা। ইতি তন্ত্রসার: **लमः** भूः कना। इंडानद्रः॥ (लक्ष्टे: भू॰ (लाक्षे॰। इंडामदः॥ खत्रथाख ०८ व्यथायः॥ (लक्ष्ट्रः भू॰ (लक्ष्ट्रेजिनः। इंडि लिक्षी की लिक्षिनी। इंडि ताज-भद्रद्वावनी ॥ रविष्टे (जरनः पृ॰ विष्टिज्य नाधन-মুদ্ধ:। মই ইতি খ্যাত:। ইতি किटि। ইতি ভরত:॥ उৎপর্য্যা-

। ই ि भद्र रङ्खनी ॥ **लिनिकः भ्ः** इन्छाद्या**हकः। ७**९ भर्गप्रयः। किर्दिशहकः २। इंडि मक्राना॥

কে.টাশ: ৩। ইতি রত্নকোষ:।।

(नर्भुः । ८ त्वर्भुः छती ৫ ह्र्नर्थः ५

लिकः भू॰ वाहादः। ভक्तनः। इंडि (इन्हिन्दुः । उर्भर्गायः । यानन २ तमन ७ बनन ४ बनि: ৫ 🔧 । ইতি রাজনিঘণ্টঃ ॥

लिहन क्री जिल्लगात्रमगुरुग । চাটन ইতি ভাষা। उৎপর্য্যায:। জিল্পারাদ:২। ইতি ছেমচনদু:॥ লেহিন: পু॰ টক্ষন । ইতি হেম-**इन्मः** ॥

(नश् क्ली अग्**डः। ই**डि **म**फ माना॥ (नहनीय वि॥ लिकः क्री लिक्श्रवानः। यथा।

মাৎস্য কৌর্য্য তথা লৈক্ লৈব' क्षानर खरेथव ह। इंड्रांकि शास्त्रा-निर्घण्डः॥ निङ्गमञ्ज्ञिनि जि॥ लाक अ क मीखी। इंडि कवि-क्लुफ्न: ॥ य चनुत्नाक्ट । क लाकवि । इंडि मुर्गामानः ॥ यः। (काविनः २ । ইত্যমরः॥ लाक अ उ नेत्रक। ইতি কবিকল্ল-क्यः॥ य चल्लाक्र। उ लाक-ত। বিলোক यस्त्रित वश्रु ताश्रु तक्वाः পুকাম বিস্তার ফল' হরিণ্য: 1 ইত্যাদৌ বিলোকন বিলোক: প-**"চাৎ ত• করোতীতি ঞৌ সাধ্য°।** ইতি দুর্গাদাস: ॥

लाकः भु॰ जूबनः॥ जनः। इंडऽ-मतः ॥ मश्रालाक नामानि यथा। जू जू तः च ग्रंश रेक्टर करक जंभ এব চ। সত্যলোকক সন্তিতে লো-কাল্ত পরিকীর্ত্তিতা: ॥ ইত্যণ্নি-পুরাণ।। অপিচ। ভূর্বোকো ভূব: बर्लाक जिल्लाका मिन मुहाउँ। নহ জন স্তপঃ সত্যঃ স্থলোকাঃ **नु**कीर्डिजाः॥ ज्र्लाकः भार्थिरान লোকো ২ম্বরীক্ষণ ভ্ব: মৃত: 1 ভাবেরা লোকো দিবি হে अहरा-मृक् • यथा क्य ।।। ज्उम्यादिशाउ র্ছার স্বতে। ভ্রপতিস্ত স:। বাযু ॥ ৰ্নভদো হধিপতি তেন বাযু ন म्मिजिः ॥ ভাব্যস্য সূর্য্যাধিশতি **ख्य म**र्या दिवस्पाजिः । गञ्जर्वाञ्च-রস শৈব গুছকা: সহ রাক্ষসৈ:॥ ভূলোক বাসিনঃ সর্বে অন্তরীক্ষ চ त्रान् भृग् । शक्ष अधिः करेनर क्षु। खरेषव ठाचित्रो।। पाहिन्छाः वनवः मर्ख ७रेथव ह भवाऋनाः। **ठ**जूर्थ जू मश्रलांक जिश्रेष्ठ कन्न वामिनः ॥ भुकानाः পতিভি: मर्दिः সেব্যতে পঞ্মো মহান্। মনুঃ স-न द्रमात्राम्। वित्राक्षण मुखा खयः য়। ষঠে তু স'স্থিতা হেতে দেবা দেব-विद्राध्काः। मञ्ज मध्या वा (का श्रुवर्ভवरामिनाः ॥ वुक्रालाः ক: সমাখ্যাতো খ্পুতীঘাত লক্ষ ণ:। মহীতলাৎ সহসাংশ স্তত ঊ**ष्ट्व^ स्वि।कद्रः ॥ मन्ग** जानि शुर्वः যাবদ্বিগুণে দ্বিগুণান্তরে । দশবো ক্ষন কোট্যস্ত মেৰু ক্ছা ' ধুব: মৃত:॥ ত্রযোবি শতি লক্ষাণি ত্রৈলোকে ্র-শৈক উচ্যতে ৷ দ্বিভণেষু সহসেুষু যোজনানা• শতেষু চ।। লোকান্তর मरेथरेवक धुवाम्कृ विशेषा । प्ति मानव शक्क बं यक्क ब्राक्ष्म शब-गाः ॥ ज्ञ विष्ठाथता टैम्हव जाही

তে দেবযোনযঃ। তে বুক্ষাগুস্য ম-ধ্যস্থা: পরত স্তম্সাবৃত ।। তাজা **২**গ্রি বাযু রাকা**শ**• ততো ভূতা**দি** क्ठारा । जाजा महान् भुशानक পুক্তি: পুৰুষ স্তত: ।। পুৰুষাদীখ-রো জ্রেষো যস্য শক্ত্যাবৃত্ত জগৎ । শিবোম। ভানু দেবানা পরাপর তরা মতা:॥ ইতি দেবীপুরাণে বৈ-লোক্যাভ্যুদযে গুহুগতি নামাধ্যা-यः ॥ 🛊 ॥ पिक्लानानाः (लाक। যথা। পুজাপতিম্ভ ভগবান্ গুণতঃ প্রেক্ষ্য দেবতা । আধিপত্যেরু শু-क्लिय् न्यायाजयञ यागविष्य ॥ जगा ণাম্পি লোকানা দেবতানা দ্বি-ভোত্তনা:। চচার শক্ত রাজান रिन्ज्याताः দিভি পূর্বঋণা পূর্বস্থা कोनिका दाजा मिक्क नहार यसा দিশি। বৰুণঃ পশ্চিমাথান্ত উত্তর-अहा अना धनी ॥ 🗱 ॥ भूगहवजा লোকা যথা। এবং বিভন্তা রাজ্যানি পুরা প্রোক্তানি যানি চ। লোকা শ্চ विषय पिवान् पषावथ भ्षक् भ्षक् ॥ कमाहिए मूर्यामकामान् कमाः विविद्यिनिर्यानान्। कन्रविष्क्रिकृति-**पिराजान् कम्राहिह मुनिर्मा वान् ॥** নানাবৰ্ণান্কানমযাননেক শত যো-জনান্। সতান্ সুক্তিনা॰ লোকান্

পাবনায চ স-স্থিতান্ ॥ ভানুদ্ধে

যে তপস্যন্তি সৌম্যা স্তারাগণাঃ সদা। এতে সুকৃতিনা লোকা যে माञ्चाः भूगुकर्याजिः ॥ य यक्ति भरेबः भूरेगाः समाछ यत्र मिक्राः । স্থার নির্ভা দাতা অজবঃ স **छ**ऽवाषिनः ॥ मीनानुगुरुकर्खाःद्रा বুন্ধণ্যা লোকপ্জিতা:। যোগযু-ক্তা মহাত্মানো যান্তি তত্ৰ ভপো-ब्बृनाः ॥ नर्वः नशः कनाय्काः কোপিতা যে তমোজিতাঃ। এবং নিযোজ্য তন্যান্ শ্বৰণ লোকপি-তামহ: ৷৷ পৌন্ধর• বুক্ষসদন মা ৰুরোহ পুজাপতিঃ। সর্বে ষ্যমু দত্তেযু পাবনেষু দিবৌকসঃ। ব্লেমি রে স্বেত্রাকেষু মহেন্দ্রেণাভিপা-লিতাঃ।। ইতি বহি পুরাণে বারা-रुपामूर्जावनामाध्यायः ॥ লোককান্তা জ্ঞী অন্ধিনামৌষ্থা। ইতি রাজনিঘণ্ট:॥ লোকচক্ষ: পু• স্যাঃ। ইতি শব-भाषा ॥ जनम्याना हनक्षा लाकिक भुः वृषः। ইত্যমর:॥ লোকতুষার: পু: কপ্র:। ইতি

वाकनिर्घणः॥

লোকনাথঃ পু॰ বুদ্ধঃ। ইতি ত্রিকা

अल्या । दुका । ইতি मस्त्रद्रा-

वली ।। विकृ: । ইতি তস্য সহসুनाम खाबः ।। भिवः । यथा । अकिक्षनः मन् भुडवः म मन्त्रमाः म
लाकनाथः शिज्ममागाहतः ।
म डीमक्तभः भिव ইত্যদীর্যাতে न
मिख याथार्यादिनः शिगाकिनः ।।
ইতি স্মারসম্ভবः ।।

(लाकशालः भू॰ द्राङ्घा । ই छ इलायूथः ॥ पिक्शालः । यथा । इत्म्रा
विद्रः शिक्शिष्ठ विश्विष्ठ विश्वता
श्वितः। धनमः मञ्जद्रोक्त (लाकशालाः भूद्राठनाः ॥ ই छ विद्रभूद्रागः॥

लाकवाक्तवः शु॰ স्र्य्यः। ইভি জটা-

लाकमाठा खी लखीः। ইত্যমরः॥ लाकलाहनः श्रु স্র্য্য:। ইতি শব্রত্বাবলী॥

লোকবাহা: পু॰ সর্বাচারবর্জি**ড:।** যুথা। লোকবাহাস্ত যো বাজি গ-বাশ্যাচারবর্জিত:। ইতি জটা-ধর:।।

लाकविनायकः शृ गुरुविष्णयः । यथा। ऋन्तृगुरुष्टिया य ह आर्य्यु-क जानकाष्ट्रं । क्लोभाद्रा एउ छ् वि (द्ध्या य ह लाकविनायकाः ॥ नरुमु न ज अथ्याजा मुर्ज्यकाक বিচারিণঃ। ইতি বহি পূরাণণ।। লোকবিশুতিঃ জ্রী জনশুতিঃ। কিন্তুদন্তী। ইতি কেচিৎ ।।

কৈন্ত্ৰদন্তা হাত কোচত ।। লোকাযত গ্লী ভৰ্কভেদ:।। চাৰ্বাক-শাব্ৰ । ইত্যমরভরতৌ ।। লোকাযতিক: পু• চাৰ্বাক:। ইতি হেমচন্দু:।।

লোকালোকঃ পৃণ স্বনামখ্যাত
পরতঃ। তৎপয্যায়: । চক্রবাড়: ২
। ইত্যমরঃ !! দে সান্ধিদ্বীপাণ মহী
মাবেষ্ট্র্য প্রাকারবৎ স্থিতে গিরৌ
লোকালোক ইতি স্বনামখ্যাতে ।
অন্তর্লোক্যতে স্থ্যরিশ্মিভিঃ স্প্
শ্যমানত্বাৎ ইতি লোকঃ । তথা
বহিঃ স্থ্যকিরণাম্পর্শাৎ ন লোক্রে ইতি অলোকঃ । লোক্রি কর্মণি ঘঞ লোফকাসৌ
অলোকশ্চেতি লোকালোকঃ । চলক্রণ মহীচক্রণ বগুতে বেষ্ট্রযতি চক্রনবাড়ঃ। বিভিত্ত বেষ্ট্রেরতি চক্রবাড়ঃ। বিভিত্ত বেষ্ট্রেরতি চক্রবাড়ঃ। বিভিত্ত বেষ্ট্রেরতি কর্মনিত্যত্বাৎ ন নুণ্ । ইতি
ভরতঃ ।।

লোকেশ: পু॰ বুন্ধা। ইত্যমর:॥ বুন্ধভেদ:। ইতি ত্রিফাওশেষ:॥ পারদ:। ইতিরাজনির্ঘট:॥

ब्लाक्यदः भ्॰ वक्तज्मः। ইতি बिकाश्रमयः॥ जुवनानाः जनाः॥ नाक्षभुज्क ॥

লোকেখরাত্মলা জী বুদ্ধশক্তিভেদঃ । তৎপর্যায়:। তারা ২ নহান্ত্রী: ৩ ওক্ষারা ৪ স্বাহা ৫ গ্রী: ৬ মনোর-মাণ ভারিণী ৮ জ্বা ৯ অনন্তা ५० लिवा ३३ चन्त्रवामिनी ३२ **ভ**र्मा २० रिक्मा। २८ नीवमन्नस्रकी ১৫ শগ্রিনী ১৬ মহাতারা ১৭ বসু-ধারা ১৮ ধনন্দ্রণা ১৯ ত্রিলোচনা २० (वाहना २)। इंडि (इगहन्तुः॥ ला एक जाना इंडिक्विक्लु-क्रनः॥ अ अज्ञालाह्य। जानि ही-ভৌ। কিন্তু পুৰুষোত্তম শরণদে-वो ভाষ ইতি মৃদ্ধন্য यकाর भन्ना বচনার্থ নাছতঃ। ইতি দুর্গাদাস:॥ लाह या ड के कि। इंडि पूर्गानामः ॥ देकः भर्यारनाहनः भूनिधान भि जि यावट । या जान्ताहर । उ लाहाउ कार्याः मधीः। ইভि मुशीस्थाः ॥

लाहि॰ क्री अणु। ইতি बहीश्वतः॥ लाहिकः भू॰ मा॰मिशिखः॥ अक्रि-छात्रका॥ कड्डल॰॥ खीगा॰लला-हे। छत्रन॰॥ करली॥ मीलवज्र॰॥ निवृक्षिः॥ कर्णमृदः॥ मृश्वी॥ जुन्नथहर्मा ইতি मिस्त्रद्वावनी॥ नि-र्माकः। ইতি मस्त्रद्वावनी॥ ্বলাচন ল্লী চফুঃ। ইত্যা**রঃ॥ তস্**য **मुडा**म्डलकृषः यथा । रक्रोडः भद्मभद्मारे च लिहितः मूथजागिनः । মাজারলোচনৈ: পাপো মহাত্ম। মধ্পিক্লৈ।। কুরা: কেকরনেত্রা-শ্চহরিণাকা: সকলাবা:। জিহা **শ্চ** লোচনৈ: কুরা: সেনান্যে গজ-লোচনাঃ । গড়োরাকা ইপরাঃ मु। मं खाः जलाक्षाः। नीलार-পলাক্ষ ি েম: মৌভাগ্য শ্যা-বচফবা । সলত কৃষ্তারকা-काल महा मुद्रशाहेन किना न-एना कार जालाः मृतिः याः मृत भी यायावनाः ॥ एकत्रिका विशु-ল ভোগে অদ্বায় র্ক্তাতি চোমতা । विभारतावजा म्थिन एति ए विवयक्तवः ॥ है 🕭 गाक्छ ৬৬ व्यव्यायः ॥

লোচনহিতা স্ত্রী তৃথাঞ্জন।ইতি রাজনিষ্টঃ।।

লোচনা জ্রী বুদ্ধশক্তিভেদঃ। অস্যাঃ
পুনাণ পর্য্যাযাণ্চ লোকেশ্বরাভাজাশকে দুষ্টব্যাঃ।।

লোচনাম্য: পু॰ চফ্রোগবিশেষ:
। তৎপর্য্যয়:। অভিনম্ব: ২। ইতি
ত্রিকাওশেষ:।।

लाहनी जी नहामानिका। इंडि

ब्राजनिर्घण्टः ॥ लाहमूक्टेः भूः लाहमखकः। हैउऽ-

गत्रहीकायाः याभी ॥

লোচনন্তক: পু॰ মন্রশিথৌষধ। কদুজটা ইতি থ্যাত:। ক্ষেত্রখমানিকতি কেচিৎ। তৎপর্য্যাব:। ধরাখা ২ কারবী ৩ দীপ্য:ও মন্রঃ ৫। ইত্যমর:।। লোচনকটি: ৬। ইতি ভরত:।।

लाहे य उत्थादि। ই कि किविकत्त-क्रमः ॥ य जनुत्वाहेट । लाहे कि लाकः उत्थाद्य जे जुर्थः । ই कि पूर्वादामः ॥

লোটুল: পু• অভিলোটক:।ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তি:॥

लाफ क जैद्यादि। इंडिक्टिक्ट्स-क्यः ॥ क चनुत्नाफ्ट । इंडि पूर्णामामः॥

(नागंज्यः क्षी नवगंज्यः। ইতি द्राकः-नियंगः॥

লোণা স্ত্রী ক্ষুদান্নিকা। ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

লোণার॰ ক্লী ক্ষারবিশেষ:। তথপর্য্যায:। লবণোত্থ । ২ লবণাকরজ ৩ লবণমদ: ৪ জলজ ৫ লবণক্ষার: ৬ লবণ: ৭। অস্যুক্তণা:।
অত্যুক্তর । তীক্ষ্র । পিত্র্থা

कातिषु । कात्रष् । वेयल्य व । वाउ छन्यारि मूलना निव्यः। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

बी (লাণাম্না ক্ষুদান্নিকা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

লোত॰ ক্লী স্তেয়ধন•। তৎপর্য্যায়ঃ । (बाधुः २ । इंडि बहासदः ॥ लाख़ी ७ लाब ४ न्या १६। इंडि भक्तज्ञावनी ॥

লোত: পু ক্লী নেত্রাষূ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ॥ চিহ্ন•। ইতি সিদ্ধান্ত-कोमून्यामुनानिवृद्धिः॥ नवन ॥ অশুপাত:। ইতি স'ক্ষিপ্রসারো-गारिवृज्धिः ॥

লোত্র• ক্লী লোত্র•। ইতি শব-রত্নাবলী !। নেত্রজল । ইতি সং-किथमात्रागामिवृज्धिः॥

शु· सनामथ्याउव्कः । লোধ: রক্তবর্ণস্য শুস্য পর্য্যায:। তিরীট: २ गार्जनः ७ त्रकः ८ लाषुः ৫ जि-न्तृकः ७। प्यंजम् जम्। भर्यापः। मुद्धः । भवत्रावायुः २ मशावायुः ০ শাৰর: ৪। ইতি রত্নমালা।। অস্য গুণাঃ। অসু কফ বাত নাশি-षुः। व्यक्षादुः। (भाषिक्षिद्धः। जत्र-ত্বঞ। ইতি রাজবল্লভ:।।

लायुः भुः लावव्कः। उरभर्गाः लाभः भूः (हरः॥ व्याञ्जी जादः।

वः। गानवः २ भावतः **० ভि**त्रीतः ह ভিল্ব: ৫ মার্জন: ৬ । ইত্যমর: ॥ ষট্ লোপ্তমাত্রে লোপ ইতি খ্যা-তে। বট্ খেতলোধু ইতি সুভূতিঃ। **जार्**। भारः येउला<u>ष</u>ु (भरा রক্তলোধ ইতি স্বামী ॥ তস্য প-र्यायास्त्र यथा। द्वापुः १ जिल्ल-उक्: ৮ ভিল্বক: ১ কাণ্ড भीवक: ১० लाशुकृत्कः ১১ मञ्जः ১२ इंडि-রোপুক: ১০ তিলক: ১৪ **কা**গুনীল कः ১৫ (रूमभूज्ञकः ১५ ভिल्ली ১৭ শাবরক: ১৮। অস্য গুণা:। ক্যা-যত্ব•। শীতত্ব•। বাত কফাসুনাশি-वु । ठक्क् राष्ट्र । विवर्खु । তब বিশিষ্টো বল্লোপ্তকঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।। অপিচ। লোধু ডিলু ত্তি-রীটক্ত শাবরে। গালৰ স্তথা। দ্বি-তীয়: পড়িকালোপু: ক্রমুক: স্থল र**्कः ॥ बी**गंत्राधा वृष्ट्रधः शर्षे वाकाशुमारनः । वार्ष् গ্ৰাহী লঘু: শীত শক্ষ্য্য: কফ পিত্তনুৎ।। ক্যাযো রক্তপিতাস্-গ্বাভাভীসার শোণস্থ। ইতি ভাবপুকাশ: ॥

लाधुकव्कः शुः लाधः। ইতি दाज-निर्घण्डेः ॥

লোপামু

म्लिशाउं। जीव वक् भुजारयन निम्नामा १यः॥ वाजन माण विधि वेथा। नाणः। जथाहि। नाण विधि वेथा। लाला १रमा माउं। निजामि॥ जालि । नकलाजा विधिजाः मामली लालविधि छथा। लाल सन्नारमास सन्नारमा विधि-वेली॥ इंजि मूर्गामामः॥

লোপা স্ত্রী অগস্ত্যমূনিপত্নী। ইতি কটাধ্য: ॥

লোপাক: পু॰ শ্গাল:।ইতি ত্রি কাওশেষ:॥

(नाभाभकः भू भ्गानः। ইতি भद्रभाना॥

ताशांशिका जी मृगानी। ইতি শद्रभागा॥

लाभाग्म छी अगलाग्न निर्णा । इंडा महा। लाभगि । व्याप्त हा। लाभगि । व्याप्त हा। लाभगि । व्याप्त हा। लाभगि । व्याप्त हा । व्याप्त हु। अन् उठः क्यापा हयः। किः वा न यूपः वा । व्याप्त हु। अन् उठः क्यापा हयः। किः वा न यूपः वा । व्याप्त व्याप्त हा । व्याप्त हा। व्य

লোপাশ

निथाउ । व्यवतार्घामानङ (मी द्भि जि इतारमी विधाना । यथा বুন্ধবৈবর্ত্তে। অপুণপ্তে ভাস্করে ক न्ता । भाषान्ति जिल्लि मि तिः । অর্ঘ্য দদু্য রগস্ত্যায় গৌডদেশ নি-বাসিন:।। নারসিংহে। শঙ্খেভোয়ং বিনিক্ষিণ্য সিতপ্লাক্ষতৈ যুঁত । मत्ज्रभात्म दि मन्त्राप्त्रिभाना-মুথস্থিত: ॥ কাশপুষ্ন পুতীকাশ অগ্নিমাক্তসম্ভব। নিত্রাবকণযোঃ পুঞ সম্ভেগোনে নমো ংস্ত তে ॥ পাূর্থনম্ভ। আতাপি ভক্ষিতো যে ন বাতাপিশ্চ মহাস্র: ৷ সমু দুঃ শোষিতো যেন স মে ২গস্ত্যঃ পু-नीरज्या गन्नारिक ख यगल्याय नम ইভ্যনেন দেয় বিশেষানুদেশে সা मान् जः भारतार। मिक्समाम्य স্থিত ইতি গন্ধাদাবলি পুযোগান্ধ-कर् धमाञ्चाहिष्ठि ब्रङ्गाकब्रः॥ #॥ তংপত্ৰ)র্য্যদান মন্ত্রন্ত। লোপামু-দু মহাভাগে রাজপুতি পতিবৃতে । গৃহনোর্ঘ্য ময়। দত্ত रমতাবক্ণি-বল্লভে।। ইভি মলনাসভত্ত্বণ।। बानाम् मानिः भू वनस्मिनः। ইতি পুরাণং ॥

लाशामकः श्रु म्गानः। ইতি
हात्रावनी॥

লোপাশিকা ত্রী শৃগালী। ইতি হারাবলী।।

লোপ্ত ক্লী তেবখন । লোভ । ইত্যমর: ॥

লোগু। ত্রী লোগুণ ই**তি শদ**-রব্বাবলী॥

लाजः भू वाकाङ्का। भन्नपुराजिः नावः । उर्भग्रायः । ज्का २ লিখ্না ৩ বশ: ৪ স্হা ৫ কাষ্ক্রা ৬ শংসা । গন্ধ: ৮ বাঞ্চা ৯ ইছা ১১ **छ**े २२ मरनात्रथः २० कामः २८ .चा छिन वः १९ । ই छि (रुमहन्तुः । का । जम्र नक्षा रथा। भद्र-विखानिक मृक्षे। तिजु । या वृति কাৰতে। অভিলাবো দ্বিজশেষ স লোভ: পরিকীর্ত্তিত:॥ ইতি পা-দ্মে ক্রিয়াযোগসারে ১৬ অধ্যায়ঃ ॥ 🖚 ॥ म ह वृक्ताणा १४ताब्हा उः । एथा। जुगरा मजर काया লোভ শ্চাধ্র সম্ভবঃ। ইতি মাৎ-(म) मर्साट् भ डिमाम ३ व्यक्तांगः ॥ 🗱 ॥ त्र जुनाम काव्रपः यथा। लाज नुमार विचारितः नुकारा নশ্যতে জিভি:। তথাল্লোভো ন कर्खवंद्रः भुवात्ता न न विश्वान्य।। इंडि गाक्ए नीजिमात ১% ज-श्वायः ॥ अभिष्ठ । जितिषः नद्रक

স্যেদ দ্বারণ নাশন সাজ্যন: । কামই কোধ তথা লোভ ভ্যমাদেত এয়ণ ত্যজেশ ।। ইতি শ্রীভগবদীভাষাণ ১৬ অধ্যায়: ।।

लाडी वि लाडयुकः। छ८भर्यायः। गृथ्नः २ गर्छनः २ लृकः ६
चाडिनायुकः ६ ज्यकः ५ लालूनः
१ लाल् डः ৮ । ইडिकोश्दाः॥
लिक्षः ৯। ইडि हमहम्मः॥

ब्बाज्यः भुः मृतः। ইতি ह्महन्तुः।। ब्वाजनीय वि॥

লোম• ক্লী লাঙ্ল•। ইতি জটা-ধর:।।

लाम की महीत्रक्तमः। छरभर्यायः। उन्करः २ त्राम ०।
हेउ। मद्राञ्चावनी।। उनुकरे द।
हेउ मद्राञ्चावनी।। उनुगर्ज्रमः
सर्वमान ज्वि । हेठि म्थरवायः
।। जनिष्ठ। यह नानि ह नाही ।।।
रेविष्ठ माथिकाहिज।। উप्रहमः
वालमः नथ लाम भुवर्जनारः
।
हेडि ख्रिः।।

त्वामकत्री जी मा नहना। इंडि ब्राक्रमिर्घण्डः॥

লোমকর্ণ: পৃ॰ শশক:। ইতি হেম-চন্দু:॥ লোমযুক্তকর্ণবিশিপ্তে তি॥। লোমহ॰ শ্লী ইন্দুলুগুক•। টাক ইতি লোমশ

লোমছ

ভাষা। ইতি ত্রিপুৰোগ: ।। লো-স্বাতকে তি ।।

লোনপাদ: পু॰ অক্দেশীযরাজ-বিশেষ:। সত্থাব্যশ্ক্মুনিখশুর: । ইতি রামাযণ:।।

लामभाष्ट्रं जी भूबीतिस्मयः। অধুনাভাগলপুর ইতি খ্যাতা। তৎপর্যায়:। চম্পা ২ মালিনী ০ কর্ণপূঃ ৪। ইতি ছেমচন্দু:।।

লোমফল গ্লী ভব্য । ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:॥

লোমবিষ: পু॰ ব্যাহ্রাদি:। ইতি হেনচৰ্দু:॥

व्यानमः भ् मृतिवित्मयः॥ त्रयः
॥ অভিবোশবিত वि। ইভি নেदिनी॥ ॥। कराहिन्द उद्या मूर्थः
कराहिद्यानमः मुथी। ইভি म।
मृ पुकः॥

(लामनकाका खी कर्क हो। इंडि ब्राइनियंग्रेश

লোমশপর্ণিনী জী মাবপন্ন। ইতিশহচন্দ্রিকা।।

লোনশপুষ্কঃ পু॰ শিরীববৃক্ষঃ। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥

लामनमार्कातः भू मार्काद्रविष्न वः। भक्तगक्ता हेि जावा। छ८-भर्यायः। भूठिकः २ मात्रकाठकः ठ मृगकी ८ मृजभाजनः ६ भक्तभाने ख्वांत्रकः ७। इंडि त्राव्यनिर्यणेः ॥ व्यम् मृद्धभाः। गक्तमार्ख्वात्रवीर्यः छ वीर्यङ्ग् करु वाज्ञ्य । क्षु- क्षित्रकृत्यकः मृगक्षः (यमगक्रमृत्यः । इंडि छावभुकाणः॥

লোনশা জ্রী কাকজ্ম।। নাংসী।।
বচা ।। শ্কশিখি: ।। নহামেদা ।।
কাসীনং ॥ শাকিনীভেদ: । ইতি
মেদিনী ।। অতিবলা। ইতি বিশ্বঃ
।। শণপুল্লী ॥ এর্রাক্: ।। গদ্ধনাংসী
।ইতি রাজনির্ফট: ।।

लानमाजन की लामभाजन ।

कर्त्रोवशानि यथा । इति जानः

भहुन् करनी र न क्यान क्याना । এउ प्

ति करनी र न क्यान क्याना । এउ प्

ति करनी र न क्यान क्यान मुद्धन ।

वि वि इति जाकात्रम ममागुकः

क्यानि ह । नाकात्रम ममागुकः

क्यान

लामस्वंतः ही तामभ्यः। इंडऽ-अतः॥ लामस्वंतः नूः मृडः। यथा। भुज्ञानमः हिला हिल्क भुज्ञानार्थिति माज्ञमः । भुश्याद्या व्यामिष्यता २ ज्या मेर विद्या विद्या मेर विद्या मेर

লোমজ্ৎ পূ•্ হরিতাল•। ইতি হেনচন্দু:॥

লোমালিক। স্ত্রী শৃগালিকা। যথা
। লোমালিকা দীপ্তজিহ্ব। কিথি
কল্পামুখী চসা। ইতি ত্রিকাও
শেব:।।

क्षानः वि ठक्षनः॥ नाकाङ्गः। ∴ इठ्यनदः॥

रनाना जी जिल्ला। मन्त्री:। ইতি मिन्नी।। हक्ष्माजी हा।

লোলার্ক: পু॰ স্ব্য:। যথা। পুলস্ত উবাচ। ততঃ স্কেশি বচনাৎ সর্ব এব নিশাচরা:। তেনোদিতস্ত তে ধর্মণ চক্র মুদিতমানসা:॥ ততঃ পুক্জিণ সূতরা নগছন্ত নিশাচরা: । পুঞ্পৌঞার্থ সংযুক্তা: সদাচার

সমন্বিতা:৷৷ ভজ্জ্যোতি তেজসা*তি*-বা॰ রাক্সানা৽ নহাত্মনা৽ (গস্তু৽ नामक वन् मृर्ख्या नक्कां नि ह हम्मू-নাঃ ॥ তত জ্বিভূবন বুন্দন্ নিশাচর भूद्रा २७व८ । दिवा मूर्य्यम् महंभः क्रमायाक वन्त्रर ॥ उठः काशाः ভিভূতেৰ ভাৰুনা বিশুভেদিভিঃ । ভানুভী রাক্ষস পুর• তদৃষ্টঞ যথে-ह्या।। ভদ্তানুনা ভদা দৃষ্ট কোধা-খ্যাতেন চক্ষা। নিপপাভাগ্নরাদ্দু-ষ্ঠঃ ক্ষীণপুণ্য ইব গুছ:।। পতমান॰ नभारताका भुद्रः भानकरेकरेः। नमा ভवाय अर्द्वाय इनमुद्दि द्वशीय उ ॥ ভেষা॰ কন্দিত মাকর্ণ্য চারণা গগণেচরা: । হাহেভুচ্জুশু: সর্বে হর ভক্ত: পতত্যসৌ ৷৷ তদ্বারণ বচ: শৰ্ৱ: শু,তবান্ সৰ্বতো ২ব্যয়: ৷ শু,ত্বা न विश्वयामान किनामी भाउरेज ভূবি॥ জ্ঞাতবান্দেবপতিনা সহ-<u>সুক্রিরণেন তথ। পাত্তিত রাক্ষ্রস</u> পুরু ডতঃ জুব্ধ দ্রিলোচনঃ।। ক্রন্ধ-ৰ ভগবান দৃগ্নি ভানুমন্ত মপশ্যত। দৃষ্টমাত্র জ্রিনেত্রেণ বিপপাত ততো ৎয়রাৎ ॥ ততো বুন্ধা সুরপতিঃ मूरितः मार्कः ममञ्ज्यार । तम्र अरह अंद्रावान अन्त्र वित कात-नार ॥ गद्या मृद्धा ह (मर्वमा मक्त्रः

भाष वाजागमा। मुमाना छाक्रज्ञा-श्रीय वाजागमा। मुमानाय प्राचित्र क्या मात्रामाय प्रकार । कृषा नामामा (पार्ट्याक्र ज्ञा मात्राभय भूनः ॥ प्राज्ञा-शिक्ष मिनकाज वृक्षात्माञ्च मूर्क-प्रिन । मवाक्षव मनगज्ञ भून ज्ञा-र्ज्ञाभयिष्यि ॥ इति ज्ञीवामनभू-ज्ञाल मुक्लि हिज्ञाक (प्राच्चाक क्र-नन नाम १० प्रयागः ॥

लानिक। जी ठाव्यती। यथा।
कृष् प्रश्निशेषका ठाव्यती। यथा।
कृष् प्रश्निशेषका ठाव्यती। त्याः
निका ठ ना। इंडि कंटाध्यः॥
लानिजः वि न्यथः। त्याना इंडि
ভाषा। नृन विभार्ष व्यक्षास्त्रात्य सं
कि लानः त्या २ ना काजः इंडि

থে ইত প্ত্যায়ন নিম্ন ।।
লোলুপ: বি অভিল্কা:। ইত্যমর:॥
লোলুভ: বি লোলুপা:। ইত্যমর:॥
লোপ্ট উ সংহতী। ইতি কবিক স কন:॥ ড লোপ্টতে খাদ্য লোক:।
ইতি দুর্গাদাস:॥

लाके क्री लोक्नल। ই जिन्न क निर्यण्टे: ॥ त्वर्ष्ट्रः । है जान तः ॥ त्वार्थः भू क्री मृक्तिकाथकः । एक्षा है जिल्ला । उर्देश्यारः । त्वर्ष्ट्रः राहे जिल्ला ज्वर्षावनी जनवण्टा। ्लार्डुः ७ मनिः ८। ইতি হেমः; हन्दुः॥ नार्डदः १९ ल्डेर्डम्मः। इस्टर्स

लाईमः भू॰ लाई(छमनः। ইউऽ÷ सप्तिकायाः खत्रकः॥

लाहेर उपनः भू लाहे उस माधनमूजनः ॥ मरे हेड़ि था । विहेर उपकिटि । उप भर्य । विहेर उपनः २ लाहेजः २ लहेनः ६ कि हिभः ६ कि होनः ५। हेड अप होने।।।
लाहेः भू लाहेः । हेडि हमहम्नः ॥

लाइ॰ क्री अखका इंडानद्रः॥ लारः भू ही लोरुः॥ बाद्रकः ॥ नर्व रेडबन । ইडि त्मिनी। क्षित्रः। इंडि द्राञ्जनिर्घक्तेः ॥ 🛊 ॥ जय मुखलाइमः भगायः। मूखन २ मृख्यम ७ मृष्टमात्र ८ णि-লাত্মজ ৫ অশাজ ৬ ক্বিলোহ**-**१ बाद्र· ৮ क्कायम· ৯ ॥ अ**ध** তীক্ষাহস্য পর্য্যায়:। তীক্ষ ২ শক্রায়সং ৩ শক্ত ৪ পিণ্ড 😢 পিঞাবস ৬ শঠ ৭ আযুস ৮ নিশিত ৯ তীবু ১০ খন্ন ১১ **মুওৱং ১২ অ**যঃ ১৩ চিত্রায়স• ১৪ विनद्यः 🖈 । यम्। स्थाः । क्ष्मपुः । উক্তব্ব । তিক্তব্ব । বাত পিক্ত क्क भूष्मर भाष् भून नामिष्।

ভীক্ষত্ব। মুঞাধিকগুণত্বক। ইতি क्राक्रनिर्घण्डः ॥ 🗱 ॥ व्यथ त्वारू স্যোৎপত্তি নাম লক্ষণ গুণা:। भूता (लाभिल रेम्ड)ाना॰ निरुष्ठा-भाः मूरेत यूं वि। উৎ भन्नानि भन्नी-রেভ্যে লোহানি বিবিধানি চ।। লোহো হন্ত্ৰী শব্ৰক তীকু পিণ্ড कानायभायभी। एक जा मृह रजार-ক্লেদ কফ দাহস্য কারিতা॥ অ-भारतायः त्रृगंका (तादाः नक्षाय-সস্যত্।লোহণ ত্তিক রসণ শীতণ মধুর• তুবর• গুৰু ॥ কক্ষ• ব্যস্ত• চক্ষুষ্য লেখন বাতল জ্বেৎ। কফ পিত্ত গরু শ্ল শোথাল: श्लीरु भाषुजाः॥ स्माप्ता पर क् মীন্ জণ্ঠ তৎ কিউ তদ্বদেব হি । वण्ड क्षांभय मृजुःमः ভरवर इापा माली अकाउ शमाती थ। नाना क्जाकािश उथा भूकाशः করোতি হৃল্লাস নশুজ লোহ।।। জীবহারি মদকারি চাযস চেদ-मुक्तिमनन'क्उ॰ धुत्र। नाहेद॰ ন তন্তে শরীরকে দাকণা ভূদি ৰুজাঞ্চ যছতি ॥ 🗱 ॥ তত্ৰ সার-(वार्म) वक्षा छ्या ह । क्रमा ভূছিখরাকারাণ্যস্থান্যমেন লেপি-😉 ।। লোহে সুগ্র বন্ধাণি তৎ

मात्र मिडिशीयए । लाइ॰ माः वाञ्चर रन्। मृश्नी मिलिमावकः ॥ वर्ष मदाक्षः वाउ॰ भृतकः পরিণামজ। ছদ্দিঞ্চ পীনসং লি-ন্ত॰ খাস মাশু ব্যপোহতি॥ 🛊 ॥ অথ কান্তলোহস্য লক্ষণ গুণাস্চ ৷ ৰৎপাত্ৰে ন পুসরতি জলে তৈলবি-ন্দু: পুতপ্তে হিঙ্গু গন্ধ ত্যজতি চ নিক্ল ভিক্ততা নিম্বকন: ৷ তপ্ত দুপ্ধ• ভবতি শিখ্রালারক• নৈতি ভূমি ক্লাফঃ স্যাৎ সজল চণকঃ कान्डलारः उपूकः॥ खःन्यारद्वार्यः **শ्नाम मा**मवाङ ভगन्दद्र । काम-ল। শোপ স্ঠানি ক্ষ্য কান্ত মধ্যে জবেৎ।। প্লীহান মন্নপিত্তঞ্চ বক্চা-शि गिताक्षः। महात्रागान् विष-যতে কান্তলোহে ৰ সংশ্বঃ ৷৷ বলং বীৰ্য্য বপু:পুষ্টি জৰুতে হগ্নি विवर्षाय ॥ # ॥ व्यथ कि छै । থাবনাৰস্য লোহস্য নল মণ্ড্র মুচ্যতে। বোহ সিংহানিকা কিউী সি হানঞ্চ নিগদ্যতে ॥ যল্লোছ যদ্গুণ প্রোক্তণ তৎ কিউ মপি ত-म्खाः ॥ क्षा व्यथः वाह्नाम्क्ना साव गार। यथन क्षान्य मृज् কারি ছদ্যেগ শ্লৌ জকতে ২শ্ম-त्रीकः। नाना क्जानाकः उथा भूकाः,

्लं वर्णाह वृज्ञान मन्द्रतावः।।। ॥ अथ लाह्न्य (काष्ट्र काष्ट्र व्याप्ट्र काष्ट्र व्याप्ट्र काष्ट्र व्याप्ट्र काष्ट्र व्याप्ट व्याप्ट काष्ट्र व्याप्ट काष्ट काष्ट्र व्याप्ट काष्ट्र व्याप्ट काष्ट्र व्याप्ट काष्ट्र व्याप्ट काष्ट का শোধন মভিণীযতে । পত্তলীকৃত পত্রাণি লোহস্যাণ্নৌ পুতাপথেৎ। নিষিক্ষেত্তপ্ত তপ্তানি তৈলে তকে চ কাজিকে॥ গোমুত্রে চ জলখানা॰ क्यारय ह जिथा जिथा। अव लाइ- || স্য প্রাণা বিশৃদ্ধি: সংপ্রাযতে ।। #।। অথ লোহস্য মার্ণ বিধিঃ। णुषाताह ভर हूर्न भाजानगङ्डी ब्रोतः। मर्फायदा भूरदेवाको पर्डा-(त्व भूठेवय ॥ भूठेवय स्मार्याण क्यात्रहिल्लिकात्ररेगः । शूष्टे बहेक ততো দদ্যাদেব তীক্ষা মৃতি ভ (वट् ॥ # ॥ अन्। किल्लिक्नाम्म নাংশন দরদং তীক্ষ চূর্ণতঃ । মর্দ্দ 📗 त्य कनाकामारिव याम यूगा उठः পুটেৎ।। এব সপ্তপুটে মৃ ত্যু । লোহ চূর্ণ মবাপু যাৎ। সভ্যে ংনুভ্তো व्यागीत्मः कत्मा १८ना लाह्मा-রণে। কথ্যতে রামরাজেন কৌত্-रुविषयाधूना ॥ म्उकाष्ट्रिखनः ग क पद्मा वर्ग्याह कब्बनी । द्वाराः नन लोइहूर्न मर्प्यस् कन्रकापू-বৈ:।। যামযুদ্ম ততঃ পিণ্ড কৃত্বা তামুদ্য পাত্ৰকে। ঘৰ্মে ধৃত্বা ৰুবুক-का भरेथ ब्राहास्ट्यब्रः ॥ यामच्या-

ডবেদুক্ত ধান্য রাশৌ ন্যমেক্ততঃ । দত্ত্বোপরি শরাবঞ্চ ত্রিদিনান্তে সমু-ष्क्रांत्र ॥ भिट्टें। ह शान्यवृद्धारम्व वात्रिजतः ভবে । माछिमना मनः পিষ্টা তচ্ছ ভূর্ণণ বারিণা।। ভদুসেনা-यमकूर्गः मन्नीयाट श्लावत्यहिन । जा-তপে শোৰ্যেত্ত পুটেদেব পুন: পু-ন: ॥ একবি॰শতিবারে স্তন্ মিুযতে নাত্ৰ সংশ্य:। এবং সন্থাণি লোহা-नि वर्गानीनाति मात्रायट ॥ #॥ এবং মারিত লোহস্য গুণা:। লো-হ• তিক্ত• সর• শীত• কষায• মধুর• গুৰু। ৰক্ষণ ব্যস্যুণ চক্ষুষ্যুণ লেখনণ বাতল জয়েৎ। কফ পিত্ত গরু শ্ল শোফার্শ: প্লীস্ পাণ্ডুতা:। মেদে। মেহ ক্মীন্ হণ্ঠ তৎ কিউ॰ তদ্বদেব হি ॥ 🕸 ॥ গুঞ্জা নেকা॰ স-মারভ্য যাবৎস্যু ন্ব রক্তিকা: । ভাবল্লোহ সমশীবা অথাদোষা-नवः नदः ॥ व्याखः जिन्देउनक নাষান রাজিকান্তথা। মদ্যমন্ন র-मरेक्व वर्जायाला हरमवकः ॥ इंडि ভাবপুকাশ: ।।

।।

লাহপাৰে ভ-क्रन निरम्भा यथा। यहा ज्ञागरम পাত্তে পত্ব মশাতি বৈ দ্বিজঃ। স পাপিষ্ঠো ৎপি ভুড্ক্তে ২য়৽ রৌম; বে পরিপচ্যতে॥ ইত্তি নৎস্যস্ক

লোহকি

ख्या ।। जानि । जानः नाम नगः नाम नानाः मिलान स्मन । ज्हा-मिकः मध् छु नानि स्मानिक छु ।। कु मुन्न प्रक्षिप-छु ।। कु मुन्न सुनी । इंडि नुक्रिक सुन्न सुन्न सुनी । इंडि नुक्रिक सुर्ख क्षिक्ष सुन्न ।

(लाइकणेकः भू॰ भएनवृष्णः। ইতি

जन्द्रित्ता।। लोइमयकणेकण्या।
(लाइकान्तः क्री ज्यकान्यः। ইতি

प्राक्रमिर्यणेः।।

লোহকার: পু॰ লৌহকারক:। ইতি হলাযুধ:॥

लाइकातकः भू॰ वर्गभण्यत्रवाजि-विष्णयः। कामात्र इंडि छाषा। छट्भर्यत्रायः। वित्राकातः २। इंडि-भतः॥ लाइकातः ० व्ययकातः ४ भयंकातः ६ कर्मातः ५। इंडि छ-त्रख त्रख्यो॥ छत्मत्राट्मिड र्यथा । गामामाखख्यायता रेव कर्म-काता १माजूट मुखः। इंडि भता-मत्रमक्षितः॥

श्वाहिक छै॰ की लाह भवः। छ८-व्यागितः। किछे॰ २ लाह हूर्नः ० व्यागितः । किछे॰ २ लाह हूर्नः ७ व्यागितः । श्वाहभवः ४। व्यागितः ७ ताहे॰ १ लाह भवः ४। व्यागितः वाङ शिक्षण्य महहून (मह छन्। গেহমা

लाक मानिवृक्ष । इंडि आक्र निर्यण्डः ॥ श्रानिक । श्रानिकानिक लाह्मा यनः मञ्ज यूर्डाउ । लाह्मान्यानिका किले निष्टा-क्ष निगर्वाडः।। यह्नाइः यर्थणः (भाकः उद्हिड भाग अप्टाः। देख जावभूकानः॥

লোহচূর্ণ ক্লী লোহকিউ । ইঙি রাজনির্ঘটঃ।।

लारुक ब्री लार्डिश हिंड ब्राक्षिर्यक्तः ॥ काष्म्र । देखि एक महम्मुः ॥

लार्मावी भू हेक्यः। ইडि द्राबः नियंग्टः॥

(लाह्नालः भुः नाद्राष्ठः। ইঙি विकाश्रम्भयः॥

(लाइशृष्टिः पू॰ कक्षभकी। ইত্যसद्रः ॥ (लोइस्यशृष्टि कि ॥
(लाइशृष्टिसा की (लोइस्योशृष्टिस्। उट्मर्यश्रायः। स्यो २ इ्गा ३
। ইত্যমরः॥ শ্यो ४ स्थिः ६ स्यः
५। ইতি ভরতः॥ শ্যিক। १।
ইতি শব্রহাবলী।।

(नार्मणः जि (नाराज्यकः। (ना-स्विधिंजः। (नार्मणः उपुभार्थं स्वह् भुज्रयम् विद्यमः॥ (नार्माद्रकः भूः मानिक्षणाकः॥

লোহাতি

्रेंडि विकाश्यामय द्रावनिर्याणी।। वाह्नः भू॰ मृद्द्यागर्याः। ইতি यमिनी॥

बाह्यः कि चार्कवाक्। हेन्। भवः॥ लाह्याहकणः॥

लाहरकः द्वी सर्गः। ইতি विकासः (भवः॥

माहत्त्रवाः भू वेक्षाः। ইতি हमः वनः ॥

लारमक्तर जी वर्जलारः। ইতি दाक्षिणिः॥ मिनुठिउक्रमकः॥ लारायाः जी अञ्च । ইতি देव भाषा॥

লোহাভিসার: পু॰ লোহাভিহার: । ইত্যমরটীকাবা•ভরত: ॥

লোহাভিহারঃ পৃং শক্সভ্তাত্রা জাও নীরাজনাবিধিঃ। ইত্যনরঃ।।
নহানবনী দীক্ষাবাও অস্থানীনাও নীরাজনে সতি পশ্চাৎ শক্তবারি লাও রাজ্ঞা বং শাস্ত্রোক্তো নির্দা জ্ব পুথানো বিধিঃ পুস্থানাৎ পুরক্ স লোহাভিহারঃ। লোহস্য শক্তরে বন্ধ বুলিইং। লোহাভিহার ইত্যক্তো বিধি নীরাজনোত্তর ইত্যক্তা বিধি নীরাজনোত্তর ইত্যক্রালা।। লোহো হল্লী শক্তবার বিধি নীরাজনোত্তর ইত্যক্রালা।। লোহো হল্লী শক্তবার বিধি নীরাজনোত্তর বিধি নীরাজনাত্তর বিধি নীয়াক্তর বিধি নীয়াক্তর বিধি নীয়াক্তর বিধি নিয়াক্তর ব

লোহাৰ্গ

ভিসার ইতিপঠস্তান্যে তত্র লোহণ শন্ত্র• অভিসার্য্যতে পুরুষ্প্যতে **ৎত্ৰেতি ঘঞ্বাহ্নাযুধাদে নিঃশে-**रिन द्राजन यब ना नीद्राजना नीद्र-न। भाषु (हकन) जबन (काशी रक् मा नीवाजना वा। इति ভवडः ॥ लाहार्गनः भु जीर्थविष्मयः ! यथा। वदाक् प्रेवाठ । मृतू प्रवि ठ ত্তভ্বে বন্ধা । বং পরিপ্ছসি। বহু মন্যান মহত: কর্মণো গ-ভি:।। ভড়: সিম্ববটে গল্প ক্রিণ্স-ঘোজন দ্রভ:। ল্লেছ মধ্যে ব্রা-क्रांट् हिमवंड नमान्डिः॥ एक (लाङ्गर्गनः नाम निवामः (म विधी-কতে। গুছা পঞ্চশা যত্ৰ সম-खाट भक्षशाबनः ॥ ज्वान मृग्र যুক্তানা । মম কর্মানুসারিণা । ভত্র ভিধান। इ॰ ভদু উদীচী॰ দি**শ**ন। স্থিত: ।। তত্ৰ বুক্ষা চ ক্ৰুণ্ট স্ক-ल्ल्लुक बरुद्ग्वाः। व्याहिका कः সবো कृमा অখিনো চ মহৌ अभः ।। সোগো বৃহস্পতিকৈব যে চ}-(न) **চ দি**(वोकनः। (ङ्वारिक्ष्वार्ग-वः पद्धाः ठकः गृशः मरशेषमः ॥ ভতো মে দাৰবাঃ সর্বে কমজে लाकमुखमः। सरा हिवाछद्रः कृषा क्षा माराक दिकवी।।। नजकारि

লোহিড

জহুসাণি শীঘুমেব নিপাতিত । এবং লোহার্গলেভ্যাসীয়াম নে ভচ্ন কারিত ।। একধারা পতত্যত্র ইন্দুগোপক সমিভা। য ভার জ ক্তে সান সপ্তরাবোধিতো নরঃ ।। বৃহ্মবোক সমাসাদ্য বৃহ্মণা সহ মোদতে। অথার মুঞ্তে পা শানহক্ষার বিবর্জিত: ।। ব্রহ্মলো-ক' পরিভ্যন্ত্য মম লোক পূপ ৰ্যুত। ওহাখ্যানে নহাভাগে क्षां कार्रार्शिक स्था निष् কামেন মর্ভ্যেন গস্তব্য নাত্র সংশ-যঃ।এতত্তে কথিত ভদু লোহা-ৰ্গল নিবাসিন:।। মাহাত্ম্যু পদ্ম-পঞাকি ওহা পঞ্চ মহৌ জস।। মক্ল্যঞ্প পবিত্রঞ্জমম ভক্ত সুখা-় বহুং।। ইত্যাদি বরাহপুরাণে লো-হাৰ্যলমাহাত্ম্য বৰ্ণন নামাধ্যায়ঃ ।। स।। बोरुनेवक ही जी ह।। লোহি দ্লী খেওট্ৰুণ।ইতিকশ্চি माजनियंग्रेः॥

লোহিকা স্ত্রী লোহপাত্র । তৎ-পর্য্যায়: । থর সালা: ২ থরপাত্র । ৩ । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

ব্যাহিক ক্লী রক্তগোশীর্ষণ।। জ জুমণ।। রক্তচন্দন । ইতি মেদিনী ।। পত্তক ।। হরিচন্দন ।। তৃণ লোহিডা

मसूमः ॥ क्षितः । ইতি त्रोतः । विर्धः ॥ यूषः । ইতি হেন্চন্দুः ॥ व्याह्यः ॥ व्याहः ॥ व्

লোহিত: ত্রি রক্তবর্ণযুক্ত:। ইত্য-

লোহিতক দ্লী রীতি:। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

লোহিতক: পুণ্ মঙ্গলগুহ:।ইতি
শব্দালা॥পদ্মরাগমণি:।ইতি
হেনচন্দু:॥

लाहिउठम्पन॰ क्षी छक्त्म॰। ইउऽः मदः॥ द्रक्डठम्पन्छ॥

লোহিতপুত্ৰক: পু॰ দাডিমবৃক:। ইতি ভাবপুকাশ:॥

লোহিতমৃত্তিক। জী গৈরিক। ।
ইতিরত্বনালা।।রক্তবর্ণমৃত্তিক। চ।।
লোহিত। জী রাণাদিনারক্তবর্ণ।
ইতি লটাগরং।।বরাহকারা।ইতি
শক্তিন্তিক।। রক্তপুন্রবা।ইতি
রাজনিহণ্টঃ।।

দোহিতাকঃ পূ॰ মহলগৃহ:।ইত্য নর:॥ কম্পিলক:। ইতি রাজ নির্ঘণী:।।

ধ্বাহিতানন: প্ নস্তল:। ইতি রাজনির্ঘট:॥ রক্তবর্ণসূথে বি॥ লোহিতায: স্নী তামু । ইতি বি কাওশেব:॥

लाहि डायमः त्री त्रक्त वर्गाणाह-कार्जि:। इंडि मूक्ष (वाक्षत) क्रिनः।। लाहि डाकः पूर विष्णुः। इंडि क्षत्र भाषा।। (कार्किष्णः। इंडि क्षत्र कृत्यका।। त्रक्त वर्ग हक्षू मुं रक्त वि।।

লোহিনী জী রক্তবর্ণাজী। যথা। রোহিণী রোহিতা রক্তা লোহিনী লোহিতা চ সা। ইতি ভটাধরঃ।। লোহোত্তম॰ জী বর্ণ। ইতি হেম-চন্দুঃ।।

লৌকাষতিক: পু॰ ভার্কিকভেদ:॥
চার্বাকশান্তবেত্তা। লোকাষত॰
বেত্তি ইত্যর্থে কিক পুত্যবেন নিম্নমো হয়।।

लोकिकः जि लाकवावश्वश्विकः
। यथा । विकिका लोकिकेटिङ्कः
व्य र्षाकः खेर्थव (कः। निर्गे कार्थास विद्ध्या भाष्ट्रारख्वा समः
ग्रशः। इं कि कलाभवाक्रव्या भाष्ट्रार वृद्धो भूथमभूक्रवाः ॥ स्वाकाव হিত ইত্যথে চ ফিক পুত্য নিম্ন
ম:। ইতি মুগুবোধব্যাকরণ ।।
লোকিকতা জী লোকব্যবহারসিদ্ধরণ। শিস্তাচায়ে ২স্য শন্স্য
ভ্রিপুযোগ:।।

किकाद्मः भू व्यत्रः कृष्टाद्मः । यथा । न भिक्रं यक्तिया (हात्मा क्लोकिकाद्मीविधीयरः । हेलि भू। क्ल-जक्षः ॥

लीउ न उचारि। इंडिकिकिक्न कमः ॥ ठड्मं मद्री। न चनुली एट। इंडि मूर्गामामः ॥

लोहः भृ लाहः। इउप्रविद्याः वर्थाः व्यवः। म ह भक्षिः। वर्थाः कालः। कालः। कालः। कालः। कालः। कालः। कालः। कालः। कालः। वर्षाः। वर्थाः। वर्षाः। वर्षः। वर

क्कृत्खकः कृतिष्-। नात्रकंष्-। चक्ष्यकः॥ माधिचनप्रान्प खर्गो। नर्ददाग नामिष्-। मत्रगनामि-

।। व्यमुक्तमा उमा ख्नाः ।

कात्रनारयागावः। व्यापूर्नामकवः।

त्राग इत्भावः विष्यः। इति द्रवावनागास्यः।।

कार्यः । इति द्रवावनगास्यः।।

कार्यः (वाहमस्य पृष्ठेवाः।।

कार्यः वंदात्व। इति भूद्रानः।।

कोरकः की मख्दः। इति द्रवः

भाना॥
लोहजाकः भुः यम्प्रजानः। हामन्मिता हेि जाता। हेि मदहिन्दुका॥ लोहनिर्म्यिजजाकि ही।।
लोहज् की किर्ति। माजुलोह
भावितम्यः। यथा। लोहाजा
हाय्गा लोहा लोहज् किर्तिनिर्दे ।

लोहननः क्ली लाहननः। ইতি রাজনির্ঘট:॥

লৌহশস্কু: পু॰ নরকবিশেষ:। যত্র সূচীভি ভিদ্যতে। ইতি পুরাণ•।। লৌহনির্মিতকীলকক্ষ।।

लोश जी लोरजः। ইতি मदः हिमुका॥ लोराजा जी लोरजः। ইতি मदः विष्युका ॥

लोहिजः भू॰ लाहिजः। ইতি

लाहिज मदा द्यार्थक भूज प्राप्त

निज्ञमः॥ लाहिज मञ्जादिन जि ।।

लोहिजीकः जि लाहिजवर्गजुलाः

। ইতি লোहिजमदा देवार्थि

देकक भूज प्राप्त निज्ञमः। ইতি

निज्ञान्ति मृती॥

लोहिजाः क्ली लाहिजवः। इंडि भिन्नि॥

लोश्जितः भुः नम्बनः। म ह বুন্ধপুঞ:। ইতি মেদিনী।। সাগরঃ । ইতি नद्भावा॥ छम् । नदि-(मरम) উৎপত্তি यंथा। मगद्र . উवाह । जारनाचाया क्य करा लोहिर्जा वृक्षाः मूजः । कथः भारुन् चार्यशयाः त्रजः **म** कमलाः ननः॥ भाद्रोज्ञानय मूट्या ना कथः बाद्ध निजामश्र । उर गई॰ শ্ৰোত্নি हানি কথ্যস্ব ছিলোক্তম।। खेई डेवाह। मृग्दः न्नमाम् व कथराभि मङ्खतः। चार्यानः तु-ऋनू धमा (कोश्डिंग) महाजानः ॥ इतिवर्ष महावर्ष भाउनु नाम নামত:। মুনি রাসীমহাভাগো জ্ঞানবান্ সুতপোধন: !! তস্য ভাৰ্য্য মহাভাপা অনোবাখ্য

बहानजी। हिन्नगुगर्जना मूब ख्ग वृग्लाभुत्माक्तवा ॥ उया नार्षः न रिक्नाजमर्ग्रामान्यंट २वज् । লোহিত্যাখ্যস্য সরস ভীরে বৈ গন্ধমাদনে ৷৷ একদা স তপোনি-क्षि निक्रभूञ्चामिरगाहरत् । क्रगाम-वनगश्र हिन्न वङ्कलानि ह। ভিমিনবসরে বুক্ষা সর্বলোক পি-ভামহ:। তত্ৰাজগাম যত্ৰান্তি জ-भाषा मास्ताः भिषा।। তा॰ मृद्री (रवगर्द्धाजाः यूवजी मिक्नमहीः। **ब्याहित्या मन्द्रियाम् उथा ज्**ष्य् তেন্দ্রিः ॥ উদীরিতেন্দ্রি। ভূত্ব किवृक्तु खा॰ सङ्गिजी॰। अशाधाव खरा वुका मध्यूर्या मननार्ष्टिकः ॥ ॥ ষাবনান বিধাতার দৃষ্ট্র মোঘ। महामञी। रेनव रेमव मिछि (गुाकुा भर्गमानाः वानीगउ ॥ इनःस्थावाह ধাতার মনোয়। জপিতা তদা। পর্ণ भावाछक्रगठ। बाक्रमाव्डा उर क गार ॥ व्यकार्याः न मया कार्याः सूनि भङ्गा विगर्झिङ । वलाय सुभाषा চাহ^ত তত্ত্বা ত্বাঞ্**লপা**ম্যত্ত ॥ খামোঘৰ। চৈব মুক্তে বিধাতুক্ত ত का न्मादा क कक्त ह उत्पवाभूत्य শান্তনো মুনে:। চ্যুতে রেভসি খা-छाशि र जगान जमाहि छः। विक्

যাতিপরীভাত্মা জত বৈ স্বাশুসণ যযৌ ॥ গতে বেধসি শান্তনু র্নিজ মা-শুম মাগত:। আগত্য দৃষ্টা হণসা-না পদক্ষোভ তথা ভূবি। তেজক পতিত ভ্মৌ বিধাতৃ জুলনোপমণ ॥ অমোঘা• পরিপশুছ পর্ণশালান্তর ছিতাণ। কিমেওদত্র শুভগে পুবৃত্তণ म्माउ ज्य ॥ शकिगाक शह-ক্ষোভ ওেজ কেদঞ্চ কীদৃশ। সা তস্য বচন শুলা শান্তনু মুনি সক্ত-भः ॥ अमर्बिएउव नागममाञ्चा वि-कनानना। रूप्त गुक गुम्तान का প্যাগভ্য চত্মু খ: ॥ কমওলুকরো ভীৰ রতি• মাণ সমষাচত। তভো नया ভङ्कि उन्ह উটकाउद नीनया N পুচ্যাব্য তেজঃ সংযাতো মুখ্য শাপ ভযার্দিত:। দক তত্র পুতীকারু विष भारताति भारता।। विष्याः ধ্ৰ্ৰণা দোঢ়ু কশিৎ শক্নোতি জী-वर्ष्ट्र । अ उभाग वहनः मुद्रा बदः বুন্ধা সনাগতঃ।। ইতি নিশ্চিত্য ম-নসা তত্র খ্যানপরে। হভবৎ। দিব্য क्रात्वन उज्छाषा (मवकार्य) मून-স্থিত।। তীর্থাবতারণঞ্চা**গি** হিতা**ব** कगजाः म्निः। श्राष्ट्राप्कः विश्वः यिदा बजार्या भिन भव्वी ।। इन-তেলো বুক্ষণ স্তৃ॰ পিবানোধে নদাং

্দ্রবা। হিতাব সর্বলগভা॰ দেব कार्य्यार्थ निष्कार ॥ ভবত্যা निकरे॰ বুন্ধা স্বধ্যেৰ সমাগতঃ। ত্বা মপুপ্র মহাকৃত্য মাক্ষো: স সমর্প্য চ।। গতো নিজাম্পদ তত্ত্ব কর্ত্ত মহসি ভছচ:। তৎ শুহা শান্তনো র্বাক্য -भाषा भाषा भी व लिब्ब भाषा भाष्यु गरी व ্ত॰ পুাহ পতি॰ নত্বা মহাস্তী । নান্যস্য তেজাে খাস্যানি ন চেত্তে বিমনক্ষতা।। অবশ্যু॰ যদি কর্ত্ব্যু॰ পীত্বাত্ত্ব নথিচোৎসূত্র। তত স্তন্যা वहः भुद्धा युक्तः उष्प्रकः भाष्टन्ः ॥ স্বয়ণ পীত্বা চ ভত্তেন্ধ শুস্থা গৰ্জে ব্যসেচহৎ। সংক্রানিকৈ: সান্তন্না ভেজোভি বু क्रिगः मङी ॥ गर्छ • मः খানানোঘাখ্যা হিভায জগভা৽ ত-७:। ७म्रा॰ कार्ल जु मःशुराध मः-कारा कनमक्यः ॥ उद्यापः उन य काथि नीववाजाः किद्रीवेश्क् । রত্বনালাসমাযুক্তো রক্তগৌরশ্চ कुकावर ॥ ठङ्बः भग्नविर्गाधन निक्रित्र उथा। निन्नात्रनितः इ 🏲 जुन्यकारम कल्ना८करेतः॥ ७• জাতঞ্তথা ভূত শান্তনু র্লোক শা-ভনু:। চতুণা পরতানাঞ্ মধ্যদে-**(म** न)(व्मय् ।। किनाम (काउद्य भाष्य मिक्त गक्तमाननः। बाक्षिः

পশ্চিমে শৈলः পূর্বে সম্বর্তকান্ত্র यः া ভেষা॰ নধ্যে স্বয়ণ জণ্ডে পর্তানা• विरदः मूजः। कृदाजिववृर्ध निख्रः শরদীব নিশাকর:।। ত ভোষ ম-খ্যাপ পুতা মাসাদ্য ফহিণঃ স্বয় । क्रमं उन्धारानकत्रात्म्र শুৰূযে।। অথ কালে বহুভিথে ব্য-তাতে বৃহ্মণঃ সূতঃ। ভোষরাশি चक्रभग वव्रक्ष शक्षरयाङमान् ॥ ज-बिन् (एवा: भभः मन् र्वि शेष इब मागदा। भी जामन बत्न इत्तर (द-ব্য ক্ষাপ্সরসাণ গণৈঃ ॥ ভাষানবস্ব-রে রামো জামদগ্রঃ পুতাপবান্ ঃ চক্রে মাত্বধা ঘোর মত্যুক্ত পিত্ बाद्धया ॥ उन्। भाभन। (बाक्वाय ৰ পতু ক্ষোপদেশভঃ। স জগান মহ।কও বুকাখ্য স্বাত্ নিছ্যা॥ তত্র ম্রাত্বা চ পীত্রা চ নাতৃহত্যা वाभानगर। वीथी भत्रमुना कृता उक्ष ज्ञानवजात्रयः ॥ होज कानिः কাপুরাণে জানদগ্রোপাখ্যানে ৮৪ অধ্যায়: ৷৷ গ্লা অপিচ। জাত স্-<u> भुजायः (मा २७ जीर्थ मामारा उ॰</u> वब । वीथी भन्नम्ना कृदा वुक्षभूख यवार्यः ॥ वृक्षष्टाः मृजः मा **१थ** कामा द्रांताहि जाख्या दिना-সোপভা হাবান্ত নাপতদ্বশা: সুতঃ

॥তস্থাপি সরস স্তীরণ সম্পায भरावनः। कठाति किम भूर्वाः মনযদ্দ্রণঃ সূত্রণ।। ততো হপরত্রা পি গিরি ছেম্শৃঙ্ক বিভিদ্য চ। कामक्र भाउद्य भीठेम वार्यममु र . রি:।। ভস্য নাম বিধি শ্চকে স্বৰণ লোহিতগঙ্গক । লোহিত্যাৎ **স** ুরদো ভাতো লৌহিত্যাথ্য স্ততো **হ**ভব ।। স কামৰূপ মথিল পীঠ মাপুরের বারিণা।গোপ্যন্ সর্বতী-थानि मक्षिण याजि गागव्र ॥ পাগেৰ দিব্য যম্নাং সংভ্ৰেত্ৰ বু হ্মণ: সূতঃ। পন: পত্তি লৌহি-(छ) गदा दामणयाबनः॥ दिव माप्ति मिठाष्ट्रेग्रा वा नहता निच-তেজিব:। মাতি লৌহিত্যতো যেয় স যাতি বুজাণ: প্রদেশ টেডজন্ত ৰকল নাম শুটিঃ পু্যতনানসঃ । লৌহিত্য তোষে यः স্নাতি স কৈবল্য নবাপ্ৰাত।। ইতি কা-निकानुताल ४ दे अधायः॥

ন্থী গি শ্লিষ।ইতি কবিকল্লজনঃ।।
তিন্তু প্রগাদ্যোপধঃ। নিনাতি লীনঃ
লীনিঃ। অন্তন্ত । হিতিদুর্গাদাসঃ।।
নাথঃ। লিগুনাতি।ইতিদুর্গাদাসঃ।।
নী গি গ গভ্যাং।ইতি কবিকল্ল

नीजः नीजिः। नि निगाजि नीनः नीनिः। निनित क्यामिन् निष्की न कत्र १ श्वामिन् निकन्नार्थः। इंडि मूर्गामानः॥

व वकातः। भ ह वृक्षनमः छन्दिः भ বর্ণ:। যবর্গন্য চতুর্থবণক । অ-স্যোদ্বারণস্থান দন্ত: ও৯ চচ। ইতি व्याक्तप्राक्षा यवत्रवीयव कात्रम् প ক্ব ভ ম বা ইত্যেক পদোক্ত্যা উৎপত্তিস্থান নোষ্ঠ মৃজ্বা দন্ত্য कार्ग्रार्थं म्हामस्त्रिक उथ म च ন ল সা ব ই তি ভিন্নপদে পঠিত-वान्। यथा मः तृ ्वं कि इंडारिनो वकात्रमा अध्यार छेत्र मञ्जू व्यनुत्रातम् नकारता न महार ॥ বৈদিকাম্ভ অস্যোৎপত্তিস্থান• দন্ত এবেত্যাহ্য:। অভএব ভদি: কো: পরম•পদ• ইত্যাদৌ তথৈ-বোচারযন্তি। ইতি নুঞ্চবোষ্ট্রী-कायाः पूर्णामात्रः ॥ # ॥ उत्र পর্য্যায়:। বো বাণো বাক্ণী সূজা বৰুণো দেবসংজ্ঞক: ৷ তোয় লা-স্তুষ্ট বামাশে:। ইতি বীজবর্ণাভি-थान ।। 🕸 ।। অপিচ। वकादा द-क्ला वानः (सनः थड्डी श्रद्धा जवः। ্ইতি কৃদুযামলে মন্ত্ৰকোৰঃ॥ #॥ **७**न्। यक्षाः व्या। वकावः हकः-

जाशांकि जलनी (भाक मरायः।

পঞ্চ প্রাণনয় বর্ণ ত্রিশক্তি স হিত সদা।। ত্রিবিন্দু সহিত বর্ণ মাত্মাদিভভুসংযুত । পঞ্চদেব-ময়॰ বর্ণ• পীতবিদ্যুল্লতা ময়• ॥ हर्ज्वर्गभूमः दर्गः अर्वेशिक भूमा-যক। ত্রিশক্তি সহিত দেবি ত্রি-বিন্দু সহিত• সদা ॥ ইতি কাম-ধ্নেতজ্ঞ ।৷ 🛊 ৷৷ কোণভ্ৰয যুভা-রেখা বুন্ধ বিষ্ণু শিবাজ্মিকা। মাযা শক্তি: পরা নিত্যা ধ্যান মস্য প্র চক্ষ্যতে ॥ ইতি বর্ণোদ্ধারত**ন্ত** ॥क्षा जम्पुत्रानः। जन्तभूञ्च भू जाः দেবী দ্বিভূজা পক্ষজেক্ষণা। শুক্ল भानागत्रवद्याः बङ्गादाब्हुनाः भद्राः ॥ माधकाजीक्षराः मिष्ताः সিদ্ধিদা পিদ্ধসেবিতা ৷ এব খ্যাত্বা বকারস্ত তরাক্ত দশখা জ পেए।। ইতি বর্ণোদ্ধার ভক্ত।। ब वर इवार्थः। इंडि स्मिन्नी।। ব॰ ক্লী পুচেতা:। ইতি মেদিনী।। वक्गवी**जः। ই**ভি ভক্তः ॥ बः भ्॰ नास्त्रनः॥ वायूः॥ वस्तः। इंडि भिरिनी॥ वार्छः॥ मञ्जाः॥ कन्तानः ॥ वनवान् ॥ वनिः ॥ वक्गालगः ! इंडि भस्त्रज्ञावली ॥ नाम् नः ।। वद्धः ।। नाम् कः।। वन्त

नः। ই जि नारेनकाक्त द्वावः॥ वः जि यूगान्॥ यूग्रज्यः॥ यूग्राकः । यूग्रम् भवः मर्र विजीया वज्ञी व-हो वस्ववना ज्वाला स्यः। ই जि वर्षाक्रवः॥

ৰ'শ: পুণ পুঞাপীত্রাদি:। তৎ-পর্য্যান:। সম্ভতি: ২ গোত্র ০ জ-नन । ८ इरल । १ अ जिस्राः ५ अनुगः ৭ অনুবায: ৮ সন্তান: ১ ৷ ইত্যমরঃ ।। নিঘন ১০ জাতি: ১১। ইতি জ-**हे। अन्यक्ष विमुखा अञ्चना वा** পুৰাণিনা মেকলক্ষণঃ সম্ভানো বাশ ইতি জয়াদিত্যঃ । খনেন বিদ্যয়া বা খ্যাতস্যাপত্যধারা বংশ ইক্তি সূভ্: । বমতি উদ্দিরতি পূর্বপু-क्षान् वःभः नामीजि भः। इउ मत्रहीकाया॰ ভत्रजः ॥ 🛊 ॥ ज्ने-ৱাতিবিশেষ:। বাঁশ ইতি ভাষা। उट्भर्यायः। वृक्तातः २ कर्यातः **৩** ত্তিসার: ৪ ত্ণধুদ্ধ: ৫ **শতপর্যা** ७ गवकवाः १ (वनः ৮ सऋतः ১ তেজनः ১०। ইত্যমন্ন:।। किश्रुপर्दा ১১। ইতি জটাপর:।। বস্তু: ১২। ইতি শবরত্ববলী।। তৃণকেত্ব: >० कछालुः >८ कछेकी २० महा-वनः ७७ मृष्युद्धिः ११ मृष्य वाः १४ थन्क मः १२ थान्याः २० म्ट माखः

२)। जात्रा खनाः। जात्रुष् । कवा-যৰু। কিঞ্চিভিক্তৰুণ। শীতলবুণ। মৃত্রকৃ ছ পুমেহার্শঃ পিত্ত দাহাসু माणिव्क। ইতি दावनिर्घण्टः।।क।। অপিচ। বংশঃ সরো হিমঃ বাদুঃ কবাযো বস্তিশোধনঃ।ছেদনঃ কফ निख्यः क्षामुब्ग (नाथिक्र ।। स।। छ८ कद्रीद्रः कर्षुः भारक द्राम करका थकः मतः। कवानः ककक्ट मानु र्विराष्ट्री वाज शिखनः॥ 🕸॥ ज व्यवास नदा क्याः क्यायाः करू পাকিন:। বাত পিত্তকরা উঞ্চ বন্ধমূত্রা: কফাপছা:মা ইতি ভাব भुकानः॥ इ। भृष्ठावयवः। शि-ঠেরদাঁডা ইভি ভাষা।।বর্গ:।।ইভি व्यक्ति ॥ वान्रजाखिवानमः । বাঁশী ইতি ভাষা। ইতি ধ্রণিঃ।। ইক্: ।। সালবৃক্ষ: । ইতি রাজ-निर्घण्डः ॥ क्षाकः पुर्मरम्हित्सयः। वीषः পাতামাচ ইতি ভাষা। ইতি नप्रावा॥ इक्विलियः। वानाइ ইতি দোমশাড়া ইতিচ ভাষা। ইতি রত্ননালা ॥ অস্য গুণাঃ।

वं भक छु। जियु गरी वयु पर्यायकः

যাপহঃ। ইতি রাজবল্লভঃ॥

व नक ही अधक। इंडि हाता-

वणी।। वंभक्क जी वाकालाहीयग्राम সূত্র । যথা। বৃদ্ধসূত্রক মিত্যান্ত विन्तु ज्ला स्वीविगः। श्रीमाङ्गाना বংশকক বাত ত্ল মক্দ্ৰ ।। इंडि श्रात्रावनी ॥ क्षक्रभू ब्राह्माहना खी व्यवहाहना। ইতি রাজনির্ঘটঃ॥ ৰণ্শজঃ পু॰ ৰেণ্যবং। ইতি রাজ। विचर्छः॥ বংশর: ত্রি সন্ধংশরাত:।তৎ-भर्ग्रायः। बीब्राः २ वः म्राः ३। ইভि (क्बठम्हा। व भक्षा जी य भक्ति हुन। इं छि **नद**ब्रज्ञावनी ॥ বংশতগুল: পু বেণুববং। ইক্তি त्राज्ञिक्षं ग्रेः॥ वः मधानाः ज्ञी स्वत्ययः । इंडिः द्र!क्रविशंधः॥ रम्मनानिका खी वन्नी। इंडि मद्रवादनी ॥ यः नात्वः ही इक्रम्बः। इंडि ब्राजिनिष्ठेः।। বংশপত্রঃ পু নলঃ। ইতি রাজ্ঞ नियक्तः॥ वः मम्भानत्व ही॥ বংশপএক ক্লী স্থরিভাল। ইভি (इग्डनम्: ॥

কশপএকঃ পু: কুদুনৎস্যবিশেষ:

1 বাঁশপাভাষাদ ইতি ভাষা।
ইতিশন্মালা॥ নল:॥ খেতেফু:
। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

বংশপএপতিত লী সপ্তদশাক্ষর পাদছনের বিশেষ:। যথা। দিল্যা নি বংশপএপতিত ভার নাভ নাল গৈ: ।। নৃতন বংশপএপতিত রক্ষনি জললবং পশ্য মুস্কন্য মৌ কিক মিবোভ্রম মরকতগং। এষ চাভা চিকে বিভার মবেত্য চন্দ্রকির গৈ প্রমৃতকণমিব।। বংশপএচরিতেতি কেচিৎ। বংশদল মিতি শান্তো।।
ইতি ছনের মঞ্জরী।।

विश्वा की नाडिश्वः॥ ज्नविश्वाः। ज्यम्याः। व्यम्बाः। व्यम्याः। व्यम्याः।

বংশপীতঃ পু॰ কণগুগুলু:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

वः भगूजा जी महादवी न छ। ইতি जाजनिर्घणे:॥ वः भगूजकः जी हेक्सूम् नः। ইতি द्राजनिर्घणः॥

বংশরোচনা জ্রী স্বনামখ্যাতবংশ-পর্বছিতখেতবণৌ বধবিশেষ: । বংশলোচন ইতি ভাষা। ডৎ-भर्यप्रयः। पुक्कीद्रा । इंज्यदः ॥ ব শলোচনা ৩। ইতি ভরত:॥ তুগাক্ষীরী ৪ শুভা ৫ বাংশী ৬ यः नवा १। ইতি बेजुगावा ॥ की -রিকা ৮। ইতি শদরহাবদী ॥ जुगा ৯ दक्कीबी ३० मृजा ১১ वः मकीबी ३२ विगवी ३० वक्नाबा ১৪ কর্মরী ১৫ খেতা ১৬ বংশকপু-ব্ররোচনা ১৭ তকা ১৮ রোচনিকা ७৯ लिक्स २० कम्मक्री २५ । चन्रा खनाः । कक् दुः। क्वायदुः। अध्रद्धः। हिमद्धः। त्रङ्गुक्षिका-রিত্ব। তাপ পিভোদেকহরত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘন্ট:॥ অপিচ।বংশ-का वृष्ट्री व्या वना सासी ह শীতলা। তৃঞা কাস জুর খাস क्रव शिखामु कामणाः ॥ श्रद्ध জন্ত বুণ পাণ্ড কৰায়া বাত কৃছ-बिए। ইতি ভাবপুকা**শ:**।।

বংশবোচনা জ্রী বংশরোচনা। ইতি হেনচন্দ্র: । অন্যা গুণাঃ। কৰাৰ নধুরা ককা বাভগ্নী বংশ-বোচনা। তুগাক্ষীরী ক্ষম খাস र॰माङ्

কাসগ্রী মধ্রা হিনা।। ইতিরাজ-বল্লভ: ॥

ষশ্পর্করা দ্রী বংশলোচনা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বংশশলাক। দ্রী বীণামূলং।ইতি
হেমচন্দুং।। বংশনির্মিত্রশলাকা চ
বংশন্তনিতং) লী দাদশাক্ষরপাদ
বংশক্রিলং) ছনেবিশেষং। যথা।
বদন্তি বংশক্রিলং জভৌ জরৌ।
বিলাস বংশক্রিলং জভৌ জরৌ।
বিলাস বংশক্রিলং মুথানিলৈঃ
পুপ্র্যু যং পঞ্চমরাগ মুদ্মিরন্। বুং
জাক্রানা মলি গানশালিনাং
জহার মানং সহরিং পুনাতু বং ।।
বংশন্তনিত মলি কালি। ইতি
ছনেবামপ্তরী।।

यः भक्तीत्री स्त्री व भारताहना। ইডি त्राक्षनिर्घण्डः ॥

বংশাগ্র ক্লী বংশাজ্য:। ইতি ব্যাজনির্ঘণ্ট:।।

यः भाग्ठित्रिञः क्ली वः भाग्नित्रवर्गनः ॥
1 जबु भूत्रागम् अक्षणक्रगास्त्रं छः
वाक्रगिविष्णयः। यथा। मर्गम् भुजिमर्गम् वः एमा भन्नस्त्राणि ह ।
वः भाग्नित्रिक्षक्षित्र भूत्रागः भक्षवक्षणः।। ইতি भद्रत्वावनी ॥

यः मारुद्रः भूः वः मम्यास्त्रः। वै। (मद्राकाः ३७ जावा । ७८वण्यो

भर्यायः । कतीतः २ दः भागुः ३ यदकवास्त्रः ६ । जम् छनाः । कहूदः । जिङ्कदः । जमुद्दः । कवा-यदः । वस्दुः । भीजवदः । भिङा-मुनार क्षुचुदः । क्षिकातिदः । ज्यभर्देशा निर्छन्द्वश्च । हेडि ताङ-विर्चन्देः ॥

বংশিক ক্লী অগুক। ইত্যমর:॥ বংশিকা জ্রী অগুক। ইত্যমর-টীকাষা ভরত:॥ বংশী। ইঙ্কি শদ্রত্বাবলী॥

वंभी खी मूत्रनी। वांभी हैं डि ভावा। **ইতি न**दत्रङ्गावनी ॥ कर्व-ठजूर्रेयः । इंडि द्रावनिर्घणेः ॥ वःभीवाम् । जाविवद्रवः । यथा । जा-লেন রাজতে গীত• তালো বাদিক সম্ভব:। গরীয় স্তেন বাদির• তह-ভুবিধ মৃচ্যতে ৷৷ তত শুধির মা-নদ্ধ ঘন মিথা চতুরিখ। তত্ত ভজ্ৰী গতং বাদ্যং বংশাদ্যং শূৰি-त्र छथा ॥ हर्यादनक मानक यन তালাদিক সভে। শুবির যথা। বংশোৰ পারী মধুরী ভিত্তিরী **ण**इ काश्वाः। ভোডशे भूवती वुका मृक्तिका सद्रनाख्यः ॥ मृक् काशानिक वंभ कर्यवंभ उथा পর:। এতে শুবির ভেদান্ত কথি:

छाः भूत्रं भूति जिः ॥ वर्जु वः भवन-ৈশ্চৰ পৰ্নদোষ বিব্যৰ্জিতঃ। বৈণৰঃ খাদিরো বালি রক্তচন্দ্রজো হথবা ।। ত্রীখণ্ডরো হথ সৌবর্ণো দক্তিদম্ভ মধ্যে প্পিবা।রাজত স্তামুক্ষোবাপি लोइबः द्वाहित्का २ थवा।। कनिश्चा-জুলি তুল্যেন গর্ভরন্ত্রেণ শোভিতঃ। श्रिव्यविष्णानुवीरान वःभः कार्य्या मानाइतः॥ वर्ष्यत्नेव माजा श्लीजि **भञ्ज्ञ**म्बिरनाषि**उ॰। ७**एडा १८नऽ-পি তদাকারা বংশাএব পুকীর্ত্তিতাঃ া তত্ৰত্যক্তা শিরোদেশাদধাে দি-षिञ मकुलः। सुरकात्रतकुः कदी ज शिष्ठ मक्षिणर्वना ॥ शकाकृतानि अञ्बद्धा जान्न मानि कान्नरं । षर्यं। ज्यान। ब्रह्माणि अश्वनः थ। वि कोमनार ॥ वरत्रीवीक ज्नाति त्र अध्याक्षां विश्व । भाउर्या इंक्षन कार्या स्त्रारिक नीम रहज्य ।। निकुरकन कना (एया (उन नुसर्व) क्रावर । शकाकुत्वा २ग॰ वःभः महास्टिकवाकुनिवृक्षिजः ॥ यज-कूनानि नादा मार यावनक्षानमा-ष्ट्रन**ा कृ**्कात्र जात्रत्रभुगः याव-मक् नि महत्रभा छत्त्व नाम वंश्नम् বাংশিকৈ: পরিকীর্ত্ত্যতে। একান্ধু-ला इ।जूनक अ।जून कड्रजूनः।।

অভিভারভরত্বেন বাংশিকৈ: সমুঞ্চে ক্ষিত:৷ ত্রযোদশাকুলো বংশো*ৎ*গ-র:। নিন্দিতো বংশ তত্ত্বক্ত ভথা मधरणाकृषः। महानन्त ख्या नाम्ता विकारण १थ क्रय खथा ॥ हजाब छ-ন্তমা বংশা নভঙ্গমূনি সম্বতাঃ। म्भाकुत्वा महानत्मा नम् अकार-नाकुणः॥ द्वारनाक्ष्यभानस् विज-यः भद्रिकीर्खिजः। छजुर्ममास्विधि-তো লয ইত্যভিধীয়তে।। বুন্ধা কূদো রবি বিকৃ: ক্মাদ্র ব্যবস্থিতা: ॥ নৈবিড্যা গ্রেটিভা চাপি সুম্বরত্বঞ্চ भोषु ७।।। भाषुर्यं भिष्ठि भक्षामी कु८क्छिष् छगाः मृजाः। भी८कात বহুল: ত্তনো বিশ্বর: মুটিতো লমু: ।। व्यमध्तरा विख्छियाः वर्षायाः कूटकृष्ठ कमार । वृथानुरयाण বাহল্য মল্লভা গীতবাদনে ৷৷ এতি र्फारेव युर्जा ९जीव निनिमरजा व॰-**मिका मञ:। ज्ञानका दिनया जिख्छ।** गमकाछः सुरोक्ततः ॥ नी पुरुखः কলাভিক্তো বাংশিকো রক্ত উচ্য-তে। পুমজি ইন্ধমুক্তিশ্চ যুক্তিশ্চে-**७**ऽक्रा छनाः ॥ मूङ्गानदः मुबद्रदः **अक्**ली नाद्रग किया। नगरुगमक জ্ঞান• রাগরাগাঙ্গবেদিতা ॥ কিখা ভাষা বিভাষাসু দক্ষতা গীত বাদনে

বক ৰহানে চাপি দু:ছানে নাদনিম্ব गरकोननः॥ गाजूनाः ज्ञानमाज्यः **ए**प्पाराहाएन उथा। वाः विकार গুণা এতে ন্যা সংক্ষিপ্য দৰ্শিতাঃ ।। ইতি সংগীতদামোদর:।। बम्माः वि जदम्मकाउः। **उ**८-भर्यप्रयः। ज्लाः २ वीषाः १। इंडि ত্রিকাণ্ডশেব: ॥ ৰক ই ড কৌটিল্যে।। গভৌ। ইভি कविकद्मक्यः ॥ (कोविना भिक् ष्ट्रिनी ভावः ष्ट्रिनी कद्रवश्या ३

वकारा ए वहार कार्र करिन न्यातिष्ठार्थः। वहरू काक्ष्य कृष्टि ল করোতীভার্থ:। ইতি দুর্গাদাসঃ वकः भुः बनामथाउभिक्विविष्णवः । उर्भर्गामः। कञ्चः २। ইত্যময়ः ।। बाद्रविष्ट्क् ७ कत्क्रकः ४ मूद्र वायमः ৫ मीघङ्गः ७ वरकारः १ गृह्दनिशियः ৮। ইতি मक्त्रज्ञाः वनी।। निर्मि उ: २ मिथी २० हम्म বিহস্ম: ১১।ইভি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ जीर्बामवी ४२ जानमः ४० मी-नवाजी 28 म्यायायी 26 निक-वारः १५ मास्रिकः १९। ইতি वाजनिर्दरिः ॥ जन् माःनम् ও।। শরারি বক কাকাশ্য দা-ज्ञाः भवनाभक्ताः । इंछि ब्रज्नाः

वनी ॥ व्यभित्र। इन्त्र नाइन का চাক্ষ বক ক্রৌঞ্চ সরারিকাঃ। নদ্বী-मुशी जनारका बनाकार्ताः श्रवाः क्षाः ॥ প्रवस्य मिलल वसार वाउ उमार प्रवाः म्लाः। मानः চরাঃ প্রবাদ্যাপি কোশস্থাঃ পা-**दिन उथा।। ब**्ना अङ नगा-य्याजाः शक्यान्यकाज्यः । आ-न्ना मधुदाः दिका छत्रता विद्र-जारनाः ॥ (जुग्रानाः शिह्ना काः, পি মাণসপৃষ্টিপুদা ভূশ। তথাভি-बान्तिन एक हि भारता भवाउनाः म्जाः। ইতি ভাবপুকাশः॥ 🐙 ॥ यनामथाउन् अत्कः । उद्भर्गा-यः। मिववल्ली २ भामूनाडः ७ এ-काशिनः ८ वमुः ६ । ইত্যमतः ॥ একা श्रीचा ৬ बुकः १ বসুকঃ ৮ বস্ कः २ । इंजिः उँगेका ॥ वक्शुञ्जः > ि निवनहीं >>। ই छि नद्रञ्जा-वनो ॥ काकनीर्यः ১२ ज्वनुद्धः ১७ भिविभुगः 28 काकनामा २० व~~म~~-रुषेः १७ बन्द्रकः ११ द्रकन्द्रः १४ মুনিতকঃ ১৯ অপস্তিঃ ২০ বঙ্গদে-নক: ২১। ইতি রত্মালা।। অংগস্ত্যঃ २२ नीयुनुझः २० मूनिकमः २८ तुना-तिः २६ पीर्यक्षकः २७ वकश्वः २१ ज्बित्यः २४। जिल्ली जनीव वि।

হিত সমুমভেদাছ তুর্নিধা হগন্তি:। नथूत विभिन्न (राव भुग काम वि-बार्णनक ज्उष्दः॥ उथातः। अगिष्ठ শিশির গৌল্য ত্রিদোবমু শুমা-भरः। वनाम काम रेववर्ग्। ज्उम्क वणावरः ॥ इंडि ताकनिर्घणः॥ य **পিচ। অগন্তি স**স্ম भी उ॰ চাতুর্থ কনিবারক। নক্তান্ধ্যনাশন ভিক্ত। ক্ৰায় কটুপাকি চ।। পীনস লেখ্য পিত্র বাতঃ মুনিভি মৃত। ইতি ভावপुकामः॥ यन्।इ। वामकम्। इ भूब्राणि वक्षानमा है हव वि । कर्षू-পাকানি তিক্তানি কাসক্ষয়করাণি E । ইতি द्राबदल जः ॥ वकः शाणु-शब्देण्डव निवाशीयण मूत्रुवः i वमुकण मिवाकण मिविष्ठे: कम् बकः ॥ निवनल्लिः निवाङ्गारः नाः ম্ভবো রবিসানিত:। বকোতিশি . भित्र खिल्डा मधुरता मधुराह्मकः ॥ लिख नार कक थान मुनराती ठ দীপনঃ। ইতি চ রাজনিয•টঃ।। শি-বনলী পাশুপত একাণ্ডীলা বুকো वमुः। बूका १नुकः कर्तृ खिकः कक পিত্ত বিষাপহ: ॥ গোনিশ্ল ত্ৰা , मार मध (माथा नुनामनः। हेउ। नि न्डारणुकामः॥श्रा जानवामकातः। ৰথ। শো বাভো বপরে। বৃকঃ। ইতি

वीववर्गाजियान ॥ 🗱 ॥ व्यवद्रशाः व्रक्षाविष्यवः। म ह जीव्यनङ्कः । ইতি মেদিনী।। অত্র কোবে পব-গী য বকারাদৌ পঠিতো হয় শদঃ किन्त अभवधीकागा॰ जत्राउन अन्तर স্থকারাদি বচ বক ধাতুভ্যা ক্র নেণ ব পুত্যবেন অন্ পুত্যযে ন চ माधि उ: ॥ 🗱 ॥ यद्धविष्णयः । यथा । জল কছপ পাতাল দোলা ভ্**ধর** बालकाः । वकारता यञ्ज (छराः मः बङ्गान्।मः। मृ विकाः ॥ ইতি भक्रिका॥ चन्र विवद्गण यथा । भीर्यक्छे काठज्ञभा भिनास्ट म्र-न्न जा ७ वर्ष १ वर्ष १ वर्ष १ वर्ष ह्ना। काराख गिति गृह ।। हेनि रेवराकः ॥ सः॥ अनुद्रित्भवः। म ह श्रीकृष्यन इ.उ.। यथा। मः मः वर्म-ঙ্গল সর্বে পায্যিষ্যন্ত একদা। গত্ত্বা खनामयाज्यानः भाषयिद्वा भभू र्क-व ।। তে তত্ৰ দদৃশু বালা মহাসত্ত্ব মবস্থিত । তত্ত্রসু বজু নির্ভিন্ন গারে: कृष्टे भिव छूउन ॥ म देव बरका नाम महानमुद्रा वक्क्षभध्क्। चागउ। তরসা কৃষণ তীক্ষতুপ্তে: প্গুসদ্বদী।। क्षः महावकगुन्तः मृक्षा त्रामानया **ए** ईकाः । वज्य दिन्तितानीव विना প্ৰণ বিভেচ্ন; ॥ ভ ভালুম্লং

भुक्छ मधिवाद्वाशालम्तु निख्त क्षगम् ध्रताः। हहर्ष माम्। १ ७४-ৰাক্ষত বক স্থাপ্তন হস্ত পুন র-ত্যপদ্যতা। ভ্যাপতত্ত স নিগৃহ-जुखारा (मार्जा) वक क मन्य স হা॰ গতি:। পশ্যৎ স্বালেষ্ मनात्र लौलया मुनायरका वीत्रगय া দিনৌ ভুসাণ।। ইতি শ্রীভাগরতে े २० ऋत्या ३० अस्तानः ॥ নকচিঞ্চিক। ত্রী নৎন্যবিশেষ:। ुख्ट भर्यप्रायः । वकाठी २ । इंखि श्वावनी ॥ ৰকজিৎ পু॰ ভীমসেন:। ইতি ত্ৰি-কাওশেষ:।। একৃঞ্চ ।। বক্ধ্পঃ পূ• বৃক্ধ্পঃ। ইত্যমর^{় ॥} **ोका** ॥ वकिनमूहनः भुः जीमरमनः। ইতি (इनहमुः ॥ 🗐 क्षण ॥ বৰপুষ্ণ: পূ॰ বৰুবৃক্ষ:।ইতি শব-ুর্বাবলী॥ অগন্তিসস্মে ব্লী॥ ৰক্ৰত্তি: পু॰ ৰক্ত্ল্যবৰ্ত্নবিশিষ্ট: । यथा । भाव खित्ना विकर्मञ्चान् दियान्यु विकान् मर्ठान् । रेहजू-कान् वकवृद्धीः क वाद्याखनानि नाइंत्रर ॥ इंजि विकुन्द्रात ० विश्व १४ व्यवभागः॥ उन्। वक्ष

यथा। अर्दाग्मधि तिकृष्ठिकः मार्थ

नाधनख्टभद्रः। मार्छ। मिथ्रा-विनीज्फ वकवृद्धि क्माङ्डः ॥ इंडि उप्रोकायाः श्रीधतसामी ॥ অপিচ। অধােদৃষ্টি থৈকৃতিক: সা-र्थनाथन उर्भवः। मठेः मिन्नी वि-নীতশ্চ বকবৃত্তি ক্দান্তঃ।। ইতি भाष्माखत्रथए७ ১% व्यवग्रातः ॥ বকবৈরী পু॰ ভীমসেন:। ইতি क्रिवितः॥ श्रीकृष्ण्णः॥ वक्वुजी भुः निष्ठाविनीकः। वक-বৃত্তি:। ইতি জটাধর:।। তস্য नक्रगः यथा। अरवामृष्टि तिक्छिकः ৰাৰ্থসাধনতৎপর:। শঠো মি-থ্যাবিনীত চ বক্বুত ধরো দ্বিজঃ।। ইতি দানসাপরে মনু:॥ वकाठी जी वकिठिक्काम् नाः । ইতি হারাবলী॥ वकात्रिः भू ञिक्षः। यथा। उना

वकातः भू श्राक्तिः। विशा विशा विश्वातः भू श्राक्तिः। भू भी कित्रमन्त् मिल्लाकि।। भी जित्रमन्त् मिल्लाकि।। भी जित्रमन्त् मिल्लाकि।। स्टिल्लाकि विभिन्नात् ॥ स्टिल्लाकि विभिन्न

७ भी युगकः १ मूक्षः ৮ मूक्षः ३। इंडि नदत्र द्वावनी ॥ जीमूथमधू ३० (मारुन: ১) मधुभुद्र: ১२ मूत-**ভি: ১**৩ ভুনরানন্দ: ১৪ স্থিরস্ম: ३৫ मात्रिकः ३५ कत्रकः ३१ मी-সংজ্ঞ: ১৮ বিশারদ: ১৯ গৃচপুত্র-कः २० धनी २) महनः २२ महा মোদ: ২৩ চিরপুস্ন: ২৪। অস্যত गाः। मी उनव्याक्तप्रव्या दिवरहायः नामिष्। मधुत्रष्। क्यायष्। महा-ए। इर्थनायकवृष् ॥ उर्ज्ञमू-मखनाः। काराष्ट्रः। क्षीताराष्ट्रः। मूत्र ভिद्यः। भी उनद्यः। मधुत्रद्यः। जिथ्दः। कवायदः। मनमः गुरु-কারকত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ অপিচ। বন্ধৰো মধুগদ্ধক সি•হ-কেসরক তথা। বন্ধল স্তবরো হনু-कः कर्तुः भारक द्राम एकः ॥ कक পিভ বিব খিত্ৰ কৃমি দম্ভ গদাপ-रः। ইঙি ভাবপুকामः॥ ७० कलखनाः। वज्रलः मधुवः गाहि म्डोङ्ग्रंकद्र॰ भद्र॰॥ ७८ भूत्र-গ্ৰাঃ। পদ্ম কৰাৰ মধুর শীত। निङकामुन्द। उद्द वजन मु-बाग कड्राखाए भन भारेन । इंडि ब्राह्मवद्यानः॥ क्षा व्यापारशिव स्था। विष्ठत्रुष्ठः उदा ज्या माह्न

अनुभाग्धः । **आ**त्राट श्रिषा**नुरक्षः** थ्री में जागरिकु गुम्राकः ॥ छङ ন্তমণুতো দৃষ্টা কোধাথাত দৃশা হুর:। মর মালোক্যামাস শিখা-গাঁচরণান্তিক।। আলোকিত ব্রি-নেত্রেণ মদনো দুঃতিমানপি ৷ প্রা-मञ्च छना युक्तन् भानामात्र**छ**। ककावर ॥ शुक्कमात्ने हत्रानी **मृ**ष्ट्राभो अमूमायुषः । উৎসসর্জ धनुः । पुरु उड्डागामाथ भक्षा ॥ यहात्री मुद्धियक सक्त मृष्ठः सन्। পুভ । স চম্পকতক জাত: সুগ্গ-দ্বাঢ়্যে গুণাকৃতিঃ ॥ নাহস্থান । সূভাকার বদাসীদ্বজুভ্বিত । ত ক্তাত কেশবারণ্য বন্দল নাম-তো নগৈ:॥ যা চ কোটী শুভা স্থা-সীদিশুনীলবিভ্বিতা। জাতা সা शांदेवा त्रम्या ज्वजाबिविताबि-তা॥ নাহোপরি তথা মুঠে। স্থান• **इन्स्मिन्डिः। शक्ष्यमाख्यक्ता**-তী শশাস্ক কিরণোজ্জ্বা ৷৷ উদ্ধৃ मूद्रेत अथः (काष्ट्राः ज्ञानः विक्रम ভূবিত । তথা ছত্পুটা মলী সং-কাভা বিবিধা মূনে ॥ ইতি 🗐 বা-**मन भूबारा ७ जस्यायः ॥** वस्ता जी কটুকা। ইতি রাজ: निर्घणेः॥

ধন্দলী জ্রী কাকোলী। ইতি শন্দ ठिनिषुका ॥ বক্লঃ প্ বহলবৃক্ষঃ। ইতি শদ-ब्रज्ञावनी ॥ इत्कक्का की वनाका॥ वाजाद-ি জ্রিন্দাথা। ইতি মেদিনী।। ब्रकार्छः भू॰ वकः। ইতি विकासः **শেব:** 11 বন্ধ ড গভৌ। ইতি কবিকল্লভম:॥ ড বক্লতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।। व्कराः कि अर्जि :।। श्रीनः।। वहनाई:। इंडि सिमिनी।। वहत्मक्ली ৰক্তা® তি **খো** বকু• জানাতি সং। ইতি ভরত:।। ঔচিত্যাৎ বহু বিশিষ্ট বদতি। ইতি মুক্টঃ ।। **७८ भर्गायः । वनः २ वनावनः ७।** - इंडामद्रः ॥ वसानाः ८-दथा ७॥ ইতি জটাধর:।। সম্বুবক্তা। ইতি ভরতঃ ॥ বহুভাষী । ইত্যেকে ॥ **७८ न**र्यायः । वात्मयुक्तिनरू २ বাণ্মী ৩ বাবদুক: ৪। ইত্যমর: ॥ বচন্ন: ৫ সূবচা: ৬ পুবাক্ ৭। ইতি क्रिवितः॥ পণ্ডिजः। ইতি মেদিনী बकुः ही मूथः। इंडम्बदः॥ उन्दर-्र ग्ल॰। ইভি भद्याना।। वज्राङ्गः । इंडि सिनिशा इत्माविष्यतः। . इंडि (र्यष्यु: ॥ उम्र नक्षापि

वज्यामा যথা। ভবত্যৰ্জনন বক্তু বিবম্প कराहन। उत्या र्वाया क्लाए १व इन्ह उपधूरनाहार ॥ वकु युद्धाः मर्गो महाजा महित्र (यानुष्ट्रेजि शहा-ত ।। অত্র ছিরাবট্য স্লোক: পূর-বিভব্য: ॥ বক্তান্ত্রোজ্ সদা মের• क्ष्कुरी (वार्शवः कुलः। रह्मवीः না• মুরারাতে শেচতো ভূঞ্° জ-হারোছৈ:।। ইতি ছন্দোনজরী।। বক্তথর: পু: দন্ত:।ইতি ত্রিকাও-(শ্ব:]] বক্তরঃ পু' ব্রাহ্মণঃ। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ: ৷৷ মৃথজাতে ত্রি ৷৷ বজু ভালা লী মুখবাদ্যা ইভি কেচিৎ।। ত্রিকাণ্ড:শবে মুখবাদ্য• বক্ষনাল মিতিলিখিত।।।

। তলিকা ২ তলসারক ৩। ইতি হেমচন্দু ।। বজুভেদী পু তিজরস:। ইতি হেমচন্দু ।। মুখভেদকে তি ।। বজুবাস: পু নারক:। ইতিরাজ-নির্ঘট:।। মুখলাক্ষকরণক।। বিজ্ঞাধন লী ভব্য । ইতিরাজ-নির্ঘটা ।। মুখলাক্ষকরণক।।

वद्धामाधी भू े कशितः । इंडि

বৰ্জুপউ: পু• অশ্বান্নভোজনপাত্ৰ• ৷

ভোৰডা ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যাযঃ

ত্তি কিন্তু । মুখাশোধকে ত্রি।।

নুজুনেবঃ পু॰ অধ্রম্পু। ইতি

ত্রিকাশুশেষঃ।।

বক্রং ক্লী নদীবক্ষ:। তৎপর্য্যান:। পটভেদ: ২। ইত্যমর:॥ বক্ষ: ৩। ইতি ভরত:॥

ব্জঃ পু॰ শ্রৈশ্চর:।ইতি যেদিনী ।। सक्तगृहः । ইতি ছেম্চन्দः ॥ ক্দু:।। ত্রিপুরাস্র:। ইতি ধরণিঃ ॥ পর্পট:। ইতি রাজনির্ঘট:॥ বক্রগভিবিশিষ্টগুহ: 1 স তু যস্য गुरुम्। निजा द्रवादिष्ठ ज्ञामी-য ত্রিণ্শান্তগতাদ শাৎ পঞ্চয় ষ্ঠাণশে রবি স্তিষ্ঠতি। যথা।ব ক্ৰা: সুত: পঞ্চ ষঠে হুকে বুতি বকা বিক্ৰ দটে: প্ৰ यगाष्ट्ररम । नवस्य मन्यस्य ज्ञाती काया जरुका गिडिः ॥ द्वारीमा कामरण সূষ্ঠে लाज्छ भीघ्जा॰ श्रनः । র বিছিত্য শক্সিংশাবধেঃ সং-খাত্র কন্সাতে ॥ ব তু রাশ্যন্তর-শ্ৰাশতি দ্বিতীয়াদি নিৰূপণণা ব্লাহ্ কেতৃ সদা বক্রৌ শীঘুগৌ চন্দু ভাস্করো ৷৷ ইতি ছ্যোতিস্তত্ত্ব ৷৷ ৰক্ষ: ত্রি অন্জু:।বাঁকা ইতি ভাষা । তৎপর্য্যাयः। অরাল ২ বৃজিন ৩ জিহা ৪ উৰ্ঘি ৫ ৫ স্ব ফিড ৬

मउ॰ १ वादिषः ৮ व्यानः २ ङ्ग

२० (विक्स ३० विन ३० १८ उन्मूद्रः १८ । ই जि मप्त द्वावनी ॥ व्यवन ३० १८ विन ३० विन १८ विन १८

ৰক্ষ কটে: প্ বদরবক্ষ:। ইভি রাজনিঘট:।। হুটেলকটক্চ ।। বক্ষকটিক: পু• খুদিরবৃক্ষ:। ইভি রাজনিঘ্ট:।।

বক্রথয়: পু॰ করবাল:।ইতিরাজ-নিঘণ্ট:।।

বক্সুীবঃ পু॰ উষ্ট্রঃ।ইতি ত্রিকাণ্ড-শেবঃ॥

वकः छः पु॰ णूक्भक्ती। ইতি भद्र-त्रञ्जावली।।

বক্রতাল জ্লী বাদ্যবিশেষ:। তৎ-পর্য্যায়:। মুখবাদ্য হ। বক্রনাল মিতি বা পাঠ:। ইতি ত্রিকাণ্ড- ्रश्चिरः॥ वक्रजानी जी ग्रुथवारः॥ इंजि नद्यव्यविष्याः॥

ব্রুত্ও: পু॰ শ্রপকী। ইতি শহরত্বাবলী॥

বজন ষ্ট্র: পু॰ শ্কর:। ইতিকেচিৎ।। বজনজ: পু॰ পিশুন:।। শুকপকী। ইতিমেদিনী।।

ব্জনাল লী নুখ্বাদ্য । ইতি ম দুক্ষিত বিজ্ঞাপ্তশেষ: ।।

বক্রনাসিক: পু: শেচক: ইভি ত্রি
কাণ্ডশেষ:।। সাট্যানাসাযুক্তিত্র।। ।
বক্রপছ: পু: খ্রী সকুর:। ইভি
কিবাংগ্রেম্ম । স্কোম্ক্রিল

जिहाश्यमयः ॥ मरनामञ्जि नाञ्चकः॥

ধক্রপুয়: পু• বকবৃক্ষ:।ইতি শব্দ র্মাবলী ।। পল।শবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

ষ্ক্রবালধিং পু॰ স্কুর:। ইতি হেমচন্দু:॥ স্টিলপ্ট্র্ন্চ।।

ধ্রভণিত লী ছটিলবাক্য।তৎ পর্য্যাব:।ছেকোক্তি: ২। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

मकनः शृ॰ शणायनः। ইতি শদ अञ्चादणी॥

বকলাক্ল: পু• সক্তর:। ইতি , রাজনির্ঘট:॥ স্টিলপুছে রী॥ বজবজু: পু॰ শ্বর:।ইতি শব্দ-রত্নাবলী॥স্টিলন্থবিশিষ্টেত্রি॥ বজশলা জী স্টুম্বিনীক্ষ্প:।ইতি রাজনির্ঘট:॥

বকাগু প্লী কবাট ফেব্ক:। ইতি রন্ননালা।। সভিলাগু ভাগত।। বকান্ধ: পু ছাস:। ইতি ছেন-চন্দু:।। স্ফিলাব্যবে প্লী।। বক্রি: ক্রি মিথ্যাবাদী। বক্ষাতোঃ

ক্রিন্পুভ্যবেন নিম্নাঃ ।।
বক্রী প্ বৃদ্ধঃ । ইতি শব্রজ্ঞান
বলী ।। বক্রবিশিস্টে ব্রি । যথা ।
লগ্রেশাে যদি বক্রী স্যাৎ পুণসঃ
কার্য্যের বক্রতা । লগ্নেশে হস্তং গন
তে মর্ত্যে দুংখাদি ব্যাধিসংযুতঃ ।
ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ।।

विकाकिः की काकृकिः। यथा।
कामस्यमुकन्न उक्ष्य दुक्षभुद्रागः।
व्यथ दृख दृस्यार मर्ग माठा दः
काकिकिः मरेमः। द्राक्षणानाः
यर किक्षिर मर्गार मृष्टेष्ठ निर्ज्ञतः।
छर किम्मम् न न वास्य विकास्तुः
यथा क्रमः। न वास्यः न म छर कीदः
भाउदाः किनिर कृष्टि । कृष्ठाभुः
मीरमर्गादः। वरकाकिकिः काक्
किनिः। ইতি শृक्षि ज्वः।। सः। सः
दिलाकिः। यथा। वामी वामक्रा

विश्वित विषुषा शृष्ठः श्रविष्ठः प्रजाः व्याक्षण्या स्वाक्षण्या स्

দান:।।
বগ ই খঞে। ইতি কবিকল্পদা:।।
ই বস্থাতে। ইতি দুর্গাদাস:।।
বগাহ: পু: অবগাহ:। ইতি মূজা
বোধব্যাকরণ ভরতশ্চ।।
বগ: পা: বজা। ইতি নিজাম:

ৰখতি। সৃপি গতৌ। ইতি দুৰ্গা-

दगुः भू वङा। ইতি निकाष्ठः कोगून्रामृगानिवृद्धिः ॥ वावम्कः । ইতিম क्षिश्च मात्रागानिवृद्धिः ॥ दच ই ७ गठि निन्तात्र स्र कत्वयू। ইতি কবিকল্প मः॥ ই व ध्राट ७ व ध्राट । कार्य এव किन्छि । পঠ্যতে । ইতি দুর্গাদাসः॥

বিংশ্বৈর বিদুষা॰ ধৃষ্টঃ প্রবিষ্ঠঃ সভা॰ | বন্ধঃ পু॰ নদীবক্র॰। ইভাগেরটী का-জল্লনল্লনভিঃ মাঘাৎ পটু বটু জুভি যা॰ ভরতঃ।।

ক্ ব্রেজিভিঃ। ছীত: সমুপহাস বস্ধা দ্রী বন্ধাগুভাগঃ। তৎ পর্য্যা-মেতি গণকো গোলামভিজ্ঞ স্তথা যা । পল্যয়ন ২। ইতি ক্রিকাণ্ড-জ্যোতির্হিৎ সদসি পুগলু গণকঃ শেবঃ।।

> বঙ্কিলঃ পু॰ কণ্টকঃ। ইতি ত্রিকাঞ্ড-শেষঃ॥

> विक्याः जि वज्ञः। यथा। वद्याः
> । इंडि मृष्ट्याथवा। वद्याः
> विक्तुं की शार्थाह्य। खर्मश्रीयः।
> शार्भकः २। इंडि (इय्याहनमः॥
> विक्रिः भः की व्याहराज्याः। केंद्राः

বিক্সি: পু' ক্লী বাদ্যভেদঃ। ইন্ট্রগাদিকোবঃ।। গৃহদাকা।। পার্থাস্থি। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদ্যামূণাদিবৃত্তি:।।

বঙ্গ লী ধাত্বিশেষ:। রাণ ইতি
ভাষা। তৎ পর্যায়:। ত্রপু: ২ স্থান
জাত নাগজীবনং ৪ মৃদ্ধন্য ৫ রক্ষণ
১ গুক্প এ ৭ পিছট ৮ চক্র সংজ্ঞাণ
১১ আলীনকং ১১ সিংহল ১৪।
ইতি হেনচন্দু:।। স্ববেজ ১৫ নাগণ
১৬ ত্রপু ১৭। ইতি শন্ধ রন্ধাবলী।।
অস্য গুণা:। তিকু বুং। নধুর বুং।
ভেদিবুং। পাপ্তবুং। ক্রমি বাজ
নাশিবুং। গ্রেপ্রবুং। কিঞ্চিৎন
পিত্ত মারিবৃঞ্চ। ইতি রাজবল্পতঃ

॥ अन्।पृत्रभाक पृष्ठेवाः ॥ क ॥ भीमकः।। (मनविद्याद शू॰ जृति । इंडि भिरिनी ॥ म जू माहीरम्मा-स्वर्गडरम्मविष्मयः। यथा। जक दका भएखत्रका अञ्चर्गिति दस्टिर्गः द्राः। ইज्रुপकम्या माल्ला मागर (गानकी: भाहति कनभाः मृखाः ॥ইত্যন্ত মৎস্যপুরাণ বচন ।। ম **ভाउর॰ यथा। आध्यया मञ्जू वाक्रा** পবন্ধ ত্রিপুর কোষলা:৷ কলিকৌ-छाञ्च किकिन्ना विषर्ভ नवत्राप्तः। ইতি জ্যোতিত্তভূপ্ত ক্ৰ্মচক্ৰচন• ॥ उम्र मीमा यथा। ब्रङ्गाक्बः मः মারভ্য বুদ্ধপু প্রান্তগ শিবে। বঙ্গ-रित्या गरा (शुक्तः मर्दामिक भु-দর্শক:॥ ইতি শক্তিসঙ্গনতজ্ঞে ৭ भद्रेवः ॥

बकः भुः हन्तुवःभीयवित्राङ्गभृतः। यथा।वितः স্তপসো হুद्धः अक् बक् कित्रकाः। সৃদ্ধ পৌজান্চ वालया অনপান ख्याक्र छः। ইতি गाङ्ग छ ४८८ अथायः॥ कः॥ वा-छान्नः॥ कार्मामः। ইতিমেদিনী॥ वक्षः की निन्द्रः। ইতি द्रञ् भावा॥ वक्षप्रभावाछ वि॥ वक्षः भूः वार्जानः। (वश्य ইতি ভाषा। ইতি শদ্দ द्रञ्जावनी॥ यक्षणुवब॰ ज्ञी काःमऽ॰। ইভিছেম। हम्पुः॥

वक्रामनः १ भृ वक्रवृक्षः । यथा । वक्रामनः १ वक्रामन स्गिष्ठिकः णुकनात्मा मृनिक्रमः । जनिकः सन्तीडि विकाश्राणयः ॥ जिम्ह । त्रकुण्ड्या मूनिङक त्रगिष्ठ संस्रामनः । ইতি तङ्गाला ॥ जम्ह भू स्थाः । वामकमह ह भुङ्गाणि वक्राममह है है विकाशिक्षक विकाशिक्ष स्थाः । वामकमह ह भुङ्गाणि वक्राममह है विकाशिक्ष क्रियं क्रियं है । क्रियं क्रियं है । विकाशिक्ष क्रियं क्रियं है । विकाशिक्ष क्रियं है । विकाशिक

वक्ना की व्राणिशितिमाः। इंडिं
क्नायुदः॥ वक्नानि ह नामाछवः
वक्नाः भूः छित्रवद्राणमा भूवः ।
वशा वक्नानः भक्षमः यहा मनुः
व्या वक्रानः भक्षमः यहा मनुः
व्या क्ष्रक छथा। विश्वाद्या मार्चः
विक्र छित्रवभूवाः भुकी डिंछाः॥
व्यम वानः। कक्षानिविश्वकतः।
छिउवाम इदः। ज्याक्कृत्ना निविख्यक्षकी काम श्रिम्न महान छिउवाम इदः। ज्याक्कृत्ना निविख्यक्षकी कन्नात्मा वक्षान् हैजुङ्कि छक्षशक्वित्याक्वदः॥ वाख्वा विद्यक्षकी क्ष्राम्म नुगम मधुः
मः। भुक्ष विनियाक्वदः भूतिन। युग्। हिंछ मन्नी छः
म्यः मूनिन। युगः। हिंछ मन्नी छः
महाक्तः॥

হরিভাল । ইভি .. (रुगठन्मुः ॥

दकानी की टिन्नवनागमानानि। যথা। ভৈরবী কৌশিকী চৈব ভাষা विनावनी उथा। वन्नानी छिडि ব্লাগিণের ভৈত্রবসৈত্র বল্লভাঃ॥ इंडि नदीउरात्यारतः ॥ वना মূর্ভি:! মনোজ্ঞযুক্তাগুণভূষিতাফী 🖟 বচ **णुक्रश्तरामा ध्दरीधद्रञ्चा। शु**रुम्ह ্পনারী কণনীগমূর্ত্তি বঁলালিকেন শুটি সাজ্বীতা ॥ ইতি সঙ্গীত গৃহাংশন্যাস বজ্জভাক্। আ ঘ ছীনাচ বিজ্ঞেশ মূৰ্ছনা পুথনা মত। ॥ इंडि मक्वी उर्र्भाः॥

वङ्काः . भुः अक्मिक्तः। क्रिकी इंडि ভाषा। ইত্যমর: ॥

ৰঙ্কু: জী গলাসোতোবিশেষ:। যথা। ত্ৰস্যা: সোত্ৰসি भীতা চ बङ्कः ख्रा ह की खिं छ। इंडि **अस्याना ॥ माह (क्ज्यान दर्यञ्) शक्रा। यथा। अव॰ सान्रावहिथ**ताः ষিল্পভন্তী তত উপর হবেগা কেত্ মালমভি বছক্ষু: পুতীচ্যাণ দিশি সরিৎপতি॰ পুবিশতি। ইতি ত্রী-ু ভাগমতে ৫ স্কল্কে ১৭ অধ্যায়ঃ ॥ ब्ह 'खे वाहि॥ ज्लाला इंडि

কবিকলুজন: ॥ 👻 বন্তল । জব॰ (मस् हेर छ १ क। न वह छ १ लुव- वह। ইতি হলায়্যঃ। ইতি দুর্গানাসঃ।। क अत्नराण। ইতি कविक्य-करः॥ जल्हाना वहविष्णवः। ক বাচয়তাথিলা লিপ নিতি र्वाययः। इंडि मुर्गाशामः॥ ल छ वाहि। इंड कविकन्न-কনঃ।। ল বক্তি ও বক্তা। অমাদ-ভি বিভজি র পুযোজ্য। ইত্যাল-

त्र द्वाकतः ॥ वकानी 'छेउवा एक गाँ वहः १० की त्र भकी। इंटि या दिनी ॥ वधः क्री वाकाः। इन्डानद्वः॥ वहकुः भुः वाक्षनः। ইতি भिनिनी॥ वहतः विवावनृकः। इंडि (अहिनी।। বচণ্ডী জী শারিকা।। বর্জিং।। **मजर छर:। इंडि मद ब्र**ङ्गवनी ॥ নেদিন্যা বচণ্ডা ইভি বরণ্ডা ইভি ह भार्टः ॥

স্থারিকা:। ইতি দুর্গাদাস:॥

बहन क्षी मुश्री। इंडि मदहन्तिका ॥ वाक्रुः । उৎभर्यप्रायः । हेद्रा अत्रच है। बाकी जाना नानी ह नातमा। गित्रा भीक गित्रा एक्वी পীর্দেৰী ভারতীখরী ৷৷ বাখাচা वष्टमानीमा वास्त्री वर्गमाङ्का । বচন ভাবিত চোক্তি ব্যাহারো-विभिन्न दहः ॥ बाध्यवी बहरमा

द्भव भर्यग्रयः भद्भिकीर्ज्जिः। स्था | भवीविजिः॥ इंडि मदत्रवादनी ।। 🚓 ।। তত্ত্ব ত্ৰিবিশ। যথা। ব শিষ্ঠ **छेवा** । वहने जिविश रेणव (वो किरक रेविमरक उथा। সর্ব- क्वाना जि व्याज्ञ नियंगञ्जान हक्षा ॥ অসত্য মহিত পশ্চাৎ সাম্পৃত भू अ भूनरतः । भूवृष्कि भव् वंतरि নহি তেবা॰ কদাচন।। আপদঃ পু। তিজনক পরিণাম সুখাবছ।। দযালু র্বর্মশীলন্চ বোধ্যত্যেব वाकार । मुजिनाकार मुशाजूनार সরকালে সুথাবহ। সত্যু সারণ হিতকর॰ বচসা॰ শ্রেষ্ঠ নীপ্পিত।।। এবং স ত্রিবিধং শৈল নীতিসার নিৰূপিত । কথ্যতা বিষ্মধ্য कि वनानि वाका भी श्रुक्त ॥ इंडि युक्तरेवदार्व जीकृष्णक्रमथा ४) অধ্যাব:।। 🗱 ।। বিভক্তি:। সা ভূ স্যাদি স্ত্যাদিক্ষ। যথা জে রে-কৈকণ বচনণ ক্ৰমাৎ কৃত্ব স্ব সাজ্ঞণ नहार । इंडि मूक्तवाश्वहाक्रमः॥ बहनगारी वि वेहतिष्टि छः। इंड नबहोकायाः त्रमानायः ॥ ब्रामीयः जि कथनीयः। ইजि वहः भारताः कर्मान यनीय शुक्रायन

मिक्क**म** । । शान· यथा (यागाऽ॰ (छम উত্छा वहनीय डा छी (लाकाशयामः 1 यथा। जन भ्वामः (कोलीनः विभानः বচনীশতা। ইতি ছেমচন্দু:॥ वहरमञ्ज्ञः जि वहरम जिश्रेष्ठि यः। व इस इ:। उर्भिश्वावः। विष्यः २ বিনযুগাহী ৩ আশুব: ৪। ইভ্য-मतः॥ वण्यः ७ शुरायः ७। इंडि কেচিদিত্তি ভরত: ॥ वहरनाभक्यः भ् वाक्राव्यः। ইতি ভরত শব্দরত্নাবল্যো। তৎ-भर्यप्रायः। डेभन्यामः ३ वाह्यथः २। ইত্যমন্ন: ॥ ूर् बहुदेः॥ मर्ठः। इन्डि (मिषिनी।। वव्यः भू भवः। यथा। भू मि बखः क्कुभगु क वहल् क्रंगम् खबा। छत्र-गुण्क मद्रगुः न्याप्तिरक मृति द्विः ত্যপি। ইতি শব্দালা॥ ৰচসাংগতিঃ পুং বৃহস্পতি:। रथा । बीरवा शक्तिताः मूत्रक्क वंग्रमाः পভীজ্যো। ইতি দীপিকা॥ বচস্কর: ত্রি বচনেছিতঃ। ইত্তি (किंट् ॥ वठा जो धेवधविष्णयः। वह हेजि ভाষा। उट भग्। यः। উगुगङ्गा २ बद्भुष्टा अभारतामा । अवस्थिन

কা ৫। ইত্যমর:।। তীক্ষা ৬ জটিলা ৭ মঙ্গল্যা ৮ বিজ্ঞা ৯ উগা ১০ ब्रक्षाची >>। ইতি ब्रज्ञगाला ॥ वह्या ३२ (वामणा ३०। ইভি জটা-ध्रतः ॥ जुना ७८। जन्मा खनाः। ष्मञ्जिष्टेषु । कर्रेषु । উक्षव ।। কফামণুস্থি শোফ বাত জুরাতি-সার সাদ ভূত নাশিত্ব। বান্তি কারিত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥��॥ অপিচ। বচোগুগন্ধা বড্গুছা গো-लाभी भंडनिर्विका। कृपुनवी ह মঞ্ল্যা অটিলোগা চ লোমশা ॥ বচোগুগন্ধা কটুকা তিক্তোঞাবান্তি विक्रिक्ट । विवन्नाध्यान मृलद्री শকৃন্ত বিশোধিনী।। অপমার करकात्राम जुड बबुनिनान् श्रर ३ व्यथ श्रामानी वहा। भारमीकः বচা শুক্লা পোক্তা হৈমব গীতি সা। रिश्नवज्रापिजा जब्द म्ल॰ इसि विष्मवजः॥ व्यथ महाज्यीवहा। যস্যা লোকে স্বলীজন ইতি নামা-खत्रः। जूगसान्। गुगसा ह विरण-बाद ककं कामनूद । मुम्रद्रवृक्ती क्टा इट क्थे मुथानाधिनी।। **य**ः পরা সুগন্ধা স্লগুন্থি র্যস্যা লোকে महा उर्ता ३७ नाम । ज्लगृहिः मुगद्धान्।। उडा श्रीन खना ख्रा।।

অথ চোপচীনীতি লোকে প্রসিদা । তস্যা গুণা:। দ্বীপান্তর বচা কহী তিক্তোঞা বহিদীপ্তিকৃৎ ! বিবন্ধা-ध्यान मृलशी मक्त्र्य वित्माधिनी ॥ বাত ব্যাধীনপমার মুন্নাদ• জ-नुरवननाः। वहरभाइंडि विस्मारमण ফিরস্থাময নাশিনী।। ইতি ভাব-**পুकाणः ॥ ॥ । अश्वत्रकः। वहायुष्णः** বাত কফ তৃষাম্বী মৃতিবদ্ধিনী। ইতি রাজবল্পভঃ ॥ 🕏 ॥ অন্যह । অন্ডি র্বা প্রধুসাজ্যেন মাস মেকন্ত সেবিভা। বচা স্বর্গান্তর পাজ্জ नु जिथावन जःगुजः ॥ हम्मु भूर्य) गुर्ह भीजः भलस्मकः भरगान् उः । वहाया खटका कर्गाच्यहालु-জ্ঞান্বিত: নর•॥ ইতি গাক্ডেস্কে৮ व्यायः ॥

বচোগুহ: পু॰ কর্ণ:। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

বন্ধ গভৌ। ইতি কবিকল্লজন: ॥ বজতি। ইতি দুর্গাদাস: ॥

জ ক সংস্কৃতী । গতৌ । ইতি
কবিকল্পজন: ।। অয়ং নার্গণসংস্কারে ইতি পুঞ্জ: । নার্গণস্য শরস্য
পকাদিনা সংস্কারে। নার্গণসংস্কার: । ক বাজ্যতি পক্ষি বাণং
কাপ্তকার: । ইতি রনানাথ: ।

মার্গণ স'ক্ষার্থো রিতি কলিৎ। ইতি দুর্গাদাস:॥

बजुः शुंकी इन्द्रमहाज्ञितिष्णवः । वाक् इंडि ভाषा। उर्वर्धायः। হানিনী ২ স্বাশিণ ৩ ভিদুরণ ৪ পবি:৫শতকোটি: ৬ স্ব ক: ৭ শম্ব: ৮ मस्त्रानिः ৯ অশনিः ১०। ইত্য मद्रः॥ ऋणोणः ১১ ভिन्दिः ১২ िष्टुः २० **च** कम् २८ मधः २८ म•वः ১৬ अ**भ**नी ১৭ বজामनिः ১৮। ইতি ভট্টাকা।। জন্তারি: ১৯ ত্রি-म्भागृदः २० भेजधादः २५ भेजादः ২২ আপোত্র ২৩ অক্ষত্র ২৪ । ३७ পুক্ষোভন:॥ गिविकफेक: ২৫ ৌ: ২৬ মভোপ্তে ২৭ নেঘভূ ভি:২৮ গিরিজ্ব: ২৯ ৷ ইভি শব্দ तञ्जाव**नो ॥ काञ्चविः ७० ५ छ**: ७४ । ইতি জটাধর: ॥ ভিদু: ৩২ অণুজ ৩০। ইতি ত্রি চাওশেষ:।। 🕏।। অ স্যোৎপত্তি র্যথা। তথেত্যক্তঃ স ब्रविगा ज्यो क्ञा पिवाकब्रः। भृष ক্ চকার তত্তেজ শ্চক্রণ বিষ্ণো রক্ত द्गार ॥ विम्लकाणि कपुना वजु भिन्तुमा हाधिक । देवजा मानव সাহরু: সহসুকিরণাতাকা॥ ৰূপা ক্ষ পুতিমক্ষক্রে তৃষ্টা পাদাদৃতে ম-र्भान मणाकाथ उपुरे भारक्श

त्रतः भूनः॥ अर्हाचिन उउः भारते ন কশ্চিৎ কার্যেৎ কৃচিৎ। য: कः রোতি স পাপিষ্ঠাণ গতি মাপ্নোতি निन्ति डा॰ ॥ क्षष्ठातांग नवात्यां डि লোকেমিন্ দুংখ সংযুক্ত ৷ তমান वर्ग कामाथीं हित्बद्याय अत्मयु ह ॥ न कृति कात्राय भारती स्वरंदवम् ধীমভঃ। ইভিমাৎস্যে ১১ অধ্যাযঃ ॥ श्राः व्यभित्र। भुविषाः कठेतः मृत्का रिन्छ। माज्ः भूजनत्त्रः। मन्दर्भाष्ट्रं मुथ वाषा किंग्डिक कत्र महरा। **उरेम)वास्त्र २थ मृह्ण (शर्मी**॰ भाष्त्रमा वात्राः । भूक द्वृत्तिक **म**ण् কাশা॰ করাভ্যা॰ জগৃহেথ ভা॰ ॥ ভতঃ কোপ সমাধ্যতো মা•সপে-শী॰ শতক্তু:। করাভ্যা মর্দবাবাস **७उ: मा** कठिना जब्द ॥ डिस्कृनि-र्षक वत्रव प्राथा १६६ र व्राथ ७०।। শতপর্বাচ ক্লিশ: সংজ্ঞাতো মাণ্-সপেন্দিত: ।: ইতি বামনে ৬৮ আ-भागः ॥ 🗱 ॥ वृजानुत्रवशार्थः प्रधी-विमूत्न ब्रष्ट्रा हेन्स्राड्डग विश्वकर्मण निर्मि उर्जुमा श्रमान यथा। अवः ক্তব্যবসিতো দখ্যভাগৰণ ভনুণা পরে ভগবতি বুন্ধণ্যাত্মান সন্থন্ बरो। यठाकाम् मना वृषि उत् मृक् वृष्टवद्दनः । व्याहिष्टः शहराः

হোগ ন দেহ বুবধে গত।। অথে-ल्मा वजुष्म प्रमा निर्मि छ विश्वकर्मा । মূনে: স্ক্লিভি ক্ৎসিক্তো ভগবন্তে-कनानिकः॥ वृत्वा (स्वगरेगः नर्दि 'গজেন্দু। পৰ্য্যশোভত। ভৃষ্মানোমু-নিগণৈ জ্বৈলোক্য হর্ষধন্মব॥ ইতি শ্রীভাগবক্তেও ক্ষন্ধে ১০ অধ্যাব: ॥ 🗱। ভনির্ঘোষবারকবিধির্যথা। পু-চণ্ডপবনাবাতে নেবেষু স্তনিতেৰুয়:। ব্রি:পঠেজেমিনীযোমিপাভাথোবা-পুদেশ্বথঃ॥ তস্য মাভ্জ্ঞয় থারে विमूर्रीया २वनीम् छि ॥ ইত্যাङ्गि **क** ङ खुष् ङ बुक्त भूद्रागः ॥ मूतः कन्।-१ मिजमा देशभित गामि की खंगा । विमुक्ति ७४॰ नाडि भांठे:उ ह পৃহোদরে ॥ লিখিতে চ গৃহোদরে । ই ভিবা পাঠ:॥ জৈনিনিশ্চ সমস্ত শচ বৈশম্পায়ন এব চ। পুলস্ত্যঃ পুল-হুল্টেব পঞ্চৈতে বজুবারকা:।। ইতি **পুরাণ।। क**ःस।। রত্নবিশেषः। হীরা है। उ जाय।। उ ८ भर्य। यः। हेन्द्रायूद्ध ২ হীর•৩ ভিদুর•৪ স্কলিশ•৫পবিঃ ७ व्यञ्चराः १ व्यन्तितः ৮ तञ्चः ৯ मृष्टः > जार्भवक > > वह्रकान > > वह. ধার• ১৩ শতকোটিঃ ১৪। অস্যগুণাঃ 1 যড়ুসোপেতত্ব• । সর্বরোগাপহা-'ब्रक्षः। गर्दाधमानवः। (मोश्रापुः

। (महमार्छ) कद्रप्र । तमायनप्रभः॥ **७** दिश्याका यथा। सह विदुर-भु छ । जिस्र भी नत्य्र विष् विश्वन । ষভার ভীক্ষধারঞ্চ সুশাম্যার শূ-य॰ मिर्मिट् ॥ # ॥ छम्। इन इनका যথ।। ভমাভ কাকপাদঞ রেখা-कारु वर्जन । जाधात्रम्निन• विन्तु ज॰बारम कु हिंड ख्या ॥ नी-লাভ চিপিট কৃষ্ণ তদ্বজু দোষ-वः उर्राह्य ॥ 🕸 ॥ वज्रमर ठजूर्वर्ग লক্ষণ যথা। খেত লোহিত পীত নেচকত্যা ছাবা শহত্যু: ক্রমাদ্ধি-প্রাধিত্ব নিহাস্য হৎসুননসঃ শংস-ভি সভ্যুণ ভতঃ। শ্বীতা॰ কীর্ভি মন্-खना॰ निष्य निष्कः पत्छ यथा मन्ध्र-**७**॰ मर्ज्याना नयथायथ॰ जु क्विन পথ্য হিত্ত জাত্যত:।। 🕸 ॥ তস্য পরीक्षा यथा। यट भाषागजल নিকাশ নিকরে নোদ্যুষ্যতে নিষ্ঠুরে। যहाন্যোপল লোহম্মর মুথৈ র্লেথ। श्रयाज्याञ्चनः ॥ यहान्यः निकलील-থৈব দল্যেদ্বজ্ঞেণ বা ভিদ্যতে ভজ্জা-ত্যু স্বলিশ বদন্তি স্পলা: শ্লাঘ্যু মহার্ঘঞ্জ ত । 🗱 ।। তস্য বর্ণগু-लो यथा। विश्वः (जानि व्रजायनिषु वनवानक्षाक्तिष्तिभूत्रा द्राजनुस न्गाः वनी भनिउकित्र्जुः करण्र-

क्षिमा। पुराधकर्यन मिकिम्स मुख्याः रैवाका। इथ मृत्मा खरवर अववाधि-হর স্তদেষ কথিতো বজস্য বর্ণো खाः ॥ इंडि द्राजनिर्घणेः ॥ # ॥ অপিচ। অথ বজুস্য নাম লক্ষণ গুণা:। হীরক: পু॰সি বজো হন্ত্রী চনেরা মণিবরশ্চ সঃ। স ত শ্বেতঃ মৃতো বিপো লোছিতঃ ক্ষত্রিযো মতঃ।। পীতো বৈশ্যে ৎসিতঃ শৃদ্ **শ্চ** হুর্রণাত্মকশ্চ স:।রসাধনে মতো विशः महीनिविश्वमायकः॥ ऋजि-যো ব্যাধিবিখু দী জরা মৃত্যহরঃ भद्रः । देवस्मा ४२<u>५</u>२: (भाक खर्था ॥ (रहमा पार्ड)क्टा। मृत्रा नामयि ব্যাধীন্ বযস্তম্ভ্র: করোভি চ। পু॰ ন্ত্ৰী নপু সকাশৈতে লক্ষণীয়ানি ল-कराः। गृवृज्ञाः कलमःभूगा खरहा যুক্তা বৃহত্তরা:। পুরুষা তে সমা-খ্যা জ রেখা বিনদু বিবর্জিতা: ॥ **রে**-খাবি সুসমাযুক্তাঃ ষডসা স্তে ক্রিয়ঃ মৃতাঃ। ষড্যুাঃ ষট্কোণাঃ। ত্রিকো-ণাশ্চ সুবীৰ্যাশ্চ তে বিজ্ঞেষা নপুণস-কাঃ ৷৷ তেপিসুঃ পুৰুষাঃ শুেষ্ঠা রস বিদ্যান কারিণ:া ব্রিয়: স্ববিদ্ত কায়স্য काञ्चि खोगाः म्थ्यम्सः॥ नमः मका-ेरियाः मु। ब्रकामाः मञ्जविद्धिताः । ञिष क्षीकाः भुमाजवााः क्षीवः क्षीति।

প্रযোজ্যে ।। সর্বেভ্যঃ সর্বদা দেযাঃ भूक्षा वीर्य्यक्ताः। जमुक्तः अक्-তে বজু স্বষ্ঠ পার্শ্বব্যথা তথা ॥ পাণ্ডুতা॰ পস্ববৃত্বঞ্চ তসাৎ সংশা-श्वाद्रदर्थः ॥ **३॥ माद्रि** ७ मु देखु-मा खाः। जायः भृष्टिः वलः वीयाः বর্ণ সৌখ্য করোতি চ। সেবিত্ত সৰ্বরোগন্ন• মৃত• বজু• ন স•শয:॥ ইতি ভাবপুকাশ:।। 🕸 ।। অন্য ।। जाय वज्जानना । विक्षासमाजात । বজু মরকতক্ষৈব পদারাগঞ্চ মৌ-किक । इन्द्रनील भशनील रेव प्-र्याः गन्नमः छवः ॥ ठन्मकातः सूर्याः কান্ত স্নাটিক বলক তথা। ককে-তর॰ পুস্লরাগ• তথা জ্যোভীরস৽-ছিজ।। স্থাটিক রাজবর্ভঞ তথা রাজমত শৃত। সৌগদ্ধিক তথা गञ्जः मङ्ग वुकामयः उथा।। (गारमहः ক্বিরাখ্যঞ্চ তথা ভল্লাভক দ্বিজ। ধুলীমরকতক্ষৈব তুত্থ হ° সীস মে-व ह ॥ भीन् भुवानकरिक्षव गित्रि-वजुक ভार्गत। ভুजक्रमामितिकव তথা বজুনণিঃ শুভঃ ॥ ভিত্তি उঞ্চ তথা পীত্ত ভাুমরঞ্চ তথোৎপল। বজাুণ্যেতানি সর্বাণি ধার্য্যাণ্যেব ম-ছীভ্তা ॥ সুবর্ণ পুতিবদ্ধানি এবা-রোগ্য সমৃদ্ধধে॥ ইতি যুক্তিকন্ন-

छवः ॥ 🛊 ॥ ज्या १ भिष्ठ भन्नी 🖚। মূল্যাদি যথা। বিঘা পরীক্ষা রত্না-भा वत्ना नामामुद्धा १७व८। हेन्द्रा-म्। निर्द्धि । एउन निरद्धेजु रेउ न শক্যতে॥ ইত্যুপক্ষয় । মহাপুভা-व विवृरिष यं माष्ट्र मुनाक् उ । वजु भूबी भदीक्षिय उठा श्याजिः भु-कीर्डाउ॥ उम्राङ्ख्या निशः পাত যেষু ভূব: পুদেশেষু কথ ঞ্চদেব 1 बजुाि वजायुष निर्जिगी व। र्जविष्ठ ৰানাকৃতিনন্তি তেবু।। হৈন মাতঙ্গ সৌরাষ্ট্রা: পৌওকালিক কোবলা:। ल्या उठाः मसोबीता वक्तमा होवि- ॥ शक्ताः ॥ श्री वाजाम्। हिमरेणवः জাক শশিভা বেগাতটীযাঃ মৃতাঃ সৌৰীয়ে তৃষিতাব্ল মেষ সদৃশা স্তা মাক সৌরাষ্ট্রা:। কালিস্না: কন-কাবদাত্কচিয়া: পীতপ্ভা: কো-ৰলে শ্যামাঃ পুণ্ডভবা মতক্ৰিব रिय नाजाङ्गभीजभूजाः ॥ व्याजार्थः वायु वर्ग उन्ह खनवर भार्त्यवु अभाक् गम (तथा विन्तृ कन्न का क्शरक ত্রাসাদিভি ইজিউ। লোকেমিন্ পরনাণ মাত্র মপি যৎ বৃত্তু কৃচি-দৃশ্যতে ভিমন্দের সমাশ্যো ছা-বিভথ ন্ত্রিশুখার বদি ॥ বজেুষু वर्गयुक्ता (१वाना मिल भारत्यूहः

পোক:। বর্ণে ভ্যুষ্চ বিভাগ: কার্য্যে বর্ণাশুযাদেব ॥ হরিত সিত পীউ পিছ শ্যামাতামা: স্বভারতো ক্-চিরা:। হরি বঞ্ণ শক্র হুতবহ পিতৃপতি মকতা॰ স্বকাবর্ণা: ॥ বিশুস্য শত্র জমুদ স্কুটিকাবদাতঃ স্যাৎ ক্ষতিয়স্য শশ বক্ত বিলোচ-नाजः । दिन्तारा काञ्च कप्तनीपन निम्निकान: नृपुन्। (क्षे कंद्रवान गभानमीक्षिः॥ ह्यो वज् वर्गो भृषि-ৰীপতীনা সজি: পুডিষ্ঠৌন তু সা-र्वजान्ते। यः म्याङ्क्त्रा विक्रम छन् শোণো যো বা হরিদারস সন্ধিকাশঃ ॥ द्रेमद्वार मद्वर्गानाः स्वर मार्ब বর্ণিক। কামতো ধার্যে দাজা নত্ত্ব-त्न्यान्तर**्रक्षन॥ अथाता** इत तृ-ज्याहि यामृक् म्याइर्गम्हदः। उउः क्षेत्राह्म देखी वर्गानाः महत्वा न्डः ॥ নচ নাৰ্গ বিভাগ নাত্ৰ বৃত্ত্য दि-দুষা বজুপরিগুছো বিধেয়: 1 গুণ বদ্গুণসম্পদা বিভূতি বিপরীতো ব্যসনোদ্যস্য হেতু: ॥ এক মপি ব-স্য শৃঙ্গ বিদলিত মৰলোক্যতে বি-भौर्गः वा। धनवनित्र जन्नशार्ग्यः वजुः শুেষোর্থিভি ভবনে ৷ স্কুটিতাগ্নি বি-भीनं मृत्रामण भववर्गः भ्वरे क-পেত মধ্যং। নহি বজু ভৃতোপি বজু

भी भू निय भन्। भूव लाल मा॰ न अः र्यार ॥ यरिमाकरमणः क्राउडावछाः সো বদ্বা ভবেল্লোছিত বণ্টিত্র । न उन्न अर्था क्षियभाग मान् बहुनर मृ ত্যো রপি শ্লীবিতাস্তণ।কোট্যঃ পা-ৰ্যানি ধারাশ্চ ষড়েষ্টা দ্বাদশেতি চ। উত্তম্ সমতীক্ষাগা বজুস্যাকরজা গো: ।। বট্কোটি শুদ্ধ মনলং মুট-जीक्षात र्गानि उ॰ वयू मुनार्य मे-পেত দোষ। ইन्द्राय्थाः मू विमृতि চ্রিভান্তরীক্ষ মেবদিধ ভুবি ভবেৎ সূলভ ৰ বজু ॥ তীক্ষাগু বিমল মপেত সর্বদোষ খন্তে যঃ পুষততনুঃ मरिष्य वज्रुः। वृष्ति खः भुजिपिन प्रा-তি যাবদায়: 🗐 সম্পৎসূত ধনধান্য ला भग्ना ।। वतान वक्ति विव वतानु ভক্রাম্ব্রানি চ। দ্রাজস্য নিব र्ज्य कर्योग्याथर्वगानि है।। यपि वजु মপেত সর্বদোষ বিভ্যাতভুল বি **ग**डि॰ গুরুত্ব। মণিশান্তবিদে। বদ-ন্তি তস্য দ্বিশুণ ক্ষপক লক্ষণ মৃগুণ म्ल;•।। विভागशीनार्ख उनक्रिकार ত্রয়াদশ ভিশেদতোর্দ্ধ ভাগা:। ঘদীতি ভাগোথ শতাংশভাগ: সহসূতাগোল্ল সনান যোগ: ॥ য-खश्रीन बीम्मि । कृउना वजुना म्ला भूषम भूषिक्षे । बाजा क

মাদ্ধানি মুলাগভস্য ত্বেকাবসানস্য विनिम्हरवां १य॰॥ न हानि उल्लेख রেব বজাণা• খারণ ক্রমঃ। অষ্টাভিঃ भवं रेग (गो रित खखन गतिकत्त-यर ॥ यन मई छीन यूकि वजुः उ-রতি বারিণি। রত্নবর্গে সমস্তেপি তস্য ধারণ মিষ্যতে।। অনেনাপি-हि (मार्यन वाक्र) वाक्रान मृतिउ॰। শ্বমূল্যাৎ দশম• ভাগ• বজু• লভঙি मानवः॥ भुक्टात्नक एवा य मा सम्मा মহতো পশিবা । স্বমূল্যাছতশো ভাগো ब्जुमान विधीयां ॥ म्यृडे-(मार भनकादि वजुः यम्। नि मृन्। তে বেল্লানা পরিকর্মার্থ মূল্যু তস্য ভবেলয়।। পুথন গুণ সম্পদা ভুগেত প্তিবল্ধ সমুগৈতি য দোষণ। অলমা ভরণেন তদ্য রাজ্ঞো खनशितालि मनि नं ज्यनाय।। नार्यं। বজু মধার্য্য গুণবদলি সূতপুস্তি भिह्नु।। अनुज नीर्घितिषे दुवा দ্তলৈ বিমৃক্তার।। অযসা প্ররাগে-ণ তথা গোমেদকেন চ। বৈদ্র্য্য স্কৃতি-का जाक कार्ट का नि भृषि रैयः ॥ পুতিৰূপাণি সৰ্বন্তি বজুস্য সশলা-কনা:। পরীক্ষা তেষু কর্ত্তব্যা বিশ্ব-फि: यशतीकरेकः ।। कादाह्मश्रन णावाञ्च (खवाः कार्य)ः भन्नीकृषः।

পৃথিব্যাণ যানি রত্নানি যে চান্যে लाइक्षाउवः ॥ मर्बानि विलिएव-দ্বজু তচ তৈ ন বিলিখ্যতে। শুক্-ভা সম্বরত্রানা গৌরবাধারকারণ বজ্তোদ্বৈপরীত্যেন সূর্যঃ পরি-চক্ষতে।। জাতি রজাতি বিলিখ ন্তি বজু সকবিন্দা:। বজু বজু বিলিখতি নান্যেন লিখ্যতে ব্জু া বজাণি মুক্তা মণযো যে চ কেচন কাত্য:। ন তেষা॰ পুতিবদ্ধানা॰ **ভा ভবত্যদ্ধ गामिनी ॥ ठियं** क् क्रउदार (क्यांक्षिर कथक्किम्पि मृन्गुरा । ভियं। विश्वानी विश्वानी ना সা পার্শ্বেস্থপি হন্যতে 🛚 যদ্যপি বিশার্ণ কোটিঃ সনিন্দুরেখান্বিতো विवर्ता वा। उम्रि ध्र धान्य भू প্রান্ করোভি সেন্দু।যুগো বজু: ।। সৌদানিনী বিশুরিতাভিরান রা का यथाक क लमा मधानः। भ রাক্রমাকান্ত পরপুতাপ: সমস্ত সামন্ত ভূব• ভূমক্তি ॥ ইতি গাৰু-ডে ৬৮ অধ্যায়ঃ।।

বজু ল্লী বালক: ।। ধাত্রী। ইভি
মেদিনী ।। কাঞ্জিক । ইভি ধরণি:

।। বজুপুল্ল । ইভি শদরতাবলী ।।
কৌহবিশেষ: । স চ বহুবিধো
হ্রমা। নীলপিণ্ড > অক্ণাভ ২

মোরক ৩ নাগকেশর ৪ ডিঙ্কি ताकः ६ सर्वकुः ७ रेणवालवजुः १ শোণবজু ৮ রোহিণী ১ কাঞ্চো-व॰ ১० गुह्रियकुकः ১১ सम्नाथाः >२ इंड्यानि। (उषाः नामानुक्रभः চি**হ:। ইতি পুরাণ**।। অভুবিশে-वः। उत्मार्शेन्तामि यथा। भू-রা বধায বৃত্তস্য বজিনা বজু মুদ্ধ ড॰ । বিন্ধু লিঙ্গা স্তত শুস্য গগণে পরি সর্পিভাঃ॥ তে নিপেতৃ র্যন্ধানা-ছিখরেষু নহীভূতা। তেভ্য এব সমৎপদ্ধ ভত্ত দিরিষ্ চাত্ত্ক।।। তদ্বজু বজুলাভত্বাদক্ত মভু রবো-प्तवार । गगनार श्वावं रमार পাগনঞ্চ ভতো মতং॥ পিনাকং দ-দুরি' নাগং বজুঞ্চেতি চতবিধং। ব-জুন্ত বজুবভিষ্টেৎ তন্নাশৌ বিকৃতি বুঙ্কে ।। সর্বাদ্ধেষ্ বর• বজু• ব্যাধি বাদ্ধক্য মৃত্যুহ্ৎ । ইতি ভাব-প্কা**শ:** 11

বজু: পু কোকিলাক্ষর্ক:॥ থেডকশ:। ইতি রাজনির্ঘট:॥ নেহগুর্ক:। ইতি ভাবপুকাশ:॥
শ্রিকঞ্পুপোগ্র:। যথা। অনিকজাৎ সভদাযা বজু। নান নৃপো
হভবৎ। পুতিবাহু বজুসুত ভাক শুস্তু সুতো হভবৎ॥ইতি গাক্ডে े ५८८ व्यथायः ॥ व्यक्तितः शुपूर् আসীৎ পুথমঃ পিতৃবক্ষমিণীসু-তঃ। স ক্রিণো দুহিতর মূপথেমে মহারথঃ।। ভদ্যা॰ তভো ২নিক-🐐। পভূলাপাযুত বলাবিত:। স চাপি ক্মিণ: পৌত্ৰী দৌহিত্ৰো জগৃহে ভতঃ ৷৷ ব্জু স্ত্রস্যা মভ্নেস্ত भोवनामवामविजः । भुजिवाङ् রভূত্তমাৎ সূবাহু স্তন্য চাতা है।। ইতি প্ৰভাগৰতে 🕻০ ক্ষমে ১০ অধ্যায়: । #॥ বিষ্কৃত্তাদি সপ্তবি•-শতি যোগান্তৰ্গত পঞ্চশযোগঃ। छम्राम् उनवम् छ। वर्द्धनीया यथा । ভ্যক্লাদৌ পঞ্চ বিষ্কান্ত সপ্ত শ্লে চ ना फिकाः। गञ्ज वशाघा छरयाः यहे ह নৰ হয়ণ বজুযোঃ॥বৈধৃতি ব্যতি-भाउो ह नमस्डो भद्रिवर्ड्स्यए। (भवा यथार्थ नामात्ना (यागाः का-র্য্যেষু শোভনাঃ ॥ ইতি জ্যোতি-স্তৰু ॥ অত্ৰ জাত ফল যথা। छनी छनछा वनवान् मरहोजाः जान बङ्घापि भन्नीकृकः जारा वज्रा जिथान यनि (हर भुमृर्ड) वः জ্বোপন: ग्रापिलू कानिनीनाः ॥ ইতিকোষ্টীপুদীপ: ॥ বজুক লী বজুক্ষার । ইভি রাজ-

নিৰ্ঘট: ॥ সৰ্বতোভদুংকাৰুগত

স্ব্যভোগ্য মক্ষত্রাথ ত্রয়েবিংশ
নক্ষত্রাত্মক উপগৃহ: । যথা । স্ব্যাভাথ পঞ্চনং ধিষ্ট্যং জ্ঞেষং বিদ্যামুখাভিধং । শ্ন্যঞ্চ ইনগং প্রোক্তং
সাল্লপাতং চতুর্নশং ॥ কেতুমষ্টারশং প্রোক্ত মুল্লাস্যাদেক বিংশতিঃ
। দ্বাবিংশতিভমং কম্পং ত্রয়েবিংশ
মুক্তা অষ্টাবুপগৃহা: ॥ ইতি জ্যোন্
তিন্তল্বং ॥

वज्रुकक्षिः श्रु इन्मान् । ই उ (इमहन्मुः ॥

বজুকণক: পু॰ সুহীবৃক্ষ:।ইঙি জটাধর:।। কোকিলাক্ষক:। ইতিরাজনির্ঘণী:।।

बङ्गानिका जी भागापिती। ইঙি (इमहन्दुः॥

বজুকেত্: পু॰ নরকরাজ:। যথা।
গতে বশিষ্ঠে নরক: শীঘু॰ বিমাৰ
সামুক্তঃ।ইত্যুপক্ষ্য। ইতি যাসী-

श्रां छित्र विज्ञाति । विज्ञानि । विज्ञानि । विज्ञानि । विज्ञानि । मूउक माहिरगाट य छ॰ वानमा न গর• পুতি।। ইতি কালিকাপুরাণে or अध्यायः ॥

বজুহর্মা পু॰ খন্ত্বী। গণ্ডক । ইতি त्राङ्गिर्घणेः॥

বজুজিৎ পু• গৰুড:। ইতি ছেম-**万平:** 11

বজুজালা জী বজুাত্নি:। ইতি হলা-युषः ॥

बङ्गोकः भू॰ वङ्कभानीनामकः वृक्तः। ইতি बिका खर्मवः ॥

বজুতৃগু: পু॰ গৰুড: ॥ গণেশ: । ইতি ত্রিকাগুশেষ:।। গুধু:।। মশ-कः। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

इंडि भद्रशाना॥

D=4: 11

बजुक्नः ं পু॰ ं तु शित्कः । ইতি বিজুপুয়া দ্রী শতপুয়া।ইতি রাজশবরত্বলী ॥ নির্ঘণীঃ ॥

॥ জিনবিশেষ:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেৰ: 11

শেষ:।। বুজুনির্ঘোষ: পু॰ বুজুজনিতশ্ম:। ইতি হলাযুধ:।।

७८ भर्य) वः । सूर्खणुः २ । इंड प्रवः ।। ছে বজুজনিতশকে। অন্যোন্য **ज•**घडेनाट ७३॰ मानि मिर्थछ॰ বজুমিব বজু ভদ্য সাটোপধুনৌ দ্বয় মিতি কেচিৎ।। ট্রোসু জ্জী বজ-নিয়েষে। নিয়েষ: সংঘউপুনি:। অ-শন্যাঘা ত ইত্যেকে। নিল্লেষ শ্চূৰ্ণন• সাটোপধ্বনিশ ইহতু ধ্বনিরভিন্দ্ে-**७:। मु**ञ्जा विद्य अर्थु भूथाः निनाहः পরিদেবিনীতি ভটি:। দ্বিতো হথু রিতি অথু: নিপাতনাৎ দীর্ঘ: । স্কুরেপুরিতি দীঘার্থ- পরস্ত্র। কেচিজু দীর্ঘ নেছন্তি। কেচিদ্বিভা-यग नीर्घ निइंडि। वजुमा निः झाया वज्नियायः (वीशिष) हर्गत व का। নিয়েবে। দ্বিসূর্দ্ধন্য:।ইতি ভরত:॥ বজুদশনঃ পু ম্বিকঃ। ইতি হেম- বজুপাণিঃ পুণ ইন্দুঃ। ইতি ত্রিকাও-

বজ্জ: পু॰ সুহীবৃক্ষ:।ইত্যমর:॥ বজুপুয়৽ ল্লী ভিলপুয়৽।ইত্যমর:॥

वजुषतः भू इन्द्रः। इं इनायूषः वजुम्नी खी सायभगी । इं जित्राजः ৰিষ্ণী:।।

বজুরথ: পু॰ ক্ষ জিয়:। ইতি পুরাণ।। বজুরদ: পু॰ শুকর:। ইতি জিকাঞ্ড॰ শেষ:।। বজু তুল্যদ্সুণ্ড।।

বজুবল্লী জী অছিস:হারলতা। ইতিহারাবলী॥

বজুবারাহী স্ত্রী নাধাদেবী। তৎ-পর্য্যায়:। মারীচী ২ ত্রিমুখা ০ বজুকালিকা ৪ বিকটা ৫ গৌরী ৬ পোত্রিরথা ৭। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

বজুবীজক: পু• লভাকরঞ্জঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বজুবৃক্ষ: পৃ• সেহগুৰুক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

বজুশল্য: পু॰ শল্যকনামাজস্ত:। ইতি রাজনিঘণ্ট:।।

वजुग्दना खी विर्दारियो। ইতি ह्याहनुसः॥

বজুসূর্য্য: পু॰ বুদ্ধবিশেষ:। ইতি ত্রিকাওশেষ:।।

वजुकातः क्री कातियाः। उट शर्यायः। वज्रकः २ कात्राणुश्चः ० विमात्रकः १ सातः ६ हन्द्रनातः ७ ध्याय्यः १ ध्यकाक्षः ৮। व्यम्य ख्याः। व्यक्तक्षः। जोक्षदः। का-त्रदः। विहनदः। छत्यान्त्रार्छितिः श्च गुन शुन्ननदः। सत्रद्धः। ইতি রাজনিধাটः॥

बज्जा जी जुशिक्षः॥ ७५ हो। इंडि रामिनी ॥ मृगा। यथा। बज्जाक्रूण-कती (मेरी बज्जा (उरनाभगीयरु)। ইভিদেবীপুরাণে ৪৫ অধ্যায়: ।।
বজাঙ্ব: পু॰ সর্প:। ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ বজাঙ্গ ইভি বা পাঠ: ॥
বজাঙ্গা জী গবেবুকা। ইভিশন্দচন্দ্রিকা ॥ অস্থিস: হারী। ইভি
ভাবপুকাশ: ॥
বজাভ্য প্রথ দক্ষপায়াক। ইভি বাজ-

বজুাভ: পুং দুঞ্চপাষাণ:। ইতিরাজ-নির্ঘণ্ট:।। হীরকতুল্যদীগুনতি জ্রি বজুাশনি: পুং বজুং। ইতি ক্রিকা-গুশেষ:॥

वकु श्रिम्हना खी का किनाम क्कः। ই जि ता ब निर्मणः ॥
वकु न् चुन् । ই जात्र ता । वृष्तः ॥
वकु न् चुन् । ই जात्र ता । वृष्तः ॥
वकु खी न् ची एकरः। ই जि का किनी
वक्ष कः न् मुगानः। ই जात ता ॥
वृष्ठ कः। ই जि का किनी ॥
वक्ष कः वि चनः ॥ धूर्वः। ই जि
का किनी ॥

বঞ্চথ: পু॰ ধূর্জ:। ইত্যুগাদিকো**ব:**।। বঞ্চনা ।। কোকিল:। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিকৃত্তি:।।
বঞ্চন• ক্লী পুতারণ•। ইতি ছেম-

हन्दः ॥ उत्र (गाभनीयदः यथा । वक्षन कावमानक मिल्याम भुका-भाष्ट्र । ইতি हानकात्रः गुरुः ॥ वक्षना खी भुजातना। काह वन् धार्जा जीत्व यन भुजारयन निम्नमः श भुर्यातमा यथा। एज काछ मन्त्या दित्राः (भुक्ष) रेट्सवज भूतः। सर्वाजनिक्ष सुक्छ वक्षना निव स्मिनद्वा। ইजि बनातमञ्जूत ७ सर्वाः॥

विष्ठः তি বঞ্চাবিশিষ্ট:। পু তারিত:। তৎপর্য্যায:। বিপুলদ্ধ: ২। ইতি হেমচন্দু:।।

विक्षकः जि भुजातपभीनः। छ०-भर्यायः। धृर्जः २ वक्ष्कः २। ইङि भक्तत्वावनी॥

ৰ্ঞ্য তি গননীয় । ইতি গত্যৰ্থ বন্ধাতো: কৰ্মণি ঘ্যা প্ৰত্যুয়েন নিয়ন । ইতি মুগ্ধবোধব্যা হরণ ।।

বজুল: পু তি নিশব্ক: ।। অশোকবৃক: । ইত্যমর: ।। বেতসবৃক্ষ: ।
ইতি মেদিনী ।। স্থলপদ্মবৃক্ষ: ।
ইতি শদ্রত্বাবলী ।। পক্ষিবিশেষ:
।ইতি হলাযুধ: ।।

विक्षणक्रमः भू वालाकवृकः। ইতি রাজনির্ঘট:॥

ৰঞ্জাপুন: পুণ বেতসবৃক্ষ:। যথা ।
। বিদুৰো বেতস: শীতো বানীরো
বঞ্জুলাপুন:। ইতি রজুমালা।।
বঞ্জুলা আ বহুদুগাগৌঃ। ইতি

হেমচন্দু: 11

বট ত ক বেষ্টে ।। ভাগে । ইতি কবিকল্লছমঃ ।। বট্যতি । ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

वहें (वर्ष्ठ । इंडि कृति कल्लक्षमः ॥ वहें-डि वृक्षः लंडा । इंडि मूर्गामानः ॥ वहें हैं कि वर्षे (न । इंडि किविकल्ल-क्ष्मः ॥ वर्षे नः विख्यानः । हें वर्षे (उंडि कि वर्षे पंडि वर्षे डि । वर्षे डि हाहें-कः यसाद शुभि । विश्वाः भव्रण्यानः । इंडि ह्लायुवः ॥ अयः हुवामो-देविक्तं भठे (उं। इंडि मूर्गानः हा-मयः । इंडि मूर्गामानः ॥

বট ম উক্তো। ইতি কবিকল্লন্দনঃ

। ম বট্যতি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বট ই স্তেখে। সৌত্রখণ ইতি
কবিকল্লন্দনঃ।। ই বণ্টকঃ। ইতি
দুর্গাদাসঃ॥

विष्टः भू॰ वृक्षविष्णवः। विष्णाः
इंडि जावा। जिल्लार्यायः। नऽ
त्यादः २ वर्लाल १। इंडिअनदः॥

वृक्षनाथः ४ वर्षान्यः ६ । इंडि

विद्यादा ॥ द्रुक्तवः ५ मृत्री

व कर्यादा ৮ धुनः २ क्रिवी २०

रेवमुवनावानः २२ जिल्लाः ५२ ।

इंडि डिराधदः॥ करितः २० द्रिनी

ं ১५ ऋक्षक्रः २१ मख्नी ১৮ মহাছাय: ১৯ ভৃঙ্গী ২০ यक्तावा गः २) यक्क उकः २२ शान्द्राङ्गः २० नीनः २८ निकाक्टः २० वल् भारः २५ वनम्भिक्तः २१। अम् खनाः। कवायद्वः। मधुहद्वः। नि-শিরত্ব। কফ পিত্ত জুর দাহ তৃষা মোহ কা শোফ নাশিবৃঞ্! ইতি ताजनिष्ठः ॥ अभिष्ठ । वर्षेः भी-তো গুৰু গুৰি কফ পিত্ত বুণাপ रः। वर्ल्डा वित्रर्भ मारुषः कवःया যোনিবোৰ চূৎ। ইতি ভাবপুকাশঃ ।। 🗱 ।। न 🏿 क्नूयक्ताः। यथा । अवय উद्ः। कथः द्वराश्व थ दही गा वाञ्चन मामी कृत्नी। मार्बान्ती-**शि उक्डा (खो कथ' भूकाउ**क्षो ক্তৌ॥ সূত উবাচ। অশ্বত্থ ৰূপো खगवान् विकुरत्रव न मः गयः। कृष् क्रा वह उद्द भनामा वुक्कक পধ্ক্॥ দর্শন স্পর্শ সেবাসু তেবৈ পাপহরা: মৃতা:। দু:থাপদ্যাধি मुक्षानाः विनाणकात्रिली धुवः ॥ ইতি পাদ্মোত্তরথণ্ডে ১৬০ অধ্য-यः॥ अनार भनान माद पृष्ठे वाः॥ 🗱 ॥ वुक्रमखनाजाङ्गतीन व-**छेन॰** छक रवाउन वनानि यथा। व्यरिषयाः यहिमाक्ष्यनाना मञ्जूष्टात

मह्हक बेटाम्। यमूनाया फाजुन-শীতি কোশ মর্যাদান্তরে দক্ষি-**शाख्य उ**र्रेखाः साउगवनानि । পান্মে। সঙ্কেত বটনাদৌ তু ভা-खीताथाः वर्षे घगः। यावकाशाः ज्जीयक वर्षे **मृक्**ति में खाकि ।। ज्मं र निवहें (मुंह शक्ता 🎒 वर्षेक यहै। मक्षयक बहाब्रें का-मार्थावर्षे महमः ॥ मत्मार्थवर्षेक नाम नवमः भद्रिकीर्खिङः। जामा-विष्टे॰ सङ्गार्भुङे॰ मन्भानः न्यु छमायकः ।। অশোকাখ্য বট• শেষ্ঠ মেকাদ-শ मुनाक् छ । नागरक निवहे । (भूष्ठ) দ্বাদশ পরি গীর্ভিত।। নাম বুক্ষ-ষ্টক্ষিব ত্রোদশন সংজ্ঞক। নাম ৰুদুবট শুষ্ঠ চতুর্ন মুদাছত।।। धिवताथाः वर्षः था। उः भक्षमम्म गीति उ॰। जाविजाथा वर्षे (मुक्र সংখ্যা ষোড়শ নির্মিত ॥ ইতি বুজনগুলান্তরে বোডশবটানি ! ইতি নারায়ণভউক্ত বুজভক্তি-विनामः ॥ # ॥ कशमः । कि ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী॥ গো-ল:।। ভক্ষ্য । বড়া ইতি ভাষা।। সাম্য । ইতি হেমচন্দু: ॥ বট: ত্রি গুণ:। বেটে ইতি ভাষা। **३७ (म**स्नी ॥

বটকঃ পু পিষ্টকভেদ:। বডা ইতি খ্যাত:। ইত্যমর ভরতৌ।। षात्र अली। विनाहिष्। ज्या কারিবৃঞ্। ইতি রাজবল্লভ: ॥ অপিচ। মাৰাণাণ পিষ্টিকাণ যুক্তাণ वावनाषु क श्रिकु जिः। कृषा विष्धाः ष्ठिका॰ खा॰ खिल्वयु शहहरेनः ॥ विणुष्का वर्षका वल्डा वृःश्ग दीर्य वर्षनाः। वाजामयङ्गः क्रा वि-শেষাদদিতাপহা: ।। বিবন্ধ ভে দিনঃ শ্লেম্কারিণো ২ত্যগ্রিপ্রি-তাঃ॥ সংচ্ণ্য নিক্ষিপেভকে ভৃষ্ঠ• জীরক হিঙ্গু চ।। লবণ তত্র বট-कान् मकनानि मङ्जायर। मुक-न उब वहेक। वनक्षमाहरना छकः ॥ বিশ্বকৃদ্বিদাহী চল্লেম্মল: পব-নাপহ:। রাজ্যক্তযাতি রোচন্যা भावता जाःस जकरवट !! # !! অথান্নিকাবটক:। অন্নিকা স্বেদ-यिवा जू बालन मह मर्पाय । ज भीदि क् छ म स्वादि वर्षकान् मङ्ज-यिष्डनः ॥ चन्निका वर्षेका एउ जु क्छा विश्वभूषीभनाः । वर्षक्रमु গুণৈ: প্রৈরেতে ২পিচ সমন্বিতা: ॥ 🗱 ॥ অথ তক্রবটক: । মৃদ্ধানা॰ বটকা স্তক্তে মজ্জিতা লঘবো হি-माः। मःकात्रज्ञभुजात्न जित्राव

সমনা হিতা: ॥ # ॥ অথ নাষ্ব-টক:। মাৰাণা পিপ্তিকা হিঙ্গ্ व्यवनामुक मः ऋठाः । তथा विद्र-চিতা বক্তে বটিকা: সাধুশোবি-তাঃ॥ তালিতা স্বপ্ততৈলেতা অ॰ থবা সুপুলেহিতাঃ। ৰটকস্য ভণৈ যুঁক্তা জ্ঞাতব্যা কচিদা ভূশ•॥#॥ व्यथ क्या ७विः। क्या ७कवि रक्किया भूरत्वीक्रविका**ख्या । वि**-শেষাৎ পিত্তরক্ত্মী লখ্বী চকথি-তা वृश्यः !! 🗱 !। यथ मृत्तविका । मुमाना विका उद्यम्बिकः नाधि-তা তথা। পথ্যা কচ্যা ততো লঘ্নী মৃদুস্পগুণা মৃতা ॥ ইতি ভাব-পুकामः ॥ 🕸 ॥ अष्टेगावकशत्रि-गानः। यथा । मन्छक्षास्त्र गायः म्यार मार्गा नाय ठजुरेयः। ही-भागी वर्षे कः कांग खानका मु-্রণক্ষ সং॥ ইতি শব্দালা॥ বটপত্রঃ পু॰ সিতার্জক:। ইতি ब्राजनियंग्टः॥ ব্টপ্র জ্বী ত্রিপুর্নালীপুয়বৃক্ষঃ । ইতিরল্নালা।। বটপত্রী স্ত্রী পাষাণভেদীবিশেষ:1 **७८** भर्यप्रायः । इनानी २ अत्रादञी ৩ গোৰাবতী ৪ ইরাবতী ৫ শ্যানা ७ थ्डोक्नानिका १। जन्मा छ्नाः। हिमद्वः। शोनाद्वः। सहं कृ ह् विनानिद्वः। यनमञ्जः। युग्रह्यः द्वः। किष्मिन्नी भनका तिद्वकः। हेडि व्राक्षनिर्वकः॥ अभिन्न। योभ्यो ज् क्षिडा (माश्लि। त्रावकी युर्वः। विभयी क्यार्याका र्यानि म्ब-गमाभश्ना। हेडि जावभूकाणः॥ वितः भुः अकुष्टेः॥ रव्धः। अर्थः॥ रोतः॥ न्यक्तः। हेडि अप्ताद्वाः वजी।।

বটরাস্থা পু: জী যক্ষঃ।ইতি হেমচল্ডঃ । বটগুক্ষবাসকর্ত্তি তি ।।
বটাকরঃ পু: রজ্জঃ। ইত্যুসরটী
কাবাং রানাশুমঃ ।।

विहेतका जी तन्तुः। पछि देखि । ति देखि । ति देखि । ति देखि । विहेषि श्राप्ता। विहेषि श्राप्ता। विहेषि । ति विहेषि । विहे

ন্ত হারক:। ইতি শদনালা।।
বিটিঃ জ্রী উপজিস্থিকা। যথা।
উপজিস্থিকোৎপাদিকা চ বটিকদেহিকাদিবী। ইতিহারাবলী॥
বিটকা জ্রী বটী। বড়ী ইতিভাষা
। তৎপয্যায়:। নিন্তলী ২। ইতি
শদচন্দিকা॥ অথ বটিকাবিখি:।
বটকা অথ কথ্যন্তে ভন্নামা বটিকা বটী। মোদকো গুটকা পিঞ্জী

खाउ। वर्षि खायाहार ॥ त्वस्वर नाषारं वरङ्गी खरण वा मर्कताथश । গুগুলু বা ক্ষিপেত্তত চ্ৰ্ণ ভলিমি-তা বটা।। তত্ৰ বহি সিদ্ধে শুডাগে । क्यारवर्शिका कि कि खुन्ना की । पूर्वण मधुना वाणि छिको । कार्यवयः ॥ मिन्रां हर्खना (न्या वहीयू विख्रा एउः । हृत् ह्नम्यः कारमा ७ मृन् मध् उर मन ॥ उर-नमः ह्र्पनमः ॥ मुब्छ विष्णः (पयः मिष्टक्ष्य जिवप्रदेशः। पुतः ठेळ्लंग भिष्ठि वा भाठेः ॥ मृवः मृवक्शः मृवाः য় কর্মপুরাণা ভন্মাত্রা বল• দৃষ্টা ~~প্~~য-জ্যতে। বল নিতি কালাদে রপ্যুপ-লক্ষণ । ইতি ভাবপ্রদাশ: ॥ 🕸 ॥ द।अत्नाभरगिष्व। चन्।भिन्-ডী ইতি ভাষা। যথা। মাষাণাণ পি-ঠিকা হিন্দু লবণাদু ক সংস্কৃতা।তথা বিরচিভা বল্লে বটিকা: সাধু শোবি-তাঃ। তালিতা স্বস্তুতৈলেতা অথবা সূপুলেহিতা:। বটকস্য গুণৈ যুক্তা ক্তাভব্যাক্চিদাভূশণা **দ**ম্মাণ্ডক্ব-টী ক্তেয়া পূৰ্বোক্ত বটিকা গুণা। বি-শেষাৎ পিত্তরকণ্ণী লখ্নী চ কথিতা বুধৈ:।। মুদ্বানা বিচকাত দ্বদু চিত। সা-ধিতা তথা।। **পথ্যা**ক্চ্যা ভভো লখী নুমুপ্তণা মৃতা।।ইতিভাবপুকাশ:

विशे खी विकि। ই ि ভाবপুका शः॥ वृक्क विष्मयः। उर भर्यायः। निर्मेविहः र यक्त वृक्षः ० मिकार्थः ६ विकः ६ व्यवता ७ ज्विनो १ की ज्वकां। ५। व्यवता ७ ज्विनो १ की व्यवः। सध्यदः। व्यवः। क्या खनाः। क्या खनाः। क्या खनाः। क्या खनाः। निर्मेविदः। नाह ज्या क्या यात्र विष हिर्क स्थित वृक्षः। हिं द्राक विर्मेविदः॥

वती वि त्रष्टाः। ইতামतः॥ बहैः न् र्यानवकः। यथा। बहैः नुन মাণ্যকো ভিক্ষা স্যাগুলেমাত্রক । ইতি (হমচনদু:।। বুক্ষচারী। যথা। वर्षे वंगी वृक्षठात्री। ইতি শবরত্নा-वनी ।। कि हेम हे वृक्तः। यथा । अर्थु-क्शर्नः (न)।गाकः मुक्तामः अहे-बिहै:। अका वहुँ भी घंवरडा भीर्य-বৃদ্ধক ইত্যাপি।। ইতিচ শদরতা-वनो ॥ वालकः। यथा। वालका भानता वालः किल्लाद्रा वर्षे ब्रि ত্যপি। ইত্যপি শব্রত্বাবলী।। स्ट्रेकः भुः वानकः। इंडि भदः त्रेज्ञावणी।। रेज्जविद्यायः। यम् क ज्वापि र्य**था। উष**द्भाष्ट्रकृक । एष्ट भागनुकात्रगः उथा। अक्षयः भून (उंश्वः वर्ष्कक अमृद्धात्र ॥ वकः বিংশত্যক্ষরাত্মা শক্তিক্দো মৃ-

रागन्ः।। अ॥ अगः भूका। भाजः-क्छानि भागायामाउ विधाय शी-ठेन्यान क्रांडा । यथा । यमानि অনৈশ্বর্যান্ত দেছে বিন্যুস্য খাব্যা-क्तिगान अर्यप्राट । यथा नित्रनि उँ वृष्ट्र नात्र १५ वर्ष ननः। मूर्य गाय बिहन्सरम नमः । कृषि वर्षेक-ভৈরবায় দেবভাষৈ নম:। ডভো मृर्ভिन्यानः । (कुाः (वाः केनानाय नामा १ क्ष हाराः । (कुः (वः ७८-भृक्षाय नम सर्जानहाः। हुः वृः यः (याद्राय नत्मा मध्यमत्याः। ड्रि॰ वि॰ दामस्त्राय नामा १नामिकरशः। हु॰ বং সদ্যোজাতায় ননঃ কনিষ্ঠযোঃ ৷ भून उडरक्ली जिः भिक्षा वहन कृ দুহু পাদেষ ভৰদীনাদিকা ন্তৰ্ম্-डी न्याप्त । उत्थाष्त्रं भागकिता-দীচ্যপশ্চিমেৰু মৃথেষ চ ভান্ ন্য-সেং। তথা চ নিবস্ধে। অঙ্গলী দে इवाकुष् मूडी नं रामचया भूदा। मः ত্যাদি পঞ্ হ্যাচ্য শক্তিবীজ পূরঃ-সর । বকার পঞ্ছুরাচ্য নীশানা-निवु (या कार्य**ः । ७ ३: कद्राञ्**नशासी । ভব্ধা। ওঁ হুা বা অফু ধা ভ্যাণ नम इंड्रापि। उँ शुः वाः श्रयाय नम इंड्रापि ह। वज्रीर्च वीक्षष्यन अर्थ्या । उथा व निवस्त । व प्लीर्च मुक्या नक्ता वकारतभाषि उद्यक्ता । व्यक्तान काठियुकान भुगवास्तरन कल्लायर ॥ #॥ उत्का भुगनः। उन्तर भुगनः विश्वा (भुगकः नाज्विकारि भु क्तिकः। नाज्विकः यथा। वस्तर वालः

क जम्म • अ ७ ला छ। यि व कु • रिवताकरित्र नवमणियरेयः किकिनी न् भुदारितः। मीछाकाद्रः विषम वसन मृशुमन्न बित्नवः रुखाद्वान्ताः वर्षेक मनिन म्लक्ष्डी प्रशान ॥ ३॥ **এব॰ ধ্যাত্বা ॥ রাজস॰ यथा । উদ্য**-ভাস্বর সমিভ ত্রিন্যন রক্তাস্থ-রাগসুজ মেরাস্য বরদ কপাল अख्य भूल प्रधान करेतः। नील গুীব মুদার ত্ৰণশত শীতা শু চ্ডোজ্বन रक्काक्गवा**नम ভ**र इद्र (दर जन। ভावरय ॥ २ ॥ **जाननः यथा । श्रायिशीला प्रिकासः** শশিসকলধর মুখনাল মহেশ দিগ্বস্ত্র পিক্ষেশ ডমক মথ শৃণি খ্যু শ্লাভ্যানি ৷ নাগং ঘটাং ক-পালং করসরসিক্তৈ বিভূত ভীম দ্'ষ্ট্ৰ' সৰ্পাকল্ল' ত্ৰিনেত্ৰ' মণিম্যাব न्त्रप्त किञ्चिती न्त्राष्ट्राष्ट्रा ।। ।। ना ' ত্বিক ধ্যান মাখ্যাত নপমৃত্যু বিনা শন । আযুরারোগ্রনন নপবগফ नभूर ।। आ द्वाक्त म् थ्यान भाष्याञः धर्मकामार्थनिकितः। राजामनः **न**जू-শ্মন কৃত্যাভ্তগদাপহ ।।৩১। এব ধ্যাত্বা মানসৈঃ সংগ্রুড় শুজুছাপন क्र्यं। 📞 ॥ व्यम् भूजायव्यः । वर्षावर्षानि छि: कुछ भीति भक्क শোভিতে। বট্টোণান্ত জ্রিকোণন্তে ব্যোম পদ্ধজ সংযুতে॥ ততো মূলেন मूर्खि नक्ष्मः भूबंव शादावाक्-নাদিক স্ব্যাৎ। তত্ত্ৰ ক্ষঃ। মূলেন সদ্যোজাতমন্ত্রণাবাহন । মূলাদি বামদেবেন স্থাপন । মূলেন সামি-श्रुः। অহোরেণ সনিবোধন•। তৎ-शुक्रविग (यानिमू मु। शुक्रमनिग देना-নেন বন্দন মিতি বিশেষ: 11 ততঃ কণিকাঘা দিক্ষুকোণেযু ইশানাদী-न् यरक्र । उडिश्वान् शक्षकरत्व्यू व्यत्रिठाङ्गानि रेख्द्रवान् ररहरः। व्य-সিতাঙ্গে। ৰুক্ শ্চণ্ড: ক্রোধোরাক্তৌ **চ ভৈরবৌ। क्পामी ভীষণ শৈচ্ব** স शाह्राक्षी ह रेजनवाः ॥ वरेज न्रष्टे ভৈরবৈ দ্বিতীযাব**রণ। ভভ: ষ**ট্কো-(१४ का॰ वा॰ क्रयाय नम केलातन भू क्षरय ।। उठ: भू बीमि छा किनी ब्राकिंगी वाकिंगी काकिंगी जाकिंगी हाकिनी मालिनो পুजान् (पवी भुजान् षेमान्यान् कपुन्यान् मावृकानु-वान् पिकारा यहार । छेरकु छेषु

मुथीन्यान् व्याषा श्राम्थीन्यान्। তদ্বহি রপ্তপাথেষু লোকেশান্ বটুক-क्रभान् भूकारा । उन्नरिः भूर्व उ वुकारीभूधाय नमः। এव शीमान नार्श्यतीभूधाय। উत्तर रेवक्वी भू थाय। अनित्व को बाद्री भू थाय। शिकत्म इन्म्रागीश्रवार । तिर्शत्क महालक्षीभूञाय। यात्मः वादाही-পু প্রায়। অনলে চামুগুপে প্রায়। তथा ह निवस्त । वुकानी भू धकः भूर्स गारुमीभू भ रेनचरत्र। रेवस्की भू धकः (भोरम) (को मात्री भू ध मानि-ला। रेन्द्रानीभू धकः ज्यः भनिस्म পূজ্যেত্তঃ। মহালক্ষীসূত প कामुकामिका नमहं एए।। वादा-হীপুএক যামেও চানুভাপুএ মান-লে। তদ্বহি দশিদিক্ত চাহেতুক॰ ত্রিপুরান্তক বেতাল বহিছেন্ত করাল কালান্তক একপাদ ভীম-न्तर वहन हारिक यतः श्रहत्र ॥ ্ভতোযোগিনীসহিত দিব্যযোগীশা 🖐 য নম: ৷ এবং যোগিনী সহিতান্তরী कं यात्री नाय नमः। এवः यात्रिमी-সহিত ভ্ৰিপ্তযোগীশায নম:। ই-भागानि निर्श्वाचित्र भृकार्य ।। 🗱 ॥ অন্যপুরক্রণমেকবি শতি লক্ষ-্জপঃ ৷ বৰ্ণ লক্ষণ জপেন্মজ্ঞ হবি-

याणी किरउन्तियः। उपगाण्यः भुजूर्यां खिला मंधुत्र मः गूरि : 11 का व्यथ विकासना गृही विद्या पूर्वा गमाताथा विन ममारा भानामः প্ৰবং সূপি লাজচুণানি শক্রাং ॥ **७**ড निक्कुत्रमा भूरिभ मंध्रेकिः भति-निश्रितः। कृद्वा कवलमात्राधारमः व शुर्खकदर्जन। ॥ तक्रम्मन भु ञ्चारित निमि उरिय विनः श्रवः । যদা। অনুনোক মূজ হ'বা রাজ**স**• शुख्भीति उ । विलिशुमान समस्य तिन्गाः नर्व रेमगुकः॥ नित्तरयः ष्विताद्वन वर्ष्काय विश्विश्वेशः। वि म अरवहज्ञाना दलिय**छ॰ उथा न**हीः ৷৷ শতুপক্ষ্য ক্বির পিশিভঞ্ क्ति क्ति। ज्ञान्य गरेनः भाषां। সার্যের সমন্বিতঃ ॥ বলি মস্তো हर बार्याञः नार्वयाः विजयभूनः । অञ्चन विलाग स्टिश वर्हेकः शत्र-বৈন্যক । সর্ব গণেভেন বিভ**রে**-চানিব॰ জুজনানসঃ। এবং কৃতে **পরবল॰ क**ीय छ नाज স•শय: 11 ইভি তন্ত্রসার:।। 🏶 ।। অথ বটুর্ক-ভৈরব স্তোত্র•। কৈলাস শিথরাসী-नः (नवरनवः कशन्छकः। माऋद्रः निर्दिश नार्वजी नेत्राययः ॥ **প্রিপার্যক্রাচ। ভগবন্ সর্থর্মজ্ঞ**

अर्जनाञ्चागमाहियु । जाशमुकात्रनः भद्धः भवंतिषित्र पुरः नृगाः ॥ भरत्रः ৰাঞ্চৈৰ ভূচানা হিতাৰ্থ ৰাজ্যি नया। विष्णव उस्त द्राञ्जाः वि मास्त्रि श्रित्राध्यः॥ व्यक्ताम क्यन्। म वीजन्याम ममन्त्रः। वक्रवर्शन (रतिण मन इषविवर्कतः॥ श्री छन বানুৱাচ। শৃণু দেবি মহামত্ৰ মাপ-मुकातरक कृतः । नर्वमृत्र शुभागनः नर्वणजुनिवर्र्नाः ॥ जनमात्रानि द्वा-সাণা জ্বাদীনা বিশেষতঃ। নাশ-ন মৃতিয়াত্রেণ মন্তরাজ নিম পূরে ॥ गुरुवाज ज्यानाक नामन गुथ বজন । স্নেহাদ্বক্যানি তে মন্ত্রণ अर्वभाव भिन्नः श्रियः॥ अर्वकाराः र्थरः मञ्जः बाद्या ভোগপুरः नृगाः। भुगवः भूबं गृहार्यं (सर्वी भुगव मूकाः त्रद्धा वर्षेकात्वित्र व भकानाभ দুব্দারণাথ চ। স্ক্র্যণ ততঃ পশ্চা-बहुकाय भूनः किल्ला ॥ प्रवी भू ণব ন্ৰুত্য মজলাজ মিন পুথে। মত্রোদ্ধার মিম• দেবি তৈলোক্য न्याशि मृत्रेडः॥ अशुकान्य भिमः गञ्च॰ **महण**िक ममृत्विष्टः। मात्रुगाः দেব মন্ত্রস্ত পুত পিশাচকাঃ। विद्वि ভगार्न रेव कानकमारिव भूबाः। भारतेषा भारतिषाभि भूबः

যেদ্বাপি পুস্তক ॥ নাগ্ৰ চৌর ভয় বাপি শৃহরাজভয়তথা। নচ নারী-ভय॰ **७मा मर्स**ञ मुथवान् ভবে**ং।।** चायु ब्राद्धागा रेमचर्याः भूधानीः প্রাদি সম্পর: ! ভবন্তি সতত তস্য পুত্তকস্যাপি পূজনাৎ ৷৷ শ্ৰীপ্নাৰ্শ্ব-তু:বাচ। য এষ ভৈরবো নাম আপ দূজারকো মত:। ত্বযা চ কথিতে। দেব ভৈরবঃ কল্প উত্তনঃ ৷৷ ভস্য নাম সহসূণি অযুভান্ড্রিনিচ । সায় মুদ্ধত্য ভেষা• বৈ নামাঞ্চশতক• বদ ॥ 🗱। 🗐 ভগবানুবাচ। যস্ত সংকী-र्ख्यामञ्च मर्बम्धे निवर्रन । मर्वान् কানানবাপ্মেতি সাধক: সিদ্ধি মে-व ह ॥ सृगू (रवि भुवक्ष्राभि छित्रव-স্য মহাত্মনঃ। আপদুদ্ধারকস্যেহ-নামাষ্টশত মুত্তম ।। সর্বপাপহর পূণ্য সর্বাপছিনিবারক। সর্বকা-गार्थन (निव नाथकाना नुशावरः ॥ (रङ्क्तिगामनरिक्त भूर्वः अर्थाए সনাছিত:। ভৈরবং মৃদ্ধি বিন্যস্থ ननारि जीभनर्भनः।। आका ज्ञा-<u> भुगः नामा वस्त जीक्षरभंगः। (कः-</u> ত্রপণ কর্ণযো মধ্যে ক্ষেত্রপালং ভূদি-न्यात्र ॥ क्वाथा नाजिएए ह किं। नदीवनाननः। जित्नज मूर्स বিন্যস্য জন্ময়ে রক্তপাণিক ॥ পা

मराया (पंतरपादना नहीं म द्विक | न्राप्तर। এवः न्रामविधिः कृषा उर-নন্তর মুক্তম•॥ নামাষ্টশ তকস্যাপি-ছ (नहा २ नृष्टु वृषा इंड । वृष्ट् पात्र १ प्रका नाम अविक পরিকীর্ত্তিতঃ।। (দবতা কথিতা চেহ সজি বঁটুক্ভিরব:। ধ র্মার্থ কান নোকেষু বিনিযোগঃ পু की बिंज: ॥ 🗱 ॥ ७ ँ जित्र (वा ज्जन) থক ভূতাত্মা ভূতভাবন:। কেবদ: ক্ষেত্রপাল্শ্ড ক্ষেত্রন্তঃ ক্ষ্তিযোবি द्वार्।। भाषानवात्री भारताशी अर्श ब्रामी मथास्टब्ट । तकनः भागनः সিদ্ধ: সিদ্ধিদ: সিদ্ধদেবিত: 11 ক রাল: কালশমন: কলা কাষ্টাতনু: কবি: ৷ ত্রিনেত্রো বহুনেত্রশ্চ তথা পিক্ললোচন: ॥ শ্লপাণি: থল্ল-शानिः कञ्चाची धूमुलाहमः। अ ভীৰ তৈরবো ভীৰ ভূতপো বো शिनी शिक्ता धना धनहाड़ी ह ধনপ: পুতিভাববান্। নাগহারো ्रनागरकत्मा (व्यानरकमः क्रभावज् ॥ कालः क्रालमानी ह क्मनीयः कनानिषिः । बिल्पान्ताकृनस्य জ্বিশিখী চ ত্রিলোকপাৎ।। ত্রিবৃত্ত नगरना ডिसुः भाष्ठः भाष्ठजनिश्रः। া বটুকেশক অইাক্ষবরধারক:

ভুতাধ্যক: পশুপতি ভিক্ষুক:

পরিচার**ক:**। গুর্ত্তে। দিগন্থর: শৌরি র্হরিণ: পাণ্ডুলোচন: ॥ পুশান্ত: শা-डिनः मुकः मह्मत्रभियवाञ्चवः। अ-ष्टेम् विं नियी मन्ह ज्वानहक् खाना-भयः ॥ अक्षेत्रादाः कलायातः मर्भवृ-कः मणीलिथः। ज्यादा ज्यताधी-শোভূপতি ভূপরাত্মকঃ ৷৷ কন্ধাল-शाबी गृंखी ह व्यानगरङ्गाभवी हवा-न्। ज्ञुता (नाइनः उष्ठी मात्राः क्षांजन खया।। मुक्त नीनाछन्यु-খ্য দেছে। ম্গুবিভূবিতঃ। বলিভূক্ বলিভূতাঝা কানা কানপরাকনঃ ৷৷ সর্বাপত্তারকো দুর্গো দুষ্টভূতনি-(षविज:। काभी कवानिधि: कान्डः কানিনীবশক্দশী ॥ সর্বসিদ্ধিপু-(रा देवराः भुजविकः भुजाववान्। ১০৮। **अध्याखद्रमाङ** नाम रेखद्र-বস্য নহাত্মন:।। মহা তে কথিত। দেবি রহস্য সর্বানিক । য ইন পঠতি ভোত্র• নামাষ্ট্রশত মুক্তন• ॥ ন তষ্য দুরিত কিঞ্চিন্ন রোগেভ্যো ভব॰ তথা। ন শত্রভ্যে ভব॰ কি क्षिर भारताजि सानवः कृष्टि ॥ পাতকানা ভয় নৈব পঠেৎ স্তোত্র মনন্যবীঃ। মারীভযে রাজভযে তথা চৌরাণ্নিজে ভবে ॥ ঔৎপাতিকে महाशास उथा मुः दश मर्भात ।

वंक्रान ह उथा ह्यांत्र भारते (साजः जगाहिकः ॥ जर्द्ध भूभगन यास्त्रि **७**गोरेक्तव कीर्जनाट । क्राम्म সংসুদ্ধ পুরশ্চরণ মৃচ্যতে ॥ ত্রিস-क्षु यः भार्यस्वि मस्यम् मञ न्त्रिः। म मिक्कि भाभू यापिष्ठाः দুর্লভামপি মান্যঃ।। ব্যাসান্ ভূ **मिकामस म ह**ु। व ७ ७ मही । রাজা শতু বিনাশায জপেঝাসাষ্ট " क भून:।। द्रात्वी वात्र वयरिक व नाम-যভ্যেব শাত্রান্। জপেন্না**সত্র** द्वारको द्वाजान वश्वनानस्य ॥ **धना**-थीं ह मुजाथीं ह नाजाथीं यस मान-বঃ। পঠেবারত্রণ যদ্ধা বার নেক॰ তথা निभावन भूषा ख्या हाजा-न्श्राञ्च याबाक मः भयः। द्वागी द्वा-গাৎপুমুচ্যেত বন্ধো মুচ্যেত বন্ধনাৎ া ভীতো ভয়াৎ পুমুচ্যেত দেবি স ७ /॰ न न नगः। यान् यान् मनी **ह**ाउ कामा॰ खा॰ खानात्यां जिन्हिं निष्ठि ।। অণুকাশ্য মিদ গুছা ন দেব যস্য कन्यकि । जै क्लीनाय भाषाय খাজবে দম্ভবিৰ্জিতে।। দদ্যাৎ স্তোত্ৰ शिमः भूगाः मर्वकामकलभूमः। भागः ৰ বক্ষ্যামি দেবস্য যথা ধ্যাত্ত্বা প-छित्रद्रः ॥#॥ ७° मूख मुहिक मकाम• गर्गानिख्यक्रिं। अश्वानः वि

नयन ठलुर्वाङ दिवाङ्क ॥ जूबक (मथन (एवं मश्चिष् मिद्राक्ट 1 হাবল ৷৷ খট্টাঙ্গ মসি পাশঞ্ म्नरिक्व उथा भूनः । उमक्क क-भानक वत्र जुडगड्या ॥ नीनडी-মূত**সঙ্কাশ॰** नीलाञ्जनहराशुखः । **ए**न्ड्री कद्राव्यदम्भ नृभूद्राक्ष्म ভूषि छ॰ ॥ আত্মবর্ণসমোপেত সারমেয স-**बिन्छ । ধ্যাত্বা জপেৎ সূস**•ক্ষ্টঃ नर्वान् कामानवाश्चार ॥ এउह्नु। **ততো দেবী नामा**हेण उन्नुबन[े]। ভৈরবায় পুজ্ঞ। ভূথ স্বযঞ্চির ম-হেশরী।। ইতি বিশ্বসারোদ্ধারত-~~ছে~~ আপদুদ্ধারকল্লে ভৈরবস্তবরা-कः मगार्थः ॥ 🗱 ॥ व्यय वर्षे करे छत्रव কবচ । এতি ভরব উবাচ। দেবেশি দেহ রক্ষার্থ কারণ কথ্যতা ধুরু । নিু্যন্তে সাধকা যেন বিনা শ্মশান ভূমিৰু ৷৷ রণেৰু চাতিবোরেষু মহা-वायु जालवु छ। मृक्षि भकत वाजुवु ब्रवामिव्यावि विश्वम् ॥ श्रीपन्यवाह । कथरानि मृग् भाञ्ज वर्षास कवह॰ শূভ। গোপনীয় পুষ্ত্রেন মাতৃত্রা-রোপন যথা।। তস্য ধ্যান তিধা প্রোক্ত সাত্ত্বিকাদি প্রভেদত সা-ভিক রাজসংখ্য তামস দেব তৎ

भृग् ।। वत्नर वाल॰ ऋदिकनम्भ॰ হু গুলোন্ডাসি বক্ত্ দিব্যাকল্পৈ नंबगिनरेयः किञ्चिनी नृभ्वारेष्ठः । मीश्वाकात्रः वियमवरमः मूनुममः जि-নেত্র॰ হস্তাব্রাভ্যা॰ বটুক মনিশং **णून** थाङ्गो स्थानः ॥ ३ ॥ छेराखाः क्षत्रमञ्ज्ञ बिनयन त्रङाक् तार्गः সূজ মেরাস্য বরদ কপাল মভ্য भूल • पशान करेतः। नील ग्रीय मू-**मात्र ज्यामा छ॰ भी जा॰** मृह्र ডाब्बुल॰ বন্ধাৰণবাসস ভগহর দেব नरा ভारत्य ॥ २ ॥ श्वात्यभीना दि-**काउः मनिम**क्वथतः मृख्यानः भर्म कियुज्ञ भिङ्गकिण उनक মথ শ্ণি॰ খন শ্লাভযানি। নাগ॰ ষ্টা কপাল করসরসিক্তৈ বি-**जु उ॰ जीनम्ब्रु॰ मर्शाकन्न॰ बित्नब॰** भिषय विवास किकिनी नुश्रवाहाः ॥ २॥ 🗱 ॥ व्यम् विवेदे ञ्यवकव्रम् মহাকাল থবি রণুষ্টু প্ছনদ: গ্রীবটুক ভৈরবো দেবতা বংবীজং ছ্রীং শক্তি রাপদুদ্ধারণাযেতি কলকে মন স-র্বাভীষ্টসিদ্ধ্যথে বিনিযোগ: । ওঁ শি-রো নে ভৈরব: পাতু ললাট ভীষণ ত্তথা। নেত্রে চ ভূতহ্ননঃ সার্মে-बारी। ज्वा ॥ ज्वनाथक (म क लो किलाली (भुउवार्वः। नामा-

शुढ़ी उत्थाक्षी ह ज्यात्रः नर्वजूष-ণঃ॥ ভীষণাস্যে নমাস্যঞ্চ শক্তি-হস্তে। গল ন্ম। ক্ষমৌ দৈত্যবিপুঃ পাত বাহ অতুৰবিক্ষা ৷৷ পাণী क्रानी म পाउ म अनाना भ्राता क्ष । वकः इतः 🚧 था नाउः काम-ठात्री खन• मन ॥ चिनत्रक न म ত् ठुहै: কেত্রেশঃ পার্ম্ব তথা। ক্ষেত্রপা-লঃ পৃষ্ঠদেশ ক্ষেত্রাখ্যোনাভিত স্ত-था॥ कठी॰ भारभीयनामण्ड बहुद्धा লিঙ্গদেশক । তব রক্ষাকর: পাতু উজ রক্ষাকর: সদা ৷৷ জানূচ যুরুর। রাবো জঞ্জ রক্ষতু রক্তপঃ। গুলুী চ शापूका निकः शामशृक्षः भूरव्यवः ॥ याभार मस्करेका याभनुकात्रा ख्या। महमाद्र महाभएम क्ल्ब ধ্বলে। গুৰু: ।। পাতৃ মাং বটুকো (सरवारे अब वः मर्बक यं मृ। भूर्व मा। म-সি তাকে। নে দিশি রক্ষত সর্বা।। व्याध्यमाध्य करः भाजू मिक्रा हथ ভৈরবঃ। নৈখাত্যাণ কোধনঃ পাত্ মামুন্ম ব্ৰস্ত পশ্চিমে ॥ বাঘব্যা মে-क्शानी ह निडा शायाल मुखयंत्रः ৷ ভীষণে৷ ভৈরবঃ পাত্তরস্যা• দি-শি সর্বদা।। সংসারভৈরব: পাতু **ब्रिट्मानानाः मह्यदः। উ**ष्ट्व शा-তু বিশাতা বৈ পাতালে নন্দিকো

বঠর

विजुः॥ मार्गाकाजस्र माः भाषा नर्बरेडा (एवरनिविज:। वामरहरवा **২বত প্রীভো রণে ঘোরে তথাবতু** ।। काल उरभूक्यः भाजू इत भावू खकः **मरा। ডा**किनीभू धकः भाजु मात्रा ख नाकिनीम् अ: ॥ পাতু माक्लाका जुाठून शिय॰ मा नठठ॰ गित्रः। लाकिनोनू धकः পাত্ পশ্নখানজা॰ তথা।। মহা-काला १वज इया रेमना रेव का-व्ये छत्रवः। द्राक्रा द्राक्रान्य भा-या टेंब्रावा जीजिशातकः ॥ त काशीनखर ए जान विक्रिंत कव (हन ह। उट अर्ब· तक (न (नव दु· या अर्वत्रक्षकः ॥ ७७८ कव् মীশান তব স্নেহাৎ পুকাশিত। नात्थायः नद्रालात्कय् नात्रज्जक मूम्बियः॥ यथि करेख न माउवा कराहण भूमलं छ। न (एयः भन्न শিষ্যেভ্য: কৃপণেভ্যুক্ত শঙ্কর ॥ (या प्रपाठि निविष्क्ष छ्रः म रेव जु श्वी ভবেদ্ধুव॰। व्यत्नन कव्दाहरणन त्रका॰ कृषा पिरकालमः ॥ विष्ठत्रन् যত্ৰ সৰাপি বিশ্লোধিঃ প্ৰাপ্যতে ন স:। মজেণ মূিবতে বোগী কবচ यम ब्रिक्क छ: ॥ जमार अर्ब भुषानुन দুর্ল ভূ: পাপচেতসা। ভূরের রম্ভা-

प्राप्त वानि निश्वा विनिवर मुत्ना ॥ भात्रत्यर नार्रत्यहानि मः
न्नार्यहानि निज्ञमः । मन्नारद्यानि निः
ज्ञानः देव कवहम्याम्य वर्निङः
॥ नत्मा देवत्र द्वाय मात्र ज्ञाय
देव नमः । नम द्वित्वाक्यनाथाय नाथनाथाय देव नमः ॥ इति विश्वमात्राक्षात्र ज्ञाव स्थान्य स्वाद्यक्र क्वार्यः
कवहः ममाश्वः॥

বট্করণ ল্লী উপনবন । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।।

বঠ ই ড এফচরে।ইতি কবিকল্লজনঃ ।। এক কতৃকি চরণা। ই
বঙ্যতো ড বঙতে চৌর শ্চোরথিত্ একশ্চরতীত্যর্থ: । ইভি
দুর্গাদাস: ।।

वर्ग (स्रोला) । इंडिकविकल्लक्सः ॥ रहोनाऽ भिरु मामर्थाऽ । वर्ठेडि माञा माञ् ममर्थः माहिन्दार्थः । ्ं जि मुर्गामामः ॥

वर्ठतः मूर्ण मूर्थः। इन्तृगाहित्कायः॥ व्यवश्रः। इन्ति स्महन्मुः॥ मद-कादः॥ वकः। इन्ति मश्किश्रमाः द्यागाहिवृद्धिः॥

वर्ठद्रः वि मर्ठः ॥ भन्तः । इंडि विकाश्रम्यः ॥ বত ই ক বিভাগে। ইতি কবি-কল্লজনঃ॥ ই ক বগুবতি। অয় ং কৈ-শিল পঠ্যতে। ইতি দুগাদাসঃ॥

বড আরোহণে। সৌত্রবাত্রবং। ইতি কবিকল্লজনঃ।। বডভী। বডি শং। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

विष्ठी खी गृरुह्छ। यूर्नि। इंडि ভाষा। ইত্যনর: ॥ তৎপর্য্যাय: । গোপানসী২।ইতি ভটীকা সা-त्रमुन्दती ॥ हन्द्रभानिका ७ क्रो-গার ৪। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব: ॥ চন্দুশালা চ বডভী স্যাতা প্ৰা-সামমূদ্ধনি। ইতি শ্রীধর: ॥ থে लाया॰ वउरछो ठूडा। देखि क्पुः॥ वज्जी हन्तुनात्वि श्वामानात्ती চ ঃগুপে। ইতি কোষান্তর ।। শু-षाउ वर्डी हन्तनात (मोधा-জুবেশ্বি।ই**তি রভদ:।**। <u>হ</u>রা-ভাপি বডভিঃ। তা॰ কস্যাঞ্চি-ডবন বডভাবিতি মেঘদূত: ।। **वफ्री: वफ्रजी दन्नजि: दन्जी** চেতি চাত্ৰপ্য নিতি বৃদ্ধা:। ইতি ভরত: ৷৷

व्या जी वहेकः। यथा। कमलानाथ

বা তালৈ যুক্ত যন্তাগুল পিউ। পিড চূৰ্ণ বটো বডা। ইতি শব-চন্দিকা ॥

जिन की महम्मार्थन गार्थ वक-लोहक के कि विष्म सः। वँ ज्मी के जि जावा। जह भर्य ग्रायः। महम्मार्थिन न १ । इंडामदः॥ विष्म १ ० विष्म भी ८ विष्मा ६। इंडि जद्र छः॥ विष्मी ५ महम्मार्थिभी १। इंडि जिमेश जद्र ॥ विष्मी ५ विष्म १ ५ विद्यमी १० विष्मः १० । इंडि ण प्रद्र श्वी। महम्मार जप्त १२। इंडि कि गिर्देश ॥

दिष्णि **छी विष्णः। हेि णमः** द्रश्वनी ॥

ৰড়ু' ত্রি বৃহৎ। ইত্যনর:॥ অস্য ভাষা বড়॥

বণ ৠ শবে।ইতি কবিকল্পন:॥ ৠ অবীবণৎ অববাণৎ।ইতি দুর্গাদাস:॥

বিষ্ট ত ক ভাগে।ইতি কৰিকল্প-জন: ॥ বণ্টয়তি বণ্টাপয়তি । ইতিদুর্গাদাস:॥

বৃদ্ধ: পুশ্ভাগ:।। দারমৃষ্টি:।। ইতি হেমচন্দু:।। অক্তোদ্বাহ:। ইতি শন্মালা।।

विष्कः भुः जागः। इज्यातः॥

েৰে: !!

বঠ: পু অক্তোদাহ:॥ থর্ব:॥ সন্তায়ুধ:। ইতি মেদিনী।। वर्धद्रः भ् अभिकादङ्कः॥ सङ्ग त्रभा क्षेत्रम् वा । क्रे ब्रे द्राकायः ॥ जा-লুস্যপূল্ব ।। প্রোধর: । ইতি মেদিনী ॥ তত্র ওপ্তবকারাদৌ গ-ণিতোয় । কিন্তু বৃঠিড একচরে ইত্যমাৎ অরচ পুত্যযেন নিয়য় जाट मन्डावकातासी निथिउ: ॥ विकासः भू भूद्रमूष्या (नोका॥ थ निबः। इंडि मिनि (एमहन्तुः ॥ व्यः शुः जमान्उरमृः। उरमः र्यायः। मुक्तस्या २ वि॰ ग्रहः ७ नि-পিবিষ্টঃ ও। ইতি হেনচন্দুঃ॥ द थः वि इश्वानिविधिकः। (वैष्ठ रिट्मकः मु क्रिकः। ইত্যমরः॥ ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী।। यु जी भाष्युना। इंडि सिनि ।। व ता नामाः। उर्भर्यायः। दा २ यथा ७ उथा ६ जव ६ जव ७ ७। हेउ। इद्य বত ব্য থেদ:।। অনুকন্স।।। স (छादः ॥ दिव्ययः ॥ आमञ्जानः । ইভুগের: 11 इङ मः भुः कर्गभूदः। कर्गভूषगः॥ শেখর:। শিরোভূষণ । ইতি মে-मिनी।। व अ: शू ग्रुनि खनः। इंजु। गानि

वज्ः भुः (नवननी ॥ अज्जवाक् ॥ পন্থা: ।। অফিরোগ: । ইতি नःकिछनादागाहिव्छिः॥ বতোকা জ্রী অবভোকা। ইত্যমর-টীকাষা• ভরত:॥ वर्म क्ली वक्षः। इठामतः॥ वर्भः भुः वर्षः॥ (गाणिणुः। दातृत इंडि जाया। उट्शर्यायः। माक्ट्-कितः २ छर्गकः ७। इन्डि विमारवार्ग नानार्थं ठानदः॥ भूवारिः। वाहा इंडि ভाषा: इंडि मिनी॥ বৎসফ ক্লী প্রকাসীসং। ইতি द्राजनिर्घणः॥ इन्पृयवः। इठि त्राजनिर्घण्टः॥ বৎসকবীজ ল্লী ইন্দৃযব:। ইতি त्राकनिर्घणः॥ व्याज्या द्वी व्याज्याजिनी-शी:। ज भर्यायः। द मना २। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ পুঞাদিকানা-खी है।। বৎসতর: পু॰ পুাপ্তদমনকালগব:1 দোমানে বালুর ইতি ভাষা। তৎ भर्यायः । मगाः २ । इन्जानदः ॥ मूर्नान्डः o गिष्डः ८। ই ि द्राञ्ज-নিঘণ্ট: ॥

वरमञ्जी स्त्री वृत्वारमार्गव्यभन्नी ত্বেনকল্পিতা ত্রিহাযণী গৌঃ। যথা কাত্যায়নসূত্র ৷ প্যস্থিন্যাঃ পুলো যুথে চ ৰূপবান্ স্যাৎ তম্লকৃত্য যুথ মুখ্যা শতসো বৎসভয্য স্তা শ্চালস্কৃত্য এন যুবান পতি বো দদানি তেন ক্রীডম্ভী শ্চরথ প্রিযেণ মান: সাগুজনুষা সূভগা রায়স্পো-বেণ সনিবা মদেম ইত্যেতবৈব খাচোৎস্জেরনিতি। ঝাগর্থস্ত হে বৎসতর্য্যে বোযুষ্মাক এন যুবান পতি॰ স্বামিন॰ দদানীভুক্তি॰ পু। র্থবানি তেন বৃষেণ সহ ক্রীডম্ভী: খেলন্ত্য করথ ভুমথ হে বৎসত (यं)। यूय मिन मानः नामा सब वि-বধা ভবিষ্যথ কিন্তু ম্যাত্যক্তব্যা: । বয়॰ বৃষদ্য বৎসভর্মীগাঞ্চ ভ্যা-গেন রায়স্পোষেণ খন সমৃদ্ধ্যা সা প্তরনুষা সপ্তরন্মব্যাপকেন ইবা অন্নেন চ সমদেন ক্ঠা ভবাম: সু-ভগা লোকস্য প্রিয়া ইতি সম্পদে-भ इंडि ভবিষ্যৎসামীপের বর্ত্ত भान इंडि भागिनियत्र गास्त्रियाः मर्प्य वर्डमानः ॥ 🗱 ॥ वट्मज्त्री রিশেষণতি মৃতি:। অগুতো লোহিতা পদ্মী পার্স্থাভ্যা• নীল-পাওরে। পৃষ্ঠতন্ত ভবেৎ কৃষ্ণা

বৃষভস্য তু মোক্ষণে ॥ তাৰা• वयः भूमानः यथा। जिशायनी जिन র্ধন্যাভি: সুক্রপাভি: সুশোভিতঃ । সর্বোপকর্ণোপেতঃ সর্বশস্য-हाता महान् ॥ उँ८ मृष्टेरवता विधा-নেন শুতি স্মৃতি নিদর্শনাৎ। ইতি শুদ্ধি হত্ত্বে বৃষোৎসর্গবিচার: ॥ वर्मनाजः भुः विषकृक्वित्मवः। ইত্যমর:॥ সতু স্থাবরবিষভেদ:। প্রাথে৷ বৎসান্ নভ্যতি হিনস্তি বৎসনাভ: ৭ভা গ হিংসে ঢাৎ ষলিতি ধন্।। বৎসম্য নাভিরিব বৎসনাভঃ ফঃ অনিত ক্তেতি ন কৃ জি: অয় পিজুবারপ্রসদৃশপ্র:। ইতি ভরতঃ॥#॥ তৎপর্য্যাযঃ। অ-मृङ २ विष[्] ७ উ<u>ग</u>ु ४ मह्शेषध ৫ গরল ৬ মারণ ৭ নাগ: ৮ স্তৌ ৫ক • ১ প্রাণহারক[,] ১০ স্থাবরাদি ১১। व्यम् खगाः। व्य**िमधूत्रद्**रा छे-ঞ্ব। বাত কফ কগ্রক্ সন্নিপাত নাশিত্বণ পিত্ত সন্তাপকারকত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ৠ৷৷ অস্যস্বরূপ নিৰূপণ যথা । সিন্ধুবার সদৃক্ পণ্ডো বৎসনাভ্যাকৃতি স্তথ্যা যৎ পার্ম্বেন তরে।বৃ'দ্ধি র্বৎসনাভঃ স-ভাষিত:৷৷ওস্য সামান্য হুণা যুণা । विषः भागहतः (भाकः वावावि

हं विकामि ह। आश्विष् वाञ्च ककः हिल्लागवाहि महावरः ॥ व्यवािष मकलकायव्याभनभूवंक भाकगमन्मिलः । विकामि खन्नः भावाः । विकामि खन्नः भावाः । विकामि खन्नः भावाः । विकामि खन्नः भावाः । आश्विषः मिलिलोकवः । मावरः जत्माखाः मिलिलोकवः । मावरः जत्माखाः मिलिलाः विकामि मावरः जत्माखाः विकामि विकामि

ब्दनशब्म क्ली ভারতবর্ষস্যোত্তরে । দেশবিশেব:। তৎপর্য্যায়:। কৌ শাবী ২। ইতি হেনচন্দু:।।

वर्मिशानः भुः शिक्षः॥ वन(नवः। यथा। वृन्तावनः (गावक्रिनः यमुनाश्रु निमानि ह। वीक्रानीपूडमा श्रीकी द्वाम माध्यस्यामूं भा। ववः व्रक्षोक्षमाः श्रीकिः यहर्को वान हिं हर्ष्ठिः। कन्यारिक्रःः
सकालन वर्मिशानो वज्यकः।
हेकि शिकागवर्ठ २० ऋस्क >>
व्यथायः॥

वर्भतः भू॰ द्वारमभाजाज्यकवानः । व्ययनवयाञ्चकण । उट्भर्यायः । मञ्चरमद्राः २ व्यक्तः ३ श्यवः ६ শর্থ ৫ সমা ৬। ইত্যমর: ।। শ-त्रमा १ वर्षः ৮ वित्रयः २ मध्य >० । ইতি শব্দরতাবলী।। 🗱 ।। বুতবন্ধ বিবাহে চ বৎসর পরিকল্পন মাত্ वाठार्य**ाः। आशानभूर्व (मरक भुम्-**তিপূর্ব সদান্যে তু ॥ সৌর সাব-न नाक्षक हान्तुर्ভरिन हर्विश्व वर्मद्रः। यथा । ह्टाभनयनामि स् বর্ষগণনা সাবনেন শুভাশুভগণনম্ভ সৌরেণেভি সিদ্ধা । সাবন সম্বৎ-সরেণ একদিনাধিক বৎসরো না-ক্ষতো ভবতীত্যনয়ে। ভেঁদ: ॥ নৌরস্ত পঞ্চষ্ট্যধিকত্রিশতদিনৈ र्ভवित । यथा। (संघातीना सङ्कृ-न्तः बद्धाः मञ्जाष्टे हन्तुकः । ५৮ १ । ज्ञारीना महे मध हन्मुक हा नि-(थङ्गः॥ ७१४॥ ठानम्वर नात्री-२शि बारमगोरेन ভ্वতি। गलगा-স পাতে তু এযোদশনাসৈ ভ্ৰতি । তথা চ শুতিঃ। দ্বাদশমাসাঃ স-ब्र**्मद्रः** कृति धारगाम्म्यामाः मः च्यान इंडि। बरगामा अधिया-(म। मृजिः। विभावत् वाहीनकन्त ষ্ব্য ইতি। ব্বেগ্রামাস ইতি। যুব্য মাসা: স্বনেক: সম্বৎসর ইতি শত পথ শুভ্যা যব্য স্বমেক শব্বো মাস হ্ব পর্য্যায়**েজক। ইতি মলমাস** खबुः ॥ # ॥ **अथ यहि मम्र**म्म গণনা। শকেন্দ্রালঃ পৃথ্যাকৃতি २२ मः भभाकः नन्सार्थियूरेगः ४२५३ অনেতঃ। শরাদ্রি বিশ্বন্দু ১৮৭৫ ছ **७: ग**नकाः षष्ट्राविष्यद्वाः शुख्याः मरयाचाः ॥ वर्षवज्ञं यरह्यः भूरेर्गः সংপ্র্য্য থোর্মিভি: ١৬০। হৃত বৃৎ ক্রমতঃ থাগ্নি হতে ংশে নাসকাদযঃ । जम्रार्थः। माक्तमुकानः मकद्रा-কাদ কালঃ। পৃথক্ আক্তিমঃ ২২ ঘাবি শত্যা পুরিতঃ৷ শশাক্ষ নন্। শ্বিযুগৈ রেকনবত্যধিক শতদ্বগাধিক ठजूः महरेमुः मरमरजा २ व्हः । महा-দ্রি বিশ্বন্দৃত্তঃ পঞ্চসন্তত্যধিকাপ্তা-मममों यावट मण्या रूर्व म-ক্লোতি তাবতা হৃত: কর্ত্তরা:। সলব্ধ: ल्बंगकामः भावज्यादिना वक्षमः थ।या यूजः कार्यः। यहे।।श्राश्रामाय न महारिया २ इ: भूर्ववर बहु। इंड ज्ञक्त महाविभाष्ट्रे भू ख्वामयः। अकावः শেষে পুভবঃ দ্ব্যাদ্যবশিষ্টে বিভ वारिः। वर्षवर्जेङ यह्य वर्षाजिति-क भारतिविश्वनाम् अविभिन्ने । छ० मुर्येग बीरण जिः मः भूग्रे (थार्चिजिः

ষষ্ট্যা হ্ৰতে ব্যৎক্ৰমত ইত্যনেন ষষ্ট্ৰি হ্বভাবশিষ্ঠ অহ্বা দণ্ডা: বৃধি হৃত ল্বাণ্শকে খাগ্নিছতে ত্রিশ্বা হ্যতে ২বশিষ্টা অংশকালব্ধা নাসাঃ সুত্র রিতি। পুভবাদি বর্ষাণ্ডপক্রমত । व्याप्ता जू विःभ कि तुर्वि वि शैया रिक्वी य्ञा। ज्ञीया त्रुरिन्वज्रा **শ্রে**ষ্ঠা মধ্যাধমা ভবেৎ।। গ্রুণ ভবিষ্য भुद्रात। रे अब्रव छैनाह। यहे ;द • कथ-यान्। ब कृताः (नोग्राम् य निय । अ·वट् मत कृतः मृथाः मु छवाकी व-রাননে ॥ বহুতোষা তথা মেধা বহুশস্যা চ মেদিনী । বহুফ্রা স্তথা পাবে ব্যাবিরোপ বিবজ্জিতাঃ ।। পুশাস্তাঃ পার্থিবাল্টেব পুভবে পরিকীর্বিতা:। ১। মুভিক্ষণক্ষেন-মারোগ্য সর্বে ধ্যাধি বিব্রজিভাঃ।। পুশান্তা মানবা ন্তত্ৰ বহুশদ্যা বসু-হ্বরা। হাঠা স্বঠা জনাঃ সর্বে বিভবে চ বরাননে।। ২।। রোগা বহুবিধাশ্চৈব মনুষ্যা বাজি স্বঞ্জরা:। সর্ব এব श्रामा । ।। ।। উন্মত্তঞ্চ জগৎসর্ব• ধন ধান্য সন্মা-সন । নিত্যেৎসব: প্রজাবৃদ্ধি: পু-भारि जायल शिर्य ॥ ८ ॥ नीता-গাল্চ নিরাবাধা মানবা বিগত দ্বিষঃ । दङ्कोत्रा उथा गादः नाजाभरङ

दंदीनत्न ॥ ৫॥ निदाउकः क्रांधः-ऋर्वः धन योवन गर्विछः। अक्रित्रि পূজাঃ সর্বা নিভ্যোৎ সাহা ব্রাননে (৬) সভিক্ষ ক্ষেম্মারোগ্য বর্ষা काल गृर्णा छन । भगार्विक वि क्रानीयाट श्रीमृत्थं मृतविन्ताउ॥१॥ वङ्कीता खथा गारवा धाना वन বভর•। জায়ন্তে সর্বশস্যানি ভাবে द्यं वद्रान्ता ।। ৮॥ यहार्यः कायल সর্ যৃত তৈল রসাদিকং। পুজানা-क ज्वा कि गृनि मयूर मात्र मुख ॥ ১॥ নিম্নতিঃ সর্বশস্যানা॰ নখ্যা धाउति की खिंग। हेक् कीत खडा-कीनाः भुदलद्वः वदान्यनः ॥ २०॥ সুভিক্ষ (ক্ষম নারোগ্য কার্পাসস্য गरार्वजा। नवनः मधुगवाद्य द्वेशस मृर्ज ७१ शिखा। ১১॥ मृ जिक्क । क्रम बारतागाः भुगाञ्चाः भार्थिवाः भिरम ৷ ভন্ধরোপহত বিত্ত বহুধান্যে वज्ञानरन ॥ ३२ ॥ जाष्ट्रे छक्ष मह मुर्छि-ক্ষণ তত্ত্বরৈ শ্চেপেপীডন । জানীবা षिगुरु धाद भुगाधिन ददानत ।। ১০।। জায়তে সর্শস্যানি মেদি-नी निक्भमुदा। व्यदगः नधु भवाष भ रार्च विकास शिखा। 78 ॥ का-पुराः मानि मृहाक मञ्जू भाषा छ বৈথৰ চ। মহাৰ্যণ জাষতে সৰ্বণ বৃষে চ जूबदक्तिरङ ॥ ১৫ ॥ **চ**ণका मुन्न भाषा-শ্চ অন্যান্ত বিদল প্ৰে। নহাৰ্ঘ° জাযতে সর্ব চিত্রভানৌ বরাননে ॥ ১৬ ॥ সভিক্ষণ কেম মারোগ্যণ विश्वक निक्शमूव । व्यवशाता छ-বেৎ হাষ্টঃ স্বর্ভানৌ দেবপ্জিতে ॥ ১৭ ॥ অভিবৃষ্টিশ জাযেত ধান্য-স্যাথ গুপীড়ন ৷ শদ্য ভব্তি সা-यान्य नाक्षा भूदवन्ति । १५॥ दङ्गम्यानि कायस्य मर्वप्तरम् मु-व्याहत । (त्रोब्राक्ट्रे नार्हेप्स**म** ह পার্থিবে নাত্র সংশয়: ॥ ১৯॥ দুর্ভি-ক্ষণ জাবতে হোরে সর্বোপদুব সং-যুতং। অনাকৃষ্টিঃ সমাখ্যাতা ব্য**ে** मञ्च भारत श्रिय ॥ २०॥ छेराङा বর্ষণে নেঘে। জল । নৈবোপ জাযতে। মহার্য সর্বজিদ্ধে সর্বমেব ব্রান্নে ॥২১॥ কোদুবা: শালি মুদ্ধাশ্চ কঙ্কু মাবা তথৈব চ। সুলভ জাযতে मुङ् कगरेव नर्बशदिनि ॥ २२ ॥ অনগ্রপুরলা লোকা খান্যৌষধি পু-भी फन । काया मानू व कष्टे वि-ताधिनि न जःगयः ॥ २० ॥ **जर्दाः প**ुकाः भुशीष्णास्त वृग्निः भाकक জাযতে। শিরো বক্ষো প্রিকরোগা; শ্চ পাপাদ্ধি বিকৃতে জনা:॥२८॥ উপজ্ঞত জগৎসর্ব তস্করৈ মুবি:

কৈ: থগৈ:। পীডিতাক পূজা: সর্বা দেশভক্ষাঃ থরে প্রিয়ে ॥ ২৫ ॥ সু ভিক্ষ• ক্ষেম নারোগ্য° শস্য• ভব-তি শোভন। বহুক্ষীরা স্তথা গাবো बन्हनः नन्हरन श्रिय ॥२५॥ अङ्गः তোয়া তথা নেঘা বর্ষন্তি খণ্ডনণ্ড-ला। नण्डि मर्बणम्डानि विकार नाज मः भयः ॥२१॥ ऋजिया क उथा रिवण्याः भूनाक बढ़े बर्खकाः । शी-ডিতা তে বরারোহে জয়ে সর্বে ন সংশ্य: ॥ ২৮॥ সরোগঞ্চ তথা দেবি দাহ জুরসমন্বিত। অভিভূত• 🕆 জগৎসর্ব মন্মথে সুরবন্দিতে ।।২৯ ॥ ज्य थाना क्या (निव नवभना) মহাঘ্তা। ব্যবহারাশ্চ নশ্যন্তি দুমূ (थ मुमू थाः भुजाः ॥ ०० ॥ भीषः एड সর্বশস্যানি দেশে দেশে শুচিমি-তে। হেনলয়ে পুজা: সর্বাঃ ক্ষীনন্তে नाज मःभयः॥ ७३॥ ७ऋदिः भा-থি বৈ শৈচৰ অভিভূত নিদ জগৎ । यार्घा ভवि नामात्न्य विनास जु खय भर्ट ॥ १२॥ विवम इ कार সর্ব• বিরোধে ভয় সংপ্লব•। বিকারী সর্বতো হপাযোমম বাক্যন্ত নান্যথা ॥ ००॥ इहिद्यर्वे अर्ड्डात्मा (मान नः हिमम खनः । पुर्छिकः नर्वती वर्ष अ। क्षांत्रा विशर्गायः ॥ ७८ ॥ कृष्टि

ক্ষণ জাখতে সর্বা নেদিনী দৃষ্যক্তি-প্রিযে। প্লবে প্লবন্তি ভোষানি পীড়ি-छ। भागवा जुवि ॥ ०१ ॥ भूवर्ग स्तर्भ थान्यानि क्रगट्यर्वः मुत्योजनः ! ব্ৰাহ্মণা বণিজ: স্তষ্টা: সৃভিক্ষে শুভ-क्ट्रिय ॥ ७७ ॥ जूजिकः (कम-गादागाः वृक्षा (गा वाक्षाः शिखा সৃষ্টিতাঃ শোভনে বর্ষে পূজাঃ সর্বাঃ मृत्नाहत्न ॥ ७१ ॥ विषमञ् • जगर সর্ব্ধ ব্যাঙ্গল সমুদাজ্ত । জনানা জাযতে ভদুকোধে কোধ: পরস্প-त• !! э৮ II मर्दे जागरा रक्त्रभ• সরশস্য মহার্যতা। বিশ্বাবসৌ ব-**ब्रा**द्धारक कार्लामम् नकार्यका ॥ oa ॥ भार्थि रेव म्'भ रेमरेना क मम-বৈঃ খণ্ডনগুলে ৷ পুগীড্যন্তে জনাঃ সর্বে ভবভীতা: পরাভবে ॥ ৪০ ॥ তৃণখান্যানি পীড্যন্তে গ্ৰীমে বৰ্ষতি वागवः। প্লবজে পীডিতাঃ সর্বাঃ পূজা क जूतवनिर्द्ध ।। ८३ ।। सायास সর্বশন্যানি সুভিক্ষণ নিৰুপদূবণ। (नोग्रमृष्टि र्ज्यमुखा कानिक ह जुन वर्षट् ॥ ८२ ॥ जुनिक रक्त भाद्गागाः जूथक निक्शुपुरः। (जोमाः-मृष्टि ভবেদালা সৌম্যে নৌখ্য भू-कीर्डिङ ॥ ८० ॥ छायभूर्गा ভবে-ক্মেঘে। বৃষ্তে চ দিনে দিনে। নিৰুপ:

দ্বাস্চ রাজানঃ সর্বসাধারণে প্রিয ॥ ३८ ॥ বাসবো বর্ষতে দেবি দেশে চাথওনওলে। অহিছবে কান্য জ্বে বিরোধী কৃষিনাশক্ৎ।। ৪৫:1 जि**ञ्ड॰ क**ग९ मर्ब॰ (क्रोम र्बङ्वि-रिवः शिर्य। माक्टिः कलनारिकः পরিবারিণি শোভনে ৷৷ ৪৬ ৷৷ নিল্ল-ত্তি: সর্বশস্যানাণ সুভিক্ষণ ভবতি भित्य। भुमाथिनि कलाएगाती क-लामा भागराज श्रुका ॥ ८१ ॥ निञ्च-**ভि: गर्दमग्राना॰ नर्दमग्र नरा**-ৰ্যতা। যৃত তৈলদন যাতি আ-नान्त नन्ति भुका॥ १४ ॥ (का-দুবাঃ শালি মুদ্ধাণ্চ পাডাতে বর**্** वर्गिन । जाही विश्वानि शानानि द्वा-ক্ষনে নিষ্টরা: পূজা: ॥৪৯॥ দুর্ভিক্ষণ জায়তে ঘোর খান্যৌষধি পুপীডন । অনলে চ সমাখ্যাত নাত্র কায্যা বিচারণা ।। ৫০ ৷৷ দেশভঙ্গ: সুদুর্ভি-कः नगामार कथ्यामाइः। निक् ल ठाक्शचाकि मुर्जिक नर्मना-ज्हें।। ७३ ।। लामश्वित विनन्त डि व् हात्र वह वर्डकाः। वात्रवा বৰ্ষতে দেবি শ**স**্যঞ্চ ৰ হি জায়তে।। **जिल नर्यभ भाषामि कार्माना**' महार्घछ। (गा महिष्ठाः मूवर्गानि का ना जागुनात्वा ।। ज्र

नर्द पिति विकीय कर्खवा शानानः ঞ্য:। তেন ধান্যেন লোকে। হ্য° निखित्रिका जि मूर्मिन ।। भार्थिवा (मा-वका मीनाः कालगुरक भुनी ि जाः ।। ৫২।। তোষপূর্ণা: শৃতা মেঘা বহু-भगा ह सिन्नि। निष्ठुताः भार्थिव। प्रिवि निष्कार्थ ह वज्ञानरन ॥ ৫०॥ অন্নতোয়া ঘনাশ্চৈব কীটকাঃ পুর-नाः गुडाः। दिक्षाः भार्थिवा দেবি রৌদ্রে সংবৎ সরে প্রিয়ে । ৫৪ ॥ দুর্ভিক্ষণ মধ্যমণ প্রোক্তণ ব্যবহারে। न वर्ज्य । ज्या मिश्रमा वृष्टि मू-ৰ্মতৌ সনুপছিতে॥ ৫৫॥ সুভিক জাযতে লোক: সর্বোপদুব বর্জিতঃ । भागिना॰ कायरं इर्सा मूनमूरं ने বরবর্ণনি। ৫৬॥ মহিষী গো হির-ণ্যাদি ভামু কা॰স্যাদ্যশেষভঃ। ভৎ সর্ব দেবি বিক্রীয় কর্ত্তব্যে খান্যস্ ঞ্বঃ।। রক্তে সংবৎসরে দেবি ক্র-वृ कि नंद्राधिणः । मानवाः क्वरह-ষ্টাশ্চ সংগ্ৰামে ন জ্বো ভবেৎ ॥ ৫৭ ॥ দুর্ভিক্ষ• মরণ• রোগে। খানেট্র-ষধি পুলীডন । পাপরোগো ভবে-দেবি রক্তাক্ষে হমরখনিতে ॥ ৫৮॥ (द्रार्गा मद्रग मूर्जिकः विद्रा-ৰো বহুস দল:। ক্রোপে তু বিষম नर्दः नमाथााजः स्विश्व।। ८०॥

ংমদিনী চলতে দেবি সর্বভূত চরা छद्र । (मण्डक्षण मूर्खिक कार्य म कीयाल भूका ॥ भोतारहे मान বে দেশে দক্ষিণে কোন্ধণে তথা। मुर्ভिक• काय**ा । शायः का**य म•वर अंद्र शिर्य॥ कोयुरी वर्यनरिशाक यमूना नर्यमा उटि । विक्रामा रेम-শ্ববে চাপি বিনশ্যতি ন সংশয়:॥ সি হল মধ্যদেশ চ কালপ্তর ত रिथ्व ह। कृत्य क्रवंडि मर्दाणि नान्।-था वद्रवर्गिन ॥ ७० ॥ # ॥ कार्डि कारि चार भवर्षाण यथा । वदाइ-अश्विज्ञायाः। नक्कात्वन अस्वान्य মন্ত বা যেন যাতি সুররাজনন্তী। তৎসংজ্ঞ বক্তব্যং বর্ষ মাস ক্রমে द्वेगव ॥ वर्षाणि कार्खिकामीनि व्याद्मः याम् अवयानुरयानीनि । कमन जि ভঞ্প পঞ্চন মন্ত্য মুপান্ত্যঞ্চ বিজ্ঞেন ।। नक्षात्व । एक जूका भावनक्षात्व । व्यादायः कृ जिका। शक्षमः काल्लुनः বর্ষণ। অন্ত্য মাখিনণ। উপান্ত্য ভা-দু ॥ অন্ত্যোপান্ত্যে ত্রিভৌ ক্রেখৌ কালুনশ্চ ত্রিভো মতঃ। শেষা মাসা षिञाक्त्रयाः कृष्डिकामि वावश्रया॥ ৰে ছে চিত্ৰাদি তারাণা• পূর্ণ পর্বেন্দু সংস্তে। মাসা শৈত্রাদ্যো জ্রেয়া জিকৈ: ৰগান্ত্য সন্তমা:।। ইতি স

कर्रगका था ह ॥ भूर्गभर्यन्यु मक्र পৌর্ণমাসীযুতে দ্বে দ্বে তারে তদেক-दाका उरा भूई वहरन शीर्भमात्रीला-जः। यथा मानानाः (भोर्गमानाः कृ जिकारिमम्बार का र्जिकारिज् ভথা বর্ষাণামপি গুরো: কৃত্তিকা-माराखाम्य महस्राट कार्खिकामिज्ञः ত্তেন কৃত্তিকা রোহিণ্যে রেক্তর-মিন্ গুরো রক্ষোদ্যে ২ন্যতরলাভে कार्जिक वर्ष । এव भार्मभीयां कि । व्यव वयवय घडेकरया नक्कवरया (द्र-কতরমিন্নস্তাগড়ো গুকুরন্যভরমিন স্থাদেতি ভব্ৰ কা গতি রিতি চেৎ কার্ত্তিকোত্তর মার্গশীর্ষ ততঃ পৌ-र নিত্যাদি ক্রনাদ্গতি রিতি।। क्नानि छ। भक्रान्ताशकीविक ব্যাপীড়া ব্যাধিশোকক। বৃদ্ধিস্ত ब्रक्त भी ज ज्ञमानाः कार्खिक वर्ष ॥ > ॥ भोभा शक श्नावृष्टि मृ-গাথু শলভাগুলৈক শস্যাশ:। ব্যাধিভয় মিত্রৈ রপি ভূপানা कागर देवतः॥ २॥ भू अकृक्ता छः পৌষে। নিবৃত্তবৈরাঃ পরস্পর• ভূ-পা:। দ্বি ত্রিগুণো খান্যার্য্য: পৌ-ষ্টিক কর্ম পুলিন্ধিক।। ৩॥ পিজৃ-भूका भित्रविक्ष मीत्य सार्व सर्व **ভূচানা॰। जादाध्य वृद्धि वानप्रार्य** র্সম্পদে। বিত্তলাভশ্চ ॥ ৪॥ ফালুনে बार्स विमार कृतिर कृतिर क्रम बुद्धेरापि भन्रानि। पोर्जाग्रः भूम-मानाः भुवना (कोता नृशाकाशुः शं दे। देहरक मन्त्र। वृष्टिः निष्यममः ক্ষেদ মব্নিপা মৃদ্ব:। বৃদ্ধিত কোৰ খ্বান্যস্য ভবতি পীডাচ ৰূপবতা রাডা। বৈশাথে ধর্মপরা বিগতভ্বা: প্রুদিতাঃ প্রাঃ সন্পাঃ। যক্ত कियानुवृक्ति निञ्जलिः मर्गमगानाः য়। १।। লৈ, ছে জ্ঞাতি কলধৰ্মশ্ৰেণী শ্রেষ্ঠা নৃপা: সর্থমজ্ঞা:। পীড্যন্তে ধান্যানি চ হিত্বা কঙ্গুশ্নীজানি ॥ ৮ ॥ व्यायास कायस्य भनाति द চিঘৃষ্টি রন্যত্র। যোগ ক্ষেমণ মধ্যণ শস্ব্যুগা ভবম্ভি ভূপা: 11 ৯ 11 শ্লাবণে বৰ্ষে ক্ষেমণ কামণ শস্যানি शाक मूलवाछि। क्कृमा (य शार्थिः বা স্তে পীড্যন্তে যে চ ওন্ডক্তা: ॥ ১• য়া ভাদুপদে বীক্ত নিম্নত্তি যাতি পূর্বশস্ঞ। ন ভবত্যপরং শস্যু कृष्टि मुख्कि कि कि मुख्कि ॥ ३३ য়। আখযুজেপ্যজসু• পত্তি জল• প্রমূদিতা: পুরা: ক্ষেমণ। প্রাণচৰ: শ্রাণভূতা কর্বেবামথ বাহুল্য ॥১২ 🏨 ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব• ॥ 🗱 ॥ সমা-क्षांति भक्षवरमञ्जा युष्कः। भकाः

दार भक्षिजः (भवार ममाम्यानियू वर्भवाः। मण्यतीमानू भ्वां म ७-(थारान्द्रका मजाः॥ मस्यद्राहि ফলমুক্ত বিফুপ্নোন্তরে। সম্ব সরে তথা দান তিল্স্য তুম্ছা-कलः। পরিপ্রে তথা দান यবा-नाक दिकालगाः॥ इमान्द्रं ०म-वङ्घाणाः धान्यानाकानुभ्वत्क । छ-मा मध्यमाद्र मान द्रज्ञज्म। ফল• ৷৷ জ্যোতির্বিদস্তিজ্য মধ্যাৎ <u> लुखवारिक मञ्जवः। উठ्ठ उद्य</u>ू जनाम्यामि वर्षानामि जञ्जव ॥ इंबर्गस्राट । खक्रमस्राज्यागन-नार । शुक्रवारिः । शुक्रवादिवर्षः बाद्धः। ইতি भलगामञ्जूः॥ বংসরান্তকঃ পু॰ ফাল্লুনমাস: । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ ত্রি (त्रश्कः । ७८-व्यमनः পর্য্যায়:। দ্রিশ্ব: ২। ইভ্যমর: ॥ वर्मनः भुः मृकात्रापित्मत्रमाष्ठ-প্তরস্বিশেষ:। তৎপর্যায়:। वार्मनुः २। इंडि क्रीश्वः ॥ বংসলা জ্রী বংসকামাগৌ:।ইভি (रुमहन्तुः॥ **द**्जारनः शु॰ वृकः। ইতি द्राजः निर्घणः॥ वर्गाननी जी ७५०। इंडानदः॥

বংসাকী স্ত্রী গোডুষা। ইতি জটাধর:॥

वह है ड नुड/डिवामरशः। हैंडि
किविन्नक्रमः ॥ अडिवामर नमकातः। है वन्मार । उपन्मार विकास । है वन्मार । उपन्मार । विकास । नमकर वादि । विकास । नमकर वादि । विकास । विकास

ইতি দুর্গাদাস:।।

वरः ত্রি বক্তা। ইত্যনর:।।

वरनः क्ली মুখং। ইত্যনর:॥

वरनाসব: পুশু অধ্যনধু। ইতি

ভ্রিপুযোগ:॥

বদস্তঃ) জ্রী কথা। ইতি সিদ্ধান্ত-

তে। অধ্যা ক্লনেপদীত্যন্যে। ইতি

वन्छी रकोमुनी ॥ विमर्शम्नाः वन्छि भनः कियाभनः ভवि ॥ वन्नाः वि वनानाः । इठामद्री-का माद्रम्नद्री ॥ वनानाः वि वस्तुनः ॥ वस्तुवाक्। ্ত্যমর:॥

वनामः क्ली कनवित्नवः। वानाम् इंडि ভाषा। उट्श्यंगायः। मुक्तः २ वाउदितिः । तिखाशमः । ॥ व्यम्प्र श्वाः। प्रेक्षः । मुक्तकातिद्वः । इंडि त्राक्षनिष्णः ॥ व्यश्न । । वाउपः। धक्षः। गुक्कातिद्वः । इंडि त्राक्षनिष्णः ॥ व्यश्न । वाउपः मुक्क्म्ध्वः ॥ वाउपम-क्का मध्रा व्याः शिखानिनाशः इः। निश्वाक कक्क्ट्र (मुक्ता त्रकः शिख विकातिशः। इंडि ভाष-भुकाणः॥

वरानः शुः मर्म्यादित्मवः। वा-णान इिंड जावा। उर्श्यग्रागः। भागोनः २। इिंड जिकाश्रम्भाः॥ इद्यक्षवप्रया खरम्याभायाभिष्यः य-था। भागोन ज्ञाङ्जावारम्यो नि यूक्तो इद्यक्षवप्रयाः। इिंड बनूः॥ वरानकः शुः भागोननर्म्यः। इिंड ज्ञिनुद्यागः॥

विष्ट विष्ट विष्ट । इंडा भवः ॥
वृष्ट जी शृक्षा ॥ नात्री ॥ यू वा ।
इंडा भक्षा ॥ नात्री ॥ यू वा ।
इंडा भक्षा ॥ नात्री ॥ विष्टा ॥ महि।।
नात्राहा ॥ जार्या ॥ इंडि महिनी ॥
जन्न इन ज्ञादिक न अनुद्र कार्योक । याः

পাগী যবকারাদি বন্ধবাতুনা নিয়ানিতো হয় শব: । মেদিনী
কান্ধারণ ত অন্তান্থ বকারাদি
শব্দিরণ পরিগণিত: ।। # ।।
পিতৃগৃহভোজনানন্তর স্থানিগৃহ বন
ভোজনে অস্যা দোবো যথা ।
ভুজ্বা পিতৃগৃহে কন্যা ভুড্জেল
স্থানিগৃহে যদি। দৌভাগ্য জায়ত তস্যা: শপন্তি স্বান্থিকা: ।
ইতি ক্যালোচন । নববধ্বাগনন
দিন প্রগী ব্বকারাদিবধ্শব্দে
দুইব্য ।।

ৰণ্জন: পু' বোবিৎ। ইতি ত্ৰিকাপ্ত-শেষ:।।

ৰধূটশ্যন ক্লী গ্ৰাক্ষ:। যথা। বাতাযন গ্ৰাক্ষ: স্যাদ্ধূট্শ্যন স্থা। ইতি ত্ৰিকাণ্ডশ্যে:॥

ৰগ্টী জী সুষা। ইতি ত্রিকাপ্তশেষঃ ।। সুবাসিনী। ইতি হেমচন্দুঃ ।। অল্লাবঞ্ছ । ইতি হারাবলী
বন সম্ভক্তিশব্যোঃ । ইতি কবিকল্লজনঃ ।। বনতি । সংভক্তিঃ সেবনং । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

বন শ্ট ন ব্যাপ্টো। ইতি কবি-কল্লজনঃ॥ উবনিত্বাবত্বা। মপুবন-যতি। নিত্বেপি অস্যঞৌজ্বভ্রলে ভ্যাদিনা কেবল্বস্য ভূম্ব বিকল্পনাৎ সোপসর্গ সৈত্র নিত্তা ভুষ: ।
বনযতি বানযতি । ব্যাপৃতি ব্যাপার:। অযন্ত কণ্মেবৎ ক্রিযানাত্র
ইত্যনের। ইতি দুর্গাদাস: ।।
বন দ উ ড যাচে। ইতি কবিকল্পক্রম:।। দ ড বনুতে। উ বনিত্বা বত্বা
। ইতি দুর্গাদাস: ।।

ন কি উপকৃতিশুদ্ধাহাত শব্দো-পতাপেয়। ইতি কবিকল্লফন:॥ কি বানযতি বনযতি। অয়ণ কন্দি মনন্যতে। ইতি দুর্গাদাস:॥

বন॰ ল্লী জী বহুবৃক্ষযুক্তস্থান।। उৎ भर्यायः । अहेवी २ खत्रगुः ३ বিপিন ৪ গছন ৫ কানন ৬। ইত্যমরভরতৌ॥ দাব: ৭ দব: ৮ অটবি: ১ ভীকক ১০ ঝাট ১১ **७ हिन)**२ । इंडि भक्तज्ञावनी ॥ শত্র ১০ সমজ ১৪ প্রান্তর ১৫ বিক্ত॰ ১৬। ইতি জটাধর: ॥ वन-ङाর॰ ১৭। ইভি রাজনির্ঘণ্টঃ॥#॥ গৃহসমীপকর্ত্তব্যবন যথা। শিবি-রাভ্যন্তরে ভদু৷ স্থাপিতা তুলসী नृगा । धन भू अभुमाजी ह भूगामा হরিভজিদা ॥ পুভাতে তুলসী। मृद्धे। **य**र्गानकनः नाज्यः। नानजी যুথিকা দশ্দ মাধ্বী কেন্তকী তথা ।। नारगच्दा महिका ह काक्षन

বহল শৃভা অপরাজিতা চ শৃ छरा (उषा ग्रम्यान भी श्रान्थः ॥ भ्रान् চ मिक्कार हिर मुख्य नाव मायः । ইতি বৃদ্ধবৈধৰ্ত্তে ত্ৰীকৃষণ্ড মখণ্ডে २०२ ष्यशायः ॥ **#** ॥ मशुद्रायाः वारण वनानि यथा। त्रमुः मधुवनः नाम विकुष्टान ननूखमः। उष्ट्ट्री भनुष्का (रवि भई। न्कामानदार्शः यार ॥ वन जानवनरिक्व विजीय ধন মুক্তম॰। তত্ত্র সূত্যে নরে। দেবি কৃতকৃত্যো হি জাযতে ॥ তৃতীয় ष्ट्रभूषः नाम वनः हिरदाख्यः उथा। ভত্র গত্বা নরে। দেবি কৃতকৃত্যো হি बाया ।। এकारणी क्षशाक मा-সি ভাদুপদে হি যা। তত্র স্থাতো ন-রো দেবি কৃদুলোকে মহীযতে ।। চ-ত্তর্থ কাম্যক্রন বনানা বন্যুত্র। ভক্র গত্ব। নরো দেবি মম লোকে ম-शिया ।। विभवना । व अ ख ज मर्दिः गारियः भूग्राउ। यस भूगूकाउ পূাণান্মন লোক সগছভি॥পঞ্ ম॰ বহুলবন॰ বনস্থান মনুত্রন॰। তত্র পত্ব। নরে। দেবি অণ্নিস্থান স্ব গছতি। ॥ यमुनायाः भाद भाद (एवानाम-नि मूर्व ड॰। अन्ति छमुदन नाम वर्षः वन मनुखमः॥ एक गद्या जू वमृत्य মুক্তকো নৎপরাষণঃ। তছনস্য পু

ভাবেণ নাগলোক সগছভি ৷৷ স धन ड वन ज्य था दिन लाक वि-শু হ॰। তত্র গত্ত্বা নরে। ভদুে নন বো-क अ शहि ॥ म्हायन हार्डेन छ गरित जू मम लिया। जिमान ग्राजा जु ननुर्जा इन्तुरलाक मशिया ॥ লোহজ ধবল নাম লোহজাম্ব त्रक्षिष्ठ । नवगञ्ज वन (पवि म्हा-পাতক নাশন ।। বন বিল্বন নাম দশন দেবপ্জিত। তত্ৰ গড়া জু মনুজা বৃন্ধলোকে মহীয়তে ৷ একা-দশন্ত ভাণ্ডীর বোগিনা প্রিয়ন্ত-नः। उत्रा हर्नन नाखन नाद्रा गर्छः ন গছতি ॥ ভাগ্রীর সমন্পাপ্র বনানা বনমুজন বাসুদেব ততো-मृष्ट्वी भूगर्जन्म न विम्राउ ॥ वृन्तावन॰ हार मयः वृन्तरा शक्कित्रक्षि छ । सन-চৈব পূি্য• ভূমে মহাপাতক নাশন• ॥ वृन्तावनञ्ज श्राविन्तः स श्रमाऽञ्जि বসুন্ধরে।নভেষনপুর• যান্তি বৈল্ঠ• পুাপু যু নরা:।। ইতি বারাছে নথু-ब्राजीर्थवनद्याम्भकवर्गनः नामास्यायः ।। # ।। यनविष्णित्व सद्रग क्ल॰ यथा। যদেব কথিত পুণ্য ন্যা বুশ্বানুখা ह্যতা। তথ সম্পু ভবেন্তস্য অর-ণ্যেষ্যরেষু চ।। অরণ্যানি প্রক্যা-নি তথা ছৈবোষরাণি চ। সৈম্বণ

দ্ভকারণ্য নৈমিষণ স্ক্রাঙ্গলং ।। উপলাব্ত মারণ্য জঘুমার্গো ९থ পুষর । ছিমবাস স্ততো হরণ্য উত্তন: পরিকীর্ভিড: ॥ নবয়েতে-- শ্বরণ্যেষ্ যস্ত প্রাণান্ পরিত্যজেৎ । वृक्षां का जिथि ज्वा म याजि পরমণ পদ । ইকি দেবীপুরাণে व्यवत्तरायव्रभूमः भा।। #।। व्यवत्तर्भ वनहम्तनः क्री व्यक्षम्।। (म्वनाक्। वर्गनीयानि यथा। अव्रत्भ शक् व রাহেভगृथ निःशास्या क्रमाः। শুক কাঞ্চ কপোতাদ্যা ভিল্ল ভল্ল मवास्यः ॥ छिल्डारम वर्णमीयानि यथा। छेन्यात अत्री: अब कव পুত্র লতা জমাঃ। পিকালি কেকি হ্ সাদ্যা: ক্রীড়া বাপ্যধুগস্থিতি: ।৷ ইতি কবিকল্পলতাযা ১ স্তৰ্কে ৩ জসুম ।।।

दन क्री कल।। निवामः॥ व्यालयः 1 इंडि (मिनि ॥ भुभूवण । इंडि (इन्डन्मु: ॥

वनकरनी जी कांधकरनी। इंडि রাজনিঘ্ট: ॥

वनकन्तः शुः वनम्बनः॥ ध्रनी-कमः। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

वनकार्भामी जी वरनाच्छवकार्भामः। তৎপয্যায়ঃ। ত্রিপণা ২ ভারদ্বার্জী बनकानिः ज्ञी वनजवनती। उट भर्य)। वर्वभिका २ कनकर्वभा ৩। ইতি কোষান্তর•॥ ব্নগোচরঃ

পু॰ ব্যাধ:। ইতি (किंटि ॥

वनां: श्री श्रवसः। इंडि ब्राज-िर्घण्डः ॥

ইতি বিশ্ব:॥

वनविनुका ज्ञी मिल्लका। इंडि क्राक्रनिर्धणेः॥

ব্ৰচন্দাকঃ পু॰ ব্ৰজচন্দাকপুত্ৰ-वृकः। उद्गर्यायः। वननीनः २ (रुगाञ्चः ७ मूत्रगातः ४। यम्। खनाः। कर्तृ द्वः। छैक्षद्वः। वाज कक् नामित्रः। वर्गत्रः। हक्क्षात्रः। दुनः রোপণত্ব । বযস্তম্ভকারিত্বঞ্চ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

वनहागः भुः व्यवग्रहगनः। उर-भर्यशयः। এउकः २ मिम्वाइ/कः ० । ইতি ত্রিকাওশেষ:।। শ্কর:। इंडि नद्याना ॥

वनकः क्री अयुक्तः। ইতি मिनिरी।। वनकः प् मुखकः। इंडिसिनिनी।। गकः। इंडि विषः॥ वनण्राः। ইঙি ব্লাজনির্ঘণ্টঃ॥

२ वरना खरा १। इंकि बङ्गाला ॥ वनका की मून्नभी । इंकि मिनी

॥ অরণ্যকার্পাসী ॥ বন্যোপোদ-় की ।। অখগদ্ধা ।। গদ্ধপণ্রা ।। মি-শেষ।।। अनु। ३७ ता जनिर्यण्यः।। **बनक्रीतः भुः व**रशास्त्रवक्रीत्रकः। **उ**ट्मर्यायः। वृह्ट्मानी २ मृखाः প্র: ১ অরণ্যজীর: ৪ কণ: ৫ । ष्यम् खनाः । कर्वेद्वः । भी उद्यः। বুণনাশিত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ বনভিক্তঃ পু হরীতকী। ইতি अप्रावा॥ বনভিক্ত। স্ত্রী বনভিক্তি हो। ইতি ब्रञ्जाना ॥ वनिकिका खी भारता इन्डामतः॥ वनमः भृ भ्याः। ইতি भद्माना ॥ वनहां जि ॥ वनम्मनः भुः चत्रगाम्मनः। इठि ज्ञानिर्घणेः॥ वनमीशः श्रु वनहन्त्रकः। इंडि त्राजनिर्घकः।। वनरथनुः भू॰ भवशी। ইতি द्राङ निर्घणैः॥ বনপল্লবঃ পু॰ (শাভাঞ্জনবৃক্ষ:। इंडि किंग्युतः॥ अत्रगुद्धश्राभक्ष॥ বনপা'শুলঃ পু' ব্যাধ:। ইতি भद्रशावनी ॥ ব্দপিপ্ললী জী বনোন্ডবপিশ্বলী। . उर्गश्रायः। ज्ञानिश्रनी २ कु

<u>पु</u>शिश्ननी ७ वनकेगा ८ । जामहा গুণাঃ। কটুরু•। উষ্ণব্র•। ভীক্রবু৽। क्ठाषु । मीभनषु । ना जामा গুণাচ্যা । শুষা স্বল্লুগা। ইতি ब्राक्रियर्गेः॥ বনপ্রা জী শতপুরা। ইতি त्राजनिर्घणेः॥ বনপূরকঃ পু॰ বনবীজপূরক:। ইতি व्राक्रनिर्घणः॥ वनिश्रमः ही एकः। ইতি রাজ-নিঘ'ট: ॥ বনপুষঃ পু কোভিল: ৷ ইড্য मतः ॥ अत्राभियमात्व वि॥ বনভদিকা জ্রী ভদুবলা। ইতি কেচিৎ ॥ বনভুক্ পূ॰ ঋযভৌষধ•। ইতি भद्ठिन्तिका॥ वनमञ्जी जी वरनाच्छवमिका। इंजि मफ्त्रद्वावली ॥ वनमक्षिक। जी मः भः। इंड्रमद्रः॥ वनगाना जी 🍭 कृष्ण माना। ७८ ४ कण । यथा। याजान्वधिनी भावा महजू बमुरमाज्ञवा। मर्थाः जूनकम्याणां वनमात्नि कीर्बि-छ। इंडि मद्यावा॥ ব্ননালিনী জী দারকাপুরী।ইতি ্রিকাঞ্শব: ॥ বারাহী। ইতি

(मिमिनी।।

वनवाली भू अक्षः। इंडामद्रः॥ वनमुक् भू भाषाः। ই जि भाषा द्राः। वनी ॥

ৰনম্মঃ পু॰ নুস্পষ্টকঃ। ইত্যমরঃ॥ তৎ পর্য্যাব: । বরক: ২ নিগ্ঢক: ৩ व्यनीनकः ८ थे । इंडि एम-**ठन्मुः ॥ अ**न्। अन्। अन्। भर्गाप छानी मुज्द सन्देक मकरवा मुक्टेरवरी ॥ बनगूना छी गूनभागी। इंजि बाज-िहके ॥

वस्त्रजः शुः (यवः। यनः जनः ग्रङः वक्षः व्यत्न । वनः मूक्षि इंडि वा वनविद्यः भूः नावाननाः । इंडि मनीयारिः। इंडामत्रहीकायाः ज त उक् उ बीम् उभद्यू १ शिख प्रभः नार ॥

वनम्बंबा जी कर्वरेम्की। इंडि ब्राङ्गनिघंग्रेः॥

दनसाह। जी कांश्रकरली। ইতি बाजनियंग्डेः॥

বনরঃ পুণু বানরঃ। ইতি ভরত-षिक्षाकायः॥

বনরাজঃ পু॰ সিং**হঃ। ইতি শক্** भाना ॥ वनमात्राका ह॥

वन्याः जी कम्मी। इंडिवाज-নির্ঘণ্ট:॥

वनवर्वतः भुः क्षार्ककः। ইভিदान-

निर्घणेः ॥

वनवर्वविका की व्यवगुक्षवर्वती। वनवावूके हैं जि जारा। उৎ भर्यायः । जूगिकः २ जूनुमन्नकः ० (मारा-(क्रणी 8 विषयः **६ मू**म्थः ७ मृत्र-পএক: ৭ নি দুলে: ৮ শোফহারী ৯ সুবজু: ১০। অস্য গুণা:। উঞ্জু । সুগন্ধিত্ব। পিশাচ বান্তি ভূতন্ন-ष्। ज्ञानमञ्जनपृष्ध। इंकि ज्ञाब-নিঘণ্ট: 11

বনবল্লরী দ্রী নি:শ্রেণকাতৃণ ঃ इंडि ब्राइनियंग्रः॥

হেনচন্দু: ॥

बनवाजनः शुः थेजामः। इंडि ত্রিকাওশেষ:॥

वनवार्मी शुः अव बनात्मीयदः॥ मुक्षकवृक्षः ॥ वादाशीकन्तः॥ ना-न्यनीकनरः ॥ नीनमञ्ज्यकनरः । इंडि द्रावनिचंदेः ॥ वनवाजकर्जः রি জি॥

वनवीजः) भू वनवीजभ्द्रकः । वनवीषकः 🕽 ইতি द्राव्यनिर्यणेः ॥ वनवीजन्तुकः भूः व्यवगुजाउवी-कभूतः। छर्भर्यायः । वनकः र वनवीखकः ७ वनवीखः ८ अख्रुद्धा द गक्ता अवरनाष्ट्रवा १ प्रवम्बी अ

বনহা

भीजा र एवरामी २० एएवडी १२ माज्नक्ति २२ भटनी २० महा केला १८। जमा ख्याः। जम्बः। केट्रेषः। छैक्ष्यः। क्टिश्रुष्यः। वाजामराय क्षि कक याम ना मिष्का इजि बाजनियंग्रः॥ नव्हाकी जी वृह्णी। ইजिबाजन

বন্যজাকী জী বৃহতী। ইতিরাজ-নির্ঘণী: ॥

বন্বীহি: পু॰ নীবার:। ইতি ছেম-চন্দ:॥

वनम्बती खी किनिकहुः। ই जि त्राजिन्धिः।। आत्रगुरत्राशी ह।। वनम्त्राः भू॰ वत्राख्योद्धः। वन-खन ই जि जाता। जर्मग्रायः। श्रित्रम्त्राः २ वनुः ३ वनकन्तः ८ ध्वत्रगुम्त्राः ६ वनजः ५ य्यज्मृत्राः न वनकञ्जः ৮। अत्रु ख्याः। क्राञ्च । कर्षेषुः। উक्षत्रः। क्रि

শিত্বঞ্চাইতি রাজনির্ঘণী:।। বনশৃক্ষাটঃ পু[‡] গোল্যুর হঃ। ইত্য-

क्त्र मृताहित्राय अवादाहक ना

মর:।। বনশূর্টিক: পূ গোজুরক:।ইতি রাজনিঘণ্ট:।।

वनस्माखन॰ ही भग्नः। इंडिमक् हिन्दुका॥ वनम्य स्माखाकर्डति वि वनमा भू भक्तमार्कातः॥ वसकः॥

वाष्ट्रः। इंडि भिन्नि ॥

वनमक्ष्टः भूः भमृतः। इंडि भन्न
वनम्द्रः॥

वनमम्दः भूः अत्रगुमः इंडिः।

उर्भिग्रायः। वन्ता २। इंडि मन्द्रद्वावली ॥

बनमम्हण्ण।

ব্নসরোভিনা জী বনকাপানী! ইতি শব্রজ্বাবলী!!

वनष्टः श्रुः मृशः विकासः वनस्यामः

ৰনহা জী অথখা ৃক:। ইতি রাজনির্ঘট:॥

वनम्पिः भुः विनाभूगः किक्रमः
॥ वृक्रमाञः । ইতি নেদিন।॥
ছानीवृक्षः। ইতি द्राक्षनिर्घः॥
वनहित्रम् छ। व्यद्रगुक्षहित्रम् ।
তৎপय्यायः। मानी २ मानिका
० वनादिशे । यम्या छनाः।
कर्षेद्रा भोनाद्रभः। इठि द्राक्षः
निघकः॥

বনহাস: পু॰ কাশত্ণ । ইতি বিকাওশেব: ॥ সন্দর্ক: । ইতি রাজনিষ্ট: ॥

বনহাসক: শ্ ক্ষেত্ণ। ইতি শব্দের্বন।।। वनांथुः भू भनकः। ইতি बिका-७१मयः॥

বনাথুক: পু॰ মুদ্ন:। ইতি ত্রিকাও শেষ:॥

वनानः भ्॰ वनहागः। ७८ भर्यायः
। इफिङः २ मिन्वाइकः ० भ्ष भृष्यः ८। ইডি হেমচন্দুः॥

वनाष्ट्रः शुः वर्षण। नीलमकिका। इंडिमफ्लिका॥

বনামল: পু॰ ক্ঞপাক্ফল: । ইতিশ্বমালা॥

বনাম: পু॰ কোশাসু:। ইতি রাজ নিহট:॥

वनायः शुः (मण्यिष्णवः। यथा। भवा भवक वानायु वनायु यंनुमाजः ७ । इंडि भज्जज्ञावनी ॥

वनागूकः शू॰ वनायास्य जिल्लाक्ष्य विश्वास्य क्ष्याः । क्ष्याः । क्ष्याः विश्वास्य क्ष्याः । इति नम्बद्धावनी ॥

वनातिक्षे। जी वनश्ति मा। इंडि त्राजनिर्घण्टः॥

दनाहंकः भ् भूज्ञजीवी। भाषा-कातः। ইতি জটাবরः॥

वनापूर्वा जी वन जवापूर्वः। इंडि ज्ञाजनिर्घणेः॥ व्यम्पाः भर्यप्रय छ-भो वेन्द्रणस्य पृष्ठस्वरो॥ वनानिका जी रुखिणुकी। यथा। বজুবল্ল। ইভি হারাবলী।। নালিকা। ইভি হারাবলী।। বনাশৃথ: পু দুোণকাক:। ইভি কটাধ্র:।।

वनाहितः शृ॰ म्कतः। ইতি ত্রি-কাওশেষः॥

বিন: পৃ
 অগ্নি:। থমি কবি অজিঅসি বসি বনি সনি ধুনি গুছি বলিভ্যান্ট। ইত্যানেন বনধাতো পূর্বানুবৃত্ত ই পুত্যাবেন নিদ্ধান্ন:। ইতি
সিদ্ধান্তকৌ মুদ্যামুণাদিবৃত্তি:।।
বনিত: ত্রি বাচিত:।। সেবিত:।
ইতি মেদিনী।।

ৰ্নিতা জ্ৰী জাতরাগন্তী॥ জ্ৰীসা-মান্যং। ইতি মেদিনী॥ বনী জ্ৰী বনং। ইত্যমেরটাকাঘাণ ভুরতঃ॥

वनी भू॰ वानभूइः। यथा। गृह
त्मधी मत्रषमस्या वे हि स्वान्ताः

यक्षत्र वनी वयाम् म्यामारेक ताः

भटकल्ल स्ताः भूताल्य र्वा ।

स्विभाष्किष्ठामणी स्वीतः।।

वनीकः वि याहकः। स्वान्यतिकाः

भातम्मत्ती।।

वनीयकः जि याहकः। इंडामदः॥ वरनहदः भूः अद्गारहाद्गी। यथा। वरनहद्गागाः वनिजा मथानाः सदी গৃহোৎসক নিষক্তভাস:। ভবন্তি যত্রৌষধযো রজন্যা মতৈলপ্রা: জুরত পুদীপা:।। ইতি জনারস দ্রুবে সর্গ:।।

व्यत्काः भूः वश्वव्रभावः। ইতি व्राक्षनिर्धणः॥

व्यत्तमुक्तः श्रु व्यमनवृक्तः। इंडि त्रज्ञाना ॥

व्यवक्रमु। स्त्री क्रब्रक्षः। ইতি রব্ধ भाषा॥

यत्नास्त्रता स्त्री वनकार्भाजी। इंडि

वरनोकाः श्रुः वानतः। ইত্যनतः॥ वन्तका जी वन्ता। यथा। वन्ताका (भश्रती (भव्या वन्ता ह बन्तत्कष्ठ)-(छ। ইতি ভরত্ত্বত্ত্ত্

বন্দথ: পূ• স্তেভো ।। স্বভ্য: ।। বন্দিখাতো রথ পুভ্যবেন নিয়ন: । ইতি সিদ্ধান্তকৌমূদী ॥

त्रमन की वहन । इंड मद-हिनुका ॥ भुगामः । म जु काफ-मवा इक्छमं इस्किविस्मयः । यथा । भाष्मा खत्र थए थिन भा-वंदी में वादि । जाही जु विकव (भुक्त मंड्र हका सन हितः। था-त्राक (हार्क् भूखाना हम खाना श्रिजुहः ॥ अईनक सभा शान

७ जाम मात्र १ ७ ७ । की उन भूते गर्कित तन्त्र- भाषाम्यनः ॥ छर-পাদোদকসেবা চ ভন্নিবেদিত ভো कन । उदीयानाथ जारमवा दादणी বুতনিষ্ঠতা ৷৷ তুলসীরোপণ বিঞ্চৌ र्मियम्बरम् भार्किनः। ভক্তिः (दा-ডশধা প্রোক্তা ভববন্ধবিমুক্তযে ॥ **ইতি হরিভক্তিবিলানে ১১ বিলাসঃ** বোডশোপচারপ্রান্তগতশে-ষেপিচার:। যথা। আসন স্থাগত পাদ্য মৰ্ঘ্য মাচমনীযক মধুপৰ্কা-চমন স্থান বসনাভরণানি চ। গন্ধ-भूष्त्र धूभनीको निव्हा वन्तन তথা।। ইত্যাহ্নিকতত্ত্বে আচারচি-स्त्रा 🗱 ।। व्यथ वनत्न । भूग-(यहथ माक्षाकः उत्तामुक्ष भूमर्भः (यर । भारतर भुष्तिभुगामक भुनीक ভগবন্ধিতি।। তদুক্ত মেকাদশে 🍳 ভগবতা ৷ ন্তবৈ ক্লাবলৈ: ন্তোৱৈ: পৌরাণৈ: প্রাকৃতৈ রপি। স্তত্বা পু-সীদ ভগবনিতি বন্দেত দণ্ডৰ ।। অৰ পুণাম বিধি:। কালিকাপুরাণে । यः শ্বৰণ গদ্য পদ্যাভ্যাণ ষটিতা-ভ্যা॰ নমক্তি'। শিরো মৎ পাদর যোঃ ক্রা বাহুভ্যাঞ্ পরশার ।। পুপন্ন পাছি মামীশ ভীত মৃত্যু महार्गवाद । विकाशस्य । (मार्जान

পভ্যাঞ্জানুভ্যা মুরসা শিরসা-मृभा। यनत्रा वहत्रा हिन्ति शुनास्मा **ংখ্রাক্ ক**রিত: ॥ জানুভ্যাকৈব বা-হৃভ্যাণ শিরসা বচসা বিযা। পঞ্চা-क्कः भूगामः न्यार भूकाम् भूवदा विभाविভि॥ शक्उ मिक्का कृइ। क्र्याख्य भृष्ठाचा वृषः। व्यवनाप्र भुगाना जीन् गङ्गा कर पिका दिका-ন্।। তথা চনারদপঞ্রাতো। স क्षि॰ वीका इति॰ ठाना धन् य গুৰু মেৰ চাৰি চতুৰ্বি॰শদথ বা চ-जुर्विः भेजन्छां कः ॥ नम्बन्धं मथ्या ভদর্জ সর্বথা নমেশ ।। বিফুর্ম্মো । ख्दा । प्रवाही सर्भनाहित भुवस्त्राः धुमूहन । স্থানাপেক। न दर्खवा है-डे। ही विकालमाः ॥ (म्याही मृडे প্ত॰ হি শুচি সর্ব॰ পুকীর্ত্তিত॰ ॥।।।।। অথ নমকার মাহাত্ম্য । নারসি॰. ছে। নমস্বার: মৃতে। বজ্ঞ: সর্য-(छव् (ठा डमः । नमकात्रण रेठाकनः) नद्रः शृष्ठ। इद्रिः वुष्हर् ॥ ऋात्म । দণ্ডপুণাম প্ৰকাত বিকাৰে ভক্তি-ভাবিত:। (রণুস-খ্য- বসেৎ স্বর্গে শতমনুম্বর নরঃ ॥ তত্রৈব একৃষ্ণ नात्रमञ्चारमः। भुगम्। मध्यक्रमो न-नकाद्भग (या १६(य८ ॥ न या॰ गि নবাংগাতি ন তাং কতৃশতৈ রপি

। নমক্ষারেণ চৈকেন নর: পুতো হ-রি• ব্রন্ধে ॥ তত্তিব শিবোমাস•বা-দে। ভূমি মাপীড্য জানুভ্যা• শির चारत्राम् । रेव जूबि। भुगस्य । रा इ দেবেশ পো শ্ৰমেধ ফল লভেৎ ॥ তবৈবান্যত্র। তীর্থকোটি সহসা-ণি ভীর্থকোটি শভানি চ। নারায়ণ श्रायम् कवाः नार्शत्र (वाउणीः ॥ শাঠ্যনাপি নমস্কার' অর্বতঃ শার্স-ষবিনে। শতজন্মাভিভিত পাপ। তৎক্ষণাদেব নশ্যতি ॥ রেণুভণ্ঠিত গাত্রস্য কণা দেহে ভবন্তি যে। তাব-ষর্য সহসাণি বিফ্লোকে মহীযতে ।। বিকৃপন্মান্তরে। অভিবাদ্য জগ-ল্লাথ কৃতার্থ চ তথা ভবেৎ । नম-স্বার ক্রিয়া তস্য সর্বপাপ পুণাশি-नी ॥ कानुज्याः हिव शानिज्याः भिः রসা চ বিচক্ষণ:। কৃত্বা পুণাম॰ (एवम्) मर्बान् कामानवाश्च्यार ॥ वुकाश्वताता । अनामिनिधनः (एवः দৈত্য দানৰ দারণ । যে নমন্তি নরা নিভ্যা ন হি পাশ্যন্তি তে যন ।৷ যে জনা জগতা॰ নাথ• নিত্য• নারায্ণ• দ্বিজা:। নমন্তি ন **হি তে** বিকো: ছা-नामन्यवगामिनः ॥ नात्रमीरम । अन काशि क्कमा मक्ट भुगामा म भायस्यवावज्दे व जूनाः। मनायः

ৰেখী পুন রেভি জন্ম কৃষ্ণপুণানী ৰ भूनर्जवाये ॥ ङक्जिमूरबामरय । वि কো দণ্ডপুণামার্থণ ভক্তেন পততা ভূৰি। পাভিত পাতক কৃৎ দ্ব নোবিষ্ঠতি পুন: মহ॥ অপি পাগ॰ मूत्राठात्रः नद्रः चुर्श्रुगञः हात्र । নেক্ষন্তে কিঙ্করা যাম্যা উলুকা স্তপ-नः यथा।। औरिक्षुभूद्रात्। औरमम् निजल्हीनुभागत । इति समत्रगः শার্চিতাদ্ধি পদ্ম পুণমতি যঃ পরমা-র্থতো হি মর্ত্য:। তমপগত সমস্ত পাপবন্ধ বুজ পরিজ্ত্য যথাণ্নিমা-कार्मिकः ॥ वुक्तरेववर्त्त्व । भवनागङ ব্রহ্মণোদ্যত হরিমীশ পুণমন্তি যে ৰয়া: ৷ ন পভম্ভি ভবাস্থুখৌ সুটে প ভিতানুদ্ধরভিম তানসো।। অপ্তম-ক্লকেচ বলিবাক্যে। অংহা পুণামা-য় ক্তঃ সমুদ্যমঃ পুপর ভক্তার্থ विरयो नमाहिजः। यह्नाकभारेन खुरन् गुरहा श्नरेत तलक भूका भागाप **হসুরে হর্গিত:।। অভএ**ব নারাযণ-বুঃহন্তবে। অহো ভাগ্য মহো ভাগ্য श्रह्म जागाः नृगाभिष्मः। (ययाः इ-विभाद्वारम् भित्रा नाउः यथा उथा য়া কিঞ্চ নারসি ছে প্রীযমোক্তৌ। ত্তস্যবৈ নারসি হস্য বিক্ষো রমিত **≰তলস: ৷ পুণাম• যে পুসর্বন্ডি তেরা**

मिन मामा नमः ॥ ভবিষ্যোত্তরে ह कवार्यनुभूमाङ्गः। विरक्षाः (र्यव क्रमका-जु र्जनार्जन जगरभाउः ॥ भुगानः যে পুসর্বন্তি তেখা মপি নমো নমঃ ইত্যাদি।। 🗱।। অথ প্ৰণামনিত্য-ভা। বৃহন্বারদীয়ে ভু বৃকোপাখ্যা-नाद्रास्त्र । मकृषा म नरमम्बद्ध विकरत শর্মকারিণে। শবোপম বিজানী; यार कराहिरिश नालाशर।। किश्र भाषा । रिभाथमाशाखाः यम ता-ক্ষণ সংবাদে। পশ্যন্তো ভগবদ্যরু নামশঙ্কপরিছদ । অকৃত্বা তৎ পু-ণামাদি যান্তি তে নরকৌকস:।। 🕸 🛚 ।। অথ नमकाव्रनिविकानि । दिकुम्-ভৌ। জন্ম পৃভৃতি যৎ কিঞ্চিৎ পুমা-न्रि वर्ष माहत्वर । नर्बः उनियु-ল॰ যাতি একহস্তাভিবাদনাৎ ॥ বারাছে। বন্ত্রপাবৃতদেহন্ত যো নরঃ পুণমেত মা' i খিত্রী স জাযতে মূর্থ: সপ্তজন্মনি ভামিনি ৷৷ কিঞ্চন্যবঞ্জ অণ্ডে প্রে বামভাগে সমীপে গর্ভ-মনিরে। জপ ছোম নমস্কারান্ন-স্ব্যাৎ কেশবালযে।। অপিচ। স-কৃজুনৌ নিপতিতো ন শক্তঃ পুণমে-মুহু:। উত্থাচ্যাত্থাৰ কৰ্ত্ৰ্য দণ্ড-वर भुगिभाजनः॥ उठः भुमक्किगाः ব্ৰুৰ্য্যাৎ ভক্ত্যা ভগৰতে। হরে: ।

नामानि की र्डयन् मार्को छाक्ष माष्ट्रीक वन्त्रनाः ॥ इति इति छ कि विवास ৮ विवासः ॥ स्र। स्र नार्थनमस्त्रात्रमस्य भूगामणस्य ह मुक्टेवाः ॥

् मुक्टेवरः ॥

वन्तनभाना जी जात्रगः । ই তি

क्नाय्थः ॥ त्रञ्जाखञ्च ठज्डे यदि छै
छाभुभ अति ठिकाना । यथा । अ

र्याहन्तनभानाः या त्रञ्जाखरेष्ठः

भूमाखरेनः । ह् उर्ग्काखरेनः भ

रेश कांगत्त ठक्माणिनः ॥ यूगानि

भश्र कांगत्त ठक्माणिनः ॥ यूगानि

क्ति किंतिकारमः ५० विनामः ॥

दन्तनभानिका जी विक्षाताभित्र

भूक्माभाना। यथा। जात्रणार्ष्व

जू भक्माः माभ वन्तनभानिका ।

वन्तन जो खिंडः। उर्श्वरागः।

मभी हो र । ইতি ত্রিকাগুশেবः॥

रमा ज्याना जिल्लकः। यथा। व्य
भान । भारत ज्या भुहा वाथ भुः

रवा वा। वन्तनाः कात्र राखन भिः

तः क्षेण्ण (क्षू हा। क्ष्ण । श्री ज्या विश्वाम ज्ञान । ইতি

उष्ण प्रथानुक नर्शा ज्ञान ।।

ইতি ছেমচন্দু:।।

वन्ती जी निक्तः ॥ जीवानुः ॥
विद्यो ॥ याद्रमकर्म् ॥ इन्डि मिनि
॥ वृद्धिः भूख्यक विद्यो हात कर्षी
याद्रमकर्म् झात माद्रलकर्म इन्डि द्र भाटेः॥ उज जूभवणी स वकाक्षाको निश्या ६ यः निक्तः । किन्न विद्या ६ याद्रमा । नृज्यानिया विज्ञान अन्ति भूज्य निञ्जसद्या अन्त्रम् यकान्त्रम् ।

বন্দনীয়ঃ ত্রি স্তবনীয়: । বন্দ্য: । বন্দিতব্য: । বদধাতো রণীয় পু-ভ্যায়েন নিষ্কন্ম: ।।

বন্দনীয়: পু॰ পীতভ্সরাজ:। ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥ বন্দনীয়া জ্ঞী গোরোচনা।ইতি

ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

वन्ता जी वृत्काशितवृक्कः। वामु इेडि भर्तगाहा इेडि ह छामा। उट्भर्यग्रायः। वृक्कामनी २ वृक्कवशा ठकीविडिका ८। ইউ प्रमाः॥ वन्ता-का ६ (मथती ७ (मवग्र) १ वन्तका ५-। ইडि छत्र छश् उरुष्ठः॥ वन्तकः ५-नीववल्ली २०। ইडि त्रञ्जमाला॥ वन्ताकी २२ शत्रवामिका २२। ইঙি भद्रञ्जावली॥ विनिनी २० भू छि-नी २८ वन्त्रा २६ शत्रभू छै। २५ भ-त्राणुषा २१। ইঙি भद्रहिनुका॥

লতাবিশেষ:।। ভিক্ষুকী। ইতি सिनि ॥ अन्।ः भर्यागान्तरः खनाण वन्तिक्नारम् मुहेवताः॥ बन्हाकः शुः वृक्षाशतिवृक्षः। वाँना इकि हिन्ती जाया। उ९ १ र्यायः। भाषभक्षा २ मिथती ० ভকরোহিণী ৪ বৃক্ষাদনী ৫ বৃক্ষ क्हा ७ कामतृकः १ रेमथब्री ৮ কেশৰপা ৯ তৰ্কহা ১০ তৰ্স্থা >> शक्तमामनी >२ कामिनी >១ ভক্তুক্ ১৪ শ্যামা ১৫ উপদী ১৬ । অস্য গুণাঃ। তিক্তবুণ। শিশি-রভ্। কফ পিত্ত শুনাপহভ্। वन्तराहिनिकिहत्व । वृष्ठ्व । क-**गागञ्च । त्रमायनञ्जक । ই**ভি রাজ-निर्घण्डः ॥ व्यानिष्ठ । वन्ताकः न्तरा জিম স্তিক্ত: কৰায় মধুরো রসে। भक्नाः कक वाजामु ब्रक्का वृग বিবাপহ:॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥ বন্দাকা জ্রী বন্দা। ইতি ভরত প্তক্ল: 11 बन्दाकी क्षी वनता इंडि मदः ब्रञ्जावनी ॥ वन्ताकः जि वन्त्यभीनः। उट-**ग**र्य)ायः । অভিবাদক: ২। ইত্য-मद्रः ॥ चिंचित्रात्यिका ० । इंडि म्बद्धाः नी॥

विन्तः श्वी व्याक्ष्ठेमनूबागवादिः।
कथनी देखि ভाषा। खर्मग्रायः।
भुगुरुः २ उमगुरुः ० वन्ती ॥।
देखान्य बद्धावनी।। स्मानानकः।
देखान्य बद्धावनी।। स्मानानकः।
देखान्य बद्धावनी।।

वन्तिशुहः शृ व्याग्रयस्व वागांत्र जिन्दः। यथा। वन्ति गुग्हाः
ख्या वाकि क्छत्रां नाक कात्रिनः।
व्याक्ष व्याक्ष क्षत्रां नात्रां शयात्रान्।। वन्ति गुग्हां नीन् वनावदेश्य वा क्रवाः क नत्रान् क्षानाः
त्राभरयः। व्ययक व्यश्कात्रविष्यव्याभरकः। व्याग्रागात्रायुवागात्र
प्रवानात्र (जिन्दान्। क्छायं त्रवः
क्र्ंक क्नार्रिवाविष्ठात्रयन्।।
क्रिक मनुष्यत्रनाः। क्छायं त्रवः
व्यवकात्रवाः। क्छायं त्रवः
व्यवकात्रवाः। क्छायं त्रवः
व्यवकात्रवाः। व्याग्रवाः

विन्ति हो इ. १ विन्ति गुरिश्च । छ८-शर्य । भाष्ट्र वा ३ वि इ. १ वि इ. १ वि इ. १ वि विकाः वा ।। वन्ति का द्वः १ वि विकाः श्वरण्यः ॥

বনিপোঠ: পু॰ স্তুতিগুস্থ:। তৎ-পর্য্যায:। ভোগাবলী ২। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:॥ বন্দী জী বন্দি:। ইত্যনরটীকা-

বা ভরত:।।

চিল্লাভ: ৫। ইভি ত্রিকাওশেব: ॥

वन्ती भुः त्राकात्मर्याजात्मेवीर्यत-॥ **दिस्र कि का ब्रक्त कर । उर भर्य** । स्र তিপাঠক: ২। ইত্যমর: ॥ মাগধ: ৩ মগধ: ৪। ইত্যন্যে। ইতি তড়ী-কাযা• ভরত: ॥ অস্যোৎপত্তি र्यथा। क्विया चि श्कन ग्रायाः म्राउ। ভবতি জাতিত:। বৈশ্যান্মাগধ रियम्पर्शे ब्राज विश्वाक्रनामुखी॥ ইতি মানবে ১০ অধ্যাযঃ॥ 🛊॥ শুন্ধোত্তরমধ্যৈ শক্তিভোদানস্যা-कद्राण निन्ता यथा। वन्ति छुटेक्टव মথিভ্যে হয়াথিভ্যে হয়ম্পিত:। যদি তত্ৰ ন দদ্যাভূ বিফল শক্তি-**তো** ভবে**ः। वन्ति**रमा वीर्यप्रकाठाः র:। অথিত: সন্যদি এভেচা ২সং ন मन्। एमान विकन जतिमा ।। স্তা: পৌরাণিকা: প্রাক্তা মা-गधा वः मणः जकाः। वन्तिन ख्रानः भुद्धाः भुडावमृत्माक्यः ॥ हे-जुर्द्धः । इथ्य भुरका खरमान নিবেধাৎ শাজে বনিদ্পুভৃতিভা मानाकत्राम निन्तामुबनाह माना भूर्द॰ उपर्थ॰ (ভाक्यामिक॰ उँ९-म्हार । इंडि मुक्कि खुः ॥ वन्तीकावः **र्गुः** वन्तिगुाहः । मिर्विकात इंडि ভाषा। उर्ग

र्यायः । माहलः २ भुमञ्हाहोत्रः ०

बी वन्ता। इंडि नद-वन्त्रा চল্কি।। গোৱেচনা। ইতি ভাব-शकाणः॥ **वन्मु॰** क्ली कन्यान•। ইতি निकास्ड-क्षीमुन्तामुनानिवृज्धिः॥ बन्मुः बि भूबकः । **इज्रागा**हि-(कामः ॥ वनाः ली प्रः। इंडि द्राजनिर्घणेः॥ বন্য: ত্রি বনোন্ড্ড:। ইভিমেদিনী वन्तरः भू वनभूत्रगः॥ वात्राशीकनतः য় দেবনল:। ইতি ব্লাজনির্ঘণ্ট: ॥ जी वनमम् १: १ इंडामद्रः ॥ জলসংহতি:। ইতি মেদিনী ॥ मुमुभगे ।। (गाभानकर्त्र हो।। एक्षा ॥ विरम्या ॥ जमूनुङा ॥ मञ्जन्या। ইতি রাজনিঘটঃ।।

वत्त्रारभावकी श्वी नजितिस्वः।
वनभूँ इंडि जाया। उर्पर्यायः
। वनहा र वनमास्वया १। सम्प्रा
रुगाः। उक्तिन्। कृष्यः। उक्षिपः।
वनः भुः सःमी। जामी। इंडि
मिकास्वरोम्गाम्भाविवृद्धः॥
वनः श्रे कृष्ये मुख्डस्वीद्धाः
रक्षाः। इंडि कविक्द्रक्यः॥ श्रे
वक्षाः। इंडि कविक्द्रक्यः॥ श्रे
वक्षाः क्ष्याः वभ्राह्मिक्षः। श्रे

मः। मुखा मुख उक्दाः। यश्वि। यथी वि याश्वाः हि ा दि । वि । वि । वश्वी वि याश्वाः। दि । वश्वी वि याश्वाः। यह यश्वि छन् छ- यश्वः हो श्वाः। यह यश्वि क्वाः। क्वाः । वि क्वाः। क्वाः। वि क्वाः

বপন ক্লী কেশমূগুন ।। বীজাখা-ন । ইতি নেদিনী ।।

বপনী জ্ঞা নাপিতশালা। ইতি হেমচন্দুঃ।।

वशा खी हिंदुः॥(मनः। ইত্য-मदः॥

ৰপিল: পু॰ পিতা। ইত্যাদি কোৰ:।।

বপু: ল্লা শরীরণ। ইত্যনর: ॥ পুশগুক্তি:।ইতিনেদিনা॥

त्रभुः नः न् नश्चीतस्त्रभवातुः । इत्हिद्राज्ञ नःष्टः॥

म्थूनः लू॰ (नवडा। ইडि मफ् ब्रजादली॥

বপুষা জী হবুৰা। ইতি ভাব প্ৰকাশ: ॥

বপুইমা জ্রী পদ্মচারিণী। ইতি জুটাধর:॥

वश्री भु॰ कनकः। ইতি मिनि।। क्विः। ইতি क्रिंग्यतः॥ वनुः क्री नृः हर्गनगत्त्रभावानः উদ্ধৃতমৃত্তিকাত বিধেষ যদুপরি প্রা-कातः निविभाष्ट ७८। उवाहार्थः শাত্র-৷ থা ডাচুজ্ত মৃদা বশু- কা-রণেৎ তদ্যোপরি পাকার মিতি। उर्भग्रायः । **हगः २ । इं**ड्रामद्र-ভরতৌ ॥ মৃত্তিকান্ত্রণ: ৩। ইঙ্তি न्यस्तव्यविधा महावर्ष्या यथा । मरहान्। महाबन्धः उठान শতশে।ভিতাং। গুল নার গৃহ স-श्वाचा विकास हिमार्ग वर्धः ॥ स-हान् वर्णु। यम्प्राः। ज्वाकात्रादात्र ভূগ ক্ৰনোচিতা ভূমি ৰ্পুসণ-জা . ইভি বিফু শুরাণে ৫ অংশ ২৩ অধ্যাশ: ॥ "।। বপতি বীজমতা। (क उ ३ कि छ। य। उ< भर्याय: 1</p> क्तियाः २ (क्वा o । **इंडाभन**-ভরতৌ ৷৷ নিষ্কট ৪ বনজ ৫ বা-জিমা ৬ পানার, ৭। ইতি জলা-ধর: ॥ রেণ্: ॥ ভট:। ইভি মেদি-भी बद्र (इस्ट्रान्स्) ॥

বপু• ক্লী সাসক•। ইতি হেম-চন্দু:॥

বপু: পুণ ভার:। ইভিমেদিনী॥ পুন্নার:। ইভিনিম্ব:॥পুজাপভি: । ইভিন ক্ষিণ্ডনারোণাদিক্ভি:॥ বপু। জী নজিটা ইতিরাজ-নির্হণ্ট:॥

विभः भू (क्वां विभवारणः किन्
भूजारयन निम्नाः । ইजि निकास
रकोमुनान्गानिवृद्धिः ॥ पृगिष्ठिः ॥
नमूमुः । ইजि म-किश्वनारतागानिवृद्धिः ॥

বপু জী বল্মীক:।ইতি হলাযুধঃ।
বব: প্ একাদশ চরণান্তগ গপুথম
করণ । ভস্যাধিপতিরিল্য়:। তর
বিহিতানি যথা। পৌপ্তি চ প্রির
শুভানি ববাথ্যে।ইতি স্যোতিশুলা অর জাত কল । ববাভিধানে জনন হি যস্য শ্রো হতি
ধারো ননুজঃ কৃতী স্যাৎ। পদ্মাল্যা ভমিলায় নিবাস করোতি
নিত্য সুবিচক্ষণ: স্যাৎ ।। ইতি
কোষ্টাপ্দীপ: ।। দাক্ষিণাত্যমতে
অস্য শব্স্য পুথমবকারঃ প্রগীরাং শেষবকারো হন্ত্যন্ত: ।।

ব্ৰু গড়াং। ইভি কবিকল্পজন:॥ বকারাদি: ওধ্যুবর্গ চত্থোপধ:। বভুতি। ইভি দুর্গাদাস:॥

वन १ जू हे छे जिति । ই छ कि वि-कन्नकनः ॥ व कात्रापिः। १ (वस्र्जुः ववस्र्जुः । ज्ञान्त्र ज् अडट कार्यः विवायक मूख कनास्रो (हम् न न न रे- वनः भु छी वननः। ই ि वमथाउः तर् भुउ। दन निज्ञ मः। ই उ

निका छ को मुन्। मूगि मित्र खिः।।
दम्भः भु विभः।। इ छ मू छ निर्मउद्य का का।। उर्थ भु छ निर्मक्राः २। ই उ। महा सा

বমন' ল্লী ছর্দন'॥ অর্দন । ইতি নেদিনী॥ আহুতি:। ইতি বিশ্ব:॥ বমন: পুশ শান:। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:॥

वमनी खी कलोका। ইতিরাজ। নির্ঘটঃ॥

वभनीया जी मिक्का। ই जिज्ञान-निर्धणः।। वभनयारगः जिः। विभः जी शुहर्मिका। ইতানরः॥

व्यथ इन्प्रंशिकातः। उब इन्प्रं वि-भुक्ष्ठे अधिकृष्ठे निमानः शूर्वकशः সংপাণ্ডি ঞ্চাহ। অতিদুবৈ রতিগ্নি-रिक ब्रङ्रोम्। र्ववरेग ब्रिश । अकारन চাতিমাৰৈক তথা সাগ্ৰৈচক ভো-करिनः ॥ जानाच्डगान्यान्यान् कीर्गाट कृतिरहाय छः। नार्यशाका शत ञड़ाया खपाठिक्ड भग्नडः ॥ मृरिष्ठे र्मिरेयः भृषक् अरेब वी छ् भारता-কনাদিভি:। বীষ্ডৎসৈ র্হেভ্ভিশ্চা-रिना जुंक मूर्टिमार वनार ॥ আমাৎ অসম।क् शहामुनार। अ-জীৰ্ণাৎ যথা স্থিতা ভূক্তাৎ। আপ-न्नम्बायाः भाश्व गर्खायाः। यति। বীভিৎসৈ বিকৃতৈ হেতুভি: ঘূণা-कादि छि: यनिष्ठे गुर्वे न्यानंन मर्भन ভক্ষণ ব্ৰাণৈ কৎক্লিশ্যতে উদ্ধৃ • নী-वा मुथाविश्क्षिराज।। 🗱।। পূर्वक्र भार । ङ्लारमाहाद्रद्राक्षी ह भूरम-का विवाम् । (इर्या २ में भारत D ज्मा वभीना भ्रांचक्रा ॥ # ॥ ष्टर्पः गामाना नक्षण मारु। हान्य-माननः (वरेग द्वष्यमञ्ख्यानः । নিক্চ্যতে ছন্দি বিভি দোষে৷ বজু• भुशाविजः ॥ ज्ञापरन् भूत्रयन् अञ्च-**७%िनः अङ्गालिनः अन्यन् अङ्गा** नि भी उपन्। वकुः भुषाविजः वकुः

পুতিধাবিত: দোষ: ছ দি নিৰ্ক্তাতে ॥ 🗱 ॥ वाउडाया वक्कन माह । क्रभार्य भीषा मुथाणाव भीवं नाः ভ্যব্তি কাস শ্বরভেদ তোদৈ:। উ-हात नक शुवन गरकन विहिन कृषः उनुकः कवायः॥ कृट्राह्न ठा-ল্ল মহতা চ ধেগেনার্ভো হনিলা-ছৰ্দ্যতীৰ দু:খ॰। কষায় কষায়র-न॰। मृःथ॰ मृःथिभिव ছर्षयि ।। #॥ निख्जा मारे। मूहा निनामा मूथ-শোষ মৃজুভালুক্ষি সন্তাপ তমো जुगार्डः। भीउ ज्लाक र्तिउक তিক্তণ ধূমুঞ্চ পিত্তেন ব্যেৎ সদাহণ ॥ #॥ कक्षामार । जन्मामामास् য্য কফপুসেক সন্তোষ নিদু৷ হকচি भोद्रवाखः। त्रिकः घनः याम् ककाः ক্লি শুক্ল সলোমহর্ষো হল্লক্জ ব-মেভু॥ সন্তোষ ভৃপ্তি:॥ 🗱॥ ক্রিদো-বজানাহ। শ্লাবিপাকাক্চি দাহ তৃকা স্বাস প্রোহ প্রলা পুশক্ত• । ছिफ् जिस्सियालदगान्न ने ल मा-ल्मुाक ब्रज्जः वमकाः नृगाः मार ।। 🗱।। আগন্তভামাহ। অসাত্মাজা চক্মিজামজা চ বীভৎসজা দৌস্থ-मका हया हि। मा शक्यी उाक वि-ভাবদে দোবোছু (यरेनव यथाक नारते ॥ এडाः शकागस्त्रस्त्व

সাম্যাদেকৈব অতএব সা আগন্তজা शक्मी विज्ञावस्य श्रमुवद्गरय् ॥ #।। উপদ্বানাহ। कामः श्वारम। जुब े छुका विकारेविष्ठि अस्य ह। इत्युग खनकरेक्टव (ख्रवा मूम्प्र क्रमूनाः॥ বৈচিত্য বিক্তচিত্তত্ব। তমকো **२**व जनः॥ यामश्रास्तित जनकाः थ। महानि यामरमहाका ॥ 🗱 ॥ व्यः जावताः जाबताकारः। क्रीनमः या **ছদি রতিপুশক্তা সোপদুবা শো**-বিভক্পযুক্তা। সচন্দ্রিকাণ তাণ भूवारममाध्याः नाध्याः हिक्टिः (नर निक्भमुवाकः ॥ नव्यक्तिक। मः र्जिशिह्टिन्तिका शुं जायुका ॥ 🗱 ॥ অথ ছংদ্ৰ' শ্চিকিৎ সা। আমাশ যোৎক্রেশ ভবা হি সর্বা শুর্দ্যো ম-ভাল বন মেব ভঙ্গাৎ। বিধীয়তে মাক্তজাং বিনা তু সংশোধন বা কক পিত্ত হারি।। অত্র ছদ্মী শব্द: ॥ ॥ रुग्। ८ कीखानक भीज ह प्तिः शवनमञ्जवाः । मृत्रामनकग्रवा वा नगिलायः गरेनस्वः।। ऋीतामकः निन्नजमा की त्रमा छैनक ।।२॥ छ-ড্চী ত্রিফলা নিম্ব পটোলৈঃ কৃথিত। ৰুল । পিবেমধুয়ত তেন ছদি নশ্যতি পিভন্ন।। ৩॥ হরীতকীনা॰ চ্ৰ্ণন্ত লি স্থানাক্ষিক সংযুক্ত ৷ অধাে

भागी कृष्ड स्मार इ फि: भीय नि বৰ্ত্ত ॥ ৪॥ বিডঙ্গ ত্ৰিফলা বিশ্বা हूर्न· मधुयू**जः नि**रवे । विस्क अव শুন্তীনা চূৰ্ণ বা কফজা বনি াপুৰ কৈবত্তী মৃন্ত । ১৬ তত্তী ইতি লো-क ॥ ७॥ शिक्षावाज्यन नाकान् भक्ता ह भाषा मिछा । पड़ा मधु পল্পাপি স্বডব সলিলস্য চাবো-नमा गाल्ड भीड रहि हर्षि बि দোষজা । ৬॥ গুড্চা রচিত হস্তি हिन॰ सङ्ग्यानिष्ठ । मुर्निवाद्वा मिल इप्ति • बिरहाय कनिजा वनारा। १॥ এলা লবস্থ গজকেশর কোলমজ্জ लाक शियक घन ठन्एन शिश्नलीना॰ । চুণানি মাজিক সিতা সহিতাৰি-ৰীঢ়া ছদি নিইন্তি কফ নাক্ত পিওজাতা॰।। এলাদেচ্ল ।। ৮।। অস্বত্থ বল্পল শুক্ত দক্ষ নিৰ্বাসিত জলে। তজ্জল পাননাত্রেণ ছ দ্ জয়তি দূর্জয়া॰।। ৯॥ পথ্য ভিক্ খান। ক জীরকাণা রজো লিহন্। नवना नामारवहाँक् भन् ठिक जिला-ৰজাণ।। ১০।। বিশ্বহুচো গুডুচ্যা বা क्वाथः क्लोरमुन मध्युकः। इमि • बि-**(मायजा॰ इंडि প**श्च है: **शि**खंडा॰ তথা।। ১১।। আমুছি বিল্পনিযুহঃ भीजः मनध्मक्तः। निश्ना८ हर्गः

ভীসার•বৈশ্বানর ইবাহুতি•॥ নি-यू व काषः॥ १२॥ अत्रागु भझत म् ७॰ লাজরজ: সংযুক্ত শীক্ত। শম্যতি মধুনা যুক্ত বনি মতিসার ত্বার্তি मृगुं।।।)।। वीज्यमङाः इम्रज्ये त्रिटे**डे** (मो क्षमजा करेनः । नहारेन রামজা• ছদ্দি • জযেৎ সাব্যৈঃ র সাত্ম্যজা ।। ১৪॥ কৃমি হৃদ্যেগবদ্ধ-ন্যাৎ বৃদি কৃ দি সমৃদ্ভবাং। তত্ত্ **७** यथा (माय किया अर्य)। ८ हिकिट्मकः॥ २०॥ इंडि इर्म्। वि-কার:। ইতি ভাবপুকাশ:।। विभः भु॰ जान्निः। इंडि स्मिरिनी।। ष्डं:। ইতি শদরত্বাবলী।। বনিজঃ ত্রি বাস্তঃ। বমনক্তব্র। ইতি মুশ্ববোধব্যাকরণণ।। বস্তু: পু॰ ব॰**শ:। ইতি শদ্**রত্না-वनी ॥ ৰশীক্ট: পু॰ বল্মীক:। ইতি ছেন-**इन्सः** ॥ व्य ७ गड्रा॰। इंडि कविकन्नफ्रमः॥ ড ব্যতে। ইতি দুর্গাদাস:॥ ৰয় ত্রি অমদাদি:। আমর। ইতি ভाষा। अयह्ममा व्यादित के ্রি কপো হয়•। ইতি ব্যাকরণ•।। वयः ज्ञी भक्ती॥ वाल्यापिः। इंड्र मदः॥ योवनः। इंडि मिननी

।। अ।। वर्षाविष्णत्व कर्डवतानि यथा। শৈশবে হভাস্ত বিদ্যানা ধৌবনে বিষ্টেৰ্যিশি । বাৰ্ছকে মুনিবৃত্তী-না বোণেনান্তে তনুত্যজা ৷৷ ইতি ब्रघुवः (म) नर्गः ॥ क्ष ॥ जनिह । পুথমে नार्ब्डिंडा विषत षिञीय नाब्जिंड भनः। जृजीय नार्ब्जिङ भूगाः हजुर्थं किः कत्रियाजि ॥ इंडि हानको ।। # ।। वरवाविष्मवा-ণা • नियमा यथा। কৌ माद्र • १११-নাক: তু॰ পৌগণ্ড্য॰ দশনাবিধ। किल्मात्र माशकनमाट योवनक তত:পর•॥ ইতি পুায়ণ্ডিভতত্ত্ব-ध् उत्रवन ।। 🗱 ।। जिल्हा जार्या-ডশান্ডবেদ্বাল স্তৰণ স্তত উচ্যাত । বৃদ্ধঃ স্যাৎ সপ্ততে কদ্ধ • ববী যান্ নবতেঃ পর• ॥ ইতি ভরত-ध्ठाम् जिः ॥ 🕸 ॥ व्यन् । वाल ।॰ বৃদ্ধি ববো ৰূপণ চক্ষু স্তৃক শ্ৰোত্ৰরে-তসী। দশকেন নিবর্ত্তমে মন: সর্বে ন্দ্রিণাণিচ।। ইতি মহাভারত ।। वयः इ: बि यूवा। ইতি (इसहन्युः॥ वयञ्चः जि युवा। इंडापदः॥ वय-সি যৌবনে ভিষ্ঠতি ইতি বয়স্থ: ডঃ নিপাতাদ্বিদর্গদ্য বা লুক্ বয়ঃস্থ-**क्ट ॥ वयः शक्किं नि वाल**ोस्ते वस्या যৌবনমাত্রকে। ইতি বিশ্ব:। ইতি

' ভরত: ॥

व्यञ्। श्री जामलकी॥ रवीउकी ।। সোমবল্লরী। ইত্যমর:।। গুড়্গী ् ॥ जूरेश्वना॥ कारकानी॥ वानी । वद्र श्री वस्त्रमः॥ मनाक्तियः। ইতি মেদিনী।। শাল্মালি:। ইতি (रुगठन्युः॥ क्षीत्रकारकानी। ইতি ভাবপুकानः ॥ अठान्नभगी ॥ মৎস্যাক্ষী॥ मृत्ञी। ইতি রাজ **विर्घण्डः** ॥

द्यमाः भुः मभाष्यस्यः। ७८-भर्यायः। द्विषः २ मद्याः १। ই**उ**ऽ-মর: ॥

क्यम्। जी मथी। इंडापदः॥ वरून क्री कान। यथा। इसागुारश ब्र इयाजि विश्विः भीटेरकाम्थनारेम्। শি দু ভা ভারি হিতবযুনঃ শিক্য-ভাণ্ডেষু ভৰিৎ। ইতি শ্ৰীভাগৰ-তে ১০ ক্ষন্ধে ৮ অধ্যাব:।। শিক্য-ভাওেষু অন্তর্নিহিতদধ্যমদী বযু ন জ্ঞান যস্য স:। ইতি ভটী कायाः शिश्वश्रमाभी ॥

বযুনঃ পু॰ দেবতাগার•। ইত্যু शारिकावः॥

বযোধা: পু॰ যুবা। ইভুগোদি-(कावः॥

दायादकः क्री जीमकः। हेि द्राबः निर्घण्डः॥

ियत ७ क न्नेल्या ३७ कविल्या-ফন: ॥ রেফোপথ: বর্ষতি। ইতি **मूर्गामाञः** ॥

ইত্যমরঃ ॥ ভথাচ । বরু পুণা-স্ত্যাজ্যা ন চ শিশুবিনাশেশ্বভিন্ন-তি বঁর• মৌন• কাষ্য• ন চ বচনমু-कः यमन् अ। वद्रः क्षीतः ভावाः नह পরকলতাভিগমন বর ভিকা-শিত্ব ন চ পরধ্বানা হি হরণ।।। शिष्टि वतः क्रीवः किहिनाङ् खनवऽः यः। ইতি মেদিনী ॥

वद्रः भू॰ वद्रगः। ए८भर्यायः। বৃতি: ২। ইত্যমর:।। ছে বেপ্তনে। পार्थनाविष्माय इंजाना । इंडि **ভরত: ।। (** दवाषृ **उ: । (दवनका**-শাৎ যাচিত:। উত্তঞ্চ। তপো-ভি বিব্যুতে যস্ত দেবেভ্য: স বরে৷ মত:। ইভিচ ভরত:॥ জামাডা ॥ विषः । इंडि मिरिनी ॥ ख्यूलुः । ইতি শদরন্নাবলী।। পতিঃ। ইডি হেমচন্দু: ॥

বরঃ ত্রি শুেষ্ঠ:। ইভ্যমর:॥ বরক ল্লী পোভাছাদন। ইভি श्रवावली॥ (यो आयोज मायावन

बद्ध'। इंडि मदद्रशदेवी ॥ বরক: পু॰ বনসুদ্ধ:। ইভি ছেম-हन्दुः ॥ পश्च हैः। इंडि রাজনির্ঘটः া। ভূণধান্যভেদ:। চীনা ইতি ভাষা । ७८ भर्य) यः। इनकृ : २ क्कः शुत्रव् । कक्कव् । कवायव । वाञ **পিত कात्रिपुक्ष। ইতি রাজনির্ঘটঃ।।** বরক্রতঃ পু॰ ইন্দুঃ। ইতি হেম 🕌

व्यक्रम्मन क्री कालीय !! (मवमाक । ইতি মেদিনী।।

ठन्मुः ॥

दद्र^{द्र}े क्ली **स**न्त्रशृङ्गः। ই**ङि न**स् ् ब्रङ्गावनी ॥

ब्रहे: भू॰ इ॰मः। इंडि (यमिनी।। কীটবিশেষঃ। বোলতা ইতি ভাষা । उৎপर्यतायः। गरकाणी २ वब्रहे। ० । ইত্যমর: ।। গঙ্কোলি: ৪ বরলা ৫ । इंडि नद्रज्ञावनी ॥ वहनी ७ । इंडि कोश्यतः ॥ कृपा १ क्वा ৮ क्रुमुबर्बना २। इंडि द्राजनिवकः॥ वब्हा की रूपी। वब्रला हेर्ड-মর:।। স্মৃদ্রবীজ। ইতি ভাব-প্রাশঃ ॥

बहरी की रंगी। हेिंड (निमिनी।। গদোলী। ইতি ত্রিগণ্ডশেষ:॥ दक्षका जी बगुड्यीकः। ७८-

भर्यायः। वद्रति २। ज्यम्। खगाः। মধুরত্বং। স্লিঞ্চত্বং। রক্তপিত্ত ক-कानवृत्। कवायवृत्। भीउनवृत्। **७**क्षु । अवृष्ठु । अनिनाशह -ত্বঞ্চ। ইতি ভাবপুকাশ:॥

० ङ्लिनुरकु: १ विकाशिकाः। मा विकाशिकाः। विकाशिकाः। विकाशिकाः। विकाशिकाः। ইতি মেদিনী।। প্রনাদি। ইতি मदत्रवादनी ।। 🗱 ।। अथ वत्रगिव-বি:। তেষা মাচার্য্যাদীনা হোম मार्थ्य कर्यां (हामात्रञ्जां भूर्व मानजुर्थः यक्तमात्मन स्रयः वद्रगः कार्ये । हान वाठनान्। तस्र वद्गा বুত পুমাণেষু যজমান পুতীয়াৎ ৷ ইতি হরিশর্যগৃত কাত্যায়নসূত্রাৎ । তত্র বৃদ্ধবরণ পূথমতঃ। ক্যো-তিষ্ঠোমে। বুক্ষোদ্গাতৃ হোত্র-পুয্যুত্যাদি ক্রমদর্শনেনান্যক্রা-काङ्का म्हेभद्रिकन्ननाया न्रायु-দ্বাৎ। সুগতি সোপান পুভূতবো १८१९ वर ।। वद्गास । गन्नामि मान-দারা পুতি নৃৎপাদ্য কর্মকরণায পেরণা তত্র চা সর্বত্র পুাত্মথো দাতা গুখীতা চ উদ্মুখঃ। ইতি বচনাৎ যজনানস্য পুঃজাথত্ব আ-हार्यामीना मूनदाथ इ॰ नुजीयख।। বরণবিধিমাহ কাত্যাযন:। আ-সন নাহাৰ্য আহ সাধুভ্ৰানান্তা

महिरिष्ठारमा ७ वस्त मिछि। का मन माहार्यानीय मः हालग्राह माध छवानासा मिछि। माधुर मारम हेडि পुछिवहनः ॥ व्यहरिष्ठारमा छवस्त मिछि भूनकरक वहर हेछि भूछिवहनः मामर्थग्राट। हेछि हिन्न भूमा। हेडि मः कान्न छुन ॥ ॥। रमिनीमर्छ भवनी विवकानानि मस्मा १वः। किस व्यस्त कान्नानि मस्मा १वः। किस व्यस्त कान्नानि पि व्यार्ड। न्निस् व्यस्त निम्नान प्राप्त विथितः ॥

वद्रभः श्रु॰ श्रुकादः॥वक्ष्यत्रः॥ हेज्यस्यः॥ উष्ट्रः। हेज् हादावनी ॥ ज॰कसः। माद्रका हेज्जि जाया। हेज्जि हनायुषः॥

वत्राची श्री वाद्राणमी । इंडि मददद्वावणी ॥

রেণা জ্রী নদীবিশেব: ।

শব্দরহাবলী। সাতু বারাণসূত্তরসীনা। তস্যা উৎপত্তি র্যথা।

হরিকবাচ। মহেশ্বর শৃণরেমাণ

মন বাচণ কলম্বনাণ। বুক্ষহত্যাক্ষণ

যকরীণ শুভদাণ পুণ্যবন্ধিনীণ।।

যোহসৌ প্রাহাণ্ডলে পুণ্যেমদণশপুভবো হব্যয়ঃ। পুযাণে বসতে

ভিত্যা যোগশায়ী তু বিশুতঃ।।

চরণাদ্দিশান্তস্য বিনির্যাতা সং

तिष्वता। विशुका वद्याराख्य निर्मा विश्वता। विश्वका या निर्मा विश्वका व्याप्त विश्वका विश्वका । विश्वका विश्वका विश्वका । विश्वका । विश्वका विश्वक

বরও: পূ অন্তরাবেদি: ।। সমূহঃ

।। নুথরোগ: । স ভূ বুণ ইতি বধসক্ষোতা ইতি চ ভাষা। ইতি নেদিনী ।। তন্মতে প্রনী যবকারাদি রথ কিন্তু অন্তঃহ্বকারাদি ব্
ক্রমতা রৌণাদিক অন্তন্পুত্যুয়
নির্মত্বাদ্র লিখিত: ।।

वज्ञ छ । भू॰ भाउक् विहिः। शांजिज्ञ शंक्षता है जि जाया। योवनकचेकः। वयमका जा है जि जाया।
वज्ञ जः। गांज है जिथ्या जः। है जि
भिति।। जिल्हिः। है जिल्ह महन्तुः
।। भितिनी कार्यगायः भवगी यवकात्राहो विश्व । किछ हिनः

চন্দেশ বৃঞ ধাতু নিয়মত্বাৎ অস্ত্য-স্থ্যকারাদৌ পরিগণিতঃ ॥ द्रप्रकः जि विभागः॥ ভगमन्त्रः ।। कृषाः। इंडि मद्द्रवावणी ॥ বরণ্ডা জ্রী সারিকা॥ বর্তি:॥ শঙ্রভেদ:। ইতি অদিনী।। বর ভাল: পু॰ এর ভব্ক:। ইতি विका अल्य है।। ঙ্গটেজবৃক্ষ:। ইতি বরতিক: রাজনির্ঘণ্টঃ ।। वद्रिङका ज्ञी भाटे।। व्याक्सानि ইতি ভাষা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ वह एक बी की स्निप्का नाम गन्न मुवा । ইতি শব্দ চিন্দুকা।। বরতা স্ত্রী হস্তিকক্ষরজ্ঞাকাছ-দতী ইতি খ্যাতা। তৎপর্য্যাयः। शा १ कक्का **३ ॥ हम्पंत्रकः** । ७ नर्गायः। मञ्जी २ तक्ती अदक्ती ৪ বাজুী ৫। ইত্যমরভরতৌ ॥ বরত্বচঃ পু॰ নিমৃত্কঃ। ইতিরত্ন-भावा ॥ (मुश्रवद्भरक श्ली ॥ ব্রদঃ ত্রি অভীপ্রদাতা। তৎ-**প**र्यप्रायः। समर्क्षकः २। ইত্যমরः॥ শবরহাবলী ॥ পুসম: । ইতি (मिनिनी।। युद्धरा जी कन्त्रा। इंकि यारिनी।।

चारिजाङका। ইতি রাজনির্ঘণীঃ ॥ অশ্বগদ্ধা। ইতি ভাবপুকাশ: ॥ वत्रमाञी हा। বরদাচতুথী জ্রী সাঘশুলুচতুথী 🏾 তস্যা গোরীপুজ্যা। যথা। ভবি-ষ্যোভরে মাঘশুরপক্ষ মধিকৃত্য ৷ চতुथी वजना नाम उन्ना लोजी সুপূজিতা। সৌভাগ্য মতুল**ং ছ**-र्याट भक्षमा 🗐 त्रिश मिय ॥ ₹তি তিথ্যাদিতভু•া। यंत्रराज्ः भृ॰ वृक्कविष्मेषः। ভূই-**मर रेंडि रिन्ही जाया। उर भर्याः** यः। ज्योत्रहः २ हात्रनाठः ७ थ-बहरः ८। यमा ७८ने। निमाददः। রক্তপিত্রপুসাদনত্বঞ। ইতি ভাব-लुकाणः ॥ वत्र भर्गाथाः भ् क्वीत्र कक्षुकी वृक्षः । ইতি রত্ননালা।। বরপুদা জী লোপামুদা। ইঙি হেনচন্দু:।। বরদাতরি ত্রি।। वत्रकनः शुः नातिकनवृक्तः। इंडि শব্চন্দ্রিকা॥ তৎফলে শুেষ্ঠফলে हि क्री ॥ সমর্জ: ১ বাজিভার্থদ: ৪ । ইতি বিষমুখী জ্ঞী রেণ্টানামগন্ধদুব্যু । ইতি শব্চিন্দ্রকা॥ वत्रम् व इवेटिश्वः । इंडि

भिष्नी॥

দ্রী চক্রপণী। চান্সলিয়া **ब्य**ञ्जा ইতি ভাষা। ইতি শব্চন্দ্কা।। বরণিতাঁ পু॰ ভর্রা। ইতি হেম-চনঃ ॥ বরণকার্যিতা চ ॥ च्यक्तिः भः कविविश्मियः। उद-পর্য্যায়: । পুনর্বসু: ২। ইতি ত্রিকা-ওশেষঃ।। স চ বিক্রমাদিতারাজ-সভাছ নবর ব্রান্তর্পত রব্ব বিশেষ:। শঙ্কু বেতালভট ঘটকর্ণর কালি-मागाः। भाराठी वदाङ मिहिस्ती नृপভে: সভাবা রহানি বৈ বরক চি ন্ব বিক্রমস্যা। ইতি নবরত্ন ।। বরলঃ পুণ জ্ঞী বরটঃ। বোলতা ইতি ভাষা। যথা। বিষসৃক্ষী ভূত্ব-রোলো বরল স্তৃণষট্পদ: 1 ইতি णक्यां वा ॥

ব্রুলন্ধ: পূ॰ চম্পকবৃক্ষ:। ইতি ক্রিকাণ্ডশেষ:।। ব্রুপুণপ্তে ক্রি।। ইরলা ক্রী হংসী। ইতি মেদিনী।। তত্র প্রণী য বকারাদৌ পঠিতো-যা। বরটা চা।

वद्रकी छी वद्रिश । इंडिक हो १४द्रा । द्रिल प्रमाना॥ इंडिक प्रमाना॥

বয়বর্ণিনী দ্রী অত্যুক্তমাদ্রী। তৎ পর্য্যায়: । বরারোহা ২ মক্তকাসি- নী ৩ উত্তমা ৪। ইত্যমর: ॥ মত্ত-কাশিনী ৫। ইতি ভরত: ॥ লাক্ষা ॥ হরিদা ॥ রোচনা ॥ ফলিনী ॥ সাধীন্ত্রী। ইতি মেদিনী ॥ গৌরী ॥ সরস্থাী ॥ লক্ষ্মী: । ইতি শদ্ধ-রত্মাবলী ॥

वतवाञ्चीक॰ **ज्ञी लक्ष्य॰। ই**ত্যमत्रः धीकाः।

যথা। ধর্ম্বরিঃ ক্ষপণকামরসিংহ বর্দ্ধঃ পুণ শিবঃ।ইতি ত্রিকাওঃ শক্ষুবেতালভট ঘটকর্পর কালি- শেষঃ।।

वदा जी कल जिकः। ইতি মেদিনी
॥ (द्रगुकानाम शक्त मृव्यः। ইতি भवःहिन्दुका॥ खड्ही॥ स्मना॥ व्यक्ती
॥ विडकः॥ शाठा॥ इदि मृ।।
ইতি রাজনির্ঘনিঃ॥ (শুধা চ॥

বরাক: পু॰ শিন:। ইভি মেদিনী ।। যুদ্ধ•। ইভি ছেমচন্দু:।।

বরাক: ত্রি শোচনীয:। ইতি মেদিনী।। অবর:। ইতি শদ্মালা॥
বরাক লী নতক ।। গুল । ইত্যমর:॥ গুড় বৃক্।। যোনি:। ইতি
ত্রিকাপ্তশেষ:॥ শুেষ্ঠাব্যবে লী।
তন্তে ত্রি॥

वद्राक्षः भू॰ रुडी। ইতি ত্রিকাপ্তः শেষः॥ विकृः। यथा। সূবর্ণবর্ণো হেমাকো বद्राक्ष फनरनाक्षरी। ইতি তম্য সহসূনামস্তোত্র॰॥

বরাঙ্গক॰ ল্লী গুডত্বক্।ইত্যমর:॥ শুেষ্ঠাব্যব্যুক্তে ত্রি।। वद्राद्रन। ह्वी अिश्रुमेखाङ्गयूका-खी। यथा। भितः अलुङ्गः हत्रानी সূপ্জিতৌ বরাস্বাসেবন মন্নভো-कन । अन्यनाधिय मनव रेनशून वित्रभुगक्षाः निय मानयन्ति वर्षे॥ ইতি লক্ষীচরিত্র• ॥ বরাঙ্গ্রপোপেত: ত্রি শেষ্ট্রপযুক্ত: । সून्दत्र इंडार्थः । उद्भर्गायः । निःइनःइननः २। इंडामदः॥ बद्राकी जी इदिमा। ইভিরাজ-निर्घणैः ॥ वदाकी नु अनुत्वजनः। ददाक्-ঞ্চামুৰেতন• ইভি বা পাঠ:। ইভি बङ्गाना ॥ (भूष्ठाक्यूक वि॥ বরটিঃ পু• কপর্মক:। ইতি রাজ नियंग्रेः॥ त्रब्दः। यथा। त्रब्दुः मुला बद्राधि। ना। ইতি खीका ७ तन কোষ:। ইত্যমরটীকাষাণ ভরভ:॥ दब्राहेकः शुः छी कणर्पकः। किं ইতি ভাষা। ইত্যনর: ॥ তস্য मःथा (उपन मः क्वाउमा यथा। বরাটকানা দশকদ্ব্য য়ৎ সাকা-কিনী ভাষ্চ পণ শ্চতসুং।তে যো-एम मुन्द्र इवावगत्म्या ध्रेम्द्र स्था (बाउम्बाज्य निष्यः ॥ इठि नीना-

বতী।।।।।। অপিচ। তামিক: কার্ষি-ক: পণঃ। ইতি যাজ্ঞবল্পাবচনেন গু-क्षाः शकाम्यावक (उ वांउणा-ক্ষ: কর্ষো হন্তী। ইত্যমরসিংহো-ক্তেন চ অশীভিয়ন্তিকাপরিমিত-তাগ্রে পণশবং সঙ্কেভিডঃ সচ তা-বৎস-খ্যকৰয়াটকৈ ৰ্লভ্যতে ইতি বরাটকেম্বুপি তথা ব্যবহার:। এ-**उज्नकः ভ**दिषा मरनाउखाय ৰ্চন যথা। অশীতিভি ৰ্রাটকৈঃ পণ ইত্যভিধীয়তে। তৈ: याउ-লৈ: পুরাণ স্যাদুজত সপ্ততি স্ত তৈ:।। ইভি পুষ্য শি ভতত্ত্ব ।। ধ।। **७** मिक्क गार्थः विश्वीयरस्य । यथा । হত নশো্রিয় দান হতো যক্ত স্তুঃক্ষিণ:। তন্ত্ৰাৎ পণ কাকিণীণ ৰা ফল পুত্ৰ মথাপি বা॥ পুদ-म्यार मिक्का यस्त उया म मक লো ভবেং। ইতি শৃদ্ধিতত্ত্ব• ॥ বরাটক: পু• রজ্জু:।। পদ্মবীজ•। ইতি মেদুনী।। বরাটকরজাঃ পু॰ নাগকেশরবৃক্ষঃ । ইতি শব্মালা ॥ ব্রাটিকা জী কপর্মক: ৷ ইত্য मत्रोकायाः जत्र अ: त्राक्र निर्मणे मा जहवाहिका ह। यथा। भ्यारम म्-ব্যুতে থেন তেন গঙ্গা বরাটিক।।

इंजुरफरिः॥ শেষ:।। বৰুণবৃক্ষ:। ইতি শব্দ নালা।। উত্তনাসনঞ্।। ब्रञ्जावनी ॥

ब्रामनी खी कामी। यथा। कामी । ইতি হেমচন্দু:॥

ठिसुका ॥

वता जिथः भ् वास्त्र उभः। ইতি द्राहः भ् भम् विष्मरः। द्रा त्राक्रनिर्वण्डः॥ (मुक्षनामा ह ॥

वतामुः भू कत्रमर्पः। कताम हे डि বা পাঠঃ। ইতি রত্নমালা।।

বরারক॰ ক্লী হীরক•।ইভি হেম-**ठ**न्मः ॥

वदादारः भू॰ इउत्रादाशः॥ व्यः বয়েছ:। ইতি বিশ্ব:॥

বরারোহ। জ্রী উত্তমান্ত্রী। ইত্য মরঃ।। কটিঃ। ইতি হেমচন্দুঃ।। वदानिका जो पूर्ग। ইতি किका छ-শেষ: 11

বরাশি: পু॰ স্থলবন্ত্রণ। মোটা-कानड् इंडि जाका। उटनर्यायः । ञ्लमार्वेकः २। ইত্যুমরः ॥ বরা-निः ० ञ्लमारिकः ८। ञ्लमारिः श्वभाषाकः । ইতি भपत्रद्वावणी

।। বরাশি ৭। ক্লীবসিতি জটাধর: ॥ ब्रागः भू॰ इन्दुः। इंडि बिकाश्वः व्यामनः क्री ७५ भूत्रः। इंडि मदः वज्ञामनः भू विज्ञः॥ बाज्रभाणः। ইভি বিখ:॥ वद्रागमी वाद्रागभी भिवशुद्री हुमा वद्रामिः शृः जुनभाष्टिकः॥ श्रद्भवः । ইতি ধরণি:।।

वद्राप्तन क्री द्राकापन । ইতি भद्र वद्रात्री क्षी क्षानवात्रः। ইতি भद्र-याना ॥

> ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। শুকর: ২ মৃঙ্জি: ০ কোল: ৪ পোত্রী ৫ कितिः ७ किछिः १ मञ्जी ৮ शानी ৯ ত্তর্রোমা ১০ কোডঃ ১১ ভুদারঃ ১২। ইত্যমরঃ।। কিরঃ ১৩ মুব্তাদঃ ১৪ মুখলাঙ্গুলঃ ১৫। ইতি জটাধরঃ ॥ ज्वनामिकः ১५ म्हायूषः ১१ বক্রবক্তুঃ ১৮ দীর্ঘভরঃ ১৯ আখ-নিক: ২০ ভূকিৎ ২১ বছসু: ২২। इंडि भदत्रश्वावनी ॥ **अम्रागाः म**ः স্য গুণাঃ । বৃষ্যস্ত্রু । বাভয়স্ত্রু । वनवर्षनद्भः। ইতি রাজবল্পভः॥ বল্পন্তব্ব । বিক্**ক্ৰণব্ৰু । ইতি** তবৈব পাঠান্তর।। অন্যৎ শ্কর भारत मुक्षेवार ॥ 🤁 ॥ जन्मारमः वि-करव न (हरा । यथा। नाजका रेन(वर्गार्थ छक्त्रव्यका निर्दो

कीत्र वर्कायट । भक्षमध मटमा व ব্লাহ্ না'সানি চেতি। ইত্যাহ্নিক ভত্তপূত বিকুস্ত।। #।। বরাহমাণ नः जुका विकुन्दामि निवासा यथा । বারাহ উবাচ। ভুক্ত। বারাহ্না•-मञ्ज (या रिव मामूशमर्भाति । शत्रनः **७ग**ऽ वक्न्याभि यथा खवि जुनस्त्रि ম বারাহো দশবর্ষাণি ভূত্বা ভূচর-তে বনে। ব্যাখো ভূষা মহাভাগে সমা: সপ্ত চ সপ্ততি:।। কৃমি ভূ বা व्यापारिह म् विष्का जुद्दा वर्षागाक ठजूफमा। अर्कानविः म वयानि याजुः शानक काया । णहाक काष्ठेवर्वानि জাযতে ভবনে বহু ॥ ব্যাযু জ্রি:শ-তি ব্যাণি জায়তে পিশিতাশনঃ। এষ সংসারিতা গত্ব বারাহামিষ-ভক্ষক: ৷৷ জাযতে বিপুলে সিদ্ধে ृ अरम ভाগবত उथा। ज्वीरकणव-**ठः भुद्रा अर्बमप्पू**र्वक्रियः ॥ भिद्रः ॥ ना ठाअनि क्वा वाकात्कर भूवाठ হ। এতমে পরম । ওছা তব ভক্ত **जुधावरः ॥ वादारमाःम**ङकास्र <यन मूठ्रांख किल्विचा< । वाद्राञ् উবাচ। ভব্নন্তি মানবা বেন তির্য্যক্ **जः সার সাগরা** । গোম্যেন দিন शक कराहारतन मध देव ॥ भानीयह

ততো ভুক্তা তিষ্ঠেৎ সপ্তদিন ভতঃ। অক্ষার লবণ• সপ্ত সক্তুভি**শ্চ তথা**-वगः॥ ठिल छाका दिनान् मध मध পাষাণভক্ষকঃ। পথো ভুক্তা দিন मक्ष काव्रवहिक माजानः ॥ माङ माष्ठ भन्नाः क्षा **अ**ङ्कान्नविवर्षि-जाः । दिनात्नारकानभक्षाभहात्रज क् उनिक्यः ॥ भूगुकः नर्द्रभाष-ভ্য: সমণক্তো বিগতজ্ব:।ক্ত্বা তু भन कर्याणि मन लाकाय शहु ।। ইতি বারাহ্মা•স ভক্ষণাপরাধ পুা-যশ্চিত্রণ। ইতিবারাহপুরাণ ॥ 🕸 ॥ वनावदार मा॰ क्षाकारनी विश्वि ७० । যথা অশুভীত গুৰুত্তী হারীত:। नरात्रगुरामिनक देतारा अत्यिक । এवक विवनत्त अगुगग्र म्क्ता॰-শ্চেতি বশিংগ্রাক্ত খেতাখেত্র ব্যবস্থিত । কল্ল ভক্স্ত। শাুছে নিযু-ক্তানি যুক্ততবেতি। বিফ্পাসকস্য मर्वथा निरवशः। यथा वाजारङ् ज्ञा-विषाकाः। जुङ्गा वदाश्याः मञ्ज यञ्च गागुलनर्भा वदार्हणवर्षाण **जूद्यो देव हज्जरक दरन** । इंड्याकाम-भीउद्धुः॥ 🗱 ॥ योद्धदङ्गः। इदि-क्रासिन रेव मामः भागरमन ह वद-সর । মাৎস্য হারিণকৌরভু শাস্ত नि हाग भाषं रैजः ॥ अग ह्योद्रव

বারাহ শশৈ মাংসৈ র্থাক্রমণ। মাস বৃদ্ধ্যাভিতৃপ্যন্তি দন্তেনেহ পিতামহা: ॥ ইভি শাদ্ধভন্তৃণ ॥ # ॥
বিফোরবভারবিশেষ:। যথা। স্বায়স্তুব উবাচ। সত্র পুরা: স্থাস্যন্তি প্থিবী ভাবৎ প্লযার্থবে মগ্ন। তস্যা

রণে যত্র• সক। ইতি শুদ্ধা বুন্ধা ভগবন্ত ধ্যাতবান্। ধ্যায়ত স্তম্য नामाविवदार अङ्गृष्ठभुभारा वदाः হপোতো নিরগাৎ। সচ আকা-শহ: সন্ ক্ৰনাত্ৰেণ পৰ্বতাপমো বভ্ৰ। ত॰ বিষ্ণু॰ মন্ত্ৰা বুন্ধা ভৃষ্টাব। मह (उन खंड: भुनयार्गवंडन्यस्र भुविका प्रशालुन भृषी मूक् अ निक ধারণশক্যা সংস্থাপ্য অন্তর্হিতো वज्वाजजः भृषिवताः बाका बारसम्व মনু রাসীৎ। ইতি প্রীভাগবতমতি ॥ #॥ जनवजात्रक व्यक्त विद्यागाक या यथा। बतारू भर्ता जान यः পুরা হরিনিমিত:। স এব ভূতো ভগবানাজগামাসুরান্তিক ।। তত-**म्हन् भु**ठीकाम् मभृशाह्य मूखमः। नर्गादः उठ ककः मूर्या विक्र मम-शुक्रा । (या दिक्के: मूरतन्त्राना भन-ন্তো ভোগিনা মূপি। বিষ্ণুর্থো যোগ-विद्याः (या याद्धा यद्धकर्मांगाः ॥ वित्यं यम्। भुमादिन मदनश् दिवी-

কস:। আজ্যুণ মহর্ষিভি দ্ব মশুব-ष्ठि जुवाञ्छ ।। उटा रिष्ठापुरक्रे পুরাণ শার মুত্তমণ। বক্তেণ দধ্যৌ (वर्णन विकिशन रेम्ड) बीविजः॥ ততঃ সংব্রক্তনখনো হিরণ্যাক্ষো ন-হাসুর:। কোযন্ত্বিত বদন্রোষা-याद्राये मुदेदक्र ।। वाद्राइक्शिन (एव॰ इन्छ॰ श्रुक्यविगृङ॰। भाइ व्हाराष्ट्रकद्रः (स्वानामर्खिनान्ननः ৷৷ ররাল শহু চক্রভ্যাে তাভ্যা यमूदम्रनः । मृर्याष्टन्तुमामा मार्था পৌর্ণনাস্যা মিবাদুদ: ॥ ততো হি-द्रग्राक्रमुथाक मर्दि मगापूरन्रिन्; ত্যগণা: पूरत्रमः। निरुष्ठकामाः मः रुमा वदारं गृही अण्डा वन मूर्ग-मर्भाः ॥ टिंड वंध्यमात्मारिकार्यन भारेख रिन्छाामूरित्र मीनवशुक्रविका नाभी हहालाजूबर्न्स्श रेव (मर्दः সুবৃষ্ট্যা ইব মন্দরাদিঃ॥দৈত্য ভড়ো ৎসৌ নৃবরাছ মাহবে নিপাত্যামা-त्र क्या ज्वाही। भक्ति यथा विषु **७ मान् ज्ञाल न्**रर्थमातानि गित्रि॰ जूत्वः ॥ ज इन्रमात्ना गर्गानु-भ्यः (शावाह रिष्ठ) न्वताइमूर्जिः। পুরাপতে:সেত্ মিম নিহভারুজে-ह क बिख वथा मूद्रन्मुः॥ वनः नमाः नार् भोत ब्राज्यः विनाणविष्यः

बार्ट (मद मार्जा) रिम्डा ख्या ना-क माछ। हि (हवान इ उश्व की यान् भू-নবোপপলান্ ৷৷ সংস্থাপবিব্যামি ন **ज॰नारा ९**व रिएड/न्मु दर्भः इनु मट **সমীপে।। এবং ব্রুবভি বাক**্যন্ত বি-रका र्यक्रमाज्य । म वाङ्गाज-मूर्भा गर्नभुरुत्रनः त्रामा मानवाः শ্চাপি সমরে ময ভারপুরোগমা:। উদ্যতাযুধ নিজ্ঞিশাঃ সর্বে ত সমূ शामुबन् ॥ म जाउ।मामाजिबला र्रिषं रेजाः मनायुर्धामारेजः। न हहान বরাহস্ত নৈনাক ইব পর্বতঃ ৷৷ কো-থস-রক্তন্যন: শহু চক্রধরে। হরি:। ব্যবর্জ ত স বেগেন ব্যাপু বন্ সরতো मिण ॥ ७ जगगामू(ब्रन्मुगा वर्ष-भान नज्छल। अवषः मह गक्तर्वि स्ट के वृ र्यस्मूरन ।। रीक्षाविमम्म रचात्र मर्भनीय जूमभन । जूवर्ग (त्रु পর্য্যন্ত বজুনাভ ভযাবহ ানেদে৷ **২ছি মজ্জা কৃষিরৈ: সিক্ত**ণ দানব স স্তবি:॥ অদ্বিতীয় পুহারৈন্ত ক্লুর-পর্যান্ত মণ্ডল । সুশাম মালা বিত-ত কামগ কামৰপিণ।। চক্ৰমুদ্য-मा नमात वादा हः यिन (७ जना। চিছেদ বাহূ শক্তেণ হিরণ্যাক্ষস্য क ज्था ॥ ज हिम्दाङ विभिन्ना न প্রাকলাত দানবঃ। কবন্ধবৎ স্থিতঃ

সংখ্যে বিশাথ ইব পাদপ:॥ ভত্তঃ স্থিতসৈ**ুব শির স্তম্য ভুমাব**পাত[ু] ব্ । হিরম্য ক্মচিত্র নেরোঃ मृङ्गिरवाज्य ।। श्विग्राक् रुख रिमञ्जा (य (भाषा रिक्टव मानवाः । मरर्ख তস্য ভযাবুস্তা স্বশ্ম রার্ত্তা দিশো দ শ।। ইতি বহি পুরাণং।। #।। অথ বরাহাবভারকারণ সরভর্শি ম-হাদেবকর্তুকভছনীরনাশশ্চ া বৈ-(वाकं) मथिवा मधा यमा कावा-গ্নিনা ভদা। অনন্ত: পৃথিবীণ ভ্যক্তা বিষ্ণে রম্ভিক মাগত: ৷৷ তেন ভ্যক্তা जू शृथिवी ऋगमाञानस्थाग**ञा। ज**-তো বরাহৰপেণ নিম্মাণ পৃথিবীণ कला। मगाः ममुफ्यादाम् न्रथाख् সলিলোপরি।বরাহোপি স্বয় গড়া লোকালোকাস্থ্য গিরিণ। বারা-হা। সহ রেমে স পৃথিব্যা চাৰুৰপ-যা। স তথা রমমাণস্ত সূচিরং পর্ব-তোত্তমে ॥ নাবাপ তোষ লোকে-শ: পোত্রী পরমকামুক:। পৃথিব্যাঃ পোত্রি রূপায়া রম্যস্ত্যা স্ততঃ সূতাঃ া বেধা জাতা দ্বিজ্পেষ্ঠা তেখা বা-मानि वि मृगु। पूर्वः कग्रका ह्यादः नर्व वर बहारलाः ॥ न रेजः भूरै ः পরিবৃতো বারাহো ভার্য্যা স্বথা। त्रम्मान खना काय्जामः रेन्द्रामनः

দ্বিয়া ৷ ইত স্তত্ত শিশ্ভি: ক্রীড-জি: পোত্রিভি স্তদা। লগন্তি তত্র ভগ্নানি নদী: কলু চক্-তথা।। ততো দেবগণাঃ সর্বে সহিতা দেবযোনি-ভি:। শক্তেণ সহিতা মস্ত্রণ চক্র: সম্যক্ জগদ্ধিত।। ততো নিশ্চিত্য তে সর্বে শকাদ্যা মূনিভিঃ সহ্ ৷ **भ**द्रनाः भद्रनः छण्य नीद्रायन सङ् विज् ॥ ज नमानाम् । गाविन्तः বাসুদেব জগৎপতি । পুণম্য স र्वि जिम्मा स्रष्टुर् र्शक्उथ्वनः।। प्रवा हू: । नम एक एम्ब (मर्तका कागर) কারণকারণ। কালধ্রূপিন্ ভগবন্ **পু**ধানপুৰুষাত্মক ॥ ইতি স্ততো দেবদেবো ভূত ভাবনভাবন:। সে रेन्द्र (मंदगरेन कार जान मर्जान (१६-निषनः ॥ श्री छवानुवाह । यमर्थ मान পতা যৃষ্ণ যদ্বো ভষ মূপস্থিত ৷ যত্ৰ यमा मना कार्याः उत्प्रता खुर्ग मूठाजा । দেবা উচুঃ। শীৰ্য্যতে বসুধা নিভ্য ক্ৰীডবা যজ্ঞ পোব্ৰিণ:। লোকাশ্চ नर्ख नःकृदा नाशू वस्तु भगास्त्रिजाः ॥ ইতি তেষা• নিগদতা• শুনুবাবাক্য৽ कनार्मनः। উवाह मक्दद्र (पव वुका-**१क বিশেষত:।। যৎকৃতে দেবতা:** नर्दाः भुकाम् नकना हेगाः। भाभू-ৰন্তি নহদুংখা শীৰ্য্যতে সকল জ

গৎ।। বারাহণ তদহণ কাষণ ত্যক্ত মিছামি শঙ্কর। নিদেশ শক্ত॰ তৎ ত্যক্ত ধেছ্যা নহি শক্তে ॥ ভু• **छ्याह्मयस्र ७८ कायः यजाज्या भक्षत्रा-**ধুনা। দ্বনাপ্যাযস্ব তেজোভি বুলিন্ अत्रहतः मूदः॥ जान्यायस उना দেবা: শক্ষরো হন্ত পোত্রিণ[•]। **রজ**-यवायाः मःमर्गाट विमानाः मार्त्र-পাত্তথা।। কাব: পাপকরো ভূত ত্ত ण्डू मृश्**ष्ठ धुना । भुगर्याकृदे** ৰূপেতৈ যঃ প্ৰায়ক্তিৰ মহণ ততঃ॥ চরিক্যানি তদর্থ মে তনুর্যত্ত্বন পা-**७**ऽञा । भुकाशाल्या सम महाया हि সীদতি নিত্যশ:।। মৎকৃতে পুত্য-হ' তথাৎ ত্যক্ষ্যে কায় পুজাক্তে । গ্রীমার্কণ্ডেষ উবাচ। ইত্যুক্তা বা-जुष्टियन उना ह तुक्त मक्दती। वृश। যথোক্ত তৎ কাৰ্য্য মিতি গোবিন্দ মূহতু:।। বাস্দেবো ৎপি তান্ সর্বা-न् विमृष्ठ। बिम्भाः सना। वादाहः তেজসা হতু বিষ প্রানপরো ভ বং ৷৷ শনৈ: শনৈ র্যদা তেজ আহর-ত্যের মাধব:। তদা দেহন্ত বারাহ• সৰুহীন ব্যক্ষাযত ।। বুদ্ধাদ্যা **দ্রি**-मनाः সর্বে মহাদেব মুমাপতি । অনুজ্যু তথা তেল আধাতু মর नामान ।। ७७: मर्रि रेर्मवगरेगः सः

ৰ তেলো বৃষ্ণুলে। আদ্বে তেন বলবান্ সোভীব সম্জাবত ৷৷ ততঃ সরভবণী স তৎক্ষণাধ্বিশো হভ वट । উদ্ধা (श ভाবত महाक्षेत्राम-युक: मूरे जबर: ॥ दिवक्रशाकताः हायः नार्कनश्यकविष्ठुतः । উष्कृ वतारकायस लक्षराजन विस्ट ३:॥ অকাজ বিস্তঃ পাখে বন্ধান স্তদা-ভবং। তন্যবাস্ত ততো দৃষ্ট্বা কো-शाकावस मक्षत्रा ॥ त्रृवृत्तः कनका যোর আদেদু: কোধ্নু हि তা: । উ हिक्किश् ख॰ यूगमर (भाववारिक भश्यवाः ॥ ७७ छ ७ भृश्राद्र । সরভ: কণ্ঠ মধ্যত:। ভিত্বা বপু বিরাহ দালী পু॰ সূর্য্যমণিপুয় বৃক্ষঃ ৰ্ব্যাহ্স্য পাত্ৰামাস তজ্জলে ॥ ত পাত বিশা পুথন সুবৃত্ত কনক ख्या। त्यातकः कश्रेराण्य जिल्ला ভিত্বা হ্লহান হ ॥ ভ্যক্তপুণান্ত ॥ তে সর্বে পেতৃ স্তোগে মহার্ণবে। कलनदः विভन्नानाः कालानलम ম हिंग: ॥ পভিতেষু বরাহেষু বুদ্ধা विक् रंत्र खथा। म्डेर्जि विख्यानामुः পুনরেব সমাগতা: ॥ ইতি কালি কাপুরাণীযাঠাবি:শত্,নত্তি:শা-भागार मःइतिजः॥ **बद्रारः भ्॰** विक्ः॥ सानस्डमः॥

পৰ্বজনঃ॥ মুন্তা। ইতি মেদিনী

॥ निम्पादः॥ वादाशीकनः। इंडि द्राविनर्घणेः ॥ अक्षेप्रमधी-পান্তগত ক্ষমুদ্বীপবিশেষ:। যথা। गन्नत्त्रं। वक्षाः (मोरम्)। वज्रा**रः कक्ष** এব চ ৷ সমৃদশ্চ কসেকশ্চ নাগো ভमातक खर्था। हत्मु नमु भवायाः भद् যবাক্ক গভন্তিমান্। তামু। ক क ব্দুমারী চ তত্র দ্বীপাদশাস্তভিঃ।। इंडि नद्याना ॥

वद्राष्ट्रकन्तः शृः वात्राशी। ইতি त्राजनियकः॥

ৰরাহ লাভা জী বারাহী কৃষ্ণ: 1 इंडि नद्रवद्गावनी॥

। उर्थायः। म्यावर्खः २। ३७ श्रावावनी ॥

ব্রহেকান্তা **জী জুপবিশেব:**। इेडि भद्रभावा ॥ ७८ भर्यप्रायः । लक्जानु:२ **मगङ्गा ७ लबकाब्रिका** 8 वदाइनामा ৫ वरता ७ म्क्दी 9 তিক্রগন্ধিকা ৮ নম্স্বারী ৯ গণ্ড-कानो २० थिन द्वी २३ । इंजि दङ्ग भाना ॥ निद्धानुका ३२ अ**अनि**-কারিকা ১০ ক্তাঞ্জি: ১৪ শণ্ড-काती ७৫ मनीहरा ७७। ইতি गुरा-ম্বরণ।। বারাছী। চামারালু ইতি খ্যাতে। ইতি সূভ্তিঃ। ইত্যমর-

টীকাষা ভরত:॥ सदाहनामा भु वादाशिकन्सः। ইভিশহ্মালা॥ ब्राहिक। जी क्लिक्ट्ट:। इंडि রাজনির্ঘণ্ট: ॥ वतारी जी जम्मूछ।। म्कत्रकनः । ইতি রাজনিঘণ্ট:।। ব্রিব্দিত: ত্রি উপাসিত:।ইত্য নর: 11 ব্রিব্দ্যা স্ত্রী শুশুবা।ইত্যমর:।। ব্রিবস্যিতঃ ত্রি উপাসিতঃ ইত্যমরঃ ॥ বরিশী জী বডিশী। ইতি **শদ** ब्रद्धावनी ॥ वित्रियः त्री दर्भतः। ইতি मद ब्रुग्वनी । বরিষা: জীভূর বর্ষা:।ইভিভরত দ্বিৰূপকোষঃ ৷৷ वित्रयाश्रियः नुः ठाउकशकी। ইতি শবর্গাবলী॥ বরিষ্ঠ ল্লী ভামু। ইভামর:।। মরিচা। ইতি মেদিনী।। বরিষ্ঠ: ত্রি অ্যমনযোর্তিশযেন-উক:। ইতি ব্যাকরণ ॥ বরতমঃ ॥ উক্তন:। ইতি মেদিনী ॥ বহুঃ । इंड्राड्स: ॥ विविधः पुः डिडिब्रिभक्ती। ইडि

(यिषिनी।। नात्रक्तृकः। ইতি রাজ-निचर्छः ॥ বরিষ্ঠা জী আদিত্যভক্তা। ইতি द्राजनिर्यणः॥ বরী জী শতাবরী। ইত্যার: ॥ সূর্য্যপন্নী। ইতি ত্রিকাগুশেষ:॥ वज्ञीयान् वि (मुक्टः ॥ वज्रिष्टः ॥ অতিযুবা। ইতি মেদিনী।। वद्रीयान् भू विश्वष्ठादिमश्रविः भ-जिर्यागार्र्गजाक्षीमण्यागः। जब का उक्व-। माजा म्यालुः जुजदा॰ সুবেশ: সৎকর্মকর্জা মধুর স্বভাব: । नद्रा वनीयान् धनवान् जनाएं। रयारगा वदीयान् यनि उद्मकारन।। ইতি কোষ্ঠীপুদীপঃ॥ वत्रीवर्मः शुः वलीवर्मः। इंडापद-**ीकायाः द्रमानाथः ॥** वद्रीयुः भू कामः। ইতি बिकाख-শেব: 11 .. वक्टे: भू॰ सिंहजाि विश्वयः । यथा। भूलिन्हा नाह्ना निष्ठेतः শবরা বক্টা ভটা:। মালা ভিলাঃ কিরাতাক্ষ সর্বেপি শ্লেছজাত্য: 11 ইতি হেমচন্দু:।। বক্ড: পু॰ অন্তঃজ্ঞজাতিবিশেষ:। यथा। त्रज्ञक म्हर्यकात्रम्ह नाहै। व-क्ड वर ह। किवर्ज स्मर जिलाक मेखिए हाडाजाः मृजाः ॥ विषाः श्वीगमनापी पाया एका । वर्षः वाद्ध श्विया गद्मा जुक्का ह भुितृश् ह । भज्जाकाना विष्णु। क्वाः नाट मामाञ्च महिन ॥ ইिन भुगम-मिन्छ उन्ध्र यम यहनः॥ व्यामाः भिन्न वर्षा। देक वर्षमा ह कन्यायाः भिन्न वर्षा। देक वर्षमा ह कन्यायाः भिन्न वर्षा। देक वर्षमा निकाट । भोित्वाट (मोिश्वका ब्वाटा) निवाट वर्षेष वर्ष ह ॥ ইिन भन्नामन्नमः श्विः॥

ব্ৰুণ: পু॰ দেবভাবিশেষ:। স চ কশ্যপস্য অদিতিনা শ্নপত্ন্যাণ জা-তঃ। তস্য চর্ষণ্যা॰ পর্যা॰ ভৃগু বাশ্মীকী পুণ্রৌ ভান্তৌ। ইতি ভाগবতমত ।। স চ জলাধি· পতি: পশ্চিম্দিক্পালক্ষ ৷ তৎ भर्यप्रायः । भूरहजाः २ भागी ၁ याम्माःभिज्ञिः ८ अश्रुजिः ৫ । ইउऽ-মর:।। যাদ:পতি: ৬ অপাণপতি: ৭। ইতি ভটীকাষা ভরত: ॥ জমূক: ৮ মেঘনাদ: ৯ জলেশর: ১০ পরঞ্জয়: ১১ দৈত্যদেব: ১২ জীবনা-বাস:১৩ নন্দপালঃ১৪। ইতি শব্দ-ब्रञ्जावनी ॥ वाद्रित्नामः ১৫ मखनी ১৬ রাম: ১৭ সূথাশ: ১৮। ইতি किंग्यतः॥ अ। कलामरगर्मर्म

प्ती अमा भूडाविधि यंथा। इव-শীর্ষপঞ্চরাত্রে। অথ বাপ্যামতঃ ব্দর্যাৎ সৃষ্ণ রত্নাদি নির্মিত। দ্বি-ভুজ হ সপ্ ষ্ট দ্ ক্লিণেনাভ্য-পুদ ৷৷ বামেন নাগপাশন্ত খার-यन्तर मूर्जागिनः। मिल्लः वाम मान ভোগ• কারযেদ্দাদসা•পতি• ॥ বানে তু কারযেদ্দ্দি দক্ষিণে পুম্বরণ मृज । नारेण नंशीज यीषाजि: म-मृद्धिः भविवाविष्ठः ॥ कृष्टिवः वक्षः (मव- প্তিষ্ঠাবিধিনার্ছবে<u>। পুষর</u>• তৎ পুঞ্চা ততো ধ্যান পুসন্নব্দন (भोभार^{के} हिमञ्चल्यनपूत्रविङ । अ-ৰাভরণ সংযুক্ত সৰলক্ষণ লক্ষিত ।। कित्रीयः भी उत्नः (भोरेनाः श्रीपः যন্ত নবছিত । লাবণ্যামৃতধারাভি ন্তর্পযন্ত মিব পুজা: ॥ রাজহ্ণস সং मार्काः भामवार्गुकतः मुख्ः। भुद्धः ब्रारिम् गंरिः मर्रेबः ममञ्जाद भद्रि-वादिखः॥ भोर्या कान्ना हानुगढ निवादिः भद्रिवादिः । नारेग र्या-দোগৰৈ যুক্তি বুন্ধাণ মিব চাপর ।। সৃষ্টি সংহারকর্তার নারায়ণ মিবা-भद्ग·। ইভि भ्यादा भृष्करय ।। वक्न মজোদ্ধারন্ত তবৈব। স**ঠাবি: শা**ন্ত বীজেন চতুদ্শস্থরেণ চ। অর্জেন্দু-বিন্দুয্ক্তেন পুণবোদ্দীপিতে ন চ ম

তেনওঁ বৌঁই ভি মন্ত্রণা পুতিমাযা। श्चिष्ठिः कृष्वा भुगत्वन नित्वाधरय । প্রযের্শ্ব পুত্রাদৈর নালিখ্য পাশ মু দ্যা।। স্থিতি॰ পুতিষ্ঠা॰।। নিবোধ-য়েৎ অন্তৰ্গভাষ্ঠ মৃষ্টিভ্যাণ নিবো-ध मृ मुा॰ मर्भारादे ॥ नमकात्रमञ्जस । दङ्गा थ्राबा किकः भूक्षा निय-गाविभः। भागश्खा भश्याङ् छ-স্মৈ নিভ্যুণ নমো নমঃ॥ ইতি জলা-শাষাৎসর্গতন্ত্ব । ক্ষা বৃষ্ট্যর্থ অস্য क्रभनीयमञ्जायथा । शृक्षतावर्खिक भि रिषः श्लावयष्टः दमुक्तवाः । विष्रु मुक्ति उममन्तर (अयाजान नमाग्र)-হ ৷৷ যস্য কেশেষু জীনতো নদ্য: সর্বাঞ্সবিষ্ । জ কৌ সমুদ্রা ण-ত্বার স্তাম ভোষাত্মনে নমঃ।। ইতি भाषा मानरेम क्षकारेत्र बंक्प मा-রাধ্য মূলনন্ত্রণ জপেৎ। পূজাপতি শ্বি ভৃষ্টপ্ছনে। বৰুণো দেবতা এতাবদাপু মভিব্যাপ্য সুবৃষ্ট্যর্থ জ-পে বিনিযোগ:। মজক্ত গুৰুনুখাৎ क्छिः। **म यथा।** ७ँ वृष्टितिङ्गानावऽः স্তর্যো মকতাস্পৃশতী গছবশাপণ্নি দ্বা দিব গছত তেনো বৃদ্ধিমাবহ । ইতি মজস্য সহসুজপানম্বরণ সৃত্-ষ্টিমতী বসুমতী ভবতি। অত্র সন্দে-र्। न कार्याः ॥ ॥ मञ्जास्त्रः। कूईं

লক্ষী তথা মাযা তেন হুঁ জীঁ হুঁটি ইতি ত্র্করমন্ত্রণ নাভিমাত্রজন্ নধ্যে পুবিশ্য যদি জপতি তদা অনাবৃষ্টি হরতি মহাবৃষ্টি ভ্রতি ! অষ্টসহসুদ্ধপঃ সংখ্যা চতুর্গুণা (ড ন দ্বাত্রিংশত সহসূত্রপ:। দিন-ত্রযানন্তর• চতুদিনে **জপসমা**[†]প্ত: ॥ নাভিমাত্রলে স্থিত্য জপেম্বরং পুসন্নধী:। বস্সহসু॰ জপেম্ঞ॰ ত্রিদিন• ব্যাপ্য হত্নত:।। **অথবা। বট্** সহসূ জপেনিত্য তদা বৃদ্ধি ভবেৎ क्षुत्र । इंडि यहें कर्य **नी शिका ॥ 🛊 ॥** পুত্তকান্তরে বং ইতি একাক্ষর মন্ত্রো• পি জপ্যত্ত্বেন লিখিত:।। 🛊 🛭 মহা🖯 পাতকিনো দপ্তধন গৃহীত্বা রাজা-वक्गाय भुजिभाष्ययः। यथा। नाहः দীত নৃপ: সাধু মহাপাতকিনো 📢 ৰ•। আদদানস্ত তলোভাত্তে**ন দো**-ষেণ লিপ্যতে॥ অপ্সূ পুবে**শ্য ত**॰ म् ७ वक्गाराभभान्त्य । मुड ৰ্ত্তোপপন্নে বা ব্ৰাহ্মণে পুতিপাদ: হে ে ৷৷ ঈংশা দগুস্য বৰুণো ব্লাক্তাণ म ७ शहा कि मः। केणः मर्बम्। सग-ভো ব্রাহ্মণো বেদপারগ: ॥ ইভি भानत्व 🛪 ज्वागः ॥ 🛊 ॥ चनाम-थ्याउवृक्षः । खर्भर्यायः । वद्रभङ ২সেতু: ৩ তিজশাক: ৪ জমারক: ৫)

ইত্যমর:।। অশ্মরীম: ৬ সেতুক: বর্ত্ত ক্লী তনুত্রাণ । ইতি ছেম-শদরত্বাবলী॥ খেতবৃক্ষঃ ১০ খে **७क्मः >> मा**धूर्कः >२ ७मानः ১৩ মাৰতাপহ: ১৪। অস্য গুণাঃ । करूषु । উक्ष व । तक्र मात्र भी छ वाउर्वचः। त्रिक्षवः। मीरानवः। বিদুধিরোগনিভুঞ। ইতি রাজ-निर्घण्टः॥ व्यालाठ । वक्नः लिख লো ভেদী শ্লেম ক্ ছাশ্ম মাক-(क्टाक्षाधिमी भनः ॥ कवारम मधु त्र खिङ: कर्तृका क्षक्रका नघू: । ইতি ভাবপুকাশ:॥ অন্য ह । ব্ৰু-ণো প্ৰিল শুল্ছে৷ ভেদী চোঞো-रणाबीरदः। পুল্ল॰ ব্ৰুণজ॰ গু।হি পিত্র আমবাত জিৎ।। ইতি রা-करतानः॥ क्षा बनः। इंडि स्न িনা । সুবং। ইতি বিখঃ॥ क्षिण अबा की महा । इंडामद्रशा বৰুণানী জী বৰুণপত্নী। ইতি कठाश्वः ॥ বৰুত্ৰ॰ ক্লী উভন্নীযবন্ত্ৰ। বৃধাতো কৰ পুত্যযেন নিম্নন। ইতি সি-षाडकोमून्रामृगाहिव्जिः॥ बक्षः भूः मः छकः। ইতি मः वक्तांहः भू॰ कहाः ॥ उक्नाहि-किथनातानामिवृज्धिः॥

প বরাণঃ ৮ শিখিমগুন: ১। ইতি । চন্দু: ॥ চর্ম ॥ ইতি মেদিনী ।। তত্ৰ প্ৰণী ধ্ৰকাল্পাদৌ গণিকো १ य॰ मायः ॥ বৰ্ণ পু: প্রপুহরণাভিঘাত-व्रकार्थः व्रथमा ममास्वव्यनावव्रगः कामि मुवा उट । उट भर्यायः । রথগুপ্তি: ২। ইত্যমর ভরতৌ।। রথস কৃতি: ৩। ইতি জটাধর:।। বৰ্ষিথনী জ্রী সেনা। ইত্যমর: ॥ ভান্। নিহন্তি গুলা বাতাসু কিনী॰ বরেণ্ড॰ ক্লী জন্ধ। ইতি রাজ-निर्व है: 11 বরেণ্য: ত্রি পুধান:। ইত্যমর:।। বরেন্দ্রী জী গৌডদেশ:। ইতি ত্রিকাপ্তশেষ:।। বরেশ্বরঃ পূ॰ শিবঃ। ইতি শন্-ब्रञ्जावनी ॥ व तार्छ । इति सक्वक भूष्म । इति मद्भाषा॥ বরোল: পু জী বরট:। ইতি ত্রিকাওশেষ:॥ । বর্কর: পূ॰ যুবপশু:। ইত্যমর:॥ भिष्णावेकः । इति उडीकायाः ভরত: ॥ পরিহাস: ॥ ছাগ: ।

इंडि यहिनी ॥

उऽत्रािः ॥ नात्रीभाषावादाः मः

ক্ষরভদত্তনথক্ষতঃ।ইতিমেদিনী। वर्गः भू बजाजीयमम् १। ममान ধ্যিভি: পাণিভিরপাণিভিৰণণ कि उ वृन्त । यथा कवर्गः। अब कव খভাদিনা বিজ্ঞতীয়ত্ত্বপি স্থানসা-ম্য মন্তি। ইত্যমর ভরতৌ।। গৃন্থ প-जिल्हनः । यथा। मार्गा वर्ग भजिल्ह-**माञ्चा जाक्षा या इत्र मः गृहाः। উहु। मः** পরিবর্ত্ত পটল: কাও মজিযাং।। ञ्चानः भुकद्रगः शर्दा दिक्षः गुज्ञमञ्च যঃ।৷ ইতি ত্রি চাণ্ড:শ্বঃ ৷৷ সমানা-कद्मामा भूत्रभा उट भर्यायः। कृ जिः ২: যথা। সন্দ্বিষ্ঠা কৃতি ক্চ্যুতে २० इनालगास्तर्या हिखान निमः । ষংষাপরিষ্টা । তথাপরেঙ্কা স্ত্যু-कुाडा मुरमार्या भूनण त्राणि।। थ उत्रम गा जिर्जि विनिन्नी उर थ ७ वरे गंकायू अ क् जि वी । इरिष्टी-नयू गु। मि वधः कृ जिः ना पि हे ना বর্গেণ সমল্লিতে। বা ॥ উদাহরণ । সথে নবানাঞ্চ চতুর্দশানা বুহি ত্রিহানস্য শতত্র্যস্য। পঞ্চোত্তর-न्यान्ययुज्यः दर्शः कानामि (हद्दर्श विवाननार्गः॥ इंडि नीनावजी॥ বৰ্গোত্তনঃ পু• চরানা অর্থাৎ निय कर्क है जून। मकत्र त्राणीना॰ भुष्ता रःगः। हिद्रागः वर्षा

বৃষ সিংহ বৃশ্চিক অন্তরাশীনাং পঞ্নো ২০শ: ছ্যাত্মকানা অ-र्था८ मिथून कन्या धनू मी न ब्रामी; नाः नवस्मा १ मण्डा यथा। हद्रानाः পূথমে চাংশ স্থিরাণাং পঞ্মে তথা। নবনে দ্যাত্মকানাঞ্চ বর্গো-ন্তম ইতি মৃত:।। অণিচ। রাশী-ना द्वीयनदाः ॥ यथा । यन বাংশস্ত রাশীনাং বর্গোত্তন ইতি **मृउ:। ই**তি জ্যো**তি**स्कु ॥ বৰ্চ ড দীণ্ডৌ। ইতি কবিকল্পডম:!! ড বৰ্চতে। ইতি কবিকল্লফম:।। वहः हो क्शाविष्ठा॥ (उद्य: 1 ইতি মেদিনী।। বৰ্চক্ষ: পুংক্লী বিধা। ইভ্যমন্ন:॥ वह बी मुं हमुः। यथा। त्वाहिन्ता म जवहाँ वह बी (यन हलुमाः । ইতি বহি পুরাণ ॥ वहाँ भू॰ हन्मुभूधः। ইতি मिरिनी ॥ अन्। इ। द्वाञ्गि। मञ्चव ष्टं। व-ईबी यन हम्मुभाः। इन्डाप्त्रविहः भूबाल मर्गान्कीर्खान मञीसरः **ज्यागनामाध्यायः ॥** वर्ष्धन न्री हि ना॥ जागः। ইতি মেদিনী।। মারণ । ইতি হেমচন্দু: বৰ্জিতঃ ত্ৰি ভাকঃ। বৃত্ৰপাতোঃক भुजुरवन निष्ठमः। यथा। व्यवस्ताः

ভঞ্চাবধৃত সরোষ বিষয় নিরত।
ভরে। রপি নভাক্তব্য নর সংকার বজ্জিত।। ইতি কৌর্মে উপরিভাগে ১৬ অধ্যায়ঃ।।

बर्क्कनीय॰ कि वर्क्क नरयागा। उर्क बुः। दर्जनीयामः यंथा। द्राज्ञामः न র্ত্তকাষণ তক্ষো ২ন পক্রকারিণ: ৷ गणामः गणिकाञ्चक च छाञ्चरेकव ब জ্জবিৎ !৷ চক্রোপজীবিরজক তক্ষ-র ধূজিনাস্তথা। গান্ধর্ব লোহকার। श मृ उकाश विवर्द्धार्थ। सनान চিত্ৰকৰ্মান বান্ধ্ৰ বে: পতিত্স্য চ । পৌনর্ভ বছাত্রি মধ্যে রভিশন্তস্য চৈৰছি॥ সুবৰ্গার শৈল্ব ব্যাধি **७**न्याज्यम् । विकिथ्नक्न्ये हिन वामः भू कवा। माखिकमा हा। ख-ন নান্তিকয়ে। রন্ন দেবতানিন্দকস্য চ।সোমবিক্রযিনশার শ্বপাকস্য বি**শেষতঃ।। ভা**ৰ্য্যা**জিত্ৰস**্ চৈৰা-ন্ন যন্ত্রাপপতি গ্ছে। উৎস্ क्षेत्रा कर्म्यात्रा छरेथावाहिष्ठाजाः किनः ॥ ज्नाद्भाष्ट्रक न रामः क्षाबीवमा रेहवं हि। क्लीवमाइडा-বিন শ্চাম্ন মন্তোন্মন্তন্য চৈব হি॥ ভীতস্য ক্দিতস্যান্ন মবজুষ্ট প विकिछ। वृक्षियः भागक्राः भा कामः मृजक्तर ह ॥ व्थाभाकनर रिवामः भावामः यम्त्रमा ह। याः
भूजानास नात्रीनाः क्उन्नमा उर्ष्यः
व हि ॥ कन्मुकामः विष्णस्न माखः
विक्यिन स्था । भोशामः घरेकाः
मक्ष ভिषकामम स्नि ह॥ विष्मभूः
जननमामः भतिविद्याम स्मव ह।
भूनज्वा विष्णस्य उर्थन मिथियुः
भर्जः ॥ व्यवस्ता का भर्या तिम न
द्वासः विव्यया दिनः । स्वता तिम न
द्वासः । स्व यम्।मः मम्मादि
म स्वामाति किन्दिनः ॥ देवि
विक्र्यभुतातः हैभितिसातः ।
स्वतासः ॥

वर्ष्काः वि वर्ष्किनीयः। यथा। व्यवः भवाः भृषु वः वर्षा। वर्षकाः भृष्ठिकिन्याः। (ভाष्का समः भवाः विखः सम्मा कः कित्रमः हिजः। व्याम्मा विक्राः। व्याम्मा विक्राः। व्याम्मा विक्राः। व्याम्मा व्याम्मा व्याम्मा व्यामा व्यामा

ৰৰ্ণ ভ ক স্বতিবিস্তারগুক্রান্যুক্তি দীপনে। ইতি কবিকল্পফনঃ।। বর্ণ-যতি বণাপাবতি কবি:ভৌতীত্যথঃ । বর্ণয়ক্তি তন্ত্রণ বিস্তার্যতীত্যর্থ: । বর্ণবৃত্তি পুতিমাণ শৃল্পাদিবর্ণাণ করো-ভীত্যৰ্থ:। বৰ্ণয়তি উদ্মান্ত্ৰদীপ্যতে विज्ञान् । मुङ्गान् । जुङ्गान् । रें अभि भार्तः। इं ि मूर्गामामः॥ বর্ণ ক বর্ণে। ইতি কবিকল্লছম:।। क वर्गयञ्जि। अयः किक्किनगुरञ्। वर्षः मूङ्गानिकिया। इंडि मूर्गानामः वर्ग क्ली जस्त्रमा इंडि (इमहन्तुः॥ বৰ্ণ: পু• জাতি:। সাচ ব্ৰাহ্মণ: क्क बिरग दिनमा म् मू मा । वता गृद् भारि र्यथा। यहा जगवान् भूकव ৰূপেণ সৃষ্টি কৃতবান্ ভদাস্য শ ब्रीब्राट हजारता वर्गा उँट शवाः। মুথতো ব্ৰাহ্মণাঃ বাহুতঃ ক্ষব্ৰিযাঃ উৰুতো বৈশ্যা: পাদত: শূদু৷ জা-তাঃ। এতেষা বর্ণানা খ্যা: শা-স্তেষ্ নিৰূপিতা: সন্থি। ভক্ৰা-ऋग्थमा उठाउँ। अक्षुयन य्कन मानस्कृति । बीदिकाञ्जयः व्यस्ता-পন যান্ধন পুতিগুহুশ্চেতি। ১। क जियमा ज्या भर्माः। अकार्यनः यजन॰ मानकः। भुजानाः त्रक्राः कीविका।२। देवनाजा बरवावर्याः

। व्यश्यम यजन मानक । ठउ मुहे জীবিকা:। কৃষি: গোরকণ বাণি-काः अभीमस्कि । ७। मृमुत्रा जू वुका कव विभाग मुन्या सरमा की वि-কাচা৪াব্ৰাহ্মণা আশুন চতুইয়বস্তো ७विछ। वुकाठाको गृरुष्टः वान गुष्टः मन्। मी ह । उब उपनयनान इंदर नियम कृषा या छाताः निवासी-श्चित्रा नाञ्चरवमायायन• कात्रा**ि न** वुक्षठाबीजाठाउउ । ३। मान्यवना-ধ্যধন সমাপ্য যো দারপরিপুত্ত कृ द्वा यभजीहब्रा॰ करब्राङ न गृहष्ट উচ্যতে। ২। পুত্র মুৎপাদ্য যো ব~~ন~~ बाम॰ क्या अक्डेभहा कनापि छ-ক্ষ্যিত্বা ঈশ্বরারাখন করোতি স-वानभुष्ट फेठारछ। १। यः नर्ब ग्-**ভাদিক ত**্তল মৃণ্ডিতমুণ্ডো গৈরি-करकोशीनाहामन मुख्य कम्र अनुक বিভূৎ ভিক্ষাবৃত্তি নিৰ্জনে তীথে বা স্থিত্বা কেবল মীশ্বরারাধন করো: তি স সন্যাসীত্যচ্যতে। ৪। ক্ষতিয বৈশ্যযোগ্ধ পুথমাশুমত্রয় বিহিত । भू पुरेमाक कर गृश् भुमः। देखनाः ब्राधनख गर्सवाः वर्णमामाभुमागाकः नाथात्रा थर्गः। उत्राथ्य यञ्च विकृ পাসক: স বৈক্ষৰ উচ্যতে। শিবো: शानकः रेणवः। पूर्गापि मञ्ज्रशानकः

শাক্ত:। সুর্য্যোপাসক: সৌর:। গ-ণেশোপাসকো গাণপত্য উচ্যতে। ইতি প্রাণার্থপুকাশ:॥ 🗱 ॥ অ পিচ। ব্যক্ষাবাচ। সর্গাদিকৃদ্ধরি टैक्टव भूज्यः सायग्रुदामिज्यः। वि-পূৰ্বিদ্য: স্থেন ধর্মেণ তদ্ধর্মণ ব্যাস বৈ भृत्।। यजन॰ याजन• मान• तुष्क्रिनमऽ भु ि गुरु:। अधाभनः ठाष्यनः यह कर्माि विक्षाख्या। मान मध्यनः यङ्जा धर्मः कविय रिक्नारयाः । मञ्ज স্তথা ক্ষত্রিয়স্য কৃষি বৈশ্যস্য শস্য-**छ ॥ मृ**भूदेवद दिकाजीनाः **मृ** मृताः थर्मगाधनः। काक्कर्म खणाजीवः পাক্যক্তো ২পি ধর্মত:॥ ভিক্নাচ-র্য্যাথ শুশুষা গুরোঃ স্বাধ্যায় এব চ नक्षाकर्माधिकार्याक श्रम्मा २२॰ वुक्त ठाविषः ॥ मर्खिषा मानुगापाछ ৈ দ্বৈধ্যন্ত চভূবিব । বুদ্দচাযুৰ্য পজ-र्ज्ञाला रेनिक्टिका वृष्कउৎপत्रः ॥ বো হধীত্য বিধিবছেদান্ গৃহস্থা-भूग मानुरहार। छेन वहां गरका (छः-प्या निष्ठिका सद्रशास्त्रिकः ॥ व्ययस्या **<b>** ভিথিশুন্বা যজ্ঞা দান সুরার্চন• ा गृहञ्च मा ममारमन धर्मा १ वर्ग हि-क्षत्र हमाः॥ উदानीनः नाध्यक मृ 'হঙ্গে দ্বিধা ভবেৎ। স্টুম্বভরণে ्यूकः माध्रका श्रा गृशी जर्द ॥

খাণানিত্রীণুঃপাফ্ত্য ত্যক্তা ভার্য্যা **धनाहिक•। े बकाकी यस दिहा**द्र ९ छै-मानीनः न भोक्षिकः ॥ ভূभो मृत ফলাশিত্ব• স্বাধ্যায उপ এব চ। স-দ্বিভাগো যথান্যায় প্রয়ো হয় বন-বাসিন: ॥ তপ শুপ্রতি যো হরণে याकाप्तवान् कुष्टाि छ। स्राधााय চৈব নিরতো বনস্থ স্তাপসো মতঃ॥ তপদা কৰিতো ২ত্যৰ্থণ যস্ত ধ্যাৰ-পরে। ভবেৎ। সন্যাসীহ স বিজ্ঞে-যো বানপুছাশুনে ছিত: ॥ যোগা-ভ্যাসরতো নিভ্য মাক্ক্জু জিতে-ন্দ্ৰিয়:। জ্ঞানায বস্তুত ভিক্ষু: প্ৰো-চ্যতে পারমেণ্ডিক:।। যন্ত্রাল্মরতি রেব স্যামিত্যভূপ্তো মহামুনি: 1 সন্যক্চ দমসম্পন্ন: স যোগী ভিক্ষু क्राउ। रिङ्कः गुरुषः सोनिवः তপোধ্যানে বিশেষতঃ। সম্যক্চ জ্ঞান বৈরাগ্য ধর্মো ২বণ ভিক্ষুকে-**ग**डः ॥ ज्ञानमम्मानिनः (क्रिट् विषया । अर्था अर्थ महा সিনঃ কেচি প্রিবিধঃ পারনে ষ্ঠিকঃ।। যোগী চ ত্রিবিধো জ্ঞেয়ো ভৌতি-কো নোক্ষ এব চ। তৃতীযোদ্ত্যাশু-মী প্রোক্তো যোগমূর্ত্তিসমান্তিতঃ 11 পূर्यमा ভावना भृद्धं भाक्षिद्कश्च ভাবন। তৃতীযে চান্তিনা প্রোক্তা

ভাবনা পারমেশ্বরী ॥ ধর্মাৎ স॰-জায়তে মোক্ষো অর্থাৎ কামোভি-জাযতে । প্ৰুত্ঞ নিবৃত্ঞ দ্বিধ ष्म्य रिविष्टकः ॥ उद्धान भूवीः निवृद्धः म्राट भुवृद्धका प्राप्तवकृष्ट। क्रमामः মো দ্যা দান মলোভো হভ্যাস এ प्र।। बार्जि कानम्या ह जीर्थानुमः য়ণ তথা। সত্যু সন্তোষ আন্তিক্যু ভথা চেন্দুিয়নিগুছ: 11 দেবভাভ্য র্ঘন পূজা ব্রাহ্মণানা বিশেষত:। चहिःमा लियवाहित मरेशम्बा मः ৰক্ষত।।। এত আশুমিকা ধর্ম। শ্চা-ভুরর্ণ্য বুরীম্যতঃ। প্রাজ্ञাপত্য বা-ক্ষণানা মৃত স্থান কিবাবতা।।। ञ्चान रेमन्तुः कविषाणाः मःग्राम-ञ्च भनाषिनाः । रेवणानाः नाक्उः ष्टान अवर्थ मनुवडं छा ॥ शासर्वः म् मुकाजीनाः भित्रिहात्त्र ह वर्ल्डाः। ইতি গাৰুডে ৪৯ অধ্যায়: ॥ 🗱 ॥ व्यन हा । द्वाका ना ज्वका नि भ्र क्यं वमुक्तरव्र। यानि कर्यानि क्रही-ত মম ভক্তিপরাযণ:॥ यট्कर्मनि-মতো ভূরা অহন্ধারবিবর্জিত:। বা ভালাভ পরিত্যন্ত্য ভিক্ষাহারে। बिछिन्द्रियः ॥ भभ कबा भभागुकः পৈশুন্যেন বিবর্জিতঃ। শাস্তানুসারী म दास्था न वृक्तः भि मुरहजनः॥ अज-

দৈ বান্ধণ: কর্ম একচিত্তে। জিতেন্দি-यः। इक्षेप्रवंध व्यक्ष म मात्मि रमुक्तरत्र ॥ क्वियागाः भुवक्तात्रि नम कर्यम् निष्ठजाः। यानि कर्यापि ব্ৰৱি ক্ৰিয়া মধ্যসংস্তিতাঃ।। मानन्द्रण कर्याखा यख्ख्य जननः मुहिः। यम कर्यम् (मधावी व्यव्हात বিবর্জি**ড: ॥ অ**লুভাষী গুণক্ত**্র** নিত্যু ভাগবতপূ্য:। গুৰু বিদ্যান-चुज्यानाहि जगनः लिमुत्नान विव-জিত:। এতৈ ও ণৈ: সমাযুক্তো যো-মাণ বুজতি ক্ষবিয়ঃ ॥ ভজতে মম্-(या निख्य भन त्याकाय गहि । दिनागनान भुवक्तानि सम कर्यमू निष्ठ छा॰ ॥ यानि कर्यानि ऋक्छ सभ ভক্তিপথে স্থিত:। এতৈ গুণৈঃ স্বংর্মেণ লাভালাভবিব্রিত: শতুকালাভিগামী চ শাস্তাত্মা মো-एविज :। भूठि मंका निताशाला **यम कर्यात्र ७: मरा !! अक्म गः भूक (का** নিভ্যুণ যুক্তো ভক্ত্যানুব**্সলঃ। বৈ**-भाउउद्वर मण्यू का त्या नू कर्मानि-कार्राय ॥ जनगरः न भूगनगानि न ह स न भूगमाजि। अथ मृ मुन्र वक्क ग्रीम कर्यानि भृगू माथि ॥ यानि कर्यानि क्वा ज्मूहा मशः

ব্যবন্থিত:। দম্পতী মম ভক্তৌ যৌ ম্ম কর্মপরাবণী।। উভৌ ভাগ-বতো ভক্তো নৎপরো কর্মানিষ্ঠিতৌ । (रणकाली ह जानां उजना তমসোজাত: ৷৷ নিরহক্ষারযুক্ত:-ज्या ज्याजित्थरमा विनी जवान् । कु-ৰ্ধানোভিপ্তাত্মা লোভ মোহ বিবর্জিত: ॥ নম্কারপ্রিয়ে নিত্য মন চিন্তাব্যবস্থিত: । শুদুকর্মাণি म (निव य अव अ अ अगाहाद्वर ॥ ত্যক্ত্বা প্ৰবিসহস্যুণি শৃদুমেৰ ভক্তা-माइ। इंडि वाद्रार्श् विधिकस्मा८-शक्तिगमाध्यायः ॥ 🗱 ॥ **यश**ब्रक । সুকেশি ক্ৰাচ । বিশ্বাণাণ চা-তুরাশুন্য বিস্তরামে তপোধনা:। আচক্ষধুণন মে তৃন্তি: শৃগ্বতঃ পুতি-বিদ্যতে ॥ ঋষয উচু:। কৃতোপনয नः मनाक तुक्कातात्री खद्री वमन्।! ভত্ত ধ্যো ২স্য য তঞ্চ কথ্যমানং निमानय। याद्यात्यात्यां २ जुनु न्त्रा সান ভিক্ষাটন স্তথা।। গুরৌ নিবে म् । जहाम्। समुख्याउन निकामः। धर्मार्थ काम माकाना नग्रक् भु-जुःभभारन ॥ जिनावृतः भरिहित তৎপরীভ্ষ নিত্যশ:। অবাপ্য স क्वान् (वरान् भाजः भाभा खता मू थार ॥ उठा वदा गूना पन ।। एड

त्रत मिक्गाउठः। गार्ड्याम्यका-मन्त्र गार्व्याणुगमाणुरव् ॥ कान-পুজাশনকামি চতুর্থ মেছবা বসেৎ । তথৈব চ গুরো র্গেছে দ্বিজো নিষ্ঠা भवान् गर्।। खंडा तजात उर-शुधः उद्यापय निषय्तरप्र । **अद**े জয়তি মৃত্যু স দ্বিজঃ শালকটকট । उभाव्ड उठ खमाए गृह्हाम् भकाभाषा । अभगानञ्चाः कन्त्र ম্বহেত নিশালর।। স্বকর্মণা ধন্ত वक्। পिতৃদেবাভিপীনপি। সম্যক্ সংশ্রীণযেন্ডক্ত্যা সদাচাররতো দ্বি-कः ॥ गार्डिं पुक्त प्रयोक वान गुड् ত্রবাশুমাঃ। ক্তবিষস্যাপি গদিতা য আচার। দ্বিজন্য হি ॥ বৈথানস-दः गार्रञ्ज मान्तिष्ठयः विणः। গাৰ্হ্য মুক্তন ত্বেক শূদুস্য ক্ষণ-माठत ॥ यानि वर्गाभुरमाङ्गानि ४-ৰ্মাণীহ ন হাপথেৎ। যো হাপয়তি তস্যাসৌ পরিস্প্যতি ভাস্কর:॥ ইতি বামনপুরাণে ১৪ অধ্যায়: ॥ 🗱 ॥ প্ৰশ্চ। 🕮 উৰ্ব উবাচ। ব্ৰাহ্মণ ক্ষত্রিয় বিশাং শুদুাণাঞ্চ যথা ক্রমণ । व्यकागुमना ज्वा मृगू धर्मान् नः (यानिजान् ॥ मान॰ मम्प्राष्ट्राव्यात्व-(फ्वान् यरेज्जः चावतायज्यभद्रः । निर्छापकी ভবেদ্বिनुः अर्गाहानि

भितिगुरु•॥ वृङ्यर्थं• साजावहानग्रन-न्यानव्याभरवज्ञथा । अर्व्याटः भुजि-পুহাদান শ্রাথান্যায়তো দিজ:।। मृज्ञार्था८ मुद्धः मुख्यः न्यारयानार्डि-তো থর্থো বস্য তমাৎ। ইতি ভটী का॥ नर्बलाकश्चि वर्ष्यामाश्चि कम्राहिष्युकः । रेभवी अभ्रष्ठमञ्ज ब् वाक्रनामाख्य धन ॥ भावि ब्राङ्म **চ পারকেঃ সমবৃদ্ধি** ভবেৎছি~~র~~ঃ। **শভাবভিগম: প**লুৱা• শস্যতে চাস্য शार्थिव ॥ > ॥ मानानि मम्त्रामिहाः তো দিজেভ্যঃ ক্ষব্রিযোগি হি । य-क्ष्र विविधि ये क्षि प्रधीयी उ ह भा-र्थित ॥ भेजाबीरवा महीत्रका भूव-রা ভদ্য জীবিকা। ভদ্যাপি পুঞ্ম কলে পৃথিবীপরিপালন ৷৷ ধরিত্রী भावानरेनव क्उक्र्डा नदाविभः। ভবন্তি নূপতে রংশা যতো যজ্ঞাদি কৰ্মণা॰॥ দুষ্টানা॰ শাসনাদাজা শি ষ্টানা॰ পরিপালনাৎ। প্রাপ্নোত্য-ভিনতাল্লোকান্ বর্ণস'স্কারকো নৃ-भः ॥ २ ॥ भागूभान्। वानिकाक क्विक मनुरक्षित्र । दिनाग्य कीवि-काः वुका मामी (वाकशिजामरः॥ ভন্যাপ্যথ্যবৰ বক্তো দানধৰ্মত मनप्रख । निक्र रैनिमिखिकारीना मनुकानक कर्माणा ।। ।।। विकाजि

मः भूषः कर्य जामर्थाः छन शाकाः । क्य विक्यरेब द्वांशि श्रेनः कात्-ख्रादन वा।। मानक ममार मामाना भाक्यरेख यंद्रप्रि। भिजानिक्क नर्बः रेव मृषुः सदी उ उन ह ॥ ८॥ ভূত্যাদিভরণার্থায**ा**र्स्टराक्ष पर त्रिगुरः । अञ्काना ভिगमनः सना-द्भिष् मशीभाउ ॥ एया मम**उ**ङ्ख्यु ভিতিকা ৰাভিনাৰিতা। সত্যু (मोडमनायात्मा मक्क लेखवाहि-**छा॥ रेमबुग्ण्**हा ख्या खहरकार्न-ণ্যু নরেশ্বর । অনুস্থা চ সামান্যী বর্ণানাণ কখিতা গুণাঃ।৷ আশুমা-शाक मर्सिया (मर्ड मामान)लक्ष्माः । खगा खथान बर्माः क विनामीयाः भिमान् मृग्।। काञ कर्या विकारगा क्र• रेवमार्क्या उथाशिक । ब्राजना-मा ह रेवाणां कः लों में कर्य ने हेड-যোঃ৷ সামর্থ্যে সতি ভব্যাজ্যমুক্তা-ভ্যা মপি পার্থিব। তদেবাপদি ক-র্ত্তব্য ন ~~স্থ্~~য্যাৎ কর্মসঙ্কর ।। ইত্ত্যে তে কথিতা রাজন্ বর্ণ ধর্মা স্বা ডব ৷ ধর্মনাশুমিণাণ সম্পূর্রভো নে निमानव।।इ॥ अपेव छेवाह।वानः কৃভোপনযনো বেদাহরণ তৎপর:। चक्रांगर वरमञ्जूभ वृक्षठात्री महा হিতঃ॥ শৌচাচারবতা তব কার্য্য

অশুষ্ণ গুরো:। বুতানি চরতা গ্রা-হ্যাবেদাক কৃত্যুদ্ধিনা।। উত্তে স **(क्रांत्रवि॰ ज्न उरेशवादा॰ नमारि॰ ं छः ।** উপতিষ্ঠেত্তথা **স**র্য্যাদ্গুরো রপ্যভিবাদন ।। ছিতে ডিপ্টেদুজে-দ্মাতিনীচৈরানীত চাসতি। শিবেরা ভারৌ নৃপণ্ডে পুতিক্লা ন সাভ **(ज**्या (उत्तिवाक: शार्ठ: इर नान्)-চিত্ত: পুরস্থিত:। অনুজ্ঞাতঞ্চ ভি काम मनीयाम् ध्यना उठः ॥ व्यत-गार्ट्न भः भूवं या हार्या भाव गाहि-ডা: ৷ সমিজ্জলাদিক চাস্য কল্য कना मुनानराय ॥ गृही उगु। कृति দশ্চ ততোৎনুক্তামবাপ্য বৈ। গার্হ इ। नारामः भुषक्ता निञ्चवश्य नि-- স্ক'ভি:।।১।। বিধিনা চাগুদারস্ত ধন পাপ s স্ব কর্মণা। গৃহস্থ কার্য্য থিল•া - অৰ্ণাজ্পাল্ শক্তিত: ॥ নিৰ্বাপেণ ामञ्न'हर्गे**ड्ड (प्रा: खथा डि**थी - ন্। অনৈ ন্নী শ্চ বাধ্যায়ৈ রপতেऽ ন পুরাপতিশাবলিকর্মণাচ ভ্তানি · वार मलानाशिन खगर । भुरश्ना-েতি লোকান্ পুৰুষে। নিজকৰ্মসম-াৰ্চ্চিত্ৰান্।। ভিক্ষাভূৱক যে কেচিৎ ে পরিবাট্ বৃক্ষচারিণঃ । ভেপ্যবৈব -:পুতিষ্ঠান্ত গাৰ্হস্কা^ত তেন বৈ পরু ा। दिना**रद्राका**र्य्यंग शिर्यद्रानाव ह

পুভো। অটন্তি বস্বাং বিপা: পৃথি-বীদৰ্শনায চ॥ অনিকেতা হানাছা-রা যত্র সাধ গৃহাস্ত যে । ডেবা॰ গৃহস্থ: সর্বোণ পুতিষ্ঠাযোনিরেব চ ॥ তেষা॰ आগতদানাদি বক্তব্যং মः ধুর বচ:। গৃহাগতানা দদ্যার শাব-নাসন ভোজন ৷৷ অতিথি যস্য ভগ্নাশে। গৃহাৎ পুতি নিবর্ত্তে। न एवा पृष्ठ् उ॰ उत्य भूग्रमामाय गः ছতি।। অবজ্ঞান মহক্ষারো দম্ভ-ৈচৰ গৃছে সতঃ। পবিত্যপোগযা-তৌচ পাৰুষ্যক্ষন শদ্যতে॥ সম্যক্ করোভ্যেব গৃহস্থ: পর্মণ विधिः। সর্বক্ষবিনিমুক্তো লোকা ৰাপ্নোত্যনুক্তমান্॥ বযঃপরিণভৌ রাজন্ কৃতকৃতে গ্রাশুশী। পুএেষ্ ভाग्रा निक्किन्र वन गहि मरेश-ব বা ৷৷২ ৷৷ পর্ণ ফলাহার: কেশ শাশু, জটাধর:। ভূমিশাধী ভবেত্তর মুনি: সর্বাতিথি নৃ'প ।। চর্ঘ কাশ অংশ: স্ব্যাৎ পরিধানোত্তরীযকে। তদ্বগ্রিষ্বণ স্থান শস্তমস্য নরেশ্বর nদেবতাভ্যৱন হোম: সর্বাভ্যাগ**ত** भूषनः। ভिका यनिभुनानक मख मन्। नद्भाषत्र ॥ वन्। द्भार्यन गाजा-ণা মভ্যক্ষ শ্যাস্য শস্যতে। তপস্য-তক্ষ রাজেন্দু শীতোঞাদিসহি- 💨 তা ॥ যন্তে তা॰ নিযত শ্চর্য্যা॰ বান- 📙 शुष्ट कारत्रम् निः। म मञ्जाशिवाम्। वान् अरयह्माका॰क भाषवान्।'०॥ ठजूर्थ काम्पा जिल्हाः (भागा যো ননীবিভি:। তস্য স্ক্পণ গদ-তো মম শ্রোতৃ নৃপার্হসি ॥ পুঞ ্দুব্য কলভেষ্ ত্যক্তমেহে। নরাধিপ। हजूर्य मामुनङ्गनः भरहिमध् उ न ८-गतः॥ देवदिका खारबर गर्वामा-রম্ভানবনীপতে। মিত্রাদিবু সনো रेनवः ननस्टरङ्गव कछत् ॥ बदायूजाः एकारीनाः वाध्यनः कर्चान्डः कृति । युकः अदी उन (मुक् अर्दभक्षा भ वर्ड्स्य ॥ এ ह्या बह्य वि गारि পঞ্রাত্রন্থিতি: পুরে। তথা তিষ্ঠে-ष्य्था श्रीं उ र्षाया वा नामा काय-তে॥ পাণযাত্রানিমিত্তঞ্চ ব্যক্তারে जुक्जवद्धान । काल भुमखवर्गानाः जिकार्थ नर्वारहेम्गृश्वा ॥ काभः কোৰ তথা দৰ্প মোহ লোভাদ্য-শ্চ যে। তাংস্ত দোষান্ পরিভ্যন্ত্য **পরিবৃ**ট্ নির্মানে। ভবেৎ ।। অভয• সর্বসত্ত্বেভেগ্ন দত্ত্বা য শ্বরতে মুনি:। ন ভস্য সর্বভ্তেভ্যে ভয়মূৎ পদ্যতে ক্টিৎ।। ক্রাগ্লিছোত্র বশরীর সং-স্থ শারীর মগ্রিঞ্চ মুখে জুছোতি। বিশ্স্ত ভৈক্ষোপগতৈ ইবিভি শিতা

গ্রিনা• স বুজতিয়া লোকান্যা চিভা-গ্নীনাং অগ্নিচিতা মিত্যর্থ:। চিতা-শ্লিনা ইতি বা পাঠ:। ইতি ভট্টাকা।। নোকাশুন য শ্চরতে যথোক্ত শুচিঃ সুসক্ষল্লিত বৃদ্ধিযুক্তি:। অনিষ্কন॰ **ছ্টোতি রিব প্রশান্ত স বৃদ্ধলোক** শুষতি দ্বিজাতি: ॥ ৪॥ ইতি বিফুপু-द्रार्ग**ः जः™ ৮।** ৯ अश्रारयो ॥#॥ পুকারান্তরেণ ভেষা মাদিসৃষ্টি র্যথা । তত তেলোমবং দিব্যং পদ্মং সৃষ্টং ৰণম্ভবা। ভষাৎ পদ্মাৎ সমভব-घुका विषया विषिः ॥ **भु**कावित्र-र्शः विविधः भानत्मा भनमः ५ मृद्र 🕻 । चम्ब्रद्वाञ्चनात्नव भूबं वृज्जा भुका-পতি: ॥ शाञाउ (का जिनिवृं जान् ভাক্ষরাগ্নি সমপুভান্। ততঃ সভ্যঞ্ খমঞ্ ভূপে। বুন্ধ চ শাখত ॥ আ-हात्ररिक्व स्मोऽक मर्गाय विमर**ध**विज्ः । (एव मानव गन्नर्य। रेन्ड्राजूब मन হোরগা: ৷ যক্ষ রাক্ষ নাগাশ্চ निणाहा मन्बा खथा।। वाक्ताः क-बिया दिनाऽाः भूमाण न्श्राख्य । যে চান্য ভূতসংঘানা বর্ণা স্তাংশ্চ विनिर्माम ॥ वाक्षशानाः जिला वर्गः क्वियाभक्ष (वाश्विः । विभाजः) পীতকো বর্ণ: শূদাণা মঙ্গিত তথা।। মান্ধাভোবাচ। চাতুৰ্ণসূত্ৰ বৰ্ণন

'ৰদি ঝৰ্ণা বিভজ্যতে। সৰ্বেষাণ খলু वर्गानाः मृन्युट्ड वर्गमक्षद्रः ॥ कामः কোধৌ ভয় লোভ: শোক শিস্তা ক্ষা শুনঃ। সর্বেশা ন পুত্রতি कमाद्यां विचकारः ॥ स्वम म्ब পুরীবাণি শ্লেখ্যা পিত্ত সংশাণিত । ७नुः कत्रि मर्स्वाः कथाद्यश् বিভন্ধতে ৷৷ জল্মানা মসংখ্যোঃ স্থাৰব্বাণাঞ্চ জাত্য:। তেষা বিবিধ বৰ্ণানাং জতো বৰ্ণবিনিক্ষয়ঃ ৷৷ না-द्रम्खेराह । न विल्लाखास्त्र दर्शनाः · **ग**र्ड• तुक्कमण कगर। तुक्कना भृर्डम् डै° हि कर्यां वर्षां नाता गठ•॥ काम ্ভোগ প্রিয়া স্ত ক্লা: ক্লোখনা: প্রিয় সাহসা:। ত্যক্তৰ্থমা ব্ৰক্তাকান্তে ছিত্রা: ক্ষপ্রত্যু• গ্রা:॥ গোভেগ वृद्धिः नगाइ।य नीजाः क्रुवानुकी विनः । यस्यामानु िष्ठति एउ विका বৈশ্যভা॰ গতাঃ ॥ হি॰সান্তপু या मुद्धाः সর্বকর্মোপজীবিন:। कृ-ফা: শৌচপরিভুষ্টা তে ছিলা: শ্ দুতা॰ গতাঃ।। ইত্যেতৈ: কর্মভি ৰ্ব্যস্তা দ্বিজা বৰ্ণান্তর• গতাঃ। ইত্যে তে চতুরো বর্ণা যেষা ব্রাক্ষী সর-**य**जी ॥ विश्विष्ठा वृक्षण भूवं ला-जामकानजाः गजाः। वाक्षणा भर्गः তজহা তত তেখা न नশ্যতি।। বুক্ষধারষভাণ নিভ্যা বুভানি নিষ্-না॰ তথা। বুদ্ধ চৈব পর॰ সৃষ্ট॰ যেন জানস্তি ভদ্দিং ॥ ঋষিভিঃ বেন তপসা সৃদ্ধ্যন্তে চাপরে পরৈঃ। আ-**मिरिक्त अञ्चल कुला क्या क्या क्या क्या** याः ॥ म। मृष्टि बानमी नाम धर्म-**उक्षश्रीयभाः। #॥ माञ्चारकार्वा**ठ । ব্ৰাহ্মণ: কেন ভৰতি ক্ষত্ৰিয়ে। বা विकाखम । विनारः मून्क (नवर्ष **छबु** हि बह भा वद्र ॥ नाद्रह छेवाह । काउक्सांमिडि वंश्व मःकारितः मः-ক্তঃ শুচিঃ। বেদাধ্যযনসম্পদ্ধ: বট্-भू कर्यदर्शिङः ॥ (भौठाठात्रभात्र) নিত্য বিষসাশী গুক্লিয়ঃ। নিত্য বুতী সত্যরতঃ সবৈ ব্রাহ্মণ উচ্যতে ॥ সত্য দান মথো হদ্যে আনৃশ্ স্যু কৃপা ঘূণা। তপক্ষ দৃশ্যতে যত্ৰ স ব্ৰাহ্মণ ইতি মৃতঃ।। ক্ষপ্ৰজ সেব-रङ कर्षा (वहाध्यवन#यूडः। हाना-দান বহি ৰ্যস্ত স বৈ ক্ষত্ৰিয উচ্যতে ।। বিশ্ব্যাশু পশ্ব্যুষ্ঠ ক্ৰ্যাদান क्िः गुिः। (वहाश्वायनम्भाः न বৈশ্য ইতি সংক্রিত: ॥ সর্বভক্ষ্য-রতি নিভ্যু সর্বকর্মকরে। হৃশুচিঃ। ७ । ज्वाकातः म रेव म् मु इंडि মৃত: ৷ শৃত্রু চৈব ভবেল্লক ছিল रिहद न विषप्रछ। न देव भूट्या छरवहूर्या

প্ৰাহ্মণোৰ চ ব্ৰাহ্মণ:।। মান্ধাভো বাচ। কে খ্যাঃ সর্বণানা চাতু ৰ্ণস্য কে পৃথক। চাত্ৰণ্যাশুমা-ণাঞ্চ রাজধর্মাত কে মতা:।। নারদ উবাচ ৷ অক্রোধঃ সভ্যবচন সন্ধি-ভাগঃ ক্ষমা তথা। পুজন: ধেবু দা-त्रियु (मोठ मामाञ्च এव ह ॥ आर्ड्ज বং ভৃত্যভরণ ন বৈতে সার্বর্ণিকাঃ । বান্ধণস্য তু যে। ধর্ম স্ত তে বক্ষ্যা-মি কেবল• II দম্মেব মহারাজ ধ र्याग्रहः भूत्राजनः। बाब्रायान्त्रत्रः नरिक्ष्व छत्रं कर्म मनाभारत ॥ उ॰ क्रिक्क मुभागहिष ईमान स्वर्गात। व्यञ्जर्बान विक्यांनि नाम्न शुक्रान তর্লিত ॥ স্বর্গ তোপেত্য সন্তান मथ रर्गान्यका । मःविच्कानि ভোক্তব্য খন সন্ডি বিভীষ্যতে ॥ পরিনিষ্ঠিতকার্য্যস্ত **चार्**शास्त्रदेनद वाक्ताः । वर्गापनाभवा वर्गारेना-(बा तु।ऋग উচ্যতে ।। # ।। क्वांबर-স্যাপি যো ধর্ম স্ত তে বক্ষ্যামি भार्थिव। एन्। पृत्रका न यात्र यह छ न ह याक्राय्य ॥ नाथ्यात्रायमधी-यीज भुकाम भित्रभावाय । नि **छ्याच्युत्का मम्यायस द्वाग सर्याय** পরাকন ।। যে তু কতুভি রীকানা: ण व्यक्त भाषिताः । य जु गुष्क

বিজেভার ত্তে তু লোকজিভো নৃপাঃ ॥ অবিক্ষত শরীরো হি সংগরাদ্মো निवडःछ । क्रवियम्। जू उৎकर्य **ना**ङ्यव यणः भुरः ॥ कवियानः ময় ধর্মো নিণী তো মুনিভি: পর:। नाम। क् उ। उमः किष्णिनु। द्धा ममू। विनिगुहार ॥ मान मध्यवन यख्डा দ্ৰাক্তা মহারাজ বোজাব্য ধ্যাশী-निना॥ भुकाः (स्यू ह श्रम्यंयु छान-যেত মহীপতিঃ। ধর্ম্য্যাণ্যেব হি ক-মাণি কার্যেৎ সভত পূজা: ॥ প-द्रभाः निष्कि भारताजि नृशजिः श-विशालनारः। अर्थापनाभवा अर्था। रैनारका द्राजना उठारक ॥ 🗱 ॥ देव-শ্যস্যচ পুৰক্ষ্যামি যো ধর্মো বেদ-मयाजः। मान मध्यमः (भोहः युद्धः-क धनमक्षयः ॥ भानस्यह भन्न বৈশ্য: পিতৃবদ্ধর্ম নজ্জ্যন্। বিকর্মা **७ ख**रवरना १ क्या १८ म मना हात्र ८ ।। রক্ষয়। স হি তেষা বৈ মহৎসূথ মবাপু যা । পুৱাপতি হি বৈশ্যাব मृष्ट्री भविष्टार भुकाः॥ वाक्षावान्त्राम द्रारक्क रु नर्दाः भदिनम भुकाः। ভস্য বৃত্তি পুৰক্ষ্যামি যদ্ব তস্যোন পদ্ধীবন ৷৷ ষ্মামেকা পিবেছেনু भाउाह निथ्न छावट । वकाह न

श्चमः ভागः उथा मृश्चिकतक्षुत्र ॥ मन्त्रानाः नर्ववीकानि এवा नाव्र-সরী ভূতিঃ। ন চ বৈশ্যস্য কানঃ স্যান্তরক্ষেষ্ পশ্নিতি ॥ বৈশ্যে ব্লক্ষতি নান্যেন ব্লক্ষিতব্যা: কথঞ্চন 1 # 11 শ দুস্যাপিছি যো ধর্ম তং তে বক্ষ্যামি ভূপতে। পুরাপতি হিঁব र्गानाः नामः मृषु मकत्रगर्।। एमा-इ पुत्र। वर्गानाः भविष्ठर्या विशेषाउ। তেবা শুশুৰণকৈৰ নছৎসুথ মবা-श्रुवाराम् पु अञान् भ विहादर कीन् वर्गाननू भूवं भाः। मक्ष्याः म न क वी उ काउ मृद् कथक्षन।। भाभीयान् ह **धनः लक्षा वर्ण अ**र्याप्तवीयमः। व्रा-জ্ঞা বা সমনুজ্ঞাতঃ কামণ কৰ্বা ত शामिकः॥ उन्। वृद्धिः भूवक्षानि যह তস্যোপজীবন•। অব**ল্য**• ভর-गीया हि दर्गानाः भृषु डेठाउ ॥ ছ अ (वर्ष्टन भोनीत मूलानहा जना-नि ह। याज्यामानि (एयानि भूपाय श्राद्वाद्वाता अक्षार्यप्राणि विश्वीणी-नि वननानि विकाछिजिः। भृद्गोरेश्व পুদেয়ানি তস্য ধর্মধন হি তৎ ॥ ॥ ৰ্চ্চ কল্চিদ্বিজাতীনা শুদুঃ শুশু-बु बातुरहर। कन्ना छ १ म। छ एउना छ वृं खिः धर्मावित्ना कनाः ॥ त्रयः नि-रखा १२गठताय छर्छरवती वृक्ष मूर्वः

লৌ। শৃদেশ চন হাতব্যে ভর্তা কঃ স্যাঞ্চিদাপদি॥ অভিরেকেণ ভর্ত্ত-ব্যো ভর্তা দুব্যপরিক্ষযে। ন হি स-मिछ भू मुन्त्र । ভর্ত शर्याश्वरमा हि नः ॥ डेक खरानाः वर्गानाः यद्य सम् **চ পার্থিব। স্বাহাকার ব্যট্**কারৌ मखः भूष् न विराउ ॥ ज्याह् पुः भाक्यरेक्ड यांकारयं न ह स्रय[े]। পূর্ণাত্রম্থী মাহু: পাক্যজ্ঞস্য मिक्ना ॥ 🗱 ॥ 🕮 नात्रम छेवाह । इनानी माण्याशक वर्षः वक्तामि ভ্ৰিপ। বুক্ষ চঠ্যাশুন তাবৎ শৃণু नर्वः दिवानन ॥ गञ्जा ६कगृष्ट् न्य-(व) न क 5) एक मूकि: । त्याप-ব্যেত্ মায়াতঃ শিষেণ পৃহণ তৰ মারিব। তত স্তদ্যাজ্ঞলা নিত্য न(१) छवं। नदाधिया। जरा विठादः শাস্ত্রস্য एक्षामाভियानन । ज-माञ्जानाननकानि श्रानः रेमवङ ভাবনা ৷৷ লাভেন বেন কেনাপি তুষ্টি: সন্ডি: স্বাগম:। স্মাপ্ত-विरम्ता एद्राव मिक्ना॰ शुिक्शाम्र ह ॥ अ॥ शृहासुन उटा ग्रहम्ख-(द्वा द्वाङ्कः। मिष्युक्षन्। छेद्वाहर कः वाकाः कन्याः मृश्वीवाः धर्यातातिनीः ॥ व्यनशः वानिनीः (भोन्।। भूठतिः बाः भि्यम्बराः । गृहिनाः भ्रथा।

া পার্থিব ৷৷ অ য যস্য গেহারি-

ব্রুতে লি ব্যাভ নরক ধোর পুণ্য छोब भुराव ह ॥ भुषम बागंउ॰ भृष्ट्राजनकाणि मः पिष्म । भाः माक मधुनकंक ममार भुगिजभूर्वः कः।। मधारक श्रियानानः अर्याः ভেন সহায়ত:। ভোজনঞ্চ যথাশ कि काद्रायम् जिथि नृभ ॥ त्मवाक পিতরক্ষাপি পুীয়ন্তে ২তিথিপূজনে । चाडिथामम्मः कर्य गृहङ्गानाः नः विम्राउ॥ यग्र निज्र हिं जि नी खि সো প্তিথি: পরিকী র্ভত:। সর্বা শুন ণা মৰিকো গৃহাশুন উদাছতঃ ॥ यया उच्चिन् मभाया डि ভिकार्थ মাশুমা জ্বঃ। পিতৃদেবার্চন কার্য্যণ शृहिना जूर्यामहजा ॥ 🗱 ॥ वाननु স্থাপুন॰ বক্ষ্যে তৃতীয় জগতীপতে ৷ বানপুসাশুন গছেৎ কৃতকৃত্যো शृश्मुमार ॥ उत्तात्रगुकभाद्यान ৰমধাত্য স ধ্মবিৎ । উদ্ধৃরেতাঃ भुवृहिद्या महज्ज्ञकत्रभाषाञाः ॥ मूख ভार्याः भविनामा वनः गाह्र नरेश्व वा। भाषः भूकाष्ठवाचा ह नर्बञ्ञिहाजत्रजः ॥ চরিত্রুদ্ধচ-য্যস্য ব্ৰাহ্মণস্য বিশাস্পতে। কর্ত্ত बागीर बार्जन्य कथाए म्निश्य-

रिवः ॥ टेडक्गावर्यात्रशीव इंश भाकिनः। यबाखाः স্যান্বিরণ্নি রনিকেতন: ।৷ যথে: ক্ষজীবীস্যামনি দান্তো জিতেনির্যঃ। নিরাশী: স্যাৎ সর্বসমো নির্যোগো निर्विकात्रवान्।। विरवकी धनभूशाही বিতৃষ্ণ: কৰুণ: সদা। সংসার স্বপ্ন-दबीक्रा काष्टः मखद्रेगानमः ॥ शब মূল ফলাহারী জলাশী বাযুভোজ-नः। निदाशादा २थवा मृत्यः १२, र्निण उन चाहरत्र ॥ ७व वर्न মহাভাগ ব্ৰাহ্মণঃ সিদ্ধি মাপুয়াৎ । # ॥ ठडुर्थ नामुन वाका मुकि माभान (येव कि । अद्भाः भुद्राधः भाजाम् । जिक्कुः मःन्यामधर्यादि ॥ विहाद अकलाः भृथीः लक्षाणी माः স্ত উৎসুক:।যোগাভ্যাসরতো নি-**७) ध्यामक्ष्य ७८ गतः ॥ ध्याध्य** विशेषा वा जिक् हः निष्क्रनाशु यार । इंडि भाष्य यर्गथा ३० रे २७।२१ व्यक्षायाः॥#॥ व्यन् नात्रः সি-ছপুরাণে ৫৯ অধ্যাযে মার্কণ্ডেয-भुद्रात भनावात्राभाष्णात क्र्य-नुद्रारा२। ३ व्यव्यार्य हमुहेवरुः ॥ বর্ণ: পু॰ গজচিত্রকম্বল:। হাতির-यून् इंडि ভाषा। उर्पर्शायः। श्रुविनी २ वाखन्नन ३ भनिखामः

৫ হথা ৬। ইত্যমরঃ।।

. १ शिवा छोताः ৮ वर्षः २।

हाउ छवडः ॥ शृक्षाितः । वक् हेि था। हा व वहित्या यथा। (थउः १ शाखुः १ सूमवः १ क्षः ८ शीठः ६ हिवः ५ वळः १ मानः ৮ অक्ः २ शाहेनः १० सावः १२ धूमुः १२ शिक्नः १० कव् वः १८। हेि हामवः ॥ शर्ज्ह्र वानकमा यक्ष मामि वर्ता छवछि । हेि मूथ्यायः॥ यभः ॥ छनः ॥ वुछः॥

কপণ।। অক্ষরণ।। ভেদ:।। গীত-

কন: ॥ চিত্র ॥ ভালবিশেষ:॥

व्यक्तागः। ইতি (इस्टन्तः॥
द्रिनः भू क्रां (छरः॥ क्ष्णः॥ व्यक्ताः॥ वित्यभा । ইতি स्मित्नी
॥ ॥। वर्णक विविदः। ध्रमाञ्चादः।
व्यक्ताञ्चककः। व्यक्ताः। व्यक्ताः
व्यक्ताञ्चककः। व्यक्ताः। व्यक्ताः
व्यक्ताः यथा। व्यविद्यमञ्ज्ञ्य (क्षाः
व्यक्तां व्यथा। व्यविद्यमञ्ज्ञ्य (क्षाः
व्यक्तां व्यथा। व्यविद्यमञ्ज्ञ्य (क्षाः
व्यक्तां व्यक्तां व्यक्तां व्यक्ताः
व्यक्तः भूवकां व्यक्तां व्यक्तां व्यक्ताः
द्रिविद्याः व्यक्तिः। इति भूभक्षमाः
द्रिविद्याः व्यक्तिः। व्

মক্ষর হত্রাব্যক্তে পতি অর্থাৎ কলভ ্র রোতি তদা মূলাধারে বিশ্বণাত শ-काया मृषुनाक मृष्ट्रावंश्वेष । इंडि **उडोका ॥ # ॥ अम्। म् ७वी ४**क-भद्गः यथा । ज्ञुली ज्ञमनागा मक्तिय मूलयूरी। जिथामजननी रियो नम् वृक्षत्रक्रिणी।। विष्ठा-ति • महर्गाञ्चा शक्षामहर्गक् शरी। গুণিতা সর্বগাত্রেণ স্তুলী পর্দে-वजा ॥ विश्वाज्ञनाशवृक्षा ना मूज মত্রমৰ জগৎ। একথা গুণিতা শ-ক্তি: সর্ববিশ্বপুবর্তিনী ॥ ত্রিপুম্বরণ बतान् (परी वुकामीनाः ववः वरः। इंडि जाद्रनाडिलकः ॥ व्यजार्थः । ত্রিখামেতি চন্দুসূর্য্যাত্নিক্পা । ছিচ-षाति गिरिं ज्उनिमि मखनयी। भक्षामिनि**छ मा**ठ्कामयीखार्थः । সর্বগাত্তেণ সর্ববর্ণের গুণিতা পর-স্পর মিলিতা সভী মন্ত্রম্য জগৎ স্তে পুকাশয়তি ইভার্থ:। মূলা-शांत मर्भव८ क्खनीच्छा नाजी বৰ্ত্ততে ভন্মধ্যস্থাবিদ্বাদিয় সপ্তলী । नर्हिवस्थजूरज्याभागानार भ-দাথ ৰূপোভয়পুতিপাদিকৈতি স্ চিত। ত্রিপুয়র মিতি জােষ্ঠ মধ্য-न कनिश्रवन जीर्थवरः। बद्रानिज

উपाडानुपाड मनाशादान्। ইতি ভটীকা॥#॥ অপিচ। দ্বিচত্ত্বারি•শ ভামূলেগুণিতা বিশ্বনাযিকা। সাপু: সূতে সগুলিনী শদ্বুক্ষম্যী বিভু:॥ শক্তি ততো ধুনি স্তমান্নাদ স্তমা-নিবোধিকা। ততো হৰ্দ্ধেন্দু ব্ৰভো বিন্দু স্তন্মাদাসীৎপরা তত:।। ইতি नावनाया भागार्यताः ॥ भूत्व भूताः খারে দ্বিচত্ত্বারি শতা গুণিতা বিশ্ব-নাধিকা স্বপ্তলিনী অনেন ক্রমেণ অ কারাদি সকারাভা দ্বিচত্ত্বারি শ-দাগ্মিকা ভ্তলিপি মন্ত্রাগ্মিকা वर्गनानिका॰ मूट इंडाइयः ॥ कम-মাহ শক্তি মিতি সা জ্ওলিনী শক্তি সূতে তত্তঃ শক্তে ধু'নি রা-नीरिंखि रंगाजना । छट्ना श्रुरम द्वि-**छ्याप्ति (ऋगः । अगक्ष क्रमः मर्दा**-ক্ষরোৎপভৌ জ্রেয়:। তত্র সত্ত্ব পু-विश्वे। विद्वज्ञिनस्वाष्ट्रा भून द्राकाः **महा रेमर मज़्**श्रविष्टे। ब्रह्मानृति-জা সতী ধ্নিশ্ববাচ্যা অক্ষরাবস্থ। रेमव जःमा श्नुविका नाम्मद्मवाह्या व्यव्यक्तावना रेमव जनः नार्व्यानि वाधिका मस्वाह्या रेमव छम् छय-शाह्यंत्रामरकान्यम् वाहता । उक्क नरार्थाराम । इहामकिवानाम्य-है। ज्ञानमकिनुतीनकः भूकिन

ণী চ সা শক্তি: ক্রিণাখ্যা স্জঞ্জি शुलुः। অসাবেব वि~~न्तुः इ।नाडद्रग-~~ তঃ পরাদ্যাখ্যো ভবতি । পশ্যস্তী मध्या वाही विश्वती मस्बन्न छः। ভত্র পরা মূলে পশ্যন্তী স্বাধিষ্ঠানে मधामा कराय विश्व मार्थ। उरुक• शमार्थाम्या मुखा अर्थनिनी नार्वेऽ ছ্যোতি মাত্রাম্বরপিণী। অশ্যেত্র বিষয়া তথাদুমুছভূগজুলামিনী।। यथ পुकाना भनाडी जुजुनावानि-তा ভবেट। निव इटशङ्कः भागे। মধ্যমা নাদক্ষিণী ৷৷ ততঃ সংঙ্গ্ৰ-মাত্রাস্যাদবিভক্তোদ্ধ গামিনী।সৈ-বোর: কণ্ঠ ভালুস্থা শিরে৷ যাণ রদ-স্থিতা।। জিল্পামূলে। গুনিধ্ত সর্বর্ণ পরিগৃহা। শব্পুপঞ্জননী শ্রোত্র-<u> शुक्रा ज्</u>रिवयत्री ॥ ইहा क्कान किया-আমৌ ভেজোৰূপা ভণাল্মিকা। ক্র-মেণানেন সৃজ্ঞতি স্বগুলী বর্ণমালি-কাং। অকারাদিসকারাস্তা• দ্বিচত্ত্বা-রি শদাআিকা । পঞ্চাশদারগুণি ত। পঞ্চাশদর্ণমালিকা ।। সূতে তদ্ব-ৰ্ণতো ভিন্না: কলা কৃদ্যুদিকান্ ক-माथ इंजिज्डोका॥ याङ्की ज्ञानानि वर्गाना मूत्र: कथे: मित्र खथा। किन्हों-মূলঞ দন্তাশ্চ নাসিকৌটো চ তালুকা ।। ইতি निकाम्बनाक्षा दिक्ष। यथा

ভবন্তি দেহান্ত রমী পঞ্চাশদক্ষরা: । ভেদা যেন পুকারেণ তথা বক্ষ্যামি खबुडः ॥ मभीदिजाः मभीदिग मुमू भावन्तिर्गे छाः । वाकिः भुगासि व हत्न कश्चामित्रानयणिजाः ॥ ऐहि-ক্রার্গণো বাযু ক্লান্ত সক্তে স্ব ন্ধ । নীচৈ পতে। হনুদাতক ৰবিত তিৰ্য্যগাগত:।। অন্তিক দ্বি তি সং-খ্যাভি মাত্রাভি লিপ্য: ক্রমাৎ 1 अवाक्षित क्ष भीर्य श्रु **अ म**ेड्डा खब-श्विजाः॥ य काद्मकान्नर्यार्यागारि-कारत। वर्ग इवारछ। जरेमावाकात रयारान महारिकात्राक्षतः उथा ॥ **উकात्रांगा** छेनात् नात्रांकात्रः ख्यः बद्रः। छोमःविकाद्रयाणन त्र अधिकात्राञ्चयः खतः ॥ नकाक-ব⊜ সুং শহরারে। মজাঃ সর্বার্থ সা⊹ मन)क् भूरमी/उ ॥ दिन्तु मर्गाञ्च रन। र्वाङ ननत्मा ब्रज्ञभा वरहर । क्छां जुनि: मद्रन् मर्गः भारा १ हाजा कडः भद्रः॥ नथदः मर्ग এव महार সোচ্যয়: পুাণকন্ত হ:। স সর্গ: শ্লে-वि उ: कार्थ बायूना कामि भी द्राय ।। বৰ্গশাৰ্শন মাত্ৰেণ ক স্বরশার্শনাত্র খ'। ভোক গদ্ভীর সম্পর্দাৎ গ रवो उ व विश्व उ ।। विश्व उ ।वृगः

সোখ্যা শ চবর্গঞ্চ য তথা ! य हु (त्रक नकाद्रक मृज्जूर्गा म्डग ख्या ॥ ৯ ভवर्ग वामात्माक्ष्रान्भूभ-ध्यान मः क्षकान्। मरश्रीष्ठाच्याः वः १ ७ ७ ९ १ जाना १ नान् मनी द्रारा । इंडि जुनक्षमादि ३ भेटनः ॥ সর্গে। বিসর্গ এব নম্বরে। বিকৃতঃ পোছাস: সকার্ক্প: উদ্ভাসে ২ন্ড: अवननानी वागुः म्यामिकान्यः। এবং পাণকো বহিনিৰ্গমনশালী বাযু रः महार मध्य उद्दामः (माहामः। প্রাণক্তাসৌ কো বায়ুকেতি প্রাণ-कः। इंडि उड़ी का ॥ श्री व्यदर्ग कवर्ग र विमर्क्तवायाः कथ्राः ।)। इवर्ष ठवर्ग यथा खालवताः। २। अदर्ग हे-वर्ग तथा मूर्बन्ताः। १। २वर्ग उदर्ग व ना मन्द्राः। ८। উदर्न भवत्र्याभ-श्चानीया ७४७: । १ । (वान्एड)। हः १५। व व क्रें। जानावती। १। ७ छ কঠোঠো।৮। ইতিশিক্ষাসূত্র ॥॥। অপিচ। যদ্গুছ- সর্বতন্ত্রেষ্ বর্ণো-চ্বার বিধি॰ শিবে। তব স্নেহামছে-मानि उत्तर कथवानि (उ॥ भक्षा-শন্মাতৃ কাবণোঁচারণ গুৰুতো ২-खात्ररा व कहरू कू नू यू मृ वाही वर्गाः श्रुकीडिंगः ॥ य म राः कथे-(जा (छाया) खान् व महूयमाः म्वाः

1 २। या ट्रेंब्रमाख मूर्खन्ताः ० पडा २ 🛚 **छु ल**ना भटाः। ८ ॥ উ नव (न्हार्ड স-ভ্তা: ৫ স্থানানি কথিতানি তে। विः भव कथयागान्। (भाहार्याः क-श्रेत्रः स्वाः । अवय॰ जिल्लाया मृ**र्**क्त ञ भगः किए रष्ठः। मूथ्यानाकान। वाह्याः क्रकातः क्षेत्राज्यः ॥ वर् छानद्दयनारयारम ভरदे भूद्वप्रदा গুড়ঃ।পদান্তাদিন বণস্য সংযোগে यु मु उ र्घरगाः ॥ यशनाडानि जः. যোগে য়ো রন্যত্র তথেষ্যতে । যোঃ শুভিস্ত ভিরোভ্য বরবৎ শুভিতা ব্ৰেছে। শি্যা বীজে শকারস্য ছশুঃ ভিঃ পরমেশ্বর । ছ্লু,ভিশ্চ রাদি ভূগৌ তথাদিছে তু চশু,ডি:া সহসু इंड्रास्नो नम खरमा बाइन इंड्रास्नो চ। द्रिकाम्टिक जम्रास्त वा इकाद्र अभवाष्ठ्रका । वर्शः कुन इंड्यास्ते । কিন্তু বৈজাত্য মংশিত্য স্কুট কাতা-ন্য বাচ্যতা॥ চু ত্ৰ্যুপ্ৰনি মাপ্মোতি খাদিছে পর্মেশ্বরি। বাহ্য ইত্যা-(मो। भू प्रजूर्थ ध्रुनिः याजि वाहिएइ তু বিশেষতঃ ॥ আহ্বান নিত্যাদৌ **।** नामित्यभाष नामित्य रेवकाकाः बन्नवाध्या । भुङ्गाम व्यक्ताय है **छ**। सामिष्ट (छ ह सम्ग्रानि नामिकान्नवाह्या। उ उ १ न मा

বিন্দু নাসিকান্ললা: মৃতা: । যকা-त्र म्हू ত्তीयद्वः भनात्नी मर्बना दुः জে ।। কেযুৱাদাবপি তথা অন্যত্র कर्श्याखगः । नाति इ नात्रामुद् স্বরযোগান্তবর্গকে॥ পুশ্র: স্থান ই-जारि । वर्णा खरत्यु ७ एर्या ईक জিহ্বাদিবাচ্যতা। বৈজ্ঞাত্য মূপি ভবান্তি গুরোরেব সন্ভ্যাস্থ ॥ আদিরেফন্ত সংপ্রোক্তো দৃশে রন্যো वुरत्वर् अः। এरः क्वाचा मरहणानि भारतेर (स्वाबः कालसम् ॥ कवहक মহেশানি নান্যথা ফলনাপ্রয়াৎ 1 ইতি পুপঞ্চসারে ৩ পটলঃ৷াঞ্চা অ-পিচ। হুস্ব:স্থরেষ্ প্রোক্তঃ পরোদীর্ঘঃ ক্রমাদিনে। শিবশক্তিম্যা তে সূত্র-र्तिन् नर्गावनानकाः ॥ विन्तृः भूमान् র বি: প্রোক্ত: সগ,শক্তি নিশাকর:। **স্বাণা• নধ্যগা যত্ত্ত ভচুতুক্ক• নপু•-**मकः॥ विना श्रेत्रस्य नात्नप्रयाः जायः তে ব্যক্তি রঞ্জন।। শিবশক্তিম্যান্ भुष्ट खबादर्गान् यनीविगः॥ कात-ণাৎ পঞ্জুৱানা মুজূৱা মাতৃকা য-ত:। ততো ভ্রাক্সকা বর্ণা: পঞ্ পঞ্বিভাগত: 🛚 বাবৃণ্নি ভূ হলাকা-শাঃ পঞ্চাশল্লিপয়ঃ ক্রমাৎ। পঞ্চ-ष्ट्रशः भक्षरीर्घा विन्तृष्ठाः मिक्र मञ्ज वाः ॥ शक्षणः काम्यः य क ल मः

হান্তা: সমীরিতা:। ইতি সারদা।। 🗱।। অক্ষরসৃষ্টিকারণ যথা। যাঝা-সিকেপি সমযে ভ্রান্তি: সংজাযতে ্যত:। ধাত্রাক্রাণি সৃষ্টানি পতাক ঢান্যতঃ পুরা॥ ইতি জ্যোতিত্তত্ত্বে বৃহস্পতি:।। বর্ণলেখনপুকারস্ত ড खद्दार्भ मुश्रेवुरः ॥ 🗱 । वर्गनामानि यथा । তন্ত্ৰসঙ্কেত বোধাৰ্থ মাছত্য তন্ত্ৰ-শাস্ত্ৰতঃ। বৰ্ণনামানি কভিচিৎ ব-क्रांभि विद्वा भूष ॥ अँकाता वर्ज् न खादा वामण रूप काद्रण। मखान्तः भुगवः मज्यः विन्तृणकि क्रिरेनवज् ॥ अर्बजीयारभामकक भक्षरत्त्वा धुन जिकः। भाविजी जि-শিখো বুন্ধ ত্রিগুণো গুণজীবক: ॥ আদিবীজ বেদসায়ো বেদবীজ মত: পরে । পঞ্রমি ক্রিক্টে চ ত্রিভবে ভবনাশন: ৷৷ গাযতী বীজপঞ্চা শৌ मञ्जविर्धार्थुम्: भुजुः। यक्षत्रः मा-ज्ञान् कानामि ब्रोष्ठ माक्तरो॥ खम् ॥ **यः बीक्शः** मूद्रमण लः लाइरिक्षकमाबिकः। भूर्गामत्री मृष्टि भाषी जातस्र : श्रियममः ॥ सङ्ग ব্ৰাক্ষী বাসুদেবো খনেশ: কেশৰো **২**মৃত । কীর্ন্তি র্বাগীশো নর-कात्रि रुद्रा मक्ट ॥ वुका वामानुः (का टुबः कत्रमः भ्रावाम्यकः। व्यकाः

ণী কামৰূপশ্চ কামেশী বাশিনী বিষ্ ৷৷ বিশ্বেশ: এবিফুক্ঠৌ প্রতিপত্তিথি রংশিনী। অর্কনগুল दर्गास्त्रो वाक्रमः कामकर्विनी ॥ जः ।। ञाकाता विक्यानस्था भीचंद्वारम विनायकः। क्रोद्राप्तविः शरगानण भाष्मा मीर्घाम् वृद्धको ॥ भूठख **अकरका कार्मा नातायग है** जिथेतः । পুতিষ্ঠা মানদা কান্তো বিস্থান্তক গ-ক্রিয়া কান্তিশ্চ সম্ভব:। দ্বিভীয়া মা-नना काभी विश्ववाकः ऋका विष् ।। মরান্তকক্ষ হৃদ্ধ মঙ্গুংগা ভগনা-निनी।। या।। हैः मृद्धाः भान्यनी विम्ता हन्तुः भृषा ज्खशकः। जुमिबः जुन्हाद्या वीतः (काठेतः काठेतः नवः ।। ভ্রমধ্যে মাধ্ব স্তাষ্ট দক্ষনেত্রঞ্চ নাসিকা। শান্ত: কান্ত: কানিনী চ कारमा विश्वविनायकः ॥ तिशाला। ভরণী কদ্যে নিভ্যা ক্লিন্না চ পাবকঃ ॥ इ: ॥ दे खिग् खिं ग्रामाया ला-नाकी वामलाहनः। शाविन्तः শেথর: পৃষ্টি: সূভদা রত্ন জ্ঞা ।। विकु लंकीः श्रामण वाणिण्यः পরাপর:। কলোন্তরীযো ভেক্তা রভিষ্ঠ পৌপুরদ্ধন:।। শিবোত্তন: निवा जूडि फजूथी विन्त्र्यानिनी।

रैवक्षवी रिवन्सवी क्रिज्ञा कामकना म-नारका ॥ भारकः (कार्वेद्रः कीर्खि र्भार्नी कानकात्रिका। क्रव्यमुः ज-र्ख्यी व मान्ति जिलूत्रमून्स्त्री।। वैः॥ উ: শঙ্করে৷ বন্তু লাক্ষী ভূত: কল্যাণ-वाहकः। व्यमद्भाष्टमा मक्ककर्गः वर्-विद्या भारतः निवः।। উगुः পुভू ধৃতি বিঞ্ বিশ্বকর্মা মহেশব:। শ-ত্রুত্ব শেচটিকা পৃষ্টি: পঞ্চমী বহিবা-সিনী ৷৷ চেটিকাস্থানে চেক্ষিক৷ ইউ বা পাঠ: ৷৷ কামম্ম: কামনা চেশো নোহিনী বিশ্বস্থাহী। ডটস্: **স**টি লা শোত্র পারদ্বীপো বৃবে। হর:॥ उठेम् इंडि व्यब्धिरभाठेः॥ छै:॥ উ: কণ্ঠকো রভি: শান্তি: ক্রোধনো মধুস্দন: ৷ কামরাজ: জভেশশ্চ महरणा वामकर्गः ॥ कर्शकशान কণ্টক ইভি বা পাঠ:।। অহী'শে। रिज्यवः मृष्या हीर्घाषा नवस्री। বিলাসিনী বিহু কর্ত্তা লক্ষণে: ৰূপক-ৰ্ষিণী।।মহাবিদ্যেশ্বরী ষণ্ঠা ৰণ্ডোভূ: कान्। अद्भव्या थः । यः न् मी र्घम्थी क्षु। (দ্বমাত। ত্রিক্রম:। ভাব-ভূতি: ক্রিয়া ক্রুয়া রেচিকা নাসিকা থ্ত:।। একপাদশিরো মালা মণ্ড-ला भारिनी कलः। कर्नः कमलङा নেখো নিৰ্ভি গণনাযক: ॥ রোহিণী

শিবদূতী চ পূর্ণগিরিশ্চ সপ্তমী । মেথ: স্থানে মেব ইতি চ পাঠ:। খঃ ।। স্বাঃ ক্রোংখা হ তিখিলো বাণী বা-माना रागा २थ की व् कि:। उक् मूर्थी निभानायः शद्मनाना विन्हेशीः ॥ मिनी भाषिका (मुधा रेपछ) नाउं। পুতিষ্ঠিতা। একদন্তান্ত্যো মাতা रुत्रिजा निथुत्नाम्या ॥ नाजा जातं भाषा इंडि वा शार्टः ॥ कामनः শ্যামলা মেধী পুতিষ্ঠা পতি রইমী। বুক্ষণ্য মিব কীলালে পাবকো গন্ধ-কৰিণী ৷৷ মিব্ছানে মবেতি বা পা-ठे: ॥ ऋ: ॥ २: ज्याप: श्रीवद: मुल्को भिषा शृत्या वरका विश्टा एनवरशानि मंक्रगरथ। दरहणः कोष्ठ कमुको।। বহেশ ছানে বাহগ ইতি বা পাঠঃ ॥ विषयपदा पीर्घकित्रा मरहान्तु। লান্ধলিঃ পর।। চন্দ্রিকা পার্থিবো श्रु। दिन्दः कामवद्यनः ॥ मुक्थि-তা চ নৰ্মী কান্তি রাধাতকেশ্বর: { চিত্তাকৰিণী কাশক তৃতীয়ল্লস্-नहती।। চিত্তাকষিণী স্থানে চিত্তাক-র্ষিণী ইভি বা পাঠ: ॥ ৯: ॥ রকারঃ কমলা হৰ্যা জ্বীকেশো মধুৰুতঃ 1 সূস্থা কান্তি বামগণ্ডো ৰুদুঃ কামো-দরী সুরা। শান্তিকৃৎ স্বতিকা শকে। नागावी (लाक्ष्मा विष् ॥ भमभी

সৃ্ছিরো মাতা নীল পীতো গলানন: ৷ কামিনী বিশ্বধা কালো নিত্যা শৃদ্ধঃ **भू**िः कृञी ॥ विश्ववाञ्चात विश्वया ইতি বাপাঠ: ।। সূর্য্যো বৈষ্যাকর্ষণী চ क्षको प्रमुख्युमृ:। हः।। क्षकादा বান্তবঃ শক্তি বিন্টোশোধৌ ভগ মক্থা সূজা ভূতো হন্ধকেশী চ জ্যোৎস্থা শুকা পুনদন: ॥ ভ্ত-স্থানে শৃত ইতি বা পাঠ:।। ভ্ৰণ क्छान कृषा थीता हन्ना मर्बममूख्यः । বহি বিফুর্ভগবর্তা লণ্ডলী নো-हिनी वत्रः ॥ याविनाधाद्रणकिण्ठ बिकाण देणमञ्छकः॥ मिक्त द्र কাৰণী ভদু। পদ্মনাভ: জলাচল:। এ:।। ঐ লক্ষাভৌতিক: কান্তা বায बी (मारिनी विज्ः। एका पारमार-র: পুত্তে। ২খরে। বিক্তমুখ্যপি ॥ ক্ষমাত্রকো জগদ্মোনি: পর: পর-निरवाषकृष्य । उद्धानामृजा कशम्ही ত্রী: পীঠেশো হগ্নি: সনাতৃক: ॥ ত্রিপুরা লোহিতা রাজ্ঞী বায়ুবো *(*ङोिङकाञनः । **अरहश्रद्धा हा**म्भौ চ ৰিমলক্ষ সরস্বতী।। কামকোটো বামজানু র শুমান্ বিজয়া জটা। ঐঃ ॥ अकातः मञ्ज भीयूरवी भन्किमा-न्য: শুতি: স্থিয়। সন্যোজাতো वामूपरवा गायकी नीयकड्कः ॥

व्यान्तरावनी हार्ख्य मस्त्रा वस्त्री वीगी मुथी विज्ञः । উদ্দেশ্যদর্শক স্তীবৃং रिकवारमा वजुशाकतः॥ भूगवाःरमा वुक्षमृब महामः मर्बनक्षा। बर्या-দশী দীর্ঘনাসা রতিনাথো দিগঘুরা ॥ देवानाकाविजया भुका भीडि द्यी काषिकर्षिनी। ও:।। ঔকার: শ-ক্তিকো নাদ স্তেজসো বামজন্ত্রক:। মনুৰদ্ধ গুছেশত শঙ্কু কৰ্ণঃ সদালি-वः ।। অধোদন্তশ্চ কঠোষ্ঠো সন্ধর্যণঃ नवस्त्री। बाद्धा हाष्ट्र मूथी भाष्ट्रा ব্যাপিনী পুক্তঃ পয়: 11 অনন্তা জ্বা-লিনী ব্যোমা চতুর্মনী রভিপ্রিय: । নেত্ৰ মাত্মাকৰ্ষিণী চ জুলামালিনি-কা ভূভঃ ৷ ব্যোমা স্থানে রোমা ইত্তি वा भाठे:॥ अः॥ अकात कक्ता-দন্তো বটিকা সমত্ত্তকঃ । পুদুগুঃ জ্মিন্থী পুতি বীজযোনি ব্ৰধ্জঃ ।। দন্ত স্থানে দন্তে ইতি বা পাঠ:।। ॥ भद्रः भभी भुवागीमः (मामविन्तुः कवानिसिः। अकृतः (क्षाञ्चना नामः भूगी मृत्थहत्रः भिवः ॥ भितः भञ्ज र्मात्रमण मृथम्:थनुवर्खकः। भूर्विमा व्यवजी मुक्तः कन्ता व्यव विश्व पृतिः॥ অমৃতা কৰিণী শ্ন্য বিচিত্ৰা ব্যোম-ৰূপিণী। কেদারে। রাত্রিনাশণ্ট অ-बिकारिव वृष्टुमः ॥ या भा यः कंशेकी

মহাদেন: কলা পূর্ণামৃতা ভ্রি: । ইছা ভদা গণেশক রতি বিদ্যাম্থী मूथः॥ विविम् त्रमना (मारमा १नि क्षा पृथ्यम्हकः। दिविद्धः इष स· वकुः नर्गः मकि निमाकतः ॥ जून्दवी जूरणावडा गनवात्वा महर খর:। অ:॥।।। ক: কোখীশো নহা कानी कामरस्यः भुकानकः। कशानी (उज्जम: भाष्ठि वामुल्ला ज्या १न· वः ॥ ठकी भुकाभितः मृष्टि भंककः **क्का दि**माम्लि:। यनन्नः **भा**र्थिता বিন্দু ভাপিনী পরমাত্মক:॥দক্ষস্ক-স্ধ স্থানে দক্ষকক্ষৌ ইতি বা পাঠ:॥ वर्गामाक मुखी वृक्षा मथामा छः শিবো জল। মাহেশরী তলা পুয়া মঙ্গল শ্চরণ কর:।। নিত্যা কথমে-श्वती मूथाः कामक्राभा गर्जनमुकः। গ্রিপুর রমণো রক্ষ ক্ষমুমা পরমা-ज्रकः॥ कः॥ थः भुष्ठः कामकभी कि विद्धिः मन्नकी। धाकाम भिन्तियः मूर्गा ठञ्जीन सामिनी एकः ৷৷ শিখণ্ডী দম্ভলাতীশঃ কফোণিৰ্গ-ৰুতো যদি। শূন্য° কপালী কল্যা-नी मूर्नकर्ला २ बदामदः ॥ मुजायुवा **ठ७ विद्या क्नाव्याक्रात्र यन्नको** ॥ थः॥ रम। रमोद्रो रमोद्रादा मङ्गा गरात्मा (गान्स्लायद्रः । मान्नी

नक्ष: ख:का गाथा गन्नदः मर्दगः मृ তি:।। সর্বসিদ্ধি: পুভা ধুমুা দ্বিলা-थाः निवनर्भनः। विश्वाद्या (गीः পৃথপুপা বালবন্ধ জ্রিলোচন: ॥ গী-ত সরস্থতী বিদ্যা ভোগিনী নন্দ্-নো ধরা। ভোগবঙী চ হৃদয• জ্ঞান• कानकरता नवः॥ नव ज्ञान नत्र ইতি বা পাঠ:।। গ:।। घ: খ্য়ী ঘু-ঘুরো ঘণী ঘণ্টাশ জ্বিপুরান্তক:। বাযু: শিবোভন: সত্যা কিন্ধিণী वाजनायकः ॥ मजीि ईक्रा सम् कानक्षी ह माञ्चिकः । नायापता জ्वालम्ल नत्नरामा इनन धुनि:॥ ত্রেলোক্যবিদ্যা সংহর্তা কামাখ্য-मनवामयः । घः ॥ षः भन्नी रेভद्रव महरक्षा विनम् खः नः मिम् नियः। এक-कामा मक्रनथः थर्भाता विषयम्भृहा।। কান্তি: শ্বে তান্ত্রযো ধীরে। দ্বিজাত্মা-জ্বালিনী বিষ্থ। নজ্রশক্তিক মদ-নো বিছেশী চাত্মনাষক: ॥একনেত্রো মহানদেশে দুর্জর শংলুমা যতিঃ 1 भिवत्याचा नीलक्छे: काश्मभी **ह** म-याः मुक्ते ॥ ७: ॥ ठ: शुक्रः इनी वानी हाजामिकिः जुममनः। हर्ममूख-খরে। ভূবা মহিবাচারসম্বিনী।। **ज्दा ज्ञात (जोन इंडि**ह शार्ट: ॥ একৰপো কচিঃ কুর্ম ক্যামুপ্তা দীর্য- 44

बाजुकः। वाजवार म् नगाया हजुर्-ভিষ্কাপিণী।। দ্বিভশ্চ দ্বিনেরশ্চ শত্মী ভ্রতথলোচন:। চন্দ্রণ চন্দ্র मा (हव (क्डिस्ना वृक्तिका वृक्षः ॥ क्वि (कर्रमृत्यहाजा कोनाही भूई क्षूनी। अनक् स्थन। वायु स्विनिनी **ठ** मूलावजी ॥ हः ॥ **इ. मृन्सनः भृ**षु या ह शमुः शमुश कि म् जिः। निर्मानः **७**द्रव• बङ्क ज्रांका विवासिनी ॥ कारनकण व्यक्ती चिनित्रा वामकः र्भवः। (भाकना नाक्नी वाम काम-**अङ्ग महानिदः ॥ माजा निमाहतः** পাযু বিক্তঃ স্থিতিশদ্ক:। ছ:॥ कः मता वानद्रः मूनी ভোগদা वि ৰুষা স্থিরা। ললদেবে। রুয়ো ভেডা थाउकी भूमूथी विजुः ॥ नामामनी মৃতিঃ শাখা সুপুভা কর্ত্বা ধরা। भीर्घवाङ् कृष्टि रूपा नन्ती (उ**डा:** সুরাধিপ:।। জবনোবেগিতো বামো भानवाकः मराज्ञकः। ज्ञाक्छ-थाता (वर्गी कारमामा मनविश्वणः ॥ कः ॥ त्या यक्षात्री छह्। यक्षातायु ञजाः यपूष्रजः। व्यक्तामा माविनी नामः भामी किञ्चा कल दि छि: ॥ विज्ञाहातमु। धनुरुखः कर्काणा नाम-कः अकः। मीर्घवाङ् वरणा क्र भाकः न्तिकः मूहकवः ॥ पूर्वाशानके वा

আ বান্বিকটা সচনগুল: বিকট্ স अशिषा वामा अनुगीमश्रुभईकः ॥ मक्रहामाउँहामक भाषाचा वर् क्षनः चत्रः । यः ॥ क्षकात्रा (वाधनी বিশ্বা কণ্ডলী মথদো বিষ্থ। কৌ-मात्री नाग विद्धानी नव्यान्त्वनथ-রো বক:।। क खनी ছানে স अनी মখদ স্থানে সুখদ ইতি বা পাঠ:॥ সর্বেশ চূর্ণিত। বৃদ্ধিः স্বর্গাত্মা ধর্বর-ध्वनिः। धरेर्याकशास्त्रे सुमूखी विद्रजा हन्त्रत्यश्री।। वृक्ति ङ्गात निक्तिः सर्ग স্থানে সগ ইতি বা পাঠঃ ॥ গায়নঃ পুল্লখ্বা চ রাগাত্মা চ বরাক্ষিণী। ঞ:॥ ট প্রস্কার: কপালী চসোমবাঃ (थहती द्वनिः। मूक्तन्ता विनना शृष्टी रिक्कवी वार्कगी नवः॥(जामवा ज्ञात সোমেশ ইতি কৃচিৎপাঠঃ ৷৷ দক্ষা-क्कार्कान्तुक बदा ज्जिः भूनर्जवः । व्रुगि धन् किवा भुरमारा विभना किं। রাজা গিরি মহাধনু মানাজা जुम्र्था मक्रा है।। है: मृत्न्रा मक्कः बीवीकः भागिनी लाक्ली क्या वन-জো নন্দনো জিহ্বা সুনঞ্জ য্ণকঃ সুধা ।। বৰু লঃ কণ্ডলো বহি রমৃত চল্টু-मखनः। मक्तकान्कछात्क (मवछ-(क) वृह्द्ध्निः॥ वक्शामा विज् जिक ननाहे नई निवकः॥ व्याप्ता

निवी विकुर्माङ्गामगीः मनी 1 है: 11 # 11 छः श्रृ छि मीक्रका निन्त-क्लिगी (यागिनी नियः। क्लोमात्री শঙ্কর জ্ঞাশ ব্রিবক্রো নদকো ধুনিঃ ।। मुक्तरहा किंदिनी जीना विकिञ्चः পৃথিবী সতী। কোরগিরি: ক্ষমা কা-ন্তি নাভি: স্বাতী চ লোচন ।। জটি-লী ছানে জটিল ইভি কান্তি ছানে শান্তি রিভি বা পাঠ: ॥ ড: ॥ # ॥ छ। एका निर्नयः भ्रात्वं। यरक्किमामनाम-थतः। व्यक्तातीयत (खाय नीयती जिलिथी नवः ॥ राज्यका मनामध्य ইভ্যন্ত যজ্ঞেশা খনদেশ্বর ইভ্যাপি भाठे: ॥ एकभाराजूल मूल जि किरएक विनायकः। शुहाना जित्न-द्वा अबि निर्श्वा निर्दा धृनिः ॥ अ হাসা হানে পুহাস ইতি বা পাঠঃ ॥ विष्युणः भानिनी चुक्क शांत्रिनी কোডপুছক:। এলাপুর ব্যাত্মা চ विशाश श्री मरना त्रिः॥ उक्न ज्ञान ত্ত্বক্চ ইতি বা পাঠ:॥ हः॥ 🗱॥ গো নির্ন্তণ রতি জ্রান জন্তন: পক্ষিবা-**इनः। बरा णाम्या नत्रक्रिंट निष्क**-ना (यानिनी भियः॥ विमूथः कार्टे वी (भाव अमृष्क (वाधनी मछ। । क्तित्वा भानुवी त्याम मक्कभाषा-क्ला मू थ ॥ भाषतः भाइनी वीदा।

নারায়ণত নির্ণাং। মুখ ছানে নথ इंडि वा भाठे:॥ गः॥ 🗱॥ उः भ्उना र्तिः मुक्तिः मकी मकि करी धुका । वामक्रिक् वामकरहें। ह कानिनी म-ধ্যকর্ণকঃ।। ছব্নি হানে হবি: ইক্তি ৰা পাঠ: ॥ আষাটী ভণ্ড ভুমুক্ষ কা-মিকা পৃষ্ঠপুছকঃ। রত্ত্রকণ্ট শাগ্রাম-মুখী বারাহী মকরো হকণা।। আ-বাদী তণ্ড তুমুক হানে আবাস্ত ঢান্ত ক্ষুদুশ্চ ইতি রত্নকশ্চ স্থানে রত্নকণ্ঠ ইতি বা পাঠ: ॥ সুগতো **९क्त्र्या तृक्ष कानुम्ह काछ शृहकः।** गत्ता विश्वा सक्द्र कानुत्राथा ह সৌরক:।। বুদ্ধ স্থানে বৃদ্ধ ইতি সৌ-द्रक ज्ञात रेमिक इंडि वा भाठे: 1 क्षवि भूवाका जानि जनक समना-जुता। जः॥ #॥ थः हित्राभी गर्श-পুছি পুছিশাহে। ভবানক:। শিলী শিরসিলো দণ্ডী ভদুকালী শিলো> हरः॥ क्रका वृद्धि विकर्मा ह मक्र-নাশাধিপো ২মর: ৷ বরদা ভোগদঃ কেশো বামজানু রসো ২নল: । কৃষ্ণো বুদ্ধি বিকর্মা স্থানে কৃণ্ডো বহিং विक्या इंजि वा शार्ठः ॥ व्यारनोजन ब्ह्यिनी खद्यः भद्रहत्नु। विनाद्रकः ३ **लाको इंड्रा**फि शान लालाब्द-विनी भू र्छश् नवह न्यू निवाक दो है उ

या भाठे: ॥ थः ॥ 🕸 ॥ (मा २ नी । ধাতকি ধাতা দাতা দল কলবক।। দীন জ্ঞানঞ্চ দানঞ্চ ভক্তিরাহবনী **ध्रता ।। माञामनः ज्ञान मानामन्** ইতি বা পাঠ:॥ সৃষ্শা যোগিনী স দ্য: সুপ্তলো বামগুলুক:। কাভ্যাযনী শিবাদুর্গা লংঘনা নাত্রি কণ্ডকী।। ष्ट्राचना शास्त्र मःचना क्छकी शास्त्र ৰুণ্টকী ইতি বা পাঠ: II স্বস্তিক: **স**্ িল। ৰূপ: কৃষ্ণ শ্চোনা জিভেন্দ্রি यः। वर्णञ्हाभरत्वण जुना दङ जूः **६क्ष्मा।। धर्मा इ इ स्व ध्या ह्ट वर्** क्षात वह हेडि वा भाठे:॥ हित मा পুর নতৌ চ দক্ষপাণি ব্রিরেথক:। हः ॥ 🗱 ॥ (का धनार्त्था कि छ। गूः পাখতো যোগিনী প্রি:। মীনেশঃ শন্ধিনী ভোষ্ণ নাগেশে৷ বিশ্বপাৰ-भी ॥ ধনার্থ ছানে ধনাথ্য ইতি বা भावे: ॥ विवश वद्रश विष्ठा विद যুশ্ম॰ প্রিৰোমতিং। পীতবাসা ত্রি হর্ণা চ ধাতা ধম পুরক্ষ:।। ধরণা किसा ज्ञान भवनी किबा देखि वा नार्रः ॥ जनस्रमा स्वाह्मा वड्डा वज्ञुक्षा धतः धता। वामभामाञ्चल भू वा (काष्ठा मूत्र भूत्र छवः ॥ न्यानीः **च्या मीर्घछड्ड। ह श्रात्मा श्रनम्स**रः । भुः ॥ 🗱 ॥ त्वा गर्डिनी कृषा मिद्र

वीक्षी विश्वशावनी। (भवक अवि-তা নেত্র• দন্তরো নারদো হঞ্জন:।। বাকণী স্থানে বৰুণা ইতি বাপাঠ:।। উद्ध्वी हिन्न अन्य वामना स्थापन म् थः । रैतमञ्जय स्वि वं व्या उत्रि বালি রাগম:॥ বামনো জালিনী দীর্ষে। নিরীহ: সুগতি বিষ্থ । শ-ন্মাত্রা: দীর্ঘায়াণা চ হস্তিনাপুর মে-एरव्ये । शिविनायक नीरलो ह शिरवा नामि नंशायिः। नः ॥ 🕸 ॥ 🕫ः প্র পিষ্ডা তীক্ষা লোহিড: পঞ্-(मा तथा । खश्कर्तः निश्वः (भवः কালরাত্রি: স্বাহিতা।। তপন: পা-व्यनः भावा भग्नारव्य निंद्रक्षनः । সাবিত্রী পাতিনী পানং বীর তত্ত্বো ধুনুর্বরঃ।। পালন ছানে পাবন ইতি ভত্ত্ব স্থানে ভন্ত ইতি বা পাঠ: ॥ मक्रभार्थक (स्वानी स्त्रीहिः भवनः শনি:। উদ্ভীশ॰ জয়নী ল'স্তা হলস॰ রেখা চ মোহক:॥ সম্ভ ভানে কা-স্তা ইতি রেখা স্থানে রেষা ইতি বা পাঠ:।। মূল। দ্বি তীয় মিন্দুাণী লো-काकी मन जाजानः। जाजानः शात আত্মক ইতি বা পাঠ: ॥ প: ॥ 🛊 ॥ कः नथी पूर्णिनी धुन्। वामनार्था जनाप्तरः। जरा भारः भिथा हो मी क्ट्रकादः भाषिनी नियः ॥ छेगा

विश्वभः काल अद्विभी श्रिय भारतको र भुवशिय ने विभारत १ कदः भणुः भिक्तः भभी ॥ क्रकाता यानिनी वुका भावता (माहदर्खनः। निद् कवागङ्कातः भुषात्मः भुषाभाः कः ল ।। ব্যক্ত। স্থানে ব্যঞ্জা ইতি পু-যাগ ছানে পুযাণ ইতি বা পাঠ: ॥ कः॥ #॥ (व। वनी ज्याद्रा मार्ला ध-र्यत्री (लाहन शिषः। भूटि जाः कलमः शक्ती इनगण्डः क्लर्फिनी।। পृष्ठदः শো ভবা মাতৃ: শিথিবাহো যুগ-भवः। मृथविनम् र्वती धका (याका जिल्लाहनिश्रुयः ॥ मूचविन्तृ इति मूर्थावन्यू दिञ्जि वा भागे:।। (क्रिनि ফাপিতা ভ্মি সুপনিন্দু বলিপুিव:। সুরভি মু্থবিফুষ্চ সংহারে৷ বসুধা-বিশঃ॥ সুপনিন্দু ভানে সুগদ্ধিকে তি বা পাঠ: ॥ বস্তী পরক পেটা চ स्मारका गगन भुछि। भूबीवाहा मधानिको भनिः मञ्ज ज्जीयको ॥ वः।। 🗱।। छः द्विषा जुमद्रा जीत्मा वि-খম্ৰ্ভি নিশাতব॰। দ্বিণ্ডো ভ্ৰণো ন্ল বজ্ঞ সূত্রস্থ বাচক: ॥ বিশা-ত্ব স্থানে নিশাভ্যণ ইতি বা পাঠ: া: নক্ষত্ৰণ ভুমণা দীপ্তি বঁযো ভূমি: পথে। নভঃ। নাভি ভুণু মহাবাহ বিখম্ভি বিভাওক: ॥ বराः ছানে

ভণ ইতি বিতাওক স্থানে বিমূর্বই ইতি বা পাঠঃ।। প্রাণাত্মা তাপিনী বজা বিশ্বৰূপী চ চন্দ্ৰিকা। ভীনসে-नः जुवारमनः जूर्था माराभूतः इतः ৷৷ বজু ছানে কৃদা ইতি সুখ ছানে মুথ ইতি বা পাঠ:॥ ভ: ॥ 🗱 ॥ मः कानी (क्रिनिजः काला भहाका-लामशासकः। विकाली वनुषा हन्तु व्रतिः भूकषत्राष्ठकः ॥ तमुर्ये ज्ञात वस्रता इंडि वा भार्तः ॥ काम उत्मा क्या (भवा विचना मीधम छकः। कठेत्रक जुमामान नन्त्रीमालागुव-ऋतो॥ भीछ ज्ञान मीनु इंजिता পাঠ: ॥ বিষ শিবো মহাবীর: শ-णिल्ला करमधदः। लुमखः लियम् ক্দু: সরাকে। বহিমগুল ।। মাত-व मानिनी विन्तुः मुवना छ রথো वि-যে। রথ স্থানে মথ ইতি বা পাঠ: ।। मः ।। 🗭 ।। रवा वानी वमूषा वागू वि-कृष्डिः भूक्रवाखनः। यूगासः भननः नी खा शृ मा हिः भागित्यवकः॥ यूगाः ভ স্থানে বুগাভ ইতি বা পাঠ:॥ भद्भ। जुत्मा कंटी त्वाचा वायूत्वशी य-नकती। मक्रवंगः क्रशा वाला क्र-यः किनवा गुडा ॥ जात्मवा व्यान-का छार्गा हासा यान भुमा मूर्य । हथः महियदी ध्र कामूका मूम्

খেশরী।। পুমা স্থানে পুডা ইতি বা পাঠ:।। বুগাব্রা মলবো মাত। হ॰-जिनी ভृजिनायकः। एउनमः भाव-का भीता धनिष्ठानक्तिनी ॥ प्र <u>পাত্মা</u> স্থানে বিগাত্মা ইতি তেনম স্থানে যেমন ইতি বা পাঠ:।। নে % সোমঃ পক্তিনামা পাপহা পুাণসং জ্ঞৰ:। মেষ্ঠ স্থানে সেষ্ট ইতি বা भार्तः।। यः ॥ 🗱।। द्रा द्रकः काथिनी রেফ: পাবক স্তোজসো মত:। পুকা-শা দৰ্শনো দীপো রতক্ষা পর• वनी ॥ खाजम ज्ञात खजन इंडि রতকৃষ্ণা স্থানে রক্তকৃষ্ণ ইতি বা भार्ठः ॥ ज्वाक्रामा मजिः मूर्यत খাত্রক: পুকাশকঃ। ব্যাপকো রে-व डी भामः अक्षाः ना विश्व मधनः ।। দাস স্থানে দ"ন নিতি সক্ষ্যুণ স্থানে দক্ষাণশ ইতি বা পাঠ:॥ উ-<u>भ</u>्तिथा ज्वाराखा (वहकरे नना भू রা। পুক্তি: সুগলো বুদ্ধাদশ গাৰকো ধনং !৷ বেদকণ্ঠপা লা স্থানে বেদকক্ষপলা ইতি বা পাঠঃ।। 🕮 क्षे उदा इनग मुखी बिभुद्र मुन्द्री । निवम् (र्यानिको कृष्णा शिम्तला विश्वराम्यो॥ श्रीमन सान श्री रमान हे**ि** वा भाठे: II द्र: II # II न क्रमुः भ्डमा भ्यो मादवः मकवा हकः । वलान्बः शिना की**ःमा** व्या*न*-का भाष्य इर्व মাধবী ইতি বা পাঠ:॥ খন্নী নাদেঃ **गृ**जः (पवी वावनः वाक्नी शिजः । শিথা বাণী ক্রিযা মাতা ভামিনী কামিনী প্রিয়া।। মৃত স্থানে মৃত মিতি লবণ স্থানে মরণনিতি বা भाठे: ॥ कालिनी (बिगनी नामः পুদ্যুদ্ধঃ শোষণো হরিঃ। বিশ্বাত্ম মজৌ বলী চেতো মেকু শিরি: কলা त्रमः॥ यद्ध ज्ञान भन्तु ইভি क्ला शान क्या इंडिया शाठेः॥ वः॥ 🚁॥ বো বালো বাৰণী সৃন্ধা বৰুণো মে-एम छक:। **यहीला जा**निनी वहः কলসধুনি বাচকঃ॥ বন্ধ স্থানে রক্ষ इैं कि कलमधुनि ज्ञात कलमः द्रि ইতি বা পা 🕆 ॥ উৎকারীশস্ত না বীতো বজু৷ (মুক্ সাগর: শুচি: 1 ত্রিধাতু: শঙ্কর: শুেষ্ঠো বিশেষো **ব**ং म्मारनः ॥ दः ॥ श्राः भाः भव । कर्-মৰূপী কামৰূপো মৃহামতি:। সৌ-খ্যনামা জনারোস্থি একঠো বৃষ-কেতন: ৷৷ বৃষয়: শ্যন শাস্ত৷ সুভগা विद्भृतिकिनी। मृजुः (मंदा महानः ची मंहिमुः इवकि विनी ॥ वाष्ट् र्रुता विषष्टकुः इत्तकाक्ष्मः थनः । वात्माकः भूखत्रीकाचा काश्वः

कन्यान वाठकः ॥ इ.म इति हि-সা ইতি বা পাঠ:॥ শ:॥ #।। यः শ্বেতো বাসুদেবক্ষ পীতা প্ৰক্ৰা বি-নাযক:। পরনেষ্ঠা বামবাহু: শ্রেষ্ঠা গর্ভবিমোচন:॥ পীতা স্থানে প্রীতা ইতি পুজা স্থানে শুদ্ধা ইতি বা পাঠঃ॥ লম্বোদরে। যমৌজেশঃ কা-मधुक् कामध्यकः। मूची कद्मा वृत्या लड़ा मक्फक्षाः श्रियः मिवः॥ का ম্পুনক স্থানে কালধুনক ইতি বা भार्त्राः। मृग्राञा क्रेतः कार्या मला वत्का विमात्रिगी। कन क्लो मध्य ভিনা বুদ্ধাত্ম। মল পূ: भिदः ॥ यः ।।#।। সে। হংস: সুখশা বিহু ভৃথীশ **ण्यमुगः छकः। कगद्योकः माञ्जा**-মা নোহ• বেশবতী ভ্গুঃ॥ সুধশা शान मूजन डेडि माइ शान मा হ • ইতি বা পাঠা।। পুকৃতি রীশ্বরঃ শুজ। পুভা খেতা সলোজ্জন:। দ-क्रभारता मृ उः वाकी भवना चा भः রো ২কর: ।। সূক্পা চ গুণেশো भीः कनकछो वृद्कारत्र। भागानाः क भूबापियी लक्षीः (मार्या व्यवनुः **भू:।। पूर्गा जाति । मत्या श**ब्दी (वा म्र्डिमंतार्वः। मूर्गांडाविशि सात দুগো ভারিণী ইতি সন্মোহাৎস্থানে नत्त्रार्। इंडि म्लार्त्र झात् म-

(बायव इंडि वा नार्यः ।। नः। # !। হ: শিবো গগন হ সো নাগলোকো श्विकाशितः। नवनीत्मा अग८-পুাণ: প্রাণেশ: কপিলা মল: ॥ মল স্থানে মত ইভি বা পাঠ:।। পর্মা-আাআজা জীবো ববাক: শান্তিদো **২ঙ্গনঃ। মৃগো ভ**ষো কণা স্থাণু: কুট कृषविद्यादगः ॥ यदाक आत्म वद्याक इं ७ २ इन साम २ इन इं छ कु है-কৃপবিরাবণ স্থানে ক্টকো পরিবা-রণ ইতি বা পাঠ: ।। লক্ষ্মী মবিহরঃ **ग**ञ्जः भागमिक र्ननारेजः। यकाश वाद्रगः मृली हिठनाः भारभृद्रगः ॥ মবিহর স্থানে হরিহর ইতি স্বকো-প স্থানে সকোপ ইতি বা পাঠঃ **गरानकोः भद्रः नास्ता (म**र्यगाहरू) ছরি মত:। বিন্দু দুর্গা প্রিয়া দেবী भ्यम्यास्यदः भूमान् ॥ स्क्रभा मः जमान्यसः नात्याहेः त्राममः खनः।। इः॥ # ॥ नः नृथी विमना भिष्या १नःखा ह्व।वहा जिला। वं।-পিনী শিবদা কেতু র্র্গাৎ সারতর रुठेः॥ क्षी म् जानी व त्वनार्थः मा-त्रा नात्राय**ाः स्रशः। क**ठेत्रा नक्तिः वः॥ श्री कः (কাপ স্তম্ক: কালো। क्षः मञ्चर्कः भन्नः। नृत्रिः ए। विः

खनुक द्यान सुयुक है कि क्या द्यारन ব্যক্ষনিতি পর স্থানে প্র ইতি বা পাঠ: ৷৷ পরাত্মা ক্রোধ স'হা-(द्रो दलारङः (सक्वाठकः। मर्शः সাগর: কান: সংযোগান্ত্য ব্রিপ্র-ক: ৷৷ বলান্ত স্থানে নলান্ত ইতি সর্বাঙ্গ স্থানে সর্বাগ ইতি বা পাঠ: ৷৷ ক্ষেত্ৰপালে৷ মহাক্ষো ভোমাত্ লভানলকবং। মূখ ক ব্যবহানন্ত৷ কাল জিন্তা গণেশ্বর: ৷৷ ছাযা পুল্রফ সংবাজো মলয়: 🗐 र्यागार्कः। कः॥ 🗱॥ ३७ि नन्दन-ভটাচার্য্য বির্চিত বর্ণাভিধান नगारु ॥ ধ্বৰ্ণক লী ছবিতাল। ইতি বহু

भाषाः। भाषानुत्वभनरगागः। भिः প্ত হৃষ্ঠ বা সৃশ্রিদুব্য । ইত্যার: १। हन्स्न । इंडि मदत्रञ्जावली ।। वर्ग है नु की विद्यालन ॥ इन्हरन । इंडि (यिन नी।। दर्गकः भृ खी हिक्व रिविजाल दर्शकः शुः हाब्रगः। इंडि सिमिनी॥ मखनः। ইতি भद्रवृश्वनी ॥ वर्षकविः भू॰ व्यत्त्रभुषः। इंडि

विकाश्रम्यः॥

দুতো মাবা মহাতেজা বৃগান্তক: ৭ ! বর্ণকু সিকা জ্ঞী নস্যাধার: ॥ যথা । गत्रीथानी मित्रनि (र्मवाक्तु दंर्ग-কূপিকা। ইতি ত্রিকাণ্ডাশ্যঃ।। **চি** क्रा है: । इंडि বর্ণচারকঃ বি नक्याना ॥ বৰ্ণজ্যেষ্ঠঃ পু• ব্ৰাহ্মণঃ। ইতি ত্ৰি-কাওংশয়; ॥ वर्गाकाष्ठः वि सवर्गालाका उपवर्गः। পারি ভাবি ফ হীনবর্ণকত্ কি পা-ति जावि कर्नारकार्वकाराविवास्ति-বেধো যথা। খীন কর্তট বৃশ্চিক বিপা: মি হ তুলা ধনু: ক্ষতিব উক্তঃ। হয় নরন্ব নেষ বিশঃ স্ত মাকর বৃষ জ্রী কথিতা ২বরজাতি: ।। বর্ণজ্যেষ্ঠা চ যা নারী বর্ণস্থীন ছ-यः भूमान्। उत्था विवादः मृजुः म्। यशामामाज मःगरः ॥ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বে বৰ্ণজোটন• ॥ ্বৰ্ণত্লিঃ জ্ঞালেখনী।ইভিশ্দ-इज्ञावली ॥ বৰ্ণত্লিকা জ্রী লেখনী। ইতি श्रावनी ॥ काह नी लोका दिः। इंड प्रज्ञ छत्र छो | दर्ग हुली खी (लथनी। इंडि विका-ওংশব:॥ वर्गर॰ की कानीयकः। इंडि करे। খর:। বর্ণ তরি ত্রি।। বর্ণ নেত্র জ্রা ক্রিছা। ইভিরাজ

নিযুঁকী: ॥ বর্ণদাতরি ত্রি ॥ दर्भकः भु॰ विभिः। उৎপर्यायः । লেখ: २ বাচিকহারক: ৩ স্বস্তি মুথ: ৪। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ दर्भभाः भू क्ली दुष्मित क्विय दिना णुषुागाः कर्खवाः कर्या उष्यथा। यक्रन याक्रन मान वाक्रनमा भू **ভিগৃহ:। অধ্যাপন: চাধ্যয়ন: व**र्हे-कर्जानि दिखालगः॥ मान मध्र-यन बद्धः थयः क्विवरिष्णुरयाः । प्राथा यहार का विशम। कृ वि देवंना। ম্য শস্তে॥ শৃশুবৈব দিলাতী না॰ শুদুগো॰ বর্ণাধন॰। কাক कर्य उथाबीतः भाकराख्वा श्री-धर्मजः।। क्रमा हत्या हवा हान म-লোভ ত্যাগ এর চ। আর্জ্রণ চানস্বা চ তীর্থানুসরণ তথা ॥ সত্য সান্তাৰ আন্তি ন্য শুদ্ধা চে-निम्यिनिग्रः। (एवजा छ। हन भूका ব্ৰাহ্মণানাং বিশেষতঃ॥ অহিৎসা श्रियवारिष भेरिण्ना भक्तु । সনাসিক নিম প্রম চাত্রণে **९**द्वीग्रुनिः ॥ शुक्राभाषा । वृश्य ণানা ষ্ত স্থান কিয়াবভা। । द्धान रेनन्युः कवियानाः मःगुरम-युभनारिनाः ॥ दिनातानाः भाक्छः रान वर्म नन्वर्डाः। गाक्षरः

শুদুজাতীনাং পরিচারে ভু বর্ততা ॥ इंडि कोर्त्य २ जध्यायः ॥ 🗱 ॥ অপিচ। মার্কণ্ডেয উবাচ। হারীত স্তানুবাচাথ তৈরেব চোদিতো মু-निः। मृक्षु मूनयः मार्व धर्मान् व-कारामि भाषा जान्।। वर्गाना माभु-মাণাঞ্ধ যোগশান্তঞ্চ সত্তনা:। य-জ্জাত্বা মূনযো নিত্যু মুচ্যুতে জ-भवसगाए।। वाकागा वाकारिनव উৎপন্নো ব্ৰাহ্মণঃ মৃতঃ। তস্য ধর্মণ भूवक्रांभि उ॰ (यागा) (मण भिव চ।। কৃষ্ণ সারে। মৃগো যত্র স্বভাবা-खु পুবর্তে। তিমান্ দেশে বসন্ ধর্মণ সৰুতে ব্ৰাহ্মণোত্তন: ॥ অ-ধ্যাপন চাধ্যয়ন যজন যাজন ख्या। मानः शुजिशु श्रीकृत वर्मा वहे-ক মিহোচ্যতে !৷ অধ্যপনক ত্রি-বিধ ধর্মার্থ চাত্র ভারণ । শুশুষা কারণঞ্চেতি ত্রি বিধণ পরি নীর্ভিড॰।। নৈষা মন্যতলো বাপি দৃশ্যতে যত্ৰ মানবে। তত্ৰ বিদ্যান দাতব্যা পুৰু-ষেণ হিতৈবিণা।। যোগ্যানধ্যাপথে-हियान् यञ्जानि ह (याज्ञाय । বিদিতান্ পুতিগৃহানিছেদ্গৃহধর্ম-পুসিদ্ধযে ॥ বেদ মেবাভ্যসেলি ভ্যুণ मूही (एटम मगाहिजः। रहिष्युक्तः यथा मक्ता मन्त्रा विखानु नाइ छः ॥

• डा॰ निविखिक धर्म कर्म अर्ग्डा९ " भुयक्ष छः। ७ क्ष्मभुवनरेक्षव यथान्।-य गड'न्दु ५: ॥ नायः भाउ क्लानीः ভ বিধিনাগ্নি ছিজোত্তনঃ। কৃত্তস্না-नः भुक्रही क रिवधानवः दिन दिन ।। অভিথিঞাগত ভক্ত্যা পূজ্যেছক্তি-ভো গৃহী। অন্যানপ্যাগভান্ বি<u>পা</u> न् भूजायविद्याथञः ॥ अनात्रनित्रः তো নিভ্যুণ পরদার বিব্জিভ্রত:। मञ्जानी किल्जाकाथः स्थर्मिनद्र (उ) ভবেৎ ॥ व्यक्यंनि ह मःश्राक्ष श्वारत देवद द्वाहरयः। श्रियाः इ-छा वरम्बार शत्रां कावित्राधि-नी ।। এव धर्यः ममुफ्ति है। दु। ऋगमा नभान ७: । धर्मा भवत यः अर्यप्रार न वाजिवुक्षमः भरः॥ 🗱॥ हात्रीज উवाह। कवारीनाः भुवक्तानि यथा वननृश्वभः। (यन (यन भूवर्डाष्ठ विविना क्वियास्यः॥ ताका ह क्व-वियरिष्ठव भुका धर्मा भागायर। व्यर्गाम्बायनः नग्रक् यूगयुक्ता य-थाविषि॥ मम्प्राम्सानः विकारगुरन्त ধ্যাবুদ্ধি সমন্বিত:। দেব ব্ৰাহ্মণ ভ क्रणां भ कृकार्या भन्न खथा ॥ श्रस्मं १ रेव बराकाङ्को जन्मानः विवक्तरं । উত্তমাণ গতি মাপ্মোতি ক্ষত্রিয়ো **१र्थे गा**ठबन् ॥ ॥ (गाबकः कृषि)

वाशिकाः अर्यप्रदेशायाः यथाविशि ! দান খমা যথা শক্তা দিলসূদ্ৰ ষণ তথা।। লোভ দম্ভ বিনিমুক্তঃ गठ।वागनम्यकः । यनात्रनित्राठा मान्यः भवनाविविद्धितः ॥ श्रीन र्विभान् सम्बाह्य यद्धकारण प्रा-**िछः। अभुभङः स्थार्याष्** वार्ल्**ड** (मरुभाजनार ॥ यद्धाध्यम हा-নানি স্বৰ্গ্যামিত্য মতন্দ্ৰিতঃ। পিতৃ-कार्याक उरकाल नात्रिन शहन उथा ॥ এउदिमात्रा कर्त्याकः स्व-यं मनुष्ठिष्ठ ३:। এउराम्बर्भानस्र मुकः मुशाब मः मयः ॥ ॥ वर्गः वंशना मृत्या कर्गाए मृतः भुगञ्-७:। मानवर वृक्तिगानास विस्मरवन नगाव्यत् ॥ व्याविष्ठः भूनाचा म्। क् वि वृद्धार्थं भागुरयः। भाकः যক্ত বিধানেন যজেদেবানতিদ্দৃতঃ ॥ भूमाणाः सामिकः कार्यः वशनः न्याय वर्जिनाः । शाद्रगः जीर्नदञ्जन्य विनुत्नाहिश्वेष्णाजनः। समातियु রজিকব পরদার বিবহ্রিত:।। পু-त्राग्णुरण विश्वाबाद्रिक हम्। भूक-ন॰। তথা বিশ্বনকার তথা সত্র॰ **पित्न पित्न ॥ अ**जा अञ्चाषतः हित् त्राग (हर विवर्क्जनः। रुष्यः सर्वः उथा मूपुा मानावाक् कायकर्याजः॥

স্থান নৈন্দু মবাপ্নোতি ত্যক্তপাপ: भुभूगुक्ट । इंडि नाविभग्रह co। ७८ व्यथ्यारयो ॥ # ॥ व्यन्ष्रह । भनाः অসোবাচ। দান মধ্যয়ন যজ্ঞো ব্ৰাহ্মণস্য ব্ৰিখোনিত:। ধর্ম্মো নান্য 🛚 कञ्र्रथां छ धर्म छम्ताशनः विना।। याक्रनाश्वायत्व यक्त ख्या भू अ भू कि-গুহ:। এতৎ সম্যক্ সমাধ্যাত॰ ত্রিভ্য চাস্য জীবিকা॥ দান মধ্য-यन रखः क्विग्न्याभारा जिथा। ধর্ম: পোক্ত: ক্ষিতে রক্ষা শব্রাজী-वक्त की विका ॥ मान मध्यन थराङा रिक्मामालि जिरेषत् मः। वांशिकाः भामुभावाऽक क्विरेम्हवामाऽ कीवि-का।। मान याङ्डा १० मृत्या हि काञीनाः जिया भया । वृत्रायाजः मृ पुरस्या १ मि की विका का ककर्य जा ॥ তহদিবলাভিশুশুষা বোৰণ কৰ বিক্রবৈ:। বর্ণধর্মা স্থিমে প্রোক্তা: শুণতা নাশুণা জ্বঃ ৷৷ ইতি মার্ক ख्यभूद्राण मरावामान्याम्याम्या यः ॥ 🕸 ॥ व्यथद्य । द्वाक्षण दुक्तः ॥ (यानिष्ट्रः (य बक्यंग्रवंष्ट्र आ: । उ नगुरुमजीवियः यहिक्यानि यथाकः नः ॥ अध्रापन म्युर्यनः राजनः या-हान ज्या। मान **न्**जिन्**र कि** य्रेक्षाम्भूकसनः॥ याद्ध कर्मना-

भगा बीनि कर्यानि जीदिका। वार्के नाष्ठाभाग किय विशुक्ताह शुिशुरः ।। जरवा धर्मा निवल्डि वाकार कः ত্রিয়ণ পুতি। অধ্যাপন থাজনঞ্চ স্থৃ-ভীষণ্ট পুতিগুহঃ। বৈশ্য পুতি ত থৈবৈতে নিধন্তের মিতি জ্বিতি:। ন তৌ পুভি হি তান্ধর্মান্মনুরাছ পুরাণভি:॥ শস্ত্রান্তভূত্ব ক্রস্য বণিক পশু কৃষি বিশঃ৷ আজীবনার্থণ थर्मञ्च मान सद्यानः यक्तिः ॥ (तमा-ভ্যাসে৷ বাহ্মণন্য ক্ষ্ত্রিয়ন্য চরক্ষ-१९। दार्डी करियंव दिन्गुजा विनिष्ठी-नि श्रक्यम् ॥ अजीव स्य यरशास्त्रन ব্ৰাহ্মণঃ স্বেন কৰ্যাণা। জীবেৎ ক্ষত্ৰিখ খ্যোণ স ছাস্য প্ত্যুনন্তরঃ ৷৷ উভা-ভ্যা নপ্যত্নীব•স্ত কথ• স্যাদিভি চে-फुरवटा कृ व भावक भाकाय की रव-**দৈশ্যম্য** জীবিকাং ৷৷ বৈশ্যবৃত্ত্যা**পি** कीव ख वाकाः कविरयां भ दा। शिका श्रीया श्रीयोगा कृषि य-ত্বেন বজ্ঞে ।। কৃষি সাধিতি মন্য-ন্তে সা বৃত্তিঃ সদ্বিগর্হিতা। ভূমি॰ ভূনিশ্যাণ শৈচৰ হন্তি কান্ত মথো-मूथः ॥ इनस वृद्धिवकन्तराद छाः कर्जा अर्थ रेनशुगः। विद्रशा मुक् তোজার বিকেষ বিত্তবর্জন।। স-ৰ্বানুসানপোহেত কৃতান্ত্ৰ তিলৈঃ

জহ। অশ্যবে। লবণকৈব পশ্ৰে।। বে চ মানুষা: ৷৷ সর্বঞ্চ ভান্তবং রক্তং শাণ ক্ষৌমাবিকানি চ। অপি চেৎ भु। द्रद्रकानि कव मूर्ण उर्थोषयीः li অপ: শল্প বিষ মা'স সোম शक्ताः ण्ड अवंणः। कीदः (को<u>प</u>ः प्रधि ঘূত তৈল। মধ গুড় স্পান্।। कार्राका अमृत् महान् मण्डिन क द्या कि । भर् ने विक वाकाक ञर्डाः रेक्टबलकाः खथा ॥ कापगूट-न्नाम्य क्राञ्ज स्वाप्य क्रीवनः। विकीगी उ जिलान् मुकान् धर्मार्थ মচিরস্থিতান্॥ ভোজনাভ্যপ্তনা-म्हानाव्यक्तार म्बार जिला। कृ মিভূত: শ্বিধায়া পিতৃভি: সহ নজ্জতি।। সদ্যঃ পত্তি মাণসেন वाक्या वयान ह। जारहन मृद्ी-ভবতি বাহ্মণ: কীরবিক্যাৎ ॥ ইতরেষান্ত পণ্যানাণ বিক্রয়াদিছ-কামতঃ। ব্রাহ্মণঃ সপ্তরাত্রেণ বৈশ্য ভাব॰ নিষ্মৃতি ॥ রসা রুসৈ নিনা-তব্যা নত্ত্বের জবণণ রুসৈঃ। কৃতা হঞ্চা-কৃতল্পেন ডিল। খানে/ন ডৎ সনাঃ ॥ कीरवरमञ्जन दाबनाः गर्द्यवाभाग्नयः কত:। নত্ত্বে জ্যায়সীণ বৃত্তি মভি मन्द्रिक कर्शिष्ट्र ॥ या व्याचानश्र-.भा बाजा बीतमूरक्षेक्यां जि:।

ভংরাজা নির্দ্ধন কৃত্রা ফিপুনেয **পুৰাসযে**<।। বর স্বৰ্যো বিশুণো ম পার্ক্য: শ্বনষ্ঠিত:। পর্বযোগ জী-বন্ হি সদ্য: পত্তি জাতিত: ॥বৈ-(भाग रुकीयन् अवस्थान म् म्युख्यानि वर्ख्य । अनाहत्रमकार्येशि निव-র্বেড চ শক্তিমান্।। অংশকু বংক मून्वा॰ मृद्ः कर्जु॰ विक्रव्यनाः। शुध **দারাত্যয• পু**াস্তৌ জীবেত কারু के-व्यक्तिः ॥ देवकर्याज्ञः भव्यति । भु-শুষ্যন্তে দ্বি**জা হয:।** তানি কাক্ কক[্] ৰ্ম্মাণি শিল্পানি বিবিধানি চ 🖟 বৈশ্য-বৃত্তি মনাভিপ্তন বাল্পাং বেপথি স্থি ভ:। অবৃত্তি কবিত: সীদহিদ । ধর্মাণ সমাচেরেৎ ॥ সর্বতঃ পুভিগ্রহীশা-দ্বাহ্মণ স্তুম্যক্তঃ। পবিত্রণ দ্ব্যত্তী-ভ্যেত্ৰ ধৰ্মভো নোপপদ্যতে গ নাধ্যাপনাআজন দ্বা গহিতা দ্বা-পুতিগুহাৎ। দোষো ভৰতি বি-भागा ज्ञानाषु मना हि उ॥ जी-বিতাত্যযমাপলে৷ যোলমভি যত ন্ততঃ। আকাশ নিব পল্কেন ন স পাপেন লিপ্যতে॥ অজীগর্ভ: সূত্র• হস্ত মুপাসর্গর্ভুক্ষিত:। ন চালি-পাত পাপেন ক্ষুৎপুতীকার মাচরন্ ।। अगा॰ म गिह्ना छ। ९ खु॰ धर्मा धर्म विठक्षनः। भागानाः भद्रिवकार्यः

वामस्यक्ता न विश्ववान । खब्रहाङः क्षृक्षार्ज्ञ म भूट्या विकास वरन। वः স্থী গাঃ পুতিজগুছে বৃংধা স্বংক্ মহা-छभाः ॥ कृषार्व काल्य ग्रागाहिः थाभिजः थेजावनै । हेखान्छ। कानाय धर्माधर्म विष्ठकानः । शुचित् कृष्याक्रमाक्षा उरेथवाक्षाभनानिश। পুতিগৃহ: পুত্যবর: পুত্র বিপুস্য गर्हि उ:॥ याजना या भागता । न छ। कि থেতে স ক্ তাত্মনা•। পুতিগুং স্ত িচ যতে শুদুদপ্যস্ত ক্ষানঃ।। জল হো रेम द्रोलाजाता या बनाबालालानः क ত । পুভিগৃহনিমিত্তত্ত ভ্যাগেন ভ शरिवक॥ भित्वाकुमश्रामिन वि ल्या जीवन् य**७ ७७: ॥ প্**ভিণুহাहि नः (न्या॰ खडा भुक्षः भूममुर्छ।। शीम जिः इत्या विष्टु जि भंग वा श्-थिवीभाउः। याग्रः महार माउदिक র্বিলৈ রদিৎসংস্ত্যাগ মর্হত ॥ অ কৃতঞ্চ কৃতাৎ ক্ষেত্রাল্লৌ রজাবিক स्येव ह । हित्रगुः थान्। मझ भूबंः भूर्व भए। यव ।। मध्विखागमा ध यात्र नात्वा नाजः ज्ञत्या जयः। भूत्याः গ: ক্মযোগক সংপ্তিগৃহ এব চ।। বিদ্যা শিল্প ভৃতি: সেবা গোরক্ষণ বিপণি: ক্ষি:। ধৃতি ভৈক্ষণ স্বসী मक रण कीवन एक वनः ॥ व्याक्त नः

ক্ষত্রিয়ো বাপি বৃদ্ধি নৈব পুযোজ (यट। कामल थन् भगार्थ पन्। ८ भाभोयतम श्लूको ।। ठखर्थ भार দানোপি ক্ষতিযো ভাগ মাপদি ! भुकातकन् भन्नः भक्ता किन्विराध **পু** ভিমূচ্যতে ॥ स्वरामा विक्रय सम्र নাহবে স্যাৎ পরাভা্থ:। শঙ্কেণ रेवणानुकिदा शर्या भारावरयद्याः ॥ धारना २४मः विणाः मूलः विःणः कार्याभगावतः। कत्यांभकत्रभाः म्-माः कातवः मिल्लिन खया।। मृमुख वृद्धि गाकाद्भन् कव भाराध्यप्य मि । ध्निनः नानुश्रादाश्व देवणाः सृत्तु-किजीपिल्ला ॥ सर्गार्थ गुजगार्थसा বিপানার।ধ্যেত্ স:। জাত্রাহ্মণ শব্দ্য সাহ্স্য কৃতক্ত্যুতা ॥ विभूत्भरेवव भूम्मा विभिष्ठ कर्या की खारा । यमराजा २ न । विश्व कर उ তন্ত্ৰবত্যস্য নিয়ল ।। পুৰুল্ল্যা ভস্য टि वृंखिः च ऋषुषाव्यथार्च**ः। म**न किकारिका माकाक विशासक পরিগুহ্ণা উদ্বিষ্ট মন্ন দাতব্য জী-र्गानि वननानि ह। नुवाकारेक्टव श-न्याना॰ जीना रेण्डव श्रातहनाः ॥ न শ্দে পাতক কিঞ্ছি নচ সংস্কার मर्श्छ। नामग्राधिकात्रा धर्म्याख न थयार পुভিদেখন ॥ थर्माञ्जव स

ধর্মজ্ঞা: সভা॰ বৃত্তি ননুষ্ঠিভা:। न ज वर्ज न पृष्ठि शुन ना शुर्भु বন্তি চ।। যথা তথা:হ সভূত্ত মা-ভিষ্ণত্যনসূষক:। তথা তথেনঞা मूक लाक- शाक्षा जानि निष्ठः॥ ঁ শভেনাপি হি শূদ্েণ ন কাৰ্য্যো धनमक्ष्यः। मृत्युः हि धन नामापः ব্ৰাহ্মণানৰ বাধন্তে॥ এতে চতুণা• বর্ণানা মাপদ্ধর্মাঃ পুকীর্ত্তিতাঃ । যান্ সম্গুলুভিষ্টাে বুজন্তি পর মা গতি।। এষ ধর্মবিধি: ক্ৎসু শ্চাতুর্বর্ণ্যস্য কীর্ত্তিতঃ। অতঃপর• भुवक्रामि शुग्रिकडिविषः भूडः ॥ ইতি মানবে ধর্মশান্তে ভ্গুপো काया मर्श्वाया मनाया २१। यः ॥ 🗱। अन् ८ वर्गमास मुक्टेवा ॥ वर्गन क्री खबन ॥ विखन्न ॥ **ण्क्रास्टिवर्गयाह्म ।। भीशम । ই**তি दर्गवाटा जात १महे भुजारमन নিয়ুন্ন• 11

বর্ণনা জ্রী গুণকথন । তৎপর্যায়: । ইড়া২ স্তব: ০ স্থোত্র ৪ স্তুতি: ৫ নুতি: ৬ শ্লাহা ৭ পুশালা ৮ অর্থ-বাদঃ ১. ইতি হেমচন্দু:।।

वर्गनीय॰ जि वर्गाः। वर्गिञ्चाः। इंडि वर्गवारजाः कर्यान व्यनीय भुजारयन निष्णमः॥सावर्गानिश्वमार्थानि यथा । ज्यथ वर्गानि कथाउ जानि यानि कवीश्रेतः। महाकावामुङ्जियु भ-वस्त्रयु ववित्रत्त ।। त्राका त्राक्षवस् भूरताहिज समात्रामाजाः रमनाधि-भाः दिस गुम्म भूती महा शक्ति महात्रम्यामाग्रत्नगासुमाः । मख्ता मृज त्रा भूषा। मृगयास्थ जिद्दिनम् प्या वीत्राहा वित्रहः स्ययत मुद्रा भूज्ञाषु (थला तजः।। हेजि कविक्नः।

वर्षभावः क्षी हिबकावम् नीलप्रानि वागम्प्राथावः। यथा। मिलका दर्ग भावः म्याट ज्लिका लिश्यक्हिं: का। ইতি भक्षाला।।

বর্ণপুষ্লকঃ পু• রাজতক্ণীপুয়বৃক্ষঃ।ইতি রাজনিঘটঃ॥

বর্ণপুয়ী জ্রী উষ্টুকাণ্ডীপুয়বৃক্ষ:।
ইতিরাজনির্ঘণ্ট:।।

বর্ণপুসাদন জ্লী অগুক। ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

বর্ণমাত। স্ত্রী লেখনী। ইতি হারা-বলী॥

বর্ণনাত্কা দ্রী সরস্থতী। ই**ভি** শব্রস্থাবলী।।

বর্ণনালা জ্রী কাতিমালা।। অফর-শুণী। তর সংস্কৃত্বর্ণা: ৫০ জপ-মালাবা ৫১। ইঙ্গরে জীববর্ণা: ২৬! कत्रात्रीयाः २०। हिवक व्यर्था इल्भीयाः २२। जात्रवीयाः २৮। भातनीयाः ७७ । जूतकीयाः ७० । क्णीयाः ४)। शिक् वर्धाट हेयू नानीयाः २८। वाहिन्दिभीयाः २२ । उह् वर्थार अनन्ताजीयाः २७। न्यान्तमीयाः २१ । इतिवासमी-याः २०। जाजाद्रीयाः २०२। वुक् দেশীযা: ১৯। চীনদেশীযবর্ণা: শ-बाज्रकाः उह्दमःथाः ৮००० ॥ 🗱 ॥ व्यकात्राम्बिककात्राख्यर्ग-क्रिक्रक्शमञ्ज्लभाना। यथा। जन द्वावन क्रिया । सारकमगों माना मान्कार्गः क्रासक्रेकः। त्रविन्तुरैकः नाष्ट्रवर्श व्रस्थं जनकर्यां ।। जािम कृ हु हु छू পু যু শবে৷ ২ঙৌ বর্গাঃ পুকীর্ত্তিতাঃ । अकाजारियर्गान् अविन्तृन् भु-ভ্যেক কৃত্বা শত সংজ্ঞপ্য অকা-वाहीना॰ कवर्णाहीनाक वर्णाना॰ **अ**खिमवर्गः नामुसाद्रः कृद्। পূर्व मुहार्ये मखक्राः कार्यः। च्यानन পুকারেণাষ্টোত্তরশতসংখ্যা জ-পো ভবভি ৷ অন্তৰ্যজন মিভুগ্ৰ वक्र १। मितम्मु वर्ग मूहार्य। न শ্চামত্র॰ জপেৎসুধী:। অকারা দিক্ষকারান্ত বিন্দুযুক্ত বিভাব্য

চ।। বর্ণমালা সমাখ্যাতা অনু-লোম বিলোমিকা। ফ্রকার মে-ৰু মেবাত্ৰ ভত্ৰ মন্ত্ৰ জপেস্ছি 🛭 ইতি নারদীযবচনাৎ।। প্রকারান্ত-র॰ বিশুজেখরে। অন্লোমবিলো-(भन वर्ग हेकविराजन्छ: । माजा-ণান্তরি তান্ বর্ণান্ বর্ণেনান্তরি তান্ मन्न्।। इर्गाप्तर्भगी भाना मई তত্রপুকাশিনী ৷ চরমার্ণ মেক্-क्रभः लड्डनः रेनवकात्रयर ॥ इंडि **उत्रनातः** ॥ यभिष्ठ । यन्तास् বিলোমেন কুপ্তথা বর্ণমাল্থা ৷ আদি লান্ত লাদি আন্ত ক্ৰমেণ পরমেশ্বরি।। ক্ষকার॰ মেক্রপঞ্ नद्वयम कराठन। ইতি मुखमाना-ভক্ত• ॥

বর্ণরেখা) জী কঠিনী। ইতি জিকাও-বর্ণলেখা) শেষ: ॥ বর্ণলেখিকা জী কঠিনী। ইতি রক্ত্র-নালা॥ বর্ণবতী জী হরিদা। ইতি জটা-ধর:॥ বর্ণবিশিপ্তে জি॥ বর্ণবিলোডক: পু॰ শ্লোকস্তেন:॥ সন্ধিচৌর:। ইতি মেদিনী॥ বর্ণসন্ধর: পু৽ মিশ্রিজাতি:। তদ্বিরণ যথা। বভ্বু বুজাণো

वक्तानना वास्तानाजयः। वस्ता

वाहरम्भाइ कालाः क्षश्चियकाज्यः॥ खेक्रमाह विमाम भारतः भृष् কাত্ৰ:। ভাসা° সম্ব ৱাত্তেন ব ভূবু इर्गनह्मद्राः ॥ गान नानिज দীলাক্ষ তথা মোদক মূলবৌ। তা-ছলি পর্ণকারে চ তথা বণিকজা-छर: ॥ बीनाङ्गात जाना इंडि भूमवञ्चाद क्वत ३७ b भाठे: II हैरिडाव भारत। विरम्भ भरण्याः পরিকীভিডা:। শূদাবিশোস্ত ক द्भारा १ इत्हा रेवनात विकस्राताः ॥ विश्वकर्या ह भृ मुखा॰ वीयंग्रशान ह-কার স:।। ভতো বভ্ব: পুগ্রাক नरेवरङ लिल्ल हाजिनः ॥ नानाकातः कर्म हातः भाइकातः अविनाकः। अ ম্ভ কার: ক সকার: বডেতে শিল্লি না বরাঃ॥ সূত্রার শ্চিত্রকরঃ ব র্ণকার উথৈব চ। পতিতা স্তে वुक्रणाशास्त्राज्या वर्गमङ्गाः অজাত্যা ইত্যৰ অ্যাল্যা ইত্যপি শাঠ: ॥ वर्षकाद्यः वर्गकोर्यश्रे व्याकः गानाः दिखाखम । वज्र नम्रः পভিতোবৃদ্ধশাপেন কর্মণা।৷ সূত্র-খারে৷ দিজাতীনা• শাপেন পতি-তো ভূবি। শীযুঞ্ ৰক্তকাপ্তঞ্চ ন দ-**ৰে। তেন হেত্না ।। ব্যতিক্ষেণ চি**-ত্রাণা সদ্য শিক্তকর তথা। পতি-

তো বৃক্ষশাপেন ব্ৰাক্ষণানাঞ্চ কো-পতঃ ৷৷ কশ্চিদ্বণিক্ৰিশেষশ্চ সং-मर्गाट वर्ष हादिनः । वर्गछोर्यानि দোষেণ পতিতো বৃক্ষশাপত: ॥ व्यवदेशिक भूषायाः विवकात्रमः वीर्य्य । वज्वाजानिकाकातः ११-ভিতো জারদোষত: মু অউালিকা-কার বীর্য্যাৎ স্বস্তুকার স্যথোষিতি ৷ বভূব কোটিক: সদ্য: পতিতো গৃ-হকারক:॥ হস্তেকারস্য বীর্য্যেণ স-म्यः कादिक यात्रिनि । वर्व रेज-লকারক্ষ স্কটিল: পজিতো ভূবি॥ मराः क्रियवीर्याग बाक्रमूलमा যোষিতি। বভ্ৰ তীবর শৈচৰ পতি-তো জারদোষতঃ।। তীবরস্য তু বী-যেঁ,ণ তৈলকারস্য যোষিতি। ব ভূব পতিতো দস্যু র্লেটক্ষ পরিকীর্ত্তি: णः॥ (यार्ड छीवबकन्यारा॰ कन्या-নাস ষ্ণরান্। নাল্ল মল্ল মাতরঞ্ ७७ (कालक कन्द्रना) कन्द्र हात কলন্দর ইভি বা পাঠ:।। ব্রাহ্মণ্যাণ मृनुवीर्यात পভিতো জারদোবভ:। नारित वज्व ठाखानः नर्बमादव-মো ংশুচিঃ ৷ ভীবরেণৈৰ চাণ্ডাল্যাণ চর্মাকারো বভ্ব হ। চর্মকার্য্যাঞ্চা-खालार माः माइमी बज्व र ॥ माः-সছেদ্যাণ ভীৰব্বেণ কোঁচক্ট পৰিকী

र्जि जः। काँ विजयां कि वर्जां का खातः भतिकीर्खिउः॥ मम् काखान कन्। रेयाः लाउँ वीर्याः (नोनकः । वः ভূবতু স্তৌ দ্বৌ হট্টিক শৌণ্ডি কৌ তথা।। হত্ত্বিক শৌগুকাবিত্য व पूर्डी इहि उसी इंडािश शार्थः॥ क्रामा क्षिकन्यायाः जम् काला स्वीर्याजः। वज्यः भक्षभू आण जुडे। ব্নচরাক্ষ ভোলেটান্তীবরকন্যাযা॰ গঙ্গাতীরে চশৌনক। বভূব সদ্যো যো বালো গঙ্গাপুএ: পুকীর্ভিত: ॥ গঙ্গাপু এস্য কন্যায়া বীর্য্যেণ বেশ-ধারিণ: । বভ্ব বেশধারী চ পুলো युकी भूकी बिंजः ॥ देवना अ विवत ন্যায়া॰ সদ্যঃ শুণ্ডী বভূব হ। শুণ্ডী (याविकि रिन्म्राङ्ग लो कुक्म नुकी-र्विजः॥ क्ष्णां क्रवाकन्यायाः व्रा লপুলোবভূব হ। রাজপুল্যান্ত কর-गानागरीि नुकीखिंड: ॥ क्यी र्यान रिम्पायाः रेक्वलः भविकीर्लि **७:। करनो जीवद्रमः मर्भाकीवद्र ***६ পুনীর্বিচঃ॥পুকীর্ন্তিত ইত্যত্র পতি তো ভূবি ইতি বা পাঠঃ।। তীবৰ্ষ্যা॰ शीवबाट भूषा वज्ब ब्रह्मकः मृजः। ব্ৰন্ধ্যাণ ভীব্ৰাছাপি কোদালী চ বভূব হ ।। নাপি তান্নোপকন্যাযা• সর্বী ভদ্য গোষিতি। ক্ষপ্রাছভূ

ব ব্যাধ্ন বলবান্মৃগহিংসক: ॥ **जीवबाट भूखीकन**त्रयाः वज्रूः मध्न भुधकाः । (ड कलो रुद्धि म[ः]मर्गा-च छ्व मंत्रादः त्रमा ॥ व्याकारा। मृदि-वीर्यान कराः भूषभवागात । ज्र-সিত শ্চোদরে জাত: কুদর স্তেন কী-बिंजः ॥ जन्मा १ विभुज्ना भ-ভিতো খত্দোষত:। সন্য:কোটিক मःगर्गाप्यामा क्रमञीटल ॥ क्रम বীর্য্যেণ বৈশ্যায়া মৃত্যে: পুথমবা সরে । जाउ: भूत्था महारम्। ईववा मह भनुष्कंतः॥ हेकात्र वागडी उक्ष क्राधि-যো বারিত তথা। তেন জাত্যা স পুএক ৰাগভীতঃ পুকীৰ্ত্তিতঃ।। ক্ষপ্ৰ ৰীৰ্য্যেণ শূদুৰ্যা মৃত্দোৰেণ পাপ-ভ:।বলৰভেগ দুরস্তাশ্চ বভূব্ শ্লেছ জাত্য:।। অবিদ্ধ কর্ণা: কুরাশ্চ নি-र्ভ्या त्रभमुर्जयाः । त्मीकाकात्रविशे-नाम्ह मूर्व्सर्व। वर्णविक्किं जाः ॥ एमहार अविन्तकन्यायाः कानाकां विब् व इ। (कालार ऋविन्दकन)।या॰ भवाकः भविकीर्खि**उः** ॥ वर्गमस्त्र (मारियन वस्तुर्ण मठेका उगः । छ।-সা• নামানি স•খ্যা**•**চ কো বা বজু• विक क्रमः॥ रेवरम्। १ विनी क्रमा-রেণ জাতক বিপুযোবিতি। বৈদ্য-वीर्याप म् मृथा वज्यू ईश्या जन्म

া৷ তে চ গ্রাম্যগুণক্তাশ্চ মজৌবধি পরায়ণাঃ। ভেভ্যুক্ত জাতাঃ শুদুা-ষা• তে ব্যালগ্রাহিশো ভূবি। ইতি वुक्तरिवर्स्व वुक्तथए७ २० व्यश्रायः ।। 🛊 ।। जनिष्ठ। जयः द्विक हिंविः षिः भगुषायां विगर्श्वः । मनु ব্যাণা নপি প্রোক্তো বেণে রাজ্যুণ পুশাসতি ৷৷ সমহী মথিলা ভুঞ্জন্ वाकिर्युवदः भूवा। वर्गानाः मक्देव চক্রে কামোপহতচেতস: ॥ ততঃ পুভৃতি যোমোহাৎ পুনীতপতিকা ক্সিয়•। নিযোজয়ত্যপত্যার্থ• ত• विगर्रेडि माध्यः॥ 🗱॥ वाक्रमः क्र-গ্রিয়ে বৈশ্য স্ত্রেয়ে বর্ণা ছিক্সাত্য:। চতুৰ্থ একজাতিন্ত শূদ্যে নান্তি তু প-क्षमः॥ मर्ववर्णम् ज्वाम् भन्नीयकः **उ**रियानिष् । **यान्**रलास्मान मञ्जू জাত্য জ্রেয়া স্ত এব তে॥ জীম্বনন্তর का जानू विदेव कर शामिजान् मुजान् । मन्भात्नव जानाञ् माज्रावि-পহিতান্।। অনন্তরাসু জাতানা• বি-थि दित्र मनाजनः। (वृद्धास्त्राम् का-जाना॰ धर्मां विष्णामम् विधि ॥ द्राञ्चनार रेवनार्कन्याया सम्रक्षा नाः म कायर अभिवादः म् मुकन्रायाः यः भावनव डेहप्रज ॥ क्षा विशह मुक न्यायाः क्याहात्रविश्वतान्। क्य

শুদুবপু জম্ভ ৰুগো নাম পুকাষতে।। বিপুষ্য ত্রিষু বর্ণেষু নৃপতে বর্ণবাের্দ্র-(या:। देवनात्रमा वर्षे देवकियान् याज-তে ৎপসদা: মৃতা:॥ 🗱॥ ক্ষপ্রিয়া দ্বিপুকন্যাথা• সূতো ভবতি জাতি-ण्डः। विभाग्राचागश्चेत्राहरू द्वाक्रवि-প্রাঞ্কনাসুভৌ ॥ শুদুদাযোগবঃ ক্ষ-खा हशाल काश्रमा नृगाः। विकार वाजन। विशामु कायस्य वर्गमक्षवाः ॥ अकास्रत वान्तामग्राम्यकार्ग यथा मृत्जो। क्रबृ रिवामश्को उन्नद প্রাতিলোম্যেপি জন্মনি॥ 🛊 ॥ পু-আবে প্ৰস্তবন্ত্ৰীকা: ক্ৰমেণাক্ৰা দিন ৰখনা । তাননন্তরনাম ৰ মাতৃদো-वार भूठकाउ॥ वाकाम भू कन्त-ৰা মাৰ্ভো নাম জাব্ছে। আজী-রো २म्रुक्षकन्याया मार्यागवशस्त्र धिः युनः ॥ व्यारयागवण क्वा ह हथा-व काश्रमा न्गा। भाजित्वास्मान कायर म्मान्यमना खयः॥ दि-मात्रागथ रेवामहो क्रियार म्ड এব তৃ। পুতীপ মেতে জাযন্তে প**়** রেপ্যসদা স্তবঃ॥জাতো নিবাদা-हु मुाशा॰ জাত্যা ভবতি পুরুম: । मृमुद्धाः । निवाम्याञ्च म रेव अ কুটক: মৃত:।। ऋखु র্জাত তথোগু।-यां भ्रमाक इंडि की खंडि । रेदरमः

হকেন ত্বস্বধ্যা মুৎপলো বেণ উচ্যতে : ।। विकाउरः नवर्गाम् कनरस्तुवाः স্ত যান্। তান্ সাবিত্রীপরিভুষ্টান্ ব্রান্ত্যা ইতি বিনিদিশেৎ ॥ ব্রান্ত্যা-बु काराज विश्राट भाभाजा बुर्क कर्रकः। आवस्त्रवाहिशानी ह भू अर्थः শেখ এব চা৷ কলো মল্লন্চ রাজ-न्तार वाजाबिहिवि (त्रव ह । नहेक করণ শৈচৰ খাশা দুবিড এব চ ॥ বৈশ্যান্ত্ৰ জায়তে ব্ৰাভ্যাৎ সুধুনাচা-र्या এব চ। काक्य क विक्रमा ह रेमजः 🍴 সাত্ত এব চ ॥ ব্যক্তিগরেণ বর্ণানা মবেদ্যাবেদনেন চ। স্বকর্মণাঞ্চ ভ্যা-(गन बाराख वर्गमक्दा:॥#॥ मकीर्ग यानयाय जू भुजित्नामान्तामजाः । অন্যোন্য ব্যতিষক্তাশ্চ তান্ পুব-क्याम्यवाः ॥ मृत्वा देवप्रक् শৈচৰ চণ্ডালশ্চ নরাধন: ৷ মাগধ: ক্ষৰ্মাতিক তথাযোগৰ এব চ।। এতে বট্সদৃশান্ বর্ণান্ জনবাত্তি স্থ-যোনিষু। মাতৃলাত্যা• পুস্যন্তে পুর-त्राम्ह (यो निष्॥ यथा बनागाः वर्गानाः ছয়ে। রাজ্মান্য জায়তে। আনন্তর্য্যাৎ স্বযোন্যান্ত তথা বাছে দ্বপি ক্রমাৎ ॥ তে চাপি বাহান্ সুবহ্ স্তভো-शाधिक पृषि जान्। भद्रम्भद्रमा पाद्रः यु जनविष्ठ विगर्हिजान्॥ 🛊॥ यरेथव

শ্দে বান্ধণ্যা বাহা জন্ত পুস্যতে । তথাবাহ্যতর॰ বাহ্য শ্চাতুবণে পু সূহতে।। পুতিক্ল বর্ত্তমানা বাছা-वाञ्जद्रान् भूनः । श्रीना शीनान् भुम्यस्त वर्गान् शक्षमरेगव जु ॥ अ-नाथरनाथठात्रञ्ज मनामः नामकीव-नः। रेम बिक्तुः वाख्यावृद्धिः मृट्ड मः मु। রযোগবে ॥ মৈত্রেয়কন্ত বৈদেছো মাধ্ক সংপুস্যতে। নুন্পুশ সভ্য **ज**ुन् या घषाजाता २क्लाम्य ॥ निवारमा भागवि ज्ञ मान नोकर्म জীবিন । কৈবৰ্ত্ত মিতি য• প্ৰান্ত রা-र्य)। वर्डनिवामिनः ॥ मृखवञ्जन्दम् नादीयु गर्हि जाझा मनामु ह। खबख्री-যোগবীম্বেঙে জাভিহীনা: পৃথক্ত্র-यः ॥ काद्रावद्या नियानाञ्च वर्षाकाद्रः পুস্যতে। বৈদেহকাদন্ধ্ৰেদে বহি-गुर्भ भुजिम्यो।। हखालार भाषु-সোপাক স্তৃক্সারব্যবহারবান্। আ-शिखका निवासन रेवरमञ्चा स्वव জায়তে ॥ চণ্ডালেন তু সোপাকে। भूल वामन वृखिमान्। भूक्रमाः डा-या भाभ: जना जब्बनगर्हिनः॥ नियामखी जू ह खाना ए भू धमस्राः বৃদায়িন ৷ শালানগোচর স্তে वाञानामि गर्शिङः ॥ मक्दत का-ত্ব স্ত্রা: পিতৃ মাতৃ পুদর্শিতাঃ ৷

शुइना वा शुकाणा वा (विविजव्याः **युक्यां जिः।। #।। युका** ठिकानस्त काः ষট্সুতা দিলধ্মিণ:। শূদুগণান্ত স थ्यानः मर्द्यभवुःमजाः यृजाः॥ उ পোৰীৰপুভাবৈস্ত তে গছন্তি যুগে यूर्ण। উৎकर्मकाशकर्यक मनूरवड ষ্বিহ জন্মত:।। শনকৈন্ত ক্রিয়ালো-भारिमाः क्वियकाठयः। व्यवदः পতা লোকে ব্ৰাহ্মণাদর্শনেন চ।। পৌঞ্কা ক্ষাড় দুবিডাঃ কাম্বোজা क्रवनाः णकाः। भावनाः भङ्गा की नाः कित्राजा एत्रमाः थणाः ॥ मृथ वार्क भङ्जानाः यात्नारक जाउरयाः বহি:। শ্লেছবাচ শ্চার্য্যবাচ: সর্বে তে एम्रदः म् जाः ॥ (य दिकाना म्रमः দাযে চাপধু সজা: মূতা:। তে নি-ন্দিতৈ বৰ্ত্তায়্য দিলানামেব কমভিঃ ।। 🗢 ।। সূতানা মধসারথ্য মন্তা-ना किकिट्मिड । रेवार इनाना जी কাৰ্য্য নাগধানা বণিক্ পথঃ।। মুং **म्यारका निवासाना॰ उद्धि खुारवा ग**ा वम् । तिनाक्त हुक्ष मन्ग्ना मात्र १ भण्हि·मन·॥ क्यू गु शुक्तानाख-विलोकावधवस्तरः। धियुनानाः ठ-र्षकार्याः (वनानाः ভाखवाननः ॥ रिज्ञाक्रमभाषात्यु रेणालय्भवतः **ষচ। বসে**যুরেতে বিজ্ঞানা বর্ত্তর

यकर्याज्यः ॥ 🛊 ॥ ठलानप्रभागास বহিগা নাৎ পুতিশৃষ: ৷ অপপাত্রা-क्ट कर्ल्ड रहा धन स्मियाः भ गर्मे छः ॥ বাসা সমূত চেলানি ভিন্নভাণ্ডেযু ভোজन । कार्कायम मनकादः भ-রিবুজ্যা চ নিভ্যশ: ॥ নতৈ: সময यनिःहर भूकाया धर्मामावत्रन्। वऽव-হারে। মিথ স্তেষা বিবাহ: সদূলৈঃ मह ।। अन्न (भवा॰ পরাধীন (एए॰ न्रान्तिश्रजाङ्गतः। द्वार्यो न विष्ठ-রেয়ু তে গাুমেষু নগরেষু চ ॥ দিব। চরেय: काय्यार्थः চিক্সিত। রাজশা-जितः। व्यवाक्षवः भविष्यु निर्श्तयु রিতি স্থিতি:।। ব্ব্যাণ্চ **হ**ন্য: স-**७७**॰ यथानाञ्च॰ नृशाक्त्रया। वशु বাসা সি গৃহীযু: শয্যাক্ষাভরণানি D ।। वर्गाला ने विद्धां उ॰ नद्गः क-जूषरया निजः । आर्य)क्**श मिवाना**-र्यं कर्म जिः स्त्रि विजावस्य ॥ व्यनाः র্য্তা ি ধুরতা ক্রতা নি**দ্রিণাত্মতা:** । পু । ব । প্রথম্ভী হ লোকে কলুব যোনিজ'॥ পিত্ৰ্য' বা ভক্তে **শীল**• भा कृ (वी छयस्य वा। न कथ्कन मू-র্য্যোনিঃ পুকৃতি স্বাণ নিচ্ছতি।। बल मृथ्। शिका उन्। यम। न।-ব্যোনিদঙ্কর:।স<u>ংশ্</u>যত্যের ভট্টা**ল**° নরো হল মপি বা বহু ॥ যত্র ত্রেত

হপবিধ্ব সা ভাষতে বর্ণদূবকা:। রা-श्चितः मह उदारे किनु स्मर विन-मार्डि ॥ वासनार्थं गवार्थं वा एकः जारगा १नुभक्ष उ:। <u>जीवाला</u>जू। পরে। চ বাহ্যানা সিদ্ধি কারণ ॥ অহি সা সত্য মন্তেখ শৌচ মিন্দিয নিগৃহ: ৷ এত সামাসিক ধর্ম চা-जर्दर्गं १ विश्वनः ॥ शा म् मायाः वा-ন্ধণাজ্ঞাতঃ শেুবসা চেৎ পুৱাৰতে ৷ অশেশন শেষসী কাতি গছত্যা-সপ্তনালুগাৎ ॥ শ্দুে বাহ্মণতা-নেতি ব্ৰাহ্মণ কৈতি শূ দুতা। क्रथि-যাজ্ঞাত নেবস্ত বিদ্যাদৈশ্যাত্তথৈৰ ह ॥ जनार्यायाः नगूर्भामा वाकाः गां वमृह्या । वाक्षग्रा मण्डानार्यं।-ত্তু শূেষ স্তৃ[,] ক্বেভি চেন্ডবেৎ ।। জা-তে। नाया सनार्याया सार्यामारया ख्रवम्थ्रे । बाजानानार्याः मा-र्य्याया मनार्य्य इंडि निक्तयः॥ डाव् ভাবপ্যসংস্কার্য্যা বিতি ধর্মো ব্যব-श्चिः। विख्नाङ्गमनः भूर्व छेखद्रः প্তিলোনত:।। সুবীজকৈব সুক্ষেত্রে काउ॰ मन्निम्राउ यथा। उथार्याः ভলাত আর্য্যাযা সর্ব সংস্কার ম হতি।। বীজনেকে পুশংসন্তি ক্ষেত্ৰ भव्या भनेषियः। वीकाक्ष्य अर्थ বান্যে তৰেণ্ড ব্যবস্থিতি: ॥ আক্ষ

(ज वी जम् ८ मृष्टे महोत् व विनम्। जि । व्यवी जरू मिन क्षा ज्ञा क्ष्य क

বর্ণা জ্রী আঢকী। ইতি হেমচন্দু:।। বর্ণান্ধা জ্রী লেখনী। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।।

वर्गा है: श्रृष्ट शायनः ॥ हिज्ञकतः ॥
जीकृ जीवनः । इंडि सिन्नी ॥
वर्गा जा श्रृष्ट मनः । इंडि कहा भवः॥
वर्गा इंडि जा कि निर्मा है।
वर्गा की वर्गा । इंडि निष्मा इंटि

ুবণিক: পু॰ লেখক: । যথা । লেথকে ২ক্ষরপূর্বা: সু১ শ্চণ জীবকচঞ্চব: ৷ বর্ণিকো লিপিকর শ্চাক্ষরন্যাসে লিপি লিবি: ৷৷ ইতি
হেমচন্দু: ৷৷

वर्ণिका স্ত্রী কঠিনী। यथा। লেখन্যা॰ কর্ণিকাপি স্যাৎ কঠিন্যা-

মপি বর্ণিকা। ইতি হারাবলী।।॥ मितः । ইতি ত্রিকাগুশেষः ॥ वर्डक्रमा नू॰ काक्षनम् उष्टकर्यः। यथा । वर्गकाः त्। इत्या नी न्त्राहियू जी म्राम् कार्य काक्षनमा ह। इंडि (मिनी।। दर्नि : बि स्रिव्यूकः। उৎপर्या-यः। देविडः २ मसः ० भगविडः ৪ পৰাযিত: ৫ পুণুত: ৬ পণিত: ৭ পনিতঃ ৮ গীৰ্ণ: ৯ অভিষ্ঠুতঃ ১০ ইডিভ: ১১ স্তত: ১২। ইত্যমর:॥ वर्गिने जी रुविना। हे जि बाज-নির্ঘণ্ট: ॥ বনিতা । ইতি হেম-हन्तुः ॥ नम्त्रञ्जावना ॥ वर्शनः भू॰ भूरणगाधिकद्री-वृक्षठाद्वी। यथा। वर्गी ना८ (**न**ः थक हिबक्दब्रिश वुक्क हार्तिश । ইতি মেদিনী॥ বর্ণসম্বন্ধিনি ত্রি॥ दर्भः भू॰ नम्बिल्यः। इज्रागमि-

अभादागाहिवृद्धिः॥ दर्जक जी वर्डलाइ। विम्ब्रिइंडि ভাষা। ইতি হেমচন্দু:।।

কোষ:।। আদিত্য:। ইতি সংক্ষি-

বর্জ ঃ: পু॰ পক্ষিবিশেব:। ভারই ইতি ভাষা।৷ অখস্যক্র: ৷ ইত্য-भवः॥

বর্ত্তকা জী বর্ত্তকপক্ষী। ইত্যমর-

ठीका्या॰ द्रायमूळ्छैः ॥ মেহঃ। ইতি শব্দ-याना॥

শ্চারণে হন্ত্রী ত্ চন্দনে চ বিলেপ বর্ত্তন ল্লী বৃত্তিঃ। ইত্যমর: ॥ नाथाद्वगवर्जुन । इंडि नदंद्रज्ञा-वनी ॥

> वर्खन क्री खी ज्वनावा॥ उक्-भीठे: ॥ बीवनः। इंडि (मिनि)।। वर्खनः भुः वामनः। ইতি मिनि ॥ বর্ত্তিকৌ ত্রি। ইত্যমর:॥ বৰ্জনিঃ পু॰ পূৰ্বদেশ:। ইতি ত্রি-

वर्जनी खी (भवगः॥ भशः। इंडि भद्रवादनी ॥

কাওশেষ:॥

ज्जका**नः** । इंडि तियाधिकाः ॥ তৎকালবৃত্তে ত্রি॥ তথো: পর্য্যা-(यो । व्यर∫जनः २ व्यथ्नाजनः ० । इंजि त्राक्तनिर्घण्टः ॥ रिवयाकत्रनम्-তে ज्। याद्रकाभिद्रममाधि ईर्ब मानः कालः। यथा। महाजात्रजः পঠতি। স তু চত্র্বিধঃ। যথা। পু. ব্ৰোপরতশৈচৰ ব্ভাবিরত এৰ চ । নিত্যপুত্ৰ: সামীপেগ্ৰ বৰ্ত্তমান **म्हजूर्विधः ॥ क्रांसिमाम्बर्गानि ।** भा में न थानि जामी भुव्खः মা সভোজন নিৰ্ভ্ৰত ইত্যৰ্থ:

া ইহ সমারা: ক্রডিন্ড তদামীন্তম ক্রীডনাভাবে প্রি প্রক্রীডানা वृत्को वर्डमानदार । भईं । खिंश-डि निज्रभृत्खद्वार । दिक भर्द তানা ছিতত্বে বর্ত্তমানত্বেপি ভ্ত ভবিষ্যৎকালা ভ্যা॰ সমন্ধবিবক্ষ-যা পৰ্বতা স্তস্থ: স্থাস্যন্তি ইভ্যপি महार । माभीरमहा द्विविधः । ज्ज-সামীপের যথা। কদা আগভোসি इंडि भुर्य अध्ययनाम वर्डमान ত্বাৎ এষো ২হ মাগছামি ইতি আগতোপি বদতি। ভবিষ্যৎ সা মীপ্যে যথা। কদা গনিষ্যসি ইতি পুশ্নে এষে ২হ• গছানি ইতি গমন-ক্রিয়নাণোদ্যমো হপি বদ তি। ইতি मुक्षताविकागाः मूर्गामानः ॥ वर्जकाः शुः निराजनः॥ काकनीयः ॥ जनावहैः। इंडि व्यक्ति॥ द्वात-भानः। यथा। मखी गुहिर्दा ২মাত্যো ঘা স্থিতো বেত্রধারক: । मो:नाविका वर्डक्का गर्बाछ। দপ্রাসিনি॥ ইতি ত্রিকাওশেষঃ॥ वर्डालाइ॰ क्ली ब्लोइबिस्मयः। विम् রি ইতি ভাষা। ইতিকেটিৎ। তৎ পর্যামঃ। বর্ত্তীকু ২ বর্ত্ত ১ (वार्मक्रत 8 नीवक १ नीव-(नार ७ नीलक १ वर्ड लाहक

৮। অস্য গুণা:। কটুর্ণ। তিক্তরণ । শিশিরত্বণ। কফ দাহ পিত্তনা-শির্ণ। মধুরত্বণ। পিত্ত দাহ শমন-ত্বঞা ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

वर्जिः की ভেষজনির্মাণ।। নযনা-ঞ্জন ।। লেখঃ ।। গাত্রান্লেপনী ।। मीशम्या ॥ भीशः। इंडि स्विमनी ।।#॥ বর্দ্ধিবিশেষে। যথা। কতকস্য **कनः म**ुः निष्कतः बुरुगः वहा ! क्ता त्रमाञ्जनः क्षीपुः विषक्।-नि भनः भिना।। अवा॰ वर्डि इंडि-কাস তিমির পটল তথা ৷ इंडिगाक्ए १३४ व्यक्षायः॥ भू• भक्तिविष्मयः। वरहे**त** वर्डिक: इंडि हिन्ती जाया। उद्भग्रीय: 1 🕫 वार्जिकः २ वजी ० गा छिकायः ८ । অন্য মাংসহণাঃ। তন্ত্র বার্ত্তক• भाष्मः निर्मायः वीर्वे शुष्टिमः ! তদ্বৎ ভিত্তিরবং। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥

বর্ত্তিন জ্রী বর্ত্তকশানী। ইত্যানরঃ

। বর্ত্তনি বর্ত্ত ইত্যাচ্ বর্ত্তঃ ।

যার্থে কঃ বর্ত্তকঃ । ভার ইতি

থ্যাতঃ । বৃতি লভিভ্যাণ তিকঃ

বর্ত্তিকা জ্রীলিঙ্গা। বাট্ভার ইতি

থ্যাতা । নামদ্ব্য নিদ নিত্যমর

দীপিকা । বর্ত্তিকেতি জ্রিবা মীত্র

পুতিষেধার্থণ দ্বযোকপাদান মিতি মাধ্বী। ৰূপভেদ পুদর্শনার্থ মিতি ॥ ब्रागमूत्रहे:। ই**ভি उ**ङ्गोका नाद्यम् ন্দ্রী।। সাচ বটেরপক্ষী ইতি না মা খ্যাতা। অস্যা না স গুণাঃ। বর্ত্তিকা মধুরা ককা কফ মাক্ত নাশিনী। ইতি রাজবল্লভঃ।। অ-জশৃঙ্গी। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ বর্ত্তি: । বাতি ইতি শলিতা ইতি পলি-তা ইভিচ ভাষা। ইত্যুণাদিকো-यः ॥ 🗱 ॥ जा शक्विया। यथा। পদ্মস্তভ্বা দ্ভগ্ভস্তভ্বাথ্বা । भावजा वास्त्री वाशि कवाकाः বোক্তবাথবা। বর্ত্তি হা দীপকৃত্যে यु जना भक्षविधा म्डा ॥ इंडि कालिकानुदारा ७৮ व्यव्यायः॥ य र्खिष: बि वर्खनमीनः। **उ**र বভী । ইতি হেমচন্দু:।।

বর্ত্তিব্যমাণ: ত্রি ভবিষ্যৎকালাদিঃ ।। বর্ত্তনপুগেভাবাশুয়:।ইতি রাজ निर्घण्टः॥

वडी बी वर्खिः। इंड्रामब्रोका।। ৰৱী^{' ব} বি বৰ্ত্তিঞ্:। ইভি হেন-ठन्मः ॥

वर्जुनः वि शानवस्रा उৎ भर्यायः । निखनः २ वृद्धः ७ । ইত্যেत्रः ॥

মণ্ডলাযিত । ইতি শদরত্বাবলী ।।#॥ সম্পূৰ্ণগৰ্ভবৃত্তানি যথা। সস্পূৰ্ণ गर्जवृज्ञानि सूथ भाषानम् मर्भगाः। ठकावश्खे **जिलक म्म्य भू**हे **भा**य-काः ॥ व्यावर्जः कमरो न्ञागृरु ছ अ म भृभकः । यानवान मही-कान हर्यकः भागकान्यः ॥ #॥ বৃত্তানি যথা। বৃত্তানি বাহু নারক ऋक्ष श्रीमञ्ज (मानकाः। तथाञ् লাবক কঙ্গৎ সন্তি সম্ভাওকাদ-यः ॥ कर्नभाग जुजाभागाकृष्ठे-ठाभ घটाननः। মুদ্দিকা **প**রিখা (यागभे इात मुगाप्यः ॥ इंडि कविकन्नवाशाः २ (न्वयस्वरक ० व्यमूयः ॥

वबुंल की गृक्षन । ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ।।

भर्यायः । वर्खनः । इज्जानदः ॥ वर्ख्नः भुः कनायवित्मयः। वाष्ट्रे-न।। इंजि ভाषा। यथा। कलायमऽ वर्या (छमा खिन्र्रो। वर्त्व्याक्री । ইতি नद्याना ॥

> বর্ত্ত্রলা জ্রী তক্পাঠী। টেকোর-বাঁটুল ইতি ভাষা । ইতি হারা-वर्णा ॥

> **ब**र्खनी ন্ত্রী গন্ধপিপুলী। ইতি ब्राजनियंगः॥

> বর্অ নী পছা:। ইত্যমর:॥ নেত্র:

हुरः। ३७ (मिनी ॥ दर्जानः জी পছা:। ইত্যুণাদি-(कावः॥

दर्ख क भूर्खिष्ट्राः। ইতি कवि কল্পভন: ।। ক বর্জ্বতি। বৃধকদীপ্তা विडारेबव প्रडिशिषाण भागिषि-ষ্ট বিজ্ঞাবস্য পাঠশুরাদিভ্যো ঞে রনিচ্যতা বোধ্যতি। তেন কদা हिट (क द्रशुर्धि वंगामी वृशक ইত্যস্য বৃধ্যতে ইত্যাদি অস্য ভু বন্ধ্যিত ইত্যাদিভেদঃ। ইঙি দুর্গাः भागः॥

वक्षं हो भीमक । इं ि एवम नमुः॥ यकः भू जाकनगंद्रका। इंडि किंगिथतः ॥ भूजिः॥ (ছनः। ইতি वक्षभाद्र्यस्मनार ॥

यखाः शुः वाक्रागिष्टिका। इंडा-মর:।। পুরকে ছেদকে চ ত্রি।। यर्षकिः भू॰ पृष्ठा। इंडामद्रः॥ বর্জকী পুণ বর্ণসঙ্করজাতিবিশেষঃ । वर्रे इंडि हिन्ही ज्ञाया। ७८-**প**र्यायः। पृष्ठी २ वर्षाकिः ७ उका **१ का** ४७६ ४ का ४७ इक कः २। इंडि भवत्रावनी ॥ वर्षान क्री (इपन ॥ वृष्तिः। इंडि

विदिनी ॥

বর্জনঃ ত্রি বর্জিফু:।ইত্যার:॥ खी यही। इंडि मिनि।। **दर्जनी** मःभार्क्कनो । इति (इमहन्पुः ॥ भनावभाविरागयः। वर्ग ३७ ভाষ।। यथा। आलुः जी ककदी পারী বর্জনী চ ললভিকা। ইতি জ-**টাখর: ॥#॥ পু**ভিষ্ঠাদিকর্মাণ ভৎ পুৰোজন যথা। পুতিষ্ঠা যস্য দেব-न, उत्तर्थः क्वमः न, स्मर् । थे नान्धाः भूकारम्बारम् अरक्षरेनव ह वर्षानी ।। कलमः वर्षानी किय गुरु।न् বাক্তোল্লভি॰ তথা। সাসনে তানি नर्वाि भुगवाथाः काभन्छकः॥ স্ত্রগাঁব রহ্ণর্জ বস্ত্রযুগ্মন বেপ্তি-छ । সङ्गो विषी गक्क निश्चः भ्काय्ट कनमः ७कः॥ (१वस्र कन्राम भूज) रखन्या रख मूखमः। रखन्या जु नमायुकः कनमः जुामयमन् ॥ रक्षनी भात्रया जिक्षमगुर्छ। भात्र-যেত্ততঃ। অভ্যৰ্চ্য বৰ্জনী হৃদ্ধে স্থ-खिल (एवं महाय्य II इंडि गाक्-(उ८৮ अधारः॥

৪ সূত্রধার: ৫ রথকার: ৬ রথকর: বর্জনান: পু এর গুরুক্ষ: ١ ইত্য-भद्रः ॥ भमृत्जनः ॥ भद्रावः ॥ दिखः । इंडि यमिनी ॥ जिनवि-শেষः। তৎপर्यशयः। वीतः २ हत्रम-जीर्थक्ट अस्वीतः ह (द्वायाः c

व्यक्ठा उनम्हनः ७। इंडि (इमहम्पुः । धनिनाः गृहिति (स्याः । यथा । चित्रका वर्षानाम्य नम्हावर्खानः । यथा । व्यक्ति । इंडि इलायुः ॥ इन्नामध्य । व्यक्ति । यथा । व्यक्ति । यथा । व्यक्ति । वर्षानाभ्य । वर्षानामध्य । व

বর্জনান: পু শরাব:। ইতি ধরণি: বর্জনানক: ত্রি বৃদ্ধিবিশিষ্ট:। শ-রাব:। ইত্যমর:।। স্বার্থে কপুত্যবে এর গুবৃক্ষশ্য।।

ভাষা। তৎ পर्यायः । नष्ट्री २ वतः वा ०। ইত্যমतः ॥ वष्ट्री ८। ইক্তি ভরত:॥

বর্ণ: শুলী ক্পণ। ইত্যুণাদিকোষ:।।
বর্ফ গভ্যাণ।। বধে। ইতি কবিকল্পক্রম:।। বর্ফ তি। ইতি দুর্গাদাস:।।
বর্ম শুলী ভনুত্রণ। ইত্যুমর:।।
বর্মাকটক: পুণ পর্লট:। ইতি রাজনির্ঘণটা।।

वर्म्यक्षा जी मथना। हामाब्रक्सा ইতি ভাষা। ইতি শব্দরত্নাবলী।। वर्गा न भू क्वियम्। भक्किः। यथा । नर्याञ्च युष्क्रामामा प्रमाहर्याञ्च क्-ত্রিযস্য চ। গুপ্ত দাসাম্ভক নান্ भुगत्यः दिनाः भूमुत्याः ॥ ই**ङि** শাদ্ধতত্ত্ব্ত শাতাতপৰচন ॥ विर्माः भू ग८माविष्मयः। वानि ইতি ভাষা। অস্য মাণ্স গুণাঃ। **७**क्षु । वृष्ठ पु । क्षायपु । त्रङ পিত্ত নাশৈত্বঞ্চ। ইতি রাজবল্লভঃ ব্র্মিত: ত্রি ব্র্মুক্ত:।কৃতসলাহ:। उर्शर्गायः। नम्रकः २ मञ्जः ३ দ • শি ত: ৪ বূ ঢ কছ ট: ৫। ইত্যমরঃ ॥ উচ হস্কট: ৬। ইতি সূভ্তি:॥ वर्म्यः भुः न न गुविष्णवः। वा-মিৰুৰ ইউ ভাষা। অস্য মা**•স**-

ख्याः । वाउनानिष् । त्रिश्वष् ।

গুহদোষ নাশিত্ব । ইতি রাজ বল্লভঃ।।

वर्गं। वि नुषानः। इंडामतः॥

(मुक्ठः। इंडि मूक्षरवाषवा कत्राः।।

वर्गः। कुः कामरिवः। इंडि(मिनिनी।।

वर्गः। की मिलपता। इंडामतः॥

कना। इंडि मूक्षरवाषवा कत्राः॥

वर्गा। की मेलमिक्ता। इंडामतः॥

वर्गा। की मेलमिक्ता। इंडामतः॥

वर्गा। की मेलमिक्ता। इंडामतः॥

वर्गा। की मेलमिक्ता। इंडामतः॥

वर्गा। विलाका वर्गमा किलाविका।

वर्गा। वृत्वा का मस्म महामिला

मम् व्याम्। किला वृत्री हि मृत्राः

कत्र इंडि वृद्धः विह वत्र। वत्र

वर्गा वत्र वर्गा उर्गः।

वर्गा वर्गा उर्गः।

वर्गा वर्गा उर्गः।

वर्गा वर्गा वर्गः।

বর্ত্তরণ ক্লী হিঙ্গুলণা পীতচন্দ্রনা।
বোলণা ইতি রাজনির্ঘটাঃ।।
বর্ত্তরঃ পুণ পামরা:। সচনীচডাতিঃ
া কেশাঃ। বাবরী ইতি ভাষা।।
চক্রলাঃ।। দেশবিশেষাঃ।। কঞ্জিকা

कालवावृहे हेि जाया । उ८-भयायः। मृत्यः २ गद्धः ० क्ष वर्षद्रकः ८ मृकनरकः ৫ गद्धभवः ७

। इंडि (निमिनी ॥ वृक्षवित्मवः।

প্তগন্ধ: ৭ সুবাহক: ৮। অস্য গোঃ। কটুত্ব : উকার । সুবান্ধির । বান্তি বিসর্প বিষ ঃগোষ নালি। তুঞ্চ। ইতি রাজনিঘণ্টঃ ॥

वर्षत्रकः क्री हन्त्वराज्यः। उटशर्यायः। वर्षत्राच्यः २ त्यं उवर्षद्रकः
२ मीठः ८ मृगक्तिः ६ शिखादिः ५
मृत्र जिः १। यम् १ छनाः। मीठन पः
। जिक् दः। कर्य माक् छ शिख क्ष ४
कर्ष् वृत नामिष् । वित्मया मुक्यरमाय जिन्न थः। है जि ताज निर्योगः॥
वर्षता जी शृञ्चर छनः। माकर जनः
। है जि यमिनी।। यक्षिकार छनः।
है जि म्प्रद्र वावी।।

বর্রা \ জ্রী ফু দুবৃক্ষ বিশেষ:। বার্ই বররা \ ইতি ভাষা। তৎ পর্য্যাদ:। কবরা ১ তুর্জা ৪ থরপুল্লা ৫ অজ- গন্ধিকা ৬। অজগন্ধা ৭ কবরা ৮ থরপুল্লিজা ৯। ইত্যমর শন্ধল্লা। বর্ষরী কবরা তুর্জা থরদুঝাজগানিকা। পর্ণান স্তত্র ক্ষেতৃ কঠিং প্রের ক্ষেত্রকা লাভ মল্কঃ ক্কমল্লিকা। তত্র শান্ধরি তি তা বটপত্র স্তত্যে বর্ষরী ত্রিভ্যাং কলা। তত্র শান্ধরি তি তা কর্টু বিদাহি চ। তীল্পং ক্টিংকরং ক্রেণ্ডি চ। তীল্পং ক্টিংকরণ ক্রেণ্ডি চ। তীল্পং ক্টিংকরণ ক্রেণ্ডি চ। তীল্পং ক্টিংকরণ ক্রেণ্ডি চ। তীল্পং ক্টিংকরণ ক্রেণ্ডি চ। তীল্পং ক্টিণ্ডিলাই চালিকা চালিকা ক্রেণ্ডিলাই ক্রেণ্ডিলাই চালিকা ক্রেণ্ডিলাই ক্রিণ্ডিলাই চালিকা ক্রেণ্ডিলাই চালিকা ক্রেণ্ডিলাই ক্রেণ্ডিলাই ক্রেণ্ডিলাই ক্রেণ্ডিলাই বিদাহি চালিকা ক্রেণ্ডিলাই ক্রেণ্ডিল

वियाशक् । इंकि ভावश्काणः ॥

वर्षे बोकः श्रु॰ वृष्ण्यायश्चिकाव्कः ॥

कर्षिन ज्वनः । इंकुशानिकायः ॥

ख्रण्याकिका । वाव्हेजुनमी हेंकि

ख्रण्या। हेंकि भ्याहिन्युका ॥ यहाकानः । इंकि (इसहन्युः ॥ ठ्या भवशीयवकादारो शिव्हें ।। ठ्या किन्छ (यनिन्धाः हर्षे विकासमाधाः ।

यसर्थः ॥

वर्ता जी वर्तती। इंडि. मक्टिन्युका॥ वर्तिः शृ घमतः। इंडि. शाहित्कावः॥ वर्तिः शृ वृक्षवित्मवः। वावना इंडि. डावा। उट्शर्यायः। यूगना-कः २ करोन् । ठ ठीक्षकरेकः ॥ र्गामुक्षः १ शिक्विकः ५ मियं करोः १। क्यान्तकः ५ मृत्वीकः ५ ज्ञानकः १०। जमा ख्याः। क्या-युः। डेक्युः। क्य कामाम ब्रज्ञा-डिनात शिन्न माहात्मा नामिष्कः । इंडि ब्राक्षनिर्धरिः॥

यर्वः भू की वृष्टिः ॥ कमू वी भा महा।
व भ न ते । इंडा मद्रा ॥ कमू वी भा ।
इंडि स्मिनी ॥ स्मिनः । इंडि स्मिन्
कन्पुः ॥ ॥ अथ मश्चि भा ना वर्ष
वर्णनः । उठ कमू वी भा मह न वर्ष विভागा यथा । यड वर्ष क्डाः मश्च
जूदा वी भा कमू भ्रक्ष मान्य नि जना

ক্রৌঞ্চ শাক পুষর সংজ্ঞা:। তে-याः भविमागः भूर्वमाए भृविमानू-ভরোত্তরো যথাস খ্য ছিগুণনা-নেন বহি: সনম্ভত উপক্লা: । कारतारकत्राम अला प्राचार कीरतान नवित्राखान मृत्कानाः अ-**छ जनस्यः। म**छ्दीभभद्रिया ইदा-ভ্যন্তরবীপলনানা একৈকশ্যেন य-थानू भ्रवं मधर न वश्वी (भर्यू भ्-থক্পরিত উপকল্পি:। এক্ পুৰ জগ্বাহানিষ্ ব্যোগীপভি ব-न्त्वानाचामागास्य क्रिस गक बाङ श्विगुरहाका ६ 🕫 ४ रचवा-তিথি বীটিকোৰ হাল্ড হণ্ড **मः (थ)रेनरेकक** जारह - १ ०० १३१३-विभक्ति विस्ता । ७ ६, १ ५८ ७ ७ শ্লোকাঃ ॥ প্রিবৃত্তকৃত । আকা **ৼনুপ্র্য্যাদ্বিনেশ্বর•।** গোনেনিনিন্ন-ब्रक्रबाहाया॰ युन् मछ गाविधीन् ॥ ছाया॰ युन् उत्ना निव्नत्रान्।। ज् न॰-স্থান কৃত যেন সরিদ্ধির বনাদি ভি:। मीबा চ ভুত निवृ[′] रैं ठेऽ घीला দ্বীপে বিভাগশ: ৷৷ এবং পিতরি লংপুর্ত্তে তদনুশাসনে বর্তমান वादीखा जव्दीलोकमः भुका छेत-जवकार्यादकाः भर्यप्रभाभाय । তদুপলভা ভগবানাদিপুৰ্য: সদ-

সি গায়ন্তী পুর্চিত্তি নামাপ্ররস মভিযাপযামাস। তস্যা মুছ্বা-আজান্স রাজবর্য্য আগ্রীপ্রো নাভি কি পুক্ষ হরিবর্যেলাবৃত রম্যক হির্থায় হক ভদাখ কেতুমাল সং-खान् नवभुधानहनस् । आधीषु-সুতান্তে মাতু রনুগুহাদৌৎপত্তিকে নৈব সংহননবলোপেতাঃ পিতা বি-ভূক্তা আত্মতুল্যনানানি হথ। বি-ভাগ कष्ठ्षीभदर्यां गृजुजुः । य-সিন্নব্বৰ্যাণি নব্যোজনসহসা্থামা-ৰি মন্ত্ৰীত মৰ্য্যাদাগিরিভিঃ সূবি-ভক্তানি ভবন্তি। এষা মধ্যে ইলা বুড় বানাভ্যন্তর্বর্ষ যস্ত্র নাভ্যা-মবস্থিত: সর্বত: দৌবর্ণ: সলগিরি-রাজোনেক দ্বীপাবান সমুদাহ: ক र्शिहाजुङ: वदन्य कन्नम् मूर्खन দাত্রিংশং সহসুযোজন বিভতো মৃ লে বোডশসাহসু ভাবভান্তভূ म्। भुविष्टेः । উত্তরোজরেণেলা বৃত নীল: খেত: শৃক্বান্ ইতি ত্রধো রন্যক হির্মায স্ক্রণা বর্ষা भा• बर्या**राभिद्रयः भागायका উ**ङ यङ: काद्रानावश्या विनर्भुयाः कन भृथव अरेककनः भूईमाए भूई मा ु खरबा खरबा भगा भा भिका । । । । न देश्या अवार्मिष्ट । अदः मिन्त

নেলাবৃত নিৰধো হেমকুটো হিমা-वव इंडि भागायं यथानीवार-यः। अयञ्चाकातायाम्या इति वर्ष কি পুৰুষ ভারতানা যথাস খ্যু । তথিবেলাব্ত মপরেণ পূর্বেণ চ भाव। वृत्रसभामना वानी विनिध्धाय हो দ্বিসহসু পপুথত: কেতৃমাল ভদা-খ্বয়ে: সীনান বিদ্যাতে । ভা-ब्राटिना वर्ष मित्रहिलाः म-डि दर्वः। भनाया भन्नन भुष्ट्। भि-নাক ব্রিক্ট পাবভ: ক্টক: কোঃ: সহো দেবগিরি খবি গুন্ক: 🗟 শৈলো বেন্ধটো মহেন্দ্রে। বারিধারো বিন্ধ্যঃ শুক্তিমানৃক্ষণিরি: পারিপাতো দ্রো-ণ শিত্তকুটো গোৰজনো বৈৰভকঃ कब्रानीता गाकामृथ इन्त्रकीवः কামগিরি রিভি চারের শুভসহসু শঃশৈলা ভেষাং নিভম্পুভবা নদা নদ্যক্ষ সন্ত্যুস খ্যাতাঃ ৷ এতাসা ম পো ভারত্যঃ পুজা নামভিরেব পুন हीना माञ्चना हान शृनहि । हन्तुव-শা তামুপণী অবটোদা কৃত্যালা रेवहायमी कारवडी त्या भयविभी শর্করাবর্ভা তত্রভূদা কৃঞ্চবেগ্না ভীম-तथी (गारावदी निर्दिक्ता अयाकी তাপী রেবা সরসা নর্মান চর্মার জী व्यक्तः (नातकः नाते नहानशे (दरः

মৃতি খনিস্বাচ তিসামা কৌ**শি**কী मण्टाकिनी रशूत्रा अवस्त्री मृश्वजी গোনতী সর্যুরোঘনতা ষষ্ঠবতা স প্র⊲তী সুবোনা শতক কন্দুভাগা ॥ মক দ্ধা বিভয়া অসিক্লী বিখেতি महानहाः। अभिः तत्र वर्ष भूकरि र्वाक्ष अञ्चल विष्ठ कृष्वर्णन স্থারক্ষেন কর্মণা দিব্যমানুষ নারক গভাষে বস্তা আত্মন আনুপূর্বেণ रुर्दारक्य नर्द्धवा- विधीयस्त्र। यथा বৰ্ণবিধান মুপবৰ্গশ্চ ভবভি॥১॥ৠ৷ षा जः शतः श्रकामीनाः श्रुमान लक्ष-ণ সংস্থানতো বর্ষবিভাগ উপব-ণ তে। প্লফো জন্ব প্ৰমাণো দ্বীপা খ্যাতিকরে৷ হির্মুষ উত্থিতে৷ য-ত্রাণ্নি ৰূপান্তে সপ্তজিল্ব:। তস্যা-षीत॰ मधार्या विज्ञा मध्ययं নানভ্য আত্মজেভ্য আকলন্য স্বয়-भाजारगारगताभववाम। जि**न**व•वय-সংস্ভদুং শাস্ত ফেল নম্ত মভ্য নিতি বর্ষাণি। তেষু গির্থো নদ্যশ্চ সংখ্যাভিজ্ঞাতাঃ। মণিক্টো বজু-क्री इन्द्रियाना क्यां उपान म्वर्णा श्विन) शिर्वा (मध्याल दे जि त्रजु-रेणवाः। अकृषा नृष्ठण आश्रीद्रशी সাবিত্রী সূভাতা খ্যান্তরা মত্যম্ভরে

जि स्वानरहार।।।।। श्रेक्क स्था-নেকেরসোদেনাব্তো যথা তথা षीरभाभि भानाता हि**७**ेदिमानः नगातन महादिनावृजः भ द्रवृह्म । यव इरेव मान्यजी श्रक्षायामा। छ-দীপাধিপতি: পুষরুতাত্মজো হজ্ঞ-বাহ: স্বস্তেভ্য: সপ্তভ্য ক্রমামানি সপ্তবর্ষাণি ব্যক্তরুৎ। সুরোচন সৌ-মনস্যা রমণকা দেববর্হা পারিভ্রু মাপ্যায়ন মভিজ্ঞাত মিতি ৷ তে যু वयामुर्या नम् । मह महिश्वा चिक्का-**ाः। मृतमः শट**ण्का दामस्यः बन्दः ब्रमुनः श्रुवयः मरुमुन् उ রিতি। অনুমতী সিনীবালী নর-স্থতী স্বস্থ রন্ধনী নন্দ্র রাকে তি 🛭 👁 ॥ 🗱 ॥ ७व॰ मूदानाइहि उद्धिणः সমানেনার্ডো ঘৃতোদেন যথা পূর্ব: **ञ्च**न्दीरम। यश्चिन् ञ्चा उत्तर क्ठ उष्हीभाष्याभरमा क्वम हेदा-भतः मृणञ्जाद्वाविवा निरमा विदाध-যতি। তদ্বীপপতি: পুৈয়বুতো হা-জন্ হিরণ্যরেতা নাম বং দ্বীপং সপ্ত-ভ্যঃ স্বপুগ্রেভ্যে যথাভাগ বিভ-का बग जेन जािकेट। वमु দান দৃঢক্চি নাভিভণ্ড সভাবুত विभुनाम (प्रवनामक) (खवाः वर्षयू भीमाणिवस्या नम्या जिज्जाजाः

शे अता वक्त कंजुः मृद्धः कशित कि वक्ला (मवाशिक छक्दांशा मृविभ ইতি। রসহল্যা মধুছল্যা নিত্র-বিন্দা শুত্রবিন্দা দেবগর্ভা ঘ্ভচ্যুতা मखभारविशा । । । । । । । । । । वशा विशः कोक्षहीला विखनः जमात्मन की রোদেন পরিভ উপকৃপ্ত:। কৃতো यथा क्षा हीला घृष्ठारहन। यश्चिन् ক্রেঞ্নানা পর্বতরাজো দ্বীপনাম-নিৰ্বৰ্ত্তক আন্তে। তমিয়পি পুষ্কুতে। ঘ্তপ্ঠো ৰামাধিপতি: স্বেদ্বীপে ব ৰ্বাণি সপ্ত ৰিভক্ত তেষ্ পুএনামস্ नश्यक्षामान् वर्षभान् निविमाः स्रा ভगवान् ভगवजः भव्रमक्नाग य শস আত্মভূতস্য হরে শরণার্বি-य मुगजगाम। याजा मधुक्रहा भिवर्षः मुवामा जाबिति। त्वाकिः ভানে৷ বনস্পতি বিতি ঘৃতপৃষ্ঠসূতা: । (७वा॰ वर्बागद्रयः मरिश्व नम्यण्डा-ভিখ্যা जाः। भुक्ता वर्षानाता (ভाषन উপবর্হণো নন্দো নদ্দন: সর্বতোভদু ইভি। অভযা অমৃভৌষা আর্য্যকা ৰ্ভাৰ্থবতী ৰূপবতী পবিত্ৰবতী শুক্লে जि ॥ ६॥ ॥ वव भत्रसार की রোদাৎ পরিত উপবেশিত: শা क्वीरभा द्वाजिः मझक्रासमारामः निनातन दिवाखादन भन्नी डः।

यियन् हि भारका नाम महीक्हः ৰক্ষেত্ৰ ব্যপদেশকঃ৷ যস্য হি মহা-সুরভিশন্ধ স্তদ্বীপ মনুবাসয়তি । ভস্যাপি পুৈয়বুত এবাধিপতি নামা মেধাতিথি:। সোপি বিভন্ত সপ্ত-বৰ্ষাণি পুএনামানি তেষু স্বাত্মজান্ পুরোজব মনোজব বেপমান ধূমা-নীক চিত্রয়েফ বহুরূপ বিখাধার नः छान् निशानगाविन औन् स्यः छ-গ্ৰহ্যনন্ত আবেশিওমতি ত্তপোৰ্-नः भुविदिना अञ्चाः वर्षमर्यामा-गित्रया नर्भक मध मरिख्य। देणा-न উक्नृत्का वल छन्ः च उत्कन्द्रः সহস্সোতা দেবপালো মহানদ ইতি। অনহা আযুদ। উভযস্প্তি দ্ল-পরাজিতাপঞ্পদী সহস্শুতি নিজ-ধৃতি রিভি॥ ৬॥ ঞা। এব নেব দধি-মণ্ডোদাৎ পরতঃ পুষরদ্বীপ স্ততো-দ্বিগুণাযাম: সমস্ভত উপকৃপ্ত: সনা-নেন স্বাদুদকেন সমুদ্ৰেণ ৰছি রাতৃতঃ । उद्योभमध्य मानस्माखद्रनारिमकः এবারাচীন পরাচীন বর্ষযোর্মধ্যাদা-**চলো १**यु उर्याकताहु। या या सः। यञ তু চতস্যু দিক্ষ্চত্বারি পুরাণি লো৷ क्लालानाः। यमुनदिश्वार সূর্য্যद्रथ-স্য মেৰু পরিকামত: সমূৎসরা-ত্মক চক দেবাহোরাভাগ পরি-

ভুনতি। তদ্বীপস্যাধিপতি: পৈুয-ব্তো বীতিহোকো নাম তস্যাত্ম-জৌ রমণক ধাতক নামানৌ বর্ষপতী नियुक्त। सगः भ्रवं कव ज्यगव ८ कर्माणी-व बारा । उद्दर्शनुक्य। ভगवष्टः तु-ক্ষ্ৰপিণ সক্ষাকেণ ক্মাণারাধ্যন্তি য়। १ ॥ ইতি ত্রী ভাগবতে ৫ কন্ধে ১। २।७५। २०।२० व्यक्तायाः ॥ 🗱 ॥ অপিচ।কন্যেদ্ধে দশ পুঞাশ্চ সমুট্ **অক্ষিক তে** উভে ৷ তে সর্বে ভ্রাতর: শ্রা: পুলাপতি সমাদশ।। অগ্নীর ক্ষাত্রিবাহুক্সমেধা মেধাতিথি র্বপুঃ। জ্যোতিমান্ দুর্যতিয়ান্ হব্য: সবনো बिब এব বা ॥ निवाधिवाङ विञास ত্রযো যোগপরাযণা:। জাভিম্মরা यहा जागा न बाज प्रायम्या नवुः ॥ পুিযুব্তো হভাবিঞ্জান্ সপ্ত সপ্তসু পার্থিবান্।দ্বীপেষ্তেষু ধর্মোণদ্বীপা• खा॰क निर्वाध्य ।। ब्रघुषीरम उथा-শ্রীপু॰ রাজান• কৃতবান্ পিতা। প্লক্ষ-দ্বীপেশ্বর ক্ষানি তেন মেধাতিথিঃ প্রতঃ।। শাল্মলে তু বপুষ্মন্ত জ্যো-তিবাস্ত সশাহ্বযে। কৌঞ্ছীপে দু তিমন্ত হব্য শাকান্ত্রে সূত।। **भू**क्षत्राधिभा**िरेक्षत मतन**॰ कृख्वान् সূত । মহাবীতো ধাত্কিক প্-শ্বরাধিপতে: সূতৌ।। দিবা কৃত্বা ত

(डा वर्षः भूषःत्र म नारवभगरः। इ-ব্যস্প্রা: সপ্তাসন্থানত ভানিবো-ধ্যে। জলদক্ত জ্বারক্ত স্ত্রারো মণীবক:। কশোভরে। ২৭ মোদা-की मक्षमस महासमः॥ उन्नामाक्षानि वर्षाण भाकबील हकात्र मः। 🗱। তথা দ্যতিমতঃ সপ্তপুত্রাণক্ষাপি নি-বোধ্যে ৷৷ জললো মনোনুগ শ্চোকঃ अक्षान काञ्चकात्रकः । ज्ञानक पूनद् ভি ৈচব সপ্তমন্ত তথাবর:।৷তেবা• त्रनामाध्यानि कोक्षिषी ए उथा-ভব্ন। 🗱 । জ্যোতিযুত: স্পদ্ধী। পে পুত্ৰ নমান্ধিতানিবৈ ৷ তত্তাপি দপ্ত বাণি ভেষাং নামানি মে শ্ণু। উল্লেজ ধেনুনছৈব ছৈরথ লম্বনেব চ ।। স্থৃতিনত পু ভাকরক্ষৈব কাপিল-ঞাপি সন্তন: (# বপ্ন্যত: সূতাঃ সপ্ত শাল্মলেশস্য বা ভবন্।। খেত-শচ হরিভশৈচৰ জীম্ভো রোহিত खथा। रेवपुरकामानम रेम्हव महीधुः সুপুত खथा।। ठरेवव मान्याल (उ-वा॰ श्वनामानि जु मक्ष ति। 🗱। मध भ्यां अधाः भूषाः भूक्षां भाषा न्र (या (उया नामा क्रिड ही रेश-স্তদ্ধ সগুভি বৃতি। পূর্ব শাস্তভ-य॰ वर्षः भिभित्रस्त मूर्थाम्य ॥ यानम्ध निर्देश्य क्रिनक्ष उथा

इन । श्लक्वीशाहिक् क्यू भाकषी-পান্তিকের চা৷ জ্রেয়: পঞ্সু ধর্মো ত্র বর্ণাশুম বিভাগতঃ। #। যানি কি পুৰুষাদ্যানি বৰ্জযিত্বা হিমাস্থ-यः ॥ जूर्य भागुम्ह क्लाक वलः धर्मम्ह নিত্যশঃ। পঞ্ৰেতেষ্ বৰ্ষেষ্ সর্বণ जाशाद्रमः मृडः ॥ 🌼 ॥ जाशीश्राय भिठा भूवं अष्टी शः मामी विज । ভস্য পুঞা বভ্বু হি পুঙ্গাপতি সমা নবাজ্যেষ্ঠানাভি রিভিত্যাত শুস্ত कि शुक्रामा २ वृद्धः । इद्भवम ख्ञी-যন্ত চতুর্থো ২ভুদিলাবৃতঃ ৷৷ রম্যুক্চ পঞ্চন: পুশ্রো ছিরণ্য: ষষ্ঠ উচ্যতে। অক্স সপ্তম তেবাং ভদাশ শচাইম: মৃত: ৷৷ নৰ্ম: কেতুমালক ত্যামা दर्षम ছि जि: । # । गानि कि नु ক্ষাদ্যানি বর্জযিত্বা হিমাহ্বয॰।। তেবাং স্বভাবত: সিদ্ধি: সুথ পুাযা-হৃপত্নত:। বিপর্য্যযো ন তেম্বস্তি হুরা মৃত্যু ভ্যা ন চ।। ধর্মাধ্যমৌ ন তেল্বান্তা নোভ্যাধ্য মধ্যা:। न বৈ চত্যুগাবহু। নাশুনা: ক্রতবোন চ । #।। আগু । পু স্নো নাভেশ্চ শ্বভো २ ভূৎ সূতো দ্বিজ। প্রবভান্তরতো ক্সক্তে বীর: পুএশতাদ্ব:॥ সোভি-বিচাৰ্যভ: পুলা মহাপু বুদ্ধা মাস্থি-ত: ৷ তপ তেপে মহাভাগ: পুলুহা

শুমসংশ্यः ।। 🗱 ।। हिमाञ्चः पक्ति १० वर्षः ভद्रजाय मध्यो निजा। जमाह ভারত বর্ষ ওস্য নামা নহাত্মন:।। ভরতস্যাপ্যভূৎপুত্র: সুনতি নাম পার্মিক:। ভদিন্ রাজ্যুণ সমাবেশ্য ভরতোপি বন• যথৌ ॥ঞ্চা৷ এতেষা• পুত্র পৌত্রৈশ্চ সপ্তদ্বীপা বসুদ্ধর।। পুণৰুত্ৰস্য পুৰৈস্ত ভক্তা স্বাহম্ভৱে হন্তরে।। এব স্বাৰম্ভ ব: সগ: কথিত-एड विकालग । পूर्वश्व अस्त्रामगड কিমন্ৎ কথ্যামি তে ৷৷ ইতি মার্ক-ণ্ডেয়পুরাণে স্বাযম্ভবে মন্বস্তরে ভূবন-कायः ॥ 🗱 ॥ अन्। ह । मृङ्येवाह । কেতুমালে নরা: কালাঃ সর্বে পনস-ভোজনা:। ক্রিয়শ্চোৎপলপত্রাশ্চ कीविंड ह वर्षायुक्त ॥ 🕸 ॥ जुनात्य भूद्याः मृह्नाः खिव मन्त्रु। मृत्रवि-ভা:। দশব্য সহস্যাণি জীবন্তি বাযু-ভোজনা:॥ #॥ রম্যকে পুক্ষা না-যেয়া রমন্ত্রারজন্তপুলা:। দশবর্ষ সহসাণি শতানি দশপঞ্চ ॥ জী-বন্তি ভত্ত সত্ত্ৰন্থ। ন্যুগুধফলভো-জনা:। #। হিরখাবে হিরণ্যাভাঃ मार्ब ह नक्षामनाः ॥ अकारम म-হ্সাণি শতানি দশপঞ্চ। 🕸 । की विश्व करक वर्ष जुन्मा नाकाः की त-ভোৰনা: ॥ সর্বে মিপুনজাতাক

निज्र भूथनिष्यविनः । हन्मुद्यीश মহাদেব যম্ভন্তি শতত শিব ।। #।। তথা কি পুৰুষে বিপ্ৰা মানবা ছেম-সন্ধি ভা:। দশ্বর্ষ সহস্যুণি জীবস্তি প্লকভোজনা:।। যজন্তি সতত দে वः ठजुम् र्खिः ठजुमू थः। धारन मनः नगाधाय नमा वो ভक्तिन युजाः ॥ 🕸 ॥ ७था ह रुद्रिवर्ष १ शि सर् রজত সন্ধিভাঃ। দশবর্ষসহসাণি कीवडीक्क्र्रमाणिनः॥ उव नाद्रायगः দেব বিশ্বযোনি সনাতন ৷ উপা-সতে সদা বিষ্ণু• মানবা বিষ্ণুভাবি-তাঃ ॥ তত্ৰ চন্দুপুত্ত॰ শুভু॰ শুদ্ধয় विकनिर्याणः । विमानः वामुरस्वमः भातिकाउवनाण्डिः।। ठठूषीत म নৌপন্য চতুস্তোরণ সংযুক্ত ৷ প্রা कारित मंभा छ यू अ॰ मुगञ्जक अमृत्रम ।। मुनिक र्मखेल यूकि रहत्राज गृह्शाभमः। सर्वस्त्र महर्मुक मर्ब ত: সমলস্কৃত ৷৷ হেমসোপান সং যুক্ত নানারল্লোপশোভিত। দি-ব্যসিংহাসনোপেত্র সর্বশোভা স यन् उ॰॥ मह्याञ्चः साम्भागीरेय र्व দীভি শ্চোপশোভিত। নারাষণ शर्देतः भूष्क (र्द्धनाष्ठ्रयन छ८ शर्देतः॥ যোগিভিক্ত সমাকীর্ণ খ্যাযজ্ঞি: পু क्ष रितः। खर्गास्तः সভতः मेटेक

র্নস্যক্তিশ্চ মাধ্ব ।। তত্র দেবাদি-দেবস্য বিষ্ণো ন্নমিডতেজসঃ। রা-कानः गर्वकान्छ महिमानः भुन्नर्व-তে।। গায়ন্তি চৈব নৃত্যন্তি বিলাসি त्तरा मत्नाव्रमाः। जित्या त्योवनभा-লিন্য: সদা মণ্ডনতৎপরা: ॥ 🕸 ॥ ইলাবৃত্তে পদাবর্ণা জমূফলরসাশি-नः। ज्याम् म मह्मानि वर्षानाः देव-ছিরায়ব:।। 🗱 ।। ভারতে তু ব্রিয়: भूष्मानाना वर्गाः भुकी खिंजाः। नाना দেবাৰ্চনে যুক্তা নানা কৰ্মাণি স্বৰ্হতে ॥ भद्रभायू याँ उ॰ (खवा॰ माउ॰ वर्षानि जू बुजाः । नवरवाकन जाक्जु वर्ष **भिष्ठः ।। कर्मा इमि त्रियः** বিশা নরাণা মাধিকারিণাণ। মছে-(न्द्र) मनशः मशः मुक्तिमान्क श-র্ব জঃ। বিদ্ধান্ত পারিপাত্রক সপ্তাত্র व्यवभर्व जाः। हेन्यु द्वीभः करणक्याः-खामुवर्णा गङ्खिमान् ॥ नागद्यीश उषः भोरम्या गन्नर्व खुष वाक्नः । অযন্ত নবম শুেষা দ্বীপশ্চ সাগরা-वृज: ॥ याजनानाः महमुख हीत्भा **९**य॰ मक्किरगाखनः। পূর্বে কিরাডা खन्। एक भारति यवना खपा। वा-कानाः का जिया रिक्षा मासा ন্তথৈব চ। ইন্ধ্যাযুধ বণিন্ধ্যাভি ৰ্ব্ভ-यन् अवन्याः।। ज्यातः भावना नम्

পর্যতেভ্যে বিনি: गৃতা: । শৃতক कन्द्रजागा ह नद्रयु यंग्ना ज्या ॥ ইরাবতী বিভস্তা চ বিপাশা দেবি-ক। সহু:। গোমতী ধৃতপাপা চ वाङ्गा ह मृभद्भ जी ॥ (को भिकी (न)-হিতা চৈব হিমবৎপাদনি:সূতা:। বেদমৃতি র্বেদমতী ব্রভন্নী ত্রিবিদা उथा। भगामा दन्त्वा रेहद महावीत्रा মনোরনা। চর্মাই তী তথানূপা বিদি-শা বেত্ৰবত্যপি ॥শিশুঃ শশিন্যপি उथा भादिभाबामुग उथा। नर्मना ज्वजा नाना मनार्गा ह गहानशी।। बन्हाकिनी ठिखक्छ। जाभमा ठ शि-माहिका। हिट्डार भना विभाभा ह बाञ्जना वाङ्वाहिनी ॥ हिमवद शाः দজা নদ্যঃ সর্বপাপছর। নৃণাণ। তা-भी भारताकी निर्विक्ता भी खुम्म ह महानमी ॥ (वन्नः देवज्रती हिन देनाः। কাচ সম্মতী। তোষা চৈব মহা-গৌরী দুর্গা চান্তঃশিলা তথা।। বিন্ধ্য भारभुम् उञ्च नराः भूगाङ्गाः भ ভাঃ। ঋষিঙ্গল্যা ত্রিসামা চ মন্দ্ গা মন্দ্ৰগামিনী ৷৷ ৰূপা পানাশিনী চৈব পাবিকা বংশকারিণী। শুক্তি मर्भारमः काजाः मर्बभागह्या न् গাং ৷ আসাং নদুগুলনদ্যুদ্ধ লওলো विजनुक्याः। मर्बाः भागस्ताः भू-

ণ্যাঃ স্থানদানাদি কমসু 🛭 ভাষিমে व्यम्भकाना नथ्राप्तमाप्त्या जनाः । भूखं रिणां क्रिकोटेक्ट कामक्रभ-निवामिनः ॥ अषुः किनक् मणश माञ्चिगाउग्राफ मर्सणः। उथा भद्रा-ন্তাঃসৌরাস্তাঃ শুদুাভীরা তথাবুদাঃ ।। यानका मालवारेक्टर भाविभाव নিবাসিন:। সৌবীরা: সৈদ্ধবা হ্ণা: শাল্লা: কন্যনিবাসিন:।। ম দুা বাসা ভথামুখ্যঃ পারসীকা ভথৈব চ। थामाः निवंडि मिल्लः दमंडि मः রিতা॰ সদা॥ চত্ত্বারি ভারতে কর্ষে যুগানি কৰযো হবুরন্। কৃত॰ ত্রেতা बाभवक किलकानाज नक्ति ।। या-नि किः भूक्षान्तानि वक्षात्राही गइ-ৰ্ষঃ। ন ভেষু শোকে। নাযাসোনো-ष्वितः ऋष्ण्यत्तर ॥ मुङ्गाः भुका निदा-ভক্ষাঃ সর্বৃ:খবিবর্জিভা:। রমন্তে विविदेष डांदैव: अझाम्ह ज्ञिद्रयोद-ৰা: ।। ইতি কূর্যপুরাণে ৪৪ অধ্যাবঃ n অপর• বামনপুরাণে ১৩ **অধ্**যা-(य मुद्धेवार ॥ 🗱 ॥ भू छवाहि यक्टि-বষাণি বৎসরশব্দে দুষ্টব্যানি। তত্র यहिंदा भूबत (एरवत यथा। नवर-गत्र भुभारान (रवा: कृषा भूरता হি ডাঃ। যষ্টব্যা বিধিনা ভাত স-ৰ্কানপুলিজিলা:।। নহাভ্য বি:

নাশায মহারিপু বধায চ। মহাভু **म्यकाभाग महाजिक्किनाग ह** ॥ भृक्षरयखप्याकाप्यतीः विश्विभा भन्नाम-भन्नी । अञ्चान क्ञा नी । यक ব্রক্ষ গ্রেডেরা ॥ সমুৎসর মহা-(पाय कद्मक मुभमर्पना । (कज्ना **শ**নি রাহূতো ভৌমার্ক সিত ভান্ काः॥ भगरमञ्जूषमानम्। (नवी रहाः মরতস্যুচ। মণ্ডলাদি বিধানেন ম-श्रात्राना जित्रहरेनः ॥ हन्त्र मञ्जूनं भू यार्क कन तङ्गाजिश्करिनः। सन्नना মক্ল পত্তে বিধিনা প্রিভা মুনে।। উৎপাত ক্ষোত নিৰ্ঘাত বিকৃতানা न्यराय ह। कथरामि महानु छ मृतू-त्रक्रवनाथुना।।**।।। ।। न क्षा** विख्या छ দা শিবা শান্তি ধৃতি: ক্ষমা। শক্তি रृषाविः निषि स्टि: भूटि: भिया উना॥ मीश्वः कान्तिः यं मा नन्त्रो রীশ্বরীতি পুকীর্ভিতা। বি**শ্**তা শ্চোত্তনা দেব্যঃ সত্মতাব্ব্যবৃদ্ধি जाः ॥ भूषमः मः ज्ञिजा वर्म मर्ब निषि भुराविकाः। २०। ताकी ज-খাবতী শাক্রী অজিতা চাপরাজি छ।। बरही याननी मारा दिछि: শেতা বিমোহনী। শরণ্যা কৌশি-की रगोत्री विभवा विविज्ञान्त्रा।। व्यक्तजी किया पूर्गा दाइना इंडि

বাবুনা। মধ্যভাগে ছিতা দেব্যো যুগানা মশুভাপহা:।। ২০।। কা-नी होषी क्लानी ह घडेक्ली म যুরিকা। বহুৰূপা সূৰূপা চ ত্রিনে-वा द्विणूरुश्चिका॥ मार्च्यती च-भात्री ह रेक्कवी मूत्रभूक्षिजाः। रेव-বৰতী তথা ঘোৱা করালী বিক-টাদিভি:॥ চৰ্চিকা চেতি খাতুস্থ। (एव) देखाकाकाविणु, जाः। भूबि छ-वत मूनित्नुष्ठ मर्वकारनुमाधिकाः ॥ २० ॥ जिस्मान्द्र गक्क र यक्क রক্ষোগণৈ নু'তা:। ভাবকালা-म् गाः कार्य। मुवा क्ष क म भू नाः।। পুত্যেক্ষ: সমস্তা বা কর্ত্তব্যামুনি-नहर । व्यथवा यूगाज्यस्य भक्ष भक्ष भूभूबिजाः ॥ इंडि प्रवी-भूतात मन्द्रमद्राह्यका विः मन তিবিধি নামাধ্যায:।। वर्षकत्री जी विक्षिका। ই छि ए न-हन्मुः ॥ বর্ষকেতঃ পু॰ রক্তপুনর্বা। ইতি त्राजनिर्घणः॥ वर्षकायः भू रेम्बद्धः । इंडि **म**फ्रब्रावनी ॥ मात्रः। ইতি **मफ्**-माना॥ ব্যজ তি বৃষ্টিজাত ॥ বৃৎসর-

,জা**ড ।। জ**ৰুদ্বীপজাড •।। দ্বীপা**॰শ** •

বর্ষপর্ব : পু॰ বর্ষ বিভাজকণিরি:
। বথা। হিমবান হেমক্ট্রন্ট নি
যথো মেক রেব চ। চৈত্র: কণী চ
শৃঙ্গী চ সপ্তৈতে বর্ষপর্ব তা:।। ইতি
হারাবলী।।

ৰৰ্ষপাকী পু॰ আমুভিক:। ইতি হেমচন্দু:॥

यर्वभूञ्चा छी সহদেবীলতা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বর্ষপুথ: পু- চাতকপক্ষী।ইতি ত্রিকাওশেষ:॥

বর্ষবর: পু॰ বক্ট:।থোজা ইঙি ভাবা।ইত্যমর:॥

वर्षत्कः की कस्विधः। ইडि सार्वत्राथा मननार । स्व कस-डिश्कित्रा । उस्र नमारम न कर्ड वा । निष्ठ क्या । त्र नावकाण-दार । निष्ठ क्या । त्र जिस्सा नीयद्वः उथा द्व जस्या । उद्धिशः कमा-हिम् भारते । त्र द्वा । स्व । स् य्यत्रव्यविधानायः । यथा वृक्तन्-द्रापः गर्गम्छ । नरिर्दम्छ जग्रमिवरम मारेज मंद्रवाभाषितिः। धक्रम्याम् विशाण भूजनीयाः भूयवृतः॥ स নক্ষত্ৰঞ্চ পিতরৌ তথা দেবপুজাপ-जि:। <u>भ</u>ुजिमद्द्रभाष्ट्रस्य कर्खवाण मरहादनवः ॥ श्राटेक खिनश्राटेकः । পুদাপতি বুঁহ্মা।। তথাচ ভত্তিথিম-विक् छ। जिला पत्री जिला दारी जि-न(हामी जिन्तुमः। जिन्जुक् जि-नवाभी ह बहेडिनी नावजी वि ॥ মক্লপাণিভি: অভিপ্তার্থসিদ্ধি র্মক্রণ তক্ষেত্ত্ত্বা গোরোচনাদি-कमि मक्ता (उन व्यक्त्र्यामि পাণিভি রিভার্থ:। তথাচ ক্তাচি-ष्ठामानी। ७७ मूथ जिनाममा जिन् मुख्य क वक्तन । खशुलू । निम्न निष्का -र्थः मूर्वा (गारताहनायुक्तः।। अः न्या **ভा**नू विद्याली मङ्घिः शुर्थरमिषः । চित्र बीवी यथा जु॰ (ङा ভবिष्णामि उथा मूल ॥ क्लवान् विखवारेक्टव विवायुक्क मर्बना। मार्का अप म-ছাভাগ সপ্তকল্লান্তজীবন ॥ আযু-तिष्ठे श्रेष मिक्कार्थ ममाक वत्रामा उर्वे ॥ স্বক্ত প্ৰতি স্বক্ত অখিন্যা। म्रहर्मञ कद्मकालीन नक्कवः। नाम-कर्ता उथा हर्मनाट दक्कामान दुन्न

श्रुताताक श्रुविका बाराइम मा-रेयुव भूकाविधानाह । उरुक्कारन यन-क्षवाय नम हेकुरल्थुः।। शा भूकाया यर्घानस्त्रः भाग्याच् मट्नाभूताः **१। अर्घ) भार्। हिक्छ ब्रुथ्नकं** भुर्याक्रत्य । भारतान्डतः मर्यत्राः হ নরসিংহপুরাণ । পাদ্যক্ষৈব তৃ-कीयया हर्जुर्यप्रार्थाः भुमाभाष्ट । ज्-ভীষ্ধা পুৰুষস্কীৰ ভূতীৰ্যা ঋচা । উভষক্রমদর্শনাদিছাবিকল্পঃ। ইতি শিৰ:॥#॥ শ্রীপতিব্যবহারনি র্ণযে। নবাম্বরধরে। ভূত্বা প্রুয়েছ हि-রাযুষ । তথা। দিভুক কটিল সৌ भार मृत्का विद्रजीविनः। मार्काखरः नात्रा ज्का भूकाय८ भूयठ ख्या ॥ ভতো দীর্ঘায়ুষ ব্যাস রাম দুোণি क्ष विषा । भुन्नामक इन्मड वि ভীষণ নথাৰ্চ্চাৰ্য ।। ব্লানোত্ৰ পৰুষ রান:। চিরজীবি সাহচর্য্যাৎ। দৌণি त्रथःथामा।।।।।। उषा। यनक्वः क्यः ভিথি॰ প্রাপ্ত সম্পূর্মেরঃ। বঙ্গীঞ দ্ধিভক্তেন বর্ষে বর্ষে পুন: পুন:।।যো গি যাজ্ঞবল্পঃ। খ্যাবেদারাযণ• নিভ্য• স্থানাদিষ্চ কমাসু। তদ্বিশে রিতি बाखित द्वाराम ल्यू भूबः भूबः॥ शाय-क्वी देवकवी (क्ष्या विस्काः जःश्वद्रनाः इ दि । श्वाराय मात्र । म ह म खः ।

তছিফো: পরমণ পদণ সদা পশ্যন্তি সুরয়: দিবীব চক্ষুরাততম্।। বামন भुद्रागः। नर्बमक्लं मक्लाः व्यवगुः वद्रमः म् छः। नाद्रायगः नम्कृत्र अः र्बक्यांनि काद्राय्य ॥ 🛊 ॥ मक्ट्रा-कद्राप निन्हाभाष्ट्र ভविष्ठाभूद्रापः। मक्रान्तन विना ब्राजन् य८ किक्षिट ष्ट्र नद्र:। ফলঞালালুক তস্য धर्मामार्ककारा ज्वरा । वुक्रमुद्राः गः। भूगवाहि अभायुक्तः नमस्राद्राञ्ज कीर्बिङ । बनाम नर्बन हानाः मख इंड्रेडिबीयरङ॥ ज्यानरेनव विशासन शक्षभूष्त्र निर्यम्पर्यः । একৈকস্য পুসরী ত যথোদিষ্ট ক্রমেন তু।। গন্ধপুষ্ণমাত্রণ পঞ্চোপচারাদ্যসম্ভ বে ৷৷ মস্তাছতভণ প্রোক্তণ ভক্ত্যা লক্ষণ্ড:ণাত্তর । ভক্তি মন্ত্র সমেত স্ত কোটি কোটি গুণোব্ৰরণ।। সর্বক্র कर्याभरम्भकः मक्किगामिकि बई-(यए। उत्थाभरमञ्जातमि भूकरयह **ভতো ७क**ा न भूकार ७ ७क यंव नोत्र खजाकना किया॥ इंजि मर-मारभूत्रागवहनाय ॥ 🛊 ॥ उठः कर्षाः নম্বর তিলহোমস্ত প্রিতদেবতা-নানভি: কায্য:। একৈকাণ দেবতাণ রাম সমুদিশ্যে যথা বিধি । চ্ভূর্থ্য-**खिन धर्मा छ नामा ह नु**गवारिना ॥

स्थाम मुवा मरेथरिककः भाउमःशाङ्क ছোমযেৎ। ইতি বিফুখর্মোত্তর দর্শ নাৎ ৷ এবং হোমে স্বাহান্ততা চ ম-জন্য। স্বাহা বসানে জুভ্যাৎ ধ্যা^ব न् रेव मञ्जापराजाः । ইতি भृष्टः । অশক্তো তু দেবীপুরাণ । হোমো। গুহাদি পূজাযাণ শতমপ্তোত্তমণ ভ বেং। অষ্টাবিংশভি রস্থি বা ধথা শক্তি বিধীয়তে।।।। ক্ষান্দে। খণ্ডন নথকেশানা থৈপুনাধান মেব চ। व्याभियः कलइः शिः नाः वर्षतृ को विवर्द्धाय ।। अथान अधृगननः। কলহ মিত্যব্ৰ সঙ্গর মিতি বৃচিৎ भाठे:। भक्त पूका । वसंवृश्को कमा-क्ति।। 🛊।। वृक्ष वनुः। मृत्य खन्न निः-कारते भारक कचित्र उथा। अन्त्र माज्यार्गात देव न नायामुक्यातिगा। জন্মনি পুঞ্জন্মনি। জ্যোভিষে। স্থা-ष्वा अन्य क्रियः भविष्ठ वर्मुः প্রেত্যভীপ্তা শ্রিব নৎ স্যান্দ্রাচ্য তো বিজাধ দদতো ২প্যাযু শিচরণ বৰ্দ্ধতে। শকুন্ খাদতি যণ্চ তস্য রিপবো নাশ পুযান্তি প্রবং। ভুড্লে যন্ত্র নিরামিষণ স হি ভবেজ্জনান্তরে প ७७:॥का। मी शिकायाः। कम्रकः युका यकि कव्यभाज यम्। अतः कवा-তিথি ভবেয়। ভবন্তি তদ্বৎসরমেব

যাবলৈক্জ্য স্থান স্থানি ওস্যা। क् अञ्चलका बादा यम्। सम्बन्ध थि उत्दर्भ अनुकत्यागमः भारती विष् खना शास शास् ॥ क् वास स कारगाः निविधक्तारगाः ॥ उत्र ५-(बी विश्व मानः गुरु विश्व मुद्राईनः । গুহানুদিশ্য হোমে বা গুহাগ্য• श्रीजिमिष्ट् ।। भोतात्राया पित मूका (एरा न्ट्क जुकाक्षन ।। मूत्रा-भा भी वहा क्ष रेणालय द्र बनी व्य । मही हम्भ क मृखक महत्री विधिशनः মৃত:।। রজনীঘণ হরিতা দাক্হরি-দ্তি। এতেষা॰ পতাদীনা॰ গুহণ । কৰা াব্যব গুছণে মৎ স্যুপুরাণ বি-कृराया डिया स्था मर्भनः १। उद्य-থা। এবাং পত্রাণি সারাণি মূলানি अनुवानि ह। এव बानीनि हान्त्रनि कषागाथ।। गगः मृजः ॥ व्यागुर्द्धमा-ক্ত। পরিভাষা। অঙ্গেগ্যনুকে বি-হিতন্ত মূল ভাগেপ্যনুক্তে সমতা বিষেধা।।#।। ভত্তকম:। ভিলোদর্ভ-नः । ভিলযুক্তজলেন সানং। নব্ৰজ্ঞ পরীধান । গুগুল্ নিম্ব সিদ্ধার্থ দুর্বা গোরোচনাত্মক জন্মগৃন্ধি দক্ষিণে मार्गिवद्वीयाथ। एक एका विश्वान প্জনীযাঃ। सनक्षतः शृह नीयः। आत D। रुखा बाजी भुवना अहीरव। मृग-

मिला नल्नि नार। भूनि ह भून र्वत्र भूरवते। मृत्रः पृक्षी क्रियाः लाः याः। इंडारनन विक्निर्नियः॥ 🗱॥ कमनकवारीनाः (गानन गांक विकू थर्पा उत्र । (भा भरवड्ड चनकव ध-নসার• গৃহে মল•। পুভো রপ্য-भगानक जम्र मृण्डि उक्ष यट ॥ धः नमातः बनामुक्षः। मलः हिष्ः॥ लि-ভরৌ পুরাপতি: সুর্য্যো গণপতি লাকণ্ডেয়ক পূজনীয়:। তত্ৰ পাৰ্থন নাজৌ। চিরজীবী যথা ত্ব ভো ভ विवागि उथा मूल । क्षणवान् वि-खवारिकव नियायकक मर्बरा। मन-र्क अग महा जाग मधकन्ना छजीवन। জাগু রিষ্টার্থ সিক্ষ্যর্থ সমাক বর বে। ভব। ততো ব্যাস পঞ্সুরামা-প্ৰামকৃপ বলি পুহাদ হনুমৰি জী- " ·वगः প्डमीयाः। यहालि भूकनीता া বৈলোক্যে থানি ভূতানি ছাৰৱা নি চরাণি চ॥ বৃক্ষ বিজ্ শিবৈ: সার্দ্ধ রক্ষা পর্যন্ত তানি নে। ইতি নৎ-मानुदानीय वकार्य भारेट ॥ 🛊 ॥ निज् मात्र् नाम्युर्ग कमस विस् न्द्रानामुख्यः। यथा। कृत्कानि वन् (त्वनः भारते क्यूंग्रं नज्दः। (म-वक्राक नश्वाह वंदास्वमश्य-ৰানু॥ এবঞ। সহসুত্ত পিতৃ মাতা

গৌরবেণাভিরিচ্যতে।ইভি মনুবচ-त्न **लिजू इलिक्**या य**् স**ञ्जू भाजू भी तर मुक ७८ (भाष्य ब्रकार्थः। অতএব মনু:। মৃতে ভর্তার পুরস্ত वाह्या भाजु बहक्कि डा इंडि । वा-(ह्या गरंगीय: II के II ब्रेड मुख जिला পানে তু মন্ত:। সতিল ওডসানি-भु मञ्जन। कं निउ॰ भगः। गार्क एउर वद्गः लक्षा निवामग्रागृवग्रह्ञत् ॥ অত্ত বৈদিকেতর মন্ত্রপাঠে শুদাদে-রপ্যবিকার: । করাভিথে: পুাগুক্ত বুন্ধপুরাণীযত্তাৎ পৌর্ণনাস্যম্ভ মা-जारदः ॥ 🗱 ॥ बन्न जिःश क् उप रिनवाटं ज्रहिनेश्वराणः। यूगा-क्रा वर्षवृष्टिक मध्यी भाई शिनुषा । রবে কৃদ্য সীক্ষ্যন্তে ন তত্র তিথি-যুণ্মতা ॥ ঘসুদ্ধে জন্মভিথি ইদি न्। भ्वा उरा बग्र छन्। অসক্তা ভেন দিনধ্বেপি প্ছ্যা পরা যা ভবতীহ বল্লাৎ।। ভ নক্ষ-**ब•। भद्रवहन•वृष्ट्याजमार्ख्यक्षणि।** পূর্বাহে তিথি মক্ষত্র লাভ এবেদ**॰** লক্ষ্যতে। নক্ষত্রে থ'গুতে যেন পা-थः कावज कर्याः। नक्त कर्पागु-বৈৰ ভিশ্বিদৰ্ম উথৈব চ।। ইতি বৃ-হুম্পতিবচনাৎ। খণ্ডিতে খণ্ডধ্য যুক্তে যেন নক্ষত্ৰপণ্ডেন বিহিত্তকা-

়ল: পু: প্: । নক্ষত্র দ্বৈধে তু বৌধায ন নার্কপ্রেয়া। তলক্ষত্র নহোরা-ত্রং যথিলতঃ গতো রবি: । যবিদ্ধ দেতি সবিতা তলক্ষত্রং দিনং মৃতং । ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বং ॥

त्र्याः खोভূति चनामश्राज्याजः। **७८ मर्गायः। भा**न्ह्रि । इंडामद्रः ॥ घनकालः > कलार्नवः ४ शृक्षे द (सदागमः ७ दनाकतः १ । ইভি **णदत्र**शक्ती ॥ शुक्षि ৮। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:।। স চ পাতু: সৌর-भारत जाम्माना ह्या जातः । जाः বাঢ়াদিনাসচত্ট্যাত্মক্ষ। আ-मात्रा भूमाण । यथा । उन छन (म) रेमानिवाव्कुः मध्य माधवः শ্চ বাসন্তিকাবৃত্য। শুক্রশ্চ শুচিশ্চ शुक्रावृद्धः । अर्थिजमूनगरनः एन-वानाः दिनः। नजाक नज्जाक वार्चि कावृज्ञः। इयक উद्धंक नात-माव्जुः। महाण महमाण दिश-স্তিকাবৃত্য। অথৈতদ্দিশাধন দে-বানা· রাত্রি:। ইতি মলমা**স**ভজু-ধৃতালু, ডি:।। লেবস্য পুনাণ ভত্ত চাতুর্মাস্যবুতনিষ্মক যথা। বা-রাহে। আবাচ শুলুবাদশ্যা পৌ गनामा। मथाणि वा । हाजूर्यामा वु अत्र स्थार कर हे मक्स ॥

অভাবে ভু ত্লাকেপি মক্ষেণ নি-यम युजी। कार्खिक मृह्यारम्। विधिवंद्ध अभाभायर ॥ ठजुर्धा-পি হি ভট্টার্ণ চাতুর্মাস্য বুত্ত নরঃ । कर्जिकाः मूज्रभक्त ज् दारमाः **७८ जनाभायर ॥ # ॥ मार्**मि । চতুরো বার্ষিকান্ মাসান্ দেবস্যো-ত্থাপনাবধি। মধ্ররে। ভবেনিত্য नत्रा ७५ विवद्धनार ॥ टेउनम् वर क्किंगाप्तव जुन्दवाकः भुकायाज ॥ कर्षूरे जनभित्र जागार मञ्जामः পুরাবতে ॥ বভতে সম্বতিং দীর্ঘাণ স্থালীপাক নভক্ষন্। সদা নুনিঃ मना (यागी नसूगा ममा वर्ष्डनार ॥ निदाधि नी क्राधिष्ठ विकु छक्त क কাষতে। একান্তরোপবাসেন বিষ্ণু-लाक भवाश्रुयार ॥ श्राह्मनाम्य लानाक शक्तानान दित्व दित्व।। **७। ऱ्य** वर्ष्ट्य वार्ष्टा भी तक द शे क कायर । घ्उठ्यागार जुनावगुः नर्दः ग्रिकः वभू र्ज्तवरः ॥ कनज्राः গাৰু মতিমান্ বহুপ্এক জাযতে। নমো নারায্ণায়েতি জ্ঞানশনজ कल ॥ भाराज्यिनस्नाहित्का र्ल-(छात्रान्यनकः कनः ॥ अवनाहि बुरेडः भार्थ जूडिमागांडि किनतः 11 🗱 🛮 जन८ 🛪 ात्रः । हेम्॰ तुज्रः

वनी ॥

ম্যা দেব গৃহীত॰ পুরত শুব Ⅰ 🛚 নির্বিঘাণ সিজি মাপ্মোতু পুসলে ত্বি কেশব।। পৃহীভেমান্ বুতে দেব যদ্যপূর্ণে ত্বহু নিষে। তথ্য खवजु मस्पूर्ण दृष्ट भुमानाब्द्यना-মযা দেব কৃত পুতিত তব পুঙ্গো। न्। म अम्पूर्वकाः याज् वृद्भुमाः माञ्जनार्यन ॥ # ॥ व्यविव यि भिषक् अ कार्यक्रशृश् । अक्ताब॰ वरमर्गाम नगत्र शक्षत्राज्यः। বৰ্ষাভ্যোন্যত্ৰ বৰ্ষাসূ মাসাংশ্চ চ-তরো বদেশ ।। এতদশক্ত বিষয়ণ। উন্ধৃ বার্ষিকাভ্যাণ মাসাভ্যাণ रिनकञ्चानवाजी इंडि माङ्गात्कः। ইতি ভিष्णामिञ्जुः ॥ 🗱 ॥ वर्षाजी वर्गनीयानि यथा। वर्षामु चन मिथि सर र नगमाः भक्त कन्त्राह्म দৌ। জাতী কদম্ব কেন্তক ব প্রানি-ल भिन्नगा हिन्तुीि ।। इंडि कविकन्नवायाः) खब्राक ७ इन-मग् ॥ वर्षाः मः मु भागः। ইতি बिकाख-(শ্ব: 11 ব্যাহাব: পু॰ মহামঞ্ক:। ইভি

ब्राबनिर्घकः॥

वर्षात्रः भू भागः। ই छ हात्राः

वर्षाकी जी भूनर्गवा। इंडि मक् ब्रज्ञावनी ॥ वर्षाखवः भू॰ ब्रक्तभूनन्वा । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বর্ষাক্ষাতে ত্রি॥ र्धन।। #।। जमात्थी ह। इन वुछ वर्षाज्ः भु (छकः। इछ। महा।। इन्द्राभः। इंडि ब्राजनिर्दण्ः॥ ভূলতা। ইতি মেদিনী।। वर्षाज्ः खी भूनन्वा। इंडि सिमिनी ।। ভেকী। ইতি ভরতপ্তক্পরত্না-कतः॥ वर्षा ७ तव ॥ বর্ষাদ্বী জ্রী ভেকী। ইত্যমর:।। পুনর্মা। ইত্যমরমালা ভাভরিক বর্ষাসদঃ পু॰ ম্যূর:। ইভিকেচিৎ।। ব্যাম্ভ:পারণুবৃত: পু॰ চাতকপ । इंडि किहर।। ব্যারাত্র: প্॰ ব্যাকালীনকাত্রি:। ইতি প্'विक् म'गुरुषीवाया । ভ-রত: ।। বর্ষ। চি: পু• মঙ্গলগুহ: । ইভি नद्रवावनी॥ वर्षामका यिका खी भूका। इंडा মরটাকাযাণ ভরত:॥ द्राजनिर्घण्टः॥ वर्षिक जि वर्षाममृक्षि॥वर्षममृक्ष । वर्षाणकार व्यंगकाह शहरा

বৰ্ছিপ

ষ্টিক প্তাযেন নিপ্লয় ।। ব্রষ্ঠিঃ ত্রি অভিশ্যবৃদ্ধঃ। অয্ম नरा त्रिणरान तृषः इउ।र्थ तृष **ज्ञात वर्काप्तरण देश भु**ठ्यायन नि अमः ॥

वर्षी यान् वि अ जितृहाः। जदः शर्यायः । एणभी २ जायान् 🗢 । ेज्यकः॥

वर्षः वि वर्षगकर्वा । व्यथारका ঞু ক পুত্যযেন নিয় मः ॥

वर्षकां कः भू वर्षणनीनस्यः। रें कि किंगिथ्य: ।।

বর্ষেজঃ ত্রি বর্ষাকালজাতঃ॥ ব্ং-नव्रकाउः। मध्याउ वर्गमस्नृर्दक জনধাতো র্ড প্রত্যযেন নিক্লমঃ।। वर्षाभवः भूण भ्यञ्जन्मा। করকা। ইত্যমর: ॥

वर्च क्री भन्नीतः॥ भुभागः। इंड्य মর: ॥ পুমাণ মত্রোন্নতি রিভি স্বামী। ইযন্ত। ইতি ভরত: ॥ অ-ভিসুন্দরাকৃতি:। ইতি মেদিনী।।

बर्ग की मंत्रीय । ইতি দ্বিকপ-কোৰ: 11

वर्ष क वाषा। मी छो। इंडि कवि-কল্লজন: ৷৷ রেফোপধ: ৷ ক বর্হ্যতি । ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

वर्ष ७ रेग्राह्य। इंडि कविकन्नक्तः वर्ष्टिम् इः नी गुष्टि भर्गः। इंडामदः॥

॥ ड वर्श्ड धनी (मुक्ट मानि-ভার্ম: ॥

वर्रः क्री सयूत्र निष्ट्ः। ইত্যমतः। গুছিপর্ণ। ইতি ভরত:।। পঞ্।। इंडि नस्त्रज्ञावनी ॥

वर्र्श क्री नक्षा इंडि मफ्त्रज्ञा-वनी ॥

বৰ্হিঃ পৃশ অগ্নি:। ইতি মেদিনী।। मीश्विः। ইত্যুণাদিকোষ:।। বজ্ঞ:। ঁইতি হেমচন্দুঃ।। চিত্ৰক•। ইত্য-गद्रः ॥

विहः भू॰ क्री समाः। इंडि स्मिनी।। वर्शिः क्री गुष्टिभर्गः। ইতি मद-त्रज्ञावनी ॥

वर्शिः नुझ वी गुडिमर्ग । इंडा-মরটাকাথা॰ ভরত:।।

বর্হি:শুঘা পু অগ্রি:। ইত্যমর:।। वर्श्निक क्री वर्ष्ट्रिक श्रीतवा इंडा-মরভরতৌ ॥

वर्षित्रुम॰ क्ली गुष्टिनर्गः। ইতি नक्तिका ॥

वर्षिनः भू भग्तः। इंडामतः॥ वर्शिवाहनः श्रु कार्जिक्यः। इंडि इलायुषः ॥

বৰ্হিধুজা জ্বী চণ্ডী। ইভি ত্ৰিকাণ্ড-(빠지: 11

वर्हिर्ज्याजिः शृ॰ वङ्गः। ইতি (रुमहन्मुः॥

বর্হিমুথ: পু॰ দেবভা। ইত্যনর:।। বর্হিন আ পু॰ বহি:। ইত্যনর:॥ বর্হিন: পু॰ পিতৃগণবিশেব:।

থথা। অযজ্বানশ্চ যজ্বান: পি ভরো वुक्रमः मूजाः। अशिवातः। वश्वितः। ছিয়া ভেষা॰ ব্যবস্থিতি:।। ইতি **८कोर्प्य ३२ व्य**व्हायः ॥ व्यक्तिह । জ্ঞাপৰ্য ভত: ক্রা স্ব্য জানু চ **ज्उल। च**्चिबाङाः खवासीम्यान् क्रियास खर्थायानाम्॥ मूकानि ता वर्ष्ट्रक आजानाः सर्गायस-ত:। তৰ্গহে পিতৃন্ ভক্ত্যা সতি-लारकान्द्रोतः ॥ पर्छभागिस वि ধিনা হস্তাভ্যা॰ তর্পবেক্ততঃ । অত্ত কেচিৎ পিতৃধ্যাতিদেশাং দিব্যপিতৃণামপি অঞ্জলিত্রযদা-नः। उरम् ॥ कव्यवानः ननः বস্মান্ত যম মর্য্যমণ তথা। অগ্নি স্বাত্তা: সোমপাশ্চ বহিবদ: সক্ৎ जक्ट ॥ इंछि इत्मागनविनाक्षेत्र विमिरेडे का छाला विशानार। इंडान হ্লিকতত্ত্ব ॥

বহিংক্তলঃ পু॰ অগ্নি:। ইতি শোচিক্ষেশন্দর্শনাৎ।। বৃহিষ্ঠ• ক্লা <u>ক্</u>ৰীবের•। ইত্যমূর:।।

বহি:। ইতি বল নি ও সম্বরণে। ইতি কবিকল্লজন:।। মি বলমতি বালমতি।
তা। ইত্যনর:।। ও বলতে খন- লোক: সাক্ণোভীতা। ইত্যনর:।। ত্রথ:। ইতি দুর্গাদাস:।।
ভূগণবিশেষ:। বল- লী দৈন্যা। ইত্যনরটীকাষা-

11

वन िः) छो व उ ने । ই कि मपवन ने) त्र श्वनी। यम प्रदेशिका ह ॥
वन शः भः को सर्गादित हिल्लु काः
शं न त्र भः वाना है कि न वाना। उ दे
लग्रायः। यावाभ कः २ भित्र हार्यः।
० कहे कः ६। ই छ प्रदः॥ भा ति हाः
वं । कष्ः १ म् एवः । ই छि
कहे । इ इ

व्रम्यः भृ अद्वीदम्यम्याद्वागास्यः । ज्या । व्यास्वायं अव्रम्यः । यथा । व्यास्वायं अव्रम्यः । यथा । व्यास्वायं अव्यक्षः । ज्या व्यास्वायं विर्वेशः विवस्क्षः नीयः व्यास्वायं विर्वेशः विवस्क्षः नीयः व्यास्वायं विर्वेशः विवस्क्षः नीयः व्यास्वायं विर्वेशः विवस्क्षः । विद्याः
स्वायः विद्याः स्वायः स्वायः स्वायः स्वायः
स्वायः विद्याः स्वायः स्वायः स्वायः स्वायः
स्वायः विष्यः स्वायः स्वयः स्

त कर्का कि दिवा माक भागे। मूखा कि क्वा को।। (गाम्य कृषिणाः भी काः कर्ण वागि दिवा विक का कर्ष वागि मात्री दिक विक का चनः।। भागे। तमाक्षनः पूर्वा एक का चनः।। भागे। तमाक्षनः पूर्वा एक कार्खि जहिन्छः। (को पुण्कः दिशा जवाः गल द्वारम मरहो वर्षः।। रगागा एवए जयः (भाकः। वर्षः भिष्ठ क्का भहाः।। जवा गुजः एकः जव कीः मभागे। तमाक्षनः पाक विभाः मृख्यन जाः श्वाद्य मर्वः भना पर्यम् ॥ हेकि जात्र भूकाभः।। का प्रवाद्य मर्वः।। ।। का ।। दिना ॥ क्वा भागे। हेकि

 १ ह् वला । वलयम्याः माध्याद्या-ন্তীভ্যচি বা । ইতি রাষমুদ্দিক্ত वृष्ट्रभाजिष्ठरयन भवगी यवकाद्री-कि ब्र**ड)इ**वकाब्रानिएक्य ॥ 🗱 ॥ विष्ठाविष्णवः। यथा। मञ्ज्यामः गृ-राग पु॰ वना मिंडवना॰ उथा। न শুমো ন জুরো বাতে ন ৰূপস্য বি-नर्गायः॥ न ह मुख नुमल वा धर्म-विवाहित्यां जाः। न वास्ताः नमृत्या बीखं शुथिवा मसि कक्षा वित्रु (बारक्यू वा ब्राम न जरदर जम्म खब। यमा मिख्यमार्किय भठे छ।-ভ রাবব।। ন সৌভাগ্যে ন দাক্ষিণ্যে ন জ্ঞানে বৃদ্ধিনিশ্যে। নোত্তরে পু-ভিবক্তব্যে সমো **লোকে ভবাৰব** ॥ এতদ্বিদ্যাঘ্যে লান্ধে ন ভাবেৎ স-मृण खर । यदा हा जिन्दा रेहर ज-र्षेक्डामम्। माउद्यो ॥ कृष् निना-পে ন তে রাম ভবিবেগতে নরোত্তম । वना अভिवनारेक्ष्व भठेड साउ द्राघव ॥ विकादिय स्थीयात यन-শ্চাপ ভবেজুবি । শিতামহসূতে-ছেতে বিশ্বে তেজাসম্বিতে ॥ नुमाज् जव काम ए मम्म कु हि পাৰ্থিব। কামণ বহুগুণাঃ সর্বে ত্র-যেত্ৰতে নাজ সংশব: II ভপসা সং-ভূতে হৈতে বহুৰূপে ভৰিষ্যতঃ। ख्रा द्वारमा कनः स्पृक्षे। भूमभवमः नः भूतिः ॥ भूजिक्षभाङ् छ विरमः महर्ष्य काविजाञ्चनः । विम्रामम् मिर्डा द्वामः भूभूर् कीमविक्रमः ॥ इंडि द्वामायत् वान्मीकीर्य वानः कार्ष्ड २२ मर्गः ॥

वनाकः भू) वक्जाजिः । इंडि वनाका जी 🕽 ভরত:।। क् मृत्क-बाजि:। ইजि मात्रमून्मती ॥ ए८-भर्यप्रायः । वित्रक्षिका २ । ইउ भद्रः ॥ विमक्शे ७ वलाकी । इंडि नम्ब्रज्ञावनी ॥ काब्रायि-का ७ विक्विका ७। ইতি बढ़ी-थतः ॥ वरणन भक्ता मृत मूर्कनकि विन वल मञ्जरा वनाकारगरण्ड-**छ्याकन् वलाका। इंडि जायमुक्**रि কৃত ব্যুৎপত্তিদ্ববেন প্ৰবৰ্গী ব্ৰকা-व्राप्ति ब्रस्थावकावानि कायः नदः ॥ #॥ अम्। मा मा मा मिद्रुः। त्रिकाद्युः। मृष्टेमलद्भा वृष्रः। ত্ব । রক্তপিত্তরত্ব । হিমত্বঞ্চ। ইতি রাজবল্লভ: ॥

वनारुकः भुः त्यः॥ मुखकः।
इठानदः॥ भर्वजः॥ दिजावित्यः
यः॥ नागवित्ययः। इठि स्मिति॥
क्रिक्मा स्वादिकवित्यदः। यथा।
मान्यसम्बन्धानन्तः माद्रथिकामा

माककः । जूत्रकाः लिवा मूर्यीक भाषभूत्र वनारकाः ॥ ইতি किका-एलयः ॥

বলির: জি কেকর:। ইত্যমর:॥ বলিশ ল্লী বডিশ । ইতি শদর জ্বা; বলী॥

विनिः) जी विष्णः। ইতি मक् विनि) तद्वावनी ॥

বলীক জীপু বিশ্বিত্ণোৎকর:।
ছাঁইচ্ইভিভাবা। ইভামর কটাধরৌ।। অস্যপর্য্যাবঃ পটবাপুন্তশব্দে দুইবাঃ।।

बण्कः क्षी भग्रम्नः॥ भक्षिविष्मः
स्य भूः। ইতি निष्माञ्चकोम्हाः
म्गाहिवृद्धिः। উगाहिकायकः॥
बण्नः जि बल्वान्। वलन्याः
स्गाञ्गाञ्जाहिना छल् भुजारयन निः
ब्रमः। ইতি मृष्याययाकद्राः॥
व्यमः भवनी य वकादाहिष्यि जः
बालिशिङ्गाह्याल्याः।।

বশ্ব ক ভাষণে। ইতি কবিকল্পদ্দঃ
।। ক বল্বতি। ভাষণ কথন । ইতি দুৰ্গাদাস:।।

ৰন্ধ শ্লী বল্প ।। শশ্ন । ইভি মেদিনী শব্দরভাবলে)।। খণ্ড । ইভি বিশ্ব:।।

वदः भुः भिकात्वादः। ইতি

ब्रावनिर्घणेः॥

বল্পতক: পু॰ প্গর্ক:। ইতি রাজ-নির্ঘট:।।

বল্পদম: পু॰ ভূর্ক্তবৃক্ষ:। ইতি রাজ। নির্ঘণ্ট:।।

বহুল লী বৃচ । ডালচিনি ইভি ভাষা।ইভি রাজনির্ঘন্ট:।।

वन्नवः श्रे ही वृक्ष्वक्। वाकवः इंडि ভाषा। उर्श्यग्रीयः। पुक्र वद्गः २। इंडिप्रद्रः॥ पुठा ४ पुठः ६ टाठः ५ टावकः १ मन्नः ४ छल्ल कः २ छल्लिः २० छल्ली २२ टाडकः २२। इंडि मस्द्रपूर्वि॥

वन्ना जी भिनावन्।। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

वद्गलाषुः भः भिकात्माषुः । १७ वाजनिर्घण्टः ॥

বক্লবান্ পু॰ মৎস্য:। ইতি ত্রিকা-ওশেষ:।। বক্লযুক্তে ত্রি।।

বল্লিলঃ পু॰ কণ্টকঃ। ইভি শক্
রন্নাবলী॥

वन्नु ज॰ क्ली वन्ननः। ইভি **मद**ः চন্দ্ৰিকা।।

বল্ল গভৌ। ইতি কবিকল্লন্ধম: ।। বল্লতি। অয় প্ল তগভাবিতি ভট মল্ল: । ইতি দুর্গাদাস: ।। বল্লন লী প্লু তগমন ।। বহু ভাষণ । र मुह्य

वन्नवात्त्रा जात्व २२६ भुजात्वनः निज्ञमः ॥

বল্গা জ্রী দন্তালিকা। লাগাম্ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। অবক্ষেপণী ২ রশিন: ৩ স্পা৪। ইতি হেম-চন্দু:।।

বল্লিত ক্লী অখস্যবিশেষগমন।
তত্ত্ব বেগেন বিক্ষিপ্তোপরিচরণ।
ইত্যমরভরতৌ ॥ গমন ॥ বহুভাষণক।।

बहुः भू॰ ছागः॥ मृन्सद्व खि। इंडि (परिनी ॥

বল্লু হ॰ ক্লী চন্দ্ৰে ।। বিপিন ।। পণ ।। কচিয়ে ত্রি । ইত্যজ্ঞ ।। তত্রপবগী বিকারাদৌ লিখিভো-২য় শদ:। অমাভিস্ত ভ্রালি থিভবাদত্র লিখিভ:।।

বল্লুপত্র: পু॰ বনমুদ্ধ: । ইতি শব্দ-চন্দিকা।।

বলুলা জী বান্ধচী।। পঞ্চিবিশেষঃ
। শেষস্যপর্য্যায়ঃ। চক্রবিষ্ঠা ২ দিবান্ধা ৩ নিশাচরী ৪ ধৈরিণী ৫
দিবাস্থাপা ৬ মাণসেষ্ঠা ৭ মাত্বা
হিণী ৮। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

वन्नुनिका स्त्री टेडनभाविका। यथा । बन्नुनिका मूर्थाविक्रा भारताकी टेड-नभाविका। इंडि (इमहम्मुः॥ বদ্যীক

ধন্ত ও ভক্ষণে।ইতি কবিকল্পদ্রম:
।। বন্ততে অন্ন লোক:।ইতি দুর্গাদাস:।।

बन्दन ही ज्ञान । ইতি हमहन्तुः॥ बन्दिकः पृ ही वन्दीकः। ইতি भद्रबद्धावनी॥

বৃশ্মিকি: পু॰ দ্লী বন্দ্মীক:। ইত্য-মরটীকাষা• ভরত:।।

ষ্ম্মীক: পু ব্লী উধীকাক্তম্জি-कालुनः। उर्भर्यायः। वामन्तः ২ নাজ: ১। ইত্যমর:।। বিশ্মক: ৪ वान्त्रीकः ৫ वान्त्रीकिः ७ वान्त्रिकिः 4। इंडि उपीकाया॰ ভत्रडः॥ शू গলক: ৮ শক্ৰম্ৰা ১ক্মিশৈলক: ১০। ইতি শব্রবাবলী।। 🕬। তম্-जिक्या मोहिनायाया यथा। विकृ পুরাণ ৷ বল্মীক মূবিকোৎখাতা म्रमञ्जलाः उथा। (नोठावनिः ষ্টা- গেহাচু নাদদ্যাল্লেপসম্ভবা-॥ षाष्ठःभागावभनाक राजार-थाजाः न कर्मभाः। ইত্যাহ্নिका-চারভত্তৃ• ॥ 🗱 ॥ দেবপুতি দ্বাবা• नानार भूबं निल्लिकायमास्त्र्रथं **७**गृजिक्या कालन॰ यथा। वन्तीः ক মৃত্তিকাভিস্ত গোমবেন সুভসা-न।। कानायर जिल्लिमःन्यार्भे (मा-मानामूनभाग्रय।। 🗱। वन्त्रीकम्हाः বল্গীক

ित्रात शक्कविष्णवान्भारानांट सक्षानार भागविष्ठ म्वाराति विश्वाद गायवा। उद्यम्बन्ध-रक्षण वा मानः कात्र यिउवाः। उद्या मानः यथा। मानः कात्र यिउवाः। उद्या मानः यथा। मानः यथः प्रथमः रहतः विश्वाः भक्षविष्ठ त्रिष्णः। भक्ष्म् निर्देशः भक्ष्म् भिर्देशः भक्ष्म् प्रशिक्षः भक्ष्म् भिर्देशः भक्ष्म् भिर्देशः भक्ष्म् विष्ठाः भक्ष्म् विष्ठाः। इति विष्ठाः स्वर्णाः विष्ठाः विष्ठाः। इति विष्ठाः विष्ठाः विष्ठाः। विष्ठाः विष्ठाः विष्ठाः। विष्ठाः विष्ठाः विष्ठाः। विष्ठाः विष्ठाः विष्ठाः। विष्ठाः विष्ठाः। विष्ठाः विष्ठाः। विष्ठाः विष्ठाः। विष्ठाः। विष्ठाः। विष्ठाः।

বল্মীকঃ পু বাল্মীকিমুনি: ।। রো-গবিশেষ: । ইতি বিশ্ব: ॥ অথ वन्त्रीक्रवागन्। नक्रनः। ग्रीवाः-जकका कद्र भारतिए भाषा गला व जिल्लिय पारियः । शुष्टः म বল্মীকবদক্রিযাণা জাত: ক্রমে-रेगव गडमुव्किः ॥ मृरेथ प्रस्तिक স্তুতি তোদবন্ডি বিসর্গবৎসর্গতি চোষ তাগৈ:।বল্মীক নাহু ভিঁবজো বিকারণ নিমুত্যনীক চিরজ বি-(नवार ॥ श्रीवा क्कार्विका। चःमः ककः। कका वाल्ग्ल । गलः कर्शः। বল্মীকবদিত্যনেন পুচ্য়শিথরত্ব মু-ছত্ব মবগাঢ়মূল ত্থ স্চ্যতে। নিষ্কৃত্য नीक जिनहादायाग्र ।। # ।। अप उत्र ६ किट्या। माज्ञालाटकृष्ठ

ं वन्त्रीकः काद्राशिन्ताः भुनाधाय া বিধানেনাৰু দোক্তেন শোধবিত্বা **ह (द्राक्षरक्ट ॥ वन्नोक्छ खरवन्न**-স্য নাতিবৃদ্ধ মমর্মজ । তঞাস -শোধন ক্রাশোণিত নাক্রেৎ ভিষক्।। সলপ্ৰিকানা॰ মূলৈ ভ ज्हा नवरान ह। आद्मवलमा म् रैलक मडीम्रेल खरेश्व ह ॥ ना।-भाग्रेलः जलन्तः मक्रिक्षः भारतभारत । भूमित्यक माथारिक **क जियक् ज मूलवाहरय**् ॥ পक् **उदा विकानीयानु** जी: अवी यथा কমণ অভিজ্ঞায গতী শিহ্বা পু দিহামতিমান্ভিষক্।। সংশো-ধ্য দুষ্ট মাংসানি ক্ষারেণ পুতিসা-त्रयथ । वुनः विश्वषः विकाय রোপযেমতিমান্ ভিষক্।। মनः निनान ভन्नाउ मूरियना छक् ह-ন্বে:। জাতী পল্লব তকৈশ্চ নিয় তৈল বিপাচদেশ্য। বন্যীক না-भाषि छ वि वह हि पु॰ वह बुग॰। शा-ণিপাদোপরিষ্ঠাভু ছিদুৈ বহুভি-রাবৃত ।। বল্মীক বৎ সংশাক न्।। इर्जे । जिल्लान्जा । मनः **मिलाम्यः रेडलः । इंडि ভा**व-পুকাল: !! বন্মীকিঃ পু॰ বন্মীকঃ।ইতি শব-

यांना॥ वन्त्रीकनीर्यः ही (माराजारक्षमः । ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বল্মীকৃট ল্লী বল্মীক:।ইতি ছেম-ठन्मः ॥ वनूत्रन् ठ क न्निপ्राः। इंडि বল্যল কবিকল্পন: ।। বল্যলগতি व्यववन्। इंडि पूर्गामामः ॥ বল্ল ড সংবরণে। ইতি কবিকল্প-ক্ষমঃ।। ড বল্লভে ধন লোকঃ স मृत्ना जी जार्थः। इंजि पूर्वापामः ॥ वल्लः भू॰ ख्ङाज्यभित्रनागः। यथा। বল্ল জ্রিগুঞ্জো ধরণঞ্চ তে ২১%। इंडि नीमावंडो ॥ विकक्षा। इंडि रैवर् उरुभद्रि जाया ॥ मार्ब एक्षा । यथा। (गाध्यिष अर्याचि अ जुक-थिडा ७४१। उया मार्कमा रहना বল্লচত্ইযেন ভিবলা নাৰে৷ মত স্তঃতুরিত্যাদি রাজনির্ঘট:॥ বল্লকী ত্রী বীণা। ইত্যমর: ।! সল্লকীবৃক্ষঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। वल्ला**ः भू'** प्रिकः॥ व्यक्ष्यकः॥ मलक्ष पुत्रक्षाः। इंडि (मिनी।। वहाजः वि श्रियः॥ अष्रकः। ই-ত্যমর: ৷৷ অধ্যক্ষো হত্ত গ্রাধ্যকঃ । ইতি স্বামী॥ অশ্বক্ষকঃ। वञ्च ज्ञानकः ত্র

ইতি ভূরিপুযোগঃ॥

दल्ल जा जी शिया। यथा। श्रियनी पिया काडा भारतभा दल्ल जा श्रिया । क्रायभा भारतभा श्रिका भ्रायनी ह मा॥ इंडि (क्रिहमू:॥

वस्न व क्षा क्षा क्षा है जि वा ब निर्घ है। में अविद्या है जि में प्रवा वनी ॥ गहन ॥ में अवि प्रवि:॥

বল্লর: বল্লর মঞ্জরী। ইত্যমরভর-বল্লরী ∫ভৌ॥ মেথিকা॥ চিত্রমূল । ইতিরাজনির্ঘণ্ট:॥

বল্লবঃ পু• গোপঃ। ইত্যমরঃ॥ ভীমসেনঃ। ইতি মেদিনী॥

বল্লব: ত্রি সূপকার:।ইত্যমর:॥ বল্লবী জ্রী বল্লবজাতিক্রী॥বল্লব-পত্নী।তৎপর্য্যায:। আভীরী ২

(गानिका) (गानी 8 महाम्मी ((गानानिका) । ইতি मदत्रा

वनी ॥

বলি: জী লতা। ইত্যমরটীকাথাণ ভরত:।। পৃথিবী। ইতি শব্দালা

বল্লিকটকারিক। স্ত্রী অগ্নিদননী ক্ষুপ:।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

विलिम्बा की भानाम्बा । इंडि

अज्ञिनाक्रेशाजिक। की गूनशाजी

। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। বল্লিসূরণ: পু॰ অত্যমুপণী । ইক্তি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

বল্লী জী লভা। ইত্যমর: ।। সাচ
ভূনিপুনারা বর্ষনাত্রস্থানিন জ্বন্যাপ্তাদ্যা ॥ অজনোদা। ইতি
নেদিনী ॥ কৈবর্জিদা ॥ চব্যং ।
ইতি রাজনিঘণ্ট: ।।

वल्लीगणः भू नर्माविष्मयः।

खाना इति वानिकण इति ह

खाना। स्मा खगाः। नपूषः।

कक्षपः। स्मा खगाः। नपूषः।

कक्षपः। स्मा खगाः। नपूषः।

कक्षपः। स्मा खगाः।

क्षित्राक्षपः। कक्ष नामनपूषः।

इति वाक्षपः।।

ক্লী মরীচ । ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট শব্দচন্দ্রিকে॥

বল্লীবদরী জ্রী ভ্রদরী। ইতি রাজ-নির্মণটঃ।।

বল্লিন্দ্র: পু॰ নঙ্গ কাইক:। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।।

वल्लीवृक्कः शू॰ जालवृक्कः। ই ि द्राजनिर्विष्ठेः॥

বলুর নী লঞ্জা। মঞ্জরী।। ক্ষেত্র ।। নির্জনা লা শালল:। ইতি হেমচন্দু: ॥ গহন । ইতি মেদিনী।। বিশ্ব ধরণি শদর্ত্বাবলিষু বল্লর নিতি পাঠ:।। বল্লুর তি আতপাদিনাশুদ্ধনা সং।

ইত্যনর: ॥ শ্করনা সং। ইতি
মেদিনী ॥ বনক্ষেত্র ॥ বাহন ॥
উবরভ্নি:।ইতি হেনচন্দুঃ ॥
বল্ল্যা জী ধাতীবৃক্ষঃ।ইতি হারা
বল্লী ॥

বল্ল: পুণ উলপ:। ইতি হেমচন্দু: ।। বাব ইতি খ্যাতত্ত্বণ ।
ইত্যমর: ।। বলতে ভ্বণ বেপ্তযতি
বিশাদিত্বাৎ ব পুত্যযে বল্য পর্বতঃ তত্র জাতা বল্ললা: ইত্যন্যে ।
স্বভাবাৎ বহুত্বে বল্ললা:। একো
বল্ল ইতি ভাষ্যকারবচনাদেকত্ব
মপি অত্এব সুমনো হপ্লুরো বল্লাদের্নেতি পাক্ষিকবহুত্বার্থণ
ক্রমদীশ্বস্ত্রণ। ইতি তত্তীকাষাণ
ভরত: ।।

वन्त्र श्री ज्गिति स्वाः। मात् का रग इंडि हिन्ती जाया। उद्भर्याः। यः। मृष्मधी २ ज्लाकः ३ ज्गदनः हा ८ भोक्षी मधा ६ मृष्ठ्गा ५ मानीयामा १ मृष्कता ४। जम्मा खगः। मध्यदः। मोजदः। भिड मार ज्यामरुदः। वाजभूकानिष्क नदः। स्वरुदः। क्षेम् स्विकानिष्क । ইতি রাজনির্ঘটি:।।

वल क दिव। इंडिकविक्त्रक्रमः॥

क बहुगि । जिसि मीखी। इंडि मूर्गामानः॥

মেদিনী ।। বনক্ষেত্রণ ।। বাহ্দণ ॥ বহু ত শৈুষ্ঠে। ইতি কবিকল্পদ্ধাং।। উষরভ্মিং। ইতি হেনচন্দুং ।। ত বলুতে ধনী শেুষ্ঠং স্যাদিত্যর্থ:। ল্যান্ত্রী ধাত্রীবৃক্ষং। ইতি হারা ইতি দুর্গাদাসং ॥

ৰশ লু স্থাই। ইতি কৰিকল্লজনঃ
।। লু বপ্তি ধন• লোকঃ। ইতি দুর্গ।
দাসঃ।।

ৰশ॰ ক্লী ইছা॥ পুভূত্ব॰॥ আয়-ভতা।ইতি শদরত্বাবলী॥

বশঃ ত্রি আযত্তঃ। ইতি শব্দরত্না-বলী।।

वणः भूः हेहा। इंठि नःकीर्गवर्गः व्यनदः॥ (वण्यागृहः॥ व्याग्डडा ॥ भुञ्दः। इंठि विकाश्रणमः॥ क्या। इंठि (इम्हन्दुः॥

ৰশকা জী বৃশ্যানারী।ইতি শব্দ-রত্নাবলী॥

বশকিষা জী বশীকরণ । তৎপর্য্যায়:। সংবদন ২ । ইত্যমর:॥
মণিনজৌবধৈর্মনীকরণ সংবদন
সংপ্রো বদি র্মণীকরণে ভাবে
হনট্। সংবদনা চ ইতি কেচিছে।
করণে হনটি বশক্রিযাসাধনে
মণিমজাদাবশি। জয়শ্রিয়: সংবদন
দন যত স্তদিতি রঘু:। সংচলন
ইতি পাঠান্তরণ। ইতি ভটীকাষা

•

ভরত: ॥ বশগা জ্ঞা বশীভ্তা। ইতিশদ-রত্নাবলী॥

বশস্বদঃ ত্রি বশংবদন্তি য:1 আব ভ্রন্নবাক্যবক্তা । ইতি মুধ্ববোধ ব্যাকরণ ।।

বশা জ্রী বন্ধ্যা। সূতা। যোষা।। জ্রীপবী।। করিণী। ইতি মেদিনী।। বন্ধ্যাগবী। ইত্যমরঃ॥

वनाष्ट्रकः पृ निनुसादः। ইতি नद्भद्रद्वावनी॥

दणाशारी भुः मङ्ग्रः। इंडि मङ्ग भाषा॥

दिन क्री दिन्द्र । ≷ि अस् भाषा॥

বশিকঃ ত্রি শ্ন্ডা ইত্যার:॥ বশিকা জ্রী অগুকঃ।ইতি পদ চন্দ্কা॥

বশিত। জী বশিত্। ইতিহেম চন্দুঃ।।

ৰশিব। ক্লী আয়ন্তব্। শিবস্যা-স্থৈমন্যান্তৰ্গ তৈমন্যবিশেষ: ।। যথা । অনিমা লবিমা পাুপ্তি: প্ৰাকান্য নহিনা তথা । ইশিব্ৰুণ বিশিব্ৰুণ তথা কামাৰশাবিতা ।। বশিব্ৰুণ মাতব্ৰ্য্য বেন মতন্ত্ৰ শুবৃতি । ইত্যমন্ত্ৰীকাৰা ভ্ৰতঃ ।। विनिनी जी मनीवृष्यः ॥ वन्ता । इंडि मफ्डिम्पुका ॥ विनिन्न जी नामु पुनवनः । इंडिऽ-मन्नः ॥

বশির: পু॰ গজপিপ্পলী। ইড্য-মর: ॥ চব্যং। ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ অপামার্গ:। ইভিমেদিনী॥ বচা। ইভি শন্চিন্দ্রকা॥

ৰশিষ্ঠ: পু॰ ৰনামখ্যাতম্নি। তৎ भर्यायः। व्यक्त जीक्षानिः २। ইতি (इमहम्मु: ॥ अक्क्कुडीनाथ: ၁ वा-শিষ্ঠ: ৪। ইতি শন্ধরণাবলী।। স তু বুন্ধণ: পুণাজ্জাতঃ। তস্য ভার্য। कर्मकन्त्रा व्यक्तिकी। भूथा: मश्चर्यः যঃ। ইতি 🗐 ভাগবতমত ।। অ-পি চ। ব শিষ্ঠণ্ড তথোজ্জাযা সপ্ত भूधानकी बन्द । कन्याक भूखती-কাকাণ সর্পোভা সমন্বিতা। ॥ ব্ৰজোগাভোজ্বাহুণ্ট মবন শ্চানব স্তথা। সূত্রপা: শুক্র ইত্যেতে সপ্ত পুত্রা মহৌজস:।। সর্বে তপষ্বিন: পোকা: সর্বে যজেষ্ ভাগিন:। অ্যজ্বানন্দ যজ্বানঃ পিতরে। বুন্দাণঃ সূতা: ॥ ইতি भৌর্মো 🗴 অখ্যায়: ॥ 🗱 । भिजावकनरगाः भू 🕮 । यथा । ইতি পৃষ্টা নরেন্দ্রেণ কথ্যতা মিতি ভূপতে। বশিষ্ঠ চ্যেদ্যামাসু: স अखा त्य जिलाधनाः ॥ मृनिजिः ल्विजः त्मािल स्थावप्यज्ञमान-जः। त्याग माङ्गय मृहितः रेमजा-वक्षित त्राचावान्॥ जन्मह । मिजा-वक्ष्णत्या त्म्व क्षित्या त्य भित्र-भूजाः । क्षार्व्या खेलवात्मः व-भिष्ठा नाम विण्युजाः ॥ अत्व भक्षा विण्युजाः ॥ अत्व विश्व भूवात्य भूजाः मुजाः ॥ इष्ठ विश्व भूतात्य भूजात्यो ॥

वणीकता श्री मिनात्वावे रेवताय खीकता । इठि खत छ बही बरती ॥ खन्ध भर्यायः वणकियाणा पुः हेत्यः॥ इट मावतो ववानि यथा । वृक्षत् थी वहा मह जियम् नागरक णतः । एत्या खाम । खन्ध मिना में नाताय गार्या खन्ध । एत्या खन्ध में नाताय गार्या खन्ध । एत्या खन्ध में नाताय गार्या खन्ध । । खन्ध में नाताय गार्या खन्ध में नाताय गार्या खन्ध । । अध्य में नाताय गार्या खन्ध में मार्या मार्या खन्ध में मार्या में मार्या मार्या का स्वाच । । या खन्ध स्वाच । या का स्वाच । या वा खन्ध खुः खुः स्वाच । या वा स्वाच । या वा स्वच खुः खुः स्वाच । या वा स्वाच । या वा स्वच खुः खुः स्वाच । या वा स्वच खुः खुः स्वाच । या वा स्वच खा । या वा स्वच खुः खुः खुः स्वाच । या वा स्वच खुः खुः स्वच । या स्वच खुः खुः खुः स्वच । या स्वच व । या स्वच खुः स्वच । या स्वच खुः स्वच । या स्वच व ।

लूकिव भीत्वार भव ममन्डः। स-उन श्रायदा जु दावबादा शिया ভবেৎ ॥ ৪ ॥ খেতাপরাবিতামূল পিষ্ট রোচনবা যুত। য পশ্যেত্তি-नक्तिव वनीन्यंग्राम्भान्य ॥ ७॥ কাক্তিস্থা বচাঙ্গ গৈৰপণ্ড সঙ্গ-ক্ষুণ । আত্মরক্ত সভাবেয় বলী-ভবতি মানব: ॥ ७ ॥ ७ नम: नर्ब-সব্বেভ্যো নম:। সিব্ধি স্কৃ স্কৃ ৰাহা। সপ্তভি মজিত কৃত্বা করবী-त्रमः भूत्रकः। जीनामश्र जामस्यह क्रगोदि मा वना ज्यार ॥ १॥ वृक्ष-দণ্ডী বচা পঞ্ৰ মধুনা সহ পেৰ্যেৎ । অঙ্গলেপায় বনিতা নান্য ভর্তার बिह्डि॥ ৮॥ मून क्षरहा वकुइ॰ ब्रवहादि क्यभूमः। ३। ज्वदाक्ताः মূলম্ভ পিষ্ট শুকেণ সংযুত। অকি-नी हाक्षियदा जू वनी वर्यामद्र कि বা ॥ ১০॥ অপরাজিত। শিকা দদ্যা-श्रीला८ भव जमिन् अः। जानू जन नुनानाइ वनीकत्रण मूखमः॥ >>॥ हजू:विश्वक्याः (शुक्ताः कामभाज वणीकदाः। जानिक्नाम्। जीगाः अभार्याप र्वनीक्द्राः॥ ३२॥ द्वाह-ना नागभुद्राणि वित्तभूद्रः भियन्दः । अक्षम हेन्स्नरिक्षत जिलाकन अग-ब्राला ।। ১० ॥ मुत्रालाखा वहा व्यक्त

कक्रमक भगावती । जिन्नोज्यम সংযুক্ত যোনিলেপাৎ বংশা নর:।। ১৪ ৷৷ নিম্বকাণ্ডস্য থ্পেন প্পযিত্বা ভগ জিব:। সুভগা স্যাৎ সা চ ক্দু পতি मात्रा ভবিষ্যতি॥ ১৫॥ मा-श्वि नवनीज्य अध्य मध्यक्षिका। সৌভাগ্য ভগলেপাৎ স্যাৎপত্তি र्मात्मा ভবেउना ॥ ১৬ ॥ भक्ष द्व-ক্তানি প্রাণি প্থগ্নাত্য সমাহ ति । चक्र्मिन मनायुक माञातः ক্তসমন্বিত।। পুষ্ণেণ তুস পিঞ্চা চ রোচনাখা সমেকতঃ। ह्रिया शू आ क्छा कृषु जिलाका श्य वणीकवः॥ ১৭।। वृक्षमञ्जी जु भूरञ्जन शान भारन বশীকর: ॥ ১৮ ॥ ওঁ গণ গণপতযে ষাহেতি। অয় গণপতে মক্ষো খন विष्ठाशुकायकः । इस मह अरुमुक জপ্তা বন্ধা শিখা তত: ৷৷ ব্যবহারে क्यः नग्रह भं ज जानग्रामृगाः नियः ।। ১৯ ॥ তিলানান্ত ঘৃতাক্রানা• কৃ काना॰ कृष् रहामरायः । यस्त्रीखद्र-সহস্তু রাজা বৃশ্য জ্রিভি দি নৈ: ॥ २० ॥ श्रेंकाद्रः निवनर्गक शुक्तः স্र्ग्रमभूग्राज । जीगाः ननारि वि-ন্যস্য বশ্যভাং নযভি প্ররং ॥২১॥ যৰ জুহ্বাদযুত শুচি: পুৰতমানস: " । पृष्टिभाव महा उन्। वनभागानि

যোবিত: ॥ ২২॥ মন: শিলা পশ্ৰ-ৰঞ্চ সগোরোচন স্বস্তৃমণ। এভিঃ কৃতে চ তিলকে সদা স্ত্রীবশতা মি-यार ॥ २०॥ जङ्ग्रहाजः সিভাগরাজিভা বচা। ভেনৈব ভি-লক ক্ষা ৰৈলোক্য বশতা মিয়াৎ ॥ २८ ॥ গোরোচনা মীনপিত্ত মা-ভ্যাঞ্চ কৃতবৰ্ত্তিকাণ। যঃ পুনাণ স্তি-नकः वर्गाद्यामञ्खकनिष्ठया ॥ ज-করোতি বশ সর্থ তৈলোক্য নাত্র সংশযঃ ৷ ২৫ ৷ গোরোচনা মহাদেব খাৰুশোণিত ভাবিতা। ততঃ কৃতাচ তিলকামানব য নিরীক্ষতে। ত-ঞ্চ সর্ব॰ বশ° হ্বর্যান্নাত্র কার্য্যা বি-চারণা ॥ ২৬ ॥ নাগেশ্বরঞ্ শৈলেয় चुक् शब्ध ह्रजी उकी। हन्तन का ह সুক্ষেলা রক্তশা লিসমন্বিভা॥ এতৈ श्र्रा वनकाः स्वत्वाग हरवयत ॥ २१॥ द्रिकाल महाप्तव भार्वजी পু্যশঙ্কর। নিজশুক্র গৃহীত্বা তু वामक्रास्त्र वः भूगान्।। कामिनीह-রণ বামণ লিম্পেৎ স স্যাৎ জ্রিযাঃ शिषः। २৮ ॥ रेमक्रवक महाराव भाः রাবভমল মধু। এভি লিপ্তি । লি-क्र·रेव कार्बिनीवशक्रखरबर ॥२०॥ পুল্লাণি পঞ্রক্তানি গৃহীয়া যানি कानि छ। उथुनक भिगन्नुक भिग्रा

(मक्रागण : ।। अर्वन विश्विक्रम्) कामिनी वण्डा मियाट। २०। ইडि ·बाबर १००१ १४७ । १४० व्यक्ता व्यव्यायाः ॥ 🗱 ॥ व्यथानां 🗢 जः-পুৰক্যামি বশীকরণ মুভমণ। যেন বিজ্ঞানমাজেণ মন্তাঃ সিদ্ধ্যন্তি তৎ क्कार ॥ शुक्तिमा॰ काइरयाम् व भाषान इजिज्ञा है। भाषा । মহেশানি সাধ্যস্য প্রতিমাণ শিবে ।। হরিতাল পলার্জ্ঞ হরিদা চূণক তথা। গর কৃত্বা সার্ভ रुख **७७ नि.किश्य मून्स्ति ।** त ক্তাদন তত্ত্ব দত্ত্বা বিশেৱন্ন চনা নসং। চতুৰিক্ষু মহেশানি প ভাকা বিনিবেশ্যেৎ II ব্লক্তাসনে চোপ-বিশ্য পূর্বাস্যো জপনারভেৎ। পূ काय। नियमः (पवि कानीहि नगम ন্দিনি ৷৷ ভিলপূর্ণ ঘটি ভক্ত স্থাপয়ে ন্তৰ দেশিক:। পুণেপুতিষ্ঠানন্তেণ भुगान् मः इतिराष्ट्रवृथः ॥ व्यथः कृ षः भूकियिषा भूवानभावना करमर । रण ार्जुबालन नृत्यागार्श छ विका ॥ भूगवः भूबंगूहार्यः भाषा र्वा अ॰ वि शेषकः। का ष् ष्ट्राकिनी युक् वानकर्लम् ज्विकः॥ छछ। ब्रक्तभर द्वागहाम् ७ ७ मनस्तर । नाष्ठ्रनाम ७: ३१ न्राम् द्रमान्य

७८ नद्र ॥ वङ्काबाविष[्] मॅट्या कॅरभए नजर्मुकः। एनाः नाहिनु-नार्णन (सामानी क नमाहाद्रः ॥ ना अञ्जादा क्वियानी मुक्ति ख्री জিতেন্দ্রি:। পুাত:কাল সমার क्षा बार्शकाक्षा किया विशा बार्श म मारश्च (मरविण इंत्मिप्ति मिरन णुट्ड । জাতীপুশ্বস্য হোমেন বশযেয়াত্র সংশবঃ॥ কপুর মিশ্রিত ভোবে छ। र्भरय अद्राप्त विष् । भूवे भूगव मुख् ত্যচামুখা পুৰদেকতঃ॥ ভৰ্গবাম্য विज्ञायां उन्स्वि । व्यक्तिय विश्वासन मण्डम्। भव्रस्य তা।। সিক্ষ: পুযোগাদেবেশি ভাষ-তে নাত্র সংশ্বै:। অভিযেকণ ততঃ वर्ष्यार नक्षति भुगवद्धाः ॥ भुवतः ঞ্ মহেশানি চামুখ্রা তদনন্তর। অ-ভিবিঞ্চানি তৎপক্তাৎ হৃদন্তেনা-**ভিবিঞ্চবে** ।। उদ्দেশ । শেদ দেবেশি বান্ধণান্ ভোজবেত্তদা । এবং কৃতে মহেশানি বশীকরণ মূত্রণ ॥ জা-यट नाजनाम्बरः मञ्जः मञ्जः न সংশযঃ। কামত্ল্যক নারীণাং রি-भूगाः भगताभगः ॥ यावङ्गीविछः পর্য্যন্ত অরবাণ ইবেশ্বরি। জাযতে। নাত্র সংশ্বহঃ সভ্যু স্রগণার্চিতে ॥ 🗱 ॥ খেতাপরাজিতামূল পেব-

যেদ্যেচনাযুত । শতেনামজিত কৃত্ব। ভিলক কার্যেক্তত: 11 ব**শ** বেয়াত্র সন্দেহ: সত্য সত্য ম-(श्यक्रि। हन्मुन्र्यं) यमि वृथा उना নিয়ন ভাগুবেৎ ॥ রক্তবজেণ চামু ণ্ডা॰ ভোষযেদ্বহুযত্নতঃ। সুবর্ণ দ ক্ষিণা দেয়া বিক্তানুসারত: প্রিযে ॥ जान्रास महनी न्वाः क्रां। खन्ता वद्रानत् । **शक्षात्र गु**र्यात्मः ণ রাজান বশ মান্যেৎ ॥ ভব শুীভ্যৈ মহাদেবি কথিত ভুবি पूर्व छ । इंछि व्हबीव उद्ध ॥

বশীভূতঃ ত্রি বশ্যতাংপ্রাপ্তঃ। আ-বশো বশো ভবতি ইত্যৰ্থে দ্বিপু-ত্যবেন নিয়ুম: ॥

বশীরঃ পু॰ গ্রন্থলী। ইভি क्रोधदाः ॥

বশ্য গ্লী লবক। ইতি শব-ठिन्द्रिका ॥

বৃদ্য: বি আয়ন্তভাণ্গত:। ডৎ-नर्यप्रायः । नुरायः २ । ₹७ प्रमतः ॥ वन: 0। ইতি नद्रवावनी।।

বৃশ্যকা জ্রী বৃশগাল্পী। ইভিশন্দ-ब्रङ्गवन्त्री।।

বধে। ইতি কবিকল্পদ্ম: ॥ বষতি। ইতি দুর্গাদাস: ॥

वसर्वे वा (मरवारम्भारकश्विष्ठा)-गमदः। ইত্যমর:॥ बाहा (मु)वर्ष বৌষট্বষট্ স্থা এতে পঞ্শন্য (पवहिवर्गान विश्वमूथहरको वर्ङ ए । एक्वाय इवित्यामान एक्व**र**-विनान ७७ (मवा इन्मान्यः। अ.व পি তরো দেবতা ইতি মূতে স্তেপি দেবা:। হবিদান ইত্যনেন এতে শস্ত্র। ইতি স্চিত । ইতি ভরত:॥ वक्ष्रेकातः भुः प्रताप्त्रभावशाभः । **তৎপ**র্য্যা**য:। দেবযক্ত:** ২ আহ তি: ৩ হোম: ৪ হোত্র ৫। ইতি (रूमम्यः॥

वर्ष्कृष्ठ वि एउ। इष्टामतः।। व्यापी इंडड रह्नवाः एट नार्धिषु वरहिक्छ । इंडि नदत्र द्वावनी ह।। বন্ধ ড গভৌ। ইতি কবিকল্লজম:।। ক্লিপি বট্। ড বছতে। ইতি দুর্গ।-म्बनः॥

ইত্যমর টীকাষা রাশমুসট খৃত माक्टायनः॥

বশ্যা জ্ঞী বশীভূতানারী। তৎ- বৃষ্ধণী ু জ্ঞী চিরপুস্তা গৌঃ। ই-পর্য্যায়: । বশগা ২ বশাস্যা ১ বৃদ্ধবিণী ∫ভামর:।। বৃদ্ধতে পরিকা-त्रभाका । इंडि भदत्र बारली ॥ । यांडि रक्षर भिन्नकाली नव ।

वकनः इं जिथाताः। वश्व है गाउ दिन एक वास्त्र। इंजिकविकन्नक्रमः नागुीं उ व्ययः दक्क्ष रहुक्क्शयरना বৎস ইতি হোব: তদ্মোগাৎ ব-ऋयिगी रेनकाजामि छ इन। वस्य-নীতি পাঠে গোভূণেভ্যাদিনা পা भारिवार नः नमारिवामी न्। मुव्र मूयजी गरविष वद्यविगीजि मूर्क न्यमाथा गरमि इः। ইতি उषी काराः ভরত:॥

বস ক স্নেহ ছিদো**ল্চ। ই**ভি কৰি क्लूक्यः ॥ (युरु हेरु श्रीजि:। क বাসগতি বন্ধু:। চকারাৎ বধে চ। ইতি দুর্গাদাস:॥

বস য উ ইর স্তস্ত্রে। ইতি কবি-কল্লন্ডনঃ।। য বস্যতি। উ বসিত্ব। वद्या। इब्र व्यवम्य व्यवामीय व्यव-সীৎ। অমাৎ পুৰাদিত্বান্নিত্য ড ইভ্যন্যে। স্তম্ভ ইছ নমুভারহিতী-ভাব: ৷ যোৰস্ভ্যৱিশ্বিতি হলা-यूषः। ইতি দুর্গাদাস:॥

বস ঐ ঔ নিবাসে। ইতি কবি-कन्नक्रमः॥ ये उम्राटा छ व्यवादः नी८। ইতি দুর্গাদাস: ॥

বস ল ড স্তাে। ইতি কবিকল क्नः ॥ ङ्जिब्रिक् व्याहामनभूर्वक बाद्रगः। व ७ वरस (वाकः वज्रः। ইতি. দুর্গাদাস: ॥

॥ বস্বতি। ইতি দুর্গাদাস:॥ বসভি:] জী বাস: ॥ যামিনী ॥ वनजो ∫ निक्जन । ইভি मिहनी।। वमन क्री वज्रः। इंडाप्रद्रः॥ ष्टापन । इंडि मिनिनी ॥ निवा-नः ॥ खीकषीञ्वा । ইভি नदः ब्रङ्गावनी ॥

वजन। जी जीक्ही जूवन । यथा। সারসন সারশন বসনা বশনা তথা। বসন বল্পনঞ্তি জীক-টীভ্ষণে ভবেৎ ॥ ইতি শব্রত্না-वनी ॥

বসম্ভ: পু॰ অভিসার:। ইভি শব-त्रज्ञावनी ॥ अञ्**विष्मयः। ज** ह হৈত্ৰ বৈশাখ মাসদ্বৰাত্মক:। যথা । মধুশ্চ মাধবশ্চ বাসন্তিকাবৃত্য:। ইতি মলমাসতভুধ্তা শুতি:।। তৎপর্য্যায়:। পুষ্কসময়: ২ সূরভি: ০। ইত্যনর:॥ মধু: ৪। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। মাধব:৫ ফল্লু:৬। ইতি करोधदः॥ अञ्जाबः १ भूम्रमात्रः ৮ शिकानमरः ৯ कान्ठः २० काम-नथः ১১। उৎकानीन बन्धनाः। कवायवः । अध्यवः । ककव्यः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। 🗱 ॥ অস্যাধি-ষ্ঠাতৃদেবতোৎপত্তি র্যথা। মন্মপ

উবাচ। করিষ্যে , 🗪 তব বিজ্ঞো वन्नाक्षत्रस्मारुनः। किन्छः शादि-আহাত্র নে ভতঃ কান্তা ভবান্ সূত্র li ময়া সংমোহিতে শক্তো যথা উ न्धानुत्माहनः। कार्यधाः मत्नाद्रमाः কামা ওমিদেশ্য লোকভূৎ।। তা মহ• নহি পশ্যামি ব্যাভস্যানুমো-रुन । कर्ल्ड १९ मधूना **या** छ खाला-य • ত ত: बरु ।। মার্কণ্ডেষ উবাচ। **এर॰ বাহিনি कमरर्ल शाउा लाक** निजामहः । कया मःमाहनीया **২**য নিতি চিন্তা• জগান হ ॥ চিন্তা-বিষ্টস্য ভস্যাথ নিঃখাদো যো বি-নিঃসূত:। ভয়াছ দম্ভ: সংকাত: পু-স্বব্যত বিভূষিতঃ।। চ্তাকরা তৎ কলিকাণ বিভুদ্ধমরসংহতি। কি-শুকান সারসা রেজে পুফ্লে ইব भारतः ॥ (मान द्राकीत नद्यामः कू झ डामद्रामकनः । मक्तारिका थं असमि भुडियात्राः सुनातिकः ॥ ना वहू विभाव खं: नाम म कि उ मूर्व जः । मक्तां भूमालि मन्भः मखनवर মণ্ডিত:।। পুমন্তবারণগতি বিস্তীর্ণ क्रयक्षः। भीनकृतायञ्जः क कोत्र म्त्रयूग्राकः ॥ मृत्रखाकः कही হব্ধ: কঘুণীবোমতা সক:। গৃচ মত্র: शीनवकः मः भूनः महनक्रोनः॥ छ। मृत्म २५ मगु८ शक्त मण्यूर्ण अमू-মাকরে। ববৌ বাযু: সমুরভি: পাদ-পা অপি পুদ্ধিতা:॥ পিকান্চ নেদু: गठउ भक्त गध्रक्ताः। भुक्त भगा अ ७४म् अत्र मु: सह भुक्षत्राः ।। ইভি কালিকাপুরাণে ৪ অধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ एत्रस्मारुमकारण यामा क्यां-शिवशा । मधु क सकः उ कर्य यन्त्र छ -म् विस्माहत्। उ८ मृग्त महा जा निकाः अस्ताहिकः भूनः॥हम्भकान् কেশরানামূান্ কঞ্ণান্ পাটলাং স্ত-थ। नागरकनात भूमागान् किः मुकान् (इंडकान् वकान्।) माथ**ी म**क्लिका भर्गमात्रान् अकवकाः खथा। उँ८ कृ ল্পাভি ভক্রম যত্র ভিঙ্গিভিবৈ হর:॥ সরা সূতি ফুলপদানি বীজ্যন্ম-वयानिताः। मूगिक्ष क् उवान् यदार ष्य डीव भक्ता भूमः ॥ ल डाः मर्वाः भू बन्दमा न् उना क्ष्र मक्ष्याः । वृक्षानु, চির ভাবেণ বেষ্ট্রণন্তিফা তত্ত চা। তান্ वृक्षाःका ब्राह्मीयाः देशः मृगिक्षः मनीद्रोपः। मृष्टुं कामवणः गाउ। न ভৰ মুনি রপুরভা ভদ্নণা অ পি লো-क्ष्म नानाज्यदेवः मृत्माज्येनः। द्रमः ন্তেম স্রা: সিজা যে যে চাপি ত পোধনা: ৷ ন ভদ্য পুনরস্মাভি দৃষ্টি (नार्न) कात्री । कार न सक्छ কান" কাগোত্থ মলি শক্তরঃ ॥ इंडि कालिकान्द्राल १ व्यथायः ।। 🗱 🛚 वजरा वर्गनीयानि यथा। जूब-ভৌ দোলা কোকিল মাক্ত সূর্য্যগ⁻ তি তক্ দলোন্ডিদা:। জাভীতর পুল্লচ্যাম্মঞ্জরী ভুমর্মক্ষারা: ॥ ইতি কবিকল্লগভাষা পূথম স্তবক: ॥ 🗱 ॥ यदुागाञ्चर्णञ्चिञीरद्वागः । যথা।রাগা: বডেব তু প্রোক্তারা: গিণ্য ক্রি-শদেব তু। ভৈরবোথ ব ञञ्ज वह वाद्रायम ख्रायका मा उम्र भक्षवागित्रा यथा। व्यान्ति। বিভাচ দেশাখ্যা লোলা পুথম-মঞ্জরী। মন্দারী চেতি রাগিণ্যো वन्रहम् जनानुगाः ॥ व्यम् धानः यथा। निथि खिरार्शहरवक्ष्र् शुक ন্পিক চুতল হাল্বেপ। ভুমন্মুদা বানমনোজ্ঞমূৰ্ত্তি মতক্ষত্তঃ স বস-खद्रागः॥ व्यम् शानमगर्या यथा। গ্রিপঞ্চন্যাঃ সমারভ্য যাব্ৎস্যাছ-যন॰ হরে:। তাব্দসম্বরাগস্য গান मुक मनीविज्ः ॥ इति मनीव-मायापदः ॥ कवानाथम् उ ज्रा म्पुर्गिरिं। यथा। आक्रुनी १ गम्की ২ পঠমঞ্জরী ৩ গৌডকরী ৪ ধানক-লী ৫ দেবশাখা ৬ ॥ হন্মরতে হি क्तानदागन्यनामाता रम्प्राक्षी

পুঞা:। কিন্তু তেবাণ মধ্যে বিভা-সন্থানে হিন্দোল ইতি লিখিত• ॥ সোমেশ্রমতে ভস্যবড়াগিণ্যে यथा। (मणी) (मविगदी २ देवताही **০ টোডিকা ৪ ল**িলতা ৫ হিন্দো-লী ৬ ॥ ভন্মতে অস্য রাগস্য রাণিণীসহিত্স্য বসম্ভর্গান**স**-**गगः। ই**তি সঙ্গীতশা**ত্র•ो।** # 11 **जान विश्वतः। यथा। स्वरमञ्जन ग-**क्षर्व भक्त्रन्त विভन्नभाः । द्रजि-তালো বসম্ভদ্য জগজুম্পো হৰ गाक्षि ब्रिज्यामि ॥ वमञ्जाल কর্ত্তব্যা নগণো মগণ স্তথা। জগ-जुत्मा स्करेफरका विद्रामास्य थ-षय ।। ইতি সঙ্গীতদানোদর:।। পু• শ্যোনাকপুভেদঃ ৷ বসম্ভকঃ ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বসম্ভসমূম: পু॰ বৃক্ষবিশেষ:। যথা । বসম্ভসমূম: সেলু: শযিতো দ্বিজ-স্থানিত:। ইতি শন্মালা।।

বসন্তসসুমাকর: পৃং ঔষধবিশেষ:
। যথা। পুবাল রস মৌক্তিকাষর
মিদং চতুর্ভাগভাক পৃথক পৃথগথ মৃতে রজত হেম তো দ্ব্যংশকে।
অযো ভূজগ রক্তক ত্রিলবকং বিমদ্যাথিলা শুভেহনি বিভাবয়েৎ
ভিষ্গিদং বিয়া সপ্তশঃ।। দুবৈ

বৃষ নিশেক্ষরে: কনল নালতীপু-इकि: भगः करिन कन्तरिक मन्तरे रिजननाजुरखरिकः । यमस्यमूनाकः রো রসপতি দ্বিবল্লো ২শিত: সম-खगम्झ फुरवर किल निकानुभारिन রয•।। ইতি বৃদ্ধযোগতর জিণী।। वमञ्चारी मू (काविन:। इंडि किटि ॥ ব্দম্ভল জী ৰাসন্তীলতা৷ ইতি রাজনিঘ্ট: ॥ রসন্ততিলক জ্লী চতুর্দশাক্ষরপা-महत्माविष्णयः ॥ भूञ्जविष्णयः । যথা। জ্ঞেশ বসন্ততিলক ও ভ জা জ গৌ গঃ। ফুল্ল বসন্ততিলক তিলক বনাল্যা লীলাপর পিক-হ্বল॰ কলমত্র রৌতি। বাত্যেব পু-ম্লসুরভি মলবাদ্বিতো বাতো হ রি: স মথুরা বিধিনা হতা: यः॥ ইতি ছন্দোমঞ্জরী।। 🗱।। ঔষধবি-(मयः। यथा। यकात्रल् पर्नितः ন্ধব বিশ্ব শত্ৰু চুৰ্ণ করঞ্জসহিত মথিতেন পীতা। নৈবা পুরোহতি शून र्थम्बः सरक्रा उरिम वमस ভিলকৈ রপি কল্লকল্ল•॥ ইভি বৃত্ত-ब्रङ्गावन्तराः अम्बद्धागिहिक्ट्ना ॥ अनडम् अः भू भाग्रवृक्षः ॥ का कियः ॥ शक्षमद्रागः । ইতি विश्व

(मिरित्र)।। বসন্ত ক্ৰী পাটলীবৃক্ষ: ॥ মাৰ-বীলতা। ইতি মেদিনী।। গণিকারী ।। भिकी। इंडि ब्राजनिर्घण्टः॥ বসরজ: পু॰ আমুবৃক্ষ:। ইতি नव्याना ॥ वमस्रमथः भुः कामरम्यः। इंडि र्नायुत्रः॥ वन। जी भाःननुख्यभा वृदिः वयः । ইত্যবয়: ॥ মাংসরোহিণী । ইভিরাজনির্ঘণ্টঃ ॥ অস্যা বিবরণণ (सपः नाय मुद्देवाः ॥ বসাঢ্য: পু শিশুনার:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ बनिः भुः वननः। ইजुर्गाहिः কোষ:।। विजयः क्षी जामू पुनवनः॥ गकः পিপুলী। ইতি ধরণ্যমরটাকে॥ বসিষ্ঠঃ পু॰ বশিষ্ঠমূনিঃ। ইতি দ্বিকাপকোষ:।। वमू क्री ब्रङ्गा धनग इंडामदः॥ বুজৌৰধ।। শ্যাম। ইতি মেদিনী ॥ शहेक । इंडि विशः॥ कल ।

ই जिनिकाञ्च को मून्यामू गामि वृद्धिः॥

র শি:। গণদেব তারিশেষ:।ইত্য-

गद्रः ॥ महाद्वेमःथ्या उः । यथा ।

वजुः भू वक्व्यः॥ व्यनवः॥

श्राता धुनक भागक विकृ किता निता १ननः। भुज्।वन्ह भुजामन বসবো হঙ্টো ক্রমাৎ স্মৃতাঃ।। ইতি ভরত: ৷৷ দক্ষে৷ দ্বিতীয়জন্মনি বস্ত নব্ভরে অসিক্র্যা• পত্র্যা• বস্তি ক-ন্যা জন্যানাস। তাঃপুজাপতিভেঙা मखवान्। वर्षाय मना । जानाः ना भानि। ভानु लीया कन्नम् यानि विचा भाष्या नक्ष्ञी वसू मू र्खा नक्ष्मा । আসা মধ্যে বদো রঙী বসব: भू या यथा। (मृत्यः भूताः श्रुतः व्यर्कः অ্ম:দোৰ: বাস্তঃ বিভাবস বিতি ॥ দ্রোণস্য অভিমত্যা পর্যা হর্ষ (नाक ভराप्यः भूबाः।)। भूग স্য উজ্জ্বভ্যা দ্বোপুণ্রো সহস্যায়: भूदाक्रवण्ड। २। धुतन्तर शात्रगराः " न्द्रः नृष्यः। ०। व्यक्ना वाननायाः **छर्यात्यः भू**धाः । ८। चारा र्वामाः र्वाद्रायाः मुविनकाम्यः भूषाः। १। দোবস্য শর্ব্যা শিশুমারে। হরে त्रः भः । ७ । वात्छ। त्रोक्तिन्राः विश्वकर्या। विश्वकर्यानः भूध महाक्रू-ষো মনু রভূৎ। বিশ্বে সাধ্যা মনোঃ मुजा: । १। विज्ञानतमा क्वायाः ৰয়: পূত্ৰা: ব্যষ্ট রোচিষাতপ না মান:। ৮। ইতি শ্রিভাগবভনত ॥ 🗱 ॥ मजान्द्रत् व्यक्षी वन्नत्वा यथा

। ध्रः > ध्रुतः २ (मानः ० मादिकः ৪ অনিল: ৫ অনল: ৬ পুত্যব: ৭ পুভাস: ৮। ইতি মহাভারতে मानवर्षाः ॥ जिमितः । जास्मा धुतक (माम क ध्र रेक्ट्र निल्ला १ नलः। शुज्रवण शुजामण वनावा श পুकीर्ভिजाः॥ जाभम् भूषा दि-**७७**ऽः मुनः मुगस्या धृनि खेथा। धुन বস্য পূঞা ভগবান্ কালো লোক-भुकालनः ॥(मामम्) जगवान् वर्षा বৰ্চমী থেন জাযতে। ধ্রস্য পুঞা দুবিশো হুতো হব্যবহ স্তথা॥ ম-(नाङ्बायाः भिद्रमः भारता १० রমণ তথা ৷ অনিলস্য শিবা ভা-র্য্যা ভদ্যা: পূত্র: পুরোজবা: ।। অবিজ্ঞাতগতিশ্চৈব দৌপুতাব-निवम् जू। यशिभयः अनोत्र শরস্তয়ে ব্যজায়ত।। তস্যা শাথো विभाशकारेनगरमयक म्डेकाः। भुज्रवन् विदूः भू धः अविः नामा ह (मवला। एवं मूर्व्या (मवलम् । भि क्रमावस्त्री मनीवित्ती। वृङ्गाउण ভिगिनी वत्रज्ञी वुक्षहाँ तिभी ॥ भुजा-সস্য তু সা ভাৰ্য্যা বস্নামপ্তমস্য চ । বিশ্বকর্ম। মহাভাগ স্তদ্যাণ জ ক্তে পুজাপতি:।। ইতি বহি পুরা-্ণেকশ্যপীয় পুজাসর্গ নামাধ্যায়ঃ किर्म्म १८ व्यव्हायण । सा स्वाकुः । द्राक्षा। इकि स्मिनी ।। स्मादिशः । इकि विषः ।। नाषः ।
इकि मद्मद्भावनी ।। शीउमूमः ।।
वृकः। इकि ह्मिन्मुः ।। शुद्धमिने
। इकि निष्कान्ठरकोम्ह्याम् गिन्
दिशः। मिवः॥ म्युः। इक्रान्कार्थदिशाः। मिवः॥ म्युः। इक्रान्कार्थदिशाः। मिवः॥ म्युः। इक्रान्कार्थदिशाः। स्वीनकायस्म् भाषाः।
दिशाः। यथा म्युः। नमक्राः।
दिशाः। यथा। मृत्याः। नमक्राः।
देश्याः। इक्रां । स्वक्रेमःथा। यथा। यूग्याः। क्र क्राः।
दिथाः। देम्द्रकृत्याः। इकि
दिथाः। हिक्रः।

बगुः जी मीखिः॥ वृष्कीषथ॰। इंडि भफ्तज्ञावनी॥

वम् वि नथून ।। मृहः। ইতি हम-हमु:॥

বসুক শ্লী সাম্ভবিলবণ। ইভ্য-মর: ।। পাংশবং ॥ বাস্কং। ইভি রাজনির্ঘটঃ ॥

वमुकः भू॰ व्यक्तृकः। ইত্যমরः॥
भिवमञ्जी। ইতি মেদিনী॥ পুञ्जविष्मयः। म जू श्वि द्रक (ভদেন
दिविषः। ভৎপর্য্যাযः। वमुः २
भिवः ১ বকः ৪ শিবমञ्जिका ৫
भाणूপতः ৬ শিবমতः १ সুরেইः

বসুকে

৮ निदल्भवः । यम्रक्षाः । करूष्। जिज्जष्। जैकष्। भारकः भीउद् । ही भनद् । यक्षीर्न वाज-গুলানাশিত্ব। খেতস্যরসাহনত্ত্ব-🕶। ইতি द्राजनिर्घण्टः॥ বসুকীটঃ পু• বাচকঃ। ইতি হয়ন-वनी।। বসূছিদা জী মহামেদাবৃদ্ধ:। ইভি ब्रञ्भानां ब्राक्षनिर्घण्डे गा वमृषः भू॰ करवतः। ইতি धनष्णकः-मर्मनार्।। धनमाउद्रि वि ॥ वमुरहवः भूः द्याकृष्णजनकः। उट् भेर्यायः। व्यानकपृन्तृ ভि:२। ইত্য মর:।। শ্র: ৩ কৃঞ্পিত। ৪ । ইঙ্কি **मद्र**द्वावनी॥ अत्र विवद्रगः स्था। नात्रायगछेवाह। कण्डाला वमूहम्ब-भह (एवमाञा ह (एवकी । भू र्ब भूगर करवरिनव मःभाभ बिश्रिः मुडः ॥ (नवमी जामात्रिकायाः वमूरम् वा भश्वत्र । जन्न बग्नि (स्वण्ड वारवामात्र पून्यु जि॰ ॥ व्यानकक मरारुष्टाः श्रेहरत र्जनकथ छ । সম্ভঃ পুরাতনা তেন বদ্ভ্যানক मृनमृ ভि॰ ॥ ই जि वृक्षतिवतः अकृष्-जयथः ७ १ यथ्रायः वङ्गिश्रुतानक।। বসুদেবতা স্ত্রী ধনিধানক্ষত্র ।ইতি (२२०मु:॥

ह्ममूर्यवर्ः भु श्रीकृषः। ইতি एक्सम्पुः॥

বসুধা স্ত্রী পৃথিবী। ইভানর: ॥ বসুধাথজ্জুরিকা স্ত্রী ভূথজ্জুরিকা । ইভিরাজনির্ঘণ্ট:॥

ৰসুধার। জ্ঞী জিনশক্তিবিশেব:। उट्मर्ग्रायः। जात्रा २ महाञ्चीः ० ওক্ষারা ৪ স্বাহা ৫ 🕮: ৬ মনোর-मा १ लादिनी ৮ बग २ वनला > শিবা ১১ লোকেশ্বরা ১২ আত্মজা ১০ খদুরবাসিনী ১৪ ভদু৷ ১৫ বৈস্বা **७१ नीलमबर्खकी ७१ म**िंद्दनी ४৮ মহাভারা ১৯ ধন দলা ২০ ত্রিলো-চনা ২১ অলোচনা ২২। ইতি ছেম-इन्द्रः ॥ **अ**रवज्ञभुज्ञी । ইভি **শহ**ः भागा।। वृक्षिणाञ्च भूर्व कर्डवा (ह-দিরাজবস্দেশ্যক সভ্যলগ্ন ঘৃত-थात्र। यथा । इत्न्तागनित्र निर्दे কাত্যায়নঃ। হৃদ্যালগ্না॰ বসো ধা-রা॰ সপ্তবারান্ ঘৃতেন তু। কার্যেৎ পঞ্বারান্বা নাতিনীচাং ন চো हिं अ॰ ॥ व्यायुद्मानिष्ठि नास्तर्थ॰ ৰপ্তা ভৰ সমাহিত:। বড়া; পি ত্ভ। उपन् भाषामान म्नकत्म ।। বসো শেচদিরাজস্য বসে। ধারা নিতি বসোর্ধারাধিপাতেনেভ্যাদি पर्भनाय अनुक् मनारमदेनव भुरवाः

गः कर्वताः । ইতি मुक्कि खुः ॥ 🗱 ॥ সামগানা তৎপাতন মন্ত্ৰো যথা ! যন্তর্চো হিরণ্ডস্য বদা বর্চো গবামুত । अञ्जातुकाता वहांखन मात्रः मृ-कामित्र।। #।। यजुवा॰ यथा। वरत्राः পবিত্র মঙ্গি শতধার বনো: পবি-ত্র মসি সহসুধার দেবজা সবিভা পুনাত্ বসো: পবিত্ত্রণ শতধারেণ সুত্বা কামধৃষ্ব। ইতি শাদ্ধপুযোগ-**उडुः।।** श्रा श्राविनाः यथा। अभनः শ্বর আগছন্তী ভূরি থারে প্রস্বতী ষ্ সপুষাতে সুক্তে শ্চিব্তে। রাজন্ত यम्। यमः ज्वनमः द्वानमी व्याम রৈত নিঞ্চিত ধরানুক্তণ ১৷ অন্যা ইব বন্ত্রমে ভ্যাস্ঞ্রনা অভিচাক-সীনি। বৰ সোন: শুষ্তে যত্ৰ যজ্ঞো পঠতে ঘৃতস্য ধারা মধুমপ্লুবধন্তে । ২। ঘৃত্তবতী ভ্ৰনানামভিশ্ৰিযোর बी न्थी मधुम्य मूलनमा महावा-পৃথিবী বৰণস্য ধর্মণা বিশ্বভিত্তে আন্ধরে ভূরি রেওসা। ৩। শতধার মুৎসমীক্ষ্যমাণ বিশক্তিত পি-ভর• কক্থানা অভিমদন্ত পিত্রো কপছেত রোদসী পিপৃত সত্য-वाहः । ८। भाउधातः वायू नर्कष-ৰ্ছিৰণ নৃচজ্বেন্তে প্ভিচক্ষতে হবিঃ । य ह भूगंडि भुगहंडि नक्सिंडि बुद्धर नथवात्र । ৫। वरनाः शवि অমসি শতধার বসোঃ পবিভ্রমসি **ৰহসুধার: দেবজু। স**বিতা পুনাতু। বসো: পৰিত্ৰেণ শতখারেণ সূত্া কা-मधुक् । ७। मृष्कानिम्रावाति १ न्-थिवत रिवधानत मृज जाजाजमानः কবি সসাজ মতিথি জনানা মাস-द्याः भावः जनग्र (प्रदाः सार्।। १। ইত্যেতৈ ম জৈ সপ্তয়তধারা দ-দ্যাৎ। ইতি কালেদিঃ ।। 🛊 ।। বি-শেষবসুধারা যথা ৷ নূনো যা বহুতে थात्रा मानार मर्लिन मा भाजा। নাবিকা শন্যতে বিপুদুর্ভিজ্ন কলি-কারিকা॥ তুট্যতে বছনানা য. শন-তেচ হুতাশন•। সর্ণা হেম্বর্ণা **চ** थाता ताकाविंद्धाय ।। अस्ता প-ততে य। ত তনোতীৰ চ পাৰক।। ভনেতি নৃপরাষ্ট্রঞ বসোধারা ন न नगः।। नूगक्ति यह विनवः क्ति कीं विविद्धिंत । भगाउँ ह व সোধ রা যা সার্গ পর্য প্রিতা।। অভাবাৎ গরলাজ বা হোতব্য-স্ত সংশাভন । য্ত কৌ দু পথো-यादा महलीडा निवादिगी॥ वमः দুব্য ঘৃত্যাল্য মস্ত হবি কামি-कः। जम्र भावा मना (न्या वरमा र्थाद्रा हि ना गुजा ॥ वृत्रुना मुर्ग हाः

(सन म्ह्या ह स्थाजाना। स्या ह বিকুনা শক্ত কদুেণ চ সংহান্যা॥ व्याजानक चकाशन धादायास श्-भारिङ । (एवी माबिश) मागाजा मर्वकामभुगायिका ॥ उचा व गि ब्राह्मन् वः नार्धाद्राः भूभाउय । নাতঃ পরতর॰ পুণ্যু বিদ্যুতে নৃপ: जड़न ॥ वरमाधात्राभुमानम् अका-र मि यस्त्रदर। नृत्मगायुवका-মেণ পুত্র রাজ্য জিগীযুগা ৷৷ দেয়া থারা সদা বৎস রিপুনাশায বদ্ধি-মন্। দুব্যাভাবে ঘৃতাভাবে নৃপ তস্করজে ভবে।। যদি নে। বৃহত্তে থারা তদা ছিদু ন বিদ্যতে। মহা व्यासिन भारत ए वाईमी नवसीयुष्ट ।। कार्खिका॰ माध है हिन्नो-বাং রোহিণীযু চ। বৈশাখ্যাস্ত भूराज्या रेबाधाः (बाधमा नजः ম ৷৷ আবাঢ দ্বাদশী হোম অপ্তমী পূর্ণিমা নভে। নভসের য়োহিণী वट्म हर्ख्याः बाहमीनित्व ॥ मः ক্ৰান্তিব চ সৰ্বাসু গুৰু শৌরিভবা-সূচ। চন্দু সূর্য্যোপরাগেষ্ পৃতিষ্ঠা यक्ड क्यांनि॥ माकाहृत्य भुराज्या রমপুল্লভিষেচনে। মার্গে বুত-নিবংশ্ব ত শ্ভে বাক্যে তু দর্শনে ॥ गुरुक्छ्यां भगत्रं वृ वाद्री संव्याः

णुजावहा:। ७३° (गा वाहरयकाः त्राः भाजपृष्टिन कर्यागा ॥ जम्र छः निकारङ नहीं ननागा महनागना । इंडि (पवी भूतात वरमाधातामान ०६ व्यथ्रायः ॥

वमुन्नता जी भृथिवी। ইত্যমর:।। বসুপাণঃ প্ অগ্নি। ইতি শব ब्रञ्जवनी ॥

বসুমতী ক্রী পৃথিবী। ইত্যমর:॥ दमुरवाहिः ज्ञी युद्धः। वरमाक्रहः मः काराभिकातन इम् भुकारम निव्ययः। इं जिक्षाञ्चकोम्नाः मृगादिवृद्धः ॥

বসুলঃ পু: দেবতা। ইতি ত্রিকাণ্ড-(শ্ব: 11

वमू(है : ती क्ना । इंडि द्राक নির্ঘণ্ট: ॥

বসুসেন: প্॰ কর্ণরাজ:। ইভি জি কাওশেষ:॥

वमूहनी जी भवित्रभूती। इंडि नक्याना ॥

বসুহউ: পু॰ বকবৃক্ষ:।ইভিরত্ন ग्वा॥

भाना॥ (इमहन्पुः॥ वमूरुकेकः भू॰ वकत्कः। ইতি वलकर्गः भू॰ भानत्कः। ইতি न्याना॥

वम्कः ज्ञो नास्रिज्ञवन्। ইতি वस्त्रम्भा ज्ञी व्यवगद्गा। ইতি द्रावः र्विम्पुः ॥ वृक्श्यः । इ**डि**

षिक्পকোব:।।

বন্ধ ড গভৌ। ইতি কবিকল্লন্ধন:।। प्रसुप्रका है कि मूर्गिन है: 11 किनि-नक्। गूक्तन्। भषा इत्जाक। शिक्ष वर्। ए वऋछ। ইতি मूर्गारामः॥ वषः भुः अथायनायः। इति जूदि-भूरवागः ॥

वस्त्रः भूः अव्वागतात्रः। इज्जबहीकायाः ब्राम्बहः॥ वक्रवनी खी हित्रभूम् जारगीः। रे अपवेदी काया॰ बारुमू बहैः॥ ब-म्। मुक्षछ्याः । वक्रयिन्। जित्रा-वमः उर्भागः वनकृदः भगः । इंडि ভাবপুকাশ:॥

वक्षत्राहिका स्त्री वृक्तिकः। ইভि श्रवावनी ॥

বন্ত ড ক বংখ। ইতি কবিকলুজনঃ ।। ক ড বস্তগতে। গতি হি॰ সা যা-हतिश्वि द्रियानाथः। ইडि मूर्गा-मानः॥

वदः पु॰ ছागः। ইত্যমর:॥ वंखकः ही कृष्विभववंगः। इंडि

র।জনিঘট:॥

निर्घणः॥

वस्तामा श्री व्यवस्थामा। ইতি वाकनिर्दण्टः ॥

ৰস্তয: পু• জ্ঞী বজ্ঞসাদশা:। যথা
। জ্ঞিযা• বহুত্বে বজ্ঞসাদশা: সূচ র্মন্তবো দ্বো:। ইত্যমর:।।

वसाजी जी ह नाजीक्ष्मः। उर् भर्यायः। व्यगक्षाथाः २ भ्याजी ० व्यभिका ४ ज्ञाजी ६ वाक-जी ७। ज्या खनाः। कर्वृत्रसद्धः। कामापविनामिष्धः। वीक्षाज्-द्धः। गर्जकनकष्कः। ইति वाक-निर्देगः॥

विष्ठः शृ को ना जित्र (शा जा गा। विक्र ने प्राचित्र का गा। विष्ठ कि जा। विष्ठ कि विष्ठः। विष्ठ कि विष्ठः। विष्ठ कि विष्ठः। विष्ठ कि विष्ठः। विष्ठ कि ने विष्ठः। विष्ठ के गा। विक्र का जा। विक्र का जा। विक्र का निक्र का निक्र

भाजा विख क्षीद्रिजः ॥ **भणक्**ष তস্য মাত্রা তমাদর্জাপি বা ভবেৎ ৷ অনুবাস্যন্ত ৰক্ষ: স্যাত্তীক্ষাগ্নি: কে-वलानिकी ॥ नानुवामा इ मधीमा-(मरी ज्व उत्थाम्त्री। नाजाना नान्वाम्याः मूर ब्रजीर्शाचार कृष्यू-তा:।। (माथ मूई। १कि छर यात्र काम क्रवाजूताः। (नवः कार्यः भूवः र्नापि शाउँ विक्रिया कि शा नित र्म रिष्ठ विवानिरिण् मीनिक्ति वी विश्वीयरङ । (नबः नाजी। उथाठ विश्वभुकात्म । নেত্ৰ॰ পথি গুণে বক্তে ভক্তমূলে বি-লোচনে। নেত্ৰ বন্ধে চ নাড্যাঞ্চ নে-রো নেতরি ভেদ্যবদিতি॥ এদবর্ষা-खू बन्नवं गावबान वजक्षा। उउ द्यानभक यावन्यान महाम्डेन नि ত ।। তত: পর । दारमञ्ज त्र देवा र्तिवरीर्घछ। मून्हिमु कलायां उ हिपुः (कावाञ्च त्रज्ञुकः ॥ यथा সং-খ্যু ভবেরেত্র শুক্ষ গোপুছ সমি-७ ॥ भूल जून। ७७: कमा८ কৃশ। মুদ্দি দু।দি পুনাণ নেত্ৰ॰ ক্রমেণ বস্বধায় ভাদশবর্ষায় তদ্ভ वर्षाय (छवर । चाज्राक्ष्रभातन মূলে স্থল বিধীয়তে। কৰিছিকা পরীণাছ মণ্ডেচ গুটিকামুখণ ॥ পর রিণাহো ২ৰ ছৌল্য: ৷ তন্ন্ল

कर्निक (इ ह कार्य) जागाह उर्थकार । कर्निका भवामि वर्नदर । कर्निका ছত্রাকারা গুদাবিকান্ত:পূবেশরো-ধিনী কর্ণিকেতি । কর্ণিকাকারত্বাৎ কৰ্ণিকৈতি কথ্যতে । যোজাই ব্ৰ विश्वक वञ्च विश्व শ্তর গবাং মহিষস্যাপি বা ভ-বেৎ। বস্তি রিভিশেষ:। মৃত্রকো यम्। विश्व जनवारः ज् हयां जः ॥ कवाय ब्रक्तः मनृपू विश्व प्रथ्या पृष्ठा-হিতঃ। বুণবস্তেন্ত নের স্বাৎ পুক मश्रेष्ट्रलाचि छ।। मङ्गिष्ट्र गृय्भक নালিকা পরিণাহিচ। শরীরোপ-हरा वर्गः वल भारताग्र भागुराः ॥ अ-কতে পরিবৃদ্ধিক বস্তি: সম্যুত্পা-সিতঃ। দিবা শীতে বসন্তেচ শ্লেছ-बिक्तः भूषीयरा ॥ भीषा वर्षा भद्र कारन द्राखी मुगमन्यामनः। नवा-ভিন্নিঞ্জ মশন ভোজযিত্বানুকাস-रार ॥ मन मूहाक जनरार विश সেহ পুৰোজিত:। দিখা ভোজনে বস্তৌ চ। ৰূক্ষণ ভুক্তব্যুতা ২৩/৪• बनः वर्गक ज्ञानायट ॥ युक्तान्त्र मः তো কন্ত্ৰ ভোজবিত্বানুবাসংহে। যুক্ত সুহ বথোচিত স্নেহ ভোজ্য ভোদ্ধবিত্বা ইত্যৰ্থ:। হীনমাত্রাবু-ভৌ ৰন্তী নাতিকাৰ্য্যকরে। মতৌ ॥ 📗

অতিমাত্রৌ তথানাহ লুয়াতিসার-काइरको । উভৌবন্তী অনুবাসন নিক্হাথ্যো। উত্তমা স্যাৎ পলৈ: বস্তি ৰ্মধ্যমা স্যাৎ পলৈ জ্বিভি: ॥ **नन**ष्यम शैना म्राम्का माजानु-वामत्न। 🗱 । व्यथ (गुरुवित्रः । শতাহ্ব। সৈদ্ধবাভ্যা চ দেয় প্রেছে চ চুৰ্ণক ৷ তুমান্তোভ্ৰম মধ্যান্ত্যাঃ यह हजू वंग मायरिकः ॥ विद्रह-নাৎ সপ্তরাজে গতে জাতবলায় চ । जुकाभागानुवाम्याय विख (र्मरम) १नुवाननः॥ अथानृवान्धः यञ्डङ मुकायूरबिष्ठः भरेनः। ভোজयिदा যথা শাস্ত্র• কৃত্ত• চ ক্রমণ• ততঃ।। উৎস্টাन्লि विज्ञृबः (याहरार (मु-হবন্তিনা। উষ্ণাম্বনেদিত উষ্ণাদুনা ন্নাপিত । সুগুস্য বামপার্শ্বেন বা-মজङ্বাপুসারিণ:। স্বঞ্চিতাপরজন্ধ-স্য নেত্র• স্থিপ্তে গুদে ন্যসেৎ ॥ 👺 জ্ব বিভিন্নখণ মূত্র স্থানছন্তেন ধা-त्रायः । श्रीफायम् किरानिव सथ्र (वरणन धीत्रधी: ॥ क्ञा काम क्वा-দী**ণ্চ বস্তিকালে ন কার্যে**ৎ। ত্রি•-শন্মাত্রামিতঃ কালঃ প্রোক্তো ব-ন্তে স্ত পীড়নে।। ততঃ পুণিছিতে স্নেহে উত্তানো বাক্ শত ভবেৎ। यज्ञानुनः कद्रावर्ङ अर्थारहारिकश

युज् ॥ এवा माजा खररहका नर्व बिदिव निक्यः। निमात्वात्मयनः পু•সা মঙ্গুল্যা ছোটিকাপ বা ॥ अर्देकरवाहोत्रनः वा वाज्यात्वनः म्-ত। दूरिः । भुनादिष्ठः नर्वगादि र्यथा वीर्याः भुमर्गित ॥ अस्वीर्याः স্মেহাদি। ভাডথেত্তলযো রেন• ত্রী• क्वीन् वाद्रान् गरेनः भरेनः । श्रिकाः रैन्हर उथा (मानी भग्रा स्थितार ক্ষিপেত্তত:।। ক্লিচো শৈচন স্থপা-किंछ्याः भ्रवेवखाउरयष्ट्रशः। भय्याकः भारठ खमा बीन् वात्रानू किला ख अ: ।। बाउ विश्वात जु ७ अ: **श्व**र्याः नि पुा॰ यथा मृथ॰। मानिलः मभुद्री-বক্ষ শ্বেহঃ পুত্যেতি যদ্য তু॥ উপ-मुवः विना भीष् म मग्रगनुवामिछः । উপ*ূ*বস্থানে উব চোৰাবিতি সু-मुं अ भार्रः ॥ जीनीय मथ मायाह স্থেহে পুত্যাগতে পুন: ৷ লঘ্ন ভা करम् कामः नीलान्जि नत्रायन्।। অনুবাসিতাৰ দেব মিতরে ২ছি সু (थानकः। धानः म्छी कवायः वा স্লেহ ব্যাপত্তি নাশন ।। সুখোদক মুক্ষোদক। ব্যাপত্তি ব্যাধিঃ। অনে न विधिना वर्ष् वा मश्च वाक्षी नवानि दा। विष्या वखय (खया माइ हिन নিক্হণ।। দত্তস্ত পুথনে। বস্তি: স্নেহ

যেম্বন্তি বড্ক্ষণৌ। সম্যুদ্ৰো বিভী-यस मृष्कुं इ मनिन करर ।। दन् वर्षक कनरय८ ज्जीयस भ्राधाकिजः । ठर्ज्थ नक्ष्मो मखो (त्रश्यका॰ वनामृत्री ॥ यक्षा मा॰म॰ स्नुरुपि मधाना (सम वव हा अद्वेशना नवसः **"চাপি মজ্জানঞ্ यথাক্রম"।। यथा-**ক্রন মিতি বচনাদইমো ংস্থি স্লেছ-(यट । ७१ मुक्रगठान् (मायान् हि-खनः नाथु नाथरार ॥ विखनः यहा-দশদিবসাধিকো বস্তি:। অষ্টাদশা-স্তাদশকান্ বন্তীনা॰ যো নিবেবতে । স সঞ্জের বলো হখস্য রযে ত্ল্যো ৎমরপুভ: ॥ क्काय বহুবাতাৰ **(त्र्विक्क नित्न भित्न । मन्द्रोदिन इ** खथात्त्रवः मृगावाय ভयाधारारा। (मुट्ग १म्नगादा क्कागा नीर्यका: न मन डायः। अन डारवा १ वाधकः। তথা নিজহ: স্থিপানাণ নলনাত্ৰ: পু-শন্যতে। অথ বা য**ন্য** তৎকাল॰ স্নেছে। নিৰ্যাতি কেবল: ॥ তস্যান্যে হল্লভরো ১দযো নহি স্নিছাতি তিষ্ঠ-ভি। সুহতি সুধ্বে ভিগ্নভি দৰ স্লেহ ইভি শেব:।। অশুদ্ধস্য মলো-बिर्भुः (मुर्हा निि यहा भूनः। उहाक् বেদনাখ্যানে শূল খাসক জাযতে ॥ भङ्ग्भारंग एक वृक्ष छव मन्त्राधिः

बहरा । जीक् जीक्षीवरिष यूका ফলবর্ত্তি হিঁতা**খ** বা ।। যথানুলোম-(गा वायू र्मल (ज्र क कागर । उथा বিরেচন দদ্যাৎ ভীক্ষ নস্যা চ শ-न्य ।। यम्य भागपुरः अर्यप्रायः मुह বস্তি বিনিঃমৃতঃ। সর্বো হল্লো বা বৃতো রৌক্যাদুপেক্যঃ স বিজানতা ।। অনাযাত বৃহোরাতে সেহ সং **भाषति** र्ह्यद्र । (त्रृष्ट्व खावनायार ७ नाद्भः (द्वरहा विवीयः ।। अप्राह्य अ প্তীক ভাগী ব্ষ্যাক রৌহিষ।। भ जारबी महत्रन काकनामाः भः (वाश्विजाः ॥ यवगायाजनी (काव वनथार भुम्(जामिजार । हजू-দ্রোণে ২ম্রসঃ পক্তা দ্রোণশেষেণতে-न ह ॥ भरहरे खना एक भरे वर्षे व नीरियः भाषाचिरिजः। सनवामन स-उषि गर्ववाउ विकातनर ॥ भृष्ठिः कः कब्रधः। (ब्रोह्यः (ब्राह्य ইতি সুগন্ধতৃণবিশেষ:। কাকনাসা कोयार्काठी । भुत्रुख शनवर ॥ बर्मश्रिक ब्राभरस्य कारस्य बस्टि कर्मानः। म्विजार ममूमायन छ। कि किट मास मुनुजार ॥ ममूनारान वा ॥ নুচিত নেত্রাদি সাম্পুর। পানাহা-র বিহারাশ্চ বস্তিকর্মণি ক্ৎসুশ:। (त्रश्मान जनाः कार्या नाज कार्या

विठात्रभा ॥ 🗱 ॥ अथ निक्रहरेखि বিধিঃ। নিৰ্হ্বন্তি বঁহুখা ভিদ্যতে কারণান্তরৈ:। তৈরেব তস্য নামানি क्ञानि सूनिशृक्रितः॥ काद्रगाष्ठरेतः नमवायिकात्रगटिकः। निक्रना পর নাম প্রোক্ত মাস্থাপন বুধৈ:। ৰহানহাপনাদোষ ধাত্না হাপ-न॰ न उ॰।। निक्र मा भुगानक भुद्रः পাদোভর পর । মধ্য পুস্ন-फिष्टे शेनक अपना अयः॥ भन्न (मू-ष्ठ-। व्यक्तिश्वा श्रिहेरमायः क्-তোরক্ষঃ কৃশ তথা। অক্লিষ্টদোষঃ व्यनुष्ट्रिष्ठे (हारा:। व्यरखाष्ट्राक्षन ইতি থাবং। ক্ষতোরষ্কঃ উর:কত। বান্। আগ্যান ছদি ছিক্কার্শ: শোথ খাস পুগীডিত:৷ গুদশোকাতিসা-द्वार्खा विम्ही अर्ध म[्]युजः॥ गर्जिः ণী মধ্মেছী চ নাস্থাপ্যাশ্চ জলো-मत्री । वाजवशाधाव्मावर्खं वाजाम्-विषमज्ञात ॥ मूई। ज्यानतानार म्बक् हान्प्रतीषु है। व्कन्द्रवननानि প্रायहिषु निक्रण ॥ मृत्व श्रमित्छ क्र्मारम रयाकरयिविविष्यः । उद-স্টানিলবিম্ত সিঞ্প সিল মভো-बिउ ।। मन्तराङ्ग गृहमान्तर ह यथा যোগ্যণ নিক্হযেৎ। স্থিক স্বভ্যক্তণ । विषः উकाष्ट्राभिजः । (त्रुर्विख

विधारनन वृथः अर्यामिक्रणः। का-॥ তে নিৰ্কাহ চ ভভো ভবেৰুৎকটকা সন: ৷৷ ভিঙেমুহূর্নাত্রন্ত িক্হা-गन्तिह्या। अब मुह्र्बंगावणाद বৈভদপি বোধিত। নিজহ পুত্যা শমনকালো মুহূর্নাত্র:। অনাযাত। गृर्बां जु निकरः भाषति रंदि । নিক্তি রেব মতিমান্ ক্লার মূত্রামু[†] সৈন্ধবৈ: ।। যস্য ক্রমেণ গছন্তি বিট্ পিত্ত কফ বাষ্বঃ। লাঘ্যঞ্চোপজা-যেত সুনিকাটে তমাদিশেৎ।। বিবি-ক্ততা ননৰাষ্ট্ৰ: শ্লিগ্ধতা ব্যাধিনিগু হ:। আস্থাপন স্নেহ্বস্তেগ্রঃ সম্পু থানে তুলক্ষণ ।। বিবিক্কতা দক্তৌ-वर्षनिः मद्रभः। अत्वन विधिना युक्काः विक्र विख्यानियः । वि**डीयः** वा ভ্ভীয• বা চতুর্থ• বা যথোচিত•॥ সম্বেছ এক: পবনে পিত্তে দ্বৌ পয-সা সহ। কৰাৰ কচুকা মূত্ৰা কফে ভৃষা দ্বয়ে হিভা: ॥ পিত্ত শ্লেমা निलाविश्वे की द्र यूप द्राप्तः क्यार। নিক্হ•ভোলযিত্বা চ তত ও মনুবা-সহে ।। সুস্মারস্য বৃদ্ধস্য বালস্য চ মৃদু ৰ্হি চ: । বন্তি স্তীক্ষা পুযুক্তা হি उवा॰ इन्राह्मवायुकी ॥ मन्रामूर-ল্লেশন পূর্ব নধ্যে দোবহর তত:। भाषाय **मः म**न्नीयक मन्त्राविष्ठः

বিচক্ষণঃ !! এরগুরীল মধুক পিপ্ন-नी रेमक्रव॰ वहा। रुभूषा कलकम् ण्ड विख क्टाक्सनः मृजः ॥ इजुःटाक्र শন বস্তি:।। #।। শভাস্থা মধুক• বিল্ব· কৌটজ ফলমেব চ। সকাঞ্জি-ক: সণোমুত্রো বস্তির্দোবহর: মৃতঃ ।। ইতি দোষহরব জি:।। #।। প্রিষ क्रुर्मयूकः मुख। उरिषक ह तमाञ्जनः । সক্ষীর: শস্যতে বস্তি দোষাণা• শ-মন: স্ত:।। ইতি শমনবস্তি:।। 🛊 ॥ ত্রিফলাকাথ গোম্ব কৌদু ক্ষার স মাযুতা:। উষকাদি পুতীৰাষা বস্ত-(या (नथनाः म्जाः॥ छेरकानि भुजीवागाः **खेवकामिशनविष्मवर्**ग **পুক্ষেপाः। ইভি লেখনবস্তযः। #11** व् रुपपुष्ठ निःकारिषः करेन् मध्रतेक যুঁতাঃ।সপির্মা স রসোপেতা বস্ত-रंग वृष्ट्रभाः मृजाः ॥ इंजि वृष्ट्रभव-खयः ॥ 🗱 ॥ वहर्रियाव 🌖 म्व भान्यनीशृञ्जजाक्ताः । अतावञी नात्राकी। (णन्: वल्यातः। कीत সিদ্ধা কৌদুযুক্তা নামা পিছিল সং-জ্ঞিতা:।। অজোরভৈণ ক্থিরৈ ধৃকা (मया विष्क्राप्तः। अक्रमुश्यः। উद्र-**्रिः। वाः क्षम्गः। मावा तिः** ছিল বন্তীনা॰ পলৈ ৰ্দাদশভি মঁতা॥ इंडि निहिनाव्खयः॥ #॥ मञ्जारो

रिमद्गरमशकः मधुनः भुमृख्यिगः । বিনির্মথ্য ভতো দদ্যাৎ স্নেহস্য পুসৃতিত্রয়ণ। একীভূতে ভচ: শ্রেছে दम्भ। পুস্তি ক্লিপেছ। সংম্ছিতে कवाब्द हजू: भुमृष्डिमश्विजः ॥ गृ-হ্লীযায় তদাবাপ মন্তে দ্বিপুস্তো-ब्रिजः। किथा विश्वा क्रिशा विश्व হু স্পালে। ভিষক্।। এবং পুকল্পি उ। विश्व चीम्म्रभग्राङ। ভবে। বাতে চতুঃপল ক্ষৌদু দদ্যাৎ স্থে रुम् बर्**भनः ॥ भि**ख हज्ःभनः क्कोर् (नुइ॰ प्रमाण भवावयः। क क जु बहेनन को पूर किलर मु হ• চতঃপল•।। ইতি নিক্হমাতা।। **ঞ্চা এরওকাথ তৃল্যা শ মধু তৈল**া भवाष्ट्रेकः। **म**उभुङ्गा भवारक्ष्य रेमः क्षवाः व्यं न गर्यु छ । सथरे अधिक मर-(छा १य॰ विखे मीक्विरणाविजः।। (भारता छन्। कृभि भ्री इ भारतानावर्ख नामनः। वलवर्गकद्रोक्तव वृत्वता भी-পন বৃংহণঃ ॥ মধতৈলিকবন্তিঃ ॥ ॥ किमाबाको कोत्र देवनानाः भुज्-७ भूमृङ ভবেए। एनुवारेमञ्जवा का ला विष्टः महाव्याभनः भन्नः॥ याभनः जात्रकः। याभनविष्ठः॥॥॥ **अप्रथम्म निद्धारका मधुरिंजन मरेम** इत्। , अय युक्तद्राथाविकः अवहा

शिश्ननीकनः॥ युक्तत्रथवन्तिः॥ #॥ शक्षम्बन्ध निष्कार्थ रेखनः मागिरका মধ। সসদৈব: স্বষ্ট্যাহ্ব: সিদ্ধবন্তি রিভি মৃত: ॥ সিদ্ধবন্তি: ॥ 🗱 ॥ त्रान मत्कारकः अर्गाम्त्वात्रश्च मः জীৰ্ণতা । বৰ্জযেদপর সৰ্ব মাচ-রেৎ স্বেহ্বস্তিবৎ 🛭 🗱 📗 অংখান্তর-বস্তি বিধি: ৷ অতঃপরং পুরক্ষ্যানি বস্তিমূত্র সংজ্ঞিত। নিক্সাদুত্ত-রো यथा उमा पुरुत म छकः॥ घा-দশাকুলক (নক মধ্যেচ কৃত ক-ণিক। মালতীপুষ্কুভাভ ছিদুং সর্বপনির্গম ।। পঞ্চবি শতিবর্যাণা মধোমাতা দ্বিকাৰ্যকা। তদ্দ্ধ প-লমাত্রা চ সুেহদ্যোক্তা ভিষম্বৈ: ॥ অথ স্থাপনশ্লস্য তৃগুস্য সান ভোজনৈ:। স্থিতস্য জানুমাত্রেণ भीठि २ दिया भनाक्या ॥ दिश्वा মে ঢ় নাৰ্গস্ত ভতোনেত্ৰ নিযোজ্যেৎ । শনৈ: শনৈ: ঘৃ তা ভ্যক্তে মে ঢুরজু ~~२~~जुनानि यहे।। छाउ। २वशीप्राय-দ্বন্তি শনৈ নেত্র বিনির্হরে । ততঃ পু্ত্যাগতে বেংহ বেংহবন্তিকমো-হিতঃ ॥ জীণা॰ কনিষ্ঠিকাছ্ল। भिकः वर्षाप्रभाक्षाः । मूलः भूत-শ' বোৰাঞ্ বোৰান্ত শতুরকুল°া ष्ठात्रुनः म्बमार्शं ह मृक्षत्ववः विष्याः

कारार। म्बक् हुविकारत्यु वालीनी। (पु नमकुन ।। मति निर्देग् मातियः भृद्ध (बर्ब विष्कृता: । भावजी शूम्न : বৃষ্ঠাভ নেত্র মিত্রজন্বাৎ পুনঃ স্ক্র **শ**হাভিথানে বালানা তভোপিনে-खन्रम्ख्**डा (वादनार्थः । (वानिना**-(गंयू नात्री ११ । सुरु मा बाहि भाविका श मूबमार्ग भाषाचाना वालामाक দ্বিকার্বিকী। উত্তানালৈ ক্সিথৈ দ-म्राट डेक् बारेन विष्क्षनः॥ अनु-ভ্যাগছতি ভিষক্ বস্তানুত্তরসংজ্ঞি-তে। ভূযো বস্তি বিদধ্যা সমূত্র त्माथरेन र्ख रेगः ॥ कल निष्ठ विषये। षा (यानिमार्ल मृतः जिवक्। मृद्धि বিনিভিত্তা প্রকা শোধনদুব্যস -युजाः ॥ मञ्जात्म जया वाखी मन्त्रा श्वरि॰ विभात्रमः । क्वीतिवृक्षकय। ণেণ প্ৰসা শীতলেন বা।। দ্ৰ্নানে বঙৌ যখিন স্থানে বস্তি র্যন্ত স্থান্ দহুমানে। বস্তি: শুক্রকর: পুংসাং खीना मार्खनका ककः । इन्डाम्ख्व ষতিস্ত নোচিতো মে হিনা কুচিৎ।। সম্যুত্তম্য লিকানি ব্যাপদক্রম **এব চ। বতে ক্**ররস-জ্ঞার সনাব: (तुर्विजना ॥ 🗫 ॥ व्यथ कृत्वर्जि ৰিধি:। মৃতাভ্যক্তে গুদে ক্ষিপ্তা भूका साम्रुधमिछ।। भवा भूवे डिंबी বৰ্ত্তি: ফলবর্ডিণ্ট সা মৃতা॥ ইতি ভাৰপুকাশ:॥

বৃত্তিক্ষাট্য: পু॰ অরিষ্টুর্ক্ষ: ।
ভূরিঠা ইতি খ্যাত:। যথা। অরি
স্টো বৃত্তিক্ষাট্যো বেণীর: কেনিলঃ ক্ষুণ:। ইতি শন্চনিদুকা।।
বৃত্তিমল॰ লী মূত্র•। ইতি হেন
চন্দু:।।

खि क्री प्राः। यथा। वृक्षप्राः (स्रोभिकः महार महुः प्राः वस्र व । है ।। भिनार्थः। यथा। जातः भनार्थः वर्षः महार महुः उद्धः वस्र ह। है कि विकाश्यान्यः॥ क्षेमिक वस्रवयः जाता र जात्मः। है कि नहायभाक्षः॥ महिनानम्मार्थः संयुक्त। है कि विकाश्यादः॥

বস্তু ক প্লী বাস্ত্রণ। ইতি শব্রহা-বলী রাজনিঘট ক।। বস্তু কী স্ত্রী শেভচিল্লী শাক:। ইতি রাজনিঘট:।।

वखाः ली गृहः। इत्यातः॥ वखः ली गतियानाम्। भयुक्तकार्मा-जामिनिचित्रवेषतः। काश्रप इति जामा। उद्भयायः। जाहामनः १ वात्रः १ हिन् १ वजनः ६ वाः-भूकः ५। इत्यात्रः। मिह्यः १ (भूष्णः ৮ नक्षकः २ कर्ग हैः अ

भार्तकः ३३ किमिनुः २२ । इंडि किंगचंत्रः ॥ वांत्रनः ३० विवयः ३८ ल्यांड॰ ३६ हार॰ ३५ वास॰ ३१ । इंडि नम्बद्भावनी ॥ 🗱 ॥ यगः। शतिशाम विवि यंथा। **ज्**खः। विक-কো হন্তরীৰক না কাবজ এব চা । ल्लोज॰ मार्ख॰ जथा कर्म म न्यू कि-श्रायम्भि ॥ विकक्षः भन्नीभानाम-ষ্টুউকছ:। তথাত। পরীধানাদ্বহি: कक्षा निरका शामुत्री खत्र। मृजिः া ৰামে পৃঠে উতা মাভৌ কক্ষৰীয मृ । क्ष ५ के कि: के कि: अबी बर्ख या विशुः म मूठिः शृङः ॥ विशिष-नः। नार जो वृज्यः येषज्ञ नाहाम्यकि कान्ी। जडतीय भूगतः अर्रहिम মুভযো ওযোঃ।। পুচেতাঃ। দশা-नाजी भुरवाजायर। मृख्या महार कर्मान कक्षृकी छ । উভन्नी गरात्र गः हो भवी **उद्या वस्ता** न वीजक बार्बास्ड ह बिस्कास्ट्रीयः। **७था नकार्य एक य**ङ्गाम्ख्दाहानेनः मुख्।। ইতি म्एः। व्यव वर्ग हि জোন্তমৈ: সধ্যাপদব্যত্মাদিদা উপ-বীত পার্য্যত তথা উত্তরাহাদৰ প পি ছিলো ভূমৈ ব্লিডি পুদর্শনমার । প্ৰাণ্ডক ভ্ৰুক্তনেৰ সৰ্বেধাণ বিৰক্ত ण भुजीरकः। भारतस्यः। अस्कृष्ण

সো ভবতি তগ্য উত্তরার্ছেন প্রহাণ দযভীতি। ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ॥ 🕭 ॥ অস্য ধারণগুণা:। যথা। কাম্য 🔻 भन्। मायुष्। यसकी प्रः भुहर्षनः । थात्रण ।। ইতি রাজবল্ল छ: ।। 🯶 ॥ অপিচা স্থাতস্থানন্তর সম্প্রান্ত্রণ **जन्मार्जन । काश्चिम् मनीक्रम**ु कख्या (मायनामनः ॥ (कोरवधः हि-ত্ৰবন্ত্ৰক মক্তবন্ত্ৰ তথৈৰ চ। বাত শ্লেশ্যহয় তত্ত্ত শীতকালে বিধার-য়েখ্য। কৌবেষণ পড়াম্বরণ ভসর-রক্রঞ্চ।। মেধ্যং সুশীতং পিত্রয়ং 🏶-ৰাব° বন্ধ মৃচ্যতে । ভব্দারবেদুক্ষ-কালে ভদ্বাপি লঘু শস্যভে॥ কবা-য কোৰুচী ইতিলোকে। কৰাইব্লাগ ब्रक्कः वा। भूद्रस्य म् जनः वद्यः भीछा-**७** म बिवाबन । नरहाक नह वा मी-ত ততু বর্ষাসু ধার্যেৎ।। যশস্য कामा भाग्याः व्यागनमन्त्रकाः । खुठ्यः बणीकद्रः क्ट्रः नवः निर्यंण ब्दब्रः ॥ काम्राः कात्माम्रीभकः । ক্ষাপি ন জনৈ: সন্ডি ধার্য্য মলিন মম্ব । ততু কণ্ড্ ক্ৰিকর প্লাম্য-पन्नीकतः भद्रः॥ व्यवसी ब्रामाञा দারিদু:বা। ইতি ভাবপুকাশঃ।।ঞা। व्यव नवबद्धशहीबान निनः ॥ वृकाः

নুরাধ বসু ভিব্য বিশাধ হও চিত্রো-खत्राशिनवंगिरिक्तिवकीयू। कम् क बीव वृध मृक नित्नार नवाकी शार्याः नवः वसन भीश्वत्र (पवजुरही।। ইভি ক্যোভিস্তত্ব ॥ 🛊 ॥ অপিচ। ज्र्यं। ठान्नथनः युगः मनिषितः द्वानः **সদা ভ্মিলে। বন্তাণা॰ বহুত। বুংৰ** जूबछाद्री विम्रागमः जलामः। नाना खागगुजः भुरमामभगनः निवान না ভার্গবে শৌরে সূতঃ খলু রোগ শোক কলহা বন্তে ধৃতে নৃতনে। ইতি कर्मालाहन ।। 🟶 ।। जन्य काइन -दराग निविकतिनानि यथा। अन्त मक्त वडीवू बारमाः माक्तवामात्र েবজ্ঞাণ কারসংযোগে। দহত্যা-नथमः वनः॥ इंड्राङ्गिकाठात्र्जुः ॥ #। जिल्लानकन वथा। वारमाम-भन्तु मालाका मिश्रमालाका मध-मः। ইতি শুদ্ধিতভু॰।। 🛊 ।। जनिह ঃৰিক্ষাৰাণ যে তু সতত শুভবন্তপ্-मा नद्राः । वज्रगक्षयुष्ठः शङ्रा (खरा॰ मूबन भी उन्। । हेन्याम विश्न द्रार्ग कान विंद्या भाषान नाना था। । मुक्ब अवेरकीरक बानु कार्भाज-कारिकिः। वास्त्रक्तिः नुव्यविक् जुन्दिक प्राचानः शिवाशकेषि छो बन

कियारयागनामान्यायण ॥ 🕸 ।: ভদ্গুছণ বিধি যঁথা। বিফুধর্মোন্ডরণ াবজ্ঞ দশান্ত মা দদ্যাথ পরিধাব उथा भूनः। आकृष्टाभानहो यान माक्टिश्व ह भाष्ट्रक ॥ # ॥ उन्हा-विপতि यंथा। छोजन। नाईम्पडाः মৃত বাস: সৌম্যানি রজতানি চ। পক্ষিণশ্চ তথা সর্বে বাযব্যাঃ পরি-कीर्बिजाः ॥ जर्भुिज्यस्भाविष्-ख॰ यथा। हाब्री उः। मणि यास्मा नवारीनाः भुजिगुरह नाविज्ञाडेन-रुम् अल्ट । ज्रष्टमरुम् च्राहीतः রসহসু:। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব:।। #।। অপিচ। শ্রীভগবানুবাচ। কার্পাসং কাম্বল বালু কৌৰজ বন্ত্ৰ মিষ্যতে । ७८ मूर्बः भूषियिद्व गरेख (पंदाव हारम्बर ॥ निर्मं भिन्न कीर्न ष्ट्रिमः भाजाविक्षितः। भद्रकीयः वाथूमक्टे॰ म्हिविष्कः उत्थाविष्ठः ॥ উপ্তকেশং বিধৌতঞ্চ শ্লেম মূত্রাদি मृतिजः। भुमात्म (मवजान्धान्म रेमर्व रिमाबा ह कर्याणा। वर्क्करण्ट मान-বোপেন বজ্ঞাদাবুপযোজন। শাপ-থোগেন ইভাত্র ধোপযোগেন ইভি इहिट भूखक भाठे:।। উखद्रीया-खत्रामाको निहारन। त्यामरहनकः अ अविशानक शर्कवान्। मूरवान

भ्रायात्रायः । भागवद्यः नीभाद्रकः ভথৈবাতপবারণ ৷৷ কুচিৎ পুস্তকে শাণবন্ধ নিত্যত্র মণিবস্ত্রমিতি পা-क्षेत्र १ हे छा इक उपा मृत्र भक्ष मूर् **ভाন্য**हररा। পতाका धुक म्खारही भूष्ठः वद्धः शृत्याद्धरयः ॥ व्यन्या বরণাণে চ ভদ্ধি। শস্তভোগি চ। ब्रक्ड॰ (को:ययवज्रक स्ट्रास्ट्रिय) शु-मभारत्मा भोउ॰ उरेथव (होरवयः) বাসুদেৰাৰ গোৎ সৃজেৎ ব্ৰক্তস্ত কৰ व- १९१८ निवार भवना प्रान्या वि চিত্ৰ সৰ্বদেবেভ্যে দেবীভেগ হশু निरंदमररू। कार्लामः नर्दरजालमुः मन्त्राथ मर्खिङ्य এव जू ॥ रेनकान्त-ब्रकः पर्वाक् वाम्यवाग हिलकः। ७था निक्ष्डित क्ख निवाय विनि (वररयः ।। ने,नीवक्छ रध्यः ७८ गर्बज दिवरिक्जंड॰ । रेमरव रेशरज ষোপযোগে বর্জবেও দিচক্ষণ: ॥ नीनोबक भुभागानु या मन्त्राधि-ফবে বৃধ:। নিম্নলা তন্য ভৎপূজা ভনা ভবতি ভৈরব।। বিচিত্রে বাস-नि भून लग्नः भीनी वित्रक्षिछः। वक्ष मर्गाच शारमदेवा नानश्रेमा जू कमाछ-न।। हिनदाः तुःऋरेगा रवर दिः वानाः वामरवा स्था। उथा जुन्न वर्णियु वज्र मूल्य मूल्य ॥ बर्जन

ত্রীষতে লক্ষাণ বজেণ ত্রায়তে ত্বণ। বজ্ঞাৎ স্যাৎ সর্বতঃ সিদ্ধি শত্রগ शुरक उट ॥ इंडि कानिकाभुद्राति ७৮ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ द्राङ्या नन्। বজাছাদিত শরীর কর্ত্ব্য । যথা। गर्दरा मक्क तुः शाहराय मक् मूर्वगा। व्यवज्ञाहां निजः गावः न वि-(भुजा: भुम्माराट ॥ इंडि खेंबर ৮৯ अप्रायः ॥ 🚓 ॥ नील बञ्जः शद्धि-याग विकृश्सननिष्यायशा । वा-बार जेवाठा ज्वरका नीववरञ्जन था हि मा मूननले । वर्षाण শত পঞ্জিম ভূজি স ভিছতি ৷৷ ভস্য বক্ষ্যামি স্শোণি অপরাধ वित्नाधनः। भागिकं दः विभावाः ক্ষি যেন মুচ্যেত কিল্বিশং ।। বুত ठानुग्यन क् इ। विश्विष्टिन क्यांना । मनः भवः ॥ इंडि वाद्रार्थ नी वंद-ज्ञानीयानभाषिक खनामाध्यायः ॥ ॥ विकृत्ब्रान तक । जन्म निवासन-निरवर्षा यथा। वात्राक् उवाह वाजन मन्याङ्गारमा क्रिया यूनमर्भ । उन्हानि भ्रु मूल्यिक म (माक्र्य ।। ब बस्लाम् नात्रीध् ग्वर नवस्या (न्युद्ध। कर्षाः शत्रभवान जान जः।

হশ পঞ্চিব বসতে তত্ৰ নিচ্চযঃ। রলো ভূত্বা মহাভাগে রকবন্ত্রপ द्रायनः ॥ शुर्यक्रिङः शुरक्रामि **छम्य कायवित्माधनः। (यन मृध्यक्ति** रेव ज्रम भूकवाः नाजविद्धिंजाः ॥ धकाशात्र ७७: कृषा पिनानि पन जश्र ह। वायु अस्का दिनकी वि दिन-মেক কলাশন: ৷৷ এবা স মুচ্যতে **ज्राम मम विलियकात्रकः। शुगराकाः** ख॰ ७७: कृषा ममाभो द्याहरङ সহ।। এতত্তে কথিত ভূমে রক্ত-বন্ধবিভূবিত । প্ৰাথশ্চিত্ত মহা-ভাগে नईम नाइयाक्न ॥ इंडि তবৈব রক্তবন্ত্রপরীধানপায় শিক্ত ॥ #॥ পরিধত কৃষ্ণবন্ত্রস্য বিষ্ণুণা जननिरवर्ष। यथा। यः श्रुनः कृकवरञ्ज न मम क्यांनद्रायनः। (हिंदि क्यांनि স্বী ত তস্থব পতন শৃণু॥ ঘূণা रेव शक्कवर्षाणि काष्ठस्क क सायाउ। মশক জ্রীণি বর্ষাণি কছ জ্রীণি চ প-ঞ্চা নস গছতি সংসার মন কর্মা প্রায়ণঃ। পারাবভক্ত জাণেভ নব-ব্যাণি পঞ্চা। জাডো মনাপরাথে ন সিত: পারাবতো ভ্বি। ভিষ্ঠতে प्र भारपुर देववार मुलिक्षितः॥ य न्द्रकानि उन्न मनात किया । यनामी य ज्ञान कः

2 23

কৃষ্ণবন্ত্ৰাপরাধত:।৷ সপ্তাহণ যাবক ভুক্বা ত্রিরাত্রণ শকুপি ডিকাণ। ত্রীণি পিণ্ডান্ ত্রিরাত্রন্ত এবং মুচ্যেত কি-न्विष्टा। य এতেन विश्वासन (पवि-কর্মাণি কারথেৎ। শৃচি র্ভাগবভো ভূরা মম মার্গানুসারক: ॥ ন স গছতি স সার মন লোকায গছভি। ইভি তবৈ কৃষ্ণবস্ত্ৰপরীধানপুাৰশিত্ত ॥ 🛊 ॥ পরিপৃতাধৌতবন্ত্রস্য বিঞ্-কর্মকরণনিষেধে। যথা । বারাহ উবাচ। বাসসা ন চ খৌতেন যো মে कर्माणि कात्रराष्ट्र । भूति जानवाजा **ভূ**षा सम सागानुमात्रकः ॥ ७ मऽ দোষণ পুরক্ষ্যামি অপরাধণ বসৃদ্ধ রে। পত স্তব্যেন সংসার বাসসো-**ট্টি≱কারিণ:।। দেবি ভূত্বা গজোন্মন্ত** ভিষ্ঠত্যেক নরে। ভূবি। উষ্ট্রকৈক ভবেজ্জন बन्न हिक अंत्र खथा।।(गा-भागु (त्रकक्यारित क्या टिक । इय छ । था। मात्रक् टेक्टकडमा देव मृरगा छ-বভি চৈকভঃ॥ সপ্তক্ষমান্তরণ পশ্চা-ন্ততো ভবতি মানুব:। মন্তক্ত গুণজ্বত ম্ম কর্মপরায্ণ:।। নিরা-शदार्था **२क्**ष **अ**रुक्षात्रविविद्धिः তঃ। ধরণুবোচ। শুক্ত মেতৎ পুব-(द्वन यकुषा मनूनाङ्कः। मःमादः कामरमाहिके (यन गहिक नानवाः॥

পাুষ কি ভঞ্চ মে বুহি সর্বকর্ম সুখা वरु। किन्वार्यनमुक्षाः उव कर्मः भवायनः ॥ वाबार उवाठ । मृनू ज-**ख्रिन (म (मिर्व कथ्य)भान• मयानया।** পুষেশ্চিত্ত পুৰক্ষ্যামি মম ভক্তিপ ब्रायनः ॥ यादरकन दिनः जीनि शि ণ্যাকেন পুন জ্রয়:। কণভক্ষো দিন बीनि भागत्मन दिनवर ॥ এव कृद् মহাভাগে বাসসোদ্ধিকারিণঃ। অ-পরাধ ন বিদ্যেত সংস্কর্প নগছতি ৷৷ ইতি ভবৈৰ অধৌতবাস: পরিধা ন পাযশ্চিত্তনামাধ্যায়ঃ।। #।। অথ পরিহিতপর নীয়বন্ত্রস্য বিফুপ্রাদি করণে পাুয়শ্চিত্ত। বারাছ উবাচ। **থঃ পারক্যেণ বস্ত্রেণ নাবধুতেন মাধ**্ वि। পু। यक्ति जी भूमा मृथ्या मम कर्मः পরায়ণ:।। করোভি মুম কর্মাণি স্পূ-क्षे (उ मा उमः इ उ:। मृत्या रेव जा-যতে দেবি ব্যাণি ত্রীণি সপ্ত চ।। স্থীন পাদেন জাথেত চৈকজন্ম বসৃন্ধরে। মূর্থক কোধনকৈ বম জ্জু কৈ ব কা যতে ॥ ভস্য বক্ষ্যামি সুশূোণি প্রা-যশ্চিত্ত নহৌজস। যেন গছতি সং-সার মন ভক্তো ব্যবস্থিতঃ ॥ অই ভক্ত ভতঃ কৃত্ব। মম কর্মপরাযণঃ। মাণ্ডিয়ৰ তু মাসস্য শুক্ল**পক্ষ** षारणी ॥ जिरश्रेक्तगामाय जब कार्डा मार्डा बिट्डिन्म्यः। यनम् মানসে। ভূত্বা মন চিন্তাপরাধণ:।। পুভাতাযান্ত শর্য্যাণ উদিতে চ দিবাকরে। পঞ্চগব্য ততঃ পীত্রা শীঘু• মুচ্যেত কি'ল্বাৎ।। য এতেন विधानन भागिक उन्नाहात । সর্বাপবিনিমুক্তি৷ ম্ম লোকায্ গছতি॥ ইতি বারাছে পরকী ববস্ত্র-**পরীধানপাুয** শিক্তনামাধ্যয়:॥#॥ কাঞ্চন নিৰ্মাত বক্তপুমাণ যথা। যা-বং কাঞ্চনবজ্ঞাগা বাহিকা গোপ-কন্যকাঃ। কাশ্চিত্ত গ্ৰাযযু: শীঘু । ত্ৰ **इन्मुविनी मुना ॥ इंडि** वृक्तदिवदर्ड **এ কৃষ্ণ হল্ম থাওে২৮ অধ্যায়: ।। 🛊 ।।** व्यामनः वमनः भाःता काशाशकः कम खनुः। चाजानः मृहि व्रजानि न পরেবা কদাচন।। #।। ইবজৌতাদি-বস্ত্রস্য পশ্চিমাগ্রাদিপুসারিতবন্ত্র-. मा ६ व्यासो उद्द यथा । देशको उ• क्रिया (वोज याकोज द्रवक्ता जू। व्यासीउ॰ उधिकानीयाम्ना पिक्रन পশ্চিমে ।৷ ইতি কর্মলোচন ৷৷ # ৷ ৷ मळ/उभाः । भागगुगूमगगुग्रा (धो-छ वञ्चः भुनाद्रायः । शन्तिमागुः क्रिकागु॰ পুন: পুকালনাৎ শুচি॥ व्यवागुः स्मा वृक्कवर् ॥ शा भुत्रजाः । ययः (शोरङन कर्डव्या किया धर्म्या

বিপশ্চিতা। ন চ রাজকথৌতেন नार्षोर्जन ज्य कृष्टि ॥ भून মিত্র কলত্রেণ খ্রাতি বান্ধবেন চ। দাসবর্গেণ হক্ষোত তৎ পবিত্র মি **डि इिंडि: ।। # ।। मात्रात्मेखद्र- উ-**ষ্ণীৰ বন্ত্ৰস্য খাৰ্য্যত্ত্ব॰ যথা। উষ্ণীৰ थात्रगः निःदाकनाभनयनाय । उन তদনন্তর নথার্য্য । তথা মহাভার-ত । আপ্ল ত: সাধিবাসেন জলেন চ সুগদ্ধি। রাভহ সনিভ প্রাপ্ত ऐकीयः भिष्वार्भिष्ठः ॥ **कणक्**य निमिन्छ रेव विश्वेषामान मूर्वन । मिथिवार्भिङ यगाप्रवाः ॥ 🗱 ॥ নিবিদ্ধান্তাণি যথা। ভারতে। ন স্যুতেন ন দঞ্জেন পারক্যেণ বিশেষ-७:। मृविकार कीर्न कार्म म र्यादिहक्ताः ॥ नात्रिज्ञारह। न त्रक भूनुन वारमा व नीलक नुमम् उ। बनाकक मभाशीन वर्क्तवमध्रवः वृदः॥ উन्नगः উৎकृष्टे ब्रक्कवित्मवः। चाठाव्रवङ उचना । मणाशीतन वाजन वर्षाए कर्माना ज्ञावजः । विकुषार्याखात । वज्रः भानाष्ठः थार्याः ने ब्रकः भिन्नः ख्या। स्नेन ञ्चानमण्डकव (चंड शार्य) भुवङ्गडः ॥ উপानश् नान्।श् उ॰ वृक्षम्बक्षभा इत्रर । न जीर्भनवद्यात्मा उत्रह

বিভবে সভি ৷৷ঞ্চা যোগিযাক্তবহুঃ । সার্টেব্ব বাসসী ধৌতে অক্লিন্স প विश्वाय ह। शुक्कात्वताक स्वक्षिक **रखो भुकान(यह**छ: ।। खडा**(र** থৌতবজ্ঞাণা শাণ ক্ষৌমাবিকানি চ। হওপো যোগপউয়া ছির্বাসা যেন বা ভবেৎ !! অংগাভেন চ বক্তেণ निका रैनिमिखिकी किया। सर्वन् ফল• ন চাপ্নোতি দত্ত• ভবতি নিযু-व ।। হ তপো নেপাল করল:।। 🛊।। ভপণাৎ পূর্ব সামবক্সনিশ্লীডান-निरम्था यथा। निञ्जो उगि यः भूर्वः সুনেবন্ত্রন্ত তর্পণাৎ। নিরাশা শুস্ত গছন্তি দেবাঃ পিতৃগণৈঃ সহ।। # 11 ্যাবালি:। স্থান্ কৃত্বাদু বাসাস্ত বি-मूब क्रक्ष यहि । भागायाभवयः कृषा भूनः न्नात्मन मृष्ट्राञि ॥ 🗱 ॥ नामु (मकक वजन श्राद्रिक्ष्याट कथ-क्षन। হারীত:। আদু ক্ষ সপ্তবাত হত মপি শুল্জ মিতি।।#।। মদনপা-विकार्ड भावस्व:। এम्स्क्षामा ভবতি ভস্যোত্তরার্ছেন পুরুষেয়তী-তি। ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ।। 🗱 । সংক্রা-স্ত্যাদৌ বন্ত্ৰনিপ্লীডন নিষেপ্ৰে। যথা। বট্**ত্রি:শন্মত্**নিগনৌ ় সংক্রান্ত্যা शक्षमण्डाक बामण्डाः णुष्क्वामद्र । रकः न भी प्रत्यख्य न ६ क्षेत्रिय

বৈষ্কিষেৎ।। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বণ।। বন্ধস্থিন স্নী ছপ্ৰণ। ইতি ত্ৰি-কাপ্তশেষঃ।। বন্ধগৃহঞ্চ।।

বস্ত্ৰ ক্লী বস্ত্ৰিৰ্মিতশালা।
তাঁবৃ ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যায়:।
পটবাপ: ২ পটন্য ৩ দূব্য ৪
হল ৫।ইতি ত্ৰিকাপ্তশেষ:।।

বস্ত্রগৃদ্ধি: পু॰ পরিধানবস্ত্রস্থান্থ নি । তৎপর্য্যায়:। উচ্চয়: ২ নীবী এ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।।

বস্ত্রপঞ্জল: পু॰ কোলকন্দ:।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বস্ত্রপূত্রকা স্ত্রী বস্ত্রনির্মিতপুত্ত-লিকা। ইতি শব্দমালা॥

বস্ত্রণ: পু॰ সাকক গুরুক্ষ:।ইতি রাজ নির্ঘট:॥

বস্ত্ৰণা জ্ঞী নঞ্জিষা। ইতি রাজ-নিৰ্ঘণ্টঃ।।

বজ্রযোনিঃ জী বসনাৎপত্তিকা রণা বথা। ত্বক্ কল ক্রমি রোমা-ণি বজ্রযোনি দশ ত্রিবু। ইত্যমরঃ॥ বজ্রপ্রনঃ পুণ স্বস্তঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণীঃ॥

ৰশ্ব প্লী বেতন ।। মূল্য ।। বসন ।

। দুব্য । ইতি বিখঃ ।। ধন ।। মৃতিঃ

। ইতি হেমচন্দুঃ ।। ছক্। ইত্য ।

নল্লীকাষ্য প্লামাশুনঃ ।।

वजः भु• मृनाः। ইতামतः।। वज्ञन• ज्ञी कही ज्यगः। ইতি শदः। त्रज्ञावनी॥

वन्नमा जी नायः। इंड्राजनः॥ ब्रह्मकनाता जी इन्पृनुती॥ इन्पृ-नदी॥ व्यवजन्ती॥ व्यवजनि॥ इंडि (इनहन्पुः॥

বছ ই ক জিষি। ইতি কবিকল্প-জন: ।। ই ক বংহযতি । জিষি দীপ্তৌ। ইতিদুর্গাদাস: ।।

वे क छे भाभाग। इंडि कविकन्नक्रमः॥ शुभाग मिरु काञ्च-म् क्रा । ये उद्यार । यः वहि বহতে ভার॰ গাুম॰ জনঃ পাুপ্রথ-**बीउ**र्थः। 'खे व्यवाक्षीट । वर्षाष्ठ-রে অকর্মকো २व॰। यथा। জমু: **স**-রিছহতি সীমনি বসুক্ঠীতি নৈষ্-ধে। মনদা মক্দ্বহাত গৰ্জ্জতি বা-ব্লিবাহঃ। ইতি মহানাটকে। বৰা-হ রক্তণ পুৰুষা শুভো লাভা: সহ-मुन:। इंडामि निकार्थ (माधा-निक वरुषाजुः मत्नाउ वर्गम **भद्र**भारति । वञ्चञ्च वञ्चाम्यत्र-या उदारम (वा क्षेत्रामि इत्मरनारमा क्र-ত:। ববাহ ইতি চণ্ডীপুশোগসঃতু বাহ ও বড়ে ইত্যমাৎ গণক্তা-নিত্যত্ত্বাৎ পরমৈপদক্ষিক্ষা ্য-

तिकार्थदार जुजाव इंडार्थः। यथ বা বব ইত্যাহ ইত্যেব ব্যাখ্যান । ইতি দুর্গাদাসঃ॥

वरः भुः वृषक्षक्षभुरम्भः। ইত্য-মর: ॥ ঘোটক: ॥ বাযু: । ইভি মেদিনী।। পছা:। ইতি ত্রিকাও (भयः। नमः। ইতি (इमहन्दुः॥

वर्जः भू॰ वृषः॥ भाषः। हेजुः ণাদিকোৰ: ৷৷

বছতিঃ পু॰ বাযু:। ইত্যুণাদি कावः । लोः॥ निह्यः । इंडि विश्व जी निर्मा इंडि इस्मिनः॥ (मिनिनी!

বহুতী জ্রা নদী। ইতি কেচিৎ।। বহতঃ পু॰ পথিক: ॥ বৃষভ:। ইতি মেদিনী ॥

বহন ব্লী হোড: ৷ হড়ী ইভি ভাবা । যথা। তরণো ভেলকে বারিরথো নৌ তরিক: প্লব:। হোড তরাদ্ধ্ वंश्न विश्व वार्बिः भूमान् ॥ ইতি ত্রিকাণ্ডশেব: ॥

বহন্ত: পু॰ বাযু:। ইতি সিদ্ধান্ত कोमून्यमूनामिव्खिः॥ वात्न बि। इंजुर्गारिकायः ॥

বহল: পু· পোত:। ইতি হারা[.] বলী॥ দৃঢ়ে ত্রি॥ ইতি হেমচন্দু:॥ वश्नगन्नः क्री न्यत्रहन्तनः। इंडि া রাজনির্ঘণ্ট:॥

वर्गठकः भू (भवभ्नी। इंडि **बब्दाना ॥ भूखकान्दद्र । नम्ही-**व्का भिरम्की ख्या भिरविणी लिका । ठक्क ईरुल ठक्क फ मिए **ण्की गृहक्याः ॥ इंड्राल नाठेः ॥** বহলবৃচঃ পু॰ খেতলোধু:। ইভি व्राक्तिर्घकः ॥

वर्वा की मज्भूत्रा। देखि दाब-निर्घण्टः ॥ श्रुतिमा । ইতি ভাব-পুকাশ:॥

বহিঃ ব্য বাহ্য । ইত্যমর:।। विश्विष्ठीहतः शुः व्यवीतः। इंडि

ত্রিকাও শবঃ॥ বহিত: ত্রি অবহিত:। ইতি দিক-

পকোষ:॥

विष्ट क्षी (भाउः। उर भर्य)।यः। বাৰ্ষট:২।ইতি ক্ৰিন্তংশৰ:॥ विश्वकः क्षे कलगानः। यथा। সাংযাত্রিকঃ পোত্রণিক্ যানপা-ब॰ दिक्बक॰। (वादिजी) वस्तः (भाउ: (भाउवार्हा नियानकः।। ইভি হেমচন্দু:॥

विष्वांत्र ही ভোরণ। ইত্যমর:॥ বহির্তারপুকোষ্ঠ 🕫 ল্লী গৃহস্যদা-ब्राह्महिः भुकाष्ठः । उर्भगानः । भुवान: २ भुवना o विन्ता ८ l

ইত্যমর:॥

বহিত্ত: ত্রি বহির্গত:। বহি:শবপূর্বক প্রাপ্তর্থে ত্যাতো: কর্ত্তরি
ক্র পূত্যযেন নিম্নম:। যথা। পক্ষ
বিষয়িতা বহিত্তি সাধ্যবিষয়িতা।
ঘটিত ধর্যাবহিন্ন পুতিবধ্যতাশালি সংশয: পক্ষতা। ইতি জগদীশা:।।

বহিমুখ: ত্রি বিমুখ: । যথা ।
নরসিংহাচার্য্যপৃত ইশানসংহি
ভাষা । শৈবো বা বৈক্ষবো বাপি
যো বা স্যাদন্যপূজক: । সরং প্
জাফল ছন্তি শিবরাত্রিবহিমুখ:
।। ইতি ভিখ্যাদিতভূ ।।

বৃহিশ্চর: পু॰ কর্ট:।ইতিছেম চন্দু:।।

ৰ্ছেড়ক: পু॰ বিভীতকবৃক্ষ:।ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥

ৈচৰ বিভূম ভূম শোভনাঃ। অব-ज्ञथाइवनीयो मक्तिगान खरेवव ह ॥ अज्ञाहार्य्या गाईপडा ইভ্যেত मण वश्यः ॥ चरेना बनारथाकानि यथा। जाबका तक्षकरेण्ठव (क्रुनक: **(मु**र्क ख्या । शात्राका वक्षकरेक्टव मावकाथाम मध्या ॥ वाभकः भा-বকলৈব শ্লেমকো দশম: মৃতঃ ॥ 🗱 ॥ भद्रीत्रज्यहः ज्ञानानि यथा। वङ्गारा क्षावमृत्व व मःनीना मण (पश्चिः । (पातमृत्य)) यथा। বাত পিত্ত কফা দোষা দ্ব্যা: স্থ্য मध्याउदः । इंडि मात्रपाडिनकः ॥ 🗱 ॥ उब निविष्क क्यांनि यथा। নাশুজো হগ্নি পরিচরেৎ ন দেবান্ कीर्ज्यपृषीन् । नहान्नि नद्वराषी-मान् (नाभएक्प्राप्तदः कुविर ॥ न চৈন পাদত: জ্ব্যাৎম্থেন ন ধ্মে-षुषः। অগ্রৌন নিঃক্ষিপেদগ্রি নাডিঃ भुभगरयख्या ॥ न वृद्धिः मुथनियाः रेम क्व लरबमान्ति वू शः। सम्तीः निव ছন্তেন ম্প্ৰেলাপ্সু চিরণ বসেৎ।। নাপক্ষিপেলোপধ্যেৎ ন স্পেণ চ পাণিনা। মুখেনাগ্নি সমিন্নীত মুখা-দগ্নি রক্ষায়ত ॥ ইতি কৌর্মে উপব্লি-ভাগে ১৫ অখ্যাय:॥ 🛊॥ অস্যোৎ-পত্তি যথা। শৌনক উবাচ। সর্বণ

শুত্র মহাভাগ পরিপূর্ণ মনোম্ম । अर्ना (भाज मिहानि वाह कर-পত্তি মীপ্লিতা ।। সৃত উবাচ। একদা সৃষ্টিকালে চ বুক্ষানন্তমহেশ্ব-ताः। (४ उद्योश ययुः मार्स पृष्ठु विकुः कगरभिकः॥ भद्रस्भद्रकः मः ভাষা কৃত্বা সি হাসনেষু চ। উষু: সর্বে সভামধ্যে সুরম্যে পুরতে হরে:।। বিঞ্গাভোদ্ভবা স্তত্র কা-भिनाः कमलाकलाः । उब नृजाः खि गायंखि विकृशाशाक मुत्रद्र ॥ ভাসাঞ্চ কঠিনা শোণি কঠিন স্ত नम्खनः। मिष्याङः मूथशम्यकः मृष्ट्री वुका नकामुकः ॥ मत्ना निवादगः কৰু • ন শশাক পিতামহ:। বীৰ্য্য• **পপাত চहार व**ड्डया वात्रता विजुः ॥ তদ্বীৰ্য্য বন্ত্ৰসহিত পুতপ্ত কা-মতাপিত:। ক্ষীরোদে প্রের্যামাস नकीरं विदरं दिव।। कलानुत्थाय পুৰুষ: পুজ্বন্ বৃদ্ধতে জ্বা। উবাস ্ৰুক্ষণঃ ক্ৰোডে লজ্জিতস্য চ সংসদি ॥ এত सिमस्रात काडी कनामू थाय न-जुतः। भूगमा वक्ला (मवान् वालः নেতৃ সম্দ্যতঃ ।।বালো দধার বুক্ষা-गः वाञ्च्याक ख्याक्षत् । विक्षि-লোবাচ জগতা বিধাতা লব্জ্বা-षिक।। वालकम् अत्व श्वा हकादी-

কৰ্ষণ ক্ষা। বৰুণ চ সভামধ্যেত চিক্ষেপ পুদাপতি:।। পপাত দ্র-(उ) (नरव) वकरणा मुईन उथा। मूईा॰ সংপ্রাপ মৃতবৎ কোপদৃষ্ট্যা বিষে-রছো ৷৷ চেতন কার্যামাসাম্ত-मृष्टेऽ। **ठ नक्**तः। मःभुानः। हिउनः তত্র তমুবাচ জলেশ্বর:॥ বক্ণউবাচ । বা**লো জলে স**মুক্তৃতোম**ম পু**প্রোয-भीक्षितः। अरु ग्रीदा यान्यानि वुका भा• जाउरव८ कथ•॥ वुकाः वाह । वालकः भाद्रभाभामा सवि विका भरत्यत । कथः माम्याभ ভীতঞ্চ ক্দন্ত শর্ণাগত ৷৷ শর্ণা-পত দীনার্ত্ত যোন রক্ষেদপণ্ডিত:। পচ্যতে নির্বে তাবৎ যাবছন্দু দি-বাকরো॥উভযোর্চন শুরা পুহ-म। मधुमूरनः। উবাচ সর্বভত্তরঃ नर्दिणक यत्था ठिउ॰ ॥ जगवान्वाठ । দৃষ্ট্ব। সুকানিনী শ্রোণিণ বীর্য্যণ ধাতুঃ পপাত তথ। লজ্জ্যা প্রের্যানাস कीरद्रारि निर्माल करन।। उठा वजू-ৰ বালক্চ ধর্মতো বিধিপু এক: ।কে-ব্ৰজ্ঞ সূতঃ শান্তে বৰুণস্যাপি গৌ-**गजः।। सहारमव উवाठ। या विम्रा-**যোনিসম্বন্ধো বেদেযু চ নিক্পিত: 1, শিষ্যে পুথে চ সমতা চেতি বেদ-विष्मा विष्नुः ॥ मखः ममाजू वकाणा

বিদ্যাঞ্বালকাৰ চ। পুগ্ৰো বিধাত্ र्द्धा क नियाक वक्षणमा है।। विकृ ৰ্দনাত্ বালায দাহিকাণ শক্তি মৃত্য-गा । मर्बनत्था ल्डामण निर्दार्ग বৰুণেন চ।। বিফুশ্চ দাহিকা • শ-ক্তি॰ দদৌ তথ্যৈ শিবাজ্ঞযা। মত্ত বিদ্যাঞ্চ বৰুণো রত্নমালা মনোহ-রাণ। ক্রোডে কৃত্বা চ তণ বালণ চুচুম্ব भागमा मृतः। इंडि तुक्तरिवर्ड बिक्ष-क्रमथए७ वङ्गार्शिखनीम ১०० च-भग्रयः ॥ 🗱 ॥ उन्हाइनिवाद्रशीय श्रानि यथा। भाग गुरेमक्कव यवा वि-मुफ्का ह मृक्तिका । उयान्निश्वः যদ্বেশ্য নাগ্রিনা দহুতে নূপ ॥ ইতি নাৎস্যে রাজধ্যে রাভরকানাম ১৯০ গ্ৰায়: ॥ # ॥ অগ্ৰিবৈক্ভ্যু তৎশান্তিক যথা। অৰ্থা দী প্যতে ষত্র রাষ্ট্রে যস্য নিরিন্ধনঃ। ন দীপ্যতে किञ्चनवान् म ब्राष्ट्रः शीखारा नृरेशः ॥ পুজু जिन्मु मामः वा उथाक्काः लि किक्षना शामान (जातनवात न् পবেশন সূরালয় ।। এতানি যত্র দ হান্তে তত্র রাজভয়ণ ভবেৎ। বিদ্যু-তাবা পুদ হান্তে ভ্রাপি নৃপতে ভ্র ॥ পুনশ্চানগ্নিজে। যত্র তত্র বিদ্যান্স-रुख्यः। विनाशिः विसुतिकाण पृः শ্যম্ভ যত্র সত্তি ।। ত্রিরাক্রোপো-

বিত কার পুরোধাং স্সমাহিত: [সমিজি: कीत्रवृक्षांगा अर्थ शिख ঘৃতেনচ।। দদ্যাৎসুবর্ণঞ্চ তথা দ্বিজে-**ভে**डा गारेक्टव वञ्चोगि उथा ভ्वकः। এবং ক্তে পাপ মূপৈতি নাশং ধদ-শ্লীবৈকৃত্যভব॰ দিলেন্দু ॥ ইতি ত-বৈৰাক্তভশান্তিরশ্লিবৈকৃভ্য• २०० व्यवतयः ॥ 🕸 ॥ मूर्यतात्रया यथा। गाईनाउता पक्तिगान्न खरेथ-वारुवनीयकः। এতে १११० छत्या मू-थ्याः (न्याप्का शमन खयः॥ इंडि व-হ্লিপরাণে গণভেদনামাধ্যাयः॥ৠ। वङ्गितिश्रुमध्यामननिष्यस्य यथा । ह्ये विर्लो विश्वित्तर्थो ह मन्नक्री র্গুকৃশিষ্যযো:। ছলাগে চ ন গন্তব্যু ব্ৰশ্বহৃত্যা পদে পদে।। ইতি কম-व्याहनः ॥ # ॥ व्यशिह । नाय-ব্রাহ্মণযো রন্তরা ব্যপেষাৎ নাগ্ন্যোর্ন तुष्क्षनरया नं खक्षिष्ठरया **त्रन्**छ्या তু ব্যপেষাৎ। ইতি তিখ্যাদিতত্ত্ব-श् उवहनः ॥ 🗱 ॥ व्यथं विश्वस्त्रस्त्रनः । মানুষস্য বসাং গৃহ্ছ জলৌকাং তত্ৰ (भवत्यः । इत्हो जु त्वभावत्वन वः গ্রিস্তম্ভর মূভ্রম•।। শাল্মলীরস না-माय ध्रम् व निश्वाय ७ । जागा-গারে ক্ষিপেত্তেন অগ্রিস্তম্ভন মৃত্তমণ ॥ वायमी উদর॰ গৃহ্য মণ্ডুদ্বস্বা वङ्गिष

मह । ७ फिका॰ कात्रायाखन छाडा १ वि॰ भूकिए भवनी ॥ ७व मिछर-भूयायाय यश्चिस्त मुख्न । मू श्वीष्ठक वहायुक्त भवीह भागत । ज्या । हिंद्रित ह हेम मान्द्रा कि खाया ज्वाना विष्ट्र ॥ याद्रा कि विश्वस्त के भिद्रा मुख्य मार्थ । दिवु स्त्रु के भीद्रा मुख्य मार्थ । दे विश्वस्त के भीद्रा मुख्य मार्थ । दे विश्वस्त के भीद्रा मुख्य मुक्त क्ष्म । दे विश्वस्त के भीद्रा मुख्य मुक्त क्ष्म

বিহ্নকরী জী ধাতীশ্বরী। ধাই-ফুল ইতি ভাষা। ইতি শব-চন্দুিলা।

বিহ্নিটিও ক্লী দাহাওক:। ইঙি রাজনির্ঘণ্ট:॥

बिह्णकः श्रु यक्तश्राः। इति भद्रामुका॥

বহি গর্ভঃ পু• বংশঃ। ইভি শন্ধ-চনিদ্কা।।

বহি গর্ভা জী শনীবৃদ্ধ:। ইতি শন্দিকুকা।।

রহিচক। দ্রী কলিকারীবৃক্ষ:। ইতি ভাবপুকাশ:॥

বহিজ্যালা স্ত্রী পাতকীবৃক্ষ:।ইতি ব্রাহ্মনির্ঘণ্ট:॥

ब्रिक्सनी जी अधिक्सनीक्ष्रः। इतिब्राक्षित्रं।। वज्ञाव

विद्यारी श्रक्त अर्थ अरुखा है जि भवत द्वावनी ॥

वङ्गिशिका जी व्यक्तः १ मा इंडि त्राक्षियं छैं ॥

বিহ্নানী পু• চিত্রক:॥ ভলা-ভক:।ইতি রত্নমালা॥

विज्ञा की किंग्राभी। इंडि

বিজ্ঞিন্ন জী ধাত দী। ইঙি রাজনির্ঘন্টঃ।।

বক্লিভোগ্য॰ ক্লী ঘৃত•। ইতি শব্দ চন্দ্রিকা॥

ব্রিজ্য: পৃণ গণিকারিকার্চ্ছ:। ইতি জটাধর:॥ অগ্নিস্থ:। ইতি রাজনির্ঘট:॥

বহিনারক জ্লী জল। ইতি শব্দ চল্দিকা।।

রিছিনিত্র: পূ॰ বাষু:।ইতি শব্দ চন্দ্রিকা।।

ব'র রভা: পু শিব:। ইতি হলা-মুখ:॥

विङ्गिताहकः क्ली काःमाः। इंडि बाबनिर्यण्डः॥

वङ्गिवधः जी बाहा। ই जिल्लास-बङ्गावनी॥

विज्ञवर्गः क्ली ब्राकार्णनः। इंडि मन्द्रित्वा॥ ক্রিকাপ্তশেষ: ॥

বল্লিবীজ ল্লী রাবীজ। ইতি তল্ত ॥ নিদ্ক॰। ইতি রাজনির্ঘণী:॥ ষর্ণ। ইতি হেন্চন্দ:।। তল্প্যেৎ-পত্তি যথা। এছদা সর্ব দেবাক্ষ সম্বঃ ৰগ সাসদি। ভত্ত কৃত্যা চ নৃত ঞ্ গায়স্ত প্লুর মা: গণা: ॥ বি-(ना का ब्रह्माः मृत्मानीः मकासा বহিরের চ। পপাত বীয্য চ-हार वद्धाः वात्रमा उथा।। উত্ত-স্থোমর্ণপঞ্জশ্চ বন্ত্রণ ক্ষিপ্তা জুল**ং**-शुक्तः। कर्णन दर्भग्रामात्र त्र मूर्मक র্বভূব হ ।। হিরণ্যরতসং ব হু॰ পাদন্তি মনীবিণ:। ইতি তে কথি-ত॰ সর্ব॰ কি॰ ভ্যঃ শ্রেত্মিছসি॥ ইতি বুদ্ধবৈবৰ্তে ত্ৰীকৃষ্ণজন্মথণ্ডে হিরণ্যেৎপত্তির্নাম ১৩০ অখাযঃ

বিজ্বিশিথ জী স্বসূত্ত্যে ইত্যমর: 🛚 वस्तुम•। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

বহিন্দিখর: পু লোচমন্তক: 1 इंडि भदत्र द्वादली॥

বহিশিখা দ্রী ফলিনী।ইতিধর <u> शि: ॥ किनकात्री ॥ शाउकी । इंडि</u> রাজনিহ্ণী: ॥

वर्ष्ट्रभ•छाभः भू• हिबकः। इंछ्र-नवः ।

वशिक्षा १ १ मर्ब्बनाः। ইতি वश्तिभाः भू बीतकः। ইতি ताकः নির্ঘণ্টঃ ॥ বাযু: । ইতি বিশ্ব মঞ্জ-मद्दर्भनार ॥

> वशः त्री वाहनः। इंडि (हमहन्दुः ॥ भक्षे । इजुर्गापित्वायः ॥ वश् जी मुनिभन्नी। हेनू। गिन (कावः॥

> বক্ষ রোবস হত্যো:। ইতি কবি-क्लुक्रमः । वक्कछि। ইতি দুर्गानामः **रकः** क्षे अङ्गवित्मयः। मञ्हरः ষোপরি কগ্রাদধোভাগঃ। বুক্ ইভি ভাষা। তৎপয্যায:। ক্রেডে ২ जुकान्द्रतः ७ डेद्रः ८ द८मः ৫। ইত্যমর:।। অক্ষ: ৬ উৎসঙ্গ: ৭। ইতি জটাধর:।। বক্ষণ ৮ গণর্গ ঠ-कः । इंडि भद्दन्तुका॥ अभिह। व्यथ् वक्क क द न मा मुखा वक्कः **एल अप॰। ইতি শক্** प्रदादनी ॥ छम्। मुडाम्डवक्षाः यथा। व्यव-वान्ममवकाः मार शीत र्वाकाः छि कब्छिं उ:। यक्काछि विवरेन ৰিয়: শঙ্কেণ নিধন তথা।। ইতি गाबरङ ५५ वर्गायः॥

বক্ষণ ল্লী বক্ষ:। ইতি শব্দ-हिम्मुका ॥

ৰক্ষাজ ল্লী ন্তনঃ। ইতি শদ-त्रवावनी ॥

बकाकरः भुः उनः। ३७ विकाः ওলেব:।।

বা ক সুথাগুিগভিসেবাসূ। ইতি কবিবল্লফম:।। ক বাপয়তি। ইতি पूर्णामाजः ॥

वा ल गमनिक् जायाः। इं ७ कवि-কল্পছন: ৷৷ ওঠ্যাদিরপাৰ্যমিত্যে কে। গমন মিছ বাযুকত্ ক মেব। ল বাতি বাযুঃ। হি॰সন স্চন মিতি **চত্তু जः। इंडि मूर्गामानः ॥**

वा वा विकन्नः॥ उनमा॥ विजर्कः ॥ भारभूद्रवः ॥ मयुष्टयः । ইতি (निमिना। अवार्थः। इंडि विश्वः॥

वाः त्री कनः। ইত্যমর:॥

बाःभः जि वःभगवकी। वःभगा য মিত্যথে কপুর্ভংযেন ভিন্নরঃ।।

बाः निकः शृ वः नीवारकः। इंडि किटाथ्रः ॥

ৰাংশী জী বংশরোচনা। ইক্তি বাফ্টারং পুং শ্যালকঃ। ইতি শদ্ধ ब्राज्ञनिघंगः॥

পু॰ শিশুমার:। বারো-खनमा किंग्निः म्कद्रः। ইতি किंटि

वाः महन क्री कनाशादः । इंडि ত্রিকাণ্ডশেষ: 11

বাক ত্রি ব্রুসম্বন্ধি। ব্রুসেগ্রু ইত্যৰ্থে ক পুত্যযেন নিম্নদ ।। वाक् भी वाकाः॥ त्रव्यकी। इंडा- गदः ॥

वाक्रिको जी श्वेषधवित्मतः। हा-**क** इंडि ভाषा। ख्र भर्यायः । (मामद्राबी २ (मामदल्ली ७ मूद-ল্লিক। ৪ সিভা ৫ সিভাবরী ৬ চন্দ্র-লেখা ৭ চন্দ্রী ৮ সুপুভা ৯ স্বস্ত হন্ত্রী ১০ কাম্বোদ্ধী ১১ প্তিগন্ধা ১২ বল্লুকা ১৩ চনুরোজী ১৪ কাল-মেঘী ১৫ বুলুদোষাপহা ১৬ কান্তি-मा ११ अवल्का १४ हन्मुनु छ। १३। অস্যা ধ্যা:। কটুবু॰। ভিক্ত ; ।। देखकु । कृति बर्ड कक पुष्ट्र व विष वर्ष् थर्ज् नाणिद्यः। हेि রাজনির্ঘণ্ট: ।।

বা**স**ল ক্লী বস্বলফল ৷ অস্ত खनाः। वाञ्चलः अधूद्रः गाहि मछः ছৈর্য্যকর॰ পরে । ই'ত রাজ-वल जः॥

ब्रज्ञावनी ॥

वाक्ष्रल॰ क्ली वाक्ष्रवशिकः। वथा। ব্চন বিঘাতো হর্থ বিকল্পোপপ-खा इलः। ত शिविषः। वाक् इलः । नाभान्यहुलः। উপঢात्रहुल्कः। অবিশেষাভিহিতে হর্থে ১জুভি-भागामर्थाख्यकद्गनः वाक्ष्ण । ১। সম্ভবতো হর্থস্যাতিসামান্য:

যোগাৎ অসম্ভতার্থ কল্পনা সামা-न्।इन॰ ॥ २ ॥ ेश्यविवन्न वार्मान षर्थमञ्जावनिषय उनहाब्रह्मः ॥ ।। ইতি গোতমসূত্র ।। শকৈঃ कार्थ भाष्त्रताथ जार नग्रक नम मा मका वर्षास्त्र ठाट भग्रकः कन्ननमा प्रगाजिधान वाकङ्णः वक्र । यथा तिशावामाग्राजायः নবকম্বলবভাৎ। ইত্যুক্তে কভো २मः नवमःथाकाः कष्टलाः ॥१५॥ मामान। विणिष्टेः मञ्जवमर्था जिल्ला-বেণ উক্তন্য সামান্যবোগাদসম্ভ वम्थ्कन्ननया प्वगाजिशानः मामा-न्रह्ल । यथा। वाक्सरगय विम्रा চরণসম্পন্ন ইত্যক্তে বান্ধণত্বেন विष्ठाहर्वनमञ्जान माध्यिक इंडि কল্লবিত্বা পরে৷ বদতি মতো ব্রা-क्षणात्वन विम्नाव्यगमण्याः बुार्कः व्यक्तिकाश्चर ॥ २ ॥ भक्ति वः क्रणाया (ब्रक्डब्रक्डा) यः भुडि-(यदः न डेनातहलः । यथा। মঞ্চাঃ ক্রোশন্তি ইত্যত্র মঞ্চহা এ ব ক্রোশ স্তি নতু মঞ্চাঃ। এবং অহং নি হা ইতি শক্ত্যা পুযুক্তে অমুকা-দুৎপন্ন ন্তুণ কথা নিত্য ইতি পুতি व्यक्षा २भू।भठाव्रह्मः। ७। इंडि ङ्डोका॥ शा. जाना गार्बवृर्थित-

বাদেষ বাক্ছলে নাবসীদতি। প
শ জী ভৃম্যণাদানে শাস্যোপ্যর্থা
মহীযতে ॥ ইতি ব্যবস্থার তত্ত্ব- ॥

বাকপতি: পু- বৃহস্পতি: । ইতি

শব্রব্যবলী ॥

वाक्षि डि: जि उष्णामवहनः। इंजि त्रायम्ऋष्टेः ॥ व्यनवरम्त्राम्हामाहि পট্ৰচনঃ। ইতি ভরতঃ॥ স্বন্ধ্যা বাক্যরচক:। ইতি সারসন্দরী॥ शर्विष्यः। **इंडि श**रार्थकोमुरी ॥ व।क्वाक्बनः। इंडि नीवकर्थः॥ उर्भर्गायः। वानीमः २। इंड्र-मनः ॥ व्यनवानामान्यकाः ७। इंडि करें। यतः ॥ वाग्री वाग्री वी-वम्तका वात्माय्क्मिभर्षे खथा । वा-গীশো বাক্পতিক্ষেতি ষড়েতে मूक्ष्रेवकति॥ इंडि नद्यञ्जावनी॥ वाक्षांक्षां क्री चित्रवात्का-ছারণ । তত্ত্বপ্রধাব্যসনাম্বর্তত-वात्रनिविष्णयः। यथा। मृगयाकाः ব্ৰিয়: পাৰ वाक्পाक्ष्य्यार्थम्यत। দপ্তপাৰ্ক্য মিত্যেতজ্জেক ব্যস-नमञ्जर^{ा हेि (हमहन्मु: 11#11} **ड**-ল্পমণ নারদেনোক্ত। দেশ জাতি विवासीना बारकाम नाक्त्रभःयूजः। যম্বচ: পুতিক্লার্থ বাক্পাক্ষ্যুণ उनुष्ठाउ ॥ हिमातीनाः जाकाम

ন্যঙ্গণযুত। উहिভাষণ মাকো-भाः नाक्ष भवनाः छन् खरायुक्तः य८-পুতিক্লার্থ উদ্বেগ্জননার্থ বা-ক্য ভদ্বাক্পাক্ষ্য কথ্যত।।#॥ **ত**म्र ह म्खं डात्रज्मरार्थः निष्ठ्राहि ভেদেন ত্রৈবিধ্য মভিধায ভল্লক্ষ-गः (उरेनरवाकः । निधुवाञ्चीन जी-বুত্বান্তদপি ত্রিবিখ মৃত । গৌর-বানুক্ত মাত্রস্য দণ্ডোপি স্যাৎ क्रमाम्थ्यः ॥ जारक्र १ निष्ठूद्र । জ্ঞেয় মশ্লীলং ন্যক্সংযুক্ত। পক নীযৈ ৰূপাকোশৈ তীবু মান্ত ন্নী-বিণ ইভি ॥ 🗱 ৷ ভত্র নিষ্ঠরাকোলে স্বৰণ বিষয়ে দগুমাহ। সভ্যাস-**ज्यानार्था' खारेब न्रंनाःक्तिन्य** রোগিণা । ক্ষেপস্করোতি চেদ্দ खाः भगाः खंबरगाम् ॥ काः का প্যথবা খঞ্জ মন্ত্রাপি তথা বিধ্ ৷ उष्यानां श तुत्रम् मारभाग म ख को ষাপণাবরমিতি যম্মুবচন তদতি দুর্ত্ত বর্ণ বিষয়ণ। যদা পুন: পুঞা मर्या भाजाभीम् भनिष्ठि जना भेजः দগুনীযা ইতি তেনৈবোক্ত। মাত্ত-রণ পিতরণ জাযাণ ভাূাতরণ সুজ্বণ **७कः। आकाद्रयन् म**उः नामाः भ স্থানকাদদদ্ভরে। রিতিচ। এত্র नानतारभयू भाजा विषु छक्षु नित्र-

भाराधायां का वायां मुद्रेव हा स्था অশ্লীলাকেপে দওমাহ। অভিগ-স্তামি ভগিনী মাতর স্বাতবেতি হ াশপন্ তলগেপেযে দুবলা পঞ্বি •-শতिकः प्रमा। प्रख् भूगयनः कार्यप्रः वर्ग काञ्जबताधरेतः । भाजित्वाः म्याभवारिय विचन जिन्ना प्रमाः॥ वर्गाना मानः लास्मान उमान कार्क হানিত::ঋ ৷মন্ঃাশত বুলেণনা-कुन्। कविरमा ए७ मई उ। रिवर्न्।। ধ্ৰুজ্পত দে বাশু দুস্ত বধ মহতি ॥ পঞ্চাশ দ্বাহ্মণো দপ্ত্যঃ ক্ষ বিষম্যা-डिमा गता रिवामा महाम्यामधा-শহদে দাদশকো দনঃ।। বাহ श्रीवा भक् मिक्न विभाग्य वाहिएक म्यः। म ५९ छ रिर्ह्मिकः भारमा ना-म। वर्ग कद्राहियु॥ व्यमकस्त वह-লেব দগুণীয়: শণান্দশ। তথা শক্তঃ পুভিত্ব দাপ্য: ক্ষেমাৰ তসঃ ত্॥ পতনামকৃতে কেপে দণ্ডো মধ্যম সাহস:। উপপাতক যুক্তে তুদাপ্য: পুথমসাহস: ॥ ত্রৈবিদ্য নৃপদেবানাং ক্ষেপ উত্তন সাহস:। মধ্যমা জাতিপ্গানাং **পुথ**নো গু।न (रमया: 11 ইঙ্জি बिতাকর। ॥ 🗱 ॥ বাকপাক্ষের वाजिरयागमनिखीर्या भुजाबिर्या-

क्रांत भुजिनुमाता यथा। अर्याष्ट्र भूजािलियागक कलार नारुत्व हा वाक्लाकार्या मजािल भुरातिय ह यथा भूर्वभरू भाजािल भुरातिय ज्ञािल्यागः सर्याष्ट्राः मा जािलियागः सर्याष्ट्राः विकाय भु स्वाय खुः।।

বাক্য ল্লী পদসমূদায:। ইতি वऽाकद्र^० ॥ जिएछ्रहयः ॥ সूव**छ**हयः ॥ কারকাবিতা ক্রিয়া। ইত্যমর: ॥ ইছ শুভিলোকযো দ্রিবিখ নিক্-ক্ত• বাক্যমূক্ত•। তিও সূবস্তযোশ্চ-यः अनुमायः कात्रकान्त्रिका किया ह वाकाः। जिड् माप्तन जिवाहीनि সাশীতি শতসংখ্যকানি বঃনানি উচ্যন্তেন এবং সুপ্শব্দেন স্যাদী-(न)कवि॰मांक क्ठा~~डि । इन्हां~~ट পর• য়ঃ শুনতে লভতে ৎসৌ পু ত্যেক অভিসয়স্ক মিত্যন্তশ্ব উভযোরপি সম্বধ্যতে। অত্র তি-উত্ত সমূহো যথা। পচ্তি ভব্তি পাকো ভবতি ইত্যর্থ:। এত ছান্দ-नत्य । मृदन्तम् एर्। रथा । भुक्-তিসিদ্ধ মিদ হৈ মহাত্মনা । খা ত্বর্থ: ক্রিশা কারকৈ: কর্ত্রাদিভির-ব্রিভা সম্বন্ধার্থা কারকাব্রিভা অ-দ্বিতত্বক ক্রিয়া কারকাণা আকা-

্ল্লাযোগ্যতা সন্মিধি বশাৎ দ্ৰেষ্ণ তিড্ সুবম্ভচযাত্মকে হ'প সম্বন্ধা; র্থতা বোধ্যা অসম্বদ্ধার্থস্যাপুথো-গাৎ অভএব পরস্পরাভিসম্বন্ধঃ পদসম্হো বাক্য নিতি হৃদ্ধা:। काद्रका नुजा किया यथा । (एदर-ৰো গান• গছতি। ইতি ভটীকা-যা॰ ভরত: ।। 🛠 ।। বাক্যম্বরূপ भाइ। वाकाः नाट (यागाजाकाः হ্লাসত্তিযুক্তঃ পদোচ্যঃ। বাক্যো-ছয়ে মহাবাক্য মিত্থ বাক্য দ্বি-ধা মত।। উক্তঞ্চ। স্বার্থবোধ সমা। धाना मकाकि इ त्रारभक्षा। वा-क्राना (भक्राक्रज्ञः भूनः मः जृय জাযতে ইতি॥ অত্র বাক্য যথা। শ্ন্য বাসগৃহ মিত্যাদি। মহা-বাক্য যথা। রানায়ণ নহাভারত त्रघृवः माप्तिः । ইতি সাহিত্যদর্প-ণে ই পরিছেদ:।। ৠ।। অপ্রিযবা-का जायन निरम्पा रथा। न हि॰ স্যাৎ সর্বভ্তানি নান্তঞ্বদেৎ कृष्टि । नाश्चि नाश्चिष वाक्र ন স্তেনঃ স্যাৎ কদাচন ।। স্কা! পাৰ-ভাদিভি ভাষণ নিষেধে। যথা। পাষভিনো বিক মাস্থান্ বামাচা-द्राः खरेषव ह। शक्षद्राजान् भागु-भजान् वाज्यात्वनाभि नाईरए८ ॥

ইতিকৌমে উপবিভাগে ১ অধ্য यः ॥ भा भुजाम् ज वाक्रानि यथा। নৈব রাজ্যেন নহতা ন বৈ বার্থস্য রাশিভি:। পাপ্যতে জ্ঞানকথন भव्याकम् जिष्ठः ॥ बर्गाभवर्ग সিদ্ধ্যৰ্থ ভাষিত যৎ স্পোভন। বাক্য মুনিবরৈ: শান্তৈ তীদ্বক্তেয় সূভাবিত ।। রাণ দেবান্ত কোধ काम ज्यानूमाति यट । वाका नि র্য হেত্ত্বাৎ ভদভাবিত মুচ্যতে ॥ সংস্তেনাপি কি॰ তেন মৃদুনা न मः मात्र क्ल्मार्ड्ना ॥ यट मुद्धा जायर भूगा त्रागामीनाक नःक्यः। निक्क मिन उद्याकाः বিজ্ঞেয় মতিশোভন ৷৷ ইতি विक्शितार देकवश्य मुक्तितुज-नामाध्यायः ॥

वागद्रः भू॰ वाद्रकः ॥ भागः॥ निर्गरः ॥ वाफवः॥ वृकः ॥ मूम्रकः ॥ পণ্ডিত: ॥ পরিত্যক্তভয়: । **३७ (१४**०मु: ॥

बागाकः वि चानाहडा। यथा। षाणाः वनवजीः एदा (या इन्डि शिन्ता बनः। म बीवारमानि वा-माक कर्णा मानुखमाअबि॥ इंडि नद्रभाना ॥

বাগাশনিঃ পু॰ বুদ্ধঃ। ইতি शব-त्रज्ञावनी॥ বাগীশঃ পু॰ বৃহস্পতিঃ। ইক্তি भद्रज्ञावनी ॥ ৰাণীশঃ ত্রি বাক্পতিঃ। সুষ্টুম্কা ইতি যাবং। ইত্যমর:॥ বাগীশা क्यी नवस्त्री। यथा। ৰাগীশা যস্য বদৰে লক্ষ্মী ৰ্যস্য চ बक्ति। यमारिष्ठ क्रार्य मिर् ত নৃসি॰হ মহ ভরে।। ইতি হ্রী-मजागवउदीकागाः शिषद्रकाभी ॥ विनिज्ञ वा। অविদ্যা ब्रागदाकाः वागी थवः भू मञ्जूरवावः । ইতি ত্রিকাওশেব:।। বাচামীশরে তি 🛭 यथा। कृषामन कर्ने दि मधु छिन नमन्त्रिः। कथ्। मात्रः यूवा नग्रह নরো বাগীখরে। ভবেৎ ।। ইতি माक उ ३३५ वर्षायः ॥

> ৰাণীশ্বরী জ্রী সরস্বতী। ইতি ত্ৰিকাণ্ডশেষ:॥

> বাৰজী জ্ৰী সোমরাদ্রী। ইত্য-মর: 11

> ৰান্ডণ: পু॰ কৰ্মৱন্তঃ। ইতি শব-याना ॥

> वाख्या जी म्गवस्वार्थज्ञानिवामः ব:। ইত্যমর:॥

> वाछित्रकः भुः वश्रधः। वाछत्रया म्गारीन् वद्याि यः। इंड्रामदः॥

बाह्यमः मृ मिक्किविष्मयः। ইতি

क्रिकाश्यम्पयः॥ अञ्चानिकाद्रगः
यथा। क्रिक्यः जिन्दित स्वा

क्रिमः स्व। ज मृद्राः। कार्माः

मञास्यः क्रिक्षा गाधा गाः व।

हामा स्वः॥ ইতি मानव ১২

प्राथाः॥

ৰাগুলি: পুণ ভাষ্লী। রাজ্ঞাণ ভাষ্লদাতা।ইতি শদ্মালা॥ বাগুলিক: পুণ ভাষ্লদ:। ইতি ত্রিকাওশেষ:॥

ৰাণুরিদঃ ত্রি নিতভাষী। তৎ-পর্য্যায়ঃ। ৰাগ্যঃ ২। ইতি শস্ত্র নালা।।

ৰাণ্য লী ওধাধরো। ইতি ত্রিকা-ওশেবঃ।।

बाग्मू है: भू॰ द्वाङ्य:। इंडि क्रिंग थद:॥

वाग्रम्हेः जि वाहारहाष्ट्रयुकः। यथा
। वाग्राव हुहे कि ज्या हुर्द्ध रक्तान
इंडा ख्या । वान्नमा हावश्वान
वर्ष्क्यानि मुख्यकर्माणा इंडि मुख्य
छन्नः। का क्ष्मण्यक्रिकः
। छन्न महः। वाग्रम्हेः ज्याक्ष्मण्यक्रिकः
। छन्न महः। वाग्रम्हेः ज्याक्ष्मण्यक्रिकः
खान्नान खावह्विर्ड। ज्ञानः वाक्षाः शकार जिन्नावस्त्र वृजी छ(वरः।। अडम्ब्यारम वृजी वावरकन

ভত্ত বাদশপণ। দেখা: । ইতি পুৰিশ্বিবিবেক:।।

वाण्यका की जन्न की। रथा। शः शःभक्तिशिक्ति विक्त मूथानाः शः भवा वक्त क्वाः कामामीन विक् क हन्म जवना भाशीन कुन्न की। । मुम् मक्त छाः जुना हिन्दि विक्। शांक न्यां हिन्दि विक्। शां विन्य नाः विव् श्रुकाः विनयनाः वाण्यका भाग्याः ।। ইতি তন্ত্ৰ সান্থ

বাণেবী জ্রী সরস্বতী। ইকি জি॰ কাঞ্জেষঃ।।

वाण्यो^न जि. वक्ता। इंड्रामदः॥ शहुः । इंडिस्मिनी॥

वार्ग्यां भू मूद्राठार्याः । इंडि (मिनि)।

वाग्रः कि वाप्ति मृः। ইতি मक् भावा।। निर्दिनः ॥ कव्यः। ইত্য-क्यः॥

বাগ্নতঃ ত্রি বাক্যসংযতঃ। যথা।
পুত্যকং নিযতং কাল মাজানো বু
ত মাদিশেৎ। পাুয় শিক্ত মূপাসী
নো বাগ্নত জিসবনং স্পা্লেৎ।।
ইতি পুায় শিক্ত ভ্রুষ্ত শন্ধ শিথি
ত বচনং।।

বাহ্বাম: ত্রি অশক্ত্যাদিনা বাচ॰ বছতি য়:। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুণী।। वाकः भू भगृषुः। ইতি ত্রিকাও শেষः॥

বাহ্যফ ত্রি বাক্যাত্মক । যথা। मात्र स स ज़रेग वी सिद्ध दि पं नि ब्रक्करेबः । नमस्य वाद्मयः व्यास्र বৈলোক্য মিব বিষ্ণুনা।। অপিচ। পদ্য পদ্য মিতি পুাহু ৰাজ্যয়ণ षिविधः वृथाः । शास्त्रक नक्षाः **भर्**ड गर्ड मः भुक्ति गर्हाक ॥ भर्ड यथा। भर्ड ठजुङ्गरी उह বৃত্ত' জাতি রিতি দিধা। বৃত্ত নক্ষর সংখ্যাত জাতি মালা ক্তা ভ বে< 11 সন নৰ্জনন বৃত্ত বিষ্ মঞ্চেতি তপ্রিধা। সম সমচতু-ল্লাদ॰ ভবত্যজাসন পুন: ।। षाि छ्ञीयवष्यम् भाम ख्र्यंश দ্বিতীয়বং। ভিন্ন চিহ্ন চতুল্লাদ विषमः भविकी विंठः ॥ गम्रः यथा । यशारः भरमस्राता भर् उडु विशा भंज। ह्र्नरकार किनका भाग वृद्धगिक्त भूष्डमण्डः ॥ यकाटी-बाक्तवः सन्नमभागः हुर्गकः विदृः। **७कि रे**वर्स्ड्रीिङ्ग गेर्ड हर् ভর• ভবেৎ ॥ ভবত্যুৎকলিকা शायः नमानाष्ट्रः मृषाक्रवः। वृदेखः करमण मधकाष्ट्रशक्ति भूनः सृउः ॥ इंडि इत्मामक्षत्री ॥ 🕬 वाद्यवः

भाभावि यथा। भाक्षा मन्डेरक्ष रेनणुन् कानि नर्बनः। यमग्रकः পুলাপত বাভাষ স্বাচ্ভুবিধ।।। उथा शक्र वहन मशवारः शिम् ন্য মন্ত বৃথালাপো নিষ্ঠর বচন ইতিবাদ্মবানি ষট্। পরেষা দেশ জাতি সল বিদ্যা শিল্পক্প বৃত্তা-চার পরিছদ শরীর কর্মজীবিনাং शुक्राक्षाववहरः शक्यः। यहा-ন্যুৎ ক্রোধ সভাপ ত্রাস সংজন-न वहः। शक्र उह विख्छिय य-हान, इ তথাবিধ•।। চক্ষু শ্বানিতি লুগুক্ষে চাণ্ডাল বান্ধণৈতি চ। शुनःभान्नितः (व्याट शक्याम বিশিষ্যতে 11 তেৰা মেব পৰ্য-বচনানা পরোক্ষ মুদাহরণ অ-পথাদ:। ওক নৃপতি বন্ধু ভ্ৰাতৃ মিত্র সকাশে অথোপয়াভার্থণদা বোপাখ্যান পৈশুন্য ৷ অনৃত দ্বিবি**ং অসত্য মস**স্বাদক্ষেতি । रम्य द्राष्ट्रे भूमकाह भद्रार्थ भद्रिक-न्ननाट । नमं दान भुनकाह जाव-न॰ वार्थ जायन ॥ एक्याका (वया ञ छाना जारा निश्व विषु:। यमगुद्रा वला सहजीभुःसा बिन श्रम (मुग॰ ॥ डेटकाव॰ व विकासना मु-हैवाकामा जावनाद । देस नामूब न

क्त्र भनर्थः भुडिनम्। छ।। भुनः भगा निनरनः भूत्रःभानिनरनः। अब চতুর্বিধ বিশ্বধার বিরোধ:। স-मक्ष्यानमक्ष्य (जनानाम्यत्र भी-ক্ষয়াপবাদয়ে রৈক্যাৎ নিছুরস্য পক্ষান্ত ভাবাচু। অসমজপুলাপ ব্যর্থ ভাষণযোঃ পর্য্যায়ত্ত্বালার্থান্ত-**त्र•। ইতি তিথ্যা**দিত্ত্ব•॥ वाष्प्रजी जी नही वित्मयः। यथा। হিমাদে স্বন্ধপিরাৎ প্রোক্ত্রা বাহ্মতী নদী। ভাগীরথ্যাঃ শত-গুণ পৰিব তজ্জল মৃত ।। তব মাত্রা হরে র্লোকানুপস্পৃশ্য দিব-ম্পতে:। ত্যক্ত্ব। দেহ নরা বাস্তি मम (लाकः न मः भगः॥ इंडि वी-রাহে গোরণনাহাত্ম্যে জলেখর-मार्जाऽवर्गननामाभ्रायः॥ বাদ্মধী जी मत्रकी। ইভি (किंटि ॥ ৰ ভ্ৰাথ ক্লী উপন্যাস:। ইত্যমর:॥

ৰাজ্যথ প্লী উপন্যাস:। ইত্যমর:।।
বাচঃ পৃ নৎস্যবিশেব:। বাচা
ইতি ভাবা। অস্যগুণা:। বাদুর্ণ।
শুক্রণ। স্থিরণ। শুব্যলর্ণ।
বাত পিত্ত নাশির্ক। ইতি রাজ-বল্লভঃ।।

বাচণ্যনঃ পু• মুনিঃ। ইত্যমরঃ।। মানুত্রী। ইতিকেচিদিতিভরতঃ वाहकः भू भदः। यथा। भाष्य শব্স্ত বাচকঃ। ইত্যমরঃ॥ দ্বে বা-চকে। পুকৃতি পুত্যয দ্বারেণার্থস্য वाहरका गवाहिक्शः भाखि वृशक-রণে তর্কাদৌ চ শব্দ উচ্যতে। লো-কে তু সংস্থাে ২সংস্তঃ শব্ উ-চ্যতে। বক্তীতি বাচক: ণক:। ইতি खत जः॥ जरमर्गायः। यथा । मः माजिनालो वृज्ञिश जिशानः वा-চকো ধুনি:। হাস: সহরিওঞ্জি বিকাপ্তশেষ:॥#॥ কথক:। পুরা-गारिभाठेकः। यथा। बाक्षनः वाह-ক বিদ্যামান্য বর্ণজ মাদরাৎ। শু-ज्ञान। वर्णकामाकन् वाठकामत्रकः वुsee II তথা দেবার্চা মগুত: কৃত্বা ব্ৰাহ্মণানা বিশেষতঃ। গুছিঞ্চ শি-थिन क्यंत्राचाइकः क्रक्नन्त्र ।। পুন র্থীত তৎস্ত্র ন মুজ্বা ধার-(यर कृतिर। क्रिक्नाः ब्रह्मछः भाक छथा कार्यमानाहाइनाः॥ पद्म তু বাচকাথেছ শু.হস্যাপ্নোতি তৎ क्व । का रम्याभाराह्नाः का म्य ক্রোডা:। বাচক: প্রিভো বেন পুসন্না স্তব্য দেবতা:।। তথা জ্ঞা-दा भर्व नगाशिक भूबरयद्याहक• युषः। आजान मिन विकीय य हेरहर जकन कजू ॥ उथा दिया है नक्षठः नाष्ठः न्यहे।क्षत्र भरः छथा। कल्यत्र नमायुकः त्रम छाव नमित्रः ॥ वृष्यमानः नमाठ्यरं गुष्टार्थः कृद न्याना मृन्य। व्याक्षणापिः यु मर्खिष् गुष्टार्थः हार्नायम् ॥ य धवः वाहरयष्ट्रक्षम् म विर्मा व्याम উচ্যতে। छथा। मध्यत्र नमायुकः काल्य काल्य विनाम्मर्छ। श्रम्नय-म्त्रमान् मर्बान् वाहरयष्ट्राहरका मृन्य ॥ हेि छिथा। पिछकुः ॥

बाइन की शर्टन शर्टि वादा श्री मृत्सनानन हिर्दिन शर्टि वादा श्री यञ्च है। न कार्य हिर्दिन शर्टि वादा ही खिला है। विश्व श्री वादा है। विश्व श्री वाद्य वाद्य श्री वाद्य वाद्य वाद्य श्री वाद्य वाद्य

बाहनक॰ क्ली शुर्हालका। ইতি हात्रावणी॥

বাচসাম্পতিঃ পু• বৃহস্পতিঃ। ইতি শদরত্বাবলী।।

বাস্প্রভি: পু॰ বৃহস্পতি:।ইত্য

বাচা জ্ঞী বাক্। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষঃ।।

বাচাট: বি বাচাল:।ইত্যমর:॥ বাচাল: বি বহুসৎসিভভাষী। उर्गर्गावः। बन्नाकः २ वाहारैः ७ १ इज्ञानः ॥ ज्वल्लाविगानि बन्नाकारम् अर्था वर्ल्ड वाहारि। वा-हात्वा बन्नाकः ज्वल्लावीनामिन् जिल्लाकार्षं भर्यार्थ वाभावितः १ निका भूगल्ल वाहावा। मून्नालिकः जनस्वी । ইতি मृनानि निका क्षेत्रावा लन्नाः।

वाहिकः जि वाहाक् छः। यथा।

भवीवरिकः कर्यादारिव यां छि छाव
वाङ्गाः नवः। वाहिरेकः शक्ति मृगः

छाः मानरेन ब्रष्टाका छिछाः॥ इडिः

भागाः छिछ छुः।। यशिह। कारिकः

वाहिकरेक्षव नाननः यह मृद्धु छः। अः

कक्षर्भान छ० नाई भूगमा छि मना

गुजः॥ इडि भाग्न भूवार्ग मृग्राखाः

जः॥ यन। इ। कारिकः माननकः

नमस्रावः हिछ। चाहार्यां प्रकः

वाहिका नमस्रावः क्छः। इडिः

मृक्षरवाशहीकायाः मृगामानः॥

वाहिकः भ् वाक्रांत्रञ्जः। यथा।

जानाभण विनाभण मःनाभण

भूनाभकः। जन्नाभा २भनाभण मत्मण णाजित्वणकः॥ जभत्त्वाभात्रकः । जभत्त्वाभात्रकः । किर्निल्या व्यभत्त्वाभात्रकः। किर्निजा वहनात्रञ्जामृत्वाभी भनीविज्ञिः॥ इन्युद्धन

नीलगुनिः ॥

বাচিকপঞ্জী **লিপি:।। সংবাদ-**পঞ্ছিত কেচিৎ ।।

বাচিকহারক: পূণ্ লেখন । ইতি ত্রিকাণ্ডশেব: ।।

বাচোযুক্তি: ত্রি বাণ্মী। ইত্যমর-টীকাষা রামাশুন:।।

বাচোযুক্তিপটু: ত্রি বাশ্মী।ইত্য-মর:॥

वाह्य वि व्यथ्यात्रकः ॥ श्रीनः ॥ वहनाई । ইভি মেদিনী ॥ भक्र । ৰথা। ন চাল্লত্ব বহুত্বাভ্যা পুৰো-গাণা বিশিষ্যতে। বাচ্য বাচক ভাবে। १र मक्त भारा कि भव्य वर्षा। বিভীতকে হপ্যক্ষ শব্দে৷ যদ্যপ্য-ল্লৈ: পুযুজ্যতে। তথাপি বাচক खन्र ज्डायट म क्टीक्वर ॥ इंडि মলমাসতত্ত্বত ভউবার্ত্তিক বচন য়া অপিচ। অর্থো ব্যচ্যক্ত লক্ষ্যক ব্যক্তাশ্চেতি ত্রিবা মতঃ। এবা॰ स-ক্রপ মাহ। বাচ্যে পর্থোভিধ্যা বোধ্যো লক্ষ্যো লক্ষণযা মতঃ। वारका वाञ्चनया जाः मूर सिमुः मद्रमा भक्यः ॥ ইতি माहिতा-मर्भागर भद्रिष्ट्रमः।।

বাচ্য ক্লী পুতিপাদন ॥ দূৰণ । ইতি ধ্রণি:॥ वाह है कारम। इंडि किविक्यन कराः।। इ वाक्ष्रुः । इंडि मूर्गामानः वाक्षः की घुडः ॥ यद्धः ॥ व्यवः ॥ वाद्धाः इंडि स्मिनी ॥ वाक्षः भू भद्रभकः। इंडिमदः॥ नियनः ॥ भकः ॥ दिगः । इंडि स्मिनी ॥ मूनिः। इंडि विश्वः॥

বাজপেষণ ব্লী পুণ যাগবিশেষ: ।
ইত্যমরভরতৌ ॥ সতুশ্রোত সপ্তসংস্থান্তর্গত পঞ্চমযাগ: । যথা।
অগ্নিষ্টোমো হত্যগ্রিষ্টোম উক্থ্য:
বোডশী বাজপেষক । ইত্যাশ্বন্দিনসূত্রণ ॥ ঐন: পৌগুরীকক্ষেন্
তি সপ্তযাগা: ॥

বাজভোজী পু॰ বাজপেষ্যাগঃ। ইতি শহরত্বাবলী।।

वाजनत्वः भू जनस्मवयक्छत्
पार्थगुष्ठः। मजुर्विणन्यायन णानाः

पूह्यः। ইजि नट्नाभुद्रागः॥

वाजनत्वी भू यजुर्विभी। यथा।

আর্যক্রমেণ সর্বত্ত শ্দু বাজসনে বিনঃ । ইতি মহাজন পরিগৃহীত বচনাৎ যজুরেদ বিধিনৈব কর্মাসং যুঠা ইতি মলমাসতত্ত্ব ।।

বাজিগন্ধা স্ত্রী অশ্বণদ্ধা। ইতি রত্নশালা।।

वाजिपसः भू वामकः। इंडि

ब्रुवाना ॥

বাজিদন্তক: পু॰ বাসক:।ইত্যমর:॥ বাজিন॰ ল্লী আমিক্ষামন্ত্র।ছানা রজন ইতি ভাষা।ইতি হেমচন্দু৽ ত্রিকাওশেষৌ॥

वाकिनो जी अधनका॥ वार्षिनी॥ শেষস্য পর্য্যায:। বডরা ২ বামী ৩ भुम्का ८ वार्डवी १। व्यम्राः कीत खगाः। अथाकीत्रस ककामः वयः भी भने व्यव् । (मक्टिक्र्य)कद्रः বল্য গৌরব কান্তিকৃৎ পর ।। # ।। उप्रविख्नाः। अथा मिश्र माम्रथुतः कवाय॰ ककार्डि मूहीमयहाति क হ্ম•। বাভাল্পদ• দীপনকারি নেত্র-(मायाभइ॰ उदक्षिङ॰ मृथिव्या॰ ।। 🛪 ॥ ভন্নবীত গুণা:। আশস্ত নবনীত স্যাৎ ক্যায় কফ ক্ল-**डिट**ा ठक्षुष्ठ करूकाका भीष-দ্বাভাপভ্রেকং।।**২**।। তদ্ঘূত ~~ও~~ণাঃ । অখা नर्लिस क्ष्रेक वश्रक करा-यकः। देवादीशनमः मृहीशात्रि वा **जान्नर॰ धरा। इंडि त्राक्रनिर्घणै: 11** #॥ অপিচ। ক্লোঞ্চ বডবাকী র' বল্য শাখানিলাপছ। অমু• करे नयु बामू गद शिकमकः उशा ॥ ইতি ভাবপুকাশ:।।

বাজিপ্ঠ: পু॰ অমানবৃক্ষ:। ইতি

भष्ठिनुका॥

वाक्षिडकः भू॰ ठगकः। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

বাজিভোকন: পু॰ মুদ্র:। ইভি রাজ নির্ঘণটঃ।।

वानिमान् भू भाषानः। ३७ तदः

वािबिषाना जी वािष्ठ गृर्दः। जाः खरन् इंडि जात्र वी जाता। खर-भर्य (श्रायः। सम्बूद्धा २। इंडि (श्रायः)। वाजी भुः (शाहेकः।। वागः॥ भक्ती। इंडि (श्रायः)। वासकः। इंडि भन्द द्वावनी।।

वाबीकत्रा॰ क्ली बीर्यावृष्टिकत्रः ।
इति व्राक्षनिर्यन्तः ॥ वाक्षीकद्रगम्वाः
ना वक्षण मार । यमुवाः श्रूक्षः
वर्षाः वाक्षिवः मृद्रक्षः भूक्षः
वर्षाः वर्षाः ॥ व्यव श्रूक्षः । उत्ति व्यक्षः वर्षः ॥ व्यव श्रूक्षः । द्व्यः वक्षः । व्यक्षः भूक्षिः जिव व्यक्षः । व्यक्षः भूक्षः । व्यक्षः भूक्षः । व्यक्षः भूक्षः । व्यक्षः भूक्षः । व्यक्षः । व्यक्षः भूक्षः । व्यक्षः भूक्षः । व्यक्षः भव्यः । व्यक्षः । व्यक्षः । व्यक्षः भव्यः । व्यक्षः । व्

র্ভাবৈ র্ভয শোক ক্রোবাদিভি:। অ क्रिन्धः क्रवाक्रिकः मृःधनदाय । **ক্ষতে পীডিভে অৰ**ন্থীকৃত ইতি বা বং। গ্বন্ধ: শিশ্ব:। পত্ততি ত্মমতি । जःभुरवारमा रेमथूवः। ३॥ कहूकाः ল্লোক লবণৈ রতিমাত্রোপসেবিতৈ:। **পि खाहुककार्या मृद्धेः द्विवार उमा**र পুষাষতে ॥ कंट्रकारिनाडिमाव्यन পুৰুদ্ধেন পিত্তেন শৃক্ষণ্য দক্ষরাৎ ক্লৈব্য• ভবতি। পিত্তজ্ञ মেতদ্বিতীয• ॥ २॥ व्यक्तिरायमीत्ना (या नह বাজীকিযারত:। ধ্রুজভঙ্গ মবাপ্নো-তি স শুক্রফ্য হেতৃক ।। শুক্রফ্যক ত্ভীয় ।। ৩॥ মছতা মে দুরোগেণ চ তুথী ক্লীবতা ভবেৎ॥৪॥ বীৰ্য্যবাহি-श्रित्राह्मात्मस्नानुम्र छिख्ट। eil विवादः क्षुक्त प्रनामा निरद्राशाष्ट्रक्रहः र्याजः । यश्रेत्ववाः मृजः जसु मुकः सम्भ विभित्तकः॥विनाः गृहेमः। भू-क्वम्। क्कानमः कामार मक्ति-छम्। भनमः वुक्षहर्य्याः निद्राशाः ক্লৈব্যু ভবতি। ৬॥ জন্মপুভৃতি যৎ-द्भिर्। मरुबः ७ कि मधमः॥ १॥ व्यनाष्ट्र' द्विब्रमाङ् । व्यनाष्ट्र' जः रुषः द्विवाः सर्माहनाह यज्जावरः । मर्याह्रहार वीर्य्यवाङ्गिताहृहार ।। 🟶 ।। व्यथ देव नामा हिक्ट मायाः

। ৰাজীকরণ বিধিমাহ । নরো বাজী-कन्नान् रवानान् नम् क् मूर्को निन्नाम-यः। मश्रजाञ्च भूक्ष वि वर्षामृष्कृ ख रवाज्यार ॥ नह रेव रवाज्यापदीक् সপ্ত ভ্যা: পরতো ন চ। আযুদ্ধানো नद्रः क्षीिं जिः जिः स्थार्गः कर्जुगईि ॥ ক্ষয বৃদ্ধাপদ শাদ্যা ঘোরা ভাতী-द मुर्जयाः। अकालभद्रगक्ष म्यान्डब-ত ज्ञिय भन्रथा।। विनामिना भर्थव-তা॰ ৰূপ যৌ বনশালিনা॰। নরাণা॰ বহু ভাৰ্য্যাণা বিধি বাজীকরে৷ হিডঃ ।। ছৰিরাণাণ রিরণস্নাণ জ্রীণাণ বা वाज्य निह्जाः। याविर भुमद्रार क्योगाना॰ द्वीवाना बन्नदब्रज्ञा॰ ॥ হিতা বাজীকরা যোগা: প্রীভ্যপভ্য वनभुषाः । এতেनि भुष्टेरमञ्जानाः (अव्राः कालाम् राशक्या ॥ 🗱 ॥ वा-জীকরাণ্যাহ। ভোজনানি বিচিত্রা-ণি পাৰানি বিবিধানি চ। বাচঃ শ্ৰো-ত্রাভিরামাশ্চ ত্বভঃম্পর্শ সূথাবহাঃ॥ यामिनी (मन्तृ जिल्का कामिनी नव-ধৌবনা। গী জ শ্রোত্তমনোহারি তা-च्न- मित्रा मुकः ॥ गक्का मनाख्वा ৰূপাণি চিত্ৰাণ্যপ্ৰনানি চ। মনস-भ्हानु जीवारक। वाक्षी अर्बं छि मानव॰ ॥ মাক্ষীক থাত মধুপারৰ লোহ-চ্ৰণ পথ্যা শিলাজতু বিডশ্ ঘৃতানি

লিছে । একাগু বি শক্তি দিনানি গদাৰ্দ্দিতোপি সে৷ ২শীতি কোপি व्रमराय भुमना यूत्वव ॥ गवाः विकार वट्माना मिक्ष भविम भाष्म। গোধুনচুর্ণঞ্ তথা সিতা মধুঘৃতারি-ও ।। ভুকু। হ্বাত জীর্ণোপি দশ-साद्रान् वुक्का नि : 🛊 । व्यथ द्र नाना । म्यार्कात्र भीवन्त्र भथतः थ्लन्ड हन्दुनुहर्छः भूद्रः कोदुशनक शक क्विवः मुक्षेत कजूर्यावकान्। अवाः भाव हजुडेग भदिहंजः कर्वः नवदः তথা ধ্রা শুক্লপটে শনৈ: করতলে नामाध्य विमुविषट ॥ मृख्वार् मृगनाजि हन्तन द्रम म्मृष्टि १७क्ष् পিতে কপূরেণ সুগন্ধিক ভদখিল जःलाउ। जःशाभायः । बन्धार्थ মথ্রেখরেণ রচিতা ছেবা রসালা यग ভाकु र्यम्य मीननी मूथक्त्री কান্তেব নিত্যু পূিয়া।।।।।। গোক্ষরে क्कुद्रवीकानि वाकिंगका भाजावदी। मुवनी वानदीवीकः युडी नागवना-वना ॥ এवा॰ हुर्न॰ मुक्तिकः गावुः-নাজ্যেন ভর্জিত। সিত্রা মোদক क् इ। जक्रा, वाक्षीक्र, भन्ना हूर्ना-म्डेख्नः क्वीतः घ्ठः ह्र्नम्यः म्**ड**ा नद्वा विच्या थ्या थारमप्रीवन वथा।। वाजीकब्रानि ज्बीनि मःगृश्च

রচিতো যতঃ। তথাৰহুবু গোগেৰ यारगा २व॰ शुक्रता मणः।। त्रिः वर्षां (भारक: ॥ इ।। शिश्रनी नव-ণোপেতে বস্তাওে যৃতসাধিতে। ক ছপস্যাথ বা খাদেন্তেতু ৰাজীকরে ज्म • ॥ क ॥ भूग • मक्किगरमणक • मन्नभावाचान ज्न कर्वराख हि-ম॰ জলযোগতো মৃদুভর° সংস্ট্র **ट्री क्उ॰। उर्द्र्ग॰ निर्द्राधिउ॰ व**त्रु-खा लामूक पूर्व भारत गरा काञ्जनि मःगुटिनिनिदिए एम् प्र-ৰুগাৰ্দ্ধাণ সিভাণ ॥ পঞ্চ ভজ্জ্ব নাৎক্ষিতি পুতিনয়েৎ ওিমান্ পুনঃ **श्रक्तां १८ ए**पा अल्पू नार्त्राभि वस्-ना मृद्धापद्रार म हिजा:। এना ना-গবলাবলা সচপলা জাতীফলালি-ক্ষিকা জাতীপত্ৰ সুপত্ৰ চিত্ৰক যুত্ত ত হ বুচা সংযুক্ত।। বিশ্ব। বীরণবারি वाजिए वजा वांग्मी वज्री वानजी माना সেক্র গোক্রাথ নহতী। খর্রি-का क्षीत्रका। धान्यकः नकरनक्कः नमधूक मृत्राहिक जीत्रक भृथी-काथ यवानिका वद्गिका भा भी भि-त्रि (मंथिका ॥ कष्मत्त्रुज विषात्रिका-थ मुवनी शक्षद शका ७ थ। कब्द्र॰ क्तिरक्नतः नम्तिर कात्रना वीकः नवः।वीजः भान्य न मञ्जवः कत्रिकः। वीबंध दाबीवबः (४७॰ हन्सन मज রক মণি চ 🕮 স জ্ঞপুষ্মে: সম ।।। সর্বঞ্জি পৃথক্ পৃথক্ পলমিত भ कर्ने उद किल्ट म् उ वक जु बक् लाइ गगगः नमाद्रिजः (बह-वा। कल्री घननात्र हुर्ग मिल ह शु-ध यथा <u>भ</u>क्किल्य भकारमा जू स्माहकान् विब्रव्यविच्युमागान्य ॥ ভান্ ভোকাতি সদ। যথানলবল॰ ভূঞ্জীত নামু• রস• পূর্বমিন্নশিতে গ-তে পরিণতি পাণ্ডোজনাচ্চক্ষ্যেৎ ৷ নিত্যু প্রীরতিবল্ল ভাষ্যক নিমণ यः भूगभाकः छहि न नाषीर्याः বিবৃদ্ধি বৃদ্ধ মদনো বাজীব শক্তো র-(जो ।। मीक्षानि र्वणवान् वणी वित्रः हिर्छ। क्षे: म भूष्टे: महा वृष्कारग-नि युत्वव (नानि कित्रः नूर्वन्तृवर जून(द्र:। रज्ञात वहेना। व्यक्षनि व्रक्षमवावः। ज्ञाकाः शकाषटः পলমিতাং। সংহিতাংস্শুভাদ্যা:। नागवना ध्रमकत्री ध्रथं शे हैं डि চ লোকে। বলা বহু লিযার ভস্যা म्बद्द् । চপল। পिপ्ननी । काञी-পরক बाहेलबी। विश्वा मुश्री।वी-রণ এডস্য মূল উশীর গুাছ।। वाबि मृगसवाला। वाबिषः मूखकः। वदा बिक्वा। बाःभी वःभादाहना

। वद्री भञावद्री। वानद्री कलिकह् ত্তস্যা বীত্ত- প্রাহ্ত । ইক্ষুর: কোকি লাক্ষ: ভস্য বীজ। গোক্রস্যাপি বীৰণ। নহতীথজুরিকা ছোহার।। क्रीविकाकीवी। भृथीका काववी मण-রৈলা ইভি লোকে। বরটিকা বররৈ ইতি লোকে। শালৃক মেবাণ কদংঃ न्याद्वीबरकारमा वदारिका। भाःनी কটামাণ্সী।মিসি: সৌফ:। গন্ধর্বগ দ্ধা অখগদ্ধা ভস্যা মূল। খ্রীসংজ্ঞ व्यवस्थायनमातः कर्म् तः। विद्यभूमाः ণান্ পলপুমাণান্। রতিবল্লভা**থ্য**-প্ৰপাকঃ।৷ ঞ্চা এভিমানৃভিবল্লভে यक्ति भूनः सम्बद्धः श्रुतामानिका शक्-त्रमा जू वीक मर्क कर्त्र जा यात्मा १ वि শোষ তথা। সন্মান্কলক তথা থ-সকলত্বক্বাপি নি:ক্ষিপ্যতে চ্ৰাৰ্ছা विक्रया उपात्र हि ভবেৎ কামে अंद्रः जः ख्वा ॥ सहाकारमध्यः ॥ कः ॥ कः কপিতাধিকারোক্ত: খণ্ড সমাও-কো নহান্। রক্তপিত্তাদিরোগল্পে महाताक्षीकद्र: मृठ:।:#।। शङ्गा<u>म</u>ुमु রসে দ্যোণে সিতা মাটকসংমিতা• । ष्ठभुङ्भिनः मन्त्राज्ञागत्रज्ञा श-লাষ্টক ৷৷ মরিচ অভবোন্মান পি-थ्रनी दिशलामिङ । ननिनम्। **एक पद्मा गर्ब** भिक्ज कान्नस्थ ॥

भरठ उम्मार भाव माक् मर्द्रा भुष्ठानास्य । पूर्वात्मुयाः किरभञ्ज घनीज्रखनजातिरख ॥ शानातक की রক পর চিত্রক মুন্তক বৃচ্। বৃহজ্ঞীরক মপ্যত্র গুদ্ধিত নাগকে শর॰।। এলাবীজ লবক্ঞ পৃথক্ ৱাভীফল পল। সিদ্ধ শীতে পু मन्त्राह सथूनः व्यउवद्य ।। ज्यार फ्डांबनार द्वाक् श्रामाञ भिरः नदः । অথবা নিয়তা নাত্র মাত্রা খাদে-ष्यथाननः ॥ भानवः (भवनामभः) वा-कीर मुद्राउ ভবে । ममर्था रव वान् भक्षे। ऋहि। निजुः निवानयः।। गुरुगी नामायात्य क्रय भाग न বোচক। অমুপিত্তঞ্চ পিত্তঞ্চ রক্ত পিত্তঞ্পাণ্ডভাগ।। বৃহজ্জীরক না नागदित्वा। जाजुनाकः॥ 🛊 ।, 🐃 ন্যতি গোজুকুর্ণ ছাগক্ষীরেণ সা ধিত সন্ধু। ভুক কপণ্ডি সাজ यब्ह्यिं अ अ भुर्यारान ॥ मुन्द्रानि **इन्त्वा**रिख इन्त्व- त्रक्डहन्त्व-। श्र-खन गथ कालीया ७ क्का ७ क्का ७ क् ।। (एवक्यः अन्तर्वः भग्नकः जूनि কে। ৎপি চ। কপুরো মৃগনাভিশ্চ ল ভাকস্তরিকাপি চ।। সিহুক: স্ভু-ন॰ নব্য জাতীফলক মূত্র চ। জার্তা পর॰ লবস্থ স্ম্বলা নহভাচ সা

H কল্পোলফলক ত্বক্চ পত্ৰক নাগ-কেশর । বালকঞ্চ তথোশীর মা --नी नाक निजानि वा॥ मुद्रा क्ल् द्र-क कालि लिलग् छनुमुखकः। (त्र-खका ह शियक्ष भीबारिमा खगुनु-ख्या।। बाका नथ्फ ज्ञानक शाउनी হ্বসুম তথা। গুছিপর্ণঞ্চ মঞ্জিষ্ঠা ত-गद्र मिक्षक उथा ॥ এ जानि भाग मानानि कन्नीकृष्ठ्य मरिनः भएहर । তৈল পুস্থমিত সম্যক্ এতৎ পা-ত্রে শুভে ক্ষিপেৎ।। অনেনাভ্যক্ত-गावस रृष्काणीि मामानि यः। শুভো ভবতি শুক্রাচ্যঃ স্ত্রীণামত্যম্ভ দুর্ল 🤊 🏿 বন্ধ্যাপি লভতে গর্ভ• ব-ণ্ডোপি তৰণাযতে। অপুত্র: পুত্র गार्था जि बीखह नदमा नज ॥ हे-न्त्नापि मशाउन दक्शिन क्रयः ज्ञतः। पार भुष्यप पोर्गकाः अर्थः कर्भुं विनामारयः ॥ शंखकः वक्य हे (जारक। कानीय॰ कनम्रक ইতি লোকে। লভাকস্থরিকা মুযুক-माना इंडि (नाक्तः। क्क्कान्कन স্যাভাবে জাতীপুস্ন• গ্ৰাহ্ণ। তদ वाভেপি वक्षः शुक्रिः। **पाक्**तिः **छ। माक्**रिमी। निल्य इत देखि লোকে। গ্রিবাস: গুণুরী ইতি লো-কে গুছিপৰ্ণ: গঠিবন্ ইতি লোকে

ा जनीिजनमः जनीिजवार्यिकः । इन्स्नारिटेडनः ॥ 🛊 ॥ बीकानि কীশকছাঃ জড়ব মিতানি স্বেদধে-इनरेकः। भुष्ट भाखवमूर्य मुक्षः यावम् अवम् गाए ।। पुशुक्ति ।। व কৃত্ব। সৃত্ধ স'পেষবেক্তানি। পি-क्षिक्या वयुविका क्षा गर्वा भ-চেদাজ্যে। দ্বিগুণিত শকর্যা বা दिवाः मःभङ्ग (वन्धाः । दिव-का माक्षिक माध्य मञ्जन (यार्ग) খিলাঃ স্থাপ্যা: ॥ পঞ্টক্ষ মিতা-उद्ध मायः शुक्रिक ज्ञार्यः। व्यत्न मीयु माती त्या यक मार পতিতথ্জ: ॥ সোপি পুাপ্মোতি সুরতে সামর্থ্য মিতি বাল্লিবং । नारनन मम्भ किकिट मुवा वाकी क्त्र शद्भा वान्त्रीविका॥ 🗱॥ আকারকরভা শৃথী লবণ সম্কুমণ কণা। জাতীফল । জাতিপুল্ল চনে नः कार्विकः भृथक् ॥ ह्र्नर्यम् इ-ফেণন্ত তত্ৰ দদ্যাৎ পলোন্মিত। नर्रायकीक्ष्ठ भाषमाबः कोर्पुप **७क्स्यर ॥ मुक्**खस्रकद्गः शुःना-भिष्मानन्त्कात्रकः । नात्रीनाः श्रीः ভিন্ননক সেবেত নিশি কামুক:॥ ইতি ভাবপুকাশ:॥ বাশ্ব। জ্ঞা আতাবৃত্তিভণবিশেব:।

माठ हिविश स्था। উপাयविदयिनी कलविद्यशि वा। कलः मूथः
पू:थाजावणः। उत्र कलहाः शुक्ति
कलकानः काइनः। उत्थालहाः शुक्ति
कलकानः काइनः। उत्थालहाः शुक्ति
कलकानः काइनः। उत्थानः काइनः
। इिंड मिक्षाडमूकावली।। उदপर्यशायः। इहा २ काङ्का २ लग्हा ८
केहा ६ जृहे ५ लिश्वा १ मरनाइथः ৮
कामः २ अज्ञिलादः २० जर्यः २२।
हेजामदः।। जाकाङ्का २२ काङिः
२० जगुह्यः २८ (पाह्मः २६ जाजिलायः २५। हेकि अपदाद्वावली
।। कक् २१ कहिः २৮ मृजः २२
(पाह्मः २० इन्दः २२। हैकि
कहाथदः।।

বাশ্তি জি অভিলয়িত। যথা।
অবিছেদ পঠেন্ধীসান্ধ্যাত্বা দেবী সরম্ভী । শুক্লাম্বর্ধরা দেবী ।
শুক্লাজরণভ্বিতা ।। বাশ্তি ক কলমাপ্মোতি সলোকে নাত্র সংশ্বঃ
। ইতি বুক্লা ম্বা পুছে সরম্ভ্যাঃ
স্তব শুভা ।। ইতি তল্পসার: ।।

বাঞ্নি জ্রী বাঞ্নীযানারী। তৎ পর্য্যায়:। লঞ্জিকা ২ কলতুলিকা ৩ । ইতি ত্রিকাপ্তশেষ:।। বাঞ্নীয়া মাত্রে ত্রি।।

वार्षः श्रु मार्गः॥ वृजिञ्चानः। ইजि

मिनि ॥ चिनि । मूथः निःमद्राप बार्षे नुष्टीनात्वष्टेरको वृज्तिः । इजि (स्महन्मः ॥

बार्टम्डना जी भथताथकम्डना। छ८भर्यायः। मञ्जा २। ইভि सात्रावनी॥

ৰাটিকা জী বাস্তা। বাট্যালক: । ইতি শদরত্বাবলী ॥ হিলুপত্রী । ইতি শদচন্দ্রিকা॥

बाही जी बाहेगानकः। ইভि नद-ब्रङ्गारंगी ॥ वही ॥ वास । हेडि सिविनी ।। (भवन्य भर्य) यः । वासु-জ্ঞীবেশ্ম ভ্ৰাটী বাটিকা গৃহপো: **७कः। ३७ मन्**त्रजावनी ॥ 🗫 ॥ ভन्ता नक्नारि यंथा । विश्वकाक ক্ৰাচ। কে তে বৃক্ষা: প্ৰুপভাক নিবিদ্ধাশ্চাপি কেচন। ভদু। ভদু-शुरा कालि जान् वर्ष कर्शक्षता। কেবামন্ত নিযুক্তঞ্চ শিবিরঞ্চ শুভা-णुड• ।। पिणि अब कवः खम् मः ् मूडक वर भुः छ। वाद्रागक ग्-हांगाक शुकाद्रागाः श्रुवानकः ॥ **जुनुरक्ष का व्यका दिला अ**ज भुव अंछ । कि॰ भुमान॰ गृहानाक शाक्रानाः जगम्स्ता ॥ मक्तः স্পুনোদ্যান দিশি স্ত্র তরে৷ স্ত-बा। भागातः किः भुगानक शतिः

थानाः मृद्रयद्र ॥ दाद्रानाक गृशाः गाक जाकात्राणाः जुञानकः। कन्। কস্য ভরো: কাষ্ঠ পুশন্ত শিবিরে-পুভো ৷৷ অমঙ্গল বা কেষা বা সর্বণ माः वकुमर्शन ॥ अ॥ विज्यवानुवान চ। আশুমে নারিকেলক গৃহিণাঞ্ धन भूमः। निविद्रम् यहीनात भूद भूधभुष खरः॥ नर्व मक्नाईक **७**क्द्रात्का भतार्द्धः । द्रभावृक्कः भूर्विमिन् नृगाः मम्मर भूम खबा।। मू छनुरक नर्डब नृतकारत। निमान्य । বিশৃষ্ঠ পৰসকৈব জন্বীরে। বদরী उथा।। नुबानुरक नुर्वित्र रिकान थनम् ख्या। जम्मर भुम्म अईव व-তে। হি বৰ্ষতে গৃহী।। ভ্ৰমূবৃক্ষক দা-ডियः करन्याम्। उक ख्या विकृत्र-क भूर्विमान् एकिए। भिज्य उथा।। সর্বত্র শৃভদক্তিব ধনপূত্র শৃভপুদঃ। হর্ষপুদে৷ গুবাকক দক্ষিণে পশ্চিষে ख्या ॥ क्रे**ना**त जूशहरेकत जर्बः दिवर निणामय । जर्दक हम्लकः म्। जूवि जुनुन उथा ॥ वना-वुकाणि अगाउ॰ मायामुक मुका-মুকঃ৷ খজ্রী কর্কটী চাপি শিবিরে भक्तभूषाः ॥ वाख्कः काव्यवज्ञक বাৰ্ত্তালক শুভপুদা:। লতাফলঞ শু ভদ পর্ব: সরত নিশ্চিত।। পুশ

ন্ত কথিত কারো নিবিদ্ধঞ্চ নিশা-भय। 🗱। वन्ध्रव्या निविकाण শ-विद्य नगद्रिन ह ॥ व्हो निविषः শিবিরে নিভ্যুণ চৌরভয়ণ ভভ:। ন-गात्रयू भूजिकक पर्मनाट भूगाप छः था।। (हकादा छिडिडी वृक्का य-ত্মান্ত পরিবর্জয। শরেণ ধনহানিঃ স্যাৎ পুৱাহানি র্ডবেৎ ধুবং।। শি-বিরেপ্তি নিবিজ্ঞ নগরে কিঞ্চি-দেব চ। ব নিবিজঃ পু সিদ্ধান্চ নগরেষু তথা পুরে ॥ বাট্যা মতিনিবিদ্ধান্চ भाक छ॰ भित्रवर्काय । थर्ज् त क ডভূশ্চৈব নিষিদ্ধ: শিবিরে তথা ।। न निविष्तः शुनिष्तण गुारम्यू नगातः व ह। वृक्षण हनकारीनाः थानाथः মক্লপুদ-॥ গ্রামেষ্ নগরে চাপি শিবিরে চ তথৈব চ । ইক্রক্ষ । मुख्यः **महदः** मुख्य ख्या ॥ अ শোকণ শিরীবণ্ট কদয়ণ্ট শুভ-भुमः । कद्दी रुत्रिमा भुजना भुजन ষ্ণাদুক স্তথ:।। হরীতকী চ শুভদা প্রামেষু নগরেষ্চ। ন বাট্যা ভদুদা निज्रः ७४। हामलकी थुवः ॥ 🕸 ॥ গ্ৰানা মন্তি শুভদ মুখানাঞ্ ত रिषव । कन्यान मुहिः मुवना वारखी भागनकात्रिगाः ॥ न मुख्युम मरन या मृहम्कात्रगः शतः । वानद्रागाः

নরাণাঞ্ পর্ফভানা প্রাম্পি ॥ অক্তরাণা স্গালানা মার্জারাণা ম-खपुके । (ভটकाना मूकद्राना अ र्दिवाकाणुङ्भुषः ॥ 🕸 ॥ वेणात চালি পূৰ্বমিন্ পশ্চিমে চ তথোত্ত-রে। শিবিরস্য জল• ভদু মন্যঞাশু ख (भव ह ।। क्षा। मीर्च शुर् अभानक न क्र्य्यात्रानित्तर वृथः। हजुत्राम् गृह्ह कारता गृहिना॰ धननामन ।। मीर्घ পুছ: পরিমিতো নেত্রাক্ষেনাপি সং-হ্বত । শ্বেরন রহিত ভদু শ্বর **म्बर्भुम्॰ नृगा॰ !। भाइ रुखगा**८ भूबं भीर्घ इस्डबर उथा। गृहिगा শুভদ ভার পুকারস্য গৃহস্য চ ।। न मश्रामान कर्ववर् किकिश्राना-ধিকে শুভ•। চত্রসু• চন্দুবেধ• শি-वितः सक्ला नुमः ॥ व्याजुमः स्र्युः বেধণ শিবির• মঙ্গলাপুদ•। অভদুদ• ज्र्यादिव शास्त्राक्त करे विषय हा। শিবিরাভ্যম্ভরে ভদা স্থাপিতা তুল-भी नृगा । धन भूध भुषाबी ह भूग्र দ। হরিভক্তিদা ॥ পুভাতে তুলসী॰ मृष्ट्रे। वर्गमानकनः नाउट । मानजी যুথিকা **স্থন্দ মাধ্**বী কেন্তকী তথা ॥ নাগেশ্বর মল্লিকা চকাঞ্ন বন্দল শূভ । অপরাজিতা চ শুভদা তেবা मूम्रान मीश्रिजः॥ भूब ह मिक्रानः

वाजमहरस्टान्डा रेनव॰ वर्गामगृह॰ গৃহী।। উদ্ধ - বি॰শতিহয়েভ্যঃ প্রা-कातः न ग्रंजुनः। #। म्बरातः रेजः लकातः चर्नकात्रक श्रीत्रकः ॥ वाही मूल गुम्ममा न कर्गाट ज्ञानन व्यः। वाञ्चनः कवियः विनाः नर-म्मु गनक मुख्।। ७ छ रेवम्। পুল্লকার স্থাপথেৎ শিবিরান্তিকে । 🕸। পুস্তে চ পরিথানান শতহ-ন্ত॰ পুশন্তক•।। পরিতঃ শিবিরাণা-ঞ্ গন্তীর দশহন্তক। সক্ষেতপূর্ব-কল্ফিব পরিখাদার মীপ্লিত ।। শ-ৰো রগম্য মিত্রস্য গম্য মেব সুখেন 🖟 ▶ । #। मान्यवीना॰ जिल्लिपीना॰ निक्वाताना॰ উড्रताना मञ्दूकः। शुख्रांगा॰ वहानाकालाज खाना म-বাঞ্ছিত ॥ এতেষা নভিরিক্তানা। শিবিরে কাপ্ত মীপ্পিত । বৃক্ষণ বজু-रुउकः मूत्राउ। वर्द्धाराष्ट्रपश्च ।। भूव দার ধন হন্যাৎ ইত্যাহ কমলো फ्रवः। कथिङ (नाकिमकार्थः इक কাষ্ঠ বিনা পুরী া শুভক্ষণ চাপ্য धूना गह वर्म यथामृथः। ইতি वुकारेववार्ख बीकृष्ण्डमथाए ३०२ व्यथायः॥

চৈব শুভদ নাত্ৰ সংশয়ঃ। 🗱। উদ্ধৃ । বাটী ত্ৰি বেপ্লিড ছলভাগঃ। ইভ্য-मदः ॥ यख्डवार्षे मृभमृत्र इंडि রামভদোকি:। বাট: পছা ইতি বহব:। বাটো বৃদ্ধি রিভি মধু:। বাট বাট চ। ইতি ভরত:।। वाही नीर्यः भुः इंट्कहें वृक्तः। इंडि ब्रञ्गाला॥ বাউক ল্লী ভৃষ্টববঃ। ইতি শদ विमुका ॥ বাট্যপুষ্মী জী বাট্যালক:। ইতি ब्रज्ञाला ॥ वार्छे। ञ्जी वार्रेडानकः। इंडि ब्रङ्ग-गना॥ वाहितानः भू॰ वाहितानकः। इंडि नदत्रज्ञावनी ॥ হিন্তালানা তথৈব চা। নিয়ানা বাট্যালক: পূ ক্পবিশেষ:। वािषयाना इंडि ভाषा। उर्भागः যঃ। শীতপা भी ২ বাট্যা ৩ ভদো-मनी ह वना द वाही अ विनया 9 वाछ्यानी ৮ वाहिका २ । इंडि **गर**द्रञ्जावली ॥ अन्यज्ञायास्तरः ख्याक वला नाम मुक्रेवताः॥ वादेशांशी जी वादेशनकः। इंडि नम्द्रद्वावनी ॥ वाफ य फ चाञ्चाव। इंडिकवि-कल्लक्यः॥ अ व्यववाष्ट्र । उ वाष्ट्र (नाकः। चाञ्चादः मानः। **उ**ग्रज्ञः

ন । ইত্যেকে। ইতি দুর্গাদাস: ॥ বাড: পৃ॰ বেষ্টন । ইতি শদ-মালা॥

বাঢ় ক্লী অভিশয়: ।। পুতিজ্ঞা।
ইত্যমর: ।। বাঢ় মিভ্যব্যযমপীতি বৃদ্ধা: । ইতি ভরত: ।। বাঢ়ত্রিষু দ্ঢ়ে ক্লীব মনুম্ত্যা মথত্রিষু ।
ইতি নানার্থরত্নমালা ।।

वागः भू॰ भनः। इंड्राननः। (मा-खनः॥ रिड्राड्निः॥ (क्वनः॥ इंडि (मिन्नी॥ व्याः। इंडि वि-काख्रभवः॥ काख्रावयवः। इंडि विश्वः॥ ज्यम्ब्रः। इंडि न्नान्न-निर्वणः॥ कविवनः। इंडि श्वनिः॥ व्यन्द्रभवनी यवकान्नार्तो पृष्ठेवऽ॥ वाग्रस्थः भू॰ वाश्रम्थः। छ्ट-श्रम्यायः। (वमा २। इंडि (इम-हन्दः॥

वागभूतः क्री वागद्राक्षभूतः। उट-भर्यतः। प्रवीदकादेः २ कादीवर्षः ३ উषावनः ४ भागिउभूतः ६। ইতি ত্রিকাওশেষः॥ আগ্নেষः ৬ উমাবনः १ কোউরীপুরः ৮। ইতি শদ্বজ্ञাবলী॥

वागभूडा जो भवभूडा। ইতি রাজ নির্ঘটঃ॥ বাণভটঃ পু॰ গুড়কারবিশেষঃ। यथा। नन् मञ्चलः कथः कियरं मञ्चाविष्यदः मः विष्यदः माट शु-विश्वित मिला विश्वि हिस। वान-ভेडारम मञ्चाल मञ्जाल गुड्यमा-श्वेष्ठावाट मावारो मञ्चलां जाद-शि ममाश्चि मर्ननाट। ইতি मूकः वावहीकायाः मूर्गामामः॥ वानवादः शुः ভটাरम् म्हां जाकृष्ठि

महारः। उर्भर्गायः। वाद्रवागः २ वाद्रगः २। ইতি सम्द्रद्वावंनी ॥ हानकः ८। ইতি राद्रावनी ॥ वागमूजा क्वी खेवा। ইতি सम-द्रद्वावनी ॥ वागरा भू विकृः। ইতি रहम-हन्मः॥

বাণা দ্রী পৃ॰ নীলমিণ্টী। ইত্যান মর: ॥ বাণা দ্রী বাণমূল । ইতি মেদিনী॥ বাণারি: পু॰ বিষ্ণু:। ইতি কেচিৎ॥

वानाभुगः भू• भनुः। ইতি হল।-यूथः॥

वागांत्रन॰ क्ली धनुः। ইতি হলা-युषः॥

বাণি: জী বপন । ইত্যমর: ॥
বাপদণ্ড:। ইতি হেমচন্দু:॥
বাণিনী জী নর্ত্তকী ॥ ছেক: ॥
মন্তন্ত্রী। ইতি হেমচন্দু:॥

বাণী জ্ঞী সরস্বতী। ইত্যমর: ॥
বচন ।। বপন । ইতি শব্দর্জাবলী ॥

वाङ ज् क गठिएमवर्याः मूर्थ।
इंडि कविकद्मक्ताः ॥ व्यवगाव्द ।
व्यवार्थाः । द्रमानाथञ्च गडिमूथ
स्मित्रया द्रिडि मद्दा गडी मूथः
गडिमूथः। वाडयडि भाषः वाडः
गहुः मूथ्यडीडार्थः । ইडाइ।
मूथ्यवर्या द्रिडिकोमद्राः।ইडि

वाउः भू भक्ष ज्ञान्तर्ग उठ जूर्य ज्ञः। वाजाम इंडि ভाষा। उद्भर्यग्रायः। गन्नवहः २ वायुः ७ भवमानः ८ म श्वादनः ৫ श्वादनः ७ म्यानंतः १ गञ्च-वारः ৮ मक्ट > जामृगः >० र्यः अनः ১১ माज्रिया ३२ नज्यान् ১৩ মাক্ত: ১৪ অনিল: ১৫ সমী-व्रा: १५ वर्गर नागः ११ मभीवः १४ সদাগতি: ১৯ জীবন: ২০ পৃষদখঃ २७ छत्रसी २२ भु छक्षनः २० भूधा-वनः २८ जनवङ्गनः २८ धूननः २७ মোটন: ২৭ খগ: ২৮। অস্য ওণা: । रिश्वत्रद्यः । नय्द्यः । भी उद्यः । कः कष्। मृद्यष्। मःखानकष्। স্তোককারিত্ব।। তস্য কোপকা द्रगः यथा । माधूर्यग्रामकञ्जनः ।

नाजुकानः। जनताङ्कानः। नु-ত্যুবকাল:। অন্নজীর্ণসম্বন্দ। ইভি त्राजनिर्घण्टः ॥ 🗱 ॥ त्रागविष्मवः । यथा। अथ वाजवताश्रिकातः । ভত্ৰ বাভব্যাধীনা সামান্যভো বি-भुकृष्ठे निरानानशार । कवाय कर्षे তিক্তক পুমিত কৃচ্চ লম্বন্ত:। পুর: প্রভাগর পুতরণাভিঘাত भूरियः ॥ शिमाननभनाख्या निष्य-নাচ ধাতুক্ষযাৎ মলাদি রপধার-ণাৎ নদন শোক চিন্তা ভবৈ:। অতি-ফ্ডজনোক্ষণাৎ গদকৃতাতিমাণ जक्रयामञीव वसनामृगा स्विविद्य-**ठनामाञः ॥ भार्याम्मगर्य मिन**-**भ्रम्परया खुडीयाः मर्या जंद्रा म**जि-গতে পশতে শিশিরসংজ্ঞকালে ৎপি চ। দেহে সোুতা:সি ব্লিকানি পুর্যিত্বা নিলো বলী। করে।তি বি विदान द्वागान् नर्वाद्यकाक्रनः मु যান্।। পুমিতঞ্চাত্র বৈপরীত্যে প্রো-পদর্গ স্তেন অপরিনিত মিভ্যর্থ:। পুকর্ষেণ মিত মত্যন্ন বা লম্বন অ ভিপুরাণ শাল্যাদি। কতিচিদমা-নি নবান্যপি বাতলানি। যত আহ । अन्त्रज्ञनानागाः । नीवात्र ज्ञिशूहेः সভীন চণক শ্যামাক মুদ্রাঢকী নি ञ्जावाण मञ्डेकण वृत्रहे। म्ल्नु

ক: কোদুৰ: ৷৷ এতে বাতৰরা ইতি (भवः। नीवादः शुजाधिका छीनी ইতি লোকে। बिशूहैः वनाती। नः **७.नः कलायः। निञ्चा**रवा ब्राक्रमायः। বোডা ইভি লোকে। মন্তইক: মোঢ र्हेडि (बारक। व्यक्ती व्यक्तिका व्यन दि इंडि लाक। मञ्जाकः मन्त्री ইতি লেকে। পুরংপবনং প্রায়াতঃ । व्यावजः व्यास्त्रेन मार्गावद्गणारः। ষত উক্ত। বাধোর্জাতৃক্ষবাৎ কো পো মার্গস্যাবরণেনচেতি। পথো-দসমযে বর্ষাসু। করা মভিগতে ৎশিতে ভুক্তে ২তীৰজীৰ্ণতাঙ্গতে। (मरह (मुर्जा) मोज्यामिना मः भारि क्छा। क्वायानि अदर्जु जिर्वशामी সমবে হেতৃত্ত বলী অনিলঃ পু-বৃদ্ধো বাযু: করোভি বিবিধান্ রো-गान्। তে রোগা: कथ्रास्त। 🕸 । 🝽-রোগুছো ২ন্নকেশত্ব• জ্ম্রাত্যর্থণ হ-नू गुरः। बिखा उस्त्रा गरगरदः मि মিনত্বক মুক্তা।। বাচালতা পুলা-পশ্চ রসানা মনভিজ্ঞতা। বাধির্য্য कर्पनामण लार्भक्छव् उथार्फिङ ॥ মন্যান্তন্ত্ৰোত্ৰ গণিতো বাহুশোষো-পবাহুক:। চর্বিতা চৈব বিশ্বাচী উ ष्वृ वाज উদীরিত: ॥ আখ্যানঞ প্रकाद्यान वाजाश्रीना भुजाश्रीना।

ত্ণী চ পুতিত্ণী চ বহি বৈষম্যমেৰ ह।। आरोशः भार्यम्वक विकन् नः उरेथव ह। मुङ्क म्बनः म्ब-निगुरहा भवगाएंछ।। भूबीवम्यानु-ব্ভিষ্ণ গৃধুসী চ ততঃ পর: ॥ কলা-পথপ্ৰতা চাপি খঞ্জতা পদ্মতা তথা। ক্ৰাষ্ট্ৰপীৰ্যক থলেটা চ বাত-क्फेक् अव हा। भाष्ट्रायां भाष्ट्राष्ट्रः আকেপো দওকাভিখ:। বাত পি-ভ কৃ গক্ষেপ তথা দণ্ডাপতানক:।। অভিযাতকৃতাকেণ আযামো ছি-विदः भृजः। जान्द्रम् उदा वारक्रो धनुवां उक्त स्तुकः ॥ व्यन उत्हान-ভানক পক্ষাঘাতো হথিলাক্ক:। কম্প স্তস্তো ব্যথা ভোগে ভেদশ্চ सुत्रगः उथा ॥ द्रोकः कार्माक का-कं)क रेमडाः लामाक रुर्वनः। च-क्रमार्का २क्रियु न: नित्रामाकात এব চ। অঙ্গশোষশ্চ ভীৰুত্ব মোহ **म्हक्ष्महिन्छ।।। निमानामः स्वरना** भा वनशानि खरेषव ह। मुकक्राया রজোনাশো গর্ভনাশ: পরিশুম:॥ এত এবাশীতি সংখ্যা রোগা যো-ণেন কৃতিভঃ। বাতব্যাধীতি নামা-নো মুনিভি: পরিকীর্ভিতা: ॥ 🛊 ॥ এত ত্রব শিরোগুহাদ্য এব। যোগেন वार्जन। वाजाचा वृग्नि वां छव्ग्रि

রিভি নিক্ক্যা তদা বাতজুরাদিশ্ব-পি পুসক্:স্যাদত আহ কচিত: পু-विक् डः ॥ विद्यागुराष्ट्या श्वी-তি রেব বাতব্যাধিসংজ্ঞা পুসিদ্ধ। न जू वाजक्रवाषयः ॥ 🗱 ॥ व्यथ वी-ভব্যাধীনা সামান্য চিকিৎসামা इ। मधुत लवन माम त्रिक नरमात्रक নিদু৷ গুরু রবিকর বস্তি খেদ সম্ভ र्भगानि । पर्न जलर (मकाञ्र সংমৰ্দ্ধনাৰি পুছাপিত প্ৰমান শা-স্ত মেতানি স্বযূৰ্তঃ। ইতি ভাবপুকা-भः ॥ 🗱 ॥ व्यनित । यन भूडिकद्राः ণ্যেৰ বাযুৰীজ নিশাময়। ভোজ-নানন্তর সদ্যো গমন পাবন তথা য় ছেৰৰ বহিতাপক শখভূমণ रेनथून । नृक्षञ्जीगमनरेक्षत मनः ज ন্তাপ এব চ।। অভিক্রক মনাহার युषः कलह (भव छ। कर्तृदाकाः जरः শোকঃ কেবল বায়কারণ ॥ জ্ঞাখ্য চক্তে ভজ্জন্ম নিশাময ত-(६) वयः । अः । शङ्कत्रञ्च। कलरेक्द नवीबः नर्काद्राप्तः ॥ नाद्रिक्त्वाः मकरिक्षव ममुख्यः मुभिष्ठकः। ना श्विन्ति भिडेक (कवन वा नणक ब्रा निष्ठः भयुर्वि डामक स्त्री तः भी अलाहकः। भक्रेटनविष्मः वक जिल्ले क्ष (क्रवन ।। नाक्नी

छाल थब्त यस गामलकी पृष् । শীতলোফোদকস্থান- সৃস্থির চন্দ্র দুব ৷৷ স্থিপদাপত্তল সুস্থি ব্যৱনানিল ৷ এভত্তে কথিত বং-त्म नारता वाजनुगाननः ॥ वागवः জ্রিবিখা: পু•সা•ক্লেশ সন্তাপ কাম-का: ॥ ইভি 🗐 वृक्षरेवरार्ख वृक्षथए७ ১৬ अध्यायः ॥ 🗱 ॥ अन्याः । विद्याद्य-नञ् (भागनाक भाष्ट्रेणा भाष्ट्रिस्कृकः । পুসারণুগুগন্ধা চ বৃহতী কণ্টকা-রিকা॥ বলা চাতিৰলা রাস্না খদ•-हु। ह भूनर्गवा। এর ও भादिया भनी গুড়ুচী কপিকছব:।। এষা দশপ-विकान् जागान् दाथरार जिला **२भाषा १८७**न शाहाद(माराय) डिल॰ পাত্রে বিপাচয়েৎ। আত্র বা यहि वा गवाः कीवः हवा हजुर्खनः। भ-**ভा**रती द्रमरेक्टर रेडनजुनाः भुनाः পবেৎ ।।।। দুব্যাণি বানি পেব্যাণি তাनि वक्तामि उहुन् ॥ मठभूञ्चा (रवराक नालन्गी वहा छकः॥ अह भा॰ भी रेमऋवक भलासक भूनर्गता ৷ পানে নস্যে তথাভ্যঙ্গে তৈলমে ७८ भुगाभाष्ट ॥ क्रहुन भार्यः भ्वक गल्मावाक मानारर। वा-পমার বাতরক্ত নাযুখ্যা চ পুমা न् खरद ॥ गर्छ मथलती विन्त्राट

বাভগ্নী

कि भून मान्वी निव। अथानाः বাতভকানা ক্ষেরাণা নৃণা ख्या ॥ टिन मिन् भुनाउदाः मर्दवाखिवकाद्रिगाः । भूनणः । भवदय॰ रेमक्रवक मुठी हिबक भः ककः। शक्युक् वाद्रमानः रेजन পুত্ৰ পচেত্ৰতঃ ॥ গুহুগৃহ্য পুৰ श्लीर नर्ववाउविकात्रन्थ । ইতি गाक्ए ३३४ व्यागः॥ বাতকঃ পু॰ অশনপণী'। ইত্য-মর: 11 वाउकर्य^न क्ली सक्टिक्या। भर्मनः। यथा। वादाह उवाह। म्लूनामाः त्न (म ज्रम वाजकर्म भुमुक्कि। এব হি পুৰুষো যুক্তো বাতপী फिड मानमः॥ मिक्का शक्षवर्षाः नि बीनिवर्षानि मूचकः । श्वा रेहव बीनि वर्षानि कृत्यां रेव काश्र नव ॥ এষু বৈ তাপন দেবি নেছন মন শ সভি। যো বৈ শান্ত্ৰণ বি-কানাতি মম কর্মপরায়ণ: 🛚 শুদ্ধা 🕌 বাক্য ভগৰতো প্ৰত্যুবাচ বসুন্ধ র।। #ो ধরণু\বাচ। অত্ল• লভ∙ তে পাপ তব কর্মপরায়ণ:। তস্য प्ति मुथार्थाय विमुक्ति वक्त्मईनि ॥ वाजाइ उवाह। मृत् कार्यमुन म (मिव कथ्यमानः भ्यानस्य। अ

পরাধ মিন কৃত্বা সম্ভরেদ্যেন ক-र्थांगा।। यादरकन हिन जीनि नरकन ह भून जयः। कर्म हिदः छ्छः क्षा স চ মে নাপরাধ্যতি॥ সর্বশঙ্কা॰ পরিভ্যন্ত্র মম লোকায গছতি। এতত্তে কথিত ভদে মকৎকর্মা-भन्नाधिनः ॥ (नायरिक्व खगरेक्व वद्या भित्रभृहिज्। इंजि वद्रारः भूतात मक्रकर्मभागिक छ।। বাভকী ত্রি বাভরোগযুক:। তৎ পর্য্যায়:।বাতরোগী২।ইত্যমর:॥ বাতসম্ভঃ পু॰ গৱসম্ভাধোভাগঃ । ইভি ছেমচন্দুঃ।। বাতকেতুঃ পু॰ ধ্লি।ইতি ত্রিকা-अल्बरः ॥ वाज्यकितः भू कनानाभः॥ वि **ড्ग**দস্তক্ষতঃ। ইতি মেদিনী।। বাতগানী পু॰ পক্ষী।ইতিকেচিৎ॥ वाज्खनाः भू वाज्नः। यथा। वाजूला वाज्छन्यः माहाववाग् निंगचकः। यक्षानिनः भाव्यिका বাসম্ভো মূল্যানিল:।। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষ:॥ রোগবিশেষ:। তস্য निनामानि र्थनामाय पृष्ठेवाः॥ বাত্মী জী শালপণী ॥ অখ-গন্ধ।।। শিম্ডীক্ষ্প:। ইতি রাজ-निर्घणेः॥

বাতত্ল জী আকাশোদ্ধীযমান সূত্র । বুডিরসূতা ইতি ভাষা। তথপর্যায় । বৃদ্ধসূত্রক ২ ইন্দু তুল ৩ গুমিহাস ৪ বংশকফ ৫ মক্দ্র ৬। ইতি হারাবলী।। বাতধ্বঃ পু মেঘ:। ইতি শদ্দ মালা।।

বাতপিত্তরশ্ল ব্লী শ্লরোগবি-শেষ:। তস্য ঔষধ যথা। মাতৃ-লুক্স্য নির্যাস গুডাজ্যেন সম-নিত । বাতপিত্তরশ্লানি হন্তি বৈ পানযোগত:। ইতি গাক্ডে ১৮৮ অধ্যাশ:॥

বাতপুত্র: পু॰ মহাধ্র্ত: ॥ ভীন সেন: ।! হনুমান্। ইতি মেদিনী ॥ বাতপোথ: পু॰ পলাশবৃক্ষ: । ইত্যময়: ॥

বাতপুনী: পু॰ জী বাতমৃগ:। বাওট্হরিণ ইতি ভাষা। ইত্য নর:॥ নসল:॥ অখ:। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তি:॥

বাওফুল্লাজ লী পুথুস:।ইতি ভ্রিপুযোগ:॥

वाउभकः नुः वाउम्गः। ইতি कोषतः॥

জটাধর:।। ৰাভমগুণী স্ত্রী বাভ্যা।ইভি ত্রি কাপ্তশেষ:।।

বাতমৃগঃ পু• বাতপুমী:। ইভা; নর:॥

বাভরক্ত ল্লী রোগবিশেষ:। তস্য विशुक्षे निमान मार। नवनाम कर्षे ক্ষার স্থিথোফাজীর্ণভোজনৈ: ৷ ক্লিম শুষাৰ্জান্প মাণস পিণ্যাক মূল-किः ॥ इताय मान निम्नाव ना-कारि भनालक्ष् जिः। मध्यात्रनान সৌবীর শুক্ত তক্ত সুরাসবৈঃ।। বিৰুদ্ধাধ্যশন ক্ৰোধ দিবাৰপাতি-कागदेतः। शायमः मुक्रमात्रागाः वि-थ्राहात्र विहातिगाः॥ ज्ञानाः मू-থিনা চাপি পুসপ্যেদ্বাতশোণি छ। इछ। याहि ग्रंड मान्डम বিদাভ্রণ সংবিদাহাশনস্যা 🕸 🛭 क्राद्रा यवकाद्रानिः। अकीर्गटा-হন: অজীৰ্ণায ভোষনৈ:। অতি भाव (डाक्रोन द्विष्ठार्थः। क्रिमारीनि মা-সস্য বিশেষণানি। ক্লিম্ব- শটি-তণশুষ মাতপেশোবিতণ অমূত্রণ मर्मापिमाःमः। वान्नः भी-**ডा** ि भृर्वसम्बन्धः नाः मः। भिग्राः ক ভিলখলি:। মূলক পুসিজনে ব। নিষ্নাবঃ বোডাশাকে। শাক প্রশাক । আদিশক্নে বৃত্তা-কাদীনি ফলশাকানি গৃহুত্তে । পৰল শটিভত্বাদি দোষরহিত

মণি মাণসং বাত লোণিত প্ৰকো-পধেৎ। শটি ভাদি তু মাংসং বি-শেষতো বাতশোণিত পুকোপ (ग् । आत्रनाल अक्षान(जनः। णुक जन्नान(डम:। (त्रोवीद्र° त्र-क्षानि अनः। उकः ठजूर्थाः म जः লযুক্ত বক্তপুত দৰি। সুরা সন্ধান ভেদঃ। আসবঃ সন্ধানভেদঃ। বি क्ष की व मर महानि। अशुभनः। তে। অভিজাগরো নিশি। প্রায-णः वाङ्लात् । जुक्साद्रागाः **य**न्न-**छत्रकायव्याभाद्राभा•। अथवा। मि**-थ्राहादविहादिगाः । व्ययथाहात विश्वाञ्चाः ज्लानाः मृथिनाकः त्रकृष्णा। रखात्यारिष्ट्रे गंहजः य (उ) वायू विवेष्ठं उ कथित्रकार्या गः हि । इस्राप्य उभनक्षानि। न-**फ्रामन्रा**किहनुः। अनुतः विका-श्म । विनाहि निद्राव क्लथ जर्यश भाकाति। ज॰विताश्मानजु । मःविमारः १ मनः यमः जुरक বিদঞ্চে তদুপরি ভুঞ্জানস্যেত্যর্থ: 1 অধ্যশন মুক্ত্বাপ্যেতদ্বচন বিদ্বা মীৰ্ণভোজনস্য বিশেষতো হেতুত্বা-র্থা পশ্চাৎ বাতশোণিত পুঞ্ (११) रिड्राननाच्यः। এতে दाः कात्र- ণানা মধ্যে কেনচিদ্বায়ুঃ কেনচিদু ভয়মপি পুরুপ্যেৎ ॥ 🗱॥ সংপ্রাপ্তি भार । क्८ मः त्रकः विषश्काम् **उह मुक्टे॰ जुल्ड॰ शामरया म्हीयर** जूर खर **मम्भुकः** वायूना पूर्विएवन खर् भावनामुहार वांडबक्रशा भ्रही-কৈ হেতুভি: কৃৎসু সমন্ত্র রক্ত বিদহতি অত্ত দহধাতু রবিবক্ষিত কর্মক:। ভেন বিদহতি বিদশ্ধ ভব-তীত্যর্থ:। তह দুই রক্ত । সুত্ত অ-বোগত। পাদধো শীষতে সঞ্চিত। ভবতি৷ ভক্ষির• দুবিভেন মহেতূবা-যুনা সংপ্তুণ মিলিত বাতর্ক উ চ্যতে। ননু চৈত্ৰস্য সংপাপ্তি ককা সূশুতেন। भीषु ब्रक्त मृष्टि भाषाजि ভট্ট বাৰো মাৰ্গণ সংক্ৰণ জ্যাশ বাতঃ। कुष्का २७७थं॰ मार्गद्राधार्म वायुः व्रज्रिक मृत्रायमूक माण्।। व्यव পূথম রক্তস্য দৃষ্টি রতো রক্তবাত-মিতি ব্যপদেষ্ট্র মুচিত্ত ভবত্যত णारः। ७८ भावनामिति । उमा বাভস্য দোষত্বেন প্রাধান্যাদ্বাভর-ক্ত মিতি ব্যপদিশ্যতে ॥ গ্ৰা পূৰ্বক-পমাহা ধেদো ২ত্যর্থণ ন বা কার্ল্যণ স্পর্শাক্তত্ব ক্ষতে হতিকক্। সন্ধি শৈথিল্য মালস্যুণ সদন পিডকো-म्गमः ॥ बानु बङ्गाक करे। भ रख

भाषाक्त्रिक्ष् । निर्छापः सुद्रगः ভেনে। গুৰুত্ব সুপ্তি রেব চ।। কণ্ড: निक्षियु कक् मारश जूदा नन्। जि ठामक्ट । रेववर्ग्ड मखलाट शिंख र्दा जामृक् भूर्य न भागः ॥ 🗱 ॥ 🖼 থাধিক্ তবা তস্য বাতরক্তস্য লক্ষণ মাহ।বাতেধিকে হধিক ভত্ৰ শ্ল স্কুরণ তোদন । শোথস্য রৌক। ক্ঞর শ্যাবতা বৃদ্ধি হানয:।। ধ্ন-न् अकृति मक्षीनाः मस्कात्वा १क्रुत्हा **९**ञ्किक्। भी उद्धिषानू गर्भायो सञ्ज त्त्रभथू अक्षयः॥ তব পाम्रयाः ण्-লাপিক মধিক। যত **আহ সুশুতঃ** त् शार्मा दियो आग**्डन श्रामाको** জালেপতো বাতরক্তেন পাদাবি-🖘 । यब मृश्विः ग्णर्माञ्चठा॥ 🗱 ॥ অধিঃরক্ত বাতরক মাহ। রক্তে শোথো হতিকক্ ভোদ স্তামু শিচ মিচিনাযতে। সুঞ্ধ ক্লৈ: সন বৈতি কণ্ড্ৎক্লেৰ সমন্বিতঃ॥ 🗱। অ-विक शिख जनार । शिख विमारः न'बाह: (बरा गृही मन ख्वा। न्न-र्भामहत् क्याहः (भाषभाको जृ भाक्ष**ा ॥ विना**ङ्क भानावव বোদ্ধব্য:। বত আহ সুশুত:। পি-ভাৰ্ত্যা মৃগুদাহৌ ভবেতা মত্য र्थाको ब्रक्डमार्थो मृनू हा। ना-

माविजिल्लायः ॥ 🗱 ॥ अधिककंकः उपाइ। करेक छिनिडा एकडा मृ-श्चि ज्ञिथा व भी उठा । एक जाम्यः পাদযো রেব। যত আছ সুশুতঃ। কণ্ডু যন্তো দেদশাতো সশোখো পী-नस्ति। भाषामु १४ ज् इतक ॥ 🛊 ॥ অতিকিয়মাণ বাতরক্তম্য উপদ্-বানাহ। অস্থপারোচক খাস মা·স-কোথ শিরোগুহা:। সৃষ্টা চ মনকেক্ তৃফা জুর মোহ পুকোপকা:।। হি-ক্লায়াদুল্ম বীসর্প পাক ভোদ ভুন क्रभाः। अञ्जूलीयक्र ठा (मुन्हे माह মর্মগুহারু দা:।। মা॰সকোথে। মা॰-गगलन ।। 🗱 ।। यानावादाहिक মাহ। এতৈ কপদুৰৈ ৰভাঁ্য নোহে-निक्ति वाशियट । अवृध्याश्रमुवः याभाः भाषाः भाषाक्षभपुतः ॥ এফদোষান্গ সাধ্য নব যাপ্য विष्तायक । जिल्लायक समाध्यः न्। न्या ह न् क्ष्मुवाः ॥ # ।। অথ বাত রক্তস্য চিকিৎ সা মাহ। বাত শোণিতিনো রক্ত• গ্রিপ্সয় ব-ल्ला रुद्धर। यन्नान त्रक्रायमायू যথা দোষ যথাবল ॥ উগ্ৰা-क मात्र जाएम बालोका जि निश्दार । मृत्र जुरेष किनिहिम। कशृक्षप्रनादिङः॥ श्रुहिसन निहाः

कि द्वा रम्भारम्भास्त्र वुहर । य-কে মানে ন তৎ সাব্য কক্ষে বাতো-ভরঞ্চ য়< ৷৷ গম্ভীর• শ্বপথু• স্তম্ভ• কম্প গ্লানি শিরান্যাৎ। রোগান-ন্যা শচ বাভোত্থান্ স্বৰ্যাদ্বাযু রর-कि उ: ।। विविधान् वा अताशान् वा মৃত্যু বাত্যবশেষিত । রক্ত অর্য্যা-ভতঃ স্থিত্ব প্রমাণেন নির্হরেৎ।। বিরেচযেত্র পিত্তাদৌ স্লেহযুকৈ বি রেটন:। বাহ্য মালেপনাভ্যস্থ প-तिरवत्नाभना**रतः ॥ विरत्नकां छ**।-भना (जुरुभारिन र्गञ्जीत नाहरत्य । **मिवास्थ्रक्ष (काशक व्यायाम रेग्यू-**न उथा।। कर्षेक खर्च कियानित व वनात्मी ह वब्हिस्ट । भूताना यव গোধুম শালয়ঃ বস্তিকা তথা।।ভো জনার্থে রসার্থে তু বিষ্কিরাঃ পুত্ দা হিতা:। আঢকা ক্ষণকা মুদ্ধা ম-স্রা: সহলত্থকা:। যুষার্থে বহুস-পিঁয়া: পুশন্তা বাতশোণিতে॥ সু নিষ্মক বেত্রাগু• কাকমাচী শভাব-রী। বান্তুকোপোদিকাশাক• শাক• 🛚 भोवईन उथा।। घृउ भाग द्रोम पृष्टिः भाक बल्मा ह नाभारत्। হিতো গোপুন চূণৈক ছাগক্ষীর ঘ্ **७**श्रुरे**ः ॥ (त**नसम्बन्धाः ज्हेा: পিষ্টাঃ প্যসি নিরু তাঃ। ক্লীরপি

ষ্টাতসীভি র্ব। বর্জনান ফলৈ রপি ॥ मूक्षभिदेशः भूतिशः म्याबिउः भः বনশোণিতে ॥ 🗱 ॥ ভড়চীকাপ ক-ল্লাভ্যা॰ সপযক্ষণ ঘন• সৃত্ত•। বাত-রক্ত॰ নিহন্ত্যাশু হণ্ঠ॰ হরতি দুন্তর• ॥ ७५ हो वृज् ॥ 🗱 ॥ ज्ला • भरहः দ্ভড়চ্যান্ত জলদ্বোণ চতুষ্টথে। পা-म्त्यः क्यायस गामूकः पुानक ख्या ॥ जिल्लोडनाएक• जा**ड**ा। **भ**-চেম্দ্রিনা ভিষক্। বক্ষ্যনাণৈ তত-(७) पुरेवाः मभाक्षक्षोक्रिः भरह ।। मिक्किश मधुकः क्षिः कीवनीयगन खथा। अलाख्य ह मृषीका मा॰ भी वर्षाचुनत्था नथी।। इत्त्रनुः भुविनी (व) विश्व श्रित्रा जामनकी उथा। भृ-की শ্যামা শতাহ্বা চ বিফুকান্তা চ পত্ৰক ।৷ নাগকেশর বাল ত্বক্ পদ্মকোৎপল চন্দ্ৰ। এতাৰি ক-न्नुदयुनि कथिञानीङ् काविरेमः ॥ পানে ২ভ্যঙ্গে ধনুবাসে চ তৈল মে-ভনিষেবিণ । বাতরক্ত তদু জু-(डालहुवानाम् नामरवर ॥ धनs॰ পু•সবন• জ্রাণা• গর্ভদ• বাত পিত্ত-ন্<। স্থেদ কণ্ডু ক্জাযান শির: ক म्यार्षिजानगान् ॥ इन्। इत्। इत्। দোষান্ গুড়চী তৈল মুক্তম॰। ইতি গুড়িবিল। ইতি ভাবপুকাশ:॥

বাতরভয়: পু· অক্ররবৃক্ষ:। অসর मूडा इंडि ভाषा। इंडि नफ **हिन्सिका** ॥

বাতরকারি: পু॰ পিভগ্নীলতা। ठिन्त्रका ॥

বাভরকঃ পৃ• অখথঃ। ইতি শব-ब्रञ्जावनी ॥

বাতরথঃ পু॰ মেঘঃ। ইভি ব্রিকা-खान्यः॥

वाजबायगः भु• উब्बद्धः॥ निञ्ज-र्याजनशृक्यः ॥ काउ॰ ॥ कत्र-পাত্র•॥ কুট:॥ পরসংক্রম:। ইতি (मिनि ॥ अद्गलक्तः। इंडि भद्र-ब्रजावनी ॥

वाउक्षः भू॰ वाज्यः॥ उटरकाठः ॥ শক्रथनुः। ইতি মেদিনী॥

বাভরোগ: পু॰ বায্ব্যাধি:। তৎ- তুলো বাতুলো প্লিচ।ইভি শব-भर्यप्रायः। वाजवप्राधिः २ व्याज्यः ৩ অনিলাম্যঃ ৪ । ইভি রাজ-निर्घणः ॥

यबः ॥

বাভজি: পু॰ কাপ্তলৌহোভযনি- বাতহাঁ ত্রি বাভন্ন:। বাযুনাশকৌ-মিতপা অ'। তৎপর্যায়: । কাষ্ঠ বর্ষণ । ইতি বৈদ্যক ।।

বাতলঃ পু॰ চণকঃ। ইতি শক্-চন্দ্রি।। বাযুকারকে ত্রি।। वाउनमखनी की बाउगा इंडि ভরকারি: পু॰ পিভগ্নীলতা। ভ্রিপুযোগঃ।। ভলঞ্ ইতি ভাষা। ইতি শম- বাতবান্ ক্রি বাযুযুক্তঃ। বাতো-বিদ্যতে শ্স্য ইভ্যৰ্থে বভুপুভ্যৰে-

> ন নিয়মঃ ৷ বাতবৈরী পু: বাতাদ:। ইভি वानिर्वणः॥ वाय्याको जि ॥ वाजवतादिः मु वाज्यवागः। ইजि ब्रावनिर्घण्डः॥

বাতশীব স্থী বক্তিঃ। ইভিবান निचंकः॥

বাভশোণিত স্থী বাতরভরোগ:। ইতি ভাবপুকাশ:॥

वाउनशः जि अ शहवायुग्कः । यथा। वाजामका वाजमः वा-ब्रङ्गावनी ॥

বাতসারথিঃ পু॰ অগ্নিঃ। ইভি (किंटि ॥

বাতরোগী व বাতরোগযুক্ত:। বাতক্ষম: পু॰ আকাশস্য ভাগ-ख्र भर्यायः । वाउकी २ । इंड्र विष्मदः । यं ज वायूर्व इंडि । इंडि (किंटि ॥

लोही २। हे जिका अल्पनः ॥ वाजारेः नू॰ मूर्गायः । है जि

ৱাতাপি

विकाश्राणणः ॥ वाष्ट्रम्गः । देखि भदत्रद्वादनी ॥

বাভাগু: পু॰ মৃষ্যোগবিশেব:।
তস্য লক্ষণ যথা। ব্যণৌ দ্যযে
ভাযু: শ্লেমাণা যস্য সংবৃত:। তস্য
মৃষ্ শ্লেড্যেকা রোগো বাভাগুসংজ্ঞক:॥ ইভি মাধ্যকর:॥

বাতাদঃ পু॰ ফলবৃক্ষবিশেবঃ।
বাদান ইতি খ্যাতঃ। তৎপর্যায়ঃ॥
। বাতবৈরী ২ নেত্রোপনফলঃ ৩
বাতানুঃ৪। অস্য গুণাঃ। উক্ষত্বং।
সুরিগ্ধত্বং। বাতমুত্বং। শুক্রকারিত্বং
। গুক্তবৃঞ্চ। অস্য মজ্জগুণাঃ। নধু
রত্বং। বৃষ্যত্বং। পিত্তানিলাপছত্বং
। স্থিত্বং। উক্ষত্বং। কফকারিত্বং।
রক্তপিত্রবিকারিণাং শুেষ্ঠত্বঞ্চ ।
ইতি ভাবপুকাশঃ।।

वाडानिः भुः अभूद्रविश्मयः। भठ
द्रामभ् ध्रमतो भन्नाः जाडः। अगएउन जिल्लाः। ইতি श्री जावराः
भावः।। कन्नास्त्र ज् विभूतिरखः
निः श्रिकायाः जाडः। यथा। भिःश्रिकाया भर्यारभन्ना विभूतिरखः
भान् स्रेथव ह ।। ह्रेन्यां नम्हि रेम्हव वाडाभी स्मृत्भा क्रिकः।
स्त्रकन्नः काननारखा (जीम्ह नद्र-

বাভায

क ख्या।। ब्राङ् (र्क) क्षण ख्वा॰ देव हन्तु न्यं। भूमनंनः। ই उ। उ। जि॰-हिकामू धा परिव ब्रिण मूबामणः।। इंडि विश्ल भूबाण काणाभीयवःणः ।। च्यन। इ। विश्व हिन्दिः रेमः हिरक् यान् मि॰ हिकाय। मकीकनः। हि-व्राप्तिणा। प्रं देव खाणित्या। ख्यापण।। वर्मः ण्याण ब्राप्त-त्मु। ज्यावाजीण द्वव ह। इन् त्या नमूहिल्हव थम्भः काञ्चन ख्या।। नब्रकः काणनाज्य महमाण ख्या ह। कन्नवीर्याण विथा हि। प्रमुक्तिवर्षानः।। इन् मार्थमाः ह्या।। नब्रकः काणनाज्य महमाण ख्या।। नब्रकः काणनाज्य महमाण

বাতাপিদ্বিট্ পু॰ অগন্ত্যমূনি: ! ইতি হেমচন্দু: ॥

वाजािशमूपनः) भू॰ व्यगस्ताः । इंडि वाजािश्वा । विकाश्वामाः ॥ वाजाियामा जी कस्त्री । इंडि भक्ताना ॥

বাতায়ন প্লী গ্ৰাক্ষ:। ইত্যনর:

। তেন পরবাধানিষেধাে যথা।
পরবাধা ন স্বী ত জল বাতায়নাদিভি:। কার্যিত্বা ত্ কর্মাণি
কাক পশ্চাৎ ন বঞ্চ্যেৎ।। ইতি
কৌর্মে উপরিভাগে ১৫ অধ্যায়:।।
বাতায়ন: পুণ ঘোটক:। ইতি ক্রি

বাতিক

काश्राणवः॥
वाजायः भू॰ इतिगः। इज्यानः॥
वाजातिः भू॰ अत्रश्चत्रकः। इजि
भादत्रज्ञावनी ॥ भाजमूनी । इजि
भादहिनमुका ॥ भूधराजी ॥ भागि ॥
कानिका ॥ यवानी ॥ जागी ॥
जुही ॥ विछत्रः॥ भूत्रगः॥ जल्लाछकः ॥ अजुका । इजि त्राजनिर्यक्तेः॥

বাতালী স্ত্রী বাত্যা। ইতি ত্রিকা ওংশব:।।

বাতাশ: পূ॰ দলীনাশ:। তৎ-পর্য্যায:। হযোত্তম: ২ লাত্য: ৩ অজানেয:৪। ইতিত্রিকাওশেব:॥

वाजानशः बि वाज्नः। ইতিশদ ब्रञ्जावनी ॥

वािः श्र॰ वायुः। यथा। वाि विश्वां प्रक्षां उः यग्नः भवता श्रिक्षां उः यग्नः भवता श्रिक्षां वः । इज्जानद्रिकां वाः । इज्जानद्रिकां वाः । इज्जानद्रिकां विश्वां विश्वां विश्वां विश्वां । विश्वां विश्वां विश्वां । विश्वां विश्वां विश्वां । विश्वां विश्वां । विश्वां विश्वां विश्वां विश्वां विश्वां । विश्वां विश्वां विश्वां विश्वां । विश्वां विश्वं विश्वां विश्वां विश्वां विश्वां विश्वां विश्वां विश्वां विश्वा

বাতিক: পূ॰ বাযুজব্যাধি:। যথা। বাতিকো বাতজো ব্যাধি: পৈত্তি ক: পিত্তসম্ভব:। শ্লেম্যক: শ্লেম্য স•ভ্ত: সমূহ: সাহিপাতিক:।। ইতি রাজনির্ঘট:।। বাতাৰা

কাতিগঃ পু॰ ভণ্টাকী ॥ থাত্বা-দিনি ত্রি। ইতি মেদিনী ॥ বাতিগমঃ পু॰ বার্ডাঙ্গঃ । ইতি শব্দরত্বাবলী ॥ বাতিক্নঃ পু॰ বার্ডাঙ্গং । ইতি ত্রিকাগুশেষঃ ॥

বাতীয় ক্লী কাঞ্জিক । ইতি শব্দ চন্দ্রিকা।।

ৰাতৃল: পূ• বাঙ্গা। ইঙ্গমর-টীকাযা•ভরত:॥

বাত্ল: ত্রি বাতবিকারাসহ:!। উন্মন্ত:।ইত্যমরটীকাথা-ভরত:॥ বাতুলি: জ্রী তক্তব্লিকা।বাদুড ইতি ভাষা।ইতি হারাবলী।

বাত্ল: প্ বাত্যা ।। বাতাসহে

ত্রি । ইত্যমর: ।। বাত্যা বাত্সমূহ: অত্র জনখলাদি গোরপ বাতাদিতি উল: । বাতাসহো বাতবিফারাসহ:। বাইযা ইতি খ্যাত:
। অত্র গোত্ণেত্যাদিনা উল: বাত্ল:। বাতে নাম্নীতি তুলে হুমোকারবানপি বাতল:। বাত্লো বাত্লোপি স্যাদিতি ছিক্পকোষ:।।
উন্তেপি বাত্ল: । ইত্যমরটীকালা ভবত: ।।

বাতোনা স্ত্রী গোজিস্থাক্ষপ:। ইতি রাজনিঘট:।। বাযুগীনে বি।। বাৎস্য

খা গ্ৰা ৰাভসমূহ:। যথা।
আসক্ষিনী চ বাভালী স্যাৎ বাভ্যা বাভমগুলী। ইভি ত্ৰিকাগুশেষ:॥

वा८मक क्री व८ममग्रः। ইত্য-भन्नः॥

वारमणाः भू तमविष्मयः। यथा । বাৎসল্য শাস্তো তুরসৌ শৃঙ্গা-র: কৌশিক: মৃত: । ইতি ত্রিকা खानयः ॥ এउनुमाधिकात्री यथा । শান্তে ব্ৰাহ্মণ এব স্যাৎ প্ৰীতে मानः भूकीर्डिङः। (भूयनि नृः স্থায়ে হি য়শোদা বৎসলে স্থ তা ৷৷ মণ্ডুরে রাধিকাজ্ঞেয়া ছাস্যে न्रात्राष्ट्रमक्तः। मथीयूर्था १ फुर्ड **छ्या वीद्य ठाद्रग भाव्याः** ॥ कक्ष वर्ष मृक्षां कि किं विवाह गास्त्र রৌবুকে। গোবর্জনো হভিমন্যক ख्यानक উদाऋरो।। छश्रविन्।। দযো শ্ব বীভৎসেপরিকীর্ন্তিতা: । বুজন্থা নিযভা জেয়। আলম্বন विভावकाः॥ इंजुडब्ब्ननीनमिशः ॥ 🗱 ॥ वर्मनमुखात्व ही ॥

বাৎসীপুত্র: পু॰ নাপিত:। ইতি ত্রিকাওশেব:।।

वारमाः भू मृतिविष्मयः। यथा। वारमा माविति (गाज्या द्वीर्ब हार- বাদ

বন ভার্গব যামদগ্রাপু ব**ং পুবরাঃ** । ইত্যদাহতত্ত্ব' ॥

वार माग्यनः शृ मनिविष्णयः। जर्भयायः। नन्दनागः र भिक्क-वाः ७ साभी ८। ইजि जिकाख-(भवः॥

वारः भुः यथार्थ(वार्षरहार्वाकाः। यथा। विजिभीत्याः कथा जल्ला वा-म खबुरिरविभित्याः। ইতি ६ छ। १४ ।। अम्। वक्रनः यथा। भूमान उर्क नायतानान्यः निकासाविक्कः পঞ্চাব্যবোপপন্নঃ পক্ষপুতিপক্ষ পরিগুহো বাদ:। ইতি গোতম-সূত্রণ।। #।। অপিচ। সর্গাণা মাদি त्रज्ञेण्ड मध्रारक्षवाह मङ्जून। व्यथ्रा-जाविष्ठा विष्ठानाः वाषः भ्वष्ठा-মহে ।। ইতি ভগবদীতাযা ১০ व्यथायः ॥ शुवरुजाः वामिनाः ज-ম্বন্ধিন্যোবাদ জল্প বিতণ্ডাখ্যা স্তি-मु: कथा: भुमिका खामा न तथा वा দোহ। যত্ৰ দ্বাভাগৰপি পুনাণত खर्क उक्त युभक्तः स्राभ्य (उभद्रभक्त শুলজাতি নিগুছস্থানৈ দুবিগতে স-জল্পে নাম। যত্র (বুক: স্বপক্ষণ স্থা-প্যতি অন্যস্ত ছল জাতি নিগুছ স্থানৈ স্তৎপক্ষণ দূষতি ন তু ষপ-कः ञानगि मा विज्ञानानकथा

वाही

। তত্র জন্ন বিততে বিজিগী বমাণযো বাদিনো: শক্তি পরীক্ষা নাত্র কল । বাদন্ত বীতরাগযো: শিষ্যালার্য্য-যোর ন্যযোর্বা তত্ত্ব নির্বাণকলঃ । অতো ২সৌ শুেষ্ঠত্বান্ম দ্বভূতি রিত্যর্থ:। ইতি ভটীকাষাণ শ্রী-ধর্মানী।।

বাদক: ত্রি বাদ্যকর: ॥ বক্তা ॥ বদধাতো: কর্ত্তরি ণক পুত্যবেন নিয়ন: ॥

বাদন ক্লী বাদ্য । ঞ্যন্তবদ্ধাতো ভাবে ২নট্ পুত্যখেন নিষ্কম ।। বাদর জি কার্পাসনির্ফাতবন্তাদি। বাদরাযা: কার্পাস্যা জাত ইত্য র্থেক পুত্যখেন নিষ্কম ।।

বাদরক: পু॰ অখণ্থবৃক্ষ:। ইতি ত্রিকাওশেব:॥

বাদরা স্ত্রী কার্পাসী। ইতি **শ**ক-রত্নাবলী।।

वामत्रायणः) भू वशमत्मवः। इंडि वामत्रायणः भमत्रद्वावनी।। वामत्रिकः जि वमत्रव्यनकर्छा। व

দর• চিনোতীত্যর্থে ফিকপুত্যযেন নিম্নন্ধ: ।।

वामन की मध्यक्षिका। ইভি नम-চন্দ্ৰকা॥ वामवामी भू॰ क्षिनजिमः। उट भर्यायः। चाई उ: २। ইडि एरंगः हन्द्रः॥

বাদাম' লী স্বনামখ্যাতফলং।
তস্য শুণাং। উফরং। সুগ্রিপার্থ।
বাতমুর্ণ। বল শুক্রারির্পাঃ
ইতিরাজবল্লভং॥

বাদান্য: ত্রি বদান্য:। বহুপুদ:। ইতি ভরতদ্বিকাকোষ:॥

वारानः भू मट्माउनः। वा-बानि इंडि ভाषा। उट भर्यायः। महमूर्धः २। इंडि एक्सक्तुः॥ वारिः जि विद्यान्। इंड्रागिरि-कारः॥

বাদিত্র॰ ক্লী বাদ্যণ। ইত্যমর: !।
বাদির॰ ক্লী বদরীসদৃশস্ক্ষকলবৃক্ষ:। ইতি শন্মরত্বাবলী ॥
বাদিরাট্ পু॰ মঞ্ঘোষ:। ইতি
ত্রিকাগুশেষ:॥

वाहिणः जि नाध्वाही। ইভি শद्याला॥

वारी वि वका॥ व्यथी। विवासकर्ना। कर्नि। कर्नि।

वाहिनः উত্তরবাদিন ।। अ।। अय॰ বিবাদাশকৌ প্তিনিধি মাহ না-तमः। अर्थिना ज॰नियुक्कादा भुज् र्थिनुहिरङानि दा। या यम्प्रार्थ विवर्गा ज्या ज्यान्यानायो ॥ **उ**र्या क्वि मुख्यिक्ताः ॥ का-ত্যায়ন:। মনুষ্যমারণে ভেষে পর-मात्राভिमर्या । व्यक्कार्डकार চৈব কন্যাহরণদূবণে ।। পাৰুব্যে ক্টকরণে নৃপদ্যেছে তথৈব চ। পুভিবাদী न माउत्राः कर्जा जु वि वरम्य स्था ॥ # ॥ ञ्राजामीख्रम् शक्क विजन। मखनीयज्ञ मारु ना-রদ: ৷ যো ন ভ্রাতা পিতা বাপি ন প্রো ন নিযোজিত:। পরার্থ-वानी म्खाः मा वावशाव्यु विदुद्दन् ॥ नाव्रमः। প्रवीपः পরি ভ্যজ্য যোন্য মালয়ভে পুনঃ যাদ-अ क्रिया इतिवासी म देव नद्रः।। भा भुजार्थी यहि किन्दिका-नः भाषराज म मज्ज। अवी ज् কালং পুৰ্থিন অৰ্থিত্বমেৰ হন্যাদি-তি তেন কালো ন প্রার্থনীয়ঃ। ত-मार। পুতाथी नज्य कान का रः मलार भिव ह। अधी जु भार्य यन्काल उरक्रनाति श्रीयां ॥ इहिट भुजुर्थी कामः न नज्र ।

যাক্তবল্যঃ। সাহস ভেষ পাক্ব্য গোভিশাপাভ্যযে দ্বিযাণ। বি-वामराय मन् अव कारणान् । उह-যা শৃতঃ।। 🛊 ।। অথ ভাষা গাদঃ। তত্ৰ ভাষা ধৰূপ মাহতু: কা-ভ্যায়ৰ বৃহস্পতী। পুতিজ্ঞাদোষ निमुक् माध्र म् का त्रादिक । নিশ্চিত লোক সিজ্বঞ্চ পক্ষণ প-कविष्मा विषू:।। यद्माक्षत्रः भुञ्-**डार्खा नि:जन्मिया नित्राब्यः।** विद्राधिकात्री मूर्जा विद्राधि পুতিরোধক: ॥ यश (ব্রুবিশ্বধ: প-कः कन्निजः भूर्ववादिन।। हन्।-खर्भक मञ्चक भुजिवाभी उत्पा-खत्र ॥ नात्ररम्नाभि । मात्रस्र वऽ-বহারাণা॰ পুতিক্তা সমুদাক্তা। जकाती शिया वानी जब सा मू-खाद्रा खाद्र ॥ 🗱 ॥ उत्हाधनमारु বৃহস্পতি:। ন্যনাধিক পূর্পক जावचानी विष्णाश्ययः। न मन्।-मूखद्र॰ याद**८ भु**ङाबी मङामिः ধৌ॥ ইতি ব্যবহার ভরু॰॥

वाहर क्री वाहयति धूनयति यट। वाज्ना इठि जाया। उट्शर्यायः। वाहितः र आरठाहरः १। उहुन् विषः यथा। उठः वीगाहिकः वाहर मानकः मुत्रकाहिकः। वः मर्गाहिक स শুলির কা স্তালাদিক ঘন ॥ ইত্যমর:।। ইদ॰ ততাদি চত্রিধ॰ इंड्; शुकात्र॰ वार्गारिशक्तव्य[े]वा-চ্য । ইদ চতুর্বিধ বাদ্য বাদিত্র। नि द्विनामकः। वान्तः मि**ञ्जम**स्खः পূথমান্ত বিশেষ্যপদ ইতি কলি-क्षाप्यः। कृत्राजा न विष्णेष्यः। ইতি ভউोकाया॰ ভরত: ।। # ।। **व्यथ रा**-म्यानि । जालन द्राज्ञ गीउ॰ তালো বাদিত সম্ভব:। গরীয স্তেন বাদিত্র ওচ্ত্রিখ মৃচ্যতে ॥ তত্ত म्मित मानका घन मिथा ठजूर्विया। তত্ত ভক্তীগতং বাদ্য বংশাদ্য **म्मितः उथा।।** हर्चावन**क नानकः** ঘন• ভালাদিক• মত•।। #।। ভত্ৰ ত-छ यथ। अनावनी वृक्षवीना कि म ी লবুকিমরী। বিপঞ্চী বল্লকী (জ) है। **ठि**बः (ज्यायव जी क्याः॥ इंडिकः व्र ब्लिका कृषी भावनी भविवादिनी। बिनवी भ उठन्द्री व नक्खाकी व छ--नवी ॥ ঔउषदी शिनाही ह निव क्षः भुक्त ख्या। भरावात्रभष्ट्य 🖟 वृद्धा २थ गद्रमञ्जः। दिश्रवारम म्हमान्ती वाराजाति जंजः ज्रांकः ॥ क्षा अनादनी यथा। कानिष्ठिका श्रीद्रष्टिं न्याहित्तु मःयुक्तः। एकः यिक्टिनिट्डा मण्डः यानिट्या देवत्रवा

২থ বা ৷! অথ: করভবান্র্চ্চে ছত্রা-वन्तर्गाञ्जिः । नवाङ्ग्लाम्यः শিংদোপরি চন্দার্জসলিভা ।। নি-বেশ্য চুম্বিকা ভণ্নলাবুথ ও নি (तमाराष्ट्री चामभाञ्चल दिखात्र मृष-পक् भारता इतः। जुन्ति हा (वन्त सर्व)-न म् ७ हिर्मु जु निर्मिं अ। यनातू मध्रगा॰ छोवी॰ कृदा यन्नास काश्वि কা। তথা সংবেষ্ট্য ভন্মধ্যে কাঞ্চি-का॰ जागररखनः॥ यथा न्या न्या नि क-লালাব ইন্ধণ্ড করভোপরি। প-क्षत्रितिषु मः छ। छ।। लार् सङ्ग्रं বস্ত্ৰ: ।। কেশান্ত,নিৰ্ব্যতা প্ৰউম-शी मुबक्ठाथ ता। मनाः मूखा पृष्ठी **उब उद्ध (द्या** तिहक्तरेगः ॥ अउ स्नक्त मः (बाग्रान्यावावनी भुकी-ৰিতা। বিন্দ্ৰা ন সমূপেত। তুৰ। निःकिना वक्ति ॥ मदानानावि-कान्त्राक वान्ता निकानभागिना ॥ ভারে মদুেচ বোবে চ ত্রিস্থানে বি-न्तृ तियाजा। जुन्ने मृतः नगूर भजा वानाक्षक्षा धारण्ट । তত छा जिस नशंजिः बत्दः जि विधीय ।। वि স্বরো দক্ষিক পাণি বাম স্তর চতুঃ শ্বর:। অনারণ্যা° হিতা ক্রেলঃ नथ वष्कामयः स्ताः । त्राशवाकि यया द्वारत ज्वाद वर्षानि जिन्छः

iু অ∙শ ন্যাস বিভেদাঃ তথাত্রাপি ∦ विश्री छ।। ইय मलाविशी (भाका मनः मुद्द ब्रञ्जनी। भुज्यका माद्रमा (म्बी বীণাৰূপেণ স•স্থিত।।। ইত্যলাবণী য় অন্যেষা॰ লক্ষণ॰ বিস্তরভযামে।-क्ति।। #।। मुनित्र यथा। व'ला २थ পারী মধুরী তিত্তিরী শহ্ন কাহলাঃ। তোডহী মূরলী বৃহ্ণা শৃক্ষিকা স্বরনা ভয: ৷৷ শৃঙ্গ কাপালিক বংশ শ্চ-র্মাংশ তথাপর:। এতে শুশির ভেদান্ত কথিতা: প্রশ্রিভি: ॥ वर्जुनः मद्रन रेक्क्श यानाव विव-क्किंडः । देशवः श्वामित्वा वाशि ब्रक्टन्त्रहा स्थवा ॥ ख्रिथ ७ ह्या २थ मोवर्ला मिडम्डगर्या ९भिवा । রাজত ভামুজো বাপি লৌহজস্ক:-টিকো হথ বা।। কনিষ্ঠান্ত্রলিভূলেরন गर्डब्राकुन भाषिजः। निम्नविन्ता श्रुवीलन वःणः कार्या। मानाइतः॥ বংশেনৈৰ মতোপীতি মতঙ্গমূনি-**ताहिन । जला श्**त्रिश नहाकाः রা বংশা এব পুকীর্ত্তিতা:।। তত্র ভ্য-ন্ধা শিরোদেশাদধাে দ্বিমিত মঙ্গু-ল। ফ্ংকাররন্তু স্বীত নিত-भक्षानर्वा॥ शकाकुवानि जः **ज्रिका जाव्युक्तां कि कात्राय्ट । क** र्याख्यानात्रक्षाणि मक्षमःयानि कीः

भनार ॥ वरत्रोवीकजूनग्रामि **म**ः **उ**ज्जाकीक सक्त । शुष्टिया वस-न कार्याः खदारिना नीनरङ्ख्य ॥ সিকুকেন কলা দেযা তেন সুম্বরতা ভবে । शकाकुत्वाय व मः न्रा-प्रिकाक्ष्मित्रिकाः॥ वर्ष्यमानि नाया महाव्या वर द्वीर माञ्च न । कू ८-কার ভাররন্ত্রস্থ যাবদঙ্গলি মন্তরণ।। তদেব নাম বংশস্য বাংশিকৈ: প-विकी छ। अभक्ता हाक्नण ত্রন্ধুল শত্রন্ধুল:।। অভিভার ভ-ब्रःइने वाः निरेकः मनूरभिक्त उः। ब-यामभाकृत्वा दीनाभद्रः। निनिहर्ज **वःण** ७ इंटिंड खथा ज्ञास्याकृतः ॥ गरानक उथानन्ता विकाया २थ ভব তথা। চত্বার উত্তরা বংশা ম-তঙ্গুনি সম্ভাঃ।। দশান্তলো ন-श्वात्न्ता नन्त अभाष्याक्षः। हा-मभाक्षमानस विवयः शतिकीर्ल-ভঃ।। চতদশাঙ্লমিতো হ্বয ইত্য-ভিষীয়তে। বুদ্ধা কুদ্রো রবি বিষ্ণু: ক্রমাদক ব্যবস্থিতা: ॥ নৈবিড্য প্রোচতা চাপি সুররত্বঞ্চ শীঘুতা। बाधर्य। निजि भिषाभी फूटकृत्उयू ন্ডণা: মৃতা:॥ শীৎকার বহুল: सु ক্ষো বিশ্বর: মুটতো লঘু:। অমধুরা-শ্চ বিজেশ: বড্নোষা: ফুংকৃতে

क्रमार ॥ वृथा भुरगागवाङ्का मङ्ग-॥ ত। গীত বাদনে। এভি দেঁবৈ যুঁ তো হতীব নিন্দিতো বংশিকো মতঃ॥ স্থানকাদি ল্যাভিজ্ঞো গমকাঢ্যঃ यु हो कदः । भी यु र यः क्ला ভि छा বা শিকো ব্লক উচ্যতে ।। পুমুক্তি ব্ৰুমুক্তিক যুক্তি কেত্যকুলে গ্ৰণাঃ। मृशानदः मृदद्रदः अकृती नादन ক্রিয়া। সমস্ত গমকজ্ঞান• রাগ রা-গাঙ্গ বেদিতা। ক্রিথা ভাষা বিভা-यामु एक्क जा जी ज वापत्त ॥ सङ्गात চালি দু:স্থানে নাদ নির্মাণ কৌশল । गाठ्गाः ज्ञान माठ्यः उत्मावाः हामने उथा।। वा भिक्मा खना अउ गरा म॰किना मर्मिजाः ॥ ইতি वः भः ॥ 🗱 ॥ काह्ना जी निवदः । ভোডহী মুরলী বুক্না ইভ্যেতে চ ক্রিয়াণ সপ্তমরাণাণ নাভি রিব মর-नान्धिः जियाः वर्ञ्छ । इञ्ज्याः বিস্তরভ্যামোক্ত• ।৷ 🛊 📗 আনজ্জ• यथा। जानत्क मर्मनः (भुगन् है-ত্যক্ত ভরতাদিভিঃ। অপি চ। মুর-क शहेर एका विश्वाकाम भवामा भ-ণব ঘন সৰুজ্ঞ। লাৰজাহ্ব ত্ৰিবল্যঃ। कद्रवे कनवे (छद्री म्राट म्रुका रुपू-का अनम भूतनी अल्लो पूक्षी (हो खि **माना ॥** उह्न हेम्कि म**हु: म**७मी

স্তক্ষনাম। রণ মভিঘট বাদ্য॰ ু **छो ठ द्रञ्जक।** कृष्टिम् शि पूर्की महार দ্দুরি চাপ্যপাক পুক্টিত মনব-ন্ধ॰ বাদ্যমিত্থ॰ জগত্যা॰ ॥ ত্রিপুর মথন কৰ্ত্ত স্তাওবে তৎ পুযাণে তত मथ मुणित कामक मिन्य घनक। 🛊। **मर्कः थापितः (भू**कि। श्रीनः न्या-हन्। क्षकः। क्रक्रिक्तन्त्वा वात्रा ग जीत्रक्रिक कहरेकः ॥ जार्क हस्र गु-मागञ्च रेमर्घ। मना विशेषा । जायो-म्लाक्त वात्र त्रवा चाम्लाक्त ॥ দক্ষিণঞ্চ ভবেদ্ধীন মেকেনাৰ্দ্ধাঙ্গ-लन वा। कत्रगानक वहरना मार्था हि व भृथु र्ज्य ॥ वद्यामीत्वा ज्यर भेख उद्दर्भ कद्री भेखा भूखिका निर्मिटरेक्टव मृष्ट्यः পরिकीर्छि उः ॥ পাত্তবেৎ খর লিং বাদ্যং মাদনার্থ-ঞ্চ মর্দলে। বিভৃতি গৈরিক ভক্ত• কেন্দুকেন চ সংমত।। यहा চিপীট कः (रयः बीवनी जलु मिश्रिकः। जः র্ব মেকত্র পিইন্তল্লেপঃ খরলি ক্চ্য-তে।। বামাদ্যে প্রিকা॰ ক্ত্বালেপ॰ मन्त्राह मक्कित्। এव मर्मनकः ल्या-ক্ত: সর্বাদ্যোত্তমো মত: ৷৷ অস্য ज रवाग मानाम्। नवं वाम् १ (ना-ভতে। এতদকে वीजकार ह मनमर्का-ঙ্গুল বিদু: ।। 🛊 ।। তথিখোতে মিতি (छंगा: भाष्यमा मृहक्ता: । (था॰ ए॰ ए॰ विकृष्ठे उन्ही जाक प॰ प॰ (थाग विवि॥ थर्क विः न गरे म থা কুট পাটা মতা অমী। তথি॰ (था॰ ए॰ उक् वी हा॰ ह॰ ह॰ विशना॰ ভত্ত ভবি ৷৷ ভকু ত ধ ধিদো ভধি পাঢ় খণ্ডে ত্ব্য ক্ষম:। 🕸 । তথা চ যতি নানে পাঢ়খণ্ড:। দুগতপেকা॰ দুগতথেজা ধাে ধাে ধিক তাধিকা থোক্রাণ থোকাণ তক ততা ধিকা থোতা দুগত তাখি বি ধিধিকততা কডনা থোধিক থোজা• ধোতা দুগ-ভঙা দুগভঙা দুগভঙা ধি। ইভি यिज्ञानभाष्युष्यः ॥ 🗱 ॥ यिज রোঢা প্যবছেদো গল্পরো ক্পক शुतः। गलभः मादिरगानी চ नाम-ক্ষ কথিত। তথা।। পুছরণ বৃন্দ-नक्ष भुवका चारम मृजाः। यथा। দ॰ থাত ইভেগ্রহাল্যাণ যতি: ॥ 🗱 ॥ ७५ वाहाः यथा । हाः उर्था তিথিক ভবিক দ । था দ । । । । था वि থোধি তত্ত তত্ত্ত থবি থবি দিশ্যা• **क्लिश** हेंद्रेनिक हेंद्रेनिक **उ**न्हेंक ওদটন্দ খ্ৰটন্দ খ্ৰটন্দ ভগিনগি **अभिनति हा॰ हा॰ ह॰ ह॰ ही॰ ही॰ ह॰** छ। ७था । इंटिराउवार्रः ॥ 🛊 ॥ व्यवहरू वान्तरः यथा । र॰ थाउः

দ• থাতঃ ধিক্লি ধিক্লি দিগ্ন• দ• থাতঃ 1 इंडाव्रह्मवान्तुः ॥ 🗱 ॥ अज्ञतः वानु यथा। (थाकरि क तक ए॰ ডে গথো গথোস্ক টেক্ক থোগভকি থিক্তকি ধিক টেঙ্গন ধি ধি কটভক থোক তবি কটতকু কতথে। গতন্থी• । ইত্যেকতাল্যা॰ গৰুর:।। 🚓 🛚 ।। क् भक्रवाहु ग्रथा। उक विक उक ধিকু থবিতকি থবিতক্লি ধিকু দ थाउ:। इंडि क्लक्वाम्राः॥ 🛊 ॥ প্রুবকবাদ্য পথা। তক্ক তক্ট দিক্ विकृष्टे । ইতি निमाक् তালে धुनकः ।। #।। गल्ला यथा। उधिकि थिक-তক তধিশল গংখা থা দেং তথা টেঞ্ন। ইভ্যেক ভাল্যাণ গলপঃ ॥ # ॥ मात्रिरगानी यथा। (थाक् টেঞ তক্ব ধিক্ব তকাধক তকথো হ-টঙ্গন হটঙ্গন খোগৰুকথো:। ইতি **পু**थमथखः॥#॥ हिन्स्थाः विर्थाहः हिन हिन पड़ जगम् विक जिन দকু দ॰ গদ॰ পথে৷ পথোক তক তক থিকত থিকত খোটেঞ খেটেঞ খ-টেগলখোগ গল খোগ খোহট গে টগে খোহটঞ ইত্যস্য ছন্দ্ৰ । ইতি সারিগোণী ॥ # ॥ নাদো যথা । দা কার ত্রিত্র পূর্ব দা ধিগি-**তি তত স্ত্রয়ণা দা॰দা॰** ধিক ত্রয়ণ যুক্র

इंडि नापः महीश्रियः ॥ ইंভि नापः ॥ # ॥ कड भागम मात्रका भूकः कृष्ठे विनिर्ध्याउ॰। मध्य धनय॰ वाः मु कित्रिं उपिरहात्राउ।। केउ भानदार न्डिजाल यथा। उड़ उ ভত্তত কল্কি ভক্কি দিদ প্ৰিগনখো থিগনথে। থিকু থিক থিকু থিকু থিক নগি নগমি থো থো ধি ধি ধি: দা॰ मा विकृत्या त्या त्या कृत्या ह निक-থো নক্রিথা খে। হ খোহ ডেটিডেটি থোহ থোহ ওটি ওটি ওটু দ গী। গী প্ৰণি প্ৰণি ভত তবে তবে ভত তগি ডাঞ্ডা থোগ থোগ থে:• থোগ গথো গথো ভত্তাভা। ইভি नथननान्। क्षिष्ठ वार्भ ণ্ডিতা:। পুভিভালেন ভালেন পা-म्दर्भ समास्यः॥ सञ्जर्दशिका भूर्व मूर्वनी लाम्। नर्वतः। मूर्यात्रक नार्थक कत्रिङ भुक्छी कृष्ठ ॥ ॥ ॥ পুহরণ যথা। থেগেক। ভদ্ধিকাথা গকটগ গো॰ দ॰ থোগ দিছ্কিক ধিকু বিকটেঞ। ইভ্যেক ভাল্যা• পুছরণ• 11#11वाप्रः विमूह्य उत्यन हम्मनः उ भिगम् प्रञ। यथा। ङिक्तिथा मिक्क हि क्ष उम्रः। ইতি इन्हन्शक्शाकनारमा विक्वानक है।कवी हार्ख है।कवी। (बालाहे। कलिका हैहद शामू भी

मूत्रक खथा ॥ जलातूकतामा (सेह्रवाम्) । सर्मनः खरवामे नाकन वाममूर्था दामण जून मकिनमूरः। मूत्रक ख्डोरणायून वाम मूचः मछ-मणाकृत मकिनग्राः। गर्मेण ग्रान-खर्या द्रयः (छरः ॥ # ॥ **चनः यथा** । ভানরক্ত বিরক্তঞ্জিবিশ ঘন-वाम्यकः । शीजानुश सनवकः विः त्रकः जानमः भूगः॥ कब्र अवः वाः मार्वा जयवाकाथ में कका । क-बिका भहेगाराक भरे एडाएक वर्ष-র ।। বাশ্বা ভাল চ মঞ্জীর কর্ত্ত্যুর্ क्दत है डालि : वामरंगट सूनी लाग কথি গাহন সংজ্ঞ গাং॥ এথো লে।-জ্ল ামৌ শুক্ত া স্বাবিনিয়াতৌ। स्थान्थी खनाकाती एचाए। त्र-क्क खद्धरते।। अभिन्नो अध्यमृत्यो क्रानाः ब्रद्ध्य विद्वो। क्रानाः वूर्जी वार्ष्को भारि अन्हेरेक विजि।। বদ্বা ত্র:বাদশ্যবব্যান • বক্রণবো · ঝিতে । যবপঞ্চ গম্ভীর নধ্যে চ यवमश्र है।। विमृ उ॰ वर्जु न िन्न যবত্রধমিত ততঃ। পৃষ্ঠতো মধ্য দেশে চ শিবলিক্সমাকৃত্তি ।। অ-ত্যন্ন পৈষ্টা নিৰ্দন্ধ শুদ্ধকা স্য বিনি মিত । সংব্ৰুজাঙ্গুলি সুন্থি সু^{ন্}ৰ্য मध्रथ्वि ॥ घना निना विनः ब्रकः कृष्ट मुक्क भरनाङ्ग्र[•]। कामग्रीतानि সমভূ हे जान माल मंगी विगः॥ जुनार पक्षिण जान उत्ता श्रीनक वामकः। इदी उ उक्षा कार्याः उ र्व्छन। कुष्ठरया र्गडः ॥ वामरुख ए छा-व्यम् भेश्रमः मधनाहितः। जिर्याः মুক্ষিণ ভালস্য পরিব্যংশন ভাল-शब्दा। जानाकी वानस्यहिव श्रुज भीर्य वयु करेंडः । इंडि कंद्रडान विष्णयः। कर्जनी घनविष्णयः। উद्ध ब्र^क घनविष्माया १म्डद्रकाञ्च अ.-लिङ्गः। অন্যেষाः लक्काः विखद **७**यासाकः ॥ # ॥ कृष्मिन्याः न ७८-जागायाः कानिन्ती भिजविन्त्रयाः া জামব্ড্যা নামুজিভ্যা লক্ষ্ণা ভদু-(या द्रिला। कृष्णम्याक्षेन्श्चिवान পুরোদাহ মহোৎসবে। তত্ত শূলি-त्र भान व॰ घनक यूगनाब्ह्यनाः ॥ व्यः বাদ্যম্মণখ্যাত মিতি পৌয়াণিকী শুভি:। ত ত॰ বাদ্যন্ত দেবানা॰ গন্ধ **ब**ाक्ष (भोषित्र ।। आनक्ष द्राक्ष-नानास किंद्रबागाः चनः विषु:। निः वावजात शाविन्तः मर्वामरानरट किटो ॥ याविष्ठ वान् । छ। छ। नि ब्राम ब्रावनरमा युर्वि । जावरज्या नाजवन् পেনাঃ অকপাণ্ডৰ সঙ্গরে॥ #॥ কিঞ্চ। লিলিন্স হুৎকন্সান তোম-

दिन द्रान मुद्रादि र्यथनार मूदिन । च ज्ख डारिर)द्रिश मि·इनारिः मा शक्षणकी कि कार वारः ॥ युष्क বৈন্যানা যো **ৎ**হক্ষার রব: স त्रि·ह्नारः । **उ**ञारि छि द्वि क-जुर्खि वीरेना क्रम्ना निः इनारेन क शक्षमदी वाहा मेंजूर । मिःहनाः (एन जरू वाह्यः शक्षविधः ভवजी-**७**७थं: ॥ इंडि मःगीउनायानद्रः ।। 🛊 ॥ विकृग्रह वाम्यकत्र कल॰ যথা। অন্যোপহারে বিবিধৈ ঘৃতি-क्कीव्राভिष्कितः । गीउवारिक न्-ज्यारेन्य त्यावयसाह्य उ॰ वृ**श । शू**ग्र রাতিষু গোবিনদে গীত নৃত্য রবো क्कृतिः।। ज्भन्नागद्गरेग जंक्रा जार. যাচুত্ত মৰ্ব্যাণ। যেষাণ নবিক্তা হৈ ; বিতো ভগবান্ বিষ্ণু দিনাত্যভিমত• कनः। (रव कर्यान मङानाः (उवाः সংশ্বি সংস্তবৈ: ॥ ভোবিভোভি-भुकान् कामान् शुरह्छि कनार्भनः ।1 इेंडि विक्स भूबात कियाया गनामा-भ्रायः॥ #॥ (एव भुविश्वाराः वान्र विविर्यथा। उठः शुनारि इार्शिः रु गीउवारिक मन्देल:। **मर्व** गका॰ उटा गृश हैमः मख मुनाश्वर ॥ ইতি বারাহে শৈলার্চা হাপনাধ্যা-

বানপু

বাদ্যভাগু লী বাদ্নীয়পাঞ্।
মূর্জাদি। যথা। পুদ্ধ করিছ
ভাগু বাদ্যভাগু মুথে জলে। ইভামর লোক টীকাযাণ ভরতঃ।।
অপিচ। বাদ্যভাগু মিদ্ণ দেবি
নানাম্বসমন্তিণ। ভেরী পটছ
সংযুক্তণম্যা ভক্ত্যা নিবেদিতা।।
ইতি বৃহদ্দানেশেরপুরাণোক্ত দুর্গোৎসবপদ্ধতিঃ।।

বাধ খা ড বিহতৌ। ইতি কবি-কল্লফন:।। খা অববাধ ে। ড বাধ-তে। ইতি দুর্গাদাস:।।

वाधन॰ क्ली वाधा। ইতি भद्रज्ञा-वणी॥

वाश जी भीज। इंडामद्रः॥ नि

(वधः। ইভি হেসচন্দুः।। वाध्काः ली विवारः। ইভি जिकाः एएमवः॥

বাধু: পু॰ বহিত্র•। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।।

বাধীনসঃ পু• বান্ধী নসঃ। খন্নী। ইতি হলাযুধঃ।।

वान॰ वि भृहकतः। ইত্যমর:॥ শৃষ:। ইতিমেদিনী॥

বান লী স্তিকর্ম। কট: !! গাড়:
। ইতি নেদিনী ।। জলস প্রভবাতোমি: !। সুকঙ্গা ।। সৌরভ: !
ইতি হেনচন্দু: !। গোক্ষীর জ তবক্ষীর । ইতি রাজনির্ঘন্ট: ॥ বনসম্বন্ধিনি ত্রি !।

वान शृष्टः शृष् मध्क वृष्टः ॥ श्रः नाम वृष्टः ॥ ज्ञीया णुमः । इंडि विश्वर्या हिन् । ज्ञीया णुमः । इंडि विश्वर्या हिन । ज्ञि विश्वर्या के श्रेष्ठा व्याप्तः । क्रि विश्वः । ज्ञा विश्वर्या के श्रेष्ठा व्याप्तः । ज्ञा विश्वरः । ज्ञा विश्वरः । ज्ञा व्याप्तः । हिन्दिः । ज्ञा व्याप्तः । हिन्दिः । ज्ञा व्याप्तः । हिन्दिः । ज्ञा व्याप्तः । व्यापः । व्यापः । व्यापः । व्

জুহোতি চ। স্বাধ্যায়ে চৈব নিরতো ব্নস্থ ভাগসো মৃত: ৷৷ তপসা কৃ-র্ষিতোত্যর্থ• যস্ত ধ্যানপরো ভবেৎ। সম্যাসীহ স বিজেযো বানপুছা শু-মে ছিতঃ॥ইতি গাৰুডে ৪৯ অখ্যা यः।। 🛊 ।। অপিচ। বাজ্ঞবন্ধ্য উবাচ ৷ বাৰপুস্থাশুমা ৰক্ষ্যে তৎ শৃবস্ত নহর্ষ:। পুএেষু ভার্য্যা নি:ক্ষিপ্য वन गहिए जरित वा॥ वानभुष्डा বুক্ষচারী সাগ্নি: সোপাসন: ক্ষমী। व्यकालक्रहेनायी क निज्रहवाजि থী॰ তথা।। ভৃত্যা•ন্ত তৰ্গবেৎ শ্মশু क**টा**लामञ्**राञ्चवान्। मास्रः ञ्चिव**ः वनन्नायी निवृद्धक भुितृश्रार ॥ सा-श्रायवान् श्रानमीलः नर्बज्जहि-তে রত:। অহে। মাসস্য ষ্মাণ বা **अ**र्य)। दाश्रमित्र प्रकार क्रिक দাশ্বযুদ্ধে নথেৎ কাল• বুভাদিনা ৷ भक्क भारम जुवाशीयाम् रखान्थ-निका ভবে८॥ हान्मुावनी बरम्फ् भो कर्ष अर्था ए कनारिना। श्रीत्य नकाशिमकाहा वर्षाम् इशिल-भ :।। चार्न्वामास स्मास वा-गान्तामाद्भिन नाय्या इंजि गा-बाफ २०२ व्यक्तायः ॥ # ॥ भून-রপি। কটিত্ব মণ্নিছোত্রিত্ব•ভ্শব্যা-किनशाद्र । यस वामः भाषा मूलः

নীবার ফলবৃত্তিতা।। পুতিসিদ্ধাঞ্চি বৃত্তিশ্চ ত্রিস্নান ব্রত্তধারিতা। দেব-**ভাতিথিপুঞা চ द**र्ম्या २व॰ वनवा-সিন: ॥ ইতি গাৰুডে ২১৫ অখ্যায়: ॥ 🕸 ॥ व्यन्तरह । वानशुष्टानुम • धर्म • তে বক্ষ্যামোবধার্য্যতা । অপত্য मञ्जि मृद्धी भाष्ट्रा (मरुम्) हाय-**जि॰ ॥ वान शृक्षा मुन॰ शहराजानः** শুদ্দিকারণ । তত্তারণ্যেপভোগেন তপোভি কাত্ম দর্শন।। ভূনো শব্যা বুন্ধচর্য্য পিভূ দেবাতিথি ক্রিয়া। **र्मा जियव**गन्नान क्रोव नुन्धात्रगः ।। वन्राञ्च हिन्दिविषु वान शुक्र वि-षि खुय । ইতি वामान ३८ व्यवप्रायः । 🗱 ।। व्यभद्रकः। वृशम उवाहः। এব গৃহাশুমে স্থিত্বা দ্বিতীয় ভাগ भायुवः। वाननुष्टानुमः गहिर ज-मातः मानित्त्रव ह ॥ निःकिना जा-र्याः भूत्यकु गहिस्त नथाभि व।। দৃষ্ট্বাপত্যস্য চাপত্যু জর্জ্ররীকৃত্ত-विग्रः॥ मूक्षभक्तमा भ्राह्म भुमः ख हाखद्रायत । गद्रामाद्रगानियः भा खभः वर्गा८ मगाहिजः॥ कन ম্লানি পতাণি নিত্য মাহার মাহ-त्र । यहाशात्रा ভবেखन প्राय পিত্দেবতাঃ ৷৷ প্রযেদতিথিং নি-**छाः नाष्ट्रा हाजाईराय न्यान्। गा**-

भारानीय वाश्वीयान्छी ग्राजान् ज-भाश्वः ॥ क्ष्राण विज्यामिकाः नथ त्रामानि (ना उर्राक्ट । साध्रा-य अर्द्धना अर्था विवाह्या मन् ড:।। অ গ্রহোত্রন্ত জভ্যাৎ পঞ-यकः नमान्द्रद्र । मुन्द्रीव विविध মে বৈঃ শাক্ম্ল ফলেন তু।। চীর-বাসা ভবেন্নিত্য স্নাযাৎ তিব্ৰণ मुिः। मर्बज्जानुकम्भी मार भु-जिगुर दिविद्धिं उ: ॥ मार्भन (भोर्ग-মাসেন যজেত নিযত॰ দিজা: । পক্ষেষ্ট্যা শাুবণে চৈব চাত্র্যাস্যা-नि চाহরে८॥ উত্তরাযণঞ্চ ক্রমশো मकन्यायन स्वर । वाजन भारति र्व्या देश मूनिति चनमाहरत्य ॥ भून त्ताजाम े एक रे कव विधिवमिर्व-शिट मृथक्। (पव**ा** च)क उक्षद्वा বন্য মেধ্য**তর হ**বি: ॥ শেষ সমূপভ্জীত লবংঞ্চ ম্বৰ্ণ কৃত।। वर्द्धारमध् भा नारि (जीमानि कः রণানি চ।। ভূত্তণ শিগুক্তকৈব শ্লে শ্মাতকফলানি চ। ন ফালকৃষ্ট ম-শ্বীবাৎ উৎসৃষ্ট মপি কেন্চিৎ ॥ न শাুমকাভান্যার্ত্তো বা পুস্লাণি চ क्वानि ह । भावता देवव विधिना व क्रिं भित्र हार महा।। न कर्ष्ट नर्ब ज्ञानि निर्मलम्। निर्जरमा छरवर

। ন নক্ত॰ কিঞ্চিদ দ্বীয়াৎ রাতৌ খ্যা: নপরে। ভবেৎ।। জিডেন্দ্রিয়ে। জিড-কোধ ভবজানবিচিত্তক: । বুদ্ধ-চারী ভবেনিত্য ন গল্পী নপি সংশ্রু रिट ॥ यस भन्ना वनः गन्। विश्वनः কামত করেছ। তদুত তস্য লুগে।-ত পাযশিতী ভবেৎ দ্বিজ: ॥ তব যো জাযতে গৰ্জ্তো ন সংস্পৃল্যো দ্বি-काडिङिः। न हि (वराधिकारद्राञ्) ভৰু মপ্যের মেব হি ৷৷ অধ্য শ্বীত সভত সাবিত্রীজপতৎ পর:। শর-ণ্য: স্বভূজানা স্মিভাগপর: স্-मा ॥ शद्भिवानः स्वावानः निमुखाः স্যোপ বৰ্জাণে এ মাগ্ৰ র নকেডঃ न्। (भुक्ति अः ज् य बानुरार्।। মূলৈ, সহ চরেদ্বাস তৈঃ সহৈব চ-স বসেং। শিলাযা শকরাযায়া भाषीक मूमनाश्चिः॥ मन्तः नुका-लाका वा महाट माममक्षिका-शि वा। वद्यामनिहरण वः म्यार সমানিচয় এব বা ॥ নক্তঞ্চান্ন- সম্-শ্লীবাৎ দিবা বাহৃত্য শক্তিত:। **ठजुःकाणिकिका वा नग्राथ न**ग्राचा-व्यक्षेत्रकालिकः॥ ठानुग्रम विधारेन-र्वा मुद्र कृष्क 5 वर्द्धायर । शकः-পক্ষে সমশীযাৎ যবাগু কৃথিতা তথা।৷ পুত্ৰ মূল ফলৈ বাপিকেবলৈ

বানর

इं इंतर मरा । बाङाविकः चरा ষ্ণীৰ্ণে বৈধানসমতে ছিভঃ॥ ভূমৌ वा भविवार्खं । जिल्हा भुभरेन पिने । স্থানাসনাভ্যা॰ বিহরেৎ ন বৃচি-दिवर्ग मूटमृरबट् ॥ ग्रीत्म भक्षा भारत ण्ड महाधर्यायञ्चावका निकः। जापू-বাসান্ত হেমন্তে ক্রমশো বর্ত্তগুণ তথা: ॥ উপস্পৃশ্য ত্রিষ্বণ পিতৃদেবা॰ ষ্ঠ ভর্নায়েশ্য একপাদেন ভিপ্তেত भन्नीही वं। निरवट अरा॥ भक्षावि ध्र-(भा वाम्। । मृग्नाभः (मामाभा २० वा। भगः भिष्ट मूङ्गभक्ष क्षभक्ष जु গোম্য ।। শীর্ণপশশনো বা স্যাৎ कृष्ट्रि वे। वर्जः १८ जरा । (यागा छा। সরতো বা স্যাক্ষ্যাধ্যাণী ভবেৎস-দা।। অথবশিরসোপেতো বেদান্তা-ভ্যাস তৎপর:। যনান্ সেবেত স **७ ३**॰ नियमा॰काश्य अन्त्रिः ॥ क् कः बिनी (माखदीयः भूक् यरद्धानः बीजवान्। व्यथवाद्मीन् ज्ञाद्यानाऽ बाज्रिन ब्रानंडर भद्रः ॥ व्यनित् द्र নিকেত্ত: স্যামুনি মোক্ষপরে৷ ভ-বেং। ভাপদেশ্বেব বিশ্বেষ্ বাত্রিক। ৈজক্ৰাছরে ।। গৃহমেধিবু চান্যেবু **ন্ধিজেবু** বনবাসিবু ৷গ্রামাদাছত্য বা-र्भागान्त्रे।गुानान् वत्न वनन्।। नुि পৃষ্ণ প্টেৰৈৰ পাণিনা সকলেন বা।

বিবিধা শ্চোপনিষধ আত্ম সংসি-क्षाय कार्थ ॥ विम्रा विष्णवान् नाविजी॰ कृमाव्यायः छरेषव ह। महानुष्टानिक्कारमी वर्गापनमः नष्ठथा।। अर्गुश्यम मन्त्रा वृक्षान र्भगविरद्यो ज्ञि:। य जु मम्याभ-य याणुयः निव याणुवस्त्रानिवनुक्ष नामनः। एउ विमन्ति भरोमयद्रः পর• যান্তি চৈব ক্ষণতোস্য স•স্থি-তিথা ইতি ক্র্যপুরাণে উপরিভাগে २५ व्यव्यागः ॥ #॥ व्यन्तरः विकृ भूबारा ७ वः म् २ वद्यारा मुहेवाः ॥ वान्त्रः भू• खो सनामथ्राज्भमूः। বাদর ইতি ভাষা। তৎপর্য্যাय:। किनः २ প्लवकः ७ প्लवगः ८ मा-थाग्गः ৫ वलीम्थः ७ मक् हैः १ कीमः ৮ वानी हाः २। ইত্যমরঃ ॥ मर्कः २० श्रवः २२ शुवकः २२ भूवगः ১० প্লবক্ষः ১৪ পুৰক্ষঃ >१ (गालाक्तः)५ किंग्यामाः) पिर्वाणाः १४ इति: १३ **७**व-मृगः २० नगांचेनः २७ याणी २२ বাস্পাৰ: ২০ কলি পূিয: ২৪। ইতি मद्रद्वावनी ॥ किथिः २५ माना-বৃক: ২৭। ইতি ফটাখর:।। वानद्रिष्यः शृ कीदिवृकः। ইঙি त्रवामाना ॥

বানরাঘাত: পূ॰ লোধুবৃক্ষ:।ইতি । সংগাহিত্য। ক্যাবভ্ঞ। ইতি भष्ठिन्तुका ॥

त्राजनिर्घण्डः॥

वानब्राकः भू वनहागः। ইতি श्रावनी॥

वानीव्रकः भुः মুঞ্জত্ণ । ইন্ডি त्राजिमिर्गः।।

बानती की गर्कणे॥ म्कलिम्नी। वानीत्रक ली अर्छ। इंडिताकः ইতি শব্রজাবলী।।

निर्घणः ॥

ब्रजावनी ॥

बानातन्तुः भू॰ भूगीयः। ইতি नद- वानिय॰ क्ली किवर्डिमूडकः। ইउऽ-यदः ॥

वानवः शुः वाववः। क्कवातुरे इंडि थ्राउः। इंडि भद्विसुका।।

বান্তঃ ত্রি বমতিবস্তু। বমধাতোঃ কর্মণিক্ত পুত্যবেন নিম্নমঃ॥

वानम्भवाः भूः भूम्भकाउकनवृकः । সতু আমুক্ষাদি। ইত্যমর:॥

ৰাম্ভাদঃ পু॰ অফুরঃ। ইতি ত্রিকা-ওপেব: ॥

वाना जी वर्खिकानकी। ইতি किंग्यद्रः ॥

বান্তি: জ্রী বমন ৷ বাঁতি ইতি ভাষা। यथा। वास्त्रिक्ष्ल्लथन कृ फि र्वमन वमशूर्विमः। ইভিরত্নালা॥ বান্তিছ্ৎ পূ॰ লৌহকটকবৃক্ষ:। भयना ইতি ভাষা। ইতি শহ-विमुका ॥

বানাযু: পু॰ দেশবিশেষ:। স তু ভারতবর্ষস্য উত্তরপশিমে বর্ততে । ইভি শদ্মত্বাবলী।।

> वास्त्रिमा जी कर्तृकीवृक्तः। इंडि भक्ठिमुका ॥

वानायूकः भू वनायु (मा भारती ঘোটক:। ইভ্যমর:॥

> বান্যা জী বনসমূহ:। ইতি শন্দ-बङ्गावनी ॥

বানীরঃ পু॰ বেতসবৃক্ষ:। ইত্য-**मद्रः ।। वाञ्जलू इंडि थ्या उव्कन्छ ।** ७८ १र्य) यः। वृत्त भूद्रः २ माथानः ৩ ৰলবেভদঃ ৪ ব্যাধিঘাভঃ ৫

বাপঃ পু॰ বপন। বপথাতো র্যঞ পুত্যবেন নিম্নমঃ॥

পরিব্যাখ: ৬ নাদেয: १ জলসম্ভ ব: ৮। অস্য গো:। ভিক্তবু•। শিশিরত্ব• ৷ রক্ষোমত্ব• ৷ বুণশোধ-

नवः। शिलामु कक (माम नामिन्

वाभकः वि वभनकात्रविज्ञ। काष्ठ বপধাতোঃ কর্ত্তরি ণক পুত্রবেন निष्ठमः॥

वाश्वरक्षः शृ वश्वनार्थप्रकः। त्यं यू इिंड जावा। ख्रश्नर्यग्रावः। त्वना २ इेंड्यम्बः ॥ त्वन २ त्वनः ८। वाय-प्रकः ८। इिंड जब्रडः ॥ वाशिः जी वाशी। इिंड जब्रड-षिक्रश्रकावः॥

वाशिकः वि वीकाकृष्ठः॥ मृखिकः।
इंकि मिहिनी॥ धान्यविष्णाय क्री।
वाख्यावान इंकि खाया। उत्रय खगः। वाशिकः खण् उद्यान्यः कि कि खीन मवाशिकः। इंकि ब्राज्ञः वक्षकः॥

वाशी खी मीर्छका। इंडामदः॥
উপাতে পদ্মদিক মস্যাশ वालां।
बाल बिल ख्डा। इंडि विकारकाबः। इंडि उपीकाराः उन्न उः॥
इंडि उपीकाराः उन्न उः॥
इंडि उपीकाराः उन्न उः॥
इंडि उपीकाराः उन्न उः॥
इंडि उपीकाराः उन्न उन्ह ।
इंडि उपीकाराः उन्न विकानक्रिं। विकार विकास क्रिं। विकास क्रिं। विकास क्रिं। विकास क्रिं। विकास क्रिं। विकास क्रिं
इंडि प्रार्थाः। शक्षित्र उपार्थाः। प्रार्थाः। शक्षित्र उपार्थाः। शक्षित्र उपार्थाः। विकास क्रिं। विकास क्रिं। विकास क्रिं। विकास क्रिं। विकास क्रिं। विकास क्रिं विकास क्रिं। विकास क्रिं विकास क्रिं विकास क्रिं विकास क्रिं। विकास क्रिं विकास क्रिं। विकास क्रिं विकास क्रिं विकास क्रिं विकास क्रिं विकास क्रिं। विकास क्रिं विकास क्रिं। विकास क्रिं विकास क्रिं। विकास क्रिं।

वान्।नरदन वाभी। ইडि बनाम-(गार् नर्गडडु॰ ॥ 🗱॥ उर चनन कवः यथा। (या वानी मध्या कृतः प्राम वाद्रिविवर्किए । थानएर म पिव॰ वाडि वित्नतो वित्नतो **णड**॰ नगः ॥ ইতি कन्न उद्यो वायुभुद्रानः ॥ 🗱 ॥ ভজ্জল ভগা:। ৰাপ্য: শুক্ বটু ক্ষার॰ পিত্তল। কফ বাভদ্ধি। इंडि ब्राह्मवल्ला छः॥ 🗱॥ उट. थनान मिक्षित्वरवा यथा। वानी क्न **उ**जान वा भागारः वा निक्छनः। न अर्याः ष्ट्रिकामस व्यवज्ञानिक रेक्संछ ॥ व्यान्ययाः सनम खाला रेनव्यं उक्द्र-कर्मक्ट। वायवता वनविज्ञक भीवः भारत करण शिर्य।। ज्ञानमा भारतक ভাগে বাপী কৃপ তডাগক। অপ্-माशः मना वर्षेशः ममान्य हजुङ्गनाः ।। रेनर्थं ७ भीयमान छ स्राज्यना दूः-বিতো ভাবং। কন্যাপি তজ্জল পীত্বা পতি॰ গৃহাতি কামত:॥ ইতি प्रवीभूबाण नन्तात्र अभुविभावता-हः ॥ 🛊 ॥ उ८कद्रग कनः यथा । भर्मिन উবাচ। उडारगामक वाशी-নাং কৃতানা মিহ্ যৎ ফলং। বিশে বেণ পিতৃশেষ বক্তু মর্হস্যশেষতঃ।। यम উदाह । धर्मामुगर्थमु काममु যশসক দ্বিজোতম। তডাগণ সূপু-

जाः भिज्ञा नागा गन्नर्ता यक दा-क्रभाः। भगु भक्ति मनुव्याक मः भु यिष कलाणय॰ ।। क्ट्यः जात्रयः ব শ পশ্য খাতে জলাশযে। গাব: निविश्व भानीय मन्यप्रः भागव ख्या ।। भद्रमृत्जो खडारगर्यु मनिव॰ यम्। ভিষ্ঠত। অগ্নিষ্টোম ফল তস্য পূব-দন্তি মনীবিণঃ ৷৷ বেষাণ শিলিরকা-লে তু পানীয় পুতিতিষ্ঠতি। বাজ-পেথাতিসত্ৰাভ্যা ফল বিন্দন্তি মা नवाः॥ वमस्य देव गुरिया कु मिललः वाणी हः भू । ठा उक्भकी। इंडि यम् जिष्ठि। द्राजम्यायस्य दान्। স ফল• সমুপাশুতে॥ তডাগ॰ স-र्बम ब्रामा की वनस कियानिन । उ मार मर्वाज्ञ ग वर्म उडाग गिरु-কার্থেৎ ॥ কৃৎসু । ছি ভারধের শ भुक्षमा न मः भगः। माव शेव. क्**डः** क्यः मण्यू ज् इत उथा ॥ यमः ষাৰুজল' ক্পে পিৰন্তি সতত জনাঃ 1 म नहा दिव्राका लाटक (एवर्वाप्र-वि भारत्य।। भौद्वितक्त्रमः कीत्रः দ্ধি নধু সুৱাসব॰। তাবৎ পিপাস। तारेशिक यावरखाय• न भीयरक ॥ [॥] क्षीविष ठामद्रश्ठि। रिवमानि वर् ন্যপি। তৃষিত ভোষরহিতো দি म्याक म जीविज ॥ उमाप्रताज

যো নিত্য পানীয় প্ৰাণিনা নিহ। স দদাতি নর: প্রাণান্ মাভ্তেক্তর जः नवः ॥ भागमाना । भन्न नाम बानप्रसान हि विष्ठाउ। उत्राद्धा-পাশ্চ কুপা•শ্চ তডাগানি চ কার-(य८ ॥ अव्कानि इ विभुर्ष यही-हिट (भुगमाञ्चानः । भृष्ठः अवनिः পানস্ত য: কার্যতি শক্তিত:।। স-ভার্যতি ভ্যোপি দ্বিগুণ তস্য বৈ ফল'। ইতি বহি পুরাণে তডাগ वृक्त भुजाना नामाध्यायः ॥ ত্রিকাপ্তশেব:॥

্বাপ্য ক্লী অংধীয়ধণ। ইত্যমর:॥ वशनीरय वाशी खरव ह जि ॥ वाय॰ क्री धनः। इंडि स्मिनि॥ বাস্ক । ইতি কটাধর:।।

वानः बि बहुः॥ भुजीभः॥ मवाः॥ ইত্যমর মেদিনীকারৌ।। অধ্য:। इंडि निकास्कोगूम्यामूगामिव्खिः ।। 🕸 ।। বামৃহন্তেন জলপান ভোজ-ननिरुरक्ष। यथा। हाजीजः। न शि-বেষ চ ভুঞ্জীত দ্বিজঃ সব্যেন পা-शिना। निकर्खन ह कन म्पून्ती-विद्धिं उ भिरदे ॥ इंडि वाहि क उर्दुः ॥ जभिष्ठ । न वामश्ख-নোচ্ছ হ্য পিবেৰক্তেশ বা জল (ना उरत्रम्न नाम्मा नाभू द्वा अः मान्य न्वा क्ष्या विकास वि

বাম্দেবঃ পু॰ শিবঃ। ইত্যমরঃ॥ वामनः नु मिक्किनिहश्रकः॥ दुवः। ইত্যমর:।। অক্ষোঠবৃক্ষ:।। হরি:। ইতি নেদিনী॥ विस्काः शक्षमाव-ভার:। তস্য প্রাদুর্হাবো যথা। **এসিদাশিব উবাচ। পুত্রাদস্যসু** তো যজ্ঞে বিরোচন ইতীরিত: । তস্য পুগ্ৰো মহাবাহু বলি বৈখা-নরপুত: ॥ সতু ধর্মবিদাং শুষ্ঠ: ज्ञान जी बिर्जिन्द्रयः । इतिः পূি্যতমো ভজে৷ নিত্য° ধ্র্যারত: भूिहः ॥ न बिदा नक्लान् (प्यान् (मन्त्रा क मनक्ष्मान्। विलाकान् স্বৰশে স্থাপ্য ব্লাজ্য চক্ৰে নহাব-नः ॥ ইন্দাদি ত্রিদশা স্তস্য কিন্ধ-রা: সমুপস্থিতা:। ভুপ্টরাজ্যু সুর

পতি॰ দৃষ্ট্বা তম্য পিতাদি उः ॥ কশ্যপো ভার্য্যবা সার্ছণ তপ স্তে-পে হরি পুতি। অদিভ্যা সহ थर्माञ्चा भरगावुङ मनदिङ:॥ यई-यामाम (मर्विष भन्मना छ कनार्षः-ন । ভতো বর্ষ সহস্থানি তেন স--প্জিতো হরি:॥ তথৈবাবির ভূত-म् (स्वर्ध मह मनाजनः। छ॰ मृष्ट्री জগতামীশ হ্বনিভ্রচেত্স। ॥ পত্ন্যা সহ নমস্ভ্য তুষ্টাব চ দিলো-ভন:। কশ্যপ উবাচ। নমো নমন্তে नश्रीम मर्बद्ध कगरीयम। मर्वाञान् नर्वात्त्वम मृद्धि मः हात्र कात्रक ॥ इंडािं खिंडिंड: नम्रक् ख्यमारना महर्षिना। भार गञ्जीत्रवावाहा भति-जूरिं। जनार्यनः ॥ अस्रहामि दिन-শেষ द्या ভক্তा नमहिं उ:। वदा वृ ণীয় ভদু তে ৰয়োনি তব বাঞ্ছিল। **७७: शाह क्वीत्वमः** ভार्याया नह कण्याः। भूधद् । सम प्रतिम जःभा প্য ভ্ৰিদশা॰ হিত ।। স্ক্ষ্ব বলিনা (रव देवालाकाः निर्व्धिकः वनार । हेन्द्रगावद्राका ভূषा উপেन्द्र हेडि নামতঃ ৷৷ যেন কেনাজ্মমার্গেণ বলিং निर्द्धिका भाषया। देवलाका भन পুগ্ৰাৰ দেহি শকাৰ শাখত ॥ ই-ত্যুক্ত স্তেন বিপ্ৰেণ তথেত্যাহ জনা-

र्पनः । मञ्ज्यमान जिम्हेम खेरेब বান্তরধীয়ত।। এতিমিন্নভরে কালে কশ্যপস্য মহাত্মন: । অদিত্য পর্ত্রমাপেদে ভগবান্ ভ্তভাবন:।। ইতি পাদ্মোভরথণ্ডে ৪৮ অধ্যায়ঃ ॥ 🛊 ॥ विभिव उँवाह । अथ दर्वमः रुमाए नर्रालाकमार्यतः। अहि-তি ৰ্জনযানাস ৰামন বিষ্ণু মচ্যুত্তা। শ্ৰীৰৎস কৌৰভোৱক্ষণ পূৰ্ণেন্দু স मृष्णम्। जि॰ । मृनस्यः भूखत्रोकाकः षा डिथर्व उत्रः इति ।। वर्षे (वण्यतः (मव॰ मर्बावमाञ्चलाहत्र॰। (सथ्वा-बिनम् थानि हिल्ल्म ना कि उ भी खत्र ।। ७ मृक्ष्री (रवजाः मार्च माउकजुभू-রোগনা:। স্তত্ত্বা মহর্ষিতি: সার্দ্ধ নমশকু ৰ্মাহীজস:।। ততঃ পুসলো छगदान् (পादाङ मुद्रमखनान्। कि॰ कर्डवाः भया वामा उद्युवी अनुताः खगाः॥ ७७: नुक्डा जिल्ला खग्हुः শরমেশ্বর॰। অমিন্ কালে বলে যদ্তঃ বৰ্ত্ত মধুস্দন॥ পুথম• দানকালো ९य॰ ভদ্য দৈত্যপতে: প্রভো। যা-ि द्वा जिमियः लाकः उउ दुः माजूः मर्भि॥ इठ्युक जिन्हेनः नहिंद्रा-জগাম বলি॰ হরিঃ। যাগদেশে সমা-भीन मृविज्ञिः मार्ख मक्तरेयः॥ अ-**७)। गउ- वर्षु- मृद्धा मरामान्याग रेम-**

ত্যরাট্। অভ্যাগত স্বয় বিষ্ণু ম-शहर्य ममनिजः॥ भूबरामान विवि-না নিবেশ্য সমুমাসনে। পুণিপভঃ नमक्छ। भार गम्गम्या गित्रा ॥ ध-ন্যোমি কৃতক্ত্যো **ংমি সফল**• बीविङ भन । जायहरिका बिर्नुमु কি॰ করোনি তব শ্রিয়ণ।৷ আগতো-ति यम्थं ज्ञानिक्षणा विकालगा उर भुगहामि (उ म यु न्इ ति ति वि मा॰ वत्र ॥ ७ ३; भूक् है मनमा उमूवा-ह नही প डि॰। भूग ब्राह्मनम् वक्ता म ममाग्रमम काव्रणः॥ অग्निष्ठ अगु भ्-थिवी॰ (महि दिन्डाभाउ सम । सम बिविकन शाम मही मना ज न र्शम। मरबंबा मिव मानाना ज्या मान मन्डम॰। (या मनाजि मही॰ बाजन् विश्वायाकिकनाय दि॥ अक्ष মাত্র মথবা স ভবেৎ পৃথিবীপতিঃ । ন ভ্মিদান সদৃশ পবিত্র মিহ विम्राउ ॥ उमास्य वि• महीनाव भुगह विभरः सम । এउरम्मम्हीः দাত্ মা বিশঙ্ক মহীপতে॥ ভগএয পুদানন্তৎ মম ভূপ ভবিষ্যতি। ভতঃ পুক্টবদন তথেত্যাহ নহীপভি:॥ **उरिया यही भूगानु कर्नुः । यान** विधानजः। ७॰ मृक्षा रेम छ। ब्राजान॰ जना जम्। भूदाहिनः ॥ उन्ना

অবুবীদ্বাক্য भा ब्राजन् मीयञाः म **की। এव विकः भारतमा (वा स्टिकः** সং প্রাথিতো নূপ।। বঞ্চাবত্ব। নহী॰ সর্বাণ ততঃ প্রাপ্ত মিহাগতঃ। ত-मामाशी न माउवेश उत्म ब्राइन् गराञात्।। अन्यमर्थः लुयह्य वहना-ন্মন ভূপতে। ততঃ পুহস্য রাজা-भी उ खक शाह रेसर्ग्रउ: ॥ भी उ-य वामुरिवम्। भूगाः मर्बः कृष्ठः मया । अम्। श्रामाइं विकः स्वामवा-গতে। যদি ॥ তদ্যার্পথামি রাজ্য हि कीविज्ञ महत्रम। जमारीय পুষছামি ত্রীন্ লোকানপি মাচিরং ॥ ইত্যক্তা ভূপতি স্তস্য পাদৌ পৃ-काना जिल्डाः। वाक्ष्रिजाः भूमरमो ভূমি· वात्रिপ्रबं विधानजः॥ भद्रि-गीय नमक् अ प्रदादि पक्षिणा वम्। উবাচ ত॰ বটু॰ বিশু॰ পুহংষণান্তরা-मञ् गरी विज। यर्थ है जब वित्नु न्तु उप्गृहान बही विवाशाशकामर काि विखीर्गाः मकानन महीसद्राः । সদাগরাঞ্চ मদ্বीপाः महिवामूत्र-मान्याः॥ शाप्तरेनकन श्रुक्षा वि क्या मध्नूरनः । উवाह छः रिन्छा-রাজ কি করোমীতি শাখত।।। ভত্তবিক্রম ক্প মীশরস্য মহৌ-

জন:। সমাতু মপি দেবানা মৃধী। ণাঞ্চ মহাত্মনাণা নবক্তু মপি শক্যুণ न,। ८ तुक्षाः नक्षत्रम, ४। ७८ १५॰ প্থিবী সর্বা মাক্রম্য গিরিজে শুভে ॥ অভিবিক भग ভবৎ শতবোদ न मायजः। हिन्दुः ठक्कू म्हि उदैय रिन्छ।द्रारक्क मनाउनः॥ ज्येय मः पर्भगानाम खक क्र क्र कार्यानः 1 **उधियंक्तभः (एवम्) पृष्ठ्व। रेपट्छा-**খরো বলি:।। পৃহর্ষ মতুল লেভে जाननराभुभद्रिश्च जः। मृक्षा (मदः न-মস্ত্য স্তত্বা স্ততিভি রেব চ ॥ পু1. र गम्गरगा वाहा भुर्ह्यनाखद्राञ्चना । अत्नामि क्उ क्रिजामि दा॰ मृष्ट्री পরনেশ্বর ।। লোকত্র্য নমৈবৈত্ত গ্হাণ নধুসূদন। অথ সর্বেখরো दिक् विंडीय शनमन्त्रय ॥ উष्कृ পুদারবানাস বুন্ধলোকান্ত মচ্যুতঃ । সনক্ষত্র পুহোপেত সর্বদেব সং भाव्छ ।। भारिमाभित्रभूर्गा २ ज्म-চুক্ত: স শুভাননে । ততঃ পিতা-गरहा पृथ्वा ठक भगापि ठिङ्गि उ॰ ॥ शिभानः (मवरमवमा स्वंमः जून-চেত্র। ধন্যামীতি বদন্বুন্ধা गृशीया य॰ कमखन ॥ जङ्गा भु-ক্ষাল্যামাস ভত্ত সংস্থিত বারিণা। व्यक्षा भावत्वादः उभा विकाः

পু ভাবত: ॥ ভত্তীর্থ নেকশিখরে পাপত বিমল । জল । জগত: পাব-नार्थाय চতুদ্দিক্ষু পুবাহিত ।। সী-ভাচালকনন্দা চ বঙ্ক্ষু ভূদাযথাক- 🛚 মাৎ। পুসস্থাদির মাখ্যাত গলা-**জন্ম হানুত্তম•।। ততো নারাবণ:** ভ भान् राम रिर्डाशिक: शुज्रः। तमाः छनः मु ड• लाक• शुरुरो ভক্তव€-जनः॥ जर्द्ववाः मानवानाकः नानाः। না॰ যাদসা॰ পতে:। রাজানঞ্ব লিঞ্জে যাবদাহত সংপ্লবং ৷৷ প্রতি-गृश् वरण विकान् वहुरवणन रेम्ड। **रा।** सहिन्द्राय हरने श्रीठा। कामाऽ পি র্বিঞ্ রব্যয়: II ততো দেবা: স गक्तर्बाः अवयम् মহৌ জস: । তুঞ্চুবু: স্কৃতিভি দি বৈয়: পুজ্যামাসু রচুতি ।। সংক্ষিপ্য ভন্মহ দুপং ভেষা॰ স-नार्मनाय रेव। मः श्रुक्तामान खिन्देन রন্তর্বান যথে। হরি:।।ইতি পাদ্মো-खब्रथा ७ ८३ व्यथायः ॥ 🗱 ॥ उत्रव-ভারপুকারান্তর• যথা। নারদ উবা-**छ। मान्गुउ• ७गवान् दिक्** द्धिलाः क्राकमण वशुः। क्रिवारि कगर याभी वाल वंक्षन भीश्वतः॥ एएकथ॰ পূর্বকালেপি বিভুরাসীৎ ত্রিবিক্রনঃ । कम् । वा वन्ननः विकुः क्छवाःसह स्य वर ॥ भूवङा **छेवा**ह । भूवङा॰

কথ্যিষ্যানি যোষ শ্ৰোক্ত জ্ৰিবি-क्रमः । यश्रिन्काल मञ्जू रक्ष्व-क्षिउवानामो ॥ जामीट धुक्कु तिजि খ্যাত: কশ্যপদ্যোরস: সূত: 1 দন্গর্ভ সমুভ্তো মহাবল পরাক্র-নঃ ॥ স সমারাধ্য বরদ বুক্ষাণ जनमञ्जः। व्यवश्रवः मूरेबः मर्वेः भाषांवर न जू नात्रमा। जबदः उन्। চ প্রাদাৎ ভগসা পক্ষােডবः। পরিতৃষ্ট: স চ বলী নির্জ্ঞণাম ত্রিপি-धेलः ॥ **छ** त्र्यंत्रप्र करन द्वारते जिल्ला रियान् नवानवात्। धूकः भक्तव মকরে। হিরণ্যকশিপৌ সতি।। खिन कारन न वनवान हिंद्रगुक-शिलु छउ:। চচার मन्दर्शादो দৈত্য ধৃদ্ধু সমাশ্রিতঃ॥ ততো ংস্-রা যথাকাম বিহুরস্তি ত্রিপিইপে। दुक्तालात्क रु जिम्माः अश्विजा मुः-থঃ স[.]যুতা: ॥ ততো ২মরান্ বুর্কা-সদো নিবাসিন: শুদ্বা চ প্রদ্ধ দিতি-জানুবাচ হ। গছাম দৈত্যা ব্যম্পুজ-न्। महा विष्कृ जिह्मान् ममकान् ॥ ए थूक्त्वाका छ निम्मना रेमजाः (भाष्ट्रर्न विष्ठि (जाक्ष्मान। ग-তি য্রা বান পিতান্হাজির নুরু ৰ্গনো হ্য পরতো হি মার্গঃ।৷ ইতঃ नर्नु ईल्याकन्ति। साका म

হুনাম মহর্ষি যুষ্ট:। যেকা॰ হি নাসা-প্ৰনোদিতেন দহু ভি দৈত্যা: সহ-(मिक्कार्जन।। (उयाः बहन भावन्) धुकु:(भावाह मानवान्। शक्तकामः न সদন• वुकारण किन् भी खत्रान् ॥ कथः স্ত কৰ্মণা কেন গন্যতে দানবৰ্ষভা: 1 কথ তত্ৰ সহসূাক: সংপ্ৰাপ্ত: সহ रिस्वरेजः ॥ ८७ धुक्रुना मानवन्तुः। भ् श्वीः (नातू र्वाठा श्विनः। कर्या उम वः খ বিদাঃ শুক্র তদ্বে ত্যুস। শব।। दि-ত্যানা॰ বচন শুদ্ধা ধুন্ধু দৈ ভাগুরো-হিত । পপুছ শুক কি কর্ম কৃহ। **বুন্ধসদো গতি:** ৷৷ তভোটেনা কথবা-भाग रिन्छाहार्याः किलिल्यः। म-ক্রম্য চরিত জীমান্ পুরা বৃত্তরি-পোঃ কিলা৷ শক্রঃ শতন্ত প্ণ্যানা कज्ना मजर्द भुद्रा। दिएजुन्द् वा-জিমেধানা তেন বুক্ষসদো গতঃ 11 তদ্বাক্য দানবপতি: শুরা শুক্রস্য ৰীৰ্য্বান্। যষ্ট্ৰ ভূরগমেধানা চ কার মতি মুন্তমা•॥ আমন্ত্র্যাহা-जूत छक । रानवा । भागानु खमान् । পোবাচ বক্ষ্যেছ বজ্ঞিরখনেধে: স-मिकिटेनः ॥ जान्यशक निषय भा-कानाडाक छश्काः। भुवासा (ह-বিকা যত্ৰ গঙ্গা পুচীন বাহিনী।। नाहि भूग्रा मदिए मुक्षा नदिभिक्ष-

कत्री निवा। जनः शाहीन मात्रास्र वाकिरम्थान् यकामरह ॥ इव्यः मृ द्रा-विवहनः निर्भागामुत्रयाद्यकः । वाह भिज्युवीकृष्टी निथयः जानिरम् **जः॥ ७७**७। धुक् प्रिविकायाः शुहित भाभनाभान । ভार्गवान्तुन भूकिन বাজিমেধাৰ দীক্ষিত: ৷৷ ততো হগ্নি ध्यन मही जर्मना व्याधा दिनाः थं विमिणक भूगीः। তেনোগুগদ্ধেन **मिरम्प्राणन ग**क्षाती तुम्माला कर र्षि।। ত॰ गन्न नाघाय नुत्रा विष्तु। জানন্ত পুরু॰ হ্যমেধ্দী ক্ষিত । তত: শরণ্য শরণ জনার্দ্দন জগুন: সশ-কা জগতঃ পরায়ণ।। পুণম্য বরদ॰ (मवः भगामाञः जनाप्तिः। (भाष्ट्रः সর্বে সুরগণ। ভ্যগদ্গদ্যা গিরা ॥ ভগবন্ দেবদেবেশ চরাচরপরাখণ । বিজ্ঞান্তি: শুযভা• বিক্ষো সুরাণা-মাত্তি নাশন।। ধন্ধ নীয়া সূরপতি বলবান্ বলবৃ ছিতঃ ৷ শুক্রস্যনত-মাস্থায় সোখ্যমেথায় দীক্ষিত: ॥ শত॰ कृत्। निष्ठासी वुक्तलाक॰ महानुदः। আखात् सिइंडि वली विष्कु जिम्मानिशाख्यामकान হীনন্ত চিন্তব্য জগদ্ভরে। উপায়॰ मथविधुणम खवामा (यन निवृं छाः ॥ भुद्रा जुद्राभाः दहनः जगवासपू-

भूरतः। पद्माख्यः सङ्गवौद्दः (भूषया-মাস সোথ ভান্॥ বিস্ক্য দেবতাঃ সর্বা জ্ঞাত্বা জেতু মহাসূর । বঞ্চ-नाय मिंडक्षक में धूरका द्रश्वमार दि।। ততঃ স ক্রা ভগবান্ বামন কপ নীশ্বর:! দেহ• কৃত্বা নিরালয়• কাঠ राफ् विकाजला। क्रगात्राक्क खर्था মজ্জমুক্তকেশো বদৃছ্যা। দৃষ্টোথ বৈত্যপতিনা বৈত্যৈ শ্চান্যে: সুর্বর্ষ-ভি: ॥ তত্ত: কর্ম পরিত্যন্ত্য যক্তি-यः वाकारगाख्याः । সমুভার্যিতুः विशु म पुरस मगान्याः ॥ महम्। यक्रमानाण्ड अद्विकण्ड मरंश्वित्रः । निमब्बमान मूक्ष वृ भार्व उ वामन षिषः ॥ সমুভার্য্য **२ मन् ए** । সৰ্ব এব হি। কিমৰ্থণ পতিতোসীই কেন ক্ষিপ্তোসি বা বদ।। তেষা মা-दर्ग वहनः कल्लमात्ना मूङ् मृ हः। পুাহ ধুরুপুরোগাণ স্তান্ শ্রুযতা মত্র काइनः ॥ वाकाना खनवान् जामीट পুভাস ইতি বিশ্বত:। তস্য পুঞ দ্বণ জা**ত মন্দপু**ক্ত সুদৃংথিত ॥ छम्। (ब्राप्टा मम ज्राजा कनीयान-পর স্তৃহণ নেত্রভাল ইণ্টি খ্যাভো ৰেয়াপ্তা ভাত। ততো ২সুরা: ॥ মম নান পিতা চক্ৰে ইতি ভাসো ২তি-को जुका । ७ ३: का लिन भ रू ७।

আবর্ষো: স পিতামৃত: ॥ তমেটার্ক रिहक कृषा गृ**रुमावा मनाग**रली। ততো নযোক্ত: স ভাতা বিভদ্ধানে। পৃহ বৰ ॥ তেনোক্তো নৈব ভৰতো বিদ্যতে ভাগ ইত্যহ। স্বল্ল বামন थक्षाना॰ क्लीवाना॰ श्विजिनानि ॥ উন্মত্তানা• তথান্ধানা• ধ্নভাগো ন বিদ্যতে। এব মুক্তো মধা সো १थ किमर्थः रिशञ्काम्गृहार ॥ वनार्षः ভाগ मर्शमि नाइ न्यायन (कन दि া ইত্যক্তৰতি বাক্যে ২সৌ ভ্ৰাজা নে কোপ সংযুত্য।। সমুৎক্ষিপ্যা-ক্ষিপন্নদ্যা নস্যা-মানিতি কারণাৎ । समाम्याः नियुगायास स्वाह्य मुन व्राचा गडः॥ कानः मञ्दमवार्यास যুদ্মাভি বিহু চোদ্ধৃত: ৷ কে ভবস্ত চ नःशाक्षाः मञ्जरा वाक्षवा हेव ॥ (उ বামন বচঃ শুহ্বা ভার্গবা দ্বিজ সত্ত-माः। (भारत दिन्जाभिक भारत वाम-নার্থ কর• বচঃ॥ ইতি দ্বিজানা• বচ-न मुद्धा रिष्ठाशिक ईहः। शुक् हि-क मनाभी अयाविष्ट्रिम देव थन।। তন্বাক্য দানবপতে: শুত্রা দেবো হথ বামন: । প্রাহ্যসূত্রপতি॰ ধ্রু• श्रार्थिमिक्किकद्र वहः ॥ त्मान्द्रवा-नि हि जावा दिगाउ रामा रामारः। जगाक्रमण गप्छ किस्मा न

হরিব্যতি ॥ নম পুনাণ মালোক্য भागकथ कमवय । मः भुगह्य दि-(छान्तु नाधिक ब्रक्तिज् क्रमः ॥ ইভেব মুক্তে বচনে মহাত্ম। বিহু ম্য দৈত্যাধিপতিঃ সক্ষত্তিক্। প্রাদা-फ्रिकन्तुाय शरवयः उमायना स ना-ন্যু জগৃহে চ কিঞ্চন ৷৷ ক্রমত্রযে তো-य भरवक्ता पंखा भरामृह्मानु वि ভু वंশ श्री। চকে ততো লদ্ধ বিতৃ बिलाकी बिविक्स क्ष मनस्य-ক্তি:॥ কৃত্বা তু ৰূপ॰ দিতিলা॰ক रदा जुगमा वर्षीन् जुषमकासन। भरी॰ महारेषुः महिजा॰ महार्गवा॰ **बहाद्र द्रज्ञाकद्र श**न्छरेन यु जाः ॥ जुरः जनाकः जिरुभाशिवाजः त्यामार्क के কৈ রভিমণ্ডিত নভ:। দেবো দ্বিভীযেন জগাম বেগাৎ ক্রমেণ দে-বলুিয়লোক মীশ্বর: 🛭 ক্রমণ তৃতী-য় ন যদাস্য পুরিত তদাভিকো-भाष्य्भूक्यमा। भभाउ भ्रि छ-গবাণ জিবিক্রমো মেকপুমাণেন তু বিগুহেণ।। প ততা বাসুদেবেন দান-বোপরি নারদ। ত্রি-শন্মোজনসা-হসুী ভূমি ভূ তা ঘটীক্তা ।। ততো रिन्डाः ममूर्भाडा उम्राः भुक्तिभा বেগভঃ। বর্ষশিক্তাভিব্ইয়া তা গর্ভভূমি, মপ্রয়ৎ 11 ততঃ স্বর্গণ गर्माका वाम्रहवशुमाहः ।
गूबाक मर्ख विद्याका मवाभू र्निक्ष्मपुवाः ॥ जगवानि दिर्जामुः
भूक्षिणा मिकजार्गद । कालिनराः
क्ष्म मादाय जविवास्त्रद्विय ॥
इजि वाद्रत १६ व्यक्षायः ॥

वामनः वि ष्यिक पुः। उৎ शर्या-यः। नाष्ट्र नीहः ० थर्ब ८ हुवः ६ । ইতাमदः॥ जनूहः ७ ष्यनायठः १ । ইতি জটাধदः॥

वागत्नवः क्री कीर्घक्रकातः। यथा। क्रिला विश्वानत्रकः ममध्यविनमः वागत्वित्र गृद्धा वीक्षस्य वन्यम् मन्द्र विश्वान गृद्धा वीक्षस्य वन्यमन्द्र विश्वान गृद्धा वीक्षस्य वन्यमन्द्र विश्वान गृद्धा विश्वान गृद्धा विश्वान गृद्धा विश्वान शृष्ट्यान गृद्धा विश्वान शृष्ट्यान गृद्धा विश्वान श्रिक्ष विश्वान विश्वान

বানবেধশুন্ধিঃ জ্রী স্বরাশ্যপেক্ষযা দ্বাদশ চত্থ নবম গৃহস্থা বিকন্ধোপি চন্দু: যদি শুক্র শনি স্বন্ধ জীবার্ক যুক্ত গৃহাৎ সপ্তন গৃহে তিপ্ততি তদা নরাণা অভিলমিত ফলদাতা ভবতি। যদি তু সিত্ত শনি স্বন্ধ জীবার্ক যুক্ত গৃহাৎ দশন পঞ্চমাপ্তম গৃহে তিপ্ততি তৃদা নরাণা॰ স্বরাশ্যপেক্ষ্যা যথা সং-था। अक्षेत्र मक्ष्म विजीय गृहागा-পি চন্দু: পুচর ফলদাতা ভবতি। यथा। त्रिञ्जनि म्ब बीदार्कास **इन्द्र** नंद्राणाः वाय मृथ नवमाङ्गाः পীষ্টদাতাথ তেষা । থ সুত নিধ নগ ক্ষেত্ৰ্য পুত্ৰাৰ্থগোপি পুচুর শুভ ফল স্যাদ্বামবেধেন শুদ্ধি:।। বামবেধত্বঞ্ দ্যুনজন্মেতি এবমত্রে-ত্তি বক্ষ্যমাণ বচনাভ্যামেকার্থত্বা-ष्ट्राबा: 11#11 व्यथ मक्किनत्वश्च वासः বেধ কথনা লাভ বিক্রম থ শত্রুষু স্থিতঃ শোভনে। নিগ দিতো দিবা লরঃ। থেচরে: সুত তপো **জলা**-ভূৱগাৰ্ব্যা**কিভি যদি ন বিধ্যুতে ত**-্ ানৰ জন্ম বিপু লাভ থ তিগ क्षाताः मञ क्वशुर छरा । या-पर विश्व मृत्ति वक्षु **वर्षा रेग विवार** ल विव्हेश यंनि गुरेशः ॥ विक्रमाय वि**न्गः मृङः स्बः म**्राखनास्त्र সুত धर्म रिगः थरिगः । हिन्न विष्क ইনস্নু রপ্যসৌ কিন্তু ঘর্মঘূণিনা ন বিধ্যতে ৷৷ স্বাদু শত্ মৃতি খাযগঃ শ্ভো জ্ঞ স্তদা ন খলু বিধ্যতে यमा। आञ्चल जि नदकाम् रेनस्न প্রান্ত্যগৈ বিবিধুভি নভক্ষরৈ:।। बाय वर्ष उनय म्रेन इराजा नाकः

বামাচা

নাযকপুরোহিত: শুভ:। রিপ্ণ রস্কু थ कल जिरेग येना विश्वारङ गगन-চারিভি র্নহি॥ আসূতাপ্টম তপো व्यथायरमा विका व्याम् जिन्स्मा ७-नः म्जः। रेनधनाउ उन् कर्य धर्म भी नाज रेवित महक्ष्य (थ्हेरित: II ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব• ॥

वाना जी नामानाजी। इंडामद्रः ॥ पूर्गा। यथा। वामः विकक्षकशस्त्र বিপরীতন্ত গীযতে। বামেন সুখদা দেবী বামা তেন মতা হুধৈ: ॥ ইতি म्बीभुद्रात् ८६ ज्यद्यायः॥ 🗱 ॥ ष्मित्र । वालास वाला माकिना ভাবাভ্যা মপি প্রযেৎ। শা্মান ভৈরবীণ দেবী মগুভারাণ তথৈব চ।। উট্টিষ্টভৈরবী চণ্ডী ভারা ত্রি-পুরভৈরবী । এতাস্ত বামভাবেন यर्षा अभूद्र ।। अर्द्ध भिकृ দেবাদৌ যমান্তবতি দক্ষিণ:। प्ति वि प्रक्षिण यया ख्या ए मा-ক্ষিণ্য নুচ্যতে া যা পুন: পুদ্ধানা-ना जु प्रवासीनान्त भूबंजः। यद्ध-ভাগ• শ্বয• খন্তে সা বামা তু পু-कीर्खिंग ॥ इंडि कानिकानुदाण ११ अथ्यायः ॥

বাসাচার: পু• আচারবিশেষ: ৷ यथा। भक्ष उद्धुः थ भू झक्ष भू हरय क्लं (याविष्ठ । वाभागादा ভবে-ন্তৰ বামা ভূবা যজেৎ পরা।। ই-ড্যাচারভেদতজ্ঞ।। # ।। তদাচার-বতা বর্কগম্ন যথা ৷ স্বধ্য ব্লহিতা বিপ্রা বেদান্যসেবিনঃ সদা ৷ ভুঞ্চারাক্ষ বামাক্ষ তে বাস্তি नद्रकः धुनः ॥ इंडि वृक्तरेववर्खं शुः কৃতিখণ্ডে ২৪ অধ্যাय:॥ 🗱॥ उৎ भूमः मा यथा। हजादा प्रिव विना-দ্যা: পশ্ভাবে পুতিষ্ঠিতা:। বামা-म्। ज्यय व्यानात्रा नित्वर वीत्र भु ভিঙ্নিতা: ॥ ইভি নিভ্যাভন্র• ॥ 🕸 ॥ সর্বেভ্য শ্চোত্তনা বেদা বেদেভ্যো रिवक्षव महरा रिवक्षवामुखन रेगव रेणवाफ्किन मुखमः॥ पक्षिनापूखः भ॰ वाम॰ वामार मिकास मुखम॰। निष्वाचामू बनः कोनः कोनार भः রভর• নহি ॥ ইতি স্বলার্ণবডরে ২ খণ্ড॰॥ 🟶॥ তদাচারযুক্তস্য নিবি: कक्यांनियथा। न मन्। व्याक्ता महु भशादि कथ्यन। वामका-মো বাহ্মণো ছি মদ্য মাংসং ন **७क्र**रय<।। #।। ७४न्कल्ला यथा । वनम्डामणी । यवामय मयमाञ्च বুাহ্মণৰ বিশেষতঃ। তত্ৰ গুডাদু-क रन्। जाम वा विम्राङ्ग शू। দেব্যাস্থ দক্ষিণে ভাগে চক্রপার্থে

निर्वरायः । এजमुवास भू मुना नात्यमञ्ज कराहन ॥ रेवणात्रां मा-ক্ষিক শুদ্ধ ফ্রিবস্য তু সাজ্যক । ব্রাহ্মণস্য গবা॰ ক্ষীর॰ তামেু বা विम्राज्यश् ।। नाजिरकालानकः काः-(म) मर्खियाः मुक्राणाश्यनः । # ।। क्विय रिकार्याञ्च लोजी माधी ह দাতব্যা তত্র তথাে রধিকারাৎ তদ-ভাবে অনুকল্প বিধান। তথা চ। গো-क्वीत्र वाकारा प्राट प्रा माकाक वाङ्कः। विनाप्तः नाक्तिकः पुवपः म् मुः लिक्षेत्राहिकः भूनः ॥ जिन म् मु-म्र नानुकन्नः॥ 🛊 ॥ ज्ञनार्गत् । जन् क्रीत : घ्उ : जि. मधु रेमद्रय रेमक-বং।পৌল্প তক্তবং ধান্যসম্ভব তক্র নির্মিত ।। সহকারভব দেবি **बिविशः वर्ल्डम्कः। मामकः धर्म** স-ভেদাৰক্ত্য মাসীৎ সুলোচনে॥ জ্ঞানেন সংস্কৃত তভু মহাপাতক নাশন•। তদ্মানে পাতকাভাবে। हि व्यञाव विषयश्वा ॥ 🚓 ॥ नाकनत्कः नः জ রম্য দুব্য সেব্য ছিজাভিভি:। व्यभारकद्वात्मत्विभ वेक्वदः (जव)-তে दुरिशः॥ এতেন ক্ষরিযাদিভি র-মাদক দুব্য সেব্য মাদকস্য পাপ হেতৃকত্বমুক্ত । ভৈরবতন্তে। মদ্য गांगं विना वट्म यट्किक्ट् अ-

লসাধন ৷ শক্তৈঃ দত্বা ততঃ শেষ **ख्र्रात उम्नित्वराय ॥ उम्मृङ्गा मृ** क्तिं कृदा (भव माजानि खाकदर । **তেন** क्रजियाहीनाः गूथ्याता व्यविः কার:। ন পানে। যত্ত্রপীত্বা পীত্বা भूनः भीषा भिष्या हे महीउत्न । উত্থায চ পুनः भीषा भूनर्ड्डम न বিদ্যতে ॥ তত্ত্ত চতুর্থাশ্রমি পর ॥ 🛊 ॥ তদ্দুব্যকরণে জাতিচিন্তা• न ञ-र्य्यार । मिनद्रायाः रेमथुत्न ह का छि-চিস্তা॰ ন কার্যেৎ। এতেযা॰ শোধ-নস্যাবশাকৃত্ব। তথাচ। সংশোধন भनाहर्ये जीवू मार्पे नाथकः। या-চাर्य्य निष्क्रिश्निः न्यार कुषा छ विक जुन्तवी। मरम् यू मूथ्यान् करम् ॥॥। उथाञ्चभ्डाराम्नार्ग्यः द्धाः। उथार । मधु भाः मः विना (नि ञ्चल्बा॰ नगाव्य । बनाउत সহসুস্য সুক্ত ওস্য নশ্যতি ॥॥॥ जयगाः जारि (नाधनः । माः जस ত্রিবিধ ভেত্ত। জল খেচর ভূচর । মা সন্ত ত্রিবিখ প্রোক্ত দেবতা-পুীতিকারক ।। মৎস্যঞ্ ত্রিবিধ प्ति উखमाथम मथ्रमः। উखमः ত্রিবিধণ মৎস্যুণ শাল পাঠীন রো-হিতা।। পুৰীণ কণ্টকৈ ছী নিং তৈ-नाकः वहारेन वृष्ठः। (५वाः श्रीजि-

कत्ररेक्षव मधामः उह्नज्विषः ॥ क्र-मानि जानि नर्शानि व्यथमानि विमू व्शाः॥ # ॥ ज्रत्र मा मक्ष । (गा নেষাখ লুলাপোত্থ গোধাজোষ্ট্ৰ মৃ-গোন্ডব । মহামা সাইক প্রোক্ত (प्तर्ज श्रीजिकाद्रकः ॥ 🗱 ॥ भा•-সাভাবে অনুকল্প:। সম্যাচারে। লবণাদুক পিণ্যাক ভিল গোখুম माषकः। लगुनकः महाप्ति मा ज পুতিনিধি: শৃত: ॥ 🗱 ॥ सूनु जु षिविषा। ञ्चार्गत्व। क्षत्र भ ७ ना-কার॰ চন্দু পদ্মনিত্ত॰ শুত্ত॰। চাক্ পক্ষ ননোহারি শর্করাদ্যৈত পূরি-छ।। भूजा कात्वा (स्वजाया मूर्नुवा পরিকীর্ভি গ। জানলে। ডুইখান্যা-मिक शावट हर्सनीय मुक्तादट । তেৰা॰ স॰জ্ঞা কৃতা মুদুা মহামোদ श्रुमायिनी ॥ 🗱 ॥ (उदा॰ (भावनः ষতজ্ঞ তজ্ঞে। ওঁ পুতদ্বিষ্ণু রিভ্যাদি মা'স'। ত্রাম্বক মিত্যাদি মীন'। **उ**ष्टिका विज्ञानि मुनुः ॥ 🕬 व्य শক্তিশোধন। তত্ৰ ভাৰচ্ডামণৌ । অদীক্ষিত জ্লাসক্ষৎ সিদ্ধিছা-নিঃ পূজাযতে। তৎকথা শ্ৰণণ চেৎ म्राट उड्ह भनन यि । म जनी-नः कथः पिवि भूजार्द् भद्रासम्बदीः ॥ 🗐 कत्म । मः माधन मनाहर्या छ ।

কৌলিক ভন্তে। অভিষেকান্ডবেছ্ 🗍 দ্বায়ত্বভোৰাপি অভিযেক সনাচ রেং #া অভিষেক্যন্তন্তা আদৌ । বামাক্ষ वानी॰ नगृहार्य्य जिल्द्वारिय नगुज-রেৎ । নমঃ শবং সমৃদ্বার্য্য ইমাণ শক্তি ভতো বদেশ ৷৷ পবিত্রী স্বক **मदा**छ नम् निष्कः व्यक शिय। विक्किशा मगृहार्य मू किमञ्रः मू-(ब्रयब्रि।। उन्धाः कर्ण २८७ प्रवृष्या। वाभाकी खी वाभावाहना। ই**ভि** নাযাবীক্র সমূদ্ধরেৎ।ইতি শক্তি-শোখন ॥ 🕸 ॥ ভতঃ শোধিত দুব্য 🖟 বামিকা মর্য্যে ক্লিপেৎ। জ্রিক্রনে অর্য্য বি (वी! পूर्वाणाधिक मुका खार्थिनव চ সংক্ষিপেৎ। স্বত্তব্তরে। আ म्। पुरा गर्भाख निः किशा भूयः **७:** मुधी:। **म** ७ (गाला क्छव म्ब) चगञ्च अभूग टथा ।। जर्याः पदा गर्मान मविमकी थरता ভरि । সুর্যা চাহ্য দানেন যোগিনীনা॰ खरवे शियः ॥ महारयाशी खरवः ष्पिव भीवेभुकानिरेज ब्ह्रं रैनः । ভৈরবভজে। পঞ্চনাৎ ভূ পর• নান্তি শাক্তানা স্থ মোক্ষ্যা:। करिनः शक्रीम र्राभ मिला। ভবতি সাধক: ॥ তেন পঞ্চ ম-

সার: ॥ দ্ধি र्यञ्चरम्। हात्र विन्तृ ভि:। বল । বামাপীডন: পু॰ পীলুবৃক্ষ:। ইতি भद्ठिन्तिका ॥

> क्री वागठकः ॥ नीर्घ-क्कातः। यथा। कभ्तः नेया भाषा স্বরপরিরহিত সেন্দু বামাফি যু ক্ত• বীজ্ঞে মাত্রে ত্রিপুরহ্র বধু ত্রি:কৃত যে জপন্তি। ইত্যাদি-কপ্রাখ্যন্তাত্র•॥

(रुगम्नुः॥

जी हिल्का। यथा। বস্থ্যস্ত চণ্ডিকা দেব্যা বামিকা মূ-র্থ: মৃতাঃ। লন্ধ্যান্ত বামিকা मूर्जि क्ङा एक्न छित्रवी ॥ नाधि-দাহ পুরশান মন্দিরেষ করে ত্র-वः। অপ্জিতা মহাवश्ची (र्मर-न्या । जास भूकारय ॥ वारेषुद्रवी সরস্বত্যা বামিকা মূর্ত্তি রীরিতা। ভদ্যা মন্ত্রণ পুরা প্রোক্তণ শ্লুবর্ণা তু সা মৃতা ॥ ইতি কালিকাপুরা-(१ ११ व्यव्यायः॥

वाभिनः बि मास्त्रिकः ॥ वाभः । ইতি মেদিনী ৷৷

वाभी की मृगानी॥वडवा॥ द्रा-সভী॥ করভী। ইতি মেদিনী॥ कारतः भूषा कर्डवता। इंडि उच्च- वारमाकः जी नातीविरणयः। वा- মৌ স্করে উক্ যস্যা:। ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণ ॥

वायकः भू जग्रा ३७ भद ठिन्दुका॥

বাষদণ্ড: পু॰ বাপদণ্ড:। ইতি ভরতদ্বিপকোষ:।।

বাঘন জী পিষ্টকবিশেষ:। তৎ-পর্য্যায:। বুতোপায়ন ২ পুছেণ ক ৩: ইতি ত্রিকাগুশেষ:।।

বাষৰী স্ত্ৰী উত্তরপশ্চিম্দিক্। ইতি জটাধর:॥

वायवार जि वायुमधिकि निर्णानि । यथा। विद्युग्राम् शक्ताः गवाकः उ खा वादवाञ्च·रेनर्थ उञ्चः न गृङ्गी-যাৎ কদাচন। ইতি ডিথ্যানিডৰু বাযদ: পু॰ অগুকৃত্ফ:।। শ্রীবাস:। काकः। ইতিমেদিনী। শেবসেগ্রৎ-পত্তি বঁথা। অৰুণস্য ভাৰ্য্যা শ্যেনী বীৰ্য্যৱন্তী নহাৰলো। সম্পাতিক क्रोगूक भुज्छो भक्तिमस्यो।। नम्मां डि डंनयन् गृधान् काकाः পুত্রা জটাযুব:। ইতি বহ্নিপুরাণে वादाह्नार्डावः ॥ 🗱 ॥ व्यम् 🥬 काकि नामम् काद्रगः यथा। भाकं ণ্ডেষ উবাচ।গন্তে তু ভরতে তিমান্ রান: কনললোচন:। লক্ষণেন সহ ভুাৰা ভাৰ্য্যৰা সীত্ৰা সহ॥ শাক

মূল কলাহারো বিচচার মহাবনে । একদা লক্ষণ মৃতে রামদেবঃ প্-ভাপবান্।। চিত্রকুটে বনে দেশে বৈদেহা সঙ্গনাশ্ত:। সুধাপ স্ मूर्डंक उठः काका मुताजावान्।। সীতাভিমুখ মভ্যেত্যাব্দদার স্ত नाइत । विरायी वृक्त माक्श हि-তো হসৌ বায়সাধন:॥ ভতঃ পু-वुष्का द्वारमा ११मो ५१ दे दे छन।-ন্তর । শোকা বিষ্ঠান্ত সীতা তা-মুবাচ কমলেক্ষণঃ ৷৷ কিমিদ ত্ত-নান্তরে ভদুে তব রক্তম্য ভারণং। ইত,জা সাচ ত পুাহ ভর্তার বি न्यान् जा॥ ११मा तारकाम वृक्कार्य व यत्र मुद्रे १० दि उ॰ (विज्र कृ-ত॰ কমা শশু বুধি মহামতে ॥ রা-মে।পি দৃষ্টা ড কাক তিমিন্কোধ म्याक्तारा अधिकाञ्च ममानाय ব্ৰহ্মান্ত্ৰেণাভিমন্ত্ৰিত ॥ কাক মূ-দিশ্য চিক্ষেপ সো হভ্যধাবজ-या देख:। मिष्नमुम्र मूला बाह्य हेनुताक वित्य ह ॥ त्रामञ्ज भुक्कृत • ही छ ' छम्यानू भुवि (व**म** दि। विक्रिजार्थक (परवान्त्र) (परेव: मरेर्बः जमन्त्रः ॥ निद्यानयह उ॰ मुष्ठे॰ द्राघवना। जातिनः । जातिना गर्दारिवञ्च (एवरनाकाष्ट्रिष्ठ् छ:॥

বাযসোলী জ্রী কাকোলী। ইভ্য-

भद्रकावनी ॥

পুনঃ সোভ্যেত্য রামঞ্চ রাজান শরণ গভঃ। ত্রাহি রাম মহাবা-হো অজ্ঞানাদপকারিণ ।। ইতি वुतसः म भार द्रामः कमणलाहनः ৷ অনোঘাৰ মনাজাৰ অক্লিনেক• अयह भा ७७। जीविन मृष्टीजान् মেপরাধোমহান্ কৃত:।ইতু,জে। সৌ ৰক নেত্ৰ মেক মন্ত্ৰায় দত্ত-বান্।। অব্ৰঞ্চ নেত্ৰ মেকস্ত ভৰ্মী কৃত্য সম যথৌ। ততঃ পুভৃতি সর্বেষা কাকানা নেক নেত্রতা।। চক্ষুবৈকেন পশ্যন্তি হেতুনানেন পার্থিব। ইতি নরসি হপুরাণে ৪১ णश्रायः॥ বায়সারাতিঃ পু: পেচকঃ। ইভ্য-भवः॥ वायमामनी क्षी भशास्त्राजियाजी ॥ কাকতুণ্ডী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ रायमाञ्चा जी काकनामा॥काक-माही। इंडि द्राकिनर्चिः॥ বাৰসী জ্ৰী কাকোডুম্বরিকা ॥

কাকমাচী। ইভি মেদিনী।। মহা-

ভে্যতিশ্বতী।। কাকনামা।। কাক-

তৃতী। ইতি রাজনিঘণ্ট: ॥

निर्घणेः ॥

বাবসেক্ষু: প॰ কাশ:।ইভিরাজ

बायरमालिका जी कारकाली। इंडि

गद्रः ॥ উত্তরপশ্চিমকোণাধি-वायः शु পতি:।। বাতি য:। বাতাস ইতি ভाষा। उर् भर्यायः । श्रमनः २ ম্পর্লন: ৩ মাত্রিয়া ৪ সদাগতিঃ ৫ श्वन्यः ७ गन्नवरः १ गन्नवारः ৮ অনিল: ১ আশুগ: ১০ সমীর: १३ माक्डः १२ मक्ट २० क्राट-পাণ: ১৪ সমীরণ: ১৫ নভস্বান্ ১৬ वाउ: ১१ भवन: ১৮ भवमान: ১৯ পুভঞ্জন: ২০। ইত্যমর:।। অন্ধগৎ-भागः २) थयामः २२ वाहः २० ধুলিধ্ব: ২৪ ফণিপুষ: ২৫ বাতিঃ ২৬ নভ:প্রাণ: ২৭ ভোগিকাম্ব: ২৮ यकम्पनः २५ यक्षिः १० कम्पन-স্থা ৩) শদীনি: ২৩ আবক: ৩৩ रुति: 08। ইতি भदत्रज्ञावली ॥ वानः ၁৫ नुशानः ၁५ मृगदाहनः **७१ मात्र: ७৮ हक्ष्म: ७৯ विरुग: ४०** পুৰুম্পন: ৪১ নভঃম্বর: ৪২ নিখা-नकः ८० खन्नः ८८ প্ৰতাংপতিঃ ८৫। ইতি को । धरः ॥ 🗱 ॥ मह मृद्धि কালে আকাসাজ্জাত:। যথা। ত্যাদ্বা এত্যাদাত্মন আকাশঃ **मः ভূত আকাশা** षायुः। ইত্যাদি তৈভিরীয় শুতি:।। 🛊 ॥ ঊণপঞ্চাশ-घायू त्रिष्टिः भूजाः । (७ मर्ख अ-शुकाः। ইत्मुन (म्वजः शुानिजाः। भद्रीद्राष्ट्रवाक्य (ङ्रापन मण्या। यथा । পাশ: ১। ভস্য কর্ম বহির্গনন। অপান: ২। তস্য কর্ম অধোগনন 1 ব্যান: ৩। তৃস্য কর্ম আক্ঞ্ন প্রসারণাদি। সমান: ৪ । তস্য কৰ্ম অশিত পীতাদীনাং সম• ন-यनः । উरानः ৫। उत्र) कर्य छेन्तृ -ন্থন ৷ উন্নরেনাগ ৬ আখ্যাত: कूर्य १ डेबीलान ख्रा । क्दतः ৮ ক্ষ্ৎকরো জ্ঞেখো দেবদৰো ৯ বিজ্ स्ता न करां विम्वकालि नर्व-ব্যাপী ধনঞ্জয়: ১০ ৷ ইতি ভাগ-**व**ञ्घीकाया॰ ञीषद्रश्वामी ॥ 🗱 ॥ অন্যন্ত। দ্বিতীয় মাৰুতো ভূত। ত্বগধ্যাত্মঞ্চ বিশ্রুত।। স্পৃষ্টব্য भिष्ट्उक विपूर्ख्याधिरेनव**छ।** ॥ ইতি নহাভারতে আখমেধিকপ-र्व ॥ 🟶 ॥ छम्र छनाः । यथा । वार्या व्रनियमन्त्रार्मा वान्हान ॥ ॥ তত্ততা। বলং শৈচ্ঞ মোক্ষণ কর্ম চেষ্টাত্মতা ভব:।। ইতি নহা-ভারতে নোক্ষধর্ম:॥ 🕸 ॥ অনিযম-म्मर्नः। अनुकामी उम्मर्नः १। वार-**इ।नः। वाणिन्मि्याणाणकानि २।**

ষ্বতন্ত্রতা। গমনাদৌ ৩। বল ৪। लिघु १। भाकः भ्वारः ७। कय। উৎক্ষেপণাদি ৭। চেষ্টা খাস প্ৰ-খাসাদি ৮। আত্মতা প্ৰাণৰূপেণ চিদ্বাধিত্ব ৯। ভব:। জন্ম মরণে ১০ । ইতি उड़ीका ॥ 🗱 ॥ न्रायमांड ष्म गुरु खना दिया। यशाक जा नुके।-শীতম্পূর্শস্ত পবনে মতঃ। তির্য্যগ্গ-भनवात्वर छवः म्यर्गामि जिङ्काः॥ পূর্বন্নিত্যতাদ্যুক্ত দেহব্যাপি ত্ব-शिन्तियः। श्रागापिस महावाय भर्या-স্ত বিষয়ে মত: ৷৷ ইতি ভাষাপরি-(इन: 11 #11 वायू॰ निक्र भवि अभा-কন্ধ ইতি। অনুফাশী ভস্পাশস্য প্-থিব্যামপি সত্বাৎ অপাক্ষ ইতি। व्यभाककत्र्यार्गम् इलामाव्रि अ-ত্বাৎ উক্তমনুফাশীত ইতি। এতেন বাযো বিজাতীয় স্পর্মো দর্লিত: ৷ তজ্জনকভাবছেদক বাযুত্বনিতি ভা-वः। এव वायुः न्त्रभामि विक्वः। वायु हिं मार्न भद्र वृज्जि करेम्न त्रू-মীযতে। বিজাতীয় স্পর্শেন বিলক্ষণ **म**क्ति ज्वामीना॰ ध्जा माथामीना॰ কম্পনেন চ বায়ে। রনুমানাৎ। তথাচ वायू न भुजाक खथाशु वक्षां । বাযু নিত্যে ধনিভ্যে বা পরমাণ্ क्ला निष्ठा उहरना १निष्ठाः नमः

(वंडण्डा (मानि विविधः। भंदीक्र ন্দ্রি বিষয় ভেদাৎ। অত্র শরীর-মযোনিজ পিশাচাদীনা । দেহব্যা পীতি। শরীরব্যাপক স্পর্শ গ্রাহ-क भिन्तिय वृक्। उह वायवीय क्रभाषियु मास्य म्लामं रिमान वाक्षकः द्वार । अक्रम मर्गि मिलन लिखा बाद्धक वाजन वाजन्या विषय मर्भा ষতি প্রাণাদি ব্লিতি। যদ্যপ্যনিভ্যো বাযু শচত বিধঃ ভস্য চাত্ বিধ্যু পুা-ণাদিনা ইত্যুক্ত মাকরে। তথাপি সংক্ষেপাৎ অত্ত তৈবিধ্য মৃক্তণ পুাণ্ खुक এव क्रांदि नाना ज्ञान वनार মুখনিৰ্গমাদি নানা ক্ৰিয়াবশাচ না-না সংজ্ঞাণ লভত ইভ্যৰ্থ:। ইতি সিদ্ধান্তম্কাবলী॥ #॥ তস্যেৎ-পত্তি ৰ্যথা। পুলস্ত্য উবাচ। পুৰিশ্য कर्रतः मुखा रिन्डा माजः भूतनस्त्रः । महर्गाकृ मुश् वानः किनास-করণ নহৎ ৷৷ তেনৈব গর্ক্ত দিতিজ্ঞ বজুেণ শতপর্বণা। চিছেদ সগুধা বুন্ধন্ স করোদ সুবিশ্বরণ ॥ শকো-शि शुङ्गा गृह करस्यकि मदर्घत्र-। स्टिं मुक्ता हिरिककः ज्य किरहर সপ্তবা।। তে জাতা নক্তো নাম দে-বা দিত্যা: শতক্তো:। মাতৃ রেবা-পচারেণ বল বীর্য্য পুরস্কৃতাঃ ॥ ইতি वानत्व ७৮ व्यथ्रायः ॥ # ॥ यमभी ভবতা প্ৰোক্তা মৰুতো দিতি সম্ভ-वाः। ७८ क्व भूई भामन् दि मदः মার্গেণ কথ্যতা ।। পুলস্ত্য উবাচ । न्य वा भूर्व सक् डा सूर् शिख कथ যানি তে। শাবস্তুব সনারভ্য বা वन्रवृद्धवः चिरः॥ सायञ्चवनाः शूट्या २ ज्याता नीम नियुक्तः। जन्यानी नवरना नाम भूध दिखलाकाभूकि-তঃ ৷৷ খ মূৎপপাতাথ স কামচারী नमः महिष्रा वमुमान भूव्या । इ-वाम उद्गा नह कामहाबी उर्जा-**ৎম্বরাৎপাচ্যবভাস্য শুক্রণ।। পতি**-ভি: সমনুজ্ঞাতাঃ পপুঃ পুষর সং-श्चि । उर मुकर भार्थितनमुग्र म-नामाना खराम् छ ॥ भी छमा (बन শুক্রেণ পার্থিবেন্দোন্ডবেন চ। বুন্ধ তেকো বিহীনা স্তা কাতা: পলুচ স্ত-পৰিনাণ ৷৷ সুষ্বু: সগু তন্যাণ তে ক্-माडा २थ जित्रवः। (उदाः कृतिज শদেন সর্বাপ্রিত জগৎ।। অ-থাজগান ভগবান্ বুন্ধলোকাৎ পি-**जामहः । मनाज्य अर्ग्विद्यानान्** भाकरथुः भश्यवाः॥ भक्छ। नाम य्य देव ভविषाधः वियहताः। इत्जाः ব মুক্তা দেবেশো বুন্ধা লোকপিতা **भरः॥ जानानाय वियहात्री माक्जा**-

নাদিদেশ হ। তে চাসন্ মক্ত শ্চা-म्त्रा भावाः सारञ्जाष्टव ॥ 🕈 ॥ शादाहित्य जू नक्छ। वक्ष्रामि भृगू नात्रर। साद्राहियम्। भू अण्ड श्रीमा नाजीर कजुधुकः ॥ उत्र भूवाख्यन् जल जलाहि: ने जिमा मूत्। उर्ला २०४ তে গভাঃ শৈল মহামেক নভচ-जाः ॥ **आ**जाथ्यत्सा वृक्षानः शम त्य-ন্দু মথেপ্সব:। ততো বিপশ্চিন্নামাথ সহসাকো ভ্যাত্র:॥ প্তনা মগ্ন-(द्रायथाः भार नादम वाकावि<।</p> যথা হি ভপসে৷ বিশ্ন ভেষা ভবতি जन्मित्र ॥ उथा अकृत्र मा उवा॰ সিদ্ধি ভ্ৰতুবৈ যথা। ইত্যেব মুক্ত্বা শক্তেণ পূত্ৰা ৰূপশালিনী ৷৷ ত-ৰাজগাম ত্রিতা যত্র তপ্যস্তি তে छनः। आगुनन्। विष्त्र जू नही-मल्मापवाहिनी ॥ उन्। न्नाज् সমাযাতা: সর্বএব সহোদরা: i সা তু স্নাতু• সুচাৰ্শ্বী দ্ববভীৰ্ণা ম- 🖟 कानधी ॥ तम्भू (छ न्नाः म्राज् তত শুক্ষুভিরে মূনে। তেষাঞ্চ পু। ठावट मुकं उट्मामी कनठा दिनी ৷৷ শল্পনী গুাহনুখ্যস্য মহাশল্পস্য বল্লভা। তে বৈ বিনষ্ট তপসো জগু রাজ্যন্ত পৈতৃক ।। অহে। বহুতিথে काल ना गारी महक्तिनी। नम्

জ্তা মহাজালৈ মহস্য বন্ধেন মা-নিনী ৷৷ স তা দৃষ্টা মহাশন্ত্ৰী হ-**लङ्गः स्टम**ुकीवनः । निर्वित्या-माम जना कजुश्रुक मूरज्यु दि ॥ जया-ভ্যেত্য মহাত্মানো যোগনো যোগ-धारियः। नीषा समन्तितः मर्स भूत्र-वानाः नमूरम्बन्।। उउः कमाइ-গ্লিনী সাসুষ্বে সপ্ত বৈ শিশূন। জাত মাত্রেবু পুগ্রেবু মোক্ষভাব মগাচ সা ৷৷ অমাতৃ পিতৃকা বালা জলমধ্য विठातिगः। खन्यार्थिता वि क्करू-ুরথাভ্যাগাৎ পিতামছ:॥ মাক-দ্ধু মিতি পুাহ মাকতো নাম পুএ-काः। वृषः (मदा ভविष्ठाश्वः वायत्वा-**ৎম্বর**চারিণ: ॥ ইত্যেব মুক্ত্বাথাদায नर्वाः छान् रेपवजान् भुजि। निरवा-জ্য চ নক্মার্গে বৈরাজভবন• গত: ৷৷ এব নাসংশ্চ মুক্তো मरनाः चारतावियाखरत् । 🕸 । ও্ট্ডৰে মৰুতো যে চতান্ শূণুয় তপোধন।। ঔত্তমস্যান্নবায়ে চ রা-कानीविष्याधिनः । वनुष्यानिजि বিখ্যাতো বপুৰা ভাক্ষরোপম:॥ তস্য পুণ্ডো গণশুেষ্ঠো জ্যোভিম্মান্ धार्मिका २७वट । স भूञाधी उभ ख्रिल नरी॰ बन्ताकिनी बनु ॥ जम्र ভাষ্যা চ সুশোণী দেবাচাৰ্য্য সূতা

বাযু

শুভা। ভপশ্রণ যুক্তস্য বভূব পরি-ठाविका ॥ (उरकायुका जूठाईकी म्डा मर्थिं **ब्रिंग श्री** जा॰ जथा চাক नर्वाकी मृद्धांथ उनना कृताः ।। পপুচু স্তপদো হেতু স্তস্যা স্তন্ত-चु (त्रव है। ना त्रवी उनेयार्थाय चा-বাভ্যাণ বৈ তপঃ ক্রিয়া ॥তে চাসৈ दब्रहा दुक्तन् काजाः मध सर्वयः। বুজধ্ব তন্যা: সপ্ত ভবিষ্যন্তি ন সং-শয:॥ যুবযো র্গুনসংযুক্তা মছৰী গাণ भुत्राहरु: । ইত্যেব মৃক্তা জন্ম (स नर्द এव सहयंयः॥ त्नानि व्राक्रियं द्रगम् नार्ख्या नगद्र निकः । ততো বহুতিথে কালে সা রাজ্ঞে। भहिबी शिया॥ व्यवाश गर्छ छन्। की তথাম্পতিসত্তমাৎ। গুরিণ্যা भथ ভार्य्यायाः समाद्रारमी नदाधि-প:।। সা চাপ্যারোঢ়ু মিছন্তী ভর্তার° বৈ পতিবুতা। নিবারিতা ভদামা-ৈত্য ন্ তথাপি ব্যতিষ্ঠত ॥ তস্যা भाषिक्र उर्जाद्र ि ठाया भाक्रह সা। ভতোগ্নি মধ্যাৎ সলিলে মাণ-সপেশ্যপতন্মনে ।৷ সাম্ভসা স্থশী-তেন সংসিক্তা সপ্তধা ভবৎ। তে बारडाथ मक्ड छेडमम्राडात म-নোঃ ॥ 🟶 ॥ তামসস্যান্তরে যে চ মকতো প্প্যভবন্ পুরা। তানহং कीर्विषयामि गीछ मृंडा कलिनिय ।। তানসদ্য मनाः পুত্র ঋতপুত্র ইতি **শুত:। স প** গ্ৰাথী জুহাৰাগ্ৰে यमाः मः क्षित्र छेथा।। अञ्चीनित्रा-ম কেশা॰ ক স্নাযু মজ্জ। যকৃ দ্বৃণ । শুক্র চ বিব্রসো রাজা সূতাথী চে তি नः শুত ॥ সপ্তাৰ্চি নধ্যাচ ত ত: শুক্র পাতাদনন্তর । মা মে ক্লি-भारत अपन्य भाषाः भाषा मृत्या মৃত:।। তত স্তমাজুতবছাৎ সপ্ত ভত্তেজসোপমা: । শিশ্ব: সমজা-যন্ত ক্ৰেড্ড তন্মনে ।। তেৰান্ত ध्नि भावर्ग् जगवान् निष्ममञ्जवः। नगागम्। निवार्य्याथ न ठाक मक्डः সূতান্।। তে ত্বাসম্মৰতো বুক্ষ• স্তা-भाग (एवडागनाः । 🛊 । (य ভव-र्नेवा जान्म मृत्य वन जामान।। त्रवजनामवात ज् द्राकानी प्रिनु-किंचनी। दिर्शकिशास म थ्राराजा न তস্যাসীৎ সূতঃ কিল।। স সমারা-ধ্য ভগসা ভাস্করণ তেজসাণ নিধিণ । অবাপ কন্যা সুরতি তা পুগৃহ গৃহণ যযৌ।। তস্যা পিতৃগ্হে বুন্ধ-ম্বসত্যাঞ্পিতা মৃত:। সাপি দু:-খপরীতাঙ্গী স্বাণ তনুণ ভাজুমুদ্যভা ॥ उठ छा॰ वात्रशामामु अविवे: मछ-মানসা:। তস্যা নাসক্চিতাৰ

नर्व এव जलायनाः ॥ जनावयडी তদুঃখ॰ পুজ্জাল্যাণ্নি॰ বিবেশ হ। তেচাপশ্যন্ত ক্ষম স্তদ্ধিতা ভাবিতা ख्या।। তा॰ मृजा॰ अवरया मृष्ट्री कर्डे॰ करहे जि वापिनः। भुक्तभू ब्हु निना-চাপি সপ্তাজাযন্ত দারকা:॥তে চ মাত্রা বিনা ভূতা ক্রদু স্তান্ পিতা-मशः। निवात्रयिद्या कृष्ठवान् लाक-नात्था भक्षगान् ॥ द्ववजनाञ्ख्य ৰাতা মক্তো হমী তপোধন। 🛊। मृगृष्ठ की खेरिवाभि हा क्ष्मगा छ द मरनाः ॥ यामीमाक्षीं वियाराजा তপদ্বী সভ্যবাক্ শুচিঃ। সপ্তসার-ষতে তীর্থে সে। ২তগ্যত মহত্তপঃ।। বিহ্বার্থ তস্য তপসো দেবাঃ সংপ্রে-ব্যব্ধু ৷ সা চাভ্যেত্য নদীতীর• কোভ্যামাস ভাবিনী ॥ ভঙো থস্য পাচ্যবদ্ক সপ্ত সারস্বতে **জ**-লে। তা চৈবাপ্যশপন্ঢা মুনির্মা-क्रनिका वश् ॥ शहालाब्द्धि ग्ए ত্ব' পাপস্যাস্য ফল' মহৎ। বিধ্ব-স্থিব্যতি হ্থো ভবতী বক্ত সংস্ मि ॥ এব॰ मधु। अवि: श्रीमान् कगा-মাথ ৰমাশুন•। সরস্বতীভ্যঃ সগু-**छ**ऽः मेथे दि मेक्छा खदन्। अउ তবোকা মকতঃ পুরা যথা জাতা বিষদ্ব্যান্তি করা মহর্ষে। যেবাং শুতে জন্মনি পাপহানি ভবেচ ধর্মাভূচদযো মহাদৈ ॥ ইতি বামনে মক্তোৎ ত্তি নাম ৬৯ অধ্যাযঃ।।#।। অন্যচ্ছ। অতঃ পর• প্রক্যামি মক্তোগ্লীন্ পিতৃন্ शुहान्। भावारहा निवहरेक्टव छेवहः ज·वरु खथा ॥ विवरः भुवरु रेक्टब भित्रवाङ् खरेष्य ह। अञ्जती कि ह वारश्उ नृष्ड्यार्गविष्टाद्विगः মহেন্দু পুবিভক্তাকা নকতঃ সপ্ত कीर्जिजाः । #। স্यंग्राशिक मूर्वि ৰ্নামা বৈদ্যুত: পাবক: শৃত:॥ नि র্মথ্য পচমানো হগ্নি জ্বয়: প্রোক্তা ইনে ९:१ য:। অগ্রীনাণ পুত্র পৌত্রাণ্চ চত্তারি শমবৈব তু। মক্তামণি সং র্বেবা বিজ্ঞেবা: সপ্ত সপ্তকা:॥ইতি **(** हवी नुदार का न व उ व ज्ञाना भारत का न व उ यः ॥ 🗱 ॥ छन्यकामहायू नानानि যথ। একজ্যোতিক্ষ দ্বির্জ্যোতি স্ত্রি জ্যোতি র্জ্যোতি রেবচ। একশকো ৰিশকণ্চ বিশকণ্চ মহাবল: ॥ ই-न्युष्ठ गञार्माण उउ: भित्रः কৃৎপর:। মিতক্ষ সংমিত কৈব সুনিভক্ত মহাবল: !৷ খডজিৎ সং ত্য জিট্টেব সুবেণঃ সেনজিত্তথা। অন্তিমিত্রো হনমিত্রশ্চ পুক্মিত্রো २१ त्राबिउ: ॥ थाउ क थाउ वाइ क **খ**র্ত্তা চ থকণো প্রর:। বিখারণো নাম

ख्या (मवामावा मेहावनः ॥ चे कृक-**জাপ্যদৃক্ষণ্ড এতে দশ মিতাশিনঃ** াবুভিন: পুসদৃক্ষণ সভরক মহা-যশা:॥ ধাতা দুর্গো ধিতি ভীম ত্ত্ ভিযুক্ত স্থপাৎ সহ:। ঘূতি র্ঘপু রনা (य्रा १थ वामः कारमा जत्मा विद्राह ।। ইত্যেকোনাক পঞ্চাশন্মকতঃ প্ र्बन खवा:। इंडि वङ्गि नुवाल गग-(जम नाभाषायः ॥ 🗱 ॥ वार्याः विकादरङ्कु यंथा। व्यायामाम् १७० र्मगर भुभउनास्त्र क्रवास्त्राः গরাৎ বেগানাঞ্চ বিধারণাদতি-শूहः सिड्यारिखामछः। क्रक ক্ষার ক্ষায় ভিক্ত কটুকৈ রেভি: পু-(काल वृत्तर वायुर्वातिश्वागत ल-রিণতে চামে হপরাহে পি চ ॥ #॥ তস্য লক্ষণং। আধ্যান ব্যস্ত রৌক্ষ্য খুটন বিমথন ক্ষোভ কম্প পুতোদা: क्छेष्ण्मावमासी सुमक विज्ञान সু স শ্ল পুভেদা:। পাক্ষ্য কর্ণ-नामा विषय शतिगिष्ठ जुःन मृष्टि शुर्वाहा विल्यान्ताइ उनामि अनन মনশন ভাডন পীডনঞ্।। নামো-माभी विवादि। जुम श्रित्र पन क् खु अ ণ রোমহর্ষো বিক্ষেপাক্ষেপ শোষ गुरुग मृषित्र छ। (इपन (वर्ष्टनक । বৰ্ণ: শগুৰো হৰুণো বা ভূডপি চ ম হতী ৰাপ বিশ্লেষ সহা বিদ্যাৎ কর্মাণ্যমূনি পুন্ধপিত প্রন: স্যাৎ कवारया व्रजण्ठ ॥ 🕸 ॥ व्यन्ताह । वहन-বিরসতা স্যাঘর্চস: কর্মণত্ব ভবতি বপুৰি কার্শ্য রাত্রি নিদ্রানিবৃত্তি:। पुष्टि ह भक्षव डा महार महाह रेवब-ম্যমগ্নে রিভি পবন বিকারে লক্ষণ ल्याक भवर ॥ 🛊 ॥ उत्र र्भमन-তা কারণ । যথা। ৰূক্ষ: শীভো লঘু: मुक्त करना १थ विकतः थतः। वि-नहीज्हीन प्रीका मान्यः मानु-**শান্যতি।। স্নি:জাফ স্থির বৃষ্য বল্য** লবণ স্বাৰ্শ্ন তৈলাতপ স্থানাভ্যঞ্জন विख भाष्म भिद्रा मञ्जाहतालाई-নৈ:। স্থি খেদ নিক্ছণোপশ্মন: স্নেহোপনাহাদিক পানাহার বি-হার ভেবন মিদ বাত পুশান্ত नरय ।। 🗱 ।। अ जुर छ एन विश्वाता-दिना ह उन्। हर शुरकाश शुणनानि यथा। शुरमा मकीयरं वायः भावह কালে পুস্প্যতি। প্রাযেগোপশন यां विचयम् व जमीत्राः ॥ नद्र-কালে বসন্তে চ পিত্ত পাুুুুক্তী কফ: ৷ চয় কোপ শমালেবোৰা বিহা-वारुव (अवरेन: II अभारेन र्यास्त्रकार**न** शि विश्रद्गीरैं उर्वश्यां यः ॥ # ॥ **म** ह शुगानि जिप्तन शक्षविषः । यथा।

निड॰ भक्ः ककः भक्रः भक्रावा मन्धाजवः। वायुना यज नीयस्य जज वर्षि (भवव८ ॥ वायू द्वायू र्वन वायू ॥ वांगृ थांजा भन्नी द्रिणा । वांगू विंश-भिष् नर्ब পুভু दायूः পুকীর্ত্তিত:।। বাহ্য মণ্ডল চকেবু যথা রাজা পুশ-न्यारछ। छथा भन्नीन मरबर श्रीन वायू त्रकः भात्रा विज्ः॥ वायुः भागानि ভেদেন সচ পঞ্চিখ: সৃত:। হৃদি পূাণো গুদে হপান: সমানো নাভি-मथ्रगः॥ উদান: कश्चेत्रामः जुवरानः সর্বশরীরগ:। যে। ২নিলো রক্ত-जकाती म भाषा नाम (नरुष्क्।। সः १वः भुरवणयञ्जः भागाः रेक-বাবলয়াত। স্পিতঃ স্কৃতে রো शान् रिकाश्वाना दिकान शि ॥ उदा-নো নাম য স্তৃজ্ব মূপৈতি পৰনোত্ত-ম:। তেন ভাষিত গীতাদি বিশে-ষোপি পুৰন্ততে।। উদ্ধৃতি বু গভান্ রোগান্ করোতি জলিতক স: 1 আম পরাশ্যচর: সমানো ংগ্র नरायवान्।। व्यवः भव्छि उद्याः भव विकातान् विविनक्ति नः। खन्मान नाराजीनादान् व्यभिज्ञ करदा-তি স:।। পদ্ধাশবছো হপানস্ত কা-লে কর্বতি চাপ্যখ:। বাত মূত্র পুরী-ষাণি শুক্র গর্ভার্ত্তবানি চ।। কুদ্ধশ্চ

সক্তে রোগান্ ঘোরান্ বন্তি গুদা-भुशन्। अर्बरम्हादा वृशाना द्रज नश्चारताम्य ।। (बनामृक् मादग-শ্চাপি পঞ্জা বেষ্টয়ত্যপি। ক্রুদ্ধশ্চ क्रक्र द्वागान् भाषणः সর্বদেহ: गान्।। मुक्तावाः भ्राक्षाम व्रा-নাপান পুকোপজা:। যুগপৎ জ-পিতা শ্চামী দেহ হনু রস শয়ঃ ॥ ॥ उट शुक् छिकम्। वक्काः यथा। অল্লকেশ: কৃ:শাক্কো বাচাল শ্চল गानमः। আকাশচারी ऋপ्रयु दा छ-**পু**क्छिका नद्रः ॥ # ॥ भागापि भ-ঞ্বাযুনা যথা জন স ভাতর্মাহ। शुारा २ लानः मनान (नहानान वृहा-নৌ চ বাযব:। নাগ: কূর্মশ্চ কৃকরো (रवर्राखा थनअयः ॥ 🗱 ॥ भूगाख अथरमा वायू नंत्रागामिक्षनः भुज्ः। निज्य मावाभाष्य मर्त्वान् मानिना मूत्रमि च्छिः॥ निःचारमाद्दानकः टैन्डव भाषा जीवः नगानिजः। भु-नात्राञ्च अत्या वायुः भुकारमा बात्रन खणा ॥ भागत्युविष्यः व्यर्गाट शानिनाः शानवात्रकः। शाननः छ-ক্তে যমাৎ ভমাৎ পাণ: পুকীর্ত্তি-তঃ।। পাুাণো হি ভগবান ইশঃ পাু। ণো বিষ্ণু: পিতানছ:। প্রাণেন ধার্য্য-তে লোকঃ সর্ব পুণাম্ব । জ্বং ॥ विनुयानि भुवर्डाह यावट भागानि-লে হৃদি। নঙ্কেন দৃশ্যতে সর্বণ ড-मा८ शुगिष्ठ व्रक्राय्ट ॥ व्रद्धृवाका যথা শ্যেনো গভো ২প্যাক্ষ্যতে भूनः । खनवष्त खथा कीवः भुगा-शानिन क्षऽ ।। अशानय॰ उ**था** হার॰ মনুজানা॰ যতো হধম:। শুক मूब वुष्क वायू त्रभान (खन कीर्खिङ: ।।।।। পীত ভক্ষিত মাঘাত রক। পিত্ত কফানিলান্: সমণ নথতি গা-ত্রেযু সমানো নাম মাক্ তঃ ৷৷ সমানো **ৎগ্নি সমীপছ:** কোঙে চ বাতি সর্ব তঃ৷ অন্ব গৃহাতি পচতি বিরেচ্যতি मुक्डि॥ 🕸 ॥ म्मन्द्य ७,४४३॰ वर्ङ्कु॰ নেত্ৰগাত্ৰ পুকোপণ:। উদ্বেজযাত मर्याति উদানো नाम माक्जः॥ 🛊॥ व्यात्ना विनाभयज्यक् व्यात्ना व्यासि পুকোপণ:। প্রীতে রিনাশকক্ষায় वार्काकारभारक खथा॥ #॥ वा-যুনা স্থানানি। শিরসো নাসিকা-গুান্ত মুদান স্থান মুচ্যতে। নাভে: भारउनः यादरभानम् भुकीर्खिङः ॥ मदीद्रव्याशका व्यानः शुगः नकन नारकः। উद्गादि नाग इंजु कः कूर्यान्धामीनान विजः॥ क्वतः ফুধিতে চৈব দেবদন্তো বিজ্ঞিতে। খনঞ্বজ্ঞি নেদ্রে মৃতস্যাপি ন

মুঞ্জি।। ভ্তাবাপ্তি তত তস্যা बायर जिनुष भाष्या । 🕸 ॥ उँ ८-লাহোছাল নি:খাল চেষ্টা ধাতৃগ-তি: সমা:। সমো মোক্ষে গতিম-**छा॰ वार्याः कर्या**विकात्रज्ञ ॥ इेडि **जूथ(वाद: ।।कः।। ज्यथ नि**गुववायूखनाः । शायात्वा मधुतः कादा विक्रमान्तरः करता ७कः । रेवत्र मा लोत्र रवोक्शनि করোত্যপ্ষোষধীষু চ চভগ্নোৎপি-क्षे का जात्र मुद्राग यथ्यू ना एक् । সন্নিপাতত্ত্ব খাস বৃদ্ধেবার্গে বি-ৰ ক্ৰমীন্। কোপবেদামবাতঞ্ ঘন-স'যাত কারণ ॥ #॥ দাহ্দিণো মা-ৰুতো বল্য শফ্**ষ্য: শস্য**ঘাতক:। मध्र कान्न माशी ह कवायानुत्रामा लः যু: ৷৷ রক্তপিত্ত পুশমনোন চ মাক্ত काननः। गञ्जमामि की हानाः जन-ক: পাণকারক: ৷৷ গুঃ৷ পাশ্চিমোগ্নি वशु वर्ग वलारताग्र विवर्ष्टनः। कषा-यः (णाषनः ऋर्य्या द्वाहरना विष्मरना **न**घू:॥ जभा• नघुजु रिमन्। रेमज्। रिवमनाकात्रकः। मर्बमुरवाञ्च ভिवाङ भुजाव द्रम वीर्य्यक्ट ॥ दुगम·द्रा-পণ স্তুচ্যো দাহ শোথ ভ্যাপহ: ॥ 🗱 ॥ 'छे डाद्रा मा क उ: शिक्षा म्-मू ग्रंशुत्र **এर ह। क**षायानुत्रमः भीजः नर्वादायमुकाशनः ॥ की क्रुड

বিবার্ত্তানা হিতে। দাহ ত্বা**ণহ:।** শীতাধিক: সনীহার: সবিশ্যুৎ স্তন यिज्ञुमान्।। #।। विश्ववायु बनायुष्ठः भागिना रेनकामकृ । नर्वे बु নিন্দকো হন্তা ক্ত্যোৎপাত পুর: नतः ॥ 🗱 ॥ व्यक्तनवाव्खनाः । मृ ৰ্ছা দাহ ত্বা ৰেদ শুনগ্ৰো ব্যৱ-নানিল:। তালবৃত্তমধো বাত জ্রি-प्तिय भग्ना नयुः॥ वःभवाजन-জো বাতো কক্ষোফো বাতপিত্তদ: **৷ বালব্যজন মোজস্য মৃক্ষিকা-**भीन् वार्लाङ्डि॥ माय्त्रा वज्जजा বৈত্ৰা বাতা দোষত্ৰবাপহা:। ইতি রাজবল্পভ: ।। 🗱 ।। অপচি । তত্ত্র বাথোঃ ৰক্প মাহ। দোৰধাত ম नामीनाः (नजा नीयुः जभीद्रगः । द्र-बाखनगरः मूक्ता कक मीउ। लघु শ্চল: ॥ নেতা স্থানান্তরে প্রাপবিতা শীরু: আশুকারী॥অন্যচ্ন উৎসা श्हाम निः धाम (हर्ष) (वंग भुवर्खः নৈ:। সম্যক্গত্যা চ খাত্না মিন্দ্রি यानाक नारिवः॥ अनुगृशा अविकृ-তে। ক্দথেন্দ্রিয় চিতত্ত্ক্। রজোতণ भयः म्राक्षा ककः भीजा वयु कवः 11 बाबा मृमू र्यागवाकी अर्यागामू ভবাৰ্থকৃ । দাহছভেজসা যুক্ত: শীতকৃৎ সোনসংশ্ৰুণ ।। বিভাগ-

कंद्रशांबायुः भुधानः (माव जःशुद्धिः। পক্লাশয কটা শিক্ষি শোভান্থি স্পা-ৰ্শনেন্দ্য ।। স্থান বাতস্য তত্তা-পি পকাধান বিশেষতঃ। একো বা-যু: পিত্তবশাদান স্থান ক্মভেদৈঃ পঞ্বিশ: ৷৷ 🗱 ৷৷ ভেকা॰ বাযুনা॰ नामानऽ। উদान उपनृजाुगः अ-মানো হপান এব চ। ব্যানকৈতানি নামানি বাথো: স্থানপুভেদত: ॥ ॥ अत्थानानानीनाः ङ्गानानग्रहः। কণ্ঠে হৃদি তথাখন্তাৎ কোঠ বাহ্ন-র্যলাশযে। সকলেপি শরীরে ৎসৌ ক্রমেণ প্রনো বসেৎ।। ৠ। অথতে-वाःकर्मान्तराह। উদানো नान यस्क्रु মুপৈতি পৰনোত্তম:। তেন ভাবিত গীতাদিপুবৃত্তি: ज्ञानिত्य मः ॥ উজু কলু গভান্ রোগান্ বিদ্ধাতি বিশেষভঃ। যো বাযুঃ প্রাণনামাসৌ সুথ গছতি দেহধৃক্।। সো २ म॰ পুবেশযভ্যম্ভ: প্রাণা শ্চাপ্যবলম্ব-তে। প্রাযশঃ লকতে দুষ্টো হিল্লা याजारिकान् शरान् ॥ व्यामणद्याः শ্যচর: সমানো বহি সংগত:। সো হয় পচতি ভজ্জাত বিশেষান্ বিবিনক্তি হি ॥ তব্জানিত্যাহ অ-वकान्। तम भव भूबाहीन् भृथक्कः वाञी**ञ्रर्थः ॥ म मुरक्षा व**क्किमान्त्रा

তিসার **ওল্মান্ করোতি হি। প**-ক্বাশ্যালয়ে ২পান: কালে কর্যতি চাপ্য া স্মীরণঃ শক্র্ত্র শুক্র गर्डार्खवानाथः। कुषस्य व्यक्ष রোগান্ ঘোরান্ বস্তি ওদাশুযান্ II শুক্রদোব পুমেহা•শ্চ ব্যানাপী· ন প্কোপজান। সচ। কৃৎসুদেহ-চরো ব্যানো রস সংদহনো বভঃ॥ বেদাস্ক্ শাবণঞাপি পঞ্ধা চেই-যত্যপি। গত্যপক্ষেপণাৎক্ষেপ निम्पारवात्यवगानिकाः॥ शुराः म-र्दाः किया स्वयन् भुजिवकाः नती-রিণা । পুস্য ন্দ্র চোছ হন পুর ণঞ্চ বিরেচন ।। খারণঞ্চেতি পঞ্চৈ-তা ক্ষেষ্টা পোকা নভৰত:। কুষ্কঃ न व्यक्ष द्वागान् भागनः नई-দেহগান্ ।৷ যুগপৎ স্পতা এতে रम्इ॰ जिन्तू द्रभः भयः । रम्इ॰ ভিন্ন ব্যু গ্রার্থেয়ু রিভার্থ:। ইতি ভাবপুকাশ:।। বাযুকেতু: वनी ॥ বাযুগণ্ড: পু॰ অন্তীৰ্ণ:। ইতি বি-काश्वाम्यः॥ वाग्धनाः भ् षञ्चमाः जुनः। इंडि ত্রিকাওশেষ: ॥ तीयुराकः . भू॰ (सयः । ইভি जि-

কাওপোৰ: 11 বাযুপুত্র: পু॰ ভীম:। ইতি ধন-क्षयः ॥ इन्मान् । यथा । इन्मानः छनामृन् बांयूभूत्या मशावनः । ইতি তস্য দাদশনামন্তোত্র ।। वायुकन भी भक्षनुः॥ कत्रका। इंडि (मिनी।। বাযুভক্ষ্য: পু॰ সর্প:।ইতি রাজ; নির্ঘণ্ট:।। বাতভক্ষকে তি।। वागुरत्राया स्त्री त्राजिः। ইতি करी-थ्रः ॥ বাযুৰ্বত্না পু• আকাশ:। ইতি भद्रान्त्रका ॥ বাযুবাহ: পু প্ন:। ইতি হেম: ठमुः॥ वायुवाहिनी जी वायुमकातिनी-শিব্লা। ইতি বৈদ্যক।।। वायुवः भू भ८माविष्मवः। कःन-বাযুষপোনা ইতি ভাষা। ভস্য खगाः । वायुरवा व् इराग ट्रावा म-জী ধ্লি:।ইতি হারা- ^{।।} পুরো ধাতুবর্দ্ধন:।ইতি রাজবল্লভ: বাযুসথঃ পু॰ অগ্নি:।ইতি ভরত:।। বাযুসথা পু॰ অগ্নি:।ইত্যমর:॥ বায়াম্পদ• ল্লী আকা**শ:।**ইতি थनक्षयः ॥ वात् क्ली कलः। इंडाप्यतः॥ वातः जी मिदिताभावः। ইভি (रुन्हनुः॥

वातः भू जग्रः॥ व्यवजतः। इंडामद्रः ॥ मूर्यापिया मद्रः॥ दादः ।। इतः।। अतुर्कः।। क्राः। ইতি (मिनिनी। का अथ वाद्राभा अ-क्छा । हद्रः भोम्। एकः किल्या भृदृः भूका द्रवि धुर्वः। भनिक ना-ৰুণোক্তেয়ে ভৌম উগু: শশীসম: 🛚 ।। চর ক্ষিপু: পুষাতব্য পুষেষ্টব্য मृषु शुरेवः। नाक्लारेगुन्छ याष्ववा क्क् धिरेय कंयकाङ्क्रिन्डः ॥ नृभानिः বেকো হগ্নিকায্যঞ্চ সূর্য্যবারে শুশ-স্যতে। সোমে তু লেপ যানঞ্চ জ-यंतरहर गृशामिक ॥ रेमनाभाजा াৰী বিদ্ধা শস্ত্ৰাভ্যাস: হজে তথা ्रानांच कार्य। १६ मखक याजा हित বুবে ফুডা।। প্রত্ন দেবপুদ্ধা চ **बद्धाराज्यनः ख्रा । कन्रामान** गबादाइः मूक् न्या नगरः जिया ॥ इं। भार भूर भूरवण मार भ-क्षवक्षः मानो भूजः॥ इंडि गाक्ए ७२ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ जातनिहनत-द्यात्र भुवृज्धिः मृर्याम्याविष (त्रव। স্र্যাসিজান্তে। স্তকাদি পরিছে मा पिन मामापना ख्या। मध्रम गुरु जुिक का नावरनन भुकी दिंछ। ।। अब रिनाविशना त्रवारि र्छा

ग्रः दिनः वात्रक्षः नावनगगरनाः ক্ত ব্যবহারোপি ভাদ্গেব। ভিথি-বিবেকেপি। ভবতু বার যোগে ব্যস্ত जित्थ गुरुष उम्र हिन्ध्य श्मञ्ज-বাদিত্যক্ত । সাবনদিন মাছ সূর্য্য-निष्कान्तः । উन्याद्मान्यः जाता ভৌম সাবন বাসরা: 11 ভৌমেত্রি পিত্রাদি দিনব্যাবৃত্ত্যর্থ'। যন্ত্র রেখা পূর্বাপরযো রিভ্যাদিনা জ্যোতিকে বারপুবৃত্তি ককা তজ্যোতি:শা-দ্রোক্ত কাল হোরাদি জ্ঞাপনার্থ মিতি জ্যোতিভত্তে বহুখা বিবৃত্ত ৷ বৈবাস্তম্ন মর্কস্যনোদ্যঃ সর্বদাস-**७:। উ**रयाखमनाथ्यः हि मर्गनाम-र्मन द्रादः ।: ये यं व मृण्या जात्रान् স তেষা মুদ্য: মৃত: ।। ইতি বিষ্ণু পু-द्रागा मूर्यामन यागा कालाति বারঘটক কর্মসূ সএব কাল:। ইতি জ্যোতিস্তভু• ।। 🗱 ।। **অথ শো**ভন-বারা:। রবি: সোমো মঙ্গলম্চ বুংধা জীবঃ সিতঃ শনিঃ। এতেষা॰ নান-তো বারা: বিখ্যাতা: সর্ববর্মসূ।। निर्जनम् वृथ कीवानाः वाद्राः नर्दव শোভনা:। ভানু ভূম্ত মন্দানা° শ্ভকর্মসুকেম্বলি॥ ইতি জ্যোতিঃ नागदः ॥ 🗱 ॥ व्यथ वाद्यवा । কৃত মুনি যম শর নকল রাম জুযু

ভাষ্ণরাদিযামার্দ্ধে। পুতবতি হি বারবেলা ন শুভাশুভ কার্য্য কর शाय। वाद्र(वना।। कानमः (वना ব্রিত: শরাকি কালানলাগামুখ या गर्जनम्। पित्न निणाया मृजु दिर निक नर्गयु ज्ञामा विश्वपिष्ठिती চ॥ কালবেলা। ইতি জ্যোতি खबु॰ ॥ 🗱 ॥ जारा वर्जा वु॰ यथा । ब्रावी वर्काः ठलुः भक्ष भारत मध द्या उथा। अर्क यह द्या विव तुर् বাণ তৃতীয়ক ।। গুরৌ সপ্তাষ্টক চৈব ত্রিচত্ত্বারি চ ভার্গবে ॥ শনা-॥ 🕏 ॥ द्रावी यष्टः विरश्ची (वमः व्यः स्रवाद्र विजीयकः। यूष मध खद्रो পঞ্চ ভৃগুবারে তৃতীযক ৷৷ শনা-বাদ্য তথা চাষ্য রাত্রৌ কাল विवर्क्कार्य । इंडि जाद्र मः गुरुः ॥ 🗱 ॥ व्यथ जीनाः नुषमञ्जूष लायाः वाद्रकलः। जानित्जु वि-ধ্বানারী সোমে চৈব পতিবৃতা । (वन्ता अञ्चलवादा व वृत्य (मो-ভাগ্য মেব চ ৷৷ বৃহস্পতৌ পতি: গ্রীমান্ শুক্তে পুপ্রবর্তী ভবেৎ। मार्गी वन्न्या जू विष्क्रिया नुषमञ्जी রজহলা।। ইতি মথুরেশ কৃত नावमःगुरुः॥

বারক জী কইছান।ইতি ছারা। वनी ॥ शेरवब्र । इंडि (इमहन्तुः ॥ शु[•] अथविष्मयः। इंडि विषः ॥ व्यथगिः॥ निरवध्रक बि । इंडि (मिनि ॥ वादकी भू॰ भव्ः॥ विवाधः। भगंकीवी ॥ भाषाधिः । इंडि (मिनि ॥ वात्रकीतः भू भागानकः। इंडि ত্রিকাণ্ডশেষ:॥ বারগ্রাহী॥ বাড-वः ॥ यूका ॥ विभिविधनी ॥ नीता-জিতহ্য:। ইতি মেদিনী।। বারক্ষ: পু॰ পক্ষী।ইভি ত্রিকাণ্ড॰ শেষ: 11 বারক: পু॰ খড়াদিমুপ্তি:। মুট্ ইতি বাঁট্ ইতি চ ভাষা। ইতি সিদ্ধান্ত-कोमूम्यामूनामिव्जिः॥ বারট ক্লী ক্ষেত্রণ। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেব: ৷৷ ক্ষেত্ৰসমূহ: ৷ ইতি শন্-ब्रङ्गावनी ॥ বারটা জ্রী হণ্সী। ইতি হেমচন্দু:॥ বারণ ক্লী প্রতিষেধঃ। ইতি মে-দিনী ।৷ হস্তবারণ[,]। ইতি জটাখর: ॥ 🗱 । मानका ल वाद्रशनित्यथा यथा । न (व ७ क् विशाना की यमान इ

वाद्रायर । न ठाञ्चान भूभारमधा-

भन्न निन्माक वर्ड्स्य ।। इंडि की:

মে উপরিভাগে ১৬ অধ্যায়: ॥ বারণঃ পু॰ হস্তী। ইত্যমর:॥ বা गवातः। इंडि मद्गत्रज्ञावनी ॥ वाद्रगवुषा जी करणी। इंडाप्रदः॥ बाद्रगवल्ला जी करनीवृक्तः। ইতি ত্রিকাগুশেষ:॥ वाद्रणत्री की वाद्राणती। काणी। ইতি হেমচন্দু:॥ वात्रवः क्री वर्ष्यवद्यनी। इंखि (कविद्या वाद्रवृषा जी कन्नी। इंडि नद-ब्रञ्जावनी ॥ वाद्रव्या जी करली। इंडि भर ब्रष्टावनी॥ वात्रमूथा जी बतिः मरक्षा বেশ্যা। ইভ্যমর: ॥ বারঘার ব্য পৌন:পুন্য । যথা । বারখার মূহ: শখদিতি শব-ब्रङ्गावनी ॥ वात्रना <u>जी वत्रहा ॥ इ</u>श्मी। इंडि (रुमहन्द्रः॥ वाबनीकः भुः वन्द्रका। वावृहे हेि थ्राजः। इंडि नदद्वावनी॥ বার্যিতা পু পতি:। ইতি হলা-यूथः ॥ वाद्रवध्ः खी वाद्रमूथता । इंडि (इम्हन्दुः॥ वात्रवानः शुः ही दक्षाः। इंडा

मद्रः ॥ वात्रवाणिः शुः वःभौवाषकः। इंडि बिका अल्परः ॥ উত্তম গাযক: । इंडि नद्रद्वावली ॥ श्याभाकः॥ সম্বং সর: ৷ ইভ্যুত্ত্বপাল: ৷৷ এত ঘতে পৰগী বাদি:॥ বারবাণি: জী বেশ্যা। ইভি ত্রি-का अल्लायः ॥ वात्रवाणी जी वात्रम्था। इंडि नक्रव्यावनी ॥ वात्रविचामिनी जी विच्छा। इंडि मसबद्भावनी ॥ वाद्रमृन्त्वी खी (वर्षा। इंडि श्वावनी॥ वाद्राजवा जी (वर्ण)ानाःकनः॥ जानाःगनः। ইতি कराच्यः॥ বারন্ত্রী জ্রী বেশ্যা। ইত্যমর: ॥ বারা নিধি: পু॰ সমুদুঃ। ইতি मद्रवावनी ॥ वाद्रागमी जी साक्षमाभूदीवित्म-यः। वनात्रम् हेि हिन्सी जाया। उर्भर्गायः। वज्राभी २ कामी ৩ শিবপুরী ৪। ইতি হেমচন্দু: ।। किन्द्री ৫ তপঙ্লী ৬ বর-ণদী ৭ ভীর্থরাজী ৮ কাশিকা ৯ । ইতি শব্রত্বাবলী ॥ তস্যা মা-श्वार वया। ने यत देवाह। भद्रः

গুছত্ম ক্ষেত্র মম বারাণসী পুরী । সর্বেষা মেব ভূতানা সংসারার্ণব ^{।।} তারিণী ॥ তত্র ভক্তা মহাদেবি ম-দীয় বুভ মাশ্রি:। নিবসভি ম-হাত্মান: পর • নিযম মাস্থিতা: ॥ উত্তম॰ সর্ব গীর্থানা॰ স্থানানা মুক্ত मक्ष य८ । ज्ञानाना मूखन ज्ञान **ष**ित्रक भूतः मन ॥ श्रानास्तरः भः বিত্রাণি ভীর্থান্যায়তনানি চ। শ্ম-শান সংখি তান্যেব দিব্য ভূমিগতা-नि ह ।। ज्वांति देनव मः नश्म मछत्री-क्ति ममानगः। जमूका उम्रभाऽडि মুক্তাঃ পশ্যন্তি চেত্ৰসা।। শ্মশান নে তদ্বিখ্যাত মবিমুক্ত নিতিশুত । काला ভূदा बगिन र म र बामा ब मुन्दि ॥ (पदीप मई छशाना छा-न िभुष्ठद्र मम । मुख्का स्व গছন্তি মামেব পুবিশন্তি তে ৷৷ দত্তণ ৰপ্ত : হত । চেষ্ট । ত পস্তপ্ত । কৃতঞ্চ যথ। **प्रान २४।**गनः खानः नर्बः छडाक्न्यः **ज्या अक्राइत महामुत्रु यर भा**-भः भूवं मिक्ष उ । यदिमुकः भूविष्टे-मा उरमर्व वुक्ष कि क्या ।। वाकाशः किविया दिनातः मृमु (य वर्गनक्षताः । खिर्या सहाक रा हात्र मकी गीः शामरयानयः ॥ कीठाः भिभीनि-का रेक्टव व हात्य ग्रंग शकितः।

কালেন নিধন প্রাপ্তাঃ স্ববিসুক্তে वद्रागत्न ॥ हन्तु। र्काः नेव व अका न-হাব্যভ বাহনা:। শিবে নন পুরে **(मिव कायर्स ७७ मानवा: ॥ नावि-**মুক্তে মৃতঃ কশ্চিমরক যাতি কি-निवी। देयदानूगृशेज। हि मार्ब या-खि **नद्रा**॰ गिंडि॰ ॥ स्माक्त॰ मृहूर्स्नड॰ মত্বা সংসারঞ্চাতিভীষণ । অশ্মনা চরণৌ হত্ত্বা বারাণস্যাণ বসেমর: ॥ দুর্লভা তপসা চাপি প্তস্য পর-মেশ্বরি ৷ যত্র তত্র বিপন্নস্য গতিঃ **স**•সার মোক্ষণী ॥ পুসাদাজ্জাযতে ছেতন্ম শৈলেন্দু নন্দিনি। অপু-বুদ্ধা ন পশ্যন্তি মম মাধা বিমোছি-তাঃ।। অবিমুক্ত ন পশ্যন্তি মূঢ়া যে তমসাবৃতা:। বিমূত্র রেডসা॰ মধ্যে তেবा॰ वात्रः भूनः भूनः ॥ इन्। **(नानि (या विद्यान् वरमिह्यमरेज-**রপি। স্বাতি পরমণ স্থানণ ব্র গত্বা ন শোচতি ৷৷ জন্ম মৃত্যু জরা: যুক্তণ পরণ বান্তি শিবালয়ণ। অপুন র্মরণানা হি সা গতি র্মোক্ষকাছ্লি-११।। याः भाभा क्ड क्डाः माहि-তি মন্যন্তি পণ্ডিতা:। न দানৈ ৰ্ন **ত**-পে।ভিক্ষ ন যক্তৈ নাপি বিদ্যযা।। পুাপ্যতে মতি ক্ৎকৃষ্টা থাবিমুক্তে जू नजार । नाना वर्गा विवर्गाण ठाखानाम्। जुख्ञिजाः॥ विनिरेयः পূৰ্ণদেহা যে বিশিষ্টে: পাতকৈ তথা ৷ ভেষজ পরম তেবা মবিমুক্ত विमृ वृशाः॥ श्राविमूकः भन्नः छ्वान মবিমুক্ত পর পদ । অবিমুক্ত পর• তত্ত্ব মবিমুক্ত• পর• শিব• ॥ 🛚 कृषा रेव रेनिष्ठकी नीका मित्रमुरक বসম্ভি থে। তেখাণ তৎ গরমণ জ্ঞা-न प्राम्प्राञ्च भव भर ॥ भ्राग নৈমিষ পুণ্য জিলৈলো হথ হিমা-नयः। (करात्रः अमु कर्नक गरा शु-**इत भिव ह ॥ अक्ष्मिब क्पूरका**हि र्नर्गरा माउक्यतः। भाषाग्रामक লব্লামু কোকাম্থ মনুত্রম ॥ পুডা-यः विषयणानः शाकर्गः ভদুकर्गकः । এতানি শুণ্ডशानानि दिवालाका বিশ্রকানি ত্ ॥ ন যাস্যন্তি পর বো-ক্ষ• বারাণস্যা• তথা মৃতা:। বারা-ণস্যা বিশেষেণ গঙ্গা ভিপথগামি-नी।। भुविक्षा नामरयर भाभः जन्माः ভরশতৈ: কৃত । অন্তর শুভগা গঙ্গা শুদ্ধি দান তপো জপ: ॥ বুতানি সর্ব মেবৈতৎ বারাণস্যাণ সুদূর্বভ । रहिड जुल्याधिडा म-माउ। हंगए इसदान् ॥ दायु उक्कण সতত° বারাণস্যা ছিতো নর: ! यनि भारमा यमि भरते। यमि वा थाः

র্মিকো নর:॥ বারাণসী সমাসাদ্য পুনাতি সকল । বারাণস্যাণ महारत्र रवहंगि खर्जि देव।। नर्य পাপ বিনিমুকি৷ স্তে বিজ্ঞেয়া গণে-খরা: । অন্যত্র যোগ জ্ঞানাভ্যা• जन्नामार्थ नानाउः ॥ भाभाउ তৎপর জান সহসেণে জন্মন:। বে ভক্ত্যা দেবদেবেশ বারাণন্যা वमिष्ठ देव।। एउ विन्हि छित्रः स्वाक भिक्तिव जुङ्गम् । यब स्था खथा छान गृंकि द्राकन जन्मना॥ অবিমুক্ত তদাসাদ্য নান্যন্নছেত্ত-(भारतः। क्छानाक्डानानिकानः পরমানন্দ মিছতা। যা গতি র্বি-হিত। সুক্র সাবিমূক্তে মৃতস্য ত্। যানি চৈবাবিমুক্তস্য দেহে ভূক্তানি কৃৎ সুশ:।। পুরী বারাণসী তেভ্যঃ স্থানভ্যো হৃত্বিকা শূভা। যত্ৰ माकाब्रहारत्या (नहार स्यभी य র:।। ব্যাচষ্টে ভারক বুন্দা ভবৈব খ-বিমুক্তকে। যত্তৎ পরতরণ তত্ত্ব ম-বিমুক্ত মিতি শুক্ত ৷৷ একেন হল্মনা पिव वाद्रागम्याः जनाभन्याः । जुनाया नाजिमाया ह क्रांय हिन মুৰ্জনি ॥ যথাবিমুক্ত মাদিত্যে বা ব্লাণস্যাণ ব্যবস্থিত। বারণাণা ख्या हान्या नथाः वाज्ञाननी भुत्री ॥

ভবৈৰ সংস্থিত ভদু নিভ্যমেবা বিমৃক্তকা বারাণস্যা: পরা স্থানা ন ভূত ন ভবিষ্যতি॥ যত্ৰ নারায-(११ (५८व) सङ्गदिनवाधित्री धतः । **७** अ (५वा: नगक्षर्दा: न याकाद्रग ব্লাক্ষসা:।। উপাসতে মাণ সতত रहतरहतः लिडाम्इः। म्हालाड-কিনো যে চ যে চ বৈ পাপকৃত্তমাঃ॥ वाजाननी न्यामान्। एवं याखि न-রনা॰ গতি॰। তমান্মুনুক্ বিবশো বলে বি নরণাত্তিক । বারাণস্যা ন-शास्त्रवाज्ञान वक् विमूठ्राउ॥ কিন্তু নিম্বা ভবিষ্যন্তি পাপৌষ হত क्रिकाः । यथा नात्रायगः (मुर्का प्र-वानाः शृक्षाखनः ॥ राथभन्नागः शिक्षाः शानानाः देव **अ**षुखनः । रियः ममातां शिला कर्ः भ्वं सिशम ভন্মনি।। তে বিন্দন্তি পর ক্লেত 'মবিমুক্ত' শিবালয়'। যে মারস্তি नमा काल वम् उपि ह भूती विभागा তেবাণ বিনশ্যতি ক্ষিপু নিহামূত্র চ পাতক ৷ আচক্ষপু মিন স্থান সে বিত্ত মোক্ষকান্দ্রিগাণ ॥ মৃতানাঞ্চ পুনর্জন ন ভূযো ভবসাগরে। ত-স্থাৎ সর্বপুষত্মেন বারাণস্যাণ বসে-मतः ॥ यानी वाभाष वार्यानी পাপী বা পুণ্যকৃত্তমঃ। ইতি কৌর্মো

२৮ व्यथ्रायः ॥ 🕸 ॥ व्यन्त्रहा वाजा-ণসী নান পুরী গঙ্গাতীরে মনোহরে । दद्रभाषा खथा वारम अ(ध्र हामा-कृष्टि: जना ॥ यय वृषध्व छब নিত্য বসতি যোগিনা। সদা প্রীতিকরো যোগী স্বয়ণ চাপ্যাত্ম-विखकः॥ विष्टञ्च ना भुन्नी निज्रः **ভर्गरगाग वनाफ्**रा । मिव्र • ज्ञाम• দদাত্যের তত্র যো নিুয়তে জন: ॥ उस्य द्रयः मशास्यः मःनाव गुड़ि মুক্তধে। স ভূত্ব। পরনো োাী মৃত স্তম ভবান্তরে ॥ সুলভেনৈব निर्दाण मार्ट्याञि बात्रश नमः। (या-गयुक्ता यशारमयः भावं छ। महि-**७:** अस्।।। (देव शक्क व यक्क शि মানুযাণাঞ্চ নিত্যশী:। ক্তেযো হর: পুকাশক ক্ষেত্র' তচ্চ পুকাশিত।।। न ७७ कामाना (नावा न विज्ञाह পুসীদতি। আরাধিত শিরণ ভক্ত্যা निर्द्वागाय शुत्रीहिं ॥ शोर्यप्राहिय-জ্ঞিতা সা ত্ পুরী তত্ত ন গছতি। যোগ স্থান মহাক্ষেত্ৰ ক্লাচিদ্পি भारूती।। जाममः यूव्याः (क्व-মিদ বারাণগী তু যে। কথিত। नाजिन्त्र চ यखंख १ भन्न मख्यो।। ইতি কালিকাপুরাণে ৫০ অখ্যাবঃ ॥ 🛊 ॥ 🗱 ॥ व्यथ् कामीयाजाविधिः।

সূত উবাচ। যাত্রা পরিক্রমণ বুহি कनानाः शिखकाम । यथाद সিদ্ধি কামানা• সত্যবত্যা: সুতো भग ॥ वृशम डेवाह । निशामय মহাপাক্ত লোনহর্ষণ বাহ্ম তে। यथा भूषमञ्जा याजा कर्खवा। याजि-कि म्राप्त ॥ जातन माप्ती जानाय চক্রপৃষ্রিণীজলে। সন্তর্গ্য দেবান্ সপিতৃন্ ব্ৰাহ্মণাণ্চ ভপৰিন: ॥ चारिकाः पुरेशनीः विकुः मखनािः मरम्थतः। नमक्ष्र छ छ। गहि मुट्टें पूर्णिविनायक ॥ ब्हानवाशी मूर्राल्यमा निस्तिमः उत्ता १ई থেৎ। ভারকেশ সমভ্যন্ত্য মহা-কালেশর ততঃ ৷৷ ততঃ পুন দ'ণ্ড-পাণি মিত্যেষা পঞ্চতীর্থিকা। দৈন-नित्नी विधाउवता महाक्वमञीन् मृज्यः॥ 🛊 ॥ छতा दित्यभन्नी याजा কার্য্যা সর্বার্থ সিদ্ধবে। দ্বিসপ্তায়ত-मानाक कार्या। याजा भुरङ्ग छ: ॥ ক্ফা পুতিপদ পুাপ্য ভ্তাবধি যথাবিধি। অথবা পুতিভ্তঞ কে-ত্র সিদ্ধিনভীপ্সুভি:॥ তত্ত্তীর্থ ক্ত সান স্তভলিক ক্তাৰ্ন: ৷মৌ-নেন যাত্রা জর্বাণঃ ফল পুাপ্নোতি याजिकः ॥ उँकात्रः भूषमः शामार मर्माप्या क्षापकः। विभि-

ষ্টপ মহাদেব° ততো বৈ কৃত্তিবা**স**-अ· ।। त्रश्त्रभकाश हत्नुभ• (करात्रक **ততো বুজে** । शर्मिश्वत्रक वीद्रण• গছেৎ কামেশ্বরণ ততঃ।। বিশ্বকর্মে-, খরঞ্চাথ মণিকণী খর॰ ততঃ। অ-विमुक्तिश्वत मृष्ट्वी छछा विश्वण म-हर्षर ॥ এया याजा भुगरत्न कर्डव्या ক্ষেত্রবাসিভি:। হস্ত ক্ষেত্র মুবিত্বা-পি নৈতা• যাত্রা• সমাচরেৎ ॥ বিশ্বা স্তাপ্রাথম্ভে ক্ষেত্রোচাটন সূচ-काः। 🛊।। अष्टायजन याजान्। कर्ज-ব্যা বিমুশান্তবে ৷৷ দক্ষেশঃ পাৰ্বতী-শশ্চ তথা পশুপতীশ্বর:। গঙ্গেশো नर्यादमम्भ गज्छीमः मञीचतः।। অপ্তম স্তারকেশক পুত্যপ্রমি বিশে-युक्तः। मृण्यात्मुलानि विकानि म-হাপাপাপশান্তবে ৷৷ ঞা৷ অপরাপি শুভা যাত্রা যোগক্ষেম্করী সদা । সর্বিয়োপহন্তী চ কর্ত্তব্যা ক্ষেত্র-বাসিভি: ৷৷ শৈলেশ পুথম বীক্ষ্য वद्रभात्रानभूर्वक । त्रानस्य मक्राम कृषा मुद्रेवाः मङ्ग्रामध्यः ॥ सनी न-তীর্থে সুসাতঃ পশ্যেৎ স্বনী ল মী-শ্বর•। দ্বাত্বা নন্দাকিনীতীর্থে দুষ্ট-(वर्ग मध्यमञ्जदः ॥ भाष्मप्रक्षित्रगर গৰ্ভাখ্য তত্ৰ তীৰ্থকৃতোদক:। প क्र्ड्रिं गादा काश्र्मान खडा

२हरवर ।। हजुः अमृ मु क्रम जू मादा (मव॰ जरु। १६(यर । (मवन्रार्भु जू যা বাপী তত্ত্বোপস্পর্শনে কৃতে ॥ শুক্রেশ্বর॰ ততঃ পশ্যেত্তৎক্পবি-হিতোদকঃ। দণ্ডখাতে নরঃ স্নাত্ম ব্যাঘ্রেশ পূজ্যেন্ততঃ।। শৌনকেশ্বর क्रां जु ज्ञान क्षा जा १ हरिय ৷ অমুকেশং নহালিকং কৃত্বা যাত্ৰা भिभा॰ नदः ॥ कृष्टिम कायत् ज्यः সংসারে দু:খসাগরে । সমারভ্য भुजिनमः यावट क्षाः हजूर्मनीः॥ এতৎ ক্রমেণ কর্ত্তব্যান্যেতদায়তনা-नि वि । इयाः याजाः नद्रः कृष्। न ভূষো প্যভিজাষতে ৷৷ গ্লঃ। অন্যা যা-का भुकर्ख रिवाकामभागज्ञा । অগ্নীপু স্বপ্ত সুস্থাতঃ পশ্যেদগ্নীপু মী-খর ।। উৰ্শীশ তভোগছেৱতস্ত **নহ্দনীশ্বর•।** আবাদী**শ•** ততো দৃষ্ট্র। ম্পালোক্য ততন্ত্ৰ ত্ৰিপুরান্তক । ভতো মন:প্ৰামেশ পুলিকেশ মথো বুজেখা মদালসেশ্বর ভমাখ তিলপার্ণখর ততঃ। যাত্রৈকাদশ निकाना (भवा कार्य)। भुराञ्च :।। है-गाः याजाः भुक्षद्वाता कपुतः भाभूः यामदः । #। वाजः भद्रः भ्वक्रामि गोत्रीयाजा रन्डमा ॥ मूल्लक

ভৃতীযাযা॰ যা যাত্রা বিশ্ববৃ**দ্ধি**কা। गाल्काडीर्थ मुत्राय मूर्थनिर्माः विका॰ वृद्धः ॥ (क्रिश्चवाश्रा॰ नद्रः नावा (बार्डा॰ (गोत्री॰ नमहर्षि । সৌভাগ্যগৌরী সংপ্র্যা জ্ঞানবা-भागः क्लामरेकः ॥ उत्रः मृक्षात्र-গৌরীঞ্চ ভবৈৰচ কৃতোদক:। স্নাত্মা বিশালগঙ্গাযা বিশালাক্ষী ত-তো বুক্লেৎ ॥ সুস্নাতো ললিভাভীর্থে विविज्ञाभद्दरिखनः। त्राष्ट्रा ख्वानी **डीर्थ जु खरानी॰ भ**तिभूक्षरंग्य ॥ মক্লা চ ভড়ো হভ্যা বিন্দুভীর্থ-ক্ভোদকৈ:। ভতো গছেমহালক্ষীণ श्रिवणक्षीत्रमृष्क्रत्य ॥ इसाः याजाः নর: কৃত্বা ক্ষেত্রে ৎস্মিসুক্তিজন্মনি। न पृःरेथ त्रिङ्ख इंशमूबानि अविष्ट II # II अर्गाट <u>भ</u>ुजि-চত্থী হ পূজা বিহেশিতঃ সদা। वाकाराङा उन्तरमात्म्या वि ता-দকা মুদে ৷৷ ভৌমে ভৈরব যাত্র৷ চ कार्या भाउकशातिशी । त्रविवाति त्रत्व र्या**बाः व**श्चाः वा त्रविनःयुक्ति॥ তথৈৰ রবিসপ্তম্যাণ সর্ববিদ্যোপশা-स्टर्य। नवन्त्रा मथ वा वश्चाः हञीयाः बा भू जावशाक्षा अवग्रम् रगाजी रिव कर्डवता भुजिबर मद्रः। भुष्ठः ञ्चान विधादारही नद्भा शक विनाय-

কান্ ৷৷ নমফূত্বাথ বিশ্বেশ ছিত্বা নির্বাণ মণ্ডপে। অন্তর্গৃহস্য যাত্রাণ हि कदिरवा श्राचिमाख्या। गृशी-ত্ত্বা নিয়নঞ্চেতি গত্ত্বাপ মণিকর্ণিকাণ । नाजा स्मीत्मन हागज्य मिक्नी **म** महं(य**र ॥ क्युनाथ** उत्ती नाली वामुकीषः भुगमः ह । शर्वरङ्गः उठा पृष्ट्री गनाक्मार मनाप्र ॥ **७७७ विवाः** पृष्टे। बद्रामस्मयद्रः **७७:। ७:७। देव (मामनाश्क वद्रा-**क्ष जा वाहर ॥ वाक्ष थन जान নত্বা নত্বাগন্তীশব্য তত্তঃ ৷ কশ্য লেশ নমস্ত্ত হরিকেশবন স্বুথ !! বৈদ্যনাথ ভতো গত্ব। ধ্রুবেশ মথ বীক্ষ্য চ। গোকর্ণেশ ভতো **২**ভ্য-हो हाहेरकम मत्था दुरबर ॥ अहि रक्ष भए। एवं पृष्टुः देव की करण श्रः ে। ভাবভূত ততো মহা চিত্র ভ छ ४ র॰ ভভ: ॥ চিত্রঘটা॰ পুণ- . ম্যাথ ততঃ পশুপতী্খর । পিতা-মহেশর• গড়া ততন্ত্র কলসেশর•॥ हत्नुमञ्जूथ वीदामा विद्यामा श्रीः শএব চ। নাগেখরে। হরিশ্চন্দু শিচ-स्वानिविनायकः ॥ (मनाविनायकः म्हाथ मुद्रेवाः नर्वविष्क्र । विनिष्ठ बामारतो ह मूर्जिक्षभद्रावृत्ने ॥ স্থাব্যে যুদ্ধতঃ কাশ্যাণ নহাবিদ্ন

विनाभानी । भीनाविनायक नाथ কৰণেশ ভতো বুজে ॥ ত্রিসঙ্কো। (न। विनानाको शर्यान। विश्वा-ত্কা। আশাবিনায়ক শ্চাৰ বৃদ্ধা-पिछा खडः भूनः ॥ ठड्वंक्ष्यंत्रः লিঙ্গু বুদ্ধেশস্ত ভতঃপর । ভডো মনঃ প্রাদেশ ঈশানেশ স্ততঃপরে ॥ চণ্ডী চণ্ডীশ্বরৌ দৃশ্বেটী ভবানী শ ক্ষরে। ততঃ। ঢুণ্টিণ পুণম্য চ ভতো त्राबद्राजः नगहर्ष्य ।। नाक्नीन खाडा ६ डाई। खड ख नवनी थतः। পরার্ণেশ মথো নত্তা পরদূব্যেশ্বরণ তত:।। পুতিগুহেশ্বরঞাপি নিম্বল-ক্ষেশ নেব চ। মার্কণ্ডেবেশ মভ্যর্চ্য **७७ वर्भदामधद्रः ॥ गाक्ष्माई**ऽ खां खानवाभाः मानः ममाहाद्र । নন্দিকেশ ভারকেশ মহাকা-লেখর• ভতঃ ৷৷ দণ্ডপাণি• মহে**শঞ্** (नाक्षमः भुगमञ्जः। वीत्रलपु-শ্বর• নত্ত্বা অবিমুক্তেশ্বর• ততঃ ॥ विनायका॰ छङ: शक्ष विश्वनाथ• छ-তো বুলেৎ। ভতো মৌন বিস্ক্যা-थ नजरनन मूरीद्राय ।। अछ्र रूम् शाब्य॰ यथावम्यन्याक्ञा। न्।ना॰ ভিব্লিক্তথা শন্ত্য: শুীষ্তা মন্থা বি ভূ:।। ইতি নজ্ঞ। সমূদার্য্য ক্ষণ। বৈ-মুক্তি মণ্ডপে। বিশান্য বাধান্ডবন

वाबाशी

िञ्चाभः भूगुवामतः ॥ ॥ मःभाभा बामत्र विक्शि विक्डीर्थियु मर्बडः। कार्या याचा भुयाद्वन महाभूगा न-मुक्ति ॥ नवम् ॥ भक्तभाक नन खद्ध अमह (य८। मृः थ क्मुशिमाठ. (व न खरवमना भूकनार ॥ मुद्रा भूव भिभा गाजाः कर्जवा खीर्थवानि छि:। भाईद्रिभ दिष्मदिन कार्यता याजाक नर्ड : ॥ न वक्षुः फिवनः क्र्यां বিনা যাত্রা কুচিৎ ক্তী। যাত্রাদ্বয পুষত্বেন কর্ত্তব্য: পুতিবাসর । আ-দৌ ৰৰ্গতর ক্রিণ্যা স্ততো বিশ্বেশিত্র বারাহপত্রী জী অখগন্ধা। ইতি खू व । यम् वद्याः दिन काउ का-णो • निवत्र**७: त्र**डः॥ निवाणाः शि-ভব্ন স্তস্য ভিমাদেব দিনে হভবন্। স দষ্ট: কালসর্পেণ স দষ্টো মৃত্যুনা-মূট।। সমৃষ্ট ন্তত্র দিবসে বিশ্বেশা यव (निक्र डः। সর্বতীর্থেষু সংসী স नर्वाावा व्यथा नह ॥ मनिकर्गास य: স্নাতো গো বিস্থেশ নিরৈক্ষত। সভ্যুণ সভ্যুণ প্ন: সভ্যুণ সভ্যুণ স-**७**5- भूनः भूनः ॥ म्राम् । विस्थियदा निडा॰ माडवा मिक्रिक्ति। वाम উবাচ। সূত ক্ষান্দ্রিন শুন্ধ কাশী-भाशाचार मुखम॰। नाता न नित्रय॰ যাতি ক্রাপ্যবসহসুক ॥ ইতি कामीथए ३०० व्यवप्रायः॥

बि वाद्रागनीदाउः। বারাণসেয়: वाद्रांगे निमार क्षेत्र भुजादन निष्ठमः ॥ वाद्राजन क्री स्ववादाद्रः। ७८-भर्गावः । वाःमहनः २ । ইঙি विकाश्रमवः ॥

বারাহ: পু মহাপিণ্ডীতকরৃক:। इंजि ब्रावनिर्घणेः॥ यदार् वर वा-द्रारः॥ ७८ मञ्जूकिनि जि॥ वाबाहकगी जी अधगका। इंडि ब्राकनिर्घकः॥

द्राविनर्यकः॥ वाबाहाकी जी महीवृक्तः। ইঙি ভাবপুকাশ: 11

वादाश की वृक्षाणाम् देशाक्का सर्गडमाञ्काविष्मयः। यथा। व द्राः হৰপধারী চবরাহোপন উচ্যতে৷ वात्राञ्जननी ठाथ वात्राशी वत्रवा-হना ॥ ইতি দেবীপুরাণে দেবীনি-क्काभागः ८०॥ #॥ यागिनीवि **म्बरः। यथा। मूर्गा हा**ख्यद्री हखी वात्राही कार्खिकी उथा। इत्रनिषा उथा कानी है जुानी दिक्ष वी उथा।। ज्यकानी विणानाकी रेज्यवी का মৰ্পিণী। এতাঃ সর্বাচ্চ যোগ্-ন্যো ভৃষারে: স্নাপ্যস্ত তে ॥ তীর্থ

বিশেষ:। यथा। বারাছী যমুনা গলা করভোষা সরস্বতী কাবেরী চন্দুভাগাচ সিন্ধু ভৈরব সাগরা: পশুসান বিধানায় সালিধ্য নিহ্-বল্ব।। ইতি বৃহদ্দিকেশ্বরপুরা-(गाक मूर्गाभूका भक्किः॥ 🗱॥ वदाहरूदम् भक्तिः। यथा। यङ्क বারাহ মতুল কপ যা বিভূতো श्दाः। मिकः मान्यायायो छव বারাহী• বিভুতী তনু•।। ইতি চণ্ডী ।। অপিচ। বারাহ ক্লিণী দেবী। म्'र्ट्ट्राष्ट्उ वजूकदाः। मुख्राः जू-পুভা শুভা বারাহী তা নমা भारु।। इंजि वृश्मनिर्दक्षत भू-রাণোক্ত দুর্গাপুদ্ধাপদ্ধতি:॥ 🗱 🛭 বরাহকান্তা। চামালু ইতি খ্যাতঃ । ७८ भर्यायः । विश्वक्रमनिष्या २ ঘৃষ্টি: ৩ বদরা ৪ । ইত্যমর:॥ গৃষ্টি: ৫। ইতি ভরত: ॥ শুকরী ৬ কোডকন্যা 1 বিশ্বক্ষেনকান্তা ৮ वद्राही २ (कोमाद्री २० वित्वता >> वुक्षभुञी ३२ (काछी ३० कन्म ४८ गृष्टिको ১৫ माष्ट्रविष्टी ১৬ मूक्द्रक-नरः २१ काउः २४ वनवानी ১৯ **জ্**৪নাশন: ২০ বল্য: ২১ অমৃত: २२ महावीर्यः २० मरहोवस २८ **ण**ञ्चत्रकन्तः २७ वत्राष्ट्रकन्तः २७

वीतः २१ वाक्रीकन्तः २४ मूकन्तकः २० वृक्षितः ०० वाधिह्छा ०० । ष्मा छनाः । जिङ्कृ । कृष्टु । विष भिछ कक क्ष त्म क्षि नाम्पु । वृष्ठु । व्यापु । तमा-यनपृष्ठ । वृष्ठ ताक्रिम्छे ।। ष्म-नाष्ट्र । वात्राहीकन्त व्यापि । ष्मा-कात्रालुका मजः । ष्मन्तम ।। हेजि जावभुकाणः ॥ ॥ मानामा-भक्ती । हेजि ताक्रिम्छे ।। तम-किनीमर् भवनी य वकात्रापि त्रवः चिदः ॥

वाति क्षी बनः। इंडामतः ॥ क्षीवितः। इंडि इम्महन्मः ॥ मिशिष्णवितः। इंडि इमहन्मः ॥ मिशिष्णवि उमा निविष्णि मृर्विमिन् भिष्टाम ह
जल्पांडात । मिश्विम् भिष्टाम ह
जल्पांडात । मिश्विम् भिष्टाम ह
जल्पांडात । मिश्विम भिष्टाम ह
विवर्ष क्षिक्षम्यथा । इंडि वृक्षवेवर्ष क्षिक्षम्यथा । इंडि वृक्षविवर्ष क्षिक्षम्यथा । इंडि वृक्षविवर्ष क्षिक्षम्यक्षेष । अपासानि
भाषाविन्मः मृगुगा ज्वनहाडाः ॥
इंडि किविक्षम्य डायाः । खवाक ।
इंडि किविक्षम्य डायाः । खवाक ।
इंडि किविक्षम्य डायाः । खवाक ।

वातिः श्री वाक्॥ मत्रवाशी।। गज्

वक्षनी ।। इंखिवक्षतञ्जिः ।। वन्तिः । কএদীতি ভাষা। ইতি মেদিনী का बार्श्य हान्ती।।

वादिकणेकः शुः म्याप्रेकः। ইडि क्रिविदः जिकाश्रम्भकः ॥

वाद्रिकर्गिका खी थम्ली । भाना ইতি ভাষা। ইতি শব্দপ্রবাবলী।।

वादिकभ्दः भुः इल्लिम्भर्भाः। ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:॥

वादिबद्धः भू भृत्रादेवः। ইতি भक्तज्ञावनी ॥

वांत्रिसद्भकः भुः भृत्रादिकः। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষः॥

वात्रिक्शः प् कलोका। इंडि ত্ৰিকাওশেষ:॥

ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

वाबिष्यः भुः मर्भाः। ইভি धनः क्षियः ॥ बन्द्रबन्ध्रभावः ह॥

বারিচামর লী শৈবাল:। ইতি ত্রিকাওশেষ:॥

वादिकः क्ली पुारीणवराः॥ त्रोद्रः जूदर्गः ॥ भद्मः ॥ वदकः । इंडि त्राक्रनिर्घण्डेः ॥

বারিল: পূ॰ শত্ন:। ইতি হেম-ठन्मः॥ मञ्रूकः। इंडि भन्माना॥ বারিভক্ষঃ পু॰ মেঘঃ। ইভি শব-

भाना॥ भूर्यः। यथा। अक्रभाति-शै॰ (हम) मानिनाय निकाण्य । न खा चार्याः श्री विमञी छा-करता वात्रिडकतः॥ ইভি मार्क-ওেবপুরাণ ॥

বারিত্রা জী ছএ।ইতি ত্রিকাও-শেষ: 11

वाब्रिम॰ क्ली वाला। ইতি **শ**म्ब्रङ्गी-वनी ॥

वातिनः भुः भिषः॥ मुखकः। ३७५-मद्रः ॥

वातिषिः शृ॰ जगुदुः। ইতি मद त्रज्ञावली ॥

वात्रिनाथः भुः वक्षाः॥ त्रमूमुः॥ মেঘ:। ইতি কৈচিৎ।।

বারিচত্তরঃ পু॰ কন্তিকা। ইতি । বারিনিধিঃ পু॰ সমুদুঃ। ইতি শ-यब्रावनी ॥

> বারিপথিক: ত্রি জ্বলপথগামী। বারিপথ গছতীত্যর্থে ফিক পু-ত্যবেন নিপ্লম: ॥

> বারিপণী জী স্বস্তিকা। ইত্যমরঃ ॥ অস্যা ভণা:। বারিপণী হিমা তिका वधी बाधी नदा शहू:। (मा-ব্ৰথকরী ক্কােশে।ণিভজুরশােষ-क्टा। ইতি द्राजवञ्जानः॥

> वातिभाविका क्षी थम्विका। इंडि **ज**क्याना ॥

বারিব

বাৰণ

वाब्रिभुवाहः भू निर्वादः। इंडि कर्षे । वादिवञ्चा जी विहाती। इंडि अवयाना ॥ वाति भूनी जी वाति भगी। इंडि वाजनिर्घण्टः॥ বারিবাস: পু॰ শৌণ্ডিক:। ইতি भक्राना ॥ वादिवरदा जी भागीनामलकः। (स्मन्तुः॥ वातिवारः भू (भवः॥ भूखा। ইতি ত্রিকাওশেবঃ।। वादिवानक जी शैरवद्र । इंडि इंडामदः॥ বারিবাহন: পু॰ মেঘ:। ইতি শ; काद्रावनी ॥ বারিভব॰ ক্লী শোুতোঞ্জন•।ইতি দরত্বাবলী।। ब्राक्षनिर्घणः॥ বারিশ: পু॰ বিফু:। ইতি ত্রিকাও-বারিম্সি: পু॰ মেয:।ইভি বিকা-শেষ: 11 वाजिमञ्जर क्री जरक्रा भोवी-श्रामयः ॥ वात्रिमुक् भू भाषाः। ইতি भमः ब्राक्षनः॥ डेमीतः। ইতি রাজ: क्रञायनी ॥ निर्घन्छः ॥ वातिम्नो जी वातिभागी। ইতি वातिमञ्जवः भू॰ यावनानभातः।
भवत्रज्ञावनी।।
हिज्जानिर्मणः॥ नपत्रज्ञावनी ॥ वादिवरः भू (जनकः। देखि वादी जी गहविद्यानी।। कन्नमी। ত্রি হাওশেষঃ॥ ইতি ধরণিঃ ।৷ वाविवाणिः भू मगुप्ः। ইতি : भू इछी। ইতি भय-, ত্রিকাওশেব:॥ মালা ॥ वात्रिक्र॰ क्री कमनः। ইতি द्राज- वादीमः भु॰ नमपुः। ইতি हिमः নির্ঘণ্ট: ॥ জল্জাতে ত্রি ॥ ठन्द्रः ॥ বারিলোমা পু॰ বকণ:।ইতি জটা- বাক: পু॰ বিজয়সঞ্জর:।ইতি श्रावावनी ॥ थ्रः ॥ वादिवरन॰ क्री भागिनामनक॰। वाक्ठेः शृ॰ थिः। जाउभया। । ইতি ত্রিকাওশেষः॥ वातित्र की कत्रमर्द्ध। इंडि वाका की कला ३ डि काम निर्वरिः ॥ वक्गमधिक्रिनि जि । यथा । भिक्ति भूझम्छक वाक्गक शुः निर्माण प्राप्त । छेखात्र । छेखाति । यथा मान्य मुक्ति । छेखाति । छिलाति । छिलाति । छिलाति । छेखाति । छिलाति । छिलाति । छेखाति ।। छेखात

वाक्षकर्य ही कनामय्थननारि। তস্য শ্ভাশুভ কালাদি যথা। य-म उवाह। मुनित्न मुखनकाख हन्तु তার।বলৈ যুঁতে। সদৃত্ ৰ ভবে-দ্মত্র কালে ভিষ্মিন্ বিধি: মৃত: ।। || **म**म्राठी जु क्रि कर्जुः मन्त् छ ॥ मानात्रथः । कर्का भू धना छस मोथा ज् मकत्र ज्वर्य ॥ मीत यानार्थ नाज्य ऋखि हः मुवह्नकः । বৃষে চ মিথুনে বৃদ্ধি বৃশ্চিকে নিৰ্ক্তল ভবেৎ ॥ পিতৃত্ধিস্ত कन्यायाः ज्वायाः मञ्य मङ्किः। সিংহে মেৰে ধন নাশ জলস্য व्यक्ष बिन्न।। তথা চৈতে বু লাগু বু वाक्गः कर्यः (नाहिरण्यः) इंडि व-हि भूबारा वाक्गावाम भुजिश नामाध्ययः॥

বাকণি: পু॰ অগন্ত্যমূনি:। ইতি । বিকাণ্ডশেষ:॥

वाक्षी जी जुद्रा॥ शक्तिमस्क्। ইত্যমর: ।। শতভিষানক্ষত্র । इेजि (इमहन्तुः ॥ गुअमूर्वा । इेजि (मिनि ॥ इन्द्रवाक्षी ॥ पूर्वा । ইতি বাজনির্ঘণ্টঃ ॥ শতভিবান-क्रवयुक्टिवक्षवयाम्भी। यथा। কলপুরাণে। বাকণেন সমাযুক্তা मादी कृष्ण जःयामनी। गनाया॰ यि वास्त्रास्त्र भूर्यायुक्षारेतः समा ।। বাৰুণ শতভিবা। শনিবার সমাযুক্তা সা মহাবাকণী স্তা। গঙ্গায়া খদি লভ্যেত কোটিস্র্য্য-शुरेशः नमा।। मृज्याग नमागृका শনৌ শতভিবা यদি। মহা মছে-তি বিখ্যাতা ত্রিকোটি অলমুদ্ধ-রেং ॥ অত্র সংজ্ঞাবিখে: সার্থক-ত্বায নিমিত্তত্ত্বেন মাস পক্ষ তিথ্যু-ল্লেখানন্তর মহাবাকণী মহামহা-वाकगुरावृद्धाथनीय। एउन हिट्य মাসি কৃষ্ণেপক্ষে ত্রযোদশ্যাণ তি-(थो महावाक्ग्रा॰ महामहावाक-ग्रा॰ यथा यथ॰ भूर्याकाु॰। न চाज। नान अर्वेष्ठिया नार्यं। करन्तु भंड-ভিষা• গতে। সপ্তজন্ম ভবেযু স্তা দুর্ভগা বিধবা ধুর•।। ইতি। ত্রযোদ-শ্যা তৃতীয়ায়া দশম্যাঞ্ বিশে-याः। भूमु विषे कावियाः ज्ञानः

वादान्त्री

नाहात्रयुः कथकन ॥ ইতি পুहाराजा कावानि वहनान्। जीनाः मृमा मीनाक ग्रान निष्यथ इं**डि** वाह्य ৷ ভোগাৰ ক্ৰিবতে বভু স্নান বা-मृहिक॰ नोदः। छन्निविक्तः मण-न्यारही निष्ठा निमिखित न जू॥ ইতি ছেমাদ্রি ধৃত বচনেৰ বাগ-প্ৰাপ্ত স্থান এব নিবেধাৎনক্ষত্তে 🔏 পি তথা কল্পনাৎ । অত্ত ত্ৰযোদ-माा भूगाया भूबाइ उत्रकाल नक्रजारिमाज् भव्रामान भूबी।इ जिथि नक्क वाजिश भूदिन এব স্থান । রাত্রাবৃপি বাক্ণ্যাদিষু गक्रायाः ज्ञानः। दिवा ज्ञाखो ह अक्षत्रवा॰ गङ्गायाक भुजक्तः। ল্লাড্রাখ্যমেধ্রু পুণ্য গৃহেপু্যজ্ত **७**ब्ह्रोमः ॥ ইতি वुकालभूतात नामान्यः भुजिभुनवार । इजि ভিথ্যাদিভত্ত্ব ॥ 🗱 ॥ বৰুণ প্ৰেরি **७** वृन्तावनश कत्रत्रज्ञक्रकार्वेत्रनिः সূত বলদেব পীত বাৰণী। যথা । পরাশর উবাচ । বনে বিচরত স্তম্য সহ গো**ণৈ** মহাত্মনঃ। মা-পুষদ্মক্পস্য শেষস্য **ধর**ণীধৃ-তঃ ॥ নিষ্কাদিতোক্কাৰ্য্যস্য কা-র্য্যেণান্ত্রী বিচারিণ:। উপভোগা-র্মত্রর্থ বৰণঃ প্রাহ্ব বাৰণী

॥ অভীষ্টা সর্বদা यम्। মদিরে তু॰ भश्होजनः । व्यनस्राज्ञानाः य তস্য গছ মূদে শুভে ॥ ইত্:জা বাৰণী তেন সমিধান মথাক-त्रार । वृन्तावन वत्नार शत कर-ञ्चक कार्टेदा । विष्टतन् वनापः বোপি মদিরাগন্ধ মুত্তম। আ-ঘাৰ মদিরাতর্ব নবাপা**থ পুরাত**-ন ।। ততঃ কদয়াৎ সহসা মদ্য शाताः न नाक्नी। পত्डी वीक्रा रिमाद्यय भुषायी भन्नमा॰ मूप्तः ॥ পপৌ চ গোপ গোপীভি: সমবে-তো সুদাব্বিতঃ ৷ উপগীব্সানো ল-विड॰ गीड वार्ड विभात्ररेरः ॥ ইতি বিজুপুরাণে ৫ অংশে ২৫ তাধ্যায়: 11

वाक्गीवझाडः भू वक्गः। इंडि भद्याना॥

বাৰুণ্ড: পু॰ ফণিনাংরাজা। ইতি মেদিনী ।। তন্মতে পবনী বাদি: । কিন্তু ব্ধাতো: উণ্ডপুত্যৰ নিষ্ণম-ত্বাৎ অন্তঃস্থাদৌ লিখিত: ॥

বাকণ্ড: পু॰ ক্লী নৌসেকপাত্রণ।
নেত্রমলণ। কর্ণমলণ। ইতিমেদিনী
বাকণ্ডী জ্রী দারপিণ্ডী। ইতি
মেদিনী।।
বারেন্দ্রী জ্রী দেশবিশেষঃ। ইতি

भमत्रज्ञावनी।। यथा। भारताः मा गद्य (भारते ह दारतम्ती रगोजताः हकाः। वर्ष्वमान ज्यानिश्च भा श्वाडित्यास्याम्यः॥ इंजि क्याः जिल्लवुः॥ अथून। द्राक्षभाशी नाम-क (मरेमकरम्भः॥

वार्लिकः वि (नथकः। ইভि मदः भागा॥

বার্চ: পু॰ হ॰স:। বারি চরতী ভার্থে ড পুভারেন নিয়ম:। ইতি মুঞ্চবোধব্যাকরণ।।

वार्डे क्री अभादशा आद्मागुः। इंडामद्रशा

वार्डः वि निदामयः। ইত্যমतः॥ वृद्धिमानी। ইত্যমবদাनः॥

বার্ত্তক: পৃ॰ পদ্ধিবিশেষ:। বটের ইতি ভাষা । যথা । বার্ত্তাকো বার্ত্তক ক্ষত্রে হন্যা বর্ত্তকা মূত্রা। বর্ত্তকোশ্রিকর: শীতো জ্বর দোবত্রযাপহ: ॥ সুক্চ্য: শুক্র-দো বল্যো বর্ত্তকাল্পণা তত্ত:। ইতি ভাবপুকাশ:॥

वार्जा की मूर्गा। यथा। भर्यापि भागनाष्ट्रिकी क्षिकर्यात्र काद्रशाट । वर्जनाष्ट्राद्रशाद्राण वार्जा मा এव भीयर्जा। इंजि प्रवीन्द्राण ८० व्यक्षायः ॥ वृद्धिः ॥ क्षम्युक्तिः । বার্তাঙ্গ

रेखानाः ॥ उप्तरः ॥ वाजिन् ।।

क्षाि । रेजि । वाजिन् ।।

वाजिकः प् वाजिनः । रेजि जि
का अभ्यः ॥ वार्जक्षकी । रेजि

छावभुकामः ॥

वार्जकि भ् वार्जन् ।।

रोजाकी भ् वार्जन् ।।

টীকাষা• ভরত:॥ বাৰ্ত্তাকী জ্বী বৃহতী। ইতি ভাব-পুকাশ: ॥ বার্ত্তাফ:। ইত্যমর: ॥ वार्डाञ्चः खी स्नामश्राउक्नः वृक्षः। वास्त इंडि ভाषा। उৎ-शर्यागः। हिक्नुनी २ मि ही ७ छ-णोकी 8 मुझ्यविंगी ए वार्जाकी ७ বাৰ্ত্তা ৭ বাভিঞ্বণ: ৮ বাৰ্ত্তাক: ১ भाकवितः २० त्राबन्धनाथः २२। ইতি क्रोधितः ॥ वार्खिकः ३२ वा-তিগম: ১০ বৃত্তাক: ১৪ বৃহ্ণণ: ১৫ ष्यक्षः १५। इंडि भद्रब्रावनी ॥ क्छेर्डाकी २१ क्छोबू: २४ क्छे-প্ৰিকা ১৯ নিদালু: ১০ মাণস্ক-कर्नी २) वृज्ञानी २२ मरहाविका२० विबक्ना २८ क्लेकिनी २० मङ्जी २७ कर्षिना २१ मिणुवर्गकना २৮ . নীলফলা ২৯ রক্তফলা ৩০ শাক-(मुंधा ३) व्खकना १२ नृशन्यकना २०। व्यम् । छ्याः । क्ट्रेयः । क-म्प्रद्रशास्त्रद्रशासिखनासिद्धनाः

वलभूष्टिकादिष् । श्रमुष् । एक-ত্ব। বাতেষু নিন্দিতত্বঞ্চ। ইতি द्राजनिर्धिः।। अभिष्ठ। अनिभुमा মাৰ্ডনাশিনী চ শুক্ৰপুদা শো-ণিতবৰ্দ্ধিনী চ। হৃল্লাস কাসাক্চি नामिनी ह वार्डाइ दिया खगमश्र-যুক্তা।। সা বালা কফবাতথ্নী পঞ্ जकात्रशिखना। जनाकना जिस्ता-वद्यी ब्रक्त भिख भुगामनी ॥ অসার । বার্ত্তি চঃ পুণ পুর্তিজঃ। চরঃ। পদা বার্ত্তাসঃ কিঞ্চিৎ পিত্তকরী ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ বৈশ্যঃ॥ মতা। কফ মেদো প্নিলহর। সরা লঘুতরা পরা।। ইতি রাজবল্লভঃ কটুপাক মপিত্তলং।জ্বর বাত বলা-সমু দীপৰ শুক্ৰল লঘু ৷৷ তদাল কফ পিত্র হুদ্ধ পিত্ত কর ওক। वृशाकः भिख्यः किश्विम्यादाशः রিপাচিত ৷৷ কফ মেদে৷ প্রিলা-মন্ন মত্যন্ত লঘু দীপন ৷ তদেব হি গুৰু দ্বিশ্ব সতৈল লবণা দ্বিত।।। অপর খেতবৃত্তাক সক্টাওস भः ज्वर । जनमः मू विष्णरयन हिउ शीनक भूदं उ: ॥ ইতি ভাব-शुकाणः ॥ वार्डामः भुः वार्डाकी। ইতি वि কাওশেষঃ ॥ वाडीयनः भू॰ भूव्डछः। ७९-

পर्यायः । (रुद्रिकः २ गृष्णुक्यः ৩ পুণিধি: ৪ যথার্হবর্ণ: ৫ অবসর্প: ৬ মত্রবিৎ ৭ চর: ৮ স্পাশ: ৯ চার: ১০। ইতি হেনচন্দ্র:॥

वाडीवरुः भू भागुउख्नारमवीः র্ত্তা বহুতি য:। পসারী ইতি ভাষা । তৎ পর্য্যায়ঃ। বৈবধিক: ২। ইত্য-মর ভরতো ॥

वर्खिकभकी। इंडि जानिर्दणैः॥ वार्बाकी। इंडि मदद्रवादनी।। ।। অন্যায়। বৃস্তাক স্বাদু তীক্ষোঞ্চ বার্ত্তিক ক্লী উক্তান্কদুক্কার্থ-वाकीकातकगुष्टः। यथा। উकान्-ক্তবুৰুক্তাৰ্থ চিন্তাকারি তু বার্ত্তিক । ইতি ছেনচন্দু:।।

दार्खिका जी शक्किविष्णवः। यहित्र इंडि ভ्या। उद्भर्गायः । विकु निकी २। इंडि श्रावावनी ॥ বার্হ: পু॰ অজ্ব:। ইতি ত্রি-काखः गरः ॥ जरहः ॥ वृद्यु मञ् দ্ধিনি তি।।

वार्षत्र क्ली क्यवावी बः॥ रिकः ণাবর্ত্তশন্ত্র:॥ কাকচিঞ্চা ॥ ভারতী । ইতি নেদিনী।। ক্মিজ॰।। জল॰ ।। আমুখীজ । ইতি বি্খ:।। वार्यन का पूर्णन। इंडि अपिनी वाख् वि

া৷ ভন্মতে পৰগী যাদিঃ ৷৷

वार्षनः भू भागानमा। मा जू

मन्। थातः। ইভि मिनि।।

বার্জক॰ ক্লী বৃদ্ধসংঘাত:॥বৃদ্ধস্য

ভাব:॥वृक्षमाकर्य।इंजिलिसिनी॥

वार्षकाः क्षी वृक्षावञ्चा। ए८ ११-

र्यायः। वार्षक २ वृष्ट्व ७ ञानि-

র । ইতি জটাধরঃ।।

বার্ছি: পু॰ সমূদু:।ইতি ত্রিকাণ্ড

(শ্ব: 11

वार्षि ज्व॰ क्री पुगीलवगः। इंडि

ब्राक्रनिर्घणः॥

বাদ্ধ্বি: পু॰ বৃদ্ধ্যাকীব:।ইত্যমর:

वाक् विक: शृ वृक्ति भीवी। नज्

जूक्। वाफिर्थात इंडि मूर्श्यात

इंडि ह ভाषा। उद्भर्यग्रायः। य-

नीरकः २ वृष्णाजीवः ० वाक्व्विः

৪। ইত্যমর:।। তস্য লক্ষণ যথা।

अमर्थः थान।माराय महार्थः यः भु-

यहाँ । স বৈ বাৰ্ছ্সিকো নাম

হব্য কব্য বহিষ্কৃত:।। ইতি ফৃতি:

।। उत्र वृक्षिणुइनियस्म यथा।

भनुः। अभीजिजागः गृङ्गीगा८

मानाषाष्ट्रिकः मञा८ ।

भाउ वा गृही या ८ मा अर्थ अन्

मात्रन् ॥ विकः माउक गृङ्गाना न

ভ र ত। थं कि निषी। म उका या भाग

विखीन

হশীতিভাগ বি-শতিঃ পণাঃ ৷

মতিক্রম্য অনাপদি ৰ্য মৃন্যন্তা-

वा वा बाह्य्म्यान या वावक्विज

उरेमाव भागिक छ । जानि जू

चय॰ कदाल नियमा डिकाम ह न

দোব:। ইতি প্রাথশিতত্বিবেক:।

इंगिड्सिकडकुः॥

वाक् रिष् क्री शानावक्षन । इंडि

ত্রিকাওশেব:।।

वाष्ट्रिंग क्री (मानी नवनः। इंडि

द्राजनिर्घणः॥

वार्ष्क् जी जी वर्णतब्दाः। इंडा-

नब्राकाराः द्रायमुक्तेः॥

वाक्षीनमः भुः गखकः। गखात्र

ইতি ভাষা। যথা। বাদ্ধী নস স্তেক-

চরে। গণোৎসাহশ্চ গণ্ডকঃ। ইতি

ত্রিকাণ্ডশেব: ॥

वाक्तीर्भः भू भण्विष्मयः। यथा

। बिश्लब दिन्तियक्कीण एषठ वृन्

क्रमकाপতि। वाश्वी गमः (गुाह्य-

তে হলৌ হব্যে কব্যে চ সংকৃ ঃ

॥ भक्किविष्मयः। यथा। नील-

গ্রীবো রক্তশীর্য: কৃঞ্পাদ: সিত

इरः। वाक्षी नमः मार भक्षीला মম বিফো রভিপুর: ৷৷ ভেষাণ

विनान कन । यथा। द्राहि

क्की निमम् ह । ज्थिनात्याजि वर्षाः होका मात्रमूनस्त्री ॥ हिवानाक थड़ाना क्वितः मज-বার্ষিকী । ভৃপ্তিমাপ্নোভি পরমা भार्न कथिरेत्र उथा॥ इंडि का-निकानूबारा ५५ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ ভন্মাণসেন পিজৃ ভৃষ্টি র্যথা ৷ বা-ধ্রীণসামিব লোহ কালশাক তথা মধু। দুহিত্রামিব মন্যह यमः ख॰ उर्ज्याकृतिः ॥ जनवजाः পুণ্ছন্তি তৃপ্তি গৌরীসূত তথা। পিতৃণা নাত্ৰসন্দেহো গ্ৰাশাজ চ পুএক।। ইতি মার্কণ্ডেষপুরাণে मुक्तिक द्वारागः ॥ जितिथः जि ন্দ্ৰিকীণ শেত বৃদ্ধমূজাপতি। वाधी नमञ्ज ७ भाव या जिला: भा-क्षकर्णी ॥ त्रक्रभारमा त्रक्रभित्रा ब्रक्ट ख्रु विरुक्तः। क्ष्मा वर्णन ह ख्या शकी वाधीं गरमा मडः ॥ लोरु बकहागः॥ भीरुव थङ्ग-নিত্যাহ রপত্য দুহিতু खिলা:। কপিলায়া ঘ্ৰুক্তিৰ দৌছিত্ৰ মিতি চোচ্যতে।। গৌরীসূতঃ দশবর্ষো-ए। इंडि उ के का বার্ভট: পু॰ সম্ভীর:। ইতি কি काञ्चायः॥

खना जू मर नाता भारित श्री वार्या की वर्षात्र म्हा देखामा । देखामा गाः भाजानि जीति वर्णिया।। मः वार्थितः क्षी वर्षिमम् । इंडाः मब्दीकायाः सानी॥ वार्ष्क् भूः भिषः। इं ज मदत्रज्ञाः वनी ॥ वागु छव ही भगा। इंडि वन-क्षयः॥ जनाम जि ॥ वार्यः जि वाजिमञ्ज्ञा वाजिनः पाट का भुजारयन निष्ममः॥ वाद्रगीय॰ बि वाद्रगरयाग ऽ॰ । वृक्षात्जाः क्षाज्ञान्नीयनुज्रस्यन निश्चमः॥ বারাশি: পু॰ সমুদুঃ। ইভি भूत्रागः ॥ वार्बिः भू विश्वः। ইতি विकाः ওংশব:॥ वार्वना जो नीलीमकिका। इंडि मक्त्रज्ञावनी॥ वार्वक॰ ही जुन्द्रक्छश्विवीमण-ভাগाন্তর্গতভাগবিশেষ:। यथा। मण्या विভन्नन् क्वाब नकात्रार পৃথিবী नियाः। ই দ্বান্ধ র্জ্যে ধন-'यादग मध्यदम्भमयाधवान्।। (का-ষ্টবে বার্ষক কেত্র রণবৃষ্টির্বভূব ফ্ । ইতি বহি পুরাণে সাগরোপা-थ्रानाष्रायः॥

ৰাৰ্যভাণৰী জ্ঞী বৃষভাণুকন্যা। জ্ঞীরাধা। যথা। যথা পরাৎপর: কৃষ্ণ তথেবং বার্যভাণৰী। ইতি পাদ্যোত্তরখণ্ডে ৬৭ অব্যাবঃ।।

বার্ষিক দ্লী আয়্যাণা। ইতি যে-দিনী।।

वार्यकः वि वर्षच्यः। वार्णविकः।
इंडिसिनि।। वर्षाकाला ख्वकः।
वार्यकी खी वार्यमाना । इंडि
बार्षिकी खी वार्यमाना । इंडि
बार्षिकी खी वार्यमाना । इंडि
बार्षिकी खी वार्यमाना । इंडि
वर्षा। मबर्यकाल महाभूषा किय-एउ या ह वार्षिकी । उन्हार मिन उद्याहाबार भिठित्वा नमाहि-रेडः।। इंडि मार्कश्चिमभूबानः।।

বার্ষিলা ত্রী করকা। ইতি শব্দ চন্দ্রিকা॥

বাষুক: ত্রি বর্ষণশীল:। বৃষধাতো প্রুক পুত্যযেন নিয়ন্ধো বর্ষ তেতঃ স্বার্থে ফ পুত্যয:।।

वाईंड क्री वृष्ठीकनः। ইंड्र-नदः॥

वार्ट्नथः भू॰ अज्ञानसः। ইতি भदः "
जञ्जावली।। वृद्दृषद्राज्ञनस्किनि कि
वार्ट्रियः भू॰ अज्ञानसः। ইতি
विकाश्याभयः॥

বার্হস্পতেরিদ ইত্যর্থেক পুত্রাবন

निञ्जभ ॥

वार्श्यात्राः भू नाखिकः। यथा।

गाषास्वाद्रार्श्यः गाष्ट्रनावासी

ज्भाषास्वाद्रार्श्यः गाष्ट्रनावासी

ज्भाषास्वाद्रार्श्यः गाष्ट्रनावास खुक्कभारता
रगणः भाष्युस काभिनः॥ देवरम्पिकः गार्दि गृर्का वार्श्यायुः
स्व नाखिकः। हार्बारका लोकायुः
स्व नाखिकः। हार्बारका लोकायुः
स्व नाखिकः। हार्बारका लोकायुः
स्व नाखिकः। हार्बारका लोकायुः
स्व निष्ठा युष्टि शास्त्र हो। हेलि

रम्पा वृक्ष्य्या निष्ठा स्व निष्ठा।
विस्त भूतः निक्रः साहिकः मर्बकाः।
विस्त भूतः निक्रः साहिकः मर्बकाः।
विस्त भूतः निक्रः साहिकः मर्बकाः।
विस्त भूतः विस्त साहिकः स्व काः।
विस्त साहिकः स्व काः।
विस्त साहिकः स्व काः।

महाजात्रज्याः वालकः भू क्षी भाजिहार्याः ॥ व्यक्तीयक जि । हेलि भिन्नी ॥ व्यक्तीयक जि । हेलि भिन्नी ॥ व्यक्तीयक जि । हेलि भिन्नी य वाकाज्ञा-भो पृष्ठेवानि ॥

वालवः भू ववार्त्यकारणकाणीः खर्गछिष्ठियकत्यः। एक काठ कः खः। कार्यम्य कर्षा सक्षतम् छर्छाः रमना भूराठा कर्णानियुक्तः। উ-रात्रवृद्धि बंगवान् मनुष्य रण्डाः लवार्थ्य कननः हि यम् ॥ इकिः काञ्चेभूरीभः॥ বাল্ল॰ ত্রি বল্পসম্বন্ধিবক্তণ।কৌমাদি । ইভাগর:।।

বাল্লণ ত্রি বল্লনির্মিত । বল্ল-স্যেদ ইত্যথে ফ পুত্যুয়েন নিয়ন বাল্লী জ্রী নদির।। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:।।

বাল্মিকি: পু॰ বাল্মীকমুনি:। ইতি দ্বিক্পকোষ:॥

বাল্মীক: পৃ॰ রামাযণকর্ত্তা মুনি:। তৎপর্য্যায়:। পুচেতস:২ বাল্মী-কি: ১ কবিজ্যেষ্ঠ: ৪ জশীবশ: ৬ বল্মীক: ৭। ইতি ত্রিকাগুশেষ:।। কবি: ৮ আদ্যকবি: ১। ইতি ভটাধর:॥

यान्त्रीकिः भुः ज्खरःभीयमृनिवित्मयः । ইতি ত্রিকাঞ্জেयः ।
यथा। त्रावगाउकत्त्रा त्राज्ञा त्रष्ट्गाः
यःभवर्ष्वः। वान्त्रीकि र्यम् प्रतिकः
प्रक्र जार्यमख्यः॥ ইতি माररम् ১२ অধ্যাযः॥

বাবদ্ক: ত্রি অভিশব্দনশীল:। তৎপর্য্যাব:। বাচোযুক্তিপটু: ২ বাণ্মী ০ বক্তা ৪। ইত্যমর:॥ বচন্ন:৫ সুবচা: ৬ পুবাক্ ৭। ইতি কটাধর:॥

বাবৰ: পূ॰ ত্লসীবিশেষ:।কৃষ্ণ বাবুই ইতি ভাষা। ইতি শদ- চন্দ্রকা।।
বাবুট: পু॰ বহিত্রণ। ইতি শদ:
রত্নাবলী।।
বাবৃত যড় উ সংভক্তো।। বরণে।
ইতি কবিবল্লফন: ॥ যড় বাবৃত্যতে । উ বাবর্তিত্বা বাবৃত্বা। সংত;

তে। উ বাবর্ত্ত্বা বাবৃত্ত্বা। সংভ;
ক্রি: সেবনং। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বাবৃত্তঃ ত্রি কৃতবরণঃ। ইত্যমরঃ।।
তত্যে বাবৃত্তমানা সাবিতি ভটিঃ।।
বাল ঝড য লাম । ইতি কবিং
কল্লফমঃ।। লাম ইহু তিরক্ষামেব।
তিরক্ষাং বালিতং কত মিত্যমং
রাথ। যড বালাগতে পক্ষী। ঝ আং
ববালথ। উদ্বালাগমানঃ পিতরং স
রাম মিতি ভটৌ। অনেকার্থত্বাদাহ্বানার্থঃ। বাসিতং স্রভীকৃতে
। জ্ঞানমাত্রে থগারাবে বাসিতং
বল্পবৈত্তিত। ইতি বিশ্বপুকালাদ্ধে
স্থ্যাস্থোমন্পীতি।ইতিদুর্গাদাসঃ॥
বালা জ্ঞী বাসকঃ। ইতি লন্ধ

রত্নাবলী।। বাশি: পু॰ অগ্নি:। ইত্যুগাদি-কোষ:।।

বাশিক। স্ত্রী বাসকঃ। ইতি শব-রত্নাবলী।।

वाणिङ क्ली अणूशक्यामीनाः भरः । इंड्रानदः॥ বাশিত: ত্রি সুরভীক্ত:।ইত্য-মর টীকাষা স্বামী।। হাশিতা জী জীমাত্রণ।।করিণী।

বাশিতা স্ত্রী স্ত্রীনাত্র•॥ করিণী। ইত্যনর:॥

বাশিষ্ঠ: ত্রি বশিষ্ঠসমুদ্ধী। বশিষ্ঠ-স্যেদ ইত্যথে ফ পুত্যযেননিম্নমঃ বাশিষ্ঠী স্ত্রী গোমতীনদী। ইতি হেমচন্দুঃ।।

বাশুরা স্ত্রী রাত্রি:। ইত্যুণাদি-কোব:॥

বাশু॰ ক্লী নন্দির•॥ চতুষ্পথ:।ইতি নেদিনী॥

বাশু: পু॰ দিবস:।ইতিনেদিনী।। বাস্ত্র: পু॰ উদ্যা।। লোহ:।ইতি মেদিনী।। অশু:।ইত্যমর:॥

वाञ्चकः शृ भाविषः। निर्धाणाक हेि जाया। यथा। भाविषा वा-ञ्चर्का भार्यः (थर्डा व्रक्रण म मृजः । नाविष्या भथूवः भीर्डा विश्वेशी शिल्डन्ष्यकः।। वाज (भूग्नकरता व्रक्तशिल्डन् विषयाणिहित् । व्रक्त-भार्या एक नाजि मक्ताद्वा भधूवः मदः।। (भूग्नणः कर्ष्कः शास्त्र स-न्नरमाय जेनीविजः। हेि जाव-शुकाणः।।

বান্নকা জী হিঙ্গুপগ্রী।ইতি শব-রত্নাব্লী॥ বান্নিকা জী হিন্দুপত্ৰী। তৎপৰ্য্যায়: 1 কান্নবী ২ পৃথী ০ কবন্নী ৪ পৃথু: ৫1 ইত্যমন্ন: ॥ ত্বক্পত্ৰী ৬ বান্নীকা ৭ কৰ্বন্নী ৮ । ইতি
ভত্তীকা ॥

বাল্লী জী বাল্লিকা। ইভি শব্

বাল্লীকা জী হিন্দুপত্ৰী। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।। রুঁ। খুনী ইতি খ্যাত্ত-শ্চ। অস্য গুণা: । কটুত্বং । তীক্ষ্ত্ব । উষ্ণত্বং । কৃমি শ্লেম নাশিত্বক । ইতি রাজবল্লভ: ।।

বাস ও ক উপসেবাধা । ইতি কবিকল্লফন: ।। উপসেবা তু গুণা-স্তরাধান । অববাসম্বন্ধ চন্দ্দ: । ইতি দুর্গাদাস: ।।

वानः भू॰ गृरु। इंडाप्रदः॥ वद्धः
। इंडि उड़ीका ॥ व्यव्हानः। इंडि
एर्मिन्दुः॥ वानकः। इंडि व्यन्तः।
त्रञ्जावनी ॥ मृगिक्षः। इंडि वानधाः
पूर्थम्निनार्थाक्षाः ज्ञानिरिक्षय वाः
नम्य कर्डव्याकर्खव्यादः यथा। एरवयान्यानास ग्राक्षः। ज्ञाद्धः।
कार्यानास ग्राक्षः। क्वाद्धः
रेहवाडिवारम् वा (वम् हानि वनाः
वनः ॥ वियाम्याम्याक्ष्यः ई न
क्षद्यः वृज्यः।। उञ्चार महीर्गः

ৰুক্তেষু বাসো মম न রোচতে।। भूरता य नाजिमम्हि वृद्धना-ভিজনেন চান তেবুচ বসেৎ भाष्टः (भ्याधी भाभवृष्टियु ॥ বে ত্বে মভিজানম্ভি বৃত্তেনাপি জনেন চ। তেষু সাধুষু বন্তব্য স ৰাস: শুেষ উচ্যতে ॥ ইতি নাৎ-স্যে ২৮ অধ্যায়ঃ।। 🕸।। অপিচ। খাৰ্মি কৈ কাব্তে গামে ন ব্যাধি बङ्खः ज्भः। न भूपुत्रारकः। निव-श्नर न भाव ७कारेन वृंद्छ ॥ हिम-विविक्तारया याँगाः भूवं भौकिमरयाः भू छ॰। मूका ममू पुरा (मंभ॰ नान) व নিবসেৎ দ্বিজঃ।। অর্দ্ধকোশান্নধী-কূল' বৰ্জবিত্বা দিজোভনঃ। নান্যক নিবসেৎ পুণ্ড নান্ত্যক্ষগুমসিমি-खो ।। न ज•वं(मह शिंठें व ह-खारिन न भुक्करेनः। न मूर्र्य नी विलिखक नारेश्व नीस्त्रावजायि-ভি: ৷৷ ইতি কৌর্ম্মে উপবিভাগে २७ व्यथायः॥

ৰাস: ব্লী বস্ত্রণ। ইত্যমর: ।। পঞ্জ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ।।

বাসক: পু॰ বৃক্ষবিশেষ:। বাকস ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায:। বৈদ্য মাতা ২ সিংহী ৩ বাসিকা ৪ বৃষ: ৫ অট্রুষ: ৬ সিংহাস্য: ৭ বাজি-

দন্তক: ৮ ৷ ইভ্যমর: ॥ বাশা 🤝 वाणिका २० वृणः २२ व्यक्तियः २२ বাশক: ১১। ইতি ভট্টাকা॥ बामा ३८ बाम: ३৫ बाबी ३५ दि-म्यामिन्ही ३१ माज्भिन्ही ३५। ইতি শব্যব্রাবলী 🛭 বাসকা ৯ সি হপণী ২০। ইতি জটাগরঃ।। নি হিকা ২১ ভিষড্নাতা ২২ ব-नामनी २० नि इमूर्था २३ क्छी-রবী ২৫ শিতকণী ২৬ বাজিদঙী ২৭ নাসা ২৮ পঞ্চমুখী ২৯ সি হ-প্রত্রী ৩০ ম্গেন্দ্রাণী ৩১ । অস্যু গুণা:। তিক্তব্ব । কটুব্ব । শী-তত্ত্ব । কাশ রক্তপিত্ত কামলা कक दिकला जुब्र शाम ऋग ना-শিব্ধ ॥ ভৎপুস্লগুণা:। কটুপা-ত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। অপিচ। বাসকো বাসিকা বাসা ভিষড্মা-তা চ সি হিকা। সি হাস্যো বা किम्छः न्रामार्टेक्र्या २ हेक्र्यकः ॥ व्याहिक्रावा वृत्वा नाना निःइशर्गक স মৃত:। বাসকো বাসকৃৎ चर्यं কফ পিভাসু নাশন:॥ তিক্ত स वद्रका ऋरिं। वृष्टुः भी उ ख्डि হুং। খাদ কাদ জুর ছদ্দি মোছ অ%ক্ষাপহঃ॥ইতিভাবপুকাশঃ

श कि ।। गानाक् विष्णवः । यथा ।
भारताह्या १थ कन्तर्भ काक नन्तरन এर ह । हजाद्रा वाजकाः (भाकाः भक्षद्रिय वयः भूद्रा ।। क्वाः
किमाज नामान्याभ भूथक् । विभारति वद्रप्रक्रिय नन्तरः समूर এरह । हजाद्रा वाजकाः (भूगकः। गीज
वार्ष्य विभादिषः ।। ইजि जक्षीजसारमारदः ।।

वात्रकर्गी जी यञ्जलाना। इंडि नदत्रवादनी॥

दामकमञ्जा जी बीगारिनायिका (७५:। उम्रा वक्षाः यथा। जम्र মে প্রিষবাসর ইত্থা নিশ্চিত্য যা সুরত সামগ্রী সজ্জীকরোভি সা বাসকসজ্জা।বাসকো বাসর:। অস্যা ক্ষেপ্তা মনোর্থ স্থীপরি-হাস দৃতীপুশ্ব সামণীবিধান মার্গ-विल्लाकनाष्ट्रः ॥ मुका वाजकनः ব্জা যথা। হার• গুয়ুতি তারকাতি ক্চিরণ গুণাতি কাঞ্চীলতাণ দীপণ ন্যাগতি কিন্তু তত্ৰ বহুল গ্ৰেছ ন मख भूनः। णानीना मिठि दानः ক্স্যব্ৰনৌ কামান্ৰপা: ক্ৰিয়া: नाहि व्यवसूथी नरवाह नुसूथी मू রাৎ সমূদ্দিয়তে ৷৷ মধ্যা বাস ফ-गब्बा यथा। निज्ञः प्रभविद्युः क-

রোতি স্তুকাৎ কল্লার হার সূত্রণ চিত্ৰ প্ৰেক্ষণ কৈতবেন কিমপি ছা-तः त्रमुबीकारः । गृहाउग्राভत्रपः नदः जरुष्ट्री ज्वाकिगीया भिया-रिथः भग्नम्मः भुजीका हिन्दरः स्मित्रानरना १७९८ स्मतः ॥ (भूगि वामकमञ्जा यथा। कृष्ठ॰ वनुषि ভ্ৰণ চিম্বধোরণী ধূপিতা কৃতা भगनमित्रो कमूकवी दिका अञ्च-जि:। अकादि इतिनी मृ**मा** खरने নেত্য দেহত্বিষা সূত্ৰৎ কৰক কে-**उकी अगूगकां डि**क्कि पूर्विन ॥ मृ-त्नाद्रथण यथा । व्यावरमा द्रक्रमा দৈধি ভূযো বিরহ পল্লবঃ। অদ্বৈ-তে চ यिउम्रोउ॰ न महामरनहानह वीक्रणः॥ भत्रकीया वात्रकत्रङ्जा যথা। খশু: স্বাপথিতু ছলেন **চ जित्राथरङ भूमी भाक्ष्रान् थर**ङ সৌধকপোত পোত নিনদৈ: সা-ক্ষেত্রিক চেপ্তিত। শখৎ পার্থ विवर्षिठाक वाठिकं वानर कः পোলদুটি ক্বাপি ক্বাপুত্র• शिविषया **उन्ना**ष्ठिकः नात्राजि ॥ ইতি রসমঞ্জরী।। जी दानकृत्रमः। इंडि বাসকা

क्रिवंदरः ॥

বাসগৃহ• ল্লী গর্ভাগার•। ইত্যু-

सदः ॥ एवं गृहसद्युक्तां श्रां महान ॥
गृह ह । गृहाद्युग् ह देट्युरक
निर्वाखदा शर्द्ध हेवागाद गर्द्धागाद । वामाय गृह वामगृह । वामहामादि हाज । हेकि क्रवः ॥
वामखः भू गर्म छः। हेकि श्रां महावनी ॥
वामख्यी जी द्रां दिः । हेकि जि
काल्याम् ।।

वामन की ध्रमा वाविधानी ॥ विद्याने कि विद्याने कि कि कि कि कि । विद्याने । वि

বাসনা জ্রী পুত্যাশা॥ জ্ঞান । ইতিনেদিনী॥ ফ্রতিহেতু:। তৎ-পর্যায:। সংস্থার:২ ভাবনা ৩। ইতি জটাধর:॥ দেহাত্রবৃদ্ধিলন্য নিথ্যা সংস্থার:। ইতি ন্যায়শাত্রণ ।। पूर्गा । यथा । वनज्रम्क्षे मर्सक्
ज्ञिष्ठ इंश्विष्ठ । थाज् इंस् निवारमिक वासना एउन सा सृजा ।।
केकि (प्रवीभूतात ८६ व्यथ्यायः ।।
वासकः भू॰ छेक्षेः। इकि स्मिनी ।।
काकिनः । इकि तासनिर्धिः ॥
नव्यवायः॥ सूत्रः। इकि किकाखः
लावः॥ कक्ष्मृतः। इकि क्ष्म्रान्तः।
।। स्मन् क्ष्मृतः। इकि क्ष्म्प्रमृतः।
।। स्मन् क्ष्मृतः। इकि क्ष्म्प्रमृतः।
।। स्मन् क्ष्मृतः। इकि क्ष्म्प्रमृतः।
वासका क्ष्मृतः। इकि क्ष्म्प्रमृतः।।
वासका क्ष्मृतः। इकि क्ष्म्प्रमृतः।।
वासका क्ष्मृतः। इकि क्ष्म्प्रमृतः।
वासका क्ष्मृतः। इकि क्ष्म्प्रमृतः।।
वासका क्ष्मृतः। इकि क्ष्मृतः।
वासका क्ष्मृतः। इकि क्ष्मृतः।।।

वामिष्ठकः वि विम्यकः। यथा।
वामिष्ठकः किलिक्ला विम्यकः।
का विम्यकः। इकि स्मिन्न्यः।।
वामिष्ठी जो ग्रांभवी॥ यथी। इकि
कार्यास्मिनः। स्टिन्न्यः।।
कार्यास्मिनः। स्टिन्न्यः। किल्लास्मिनः। स्टिन्न्यः। स्टिन्न्यः। क्रिन्यः।।
कार्यास्मिनः। स्टिन्न्यः। म्यूमिनः। हिन्न्यानः। स्टिन्न्यः। म्यूमिनः। स्टिन्न्यः। स्टिन्न्यः। स्टिन्यः। स्टि

श्रविद्धारियाति यु । अन्तन्ति नामान-मायिष्कः। इंडि ब्राइनिर्घण्डः ॥ नवः মল্লিকা। নেবারি ইতি হিন্দীভাষা ।যথা নেপালী কবিতা ভর্জু: স धना नवमानिका। वामही मी उना লঘী ভিক্তা দোষত্রযাসুলিৎ ॥ ইতি ভাবপুকাশ:।।#॥ অথ বাসভী দুর্গা পুজা পুমাণ । তত্র ভবিষ্যপুরাণ । भीनदानि इटिक मूर्या भुक्षभाक्त न-ब्रावित्र । मध**ी** मन्मभी वावट शृ ক্ষেদেখিকা॰ সদা॥ ভবিব্যোত্তরে। চৈত্রে মাসি সিতে পক্ষে সন্তম্যাদি दिनब्दा । भूकरमि विवस्तू गां कम भाष विमर्जय ।। काल कोमूना ভাবালি:। চৈত্রে মাসি সিতে পক্ষে जश्रमाहि दिनवर्य। भूकरयिविविध मु रेका विवक्षभग्री खथा।। नानाः বিধৈশ্চ বলিভি মেঁঘাভৈ দোষৰ-ৰ্জ্জি ভৈ:। বিচিত্ৰাভর্নী: পার্থ প-উবস্ত্রাদিভি তথা।। এব• য**: জ**কতে পূজা॰ বর্ষে বর্ষে বিধানত:। ইঞ্লি তান্লভতে কামান্পুত্ৰ পৌতা দিকান্নপ ।। ইতি । অত্র ভবিষ্যপু-वाल निक्ललम मामनम महा छाट ভविष्ठाभूत्रान वहत्व भीनद्राणि श्रि७ इंडि भीनम् त्रवात्रक्ष ठान्तु-माभीय जिथिभद्गः। (मोद्रद्रव्याद्रस

ত্বে কদাচিৎ সপ্তম্যাদিভিথিত্তযা-লাভাৎ তদ্বৰ্য তৎক্ত্য লোপ: স্যাৎ। নচেষ্টাপবিঃ। ভবিষ্যপুরা-(१) जनामरनाभागाना कावानि-वहरन वर्ष वर्ष इनुश्नामानाइ नि-छ। । এ । । अ । । व । व । **এব॰ জাবালি: শব্**বচন পরার্ছে পু-धारिका कलमुवनार काम्यक । ততক্ষ কাম্যত্যা পূজনে কৃতে পু-সঙ্গান্নিত্যসিদ্ধি: ॥ সিতাষ্ট্রম্যান্ত চৈত্রদ্য পুল্লৈ শুৎকালদম্ভবি:। অশোকৈ রপি যঃ স্বর্যাৎ নম্রেণা-নেৰ প্তৰং॥ ৰ ত্ৰাগ্ৰে পো-বে রোগো বাপ্যথ দুর্গতি:। ইতি का निका भुतान वह ना ८ (कवना है भी) कन्न উकः। हिक्याम मधिक्छ। नवम्या भूकारयास्ति महिवामुद्र-मिर्मिनी । ब्रह्मा एक क्ख्री ध्नाम थुक छर्न रेनः ॥ प्रयोग मूर्विणविण विजयाथा भर• लाउट ॥ ইভ্যানন क्वित्व नवभी कन्न উक्तः। व्यवशा जू भातनीयम्बानुकत्राताका गुश्चा । বিশেষ ভ্ৰ বোধন পুক্ৰিয়া নাস্তি বোধিভাষা বোধনাসম্ভবাৎ। ইতি भाक्विवृज् । (श्रामानिकः भूतिः वङ्ख्ख्य भिठि पिक्। ইडि पूर्शर-भवविदवकः ॥ 🛊 ॥ व्यशिष्ठ । 🗐

ৰাবাৰণ উবাচ। পুৱা স্তুতা সা গো-লোকে কৃষ্ণেন পরমাত্মনা। সং-প্রা মধুমাসে চ প্রীতেন রাসম खला। मधुरेकं इंडरगा यू (क दिनी य विकास भूता। छरेजव काला मा मूर्गा वुकारा भार महारे ॥ इंडि वुक्रियवार्ख भुक्षिथाए ५० व भागः ॥

বাসযোগ: পু॰ চুর্ণ। ইত্যমর:॥ ৰে আবির ইতি খ্যাতে। পটরসা क्कार इंडान। ह्र्नाख (भूगांख ह्नांनि ह्नं (नुद्रान चन् । वात्र **जूब** बीक्बर्रिंग युक्कारङ जिनयूकारङ वािमः शृ करोव्या वाहिन ইতি ঘঞি বাসযোগ:। ইতি **७डोकायाः जत्रजः॥ ७८ भर्य**ायः । शक्तर्नं २ शहेवात्रः ३ ह्र्नंकः ४। इंडि नम्बद्धावनी॥

বাসর: পু- ক্লী দিবস:। ইত্যমর: ॥ नागभुष्डात भूः। इंडि (मिनि।। वानवः भुः हेन्द्रः। इंडामद्रः॥ दानवी खी वाजमाजा। यथा। व्यानन्याया मञ्जव वानवी ग-क्षकाणिका। याजनगन्ना मामिरी भीन कायन जीवमू: ।। ইতি (रुभः **ठन्मः ॥**

वाजजङ्ग। जी नाविकार्छनः। ৰ্থা। থণ্ডি:তাৎকণ্ঠিতা লক্কা ত-

था (गुविउडड् का । कनशास-রিতা বাসমজ্জা ৰাধীনভত্ কা।। অভিসারিকাপ্যপ্তৌ তা বন্ধক্যা• भा•मूनामञी ॥ इंडि कंटायद्रः ॥ व्यन्तराः विवद्गाः वानकनञ्जा नाप मुद्धेवार ॥

বাস। জ্রী বাসক:।। ইতি শদ্ त्रवावनी ॥

वामागाद्वः क्री वामगृहः। ७८-भर्यायः। (ভागगृश् २ कन्यारेः ၁ পহ্যাট: ৪ বিষ্টুট: ৫। ইতি বিকা-अम्बः॥

ইতি ভাষা। ইত্যুগাদিকোৰ:॥ वानिका ही वानेकः। इंडि मदः इङ्गावनी ॥

वानिज क्री कुछ । इंजि सिमिनी ॥ द्धानमात्रः । इंडि (हमहन्तुः ॥ খগরবঃ। ইতি বিস্বঃ॥

বাসিতঃ ত্রি সুরভীকৃতঃ।তৎ-পর্য্যায়:। ভাবিত: ২। ইত্যমন্ত:।। দ্বেসুগন্ধিপুস্থাদিবাসিতদুবেয়।ভা ব্যতে প্রাপ্যতে ভাবিত ভুক্ত शुाखी कर्मा कः। वामः भोदः ভ• করোতি ইক্তি ঞ্যন্তাৎ কর্মণি ক্তে বাসিত । ইতি ভটীকাযা ভরত:॥ जनाभोदानिजः। ইতি

ৰাসুকে

भदंत्रज्ञावली ॥ च्याजः ॥ वज्रः বেঞ্চিত:। ইতি ধরণি:॥

বাসিতা জ্রী জ্রীমাত্রণ।। করিণী। ইত্যমর: ॥

ব্যুসিনী জী শুলুবিগ্টা। ইতি नद्रिका॥

वामिष्टे की क्षित । ইতি एक 5 W: 11

বাশিষ্ঠ তি বনিচক্তযোগশাস্তা-मि। विज्ञान क्ल भिल्जामार्शंक পুত্যযেন নিয়ন !৷ বসিপ্তসন্ধি চ वामी खी. एक्नी । वाइम इंडि খ্যা হাস্ত্ৰ-মু ইতি ত্ৰিকাণ্ডদোৰ: 🛚 । ৰাসু: পু নারাঘণ: ৷ইভিত্তিকাও শেষः॥ ञीनिवारमा २ भारता वा-সু:। ইতি জটাধ্রশ্চ।। বিশ্বৰূপ: ॥ भूनईमृः। इनुगारिकायः॥ বাস্কি: পু॰ অহিপতি:। ভৎ-পর্য্যায়:। সর্পরাজ: ২। ইভ্যার: ॥ বাসুকেশ: ৩। ইতি শব্রত্ব:-বলী ।। তল্যেৎপত্তি র্যথা। সুর 🔫 চক্তিরে সর্পাণ স্তেষাণ রাজা 👳 🛚 ভক্ষক: ৷ বাসুকি কৈব নাগানা গণা: ক্রোষ্ডমোধিক: ৷ ইতি ব हि भूतात कामाभीय व मः॥ বাসুকেয়:

मदबद्भावनी ॥

বাসুকি:। ইতি 🛚

बाग्राहे

वामुत्करत्रमा जी मननारम्बी। ্ত্যমর: ৸

বাসুদেব: পু শ্রিকৃষ:।ইভানর:॥ उर्भर्गायः। वनुष्ववृः २। इंडि **ट्यान्सः ॥ ज**राः ० जूजमुः ८ वामृ जुमुः ৫ यउम् हिट् ७ य छ्विनाः १ भू निम्दः ৮ भू नि उत् २ गरी-शुकाः २० मार्जः २२ वज्रः २२ ला**रि**-ভাক্ষ: ১৩ পরমাণ্ড্রক: ১৪। ইতি **मद्माना॥ जन्यत्रक्षणस्य मुद्रे-**ব্যা:#। শ্রীকৃষণারীরস্য নিত্যত্ত্ব यथा : श्रीनन्द असात्र छेवाह । जन् (व) सम्बः भयः अभगाः कलमीन्त्र **छ**ः। कृष्णभा अन्यत्वन्यः। निद्दीयः न्। नियुन्।। माम्भ उ म्मन दण्ड দর্শন পরনাত্মন: ৷ ভক্তানুরোধা-দেহেস্য পরস্য পুকৃতে রপি॥ নি-র্গুণস্য নিরীহস্য সর্ববীজন্য তে-**জন:। ভারাবভারণাথৈৰ চাবিভ্**-**७मा माणु ७**• ॥ श्रीकृंक देवाह । শরীরধারিণ 'শ্চাপি জশলপুশ্ন बीञ्चित्र । उर कथः जनन भुनः মযি বিপুন বিদ্যতে॥ সনৎ হ্বমার উবাচ। **শ**রীরে প্রাকৃতে নাথ সন্ত-তঞ্চ শুভাশুভ । নিত্যদেহে ক্ষেম बीक्ष निवलुन् मनर्थकः। शिक्रावा-नुवाछ। या या विशृह्धाती ह ज ह •প্রাকৃতিক: মৃত: । দেছো ন বিদ্য তে বিপু তাণ নিত্যাণ পুকৃতিণ বিনা ।। नन्दश्रमात्र উवाह। त्रकृषिनम् **छा: । कथ॰ भु**क्छिनाथमा वीक-नः भाक्षः वश्रः ॥ नर्ववीकमः नर्दापिं र्जवा के ज्ञावान् स्वरः। সর্বেষা মবভারাণা পুথান বীজ भवायः ॥ कृत्वा वहन्ति (वहा**क्ः** निखाः নিভ্যা সনাতন। ছোডি: স্বর্পণ भद्रमः भद्रमाजान मी ध्रतः ॥ मार्या " ञखनरेक्षव मारामः निर्छनः भद्रः । भुवनिष्ठ हे व्यनाः अथ। व्यन्तिनः পুভো॥ একৃঞ্চ উবাচ। সাম্পুত্ত• वामुर्दिदाइं ७क्वीर्याभुठं वशूः । কথ: न পুাকৃতো বিপু শিবপুশ 🗥 मजीञ्जा मन्द्रमात्र , उवाह । वानः अर्दनिवानक विश्वानि यम्। लामम् । जम्र (त्वः भन्नः वृक् वामूप्तव इंजी द्वा ॥ वामूप्त्रवि ভন্নাম বেদেষু চ চতুষু চ। পুরাণে স্থিতিহাসেরু বাত্রাদিযু চ দৃশ্যতে॥ রক্তবীর্য্যাশ্রিতো দেহ: ক্তে বেদে ॥ নিক্পিত:। সাক্ষিণো মূন্য কাত্র ধর্ম: সর্বত্র এব হি।। সাক্ষিণো ন্ম विषाण इवि हत्नु। ह जालुङ । हैि वुक्तरिवार्ख जीक्षकग्रथा ७

৮१ वर्षायः॥ #॥ उन्। नाम दुंद পত্তি:। সর্বতাদৌ সমস্তঞ্চ বস্ত্য-**बिडि रेव यड: 1-७७: म वाम्**रहरद-তি বিদ্বন্ধি: পরিপদ্যতে ॥ ইতি विकु भूद्रात > जन्म २ जन्म १ म অপি চ। সর্বাণি তত্র ভূতানি বস-স্তি পরমাত্মনি। ভূতেম্বলি চ ~~সর্বা~~-ত্মা বাস্দেব স্ততঃ স্তঃ ৷৷ থাণ্ডি-ক্যজনকাষাহ পৃষ্ট: কেশিপ্বজ: পুরা । नानव्याच्या मनस्त्रात्र वामूरम्बन्ध তৰু হ:।। ভ্তেযু বসতে সোম্ব র্বস-ন্ত্যত্ৰ চ ভানি য<। ধাতা বিধাতা জগতা॰ বাসুদেব স্ততঃ পু.ভু: ١١ ইতি তবৈব ৬ অংশ ৫ অধ্যাথ:।। 🗱 !। व्यम् वक् भुक्रक् मद्भा यथा। वी-बद्ध वामूरम्वमा भूरेवव भुजिभामि-**७ । उरक् मख दाह्यमु हाम्मा-**ক্ষর মুচ্যতে ৷৷ ওঁ নমো ভগবতে বা-जुरहवाय रेव भरः। अक् मखः उरेथः তস্য বাসুদেবস্য কীর্ত্তিত ।। অস্য পুত্ৰক ৰূপন্ত দধিবানন সম্ভক্ত। ভদ্য মন্ত্ৰণ নরশ্রেষ্ঠ শস্ত্রনা ভাবিতণ ण्गू ।। 'अँ नत्म। विकाद े भू वं भारः **उत्रा नुकीर्खिङ**। शर्छ सूत्रभठ-যে চতুৰ্থ্যন্ত নহাবল ।। সাহাত্ত इत्यामनः भुज्ञकः दिक्वः नजः। মজন্বযন্ত যো বেদ বীজ প্রত্যন্ত মা

खक• ॥ म भृव। (एवकायर्ख न म खाकः कत्मागुाशः भुन्बत्।। विष् মত্ত্রেষু চ বুথো বিশেষ শৃণু ভূপতে । क्षत्र वीक्रमखंग्र भूषमः मृगू जू পর্ভে॥ পূর্ণচন্দ্রোপন: শুলু: পঞ্চি-রাজোপরিছিত: 1 চত্ত্জ: পীত वेद्धि खिन्डिः मःवीउपम्हे हृद् ॥ मः कितारक्वी गमा भरत उम्रस्थ विक-**हायुब्धः। वात्मार्ष्यु हक मञ्**रुश् शरख **९**थः म्ब (सर ह ।। बिद सरकाः **गउ**उ॰ को हा ज कि हा कु उ॰ । পত্তে কক্ষে হাধো বানে ত্ণীর• বাণ-পুরিত।। দক্ষিণে কোবগণ থায়। ন न्तकः नामद्रामनः। भीर्य किद्रीरिं नाम्याउ कर्नायाः न खेनद्वर ॥ वा-कान्तंत्रिनी हिजा सर्गनाना गन क्रिजाः। प्रधानः प्रक्रितः (प्रवीः শ্বিয়ণ পার্শ্বে তু বিভূত।।। সরস্বতী। বামপার্ষে চিন্তবেদ্রদং হরি । মন্ত্ৰস্য বীৰুৰ্পন্ত কথিত তব পা-र्थित ॥ द्वारमाकत्रञ्जन अभिन-नी मृग्व भा नीला भनमन শ্যাম তথৈৰচ চতু ভূ জী । দ ক্ষিণো-জ্বে তি ত পদ্ম গদাঞ্চাধ: পুচোদ (यर । वारमध मक मज्ब मृष्कृ नाइक विज्ञुजः ॥ हिन्डयम्बद्रमः रहवः नर्व भनीह भृवंवर । यहाममाक्रव-न्याना भुजाक्ना ह विखब्र ॥ मृगू রাজনবহিতো দারিদ্যু ভয় ভঞ্জন । भूर्लन्त् अमृणः कानः मृङ्गवज्ञः वि-विश्वरंग्या करत्र विविश्वरंगद्वास्य शी-य्वान्तिज घरे। मध्मथ्खनःयू क रिक्रा वर्ग जाजन ॥ भगावन गड॰ (मव॰ ठन्मून खनमध्रागः। मृङ्ग-वज्रधद्र· १५ शुमानाहामन मना ।। देवकाममभायूक॰ जिलाकण• बिविक्म । हिस्र येषद्र मः (म्व अ-ৰ্বকামফলপুদ• ॥ ইতি কালিকা-भूतात ४२ वर्षायः। स्था उत्मार-পত্তি यंथा। ততন্ত দশমে মাসি विर्धो वृक्षकं मङ्ग्छ । अष्टेम्या मर्ख-त्रात्वो ह उन्नाः बात्वा बनार्मनः॥ ইন্দীবরদল শ্যাম: পদ্মপত্রাযতে-क्राः। ठजुर्जु कः जूनस्तारका पिव्रा-ভরণভূষিত: ৷৷ এবিৎস কৌশ্বভো-রক্ষো বননালা বিভূষিত:। বসুদেব-म्। बार्डा १८मी वामुत्रवः मनाजनः ॥ ইতি পাদ্মোভূরথণ্ডে ৬০ অধ্যাবঃ ॥ #।। তস্য চতুর্ধা মূর্ত্তি যথা। এ-कारमन कगर क्रमः वशामा नाता-যণ: স্থিত: ৷ চতুর্দ্ধাবস্থিতে৷ ব্যাপী मह्मा निर्द्धा श्रीवा ॥ क्रा जग-বতো মূৰ্ত্তি জ্ঞানৰূপা শিবামলা।

বাসুদেবাভিধানা সা ওঁণাতীভা ∏ সুনিষ্কলা।। विञीया कालमः छ।-ন্যা ভামসী শেষসংক্তিত।। নিহ তনু: ॥ সভ্যেদ্কা তৃতীযান্যা भुद्राद्मिक ह मध्किका। बगर স্থাপয়তে সর্ব[•] সা বিষ্ণুকৃতি श्रुवा ॥ ठलुथी वामुरम्वमा मूर्जि वांकी मूम खिला। बाबनी हो নিৰজাখ্যা প্ৰাদ্যন্নী সৃষ্টিকারিকা া য: ৰপিত্যখিল হত্বা পুদুগ্রেন जर भुजूः। नात्रायगात्थ्या वुक्ता-সৌ পুরাসর্গকরে৷ হি সং ॥ যা ना नाद्रायग्डनुः भुद्गुःमाथ्या मृनी-श्रदाः । खरा मं त्या इति विश्वः म-(प्रवामूत्रभानूष ॥ रेमव नर्ब জ-গৎস্তি: পুক্তি: পরিকীর্ভিতা া বাস্দেবো হ্নন্তাত্মা কেবলো निर्छा इतिः॥ भूषानः भूकरः कान उष्धार मनुख्यः। वात्रुप्तवाः আৰু নিভ্য মেতৎ বিজ্ঞান মুচ্য: তে ।। একবেদ• ঠতুদ্বাদ• চতু**র্জা** शुन ब्रह्मुजः। विटंडम वार्त्रुप्तरवा श्लो भुष्रामः इति त्रव्यसः ॥ इंडि क्र्यभूद्राति ८४ व्यथ्रायः॥ वात्रुष्पविश्वक्षत्री खी भाजावत्री। তি दाजनिर्धिः ॥ ञ्रिक्षिणुय- वाख्याया जी दाजिः । इंडि

কারিণী চ।। वामून्काः भ् जिनविष्मयः। ইভি (२ महन्मु: ॥ स् नकला • कारि दिक्ष दी शत्र भा । বাসুভদুঃ পু• জ্রিক্ফঃ। ইতি শদ্-भावा ॥ वामुदा खी खीमाबः॥ कादिनी॥ রাবিঃ॥ ভূমি:। ইতি হেমচন্দু:॥ वामः जी नार्ह्यास्कोवाना। इंड्र गतः ॥ वारमोकः क्री वामगृहः। यथा। গ্রভাগারে ২পবরকো বাসৌক: भवनात्र्यकः। इंडि (इमहन्तुः॥ वास्तर क्री यथार्थज्ठ । यथा। ধর্ম: প্রোজ্বিত কৈতবো হত্র পর-নো নির্মাৎ সরাণা সভা বেদ্যুণ বাস্তব মত্র বস্তু শিবদ• ভাপত্রযো. মূলন। ইত্যাদি জ্ঞাগবতে পু थनकरक् > व्यक्षायः । वाखवः भः त्रभार्थज्ञ• वस्त। यद्या वास्वव 🕶-क्ति वस्ता श्रामा जीवः वस्ताः শুক্তি भाषा চ वस्त्रनः कार्येष्ट कगह তৎ সর॰ বস্তেব্ন ততঃ পৃথক্। ইতি ভট্টাকাষা গ্ৰীধরমানী।। বাস্তবিক জি পরমার্থভূত বস্তা। বাস্তব নেব ইত্যৰ্থে বাস্তব শব্দাৎ ফিক পুত্যবেন নিম্নমণ।।

ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥ কিন্তু বাস্তব্য উষা ইতি নার্মদ্ব মিতি সাধুপাঠ: ॥ বাস্তব্য: ক্রি বাসকর্ত্তা। যথা। বসে শুব্যং কর্ত্তরি ণিচ্ন বসতীতি বাস্তব্য: । ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ॥ বাসযোগ্যক্তণা বসতৌ পুং॥ বাস্ত্র লী বাস্ত্রশাকং। ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥

বাস্ত পু• ক্লী গৃহকরণযোগ্যভূমিঃ । তৎপর্য্যাयः। বেশ্ম ভূ: ২। ইত্য মর: ॥ পোত: ১ বাটী ৪। ইভি किंगिषतः॥ वाहिक। ৫ गृह्रभाउकः | ७। इंडि भद्राञ्चावनी ॥ वाख कद्रग भूमागानि र्यथा। 🗐 इदिकः বাচ। বাস্ত সংক্ষেপতো বক্ষে। গৃ-शासी विद्यमाननः। जेनान का-ণাদারভ্যক্তেকাশীভিপদে যজেৎ ॥ केमात ह मित्रः भारमे ति-ৰ্যাত ইয়ানিলে করে। আবাস वामरवन्याको भूति गुाम विक्-भाषा ॥ भाभामात्राम मुर्शिषु (मव।-वय मार्थ्यं हा मार्डिश्मेख् मुद्रान् वा-एक उपस्थक ब्रह्मा**रण।।** सेण रेक-वाथ शर्जान्या जगनः स्विमायूयः। স্র্য্য: সভ্যে ভূশ শৈচর আকাশো বায়ুরেব চ।। প্রা চ বিতথকৈব ্গৃহক্ষেত্র য্মাবুভৌ। গন্ধরো ভূম্ব-

वाजम मृगः निजृगन उंथा॥ हो-वादित्का २० मृगीवः भूझरखा-भगाविभः। अमूदः (मय भाभी ह রোগো হহি অ্খ্য এব চ ৷৷ভল্লাটঃ সোম সপৌচ অদিতিক দিতি. ख्या । वहि र्षाविः माराउ जु छ-पर "मञ्जः मृत्॥ देमानाहि हजू-ষোণ সংস্থিতান্ পূজবেদ্ধঃ। আ।-श टैक्टवाय मावित्वो. बर्ग कृ छ-रेथव ह ॥ मरबा नवश्रामा तुषा छ-म्। १ हो ह मभी भगान्। (एवा (नर्का-खद्रात्नजान् भूद्वारि। नामजः भृगु ॥ व्यर्गमा नविका हिन विवसान विव्-'ধাধিপা:। মিত্তোথ রাজ্য'ক্ষা চ তথা भृथीधदःकगार।। ज्रष्टम काभवर-সক্ষ পরিতো বুদ্ধণঃ মৃতাঃ। ই-भानकाशामात्र**ङ।** मूर्व्छर्या वःभ উচ্যতে ॥ আগ্নেয়কোণাদারভ্য ব'-শো ভবতি দুর্জরঃ। অদিতি হিম; वस्थ क्रयस्थ इंम॰ जय॰ ॥ नामिका कात्रिका नान भकान्नसर्वना भूनः । वाख्राप्तवान् প्रविद्या गृहभू। जार-क्छात्र ॥ मूरत्र छ। भूत्र छ। कार्याः मिनातावार बहाननः। क्ष नि-र्गम्पा. (यन भूईड: मजम्खनः॥ गक्तभूञ्चगृरु कार्य्य. रेममान्याः भः উসংযুক্ত। ভাণ্ডাগারঞ্চ কৌবে্র্য্যা॰

लाक्षागांत्रक वागरव ॥ उपगाम-যঞ্চ বাৰুণ্যা• বাভায়ন সমন্বিত• ा अभि८ व्यामक्षत्रकान भागुशानाक तिर्थाल ॥ व्यन्तागनामयः त्रमाः भग्रामन मशामूकः । ভোষাগ্র দীপ সভূত্যৈ যুক্তি দক্ষিণতো ভ (व८ ॥ गृहाख्वानि मर्वानि मृब्दिः करलीगृरेशः। शक्षवर्रांक अनुतिः শোভিতানি পুকল্লবেৎ ॥ প্রাকারণ उद्दि पंत्राट शक्ष्वयः भुगान्उः । এব • বিষ্ণাশুন । স্বর্যাদ্বন শ্চোপ-वरेन यू ७ ।। हजुःवद्विभारता वास्तः ॥ भुजामारमी मून्किंजः। मर्थः ठज् झारा वुका विश्वना खुर्गुभानयः॥ क्लं हिवाथ भक्ताम्या खथा (पवाः পুকীৰ্ত্তিতাঃ i তেভ্যোপ্ডেযতঃ मार्का व्यत्प्रिमि दिनेनाः मुद्राः ॥ চজ্যপ্তিপদে দেবা ইত্যেব পরি-की जिल्ला हा हर की हा विमानी हा भू-लना भाभद्राक्रभी ॥ देमानाम्। • তথা বাছে দেবাদ্যা হেতুকাদ্য:। হেতৃক দ্রিপুরাস্তক্ষ অগ্নি র্বেভাল-का यमः॥ यशिकिञ्चः कालक्छ कः রালে। ছেকপাদকঃ। देगान्। • डी-**मक्**शचा**ल (পु**ठनायक: ॥ चाकाल गल्याची मार क्विना ना उथा याबर। विखाता जिल्ल

দীর্ঘণ রাশিষারন্ত কার্যেৎ।। বসুক্তি ভাগশুদ্ধিঞ্চ শেবাঙ্কাদায় মাদি-শে । পুন গুণিক মৃষ্টাভি শক ভাগন্ত ভাজবেৎ ॥ বছেম ওডবে-मृक्षः ভारेग क्'उ। वायः **।** শক্ষণ চতুর্গুণ কৃত্বা নবভি ভাগ হা-ব্লিত ।। শেষ মংশং বিজানীযাৎ দে-वनमाः भउ॰ यथा। अञ्चानि र्छानिउ॰ পিণ্ড- বঠিভি ভাগ হারিত া৷ য-ছেবন্ত ভ্বেজ্জীব মরণ ভূত হা-ति उ॰। वाञ्चरकार्फ शृरु• **म**र्याष्ट्र न श्रृष्ठ मानवः जना ॥ वामशार्श्वन अ পিতি নাত্র কার্য্যা বিচারণা। সি•হ कन्ता जुनायाक हातः मुख्यम् । खद्र ॥ विवक्ष वृन्धिकारो महार भू व मिक्न भिक्ति। बाद मीर्घार्क বিস্তার• দ্বারাণ্যঙৌ মৃতানি চ ॥ সু-**जान्न रिनुष्ठानीहज्यः मुयानः मृब** ज्य गः। भूधश्रीनस्त (त्रोरम्ग वीर्यायः मः किरा उथा।। वाका १वस महायू व् किः পুএলাভ মৃত্পিদে। ধনদ নৃপণী **ডाদ মর্থমু রেচাদ জলে।। নুপভী**: তি মৃত্যপত্যা অনপত্যঞ্ বৈরিদ্ । অর্থদে বার্থহান্যের দোষদে পুঞ মৃত্যুদ•।। দ্বারাণ্যন্তর সংজ্ঞানি প্র দারাণি ব্ন্যুহ•। অগ্নিভীতি বঁহ-ক্ন্যা খন সন্মান কোপদে ।। রাজন্ন

কোপদ পূৰ্বে ফলতো দারী মীরিত। । क्रेमानामी ज्वर् शृद्ध जाराया-को जुनकिता। रेनर्थ ड्याको शकिः भ नहीं वाबवहारती जू हा खरत । অপ্টভাগে কৃতে ভাগে দারাণাঞ্চ कलाकल॰ ॥ अथथ श्रक न्याशाशाः भूर्वाको म्यामूज्यदः। गृरम्य मा छ-नः (मुक्ति सेमान रेहर मान्यविः ॥ প্রিতো বিঘুহারী স্যাৎ প্রাসাদস্য গৃহস্য চ। ইত্যাদি গাৰুডে বাস্ত মান লক্ষণ ৪৬ অধ্যক্ষঃ।। পুা-मार नक्षणत भागारमाय मुहेवा ।। 🗱।। অभिह। अवग উहुः। भुष्मा-म ভवनामीना निद्या विखतामृ भ। स्र्ग्रारं किन विधातन कण्ठ वास ৰুদান্তঃ।। স্ত উবাচ। ভ্গু রতি। र्द्धा के क विश्वकर्या यम ख्या । नातः (मा नयकिरेहर विभावाकः भूत-न्दद्रः ॥ दुका क्रमाद्रा नन्दीनः (नो নকো গৰ্ম এব চ। বাসুদেবে। १ निक দ্বাদ্য তথা শুক্র বৃহস্পতী।। অস্টাদ-শৈতে বিখ্যাতা বাস্তশান্ত্রোপদে ্শকাঃ। সংক্ষেপেণোপদিষ্ট॰ যন্মন (व मर्माक्तिना॥ उपिषानी भूवः **ফ্যামি বাস্তশাস্ত্র মনুত্তম । প্রা** क्षकवर्ष धाद्र (धाद्रक्शन) म्लि নঃ ॥ ললাট্যেদসলিল মপভভূবি

जीयनः। कद्रांनयस्यः उत्राटः अयुन क्छ अभूनुगः ॥ गुनमान मिवाका-भः मध्वीपाः वनुकदाः । **उट्डा** ২ন্ধকানা ক্ষির ম্পিবৎ পত্তিত ক্ষিতৌ।। তেন তৎসমূরে সর্বণ প-ভিত॰ যমহীতলে। তথাপি ভৃষ্টি मगमखख्ठः न उना यना ॥ छना শিবস্য পুরত তথা ক্ষকে সুদাকণ । कृषाविद्वेख ७ छ्उ माहर्न् कग-তা॰ बर॰॥ उंठ: कारनन मल्लाक्षी ভৈরব শুস্য চাদরাৎ। বর বৃণীয় ভদু• তে যদভীষ্ঠ• তবানব ৷৷ তমু-বাচ ভতো ভ্ত বৈলোক্য গুসন क्रमः। ভবामि (मवरमरव्या छर्थ-ত্যুক্তঞ্চ শ্লিনা।। তত স্তৎ ত্রিদিব• সর্ব ভূমগুল মশেষতঃ। মদেহেনা खब्रीयक वन्नानः शाभउक्तृवि ॥ **ञी**-ভ ভীতে ন্ততো দেবৈ বু শ্বনা বাথ **म्**लिना। रानवामूत त्रःकां छि द्रवः ইন্ব সমন্তত:। থেন থবৈব চাকান্ত म ठरेववां वंदर भूनः । निवामार সর্বদেবানা• বাস্ত বিভ্যক্তিধীযতে।। অবষ্টন্ধেন তেনাপি বিজ্ঞপ্তা: সর্ব-रिवजाः । भुनीप्रथः नुद्राः नार्व 👵 यूगा जि निकली कृषः। जाना नि कि॰ यना इति भवडेक भाषामुथः। द्या वृक्षापि छि: (भुक: वास

भाषा जुरवा विलः।। जाहारता दैन चरहवास्त्र नून मित्रन् ভবিষ্যতি। वाञ्गममाना यक छवाहाता छ-বিষ্যাক্ত ৷৷ এব মুক্ত শুভো জ্ঞ্চ: স বাস্ত রভবত্তদা। বাস্ত যজ্ঞ: মৃত স্তমাৎ ততঃ পুভৃতি শান্তযে ॥ ইতি মাৎস্যে বাস্তভুতো ভবো নাম २२५ व्यथायः १। अ। जुङ छेवाह। व्यथा अः भुवक्रामि गृहकान विनिर्गर । यथा काल मूं छ छा दा नना ভवन मात्राख्य ॥ हिल्ल वशि ম্বাপ্মোতি যো গৃহ• কার্যেলরঃ। বৈশাথে ধন রজানি জৈঙে মৃত্যু ত থৈব চা। আষাতে ভূত্য রুত্নানি গদু-বৰ্জ নবাপুৰা । শাবণে ভৃত্যলা-. ७क शानि जा पुनाम उंथा। Imag ं नाम। २ पयूषा विन्तार कार्जिक ধন ধান্যক। মার্গলীর্যে তথা ভক্ত॰ भूषि। उक्षत्राञा जर्गः ॥ नाज्धः .बङ्गा विन्हानधः भाष विनिर्धः শেৎ। ফালুনে কাঞ্চন পুঞানি 🥃 कानवन् मृजः ॥ अभिनी द्राहि नी मूल मूडवावर मिन्दर। श्राठी হন্তানুরাধা চ গৃহারন্তে পুশস্তে 🛚 ।। আদিত্যভৌম বর্জন্ত সর্বেবারা: শুভাবহাঃ। বজু ব্যায়াত। শ্লেষু वाजीभाजाजिमक्षाः ॥ विश्वस्र

গণ্ড পরিষ বর্জ্জণ যোগেষু কার্যেৎ । त्था रेमाबय माहितमु गामार्स • २ छिकिपुाशिया। उथा विद्राज नावित्व गृश्र्डं गृश् भावाज्य । **हन्मारि**छ।वन नका नग मुख नि-त्रीकि उ॰ ॥ खाद्याहारानि कर्त्तवा म-नाज भित्रदेखिए । भागापास्त्रव 'নেব স্যাৎ কূপ বাপীয়ু চৈব হি॥ পূৰ্ব• ভূমি• পরীক্ষেত পশ্চাদ্বান্ত• পুকল্লবেং। শ্বেতা রক্তা তথা পীতা क्या हिद्वान्श्वनः ॥ विश्वारमः म-স্যতে ভূমি রতঃ কার্য্য॰ পরীক্ষণ । বিপাণা নধুরা মাদা কবাযা ক্ষত্রি-यम्। ह ।। कवाय कहुँका उष्टेषणा भू দেষু শদ্যতে। রত্নিমারে তু বৈ গর্ত্তে वृनुनिष्ठ उ नई इ: ॥ घृ उ नाम শরাবস্থ কৃত্বা বর্ত্তি চতু ইয়ণা জ্বাল-(यट ज्नितीकार्थ नुर्व उटनर्व िक्यथ ॥ मीखा **भ्इं। मिश्र**ीयाः ছণানা মনুপূর্বশ:। বাস্তঃ সামূহি-का नाम मीभारङ मर्बज्स यः ॥ **मू छर: সর্বর্ণানা প্রাসাদেবু গৃহেবু** চ। রজিমাত্র নধো গর্ভণ পরীক্ষ্যণ খাতপ্রণে॥ অধিকে শ্রেষ মাপ্নো-তি ন্যুনে হানি: সমে সমাহলকৃষ্টে ' १ वा (मान अई वीकानि वाशय ८ ।। ত্রি পঞ্চ সগুরাত্তেণ যক্র.রোহ্ ডি

ভান্যপি। জ্যেষ্ঠাত্তমা কনিষ্ঠা ভ্র क्र्वनीयज्ञा नजा ॥ शक्षगत्रावि क्रिनः भद्रीकिया ह महरद्र । अ कानीजिभरः कृदा द्रिथानिः कन-क्नजु॥ भन्ठार निष्टिन ठानिमा९ ज्ञातालाउ। जर्जः। एण श्रवी-यञा द्राथा मण रेहरवा खद्रायञाः ॥ नर्ब। वास्त्रविভाग्यमु विद्धाया नव का नव । এकामीजिमर॰ क्या वाळवि८ नर्बवाळ्यू ॥ भन्द्रान् পুরুষেদ্বোণ ক্রি-শৎ পঞ্চদশৈব তু । দ্বাত্রি শদাহত: প্র্যা: প্র্যা ষ্টান্ত জ্বেদেশ।। নামত তান্ পু वक्गाबि ज्ञानानि ह निरवाच्छ । वेगानकागानियु जान् भूबराकः विया नतः ॥ भिश्वी रेहवाथ शर्जरन्तरा बरुः क्लिभागू थः। স्र्यं। সर्जी ভূশ रेक्टव व्याकात्मा वायु (द्रव ह ॥ 🎚 পুষা চ বিভন্ন শৈচৰ গৃহক্ষত যমা-বুভৌ। গন্ধৰো ভ্ৰৱাজণ্চ মৃগঃ পিতৃগণ স্তথা।। দৌবারিকো १० जुगीवः गुज्ञरस्य बनाधिनः। अजु র:শেষ পাপৌ চরোগো হছি মুখ্য এব চ II ভল্লাট: সোম সংপী চ অ-দিতিক্ষ দিভি স্তথা। বহি দ্বাত্রিংশ-रिट ज् उपस्र **कजूतः मृ**ग् ॥ सेमा-নাদি চতুষোণে সংস্থিতান্ প্রযে

দ্মথা। খাণ শৈবাথ সাবিত্রো ম-रश जुनू खरेथव ह ॥ मरशु नवंशामा বুন্ধা ভস্যাঞ্চে সমীপগান্। সাধ্য रेनकाञ्जान् किन्। ८ भूबी ए। न् नाम-তঃ শৃণু ।। অর্থ্যমা সবিতা চৈব বিব-স্বান্ বিবুধাবিপঃ। মিত্রো ২৭ রাজ-যক্ষা চ তথা পৃথীপর: মৃত: ॥ অ- ं क्षेत्र खानवरमञ्ज भद्रिका वृक्षणः মৃতাঃ। আপ কৈবাপবৎসক্ত পর্জ্য त्ति। **१**ति किं उथा ॥ भिकानाक বর্গোষ মেব॰ কোনেম্বশেষ্তঃ। ড-मार्थ। जू वहि विंग्मर विश्वास जु সর্বত:।। অর্য্যমা চ বিবসাংক মিত্রঃ भृथीश्रत खथा। वृक्षनः भतिरशे निक्कू ত্রিপদা স্তে তু সর্বুত:।।#।।ব·শানি-, मानीः वक्कामि अजूनि भृथक् भृथः ক্।বাযু•যাবত্তথাগ্নোগাৎ পিতৃভ্যঃ **मिथिन॰ भूनः ॥ मूर्यााक्म मर्था-**শেষাৎ বিতথ যাবদেব তু। সুগ্রী-वामिति गाव ज्राभि भर्जन। (मः বঁ চ ৷৷ এতে বংশাঃ সমাখ্যাতাঃ হুচি-মুৰ্জ্জৰ এব চ। এতেবাণ যস্ত সম্পা-**૭: ૧૧· ગ**ધા[,] મમસ્રક: !! મર્પા દેદ-. তৎ সমাধ্যাত ত্রিশ্লাকোণগঞ্চ य८ । उम्रन्तारम जू वर्जानि जूना विधियु नर्बमा ॥ कीलाहिः द्वानधा-তানि वर्द्धारामञ्ज्ञा नद्रः। नर्दब

वास निर्फिष्ठः भिज्रिवधीनदावजः॥ মুর্জন্যশ্রি: সমাবিষ্টো মুথে চাপ: স-माश्विः । नृथीभाता २र्गमा है व **उत्या खादनि**विधिको ॥ दक्कः इत्व हाभव र भ भूकनीयः जना वृत्यः। निवासी मिंडि शब्दिन्। (मावि १६-তি ক্ষম্ভকৌ H সর্পেন্দু। বংশ সংস্থো ह भूबनीरयो भुयञ्जाः। मञ्र द्वागा-म्य उद्याखाः शक्र ह शक् ह ॥ ক্দুক্ত রাজ্যক্ষা চ বামহত্তে সমা-**ছিতৌ। সাবিত্র: সবিতা তদ্বন্ধ**ন্ত मिक्कण माणिएो॥ विवसानथ नि-ত্রক জঠরে সংব্যবস্থিতী। পুষা চ পাপ হক্ষা চ হস্তবো মণিবন্ধনে ॥ ভবৈৰাসু**র সোমৌ চ বানপাৰ্থে**॥ ন্দাহিতো। পার্ষেত দক্ষিণে ত चित्र अश्रक्क अः ॥ ऐरबा १र्या-स्पूली (ऋर्यो जात्वा र्गक्रई भुञ्जः को । बहुरया ज् ध मृग्रीरवी द्विक् इ নৌবারিকো মৃগঃ ৷৷ জয় শকৌ তথা ্মেট্রে পাদযোঃ পিতর তথা। মধ্যে नवशासा वुका श्रदा म जु श्वारा ॥ . व्युःविश्वेशास्त्र वास्तः भागापः वृक्षना মৃত:। বুকা চত্ম্বদ ন্তত্র কোণের জ পদা স্ততঃ ৷৷ বহিষ্কোণে তু চাঞ্চৌ তু সার্ভা শ্চোভ্য সংস্থিতা:। বিংশ **তि** विंशना रेक्टवा॰ ठजुःदक्षिशान

म्बाः॥क॥ गृशत्युष्ठ वृक्ष्विः याः ম্যক্ষে যত্ৰ জায়তে। শল্যন্ত্ৰপনযেন্ত ब शुमार खदान १शि वा।। मण-**लऽ ज्यर ज्यार मलऽ म्**जरायक । शैनाधिकाक जावा॰ ख नर्बणा छ विवर्क्काराय ॥ नगत गुाम (मर्णाय नर्ब रेवव ' शुक्त्रायर । हजुः मानः विभावस विभाव किकावक ॥ নামত স্তানি বক্ষ্যামি স্বৰূপেণ দ্বি জোত্তমাঃ। ইতি মাৎস্যে একাশী-তিপদবাস্ত নিৰ্ণযো নাম্২২৭ অধ্যা-য: ।। 🗱 ।। সূত উবাচ । চতু:শাল॰ পুৰক্ষ্যামি স্বৰূপানামত স্তথা৷ চতঃ-भानः हय हादि द्रन्तिः **नर्द**छामु থ ।। নামা তৎ সর্বতোভদু শুভ रित नृशानरम। शिक्तमहात्रकीनल नन्तरावर्ङ भूठकराउ॥ पक्षिणदाद-शीन अनुक् मान मूनाश्उ॰ । भूवी षात्रविशेनस् यखिकः नाम विन् ত ।। কৃচক চোত্তরদ্বারবিহীন ७८ भूठकाउ । भोगाना वि-श्रीनम् जिमान भ्राक्क उट ॥ क्मिन्दिकद्रः मृगाः वल्भू अ कलः भुरः। भावया भूत्रया श्रीनः मूक्कव মিতি বিশুকে।। খন্য যশস্য মাযু-वाः लाक बाह विनामन । हुन्नी जु रामारा होतः विभावः भावरा जु यर ॥ जनक्ष्यक्र नृगा अईवाशि खरावरः । शीनः शिक्ताया यबु भक्षपुः नाम ७८ भूनः ॥ मि**व** वक्षू मुडान् इन्डि छथा मर्ल खरावइ॰ । যান্যা পরাভ্যা শালাভ্যা খন খান্য ফলপুদ ।। ক্ষেম বৃদ্ধিকর । নুণা॰ তথা পুএফলপুদ॰। यम॰ भूर्याक विष्कुष् शक्तिभाखत भावा कः॥ त्राजानि चयरः नृगाः स्वक्रयः করঞ্চ ভৎ। উদক্ পূর্বে তু শালে-দ্বে দণ্ডাথ্যে যত্র তন্তবেৎ।। অকা-লন্তু গুভবদ পরচক্রভবাবহ । ধ-ন্যাখ্য যাম প্রভ্যা শালাভ্যা यिष्ट्रणालकः ॥ उहञ्जलयमः नृगा পরাভব ভ্যাবহ। চূল্লী পূর্বাপ রাভ্যান্ত সা ভবেৎ মৃত্যুস্চনী।। বধ বদ্ধায় শস্ত্রাণা মনেকভয়কারক• । কাচ মুত্তরবাম্যাভ্যা• শালাভ্যা• ख्यम• नृगा• ॥ मिक्कार्थ वड्डा s• व-र्क्यानि विभागानि जना वृर्देशः ॥ क्रा অথাত: সংশুদ্ধক্যানি ভবন পৃথি-বীপতে:।পঞ্জুকারণ তৎ পুোক্ত **मूजगामि विख्मितः ॥ अक्षि**ाखनः হস্তশত• বিস্তার ক্ষোত্তমে। নত:। চত্ত্বন্যে বিভারে৷ হীযতে চাই-जिः करेत्रः ॥ हज्थाः नाश्विकः रेनर्घाः পক্ষপি নিগদ্যতে। যুবরাজস্য

বক্ষ্যামি তথা ভবন পঞ্চৰ ৷৷ ৰঙ্খি: বিছ তথাশীতি হী যতে তত্ৰ বিত্ত-द्रार्व जुर्ध्यन ठाधिक रेमर्घा शक्-স্থপি নিগদ্যতে !৷ 🗱 ৷৷ সেনাপতে: शुवक्रामि जमा ভवनशक्षकः। हजूः विश्व विखादाय यहिः यहिस हीः যতে ॥ পঞ্চয়েতেবু দৈর্ঘ্যঞ্চ বড়া-গেনাধিক ভবেৎ ১ # ৷ মজিণা মথ বক্ষ্যামি তথা ভবন পঞ্চ।। চতু শ্চতুর্ভি হী'না স্যাৎকরষষ্টি:পুবি-खाद्री अक्षाःभिना विकः रिन्ध्यं। भः ঞ্ষপি নিগদ্যতে ॥ 🛊 ॥ সামস্তামা-ত্য লোকানা বক্ষ্যে ভবন পঞ্চক ৷ চত্বারি শত্তপাঠৌ.চ চতুর্ভিস্থী যতে कमार ॥ ठजुर्थाः नाधिकः रेमर्घाः न-ঞ্বেতেষু শস্যতে। # । শিল্পিনা• क्षुकीनाक रिवम्यानाः गृह शक्षकः॥ অষ্টাবি•শৎ করাণান্ত দ্বিহীনা• বি-স্তরেণ তৎ। দ্বিশুণ দৈর্ঘ্য মেবোক্ত• ুমধ্যমেশ্বেব মেৰ তুয়াঞ্চা দৃতকর্মান্তি-কাদীনা বক্ষে ভবন পঞ্চ। চতু-र्थाः नाविकः रिम्बंतः विखाता वाह-শৈব তু ॥ অধ্যৰ্ক করছানি: স্যাৎ विखादार भक्षमु कमार । अदिवक्त खकरेवम्यानाः जजालात्र भूरत्रायमाः ॥ তেবা মপি পুৰক্যানি সদা ভবন পঞ্ক । চত্ত্বারি শ্র বিস্তারা ह जू

ভিত্রীয়তে ক্রমাৎ ॥ পঞ্চারতেষ্ रिष्र्य/क वज्जारानाधिक ज्वादि । 🛱 । চতুৰ্ণস্য ৰক্ষ্যামি সামান্য গৃহপ-क्षकं ॥ द्वाजिः भकं कद्रागां हु ठजू র্ভি হী যতে ক্রমাৎ। আষোডশা-मिकि भन्न म्ब मह्यादमायिनाः ॥ দশাংশনাপ্তভাগেন ত্রিভাগেণাথ भारिकः। अधिकः रेमर्घ्य भिज्याञ् ব্ৰান্ধণাদে: পুশস্যতে।। সেনাপতে न् नमप्रानि गृहरेम्प्रदाख्या जु । নৃপকাসগৃহ• কার্য্য ভাগোগার স্তথিব চ।। সেনাপতে গৃহস্যাপি চাতুর্ণিম্য চান্তর । বাসকোব গৃহ कार्याः द्राक्षण्रकाषु नर्वना ॥ अख्र পুভবাণাঞ্চ স্থলিতু দূর মিব্যতে। ভথা হস্ত শতাদৰ্বাক্ গদিত বন-বাসিনা ।। সেনাপতে নৃ পস্যাপি সগুত্রা সহিতেরিতে। চতুর্দশ জ্ব তে व्यारम भाषा न्यामः भुकी खिंठः পঞ্জিংশজ্তে ভিষিন্ অনিলঃ সমুদাছত:। তথা यहे जि: मजला जु সপ্তাঙ্গুল সমন্বিতঃ॥ বিপুন্ত মহতী माना नं रेहर्यं अन्नरजा खरवर । मनाञ्चाधिका उद्य क्ववियन। বিধীষতে ॥ পঞ্জি-শৎ করা বৈ-শ্যে ২ফুলানি এযোদশ ৷ তাবৎ करेब्र अभू मुन्। गुजा शक्ष्मणाकृतिः

।। শালাযার ত্রিভাগেণ বস্যাগ্রে वीथिका ভবে । (माक्षीण नाम তদ্বাস্ত্র পশ্চাদ্বাধাদ্ব স্ত্রবেশ্যা পা-र्थाया वी'थिका यक मावश्चेस सम्हा-তে। সমন্তাদীথিকা যত্ৰ সূহিত। **उ**िरहाह्य ॥ मुडर मर्व (मेडर नहार हाजूर्रभंद्र कर्जुर्विषः । विख-রাৎ বোডশো ভাগ তথা হত্ত চ-जूक्षेय ।। नुष्या ज्ञिकाहाय उन-तिष्ठाट भुशिया । द्वानमारमन সর্বাসু ভূমিকাসু তথোছযঃ ।। প-ক্ষেপ্তকে ভবেন্ডিভি: বোডশাংশেন विखद्राट । मानविन विकन्नः जार তথা মৃহ্মণ ভিত্তিকে ।। পর্ত্তমানেন মানন্ত সৰ্ব বাস্ত্ৰ শস্যতে। গৃহ্বা-नम् भक्षाभरक्षारभि त्रकृतिः॥ সম্যুতো দ্বার নিষ্কম্যে দ্বিগুণকো-ह्रा ७ वट्। बादमाथामु वाल्बा मुहुभ्यः कत्रमिष्टिः ॥ अङ्ग्रेनः . मर्ब वाख्याः পृथद्यः ममाराज वृरिशः। উদুস্বরোত্তরাঙ্গে চক্রদর্জার্জ পুরি-रुद्रिः॥ इंजिमार्भागु वास्विन्धाम् **গৃহ মান নির্ণয নাম ২২৮ অধ্যাযঃ** ।। 🗱।। সূত উবাচ। অথাতঃ সংপ্র क्रांभि उस्यान विनिर्गयः। कृष्। स ख्वत्माह्यायः नना मथ्या वृद्धाः ॥ वामी छ। छ॰ भृष्युः म। पर्गु नव-

खेंगः मह। क्ठक क्ठूत्रमुः नाम-**ঠা শে।** বজু উচ্যতে ॥ দ্বিবজু: বো-ডশাসুস্ত দ্বাদশাসু: পুলীনক:। মধ্য পুদেশে য: স্তস্তো বৃত্ত ইতি मृजः॥ এতে পঞ্চ महाउद्धाः शु-भराः नर्वरासम् । भग्नवली वजा-কাৰ্য্য পত্ৰংশন ৰূপিতা ॥ শুদ্ৰস্য নৰমাণশেন পদাসস্যোত্তরাণি চা **उग्रज्ना ज्ना (ना**का हीना क्ली-পতুলা ভত: ।। ত্রিভাগেণেহ সর্বত্র **চ**जूर्जाराग वा भून:। शीन शीनक-তুর্থা-শাত্তথা সর্বাসূ ভূমিব। বাস-शिक्शनि अदिवाः भुरवाण पश्चिरान তু। 🛊। দারাণি তু পুরক্ষ্যানি পুশ-खानीश जानि जा। भूर्वाशनमुः **ब**यस ঞ্ দ্বার॰ সর্বত্র শস্যতে। যাম্যঞ্ বি-उथरिक्व मिक्कान विषु ब्र्वाः ॥ भ-শ্চিমে পুস্তবন্ধ বাকণঞ্ পুশস্য-তে। উত্তরেণ ত্ ভল্লাট সৌম্যঞ্ मुखर खरवर।। उथा वास्त्रवृ मर्बड (वक्षः चात्रमः वब्द्धः (य् । चात्रः जु त्रथाया विष्क ভবে**८ সর্বপ্রলক্ষয:।।** ভৰণা বোষ বাহুল্য শোকঃ পঞ্চে न জাযতে। অগমারো ভবেম্ন क्नात्रधन जर्बमा।। वाषा नुज्रवान न महार कीलनाग्निंख सुरवर । विनात्मा (देवजाविष्य सम्भन जी-

. হৃতো ভবেৎ ॥ গৃহভভূ বিবাশঃ न्। १ ग्रह्म ह ग्रह कृष्ड । व्यापन ধ্যা বন্ধরৈ রিছে গৃছিণী বন্ধনম্ভবেৎ ॥ उथा भज्जचर विम्राम्बाक्तमा গৃহেণ তু। উহ্বায দ্বিগণ ভূমিণ ভ্যক্তা বেংখা ন বিদ্যুতে ॥ ৰথ মুদ্ৰা-টিতে দ্বারে উন্মাদো গৃহমেথিনা । यव्य शिहिर्ड विन्त्रार जनगणः विष्क्रभाशासानावित्क त्राज्ञ चयः नी-চে ভক্ষরতো ভব-। দ্বারোপরি চ य-দ্বার• তদন্তক মুখ• মৃত•।। আধান• নধ্যদেশে তু অধিকো যস্য বিস্তরঃ । वज्रुष्ठ भक्षे मस्या नामा ज्रु বিনাশনা। তথান্যপীডিত দ্বারণ ব-ल्लायकत छात्र । ग्ववातः जथा-ন্যন্ত নাধিক শোভন স্তবে<u>e।।</u> **দস্ত** শ্ৰীপৰ্ণি বল্লীভি মূলদারস্ত শোভ-य्। भ्करश्हाशि उन्निज्र विवा ठाक्करारकः॥ **क्ष**॥ खननम् वर्षेः পূর্বে দিখ্যাগে সার্বকালিক:।উডুম্বর खथा याम् वाक्ष निश्ननः मूजः॥ প্লক ক্ষোন্তরতো খন্যে বিপরীত खुनिकारय। कफेकी क्षीतवृक्षक जा-ज़नः जक्ता क्यः॥ ख्यः श्वि পুজাरानि वर्षेष्ठ क्रमणः महा। न हिन्त्राप्यिष छानन्यानस्यतं सान्-(र॰ मूजान्।। भूषाभारमाक वजन

भगी छिलक हम्भकान्। माफिगी निश्ननी मुक्का उथा अमूम मखनः। ক্ষ্মীর প্লপনস ক্ষমকেতকীভি জা-তী সরোৱ শতপত্তিক মল্লিকাভিঃ । यज्ञादिकन करनीरन शांदेना छि যুঁক্ত• তদত্ৰ ভবন॰ শ্ৰিয় মাতনোতি II ইতি নাৎস্যে বাস্তবিদ্যাসুবে**ধপ**় ব্লিবজ্জ নো নান ২২৯ অধ্যায়ঃ ॥ৠ॥ সূত্র উবাচ। উদগাদিপ্লব॰ বাস্তা স मानिवन उथा। भन्नीका भूर्वन वर्षेत्र उत्साहाय विव्यापा । न (हर धूर्ड महिर हेचुद्रानाः नभीभाजः । कार्रायच्छवन॰ शुाख्डा मूःथ माक ख्य॰ युडः ॥ जुम् भुर्यमा कृष् स्रार्मार्थः भूजः भूजः। পৃष्ठः भृष्ठज्ञस नव्यावर्तः भूगम्याउ ॥ অপসব্যোবিনাশায দক্ষিণে শীর্ণক ख्या। मईकाम कला नृगाः मञ्जूर्गा नाम वामजः॥ ववः भुविण मालाः का यहान गृह मात्राख्ट । # । व्यथ সৰৎসরে পূর্ণ মুহুর্ত্তে শুভ লক্ষণে।। রত্নোপরি শিলা কৃত্বা সর্ববীজস মন্বিভাণ। চতুর্ভি ব্রান্ধিণৈ স্তম্ভণ ব खालकात भ्विजः ॥ भूलायत्रभतः শিল্পী সহিতে৷ বেদপারগৈ: ৷ স্থা-निड विनामि उद्द मही वि সম্বিত ।। নানাক্ত ফলোপেত

বস্ত্রভাষ্ল সংযুত•া বুক্ষ হোষে। वारमुन भी उभक्त निष्ठेनः ॥ भा-যসং ভোজবেদ্বিপান হোনস্ত মধু-সর্পিব।। বাস্তোস্পতে পুতিজানী হি মম্বেণানেন সর্বদা৷৷ সূত্রপাতে তথা कार्य। भव॰ खाद्धाम्य भूतः। द्वात वस्काह्रय उद्य भुरवन जगराय उथा ।। वाखभागात उद्दर वाख यक्त स नक्षा। देनात जुबनाउ: जाना-্মেষে শুদ্রাপণ ।। পুদক্ষিণঞ্চ জ-बी ज वात्याः भरवित्वथन । ज-क्तिनी मधाना हिन उथा ऋष्ठेस निक-ণে।। পুবাল রত্ন কনক ফল পিষ্ট কৃতোদক । সর্ববাস্ত বিভাগেষু শন্ত স্পদবিলেখনে ৷৷ ন ভমাঙ্গার-কাঠেন ন শস্ত্ৰ নথ চৰ্ঘভিঃ৷ন চ সা-স্থিকপালেন কৃচিদান্ত পুলেখ্যেৎ ॥ এভি विंत्विशिष्ठः क्याँग्राथः मृःथ **माकाम्यारिकः। येना गृङ्शुर्यमः म्राहिन्नी जः**वाभावश्यरः ॥ उग्र স্ত্রাদিকে তদ্বৎ শ্ভাশভ ফলোদ-যাঃ আদিত্যাভিমুখা রৌতি শা জনঃ প্ৰকৃষ বদি ii তুল্যকাল স্পূ-লেদক গৃহভরু: সমাআন:। বাস্তু-(क् अधिकानीयामद्रम्लाः खरशुरः ॥ শঙ্কনানন্তর । যত্র হন্ত । খাপদ-अ(दर । उनक् अञ्चवः विन्तांखव

यु बाखिदि । ग्रुखर् ग्रिम्। পি বিনাশ: শিল্প সম্ভূমে॥ ভয় সানে চ্যুতে জন্মে শিরোরোগ বি-निर्फिल्ट । मञ्जाभशात मर्बम्। ब्रनगानि कर्या ভरव ॥ मृजूः স্থানচুগতে সম্ভে ভগ্নে বন্ধ বিদু-ब्र्थाः। कत्रमःथ्या विनात्म जू नानः गृहेशा विंदूः ॥ वीद्योवि विशेष जू जूखाजा जय माहिल्य । भागकित्व विनामा साम्र ह्या विदवन्यस्य ॥ ७७: शुप्तकित्वनान्यः ब्राम्ट उम्र विष्कृतः। ययापुर-কর॰ নৃণা॰ যোজিভান্যপুদক্ষিণ ॥ त्रका किही ७ यादान खाञ्चाभपूत " नानिनी । उथा कनवजी नाथा खाञानित निविभाष्ट ॥ नुग्छिनक् क्षेत्रनः कार्याः विमूथस्य न कात्ररयः। उभ्रया ज्यनमाणि बातमा सगृह

ন্তথা।। দিভাচে স্বলনাশৃঃ স্যাৎ নচ मञ्जलिंग्रुरः।यि अञ्चलिंग्रहः अर्बिक विवर्षाय्या भूर्वि विक्रिड॰ वाञ्च व्यर्गोरिवज्ञाणि देव जना । मक्कि-ণে বৰ্দ্ধি ড॰ বাস্ত মৃত্যবে স্যান্স:শ-यः ॥ भभाष्ट्रकाष्ट्र यद्याख उपर्थक्य कात्रकः। वक्षायितः उथा (मोत्र) বহুসন্তাপকারক ।। আগ্রেষে যুত্র वृक्तिः ना। जन्नी खरम सुरवर । व-क्षिं उ दाक्ता (कार्ण नि मूक्क्यक्तर ভবেৎ।। বৰ্জাপিতস্ত বাযব্যে বাত-व्यापि भुरकाभक्ट। देगारन जु भु-बार्गन वांखी नश्कांख नगा। 🚓 🚶 ইশানে দেবভাগার তথা শান্তি-गृरु ज्वर। महानमः उथादाय তৎ পার্শে চোত্তর • इ. व • ॥ গৃহস্যে। **श**ऋतः मर्बः निर्श्यं ङाश्राराष्ट्रयः। বন্ধস্থান বহিঃ স্বৰ্য্যাৎ স্থান মণ্ডপ भित्र ह ।। धन धानुष्क वायरवर कर्या-শালা ততো বহিঃ। এবমাস্ত নি-(वण: म्राम्ग्रञ्जु: म्ञावर:॥ इंडि माट्सा वास्तिका भृश्ति-र्गरा नाम २०० व्यथायः ॥ 🗱 ॥ সূত উবাচ। অথাতঃ সংপ্ৰক্ষ্যা-মি দার্বাহরণ মুক্তম॰। ধনিষ্ঠা পঁ-ঞ্চক ভ্যক্ত্বা বিষ্ট্যাদিক মতঃ শ**র**ণ ॥ ততঃ সাৰৎসরোদিঙৈ দিনে যা

शासनः वृदः। भूषनः वित भ्काञ्ज व्यार्व्कार नर्दरा॥ প्रविख्रित পতিত গৃহে দাক পুশস্যতে। অ-न्रथा न भू छ॰ विम्रान्याम्राभन्ननि-भाउत्।। कीववृक्षाख्य राक न शृष्ट् विनिर्वणायः । कृजाधिवानः विरुरेग द्रिनानन शीर्डंड ।। गडा-বভগ্নঞ্চ তথা বিদ্যুদ্মির্ঘাত পীডিত• । वार्षमुद्रः उथा माक जग्नमुद्रः उ-रिथव 'ठ ॥ रेठछ। (एवानारयार शम॰ नरीमक्शक ख्या। भागान क्श-निवयः उजागापि नम् ख्वा ॥ वर्ष्क यट नर्बधा माक यमीहि विभूताः শ্রিষ । তথা কণ্টকিনো বৃক্ষাদীপ নিম্ব বিভীতকান্।। স্লেখ্যাতকান্এ न उक्तं वर्द्धः १८ गृह कर्या । व्यमन भाक मधुक मर्ज्ज भानाः मुजावहाः ॥ हन्त्ने भनमः धन्। मूत्रहाक इति हुका। हा छ्यापारकन বা স্ব্যাৎ ত্রিভি র্বা ভবন শৃভ ।। বহুভি: কারিড বন্দাদনেক ভ্যদ खरवर । व्रेंक्क भि**ः भाशा स**न्।। গ্রিপণী ভিন্দুকী ভথা॥ এতা না न्यमगायुका कराहिहु छकादिकाः। मै।नत्नः भन्न यष्ट् अंद्रलास्त्र् न भ-चकाः ॥ এ:७ नानः मनायुका वा चकार्या मूजभूमाः । एक हत्म म-

श्राभीरङ शाधाः विम्याधिकक्षाः ।। মাঞ্জিষ্ঠ বর্ণে ভেকঃ স্যাৎ নীলে नर्भ विनिर्फिल्टा अकला नद्रहे॰ বিদ্যাৎ মুক্তাভে শুক মাদিশেৎ ॥ কপিলে মুবিকা বিদ্যাৎ থড়াভে জ नभातिल्या अविषयः जगर्जुङ व-र्क्काराष्ट्रा स्वर्भागा। भूबं हिन्नस् गृङ्गी। ग्राट निमित्तः मञ्जीनः मृरेजः। 🛊 । ব্যাসেন গুণিতে দৈর্ঘেণ্ট্র ভিবৈ হতে তথা।। বছেষ নাৰত বিদ্যালইভেদ বিদানি বঃ।ধুজো ধুনশ্চ সিংহ শা व्यः धत এव ह ॥ इन्ही श्वाह्म क न्द्री-म्राः क्रि**ल्या** ख्रुडामी। धृतः मर्द-मूर्थ। धन्रः भुज्रग्हाद्भः वित्मवजः ॥ উদহাথো ভবেৎ সি: হ: পুাছ্মথো বৃষভো ভবেৎ। দক্ষিণাভিমুখো रडी मथिः म উদাহ্ব:॥ একেন ধ্বৰ উদিষ্টে ব্ৰিভি: সি•হ উদাহ্নতঃ । পঞ্চতি ব্ৰভঃ প্ৰোক্তো বিকে। गर्गः ख वर्ष्क्र स्थ ॥ उत्मवाद्वेशनः क्षा विम्यामानिः विष्काः। मध বিংশদ্ভূতে ভাগে ঋক্ষণ বিদ্যাদিন **ठक्र** ।। यहें डिंबिड प्रक् यहिष न वाद्या मजः। वाद्याधिकः ন স্বর্গতি যতো দোবকর স্তবেৎ ॥ আয়াধিকে ভবেছান্তি রিত্যাহ ভ গ্ৰান্ হরি: ৷ ক্রাগুতো দ্বিবরা

नथं भूर्वस्यः प्रधाक्राज्यम्ब भूझ ফলোপশোভ । দত্বা হিরণ্য বস-নানি তথা দ্বিজেভ্যো মাক্ল্য শা-ন্তি নিল্যায় গৃহ• বিশেষ্ট।। গৃহ্যোক্ত रशमविधिना विलक्स वर्गाट भा-जार वास भगत ह विधि र्य उक: 1 क्षित्रः भूज्ञाषत्रमः ज्वनः भूविरम् अधूम॰ ॥ ই**ভि मा**<। त्रा वास वि म्रान्कीर्खनः नमाक्षः २०) व्यक्तायः ।। 🗢 ।। जन्रह । ज्यूष वास्त्र युक्तिः । তত্ৰ স্থাননিৰ্গয়: । নদী শম্পান रेमनाना॰ वनम्य निकर्षे उथा। न वास्त्र कर्मा बदी ज न हन्द्र नगद्राष्ट्रशाः 11#11 ७व निष्निर्गयः। त्राक्रमानिय বহুীনা খনস্য দিশি বেশ্মন: 1 না-त्रञ्च॰ कात्ररयमुख्या भी क्रम् मार क्र-यभुमः॥ उथारि। (ভागः कीर्डि র্থন প্লোগঃ স্থিরতা চ ভয়ঃ ক্ষয়ঃ। দাহ ইভ্যেব কথিতো দিশি বাস্ত ফলোন্ডব:।। ভোজে চ। যল্লগ্নে জা-যতে রাজা তস্য লগুস্য যঃ পতিঃ। যা দিক্ তস্য নৃপ শুস্যা• বাস্ত্রারম্ভ• मभाग्द्रर्थ। अवश्वा स्वाधिशिक्ति भिष्याः बाउम् ज्याउः। ब्रा বিপতি কাষা দক্ষিণস্যা মপি বাস্ত नंदुवाजीजि॥ भद्रामद्रसः। रुप्तमा-

জনিতো রাজা বাস্তু শুস্তু তদিশি । এতেৰ স্ৰ্য্যাদি জনিতস্য নৃপতেঃ भ्रापि रिक् वाख करा । एउन শুক্র দশায়া জাতস্যান্নেয্যা মপি ন मूर्य । कि । क्या व्यवस्था । वास **स**-র্য্যান্মহীপাল: সমণ সুন্নিঞ্চ মৃত্তিকং । शुब्धितक् श्लवन त्रमार द्रमा वृत्का-भाषां अरु ।। वासी मी इ: क्राया-ভীতি র্ধননাশো হভাশূন্যতা। স-म्मष्कि विजि (भुकि भूबी निक्य **ভा॰ कल॰ ॥ उथाहि श्रवन मन्।८ ।** জন্মলণ্ডেন দিক্ পশ্চাৎ ব্লাজ্ঞা• বা-স্তপ্লবো মত:। এতেন স্ব্যাধিপতি ज्वावाय बाउमा न्गाउ: न्रांत-विभाष्टः भूविमाः भकार भक्तिम প্লবোপি ন দুষ্যতি॥ অন্যে তু। यम्र-শালনিভো রাজা তদিশোগু প্লবো মতঃ। এতেন গুৰু দশালাতস্য নৃ-পতে: फंकिंग প্লবোপি न मुव्या ।। व्यन् व व । तुका का विष विष्ट्र मृष्टुः भूर्वाि मिभ्यूा कमार। वास क्ष-বন মিছন্তি নিজ সম্পত্তি হেতবে ।৷ नीजिनाख ह। वास कर्म नृशः घर-र्य्याचलवरेषद्रिरा पिष्ण । पीर्घा वा চতুরসা বা বাস্তভ্নি শহীক্ষিতা॰ ।। এতথা ৰ্লক্ষণ ভদ্বৎ ফলঞ্চ নগরে य्था। 🗱। व्यथ मानः। त्राह्मकात्थः

न मृপতि वीखादछः जमाठादर । জবো ভদ: সূথ দু:খ প্রীতি ভী-ভি ক্ষয়: হিরং।। ইত্যঙ্গে বাস্ত না-मानि द्राष्ट्रकारे अ द्रनुक्रमार । च मुख जु। बद्मनान मही जब् मं अरा ব্লস্ত এব হৈ। বাৰকাণ্ডেন্ত ভাৰন্ডি र्वास क्यांश्राक्षशिक्तः ॥ जूरणी-ছুন্দ সংখ্যেন রাজ পটেন ভূপতেঃ । वास क्यं जमाद्रास्त्रा धन धाना करभूरः॥ এअधा ज्ञान भूर्वदेशा-.थ्रान· । ब्राबह्धा क्वाणि वास পত্তন নিষ্যতে। তস্যাপি পূৰ্বন্মা-ত্ৰ মিতি ভাগুৰি ভাবিত ।।#॥ অশ দোৰ গুণী। পরনির্মিত বাস্তাছো ন ভি৯তি চির॰ নৃপ:। ন স্থায ন ধূর্মায় ভক্তস্য ভূবি জাকতে ।। অন্য-वालि। बाकानावीर्या भुजामी भव বাস্তক্তছিতিঃ। ন সুথায ভবে स्ना॰ यथा भन्नगृष्ट् भुरः ॥ यः स-निर्चित्र वाखरहा निकलप्राप्ति अ-যুত:। বিচারি ভপুরো রাজা স চির॰ স্থমশ্নুতে ৷৷ অন্যকাপি ৷ রাজা ষ্বাহ্বীৰ্য্যাঢ্যে নিষ্ক নিৰ্মিত বাস্ত-ভাক্। স চিরণ তনুতে সৌখ্য বগৃহ-(क्) गुर्व यथा।। का। वय कान:। রর্ষান্ত প্রুদিতে শুক্তে কেন্দে সূর গুরে) শুভে। বাস্তকর্ম সনার স্ত

भूक म्पुर्व ज्ञिता। गुरुग्की वः नभगः कर्चना छव रि भूष्ड। वाङ्गा-রন্তঃ কার্য্য: শৃভ সম্পত্তি কামিণা রাজা।।ইতি বাস্তু যুক্তৌ বাস্দেশঃ ॥ क ॥ व्यत्रवाः वथा। वनाक् वाकुः म अव।।। बामि शेख फजुर्जि: न्रा-দ্বও তেনৈৰ মাপবেং।ক্ষেমো ভ-यक्रद्रा ভर्यः (भाककृषिजयः भूिः ॥ व नक्८ भाभकाती ह विकाती स्भा**डनः निदः। अगशः कामा**रा थ्या (धारा) धनकत्र ख्या ॥ धनहः मूथक्ष्रि वाष्ट्रे। १क्षेप्तम कीर्ख-ভাঃ। ভদ্যথা। আযাম পরিণাহা-ভ্যাণযো হঙ্কপিণ্ডো হভিদাযতে ৷ উনবি শতি হৃতে ভাগে শেষেণৈতা য়থা ক্রম়ণ।। ক্ষেম্যে সর্বার্থ সংসি 🙀 র্ভ্যকারী ভযক্ষরঃ। ভব্যে ভোগণ পুসৰতে শোককৃদ্ধনু নাশন: ৷৷ ৰি-बयः व्यक्त वृद्धिः मूिः मर्वम्थः वरहर । वंभक्र सक्छ वंभं भानकात्री स्रवानशः ॥ विकात्री জকতে দু:ধা শোভন: শ্ভমাব: (रू८। भिरः **मर्दार्थ मिला मा**। **अ्पनः मर्बनायनः ॥ कामांमा ९७**। वाछः ना९ श्या परु जिन्दा । ধৌম্যে ধর্মনতিঃ সৌখ্য দু:খ খ नश्त्र छात्र ॥ धनार धनणाजः

महार मुशक्र मुशक्राकः । इंडि मगुरः॥ (ভावस् । रखमान छ-रिश्व किन्छ युक्ति बन्ता। बन्नाफ-তো দিওণৈ তৈঃ শুভাবহ শত্রসু क्षव नववाच निव्राउ । किन् नः म् अभिक म् अभिकः भुकरताकि बास व्रजिरमोथा मन्त्रामः ॥ छैव-রা বালুকা ক্লিয়া ত্রয় মেভদ্বিনিদ্দি छ। जिरकारना वर्जुरला नीर्चा यव मर्था वृष्यू थः ॥ उथा उमक क्न-ষ্ট সর্গাকার ভথৈব চ। ছিমো ভি श्वा मध्यित्ता व्यक्तां क्रञ्ज्ञथः 11 जिभाषा कनामाची ह वृक्तामाची ছথা পর:। গরশুপ্তাকৃতি কৈবো-**পদ্**বা: পরিকীর্ভিতা: II বাস্ত থণ্ডে भशास्त्रका समाद्रिक्काराः । ठजूत्रमु: णूरा नीर्य खुना: शुास: म-मानुजः॥ पारेव विशेषा विष्क যো বান্তু খণ্ড: সুথাবছ: । ইতি যুক্তিকল্লভরৌ বাস্তুযুক্তি: 👪 🗈 🗷 कालनिर्वाः। दिनाच नावगावाः भार्ग काब्युन कार्खिकाः। मूनुमछ। गृहाद्रास्त भद्दी भूध मम्बिहाः॥ भू-क्षणाक खादा (मोथ्) कृष्क ह खर **७ ७**गः। चारिष्ठा (क्रीम वर्क्क गर्दि वाद्राः भूजावराः ॥ जथान्।व

। भूर्नियाम्। डेमी॰ वावट भ्यामा॰ वर्द्धावम्गृहः। উखद्राजाः न सदी छ नवम्त्रापि ठजूर्यभी ।। व्यभावाम्त्रा-डेभी॰ यावर शिक्यांगाः विवर्धः (स्ट। नवमामि उथा वामा वातट শুক্ল চতুৰ্দশী ।। বদ্ৰু ব্যাঘাত শ্ল চ ব্যতীপাভাতিগগুযো:। বিষ্ণু গগুৰো শৈচৰ গৃহারম্ভ: ন কারবেৎ ॥ আদিত্যৰ্য রোহিণী মৃগলিরৈ। ক্ষ্যেষ্ঠা ধনিষ্ঠোত্তরা রেব্ভ্যাপ ম-যানুরাধ হরিভি: শুদ্ধ: ৰভাবাদি-ভিঃ। সৌম্যানা দিবসে १৭ পাপ-রহিতে যোগে বিরিক্তে ডিথৌ বি-ষ্টিত্যক্তদিৰে বদন্তি মুনখো বেশ্মা-रि कार्याः मुंखे ॥ मर्मानुद्वाराणि । हन्मुक्ति उत्तः वद्या वर्षः मृङ नित्रीकिन । उत्याहावानि कर्वर मनाज जू विवर्कारय ॥ जिथिनी त्त्राङ्गी मूल मूखदावर रेमन्दर । बाडि ईडानुदावा ह वाख्कर्णनि শস্যতে ॥ ওথাচ। ব্ৰিভি ক্ৰিভি ৰ্বেশ্মনি কৃত্তিকাদ্যৈ রশেষ পুঞাপ্তি थनानि (भाकाः। भावा र्ख्य द्वांब ভষক মৃত্যু: সূথা পুৱাসক্ষ নৱ পু-(छराः ॥ नाण-रिण्डि नक्त्राणि भणीत लए भाष शर्छ श्रृषि कर्य-मू भीर्यम्ब । कन्त अव निथ्नक

धुरमर्थ लाखा क्यां विदिनः कलम निः इ व्रायु वृद्धिः ॥ नाः १ दर्क वड्ड সম্পাতঃ কোষহানিক্ষ শীতগৌ। मृजु र्वमुक्तज्ञाभूत्य हन्मुक्त भूज म-न्नारः॥ कीर्व धर्मार्थ कामाण मृ **ভোৎপ**ত্তিস্ত ভার্গবে শনৈশ্বরে তু দারিদ্যু রাহাবক্ত পুবর্ততে॥ 🕏 ॥ व्यथ भुरवणकानः । मुक्ति बीरण क्लिन्द्रिंग सिंधनरेगः भारेन जियशा-যগৈ: র্লণ্নে কেন্দুগতে ২৭ বা সুর শুরৌ रिश्उर भूरका २भि वा। मर्वात्र छ कव भुनिकि कराय द्रारमी ह जबुं: শুভে খুগান্য ছিরতোদ্যে চ ভ-वने कार्याः भुरवरमानि वा॥ भी-কে ধনিষ্ঠা অথ বাৰুণেষু স্বাযমূৰক্ষে बिवृ हा खरव् । व्यक्ती गहत्मु भू छ বাসরে চ তথা বিরিক্তে চ গৃহপুবে-मः॥ जिथि बांत्रक व्यापि नगी-ब्रास्त यत्थाषित । भूतित्मि गृह म्राङ् ख्या ब्ह्राडिर्दिना बनाः ॥ 🛊 ॥ व्यथ हात्रः । रेनकहात्रः वास्त খণ্ডণন চতুর্দার মারভেথা একদারণ দু:শরণ চত্রারণ দুরাবরণ।। ভিদ্বার মেব নৃপতে ৰান্ত্ৰম পুশস্তে। দে মুখ্যে তত্ৰ চান্যৎ স্যাদমুখ্য মি-**তি** निर्गयः॥ दाबबादञ् उदेवरका य-म्बाब उथा शवः। जशवातः उथा-

मार मानि । बादमा निर्नवः ।। বুক্ষ ক্ষত্ৰিয় বৈশ্যানা॰ প্ৰান্তদক্ প-किरेमः कमार । मूथाबात मिक-ণস্য পর• ভস্যাপি দক্ষিণে ৷৷ বল-বলৈ বৈরিমুখ্য দ্বার মিত্যন্য সম্ম-ত । রাজহারে ২ন্য ভূপানা পি-क्षेत्राचा भूरवणस्य ॥ याजा भुजार পরাণি রাজদারেবু কারবেৎ। यम-बाद्र हिनाकर्य विषठाक शुर्वणन॰ ।। निःजाद्रणः মृजानाः पृष्ठानाः नि-বন্ধন ৷ অপদারে হ্বরোধন্য গম-নাগমন ক্রিয়া। রাজ্ঞে বিলাস যাত্রা ह नर्याञ्चमा भूरवणनः। 🗱। जान शुाठीव्रनिर्गयः। गरेक व्राक्ति। मनु-জৈ রলহ্যাঃ পাচীর থণ্ডা নৃপতে र्ভविशा ब्राजन्त्थामञाः नर्द्व शुक्तिः द्राः भृषिदीज्ञः । दिःमञ् छ छ পঞ্চাগ্রে পার্স্ববো:পঞ্চ পঞ্চ চ ৷৷ প-न्हार ११ व विरक्षियाः शुक्तीद्राः পৃথিবীভূজ:।। সর্বপুান্তে ত্বাবরণো নাম পুঞ্জির উচ্যতে ।। পুতিপুকার স ছান ভার নাভিনুথ ছিত। । **उब ब**याथामा भीर्यमा वास्थ्यथमा निर्वरः। जम्यथा। त्राक्षद्भाश्वतः शक রাজদারে মহীপতে:। রাজদণ্ড ত্রে সাৰ্দ্ধ জয়দারে পুতিষ্ঠিতা:।। অদা त त्राजरखार्क भागिताः न्षिवीः

পতে:। এবং ব্যবস্থিতে স্থানে মধ্য म उक्षि जिन्नेजि ॥ ताब्रह्म घर॰ नार्क भागाम करवासुन। भद्रिगा-ছে পঞ্চ রাজদণ্ডা ভিষ্ঠন্তি মধ্যত:।। রাজপউাভিধানেন স্থান মেত্রান গদ্যতে। অমিন্ গৃহ॰ নৃপঃ কৃত্বা त्रृहित्रः मृथममूर् ॥ जङ्गानार मञ्जला बाबा ए। २नाव गृह मात ভেৎ। সো চিরাৎ মৃত্যু মাপ্নো-তি রোগ শোক ভব তথা ৷৷ যম मखामयमाधी (क्याइडि क्शश्नदः । (य চানের বাস্ত দোষা: সুর: স্থা-त राषाक रा भूनः॥ न न्यूनारङ ताजभे छैं छः मर्लि र्गक्छ। यथा। দ্বিশুণাদি রভো পুলি স্যাৎ ক্রমা-**फ्या**रि वास्त्रु ॥ त्राबह्य निर्ज (भावः भागीत खन (नायको। स। व्यथकराथाना प्रज्यम्मा वास थ्छ নিৰ্ণয়া৷ রাজস্বারে হি প্রাকারা রা-कह्ञान्द्रत भगः। यभकादा नार्न ताबह्याष्ट्रतः ह रच नृष्णाः ॥ व्यवदाति त्राबर्खः बिठा चात्रश्चिजाः भूनः। অম্বারে ভূপতে শুস্য রাজদগুত্রণা-স্তরে।। এব॰ ব্যবস্থিতে স্থানে মধ্য-म उर भुम्मारा वागाम बाब-হ্পাণিচত্বারি পরিণাহত:॥ রাজ-हरे अक मारनन द्वां जन ७ उनाक् उ: ।

व्ययक मक्षमा जाला वाखा र्जन-**डि म्याजनः ॥ अभिन् गृहः नृशः** কৃত্বা সূচির॰ পাতি মেদিনী। অ-श्चिन विक्रम वृक्तिक (जीश्रक जनवा-भुगि ।। या ब्राजा मञ्जला २नाव विन्यात्रञ्चः नगान्द्रद्रः। य উক्ता बाजम्राखायः जरमामः साम भक्षकः ॥ গজো ব্যাযুক্ত সি হক্ত মৃগো ভূ-কে। যথা ক্রমণ। সিংছে সিংহাসন कान वहार्य महार बात मिन् व ।। गांक याजानय वर्गां मृत्य (किन निक्उन । जुमात्र २४:भूत्र ষ্ঠ্যাৎ ক্ৰমেণ পৃথিবীপতে:।। তেৰ মধ্যমেব সিংহাসন দীর্ঘস্য চতু-রসুকৈঃ। তত্র ভবিষ্যোভরে। মে: वाहि हामु बाउम्। नृश्वाः मू। ब्रन्-क्रमार । द्वारिनव गृहान् विकृ **उवाः वक्ता अगुउः ॥ जूननतः ज**. र्वाञाल्या जावा नानतीमूथ खथा । विरमानक विवासक विज्ञास वि-भन उथा।। इकः किन डाँया वीदा षापरेगाउ भूभीर्डिजाः।#। यरेथवा॰ वक्गानि। यष्ट्रविद्याहार् भाने তস্য তেনৈব কল্পনা। রাজ্ঞ: স্বহস্ত भिक्छ भीर्घ नर्बंड निःकालिए॥ व्यागामन जुनहत्रः जुन् द्राडहरेख শ্চ পঞ্চ:। পরিণাহে চতুর্ভিশ্চ 🛒

রাম হাত্তঃ পুতিপ্তিতঃ ॥ অস্যাধি-দেবতা ভৌনো রক্ষতীদ॰ বসুন্ধরা ৷ দ্বারাণি বিংশতি শ্চাস্য রক্ত চিত্রাবৃতানি চ ॥ ব্লক্তপ্টাবৃতো গেহ: সকলার্থ পুসাধক:। অত্র স্থিত্ব নহীপাল: সুচির° পাতি (मिनी॰ ॥ मीर्घः ७) शुक्रः ८० देखि **जून्दरः ॥ #** ॥ (हो त्राक्र्छावा-যামে পরিণাহে তথৈব চ। ইত্যয়ণ সর্বভোভদু: শুক্র শ্চাস্যাধিদেবত।
।। দানবা রক্ষকাশ্চৈব প্রায়া স্তে চাত यञ्च । हजुर्फ्याम् द्वादानि কৃষ্ণ চিত্রাবৃতানি চ।। পীতপ্র। বৃতো ছেব সর্বানিষ্টবিনাশন:। অ ब शिषा मशीभावः मदीन् भव्न निक्षिति ॥ भीर्षः २०। शुक्रः २०। ইভি সর্বতোভদু:॥#॥ অপ্তকোণো ভবেন্ডব্য: কোণো হস্ত চতুষ্টব:। बाबरखामञः कार्य्या तूषम्हाम्याधि (मवजा।। तक्क का दमवण्डामा भू জ্যা ন্তের পুষত্রতঃ। অপ্টো দারাণি চাস্য সুঃ: পীত চিত্রাবৃত্তানি চ॥ পীতপ্টাব্তোছেব সর্বানিষ্টবি-নাশন:। অত্র স্থাতা ক্ষিতিপতি ন রিষ্টে রবমৃদ্যতে।। রাজদণ্ডো ভবে-फीर्चः भुनत्र बाजरुखकः। बाज-স্ব্তেরাজহত্তে পুকোধান্ তত্র কার-

वि ॥ अयः नाम्तीयृत्था नाम हन्तु म्हाम्याधित्वका । नक्षवत्नाकः প্রেচা হত্ত স ব্যাদেস্য রক্ষক: 11 দাবি শতিস্তদারাণিদীর্ঘে দশ তথা स्रात्र । व्यन्ताव नीर्घावकः ना। भुः সরে এক নেব চ ।। দীর্ঘ দ্বিতবে দশ দারাণি পুসর দিত্যে এক কৃত্বা দ্বিত্তয় এবং ২২ দারাণি।। শুকু চি-ত্রেণ সহিতঃ শুক্লপউেন শোভিতঃ ৷ সর্বার্থ সাধকে। রাজ্ঞা॰ লক্ষ্মী বিজ-यवर्षनः ॥ भीर्धः ३३ शुक्रः ३०। इंडि नान्तीयूथः ॥ 🗱 ॥ नीर्घ जरमा द्राक হন্তা: পুসরে দ্বৌ পুতির্গিতৌ। বি-নোদ এষ দ্বারাণি ত্রিংশৎকোষ্টদ্বৰ• ভবেৎ ৷ রক্তচিত্তেণ চিত্রাঙ্গে। রক্ত-বস্ত্রোপগৃহিতঃ। অত্ত স্থাতা নর-পতি ভবেৎ कीर्खि পুভাপবান্॥ স্র্য্যাধিদেবতা চাস্য রক্ষকা: সক-व गुराः॥ रीर्यः ७७ शुष्टः २०॥ #॥ দীর্ঘেণ রাজদণ্ডার্জ প্রসরে রাজ হস্তকৌ। বিলাস এষ দারাণি চত্বা-तिः मधूषा विषु: ।। गञ्जर्व। त्रक्ककाः कामा भूका देविउग ७१८८ । চিত্ৰপদ্মেন শহ্বেন চিত্ৰবক্তেণ শো-ভিত:।। দভিক্ষশননো ছেব শস্য সম্পত্তিকারক:। তত্ত্র হিত্বা নর-পতিঃ পুচ্র সুথ্মশুতে ॥ দীর্ঘ

৫) भुष्टः २० । इंडि विनामगृष्टः ॥ अ॥ बारणह्याः भुमात्र मीर्घ हो। त्राकश्खरको कथिछो। विवास दाप-म ভবन बादाणि मूर्ड्य भूमान्य ॥ मूर्य्राधिरत्वजा नामा त्रक्रजीय॰ वि-रुक्ताऐ। व्यक्शास्त्राज विवादमा অৰুণাম্বর ভ্বিত: ।। তত্ত্ব ছিত্বা नद्रभितः कृष्ट्राः भाखि वजुक्कद्राः। े १२ भुद्रः १२ ॥ क्षा। व्यायास त्राजन (को जुनदा त्राजन करः। শতবারোপসহিতঃ পুকোষৈ দল-ভি যুঁত:॥ দিক্পালা রক্ষকাশাস্য क्क काम्याधिरमवजा। नानावर्णन চিত্রেণ বসনেন বিভূবিতঃ।। অত্র স্থিত ত্বা নরপতিঃ সুটির সুথ মশ্বত। যিমনান্ধ্যে প্তিষ্ঠেত বিমলো গৃহ সত্তম: ॥ দূর্ভিক্ষণ নাত্র জায়েত নে-छर्या नह विश्ववः। न द्वारणा नानि **भाकक रेनरवाट शाउ ख**य स्था ॥ ইত্যাদি গুণ বাহুল্য মন্যত্ৰ কথিত• बूरिशा मीर्थ २०० भुद्ध २००॥ #॥ আ্যাম পরিহাণাভ্যাণ রাজ্ঞ: বো-ডশ হস্তকঃ। দ্বারাণি বোডশৈবাস্য **चक द्रज्याधित्रवंजा ॥ द्रक्षिका ५२**-वका हामा भूद्रवेख विंज्यन । चक হিত্বা নরপতিঃ সর্রার্থান্ ভূবি সা-बर्प्रा मीर्य ३१ शृह ३५। इंडि

त्रकः ॥ 🗱 ॥ व्यायास त्राकम् ७: म्याद भुभाव ह उनक्षक । म्य भु-কোষ্ঠা দ্বারাণি শনি রস্যাধিদেবতা ॥ शिषाहा ब्रक्षका भ्हाम् भी नव्छा-দিভূষণ•। নাশ্বায়• কেলি রাখ্যাভো ভ্য রোগ বিনাশনং ৷৷ অত্র স্থিত্বা নরপতিঃ সুথ বিজয়তে রিপুন্। भीर्थ २०० भुष्ठ ७० ॥ 🕸 ॥ त्राज-হুত্তেন কোণঃ স্যাদেব॰ কেলি শ্চ-ভূৰ্দেশ। চভূৰ্দ্দ শৈব দ্বারাণি রাহু-त्रम्राधिएवं ।। नक्कक्षत्रा त्रक्का-स्त नानावर्गाञ्चत्रामिकः । व्ययः स्वयः পুকটিত: সর্ব বৈব জ্বপুদ:।। আ-যানে রাজহন্তঃ স্যাৎ পরিণাহে-इन्डकः । नान। क्षः कृष्टो क्ष्मा वीत्रानाम जयशुरः।। वृष्ट्या कि र्पत् তাস্য রক্ষকা শ্চাস্য থেচরাঃ। বি-চিত্ৰবসনোপেতঃ সৰ্বকামাৰ্থ দায্-कः ॥ मीर्च >> भुद्ध । ই छ वीतः ॥ 🗱 ॥ (य। यम्) मिर्डा दर्ग ख्या স্যাদ্বামরোপিচ।রাজহস্তান্তরে প क ठामताः मुर्ग्यशिज्बाः ॥ ठत्मा-লি দর্পণে হস্ত উপরি ক্রমতো ন্য-সেৎাপতাকাধুজ যুক্তাশ্চ গৃহ রক্ষ-করক্ষসাং॥ ছপ্রযুক্তি গৃহং রাজ্ঞাং বিজ্ঞেবং চক্রবর্ত্তিনাং। এষাং নিয-यः भन्नवर । इंडि हाममहिङ्गानि

গৃহাণা কথিতানি বৈ। বিষ্বৈতা नि नृপতি शृ हात्रञ्जः नगाठात्र ॥ ইতি সিংহাসন স্থান মিতি রাষ্ট্রস্য মন্ত ফ। ইভোন্যে চিত্তহর্ষার্থা: পুা-नाराः পृथिवीजूबः ॥ बनवद्यार (या (यत्व) (उदाः नास्ति विनिक्तयः। স্বজন্ম গেহ সংস্থো গো নৃপতি: শুভ চেতनः ॥ म চित्रः भृषिवीः भाखि नर्दार्थान् माध्यक्रिनि । रग वा उट পর গেহভো দুর্মোহাৎ ধরণীপ-তি:।। ন চিরণ পাতি বসুধাণ ঘোরণ রোগঞ্ বিন্দ্তি। बणग्रशक्ति-वन्। गृह्वाता न पूर्वाङ ॥ 🚓 ॥ भद्रकः । शिद्रकमः विगुक्तमः वुक काट र्यश्रृहातः। भूग्रीक न्यर्भः মাত্রেণ বমতো দীন্তিমছিখা: ॥ পৃ-হাণে ধারবেদারা ভদ্তু বরু বা-রণ । বাৎ স্যস্ত । পৃহেষু মণি विन्तारमा विष्कुरमा नह मेखद्र । विभूषक्षेत्रकनशास्त्रा विरथयः जनः নোপরি॥ তেন সর্বাণি নশ্যন্তি অরিষ্টানি মহীভূদাণ ভোলোপি ৷ वास्त्रथा श्रुक्ताः महार यथारियं नीमिन्धः बरेकः। यम बादार नमा-রভ্য যাবদদার মিষ্যতে।। তদ্যথা । মৃত্যু র্ভবঃ ছির শণ্ডো খনা বিভব वर है। दीव खान क इंड्राइी वास

ভাগ। यथाक प्र•॥ यम रेनर्श्व उरायः भ वाय् याक्रण भक्रताः। हेल्मु। वङ्कि রিতি প্রোক্তা বিভাগানা নধীখরাঃ ॥ मृत्छ्रो काद्रालयः सर्यप्राथ खरञा-न ह शब्यः । श्रितं जहहतान् द्र-क्ष्ट हा वाकि शकाहरः॥ श्रा थान्। पिक प्रक्षि विख्य काय রক্ষণ । রাজপতে ভবেদ্বীরো তা-পে কশ্চিমরালয় ।। প্রাচীর প্রতি-ভাগান্তে ইতি ভোজস্য সমতে ৷ ইতি যুক্তিকল্পতরো রাজগৃহযুক্তি: ॥ 🛊 ॥ वास्त्र मात्वन नियरमा शृह नात्न निर्गशः। छत्र वास्त्र श्लव नः क्र ।। भ्रद्रश्ला वृक्षिकाता धनम-শ্চোত্তর প্লবঃ। দক্ষিণো মৃত্যুদো वाञ्च र्षन्श পশ্চিমপ্লवः॥ काल (तथाहर• कृदा मरश्र (तथाहर• তথা। ঐশান কোণতো রেখা দ-किगोरि। वृंका खथा।। नाठामात्रा নামণিশ্চ নাপতাকাপি নাধুকঃ। না ষম্ভাদি ৰাবিতানো নাচিত্ৰো নাতি-চিত্রপৃক্।। নাত্যছো নাতিনীচো বা ना नुकीर्ग नुकीर्गकः। ना शाजू नी गवाकक नेटकानक षात्र छात्र ।। नियरभाख मशिन्यानाः महमणाख হেতবে। ইতি রাজগৃহযুক্তি:।। #।। व्यत्त्रवाञ्च रथा वाञ्च मात्नन नियमः

॥ श्रुटा ध्रम खबा निः इः श्री द्रा গৰ্মতো গঙ্গ:।ক: হ ইত্যেষ গদিতো वास ज्ञानमा दिगी ।। जन्या नूथ भाषा छि यू गाया विश्वपारण रे । এव भगाजालि ॥ पुरक्ष विज् कि विंभमण ধুমে সিংহে বিভোগ: শুনি সর্বনা-**ण:। বৃধে সৃথ• গর্ম ভতো বিনালো** গছে থন কাৰুপদে চ মৃত্য়: মকোণ রেথ কোণশুচি: মূথ সম্পত্তি না-শিনী। পূর্ব পশ্চিমতো দণ্ড উদযা খ্যঃ সুখাবহঃ॥ দক্ষিণোত্তরতো দ ध्वा वन्भश गगन खकः। गृशाभि भा **उर्यक्षीमात्म्याः मञ्जयप्रवाहरत्र ॥ । ।।।** একা চেদ্দিকেশে শালা (वह एकिन প किया छित्रु (क्ट भूई:उ) श्रीना শ্চ কু:শাল• সুখাবহ•॥ পশ্চিমাস্য ধ্জে বেশা সিংহে ত্রুল্থ শুভং। भूबीलय॰ वृष ञ्चात मिक्निश जिनूथ॰ গজে॥ পরাঘাত: পরিথাঘাত: পথা याज उरेथव ह। बर्जासास्या वृक्करमा-**रवा स्वावा इरउ**ऽव मान्यः ॥ गहुजाः शर जाना भुवनः यहि (वन्यनि । পদাঘাতো নাম দোষ: পুত্র পৌত্র 'ধনাপছ:।। পরিথাদগুলো র্যাতো रास्ताः भुजित्विभागः । भित्रथा याट्या नाम (मायः इत्व वीर्य) ध्नाभ-रः ॥ भथायात्जा नाम (नाव व्याया- তো বাস্তন: পথ:। স হন্তি ভোগ• ব॰শঞ্চ তস্য ভেদ মত: শূণু ॥ এক। मार्गः मूथः वर्गाः दिशयः वरा-दर्जन । जिल्रथ क्लनामाय मर्दना-म फब्द्राय ॥ बवाहेता भववाहेता-क्ष य खिश्रेडि ज्ञलानगः। उपदार्गा जनारायः म्राट्म **र**ि **जन**मम्परः ॥ अषि गान मूर्थियर्ग मृजुरक्षण छ-यान्याः। এতে कलाण्य (माराः भूबीि रिक्ष्ठकनार ॥ शा बवाख বৃক্ষভোদোষ: হল সম্পত্তি নাশন: । वर्द्धार भूवंछ। १४थ श्रकः দক্ষিণত শুখা।।ঐশান্যা• রক্তপুত্র-क वाधागाः कीविन खबा। रब ভত্র স্থিতা বৃহ্ণা বিশ্ব দাডিম কেশ-রা:মপনসা নারিকেলাশ্চ শুভ জ্-र्बंडि निक्रयः। निमा नीनी भनाम শ্চ চিঞ্চাখে তাপরাজিভা ৷৷ কোবি-शांत्रक नर्बत्र नर्दः निम्नुष्ठि सङ्ग्लः । 🗱 । गृहभाउन मिह्डि नागम्। चन्त क्यार । न्दा नियु नितः কৃত্বা নাগ: শেতে ব্ৰিভি ব্ৰিভি:॥ ভাদাদৈঃ ৰ্বামপাৰ্শ্বেন ভস্য ক্ৰোডে गृश् मुङ् । उब भुमानः । यामि रुख भुभारान (का क्षेत्रज्ञीकरत्र वा। গৃহাভ্যন্তর সংস্থান নাপবেদভিতো নর: !! # !! তত্র সামান্য লক্ষণ : !

গৃহ ভূনি সমাহত পিঞ্পদ॰ বসু-लावने ब्रम्भ गरेक र्खनिजः। ब्रिव ভ্বর বিংশৎ যোগ ছত ভবনায ব্যয় স্থিতি অফপদ• ৷৷ একাশীতি **ख्रा इरिंड** दिवारिक इरेड ह उ । বডিন্দুযুগ্ম সম্ভক্তে পিণ্ড: স্যাৎ স র্বেশ্মন:।। তত্মথা। ধুজাদি গেহ সংস্থানে গৃহমান শৃভাবহণ मीर्घ जानू: भद्रीगार मेख रिवा-क् निष्य ।। इम. भूध कन. (गइ. व्यञ्चात भूषित्रिकः। नीर्घ वर्षे পুসরে পঞ্চ চত্তােশু। ইঙ্গুলয়ে। ইপি চ।। ইদ॰ পুত্র কল• গেহ॰ গজস্থা-ति शुकी खिंउ। मीर्घ बरगामण जु काजुनगरेकक विःभिजिः ॥ भुनात হাষ্ট্রী সূথ ফল গজজানে গৃহ বি मु:। इंडि बारमक ल्यांक गृश-ণা সরসামত । এব গৃহ সমাচর্য্য गृरुष: भू ज भिष्ठ । 🗱। ভোজस । আযান পরিণাহাভ্যা॰ যো ६इ-পিণ্ডো বিজায়তে। যেন কেনাপি ठात्क्रन (नाथनीयः न इवाडि ॥ এক দ্বি পঞ্চ সপ্তানি শুভান্যন্যানি চান্যথা। আযাম পরিণাছাভ্যাণ नार्ष पारण इसकः॥ এउबु मक्नः नाम शृहः मूथ विवर्कनः। आयाम পরিণাহাভ্যা সার্ভ হত্ত চতুর্দশ ॥ ইদ কনলক নাম গৃহ সম্পত্তি: কারক । আযাম পরিণাহাভ্যা गार्ष रुखास (बाउन।। ইन रि न-ৰ্বতোভদু সামিন: সুথকারক । আযান পরিণাহাভ্যা• সার্দ্ধাষ্টাদ-শ হস্তক ৷৷ কল্যাণ নাম বেশ্মেদ धन धान। ज्थलुम । जायाम नित-ণাহাভ্যা॰ সার্জবি॰শতি হস্তক•।। ইদ হি সুখদ নাম ভরু: সূখ বিব-र्क्षन । मयो यहिन मूक्तिष्ठ गृह श-**क्षक मन्छ ड॰ ।। न** उत्रृ ञ्चान नियमः সর্বেষ্ট্র কার্যে । স্থান মা-नक्ष (नावाण्ड (य (भुाकाञ्च मया ক্রমাৎ।। তদিচার্য্যগৃহ• ক্রা গৃহস্থ: সুথ নশ্ব তে। অজ্ঞানাদ্থ মোহাদ্বা (यान)यां गृक् भाग्द्र ॥ ज वियोप-তি নশ্যেত তস্যকীর্ত্তি: দলং বলং ॥ 🗱 ॥ शुाहीद्राधाः न नियस्म गृह-ञ्चानाक विन्द्राञ। यथा वास्त यथा मिक्ति भागितान्वरयम्गृशी ॥ गृशः রোধো যথা ন স্যাৎ তথা প্রাচীর कन्नना । इंडि युक्तिक नं उरती गृश-युक्तिः ॥ 🗱 ॥ 🕸 ॥ व्यथ वास्त्रगान भुनानः । लिक् । ठजुःषष्टि शरः বাস্ত সর্বদেব গৃহ• পুতি।একাশীতি भर• वास मानुष• भुठि निषिप• ।। অগুতঃ শোধ্ৰেদ্বান্তভ্নি॰ यग

भूरद्रापिछाः । ठजूर्रछः विरुखः वा कवातः वानि (नाव् हा। जुनमकः **छना कृद्धा जनाईन छाउ। ভবে** । পু-রোদিতা• ব্রাহ্মণাদি ভেদেন প্রশস্ত-**खुत्नाननारिजाः॥** अथा ह म<-अ। भूत्रानः। अत्रिक्ष भाव्य गर्ख देव व्यन् विश्व ह मर्बनः। वृज्ञाभनताः वश् कृषा वर्खि ठ छुडेय ।। जानाय बु भत्रीकार्थः भूवं ७८ मर्व मिण्राथः। भीखा भूबाि गृशीयाट वाख्ना न-नून्द्रनः ॥ वास्तः ममृष्कित्वा नाम দীপ্যতে সর্বতো হি খঃ। শুভদঃ সর্ব বৰ্ণানা পুৰাসাদেষু গৃংহযু চ।। বাস্ত-कबु ब्रद्रिक्ष भाव्य गेर्ल्ड डरेंबर 🖲 🛚 পিতে আম শরাবে পূর্বাদি ক্রমেণ বৰ্ত্তি চত্ৰ্ষ্ট্ৰয় ক্ত্না গ্ৰাম্য্তনাপ্ৰ্য বর্ত্তি চতুষ্টব পুত্বালবেং। তত্র পুা-**ठ**्रा॰ नील निथाया উच्छ्न्नात् उद्या-स्य वाक्तामा श्रमसः। এवः मिक्ताः ৰি দিশি শিথায়া স্তথাত্বে ক্ষত্ৰিয়া-**দে:। সর্বশিখা সমত্ত্বে সর্ববর্ণানা॰ স** वास्त्रामः भुगसः। बनास मिणि তু মৎস্যপুরাণ পরিভাষিত পুা-नाम भद्रः॥ 🗱॥ ७०॥ ह मार्मि। পূক্ষাধঃ স্থিত শল্য ন গৃছে দো-यमः ভবেত। भाजाम (मायमः नन्। ভবেত্মবৈজ্ঞলান্তিক।। প্রাসাদ ভ বনাদীনা • নিবেশ • বিভরাছদ। জ-र्य)। ८ किन विशासन कण वास कन। হুত:।। ইত্যুপক্ষ্য বাপ্যাদীনাম-जिथानामानिशमा क्लामरया गृश्यः ন্তে। প্রাসাদেপ্যের মের স্যাৎ কৃপ বাপীষু চৈব হি। ইত্যভিধানাচ ক্-भारावशि॥#॥वास्त्रभूक्षणावणा পস্য গৃহিণী তু সি ছিকারাছ বাস্ত जनया वजीकनरा भूर्वाजा र त निक् खक्काद्रा रेनवरेख द्रव्हाका नि**পा**खि-जः॥ जि या गृरु कात्रयमदः। दिणात्य **धन तज्ञानि रेक्य १५ मृज्य भवाश्य याया।** আবাঢ়ে ভৃত্যরত্বানি পশুবর্জ্জ নবা-পুযাৎ। শাবণে মিত্রলাভন্ত হানি র্ভাদুপদে তথা।। আখিনে পদ্মীনাশঃ न्तराथ कार्खिक धनधानरकः। नार्श-শীর্ষে তথা ভক্ত পৌষে ওস্করতো ভষণা মাঘে চাগ্নিভয়ণ বিদ্যাৎ কা-ঞ্ব॰ কাল্লুনে সূতান্। শুক্লপক্ষে ভ-বেৎ সৌথ্যু কৃষ্ণে তক্ষরতো ভয়া। অখিনী রোহিণী মূল মূত্তরাত্রয় মৈ-न्हव । স্বাভী হস্তানুরাধ। চ গৃহার-ম্ভে পুশস্যতে॥ আদিত্য ভৌন ব-জ্জ **সর্বে বারা: শুভাবহা:। বজু**-ব্যাঘাত শ্লে চ ব্যতীপাতাতিগণ্ড-(वाः॥ विश्वष्ठ गश्रभित्रव विक्रं नर्व

যোগেষু কারয়েৎ। খেত নৈত্রেয় গা ॥ ऋर्दियु जिक्किपुरिश्प १ शिष्ठ ।। उथा বিজয় সাধিত্রে মুহুর্ভে গৃহমারভেৎ । हन्द्राप्तिका वदाः वदाः वदाः भक নিরীক্ষিত ॥ প্রানাদে গ্যেব মেব ग্যাৎ কুপ বাণীযু চৈব হি। ঐন্দৰ। **ब्गनितः॥ शामुन्दं मध्दः। हो**षः त्य उन्ह रेना खर खथा मानक है: ज्राउ: । সাবিত্রণ্ট ভাষন্তক্ষ গান্ধর্ব: হ্বভপ স্তথা ৷৷ ব্লেছিণশ্চ বিব্লিঞ্চিশ্চ বিজ-ৈচৰ বট: পঞ্চশ মৃত্য:।। তেন দ্বিতীয ভূতীয় সপ্তমাষ্ট্ৰম নবনৈকা-म्म পঞ্চমান্যতম सङ्ख् व्याना वास कर्य वर्गाए। रिज्ञानि कनस নরগ্ছে দেবগৃছে ভূ পুতিষ্ঠাকাল ব-শাৎতৎকাল পরিগুহ:॥ৠ। তথা **ठ क्ला अंद्रो (एवी मूद्राणः) यमा (एव-**স্য য: কাল: পুতি চা ধুল রোপণে ৷ গর্ভাপ্রশিলান্যাসে শুভদ স্তস্য প্জিত: ।। यम्। (দবস্য প্রতিষ্ঠা ধ্জ রোপণে यः कालः मुख्य स्तरा गर्छा-প্রশিলান্যাসে গৃহারন্তে স কাল: প্ৰিত ইতি।। 🕸 ।। পুতিষ্ঠা কালক भाष्टिम् । हिट्य वा कान्नुत्न वाशि हिन्द्राप्त वा भाषाय उथा। भारत वा नर्राप्ताः भूषिक्षा मूजना ज्वरा।

প্রাপ্য পক্ষণ শুভণ শৃল্ল মতীতে চো-ত্তরায়ণে। পঞ্মী চ দ্বিভীয়া চ তৃ-**ीया मक्षमी उथा।। मणभी (भौर्ग-**मानी ह उथा (मुक्त बरवाममी । चामू भुडिश्वा विधिवट कृडा वङ् कना ভবেৎ ॥ পুতিধাসময়বে । মাঘে বা ফাল্লুনে বালি চৈত্ৰ বৈশা-খযো রপি।ভৈঙ্গোষাঢকযো রাপি शुंखिष्ठा मुख्या खर्ये ॥ कन्नजरही দেবী পুরাণ । মহিষাসুর হস্ত্রাক <u> श</u>िक्षा प्रक्रिगायुद्धा 🗱। 🐯 । छित्र । छित्र । গুরো ভূগো রস্ত বাল্যে বার্ছকে নি হলে গুরৌ। গুরাদিত্যে দশা-ছে ত্বক্তি জীবাষ্টবিংশকে ॥ পূর্ব রাশাবনাযাভাতিচারি গুরু বৎস-রে। পাগুলেশনভ্ জীবস্য চাতিচারে विभक्करक ॥ कष्णाम् । एउ मधार नीव्राष्ट्रकः, मनिन्नुत्वा क्रीयानिक **ह**र्ज्यात्म हद्रशाह्यक्रवर्षण ॥ अत्क-नाङ्गा टेठकिनियन विजीयन विनवस्य 1 ত্তীযেনতু সন্তাহে মাঙ্গল্যান বি-वर्ष्कारयथा। वृजातस्य श्रुव्हिष्ठ ह नृश-রম্ভ পুবেশনে। পুভিষ্ঠারম্ভণে দেব क्षाप्तः भित्रवर्द्धायः॥ माजि-সাগরে। উল্লাপাতে চ ভুকম্পে অ-কালবর্ষ গজ্জিতে। বজকেত্র মাৎ-भाव गुरुत हम् मूर्यादाः ॥ भुरा-

ণস্ত ত্যালেৎ শৃদু: সপ্তরাত্ত মত:পর । वाकनः कविरया रिक्ना खारबर कर्षा विदाबक ॥ भू मु छ। छ। हिक রাত্র• ততঃ ক্যা সন্চরেৎ। পরা-भद्रः। भुषाण अध्वावस बिद्राबः বুতবন্ধনে । এফরাত্রণ পরিভাজ্য क्यार भागिमूहः गुरह ॥ # ॥ न न मानुदाल । नवगुरु नथः क्षा ত उ: नर्ग अभाग्द्र । अनुषा एव-দ পু া न काम ह जाया कु हिए।। নব্য বৰ্জনান ধৃত ব্চন । পিত্ভ্যো नृष्ह्रस्य वृक्षिणाषाः स्या नम्बिगः। ক্র' ভূত ্লিঞ্বৈ সংপ্রা বাস্ত্র (एवडा: ॥ ज हिस्स वाख्यात्र तृ হোৎসর্গধোঃ করণে সক্দেব বৃদ্ধি माष्त्रः कद्रशीयः । अःमः कियमात ज् नाक् डाः भूषन मक्य। मक्रमव ज्रदे मुक्त भारते न मृथगातिष् ॥ ইতি ছন্দোগপরিশিষ্টাৎ ॥ 🛊 ॥ নাংস্যে। উহাপোহার্থ ওবজ্ঞো বাভ্রশারণ্য পারণ: ৷ আচার্য্য**ন্চ** ভবেন্নিভ্ৰ: সৰ্হদ। দোৰ বৰ্জ্জিত:॥ দেবীপুরাণণ পুসোদে চচতু:বঞ্জিরে: কাশীতি পদ গৃছে। চত্রসুীকৃতে ক্ষেত্ৰে চাষ্ট্ৰধা নবধা কৃতে॥ কোণে विथा खाला पद्मा नव जागान् भूक-इत्र । मेनः (कानार्ष्याः । उद्धरः

পৰ্জ্জন্য: পদ সংস্থিত:॥ দ্বিপদস্থো অবস্তুশ্চ শকঃ স্যাদেককোঠগঃ। ভাক্তরশ্চ পদো জ্ঞেষো দ্বিপদঃ স্-ত্য উচ্যতে।। ভূশ: পদছে। জ্ঞাত্ত-विशा विशास रेहर भरा**र्खकः**। इंडा-শনঃ পদাৰ্জে তু পুষা চ পদ সংস্থি-ত:৷৷ বিতথো দ্বিপদো জ্রেয়: পদৈ-करङ्ग गृहक्तुन्छः। दिवञ्च जः भरिषक-(इ) गक्तर्दा दिशहञ्चिः ॥ जुङ्गः ेटैन्हक्नारिः। (छ्हर्यः। सृगन्हार्श्वनाह-স্থিত:। পিওরে। হর্দাদে জ্রেযা: भरर रहोवादिक खबा॥ मुन्तीरवा हि भार (छः": भर्ष: भूब्रह्यक: 1 প্যসাণ পতি বেক্সো ৎসুরো দ্বি-शर मः ছिত: ॥ (भावरेककशरहा **छिवः भाषा २६भर उ**ठाउ । রোগ कार्षाभाषा (ज्ञाया नाग-काशि भए ड्रिडः ॥ दिभए विश्व-कर्या ज् उझारेः भरमः ছिउ:। याञ्चर्यदः भाषा (ज्वाया नागद्राष् ৰিপদস্থিত:।। পাদস্থা 🕮 মহাদে-वी रिजि कार्षभरिङ्जा। याशाञ्च भार मः इः महाराभद्यमः भर्षः-**७:।। ह**ञ्चनस्थ। विस्क्रिय महार्ग्यभा मध्र भूर्वगः। माविबस्र भए। (छ-यः সাবিত্রী পদসংস্থিতা॥ ততো दिवसान् विरक्कय **क** ज्देश मंध्र म•

স্থিত:। ইন্দ কেন্দু। ত্মজ কোভাবে-কৈৰ পদ সংস্থিতৌ॥ মিত্ৰ শুতুল্লদ শৈচৰ পশিচমে চ ব্যবস্থিতঃ। ক্দু কৈকপদো জ্ঞেযো রাজযক্ষা পদ-স্থিত:।। ধরাধরশ্চ বিজ্ঞেয উত্তরে চ **ठ**ञ्चार । ठञ्चर म्ठञ्ड्र अरथ् জ্বে: পুজাপতি: ৷৷ দেবতানুচরা बार्क्ट मर्ब्द हाड खथा मूदाः। विव॰ পুগৃহ কোষানি রলসাপুর্য্য দেশি-कः ॥ এতেবা মেব দেবাৰা বলি। দদ্যাত্ত কামিক। ব্লসেতি পঞ্চবর্ণ ब्रह्माजि:। ७५। ह भावसभाः। উক্তানা মপি দেবানা পদান্যাপ্য্ত পঞ্চতঃ। রকোভি তৈ র্থোক্তে ভ भागभारेन वंदिः हरद्रथा। उथा। भी ত কৰিছা চ্ৰ্ণ স্যাৎ সিত তভুল त्राष्ट्र ४॰ । अपूछ हुर्ग मक्न १ क्ष । रख भाषाक्रम ॥ विद्यापि अञ्चल **म**्राम विज्ञाङ वर्गभक्षकः। म्राट भूना-क सहवात्म। ইত্যমরোকে: তুह प्य-नक्रे:।। भ्का मखन वार्य जु भ्वी-श्वारिक क्रमार। क्रम् रैक्टर दि-ষারী চ অর্থ্যা প্তনা তথা।। জন্ত্র-কাপাপরাক্ষসেট্র পিলিপিঞ্জ ক ब्रक्डिश । बखन कंद्रशामायर्थेड भा-लभाग मभीरभ मर्ख भृष्ण्याः ॥ मा-**লণাম দিলার্গী** যত্র ভিষ্ঠতি কে

भवः। ভত্ত দেবাসূর। यक्का ভূবনানি চতুর্দশ।। ইতি পদ্মপুরাণ বচনাৎ। তত্রাবাহন বিসর্জ্ঞান নস্তঃ। শাল-গ্রামে স্থাবরে চ নাবাছন বিসর্জনে । ইতি বচনাৎ । তদসম্ভবে ঘটাদি জলে। পুতিমাসানে স্পৃত্যাকা-হন বিসজ্জ ন বজ্জ । ইতি বৌধা-য্ন ব্চনাৎাঞ্চা এষাং বিশেষ খ্লি र्मर मार्भुद्धान (प्रवीभुद्धाना छा। म्-कालीमोनीखरेन न या बाब्याक । ইতি ন লিখিত:। কিন্তু মৎন্যপ্-ব্লাপোক পাৰ্য বলি দী**য়তে। ড**-था ह। भाष्मः दाशि माउवाः सनामा সর্বতঃ ক্রমাৎ। নমস্কারেণ মস্তেণ भुगवारमात्र मर्दछः॥ **चाउवव भार** क भादरा वाक्ष भायन भाव मू-ক্ত তেন এব পাষস বলি: ওঁ ঈশা-নায নম: । ইত্যাদিনা পুযোগ: I ন চ বাচম্পতি নিশোক্ত মনুক দেব-ভাবৈ এব পাষ্স বলি নম ইভগদি। পুণবাদিনসন্ধারান্ত স্থনাম ৰূপ নত্ত্ৰ **মধ্যেদেবপ্রেবেশস্যাযুক্তত্বা**থা তথা চ বুক্ষপরাণ । ওঁ কারাদি সমাযুক্ত • नमकात्रास की खिंड। सनाम नर्स नः खानाः मख इंड्राकिशीयरा ॥ (मवी-পুরাণ ৷ এব ভুতগণানাম্ব বলি (দি यस काभिकः। अजान् भूभू बायप्प-

वान् समानुझाक्टि वूरा ॥ वरः **अ्नूबिडा (एवा: नाडि नहिन्**रा নৃণা । অপ্জিতা বিনিম্ভি কারক ॥ ञ्चानकः उथा ॥ এडान् भुगूकार-(फ्रवान् घण भूज्ञाक्षरेख ख्या । অত্ত পুণ্জায়া নিভ্যত্বাৎ বক্ষ্যমাণ মৎস্পুরাণ বচনে ছোমানন্তর ব-विमानाइ वरवः कामादार शृजा ছোমানস্তর• বলিদানাচা**রঃ। তথা** চ। বুন্ধ স্থানে তথা কর্য্যাদ্বাস্থান मा भूखन । भियाक भूखन वर्षाः षामुक्तिनगनम् ह ॥ गद्यार्थः भूत्र रैनर्वर्ध्र थ्रारेन्ध्रः मूत्रमञ्जय । उटः সাপ্রযেৎ ভিষিষ্ সর্বলোক ধরাং मही।। मुक्लाः भूमहा क्लाः हिव्या-ভরণ ভূবিতা । খ্যাত্বা তামর্র্যে-দ্বেণী পরিভূষ্টা শিভাননা ॥ ভতঃ স্বনাম মজেণ সর্বদেব ময় হরি।। ধ্যাত্বা সমর্ঘেত্তত যজেলাস্ত নরণ পর ।। বুক্ষ স্থানে ততো বিদ্বান্ স र्यामाधात मक्तिः। अधिन् नः স্থাপথেৎ সম্ভঃ বর্জন্যা সহ পুরি-छ।। रिम् वा बाज्ञ नाथ म्नाय वा मृष्टः मुख्ः । সর্বীকৌষধীযুক্তः সুবর্ণ রন্ধতা দ্বিত ।। বুন্ধস্থানে ততে। मजी कलमः इान्य न्वत्यः । उ बि एठ जूबा थि पिव शास्त्रण मञ

विगुइ।। गरिक्षः भूरिम्न भूरिभम्ह रेन-विरु: मूगनाश्रेत । उठा मखन বাছে ভু পুতীচ্যাণ প্রাল্পখঃ ছিতঃ ।। व्याठार्य्या गृश्च महाद्वः वृक्षाहीः उर्भायः भूतान्। भुाष्क्रमः उर्भाय-ৰিদান্ আহু জীনা শতেন চ।। ইত-व्रान् मणीं पर्वानाञ्जि जिः भुज-र्भाष्ट । उठ: भुगम् विद्धाना क्-ত্বাবৈ স্বস্তিবাচন ॥ পুগৃহ্য কর্করী। मन : अथना छः भूरिक १०। मृत मा-গেণ দেবেন ভোষ খারেণ কারবেৎ ।। পূর্বৎ তেন মার্গেণ সপ্তবীক্ষানি বাপষে । আরম্ভ তেন মার্গেণ उम्र थाउम्र काद्राय् ॥ खडा গর্ভ খনেরাধ্যে হস্তমান পুমাণতঃ । চতরঙ্গুল মাত্র ডদখঃ খন্যাৎ मूनविज ॥ शामरयन भूमिन्।।थ চন্দনেন বিলেপিত•। মধ্যে দত্ত্বা ভূ পুব্লাণি শুক্লান্যক্ষত মেব চ ৷৷ আ-চাर्य्यः शुष्यात्था ज्वा श्वारयाप्तवः চতুমু থ । তুর্য্য মঙ্গল ঘোষেণ ব্রহ্ম-ষোৰ রবেণ চ।। অর্ঘ্যণ দদ্যাৎ সূর-শুেष बद्धाजायन मखिद । भुगृश् कर्वत्री जास जर भाउः भूत्र रहन रैनः॥ সর্বরত্ন সমাযুক্তি বিমলৈক-সুগন্ধিভি:। তিমান্ পুস্লাণি শুলানি পুক্ষিপেদোমিতি মারন্।। তদাবর্ত্ত

পরীক্ষেত দধি ভক্তাব্রিত ক্লিপেৎ । শৃত স্যাদ্দিগাবর্ত্তে ংশৃত বা-भ ভবে खडः ॥ वीरेकः भागि यवा-मीना गर्ब छ भ्रायखाः। कः ত্রজাভিঃ পবিত্রাভি মৃ জি গঁভি পু পুরবেৎ।। এবং নিল্লাদ্য বিধিনা বা ॥ ख्याग॰ मूद्राख्य । मुदर्ग॰ गाथ वज्रक व्याहार्य्याय नित्वपरेय**् ॥ ह**े एतानी नाभीन (शमस भुगवादि স্বাহান্ত ভক্তমান্তি:। তথা চ বিষ্ণু থর্মোন্তরে। একৈকাণ দেবতাণ রাম সমুদ্দিশ্য यथाविधि । চতুর্থ্যন্তেন ধর্মজ্ঞো নামা চ পুণবাদিনা॥ হোম-দুব্য মথৈকৈক শত সম্ভস্ত হোম-বেং। শতসন্ত্ৰা মিতি প্ৰোক্ত বচ নানুসারেণ বাস্তবাগেতরপর ॥ मृजि: । बाहावमान जूहरा८ ध्रा-यन् रेव मञ्जाप्तवजाः। हाम प्रकार ণা সম্পুদান মাহ ছন্দোগপরিশি-डे· । व्याप किया (क्या यव या शः तिकीर्खिजा। कर्यास्त २ न्हानानागाः भूर्वभावादिका खरद्या विषया-(क्रीव मन) (क्ष्मिक्शक्षिश्दा छ-(वर । चय (क्षृज्य । अर्य) मन्द्रिय **প্**তিপাদযে ।। অন্যে यজনানভি-নঃ। উভয• বুকাকর্ম হোতৃকর্ম চ। উপসু-ছারে বাস্ত যাগ মিতি শ্রুতেঃ

সঙ্কল্ল বাক্যে ভেনৈবোল্লেখ মাচর-স্তি। অত্র নিলিভানিলিভ দক্ষিণা-मानाए क्ल जात्रजनऽ।। 🗱।। नाए। माऽ । ততঃ সধৌ বিধি সান বন্ধনানস্য कात्रराष्ट्रा (पवी भूत्रानः। काम क्र इ-পতी भूष्क्रों रेवकवान मक्तिला १ई. (१८। वृोक्तभान् (ভाजिशञ्चा जु नृज्ऽ गीजामि कात्रस्य ॥ भागामः कात्र-(यिषिद्वान् शृष्ट् वाशि मत्नाष्ट्रतः । कार्याञ्च शक्षा विं दे विंद्यीके রথাপি বা॥ ছোনান্তে ভক্ষ্যভো-हिन्न वास यात्य दिन **इ**त्तर । ইতি মৎস্যপুরাণে হোমান্তে বলি-বিধানাৎ অত্রাপি হোম ক্রা ব-ল্যাদি পাুণ্ডদিত সর্ব ধর্মকরণাচার: ॥#॥ অত্র পুলাপতি নানাগ্রি:। পু-তিষ্ঠায়া লোহিত ক বাস্ত যাগে পু-काপि जि:। कला मय পु कि श्राया वकः ণঃ সমুদাজ্তঃ।। ইতি মৎস্যসূক্ত-वहनाद्या এकामीजि भरवास्रवारग मर्भाश्वागः। ज्याविकादा। शकः गरियायिकरेनः भन्नीकिया जू तमः থাভি: কনকেন তু।। পশ্চাল্লেপ্যে ন চালিপ্য স্ৰেণালোড্য সর্বত:। मम भूर्वायठा दिथा मम हित्वाखद्राः যতা:॥ সর্ববাস্ত বিভাগে জু.বিজ্ঞে-

या नवशा नव। शक्षावा मञ्जमार भद्धः। गायज्ञासाय (गामूब॰ गन्न-দ্বারেতি গোম্ব । আপ্যায়ৰেতি চ क्षीत्र• स्थिकाद्विष्ठि रेव प्रथि। (उरका-সীতি ঘৃতক্ষৈৰ দেবস্যত্বা স্বশোদ-क । 'धन्दी द्राष्ट्र काउग्रयनः । वीकः यः भानत्या मृता शाध्याः नर्यभा-खिलाः । यवा (भ्होयश्यः मध विभ-॥ पा मुखि **थादिजाः ॥ वीहिः मह**र शक्षानु यश्चिकाथाः। भाषाय। रेश-মন্তিকাঃ। দশেতি বাস্ত মণ্ডল বায ব্যে উপবিশ্য প্রাভিমুখো গুকঃ উত্তরস্যা নারভ্য দশরেখা: প্রাত্ম-थी यंथानिकन क्यां । जव रेन-খিত্যা মুপবিশ্য পশ্চিমতঃ পূর্বাপ-त्रगा मत्ना बतायका (त्रथाः कर्य)। ८ क्वक मनाकारिना। क्षुयान्य छा-गाः नामानि। नाष्ट्रा यानावजी काष्ट्रा विणाला भुगवाहिनी। भही जूमन-मा नन्ता मूज्या जूबशा उथा।। हेज्राः म्। मनाद्रशाः । श्रिना भूत्का ণক্ষী বিভ্তি বিমলা প্রিয়া। জয়া कना विरमाका ह इंडा म छा म (माखद्रा: ॥ इंडाड म्मद्रिया: ॥ **बकामी** जिमन कृषा वास क्र मर्ड वास्य । भन्दान् भूकायाप्त्रान् विष्मः अक्षरिमव जू॥ शाविष्मः

बाग् उः भ्वाः भ्वा भार खारा-দশ। নামত ভানি বক্যামি ছা-नानि ह निरवाथ स्म ॥ देनानरकाशा-**रियु जान् প्**काय् इ विधानजः। निश्री हिवांच शब्हांत्रा अवसः क्लिमाः युषः ॥ স्र्याः मञ्जा ज्म रैकव जा-काला वायु (व्रव ह। भ्या ह विजय-रिक्व गृहक्कंड यभावूर्त्जो।। गक्तार्बा ভ্ऋताबण मृगः भिज्गग खथा। मोवाद्रिका २थ मृग्रीवः भुञ्जमस्त्रा बनाधिनः। अमृतः (माय भारती ह রোগোহি मू चा अव ह। जलाहै: (माम माभी हे अमिडिक मिडि खथा ॥ वहि र्षाबिः भारत् ठ ठ ठ र छ শতরুঃ শৃণু। ইশানাদি চতুষোণ म श्रिजान् भू जारव हुयः ॥ आश रेकः वाथ नावित्वता अयो कृपु खरेशव ह। নধ্যে নবপদে বুন্ধা তস্যাপ্টোচ সমী-नगाः ॥ नर्वात्नकास्त्रान् विष्णा প্রাদ্যায়ামত: শৃণ্। অর্থ্যনা সবি-**जारेहर विवशान् विवृशाधिशः॥ भि**न ক্রোহ্প রাজগন্ধা চ তথা পৃথীপরঃ ক্রমাৎ। অষ্ট্রম শ্চাপবৎসশ্চ পরি-ভো বুন্ধণ: মৃতা:।। আপ কৈবাপ-वर्भक भर्द्धानग्राम पिठि ख्या । পাদিকানাঞ্চ বর্গো হ্ব নেব কোণে-ষ্শেৰজঃ॥ তমধ্যে তু বহি বি: শ-

ष्ट्रिभरा एउ जू नई छ:। वर्ष्या ह विवद्याः क भिदः भृथीयत्र खया।। বুন্ধণঃ পরিতো দিক্ষু ত্রিপদা তে তু जर्ड उ: १ ७व विकि यथा देगानका নে কোষ্ঠ চতুষ্টবে অন্তৰ্ছিত ককে। ঠ-সহিতে দেবতা পঞ্চ মেব মাণ্নেবা-रिकालयुभी जार्थः। रिक्यु भूदी रि रिकृ। १। वं नानिमानी वक्तानि वर्निम भृषक् भृषक्। वायुः यादः তথা রোগাৎ পিতৃভ্যঃ শিথিন भूनः।। मृथ्याक्ष मर्था भाषाविः छथः यावानव जू । जु गुीवाननिष्ठि যাবন্দৃসাজ্জগন্ত মেৰ চ।। এতে ব॰-भाः সমাখ্যাতাः कृष्टिक्क्टेब এব চ । এতে सः हिर मञ्जातः भन्नास्य त्रम ख्या ।। नर्य हे ख्र त्रनाथ्या उ ত্রিশ্ল কোণগ চ হ । হস্ত न্যा-(मयु वर्ड्ड)। नि जुलाविधियु मर्बरा॥ कीरनाहिरहा भया जानि वर्ड्स्य य-नुष्ठा नद्रः। मर्बे वास निर्मिष्टेः পিত্বৈশ্বানরাযত:॥ মূর্জন্যা: স মাবিষ্টো মূথে চাপ: সমাশ্রিত:। পृथीषदा **२**र्यामा हेव खनरमा खावः ধিঙিতৌ।। বক্ষন্তলে চাপবৎসঃ প্জনীয় उथा वृत्यः। निज्ञास मिजि পৰ্জন্যে শ্ৰেন্ত দিতি জগন্তকৌ।। मार्भन्ता वन्य मः छो ह भूकवीयो

পুৰত্নত: ৷ সোম স্ৰ্য্যাদ্য ভছৰা-স্থো: পঞ্চ পঞ্চ।। ক্দুশ্চ রাজ-যক্স। চ ৰামহন্ত সমাশ্রিতৌ। সা-বিত্র: সবিতা তছত্বস্ত দক্ষিণ মাশ্রি-তৌ ॥ বিবস্থানথ মিত্রণ্ট কঠরে স॰। ব্যবস্থিতী। প্ৰাচ পাপ যন্ত্ৰাচ হন্তবোর্যনিবন্ধকে 🛭 তথৈবাসুর শে-ৰৌচ বামপাৰ্শ্বে সমাশ্রিভৌ। পার্শ্বে তু দক্ষিণে ভদ্বদ্বিতথ: সগৃহক্ষত:।। উৰো ৰ্যমান্থপৌ জ্ঞেযৌ জান্বোৰ্গন্ধৰ भूझको । बहुरा ज्व मू ग्रीरवी कः हेता क्षेत्राजिका मृत्रः॥ द्वरः मञ ख्या (मर्ह्मभारयाः निख्त ख्या। भरबा नवभामा बुक्ता क्रमरय म जू भ्बाराज ॥ ठत्रकीक विमात्रीक भ्ज-नाः भाभद्राक्षत्रीः। देभाश्यक्ष কোণেৰু মণ্ডলাদাহতো যজে ॥ পিতৃভ্য ইতি পিতৃগণাদারভ্য বং হি· যাবংযো বংশ: পুসারিত তদ দাযতো বাস্তপুৰুষ:। অমুপো বক गः। भूञ्चकः भूञ्चम्छः। उर्था। भूर-किंग्ल इसी के वारताः भरविता-খন । কোষ্ঠানা লিখন পুদক্ষিণ कार्याः। उथा। उद्धनी मधाना हिन उथाक्ष्रभ पिक्ताः। भुवान वर् কনক ফল পুদ্ধাক্ষভোদক।।। স र्बक वामजाभव मन्छ निवान

थान। 🚓। उथा। वाखो भन्नीकिएउ अभाग् वाखानाइ विष्ठक्राः। वाख् श्राभगनः अर्गा८ त्रभिष्ठि वं विकर्मग ॥ बीर्लाकात्र उत्थाम्यात उथा गृ-হ্নিবেশনে । দারাভিবর্দ্ধনে তদ্বৎ প্ৰাসাদেযু গৃহেষু চ ৷৷ বান্ত্ৰপশ্মন वर्षार श्रदंभव विष्ठकाः। वकाः भीजि भर (वश्र) (वश्रोक वाञ्च পিষ্টকৈ: ৷৷ হোম জ্রিমেখলে কার্য্য: হুতে হত্ত পুমাণকে। #1 বিশ্বকর্ম। ৷ থাতাধিকে ভবেদ্রোগী হীনে ধেনু ধনক্য:। বক্রপ্তে তু সন্তাপো ম-রণ ছিন্নমেখলে। নেখল। রহিতে শোকে। হৃধিকে বিত্তসংক্ষ্য:। ভা-ৰ্য্যাবিনাশক স্বপ্ত প্ৰোক্ত যোন্যা বিনাকৃত ৷৷ অপত্য ধ্বাসন প্রোক্ত अर्थः यद क्षे वर्ष्क्वितः। विभिष्ठः স হিতাযা । তমাৎ সম্যক্ পরী-रैकाव॰ कर्डवा॰ मुख्यकिकः । এव॰ 🛚 বিধ স্বণ্ডাসম্ভবে ক্রিযাসারঃ। স্বণ্ড মেববিধা নস্যাৎ স্থাপ্তলা বা সমা-শুবেৎ। মৎস্যপুরাণ । যবৈঃ কৃষ্ণ- 🛚 **िटेन उद्दर मिल्डि: कोविम**स्टेंब: । भानारमः शानित त्राभागार्गाः पृथ्व मञ्जितः ।। जन मूर्वा मरेगर्वाः नि यथु जिन्हीं जमित्रिं । कार्यास

।। হোনাভে ভক্ষ্য ভোৱৈ।শ্চ বাস্ত-(मर्म विन श्रवर । अब शाम **मञ्जानारु** विक्थार्याखद्र । वार्छा-ক্লতেন মজেণ যজে গৃহদেবতা।। বাস্তোম্পতেন বাস্তোম্বতিদৈবতেন शक्तरञ्जन । विनिष्तुश्य शायत्र• পূাগেব লিখিত।।।।। বুক্সস্থানে ত-**७: ज्**र्याद्यामुहरू तम् भू जन मिछा।-मि। भूवर्षः गाः वज्ज यूगं भाषार्यप्रय নিবেদযেৎ। ইত্যন্ত মত্রাপি বোধ্য ।। কল্পতরো মৎস্যপুরাণ । ততঃ अरबी विविद्यान यजनानम् काव-(य८ । विका॰क भूकत्यक्तकः)। (य-চান্যে গৃহ্মাগতা: ॥ এতদাস্পশ-यन क्दा कर्य मभाठात्र । शामान ভবনোদ্যান প্রারম্ভে পরিবর্ত্তনে।। भूत्रविणा भुरवरमयू मर्दरगयाभन्-ভবে। ইভি বাজ্পশমন ক্ত্ৰা স্ত্রেণ বেষ্টবেৎ ॥ ইতি মৎস্য-পুরাণে উপক্রমোপসংহারবো র্বা-স্থেশনবন্ধেনাভিধানাৎ বাস্থপশ-মন কর্মাণা নামধেয় ইতি তেনৈ-(वाह्मथ: नर्बामाशन् बार इंडि শুভেক বাস্ত সর্বদোষাপনোদন ফল সাকল্পে তু তদুল্লেখ: কার্য্য:। এতত্ত্ব পুরে স্ত্রেশান্যতরমিম-बन्धाः कर्खवाः। व्यावन्धाकरव् भूमानः

বাভেয

भुरिगरवाकः । इंडि श्रिवयुनन्दम ভউ। हार्य्यविद्रहिङ वाख्यागङ्कः समार्थः ॥

বাস্তক• ক্লী বাস্ত্কশাক•। ইত্য-মরটাকাষা• ভরত:॥

वासकी जी हिल्ली माकः। ইতি ब्राह्मनिर्घणेः॥

वालुक क्री भाकविष्मवः। (बजुरा ইতি ভাৰা। তৎ পৰ্য্যায়ঃ। বাস্ত ২ बास्तकः ७ वजूकः ८ वस्तकः ৫ हिनाः মোচিকা ৬ শাকরাজঃ ৭ রাজশা-कः ৮ हकवली २। अग्र खगाः। मध्यद्वः। मुनी उनद्वः। कात्रद्वः। मारनद्रः। बिर्मादिककुः। त्राष्ट नवुः। जुद्रश्रद्धः। यशार्थयाः नाः **भनद्यः। यस मृत्र मृद्धिकाद्रिद्धः।** ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ।। অপিচ। বাস্তৃ চ বাস্তৰ চ স্যাৎ ক্ষারপপ্রঞ্চ শা कद्रादे। जरम्य जु वृहर्मधाः द्रकः अप्राक्षी उर्वा ख्रुकः ॥ भागाणा यव মধ্যে স্যাৎ ঘাবৎ শাক মতঃ মৃত । বাস্ত্র দ্বিত্য বাদু ক্ষার পাকে कर्षिकः॥ भीभनः भावनः क्वा वध् भुक वनशुरः । अत्रः श्लीहाजु পিত্তাসু কমি দোব্র্যাপহ ॥ ইতি ভাবপুকাশ: ৷৷

वार्डक वि विजयिक्त ॥ वड

বাহ

সম্বন্ধি ।। বস্তুসমৃদ্ধি ।। বান্ধসমৃদ্ধি । বস্তি বস্তু বস্তু ৰাস্তু শংক্তিগ্ৰহণ পুত্যবেন নিম্নমণ ।।

বান্ডোক্সভি: পূ• ইন্দু:। ইভ্যমর: il বান্ত্র: ত্রি বজাব্ভরথ:। ইভ্যমরঃ ।। বজসম্বন্ধী চ।।

বাছ: ত্রি বারি ভিষ্ঠিত য:। বার শক্প্র স্থাতো ড পুড্যবেন নিয়ম:॥

বাশা: পু॰ উন্মা। লোহ॰। ইতি কেচিৎ।। মূর্দ্ধণ্যমধ্য ইতি সাধু-পাঠ:।।

বাম্পেয়: পু॰ নাগকেশর:। ইতি। রন্তুমালা॥

वारु क छ गाज । ইতি कविकन्नक्रमः ।। क व्यवारुट । छ वारु छ । ववारु ब्रकः शुक्या छ छ। का छ।ः
मरुमुणः ইডा मि मिक्कार्थ (भाद्वारिक वरुवारू भाना । व खरु छ वरुवार । ज्या छ जा मि का प्राप्त विकार वरुवार । ज्या छ जा मि का प्राप्त है छ। मि का प्राप्त है छ। मि का प्राप्त वर्ग छ गाज है छ। मि का प्राप्त वर्ग है छ। मि का प्राप्त है छ। मि

बारः भू (घार्टकः॥ भित्रमान-विष्मयः। ইত্যমরः॥ यथान्ः। পল পুসঞ্জ মুষ্টি: সভব স্তঃ जुर्द्धय•। **हज्जात्रः अ**खनाः शुष्ट कजुः भुइ मथाएक।। षष्ठीएका खर्द द्यात्मा दित्यानः मूर्न डेठाउ । मार्क्ष मूर्ला ভবেৎ योती (ष्वथार्य) গোণ্যদান্তা।। তামেব ভার• জা- !। नीयाय वारहा जात्र हजुरेयः। इंडि ভরত: ॥ চতুর্দ্দশ ভেদাৎ সংখ্যা-ন্যথাত্ব। তথা চ। চতুরাঢকো দ্যোণ: বোডশদ্যোণা খারী। বি•-শতিদোণ: সম্ভ: দশসম্ভো বাহ: । इंडि माभी ॥ 🕸 🛚 ।। वृषः ॥ ॥ वायुः। इंडि भक्तब्रज्ञावनी ॥ व-र्नकर्खित्र वि॥ राष्ट्रकः जि दश्नकर्खा। दश्खियः। ইভ্যৰ্থে ণক পুত্যযেন নিম্ননঃ।।

वाहकः जि वहनकर्ता। वहित्यः।
हेन्डार्थ गक भुन्डारयन निम्ननः॥
वाहित्वन भुः निह्यः। हेन्डानदः॥
वाहनः क्षी हन्डायं तथ कानाकिः।
ज्ञ भर्यायः। यानः २ यूग्यः २ भद्यः
ह स्वाद्रगः ८। हेन्डानदः॥ कान्यवा। विक् वुक्त मिरेव
किरेव विव्याद्य ना कगन्यवी। निन्न
क्षित्वः। इति इति स्व विद्यायः।
वाहनानि नहोकनः। चन्न्द्यां वाः

হনবৃদ্ধ ভেষা• য্যাল যুজ্যতে ৷৷ ড-**মাম্র্র্ডর• ক্রা বাহনত্ব• গতা-**खयः । यश्चिन् यश्चित्रदानाया श्री-ণাতি সভত• শিবা।। তেন তেনৈব ৰূপেণ আসনান্যভবন্ এয়:। ইতি कानिकाभुद्रारा ६१ व्यथायः ॥ 🛊 ॥ (एव एानवाना॰ वाह्नानि यथा। পুলন্ত্য উবাচ । শৃণুত্ব কথ্যি-यामि गर्दिया मिश नात्रमा वा-इनानि जगारमन अरेककम्यानूनू इनः ॥ वमुश्खअलाध्भमः सहाः কাৰ মহাগল। খেতকৰ্ণ মহা-वीर्यं (पवजाकमा वाइन ॥ स्त्री-पुषेद्धः मञ्जदः जीमः कृष्धदर्भः मरमा-बवः। পৌণ্ডুক নাম মহিব ধর্ম রাজস্য নারদ।। কদুমানস সম্ভেত• माग्रमः कलिथ मः छकः। मिणूमाः র' দিব্যগতি ৰাছন ব্ৰুণস্য চ।। होषु नक्षेठकाकः रेनवाकात्र নরোভ্য॰। অধিকাপাদসমূত• না॰ কদুাণা॰ বাহনানি মহামূনে । गन्नबान्ड महावीर्य। जुक्रानन्ताः সুবাক্ণা: ॥ শ্বেভানি সৌরভে-यानि व्यानुश्नुकवानि छ। त्रथः छ-मुगम कार्छ महमु इ मवाइन ॥ र्या वर्ष वाहाक वािक्श মনিসভ্য। সঞ্জর্ছান্চ বস্বো यकाण नद्रवाहनाः ॥ किन्नता जुः कगाक्रा इयाकः हो उथायितो । শারকাধিঙিতা বুক্ষন্ নকতো ঘো-त्रमर्भनाः ॥ णूकाक्षणण कवर्या গন্ধর্বান্দ পদাতিন: । আকৃছ বাহনান্যেক স্থানি স্থান্যময়েত্ত-भाः ॥ **म**श्च निर्ययू क्रि युकाय जुगस्रोजनः। 🛊। नात्रम উवाह । गेरिकानि मूबादीना॰ वाइनानि महामूत्न। रिन्छ्यानाः वाह्नात्नरः व॰ यथावहकू नर्शन ॥ भून छ। छ वाह। भृगृष्ठ मानवामीनाः वाइनाः নি ছিজোত্তম। কথ্যিষ্যানি ত-ত্ত্বেন যথাবৎ শ্ৰোতু মৰ্হনি॥ অ-দ্ধকস্য রথো যুক্ত: শুেষ্ঠ: পরম বা-জিভি:। কৃষ্ণবর্ণ: সহসার জিনল भित्रमागवान् ॥ भुङ्गामभु अरथा **मित्राः । अञ**्रेर्भ इंद्याख्रीमः । अञ् মান তথাষ্টাভি: শেতক্ম্ময়ং শুভ:।। বিরোচনস্য তু গজ: সম্ভ म। जू जूबक्यः। बस्रम। जू ब्राथा-मिरवर्ग **स्रियः काक्षनम**िष्टः ॥ শস্কর্পন্য ত্রুগো হ্যগ্রীবস্য জ-छातः । त्रापा स्यम् वियाराजा मुनम् (७ क गर्शादशः ॥ मध्यम्) ্বিমানো হভুদায়: শক্ষো মূলা " षिशः । ইতি श्रीवागनशृदात ३ जध्यायः॥

বাহুশেষ্ঠ: পু॰ অখ:।ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট:।৷

বাহস: পু॰ অজগর:। ইত্যমর:
। বারিনির্যাণ ।। সুনিষঃক । ইতি
মেদিনী ।।

বাহা ন্ত্ৰী বাহু:। ইত্যজন্পাল দ্বিৰূপকোষৌ।।

বাহাবাহবি ব্যং বাহুযুদ্ধং। হাতা-হাতি ইতি ভাষা। ইতি ঘূপবোৰ; ব্যাকরণং॥

বাহিক: পুণ্টক্না। গোবাহ:।
শক্টাদি। ইতি ধ্রণি:॥ ভারবাহকশ্চ॥

বাহিত্য' ল্লী গ**জন্ম স্থাংগাভাগঃ** । ইত্যনর: ॥

বাহিনী জ্রী সেনা।। নদী।। সেনাভেদ:। তদ্যথা। গজা: একাশীতি:
। রথা: একাশীতি:। অস্বা স্ত্রিচত্বারিংশদধিক শতদ্বয়া। পদাতি:
কা: পঞ্চাধিক চতু:শতং। সমু
দাযেন দশাধিকাষ্টশতং বাহাঃ
সন্ত্য হস্যাং। ইত্যমর ভরতৌ।।
বাহিনীপতিঃ পুং সেনাপতি:।
ইত্যমর:।। সমুদু:। ইতি শন্দা
রহাবলী।।

वाहोकः भू॰ (मण्डिमः। छ८शर्यायः। अह्नेकः २। ইতি हिमः।

हन्तुः॥ क्षविंककािः। कार्ष ইতি
ভाषा। यथा। उत्र वृद्धः भूतावृद्धाः
कथाः किष्णिहकाद्धमः। वाहोकः
रम्भः मृष्ण स्ट्रम्यन् वाक्रम्युः
वीट्॥ श्रक्षानाः मिक्रू षष्ठानाः नः
मीनाः (य श्रुताण्डिः। छान् शः
गर्याद्यानण्डीन् वाहोकान् शतिः
वर्ज्ञर्यः॥ शाक्षः नाम नगतः
नाभगानामनिन्नगा। क्षविंका नाम
वाहोकार्ययाः वृद्धः मृनिन्दिः।।
ইতি महा ভात्र उद्धः भूनिन्दिः।।
ইতি महा ভात्र उद्धः वर्षभर्वि। २००
ण्यायः॥

वाहः भू॰ ककावस्यकृत्यान्यं प्राः वयवः। यथा। ज्व वाहः भूरत्छ। দোরি তামরः॥ वश्कारम् वाहः নানীতি উপ। ধ্যঞ্জি বাহে। १ प्रः। वाहा १ ख ज्वाराः भूमान्। ইতি দামোদরः। দ্বিষা॰ বাহা চ। বাহো বাহা ज्वा वाह দোষ। দোষা চ দো: পুনান্। ইতি কো বান্তরং॥ ইতি ততীকাষা॰ ভরতः ॥ ক্পরস্যোদ্ধ ভাগো বাহ তঃ স্যাংধাভাগः পুবাহः। যথা। মুখ॰ বাহু পুবাহ্ চ মনঃ সর্বেন্দ্রিয়াণি চ । রক্ষর্ব্যাহতে খ্র্যান্তব নারামণো

২ব্যয়ঃ।। ইতি বিফুপুরাণে ৫ **অংশে** ৫ अधायः॥ वाङ् भ्वाङ् ह कर्नत-স্যোদ্ধা (ধা ভাগৌ। ইতি তড়ীকা ।। अनु अवगी य वकात्राप्ति वाल्-শবে দুইব্য়ণ ৷৷ 🗱 ৷৷ অস্য শৃভাশুভ नक्रन यथा। निर्मारमो टेव ज्यारही শ্লিপ্টোচ বিপুলো ভুকো। আজান निश्चितो वाङ्बृत्खो भीतो नृरभभात ।। निःचानाः द्वामत्मो कृत्वो (मुर्हो করিকরপুভৌ। হস্তাঙ্গুলব এব সু द्रायुमी निन्छाः मुजाः ॥ त्मशावि-নাঞ্সুস্থাঃ সৃত্ত্ত্যানা চিপিটাঃ म्ठाः। ङ्नाकृनी । निःवाः मु नेजाः मुर्रवेशि इंडमा।। किन ज्नार-कता निः व। वराष्ट्र जून रकरेत्र र्थन । भिविदेश निंग्रिक मूलिक मूं अ-क्रिजि: ॥ नृशा होति: कद्राहरः मण-दि धनविद्धिताः। निज्विखविही-নাশ্চ নিমাৎ করতলামরা: 11 সাত্র वृद्धि रेम्ठव निरेन्नम् धनिनः भनिकी-र्खिजा:। (भाका नवकमाजादा वि-यरिम विवसा नदाः ॥ वरेदाः कद्र छल रेक्द वाकारिङ दीयदा खेलः । भवनाववजाः भीरेज करेक निःश নরা মতা:।। তুষ ত্ল্য নথা: শ্লীবাঃ क्रिंटिन मु हिटेंड नंत्राः। निःसः ककः नरेथ उद्दिवरेर्गः भन्न उर्ककाः ॥

छारियु ज्र्ना बनाएं। म अक्रिक्षः मगरेव खर्था। व्यक्ष मृलरेकः (भुवत न्याफीर्घाङ्गल भद्दकः ॥ भीर्घायुः जुजग रेम्डब निर्शता विद्रवाकृतिः **৷ ঘনাঙ্গুলিশ্চ সথন স্তিসোরেখাশ্চ** য**স**্বৈ ৷৷ নৃপতে: করভলগামণি-वक्त अमृत्यिजाः । यूगमीनाव्हिजः করে। ভবেৎ সগ্রপুদে। নর: ॥ ব-জ্ঞাকারাশ্চ ধনিনাণ মৎস্য পুছনি ভা বুধে ৷ শহাতপত্ৰ শিবিকা शबभाषाभा न्ता ॥ अञ्चार्त्रः শপতাকাভা মৃণালাভা নিরীশ্বরে । দামাতাক্ষ গ্ৰাচ্যানা স্বস্তিকা-ভা নৃপেশ্বরে ॥ চক্রাসি তোমর-**थ**नुः श्रष्टां नृभरतः करत्र । उपूर থলাভা যক্তাচ্যেবেদীভা শান্নি-হোত্রিণি।। বাপী দেব স্বলাভাক ত্রিকোণাভাচ্চ ধার্মিকে। অঙ্কুষ্ঠ মূলগা রেখাঃ প্রাঃ স্ক্রান্চ দা-রিকা:।। পুদেশিনীগতা রেখা ক নিধান্লগামিনী। শতাযুষঞ্জ-ৰুতে ছিম্বা ভৰুতো ভবং ॥ नि:-স্বাশ্চ বহুরেখাঃ স্য নিদুব্যা শিচ युरेकः क्रेमः। इंडि गाक्ए ५५ व्यथ्रायः ॥

বাহুম্ল শ্লী ভুজদ্বস্থাদ্যভাগ: । শাঁক্ইতি বগল্ইতি চ ভাষা।

७८ भर्यायः। कनः २। ইতাসরः ।। जुजाकार्रेतः २ मार्ग्न १ थि-कः ६ कका ५। इंडि (इमहन्युः॥ वाह्नः भू॰ कार्खिकमामः। इंड्र-নর:।। শাক্যমুনিসূত:। ইতি হেম: **ठन्दुः ॥ 🗱 ॥ व्यथ** कार्जिक माञ्चाः অ্যণ। নারদ উবাচ। কার্ত্তিকস্য তু भाशवार भाममर बकु मर्शम । भूर्व· कार्डिक माहाजाऽ यथावट वक् भईति॥ वुक्तावाह। नाधून्छे॰ ত্বা পুত্র লোকোদ্ধারণ হেভবে ৷ कथरामि न जानाह सुर जामा ना-সর্বে যক্তা: সদক্ষিণা: কার্ভিকস্য ह मात्रना (कार्रे) मः नाशि विङ्कः তি॥একত: পুষ্রে বাস: স্ক্কে-(व श्मिक्ति। अक्ठः कार्डिका वक्त गर्बभुग्राधिका मजः॥ वर्गानि মেক্তুল্যানি সর্বদানানি চৈকতঃ। একতঃ কার্ত্তিকো বৎস সর্বদা কে-শবপুষ:॥ ক্রা কোটি সহসাণি পাপানি সুবহ্ন্যপি। নিনে যার্জেন नर्वाणि विवयः यास्ति कार्न्डिकः।। दलकिष्ट इन्हाउ भूगाः विक्रुः মুদ্দিশ্য কাৰ্ত্তিক। ভদক্ষৰ ভ বেৎ সর্ব• সভ্যোক্ত• তব নারদ॥ ভস্য ক্ষ্য ন পশ্যানি সভ্যমুক্ত°

खरान्च । (माभान ज्ङ वर्गम्ऽ } मानुष्रः भागा मूर्ल छ ॥ ७थाजाः न अनाम्द्राट य्या न अतानि उः भूनः । मुञ्जाभाः भागा मान्याः कार्खिकाक हात्रम यः ॥ श्रम श्रम-ভূতা শুেষ্ঠ স মাতৃ পিত্ ঘাতক:। कार्डिक थन् देव माम अर्बभारमधू हाखमः ॥ भूगामाः भन्नमः भूगाः পাবনানাঞ্ পাবন ৷ অমিন্মাসে ত্রবন্তি শদেবাঃ সমিহিত। খবে।। অত্র স্থানানি দানানি ভোজনানি বুতানি চ। তিলপেনু হিরণ্যানা॰ রজত ভূনি বাসসাং ৷৷ গোপুদানা-नि ऋर्वेडि ऋर्व अादन नात्रम । वाञ्च-शानाक्ष (य कन्ता• माम्याखि विधि वः মরা:।। দানানা॰ ফল মেতেষা॰ পা-शुरु एउ विधानजः। তानि मानानि गृहि एखानि विधिव८ जूद्राः॥ य८ किक्षिट कार्जिक मन्न जमरेकव ख्या कृष्ठः । उनक्षय कवः (भा-ভ বিষ্ণুনা লোককর্ণানা ব্যাণা। भाक्रण रिव कार्जिक मानि रेषः क् छ । जायस्यभाषिक भूगाः टिज्ञ **্ প্রাপ্ত** ন সংশযঃ॥ তমাদ্মত্নেন বি (भुन्मु कार्खिक भागि मीयछ। यू-किक्षिट कार्जिक मज- विक्मू मिला। भागरेवः ॥ इठः मखक वित्नुन्तु छ-

श रेफर उथा क्डर। उरक्रयर नर्डः ন্তে তে শস্যদান বিশেষতঃ ॥ য্থা नरीना विर्भुम् रेमवानारिक्व नाद्र-म। উদধीनाक विशुर्य कर्या निवा-পপদ্যতে॥ তদ্ধ কার্ত্তিরুমাসে তু यथ किकिसीयां मूर्ता न जम्रासि ক্ষয়ে বিপু পাপ॰ যাতি সহসুধা।। उमार नर्व भुयातुन कर्यना मनमा-गित्रा। भाभ• ममाहरत्रीयव कार्खि-(क विकृ उৎ भद्रः ॥ उद्धानामा यनि वा खानामृष्ठ्उ (यन र८ क्छ । তত্ত্ৰস্য নশ্যতি ক্ষিপু• বাযুনা পা৽-भारता यथा ॥ जःभाक्षः कार्डिकः पृष्ट्री शत्राम यस वर्ड्डाय**् ।** मित দিনে স কৃ ছুস্য কল প্রাপ্নোত্যস:-শय ।। পুर्वानाह ज्ञागा का-र्जिक निराम क्छ। व्यवनार विकु ৰপত্ব প্ৰাপ্যতে মুক্তিদ শভা।। न कार्खिभ्यामा माला न कृष्डन नमः यूगः। न (वर जम्मः माजः न डीर्थ शक्या नमः॥ न ठात्मन जन पान न जूथ जार्या जन। ন কৃবেন্ত সমণ বিত্তণ ন লাভ: সুর ভী जनः॥ न उल्ला १नम्पेन खन्। न म्मार भवत्मा करः। न ह श्रामी म-যাৰুল্যোন ক্যোতি শচকুষা সম।। ন তৃথী রসনা তুল্যা ন প্রীতি স্তস্ত दिया। न कार्डिक मध्या भारमा देव-क्वानाः श्रियः मना ॥ व्यव्यजन कलिष्यस्य मात्रः नामानद्रशियः। **डि**र्युरानि भवात्यां जित्र्यं विष्कृतः॥ मूल ७ रेवकव छान मूर्झ जा रिक्यो कथा। मूर्झ जा रिक वी नीका मूर्झ (छा बागत खया ॥ मू-र्झ ड॰ किंगला मान॰ मूर्झ ड॰ बाइ-वीवन । मूर्ल (जा रिक्शवा विर्भा मृल्ल ७ नीनायाकनः॥ मृल्ल ७ शू-ऋत्र मान मूल जाः कार्जिक जिलाः । मृद्धा 🖘 गाउँ। विस्थाः भक्तरा কভযোরপি॥ দুল্ল ভা কার্ত্তিকে বি 👑 शु वारणी इतिरवाधिनी । पुल्ल जा মালতী প্লা দুল ভা ত্লসী মুনে॥ मूल ७ कार्जिक मान मूल ७ माध् वन्तनः। भालग्राम भिलाभ्कामूर्झ जा मूनिश्रुक्त।। अमु मुगा नही यब मुझ-ভा मान भानिनाः। इन भीनवजी कन्। मूल जा मम्म श न्गा ॥ मूल-ভা জননী লোকে পিডা চৈব বিশে-वठः। मूर्ल ७ नाध्मयानः मूर्ल (७) शर्षिकः जुजः ॥ मूद्य रेजकामणी-लाक मन्यो मक्वक्किं । भक्त দ্বণ বুত বৎস অয়নে দক্ষিণাত্তরে ॥ मूल ७ रेक्टर मान माघ मान नमीबला। कि। धावार जुनानीय

भिक्रन भीव मावर्याः । व्यक्तगुर मूल ७ विशु मृल ७ डीर्थामदन ॥ न्रारियाभाष्टिंड॰ विख॰ मृल्लंड॰ व्यवकार । मृह्यं छ॰ वट्य पुर्वारागः পাত্রে যথ পুতিপাদিত।। পাতা-ণান্সি তৎপাত্র সদাচার্ক্রিয়া-दिउः। मःभागः कार्डिकः नामः विमुथा (य बनार्फरन ॥ (उधा॰ यमः পুরে বাস: পিতৃভি: সহ নারদ। ইতি জ্রীপান্মোত্তরখণ্ডে কার্ত্তিক-गहार्जाऽ ১১৪ व्यथ्रायः ॥ 🗱 ॥ বুন্ধোবাচ। কার্ত্তিকস্য ভূ মাহা-बा । भून दिव मृत्य मा । यट मुद्रा मू-निमापून महीन् कामानवाञ्चाना। বুতানা মিহু সর্বেষা মেক জন্মানুগণ ফল । কৰু বিষ্ণু বৃতস্যোক্ত শত জন্মানুগণ ফলণ।৷ আখিনস্য সিতে शक्ष এकाम्भाः हित्हाख्य। दि-करेंव रेर्कव॰ धर्म॰ भावतम् । २मऽ বিধীয়তে ॥ যাবৎ কার্ত্তিক শুক্লস্য लोर्गमामी **ভिषि र्ल्य ।** जाव-দস্য বৃত্তস্যোক্তণ সম্যুগাচরণণ বুধৈঃ ।। অন্যথা তুক্ত বিপু বুত মেতৎ भूमूल ७ । कार्या मास्तः भ्याङ्गन কাৰ্ত্তিকে তু বিশেষতঃ॥ ত্রি:শদি-नानि भूगानि विभुभी जिक्दाणि वि । कार्डिकमा युञ् विश्व विविध्

বাহে শি

পুতি কারণ ।। তদর্জ ভীম্মস্য বৃত্ত মূনে তুঙিকর পর । পুণ্য পঞ্চিন প্রোক্ত দত্ত ওয়ৈ চ विका ।। नरता वा यकि वा नाती छ-कार्ड दिक्य जुन । किरन किरन হসম্ভা ফল• ভবেত্তসৈয়ৰ কাৰ্ত্তিকে।। षाड खु॰ विधिवद भूध रेवकव वुड मुख्यः। श्रीमात्मात्र वृष्टेर्थः भुक्रकः व नेनाहिणः ॥ উर्व्छ नानि नूनिएमु প্রাত:কালে তথামলে। গোস্প **(मिश्र काला** मान अर्गम भारिना মপি॥ ইভি পাদ্মেউত্তরথণ্ডে ১১৫ व्यथ्रायः॥ ॥ व्यक्तावाह। भूत्रान শুবণ যত্ৰ সৰ্বন্তি দ্বিজসভ্য। তে-ৰাণ করস্থিতা মূক্তি বিদ্যুতে নাত্র সংশব:।। কার্ত্তিকে মাসি যো ভক্ত্যা वर्गावाञ्चन ভावन । পुजार विकृ ख्रुर्थं **न गां ि ज्वनः हातः** ॥ कार्जिक मानि यः क्र्यांट जिन তৈলেন দীপক। অহোরাতান্ মূ নিশুেষ্ঠ স যাতি পরমণ পদ• !৷ কা ৰ্ত্তিকে মাসি যোদদ্যাৎ পাদত্ৰাণ षिकवात । पर्गाषञ्जान्विः वर्म য**ন• নৈব স পশ্যতি ॥ য**জ্ঞোপ-ৰীত যো দদ্যাৎ ভূমি বৈ ব্ৰাহ্ম गाय जू। म याजि वुष्कममन भून द्रावृद्धि विद्धि उ॰ ॥ जाम्नोक्षव (मा

मन्त्रार मन्गः विधिविद्या । मञ्चार्वाणाव मार्थाण जुक्वा (जागान् मरावस्त्रान् ॥ श्रीहन्त्रवश्च (या मन् म्त्रार्थ (प्रवस्त्रवृद्ध स्वाम् वार्थ (प्रवस्त्रवृद्ध मण्य म्ल्या मन्द्रविद्ध मण्य म्ल्या स्वाम् वार्थ (प्रवाम् वार्थ (प्रवस्त्रवृद्ध स्वाम् वार्थ (प्रवस्त्रवृद्ध स्वाम वार्थ स्वाम वार्य स्वाम वार्य स्वाम वार्थ स्वाम वार्य स्वाम वार्य स्वाम वार्थ स्वाम वार्य स्वाम वा

वाह्नां की वह्नां वहनमा जाव हें हां की वहनां वहनमा जाव वाह्यां की भू क्षिणां कर्काः । हें जां जित्रां शि जां कर्काः । वाह्यां के व्यापां कर्षां भव-वीव वकात्रां कि उहत्य पृष्टेवाः ॥ वाह्यः क्षी वानः। यथा। यानः य्गाः नानः वाह्यः वहाः वाह्य (वाह्या)। हें हि हिन्दानुः ॥

বাহ্য: ত্রি বহনীয়: ।। বহি: । বাহির ইতি ভাষা । যথা । অপবিত্র: প বিত্রো বা সর্বাবস্থা: গভোপি বা । য: মরেৎ পুঞ্জীকাক্ষণ স বাহ্যা-ভ্যন্তর: শুচি: ।। ইতি মৃতি: ।।

বাছেন্দ্য: পু॰ বহিরিন্দ্য:। তদ্মথা। চফ্ষু:। জিন্তা। নাসিকা। তৃক্। শোত্র•। এতদেকৈক গুণা:। যথা। এতে তুদ্বীন্দ্যি গ্রাহ্না অথ

म्मर्भाष्ड मदकाः। वारेशरेकरकिन्तु-य शुक्रा धर्दाम्हे जादना ॥ इंडि ভावानदिरहरः॥ वाङ्गिकः भुः वाङ्गीकरम्भः। इंड्रा-भव्दिकायां अवजः॥ वाङ्गिकः) जी अकुमः॥ शिकु। वाङ्मीक रेड्डामद्रामिका ।। बाङ्गीकः मृ एम्पाजनः। यन्थ ইভি আরবী ভাষা॥ তদেশজাত-(यार्षेकः । इंडाभद्रामहिनोक्रांद्री ॥ गञ्जर्बविष्णयः । ইতি भपत्रज्ञा-वनी ॥ वाक है काष्ट्र। हेलि कविक्लक्षमः॥ है वाङ्कु । नमध्य भारतेतित्व है निष्को इंपन्यका (वरप्यूहाज्ञ १८७-मार्थः। ইতি उड़ीकायाः पूर्णामानः वि वा नि गुरुः ॥ नियागः ॥ भर भूत्र १। निष्ठयः ॥ व्यत्र २० ॥ হেতু: ॥ অব্যাপ্তি: ॥ বিনিযোগ:॥ क्रेयम्थः ॥ भित्र छवः ॥ भूकः ॥ य-বলম্বন ।। বিজ্ঞান । ইতি মেদি-११ भावन । इंडि भपत्रज्ञावनी ॥ উপসর্গবিশেষ:। অস্যার্থা:। वि-विश्निष दिक्का नक्ष गां मा

বি: পুণ জী পক্ষী। ইত্যমর: ॥ বি:শ: ত্রি বি:শতে:পূর্ণ:। ইতি সিদ্ধান্তমুকৌদী॥ বি:শক: ত্রি বি:শতি:। ইতি সি: জান্তকৌমুদী॥

विश्वाद्धः जी मध्यादिस्यः।
विश्व इंडि इंडि इंडि छावा।
यथा। विश्वाद्धाः। मरेन्द्रः मुद्धाः। मध्यार्थि विक्राद्ध खडाम् हानवरङः जियः॥ इंडिम्बार्थाः। मुक्तियः॥ इंडिम्बार्थाः। विश्वाद्धाः। वि

विःमिडिकः जि विःमिडियागाः।
यथा। সংখ্যাयाकक् मामार्शेष

रथि। विःमिडि जिःमेख्याः केन्

मःद्धायाः। আভ্যাः केन् मार व्यमःद्धायास पून मार्थ। विःम-कः। मःद्धायास विःमिडिकः। ইভি मिक्कास्टिकोम्मी॥

नी। विष्णवः ॥ गिला आवा । विष्णा विष्णा विष्णा । इंडि । भाषानः । इंडि भाषा अञ्चावनी ॥ जिला अको मूरी ॥ जिला अको विष्णा विष्णा विष्णा विष्णा हिंडि जिला विष्णा विष्णा विष्णा हिंडि जिला विष्णा विष्णा विष्णा विष्णा हिंडि जिला विष्णा विष्ण

तियू। ইতিমুজবোধটीकाया पूर्णा विक क्री नम् अनुग्राया । यथा। क्रीत नम् अनुग्रायाः

পেনুষঃ পালক বিষ্ণাইতি শব্দ চন্দ্রিকা !!

विकक्षाः भुः (गाक्ष्यः । ইতি भद्याणा॥

इंडि ভारा। उৎপर्यायः। यापू-कणेकः २ जुनावृकः ० गुष्टिनः 8 ব্যাঘূপাৎ ৫। ইত্যমর:।। শুরাক: ৬ মধুপণী '৭। ইতি রত্নমালা ॥ কটপাদ: ৮ বহুফল: ১ গোপ-বেন্টা ১০ সুবাক্স: ১১ মৃদুকল: २२ म्डकार्थः २**० य**ङ्गीयवृ**क्षणाम**-প: ১৪ পিণ্ডার: ১৫ ছিমক: ১৬ প্ত: ১৭ किङ्गी ১৮। अमाखाः । অনুগ্রব্ব। পাকে ২ভিমধ্র-त्र । वघुत्र । मीशनत्र । कामना-जु श्लीर नामिन्। भारतपृथ । ইতি রাজনির্ঘটঃ।। অপিচ। সএব यञ्जवृक्षण कणेकी वहायुनाति। विकक्ष उक्त अकु नथुतः मर्दानाः ষজিৎ॥ ইতি ভাবণুঞাশ:॥

বিকল্পতা দ্রী অভিবলা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

विकाः भ्॰ क्षणाः॥ (कज्ः। इंडि (यक्ति॥

বিকচ: ত্রি বিকসিত:। ইত্যমর:॥ কেশশ্ন্য:। ইতি মেদিনী॥ विकठा जी महानाविषका। **देखि** ब्राजनिर्वकेः॥

বিসহ: ত্রি কছর**হিত:। মুক্তকছ:** । ইতি ষ্তি:॥

विकक्षतः भू वृक्षाज्यः। वाष्ट्र विकतेः भू विष्कृष्टिकः। ইতি শব্দ ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়া। बाष्ट्र রয়বলী ॥ সাজকণ্ডবৃক্ষা। ইতি কণ্টকঃ ২ সুবাবৃক্ষঃ ৩ গৃছিলঃ ৪ রাজনির্ঘণ্টঃ।।

विकिटः जि विभानः॥ विकत्रानः
। ইতি মেদিনী॥ সূন্দরः। ইতি
विषः॥ দন্তরः। ইতি ধরণিঃ॥
विক্তঃ। ইতি ত্রিকাগুশেষः॥

विक्रो जी भाषापिती। मा ह वी-बापिती जिम् था: 1 जर भर्याय: 1 मा-बीही र जिम्था: 2 तजुका निका 8 तजुवाबाही द भोबी ७ भाजिद्वथा १। ইতি जिका अभिवः ॥

विक्षेत्रः शृ यवागः। ই ि क्रीः ध्राः। वृक्ष्विष्णयः। उर्धाष् क्षेत्रः। व्रक्ष्यः। व्रश्वाप् क्षेत्रः। सृष्क्षः र शृष्ट्रिकः अपाक्षेत्रः ६ काक्याभः ७ वऽ। युभानः १ चयक्यः ৮ गर्जाक्षः ३ ध्रयक्षः ३० भ्याव्यऽः ३० हामऽ क्षः ३८ श्राव्यऽः ३० हामऽ क्षः ३८ छ्वि क्ष्यः १८ । यमऽ ख्राः । क्षाय् । क्ष्रेषः । क्ष्यः । व्यायः । व्य

इंडि द्राजनिर्घणेः॥

বিকত্থন ল্লী মিথ্যাশ্লাঘা। যথা।
শ্লাঘা পূশ সার্থবাদ: সাতু মিথ্যাবিকত্থন । ইতি হেমচন্দু:।।

বিকম্পিত: ত্রি বিশেষেণকম্পবি-শিষ্ট: । বিপূর্বক কম্পধাতো: ক পুত্যবেন নিয়ম: ॥

विकतः भू त्रागः। ইতি भयः চন্দ্রিক।।।

विकद्रालः जि ভ्यानकः। ইভি विकटेणसार्थिकामिनी।।

विकर्नः श्रुः मूर्यित्रधनशकीयम् इः।
यथा। अर्थन्थाना विकर्नण स्त्रोनमिल र्जयम्थः। अत्तर प्रवश्यः म् द्रा
नम्दर्थ डर्रेक्डोविडाः॥ ইতি ভগवन्नीडायाः र अथ्यायः॥

विकर्शिकः भू॰ मात्रश्राज्याः । इंडि (इनहन्मुः ॥

विकर्तनः भू॰ जूर्यतः॥ व्यर्कवृष्णः। इत्राप्ताः॥

विकर्यकृ (जि. निविष्क कर्यकाती।
यथा। न माकी नृभिष्ठिः कार्य्या न
कार्यक स्मीनर्यो। न (मुर्गिविषा)
न निस्द्रिं। न मस्टिंगी विनिर्गे उः
।। नाथायीना न वक्तर्या न मसूर्गे
विकर्यकृ (। न व्र्ष्का न मिमुर्गे (का
नार्ष्या। न दिकरणिनु यः।। ই

मानत्व ৮ व्यथात्य ५५ (म्लाकः ॥ विकर्मकृष्ट निषिक्षकर्मकात्री। इंडि ब्रह्मक ७ छैः ॥

বিকর্মন্থ: ত্রি নিবিশ্বকৃৎ। যথা।
পাবিজ্ঞান বিকর্মান্তান বৈডাল বুতিকান শঠান। হেতুকান বকবৃত্তী শ্চ বাজ্যাত্রেণাপি নার্চ্যেৎ।।
ইতি বিশ্বপুরাণে ও অংশ ১৮
অধ্যায়:।।

বিকর্ষ: পু॰ বাণ:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:।।

विकर्षन की आकर्षन विभू बंक्ष-धारा बन हे भू जार्यन निक्कष्त ॥ विकलः जि विश्वलः। इंड कही-ध्वः॥ च जावशीनः। इंडि जब्र छः॥ विकलभानि हः भू च जावशीनभा-नियु जः। यथा। इनि विंकलभानि-कः। इंडि इलायृथः॥

विकला जी अञ्हीना। ই जिल्हान तर्रावली ॥

विक्वाकः वि खंडाराजान्। नाकः

1 ७८ भर्यायः । व्याभागकः २ ।

इंडामदः ॥ भागकः २ व्यक्शीनकः ४। इंडि न्यावज्ञावनी ॥

विक्वी जी शृङ्गि। इंडिन्यवद्गावनी ॥

दिक्नः शृ ज्ञाङ्गि। कन्ननः। इंडि

বিকশ্ব

(मिनि)।। विविधकन्नः। म ह ৰিবিখ:। ব্যবস্থিত:। ঐছিক চ। সোপ্যাকাল্কা বিরহে যুক্তঃ। তথাচ ভবিবেঠা সৃতিশাক্তে বিকল্পস্ত আ काङ्काभूत्रण अठि ॥ इहाविकल्ल श्टेरनाषाः। यथा। श्रुमानवाश्रमाः ণত্ব পরিভ্যাগ পুকল্পনা। পুত্র क्जीवन श्विजा॰ भुज्यक मर्ड माय जा ॥ वीहि जि थ सक गरेव ৰ্যজেত ইতি শুণতে। তত বুহি भूषाण भूजी उरव भूमामाग्र भ-রিভ্যাগ:। অপুতীত ঘ্রাপুনা-१ १ तिक्लान । इन्छ পूर्वमार भृथक् वाक्रुः अनुषा ममुहरमिन यागतिष्तिः मुार्। अठवद वि-करन्न न डेंडगः माञ्चार्थ इंड्राकः। भुर्यागाञ्चत यस डेभानीयमान পরিভ্যক্ত যব প্রামাণ্যোজ্জীবন• ৰীক্ত য্বাপানাণ্য হানি বিভি চত্বারো দোষা:। এব ব্রীহাবলি **চত্বার:। ইভ্যপ্তৌ দোবা ই**দ্বাবিক-লে। তথাচোক্ত•। এব মেবাই দো-বোপি যদুীহি যব বাক্যযো:। বি-কল্প আশ্রিত স্তত্র গতি রন্যান বি-দ্যতে ইতি। একার্থত্যা বিবিশ্ব কল্ল্যতে ইন্ডি বিকল্প:। তথাদ-প্ৰদোষভিষা উপোষ্য দ্বে তিথী ই-

उत्र न हेहाविकः किंक वाविकः তবিকল্প:। ইত্যেকাদশীভত্তু ॥ বিকশ্বরঃ ত্রি বিকাসী। ইভামর-টীকাষা• ভরত: ॥ বিক্ষা खी मिक्षिष्ठा । ইত্যমর-**छीकाया॰ बायमूब्रहेः ॥ मा**॰नाद्वा-হিণী। ইভি রাজনির্ঘণ্ট:।। विकश्रतः बि विकश्रतः। ইত্যমর: টীকাবা ভরত:॥ বিকসঃ পু॰ চন্দুঃ। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেৰ: 11

खी मिक्षिष्ठा। इंडामद्रः ॥ विक्तिष्ठ॰ जि एलानाम्यानाजी-(भूवः। ७९ भर्य)। यः। উक्कृञ्जि उ॰ ২ উজ্ঞু ৩ মি ত ৪ উনিষ্ঠিত ৫ विनिष् ७ डेमिष् १ डेमीलंड ৮ বিজ্ঞিত ১ উ বুদ্ধ ১০ উ ভিদুর ১১ ভिम• ১২ উদ্ভिम• ১৩ হসিত• २८ विकसंबर १८ विक**ङ १५ व**र्गाका-यः ११ क्ल॰ १४ म॰ क्ल॰ १८ स्टे॰ २० উদিত २७ मिल छ २२ मीर्न २० मु हि ड॰ २० डें ८ कृल्ल २० भुकू-ল ২৬। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

বিক্ষর: ত্রি বিকাসশীল:।তৎ-পর্য্যায়:। বিকাসী ২। ইত্যমর:॥ বিক্সতি ক্সজ্গতৌ দন্ত্যাম্ব: যা-যায ভাস কসেতি বরে বিকশ্বর:।

বিকাস: মুটনে ব্যক্তাবিতি দন্ত্যা স্থে পরণি:। লশেশবৈরত্র জলাশ-যোষিতা মুদার মন্তে কলভা বিক মরৈ:। পুগীযতে সিদ্ধগণৈশ্চ যো-বিভা মুদা রমন্তে কলভা বিকম্বরৈ: ।। ইতি মাঘ্যমকেশি দন্ত্যবন্ত্বণ ।। ক্ষব্যে মূর্দ্ধন্যান্ত ইত্যস্য রূপ মিতিকেচিৎ।। কশ শদ্দে ইত্যস্য ভালব্যান্তস্য রূপমিতি কেচিৎ। ইতি ভট্টাকাষাণ ভরত:।। বিকম্বরা দ্বী রক্তপুনর্বা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

৭।ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:।।
বিকালক: প্ বিকাল:।ইতি
ত্রিকাণ্ডশেব:॥
বিকালিকা জ্রী মানরজু। তামুী।
তাঁবী ইতি ভাষা।ইতি ত্রিকাণ্ডশেব:॥
বিকাশ: পু রহ:॥ পুকাশ:।ইত্যেমরটীকাষা ভরত:॥ বিকাশো

বিজনে ক্লুটে। ইত্যজ্ঞয়: ॥

বিকাশন লী বিকাশ: । বিপূর্ব
কাশ্ড্ দীণ্ডো ইত্যুমাৎ অন্ট্ পু
ত্যুয়েন নিম্না ।।

বিকাশী ত্রি বিকাসশীল:। ইত্য-মরটীকাষা রাষ্ম্মট:।। বিকাষী ত্রি বিকাসশীল:। ইত্য-মরটীকাষা ভরত:।। বিকাসী ত্রি বিকার:। ইত্যমর:।।

বিকির: পু॰ পক্ষী। ইত্যমর:॥
কুগ:। ইতি ত্রিকাগুশেষ:॥ পুজাকালীন বিঘোৎসারণার্থ ক্ষেপনীযতপুলাদি:। যথা। ফডিতি সপ্ত
জপ্তান বিকিরানাদাষ। অপসপত্ত
তে ভূতা যে ভূতা ভূবি সংস্থিতা:।
যে ভূতা বিম্নকর্তার তে নশ্যন্ত শিবাজ্ঞ্যা। ইতি বিকিরেৎ। যথা।
লাক্ষ চলনে সিদ্ধার্থ ভ্যা দূর্বা স্থ

শাক্ষতাঃ। বিকিরা ইতি স্নিটোঃ

जर्व विष्मेवनामकाः ॥ ই ७ उद्धजातः॥ ज्ञिन्धानेनाः भिश्रमनः
। यथा। ज्ञन क्ठ भुनोजानाः याः
गिनाः ज्ञनयाविजाः । উहिष्ठेः
ভागरथयः माफरद्ध्य विकित्रक्रयः
॥ ज्ञभिष्ठ । भिश्रमिर्वाभद्रहिजः
यनु भाकः विशेयरन । स्थावाहन
रमाभान विकित्रस्त न न्भारतः ॥
हे ज्ञिष्कान्यः।

विकी ज्ञान की विष्कृत्रमा विद्याः जना । विज्ञान । ইতি कृतादुर्वः एणीनार ॥

विक्रोद्रमः भू कार्रक्तः। इंड्राः । विक्षः क्ली विकादः। उम्र नक्षमः । स्वा । श्री भार्त्यापि व र्षे वा-

विकीर्गः जि विकिन्छः। ए छान इंडि ভाষা। यथा। अथ मा भूनदाव दि-ख्रुणा वम्धानिक्न ध्मत्रस्तो । विन्नाथ विकीर्गम्ब्र्डा ममपूःथा निव कर्वेडी स्नी ।। ইडि समात्र-मसुत्व ८ मर्गः ॥

विकीर्गदान ही (ङ्रोणय॰। ইडि त्राजनिर्घणः॥

विकीर्गम छ । ही स्थापय । इंडि बाकनिर्धणः॥

विश्वरातः वि इर्यमानः। ইত্য-

विषमुः श्रु ठन्दुः। इंज्रुगिषि-

কোব: ।।

विक्षिः श् देक् अद्भावस्य अप्यः ।
यथा। विवयज्ञाना द्वानी दिक्षावः श्थिवी शिष्टः। उन्र श्यान्य न्यः
कानी दिक्षि (क्ष्रीष्ठ के के हाउँ ॥
स्मा श्रावाशिश्या वी द्वा सम्मा
नागद्वाशाथान नामाधायः॥
विक्षिक जी नानिका। देखि
(श्याहन्यः॥

विक्**ड॰ वि वीड९न॰**॥ द्वाशिङ॰ ॥ **यम**'क्**ड॰। ই**তি मिनिनी॥

বক্তঃ স্তা বিকারঃ। হত্যদরঃ ।। বিকৃতি র্ডিস্ত রোগযো রিতি বিখঃ।।

विक्ञी जी जागः॥ फियः॥ वि-

कातः ॥ भन्तािषः । ইতি हमः हम्मुः ॥

বিকৃষ্ঠ: ত্রি বিশেষেণ কর্ষিত:। আ-কৃষ্ঠ:। বিপূর্ব ক্ষধাতো: জ পু-ভ্যবেন নিম্নব:।।

विक्ली खी भर्टवर्तः ॥ क्लाव-क्लिंडा। ইতি ध्राणः ॥ महीक्ष्णः भिवम् भ्री। यथा। मृर्यं ॥ खलः मही वहि वीयू बाकाण भ्रव ह। कीकित्डा वृष्ट्रातः भाग ইत्डिडा खनवः क्रमार्॥ मृवह्ना छरेथ वा-वा विक्ली हाशवा लिवा। बाहा-क्रिण ख्या नीका ब्राह्मि ह यथा-क्रमः ॥ मृयं प्राह्मि निनाः श्रव्याः कृष्टा मि वास्त्रितः सह। है डि नार्कः (ध्रमुद्राण कृषुमर्गः॥

विकाकः मृश् वकामुत्रभूयः। म ह कल्लिप्टर्वन इजः। यथा। कल्लिः काः क विकाकाजाः भगाभागि युंधाः भाजः। यूग्र्थ विभाग विकुर्व्वाकाः माः स्नयम् खरः॥ वृकामूत्रमा भूर्यो (जो नश्चाद्रो सम्मन इतिः। ज्याः कल्लिः मः यूग्र्थ सश्किष्ठेज-या यथा॥ ज्या भनाभूशाद्रश ह् निजासमा ज्या भनाभूशाद्रश ह् निजासमा ज्या विश् र्द्धा जिल्लाः। १ भज्जूरमो मृष्ट्वा ह विजाहा जनाः।

र्यशालुकः । नन्तरकन नित्र संत्रः विकासनाहिन्द शुलुः ॥ ই छि किन्नुवारा २२ व्यक्तासः ॥ विकास विका

विक्रमः शुः विक्ः। यथा। वैश्वादा विक्रमी थरी (नधावी विक्रमः कमः 1 ইতি বিষ্**দ**হসুনাম স্তোত্র 11 भोगंगांजिमयः । उৎপर्गायः অতিশক্তিতা ২। ইত্যমরভরতৌ ॥ কান্তিমাক। ইতি মেদিনী।। বিক্রমাদিভ্যরাজা। যথা। ধনু স্তরি ক্ষপণ হামরসি হ শস্কু বেভাল ভ-উ ঘটকর্পর কালিদাসাঃ। খ্যাতৌ বরাছ মিছিরৌ নৃপতে: সভাষা• त्रञ्जानि रेव वज्ञक्ति नंव विक्रमभु ।। ইতি নবরত্রশ্লোকঃ ।। চরণঃ ॥ শকি:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। পুভ-বাদিবপ্তিসংবৎসরাত্তর্গত চতুর্দশ वर्ष । यथा । जावल्ड मई मगानि (मिरिनी निक्लपुरा। नद्यः मधू গব্যঞ্চ মহার্য্য বিহ্নদে প্রিয়ে॥ ইতি জ্যোতিস্তন্তু•া

विक्रमारिकाः भृ चनावशाःकाः त्राज्ञा । भर छेज्ज्यनीरमादिभः जिः नष्टकर्डा ह । उट् भर्गायः ।
नाह्नाकः २ भकातिः ० । ইতি
कोषतः ॥ अन्य विवत्र । वाकिमट् भृडिनका कथायाः पृष्ठेवपः ॥
विक्रमार्कः भूः विक्रमापिछाः ।
हेडि किटि ॥
विक्रमी भूः निः इः । ইতি त्राजनिर्वर्षः ॥ विक्रः । यथा । केथाता
विक्रमी थन्ने (भथावी विक्रमः क्रमः
। ইতি মহাভারতে শান্তিপর্বণি
তদ্য সহসুনামন্তোক্ত ॥ অভিশভিবিশিষ্টে कि ॥

विकयः भू विक्रयंगिक्या। विश्वाः
हे जिया। उट्मर्यप्रायः। विश्वाः
२ । हे ज्याप्रशादिभागः ० भगनः ८
। हे ज्याप्रशादकी ॥ व्यवहादः ६
भगाया ७ । हे जि किंगियः ॥ जम्य विक्रिणाविहिज नक्ष्णाणि यथा ।
यमाहि क्षािश्च क्षाण्ण मूर्वा (मोकािश किंवा क्षा विक्रयंग मुक्काः। (मोकािश किंवा क्षा विक्रयंग विक्रयं। हिंवा क्षा विक्रयं विक्रयं। हिंवा क्षा विक्रयं विक्रयं। विश्वाः ॥ हे जित्वा विक्रयं विक्रयं। विश्वाः ॥ क्षा विक्रयं विश्वाः । यथा । मून्यः माम्याभी जि क्षा गुरुगमिन क्य विक्रयं विव्याः। हिंवा गुरुगमिन क्य विक्रयं। छथा ह विवामहिन्छामान काज्यायनः। भगायाः गुरुग्रहोद्वा (याम्का महत्विव हिन्नं गुरुग्रहोद्वा (याम्का महत्विव हिन्नं गुरुग्रहोद्वा (याम्का महत्विव हिन्नं

वुरबर । अञ्बर्यामा भित्रिक्षेर **छन**ः न वृद्धिनाश्रुवाद्या चाउवव वृश्याः जि:। गृहक्किवारिकः कीवा जुला ग्नाफ्रद्रादिउ॰। भश्रः कात्रग्रङ ষ্ত্ৰু ক্ৰণলেখ্য তদুচ্যতে ।। ক্ৰ विकार नगर विष्नवाकाष्ट्रहाद न শ্চাব্তাপাদসিদ্ধি:। যথ। মৃনু:। कीवा विकीय वा किस्मिट यामाहा-नुभारमा ভरवर। त्मास्पर्मभारह ज-मुवा ननारहवाननी वा। अञ्चा-জ্ঞবল্কে। ত্রাক্তেতরপর । যথা যাজ্র-বলুঃঃ দশৈক পঞ্চ সপ্তাহ নাস ত্র্যু-रार्खगानिक । बीबारया वाश बङ्ग खी (राज् भू माः भद्रीकृषः ॥ व्यव বৃহস্পতিঃ।। অতোর্ধক পণ্য দো-यञ्ज यिन म'कायाज कृष्टि । विक्रिजः পুভিদেষস্তৎ কেতা মূল্য মবাপু-यार।। অভ उपुरा भद्री ऋग कालार । কাত্যায়নঃ। অবিজ্ঞাতন্ত য়ৎ জী-छ पृष्ठे भकाविज्ञाविज्ञः। कीउः **७८ सा**भित्न (मर्ग भग्र कारम **হন্যথা ন তু ॥ কালে প্রান্তক্ত পরী-**ক্ষা কালাভ্যম্বরে। পরীক্ষিতে তু বৃহস্পতি:। পরীক্ষেত স্বয় পণ্য व्यानारवाक भूमर्गायट । भन्नीकिछ॰ বহুনত গৃহীত্বা न পুন স্ত্যু তে ।। অত্র বিশেষ্থতি নারদঃা কীছা

श्लान सा मुवा पृद्धी उ॰ ननाउ क्यी । विष्कृष्टः भुजित्मयः ७९ **ভिमामवाङ्ग्राविक्वउ॰ ।। वि**जीय **২**ক্লি দদ্ধ কেতা মূল্যাঞ্শাণ म बार्दार। दिखन छ ज्ञीयिहि পরত: ক্রেতু রেব তৎ।। আহরেৎ দদ্যাৎ বিক্রের ইতি শেষ:। দ্বিত गः जिः माः मग्रा याञ्चव्हाः। द्राव रेनरवानवार्जन नर्गा रहाव डेना-গতে। হানি বিক্রেতু রেবাসৌ যাচি-खन्रानुषह्यः ॥ नात्रमः । **उनर**-ন্যেত বা পণ্য দহেতাপ হিষেত বা । বিকেতু রেব সো १ নর্থো বিক্রীযা- ॥ जः भुषहुजः ॥ शीयनानः न गृङ्गाजि ক্রীত পণ্যন্ত यः ক্রয়ী। সএয়াস্য ভবেন্দোৰো বিক্ৰেভুৰ্যো ২পুষছতঃ ॥ इंडि भाविष्ठडंडुः ॥ 🗱 ॥ অপিচ। ন্যাস কৃষ্। পরতাধি কৃত্বা বাধি করোতি চ। বিক্রমণ বা কিব। তত্ৰ পশ্চিমা বলবভরা ॥ ন্যাসণ ক্ৰা আধিং করোতি আ-**বি• কৃত্বা** বা বিক্রম• করোতি। বি• क्रयभन सबु वृष्मकदा मान न ক্ষৰতি তত্ৰ পরা ক্রিয়া সিদ্ধেত্যর্থ: । এ व्यः वि.क वृताखा मंत्रपारिना আব্যনুদ্ধারে বিক্রঘদানে তৎ কর্তু **ए**न। यद् इनग्र **उ**व उर क्वि

<u> প্তিগৃহীত্ভ্যা মাধ্যদার: কার্য্যঃ।</u> ইতি। তত্র চ। ন চ স্থাবরস্য সন্ ন্তস্য গোত্র সাধারণস্য চ। নৈকঃ व्यर्गाट करा पान शतकात मरु বিনা।। বিভক্তা অবিভক্তা বা সপি-তাঃ স্থাবরে সমাঃ। একো হ্যনীশঃ नर्बंब मानाव्यन विकास ॥ इंडि ব্যাস্বচনাভ্যা নেক্স্য দান বন্ধক-বিক্রয়াধিকার: ইতি বাচ্যু যথেষ্ট विनियागाई इक्त ना अखुना प्वा-স্তর ইবাত্রাপ্যবিশেষাৎ বচনঞ্চ স্থা: নিত্বেন দুর্ভি পুঞ্ব গোচর বিজ-यामिन। अर्वेष विद्याशामधर्मञ्जाल-नार्थ निरम्बक् भ नज् विक्रयाम्। नि-ञ्च अर्थ निजि नाय जागः॥ 🛊 । ७३१ श्चावदत्र विकासा नाउँ अर्यशानावि भनुद्धवा । इंजि अवित्रमा (कवन বিক্রম পুতিবেশাৎ এর ভূমি যঃ পুতিগৃহাতীত্যাদি বচনে দান পু-**ण त्रा क्रम्बाह विकारिश कर्खावर** गहित्रगा भूरकः पद्मा पानकाला। স্থাবর বিক্রণ ইতি বিজ্ঞানেশব:। বস্ততন্ত স্থাবর বিক্রয় নিষেধাে অ-বিভক্ত স্থাবর বিষয়ঃ। তত্রাপি যদি বিক্ৰণ বিনা অবস্থিতি ৰ্বভবতি ত मा विकायः कर्वताः। भूवं भूक वार्क्कि নষ্টোজারে বিশেষ্যতি নিতাক্ষরা-

याः। ञ्चादत्रः श्विनम्टेक्ष्य यम्। नि स्य मर्क्डिं उ॰ । अमञ्चय म्डान् महान् न ্দান নচ বিক্রয ইত্যাদি। অস্যাশ বাদ মাহ। একোপি হাবরে স্বর্গা मानाधमन विकयः। जाभएकाल कर्वेशार्थ धर्मार्थ ह बिल्पवजः॥ ইতি দাযতজু•।।#॥ দুব্যবিশেষ বি क्य निरम्(या यथा। मृजिः। विकी १न् মদ্য মাংসানি হাভক্ষ্য চ ভক্ষণ । ज्वंनगम्यागमनः न्मः भउडि उरक्रार ॥ किनाकीत्र भारतन वाक्तभी भगरम्ब हा (वनाक्तव वि हारतन मृष्टु महाश्वाचा वर्षा ॥ का निकाश्रवाणः। विकयः अव वः खुना वर्षन् भूषु न मात्र ভाक्। মধু চর্ম সুরাণ লাক্ষাণ ত্যক্তা মাণ नक भक्षमः ॥ मनुः। महाः भठः डि लोर्ड्न लाक्स्या नव्यान ह। ब्रार्ग म्मी जवि वासाः कीत বিক্যাৎ।। অশক্তো ভেবজস্যার্থে यक्डाङ्टा खरेथ्व ह। यरप्रमाह বিক্ৰেৰা ব্ৰিলা ধান্যেন তৎসমাঃ॥ ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ॥ পবা• বিক্রথকারী **চ গবিলোমানি যানি চ।** ভাবদ্বৰ্য-সহস্থানি গৰা গোঙে ক্ৰমি ভবেৎ ।। ইতি यमवहमः॥ शावस्य १याक्य न गाम भाजनार्याञ्चिक्याः। उ

ভাগারাম দারাণা মপত্যস্য চ বি-ক्यः॥ ভূতাছাধ্যবনাদান মপণ্যা-नाक विक्रयः। ইত্যাদি भागत >> অধ্যায়ে উপপাতকমধ্যেগণিতণা বিক্রয়ণ ল্লী বিক্রয়: । যথা । যমা-হি শকাগ্নি হতাশ পূৰ্বা নেষ্ঠাঃ ক্রমে বিক্রয়ণে পুশস্তা:। পৌঞ্চাগ্ন চিত্ৰা শত বিন্দু বাতাঃ ক্ৰমে হিতা বিক্রয়ণে নিবিদ্ধা: !৷ ইতি জ্যো-তিঃসারস:গুহঃ॥ বিক্রবিক: 'পু· বিক্রেডা ৷ ইড্য-यतः ॥ विक्यों वि दिक्षकर्छ। इंडि नद्रवावनी ॥ বিকান্ত লী বৈকান্তমণিঃ।ইঙি রাজনির্ঘণ্ট: 11 शु॰ **म्**तः । ইভাদतः ॥ नि॰ इ: । इंडि ब्राइनिर्धण्डः॥ দ্রী অখগতি:। তৎ-বিক্ৰান্তি: পर्यायः । भूनायिङः २ । ইভि ত্রিকাওশেষ:।। বিক্রমশ্চ।। ব্যিক্তা। ইতি বিক্রাথিক: 910 (इगठनाः ॥ বিক্রিয়া ভ্রী বিকার:।ইডামর:॥ जि क् उविकयः। यथा। বিক্রীত: বৃহস্পতি:। নাপ্তিক কৈব অকতে **७षन**• क्वाङि**ङिः त्रक**ः। अहङ

বিক্ৰেয

ভ্যক্ত বিক্রীত কুরা মণ লভতে ধনী॥ ইতি পাৰ্যক্তিভড় ॥ ত্রি নিধুর । ইতি হেম-दिक्त ठाँ वि विकयकर्ना। **७८**-भर्यायः। বিক্रयिकः २। ইত্যমরः ॥ विक्यी । इंडि मस्बद्धावली ॥ বিক্রাযিক: ৪। ইতি হেমচন্দু: ॥ বিক্ৰেব॰ তি বিক্ৰথযোগ্যদূৰ্য় । उट्भर्यायः। भनिख्याः २ भनाः ३ । इंड्रमद्रः ॥ विक्यरयाग्रारयाः गानि यथा। इंद उ् वृ दिवकनाः ব্যঙ্কতে। ধর্ম নৈপুণ । বিট্পণ্য মজ্ভোদ্ধার বিকেষ বিত্তবর্দ্ধন ॥ সর্বানুসানপোহেত কৃতামঞ্চ जितः गर्। **जन्मत्वा नवगर्कव** श्रमाता (य ह मानुवाः ॥ गर्दशः ভাৰৰ বক্ত শাণ কৌমাৰিকানি চ। অপি চেৎ স্থাররক্তানি ফল म्र्ल उत्थोवधीः ॥ व्यशः मञ्जः বিষা মাাসা সোমা গন্ধা চ স र्बणः। कीतः (कोनुः पश शृजः তৈল• মধু গুড• **দশা**ন্।। আর-ग्रा॰क शम्न अर्वान प्रक्रिंगक वशानि ह। महा नी निक्ष लाः क्षां क नर्वा रेक कमका खया।। काम मुर्याम्। क्वाड स्यामव বিখ্যাতি

क्वीयनः। विकीगीः जिनान् भू-भान् धर्मार्थ मिन्द्रिङ्जान्।। हेजि मान्द्र २० व्यथ्यायः।।

বিল্লবং ত্রি বিস্তৃলং। ইত্যমরং।। বিল্লির্ন: ত্রি জরসাজীর্ণ:॥ শীর্ণ:॥ আদু:। ইতি মেদিনী॥ বিথং ত্রি গতনাসিক:। ইতি ভর: ভ্রিক্রপকোষ:॥

विथनाः भ् वृक्षा। यथा। न थन्
शामिकानन्त्ता ভवानथिन एहिना महत्राज्ञम्क् । विधनमार्थिতো विश्वश्यय मथ উদেयिवान्
माद्रुजा क्ष्म् ॥ ইতি শ্রীভাগবতে > ক্ষেত্র অধ্যায়ঃ ॥

বিথ্: ত্রি গতনাসিক:। ইতি ভ রতন্বিৰূপকোষ:॥

বিখ্র: পু॰ রাক্ষস:।ইভি ত্রিকা-গুশেষ:॥ ৌর:। ইভি সংক্ষিপ্ত; সারোণাদিবৃত্তি:॥

বিখ্য: ত্রি গতনাসিক:। ইতি কেচিৎ।।

বিখ্যাতঃ ত্রি খ্যাত্যাপম: । বিপূর্ব খ্যাধাতো: ক্ত পুত্যবেন নিয়ম: ॥

বিখ্যাতিঃ ন্ত্রী পুসিদ্ধিং। সুখ্যা ভি:। বিপূর্বখ্যাধাতোঃ ক্তি পুত্য-বেন নিম্না।। বিগম

विथानन ही बार्यानः। विन्ब कंड था। शाला वनहे भुजारवन নিয়ৰ 11

বিখু:) ত্রি অবাসিকঃ। ইতি ছেম-विशुः रिक्दुः॥ हिमनानिकः। ই**डि** भद्रशावनी ॥

বিগণন ল্লী পাণমুক্তি:। ইতি বি-কাওলেব: !!

বিগত: बि পুভারহিত:। তৎ-**श**र्यग्रसः। निञ्जु छः २ जाद्राकः ७। ইত্যমর:। বীত: ৪। ইতি ক্দু:॥ বিগভঞ্জীক: ত্রি জীরহিত:। বিগভা

গ্রী র্যম্য ইতি বহুবীংহী ক পুত্য-(यन निव्वधः॥

विगडार्ववा जी शक्षशक्षामहाक-खा **उद्ध**ं निवृद्धव्रवन्ना । ७९-পर्यायः। निक्नी २ निक्रना ७ निक् नी 8 नियुना ৫ विक्नी ७ विक्ना १ । ইতি नद्रवृावनी ॥

विगमः भू नामः। यथा। এकम् खि विगलिजः जि ज्ञलिजः। यथा। (न। (वराडिनञ्ज यहुनाथ)नवहिम्म) বুন্ধণো বিশ্বৰপতা তাদ্শোপা-ৰি বিগম এব কৈবল্য। ত্ৰিদণ্ডিনস্ত व्यानम्पन्य भवनाज्यनि कीवाज्य-(न) व्याया (न)कः। क्रीवाद्य श्रदः

বিগাচ

ষ বিশিপ্তস্যাত্মনো শীবরূপত্যা खरत्रोभादिकः भद्रभाजाः छरः। ইভিভেদকোপাধি বিগম এব জী-বস্য পরমাত্মনি লয়:। যথা ঘটা-কাশস্য ঘটবিগম এব শুদ্ধ আ-কাশে তস্য লয়:। লিক্পরীরাব-ছিন্নগৈ বাত্মনো ভীবভাব ইভি লিক্শরীর নাশ এব পর্য্যবসিতো মোক:। ইতি মুক্তিবাদ:॥

विगन्नकः भुः हेर्युपीवृकः। इंडि वाजनिर्घणेः॥

विष्मावनगढः। इंडि (इस्कृत्यः।। विगिष्मका जी स्भूवा। इंडि द्राबः निघंषः ॥

> विगर्रगः) ही निम्सनः। ७९ नः। विगर्रग 🕽 इंडि विन्दं क्षांड गर्रथा-ा इनरे भुजारान **चन् भुजारा** न ह निष्ठभः॥

विगर्हिं कि निन्हिं ।। निविकः । ইতি বিপূর্ব গর্হধাতোঃ জ পু-ত্যধেন নিল্পদঃ ॥

বিগলিত বসন পরিজ্তরসন ধ हेर करन मिशान । किण लग्ण-यत शक्कनयत निधिनित इर्य निधान ॥ इंडि गीउरगावित्म @ नर्गः ॥

भा जात्ना ब्रांखरिन के भाषिविष्म- बिगामः वि माउः। व्यवगाहिकः।

বিঘটি

विद्यमा

বিপূৰ্ব গাছ থাতোঃ ক পুত্যবেন নিয়মঃ ॥

বিগান জ্লী নিন্দা। ইতি হেমা চন্দুঃ।।

ৰিগাইমান: ত্রি বিলোডনকর্তা।। অবগাহনকর্তা। বিপূর্বগাহধা-তো:শান পুত্যবেন নিয়ম:॥

বিশুণ: পুণ গুণবৈপরীভ্যবিশিষ্ট:।

যথা। যথা মনো মমাচষ্ট নেযা

মাতা তথা মম। বিশুণেম্বলি পুণ
গ্রেষু ন মাতা বিশুণা ভবেহ ।।
ইতি মার্কণ্ডেয়পুরাণে বৈবস্কত মণ
স্বস্তরাধ্যায়:।।

विशृष्टः जि गर्हिङः॥ ७४:। इंडि स्मिरिनी॥

विशुः जि भडनामिकः। इंडामदः॥
विशुःः पू॰ मदीद्र॰॥ यूक्क॰॥
विद्यादः। इंडामदः॥ विज्ञानः।
इंडि मिहिमी॥ वाकार्डिमः। म जू
नमानवाकाः। उट्भगागः। विद्यद्राः २। इंडामदः॥ प्रविशृङ्कद्रणाहिभुमानः श्रीमृर्जिभाम पृष्ठेवाः॥
विशुङ्ः पू॰ क्री यूक्कः। इंडामदः॥
विशुङ्गावदः क्री भृष्ठः। इंडि भमहिमुका॥
विद्यिति जी भनः। इंडि द्राञ्जः

निर्घणेः॥

ৰিঘটিত তি বিশেবেণচালিত। বিপ্ৰবিট খাডোঃ ক পুড়বেন নিয়ন।।

বিষদ ল্লী শিক্ষণ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

বিষস: পু॰ ভোজনশেষ:।ইড্য মর: ॥ দেবপিত্রভিথিংর্বাদি ভুক্তস্য শেষ॰। ইড়ি ভারত:॥ আহার:।ইভিশন্বরাবদী॥

বিষাতঃ পৃ• ক্লী ব্যাহাতঃ। আহাতঃ। যথা। বৃষ্টি বর্ষণ ভল্পিয়তে

হ্বপুন্থাবসুহৌ সনৌ। ইত্যনরঃ।
বিহাতী ত্রি নিবারকঃ।। ঘাতকঃ।
বিহাত শ্বাদিন্ পুত্যযেন বিপূর্ব

হনধাতোপু হাদিত্বালিন্ পুত্যযেন
বা নিয়য়ঃ।।

विद्यः भू वाषाजः। उद्भर्यागः
। अख्रायः २ भूज्रः २ । इतः
नदः॥ क्षभाककना। इति मद्यः
हिन्द्रिका॥ स्मरार्थ अमरत अविद्य इति भारेः॥

বিশ্বকারী ত্রি হোরদর্শনঃ।। বিহা-তী। ইভি নেদিনী।।

विष्नायकः भू॰ गान्यः। ইতি भक्तव्यावनी।।

विद्यनाणकः) भू॰ गराणः। इंडि दिव्यनाणनः) भक्तवद्यादिनी।। বিমুবার: পু॰ গণেশ:। ইভ্যনর:।। বিমুবিনাযক: পু॰ গণেশ:। ইভি কাশীখণ্ড:।। বিমুহারী পু॰ গণেশ:। ইভি ত্রি-কাগুশেষ:।। বিমুনাশকে ত্রি।। বিমুত্তঃ ত্রি জাতবিমু:। বিমুনস্য জাতঃ ইত্যথে বিমুশকাদিত পুল্

विष्मणः भ् गानमः। ইতি मनः ब्रञ्जावनी।।

विष्युभवाहनः श्रु नहान्यकः। इंडि द्राजनिर्घणेः॥

विष्मणानकान्ना छी प्यजन्दा । इजि द्रावनिर्घण्डः ॥

বিহ্ন: পূ•্ অখখুর:।ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:॥

विष्ठ इंद्र नि ६ छ छ भ्यक्त् । इंद्रिकिविक्र प्रमः ॥ इंद्र व्यविष्टः । व्यविक्रीः । नि छ विष्ठः श्यक्राः विष्कु मूर्थाः भिछः श्यक्राः विष्ठुर्थः । विज्ञ इंद्रिकास्त्र। यः अवविष्टां भि भठेऽ क्रिकास्त्र। यः अवविष्टां भि भठेऽ क्रिकाशि विद्रान् वाधाः एउन निज्ञाः थिद्रगृ विज्ञाः भा वृद्धो विज्ञ गुरु (विनिक्ति विद्राक्तः । विविन्द्रा विदः भूवान् । इंद्रि भूषक् क्रवानी छ। थः । छ विज्ञा।

इेंडि दूर्गाहानः॥ বিচৰিল: পু॰ নলীপুভেদঃ॥ ন-एनकवृक्तः। ইতি মেদিনী ॥ বিচয়ন ক্লী মার্গণ। ইভামর:॥ বিচর্ছিকা জ্রী রোগবিশেষ:। বি-का इंडि जावा। उर्भर्गाय:। कहः २ लाम २ लामा ८। ইত্যमद्रः ॥ व्यनिष्ठ। वहुः वहः भाम भामा भारताल विविधिको । इंडि मन्द-द्रञ्जावनी।का। छर्दावशः यथा। कद्र-वीतः ज्वताबः नदगः वक्ष कर्क हे॰ **৷ চতুর্গণেন মূত্রেণ পচেব্রৈল** হরে; खडः। भागाः विष्ठिकाः मध्र न-ভ্যস্থান্ধি বুণানিবৈ॥ ইতি গাৰুডে २৮ १ वर्षायः।। इता व्यन्ताह । सन्नी हः ত্রিকৃত জ্বষ্ঠ হরিতাল মন:শিলা । (प्रवास इतिपुद्ध अर्थः भाः भी ह **हन्त्रण। विणाला क**त्रवी**त्रक्ष अ**र्क क्रीत मक्र नन । अयाक कार्यि কো ভাগো বিষম্যার্ক পল ভবেৎ ॥ भुष्टः कट्टैक्टेज्नमऽशाम्(ब रहे গুণে পচে । মৃৎপাত্তে লৌহণা-ত্তে বা শনৈ মৃদ্বিনা পচে ।। পানা विष्ठिका देव पक विद्यादिकानि छ । অভ্যাহ্দন পুণশ্যন্তি কোমলবৃঞ্চ कायर ॥ भुम्जान्। भि विवाश रेडलनारनन मुकरष्ट। हिर्द्राचिः

ত মপি খিত্ৰ বিবৰ্ণ তৎক্ষণান্ত বেং॥ইতি গাৰুডে ১৯৮ অধ্যায়ঃ 1 क्षा बन्न इति । यथा। वकः ল্ঠ মৃত পূর্ব গঙ্গচর্য ভতঃ মৃত । তত কর্মদল প্রোক্ত তত ক্যাপি विष्टिंका॥ विशापिकाण्यि रेनव পামা কছন্তত:পর।। ততে। দক ক বিয়োট: কিটিমঞ্চ তত:পর•॥ ত ভশ্চালমক প্রোক্ত শতাক্ষ ত-ড:পর । ক্দু স্থানি চৈতানি ক থিতানি ভিষম্বর:॥ সকণ্ড: পি एका नगावा वल्नावा विवर्षिका। গিড় কা কু দুপিড় কা। দাল্যতে षक् थत्रा कका जादा द्विया विह-र्किका ॥ भारत विभाषिका उद्धवा ञ्चान (ভनाषिठिर्किता। मानुराउ विषार्याः । किविविविविविवास्त्रा विनारिकाः जिम्मादः। इंडि ভাবগুকালঃ॥

বিচলঃ ত্রি অস্থির:। বিপ্রবিদ্ধারণ ধাতোরল্পুড্যেনে নিষ্কম:।। বিচলিত: ত্রি স্থালিত:। পতিত:। বিপ্রবিলধাতো: ক্র পুড্যেনে নিষ্কম:।।

বিচক্ষণ: পু॰ পণ্ডিত:।ইত্যমর:॥ নিপুণে তি।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥ বিচক্ষণা জী নাগদন্তী।ইতি রাজ-

বিষ্ণী: ॥ বিচফ্: ত্রি বিমনা:। ইতি ত্রিকাও-শেষ:।। বিগতচক্ষুবি ত্রি।। পু॰ তভুর্নিণয:। ইভি বিচার: ব্যবহারতত্ত্বণা সন্দিঞ্চে বস্তনি পু-নাণেন তত্ত্ব পরীক্ষা। ইতি গোগী-**ठन्मः॥ भुमारि** वर्ष भवीक्रनः विन-র্শনাত্র নিতি কেচিৎ।ইতি ভরতঃ 11 उर्भर्गायः । उर्कः २ निर्गयः ၁ শুক্তা ৪ চর্চা৫। ইতি ত্রিকাওশেষ: ।। সংখ্যা ৬ বিচারণা ৭। ইত্যমর:।। চৰ্ছন ৮ সংখ্যান ১। ইতি ভটীকা ॥ विनातन > विजर्कः >> वृत्रः ১২ বৃ।হ: ১০ উহ: ১৪ বিতর্কণ ১৫ । ইতি नदब्रावनी ॥ भूगिशानः ১৬ সনাধান ১৭। ইতি জটাধ্য:॥ বিচারণ° ক্লী বিচার:। ইতি শব-ब्रश्नावनी ॥

विठात्रना जी विठातः। ইত্যমরः॥
भीमाः माणाजः। ইতি হেনচন্দুः॥
विठात्रनीयः ত্রি বিচার্য্যः। বিপূর্ব
ত্রুত্ত চরধাতো রনীয় পুত্যযেন
নিয়্নাং॥ শাজ্রং। ইতি হেমচন্দুং॥
वিচারিতঃ ত্রি ক্তবিচার:। তৎপর্য্যায়ঃ। বিন্নঃ ২ বিত্তঃ ৩। ইত্যামরঃ॥

বিচার্য্য ত্রি বিচারিতব্য । বিচার-

ণীয় । বিপূর্ব চর ধাতো ক্র্যান্তাৎ য পুত্যবেন নিস্কর ।। বিচাল তি অভ্যন্তর । অন্তরাল । ইতি হেমচন্দু ।। বিচি: পু জী বীচী । তরক: । ইত্যমর টীকাষা ভরত: ।। বিচিকিৎ সা জী সন্দেহ । ইত্য-

विविद्यः क्षी कब्रुवर्गः। ইভि मध् व्रञ्जावनी ॥ उद्यक्ति वि ॥ आकर्ष्यः । यथा। विविद्य भिन्न भाश्याकः छः गदन् छवछ। भन्। एत्या मव्दिक भाशाच्याः व्रक्षवीव्यवशानुकः ॥ ইতি দেবীমাছাच्याः॥

यतः ॥

विविद्यकः भुः जूर्जवृकः। ইঙি द्राविनर्यणः॥

विविद्यात्रः भू॰ सिधः। ইতি भन्न विक्षुका ॥ व्याक्यं भन्नीति नानाः वर्णात्रह वि ॥

विविवरीर्गः भू॰ वन्तुवःभीयत्राक्षः विष्मयः। ज व भावत्मा मं । जन्माः या॰ काउः। उत्तर्भावः जन्माः ज्वया वृशासा भ्रत्राष्ट्रे॰ शाःश्र्भः जन्माः नयासात्र। इति श्री जागवजनज्ञः॥ विविववीर्ग्यमः ज्ञी जञ्जवजी । देवि भन्दाञ्चावनी ॥ विविवा जी मृश्यर्श्वाकः। इति बावनिवर्षः॥

विविज्ञाकः भू मग्दः। ই छ मदः

जङ्गवनी ॥ वर्गातः । ই छ मदः

विभिन्नाः। आकरं भन्नोद्ध जि॥

विविज्ञाः जि जिन्दः। ই छ हिन्द् भः

विविज्ञाः जि विगठ विजः। छ८
भर्गायः। मृर्यानाः २। अञ्चर्याः ०

विभनाः ८। ই छ इ भवन्यः ॥

विविज्ञः जि विगठः ॥ ই हिन्दः।

दे पिन्राः विविग्रः। ह हिन्दः।

दे पिन्राः विविग्रः। ह हिन्दः।

विविज्ञः जि विग्रः। ह हिन्दः।

विविन्राः विविग्रः। ह हिन्दः।

विष्ट् क विवि। ইতি कविकन्नस्रमः॥ क विष्ट्यि । विवि मी छो। ইতি मूर्गामानः॥

বিছ শ গভৌ। ইতি কবিকল্পকনঃ

।। বিছাষতি বিছাষতে আযম্ভত্তাদুভযমিতি বোপদেব:।। পক্ষে বিছতি। শ বিছতী বিছম্ভী। ইতি দুর্গাদাস:।।

विहन्तकः भू केश्वत्रमण्नभूखिः। इउप्रवः॥ विभिष्ठे भूत्मा १७-भूत्या १व विहम्तकः। किश्वा वि-भिष्ठेहा निर्मित्जा विहम्तकः एष-कामिजि कः। এवः नक्ष्मग मूभनप्रतः नात्सन यथा। উপयुर्भित यह्नइः जिह्न्तक मःद्धकः। ইजिन्द्रजः॥ विहर्षकः भू विहम्तकः। इंडामत-होकायाः न्नायमुक्तसः॥

विद्वायः क्री शिक्षणःहाम। इंकुऽ भवः॥ नभारम बिश्वादः भवःहायः क्रीत्व मुगदः। ना हिट वक्ताः नयः क्रिनी नग्रदः। यय मुहास्त्रिः। वीनाः शिक्षणाः हाया विहायः। इंकुश्वविद्याः अवतः॥ हायाः विह्याः

বিছাৰ: পূ॰ মণি:। ইতি যাত্তবৰ্গে ছাথা শদ টীকাথা ভরত:।।

विहिन्डिः जी अङ्गागः॥ विहिनः
॥ इात्राज्यः। ইতি भिन्ने॥
हिनः॥ विनाणः। ইতি ভিকাপ্তশেষः॥ अङ्गरातः॥ ग्रञ्जाविश
हिन्छ (इस्कृत्यः॥ आक्लक्ल्यालाः।
लि विहिन्डिः कान्तिलायक्ट । ইजुङ्क्वनीनमणिः॥

বিছিনঃ ত্রি সমালকঃ॥ বিভক্তঃ। ইতি মেদিনী॥ স্বটিলঃ। ইতি ক্ষেচন্দুঃ॥

विरहरः भू॰ विरवागः। विद्रहः।
(जरः। यथा। कानः करत्राजि कनवः म ह (जरः करत्राजि ह। मर्दः
कानक्जः भाज (जरः मःभीननः
मृगाः॥ इजि वृद्धतेवदर्ज श्रीक्षः
क्ष्यथ्र ४०० व्यथायः॥ व्यक्षिहा

काड़ायाः काञ्चितिहासा मत्रगामिक तिह्या । इंडि वृक्तिवदार्ख गग-भाइक्षिकः॥

বিচ্যুত: ত্রি বিগত: ।। বিপূর্ব চ্যু পাডো: ক্ত পুত্যবেন নিয়ন: ।। বিক্ষরিত: । বিপূর চ্যুত থাতোঃ ক পুত্যবেন নিয়ম: ।।

বিচ্যুতি: ত্রী বিযোগ:। যথা।
সোপি বৈশ্য স্ততো জ্ঞান ববে
নির্মিন মানস:। মমেত্যস্থ নিতি
পাজ্ঞ: সংস্থ বিচ্যুতি কারক।।।
ইতি মার্কণ্ডেযপুরাণে দেবীমা
হাত্ম্যুণ।।

विक इत नि क है (वर्त । इंडि कविकत्रक्रमः ॥ विक इंडि विहि-नि (धो क मृथक् (व इंडि) मा घिक क्षणः । इत व्यविष्यः व्यविष्णीः । नि क (वर्विक विविक्त मूर्था ८ ११-कि अ क्षक मा मिडार्थः । के कि का। इंडि मूर्गामामः ॥

বিজ্ঞ ক ধ ও ভীকন্সে। ইঙি কবিকল্পড়মঃ॥ ই ও বিশ্ল। থ বিন-ক্তি। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

विक उने में ७ जिंकामा। इंडि कविकद्मक्रमः॥ उम विक्राज। के ७ विश्व। हावरथीं। इंडि कूर्गाकामः॥ विक्रमः वि निक्कनः॥ उৎপर्यशयः॥

विविक: २ हम: ७ ि: में नाक: 8 त्रहः ৫ উপा॰मु ७। ইত্যমরः ॥ विजनन क्री भूमतः। इंडि एक् महन्तुः विक्रिणण क्री शकः। यथा। शि-ह्व मा विक्रिन भक्तः ना (हा नियम्बः। इंडि इनायूभः॥ विक्रमा जि कात्रकः। विक्षकम् বিশিষ্ট:। ইতি লোকপুসিদ্ধ:॥ विवयः পू॰ क्यः। इज्यमदः॥ व्यक्त्नः। इंडि मिनिनी ॥ वृङाः र्ट्र शिखा।। क्रिन्दलाप्तरः।। विभा-नः। ইতি হেমচন্দুः॥ यमः। ইতি भक्तिभुका ॥ किल्लुधः। यथा। **७७:** कक्तुम्ह भगायाः अत्या विकय এৰচ। দ্বৌপুত্ৰৌ জননকামাস লো-কথ্যাভৌ মহাবলৌ ॥ ইতি 🗐 कद्मिनुद्रात ১৩ व्यक्षायः ॥ रेजद्र-दवः भी वक्सद्राख्यु थः। त कामी-ब्राज्ञः था ७ वदनकर्ख ह। यथा । সুমতে রভবৎ কর: সুতঃ সত্যস্য **जिल्लिमः । विक्**षनभाञ्चवम्गावि ৰ্গাধে মিত্ৰো হ ভবৎ সূতঃ॥ তেষা• কল্লো হভবদালা কল্লান্ত বিজ্ঞান **২**ভবৎায়ো বিজিত্যক্ষিতি সর্বাণ পার্থিবান্ ভূরিতে হস।॥ শক্সগ্র-নুমতে চক্রে খাওব শতবোজন। य नवामानी शरहर भाष्नुवः

भुजाभवान् ॥ **आ**वश्न भव्रमाः नीि ज्वनमा भशायानः। ই**ভि** কালিকাপুরাণে ভৈরববংশানুকী; र्खन २० व्यव्यायः ॥ विकृत्हन्नवि **भिवः। यथा ।** विकृत्ह्वा कथ भू **छ अव विजयामयः। इंडि भू** नि-হৃসংগ্রহে ভরত: ।। विवयमञ्जदः भू दाववाश्रहती। ইতি ত্রিকাগুশেব:॥ विजयहम्मः भू भक्षभठामोक्तिकः श्रातः। ইভি (श्यावसुः॥ विज्ञवनम्तनः भू॰ हेन्द्राञ्चवः मञ्जाञः विष्मयः। ७९ भर्यप्रायः। अवः २। ইতি হেমচন্দু:॥ विक्यमर्पनः शुः एक्षा । करणक ইতি ভাষা। ইতি বিকাণ্ডশেষ:॥ ন্ত্ৰী ভিথিবিশেষ:। সা विषया বিল্পবাদশমীতিখ্যাতা।তৎকৃত্যু मूर्गामायपुष्टेवाः।। উমাসথী। ইতি मिरिनी। माजू (गाउमकन्त्रा। यथा । जा भागजा॰ मजी मृक्षे। बगा (म-का मूवाह इ। किमर्थः विजया नाः গাজ্জবন্ধী চাপরাবিতা॥ সাদেব্যা বচন শুদ্ধা উবাচ পরমেশ্বরী।। গঙা নিমব্ৰিডা: সৰ্বা মথে মাজা-মহস্য তাঃ ।। সম্ পিত্রা গৌত-নেন মাত্রা ঢাপ্যনুরাধ্যা ৷ ইভি

वामनभूत्रात ८ व्यव्यायः ॥ कानि-कानूबारन ১१ व्यथ्रारयरभादः॥ 🛊॥ विश्वामित्वानामि उदिम्यादित्ययः । यथा। विम्रा भरेबनः विजयाः जयाक রক্ষোগণ কিপু মৰিক্ষতাতা। व्यक्षानिभए गाविमुका यथाविन शाउधियान् यूषि याजूशानान्॥ इंजि ভिডि: ॥ 🗱 ॥ मूर्गा। इंडि (इम्ह-न्मुः॥ তথাচ। বিজিত্য পদ্মনামান रिमञ्जाबा महावन । विक्रया उन ना (मवी लारक रेहवाशवासिका ।। इंडि प्रवीभूद्राति ८६ व्यथ्यायः ॥ 🗱 ॥ यम भार्या।। इत्री उकी। इंडि करें।-थतः॥ वहा। इंडि तङ्गाना ॥ जगडी ।। সেকালিকা।। মঞ্জিষ্ঠা।। শনী-ভেদ: ॥ অগ্নিছ: । ইতি রাজ-निर्घण्टः ।। मानकन्त्र विल्लयः। ভाड् ইতি সিদ্ধি ইতি চ ভাষা। ওৎ-भर्यभागः। विद्यानाक्रविक्रया २ ७३१। ০ ইন্দুশেন ৪ জয়া ৫। ইতি শব-हिन्द्रका ॥ वीत्रभवा ७ गञ्जा १ ह-भना ৮ অबरा 5 जानन्ता ३० इ. र्विनी ३३। व्यम्प्राखनाः। करूषुः। কৰাবন্ধ । উঞ্চন্ধ । ভিক্তন্ত্ব । বাত ককাপহর : সংগ্রাহির : বাক্পুদর্ । वनाज्भा (निधाकातिष्भा (मुक्ती) পন্ত্য । হাত রাজনিঘটঃ ।। আ

পিচ। ভঙ্গা গঞ্জা মাতুলানী মাদিনী বিষয়া কয়া। ভঙ্গা কফহরী ভিক্তা गु।हिनी भावनी वयुः॥ जेक्काका-शिखना भार यर वायुक्तिविकी । ইতি ভাবপুকাশ: ॥ অন্যह । শক্রাশন তু তীক্ষোঞ্চ মোহকৃৎ ष्ठभाणनः। वद्य (मधाप्रिकृष (सूच्र দোবহারি রসাযন ॥ জাতা ম-ন্দর মন্তনাজ্জলনিধৌ পীযুদক্পা পুরা তৈলোক্যে বিজয়পুদেতি বি-क्या औरन्दराक्षश्रुया । त्वाका-না হিতকাম্যথা ক্ষিত্রিভলে প্রা-প্ত। নরৈ: কানদা সর্বাভক্ষবিনাশ र्घजननी रैयः (ऋषिङ) अर्द्धाः ॥ ইতি রাজবল্লভ:।। 🗱 🛭 অপ্টনহা-द्वारणाञ्चर्गडद्वारणीविष्णयः । यथा । ज्ञा विक्रयावृत्तः। वृत्रान् । यहा जु मूक्न बाहमाता नक्क मुद्रा ভবেৎ। তদা সা তু মহাপ্ণ্যা দ্বাদ-শী বিজয়। মৃতা।। তদ্যা স্বাতঃ সর্বতীর্থে স্নাতো ভবতি মানব: । मः भ्का वर्ष भूकायाः मकलः कल মশুতে।। একলপ্যাৎ সহসুস্য জপ্ত **ज्याश्चाि जट्यनः। मानः जर्जु** গুণিত তথা বৈ বিপুভোজন ॥ হোম ন্ত্রোপ্রাসক সহসু গুণি-(७) ज्यद् । क्षा अथ व्यविद्धः ।

व्यास्ति ७कः नमकृत्र ७७: नकन्न भागति ।। भन्नभार्कशतः (मतः स्त्रीः वर्गः ब्रहरयखद्भाः। जहस्मभद्धः। हाः দশ্যাহ নিরাহার: ছিত্তাহ নপরে **e**হনি।ভোক্ষ্যে ত্রিবিক্রমানস্থ শর-ণ মে ভবাচ্যুত॥ সোপবীতন্ত ক नमः भू इंवर इ। भावः ভদুপরি ন্যস্তোমু বৈশব মেব বা ॥ ভ্রোপবেশ্য সংস্থাপ্য দেবং বি-भर हन्हरेनः । आनिश्र मृजुः व जन पर्पाइ अक शान्त ॥ वाज् দেবাযেতি শির: এপরাযেতি বৈ মুখ । কৃষ্ণাশতি চ কণ্ঠ বৈ বকः শ্রিপত্তে ইতি ॥ শঙ্কাজধারিণে वार्क्षक ह ब्रानकाय रेव। कवी-नार्यादब (मपु दिलाक कनना य हा। करन हार्टायिष्यान् नर्वाषि পতাৰ ইতি। সৰ্বাত্মনে ইতি পুদা-विव मङ्गानि भूकाय ।। भन्न हक गरा পদ্ম শা**র্ক** শর বিভূবিত । गृहानार्घाः भया एखः नार्क्रभात नः भाख (७॥ इंडार्घाः भूर्वव८ कृदा थूल हीली जमनं। ह। य्उनक् नु थानानि रेनरव्हानि निरव्हरस्य ॥ जास्वामीनि मञ्चास कृञ्चा कागव्रगः নিশি। পা ত:রাত্বাছবিত্বেশ পুরা-क्षिण मथाहः १८ ॥ नम (उ ९ स

शादिम्ह वृथ मृद्ध मृद्ध मृद्ध मार्थ । व्याधाः वि वृष्ट्य मार्थ (मोथ्र भूषा वि वृष्ट्य मार्थ (मोथ्र भूषा वि वृष्ट्य मार्थ (मार्थ वि वृष्ट्य मार्थ मार्य मार्थ मार्

विक्रवामधमी खी व्रविवाद्मभूक-भक्तीयामध्यी।यथा। मृहभक्तम् मधम्याः मूर्यावाद्या यमा जत्र । मधनी विजया नाम उज पख महा-ফল। ইতি তিথ্যাদিত ৰুণ।। 🕸 🛚 व्यथ विकारगार्जन विवि:। त्रथ मा-রোপ্য দেবেশ° সর্ব:লঙ্কার শো-ভিত্ত । সাসি ত্ণ ধনু রাণ পাণি नकक्तासकः ॥ सनीनमः सगमाजु माविज् ७ अघ्षरः। आकामहा-दिः श्रीदामः नभीवृक्षा नः नःग्र ৷৷ সীতাকান্ত সমীযুক্ত ভক্তা-ना मञ्चक्द्र । यह यिदा मभी वृक् महर्राष्ट्रिक माश्ररम् ॥ ७ व मज्दः । শ্মী শ্ময়তে পাপ শ্মী লোহিত কণ্টকা। ধরিত্র্যজুব বাণ্যনা র। मन् ित्ववादिनी ॥ कतिवासाना

যা যাত্রা যথা কাল সুথ মযা। ভৰ নিৰিত্ন কৰা ব্ৰ ভব প্ৰীৱান প্ৰিতা।। গৃহীবা সাক্ষতা মাদু। • শ্মী মূলগভা মৃদ ৷ গীত বাদিত্র নির্ম্বোধৈ স্ততো দেব গৃহ নবেৎ য় কৈশ্চিদ্কৈ স্তত্ৰ ভাব্য কৈশ্চি-स्टाव्यक वानरेतः। किन्तिमान म-বির্ত্তিভা রাক্ষ্যা দৈত্য বৈরিণো জগভীতলে ৷ রামরাল্য: রামরা-জ্যু রামরাজ্য মিতি বুরন্।। আ-নীয় স্থাপথেদেবে নিজ সিংহাসনে जूथः। ততো नीत्राक्त (मर्दिणः भुः गरमन् वर्ष्ट्रवि॥ सङ्ग्रिमान व-ज्ञानि शात्रायोदकरेवः मर । इंडि **অ**বিষ্ণুধর্মোভানুসারেণ ব্য**লে**থ্য-य ।। विधिः श्रीताम विकाशायन् স্যোৎসবকৃৎ সতা। সীতা দৃষ্টে তি হনুমদ্বাক্য শ্ৰহ্ৰা করে। পুতৃ: ।। विकर वानरेतः मार्क वामरत **২িমন্ শ**মীতলা**ে। ইতি ঐী**হরি ভক্তিবিলাসে ১৫ বিলাস: 11 বিজ্বান ত্রি বিজ্ঞিল ৷ ইত্যম্র **ठोकायाः द्रायमूळ्टः ॥** विकरी जि कर्यूकः। यथा। वकुः পঞ্জর নামেদ থো রামকবচ প-हिटा म विद्रायः मुधी मूधी विनयी

বিকাতী বিষয়ী ভবেৎ ॥ ইতি তজ্ঞসার: ॥ বিজর: ত্রি জরারহিত:।বিগভাজরা যস্যেতি বহু বু হিসমাস নিয়ম: ॥ বিজল ভি বিজিল। ইভি ছেম-**ठन्द्रः ॥ विर्जनक** ॥ विबन्नः भू वाक्रवित्मवः। यथा। ব্যক্তবাস্থ্যা গৃঢ নান মুদুাভরা-णरा। अधिषि करोक्षाकि विज-द्मा विष्याः ग**ः** ॥ ইजुङ्क्वनी-वशिः॥ বিজাত: ত্রি বিজন্ম। ইতি লোক-পুসিদ্ধ: 11 বিজাতা জ্রী জাতাপত্যা। যথা। বিৰাতা চ প্ৰজাতা চ লাভাপত্যা-পুসূতিকা। ইতি হেমচন্দু:।। বিষ্কাতীয়: ত্রি বিভিন্নধর্মাক্রান্ত:1 যথা। প্রাযশ্ভিতাদিলাভীযাত্তা-দূক্ পাপ বিনাশন। ইতি পাৰ-শিৰতত্ত্ব ।। বিশেষমাভিবিশি-डे:। यथा । भुवारहानाहिभारनय ন বিষ্ণাত্যেক শক্তিমান্। তত্ত্বে যত্নবতা ভাব্য মদৃষ ব্যতিরেকযোঃ

॥ এষ কার্য্য কারণ প্রবাহে। নাদি

भान् व्यनारिः। विकाजीययु ज्ना-

দিষু একশক্তিনান্ ন পুৱাহঃ I

অনুযব্যতিরেকয়ে স্তত্ত্বে নিয়তত্ত্বে

নিষ্ভাত্ব নির্বাহ্যে বহুবভ়া ভাব্য

যত্ন: করণীয়: বৈজ্ঞান্ত মিতি ভাব:
। বহি সামান্য পুতি বিজ্ঞানী
থোফস্পর্শবন্তেজ্ঞ এব কারণ । ইতি
হরিদাসীয়হসুমাঞ্জলিটীকা ।।
বিজিগীয়: ত্রি জ্ঞাবাহু: । ইতি সি
জ্ঞান্তকৌমুদী ।।

বিজিগীষা স্ত্রী ষোদরপ্রণাশক্তি-নিমিত্তকনিন্দাত্যাগেছা । ইত্য-মরটীকাষা রমানাথ:।। ব্যবহার: ।। কন্চিৎ পুকর্ষ: । ইতি তত্ত্বৈব ভরত: ।। বিজ্ঞবিদ্বা চ ।।

विक्रिगीयाविविद्धिंडः कि किवन मूम्त्राधीनः। उर्थ भंग्रायः। आम्र्रानः २ अम्प्रिकः २। इउप्रतः॥ विक्रिगीया वर्श्वातः किम्पर भुक्षांवा उन विवर्धिं विश्वीना यः किवन मूम्त्राधीनः उन वावि भो वर्खं उ इउर्थः। किगीया कि जूमिहायाः वर्श्वात भुक्षं याः। इंडि भिनी॥ उन स्वान्त्रभूत्रणाः मिक निभिन्न निम्मान्त्रणाः वर्श्वात भूक्षं याः। वर्षिक निभिन्न निम्मान्त्रणाः वर्श्वात भूक्षं याः। वर्षिक निभिन्न निम्मान्त्रणाः वर्श्वात भूक्षं वर्षाः। वर्षा वर्षा

বিজিগীয়ু: ত্রি জবেছাশীলঃ। বথা
। জেতু মেষণশীলক্ষ বিজিগীয়ু
রিতি মৃতঃ। ইতি শন্মালা।।

বিজিতঃ ত্রি পরাজিতঃ ৷ যথা ৷
পথ্যাশিনা শীলবতা নরাণা
সদৃত্তিভাজা বিজিতেন্দ্রিগাণা
এব বিধানা মিদমাযু রত্র চিন্ত্য
সদা বৃজনুনিপুবাদঃ ৷৷ ইতি মলনাসতত্ত্ব ৷৷

বিজিতা পুণ পৃথক্ ॥ ভীতঃ ॥ কালিতঃ ইতি বিজ খাতুর্থদর্শনাং ॥
বিজিতিঃ জী বিজয়ং । যথা ।
কিতি বিজিতি স্থিতি বিহিতি
বৃত্তরত্যঃ পরগতয়ঃ উক ককপু
র্থক দুপুরু যুধি সরবঃ স্ব মরিলিল । ইতি দণ্ডী ॥
বিজিন ত্রি বিজিল । ইত্যমর

होकाया प्रायम्ब्रहे ।।

विज्ञिन जि केय भारतम्ब्रहानि

1 उट भर्यायः। भिहिन २ । इंछा भारः ॥ विज्ञयिन ० विज्ञिन ८ विज्ञान ६ विज्ञान ६ विज्ञान ६ विज्ञान ६ विज्ञान ६ विज्ञान ६ विज्ञान ५ विज्ञान १ विज्

ত্রি বিজিল। ইতি

বিজিবিল•

বিজ্ঞান

হেমচন্দু: 11

বিজিহা: ত্রি বক্র:। স্টিল:। ইভি কেচিৎ।।

विक्रुनः भृ भान्यनीकमः। ইতি ब्राक्षनिर्यन्धेः॥

বিজ্ঞাণ ল্লী জ্ঞাণ।। বিকসন । ইতি কেচিৎ।।

বিজ্ঞিত ক্লী চেষ্টা।ইতিমেদিনী বিজ্ঞিত: ত্রি বিকশ্ব:।ইতি নেদিনী॥জ্ঞাযুক্তশ্চ॥

বিক্ষন ত্র বিজিল। ইত্যমর। টীকানা রাযমুক্ট: ।।

বিজ্ঞান ক্রী বাণা। যথা। পত্র-বাহো বিকর্ষে। হথু ভীরণ বিজ্ঞান ভাষতে । লোহনালস্ক নারাচঃ পুনরঃ কাওগোচরঃ ॥ ইতি ত্রি-কাওশেষঃ॥ বিজ্ঞিল। ইতি হেম-চন্দুঃ॥

বিজ্জিল ক্লী বি**জ্ञিল। ইতি শব্দ** রত্নাবলী।।

विक्कृतः ही ज्ञः। ইতি রাজ-নির্ঘটঃ॥

বিচ্চুলকা জী জতুকা। ইতি রাজ-নির্ঘণী: ॥

বিজ্ঞ: ত্রি পুরীণ:। ইত্যমর:॥
অস্যপর্য্যায়া: নিপুণশব্দে দুপ্তব্যা:
॥পণ্ডিত:। ইতি রাজনিঘট:॥

विक्रवृष्तिः श्री कर्रामाः नी। इंखि

বিজ্ঞাত: बि খ্যাত:। ইত্যমর:॥ विकान की कान।। कर्य। इंडि भिषिनी ॥ कार्या । इंडि एन-**म्नुः ॥ भाकि भी र्जान मन्**रब विकान भिन्नभाज्याः। इंडा-मद्रः ॥ विष्णस्यग माभाव्यम हावः বোধো মোকো মুক্তিঃ শিল্প চি-बारि भाजः वशक्रशादि। स्मारक শিল্পে শাস্ত্রে চ যা ধীঃ সা জ্ঞান• বিজ্ঞানঞ্চোচ্যতে এষা বিশেষ পু-বৃত্তিঃ। অন্যত্র ঘট পটাদৌ যা ধীঃ সাপি জ্ঞান বিজ্ঞানঞ্চেরতে। এবা সামান্য পুবৃত্তি:। মোক্ষে ধী জ্ঞান• বিজ্ঞানঞ্চ যথা। জ্ঞানা-মুক্তি ব্লিতি। সা যাচিতাচ বিজ্ঞান তুষ্ঠা থাজি পুষছতি ইতি। অন্যত্র यथा। ज्ञान मिड ममसम्। जासा বিষয় গোচরে ইতি ৷ ঘটত্ব পুকা-ব্লকজ্ঞান মিতি। যে কেচিৎ, প্রাণি নো লোকে সর্বে বিজ্ঞানিনো মতা इंडि। वृक्षां निष्ठ विद्धानानन्त ৰূপত্বাৎ ইতি। এবং চিত্ৰজ্ঞানং ব্যাকরণজ্ঞান ঘটপটবিজ্ঞান মি-ত্যাদিক পুযুজ্যত এব। ত্রিগ-भ गक्जानारि मद्दर गक्जर

শৈষ্ণে হি গৰুডে পঞ্চিমাৰে চব-র্ভতে। মোক্ষ ইতি নিমিত্ত সপ্তমী মোক নিমিত্ত শিল্পশান্তবো ধী ৰ্জ্ঞান মুচ্যতে। তদিমিন্ততো ২ন্য निभिन्तः याज्या वी: मा विकान भिजिकिटि। (नाक विवया मा क कना थी ज्जान अना थी विज्ञा ন•। ক্বান্যত্র ইত্যাহ শিল্পশাস্ত্রযো রিতি কেচিৎ। অববোধ ইত্যধ্যা-क्र डा भाक वियाय १ वादाया थी र्छान अनुब घरेशरीहि विछान শিল্পান্ত বিষধে বিজ্ঞান মিতি किटि। कानाउ ब्रन्हे ज्डान वि বিখ বিৰূপ বা জ্ঞান বিজ্ঞান। ইত্যমর টাকাযা• ভরত:।। 🗱 🛭 छङ् वाञ्चनमः नक्कनविष्णयः । यथा। क्रमा प्रयाह विज्ञान अज्ञ বৈশ্ব দম: শম:। অধ্যাত্ম নিত্যতা জ্ঞান মেতদু কাৰ্মণ ।। জ্ঞান विकानया नंकन यथा। हजुर्मना-ना विद्याना शाहन हि यथार्थ **छः।** विজ्ञान भिष्ठतः विन्तारम्बन ধর্মো বিবর্দ্ধতে।। অধীত্য বিধিব-विष्णा नर्थ किरवाभन छ। ६ म কাৰ্য্যানিবৃত্ত শেচন তদ্বিজ্ঞান মি-ब्राउ ।। यथा म (मर्दा जनदान् বিদ্যতে যত্র বিদ্যতে। সাক্ষাদেব

মহাদেব স্তজ্জান মিতি কীর্স্তিত• ॥ ইভি কৌর্মে উপবিভাগে ১৪ व्यशायः ॥ বিজ্ঞানপাদঃ **ન**• (वरवर्गमः । ইতি কেচিৎ॥ বিজ্ঞাননথকোষঃ পূ• জ্ঞানেন্দি-रियःमहिजावृिकः। ইতি विनास-यातः ॥ বিজ্ঞানমাত্**য: পু বুদ্য:।ইতি** (रुग्ठमु: ॥ विक्रानिकः ত্রি জ্ঞানবিশিষ্টঃ। विद्धः । ইতি বৈজ্ঞানিক শদ-विकाशन ज्ञी (वाश्नः। जानान ইতি ভাষা। বিপূর্ব ঞ্যন্ত জ্ঞাধা-তো বনট্ পুত্যংযন নিল্লম্ব• ॥ विकाधिः जी विकाशनः। विभ्रं ঞ্যন্ত জ্ঞা ধাতোঃ ক্তি পুত্যবেন निश्चमा ॥ বিজেশ बি বিজ্ঞাভব্য । বিজ্ঞা-नीय । विभूई क्राधारा यः भुजु-যেন নিম্লম॰।। বিজ্ঞানর• ল্লী **ठक्क्, मुङ्गाक्कव॰** । ইতি কেচিৎ ॥

বিঞ্জোলী স্ত্ৰী

বিট

ত্রিকাপ্তশেষ: ॥

পঙ্কিঃ। ইভি

আক্রোশে॥ ধনে। ইতি কবি-

कन्नकमः ॥ (वर्ष्ठे । व्याकाणः किण्मि १ठेप्रठ। चनः णदः। इंडि मूर्गामामः॥

विहे: भू विज्ञः। इंडानद्रः॥ काम् कान्हद्रः॥ ध्वं:। इंडि छद्रछः॥ कान्रख्यकलारकाविषः । इंडि द्रान्नख्यदे॥ भर्दछविरणवः॥ ज-वगर्छपः॥ थिषद्रविरणवः॥ मृवि-कः। इंडि स्मिनी॥ नाद्रक्रकः। इंडि णक्रमाला॥

विष्ठिकः श्रु क्षी विष्ठिकः। ইতি
भद्रकुषविष्ठी।।

 वनी।। मुद्दवङ्कताख्रः। यथा। विहे-शक्ष महावीका मख्राम् द्ववङ्कतः। हेजि (हमहन्द्रः।।

বিটপ: পু॰ বিটাধিপ: 1 পারদারিকশ্রেষ্ঠ: 1 ইতি নেদিনী 11 আদিত্যপত্র: 1 ইতি রাজনির্ঘণ্ট: 11
বিটপী পু॰ বৃক্ষ: 1 ইত্যমর: 11
বট: 1 ইতি রাজনির্ঘণ্ট: 11

विष्णियः भू॰ नूमनवृक्तः। ই छि न्नाजनिर्यण्डः॥

विष्ठेमाक्षिकः शृ शाजुवित्मवः। जद्भर्यग्रावः। जाभग्रः २ नहीकः ० कामात्रिः ८ जात्रात्रिः ৫ । ইजि (रुमहन्तुः॥

বিটলবণ ক্লী বিড্লবণ । ইভি কেচিৎ ॥

ৰিটিঃ জী পীডচন্দ্ৰ•। ইতি শন্দ-মালা॥

বিট্^শ পু• বৈশ্য:।। মনুজ:। ইভ্য-মুর:।। পুবেশ:। ইভি বিশ্ব:।।

বিট্ স্ত্রী বিষ্ঠা। ইত্যমর: ।। কন্যা। ইতি বিট্পতি শব্দ দর্শনাৎ ।।

विद्वादिक। जी शक्किविष्णयः। তৎপर्यशयः। ज्यानी २ (गाद्वाही ० याकिद्वाहिक। ८ । ইতি ভূবি-পুर्यागः॥ विद्यादिक। ৫ । ইতি

श्वावनी॥

विहेशिवतः श्रु विश्वावपूर्णकथिनतः । खरावावना इंड जारा
ज्रु भर्यायः। अतिरामनः २। इंडा
मतः॥ इतिरामनः २ अनिरामनः ८।
इंडि भपत्रज्ञावनी ॥ मतिरामनः ८
कानस्रकः ५ अतिरामन्कः १। अमा
खगाः। क्यायद् । उँक्षद् । मूथ मखगनाम् क्ष् विव द्वाया क्षि क्ष त्रु शृह नानिद्धः। इंडि जारशृकानः ॥ ताजनिर्वरणे । इंडि जारगृकानः ॥ ताजनिर्वरणे । इंडि न

বিট্পতি: পু॰ জামাতা। ইতি জটাধর:॥

विद्रगातिका जी शक्षिवित्नवः। खगानानिक् इंडि ভाषा। इंडि करोधतः॥

विठेतः भू वाश्री। इंडि म किथ नादांगानिवृद्धिः॥

বিড আফ্রোশে। ইতি কবিকল্লফ্রম:
।। বেডতি শত্রু বলী। ইতি দুর্গাদাস: ।।

বিড' ক্লী লবণবিশেষ:। বিট্লুণ ইতি ভাষা। যথা। পাক্যা বিডঞ্চ কৃতকে ছবং। ইত্যমর:॥ ছে স মুদুতীরাসমভবাং লবণম্ভিকাং

भाविष्। निञ्जामित्व मनत्त्र। विहे-লবণে। ইভি কেচিৎ। কৃভকে কৃ-बिरम । भाका विख्यवनरमा र्ख्रह প্লি কৃতকত্বাৎ ঐক্য মিতি স্বামী । পচ্যতে ইত্তি পাক্য-। ডু পচ ঞ-বৌ পাকে হৃস্যাসো রিভি ঘ্যণ্ চ बार्षिजीजि कः भारकन निम्नाहिष्ठ মিতি ক্ষ্যো বা। বেডতি ভিনজি বিড বিডাকুশি ইজুডভাৎক:। ইভি ভরত: ।। তৎপর্য্যায: । বিড্গন্ধ• ২ काननवन १ विख्नवन १। ইভি ब्रज्ञमाना ॥ <u>म</u>ाविष्ठक॰ ৫ थ्रञ्ज॰ ७ क्उक १ कात ४ वामूत २ मुना-काः >॰ श्वधवनाः >> ध्वं >> क् बिमकः ১०। जामा खनाः। উक्कबु । मीभनवुः। क्ठावुः। वाजाबीर्ग শুল গুলা মেহ নাশিত্প। ইতি ब्राजनियंग्रेः॥ अभिष्ठ। विष्ण न-ক্ষার মৃত্র্বাধ: কফ॰ বাতানুলোমন• । উদ্ধৃ • কফ মধোবাত সঞ্চার্যে-দিত্যর্থ:। দীপন লঘু তীক্ষোঞ্চ क्क का का वार्ष है। विवक्षानाइ विश्वे अकृषागीत्रव भूनन्य ॥ इंडि ভাবপুকाणः॥ অন্যह । विष्ठः व्यव-गम् एक विश्व विविधनः। मल-वाजाम विश्वेष्ठ म्नारहान विवक्ष-नूर ॥ इंजि त्राबदञ्जनः ॥

विष्ठ : भू ही बनामथ्र छोवदः। **उर्** भर्यायः। (वल्ल २ व्यामाचा ० চিত্ৰতণ্ডুলা ৪ তণ্ডুল: ৫ ক্ৰিমিম্ন: ৬ । ইত্যমর: ।। রসাধন: ৭ পাবক: ৮ ভমাক ৯। ইতি জটাধর: ॥ रिवलुः २० स्माचा २२ जखुनुः २२ । इंडि भद्रवृद्गावनी ॥ बंख्य > ১० চিত্ৰভণ্ডুল ১৪ ক্ৰিনিম্ন ১৫ কি-भिणवुः रे७ गर्पछ रे१ देववन ১৮। ইতি রত্নমালা ॥ বিডঙ্কা ১৯ কৃমিহা ২০ চিত্রা ২১ তণ্ডুলা २२ उजुनीयका २० दाजाद्विज-थुना २८ जस्त्री २० मृगगामिनी ২৬ কৈরালী ২৭ গস্থরা ২৮ কাপা-नी २२ वदामुः २० हिन्देशिका २१ कड्ड इडी ३२। यम् छनाः। कर्रुद् । উक्षद्वः। वयूद्वः। वाज क्कार्डः ,, शिमान्म।।कि ज़ान्नि कृमिरमान বিনাশিত্ব। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।। ঈষব্রিক্তত্ত্ব। ক্রিমি বিষনাশিত্বঞ । ইতি রাজবল্লভ: ॥ বিডक्• कर्षू ভীক্ষোঞ্চ কক্ষণ বহিকেরণ লঘু। শুলাধ্মানোদর শ্লেম ক্রিমি বাত বিবন্ধনুৎ।। ইতি ভাবপুকাশ:।। বিডক: ত্রি অভিজ্ঞ:। ইতি (मिनि ॥

विषयन क्री जी अनुकद्रगः। यथा।

বিডাল

न (वस किन्छ गवः निकी विं छः छः विरुप्तानम् । न यः न्यानम् । न यः न्यानम् विषया विषया कि कि हिल्यः यः । विषया विषया विषया विषया विषया विषया विषया विषया । क्या क्या हि विषया व्या । क्या क्या हि विषया व्या । क्या क्या हि विषया व्या विषया व्या । क्या विषया व्या व्या विषया व

विष्ठञ्चित्रकः वि क्ठविष्ठञ्चन।। उदभर्यायः । वाष्ठः २ व्याञ्चलः २

पूर्भ ठः ४। ইতি भद्दभाना ॥
विष्ठात्रकः भू विष्ठानः। ইতি भद्दत्रञ्जावनी ॥

विषानः णु (नजिणिशः। ই जिलि किनी।। (न कि विष्या कि विषयः। विषयः।

বিডাল

ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বিডালক ল্লী হরিতাল। ইভি

হেন্চন্দ:॥

বিডালকঃ পু॰ বিডালঃ॥ নেত্ররো-गम् कें यक्षदिर**णयः** । यथा । व्यथ বিডালকবিধি:। বিডালকো বহি-র্লেপোনেত্রে পক্ষ বিবর্জিতে। তস্য মাত্রা পরিজ্ঞেয়ে মুখ্যলেপ বিধা नद्रा मुथालिला यथा। अञ्च-স্য চতুৰ্থাংশে। মুখলেপঃ কনিঙি-ক: ৷ মধ্যমন্ত ত্রিভাগ: স্যাদূত্রমো **१कां कृत्वा** ভবে<।। স্থিতিকালো **लि उम्पाद्धा गाद** करहा न णू-शि उरमहास्का याद्य करक्षा न मूर् स्वाहन्तुः ॥

याजि। তেনाशि खगहीनः महाख- विर्फाकाः भूर इन्तुः। इजाप्रद्रः॥

था प्रयंजि पुरुः॥ म यथाः। यश्री विर्फोकाः भूर इन्तुः। इजि जद्र-रेगितिक मिस्य माबी जारेकाँ अ मा मिकः। बन्निष्टि वृहि (नंभः সর্বনেত্রাম্যাপহ: 11 তার্ক্ষ্য রসা-ঞ্জন•। রসাঞ্জনেন বালেযঃ পথ্যা विन्दरिन इलि । वहा इति मा विरेष র্বা তথা নাগর গৈরিকৈ: ॥ ইতি ভাবপুকা**ল:** ৷৷

বিডালপদঃ পু• তোলকদ্বপরি-भागः। यथा। उाली हो भिष्ठू त-कण्ड मूर्व कछर्गुरः। विछालशह কষৌ চ পাণীতল মৃডুম্বর ।। ইতি नदगना॥ मार्जात्र हत्र शक्ती॥

বিডল

ন্নী কর্বপরিমাণ। বিডা**লপদক**• ইতি বৈদ্যকপরিভাষা॥

विषानी जी विषात्री। इंडि द्राजः

निर्घणैः ॥

विछीन॰ क्ली थशशिकविरमदः। যথা। ডীন• প্ৰডীন মৃদ্বীন• স•ডীন• পরিডীনক। বিডীন মবডীনঞ্চ নি फोन फोनफोनक ।। गठाग**ठ भू**-গভিত সম্পতাদ্যান্য পক্ষিণা । **তিগভেদाः शिक्षगृहः क्ला**या नी ज मिल्रयाः ॥ इंडि कहा ध्रतः ॥

বিড্ল: পু॰ বেতসবৃক্ষ:। ইতি

তীয় ছিক্পকোৰ:॥

विस् श्रु रिमाः। यथा विहे विस् বিশৌ বিশঃ। ইতি মুধ্ববোধব্যা-করণ ॥

विष् जी विधा। ইতি विष्णक्षापि-नद मर्भनार ॥

বিড্গন্ধ ল্লী বিড্লবণ । ইঙি রত্নমালা ।।

বিড্র: বি বিগ্লাজাত:। বিষ্শন্ পূর্বক জন খাতো ড পুত্যবেন निश्रमः ॥

विष्ववन की विष् । विहेनुग्रेजि

ভাষা। ইতি রত্নমালা।। विष्वतारः भू गुामाभ्वतः। हेि क्रोथद्रः ॥

বিত স: পু· বীত স:। মৃগপকি ণা॰ বন্ধনোপকরণ । ইভামরটী-কাষা ভরত:॥

বিততা দ্রী ৰপক্ষাপনাপর-পক্রুদাস:। ইত্যমর ভরতৌ।। क्षीणोकः॥ णिनाञ्चयः॥ कत्रवीः त्री।इंडि (मिनी।। मही । इंडि श्रवावनी॥

विज्ञ कि विज्ञा वीना दिवाहर । ইত্যময়ে ততলকার্থদর্শনাৎ।। विज्ञा की विखातः। विभूत्रं जन शाजाः कि भुजायन निष्नमा ॥ विजय॰ जि मिथ्या। ইज्यान हाः ॥ বিতথ্য বি অসত্য । বিতথ শ-दार श्रार्थकार गुजारयन निम्नमः॥ विष्ठकः जी ननीविष्णवः। नाज् পঞ্জাবাথ্য দেশে বৰ্ত্তত । ইত্যু-गारिकायः॥

विजत्रन क्ली मान । इंडाप्रदः॥ विडर्कः भू॰ छेशः॥ मःभयः। ইडि মেদিনী।। জ্ঞানসূচক:। ইতি শব্দ त्रवावनी ॥ 🗱 ॥ व्यारहा উठाहा কিমুভ কি॰ কিমু উত্ত এতে বট্ বি-कन्न वि उर्कार्थ। यथा ऋागू ब्राह्म विजान क्री वृश्विविष्णयः। देजि

পুक्षः। ইতি আহো হুস্বাদি চ। বিৰুল্লে বিষয়বেপ্যছো ইতি ৰুদু: 1 কিমু হুষান্ত উত্তুস্থাদি।চকারাৎ উতাহোৰিৎ আহোৰিদিতি চ यथा ভারতে। উতাহোম্বিদ্ধবে-দুালা নল: পরপুরঞ্জ্য:।ইভি আ-হোষিনুথ মিতি ভারবৌ। ইতি ভরত: 11

विञर्का॰ क्ली विजर्कः। ইजि ममः त्रज्ञावनी ॥ বিভদ্মি জ্রী বেদিকা। ইতি শব্দ-ब्रङ्गावनी ॥

বিভদ্ধি: স্ত্রী বেদিকা। ইভ্যমর:॥ বিভৰ্মিক। জী বেদিকা। ইভি नद्रवावनी ॥

বিভদ্ধ ি জী বেদিকা। ইভাগর-

বিতল ক্লী পাতালভেদ:। যথা। षा उनः नि उन्तरिक्ष वि वि वन्तर्भ गख-खिम् । ७व॰ मुडव भाडाव পাভালা হি তু সন্থ বৈ ॥ ইতি **न**म्बद्वावनी ॥

বিভক্তি: পু জ্রী বিভ্তসকনিষ্ঠা-क्षु :। विगंद इंडि ভाषा। उद-भर्ये। इहिमाकृतः २। ३७५-यदः॥

(मिनि ॥ व्यवज्ञतः। इंडि विषः॥ 🐪 याः त्रामाणुमः॥ विजानः भू क्षी कर्जुः॥ विखातः॥ উল্লোচ: i हाँ रहाया इंडि ভारा। इंडापदः ॥ यमा भर्याय मन्तुः उभणाय मुष्टेवाः ॥ विजानः बि जुहः॥ मनरः। ইज् मदः॥ भूनाः। इंडि धद्रेगी ॥ বিভানক: পু॰ ক্লী চন্দ্রাতপ:।ইভি नद्रान्।। বিতানকঃ পু॰ মাডবৃক্ষ:। ইভি वाजनियंग्डेः॥ বিতানমূলক ল্লী উশীরণ।ইতি ब्राव्यनिर्घण्टः ॥ विज्म॰ क्ली जूनिवाकः। ইত্যনরঃ ॥ रेणवालकः। इंजि सिरिनी ॥ विज्यकः क्ली शनाकः॥ ज्ञा ইভ্যমুর: ॥ বিত্যকঃ পু° ভানলকী।ইত্য-भवः ॥ विजूषाः) स्री ज्मागमनकी । ইভि विजूषिका । द्रावनिधंगः॥ বিভ ত্ক ভ্যাগে। ইভি কবি-কল্লফমঃ॥ বিভৰতি। বিভাপয়তি । ইতি দুর্গাদাস:॥ विख॰ क्ली धन•। इंडामद्रः॥ বিত্তঃ ত্রি বিচারিত:॥ বিজ্ঞাত:। বিদ ড ক ঞ চেতনাখ্যান বাস-इठामतः।। वृद्धः। इठि उपीकाः

विखनः बि धनमाञा। विख मना তি য ইত্যৰ্থে ড পুত্যুয়েন নিয়ম:॥ विक्तिः जी विष्ठात्रः॥ वाकः॥ न ञ्चावना। इंडि (मिननी ॥ उद्यानः। ইতি হেমচন্দ্র:॥ বিভে**শঃ পু[•] ক**বেরঃ । যথা । ত্বু[•] वुका रुद्रिरुद्र भ छिउ स्वितिनु। বিত্তেশ: পিতৃপতি রম্বুপ: সমীর: । लात्मा रक्षि गंगन मरीयब्रापि-ৰূপ: কিং স্তব্যং সকলতর স্বৰূপ ধার: ॥ ইতি মাকণ্ডেযপুরাণে অ-**रि** डिक्ड সूर्य)खदः ॥ विवयः वि बानगूकः। विश्रवं बनः থাতো: জ পুত্যবেন নিম্ননঃ।। विजामः भू ७४०। विभूई जमः ধাতো ভাবে ঘঞ পুত্যযেন নিষ্কনঃ विष्मनः भू॰ वृष्णः। इठि मदः विमुका ॥ বিথ খাড় যাচে। ইতি কবিকল্প-क्रमः॥ (वथ्छ। ইতি দুর্গাদাস:॥ বিথুর: পূ॰ চৌর:।। রাক্ষস:। इंजुगाि दिवायः॥ विथा जी लाबिस्। ইडि नम्-**ठिन्द्रिका** ॥ बारम्। ३७ कविकल्लक्यः ॥ हिन्न

क्छानः। वारः टिइर्याः। क ए विषः যতে শান্ত্র• ধীর: জানাতীভ্যর্থ:। (वमया शार्थ वाकः वाथ्राञी-**छ। य:। (यह यह छ छी। श्री माधू र्वमञी** खार्थ: । (वन्यस्य वृक्कः विद्रः मा **दिन्धः । क (दम्यन्डि (दम्याः** । किछि वार॰ न भठेखि। हिउना স্থানে বেদনেতি পঠিত্বা বেদযতে वृष्तः वाषः इ इ इ १ इ । इ वृ । मारु-व्रक्षि। जमाइ भवरमभम ममन् মানা জিঙা॰ স যত্নেন নিবেদ্যিয়াঃ-ভ ইতি নিধেদন করোতীভ্যর্থে (को मनान्थरङ। ইতি দুর্गানাসः। || বিদ ৯ শ পঞৌ লাভে।ইতি कविकन्नफ्रमः॥ २ व्यक्तिरा भ भ अ বিন্দতি বিন্দতে। ঔ বেত্তা। ইতি

विन ए (यो भीभा (स) ই कि कि वि-कल्लक्रमः ॥ भीभा (सा विहाइतः । ए व विष्ड भाजः थीदः । ॐ (वछ।। ই कि मुर्सानासः ॥

मुर्गामामः ॥

विष व भएते। इंकि कविकन्नक्रमः ॥ व विवि। इंकि पूर्णापानः॥ বিদশ্ব: ত্রি নাগর:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেব: ।। নিপুণ: । ইতি রাজ-নির্ঘণ্ট: ॥ পণ্ডিত:। ইতি শব্দ-র্জাবলী॥

विष्यु । विषयः विषयः ভাব ইঙ্গুৰ্থ ভা প্ৰভ্যবেন নিম্নন্না৷৷ विष्या जी भन्नकीयाङ्गंडनायिका-**छिनः। यथा। छ**छा विषया व्यक्ति-তা दन्हे। अनुभगाना मुहिला भु-**ভূতीना॰ भद्रकीयाया मिवास्टर्जादः** । यम्। वक्षि । वाक्को नव्यक-द्वा मा ह विविधा वाश्विका किया विनक्षा ह। भुषमा यथा। निवि-**७** उन उनान निह्न दली विठकिन রাজি বিরাজিতোপকঠে। পথিক সনুচিত স্তবাদ্য ভীবেু সবিতরি তত্র সরিভটে নিবাস: ॥ দিতীযা यथा। मामाय ভবननात्थ वमत्री মপদের মাদিশতি। হেনন্তে হ-तिना की भगिन कठात विनिक्ति পতি॥ইতির দমঞ্জী॥

विषः भूः शिक्ष्यः। विष्याकाः कर्नेत्रं के शुक्रायन निश्चः॥ विष्णः श्रुः व्यवष्णः। इंडि त्राजनियंगः॥

विषयः भू॰ यागी॥ क्डी। ইতি स्विनी॥

विषव

विनन् वि शिख्यः। विषशाणा मञ् भुजुरयन निम्नमः॥
विनन्न क्षी विश्वमान्नकः॥
विनन्न क्षी विश्वमान्नकः। क्षीमनः
ना इंडि जाया। इंडिम्प्रहिन्दुका॥
विनन्नः श्रु विनन्न । काहेन इंडि
हिन्न इंडि ह जाया। उट्शर्यप्रायः।
स्नुहेन २ जिना १। इंडिम्प्रः ॥
सान्न १ विनान्न १। इंडिम्प्रः निन्न १ विनान्न १। इंडिम्प्रः निन्न १।

विष्ठ : भु खी क्खिननगद्रः। इंडि (इन्हिन्दुः॥ न जु तक्राममा দক্ষিণপশ্চিমে বৰ্ত্তে অধুনা বড নাগপুর ইতি খ্যাত:।। 🗱।। অথ ভীন সূতাবলোকনৈ: সকল কৰু মহ তদেব সঃ। ক্ষিতি মণ্ডল সণ্ড নায়িত নগর স্বভিন মণ্ডজো য-यो।। इंडि भूई निष्यं र मर्गः॥ বিদর্ভন্না দ্রী অগন্ত্যপত্নী। তৎ-भग्रायः। कोमी उकी २ त्वाभागू-দা ১। ইতি বিকাওশেবঃ॥ দন यञी। यथा। ध्र ज नाकृत (गामशा-ঞ্চল বিধু মালেপন পাওর বিধি: । ভুম্যভূচিত বিদর্ভজানন নীরা-জন বৰ্জমানক।।। ইতি পূৰ্ব নৈবংধ ২ সর্গ:।। কৃত্মিণী চ।। विषर्ভन्नाजः मु विषर्ভरम्भाधिः

পজি:। उन्य नामास्त्रः जीमद्राकः

विष्णं विषणं विष्णं वि

।। দাডিনকল্পঃ।। বংশাদিক্তপাত্র বিশেষঃ । ইতি ক্লীবলিঙ্গসংপুছে অনর ভরতৌ।।

বিদল: পু॰ রক্তকাঞ্চন:। ইতি শদরত্বাবলী।। পিষ্টক:। ইতি শদচন্দ্রকা।।

বিদলা জী ত্রিব্ । ইতি রাজনির্ঘণী: ॥ পত্রশ্ন্যা। যথা। বিশীণাবিদলা হুয়া বক্র। স্থা। দিধাক্তা।
ক্মিদন্তা চ দীর্ঘা চ সমিধো নৈব
কার্যেৎ ॥ ইতি তক্ত্রেণ ॥

विषा जी ज्ञान ॥ वृष्तः ॥ इंडि (मिषिनी ॥

विरायः शृं गमनानुमिकः। यथा।
कानः वा हम्भकवनः गह वा जिश्व
मृन्दि । कानः गृहक याम्यामि विमिश्वेः कार्यः मिश्वः मि। विरायः
दिह मःश्रीज्या कानः माः भानवज्ञानः हे वृक्षदेवदार् कन्नथरः

विद्राधाः भुन विक्षवाकाः॥

विनातः भू कलाहामः॥ विना-त्रगः। इंडि (यनिनी ॥ यूकः। इंडि इंडि (इयहमुः॥

विमात्रक॰ ज्ञी वज्ञकातः। ইতি त्रावनिर्धण्टः॥

विशावकः भू जनमध्य छि छ छ । भिनादिः। ७८ भर्यग्रायः। क्नकः २ । इंडामदः ॥ कलवक्षकः । इंडि मः पद्मावित्ती ॥ मूक्ष्मगामी कलां विद्यानार्थः गर्छः । इंडि मर्बदः ॥ व्यानार्थः गर्छः । इंडि मर्बदः ॥ व्यानार्थः गर्छः । इंडि मर्वदः ॥ व्यानार्थः क्ष्मा इंडि वा। विमादयः छोडि विमादकाः । कलाप्तर्गाञ्चक मिलाम्या एड्डामाह्माकामि विमादकाः कृषकाः । इंडि माञ्चः । वृङ्क्ष्मञ्जः । इंडि जदः ॥ विमाद्माः कृषि विषयः ॥ व्यानार्थः ।

বিদারণ° ক্লী বিডম্ব:।। ভেদ:। ইভিমেদিনী।। মারণণ।ইভিশন্দ-রত্নাবলী।।

विराद्रभः भू जी युष्य । इंडि भिरिनी।।

বিদারণ: পু॰ কর্ণিকারবৃক্ষঃ। ই.তি
শব্দিনুকা।।

विरात्रिक। जी भागभगी । इंडि भदत्रवावनी॥

विनातिगी जी कान्पती। ইতি त्राजनिर्यण्डेश

विमानी जी मानभी । ইতি
মেদিনী ॥ ভ্মিদ্রমা ও: । তৎপর্য্যায়: । ক্ষীর শুলা ২ ইক্ষুগন্ধা ৩
কোষ্ট্রী ৪। ইত্যমর: ॥ বিদারিকা
৫ স্বাদুকন্দা ৬ সিতা ৭ শুলা ৮
শৃগালিকা ৯ ব্ব্যকন্দা ১০ বিডালী
১১ ব্ব্যবলিকা ১২ ভ্রম্মাণ্ডী ১০

बाद्यका १८ गर्बक्षी १८ वादिव- "विनाहि क्री माक्षान्बन्धाः। सन् লভা ১৬ গন্ধকলা ১৭। অস্যা खाः। मधुबद्धाः भीउद्धः। खक्दः । त्रिकष् । अतु लिखनानिष् । क्क शबिद्ध । भृष्टि वन वीर्य वि-বর্জানবৃঞ্ । ইতি রাজনির্ঘণ্ট: !! বিদারী বাত পিত্রী বৃষ্যা বল্যা রসায়নী। ইতি রাজবল্লভ:।। #॥ षश्चारण शुकात क्षेत्रागाहर्ग उ রোগবিশেষ:। यथा। অথ বিদারী নাহ। সদাহ তোদ স্বাগু সূতাসু भड़र्गत्व भृष्ठि वीमीर्भवाश्वरः । **भि डिन विकाधित्य विवादी॰ शा**र्थः বিশেষাৎ সভ যেন শেতে ॥ পা-র্শু বিশেষাৎ স তু বেন শেতে। न शृक्षा यन शार्श्वन विष्मवा-দাহল্যন শেতে ভ্ৰিন্পাৰ্থে সা বিদারী ভবতি ইত্যর্থ:। ইতি ভা-वशुकाषः॥ यगा निक्शमापि রোহিণীশবে দুষ্টব্য ॥ विरात्री वि विरात्रगकर्छा। वि भूव मृ थाजाः कर्डति निन् भुजारयन **নিয়ম: 11** বিদারীগন্ধা জ্রী শালপণী । ইত্য भवः ॥ পু কক্চপাদঃ। কৃক वामः। ইতি हाद्रावनी॥

গুণী। পিত্ত মৃত্যুকানের । শীত রাজবল্লভঃ া বিদিক্^ম দ্রী দিশোস চি ৷ ানু निर्याज रायु देशानरकान हर् **७८ मर्ग्रावः। यभ रिम**्राः गतः॥ পुषिक्ठ। ইन्ति ह्या विक्रिण 8। इन्डि मन्दराद কোণঃ ৫। ইভি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ विषिक्ठजः भू इतिनुष्टभक्तो। इंडि भद्रान्तुका ॥ विषित्र वि व्यवगतः। हे हान्यः। व्यर्थि ५०। ইতি मिरिनी ॥ उन्ययनः । ইতি भद्दञ्जावनी॥ বিদিতঃ পু॰ কবিং। ইতি আটা-थवः ॥ विभिथ: शु• পণ্ডিতঃ।। শোশী। **इंजि मदत्र**ञ्जावनी इस्टाक्कत्रास्त्र-नो ह ॥ ब मुक्किउत्मित्र ११ एवर हाल्यु ह विषय इंडि भार्तः॥ विशीर्गः बि कृठविमात्रगः। हिद्रा ইতি ভাষা। যথা। পি 🚞 । मुाकानि न। १ धित्कृपा भुग छ। তন্কৈ দঁকানি ভীর্থ সম্যে প্যপি-বভিলামু। তস্যোদরারথ বিনীর্ণ वशान्य आईखरेम नातः नृष्द्राय **ৎথিল ধর্মাগোপ্তে ॥ ইতি উল্ল**া-

বিদুখ্য

गवाउ १ ऋक्ष ४ व्यथ्यायः॥ व्यशिह। व्यद्योश किन्यो नमस् क्यांकी
नस्स्राक स्माकाष्ट्र्र्यो न्नाथा मञ्जूक
काल नामन मस्मा हरक ख्या कनस्तः। यन म्यानस्ति निर्धिक
महानीमस्र मञ्जामिनः ह। नर्दः
मह्यांनि निर्धेन मञ्जूनाविनीनः
जूवा।। ইত্যুজ্জুननीनमनिः।।

বিদু: পু॰ গঙ্কসম্ভেদ্যন্ধ্যভাগ:। ইত্যনর:॥ জানস্তি। ইতি ক্রিয়া পদ॰॥

বিদুর: পু॰ নাগর:॥ ধীর:॥ কৌ-র ।। শ নজী। ইভি নেদিনী॥
জ্ঞাতরি ত্রি॥ ইত্যমর:॥ #॥
বিদুরোৎপত্তি যথা। ক্ষেত্রে হপু
জস্যবৈ ভূাতু নাভোক্তো বাদরাযণ:। ধৃতরাষ্ট্রক পাঞ্ক বিদুরক্ষাপ্যন্ধীজনৎ ॥ ইভি শ্রীভাগবতে
১ স্কল্পে ২২ অধ্যায:॥

বিদুল: পু• বেডস:।। অসুবেডস:
। ইড্যমর:।। গন্ধরস:। ইতি রত্ন
নালা।।

বিদ্বী জ্ঞী পণ্ডিভাজী। ইতি মুধা বোধব্যাকরণা।

বিদুযাতী ত্রি পণ্ডিতবতী। যথা। দ্যৌর্হাচম্পতিনেব পন্নগপুতীশো-বাহিনেবাভবদ্মেনৈকেন বিদুযাতী বিদুর

বস্মতী মুখ্যেন সংখ্যাবতা । ইতি বোপদেবপুসংশা।। বিদ্ পু বিদুঃ। গলস্ত্রবোর্মধ্যা। ইত্যমরটীকা।।

বিদ্বং ত্রি অভিদ্বস্থদেশাদি।
যথা। নাসানপ্তৌ তব জলধরোৎকঠযা শৃষ্কঠঃ সারস্থো হসৌ যুগ
শতনিব ব্যানিনাযাতিক্ ছুাৎ।
আন্তাং তাবন্নব জলকণা ভারনত্বং
বিদ্বে বর্ষারন্ত পুথম সমযে দাকণো বজুপাতঃ।। ইতি চাতকাইকং।।

বিদ্রগঃ ত্রি অভিদূরগন্তা। বিদ্রে
গছতীত্যথে ড পুত্যবেন নিয়নঃ।।
বিদূরক ক্লী বিদ্রদেশজরত্ন বিদূর্যসণিঃ। অভিদূরকাতে ত্রি।।
ইতিকেচিৎ।।

विष्त्रथः शृ द्वाञ्चविष्णयः। यथा।
भाषास्य पक्षभू भाषाः साम्मानाः जाः
कान् भृष्। (प्रववान्भाप्तयः (प्रविष्तुः)। विष्त्रथः॥ भिजवान् भिज(प्रवण्डः)। विष्तुः ।। भिजवान् भिज(प्रवण्डः)। विष्तुः ।।
भिजवाः भवद्याः पक्षभू भ(नाः मूजाः ॥ ইजि गाक्ष ५१
स्वशायः॥

विम्ब्रज्भिः ज्ञी विम्ब्रह्मः। यव विम्र्यप्रभि कर्भनुष्ठ । यथा । ज्या मृश्चि ज्ञा जुडता॰ जित्वी सुत्र । विम्य १ क्षी जुडा में खा हिन्द । विम्य १ क्षी जुडा में खा हिन्द । विम्य । विम्

विन्वकः जि कानुकः। उट्मर्गायः । विद्वः २ वानीकः ० वर्षेणुकः 8 কামকেলি: ৫ পীঠা প্রলি: ৬ পীঠা मर्फः १ ভविनः ৮ ছिमूबः ১ विष्टेः ১•। ইঙি ত্রিকাণ্ড:শবঃ ॥ চাটু-বটঃ ১১ বাসম্ভিকঃ ১২ কেলিকিলঃ २० विशामिकः २८ भुशामी २० शुक्तिः ১৬। इंडि (इमहन्तुः॥ **পরনিন্দাকর:। ইতি মেদিনী।।** उर्भर्गायः। थनः २ ब्रक्षकः ၁ অভীকঃ৪ কুরঃ ৫ সূচকঃ ৬ কণ্ট 🔠 कः १ नागः ৮ मिननामाः ৯ भद्र-(वर्षी > । ইতি मदमाना॥ ठजु-র্ধানায়কান্তর্গত নায়কবিশেষ:। ত म। नक्षा यथा। यक्षा रिवक्रिडा হাস্যকারী বিদূবকঃ। অস্যোদাহ-द्वनः यथा। जानीय नीवक्रमुथीः म-যনোপকণ্ঠ মূৎকণ্ঠিতোমি হাচ ক-পুক মোচনায়। অত্যান্তরে মহুরকা-রি বিদ্ধকেণ পুাতন্তন স্তৰণ জক্তু-हे क्थेनारः ॥ इंजि व्रममञ्जवी ॥

वेष्या॰ क्षी विष्णायगष्याः। वि পূर्व काष्ठ पृष्पाटा व्रवह भुजाः । (यन निष्णमः।।

विरम्भः भू॰ भद्राहमः। रिष्णास्त दः। यथा। जाणीविकानास्त्रस्त विरमण्डात्मीव्रमुदान त्मवार्द्धः भूकिः। ইति भूकि जु॰॥ जनप्रदः। काविस्तादः भवर्षाना॰ कि॰ मूद्र॰ वप्रवाधिना॰। का विरम्भः भवि-म्याना॰ कः भद्रः भि्यवाहिना॰। ইति वानकप्र॰॥ जनप्र० तिमास्त्रम्

विरम्हः भू बनकान् यञ्भिभः॥
कारण्ता जि। इंडि (मिनी॥ ॥
निमि तासमा विरम् क कात्र १।
यथा। व्यममाश्च छाडा याद्ध विनः
है कागमित्रः। छ मृद्धा स्निष्ठः
भूग भूडा। था। विरम्ह
द्वा जिवा। इंडि विद्यम्तारा
मूर्याद्या माश्चित्।।
विरम्हा जी मिथिना। इंडि रहमः

বিদ্ধ: ত্রি ছিদ্রিত:। ইত্যমর:॥

ক্ষিপ্ত:॥ সদৃশ:॥ বাধিত:। ইতি
মেদিনী॥ ভাডিত:। ইত্যজ্বপাল:॥

हन्मः ॥

বিন্দকর্ণ: পু॰ বিদ্ধকৃণী । ইভি ভরতদ্বিক্রপকোষ: ॥ নিন্দাল জ্রী বিদ্ধকৃণী । ইভি ভরতদ্বিক্রপকোষ: ॥

বিশ্বকর্ণিকা জী বিশ্বকর্ণী। ইতি শব্দরবাবলী।।

विकारणी खी वृक्क दिश्वासः। आकनाति है कि जाया। उर्ट भर्यशायः।
भाठः २ अप्रशां ७ द्याभागे ६ रण्य
जी ६ प्रमां ७ का छोला १ भागाठली ५ भागीना ३ वन कि कि का २०।
हे का प्रमाः॥ व्यविकारणी २२ व्यविकारणी २२ व्यविकारणी २२ व्यविकारणी २२ व्यविकारणी २२। है कि के छोका।। व्याविकारणी १० विकारणी १८ १।
हे कि मदद्र प्रावणी ॥ व्यनप्रद्रभाठी।
भारक प्रहेव ४९ ॥

विष्णानः वि वर्समानः। ইতি नद्भप्रीकाशाः ভत्रजः॥

विन्छ। स्त्री पूर्ण। इंडि मप्त द्वा-वनी ॥ गणिकादिका। इंडि मप्त विन्तुका॥ स्त्रान्। उन्त स्मास्त्र भूक् यार्थ मापनी च्डा विन्छा वृक्तस्त्रान द्वार्थ मापनी च्डा विन्छा वृक्तस्त्रान द्वार्थ। स्वार्थ। चार्ड विग्रं मन्द्रान यथा। स्वार्थ। कित्र विग्रं मन्द्रान व्यार्थ। कित्र मिर्ट मन् यन स्वार्थ। कित्र विग्रं। महिन्द्रान

र्षिनी ॥ विश्वनात्त्र । शुनवान्तराः उन পেদ্বিদ্যাণ মাযাদ্যাণ বা জপেৎ সু थीः। मस्यम्बिनीमखः॥ भाक्ष রী সমাখ্যাভা বিদ্যা ভিভ্ৰনেশ্বরী । পुनदक्ष छथा नाया छरविष्ठा भून र्मम ।। काय अन्य मिन्नु क छत-षिर्डा भून फॅमा मूर्गान आ: 11 वादी-कान्त्रा यमा विम्ता दाशी भव श्रमाः यिनी । कामान्त्रा ह यना विन्त्रा मः र्बकाय भुराधिनी ॥ जात सायापि-का विष्ठा ভোগ भारेककणायिकी। यबीकाम्या ভবেबिन्या उदीद्यसार কর্মা।। অনপূর্ণামন্তঃ। ইভি 🦈 স্থার: ৷ জা। শার• ৷ তত্ত স্পা-मनविष्। यथा। मिक्ना ३ कड्मा २ ছनरः ७ या:५नः १ वजुः र्वतः ৮ मा-মবেদ: ৯ অথর্ববেদ: ১০ খীগা সা ১১ न्यायः ১२ श्यं नाञ्च॰ ३० भू द्वाप॰ >८ व्यायुर्विनः २**८ धनुरव**िनः >७ ११-सर्वरतमः **১१** व्यर्थमोद्य ১৮ । যথা বিষ্ণুপুরাণ**। অঙ্গা**নি বেদা-শ্চত্বারো মীমাণসা ন্যায় বিশুরঃ। ধর্মশান্ত্র• পুরাণঞ্চ বিদ্যাহ্যে ভা শ্ত-जूर्यम् ॥ जाराईमा धनुरद्वेतन ना-ন্ধৰ্যেতি তে ৯০০ বেণ্ডাল্ডা চ-ভূৰ্থঞ্চ বিদ্যাহাট্টান্টোর আছন ইতি

भाषिकखंडखः ॥ # ॥ नीहार-भू उड़मा विष्ठा गुङ्गा यथा। भुष्रः थानः भुजाः विन्ता माननीजावद्रा-मिश । अनुग्रामिश श्रदः धर्मः त्रज्ञ· मूझ्नामि ॥ ইতি मानति २ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ विष्या शुन्ना यथा । य वान जावाम भटेडि विम्रा॰ य যৌবনস্থা অধনা অদারা:। তে শোচনীয়া ইহু জীব লোকে মনুষ্য ৰূপেণ মৃগা শ্চরন্তি ৷৷ ভোজনে ভোজন চিত্ত न सर्यप्रहाज्यभवकः । সুদুর মাপি বিদ্যার্থে ব্রেছে গক্ড বেগবান্।। যে বালভাবান্ন পঠন্তি दिम्याः कामाज्दा योदन मञ्जेष्टिं । তে বৃদ্ধকালে পরিভূষমানাঃ স-न्त्र्यानाः निनित्त यथाद्वाः ॥ भाउ। विद्री शिजामञ् र्वाता। यन ন পাঠিত:। সভা মধ্যে ন শোভন্তে र न गए। वत्ना यथा ॥ विन्। नाम विक्र क्र मधिक शृहम महस्र्वन विष्ठा नाथु जनिशुया मूहिकत्री विष्ठा ख्काः छकः । विन्धा वक्क्षनार्खि नामनकत्री विष्ठा शद्र (एवंडा विष्ठा (ভाग्र यणः ऋलाम्नजिक्त्री विरा विश्वीनः भण्ः॥ शृष्ट् हाखाड-त्र पुराः लग्नः हेवर जू मृनात् । जः (मयः इब्रगीयक विष्णा व <u>ञ</u>्याङ

পরৈ: ৷৷ ইতি গাক্ডে ১১০ ৷ ১১৫ व्यक्षारयो ॥ 🟶 ॥ व्यव विष्ठा मान-ফল•। যস্ত দেব্যা পৃহে নিভ্য• বি-म्यानान भुवर्खस्य । म ভरवर म-সর্বলোকানা পূজ্য: পূজাপদ বু-**कट् ॥ विन्तानानः भुवक्तामि एवन** তুষ্যন্তি মাতরঃ। লিপ্যতে দীয়তে एन विश्वना ७॰ भृगुन्न नः ॥ जिल्लान्ड মোকশাজাণি বেদান্ মর্গাদি সাধ-कान्। जनकानीजिहानानि (मया ধর্মা বিবৃদ্ধযে ॥ গাৰুড বালভক্তঞ ভূতত্ত্বাণি ভৈরবং। শাস্ত্রাণি পঠ नाष्ट्रानाथ माउद्रः कलमा नृगाः ॥ জ্যোতিব বৈদ্যশাস্ত্রাণি কলা কা-व्यः च्लाग्रजः। मानामाद्राग्र मा-श्चां जिं अक्षर्वः वास्ट अपनः ॥ वि দ্যাভ্যো বৰ্ত্তৰ লোকে৷ ধর্মাধর্মঞ্চ বৃদ্ধবে। তথাছিদ্যা সদা দেখা দৃষ্টা-**मृश्चे क**नार्थि ।। महीमानक (गा-मान रेश्म रञ्ज जिला बल । थाना मीभावनानक सहामानानि मानगू॥ ইহাত ক্ষীয়তে দান দীপদান ন-রাধিপ। বিদ্যা বৃদ্ধি মবাপ্নোতি দী-যমানাপি নিত্যশ:।। একোচারেণ ভূদান দক্ত ভবঙি ভূমিপ। নহি-তিহিদ্যতে ভূপ দেহ পাতাদনন্তর ।। विर्ारानान न उद्दर्भ अक्या मण्या

ভবেৎ ৷৷ শতধাকোটিধা গছেদিহা-মূত্র চ পার্গ। রাজ্ঞা ভক্ষর দা-यारिन र र्डन विद्य महीमृरेभः। मर्वनाः नानि श्रीयस्त विष्ठा किनानि श्रीयर्ड ॥ विष्ठा मानाट भद्र मान न ज्र ন ভবিষ্যতি। বিদ্যা দানেন দানানি নহি তুল্যানি বুদ্ধিমন্ !! বিদ্যা এব भद्र° गत्र यख् भर मनाग्य । শৃগ্বনুৎপদ্যতে ভক্তি ভক্ত্যা গুৰু মুপাদতে॥ স চ বিদ্যাগমান্ বক্তি विष्ठा भूखानिजान्त्र। विष्ठा विवन ক বোধেন শুভাশু ভ বিচারিণা।।। विराउ नर्वभागिष्ठ उमाहिरा পরামতা।। বিন্যাদানাৎ পর• দা-ন' ন ভূতা ন ভবিষ্যতি। যেন দত্তে-ন চাপ্মোতি শিব পরম কারণ।।। বিদ্যা বিচারতভুক্তা রাজ্ঞ: সন্মার্গ গামিন:। ভূঞ্জতে ২পি হিভোগামি গছন্তি পরমাণ গতিও ॥ অস্ত্যকা অ-পি যা পুণাপ্য কীডন্তে গুহু রাক্ষ্যৈ: l সা বিদ্যা কেন মীয়েত যুস্যা:কো ন্য: সমোপিন।। জ্রেণ সঞ্জর হস্তি শর্ষপেণ ত্রক্ষণ। মক্ষিকাপদ্মা-ত্রস্য বিষম্য বিষমা গতিঃ।। এব॰ বিধণ বিধিণ বৎস বিদ্যা মজ্ঞ পুভা-বতঃ। নীৰ্য্যতে ভক্ষিত পুণ্ভি ं खमाबिদ্যা পরাৎপরা।। ন হি বি-

দ্যা সলং জাতি ৰূপং পৌৰুষ পা: ত্ৰ হাণ। বশতে সৰ্বলোকানাণ পঠি-ভাউপকারিকা॥ ভূতৈ গৃহীভা বি-धुडा मही वा सङ् भन्नरेगः। विम्रा উত্থাপয়েৎ বৎস অন্ত্যজ্ঞস্যাপি হৃৎস্থিতা।। সর্বেষা মেব বৃদ্ধানা विन्ताव्राक्षा हि भागाजा। वर्षावृ-एका कि भू माना विभाना धनवान् यडः ॥ कवियानास्त्र वीर्याप विश्वा-गाः भाजभाद्रगः । विखः वस् वंयः ৈচব তপো বিদ্যা যথোত্তর**ণ** ॥ প্-জনীয়ানি সর্বেবাণ বিদ্যা তেষাণ গ রীয়সী। গুৰু শুশুষয়া বিদ্যা পুদ্ধলে-न थरनन वा ॥ विष्ठ्रया न ভ । उ विष्ठा চতুর্থো নোপলভ্যতে। যঃ কৃৎস্নান্ত मही • मम्राट्सिक्जून १ का कन ।। न यहनशयजः भृष्ट्य उत्मश्रभिः ভাগ বিদ্যায়া ৰূপবৰ্ণিত: ॥ সংকে-পান্নচ বিস্তারাত্তস্যা দান ফল শ্ণ্ ।। 🗱 ॥ 🏝 ভাডীপত্রকে সঞ্চে সমে পত্র সুসঞ্চিতে। বিচিত্রক বিপার্শ্বে চ চৰ্মণা সবটী কৃতে।। রক্তেন অপ ক্ফেন মুৰ্জানাবৰ্জিতেন চা দৃঢ সূত্ৰ সুবন্ধেন এব॰ বিধ ক্তেন চ। यस ছাদশ সাহ্সী স হিতা মুপলেখ (१८। प्रपाठि गां खियुक्ताय न यां जि

পরমাণ গতিশ।। পূর্বোত্তর প্লবে দে-শে সৰ্ববাধা বিবৰ্জ্জিতে।গোন্যেন भूरखरेनव **स**र्यात्र खनक वृद्ध ॥ हजू ईड भुगातन मुख्क हजूत्रमुक उन्हे মধ্যে লিখেৎ পদ্ম সত রক্ত রজা-पि जि: ॥ मर्बर्किमरेयः भूरिम जूरिन (यू नर्बाडा रिमा । विजान मान বেনু জু শভচিত্র বিচিত্রিত।। পা র্শ্বতঃ সিত্রবৈদ্ধে স্থা সম্যক্ শোভা भुकन्नरप्र । कन्मरेक ब्रक्षं हरेन्तुक मः र्न रेन फामरेत्र खर्था ॥ घष्टे। किङ्गिन मदिक मर्बब উপकन्न(यर । उम्र নধ্যে ন্যাসভক্ত নাগদন্ত ম্ব শুভ ॥ অধ: কশ্চিনিবদ্ধম্ব পার্যতো হ-রি দম্ভিভি:। শোভিত॰ দূঢবদ্ধেন বন্ধ সূত্রেণ বুদ্ধিনান্॥ তস্যোদ্ধে বিন্যাসেদেব্যা: পুস্তক লিখিত भू छ॰। অলেখ্য মপি তবৈব প্রযে-দ্বিধিনা ত হ: ৷৷ নিৰুদকৈ স্তথা পৃষ্ণি: क्रि की विविद्ध रेडः। हन्स्र नन मा जब ज्ञाना ठाक श्नरय ।। श्रक ख्युल् (रयः जूत्रक्षां क मिन्जि । मीनमाना॰ उथा जारगुरेनरवम्। वि-विषः भूनः ॥ थाम्रः भागान्तिः (नश् कार्य) कार्श निर्दर्शय । भृज्ञाय्षिभानाः स लाक्नाः नान्यथा कमः॥ कन्ताः जियस मः

প্ৰ্যা: মাতর: কল্লেছ ডা:। পুস্ত कं प्रवासवीक विशामा मिक्नमा ख्या ॥ समक्ता देव नाख्या नृशः लोबाःक भ्रायः। उथा जःभ्र (यह ८ म (न थ के पर्य जा गक ।। इनेत् वक्र उजुङ ग८कवि भश्रम्बर । পুণষ্ট মারতে গুন্থ শুন্তক लिथक ।। नाजिमस्ड विहित्त में भू-क्षि नं ठ कर्क लिः। निस्नागत्रके र्व रेर्ग विथयहिव भूखकः ॥ भावास्य भक्षः नामि भूनः भाष्टिस कात्र-(यट । द्राखी कागद्रनः सर्यप्राट नः र्वारमकः भुक्त्रस्य ।। नहे ठाव्रा न-रेप्नक (एव)ाः कथन मञ्जरेवः। भुज्रुः-व পृत्रविद्याका खडः गर्द विग-र्व्हार्य्था अकार्ष्ठ मूमनस्क्रन विभुत्त्व-न मिरन पिरन। निञ्जाम् । विश्वनारमन সক্ষেচ শুভবাসরে॥ ততঃ পূর্বোক विधिना भूनः भूकाः भुकन्नराय । उथा विम्रा विमान्छ मश्र शक जि-ভ্নিক ৷৷ বিচিত্ৰ বস্ত্ৰোভাচ্য मुख लक्का लक्किछ । काद्रायर সৰ্বভোভদু• কিঙ্কিণী বরকান্বিত•॥ पर्भ रेग ब्रर्क्कटेन्सुक्क घन्छ। कामब्र म-ণ্ডিত । তিমিরূপ সমুৎক্ষিপ্য সু गन्न हन्त्रनाथकः ॥ जूबन्नः ख्रान् वर्त्र मक्ता मधूमिणुउ । भूर्ववर भू अरय् मर्वान् कन्। जी विकाशीत्रः বান্।। তথা ত॰ পুত্তক॰ বত্তে বিন্য-সেদ্বিৰ প্রিত। এবং কৃত্বা তথা हिन्द्रा भाउतः श्रीयञाः सम ॥ य-দৈয়ৰ শুলুং ভছান্ত্ৰণ পুত্তে পুরি বি कल्लर्यः। उथा उभिवाः मूक्ताः नर्द माजार्थभाद्रगाः॥ मित्त्उ धः त्रा यूर्धा विक्ष्यर्गभन्नायगाः। न~~र~~-তা জন সংখেন রথছ বাদ্য বাহনৈঃ ॥ পুধানৈ র্বাপি ভরেষ যস্য দেবস্য व्यः मझ । मामानाः मिवजीर्थयू मा-ভরো জবনেবু চ।। ভিমান পুলা। ত था क्ञा (हर (हरवन मृतिना।। मन र्भायर भुगामा माउत्रः भीयजाः **मन। मराष्ठ्रयन युकाय विर्धारान**ः রতাষচ।। বিদ্যা সংপুছ যুক্তায সর্ব-भाज क्षानुमा। তেনৈৰ বৰ্ততে यस खन्र उ विनित्वस्थ्य । सगिक्जा-य देव नाष्टि॰ मक्तायाः वाहरयख्या॥ তেন তোথেন দাভার মূদ্ধি সম **जि**विकारि । वद्गासञ् छ**ः भ**द মচার্য্য জগত তথা ৷৷ এবং কৃতে মহাশান্তি দেশস্য নগরস্য চ। অ-নেন বিধিনা যস্ত সর্ববাধা: শমন্তিচ ।। অনেন বিধিনা যক্ত বিদ্যাদান পু-यहा । म ভारतर मर्वाकाना म-र्भनाष्यनाणनः ॥ मृत्जा लि शहरक

ङान रुक्त विकृ नमक् उ। मलनूर्वाः উष्ठा भाभ कनिनाषिक्रानाक মহীয়তে। যাবত্তৎ পত্ৰ সংখ্যা-न मक्कद्राणि विशेषरङ ॥ ভाव८ ज विकृत्नारकषृ की ७ उ विविधः मू-থৈ:।ভদা ক্ষিতি• সমাধাতো দেব্যা ভক্তিরতো ভবেৎ ৷৷ সমস্ত ভোগ-जन्मात्र विद्यान् ज॰काया उद्याला । वि-म्यानाव भुजादिव याग भाजः म्हनः म्यमि ॥ **याजा विलान्काल** यः शु বছতি **মানব:। অশা**ঠ্যাৎ কল মা-প্রোতি সঙ্যু: সঙ্যু: ম সংশ্য:॥ জ্রি-या वारमन विधिना विष्ठा मान कलः লভেৎ। ভর্ত্বানুক্তবা দত্ত বিধবা वा उमू फिमन्।। अ।। विन्। थित मना দেৰ বস্ত্ৰ মভ্যঙ্গ ভোৱন। ছত্ৰিকা উদক দীপ ধমান্তেন বিনা নছি।। লেখনী ঘটন তীক্ষ মসি পত্ৰন্ত লে-খনী । रखा তুলভতে বৎস বিদ্যা मान मनुख्यः॥ भूखकाखद्रनः मदा ७८ भुनान मुरमाजन । विम्रामान मवालाञि ज्ववश्रं वृक्षिमान् ॥ পত্ৰকামাসনকৈব দণ্ডাসন মথাপি-वा। विन्याभात्रभ भीलाय म्खः खदः তি द्राक्रारः॥ च्यक्षवः विक शाहानाः **एकः** विद्यालद्वायल । ज्ञिन गृश्ख

ক্ষেত্ৰন্ত স্বৰ্গরাজ্য ফল পূদা । হস্য ভ্ন্যা স্থিতো নিত্য বিদ্যাদান পু वर्खा उत्रानि खता बर्ग उ८ পুভাবামরাধিপ॥তথাৎ সর্ব পু-याञ्चन विष्ठा (एया जना नहेंद्र: । इंट् কীর্ত্তি মবাপ্নোতি মৃতো বাতি পরা• গতি॰।। ইতি দেবী পুরাণে বিদ্যা-मान नहां जान क्वान्यायः ॥ 🗱॥ অপিচ। দশবাপী সমা কন্যা ভূমি-रानक उटमा । ज्विनानाम्न-खनः विद्याहानः विश्वित्रह्य ॥ यथा সুরাণাণ সর্বেধাণ রামশ্চ পরমেশ্ব तः । **उरेशव नर्ब**तानाना विष्ठा দানত দেহিনা।। রাজস্য সহসুস্য मग्रामिष्ठेम्। यू कनः। ए कनः লভতে বিপ্রো বিদ্যাদানেন পুণ্য-वान् ॥ नर्बनमा नमान्ना॰ नर्बतः ত্বোপশোভিতা•। বিপাব বেদবি-मूख मही मद्या मिलगुरह ॥ य क नः ल छ उ विर्मा विम्रामात्वन ७८ कण । किनवाना महरमुग गगाग्राखन यथ कनः॥ ७८ कनः मनवाञ्चाि भूखकम्। भूमानजः । যাবঃ পাতক তেন কৃত জন্মশতৈ রপি।। তৎসর্ব নাশ্যত্যাশু বিদ্যা-मारनन (छ। विक । श्रायां शामण यः वर्गा८ नाजः जादा जूरेक्षत ॥

কৃৎসাং ধরিত্রী থো দদ্যাৎ উভযো ख नम कन। विम्यानाना श র• দান• ন ভূত• ন ভবিষ্যতি ৷৷ বেন দত্তেন চাপ্নোভি শিব• পরন কার-१ । विष्ठा ह भूग छ लाक अर्व थर्म भुराविका॥ जन्माहिरा जना (एया পश्चित्र शिर्मि कि वि कि:) আত্মবিদ্যা প্রদাতারো যে ভবন্তি जमा मूल ॥ न भून खिलि निव्रयः भुः विশन्जि मृनिक्षिश विश्वाच भूखकः मञ्चा वर्षमाञ्चम् । हिक् ॥ भूतानम् **ट (या मन्त्राट म (मवज् मवाश्याट ।** भाज म्हेरा जगर मर्बर मृनुउक्ष मु ভাশুভ॰॥ তমাৎ শাত্র॰ পুষরেন प्रमाविशाय कार्खिक । (दम्बिम्)।-थ (या मन्त्राट चर्ला कल्ला वान करनट ॥ আত্মবিদ্যাঞ্চ যো দদ্যাৎ ভস্য সন্ত্রান বিদ্যতে। ত্রীণি ভ্ল্যপুদা-नानि जीगि ज्वारकवानि हो। भाजः काममुदा (थन्: भृषिवी दिव भाषञी । यटकिक्षिट कार्डिक मजः विकृ मुफ्तिमा भागरिवः॥ अनक्षयकः वाज-उन्नानादिष्णवजः॥ इक्ताकः বহ্ন ভোগান্ ভুক্তা যাতি শিবাল-য় ৷৷ ইতি পাদ্মোত্তরখণ্ডে ১১৭ व्यश्रायः ॥ 🕸 ॥ व्यथः विन्त्राहस्य-मिनामि । विक्ष्याचा खात्र । मृत्या छ পঞ্যে বর্ষে অপুসুপ্তে জনার্দনে। ব-ষ্ঠী• প্রভিপদক্ষিব বর্জ্জবিদ্বা তথাষ্ঠ भी। दिका शकरमीरिकर सोदि ভৌম দিন• তথা। এব• সুনিশ্চিতে काल विमात्रञ्ज कात्राय ॥ भू-कविदा इति वन्त्री पिवीकाशि म-রম্বতী। ম্বিদ্যা সূত্রকারাণ্চ স্বাঞ্চ विष्ठां विष्णवं ।। नगर वहक-পায বিষ্ণবে পরমাত্মনে। স্বাহ্েত্য-त्न रुद्रि जिः भ्कारार। जुकारेना नत्मा निष्ठाः नत्रश्रेष्ठा नत्मा नमः। (वह विकास विकास विकास साम-ভ্য এব চ।। স্বাহেতি বুক্ষপুরাণীযে न ठिकः भूकरय ।। 🛊 ।। निथन वि-विभाक् निक्भूद्रागः। मृत्छ नक्कव দিবসে শুভে বারে দিনগৃছে। লেখ-(यर भूका (रवणान् क्टू दुक्क कनाः र्मनान् ॥ भूर्वतियुन्दना ভূदा लिशि-ভ্রে। লেখকেভিন:। নিরোধো হস্ত বাব্বোশ্চ মস্বীপত্রাবধারণে॥ নৎ-**जऽलुद्रागकः। भी**र्यारणजान् मृत्रल् र्गान् अभरमुगीगठान् अभान्। ज-**ক্ষ**রান্ বিলিখেন্সন্ত লেখক: সপর: **म्**जः ॥ नाषीयीरिङ्गान्यूखो सन्:। ৰুধিরে চ সুতে গাত্রাৎ শত্রেণ চ পরীক্ষতে। ক্ষিরসূব বিনাশত্রেণ क्रु नाविशा मी शिकायाः। नघु চর শিব মুলাখোমুখ স্বস্থু পৌষ্ণ শ শিষু চ হরিবোধে শুক্র জীবার্কবা-রে। উদিতবতি চ জীবে কেন্দুকো-ণেষু সৌনৈঃ রপঠনদিন বৰ্জ্জণ পাঠ-(र८ शक्षांसदा। समन भाविजां । विन्ताद्राञ्च चकः (मुक्षा मध्यामी ভৃগু ভাস্ক:রो। মরণ শনি ভৌমা: ভ্যামবিদ্যা वृक्षत्माभ्याः ॥ विদ্যा-মুদ্র: সুর গুরু সিত জেম্ব ভীষ্টার্থ मायी क बुं कायु कित्रमिक करता छा भूमान् मध्यमा २व। नीहाद्राः भौ ভবতি জড়তা পঞ্চা ভ্মিপুথে हाराज्नाविन ह मूनराः कीर्खगरहाव भामताः॥ त्रत्व खंद्रा ज्राम नः उৎ इ १ क १ भी मू वृद्धि उः। धर्व-কেন্দু শুদ্ধী চ বিদ্যারম্ভ: প্রশস্য-তে।।#॥ বৃহস্পতিঃ। পুাছ্মথো ওক রাসীনো বৰুণাভিমুখ শিশু । অ-श्राभाषह नुषम दिजामी छिः नुभू জিত ।। ৠ। সর্মাপুরাণ । স্বাধ্যায়স্য ত্রবোভেদা বাচিকোপা•শু মানসাঃ । # । निवस्त्यं। जःकृतिः शुक्रिज র্বাক্তৈয় হ': শিষ্য মনুক্পতঃ।দেশভা-वामूरभारेगण वाथरय न छकः म्-**७:॥ जारिः शुङ् कद्रशाहिः। #। न** क्तिभुद्रागः। भुष्य भद्र मः मः।शारा वर्णाव्या ७ विद्यामन । विद्यामन ७

फिन्भाठे **ज**ञाशि ॥ 🗱 ॥ जञाशि बाहकाजीक्षे अर्ग्याप्तव विष्ठकाः। সৃশুত সূবুত ভ্যাদস্ত ব্যাখ্যা তু निउता ॥ त्वाकः भुवर्डाः धर्म व्राक्षा ठास्त भरा अयो। धर्मवान् धन-जन्भावा खक् फार निद्राम्यः ॥ 🗱 ॥ **ইতি প্রোচ্য যথাযাত• গন্তব্যঞ্চ বি**-ভাবিতৈ:। শিবৈয়: পরস্পরণ শাস্ত্রণ हिडनीय विष्कृतिः ॥ कथा वस नु-সঙ্গেন নানাব্যাখ্যানসম্ভবি:। যুক্তি-जिक याद्रम्य्याथाः हिरेश काशि यश क्रिडः॥ এवः मित्न मित्न वडा-च्याः मृग्यामियरका नद्रः। अः। विकृ-পুরাণ। পুত্রৈ রধ্যাপিতা যে চ তে পতন্তি খভোজনে। #। সূতউবাচ। প্রাগল্পছীনস্য নরস্য বিদ্যা শঙ্কা যথা কাপুক্ষস্য হস্তে। ন তৃপ্তি-মুৎপাদযতে শরীরে অন্ধস্য দার। 🛚 इव मर्णनीयाः ॥ #॥ लिक् भूत्रागः । যো ওক প্রযেষিত্য তস্য বিদ্যা পুসীদতি। তৎপুসাদেন যমাৎ স भार्त्राज नर्बमणरः।#। पृद्यामाः। সন্ধ্যায়া গৰ্ভিতে নেখে শান্ত্ৰচিন্তা করে।তি য়ঃ। চত্ত্বারি তস্য নশ্যন্তি ठायु विन्ता शला वन•॥ शा व्यथीः **उन्रार्थित हान गावनाकः उथा** ह শুতি:। (वाधीज्यार्थि(ज्या विम्याः

नभुगहर न कार्ग्यहा न्यार (मुगरना षात्र भावृश्राट इंडि। 🛊। छण्। नक व्यश्राभरनने व्याथाया विविधार्भ-ণেন চ সম্ভবতীত্যতো ধীমন্ডি ৰি-বন্ধঃ ক্রিয়তে ৷৷ 🗱 ৷৷ তথা চ বিফুপু-রাণ । প্রাণিনা মূপকারায যদেবেছ পরত্র চ। কর্মণা মনসা বাচা তদেব মতিমান্ ভলেৎ।। বৃহস্পতি রপি । অজ্ঞানভিমিরোপেতান্ সন্দে*হ*-भे देवादि जान्। निद्रामयान्यः **भक**ः **७ माञ्राक्षन मनाक्या ॥ इंश् की**-র্ত্তি রাজপুরাণ লভতে সমৃতিঞ্চ সঃ৷ বান্মাসিকে তু সমযে ভ্ৰান্তি: স**্তা**-যতে যত: !৷ ধাত্রাক্ষরাণি সৃষ্টানি পরাক্টান্যতঃ পুরা। উপদেষ্টানু-नषा ह लात्क जून।क्लो मृत्जो॥ **এव्छ । এक न(व) ना नुश्राम्छ। शि (मृ**।-ণাচার্য্যো গুৰু: কৃত: অতোপুত্র-बुं: जूउद्रा॰ धक्षुः। यथा गरा-ভারতে। অরণ্য মনুসংপ্রাপ্য কৃত্ব। দ্যেণ মহীময় । ভিমিন্নাচার্য্য বৃত্তি 😛 পরমা মাছিত ন্তদা।। ইম্বল্লে যো-গমাতভে পরং নিশ্চয় মাগত: । 🗱 🛭 শহ্ৰ লিখিতৌ।ন বেদ মনধীতানা• বিদ্যানধীথীতান্যত্র বেদাক্স মৃতি-जुः। अङ्गानि ह। **निका** कल्ला वृत्त-क्रन इत्ता ब्राजिय भव ह। विष्ठापा

निक्क स्थि । हाकानि (वर्षानाः शिष्ट-ভানি বট্। মৃতিস্ত ধর্মস ছেতেত্য भद्रः ॥ 🗱 ॥ भिष्ठमा अक्षू अनिज् মাহ লঘু হারীত:। একমপ্যক্ষর॰ रञ्जखकः भिरवा निर्वासराय । भृषिः वता भाखि जमुबा यहा । भन्-गी ज्वार ।। 🗱 ।। निम्म भूतान । यक मुद्धानाजः भाद्धः मःकात्रः भागारेव मृष्ण अन्तरमा जनस्य कीर्खि खाताः মোত্যান্দোপি শান্ত মনুত্তম। স শাতি নরক বোর মক্ষয ভীমদর্শ-नः।। 🗱 ।। অভএব গৃহস্থাদীনামপি পুন রধ্যয়ন মাহ আপস্তম্বঃ। যয়। विष्णुया न विद्यार्थं भून बाहार्यं মুপেড্য সাধ্যেদি তি ৷৷ ৠ৷ বিফু: । য-क विमा भागामा उया की तथ न ह ना उन्। भवताक्ष्मन्ता ख्वि য**শ্চ বিদ্যয়া পরেষা• যশো হন্তীতি** 14। (एवनः। इष्ठे पख मधी उ॰ यहि-নশ্যত্যনুক্তিনাথা শ্লাঘান্শোচনা-ভ্যাঞ্চ ভগ্নতেরো বিভিদ্যতে ॥ ত-माराञ्चक्ठ भूग्र वृथा न भविकी खंग्ट । अन्कीखंग कथनः। भाषा পূলা সা। অনুশোচন খনব্যযেন প-শ্চান্তাপঃ। ভগ্নতেজঃ ফলজনক শ किशीन । वृथा ब्रक्ता दिशुर्या कन

विना ॥ 🗱 ॥ विक्वामृत्यं ভविष्ट পুরাণ । উপাধ্যাযস্য যো বৃক্তি म्वाथाभगि दिजान्। किम्रस्खः

ভবেত্তেন ধর্ম কামার্থ মিছভা।।

विष्ठाठनः 🕽 🏻 विष्ठायाश्राजः । বিদ্যাচুঞ্চঃ 🖇 ইতি ব্যাকরণ ॥

विम्डामणः भू जूर्जव्षः। इंडि

मद्भावा॥ य दुक्तरा ভবে ।। वियादह उथा विम्यानाउ। वि विम्यानावर्खा । যথা। অন্নৰাভা ভয়ত্ৰাভা পত্নী তাত ভথৈব চ। বিদ্যাদাতা হ মৃ-দাতা পঞ্চৈতে পিতরে। নৃণা ।। ইতি বুন্ধবৈবৰ্ত্তে বুন্ধখণ্ডে ১০ অ-খ্যায:।। অপিচ। নচ বিদ্যাসমো वक्तू नीखि किन्द्र खादाः भवः। विम्यामाजुः भूधमात्रो उरमायो नाज गः नयः ॥ ইতি वुक्तरेवरार्ख গণপতিথণ্ডে ৪৪ অখ্যায়ঃ।।

> विष्ठामान क्ली व्यथ्राभन ॥ श्रु खकरानः। यथा। विभिष्ठ डेवाठ। विष्ठापान भुवक्तांत्रि याशाज-খ্যাক্তবাধুনা। তথা দেয় ফল যह **७**हृ नू यु न्राखिम ॥ भूरा। इस मू छ নক্ষত্তে মণ্ডপ॰ শুভ বেদিক॰। চতু-**রসু**• বিতান• বা কৃত্বা ভত্তোপলে-भारा ॥ भागायानाभ निष्यं पू

পৃষ্ণপুাকর শোভিতে। তত্র ন্যস্যা-সংস্থাপ্য পুস্তক তত্র ধর্মশাস্ত্রস্য ধীমভা। ব্ৰাহ্মণান্ বেদ সংস্থান্ ছনে। লক্ষণ পারগান্।। লেখবি ত্বা ত্ যত্ত্বেন তৎ সনক্ষণ শুভাক্ষ-दिः । हन्तु भूर्य्याभद्रार्ग वा मःकाः स्रायन वामात्र ॥ भूषाङ्कि उट मू अ•भूका बङ्घानकाते ज्यरेनः। घृ**उ**े ॥ (थन्। युज् द्रोड्न प्राप्ट खनवरज्ज-ড: ।। শাভ্র সভাব বিদূষে বাচকে-তিপুৰ বদে । তहान শ্বতা নিত্যু° জনানা° নাশ্যভঃ**থ।। দাত্** ভষাক্তবভাৰে কন ভচ্নু ভ্পতে । यट भूगु अर्बजीथानाः विदिवन्यः बडा॰ डथा।। उर भूगु॰ मनवारश्री-जि विधिरहाज्यमः भूगान्। किभना नाः महरमुग मग्राद्वन यट कनः া তদাজন্ সকলা লেভে ধর্মা শাস্ত भुमायकः । भुद्रापः ভाরতः বाशि ज्ञामायन मथानि वा ॥ मञ्जा य कन माल्यां न उर महेर्ब मेशान-रेथः। स्वराना मालस्य निज्यः धर्म भाजानि यः भूमान् ॥ অध्याभयि থৰ্মাত্মা ভদ্য দান ফল শৃণু। ধন **ज्**नि श्रिक्षानाः मात्न यमवाशः एक ।। क्ला॰ छजकन॰ द्राह्मन्

নিভ্য° কারাপকস্য চ। যো १शी-তে ধর্মশাজাণি কেবানাণ পুরভো **१निम• ॥ दि**ष्ठा वीञ्च द्रथार्थाना भिव भिवाई छि धुत । शुं छक्थाय रवा (वमः (वमाञ्चः भाज (भव वा ॥ পৃথিवीहान जुना नार कन **७**न। न्लाडम। नाति र्यानि वि-**चर्त्वाजाननीञ्ज धर्म उ**र्गद्रः ॥ विख्यः भृषिवीमाना८ कवा उम्र खरवष्ट्र**न । रवा ख्उ॰ न**टेमानाना॰ क्राबाज्यम्बिन नृश ॥ न बक्ककन-मारख रानाहारन (काक्टेन:। वि (बहका कीविज भीर्घ धर्म कामार्थ मण्यमः ॥ मर्बः ८उन ভবেদত্তः শান্তাণা পোষণে কৃতে ৷ বাজ-(भग मञ्जूम) ममागिष्टेमा यू ফল ৷৷ তৎ ফল সমবাপ্নোতি विन्तानानानमः भयः । उत्राद्धिया-লবে নিভ্যু ধর্মশাক্সস্য বা শুভেঃ ॥ भठेन काद्रायमाङन् यनी हिष्कर्य নাজনঃ। গো ভূ হিরণ্য বাসাং সি শ্বনান্যাখনানি চ ॥ প্রভাহণ তেন দ্ভানি ভবন্তি নৃপস্ত্রম । ধ্-ৰ্মাধৰ্মণ ন জানাতি লোকোষণ বিদ্য-या विना ॥ उचार मरेनव भर्याञ्चम् বিদ্যাদানরতো ভব। ইতি বহি:-न्द्रात विम्डामाननामाध्यायः॥

विम्पारिको छी जिन्दा उभारिका स्वर्ग उपनिवासिका । इंडि स्मि-हन्मु:।। সরস্বতী ह ॥

विम्राधन क्षी विम्रयाञ्चिष्ठं उपन । यथा। विद्याधन मारु काउप्रयनः । উপন্যন্তে তু यल्लकः विদ্যय। পণ भूर्वक । विम्याथनस उधिम्यार विভাগে न निर्याद्यर ।। निष्ठा-मार्षिकाउः भुगाद मनित्यभुग निर्वश् । युद्धानमः मनावाना-लकः भाषायमाञ्च यद्या विनाम নম্ভ তৎ পুাহ বিভাগে ন পুযোজ यः । मिल्निवृत्ति हि शर्मा १यः ম্ব্যান্দ্রাধিক ভবেৎ ॥ পর निव्रम्। यह्मकः विष्णुया मृष्ठ भूर्वः कः। विम्राधनस उद्यम्पारं न वि-ভাজ্য বৃহস্পতি: ৷৷ যদি ভবান্ ভদু মুপন্যস্যতি তদা ভবত এব মবৈতদেয়ে মিতি পণিত যুৱো পন্যাস নিস্তীর্য্য লভতে ওম বি-ভাজ্য॰ ॥ नियामधानिडा८ व्याद्विकाउः यद्यमानाम्बिक्या লব্ধ ধন ন পুতিগুহলবা বেতন क्रभवाखमा। उथा यटकिकि वि म्। भुक्ष निखीर्ल १ शनिजः यमि কশ্চিৎ পরিতোবাদ্দরাতি। ত থা যে হৃষিন্ শাস্তার্থে অমাক

সংশয মপনযতি তথ্যে ধন মিদং দঃ माभीज्रुभिङ्जम् मः भय मनीय यञ्जकः। उथा वाहित्वा द्वाहमत्त्रहरू ন্যায় করণার্থ মাগতযো: সম্যঙ্নি-क्रापन यहाक यक्षाः भारिक । তথা শান্তাদি পুকৃষ্ট জ্ঞান সম্ভাব্য य८ পुछिगुशारिना नकः । छथा শাস্ত্ৰজ্ঞান বিবাদে অন্যত্ৰাপি যত্ৰ ष्ट्रबिहिस्त्रान्। ज्ञान विवास नि-क्किं ३) यल्लकः । उरेथकियान् (परि বহুনা মুপপ্লবে যেন পুক্ষাৎ যল্লক । তথা শিল্পাদি বিদ্যুখা চিত্রকর সু-वर्गकादापि छ रङ्गकः। उथा मृह्य নাপি পর নিৰ্জিভ্য যল্লবা তৎ সর্ব মবিভাজ্য মিতরৈ:। তমাম্যা क्याहिट विष्णुया लक्ष मर्ड्डक्रेमाव ভয়েতরেষ। মিতি । পুদর্শনার্থস্ক কাত্যাযনেন বিস্তারিত মিতি দায-ভागः ॥ नावनः । क्षृत्रः विভ्या-জ্ঞাতু ৰ্যো বিদ্যা মধিগছত:। ভাগ॰ বিদ্যাধনাত্তমাৎ স লভেভাশুভো **e** । বিভ্যাদিত্যেক বচন নি-দ্দেশান্ন বছব:। যদি বিদ্যা মভ্য-স্যতো ভাতু: স্টুম্ব মপরো ভ্রাতা স্বধনব্যয় শরীরাযাসাভ্যা**• সমর্ভ**; যতি তদা তদ্বিদ্যাহ্জিতধনে তস্যা-विकातः। वानुष्ठा मूर्थः। कन्नुउक

নিভাক্ষা দীপকলিকানু কাভ্যা যন: ৷৷ পরভক্তোপযোগেন বিদ্যা পাণ্ডান্যভন্ত যা। তথা লব্ধ খন यख विष्ठानकाः जपुष्ठाः ॥ व्यन्रजः পিতৃ মাতৃ দল ব্যতিরিক্তাৎ। অত্ত विष्मवय्ि ज्ञव । नाविम्रानास् रेवरम्यन (मयः विम्याधनः कृष्टिः । अमृतिहराधिकानास (हरा देवरहरून তদ্ধন ।। তত্তো চরিত বিদ্যাপদমু-ভাভ্যা॰ সম্বধ্যতে। তেন সম্বি-দ্যাধিকবিদ্যানা ভাগোন জু ন্য-निविद्याविद्याः। देवत्तरं न विद्या । भून विश्ववयं । अल विनी छ বিদ্যানা ভ্ৰাতৃণা পিত্তো ২পি বা। শৌৰ্য্য প্ৰাপ্তস্ত যদ্বিত্ত বিতা-काः उष्ट्रणिः॥ अत्व सम्रत পিতামছ পিত্ব্যাদিভ্য: পিত্ত এব বা শিক্ষিত বিদ্যানা ভাতৃ-गा॰ यद्विन्ता (भोर्य) भारतः अने जे দিভৰনীয় মিতি কল্লতক র্ত্নাক-त्रो। ইতি **माय** छन्।।

विन्ताध्यः भ् (न्वर्यानिविष्णवः।
इंडामयः॥ विन्ताः मञ्जानिकः वः
प्राक्त भगितिष्णाः। भूज्ञन्छानिः
कामक्षी (थ्व्यः। इंडि खब्रडः॥
ख्राध्भाष्टभ्डानि र्यथा। देनेक र्यः
कर्णाण व्याधः विद्याक्त मञ्जरताः

গণৈ: ৷ তেষা মুৎপাদিতানেগ্ৰান্ত भश्गक्तर्व नायकाः॥ উৎপাদিতাः भून रेख (र्य विकाष्ठा युक्त पूर्याताः । বিদ্যাধরেশ্বরা স্তে তু খেচরা: কাম-চারিণ: ৷৷ হিরণ্যরোমা কপিল: मूलामा माधव खवा। इन्मुक्डूण्ड **शिक्रात्का नाम रैक्टर महार्वाः ॥** गंग इंट्या माहिन्छ (व हार्म) देव সুলোচনে। শিবাচ সুমনা কৈব তাভ্যানপি চ বিশুবা:॥পুনক্ষোৎ পাদ্যামাস বিদ্যা সৌমনসং গণং। এতৈ ব্যাপ্তো ছয় লোকো বিদ্যা-ধ্রগণৈ স্ত্রিভি:॥ এভ্যে হনেকানি-ভাতানি হ্যবরাম্তর চারিণাণ। লো-কেম্মিন্ গণশ স্তানি মজ্রবিদ্যা বিচা-त्रिगा ।। विकाधता खथाताला वि म्यायन समित्र । इंडि विक्सिन्-রাণে কাশ্যপীয় বংশ:।। 🟶 ।। যো: ডশরভিবন্ধান্তর্গত চরমবন্ধ:। ভ-न जिक्क १० यथा। नार्य । जिक्यू १० ध्वा कद्रा**छ्याः छा**उरवट भूनः । कामरयमिर्डद्र कामी वस्त्रा विम्ता-ধরে। মত:।। ইতি রতিমঞ্জরী।। विष्णावान् ত্রি विम्याविणिष्ठैः। বিদ্যালদাৎ বজু পুত্যযেন নিম্ননঃ विमुख्जाना जी कनिकातीवृकः। ইভিরাজনির্ঘণ্ট:॥ভডিৎ পুভাচ॥

विदूर्रिक्किन्दः भू त्राक्रमिविश्मवः। দ্বিজিস্থাক সূর্য্যশত্রাক রাক্ষন:।। इंडि त्रामायंग উত্তরকাণ্ডে ১० अर्गः ॥

विमुद्ध जी अक्षा। ইতি मिरिनी॥ विष्णां अर्था । उर्भर्गायः । শম্পা ২ শভ্ৰুদা **এ হুাদিনী** ৪ ঐরাবতী ৫ ক্ষণপুভাও ভডিৎ ৭ (मोनाभिनी ৮ हक्षना 🕽 हराना 🕽० । इंडामद्रः॥ बीका ४२ (मोनादी ४२ **हिन्दी विका २० मङ्कृ: २८ अहित्र**े भुजा १६ मोनामनी १५ व्यक्ति ১৭ মেঘপুভা ১৮ অশনিঃ ১৯। इंडि भरद्रद्वावनी ॥ हर्षेना २० व्यक्तिद्वािकः २) द्वाश २२ नीवा-छाना २०। इति कहे। बद्धाः ।। जा ठजुर्विथा। यथा। चात्रिश्टेरनिमण्डीः ना नगउरानीइ (वाष्ट्रण । वर्श्य স্য বিদুষ শ্চতসো বিদ্যুত: মৃতা: ॥ इंडि दिक्षुनुद्वारा > व्याप्त > १८ অধ্যাय:॥ চতসো বিদ্যুতন্ত। বা-ভাগ কপিলা বিদুদাতপায় হি লোহিতা। পীতা বর্ষায় বিজেয়া দুর্ভিক্ষাবাসিতা ভবেৎ ॥ ইতি ন্ধ্যোতি:শান্তে পুসিদ্ধা:। ইতি

ভট্টাকা॥ यथा। अशिक्वुक मूर्क्षार्थ। द्रिन्य- विमुष्ट जि निद्रुजः। इंजि समिनी কেতৃক বীৰ্য্যান্। বিদ্যুজ্জিন্থে। বিদ্যুৎকেশঃ পু॰ রাক্ষসবিশেবঃ। যথা।স কালভগিনী কন্যা ভয়া नाम महाख्या । উत्तादह त्राम्या-ত্ম। ষ্থমেব মহামতিঃ।। স ভস্যা॰ জন্যামাস হেতী রাক্ষস পুরুব:। পুঞ পুঞরতা শুঙো বিদ্যুৎকেশ মিতি শুত ।। ইতি রামায়ণে উ-खत्रकार७८ गर्गः ॥

> विमु८ निष् श्री का गा। देखि (रुमहन्मुः॥

> विमृश्लान् जि विमृश्विणिक्षेः। विमृश ह्यार वजू भुजारयन निष्ठमः॥ विमुश्माला जी अक्षेक्त्रभाष हत्माः বিশেবঃ। যথা। মো মো গো গো विमुत्राना। वात्मा वल्ली विमुज्या-লা বৰ্হশূেণী শক্ত ক্ষাপঃ। যিমারা-ন্তা ভাগোছিৰৈয় গো মধ্য ছ: কৃ: कात्यामः॥ ইতি ছम्मामञ्जूषे॥ व्यिन । मर्ख वर्गा मीर्चा यम्। वि-**मात्रः न**ारहरिन (वं रिनः । विषवृत्नि বী পাৰাণি ব্যাখ্যাতা সা বিদ্যুক্মী লা।। ইতি শুত্রবোধ:।।

विद्यानी न द्राक्त वित्नवः। यथा। विरामानी नाम किन्तुकः সোমাহেশবঃ তুমি ক্রেণ্সৌর্ণ विमान एखः उठा १कंत्र १ १४ छा जून विमान भीछा बाजिः विलाभिडवान् । उठा १८कंग निक उडाम मार्विद्या उद्यानः भाठिङ उद्यान भिछा कि नानः भाठिङ उद्यान भिछा कि नानः भाठिङ उद्यान भीठि व्यानः भडाम् वर्ष उठा कमून्य व्यान में अपि विश्वानः भिष्य विश्वानः भिष्य विश्वानः । इठि श्रीकागवङ नामः विश्वानः । इठि श्रीकागवङ नामः विश्वानः । वर्षित व्यान मुखा हि विमुङः। न विमुणा निना मार्लः य्यूष्ठ महा किभः।। इठि ब्रामायण यूक्त मार्लः अर्था किमा मार्लः व्यूष्ठ महा किभः।। इठि ब्रामायण यूक्त मार्लः अर्था किमा मार्ले किमा

कानागामुगामाथा विनुत्य (जिनार्थः । যতো বুণশোথে দোযাণামন্থি স-भाष्य नियमा नाखि। हात्र दुन-**भाषामाक्**ग॰। व्यायउ॰ हीर्य॰ ॥#॥ ৰত্বিধন্ত বিবৃণোতি। পৃথ্যেবে: স মত্তিক ক্তেনাপ্যস্তা তথা। ব্যামপি হি তেষাম্ভ লক্ষণ সংপ্ৰচ-ক্ষ্যতে॥ 🕸॥ তত্র বাত্তিকস্য লক্ষণ मार । कृष्ण २क्ला वा विवत्मा ভূশ নভার্থ বেদন: । চিত্রোত্থান পুপাকক বিদুধি ৰ্বাত সম্ভব: ॥ বিষয়ো ভূশ• ফণ মল্ল: ক্ষণ• মহান্ । চিত্রোত্থান পুপাক:। চিত্রৌ নানা-विर्धा উन्नय भुभारको यम्। मः॥ পৈত্তিকনাহ। পংশুডেম্বর সঙ্গা-णः गार्ता वा ज्व माह्वान्। कि-প্রোত্থান পুপাকক বিদুধিঃ পি-ভুগম্ভব:।। 🗱 ॥ শ্লৈখ্যিকনাছ । শরাব সদৃশ: পাণ্ড: শীত রিক্ষোল্প-(वहनः। हित्राच्यान भूभाक्ष वि-দুধি: শ্লেম সম্ভব: ॥ তনুপীত নি-তাশৈষা মাসাবা: ক্রমশো মতাঃ । # ।। সাদিপাতিক মাহ । নানাবর্ণ क्जा जाता वाठीला विवत्भा भश-न्। विषमः भाग्राः वाभि विषुधिः সান্নিপাতিক:।। নানা অনেকবিধা। বर्गाः কৃষ্ণ রক্ত পাণ্ড্রপাः। ক্ষঃ

ভোদ দাহ কণ্ডাদিৰপা:। সুাবা: ভনু পীত সিতা যস্য। ঘটোল: ঘা-টা ক্ৰাটিকাসগান্তি ইতি ঘাটাল:। অভুছে ভাগু ইভার্থ:। বিষম: नि শ্বেষত: । বিষম পচ্যতে চাপি চিরাচির গভীরোভানোদ্ধার্জভে-দেন বিষমং যথাস্যাত্তথা পচ্যতে ॥ 🗱 ॥ অভিহাতজস্যাগস্যো: স•-भाि शिव्हें के निक्षण मार । रेज रेख ভাবৈ ব্লভিহিতে ক্ষতে বা ২পখ্য কারিণ:। ক্ষতোশ্যা বাযু বিসৃত: भत्रकः পिত भीत्रायः।। जुत्रे छका ह मारुक जाया उन्। एहिन:। या-গন্তবি দুধি ছেষ পিত্ত বিদুধি লক্ষণঃ ॥ रेड रेड डॉरेर: कार्ड बार्ड शा-ষাণাদিভি হতে যথা বক্তসাবোন ভবতি তথাভিহতে ক্ষতে কৃতে বা ৷ অথবা থয় শ্লাদিভি: ক্ষতে যথা রক্তসাবো ভবতি তথা ক্ষতে কৃতে ক্ষােশ্যা অত্র ক্ষত শদেন হত মাত্র মুচ্যতে। তেনাভিহত ক্ষত-থো রপুগ্ম বাযু বিসূতঃ। অভিহ তো অভিবাতাৎ ক্ষতে রক্তক্ষয়াৎ ন্সপিতেন বাযুনা পুসৃতঃ ঈরয়েৎ (काशराय ।। 🗱 ।। त्रक्त जमार । कृष (मृहोत्**ड: म**हाव छो व मार कना-জ্ব:। পিত্তবিদুধি লিম্মন্ত ব্রক্তবি-

मुवि क्राउ ।। 🕸 ॥ व्यविधानविष्ण-বেণ লিঞ্বিশেষবোধ্যিত্ মাভ্যন্ত-वान् विमुधीनाइ । चा छ। इदान छ-স্জু • বি দুধীন পরিচক্ষতে। গুর্সা-ত্ম বিক্ষান শুর শাকান ভোজনাৎ ॥ অভিদঞ্জী ব্যাযান বেগাবাত বিদাহিভি:। পৃথক্ সন্ত্র্য বা দো-याः अशि डा छन्यक्षिशः ॥ वन्योकः বং সমূলক মন্তঃ করন্তি বি দুধি। গু-प्त विख्याथ नाजाः ज्याको वःकन-(या खथा।। वक्करवाः श्लोक्स यक् 3 হৃদি বা ক্লেন্সি বাপ্তথ। যেষা চি-श्वानि जानीगाए वाक्यविष्ट्रि लक्क-रिः॥ मञ्जूष वा भिविद्या वा मभूभन्नः अमूब उ॰। ३३। अशाय विश्वासन क्रान विल्लंब मार । एउन मान निताक्छ বঙৌ কৃ हাল্লম্ত্র । নাভ্যাং হিক্কা उथाछानः स्वा नाक्उ कान-नः ॥ कड़ी शृष्ठ गुरु खोखा व काला-व्य व विमुरबो। वूक्करयाः भार्त्व मः-काठः श्लीइः यान निद्धाधनः॥म-ৰ্বাঙ্গ পুগুহ স্তীব্ৰেছি দি কাসক জা-যতে। খাসো যকৃতি হিক্কাচ ক্লোম্মি (भनीयां भयः ॥ 🕸 ॥ मादमार्ग-মাহ। নাভে ৰূপ বিদ্ধা: পঞ্। যাভ্ দ্ব'মিতরে বৃধ:।অধ: সুতেষু জীবে-ह मु ७ वृद्ध र बीवि ।। ना ज क

भार्त्रका वृक्षात् बाठाः। याखि **भू**विख केषु ग्रांट। इंडात वन्तापिकाः। অধ: গুদাৎ। নাভিদ্ন ভূভাভ্যা॰ মার্গাভ্যাণ। তথাচ স্বারীত:। উদ্ধৃ পুভিনেষু মুখানরাণাণ পুবর্তি ২ সৃক্ সহিতো হি প্য:। অধ: পুভি মেষ্ ত্ পায় মার্গাদ্যাভ্যাণ পুর্ব্তি ख्रिश्माञ्जिष्यु॥ #॥ माध्रदाहिक भार । व्यथः मुख्यू की विज् मुख-युक् ॰ न बीविछ। ज्ञां छि विख भर्य। যে তেযু ভিমেষু বাহ্যত:।। জীবেৎ कराहि भूक्रयो (न अद्भय कराउन। क्तां वि विष्ठ भर्याय श्लीर क्लामा रिकार्टियू । वाक्**डः म**ञ्जरेवरा वताः भारत्र । जिल्ला भूक्यः कराहि कीरवट । इं उरत्र म् मा जि विख्य क्षेत्र ख्या जिल्ला न की तर्भ क्रामीना॰ মর্মার। অতএব ভোজ:। অসা-ধ্যোম্মাজো জ্ঞেন: পক্ষে ২পকৃষ্ট বি দুধি:। সন্নিপাতোত্থিতোপ্যেব• পকু এব হি বস্তিজঃ॥ ক্ষজে। নাভে র ধোজক সাধ্যা মর্মা সমীপতঃ। অ-পকু শৈচৰ পকুল্চ সাধ্যোনোপরি না ভিত: ৷৷ আধ্যান বন্ধ নিম্পুন্দ ছ দি হিহা ত্ৰান্তি। ক্লাখাস সমা-युक्क वि पृथि नी भारयम्बन ॥ #॥ या-श्विष्वीनाः माधामाध्य गाह।

नाष्ठा विषुषयः शक्ष विवद्धाः नाः मिनाजिकः। आगः नकः विष्यादः **उदा॰ (भाष्यमामिस्मिट् । (भाष-**वट वक्काभाग तुनामाथवट ॥ 🕸 ॥ व्यथ वि मूर्य कि कि भा। जलो हा भा उन भा छ॰ सर्व सिवा शि विमु (को। মৃদু রিরেকো লঘ্ন ধেদ: পিত্তোত্ত-ब्रे विना ॥ अभक्ष विनु स्वी यूक्ष्या घुन (माथवानीववः। वा उन्न म्लकोल र्दा वमारे उन घृडादिरेडः ॥ मृत्थारम। বহুলো নেপঃ পুযোজ্যো বাতবিদু-(व) । यद (गाव्य मृद्य क निष्ठिः द्वारका । विनीया इकता নৈব হুবিপক্ষ বিদুধি:। পৈত্তিক। विद्वि देवनाः भुनिकाट मर्लिवायु-रिजः॥ পयरमग्रामीत्र मयुक वन्तरेन मुंक (भिविक:। भवन्यान कार्यदार व्यव कीत्रकाकाची खना विकार । তস্যাঅলাভে অখগদ্ধাগুছো। পঞ্চ বল্ল কল্পেন ঘৃত মিশ্রেণ লেপযেৎ। शिरवहा विक्वाकाथ विवृद कन्ना ক্ষ সংযুত্ত'॥ ইপ্টিকা সিকতা লে।হে; ক্টিউ গোসক্তা সহ। মূবৈ: সুখো-कि र्लिशन स्वरायट (भूग्र वि पृषिः ।। দশমূলী কৰাযেণ সংস্থেন ঘৃতে-ৰ চাশোথ' বুণ বা কোঞ্চেৰ সশ্ল• शतिष्वहर्य ।। शिंख विमुधिवद मः

র্বাঃ ক্রিয়া নিরবশেষতঃ। বিদুখৌ স भावः अर्यापुकाञ्च निभिन्तरगः॥ ब्रक्क उत्तर मुखिक्षा निना मधुक रेग-त्रिकः । कीरत्र विष्यो वाला রক্তাক্স্ত নিমিত্তকে॥ কৃঞাজাজী বিশাল। চ ধামার্গবফল তথা। পীত ছেতে নিহন্ত্যাশু বিদুধি কো-श्रमञ्जवान् ॥ श्रामार्गव क्ला कारा **ভ**কীফল• ॥ শ্বেভবর্ষাভূবো মূল[,] মূল বৰুণক্ষ্য চ। জলেন কুথিত। পীত মন্তর্বিদুধিল্বৎপরণা। গাযত্রী ক্রিফলা নিম্ন কটুকা মধুক সম।। ত্রিবৃৎ পটোল মূলাভ্যাণ চত্নায়োণ **माः नृ**थक् नृथक् ॥ मम्द्राधिखयान् मन्त्राट अय दात्था घृजाब्हत्यट । विमुवी खन्म वीमर्भ माह स्माह जुद्रा-**भरः।।** ত्यूही हर्षि ऋषा भिडा-म्क् महकामलाः। वागुहार। लिगुः म्ल काल (धोड निष्ठे राखन गा-वार । उनुमः मध्ना भी द्वा रहाड বিদুধি নর:।। শোভাঞ্জনক নিযু-(ङ्। श्क्यू रेमक्क न॰ गृजः। २८। ४-বিঁদুধি জভো: পাত: পাত নিঁবে-विजः॥ निय्कः कृथिः। इजि वि मु-খ্যধিকার:।ইতি ভাবপুকাশ:॥ विमुधिनाभनः शुः भाजाञ्जनवृक्तः । ইতি ত্রিকাগুণেব:॥

वि मुदः भूः भनायनः। इंडाप्रदः॥ वृक्तिः। इंडि मिनिनी ॥ निन्ता। इंडि नमत्त्रवादनी ॥ क्रद्रनः । ইতি কেচিৎ॥ , विमुातः श्रु विमुतः। विश्र्वं कथाः ভো র্যঞ্ পুত্যদেন নিম্ননঃ।। विमाविज जि भनायिज।यथा। वि-দাবিতে ভূতগণে জ্বন্ত ত্রিশিরাভ্য যা। ইতি শ্রীভাগবতেবাণযুদ্ধ।। विक्ठ: बि भाश्रुती जावष्ठा दि:। उर्भर्गायः। विलीनः २ कडः ०। इंडाम्ब्रः॥ भनाविड म ॥ शु शुवानः॥ तत्र्वः। इंडि (मिरिनी।। किमनयः। इँछाः जयभानः॥ विकानना जी ननीनामगक्रमुवार। ইত্যমর: ।৷ বিজমলভিকা স্ত্রী নলিকা। ইভি রাজনির্ঘণ্ট:॥ विघ८कन्नः जि देवम्ताविधान् । ইতি মুঞ্চবোধব্যাকরণ ॥ বিদ্বত্তমঃ তি অ্যমেবামতিশ্যেন বিদ্বান্। ইতি ব্যাকরণণ।। বিদ্বভরঃ ত্রি অবমনবোর ভিশ্বেন विषान्। ইতি व्याकद्रशः॥ विष्ठाप्रभीयः जि विष्ठ कन्नः। देखि त्रप्रकर्गः ॥

विषंप्रभाः जि विष्यक्तः। ইতি
मृश्वताष्याक्रज्ञाः।।
विषानं जि आजाविष्या भाष्टाः।।
भाष्टाः। ইতি মেদিনী।।
विषियः भुः भज्ः।। विष्वष्यक् जि।
विभूषक षिष्पाद्याः क भुजारयन
निञ्जनः।।

विष्ण्यः भू विद्रजा। उर्भर्गायः। ।

विद्रायः २। वेजायः ।। वेजायः।।

व्यन्भयः ८ व्ययः ६ मन् ह्यः ७

विद्रवः १। वेजि क्रियः।। व्ययः

४। वेजि भक्दवावनी।।

বিদেশকঃ ত্রি বিদেষ্টা। দেশকর্তা
। বিরোধকঃ। বৈরা। বিদেষ্টা তি
বিপ্র্ব দ্বিষ্ণাতো গ্রু পুত্যবেন
নিয়নঃ।।

विष्वपः की विष्वः। विश्वं दिष्य थाउ। त्र गेरे शु अ त्यान निम्न सः ॥ অভিচারকর্ম বিশেষः। তস্য বি হিতদিনাদি যথা। স্যোদয় স নার ভ্য ঘটিকানশক ক্র নাৎ শ-তব: সুর্যু র্মন্তাদ্যা অহোরাত্র দিন নে দিনে।। বসন্ত গু শা বর্ষাক্ষ শর-জ্বেমন্ত শৈশিরা:। হেনন্ত: শান্তি-কে প্রেক্তা বসন্তো বশ্য দর্মণি।। শিশির স্তন্ত্রনে ক্রেয়ে। বিদ্বেয়ে গু শা করিত:। পৌর্ণনাসী নন্দ

ভान युका विष्वयकर्यां । । व**ण**ऽ न्विञ्चित्रं नथा। इ विष्वयाहारेन॰ **७था। भा**खि भुद्धी मिनम्याद्ध म-क्याकाल व नाजन ॥ व्यर्गाह उग्रन कार्या इर्यक वृण्डिकार्य । (ष्रवाद्वादेगिष्क क्य क्वीरत वा-তলোদযে॥ #॥ ज्राजामय नियम भार्। बन भाडि विरयो भाउ वरमा विश् क्रीविजः। उम्रत भृथिवी **ण**े विष्ह्रिय (वृश्य कीर्डिंड शाक्षा) मिश्चिममाइ। यात्म। ब्रक्ननि वि-ष्विर नासिः वाक्न वायत्। #। নক্ষত্ৰ নিষম নাহ। বিদ্বেবোচাটন• ৰহ্নি বাযুযোগে চ কারযেৎ।। 🛊 🛭 অথ বিদ্বেষণ বক্ষ্যে নিথ্যে বিদ্বেষ ণ রিপো:। করণীয় নহেশানি য-দুক্ত° মালিনী মতে॥ অন্যোন্য যু**ল্ধ** সংরম্ভ কবিভৌ সমরে যুতৌ। ত-**मीय नथः त्राष्ट्रीन धृलि गामाय जाय-**ক:। ধ্লিনা তেন বিদ্বেষ স্তাডনা-**मिकायर्ज ।। #।। श**त्रण्यात्र• त्रि-পো বৈর মিত্তেণ সহ নিশ্চিত। মহিষাশ্ব পুরীষাভ্যাণ গোন্ত্রেণ मनानित्थ्य। यम् नाम उत्गाः শী ঘু• বিদ্বেধ্ধ পরস্পর•। রক্তেন মহিষাখেন শ্মশান বস্ত্ৰকে লি-(थ्य।। यम्रानाम ভবে उम्र काकः विष्वयो छी छीविरमयः। यथा।
विष्वयो जू या कन्या ज्ञाने कि हैमानना। ज्ञामिकी ।। इंजि नार्करकः
यकात्र भुकामको ।। इंजि नार्करकः
यक्षत्रारा मूः मह्य रमा १ शिक्षः ।।
विष्वयो जि विष्वयविमिक्टेः। देवती
। विष्वय मदाम्छ ।।
रयन निञ्जाः ।।

विश्व न विश्व । इंडिक विक झक्त मः

॥ विश्व विद्यान । न विश्व डिद्या क्ष्य । व्यान कार्य द्वा ८ हिनुक द्वा ।

९ १९४० । विश्व डिहिम् जो विष्क । इंडिम् स्वा । इंडिम् स्वा न स्व । इंडिम् स्वा न स्व ।

विषः 🐈 विमानः॥ इछ।मः॥

পুকার: ॥ বেধন ।। ঋদ্ধি: । ইতি ভরতধৃত রভসাজযৌ ॥ বিধবন ক্লী কম্পন । বিপূর্ব ধু ধাতো ভাবে অনট্ পুত্যবেন নিম্নন্ধ ।।

ন্ত্ৰী মৃতভত্কা। ডং-পর্য্যায়:। বিশ্বস্তা ২। ইত্যমর:॥ জালিকা ৩ রপ্তা ৪ যতিনী ৫ যতিঃ ७। ইতি শবরত্বাবলী ॥ তস্যাः कर्डवराकर्डवरानि रथा। विकृ: । मृट्ड ভर्ड में वुक्क वर्षा करनादार -ণ বা ইতি। বুক্ষচর্য্য মৈথুন বর্জন তামূলাদি বর্জনঞ্। যথা পুচেতাঃ । ভাষ্লাভ্যঞ্জন চৈব কাংস্য পাত্রেচ ভোজন•। যতিক্ষ বুদ্ধ-ठावी ठ विषवा ठ विवर्क्कांष्ट ॥ ভাষিক ।। मृजिः। এकाशातः म मा कार्य्या न बिजीयः कमाइन । भर्य्यक्षभाषिनी नात्री विष्वा शा-তথেৎ পতি•॥ গন্ধদুব্যস্য সংস্তা-(गा निव कार्य) खरा भूनः। उर्भागः भुउ।इ॰ कार्यां छर्ड : स्न छिला-দকৈ: ॥ একত্ত্ৰ তপণি পুত্ৰ পৌ-আন্যভাব ইতি মদন পারিজাতঃ ॥ বৈশাথে কার্ত্তিকে মাঘে বিশেষ नियमकरद्र । ज्ञानः नानः जीर्थः

বিধ্বা যাত্রা• বিকে। নামগুহ• মুহু:।।ইতি শুদ্ধিতৰু ।। 🕸 ।। অপিচ। বান্ধণী পতিহীন৷ যা ভবেমিয়ানিণী সদা । এফভকা দিনান্তে সা হবিষ্যায় রতা সদা॥ न খত্তে দিবঃ বস্ত্রঞ্চ शक्ष पुरा भूरे उनकः। मुक्क हः न्सनरिक्षव नाई जिनसूत्र ভृषण ॥ ত্যক্তা মলিনবস্তা স্যান্নিত্য না-রায়ণ মারে । নারায়ণস্য সেবা-ঞ্চ স্কৃত্তে নিত্যগোৰ চা। তন্নানো-ছারণ**• শ**খং সক্তে হনন্য ভ-ক্তিত:। পুএতুল্যঞ্ পুৰুষ সদা **भण**ऽि धर्या छः ॥ निष्ठामः न ह खूइरक मा न वर्षा। विख्व पुष्पः । একাদশ্যা নভোক্তব্য কৃষ্ণজন্মা डेमी दित्य ॥ श्रीवामना नवना ११ শিবরাত্রৌ পবিত্রধা। অধারাধা: क (भुडायाः हन्तु मूर्य्याभवाभयाः ॥ जुरेनुराः भन्निज्ञाकाः जूकारज **अद्रा**य ह । **उ**ष्ट्र्ल विष्वाञ्चीनाः यञीना॰ दुक्काइदिना॰ ॥ मन्त्राम নাঞ্গোমাণসং সুরাত্ন্যং শুভৌ णु 5 · । त्रक्णाक भग्रक्ष क्षेत्र পর্ণ মেব চ॥ অলাবু বঁরু লাকার। वर्द्धनीया ह रेड द्रिश । भग्रह मा विनी नाबी विश्वा भाउरवट भाउः

॥ यान भारताङ्ग क्ञाविधवानत

বিধাতা

ক' বুজেখা ন স্ব্যাৎকেশ স'স্কা-র' গাত্র স'স্কার মেব্চ !!কেশবেণী জটাৰূপণ তৎক্ষৌরণ তীর্থ হণ বিনা । डिनाच्यक्र न ऋही उन हि भ-माऽ हि पर्भागः॥ मुथ्य भन्नभू नाक যাত্র। নৃত্যু মহোৎসব । নর্ত্রু गायनरेक्षव मृत्वमः भूकवः भूजः॥ ि वृक्षरेवरार्ख श्रीकृषकामथा। ৮৩ व्यक्षायः ॥

विदा जी विविः॥ भुकादः। इंड्र-मद्रः ॥ श्रीकः ॥ गजावः ॥ (व्जनः । इंडि सिनिनी अस्त्रञ्जावत्नारी ॥ कर्ष। ইতি (इम्हन्मु: ।। (वश्वनः । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

विधाः त्रु वृक्षा। इजूगावित्काषः विधाः पृ वृक्षा। इज्जाबः ॥ कामरमवः। इंडि (मिमी ॥ मिनः রা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ ভৃগুনুনি-পুত্ৰ: ৷ তস্য ভাৰ্য্যা নেৰুকন্যা নিয়তি:। তস্য পুত্র: পুণ:। তস্য সূত: বেদশিরা: কবিক্ষ। ইতি খ্রীভাগৰভমত ॥ 🗱 ॥ বিধাতু বিচিত্রাগতি র্যথা। ক'স উবাচ। ত্ণেন পৰ্ৱত হন্ত শক্তো ধাতা চ रेनवडः। कीर्छन त्रिंश् भाजू-ল মশকেন গল তথা ৷৷ শিশুনা চ নহাবীর মহান্ত ক্রুবন্ত ভি:।

मृविक्त व मार्ब्बाद मध्रकन जू-জঙ্গন• ।। এব• জন্যেন জনক॰ ভ (क्वरेगव চ कक्क के । विश्व ना ह জল॰ নষ্ট॰ বহিং শৃষ্ক ত্ণেন চ।। পীতা: সপ্ত সমুদ্যক দিজেনৈকেন **क**ड्ना । बाजू र्गीं विविद्या ह पूर् रर्छा । जूबनबर्य ॥ इंडि वुक्तरेवव-র্ভে ত্রীকৃষ্ণ কম্পণ্ডে ৭ অধ্যাব: ॥ 🗱 ॥ অপিচ। ভলন্দন উবাচ। সম্বন্ধো হি বিধিবশো নমে সাধ্যো বুদাৰিণ। পুদাপতি যোগকর্তা बचना जार त्व हा। का कमा भन्नी कन्त्रा वा वतः (का वा नमाथनः ॥ कर्यानुक्र कनरः मर्दिषाः कात्राः विवि:। ভविতव्यः क् उ॰ कर्य उन-भाष• भुः । अनुषा नियः वः अवं सनीमामाप्राप्तायथा। ব্ৰভানু পূিবা ধাত্ৰা লিখিতা চেৎ সূতা মম।। পুরা ভুতৈব কো বাহণ क्नात्म निवार्यहरू । इंडि वुक्त-रैववर्ड श्रीकृष्णकमथए७ ७१ अथाः यः ॥ 🕸 ॥ व्यन्ताः । जारा (मार्यः কানুকীনা শাপভাক্ পাপভাক্ পৃহী।বুক্ষাজগদ্বিখাতাপি ন বির कः कन बवान्॥ ज्यारा साव उर কদাচিমানাক ত্যক্ত যোষিতা । कः।। यगत्रकः। बाडफ्ः रथन मुः

বিধাতৃভ্: পূ॰ নারদমুনি:। ইভি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

विश्वायुः भू भूर्याणा जा। यथा।
दिश्वायुः भू भूर्याणा जा। यथा।
दिश्वायुः । देवि भूर्वान्त्र्वा ॥
दुश्वायुः । व्यथा। व्वर्णान्यः । व्यथा। व्वर्णान्यः । व्यथा। व्वर्णान्यः ।
वश्वायुः । वश्वाया। व्वर्णाः ।
वश्वायुः । वश्वाया। व्यव्याः ।
वश्वाप्राप्तिनकः क्ष्म जिल्लाः भन्यः ।
वश्वाप्राप्तिनकः क्ष्म जिल्लाः भन्यः ।
वश्वाप्ता व्यव्या । वश्वायुः । वश्वयुः । वश्वयुः । वश्वयुः । वश्वयुः । वश्वयुः । वश्वयुः । वश्व

বিবাতী স্ত্রী পিপ্ললী। ইতি শদ্দ চল্দুকা।। বিধানকত্রী । বথা। গতাস্নাং বাহু পুকর কৃত কাঞ্চী পরিলসমিতয়াং দিখন্ত্রাং ত্রিভূ বন বিধাত্রীং ত্রিনখনাং। শ্মশান-স্থে তল্পে শাহ্দি নহাকাল সূরতঃ পুগুক্রাং ড্বাং ধ্যাখন জননি জড়চেতি তা অপি কবিং।। ইতি তম্মারে কণ্রাখ্যজ্যেত্রং।।

বিধান ক্লী বিধি:। ইভিজটাপর: ।।
।। করণ। ইভি নানার্থ বিধি শব্দটীকাষা ভরত: ।। করিকবল:।
ইভি হারাবলী ।।

विधानक॰ क्री वार्था। इंडि अप-त्रज्ञावणी।। विधानविज्ञति क्रि॥ विधानगः भू॰ शिख्जः। इंडि अप-त्रज्ञावणी।।

বিধাযকঃ ত্রি বিধানকর্ত্তা। বিধি-জ্ঞাপকঃ। বিপূর্ব ধাঞ ধাতে। র্ণক পুত্রুযেন নিয়মঃ॥

বিধানী ত্রি বিধানকর্তা। বিপূর্বক ধাঞ ধাতোর্ণিন্ পুত্যবেদনিয়মঃ॥ বিধাব্য ক্লা কম্পন । বিপূর্ব ধূ ধাতোর্ঘ্যণ্ পুত্যবেদনিয়ম ॥

বিধি: পৃ• বুক্ষা।। ভাগ্য•।। ক্রমঃ
।। বিধান•। ইত্যনর: ।। কাল: ।
ইতি মেদিনী ।। বিধিবাক্য• ।।

পুकातः ॥ निर्यागः । इंडि (इम-हन्द्रः ॥ विक्षः । **इंडि** इनायू**धः** ॥ কর্ম। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।। গজা-म॰। ইতি कोंगियतः।। विमाः। ইতি त्राजनिर्यण्डः ॥ शार्गाभरम्मकगुष्टः । ইতি ভরতধ্তকোষ:।। বৃদ্বিধসূত্র वक्रगांडर्ग उवक्रगिविष्णयः। यथा । সংজ্ঞাচ পরিভাষা চ বিধি নিঁথন এব চ। অভিদেশো रिधकात्र क यिष्विः ज्वनक्षाः॥ व्यशुरिश्वानः কে। विवि:। স তু দ্বিবিশ:। বর্ণোৎ-भारनकाभा २ जावकश्य । वार्लाट शाननकाशा यथा महर्ग्य इंड्रासिः । অভাবকপে। দ্বিধ:। নাশো নি-(यस्क्रभक। नामविध् यंथा। ला-(भा श्रम्या नाएं। ब्रिड्यामि। नि-रिष्विधि यंथा। नात्वा २३ इंड्रा-रि। नागाना भाषामा विष्णयाव-थात्रग॰ नियमविविः। यथा। त्राष्टा-বি: সুপি ইত্যদি। অন্যধ্যস্থান্য-बाद्रांभग मिल्समिविधिः। यथा । ইरिक इंड्रापि। भूर्वम्बस्डिड পদস্য পরস্তেষ্পস্থিতি রধিকার-বিধিঃ। স ত্ ত্রিবিধঃ। সিংহাবলো-কিতাথ্যক মণ্ড্কপুতি রেব চ। গঙ্গাশ্রোত ইতি খ্যাতো অধিকারা স্ত্রথো নতা:।। সিংহাবলোকিতো

যথা৷ বাবগোর্দান্তে ইত্যমাৎ দান্তে ইতি পদস্য ঋক্যগিত্যন্তেষ্পস্থি[.] ভি:। মণ্ডুকপ্লুভি যথা। টাভিসঙে ডসীত্যমাৎ অত ইতি পদস্য আ-ক্তিম ভবি ইত্যৰোপস্থিতি:। গ क्रामाखा यथा। तः नि छ जन् ইত্যমাৎ লে ব্লিতি পদস্য ত-দ্ধিত পর্য্যমেশুপস্থিতি রিতি। এব-क्ष। कार्य) कार्याः निमिखक वििछः সূত্ৰ মুদাহত। কদাচিৎ কাৰ্য্যি কা-र्य्याज्याः कृतिय कार्यः निमिखनः ॥ यम्। निर्मिन्।एउ कार्याः म कार्यी श-मिला वृत्थः। किया यञ्च **उ८का** र्य) भारतम भुज्यगागमः ॥ यमार পর• পরে যমিন্ তমিমিত্ত• দ্বিধা-भठः। याकाःकाषास मार्द्या मनू-বৃত্তি: পরে ভবেৎ ॥ ইতি। এবঞ্চ वश्त्रिक विधिज्यः म्याम्ख्रिक वि-वि र्वनी । পুত্যবাশ্রিত কার্য্যন্ত वश्तिक मूराह्य ॥ भुक्छ। भुक् कार्याः नामिखद्रक् मिठि धुदः । भुक्राः भ्रं भ्रं भागम्बद्धम् अवः छथा॥ नावकामविवि छा: नाइनी नित्रवकाणकः। कन्यकिष्ठिम कार्य्यः স্য পুথমে পরত তথা।। সম্ভবেদ্বি-वर्षा यम्। म ভर्ति मावकानकः। व्याप्ते हि विवया यम् भन्न न

হি স'ভবেৎা৷ স পণ্ডিতগণৈ কক্তো विधि नित्रवकाणकः। छथा जामानु कार्य्या विश्वकिविध र्वजी ॥ वहरवा विवरमा यभा म मामान।विधि र्छादर् । बन्नः न्याहिषया युन्य न विष्णयविधि यंजः ॥ व्यागमारम् या र्यास्य वनीयानागरमा विधिः। পুক্তি পুত্যযঞ্চাপি যোন হন্তি স वागमः ॥ वारमः উপवाजी यः পुक्राः भुग्रमा वा। मकलन ভ্যো विश्वि**ड्यः স**্যাদ্বলী **লোপ**বি-वि खथा।। लाभ बतारमण्यास স্বরাদেশে। বিধি বলী। ইতি মুগ্ধ-वाशवराकद्रग होकाया॰ मूर्गामानः ॥ 🗱 ॥ অথ বিধিভেদা:। তত্ৰ কশ্চিৎ পুথানবিধি:। স তু স্বতঃ ফলছেত্র-किया (वाक्कः। यथा। यह्क अर्ग काम इंड्यामि। किम्बिविधिः। স তু ৰত: ফলহেতু ক্রিযাযা কথ মিভ্যাকাদ্ধাযা॰ বিধায়ক:। যথা। ইডো यज्जि ইড্যাদি॥ कन्डिৎ भुरयागविधिः। म ज् यावनम युक कियारवाधकः। यथा। यावनक युक्रे॰ যজেত বিলক্ষণ স্বৰ্গকাম ইত্যাদি॥ কশ্চিদ্ভণ ফলবিধিঃ। স তু আ-काङ्का निवृद्धी अधिक कलाग शुार्ध कर्मान खनदिशिः। यथा । भारती

रेश्नोतः भुपरम् शमुकाम हेउ। मिः। भुधान विधिष्ठ विविधः। उँ९-পত্তি নিযোগশেতি। তত্ত্বোৎপ-ত্তিন্ত কর্মস্বরপবোধক:। যথা-चात्त्रवाष्ट्रीकनात्वा चनावान्तरायाः পৌৰ্ণমাস্যা ঞ্চাচ্যুতো ভৰতি ইত্যা-रि। निर्यागक चर्गकामान्। विका-वि (वाथकः। यथा। त्रर्गकात्मायकि इँड्यानि। अक्विविश्व कान (नभ কর্ত্রাদি বোধকতথা অনিয়ত এব। भुशानाक्वविष्या विरश्याभाषि भा-প্তিভ্যা॰ ত্রৈবিধ্যণ। তত্র অপুাপ্তি-তো দ্বৈবিধ্য়ণ তত্ত্বাপ্যভ্যস্থাপ্রাপ্তৌ व्यभूर्वविधिः । भक्ताः १भुगाः । नियमविधिः। विस्थय ७८ भुजिन-कर्याः भारते भित्रमञ्जाविषिः। অতএবোক্ত। বিধিরত্যন্ত মপুণগুৌ নিয়ম: পাক্ষিকে সতি।তত্র চান্যত্র চ পাুপ্তৌ পরিসম্ব্যা বিধীয়তে॥ ভত্র পুধানস্য বিধিভেদে। যথা। অছ-त्र र: मक्षा मूभाभी उ हे जाि त भूर्व বিধি: ৷ অত্র বিধেষস্য সন্ধ্যাদে: শাস্ত্রতো রাগতো ন্যায়তো বা কুচি-मभाभारिः। उथा याजी जार्या। मूलियार इंड्रांकि नियमविधिः। বিধেষস্য ভার্য্যভিগমন্স্য ব্লাগ ত: পাুপ্তাবলি রাগাভাবাৎ পক্ষ-

তো ইপুনিষ্টঃ। তথা। প্রোক্ষিত না স ভুঞ্জীত ইত্যাদি: পরিসহ্ব্যা विश्विः। विष्यमा (भाकिः मान्मः **७क्क १ जर मु** जिनक महारम्। ক্ষিত মাণসভক্ষণস্য চ রাগতঃ পুা-(थः ॥ व्यक्तमा विविद्धाः । यथा। भातनीयभूजाया महम्या मूलवरम् इँडािन त्रभू इतिथिः। अख विषय-স্যোপবাসস্য এতদন্য শাস্ত্রতো ব্লাগতো ন্যায়তো বা ক্বচিদপুঞ্জে: 1 তথা শাুন্ধে ভুঞ্জীত পিত্সেবিভ भिजारि नियमविधिः। विषयमऽ শাৰ্দ্ধশেষ ভোজনস্য রাগত: প্রাথা বলি রাগাভাবাৎ পক্ষতো ২প্রাes:। उथा। वृक्ति मास्क शाउदान: জিভান্ বিপান্ ইভ্যাদি: পরিসংখ্যা বিধি:। অত্র বিধেষস্য প্রাত্ত নিমন্ত্র-१म। उर्भुडिशक्तमा भूई दिन नायः নিম স্থণস্য চ পার্বণবন্ধ্যায়তঃ প্রাপ্তে রিতি স্তে ৰুদাহরণ । ইতি ধর্ম-দীপিকা।।#।। ন্যায়মতে বিধি র্যথা। পুৰ্ত্তি: কৃতি রেবাত্র সা চেছাতো যতক সা। তজ্জান বিষয় স্তম্য বিধি স্তজ্জাপকোথ বা ।। বিধিজন্য জ্ঞানাৎ পুবৃত্তি দু শাতে সাই ছাতঃ **हिकीर्वाउ: हिकीर्वा ह कृ**खि जाशुः (प्रेमाथनप्ञाना८ ७ ब्छानम्)

विषयः कार्य्यः इष्ठेमाधनयुकः विधि विज्ञ भूगिनमञ् ॥ समज मार ज्ञ ज्ञानिममञ् ॥ समज मार ज्ञ ज्ञानिमाणक व्याचानिभाणक व्याचानिभाणक व्याचानिभाणक व्याचानिभाणक व्याचानिभाणक व्याचानिभाणक व्याचानिभाणक व्याचानिभाणक व्याचानिभाणक विश्व मार्थ मार्य मार्थ मार्य मार्थ मार्थ मार्थ मार्थ मार्थ

विषये वर्ग यथाविषि। विष्णुनुमा
तिषये थया। जायर मञ्ज जा
र्याः विषये भागिनी जिजाः ।

दे का निकानु जार भे अथायः

। ३ ॥ अभिष्ठ । मक्षण म्याम्य

विषये विद्यभवाष्णुभार्क्कर्यः ।

दे भिवता जित्र कथा ॥ ६ ॥ अ
न्या क्षा म्या । व्राव्यभवारेम

विषये भूक्षण । व्राव्यभवारेम

व्राप्त भर्मे व्राव्यक्षण । १ ॥ १ भ्राव्यक्षण

। ইতি নক্ষত্ৰ প্ৰুষ্ মূপোষ্য বি-থিবং স্বয়ণ। সৰ্বান্ কামানখাংশ্বা-তি বিফুলোকে মহীয়তে। ইতি ভবৈৰ ৫১ অধ্যায়ং।।

विधः भ् हन्मः॥ विभूः॥ कभ्दः । ইভি मिस्ति ॥ दुक्ता । ইভি भदत्रद्वादली ॥ त्राक्षधः। इंडि विश्वः ॥ व्यायूषः ॥ वायुः । इंडि . म किथमातापानिवृज्धिः ॥ 🗱 ॥ **इन्त्रि द्वारभावञ्। उ**९कवादि-**म्ह यथा। हन्तुम् । द्वारमवद्या छ-**বন্তি শৃণু তা অপি। ত্রিযু তিষু চ वाक्षम् विभिनादि वनामाइः॥ भुवामञ्च भून नष्ट गृजावञ्च करा-वरु । राम्यावष्टः ल अवस् की ভাবস্থ জুরস্থিত ।। কম্পাবস্থ मुख्यावस्य बामभावस्य ७१व८ । পুবাষে। হানি মৃত্যুক্ত যশো হা-সোরতি: সুথা । শোকো ভোগো जुत्रः कम्भः जुङ्गावङ्गा क्रमार क्ल॰ । জন্ম হ: সক্তে তৃপ্তি॰ দিতীযে নান্তি নিবৃতি: 🛭 তৃতীযে রাজ-সন্মান চতুর্থে কলহাগম । ধন ধান্যাগম: ষষ্ঠেরতিঃ প্রা চ সপ্ত-भा अक्षेत्र भागमान्त्रहा नवस्यः ক্লেশসঞ্চযঃ। দুশমে কার্য্যনিত্র-**खि धु**ंद (नकाम्हान **बग्:।। हाम्हान**

णणात्कन गृष्ठ (इव न मः णयः । ইতি गाङ्गाउ ७७ व्यक्तादः ॥ 🟶 ॥ **हन्तुन। क्व** वृद्धि काइन॰ यथा। व्यक्तावाठ । ब्राका ठानुमञी टेव्व विविधा भृतिया यञा । त्रिनीवाची षर् रेक्टर यनावान्तरा हिरिध्व जू॥ ष्यमा नाम द्राव द्रान्य कन्दुत्वारक পুভিষ্ঠিতা। যমাৎ সোনো বসত্য ज्या नगावानी उठः म्डा॥ भूर्दा-रिड वनाडिय (भीर्गनाम्या निमा করে। পূর্ণিমানুমতী জ্রেষাপশ্চা-ন্তনিত ভাকরে ॥ যুমাতা মনুম-ন্যন্তে দেবতাঃ পিতৃভি: সহ। ত আদন্মতী নাম প্রিমা পুথনা স্-छ।। यहा हाउनिए जूर्या भूर्गहन्तु-न्। (ठाम्भः। यूगम् भारता द्वा द्वानः স্তদানুমতি প্রিবার রাকান্তা মন্ মন্যন্তে দেবতাঃ পিতৃতিঃ সহ। রঞ্জনালৈব চন্দুদ্য রাক্তেতি কববো **९**जुतन् ॥ मिनीवाली शुप्रापन्त कीपः (मर्वा निमाक्तः। अभावाम्। वि-भ डार्कः मिनी वाली उड: मृडा ॥ **स** হেতি কোকিলেনোক্তো যঃ কালস্ত সমাপ্যতে। তৎকাল সংজ্ঞাত্বেষা रिव अभावामा। इन्हः ख्रु ।।। अनुभः **छ्यानवाः** कार्ग्या त्रिनीवान्याः अङ् श्विन।। এ जामा विद्रवः कावः स्मा

ত্রেতি সহু: মৃতা ।। কলা: বোড সোমস্য শুক্লে বর্জবতে রবিঃ। অমৃ-(उनाम्**ड॰** कृष्य शीयाउ रेमवरेड: ক্রমাৎ।। পুথনা॰ পিবতে বহিছ র্দ্ধি **छीया॰ शवनः कला॰। विष्याम्वा** स्तृ-তীবান্ত চতুথী ত্ত পূজাপতি:॥পঞ্চ-নী বৰুণ চাপি বছা পিবতি বাস वः। मध्यी मृषया निवता वनवास्त्री उथा हेगी। । नवगी। कृष्णभक्तमा পিব**তীন্দু: কলা**মপি। দশমী• ম্ক্-उ कानि क्रु। अकारभी क्वा ।। बारणीख कवा। विक र्यमहण्ड वर्षा-मभी । চতुर्पणी अ**भुशांठः** कना । পিবতি নিত্যশ:॥ ততঃ পঞ্চদশী-ঞৈব পিবন্তি পিতর: কলা । কলা-विनारिश निञ्जीजः भुविष्टेः मूर्यप्रमञ्ख-ল• ৷৷ অসাবা• বিশতে রশ্মৌ অসা-বাশী ততঃ মৃতা। প্রাহে বিশতে हार्कः भर्तााङ्क कु वनम्भिष्ठिः ॥ **य**ः পরাহে বিশত্যপ্র ধ্যোনি বারি-সম্ভব:। আগ: পুविष्टे: (সামন্য (मयया कनरेयक्या।। ज्न छन्। नजा বৃক্ষানিয়াদথতি চোৰবী:। তদো-ষ্ধি স্থিত গাব শর্ম্ব্যাপ: পিব-ভি চ।। তদকানুগত॰ গোভ্যঃ की-त्रव मूलगहाँ । उरकीत मम्ड॰ ভূত্বা নজভত দ্বিজাতব: ॥ খা-

क्राकात्र वष्ठेकारेत्र क्रूब्खशाक्उयः কলা । ছত মগ্নিষ্ দেবাৰ পুনঃ (माम विदर्श्वाराष्ट्र ॥ अव मःकीय-তে সোম: ক্ষীণ শ্চাপ্যায়তে পুন:। ভনাৎ সূৰ্যঃ শশাস্কস্য ক্ষা বিখে বিভু: ॥ ইতি দেবীপুরাণে চ-न्तृ क्य वृष्तिः ॥ 🗱 ॥ व्यक्तावात्र । যদয• বদতে লেকো বালিশত্বান্ম-श्वाराज । जरुरः मः भ्वक्यावि हन्तु मृर्यात्रभन्नाविकः ॥ यहि मञ्ज्रम्यः গুন্ত ন্তেজোরাশি দিবাকর:। তৎ কথ নাদরছেন রাভূর্ন ভত্মসাৎ কৃতঃ ৷৷ অথবা রাহুণাক্রম্য শারু-वकुः भुविणिजः। ७९ कथः मणीन खेरिकः माज्या न विथिखितः ॥ विमू-क क भून में है खरें थवा थ खम खनः। न চাস্যাপজ্ত তেজো ন স্থানাৰপ जात्रि ३: ॥ यमि वो (श्य निङ्गीज: क-थ- भी भु उरद्रा २ जव । उमान (७-জসাণ রাশী রাহে৷ ব্কুণ গীমিষ্যতি ॥ ७क्गार्थः मर्दाप्तवानाः (मानः ज् क्षे: यग्ञुवा। তबङ्गग्रक्शिन म-ম্ভত স্থ্য ভেজসা ॥ পিবন্ত্যমুন্য ু **ৰেবা: পিতর**ক্চ স্বধান্ত । ত্র্যঞ্চ **ত্রিশত**ঞ্চিব ত্রয়ন্ত্রি•শত্তথৈর চ।। ত্র-য চ ত্রিসহমাু চ দেবা: সোম পি-বঙ্জি যে । ব্লাহো রপ্যমৃত ভাগ্যং

পুরা সৃষ্ট স্বাস্ত্র্যা॥ তথাভদুাভ্-রাগত্য পাতৃ নিছ্তি পর্যসূ়। উদ্ধৃত্য পার্থিবী ছাবা মদুকোরা স্তনোম; য:। পাত্নিছন্ তত শ্চেন্দু মাছা-**দয**ि ছायया। भूक्त ह हन्त् मर्ड्य-তি কৃষ্ণে পর্বণি ভাস্করণ॥ সূর্য্যমণ্ডল স'স্স্ত চলুনেব জিঘা'সতি । ত-মাৎ পিবতি ত রাহু স্তনু মন্যা विनाभरन्।। अविहि॰ मन् रथा भन्न॰ **পি** বিভি ভুনরে। মধু । চন্দুস্থ মম্ত• তম্বতে গাণু হ রশু তে ॥ চন্দুকা-ख मिन र्यक्ष उदिन क्षेत्र किना**्।** मू ५ १ उथा मूर्यं अर्थं १ मूर्यं । मूर्यं । मूर् পাট্য পাৰক শুভা। ন ভ্ৰত্যঙ্গ-হীনোপি তেজসা নৈব মৃচ্যতে ॥ এবং চন্দুষ্চ সুর্য্যন্ড ছাদিভাবপি রাহণা। ৰতেজসা ন মুচে,তে নাক্ शितो वज्वजुः॥ शबंधथ ह हन्तुन्र মাণিক্য কল সাক্তি:। সোমো দৈ বত সংযোগাৎ ছায়া যোগাই পা-र्थिवार ॥ द्वारहा क वद्र व्यक्षारित पु क्राद्रमग्रंड॰ भभी। त्रामाञ् काला भःभारत तरमः मृष्ट्री ह भी र्यथा।। याक्राप्ति कात्र कीत्र उपन्तुः ক্ষরতে হন্ত। পিতেব সূর্য্যে দে-वानाः भारता नार्छव नक्तर्र ॥

यथा माजूः खनः भीदा बीवाड नर्व " জন্তব:। পীত্বামৃত তথা সোমাৎ **তৃ**প্যন্ত সর্বদেবতা: ॥ সমূ**ত সর্ব** বোগেষু তথায় করতে শশী॥ ত ক্ষরন্ত যথাভাগ মুপজীবন্তি দেব-ভাঃ॥ ভনিন্কালে সনভেগতি রাহ त्रभादकर्वि । नर्व नर्रंड जागक পাদ পাদার্জনেব চা৷ আক্রম্য পা-र्थिवी हाया यावजी हम्मु नखन । স্ত: স ভাগে। রাহোস্ত দেবভাগা-স্ত শেবকাঃ॥ ভৃ গু॰ বিধায় দেবানা॰ রাহোঃ পর্ধগতস্য চ। চন্দো ন ক य সাধাতি তেজসা নৈব সুচ্যতে॥ তিথি ভাগাক বাবন্ত: পুনন্ত্য রক্ পुमागडः । नर्बष्टागाष्ट्रिंडः कान खावात्नवं भुकीर्खिङः॥ ऋखा द्राञ्-ভুন: সোম: সোমাদৃদ্ধি দিবাকর: । পর্নকালে ছিভি স্তেব বিপরীতা: श्नः श्नः॥ यण मृत्रियाण ताल तजुः वहाँ ভारुरत्रो। द्राष्ट्र त्र चुक **म**ण्डा-ন: সোম নাছাদ্য তিষ্ঠতি॥ উদ্ধৃত্য भार्थिवी॰ ছाया॰ ध्रास्य इता-थि**ड:। हन्तुम् यम्बर्खकः द्रा**ङ्ग ভাক্ষরস্য চ।। নামাবথণ্ডিত তস্য रिक्वनाः वामनोक् इः। कर्म्यम् यः থা বস্ত্র• শুকুমপুরপহন্যতে।। একো-प्राम्थ मर्बम्या त्राष्ट्रभा ठमुमा खथा

। পুকালিত তদেবেহ পুনঃ শুক্ল-তর॰ ভবেৎ ॥ রাহুযুক্ত• ভবেত্তদ্ব-मिर्यालः हन्तुम् ७ ल'। त्राङ्गा हा-**दिन्ति** वाशि मृश्वाहन्यु मिवाकः त्रो॥ বিপা: শান্তিপরা ভূত্বা পুন রাপ্যা-প বৃদ্ধি ত । এব । ন গৃ হতে সুর্য্ত **म्हिन्स्मा खब गृ**श्ट ।। अव्था ख॰ न भगा छि भान्य। भा भ मह क्यः । कारमाइन हिड्र गुर्न हन्द्र मूर्व्याः॥ इड्यास्य स्वीभूत्रात गुरुगविक द्राः ॥ 🗱 ॥ विरक्षा र्फव-পিত্রাদ্যমকারণত্ব রাজবজ্মাদি-कात्रगद्य कांनिका भूत्राण २०१२) व्यशायत्या मु क्षेत्रः ॥ বিধু ড: তি ত্যক:। ইত্যমর:॥ কম্পি उष्ट ॥ विथुजि: ज्ञी कम्भनः। विभू ई धू খাতো: ক্তি পুত্যবেন নিম্নম।।। विश्वनन ली कम्मन । इंडि बंधी-थवः ॥ বিধুদ্ধर: পু॰ রাহ:।ইত্যমর:॥ विश्रमञ्जदः भूः यहः। ইতि नदः भागा॥ विष्भुग जी हन्द्रभन्नी। यथा। माक्रायत्या विष्ट्रिया। ইতি का-' ষাম্ভর•॥

विश्रुव की नुविद्मवः। इंडाम्बः।

विनम

বৈশ্ব গৈ। ইতি ত্রিকাওশেষ: ।।

বিধ্ব : ত্রি বিকল: । ইতিনে দিনী।।

বিধ্বন জ্রী বসালা। ইতিনে দিনী

বিধ্বন জ্রী কম্পন । ইত্যমর: ।।

বিধ্ব ত ত্রি কম্পিত ।। ত্যক্ত ।

ইতি হেমচন্দু: ।।

विश्विः श्वी कम्लनः। विश्वं श् शाउाः कि পৃত্যयन निम्नमा।। विश्ननः क्वी कम्लनः। छर भर्यप्रायः । विश्वनः २। ইত্যমন্ধः।। विश्वनः ०। ইতি শদন ক্লাবলী।। विश्विठः जि कम्लिठः। विश्वं ज्ञाउ त् शाउ। क পৃত্যयन निम्नमः विश्वः क्वी विष्णयग शृठः। यथा। प्रथावक्ष्य विग्र्वः लाञ्चेकाञ्चः गामिना। উদস্তবাস। উত্তিং জ্णूः विश्वराम्हनः।। ইত্যাহ্নিক ভ্লুः।। विश्वराम्हनः।। ইত্যাহ্নিক ভলুः।।

रः। उ<भर्गायः। विनयगुर्शि २

उत्तर्भ कर्मन डेमिइ जि जिन्त्रभा-एएय विषय कर्मान भूजाको मुहि उथकाल जीवनः कर्माधिकाताय भूमानाष्ठत लङ्ग्राज्याविषयज्ञाः डिथ्याहिर्छनः । इंडि डिथ्याहिः जन्नः।।

विषयजा की विषयपुः। विशिक्षन।
वाधविषयपुः। यथा। यथा वुक्षयः
धारिष् भाभमा निषक्ष उत्याभयुः
क वुक्षिगारि क्वान दिव्हगाः उथा
गक्षामानिष् भूगामा विषयपुः।
वरहरक गक्षानि क्वान दिव्हगाः।
इंडि भूगर्याम् छ उन्नः।

বিশ্ব॰স: পু॰ বিনাশ:। যথা। ছরিতে রোগো হনুভাপ: শস্যানা
ন্তিভিশ্চ বিশ্ব॰স:। কপিলে শীযুগসত্ব শ্লেছপ্ব॰সো হথ দুর্ভিক্ষণ।।
ইতি তিথ্যাদিতজ্ব•।।

বিনত: ত্রি পুণত:।। ছুগ্র:।। শিক্ষিত:। ইতি মেদিনী ।।
বিনত। ত্রী গক্তমাতা ।। পিটকাভেদ:। ইতি মেদিনী ।।
বিনতাসূন্: পুণ অকণ:। ইতি হেমচন্দু:।। গক্তখ্চ ।।
বিনদ: পুণ বিন্যাকবৃক্ষ:। ছাতি-

विनमः भू॰ विन्याकवृक्तः। ছাতি-यान् इंडि थ्याउः। **इं**डि भप-विमुका॥ বিনমুক জী তগরপুয় । ই ভি রাজনির্ঘণ্ট: ।। বিনয জি বণিক্ ।। কিপ্ত: ।। নি ভূত: ।। বিজিতেন্দ্রি: । ইত্যজয় পাল: ।।

विनयः भुः मिक्का ॥ भुगितः। इंडि (मुहिनी।। 🗱 ॥ व्यथ विनय পুস শা। বৃদ্ধা ফ নিভ্যা সেবেভ विशान (वनविनः मुहीन्। তেভ্যো হি শিক্ষেৎ বিনয়ণ বিনীতাত্মা হি নিত্যশ:।। সমগু। বশগাণ वर्गार्श्विवीद्याव जः नवः । द-श्रवा श्रवनयाक्तुक्षा द्राजानः म शतिहमाः ॥ वनञ् । टेन्ठव ब्राब्धा নি বিনযাৎ পুতিপেদিরে । ইতি মৎস্যপ্রাণে ১৮৯ অধ্যাय: ॥ 🕸 ॥ म् ७:। यथा। यजु । भूर्त्रभाकात्रायः ष्यस निषठ नगर न मार जाक्। পশাম: সোপ্যসংকারী পূর্বে তু विनाया छक्ः॥ इंडि नात्रप्रवहनः। **७**८ भू बीर भक्ष्या भन्न माथिक वा-क्शाक्ष्यारशापकन्यानि सन म् विशायकः। यूगमर मः भुवर् न अधिक र शांजाव मारु जवत। পাৰুষ্যে সাহসে চৈব যুগপ**ে স**ণ-পুবর্ত্তবোঃ। বিশেষ শেষ লভ্যেত विनयः न्याट् नम् उत्याः॥ विनत्या

দণ্ড:। ইতি ব্যবহারতত্ত্বণ।। বিনয্ণাহী ^মত্তি বচনেস্থিত:। ইত্য-নর:॥

विनयसः जि व्याक्ताकात्री। ७८ः भर्यप्रायः । विषयः २ व्यामुदः ७ वहत्नस्त्रिः ८ वम्पुः ६ भूत्वयः ७। इंडि ह्महन्तुः ॥

বিনয় জ্রী বাট্যালক: । ইতি মেদিনী।।

বিনশন শ্লী সকক্ষেত্রণ তচ হস্তি-নাথা উত্তরপশ্চিমে বর্ত্তত। ইতি ত্রিকাওশেষ:॥ বিনাশশ্চ॥

বিনষ্টঃ ত্রি নাশাশুষঃ। ধু সবিশিষ্টঃ।
যথা। শিথী বিনষ্টঃ পুক্ষোন নষ্টঃ
। ইতি বিশেষব্যান্তি চীকাষা
নথুরানাথঃ ॥ পতিতঃ। যথা
নারদঃ। বিনষ্টে বাপ্যশারণে পি
ত্যুর্গরতম্পৃহে। বিনষ্টে পতিতে
। ইতি দাষভাগঃ॥

विनिष्टिः ज्ञी विनाणः। ইতি विপूर्व नण थाठा जीव कि भुजादन निञ्चमा। ইতি সিদ্ধান্তকोনুদী॥ विनगः कि গতনাসিকः। তৎ-পর্য্যাযः। বিগু: ২ বিখু: ৩ বিনা-সক: ৪। ইতি জটাখর:॥

विना वं वर्ष्ट्यनः। उर्ण्यायः।
नृषक्र चारुद्रम २ थाउ ४ हिस्क

৫ নানা ৬। ইত্যমর: ॥ বিনাক্ত॰ তি ত্যক্ত• । ইতি তি কাওশেষ: ॥

বুজঃ ॥ গনেশঃ। विभागकः श्रु ইত্যমর:।। গক্ড:॥ विषु:॥ গুক: 1 इंडि (मितनी ।: #।। विनायकगणा यथा। भाव्यस्यः दिक्षवरेक्टव ह्वी विष्क्रायो विनागको । इंजि वङ्गि भूताल भन्ट उप नामाध्यायः ॥ 🕸॥ विनागक्तमार्गलि यथा। भूका भान डेवाह। कथः ग्राभाउ र्जम !! নৃতিগভৃঞ্প সভ্য। এতথে সংশ য[•] ছিন্ধি গুভিকষ্ট• ব্যবস্থিত• 🛚 । মহাতপ: উবাচ। পূর্ব দেবগণাঃ **अर्ख** श्रष १ क उरशायमा:। कार्यऽ। রয়ে যথা প্রাপ্তা: দিদ্ধি তে চন मःभयः ॥ मन्नार्गाविष्ट्रियु यथा সিধ্যন্তে বিঘুত: ক্রিয়া:। অসৎ-কারিষু সর্বেষু তদ্বদেব মিন্মিতঃ॥ ভতো দেবা: স পিতর কিন্তথানা-সু রোজদা। অসৎকার্য্যের বিদ্নার্থে দৰ্ম এবাভ্যমন্ত্র থক্যা ওদা মন্ত্ৰণ ছাৰতাণ ত্ৰিদিবৌকসাণ । বভ্ৰ বৃদ্ধি গ্ননে কৃদু লুভি মহ। মতে।। তে তত্ৰ কৰু মামস্ত্ৰ কৈ नाम निनयः ७३ । উठ्: मविनयः ज्रार्ब जुिला ७ श्रुवः मद्र ॥ (२वा-

উচুঃ। দেব দেব মহাদেব শ্ল পাণে ত্রিলোচন। বিশ্বার্থ মবিশি-मुक्त खना (मरेव र्जवः शतमया मृना । উना॰ नितीक्षयासाम हक्क्ष्यानि-নিষেণ হ্যাদেবানাণ সন্নিধৌ তস্য পশ্যতো মা॰ মহাজান:। িভাভ-ছ্যোপ্নি মূর্ত্তেড়ো দৃষ্ণ্যতে বেন ছে-তুনা।। পৃথিব্যা বিদ্যুতে মৃর্দ্তি রগা• মূর্ত্তি স্তথৈব চ।তেজন: খসনস্যাপি মৃত্তি রেষা তুদৃশ্তে॥ আকাশস্য কথ নেতি নত্বা দেবে। জহাস চ। জ্ঞানশক্তি: পরান্দৃষ্টা বদ্ধ বেগা-ব্লিশস্ত্রনা। হচোক্তা বুল্লনা পূর্ব শ-রীরম্ভ শরীরিণা । যচাপি হসিত তেন দেবেন পরনেষ্ঠিনা ॥ এতৎ কার্য্য চতুষ্কেণ পৃথিব্যাদি চতুর্ম্বপি। মৃত্তিমানতি তেজধী হসত: পর্মে-ষ্ঠিন:।। পুদীগুদেস্য নহাদীগুঃ ছ-মারো ভাস্যন্ দিশ । পরমেষ্ঠি खी युकः माकाकम् ইवालतः॥ উৎপন্ন নাত্রো দেবানা যোষিতঃ जः श्राहरन्। कान्त्रा भीछा। उथा মূৰ্ত্যা ৰূপেণ চ নহাত্মবান্।। ত । । । । । পরম ক্প জনারস্য মহাত্মনঃ ! উমানিনিষ নেত্ৰাভ্যা• ভ মপশ্যত ভागिनी ॥ उ॰ मृक्ष्य अभिजा (सर्व

স্তীবুকোপ সমন্বিতঃ ৷ মত্বা সমার ৰূপস্ত শোভন· মোহন· দৃশা· ॥ ততঃ শশাপ ত দেবো গণেশ পর-**भिष्ठः। स्मात्र भक्रत**कु सु॰ भूनसः क्वर्रेत्र खथा ॥ ভবিষ্যতি তথা गरेर्न ৰুপবীতগতি ধুবিং।। এবং শশাপ**্** ত দেব তীবুকোপসমন্বিভঃ। ধ্রুন্ শরীর নৃত্যায় ততো দেবো ক্ষা ह **७: 11 यथा यथारत्रो न महीत्र मान्**ऽः ধুনোতি দেব দ্রি শি থাস্ত্র পাণি:। তথা তথা চাঙ্গ দুহাদুকাস জল ক্লিভৌ ज्ञान्त्रभञ् ख्यात्मु ॥ विनायका त-क्युथा गजात्रत खराज नीवाञ्जन मिकाणाः। উত্তত্ত্ हि विविधाञ्ज रुखा उउ ख (एवा भनभा न एवन ॥ किरमञ्जिञ्च कर्यकात्री (वकः कात्राज्रभुष्ठिमः महह। कार्याः मू রাণা কৃত নেত্রিষ্ট ভবেত্তথৈত পরিত হত তথ্।। দিবৌকসাণ চি-स्य जा॰ जथा ज् विनायिक: ऋ। कृ ভিতা বভূব। চত্মুথ কাপুভিষো বিমান মাৰুছ থে বাক্য মিদ জগা-म ॥ धन्त्राञ्च (प्रवा मृत्रनायत्कन वि-लाहरननाष्ट्र उ किशा ह।। जन्ग् হীতা: পরমেশ্রেণ সুর্দ্বিশা বিম্ ক্তা নতৌ চ। ইত্যেব মৃক্তা পূপি ভানহ ভানুবাচদেব ক্রিশিথা স্রপা

ণিণা য স্তে বিভো বক্তু সমৃদ্ভব: পুভূ বিনাধকা নাম বসন্তিনে ংনুগা:। ভ্যন্তথা স্যাত্মবরেণ চামরে ত্থা চ-তুইন্ত শরীরচারী।। আকাশ নেত-ছত্থা ব্যবস্থিত ত্বা চৈকোৰদতা• তে পুষাতা:। পুভু ভবন্বপুতিমা-ত্রপাণিনা ইনান্ হি চাত্রৈ সুবরা 🕶 দেহি।। ইত্যেব মৃক্ত্বাধিগতে **পিতা**-नरक् विलाजन काजालव जगाम। বিনাযকে। বিশ্ব করে। গজাস্যে গণে-শনানা ভু ভবস্য পুগ্ৰ:।। এতে চ সর্বে ত্বপযান্ত ভৃত্যাবিনাযকা: কুর-मृणः পुष्टाः। উह् या मानामि विवृष्त पिशः कार्याय मिकि भुजिनामय-ড:।। ভবা শ্চ বেদেষু তথা মথেষু कार्यायु हात्मायु सहामु जावाट । च-গুেষু পূজা লভতেন্যথা চ বিন:শ-থিব্যস্থ কার্য্য সিজি। ইত্যেব মৃ-ক্তো পরনেশ্বরেণ সুরৈ: সমণ কাঞ্চন ब्रम्भ मर्रेष्टः ॥ इति स्था मार्वान বিক্ত গাভ্রো ররাজ রাজেন্দু বিনাধ-কানা । দৃষ্ট্বাভিষিচ্যমান তুদেবা স্ত• भगनायकः ।। ७, हे गः भुय**ाः मर्स्स ज**् **म्लाळगा ग**िषधी॥ शा (प्रवा উठ्: 1 নমন্তে গজৰকুাৰ নমন্তে গণনাৰক। বিনাযক নম স্তেম্ব নম স্তে চণ্ডবিক্র-ম।। নমো হস্ত তে বিমুকর্ত্তে নম স্তে भर्माथन। नम एउ कमुवरकुष्य भु-लम्र कठेवान्त्रि । मर्वरम्य नमकादा-मविष्: **म**क मर्दना ॥ এव स्ट उना দেবৈ মহাত্মা গণনাযক:। অভি-বিক্ত স্ত কৃদ্ণে সোমস্যাপত্যভা गडः ॥ এउइ उर्थाः मण्यनः गगाः ধ্যক্ষস্য পার্থিব। যত স্ততোয় নহ-তী তিথীনা পরমাতিথি:॥ এउ-न्धाः य खिनान् ७व्हाः जुक्। १११-পতি নৃপ। আরাধ্যতি তস্যাশু তুষ্যতে নাত্ৰ সংশয়: 11 যগৈতত পঠতে ভোত্ৰ যকৈ তৎ শূণ্যাত্তথা l তৃস্য বিহ্না ন জায়ন্তে ন পাপ° সুর্ব था नृश ॥ इंड्रांकि वाद्रांट् विनाय কে। পত্তि नीमाध्यायः॥ ॥ विना-যক্ষ্য নানাষ্ট্ৰজোত্ৰ যথা বি विकृकवाह। गराम स्वक्रस्थ रहः त्रभ्रः विद्यनायकः। लाखामत्रः मूर्शकर्नः ণজবক্তু ওহাগুজ ॥ নামাপ্টকার্থ **गू**धमा भ्गू मखा इत्रशिखा खाः वागा॰ माद्रज्ञक महित्रहतः श्रवः ॥ द्धानार्थवाहरका गण्ड १ण्ड নির্বাণবাচক:। তথোরীশ পর वुक्त गरामः भुगमानाहः। ১। এक শব: পূথানার্থে। দম্ভশ্চ বলবাচক:। वणः भुदानः गर्बवारिकम् छ नमा-मारु ॥ २॥ मीनार्थवाहरका (रुक

त्रयः भाननवाहकः । भित्रभानकः ত দীনানা হেরম্ব পুণমান্যহ ॥ ৩॥ বিপত্তিবাচকো বিছ্নো নাশকঃ খণ্ডনার্থক:। বিপৎখণ্ডনকারন্ত नः मानि विद्यनायकः ॥ ८ ॥ विकृष्टेखः क दिव्दिम्। यंग्र वासामत्र भूता ! পিত্রা দক্তৈশ্চ বিবিধৈ বন্দে লয়ো-**पत्रक ७**॰ ॥ ৫ ॥ जूर्भाकास्त्री **६ ७८** कर्गो विष्ववाद्रगकाद्रागे । मण्याना-म्हानकाली ह जूर्नकर् नमामाह ॥ ७॥ विक्शुनाम भुज्ञक वज्रुकि न्नि मखक । जम्राका मुवकु गृक गहरकु • नमामाइ॰ ॥ १॥ ७३ मार्ग् ह छा-ভো ধ্য মাবিভূতো হরগৃহে। বনে গুহাগুজ দেব সর্দ্বাগুপ্জিত ॥ ৮॥ এउम्रामाञ्चेकः मूर्ण नामार्थ नःयुडः भद्रः। भूधमा भना। (दरि ह তদাকোপ• বৃথা সক।। এতমামাই-ক জোক নামার্থ সংযুক্ত শুভ । ত্রিসন্ধ্যণ যঃ পঠেন্নিত্যণ স সুখী স-ৰ্বতো জধী।। ভতো বিহা: পলামস্ত বৈনতেযাত্মথোরগা:। গণেশ্বর পু-भारत्व महाद्धानी खरवखुद्रन् ॥ श्र-আথী লভতে পুশ্ৰ• ভাৰ্য্যাথী বি-भूना॰ खिय॰। महाइउ: क्वीन्द्र^{*}ह বিদ্যাবাণশ্চ ভবেদ্ধুব• ॥ ইতি বুল্ল-বৈবর্ত্তে গণদভিখণ্ডে ৪৪ অখ্যায়ঃ 🏾

श चात्र क्वड॰ यथा। नात्र हैदाठ ৷ সংসার মোচনস্যাস্য কবচস্য পু कार्गाउ:। यावि मृन्तम वृश्जी (मरवा वासामतः स्य ॥ श्रमीर्थ काम मा ক্ষেষ্ বিনিযোগ: পুকীর্ত্তিত:। সর্বে ষা কবচানাঞ্জারভূত নিদ নুনে ॥ ७ँ (भौँ रेगें 🗐 ँ भ:नमाय द्वाहा (न পাতু মন্তক। দাভি:শদক্ষরে। ম ক্ষো লগাট । মে সদাবতু ॥ ওঁ হুঁ। ক্লীঁ শ্ৰী গ মান্ত চ সতত পাতু লো চন । ভার গা পাতু বিয়েশ: সত छ धत्र भी अरम ॥ खँ की बि की मि ত্তি সতভং পাত নাসিকাং। ওঁগৌণ গা সূপ রবাধ স্বাহা পাত্রধর মম।। দ্যাল্ড ভাল্ডা জিহ্বা পাত্নে (याउन क्षा क्षेत्र के बि: नारा त्वारयः তি স্বাহা গণ্ড- স্বাচ্ছ ভিনা গণ গজাননাথেতি স্বাহ। কল্প সদাবতু ।। খ্রি• ক্লী• স্ত্রী মিতি কল্পাল• পাত दकः इनक गः। भागो भाषी जरा भाठू जहांकः विवृतिवृक्ट ॥ शुाह्याः वस्यारतः भाव् वारायाः विश्वनायकः। मिक्काल भाजू विश्व শো নৈৰ্থত্যান্ত গলানন: ॥ পশ্চিমে পার্বতীপুগ্রে:বাযব্যাণ শঙ্করাত্মজ: । ক্ফস্যাংশ ক্ষোত্তরে তু পরিপূর্ণ जनगा **ह** ॥ ञेनाना (प्रकारक

হেরম্ব: পাতু চোদ্ধু ত:। গণাধিপো ২প্যথ: পাত সর্বপ্জ্যুষ্চ সর্বত: ।। স্বপ্নে জাগরণে চৈব পাতৃমে যোগি-না গুৰু:। ইতি তে কথিত বৎস সর্বার্থন্ডীঘ বিশৃহ ।। সাসার মো: रन नाम कवन भन्नमा खंडा । बी কৃষ্ণেন-পুরা দক্ত গোলোকে রাসম-खःल ॥ वृन्तावान विनीजाय मञ् দিনকরাত্মন্ধ। নথা দত্তঞ্চ ত্ভ্যঞ্চ যমৈ ক্ষৈ ন দাস্যসি ।। পর্ বরণ नर्वभृष्ठाः नर्व मःऋष्टे जाद्रगः। एक मञ्डाहा विधिव कविष् भावत्यञ्च यः ॥ कछ वा मिक्सल वास्त्री स्मानि विकू न मः मयः। अथरमव महमानि রাজস্য শতানি চ।। গুছেন্দু কবচ-म्याम्य कनाः नार्शेष्ठ (वाउभीः । इन क्वर मञ्जादा या ज्याहरूद्रा-আরণ।।শতলক্ষ পুরপ্তোপি ন মন্তঃ निष्किनायकः। ইতি मुक्कतिवर्स्त गन-পতিখণ্ডে গণেশক্বচ নাম ১৩ অ-थ्रायः ॥ 🗱 ॥ व्यथ विनायक मास्रिः । या छवन्। উवाह। विनायकाशम्-क्षेत्र) वक्तानि निर्वायक । स्थाद-গাহতে ২ভার্ক, ছল, মুঞা, মহ প-শ্যতি ।। বিমনা বিফলারম্ভ: স সী-দত্য নমিত্ততঃ। রাজা রাজ্য জ্মা-ब्री ह পতिः পূএक धर्विनी ॥ नालु- वाद ब्रभन्डमा भूगाई विवि भू-र्बक । भोत्रमर्थन कानून माजु तार नाद्रिउन्।। नाह्ये वरेषः नई-গন্ধৈ বিলিপ্ত শিবসন্তথা। ভদাসনো अविश्वेम। बिखवाहा विकान मुखान ॥ मृडि वा॰ क्षाठना॰ भन्नान् ख्राबू॰ চাপু নিক্লিপেৎ। যা আছতা হেক वरेन के उन्हिं कनरेन यू पर ॥ वर्ष ন্যান্তু হ রক্তে স্থাপ্য ভদুবিন ख्या। जङ्गाकः भाउधातः अविजिः পারণ কৃত্ত ॥ তেন ত্রা মভিবিঞ্চা-মি পাবমান্য: পুনম্ভ তে। ভগস্ত ব क्ला द्राजा ভगः मूर्यत वृह्रन्गि छि:॥ ভগ নিন্দুশ্চ বাযুশ্চ ভগ সপ্তর্যযো ममूः। यद्ध काय मूमोखागाः भी-মন্তে যह মূর্জনি । ললাটে কর্ণযো রক্ষেরাপ ভৎমুন্ত ভে সদা।ব্রতেস্য সার্যণ তৈল শুবেণীডয়রেণ ত্।। জুত্যামূজনি জ্পান্ সংব্যন পরি-পৃহ্চ।। মিডক কামিত কৈব ख्या भागकरे करोः । भगाका বাজপুত্ৰা শেতগ্ৰে স্বাহ। সন্দি रिजः ॥ पर्गाइज्ञाल मूर्ल स्ना नाडीर्य) महमः। क्छाक्छा॰ उखु णाःक भवालीमन (भव b ॥ भूझः ॥ চিত্রণ সুগদ্ধিক সুরাক ত্রিবিধা মলি । मृतक भूतिका भूभा उदेथरे दु ।

काः भुकः॥ पषि भारम महक छछ পিষ্ট সমোদক । এতান্ সর্বানুপা-হ্বভ্য ভ্ৰেম কৃত্বা ভতঃ শির:॥ অ-বিকা মুপতিষ্ঠেচ দদ্যাদর্য্য কৃতাঞ্জ-লি:। দুর্বা সর্বপশুস্ক্রেশ্চ পুএর অভি-ब्रह्म ।। कृ उ ब्रह्म वन रहत शार्थाय-मिका॰ मञी॰। क्**ल॰** (मिक्ट यत्ना-দেহি ভগ° ভগৰতি দেহি মে॥ পু আন্দেহি শ্রিষ দেহি সর্বকামাণ ষ্চ দেহি মে। ব্যুহ্মণান্ ভোঙ্গবেৎ **भक्ताः मृ**ञ्जाबुद्धान्यानः ॥ दञ्ज यूपा खरा पर्णामान ग्रा गुरा ख्या । ल्याः कर्य कृतः विन्तार न्यं। इन दकः उथा ॥ इनि गान्ए २०० व्यवग्रायः ॥ क्ष ॥ व्यथ श्रानम-मखाः। शकास्त्रः गणिशद्रः वीजः গণপতে বিদুঃ। পঞ্চান্তকো গৰার: । थानक भाग माद्य मुहेबार । व्यमा পুরশ্চরণ চতুর্লক্ষল ।। 🛊 ।। অপ মহাগণপাওনজ্ঞ। নিবন্ধে। শ্রীশ-ক্তি মার ভূ বিদ্ব বিজ্ঞানি পুথম বদেৎ ছেম্ব গণগড়ি পশ্চাৎ বরাত্তে বর-দ॰ পদ॰ ॥ উ*জ্*। সাইজন॰ মে **ংস্ত** वन मात्रय टेह्यः। अञ्चाविः न उद्यान রোয় তারাদ্যে ননু নীরিত:॥ ভ্-वीडमारु। मृज्यिः गामाभी विन्तू যুক্ত ভূবীজনীরিত। অ্তি গকারঃ।

बांभा वकावः॥।। अन्। अन्। वानः।न यद्रद्र अयः बीनः यद्रिमिक् द्रनाष्ट्रवी । उद्योहि (योज भर्य) इ॰ मन्यमाक ज সেবিত ।। মন্দার পারিজাতাদি क्लूर्क बडाब्यः। উक्तु ब्रइहा-বাভি রক্ণীকৃত ভ্তল। উদ্যদি नकरत्रक्षा मृज्यावित पिशस्त्र ॥ ভঙ্গ্য মধ্যে পারিজাত নব রত্নম্য আরে । খ সূভি: সেবিত বড়ি রনি ण भी विदल ।। उमा दश्यश्-भीति बहित मान्क पुरस् । बहै কোণান্ত ব্রিজোণছ নক্লাণপতি व्यादार ॥ इस्टेन्स् । यन विन्दृष्ट् स्वा हार बिल्व दमारामिके जिएगा **जनग**्रद्धा स्वाक्ता सहरः । वीजान्त्र गना धनु खिमाध्युक् ठका-तुनात्नाद नवः वे श्रु विवान गख क्नमान् ररेख ईएक ज्ला ॥ गख পাণি গলজ্ব প্রজ্লেসমান্ । वित्रकान् कर्वभागान्तरः राव्यस्यः मूल मुलः॥ कद्राव वृद्धवारिका स ম্ভবজু বিনি:স্টেচ:। রত্নীর্যাই: পুনি **रष्टः मार्कः यर** विञ्जनः त नामन्त्र मूक्रिक्षाला उन्हा विश्व विश्व । অন্য পুরশ্চরণ চত্তাক্ষ্ম পঃ।।।।।।।। অপিচ। শক্তিক্ত নিজ বীত । शागन जिल्दा १ एड स्ट्री दश् পোকো মজোয় হাদশাক্ষয়: 11 ष्यमः शानः। मुकाशोदः समन्तः मुथ हन्महुछ जित्नज रखः बीर ৰ্ধবত মরবিন্দাক্তশৌ রত্নস্কান্ত। অ-কছাযা: সরসিজক্চে শুজুজাল্মি-পাণে দেঁব্যা যোনৌ বিনিহিত কর• त्रज्ञानि जनामा जन। भूतकत-१ वक्षक्र ।। 🗱 ।। यञ्चा स्तर । मिकि क्षः निजः वीजः वर्गमानय टेच्यः। তারাদ্যো মনুরাখ্যাতোক্দুস খ্যা-कतानिउः॥ अग्र ध्रानः। इति র্বিভূত মিক্রও বরদৌ পাশাকুশৌ शुक्रत म्ण्डेवशुमनावताङ मनगा निष्ठे धुनागु म्या। मानाक्रावि धृ अञ्चय विवयन हन्मु क्रिंट करा রক্ত হন্তিমূখ অরামি সতত ভো-গাভিলোল• বিভু•॥ অস্য পুরশ্চ-त्र । वक्ष व्यवनः।। 🗱।। व्यथ (इत्र মন্ত:। স চ উকার যক্তো গকার: गविन्तः भुगवाहि नस्मान भजुतका-ब्रः। निवस्ता । शकास्ता विष्मृयुक्ता ৰান ∉ৰ্ণ বিভূষিতঃ। ভারাদি হৃদ্যা-ন্তোয় হেরম্ব মনু রী ব্লিড:।।চতুর্বর্ণা-ब्रास्ता म्ना॰ हजुर्वर्ग कल्नु हः। अन्। ध्यानः । मुक्ता काकन नील अन्तर्यु-न्। ए।रिष जिल्लानिक नागारेमा র্হারবাহন শশিধর হেরম মর্কপু-

বিনিম

ভ । দৃপ্ত দান মর্ভাতি নোদকর দান্টক্ষ শিরোক্ষাত্মিকা নালা মুদ্ধর মন্তুশ তিশিথক দোর্ভি দ্বান ভরে॥ অস্য পুরুষ্ঠরণ তিলক্ষ সংখ্যকরপঃ॥ #॥ মন্তা-

। ग॰ किन भुजामनाय इट । তথাচ निवास। সম্বর্তকো নেত্র-युजः भार्त्था वर्ग्गामत छिजः । शुनाद्नाय क्बाज: खवीकारिता पर भाक्षतः॥ ज्ञात्र श्रानः। भाभास्तुः भी कन्नवजाः विषापः मध्य समूरे ণ্ডাহিত বীলপুর:॥ রক্ত দ্রিনেত্র खक्रान्मू (मोनि ईाद्राङ्कृत्वा इः রণ লক্ষপ:।। 🗱।। অথ হরি-मागानम नजः। शकान्तका ध्रा निष्ड्र विन्तु ज्विउ मलकः। এकाः काता महामञ्चः मर्वकाम कन्नुः मः॥ शानस्र। इतिमाञ **। ठ**ठबीङ् श्रातिपुरमनः विज् । भाषाकृष **थतः** त्व स्वानकः मञ्जा है।। ष्यमः भुत्रकत्रभः ठजुर्वक्रक्रभः । ইতি ভত্রসার:॥

বিনাধিকা জ্রী গৰুডগন্নী। ইতি শব্দালা।।

विनाक्श खी जिल्लिका। ইভি जाकनिर्धकेः ॥ विनामः भु विनष्टः। उर्भर्यायः
। व्यक्तमंनः २। हे उप्तरः ॥ हक्षे ०
। यथा। এया धात्र उना मक्ष्याताकः
हक्ष्रेकती विष्ठा। हे जि ज्ञिजानः
वजः ॥ हक्ष्यिज्यात्रः विनामः
वर्ज्या हे जि ज्यिश्वत्रानी ॥

বিনাশক: ত্রি বিনাশকর্তা। বি পূর্বক নশধাতো ণ্ক পুত্যুয়েন নিয়ম: ॥

विनाणी वि विनाणकत्रणणीनः। वि भूर्व नण शाउ। निंन् भुजुरएन निग्रमः॥

বিনাশোন্মুখা ত্রি পদ্বাইত্যমর: ।। নাশেদেভেক।।

বিনাসক: দ্রি গতনাসিক:।ইতি ভটাধর:।

বিনাহ: প্ ক্পাননপিধানক: । ইতি শহরত্বাবলী।।

विनिष्ः जि उत्रीलिङः। ই छि
भवसाला ॥ निष्नात्र शिष्ठण्यः॥
विनिष्ठ्यः क्षी भूरवायः। ই छि श्रमहन्द्रः॥ निष्नात्र शिष्ठण्यः॥
विनिषाङः भूः निष्नाङः॥ रिष्वा-

দিব্যসন । ইতি মেদিনী ॥ অব: মান:। ইতি হেমচন্দু:॥

विनिन्यः शृ श्रीकानः। श्रीजः मानः। ইতি मद्दुवादली ॥ दक्षकः । इंडि भक्तभाना ॥ यथा। विकरिय-र्नाः विनिमरिय पंदा (नामाः मथाप्तः काष्त्रयो छरवट् ॥ इंडि भुग्यिक्ड-छत्त्रव्य (नाडिन्त्रव्यक्तः) । विनिर्द्यानः भू॰ करन्यक्तं। यथा। विनिर्द्यानः ।। विनिर्द्यानः भू-कीर्ज्ञिः। इंडिशिङ्क छत्तुः ॥ विनिर्द्याक्ष इः विनिर्द्यानः भू-कीर्ज्ञिः। इंडिशिङ्क छत्तुः। विनिर्द्याक्ष इः वि विनिर्द्याक्ष इः वि विनिद्युकः। विनि भूर्व क्षेत्रस्य पूज वार्डाः क भुज्यस्य-निञ्चमः॥

विनिध् छः जि मुद्रवङ्गाठिल्छः।

यथा। ততো দেবা विनिध् छ। जुहैद्राक्ताः भद्राज्ञिछाः। इत्यादिकादाः
ज्ञिरणा छ। ज्ञाः भर्त्र निद्राक्छाः।
शिक्तार्क छ। भर्त्र निद्राक्छाः।
विनिर्छ । भर्त्र भर्त्र निद्राक्छाः।
विनिर्छ । भर्त्रा महा छथा भारता नद्राः
यानण वीर्यप्रान्। विनिर्छ था। भर्तः
यानण वीर्यप्रान्। विनिर्छ था। भर्तः
पण विकाः। दे विद्रभ्द्राण
काण्यभीयवः भः॥ छमद्रहि छण ॥
विनिर्व छः जि मनाधः। निद्रमः।
विनिर्व छः जि मनाधः। निद्रमः।
विनिर्व छः जि मनाधः। निद्रमः।
विनिर्व कर्वेक व्रभाष्णाः छ भ्रः
छ।यन निद्रमः॥

ত্রি নিবৃত্তিবিশিষ্ট: 1 বিনিকৃত্ত: कान्तः। नित्रसः। वि नि भूर्वक वृष्ठ ধাতোঃ ক পুত্যবেদ নিয়মঃ।। विनिञ्जः कि विनद्वेश वि नि भूर्वक হনধাতো: ক পুত্যবেন নিয়ম: 🛚 । विनिक्षिधः जि विनिक्षिभाग्यः। পরিত্যক্তঃ। কি নি পূর্বক ক্ষিপ্রা-তো: ভ পুত্যবেন নিষ্কম: ॥ विनोजः 🖎 विनयादिजः। विनयः **णाञ्चछः म**न्काद्रः ইन्तिय्यस्मा वा । তৎপর্বায়ঃ। নিভ্ত: ২ পূশ্তি: ৩ । ইভ্যমর ভরতো ॥ জিতেন্দ্রিय:॥ অপনীতঃ। হাতঃ॥ নিভৃতঃ। ইতি मिनिकात (रुमहत्नु)।। क्रिथः। ইত্যৱয়পাল:॥ কৃতদণ্ড:। ইতি

विनीजः भू जूदशयः। उटमर्गाः।
यः। जाध्वाशे २ । इजानतः।।
जूहेवाइनणीवकः ० । इजि णदः
त्रज्ञावली ॥ विवक्। इजि किति।
॥ स्मनकवृकः॥ लिक्निज्वश्रकाः।
सिः। इजि त्राक्रनिर्धः॥
विनीजकः भू क्री दिनीजकः। भतः
जावाहनः। इजामत्र होकायाः
त्रावमुक्तः॥
विनीयः भू कष्गः। इजि मुक्षदावः
व्याक्रताः॥ भागः। इजि मिक्वाङः

ষ্বৃতি: ॥

रकोगूरी ॥ भ॰ (एनकः ॥ त्राका । বিনেতা ইভিমেদিনী ॥ वित्रयः वि (नठवाः। वि भूर्वनी बाजा र्यः नुज्रयम निम्ननः ॥ বিনোদ: পু কৌত্হল। ইতি रनायुषः ॥ कीषा । इंडि ज्वि भुर्यार्गः ॥ व्यानिक्निदिश्यः। **उल्लक्न वर्था।** नाय्का नायिकाः या मकिनशामः वामशाम्या स **मध्रात्य स्त्रिंगशारः** वाम शाहका नायिका मध्यप्रतम निधाय वक्ति वकः अष्ठ अष्ठ मञ्चा यह। শ্লিষতি তথ। ইঙি কানশান্ত্রণ।। त्राक्षण्यदिश्वयाः सीर्ध्य **ब**र्या রাত্র হস্তা: পুষরেছৌ পুভিষ্ঠিতৌ ৷ वितार अर बाजानि जि: नदका है-দ্বণ ভবেৎ॥ ইভি যুক্তিকল্লতক: १। बाहरेना अभूशन् वरका (उवाः বৃদ্ধ নগুতঃ। স্নদঃ সর্বতোভ (पु। ভব্যে नान्तीमूथ खथा ।। वि (नामक विवासक विजया विभव खथा। त्रकः किनि र्जारा वीता षार्तेणाउ नुकीर्जिजाः॥ ইতি ভ-विरम्याखन्नभूज्ञानः॥

विन्तः भुः अनकना। তৎ পর্য্যায়ঃ

इंडामद्रः ॥ প्रविष्ठ ६ विश्व है ७। ইতি ভটীকা ॥ দম্ভক্ষভবিশেব:॥ ক্ৰবোৰ্মব্য ।। ৰূপকাৰ্থপুকৃতি: । ইতি মেদিনী॥ জ্ঞানশীল:। ইতি भदत्र द्वावनी।। अनुसादः । यथा। विन्नु विवन्तु भाखों वार्ग कमामू-वी म रख्डो छः। इंडि मूखावाष वता-করণ।। অপিচ। শিবো বহি সন্।-যুক্তো বামাঞ্চি বিনদ্ ভূষিতঃ। এ-কাফরে। মহানত্র: প্রীস্র্যাস্য পু-की डिंड: ॥ इंडि न्यंऽकव्ह• ॥ 🗱 ॥ विन्त्रभां ब यथा । महिमाननर विভवाद म हलाद भद्रासम्बद्धाद। आशोहिक खरडा नारमा नामा दिन्तु मन्छवः॥ ইভি সার रাভিলকে ১ शहेन: ॥ अभिष्ठ। आभी विस्तृ छः (अ) नात्म नानाइकिः ममुख्या । नारक्षभा याद्रभानी हिंदुभा भद्रमा क्ला॥ नाम्बरहर अमु

विनम् ग्रंट्यित । माक जिउर विनम् प्रांट्यित । माक जिउर विनम् एका छक्षे समझ्यो। । विनम् न्रं विकास कि छम्। विनम् न्रं विकास वि

विन्तु म

বিন্দু:শিবাত্মক তথ্য বীজ শক্ত্যা-ত্মক মৃত ৷ তথো যোগে ভবেয়াদ ভাভ্যো জাতা জিশক্ষঃ ৷৷ ইতি ক্রিযাসার: ৷৷

विन्तुः बिः क्वाजा। इज्यानः॥ माजा। इज्यानगानः॥ (विम्वन्यः । इजिम्बन्नव्याननी॥

विन्तृहिबकः भू म्गाउनः। ইঙি শদ্মত্বাবলী॥

বিন্দুজাল ন্নী হান্তশগ্রেপরি। বিচিত্রবিন্দুসমূহ: । ইতি হেন-চন্দু:।।

বিন্দুজালক জী গজস্যুখাদি-স্থোবিন্দুসমূহ:। ডৎপর্য্যায়:। পদ্মক ২। ইত্যমর:॥ পদ্ম ৩ অতএব পদ্মী হন্ত্রীতি ভরত:॥

विन्तु उद्धः भू॰ व्यक्षः। ই छि हात्रा-वनी ॥ ज्यक्षकः । यथा । विन्तु-जद्धः भूगान् नाविकनत्क ह जूब-न्रकः । ই जि भवनी यवास्ये त्य-सिनी ॥

विन्मृश्यः भृ जूर्बव्कः। ইडि इत्रुवाना॥

विनमृद्धथकः शुः शक्कि (छपः। इंडि भू पहिनमुका॥ विनम्भद्रः द्वा भद्भावद्गविष्णयः। यथा। अञ्चल्हाद्गा देवलामः निवः বিশ্বপ

नदी विष गिति । गीत्र भईउ শুেষ্ট হরিভালময় পুতি ॥ হি-त्रग्र भृकः जुमहान् पिर्त्योविधम-থো গিরি:। তস্য পাদে মহদিব্যুণ नद्रः काक्ष्नमिष्ठ ।। द्रमाः विनमू-সরো নাম যত্র রাজা ভগীরথ:।গ-হ্পার্থেস ত রাজর্ষি ক্বাস বহুলাঃ नगः॥ निवाः यात्रान्ति म भूर्व गकाতোয পরিপ্লুডা:। ডত্র ত্রি-পথগা দেবী পুথমন্ত পুতিষ্ঠিতা।। সোমপাদাৎ পুস্তা সা সপ্তথা পুতিভজ্যতে। যুপা মণিম্যা শুত্র চিত্রক হিরণাবা:।। তত্তেঞ্চা ক-তুভি: সিদ্ধ: শক্র: সুরগণৈ: সহ: । मिरान्।रामथ छव नकवागाछ মণ্ডল ।। দৃশ্যতে ভাষর। রাবৌ দেবী ত্রিপথগা তু সা। অন্তরীক্ষ• দিৰক্ষৈব ভাবধিত্বা ভূব• গতা:।। ভবস্য খাঙ্কে পতিতা সংক্ষা (याग भागगा। जम्रा (य विन्त्वः কেচিৎ ক্ষুকাযা: পতিতা ভূবি॥ कुउच रेड विंग्नुमत्र खरडा विग्नु-नद्रः य्उः। ইতি मार्मि २०२ व्यव्यायः ॥

বিশ্বপথী দ্রী জ্বাপহা। বেল:
শুঁটা ইতি ভাষা। ইতি শদচন্দ্রিকা॥

विक्रमः भू हन्द्रः। ইতি ত্রিকাও

বিষ্ক্যঃ পু॰ পর্বতবিশেষঃ। ইত্য-नद्रः ॥ व्यादः । ইতি मिरिनी ॥ 🕸 ॥ বিন্ধ্যপরতস্য নিমুশ্রকারণ য था। नात्रर উवाह। किमर्थ मिष् ভগবানগন্তঃ ন্ত নিমুশ্র কৃত-বান্ মহর্বি:। ক্ষে কৃতে কেন চ-कात्रान न उपम्याथिल मप्राख्या। পুলন্ত্য উবাচ। পুরা ছি বিদ্ধ্যেন দিবাকরস্য গভি নিক্জা গগনেচ-রস্য। রবি শুত: ক্সেভব• সমেত্য हाभावमान वहन वजाव॥ म भागाजार्क विवर्ष ज्वा । स्य य नगुऽकारण मनीनु। पष्य पानः यम यद्मनीविज চরামি यन वि-**मिर्द जूनिवृ**जः॥ इत्थ॰ मिराकत्र वाहा खनमञ्जाला मुद्धा छर। कलमाजा वहन वजार । मान দদানি তব যন্মনসা ত্বভীষ্টণ নাথী পুযাতি বিমুখো মম কশ্চিদেব ॥ শ্রহা বচো মৃতময় কলসোক্তবস্য প্ৰাহ পুভু: করপুটি পুণিধাৰ মুদ্ধি । এবোদ্য মে গিরিবরঃ পুরুণদ্ধি भार्गः विकामा निम्नकद्रात जगवान् यञ्च ॥ इंजि त्रविवहनामूवाह क-सबमा क्ड मिडि डिक्स मया हि

নীচ শৃক্ত। তব কিরণ জিতো ভ-বিষ্যতীতি মহীধ্রো মম হি শরণ সমাগতস্যকা ব্যথা তে ৷৷ ইত্যেব मूक्। कवामाज्यस मूर्याक मःस्य বিনম্য ভক্ত্যা। লগাম স•ত্যন্ত্য হি में एक कि विक्याहल वृद्धवन् बंद-र्वि: ॥ गदा वहः भार मृति मंशीधः यात्मा भशाजीर्थवद्गः मृनुगाः। वृ-জোপ্যশক্ত তবাধিরোট্ তমা-खवान् नीष्ठ छात्रास्त्र मन्त्रः ॥ ইত্যেব-মুক্তে। মুনিসত্তমেন স নীচশৃক স্তু-**७**वन् महीषुः । সमाकमहानि म-रुषिगुथाः (भाक्षद्व) विकाः विक আহ শৈল ।। যাবদ্বভ্ষো নিজ মা বুলামি মহাশুম ধৌতবপু: সুতী-র্থাৎ। ত্ব্যা ন ভাবন্ত্বিহ বন্ধি তব্য न চেৎ শপিষ্যেত্ भवद्धया (उ ॥ ইত্যেব মুক্ত্বা ভগবান্ জগাম দিশ• স বামী সহসাভরীক্ষ । আক্রম্য তন্থৌ স হি তা॰ তদাশা॰ কালে বু-कामाव यहा मूनीन्द्र ॥ जवामुनः त्रमाज्तर हि कृत्। मः भूषा काष्ट्रम তোরণান্ত•। তত্রাথ নি:ক্ষিপ্য বিদ-র্ভ পূত্রী স্বমাশ্রম সৌম্য মূপার গাম।। পভাবতৌ কার্য্যপরে। হু গ-স্ত্যো নিভ্যুণ তদা স্বাশুন নাবসংসঃ । (भवक काल ज हि मधक इ उभ

শচার।মিত কান্তিমামুনি:।। বি-ক্ষ্যোপা দৃষ্ট্বাগগনে মহাশুমণ বৃদ্ধিণ न राष्ट्राव ভराग्रहर्यः ॥ नाम्त्रो স্থিতো নীচতরাগুশৃস্থ:। এব॰ ত্বগ-ख्यान महाहत्वनुः म नौहमृद्याः हि क् ा भ श्रवं।। ज्या मृत्व মুনি সংস্তৃতা সা দুর্গা স্থিতা দানব শাসনার্থ। দেবাক সিজাক ন-হোরগাশ্চ বিদ্যাধরা ভ্তগণাশ্চ সর্বে॥ সর্বাপ্রুরোভি: সহিতা দি-বানিশ॰ কাত্যায়নী॰ তত্ত্বপেত-শোকাঃ। ইতি বামনপুরাণৈদেবী-মাহাত্ম্যে ১৮ অধ্যায়: ॥ 🗫 ॥ আ-র্য্যাবর্ত্ত: পুণ্যভূমি র্মধ্যুণ বিদ্ধ্য হি-भागायाः । इँडाभद्रः ॥ विकामा পশ্চিমে ভাগে মৎস্যভুক্ পতি-তো ভবেৎ। ইতি পাচীনা:॥ विकारक्षेः भू व्यगसाम्बारम् निः। इंडि ত্ৰিকাণ্ডশেষ:।। বিশ্ব্যবাসী পু• ব্যাডিমূনি:। ইতি र्भिम्युः ॥ विकारवामिनो जी पूर्गा। यथा। मः হসাক্ষোপি তাণগৃহ্য বিদ্ধ্য বেগা-জ্জগাম হ। তত্ত্ব গত্বা তথোবাচ जिश्वाज महावत्न ॥ भूकामाना जूरेब नीया थ्राञा व॰ विकाराजि-

नी। उत्र हाना हिंदी पंती पद्म निःहक वाहन ॥ ज्वामना निह्ली जि हा ज्वा निर्माण गाँ । है जि वामन १० ज्वामा ॥ १। जना है । विस्ता १० जीयी प्रवार्थ हर्डा धाना जन ना विकामिनी ॥ हे जि प्रवीनुना १० ज्वामिनी ॥ हे प्रवीनुना १० ज्वामिनी विकाहः न् वाजिम्निः। हे जि कोषनः॥

विका। जी नवनीवृक्तः। ইতিমে-দিনী।। जूिः। এनाচি ইতি ভাষা । ইতি হেমচন্দ্র:।।

বিদ্ধ্যবলী জী বাণরাজমাতা। ইতি পুরাণ ৷৷

বিদ্ধ্যবলীপুত্র: পু॰ বাণরাজ: । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ॥

বিশ্বগাবলীসূতঃ পু• ব্যারাজঃ। ইতি জটাধরঃ॥

বিষ: ত্রি বিচারিত: ॥ প্রাপ্ত: । ইত্যমর: ॥ জ্ঞাত: ॥ স্থিত: । ইতি বিশ্ব: ॥

বিন্যন্তঃ ত্রি ক্তবিন্যাসঃ। যথা। সদ্ধুব্যা গুণগুদ্ধিতা সুক্তিনাণ সৎকর্মণাণ জ্ঞাপিকা সৎসামান্য বিশেষ নিত্য মিলিতা ভাব পুক-র্ষোজ্জ্বা। বিষ্ণোর্যক্ষসি বিশ্বনাথ কৃতিনা সিদ্ধান্তমুক্তাবলী বিদ্যন্ত।
মনসোমুদ বিতনুতা সন্মক্তিরে
ষা চির ।। ইতিসিদ্ধান্তমুক্তাবলী।।
বিন্যাক: পু বিদ্ধান্তম্ভানি
যান্ ইতি ভাষা। ইতি শব্দি
চলিকা।।

विन्यातः भू ज्ञाभनः॥ तहनः। यथा । ज्ञानागत । तैक्यत ज् । একৈকবৰ্ণ মুলার্য্য মূলাধারাছিরো **২**৪ক ৷ ননোম্ভ নিতি বিন্যাস আছর: পরিকীর্ত্তিত: ॥ অপিচ। धमाम्यः नामारा वा निकृ र्विन्मु विद्धिंतः। शकामहर्ग विन्ताः न: ক্যাদুকো মনীধিভি:।। ইতি ভউ:। ইতি ডজ্ব সার:॥ অন্য । गृहियु मिनिविन्यास्त्रा विद्धः रा न ह मध्य । विमुक्षई तक ন্যাসো বিবেষঃ সদনোপরি।। তে-ন সর্বাণি নশ্যন্তি অরিষ্টানি মছী ভূজा। ইতিযুক্তি 🕫 नु उदः ॥ किक्ष । তথ্য কবিভয়। কিন্তা তথা বনিত या ह कि । शहितन्तान्त्राख्या य्या नाश्चङ २नः॥ हेनुष्किः॥

বিপ ক ক্ষেপে। ইতি কবিকল্প-জন: ॥ ক বেপয়তি । ইতি দুর্গা-দাস: ॥

विशक्षिका जी वीगा। इंडि नद

রত্নাবলী।। বিপঞ্চী জ্রী বীণা। ইত্যমর:॥ কেলি:। ইতিমেদিনী॥

পু॰ বিক্রয়:। ইত্যমর:॥ विश्रानिः शृं जी श्राधिक्यशाना। इंडि हलागूष:॥ हर्छ:। इंडात्ना॥ বিক্যার্থ পুসারিত নানাদ্ব্যাযাণ विग्वीष्ठाः वानिगविषी इंडि वाः জার ইভিচ খ্যাভাষা মিভি কে-চিৎ।। হউনওপ:। ইতি কেচিৎ ।। इडेनश्रङ्गग्रविक्यवीथी ইতি কেচিৎ। ইতি ভব্নত:।। তৎ-পर्यायः। পণ্যवीथिका २। इंड्र-मदः ॥ ज्याभगः ၁ भगुबीथी 8 পণ্য ৫। ইতি রভস:।৷ নিষদ্যা ৬ विष्क्षर १। इंडामद्रम्खः ॥ বিপণ ৮ বীথী ৯ ৷ ইতি কোৰ: !! নিষদ্যা বিপাণি: পণ্যবীথিকা ত্বা-श्री उथा। श्रीदिक्यभावाया॰ ভবেদেত চতু প্রয়ণ ।৷ ইতি শব্দ-ब्रज्ञावली ॥ विभिन्धः भगुवीष्राकः ভবেদাপণ পণ্যবো:। ইতি মে-षिनी ॥

বিপণী পু• বণিক্। ইতি জটা-ধর: ॥

বিপণী ন্ত্ৰী হউ:। ইতি দ্বিৰূপ-কোৰ:॥

विभिन्तिः खी जाभटा विभटा ইত্যার: ৷৷ যাতনা ৷ ইতি মেদিনী ॥यथा। ভ্ভক্ষা। 📲 ङ मर्बर मूत्र-**ए**ष्ठ भारतारी र्वडन मृत्। न का छ-রোহি নীভিজ্ঞোবিপভৌচ কদা-চন: ॥ সম্পত্তি বাবিপত্তি বা নখ-রা স্থপ্রকিণী। গৃহস্পায্তা D यय कड़ी जिया के ला है जि कुका বৈবৰ্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ৩৪ অধ্যায়ঃ ।। विनामः। यथा । यव्यन्। निगरः **जामो विপ**क्डि याडि मानवाः । তেষা তত্ত্বৈৰ কৰিব্যা পিণ্ডদানো-**एक किया।। ইতি সলনাসত दुः।।** दिशयः **পু** निन्दिङ्गयः। ७८-পर्यायः। वाषुः २ मूत्रषुः २ कमधा ४ विभन्नी छ। की मामूकी। ইতি धन-কাপথ: ৫। ইত্যমর:॥ সপথ: ৬ षन्थभः १ म्थित्वर्ज् 🕨। इंडि मद्रवादनी।।

বিগৎ ত্রী বিপক্তি:। ইত্যমর:॥ বিপদ্ विभारा खी विभार । इंडामब्रीका या॰ ब्रायमुक्दिः॥

বিপনঃ ত্রি বিপদাকান্তঃ। ইতি मिति ॥ नद्धेः । ইতি **म**पत्रद्भाः बनी॥

विश्रवः भू॰ मर्शः। इंडिसिनिवी।। विश्वीतः वि विश्वायः। উन्हा

इंडि ভाषा। उर् भर्गायः। भुडिन नवुः २ शुक्तिक्नः ७ अभनवुः ৪ অপষ্ঠ: ৫ বিলোমক: ৬। ইতি किंगवतः ॥ शुनवाः १ भवाहीनः ৮ পুতীপ ১। ইতি শব্রত্বা-वनी ॥ (याज्यवद्यार्गं उ एम्पर-वकः। यथा। भाषामक मात्री ক্রা দিভীয় কটিন ছিত্ত । নারীযু রমতে কামী বিপরীতস্ত বন্ধক:।। ইতি রতিমঞ্জরী ॥ অ-পিচ। পাদমেক মুন্নৌকৃত্বা দ্বিতী-यः कत्रमः श्चिः। कामिन्याः काम-(यट कामी वन्नः म्याद्विभन्नी छकः॥ ইতি यत्रनी लिका॥

अयः ॥

विभर्गकः भ् भवामवृकः। इंडि नद्रिक्ता ॥

বিপর্য্যয় পু॰ ব্যতিক্রম:। ডৎ-शर्यप्रायः । व्यञ्जामः २ विशर्यप्रामः ৩ ব্যভ্যয়ঃ ৪ । ইভ্যমন্ন: ॥ বিপ-র্য্যায়: ৫। ইতি ভরত: ॥

বিপর্য্যায: পু॰ বিপরীতম্যন•। व्यनामानाक्षभगुरुगः। देखि जन-**७:** ॥ विभर्गात्य **भवः** नास्ति न সল রও পিত্তবো:। ইতি হলা-ठार्याकात्रिका ॥

শেষ: 11

বিপাশা

विभर्गामः भुः विभन्नीजमामनः। विशर्यप्रयः। इन्प्राप्रयः॥ विशवा जि (माधनीय । विश्र्व भ्वारक। यं भुकारयन निम्नमः ॥ विश्रभी भू॰ वृष्क (छमः। ইতি (इमः ठन्मः ॥

विপশ্চিৎ ত্রি পণ্ডিতঃ। ইত্যমরঃ॥ বিপাঠঃ পু॰ বাণঃ। ইতি ত্রিকাণ্ড-विशकः भू भजः। इंडाप्रजः॥ विभावः भुः भठनः॥(धनः॥ कर्य ণো বিসদৃক্ফল। ইতি মেদিনী।। **श**त्रिपामः ॥ मूर्गिः॥ चामूः। ইতি र्मि मु:॥ कार्जिः॥ चायुः॥ जा-गः। ইতি সমুমাঞ্জলিः॥ 🛊 ॥ काठेरत्रभादिना यागार यमूरिड রসভির । রসানা পরিণানান্ডে স বিপাক ইতি মৃত: ॥ ইতি সৃশুত: ।। অপিচ। মিষ্ট: কটুশ্চ মধুর মল্লো **২মু: পচ্যতে রম:। কটু ত্রিক্ত কবা**-यानाः भाकः महार भाषमः कर्षः॥ ভথাচ বাণুটঃ। ত্রিধা রসানা পা-ক: স্যাৎ স্বাদ্ধ্য কটুকাত্মক:। পু:-यः পদেन दीहिः साम् ब्रम्भविभाकः ॥ मिवा कषाया नधुभाका । मुछी क्षुंक मथुत्र शार्क्डामिः॥ 🛊॥

व्यथ विशाकानाः खगाः। स्त्रयाः

কৃমধুর: পাকে৷ বাত পিত্ত হরে৷

মত:। অমুস্ত স্কৃতে পিত্ত বাত

প্রেম্মগদাপহ: ॥ ক্টু: করোভি পচন কফ পিত্তঞ্চ নাশ্যেৎ। বিশেষ এষ রসভো বিপাকানা• নিদর্শিত:।। ইতি ভাবপুকাশ:।। विभाषे जी विभागानही। इंडा-नवः ॥

विभाषिका जी भाषामुक्तिः। इंडा मतः ॥ পुर्श्विका । ইভি শব् याना॥ क्षारेवशानिक शानिशार সু,টনণ তীবুবেদন। কণ্ডুমন্ডি: স-রাগৈন্দ গণ্ডৈ রলসক চিতণা বি-পাদিকা বাতশ্লেয়োক্তবা। ইতি माध्वकदः॥ व्ययः अक्षेद्रागः॥ विशामा जी नशीविष्मयः। इंडा-মর:॥পুএশোকাদেব গলে পাশ वक्षा भ्विष्ठेः विभिष्ठेः भागहिना বিপাশিতবতী বিমুক্তপাশ কৃত-বতীতি বিপাশ।ঞি: কল্যাদে রি-তি পাশ বিমোচ্যতি ইত্যর্থে ঞিঃ পচাদিত্বাদন্ আপাএব দ্বিপি বি-भार्।इंडिडडोकाया•**ड**द्रडः॥#॥ তস্যা ললভগা। শতকে। বিপাশা युक्तः निक्रुनिहाः जुलीजः वधु वापू नर्वामयवः। कलः निर्मलः मीननः

भावनक अपाल वन वृषि भयी

বিপ্য

যুষ্ঞা ইতি রাজনির্ঘটঃ ॥ পাশ-বজ্জিত জি। ইতি ধরণিঃ ॥ বিপিন জী বন । ইত্যমরঃ ॥ বিপুলঃ জি বৃহ্ । ইত্যমরঃ ॥ অগাধ । ইতি নেদিনী ॥

বিপুল: পু॰ নে কপ শ্চিমভূধর:। ইতি মেদিনী ॥ স্মেক:॥ হিমা-চল:। ইতি ধরণি:॥

विभू न व त शुः । इंडि (कि हिर्।। विभू न। की भृषिवी।। आर्यं । ह न्तः। इंडि (इस ह न्युः।। अम्रा न क्षा । स्था। स्था। स्था। विभू न। ह । स्था । स्था। स्था। विभू न। ह । स्था । स्था । स्था । व्या । स्था व्या । स्था । स्था व्या । स्था व्या व्या । विभू न। दिस् मा स्था व्या । विभू न। दिस् मा स्था । स्या । स्था । स्था

विभ्रषामुवा खी गृहकन्या। इंडि बाजनियंकः॥

विभूयः भू॰ मूक्षः। ইতি মূক্ষবোধ व्याक्रद्रग्रा यथा। वनानाः वद्यान भूष्क विभूरेयः कृडस्मथनाः। का বিপুকৃ

মা নঞ্জন পিণ্ডাভা দণ্ডিনী ম**জি**-নান্তরা । ইতি ভণ্টি:॥

विभुः भू व्यक्ताः। इज्यादः॥
विद्याद्य भू विश्वादः विद्यानि विभुः। भू ल भू खो इज्यादः
ए भू ज्याः। किया। ऐ भ्याः विश्वादः
ए भू ज्याः। किया। ऐ भ्याः विश्वादः
विश्वादः विश्वादः विश्वादः
।। ज्याः वक्ष्यः। इजि ख्याः।
व्यक्षाः। द्वाः भः कः देव विश्वादः
।। ज्याः विश्वादः। विश्वादः विश्वादः
।। विश्वादा वक्ष्यः।। इजि भू वाः
।। विश्वाद्यादा विश्वादः। इजि
वाङ्याद्यादा विश्वादः। इजि
वाङ्याद्वाद्यः।। व्यय्यः। इजि
वाङ्याद्वाद्यः।।

বিপুকার: পৃ• অপকার:। তৎ-পর্য্যায:। নিকার: ২। ইত্যমর:॥ থলীকার:। ইতি স্বামী॥ তির; স্কার:। ইতি হেমচন্দু:॥

বিপুকাণ্ড॰ ক্লী ত্লবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

विशुक्ठः बि ठिव्रक्ष छः । ए८ शर्यायः । निक्ठः २ । ইতি হেন: हन्मः ॥

বিপুক্তি: স্ত্রী বিপুকার:। বি পু পূর্বক ক্ ধাতো: ক্তি পুত্যুহেন নিস্ননা।।

विशुक्षे: जि म्तः। इं छ र लायूषः॥

विशुक्षेकः जि म्ब्रः। ইত্যमतः।।
विशुक्षितः श्रुः म्बूल्यः। यथा।
मूठिवाह। ष्यस्यस्तृल्याणः वः
(ण थ्याता सहामूद्धाः। विशुक्तिः
जि शुधाना एउ णठः छीतुनद्वाः।
कृभाः॥ ইতি वङ्गिलुद्वारा काण्यः।
नीयवःणः॥

विश्विभिक्तः स्त्री विद्याधः। यथा।
शतन्त्रवः मन्द्रागाः सार्थविशुकिः
शिक्ष्यः । वाक्राम्याधाद्यस्याः
व्यवस्य प्रेनास्त्रः ॥ कारमाख्यः
क्रिया माथ्यः मिस्तिकिः क्रमवृक्षः
क्रिया माथ्यः मिस्तिकिः क्रमवृक्षः
क्रिया माथ्यः मिस्तिकिः क्रमवृक्षः
क्रिया माथ्यः मिस्तिकिः क्रमवृक्षः
विक्रियः । यथा भूथनाथ्यायं काः
स्विति । यथा भूथनाथ्यायं काः
स्विति । यथा भूथनाथ्यायं काः
स्विति । भूकिनिह्य पूर्वः भुक्षः। भूः
विक्रियाः । भूः अपूर्वः वृक्षः। भूः
विनिध्यापानार भक्षास्त्र भूरयाः
रा पुर्यास्त्रः । भूः अपूर्वः वृक्षः। भूः
विनिध्यापानार भक्षास्त्र भूरयाः
रा पुर्यास्त्र वृक्षि भूभङ्गाः । हैः
विक्राण्यास्त्र वृक्षि भूभङ्गाः । हैः
विक्राण्यास्त्र वृक्षः । हैः
विक्राण्यास्त्र वृक्षः भूभङ्गाः । हैः

বিপুতিসার: পু• বিপুতীসার:।
ইত্যমরটীকাষা রাযমূপট:।।

বিপুতিষিত্ধ• ত্রি নিযিত্ধ•। ইতি মৃতি:।।

বিশুতী নার: পুং অনুতাপ:। ইত্য

মর: ॥ কৌক্ত্য ।। অনুশ্য: ॥ রোব:।ইতি মেদিনী॥

विशुष्टः भू॰ कलम्लापिभूदपुरा॰। ইতি भद्रातमुका॥

বিপুপুষ: পৃ॰ পলাশবৃক্ষ:। ইতি
কেচিৎ।। ব্ৰাহ্মণবল্লভে ত্ৰি। যথা
। রামণ লক্ষণ প্রশ্ন রত্বর সী:
ভাপতি সুনরে । কাহ্মৎস্থ ককণাম্যণ গুণনিধি বিপুপুষণ ধার্ফিণ।। ইতি রানাযণ ।।

বিপুষাণ ক্লী পলায়ন । ইতি কেচিৎ।।

বিপুযুক্ত: ত্রি বিশ্লিষ্ট:। বিভিন্ন:। ইতি কেচিৎ।।

विश्वागः भ् विश्वाद्धः। इउन् नद्रः॥ विद्याशः विन वादा दा। हेडि वाभी॥ द्राणिणा विद्वितः। हेडि नृ हुडिः॥

विश्वकाः वि विक्षितः। ইতি हमः हमुः॥

विश्वका छी श्रीयाप्तिनाधिकार्डपः
1 उम्रा वक्षणः यथा। मस्कड निः
क्रियत श्रियनवर्गक्र महास्व क्रिया विश्वका। स्मार्गाक्षः निः र्वत निश्वाम मधीक्षताशान्छ स्य मूई। हिन्नामुभाठाप्त्यः॥ सा मूका विश्वकायथा। स्रानीडिः मभीय त्रंतिक कभरिः इरक्षामतः नीउया শ্ন্য তঃ নিরীক্ষ্য বিক্ষৃভিত্যা ন পুস্থিত ন স্থিত। ন্যন্তা: কিন্তু ন বোঢ নীরজদৃশা সঞ্জো পকণ্ঠে ক্বা ভাষ্যন্তক কদয় ডখর চমৎকার म्ल्या मृष्टेयः ॥ शास्त्रास्त्रा विश्वका যথা ৷ সঙ্কেত কেলি গৃহ মেত্য নিরীক্ষ্য শূন্য মেণীদূশো নিভ্ত নিশ্বনিতাধরাথাঃ। অর্দ্ধাক্ষর ব-চন মৰ্জ বিকাশি নেত্ৰ ভাষুল মৰ্জ কবলীকৃত মেব তঙ্ছৌ।। 🗱 🕪 পু-शनु। विशुवका यथा। भूनाः **म**काः গৃহ• নিরীক্ষ্য কটিল• বিজ্ঞাত চেতোভব দুতী নাপি নিবেদিতা সহচরী পৃষ্টাপি নো বা তথা। শ ন্ত্রে। শঙ্কর চন্দুশেখর হর প্রীকণ্ঠ শুলিন্ শিব ভাষদ্বেতি পরস্ত পক্ষ জদৃশা ভর্ম্য চক্রে স্ত তিঃ।।ঞ্চা প-त्र भीषा विभुवक्षा यथा। पद्मा रेथर्ग ভূজक मृष्ट्रि हत्रभावूल्ल हु। विद्धा ननी सङ्गीक्छ। घनाञ्चकात भवेल॰ **७न्डा न म्**डे: शियः। मञ्जाभाञ्जल या उषा ह भद्रिजः भाष्याभद्र गः জ্ঞতি কোধাকান্ত ক্তান্ত মূভ্য-श्यि जाना पृत्नी (याजिता #11 नामान्या विश्रुलक्ष। यथा। कशहे-ব্চনভালাকেনচিদ্বার্যোবা সকল

রসিকগোষ্টাবঞ্চিকা বঞ্চিতাসৌ। ইতি তর্গাত বিক্ত্রস্বিক্ষিপ্ত চ-क्यू र्श्नां दिक्ठ बन्द ह्यानाकः লিমঞ্জঃ॥ ইতি রসমঞ্জরী॥ विभूवसः भू विमञ्चारः॥ वक्षनः॥ विनुरगमः॥ विष्हनः। इ अत्रद्रः॥ **ण्यात्रत्रमञ्जरः। यथा। नामात्न्र**-তানি শৃকারে কৈশিক: শুচি ৰুজ্জু-লঃ। সম্ভেগে। বিপুলম্ভক্ত তস্য (छम षय छात्र ॥ इंडि मदत्रा-वनी।। मृक्। ताक् दिरमधः। यथा। যুনো রগুক্তবে৷ ভাবো যুক্তবো স্থাপ या मियः। अजीक्षानिक्रनामीना-भनवारिश्वः भुक्ष्यारा ॥ भ विभुल-•স্তে। বিজেব: সস্তোগোমভিকার-कः। ইजुङ्क्ष्वनीनमणिः॥

विश्रुनाशः मू॰ विद्याशिकः।
इंग्रंभन्नः॥ भन्नवहनविद्याशिवहन॰
विश्रुनाशः। जदग्नागिविद्याने। विद्युनाशः। जदग्नागिविद्याने। विद्युनाशिक जदग्नागिविद्याने। विद्युना करान स्वीविद्याने। विद्युना करान स्वीविद्याने। विद्युना स्वीविद्याने। स्वीविद्या

প: যঞ। বিরোধে উক্তি বঁচনং বিরোধোকি:। ইতি ভরত:॥ অনর্থকবাক্যং। ইতি হেনচন্দু:॥ বিশুলোভী পুং কিংকিরাতবৃক্ষ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

विभूतिका छी रिवछा। ইত্যমর:॥ विभूषः भु॰ অপরাধ:। তৎপর্য্যা-य:। মস্ত: २ व्यानीकः २ व्यान: ८। ইতি হেমচন্দু:॥ অপুষে তি ॥ विभूषे छी विन्तः। ইত্যমর:॥

शिष्ट् ह्या विनमः। इन्तर्भवः॥
विम्मारो विश्वः या म्थनिनं छ दल
विनम्मारो विश्वः या म्थनिनं छ दल
विनम्मारो व्या। मिक्कित विश्वेय म्या
या गो अयः म्यं अम्प्रयः। अद्या
ज्वीय अशिक म्याम्यः। अद्या
ज्वीय अशिक म्याम्यः। अद्या
ज्वीय अशिक म्याम्यः। अद्या
विश्वः या इन्ति म्याम्यः। अद्या
विश्वः या इन्ति म्याम्यः। अपित्या
विश्वः या विश्वः विश्वः विश्वः या ।
विश्वः या विश्वः विश्वः विश्वः विश्वः याः। प्रव्यः या विश्वः विश्वः

বিপোষিতঃ ত্রি পুরাসিতঃ। বি পু পূর্বক বসধাতোঃ ক্ত পুত্যযে নিয়য়:।।

বিপ্লা: পৃণ পরচকাদিভয়ণ। ইতি ভরত: ॥ রাষ্ট্রাদুপেদুব:। ইতি সারসুন্দরী॥ তৎপর্য্যায়:। ডিশ্ব: ২ ডমর: ৩। ইভ্যমর:॥ অন্ত্রকল-হ:। ইতি স্বামী॥

বিপ্লাব: পৃ• অখস্যপ্লুতগতি:। বি পূর্ৰ প্লুখাতো ঘঞ পুত্যুয়েন নিস্তুম:॥

विश्रुहे जी विश्रुहे। विन्तृः। इउर भव्योकायाः व्रामाभुभः॥

বিপ্লুভ: ত্রি ব্যসনার্ত্ত:।তৎপর্য্যা-য:। পঞ্চভদু: ২ ব্যসনী চ। ইতি হেমচন্দু:॥

বিফল জি নির্থক। তৎপর্য্যায়:
। নোবং ২ ব্যর্থ: ১। ইভিজটাখর:॥
বিফলা জী কেড নি। ইভি রাজনিঘণ্ট:॥

विवधः शृ शर्गा हातः॥ मार्गः।
इन्यातः॥ शति ज्ञा वा कृष्ण श्राने।
शर्गा हात्रा धाना ज्ञु व्याप्तिः। मार्गः शहाः (जो विवधो वी विषये हा।
विश्वा विषयं। श्यापि जि विवधः।
विश्वा हननः शमन मद्धि ह विव-धः। निशा जना स्था श्राने।
हिन्दि विश्वा हिन्दि ।
हिन्दि विश्वा हिन्दि।।

বিবন্ধ: পূ• আনাহরোগ:। ইত্য-মর:।। অথ তম্য চিকিৎসা। তুল্য কারণ কার্য্যভ্বাৎ উদাবর্ত্তহরী• किया। जानार शिष्ठ मही छ

विश्व मा जिविश्व ।। जिव्द

क्षा स्त्री छरका हि हजूः भक्ष छ।
शिकाः। छर्डन जुना विकि हत्रछानार म्यूगः। वर्डि जिक्ट्रे रेमस्व मर्वभ ग्र्यूम स्व महनकरिनः
मध्नि छर्ड वा भर्दि निह्जा सास्व भविभाग।। वर्डि तियः हुईकना मरनः भूगिह्डा छर स्त्राया कठेतः छथा छन्यः॥ जिक्ट्रेकारा वर्डिः। ইडि जावभुकानः॥
विवादा जी विर्ह्ठनः। ইडि जि
काछःनयः॥

विविधः जि नाना भुका द्वः। यथा।

म अकरा वनः गजा रुजा ह विविधाः

न भण्न। माः म जादः वरुन (गरुः

सकीयः गत्र मूर्डः॥ ইতি णियः

द्वाजियुक्कथा।।

भू (स्वः। ইउप्रयः॥ भिष्ठः। ইতি मिनि॥ हन्तुः। ইতি হলायुवः॥

विवृशानः भू॰ व्याठार्य्यः॥ भिखिङः ॥ (पदः। ইতি मःकिल्लमाद्राणा-पिवृज्जिः॥

विदायः भू॰ व्यनवशानजा। ইতি কেচিৎ।। পুৰোষক।। বিবোধন লী পুবোধন। যথা।
তৃষ্টাব যোগনিদা ভা নেকাগু হৃদযন্তিতঃ। বিবোধনার্থাব হয়ে র্ছরিনেত্রকৃতাল্যা।। ইতি দেবী;
নাহ্জ্যা।

বিভক্তঃ ত্রি প্রাপ্তবিভাগঃ। বিভি मः। পृথक्। यथा। तृङ्ग्याजिः। পিত্ৰা সহ বিভক্তা যে সাপত্ন্যা বা गरहाम्त्राः। बचन्रजाम्ह (य उचा॰ পিতৃভাগহরা 😮 ভে 🛭 অনীশ: প্র্ল: পিরে ভাতৃভাগে বিভক্ত-জঃ। বিভক্তমে বিভাগান্তর গ-र्ভाधातन काउः॥ 🗱॥ व्यक्ति। ব্যাস:। ভ্ৰাতৃণা• জীবতো: পিৰো: সহবাসে। বিধীয়তে । ভদভাবে विভक्तानाः धर्म (उपाः विवर्षाः ।। विভ्काना॰ समाज्ञश्य दिशिकक-র্মান্তরমাত্র ধর্মাত্ত্বেন ভদ্বত্তি রিত্যর্থ:।। বিভক্তা অবিভক্তা বা সপিণ্ডা: স্থাবরে সমাঃ। একো श्नीनः नर्बक मानाधमन विकास ॥ অপিচ। দান পুহণ পশ্বন গৃহ-ক্ষেত্র পরিগৃহাঃ। বিভক্তানা পৃ থুক্জেগা: পাক্ধর্মাগমব্যথা:॥ সাক্ষিত্ব প্রাতিভাব্যঞ্চ দান পূ-হণ মেৰ চ। বিভক্তা ভ্ৰাত**র: জ**-यूर्र नीविভकाः भन्नग्भनः ॥ (यया

মেতা: ক্রিয়া লোকে পুরন্তত্তে **ম**খ-क्वुड:। विভক्তानवगरह्यू (र्लश्र म-भाष्ठात्रग जान् ॥ इंडि नात्रम वह-নানি।:🛊।। তথা। ভ্ৰাতৃণা নথ দম্প-ভ্যো: পিতু: পূত্রস্য চৈব হি। প্রাতি-ভাষ্যমৃণ সাক্ষ্য মবিভক্তে ন তৎ মৃত ।। ইতি বাজ্ঞবল্পবচন ।। 🗱 ।। তথা।বিভক্তো য়: পুন: পিত্রা ভ্রাত্রা চৈকত্ৰ সংস্থিতঃ। পিতৃব্যেণাথ বা প্রীত্যা স ত্ সংসৃষ্ট উচ্যতে॥ ইতি বৃহস্পতিবচনে থেষা মেব হি পিতৃ ভাুুুুুুুুু পিত্ব্যাদীনা পিতৃ পিভাম-হোপাৰ্জিত দুব্যেণাবিভক্তত্বমুৎ-পত্তিতঃ সম্ভব্তি তএব বিভক্তা: गन्धः भवन्भन्न श्रीकृत भूर्वकृत वि-ভাগ ধৃংমেন যন্তবধন তথ্যসংন যম্মবৰ ভত্তবাসি ইত্যেকমিন্ कार्यं। अकृश्विक्षभञ्गा श्रिजाः সংস্ঠা: । নত্ত্বেবং ক্পাণাং ধ্ন-স'সৰ্গ মাৰেণ। নাপি বিভক্তানাণ পুীতিপূৰ্বকাভিসন্ধান• বিনা।। 🕸।। তথা। বকুনা মবিভক্তানাণ ভোগণ रैनव शुनाभायः । इंडि काउत्रायन বচন । তথা । ভাতুণা মবিভক্তা-না নেকো ধর্ম: পুবর্ত্তে। বিভাগে সতি ধর্মোপি ভবেত্তেষা পৃথক্ भृषक् ॥ उथा । <u>जा</u>जूना मिवजः

कानाः यमुर्धानः अवट महान তত্ৰ ভাগ বিষন পিতা দদ্যাৎ कथक्षन।। ইতি मनुवहन•।। 🕸।। उथा। কাত্যায়ন:। অবিভক্তে মৃতে পুৰে তৎ সূত্ৰ পক্ৰভাগিন । স্বীত জীবন যেন লব্ধ নৈষ পিতামহাৎ ॥ লভেতা॰শ॰ স পিত্ৰ্য• চ পিতৃ-ব্যাৎ ভস্য বা সুভাৎ । তথা । বিষ্:। পিত্বিভক্তা বিভাগানন্ত-রোৎপর্ম্য বিভাগ দদ্য: ॥ #॥ অপিচ। অবিভক্ত বিভক্তানা• স্ব-लानाः वनजाः मह। ज्या नायवि-ভাগ: महामाठजूर्शमिखि श्रिजि:॥ ইতি কাত্যায়ন বচন•॥ অবিভক্তা-নাং অহ্বসভাং সংস্থানাং বা পুন বিভাগো ভাতৃ তৎ সূত তৎ সত भर्गाउ भव उरम्जाइजुर्थाभिवर्ख-তে। ইতি। তথা। অবিভক্ত স্থা-বর• যৎ সর্বেষ। মেব তস্ভবেৎ। বি-**ভक्त• ছावद्ग• शुक्ष• नात्नाद्रावर्राः** কদাচন।। ইতি যমবচন । এতানি व्याभीनि मारु छङ्ग श्रानि ॥ 🟶 ॥ অপিচ। অবিভক্তা বিভক্তা বা अयुर्ः भाषा भरिष्विकः। भयाम् ह ख्यानाञ्च नाषिकातः भ्यक् विना ॥ ইতি শাদ্ধতভু॰। ঋ। অন্য । বহৰ: সু, ৰ্যনা পুতা: পিত্ রেকত্র বাসিনঃ

1 नर्द्धवास मठ॰ कृषा (क्रार्धित्व ज्य क्उ॰॥ मुत्याग गाविस्किन नर्द्धि (द्वव क्उ॰ स्वर । इंडि मुक्षिड्यु॰॥

বিভক্তন: পৃণ বিভাগানন্তরণ গণ র্ক্তাধানেন জাত:। যথা। বৃহস্প-তি:। পিত্রা সহ বিভক্তা যে সা-পত্রা বা সহোদরা:। জঘন্যজ্ঞা-শ্চ যে তেষা পিতৃভাগহরান্ত তে ।। অনিশ: প্রজঃ পিত্রে ভাতৃ-ভাগে বিভক্ত জ:। যথা ধনে তথর্ণে পি মুক্তা শৌচোদককিয়া:।। ইতি দাযতত্ত্বা।

विज्ञ की विज्ञानः॥ नग्राहिः

ज्ञाहिकः। यथा। मःथ्याद्वद्याः

नग्रमामानियः मकिमान् भृज्य स्व

यः। मा विज्ञ विवाल्याका मृन्

जिष्ड हिंज भुष्ड्र सं किमान् यः

प्रावास्त्र काज्यविक्ष मकिमान् यः

भुज्यसः मा विज्ञाः। मृन् जिष्

देज ज्ञाहित्र मिक्यान् यः

भुज्यसः मा विज्ञाः। मृन् जिष्

देज ज्ञाहित्र माकिमान् यः

भक्तिभुकानिका॥

विভन्ननीय॰ वि विভान्ताः। विভागरागाः। यथा। यद्ममः भूरयाः
नार्चः भूखकामि जन्नर्थामि जिः
मह भिष्ठामि जिं विजनीयः।
है जिमायज्यः। जनमह्र्याः

পূর্ব ভজধাতো রনীয় পুত্যযেন নিয়ন•॥

विख्वः भू॰ धनः ॥ त्माकः ॥ व्यभर्यं । इजि मिनी ॥ भुजवानि
बिश्चेमः वर्ष्ण महाज्ञ विजीयवर्षः ।
यथा। ভविष्ण भूताता। देज्य छेवाठ। मुज्किः क्ष्म भात्राग्रः
भर्त्व व्याधि विविज्ञिजाः । भूमाछ।
भानवा छज वर्ष्णम्या व्यक्त्राः ॥
क्ष्री ख्रशे जनाः मर्त्व विज्ञ वृः ॥
व्यानता इजि क्याि जिख्न वृः ॥

বিভা স্ত্রী কিরণ:। ইতি হেমচন্দু:
।। পুকাশ:।। শোভা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

বিভাকর: পু॰ স্র্য্য:।। অর্কর্ক্ষ:।।

চিত্রকর্ক্ষ:। ইত্যমর:।। অগ্নি:।

ইতিমেদিনী।।

विज्ञानः भू॰ जानः। जानु भर्याः
यः ज्ञान्यस्य पृष्ठेताः॥ जानु वाक्रमः यथा। अम्पर्याभाखिनातः
ज्ञानात्र्यम्याभाखिनातः
विश्वतामात्र्यम्यमान्यस्य ज्ञान्यस्य प्रमान्यस्य ज्ञान्यस्य प्रमान्यस्य स्थानिक स्थान

পিত্রাস্য পুত্রি যত পুরুল্লাতে দায ভাগ ইতি পোক্ত তদিবাদপদ वूरिक्षः ॥ इंजि नात्रमयहनः ॥ भूई স্থানিস্বত্বোপরনে সমৃদ্ধাবিশেবাৎ সञ्जिनाः সর্বধন পুস্তস্য বর্স্য গুটিকাপাতাদিনা প্রাদেশিক স্বত্ব ব্যবস্থাপন বিভাগ: ৷৷ৠ৷৷ অপিচ ৷ কাত্যায়ন:। দ্বীবদ্বিভাগে তু পিতা নৈক• পুঞ• বিশেষ্যেৎ ৷ নিৰ্ভা**জ**-যেৎ নচৈবৈক মকস্বাৎ কারণ বিনা ॥ 🛊 ॥ উক্তকারণশ্নের ত্নারদ:। ব্যাধিত: অপিতকৈব বিষ্যাসক চেত্ৰ:। অবথা শান্ত্ৰকারী চ ন বিভাগে পিতা পুভু:।। #।। নিবৃত্ত রজস্বাযা মেব মাভরি পিভাম্ছ ধন বিভাগ মাহ বৃহস্পতি:। পি বো রভাবে ভাুত্গা বিভাগ: স· भुरर्भिज:। माजू निवृरख तकाम की न বতোর পি শস্যতে।।#!। অন্যচ়। যা-জ্ঞবল্পঃ। বিভাগশ্চেৎ পিতা স্বর্য্যা-मिह्या विভक्ष्यः **जु**ञान्। क्ष्रिक्षः वा শেষ্ঠ ভাগেন সর্বে বা সুত্র সমাংশিং ন:।।#।। অপিচ দেবল:। অবিভক্ত বিভক্তানা প্ৰল্যানা বসভা সহ । ज्या नायविज्ञागः म्तानाठजूर्था-দিতি স্থিতি:।। বিফু:। পিতৃবিভ-ক্তা বিভাগানন্তরোৎপন্নস্য বিভা-

গ॰ দদুঃ রিভি। গোত্র ভাগ বিভা-গার্থে সম্পেহে সমুপস্থিতে। গো: এজৈ শাপরিজ্ঞাতে সলং সাকিত্ব মৰ্হতি।। ইতি শহুবচন ।। ইতি দায उजुः॥ #॥ मामान्य धर्मावहिन्नाः না মেব বহুনা পরস্পর বিকল্প ত-দ্যাপ্য ধর্ম পুকারেণ পুতিপাদন হি বিভাগ:। ইতি শুদ্ধবিবেক-हीकायाः विकृषः उर्कालकातः ॥ न्।-যমতে চতুর্বিংশতি গুণাম্বর্গত গুণ विष्णयः। ज जिविषः। यथा। भदा হেতু দ্বিতীয়: স্যাৎ বিভাগো পপ ত্রিধা ভবেৎ। এফকর্মোন্ডব স্থা-रम्। हर कर्ष्याष्ट्रवः श्रदः॥ विভा-गब ख्ञीयः महाब् शिया नि विधा ভবেং। হেতৃমাত্র বিভাগোপ্থ হেত্ হেতু বিভাগন্ধ: ৷৷ ইতি ভাষাপরি-ছেদ:।। 🟶 ॥ বিভক্ত পুত্যুষ কারণ বিভাগ নিৰ্পাষ্তি বিভাগ ইতি এককর্মেভি। উদাহরণস্ত। শ্যেন रेनन विভागारिकः भूईवट (वाधाः তৃতীয়ে বিভাগন্ধ: কারণ মাত্র বি ভাগজন্য: কারণাকারণবিভাগজ-ন্যক্ষেতি আদ্য স্তাবৎ যত্ৰ ৰূপাল কর্ম তত: কপালদ্বশবিভাগ স্ত-ভো ঘটারম্ভকসংযোগনাশ স্ততো ঘটনাশ: তত স্তেন এক কপাল

বিভাব

विভागেन नकर्यनः क्लालम् (ए-শান্তর বিভাগো জন্যতে তত উত্তর দেশ সংযোগ: ততঃ কর্মনাশ ইতি । नह (उन कर्म रेनव कथः (स्था इत বিভাগো ন জন্যতে ইতি বাচ্য এ कम् कर्पान बाइसुक मरवान भू-ভিদ্বনিদু বিভাগজনকত্ত্বস্থানারম্ভ ক সংযোগপুতিবন্ধিবিভাগজনকত্ব विरत्नादार व्यनुशा दिक्षमर कमन ষ্মাল ভক্ পুসকাৎ ভ্রমামদীদ অনারম্ভকসংযোগপুতিম্বলির্বিভা-গ- জনবেত্তদা আরম্রক সংযোগ পুভিবৃদ্ধি विভাগ न জন্মে । नह काद्रगविज्ञारगरेनव मुक्तामार श् র্বণ হতো দেশান্তরবিভাগে ন জ-ন্যতে ইতি বাচ্য° আরম্ভ্রাফ সংযো-গ প্রতিবন্ধি বিভাগরভো অবশ্বস্য সতি দুব্যে দেশান্তরবিভাগাস্ঞ্র-वाट यब इस किसया इस उक् वि ভাগঃ ততঃ শরীরেগিবিভক্তপু ত্যযো ভবতি তত্র চ শরীর তব্দ বি ভাগে হস্ত ক্রিয়া ন কার্ণ ব্যধিক রণত্বাৎ শরীরে ভূক্তিয়া নান্তি অ : ,, वयविक्रमार्गा यावस्ययवकर्म निय-তত্বাৎ। অভ ন্তত্ত কারণাকারণ বি-ভাগেন कार्याकार्यक्रिंडाभा जन् তে ইতি অতএব বিভাগো গুণান্তরণ

অন্যথা শরীরে বিভক্তাবিভক্ত পুত্যবো ন স্যাৎ অতঃ সংযোগ-নাশেন বিভাগো নান্যথাসিদ্ধো ভবতি। ইতি সিদ্ধান্তমুক্তাবলী॥ বিভাজ্য ত্রি বিভজনীয়া বিভা-गार्रः। यथा। ऋत्य विनीउ विह्याः না॰ ভ্ৰাভূণা॰ পিত্তো হপি বা। শৌর্য্যপাপ্তত বাদিত্ত বিভাক্ত্য তদৃহস্পতি:।। শিল্পেরপি হি ধর্মো १वः गून्याव्यहाधिकः ভरवर । প-র নিরস্য যল্লবা নিদ্যযা দ্যুত প্-र्बकः। विष्णाधनळ जिल्लामवि-ভার্যু বৃহম্পতিঃা ওখা শৌর্যু ভার্যাপনে চোভে ফ্রাহিদ্যাধ্ন ভবেৎ। बीरगुजान्द्रविद्यान्त्र भुमारमा यक रेभज्कः ॥ ই**ভि मा** যভত্ত্ব• ॥

বিভাওক: পৃণ মুনিবিশেষ:। সভ্ শ্বাস্ক্পিতা। ইতি রামাযণ ।। বিভাঙী স্ত্রী আবর্ত্তকীলতা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বিভাত• ক্লী পুতৃগ**ং। ইতি শদ**; রন্থাবলী।।

বিভাব: পু॰ পরিচয:॥ রসস্বেরা-দীপনাদি:। ইতি মেদিনী॥ ত-লক্ষণাদি র্যথা। বিভাবেনানুভাবে-ন ব্যক্ত: সঞ্চারিণা তথা। রসতা: ুমেতি বত্যাদি: স্থায়ী ভাব: স চে তসা ।। বিভাবাদযো বক্ষ্যন্তে । विভावाहीनाः यथा अन्थाः काद्रग কাৰ্য্য সহকারিত্বে কথ ত্রযাণা ম-পি রসোদ্ধোধে কারণড় মিভাচ্যতে ৷ কারণ কার্য্য সঞ্চারি রূপা অপি হি লোকড:। রসোদ্বোধে বিভা वार्ताः काव्रगात्तर्व (छ मञाः ॥ সভাবাশ্চ বিভাবাদে দ্ব্যো রেক স্য বা ভবেৎ । ঝটিত্যন্য সমা ক্রেপে তদা দোষে। ন বিদ্যুতে।। विভादादिभद्रामर्भ विवयदाय मः চেত্রশা । পরানন্দ্রয়ত্ত্বে সম্বে-স্যত্বাদপি সূট•।।#।। অথ কে তে বিভাবানুভাব ব্যভিচারিণ ইত্য **পেক্ষাযা**ণ বিভাব মাহ। রভ্যাদু ্র-দ্বোধকা লোকে বিভাবা: কাব্য নাট্যযোঃ।যে হি লোকে রামাদি-গতরতিহাসাধীনা• উদ্বোধকার-गानि जीजाहर छ वव कार्वा ना-ট্যেচ নিবেশিতাঃ সম্বো বিভার্য-श्रु व्याद्वानास्त्र शृानु जीवर्याग्राः ক্রিণন্তে সামাজিক রত্যাদিভাবা এভি রিভি বিভাবা উচ্যন্তে। আ-অম্বাদ্বীপনাথ্যে তস্য ভেদা-বুভৌ মানে ৷ ইতি সাহিত্য-F917: 11

विভावन की विज्ञान कार्यामध्य कि शिव्या की विज्ञान कार्यामध्य कि शिव्या कार्यामध्य कि शिव्या कि विज्ञान कि शिव्या कि विज्ञान कि शिव्या क

বিভাবরী স্ত্রী রাজি:।ইত্যমর:॥
হরিদুা।। কউনী ॥ বক্রবোবিৎ ॥
বিবাদবস্ত্রমুঞ্জী।ইতি মেদিনী ॥
মৌথর্য্যনিরতন্ত্রী।ইতি শহরত্বাবলী।। মেদাবৃক্ষ:।ইতিরত্বমালা॥
বিভাবসু: পু॰ সুর্য্য:॥ অর্কবৃক্ষ:॥
অগ্ন:॥ চিত্রকবৃক্ষ:।ইত্যমর:॥
চন্দু:॥ হারভেদ:।ইতিহেমচন্দু:॥

বিভাবিত: ত্রি বিচিন্তিত:।। বিশেশ বেণ উৎপাদিত:।। বিশেবেণ পুা-পিত:।। বিনিশ্বিত:। ইতি ঞান্ত ভূথাতো: ক্র পুত্যবেন নিপ্লম:॥ বিভাবা ত্রী বিবল্প:। মুথা। দ্বো বিভাষ্যে মাধ্যে বিধি নিত্য: ।
ইতি নৃধ্ববোধব্যাকরণ ।।
বিভিন্ন: ত্রি বিভক্ত: ।। বিদীর্ণ: ।
যথা। গদা পরশু খাঙ্গেশ্চ চক্র ডোন্সর শায়কৈ: । বিভিন্নে বেদনা যা
হি ক্ষ্ধ্যা সাপি নিজ্জিতা।। ইতি
ইতিহাসসমূহয: ।।

বিভীতকঃ ত্রি বৃক্ষবিশেষঃ। বছে-**जा इंडि ভावा । उ**ट्शर्यग्राय: । অক্ষ: ২ ত্ব: ৩ কর্ষকল: ৪ ভূত-বাস: ৫ কলিছম: ৬। ইত্যমরঃ॥ কল্লবৃক্ষ: ৭ সম্বর্জ: ৮। ইতি রত্ন-মালা॥ তৈলফল: ৯ ভ্তাবাস: ১০ अवर्खकः ३३ वामषः ३२ विविवृकः ১৩ বহেডুকঃ ১৪ হার্য্য: ১৫ বিষয়: **७५ व्यक्तियाः ११ कामग्नः १४ ।** অস্য গুণা:। কটুবৃং। তিক্তবৃং। ক্ষাযত্ত্ব । উঞ্জু । ক্ফাপছত্ত্ব । ठक्कुराद्वः । श्रामञ्जूदः । वि-পাকে মধ্রত্বঞ্চ।। তহাজ্জণা:। ভৃষা ছদ্মি কফ বাতহরত্ব। লঘু ष्वः। मध्यप्राः। मनकातिष्यः॥ छ-देखनखगाः। सामृत्ः। हिमदः। কেশ্যব্র•। গুরুব্র•। পিত্তানিলা-র্ত্তিনাশিত্বঞ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ য়া 🗱 ।। অপিচ। অথ বিভীতক নামানি গুণাষ্চ। বিভীতক ক্রি-

निकः ग्रान्कः कर्यक्न स्वरः। क-লিজনো ভ্ৰবাস তথা কলিযুগাল-य:।। বিভীতক স্বাদুপাক ক্যায় कक लिखन्द। उक्कीर्याः हिमलार्नः (छरन कामना भन ।। क्क (नव-क्ठि॰ (कण्ड॰ कृभि देवस्य्र नाणन॰। বিভীতমজ্জা তৃট্ ছর্দ্দি কফ বাত-रुत्ता वयुः ॥ कवार्या भनकृहाथ ধাত্রী মজ্জাপি তুদুণাঃ। ইতি ভাব-প্রকাশ:।। 🗱 ।। অন্যচ্ন । বিভীত্ত ভেদি তীক্ষোঞ্চ বৈশ্বর্য্য ক্রিমিনা-শন- ৷ চক্ৰ্য- স্বাদুপাকঞ্কবায-क्क भिखनुए।। ইতি রাজবল্লভ: ॥ 🛊 ॥ ज्या क्विक्यज्काद्रनः যথা। পলস্ত্য উবাচ। ভতে। গতেষু (मरविषु वृक्षालाकः भुजि हिक। देव-लाकाः भानयामाम वनि र्थर्यादि-**७: मरा॥ किन उरा धर्मायुउ**॰ जग ष्ट्रह्वी क्**डि यथा। तुकानः न**हनः ভেজে স্বভাবস্য নিষেধনাৎ ॥ পু-ণিপক্য ভমাহাথ ভিষ্যো বুন্ধাণ শীশ্বর । মম স্বভাবো বলিনা না-শিতো দেবসত্তম।। ত॰ পুাহ ভগ-বান্যোগী স্বভাবো জগভোপি হি । ন কেবল হি ভবতো হত ত্তেন ক कीयमा ॥ भगामा जिया (मर्वन्मु॰ বৰুণঞ্চ সনাগত। ভাষরোপি ছি भीनवः भुगाला हि वनाम्रतः ॥ इत्जित मूक्ता (मर्दन तुमाना कनि व्यापः । भीनान मृद्धा व भकाभीन् विजीजकदनः गजः ॥ ইতি दामरन २१ अधारः ॥

विज्ञीयनः भू त्रावनज्ञात । इंडि त्राम्यनः ॥ नवज्नः । इंडि त्राम्यन् ॥ ववज्नः । इंडि त्राम्यन् । विज्ञीयका ज्ञी ज्यभूमर्भनः । यथा । कृत्रा मञ्ज विज्ञीयकाः किल् भ्य गारम्य मीनाः भूमाः मथुः । विज्ञिल्लि क्र क्ष्म ह्याः स्था । विज्ञान्ति व्याः । विज्ञान्ति व्याः । विज्ञान्ति । विज्ञानि । विज्ञानि

विजः भू भुजः॥ मर्वगठः॥ म क्षतः॥ वृका। ইতি মেদিনী॥ ज्ञाः। ইতি তিকাওশেষः॥ विकः। ইতি শব্দালা॥ व्यानकः ॥ निजाः॥ वर्ष्म । ইতি হেন্চল্যः ॥ मृतः। ইতাজ্যপালः॥

विद्ः वि नर्बम्हंनः योशी। भवस नरव्यान्। न वृ वाद्यादिः। यथा। व्याप्य दिशास्त्र विश्वाकः कद्रशः हिः नक्ट्राः विद्युष्त्राः विश्वाव বুজিন্ত দিবিধানতা।। ইতি ভাষাপরিছেদ:।। বিভু রিতি বিভূত্ব•
পরমমহত্ত্বাত্ত্ব• । ইতি সিজান্তমুকাবলী।। কাল থাত্ম দিশা সর্বগতত্ত্ব• পরম মহৎ। ইতি ভাষাপরিছেদ:।।

विज्जिः खी जनिमापिकमध्या। **७८ भ**र्यागः। ভृजिः २ अयर्याः ०। इंडामद्रः॥ निर्वष्ड्य ॥ यम् **नि**वम् अनिमापि अञ्चलकातः देवः **खर॰ विख्राहि शरबर॰ वाहा॰** কেচিত্ত বিভৃতি ভূতি বিতি দ্বৰণ শস্তুত্বত ভৰানি অনিমাদ্যষ্টকে জু ঐ वर्षः भिजाङः । विভवजानया বিভূঙি: জিঃ ভবতে: জিঃ ভূঙি: বিগৃহণ মন্যোপসর্গ নিরাসার্থণ ঈপর গুণ ঐন্বর্য্য ভাবে ফ্যঃ অনি-মানি লঘিনাদি। তথাচ। অনিদা-লবিমা প্রাপ্তি: প্রাকাম্য মহিনা তথা। ইশিব্ধ বশিব্ধ তথা কামাবশাবিতা ইতি। অনুত্ন ম£ন-মা থেন স্ক্ষো ভূত্বা বিচরতি। ল-যুত্ত লঘিমা যেন বাযু রিব লঘ্ড-রো ভবতি। প্রাপ্তি রভীপ্পিত শ্রা-পাণ প্রাকাম্য মিছানবিঘাতঃ। ম-হিমানহৰু যেন চতুর্মশভ্রনান্য স্যোদরে বর্ত্তমে ।। ই**লিন্ত** পুভূ**তা**

रान ज्ञावत कक्सापि ज्ञानशाप-শকারীণি ভবস্তি। বশিত্ব স্বাত্ত-ন্ত্যু থেন স্বতন্ত্র করে। কামেন हेह्या व्यवनाधिजुः ज्ञाजुः भीन मन् कामावणायी भी छ। शुराहि-ত্বাব্রিন্ তস্য ভাবঃ কামাবশাযি-छ।। अर्दानम्स्य व्यानकार्थद्।-দ্বাত্না মৃতি রিহ তিঃতার্থ:। व्यवनायी प्रस्तु नशु देखाह । ইতি ভরত:।। 🕸 ।। অপিচ। ভগবানুবাচ।পরাৎপরতর তত্ত্ব भन्नः <u>व</u>रिकाक सर्वायः । निज्ञानन्तः 🎚 च्यः (क्रांठि ब्रह्मः उन्नः शबः ॥ ঐখর্য্য ওস্য ব্যাহ্য বিভ্তি ब्रिंडि गीयां । इंडि क्रीर्प्य र व्यव्यायः॥

विज्िष्वादणी जी वुज्वित्णवः।
यथा। निम्दिक्षत्र उवाह। भृगु
नात्रर वक्ष्णांनि विद्या वुं जमनुखमः। विज्ञि बादणीनाम मर्बमाण
निम्द्रनः।। कार्जिक हिन्द दिन्णात्थ
मार्गलीर्वथ कालुद्रनः व्याचाहिन।
मन्नाष्ठ मुद्रावाः व्याच्ह्रतः।।
कृषा मायस्रनीः मञ्जाः गृङ्गीयाः
वियमः वृषः। এकादणाः नित्राहाः
तः ममजाहं। कनार्यनः।। बादणाः
विविमःयुक्तः कदिद्राद्र। क्षाइनः

বিভো। তদবিদ্বৈন মে যাতু সাঞ্চ-ল্যু মধুসূদন ॥ ততঃ প্ভাতে চো-খাৰ কৃতসানলপঃ শুচিঃ। পূৰ-(य८ भुखदीकाकः मूझमानामुल शतः॥ विज्जिताय नेमः भाराव-(भाकाय ह कानुनी। नमः भिवाय जुन व विश्वमूर्जय नमः करि।। कः ন্দৰ্পায় নমে৷ মেটু মাদিত্যায় নমঃ करतो । मास्मामत्रास्य जुरुनत्रः वामू-(मवाय ह स्था)। भाषवात्य कि क्रयः কণ্ঠনুৎকণিতে নমঃ॥ গ্রীবরাৰ মূখ॰ किमान् कमदार कि नात्रम्। शृष्ठ• भार्त्रवासिक मुन्तो ह त्रवसुद ।। খনাত্র। শত্র চক্রাসি গদা পরাপু-পাণ্য:। সর্বাত্মনে শিরো বুদ্মন্ নন इंडाजिन्बायर ॥ मरमा मूरभन भःयकः रेहमः कृषा जू मकिउः। উদ্বস্তুসমাযুক্ত মুগুত: স্থাপথে-দিভো:।। গুড়পাত্র ভিলৈ যুক্তি সিতবন্ধাভিবেপ্টিত। বাত্রী কাগ-द्रगः इर्यापि जिशानकथा दिना ॥ পুভাতাযাঞ্চ শর্বগ্যাণ ব্রাহ্মণায় ম-টুদ্বিনে। সকাঞ্চনোৎপল দেব॰ (भाषकञ्जः निर्वदायः।। यथा न मू চ্যসে বিকো: সদা সর্ব বিভৃতিভি: । उथा मा मुखद्रात्मवदूःथमःमात्र-সাগরাৎ ॥ দশাব্ভার্কপাণি

शुविनामः क्याग्र्य। म्खाद्यरः खरा वाम मूर्भासन ममित उ॰।। मन्त्रात्तव मना यावट भावजान ভिवर्ड्स्य**् ॥ जनारेन**ऽवः यथाः **ण**क्ता हारण हारणीः नदः । नः বৎসরাম্ভে লবণপর্বতেন সমিব্রি **छा॰ ॥ भ**यता॰ मन्त्रात्र् निर्मुष्ठ खत्ररव **९**मद्रत्र'यूडाः । शुम्य मिक्किमान् দদ্যাৎ ক্ষেত্র মাভরণাশ্বিত।। গুরু সংপ্র্য বিধিবৎ বস্তালক্ষারভূষণৈ: া অন্যানপি যথাশক্ত্যা ভোত্তযিত্বা विकाखनान्।। उन्यक्त शाहारिन त्रनाख धनम्कवार । यन्नविखा य-থাশক্ত্যা স্তোক সেনাচরেৎ য় যুক্তাভিনিদ্ধ: পুক্ষো ভক্তিমান্ भाषवः পুতি। পুষ্লার্চনবিধানেন স अर्ग्राष्ट्रभत्रदयः। व्यत्न विधिना-यस विज्जिद्दाममी वुकः ॥ सर्गार न পাপ नियुक्तः भिठ्गाञाद्रायहः **ভ॰। জ**ন্ম^{না}॰ শতসাহসু[৽] ন শোক कल जाग्रु(वर्ष ॥ न ह ब्राक्ष छ्रंवज्र-मा न पातिपुर न वस्तन । रेवक्रवा वाष रेमरवा वा जरव ब्ह्रमनि कम्मनि া বাবদাগ সহসাণাং শতমপ্তোত্ত র ভবেই। ভাবং দর্গে বসেদুক্ষন্ **ज्भिजिक भून जीवर ॥ इंजि मार्** (म) ४२ व्यक्षायः॥

বিভ্ৰণ ক্লী আভরণ । ইত্যমর:।। বিভ্ৰা স্ত্ৰী শোভা । ইতি হেন-চন্দু:।। আভরণঞ্চ।।

বিভ্ষিতঃ ত্রি অলস্ক্তঃ। যথা।
বিশৃদ্ধরভাণশ্বিভ্ষিতাকী শিলা
ভলে হেমমথে সুরমের। স্থোপবিষ্ঠা সদনাস্থনাশন জগাদ বাক্যা গিরিরাজপুঞী॥ ইতি স্থা
দের নীলক্ঠান্তাত্রা ।।

विज् छः वि ध्रः॥ भृष्टः। वि भृष्ठं ज्याद्याः छ भृज्ययम निष्ठमः॥ विज् वि वि वि वि वि वः। धात्रग्रमा-वगक्षा। यथा। ठ उर्ज्ञमः नात्रमिः स् वि ज्याप्तरात्रम् मृह्हिं छः। प्रपात क्रिक्षण वा ।। हे जि ज्ञान्यवा ।। हे जि ज्ञान्यवा ।। हे जि ज्ञान्यवा ।। व्याप्त ।। व्याप्त । ज्ञान्यवा ।। व्याप्त । ज्ञान्यवा ।। व्याप्त । ज्ञान्यवा ।। व्याप्त । व्याप्त । व्याप्त ।। व्याप्त । व्याप्त । हे ज्याप्त ।।

বিভূম: পু হাবভেদ:। সভু জীণাণ শ্বারভাবজকিয়াবিশেষ:। ইভ্য-নর:।। মন রাগ হর্ষ জনিত বিপ-র্য্যাসো বিভূম:। যথা অন্যনিমিক্ত মানসাদুখাযান্যক্র গমন প্রিয়া-রক্ষ মথা মাজিপ্য সংগ্যা সহা-লপন মুদ্ধ হাসত কোথো পুরা-দীনা যাত্রা সহসৈব তৎপরি-

ভাগেঃ। বস্তাভরণ নাল্যানা নকা द्रगठः थखनः नाननकः। यमुकः। ক্রেং মিতক স্মাভরণাদি याह्य **उ**षर्ज्जनक महरेमव विमर्थः নঞ্। আক্ষিপ্য কান্ত বচন ল-পন স্থীভি নিষ্কারণোথিতগত• वर विज्ञा उट् ॥ इंडि । हिंखक् ত্ত্যনবস্থান শৃকারাদ্বিভূমো ভবে-দিত্যন্যত্র চা। তথান্যত্র । বিভু भ खुत्रया काला ज्या झानविभर्य। यः। यथा। শুদ্ধাযাত विशः कास মসমাপিত ভ্ৰষা। ভালে ৎঞ্জন দৃশোলাকা কপোলে তিলক: কৃত: য়। ইতি। যোষিত্যা যৌবনজো বি-কারে। বিভূম:। ইত্যেকে॥ বিভা্ স্তি বিভূম: ঘঞ। ইতি ভরত:।। অপিচ। বল্লভ পুাপ্তিবেলাযাণ ম-দনাবেশ সংভুমাৎ। বিভুমো হার भाना। ज्वाञ्चानविभर्गाः ॥ रेकुड्वनीनमिनः ॥ 🛊 ॥ जुाहिः । ইতি यिनियो ॥ (भाडा ॥ **मः**भ-यः। ইতিছেমচন্দুः॥ ভূমণণ ইতি भक्तज्ञावनी ॥

विज्ञा जी वार्षकाः। ইতি শব-बद्दावनी।। विज्ञादे জিফু: ২ রোচিফু: ৩। ইত্যনর: ॥
বিভান্ত: ত্রি বিভুনযুক্ত:। বি পূর্ব
ভুনধাতো: ক্ত: পুত্যযেন নিয়ম:॥
বিভান্ত: ত্রী বিভুন:। ইতিবিভুনশন্দীকাষা ভরত:॥
বিসত: ত্রি বিকৃত্বনতিবিশিষ্ট:।

বিমতঃ ত্রি বিক্জমতিবিশিষ্ট:। বি পূর্ব মন থাতোঃ ক্ত পুত্যবেন নিয়মঃ॥

বিমনস্কঃ ত্রি বিমনা:। বিনিগৃহী-ত সনো হস্যেতি বহু ব্রীহৃর্থে ক পুতুর্যেন নিম্নম:।।

विभनाः जि विश्वाित्व शास्त्र विश्वाित । प्रश्नीः २ व्यक्ष्मीः २ व्यक्ष्मितः २ व्यक्षितः । व्यक्षितः विश्वाितः विश्वाितः । व्यक्षितः विश्वाितः । व्यक्षितः विश्वाितः । व्यक्षितः । व्यक्षित

বিময়: পু• বিনিময়:। ইতি ছেম-চন্দঃ।।

विभर्षः भू॰ कानक्ष उर्कः। कान-काम्निया ইতি ভाষा। ইতি রত্ন-भाना ॥ विभर्षन•। ইতি শদ-রত্নাবলী॥

विमर्चकः भू हक्ममः। ইতি ' त्राजनिर्घणेः॥

विनर्धनः क्ली बक्क्माहिनर्धनः। उद् शर्यप्रायः। शतिमनः २। इंडप्रनतः॥ विमर्धः २। इंडि मस्त्रद्वावनी॥ विस्मर्थः नर्धन्धः॥ विमामा थः भू मम् नाड्जा उम् शक्का दि:। यथा। ज्ययं गरक्ष शति भारता विभागारिय भारता शहर । मूब গামী মনোহারী গন্ধ আমোদ के दिन:॥ इंजि नद्रद्वावली ॥ विमर्भन की श्रामणः। विजर्कः। यथा। विजर्कः महामूबयन शद्रा-मार्भा विमर्भनः। अध्याहात्र खर्क উহো ৎস্থান্যখণ দ্ৰণণ।। ইতি (रूमहन्मुः ॥

विभर्यः भू विवादगा । ইতি बढी-थ्यः ॥

বিনল জ্লী ভারছেমদ্বিধাক্ত। **उज्भव्रमित्राम्यः। उर्भ**र्गयः। निर्मानः २ बहुः ७ व्ययनः ८ बहुशाः ভুক ৫। অস্য তথা:। কটুত্ব। তি-कव्। वृत्याय वृत्रनामिव्। त्रम वीर्गामो जुनादः। (वाद जिम्बी-र्याक्ष । इंडि द्राक्रिनियं है:।। পু॰ অর্ন। ইতি ছেন-বিমল:

ठन्यः ॥

विमनः वि निर्मनः। उट्भर्गायः। वीशु २। इंडामबः॥ भुगडः ०। ইতি শদ্রত্বাবলী॥ চাকঃ। ইতি ভবৈৰ ॥

विभवनानः क्षी निज्येनिमिखिक-कानामानः॥ स्वत्रश्रीनमार्थमानक

। यथा। निडाः निमिखिकः कामाः বিমল দান মীরিত ৷ অহন্যহ-নি য়ৎ কিঞ্চিদ্দীয়তে হনুপ কারিণে । अनुष्तिमा क्वः उर मार वान्न-ণায ভু নিভ্যক ।। যন্ত্র পাপোপ-भारिष्ठां व मीयाख विमूचा॰ कात्र । নৈনিভিক তদুদিষ্ট দান সন্ডি-त्रम् १३७ ॥ व्यंभे ७ विकरियर्थर् चर्गार्थः यट भूमीया । मानः उट কান্য মাখ্যাত মৃষিভি র্দ্ম চিস্ত-কৈ:।। চেতসা সত্ত্ত্ৰেন দান ত-দ্বিমল স্মৃত ।। ইতি গাক্তে ৫১ व्यव्यायः॥

सु विकः। ইতি বিমলমণিঃ ब्राकिर्घिष्टे: ॥

जी मधना। हानात्रक्रा বিমলা ইতি ভাষা। ইত্যমর: ॥ ভূমিভে-**ए: । ই**ভি स्मितनी ।। एप वीर छए: 1 यथः ! य्याचा विभवा कार्या भूक शासन्त् वहंगा। युकाकन्वधाती চ কমগুলুকরা বরা ॥ নাবাসন जगक्छ। (**४७गान**प्रायद्यश्रिया । मधि की बादना हाता कर्त्र मन চর্চিতা। সিতপক্ষজ হোনেন রাষ্ট্রা-যু নূ প বজিনী। ইতি দেবীপুরাণে সমুৎসরদেবতা দ্বিতীয়বিংশতি-काविधिः॥ अ।। जानाहः। भूकावर

कर्निकामरपु वामूरविख नायकः। विभवा नाधिका उन्ध्र वानुस्वन्ध कीर्डिंग।। ইতি कानिकानुदारा ৮२ व्यव्यायः ॥ 🗱 ॥ व्यश्वक्षः। উৎকলে নাভিদেশঞ্চ বিরন্ধাক্ষেত্র উচ্যতে। বিম্বা সামহাদেবী জ-গদ্বাথস্ত ভৈরব: ॥ ইতি তত্রচ্ডা-भागे ७३ भीठे निर्गरः॥

विमनाञ्चकः) वि निर्मनः। ইত্যমর विमनार्थाः) हीकाषाः द्रायमुब्रहेः ॥ विगवाद्ः भू भज्ञवभवंजः। इंडि (र्महन्तुः॥

বিমাংসঃ পু॰ অশুজনাংসং। ভক্ত বিনাত্তঃ পু॰ মাত্সপত্নীপুএঃ। वक्रवामियांभा। इंडि (कहिट् ॥ दिगाजां जी माज्मभन्नी। मदमा ইতি ভাষা। সা কনীয়স্যপি নম্-न। यथा मृजिः। माजुः निजुः कनीयाःमः न नामः वयमाधिकः। নমস্কুৰ্য্যাৎ গুরো: পত্নী ভাত্তা-ষা বিমাতর ॥ মৃত্র্সারে। ক্রি-যো নমস্যা বৃদ্ধাক্ষ বয়সা পতু ্রে ৰ তাঃ। যতঃ পত্য র্ব্যসা তা জ্রিয়ো বৃদ্ধা অতঃ কনিষ্ঠা অপি নমস্যা:। রকো নিবৃত্তাবলি লিতানছ ধন-বিভাগ কর্ত্তব্যত্ত্ব । যথা বৃহস্পতিঃ ৷ পিৰো রভাবে ভাতৃণা• বিভাগঃ

भः भूपणितः। माञ् निवृद्ध द्रवनि জীবভোরপি শস্যতে॥ অত্র মাতৃ-পরণ বিমাত্ পর মপি পু প্রান্তরোৎ পৰি সম্ভাবনা ভৌল্যাই। ইতি मायञ्चु ॥ 🗱 ॥ यम् ॥ यन मिद्र যথা। সোদরভ্রাত্তি বিভাগে ক্রিবনাণে মাত্রে পুল্রসমাংশো দা-उत्रः । नगाः महाविधी माजाः इेंडि वहनाचाज्भरना बननीभ-রত্বাৎ ন সপত্রীমাতৃপরত্ব মপি। সক্ছুত্স্য মুখ্য গৌণবানুপপ-खः। ३७ माय**जा**गः॥

उद्मर्यायः। विमाख्यः २ । इन णुमद्रः ॥ देवमाबः २। इंडि बहें।-थबः ॥

विमानः भू क्री (एवक्षशः । 'छए-পর্য্যায়ঃ। ব্যোম্বান ২। ইত্যমরঃ ॥ मार्बरजीमगृष्ट् ॥ (वार्षेकः॥याः नमाजः। ইতি (मिनी।। विमार्गः भू मयार्क्किशा स्रभ्यः

। विभ्र मृष्ट्याउ। र्यः भुजारम निज्ञमः ॥

ইতি মলমাসতত্ত্ব ।। 🟶 ॥ বিমাতৃ - | বিমক্তঃ 📵 বিশেষেণ মুক্তঃ । বথা । যে ধন্যে ধরবিনদাক্ষ বিমৃক্তমানিন युग्रज्ञावामविणुष दूषवः। याः क्श क्रिंग नतः नतः उठः नठः

স্ত্যাধা নাদৃত যুম্মদন্ত্র য়: ।। ইতি শ্রীভাগবতে ১০ ক্ষন্ধে ১৪ অধ্যাধ:।। ত্যক্ত:। বি পূর্ব মুচ্ধাতো: ক পু-ত্যযেন নিম্নম: ।।

বিমৃত্তি: জী বিমোচন ৷ মোক:

। যথা। পিত্যনসৈ দিবি যে চ
মূর্তা: ষ্বাভ্ন্ন: কাম্যকলাভিস
কো। পুনানশকা: সকলেপ্লিভা
না বিমৃত্তিদাযে ধনভিস ছিতেযু
।। ইতি পায়ণিত ভত্ত্বা

विम्थः बि विह्न थः। विद्रजः। यथा। त्रागरेनः कन्निरंज स्वः हि स नान् मित्रमान् स्वः। माकः त्याः भव त्यन महार मृष्टि द्वादाखद्वाः खद्रा॥ इंडि भार्त्याखद्रथएक निः वः भुडि विक् वा हृहः॥

বিনুদৃঃ ত্রি পুফ্ল:। ইতি হেম-চন্দু:॥ মূদারহিতখচ।।

बिरमाठन क्री म्ब्रीकब्रवः॥ विमुक्तिः । वि भूर्व मुठ्यात्त्वा ब्रन्हे भुज्यत्वन निक्रमः॥

বিমোহন জ্লী বৈচিন্তীকরণ। বি পূর্ব মুহধাতো রনট্ পুত্যবেন নিম্লমণ।।

ৰিমোহিত: ত্রি মোহ্যুক্ত:। মৃথা:
। যথা। তাবপ্যতিবলোমতৌ মহামায়বিমোহিতৌ। উক্তবভৌ

वरतांत्रात्वा विष्ठा भिन्नि (कर्णवर्षाः विष्णवर्षाः ।।

विस्माक्षणः क्षी विस्माहनः। भिन्निछाजनः। यथा। यः धर्मकामार्थ विमुक्ति कामा जज्ज हेश्वाः गठि माश्रृ विद्या विकामिर्या नाउ। भिर्म स्मवर्गः करनाज् स्म श्रम् जुमस्याः विस्माक्षणः॥ हेन् श्री जागवरक

৮৩ অখ্যাব: ॥

विषः ही शुक्तिविषः॥ कम अनुः। इंडि मः किछमात्रागा मिवृज्ञिः।। বিধিকাফল । ভেলাস্চা ইভি ভाষ।। ইতি মেদিনী।। শেষস্য **श**र्ग्रायः। जुण्डित्क्रदी २ द्रक्रक्षा ৩ বিধিকা ৪ পীলুপণী ৫। ইত্য-मतः ॥ अधे ७ विशे १। इंडि রত্নালা॥ বিষ্যা ৮ বিষক ১১ विश्वका ३०। ই ि भ पत्र द्वावली।। অস্য গুণ:। পিত্ত কফ ছ चं বুণ হলাস স্থনাশিত্ব । ইতি রাজ-ৰল্লভ:॥ অপিচ। বিশ্বী রক্ত ফলা তুম্বী তুণ্ডিকেরী চ বিশ্বিকা। ওঠো-পমফলা পোক্তা পীল্পণী চ ক-থ্যতে॥ বিশ্বীক ন॰ স্বাদু শীত॰ ওক পিত্তাসু বাভৱিৎ। স্তম্ভন লেখ-न क्रा विवक्षाध्यानकात्रकः ॥ ইতি ভাবপুকাশ: ॥

विदः भू ही न्यं हन्त्र भ थल। ইত্যমর:॥ विषः भू कृकलामः। ইতি মেদিনী विश्वक क्ली हम्पुमूर्याम खन ॥ वि विकाकनः। ইতি भदत्रञ्जावकी ॥ বিষমা জী বিধিকা। ইতি শব ब्रञ्जावनी ॥ विष्ठिः भू अर्थभः। ই ७ भदः क्रिका ॥ বিদা জী বিদিকা। ইতি শন্-ब्रञ्जावनी ॥ বিদ্মিকা জ্রী বিশ্বণ। ইভ্যমরঃ॥ চন্দ্র স্ঠ্যসপ্তল। ইতি শহরত্বাবলী।। ৰিম্বী জ্ৰী বিশ্বিকা। ইতি শব্দরভা वनी ॥ বিষু: ত্রী গুৱাক:।ইভিকেচিৎ।। विषाष्ठः) बि विश्वाविव छ। विग्रा বিষৌষ্ঠ: ∫ইতি মুঞ্ধবোধব্যাকরণ ॥ বিষয়ারী পু• চিল্ল:। ইতি শব-याना॥ चाकामगाविनि जि॥ विय८ द्वी व्याकामः। इंडामद्रः॥ विषम्भन्। जी सर्भगन्। इंडा यतः ॥ বিযদ্ভি: জ্রী অন্ধকার:। ইতি বিকাপ্তশেষঃ ॥ বিষয়ণিঃ পু॰ সুর্য্য:। ইভি হার। व्यो॥

वियमः भू मायमः। इँछ प्रमाः॥
पूःथा इंडि सामी॥
वियाजः जि निर्लङ्काः। इँछ प्रमाः॥
वियामः भू मायमः। इँछ प्रमाः॥
वियामः भू मायमः। इँछ प्रमाः॥
वियामः भू निर्णाणिकिष्टः। वि
भूतं युक्त भाष्टाः क भूछ (यम
विश्राः॥
वियामः भू विष्ट्रमः। उर्देशनः
यः। विभूत स्तः २ विभू (यामः ७

वित्र है। इंडि (इस्कृत्युः ॥
विराग जाक् जि विरह्म यूकः ॥
यथा। विराग जा जा लि न्भ मुभः
मुजा उत्तर माका म्मृजाः म्मृ माः
ननः। भिरक्त (द्वावाक गठक्त्र मा मूछः
मह्क जा ह्य ठ न्यू (विदिशी ॥ इंडि

বিষোপী পুণ চক্রবাক:। ইতি শদ্চল্দুকা।। বিষোগগুক্তে ত্রি।।
বিষোজিত: ত্রি বিষোগপুণপিত:।
বি পূর্ব ঞ্যন্ত যুদ্ধ বাতো: ক্রপুত্যযেন নিয়ম:।।

বিরক্তঃ ত্রি বিরাগযুক্তঃ। অননু-রক্তঃ। যথা। জ্ঞাননিষ্ঠো বিরক্তো বা মন্তকো বানপেক্ষকঃ। স্বলি-কানাশুনা স্তাক্তা চরেদবিধিগো-চরঃ।। ইতি শ্রীভাগবতে ১১ ক্ষম্বে ১৮ অধ্যায়ঃ।। বিরক্তা জী দুর্ভগা। ইতি ত্রিকাপ্ত-শেষ: ।। অননুক্লা । যথা। যাণ চিন্তথানি সভত নিয় সা বিরক্তা সা চান্য নিছতি জন সজনোন্য সক্ত:। ইত্যাদ্যুক্তট: ।।

বিরক্তি: ত্রী বিরাগঃ। যথা।
দেকো গুরু র্মন বিরক্তি বিবেক ছেতুর্বিভূৎ মা সন্তু নিধন সভতা ভূর্যদর্কণ। ভন্তান্যনেন বিম্বানি যথা
ভথাপি পারক্য নিত্যবশিতো
বিচরাম্যসন্থ।। ইতি শ্রীভাগবতে
১১ ক্ষন্ধে ৯ অধ্যায়ঃ।।

বিরস্থ লী কল্পুই । ইতি রাজ-নির্ঘণী: ।।

বিরচিত: ত্রি বিশেষেণ রচিত:।
নির্মিত:। যথা। এব প্রীলহন্মতা
বিরচিতে প্রীমমহানাটকে বীর
প্রীযুতরামচন্দু চরিতে পুতুঃজ্তে
বিক্রমি:। ইত্যাদি মহানাটকং।।
বিরজ্জনা: প্রুণ সন্তুলবিশিপ্ত:।
তৎপর্য্যায:। দ্ব্যাতিগ:২। ইত্যান্য:। দ্ব্যাতিগ:২। ইত্যান্য:। দ্ব্যাতিগ:২। ইত্যান্য:। বিগতে রজ স্তমসী যেবাং
তে রজ স্তনোগুণশ্ন্যা: সল্ভৈন্ন
নিষ্ঠা: সাক্ষাৎকৃতবুজ্জাণো জীব্দ্যান্য সাম্বাদ্যো দ্ব্যাতিগা উচ্যান্য। দ্ব্যান্য। দ্ব্যাতিগা উচ্যান্য। দ্ব্যান্য। দ্ব্যান্য। দ্ব্যান্য। দ্ব্যান্য। দ্ব্যান্য। দ্ব্যান্য। দ্ব্যান্য দ্ব্যান্য। দ্ব্যান্য দ্ব্যান্য দ্ব্যান্য দ্ব্যান্য। দ্ব্যান্য দ্

वित्रजाः जी विगठार्ख्या। इंडि करेश्यतः॥

বিরজা জ্রী কলিখানীবৃক্ষ:।ইতি त्रञ्नाला॥ पूर्वा। ইতি हात्रावली यगाञिमाञा। यथा। উৎপन्नाः পিতৃকন্যাযা বিরজাযা মহাব-नाः। य**ि** यंगाजिः स्यांजि द्रा-যাতি: পঞ্মো লুক: ॥ ভেষা ব याजि: शक्षाना नश्वत भद्राक-मः । इंडि कोर्प्य २० व्यक्तावः ॥ 🕏 ॥ बीकृष्णमधी । मा द्रावाजः যাত্যজ্পাণা সভী সরিদুপাত্ত-वर । जन्याः मध्यूयाः मध्मम्-मु। अख्यन्। यथा। अकना द्राधि-কাসার্ছ গোলোকে এইরি: খ্র্য । বিজহার মহারণ্ডে নির্জনে রাস-मक्षा ।। कृषा विश्वतः शक्ष **खा म**मृद्धे। विश्वाय ह । शा**लिका**॰ বিরজা মন্যা শৃক্ষারার্থ জগাম ছ ॥ मृक्षे। ठ बिरुति खुर्न विकरात তথা সহ। তথাসক প্রীহরিঞ রত্রনণ্ড**প স·ছিত**•॥দৃষ্ট্র**। চ রাবি**• कान्। क हक् खाक निरवहन । ब-गाम महमा (मवी ७॰ द्रव्यक्षण॰ भुत्व ॥ बाद्य नियुक्तः समर्भ बाद्यशाः ল মনোহর। ও মুবাচ ক্ষা দেবী वक्नकल्लाहना ॥ मूबः गह गह

म्ब्र ब्र बिनम्भि किस्त्र । कीमृमी बर्भवाः काषाः मुक्कामि उर शुः ভোরহণা শুদ্ধা কোলাহল শদ্দ গোপিকানা হরি: ৰ্বণ। জ্ঞাত্বা চ কোপিতা• রাখা মন্তর্থান• চকার হ ॥ विव्रका द्राधिकाणका८ व्यष्ठर्थानः क्रब द्रिश । मृष्ट्री दाशाञ्चार्छ। ना कारही भागाःक यागजः ॥ मर् ন্তত্র সরিদুপণ তছরীর বভ্ব হ।। ব্যাপ্তঞ্চ ব্ৰুলাকার তথা গোলো-क भव ह । काहित्याकन विखीन পুঙ্গেডিনিম্ন মেৰ চা। দৈৰ্ঘে দশগুণ চাক্ নানারত্বকর পর । রাখা র তি-गृहः गञ्च। न एएमं इतिः गुन्।। वित्रः জাঞ্সরি দুপা দৃষ্টাগেছ জগান সা । 🗐 क्ला विव्रकाः मृक्षा मित्र मृताः िन्या न जी ।। उदि क्राम विवेता **छीत्र नीव्रमत्नाह्त्व । द्या विना**न रु गृज्य कथ की वाभि गुनरि ॥ नम्धिष्ठाञ्सकी पुः खव मूर्खिनञीः সতি। পুরাতন শরীর তে সরি মুপ মভ্ৎসতি॥ মলাদুখাৰ চাগ-ই বিধাৰ তনু ন্তৰণ। আজগাম হ-प्र त्रगु॰ माकामाध्य मूनस्त्री ॥ भः न्। भागनाथक भना ही वक नक् বা। তাঞ্চ ৰূপবতীং দৃষ্টা পুেশ্লো पुकाः बग८ भिजः ॥ हकात्रालिकः

ন তুর্ণ চুচুত্ব চ মুক্ত মুক্তঃ। নানা পুकाর শৃক্ষার বিপরীতাদিক পুভু: ॥ ब्रह्मि (भुगमी: भुगम्) हकात ह भूनः भूनः। विद्रका मा द्राकायुका ध्वा वीर्ये मत्माघकः ॥ मत्मा वज्य ভবৈৰ ধন্যা পৰ্ভৰতী সতী। তঙ্গৌ তত্ৰ সুথাসীনা সার্জণ পুলৈশ্চ সপ্ত-**डि:।। ेकरा इदिना मार्छ** वृन्ताद्ग-(१) जूनिर्जात। विज्ञहात्र भूनः जाश्री শৃক্ষারাসক্ত মানসা।। এতস্মিন্নন্তরে ভৰ মাতু: ক্ৰোড জগাম হা ক-নিষ্ঠ পুত্ৰ স্তস্যাক্ষ ভ্ৰাতৃভি: পীডি-তো ভিযা।। ভীতং ৰতনয় দৃষ্ট্বা ত-ত্যান্ত তা॰ কৃপানিধিঃ। ক্যেডে চ-कांत्र वाल॰ मा क्ष्मा त्राधागृह॰ यरगे ॥ भुरवाद्य वालः ना नाधी न मम्माञ्जिकः शियः। विवावाभ ज्नाः তত্র শৃহারাতৃগুমানসা ।৷ শশাপ ষসূত কোপাৎ লবণোদো ভবিষ্য-তি। শশাপ সর্বান্ বালা ক্ষ যাস্ত মুঢ়া রসাতলং॥ শুদ্ধা বিবরণং সর্বে পুজগু ধরণীতল। সগুদ্ধীপে সমূ-দ্যুণ্ড সন্থ তস্থ্ বিভাগশ:॥ কনিষ্ঠা-षृष्कभर्य। छ॰ विख्ना विख्ना गूरन। नव ণেক্ষু সুরা সর্পি দৃধি দুধ্ব জলার্ণবাঃ॥ এতেবাঞ্চ জল পৃথ্যা भागार्थक ভবিষ্যতি। ইতি বুক্ষবৈধর্ত্তে একৃষ বিরল

सन्त्र थए १० व्यवासी। सा निवान श्राह्म विद्वाहम् के प्रेरं । विभाग मा महाप्ति स्वनाश्च रेड्रवः ॥ हेडि उद्घर्षामणी ६० भीठेनिर्वः । साउन मुख्याभगामा कर्वत्। । यथा। स्वाप्त् । मुख्यक्षाभगामम मर्वेडीर्थ्य्य विधः। वर्क्षिष्ण मन्याः गङ्गाः विभानाः विद्वाः उथा।। हेडि भुगिष्ड उद्धः।।

वित्रकः) वित्रकिः।

विद्राप क्ली वीद्रगङ्गः। ইতি नदः द्रञ्जावनी ॥

वित्र छ: जि निवृद्धः। यथा। व्याख वित्र । स्वाद्धः । व्याद्धः । व्याद्धः । निष्ठे क्षादः । वित्र छ। १ छहित्। पूछाहाकामुग्म वात्र छ: ।। ই छि मुश्रादाधवऽ। क्रत्र १ ।।

वित्रिज्ञः ज्ञी निवृद्धिः। उट्भर्यऽ। यः। आद्रिज्ञः २ अवद्रिज्ञः ७ उभ-द्रामः ८। ইত্যमदः ॥ उभद्रमः ६ विद्रामः ७। ইতি ভद्रजः ॥

विद्रव की पृथि। इंडि द्राज- " निर्यण्डे:॥

বিরল: বি অবকাশ:। ফাক্ইডি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। পেলব: ২ বিব্ৰহি

তনু: ৩। ইত্যমর:॥

বিরলজানুক: ত্রি বক্রজানুবিশিষ্ট:। তৎপর্য্যায:। পুজু: ২ পুজু: ১। ইতি হেমচন্দু:।।

वित्र ज मृत्य जो भूक्य वा खः। यथा। यवा छ क कि का मृत्या रेम व क् क क क मिक्तिका। वित्व भी खत्र जा क महार मा भूका वित्र ज प्रवा।। ই कि कहा-यतः।।

वित्र इः भ् विष्ट्र । उर्भग्रीयः। विभ्वाञ्चः २ विभ्यागः ३ विर्यागः ८। ইতি (इस्मान्यः।। कः।। वित्र इ वर्गनीयानि यथा। जाभः। निश्वामः। । विद्या। स्मोनः। क्षाम् उ।। वर्-मत्र ज्वा द्राबि रिर्याः। कागद्र १। भी उत्व उक्ष उ क्षानः। इंडि कः विक्ष वा ।।।

वित्रहिनी जी ज्िः। ই जि मधभाना। विह्रिदिनिष्टे। नाती। यथा
। त्रजिः मु॰ त्मा वित्रहिनी निवः जी
वित्रही वित्रः। हाया हायाः मुथः।।
मुश्लो किः वज्व हायाः मुथः।।
हे जि नुकारिवर्र् श्रिक्षक्रम्थः
८५ व्यवायः॥

বিরহিত: তি ভ্যক্ত:। বিহীন:। যথা। অভিভ্তঞাবনত ভ্যক্ত স্ত স্যাৎ সমুজ্পিত। হীন বিরহিত ধৃত মৃৎসৃষ্ট বিধুতে অপি ।। ইতি কটাধর: ॥

বিরহী পৃ' বিরহবিশিষ্ট:। বিযোগী। বথা। বিহরতি হরি রিহু সার্বিসারে। নৃত্যতি যুবতিজ্ঞানন সমণ সথি বিরহি জনস্য দুরন্তে।।
ইতি জয়দেব:।।

বিরাগ: পৃ অননুরাগ:। রাগশ্ন্য:। যথা। বিষ্যেম্বতিসংরাগো
মানসোমল উচ্যতে। তেম্বের হি
বিরাগো হি নৈর্মল্য সম্দাহ্নত
।। ইতি পুাযশ্চিত্ততত্ত্ব ।।

वित्रागार्शः जि वित्राभरगागुः। ज्राप्तर्भागः। वित्रक्षिकः २। इजि रहमहन्मुः॥

वित्राजः भ् वित्राहे। यथा। हेन्मुनी वरनाञ्चा भगवा भन्मञ्चाः । अवर्षा द्वाममञ्जूष वित्राज स् नत्माञ्च (७ ॥ हेडि वामत्म ৮० व्यव्यावः॥

वित्राक्षमानः जि ही शिविणिक्टेः ।
यथा। किं। किंग्ह मञ्जूमज्मिन्नः
विष्णिनिर्यती वित्वान्यवी हिवलाती
वित्राक्षमानम्किन । श्रम्क गक्षम ज्ञालना हिल छेशावतक किल्लात्रः हिन्दुः मथ्यत्र त्रिः भु छिक्षनः सम्॥ हिन्दुः मथ्यत्र त्रिः भु छिक्षनः सम्॥ हिन्दुः मथ्यत्र त्रिः भु छिक्षनः सम्॥ हिन्दुः स्थाने व्यवस्थात्र ।। विद्रािकडः जि (णाजिङः। मीछः।
यथा। অভীব निर्मातः नादः नूर्यः
जान विनिन्मकः। शतिष्ठ्रं क्याः
निर्देश ही द्रांकिंग विद्रािकडः ॥
इिंड दुक्तदेवदार्खं गणशिङ्गरेखः ३०
व्यथायः॥

विताएँ भू॰ किवियः। ইত্যমतः॥ স্লশরীর সমষ্ট্রপহিত চৈতন্য। ইতি বেদান্তসার: ॥ # ॥ মহা-বিরাজ্ৎপত্তি র্যথা। খ্রীনারায়ণ উবাচ। অথ ডি:ম্ব। জলে ভিধন্ যাবদৈ বৃন্ধণো বয়:। ভভ: স কা-লে সহসা দ্বিধা ভূতো বভ্ব হ।। ভন্নব্যে শিশু রেকক্ষ শতকোটি রবিপুভ: ৷ ক্ষণ রোজ্যমাণচ্চ স্ত কঃ পীডিতঃ ক্ষুধা।। পিতৃ মাতৃ পরিত্যক্তো জলমধ্যে নিরা-न्यः। वृक्षा ७ मः घनात्या (या मन-(मांक् भगाधार ॥ अ्वार ज्वा তমঃ সোপি নামা দেবো মহাবি-द्राहे। भद्रभाग् र्यथा मृत्वाट भद्रः স্লাভথাপ্রসৌ।। তেজসা বো-ডশাংশো য: কৃষ্ণস্য পরমাতান: ৷ व्यादारता १त्रःथा विचानाः महान् বিষ্ণুচ প্ৰাক্তঃ ॥ প্ৰত্যেক লো-নক্পেষু বিখানি নিখিলানি চ। **उ**म्याभि उवाः मःथाभ क्षा

বক্তৃ ন হি ক্ষম: ॥ সংখ্যা চেদুজসা भिष्ठ विश्वानाः न कराव्य । वृक्ष विकृ निवामीना उथा मःच्या न বিদ্যতে ৷৷ পুতিবিখেযু সন্ত্যেবং বুকা विक् निवारयः। भाजानामुक्तानाः কান্ত বুন্ধাণ্ড পরিকীর্ত্তিত।। অত উদ্ধেতি বৈষ্ঠো বুন্ধাণ্ডাছহি রেব (१। यथा।। अ ७ উक् १६ (भानकः नकान्यकाहित्याबनाय । निष्ठाः সভ্যমন্ত্ৰণ হথা কৃষ্ণ শুথাপ্যয় ।। मधदीम मिडा मृथी मधमागद সংযুতা। উনপঞ্চাশদুপদ্বীপাসংখ্য-रेणवनमदिजा।। উक् र मर्गाः मध लाका वुक्तलाकममित्रजाः । भा-তালানি চ সপ্তাধ কৈব বুন্ধাও भिव है।। উष्कु • ध्रताया ज्रह्मिका ভূবর্লোক স্ততঃ পর:। ততঃ প-র*চ স্থলোকো জনোলোক স্ততঃ পর:।। ততঃ পর স্তপোলোকঃ সত্য লোক ভতঃ পর:। ততঃ পরো বুন্ধলোক স্তপ্তকাঞ্চন নির্মিত: 11 এব সর্ব কৃত্রিমঞ্ ধরাভ্যন্তর মেব **চ। তদ্বিনাশে বিনাশক সর্বে**ধা-(भव नात्रम ॥ कलवृष्ट्रमवर नर्बः विश्व मः व मनिज्यकः । निर्द्धाः देव-क्रे (गालाको जाउते मथरक्

विभो ॥ পुভিলোমক্প বৃদ্ধাও পুত্যেক মস্য নিশ্চিত ৷ এবা স স -খ্যান জানাতি কৃষ্ণো হন্যস্যাপি কা कथा।। भुरङ्घकः भुङ्गिकार्थः वृक्ष विक् निवारयः। जिनुः (कार्षे)ः भू-রাণাঞ্চ সংখ্যা: সর্বত্ত পুত্রক। দি-गीनारेक्व रिक्शाला नक्कानि गु-शाहराः। ভূবি वर्गाण हज्ञाद्मा २१९-(या नागा क्रताह्या:।। अथ काल ह न विद्रारे छक्षं मृक्षा भूनः भूनः । ডিয়ান্তরঞ্জ শ্ন্যঞ্জ ন দ্বিতীয়ঞ্চ কঞ্চ-न ॥ हिन्छ। सवाभ क्षृत्युक्ता क्रांत्राम ठ श्नः श्नः। क्डानः शुक्तिः उना मरवते कृषः भन्नमभूक्षः ॥ ज्ञा দদৰ্শ ভবৈৰ বুন্ধজ্যোতিঃ সনাতন' । नवीनजनरमाग्रमः विज्ञः भीज-वामनः॥ मिष्य उ॰ मृत्रवी रुखः छ-ক্তানুগৃহকারক । অহাস বাল-क स्टाडी मृष्ट्री खनक भी यत्र ।। तत्र ত্যা দদৌ তুষ্টো বরেশ: সমযোচি-ত। মৎসমে। জ্ঞানযুক্তশ্চ ক্ষুৎ लिलामानिविद्धिं**ः** ॥ वृक्षाश्रामः थानिमाया ভव वट्न मयाविध । निक्रासा निर्लय रेक्टर अर्खिया॰ वद्र-দো বর:।। জরা মৃত্যু রোগ শোক পীডাদিবহ্রিতা ভব। ইত্যুক্ত্বা চ मक्कर्ण महामञ्च विष्कृत ।। विः

क् इं भ्र भुक्ककाश (वरागम वदा शदा । नुगवारिहर्ज्याञ्च कृष इंडाक्षत्र-ह्यं।। दक्षिकायां अधिक जनविद्य कन्नवामात्र न भुजुः ॥ भुवजाः मब्हः শুবা নিবোধ কথ্যামি তে। পুতি-विष्युष् यहेन्नर्वम् अमाजि विकाद-कनः॥ उद (वाडमांग्मं विव्यविता वित्थाः नक्षम्भम् देव । निर्छन्म्।-আন কৈব পরিপূর্ণ ক্রমস্য চ।। নৈবে-(मान क कृष्णमा निक् कि कि श्रापा: कन । यन्यन् ननाजि रेनरवन्तर यरैन (नवाय रथा जनः ॥ म ह थान् जि उ नर्बः नन्त्री मृष्ट्रा भून उत्दर । उक्ष মন্ত্রণ বরণ দত্ব। ত ম্বাচ পুন র্বিভু:॥ বর মন্য কিমিষ্টন্তে তলে বুহি দদা-মি চ। কৃষ্ণস্য বচন শুলা ত মুবাচ मश्विताहे॥ अपस्ता वालक छब বচন• সমযোচিত•। শ্রীমহাবিরাড় वाह । वद्गः स्म ज्रू भनारभार ভক্তি ভ্ৰত্ নিশ্চল। সম্ভত বাব-माय् (सं क्रम वा मूहित कि वा॥ व-फिलियुरका या वाला की वमूकक मध्यः। वृक्तिक्शिता मूर्थम की বন্ধপি নৃত্যে হি সং॥ কিন্তজ্ঞপেন जभना याख्डन भू**ड**ानन ह । कृष छिकिविहीनमा मूर्थमा कीवन॰ वृथा

।। যেনাত্মনা জীবিতশ্চ তমেব নহি मन्राञ । यावमाञ्चा मद्रीदि ९ खि তাৰ্থস শক্তিসাযুত্ত: ॥ পশ্চাদ্মা-প্তি গতে তমিন্ন স্বতক্তাশ্চ শক্তয়ঃ । সচ বাঞ্চ মহাভাগ সর্বাত্মা পুঞ্-তে: পর: ৷৷ বেছাম্যশ্চ সর্বেভ্যে বুন্ধক্যোতি: সনাতন:। ইত্যুক্তা বা-लक खब विद्वताभ ह नावम ॥ উवाह क्षः भुजुः किः भधुताः भुः जि भूनर-ती । ञीक्ष देवाह। मृहितः मू इत जिष्ठ य**थारु पु उथा** खवा तुका-ণো হস'খ্যপাতে চ পাত তে ন ভ-বিষ্যতি ৷৷ অংশেন প্রতিবুন্ধাণ্ডে ত্বঞ্চ ক্ষুদ্র বিরাজ্ভব। তমাভিপদ্মে ৰুক্ষা চ বিশ্বসূষ্টা ভবিষ্যতি ॥ ললা-हि वुकारी कव कपा रिक्का मरिकाव जूर শিবাংশেন ভবিষ্যন্তি সৃষ্টিসঞ্চার-गाव देव ॥ काना शिक्षम् (छ श्वरक। वि-यमः हात्र कात्रकः। भाउ। विकक्ष বিষয়ী ক্ষুদাংশেন ভবিষ্যতি ॥ ন-জ্ঞক্তিযুক্ত: সতত ভবিষ্যসি বরেণ (म) ध्रात्न कमनीय॰ मा॰ निज्रु॰ দুক্র্যসি নিশ্চিত।।। মাতর কমনী-याक मन वकः इन इ जा। यानि লোক তিষ্ঠ বৎসেত্যক্ত্বা সো ২ন্ত রধীয়ত ॥ গত্বা স্বলোক ব্রহ্মাণ **म**स्द्रः न উवाह २। मुद्रोद्रः मुद्रेभी- শাশ্চ সংহ ভারঞ্চ তৎক্ষণণ।। ত্রীকৃষ উবাচ। সৃষ্টি• সুষ্টু• গছ বৎস নাভি পান্মান্তবো ভব। মহাবিরাল্লোম-क्रम क्रम्म ह विष्य मृग् ॥ गह वर्भ भशापत तुका जाला खाता ভব। অংশেন চ নহাভাগ ষুগঞ্চ সূচির॰ তপ:।। ইত্যক্তা **জগতা**॰ না-था विववान विवि छ छ:। जगान ৰুক্ষা ত॰ নত্বা শিবশ্চ শিবদাযক:।। মহাবিরালোমকূপে ব্রুমাণ্ডে গো-लक्त जःल। वज्र व विवाद ऋपु। বিরাড শেন সাম্পুত ৷৷ শগ্রামো যু-বা পীতবাসাঃ শ্যানো জলতল্লকে। ञ्चेयकामाः भूमशास्त्रा विश्वतानी जगर्पनः॥ उनाजि कमत्व तुन्ना व ज्यक्मत्वाच्छवः। **म**•ज्यभप्रमुख्य वञ्चान यूगनक हें।। नाउ॰ जगाम দওস্যপদ্মশ ভস্যপদ্মর:। নাভি-জ্বা চ পন্ম চিন্তা মাপ পিতা **७**व ॥ अङ्गात भून द्रागंडा मत्यो श्रृहे: भराषुकः। उत्ता परणं क्र मुष्ड॰ कारणन मिव्यव्यक्त्या ॥ भवान॰ ৰলভল্লে চ বুন্ধাণ্ডে গোল চাবৃতে ॥ यह्मामक्ष्म युक्ताखः उक्ष उट পরনেশর । ত্রীকৃষ ঞ্চাপি গোলো कः गाम गामी ममन्विः॥ उः স্ংস্থ বর প্রাপ ততঃ সৃষ্টি ঞ্কা-

র সং ৷ বভ্রু বুন্ধণঃ পুতা মানসাং সনকাদয: 🛭 ভতো ক্দা: কপালা-ह निवारेनदाहन श्वाः। वज्व পাতा विक्ष क कुमुमा वामशार्थ छः ॥ চত্ভুলক ভগবান্খে ভদীপ নি-বাসকৃৎ। ক্রদুস্য নাভিপদ্ম চ বুন্ধা বিষ্ণু সদৰ্জ্জ চ ॥ ৰগ' মৰ্ত্যঞ্চ পাতাল বিলোক সচরাচর ৷ এবং সর্ব লোমক্পে বিশ্ব প্রত্যেক মে-ব চাং পুতি বিখে জু দুবিরাট্ বুন্ধ বিষ্ণু শিবাদয:। ইত্যেব কথিত। বৎস একৃষ্ণ কীর্ত্তন পরণ।। সুখদণ মোক্ষদ সারু কিং ভূনঃ শ্রোত্ নি-इमि ॥ इंडि दुक्तदेवदर्खं भुक्ठि-थ**७) वर्**षायः ॥क्या सायस्य वननुः । যথা। গতেষ তেষু স্প্তার্থণ শুণানা-বনতা নিমাণ। উপধেনে স বিখা-ত্ম। শ उक्तभा ননিনির তা॰।। সমূ সুব ত্যাসার্দ্ধ মতিকামাত্রো বিভ:। नवञ्जाः हकाम (५वः कमाला ५ तमः न्तिरत्न ॥ यातम्य भक्त मित्रः यथाः ন্য: প্ৰাক্তো জন:। ততঃ কালেন নহতা ততঃ পুগ্ৰে। ভবন্মনু:।। স্বাধ[,] ম্রব ইতি খ্যাত: স বিরাডিতি নঃ **जुरु । उपुल ध्य जामान्यान्यि** ক্ষ উচ্যতে ।। বৈরাজা যত্র তে জা-তা বহব: শ·সিভবুতা:। ৰাষ্ট্ৰা

विद्रान

মহাভাগা: সগু সগু তথা পরে ৷৷ बाद्रािवान्ताः गर्व (अ वृक्ष जू न्ताः बक्लिनः। छेडमिनुमूथा खराषका॰ जु॰ मश्रामा २धूना ॥ इंडि मार्मि ० व्यक्तायः॥ विद्रार्धः भू (मणविष्णयः। ইতি **अ**द्भवावनी ॥ उत्प्रभीयद्राजा। ষ্পা। অত্র শ্রা মহেয়াসা ভীমা-क्कू न मना यृथि। युगुभारना विक्रां है क ফপদশ্চ মহারথ:।। ইতি 🕮 ভগ-वनगी जागा > व्यव्यायः ॥ **न्** ताबन हैः। ইতি বিরাটক: হেমচন্দু: 11 विद्रार्वेबः भू विद्रार्वेषमीयशेदकः 1 **७८ भ**र्य)ायः । द्राजभक्तः २ । द्रा-জাবর্ত্ত: ৩। ইতি হেমচন্দু: ॥ বি त्राविताबबाट वि ॥ বিরাণী পু॰ হন্তী। ইতি শন্মাল। विद्रायः **পৃ॰ द्राक्**षणः।यथा। वन्त्री जु उद्योकाः भुन्नी द्राप्तः ততো বুবীৎ। পিতামে ভ্থ সূপ ৰ্জন্যে মাভানে চ শতক হা।। বি রাধ ইতি মা মাহ পৃথিব্যা সর্ব बाक्रमाः। उटम्बाश्चनायनाः .भनारवजाः भन्नाद्मारथो ॥ उह्दा

त्राम मार्ट्स वज्याः कि नुर्जीकः

म । इंज्रुक्। नक्षाम वीत्र वानम्

সুনহন্ধনু: ৷৷ উৎসসর্জ শরু ঘেরে कालम्(शांभमः खजः। उह्यीतः महाकार्यं • ভिख्न भाजान मादि-শং ॥ পপাতাশু গতপাণ: সফে-ন কবির বমন। ততো হলৌ রাম भारहरः भाक्षिति र्विनयान्ति छः॥ जुनूक नीम भन्नतः भुविश्वा त्राक-সী তন্। অভিশাপাদহ বোর णरश्चः रेवणुवरनन रेव ॥ शुत्रान्त्रमा -नः म मया भावष्याः भूनः गुनः । यहा हामद्रथी द्वारमा ভবিষ্ঠতি **भश्वतः ॥ भाभग्रात्स ভ**विष्ऽ-ত্তে তেন রামেণ সংযুগে। পুসাদা-ত্তৰ মুক্তোহ্ণ গমিষ্যামি ৰ্নাল-यः ॥ इंजि विश्व मृत्राण मूर्मनथा कर्गनाजिरकाटकर्डन नामाध्रायः॥ বিরাধন ব্লী পীড়া। ইতি শদ্-ब्रङ्गावनी ॥ বিরাধান ল্লী পীড়া। ইতি শদ-রত্বাবলী।। বিবাধানমিভিচপাঠ::। বিরাম: প্ শেষ:। নিগ্রি:। विद्रिक्तिः। उट्शर्यश्रायः। अवनानः ২ সাতি: ৩। ইভি জটাধর:॥ মধ্যু• ৪। ইতি ত্রিকাণ্ডশেবঃ ॥ পরবণা-ভাব:। ইতি ব্যাকরণণ।। विद्रानः भू विज्ञानः। ইত্যমর:

हीका ॥

বিরাবঃ পুণ শবং। ইত্যমরং॥ বিরাবী তি বিরাববিশিপ্তঃ। বি-রাবে। বিদ্যতে হস্যেতি ইন্পুত্য-বেন নিম্নমং॥

বিরিক্তঃ ত্রি কৃতবিরেক:। যথা।
দুর্বিরিক্তস্য নাভেন্ত শুরুতা হল কিশ্লকক্। পুরীষ বাতসঙ্গদ কণ্ড্মণ্ডল গৌরবং॥ ইতি ভাব-পুকাশ:॥

বিরিঞ্চ: পু॰ বুন্ধা॥ বিষ্ণু:॥ শিব: । ইতি শব্দরত্বাবলী॥

विदिश्यनः भू॰ दुक्या। ইতি হেন-চন্দঃ।।

वित्रिक्षः পু॰ শিব:॥ বিষ্ণু:॥ বি॰ বিক্রপ: পু॰ সুমনোরাজপুঞ:। যথা খাতা। ইতি শন্মরত্বাবলী॥ । জাতা: সুমনস: পুত্রা প্রব: শরা

वित्रिक्तः पूर्ण चत्रः। इंडि मुक्षरवाथ-वात्रकत्रगः॥

विकक्षः वि विद्राधिविणिष्ठैः। यथा।
विकक्षधर्मममनाय ज्यमाः माट मधर्मकृषः। ইতি किमिनिम्बः।। विकक्षः एक नाकमा यह जानि-जः मया। जट क्षष्ठताः नूरेथ द्रव मृजि जल्लुनुन्दम्या।। मृजिजल्लु भूमाहाह्यहिक्षः बङ्जाविजः। एनल्लानुन्नारान जहाधाः धर्माः हर्णिज्ञः॥ ইতি जिथाहि जल्लुः॥ विक्षाः वि जक्षुन्निजः॥ जाजः। इंडि (मिरिनी ।। व्याताइनिविश्विः । यथा। महाई डिम्गाः भूदा मिशि दिशो कञ्च (मार्यञ्जी नीनान्न भून विकामित्रामा वीत्रमा निञ्जर्यन द्वा इंडामि मुद्रादिः ॥

বিৰূপ নী পিপলীমূল। ইঙি রাজনির্ঘণ্ট:॥

विक्षः वि ष्टिनिजः। स्क्षः। यथा। विक्षामाख निम्नाना मण्ट-ना भूर्वकः हि यट । भूर्वाः मान भाषाज्या भनू गृह উनाह्नजः ॥ ইতি রামতক্বাগীশः॥ सार्य् क्र विक्षणकणः॥

বিরূপ: পু॰ সুমনোরাজপ্তঃ। যথা
। জাতাঃ সুমনসঃ পুতা প্রয়ং শ্রা
মহাবলাঃ। সুমতিক বিরূপক
সত্যঃ শাস্ত্রার্থ পারগাঃ॥ ইতি
কালিকাপুরাণে৯০ অধ্যায়ঃ॥

বিৰূপা স্ত্ৰী দুৱালভা॥ অভিবিষা । ইতি রাজনির্ঘন্ট: ॥

विक्रभाकः भूः निवः। इज्यानः॥ कपुर्विदः। इजि क्रियनः॥ जम्य भूती मूर्माता निर्वाविदः॥ जम्य भूती मूर्माता निर्वाविद्याग निर्वाविद्याग निर्वाविद्याग निर्वाविद्याग निर्वाविद्या वादिभाजः मुजा। नामा कृष्णविद्यो नाम विक्रभाक्षम्य धीमजः॥ इजि वादाह्य कपुर्गीका॥ বিক্লিকা জ্রী স্ক্লা। যথা।
নামুখ: পরিবিক্সন্তিন যজ্ঞান ত পা•সিচ। নচ শুাজ্ব• কনিষ্ঠস্য যাচকন্যা বিক্লিকা।। ইত্যুদ্বাহ-ডব্রু।।

विक्नी नृ कारुक बढ़: । देखि द्राविद्य कि ।। क्रिक्न विभिष्ट कि ।। विद्रकः नृ मन्य क्रिक् । उद्यान विद्रकः नृ मन्य क्रिक् । उद्यान ।। प्रक्रिक् । इक्षि मन्द्र द्रावि ।। भूक निर्मा ।। देखि मन्द्र द्रावि ।। भूक निर्मा ।। विद्रक क्रिक् । माद्रक । माद्रक । माद्रक । माद्रक । माद्रक ।। प्रक्रिक ।। माद्रक विद्रक विद्रेष विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रेष विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रेष विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रेष विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रेष विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रक विद्रेष विद्रक विद्

विद्रहन॰ क्ली विद्रकः। इंडि भदब्रङ्गावली ॥ उटकात्रकोषधः यथा।
स्त्रीठकी सम्ख्डा मधना सह । भिः
विज्ञा। विद्रहनकत्री कृष्ट्र खवडी छि
न सःभयः॥ किंकना हिंककः हिंकः
उथा कृष्ट्र कद्माहनी । खेंकछ छहः
द्रा (श्र्व खेंडमख विद्रहनः॥ अशिह। किंकना वहतः मुंका शिक्षः
नी ह विद्रहक्ट। स्त्री छकी (साः
स्मीता नव १ स्व विद्रहक्ट। इंडि
गाक्ष छ ५ १ १ २ २ अवशायो ॥ । ।

जनाह। जथ वित्रहनदिश्वः। श्रिकः चित्राय वाङाय मन्त्राट जम्मृतिहरू **চन** । অবাস্তদ্য दुशः <u>म</u>ुखा गुरुगी ष्टापराय करः ॥ मन्तान् लोत्रवः व्यर्गाब्जनयमा भुवाहिकाः। अथ वा भावते ब्रामः वनामः भद्रिभा-हरयर ॥ अन्। नाज। विरक्त कार्य। (भाषन भीवारवृषः। आउऽिरक शानमःकरि ॥ शिख विद्रहनः युक्षानात्भान्ज्र गान उथा। छन-রে চ তথাগ্মানে কোষ্টশুদ্ধৌ বিশে-यजः ॥ हायाः कराहिर व्यश्रस्थ क्रिजा नहुन भारतिः। (भाषतिः শোধিতা যে তুন তেষা পুন কক্ত ব:।। বালে। বৃদ্ধো ভূশ পুরিক: ক্ষত कीला ভरानि ३: । नुष्ठ ख्रार्कः ङ्बक गर्छिनी ह नवज्रती।। अरक्षाग রক্তপিত্তী চ ন বিরেচ্যা বিদ্ধানতা। নবপুস্তা নারী চ মন্দাগ্রিশ্চ মদা-ত্যথী।। भन्यार्षिउक क्क्किक न दि-तिहा विकारण। कीर्नकृती गत-व्यात्था वाउदकी छगन्मद्री॥ यर्गः পাণ্ড্র গুছি হুদ্যোগাক্চিপীডি-তাঃ। যোনিরোগ পুমেহার্ভ গুল্ম প্লীহ বুণাৰ্দ্দিতাঃ।। বিক্ৰম্বি ছৰ্দ্দি বি-হ্নোট বিস্চী জন্ত সংযুতা:। কর্ণ না-সা শিরো বক্তু গুদ নে দ্রাম্যাবিতা:

া প্লীছ শোথাক্ষিরোগার্ত্তাঃ কৃমি कादाननार्षिजाः। म्निमा मृबः याजार्जा विरत्नकारी नदी मजाः ॥ বহুপিত্তো মৃদুঃ প্রোক্তো বহুপ্লে-শ্মাচ মধ্যম:। বহুবাত: ক্র কোঙো मूर्बित्त्रहाः न कथार्ड ॥ मृत्री भावा म्रानी कार्ष्ठ मथ्राकार्ष्ठ ह मथ्रमा। ক্রে ভীক্ষা মতা দুবৈর মৃ দু মধ্যা ম-जीक्षिकः ॥ मृदू पूर्व का भग मन्धू रेजः লৈ রপি বিরিচ্যতে।মধ্যম স্ত্রিব্তা-**তিকারাজ্বকৈ বিবিচ্যতে ।। ক্রঃ अ**क् **न**यमा (इसकी दी पड़ी क ना दि-**ভि:।** চঞ্জৈল মেরগুভৈল•। রাজ-वृक्षः धनवरह्रता। (इमक्कीती कावः । म्हीकनः वृह्द्रशीकनः क्रयभान ইতি পুসিদ্ধা।। মাৰোত্তমা বিরেক-স্য ত্রি: শদ্বেগৈ: কফাগ্মিকা। বেগৈ র্বি-শতিভি র্মধ্যা হীনোক্তা দশ বে-ণিকা।। দ্বিপল শ্রেষ্ঠ মাথ্যাত ম-श्रामक भनः ভरदः। भनार्श्वक कः बाबाना कनीवल विद्युहन ॥ कल्ल মোদক চুৰ্ণানা কৰ্মধ্বাজ্য লেছতঃ। कर्षद्य भन वानि व्यादागान्। **शिक्ष ।। शिल्डान्डा**त्र विव्हूर्नः मु।-ক্ষাকাথাদিভি: পিবেৎ। ত্রিফলা ক্বাথ গোমুৰৈঃ পিৰেৎব্যোষ কফা-क्षिंजः॥ बिवृष्ट रेमक्षव मुश्रीनाः हूर्न

মন্ত্রৈ: পিৰেম্বর:। বাতার্দিতো বিব্লে কাৰ জাক্লানা রসেন বা ৷৷ এরও-তৈল' ত্ৰিফলাকাথেন দ্বিগুণেন বা । যুক্তণ পীত্তণ পযোভি ৰ্বা ন চিব্লেণ বিরিচ্যতে ॥ भी ঘুনেব বিরিচ্যত ইত্যৰ্থ:। ত্ৰিবৃতা কোটল বীল পি-পুলী বিশ্বভেষজ । সমৃদ্বীকারস• क्कोमु वर्षाकाल विद्युष्ठन ॥ जिवृ-पूरावा मूख नर्कतामीहा हन्स-नः। मुक्ताधूना मभुब्राखः भीउ-न ह वना अरव ॥ छेनी हु वाना । घनाजुरय भद्रित। शिश्नवी नागद्र॰ সিন্ধু শ্যামা ত্রিবৃত্যা সহ।। লিছাৎ কৌদুণ শিশিরে বসন্তে চ বিরেচনণ শ্যামা কৃষ্ণ সা উ। ত্রিতৃতা শর্করা তু न्। गुीयकाल विद्युष्ठनः॥ अভ्या মরিচ শৃগ্রী বিডঙ্গামলকানিচ। পি-প্রনী পিপ্রলীমূল বৃক্প এ মুস্ত মেব চ।। এতানি সমভাগানি দন্তী তু वि শুণা ভবেৎ। ত্রিবৃতাষ্টণ্ডণা ক্রেয়া ষ एखना वाज नक्ता॥ मधुना (मामकान् क्वा कर्यभाजान् भुमागजः। একৈক॰ **चक्रराट भाउ: भीउका**नुभिरवक्क न'।। ভাবদ্বিরচ্যতে জন্ত র্যাবদুক' ন সেবতে। পানাছার বিছারেযু ভবেদির্যজ্ঞণ: সদা ।। বিষমজুর মা न्सानि भाषु काम जगनस्त्रान्। पूर्नाम

क्ष रक्षामा गनगत्थामत जुनान्।। विनार श्लीर (भरा के बजान नय-नामयान्। वाज्यात्राशाः ख्याध्यानः म्बक् हानि हाणाती ।। शृष्ठ शार्याः क् बचन बङ्घानद्रक्ष बर्य । न-**७७॰ भी**लनारहवा॰ भलिङानि भु-ণাশ্যেৎ। অভযামোদকাহেতে র-नारन दद्राः मृजाः । অভযামোদ-(कात्र मायनः ॥ # ॥ भी ज्वा विद्राहनः **भी उक्तरेलः म-मि**ठ्ड ठक्क्यो। मूगिक्ति किकिनायाय जामून भीनरमप्तर ॥ নির্বাভস্থে। ন বেগা॰ক ধার্থের শ-যীত চ। শীতাম্বু নস্পৃশেৎ হ্বাপি-(काक्षनीद्र॰ भिरवज्ञूहः॥ वनारमी-यथ भिखानि वायु वीए यथा वुरबर। রেকাত্তথা মলং পিত্ত ভেবজ চ কফো ব্রেছে ৷৷ দূর্বিব্লিক্তস্য নাভেস্ব उक्त जा व्यक्ति भ्वक्क्। भूतीय वाज नक्ष कञ्च मञ्जल (गोत्रवः।। विहा-হো ২কচি রাখ্যান ভুম শুর্দিশ্চ জা যতে। ত॰ পুন: পাচনৈ: নেইং: পক্তা সংস্থিত রেচবেৎ ৷৷ তেনাস্যেপদু-বা **বান্তি দীপ্তা**ণ্নি ৰ্লঘুতা ভবেৎা বি-রেকস্যাভিযোগেন মুর্ছা ভ্রানা গু मना ह ॥ भ्व॰ ककां जिर्यागः नाः স্মাণস ধারণ সন্নিভণ। মেদোনিভণ জলাভাসণ রক্তঞ্চাপি বিবিচ্যতে ৷৷

তস্য শীতাঘুভি: সিক্তা শরীর• ত खनामू जिः। मधु मिर्म खथा भी जिः कात्रराष्ट्रमन भृषु ॥ महकात्रज्ठः काला प्रथा (मोवीइरक्न वा। निर्देश নাভি পুলেপেন হন্ত্যতীসারমূল্বণা। সৌবীরম্ভ থবৈ রামৈ: পরে রা নি স্তর্যা क्उ•। (भोवीद्र• मञ्जान•। व्याजः की-त्र· त्रमकानि रेविष्कत्रः हात्रिगः उथा ॥ শালিভি: বৃষ্টিকৈ স্তল্য মস্রৈ র্বা-পি ভোজ্বে । বর্ত্তিকা লাব বিকির কপিঞ্জলক ভিভিরা:।। চকোর জ-করাদ্যাক্চ বিহ্নিরা: সমুদাজ্তা:। কপিঞ্জল ইতিখ্যাতো লোকে ক-পিশতিন্তির:।। ক্রকর: কএর ইভি लाक । इतिन छामुवर्गम्गः । भी-रेड: त्र'गाहि जि पूर्विताः वर्षा ८ तरः शुरुष जिसक्। लाचरव मनमञ्जूष्ठी-বনুলোম• গভে প্নিলে ৷৷ সুবিরিক• নর জ্ঞাত্বা পাচন পাযযেমিশি। इन्त्यानाः वनः वृष्तः भुनापा व-क्रिरीश्रजा॥ शाजूरेक्र्यं वयरेक्र्यं । ভবেদ্যেন সেবনাৎ। পুবাত সেবা॰ শীতামু গ্লেহাভ্যক মনীৰ্ণতা ।। ব্য-বায় মৈথুন চৈব ন সেবেত বিরে-**ठिउ:। भालि यश्चिक मूम्गारिम्। येवा**-গু• ভোজবেৎকৃতা•।। জহ্বাল বিষ্কি-व्राणाः वा व्रोतः भारत्यापनः विखः।

ছরিশৈন হর হার বাতা যু মৃগ মাতৃ
কা: ॥ রাজীব: পৃষত কৈ ব জন্ধালা
সরভাদয: । ইতি ভাবপুকাশ: ॥
বিরেচন: পু পীলুবৃক্ষ: । ইতি
রাজনির্ঘট: ॥

विदिन कः । १ वर्गा वः। इंडि धन-क्षयः॥ दिकम्न १ कः॥

বিরেভিত: ত্রি শব্দিত:। বি প্ র্বক রেভ থাতো: ক্ত পুত্যুয়েন নিয়ম:।।

বিরোক ক্লীছিদু । ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ: ॥ স্র্য্যকিরণে পু । ইতি হলাযুধ: ॥

विद्राहनः भू॰ म्र्युः॥ व्यक्तृकः।
इंड्रामद्रः॥ भुङ्गाम्डन्यः॥ व्यक्तिः॥
हन्दुः। इंडि स्मिनी॥ द्राह्डिकः
वृकः॥ स्म्यानाम्भुर्डिमः॥ घ्डवद्रकः। इंडि द्राक्षनिर्यन्तः॥

বিরোচনসূত: পু• বলিরাজা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।।

विद्राधः भू भज्ञा। उर्प्रश्रायः
। विद्राधः २ विद्रवः २। इज्यादः ॥
द्रियः ३ द्रियः ६। इज्यादः ॥
द्रियः ३ द्रियः ६। इज्यादः १।
वेशी ॥ अनुभयः ५ अमुज्रुयः १।
इजि क्रियदः ॥ भर्यदश ५ विद्रियमः २। इजि अक्रीर्वर्षं अमदः
॥ न्ययम् ज्राध्यापका ज्ञावभु-

তিযোগিত্ব। ইতি চিন্তামণি: ॥ **नाथ्यानमानाधिकव्रग्रः। ই**ভি দी-থিতি: ।। 🗱।। বিরোধকরণে দোখো যথা। অথ পুঞ রেণুকা সা কৃত্বা (मुश् य वक्रिंग । उवाठ किथि-দ্বচন পরিণাম সুখাবহ ॥ অবি-(द्रार्था खवास्त्री ह अर्दमक्व मक्-व । विद्यार्था नामवीजक मर्खा-भनुव काद्रगः ॥ व्यक्खंरवता विरद्रा-श्रम् नाकरेगः क्विविशः नर । शु-**जिक्का रिका कर्लवा महीय• वहन** শৃণু ॥ ইতি বুন্ধাবৈবর্ত্তে গণপতি-था ७ २५ वर्गायः ॥ 🕸 ॥ व्यक्ति । ন ক্ৰ্য্যাৰহুভি: সাৰ্দ্ধণ বিরোধণ ব-স্ত্তি তথা। আত্মন: পুতিক্লানি পরেষা ন সমাচরেৎ।। ইতি কৌ-র্ম্মে উপরিভাগে ১৫ অধ্যায়:।।#।। পুভবাদিবপ্তিসংবৎসরান্তর্য-ज्ञिः শবর্ষ । यथा ভবিষ্যপুরাণে। ভৈরবউবাচ। বিষমস্থ লগৎ সর্বণ বিরোধে ভযস•প্লব•। বিকারী স-ৰ্বভো ২পাথো মম বাক্যন্ত নান্য-था। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ।। 🟶 ॥ यः নৈক্য:। বিপরীতার্থ:। যথা। শুতি মৃতি বিরোধে তু শুভিরেব গরীয সী। অবিরোধে সদা কার্য্য• স্মার্ভ• বৈদিকবৎ সতা।। ইতি স্মৃতি:॥

विद्धांयम क्ली विद्धायः। ইত্যমরः॥ विद्राधिनी जी विद्रावकादिका। यथा। विद्धायः व्यक्टि ठान्या मन्त्र-ख्याः श्रीयमागरयाः । वश्नाः मूक् माः भित्वाः भूटेबः नात्रशिकक या ।। বিরোধিনী সা ভদুক্ষাণ সংগ্রী ত বলিকর্মণা। ইতি মার্কণ্ডেযপুরাণে দু:সহবংশোৎপত্তিঃ।। বিরোধী পু॰ শতুঃ।ইতি হল। युषः॥ भुज्वामि यश्चि मःवट्मत्राः ন্তৰ্গভত্ৰযোবি•শবর্ষ•। যথা ভবিষ্য পুরাণে। ভৈরব উবাচ। অনগ্নিপু वना लाका धारनोयधी भूभी उनः।

বিরোখবিশিষ্টে ত্রি॥ বিয়োখোকিঃ স্ত্রী পরবচনবিরোধি বচন•। ত**ং**পর্য্যায়:। বিপুলাপ: ২ বিরোধবাক্ ৩ কোধোজি: ৪ পু-नाभः १। इंडि नम्बद्धावनी ॥

জায়তে নানুষে কষ্ট বিরোধিনি ন

সংশয: ॥ ইঙি জ্যোভিস্তভূ ॥

বিল শ স্তঃভী। ইভি কবিকল্প-क्रनः॥ ञ्चि तिरु चाहापनः। न বিলভি বস্ত্রণ লোকঃ পরিদধাভি ইত্যৰ্থ:।বেলিতা। অন•কৈশ্চিন মন্যতে। ইভি দুর্গাদাস: ॥ विन क्षी हिन्। इंड्यान्यः॥ खरा॥ । इंडि (मिरिनी।।

छेहिः मुवास्यः । इंडि (मिनि)। (वज्ञः । इंडि भक् ठिनिहका ॥ বিলকারী পু• ন্যক:।ইভিরাজ िर्घणेः ॥ गर्डकात्रक जि ॥ झी नथः। यथा। नर्या कि:। इंडि (इमहन्तुः।। बन्नवः । यथा। भागव्य वा विषयः वा य गुरा तिष्ठिगृहकाः। भूकारयञान् भू যত্নে প্ৰিতাঃ স্যু: শৃভাবহাঃ॥ (गाठत खतामाऽ(भक्षया यहाक-मानि। विनाय बग्रनाय । इंडि স-ক্ষারতত্ত্ব ॥ মেবাদিলগ্নমাত্র । यथा। णूल्युकार्कवात्त्र ह मृद् क्रि-भुद्भ (वयू छ। मुख्रामि विवाद छ শুভ•শান্তিক পৌপ্তিক•॥ ইতি দী-পিকা।। স'লগে তি। যথা। বিলগ ন জ্রিয়া॰ মধ্যে তিষু স্যাল্লগুমাত্র-

विवज्जः वि वज्जात्रशिकः। निः লব্জ:। যথা। তন্য গত দিনেশে-শৈশবে সৌথ্যভাগী ন ভবতি कंवजागी योवत वशिष्टुकः। জনযতি সূত নেকং নিৰ্ণয় নাশবি-দ্বা চপলমতি বিলজ্ঞ: ক্রকর্মা ब्राह्म ।। इंडि ब्राइडिय १११२

(क। इंडि मिरिनी।।

इशनङ द्रविकन ।।

বিলপন ক্লী বিলাপ:। ভাষণ । বিপূৰ্ব লপ খাতো: অনট্ পুত্য-যেন নিষ্কলং ॥

विवायः भूः वायनः॥ (गोनः। वर्षाः कात्व जीर्थमानः ज्वात्व माज्य वा कात्व जीर्थमानः ज्वा नरेतः । भूरिश द्वव मना कार्यः कर्खवः। भिज्ञनं ।। भिज्ञनं ।। विवादा देनव कर्ख्या न ह विद्यः मनाहरद्र ८ ॥ इंड भूरामिक ज्वनः।।

বিলঘন ক্লী অশীমুণ। ইতি বিদ্লান্তিশন টীকাষা ভরতঃ ॥ পুতবাদিষষ্টিসংবং সরাস্তর্গত দ্বাব্রিণ
শবর্ষণ যথা ভবিব্যে। ভক্ষরৈঃপাথি বৈশ্চেব অভিভূত নিদং জগং।
অর্ষো ভবতি সামান্যো বিল্যে তু
ভবং মহং ॥ ইতি ক্যোভিত্তত্বং ॥
বিলম্বিত ক্লি অশীমুণ। ইত্যমরে
শীমুপর্য্যাবে ধ্বিলম্বিত শন্দর্শানাং ॥ মন্দর্গে ক্লী । যথা । বিলথিত কতং মধ্যং ভত্ত্বংমাধো ঘনং
ক্রমাং । ইত্যমরঃ ॥ মন্দর্গ শীঘূত্ব উভ্যেতর্ত্বযুতের নৃত্য বিখবক গমনবিশেষেযু ক্রমান্তত্ত্বাদি নাম্ব্রণ বিল্যিকাদীনাং ব্রমান্ত্রাদি নাম্ব্রণ বিল্যিকাদীনাং ব্রমান্তরা-

ना॰ लगना॰ उद्धारिकाः मङ्याः ।
इे मियः ॥ माध्या । का मध्यान वृद्धि भूदा । माध्या । का मध्यान वृद्धि । भूदा । भार्य विलिश्व । भूदा । भूद

विनर्शे वि क्निञ्चविणिष्टः। ইঙি
विनर्शे पारिन् পুত্যবেন निष्वमः॥
विनञ्जः भू॰ অভিদান॰। তৎপর্যাयः। অভিসক্তনি॰ २। ইভ্যমন্নः॥
विनयः भू॰ পুল্यः। ইঙি শক্ত রত্ববিশী॥

विनन। खी (४७वना। ইडि রজ-नाना।।

विनवानः भुः जाहक जलः। ই छि द्राजनिर्यण्डः॥

विनवात्री^न भू नर्भः। ইতি শय-त्रज्ञावनी॥ বিলাপ

विनंभयः भू मर्गः। ই जि भयः

त्र ज्ञावनी ।।

विनम् जि विनामयुकः। यथा।

त्र ज्ञमुगुर्वा विनम् कनाः। अञ्चन्यम् मृत्रवितिशः। ই जि ह्र स्माः।

मञ्जूषी ॥

বিলক্ষ: বি বিষয়ানিত:।ইত্যমর:
বিলক্ষণ প্লী হেতুশ্ন্যাসা। নি
গ্রুয়োজনস্থিতি:। যথা। বিলক্ষণণ
মত সান যভবেগ্নিপ্লুযোজন ।
ইতি ভাগুরি:।। ইত্যমর ভরতী
।। ভিগ্নে বি । ইতি জটাবর: ।।
বিশেষলক্ষণযুক্তঞ্চা।

विनक्षा की भगाविष्णयः। यथा
। सरमान्द्राणा व्याणी हासाष्ट्रछीरविष्ट्र भगाः हमा दिनक्षणः।
काक्षनः भूक्षयः उद्धर कन भूस्र
ममान्द्रा । मः भूका विक्रमाणा ठाः
नामान्द्रम ज्वरेगः। व्रवार मर्गणः
कर्लवा एषा ह किनना मूना ॥
विक्रम्मने भूकविष्ठा काक्षमः
(भूज भूनिकृतिक्षणः भूक्षयः कन
वस्रगृनः भगाया माद्राभा ज्विन
विक्रम्भनेन्द्राः।
वस्रा म्याः हमाराः।
विक्रम्भनेन्द्राः।
विक्रम्भनेन्द्राः।
विक्रम्भनेन्द्राः।

विवानः नृ जन्तमाहत्माक्तः। ज्यमर्गायः। भित्रत्मवनः २। ३७५ বিলাস

गदः॥ व्यभिष्ठ। कन्त्रनाको विना-প: স্যাৎ পরিদেবন মিভ্যাপি ! ইতি শব্দরত্বাবলী।। বিলাপো দুং-খন্ত বচঃ। ইত্যজ্জ্লীলম্ণিঃ।। विवावः भू यदः। ই छि मप हिसु-का ॥ विजानः । ইত্যমরটীকা ॥ বিলাস: পু॰ হাবভেদ:। ইত্য-भद्रः ॥ नीना । इंडि (भिरिनी ॥ जीना विवासारयः मृकाद्रजाव-কা: কিবা হাবশদেনোচ্যন্তে। नियमभी भगत यः ज्ञानामन ग-মন বিলোকনেযু বিকারো ২কমাচ কোধ মিত চনৎকার মুখ বিক্ন-ন• স বিলাস:। তথা চ। যো বল্ল-ভা॰ চানুগভো বিকারে৷ গভ্যাসন স্থান বিলোকনেষু। তথা সৃত ক্রোধ চমৎকৃতী চ বিক্ননঞ্চাস্য পত° বিলাস: ॥ তথান্যত্র। তা<-কালিকো বিশেষস্ত বিলাসো ২ক ক্রিগাদিবু। ভাৎকালিকো দবিতা-লোকনাদি ভব:। ইতি ভরত:।। 🗱। অপিচ। গতিস্থানাসনাদীনা॰ মুখনেত্রাদি কর্মণা। তাৎকালি-कञ्ज रेवनिष्ठेऽ विनामः शियमञ् कः। ইত্যজ্জनीलम्पाः॥ 🛊 ॥ व्य-ন্য । য দুপ॰ তদভেদেন স্ক্পেণ বিরাজভে। আক্ত্যাদিভিরন্যাদৃক্ म उपकाद्य क्लकः॥ म विनामः
याःण इंडि शत्तु (छम्ह्यः लूनः।
छत्र विनामः। यक्ल मन्याकातः
यत्तमः छाडि विनामः। शुर्याः
यत्तमः छाडि विनामः। शुर्याः
यात्रमः णङ्यां म विनामा निः
यात्रमः णङ्यां म विनामा निः
यात्रमः णङ्यां म्यून्याः । याः
विन्तमः यथा यृष्टः। शत्रम्यः।। याः
णः। जाम्रणा न्युनण्डिः या वऽः
निक्ष याःण देवितः। मक्षर्यामि
र्याः मार्याः छि। छन्नः स्थामम्॥
इंडि छागवन्यां मृतः।।

विनामकाननः क्री की छाउनः ।
विनामविभिनः। यथा। यभी यहनः
তো বিলোক্য विभमः किनासः छनया बलाख उगिष्ठः । विनामः
विभिनः विविध्य महमा करहाक्
क्रमनः हनी म बगुडाः ॥ ইতি
हल्मामञ्जरी ॥

विनाममन्दितः ही कीषागृरः। ेडि (केटिट ॥

विनामविভवानमः वि न्कः। ইতি
कठीवतः॥

विनामिनी जी नात्री। इंडि दाज-निर्धण्यः॥ (वन्तरः। इंडि दनक्षयः॥ दिनामा पू॰ (जागी॥ वर्रानः॥ कृषः॥ व्यायः॥ हन्तः। इंडि भिरिनी ॥ यदः ॥ रूदः। हेडि भिरुद्रद्वावली ॥

विनीनः जि शुाधमुवी खाव घ्छा पिः
। छ । विकारः । विकारः २ का छः ७
। ই छ । त्र । विनिष्ठः । विष्णि विने । विभारः । विनिष्ठः । विष्णि विने । विभारः । विभारः । विनिष्ठः । विष्णि विने । विभारः । विनिष्ठः । विने । विने जिल्ला विने । विकारः । व

विष्णथन क्री (लथन। वि भूईक লিখ ধাতো বনট্ পুত্যযেন নিল্লন **পু•** (लभः। वि भूर्बक বিলেপ: निभ शाउने र्यक् भुजुरयन निष्नमः বিলেপন ল্লী গাত্রানুলেপনযোগ্য भिष्ठे• घृष्ठे• वा मृगिक्षिष्वा• । **७**९-পर्यायः।गाजानू (वभनी २ वर्जि: ၁ বর্ণফ ৪। ইভাসর:।। ছে গাজানু-লেপন্যোগ্যে বর্ত্তিতবিলেপনে 1 वर्गका पिष्वयः घृष्ठे ठन्त्र नामि विष्त-পনে। ইতি কেচিৎ। বিলিপ্যতে **থনেন করণে থনটি বিলেপন ।** ইতি ভট্টাকাথা• ভব্নত: ।। **প**ন্ধু-साहित्वभन• । ७८, भर्यतायः । म-মালম্ভঃ ২। ইতি চ সংকীর্ণবর্গে-

অমর: 11

বিলেপনী জ্ঞী যবাগুং॥ সুবেশজ্ঞী । ইতি মেদিনী॥

वित्तनी जी यवाणः। इंडामदः॥

वानः भक्षणा नाषाः वित्तनी ह

हर्का। मण महर्ममणा यवाणः

वर्षा १ मा १ हि विद्राताः

वर्णा १ मा १ हि विद्राताः

वित्तनी हर्मा । इंडि विद्राताः

वित्तनी हर्मा । व्या ग्राहिनी क्रु

क्षाभ्रा। इंडि द्राह्मदह्म ।।

वित्तनी जिल्ली व्या ग्राहिनी क्रु

क्षाभ्रा। इंडि द्राह्मदह्म ।।

वित्तनी वि त्तन्मकर्छा। वित्तनः

भय्डि यः इंडार्थ निन् भुडार्यन

निम्नमः॥

विराज्ञ १९: १९: यवाग्ः। इंडि नदः द्रावावनी । विराज्य विश्वा विश्व विश्व विश्व विश्व विश्व विराज्य विश्व विष्य विश्व विष

वित्वन्यः भु मर्भः। इउप्रवः।।

ग्विकः। इंडि ब्रहे। व्याः।। शावा।।

गनः।। मह्मकी। यथा। शावा

गन जुङ्गार्थ मह्मकप्राम्प्र। वित्व
गयाः। वित्वन्या वाउङ्बा मधुद्र।

प्रमाकर्याः॥ वृःङ्गा वह्मविद्युद्ध।

वीर्यप्राका ज्ञानि की खिंडाः। इंडि

ভावभुकानः॥

वित्वाकन की ज्ञी ज्ञालाकन।

বি পূর্ষ লোকৃ ধাতো রনট্ পুড্য-যেন নিয়ম•।। বিলোকিত• ত্রি আলোকিত•।বি

।(नाकिङ । व आलाकिङ।। व भूर्च (नाक् शाङाः क भुङ,(यन विश्वमः॥

বিলোচন॰ ল্লী চক্ষু:। ইতি জটা-ধর:॥ দর্শনঞ্চ।

বিলোটক: পু॰ নলমীন:। বালি-যামাছ ইতি ভাষা। ইতি শদ্-চন্দ্ৰিকা।।

বিলোডন লী মন্থন । আলোডন । যথা। রাধিকা দধিবিলোডন স্থিতা কৃষ্ণবেণু নিনদৈ রথোজ্বতা। যামুন ওট নিজ্ঞ মঞ্জ্যা
সা জগাম সলিলান্থ তিছুলাং ।।
ইতি ছনেশামঞ্জরী ।।

বিলোডিত ক্লী ভক্ত। ইতিরাজ; নির্ঘন্টঃ।। আলোডিতে বি॥

বিলোপ: পু॰ বিশেষেণ লোপ:। বি পূর্ব লুপধাতো র্ঘঞ্পুত্যযেন নিয়ম:॥

বিলোভ: পু॰ বিলোভন । বিশে-বলোভ: । বি পূর্বক লুভ থাতো র্যঞ্পুত্যযেন নিয়ন: ।।

वित्वाम॰ क्री अद्रय छेकः। ইতি भिनि ॥

বিলোমণ ত্রি বিপরীত। তৎ-

भर्यायः। भुविक्लः २ व्यभमवाः ৩ অপগুরু ৪ বাম ৫ পুসব্য ৬ পুতীপ ৭ পুতিলোম ৮ অগগু ১ । ইতি হেনচন্দু:।। সব্য >০ বি-॥ लामकः ১)। इंडि क्रोधदः॥ विलामः भुः भुजीभः॥ मर्भः॥ वक्षः॥ 🖛 क्रतः। इंडि (मिनि ॥ বিলোমক: পু• বিপরীত:। ইতি किंगि थ्रतः ॥ विलामिक्यः भु रुखी। ইडि ত্রিকাণ্ডশেষ: 11 विलाभवर्गः भुः वर्गमङ्गब्रजािः। ইতি মৃতি:।। विलाभी खी जाभनकी।इंजिसिनी विलानः वि हक्षनः। यथा। कानि বিলাস বিলোল বিলোচন থেলন জনিত ননোজ । ধ্যাযতি মুগ্ধবধ্ 🎚 त्रिषकः मधुमूरनवरनमत्त्रा**कः** ॥ ইতি গ্রীগীতগোবিনে ১ সর্গ: ।। विद्या की व्यानवानः। यथा। व्यवः ঘটাবটো তুল্যো তল্ল বিল্ল তল थ उर । विक भुभाववान मार কেদার: পাংশুমর্দ্দন:। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষ:॥ হিঙ্গু:। ইতি শব-ठिन्युका ॥ **दिल्लग्**ना जी दादाशीकनरः। ইতি

न्यक्ष्रिका ॥

विज्ञम् खी भुम्उम्मभुधा। यथा। সপ্তপুত্রপুম্তাযা সপ্তস্: সূত্রক व्रा।विल्लम् मंगभूधाम्यास्काधिका ज् कपुम्: ॥ ইতি শব্রত্নাবলী ॥ विन् की विन्वृक्षभाष्म । इंडि মেদিনি:।। পল্পরিমাণ । ইতি भवगावा॥

বিল্ব: পু• ফলবৃক্ষবিশেষ:!বেল্গাছ ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়:। শাণ্ডি-लाः २ रे**ण**ल्यः ७ माल्दः ८ 🎒 क-ল:৫। ইত্যমর:॥ মহাকপিত্থ: ৬ গোহরীতকী ৭ পৃতিবাত: ৮ অ-তিমক্ল্য: ৯ মহাফল: ১০। ইতি ब्रज्ञमाना ।। भन्यः ১) इन्।गकः ১२ শानाएँ: ১० कइ छाञ्च: ১८ रेगन-পত্র: ১৫ শিবেষ্ট: ১৬ পত্রশ্রেষ্ঠ: ১৭ ব্রিপত্র: ১৮ গদ্ধপত্র: ১৯ লক্ষ্মফ-नः २० गक्षकनः २) मूत्राक्रः २२ ত্রিশাথপত্র: ২৩ ত্রিশিথ:২৪ শি-বজম: ২৫ সদাফল: ২৬ সভ্যফল: ২৭সুভ্তিক: ২৮ সমীরসার:২৯ ! व्यमायन्याः। मध्यद्गा हरादः । कवायवुः। छङ्घवः। भिछ क्य জ্বাতিসার নাশিত্ব'। ক্চিকারি ष् । ही शबद्धः। अज्ञा भ्वराः। जिल्लावद्य । मधुत्रवः । वय्वः । বাত্তিনাশিত্বঞ্। অস্য কোনলফল

खंगाः। त्रिक्षद्•। खक्द•। न•गु।- || हिंदु । ही भनदृक्ष । अन् । भक्कन खनाः। मधुबद्धः। खक्दः। कर्षेदः। ভিক্তद्वर । केषायद्वर । উक्षद्वर । **ज**न् शाहित्रः। जित्तावनामित्र्यः। ইতি द्राजनिर्विष्टेः॥ #॥ यभि । श्रीकन স্তবর ভিক্তো গুহৌ ৰক্ষা **ধ**ী পি ত্তকৃৎ। বাল:শ্লেম্মহরো বলেগ লঘু ৰুঞ্চ পাচন:॥ ইতি ভাবপুকাশ: ।। सः। किथा विन् वान क्रवारयायः পাচন বহি तीপন। সংগাহি তি ক্ত কটুক তীক্ষণ বাত কদাপহ।।। भक्ष मूगिक मध्य मुर्ड्जय गुाहि (हाः वनः। कलिषु भद्रिभक्ष्यू (या खनः ममूनाक् जः॥ विदायनात्र म ब्हारा। विन मामः खागा खतः। कक वा जाम পিত্র গুাহিণী বিল্পেষিকা।। इंडि द्राबदञ्ज छः॥ यन्।इ। काञ्जिः क मः ऋ उ॰ विच मण्न मन्त्री भनः भव्र·। इंडि देवर्डकः ॥ शा विद्याद-भड़प्रि यंथा। विदापि भावन अ र्यार मुङ खयर मन्या। 🕮 वृक्षाः न द्वाभाषट भक्ष यि अर्गावश्या ॥ ভূগো नक्कोण या (धनु (गांकणा ना गडा मही। उद्गामय छाता विन: 🗐 क उत्राप्तकाय ।। नि রাক্তি পতি দৃষ্টা কোখেন মহতা 🖟

उठ:। मेश ना उमया प्रवी नर्ब ভোগ্যা ভবাষ্যে II তত্ত: সংপ্ৰতা ভाना मारेमवः ভवज भिरव । भिय-दः नर्बलाकिन न्रामृत नमक्ठा ॥ भाग पुः नर्वालाकाना भवलानाः বিশেষত:। এব মাত্মবশা॰ কৃত্বা नाभ (भाक भयाहर ॥ वद्र माने ह न। कामः भाग (बाक्रभुरः नृशः। कीवास्तो दः मृगास्त्र गर लाजि র্থনেন চ ।। বসন্থ মথনে যাবৎ ভতো বিষ্ মবাপ্ল্যাস। পতি বং সর্ব লোকানা প্রাও শেষ্ঠ মহাবল।।। তস্যবক্ষঃস্থিতা ভদুে দুষ্টা ত্ব বিচ-রিষ্যমি। লোকভোগ্যা চ ভৃতি चारस्रक्ष्यं न्र्भष्ठ॥ न बाजि कः भ मौर्यापि न (वर्णा न मुङा मिडः। ভविष्ठाि यमा (हरू हक्ष्मा कमदि-न्मृत्रः ॥ वितृत्कः **नि्यः भास्रा छत**ः रिवानि र्जविष्ठि । मर्बभूरब्राखम **भु**छ। (नवाकारता भरनात्रभः।। #।। चाह्नाः नर्वालाकानाः हिनाबाभः जरा न्वाः। य ह नाना मुद्राहाद्राः ্ভরে৷ শ্বেদকারিণ: ৷৷ তে ত্বীচ্যা-দি নরকে পাত্যন্তে বুন্ধণো দিন। স্দৃ:थिত। ভবিষ্যন্তি নরা দুষ্ট্লিন: সদ।।। তত্র দেশে ভয়ণ নিত্যণ চির রাজান জীবতি। নচ দুব্যপতি:কশ্চি

विनृत्कना (इनकः ॥ किया यव বিছেদ: সপুত্র ফলিন স্তরো:। অনা-বৃষ্টি ভয় বোর তিমন্ দেশে পুরা-যতে।। ইতি বহি পুরাণে বামনপু। पूर्वाव नामाथायः ॥ **# ॥ म**ठान्छात्र তস্যোৎপত্তি যথা। শিবউবাচ। মাতঃ সমুদুতনযে মা মাছি কি স্তন পর । য স্তে ছিম স্তনো বামে। জা-যতা• পুনরেব স: ।। জ্ঞাতাতে পর মা ভক্তি: পূর্ণ তেন মনোরথ:। যশ্চ ছিন্ন স্তনো দৰো মল্লিক্ষোপরি তে শুভে॥সে। ২ন্ত বৃক্ষঃ ক্ষিতৌ পুণ্যো নাম। গ্রীফল ইত্যতঃ। মূর্ত্তিমাণ স্তব বৈ ভক্তি वृंकः 🔊 कन नामकः॥ ত্বৎ কীর্ত্তবে ক্ষিতা বাস্তা॰ যাবচন্দ্র रिवाकरत्रो। म उक र्यम रेव लिख भद्रनः मृभिर्वा ভवि ॥ उर्भाव ণৈব মে পূজা ভবিষ্যতি ন চান্যথা। वर्ग मूका भुवानाहि भूज्ञागुन्यानि চ পুরাণা প্রীফলছদ লেশস্য কলাণ नार्शेष्ठ कारिकाः। यथा म ञीकन তক্ ৰ্যথা গঙ্গাজল সমা। তথা প্ৰি य्डमः विश्व जिभवः जीकनहरः। ইত্যক্ত: স তথেত্যুক্তা মহেশোস্ত फरिय मथि।। कशानामाठनाकाव वृक्षः श्रीकनकान्द्रितः । इंडि वृष्ट्यम्भूतात >० व्यथ्यायः ॥ अ॥

দেবুবোচ। বৈশাখ শুক্লপক্ষস্য তৃ-ভীযায়া সথি দ্বা কাতো বৈ 🗐 ফল ভক্ র্যাহাত্ম্য ভস্য কথ্যতে॥ জাতে ভূ 🕮 ফল তন্নৌ দেবা: সর্বে স বাসবাঃ। বুন্ধা নারায়ণ ক্যাপি দেব পত্ন্য: সমাগতা: 🛮 দদৃশু: স্নিঞ্চি-পণ ত্রিপত্রৈ মৃ দুলৈ যু তেওা দীপ্যমা-न (उद्धरिमव निवक्त । निवनुष ।। পুণেমু: সিবিচু স্তত্র বাসঞ্চকু: সুথা-দ্বিতা:। তদুক্ষণায ভগবানুবাচ বি-कु ब्रवारा। विकु क्वार। अयं नामा বিল্ব ইতি মাল্র: গ্রীফল তথা । माखिना माथ मिन्तः भितः भूगाः निविश्वः ॥ (स्वावाम छीर्थश्रमः পাপঘু: কোমলছদঃ ॥ জযে। বিজয় नामा ह विकृ ज्ञिनयत्ना दद्रः॥ क् गु-कः भूक्षवर्गक मःयभी भुष्कारस्वकः। ইত্যেক বিংশতি• নামা়• দথাত্বেয ড-क्डमः ॥#॥ **थनुः শ**ठकाम्। भ्वा८ थकागु खीर्थ मुह्राउ । यादा ज्य ख्या डीर्थ मङ खीर्थ वय॰ मिथ ॥ উদ্বৃপ্ত হরে। জ্বেষ: পত্র বার্ বিধি: শ্বয়া অহণ দক্ষিণ পত্ৰঞ্চ বিপত্ত দল মিত্যুত।। অস্য ছাযাঞ্ भश्यक नहारम भरा स्थान । इत उ वहनामायुः भना म्लानाट निय॰ र्दि ॥ भर्मभूम जर्मुम कल

প্র সমাপি চ। দর্শনে পুণতৌ ল্পার্শ সাম সমাজ্জনে তথা ॥ প্ क्रान हरान नात्न क्रमाद्याकान्मीत्र (ष्र । विल्वृक महाजान नर्मन। अमा श्रियः ॥ श्रियमर्थानक छात्राजिः भुजीराधिम् अञ्चल । नत्र अल्ब म-ত্ত্রেণ পুফ্রাক: পুণে দত।। পুপ-(मा) मा भिवः भाषा भूगाम खर नडद्र•। ७ नस्मा विज्ञाहर्य गरा भ-ক্ষরক্পিণে।। সফলানি মমাস্থানি ब्दक्ष निवर्षर। मञ्जातन मा-न्त्र मधारिषः भूगमि क्ञी ॥ म বৈঞ্বো মতো ভক্ত: সমে পুিয়তর: शतः। लिवश्वक माल्त शियणार्ग মহাতরো।।স্গানি দ্বা•মহাগাপ जक्यान् (न भुगान्य । (मत्रक्क्त्रत्र শুেষ্ঠ স্থানতে সুমনোহর ।।ক্রীডভার गठ। विवृथा मार्ड्डा उ८ भुनी र म । मञ्जगानन दिन्ता एणहरुहनः ग्खर ॥ मागामयहत्वः भाजःमः नत्व म जुरिकवः। उँ क्याय 🕮 कनाय नत्म। एणि ब्रक्तेत्रः॥ म-ত্রেণ প্রবেদ্বিশ জপেছকি ক্রমান্ত था। भूगाव्क महा जाग मान्त्र 🗐 ফল পুভো॥ মহেশ পুরুনার্থায় তৎ **भद्यानि हित्नाम्। मुख्यानिम** চিনুযাদ্বিদ্বপত্রাণি ভক্তিতঃ ॥ প

कांड वारणी नाय नव्याङ्ग जिञ्ज-কালত:। শাখাভফ্যে ন কর্ত্তব্যো रैनवाद्याद्यस्य उक् ॥ वत्र माक्-হা চিনুধান শাখাভঞ্জন হুচিৎ। খণ্ডিতৈক শিব: প্রা: পল্লের-रिनाफ थिएटिः ॥ यमामानस्तरः বিল্পপ্র পয় বিত ভবে । প্-क्या अञ्च देवे (स्वाः मूर्य) नामान (व्रो विना।। विल्ववृक्कवन• यव जा जुः वाद्रागमी भूदी ॥ शक्षविष्यक्रमा यक তত্র ভিষ্ঠেৎ স্বয়ণ হরি:। সপ্ত বিশু-ৰুমা যত্ৰ তত্ৰ দুৰ্গাযুক্তো হয়:। একো दिन्डक र्यंड ठव मेस भीषा मह।। विल्वृका यब मण जब मसुर्ग रेगः সহ। এতানু/ক্রানি তীর্থানি দেবাঃ अर्ख भक्तरेगः॥ यञ वाहेशः शृह्ह-न्य कान हेनाननाम् व । जाग्र শ্ৰীফলতক ৰ্ন তত্ত্ৰ বিপদ: কুচিৎ ॥ भूर्वमहाः नृथमः न नहाम्स्कित्। य-मजीउरा। পन्धिम ह भुजानायी বৃক্ষো বিশ্ব উদাহ্নতঃ !৷ শ্মশানে চ निरी जी दि शुरुदि वा वना खरत । वि-শৃক্জতল পোক্ত সিদ্ধপীঠস্থল नुवीः ।। न मध्रभुक्तान वृक्षः ज्ञाभः (सर श्रीकलाश्राकः। रेनवाम्बनि नुजायञ छम। निवयमहाय ।। हि-बारि छब्दा मात्रान् महाद भ्रमाः

আনে। দত্ত স্যাছিল্পগৈক লক্ষ-(धनु नमः नुदाः॥ मध्यक्तकात्न व मर्छ। विलु क्यू : भुमकिन । रेडः जूरमक गित्रिवतः क् छ এव পुरक्षिणः।। न हिन्द्राट्यीक लंडक न मरहर्का के মেৰ চ ৷ বিনা ব্ৰাহ্মণযজ্ঞাৰ্থণ পতি-(ङा विद्वविक्रणी ॥ भन्नविद्य अगून्य्ष्टे । या थएड मृष्ट्विमानदः। यमाधिका-রো নাত্র স্যাৎ জ্তঃ পাপোপপা-**छरेकः ॥** विवृशधः कवा वीकः ज्रामो পতিত মীশব:। খব· গৃহাতি শি· রসা বৈষ্ণ্য ভয় শঙ্কিত:॥ চৈত্রাদি চতুরো মাসান্ সিঞ্চেদ্বিত্তক কৃতী । যথা শ্লিফো ভবেদূক তথা তৎ পিতরো ৎপি চ।। চৈত্রাদি চতুরো भागान् महा जुम्ब मह्यः। नवीन বিশ্বপথাৰী ভুক্তি মুক্তিপুদাযক: 11 रुत्रिमुानगात्र रखे दिन्। नात्था मार् **यदः। उ**जाक्राया विवृत्कः सर्गः বৃক্ষ উদাহ্তঃ ৷৷ কামৰূপে কামত-कः कामा । मूक ख्यारिमः। काकी পুরে পুর: পুোক্ত: ত্রীফলো ২ক্ষয পুণ্যদ:॥ তেপি ভীর্থবিশেষা: সূত্র खीर्षियुणि महाज्वाः। (हत्रुवाह । এতমিমেৰ কালে তুলম্ভ রাগত্যবৈ-नथि। वुक्तना विकृता गर्छः नृक्तिकः ত্রিফলৈ বভুৎ ॥ ভতঃ সর্বে ব্থা-

ञ्चानः बग्ना मात्रायनामयः। किथाजा ९ग भगा माथ्यो विन्युक छक् छमः॥ অৰণ বাণ সংপোক্তঃ শিবভক কথা পুণ্য নিচয়: পবিত্র: শুোতব্য: শুবণ-ब्रगीयः थन् मठाः। नित्व वित्की (**७रा**शरुबर्ग উराद्यः जूमनजाः जू-(नवा: नःभाठा: भुडवि निवना-পি নিকট:।। ইতি চ বৃহত্বর্গপুরাণে विनृवृक्ष भाषाञ्चा ३३ व्यथायः॥स॥ তত্ৰমতে তদ্যোৎপত্তি ৰ্যথা। দে-বুরাচ। কথ সা বিষ্ণুবনিতা বিলু-ব্লোবভ্ৰ হ।জ্যোতীৰূপণ নদণ-শ॰ পুার্থিতা বুক্ষাদিভি: সদা ॥ তত্ৰ মে প্ৰুপুছাদ্বাণী সৰ্বেঘাণ পিয়-তা॰ গভা। বিক্ষো রভিপুষা নিভ্যুণ সা ভূৎ সরম্বতী সদা॥ তাদৃক্ প্রी-তি ৰ্ব লক্ষ্যাঞ্চ ভাষতেকেশবস্য চ। ইতি চিন্তাপর। লক্ষ্মী র্যথৌ শ্রীশৈল मन्दित ॥ भागा महिन् भका छ जग (उर्ल १ जिमाक्न । ज्या नि ষদি নৈবাভূৎ কৃপা মে পরমেশ্বরি॥ उरा मा वृक्कत्भन द्विजा नित्र-প্রিয়া সভী। পথ্রি: গুরু: ফলৈ: बीरियः भ्वयामात्र त्रष्ठ ॥ काि वर्षः सञ्चादि विखा । स १ तृश्ही २ जवर । তितिवान्गुः इरेनव विका र्वकः इंडिंडाडवर् ॥ मरेमव भन्नतः

শানি বিপুৰশ্যা সদৈব হি। অভস্ত কারণাদেবি ভদুপেণ হরিপ্রিযা। नरेरव প्रायमा॰ ना मख्का नाजु ना निर्द। यउ उ॰ वृक्तमानुउऽ ভিষ্ঠামি চ দিবানিশ।। সৰ্বতীর্থ-भरग (पवि नर्बरप्यमयः नरा ॥ 🗐 বৃক্ষঃ পরমেশানি অতএব ন সংশ यः॥ #॥ उटकरेम सर मुत्रीन की उट भर्य यः भुभूकत्यर। उर का ह नन নৈ ৰ্বাপি স মে ভক্ত: স মে প্রিব: ॥ তৎ কাষ্ঠ চন্দ্ৰ- ভালে যো পার্যতি সম্ভূমাৎ। তত্তনু পিববুদ্ধ্যা সান (मर्प्यवी मूमान्विजा।। व्यञ सहन्तन দেবি ন ধারুষতি ৰুশ্চন। তৎ পঞ্ তৎ পুসূন বা কদাপি ধার্যেয় হি। বিল্বমূলে মহেশানি প্রাণাণ স্তাজতি-(या नद्रः। क्षुप्तस्था ভবেৎ जाकाः পাপকোটিযুতোপি সন্ ৷৷ ইঙি यागिनी उद्ध भूर्वथर ७ ० महनः ।। 🗱।। অপিচ। বিশ্ববৃক্ষণ তথা দেবি **७ गवान् मक्दाः चयः ।** विद्यवृक्त-**उ**टन क्षिद्धा यि शुगाः स्टाइट मू थीः॥ ७८ क्रगात्माक् भारत्राजि कि স্তুস্য তীর্থকোটিভি:। যত্র বুক্ষাদযো দেবা ব্রিপ্তরি শক্তিক্তেবে।। বিশ্ व्काल इनि यमि विश्वामिन्ति ত। তদেব শাঙ্কর ক্রেভ সর্বতীর্থ

मयः मना। मर्वनीठे मयः छतु मर्व-(म्दमयः मना। न छ। ह्वर माक्षद्रः (क्वः न ह गकाः छ। ह्वर नित्य।। मभील म ह हार्बक् वित्ववृत्का यिः भिर्य। कामीनुद्रमभः छत् छत्र भागः छ। ह्वस्पि।। किन्नम। कार्वाहे-छीर्थन कामीवारमन किः निर्य। इति न्द्रक्तप्रसाद्धारम ३० महे-नः॥क्षा। छम्रानविधि यथा। नद्यः वा यि वा न्द्रः कनः (नद्रे मर्सामूथः। याथार नवः छथा। एयः वित्वन्द्रानाः।। याथार नवः छथा। एयः वित्वन्द्रानाः।।

मिर्डेवाह। मृगु (हिर मुदक्का) मि ग्रह्माः बिक्रो ज्ञाकः। भधः वृक्षभयः (हिर ज्ञाकः श्रीक्वाः श्रीक्वाः । विकृषी जिन्न रेण्य मम भी जिन्न नः । विकृषी जिन्न रेण्य मम भी जिन्न नः महा।। वृक्ष विकृष्णियाः भए श्रव्हकः मिलक्षिणी। वृक्षम् विकृष्णियाः भए श्रवृक्षः मिलक्षिणी। वृक्षम् विकृष्णियाः विक्रो भधः भए वृक्षभरः श्रिया। बिक्रो भधः रिक्ति इतः व। इति महं एट। दिनः वनाः जमा उतिन मिलिभ् वा विन् (मयकः।। भधः भूजः कनः रजायः रिक्तिः ध्रम ही भकः। हद्या यद्यद् कनः भूषिः ज्ञाद्याद्या रहिष्यः ज्ञाद्याद्या । विव्या । स्वित्र ग्रह्मा विक्रो। रिक्तिः भर्माः। रिक्ति। स्वि विक्रो। राक्ष मर्माः। रिक्तिग्राहा इति रिक्ति।

माम्बर्धः चाः यक्षण्डाः ॥ जुवि रिकवनामः ज्ञानः धर्म कामार्थमः निएए। वजुरीन मिष् (पवि भू। পু যাৰাঞ্ডিত ফল ।। সবজে মিয त्रुन ब्बाघार्टन भाई। ख्याह नाथ्यत्मुन वजुरीन शुः मानायर ॥ 🛊 ॥ विन्भव्यान गुरुगानखत्र गमनक्षणः । वथा । बुान गृहीदा या गहि मर्दिन कि भवाक्ष्मार । जिक्ष् मूम्म्न ब्राक्षरथः भागुभ ७ खथा॥ भूता मार्चित्रेत्री त्राक्ट श्रिष्ठ म्ल था-विगी। मक्तार्थ ह बिनाया वा-मनार्ष्यं भूकानिः ॥ हन्तु मृर्य्धी श्छो ছ अ यहः भारते करत्रो मना ॥ ইভি জ্ঞানভৈরবতন্ত্রে শিবপা-र्बजी मःवारि ७ भरेनः॥

বিল্পেষিকা জ্ঞী শৃষ্কবিল্থও । বেলশ্ঠাইতি ভাষা। যথা। কফ বাতামশ্লম্মী গ্রাছিণী বিল্পেষি-কা।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বিশ্ব। জ্রী হিঙ্গুপঞা। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥

विवनभानः जि दिवानकर्छ। वि
भूई वनशालाः भान भूछऽरवन
निष्णमः॥

विवधः श्र भग्राहातः। मञ्चाना

ত পুলাদি: ।। মার্গ:। পছা:। ইত্যমর ভরতো ।। ব্রীহি তৃণাদে:
পর্য্যাহরণ । ইতি স্বামী ।। উপরিতোবদ্ধ শিক্য কর বাহ্যকান্ত ।
কাব ইতি খ্যাত । ইতি ভানুদীকিত: ।। ভার:। ইতি মুক্টিপ্তবিশ্ব: ।।

ত্রিকাণ্ডশেষ:।। বিবর্ণ: ত্রি নীচ:। ইভ্যনর:॥

विवर्ज्डः भू॰ अमूनायः॥ व्यभवर्ज्धनः ॥ न्छा॰। ইতি विश्वः॥

मिन्क ॥

বিবর্ত্তন লী পরিভূমণ। বি পূর্বক
বৃত্তধাতোরনট্ পূত্যযেন নিল্লন।।
বিবশ: তি অবশ্যাত্মা।। অরিষ্টদুষ্টবী:। ইতিমেদিনী।। ছে আসলমরণ সূচিত লক্ষণেন দ্বিত বুজো
। বিকল্প বস্থি বিবশ: অল্ আসন
মরণ খ্যাপক লিক্স মরিষ্ট । তেন
দুষ্টা ধী র্যস্য স্তথা। ইত্যমর;

টীকাষাণ ভরত: ।। বিবয়তী জ্রী স্ব্যুনগরী। ইতি মেদ্নী !!

विवसान् भू म्र्युः ॥ व्यक्तृकः ॥
इंडाप्तदः ॥ (१वडा । इंडि स्मानि)
॥ व्यक्तः ॥ इंडि सम्बद्धावनी ॥
देवस्वसम्बद्धाः ।

विवका जी वकुनिहा। मनस्यहः शास्त्रात भुकुरसम निज्ञना। यथा। विवका वनायकान कवि । देख वहा काली हा ॥ निकः । यथा। भुक् उत्थिति थ नुकुनिस् नहमह विस्त्रवनः। भन्यत्या कुनह नीजिद्वाहिबकाः भुभन्द्रस्था। दे-स्वाहिकाहिबकाः भुभन्द्रस्था। दे-

বিবক্ষিত: ত্রি বকুনিষ্ট:।। সনস্থ বচধাতো: ক্র পুত্যবেন মিয়ম:।। শক্যার্থ:। যথা। উপাদেযগতা-যা: সংখ্যায়া বিবক্ষিতত্ত্ব• যুক্ত• । অনুপাদেযগতা সংখ্যান বিব-ক্ষিতা। ইতি মাধ্বাচার্য্য:। ইত্যে-কাদশীতত্ত্ব• !।

বিবাক: ত্রি বিবেচনকর্ত্তা। যথা।
অর্থিপুত্যর্থিনো র্যুচন বিক্জাবিকল্প সভৈয়: সহ বিবিন্তি বিবেচ্যতি বা বিবাক: । ইতি নিতাকরা।।

विवानः भु विकाका वात्ना विवानः ৷ সচ খন বিভাগাদি বিষয় ন্যায়া-দি:। ইতি ভরত:।। তৎপর্য্যায:। ব্যবহার: ২। ইত্যমর:।। খাণাদি-न्यायः । ইতি क्रियतः॥ यापि-माय कलारू हाया ईल्डेब्रम् वा। বিবাদে৷ ব্যবস্থার শ্চ দ্ব্যমে ভলিগ-দ্যতে।। ইতি শব্দরত্নাবলী।। 🕸 💵 माजामिना विवामनिरयक्षा यथा । আচরেৎ সর্বধর্মণ তল্বিক্জন্ত ন-চাচরেৎ। মাভা পিত্রতিথীভূরি विवापः नाहरत्र गृशी॥ इंडि गाः ৰুডে ৯৬ অধ্যায়ঃ।। 🗱 ॥ অষ্টা-मण विवामञ्चानानि यथा। তেবা মাদ্য মৃণাদান নি:ক্ষেপো হয়ামি বিক্ৰয়:। সমূষ চ সমূত্থ্যন দক্ত-म्यानभक्षं हो। (दंडन्रेम्य हारा-নং সংবিদশ্চ ব্যক্তিক্রমঃ। ক্রথ বি-क्यान्नार्या विवामः श्रामिनान-(याः ॥ शीगाविवामधर्मक शाक-(य) एखदाहित्क । खरक मारुम-ক্ষৈব জ্রীস•গুহণ মেব চা। জ্রী পু•-ধর্মো বিভাগশ্চ দৃত্ত নাস্থ্য নেব ह। भनानाक्षानरेणजानि वावकाव স্থিত। বিদু: ॥ ইতি মনু: ॥ অ-ग्रार्थः । भ्रथ्नम्रान्रिम्मर्भन्कः পো নিক্ষেপঃ। অস্বামিনা চ

ना॰ कियान्धान । एखन । धन-मानाय वृक्षा कावानिना वा शृष्ट्वा कर्यकादमा जृत्त द्रमानः। কৃত ব্যবস্থাতিক্রম:। ক্রমে বিক্রমে চ কৃতে পশ্চাৎ ধা বিপুতিপত্তি: । साचि शमुशालाया विवासः । गुामारि मीमा विश्व उपिना । वाक्षाक्ष्युः आकामनामि । म्खनाक्ष्य जाउनामि । ख्या निक्रावन धन गुरुभः । **जारुजः भु** जञ्च धनश्रवगाचि खियाण शत्र भू-ৰুষ সম্পৰ্ক:। জ্ৰীসহিত্স্য পু•-সো ধর্মব্যবস্থা। পৈতৃকাদিধনস্য विভाग:। मृष्ठः व्यक्षामिकीषा। আহ্ব পণব্যবস্থাপূর্কণ পক্ষি भिवामि भागि (याथन । इंडि इ-ল্কভউ:॥

िवामान्गछः जि विवामकर्छ।। यथा। विवासान्गठः गृष्ट्रे। नमञ्ज ন্তৎ পুৰত্নতঃ। বিচারৰতি বেনা-সৌ প্ৰাত্বিবাক শুত: মৃত: ৷৷ ইতি মিতাক্ষরা ॥

दिवामी वि विवासकर्जा । यथा । व्यनु जावी ह यः किन्द अर्यार भाक्षाः विवासिनाः। ইতি व्यवहाः রতত্ত্ব ॥

कृতো বিক্রয়ঃ। সম্ভাবেশিগাদী । বিবাহঃ পু॰ দারপরিগুহঃ। ভৎ-পर्यशयः । উপयमः २ भद्रिगयः ၁ উদ্বাহ: ৪ উপযাম: ৫ পাণিপীড-न ७। ইত্যমর:॥ দারকর্ম ৭ কর-্রহ: ৮। ইতি শব্দরত্বাবলী।। পা-ণিগুহণ ৯ বিবেশঃ ১০ পাণিকরণ ১১। ইতি ভটাধর: ।: স চাষ্টবিধ:। यथा। बुक्तित विवाह कार्व मीय-তে শক্ত্যলস্কৃতা৷ তজ্জ: পুনাত্যভ-यजः भूक्वात्विविश्विः॥ यद्धः क्रायर्द्धिक रेम्द भामायार्वे छ लाः যুগ ৷ চত্দশ পুথমজঃ পুনাত্য-ন্তরজ্ঞ ষট্।। ইত্যুক্তা চরতা। धर्मः नह या मीया १ विश्व । न कारः शावदयखद्धः यः भागः म गराजाना ॥ जामूदा मुविगानाः नार गान्तर्वः मगगानिषः। द्राकः সো যুদ্ধহরণাৎ পৈশাচ: কন্যকা-ह्ला८ ॥ इंडि राज्जवन्नः॥ 🛊 ॥ व्यभिन्। गृशेखित्रा ध्वरत मदा ठ ७क्दिक्गाः। गाईइ। मिह्न् ज्भाव क्रयामात्र भतिगुइ॰।। व-ধৈ রেকন্তণা ভার্য্যা মুদ্ধহে প্রিভণঃ স্বৰণ। নাভিকেশা নকেশাণ বা নাতি ক্ছুা॰ न পিঞ্লা॰।। নিস-ৰ্গতো প্ৰিকান্ধীণ বা ন্যুনান্ধী মপি भाषाहरू। व्यविशृक्षाः मात्रागाः वी-

জলজা॰ বাভিরোগিণী॰॥ न দুষ্ঠা॰ मुद्धे वाहाछा वाक्तिश शिक् माक् তঃ। ন শ্মশু ব্যঞ্জনবতী ন চৈব প্ ক্ষাকৃতি।। ন ঘর্ষরম্বরা। ক্ষামবা-क्रा॰ काकश्रवा॰ नह। नानिवरक्कः गा॰ उद्दश्राकी । ताद्दह्य ।। यः न्। क द्वामान बाह्य शहा हिव छ-থোনতৌ। কুপৌ যদ্যা হৃদন্ত্যাঞ্চ গপ্তংযা স্তাঞ্চ নোছহেৎ।। নাতিক ক্ষৃত্বি পাণ্ডুকরলা ম্কণক্ষণা। আপীন হস্ত পাদাঞ্চন কন্যা মূৰ (रुष्यः ॥ न वामनाः नाजिपीर्घाः নোদ্বহেৎ সংহতক্ষৰ। ন চাতিছি मुम्मनाः न कद्रालम्थीः बद्रः॥ शकः মা• মাতৃপকাচ পিতৃপকাচ সপ্ত-মী । গৃহস্থ শ্চাছছেৎ কন্যা ন্যাবে न विधिना नृष्या वास्त्रा रेप्तव खरेषः वार्यः भाजाभाजा उथाम्यः। गाम्बर्व ब्राक्ता वात्री रिम्मार कार्डसा বৰ্ণস্যোক্তো মনীষিভি:। স্বর্গ ত मात्राङ्द्र १ (जनान १ भद्रिवर्का (यट ॥ न वर्माठाविनी शुना गार्वे हु। नहि **उ** उगा। সমুদ্ধहिদ्দराज्य उरमा। গ্ঢ় মহাফল।। ইতি বিষ্ণুরাণে 🗢 ञ'म्म 🕽० व्यवतायः ॥ 🗱 ॥ व्यनतह । याक्डवन्द्राउँदाह । मृथु छ मुनर्या

থর্মান্ গৃহস্থ স্থ বত্রতাঃ । গুরুবে **চ थन• मद्या द्वादा ह उम्बूख्या ॥ ज** বিপ্ল ভো বুক্ষচর্য্যে লক্ষণ্যা• ক্রিয मूबारेट। व्यननार्भ्विकाः कासा म-मिला यदीयभी ।। व्यादानिनी ভাূুুুত্মভী মসমানার্য গোত্রজাণ। প-थनार मधमामूष्ट्रं माञ्जः निज्-ত তথা।। দ্বিপঞ্চ নব বিখ্যাভাৎ শ্রোতিযাণা মহাসলাৎ। সবর্ণঃ শ্রোত্রিবো বিদ্বান্ বরদোষাদ্বিভোন ह ।। यमुह्य दिका श्रीना॰ म् माना-রোপস·গৃহ: । ন তন্মম মতং হয়া-ন্তত্ৰাষ• জাযতে স্বয় ॥ তিসে। বৰ্ণা-नु भूर्दिन (च उरेथका यथाकम॰। वा-ন্দাণ ক্ষত্রিয় বিশাণ ভার্য্যাণ বাশু দুজ-ग्रनः।। दुात्काऽ। विवार व्यावृय भीय তে শক্তালফ্ডা। তজ্ঞ: পুনাত্য र्ভराजः श्रुक्यात्मकितः भावः ॥ य-उद्धरायिक दिन मानायार्यस ला यूगः। ठलुर्मम भूषमञ्चः भूनाक्राखद्र ভশ্চ ষট্।। ইত্যুক্তা চরতা। ধর্মা। जरु या भीयाउ १ थिं न। ज कायः পাব্যেভজ্জ: বঙ্গু শ্যানাজ্মনা সহ।। व्यामुद्रा पुविभागानाथ भाक्षर्वः नम-याचिषः। द्राक्रामा युक्त इद्रार रिममाठः कन्यकाह्ना ।। हजाद्रा वाकानगाम्। उथा गाक्त बाक्तो

। রাক্ত তথা দুরে। বৈশেও শুদুেচান্ড্য-स्त गर्हिङः ॥ भाषिगाणः नवर्गाम् गृङ्गीठ कविया मद्र । रेवम्। नु-**ভোদ** भाषस्याखित्र विश्विक्षयनः॥ পিতা পিতামহো ভ্ৰাতা সম্বল্যো काननी खथा। कन्राभुषः भूर्वनात्म পুকৃতি एः भन्नः भन्नः ॥ अनुरह्न সমাপ্নোভি ভূণহত্যা মৃতাবৃত্তী। এষামভাবে দাতৃণা কন্যা সর্থ্যাৎ खगः वतः ॥ जक्टे भुनीयरङ कन्ता হর॰ ভা॰ চৌরদগুভাক্। অনুষ্ঠাণ रि ठाकन् म्खाः मूद्धाः क् भित्रिकाः জেৎ।। ইতি গাৰুডে ৯৫ অধ্যায়: ।। 🕸 ।। यशत्रकः। यमछेवाहः। कन्ताः বে তু পুষছন্তি যথা শক্ত্যা মলস্কৃতা• । वुक्तारया॰ विकामुळे वृक्तालाकः वुक्ष (५ ॥ कन्यारान्छ मर्खियाः मानाना मूखप॰ मृउ॰। महास्त्रान সমৃদ্ধানি গো ২জাবিক ধনান্যতঃ॥॥ ज्ञीमञ्ज्ज मर्गमानि भनानि शत्रि-वर्द्धायः । शेन द्धाठित् भावतः মুনে উদ্বেগকারিণা।।। ছন্মাম্য সরা-বচ্চ্য চিত্রি স্বন্ধি **স**্থানি চ। যস্যা-স্ত ন ভবেভূগত। নচ বিজ্ঞাখতে পি-**७**। ॥ त्नाभगहाउ जा॰ भुाक्तः भूबि-क। वर्ष मक्ष्या। इजूर्ग मिल दर्गानाः পু্ৰেড়াচেই হিভাব চা। অপ্তাবিমা-

न् नगारमन जी विवाश मिरवाय । वाक्ता रेतव खथा हार्यः शाकाशका खणागुतः॥ गाञ्चत्वा त्राक्षम रेम्हत् रिभणाठ काष्ट्रसा २४मः । भुजारऽ ठाईविदा **ठ गुउभी न वर** अय ।। म-म्डार्कन्डा व्यान्डाय व्यक्ति। वर्षः পুকীৰ্ত্তিতঃ। ১। যক্তে তু বিভতঃ স-ম্যগৃত্বিজে কর্ম সর্বতে ।। অলফ্ভা उथा पानः रेपरवा श्रयः भूभनाऽर । ২। এক গো मिथून प्त वा वद्राप्ता-माय धर्मा ७: ॥ कन्यामानस्य विधिव-দার্বো ধর্ম: স উচ্যতে। ১। সংহা-ভৌচরতা ধর্ম মিতি চৈবানুভাষ্য जु॥ कन्त्रा भुरान म छ। हं। भाकाभ-ভ্যো বিধি: মৃত: । ৪। জ্ঞাভিভ্যো দুবিণ• দত্ত্বা কন্যাথৈ চৈব শক্তিতঃ ॥ कन्याभुरानः बाइन्त्यारामुद्रा वर्ष উऽहरू । ६ । इह्यात्नहानः जःखा-गाएकन्यायाम्ह वज्रम्य ह ॥ गाञ्चर्यः नजू विष्कुरम्। भिथुन्तः कानमक्तः । ৬। হত্বা জিত্বা চ ভিত্বা চ পুসছ ৰুদতী গৃহাৎ ॥ হরণ ক্রিবতে যব রাক্ষসো বিধি কচ্যতে। ৭। সূপ্তা मखा दरः कन्। इचना नीया ज्या ॥ न शांशिक्षा विवाद्यानाः रेशमाः **इ:** श्रिका २४मः। ৮। श्रकानाक व्यथा धर्मा द्वावश्या दिका जन

रिभभाठ फामुब रेक्टव न कर्डव्यो । কদাচন। চতুৰ্ণা নাপি বৰ্ণানা নেষ ধর্মঃ সনাতনঃ।। পৃথ্যা যদি বা মিলু। ক-र्खर्गा नाज न नवः । कन्ताः (य जू भुगहिष्ठ यथाभक्ता वनस्ठाः ॥ বিবাহকালে সংপ্রাপ্তে যথোকে স-দৃশো বরে। ক্রমাৎ ক্রমণ ক্রতু শাত भनुश्रं व जिल्ल (जै। मुद्रा कन्त्रा পুদানত পিতর: পুপিতামহা: । বিমুক্তা: সর্বপাপেভ্যেবুন্ধলোক वुक्षिष्ठ (छ॥ वुास्कान जु विवास्त्र यस कन्। भ्यह्कि। वुक्तलाकः वुरक्षहीय वृक्षारेमाः भूकितः जुरेतः ।। निर्वात जु विवास्त्रन यस कन्या॰ भुरहि । ভিত্ব। द्वात्रक्ष भूर्याभा सर्ग लाक्क गहुछि॥ शाक्षद्वं विवा-रून यस कन्या॰ **भुयहाँ** । गञ्चर्व লোক নাসান্য ক্রীডতে দেববছির° ।। শুল্লেন দত্ত্বা যো কন্যাণ তাণ প काट अग्रगहर्यट । ज किंगरें इक गक्तरेर्बः कीउ**उ काम मक्**य ।। न-মনুং কার্যেত্তাসাং প্র্যাশ্চ সত ७ गृह् । वुकारम्या वित्नर्यं वृक्ति (जाका मना ज्यूर ॥ कन्यायाः वुष्तरगया मञ्क्षन् मूथमभू छ । অপ ভূঞ্জতি যো মোহাজুক্বা সান मक दुरब्धाक्षा अञ्चायाक कन्या

याः न जुळीयार कनावन । क्लोहि-जम् मूथः मृश्वा किमर्थ भनुः नाहनि ॥ মহামত্ব সমাকীৰ্ণান্বান্তি তে ন: तकारूयः। जीर्ग सुः मर्बनुःश्यञ्जः **পর• अर्ग नवाञ्चात्रामा। इन्याद्मार** পুরাণে ভডাগঠ্ফ পুস শানামাখ্যা यः॥ #॥ विवाहकाल भिन्थावह-**न (मावा जारवा यथा। मर्ग्गिरहावा**ए । ন নৰ্মযুক্তণ বচনণ হিনন্তি ন জীযু त्राजन् न विवाहकारणः। भागाकारव गर्वधनाभशात भक्षानृजानग्रह त्र-পাতকানি ॥ ইতি মাৎস্যে ৩১ व्यव्यायः ॥ #॥ विवाद्यं वर्गनीयानि যথা। বিবাহে স্নান শুভাক ভ্ষোলু লু ত্রথী রবাঃ। দেবী সংগীত তারে-का लाज मक्ल दर्जनः॥ इंडि कवि-কল্লভাষা• ১ গুৰুকে ৩ জ্মুমণাঞ্চা। ष्यथ विवारहाक मिनानि । उबा-दापि मुक्ति यथा। পুস্ত্যাধানতঃ শুদ্ধি বিষয়েদে সমে ক্রমাৎ। বিবা-हि (याविजाः हन्यार्किक् मुक्ति न्-যোষিতো:॥ স ভত্ক ক্রিযারংস্ত ভৰ্ত্তিচর শুক্ষত:। যাত্রোদ্বাহে गर्द्ध क्रान्यात्राजि उरकन ।। भात्रज्य जमगार गुवाज वि-वार भाकापत्कयू ग्नयः भ् छ भाषि-শতি। আধানতঃ পুভৃতিতঃ সম- वर्गात्रव (श्राक खर्गा न गूजरस विलाभवर्य। 🗱।। अवृत्य मुर्जगा ना-রী যুণ্ম চ বিধবা ভবেৎ। ভন্মান্নর্তা-বিতে যুগ্মে বিবাহে সা পভিবুতা॥ भाभवगाम् भव्यावर्ष गृश्य ह गामक्य भव यावर। विवाह मुक्ति भूवमंडि मदर्व वार्मामर्या किता-তিবি জন্মনাসাৎ।। যুগ্মানকেষু যু বতে রপি জন্মাসাৎ মাসত্রয় বি-वरुत भव्रमद भूकिः। भारुः मध्य মুন্যে বিষমে ভুবর্ষে নাসত্রশাদুপ ति उ: थेनू कद्मभामार ॥ # ॥ ताक-मार्ख्य । माक्राम वृविवाद्यं कन्ता नःवद्राव्य ह। रम्यामाः भूणमाः रैठव (भीव विविद्धिंगः॥ कन्ता স•বরণে হন্ডোদক বিধৌ। দম্পত্যো দি নবাই রাশি রহিতে দারানুক্লে इत्वी हत्त्मु हार्क अवार्कि भूक विशु তে নব্যে १थवा भाभया । । ७। कु. ह व्यक्तिशाक रेवेष्टिक निन विश्विक वि ক্তা তিথি ক্রা হাবণ তৈত্র লৌষ इश्टि न्यां भाक मान्या 🗱। या गविष्णाय एतायविष्णयानाक अञ् मानाया। स्वारह्य वार्डीभाउ **ण**तिय सामियां जिने। रेवश्राठी वि थवानात्री विवसाद्याञ्जिण ७ ।। ब्राहार्ड ब्रादिम वाडः स्माकार्डा

क्रिंश उथा। मान ह तुन म्ल मार গণ্ডে রোগভয়• তথা ৷৷ বিষ্কন্তে ২ প্য-হিদ শঃ ন্যাৎ বজুকে মরণ ভবেৎ । এ: उ दि नाक्नाः मर्स मण (यागाः পুক্ত ভিডা: ॥ 🗱 ॥ व्याचनायनः । উদগ্ৰনে আগ্ৰামাণে **প**ঞ্চে কল্যা-ণে দক্ষত্রে চৌডকর্মোপন্যন গো-দান বিবাহাঃ। বিবাহ: লার্কালি-ক ইভ্যেকে ইতি। আবাদে ধ্ৰধাৰ্য ভোগ রহিতা নপ্তপুরা শাবণে বে-मात्रा ভाष्ट्रभरन द्राय ह सञ्जा॰ রোগी-দ্বিতা কাৰ্ডিকে। গৌৰে প্ৰেতবতী विखाधवङ्या रेट्ट मस्तासानिनी অন্যেষ্য বিবাহ্নিভা পতির**ত৷ না**-वी ममृद्धा छादरा। इत्तीह मूर्छ न ह रिक्रिगारम जिल्लो ह दिस्क माम-নি ক্ষ্য গভে। রাজগুতে তথা যুদ্ধে निज्नाः भुत्रमान्यः चिर्त्रोत ह यो कन्। नान्क्लः अङ्क्रिकाख ॥ व्यक्तिभीता ह या कन्ता पत्न धर्म विद्राधिनी। अविमुक्ताि मा (र-रा हमुबाइदलन जुं॥ व्ययनम्। ত্তরস্যাদৌ সকরং যাতি ভাস্করঃ। द्रांमः ककंदिकः श्राभा अकाउ रः ক্ষিণাখন ॥ ইভি বিষ্ণুলুরাণোক न। চ্ प्रारावध्यम्। शतिशृष्ः। पि नमानारि वास जू जिल्लाडारयन

পরিগৃহ: ॥ 🗱 ॥ সার্বকালিক ইত্য-भारतियग नाश जनतम जीत्य। शुरु मुक्ति अन्तम्पिः मुक्तिः मानायनर्तु **मिवभानाः। अर्बाक् म्मवार्वा छ**ी मूनयः कथयंडि कन्रकानाः॥ এउट পারস্ত বিজ্ঞেষ মঞ্জিরো বচন হথা । कालाजारव ह कनावाः कालः (हारवा न विहारक।। मनमाभाहि॥ कालानाः दिवाशास्त्र भुयञ्जाङः । भुभाः भुक्ति नहा प्राचार मह दिव হি বজ্জাতা॥#॥ কৃত্যচিন্তানশৌ। বাপী কুপ ভড়াগ যাগ গমন ক্ষৌর शु विश्वातु छ॰ विष्णामनित्र कर्णावधः न महाराजः दनः (मदाः। जीर्थः ল্লান বিবাহ দেবভবন মজাদি स्रिक्न । म्र्यिन कि की दियुः भ রিহরেদন্ত ভার্গবে ॥ 🕸 ॥ क् रगुरुवार्ज् ७॥ नर्दाण मूछ क ৰ্মাণি স্বৰ্যাদন্ত গতে সিতে। বিবা-रः (मथनावनः याजाकः भविदङ्की বেৎ ॥ যাত্রাঞ্জি চকাল্পো বচনা-স্তরোক্ত পাতিব্রিক নিবিজ্ঞর্যান্ত व भगहिलाजि॥ वाल मुक्क नृष्क ण्या माछ ण्याक कीरवनर । यारण ভীবে বৃজ্জে শ্রী**ৰে সিংহাদিভে**ত ও शिरिक्का ॥ उथा मिला हा मानि ज्याकार्य, उठावरम । वानी कून |

उपागि कियाः शुर्धित छ। জেৎ।। অতীচার গতে জীবে বক্তে है हर वृष्ट्र व्याप्त । काशिमी विषदा প্রোক। তথাতো পরিবর্জনে ॥ व्यजीठावः गरङा क्षीयः मृर्व छ रेनव গছতি। সমচারেশি কর্মাণি নৈব ত ভৈব স•স্থিতে।।ঞ্চ।। দেবল:। বালে वृष्ट्व ७रेथवास्य ककः ७ १५७। न-জ্ঞিনি। উদ্বাহিতাবা• কন্যাযা• দ-স্পত্যে রেব নাশন ৷৷ প্রভেদ্গতঃ শিশু রহ দ্রিত্রণ লিভ: স্যাৎ গ-শ্চাদশাহ নিতি পঞ্দিনানি বৃধা: । পাুক্ পক্ষ মেব কথিভোত্র বৃশিষ্ঠ गरेग की वस शक मित्र वृद्ध मिन् र्विवर्जाः ॥ अ ।। अ ठाउभाको दाः जगार्ड ७:। वाल वृष्ट ह गन्।।।। भ চকু: পঞ্জি বাদরান্। জাবে চ ভাগৰে চৈৰ বিৰাম্যদিলু ২ড্জা 🗨 ৷৷ বত্রে হৈবাভিসার বিদশপতি ख्रद्वी (स्व भूष्क्र) ह मू.छ ध्वाहि-**७**५ १ विभारम शिवसक्त हिल्लो वा-ক্পতৌ তৈত্র গৌষে। বিষ্ট্যাং কে-ত্য়মে বা শরদি সুরগুরৌ লি ছ भ एक मानाएक दर्यानात्मां कि हा DI স्विष्ठ सद्रगः (एवकन्यां नि छ-र्जुः ॥ 🗱 ॥ श्रृक मधिक्छ। ज्ञाजः गार्ड ७। वाल ह पूर्विमा नादी वृष्क नडे भूका ভবেৎ।। नर हे ह मृज्य नाद्यी. তি সর্ব মেওদ্গুরাবি**প।। সি**ণছে গু রৌ পরিণীতাপতি নাত্মান নাত্মজা-ন্হভি।ক্রমশ জিষু পিত্রাদিষু বিশ क्ष गर्गाम्यः भालः॥ ख्रि इति छ न বিবাহ নাত্রারীত গর্গ পুনুখামুনী न्ताः। यहा न भाषी भधनःयूका मुत्रा-खरा जू करन्त्राष्ट्**न॰ वर्रा**ख ॥ # ॥ व्यक्ति माखगुः। मधा यकः नितिः ত্যজ্য यह। সি ছে গুৰু ভবেৎ । ত-দাৰ্দ্ধে কন্যকা চোটা সূত্ৰগা সূপ্ৰিয়া ভবে< ।। #।। हादीखः। व्यकीठादः গতে জীবে বৃবে বৃশ্চিক সম্ভাষা:। যক্তোদাহাদিক স্বৰ্য্যাৎ তত্ৰ কা-লোন লুপ্যকে।। ঋ। ক্ত্যচিন্তামণী। অভীচার• গভেজীবে বৃষে বৃশ্চিক স্ব-ন্ত্ৰযো:। তত্ৰ চোদ্বাহিতা কন্যা স॰-भुगीयार अवदयः ॥<।। मह्हउत्को মুদ্যা ভীমপরাক্রমে। যদাভিচা-র সুররাজনজী করোতি গো মুমুথ भीनमः इः। न गाउँ हिष्यम्। शि भूई রাশি॰ শুভাষ পাণিগুহণ বশিষ্ঠঃ ।। অতীচার• গতে জীবে স্থিররাশৌ চ সংস্থিতে। তত্ৰ ন লুপ্যতে কালো वर्राञ्च भन्नामनः ॥ वाभी कृभ **ए**डागामि निविद्धः मिः इरग खद्रो । भक्तरङ् ठ उৎकार्यः न दि । काल

लाशकः ॥ यञ्जू । कन्।। वृण्ठिक स्म-বেৰু মন্মথে চ বাবে ব্ৰে। অভিচা-त्रिण कर्डवार विवाशामि वृत्थः मना । इंडिउउम्म्ब दिव्यनिर्गयशुक्र ॥ 🛊 ॥ भी शिकायाः। जित्कान काया ধনলাভ রাশৌ বক্র।তিচারেণ গুৰু: পুষাত:। यह। जहा भू। इ मुख् दिल-प्र विভाय भागिगुहग विणिष्ठ:॥**क्षा** (एवी भूत्रापः। सक्त्रत्यः। यमा जीत्वा वर्ड्स्य शक्षमाः भकः। (भवित्रशि চ ভাগেষু বিবাহ: শোভনো মত: । 🗱। (ভाजद्राज: । (या जयभारम क्षृत्रकर्म याजाः कर्नम् (वशः क्रक्छ চ মোছা । নুন স রোগ ধন পুঞ नामः भारताञि गृहा दश्र वन्ननानि ।। जाउ-रिन प्यस्ट विनिष्ठ क চ गर्गः कवत्ना मणाइ॰ । कत्राथ्ऽ-মাস কিল ভাগুরিশ্চ চৌডে বিবা-हि कृत्र कर्नावाद ॥ 🛊 ॥ 🗐 भाउ-সমুছবে। স্থান দান তপো হোন: नर्बम्द्रला दर्खनः। उदार्क स्मा-রীণা° জন্মনাসে পুশস্যতে ॥ 🕸 ॥ क्ष्ठाविद्यामानी । बद्यमारम ह र् আচ্যা খ্ৰাচ্যা চ খ্ৰোদ্ধে। জন্মভে জন্মরাশৌ চ কন্যা হি পুর সম্ভতিঃ ।। # ।। गर्गः। रेकारें। ज्ञानि उथा मार्शिकोत्रः भित्रिगयः वुखः। (क्ष्रिकः

পুতা দুহিত্যোশ্চ যত্নতঃ পরিবজ্জ'- ' (य८।। অত ह्या अपि गर्डका उ षुः॥ उथार। जग्रामिन र जग्राज उथा रेनव बन्मनिवाम श्री कात्रायट । जारा गर्ड जर भूध कन, रया जिं (४ मानि न ह काठू मक्ल ।। अव जग्रामारो भ्यमाजग्र निरयशः বৈচ্ঠমাসে ত ক্রেষ্টপুল্লেচ্ডি বি শেব: ৷৷ কৃত্তিকাস্থ রবি ভাক্তা " জ্যৈ জ্যেষ্ঠস্য কার্যেছ। উৎস বেষু চ সর্বেষু দিনানি দশ বর্জ্জবৈৎ ॥ 🗱 ॥ বেবত্যত্তর রোহিণী মৃগশি-রে। মূলানুরাধা মহা হস্তা স্বাভিযু তৌলি ষষ্ঠ নিথুনেষ্ক্যৎস পাণিগৃহ: ।সপ্তাষ্টান্ত্যবহিঃ শুভৈ ৰুডুপতাৰে-कामन वि जिला क्रिव खार य पडेरीन नं जू ज्लो यक्ष क्ष काष्ट्रेरम् ॥ #॥ জ্যোতি রিহিতনক্ষতাদ্ধিক চিত্রা भुवना धनिष्ठा व्यक्तिनी नक्क व शादा-कत्राकः यथा। क्रमाय्धाः भागिः गृ হীযাৎ ত্রিষ ত্রিষ্ত্রাদিয়।। উত্তর-**क**न्छन्यास्विर्याख्वाचारां रिवर्गाः खत्र जानुभनानि जाययू नवम् नक्तावः ষ্বিত্যর্থ:।। 🗱 ।। ভীমপরা ক্মে। প্ ৰ্বাত্ৰয়ে বিশাখায়াণ শিবাদ্যে ভচ-जुहेरा। छेटा हाम खरवर कन्ता वि-थवारा विवद्धारिय ॥ विक्षुजारम

ত্রিকে চিত্রে জ্যেষ্ঠাযা° জ্বলনে যমে। এভি র্বিবাহিতা কন্যা ভবত্যেব সৃদু:থিতা।। এবঞ্চ পারস্করোক্তণ यङ्खिति विषय भाभिद्विषय चा (वा-थाः ॥ 🛊 ॥ व्याप्तः भवा हजुर्जाग নৈৰ্থাভস্যাদ্য এব চ। বেবভান্ত চতু-र्ভारण विवाहः शुगनाणकः ॥ 🛊 ॥ কৰ্ণবেধে বিবাহে চবুতে পুণসবনে उथा। नामान हार। ह्डाराः विषा मृक्ष विवद्धं (रथा। विक्रकंड । जिथा ७ ६ व ७ (वरिष ८ क ५ परमा ३० निविश्न १२ रेड २१ कारमा १३ होरण २४ विष्ण २० जव्याः। ইষ্টোডুনা স্থ্যযুতোডনা চ যোগাদ-म् (कप्रमाशागज्यः ॥ कर्मकानी-ন নক্ষৰ স্ব্যভুজ্যান নক্ষৰযো र्भिन्दि यहि शक्ष्मणाम्य अञ्चल খ্যা ভবতি তদা ন কর্মবোগ্য মি-ভার্থ:। সগুরি·শাধিকত্বে সপ্তরিং-শতি নগহায় শেষাৎ কল অন্য-रेषक मःथ्यानुममरखः॥ #॥ ज्रम-वाम् । जाम्रभारम इरिं मूर्यं कु वीयाः मः भुम्बा छ । विकी राष्ट्र ज्-তীযন্ত বিপৰ্বাত মতো ২ন্যথা ঞ 🛚 वाङ्गार यदाम्य । जामार्गम চতুথা শ চত্থা শেন চাদিম । দ্বিতীবেন তৃতীযন্ত তৃতীবেন দ্বিতী

यकः ॥ 🗱 ॥ च्या वा च ज्जू तत्वः । তথাচ রত্নালা। একা মৃদ্ধ্রিতা। ত্রযোদশ তথা তির্য্যগ্গতা: স্থাপ-(यर (त्रथ। णक भिन् वृदेध त्रिकः হিত খাৰ্জুরিক তত্র ত। ব্যা ঘাতাদি ত মৃদ্ধিতত্ত কথিত ত-विक द्रश्रेष्ट्याः गूर्या हन्त्र मा भिर्णा निगरिजा एक भाउ व कार्गनः॥ व्याघाजाशीक व्याघाज যোগ সংখ্যান্ধ স্ত্রযোদশাক। তথা ह इलारीनि नक्षवानि (क्यानीकाः र्थः ॥ 🕸 ॥ यथ मध्यनाकात्वः । দীপিকাযাং। কৃত্তিকাদি চতু:সপ্ত द्वथ। রাশৌ পরিভুমন। গুহু শ্চেদেক-রেখাসোবে**ধ: সপ্তশ**লাক**জ:।। স**প্ত সপ্ত বিলিখেৎ পুরেখিকা স্তির্য্যগৃদ্ধ ग्थ कृष्टिकारिकः। (मथरायर्जिः জিজা সমন্বিত চৈক রেখণ খণেন বিধ্যতে ।। 🟶 ।। বৈশ্যস্য চতুর্থেশে শুবণাদৌ লিপ্তি হা চত্যে চ। অভি জিভাস্থ খেচরে বিজ্ঞেবা রোহিণী विद्या।। निश्चिका मधः॥ 🕬।। यम्राः णणी मधमनाकिनः भारेभ द्र-পালৈ রথবা বিবাহে। রক্তা শুকে বৈৰ তু রোদমানা শ্মশান ভ্নি• পুষদা পুষাতি॥ 🕸 ॥ অস্যাপবা-(मा यथा द्राज्ञमार्ख्य । विष्युमिर्यन

ন হওস্য পজিণা মৃগস্য মাংসং খু **छम॰ क्र**जाम् छ। यथा उथा जान्तु ডুপাদ এব পুদুৰিতো ধন্যোড়পদ• मुजावरः ॥ क्षा व्य शक्षमनाक চক-।উদ্ধৃ 'রেখাঙ্হিতা: পঞ্চ ভিয্য ক্ পঞ্চ তথৈব চাছে ছে চ কোণযো রেখে সাভিজিৎ কৃত্তি গদিক ॥ শন্ত্ৰকোণে দ্বিভীয়ে তু লেখয়েৎ স-र्बर्ग्यन। क्रुन्न चित्र भएषा (मेरिय) र्नक्व भद्रिवर्द्ध (रूट् ॥ नव् । भारत চথে দোৰ থেচ সগুশলাককে।ভে गर्द भु ७ व छ। व नागा भक्षणवाकरक ॥ व्यथ हकानुःग किन्हर भागत्वथ ইহেষ্যতে ॥ 🗱 ॥ তদ্ক্ত রবুমালা-যা। কৈশ্চিত্তত্তাপীষ্যতে পাদবেধ ইতি। ইতি পঞ্শলাক। ক্রণ। #॥ **রত্বনালাবা॰। क्षञ्च॰ हाहल মুফর**-শ্মি রবনীসূনু স্ভীয়ণ গুক্: ষষ্ঠণ চাষ্ট্ৰ মৰ্কন্নন্ত পুরতো ছন্তি সূটি नव्या । भणार मक्षम मिनमूबस নবন রাহু: সিত: পঞ্ম। দাবি-শ পরিপূর্ণ মূর্ত্তি কডুপ: সন্তাড্যে নেতর**ে।। নত্বাপাতো ২য•।।** # 11 **भाभार मध्यमाः मामी यमि ভবেৎ** भारभन युक्ता २थ वा। रङ्गातः भः विवब्द्ध (ए९ मुनिमाला (मार्या श्र⁴ कथारा । याजायाः विभागा ग्रह

জুভ বন্ধ ফৌরেন্ রোগোন্ডবোপ্য-हाइक दिश्वा वुट्ड ह मज्ञान भूलक लुप्याणि॥ # ॥ **त्रवि मन्द अजा**-काउ मृगास्राट मध्य जाता । বিবাহ আত্র। চূড়াসু গৃহকর্ম পুরে-শ্ৰে ।। যামিত্ৰেখ: ।। 🕸 ।। মূল ব্রিকোণ নিজমন্দিরগোথ পূর্ণো মি-বক্ষ সৌম্যগৃহগোথ তদীক্ষিতো বা। যানি এবেধ বিহিতানপছত্য मायान् मायाक्तः मुख्यानकवि খ বিধতে।। 🗱।। ভোজরাজ:। ত্রি यप्रतेनकारमध्या हित्नमः मुजार्थ (भो जागा मुजनुमः मार । दिश्वा माजाञ्चभद्रामिनः इः (भारयपु क्न् पृः थ भूठः करत्रा डि ॥ त्रविभूकिः ॥ 🕸 ॥ कन्। नक्क व मूरको ग्राहिवा हः मू छ- ॥ কৃষ্ণা। পশ্চান্ডভু বিশুদ্ধ্যাভূ যাত্রা शृक्षाट्मवाष्यः॥ 🗱॥ विष्णांध्रतीः বিলাসে। পু'সা মর্ক: মৃতো যোনি যোষিতা মম্তদু/তি:। অত: পু-বোৰিতো: শন্ত বল মর্ক শশাক্ষরণ ।। গোচর শুদ্ধাবিনদ্ কন্যায়। যত্নতঃ मुं ७ वीका। जीगाकित्रपथ शुः मः **(**भरिष ब्रवेरैन ब्रिश विवारः ॥ 🗱 ॥ দিতীয় প্রাক্ষণতঃ পুভাররঃ ত্র (याममाश्राट भव्रतः मृज्भुमः। न কল স্প্রসূত্র ক্রা করে।তি

পুণসা মণি তাদৃশ্য ফল্যা তথা व्यानभाश्य भव्र अ: ॥ # ॥ व्यान मण मिनान stर्का मण यु ध्वा भे भुजः॥ मार्छ दिनक मीजा भू मामदेशका-मण जमः। भोत्रिः भागाधिक वर्षः **भागानक्षी वृह्य्याजिः ॥ ভবनार्खः** ভ্छः भोरम्। यावनान्। मृजाः क-ण ।। # ।। कष्टे वु अहिरके हमू। र्न তথা শেষভাগগা:।। 🗱 ॥ লগ্নে তe भक्षा जृर्या नवाम मनाम जः था। एक ज्र वी (मायाः विवाद वर्षा ज्ञा ।। अय । भव भू अहि दूक रगागः ॥ # ॥ रगाभू नि जिविषां वरुष्डि सुनरया नर्द्र।विवाद्यादिक-হেমন্তে শিশিরে পুযাতি মৃদুতা• পিণ্ডাক্তে ভাস্করে। গ্রীম্ম ২ছন-ন্তমিতে বসন্তসমধ্যে ভানৌগতে দৃ-শ্যতা সুর্য্যে চান্ত মুপাগতে চ নি-यक भावृदे भव्यकामायाः ॥ #॥ वार यहा नाखि विमुख मन्यार्शाध्वा-কা॰ তত্ত্ব শুভা॰ বদন্তি। লগ্নে বিশু॰ দ্ধে সতি ৰীৰ্য্যগুক্তে গোখুলিকা নৈৰ कन विश्व ॥ #॥ नामिन् गृहा ন তিথযো নচ বিষ্টি বারা ক্ষলানি रेनव कनयन्ति कमाणि विषुरा व्यवधाः হতঃসতত মেব বিবাহকালে যাত্রা-সু চাষ মুদিতো ভ্গুজেন যোগ:॥

।। 🗱 । মার্গে গোধুলিযোগে পুভবতি 🛚 বিধবা মাঘমাসে তথৈব পুঞাযুর্ধন যৌবনেন সহিতা স্বয়ে স্থিতে ভা স্করে।বৈশাথে স্থদা পূজাধনবতী 🛭 रिकारिक भरत स्थानमा आवारि धन था-न। भूध वहना भागिगुरह कन।का ।। 🗫 ।। विवाद्य भेटला । व्राटा धनुवि ह व्यवहा उद भूबार्ष्क मञीजाभाद्र-জণ্ড:॥ 🕸 ॥ জ্যোতি:সারসণ্গুছে। विवारक जु रिवा जारंग कन्त्रा महार **श्** धरिका । विवाशननम्या जा नियं अभिवाजिनी ॥ अ ॥ महा-ভারতে। রাঝৌ দান न শংসন্তি विना ठा खरमकि गाः। विम्राः कः न्याः विकाम्हा मीन सनः भुजिम्यः ।। 🕸।। ব্যাস:। ব্রিক্তাসু বিধবা কন্যা मर्ल श्री माहिवाहिता। मरेन-**क** इतिरान रेठव यहा दिका जिथि र्छ-বেৎ৷ ভদ্মিন্ বিবাহিভা কন্যা পতি সন্তান বর্জিতা ॥ 🗱 ॥ স্মৃতি:। ধর্ম:-र्थ काम (माकानां माताः मः नाशि **१ ७ वः । भ**द्रीकार्ष्ठ भूषाद्वन भूवं त्मव कत्रगुराट ॥ अ॥ मनूः। व्यवता-काकी भागानानी इन्न वादन গামিনীণ ৷ তনু লোম কেশ দশনাণ मृष्यी मृष्ट्र जियः॥ भाजा-তপঃ ৷ হৃ সম্বনা মেঘবর্ণা সমু

शिक्ष व (वाहनाः। जाम्मीः वद्गरार कन्याः गृरुष्टः जूच (मध्उ ॥ 🛊 ॥ ভবিষ্যে। পুতিষ্ঠিততলা: সম্যক রক্তান্তোজ সমন্বিব:। তাদৃশা শ্চর-ণা ধন্যা যোবিতা ভোগবর্জনা: 11 পুতি ছিতে। ভূমো नगः সম खला হথোভাগে থেবা তে তথা ॥ 🛊 ॥ मनुः। (नाष्ट्र किन ना॰ कन्।। নাধিকান্ধী ন রোগিনী । নালোমি-কা নাভি লোমী ন বাচালা ন পি -क्ला ।। नक वृक्त नरी नामी । नास्र পর্বতনামিকাং। ন পক্ষ্যহি লৈুষ্য-নাত্ৰী° নচ ভীষণ নামিকা॰।। 🕸 ।। পুতিপুসৰ নাহ মৎস্যস্কে। গলা **চ यमूना रे**हव श्यामञ्जी ह ऋहञ्जी । निष्यामाः नाम कृष्ट भाव श जून-नी जिला। (३५७) । अनी उन ताहिनी मुख्ना खत्य ॥ का कृ अ চিন্তানণৌ। নেত্রে যস্যাঃ কেকরে **शिक्**रल वा म्याष्ट्रःभी वा भ्याव (ना-लिक्न । क्ला यम्। गर्थाः সমিতাথা নি:সন্ধিশ্বাণ বন্ধকীণ তাণ वर्षा 🗱 ॥ निन्दिश्वत्रभूद्राति 👔 শ্যামা সুকেশী তন্লোমরাকী স্ कः मुनीना मुगिकः मुरुष्ठा । (वरी विभवता यहि शक्क बाकी अध्यान ही नाणि विवाहनीया॥ ध्रे करडा

यि शिक्षाकी (वाय नमाकीर्ग नमाक्यंद्धिः । माध्य ह भूद्धे। यमि वाक कन्ता व्यलिशि खाग्रा न विवा श्नीया।। 🗱।। शात्रीजः। एमा८ 🕶 ল নক্ষত্র বিজ্ঞানোপপলা বরষেৎ । नक्षात्राभागाः नाजीनक्षवहीनाः ॥ 🗱 ॥ नाजी नक्षत्र मारु चार्त्रापररा व्यथिन। दि विश्वहिकः नर्गाकात्रः विना ডिक । ७व (वश्वणा क्छिय) विवाशामि मुजामुङ ॥ जिनाडी (वध नक्क मिन्राम् गूर्गाख्या । श्खनु म्ल वाक्नाः भूर्व जामुना खथा ॥ यात्राः भोत्रा एक र्यानि শ্চিত্রা মিত্র জলাহ্বয়•। ধনিষ্ঠা চো-खत्राञ्चा सथानाछी वावक्रिजाः ॥ ॥ कृंजिका द्वाहिनी मर्र्भा स्था ষাতী বিশাধকে। উত্তরা শুবণা পৌক্ষণ পৃষ্ঠ নাডী ব্যবস্থিতা: ॥ 🗱 ॥ অশ্যাদি ৰাডী বেশ্বৰ্কে ষষ্ঠ ছি **छीरक** क्यार । साम्यापि ज्यं **ज्**र्यक्ष कृष्टिकामि विविद्यक्त ।। व्यव नित्रीकृष्याष्ट्रयः कन्ता माख्य मूद्र ध्रत्रो। भग्र श्री सामि निख्यु पराम शुास भूद्र गृहरू ॥ 🕸 ॥ अकनाफी 🗷 বিষ্টানি যদি স্থূ র্বর কন্যযো:। তদ। विषः विज्ञानीयार अर्दाि मु उरेथव ह ॥ भूकि गगा हमकं उगा हमकं

তো ব্যব:। পুণষ্ঠ• জন্ম ভ॰ যস্য ভস্য नामर्काला राष्ट्र।। द्वारा क्रिज्यला र्विषा हरा। नीम ভरा। खथा। नाम कचक्रीया (वंश्वा न कर्खवार कमाहन ॥ একনাড়ী স্থিতা চেৎ স্যাৎ ভৰু नाभाष ठाक्ना। जमामाछी व्यास् বীক্ষ্যো বিবাহে শুভ মিছতা॥ #॥ প্রাড্নাড্যা বেধতো ভর্ত্তা মধ্যনা-ए । ज्य॰ जथा। भृष्ठनाछी वार्थ क-न्। मुग्छ नाज मः नगः। এक्नाडी হিতায়ৰ গুৰু ৰ্মজ্ৰণ দেবতাঃ। তক্ৰ দ্বেৰ কল নৃত্যু কনেণ ফল মাদি-শেৎ।। পুভু: পণ্যাক্ষনা মিত্ৰ॰ দে-(मा गुाम: भूब गृरु। এकनाछी गः তা ভব্যা অভব্যা বেধ বহিৰ্দ্ৰ তাঃ ॥ 🗱 ॥ मुजिभुत्रद माश् क्याजित्य। थक्त्राण्याहि खारण जु ना**डी** हा-(वः न विष्ठाउ। म यथा। अक्रताःमो ह मणाउताः मूड महार मममश्रक । ठञ्खं मणस्य रेठव ङ्डीरेयकामरण उथा ॥ 🗱 ॥ मनगुरुगाविषम मछ-কে দোক:। তথাচ। যোটকে সপ্তকে भिष जुला गूग्र हरवी उथा। मिक् यही मना बरकार मृडि॰ छङादुवी-ছিব: ॥ 🛊 ॥ 🕮 পতিব্যবহারনির্ণ-যে ॥ সূজ্দেকাধিপ যোগে ভারা বলে বশ্যব্রাশৌ বা। অপি ন্ত্যা-

দি বেধে ভবতি বিবাহো হিতার্থায ॥ १ ॥ दाजनार्ड ७ । न दाजरगारग পুহুবৈরিভাচ ন ভারশুদ্ধি ন গণত্র य महारा न नाजीत्मात्या न हदर्ग मृष्टि गंगीमय एउ मुनाया वस छि। अ।। রাজযোগন্ত এচরাশ্যাদি যোগ এব তত্ত্বৈর নাড্যাদি পুতিপুসবাৎ। 🗐 পতিরব্রণালাযা ।। অখে ভাজ क्षिष्यक दृष्टुष्यासान्मुक म् सिक শ্চাখু: গৌজনশ স্ততোপি মহিবী व्यामः भूनः हो इन्छे। व्याख्तो मृग ब्रुक्ति किं दिखाइ वृ घरः वानद्रः मिक्श श्रेषा मृत्रताहे रूपक कत् টী বোৰিক ভাৰা বিশেশাকে ব্যুমুণ পজ পি ছ লখ নহিষ থৈকে বভু ब्रगः देवब्रः दानब्र स्मयक्कः गुगरुख-দ্ববিভা**লোন্দুক্। লো**কানা ব্যব হারতোন্যদিপি চ জ্ঞাত্বা পুষত্রা-**रिपर प्रम्यारक्या न् श** ज्ञारमा द्वाल সদা বর্জ্য: শুভস্যার্থিভি: ॥ মৃক্র **जामा अन्य किन्न किन्न किन्न में** मु भी भी ह। वृष्ठ जुल क्लि भ (यो कर्क़ है धनुषी ह भिज दिस्ती।। व ডইকাবিভিশেষ:।ক্ষা অরিষ্টেই হ भार। भवतः कति जन तिल्ला कन्।। মেবেণ সহ থাৰ স্তলা। নৰ্বৰ্ত ঘটো व्य धनुकी वृश्किक निष्य हा क्रिनिया

॥ 🕸 ॥ यति कन्राष्ट्रत ভर्डा ভर्डः यर्ष्ठ ह कन्यका । यप्रश्वेकः दिज्ञी-नीवाद्यक्तिंउ॰ जिम्रीम त्रिशा 🗱 ॥ পুণসা গৃহাৎ সুত গৃছে সুতহ। চ কন্যা ধর্মো ছিতা সূত্রতী পতিব-জভাচ। দি দাদশে ধনগৃহে ধনহা চ কন্যা অপ্লে স্থিতা ধনবতী প**তি**-বল্ল ভাচ ৷৷ জ্লা বড়প্টকাদৌ তারা-नियम मारु जीवनवाकनः॥ मो ছাদ্য হ্যভ্যো র্ঘাে রপি তয়ে রৈ-কাধিপত্যে পিবা ভার। ষষ্ঠ সুমিত্র মিত্র দহন ফেলাও সম্পান্দি। বট্-কাপ্তে নৰ পঞ্চলে ব্যব্ ধনে যোগেচ भुः रगियाः श्रीकायः वृश दृषि शृक्षिक्रमकः वार्यम दिवाङ् छन।॥ 🗱 ।। গণঃ। অরণ ভারা বিরোধে গুহু রিণুভাবে চিরেণ। রোগাদি নরনার্য্যেঃ ষটকাপ্তকে বৈর মবশ্য ख्यमान्। 🗱 ॥ व्या**नः। रे**मबामि शाशिल वज्छेकामी जाता विश् পুত্ররি নৈধনাখ্যা:। বজ্জা বিবা-হে প্ৰবোড়ভো হি প্ৰীতিঃ পরা ভব্ৰেভাৰ্যা নক্ষত্ৰ মেক খদি ভিন্তাপে ন দশতী তত্ত্ৰ সূথা লা ভেতা ৷ বিভিন্ন মৃক্ষণ যদি চৈক ব্লালি ভারা বিবাহ: সূত সৌখ্যদানী ॥ अकारी ह यहा दस्या ब्राह्माका ह

यहा ज्यद्या धनभूखव जी नाबी माः धी छर् भिया मना ॥ यउष्टरक गा शिथुन शुरुव का मा मक्मा নব পঞ্চকে তু। দ্বি দ্বাৰশাখ্যে কন-কান্ন তামু বিপাৰ্ছন হেন চ নাডী रिहार्य।। #।। सत्र**ा॰ ना**उं। स्नार्य क-লহঃ যট্কাষ্টকে বিপত্তি র্না। অন পভ্যতা ত্রিকোণে দ্বি দ্বানশে চ দা-রি দু॰।।ঞ্।। কৃত্য চিন্ত্যামণৌ। হস্তা স্বাতি শু,তি মৃগলির: পুষ্টমতাখি ভানি পৌঞাদিত্যে জন্ত বিহু বুধা **(हर म**ेक्डानि जानि। भूबी छिमु: শিবভ ভরণী রোহিণী চোত্তরাক পুাহু মন্ত্যান্ত্য মুড্গণ ন্ন নেত• मूनीन्तुः॥ ठिकारभ्रता निवाछि नि-তৃ ভে বাসব॰ বাসবর্ক্ণ শক্রাণ্ন্যো (र्ड दक्न महनत्र्क **ह द्रक्काग**लावः ॥ 🕸॥ ফলবাহ গ্রীপতি:। স্বসলে চোত্তনা পুঁতি ৰ্বধ্যনা দেব মানুষে। দেবাসুরে কনিগা চ মৃত্যুর্মানুষরা-क्रांत्र ॥ क्षा वाक्रमी व यहा कन्ता मानुषण वादा जातर। जमा मृजू र्न मूद्र एक्टा निधन खु स्थानिया ॥ 🕸 ॥ রাজমার্ত্তে। যদি স্যাদাক্ষসো ভ-र्खा कन्यका मानूवी ভবেट । विवाह সুখ্যাপোতি বৈপরীত্য বিবর্জ

क्षयि वृष्क्षन मर्वण नाव मः नः।

प्रक्रमाः मान्यागाक मः गुरास नि
क्षया वृष्ठः ॥ ॥ । कर्क्षि भी नावरण

दिशाः क्ष्याः मिः रु जूना रुषाः ।

देवणा युणाण महार्थाः मृन्

वृष मृगाक्षमाः ॥ ॥ । पर्वाः शिवाः

विष्ठाः क्षित्राः विष्णा नव ज्ञान् ज्वर्थः
। युणान्या ज्वरिक्षा नव ज्ञान् ज्वर्थः
। युणान्या ज्वरिक्षा विज्ञः मृत्

गुक्षे विज्ञाः ॥ ॥ । वर्षाप्रिः ह या

नावी रीनवर्षक यः शुमान्। मरु
जुक्षे विजाः ॥ क्षा वार्षा ज्वर्थः

प्रमान्। मरु
जुक्षे विजाः ॥ क्षा वर्षाप्रिः ह या

नावी रीनवर्षक यः शुमान्। मरु
जुक्षे विजाः । हिं क्षा विज्ञ वृः ॥ ॥ ।

यन् प्रमान् । हिं क्षा विज्ञ वृः ॥ ॥ ।

यन् प्रमान् । हिं क्षा विज्ञ वृः ॥ ॥ ।

বিবাহিত: পু॰ দ্রী কৃতবিবাহ: ।
যথা। শনৈশ্যর দিনে চৈব যদি রিক্তা তিথি তবৈৎ। ভদ্মিন্ বিবাহিতা কন্যা পতি সম্ভান বদ্ধিতা।।
অপিচ। বিকু ভাদ্যে ত্রিকে চিত্রে
দ্যেষ্টাযা॰ জ্বানে যমে। এভি
বিবাহিতা কন্যা নিত্য মেব সৃদ্ধথিতা।। ইঙি জ্যোতিস্তত্ত্বণ।।

বিবাহ্য: পুণ জানাতা। ইতি কে:
চিৎ ।। বিবাহ্যোগ্যে ত্রি ।।
বিবিক্তণ ত্রি পাবিক্রণ ।। বিজনণ ।
ইত্যময়: ।। অসম্পূক্ত: ।। বিবেকী ।
ইতি মেদিনী ।।

विद्या 🗱 ।। युष्क व्यार्गत्व । प्रता | विद्या जी मूर्जगा है जिवा छ-

(भर: ॥ मु मुक्ति उनुस्रक विदिका । इंडि भार्रे: ॥

विविधः जि नाना भुकातः। ইত্য-

विवीतः भृ ज्ञिविष्मयः। यथा।

गम भ्याः विवीजिश थ्राष्ट्रः

महिषी ममः। विवीजः भुष्ठ्रज्गः

कार्ष्ठा त्रक्रमागः भित्रगृश्रीजा ज्
भुष्म खप्नधाजभी जत्रक्रवमः

मः पञ्ज भ्रवाः महिष्ठापीनाः वि
मार्थः। ইতি मि जाक्रत्रायाः सामिभावविदाप्तभुकत्रगः।।

বিবীতভর্ত্তা পূ• বিবীতভূষামী। ইতি মিতাক্ষরা।।

विवृका जी पूर्लगा। ইভি ভূরি প্যোগ:॥

বিবৃত্ত জি বিস্তৃত । ইতি মেদিনী।। বিবৃতা জী ক্ষুদুৰগুদ:। ইতি মেদিনী।।

বিবৃত্তাক্ষঃ পু॰ স্কুটঃ। ইভি*ছেম* চন্দুঃ॥

विवृधिः ज्ञी व्याथ्या। वि भूवं वृ धार्छाः कि भुज्ययन निष्ठमा।। विवृत्रगः। यथा। मक्तिगुरुः व्याकतः गामनान कावाश वाक्याद्यराः त्रज्ञा। वाक्यम्य (भवाष्ट्र विवृद्ध वृक्षि मानिव्यक्तः भिक्षभन्मः) वृ

षाः॥ ইতি মলমাসভত্তু॰॥ विवृत्तः वि विन्तः। यथा। विवृत्तः गार्थः किदाक्रावः नमूबरहाक निउषत्रमाः। व्यामनुष्रम्थिनस्ख-তাল গোপাস্বান্ত্য মনন্য ত্ত ।। ইভি ভটি: ॥ विवृद्ध डिर्यहरू-চলিত পাৰ্শ যত্ৰ। ইতি ভটীকা। विवृद्धा छी कृ पुक्रापुरः। यथा। অথ বিবৃত্তামাহ। বিবৃত্তাস্যা भ-হাদাহ পঞ্চেতুম্বরসম্বিভা । বি-বৃত্তা মিতি তাং বিদ্যাৎ পিত্তো-ত্থ পরিমণ্ডল ।। পরিত: শোধ-বতা।। অথ ওস্যা শ্চিকিৎসা। বিবৃত্তা নিন্দুবৃত্তাঞ্ গৰ্মভী কাল-गर्षड । रिमालकमा विमर्शमा किएया नाध्यय जिवक् । भारक ज् (भवरयनारका भरेक बंधुव्य**्य-**জৈ:। ইতি ভাবপুকাশ:।।

বিবৃত্তি: জ্রী চক্রজ্ঞান । ঘূর্ণন । বি পূর্ব বৃত থাতো: জি পুত্যু থেন নিয়ম। ॥

बिरवकः शृ शत्र स्वत्र । गृक् छ शृत्र वर्षा बिरुक्त निष्ठयः। शुक् छ शृत्र वर्षा विद्यालन छान इक्तान । इकि छत्र जः॥ उर्देश गर्मायः। भूषणाञ्च-छ। २। इक्तान्त ।। विर्वहन ०। इकि सम्त्र नावनी ॥ भूषणावः ॥ ইতি ধরণি: ।। বিবেকো বস্তন। । রনীয় পুত্রে ভেদ: পুক্তে: পুক্ষস্যবা। ইতি বিবুরন্ ত্রি कটাষর:।। জলদুণী ।। বিচার:। যোন ভাতা। । ইতি নেদিনী ।। নিবেরা

বিবেকিতা জ্রী বিবেকিত্বণ বিবে-কিনো ভাবং । যথা । যৌবনং খনস স্পান্তি: পুভূত্ব মবিবেকিতা । একৈ ক মপ্যন্থা য কিনু ভত্ত চতু ইয়ং ।। ইতি হিভোপদেশ: ।।

विदिकी ने भुः (एवरमनद्राह्मभुद्राः। यथा। एवरमदा १ शि किनाः। कन्यामाम भूद्यकान्। मश्च मृत्र छान् यूपः नाम छः कार्ज्ञः। मश्च मृत्र छान् यूपः नाम छः कार्ज्ञः। ख्याः।। मृत्रना वजुदानक या अपूर्ण यवनः कृष्ठी। नी त्या विदिकी (इ.स. १) हे छि कार्ज्ञा अपूर्ण द्रा विकाल द्रा ।। हे छि कार्ज्ञा । विद्या विद

বিবেচক: পু॰ বিবেচনকর্ত্তা। বি বেচয়তি য় ইত্যর্থেনক পুত্যুয়েন নিম্নমঃ।।

বিবেচন ক্লী বিবেক:।ইতি শব্দ রত্নাবলী॥

वित्वहनीयः जि वित्वहाः। वित्वहि एवाः। ইতি वि भूई विह्याः রনীয় পুত্যযেন নিয়ন: ।।
বিশ্বন্তি তি বিকদ্ধবক্তা। যথা।
যোন ভাতা পিতা বাপি ন পুণ্লো
ন নিযোজিত: । পরার্থবাদী দণ্ড্য:
ন্যাৎ ব্যবস্থারেষু বিশ্বন্য। বিশ্ব:
বন্ বিকদ্ধা ব্রন্ ৷ ইতি ব্যবহারতত্ত্বা।
বিবোচা পুণ বর: । পতি: । ইতি

(रूबठन्मुः॥

বিবোকঃ পু• জীণা শৃক্ষারভাব-জা ক্রিয়া। ইত্যমর:॥ অভিনত-বস্তু প্রাত্তাবপি গর্মাদনাদর: সা-श्रद्राथमा ह मःग्रामः जाउनकः বিবেকিঃ। যদুক্ত॰। গর্বাভিমানা-দিষ্টেপি বিস্তোকো হনাদরজিযা। তথা। অভিমত বস্ত্রভাব**পি** कगर्हाम्याम् इ उनुगः । ज्ञुनिङ् श्रिदम। इस्यः मःयम **उ**ग्डनमयस्ड বিবে।ক: ॥ ইতি ভরত:॥ বি-ৰোক ভুতিপৰ্বেণ যস্ত নিত্যেপ্য-नारतः। न जुत्रा इक वाशास्त्र मीय-তা গমনাদিষু॥ ইতি সারসুন্দ্রী ॥ ইষ্টেপি গৰ্ব মানাভ্যা• বি-(बाकः मात्रास्त्रः । **इ**जाब्हुक्यः नीलम्शिः॥

বিশ ঔ শ পুরেশে। ইতি কবিঃ বন্নজনঃ ॥ শ বিশতি। ঔ অবি

क्षः । (रवण किल्डिकिव स পোৰনা বি পরা জি পরি ব্যব জী निविश्म अप्राप्तियाञ्चात्मभ विश्वात-পি ভর্ত্তরক্ষে নিবিশতী ভ্যাদি-তি রঘৌ কেবলাৎ শতৃ পুত্রে विथाय भण्ठामुभनर्ग (यागानि डि मूर्यरेविडः । निणम इंश डेलमर्ग পুতিক্পকো বা॥ যমাদ্বিখ নিদ• সর্ব ওস্য শক্ত্যানহাত্মনঃ। তথা। দেৰোচ্যতে বিফু বিশ্বাতো: পু. (पणनामिकि भूत्राण विक भन-বু৷ পাদনা মৃদ্ধন্যান্তায মিতি কেটিৎ ভদ্ভিত। ভালব্যান্তবৈগ্ৰ िषाः तः गणनः। **३७५१ होका**

भा तापमञ्जे ॥ বিশক্তী পু॰ বলাকা।ইতিরাজ नियंग्डे: ॥

বিশক্ষ: ত্রি শক্ষার**হিত: ৷ বি**গ-ত। महा यम् वह वीहिः॥

বি বিশাল:। ইত্য বিশঙ্কটঃ नद्रः॥

বিশদ: পু॰ খেতবর্ণ:। ইত্যমর:॥ বিশদ: ত্রি বিমল:। ইতি হেম-**इन्द्रः ॥ व्यक्तः । इंडि (मिरिनी ॥** শুলুগুণযুক:। ইত্যমর:॥

বিশয়রা জী পলী। ইতি রাজ-

निर्घण्टैः ॥

विणयः भुः जःणयः। यथा विषर्या विनय रेन्ठव भूईभक्क खर्थाखद्र•। নির্ণা শ্চেতি পঞ্চাক শাস্তে হধি-कद्रन श्रृ छ ।। विष्यं । विष्ठाद्राई বাক্য । বিশযো হস্যায মর্থে। न বা ইভি সংশয:। ইভি ভিথ্যাদি-তত্ত্ব ।। আশুষ:। ইতি কেচিৎ ॥ विभरों वि जः भरी। इंडि विभय-मदार्थम्मनार ॥ विশ्वः भू॰ वधः। इंछाप्रजः॥ বিশরণ ল্লী মারণ ৷ ইতি হেম· 5 W: 11

सद्भगण्याः । इति मृगामामः॥ विभागः जि भगाप्रशिकः। यथा। সশল্য: স সমাযুগে লক্ষ্ণ: পর-वीत्रहा। विभावा। विकक्षः भीषु मुम्बिधन् महीजनार ॥ इंडि গ্রিরামাযণে যুদ্ধকাণ্ডে ১০২ সর্গ:॥ विभागाकद्रशी जी 'ঔषधिविष्मयः। यथा। भूर्वञ्च कथिए । या ११मो বীর জাম্বতা তব। দক্ষিণে শিথ রে জাতা॰ মহৌবধি নিহান্য।। विभव्यक्रती भाग भादर्गक्रशी তथा। मः जीवकद्रभीः वीद्र मक्षानीः क मरहोवधीः ॥ इंजि द्रामायण वान्त्रीकीरम युष्ककारख २०२ नर्गः ॥ विणवाक्र पुः विणावीवृकः।

शामद्रभावी विश्वावः। उर भर्याः यः। याकाएकः २ मद्धः ७ जुनः লাশ: ৪। ইতি রত্নমালা।। আস্মো-ত: ৫ আচরৎ প্রি: ৬। ইতি শন্-**চ**िनुका ॥ विणव । काद्रिनि वि॥ विभवा सी ७ प्री। य मुनिया वृक्षः ॥ पष्ठी। ইত্যমরः ॥ जिलूहे।। ইতি মেদিনী॥ কলিকারী॥ অজ (मामा। इंजि ब्राजनिर्घणः॥ বিশসন ক্লা মারণ ৷ ইত্যম**র:** ৷৷ বিশসনঃ পু॰ খয়:।ইতি ত্রিকাণ্ড (শব: II विশनिजः बि मात्रिजः। वि भूर्व শস প্রভোঃ ক্ত প্ত্যুয়েন নিয়নঃ । ইতি मिक्तायको प्रनी ॥ বিশন্তঃ ত্রি অবিনীতঃ। ধৃবি শসী रिवद्यात्ज्य । এ जो निष्ठाया निवित्य **এবানিটো खः। श्रष्टा दिमखः। अ** ন্যত্র ধর্ষিতঃ। বিশ্বসিতঃ। ইতি जिषाचकोमूनी॥ বিশন্ত। পু• চাণ্ডাল:। ইতি স•-क्षित्रमादाशामिवृद्धिः॥ ইতি ভাষা। ইতি শব্চন্দ্রিকা।।

दिशाथः भू॰ कार्खिःकरः। इंडा

নর:॥ ধরিনা॰ বিভস্ত্যন্তরেণ পাদ

भ•ञ्चान•। इंडि ভद्रडः ॥ याहकः ।

हें हिंदि स्वार्थ हैं स्वार्थ है स्वार्थ हैं स्वार्थ

বিশাখ। জ্রী কঠিল হ:। ইতি মে-रिनो ॥ अधिनाहि मधिन अधिक अधिक নফভান্তৰ্গত ৰোডশ নক্ষত্ৰ। তৎ পर्यग्रयः । द्वाषा २ । इंड्यादः ॥ বিশাথে ছে। পল্ল্যো মধ্যগত স্তত্ৰ সূথীব: প্লবগেশ্বর:। বিশাখযো র্ম-ष्रागडः मःभूर्ग हैव हम्तुमाः । हैडि রামাযণ ৷৷ অতএব দ্বিত্ব মুচিত কিন্তু এফ তারাপেক্ষ্যা এক বচন নিহোক্ত । ইতি ভরত:।। তদ্যা ৰূপ॰ ভোরণাকার চতুস্তারাম্য• । ইভি মুহূর্চিস্তামণিঃ ॥ ভোরণা-কৃতিনি পঞ্চ ভারকে ভারকেশ ব-দনে বিশাখভে। তত্ত্বি যান্তি বিবু-षावृत्रश्राण ब्रह्माङा द्रम जूजाः कनाः भिरा। ४०। ०। २७। इंडि कालीमाम क्ठ द्राजि नग्निक्श-कगु :।। अन्। अविदिवत् भ-কাশ্বী। ইবং মিশুনণান্তর্গতা। ইভি

বিশাল

জ্যোভিন্ত বৃং।। শ্লা তত্ৰ জাতফলং। সনানুৱক্তো বিবিধ ক্রিযাযাং সু-বর্ণকারে রপি সখ্য মেতি। যস্য পুস্তৌ চ ভবেৎ বিশাখা সখা ন কস্যাপি ভবেৎ পুস্তঃ।। ইতি কোষ্টাপুদীপঃ।।

विणायः शृ॰ श्रृङ्जिकाहीना॰ क त्मन णयन॰ । यथा । উপणारमा वि-णायक अर्याय णयनार्थिते । इज्यानः ।।

বিশারণ ক্লী মারণ । ইতি হেন চন্দু:।।

विभावनः वि विश्वान् ॥ भूगतः । इज्जितः ॥ भूजितः । इजि हाताः दली ॥ (मृष्टः । इज्जित्मगलः ॥ वज्ञाल भू॰ इजि ताजनिर्यन्तः ॥

বিশারদ। জ্রী ফুদুদুরাণভা।ইতি রাজনিঘণ্টঃ॥

विशामः जि वृह्द। इंडामदः॥ दिशामः शुः मृगास्त्रः॥ शिक्षः एकरः। इंडि मिन्नि॥ नृशास्त्रः॥

(७४: । ইতি নেদিনী ॥ नुপভেদः
॥ वृक्षः ७४: । ইতি শদর রুবেলী ॥
विশালত। জ্রী পার্শ্ববিভার: । ও
সার ইতি খ্যাত: । ভৎপর্যায়: ।
পরিণান্থ: । ইতি শদর রুবেলী ॥
বিশালভৈলগর্ত: পুণ অহ্যেত্কঃ

বিশালা

। ইতি রাজনিঘণী:॥

বিশালত্বক পু• সগুপর্ব ।।

বিশালপতা: পু• কাসাল্:॥ খ্রী-তাল:।ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

বিশালফলিকা স্ত্রী নিষ্ণাবী।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

विणान। ही हेन्द्रवाक्गी।हेड्डमतः॥ विणान। कक वाड्डी (गरु
महेश्वा मत्रा।हेड्ड द्राक्षवद्य हः॥
উड्ड्यमी।हेड्ड (मिर्स्मी।। डेड्ड द्राक्षनिर्द्रकेड्डा। के श्वित्मियः। यथा।
मञ्ज (काणवामण मर्वेडी(श्वायः।
विवि:।वर्ड्डियः। ग्राः गर्वेडी(श्वायः।
विव:।वर्ड्डियः। ग्राः गर्वेडी(श्वायः।
विव:।वर्ड्डियः। गर्वेडी(श्वायः।
विव:।वर्ड्डियः। गर्वेडी(श्वायः।
विव:।वर्ड्डियः। गर्वेडी(श्वायः।
विव:।वर्ड्डियः। प्रक्रकन्ता। यथा।
विव:।वर्ड्डियः। प्रक्रकन्ता। यथा।
वर्द्रवः। प्रक्रकन्ता। वर्षाः।
वाह्ना मथ। प्रकः भाषामहास्व
हर्ज्याः।

॥ কৃক্ষভেদঃ। ইতি শদরভাবেলী॥ বিশালাকঃ পু॰ হরঃ॥ গরডঃ॥ শালতা জ্ঞা পার্শ্ববিভারঃ। ও স্নেত্রে ত্রি। ইতি মেদিনী॥ বিষ্ণু:। সার ইতি খ্যাতঃ। ভৎপর্যায়ঃ। | ইতি কেচিৎ॥

পরিণান্থে। ইত্যমরঃ।। সামান্য বিশালাক্ষী দ্রী বরন্তী। ইতি বিশালত্বং। ইতি শদ্রত্বাবলী।। বিশ্বঃ।। নাগদন্তী। ইতিরাজনিঘণ্টঃ শালত্তিলগার্ত্তঃ পুং অফোঠরুক্ষঃ ।। পার্বতী। যথা আদিজান লে।

ইশ্বর উবাচ। পুর মাদ্য সমৃদ্ধৃত্য भाषावीक अनुकाद । विभावाः की गर (एष्ट्र: इनड म्बद्र ॥ অষ্টাক্ষরী নহাবিদ্যা অষ্টসি-क्षिभुमा नित्। भुमकार कथिजा विर्ा देवत्वाका म्लंडा शिय ॥ वावि ब्रम्धा महिणानि नमाणिता মহাপুড়:। প'ক্তিশ্চ ছন্দ: কথি-ভ বিশালাক্ষী চ দেবতা।। শক্তিঃ পুণৰ মিতৃকে লব্জাৰীজক বীজ कः। धर्मार्थ काम भाक्तियु विनिः रयागः भुकीर्डिजः॥ अञ्चन्राम कः ब्रन्तात्मो यथायम् जिथीयत्व । यज् দীর্ঘভাজা বীজেন পুণবাদ্যেন কল্প বেৎ ৷৷ মলেন ব্যাপক ন্যস্য খ্যা-(याप्त्वी॰ नेत्राः निवाः । श्वारय प्तिवी विभावाकी उथकात्र्वर পুভা• ৷৷ দ্বিভুন্না মন্বিকাণ চণ্ডীণ थङ्ग थर्नद्रश्वादिगीः। नानामकाद्र সুভগা•রক্তাম্বরধরা• শুভা•॥ সদা (बाज्मवर्वी या॰ भूमन्नाम्या॰ बि॰ লোচনাং। মূগুমালাবতীং রম্যাং পীনোমতপ্রোধরাণ।। শিবে।প রি মহাদেবী॰ জটা মুস্কট মণ্ডিতা॰ । भवुक्ववक्री : (पवी: जाधका जी-डेमायिकाः ॥ अर्द्धात्रोडाग्रह्मनीः गरामण्यान्याः माद्र । ववः वतादा महारम्यी मूनहारितः नुन्-बारिष् ॥ भूत्रकत्रनकारम जुनुर्ग वकः कानट म्थीः। यखना**य** সমাবাহ্য পুতিষ্ঠা কার্যেত্ত:।। ব্রিকোণ ঞ্চাষ্টপ এঞ্চ ততো বৃত্ত স-मानित्थर । हजूत्रमुः हजूर्वात स-ব শশুল মালিখেৎ ॥ ভত্রাবাহ্ यकाप्तवी॰ नर्दानोजाग्र नुनाती॰ । বিশালাক্ষী• বিশালাস্যা• যথা-विधि भुभू बराय ॥ जिल्हा भार र्म-शास्त्री जः भूका माउदः कमा । शक्काकी विक्रशाकी द्रकाकी চণ্ডলোচনা॥ একনেত্রা দ্বিনেত্রা চ কোটরাক্ষী ত্রিলোচনা। এতাঃ পুল্যা মহেশানি প্রাগ্রেষ্ট্রথো-গিনী: ৷৷ পশ্চিমাদি ক্রমেণৈর অ-🕏 मिष्कियक्षिणीः । ठञ्जरम् स-शापित (जाकशाजान् समहाराष्ट्र ।। उद्यशिक्ति वज्जामान् भ्रात्-দ্ভাগ্যহেতবে। ততো যথাশক্তি कथ्वा भूर्ववह ममाहात्र ॥ इंडि ভজসার:॥ 🗱॥ চতু:বঙ্কিযোগি-ন্যন্তর্গত্যোগিনীবিশেষ: । ইভি मुर्गाई। शक्कि ।।

विणाली जी व्यवस्थारा। इंडि त्राजनिर्घणेः॥ विणिथः भू॰ भद्रवृक्षः। ইভিন্নাল- निर्धिः ॥ वागः ॥ इंडामद्रः ॥ एडाः मद्रः ॥ इंडि स्मिन्ने ॥ निथाः द्रहिएउ जि। यथा। विनिर्धा १नू भवीजी हक् इः कर्षा न उटक् इः ॥ इंडि मृजिः ॥

বিশিখা জ্রী খনিজী।। রখ্যা।।

ৰালিফা। ইতিনেদিনা।।

বিশিপা ল্লী মনিবরং। ইত্যাদি
কোষ:।।

বিশিষ্ট: ত্রি যুক্ত:। যথা। হস্তা
নক্ষর গঙ্গারূপ গুণদ্ব বিশিষ্ট দশনী বিধে যফিন্দ্রনি তল্লাভ স্তর
স্থান । ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বে আর্ত্তি
ভটাচার্য্য লিখন ।। বিশেষেণশিষ্টশ্চ।।

বিশিষ্ট: পূ॰ বিষ্ট:। যথা। বিশিষ্ট: শিষ্ট জ্ব শুচি:। ইতি ভস্য স-হসুনানস্তোত্র ।।

 । বুলৈৰ সভাও পুভাকাদিনিজ।
বিশং বৃন্ধণি আরোপিত। যথা
রজ্ঞ; রজ্ঞ্যকণাজ্ঞানাৎ সপ্রথ পুভিভাতি। তথা বৃন্ধষকণাজ্ঞানাৎ বিশ্বং বস্তবং পুভিভাতি।
পুকৃতি জীব কাপি পর্য্যসাবে ব্রাক্ষের বৃন্ধান্যৎ সম্বস্ত নাস্তি। অত্র পুনাণং শারীরিকস্ত্রসা শক্ষরাচার্যাক্তভাষ্য ভাতীকা বল্লভক্দি।
ভাষ্য রত্নভাষ্য

विणीनंः जि भुक्षः। यथा विणीनं विरुणा ह्या वका ज्ञा विश्वा कृष्ठाः । किन पृष्ट्रांक मीर्घाम्य मित्रशा देनव कात्रस्य ॥ इंडि उक्षमातः॥ विणीनंशनंः भू निष्ट्कः। इंडि त्राक्षनिर्घनः॥

विण्यः वि विष्णायगण्यः। उटभर्गायः। उद्यानः २ विमनः ७
विण्यः ८ विष्णः ८ व्यवनाउः ५
व्याविनः १ ण्विः ५। ইতি হেमः
हण्यः॥ निज्ञः॥ जज्ञः। ইज्ञः
कर्यभानः॥ स्।। यहि कान्त्रं छ भावः। स्।। यहि कान्त्रं छ भावः। द्याप्तः। व्याप्तः श्रावनं (याप्रण्यः व्याप्तः। उद्याप्तः श्रावनं (याप्रण्यः व्याप्तः। उद्याप्तः व्याप्तः। उद्यापः व्याप्तः। व्याप्तः। उद्यापः व्याप्तः। व्यापापतः। व्यापतः। व्यापतः।

বিশ্বি: জী সন:॥ শোধন:।
ইতি বিখ: ॥ সর্কমণু পাদেযা
বিশ্বি শুলু তারযো:। ইতি
ক্যোতিষ:॥

বিশ্রন: তি শ্রনারহিত:। অ বন্ধ:। বিগতা শ্রনা থসে/তি বহু বীহি নিয়ম:।।

विश्व स्व स्टूडिं सुकातः। इंडि कि कि विश्व ।। वाङिः। इंडि हिन्न ।। विज्ञ । इंडि हाता-विश्व ।। ज्ञ स्व ।। विश्व ।। इंडि हाता ।। विश्व ।। इंडि हाता श्रित हिंदाः।। विश्व ।। इंडि हाता श्रित हिंदाः।। विश्व । क्ष हा।। विश्व ।। क्ष हा।। व्य हा।। विश्व ।। क्ष हा।। विश्व ।। विश्व

यह शहारीना घुनूकशर्य; खाना তত্তদব্যব ভেদাৎপরস্পরভেদ: ৷ পরমাণুনা ভেদকো বিশেষ এব স তু স্বতএর ব্যাবৃত্ত: । তেন তত্র विष्मवाखद्राशिक। नाखि ইত।र्थः। ইতি मिक्षाउमुकावनिः॥ #॥ वाकात्र भूष्टिरः। यथा। विष्णयः थ्या उ माश्रात्र विना ग्राह्य दर्ग-नः। गाउ मूर्यः नि दी शङ्ग छन भिन्मां उरक्ताः ॥ ३॥ विष्मयः (माभि याम्)कः वद्युत्नकव दर्गाउ । यह वंदिः भूबः भकाए मर्व पि-**ण्याभि रेमर (म ॥ २ ॥ किक्किता-**রম্ভতো হুশক্য বস্তুম্বর কৃতিশ্চ भः। जाः भभाषा भगा नतः कन्न-वृक्क नित्रीक्रण ॥ ३॥ इंडि हन्मु।-লোক:॥

বিশেষ চঃ পু॰ ক্লী ললাটক্ ততি-লকঃ। ইত্যমরঃ॥ তিল ক্র্কে পু॰ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বিশেষবি-ভরি ত্রি। ইতি মেদিনী॥

विष्मवकरहमाः क्षी हज्यश्विकनाः स्थान्यश्वकना। इति रेणवज्यः ॥ जा जू जिनक्ष्य नाना विरहम तहः ना। इति मणनक्षतीय शक्षण्याः तिःभाषायहीका वार्याः॥

वित्मवनाः भू वृष्ताविवहेकः॥

ৰূপাদিচতুষ্ট্য: ।। সেহ: ।। স্বাভা- । বিশেবিত॰ ত্রি ভিন্ন•। ব্যব্ছিন•। विक्षुवद्धः ॥ अष्टेः ॥ ভावना ॥ শद:। ইতি ভাষাপরিছেদ:।। विष्णयविषिः श्रु श्रम्भविषयकविषिः । যথা। তথা সামান্য কার্য্যভ্যা विष्मयक विधिवं की । वश्रवा वि-वर्षा यम्। म मामान। विधि र्छर्व ॥ অল্ল: স্যাদ্বিষ্যো যস্য স বিশে ষ্বিধি মৃতঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ नामना विष्णवरण मंखा विष्णव-বিধি বলবান্। ইতি ফৃতি:।।

विश्निष्य की विश्निष्य धर्मः। न जू खनाहिः। यथा। नीला८ भन मि-ভ্যাদি॥ বিশিষ্যতে সমুধ্যতে অ-त्नन। ज्ञात्यन ज्ञाय मनुष्कीतिः তি।ভেদ্যতি অন্যপদার্থ পৃথক্ করোতি ইতি ভেদক । নাম।-শিবঃ গোত্রেণ গার্গ্যঃ। বিশেষণ দৃষ্ট মেব ভেদযতি।ভেদকন্ত অদৃষ্ট মেব ভেদযতি ৷ ইতি বিশেষণ ভেদকথো ভেंদ:। ইতি মুগ্ধবোধ-**ढोकायाः पूर्णानामः ॥**

विष्णववशिक्षः जी वशिक्षिः। তল্লকণ যথা। পুতিযোগি ব্য **थिकद्रग य जमानाधिकद्रगा**ङ्खाः ভাবাপুতিযোগিত্ব। ইতি চিন্তা-मिनः॥

इंडि क्रिंग्यंत्रः ॥ विष्णवाजिः जी व्यवकात्राज्यः। **उल्लक्ष्मानारुद्राग यथा। कार्याज**ः নি রিশেষোক্তি: সতি পুষল কার-ণে। হৃদি স্নেহ ক্ষযো নাভূৎ ম্বর-भीत्य ज्वा अभि ॥ इंडि हन्मू।-লোক: ॥

विष्मव्यः जि श्रमिश्रमार्थः। म ह দুৰ্যাদিঃ। বিশিষ্যতে যঃ। ঘট প-টारिः ॥ ভाসभानरेविष्डितानूरवा-গী৷ অস্য লক্ষণ যথা৷ ভাস-गानरेविनेक्षेत्रानुर्याभिष् चिन् ह यह इंडि ब्हार्स महारमी उट उब हि जामभानरेविष्ठेर घट घटेचु-(याः मञ्चक खन्नुत्गामिषुम् घछी-हो मबुर्। अनुर्यागिष मिल य-क्षणमञ्जूषिणयः भुलियागिष् মনুবোগিত্বভাতিরিক্ত পদার্থ ই-ভ্যপে কদেশিন:। ইতি কণাদ:॥ বিশোক: পু॰ অশোকবৃক্ষ:।ইভি त्राजनिर्घण्टेः ॥ **(माक्द्र**श्टि जि ॥ विष्णाधनी जी पढीवृक्तः। इंडि রাজনির্ঘণ্ট:॥ विल्लाधिनी खी नागम्छी। हेडि ब्राक्रनिर्घण्डेः॥ विष्णाधितिवीकः क्री क्यभागः।

इंडि (कहिट्।।

विश्वः भृ निस्ति। विह्न निस्ति हैं छ ।

श्राट न स् श्रु डार्यन निम्नतः। है छि
भिका इरको मूनी ॥ श्रिकः । है छि
मूक्षरवाय ही कायाः मुर्गातामः ॥
विश्वानः ज्ञी नामः हि सम्बद्धाः वशी॥

বিশুৱা: ত্রি অনুস্তট: !! শান্ত: ॥ বিশ্বন্ত: ॥ অভ্যর্থ: । ইতি হেম-চন্দু:॥গাচ:। ইতি মেদিনী॥

विभुक्तनत्वाण छो मुक्तानत्वाण (छरः। यथा। वीया जितिवा मुक्ता-भवा भूगना ह। उथा ज्ञान्त्र ज्ञान्त्र ज्ञान्त्र मुक्ता। ना ह ज्ञान्त्र विना मुक्ता। ना ह ज्ञान्त्र विना मुक्ता। ज्ञान्त्र मिन्त्र ज्ञान्त्र मिन्त्र ज्ञान्त्र मिन्त्र ज्ञान्त्र मिन्त्र ज्ञान्त्र मिन्त्र ज्ञान्त्र मिन्त्र मिन

বিশ্বানঃ পু॰ বিশ্বামঃ। ইতি ভরত দ্বিক্পকোষঃ॥

পু• বিশ্বাস:।ইত্যমর:॥ কেলিকলহ: ॥ পুণয:। ইভি মে-দিনী।। বধ:। ইতি বিশ্ব:।। विशापन की पान । इंडामद्रः॥ विभाष्टः जि माष्टिगुकः। वि भूर्वक শুনধাতো: ক পুত্যযেন নিষ্ণম: ॥ विभाषिः जी विभागः। वि श्र्व শুম ধাতো: ক্তি পুত্যযেন নিয়মা ॥ जीर्थिविष्णयः । यथा । द्राक्रम উবাচ। পুরী উজ্জ্যনী নাম তস্যা• वारमा हि स्म महा। किथा किह्य কালেন গভোহ• বিফুমন্দির• ॥ ভদ্যাগ্রে ভিষ্ঠতে বিপ্রো বাচকো বেদপারগ:। বিশান্তি ভীর্থমাহা-जाः भावयर न मित्न मितन ॥ যস্য শ্বণ মাত্রেণ মম ভক্তি হৃদি হিতা। সা সংজ্ঞা চ শুহা তত্র বি-नुगास्त्रक भयानय ॥ वाजुरमत्वा भ-श्वात् जंग८ यामी जनायंनः। বিশান স্কতে তত্ৰ তেন বিশাস্তি স'ক্তিকা॥ ইতি বারাহে বিশান্তি

নাহাত্ম্য নামাধ্যায়: ।।
বিশান: পু॰ বিরাম: । ইতি ভরত
দ্বিপকোষ: ।। অস্যুগুণা: । বিশান
মো বলক্ত দেদ শুম্মিন স্বাস্থ্য

মা: শুভ: । ইতি র এবলভ: ।।
বিশাব: পু॰ অতিপুমিদ্ধ: । ইত্য-

मद्रः ॥

বিশি: পু• মৃত্য়। ইতি সংক্ষিপ্ত সারোণাদিক্তি:।।

বিশুক: বি খ্যাক:। ইত্যার:।। জ্ঞাক:।। সংজ্ঞা:। ইতি বিখ:।।

বিশুভি: স্ত্রী বিখ্যাভি:। বি প্র শু, ধাতো: ক্তি পুত্যবেন নিয়ন।।।

विष्मुषः भू विध्वः॥ अयागः। इंडि सिनिशे॥

বিশ্ব॰ ক্লী জগং। ইতি মেদিনী।।
শুগ্ৰী।। বোলং। ইতি রাজনিঘটাঃ।

বিশ্বঃ পু• গণদেবতাবিশেবঃ ইভ্যমর: 🛭 বসু সভ্যে কতু দক্ষো काल कारमी श्जिः ज्यः। शुक्तवरा यामुवान्त्र वित्याप्तवाः शुकीखिंजाः ॥ ইতি ভরত:॥ 🗱 ॥ ইপ্রিশাুদ্ধে ক্রতু দক্ষঃ সভ্যো নান্দীমূখে বসুঃ । निमिखिक काल कामो काम्ब **ह ध्रि** (लाहरनी ॥ शूक्तवरा मानु-বাক্ত পাৰ্বণে সমুদাহতৌ। ইতি मृजि: ॥ তে जू धर्मा ८ मक्क कन्ता-যা॰ বিশ্বাগা• জাতাঃ। ইতি মাৎ-স্থে অধ্যায়:॥ৠ॥নাগর:। ইতি বিশ্ব: ৷৷ ভূলশরীরব্যপ্ত:পহিভচৈ-छन्। इंडि (वहाइमात्रः॥#॥ **श** विमानिवामवः। यथा। अक्षा दन् বৃত্তি স্তোলোদশন্ন ভদ্ধবিৎপল

বিশ্ব। বিংশপল গোক দিব্য কোটিগুণ হি তথা দৈব কোটি গুণা বান্ধী বিশ্বা: শন্যাদি সম্ভ-বা:। ইতি জ্যোতিশ্বতী।। বিশ্ব: ত্রি সকল । ইত্যনর:।। বিশ্বকজ: পুণ মৃগ্যাসশ্বজ্বুর:।

इंडामद्रः॥ धानः। इंडि मिन्नि॥ विश्वकृष्णः जि थनः। इंडिमिन्नि॥ विश्वकृष्णः) जी मूर्याङ्ग्याग्। मः छ। विश्वकृष्णं १ इंडि मनद्रङ्गवनी॥ विश्वकृष्णं १ मूर्याः॥ (नविन्नि॥

इंडामद्रः॥ उट्मर्यायः । दृष्टा २

विश्वकृ ० (एववर्षकिः ४। ই छि
(इन्न हन्तः ॥ मृनि (छनः । ই छि (मि हनी ॥ म मृ छावम् । वर्षाः भू छः।
यथा । विश्वकर्षा भू छावम् । भू छः।
भिन्न भू छानि छिः। भू । मान छवत्नाए । मृ श्रिक्त । ज्वा । हिंद्र ॥ छछागात्राम क्रम् मृ ख्रुः । सा १ मत्रवर्षकिः । ই छि मा ८ । भू छु । वर्षः ।
यः ॥ स ॥ जन । ह । भू छु । वर्षः ।
मृ ध्र मृ । जन । वर्षः । मृ छ । वर्षः । व

প্ৰাসস্য জু ভাৰ্য্যা সা বস্না ম क्षेत्रमा जू। विश्वकर्या महाजाग सम्रा॰ कास्त्र महायाजः ॥ कर्खा শিল্প সহসাণা তিদশানাঞ্চ বর্জ कि:। जूषगानाः मार्चयाः कर्छ। শিল্পবতা বর:॥ য: সর্বেঘা বি মানানি দেবতানা চকার ছ। भनुष्रा (कालकीविश्व यत्र) भिन्नः " নহাত্মন: ॥ ইতি বিকৃপ্রাণে ১ च ल ३६ अधायः ॥ अन्। हा (हो পোক্তো বিশ্বকর্যাণী ময় স্বৃষ্টা চ যোগবিৎ। দ্বৌ ধাতা চ বিধাতা চ পৌরাণৌ জগতঃ পতী॥ ইতি ব হ্নিপুরাণে গণভেদে। নামাধ্যায়ঃ॥ धी गक्षाि ह्ली। यथा। বিশ্বকা गत्राहिली जुरनवरो विश्वका जन-अकुषी। इंडि श्रादावी॥ विश्वकृष्ट भू॰ विश्वकर्या। इंडि (रुमहन्मुः॥ বিখকেতুঃ পু॰ অনিকজঃ। ইভ্য-यदः ॥ বিশ্বক্ব্যু সর্বতঃ। ইত্যমরটীকা॥ বিশ্বক্শেন: পু॰ বিষ্ণৃঃ। ইত্যমর-টীকাথা ভরত: ।। ত্রেদশমনু:। वथा। मनू ज्रांखः मृज उदद (को **ा** जानाम जालका जा जानाम जाना नावर्ग युक्त मृत् यंतः म् छः ॥ अकुण |

খতুধানা চ বিশ্বক্শেনো মনু তথা । অভীভানাগভা কৈতে মনবঃ পরিকীর্ত্তিভা: । ইতি মাৎস্যে **৯ অখ**্যায: 11 গ্ল 11 বিষ্ণো নির্মা-ল্যপারী দেবতা। যথা। নির্মাল্য-ধ'রী বিফোস্ত বিশ্বক্শেন শ্চত্ৰ-जुंबः। मा इठक गरा भागि नी र्घ भ्रोम्, कं हे। रतः।। त्रकः शिक्ववर्गस সিতপদ্মোপরিস্থিত:। প তৃতী। य अद्रास्त्रिन जःयुट्ठा विन्तृतनतून।।। कीर्जिङ उम्र मखाय एउन उ পরিপুরুষেৎ। বিসর্জ্জন তথা বি-का दिन्नान्ता भित्रकन्नाय्।। इंडि कालिकश्द्राण ४२ ज्यायः॥ विषक्षमा जी शियकृत्कः। ইঙি (कहिए ॥ বিখগ: পু॰ বুন্ধা। ইতি হেমচন্দু:॥ विश्वनद्भः क्ली वानः। इंडि द्राजः **ৰিৰ্ঘণ্ট: ।।** বিশ্বগন্ধ: পু• পলাণ্ড:। ইতি রাজ-निर्घणः॥ विश्वगक्षा जी भृषिवी। इंडि मद हिन्द्रिका ॥ বিশ্বগোগুট পু• दिकुः ॥ इन्युः । हिंड व्यक्ति ॥ বিশ্বপুদ্ধি জী হসপরী। ইতি রাজিনির্ঘণ্টঃ॥

विश्वश्वायः भू मर्बाखागामिश्वनः।

प्रमा खगाः। विश्वश्वायं ब्रनाय्याः
भूगिनाः निकास्यक्रः। मर्बद्धं
विद्याद्याः स्वाक्रिक्षाः।
विश्वष् जि मर्बद्धगानी। विश्वः
प्रकाख हेजार्थं दिश् भुजारमन
निञ्चनः॥
विश्वश्वदः भः हक्षः। हेजि किहिर्॥

বিশ্বশ্বর: পু॰ চফ্ট্:।ইতিকেচিৎ।। विश्वहकः क्ली सञ्चानाविष्णयः। ৰথা।মৎস্যউবাচ। অথাতঃ স॰ **পু**वक्तामि सहामान सनुखमः। বিশ্বচক্র নিভি খ্যাত সর্বপাতক नामन ॥ उभनीयम्। मूखम्। বিশ্বচক্রন্ত কার্যেৎ। শ্রেষ্ঠ পল नहरम्**न उपर्छन ज् म**श्रमः ॥ छः न्।। र्ष्टिन कनिष्ठे॰ न। विश्वहक मू-माज्ञ । व्यन्त्रिष्ट्रभट्भवाम्ब्र् भः শক্তোপি নিবেদধে ।। ষোডশা র• ভত শ্চক্র• ভূমিনেন্যপ্তকাবৃত•। নাভিপদ্মে স্থিত বিষ্ণু যোগা ৰুড় চতুৰ্জ ।। শহু চক্ৰস্পাৰ্শে তু দেব্যষ্টত সমাধৃত । দ্বিতীয়া-বরণে ভদ্বৎ পূর্বভো ভলশাদিন ।। অতি ভূতি বশিষ্ঠণ্ড বুকা কাশ্য भ ७१ ह। ग९ मा: कृ. या: वदाइ मह नद्रिमारका २थ दायनः। जार्या।

রামক্ষ রানক বুদ্ধ: বল্লী চ তে দশ ।। তৃতীযাবরণে গৌরী মাতৃভি বঁহু-ভি যুঁভা। চতুৰ্থে দ্বাদশাদিত্যাবে-ए। क्षांत्र व्य ह ॥ शक्या शक्र लानि कृषा रेक्कामरेकाव जू। ताकः शानाध्यः यश्च मिन्या**उदा उरे**श्व চ।। এওমে ২জাণি সর্বাণি মৃক্-ল্যানি চ জারবেৎ। অন্তরাম্ভরতো (वान् विन्तरमम्हः भूनः ॥ ज्~~वा~~-পুক্ষবৎ শেষ সমন্তাৎ পরিকল্প-বেৎ। ঝব্বিড্যগুপ সংভার ভূষণা-हारनारिकः ॥ विश्वज्ञः **छ**ः **छ**-র্য্যাৎ কৃষ্ণাজিন ভিলোপরি। ত-बाष्ट्रीरण थान्यानि त्रमान्य व्यवगान मयः ॥ भूर्वश्रक्षाष्ट्रे हेक्षिव दञ्जानि বিবিধানি চ। মালে। ফু ফল রত্না-নি বিভান চাপি বল্ল:য্ৎ 11 তভো নকল শদেন স্থাতঃ শুলামরো গৃহী । रशमाधिवाननास जुग्रीज मः यूनाछनिः॥ देव गृहात्रसम्बन्धः विः क् द्वा जु श्रमकिनः। निया विश्वमयाः যেতি বিশ্বচক্রাত্মনে নম: ॥ পর-मानन्त्वानी वुः शाहि नः शाशकर्षः সাৎ। তেজোম্য লিদ্যুমাৎ **স**া দা লাণ্যন্থি যোগিন: ॥ জ্বদি ভঞি-खगा ोलः वि उठकः ननामाशः। বাসুনের হিতপ্ত চক্রথে চ

दिश्वाम

भाषर॰ ॥ অন্যোন্যাধারকপেণ পুণনামি ভিতাবিহু। বিশ্বচক মিদ যনাৎ সর্ব পাপহর পর ॥ व्याग्य काश्वितामक ख्वानुक्र মা মিতঃ ক্ষা ইত্যানজ্ঞ চ যো দ-म्राट विचठक भगटमतः॥ विम्-ক্তঃ সর্বপাপেভ্যো বিফুলোকে ম-र्श्या है। रेवस्थाला मामाना है-ত্র্রাহ: সমাতনঃ॥ সেব্যতে ২প্ল রসা স বৈ ভিষ্টেৎ কল্পভত্রয । পূণনে দ্বাথ যঃ স্বর্ণ্যাৎ বিশ্বচক-निस्मि निमा। उन्नागृई व्हां विज्रु॰ লন্দীত বিপুলা ভবেং। ইতি স কল জগৎ সুরাধিবাস বিভরতি য তথনীয় যোডশারু। হরিভবন ন্পাগত: স সিল্কৈ ভিন্ন ন্থিগন্য নন্দ্যতে শিরে।ভি:।। অসুদর্শন णाः भुवाजि **भा**जा संत्रमृत्रम्न তাঞ্চ কামিনীনাং। সসুদর্শন কে भवानुक्रभ॰ कनक जूरमंन सान पर থপাপ: ॥ কৃতত্ত্ব দুরিতারি যোডশার• গুবিভরণ প্ররাকৃতি• মুরারে:। অভিভনতি ভবোন্ডবা নি ভিত্ন৷ ভব নভিতো ভবনে ভ वानि ज्यः॥ इंडि नाट्रा महा मानान्कीर्छान विश्वहक शामानि (का नाम २०५ व्यथायः॥

বিশ্বচক্রাত্মী পু॰ বিফ: । যথা ।
নমো বিশ্বনবাযেতি বিশ্বচক্রাত্মনে
নম: । পরনানন্দ্রিশি ত্ব॰ পাহি
ন: পাপকর্দমাৎ ॥ ইতি নাৎস্যে
২৫৯ অধ্যায়: ॥

विश्विष्ठिः भृ॰ यञ्जालमः। देशा ।
यञ्जानाः ॥ न्यायविष्णसः । देशा ।
यञ्जानाः जिल्लानाः विश्विष्ठः स्विष्ठः स्विष्ठः । देशाः विश्विष्ठः । देशाः विश्विष्ठः । देशाः विश्विष्ठः । विष्विष्ठः । विश्विष्ठः । विश्विष्ठः । विश्विष्ठः । विश्विष्ठः । विष्विष्ठः ।

বিশ্বতঃ ব্য সর্বতঃ। ইত্যমর-টীকা॥

विश्वास्तः श्रु श्राप्तवज्ञाविष्णयः
। इज्रमप्रणेका ॥ विश्वव्यवे कञ् मक्ष्मे महाश्रिश् विन् द्रो । निः ज्रु नान्तीम्थनाष्म वमुम्राज्ञो ह रेशञ्रक ॥ नवामानञ्ज्ञान मिवो काम कालो मरिन हि । श्रिम कन्यागर्ज मूर्यं नुमक्त ह श्रुन रम्राप्तको ॥ श्रुकद्रवा न्हामुवान्ह विश्वरावो ह शर्मी । हिंज विद्याः भूतारा ग्राज्ज्यमाभाष्यायः ॥ विश्वराव ज्ञी स्वग्रव्यका । रगा-

রক্সান্দলিয়া ইতি ভাষা। ইতি জটাধর: !৷ নাগবলা ৷৷ অৰুণপুত্ৰ- ু माखार भनः। ইতি রব্বনালা।। বিশ্বদুচ্ তি সর্বত্যমনকর্তা। विवृक् नमसार व्यक्ति गहुजि বিষ্ দুঙ্ সৰ্বভোগামী মূৰ্বন্য ম-थ्यः उन्नवः मस्याभीखाःकः। ই ত্যমরভরভৌ ॥

विश्वशिक्षिती ही भृषिवी। ইভি विश्व हुवः भूः विक्ः।। हेन्पुः। ইভি (कहिए।।

বিখনাথ: পু· শিব:৷ ইভিশন-द्रश्यनी ॥

বিশ্বপণি স্ত্রী ভ্ম্যামলী। ইতি वाकनिर्घणः॥

विश्वलाः भुः विश्वभावनकर्छा । স তু পরনেখর:। ইভি মুখ্যবোধ-न्राक्रिया ॥

বিশ্বপ্নী পু অগ্নিঃ।চন্দুঃ।ইতি (रुमहन्तुः ॥ (पवः ॥ विश्वकर्या। इंडि न किथनारत्रागानिवृद्धिः॥ স্र्याः। ইতি শবরগ্রালী।।

বিশ্ববোধ: পু• বুদ্ধ:।ইভি ত্রি চা-अरमायः ॥

विश्व इः भुः तूष्क्राख्यः। इंडि ह्य हमाः॥

বিশ্বভেৰজ ক্লী শুগী।ইত্যমর:॥ বিশ্বভোজা: পু• সর্বভুক্।বিশ্ব

भद भूर्वक जुङ्गशाउा होगारिक অসি পুত্যবেন নিয়য়: ॥

विश्वमना क्षी अशिकिला। यथा। काली कदाली ह मलाजवा ह मु-লোহিতা চৈব চ ধূ সুবর্ণা। সু, লি-क्रिनी विश्वयनाष्ट्रिंगा श्याः अर्थिव **बिलाः कथिजा মু**ৰ্নীন্দুः॥ ইঙি भक्यामा ॥

(मिरिनी ॥

বিশ্বস্তরা জী পৃথিবী।ইত্যমর:॥ অস্যা বৃংৎপত্তি র্যথা। বিশ্বস্তরা ভদ্দরণাচ্যনভান্তক্পত:। পৃথিবী পृथ्कनादाहिङ्खदाम्यहामृत ॥ ইতি বুন্ধবৈবর্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ৭ व्यथायः॥

বিশ্বযু: পু• বাযু:।ইভিকেচি**ৎ**।। विश्वक्षाः नू विष्ः। इंडि एक्रः हन्तुः ॥

क्री কৃষণাৎক। ইতি বিশ্বৰূপক• त्राजनिर्घणः॥

বিশ্বরেভাঃ পু• বুন্ধা। ইতি হেম-हन्मुः ॥

বিশ্বরোচন: পু॰ নাডীচশাক: I यथा। (कठुकः (भठूनी (भठुनाजी-চো বিশ্বরোচন:। ইতি ত্রিকাও শেষঃ !!

বিশুস্ত

विश्वंदिमाः भू गईछः। विश्वं दिख इंड्रार्थ दिश्रंभद भूई दिम शाला तम् भुड्रार्थन निम्नमः। यथा । बिख न इत्मा वृष्क्रभुदाः बिख नः भूग दिश्वदिमाः इति न लाल्ह्या १ दिश्वदिमाः इति दम वृङ्ग्याङ मं शाल् । इति यज्ञद्विम बिखदाहन-मालः॥

विश्वत्रका जी व्यक्ति ज्ञाति स्वरः।
रथा। एक शिला हिन्या है मधा है मधा है जिला है। विश्वति है। काली
कर्ताली मृश्किल है मुदर्श मत्मा करा
हिन्य मान स्वर्ण करा है है जिला है।
विश्व मान है जिला है।
विश्व मान है जिला है।
विश्व मान है।

বিশ্বসারক লী বিমরবৃক্ষ:। ফণি মনসা ইতি ভাষা। ইতি শব্দ চন্দ্রকা।।

বিশ্বনিতঃ ত্রি বিশ্বস্তঃ। ইতি মুগা-বোধব্যাকরণং॥

বিশ্বসূক্^ন পু• বুদ্ধা। ইত্যমর: ॥ বিশ্বস্ত: ত্রি জাতবিশ্বান: । ইতি নেদিনী ॥ ন বিশ্বকেদবিশ্বস্ত বিশ্বস্ত নাভিবিশ্বস্থ । বিশ্বাদ সাভ্যমুৎপল্ল মূলাদলি নিক্স ভি।ইভিগাকডে ১১৪ অধ্যান: ॥ বিশ্বামি

বিশ্বস্তা স্ত্রী বিধবা। ইত্যমর: ॥ বিশ্বস্থা স্ত্রী শতাবরী। ইতি রাজ: নির্ফট: ॥

বিশ্ব। স্ত্রী অভিবিষা।ইত্যমন্ত:॥ শতাব্রী।ইভি রাজনির্ঘট:॥ পি-প্রনা।ইভি শব্চন্দুকা॥

বিখাটা জ্রী অপ্নরাবিশেষ:।

যথা। উর্বশী নেনকা রস্তা নিশুকেশী হুলমুবা।বিখাচীচ ঘূডাচী
চ পঞ্চূড়া ভিলোভনা ॥ ভানুনভাবলা বর্চা দ্বাদশাপ্ররস: শুডাঃ
। ইতি বহি পুরাণে গণভেদ নামাধ্যায়:॥

বিশাত্মা পুণ বিষ্ণু:। যথা। জন্ম কর্মান্ত বিশ্বাত্মন জন্য কর্মাত্মন: । তির্যাঙ্গ নৃষিষু যাদ: সু তদত্য স্ত বিভয়ন ।। ইভি শ্রীভাগবতে ১ ক্ষমে ৮ অধ্যায়:।।

विश्वाशयाः भू॰ (हवजा। ইক্তি
निकास्टकोनूमी॥

विश्वाभिकः शृ वृक्ष्विदिष्णवः।

उर्गर्गायः। गाधिकः २। ইতি

किनाशुण्णवः॥ दिस्स्कृगाकी २

गाधाः ८ कोश्निकः ६। ইতি

एम्हण्यः॥ गाधिकः ७। ইতিশন্ধরল্লাবলী॥ তদ্যোৎপত্তি বথা।

कृष्णातः गृहः भूषा पृष्टेः পূজ

বিশ্বানি

স্বক ভৃতঃ। অথাজগান মতিমান্ न वा॰ मृष्ट्रा ननगर ह ॥ मन्त्र औ ७॰ ननार्न न॰ ভृष्ड॰ प्रविग्गाहिंड॰। পুজ্যিত্বা স্বাসীন ভস্তু ভৌ क्डाञ्जनी ॥ उटा जृष्टः नुवा॰ बीगा जुली उ देव गत्वी । वदः वृतीय मान्यानि वान्युङ वद्गवर्शिन ।। অদেষ দুষ্কর বাপি যত্র তে ব-র্ভতে স্পৃহা। ততঃ সত্যবভীপুঞ ভণ আশ্বায়পারগ ৷৷ নাতৃক বীর মতুল পুঞ বর মধাচত। স रिवर मिल्युचेल्ला जुदा श्रामधन खना। विश्व नावर्त्ती समभा रहार थानः सन्दर्भतः। उम्र विष्याम বাজাভু নিঃসূত্ত বৈ চক্ছব ।৷ ত रिमाउट विख्य मद्मा ভ्खं छ। मि म भवुबी ८ । हिन्द वरः गृहान वुः ह -ৰে সভ্যবভি স্বয়ণ। সুত্ৰো খাটো 'খাতো মাতা তদা হৃঞ্চ করিষ্যথ:। আলিস্যাখন্থবৃক্ষণ তে মাতা পুণ-गदनाय देव ॥ हल माद्र क्रकः हिमः ना (ভाक्न) ि সূত खड:। प्रकी पु-युद्ध अनाधिका मिछ हक्।।। ভোক্ষ্যমে:ভেনপুপ্র স্তে ভবিষ্যতি মনাতন: । এর মুক্তা ভ্ও র্যাতো यथइ॰ जालि मःमूतः ॥ व्यवान মাজা সহিতা ভৰ্জা পিৰা চ ভা-

विनी। जय ज्ञानिकति रुखन्य मा-विक्राइकक हका। **अन्। अ**न ত্যবভী ভদ্যা মাভা ফল্লু• সিত্ত• हक्•। भतिवर्खेष **७**° श्रादा मिव्य-খ্যানো ভৃত মু'নিঃ॥ অথাগত্য সু-যা॰ তান্ত বচন ঞেদ মবুবীৎ। বিপ-र्याय खुना ভদु वृक्षा निक्न कर्याना। ভথা চক্ প্রাশনে চ তত্ত্বদন্তে ভবি-য্যতি। বাহ্মণঃ ক্ষ্তিযাচার স্তব পুণ্ডো ভবিষ্যতি ॥ ক্ষত্রিয়ো ব্রাহ্ম-ণাচারো মাত স্তে ভবিতা সূতঃ। ইক্যুক্তা ভূঙণা সাধীতদা সভ্যবতী ङ्खः ॥ भूनः भूमामवानाम लोखा নেস্থিতি ভাদৃশঃ ৷ এব মস্তিতি (भुाक् म उदिवाडर्मस ज्लः॥ ख्य काल मृड मीध यमरीयः পাৰিজা। সুসুবে জননী ভদ্যা বি-শ্বনিত্র তপোনিধি ॥ যন্দ্রী खाङा (वरान हजूद: भाग बाहिद्र° । পুাদুরাসজনুরেদ: স্বয় তিমান্ ম-হাত্মনি। বিস্থামিত্রোপি সকলান্ विमानि उथावितार । धन्दिमः তথা কৃৎসু বিপু শ্চাভ্তপোধনঃ ।। काक्ष्मान एक की रगरति र्या হাতপাঃ। বেদৈ স্তপোভি: সমূনী-नज्ञकामह मृर्ग्यद्या इंडि कालिडी भूदारा ৮८ व्ययायः ॥

বিশানিত্রপূষ: পুণ নারিকেল:।
ইতি শব্রত্বাবলী।।
বিশ্বারাট্ পুণ বিশ্বেষ্ রাজতে য:॥
বিশ্বেষা রাট্ রাজা ইতি বা।
ৈতি নৃধ্বোধ্ব্যাকরণ।।
বিশ্বেষা পণ প্রব্রেদণ্য বিশি

विश्वावयः श्रुः गक्षर्वर्ज्यः ॥ निर्णि छो । ইতি भिर्मि ॥ यजुाकाः ह्याति वञ्चाती मूर्यप्रद्यां खणा कृषः । क्षः मूक्यः मार्थ्य मूर्क्याः क्षा निर्णा मार्थः म

বিখাদ: প॰ পুত্রুষঃ। তৎপ र्यायः । विभुद्धः २ । ইত্যমরः ॥ আশাস: ৩ আশুন: ৪। ইতি मद्रवृावनी॥ 🗱॥ (ना 🗷 भूमार বিস্থাসৈ: প্ৰুষো নশ্যতে ত্ৰিভি: । তথাল্লোভোন কর্ত্তব্য: প্রনাদো न न विश्वास्था भा 🗐 यी न महः वर्गार म मुथी ज्काराज्ञितः। তন্মিত্ৰ যম্য বিশ্বাম: পুৰুষ: স জিতে নিৰুব:।। ইতি গাৰুডে নীতি-नादि ३७६ व्यथायः ॥ दम् दा-বাংশ্চ বিশ্বাস স্তপ্য সিদ্ধিশ্চ তা-বতী। এতাবানিতি কৃঞ্স্য পু ভাব: পরিশীযতে॥ ইতি ভবৈব २०३ व्यव्यायः ॥ न विन्दरमतिन् ॥ एउ विश्वरंख ना जिविश्वरंतर । विश्वामाण्ड्य नूर भन्नः म्लामि निः कृष्ठि ॥ ইতিচ गाक्षरं ১/৪ श्र- भ्रायः ॥ #॥ निश्वनाक नहीनाक मृक्षिणः मञ्जभागिनाः। विश्वरंत्रा देनव कर्डवर्रः जीयु ब्राज्ञकालयु ह।। न विश्वरंत्रमिक्षेत्रकः निज्ञकाणि न विश्वरंत्रमिक्षेत्रकः निज्ञकाणि न विश्वरंत्रर । कराहिर क्रिक्षकः विश्वरं छित्रकः श्रुकाम्यरं ॥ ইতি চাণक्रः॥

বিশাস্থাতক: ত্রি বিশাস হস্তি-য:। বিশুম্ভনাশক:। যথা। ন ভা-রা: পর্বতা ভারা ন ভারা: সপ্ত সাগরা:। নিন্দকা হি মহাভারা ভারা বিশ্বাস্থাতকা:।। ইতি কর্মলোচন:।।

विश्वपत्वाः शृः व्याः॥ शृष्कात्वः
। ইতি সংক্ষিপ্ত সারোণাদি বৃত্তিः॥
কতুর্দক্ষো বসুং সত্যাং কামাং কাল
ন্তথা ধুনিং। রোচক শুলুবা শৈচব
তথা চানের পুরুরবাং। বিশ্বেদেবা
ভবস্তোতে দশ সর্বত্ত প্রজিতাং॥
ইতি বহিং পুরাণে গণভেদনামাণ
ধ্যায়ং॥ অনুদ্রিশ্বশন্দে দুপ্তব্যা।
বিশ্বেশ: ১ পুং শিবং। ইতি শন্দেবিশেশরং ১ রহাবলী ॥ কাশীস্থা,
নহাদেবং। যথা। সর্বতীর্থেপু

भागिकर्गमञ्ज यः मार्डा या विष्य-শ নিরৈক্ত ৷৷ সত্য সত্য পুন: ज**ङ**् जङ्ग जङ्ग शुनः भूनः । দৃশ্যে বিশ্বেশ্বরো নিড্যুণ নাতব্যা মণিকৰ্ণিকা॥ ইতি কাদীখণ্ড।।। বিখোবধ• ল্লী শুগ্ৰী। ইতি রাজ निर्घणेः ॥

विष इंब लि क छ ड ब्राह्यो। ইতি ক্ৰিকলুফম: ৷৷ ইর অবিষ্ व्यविकृष्ट । विकादिवारि (विविष्टे । ঔ বেষ্টা। ড বেবিষ্টে। উভযপদী ত্যন্যে। অফলবৎ কর্ত্তরি আত্মনে পৰাথে। ডকার:। ইতি দুর্গাদাস:॥ বিষ গ ঔ বিপুযোগে। ইতি কবিৰল্পদ্মঃ ৷৷ গ বিষ্ণাতি জ্ঞানী পুপ্রাদিভ্যো বিযুক্ত: স্যাৎ ইত্য: র্থ:। ঔ অবিক্ষৎ। দন্ত্যান্তোষ মি-তি বিষ্ণুয়ুৎপত্তৌ সূভ্তি:। ইতি **मूर्गानामः** ॥

বিষ উ সেচনে। ইতি কবিকল্প क्यः ॥ উ विविदा विश्वा । ইভি **पूर्णामाञः** ॥

विष' क्ली **ब**ल'। इंडाप्नतः॥ भन्मः কেশর । ইতি ভটীকাবা নুস্কট: ॥ (दानः॥ वट्मनाजः॥ मामा न्यविषः। ইতি রাজনির্ঘণীঃ॥

अत्यो न मर्ब याजा वाषाएम ह । | दियः शु॰ हो दिवः। उए भर्यायः। ক্ষ্ডে: ২ গরল° ৩ । ইত্যনর: ॥ আছেন ৪ অনৃত ৫ গরদ ৬ कालक्छे १ कलाक्ल ৮ श्राति-मु॰ ৯ इक्**म्ंक्**क॰ २० नील॰ ১১ गद्गः ३२ (वाद्गः ३० हालाहलः ३८ रुनार्न १८ म्की १५ ज्ना ११ । ইতি রাজনির্ঘণী:॥ জাঙ্গল ১৮ তীক্ষণ ১৯ রস: ২০ রমাধন ২১ গর: ২২। ইতি জটাধর:॥ জঙ্গু-ল ২৩ জাঙ্গুল ২৪। ইতি শব-बद्वावनी ॥ कारकानः २० वर-সনাভ: ২৬ প্রদীপন: ২৭ সৌল্লি-কেয়: ২৮ বুদ্ধপুত্র: ২৯। ইতি **র**ত্ননা।। তন্তেদা যথা। পুণসি ক্লীবে চ কাকোল কালকূট হলা-ह्लाः। भोद्राष्ट्रिकः भोद्धिकर्या वुक्रमूधः भुरीभनः ॥ राद्रारा वट्मनाज्य विवाजना जभी नव । ইতি পাভালবর্গে অমর:।। 🕸 🛚 । অপিচ। বিষ: ক্ষেডো রস স্তীর্মণ गद्राला २५ इलाइलः । उ८म-নাভ: কালকুটো বুন্দপুত্র: পুণী-भनः ॥ भोद्राष्ट्रिकः भोह्निरक्यः कारकारना मात्रामान ह। यहि-हाला (भवन्क कहे वाल्क ननर-नाः ॥ रेकद्राव्यका रिश्वयका मः र्हा है: कत्रवीत्रकः। सर्था मूलाका ॥ গৌরারুক: সক্তুক কর্দনৌ !৷ অলে-ল্লনার: কালিজ: শৃজ্কো নধুসি-कुकः। इत्मा वाक् विका विक् विक शिक्त भोडगाः ॥ मू उका मानव শ্চেতি স্থাবরা বিষদ্ধাত্য:। ইজি (रुमहन्पुः ॥ क्ष ॥ अथ विषम्। नाम লক্ষণ গুণা:। বিষণ তু গরলং হ্ছেড खबरक्षनानूनाहरद्र< । द< मना छः সহারিদু: সক্ত্রুক পুদীপন: ॥ भोताष्ट्रिकः मृत्रकण कालक्रे उ रिष्व ह। शाला हत्ना वृष्क्ष शुधा विव ভেদা অমী নব।। #।। তত্ৰ বৎ সনা-**ভগ্য ম্বৰূপ নিৰূপণ । সি**ন্ধুবার-সদৃক্পগ্ৰোবৎসনাভ্যাকৃতি স্তথা । यर भार्यं न उद्गा वृं कि ईर मनाः ভ: সভাবিত:॥ 🗱 🛚 অথ হারিদু স্য স্বৰূপ । হরিদ্রা তুল্য মূলে। যো হারিদু: न উদাহত: । 🗱। অথ जिकुहमा ब्रामा । यम्गुहिः म कुरकरेनव भूर्वन्धाः म जङ्कः॥ 🕸 ॥ **ज्य जुरीनन**मा स्कृतः । जुरीन लाहिता यः माणी छिनान् महन भु छ:। यहाराहकतः श्रेवं: कथि-७: म भुरीभनः ॥ 🕸 ॥ व्यथः मी-त्राष्ट्रिकम् चल्न । मूत्राष्ट्रे दिवाप यः गाए म मोद्राष्ट्रिक छेहाउ

।। 🗱 ।। व्यव भृङ्का इक्ष । যিমান্ গোশৃস্কে বন্ধে দুগ্ধ ভ-বভি লোহিত । স শৃত্ত ইভি श्रात्का <u>प्</u>वाञ्ज्वविमाद्रोतः॥ 🕸 ॥ অথ কালকূটিন্য স্বরূপণ। দেবাসূর-রণে দেবৈ হতস্য পৃথুমালিন: । দৈ-ত্যম্য ক্ধিয়াজ্জাত স্তক্ত রখ্য স-মিভ: ॥ নিৰ্যাস: কালকুটো ২স্য मुनिधिः भतिकीर्जिउः। माहिह्हा শৃঙ্গবেরে কোকণে মলবে ভবেৎ ॥ #॥ अथश्वाहनगः त्रक्र १ शाखनाङ्काला यह खालना हर ख्या। (उज्जना यम्) मञ्हास मनीभ-इ। क्याहरः ॥ यात्री दानाइएगा **ब्छियः किकिकायाः हिमान्य ।** দক্ষিণান্ধি ভটে দেশে কোকণেপি চ काराज ॥ 🗱 ॥ व्यय नुकानु धन । यद-প·। বर्ণडः किमला यः न्यार उथा ভবতি সারক:। বুদ্মপুণ্র: স বিজ্ঞে-रग जायर अनयाहरन ॥ 🗱 ॥ वाका ণঃ পাণ্ডর ভেষু ক্ষত্রিয়ে লোহিত-भुजः। रेवनाः भीता श्रीकः भूत्। বিষ উক্ত ক্ষতৃৰিধং।।রসাখনে বিষ• विभु॰ क्विय॰ (मर्भुष्टेर्य। रेवनाऽ॰ क्ष्ठिवाणाय णुषु पश्राह्याय शि ॥ 🗱 ॥ ज्यथ विषम् । छनाः । विषः লাণহর পোক্ত ব্যবাধি চ বিকাসি

চ। আগ্নেয় বাত কফ ছন্মোগবাছি मनावरु• ॥ # ॥ व्यवायि जकन কায গুণব্যাপন পূৰ্বক পাকাগমন-শীলা। বিকাসি ওজ: শোষণ পু র্বক সন্ধি বন্ধ শিথিলীকরণশীল। আগ্রেय অধি য়াগ্র) मः। यागवाहि मः नर्ग खनुगारकः। महावरः उत्ना গুণাধিক্যেন বুদ্ধিবিধ্ব সক।। তদে। ব যুক্তিযুক্তণ তু প্রাণদাবি রসায়ন । বোগবাহি পর বাত শ্লেম্বাজিৎ সন্নিপাতঙ্গ্ধ।। যোগবাহি ত্রিদো वशः वृः इगः वीर्यं दर्धनः। (य मूर्छना বিষে হশুদ্ধে তে স্যু হী না বিশোধ-नाट ।। उमाहियः नुरगरिष लाश विदा भूरवाङर्ह ॥ 🗱 ॥ ज्या भ বিষাণা - নিৰূপণ । অৰ্কক্ষীর - মু হী ক্ষীর• তথৈব কলিহারিকা। কর-বীরে। ২থ ধুত্র: পঞ্চ চোপবিষা: মৃতা: ॥ উপবিষা গৌণবিষা: । এ বাণ গুণা স্তত্ৰত্ত্ৰ দুষ্টব্যাঃ।। অপিচ। 🚶 व्यक् कीतः मुशे कीतः वाक्न नी क রবীরক:। ভঞ্জাহিকেনো ধুভূর: স थ्याभविषकाउयः॥ এতেया समाध ন চিষ্ক্য । গুণা স্তত্র দুষ্টব্যাঃ।। 🗱 ।। অথ বিষাণা শোখন বিখিঃ। গো-নুত্ৰে ত্ৰিদিন স্থাপ্য বিষাতেন বি শুদ্ধ্যতি।রক্তমর্বপ তৈলাক্ত তথা 🛚

धार्याक वामिम।। (य श्लग गद्राल (भाका ए मृत्र हो ना विश्माधनार। ভন্মাদ্বিণ প্রযোগেরু শোধ্যিত্বা পু-याहरप्र।। इंडि ভावनुकाम भूई-খণ্ডঃ।।ঞ্চা: অথ বিবাধিকার:। তত্র विषम्। दिविश्वा भारा जादत क्रम्भः ঞ্চিব দ্বিধি বিষ মৃচ্যতে। দশাধি-ষ্ঠান মাদ্যস্ত দ্বিতীয় বোডশাশুর ।। 🕸 ।। ञ्रावत्रविषम्। मणाणुरानाञ् । गृनः भधः कनः भूझः दुक् की दः गात (नव ह। निर्यारमा शाउव ऋन्तः ङ्खित्रम्। भूगा मना। उत्प्था। म्-विवयः कद्रवीदामि >। शर्रावयः বিষপপ্রিকাদি ২। ফলবিষ ক-র্ফোটকাদি ৩। পুত্রবিষ বেত্রাদি 8। जुक् मात्र निर्याम वियागि कत्र-ञ्जानीनि दाछ। १। क्वी द्विष मु হাদি ৮। ধাত্বিষ হরিতালাদি ১। কন্দবিষ বৎসনাভ সক্তৃকাদি 1>०॥ 🗱।। জङ्गविवन्। व्याउना-শুবানাছ। দৃষ্টি নিম্বাস দংখ্রীশচ নথ गृब भनानि ह। भूकः नाना गृथः व्यार्भः जन्दःभ कावमध्रिकः॥ छदाः **ङ् भिख्न्कानिम्मय**देकक्रमानुगः ।। उप्यथा। मृष्टि नियाम दिया हि-व्याः मर्गाः ३। एव्हाविषाः (जीमाः नर्नाः २। मध्ये नथविषावराष्ट्राप्तराः

भूजभूतीय विवा गृहरगा विकास यः । **मुक्कदिवा ग्यिकान्यः ७। लाला**िद्या উहिटेशान्यः ७। वाना स्थलं वज भूतीयार्डव मुक्क बर्ध रा॰म॰म मः है। न्त्रभावपति अतः नृतीयदिया कि व भीर्यात्यः १। अञ्चित्याः नर्शाप्यः ৮। शिख्विया मञ्ज ग्रमहानयः ১। শ্কবিষা ভুহরাপ্য: ১।। জ্ঞা ञ्चित्रदियागा॰ माः। बताना॰ का-র্য্যাণ্যাহ। স্থাবরত্ব ভাল হিল্তাং দন্ত इर्यः शनगुष्टः। त्वय ह्या विकि धान मृह् (क नकट विष• 11 🕸 11 जानुव ভেদেন বিশিদ্বানা বিষাণা কা याग्राह्म। उक्र मनदियमा कार्यामा-र । प्रेष्टक्षेन॰ मृद्यविषे मानः श्रदा भन जरदा का भनारवमा कारी মাহ। জ্ঞাণ বেশন খাসো নৃণাণ পএবিবৈ ভবেং। #। ফলবিবস্য कार्यः भाष्ट्र । मृद्धः भाषः कर्नावरेष র্দাহো বেষক ভোজনে । গ্লা বিষদ্য কাৰ্য্যমাহ। ভবেৎ পুত্নবি रेन भुक्ति द्वाधाः नः गृह्नेन छला । 🛊 । दक् नाव निर्वाम विवाश कार्या। প্রাস্থ ॥ ত্বক্সার নির্যাস বিবৈ ক পযুক্তি ভবন্তি ছি। আস্য দৌৰ্গন্ধ্য পাক্ষ্য শিয়েক্ক্ ক্ফসংসূবাং ॥ क्षा को विषय का र्या नाष्ट्र । एक नागमः की बार्धेय सिंहापा एक जिन खु उ। । 🕸 । था कु दिव कार्य मा**र ।** হুৎপতিন ধাত্রিবৈ নূর্টা দাহক ভালুনি। পুৰেণ কাল্যাতীনি বি-वालुखनि निर्मिष् ॥ वजनि নুলাগীনি বিষাণি নব কালঘাতীনি कानाइत बादकाणि। 🗱। कन्त-विषना कार्यामाह। कन्तजानाग्री-र्याणि यानाङानि वरगामण । म-র্বাণ্ডেলন স্পলৈ তেলানি দশ-ভি र्छ रैगः॥ झारदः कन्नम कालि कृष्टिम क्षाणि यहिष्। मरम्। निष्-দ্বি তথ সর্বণ গুণৈ শেচদ্রশভি যুক্তি ।। 🗫 ।। তात् मण्डनावार । क्य-जुक्क उथा अङ्ग ज्ञ गामु वादायि চা বিকাশি বিশদ চৈব লম্পাকিচ ८७ मण। क्र. टेटर्च रेन विवस्त कार्यऽ-মাহ। তদৌক্ষাৎ কোপযে দ্বাযুদৌ কাৎ পিত্ত সংশাণিত। তৈক্যান্স-তি মোহ্যতি মুর্বন্ধা শ্বিতি হি ॥ महोद्रावगवान् (मोस्वाट भुवित्म-বিকরোতি চ। আশুরাদাশ ওদ্ধন্তি व्यवाशाट भुकृष्ठि इस्तर ॥ विकाः मिञ्चार क्रमयां कार्य वाज्य মলান্যপি। অভিরিচ্যত বৈশদ্যা-ज्ञिकिटम्थ नाघनार॥ मुर्क র চাবিপাকিত্বাত্তমাৎ ক্লেখডে

চির•॥ 🕸 ॥ বিবলিও শত্রহতস্য লক্ষণ মাহ। সদ্য: পাক যাতি যস্য ক্ষত তৎ জ্বেদ্ক্ত পচ্যুত্ত চাপ্যভীক্ষণ। কৃষ্ণীভূতণ ক্লিন্ন মত্যর্থ-পুতি ক্ষতান্ মাংসং শীৰ্য্যতে যস্য চাপि।। ত্का जाली नाइ मृह्हं ह यम्। क्षि। विष्यः छ॰ यनुष्रः व।वः **म्याद्या विकास्माजास्म्य क्**र्यप्राप्त-মিত্রৈ দ্ব: ক্ষেডা বা বুণে যন্ত্য চা পি। গচ্যতে চাপ্যভীক্। পুনঃ পুন: পাছ নেতি। তাপো বহিন্ত-ख जा। नारहा **२** जाखदा । क्रयंत्रानि-**७) ब क्ष उ॰** कर्शर॰ (वाक्षवी॰। शुर्यं बाबाधीना सवासी मंबर्दा বিষ দদতি॥ 🗱॥ তেষা জা नार्थ नक्षन भाइ। ইঙ্গিতজ্ঞ। ম-न्यगागाः वाक्ष्ष्ठश्च मूथरेवक्रेजः । कानीयाधिवनाञात्र भिक्ति वि देव-ण वृष्तिभान्।। न हरा वृश्खद्र॰ श्रही বিবক্ষু র্মোছ নেতি চ। অপার্থ বহু সংকীৰ্ণ ভাষতে চাপি মূচবৎ ॥ व्यक्ष्वीः स्मार्वेषमुद्यी विवित्थर পুহসেদগি। বেপথু শ্চাস্য ভবতি ত্ৰস্ত শৈকৈক মীক্ষতে ॥ বিবৰ্ণব **्रिश यामण नरेथः किक्षि**हिनिख চ। আলভেড সকৃদ্বীন: করেণ চ निःदाक्षान् ॥ निर्ययामु दशहादि

ষী ক্ষতে চ পুন: পুন:। বর্ত্তে বি-পরীতঞ্চ বিষদাতা বিচেত্র: ৷৷ ই-क्षित्र मिल्याय मृहक व्याकादः । मुर्थादकृतिः मृथादेवर्गातिः । এভि र्वि देशः वक्षमारिः। न प्रपानु। खत्रः शृष्ट: श्रीयामe कर्यक्षिक व्याप्ता-हा८। मःकीर्भः षात्रु हेः। ভरकवासू-জনিত পর্ব ব্যাথাপনোদাযাঞ্ ীঃ *स्वावेतर* । भुरामर व्यास्टाव-शि। श्रामः मध्यममानवर्गः। जा-न इन्यानित । दिन्द्री उ॰ द्या महास्वर वरखंड ॥ 🗱 ॥ कन्न वि-याना॰ सामान्याना॰ कार्य। बाह् । निमा उन्हा क्रम पारः मःभाकः लागर्यः। (नाथरिक्या उमाद्रक व्यक्ट बङ्ग्य दिष ।। 🗱 । बङ्ग्रिय তীক্ষ্ তরত্বেন সর্পানাহ। বাত পিত্ত কফাত্মানো ভোগি মণ্ডলি রাজি লা:। যথা ক্রমণ সনাখ্যাতা ছাত্ত রা দ্বন্দুক্পিণ:।। ভোগিন: ফ্রিনঃ । তেচ वि भिजि:। मधील विविदेश-শিত্রা: পৃথবো মন্দ্রগামিন: ৷ হট্তে মণ্ডলিনো জ্ঞেষা জ্বলনাৰ্ক সমা বি-বৈ:।। স্থিদ। বিবিধ বৰ্ণাভি ন্তিৰ্য্য-পৃদ্ধ কাজিভি:। বিচিত্রা ইব বে ভান্তি রাজিলা তে হি তে পপি ষট্ ॥ এতে যথা কম॰ বাত পিত্ত ক্কা-

जानः। षुष्ठताः (च जाउति (छानी যেখা॰তে ছাডরা:। যথা ভোগিনো मखनिन्धाः बाजाः इंड्याहि॥ #॥ ভোগি পুভৃতি ক্ ওদ শ লক্ষণ ভেদ মাহ। দংশো ভোগিকৃত: क्यः मर्ब वाज विकाब नूट। भीरा नखः निनः माथा भृमुः भिङ विकातवान् ।। রাজিলোপে। ভবেদশে: ছির শেথক পিছিল:। পাণ্ড: স্থিক। २िजानुगुज् मर्व (प्रयोविकाद्र-वान्॥ अः॥ प्रणविष्णस्य कालदि-(णाय व पश्चेम्यामाथाय मार । অখ্য দেবায়তন শালান বল্যীক সন্ধ্যাসু চত্ন্নথেষু। যামের সলিত্রের পরিবভর্জনীয়া খাক্ষে নরা মর্মসু যে চ দষ্টাঃ ॥ যামের ভরণ্যা॰ । পিত্রের गवाया । पावी कवाया विव मान्यू रिंड मर्राणि हात्य दिख्नी जविड । উष्टि उग्रजःखारम । 🗱 । मादी-क्र वक्त भार। द्रथाक वाक्त ह्य बिखकाळू**न धा**त्रिगः । ट्छिया " राही कहा: ननाः क्विनः नीघुगा गिनः॥ #॥ व्यभात्रवृ (यय विष गा শু নারক ভবতি তানাছ। অজীন পিভাতপ পীডিতেষু বালেষু বৃদ্ধে यू त्ज्कि छित्। क्वील क्व छ मिर्ह नि षष्टगुष्टि काक वान गर्डदेशिय

চাপি॥ শন্তক্তে যস্যনরক মক্তি রাজ্যে। লতাভিশ্চ ন সংভবন্তি । শীতাভি রক্তিশ্চ ন রোমহর্যো বি-বাভিভূত পরিবর্জ্ঞায়ত।। জিল্প-মুখ যস্য চ কেশশাভো নাসাব-मामण नक्षे छत्रः। कृष्ण दकः भवशूम मः । एवा इत्याः श्रित्र वृक्ष म বৰ্জনীয়ঃ॥ কেশশাতঃ আকর্ষণাৎ । नामारमामः नामाया नऊष् । क्रे ভঙ্গঃ গুীবাধারণাশক্তি:। হলোঃ **ञ्जित्रः इनुष्यरुग्धः।।क्षा। जामत्रकः।** বর্ত্তি র্যনী যস্য নিরেতি ব্জুাদুক্ত• जुरवम्क् नथम् यम्। मः है। निना-का॰ महत्वद्रमह भाषाध्यमाभि दि-रिराः भविवर्जनीयः ॥ दर्खिः कृषिव्रञ्च॰ । ब्रक्तः ज्रावमृक् सक्षः यमा यमाह নাসা মুথ লিঙ্গ গুদাদিভ্যো রক্ত• সুবেৎ ॥ উন্মন্ত মত্যৰ্থ মুপক্ত ত বা रोनचत्रः वाभाष वा विवर्णः। भातिश्वे মত্যৰ্থ মবেগিনঞ্জ জ্যানর তস্য ন কর্ম কর্য্যাৎ।। অভ্যর্থ মুপজ্জ ব জুরাতিসারাদিভি রভিশ্যেনোপ-क्ष उ॰। शीन सत्र॰ वर्क् मक्षम । विवर्ग॰ क्कदर्भ । नाडिष्ठे नामा छक्ता हियू-कः। অবেগিন বেগো বিষ্কেগঃ न-হরি ইতি লোকে তদুহিত। 🕸। स्वितः कक्षाः दिवस्य कीर्वज्ञाहि-

जि: कार्रोप न्वीदिनमध्या ना ना उनार । कोर्ग विवादीविव कृ বিভ• বা দাবাগ্নি বাভাতপশোবি-ভম্বা। স্ব ভাবতো বা গুণ বিশুহীন॰ বিষ হি দ্বীবিষ্ঠা ম্পৈতি॥ ভীৰ্ণ **অভিপুরাণ ।** বিষয়ৌষ[্]ধগুৰিত বিষয়াভি রোষ্থীভি হাব্যিচানাকৃ ত। স্বভাৰতো বা গুণ বিপুছীন याजातात्व मणानाः ख्यानाः नत्यः विज्ञानि अन श्रीना। अः। पृषीविः ষদ্য কার্য্যনাহ। বীর্য্যাল্ল ভাবান নিপাত্রেন্তং কফান্নিত বর্ষগ্রান্ বিদ্ধি। তেনাদিতো ভিন্ন পরীববর্ণো विगन्न दिवनायुतः जिलानी ॥ मृ हीं जुन गमर दायुनिक विरहते-भारता २ ब्रिक्टि भाश्रुयाचा । न विला-**छ**रय**् न मात्रयित ।** कका निष्ठः क किन मन्तीक्छोकामिखनः। वर्ष खनान्विक्ष करकमान्य मान्यताषीष भाकाहित्र माञ्चायि। ভিমপুরীयदर्गः ভिन्नभूदीरवा कडमनः ভिन्दर्गक। विरुष्टियामा विक्लाः (ह्याः अर्वन् **मृ**र्हाहीन् वराधीन् जञ्जा 🗱 🛚 🔊 -न विश्मविञ्चि पृथीविष्य निञ्चितिः শেব নাহ। আমাশবংস্থ কফ বাত ব্যোগী পশ্বশেষস্থে হনিল পিত্তরো-भी। जादद ममूख उ निद्राञ्च कृर्का

বিলুন প্ৰক্লচ যথা বিহল:।। সমু-জন্ত শিয়েক্ছ: কেশা: অস্কৃহি-চ রোমাণি যস্ত্রো এডদলি লি-হে পশাশবস্থে দৃষীবিৰে বোল্ধব্য ॥ খ্রি রসাদিয়থ ভদ্মথাকান্ করোতি গাতৃ পুভবান্ বিকারান্। ख्ट म्बीदियः । यथाकान् मृ**णु**र नतिश्व मदुष्प्रभीयाङान्। 🛊 । प्री-বিষদ্য পুকোপ সময মাহ। কৌ-পত্ত শীতানিল দুর্দিনেরু জাত্যালু পূর্ব শ্ণু তন্য ক্ল'। 🕸। জ্লি-**७मा ७मा पृषीवित्मा मूर्वल**ण नाह। निम् छ । दुष्ठ विष् सु । (भूव इर्चादथवाक्रमर्नः। विरूपः शः शः चौमधिनाः। इर्थः (बानाकः। का ৰূপনাহ ৷ ততঃ করোত্যন্ননাবি-भाका वरताहक भुवन कार्रेडच । না সহায় পাণি পদাহি শোপ মৃ हों • उथा हर्ष्टि संथा डिनाब • ॥ मृती -विष थान ज्यो जुड़ा क प्रयं अुवृद्धिः इ.वेद्रम् । हानि । व्यद्मनः আন্নে ভুক্তে পুগ ফলেনেব মদঃ আ विभाकः। 🗱। अञ्चलाः पृषीविष्ट छ-(रन विकादाज्य नार । उचार न न। ब्हानरय उथान। माना इन। एक भारतह मुक् । भाष्मर, मनुब्दन-(गृह **अर्थः छा॰ छान्** विकाताः मह वर्

नुकातान्॥ अनार म्योदियः। छाः खान् विकाबान् विमर्भ विष्मुः होतीन् । 🗱। দ্বীবিষস্য নিৰুক্তি নাছ। मृषिजः (मण काणानः मिवास्थः अः ভিক্লা:। यसार সণ্দ্ৰযেদ্ধাত্ত ভমাৎ দ্বীবিষ মৃত ৷৷ দেশঃ অ नुनािकः। कात्वा मूर्मिनािकः। अञ्च क्लच्य जिल भम्द्रापि । शाजुन्य कञ्चाप्योवियः ॥ क्षा प्योवियम्। সাধ্যত্বাদিক মান্ত। সাধ্য মাত্মব- 🖰 ত: সদ্যো যাপ্য সমূৎ সরোবিত । म्वीविय समाधाः मार कीनमा হেত সেবিনঃ॥ 🗱 ॥ কৃত্রিম॰ বিষ॰ हिदिय । এक गविष म्बीविष স'ত্রে॰। অপর মবিব॰ ভদেব গর য়াওর । তথা চ কাশ্য**পসাহিতা**। যা ৷ সংযোগরঞ্জ দ্বিবিধ দ্বিভীয় বিষ মুচ্যতে। দুষীবিষক্ত সবিষ মবিষ পর উচ্যতে।। সংযোগজ কৃত্রিম•বিষ•। দ্বিতীয•স্বা ভাবিকাৎ । ७ इ विविषः। 🖚 । ७ छ म्योवियः मिल्याय गद्र मर्भित्जू मास्। भी-ভাগ্যার্থ খ্রিষঃ স্বেদ রজো না नाक्षान् मलान् । भजुभुकुाःक गद्रान् भ्यह्छाम भिन्छान्।। #।। गद्रकार्यामार । जिः मा८ भाषु क्षालाम ब्ह्रित कारत्रागकायल

। মর্মপুথমনাধ্যান হস্তযোঃ শো-থস্ফ্রবঃ ॥ জঠর॰ গুহুণী রোগা यक्ता छन्त्र: कर्या जुद्र:। এवस्थित्रर চাन। मा वाद्य विक्थ काया ॥ তৈ গ'রৈ:। স্বেদ রজ: পুভৃতিভি:। জুর: শাস্যোপনাযত ইতি অপা-কাৎ। মর্মপুধমন মর্মব্যথা। ক্ষযো ধাতুক্ষ:।। #।। লুভানা॰ জন্তবিশে-ষাণা মুৎপত্তি সংখ্যাঞ্চাই। यमा-ह्मन ज्ना श्राक्षा मृतः शुरम विनत-ব:। তেভ্যে কাতা স্ততো লুতা ইতি খ্যাতাম্ভ বোডশ: ৷৷ ডত্ৰ সৃশুত: ৷ विश्वाभित्वा नृभदत्रः कनाहिन्यि अ-ন্তম । বশিষ্ঠ কোপবামাস গত্না-मुम्नाम किया। क्रिजिंगा मूल खम् वनाष्ट्री (सम्विन्तवः । । লুনে ভূণে নহর্ষে স্ত ধেন্বর্থে সম্ভূ-তেপি চ।। ততো জাতা স্ত্রিমে ঘো-ব্লা নানা ক্রপা নহাবিষাঃ। ভাসা-भाक्षी क्रेमाध्या वर्ज्या खावस्य अव হি।। তত্ৰ তৃণমণ্ডলা পুভৃতবো १% কষ্টসাখ্যা:। সৌবর্ণিকা পুভৃতবো-ষ্টাবসাধ্যা: ॥ 🕸 ॥ তাসা॰ সামা-न्यानाः मः न नक्षनमारः। তাভি मर्छ म्॰म्कानाः भुवृखिः क्षाउक्ता ह । জুরোদাহোৎতিসারত গদা: সুতে

ত্রিদোৰজা: ॥ পিডকা বিবিধাকারা সওলানি মহাভিচ।শোথামহাভো मृहरवा द्रकाः न्यावा कवा ख्या। সামান্য সর্লুভানামেভদ্ শস্যল ক্ষণা দ শকোপ্যঃ দ শমধ্যে পৃত্তি जावः। मः भगाषा ज् यटक्षः भाग व वा कालगाव्छ ॥ म्थाक्छि ज्म भाक क्रम (भाष जुजानिक। मूची বিষাভি ল্তাভি স্ত দই মিডি নি-र्ष्मिष् ।।#।। (जोवर्गिकानरया २डी-বসাধ্যা: প্রাণহরা স্তাসাণ লক্ষণ মা-হ।শোথ: খেতা সিতা রক্তা পীতা বা পিডকা জ্বর:। প্রাণান্তিকো ভবে-फारुः याम विका नितापुरः ॥॥॥ आधुर्गीतिर लक्षण भारा आहा-नाहि। पिङ नाषु रखनानि बुदा **२**कि:। (वात्रक्षंण माहण्डाम्। थुन्यीविशाम्लिख ॥ 🗱 ॥ शान्त्रत्र ब्यक दियकार्ग्य मार । न्हां स्टाप्टा रैववर्ग्यः ज्ञर मद्यानु कि स्वाः। मि রোভকর वाचाम्क् इति कामाध् म्यकार ॥ अङ्गार्थाव म्यका কারোবোদ্ধব্য ইতি ওন্সান্তরে॥#॥ क्कलामम्हेम्। ल्यान मार्। (नाः থস্য কাষ্য মথ বা নানা বৰ্ণত্ব মেব চ। মোহোথ বৰ্ন্নো ভেদে। দপ্তন্য क्रवागरेकः॥ 🗱 ॥ वृष्ठिकवियमऽ

लक्षन भार । पर्छ। प्रतिवासी ह ভিনতীবোদ্ধ নাশু চ। বৃশ্চিকস্য বিষণ যাতি পক্ষাই দংশোবতিষ্ঠ-তে। 🕬। অসাধ্য वृশ्চिक म्हेम्। व्य-क्रण मारु। परक्षे। २ मारिष्य स रुप्यान রসনোপহতো নর:। মাণ্টেস: পত-ভি রত্যর্থ বেদনার্ভে। জহাত্যসূন্।। व्यनारिश वृं भिरेक (उसा स्वतानुवृ-(ख:। इतारिष्णइठ: इतारि कार्य) রহিতো ভবতি। অভ্যর্থ বেদনার্ত্ত ইত্যনুষ: ।। 🗱 🛭 কণভদ্ঠস্য লক্ষ্ণ भार । विमर्गः अयथूः म्ल जुतः इ मि त्रथानि ह। नक्षण क्लीं में प्रे र म रेक्टबावभीर्या उगकः की है विश्निष:। #11 छिहितेक महेना लक्ष्म गार्। क्काशास्त्र हिस्यन खन्नाति-त्या ज्याखिशन् : मधेः मीत्वा**र**-কেনেব সিভান্ডানি মন্যতে॥ কৃষ্ণরোমা অধিকভরভৃষ্ণরোমা ৷ উहिष्टेक की हार्की हे विस्मयः॥ 🛊 ॥ मदिय ब शुक महेम। लक्कन मारु। একদ্ভুদির্ভ: শূন: সক্ত: পাত-कः अञ्हे। अनिष् भूषित्रान् माष्ट्री मधुरेकः मिर्दिष ड्रांबर । এकम्धु ।-फिंड: चडावारिकरेयव मञ्जूषा प-**টো ভবতি।। #।। মৎস্য বিষ**শ্য कार्य) मारु । मूर्जाञ्च निवाः अयु। मार लाथ कवा उथा। । इत्लोकाविषकार्यं भार । कथ् (माथ जुद्र गृही निवास कली-कनः। षयुर् ब्रिजिल्मयः॥ 🗱॥ श्-श्राधिकाविकार्यं लक्कन भार । বিদাহ প্ৰয়পু তোদ পুৰেদ গৃহ-शाधिकाः । अयुर् द्रिजि । भयः॥ # II भाजभारी विषकार्या भाष्ट्र । मण् (म (त्रर· क्षः राष्ट्· वर्गाट मठः भरी विषः। শতभरी गिकार है डि লোকে॥ #॥ নশক বিষকার্য্য মাহ । क्ष्मान् मण्टि दीयहाथः म्रा-भानत्त्वपनः। #। व्यजायामणक नक्षन मारु। अमार्थ की वे मन्न म गाथाः गणकक्ष उः। व्यामाथा की है जर्म॰ अजारिषाः कीरिः व्<ािंडः क् उं॰ र८ क उ॰ उ८ महम (वहन॰ । #। নিজ্ঞা দ শাস্য লক্ষণ মাহ। निराः नः नाविनी नागवा मार स्ही জ্বান্তি। পিডকা মন্দিকা দংশে-তাসান্ত স্থাকাশূল্ব ॥ তাসা মিত্যাদি। তাসা সুশুভোকানা ন্যা॰ মক্ষিকাণা॰ মধ্যে স্থাকিকা নামী শী মু॰ পূাণ হরতীত্যর্থ:॥#॥ व्यायुक्ति विवागाः कार्यः भाष्ट् । ठ उझा छि विभाछि बी नरेथ में रेड. क यर कड़। म्याउ महाउ उत् সুবতে জুরযভ্যাপ।। চতুয়ান্তি র্ব্যা-शुमि छि:। विभाष्टि र्वमानुषाि -ভিঃ। স্যতে সূন• ভবভি॥ #॥ वि-ধ্যোজ্বিতস্য লক্ষণ মাহ। পুসন্ধদো-বং পুকৃতিস্থাতু মদাভিকাম: সন मूब विदेक । भुमन वर्णिमुय हिन्द एके देवरम्। विश्वहरू विष् सन्याः।। পুসন্দায় পুকৃতিছদোষ লেব जूगन ।। 🕸 ।। 🏶 ।। व्यथ विद्यागा। চিকিৎসা। ভত্ত স্থাবরবিষদ্য চি किएना। ज्ञावाद्मन विरवनार्खनद्र॰ याञ्चन वामायर । वमानन मन ना-ত্তি যত ভস্য চিকিৎসিভ ॥ বিষ भञार्थ मुक्क जीकुक कथिङ यडः । অত: সর্ববিষে যুক্ত: পরিষেক্স मीउनः ॥ 'खेकारिङ्गा विष्णायन বিষ পিত পুকোপহে । বামিত रिकार के साही उरवान करवान **ह** ॥ পায়বেঝগু সপিভাগে বিষয়া ভেষ-জ জত। ভোকু মন্ন রস দদ্যাৎ व्यायकातिक ।। यभा यभा विकास দোষন্য পশে। ল্লিক্সি ভ্রিশঃ। তम् उरम्रोवर्षः अर्यग्रहिमब्रीङ ख्राः कियाः ॥ **मान्यः वश्चिका रेक**-य কোরদ্যা: প্রিয়ঞ্ব:। ভোজনার্থে বিষার্ত্তানা হিতা: পটুষ্ সৈদ্ধব ।। श्रिक्ष्यः क्ष्यः। मृत पुक्षाधार्याः

বীজক্ষেতি শিরীষতঃ। গবাং মূরেণ मः भिद्रेः (वभाद्यिष्ट्रः ७१वटः ॥ म्योविकार्क जूजिक गृष्कु । ठाथ क (माधिकः। भागत्यम्भमः मृथ्र मि-म॰ मूबीविषाभञ्।। भिश्रली थ्रा-मक भा भी लाधु (भना मुवर्हिका। मित्रिष्ठ- वालक- रिष्ठला उथा कनक रिगत्रिकः ॥ कोम्यूकः क्याया হ্য দূষীবিদ মপোছতি। খ্যামক त्राह्यि । **उ**पनाट उषीत (प-য় । কনকগৈক্লিক সোণাণেক ইতি লোকে। অভ্যন্তমারক্ত ॥ 🕸 ॥ অথ জঙ্গনবিষস্য চিকিৎসা। অ-ভযা বোচনা ক্ষমক্লুল ত থোৎপল । নল বেওস মূলানি গরল সুরসা তথা।। সকলি 🔻 जमक्षिका मनस्य माजावती । म् क्राहेक जमकाक अमारकमंत्र थि-छामि ॥ कन्नीक्ठा भारू **म**र्भिः भारता एक । इन्हर्जन । जना क् भारक वजीर्ल ह मीर उधिम् विनिः कि (भर ।। अभिज्ञनाः ज्यिक् कोः मु क् उद्रक्ष निवाशायः। विवाशि হঙি দুর্গাণি গরদোষ কৃতানি চ॥ স্পাৰ্শান্ধন্তি বিষণ সর্বণ গরৈ কপ-হিতা বৃচা । বোগজ স্তনক কণ্ডু भाष्त्रभाषः वित्रः छङ। ॥ नामगः ভ্যঞ্জনাভ্যঙ্গ পান বস্তিষু যোজিত । সর্প কীটাখু ল্ভাদি দপ্তানা বিব-क्८भव्रः॥ मृज्रुभाभाहि दिश्वः॥क्रा। খ্রুরস্য শিকা পেযা ক্ষীরেণ প-রিপেবিতা। অক্ষোঠ বংশজা চাপি खेविष्मी भुगवु उ:।। क्रा। तबनी यूग्र भे ত্তক্ষ মঞ্জিষ্ঠা নাগকেশরৈঃ। শীতামূ পিষ্টে রালেশ: সদ্যে লুভা॰ বিনা-भारार ।। क्षा बीवकम्। क्षः काला ঘৃত সৈদ্ধব সংযুতঃ। সুখোফো মধু না লেপো বৃশ্চিকস্য বিষ হরে ।। नक्षताच्चाय मूरिख স্य्रावर्खनवाम् जू। विकारकन नरता विषाः क्राचित তি নিৱিষ: !! ইতি বিষাধিকার:। ইতি ভাবপুকাশ:।। #।। ৠ। পা-ব্লিভাষিকবিষা যথা। ন বিষ বি ষ মিত্যাহু বুক্ষৰ বিষ মুচ্যতে। (**ए**वब्रक्शिन राज्जन महा भविश्व-ক্তত:।। ইতি কৌর্মে উপরিভাগে >०० जन्यायः॥ # ॥ जनिष्ठ । मृद्र-ধীতা বিষ্ণ বিদ্যা অক্লীর্ণে ভোজ-न विव । विव (गाष्ट्री महिमुम् বৃদ্ধন্য ভৰুণী বিষ্ণ ॥ বিষ্ণ চ'ক' নণ রাজৌ বিষণ রাজ্ঞো ২নুক্ল তা। বিষণ জিযো ২প্যন্য হৃদে। विष॰ वृश्व इवीक्किं ॥ इंडि मा श्कराव

বিষকণ্টকিনী জী বন্ধানকোঁটকী।| ইতি রাজনিহণ্টঃ।।

रियकन्तः श्रुः नीयाकन्तः। इति वाक्रिक्षेत्रः॥

বিষয়। জী হড়ী। ইতি শদ চল্দিকা॥

ষিষ্ণতি পু• শিরীষকৃক্ষঃ। ইতি " শন্মাল।।। বিষনাশকে তি।।

ণু॰ শিগ্রীষর্ক:। ইভি বিষয়: **मद्रा**क्तिका ॥ यवामः॥ विशे তকঃ। ইডি রাজ ন্যণ্টঃ॥ চম্পক বুজঃ। ইভি জটাব্ৰঃ ॥ বিধনাশ-क्ति जि ॥ क्षा विषयोगस्य नि यथा। इन्क्वाह। ब्रह्माति दिययानि यानि शार्रतानि ५७%। अधनानि সমাচজ্ তানি গুড় এখাবর ৷ মুধ-म: উवाह ! विश्व छ का यदकात: পাটলা বাছ্লিকাৰণা। খ্রীপণী শলকীযুক্তা নিষ্কাথ্য প্রোক্ষণ পরে ৷৷ সবিষ প্রোক্ষিত ডেন য দ্যো ভবতি নির্বিষণ । ১। যবসে-क्तन भानीय वद्ध नयामानामन ॥ ক্রচাভরণ ছঞ বালব্যহন বে-শ্মনী । শেলু: পাটল্যভিবিষ। (गानी जागी नू वर्गता।। जनका ৰ্কম্বাব্ধ কলিখ চ্যশোণিত।। जर रडणे उद्द (भाक्ता विव

नामन ।। २ । जा छ । नियम निश्य निश्य यम (पणः इत्याकाः वरहेत मधुन বুক্তা বজাগিতেন কল্পিতা।। নিখ-নেল্লোবিষাণ্ডু সপ্তরাত্র নহীতলে । ভতঃ কড়া মণি (হয়: বজা হতেন थांद्रार्ट्या म 🕾 🕏 नविष छन म-(FS) खयि निर्दिय । ७: मरना दल• শ্ৰীপুয়া দুৰ্জ্বল চৈব কৰ্ষকা: 11 কলিতা জন্ত নঞ্জিলাঃ পিত্তেন শুত্ম করিডা:। শনো গো: কপিলাযা-क भोगारथाया रशादा श्रामः ॥ दिविकिट भाजभा कार्याः मानव्रज्ञक পূৰ্বন । মূষিকা জড়কা বাগি হণ্ডে रका विवाशशा। ।। इति नामी নজিটারজনীনগুল ন্রু। অক पुरु मूत्रमः वाकाश्मिकः भूदेवः ভবি॥ বাদিজাণি পতাকাশ্চ পি-रिक्षे (इरेंज: পুলেপিতা:। मुद्रा मृक्षेत्रश চাতাৰ সদ্যে ভবতি নিৰ্বিষঃ।। ৫।। ब्राए० लक्ष्मवनः मिक्किः। इक्री-অরু : শুক্রেলা ত্রিবৃতা পত্র বিভঙ্গ शिन्सुवाक्गी ।। मध्यः (वज्यः क्योः দুণ গোবিবাণে নিখাপবেছ। ভঞাদু-ফালুনা মাত্ৰা পাুণ্ডক থোছনেতথা ॥ বিষণভুক্ত। জারবতি নির্বিধিপ न (नायक्थ । ७। नक् नक्कं ब्रामा-(भड॰ मर्यभा अगवान्दिकः ॥ सूद्र्याः তক্ষর তরো: সমূমৈ রক্জ্ নস্য তু। ধ্পো বাসগৃহে হস্তি বিষ• স্থাবর कक्रम• ।। न उब की हो: भविषा न **ए**-দুর সরীস্পা:। ন কৃত্যা কর্মণ স্তত্র খ্পো হ্য হত্ত দহুতে।। १।। কল্পি-বৈশ্চ ত্ণ ক্ষীর পলাস জম বল্ললৈ: । দুरेवनवान गुद्रमा नाकुनी उखुनी-रकिः ॥ कृषः मध्ये मकार्थिय का কমাগীযুকৈ বৃতিং। ৮। রোচনা णय (नभावी कक्रुरेन खिवरगद्दरः ।। दिरेय में वाष्ट्राट महाइ नव नाबी নৃপপ্রিশঃ। ১। চূর্ণৈইরি দুা মঞ্জিষ্ঠা किंगिरी का नियुरेकः । निषा निर्दि ৰ্ভা মেতি গাত্ৰ সৰ্ব বিষাৰ্দ্ধিত 1 > । শিরীবন্য কল পঞ্ পুরু ॥ হুড় নুল মেব চ।। গোনুত্র ঘৃট্টো श्राप्तः सर्वक्यक्रः ख्राः। ১०। 1 🗱। একবীর মহৌষধ্য: শৃণু চাতঃ পর॰ দ্বিজ ॥ বন্ধ্যাককোট দী রাজন্। বিফুক্তান্তা তথোৎকটা। শতমূলী भाउानकी वना साठा भागितका ।। সোমা পিগু নিশা চৈব তথা ছ-पाक्रा ह या। इलक्रमलिनी या ह विमानी मह्मानिका ॥ हखःनी इ-ব্রিচণ্ডালী গোচণ্ডালী চ গন্ধিকা। ब्रङ्गा रेव्य महाब्रङ्गा उथा विस्नि था ह या। कावाउकी नक्तावा

পিযালা শুভ লক্ষণ। বারণা চ ज्यक्षा ठ उथा वि गक्षवाञ्जी ॥ ঈশগী চ শিলীক্সী চ সোমলী বং-শ তালিকা। জতু কালী মহাখে-তা খেতা চ নধুয়ঞ্চিকা।। বর্জটঃ পারিভদুক্ত তথা বৈ সিন্ধবারিকা । कीवानन्तः। वसुमछी नर्ख नागत कः শ্টকী॥ ভালভা ভাল পাভালা उथा চ बर्रेभिक्ति। कार्ड्यीवी नरानीली क्षेत्र इंजिंगानिका॥ মণ্ড্ৰপণী বারাহী দ্বে তথা ভণ্ডু-नी एक। मनाकी नवना ट्राक्ती वि-খনপ সুথ্যুৱী। রভাপহা বৃদ্ধি ভরী তথ শল্পহাচ্যা।পতি-্লিক্টান্ত্র চৈব রক্তমালা মহে। यशी । अधायक दनहाक या ह চিত্রা পটোলিকা। কাকোলী ক্ষীর-কাকোলী পীলুপণী ভথৈব চা। কে-শিনী বৃশ্চিকালী চ মহানাগা শ ভাবরী। তথা গৰুডবেগা চ জ্লে-अग्रुमिनी उथा॥ इरलहार श्रामिनी যাচ মহাভূমি লভা চ যা। উন্মাদি **नी সোমরাজী সর্বরভানি পার্থিব।**। বিশেষামরকতান্যত্র কীটপক্ষণ বি শেষতঃ। জীবজাতাশ্চ নণ্য: সংৰ্ব थार्या विल्लव उ: ॥ अ ॥ ब्रह्मा मा ষ্শন্যাক কৃত্যু বেতাল নাশনাঃ

সম্ভবা:॥ সর্প তিত্তিরি গোনাযু বক্ত মণ্ডকজাশ্চ যে নি•হ ব্যাঘ্-র্ফ নার্ক্তার দ্বীপি বানর সম্ভবা:॥ কপিঞ্লাজ গোধাহি নহিষেবু ভবাক্ষ যে। ইত্যেব মেতিঃ সক रिन क्लिटि मुर्दिशम्य महिं अनु র•সুরক্ষিত•। রাজাবসেত্তরগৃহঞ্ मृजुः खनानिजः सक्रन मः स्यूकः॥ ইতি মাৎস্যে ১৯২ অখ্যায়ঃ।। विषयी की दिलामाहिका। इंडि विकाखल्यः ॥ इन्तुवाक्षी ॥ वनवर्वविका ॥ बल्लकना ॥ ज्नात-मली।। ब्रक्तभूनर्गना।। इतिकृ।।। বৃশ্চিকালী।। মহাকরঞ্জ:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: 11 বিষ জিল্প: পু॰ দেবতা ডব্ক্ষ:। ইতি রতু লা 'বিষজ্ব: পু॰ মহিব:\ইতি শদ**্**

ब्रज्ञावनी ॥ विष्यः जि विदाप्तभाष्ठः। रथा। বিন্দভাবিত । বিষ্মা ভগুসহল্লা-চিন্ত। মাপু দুরত্যা া ইতি তী বিব গশিনী জ্রী সর্পক্ষাখী। ভाগবতে ১০ ফল্লে ২৯ অধ্যাय: ॥

বিষপ্ত ল্লী মৃণাল। ইতি শদ্- |

द्रद्रादमी॥ विषक्षकृतक ॥

াবিশেষামর নাগাশ্চ গো খরোষ্ট্র । বিবন্নতা জ্রী জডতা। যথা। জাড্য भीर्थाः विवासा श्वनामः नासा विष्यु जा। इंडि (इमहन्तुः॥ विषि जिन्दूः भू॰ कात्रक्षत्रवृष्णः। इंडि द्राविनर्यकः॥ स्त्रीलुः। इंडि ভাবপুকাশ: !! दियर॰ क्ली भूझकानीनः। इंडि ब्राजनिर्घण्टः ॥ मूक्ष्यर्ण भू । ३७5; मक्रीका॥ विषम है। जी मर्शकहाली। इंडि ब्राचा ॥ বিষদন্তক: পু' সর্প:। ইতি শদ্-**ठिन्तका**॥ বিষদর্শনমৃত্যুক: পু॰ চকোরপকী । ইতি হেমচন্দু:।। विषक्षः भू काद्रऋत्रवृक्षः। ইঙি त्राक्षनिद्धः॥ विषभ्दः भू मर्गः। इंडाप्रदः॥ বিষধর্মা জ্রী স্বলক্ষা। আল-

চন্দ্রিকা॥ বিষধাতী জী জরৎকাক্ষ্নিপত্নী ইতি শহমালা॥ ইতি বিপূি যমাকণ্য গোপ্যোগো বিখনাশন: পু: শিরীষ**ৃক্ষ: 1** ইতি হারাবলী॥ বিঘনাশকেতি॥

इंडि मक् इन्तिका॥

হুশী ইতি ভাষা। ইতি শহ-

विवन् शृ॰ (णागाववृष्णः। ইতি

भप्रिक्ता।।
विवश्रः की नीलभगः। ইতি

भप्राला।। विवयुक्तश्रुक्षः।।
विवश्रः शृ॰ हर्नवृष्णः। भन्कणः।
ইতি ভাষা। ইতি রকু । ला।।।
विवश्रकः शृ॰ मप्रवृष्णः। ইতি

ভাবপুকাশः।। विवश्रुक्षण्याः। ইতি

ভাবপুকাশः।। विवश्रुक्षक्षण्याः।
विवश्रुकः शृ॰ मप्रवृष्णः। ইতি

ভাবপুকাশः।। विवश्रुक्षक्षण्याः।
विविवक्षण्याः। विवश्रुक्षक्षण्याः।
विविवक्षण्याः। विविवविवाः। ইতি

(हम्हमूः॥

বিবতুরক: পু॰ বিবযুক্তসর্প:। বিষম: পু॰ অমুণার জিলা জ ইতিকেচিৎ।। নেষ: নিজন: সিংকা জনালে জ

विवन वि जनमान । यथा मनुः।
जुःजूना मदिज्ञाना यम् व्यान
ज्वाद महः न जब जाम दिवस
जिजा पर्गाट कथक्षन ॥ देखि
पायज्ञुः॥

বিষন লী পদ্যস্থিতিবিধন্তান্ত।
গ্রন্ত্রিশেষ: । যথা । পদ্যু চতুল্লবিশেষ: । যথা । পদ্যু চতুল্লবিশেষ: । যথা । পদ্যু চতুল্লবিশেষ: । যথা । পদ্যু চন্ত্রা
বিষমক্ষর সংখ্যাত কাতি আরা
ক্ হা ভবেং ॥ সন মর্জসন বৃত্ত ।
বিষমক্ষেতি তল্লিখা । সন সন
চতল্লাদ ভবত্যজ্ঞান প্র: ॥
আদি স্হীয্বঅস্থা পাদ ভ্র্যা
দ্বিহীয্বং । ভিন্নচিত্র চত্ন্লাদ

विषमः পরিকীর্ভিত।। ইতি ছ্लেনারপ্রর্যাণ প্রথমন্তবক: ।। क्षा।
বগমূলোক উদ্ধৃরেখা। যথা। ত্যক্রান্ত্যান্তিকনাৎ কৃতিং নিজনয়েন্
লং সমে ভদ্ততে ত্যক্তা লল্ল কৃতি
ভদাদ্য বিষমালল দিনিম্নং ন্যদেশ । পড্ক্যাং পঙ্কি ক্তে সক্রোন্তান্তিদ্বিতাং ন্যাস্থিতি মৃত্য়
পড্ক্যান্তিদ্বিতাং ন্যাস্থিতি মৃত্য়
পড্কে দলং স্যাৎ পান্ধা ইতি
লীলাব্রতী ।।

भियाः शृ अयुग्रतः विकास का स्वास्त विश्वाः स्वास्त का स्वास का स

नुबः ॥

विषयज्ञाः भू ज्ञातागिविष्णयः। **७**त्रानिमानकथनभूर्द्धिकाः अस्त्राधि भार। (राखा रुल्ला रुङ्ड मसु তো জ্রোৎসৃষ্টস্য বা পুন:। ধাতু মন্যতম পুল্প্য করোভি বিষম जुद्रः ॥ व्ययमर्थः । जुद्धारः मृष्टेना জ্বেণ ত্যক্তস্য। সন্মিকৃষ্ট লক্ষণ मार्। (नायः अन्न जुत मुक्ता सः ল্লোপ। বিপুকৃষ্ট ছেতৃ মাহ। অ-হিত মাহার বিহারাদি তেন স ন্তু ড: সংপূর্ণো জাত: অন্যতমং ধা जू[•] द्रम ब्रङ्गानिक भाग्र म्यविद्या পুন: বিষনজ্ব করে।তি। জ্ব-রোৎসৃষ্টস্য বেতি বা শবেনেতি বোধাতে। পুলনভোপি বিষম-জ্বো ভবতি। যত উক্ত**া আর** ম্ভাদ্বিষমো য স্তিত্যাদিক । পাতু দ্যবিদ্ধাক বিষমজ্ব করোজীত্য পেক্ষাবামাহ। সম্ভক্ত রসরক্তন্ত: সতত রক্তবাতুগঃ। (দাষ: ক্ছে। জ্বং পুংসাং সোন্যেদ্যুঃ পিশিতা-भु डः ॥ मिरागं उ छ शेष २ इ षश्चिमकागउः भूनः। अर्य्याः চাত্র্ক বোর মন্তক রোগস.-কর'।। অন্তক অন্তক মিব মারক-षार । # ॥ विषमज्द्रमा नामाना वका माह । यः म्यानिवराट

কালাছীভোঞ্চাভ্যাণ তথৈব চা কে-গত ভাপি বিষ্মো জুর: স বিষ্মঃ ख् जः ॥ यस्त्रविषठा८ काला८ महा-দিত্যস্যাযমর্থ:। যথা বাতিকো জুর: मर्छादनानि रेगिखिरका एण दिनानि द्वे ब्युत्का चामण मिनानि (माया-ণাণ পুৰবল্যে বাতিক শচতুৰ্দ্দশ দি-नानि रेशिखरका विःणि कि मिनानिः শৈুষ্মিক শুভূর্বি শভি দিনানি স্যাৎ-তথা বিষমজ্বো নিষত কাল ব্যাপ্য ন স্যাদিত্যর্থ:। শীভোঞা-ভ্যা• গুণাভ্যা• স্যাৎ। বেগত ক্ষা-नि विक्यः कराहिरनि (वगवान् । कमाहिम्मि भाष्ठत्वशः। #। विवय-জুরস্য ভেদানাহ ৷ সন্তত: স্ভতো^৷ **খ্নোদ্য ভূতীয়ক চতুর্থকৌ । ডক্র** সম্ভত্তস্য লক্ষণ নাস্থ সপ্তাহয় দশাহয়া ভাদশাহ মথাপি বা। সম্ভন্ত্যা যো প্ৰিসগী স্থাৎ সম্ভন্তঃ স নিগদ্যতে ॥ বিকল্পো বাতিকাদি **ভেদা** । সম্ভত্যা নৈরম্ভর্য্যেণ । ञ्र-विज्ञभी व्यविद्वाराणी ॥ 🕸 ॥ नजुः মুক্তানুবন্ধিত্ব বিষমত্ব মিতি বিষম লক্ষণ ভদৰ ন ঘটত ইতি কথম্য• বিষমেষু পঠ্যতে। ঘটত এব ইতি ন দোষ:। যত উক্ত চরকেণ। বিসর্গ• बामला कृषा मियान १वाक बाक्र १॰

। দূর্লভোপশন: কাল দীর্ঘ মপ্যনু-বর্ত্তভা যত্ত খরনাদঃ। জুরা: পঞ্ চ যে প্রোক্তা: পূর্ব সততকাদয:। চত্তার: সম্ভত• হিত্তা ক্তেয়া স্তে ধি ষনজুরা ইতি :৷ তদ্বিরেণ ত্যাগাভি शाया।। 🕸।। मडड नक्न बार्। অহোরাত্রে সততকো দ্বৌ কালা-বনুবর্ত্তে। দৌকালৌ অহন্যেক কাল• রাত্রাবেক কাল•।যতো দো-ষাণা নহোৱাত্তে প্রত্যেক ছৌ দ্বৌ পুকোপকালো। যভউক্ত বাণ্ড টন मध्यक्तिः क्यामिति । 🗱 । व्य त्निर्मुक नक्षण नाष्ट्र। व्यत्नर्मुक खुरहाद्राजाप्तककाण भुवर्ख्छ । मिन दि औष भूषनकाल क्रामुद (मावङ्खः॥#। ज्ञीयक ठजूर्थकः (या र्लक्षण भार । ज् शेषक ख्डीरय-হ্লি চতুর্থেছি চতুর্থক:। তৃতীযে ৎক্লি ইভ্যাগনন দিন• গৃহীভা। যত উক্ত•। দিন মেক মতিক্রম্য যে। ভ (त< म जृडीयकः। दिनघर॰ वृद्धि क्रभा यः गार म हि हर्ल्य है डि ॥ अबार तृष्वममुङः। उक् स्न বিভাগেন যথা সংখ্যা করে।ভি ছি। নততান্যেদু। ছত্ৰ্যাথ্য চত্ৰ্থক পুলে

পকান্ ৷৷ অহোরাত্রাদহোরাত্রাৎ স্থান প্ৰান প্ৰান্ত। দেখে আ-मानय॰ भाषा करता विवयक्तरः ।। व्यवस्थः। व्यामाणायातः क्रेणि-র: সন্ধব: পঞ্ কফ স্থানানি এযু তিষ্টন্ দোষে। যথা সংখ্যু সততা-দীন্ করোতি। তত্রামাশ্যে স্থিতো দোষ: সতত্ত করোতি ছৌ কালৌ অহোরাত্রে কালছবে দোষ পুকো भार । ज्राय श्रिका (मःव जामा-শ্য নাগভ্য অন্যেদুয়ে করে।ভি। এককাল নৈকদ্যা দেকঘিলেবাছো-রাত্রে দোষ আনাশ্য নাযাতি। তত্ৰ দ্বৌ দোৰ কোপকালৌ এক মন্ काल काराय ভिष्ठे छ । পর্মি, श्रासी - * শ্য ইতি। ক:ঠ ছিতো দোষে। ২-ছোরাত্রাৎ হৃদয় মাযাতি। ভূড়ীযে দিনে আমাশ্য নাগত্য স্থলুকোপ কালে তৃতীযক জুর করে।তি । এককাল ন ত দ্বৌ কালৌ স্বভা-वार । এव॰ नितः इति। (मार्या ৎহোৱাতাৎ কণ্ঠ নাথাতি। ততঃ পুররছোরাত্রাজ্বয় মাযাতি চত্থ দিনে আমাশ্য মাগত্য স্ব পুকোপ কালে চত্র্যক হুর করে।ত। এক কালং ন তুদ্বৌ কালৌ স্ভাবাদেব ॥ 🛊 ॥ नन् (माष्ट्राश्यन कर्मण

নিজস্থান গমন ক্রমাৎ কথ• তৃতীয **ठ**ज्थिं**रियम**(या ज्वांगमन । উठ्य-তে ৷ দোষো হি পুকোপ শম্বে (रगदंखरा लाह्दाट सङ्गनस (दग দিন এব যাতি। যত আহ। দোষ: পুকোপকালে হি বেগবন্তেন লাঘ-বাৎ। বেগবানর এবায় স্বস্থান মভিগছতি ॥ সদ্ধিষ্ স্থিতঃ পুলে-প করোতি। সন্ধ্য স্চামাশ্যেপি সন্তি তেযু ছিতঃ পুলেপক সর্বন। করে। 🕏 ॥ নিবৃত্ত: পুন রাবা-তি বিষ্মো নিয়তে দিনে। স্ব ভাব॰ কারণ ভত্ত মন্য**ন্তে মুনিপুঞ্**বাং ॥ স্থাবদ্য কারণত্বে কফ্সান বি-ভাগ নিরপেক্ষা কতুর্থকাদি বি-भर्याया व्यभि जुदाः यम्। काल ভবন্তি। অধিশেতে যথা ভূমি বীক্ষ কালে পুরোহতি। অধি-শেতে তথা খাতৃ নেবেৰ: কালে পু ষপ্রতি।। সুশ্রেলগাহ। স চালি वियाना (एक् न कराहि अनुक्छि । প্লানি গৌরব কার্ম্প্রেভ্যঃ স যমান্ন পুমুচ্যতে।। বেগে তু সমতিকান্তে গতো ২য নিতি লক্ষ্যতে। ধাইন্ত त्राङ्ग बीनद्वार भोष्योदेवताश्वाः ভ্যতে 🛚 🗱 🖟 ছিলেবোল্নস্য তৃত্তী-যক্ষ্য লক্ষ্য মাস্থ। কফ পি ভা-

ত্রিক্পাহী পৃধাদাত কফাত্মক:। বাত পিভাছিরোগাহী ত্রিবিং: স্যা-ख्**ञीयकः ॥ विक्गुाही (वहनया वि**-क॰ गृङ्गाजि इंडार्थः॥ 🗱 ॥ नन् कक পিক্তাত্রিকগুছৌ বেদন্যা ত্রিক ব্যা-পী ত্রিকস্য বাত স্থান• তৎ কথ• তৎগৃহীতৌ পিত্ত কফৌ অন্য স্থান-গবেন দুৰ্বলবেন দুৰ্বলৌ বেগা স্বৰু-তে। উচ্যতে দোষাণা স্থান নিযমঃ ন তু স্পতিবানা । তথা চ সূশুক:। ছপিতানা হি দোষাণা শরীরে পরিধাবভি। যত্র সঙ্গঃ স বৈগুণ্যা-দ্যাধি ভবোপজাহতে॥ এবং অন্য স্থানগত্ত্বেন চতুর্থকোপি বাচ্য । বাত ক্কাত্মক: পৃষ্ঠাৎ ব্যথ্যা পৃষ্ঠ• ব্যাপ্য ভবতি ইত্যৰ্থ:। যপ্লোপ-কর্মণ্যবিকরণে চেতি স্ত্রেণ পঞ্দী ॥ 🗱 ॥ करकान्त्रभा वार्डान्त्रभा 🔻 চত্র্যক্ষ্য লক্ষ্ণ নাহ ৷ চতুর্থকো দশণতি স্বভাব ছিবিশ জ্ব:। ह्या छा। द्वित्यकः भूवं निवस्या ছনিল **সভব:।। লৈ** ব্যক: লেখ্যো• বৃণঃ তথা অনিল্সণ্ডব্য বাতোল্ব-१:। अञ्चलिनाः विस्तिषद्भवादः। উক্তঞ্চরকেণ। পুষ্যম: সন্মিণা-তেন পঞ্সু রিষ্মজ্রা: ইতি 1 जुग्यामा गुरुनासक सायडाः वि-

দোষতা অপি ন ভবঙ্কি ইভি কৈজে-है:। भूबे: भुषमः कड्ढा छा। वाष्या হুছে ব্যাপ্য পশ্চাৎ সকল শরীর ব্যাপ্রেতি। এব মূল্ণ বাতচাতঃ मित्रमः भूवं व्यथ्या मित्रा व्याभ्य अकलः भद्रीद्रः व्यात्याञीज्यः॥ विषमञ्जूत अवाना क्युर्थक विशर्या यः। अहि मञ्ज्ञगाउ। ए। य भाउर्थ-कविशर्यप्रदः ॥ व्यन्तः मस्टामि भः क्षकारभन्न कड्रथंकविश्वसंस्थात्वरा জ্ব: সোপি বিষনজ্ব এব। স কিং बाजूङ इंज्यलकाया मार जही ত্যাদি॥ 🛊 ॥ তস্য চতুর্থক বিপ र्यायमा वाक्र भारा म मार्था जुद यञ्जी व्यामास्य व विमक्षि। व-তুর্থ চ বিপর্যাষ ইত্যপলকণ । ञङापि विभर्यप्रयाभि वाष्ट्रवाः। থথা অহোরাত্রে ছৌ কালৌ মৃঞ্জি শেষ সর্ব নহোরাত্র ভিগ্তীভি সভতবিপর্য্য:। অহোরাত্রে এক ৰাল মৃঞ্তি শেষ সৰ্ব মহোৱাত্ৰ ভিষ্ঠতি ইত্যন্যেদ্যুদ্ধবিপর্য্যয়ঃ। ন-ধ্যে এক দিন জ্বয়ত আদাবন্তে চ দিনে মুঞ্জি ইজি তৃতীয়কবিপ-र्यायः। এতে विषमञ्ज्ञा উপলক काः व्यान् द्रावि कृदामरगानि वियः मङ्द्राताद्वराः। यथा। मत्नी वाञ

ক্ফৌ যস্য ফীণ পিত্তস্য দেহিন: ১ রাত্রৌ প্রায়ে জুর স্তদ্য দিবা হীন ক-क्रमा जू ॥ भारा वाल्लान॥ शामः। म-खजारीनाः भी जन्ति पार न्ति व চ হেতৃমাহ। ত্বক্সৌ শ্লেখ্যানিলৌ भीज भारते कनयरता कुत्र । उरयाः পুশান্তবো: পিত্ত মন্তর্গাহ্ব করোতি **চ। भी ७ भी ७ महि ७ भू भा छ**रशाः পুশান্ত বেগবো:। অন্ত: অভ্যন্তক্রে। করোভ্যাদৌ তথা পিত্ত• ত্বক্স্থ• দা-হু মতীবচ। ভিম্মিন্ পুশান্তে ব্রিভরে 🖟 দক্ত: শীত মন্তত: ৷৷ অন্তত: হস্ত भागाषिकः॥ स्था भी अपि माशापि कुत्रर्या जिस्नाव कव भार । हार्वर हो मार भी जामी जुदरी मान महिली मान (छो। मारु न्दं खरगाः वृक्षः जूथ সাধ্যত্রমো হপর:॥ সংসর্গকৌ সা-मिপाভिरको। कष्टैः कष्टे गाँदाः॥। विषमञ्जद्रविष्णयानारः । विषक्षिम রসে দেছে শ্লেম্ম পিত্তে ব্যবস্থি-তে। তেনার্জ- শীতল দেহ চা-र्ज्युक शुकाय । अमद्राम विमास चाहात्रक द्राम मुद्धि (मास् পিত্তে চ ব্যবস্থিতে দুষ্টে স্থিতে তেন ছে ৰুনা শীতলং কফেন উঞ্চণ পিন্তে-न अर्क्षद्व । ठार्क्षनात्री खत्राकाद्म न-র সি হাকারেণ বা। কাবে দুষ্ট যদা

পিভ' শ্ৰেমা চাত্তে ব্যবস্থিত:। তে-নোফর• শরীরস্যশীতত্ব হত পা-मरगः।। व्याः इष्ठ भाषास्त्री। कार्य শ্বেমা যদা দুষ্টঃ পিত্ত শ্চান্তে ব্যব-স্থিত:। শী ১ত্ব তেন গাত্রেস্যাদুক্ষ-वुः इस भाष्याः ॥ 🗱 ॥ विषमजुत्र-বিশেষস্য পুলেপকস্য লক্ষণ নাহ া পুলিম্পন্মির গাজাণি ঘর্মেণ গৌর-বেণচ। ননজের বিলেপী চ সশীতঃ স্যাৎ পুলেপকঃ। ৌরবেণ উপল-क्षिठः। सन्मज्ञत्वित्वभी सन्मत्वग স্য জুরস্য স্বা সম্বন্ধো হস্যান্তীতি भन्तज्ञत्रविद्याभी व्यदः विषमज्ञतः। তথা চ নশুক:। প্ৰেপকাখ্যে বি-ৰনঃ পাুয়ঃ ক্লেশায় শোষিণা মিতি ॥ 🗱 ॥ व्यथ वियमजुदानाः नामानः विविद्मा । जुद्राम्व विवनाः **म**र्ख সন্ধিপাত সমুক্তবা:। অথেল্বেস্য দোষস্য তেষু কাৰ্য্য চিকিৎসিত ॥ वियमञ्चय कर्डव। मृष्कृ याथक भाः খন । সুখোঁ ফৈ রম পানৈশ্চ শনখে-विवयक्द्र°॥< ॥ का निक् कः शाहीन-স্য পত্ৰ· কটুকরোহিণী। পটোল ॥ সারিবা মৃত্ত• পাঠা কটুক রোহিণী।। नियः भागिनः विकन। मृत्रीका मुख ৰংসকৌ। কিরাততিক্ত সমূতা 🤄 न्तनः विश्वरञ्चषः ॥ ७ पुष्ठापत्नकः

মুত্ত মজালোড স্নাপনাঃ। ক্ৰাযাঃ मनगड्याम् लक्ष शक्षित्र कृतः॥ काजिङ्गः इन्त्यवः। वट्मकः क्रे-छ:। हन्दर मुख ब्रङ्गन्दर । क्या-যা: পঞ্। পঞ্বিধ্য সম্ভ সভতা-ন্যেদ্যুষ্ক ভূভীয় চতুর্থক ৰূপ। ॥ ॥।। নহাবলা মূল মহৌষধাভাগ ক্বাথো विरुव्याधियव्यक्तप्र श्रि। भी **उ॰ ग**क-ম্পা পরিদাহ যুক্ত বিনাশ্যেৎ দ্বি-ত্রি দিন• পুযোগাৎ ॥ৠ॥ ফু দুান্তা নাগর পুষরাদৈয়: কৃত: ক্ষায:কফ নাক্তোত্রে। স্থাস কাসাক্চি পার্শ্ব কৃগ্রুরে সদা ত্রিদোব পুভবে **लि न**जारजा। क्युपारि ॥ क्युपा मृ তाপদাक हन्तरेन घं रेन जू निष পर्ण-ট পটোল পৌষ্টরঃ। ভিক্তা কলিফ্ **नि**ष्ट्रमर्प्ट वामरेक मंश्लीवशः ভार्गि विज्ञतिः भराः॥ मृजः शिरदः भूद দিন ক্যায় নিহ্ভি বৃদ্ধভ্র মুপু-শীত। স্থাসমূহাক্চি দাহ মূলু-ণ ভৃষা বিমি কাস মতীব শ্লক া আনাহ হিক্তাদিযু সলিপাতে গল-गुर्ह छन्ति भित्राक्हायाः। वृहर-युन्ति दिवगज्ञात्र ॥ 🗱। गुरु। भवाकः ৎ ভূঠা বিশ্বৌষধ কণ্টকারি দ্বাথ:। শীভ: সকণা চুৰ্ণ: সমধু হিৰ্মজুর∙ ্ভি। 🕬। ভিলবৈল লবণযুক্ত কল্পে।

লসুন সেবিতঃ পাডঃ। বিষমজ্ব নপছরতে বাতব্যাধীনশেষা শ্চ ॥ 🕸 ॥ কালামাম্বী তু সভডা বিষম-खुत नामिनी। सथूनाछ। ज्या लीहा रखाण् विवमक्त्रान्।। कालाङाङी मगरेवना इंडि लाक्ति। ना ह कि কিড্ঠা ওডত্ল্যা কর্ষসতা ভক্ষণী-বা। 🗱। পীতো মগ্রীচ চূর্ণেন তলসী-প্রজা রসঃ। দ্রোণপুর্দ্ধী ভবো বাপি নিছত্তি বিষমজুরান্ ॥ 🕬 অমূতালাঃ **गठः** हुर्नः वाममा भदित्याधिकः। পৃথক্ষেত্ৰপভা গাঃ দু' গুড় মাঞ্চি-क नर्भियाः।। यथान् नेक्यास মরো হি ত নিতাপক্র নাক্রক ज्यतिकारिन स्वाभागितः 🕥 🙉 **जु**त्रः विष् परित्रं नहस्र विश्वतः াা না নেত্রগভারোলা, পর নেত্রু नायन । भिया हत्र जिल्लाकन् लु या ारमऽ वृक्षियान्। कीरदव्यं गः ত गागु वरेषवामि जिन्न स्था। ख **जु**ठीव इ: 11 क्र 11 व्यथानगार 1 एक मा'म' भाषा मा'म' मि मा'न म थानि वा । नाय मा नक जुक्कारना मू চ্যতে বিবমজুরাখাাঞ্চা অগ্নিবে**শ**ক । সূরা সম্ভা পানায ভোজনে চর-পাযুদা:। ভিভিন্ন বিভিন্ন: পথ্যা: **ञ**्जूषे। वियमञ्जूति ॥ हद्गागृथा गृकः

প্রকৃটাঃ। ছক্ত্র বনপ্রকৃটাঃ। বিদ্ধি-রাঃ বর্ত্তিকা লাব বিলির চকোরা-म्। भा अथ जङ्जानीनाः वि-শিষ্টা চিকিৎসা: তাগন্তী কটুকানন্তা সারিবাভিঃ শৃত হল চন্ত্রাখ্যে জুরে দেবং বা া ীনাং নিগৃতধ্যে ৷ অং मञ्जूताल्जा। का शिक्षां विभाग विषा ङिङा माहिया जिः मृतः **इतः। म**ः স্ভত্তাপ্য জ্বল্ল মেবং বাতাদীনা নি-रृह्य ॥ व्या वृश्यत् ही अद्रष्टा ध्राञ বিটপা ভদবাভে দভীচ গ্রুক্তা সমা-न 🖲 । द्वार १.४।। भारतिस्व नुग्यान्छ। পৰ্যা'ब्रह्राम्ठा हलः। वृथ्छः छ-ভান-পাত-জুৱ-সম্ভক্তক- ছাষে**।।** प्रमान मानिया। प्रतिष्ठेः नियुः। छन्। <। व 🕶 । 🕮 । मुक्ता भारतान विचाद म ास् दिक्ता मृज । दल जहः शिरवहीयु स्थापुर जु तनाचरय ॥ भ-ক্রান্তঃইন্দুখবঃ ক্ষেক্ষেপাধারণ ভ্য জ্বভাষক চতর্থনে। ভিষ্তা প্তি-কর্ত্তবেটা বিশেষোক্ত চিকিৎসিতৈ: ॥ উम्मीतः हन्त्र- मुखः खजुही धान्। नागद्रः। यस मा दृष्डः (भरः मर्कः র। মধুযোজিত।।।।।। জ্রে তৃতীবকে পু•সা• ভ্ঞা দাহ সন্নিতে। জপা-मार्ग करे। करेगा (नाहिरेड: अर्थः তন্তভিঃ॥ বৈজ্ব। বারে রবে তুর্ণ ভ্রণ

९डि ভূঙীर**कः।#**। ছিরা তামলকী गःक निवा वृष महोवरेशः॥ निजा মধ্যুত: কুথে শহত্য চ্ছর: গ্রেং 1 शिद्धा मानिश्रभी । लायन नी स्वादी **। मि**ता कड़ी उर्जा दल्ला एका। অ্থতি প্রাং এসন নম্য নিস্ভি চতেত্ব ১৯ গুল ১৮৭ শিরীল পুরান্য विकाशान् ता नाउट मृत्रमः शास्त्रभावस्ता स्ट.स. युवन**ऽरा**-প্রায়েক ভিজান লোকে ব্যঃ তি-**ल**ोड वस्तो १ इ.५० १० त्य मान त्र शुक्ति।। का अस्तर अधिक भान লি ফীণা স্তাহত থঞা। জুরণ **म**टाष्ट्रेस भीषः जुंताद्यः समुना-हात्र ॥ अ॥ म न न दि विभयाया-ণা বিষমজ্বণো চরিৎনা সভ-छात्रीनामिय कर्डगा । भीकानि-ভূতে পুৰুষে স্বৰ্যাছী ভহৱী কিয়া । नाशा ज्ञिल्ट ज् विधि विनयत-फाइना**णन॰** ॥ आहामरेन र्बर्ठेद র্গুক্তি:কন্মলাদিভি:। তুলবভ্যা ম-হাশীত শীতাদি জুরিণো হরে।। তূলৰভী তলাই ইতি লোকে॥ 🕯 ॥ ত স্তব্যভ্যা সুপীবাভ্যা পীবরো क निङ्यानी। युवां छ गांत ना जिल्ला ত্তেন শীত পুশান্যতি॥ কাতাজ্ সক্ষ সংজাত তস্য শীতে নিবাহিতে

া পুরুদে চাস্য বিজ্ঞায় পৃথক্ তাণ কার্যেৎ দ্রিয়-মা তভো দাহে ত স•-লাতে পরৈ রেরও সম্ভবৈ:। দ্যীত-िन धाति । जिल्ला स्वान् क्रमा भाषा-দবেৎ।। গ্ল।। ভালক ব্ ক্তিবা চূর্ণ ज्याः जाबा बारा इशिः वदमाः गंव ज्था महार नम्हार कन्त्राहरिकः।। ज्बमन्यूद म्थाल वं रेन्ड शंबनहि: भारत । भी छ । उहुर्नतहूर्न एका নাত্র শিতাযুত্ত ॥ পুভাতে ভক্ষযে-ত্তেন যাতি শীভজ্বক্ষয় । বাস্তি ভঁবতি কস্যাপি কস্যাপি ন ভবভ্য-शि ॥ একেন দিবলেনৈর শীভভুর-स्तः भवः । मध्यक्तामस्य शर्थाः শিথরিণী ভক্তর চ।। 🛎।। भी उ-कृत जुने रेखदशहर्न । **এवा काठी**-फ्न (द्राय विक्ना श्रीतद रनः। কবিডল্ব সিতাবৃক্ত চূর্ণ শীতজ্ব ज्ञाशहभाक्षा कायश्वा**नात्र**णी **टिका** হয়তা পুর চোরকৈ:। সহদেবা বচা करेष्ठः भी ७१मः ध्रा लालरेनः ॥ ७८७ द्रादीसरेवः निष्टि जंदन कात्र मन्यु-रेकं:। मार्द्धं विभाविक रेडन मन्। क्षाही ज मानान ॥ कायशा श्री उकी । नामना दान्।। (अस्माने हैं डि লোকে। ব্যস্থা ভড়গী। পুরো ও शुन् । (हाइक: ७विडेंत । एह-

वाट गरिवन। गहरम्वा वृश्ववा । कारदा यवकादः। का ग्लामि युनः লেপন ভৈলক্ষ্যা 🛊 🛮 এরগুদ্য তু পতাণি निश्व ज्यो निधाभरय । माश्चामि कुर्द्धरण (मर्स्स्ट का विश्र धाः । ণি খার্যেৎ ॥ তেন নশ্যতি দাছো হৃদ্য জুর কৈবোপশাম্যতি। দাহে मान्त्र यहा **रेग ७**७९ छह युक्ता निना-ब्रायट ॥ 🛊 ॥ क्यमहक हलग्री (म. 🗎 খল। সরস চন্দ্র চন্দ্র বিলেপন।। বন লভেব ভক্ত পরিবেষ্ট্রনেৎ পবল मारु निशी िठ सक्ना ॥ ठन्तः क-প্র: ৷ তদক্ষ সক্ষাত শৈতিয় म्बार्क् निवाद्रिष्ठ। शुङ्करकान्। वि क्छाव जाः छी मशनस्य भूनः। 🗱 । मूर्वर्हिका नागत्र क्षष्ठ गृहा वाका নিশা লোহিত যৃষ্টিকাভিঃ। নিদ্ধা स्वर व प्खा उक शहर रेडन जुदर माह जनविष्ठक ॥ यहे बक्टे बनः ॥ 🗱 ॥ जाया नागज क्छ ठन्तन नि भा रहे)। ब क्या ववा वाका रेमक्रव माबिदा मधुबना (मदक (बाशी अरेक: া দেঃশীরাভূধি কেন রৌহিষ জলৈ ত্তিনা পচেৎ ষড্গণে তকে ওছন रबब्बुद मृष्ठज्ञ माश्चानि भीजानि-কে।। চন্দ্ৰ মত্র শ্বেত। মধুরসা ম্রা। রোহীতকঃ রোহিণি ইতি

बाक । दोहिष दाहिष **इंडि** ज्-ণবিশেবঃ। জল• বালক•। মহাৰট্ एक रेडन ।। 🛠 !। शद्यात्वार शन-কল্লার মৃণাল বিষ পৌন্ধরৈ: । স্বমৃ-দোশীর মঞ্জিল পদাগৈরিক কট্-क्रेनः !! नादिवाष्ट्रय (नाष्ट्राय क्री-রী খজুর মন্তকৈ:। ধার্ত্তা শতাবরী रूकिः कार्य कर्द्ध श्रुरगिकिटिङः ॥ লাকারস প্য: শ্লু মন্থভি: সহ্-काञ्जिकः । शक्री : न निष् चुहुः मारुकुव क्व॰ शब•॥ लाक्नावनामिः পৃথক্ ভৈল ভল্য:। পদ্মকাদিতৈ-ল।। #।। পুলেগকে পুযঞ্জীত হে: মাজ্বহরী কিয়া । কৃদুছাটা গো-**শৃत्रः विভাল विश्वादग**्य निहर्मादः । सम्स्कृत ज्डेकिंग्नी रः मञ्जूत ियांना:।। श्रुष्ठ यव श्रुष्ठ हन्तु ह-গলক রোমাণি সর্বপা: সবচা:। হিন্দু গৰান্তি মরীচাঃ সমভাগা শ্বাগন্ত সংপিষ্ঠাঃ।। ধুপন বিধিনা শন্যভ্যেতে সর্বান্ জুরালিয়ত । গুহতাকিনা পিশাচ প্রেড বিকারা-नय॰ ध्नः ॥ क्षुइति कतिथात्री । ज्डकमी कठायानी । रुनुनियान ল্যু ক্দুনিয়াল্য পত্নাদি। গ্রচ-न्तुः नगूत्र गृह हज्याः । स्टार्ट्स्ता बुन: ॥ 🖚 ॥ स्तानः भागतन् स्तरः

শীয়ু• মুচ্যতে বিষমজুরাৎ।। সো-ম উমাদি সহিত ! সানুচর ন न्त्रां दिग्रा म इंड । भूतं डः भवि-ত্র:।।।।।। বিষ্ণু সহসু মূর্জান চরা চরপতি বিভুগ স্তবলাম সহসেুণ জুর ন্ গর্রান্ ব্যপোহতি ॥ সহ সুমূর্জান নিভি সহসুশীর্ষেত্যাদি বেদাভিহিত।নান সহস্ণে ভার-(उाङ्ग्विज्यं: ॥ #॥ जुत्रम्याति দেবতাত্বাৎ পূলা কাৰ্য্যা। ষত আছ বিদেহঃ। তীর্থায়তন দেবা গ্ল **७**क वृष्काशमर्भ तिः। मुक्करा शृ জনৈ শ্চাপি সহসাশাম্যতি জুর: " ।। তীর্থ ক্ষমিল্ট জল । আ বত ন ংবেগিঙিত পুৰুষোত্তমক্ষেত্ৰ ত্রীশৈলাদি॥ #।। নিষপণ্ড বরা (व्यायः कवानी वावग्रवः। का-রে। দিখু হি রামেষু তিন তে ক্রম-(म। २·मका: ।। সর্বেকীকৃত• हुनं भुज्राय जक्रायमद्रः। अकाहि-क ब्रह्मिक्क उथा जिम्बिनकुद्र ।। চাৰুথিক মহাঘোর সভত সভ 🍴 ত হি বা ॥ খাতু ছঞ্চ ত্রিদোষো ত্থ জুর হ স্ত চ নানব।।। নিয়াদি ह्र्या इंडि विषमज्जादिकात्रः॥। ইতি ভাবপুকাশ: 11

সমাত্গণ মীশ্বর । প্রথন্ পুষতঃ । বিষমন্যনঃ পু । শিবঃ। ইতি ছা-শীবু নুচ্যতে বিষমজ্বাৎ॥ সো- । রাবলী॥

> বিষমন্ত্র: পু॰ সর্পধারক:।বাদিয়া ইতি খ্যাত:। ডৎপর্য্যয়:। জাঙ্গ-লী২।ইতি জটাপ্র:।।

> विषयमग॰) जि विषयमगणिउ॰ ।
> विषयमगि) है जिप्पा छ को मूनी ॥
> विषयमगि) जी गक्षनाकृषी ।
> विषयमि निका) है जि जा जन्मि निका ।
> विषय विज्ञा । जु जु जा जा निक्षणि ।
> विषय विज्ञा । यु जु जा जा विज्ञा ।
> विषय विज्ञा । यु जु जा जा विज्ञा ।
> विषय विज्ञा । यु जु जा जा विज्ञा ।
> विषय विज्ञा । यु जु जा जा विज्ञा ।
> विषय विज्ञा । यु जु जा विज्ञा ।
> विषय विज्ञा । यु जु जा विज्ञा ।
> विषय विज्ञा । यु जु जा विज्ञा ।
> विषय विज्ञा । विज्ञा ।
> विषय । विज्ञा । विज्ञा ।
> विषय । विज्ञा ।
> विषय । विज्ञा ।
> विषय । विज्ञा ।

বিষম্ভ: ত্রি অসমানস্থিত:। ইজি
কেচিত্র। উপপ্রনদেশস্থ:। যথা
নারদ:। অপুাগু ব্যবহারক দ্তো
দানোম্থো বুতী বিষমস্থাক নাসেধ্যা ন চৈতালাস্থ্যেম্প:।। বিষমস্থা: উপপ্রবদেশস্থা:। ইতি
ব্যবহারতজ্ও।।

বিষমশিষ্ঠ: পু দোষবিশেষ:।
স চ অনুচিতশাসনক্ষা:। মছ-দ্বৈষম্য:। যথা। অত্ত কামত এব চান্দ্রাব্য তপ্তক্ ছুয়ো বিষম শিষ্ঠ- ব্বেন ইছাবিকল্লাসম্ভবাৎ কামত শান্দাৰণ অকামত তপ্তক্ ছু॰। ইতি পা্যশিক্তভত্ত্ব'।।

विषमायूथः भू॰ कामाप्तवः। ইতি रुलायूथः॥

বিষমাক্ষ: পু॰ শিব:। ইতি ত্রি কাণ্ডশেষ:।।

विवयीय॰ जि विवयानागउः। ইতি निकालकोमुनी ॥

বিষমৃষ্টি: পু॰ ফুপবিশেষ:। বিষ্
দোডি ইতি কড সিঙ্কে ইতি চ
হিন্দী ভাষা। তৎপর্য্যায়:। কেশমৃষ্টি: ২ সুমৃষ্টি: ৩ রণমৃষ্টিক: ৪
ফুপডোডমু প্টি: ৫। অস্য গুণা:।
কটুরু । ভিক্তর । দীপনর । কফ
বাত কঠান্য রক্তপিতাদি দাহ
নাশির । ক্চ্যর্ঞ। ইতি রাজনির্ঘটি:।।

বিষমৃত্য: পূ॰ জীবঞ্জীবপক্ষী।
চকোর ইতি খ্যাত:। ইতি জটা
ধর:।।

विषयः भुः हक्कुत्रा निगुश्यः। म ठ् क्रभ नद गक्क त्रम स्थानंक्रभः। ७८ भर्यप्रयः। त्याहतः २ इन्द्रियार्थः ७॥ (मनः॥ व्यान्यः। इत्यार्थः ॥ स्थान्यायमत्त्र कित्युभ (उत्हा दायूनाः विषया २५॥। उत्र कित्रि

র্গন্ধ হেতুনানা ক্পরতী মতা। **ব**িবস্তুর**ন ড**এ গন্ধোপি দ্বিবিধা गडः ॥ व्यर्भ सम्माभि दिख्यस्य। হ্যনুফাশীত পাকজঃ। নিত্যা নি-ত্যা চ সা ছেপা নিত্যা স্যাদণ-वक्षा। विनिज्य जु उपन्त्रो न्। राष्ट्र रेमदादयद (याणिनी। ना ह ত্রিধা ভবেদ্দেছ ইন্দ্রিণ বিষয় স্ত-था।। यानिकामि डंब्ल्प्स् इन्द्रिय॰ ত্রাণ লক্ষণ । বিষয়ে দ্বাগুকাদিস্ত বুক্ষাগুন্ত উদাহ্নতঃ। 🖘।। বণঃ শু-ল্লোর দস্পশোজিলে মধর শীতলৌ । त्र्र एक मुव इक्ष माः मर्गिक मुनाः হত ৷৷ নিত্যভাদি পুথমবৎ কিন্ত দেহ মযোনিজ। ইন্দ্রিণ রসন॰ निकु र्हिमापि विषया मठ: ॥ 🕸 ॥ न्त्राम् उक् (सङ्ग्रस्त मापूर्ण मृत्र ভাৰর : নৈমিত্তিক দুবত্বস্ত নিত্য-छानि जु भूर्बद्या इन्द्रियः नयनः व-রি স্বর্ণাদি বিষ্যো মত: क्षा অপা-ক্জানুফাশীত স্পর্গন্ত প্রনে মতঃ ॥ তির্য্যম্মনবানে ষজ্ঞেयः স্পার্শা-দি লিঙ্গক:। পূৰ্ববিষভ্যতাদ্যুক্তণ (मक्रांशि ज्ञिन्तियः ॥ भागा-দিন্ত মহাবাযু পর্য্যন্তা বিবয়ে ম-ত:। ইতি ভাষাপরিছেদ:॥ 🕸 🛚 । বিষয় ইতি।ভোগসাধন বিষয়ঃ

1 मर्द्धानव हि कार्याः अपृष्ठीधीनः य ह कार्याः यममृष्टाधीनः उउनुश-ভোগ• সাক্ষাৎ পরস্পার্যা জনয ত্যের নহি বীজ পুযোজনা ভ্যা॰ বি না কস্যচিদুৎপত্তি ব্লস্তি তেন ছ্যু পুকাদি বুন্ধাণ্ডান্ত সর্ব নেব বিষ্ থো ভবতীত্যৰ্থ:। ইতি সিদ্ধান্ত মুক্তাবলী।। #।। বিভাগেবিভঃ। ইতি ভরতধূ ভাজ্য: ।। অব্যক্ত: ।। শুক:। ইত্যপ্যৱয়পাল:।। জন-পদ:। ইতি মেদিনী।। কান্তাদি:। ইতি শহরত্বাবলী।। नियामकः। यथा। विभाक्ता हि विष्णवार्थः সিনোতের্বন্ধ উচ্যতে। বিশেষেণ সিনো গীতি বিষযোতো নিযান-ক:।। ইতি ভউকারিকা।। 🕸 ।। আরোপাশুয়: ৷ যথা ৷ সারোপা-न्। जू याजात्को दिवशी विवय ख्या । विषग्रसः क्ष्त्राध्राम् ना স্যাৎ সাধ্যবসানিকা॥ যথা গৌ-র্বাহীক:। ইতি কাব্যপুকাশে ২ উল্লাস:॥

विषयाक्कानः क्ली **उन्मृ**। हेि दाकः निर्वक्षः॥

বিবথাধী প্ রাজা ॥ বৈষ্থিক-জনঃ ॥ ইন্দ্যঃ ॥ কান্দেবঃ ॥ বি ব্যাশক্তপ্ৰয়ঃ । ইতি মেদিনী ॥ दियदि

दिष्य की इन्द्रिय । इडिसिनिनी।। दिय्यी जि दिव्यामङ:। इंडि स्मिनी।।

विषयी श्रु नृशिक्तिः ।। कामएतवः ।।
देविषिकः ।। ইতি मिहिनी ।। धृनिः ।
ইত্যজ্যপালः । আরোপ্যমাণঃ ।
यथा । दिविष्युद्धः कृष्ठिन्युक्तिन् ना
याः नाथ्यमानिकां । दिविषयी
आत्ताश्यमाणन অन्तः कृष्ठ निगीर्ल १न्युक्तिन् आत्ताश्यदिषय मुक्ति
ना म्या माध्यमानिका । ইতি
कावः शुकाणः ।।

বিষর্কণা স্ত্রী অতিবিষা। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:॥

वियवा॰ क्ली विष्या **३ छिलाय**ः हिन्सका॥

विषवा छी इन्मुवाक्गी।इंडि ब्राइनिर्घण्टः॥

विविविद्या की विषयमधः। ইতি
विविविद्या की विषयमधः। ইতি
विविविद्यामस ही कायाः छत्र छः ॥
विविविद्याः शुः विषयमाळ्व छ।।
विविविद्याः शुः विषयमाळ्व छ।।
विविविद्याः विविधाः। यथा। विविविद्याः विविविद्याः विविविद्याः विविविद्याः विविविद्याः विविविद्याः विविविद्याः विविविद्याः विविव्याः। विविव्याः विविद्याः विद्याः विविद्याः विविद्याः विविद्याः विविद्याः विविद्याः विविद्या

कास्तिकः २ नरतिनुः ८ कोणिकः १ कथा भुमत्रः ५ हकारिः १। ইতি करिषदः ॥ व्यानगृश्ची ৮ कात्र्विः २ कात्र्विः २० व्यञ्ज्िकः २२ व्यानगुष्टः २२ गाक् उकः २० । ইতি শদ্বভাবনী ॥ धौवविशी स्त्री विवित्रा । ইकि

विषरेवित्रभी जी निर्दिया। इंडि त्राजनिधंग्रे:॥

বিষশাল্ক: পু॰ পদ্যকন্থে আন্ত শুণাঃ। গুক্ত্বা বিষ্ঠান্তি জ্বা শীত লত্ত্বক। ইতি রাজবল্লভঃ ।

বিষশ্ক: পু॰ ভৃস্বোল:। ইতি ভূরিপুযোগ:॥

विषम्की शू॰ ज्वातानः। ইতি विषा राजावनी।। वृद्धि

বিষস্চক: পূ॰ চকোরপক্ষী। ইতিভেমচন্দু:।।

বিষস্কা^ন পূণ ভূস্বোল:। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:॥

বিষহত্রী স্থী অপরাজিতা।। নি র্বিষা। ইতি রাজনির্বণ্টঃ।।

विष्ठतः जि गत्र न न भारकोषधानिः
। यथा। उँ इँ जः। मख्या २ वः इतः
। यथा। उँ इँ जः। मख्या २ वः इतः
। उ कृ गर्व वृष्ठिक इः विष्। शिः
श्रूणी नवनी उक्ष भृक्ष विष्णे न स्मा शास्त
।। मत्री वः पश्चि कृष्टिक न स्मा शास्त
विष् वः इद्र । जिल्ला विद कृष्ठिक

कलन पृष्ठ मः यूजः ॥ वजः वा नाह (नशाह विषनामा ज्यानित्र । शाद्रावजम्य ठाक्कीन इद्रिजानः ननः निना। वय (याशा विषः इष्ठि विनत्वय ই (वाद्रगान् ॥ रेमकदः व्ययगः ठ्रिं निष मधाक्य मः यूजः। वृश्कितम्य विषः इष्ठि (नशा श्यः वृष्ठ वृष्ठ ॥ ইष्ठि शाक्ष्ण ४५७ व्यक्ष्य ॥ ইष्ठि शाक्ष्ण ४५७

दिवातः) जी सनमापियी। इंडि वियहती) सपदिवादनी॥

বিষহা প্রী দেবদাগীলতা। নির্দ্তি-যা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

বিষা স্ত্রী অভিবিষা।ইত্যমর:॥ বুদ্ধি:।ইত্যুণাদিকোষ:॥

বিষাস্ত্র: পূ॰ শল্যান্ত । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ:।।

वियान क्री कार्ड विश्वः । भण्ण्यः ।।इसिन्डः । ইভি भिनि ॥ का-वन्तः । ইভি (इस्टन्दः ।।

विषाणिका जी भिरम्भी। इंडि तन्नाना।। माडना।। कर्त हेम्भी ॥ व्यावर्डकी। इंडि ताकनिर्धणेः॥ विषाणी जी कीत्रकारकानी॥ व्यक्त-म्भी। इंडि भिर्मिनी॥ वृण्डिकानी । इंडि ताकनिर्यणेः॥ डिङिफी। इंडि मक्रिन्मका॥ বিবারা

विषानी भू इछी। मृत्री। इंडा-॥

क्यः ॥ अय उनाद्योगधः ॥ मृत्रा-ট হ:। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

পু॰ অবদান:। যথা।

জাড্য মৌর্থ্য বিষ্কোবসাদ:

সাদে। বিষা গা। ইতি হেনচলু:॥

वियामनी जी शनाभीनजा। इंडि

ब्राजनिर्वक्षः ॥

পু॰ সর্গঃ। ইতি শব विद्याननः

गला।।

বিষান্তক: পু॰ **শিব:। ইতি ছেম-**

हन्तः ॥ वियमान्यक जि ॥

বিষাপহ: পু॰ মুদ্দকৃক্ষ:।ইতি

बाजांनयकः॥

विवाभश जी हेन्द्रवाक्षी॥ वि

र्बियः। इंडि बाजनियंग्रेः॥ नागर-

बनी। इंडि ভारপ्कामः ॥ वर्क

ন্লা। ঈশুরমূল ইতি ভাষা। ইতি

मय हिन्तुका ॥ सर्भकका विका ।

ইতি রত্ন নালা ॥

বিষাভাষা জ্রী নির্দ্বিষা। ইতি

রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

বিষাযুধঃ পু• সর্প:। ইতি শব্দ-

রবাবনী॥ বিষযুক্তালে দ্লী॥

मर्भः। ইতি শद-

हांचा वा

विवादा छः शूः क्याथतद्वर: বিষ্ব

ইভি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

विवादिः भुः सहाहशूमाकः॥

্যুতকরঞ্জঃ। ইতি রাজনির্ঘট: ॥

বিবাস্যঃ পু॰ সর্পঃ। ইতি শদ্-

द्रज्ञावनी।। विषयुक्तमूर्थ वि॥

বিষাস্যা জ্রী ভল্লাতক:। ইতি

मद्ग जिल्ला ।।

ियु वा भागा। इंडि वियुवत

मम्हीकाराः **ভ**द्रठः ॥ नानाक्षशः

। ইতি রামাশ্র: ॥

विषु । भू विवृव । यथा। दिय

নানাক্পণ গ্ৰানণ বিশ্বক্ ভদস্যা-

ন্তীতি বিশুহে অগিতাভর পদ-

লোপ কাক্তসন্ধে ব্লিতি পানা-

फिज्**रजन नः नद्वना हे** ठाअब्रहीका-

या अभागमः ॥

বিযুপ• ল্লী বিযুব•া ইত্যমর্টীকা-

যা ভরত: !!

विषुव॰ क्ली नभजाजिनितवकानः।

७८ भर्ग्रायः । दियुव्८ २ । ३७५-

নর: ।। বিবৃপণ ৩ । বিশ্বক্ ৪

दिश्वक्द। इंडि भक्दक्षादनी ॥

विष्याः ७ । ইতি जानाण्यः ॥

रियूर: १ । **इंडि मूक्**छे: ॥ उड्ड

त्व जुवादाः मःकाश्वी। रथा।

মৃগ কন্তুট সংক্ৰান্তী দ্বে তৃৎণুক্ষি-

भागत । दियुवजी जुना दिस्य

গোল মধ্যে তথাপরা: 11 ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব•॥ #॥ তে ত্ মহা-বিবুব ৰলবিষ্ব নামভ্যাণ ক্ৰমেণ খ্যাতে। যথা। বিষুবাভ্যা বং-**সর: স্যাদিতি শন্দ্**বিদা মত॰ ৷ মহাবিষুৰ মাখ্যাত কৃতিভি ৈচত্র চিহ্নিত ॥ তথা স্যাজ্জ व्यविषुव॰ कमामाश्विन চিহ্নिত॰। ইতি শব্রত্নাবলী॥#॥বিষুবারস্ত কালে। যথা। মৃগস ক্রান্তিত: পূর্ব• পশ্চান্তার। দিনান্তরে। একবর্ষে চতু: পঞ্চ পলমান ক্রেমেণ তু ।। বট্বপ্তি वर्ञद्रातक हिन ज्यान्यन द्रादः l এবং চতু: পঞ্চ দিন মহনারস্তণ• कमार ॥ वूर्रक्षण ह उद्दर्भाः भूमशान द्राव ध्रुव । किक मध्यान ণে তদ্বদভিতো দক্ষিণায়ন ।। অ 📗 খনা শক্রমেণৈৰ বিষুবারস্ত্রণ তথা । রবিসংক্রাম্ভিতো মেব তুল্লো ब्रिंडिंड: शून:। विषूव भीन कन्। क्षं (वृकाकीन्यु गकायत्क। पिन-यानाय यीनार्खात्ययार्खः भावि कः नजः ॥ जला वृवार्क भग्रं । মশীতি: পলভাৱিনী। মিথুনার্দ্ধণ চতুক্তি শংপলানা বৰ্জতে ক্ৰ-मार ॥ कर्क्र हो खंड वहें जिल्लर ति शर्षा हा भी उकः। कना खंख

দ্বিনবভি: ক্রমাৎ কুট্যভি বাসরে।। कन्यार्कामुकनीमानः (दाष्युः भूदी ক্রমেণ হি। দিনে দিনে ভাগছারা-शानः (वाष्ठः किवानित्भाः ॥ এक মান দণ্ড ষষ্ট্যা ভ্যক্ত্বান্য মান নি-র্ণথঃ । ষট্ষপ্তি বৎসরানেবে ভতঃ जार वाउन्निका। भून उहर जत्रा॰ उप्तर व्यवः जलामानिकः। देखि (ब्राजिस्टब्रु॰ II 🗱 II व्यन्ताह 🛭 মেষ সংক্রমতঃ পূর্বণ পশ্চান্তারা **दिनान्डात्र । शुालि**रलाम्यान्यलास्त्र-न विवृवाद्रञ्जाः ভবে८ ॥ ज्याहण-দিনে সৌরে চৈত্রে নথ তিথো শকে । বিষুবারম্ভণ তত্র সনং মানং দি-বানিশো: ॥ ততঃ পুতিদিনং বেলা সপাদ ত্রিপলাগ্রিকা। বর্দ্ধতে মেষ বিখাংশ পর্যন্ত স্থল মার্গত: ।। उथा कि। हाइ भर्य। उ॰ भारतान ত্রিপলাত্মিক। । ভাদৃগাবাঢপর্য্য-ম্ভ পলৈক পুমিতা মতা॥ ততঃ कर्क्र विश्वाः मनर्यप्रष्ठः भुजारः कः মাৎ। সপাদ পলমানেন বেলা-অুট্যতি নিশ্ভিত ॥ তাদ্গুাদুাভ-পर्यप्रसः भाषान विभवाश्विका । ভাদৃগান্ধিন শেষান্ত হরনেত্র প वाञ्चिका॥ हिवामान ए७ यस्ट्रे স্ত্যক্তা ব্রাক্তেঃ প্রমাণক া বৈশা-

বিষ্কির

शाही हिवामान द्राजिमान जुला हिन् ।। वहेन हिव ८ मद्राह्म ७ छ छ छ न्या ६ हाहणा णाह । भून छह८ मद्रा छह८ छ छ क्राहणाहित्क ।। इंडि मध्कृ छ प्रमुक्तावनी ।। वियुव८ क्री वियुव । इंडिअन ।। वियुव८ क्री वियुव । इंडिअन । इंडि इन्नाना ।।

বিষয়: পু• সপ্তবি•শতিযোগান্ত र्गडमुथमर्यागः। भू छकर्मान छन्। পঞ্চ দণ্ডাস্ত্যজ্যা:। যথা। ত্যজাদৌ পঞ্বিষয়ে সপ্তশ্লেচ নাডিকা: । ग ७ वताचा उत्याः यह ह नव स्वंग বজুযো: !৷ বৈধৃতি ব্যতিপাতৌ চ **সম**ন্তৌ পরিবর্জনে**। ইতি** স**ে** क्ठामूकावली॥ 🛊 ॥ ७व जाउ-कन । विश्वश्रुर्वारमा विम बच-कारन कार्या बज्जा मनूज छ দানী । সূত্ৰ্ কলতাত্মজ সৌখ্য मूनुः गृहमेऽ निर्माण विष्ये नम-র্থ:।। ইতি কোষ্ঠাপুদীপ:।। #।। বিস্তার: ৷৷ পুতিবন্ধ: ৷৷ ৰূপকাক্ भुष्डमः ॥ (वागिना वद्यां छमः । इंडि (मिनि ॥ वृक्तः। इंड) बरः॥ অর্গলা। ইতি ভরত:॥

বিষ্ণ ট্রী পু• অর্গলা। যথা। ভদ্নিষ্ণ্যো হর্গল• ন না। ইত্য महारको कलाविषात्रगकार्षः व्यर्गलः इपकार्ण इंडि थाउः ।
उद कलावेः विष्ठञ्जां क्रिक्शि क्रिक्शि क्रिक्शि क्रिक्शि क्रिक्शि म्
र्षेत्रपद बार्थक्षन (मण्डद विष्ठद्वीं काम व इर्डिएक। छिष्ठप्रका
र्गल मिडि म्ललाठेः । विष्ठरद्वा
रक्षनिमिखरणः । इंडि चर्णः ।
इंडिमुक्तिः ॥ विष्ठरद्वा (यागर्डिए
मादि म्लनाट विखात পुडिवक्ररपाः । क्रिक्शि व्याप्ति पुर्डिक्ररपाः । क्रिक्शि विष्ठा इंडि भाठेः । इंडि

विश्वः भू॰ गुाम्रम्कदः। ইঙি द्राक्षनिर्घणः॥

বিষি

র পূ

পক্ষী। ইত্যম

র বিষ

র পি

র বিষ

র ব

। জ নিজ গববৈত্যা ইতি লোকে ।
। বিষিয়া মধুরা: শীতা: কবাবা: ।

কটপাকিন:। বল্যা ব্ষ্যা প্রিদো

ষ্মা: পথ্যা তে লবব: স্থা: ।।
ইতি ভাবপুকাশ:।।

বিষ্ঠ: ব্রি পুরিষ্ঠ: । বিশ্বাতো: ক্ত পুত্যযেন নিয়য়: ॥ বিষ্ঠপ॰ ক্লী ভ্যনং। ইত্যনর: ॥

ব্ছণ ল' ভ্ৰন হেত্যনয়: ।। পিষ্টপ• পিষ্টপ:।ইতি ভট্টাকায়া• ৰূপদ্বশ ।।

বিষ্টয়ঃ পু॰ শুভিবন্ধঃ ॥ রোগ-विष्णवः। ইতি योषनी॥ न ज् णाना हाता गः। उम्र नक्त भार । আম॰ শক্লা নিচিত। ক্ষেণ ভূ रश विदक्ष विख्यानित्वन। भुवर्ड बान नयथात्र स्नन विकात वाना इ गुनाइतडि॥ आग अभक् मा হারসারণ। শক্ৎ পুরীষণ বা ক মেণ নিচিত সঞ্জিত। ভূষো বি গুণানিলেন দুষ্টবাহুনা বিবন্ধ ব্যা माणाधिक वा यथाव भूईवम शुवर्खिमान अन विकास जाना र गारः॥ अ॥ उदायक नानार भार । ७ थिन् ७ द उ ्रान्य नु फुरव তু তৃষ্ণ পুতিশ্যায় শৈরে৷ বিদা शः। जानामात मल माया धस्तुः ङ ८ अ. । उपभाद विभाउनकः ॥ वि-

वाजन वाभुवृद्धिः ॥ सः ॥ मक्ट-नक्षक बार । ख्युः करी शृष्ठ शु-द्रीय मृत्व मृत्नाथ मूही मक्छा व নিশ্চ। স্থাসক পরাশ্যমে ভবস্থি তথালসোক্তানি চ লক্ষণানি !! পকু:শব্ডো শক্ৎসঞ্বজে ৷ অ-লগোভানি আখ্যান বাতনিয়ো-थारीनि ॥ 🕸 ॥ ज्यानात्शामावर्खस्या न्हिक्टिनाया इंबाञ्चामुख्य हि-কিৎ মাত্র লিখ্যতে । অথোদাব-र्ভानाः हिकिएमा। অধোবাত नि রোধোপে कृताराई विज मज। (मृह्मान• ७था (उत्तः विष्ठ र्यहान्-লোনন ॥ বিভিয়াত সমূত্যে তু বি-(इराम । उद्योषय । यहा छात्राद गार्क (मारा विख र्दिला सवः॥ বর্ত্তি: ফলবর্ত্তি: ॥ মূত্রাবরোধ জনি-তে ক্ষীর বারি বচাণ পিবেৎ। দুল্লশা ব্রস:চাপি ক্ষায় ক্সভস্য চ।। দুয়শা ৰণ্টকারী দুরালভা চ তৃল্য গুণবাৎ ।। এর্বাক্বীক তোবেন পি-বেদা লবণীকৃত ৷ সিতা মিফুরস क्षीतः माक्षात्रम मथानि वा॥ नर्वः থৈৰ পুজৰীতি মৃত্ৰক্ ছাশ্যরীবি-বি॰। ভৃদ্ৰোভি<mark>যাতজে নুেহ্॰ স্বেদ</mark>• हाशि श्याङ्ख ॥ अन्यानि लुगुश्लीक गरीवगर्वान् विधीन्।

निजनीवारवारवार्यः मृत्कृरेहः पृ শো র্জালা সপ্যাৎ সুথেন তস্যাগ্রে कथरयह कथाः भियाः । ছिद्धानिः याजरक जीका घान मनाह हर्ने तः ॥ পুবর্ত্তবৈৎ ক্ষতে সক্ত স্বেছ স্বেদৌ পুশীলবেং। উ.কু মরীচ রাজিকা দি। উদ্ধারস্যাবরোধে ভূ হৈছিক। ধুন মাচরেৎ।। ছদিনিগৃহ সংজা তে ব্যন• ল্লুন• হ্নিত । বিরেচন• 🛭 চাত্র মত• তৈলেনা ভ্যঞ্জন॰ তথা ॥ বস্তি শ্লিকরৈ: সিল্ল চতুর্গণ জল পণঃ। আবারিনাশাৎ কৃথিত গী-**ভ**वच॰ भुकाबजः ॥ तमस्यगुः श्रिया | নার্য্যঃ শুক্রোদাবর্তিন নর । ভদ্যা-ভ্যানেশাহ क मित्रा हत्रायुषः ॥ **मानिः शर्या** जिक्क रूप्ट क्**ड रेम**थु-ন বেব চ। ফুৰিবাত সন্তুতে স্থি মুফ তথা লয।। ক্চ্য মল ছেত खका शृत्र (मदा मूर्गिस यर । ত্ৰা বিধা**ত স**'ভতে শীতঃ সৰ্বো-বিধি হিত:।। কপ্র শিশির হল। शिरवरतारः गरिनः गरिनः। मुत्रन्थाः সে ধৃতে শত্তে। বিশ্রানঃ সরসৌদ-ন: ॥ নিদাৰেগবিখাতোত্থে পিৰেৎ ফীর পিতাযুত। সুবাহন সুশ . য্যাত্ৰ হিতাঃ শ্ৰোত্ৰ প্ৰিয়াঃ কথাঃ ॥ 🗱 ॥ বাজাদিবেগবিঘাভজনিতা- 🛚

না নুৱাবর্জালা চিকিৎসা ম**ভিধাৰ** ৰক্ষাদি স্থাপত বাত জানভস্যো-मावर्जना ठिकिथमा मारु। हिङ्ग माकिक मिछ्रियः भिष्ठि र्वर्डिविनि মিঁডা । যুঙাভ্যক্তা গুদে ন্যেগ্ मुरावर्डविनामिनी ।। कनवर्छिः ॥ मन्न गिञ्जनी क्षष्ठ वहा शोहाक मर्यभाः। ७७ की ब मनायुका कृतव र्ভि রিছোদিতা॥ মদনকলা দিবর্ডিঃ ॥ 🤋 ॥ খণ্ডপল• তিনৃতাক্ষ: কৃষ্ণা-कर्मः हाया क्र्नः। शाःशाहनम्। म-পুনা বিডাল খদক নরে। লিহাং।। **७ उ**म्गाउ भुद्रीत्य (मरः विरेक्ड क् मावर्खि। मध्यः नज्ञशिक रयागाः पूर्वः নারাচক• নামা।। নারাচত্র্• ॥ 🚓 ।। नरवराय भिश्रवीम्न जिर्म्ही ह চিত্র । ত চূর্ণ ত ড সংমিশু ভক্ষ (यट भाउकिष्य ड: ॥ এउए ७७) क्षेत्रः नामा वन वर्गामिक्स्न । छेन्ः বৰ্ত্ত প্লীহ গুল্ম শোথ পাণ্ডামগা-**गर्•**॥ ७५।४० ॥ ३॥ म्लक• मास মাৰুঞ্জ বৰ্ষাভূ পঞ্চনুলক। কৃত-মাল ফল• চাপ্সু পজ্বা তেন ঘৃত• शहरा। उर भी उः मनस्यर कि भु-মুদাবর্ত্ত নশেষত:। পঞ্চন্লক মত্র वृह्दा मुक्क्यूनकाम् । मृक्ष्यूनकाम् । मृक्ष्या ज्य ज्यानाहमा हिकिएमा । दूजा

কারণ কার্য্যসাঘর্ত্ত রীণ জি-या। जानार्श्वा ह कर्ने के विल्ला य का जिधीयर ।। चितृ व्कृका क् ব্লীভক্যো দ্বি চত্। পঞ্চ ভাগিকা:। ভাড়ৰ ভ্ৰাগ বটি গ হয়ন্ত্ৰগৰাহ मृत्रुगः॥ वर्डि ছिक्ट्रे रेमह्द मर्यल गृहव्य कठ सप्तरकीतः। सव्ति ভাড বা পট্বৈ নিছিতা স্বাজুও প-রিলাণাঃ।। বভিন্নিশ দৃইফানা শ-নৈ: পুণিহিতা খদে ঘৃতাভ্যকে। ष्मानाः (कारावर्ड) न्यमवि छेटाः **७था ७०० ॥ विकेट हान्यावर्डिः** ॥ 🕸 !! ইতি ভাবপু शणः ॥ विष्टेच्ची जि विधे खुद्धा गन नकः। यथा। रेवमना श्वरता उक्ता विहे स्ति मृक्षे भाक्ष छाः। ইতি द्वा जवज ভ:॥ বিইন্তরোগবিশিষ্টশ্চ॥ विश्वेदः णुः विष्ठेणी ॥ पर्ञमृष्टिः ॥ भीटोम्यायन । हे ब्यादः ॥ स्वाप्ति-**না জ্**শাস্বাদিগুহঃ। ইভি ভর্জঃ 118 ।। विशेष वाका वाह। विशेष्ठ সাৰ্দ্ধ দ্বিত্ত্য বাদাবৰ্ত্ত বলিতাংগ-নুখাৰূ। অসংখ্যাত দৰ্ভাঃ। তথাচ প্যাদ পুছ:। উচ্ কেশে। ভাৰ-मुका बद्धालका दिहेबः। हिक्का বর্জনো ব্রহা বানার্ভল বিষ্টর: ইতি। ছলেলাগরিশিইং। দ

সংখ্যানবিহিতা বিপ্তরা শুরণে হাপি
। এবকা । পঞ্চাশন্তি তবেবুক্ষা তদকেন ত্ বিপ্তরা । ইতি যদি সমূলং
তদা শাখ্যন্তরীয়া । এতেন বিপ্তরে
পঞ্চবি শতিসাখ্যা ভবদেব ভা
ভৌজা নিরস্তা। এবং বিপ্তর গৃহণং
হস্তাভ্যা হালি যদুক্তা ভদাল নিরস্তা ।। যবোপদিশ্যতে কর্যা কল্
ভূরিফ্ ন চোচ্যতে। দক্ষিণ শুর বিজ্ঞোক্ষ কর্যাণ পারসাং করা।
ইতি ছাল্যাশিরিশিপ্তাৎ। ইতি
সাক্ষারুভন্তা ।।

বিষ্টরশ্রা: প্রক্রিয়াইত্যারা।। বিষ্টরা জ্ঞা গুণালিনা।ইতিরাজ-নির্ঘটি:।।

বিপ্তক্র জ্রী স্বর্ণক্রেকী। ইজি রাজনির্ঘট: ॥ বিপ্তাক্রা ইতি চ কুটিৎপাঠ:॥

বিষ্টার: পু: ছন্দোবিশেষ:। যথা বিষ্টার: পড জিলুদ:। ইতি যত্ত্ব-পুকরণে দুর্গাদাস:॥

নিষ্ঠি: ত্রী বৈতন বিনা হঠান্ডারোদ্বনানিরেশ:। বেগার ইতি
থাত:। তৎপর্যান:। আজ্: ২।
ইত্যনর:।। হঠান ভৃতিক: কেশো
বিদ্যাতক্লো বিপ্তিরিতিভউষানী
। বেবেতন মন্তরেণ ক্যাঃরণে কর্ম

কারি । চেভ্যন্যে। ত্রিবু কর্ম করে। বিষ্টি: ব্ৰিষাম ভূতি কৰ্মণীতি ক্ৰু: । ইতি ভরত: ।।ঞা। বেতন ।। কর্ম । इंडि व्यक्तिमा अनुगा दर्घतः। ইতি বিশ্বঃ॥ পে্যন• । ইতি হে-**बहन्तुः।। ७।। ना ह छम्। व**वारन्ऽं कारण कर्नालर्गक मध्य कर्ना। পঞ্জিবাৰা ভদ্যা অল্বং শ্ন্ত । यथा। दव वानव कोनव टिडिन পর বনিজা: স বিষ্ঠশ: সপ্ত। শঙ্গনি চত্যুমাগাঃ কিন্তুমুশ্চ প্রুবাণি কর शानि ॥ मृद्वारि डिथिएमय जार পঞ্চন ভন্তরীয়কে। আদ্যন্তার্ছাৎ क्रांप गुर दक्षावृद्धा वदास्यः ॥ कारणा कठ्याक (लवाख শূত্রণক্ষকে। অউদী পৌণনাস্যো-শ্হ প্রাজে বিঠি হীরিতা।। কৃষ্ পক্ষেত্রীয়ায়া দশম্যাত্র পরা र्षा ३:। मधन्त्राक एक्स्नुतः भ्-र्बाट्ड विष्टि मञ्जदः॥ विश्वाय दिव होतानि विक्टि अईब वर्क्कराए । বিপ্তিশেবে ত্রিদণ্ডে হি পছে কার্য্য-ह्यावरु ॥ 🗢 ॥ कर्चभुकाला । নাড,ত পঞ্চদ্য গল চ ভথৈকা বংখা দলৈক সহিতা নিষ্ভ চত মুঃ ৷ নাভিঃ কটিঃ বড়থ পুচুলতা D जिल्ला विशेष्ट्रीय निगासकाव्य

विভाग এय: ॥ মুখে कार्य)धृखि ভবিতি মরণ চাথ গলকে ধনগুলি ৰ্জন্যথ কটিতটে বুজি বিলয়:। किन नां शिफ्रण विजय नथ भूरह ह बगरः भाजीतः ভদাবाः পৃথগিতি कनः প्रयम्नयः ॥ यन् यम् ग्वि ভিথি যুগ **দশ শিব গুণ সংখ্যাস্** ভিথিষু প্রাগ্নোঃ। ১৪। ৮। १। २८। ८। २०। २२। ७। व्यायाजि वि-ঠি রেষ। প্ঠেশু জনা পুরস্কু জনা ॥ भूबीएगाः भूबीयग्रामि विष्याची ভবতি ইত্যৰ্থঃ ॥ # ॥ একেন 🕏 না দ্বিশুণা তিথিস্ত সপ্তাবশিষ্ট• করণ• ববাদি। পূর্বে পরে প্যেব ন্য বি-শেষে। দ্বিসণ্ডণা চন্দু বিব্ভিতা চ ॥ किन्तुय संख्वः क्यपः शुप्ति है ना-रि खिथ दानि मत्य स्टेमर । उँभा-खा लाव गन्धिह एवं भूदं ह-जुड़ारभव व नागः ॥ कः ॥ देखु क्मलक हिडार्या ज् नि्तः मगन। ववारिः। किना द्य क्नि बाङ्ब्रः পত्यः शब्दशामः ॥ ददाम् श्रिश কথন• ॥ # ॥ পৌন্তি চ স্থির শুভা-নি ব্বাথ্যে বাল্যে বিজহিতাল্য-शि कर्ग । को नाव भूगर मिन वि ধান তৈতিলে শভগতালুগকল ॥ गात ह बीकामुद द व ति विश्वज्ञांभ

रिश्यं विषक् किया छ। न निष्कि ॥ মাথোতি কৃত্ত বিষ্ট্যা বিবাভি-হাতাদিয় ভত্ত সিদিঃ।। মস্তৌষ-र्थान मञ्जाने ह मशीहिकानि शा বিপুরাজ্য পিতৃকর্ম চলুয়দে সু। সৌভাগ্য দাৰুণ কৃতি পুৰ কৰ্ম নাগে কিন্তুর নান্নি শুভপৌতিক বিফু: পৃণ অগ্নি:।ইতি শব্মালা मय्वानि॥ इंडि (क्रांडियंड्॰॥ বিপ্তি: ত্রি কর্মকর:। ইতি মেদিনী।। विष्ठल॰ क्ली मृत्रञ्चानः। यथा। वि घ मनि भविछाः इवग्र। এछा ञ्चन । यन वः महार । दिष्टन॰ बर्ग मनिष्ठन भदिष्ठन । ইতি मिषाउकोगूनी ॥

खी विविष्णुकाद्भागात्व বিষ্ঠা তিষ্ঠতি যা। ভৎপর্য্যাবঃ। উরার: २ अदक्तः ७ नगनः ४ नक्ट ए . গুৰা ৬ পুরীয়া ৭ বর্ছক ৮ বিট্ ১ । इंड्रमदः॥ वहं: २०। इंडि क्री-थबः ॥ ज्याम्यु > >> मृर्यु : >> कल्ला .च मन • 33 I इंडि भंदबद्वावली II े উ > ১৫ প্তিক > ১৬। ইতি রাজ-निर्धणः।। 🗫 ।। उ फ्रल्न निर्वास्था यथा । न নগ্না॰ জ্রিয় নীক্ষেত পুরুষণ বা कराहन। न ह मूब भूदीय वा न ह ग'मुडे देनथन' ॥ 🕸 ॥ काल उपूट-नर्ग निरम्भा रथा। नारेकः कीरफ

মধাবেত নাপ্সু বিন্তু মাচরে । त्रिष्टिश्वः अविष्णिविज्यः न नयः मान माठाबट ॥ इंडि कीर्स्स उ-পরিভাগে :৫ অখ্যাব:॥ 🕸 ॥ ড-मूर नर्गविधान भूतीय भागाक्छ। मद्या पृष्टिवाः॥

॥ শुष्तः ॥ वजुरमवञा । इंडि ध्दरी ॥ धर्ममाञ्जकक् मृनिदित्मयः। रथा । मन् वि विक् रात्री उ या छवान्।।-भारता २ व्यिताः। यमाभणस्य मध-र्खाः काछ।।यन वृह्म्यानी ॥ शहा-শর ব্যাস শত্র লিখিতা দক্ষ গো-তমৌ। সাভাতপো বশিষ্ঠক ধর্ম-শান্তপুযোজকাঃ॥ইতিযাক্তবল্পু-मः हिडा। 🗱 ॥ वृक्षात्वश्वाम-यः। उम्र वृष्ट्मिक्ति र्थशा (वर्ष-প্তি ব্যাপ্রোতি বিশ্ব• য:। বেষ ভি নিঞ্জি আপ্যায়তে বিশ্ব মিত্তি বা। বিফাভি বিযুন্তি ভক্তান্ মাযাপদারণেন সংসারাদিতি বা । বিশতি সর্ব ভ্রানি বিশন্তি নর্ব ভূতানি অভেতি বা।। ধ্যাদ্বিধ-নিদ সর্ব ত্স্য শক্ত্যা নহাত্ম-नः। ভमाप्तिवाह्यः विकृ विन-धार्खाः शुर्यमञार ॥ इति विक् शूबानः। इंडामब् होत्याः <u>चब्र</u>ाः।

७८ भर्यायः । नातायगः २ कृषः 🗢 रिक्छे: ८ विश्वेत्रणुवा: ৫ माला দর: ৬ হ্বীকেশ: ৭ কেশব: ৮ মাধব: ১ ষভু: ১০ দৈত্যারি: ১১ शुखदीकाकः ३२ (गाविनः ১৩ गः ৰুডবুলঃ ১৪ পীতায়র: ১৫ অচ্যতঃ ১৬ শাস্থা ১৭ বিশ্বক্ষেনঃ ১৮ জ-नार्फनः ১৯ উপেन्तुः २० इन्तुविद्रज्ञः ২১ চক্রপাণি: ২২ চত ভূজি: ২৩ প-मानाजः २८ मश्रेत्र पृत्र २৫ वामूप्तवः २५ किविक्रमः २१ रेमदकी मन्द्रमः २५ শৌরি:২৯ 🖺 পতি ৩০ প্ৰয়েন্ত भः ७३ वनमानी ७२ वनिषु भी ०० क नाद्राञ्च: ७८ व्याधाक्य ३: ७৫ वि শ্বস্তুর: ৩৬ কৈটভজিৎ ৩৭ বিধু ৩৮ वर्मनाकृतः ०२ । इंडामदः॥ भूद्रागभुक्यः ८० वृक्तिः ८) मञ-ধানা ৪২ গদাগুজ: ৪৩ একশৃক্: ৪৪ জগন্নাথ: ৪৫ বিশ্বরূপ: ৪৬ সনাতন: ৪৭ নুজনে: ৪৮ রাহুভেদী ৪৯ বামনঃ ৫० मिवकीर्जनः ७३ श्रीनिवामः ৫२ অন্ধ: ৫৩ বাসু: ৫৪। ইতি ভটাধর: ॥ শ্রীহরি: ৫৫ ক সারি: ৫৬ নৃহরি: ৫৭ বিভু: ৫৮ মধুজিৎ ৫৯ মধুস্দন: ৬০ কাম্ব: ৬১ পুৰুষ: ৬২ 🗐 গৰ্ভ: ৬১ कित्रः ५८ वीमान् ५৫ वीषद्रः ५५ ানিকেতন: ৬৭ শ্রীকান্ত: ৬৮ শ্রীশ:

৬৯ পুভ: ৭০ মুরলীধর: ৭১ জগদী-माः १२ भनाषत्रः १० नन्ताञ्चा इः १३ নরসি হ: ৭৫ ইরেশ: ৭৬ গোপাল: ११ नन्दनन्दनः १५ नत्रकहिए १३ সাম্গর্ভ: ৮০ অজিত: ৮১ জিতা-निजः ৮२ अउथामा ৮० मन्यविन्तः ৮৪ পুনর্বসু: ৮৫ আদিদেব: ৮৬ 🗐 -বরাহ: ৮৭ সহস্বদন: ৮৮ ত্রিপাৎ ৮৯ উদ্ধৃ দেব: ১০ হরি: ৯১ গৃধ্নু: ৯২ যাদব: ৯৩ অবিষ্ঠসূদন: ৯৪ প্ত-নারি: ৯৫ সদাযোগী ৯৬ প্রুর: ৯৭ চানুরস্দনঃ ৯৮ (হ্নশান্ত্র ৯৯ শা-ভাবতী >০০ कान्यसभित्रिशः >০ (धनुकात्रिः ১०२ (मान्मिक्तः ১०० বি'রঞ্চি: ১০৪ ধরণীধর: ১০৫ বছ-मूर्खा २०५ वर्षमानः २०१ माठानन्तः ১০৮ ব্যান্তক: ১০৯ মথুরেশ: ১১০ দারকেশ: ১১১ রন্তিদেব: ১১২ বৃষ্ণ किन: ১১৩। ইंভি শব্यद्वादनी ॥ জিফু: ১১৪ দাশার্হ: ১১৫ অক্সিশ্ব नः ১७७ इन्सानु कः २०१ नद्रायगः १० **জলশ**য: ১১৯ যজ্ঞপুক্ষ: ১২০ তার্ক্ন, थुकः ১२) यড्बिन्सूः ১२२ शाम्य**मः** ১२७ বিভু: ১২৪ মার্জঃ ১২৫ জিনঃ ১২৬ হস भारकः २२१ हड्डः २२४ वजुः २२৯ ज-ভাবৰ্ত্ত ১৩০ মুঞ্জকেশী ১৩১ বজ্ঞ ১৩২ (द्याः ১०० भू ज्ञम्बः ১०८ बाज इः २७६ लाखायमः २०७ ज्वर्गविन्मः วว9 बिव**्मः** २५४ (१वकीमृत्ः २०৯ (गारभन्तः १८० (गावर्ष्वं नव्दः १८०) यमनाथः ३६२ शमाङ् ३६० माङ ভূং ১৪৪ চক্র ভূং ১৪৫ প্রবংসভূৎ २८५ मा इट २६१ ॥ 🗱 ॥ जम्र वर्गा-मरया यथा । मह (अनुक ठान्द्र शृङ्कना यगणाञ्चिताः। कालत्नि रुवनीव-मक्टोबिश्चे दिक्री डाः ॥क मः (किन मृत्ती माह्म रिनम दिवित द्रारूदः। र्वित्र १५ मिश्र वीषः कालीया नद-কো বলিঃ !৷ শিশুপাল শ্চাস্য বধ্যা বৈৰতেহস্চ বাহন:। শল্বো ২স্য পাঞ্চন্যে ୧४: ত্রীবৎলে। ২সিন্ত बन्हकः ॥ गमा (कीरमारकी हान-लाक कि जुरलंगः। गणः मागस्ड का रुख जूजगर्वा जू को छ छ:॥ है जिल्हिय जन्मु: ॥ 🕸 ॥ उन्ना न जन भानि शास्त्राख्त्रथा ७ ३३३ व्यव्हारस् সহসুনামানৈ চ নহাভারতীয় শা-ष्ठिणईनि मुखेबानि ॥ 🕸 ॥ जमा गः प्डा दर्न**क यथा। सद्र**नाह्य घि ठीरक উপান্ত্য চান্ত্য মেব চ। বাদদেবো বলঃ কামে। হুনিক্জো যথাক্র-॥ शुगव ख मिराडाउट हैं को जू রিভি নম্ড না:। নারাখণ তথা বুদ্ধা विकु: नि•रहा दबाहबाहै ॥ निञाः |

ৰুণ হরিদাভা নীল স্যানললোহি-ভাঃ। নেঘাণু মধু পিঙ্কাভা বৰ্ণভো নব নাযকা: ।। 🗱 ।। অস্যাঙ্গানি তে-याः मखर्गाण यथा। कः हे धः णः গৰুত্মান স্যাজ্জ খ বঞ্চ সুদর্শন थ • ठ • क • घ • गना (नवे ठ • न म • क्रक শ্ম ক।। ঘণ্টণ ভণ্হণ ভবে ही क গ জ ব সঞ্চ পৃষ্টিক ৷ ধ ব স वनशालामाहीवर्मः मः मः नः छः বেং। ছ • ত • প • কৌস্তভ: প্রোক্ত 'শ্চানভো হাছ মেব চ। ইত্যক্রানি यथारया ग॰ स्वत्त्वमा दिव स्था । अ।। गरूरा २ मुजनकारणः गरा हिदानिः তাকৃতি: ৷৷ পুঞ্চি: শিশীষপ্রভো ল-জ্ঞী: কাঞ্চনসন্মিল। পূর্ণচন্দু নিজঃ শত্র: মৌভাত ভাগণুগুতি: ৷ চক্রণ म्गुनर्गु अं ख्रिट्सः सन्त म-विजः। शक्षती मञामादा श्राहा स्यम्बद्धः ॥ विष्णुनावि हान्। िराति भाजा विवयः। इंडि गा-ক্ডে ১১ নগাম: ৪০০ বিদ্যু জ-गटभाजनामि र्था। ब्राह्माहग सप् চান্ত্ৰণ তম্যৈৰ ধীনভঃচতুৰ্**বঃ** স ভগবান্ জগৎ মৃ.টী পুবৰ্ত্তে॥ সৃষ্টঞ্চ পাতি সকল বিখাজা বিশ্ব-তোমুখ:। সভুং গুণ মপাশ্রিভ্যবিকু र्वित्यचतः चयः ॥ अञ्चलात चयः

দেব: সর্বাত্মা পর্যেশ্বর: 1 ত্রাে-গুণ স্মাশি হ্য কদুঃ সংহরতে জ গৎ।। একোপি সন্মহাদেব দ্রিধা-নৌ সমৰস্থিত:। সৰ্গ রক্ষালয় ভগৈ নির্গুণোপি নিরঞ্জন:।। এক: সন্ স विधारित जिथा ह वत्या भूनः । ত্রিধা বিভন্ত চাত্মান ত্রৈলোক্যে সংপ্রব্তি ॥ সৃষ্ঠতে বীক্ষতে চৈব পুসতে চ বিশেষত:। ২মাৎ সৃষ্ট্যা-ন্গৃহ।তি গুসতে চ প্ন: প্রা:॥ खनाञ्च न्वृतिधालात्कः स्थापिकः স উচ্যতে। অণ্রে হিরণগের্ভ্ত: স भारू वृं उः मना उनः ॥ व्यक्तिद्वाः मानिरम्(दा नावजाउदाम्जः मृजः। **(म्यवु ह स्हाप्त्र्या स्हार्**क्ष के दि মৃত:।। পাতি যমাৎ পূজা: সর্বাঃ পুরাপতি রিতি ফাত: । বৃচজ্বাট ফ্তো বুদ্ধা পরত্বাৎপরমেশর:।। विभिज्ञानश्रदमाज्ञानीयदः श्रीत ভাষিত:। খবি: সর্বগরেন হরি: मर्वहाद्वी यउ: १ अ.८भारा८ हान्यूर्थः ६ स विकित स्**डः।** न्द्रा हु प्रत्य कथाए एया हा द्रारा মৃত: ॥ 🕾: সংসারহরণা ছিভুত্বা विक क्ठ एउ। जगवान् भ वं विज्ञाः নাব্বনাৰে ,মিভি ফ্ড: ॥ সর্বজঃ **गर्व विकास हन्तः नर्वगरमा यजः।**

निवः म्याबिर्माल। स्याबिजुः **मर्ब**ः গভো যত:।। ভারণাৎ সর্বদু:খানা• ভারক: পরিগীয়তে। বহুনাত্র কি-মৃক্তেন সর্ব বিষ্ণুম্য জগ্ ॥ इंडि (केर्स्म ८ ज्यागः ॥ #॥ ज-পিচ। মৎস্য উবাচ। নহাপুলুষ कानाब् ०उरामी खरमामयः। भुः সুগু নিব চাওক্য মপুজ্ঞাত মলক-ণ ॥ অবিজ্ঞেয় মবিজ্ঞাত জগৎ স্থাসুচরিফু চ। ততঃ ষ্যমুরব্যক্তঃ भुक्तः भूगाकर्यागाः ॥ वाष्ट्रवाम-**जनिश्चनः श्रोन्द्रामी खामा नृपः। या** १ जीनित्यः भरता वाङामर्थं क्यायान् সনাতনঃ ॥ নারাষণ ইতি খ্যাতঃ স এব হয় মুছভৌ। স্বশরীরাদভি-थ्यायन् त्रिमृक्षु विविषः कगर्।। **जश ७व नमर्ब्जारो उानू दीबमदान्न**-ভং। ভদেবাও সমভবদ্ধেম ৰূপ্য-ময় মহৎ ॥ সম্বাসর সহস্ত্রে স্ঠ্যায় ভ সমপু छ । পুবিশ্যার ম ছাতেজা: স্বয়মেবাতাসম্ভব: ॥ পু-ভাবাদলি তদ্যাপ্ত্যা বিষ্ণুত্ব নগনৎ भूमः ॥ इंडि भाटरमा २ व्यवागः 🍱 ॥ अन्। जिल्ला मूर्वरंग रथा। मृष्टि क्रिअडिकद्रगाट वुका विक् मि-বান্মি কা:! স স·জ্ঞা• যাতি ভগবা-न् अक अव बनाफनः।। वृक्षात्व मृञ्जात চৈব বিষ্ণুত্বে পাতি নিত্যশং৷ কদুত্বে 🛚 চৈব সংহর্তা একোদেব ব্রিধা হিতঃ ॥ न এव मृद्धाः म ह मर्गकर्खा म এव পাতা সচপাল্যতে চা বুক্সাদ্যৰ-স্থাভি রশেষমূর্ত্তি বিঞ্ছ র্ররিষ্ঠো বর দো বরেণ্য: ॥ ইতি বহি পুরাণে नर्गानुनामन नामाध्यायः ॥ 🗱 ॥ नाद्रायनम् भू जिन्दिन्यका यथा। (या श्लो नाद्रायला एवः भद्राध्भद्रः তরে। নৃপ। তস্য চিম্বা সমুৎপদা সৃষ্টি পুতি नরোত্তম ।। সৃষ্টা চেষ॰ महामृष्टिः भाषनीया अरेयव र । कर्य का ७ वृ मूर्खिन कर्नु र नित्वह नकारक ।। उमार मृर्जिः नृकाम्यकाः यया भाना भिन् बग् । अव िष्ठगङ ~~স্তস্য সত্ত্বাভিধ্যা~~ধিতো নৃপ ॥ ~~প্রা~~ক্ मृष्टिकाउ प्राक्षन् रि मृर्जिम उर भूरता বভৌ। পুরে। ভূতে তত স্তম্মিন্ দে-ता नात्रायगः श्वरः ॥ भुविभञ्जः हर-শাথ বৈলোক্য তস্য দেহত:। **७७: ममात्र जगवान् वत्रमानः शू** ব্লাতন•॥ ৰাগাদীনা• তত স্তুষ্ট: প্ৰা-माखमा भून इंद्रः। महक्तः महक्र षुः भर्वत्वाकनमञ्ज्ञः ॥ दिन्ताः का भुजिभावाह खब विष्युः मनाजनः । (मवानाः मर्बना कार्याः कर्डवाः व ऋग ख्या ॥ नर्दछद्क ভ्वजू उव দেব ন সংশক্ষা এব মৃক্তা ভতো দেবঃ পুকৃতিছো वज्व हा। दिक् द्रभाश्ना भूबी व्यान समात स भुनुः। उत्ता সংচিন্ত্য ভগবান্ যোগনিদ্যা নহা-**उभाः** ॥ जन्ता म ज्ञाभा जगवान् ইন্দিয়ার্থোন্ডবা: পুজা:।ধ্যাত্বাপ-রেণ ৰূপেণ ততঃ সুদ্বাপ বৈ পুভু: ৷৷ তস্য সুপ্তস্য জঠরাত্মহৎ পদ্ম বি-निःमृड । मधबीभवजी मृथी म-সমুদা সকাননা।। তস্য ম্লস্য বি-স্তার' পাতালতল সংস্থিত । কর্ণি-कारां ७था भिक् उत्तर्श वुक्ता ভব: ॥ এব॰ দৃষ্ট্বা পর॰ তস্য শরী-রস্য তু সম্ভব• । মুমুচে তছরীরস্থে। बागु वायुत्रमः मृह्र ॥ व्यविहा विजयक्ष्म॰ भेज्ञक्रभाग शाह्य । व्यक्तानहम्नार्थाय थन्नः (उस उषा করে ।৷ কালচক্রময় ধারে চক্র । ত্ব ধার্যাচ্যুত। অধর্মরাজ্বাতার্থ• গদা• ধার্য কেশব।। নালেয• ভূত-মাতা তে কণ্ঠে তিইতু সর্বদা। 🗐-वर्म कोञ्चाली (हामी हन्याहिन्ड) ছলেৰ হ।। মাক্ত তে গতি বীর: গৰুত্মাণ স্তব কীৰ্ত্তিতঃ। ত্ৰৈলোক্য-गामिनी (रवी वन्त्री एउन्ह महा प्रि-যা।। দ্বাদশী চ তিথি স্তেম্ভ কাম-ৰূপী চ জায়তে। ঘৃতাশুনো ভবে-

ब्यञ्ज चारमारा॰ उट मदायगः ॥ अर्ग বাসী সভবত পুমান্দ্রী বা বিশে ষতঃ। এষ বিষ্ণু স্তবাখ্যাতো মূর্ভ যো দেব দানবা:।। হস্তি পাতি শ ব্লীরাণি সৃজস্ত্যন্যানি চাত্মন:। যুগে যুগে সর্বগোষ বেদান্তে পুরুষে। হৃষ II न शैनवुष्का वक्तवा नन्षायः कनाहन। इंडि वाजाए भजाभन নিণ্য নামাধ্যায:॥ #॥ বুকা বিফু শিবানা মেকত্ব॰ যথা। ডতো বুকা। শরীর ভৎ ত্রিধা চক্রে মহেশরঃ। **भुवातिहावनाहासा विख्नः विख्नी**-কত ।। তদ্দ্ধ ভাগ: সংজাত শত্ বক্ত শত্ভুজ:। সুটিকাভ সম: कायः भूकः म हन्तुर्भथतः ॥ देभ ন্ততো বুদ্ধকাৰে সৃষ্টিশক্তি ন্যযো-জবং ৷ স্বৰ মেবাভবং সুষ্টাবৃক্ষ-ৰূপেণ লোকভূৎ ॥ স্থিতিশক্তি• নিজা॰ মাযা॰ পুক্ত্যাখ্যা॰ ন্যযো: ক্ষয**্ । মহেশে বৈষ্ণৰে** কাথে জ্ঞান শক্তি निका उथा ॥ श्रिठिकर्छ। ভবিষ্ণু রহ মেব মহেশ্বর:। সূর্ব-শক্তি নিযোগেন সদা ত্ৰুপতা মম ॥ অন্তশক্তি তথা কাবে শস্ত্রবে স न्याबार्थ । यष्ठकर्त्ता ख्वह्युः म এব পরনেশবঃ।। অত দ্রিবৃ শরী-রেষু ৰ্যমেব পুকাশতে। জ্ঞানরূপণ

পরণ জ্যোতি রনাদি র্ভগবান পুতু:।৷ সৃষ্টি স্থিত্যস্তকরণাদেক এক মহেশ্ব-র:। বৃন্ধা বিষ্ণু: শিব শেতি স-জ্ঞা-माभ भृषक् भृषक्॥ या उ द्वृक বিধাতা চ তথাহ মপি ন পৃথক্। এবং শরীর কপঞ্চ জ্ঞান মুমাক মম্বরাৎ ॥ ইতি কালিকাপুরাণে ১২ व्यथायः ॥ 🕏 ॥ व्यन्धाः । छनाजीजः र्ग ভগবান্ ব্যাপক: পুরুষ: পর:। অনম্বভোগশাথী চয়ন্নাভিকমলাদ ज्< ॥ विकृष्ठ म ठ शाविन देश-রশ্চ সনাতনঃ।। য স্ত'বেদ মহাত্মা-ন' স জীবন্মুক্ত উচ্যতে ॥ ইতি বাম-নপুরাণে ৪২ অধ্যায:।। 🟶।। তেন गर्जनुरभाक्षण यथा। भूजन छेवाह । ভক্তি তস্যাথ সংচিন্ত্র নাগস্যা-साधनर्भनः । श्रीजिभानख्यिष्ट्रः শত্ত্ব চক্র গদাধর:॥ সামিধ্য কল্ল্যা-মাস ভিম্নিন্ সরসি কেশবঃ। গঞ্-ডস্থে। জগন্ধাথো লোকাধার স্তপো-क्षः ॥ गुारुगुखः गर्छन्तुः उः उक गुारु जनामगर। উद्धराद्रार्भ-भियाजा उद्रमा मधूमूरनः ॥ इत-স্থ দারবামাল গ্রাহণ চক্রেণ মাধবঃ । (साक्षयामान नारमन्तुः भारभञ्जः শরণাগত।।। স হি দেবলশাপেন र् र् र्वज्ञवंगडमः। गुरुष म्गम् क्काइत भागा रित क्रा ॥ ग জোপি বিশ্বনা স্পৃষ্টো জাতো দিব্য বপু: পুমান্। ইতি বামনপুরাণে ৮১ ष्यशायः॥ 🗱 ॥ ष्यम् अञ्च भूकानि र्यथा। अथ व्यक्तः अहामञ्जान् वि-क्षाः সर्दार्थमाष्कान् ॥ य**म्र म**् অরণাৎ সম্ভো ভবান্ধে: পারমাঞ্রি-তা: ॥ তার॰ নম: পদ বুষাৎ নরে। দীর্ঘ সমন্থিতী। প্রনা নায মজ্রো-य॰ পোকো বস্বক্ষর: পর: ॥ 🗱 ॥ অস্য প্রাপুযোগ:। প্রাতঃকৃত্যা-ि न्नानाउ॰ कर्य क्षा भूकाम ७-श नागठा रिक्कवाहमन अर्थाए তত্বথা গৌতমীযে। কেশবাদ্যৈ ব্ৰিভি: পীত্বা দ্বাভ্যাণ প্ৰকালযেৎ करते ॥ घाडा स्मोधि ह मन्मृह्य ছাভ্যা• মৃল্যায়ধ• ভতঃ। একেন रुष भूकाना भाराविभ उरेषकः ।। সংপোট্ডে (कि न मूर्कान उउ: স-क्षर्यापि जि:। याम्य नामाक्षि कर्नाः শচ নাভারক• ভুজৌ কনা**ং।** স্থা~~শ~~া रमवः ভरवमाठसम्बद्ध रिवधवान्यस्य ॥ এব মাচমন কৃত্বা সাক্ষালারায়ণের ভবেং।কেশবাদযস্ত কেশব নারা-चग भाषव (गाविन्स विकृ मधुमूमन ত্রিবিক্রম বামন জ্রীধর হ্যাকেশ পদানাভ দানোদর সঙ্কর্ষণ বাসু

দেব পুদুগুণানিকজ পূক্ষোভক্ষাধা-क्रक नृत्रि हाहु। ७ उनार्धन উल्लब्ह् হরি বিঞ্বঃ॥ ব্যক্যন্ত শুনবাদি কে-শবায নম ইত্যাদি। তথাচ। স **ठ**ञ्थी नामास्त्र नामां विन्र সেৎ সুধীঃ।।ঞ্চা ভতঃ সামান্যার্য্যা-पि मा ट्कान्ड॰ कर्म विश्वाय (कणवकी: र्खाहिन्यानः इत्याद । यन्य य-ব্যাদি ন্যাস:। শিরসি পুজাগত-रि श्वरिय नमः। मृत्यं गायवीहन्द्रम नगः। इति अर्खनश्ची रत्राय (प्रवजा-रियनमः ॥ 🕸॥ ७ छः कत्राञ्चनप्रास्मो । শ্ৰী• অমুধাভ্যা• নম ইভ্যাদ। শ্ৰী• इत्याय नम इंड्रानि । उथाह (गी-তমীযে। अवि: পুরাপতিশুলের গা-বত্রী বেদতা প্ন:। অজলক্ষ্যী হরিঃ (भाक: बीवीर्जन यडक्का। # 11 ভতো খ্যান•। উদ্যৎ পুদ্যোতন **ण** उक्**छि॰ उश्रह्मानहा उ॰ नार्यह-**(न्दू अन्दि मूख्या दिश्वदाख्या ह न्हें: । নানারত্বোলিসিজ বিবিধাকল্ল মা-भी छवञ्जः विष्णुः वरनार पत्र कमन कोरमामकी॰ ठळभारि॰॥ 🗱 ॥ ७व॰ श्राद्वा नारम् । यथा। यः क्लावाय কীৰ্ত্তৈ। নমঃ ললগটে। বৰ্ণানুজ্বা সাৰ্দ্ধ व्यान् भुत्रसारिकारि मर्भनाट नवज नानुवातः। आः नातायगाप

विस्

कारिष्ठ नामा मृत्य । इन माधवाय जुरेक्टेर नत्मा एक निर्वा । दे शावि-न्हाय शुरेक्षेत्र नत्ना वास्तवा छै॰ विकार शुक्ति। के मधुमूर-बाय भारिष्ठा वामकार्ग। ११ विविकः मार कियारिय मक्कनामा शुर्छ। औ वामनाय प्रयारेय वामनामानुष्टे । **৯ প্রীধরায নেধা**য়ৈ দক্ষণণ্ডে। ३ क्रवीतिभाग स्वीरेय वामगर्ख । এ পদানাভাষ শুদ্ধায়ৈ ওঙে। अ नामानदाय वन्डारेय व्यथ्दत । ও বাসুদেবায লক্ষ্যৈ উদ্ধৃ দন্তপ-ক্টো। ও॰ সহ্বর্যায় সরস্বত্যৈ অ शाम्डभ एको। यः नुमृद्राय नीः ত্যৈ মন্তকে। অ: অনিক্দ্ধায় রভ্যৈ बुर्थ। कः ठकित जमारेग। थः गिर त पूर्वःरिय। गः मार्क्टिंग भुकारिय। ষ থ জনে সভ্যাধৈ। ড শ খ্রনে চ श्वीय मक्क इद्रम्ल मक्क गुरक्षु । ह॰ হলিনে বাণ্য। ছ॰ নুষলিনে বিলা-मिरेनऽ। জ॰ मृजित्न विक्रयारेय । य॰ পাশিন বির্ব্বাধৈ। ঞ অস্কুশিনে विकारित वासकद्रम्य सक्तानुतानम् । ष्टे[•] नक्तन्ताय विभारियः ठे॰ नन्तकाय ज्बन्दारेगः। ए॰ बन्दिरः ख्रिड्राः ए॰ मः विष्केष्णा १ न**त** हे अट**े म**मृष्या भागमगूल ग्लागुतक्यू। ७ रत

(ग मृत्किता थ॰ कृष्णय वृत्किता म॰ म-ত্যায ভূতৈয়ে ধণ সাত্মভাষ মতৈয়। नः जोताय क्रमारेय वामभारम्ब जकाश्वाक्ष्य। भ॰ भ्वाय ब्रमारिय मक्कः शार्थ। क॰ इनार्मनाय डेमारेय वाम-পাম্বে। বং ভূধরায় ক্লেদিনৈর পৃষ্ঠে। **७**॰ विश्वमृर्द्धः वे क्रिमारिय नाडी । म॰ रिवन्नक्षाय जुनारेय छेन्द्र । य॰ जुना-অনে পুৰুষোত্তমায বসুধরাথৈ ছদি । র॰ অসৃগাতানে বলিনে পরাথৈ मकाः ला। जः भाः भाजात वलानुः काय नत्रायगारेय कन्नि । द॰ स्मर वाञात वनाय मृत्रादि वामा रन। **म॰ अ**ञ्जाञात वृष्याय मक्तारिय श्रापि पक्षकरत्र। यः मञ्जाञ्चात व्याय शुद्धारेय इतानि वामकाता। সং শুক্রাত্মনে হংসায় পুভায়ৈ ছ मामि मक्कभारम। इ॰ भागाञ्चात व-वाक्षाय निमारिय क्षापि वामशारि। न की वाजात विभनाय जामाधारेय श्रमामु। परता । कः काथा जात नृत्रिः काय विमुखारेय क्रानिमूर्थ। इंडि नहरूट ॥ 🕸 ॥ उथाह । लो उभीरय । কেশবাদি র্যণ ন্যাসা ন্যাসমাত্রেণ ৰেছিনা॰। অচ্যুতত্ত্ব~~ণ দদাত্যের স~~-ত্যু॰ সত্যু॰ ন ম শ্यः॥ মাত্কার্ণ• সমূচার্য্য কেশবাধ ইতি মরেৎ৷ কী

खें ह नमना युक्त मिलाहि नाम भाहत्व ॥ किनावाय खंडः केखिं कारिश नान्नायगाय ह। इन्हाम्हागल्डा म-हिला बहनाहाय कमः। न जू कि नाव कीर्लिजा नम हैनि। ख्या दृक्ति मृक्ति मिह्ना ख्या नामः कर्त्वाः

वीकारिकः। यथा। 🗐 ॰ ञ ॰ (क-भवाय कीरेंब्र नम इंड्रानि। उथा ह গৌতনীষে। এবং পুরিন্যসেল্যাসং नन्त्री वीक भूतः नत्र । मृजि भृजि মহালক্ষ্মী প্রাপ্যান্তে হরিতা বু জে**।। #।। তত স্তত্ত্বন্যাস প**ঠি न्यात्र अव्यादिन्यात्र विक्ष्भञ्जज्ञादि-न्यामान् वर्यारः। उनुन्यामाप्यस গুন্থগৌরবভিষা নোক্তা:॥ৠ৷ ততো श्वारायः। जेनाः कािं निवाकत्राः ভ মনিশ শ্রু গদা পক্ষক চক্র বিভুক্ত মিন্দিরা বসুমতী সংশাভি পার্শ্বর ।কোটীরাক্দ হার জগুল ধর• পীতাম্বর• কৌস্তভোদ্দীপ্ত• বি-শ্বধর স্ববক্ষসি লসৎ ঐবৎস চিহ্ন ভজে॥#॥ এব॰ शाजा मानरेमः मः ম্ল্ডা শহুস্পন স্থ্যাৎ ৷ তত্ৰ বৈ ষ্ণব পাত্ৰ• গৌতমীয়ে। তামুপাত্ৰস্ত বিপূর্ষে বিক্ষো রতিপূরণ সতং। ত-থৈৰ সৰ্বপাত্ৰাণা মুখ্য শত্ৰ পুকী-र्ভिड: ॥ मृट्भावक उथा (भाकः

হর্শ[্] বা রাজত• তথা। **পঞ্চ**পাত্র• रुद्धः मुक्तः नागुडव निर्याक्तर्यः ॥ 🕾 ॥ रेनरवर्ष्यप्राप्त कु छरेखव । ऋर्ल বা ভামুপাত্রে বা বৌপ্যে বা পঙ্কজে मत्त्रा आगमक क्रम्यम् । रेह्र व्राप्तः রাজত কাংশ্য ভামু মূন্ময মেব বা । भानामः 🗟 श्रदः भावः रेनरवाम्। कल्लरबृषः॥ भूतक्तद्रगठन्मिकायाः। সূবর্ণে রাজভে রৈক্যে ইত্যাদি ॥ #!I ততঃ সংখ্যান্যপীঠপূজানন্তর• বিম-वारि मिकि निष्ठ भीठे बद्रुष्ट भू-का॰ कृषा भून ध्राजा मूलान किन्न-ত মূর্ত্রাবাহাহনাদি পঞ্পুষ্বাঞ্জলি দান পর্যন্ত বিধায় আবরণ পূজাণ স্থ্যাৎ। অগ্নাদি চতুষ্কোণেষু দিক্ষু চ ও क्षान्द्राय क्रयाय नमः इंड्रा-দিনা পূজ্যেৎ ।।≉।। ততঃ কেশরেষু পূর্বাদি ওঁ নমঃ না নমঃ নো। নমঃ নাং নমঃ রাং নমঃ যং নমঃ গাং নম: य॰ নম:। ততো দলেষ্ পূর্বা-दिषिक्षु **खेरामुद्दियाय नमः । এ**व॰ मक्ष्यंगाय भुपूर्याय व्यनिककाय । व्याप्रिक्ति (कानम्हास्य ७ मारेख) नमः এবং শূিবে সরস্বত্যৈ প্রত্যৈ। ততঃ প্রাগেষ প্রাদি ওঁ চক্রায় নমঃ এব॰ শহ্বাৰ গদাবৈ পদ্মাৰ কৌস্ত ভाष मुक्ताय थन्नाय वनमालारेय।

ভদ্বিশ্ৰে ওঁ গৰ্ডায নন:। দকি-ণে ওঁ শল্পনিব্যে নমঃ। বামে ওঁ পদ্ম নিধ্যে নম:। পশ্চিমে ওঁ ধৃজায নম:। 🖯 অগ্নিকোণে ওঁ বিহ্নায নম: ৷ নৈৰ্থতে **७ व्यार्ग्रारेय ननः। वायुरकारम ७** मूर्गीय नमः। द्रेणात अ े (मनारेन) नगः। এব সর্ব। তদ্ধ্রিন্দুদীন্ वजा़नी क्ल भूजयिदा धून नीत्नी मदा रेनरवर्षः रहाराक्षां यथारेनरवर्षः मानीय (स्वजारेय म्हान शाम्।। र्घाउ-मनीयः रद्भ क्षिक्ति माखन रेनाद-प्रः नः (भाक्तः ठकन प्राचित्रकः) যমিতি মন্ত্ৰেণ দোব সমূহণ সংশো ষ্য রমিতি দোষ সদহ্য বামকর সৌধবারাভিপূর্ণ ব মিতি মস্ত্রেণ অমৃতীকৃত্য মূলমন্ত্র মন্ত্রধা জপেৎ । ততো ব মিতি ধেনু মুদুবামৃতী কৃত্ত্য গদ্ধপুল্লাভ্যাণ সংপ্ৰায় কৃত্যা क्षितिः मन् इतिः भार्थायः । जम् মুথতো মহ: পুসবেদিতি বিভাব্য স্বাহান্ত• মূল মূচাৰ্য্য নৈবেদে। জলত मन्त्रार । खंखा मूल मृहाया अञ-रिन्नरिक अभूक प्रतिजारिय नमः। ভতো নৈবেদ্য হস্তাভ্যা মুক্ত্য ওঁ নিবেদবামি ভবতে জুষাণেদ হবি इंद्रि इंडि रेनरवर्ग्ड अमर्ग्ड अमृक-দেৰতাবৈ এওজ্জল মন্তোপতরণ

भनीजि जला पद्मा वामश्ख्यान मु मु। भूमण्ड मिक्क गरुखन भू। १।-मि मुमुाः भुम्मारयर । # । यथा ওঁ পাণায় মাহেতি কনিধানানিকে अङ्गुष्टिन व्यर्भाराय । ७ व्यर्गानाय चार्टि उर्द्धनी मश्राम अक्रुक्ति স্পাৰ্শবে**ে ॥ ওঁ ব্যানায স্থাহেতি**। नधामानाम जाकृष्टिन न्नानीयर ! **७** उपानाय सार्वि उद्यंनी मध्र मानामा अङ्गाष्ट्रन म्मार्यर । उ नमानाय चार्ल्ड मर्बाङ्की ब्रङ्ग-(रेन म्मार्गायर । उड़ा व्यक्ष्वान्ता মনামিকাগু॰ স্পূশন বৌণ নমঃ পরা-य अञ्जताञात अनिक्षाय निर्वातः कन्नगंभी वित्वस्था मुन् भूमर्मा মূল মূচাৰ্য্য অমুকদেৰতা ওপাণা-নাতি চতুর্লা সংতর্প্য অমুকদেবং তাবৈ এভজন মমৃতাপিধানমসী-**जि दलः एड्। आ**ठमनीया**रिकः प**ः म्डार्थाक्षा रेवकृत्व जूरेन्टवम्ड मार्गः সর্বত্রায় মেব বিধিঃ। ভতঃ সামা-ন্য প্জাপদ্ধত্যক ক্ষেণ বিসৰ্জ্ৰণ नायः कर्ष ममानारदा । वामा भू রশ্বণ বোডশবন্ধ জপ: ৷ তথা-চ। বিকার লক্ষণ পুজপের্মুমেনণ जभाहिजः। उद्यमाः मः नद्रनिक्ति জুহিবামধুরাপুতৈ:।। ইতি তঙ্গ

পার: ॥ মৃত্যক্ত বিফুপ্রা আহিক छत्वामी मुद्रेगा ॥ 🗱 ॥ उना नमः कात्र खटकनामिक रथा । ज्ञ উবাচ। মুক্তিহেতু মনাদ্যম্ভ মজ ম-क्ष्य भवायः। (या नामः नहालाक जा नगरमा कायर**७ नद्रः ॥** विक्रूपा-नन्द्र मरिष्ठ विद्धान गर्बन भूजू । পুণমামি সদা ভক্ত্যা চেত্রদা ছ-मगानगः॥ (ग २४ खिक्रेन: नयम्) পশ্জীশ: শুভাশুভ । ত সর্ধা किन दिक् नराम् भवस्यकः॥ সাধ্যেনাপি নমস্বারপুযুক্ত শচক পাণ্যে। সংসার তৃণবৃগণা মুদ্ধে জ-नकरता हि **मः**॥ कृष्ण मुन्न ब्लिन परताः मत्रठाक्कृष्य लाकाधिकातिभूक्ष পরমে হপুমেযে। একোপি চারু গুণ মাত্র কৃত পুণাম: সম্যঃ স্বাক মলি শোধবিতু সমর্থ: ॥ পুণম্য म अव ज्यो नमकादिन याई (यर । স যা• গতি নবাপ্নোতি ন তা• কতু শতৈ রপি॥দুর্গ সংসারকান্তারাকু পার মভিধাবতা । এক: কৃষ্ণ-ম স্থারে। অন্তি ভীরস্য দেশক:॥ আ-সীনো বা শ্বানো বা তিগ্ৰন্ বা যত্ৰ ভত্র বা। ন্যোনারায়ণায়েভি মন্বেক-শরণো ভবেৎ।। নারাযণেতি শব্দো ত্তি বাগন্তি বশবর্ত্তিনী। তথাপি

নরকে ঘোরে পতন্তীতি কিমন্তত 🔞 চতুমু পায় যদি কোটিৰক্তো ভবে-মর: কোপি বিশুদ্ধচেতা:। সর্বে खनाना भगुरेजक (मण वरम वा (म-ववब्रम्य विस्थाः ॥ ब्यामान्या सुनयः नर्सि खबरना मधुमूरनः। मिकिक्साः निवर्न्ड न शाविन्त अनक्ष्यार ॥ অবশেনাপি বয়ায় কীৰ্ত্তিত সৰ্ম্ব-পাতকৈ:। পুমান্ বিমুচ্যতে সদ্যঃ नि·र्वेख म्'रेग विव ॥ मक्पूह बि-ত॰ যেন হরি রিত্যক্ষরদ্য । বদঃ পরিকর স্তেন মোক্ষায় গমন-পুতি ॥ স্বপ্নেপি নাময়্রভি রাদিপুংসঃ ক্ষাণ করোভ্যক্ষযপাপরাশিণ পু-ভাক্ষত: ধিং পুন রত্র পু:সাং সংকী र्जिं नान्न जनार्यनम्।। नमः क्-ঞাচ্যুতানন্ত বাসুদেবেত্যুদীরিত ৷ গৈ ভাব ভাবিতৈ বিপুন তে যমপুর• ययुः॥ नमायानः इतः वट्ट खमाना ভাঙ্গরোদয:। क्यान्तिः करन सुर्धोध-म) नाममःकीर्खनः **হরে:** ॥ कृ नाक-পৃষ্ঠগমন পুন রাধাতি লক্ষণ । ব জপো বাস্দেবেতি মুক্তি বীল মনুক্ত ম॰।। গছতা। দুর মধান। তৃঞা মু ह उ তেত্ৰাণ। পাথেষণ পুঞ্জীকাক্ষ-নানস কীর্ত্নামৃত ।। নম ইতের (या न्याउरूक: मुक्यान्ड: । उ-

স্যাক্ষা ভবেল্লোক: খপাক্স্যা-পিশৌনক। সংসার সর্পদপ্তস্য নি-র্বিচেক্টেক ভেষজ। কৃষ্ণেতি বৈফবণ মত্র' জপ্ত। মক্তো ভবের র: ।। খ্যা-খন কৃতে যজন যজ্যৈ জেতাযা° ছা পরে १ईयन्। यमाপ্রোভি তদাপ্রোভি काली मंकीर्डा (कनवः॥ न्नः उ९ क्षे जाल्क मथ वान्। भक्ति का । রোগাধার। न সা জিল্ব। যা न বক্তি হয়ে গুণান্।। স্ক্ক্ছেত্রেণ কিং ভস্য কাশ্যা বা শান্তিকেন বা। জিল্পাগ্রে ষর্ত্তে যুস্য হরি রিভ্যক্ষরছব ।।। বিজ্ঞাত দুষ্ত সহসু সনাবৃতোপি শেयः भव्रष्ठ भविमूिक मिन्नी स्नानः । স্বপ্রান্তরেপি কিল যোগিভয় । ন পশ্যেরারায়ণ স্ততিক্তাপরনোম बुष्ठाः ॥ इक्तां मि गाक्ष नातायनः ভক্তি ननकात्र नाम २०२ व्यव्यायः ।। 🛊 ।। সূত উবচে। অসারভূতে স• সালে সার মৃক্ত বিনিদ্দিশেৎ। অ जाद्रास्य व्यक्ति जाद्रमाद्राधनः एतः।। मन्।। भुक्त मुक्ति यः भू ञ्चानाभ वर दा। यहिङ माजना চৈবতেন সর্বণ চরাচরণ । মাতৃব**ং**পা রিরক্ষন্ত সৃষ্টি সংহার কারক। যো ন প্রয়তে বিফা ত বিদ্যাদ্দ্রযা **७कः ॥ यजः अु**रुखि ज्ञानाः (यन

नर्व भिरु ७७ । यकर्मना उम्बाह्य সিদ্ধি বিন্দন্তি মানবা: ॥ নরকে প-চ্যতে যস্ত যমেন পরিভাষিত:৷ কি• ত্ববা নাছিতো দেব: কেশব: কেশি-নাশন: ৷৷ উদকেনাপ্যভাবেন দুব্যা-ণা মহিত: পুভ:। যো দদাতি স্বক लाक म चुगा कि न ना हिंउ।।। न उर করোতি সা মাতা ন পিতা নাপি বান্ধবা:। য়ৎ করোভি ছ্যীকেশ: नक्षक्षे: मुख्यमहिंजः ॥ दर्गाम्याहात्र-বতা পুৰুষেণ পর: পুনান্। বিফুরা-রাধ্যতে শন্থা নান্যস্তভোষকারকঃ॥ न मारेन विविधि में खि नंशुरेश नीमू-লেপনৈ: ৷ ভোষ মেতি মহাত্মাসৌ यथा ভক্তा बनार्धनः॥ मन्त्रदित्यर्थ्र মাহাত্ম্য জ্ঞান সন্ততি ক্র্মণা । বিমৃক্তে শৈকতালভ্যু মূল মারাধন হরে:॥ পুণানৈ স্তব্যতে বিফু রেড-বৈ পরন খন ৷ অন্যথা বা বিশে বেণ ক ভ ম হিবু মহন্ত।। ইভি গাৰুতে প্রান্ততি: ২০০ অধ্যায়: ।। 🗱 ॥ সূত উবাচ। আলোক্য বহু माञ्चाणि विठार्या ठ भूनः भूनः। ইণমেক সুনিয়ন্ত্রণ খ্যেযে। নারাযণঃ नरा ॥ किः जम्र मारेनः किः जीर्थः কি ভপোভি: কিমধুরৈ: যো নিত্যু क्षायुष्ट (हदः नाजायुग ननन्ध्री: ॥ ষষ্টিভীর্থ সহসূত্রি ব'প্টিভীর্থ শতানি চ। नात्रायम भुगाममा कलाः नार्शेष्ठ (याउमी ॥ भागकि जान) (भवानि তপ:दर्गाদিকানি বৈ। যানি তেষা मामवानाः क्कानुम्बद्रनः भद्रः ॥ কৃতে পাপেনভাপো বৈ যস্য পু•সঃ পুৰাযতে। পুাযশ্চিত্ত ন্ত ভাস্যক হরিসংমরণ পর ।। মুহর্ত মিপি (या श्वारयमात्रायन मङन्मुङ: । সোপি ভদ্নতি মাপ্নোতি কিং পুন खर भद्रायगः॥ कागुर यशु मृत्रश्चय (याग खम्र ह (यागिन:। या काहि-ন্মনসো বৃত্তিঃ সা ভবত্যচ্যুতাশু-याए॥ উভিষ্ঠित्र পত दिक्ः वुकन् रेव বিবসং তথা। ভুঞ্জন্ স্বপংশ্চ জাগুচ शादिन्तः भाषवः याद्रद्याः (य व র্মণ্ডভিরত: স্বর্যাहिত্ত জনার্দ্ধনে। এবা শাস্ত্রানু সারোক্তি: কিমনৈ ১ বহু ভাষিতৈ:।। ধ্যান মেব পরো ধর্মো খ্যান মেব পর° তপঃ। খ্যান মেব প্র-तः (मोठः **उ**मार श्रानशरता ভरदर া নান্তি বিকো: পর• ধ্যেষ• তপো-नानमनार भद्रः। ज्यार भुषान मस्याकः वामुप्तवम् bिन्नः ॥ यः फूर्न ड॰ भर॰ भार्था॰ सनता यम्रागाः हब्र'। उन्भार्श्वार्थिङ श्वारङा नना-তि बधुमूरनः ॥ **भु**यारा**८ ऋ**वंजाः

कर्म भुद्यात जाषात्र यू यू । स्वत्र ग (एव उद्घिका: मःशूर्गः म्यादिङ শুঙিঃ।। ধ্যানেন সদৃশণ নাস্তি শো-ধন পাপকর্মণা। আগামিদেছ হেত্ৰা° দাহকোপ্যের পাবক:॥ বিনিম্নলসমাধিস্ত মুক্তি মতৈব হল্ম-নি। প্রাপ্রোতি যোগী যোগাগ্রিদঞ্জ कर्याटरा १ हिद्राट ॥ यथान्नि कष्क उ-শিথ: কক্ষণ দহতি সানিল:। তথা চিত্তছিতো বিষ্ণু যোগিনা সর্ব-किल्विष ॥ यथा प्रिनाहा ए कनक म-পদোষ পুজাযতে। সংশ্লিষ্ট বা-ज्ञाहरतन अनुवर्गाणाः उथा मनः॥ ग-ক্ষাস্থান সহস্তেষু পুষরস্থান কোটি-ষু। য়ৎ পাপ বিলয় যাতি মৃতে ন माजि उद्धादी ॥ शुगगायाम महरेमुख यर भाभः मण्डाि धुतः। क्रानाः खन उर भाभ रात्र ध्रानार भून-শ্যতি ।। একমিন্নপ্যতিক্রান্তে মুভূ-র্ভে ধ্যান বৰ্জিভে। দস্যুভি মথিতে-त्वर यूक माकन्तिष्ठ रूं में।। किन প্ভাবো দুষ্টোক্তি: পাষ্ডানা ড থোক্য:। ন ক্মেরন্মন স্তুস্য यুস্ চেত্রসি কেশব: ৷৷ সা তিখি স্তদহো-রাজ স যোগ: স চ চলুমা: । লগ্ন ভদেৰ বিখ্যাত যত্ৰ পুষ্মৰ্য্যতে ছবিঃ ॥ म। शनि उन्नर्षि मु नाठाक कफ

म्कडा । यगुर्ड क्षण वालि वाम्-रिता न हिन्नार्छ II किनः कृ*उ*-युग उम्र किन सम्र क्रि या। इन যে যস্যগোবিনে(। যস্যচেত্রি না-চু ।। यम्। गुं उर्थ। भ्रि गहु उ श्विष्ठांशि वा। शावित्म नियंउ॰ চিত্ত क्ष्रक् अः भरेनव मः ॥ वामू (स्टब् न्या यम) बन्धा भाइना दिव । जमहास्त्रारम रेनरकम स्टब्स् द्वा-पिक कन ।। अन अङ्क 5 गाई र **ग**ड्छ ह मञ्जनः। हिन जि विक বী॰ নাযা॰ কেশবার্লিভ নানস:॥ क्रभाः अर्बे छ क्र्ष्क्रव् प्रयाः भूर्थ्यू मानताः। गुन्क वर्यनीत्वतु (गा-वित्नत् ज्नविष्ट्रा ॥ श्रायमात्राः यग (हर ज्ञानाहिय ह कर्मनू । भू।-ষশ্চিত্র° হি সর্বস্য দুফ্ গ্লেগ্ডি विनु, द्रेश वा ज (खया क्य (खया) **क** ७ (उया: भद्रा छव:। (६य) भिन्ती-वत्रमहात्वा इत्राह्या अवार्षनः ॥ की है शक्षि गंभानाक हात्री मन्त्राखः চে ত্রসাণ উজ্বিত্ত গড়িং মন্যে কিং नून र्छ। नमाः नृगाः ॥ वामूरत्व छः कहारा अधिनीजा न घर्यमा । नदा-कतात अधनी जा किमर्थ न (जव्राउ ं।। न ह प्रवाममः णाला वृद्धांशि সচাপভেঃ। হন্ত সমর্থো হি সথে

क्रम्भाउ मधुमूरान ॥ वर्ष्ठ छिष्ट-**ट्यान**ुषा (बहुशा कर्म्म**प्र**र्व **उ:।** ना-भगां यसा विद्धा भिक्षा भाग ह ধারণাং ॥ খ্যেয়: সরা সবিভূমগুল-मध्यवडी नाद्रायंगः अविज्ञानन निविष्ठै:। (क्यूब्रवान् कनक अधन-वान् कित्रीधी छात्री छित्रपायवशु-ধৃতিশন্ত্র চকঃ।। 🛊 ।। কি মতা বহু-ৰোক্তেন যুদ্মাক মধুনা ছরি। মার-তাহর্নিশ বিষ্ণু নশেষ দুরি হাপ-হ· ॥ ৰ হি ধ্যানেৰ সদৃশা পৰিত্ৰ নিছ বিদ্যতে খপাকেম্বলি ভুঞ্জা-नः भाभः रेनवाज विभारत ॥ यना-চিত্ত সনাসক জন্তে। বিষয় শোচ-ति । यपि नात्रायण (भारवः का ने মুচ্যেত বন্ধনাৎ ॥ পুত্যস্তমিত ভেদ য় সক্তামাত্র মগোচর । বচসা নাজাস বেদ্যু ভজ্জান বুদ্ধ-नः क्रिडः ॥ ङबानया श्राद्रभया (या-शिता यांडि त नगः। সংসার কৰ্মণো পেচতে যান্তি নিদ্বী জড়াণ দ্বিজা:॥ ইতি গাক্ডে ধ্যান স্তুতিঃ २०३ व्यथायः ॥ 🕸 ॥ उन्। नाहा-অ্যুণ বথা। সৃত উবাচ। বিফ্চিত্তো ভবেজ্ঞক্ত তু॰ যজেত নমেৎ সদা। ভমেবৈষ্যভি মুক্ত্বৈ মাল্লান হরি-**७८ शतः ॥ उम्हानः यब** भाविन्तः

সা কথা যত্ৰ কেশব:। তৎ কৰ্ম " यखन्थाय किमरेना ईल्डाबिटिः॥ সা জিল্প। যা হরি গৌতি তাইত্ত' যত্তদর্পিত । তাবেব কেবলৌ স্না ধ্যে বি তৎপূজাকরে করে।।। भुगान नी मन। मित्रःक न॰ विमू छः महनः भागिकनः दिखीकमः। सनः ফল তদ্ভণ কর্ম চিন্তন বচন্ত গো विन्त खन खवः क्वः ॥ (मक् मन्त्र মাৰোপি রাশি: পাপস্য কর্মণ:। (कनव रेवन) मानान। नुवंशिध विव नगाजि॥ यटकिष्किट अवाज कर्या शुक्यः माधुमाध्या । मर्बः नावाय-ণে ন্যস্য হ্বর্ন্ন প ন লিপ্যতে।। তৃ-ণাদি চত্রাস্যান্ত ভ্রগ্রাম চত্ বিষা । চরাচরা জগৎ সর্বাণ পুসপ্ত भायगा उत् ॥ यमिष्ठाउपाउ में या-তি নরক স্বর্গোপে যচিন্তনে বিয়ে। মত্র নিবেশি ভাত্মনসো ব্রাক্ষোপি লোকোল্ল । মূক্তিণ চেডসি সং-श्रिजा क्ष दियाः भू भा प्राकाः ব্যবঃ কিঞ্চিত্রণ দুরিতণ পুযাতি বি লয় ত্ৰাচ্যুত কীৰ্ত্তি।। মহত। পুণ্য পণ্যেন যেন ক্রীতো হথিল ধুবং। তস্য বিক্ষো: পুসাদেন ইহ किन्ट भुवुशाजि॥ अधिकार्गः क পাং স্থান বিষ্ণে ধ্যানঞ্চ পূজন।

गन्धः मृःरथामरथः भातः अयूर्वे र्यञ ভবস্তি তে ৷৷ রাষ্ট্রস্য শরণ রাজা পিতরৌ বালক্ষ্য চ। ধর্মাণ্ট সর্ব মত্যানা॰ সর্বস্য শরণ হ'র: ॥ (य नमांख कागन्रयानिः वामुह्दवः नः নাতন । ন তেভ্যো বিদ্যুতে ভীর্থ मिरिक मृनिमलम ।। जनमंत्रज्ञ भू-জান্ত স্বৰ্যাৎ স্বাধ্যায় মেৰ চ। ত॰ সমৃদ্দিশ্য গোবিন্দ খ্যান নিত্য মতন্দিত:।। শুদু॰ বা ভগবছক্ত॰ নিবাদ প্রপচ তথা। ছিজজাতি সম॰ ম্বের ন যাতি নরকং নরঃ।। ष्यारद्भग यथा छोडि धनवस्र धरन-হযা। তথা বুজিক কর্তার কো ন মুচ্যেত বন্ধনাৎ ॥ যথা ভাতবংলা বিহ্ন দ্হত্যাদু নপ শ্বন। তথা। বিশ্ব: মৃতো বিষ্ণু যোগিলা সর্থ किन्वि ॥ नुषीक्षः अर्बेडः यहवा-मुया म्याप्यः। ७६८ शामानि সর্বাণি যোগাভ্যাসরত নর ॥ यम् यावा॰ क विश्वाम खम् निश्चि-**শ্চ** তাবতী। এতাবানিতি কৃঞ্গ্য পুভাব: পরিমীহতে ৷৷ বিদ্বোদপি (गाविनत् प्रस्थाय। या जः या तन्। শিশ্পালোগত স্তত্ত্ব কি পুন তে भवायनः॥ व्ययः (दादा स्वान देनहाः এম বুজা ट्रुम्मि । देखाया

ভাষাতে ভাবদাবেলার্গতে হরি ।। ইতি পাৰুডে বিফুনাছাল্ব্যা ২৩৫ व्यथायः ॥ 🕸 ॥ उत्रा भारतास्क পানাদি ফল : ছ দি ৰূপ মুখে নাম देनरवन्। मुन्दत्र इद्धः। भारतान्ककः নির্মাল্য মন্তকে যস্যসো ২চ্যত:।। নৈবেদ্য মন্ন ত্লসী বিনিশু বিশো-ষত: পাদজল পিবেছ। যো হশা তি নিত্যু পুরতো মুরারে: পুরাপ্না-ঠি সুপুেমযুতা সভক্তি।। হত্যা श्चियमिष्युम**म् जूलमी (उ**पक भा-**एगानकः रेनरवन्तरः वक्त्यम्यभान मु**न्निः ত ওর্বদা সম্ম।। ইতি পান্মো ভর্থণ্ডে ১০ অধ্যায়: ١:৪:। ভদ্য না খ্লা• ব্যুৎপত্তযো যথা ৷ পৃথিব্যুবাচ । জাতেষু শেষে। ভবসি তম্মংছেষে। ॥ **९**नि कीर्डिङ: । वात्रानादशिख गु **उ**त्र वृत्यनम् वक्गानियू ॥ यत्राज्ञ **চ**ऽतरम ञ्चाबा ब्याट की खंगरम १ हु। वृक्षां निन्तुः कृत्रक यमः বৰুণ মেব চ ।। নিগৃহ্য হরদে य-ন্মাত্তমাদ্ধরি রিহোচ্যসে। সন্মান যসি ভূতানি বপুষা যশসা শিুষা।। চিরেণ বপুষা দেব ভ্যমান্ত্রাসি সনা **७नः । यसा**व्काम्त्या (प्रवा सुनय শ্চোগুতেজন: 1: ন তে হত্ত• ত্ববিগছ ष्ठि (उनानष्ठ खुब्ह्यान) न मीयरन न

ক্ষরসে কল্পকোটি শতৈ রপি।। ত মাত্ব মক্ষরত্বাচ বিশুর্বেতি পুর্কীর্ত্য-त्म। विश्वेक्ष्ण पुरा मर्ड· कग्ट श्रा-वत बक्रमः॥ बगिष्ठस्मनोहिव विकु-(र्वि भूकी बंहरम । विश्वेष्ठ विश्वेष निज्रः देवत्वाकरः महब्राहब्रः॥ म-যক্ষ গন্ধৰ্ব নৱং সমহন্ত্ৰত পদ্মগং। ব্যাপ্য ভাষেব বিশতে ত্রৈলোক্য সচরাচরণ।। তন্মাদ্বিফুরিতি প্রোক্তঃ चयस्य चयस्या। नात्रा हेजुहारङ আপ: খবিভি তত্ত্বাশভি:॥ জ-যন তম্য তৎ পূর্ব তেন নারায়ণঃ स् उ:। यूर्ण यूर्ण भुगक्का॰ गा॰ विस्कृ বিন্দসি ভত্তৃত:॥ গোবিন্দেতি ত-তো নামু পোচ্যসে খাবিভি তথা। হ্যাকাণীন্দ্রযাণ্যাহ্ স্তত্ত্ব জ্ঞান বি-শারনা:।। ইশিত্বে বর্ত্তমে ছেখা क्षीकन खर्थाहारम। दमस्ति पुवि ভূতাৰি বুজাধীনি যুগক্ষযে।। ত্বং বা বন সভূতেষ্ বাস্দেৰ ভদুচ্যসে। সন্ধ্যান কল্লে কল্লে পুনঃ श्नः॥ ७७: महर्षणः (श्राक्त स**बु**-छानदिभात्ररेमः। <u>भु</u>ज्रहन् न जिक्ठ-ভি নদেবাসুর রাক্ষনা:॥ পৃতিদুর সর্বধর্মাণা॰ পুদুন্ম শুন চোচ্যতে। দিরোধো বিদ্যুক্ত যথাল তে ভূতে যু ক্শনে: ।। আনিক্দ্ধ ন্তত: প্রেক্তিঃ

পূৰ্বনেব মহবিভি:। ইতি নাৎ-(म) २२२ व्यश्रायः ॥ 🗱 ॥ विकृ (लाक गमन काबन रथा। कर्म ভোগী সকাম: স্যালিয়ামো नि-ৰপদুব:। স যাতি দেহ ত্যক্ত্বাচ नमः विष्म निवासयः॥ नुनदागः भन नाखि (उदा॰ निक्राभिगा॰ ~~म~~ ভি। বে সেবন্তে চ দ্বিভূদ্ধ কৃষ্ণনা-আন মেব চ ৷৷ গোলোক ভে নরা-याञ्जि दिवाक्त विधातिनः। (य চ নারায়ণ ভক্ত্যা সেবন্তে চ চত্তু कः ॥देवश्रथेः याखि एक मर्स्स मिवाः क्र विश्वाद्विगः। जकामित्ना विकः বাশ্চ গত্বা বৈষ্ণপ্ত নেবচ ॥ ভারত পুনরাযান্তি তেষা কম দিকাতির্ ৷ কালেন তে চ নিষ্কামা ভবস্ত্যেব ক্রমেণ চ।। ভক্তিঞ্চ নির্মালাণ বৃদ্ধিণ তেভ্যো দাস্যতি নিশ্চিত। হরি-ভক্তাক নিয়ানাঃ স্বধ্য রহিতা দ্বিজা:॥ভেপি যান্তি হরে লোক। क्रमाफ कि वलामरहा ॥ इंडि दुक्त বৈবর্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে ২৪ অধ্যায়:॥ विक्षक की मुवनानक बनायशा। छ्राया बाम्मी भूगा विक व्यक्ति मःयुजाः । अकारमाज्यः भूगाः नदः भारताजाम मगः । हें डियामिडवुः॥

विकृतनाः शृ ग्वाविष्णवः। ७९शर्यागः। विकृष्णः २ मृण्टः ०
वङ्गःभूटेः ८ ज्वावामः ६ वृह्दवनाः ५ मीर्घभणः १ इति भूगः ৮।
व्यम् छगाः। मधुत्र दः। व्यम् वदः
। भिख मार्वाक्षाक मृत्र दः। व्यम् दः
। मस्र्याक महिल्यः। व्यम् दः
। मस्र्याक महिल्यः। व्यम् दः
। मस्र्याक महिल्यः। व्यम् दः
। मस्र्याक । विक्रा द्रावः।

रिकुकान की व्यवदाकिन। इंडर-मंद्रः। व्यवदाकिन व्यवदाक्ष्यः। कार्डः। उप्पर्यतः। इदिकान यक्ति। उप्पर्यतः। इदिकान वकान (मुनेला ५ विकान १ व इप्रिका । व्यवताक्ष्यः। कर्द्रः। उक्दि। क्य वाज्ञाय विवरमाय नामिद्रः। (यदाकाद्विद्रः। शा-विवदः। मूलस्क्षः। ইতি दान-विवदः।।

বিষ্ণুগুপ্ত: পূ॰ বাৎস্যায়নমূনি: ।
যথা। বিষ্ণুগুপ্ত স্ত কৌণ্ডিন্য কাণক্যো দ্যোমিণাঙ্গুল: । বাৎস্যায়নো সন্দ্ৰাগ: পক্ষিণ: স্বামিনাবিপা ইতি ত্রিকাণ্ডশেষ: ।। বিষ্ণু
কন্য: । ইতি বাজনির্ঘণ্ট: ॥

বিষ্গুগুল ক্লী চাণক্যন্লক । ইতিরোজনির্ঘট: ॥ বিষ্ণুহ ক্লী বিষ্ণুনন্দির । স্তয়

शूत' । इंडि (इस्टन्पुः ॥ दिक्शृह-বরণ ফল॰ যথা। অস্টেপ্ট চা সমাযু-क गः अर्गादिकव गृह । न उन्। কল সম্পত্তি বঁজু• শক্যেত কেন-চিৎ।। ইতি হরি ভক্তিবিলাসে ১৯ विवामः॥ रेग्ख (स्वावगः विकाः णु ७ माक्तयः क् ७ । कात्राय ग्रा-य वालि भृग् उम्र कन मृत् ॥ অছন্যহ্নি বোগেন যজতো যক্ম-হাফল । পাুপ্লোভি ভৎকল वि क्शि र्यः कात्रयिक मनित्तर ।। **अ**नाः না শত মাগামি সমতীত তথা শতং। কার্যেন্ডগবন্ধান নবভাচুত্য ওলোকভা।। সগুজন্ম কৃত। পাপ। बङ्ग वा यपि वा वङ्। विक्था ज्ञानग विन्यान शुविद्यापिव नेन्युडि ॥ नशःनाकमाया दिक्ष यं खन्य ज्ञकार গৃহ্ণ। পুভিগ্নাণ সমবাপ্নোতি স नतः नाथानोकिकीः ॥ भूमस्राहरण ভূভাগে পুশন্ত: ভবনং হরে:। কা-व्यक्तान् लाकान् अ नदः भू जिलाराज।। इंक्षेकानाक विनासना যাবহুৰ্বাণি ভিষ্ঠ 🖰 । ভাৰদ্বৰ্ষ সহ-मुनि उৎकर्न मिनि मर्ग्हिनः॥ िकीर्खा **द्वान कृषका मन्तिद्र भू** ণ্যকারিণ:। নরস্য ক্রব নাযাতি পাপ॰ জন্ম শতোদ্ভব॰॥ যে ধ্যায়-

डि गरा वृद्धाः कविषाभि इति वृ-रः। (छवाः विवीयः जानः भूई-बन्मणाञास्त्र ॥ य १न्यामि क्कमा कियमानः इति गृंशः। (उ-शि शाभविनियुं का रेवकव॰ लाक মাপু যু: ।। কনিষ্ঠ॰ মধ্যমণ শ্রেষ্ঠ॰ कात्रयिद्वा इत्त्र शृंशः। श्वर्गकः दैव-কবং লোকং নোক্ষণ লভতে ক্র-गाए॥ जगठीङ ভবিষাঞ্চ **जना**-ना मयुक्त नद्रः। दिक्ताकाक नय-ज्यान् कात्रविदा स्टब शृंश्या मू-द्वाभाः यः क्वः विभा वाङ्गितः, वाषि चि चे रेथः । भागाउ एट नूरथरेनव निरद्भा छवन इरनः॥ যে হতাভিমুখা: শ্রা গো বি-পাर्थि द्रशाकित्र । म उर कल म বাপ্রোতি কার্যিত্ব। হরে গৃহি ॥ •পরেষ্ট রচিত্ত॰ রম্যু• পঞ্পুনাসাদ निश्व । काबविदा हत थाम ध्र-शाशा वुष्किष्वि ॥ नाक्ष्णक जहरम्य भाउनार्क्ति वा हातः। जूना, कन ममाथा। उन विशेष मित्र पुर्याः ॥ পতিত পতনাन्छ তথার্ভগঙিত॰ তথা । সনুভ্রঃ रात्र थीम विख्न कन बान् वार। ইতি বহি পুরাণে বৈষ্ণৰ ক্রিবাংখা-श्य वमानू भागन नामाय्यायः ॥ . . .

বিফুচক্রণ ক্লী হস্তস্থরেখান্যচক্রন বিশেষ: । যথা । বিফুচক্রণ করে চিক্লণ সর্বেষাণ চক্রবর্ত্তিনাণ । ভব-ত্যব্যাহতো বস্য পুভাব জ্লিদশা রূপি ॥ ইতি বিফুপুরাণে ১ অংশে ১০ অধ্যায়: ॥ রেখান্তরানাস্লণ রেখান্য চক্রণ । ইতি তউ কা ॥ সুদর্শনচক্রঞ্চ ॥

বিষ্ণুতৈৰ প্লী অশ্বিনীক্ষমারকৃত भक्ते उनिविष्णयः। यथा। मानीयः विकुरेजनक बरेबर्गान विनिर्णिजना ইতি বুন্ধবৈৰ্ত্তে গণপতিখণ্ডে ১৩ व्यक्तायः ॥ 🗱 ॥ व्यथः सन्नविक्टे 🗷 वः। भाजभगी भृभिभगी वन। गात्रक उलुनाः। এর खन्र ह म्-লানি বৃহত্যো: প্তিক্স্য চ ॥ শতাবরী সহচর॰ পচেদেতৈ: প वाबिरेंज: । रेजन मुङ् • भारा मद्या • গব্য বাদ্ধ চতুর্গুণ ॥ অ্স্য হৈ-वाना भक्ताम्न् वीर्य मडः भवः। वाजार्खा नव नागाक भीषा मृह ज নুৰ্চঃ। জ্ব পাৰ্য শূলে বাভাসে গলগণ্ডে হর্দিতে ক্ষ্যে শর্করাশ্ম-রি পাণ্ডুত্ব কামল।দ্বাবভেদকে।। कीरानिष्य शखराक्षी ह कता कड़्ज রিতে হিত । জীণা নশ্বরীণাঞ্চ गाउ। हाउक्त भन्।। वटमह्रव-

র॰ তৈল॰ বিফ্না পরিকীর্ভিত ॥ তওুল: গোরক্ষতপুল:। বৃহত্যে वृंश्की कर्षकार्याः। शृक्तिका नाष्ट्रा করঞ্জঃ। সহচরো বিন্টী। অত্র ত্বাখান্তরাভাবাৎ ক্ষীরস্য চতুর্থণ कन किफ्राञि। यत्र मधीत मा-क्रेलाः भारका यखित्र : कृष्टि । জन চতुर्छन उब वीर्य्याचानार्य मा-त्राल्य।। इंडि भित्र ভाषा देवाय।। ক্তিদিতি পাঠাৎ ক্বাথান্তর রহিতে কেবলক্ষীরাদি সহিত তৈলাদিপা-কে জ্ঞান্তব্য ন তু সর্বত্র ৷৷ এলা চ-नत्व बर्ख्याख्य मुद्रा करकान मार्भी मही। श्रीवात्रम् द गुडिशर्गमम् कोगीवानानीवनः।। कस्वि नथ श्-**जि रेमल कलगुरस्मधी लदक्शानिक** । गक्त मुवर भिष्ठः भुरत्य भिष्वः छी दिक्टेडनारियु ॥ #॥ अथ ट्रहिकु-रिज्यः। इत्यद्व सन्धगक्ता कीवकर्य छ-को गरी। काकानी की बकाकानी कीवली मध्रशिका ॥ मध्रिका एव-माक भग्नकाष्ट्रक रेमज्ञवः। याःमी ेला दुष्ठः बर्ष्ठः ब्रञ्जन्तन रेन्नल्छः ॥ मिखिष्टा मृगनाज्ञिष्ठ (१९७६न्सन बद्धा । भग बन्द । (थारिक गु-ष्ट्रिक्ष नथी उथा।। এ उसाः भनि-कৈ ভাগৈ खिनमहानि ७ थाएक ।

मां जावती तममन पृथ्वकाणि मन ज्वा विकृति जात विकृति जात विकृति जात विकृति जात विकृति जात विकृति विकृ

विकृतिवजः) जि विकृषिश्वाज्यान्य-विकृतिवजः) जाकः । यथा। वृष्ठाः शक्राः मर्बः कथिङः मर्ब रेनवः जः। गृहज्ज मर्ब रेनवजः यन्तृज्ञः विकालमाः ॥ छज्ञाद्यः विकृत्विजः । रेनवजः मर्बः वा विकृतिवजः । इजि मृक्षिज्ञ विकृष्यम् ज्वावतः हनः ॥ मुवनानक्ष्यः । इजि (ज्ञाः जिवः॥

विकृतिवन्छ। छी क्राहमीनिधः । बाहमीनिधः। यथा। क्राहमी हाहमी ह (शुक्ता क्रीहक्तभागिनः । वत्याहमी चनक्तमा मित्रमाका हजूर्समी।। इनि खृनिः।। क्रा-हमी ग्राह्मित्र हाहमी। स्मृन् (शाह्य । न हाक विविद्याशः স্যাদভযো দেবতা হরি:। ইতি ভিথ্যাদিতভ্তু•॥

विकुषमाः भू भाजविष्मयः। यथा । বুক্ষচারিকাণ্ডে ভবিষ্যপুরাণ । অপ্তাদশ পুরাণানি রামস্য চল্লি-छ छथा। विकृथर्य। हि नाजानि শিবধর্মাক ভারত।। কার্ফ্যঞ্চ প-ঞ্মো বেদো যক্ষহাভারত স্তুত। भोत्राक धर्म। बार्डिन्स सानत्वाङ्गा নহীপতে॥ জয়েতি নাম এতেষা॰ शुवरिष्ठ मनीविषः। क्षय छ।तन म॰-সার মিতি এয় শুক্তদুগুছ:। ইতি ভিথ্যাদিতজ্ব[•]॥#॥ বিদ্যাবিশে<mark>দ</mark>ঃ । यथा। व्यवाभ कथुः (उन्मु दः विक्-धर्माथा विराशा। महीन् मजून् वि নিজিত্য ভাঞ্চ বক্ষ্যে মহেশ্বর ॥ नामरया जान्या करता करत क्रार् থোরসি। মৃথে শিরস্যানুপূর্বাদো-कात्राप्ति विविधित्य ॥ उ नत्ना নরোধণাযেতি বিপর্য্য মথাপি বা । कद्रन्यामः उठः अर्या । चारणा-क्षत्र विमुखा ॥ शुनवानि यकाद्राञ्ज म्क्वाक्ष्मर्थमर्थम्। नात्र इपय उ কার॰ নকার॰ নন মূর্জনি।। মো-कात्रञ्ज ज्ञारवा संद्या मिथः दिवासि নৃদ্ধতঃ। ওঁ বিফবে নম ইতি ইন॰ मञ्ज मूनाहदद्या जानानः भन्नः

भाररहिष यहेगाकि 🗐 वृ उ। मम वका॰ उठः कर्याः स्टम्यूर्वि र्क লেবতু॥ ত্রিবিক্রম তথাকাশে ছ ल तक्क जुवामनः। अदेवताः नद्रः সি•হন্ত রামে। রক্ষত পর্যতে ॥ जूगो तक्क जू वादारह। इ॰ स्मा ना ब्रायला २वज् । कर्मवकाइ का ন্সিল্যদত্তো যোগাত্ত রক্ষতৃ॥ स्यगीता (मवजाया: समाद्रा म-कत्रवृद्धाः । नात्रामानग्राहंनाः भाः या कृष्या वि तेनशंखः जना ॥ ধন্তরি রপথ্যান্থ নাগঃ কোধ্য णाए किन । राज्यत्नाकावनः कालाबुहारमा उद्धानाह ब्रक्कजु ॥ वृषः भाव ७ मः घा उ। किन् तः बार कराः मनः। भागाम्यशः पित विकः शां कां नावाणा १वज् ॥ नवृश ठाभब्राह्म ठ मागः ब्र क्क मायतः। स्यीकनः शुक्तास **२**वग्रंट পुङ्ग्रव १वग्राब्बनार्षनः ॥ ॥ শিবরো হব্যাদর্জরাত্তে পদ্মনা-**७** निमान्ति। ठक कोमान्की वागाः वृक्त भाव् भाव ताक नान्।। भाष्ट्रभद्द मञ् मञ् छ। मास्म रेव श क्ष उथा। वृक्षीन्त्य मनः भागान् भाक गार्वर ज्वनाः ॥ (मरिवः नदेवं यू मालबः नमा नर्वत भाउ

भा॰। विकिक्ष् किक् ह महा नद्र-भि॰ रू के दक्ष जू ।। এই क्षाद्रयभाग-के रू ये भागा कि हक्ष्म ।। म वाभी मा कि काला हा का वामा कि वा कि वे बुहिट् ।। रें कि गाक एउ २०४ खाराय:।।

विक्ष्यामां खद्र॰ हो नः हिठाविष्ण-ষ:। তর পুশুকর্ভ্রা জনমেজযসূত:। वकातः भोनकामि अध्यः। छव २०० व्डाछा छम्गुछ मुश्रेवाः॥ বিষ্ণুপঞ্জর জ্লী বিষ্ণুকবচবিশেষঃ । यथा । भुवक्तामाध्ना (द्वलेख-कर शक्षतः मंडः। न्या नम् ख (गाविना ठक गृश् जूममान।।। भागा अक्ष मा विका वा महर मद्रग॰ गडः। गना॰ (कोत्मानकी॰ গৃহ পদ্মৰাভাষিতদুতে ॥ যা-म्। तक्ष मा विका पा मइ॰ **শ**त्रगः गजः। रुलनामाय (मोनन्त्र नम एउ भूकरवाडिम ॥ भूजीहमः রক্ষ না॰ বিক্ষো ভবন্ত॰ শরণাগ-छ। भाक्षक्रनाः छथा नद्यः मार्क का नाज अक्ष मा भूगृश दक्क मा॰ विष्णा चा गा। यक्त म्कत्र । हर्य স্বাদ্ৰত প্ৰাথ্ন চন্দুসম তথা ॥ रेनर्था छा। नाक तक्ष पिवर म्-छि न्तमातिन्। देवजयङी॰ भुगृश्

षु श्रीवर्म कर्वज्यन ॥ वायव्राः व्रक्र भाः (एव ज्राथमीर्य नमाञ्च 🗷 । रेवन्डियः मनाङ्ख् अस्रद्रीत्क জনার্দ্দন।। মাণ ্ডু॰ রক্ষাজিত সদা নম তে হত্তপরাজিত। বিশালা-ক্ষাক্ত্রক্ষা বু রসাত লে॥ অক্পার নম স্তভ্য নহামীন नामा उ। कत्र भी वाष्ट्रि महर्य ख्याष्ट्रेज्जनक्षत्रः ॥ क्वा दः त क भाः (रव नम एड शुक्रवाडम। এঙদুক্ত ভগৰঙা বৈশ্বৰ পঞ্জরণ मरू ॥ भूत्रा त्रकार्थ भीत्मन काङ्यायन्त्रा हित्जाख्य । यहा ना নাশ্যামাস দানবং মহিধাসুরং ॥ চামর॰ রক্তবীলঞ্ তথান্যান্ जूतकफेकान्। इंडि वागरन ३१ व्यव्यायः ॥

विक्षण कि जी जाकाण । इंडा महा ।।

श्री (द्राप्तः । इंडि (मिनी ।।

श्री १ इंडि (ह्रम ह न्युः ।। विर्काः

हान । यथा। ज मुग्र भूगागद्रम्म

की गालि वाशि (इंडवः। यज गद्रा

न (णाहि उद्याक्ताः भद्रम भर्म ।। धर्म धुमहा सिक्षेडि यज (उ लाक माकिनः । उर्थ मार्स्ट्रार्थः भद्रम भरा ।।

योज उत्साङ (भ्रांड ह यक्त उ म

চরাচর । ভাব্যঞ্চ বিশ্ব । নিরেষ ভদ্বিকো: পরন পদ ।। দিবীব চক্ষুরা ভত বিভত ভন্ম হাত্মনা । । বিবেক জ্ঞান বৃদ্ধঞ্চ ভদ্ধি বিংফা: পর পদ ।। ইতি বিভূপুরাণে ২ অংশ ৮ অধ্যায় ।।

বিশূপদী জী গ**র**া। ইত্যমর: ।। ष्मग्राः काद्रगः यथा। नाद्रम छेवाह । कलः भक्षमञ्जाद नमजीत्ज স্রেখরী। কু গতা সা মহাভাগ **ত**त्य व्याथ्याञ् सर्वति ॥ नातावन উবাচ। गङ्गा मद्रम् जी नन्त्री रक-ত। खिःम्। हरदः शिवाः। जुननी সহিতা বুদ্ধন্ চত্যু: কীৰ্ত্তিয়ঃ শুতৌ।। নারদ উবচ। বভুব সা म्निर्मुष्ठ गङ्गा नात्रायगित्रा। च-হোকেন প্রকারেণ তল্ম ব্যাখ্যা-जू मर्शम।। नात्रायग छेवाह । भूता বভ্ব গোলোকে গহা সা দুবক-পিণী। বাধা কৃঞান্ত্র সভতুতা ওদ'-শ। তৎ স্বৰূপিণী ॥ দুবাধিগ্ৰাতৃ-**(** वि न कालियानु जिमा जूदि । সা সকামা কৃঞ্পার্শ্বে সমুবাস স-णिब्जि ।। शुक् झदरना इर्याभव-সক্ষ লালসা। মূৰ্ছিতা পুভূৰপে। ণ পুলকাঙ্কিত বিগুহা॥ এত্ৰি-মন্তরে তত্র বিদ্যমানা চরাধিকা ৷

भानी वि॰मेशकार्षि वृज्ञ कारि॥ हन्द्रमम् अ ॥ (कार्णन द्रक-পদাস্যা রক্তপদানলোচনা। সু-চাক রাগ সংযুক্ত নোষ্ঠ কম্পণতী क्या ॥ जाक पृष्ट्वी ममुबङ्गे क्षः जारत भूब है। উত্থায गक्रा महम। সভাষাঞ্চকার সা॥ স্পল প রিপপুছ ভীতাতিবিনযেন চ। भारतन भव्रगाभन्ना शक्ष्य हव्रगा-মুজে।। তদ্ৎপদাঙ্গিত। বিষ্ণু ভী-छारेव ठाज्य॰ मत्ने। वज्व हिन्न চিত্তা সা সর্বেশ্বরবরেণ চ।। উদ্ধৃ जिञ्जनङाक्ष द्राक्षाः गङ्गा ममर्मः সা। এত্যিমন্তরে রাধা জগদীশ मुवाह मा।। (क्य॰ भूगतम कन्।भी স্মিতা ত্বম্থাধূজ। পশ্যন্তী স-মি э পাখে সকামা বকলোচনা।। एकाभागाः मध्योकः। मकानः म श्चि उ: मरा। भे ये की विक शालातक **ভূ 5। मृत् ि जी शृभी ॥ प्रास्टे वर्क** मुर्व् ख वाद वाद करतानि ह। ক্ষ্যাণ করে।নি পুরু। চ জ্রীকাতি: ব্লিজনানসা।। সংগৃত্তেমা পূিব। भिष्ठाः (गालाकाम्गह लम्मारे। अ-ন্যথান হি তে ভদু ভবিষ্যতি বুজে র্থব ।। ইত্যেব মৃক্রা সা রাধা রক্ত-शक्षं जावा। शक्रा दक् नशा-

রেতে ন্যাস্যা লজ্জিতা সতী।।। গঙ্গা রহুস্যু বিজ্ঞায় যোগেন সি-জ্বােগিনী। তিরােভ্য সভামধ্যাৎ च जल • भुवित्वभ जा। द्राक्षा त्यात्मन বিজ্ঞায় সর্বত্রাবস্থি ভাঞ্চ ভাণ। পা-ন• কর্তু• সমারেভে গণ্ডুষাৎ সিদ্ধ-(यागिनी।। गक्। त्रहमा विद्वाय যোগেন সিদ্ধযোগিনী। একৃষ্ণ চ-त्रगास्त्राकः विरवण भारतः यथी ॥ शालाकरिक्षव रिवन्तर्भः वृक्तालाका-रिक॰ उथा। ममण द्राक्षा मर्डकरेनद शक्रा प्रमर्भ मा ॥ तुक्त विक् मिवा-नष्ठ शर्याः नत्नतु दिवाकदाः । यनवा मूनयः मर्खिएताः मिक्षा छश्विनः॥ গোলোকঞ্জ সমাজগুঃ শুত্তকণ্ঠে প্র **छाल्काः । म**र्ख शुःगम् (गःविन्तः সর্বেশ' পুকৃতে: পর• 🛭 বিজ্ঞায় ত-मिल्यामः जानूबाह मूरवयदः। 🗐 ভগব:নুবাচ। আগতা: সনহাভা-गा शक्रानयन कात्रगार । शक्रा मह-রণাস্তোজে ভবেন শরণ গভা II রাধে মাং পাতু নিছন্তী দৃষ্ট লোং সং লিখানতঃ। দাস্যানীনাং বহিফুড়া য্য° স্কৃত নিভ্যা•॥ 🏝 কৃষ্ণস্য বচ: শুদ্ধা সমিতঃ কমলে।দ্ভবঃ। ভূষাব সর্বারাধ্যা তা রাখা একৃষ্ণ পু-জিতা'॥ বজৈ শুভ্রি: সুস্থ ভ

ক্তিন্দু। ত্মকন্ধর: । ধাতা চতুর্ণা বে 🍴 माना मुवाह हजुद्रायनः॥ गक्षा जुमक স ভুতা পুভোশ্চ রাসমগুলে। যু वर्या पूर्वक्ता ना मृक्षरयाः मक्दव-स्त्राट्याक्काःमा ह व मंभाह वट-कन्यामम्मी निया। वृत्रञ शुरु १ কৃত্বা করে।ত্ প্রনণ তব ॥ ভবি-**ब**ुडि शिंड सम्मा दिव्यक्षेण फुडू खू बः। दुक्तरा वत्रनः **भु**द्धा बीहका র চ স্বিতা ॥ বহি বঁভা সা ক্ষ পাদাঙ্গু নথাগুড়: ৷ তত্রিব সংবৃতা শাস্তা ভঙ্গোভেষাঞ্চ নধ্যক্তঃ ॥ উ-वान ভোগাদৃশ্যে उन्दिशाहरस्य-তা। ভরেষ বুন্দণা কি কিং স্থা-भिडक कम अलो ॥ किकिए वाद শিরসি চন্দুছে চন্দুশেখর:। গঙ্গা। रिय द्राविकामञ्ज॰ शहरही कम्हाना-ख्वः ॥ भक्षा ठा भ्वतं मःभूका दिवः पर्थं नुबायो जडी। शालात ह हि जा गद्र। रेव इर्छ निवरना करक ॥ ব্ৰহ্মলোকে তথান্যত্ৰ যত্ৰ তত্ৰ পুরা-হিতা। তবৈৰ সা গতা গ**হা চা**-জ্ঞবা পরনাত্মন: ॥ নির্গতা বিষ্ণ भाराद्वार उन विक्भनी भ्राजा। ইতি শীবুন্ধবৈবর্ত্তে পুকৃতিখণ্ডে গ কোপাথ্যান ১ অধ্যাय:।। # ।। द्व वृष्ठिक निः इ अ स जाडगः।

यथा। ভবিষ্য মাৎস্য চ্যোতিষেষু । धन् मिथुन कन्याम् भीत्न ह युफ भी उरः। ट्र वृ निवक अरश्चिषु भिरह বিষ্ণপদী মৃতা।। অপিচ। এবঞ্ यडमीठ्याभिष्यवकाम सम्बन्धानः অৰ্থাক্ ষোড়শ বিজ্ঞেয়া নাড্যঃ शकाह (याउन। कानः न्यातं স কান্তে বিদ্বন্তি: পরিকীর্ভিত:।। इंडि नाडाडशीय॰ मिवा विक्थनमी বিষয় । অতথা জাবালি বৃহদ্শি। रही। भूगायाः विकासमाक भाक পকাদপি ষোড়শ। তত্ত্ৰ স্থানাদি ফল । অয়নে কোটি গুণি ড লক্ষ• বিষ্ণুপদীষু চ। ষড়শীতি সহসুদ্ধ ষ फ्नोडा गूनाइड[ा]। ইडि ভिथ्या-দিভবু•॥

विक् मिरिकः की दिन्द्र श्वाप्त श्वाप्त का निवास का निवास का निवास का निवास के मुख्य का निवास का निवास

বন্ধন লাভ এা চ। ঐখর্য্য রাজ-পূজা চ অপমৃত্যু রিতি ক্রমাৎ ॥ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বু ॥

विञ्चकिः स्त्री जगवरामवा। यथा । সূত উবাচ। বিফু ভক্তিণ পুৰক্ষ্যা मियया नर्ब मवानाउट । यथा छ-ক্ত্যা হুৱি স্তয্যেত্তথা নান্যেন কেন-চিৎ।। মহত: শে্বসো মূল পুস ব: পুণ্য সন্ততে:। জীবিত্তস্য ফল चामू पमाठि याद्रगः एदाः ॥ ভज इत्छाव रेव बाजूः (मवायाः भवि-कीर्जिङ: । जमार (मवा वृश्यः প্ৰোক্তা ভক্তি সাধন ভ্ৰমী॥ তে छङा (लाकनाथम) नाम कर्माहि कीर्जरन । मूक्ष अभागि मः हर्षा ८ বে চহাই তন্কহা: ৷৷ জগদ্ধাতু र्याट्रमञ्जानियाञ्जा ह्रद्रभावायाः। इंश् निडाकियाः स्यूरं: निका य दिस्ववास उ॥ भुगान भू वंकः का-स्त्रा त्या वरस्रेष्ठकृत्वा क् नः। छ फ्छ अनवार मना भूकायाकान् भारतः॥ उरक्था मुवत श्रीजिः স্বরনেত্রাঙ্গবিকিশ। যেন সর্বাত্ম না বিকৌ ভক্ত্যা ভাবো নিবেশি ত:।। বিপেুখীশ্বর দৃষ্টিক মহাভা-গবতে৷ হি স:৷ বিফোশ্চ কারণণ নিত্য তদন দন্তবৰ্জিত ॥ ম্বৰ ম

छ। इनिरेक्टव या विकुः (ठाभकी विक । ভক্তির ইবিধা ছেষ্ট্রমিন্ স্লেছ-পি বর্ত্ততে॥ স বিপ্রেন্দ্রা মুনি: 🗐-मान् न बाउ: न ह शिख उ:। एरिय দেয় ততো গাৃহ সচ প্রেরা যথা হরি:।। মৃত: স ভাবিভোদ্যাপি প্জিভো বা দ্বিজোত্তনঃ। পুনাতি ভগবভক্ত ত্তপসোপি বদৃছ্যা ॥ পুণভাষ পুশমাৰ ভবামীতি চ বো वरम्या व्याज्यः अर्बज्याज्या मन्त्रा-দেত্রুত হরে:॥ মজবাজি সহস্তে-ভ্যঃ সরবেদান্ত পারগাঃ। সর্ববে-माञ्जवि<कार्छ। विकुडाका दिन्ति-याः ।। ঐकान्तिमानः नूक्या गहन्ति পর্ম পদ। এচান্তেনাসমে दिक् र्यमारिकाः भन्नायभः ॥ उत्मारिका-ম্বি: প্রাক্তা স্তন্তাগবত চেত্রস:। श्रिवाना मिल मः बेवा॰ (प्रवाप्तम) मूनियः ॥ ञान्यान मना यमः ভক্তি রব্যভিচারিণী। যা পুীতি व्रविष्वकानाः विषय्यञ्चनभाषिनी । বিষ্ণু সংমরত: সা মে হৃদ্যামোপ-সর্গত্যা অন্তর্গতোপি বেদানা স র্বশাজার্থবেদ্যপি। যোম সর্বেখরে **७क उ॰ विम्यार भूक्यायमः ॥** নাধীত বেদশান্ত্রোপি ন কৃতাপুর সংস্কর: বো ভ,কিং বছতে বিষ্ণৌ

(उन मर्बः कृष्ठः ज्वर ॥ यक्कानाः জতু মৃখ্যানা সর্বোণ পার্গা অ পি। ন তা॰ যান্তি গতি॰ ভক্ত্যা যা॰ याडि जूनि गलम ॥ यः कन्छिष्य वा लारक निथानातानानानानी। পুনাতি সকলান্ লোকান্ সহসা मूबितारिकः ॥ (य नृभःमा पूर्वा আন: পাপাচাররতা তথা।ভেপি याखि भद्रः सानः नावापन भवाय-भाः ॥ मृत्रा सनार्च्यत छक्ति यं रेमवा-वाजिलाहिनी। उनः किरद सर्ग ज्या रेनद दिहाल रेक्ज्की ॥ जुन भागाः एक न नाइ बद्राणः वर्ग मूर्गाम । इठावनस्ता (क्राका छकि उत्हे जगायंतः॥ न म्लाजि छ्लान् पिकान् (प्रवास्वनाः b किनः। न नाता विश्वता एउताः नर्वत्रम्यं विष्कृ एः॥ नाइ मःकोर्जि उ विकार्यमः পুংসোন জাযতে। শরীর পুলকো ভাসি ভদ্তবেৎ স্বৰণাপন ।। ষ্যান্ ৰতে দিজশেষ মুক্তি রপ্যচি ब्राज्यद्य । विष्यो निविष्टे मनमाः कि॰ श्व वृधिन क्षयः ॥ चनुक्य মভিবীক্ষা পাশহন্ত বন্তি য্নঃ . কিল ভস্য কর্ণনূলে। পরিহর মধু-जूरन शुभवान शुज् दर जनान्गा॰ न देवकवानाः॥ जाशि एट जूनुदाः

চারে। ভজতে নামনন্তাক্। সা-পুরেব সমন্তব্যঃ সম্যায়্যবসিতো হি मः ॥ किशु ७वि धर्याजा मध-हासि निरहिं । विरभुन्त भुकि লানীহি বিষ্ণুভক্তো ন নশ্যতি॥ ধ-चीर्थ कार्यः विष्ठमा मुक्ति समा করে ছিতা। সমন্ত জগতা॰ মূলে যস্য ভক্তিঃ স্থির। হরৌ ॥ দৈবী-(क्या छनन्दी रुख सीया मूत्र छ। ৷ তদেব যে পুপদ্যন্তে মাযা মেতা ভরন্তি তে।। কিয়দারাধনে পুণসা নিষ্যতে হরিমেধ্য: । ভক্তি,বা-রাখ্যতে বিফু নান্যভ্রভোষকারণ ।। व मारेन दिवितिष में रेख ने शुरे अ র্নানুলেপনৈ: । ভোষ মেতি মহা-जाामी रथा छङ्डा बनार्यनः॥ मः-সার বিষর্ক্সা দ্বে ফলে অ্নৃতো-গনে। কদাচিৎ কেশবে ভক্তি ভক্তি হা সমাগমঃ॥ পৰেরুপুষ্ণেরু कलम् (जारय व्यवश्व नास्त्रम् नरेन-व मर्म् । ভক্তि।कवान। भूकाव পুরাণে মুক্তৈয় কথা ন ক্রিয়তে পুষ-ন্ন:॥ আয়েটযন্তি পিতর: পুনৃত্যন্তি পিতানহাঃ। বৈফবো হমৎ দলে জাত: স ন: সম্ভার হিষ্যতি 🛚 অজ্ঞা-নিন: সূরবর সমধিক্ষিপত্তিযে পা-शिरनाशि भिष्यान मुखायनाम्। । । মুক্তি। পতাঃ অরণদাত বিধ্ত भाषाः कः मः भगः भवग छात्रिमः छा॰ जनानाः ॥ नात्र १० छ। भाषा থে ধ্যানযোগবিবজ্জিতাঃ। তেপি मृज्य मिकिमा याचि अविकयः भमः॥ ভাবান্তা দ্রেশশতাহত खथ। পরিভূমরি। नुग वस्तिः श रेथः। नियम् जाः माध्य त्र सत्नाः হন স্তুদ্ধ ছাশকৌ দৃচভক্তি বন্ধ নে । বিড় রেব পর বুক্ষ হভেদ निरु भटेऽ छ। (वर मिकाल मा গেষ্ড ব জানি ডি মোহিতা।। বদতি ক্দি সনাতনে চ ভ্যান্ ভঃতি পুমান্ জগতো ২স্য সৌম্য ব্যপ:। ক্ষিতি বসন মতিরন্য না जाना १८: कथगठि हाक धरेयव মানপতে: !৷ ইতি গাৰুডে ২৩১ ष्यश्रामः ॥

विष्युनाया छो पूर्ण। दथा। नात्रप छेवा । पूर्ण। नात्रायणीणाना वि-कृत्राया णिवा म छी। निका मका। छ गवकी मर्वाणी मर्वनक्षा।। या श्विका विक्षवी (गोती भाई की क मनाकनी। नामानि क्लेथुलाकानि भूकानि भूकतानि छ।। यार्थ (या फ भ नामाक महिया। यार्थ (या फ भ नामाक महिया। यार्थ (या फ भ नामाक महिया। यार्थ (या फ नम ५० ॥ नाहा ६० छेवा । मृक्षे।
नायाः भृता मृक्षे। विक्रमा भहा गावाः
ना। त्या इन्छ । विक्रमा भहा गावाः
या ह की खिंछा ॥ इन्छ वृद्ध विक्रमाः
या ह की खिंछा ॥ इन्छ वृद्ध विक्रमाः
या ह की खिंछा ॥ इन्छ वृद्ध विक्रमाः
वृद्ध विक्रमाया वृद्ध प्रकाः
महामायाः खण्ययोः । नाम्। मः
त्याह के बी मृत्य नद्धाः नाविक्राः
भा निका ॥ खण्य स्मृतः विक्रमाया
व्यागनिष् । खण्य क्ष्मः विक्रमाया
विश्व कि भी । दश्च ख्व मृद्धाः
विश्व कि भी । दश्च ख्व मृद्धाः
हत्र जाया खिव्य जि ॥ इन्छ दाः
विश्व कि भी । विष्य जि मृद्धाः
विश्व कि भी । विव्य जि ॥ इन्छ दाः
विश्व कि भी । विषय जि ।। इन्छ दाः
विका भहारा । विषय ।।

जिकामुद्रारा ६ यथायः ॥

गुष्यमाः मृ त्यामाः भृष्यः ।

ग व कित्रिणा । यथा । नाद्रन्

छैवाव । प्याद्या वजवकी नाया मर्वाम्धर्यप्रयी मुखा। भिजद्रः माजद्राम्धर्यप्रयी मुखा। भिजद्रः माजद्राम्धर्यप्रयी मुखा। भिजद्रः माजद्राम्धर्यप्रया व्याप्त्रः मुखः कित्र्
रूपा नाद्रायणा यया मुङः कित्रः
रूपा नाद्रा मुख्य मजीश्राक ॥
दिविद्याप्त्रः वृक्त्युकः भुष्ट द्र्यायूक्तम्यादिवर्धनः ॥ देखि कित्र्यम्यः
वृक्षम्यादिवर्धनः ॥ देखि कित्र्यम्यः
भूद्राण २० अद्रापः॥

विक्षुत्रथः अ॰ गक्छः। ইত্যমন্ত্রঃ।। বিক্ষোঃ সান্দ্রশ্চ।।

विक्षा वः भू श्रीकृष्टुकः ।
यथा । रिरवना शृष्टिचा एक गृह्म
जः हा मूल प्रि । द्वार्ट्छा द्वा १ वृ
शुरुषिय विकृता शुरुविकृता ॥
छमामान विकृता छ। व्याद्य ।
ध्याद्य विकृता हो ।
ध्याद्य विकृता हो ।
ध्याद्य विकृता हो ।

विकृतिको जी दर्जिना**नको। ३**७ जिन्नाकरमयः॥

विक्ष्यसम् खी ज्यमी। है जि ज्ञासम्बद्धः ॥ वाक्यीः । यथा। देव-व्याकः गृसिख्याकः कमला वि-युगस्य । यथा चुमन्ना क्ष्यः ख्याकः । यथा चुमन्ना क्ष्यः ख्याकः । यथा चुमन्ना क्ष्यः ख्याकः । व्यामिथाव्यः । है जि माम्हिन्द्वाः ॥

विकृवाश्नः भू॰ गक्फः हिंउ हिमः हनाः ॥

विकृवाहाः शृ॰ शक्यः। ইতি
भद्रद्वावनी॥

विद्वादः शुः धनुर्छन्णकः। ইछाः स्रदः॥ धनुर्छन्मा स्रात हेक्यादा वि- | इतः॥ सृत्र भिष्य सुरह्ये हिल्ल स्थाः |

न्द्रिशासिक्षि निभाजः। निश्चा च त्रवाद्या क्षणः विश्वरङ्गानिना भाकित्र व द्वाध विकास्त्रा म्ह्यस्या गृक्षन्द्रवक्षा देखि ज्यकः॥ वियाः जि दिस्वपास वशः। देखाः नदः॥ विशः जि हिन्यः। देखानानि-

বিশ্বঃ ত্রি ছি'সু:। ইত্যাদি: কোব:॥

বিমুক্ ব্য পরি**তঃ। সর্বতঃ।** ইত্যারঃ॥

বিয়ক্ লী িযুক। ইতি শদর্যা। বলী ॥ বিয়ণ অঞ্জি ইত্যথি ত্রিলিস্থা।

विश्वक्रमनः भू॰ विक्ः। ইত্যমतः
।। विक्षानिर्माण्याभी। यथा।
निर्माण्याभी विक्षा छ विश्वक्रमन
क्ष्रज्ञ । मा हा ठक गमाणानि
मीर्माण्य की। यह ठक गमाणानि
मीर्माण्य की। यह ठक गमाणानि
मीर्माण्य की। यह विश्वक्रम्
वार्व अञ्चलका मिर्जिक्ष ।। तक निर्माण्य की। की विश्व छ मा मह्या।
क्षर्यामण्यम्। यशी विश्व छ मा मह्या।
क्षर्यामण्यम्। यथा। उठक राम्यः।।
क्षर्यामण्यम्। यथा। उठक राम्यः।
क्षर्यामा विश्वक्रमानः। यथा।
विश्वमा विश्वक्रमानः।।

विश्वक्षमनिष्या खी वाताशी।

हामात्रमान् ইতি ভাষা। ইত্য
मतः॥ नन्धीः। विश्वक्षमान। विक्

सम्भागा

বিম্বক্সেৰা জ্রী প্রিযক্ষ: 1 ইত্য-

বিষ্ণন লী ভোজন । ইতি জটা ধর:।। শব্দকরণ । যথা । বিষ্ব ণতি বীণা। ইতি মুধ্যবোধব্যা-করণণা

বিষ্ণু ড^{্ৰ} ত্ৰি সৰ্বতোগানী। বিস্থ-গঞ্চত। ইত্যমরঃ।।

বিদ্বাণঃ পু• ভক্ষণ• ৷ ইতি হেন-চন্দুঃ ॥

বিস॰ ক্লী মৃণাল । ইত্যমর: ॥ বিসক্তিকা জ্রী বলাকা। ইত্য নর:॥

वित्रज्ञ म् श्री क्यल । ই छ রাজ निर्ध छै: ॥

विमक्ष्णेः श्रु॰ मिः इः। ইতি मदः हिन्द्रिका॥ हेक्ट्री वृक्षः। ইতি রাজ-নির্ঘণীঃ॥

বিসন্ধ ক্লী পদ্ম । বিসং মৃণাল । ভত্ত ভাতত্বাৎ ॥

বিদনাভি: পু॰ পদ্মিনী।। পদ্ম-সম্হ:।ইতি ত্রিকাগুশেষ:।। বিসপুসূন' লী পামা।ইত্যনর:।। विमयापः श्रू॰ विश्वष्यः। इंडा-रवः॥

বিসর: পু॰ সমূহ:। ইভানর:॥ পুসর:। ইভিনেদিনী॥

विनर्गः भुः मानः॥ छ्यागः॥ मलः নিৰ্গমঃ॥ বিসজ্জনীয়ঃ॥ সুৰ্য্যস্যা-यन (असः। ইতি মেদিনী।। মোকः । ইভি হলাयुषः ॥ विস्टैः । ইভি **म**द्रव्वावली । विष्मवमृश्चिः। २था । পুৰুষানুগৃহীতানা নেতেষা বা-जनानयः । विकार्णा २यः जनाङ्गः রো বীজাদীজ চরাচর ।। ইতি **এভাগবত•॥ #॥ বিসর্জ্জনীযস্য** भर्यप्रायः। यः नःर्गः त्रमना बज्जुः विमर्गक विविन्तकः। नामार्क्षनत् त्रर्खनाजा कना तामी **म**रामितः॥ অন্চাৰ্য্যা ভুৱীয়া চ বিশ্বমাভূকলা পরা।। ইতি বীজবর্ণাভিধান ।। #।। অপিচ। অ: বঠকো মহাদেন: ক-व। প्राम् जा इति:। इहा खुग गरा-मक द्रिष्ठ विष्ठागूथी जुथा। हि-विन्तू द्रभना (भारता १ निक्र्या पृ:-थग्ठकः। द्विञ्चिः ष्टला वर्जुः नर्गः मिक्कि निमानदः॥ मुनरदी मु-যশানন্ত। গণনাথো মহেশ্বর:।ইতি वीकदर्गाञ्चिमाञ्चतः ॥ 🗱 ॥ व्यन्तरः इ। विनर्गः नर्ग माथ्याता वियवि-

वय नामपः। यनिक्षा महिणानि | कालाङ्यानि त्रमानि ।। देखि वर्गानियानः॥

বিসৰ্জন ল্লী দান । ইত্যময়: ॥ পরিত্যাগ: ॥ সংগ্রেবণ । ইতি মেদিনী॥

বিসর্গঃ পু॰ রোগবিশেষঃ। তৎ-পর্যায়:। বিনর্পি: ২ সচিবাম্ব: ৩। ইতি রাজনির্ঘটঃ ॥ ভত্র বি-अुक्छे निमान महाा निक्कि क्षाइ॥ व्यात्र कर्कारि त्रवनाः দ্বোষদ্বোপত: । বিসর্প: সপ্তথা एक्वियः नई कः शक्रिनर्भगाए ॥ আদিশবাচরকোক্ত হরিত শাক শিণ্ডাক পুভূতীনা[,] গুছণ^{।। # 11} मक्षराद्व विद्राािक । शृथक् वय ব্রিভি ফৈকো বিসর্পা ছন্দুলা জ্রযঃ া বাতিক: পৈত্তিবলৈচৰ কফ্জ: সান্নিপাতিক:। চত্তার এতে বীস र्भा वक्तास्त्र हन्द्र हा ख्रयः। जारा যো বাত পিত্তাভ্যা• গুস্থাখ্যঃ কফ বাভয়: ॥ यञ्च কর্দমকো যো-র: স পিত্ত কফসম্ভব:। 🗱। বি-यर्भ (साय स्यांशि मःगृशाह। वः क वनीका वृद्याः मः मृष्यः (माः या द्धारमा भवाः । वित्रर्भागाः त्रः মুৎপর্জো হেত্বঃ সপ্তধাতবঃ।। ত্রযো মলা: বাত পিত্ত কফা:। (मावाः मूषका इंडार्थः । अनाया দোষা মলা ইভ্যত্র পুনক্তি দো-वा श्राणिष्ड ॥ # ॥ वाजिकम् লক্ষণনাহ। তত্র বাতাৎ পরীস-পো বাতজ্ব সমব্যথং। (শাফ সূ द्रग निर्खार ভেদাयामार्खि इर्ध-वान् ॥ भन्नीमर्ला विमर्लः । वाठ-জ্ব সমব্যথ: শিরে৷ হৃদ্ গারোদর **म्वा**कि युक्तः। (छनः विकाद्रायत्व वाथा। आयामः आकर्यतानव वाथा ॥#॥ পৈত্তিক মাহ। পিত্তাদুক্ত-গতি: পিভজ্বলিকে৷ প্ডিলোছি-**७:।** छ ७ ग ७ि: भी युगुनद्रा भी गः ॥ अ॥ देश याक भार । क्कार कथुः যুত: বিজঃ ককজুর সমানকক্ । 🕬। সামিপাতিক মাহ। সমিপাত স-মুত্থশ্চ সর্ব রূপ সমন্বিতঃ। য় ৷ বাত रिभक्तिकार्शाश्चिकभाषामा ह नः ক্ষণ নাহ। বাত পিত্ত জুর इण्डि मृहां जी नात वृष् जुरेमः । व्यक्तिः ভেদাগ্রিসদন তমকারোটকৈ যুঁতঃ। करत्राजि गर्व मङ्ग भीथाङ्गातातः कीर्गवट । य॰ य॰ पिण विमर्शकः **স**'त्रश्रं डिख्ट में त्र: ॥ माडा-कातानिका नीता त्रका वा मूल-**हीयाउ। अग्निम्य हेव एक्कारिः नीय-**

গত্বাৎ জতঞ্চ সং॥ মর্মানুসারী বी-त्रर्भः न्यापराजान्तिक खन् । व्याप **डाक् श्**रंबर मण्डा निमाक थान মীরবেৎ ॥ হিখ্যাঞ্চ সণ্গতো বস্থা भीष्मी वा जाउ नद्रः । कृष्टिहर्भाः त्रि<u>ज्</u>रिखा ভ्रिमयऽ। सन्। दियु । ६६-ষ্টমান স্ততঃ ক্লিষ্টো মনো দেহ সমু फ्रवा॰ । दृः भुरवारथा २ मु एक निष्तुरे साधिवीत्रलं डेठ्डाट ॥ (क्रुटि: डे-পচীয়ত ইভাগুৰ:। মর্মানুসারী জ্-मयानमती। इस्तर वीमर्भ इंडान्यः । हिद्याः हिक्काः। नेत्रायः उरमः खुः (भुद्रायः । मानाप्तरममुख्नवाः निमा भवगक्षणा । अभू छ भा-পোতি॥ #॥ বাতশ্রৈ মাক গুন্ধি। বিসর্গ মাহ। কফেন কল্প: প্রনা ভিত্বা ত॰ বহুধা কফ॰। বক্তা বা বৃদ্ধ রক্তসঃ ত্বক্ শিরা স্নাযু মাংসগং।। म्विषिद्ध। जू मीघायु वृ**ंख खून स्ता**-ज्ञनाः। गुष्टीनाः ज्ञकारु मालाः व्रकानाः जीवुकश्चदाः॥ श्वाम का-भाग्र रेवद्रम्य (भाष हिक्का दिश जुरेमः। भार रेववर्ग्ध मूहीक जका क नहीन यूं जः ॥ इजायः गुष्टिवीनः পো বাত শ্লেখ্য পুকোপজঃ। কফেন बर्छ्प्षेन भवानाभि बर्छ्पृष्ठः । তেনাবং বাতপ্লেশ্মিক:। তং কফং

বহুধা ভিত্বা রক্ত॰ বা দ্যযিত্বা ই-ত্যবাং। ত্বগাদিক মিতি ব্লুবি-श्चियाः ॥ #॥ शिखरेनुस्मिकः कर्मः মাথ্য বিসর্পমাহ। কফ পিত্ত জুরা ন্তস্তো নিদু। তন্দ্ৰ। শিরোক্জা। অ-क्रावनाम विकास भुवाभारताहक जुगाः॥ गृहीय शानि ट्यंपा रहा। পিপাদেন্দ্রি গৌরব । আমোপবে-শন লেপ সোতসা চ বিস্পতি।। পুৰেণামাশ্যে গৃহলেকদেশ ৰচা; ত্তিক্ষ্। পিড়কৈ রবকীর্ণেতি পীত লোহিত পাণ্ডুরৈ:॥ দ্রিধো সিতে1 মেচকাভো মলিন: শোফবান্ ও-कः। गञ्जीद्रशाकः शाक्ताणा द्विधः ক্লিষ্টো বিদীর্য্যতে॥ পক্ষত্বক্ শীর্ণ-भाष्मम् अविश्वाय् निद्राभगः। नव-गिक्षक बीमर्भः कर्पमाथा मूलिङ ত ।। স চ সর্পতি এ ফদেশ মিত্য-নুন:। পিডকৈ: পিডকাভি:। অ-वकीर्गः व्याष्ठः । चनित्रः कृषः । (सहकः क्कक्कः। शास्त्रामा शु-ह्राया। न्यृष्टेः क्लिमावसीर्यंत्र उ म्मृष्टेः मन्नाद्मां जविज विमीर्याः চ। शक्ष वृक् कर्मभवना वृग्यळ मः । শীৰ্ণমাণসং গলিভমাণসং ৷ অভএব न्त्रक्षेत्रायु निदाननः ॥ <a href="#">॥ नामिन् পাতিক মাহ। সমিপাত সমূত্যন্ত

সর্বরূপ সমন্বিত: । 🗱 । क्व उ उ বিদর্শমাহ। বাহুছেতো: ক্ষতাৎ কুদ্ধ: সরক্ত পিত্তমীর্যন্। বীস-र्भ भाक्षः अर्गार जनश्मार्ग শ্চিত:।। স্মেটি: শোথ জ্বরক্জা हाराहर भागवरभागितः। वाश् হেতো: শত্তপুহার ব্যালদন্ত নথা-দ্যগন্তহেতো:। শ্যাবশোণিত ধু मुवर्गत्रकः ॥ # ॥ उभ्मुवानार । कुता जीमात्र वस्यू छ्**ग्नाः मर**त्रगङ्गः भाः। অরোচক বিপাকৌ চ বিস-र्भागा मूलपुराः ॥ अ॥ माधादानिः ক মাহ। সিখ্যন্তি বাত কফ পিত্ত কৃতা বিদৰ্শাঃ সর্বাত্মক ক্ষতক্তক ন সিদ্ধি মেতি। পিত্তাত্মকোঞ্জন-वशूक ভবেদসাধ্যः कृ हाक मर्ममु ভবন্তি চ সৰ্ব এৰ ৷৷ পিত্তাত্ম-काञ्जनवशुः भिङ्कः मन् कब्बन वर्तः। मर्बर्वामाध्या व्यक्ति॥ #॥ थ्य विमर्लम् । विदन्न वस्ताला (महनाम् विस्माक्तिः। **উপাচরে**ন্থাদোষ বিস্পাননবি माहि जि: ॥ द्रात्रा नी लाट भव-माक हन्तनः सधुकः वना। घ्उः कीः রযুভো লেপো বাতবীসর্প নাশন: ।। চন্দ্ৰ মত্ৰ ব্ৰক্ত পুছে। কসেক म्कारेक भग छत्नुः मरेनदिनः मार्भन कर्न रेमण्डा वजान्द्रिः পিত্ত ক্তে বিসপে লেপো বি-(ध्यः मघ्ठः मूनीठः ॥॥ विकना পদ্যকোশীর সমক্য করবীরকং। নলমূল মনন্তাচ লেপঃ শ্লেষ্ম বিস-পহা॥ সমকা লজ্জালু:। বাত পিত্ত পুশনন মন্নি বীসর্পণে হিতে। বাত শ্লেম্মহর কর্মগুছি বীসর্পণে ছিত্ত । পিত্ত শ্লেষ্ম পুশমন হিত্ত কর্মন म खाक ।। जिल्ला मक किया । सर्या । विमर्ल बिमलाभशः॥ ॥ भित्रीय यशी नज हम्हरिन्छ। मांनी इतिमुख्य क्षे वार्षः। (नार्भा म्माङ्गः मघ् उः পুযোজ্যো বিসর্গ জন্ত জ্বর শোথ-हात्री ॥ नउ॰ जगत्र॰। हन्सन मञ রক্ত' গুছে। দশাকোলেপ:॥#॥ পরিবেকা: পুলেপাশ্চ শস্যন্তে প-ঞ্চবল্পলৈ:। পদ্মকোশীর মধুক॰ हन्हरिन्दा विजर्भात ॥ ज्विष वाजा কট্কা পটোল ফলত্রয় চন্দ্র নিয়-সিদ্ধ:। বিসর্প দাহ জুর শোথ কণ্ডু বিয়েটে তৃষ্ণা বমিছৎ ক্ষায়ঃ ॥ इंडानि यानि नशी वि तुर्वस् বিবিধেষু চ। বিসপে তানি যো জ্যানি সেকালেপন ভোঙনৈ: ॥ৠ৷ कब्रक्ष मधहर नाक्नीक मृश्र्क हु-थानन ज्य द्रारेकः । रेउन् निर्मा

म्ब विरेष विशवः विनर्भ विरम्धि विष्ठिष्ठि ।। कद्रश्वापिरेडनः ॥ ॥ मिशा मिशामा रम्गारे मम्बिरकाक विकिट मधानामा स्वाप्ति मम्बिरकाक विकिट मधानामा स्वाप्ति मन्। मर्वान् विकादान् निविद्यामाध्य शी-मान् वृषः करम्यानप्तस्वर्याकः ॥ ইতি विमर्लाषिकादः। ॥ । ইতি ভাবলকাশः॥

বিদর্শণ ল্লী পুদর:।ইত্যমর:॥ তন্ত বুণ বিটপাদে বিদর্শণ ।ইতি ভরত:॥

বিদর্শিঃ পু^{*} বিদর্পঃ। ইতি রাজ-নির্ঘণীঃ।।

বিসল ক্লী পল্লব:। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষ:॥

विजातः भू बएनाः। इन्जानतः॥ विजातिनी खी मायभनी । इन्जि ताक्रमिर्चन्तेः॥

বিসারিত: ত্রি 'পুসারিত:। বি পূর্ব ঞান্ত স্থাতো: ক্ত পুডায়েন নিয়ম:॥

विमात्री बि भुमद्रश्मीनः। ७८-भर्यऽायः। विमृद्गदः २ विमृद्गदः ० भुमात्री ९। ३७ऽमतः॥

বিসিনী ন্ত্রী পদ্মনী। ইত্যনর: ॥
নৃগালং। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥
বিসুরিতং লী অনুতাপ: । ইতি

किराध्यः॥

বিস্তৃত জি বিস্তৃত। ইত্যমর: ।।
বিস্তৃর: জি পুনরণশীল: । ইত্যমর: ॥ বিসরণ: । গতিবিশেষ: ।
বিস্তৃরো নদ: । বিস্তৃরী নদী ।
বিস্তৃর: তৈল মিত্যাদি । বিসরতি বিস্তৃর: স্গতৌ ক্রপস্থীণিতি ক্রপ স্বস্য তন্পিতি তন্।
ইতি ভরত: ॥

বিস্মর: ত্রি পুসরণশীল: ৷ ইভ্জ-মর: ৷৷

বিস্থ: তি নিক্ষিপ্ত:। ইতি জটা-ধর:।।বিশেষেণ সৃষ্টক।।

বিস্তঃ পুশুলী ছেয়ে।২ফঃ। অশী-তিরন্তি চা পরিনিত হর্ণ। ইত্য-নরঃ॥

विखदः शृ॰ भयमऽिखादः। ३७।
नदः॥ वाक्भुभकः॥ विखादः॥
भुगगः। इंडि समिनी॥ भीठः॥
मम्रः। इंडि भयद्रज्ञावनी॥

विखातः शृ विदेशः॥ विखीर्ग्छा।
छ पर्गामः। विगृहः र व्यानः ।।
इञ्जन तः॥ छ षः। इछि भिष्नि ॥
विखीर्गः जि विश्वः। विछ । विछ ।।
विशीर्गः जि विश्वः। विछ । विछ ।।
विशीर्गः विखीर्गं विक । विछ ।।
विशीर्गं विश्वः शृथ्। इछि क ।। विछ ।।
विशीर्गं की नानकः। इछि

भद्रानुक।।।

বিস্তঃ ত্রি লন্ধবিস্তার:। তৎ পর্য্যায:। বিস্তুগ্র তত্ত ১। ইত্য মর:।।

विष्णिष्ठेः वि जुष्णिष्ठेः। यथा। वि
प्णिक्षे सक्ष उ॰ मास्त प्रमाशिकात्रभमः

ख्या। कलस्त समायुक्तः द्रस ভाव

समायुकः।। ইতি ভিष्णामि छक्तः।।

विस्तादः शूः सनुर्श्यममः। ইত্য

सदः।। स्रमा विवद्रभः मृक्षन प्रकात

सक्ष विद्यादानाय मुक्षेत्रः।।

বিষ্ণারিত: তি পুক।শিত:॥ চ-লিত:॥ বি পূর্ব ঞ্যন্ত স্কর থাতো: ক্ত পুত্যযেন নিয়ম:॥

বিয়ুরিত: ত্রি য়ুর্ভিবিশিপ্ট: ॥
চঞ্চল:।যথা।রক্তরক্ত্রক্তাস্থ্
রক্ত বিসুর্তিজ্ঞাণ।বেপ্টিত না
গপাশেন ক্রসটা ভীষণানন ॥
ইতি দশভ্লাদুর্গাধ্যানৈ দদেশ:॥
বিস্তুলিক্: পুণ বিষ্ঠেদ:।ইতি
হেমচন্দু:॥অগ্লিদণাচ।।
বিস্তোট: পুণ বিক্লাস্থোটক:।বি
স্থোডাইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়:।
পিটক: ২ পিটকা ৩ পিটক ৪।
ইত্যমর:॥ বিটক: ৫ বিটকা ৬
বিটক ৭।ইতি ভট্টাকা।।স্লোটক:

৮ স্লেট: ৯। ইতি রাজনির্ঘণ্ট: ॥ 🛚

७गः विभुक्षे निमान भृदिकाः जन् পুাপ্ত মাহ। कर्ने जीकाक दिना-क् क् कार्द्र द्रजीना पुणना जरेश-শ্চ। তথ্ৰু দোষেণ বিস্পাণন হ-भाष्ट्र (माया भवनाम्य छ।। वृह्र मा-শ্রিত্য তে রক্ত মাণসান্থীনি পুদুষ্য ह। खातान् अर्वेष्ठि विष्कृष्टीन् अर्वे-जुद भूद:मद्रान् ॥ अनुरहारवेश अनु-(र उ्क भी डाका दीना म जिल्लार गन । প তুচিতাহার বিহার বৈপরীত্যে-न प्र माण्डि विष्मादीन सर्वेडी-ত।र्थः । জ্রপুর:সরান্ জ্রপূর্বান্ ॥ 🗱 ॥ क्षमारु । অधि एक निजाः रम्ना**টाः স**জुदा রক্তপিব্রজাः । কু-চিৎ সর্বত্র বাদেছে বিস্ফোটা ইতিতে মৃতা:।। রক্তপিত্তরা: এ:তন সর্বের্ বিস্ফোটেযু রক্তপিত্তযো: প্রধান কা-রণত্ব'। যথা শ্লেষু বাতস্য তথা বাভানুগভি রপি বোজব্যা। তথাচ ভোজ:। যদা ব্লক্তঞ্চ পিত্তঞ্চ বাত্তে-नानुगउ॰ ष्ठि। यश्वस्थनिजान् (मुक्तिन् अक् उ: गर्दारहगान्॥॥॥ বাতিকনাহ। শিরোকক্ শূল ভূবি-ष्टे जुत्र ठ्हे भर्त**ाननः। म क्**ष्य्रनं-তা চেতি ৰাত বিস্ফোট লক্ষণ। শূল মত্র ভোদরূপণ॥ #॥ পৈত্তি-ক মাহ। জুর দাহ ক্রা পাক: সুাব স্কাসমন্বিত । পীত লোহিত বৰ্ণঞ্চ পিত্ত বিষয়ু টে লক্ষণ ॥ কুজা-দিত্রব॰ ক্লেটেবু॥ 🕸 ॥ বাড পৈ: ত্তিক নাছ। বাত পিত্ত কৃতো যন্ত ভত্ৰ সুব্ৰীব্ৰেদনাঃ। তৈনিত্য গৌ রব॰ কণ্ড ভবেদাত বলাসজে।। 🕸 🛚 পিত শ্লৈ যাক নাহ। কণ্ড দাহো জুর শুর্দি র্জাযতে কফ পৈত্তিকে 🗱। সাগ্নিপাতিক মাহ। নধ্যে নিল্লো-भाष्ठ (खारः कठिनः बन्नभाकवान्। द्वाग नारु ज्वा तारु हर्नि यूही क्डा जुदाः ॥ भूनात्मा (वनश् यं ब (मा १ माध्यक जिलायजः । (मा-হো বিপরীভক্তান । মূর্ছা সর্বথা क्रानभूगुठा ॥ 🕸 ॥ द्रक्ष मारु। বেদিতব্যাশ্চ রক্তেন পৈত্তিকেন চ হেত্না। গুঞ্জা ফল সমারক্তার-ক্ত দাবা বিদাহিন: ॥ न তে সিদ্ধি সমাবাভি শুৰৈ যোগশতৈ রপি। পৈত্তিকেন চ হেতুনা পিন্তস্য **হে**তৃ-না কট্বাদিনা রক্তস্য পিত্তস্য তুল্য-ত্বাৎ নচ তে সাধ্যা:।। এ:ত চাই বিধা বাহ্যা আন্তরোপি ভবেদয় । তিমানত ব্যথা ভীবু৷ জ্বযুক্তাভি 🐰 জাযতে ॥ তথ্মিন্ বহিৰ্গতে স্বাস্থ্যন্ত ব্যানস্য বহিগ্তি:। তত্র বাতিক বিস্ফোট কিবা কাৰ্য্যা বিল্লানতা ॥#॥

উপদুবানাহ।ভূট্ খাস মা•সসক্ষো-থ দাহ হিক্লামদ জুরাঃ। বিসর্প মর্ম-সংরোধা স্তেষা মূক্তা উপদুবাঃ॥মা•-সসকোথ: মা•সস্যশঠিতত্ত্ব•ামর্ম-न दाशा स्मेग्रथा। (उयाः विस्ता-ऐकाना•।**₩।**किहनुभम्वाना• नक-खुका बाक्नार्फा इनिवाया। विजर्भ জুর হ্লোসা বিস্লোটানা মূপদুবা: ॥ क्षा माध्यज्ञानिक नाष्ट्रा अकरनार्या-व्यिजः माध्यः कृ हु मात्या हित्ताय-ছ:। সর্বর্পান্বিতো ঘোরো হুসা-ধ্যে। ভৃযুর্গদূব:।। # ।। অথ বিস্তো টস্য চিকিৎসা। বিস্ফোটে লম্বন• কা ্র্য্য বনন পথ্য ভোজন। বথাদো-य वनः वीकाः भूगळा ह दिख्यानः ॥ 🗱 ॥ कीर्गः नालि र्यता नृष्ता समूद्रा कारकी उथा। এडान/नानि विस्ता-र्छ हिजानि मूनरथा <u>वृत्</u>तन् ॥ # ॥ ছে পঞ্চন্ল্যে রাম। চ দার্গুদীর° मुद्राला । ७ पृती शाना क॰ मुख भिया॰ दाय॰ भिरवन्तरः॥ विरद्याहै।-यामयङ्गाम् मभीद्रग निभिखकान् । #। দুক্ষা কাষার্য্য থক্তর পটো-नाविष्ठे वामरेकः ॥ कर्षेका नाज দৃস্পশৈ: গৈভিকে সসিত ঘৃত । **ज्**निय नवहा वाना बिकलन्तु न

यट्जिकः ॥ शितृतेर्षे शादीनान्। কফজে মধুযুক্ শৃত। #। কিরাত-ভিক্তকারিষ্ট যষ্ট্যান্ত্রাম্বদ বাসকৈ: ।। পটোল পর্গটোশীর ত্রিফল। कार्रेकान्तिः। कृथिटे बार्रमाञ्च ख नर्ब विरद्वारे नामन ॥ 🗱 ॥ वि ফ্লেটব্যাধিনাশায তণ্ডলামুদ পে-विरिज्ञः। वीरिकः क्रिक वृक्कम्। ज-প: কার্য্যে বিজ্ঞানতা।। #।। ছিন্ন। পটোল ভূনিষ বাসকারিষ্ট পর্ল-हिः। थिरत्राप्युरिजः द्वार्था रुष्ठि विरमुष्टिक बुद्ध ॥ # ॥ ठन्द्रन ना গপুল্লঞ্চ সারিবা তণ্ডলীযকণ। শি-রীষ বল্প জাতী লেপ: স্যাদ্ধা-रुनाभनः॥ #॥ उँ८ भनः हन्तनः लाधु मुभीद्र॰ मातिवा घ्रयः। जलन পিষ্ট লেপেন স্কেটি নাছার্ত্তি নাশন ॥ 🗱 ॥ भू अजीवमा मञ्जानः जतन शिश्वा भूरतमाग्ट। कान स्मार्छ वि-यस्त्राष्टे॰ नाम्या स्न्याटनावस्तः ॥ ककागुङ्गि गनगुङ्गि वर्गगुङ्कि ना- विश्वयः শবেৎ। অন্যচ স্মেটক তামু পুত্র-कीरवा विनामरय ।। इंडि विरम्। টকাধিকার:। ইতি ভাবপুকাশ: ।। 🗱।। অন্যাহ। মরীচ॰ ত্রিবৃত্ত• স্বাচ্চ• र्विञानः मनः निमा। (एवराक रितिषु (व क्षे भा भी ह हम्तनः ॥

विभाना कत्रवीत्रक व्यक्कीतः न-ক্ৎপল'। এষাঞ্চ কার্ষিকো ভাগো वियम्। र्क्षा अवः उत्र ॥ शृष्टः कः টু ষ্টেভলস্য গোসুত্রেপ্টণ্ডণে পচেৎ। মূৎপাত্তেলৌহপাত্তে বা শনৈ মৃ-षश्चिमा भारत ॥ भामा विवृह्ति का চৈব দক্ষ বিক্ষোটকানি চ। অভ্য-ব্দেন পুণশ্যন্তি কোমলত্বঞ্চ জায-তে ॥ পুস্তান্যপি খিত্রাণি তৈ-लिनातन मुक्करण् । हिरताण्ये उ মিপ শ্বিত্ৰ বিৰ্বণ তৎক্ষণাৎ ভ বে ।। 🕸 ॥ चिनिष्ठ । ज्निष्ठ निष्ठ बिकना शर्भ हिन्छ मृउ॰ दन । পটোল মুস্তকাভ্যাঞ্চ বাসকেন চ नामरयः। विरम्नाप्रेकानि वाङानि নাত্র কার্য্যা বিচারণা॥ইতি গাক্-ডে ১৯৮ অখ্যায: ॥ 🛊 ॥ বিস্ফোট-কস্য স্থৰা ব্যা ব্যাহী: শ্যাবা-ৰুণা ভাসা বিস্ফোটা: সুগ্ৰ ন্তুৰ্চ: । ইতি ভাবপুকাশ: ॥

श्रियः शृ वाण्ध्यं। उट् भर्यायः। यहा २ ही ० । इंडा-मतः॥ जनाम् छ न्यास पृष्टेवाः॥ चर्छा विश्वयञ्चायिकावा गञ्जर्व रित्व । भीठवर्णा वञ्च ब्लाका-डिमभानम्बन् भठः॥ इंडि ভाव-त्रम्याः भर्यायद् चर्छ उमा वि

বিসা

वियाशनः शृः ज्हनः॥ गक्तर्व नगतः॥ कामरहतः। ইতি मिहि-नी॥ वियायनणः॥

विश्वितः वि विश्वगद्धिः। यथा।

स्थानाम्भानान् मृद्धे। समुधाय म
स्थानः। स्थान् मृद्धे। समुधाय म
स्थानः। स्थान् मृद्धे। समुधाय म
स्थानः। स्थान् मृद्धे। समुधाय मेन्

स्थान् स्थान् स्थानः। स्थान् स्थान्य स्थान् स्थान्य स्थान्य स्थान्य स्थान् स्थान् स्थान् स्थान्य स्थान्य स्थान्य स्थान्य स्थान्य स्थान्य स्थ

মিধাতো ভাবে কি পুভ্যবেদ নিয়ন।।

বিসুগন্ধ। স্ত্রী হপুবা। ইভিরাজ-নির্ঘণ্ট:॥

বিসুগন্ধি: পু॰ হরিভাল । ইভি হেমচন্দু:।।

विमुक्तः कि विमुक्तः। ইভি কেচিৎ।।
विमुद्धः श्रु॰ विश्वामः॥ श्रायः।
ইত্যমরः॥ পুণয় পরিচয়: শৃক্ষারপার্থনা বা। পরিচয় পার্থনয়োঃ
পুণয়: পরিকীর্ভিতঃ। ইত্যমরমালা॥ পুণয়: কীডাপারভন্ত্য়া।
ইভি রমানাথঃ॥ ইভি ভট্টাকায়াণ
ভরতঃ।। কেলিকলছঃ॥ বধঃ।
ইভি হেমচন্দু:।।

বিসুম্ভা জি বিশ্বাসী ॥ পুণবী । বিসুম্ভ শব্দাদ শুগের্থ ণিন্ পুত্যবেন নিয়ম: ॥

विमुमा छी बद्रा। ইত্যমর: ॥ विमु। জी रुभुष।। ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ॥

विमुद्धः जि विख्वः। वि लूर्बक সুসাভো: ক্ত পুত্যবেন নিয়ম:।। পু• পক্ষী। ইত্যনর:॥ বিহ্গ: . दानः ॥ मूर्य्यः॥ हःमुः। ইতি শব-त्रज्ञावनी ॥ गुरुः। इंडि द्रती ॥ विरुष्टः पुः भक्षी। इंडामतः॥ वानः ॥ स्मरः ॥ हन्तुः ॥ मृर्वतः । इंडि नग्तज्ञादनी॥ विरुक्तः शु शकी। इंजामदः॥ বিহঙ্গনা ভ্রী ভারগপ্তি:। বাঁক इंडि डार्या। इंडि भवत्रदावनी ॥ পু° গক্ড:। ইভি विश्वाजः र्नावृषः॥ বিহলিকা জ্রী ভারবস্থি:। বাক ইতি ভাষা। ইভ;মর: ॥ विरुष्ट जी गार्डाभवाजिमी (भी:1 **ইঙি স**ংক্লিন্ত নারোণাদিবৃত্তি:।। বিহত: ত্রি বিশেবেণ হত:। বিন ष्टे: । वि পূর্ব ह इन शाजाः ज পুত্যবেন নিয়ন:।। विष्नन॰ क्री विष्:॥ हि ना॥ ज्जिभिक्षनः। ইতি मिरिनी ॥ विष्ठद्रः नुः वियागः। ইতি হল।-यूदः॥ বিহরণ ক্লী বিহার:। বি পূর্বক বিহারী তি পরিক্রমী। বিহার-क् दारा बनरे भुजारयन नियम ।।

विहिमितः क्षी मध्यस्थानाः। इताः।

नवः ॥ विरुखः जि व्याञ्चाः। इठामतः॥ পণ্ডিত:। ইতি মেদিনী।। বিকর: ।। পণ্ডে পু॰। ইতি শবরত্বাবদী।। বিহা ব্য স্থা:। ইতি সিদ্ধান্ত-कोगुम्ता गूरामिवृज्धिः॥ विराणिक ली मानः। ইত্যমद्रः॥ বিহায: শ্লী পু॰ আঁকাশ:।ইড্s-दिश्याः अपृ अकी। ইত্যনর:॥ ৰিহায**স॰** ল্লী পু॰ আকাশ:। ইত্য-नद्रहीकाचा॰ नथुद्रमाः॥ विश्वायमः शृ॰ शक्ती। इंडामनः **जिकायाः ভরত: ॥** বিহাৰসা ব্য আকাশ:। ইভ্য-मब्रोकायाः मथुद्धमः॥ (इनः ठन्मण ॥ বিহার: পু• ক্রীডার্থ পদ্যা• গনন । তৎ গর্যাদ: । পরিক্রমঃ २। इन्डामद्रः ॥ जुरुनः ॥ ऋतः॥ वीवा ॥ मूगठावरः । इंडि (मिरिनी।। विन्तुद्विथकशक्ती। ইতি मफ्रानित्का ॥ दिक्रयन्तः । इंडि मद्राना॥ कर्डा । विशाव मदाप्यार्थ देन् श्रुडार्यने निश्चमः॥

বিহিত: তি বিধেষ:। বথা। বি হিতস্যাননুষ্ঠানাৎ নিন্দিত্স্য চ সেবনাৎ। অনিগৃহাচেন্দ্রিযাণাং নর: পতন মৃচ্তি॥ ইতি প্রাযাণি শিচন্তুক্তর।।

বিহিতি: ত্রী বিধানণ যথা।
ক্রিতি বিজিতি স্থিতি বিহিতি
ব্তরত্য: পর্গত্য:। উক কক্ষু
র্তর্বু বৃধি সরবং সম্প্রি জলং
। ইতি দ্পী।।

विश्वीनः जि विश्वायन की नः। यथा

। वाष्टा नग्राम निश्चाना यः गुर्धन

रम्भ भार्य हो॰ । ना विश्व म् इग्र भार्य हि नग्नकण भूभ रहि ।। हे ि उज्जना शः॥ उन्जः। यथा। विश्वीन म्ह यदेन महिनः भूदे प्र ग्रामाय रम धनः। यन म ज्ञागर्छ। मृश्वी नि-ग्रस्थ ग्राध्य कृ जिः॥ हे जि भार्क छ-यभू ग्राम (मिनीमा श्वापः)।।

विष्ठ को जी भाषा जाविक स्था।

नक्षा द्राष्ठ गं ठा जा द्राष्ट्र विष्य स्था।

। जी ना विज्ञातना विद्वि जि र्द्ध द्राः

कः किल कि कि उ॰ ॥ स्मा जे ि उ॰ के जे मिल जे लिख । स्मा जे निल के जे मिल जे लिख । स्मा जे निल के निल के लिख । स्मा जी भाषा है जि एक महत्मुः ॥

विकृति । जी विश्वास । इति । द्राप्ट्र के द्राप्ट ॥

विकृति । जी विश्वास । इति ।

विष्णायण वन ८का इः । वि भृ र्ब ङ्वारणाः क्रि भु छ। यन निह्नमा ॥ विरस्तेः भु विरस्तेन । वि भू र्ब रस्ते वारणा द्रवा भु छ। यन निह्नमः॥ विरस्तेन द्री हि भारती ॥ विवाधा विस्त्रान । इंकि स्मिति ॥ विवाधा । इंकि कि माल भ्यः॥

বিস্তৃবাঃ ত্র ভ্যাদিনাভিভ্রঃ।
হাল্ধারণাশকঃ। তৎপর্য্যায়ঃ।
বিদ্রুবঃ ২। ইভ্যমরঃ .। বিলীনং।
ইভিছেমাল্রঃ।

বিক্ষাতঃ পু॰ বিশোষেণ ক্ষাতঃ। বি পূৰ্বক ক্ষণবাডোঃ ক্ত পুত্যবেন নিয়মঃ॥

বিক্ষাবঃ পু॰ শবঃ।ইত্যময়ঃ॥ কাসঃ।ইতি বানি কলিখৌ।ইতি ভরভঃ॥

বিদ্যিত্তঃ ত্রি ভ্যক্তঃ। বি পূর্ব ক্ষিপধাতোঃক্ত পুত্যুয়েন নিহ্নমঃ॥ বিফীরঃ পুণ অর্কবৃক্ষঃ। ইতিরাজ-নিবটঃ॥

বিক্ষেপ: পুণ প্রেরণণ ত্যাণ:।
বিক্ষেপণে। হথা। নৈর্থত্যা নিষু
বিক্ষেপন নতীত্য হাধিক ভুব ।
ইত্যানগৃহি নাচারতভুণ।। অধি-ভীষ বস্তুনবৃশ্বনেন চিভ্রম্যান্যা-ব্লাকে।ইতি বেদান্তদার:।। विष्क्षभणेकिः जी मागाणिकः।
यथा। ब्रच्च उद्धानः साव्छ ब्रच्छी स
णक्या मन्नादिक मुख्यावयिक। ध्वरः
व्यक्षान मनि साव्छाद्यकि। ध्वरः
व्यक्षान मनि साव्छाद्यकि। ध्वरः
व्यक्षान मनि साव्छाद्यकि। ध्वरः
व्यक्षान यक्षि जाकृणः मानव्यः।
वै व मेनारः। काखि गाकि व्याखि क्ष्म शुक्रन थाण्या हिन क्रिक्स करः।। जाविक। हिन पूर्णाणामः।।
वीः प्रभाव विक। हिन पूर्णाणामः।।
वीः प्रभाव विक। हिन पूर्णाणामः।।

बीकः श्रु वायुः ॥ शकी । इज्रा गानिकायः ॥ सनः । इजि मःकि श्रमाद्वागानिवृद्धिः ॥

বীক।শঃ পু॰ রহঃ॥ পুকাশঃ। ইভামর:॥

বীত্রা ত্রী শ্রুশিদী॥গভিভেদ:॥ নর্ত্রাইতি হেমচন্দু:॥ অখ গভিভেদ:॥ সক্ষি:।ইতি শব্দ রহাবলী॥

वीितः भ् खी जत्रत्यः। ই जान वः
॥ बन्न जत्रत्यः॥ ज्यकाणः॥ नृथः
। ই जि स्मिरिनी ॥ ज्यनः। ই जि
स्मिरुन्यः॥ कित्रपः। ই जि करो।
यतः॥
वीति जी वीितः। ই जाम द्रिकायाः

ভরত: ॥

वीनी उत्रक्षः शृ न । न । विदिष्णयः । স ত শোৰে শদ্দ্য উৎপত্তি কা-द्रव्या । यथा । वीवी उद्गन् न्तर-যেন তদুৎপতিন্ত কীভিতা। কা ব लाषक न्यातापृथ्यनिः कम्युठि-আছে।। ইতি ভাষাপরিন্ছ नঃ।। নন্ म्बन्धान। उत्हान सार्भाव भाजा শুোতে দখন্ৎপত্তিরিত্যত আহ । वीठी जिलामा मदना वहिम्म रिगवहि:मः **२**न्।ः मद्म (छरेन्य मा-ব্দেৰজন্যতে তেৰ চাপর গুল্যাণক এব কনেণ শোহোৎপানা গৃহত इंडि। करष इंडि चारा भाषा-प्रमिक्ति प्रभामा उँ शहर उ रिक कार्त्या मणमपा उँटभराउ है जि जावः। यश्विन्द्रः हा भीद्रदा-দুক্তি কস্তিমতে ইভি। ইভি निकाष्ठमृङादनी॥

वीजः जी कात्रगः। म्कः। हैठः

मतः। प्रस्तः। ठजःधानः। हेठि

मिनी।। मकः। । हेठि त्राक्रनिर्धः

गामकः येथ भूवम्हि व्यक्त त्रविहिः

जः मथ्भुक्रवन माः थहाः। वहक्रमहि

क्रम्भु उत्मक्र वीक्र मवहक्र भीमः

गनिठः ह व्यक्त ॥ भूर्वः (भूष्कः)

ব্যক্ত মব্যক্ত বীজ পুষ: পুশা নো বিনা ব্যক্ত যুক্ত্যা। জ্ঞাকু শক্যা यन्त्वी । विंठा छ॰ श्या ख्या ष्वि বীজ ক্রিযাঞ্চ।। ইতি ভাস্করাচার্য্য বিরচিতে সিদ্ধান্তশিরোনণৌ বী-জগণিভাধ্যায়স্য পূথন দিতীয লোকৌ।। 🕸 ॥ সন্তঃ। যথা। তাথ ভুবনেশ্বরীনতাঃ। नक्षनी। 🕈 🖺 भाकारण यायरनजार्क्डन्प्रवान् । वी-জ॰ ভদ্যাঃ স্বাখ্যাত সেবিত गिष्किकाङ्कि ।। नमनी । र कातः। अशी (त्रकः। दानत्व भी-काद्रः। अर्खाः रनुषाद्रः। शैभा#। व्यवभूर्वाया बीजः । ड्री॰ नत्मा जन-বতি নাহেশ্বরি অন্পূর্ণে যাহা। 🕸। जय जिन्ही वीकः। 🕮 ही द्वी । #। অরিতাবীজ•। ৺ ছীঁ ছাঁ (थ ह ए क बी रू क री करे। का व्यथ निज्ञा वीक[े]। अँ हीँ निज्ञ क्रिःस सम् पुरंद चाहा। 🗱 । द्रञ् शुराविगाः। वे द्वा निका क्रिय बन्द्रव बाहा। अ। अथ मूर्गावी ज॰ । ७ हीँ मूँ मूर्गारेय नयः। 🕸 । न-श्यिमिनी वीकः। ७ मञ्चिमिनि बाहा। #। जग्रूमी शिकः। उँ पूर्ण मूर्ण क्रकृति साहा। कः। मृतिनी तीज । जुन जुन ण्लिन मृहेशुर एँ करे याहा। 🗱। वानी थनी वीज॰ । वन वन वाशानिनि बाङ्ग। #1 পারিজাতসরস্থতী বীজ ৷ ওঁ হী क्षिण क्षेत्र नवसरेका नमः। 🗱। गण्य वीजः। गैं। 🗱। (इत्रत्र वीखः অঁগ্নম:। अ। হরিদাগণেশ বীজ॰ । भूँ। लक्षी वीजः। 🗐 । 🗱 । महा-नक्षो वीबः। ७ वेः ही बि क्षे ही कगर भुम्रेजा नमः। 🗱। मूर्या वी कः। उँ वृि मूर्य) जानिक। 🕏 । 🗐 द्रान वीजः। ताः वासाय समः। कानकीः दल्ल ভाष ङ्रॅं साङ्ग । # । विक् वीज॰ । 🤞 नमा नाजायगाय। 🗱 🗐 कृषः বীজ । গোপীজন বল্লভাষ স্বাহা । # । বাসুদেবস্যা ওঁ নমো ভগতে दानुष्ट्रवाय। #। वान्धाभानम्। ७ द्वी क्याय। लक्षी वामुप्तवम्।। उ श का बी बी बी नकी वामुरम्वाय नभः। 🗱। पश्चिमनम्। 🤏 नम्भ বিষ্ণবে সুরপভবে মহাবলায স্বাহী । 🕸 । इय्भीदम्य । ७ उ किन्नद्र प्रुप-বোদ্নীথ সর্বাগীশ্বরেশ্বর সর্ববেদ न्याहिन्ध्र नर्बः (वाष्य (वाष्य । #1 नृत्रिःहम्। উगुः वीद्रः स्हादिकुः জ্বস্থ সর্তোমুখ । নৃসি হ ভীব-ণ ভদু মৃত্য মৃত্যু ননাম্যছ ॥ৠ॥ नव्रहति वीजः। जा कीः काः छः

कहे। अ। इति इत्रम्। ७ ई। ए। শঙ্কর নারাবিণায় নমঃ হৌ॰ হী॰ ওঁ । 🛊। বর হৃ ন্য। ও নমে। ভগবতে वद्राहकभाष ज् जू वः सःभ अरय ज्भ **जिद्वः म (महि ममाश**य श्वाहा। 🗱 । **मिवन्र। (हो'। #।** मृञ्जुक्षम्म्। खँ জু गः। 🗱 । रिक्मिशान् विवीकः। ଓ नता जगत्उ मकिनामुर्खस मञ्• নেধা পুৰছ স্বাহা। #1 চিন্তান্তি। वीज । तक्त मत्र य छ • छ • । 🗱। नीलक्शेष्ठा (भूष नी॰ ठेः । नवः শিবাৰ। 🟶 । চপ্তদ্যা কৰু ফট্ 1#।क्ष्वभावमु। ७ कि। किव-**भानाय नमः।** का वहेक्टे छत्रवम्।। उँ घी वर्षेकाम जाशमुख्यत्रभाग स्वत व्यक् रहे भाग ही । । । जिलुबागाः। रमदिन । रमकनदी । रमदि । ॥ मन्गर भुगरे छत्रवताः । इमरेतः । **रम**कणकी । रमाद्वीँ। 🗱 की लिल रेडब्रव्याः। महरेद्रः। महक्यादीः। সহরৌ । 🗭। ভববিধুণ সিনীভৈর वताः । इरिमं। इनकनदीः। इरमो **।#। স**क्वां मिष्क्रिता रेखद्रवाराः। मर्टे । महकनदी । महो। #। है छन्। ভৈরব্যা:। সহিঁ। সকল্ট্রীঁ। नह्योः। 🕸। कात्मचत्री रेज्द्रवताः । निर्हें। नकन्दी । निर्दाक्षणमन

<u>पू</u>रव नहातीः। #। वर्ड्क्ट्रेटिखत-व्याः। उत्रनकमरिः। उत्रनकमशेः। **एत्रवकमस्त्रैँ। #।** निज्रास्टिद्र-व्याः। **रुमकन्द्राउँ। रुम**कनद्रछीः श्नकनद्राज्ञाँ। 🕸 । कर्नुरेडद्रवताः । रमध्कात्रँ। रमकन्तरी । रामीः । 🕸 । ভবনে अब्रीटे**ड ब**वजाः । इरिनं । श्रक्षण्ये। श्रात्रीः : #। त्रकालय-र्याः। नरेशः। नश्कवशीः। नरहीः । 🕮। ত্রিপুরাবালাযাঃ। ঐ ক্লী পনীঃ । 🕸। नवक्छावानायाः। 🛎 क्वीँ स्नीः । इरिगँ। इमकनदी । इस्नीः। रुमदेवँ रुमकलबी रुमद्वीः। #। व्यवभूगी रे बद्रवहाः। उ हो। धीः हीः নমে। ভগবতি মাহেশ্বরি অলপূর্ণে बाश। 🛊। श्रीतन्तायाः। क्वन्नेन ब्रैं। इनक्रवर्ती नक्व ब्रें। अ ছিলনস্তাযা:। 🕮 🚔 😜 ঐ॰ বজ্ रैवरताहनीरय हूँ हूँ कहे बाहा। #1 मारामायाः। की॰ की॰ की॰ हू॰ हू॰ ही ही पिकार का निषक की की • की ॰ ह ँ हाँ ही बाहा। #। एश्कालिकायाः। की॰ की॰ की॰ হু· হু· হ্ৰী• হ্ৰীণ গুছে কালিকে ক্ৰীণ की की इँ इँ ही ही बाहा । 🗱 । ভদুकान्तराः । क्री॰ क्री॰ क्री॰ रू रू हो। हो। जुकारेना हो। हो।

द्वी॰ इ॰ इ॰ बु॰ बु॰ वाश। 🕸 । 🛚 न्यानानकाविकायाः। की॰ की॰ की॰ হৃ হৃ ছ্ৰী ছ্ৰী শাশানকালি জা । की की क् क् क् बी ही बाश। 🛊। बहाकान्याः। की॰ की॰ की॰ स् स् ही ही यहाकाणि की की की क् कृ ही ही साहा। अ। जातायाः । शे॰ जी॰ इ॰ करें। #। हरवागुन्तः भारतः। ७ इ. जू भिवाय कहे । 🗱 । माउक्तिगः । ७ ज्री ही । ज् भाउत्रिते। कर्षे बाहा। #। উहिन्छे **हा** जानिन्ताः । উहिष्टेहा जानिनी मुम्योपियो महाशिषािकी है। ठैः र्थैः र्थैः । क्षा धूमावङ्गाः । ध्र ध्र बाहा। #। जुकान्याः। (होः कालि महाकालि किलि किलि किहे बारा। #। উहिद्देशतमान्। ख হস্তিপিশাচি লিথে স্থাছা। 🗱। ধনদাযা:। ধ॰ হী॰ খ্রী॰ দেবি রকি-প্রিয়ে স্বাহা। 🕸। শ্মশানকালিক।-याः। वेँ ह्राँ बीँ हीं का नित्क वें र्क्टी बी हो। अधिकानागाः। उद्गी वगनामूथि जर्बपृष्टानाः वाहः मूथः उग्र किञ्चाः की नग की नग कु नि माणय ही • ७ मारा । # । दर्न-शिणाह्याः। ও कर्गशिणाहि वता छी-**छारागटमद**• ङी• साहा। #।

मञ्जूरवायम्। काः जोः 🎒 । 🛊। তারিণ্যাঃ: की ही कृष দেবি হী ক্ৰী ঐ । া া সার্যত্বীজ । ঐ • । 🗱। काठतायनताः। 🗗 शेः 🗐 🔊 को॰ विकारिय नगः । ऋ। मूर्गा गाः । मृ । अ । विभावाक्याः। ७ ही॰ विश्वानारेका नगः। 🗱। भौर्गाः । ত্রী পৌরি ক্রুদ্যিতে গোগেশ্বরি ष्ट्र कृष्ट्रे यहा। कः। दुक्त**ी गजः।** ষ্ট্ৰিলা বুক্জী রাজিতে রাজ-পুঙিতে জয়ে বিজ্ঞানে গৌরি গান্ধারি बिञ्चवनभाक्षति सर्वध्याक्षतम्बद्धि गर्वजीभुक्वदशक्ति नगुष्ठ मूर्यात तात भी बाहा। का हेन्त्रमा। हे॰ इन्मुाय नमः। 🗱। १ क्य ७ म। । किश उँ वाहा। #। विषह्यातिशिषः। थः थः। ऋ। वृष्णिकविषङ्ग्रवी छः। खँ मद्रश्युः। ७ँ शिल हिनि हिनि रुमु:। ७ हिलि हिलि हिलि द्यः। दुकारा कुः। मर्खाख्या (ए-(वভ) मु:। #। म्विकविषङ्बवीज॰ । 'उँ भँ अँ ठे॰। आगमहन्त्रिकाया॰ ওঁ গ॰ গা॰ ঠঃ। 🗱। নূষি ফনাশ-মন্ত্র:। ও সরণে ফু: অসরণে ফ: বিসরণে ফু:। এড মন্ত্র জগন্খেত-সৰ্যপ প্ৰফেপাৎ মূষিক নাশো ভ-विष्ठ । 🔅 । ल्डा विष्ठ र छः ।

हो। हो। इ. बहर ७ माहा || गक्छ इं कहे। 🕸। সর্বকীটবিবস্র বীজা । ওঁ নমো ভগৰতে বিফাৰে जत भन्न इन इन इ॰ कहे चाइ।। 🕸 । সুখপুসৰ মক্ত: ৷ ওঁ মন্মথ মন্মথ वाहि वाहि नियानत मूक मूक স্বাহা। ওঁ মুক্তা: পাশা বিপাশা भाषाः मूर्यात त्रमायः। मूकः मर्व ভগাদ্পর্ভ এফেছি নারীচ নারীচ স্বাহা ৷ এতথো রন্যতরেণাপ্টবারণ ন্ধল নভিদ্জা বেষণ পীড়া সুখ शुप्रवा ७वि । 🗯 । इन्यउः। इ॰ হন্নতে কলুজাকাৰ হু কই। 🗱 🛚 वीवनाय्यतः इंश्वननन्ताय याहा। हा। जय व्याप्ताही। छ ননো ভগষ্ঠি চানুও রক্তবাস-সে অপুতিহতক্রণ পরাক্রমে অ-মুক বধাৰ বিভেতসে স্বাহা। আদু ब्रक्तभरहेबाव्जः समू पुगामिनी नही-তটে উষর ভূনৌ বা দক্ষিণামূখ मु वाङ र्कालर। यावर गरे: मु-য্যতি ভাবৎ প্রাণা: লুষ্যন্তি শতো: । 🐆 । भागानरे छत्रवशाः । भागान ভৈরবি নরক্ষিরান্থি বসা ভক্ষণি সিজিং মে দেহি নম মনোরবান্ भूत्रय छ॰ क**ि साहा । # ।** ज्वालाः मानिन्ताः। उँग्रमा उगर्ड क्वानाः

गानिनि गृषुगाभित्रव्र छ करे ষাহা। 🗱। নহাকাল্যা:। ওঁ ফে়েণ ক্রে. ছো. ছো. অমুম গৃহান ত্ कहे बारा। 🗱। अर्थ निगठतक्रन-মোক্ষণস্য। ওঁ নম খাঁতে নিখাঁতে ভিন্মভেজো যদায় বিবেতা বল্প-নেত ব্যেন দত্ত তস্যা স্থিয়া नाख्य नात्क व्यवाःता श्रेवद्र-। ऋ। जाथ हितियः। उँ हिति विधि हाखानि गराहाखानि अम्-कः (म वनमानय बाहा । 🔆 । बाबकना । 'अ बाबक यजानस् मृगिकि शृहिवर्जन छैर्वाक्क निव वक्षनाट मृत्का। मूकीय मामृडाट । #। व्यथ मृठमः जीवनी मञः। स्रों **७ ड्रं मः ७ जू** जू वः यः ত্ৰেক যজামহে সুগন্ধি পৃষ্ঠি-दर्जन डेवांक मित दक्षरामा (छ।। मूकीय माम् अष्ट हो। ७ कुः मः ७॰ ज् ज्वः यः। ইত্যाদि उञ्ज-সারঃ।। আকর্ষণাদিবীজানি বাহুল্য সর্বাবভার বীজত্ব যথা। দানব উ-वाह। अधुना कृष्क्कभ खु॰ भिर्त्रभूर्गः ভন: শ্ব॰। সর্বেষ। মবভারাণা॰ বীজক্প: সনাতন: ।৷ ইতি বুক্ষবৈ-वर्त्त 🕏 कृष्ण्ड चथा ७ २२ वशायः॥

त्राकिविर्धः॥

বীরক: পু॰ মাতুলুক্ক:। ইতি বীদ্রপাদপ: পু॰ ভল্লাতক:। ইতি किराध्वः ॥ वृक्विष्णयः। विक्रयाः সার ইতি হিন্দীভাষা। ৫ৎ-পর্য্যায়:। পীতসার:২ পীতশা-লক: ১ বন্ধু কপুত্র: ৪ পৃথক: ৫ ু সব্দ্রক: ৬ আসন: ৭। অস্য গুণা: । স্ব বীনর্প চিত্রমেহ গুদ্ফিমি (मुग्रामु भिख नामिष्। प्ठापुः। কেশ্যব্র । রসাঘনত্ব্ধ । ইতি ভাবপুকाশ:।। वीरक ली।। বীজকোশ: > পূ' পদাবীজাধারচ বীজকোষ:) ক্রিকা। ফোঁফল: ইভি খ্যাত:। ইতি ভরত:।। ডৎ-भर्यप्रायः। वज्राद्येकः २। ইত্যमतः॥ कर्निका १ । इंडि क्रिंशितः ॥ वा-तिञ्_{वः} ८ म्कार्षकः ৫। ইভি भद्रजादनी ॥ বীজকৃৎ ক্লী বাজীকরণ ৷ ইতি द्राक्रनिर्घण्टेः॥ ৰীজগৰ্ত্তঃ পৃ• পটোল:। ইতি द्राजनिर्घण्टेः॥ বীজগুণ্ডি: জ্রী শিস্বী।ইতিরাজ निर्घ•हेः ॥ नी कथाना की थानाक । इंडि ब्राङ्गिर्घिः॥ बीजन ही वाजन।।वसाताकारक

জীরঞ্জীবেচ পুণ। ইতি সারস্বভঃ॥ ॥

वीबभुझ क्री शक्वकः॥ भरन वृक्षः। ইতি भिनिनी ॥ বীজপ্র: পু॰ ফলপ্র:। ইত্যমর: ॥ ट्रावात्नवे इंडि वक्र डाया। वि-क्षोत्रा इंडि हिन्ही डाया। उ**८**-शर्यायः । वीज्ञश्रं २ श्रवीजः ၁ স্কেশর: ৪ বীজক: ৫ কেশরাম: ৬ মাতুলুক: ৭ সুপ্রক: ৮ ক্চক: ১ वीककनकः ३० बहुनः ३३ म्ख्र-हरः >२ भूबकः >० (ब्राहनकनः >८ । अमु कन खनाः। अमुक्। कर्नु-दुः। উक्षद्वः। श्वाम काम भवन সমনত্ত্ব। क्षेर्णाधनकव्रञ्च । ज्ञानु षः। इराषः। भीभनदः। क्रि-কারিত্ব । পাবনত্ব । আধ্যান **७**न्म ऋर्पाण श्लीरहामावर्ख नामि-पुः। विवस्म श्किशायाः मृत्व हर्ष्याः क मनावृक्ष । ইতি द्राव्यनिर्घण्डः ॥ # ॥ जिनिह। वीजन्तकन सामू রসেল দীপন লঘু। রক্তপিত্ত হর[,] কণ্ঠ জিন্থা হৃদ্**য শোধক** ।। খাস কাশাকচি হর' হ্রাণ তৃকা-रवः भ्रः। उत्छन् मध् कक्षं हो। यथा। वीजभूता २भद्रः (भारका मध्या मध्यक्षं हो। मध्ककं रिका

साबी (दाहनी की उलः छकः।
दिला क्रिय याम काम हिला
छुनानहा॥ है जिल्ला क्रिया
बीक्रन्शं भू॰ (हालकः। है जि
द्रवाला॥ दीक्रन्दः। है जित्राक्रविर्धितः॥

বীশ্বপেশিকা স্ত্রী অগুকোব:। ইতি রাজনির্ঘণ্ট:।।

वीककनकः शृ वीकश्रः। ইতি
त्राकनिर्यणः॥

বীজনাত্র স্ত্রী পদাবীজণা যথা।
পদাক্ষণ পদাবীজঞ্চ কর্ণিকা বীজন নাত্রা। ইতি হারাবলী।। বিভিন্ন ত্রি স্লস্ট্রান ইত্য

वीडक्टः शृष्यं भानग्रितः। यथा।

स्वत्रिग्रेगा स्वृतीका मूनका स्वर्णः
नाम्यः। পर्वत्यानय इक्ष्मण्या स्वर्णः
स्वाः भद्यकी मूथाः ॥ भानग्रिम्त्याः
वीडक्टाः मः मूईका स्वर्णाप्यः। मुग्रु
र्वनम्याक्ति। यमग्रु वाउत्य मूनकाः
एयः ॥ इति (इस्टन्मः ॥

वीडाव्राज्ञः क्षी क्षरभाषः। इंडि वाक्षनिधंग्रेः॥

वीजवभन क्री क्षां विजम क्षेत्र क्षेत्

শিবান্যভেষু রিক্তাষ্টনী বিগত চ-मुिषि दिश्य। हाङ्गान गा नमूराय विश्वकार्किवाद भाखन्तु (याग कद्राप्यू रुल्युवारः ॥ इ-ल भुवा ह वही कवशनमा विवि: श्र-ত:। চিত্রাযাঞ্চ শুভে কেন্দ্রে ছির चगनुकामरयं।। (इमवाति विनि-थम् वीकाम्यामग्यः मृतिः। हेन्तुः চিত্তে নিধাযাথ শ্বৰণ মৃষ্টি ভ্ৰয়ণ ব-পেখ্যা কৃত্বা চান্যোন্য প্রোৎসাহণ নৰ্ত্তকা হুইমানস:। পুাত্মথ: কল-भ· गृश हमः मञ्ज मूनीव्रायट ॥ ए॰ रे वम्कतः भी उट्ह भूग्न कन शुष्त । नन एउ (म मुङ निष्ठाः कृषिः মেধা পুভে জক। রোহন্ত সর্বশ-न्यानि कार्य (एवः भूवयं जु। कर्य-किंखि ७ दर्भेगा थात्रिन ह शतन ह স্বাহা ।। উপ্তঃ বীজন্ত তত্ত্বৈব ভো-क्रवाः वाक्ररिः गृह । दीक्रदशनः नुका भञ्य जीर्थन। यथा हादी जः। किनिष्ठांशाः शंकारं भावतान्त्र मान বপন। ছোম ভর্পণে পুরোপভ্যেন। স্ফ্যাদিভি । হোম তপ্ণে লাজ ছোন শনকাদি তর্পণে।পরাশরঃ। বৈশাথে বপন শেষ্ট নথ্যন রৌ-হিণী রবৌ। অতঃ পরফিল্বন ন জাতু শারণে শুভ।।। জ্যোতিষে।

পূর্ব ভাদুপদা মূলা রোহিণ্যভরফ -নী। বিশাখা শতভিষা বাথ ধা-न्याना॰ द्यार्थाय वद्गा। मालाञ्चा त्रक्रनी॰ नीली॰ भूध िख वियुक्तऽ-তে। ব্যা জাতে পুন তে ছে পাল-যন্ নৈব দুষ⊹তি।। আরামে গৃহ-मर्था वा भारार मर्थन भारतम् । পরাভব॰ রিপু র্যাতি সসাধন धनक्रयः ॥ निका नीनीशनाकक চিঞ্চা খেতাপরাজিতা। কোবি-मात्रक महत्र गर्बः नियुष्टि महत्वः ।। निमा इति मा। काविरातका ब्रक्कां १६२ ।। (इना सुन। वृष्य-বীর• স্নাতো মন্ত্রেণ রোপদেছ। বসুধেতি সুশীতেতি পুণ্যদেতি ধরেভিচ।। নন তে শুভগে নিত্যু क्या १ वर्ष वर्ष वा नि । इंडि জ্যেতিস্তত্ত্ব ॥

वीजवन्नः भू भाषकणायः। इंडि

বীজবৃক্ষ: পু: অসন:। ইতি রাজ নির্ঘণ্ট:॥

বা ফালুনে বাপি সর্ববীজানি সং-गुष्ट्या स्नाययखानस्यतिह द्वा-ত্রৌ চোপনিধাপথে ॥ তত্ত शूरिका॰ वजा भाष्यह भूनः भूनः । इराभागह भुगाजून यथा जूनिक न म्लान् ॥ मीनार्यना ह जःम्ला-क्षे वृद्धे। हानएउक यए। वर्जनी-य उथा वीब यर मार की मन मनिष्ठ ।। 🗫 ।। यान्याहि बहानि বিশাখ প্র। মাহেন্দু পিত্যেতর-रिजः मुजारह। यान्यानि अञ्जाशन तियू भाउ मृग छित्र घाक ग्राहान-যেষু ॥ সৌন্যাদিতি ম্ঘা জ্যেষ্ঠা बाखात्र ह कात्राय**् ।** भीत नाश मुख हान्सु निर्धन क्त्र विर्क्ति ॥ (क्छार काष्ट्रक धानर गर्मा व-एि नर्दमा। धनमाय नर्दाणाक হিতায দেহি যে খান্য স্বাহা॥ नम नेरारेय नेरापियी नर्बाक विष्किनी कामज्ञिनि धाना (पहि স্বাহা। লেখহিত্বা ই**ন° নন্তৰ• খা**-ন্যাগারে বিনিক্ষিপেৎ ॥ পুরাণ-সর্যয়। মন্ত্র- লিখিত্বা পরে চ मर्था धानात्रा थात्ररार । शब्ध थान।दारणेख म्विकामि निरृख्य ।। দক্ষিণ দিখুবি গমন স্চাৰভিন वामु नाहीय । व्ययमिश मना क-

লানা॰ ন বুংখা বুখবাসরে ছার্য্যাৎ
। ত্রিষ্ত্রেষ্ রেবভ্যা॰ ধনিষ্ঠা বাকণেষু চ। এতেষ্ ষট্সু বিজ্ঞেষণ
খান্য নিষ্কুষণণ বুংখা: ॥ শুবণা ত্রমণ
বিশাখা পুর পৌক্ষ প্নর্গনি পুম্বান্চ। অশ্বিন্যথ জ্যেষ্ঠা খনখান্য
বিব্দ্ধিনী কথিতা।। ইতি জ্যেতিন্
স্তর্ভণ।।

বীজস্: জ্রী পৃথী। ইতি হেন-চন্দু:।।

বীজা ব্য গীজেন। যথা। বীজেন সহ কবতি নীজাকরোতি। ইতি সিজাভকৌন্দী।।

বীজাকৃত জি উপ্তকৃষ্ট । ইত্যমর: । দ্বে বীজেন সহ কৃষ্টে ক্ষেত্রে
। বীজেন সহ কৃত কৃষ্ট বীজাকৃত
। তীয় সম বীজেতি ডাচ্ । আদাবৃপ্ত পশ্চাৎ কৃষ্ট উপ্তকৃষ্ট । ইতি
ভরত: ।।

दीकामः क्री वृक्षामः। ইতি রাজ নির্ঘণ্ট:।।

বীর্নী পু পিডা। ইতি হেনচন্দু:

বীকোদক ল্লী করকা। ইতি 🔄 কাওশেষ:।।

বীছোভিচক জী বীজবপনজন্য শুভাশুভজ্ঞানার্থ সর্পাকারচক।

যথা। স্থ্যভাদূরগঃ স্থাপ্য জ্রিনা-ড্যেকান্তরক্রমাথা মথে ত্রীণি গলে बीगि ভानि चार्म ज्रुरत ॥ शुरह চত ৰহি: পঞ্চ দিনভাচ ফল ব-(मए। वरान (ठाठक विम्तार गन-क रङ्गात्रक खथा॥ छेनता थान। वृक्तिः म्राट भूहि बान्रक्रामा छ-বেৎ। ইতি রোগভয় রাজ্যে চক্রে वीरताशि मञ्जर ॥ স্र्यं छाट स्र्यं ভূজ্যমান নক্ষত্রংে। ত্রিনাড্যেকা-खत्र क्रमानिछि यम् प्रिन्धाः त्रि স্তদাতা নারভ্যগণণেৎ। ত্রিনা-ডীয় অখিনী ভরণী কৃত্তিকাষু দত্ত্বা রোহিণী বহিঃ কার্য্যা মৃগশিরস व्याम्। भूनईम् नाडीय् मदा भूत्यऽ। विशः कार्युः। এव क्यानाना ल-খ্যা:। চোচক শস্য শ্ৰাভা। के उयः। चा जिव्छि बनावृष्टिः भल-ভা ম্বিকা: খগা:। পুত্যাসলাক রাজান: ষড়েতে ইত্যঃ মৃতা: ॥ ইভিজ্যোভিস্তত্ত্ব ॥

वीकाः वि यमाक्माहिट अन्न ख्वः । उट्मर्यायः । अन्माः ख्वः २ । इजामतः ॥ वःभागः ० कोन्नाक्यः ८ अन्न कः ६ । इजि भद्मत्र वृत्वनी ॥ अनीनः ७ सन्। १ स्न ख्वः ४ । इजि किंग्यतः ॥ বীণাদ

বীটি: স্ত্রী ভাষ্লবল্লী। ইতি বীটিকা কৈচিৎ॥সুসজ্জীকৃত্তভাষ্ বিটি লং। পানেরবীডা ইতি ভাষা। ইতিকেচিৎ।।

बीना जी विदृश्य। इंजि सिनी।। बनामथ्रा उवारुः। उर् शर्यायः। बल्लकी २ विश्वकी १ । माठु मध তজীবৃক্তা চেৎ পরিবাদিনী ৪। ইত্যমর: ॥ ধূনিমাল। ৫। ইতি क्रों । वक्रमञ्जी ७ विशक्षिका १। इंडि भद्र द्वावनी ।। व्यावन **छी ৯ क**र्शक्षिका > । उरस्वरा , यथा। भिवम् वीना वदी > महत्र छाः कह्नी २ नात्रम्मः नश्जी ० গণানা পুভাবতী ৪ বিশ্ববিসা: বৃহতী ৫ ভুনুরো: কলাবভী ৬ চা-প্তালানা' কণ্ডোলবীণা চাণ্ডালি-का ह १। उन्तराक्षा ही ना॰ ना ना नि यथा। उन्धाः कातः (कालक्कः। তস্যা নিবন্ধন উপনাহ:। তস্যা মণ্ড: পুৰাল:। তদ্যা: পুান্তৰ্ক काष्ठ कन इः नुस्मवकक । उन्ना নূলে বংশশলাকা কলিকা ক্ণি

के इंग्डिंग्हन्ति । जना विव द्वारामाय पृथ्वाः ॥

কাপি চ। ভগ্যা বাদন কোণ:।

क्षीपारणः शृ• वीपा**ङ्गला**वृ

বীতভ

शतिकाष्ठः। उट्शर्यायः । श्वांनः

২। ইত্যমর:॥

बीगानुबद्धः शू॰ डेशनाहः। ইতি

श्रावनी ॥

वीगावामः वि वीगावामकः। তথ

পয্যাर:।বৈণিক:২। ইত্যমর:॥

वीकावामकः शुः वीकावाम्यक्रां।

इंडि नम्ब्रज्ञावनी ॥

वीगामाः भू नात्रमः। इंडि करी-

ध्रतः ॥

बीउ॰ क्ली अञात्र इष्ठ प्रथः। युद्धाः क्रम निडार्थः। ইडामतः॥ अङ्गः भक्ष्याः ইভিনেদিনী॥

বীত স: পু॰ মৃগপক্ষিণা বন্ধনো-পক্রণ । ইত্যমর: ॥ মৃগপক্ষি-ণা॰ বিশ্বাসন্তেলে: প্রাবরণ । ইতি মেদিনী ॥

বীত: বি শান্ত:।ইতি হেমচন্দু:
।। গভ:। বিপূর্ব ইন ধাতো: ক্তপুত্যুয়েন নিয়ম:।।

বী ভদস্তঃ বি ভ্যক্তনস্তঃ। তৎ-পর্য্যায়:। অবল্পন: ২। ইতি জটা-ধর:।।

বী । বা পুণ ক্রপার্ঘরণ । যথা। ক্রন্ত কন্ধরামধাণ ক্রপাখৌ ত্ বীভনৌ। ইভি হেনজ্ম; ।।

वी उच्चः शुः दिलूः। दथा।

অক্রঃ পেশলো দক্ষো দক্ষিণঃ ক্রমিণাম্বরঃ। বিদ্বত্তমো বীতভ-যঃ পুণাশ্রবণ কীর্ত্তনঃ ।। ইতি তস্যসহসুনামস্তোত্।। বীতরাগঃ পু॰ বুদ্ধঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।। বিগতরাগে ত্রি। यथ।। मुः दथवन् विश्वमनाः मृत्थ-ষু বিগতম্পৃহঃ। বীতরাগ ভয ক্রোধঃ স্থিতধী সুনি রুচ্যতে।। ইতি ভগবদ্গীত। ॥ বীতশোকঃ পু॰ অশোকরকঃ। ইতি শব্দমালা।। বিগতশোকে ত্রি ॥ তঃ স্ত্রী গতিঃ ॥ দীপ্তিঃ ॥ প্রজন ।। অশন ।। ধাবন ।। ইতি মেদিনী।। পু॰ ষোটকঃ। ইতি ट्याञ्यः ॥ বীতিহোত্রঃ পু॰ অগ্নিঃ। ইত্য-মরঃ॥ সূর্য্যঃ। ইতি মেদিনী॥ वीथिः जी वीथी। यथा। १९६७ বল্ল গ্হাঙ্গেষু বীথি বীথী চ বীথিকা। ইতি রত্নকোষঃ।। বীথিক। স্ত্ৰী বীথিঃ।ইতি শব্দ-त्रञ्चारली ॥ वीथी खी १६ ॥ गृहाकः॥ নাট্যৰূপকঃ।। বন্ধ । ইতি মে- जिनी !! **₩ !! व्यथ वीथी ! वीथा!** মেকো ভবেদক্ষঃ কশ্চিদেকো ২ত্র কল্পতে। আকাশ ভাষিতৈ ৰুক্তৈ শ্চিত্ৰাণ প্ৰত্যুক্তি মাখিতঃ ॥ সূচযেজূরি শৃঙ্গারণ কিঞ্দি-नगन् तमानि ॥ मूथ निर्वहरन मन्नी जर्थ প্রকৃতয়ে। २थिलाः । কশ্চিদিত্যুত্তমো মধ্যমো ২ধনো বা। শৃস্থার বহুল দ্বাক্ষাস্যাঃ কৈ-শिकी वृद्धि वश्लप्त ।। 🟶 ।। च-স্যা স্ত্রযোদশা স্থানি নিদ্দি শন্তি মনীষিণঃ। উদ্যাত্যকাবলগিতে প্রপঞ্চ স্ত্রিগত ছল ৷৷ বাকেল্য-ধিবলে গণ্ড মবস্যন্দিত নালিকে । অসৎপ্রলাপ ব্যাহার মৃদ্বানি চ তানি তু॥ 🕸॥ তত্রোদ্ঘাত্য-কাবলগিতে প্রস্তাবনা প্রস্তাবে সোদাহরণ লক্ষিতে।। # 11 মি-থো বাক্য সমুদ্ভূত প্রপঞ্চো হা-স্যক্ষতঃ। যথা বিক্ৰমোৰ্ষশ্যাণ। বডভীস্থ বিদূষক চেট্যে। রন্যো-ন্য বচন॰।। 🛊।। ত্রিগত॰ স্যাদনে-কার্থ যোজন° শ্রুতি সান্যতঃ। যথা তত্রৈব রাজা। সর্বক্ষিতিভূ-তা॰ নাথ দৃষ্টা সর্বাঙ্গসুন্দরী। রামা রম্যে বনান্তে স্মিন্ মযা বিরহিত৷ স্বয়া ৷৷ নেপথ্যে ত- ত্রৈব প্রতিশব্দঃ রাজা কথং দৃ-ষ্টেত্যাহ। অত্র প্রশ্নবাক্য মে-বোত্তরবাক্যত্বেন ষোজিতং। ন-টাদি ত্রিত্য বিষয় মেবেদ মিতি কশ্চিৎ ॥ 🕸 ॥ প্রিয়াতৈ রপ্রিয়ৈ ৰ্বাক্যৈ ৰিলোভ্য চ্ছলনাৎ ছলং । যথা বেণ্যা॰ ভীমার্জু নৌ। কর্ত্ত। দূতি চ্ছলানা জতুম্য শরণো-দ্দীপনঃ লো ২ভিমানী রাজা দঃশাদনাদে গুরুরনুজ শতস্যা-সরাজন্য মিত্র । কৃষ্ণা কেশো-ভত্নীৰ ব্যগন্বন পটুঃ পাণ্ডব। रण पानाः काटल प्रयोशित। ংটেই ব্যাহত নাম্বা**দক মত্যা-**পত। হঃ।। অন্যে স্বাহ্ন শ্চল কিঞ্ছি ক্ৰাট্ৰ দিশ্য ক্যাচিৎ । উদীৰ্যাতে যদ্বচন বঞ্চন। হা-স্য রোষকৃৎ ॥ ঃ ॥ বাক্কেলি হা-স্য সম্বন্ধো দ্বি ত্রি প্রত্যুক্তিতো ভবেৎ।। দ্বিত্রীত্যুপলক্ষণ যথা। ভিক্ষো মাণ্স নিষেবনং প্রসক্ষয়ে ॥ কিন্তেন মদ্য° বিন। মদ্যঞ্চাপি ত-ব প্রিয়ণ প্রিয় মহোবারাঙ্গণাভিঃ সহ। বেশ্যাপ্যর্থ রুচিঃ স্বত স্তব ধনং দ্যুতেন চৌর্ষ্যেণবা চৌর্য্যুণ দ্যুতপরিগ্রহোপি ভবতো নম্টস্য কান্যা গতিঃ।। কেচিৎ প্রক্রান্ত

বাক্যস্য সাকাষ্ক্রস্যৈব নির্বৃত্তি বা-ক্ষেলি রিত্যাহঃ। অন্যে চানেক-मा अनुरेगाक मुख्तः ॥ 🕸 ॥ ज-ন্যোন্য বাক্যাধিক্যোক্তিঃ স্পদ্ধ-যাধিবল॰ মত॰ । যথ। মম প্রভা-বত্যা॰ বজুনাভঃ। অস্য বক্ষঃ ক্ষ-(गरेनव निर्मथा भन्यानया। नी-नर्यामृनियगिन जूरनम्य मनु বঃ।। প্রদ্যমুঃ। অরে রে অসুরা-পদদ অলমমুন। বহুপ্রলাপেন মম খলু। অদ্য প্রচণ্ড ভুজদণ্ড স-মর্গিতোরু কোদণ্ড নিগলিত কা-ও সমূহ পাতৈঃ। আস্তা॰ সমস্ত দিতিজ ক্ষতজোকিতেয় কেনী ক্ষণেন পিশিতাশন লোভনীয়। ।। 🏶 ।। গঙ॰ প্রস্তুত সম্বন্ধি ভিন্ন।-র্থণ সত্তরণ বচঃ। যথা বেণ্যাণ রাজা। অধ্যাসিতু তব চিরাজ্জ-ঘন স্থলস্য পর্য্যাপ্ত মেব করভো-ৰু মমোৰু যুগাুণ। অনন্তরণ প্রবি-শ্য কঞ্চুকী দেব ভগ্ন ভগ্ন মিত্যা-দি। অত্র রথকেতন ভঙ্গার্থ॰ বচন गूक् छन्न रिर्थ मयस्त मयकः ॥ 🗱 ॥ ব্যাখ্যান॰ স্বরসোক্তস্যান্যথাব-স্যন্দিত ভবেৎ। যথা ছলিত রামে দীতা জাদ কাল্ল কথু উ অন্ধা এণ গতৰ তহি সো রা-

আ বিণএণ পণাযিদৰোলবঃ ৷ অথ কিমাবাভ্যাণ রাজোপজী-বিভ্যা॰ ভবিতব্য• । সীতা জাদ-সো তুয়াণ পিদা লবঃ। কিমাব-যো রঘুপতিঃ পিতা। সীতা সাশ-ক্ষণ মা অগ্নধা সঙ্কধণণ কথু তুয়া ৭৭ म जनारक्त এব পুহবী এতি ॥ 🗱 । প্রহেলিকৈব হাস্যেন যুক্তা ভব-তি নালিকা। **স**ধরণকায্যু'ত্তরণ প্রহেলিকা। যথা রত্নাবল্যাণ। সু-স্ত। সহি জন্মক দেতু ম° আ-অদা সো ইধজ্জেব চিউদি যাগ-রিক। কন্মকাদ অহ॰ আঅদ। मृम॰९॰ हिज्जनस्या। अञ प्र॰ রাজ্ঞ কৃতে আগতেতাগ্র সাব-ण्डा । इति च, निष्य विकास विकास মসয়দ্ধ° তথে।তর°। অগৃহতে।-পি মূর্খস্য পুরে। যক্ত হিত॰ বচঃ। তত্রাদ্যু॰ যথা মম প্রভাবত্যা॰। প্রদানঃ সহকারবল্লী মবলোক্য সানন্দ অহে। কথ মিহৈব। অ-লিকূল মঞ্জুল কেশী পরিমল বহু-লা রসাবহা তম্বী। কিশলযপেশ-লপাণিঃ কোকিল কলভাষিণী প্রিয়তমা মে ৷৷ এব মসম্বন্ধোত্ত-রেপি ৷ ত্তীয় যথা বেণ্যা দু-র্য্যোধন প্রতি গান্ধারী বাক্যং ৷

॥ ব্যাহারে। যৎ পরস্যার্থে হা-স্যলোভকর বচঃ। যথা মাল-বিকাগ্নিমিত্রে। লাস্য প্রযোগা-বসানে মালতী নির্গন্ত মিচ্ছ্তি विमुषकः भामत्व छेशतम् भूक्षा গমিষ্যসি। ইত্যুপক্রমেণ দাসঃ। বিদূষক প্রতি আর্য্য উচ্যতাণ য স্তথা ক্রমভেদে। লক্ষিতঃ । বি-দূষকঃ পউম॰ বন্ধণ পূআভোদি সাই মাএ লব্ধনা মালতীস্মযত ইত্যাদিন। । নাযকস্য বিশুদ্ধ-নাযিকা দর্শন প্রযুক্তেন হাস লোভ কারিণা বচসা ব্যাহারঃ ।। 🗱 ।। দোষা গুণা গুণা দোষা यळ मू। म् प्रवं हि उ । क्रांस যথা। প্রিযজীবিতত। ক্রৌর্য্যণ নিমেহত্ব° কৃতন্নত।। ভূষ স্তদ্দৰ্শ-নাদেব মমৈতে গুণতা॰ গতাঃ ৷৷ তস্যা স্তদ্ধপ সৌন্দর্য্যণ ভূষিত ষৌবনশ্রিষা। সুথৈকাযতন জা-ত॰ দুঃখাবৈব মনাধুন। ।। এতানি চাঙ্গানি নাটকাদিষু সংভবস্তাপি বীখ্যা মবশ্যু বিধেষানি নিষ্প-रुं छ्या नाउँकानियू विनिविको-ন্যপি ইহোদাহুতানি। বীথী চ নানা রসানাঞ্চাত্র মালাকপত্যা श्चिषाषीयः। यथा गानविङ्गाः

ইতি সাহিত্যদর্পণঃ ॥ 🕸 ॥ সৃ-र्यागमन १ थः । यथा । नागवी थ्रा-खतावीथी अजवीथाा क प्रकरिता উত্তে আষাঢ মূলস্ত অজবীথ্যদ-যা স্ত্ৰয়ঃ।। অভিজিৎ পূৰ্বতঃ স্বা-তী নাগবীথ্যত্তরা স্ত্রয়ঃ। অশ্বিনী কৃতিকা যাম্যা নাগবীখ্যুতরাঃ স্তা: 11 রোহিণ্যাদ্রা ম্গনিরো || নাগবীথি রিতি সৃত। । পুষ্যাঞ্লে-ষা পুনৰ্বসো বী থি রৈরাবতী স্থ-ত। ।। তিসুস্ত বীথযে। হেত। উ-ন্তরো নার্গ উচাতে। পূর্বা উত্তর-ফল্গুণ্যো র্মধা শৈচরাবতী ভ-বেৎ ৷৷ পূর্বোত্তরে প্রোষ্ঠপদে গোবীথী রেবতী স্মৃতা। প্রবণা চ খনিষ্ঠা চ বারুণঞ্জরকাব॰ ॥ এতাশ্চ বীথ্য স্তিস্থো মধ্যমো মার্গ উচাতে। হস্তা চিত্রা তথা স্বাতী নাগবীথি ব্লিতি স্মৃত। 11 বিশাখ মিত্র পৈত্রশ্চ নাগ বীথি রিহোচ্যতে। মূল পূর্বোত্রাষা-ঢা বীথি বৈশ্বানরী তথা।। স্তা স্তিসূস্ত বীথ্য স্তা মার্গে বৈ দক্ষি-ণে বুধৈঃ। ইতি মাৎস্যে ১০১ অধ্যাযঃ॥ 🗱॥ অপিচ। উত্তরণ যদগস্ত্যস্য অজবীখ্যাশ্চ দক্ষিণ **।** প্রিত্যান॰ স বৈ পস্থা বৈশ্বান-॥

রপথাদ্বহিঃ ৷৷ তত্রাসতে মহাত্মা-ন ঋষযো যে ২গ্নিহোত্রিণঃ ৷ ইতি বিক্তুপুরাণে২ অংশে ৮ অধ্যাযঃ ॥ 🗱 ॥ তত্র জ্যোতিশ্চক্রে বীথী- -ক্ৰমো বাযুনোক্তঃ । সৰ্বগ্ৰহাণা• ত্রীণ্যেব স্থানানি দিজ সত্তমাঃ। স্থান॰ জারদাব॰ মধ্যণ তথৈরাব-বৈশ্বানরণ निर्फिष्ठे मिश् खतुङः । তদেব মধ্যমোত্তর দক্তি। মার্গত্র**য** প্র-ত্যেকণ বীথি ত্রমণ ত্রিধা ভিন্য-তে। তথাহি ত্রিভি স্ত্রিভি রশ্বি-नामि नकरें नागवीथी चन বীথি ঐরানতী চেত্যুত্তর মার্গে বীথীত্রয় । আর্মভী গোরীথী कात्रकावी छि देवयूवरण मधा-भार्त्र वीथीजयः। जर्जवीथी मृ-গবীথী বৈশ্বানরী চেতি দক্ষিণ মার্গে বীথীত্রয় । তদুক্ত তত্ত্বৈব । অশ্বিনী কৃত্তিকা যাম্যা নাগ-বীথীতি শব্দিতা। রোহিণ্যার্জা ম্গশিরে। গজবীথ্যভিধীয়তে। পুষ্যাশ্লেষে তথাদিত্যা বীথী চৈরাবতী স্মৃতা । এতা স্ত বী-থয স্তিসু উত্তরো মার্গ উচাতে ॥ তথা দে চাপি ফল্গুন্যৌ ময়। চৈবাৰ্যভী মতা। হস্তা চিত্ৰা

তথা স্বাতী গোবীথীতি তু শ-ব্দিতা।। জ্যেষ্ঠা বিশাখানুরাধা বীথী জারদাবী মতা। এতাস্ত বীথষ স্তিস্থো মধ্যমো মার্গ উ-চ্যতে ৷৷ মূলাযাটোত্তরাযাটা অজবীথীতি শব্দিতা ৷ শ্রবণঞ্চ ধনিষ্ঠা চ মাগী শতভিষ স্তথা ।। বৈশ্বানরী ভাত্রপদে রেবতী চৈব কীৰ্ত্তিতা। এতাস্ত বীথয স্তিদ্যোদক্ষিণো মার্গ উচ্যতে॥ যাম্যা ভরণী। আদিত্যা অদি-তি দেবত কা পুনৰ্বসূত। মাগী মূগবীথী। এবং স্থিতে অগস্ত্যা-मुख्त मङ्ग्रीथाञ्च मिकन । কিন্তু অগন্ত্য নিৰুচ বৰ্তিনে। বৈশ্বানর পথাদ্বহি বৈশ্বানর-বীথীণ বিহাৰ ম্গবীথীমাত্রণ পিতৃযান মিত্য**র্থঃ। ইতি ত**টী-কাষা শ্রীধরস্বামী ।। বীথ্যঙ্গঃ ত্রি নাটকভেদঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ ৷৷ অস্য বিবরণ বীথী শব্দে प्रकेवा॰ ॥

শব্দে একবাং ।।
বীধ্ৰু ক্লী নভঃ ।। বাষুঃ ।। অগ্নিঃ
। ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিকৃতিঃ
ঃ ত্রি বিমলঃ । ইত্যমরঃ ।।
বীনাহঃ পুণ কৃপস্যমুখবন্ধনণ ।
ইত্যমরঃ ।। অস্য কৃপস্য যন্মুখ

বন্ধনা যেন মুখা বধ্যতে তত্র বীনাহঃ নান্দী পট ইতি খ্যাত । বিশেষেণ নহুতে কৃপমুখ মা নেন বীনাহঃ। নহু ঞৌ বন্ধে যঙ মনীযাদিত্বাৎ কের্বা দীর্ষঃ বিনাহঃ। বীনাহঃ কৃপমুখবন্ধ পট ইতি সাঞ্চঃ। ইতি ভরতঃ।। বীপা স্ত্রী বিদ্যুৎ। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।।

বীপা স্ত্রী ক্রিযাগুণদ্রব্যৈষ্পাপদ্যাপ্ত্র্নিচ্ছা। ষথা। মৃক্তি র্নর্ক্তে ২চ্যুকোপাস্তিং ভূতং ভূত
মভি প্রভূঃ। ভক্তো বিভূ মভি
প্রাজ্ঞা গোবিন্দ মভিতিষ্ঠতি
। অচ্যুকোপাস্তিং ঋতে মুক্তি
নামাদিত্যর্থঃ। প্রভূ রীশ্বরঃ ভূতংভূতং অভি সর্ব প্রাণিষু অস্তি
ইতার্থঃ। বীপ্লাষাং প্রযুক্তমা
পদস্য দ্বি ভাবঃ। ইতি মুক্ষবোধ
টীকাষাং দুর্গাদাসঃ।।

বীর ত ও ক শৌর্য্য। ইতি
কবিকল্পদ্রমঃ। ও অবিবীরত।
শৌর্য্য মুদ্যমঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ
বীরণ ক্লী শৃঙ্গী ।। নডঃ। ইতি
মেদিনী ।। মরিচণ ।। পুষ্করমূল
।।কাঞ্জিকণা উশীরণা আককণ
। ইতি রাজনির্যন্টঃ ।। বীরশ

কে। মেদিন্যা॰ পবগী ব বকারা-দৌ দৃষ্টোপি বীরধাতো রস্তাস্থ-বকারদৌ দর্শনাদত্র লিখিতঃ।। বীরঃ পু॰ শোষ্যবিশিষ্টঃ। তৎ পর্যায়ঃ। শুরঃ ২ বিক্রান্তঃ ৩। ইত্যমরঃ ॥ গণ্ডীরঃ ৪ তরস্বী ৫ । ইতি জটাধরঃ॥ 🗱॥ জিনঃ॥ নটঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বিষ্ণুঃ। যথা। বীরো ২নস্তো ধনঞ্জযঃ। ইতি বিক্ষুসহশ্রনাম।। শৃস্পারা-দ্যক্টরসান্তর্গতরস্বিশেষঃ। তৎ ॥ शर्यायः । উৎসাহবर्দ्धनः २ । ইত্যমরঃ।। উত্তম প্রকৃতি বীর উৎসাহ স্থাযিভাবকঃ। মহেন্দ্র দৈৰতো হেমবৰ্ণো ২য° সমুদা-হৃতঃ।। উৎসাহং বৰ্দ্ধয়তি ইতি উৎসাহ বর্দ্ধনঃ নন্যাদিস্বাদনঃ । দান ধর্মযুদ্ধেযু জীবানপে-কোৎসাহকারী রসোবীরঃ। বী-त्रयस्य ञ्च वीतः । वीत्रञ्हजू শৌর্য্যে ষঞ্জ স্ফীতত্ত্বৈব স্থা-দ্যতে ইতি সর্বরস লক্ষণ ক-টি†ক্ষিত°। ইতি ভরতঃ ।। 🟶 ।। তান্ত্ৰিকভাববিশেষঃ ৷ যথা ৷ ত-ত্রৈব ত্রিবিধণ ভাবণ দিব্য বীর পশু क्रम®। मित्र दीरेतककः প্ৰোক্ত সৰ্বসিদ্ধি প্ৰদাযক ॥

ইতি ৰুজ্ঞামলে ১১ পটলঃ ৷৷ অপিচ ৷ ভাবস্তু ত্রিবিধঃ প্রো-ক্তো দিব্য বীর পশু ক্রমাৎ গু-রবশ্চ ত্রিধা চাত্র তথৈব মন্ত্র দে-ু বতা।। ইতি তত্ত্বৈব ৬ পটলঃ॥ অন্যচ্চ। পশুভাব হি প্রথমে षिठीत्य वीत्रजावकः। তৃতীत्य দিব্যভাবঞ্চ ইতি ভাবত্রয়ণ ক্র-মাৎ।। আদৌ দশমদণ্ডেন প-শুভাব মথাপি বা। মধ্যায়ে দ-শদণ্ডেন বীরভাব মুদা**হত** ।। সাযাক্লে দশদণ্ডে তু দিব্য ভাবং শুভপ্রদ ।। ইতি চ তত্ত্বৈব ১১ পটলঃ ৷৷ অন্যচ্চ ৷ জন্মশত্ৰণ পশুভাব° বর্ষষোডশকাবধি । ততশ্চ বীরভাবস্ত যাবৎ গফা-শতো ভবেৎ ॥ দ্বিতীযাণশে বীরভাব স্থৃতীযে দিব্যভাবকঃ। এবং ভাব ত্রযেণের ভাব মৈক্যং ভবেৎ প্রিয়ে ॥ ইতি বামকে-শ্বরতন্ত্রে ৫১ পটলঃ ।।

ীরঃ ত্রি বীরাচারবিশিষ্টঃ।
যথা। সলাচার রতো বীরঃ স্পলসসী সদা ভবেৎ।। সমিদাসেবন॰ সর্ব্যাৎ সোমপান॰ মহেশ্বরি। সর্বথা জরুতে দেবি বীর
শেচাদ্ধত মানসঃ।। দিব্যস্ত দে-

বতাপ্রায় শ্চন্দনাগুরু লেপনেঃ । त्रक्कान्मन गरिक्षन्त मूर्पिटका নাত্ৰ সংশযঃ।। ভস্মান্ধ ধুসরো বীর উন্মত্তবদিচেষ্টিতঃ । সুরা-পাণরতে। নিত্যণ বলি পূজ। প-রাযণঃ ৷৷ নর শ্ছাগশ্চ মহিষো মেষঃ শূকর এব চ। শশকঃ শল্ল-কী গোধা খড্গী সম্মী দশস্ম-তাঃ ৷৷ বানরশ্চ খরশ্চৈব গজা-শ্বাদি বিহঙ্গমাঃ। ইত্যাদিভি ৰ্ব-লে দানৈঃ গৃজ্যেৎ স্বেফ্ট দেব তা ৷৷ সিদ্ধ মন্ত্ৰী ভবেৎ বীরো নবীরো মদ্যপানতঃ। কলে। তু ভারতে বর্ষে লোকা ভারত বা-সিনঃ ।। গ্হে গ্হে সুরাপীত্বা বর্ণভূকী ভবন্তি হি। ইত্যুৎপ-ত্তিতন্ত্রণ ৷৷ 🕸 ৷৷ কলৌ তদাচার নিযেখো যথা। দিব্য বীর মযো **जातः करनी नांखि कर्नाठन** । কেবলং গশুভাবেন মন্ত্ৰ সিদ্ধি ৰ্ভবেম্ণাণ।। ইতি মহানিৰ্বাণ-কন্দঃ ৷৷ লতাকরঞ্জঃ ৷৷ করবীরঃ ।। অজু নঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ यक्ताभिः । देकि वीत्रशास्य-টীকাষা" ভরতঃ ॥ উত্তরঃ ॥ সুভটঃ। ইতি মেদিনী।। শ্রেষ্ঠঃ

। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বীরকঃ পু॰ করবীরঃ। রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বীরজযন্তিকা স্ত্রী রণেবীরাণাণ ন্ত্যণ। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ ।। রণ ক্লী উশীরতৃণ ৷ তৎ পর্য্যায়ঃ ৷ বিরণ ২ কটায়ন ৩ । ইতি শব্দরত্নাবলী ।। বীরতরণ ৪। ইত্যমরঃ ॥ বীরভক্র ৫। ইতি ৰুদ্রঃ।। অপিচ। স্যাদীর- वीत्रञ्क वीत्रक वहम्मकः। বীরণ পাচন শীত স্তম্ভন ল-ষু তিক্তকণ।। মধ্রণ জুরনুদান্তি মেদজিৎ কফ পিত্তহ্ৎ। তৃষ্ণা-मु विष वीमर्श कृष्ट मार खन्। भरु ।। बीद्रनमा जू मृन मा**प्** শীর মভষ তথা। অম্ণালঞ্ পেব্যঞ্চ সমগন্ধিক মিত্যপি 11 উশীরণ পাচনণ শীত স্তম্ভনণ লঘু তিক্তক । মধুর জুরক্দা-खि ममनूष कक शिखनूष ॥ जु-षामु विष वीमर्भ माह कृष्टुं ब-ণাপহণ। ইতিভাবপ্রকাশঃ।। বীরতর ক্লী বীরণ ৷ ইত্যমরঃ বীরতরঃ পুং শরঃ। ইভি ভূরি-व्यक्ताभः ॥ বীরতরাসন ক্রী আসনবিশেষঃ

। यथा । मृषू कामन माखीर्न সংগ্রাম পতিত হি যৎ। জন্ত ব্যাপাদিত বাপি মৃত বা নর মাসন ।। গৰ্ভচ্যুত ছচ বাপি নারীণা॰ যোনিজা॰ ছচ॰। সর্ৰ সিদ্ধিপ্ৰদ° দেবি সৰ্বতে ২তি मम्किषः ॥ घठः व। योवनञ्।-না॰ সর্য্যাদীরতরাসন । ইতি মুগুমালাতন্ত্রে ৩ পটলঃ।। বীরতরুঃ পু• অজ্বুনবৃক্ষঃ। ইত্যমরঃ।। কোকিলাকবৃকঃ। रेठि রত্নমালা ।। বিল্বাস্তরবৃক্ষঃ ।। ভল্লাতকঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ क्री সুরপর্ণ । ইতি বীরপর্ণণ রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বীরপত্নী ন্ত্রী বীরভার্য্য। ইত্য-यतः ॥ বীরপত্র। স্ত্রী বিজয়। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বীরপান॰ ক্লী বীরাণা॰ শ্রমনা-भायभानः । यथा । वीत्रभानः ষৎপান বৃত্তে ভাবিনি বা রণে । ইত্যমরঃ ॥ বীরপুষ্পী স্ত্রী সিন্দুরপুষ্পী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। বীরভক্রঃ পুণু অশ্বমেধাশ্বঃ ॥ वीत् व्यक्तः ॥ वीत्रनः। ইতি य-

দিনী ৷৷ শিবগণবিশেষঃ ৷ ত-স্যোৎপত্তি র্যথা। ইত্যাকর্ণ্য ম-হাকালঃ সম্যক্জাদ্বাসতীব্যয়ণ া সত্য॰ মুনে সতী দেবী তৃণীচ-ক্রে স্বজীবিত• ॥ জোষণ স্থিতে মুনৌ তত্ৰ তন্মহাকাল সাধসাৎ । রুদ্র শ্চাতীব রৌদ্রো ভূৎ বহু কোপাগ্নি দীপিতঃ ৷৷ তত স্তৎ ক্রোধ জাদ্বহে রাবিরাসীমহা-দ্যুতিঃ। প্রত্যক্ষঃ প্রতিমাকারঃ কাল মৃত্যুঃ প্রকম্পানঃ ॥ উবাচ চ প্রণম্যেশ ভূমুঞ্জী মহতী দ-ধৎ৷ আজ্ঞা॰ দেহি পিতঃ কিন্তে করবৈ দাস্য মুত্তমণ।। ব্রহ্মাওণ মেক কবল° করবাণি স্বদাক্তয়া ইতি প্ৰতিজ্ঞা• তস্যেশঃ শ্ৰুত্ব। কৃতমমন্যত। কৃত কৃত্য নিব¦ত্য-ন্ত ত মুদা প্রত্যুবাচ হ। মহা-বীরোসিরেভদ্র মম সর্বগণেদ্বি-হ।। বীরভজাখ্যয়। হি ত্ব॰ প্রথি-তি॰ পরমা॰ ব্রজ। সরু মে সম্বর• कार्या॰ मक्क्यब्छ क्रय॰ नय।। ইতি কাশীখণ্ডে ৮৯ অধ্যায়ঃ॥ বীরভদ্রকণ ক্লী বীরণণা ইতি জটাধরঃ ॥ বীরভার্যা স্ত্রী বীরপত্নী।ইত্য-यदः ॥

বীরদে

বীরা

ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

বীরমাতা স্ত্রী বীরজননী। তৎ॥ शर्यायः । **वीत्रमृः २। इ**ञ्जनतः त्रतकः की मिन्पूतः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বীরস্যধলিক।। বীররেণুঃ পুণ ভীমসেনঃ। ইতি ত্রিকাপ্তশেষঃ॥ ৰীরবতী স্ত্রী মাণসরোহিণী। ইতি ভাবপ্রকাশঃ॥ बीत्रवर्मा खी बीत्रजननी । ইতি জটাধরঃ ॥ वीत्रवारः भू विकू: १ यशा १ বীরবাহু বিদারণঃ। ইতি তস্য সহসূনামস্ভোত্ৰ° 11 বীরবিপ্লাবকঃ পুং শূদ্রদ্রব্যেণ ट्यायकर्छ।। यथा। वीत्रविक्षाव-কে। জুন্সন্ ধনৈঃ শূজসমাহি-তৈঃ। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ।। বীরবৃক্ষঃ পু॰ ভন্নাতকঃ।ইত্য-মরঃ। অজ্জুনবৃক্ষঃ। ইতি হেম-**ठ**न्द्रः॥ विवृष्ठितः । ইতি রাজ-निर्धः ॥ वृक्ववित्ययः। तिर्धान ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। বীর-তরঃ২ বৃহদ্বাতঃ ৩ অশ্যুরীহরঃ ৪। ইতি রত্নমালা॥ বীরসৃঃ স্ত্রী বীরমাতা। ইত্য-মরঃ ॥ বীরসেন্ ক্রী আৰিকবৃক্ষঃ!

বীরসেনঃ পুণ নলরাজপিতা চ **ইতি নৈষধ** ॥ বীরসেনজঃ পু॰ নলরাজা। ইতি নলোদযঃ॥ বীরহা পু॰ নফাগ্নিব্রাহ্মণঃ। ইত্যমরঃ ॥ যস্যাগিহোত্রিণঃ প্রমাদাদিনা কারণান্তরেণ বা অগ্নি নকৌ নিৰ্বাণঃ স্যাৎ স বীরহোচ্যতে। বীরয়তি শৌর্য্যণ কার্যতি ইতি বীর তঙ্ক ত্ শৌর্য্যে ইত্যস্মাৎ চুরাদি ঞিঃ প্রেরণে ঞান্তাৎ পচাদ্যনি বী রো যজাগিঃ ত হতবান্ ইতি **কিপি বীরহা। ইতি ভরতঃ॥** विखूः। यथा वीत्रश माध्रता মধঃ। ইতি বিফুসহসুনাম।। রহন্তরি ত্রি।।

বীরা দ্রী মুরা ॥ ফীরকাকোলী ॥ তামলকী ॥ এলবালুকা
॥ পতিপুত্রবতী ॥ রম্ভা ॥ বি।। দক্ষিকা ॥ মলপৃঃ ॥
ফীরবিদারী । ইতি মেদিনী ॥
পুস্তকান্তরে মুরাস্থানে সুরা বিদারীস্থানে গম্ভারী ইতি পাঠঃ॥
কাকোলী ॥ মহাশতাবরী ॥
গৃহকন্যা।। ব্রাক্ষী ॥ অতিবিষা।

यित्रा ॥ देि ताकिनिर्घकः॥ সিম্পাবৃক্ষঃ। ইতিরত্নমালা॥ বীরামুঃ পু॰ অমুবেতসঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ বীবাৰুক ক্লী আৰক। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ ৰীরাশণ্সনণ ক্লী অতিভযপ্রদা-যুদ্ধভূমিঃ। ইত্যমরঃ॥ বীরাসন ক্লী ভিত্ত্যাদ্যনাশ্রি-ত্যোপবেশন । যথা। দিবানুগ-চ্ছেতা গা স্ত তিষ্ঠমূদ্ধ গ্রজঃ পিবেৎ। শুশুষিত্ব। নমস্কৃত্ব। রাত্রো বীরাসন° বসেৎ ॥ ইতি প্রাযশ্চিত্ততত্ত্বে মনুঃ ॥ অন্যচ্চ । একপাদ মথৈকস্মিন্ বিন্যদে-দুরু সংস্থিত । ইতরিমান্ তথা अन्ठाचीत्रामन मिनः विनुः । ইতি যেরওসংহিতা।। বীরিণী স্ত্রী অসিকুী। যথা। উপযেনে বীরণস্য তনযা॰ দক্ষ ঈপ্সিতা । বীরিণী নাম তস্যাস্ত অসিক্বীত্যপি সত্তমাঃ । ইতি कानिकार्युतारा ৮ অध्यायः॥ 🤄 স্ত্রী বিস্তৃতালতা। তৎ-পর্য্যাযঃ। গুলানী ২ উলপঃ ৩ 1 रेजामतः ॥ तीस्रधा ८ । रेजि শব্দরত্বাবলী।। প্রতান। ৫ ককঃ

৬। ইতি জটাধরঃ ।।
বীরুণা স্ত্রী বীরুৎ। ইতি শব্দরত্নাবলী ॥
বীরেশঃ পুং শিবঃ। যথা। অথ
ত্রযোদশে মাসি স্নাদ্বা ত্রিপথগান্তসি ৷ প্রত্যুষ এব বীরেশং
যাবদাযাতি স দ্বিজঃ ।। ইতি

বীরেশ্বরস্তোত্রণ।।

বীরেশ্বরঃ পু॰ মহাদেবঃ। যথা
। তিলান্তরোপি নো কাশ্যাণ
ভূমি লিঞ্চণ বিনা কচিৎ। গরণ
বীরেশ সদৃশণন লিজভ্বান্ত লিদ্বিদণ ।। ধর্মদ ফার্থদণ সম্যক
কামদণ মোক্ষদণ তথা। যথা
বীরেশ্বরণ লিঞ্চণ কাশ্যাণ নান্যভথা ধ্বণ।। ইতি কাশীখণ্ডে ১০
অধ্যায়ঃ।।

বীরোজ্ঝঃ পু• হোমাকর্তা।
যথা। অভ্যুদিতাভিনিমুর্কো
বীরোজ্বোন জুহোতি যঃ।
ইতি হেমচক্রঃ।।

বীরোপজীবিকঃ পু॰ অগ্নিহোত্রমুপজীবিকা যস্য। যথা। অগ্রিহোত্র চ্ছলাদ্যাঞ্চাপরো বীরোপজীবিকঃ। ইতিহেমচন্দ্রঃ।
বীর্যাণ ক্লী চরমধাতুঃ। তৎপর্যায়ঃ। শুক্রু ২ তেজঃ ও

রেতঃ ৪ বীজ ৫ ইন্দ্রিয ৩ 1 ইতি মনুষ্যবর্গে অমরঃ।। বীর্য্য॰ ॥ শক্তিঃ। সাচ পৃথিব্যাদীনা খঃ সারভাগঃ ভদতিশ্যৰূপা। সা দিবিধা চিন্ত্যাচিন্ত্য ক্রিয়া হে-তুষেন। তত্ত্ৰ চিস্ত্যক্ৰিয়াহেতু র্যা দ্রব্য রসাদীনা স্ব স্ব কর্ম্মণি স্বভাব সিদ্ধা শক্তিঃ। অচিস্ত্য-ক্রিয়াহেতুশ্চ প্রভা পরপর্য্যাযঃ 1 जवााना॰ तमामाननूक्र कार्या করণ শক্তিঃ। উক্তঞ্চ। ভূত প্রভাবাতিশযো দ্রব্যে পাকে রসে স্থিতঃ। চিন্তা চিন্তা ক্রিয়া ্তু বীর্ষ্য ধন্বস্তরে শ্মত ॥ ইতি চক্রদত্তোপরি শিবদাসী-यहीक। ॥ # ॥ अत्रवीर्याप-রপাতদোষে। যথ। । পরবীর্য্যণ যদুদর॰ কামতো ২কামতোপি ব। অহল্যে যাতি দৈবেন তদু-পাষ দিশাসয।। অকামতো ন দুষ্টা সা প্রাযশ্চিত্তেন শুদ্ধ্যতি । কাম ভোগেন ত্যাজ্যা সা কর্ম ভোগেন শুদ্ধাতি॥ পিতৃপাকে দৈবপাকে পূজাযা৽ নাধিকারি-**नी। यकि॰ तर्य महमु। नि क्रय॰ क्**-দ্বা স্বকর্মণঃ ॥ প্রযাতি ভোগ দেহ॰ সা তস্যান্তে পাপ কর্মাণঃ

৷ ইতি ব্ৰহ্মবৈৰ্ত্তে <u>শ্ৰীকৃষ্ণ**জ**ন্</u> খণ্ডে ৪৭ অধ্যাযঃ ॥ 🗱 ॥ অতি-শ্যশক্তিভাগুৎসাহঃ। ইতিস্ব-र्गवर्ग व्ययतः ॥ कर्यम् मुकतः প্রত্যয়ঃ উৎসাহঃ । ইতি মধুঃ ৷ কর্মসু দৃঢ যত্নকারকো ভাব উৎসাহঃ। ইতি রমানাথঃ॥ কৰ্ম্মসু প্ৰত্যয উৎসাহ ইতি ন-যনাননঃ ৷ অশক্যে ঘলোদ্যম উৎসাহইতি কেচিৎ।স উৎ-সাহে|অতিশ্যশক্তিভাক্ৰীৰ্য্য" ৷ অতিশ্বিতো অধ্যবসায়ো বী-র্য্য সাধবীষ্য মিত্যর্থঃ। বীষ্যা স্ত্ৰীচ বীৰ্য্য° বীৰ্য্য ইতি কোষা-ন্তর॰ ইতি ভরতঃ॥ 🗱॥ বল॰॥ প্রভাবঃ। ইতি নানার্থে অমরঃ া তেজঃ। ইতি মেদিনী ॥ চেতঃ ॥ দীপ্তিঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী॥ वीर्याङः, पु॰ भूवः। ইতিকেচিৎ वीर्यावान् वि माण्यलः। इंडि শব্দরত্নাবলী॥ বীর্য্যযুক্তশ্চ॥ वीर्यावृक्षिकतः क्री छंकवृक्षि-कात्रकोषशानि । তৎপर्यायः । ব্যাণ ২ বাজীকরণণ ৩ বীজ-কৃৎ ৪। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ रीया। 'खी वीर्या १ टेंग्रमहाँगे भ কাষাণ ভরতঃ॥

বীবধঃ পুণ পর্যাহারঃ। পরিত আহ্রিতে ২সৌ ধান্য তণ্ডুলা-দিঃ।। মার্গঃ। পস্থাঃ। ইত্যমর-ভরতৌ ।। ভারঃ। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।।

বীবধিকঃ পু॰ স্ত্রী ভারবাহকঃ। ইতি কেচিও।।

বীহারঃ পু॰ মহালযঃ। সভু বুদ্ধ মন্দির•। ইতি শব্দমালা।। বি-হারঃ। ইত্যমরটীকা।।

বীক্ষঃ পু॰ খ্রী দৃষ্টিঃ। বিপূর্ব ঈক্ষধাতে। রল্ প্রত্যযেন নি-শারঃ॥

বীক্ষণ ক্লী বিশেষেণ ঈক্ষণ ৷ দর্শণ ৷ বিপূর্ব ঈক্ষ ধাতো রনট্ প্রত্যবেন নিষ্পান্নণ ৷৷

বীক্ষাপন্নঃ ত্রি বিস্মযাপন্নঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বীক্ষিতঃ ত্রি বিশেষেণ ঈক্ষিতঃ।
দৃষ্টঃ। যথা। পাপর্ক্ষেপ্রশ্ন লগ্নে
তু পাপ সংযুত বীক্ষিতে। তথৈব চাষ্টম স্থানে রোগিণাণ মরণণ ॥
দিশেৎ।। ইতি দীপিক।।।

বীক্ষ্য° ক্লী বিশ্বয়ঃ ॥ দৃশ্য° । ইতি মেদিনী ॥

वीकाः पु॰ नामकः॥ शास्त्रिकः। इंकि स्मिनी॥ मनंभीत्य वि॥ বুগ ই ত্যাগে। ইতি কবিকল্প-দ্রুমঃ ।। ই বুদ্যতে । ইতি দুর্গা-দক্ষিঃ ।।

বুট ই ক ক্ষিত্যাণ। ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ॥ পঞ্চমস্বরী। ই বুণ্ট্য-তে ক বুণ্ট্যতি। ক্ষিতি হিণ্সা। ইতি দুর্গাদাসঃ॥

বৃক চ বৃতৌ। ইতি কবিকর দ্রুমঃ॥ক বার্যতি। ইতি দুর্গা-দাসঃ॥

বৃ ও গ সংভক্তো। ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ ॥ সংভক্তিঃ সেবনং । ঙ গ বৃণীতে । বৃণতে হি বিমৃষ্য কারিণং গুণলক্ষাঃ স্বযমেব স-ম্পদঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ ॥

বৃ ঞ বৃতৌ । ইতি কবিকর-দ্রুমঃ ।। ঞ বরতি বরতে । ইতি দুর্গাসঃ ।।

বৃ ন গ ঞ বৃতী। ইতি কবিকল্পদ্ৰমঃ।। ন ঞ বৃণোতি বৃণুতে
। গ ঞ বৃণাতি বৃণীতে বকারস্য
দন্তাত্বাৎ সংবৃণোতি ইত্যাদী
নানুস্বারস্য মকারঃ। ওপ্ঠানা
চ্চ বুবুর্যতীত্যাদৌ ঋদিরণাবিত্যুর্। নচ দন্ত্যস্য কথমোপ্ঠাকার্য্য মিতি বাচ্য গতঃ স্বভাবা
দোপ্ঠাস্য বকারস্য ওপ্ঠাকার্য্য

স্বাভাবিক মেব ক্ষচিদ্দস্ত্য মধ্যে পাঠঃ নছেক বৰ্ণস্যোভয স্থানণ সম্ভবতি। ইতি দুর্গাদাসঃ ।। वृश्हनः जि शूकिकात्रकः। यथा। সংযাবে। বৃংহণো গুরুঃ । ইতি শব্দচন্দ্রিকা 11 वृष्टिण क्री रुखिगर्द्धनः। उद পর্য্যায়ঃ । করিগজ্জিত ২ । ইত্যমরঃ ॥ ৰু ক ও আদানে। ইতি কবি-কল্পদ্রমঃ ॥ ও বর্কতে । বরী-বৃক্যতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।। मृकः भू अकृतश्रमागरुतिगम-জন্তবিশেষঃ ৷ খোঁৰ ইতি খ্যাতঃ । হুণ্ডার ইতি হিন্দীভাষা। তৎ পর্য্যায়ঃ। কোকঃ ২ ঈহামৃগঃ ७। ইত্যमतः ॥ वष्माननः ८ বিৰুক্ ৫ গোৰ্বৎসাদী ৬ ছাগ-ভোজী ৭ ছাগলান্ত্ৰী ৮ জনা-শনঃ ১। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। কাকঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ।। বক-বৃক্ষঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ শৃ-भानः। ইতি श्रायनी॥ क-জ্রিয়ঃ ৷৷ অনেকপূপঃ ৷৷ সরলজ-বঃ। ইতি ভরতধৃতরভসঃ।। वृकमण्मः भू अकृतः।

(इयहः ॥

বৃকধৃপঃ পু॰ নানাসুগন্ধিজব্য-क्ंजनभावािमधूभः। जदभर्गा-यः। কৃত্রিমধূপকঃ ২। ইত্যমরঃ ।। বক্ষৃপঃ ৩। ইতি তটীকা।। সরলবৃক্রসঃ। টারপিন্ ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। পাষ্সঃ ২ শ্রীবাসঃ ৩ শ্রীবেষ্টঃ ৪ সরলজ-বঃ৫। ইত্যসরঃ ॥ বৃকধূর্ত্তঃ পু॰ শৃগালঃ।। ইতি श्रातावनी ॥ वृका खी अश्रष्ठा देखि तज्ञ-याना ॥ বৃকারাতিঃ পু• সন্ধুরঃ। ইতি শक्रमाला ॥ বৃকারিঃ পু॰ স্বন্ধুরঃ।ইতিরাজ-निर्घकिः॥ বৃকাকী ত্রী ত্রিবৃৎ। ইতি রত্ন-योग।॥ বৃকী ন্ত্ৰী পাঠা। ইতি রাজ-निर्घण्डः ॥ বৃকোদরঃ পু॰ ভীমসেনঃ। তৎ

পর্য্যায়ঃ। ভীমঃ ২ মরুৎপুত্রঃ

৩ কিশ্মীরনিসূদনঃ ৪ কীচক-

নিসুদনঃ ৫ বকনিসূদনঃ ৬ হি-

ডম্বনিসূদনঃ १। ইতি হেমচন্দ্রঃ

।। বকবৈরী ৮ মারুতিঃ ১ ।

ইতি জটাধরঃ॥ অস্য ব্যুৎপত্তি

বৃত

ৰ্যথা। কথাসু ভীমসেনেন প রিপৃষ্টঃ প্রতাপবান্। ত্বযা পৃষ্ঠ-স্য ধর্মস্য রহস্যস্যাস্য ভেদকৃৎ ।। ভবিতা স তদা ব্ৰহ্মন্ কৰ্ত্তা-চৈব বৃকোদরঃ। প্রবর্ত্তকো ২স্য॥ ধর্মস্য পাণ্ডুসূনু মহাবলঃ।। য-স্য তীঙ্গ্ণে বৃকো নাম জঠরে হ-ব্যবাহনঃ ৷ ম্যা দত্তঃ স ধর্মা-ত্মা তেন চাদৌ বৃকোদরঃ॥ ইতি মাৎস্যে ৬৫ অধ্যায়ঃ।। বৃক্ণ তি ছিল। ইত্যমরঃ॥ বৃচ ঈ ধ বৃতৌ। ইতি কবিকল্প-जन्मः ।। त्रे वृक्तः। ध वृविक्तिः । वतीवृठाटा । वर्ष्क्रनार्था १य भिত्यात्क। ইতि मूर्गामामः ॥ वृक न ७ रे जारग। रें जिक्ति-कब्रक्यभः॥ मश्रमस्रती। न ७ বৃঙ্কে। ই বৃঞ্জাতে। ইতি দুর্গ।-मामः ॥ বৃজ ওল ঈ ত্যাগে। ইতি কবি-कब्रफ्रमः ॥ मश्रमस्त्री। व ७ বৃক্তে। ঈ বৃক্তঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ বৃজ ঈ কি ত্যাগে। ইতিকবিকল্প-जम्भः ॥ वे वृक्तः । कि वर्ष्क्यि বৰ্জ্জতি। ইতি দুৰ্গাদাসঃ॥ বৃজ ঈধ বৃতৌ।। ত্যাগে। ইতি -कविकन्नफः मः ।। के वृक्तः । ४ वृश-

ক্তি। বরীবৃজ্যতে। ইতি দুর্গা-मामः ॥ বৃজন ক্লী পাপ। ইত্যুণাদি-কোষঃ ॥ আকাশণ। ইতি সি-का खरको मूना मूना निवृ जिः নিরাকরণ । ইতি সংক্ষিপ্তসা-त्त्रांशां मिन् जिः ॥ বৃজনঃ পু॰ কেশঃ।। স্বটিলে ত্রি । ইত্যুণাদিকোষঃ ।। বৃজিঃ স্ত্রী বজভূমিঃ ৷ ইতি কেচিৎ 11 বৃজিন॰ ক্লী পাপণ।ইত্যমরঃ।। রক্তচর্ম।। ভূমণ। ইতি হেম-हिन्द्रः ॥ বৃজিনঃ পু কেশঃ ॥ সটিলে ত্রি । ইতি মেদিনী ॥ বৃণ দ উ ঞ ভক্ষে। ইতি কবি-কল্পদ্রুমঃ ৷৷ দ ঞ বৃণোতি বর্ণো-তি বৃণুতে বণুতে । উ বর্ণিস্বা वृषा। ইতি দুর্গাদাসঃ।। वृठ क मीरश्ची। ইতি কবিকন্ধ-क्रमः ॥ क वर्डयि । ইতি मूर्ग।-मामः॥ विकन्नफ्रमः॥ ७ वर्छट् । উ বর্তিত্ব। বৃত্যু। বর্ৎ স্যাতি। বি-

বৃৎসতি। ১ অবৃতৎ। ইতি

मूर्गामामः ॥ वृष्ठ य **উ ७ म** खल्को ॥ वत्रा ইতি কবিকল্পদ্রমঃ ৷৷ য ও বৃত্য-েতে। উ বর্ত্তিত্বা বৃত্ত্বা । সম্ভক্তিঃ त्यवन । ইতि मूर्गामामः ॥ বৃতঃ ত্রি কৃতবরণঃ। তৎপর্য্যায়ঃ । বৃত্তঃ ২ বাবৃত্তঃ ৩। ইত্যমরঃ ।। আবৃতশ্চ ॥ বৃতপত্রা স্ত্রী পুত্রদাত্রী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷ বৃতিঃ স্ত্রী বেফন । তৎপর্য্যায়ঃ । বরঃ ২। ইত্যমরঃ ॥ প্রার্থন।-বিশেষঃ। ইত্যন্যে। ইতি ভরতঃ ।। বরণ । ইতি মেদিনী ।। গো-পন°। ইতি শব্দরত্নাবলী।। বৃতিহ্বরঃ পু॰ বিকন্ধতবৃক্ষঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী।। বৃতিকারকে ত্রি वृक्त क्री bतिक्।। श्रमाः । हे-ত্যমরঃ ।। যথা। পদ্য চতুষ্পদী তচ্চ বৃত্ত॰ জাতি রিতি দ্বিধা । বৃত্ত মক্ষর সংখ্যাত জাতি মা-ত্রাকৃতা ভবেৎ ৷৷ সম মর্জসমণ বৃত্ত॰ বিষমঞ্চেতি তল্রিধা। ইতি ছন্দোমঞ্জরী।। বৃত্তিঃ। ইতিমে-দিনী ।। বেদবোধিতস্যাচারস্য পরিপালন । ইতি বৃত্তাধ্যায়ন-দি শব্দ টীকাযাণ ভরতঃ।।

বৃত্তঃ ত্রি অতীতঃ॥দৃঢঃ॥বর্জু-नः।। कृञावत्ननः। ইত্যমর**টীকা** ।। অধীতঃ।। মৃতঃ। ইতি মেদি-नी ॥ 🕸 ॥ जथ वृद्धवस्तृ । বৃত্তানি বাহু নারঙ্গ কন্ধ ধন্মিল মোদকাঃ। রথাঙ্গ লাবক কঙ্গৎ সম্ভিদম্ভাওকাদমঃ।। কর্ণপাশ ভুজাপাশাকৃষ্টচাপ ষ্টানন॰। গুদ্রিকা পরিখা যোগপট হার मुगापयः ॥ 🛊 ॥ मःशृनंगर्ज्व-ভানি যথা। সংপূর্ণগর্ভবৃতানি गूर्थ शरमान् मर्भनाः । ठळावश-উ তিলক মৃদঙ্গপুট শাষকাঃ।। আবর্ত্তঃ,কমঠো লূতাগৃহণ ছত্র মপূপক। আলবাল মহী জাল চর্মক° সানকাদযঃ 11 ইতি ক-বিকল্পলতাযা° ২ শ্লেষস্তবকে প্রকীর্ণ নাম ৩ ঙ্গসুমণ ॥ বৃত্তঃ পুণ কুর্মঃ। ইতি রাজ-निर्घकः॥ বৃত্তকর্কটী স্ত্রী ষড্ভুজা।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ 11 ्वृङगिक्षः क्री गमावित्ययः। তস্য লক্ষণ যথা। ভবত্যুৎক-লিকা প্রায়ণ সমাসাত্যণ দূঢাক্ষ-तः। वृदेकछामम ममना वृत्तः গন্ধি পুনঃ স্মৃত ৷৷ তস্য উদা-

रत्रं गथा। जम जम जना किन 🍴 সুকৃতি জন মন স্তডাগ বিকম্বর চরণপদ্ম পদ্মনম্বন পদ্মা পদ্মি-নী বিনোদ রাজহণ্স ভাসুর-ষশঃপটল পরিপূরিত ভুবন জ-হর। হর কল্লাসনাদি বৃন্দার-क वृन्न वन्तनीय शामात्रविन्तक्षनु নির্মুক্ত যোগীত্র হৃদ্য সন্দির। বিতন্ধু নিরঞ্জন জ্যোতিঃ স্বৰূপ নাথ নাথ জগনাথ মামনব্রি **ভবদৃঃখ ব্যাস্ত্রণ** রক্ষ রক্ষ । ইতি চ্ছন্দোমঞ্জর্য্যাণ ৬ স্তবকঃ॥ ষুত্তগুত্তঃ পু॰ ভূণবিশেষঃ। তৎ পৰ্য্যায়ঃ। বৃত্তঃ ২ দীৰ্ঘনালঃ ৩ জলাশ্রয়ঃ ৪। দ্বিধায়ণ একঃ স্থালঃ দ্বিতীয়ে। লযুঃ । অস্য গুণাঃ। মধুরত্বং। শীতত্বং। কফ পিত্তাতিসার দাহ রক্তনাশিত্বণ ৷ তেষা॰ মধ্যে স্মূলতরস্যাধিক গুণুত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃত্ততঃ ব্য বৃত্তেন। যথা। অ-তিগ্রহাব্যথন ক্ষেপেম্বকর্ত্তরি তৃতীযাযাঃ। অকর্ত্তরি তৃতীযা-স্তাৎ বা তসিঃ স্যাৎ। অব্যথন॰ অচলন॰। বৃত্তেন ন ব্যথতে বৃত্ত তো ন ব্যথতে। বৃত্তেন ন চল--তীত্যর্থঃক্ষেপে। বৃত্তেন ক্ষিপ্তঃ

বৃত্ততঃ কিপ্তঃ। বৃত্তেন নিন্দিত হীয়মান চ্চ। হীয়মান পাপযুক্তাদকর্ত্তরি তৃতীযান্তাদা তসিঃ। বৃত্তেন হী-যতে বৃত্তেন পাপঃ বৃত্ততঃ। ইতি সিদ্ধান্তকৌনুদী॥ বৃত্ততণ্ডলঃ পু॰ যাবনালঃ।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃত্তনিষ্পাবিকা স্ত্রী নখনিষ্পাবী । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ বৃত্তপণী স্ত্রী মহাশণপূষ্পিকা॥ পাঠা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বৃত্তপুষ্পাঃ পুং শিরীয়ঃ ৷৷ কদনঃ ॥ वानीतः॥ ऋखकः॥ मूलातः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वृक्कन भी मतीक । इंडि রাজনির্ঘণ্টঃ॥ গোলফলমাত্রঞ্ বৃত্তফলঃ পু॰ দাভিমঃ।। বদরঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃত্তফলা স্ত্রী বার্ত্তাকী॥শশা-ঙুলী। আমলকী। ইতি রাজ-निर्यकः॥ বৃত্তমল্লিক। জ্রী শ্বেতার্কঃ ৷৷ মো-**पिनी । ই**ভি রাজনির্ধ**ন্টঃ** ॥ বৃত্তবীজঃ পু তিওা।ইতিরাজ-निर्यन्देः ॥ वृद्धवीकका जी शाधूत न्ही

বৃত্তান্ত

ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।
বৃত্তবীজা স্ত্রী আঢকী । ইতি
রাজনির্ঘণ্টঃ ।।
বৃত্তস্থা তি বৃত্তে তিপ্ততি যঃ। যথা।
তুরীষো অন্ধহত্যাযাঃ ক্ষত্রিয়া
বধে স্তঃ। বৈশ্যে হক্টমাংশা
বৃত্তস্থে শূদ্রে জ্যেষ স্তামোনা

1। ইতি মনুঃ ।। বৃত্তং যথা। গুরু-

নি গ্ৰহঃ । প্ৰবৰ্ত্তন হিতানাঞ্চ তৎ দৰ্ব বৃত্ত মুচ্যতে ।। ইতি গোপাল পঞ্চানন কৃত স্মৃতিসং-গ্ৰহঃ ।।

পূজা যুগা শৌচ সত্য মিন্দ্রিয

বৃত্ত। স্ত্রী ঝিঞ্চরিফীবৃক্ষঃ ॥ রে-পুকা ॥ প্রিযক্ষঃ ॥ মাণসরোহিণী । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥

বৃত্তাধ্যমনর্দ্ধিঃ দ্রী ব্রহ্মবর্চসং।
ইত্যমরঃ ।। বেদবোধিতস্যাতারস্য পরিপালনং বৃত্তং। ব্রতগ্রহণ পূর্বকং গুরুমুখেন বেদা:
ভ্যাসো অধ্যমনং। তথা ঋ দ্বি
স্তৎ পরিপালন কৃত তেজস উপচযোবন্ধবর্জসংসাৎ! ব্রহ্মহস্তিরাজ্যেতি অঃ। ইতি ভরতঃ।।
বৃত্তান্তঃ পুং সংবাদঃ। তৎপর্যায়ঃ। বার্ত্তা ২ প্রবৃত্তিঃ ৩ উদন্তঃ ৪৷ ইত্যমরঃ।। শ্রুতিঃ ৫ ।

বৃত্তি

ত জটাধরঃ ।। উদন্তকঃ ৬ চ ইতি শব্দরত্বাবলী ।। প্রক্রিয়া ।। কার্থ স্মাণ ।। বার্তাপ্রভেদঃ ।। প্রস্তাবঃ। ইতি মেদিনী ।। অব-সরঃ।। ভাবঃ।। একাস্তবাচকঃ। ইতি বিশ্বঃ।।

বৃত্তিঃ স্ত্রী জীবিকা। ইতামরঃ।। বিবরণ ।। কৌশিক্যাদি।। প্রব-र्खन । ইতি মেদিনী।। বিধৃতিঃ। ইতি ধরণিঃ ॥ য়॥কৌশক্যাদি বৃত্তযো যথা। শৃঙ্গারে কৌশিকী বীরে সাত্বত্যারভটী পুনঃ। রসে রৌজে চ বীভৎসে বৃত্তিঃ সর্বক্র ভারতী ॥ চতদ্রো বৃত্তযো ছে-তাঃ সৰ্বনাট্যস্য মাতৃকাঃ। ইতি শাহিত্যদর্পণে ৬ পরিচ্ছেদঃ ॥ 🗱 ॥ বৃত্তি হ্রণে দোষা যথা। শ্রীনারায়ণ উবাচ। স্বদত্তা প-রদত্ত। ব। ব্রহ্মবৃত্তি হরেত যঃ। স কৃতন্ন হাত জ্ঞেষঃ ফল° তৎ শূণু ভূমিপ।। যাবভো রেসং সিক্তা বিপ্রাণা॰ নেত্র বিশ্বভিঃ। তাৰ্থয় সহৰুণ শৃতপোতে স তিঠতি।। তপ্তাসারক তদ্ভক্ষ্য• পানঞ্চ ভপ্তাসূত্রকণ। তপ্তাসারে চশ্যনণ ভাডিতো যমকিন্ধরৈঃ ॥ তদভে চ নহাগাপী বিষ্ঠায়া

জাষতে কৃমিঃ। ষ্টিব্র্য সহসা।

গি দেবমানেন ভারতে ।। ততাে
ভূমিবিহীনশ্চ প্রজাহীনশ্চ মানবঃ। দরিজঃ ক্পণাে রোগী শুজাে নিন্দা স্ততঃ শুচিঃ ।।

ইতি ব্রন্ধবৈবর্ত্তে প্রকৃতিখণ্ডে
৪৯ অধ্যায়ঃ।।

বৃত্তিস্থঃ পু॰ সরটঃ। ইতিরাজ-নির্ঘণ্টঃ ৷৷ বৃত্তৌ তিষ্ঠতি ত্তি ৷৷ বৃত্তের্বারুঃ পু॰ ষড্ভুজা। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷

বৃত্য ত্রি বরণীয় । বৃতধাতোঃ ক্যপা বৃঞ্জ ধাতোশ্চ ক্যপ্ তুক্ প্রত্যযাভ্যাঞ্চ নিষ্পন্ন । ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ।।

ৰ্ত্ৰঃ পুণ অন্ধকারঃ ।। শতুঃ ।।

দানববিশেষঃ। সতু স্বফ্ পুত্র ইক্রেণ হ তঃ। ইত্যমরঃ ।। মেষঃ ।।
পর্বতবিশেষঃ। ইতি মেদিনী ।।
ইত্রঃ। ইতি বিশ্বঃ।। শব্দঃ। ইতি
সিদ্ধান্তকৌ মুদ্যা মুণাদিবৃত্তিঃ ।।
বৃত্রি দিট্ পুণ ইক্রঃ। ইতি হেমচক্রঃ ।।

বৃত্রভোজনঃ পু॰ গণ্ডীরঃ। সমঠ ইতি খ্যাতঃ। ইতিশব্দচন্দ্রিকা।। বৃত্রহা পু॰ ইক্রঃ। ইত্যমরঃ।। বৃত্রারিঃ পু॰ ইক্রঃ। ইতি হলা- বৃথা ব্য নিরর্থকঃ। তৎপর্য্যায়ঃ
। মুধা ২ ব্যর্থকং ৩অবিধিঃ ৪।
ইত্যমরঃ॥ যথা। অদন্ত পানিকো গ্রামো অদাসীকঞ্চ যদগৃহং। অনাজ্য ভোজনং যচ্চ বৃথা
তদিতি মে মতিঃ।। ইতি বহিপুরাণে প্রেভোপাখ্যান নামাধ্যায়ঃ।। অপিচ। বৃথা বৃষ্টিঃ সমুদ্রস্য তৃপ্তস্য জোজনং বৃথা।
বৃথা দানং সমৃদ্ধস্য নীচস্য সুকৃতং বৃথা।। ইতি গারুডে ১১৫
অধ্যায়ঃ।।

वृथाकमं की निवर्धनकननः।
यथा। वृथा कमानि हवाति वृथा
मानानि स्वाफ्ण। जानारः मःপ্রবক্ষ্যামি যথাবদনুপূর্বশঃ।।
অপুল্রস্য বৃথাজন্ম ধর্মবাহানরাঃ সদা। পরপাকং সদাশ্বন্তি
পরতাপ রতাশ্চ যে।। ইত্যাদ্যে
বিহিপুরাণে দানাবস্থানির্দয নামাধ্যায়ঃ।। অপিচ। যৈ ন শ্রুতং
ভাগবতং পুরাণং নারাধিতোযৈঃ পুরুষঃ প্রধানং। মুখে ছতং
যৈ ন ধরামরাণাং তেষাং বৃথা
জন্ম নরাধ্যানাং।। ইতি পুরাণং
বৃথাদানং ক্লী নিম্বলদানং। তৎ

ষোডশবিধণ। যথা। দেব পিতৃ বিহীন° যদীশ্বরেভ্যঃ সদোষতঃ ফ্রানুকীর্ত্তনা**চ্চেব বেদাগ্নি** এ-তত্যাগিনে॥ অন্যাযোপার্জ্জ-ত॰ দান॰ ব্যর্থ॰ ব্রহ্মহণে তথা। গুৱৰে ২ন্তৰক্তা যঃ জেনায প্ৰিতাৰ চা। কৃতদ্বাৰ চ**ৰদ্দ**ত্ত° সর্বদা ত্রন্মবিদিষে। পাচকাষচ সর্বস্য বৃষল্যাঃ পত্তযে তথা ॥ পরিচারকাষ ভৃত্যায সর্বত্র পি-শুনায় চ ইত্যেতানি তু রাজে-ব্ৰু বৃথাদানানি ষোডশ। ইতি বহ্নিপুরাণে দানাবস্থা নির্ণয়না-माधायः॥ जनाक । नायमा গেন যদত্ত তৎ সপ্তবিধ মপি পুন নাপহর্তব্য । যৎপুন র-ন্যাযেন দত্ত॰ তদদত্ত॰ যোডশ প্রকার মপি প্রত্যাহর্ত্তব্যমেব। ইত্যর্থাদুক্ত॰ ভবতি । নারদেন চাদত্ত॰ সপ্তবিধণ প্রোক্ত মদত্ত॰ ষোডশাত্মকণ। ইতি প্রতিপাদ্য मखामखरगाः समारा विवृত। পণ্য মূল্যণ ভৃতি স্তুষ্ট্যা ক্ষেহাৎ প্রত্যুপকারতঃ। স্ত্রীসূদ্মানুগ্রহা-र्थंक मञ्जः मानविदमा मिमूः ॥ অদত্তম্ভ ভয় ক্রোধ শোক বেগ ৰুজাৰিতঃ। তথোৎকোচ প-

রীহাস ব্যত্যাস চ্ছলষোগতঃ।।
বাল মূঢাস্বতন্ত্রার্ত্ত মন্তোগ্যত্তাপবজ্জিতং। কর্ত্তা মনেদং কর্ম্মেতি প্রতিলাভেচ্ছ্যা চ যৎ।। অপাত্রে পাত্র মিত্যুক্তে কার্য্যে বা
ধর্ম্মসংহিতে। যদক্তং স্যাদবিজ্ঞানাদদত্ত মিতি তৎ স্মৃতং।।
ইতি মিতাক্ষরা।।

বৃথামাণসং ক্লী দেবপিত্রনুদ্দিষ্টমাণসং। তদভক্ষণে প্রেতন্ত্রণ ভবভি। ষথা। বৃথারেতা বৃথামাণসো বৃথাবাদী বৃথামতিঃ। নিদকে। দিজদেবনাং স প্রেতা
জাযতে নরঃ।। ইতি বক্লিপুরাণে
প্রেতোপাখ্যাননামাধ্যায়ঃ।।

বৃদ্ধ ক্লী শৈলজ নাম গন্ধ জব্য । । ইত্যমরঃ।।

ৰূদ্ধঃ পু॰ বৃদ্ধদারকঃ। ইতি রা-জনির্ঘণীঃ।।

বৃদ্ধঃ ত্রি গতযৌবনঃ ॥ প্রবৃদ্ধঃ

॥ পণ্ডিতঃ । ইতি মেদিনী ॥

আদ্যস্য পর্যায়ঃ । প্রবৃষ্ধঃ ২
স্থবিরঃ ৩ জীনঃ ৪ জীর্ণঃ ৫ জরন্ ৬ । ইত্যমরঃ ॥ যাত্যাসঃ ৭
জর্জরঃ ৮ । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥
প্রবিতঃ ৯ । ইতি জটাধরঃ ॥
বৃদ্ধগঙ্গা স্ত্রী নদীবিশেসঃ। বৃতি

গঙ্গা ইতি খ্যাতা। যথা। অস্তি নাটক শৈলে তু সরোমানস স-মিভা। যত্র সার্দ্ধা শৈল পুত্র্যা জলক্ৰীডা॰ সদা হরঃ ৷৷ সুৰুতে নরশাদূ ল স্বর্ণক্ষজ শোভিতে। তস্য পশ্চান্মধ্য পূৰ্ৰ ভাগেভ্যশ্চ সরিভ্রয়ণ। অবতীর্ণ প্রয়াত্যেব দক্ষিণ সাগর প্রতি॥ তস্য প্র শ্চিমভাগে তু নদী দিক্করিকা-ख्या। पिग्गजाः क्वतं मण्जा-তাঃ তেন দিক্করিকা স্মৃতা।। ম-ধ্যভাগাৎ সূতা যা জু শক্রে-ণাবতারিত।। বৃদ্ধগঙ্গাহ্বযা সা जू शक्तर कलमायिनी ॥ या निः-সৃতা পূৰ্ৰভাগাত্তস্মাদিগরিবরা নদী। স্বৰ্ণ গ্ৰীবেতি বিখ্যাতা সা গঙ্গা সদৃশী ফলে ৷৷ ইতি কালি-কাপুরাণে কামৰূপ পীঠ নির্ণষ बाग ৮২ অशायः॥

বৃদ্ধকাৰঃ পুং কাকবিশেষঃ।
দাঁডকাক্ ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যায়ঃ। ডোণকাৰুঃ ২ দগ্ধকাৰুঃ ৩ কৃষ্ণকাৰুঃ ৪ পৰ্যতকাৰুঃ ৫ বনাশ্ৰয়ঃ ৬ কাকোলঃ '
৭। ইতি হেমচক্ৰঃ ।।

युक्त वर्षः की वृक्षमाञ्चातः। छ९-शर्यायः। श्रावितः २। देखानदः। ।। বাৰ্দ্ধক্যণ ৩ বাৰ্দ্ধকণ ৪। ইতি **गक्तक्रावनी ॥ क्षा वान्या**रम রবধি মাহ সুশ্রুতঃ। বযস্ত ত্রিবি-ধং বাল্য মধ্যমং বাৰ্দ্ধকং তথা ৷ উনষোডশবর্ষস্ত নরে৷ বালো নিগদ্যতে ॥ ত্রিবিধঃ সোপি দু-ধাশী দুধামাশী তথামভূক। **नुकानी** वर्षशर्याख॰ नुकानानी শরদৃষ ।। তদুত্তর স্যাদম। এবং বাল স্ত্রিধা মতঃ। মধ্যে ষো-**ডশ সপ্তত্যে। র্মধ্যনঃ কথিতো** वृदेशः॥ ठेंचूर्श मशामः आह यूव। দাত্রি॰শতো মতঃ । চত্বারি॰শৎ मया याविङ्किषीयामि शृतिङ ॥ ততঃ ক্রমেণ ক্ষীণঃ স্যাদ্যাবন্ত-বতি সপ্ততিঃ 1 বীর্য্যা দীত্যাদি শব্দেন রসাদি সর্বধা স্বিভ্রিষ ব-লোৎসাহ। উচ্যক্তে। ক্ষীণঃ সর্ব-शांत्रिक्रिय तता ्मारेश शैनः। ততম্ভ সপ্ততে ৰৰ্জু॰ ফীণধাতু র-मानिकः ॥ कीयनार्वाञ्चिय दनः ষ্টীণরেতা দিনে দিনে। বলী প-লিত খালিত্য যুক্তঃ কৰ্ম্মসূ চাক্ষ-মঃ ।। কাস শ্বাসাদিভিঃ ক্লিফৌ বৃদ্ধো ভবতি মানবঃ। বাল্যে বি-বৰ্দ্ধতে শ্লেমা পিত্ত° স্যামধ্যমে-ধিক ।। বাৰ্ছক্যে, বৰ্দ্ধতে বাষু

र्विठारेयां जनुभक्तस्य । जेभक-মেৎ চিকিৎসেৎ। তন্ত্ৰান্তরে তু । वंाला॰ वृक्ति म्हित त्र्या वर्गम्-ে ষ্টিঃ শুক্র বিক্রমে। বুদ্ধিঃ কর্মে-জ্ৰিয° চেতো জীবিত• দশতো হুসেৎ ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ॥ বৃদ্ধদারকঃ পু॰ বীরতাডকবৃক্ষঃ । ইতি ভরতঃ ।। বিদ্ধডক্ ইতি বীজতাডকা ইতি চ বঙ্গভাষা। । বিধারা ইতি হিন্দীভাষা। তৎ পर्यायः। श्रक्षणञ्जा २ ছ्गनाञ्जी ৩ আবেগী ৪ জুঙ্গঃ ৫। ইত্যমরঃ ।। अयागमा ७ इगना ज्यी १ इग-ল। ৮ অন্ত্ৰী ৯ জুন্ব। ১০। ইতি তটীকা॥ ছগলী ১১জুপকঃ ১২ শ্যামঃ ১৩। ইতি জটাধরঃ ॥ वृवागन्न। 28 इंगलान्निक। 20 । रें ि भक्तज्ञावनी ॥ मीर्घवानू-কা ১৬ ছাগলান্ত্রিকা ১৭ বৃদ্ধঃ ১৮ কোঠরপুষ্পী ১৯ অজান্ত্রী २० वृक्षमाङ २३ । अञ्चास्टरत কোঠরপুষ্পী স্থানে বৃদ্ধকোটর-भूष्णीि भार्रः। यमा खनाः। গৌল্যত্ব°। পিচ্ছিলত্ব°। কফ বা-ত কাসামদোষ নাশিত্বণ বল্য-স্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ম্বন্টঃ।। অন্য-চ্চ। রমাযনে। বৃদ্ধদারঃ শোথ

वृक्षत्री.

বাতামবাতজিৎ। ইতি রাজ-বল্লভঃ॥

বৃদ্ধদারু ক্লী বৃদ্ধদারকবৃক্ষঃ।
যথা। বৃদ্ধদারু দ্বত গৌল্যা পিচ্ছিল কফ বাতনুৎ। বল্যা কাসামদোষদ দিতীয় সম্মবীর্যাদেশা ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৃদ্ধনাভিঃ ত্রি উন্নতনাভিঃ। গোঁডনাভিযুক্তব্যক্তিঃ। তৎ-পর্য্যাযঃ। তুণ্ডিলঃ২ তুণ্ডিভঃ ৩ । ইত্যমরঃ।।

বৃদ্ধপ্রপিতামহঃ পুণ প্রপিতামহতাতঃ। ইতি শব্দরত্বাবলী।।
তত্র কন্যাবাঃ সপিওতা নাস্তি
। যথা। তেনাত্বা পঞ্চমে বৃদ্ধপ্রপিতামহে সাপিও্যাণ নিবর্ত্তে
ইতি প্রতিপাদিতং। অতএব প্রপিতামহ ভ্রাত্রা তৎ সন্ততিভিঃ
সহ সাপিও্যাভাবাৎ কন্যা জনন মরণযো স্তেষাং সপিঙানদক
নিমিত্ত মেবাশৌচ মিতি। ইতি
শুদ্ধিতত্ত্বুং।।

বৃদ্ধবলা শ্রী মহাসমঙ্গা। ইতি রাজনির্মণ্টঃ।

বৃদ্ধরাজঃ পু॰ অস্লবেতসঃ। যথা। অত্যমো বৃদ্ধরাজশ্চ দাবৈতে।

वृक्षा अ

তত্র কীর্তিকে। ইতি কেচিৎ।।
বৃদ্ধবাহনঃ পুণ আমুবৃক্ষঃ। যথা।
মুপকোবৃদ্ধবাহন ইতিকেচিৎ।।
বৃদ্ধবিভীতকঃ পুণ আমুাতকঃ।
ইতি শব্দমালা।।
বৃদ্ধমালা।।
বৃদ্ধমালা
বুদ্ধমালা
বুদ্ধমা

বৃদ্ধসূত্রক ক্রী ইন্দ্রত্ল । বৃদ্ধিরস্তা ইতি ভাষা । যথা । বৃদ্ধসূত্রক নিত্যাহু রিন্দ্রত্ল মনীযিণঃ। গ্রীষ্মহাস ব শক্ষ বাত
ভূল মর দ্বৃজ ।। ইতি হারাবলী ॥

বৃদ্ধ। দ্রী গত্যেবনা। বুড়ী
ইতি ভাষা। তৎপর্যায়ঃ। পলিকী ২। ইত্যমরঃ। পলিতা ৩
। ইতি ভরতঃ।। স্থবিরা ৪ নিষ্কলা ৫ জরতী ৬ গতার্ত্তবা ৭।
ইতি রাজনির্যক্তঃ।। তদবস্থাকালো যথা। আষোডশান্তবেদ্বালা তরুণী ত্রিত্শতা মতা। পস্থপঞ্চাশতঃ প্রোটা বৃদ্ধা ভবতি
তৎপরণা ইতি কালিদাসঃ।।
ভাপিচ। বালেতি গীয়তে মারী
যাবদ্বর্যাণি ষোডশা ততন্ত তরু-

ণী জ্ঞেষ। দাত্রি শদৎ সরাবধি ॥ তদুৰ্দ্ধ মধিৰত। স্যাৎ পঞ্চাশ-দ্বৎসরাবধি। বৃদ্ধা তৎ পরতো জ্ঞেষা সুরতোৎসব বজ্জিতা ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ ॥ 🗱॥ ত-माः मत्खारा मात्या यथा। বালা তু প্রাণদা প্রোক্তা যুবতী প্রাণহারিণী। প্রোচা করোতি বৃদ্ধত্ব বৃদ্ধা মরণ মাদিশেৎ।। निनाष भंतरम। बाला (क्योछ। वर्षा বদন্তযোঃ। তেমন্তে শিশিরে যোগ্যা ন বৃদ্ধা কাপি শ্যাতে।। নার্ত্তবে ষোডশাদ্বর্যাৎ সত্ত-ত্যাঃ পরতো ন চ। আমুস্কালো-मतः द्वीजिः मणामान कर् ग-ইতি ॥ পঞ্চপঞ্চাশতে। নারী স-প্তমপ্ততিঃ পুনান্। দাবেতৌ **ন প্রসূঁ**যেতে প্রসূ্যেতে বিপর্য্য-যাৎ ॥ ইতি রাজবন্ধতঃ ॥ 🕸 ॥ শুষ্ক মাণ্স ক্রিবোব্দ্ধাবালার্ক স্তরুণ দধি। প্রভাতে নৈগুন निजा मनाः थानस्तानि यह ॥ ইতি চাণক্য॰।। 🕸 ।। অঙ্গুপ্তঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী।। মহাপ্রাব-ণিক। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वृक्षाश्रुणिः श्री श्रुणामरगाः-कृतां भूतिः। तृ जावा भूत देवि

ভাষা। তৎপৰ্য্যায়ঃ ৷ অসুষ্ঠঃ ২ ্বৃদ্ধা ৩। ইতি শব্দরত্নাবলী॥ বৃদ্ধিঃ স্ত্রী অঊবর্গান্তর্গতঔষধ-় বিশেষঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। যোগ্যা २ सिक्तिः ७ मिक्तिः ८ लक्षीः ७। ইত্যমরঃ ॥ পুরুদা ৬ বৃদ্ধিদাত্রী ৭ মঙ্গল্যা ৮ শ্রীঃ ৯ সম্পৎ ১০ আশীঃ ১১ জনেষ্টা ১২ ভূতিঃ ১৩ মুৎ ১৪ সুখণ ১৫ জীবভঁজা ১७। অস্যাগুণাः। अकि वृक्तिक মধুর। সুমিগ্ধা তিক্ত শীতলা। রুচি মেধাকরী শ্লেম সন্ঠ ক্রি-নিহরা পরা॥ প্রযোগেঘনযো-রেক॰ যথালাভ॰ প্রযোজ্যেৎ । यज यमाञ् मिकिः माम्प्य মপ্যত্র যোজ্বংখ্ ॥ ইতি রাজ-निर्दर्भः ॥ ॥ भिन्न तृष्का। ऋ ९-পত্তি লক্ষণ নাম গুণাঃ ৷ ঋদ্ধি বৃ দ্ধিশ্চ কন্দৌ দ্বো ভবতঃ কো-ষ্যামলে। শ্বেতলোমাধিতঃ ক-শো লতাজাতঃ সর্দ্ধকঃ ॥ স-এব ঋদ্ধি বৃ দ্বিশ্চ ভেদ মপ্যো-তবে। ক্রবি। তুলগ্রন্থি**সম**া-शकि वीगावर्ड कना ह मा॥ वृ দ্বিস্ত দক্ষিণাবর্ত্তকলা প্রোক্তা মহবিভিঃ। ঋদ্ধি ৰ্যোগ্যণ সিদ্ধি লক্ষ্যে বৃদ্ধে রপ্যাহ্বয়। ইনে।।

খদ্ধি বল্যা ত্রিদোষদ্মী শুক্রলা ম-ধুরা গুরুঃ। প্রাণেশ্বর্যাকরী মৃচ্ছ। রক্তপিত বিনাশিনী।। বৃদ্ধি গাঁৱ-প্রদ। শীতা বৃত্হণী মধুরা স্মৃতা। বৃষ্যা পিতাসু শমনী ক্ষত কাস ক্ষ্যাপহা ।। রাজ্ঞা মপ্যফবর্গস্ত যতে। ২ষ মতিদুর্লভঃ। তন্মাদস্য প্রতিনিধিণ গৃত্তীযাত্তদগুণণ ভিষ-क्।। मूथामन्भः श्राञिनिधिः ॥ श्रा। এতস্য প্রতিনিধি মাহ। মেদা জীবক কাকোলী ঋদ্ধি দ্বন্দুপি-চাসতি। বরী বিদার্য্যস্থগন্ধ। বা-রাহীশ্চ ক্রমাৎ ক্ষিপেৎ 11 মেদা মহামেদা স্থানে শতাবরীমূলণ জীবকর্ষভক স্থানে বিদারীমূলণ कारकानी कीत्रकारकानी स्रांत श्यभन्नामृब अकि वृक्ति इति বারাহীকন্দ গুণৈ স্তত্ত্ব্যাণ কি-পেৎ ৷ ইতি ভাবপ্রকাশঃ ৷৷ 🕸 ৷৷ नौठिरविमना॰ क्यामि जिवर्गा-ন্তর্গত বর্গবিশেষঃ। ইত্যমরঃ॥ নীতিবেদিনা নীতিশাস্ত্ৰজ্ঞানা ক্ষাদিভি দ্রিবর্গঃ। অন্যেষান্ত ধৰ্মকামাৰ্থঃ পূৰ্বমুক্তঃ ৷ অট-वर्गमाभवसः करः । उत्मादा-পচযো ৰূদ্ধিঃ৷ তস্য নোপচযো-नाशाशवधः ज्ञानः। अखेर्णा यथा। कृषि र्तनिक्लाया मूर्गः সেতুঃ সঞ্জর বন্ধন । কন্যা কর বলাদান দৈন্যানাঞ্চ নিবেশন ।। অফবর্গঃ স্মৃতো রাজ্ঞা মিতি ভরতঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ বদ্ধন ৽ ৷ তৎপর্য্যা-যঃ। ক্ষাতিঃ ২। ইত্যমরঃ ॥ বিষয়াদিসপ্তবিশ্বতিযোগান্তর্গ-তৈকাদশযোগঃ । তত্ৰ জাত-ফল যথা। প্রসভিকালে যদি-বৃদ্ধিযোগো নরঃ সুভোগো বিন-যাবিতশ্চ। ধন প্রয়োগ গ্রহণেষ্ **मटका विष्ठक्याः मा** ब क्य विक्र-ষাভ্যা॰ ॥ ইতি কোষ্ঠীপ্রদীপঃ ।। 🛊 ।। कना खतः । সুদ ইতি ভाষা।। অञ्यानयः ।। সমৃक्तिः । इंडि मिनि ॥ ऋत्रक्षतागः ॥ र्काः। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। সমূহঃ। रेि गक्ठिकि ॥ रेगलिंग ॥ ধন । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। 🟶 ।। বৃদ্ধিগ্ৰহণ নিযমো যথা। অশী-তি ভাগো বৃদ্ধিঃ স্যামাসি মাসি সবন্ধকে । বৰ্ণক্ৰমাচ্ছত দি ত্ৰি চতু পাঞ্চক মন্যথা।। মাসি মাসি প্রতিমাসং বন্ধকং বিশ্বাসার্থণ য-দাধীষতে আধি ব্লিতি যাবৎ । বন্ধকেন সহ বৰ্ত্ত ইতি সৰ-क्षकः श्रायां अध्यान् मनक्षाक প্রযোগে প্রযুক্তস্য জব্যস্যাশী-**ि उत्या** जारो। वृक्षि धर्मा। ज-বতি। অন্যথা ৰশ্বক রহিতে প্র-याला वर्गानाः बाक्यनामीनाः कः মেণ দ্বি ত্রি চতুঃ পঞ্চক শতং দ্বিক শত। ক্তব্ৰে ত্ৰিক । বৈশ্যে চতুষ্ক। শূচ্তে গঞ্ক। মাসি মাসীত্যেব। দ্বৌ বা ত্রযো বা চত্বারো বা পঞ্চ বা দ্বি ত্রি চতুঃ পঞ্চাঃ দ্বি তি চতুঃ পঞ্চা অস্মিন্ শতে वृक्षि मी ये रेंछि वि जि চতুঃ পঞ্চক শত। তদস্মিন বৃ-দ্ধ্যা যত লাভ শুলকোপদাদীয তে ইতি कन्। ইय॰ वृक्ति मीति মাসি গৃহত ইতি কালিক। । ইয মেব বৃদ্ধি দিবসগণনয। বিভজ্য প্ৰতিদিৰসং গৃহ্মাণা কাযিকা ভবতি। তথা চ নারদেন। কাযি-কা কালিকা চৈব কারিতা চ তথা পরা। চক্রবৃদ্ধিশ্চ শান্ত্রেযু তস্য বৃদ্ধি শ্চতুৰিধা।। ইত্যুক্ত্বেভেণ। কাষাবিরোধিনী শশ্বৎ পণ পা-দাদি কাৰ্যিকা। প্ৰতিমাসণ সূত্ৰ-ন্তী যা বৃদ্ধিঃ সা কালিকা মতা।। বৃদ্ধিঃ সা কারিতা নাম যণিকে-ন স্বয় কৃত।। বৃ. জ রপি পুন ব্ জি শ্চক্রবৃদ্ধি ৰুদাহতেতি। গ্রহীতৃ-বিশেযণেন বৃদ্ধেঃ প্রকারাস্তর মাহ। কাস্তারগাস্ত দশক সা-মুজা বি॰শক॰ শত॰। কাস্তার ম-রণ্য° তত্র গচ্ছম্ভীতি কাস্তারগাঃ যে বৃদ্ধ্যা ধন গৃহীত্বা অধিক লাভার্থণ অতিগহনণ প্রাণধন বি-নাশ শঙ্কাস্থান॰ প্রবিশস্তি তে দ-শক্॰ শত॰ দদ্যঃ। যে চ সমুজগা-স্তে বিংশকং শতং মাসি মাসী-ত্যেব ৷ এতদুক্তিণ ভবতি কাস্তার-গেভ্যো দশকং শতং সামুদ্রেভ্য-শ্চ বিংশকং শতং উত্তমৰ্ণ আদ-দ্যাৎ। মূলবিনাশস্যাপি শক্ষিত দ্বাৎ ইতি ॥ 🕸 ॥ ইদানী ° কারি-তা॰ বৃদ্ধিমাহ। দদ্য ৰ্বা স্বকৃতা॰ বৃদ্ধি॰ সর্বে সর্বাসু জাতিষু । সর্বে ব্ৰাহ্মণাদযো ২ধমৰ্ণা অবন্ধকে স-বন্ধকে বা স্বকৃতা স্বাভ্যুপগতা वृक्तिं भर्बाम् जाठियु ममुः। क-চিদকৃতাপি বৃদ্ধি ভঁবতি যথাহ নারদঃ। ন বৃদ্ধিঃ প্রীতিদত্তানা॰ স্যাদনাকারিতা ক্বচিৎ। জনা-কারিত মপু র্দ্ধৃ বৎসরার্দ্ধাদ্বিব-দ্ধিত ইতি। যস্ত যাচিতক গৃহী-ত্বা দেশান্তরণ গতস্ত প্রতি কা-ত্যাৰনেনোক্ত । যে। যাচিতক

মাদায তমদত্বা দিশ° ব্ৰজেণ্ডা উ-র্দ্ধণ সংবৎসরাত্তস্য তদ্ধনণ মাপুযাদিতি। যশ্চ যাচিতক মা-দায যাচিতোপ্যদত্বা দেশান্তর যাতি ত॰ প্রতি তেনৈবোক্তণ। কৃ-তোদ্ধার মদত্বা যো যাচিতস্ত দি-শ' ব্ৰজেৎ। উৰ্ছু মাসত্ৰবাত্তস্য **उक्तन**° वृक्ति भाश्रुयामिति । यः পুনঃ স্বদেশে স্থিত এব যাচিতো যাচিতক ন দদাতি ত যাচন-কালাদারভ্য বৃদ্ধিণ দাপবেদ্রাজা । যথাহ। স্বদেশেপি স্থিতে। যস্ত ন দদ্যান্যাচিতঃ ক্ষচিৎা তং ততো কারিতা॰ বৃদ্ধি মনিচ্ছস্তঞ্চ দা-পবেদিতি। অনাকারিত বৃদ্ধে-রপবাদে। নারদেনোক্তঃ। পণ্য মূল্যণ ভৃতি ন্যাসোদণ্ডো যশ্চ প্র-কল্পিতঃ। বৃথাদানাক্ষিক পণা ব-ৰ্দ্ধন্তে নাবিবক্ষিতাঃ ৷৷ অবিবঞ্চি-তা অনাকারিতা ইতি।। 🕸।। অ-ধুন। জব্যবিশেযে বৃদ্ধি বিশেষমা-হ। সন্তাতস্ত পশুন্ত্রীণাণ। পশু-না॰ স্ত্রীণা॰ সন্ততি রেব বৃদ্ধিঃ। পশূনা প্রীণা পোষণাসমর্থস্য তৎ পুঝি সন্ততি কামস্য প্রযো-গঃ সম্ভবতি। গ্রহণ্ঞ ক্ষীরপরি-চर्यार्थिनः । अधून। अयुक्तमा জব্যস্য বৃদ্ধি গ্রহণ মন্তরেণ চির-কালাবস্থিতস্য কস্য দ্রব্যস্য কি-যতী পরাবৃদ্ধি রিত্যপেক্ষিত আ-হ। রসস্যাফ গুণাপরা। বস্ত্রধান্য হিরণ্যানা চতু স্ত্রি দিগুণা পরা।। রদস্য তৈল ষৃতাদে বৃদ্ধি গ্রহণ মন্তরেণ চিরকালাবস্থিতস্য স্ব-কৃত্য। বৃদ্ধ্যা বৰ্দ্ধমানস্যাষ্টগুণা বৃদ্ধিঃ পর। নাতঃ পর বন্ধতে । ভথ। বস্ত্র ধান্য হিরণ্যানা যথা সংখ্যা চতুর্গুণাঃ ত্রিগুণা দিগুণা চ বৃদ্ধিঃ পর। । বশিষ্ঠেন তু রসস্য देव छन। मुक्तः। विछनः श्रिनाः ত্রিগুণ ধান্য ধান্যেনৈব রসা ব্যাখ্যাতাঃ পু<mark>ষ্পমূল ফলানি চ ৷</mark> তুল। যৃত ত্রিত্য মুষ্ট গুণ মিতি। यन्त। जूशानामा भूष्ण मृत कला-मीनाक्ष शक्ष छन्त्र मुक्तः। शास्ता শদে লবে বাহেু নাতিক্রামতি পঞ্জা মিতি। শদঃ ক্ষেত্রফলং পুষ্প মূল कलां पि। नत्व। মেষো-नी চमतीरकमामि। वारका वनी বর্দ তুরগাদি। ধান্য শদ লব বা-হু বিষয়। বৃদ্ধিঃ পঞ্চগুণত্ব° নাতি ক্ৰামতীতি। তত্ৰাধমৰ্ণ যোগ্যতা- | বশেন দুর্ভিকাদি কালবশেন চ ব্যবস্থা দ্রম্ভব্যা। এতচ্চ সক্ৎ প্র-

যোগে সকৃদাহরণে চ বেদিতব্য ৷ পুরুষান্তর সংক্রমণেন প্রযোগা-স্তর করণে তত্মিমেব বা পুরুষে অনেকশঃ প্রযোগান্তর করণে সু-वर्गामिकः देवञ्चणामाञ्जिकमा शृ-ৰ্ষবদ্বৰ্দ্ধতে। সকৃৎ প্ৰযোগেপি প্ৰ-তিদিন প্রতিমাস প্রতিবৎসর व। वृक्ताश्तरण २४मर्ग प्रयमा দৈগুণ্য সম্ভবাৎ । পূৰ্বাহৃতবৃ-দ্ধ্যা সহ দ্বৈগুণ্য মতিক্ৰণ্য বৰ্দ্ধত এব। यथार मनुः। अभीम वृक्ति দৈ গুণ্য॰ নাত্যেতি সকৃদাস্বতা। সকৃদাহিতেত্যপি পাঠোস্তি। উ-পচযার্থণ প্রযুক্তণ দ্রব্যণ সদীদণ তमा वृक्तिः भमीम वृक्ति देव छना^० নাত্যেতি নাতিক্রামতি । যদি সকৃদাহিতা সকৃৎ প্রযুক্তা পুরু-वास्त्र मः ज्यानिन। श्रामान-স্তর করণে দ্বৈগুণ্য মত্যেতি সকৃ-দাহতেতি পাঠে শনৈঃ শনৈঃ প্র-তিদিন॰ প্রতিমাসণ প্রতিবৎসরণ বাধমর্ণাদাহতা দ্বৈগুণ্য নাত্যে-

ব্যাখ্যেষ । তথা গৌত-মেনাপ্যুক্ত । চিরস্থানে দ্বৈগুণ্য প্রযোগস্যেতি প্রযোগস্যেত্যেক বচন নির্দেশাৎ প্রযোগান্তর কর-ণে দ্বৈগুণ্যাতি ক্রমো ২ভিপ্রেতঃ। চিরস্থান ইতি নির্দেশাচ্ছনৈঃ শ-নৈ বৃদ্ধি গ্রহণে দ্বৈগুণ্যাতি ক্র-মো দর্শিতঃ। ইতি মিতাক্ষরা।। বৃদ্ধিকা স্ত্রী ঋদ্ধিনামৌষধা। ইতিশব্দমালা।।

বৃদ্ধিজীবিক। স্ত্রী ঋণদানজী-বিকা।তৎপর্য্যায়ঃ। অর্থপ্রবো-গঃ ২ স্বীদ ৩। ইত্যমরঃ।। কলাম্বিকা ৪। ইতি শব্দরত্না-বলী।।

বৃদ্ধিদঃ পু॰ জীবকঃ।। শূকর-কন্যঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। বৃ-দ্ধিদাতরি ত্রি॥

বৃদ্ধি শ্রাদ্ধ ক্লী আভ্যুদ্যিকপ্রাদ্ধ । নান্দীমুখ শ্রাদ্ধ । যথা।
বৃদ্ধি শ্রাদ্ধ প্রবিত্তদিশেষক । জাত পুল্র মুখ দশ্নাদে বৃদ্ধি শ্রাদ্ধ । পূর্বাভিমুখেষু দক্ষিণোপবীতিষু মধু যব
বদরযুক্তাঃ পিশুাঃ দেবতীর্থেন
নমস্কারান্তেন দক্ষিণোপচারেণ
কর্ত্তব্য দক্ষিণজানুগৃহীদ্বা ওঁ
অদ্যাম্মদীয়ামুক বৃদ্ধে অমুক
সগোত্রাণা মম্মৎ পিতৃ পিতামহ
প্রপিতামহ মাতামহ প্রমাতামহ বৃদ্ধপ্রমাতামহানা প্রমুক
শর্মণা সপত্নীকানা নান্দীম্-

খানা প্রাদ্ধে কর্ত্তব্যে বসুসভা সংজ্ঞকানা॰ বিশ্বেষা**॰ দেবানা**• প্রান্ধণ সিদ্ধানেন যুক্মাসু মধা ক-ৰ্ত্তব্য মিতি দেব বান্ধণাসন্ত্ৰণ ! ওঁ করিষ্যসীতি তেনোক্তে ইখ-মেব মাভূ পিতামহী প্রপিতাম-হীনা॰ দেব ত্রাহ্মণামন্ত্রণং। তত ওঁ অদ্যাসুক সগোত্রায়া মৎ প্র-পিতামহা অমুকা দেব্যা নান্দীমু-খ্যাঃ প্রাদ্ধ সিদ্ধানেন যুখাসুম-ষ। কৰ্ত্তব্য মিতি প্ৰপিতামহী ত্ৰা-ক্ষণামন্ত্রণ°। করিষ্যসীতি তেনো~~'~~ ক্তে ইখনেব মাতামহ্যাদি ত্ৰাহ্মণা মন্ত্ৰণ । দেব পিতৃ সৰ্বদেব ভ্ৰাহ্মণ শ্রাদ্ধ করণানুজ্ঞাপনণ। আসনে ওঁবিশ্বেদেবাস আগত শৃণুতাম ইম॰ হব॰ এদ॰ বৰ্হি নিষীদত। ওঁ বিশ্বেদেবাঃ শূণুতেমণ হবণ যে মে ২ন্তব্লীক্ষে য উপদ্যবিষ্ট যে অগ্নি জিহ্বা উত বা যজত্রা আ সদ্যা-स्मिन् वर्शिष मापयक्ष । उ जाग-চ্ছম্ব ইতি বিশ্বেদেবাবাহন গ-ন্ধাদি দান অচ্ছিদ্রাবধারণ বাচ-ন॰। ততঃ প্রপিতামহী প্রভৃতী-না মনুজ্ঞাপনং। আসনং আবা-হন॰ গন্ধাদিদানঞ্চ। অচ্ছিদ্রাই-ধারণ বাচন । ইখ পিতাম্ছা

মাতুঃ। ততঃ প্রপিতামহাদীনা-মনুজ্ঞাপন মাসন মাবাহন গ-স্কাদি দান । এব বৃদ্ধপ্রপিতা-মহাদীনা অনুজ্ঞাপনাদিকরণ **৷ ওঁ বসুসত্য সজ্ঞকেভ্যে বিশ্বে-**ভ্যো দেবেভ্য এতদন্ধ সমৃত স-পानीय भवाक्षन भवपत्र भवि প্রতি সিদ্ধ বজ্জিত নমঃ। ইতি অন্নকল্পন ।ওঁ অসুক গোত্তে মৎ পিতামহি অমুক। দেবি নান্দীযু-থি এতদরণ স্বদরণ সদধি নমঃ। এব॰ মাতামহ প্রমাতামহেভ্যঃ। ইতি গাৰুডে ২২৩ অধ্যায়ঃ।।ৠ। অন্যক্ত। তৃতীব মাভ্যুদ্ধিক वृ-দ্ধিশ্রাদ্ধ তদুচ্যতে। উৎসবানন্দ সম্ভাৱে বজ্ঞোদাহাদি মঙ্গলে॥ মাতরঃ প্রথমণ পূজ্যাঃ পিতর স্ত-দনস্তরণ ততো মাতামহা রাজন্ বিশ্বেদেবা স্তথৈব চাাপ্রদক্ষিণো-পচারেণ দধ্যক্ষত ফলোদকৈঃ। প্ৰাত্মখোঁ নিনমেৎ পিণ্ডান্ পূৰ্ব-যা চতুরো যুতান্।। সম্পন্ন মিত্য-**ज्यानस्य नन्यानर्याः वस्या वस्याः** । যুগ্মা দ্বিজাত্যঃ পূজ্যাঃ বস্ত্র কার্তস্বরাদিনা ॥ তিলার্থন্ত ষ-देवः कार्या। नान्नीमकानुशृर्वकः।

পুলবান্ ৷৷ এবং শৃজোপি সামান্যং বৃদ্ধি প্রাদ্ধি কর্মানামবান্
বুধঃ ৷৷ দান প্রধানঃ শৃজঃ স্যাদিত্যাহ ভগবান প্রভুঃ ৷ দানেন সর্বকামাপ্তি রস্য সংজাযতে
যতঃ ৷৷ ইতি মাৎস্যে সাধারণাভ্যুদ্বকীর্তনো নাম ১৭ অধ্যাযঃ ৷৷ বিস্তারস্ত প্রাদ্ধারার ব্রেদ্ধার্মঃ ৷৷
বৃদ্ধোকঃ পুং বৃদ্ধবৃষঃ ৷ তৎপর্যায়ঃ ৷ জরদারঃ ২ ৷ ইত্যমরঃ ৷৷

বৃদ্ধ্যাজীবঃ ত্রি বৃদ্ধ্যপজীবী।
তৎপর্য্যায়ঃ। বার্দ্ধুবিঃ ২ বার্দ্ধুবিকঃ৩ স্বীদঃ ৪ স্বীদিকঃ ৫।
ইতি শব্দরত্বাবলী।। সাধুঃ ৬।
ইতি জটাধরঃ।।

বৃধ ক দীপ্তৌ। ইতি কবিকন্প-ক্রমঃ।। ক বর্দ্ধযতি। ইতি দুর্গা-দাসঃ।।

বৃধ উ ও ব ন বৃদ্ধো। ইতি কবিকল্পক্রমঃ ।। উ ব র্দ্ধিরা বৃদ্ধা। ও
বর্দ্ধতে জনঃ । ব বর্ত্ব্যাতি বি
বৃৎসতি । ন অবৃধ্ব । ইতি
দুর্গাদাসঃ ।।

मक्लानि ह সর্বাণি বাচষেৎ দ্বিজ- ॥ বৃধ দানঃ পু॰ मनুষ্যঃ। ইতি

বৃন্দ ব

বৃন্দারঃ ত্রি মনে।জ্ঞ°। ইতি

गिका छ को गूमा गूना निवृ जिः ॥ व्यमानुः शृ॰ शृक्षयः ॥ श्रञ्जा কৃতিঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ॥ ্ধ্য তি বৰ্দ্ধনীয় । বৃধধাতোঃ ক্যুপ প্রত্যযেন নিষ্পন্ন॰।। ारु॰ क्वी क्लथुष्णथलामि **रर्य**न-ধাৰ্য্যতে তৎ৷ বোঁটা ইতি ভাষা । তৎপর্য্যায়ঃ। প্রসববন্ধন° ২। इতामतः॥ यहीताता॥ ऋहाअ॰ । इंडि यिषिगी।। বুল্কাকঃ পু॰ বার্ত্তাকী। ইতি শব্দরত্বাবলী ৷৷ বৃন্তাকী স্ত্রী বার্ত্তাকী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃদ্ধিতা স্ত্ৰী ক^{ুকা}।ই**তিশন্দ**-हिन्किका ॥ বৃদ্দ ক্লী সমূল্য। ইত্যমরঃ॥ বৃন্দঃ পু॰ দশাৰ্ষদঃ। শতকোটি-রিতি যাবৎ। ইতি জ্যোতিষণ।। यमा नामाख्यः महार्बुषः ॥ বৃন্দা স্ত্রী তুলদী। ইতিশব্দ-রত্নাবলী।। জলদ্ধরপত্নী। অ-স্যা বিবরণ° তুলসী**শব্দে ডফ**-वाः ॥ (कपात्रत्रो क्षकना। ॥ त्री-ধাষোডশনামান্তৰ্গতনামবিশে-🕫। এতদ্বিরণ বৃন্দাবনশব্দে জন্টব্য ।।

শक्यां ।। বৃন্দারকঃ পু॰ দেবত। ইত্যমরঃ ॥ যূথপাতা। যথা। বৃন্দারকঃ সুরে শ্রেষ্ঠে মনোক্তে যুথপাত-রি। ইতি ভরতধৃতব্যাডিঃ।। वृन्नात्रकः जि गत्नाद्धः॥ व्यक्षेः । ইতি মেদিনী।। তন্মতে পব-शीयां मिंः ॥ वृन्मां त्रको कि মৃখৌ। ইতামরঃ।। বৃন্দাবন ক্লী স্বনামখ্যাততীর্থ । তর্মামকারণণ যথা। শ্রীনারায-ণ উবাচ। পুরা কেদারনৃপতিঃ সপ্তদ্বীপপতিঃ স্বয় । আসীৎ সত্যযুগে বন্ধন সত্যধর্মরতঃ সদা।। স রেমে সহ নারীভিঃ পুত্র পৌত্রগণৈঃ সহ। পুত্রানিব প্ৰজাঃ সৰাঃ পাল্যামাস ধা-শ্মিকঃ।। কৃত্বা শতক্রতু॰ রাজা লেভে দ্বিব্ৰদ্ব মীপ্সিত । কৃত্বা নানাবিধং পুণ্যং ফলকাজ্ঞী ন চ স্বয়ণ ৷৷ নিত্যুণ নৈমিত্তিকণ স-ৰ্ব॰ শ্ৰীকৃষ্ণ প্ৰীতি পূৰ্বকণ। কে-দার তুল্যো রাজেন্দ্রো ন ভূতো ভবিতা পুনঃ ৷৷ পুত্রেষু রাজ্য সংন্যস্য প্রিয়া ত্রৈলোক্য মো-हिनी । टेकगीयत्गाश्रास्त्रान्

বৃন্দাব

জগাম ভপসে বন॰ ৷৷ হরে রৈ-কান্তিকো ভক্তো ধ্যায়তে সন্ত-ত॰ হরি॰। শশ্বৎ সূদশন॰ চক্র मिंख यूष्मित्यो मूर्य ।। চিরু° তপ্তা নৃপত্রেপ্তো গোলোকঞ্ জগাম সঃ। কেদার নাম তীর্থণ তত্তমায়া চ বভূব হ।। তত্তাদ্যা-পি মৃতঃ প্রাণী সদ্যো মুক্তো ভ-বেৎ ধুবে । কমলা শা ত্যা ক-ন্যা নায়া বৃন্দা তপস্বিনী।। ন ব-বে সা বরু কঞ্চিৎ যোগ শাস্ত্র विभावना । দত্ত॰ দুর্বাসসা তল্যে হরে র্মন্ত্রণ সুদুর্লভং।। সা বিরক্তা গৃহ॰ তাজু। জগাম তপমে বন॰। ষ্টি॰ বৰ্ষ সহস্যাণি তপ স্তেপে সু-নিৰ্জনে ॥ আবিৰ্বভূব শ্ৰীকৃষ স্তৎপুরে। ভক্তবৎসলঃ ৷ প্রসন্ধ-বদনঃ শ্রীমান্ বরং বৃদ্বিত্যুবাচ সং ।। দৃষ্টু। সা রাধিকাকান্ত॰ শান্ত॰ সুন্দর বিগ্রহণ। মূচ্ছাণ সম্প্রাপ স। সদ্যঃ কামবাণ প্রপীডিত। ॥ সা চ শীয়ুণ বরণ বত্তে পতি স্তুণ মে ভবেতি চ। ওমিত্যুক্ত্ব্য চ রহসি চিরু রেমে ত্যা সহ ৷৷ সা জগাম চ গোলোক কৃষ্ণেন সহ কৌজু-কাৎ ৷ রাধা সমা সা সৌভাগ্যাৎ গোপী শ্রেষ্ঠা বভূব সা ॥ বৃন্দা

যত্ৰ তপ স্তেপে তত্ত্ব কুলাবন স্মৃতণ বৃন্দা যত্র কৃতা ক্রীডা তেন वा मूनिभूक्व ॥ ॥ ।। ज्यानारकः তিহাসঞ্চ শৃণুম্ব বৎস পুণাদ॰ रयन वृन्नावन॰ नाम निरवार्थं कथ-যামি তে ।। সশধজন্য কন্যে দ্বে ধর্ম্মণাস্ত্র বিশারদে। তুলসী বে-দবভৌ চ বিরক্তে ভবকর্মণি॥ তপস্তস্থা বেদবতী প্রাপ নারায-ণ পর । সীতা জনক কন্যা সা সৰ্বত্ৰ পরিকীর্ত্তিতা॥ তুলদী চ তপ স্তপ্তা বাণ্ডা॰ কৃত্বা হরি॰ প-তি॰। দৈবাদুৰ্বাসসঃ শাপাৎ প্রা-প্য সংখাসুর পতি ।। গদ্চাৎ সংপ্রাপ কমলাকান্তং কান্তং ম-নোহরণ। তস্যান্চ তপসঃ স্থানণ উদিভঞ্চ ভপোধন।। তেন বৃন্দা-বনং নাম প্রবদন্তি মনীষিণঃ। ্শা অথ বা তে প্রবিদ্যামি পরণ হেত্ব-ন্তর শৃণু। যেন বৃন্দাবন নাম পুণ্য ক্ষেত্রঞ্চ ভারতে।। রাধা ষো-ডশ নামাঞ্চ বৃন্দা নাম শ্রুতে শ্রু-ত । তদ্যাঃ ক্রীডাবন রম্য তে-ন বৃদ্ধাৰন স্মৃত ৷৷ গোলোকে প্রীত্ত্যে ভদ্যাঃ কৃঞ্চেন নির্শ্নিত্ত পুরা ৷ ক্রীডার্থণ ভূবি তন্নায়া বন वृन्तायनः सृष्ठः ॥ हेि दक्तदिव-

র্ত্তে শ্রীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে বৃন্দাবন প্র-স্তাবঃ ১৭ অধ্যায়ঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ অথ বৃন্দাবন বর্ণনং। ঈশ্বর উবাচ। গুহাদ্গুহু তরং হৃদ্যু পর্মানন্দ কারণং। অত্যদ্ভুত রহস্যানাং র-হস্য পর্ম পর ।। দুর্লভানাঞ্চ পর্মণ দুর্লভণ মোহ্নণ পরণ ৷ সর্ব শক্তি ময়ু দেবি সর্বস্থানেষু গো-পিত ।। সাত্ৰত স্থান মূর্দ্ধনা বিষ্ণে। রত্যন্তবল্লভং । নিত্যং বৃ-न्नावन॰ नाम बन्नाएकाशति म॰-স্থিত ।। পূর্ণব্রন্ধ সুখৈশ্বর্য্য নিত্য यानन भवायः। देवक्रश्रीम जनः-শাংশং স্বয়ং বৃন্দাবনং ভুবি ৷৷গো-লোকৈশ্বর্য্যঞ্চ যৎকিঞ্চিৎ গোঙ্গ-লে তৎ প্রকীর্ত্তিত । বৈদ্বগাদি বৈভব॰ যৎ দারকাষাণ প্রকাশ-যে ।। যদুকা পর নৈশ্বর্য্য নিত্য বৃন্দাবনা এষ'। তস্মাৎ ত্রৈলো-ক্যমধ্যে তুপৃথী ধন্যেতি বিশ্রুতা ।। ষৎ স্যান্মাথুরকণ ধাম বিষ্ণো-রেকান্ত বল্লভ'। স্বস্থান মধিক॰ नागरधयः गाथुत्रमखनः ॥ निशृष्टः পরমণ স্থানণ পূর্যাভ্যন্তর সণস্থি-ত । সহসু পত্রকমলাকার মা-থুর মঙল ।। বিফুচক্র পরিভাম-দ্বান বৈষ্ণব মন্তুত। কর্ণিকা পত্র

বিস্তার° রহস্য ক্রম মীরি**ত°।। প্র**-ধান দাদশারণ্য মাহাত্মা কথি-ত॰ ক্ৰমাৎ। ভদ্ৰ শ্ৰী লৌহ ভা-ণ্ডীর মহা তাল খদীরকাঃ। বহু**ল**° সমুদ কাম্য মধু ৰূদাবন তথা ।। দ্বাদশৈতা বনে সঙ্খ্যাঃ কালি-ন্যাঃ সপ্ত পশ্চিমে। পূর্বে পঞ্চব-ন প্রোক্ত ত্রাস্তি গুরু মুত্তম ৷৷ মহাবন গোসলাখ্য রম্য ম-ধুবন॰ তথা। পূর্বে তু গঞ্চ ভদ্রা-मा **खानामाः मध श**न्हित्य ॥ অন্যচ্চোপবন প্রোক্ত কৃষ্ক্রী-ডা রসস্থল । কদ । খণ্ডিক । নন্দ বন॰ নন্দীশ্বর॰ তথা ।৷ নন্দনানন্দ-খণ্ডঞ্চ পালাশাশোক কেতকণ ৷ সুগন্ধি মাদন° কৈল মমৃত° ভো-জন স্থল ৷৷ সুখপ্রসাধন বৎস-হরণ শেষশাষন । শ্যামপূশ্চ দধিগ্রামণ চক্রভানুপুরণ তথা ॥ সঙ্কিত॰ বিপদক্ষৈব বালক্ৰীডঞ্চ ধূষরণ। কেমুক্রনণ খরে। বীর মুৎ-সুকঞ্চাপি নন্দন ।। ইখ মেব বনে সঙ্খ্যা স্ত্রি॰শচ্চোপবন॰ স্মৃত । পূৰ্বোক্তণ দাদশারণ্যণ প্রধানণ ব-ন মুত্তম॰।। তত্ত্বোত্তরে চতুর্থঞ্চ ব-নঞ্চ সমুদাহৃত । নানাবিধ রস-कीण नाना नीनामयङ्गः॥

मल विश्वके विखात तर्मा क्रम মীরিত । সহসু পত্র কমল গো-ঙ্গলাখ্য সহৎপদ ।। কর্ণিকা ত মহদ্ধান গোবিন্দ স্থানমূত্য। তত্ত্রোপরি স্বর্ণপীঠে মণিমঙ্গ মণ্ডিত ৷৷ তত্ৰ তত্ৰ ক্ৰমাদিক্ विभिक्षू मलभीतिञ् । यमलः म-ক্ষিণে প্রোক্ত পর গুছোত্যো-ত্তম ।। তিমন্ দলে মহাপীঠ নিগমাগম দর্গম॰ । যোগীত্রৈ রপি দুস্থাপ সর্বাত্মা যক্ত গো-ञ्च ।। षिञीय मन गार्भय তত্রহস্য দিখা তথা। নিজঞ্জক ষ্টী বীরষ্টীরে) তদ্দলে স্থিতে ।। পূৰ্বদল তৃতীয় যৎ প্ৰধান স্থান মুচ্যতে ॥ গঙ্গাদি সর্বতী-ৰ্থানাণ স্পৰ্শাচ্ছত গুণণ ভবেৎ ॥ **ठ**ञ्थंनन रेगमान्याः निक्तशीर्छ-প্সিত প্রদ°। কামযমূতনা গোপী তত্র কৃষ্ণ পতি॰ লভেৎ।। বস্ত্রাল-কার হরণ তদ্দলে সমুদাহ্বত । উত্তরে পঞ্চমণ প্রোক্তণ দলণ সর্ব দলোত্তম°।। দাদশাদিত্য মত্রৈ-व मनक कर्निकाममः। वायवास দল ষষ্ঠ তত্র কালীহুদঃ স্মৃতঃ া৷ দলোত্তমোত্তমক্ষৈব প্রধানস্থা-্নমুচ্যতে। সর্বোত্তম দলং শ্রেপ্ত॰

পশ্চিমে সপ্তমণ দলং ৷৷ হক্তপত্নী গণানাঞ্চ তদীপ্সিত বরপ্রদণ। অ-যাসুরস্য নির্বাণ চক্রে ত্রিদশ দ-শিত' ৷৷ ব্ৰহ্মেশ্ছন মত্ৰৈব দল' ব্ৰহ্ম হাদাবহ°। নৈঋ ত্যান্ত দল° প্রোক্ত মন্টমণ ব্যোমঘাতনণ।। শঙ্খচূডবধ স্তত্র নানাকেলি র-সস্থল । শ্রুত মফদল প্রোক্ত বৃ-**লারণ্যান্তরন্থিত ।। শ্রীমদৃন্দাবন** ধন্য যমুনাবাঃ প্রদক্ষিণ । শিব-লিঙ্গ মধিষ্ঠাতা দৃক্টো গোপীশ্বরা-ভিধঃ৷৷ তদ্বাহ্যে ষোডশদলং শ্রি-ষা পূৰ্ণ তদীরিত । সর্বাসু দিক্ষ্ ক্রমণ।। নহৎ পদ । নহদ্বাম প্র-ধান ধোডশ দল। প্রথমক-**দল॰ শ্ৰেষ্ঠ॰ মাহান্ত্যা॰ কৰি**কা সমণ ৷৷ তিমিন্ মধুবনণ প্রোক্তণ তত্র প্রাদু রভূৎ স্বয়ণ। চতুর্ভুজো মহাবিষ্ণু সর্বকারণ কারণ ॥ তত্রাধিষ্ঠিত তদ্দেব॰ মুনিশ্রেষ্ঠ স-নাতন । দল দ্বিতীয় মাখ্যাত কিঞ্চিল্লীল। রসস্থল॰ ।। খদিরার-ণ্য মত্রৈব দলঞ্চ সমুদাহ্বত । সর্ব শ্রেষ্ঠ দল প্রোক্ত মাহাত্ম্য ক-র্ণিকাসমণ্যা তত্র গোবর্দ্ধনে র-ম্যে নিত্যানন্দ রসাশ্রষে। কর্ণি-

काया॰ महानीना उल्लीना त्रमश-হ্বরে ॥ যত্র কৃষ্ণো নিত্য বৃন্দা-কাননস্য পতি ভবেৎ। কৃষ্ণো গোবিদতা প্ৰাপ্তঃ কিমন্যৈ ৰহ ভানিতৈঃ॥ দলং তৃতীয় মাখ্যা-ত॰ সৰ্বশ্ৰেপ্তোত্তমণাত্তমণ। চতুৰ্থ দলনাধ্যাত নহাজুত রসভ্লে।। হরি র্যস্য পতিঃ সাক্ষানিত্য গোবর্জনঃ খবং। কদম্বখণ্ডী ত-ত্রৈব পূর্ণানন্দ রনাশ্রয়ঃ।। স্নিগ্ধণ क्तां श्रीय त्या प्रवाध ममूता-হতে । নন্দীশ্বর দলং রন্যং তত্র नकालयः स्रृजः ॥ कर्निका पल মাহাত্যা॰ পঞ্চম॰ দল মূচাতে। অবিষ্ঠাতাত্র গোণালো ধেনুপা-ল স্ততঃ গরংয় দলং ষষ্ঠং যদাখ্যা-ত॰ তত্র নন্দবন॰ স্মৃত॰ । সপ্তম॰ বন্দলারণ্যণ দলং রন্যণ প্রকীর্ত্তি-তণা দলাফমণ তালাবনণ তত্র ধে-न्वधः याञः। नवयः अगूमात्रगुः मन॰ त्रगः श्रकीर्ভिङ ॥ काम्या-রণ্য॰ দল॰ হৃদ্য়॰ দশ্ম॰ সর্ব কা-রণ । এক প্রসাদন তত্ত বিষ্ণু वृषः थपि उः॥ कृष की । त्रम ्र श्रानः श्रदानः मन मूहारछ। मन নেকাদশ প্রোক্ত ভক্তানুগ্রহ-কারণ । নির্বাগ সেতৃবন্ধস্য না-

না রসময় স্থলং। ভাণ্ডীরং দাদশ দল॰ বন॰ রম্য॰ মনোহরং॥ কৃষ্ণ ক্রীডা রস স্তত্ত শ্রীদাসানিভি রা-বৃতঃ। ত্রনোদশদল॰ শ্রেপ্ত॰ তত্র ভদ্র বন স্মৃত ৷৷ চতুর্দ্দশদল প্ৰোক্তণ সৰ্ব সিদ্ধিপ্ৰদণ স্থলণ ঞী-বনণ তত্র রুচিরণ সর্ভব্যব্যস্য কা-·त्रभ॰ ॥ कृष्क नीनाभय मन॰ 🗐 कीर्जि कांछि वर्षन । शक्तम দলং শ্রেষ্ঠং তত্র লৌহবনং স্মৃতং ৷৷ কথিত ষোডশদল মাহাল্য্য কর্ণিকা সমণ্ ৷ মহাবনণ তত্র গী-ত তত্তান্তি গুহু মুত্তম ॥ বাল-ক্রীড়া রস স্তত্ত্র বৎসগালেঃ স-মাবৃতঃ। পূতনাদি বধ স্তত্ত্ৰ যম-লাজ্জ্ন ভঞ্জন ।। অধিষ্ঠাতা ত-ত্র বালগোপালঃ পঞ্চমান্দিকঃ ৷ নায়া দামোদরঃ প্রোক্তঃ প্রে-यानम त्रमार्नदः ॥ मनः श्रमिकः মাখ্যাত সৰ্ব শ্ৰেষ্ঠ দলোত্তম । कृष की छ। ह कि अनी विश्वासन মুচ্যতে ॥ সিদ্ধ প্রধান কঞ্জন্ব দলक সমুদাহত । 🗱। পাৰ্ত্য-वाछ। वृन्मावनमा माराजा तर-স্য॰ পরসদ্ভূত । তদহ॰ শ্রোভূমি-ছোমি কথ্যস্ব মহাপ্রভো ॥ ঈশ্ব-রউবাচ। কথিত তে প্রিয়তনৈ

গুহাদ্গুহ্ছ তমোত্তন ।৷ রহস্যা-না॰ রহস্য৽ যৎ দুর্লভানাঞ্চ দুর্ল-ভং ৷ ত্রৈলোক্য গোপিতং দেবি দেবেশ্বর সুপূজিত ।। ব্রহ্মাদি বা ক্ষ্টিত° স্থান° সুর সিদ্ধাদি সেবিত° । যোগীক্রাদি নুনীক্রাদি সদা ত-দ্যান তৎপরং॥ অপ্সরোভিশ্চ গদ্ধবি মৃত্যি গীত নিরস্তরণ। শ্রী यकृगायन त्राः शूर्वानक त्रा-এষণ।। ভূমি শ্চিন্তামণি স্তোর্য মনৃত রম পূরিত। বৃকাঃ সুরজ-মা স্তত্র সুর্ভি বৃন্দ সেবিতাঃ॥ ক্ৰী লক্ষীঃ পুৰুষো বিষ্ণু ক্তদংশাং শ সনুদ্ভবঃ ৷ তত্র কৈশোর বযসং নিত্য মানন্দ বিগ্ৰহ্ণ ॥ গতি না-ট্য° কথা গান° স্মিত বক্তু• নির-ন্তর । শুদ্ধ সবৈত্বঃ প্রেম পূর্বে दिंकदेव उपना अयः ॥ পূर्वजन ় সুখে মগ্রণ ক্ষুরত্তন্তি তত্ময়ে। প্রমত্ত কোটি ভূঙ্গাদ্যৈ কূজৎ-কল মনোহর° 11 কপোত শুক भःगीं ज यूग्य जानि भश्मुकः । जु-জঙ্গশত্রু নৃত্যাদ্য° সকান্তা মোদ विज्ञुभः ॥ नाम। वर्रांभ्ह अभूरेम স্তদ্রেণ্পরিপূরিত । সুস্নিগ্ধ সৌ-রভাশ্রান্ত নুশ্বীকৃত জগল্রয় ॥ মন্দ্রারত সংসিক্ত বসন্তঋ্তু

সেবিত । পূর্ণেন্দু নিত্যাভ্যুদ্য সূৰ্য্য মন্দাণ্শু সেবিত ।। অদুঃখ সুখ বিচ্ছেদণ জরা মরণ বজ্জিতণ । অক্রোধ গতমাৎসর্য্যণ অভিন মনহ কৃত া৷ পূর্ণান দামৃতর্মণ পূর্ণ প্রেম সুখাবহণ। গুণাতীত পর॰ ধান পূর্ণ প্রেন স্বরণক॰ ॥ व वृक्षाि भूवदिकः (अभानका-শ্রুবর্ষিত । কি॰ পুন শ্রেতনাযু-कि विंकू ভरेकः किंगूहारः ॥ গোবিন্দাজ্য়ি রজ স্পার্শাগ্রিতা বৃ-न्मावन॰ जूवि। महमुमल পषामा नृन्भात्रणः वताहिकः ॥ यया कार्मः ন মাত্রেণ পৃথী ধন্যা জগত্রযে। গুহ্ণাদ্গুহ্তমণ রম্যণ নেধ্যণ বৃন্দা-বন স্থিত ৷৷ অক্ষরণ নিত্যমানন্দ গোবিন্দ স্থান মব্যয়ং। গোবিন্দ দেহতো হভিন্ন° পূর্ণব্রহ্ম সুখাঞ্র-য° ৷৷ মুক্তি স্তত্ৰ যতপাশীত্ৰমা-হান্ব্যুণ কিমুচ্যতে। তস্মাৎ সর্বা-ত্মনা দেবী হৃদিস্থ° স্বৰু তদ্বন°।। বৃন্দাবন বিহারেষু কৃষ্ণ কৈশো-র বিগ্রহণ। অন্যারণ্যেষু স্থানেষু বাল্য পৌগণ্ড ফৌবনণ।। কালি-न्ती मकतरमामा कर्निकायाः श्र-দক্ষিণ । নানা নির্মাণ গম্ভীরণ জলসৌরভ মোহন ৷৷ আনন্দা-

হত ত্রিশ্র মকরন্দ ধন লয়। পদ্মোৎপলালৈঃ সসুমৈ নান। वर्दिः मगुब्जुनः ॥ ठक्कवाकामि विरुटेश माञ्जू नाना कलक्रदेनः। শোভনান জল রম্য তরঙ্গা-তিমনোহর ।। তদ্যোভষ তটী-র্যা। শুদ্ধকাঞ্চন নির্মিত। । গঙ্গাকোটীগুগঃ প্রোক্তো যত্র **क्यान** व्याप्टिकः ॥ कां विकासाः কোটিগুণো যত্র জীড়া রতে৷ र्तिः। लागिकी कर्गिकाकृषे মভিন্ন মেক বিগ্ৰহণ ৷৷ ইতি পা-দ্মে পাতালখণ্ডে ১ অধ্যায়ঃ ৷৷ বৃন্দাবনেশ্বরঃ পু॰ জ্রীকৃকঃ। যথা । যন্নখেন্দুরুচি ত্র ন্ধধ্যেষণ ত্রন্ধা-দিভিঃ সুরৈঃ ৷ গুণত্রষ মতীত° ত॰ বন্দে বৃন্দাবনেশ্বরণ ৷৷ অপি-চ। পুরুষঃ প্রকৃতি শ্চাদ্যৌ রাধা বৃন্দাবনেশ্বরৌ। প্রকৃতি বিকৃ-তিঃ সর্ব॰ বিন। বৃন্দাবনেশ্বর॰ । ইতি পান্মে পাতালখণ্ডে ৯ অ-शायः॥ 🗱 ॥ ञनाकः। यन। नि-ত্যঃ স্বয়ণ কৃষ্ণঃ সচ্চিদানন্দ বি-গ্ৰহঃ। যগ্না॰ গুণানা॰ শীলী তু ভগবচ্ছক সংজ্ঞিঃ।। নিত্যধা-। বৃশ ইর্ য বৃত্যাং। ইতি কবি-মা গুণাতীতঃ সাক্ষাদৃন্দাবনে-श्रद्धः। जास्त्री अकृ नीनायाः

বাসুদেবো ভবৎ প্রভুঃ ৷৷ গো-পীনা॰ কাম পূর্ণায় নিত্যানা॰ রমণায় চ ৷ গোপালানা বি-নোদাষ স্বয়ণ নন্দসূতো ভবুৎ ॥ ইতি পাদ্যোত্তরখণ্ডে ৬৭ অধ্যায়ঃ !!

वृन्नावरमञ्जी खी जाशायथा। রাঘবত্বে ২ভবৎসীতা রুক্মিণী कृष्ण जन्मि। गाकालक्षीख वि-জ্ঞেয়। প্ৰাকট্যেনৈব পাৰ্ৰতি।। বৃষভানুসুতা যাতু নিত্যানন্দ यक्रिनी। गाम्बर्विकाख नीना-যা॰ শ্রীঃ শ্যামা কৃষ্ণ বল্লভা।। वृन्नावतनश्रती ताथा गाका ० क्-ফাত্মকা পরা। ইতি পাদ্মোত্তর খণ্ডে ৬৭ অধ্যাযঃ॥

বৃন্দিষ্ঠঃ ত্রি অযমনযোরেষাণবা অতিশযেন বৃন্দারকো দেবো मृत्था वा। इंछि मूक्षत्वाधं ी কাষা॰ দুর্গাদাসঃ॥

वृन्तीयान् वि वृन्तिष्ठः। अयमन-বো রেষাণ্ বা অতিশযেন বৃন্দা-রকঃ ইত্যর্থে ঈষসু প্রত্যবেন নিষ্পন্নঃ। ইতি ব্যাকরণ ॥

কর্দ্রদাঃ । ইর্ অবৃশৎ অব-শী (। অস্মাৎ পুৰাদিস্বায়িত্য•

ঙ ইত্যন্যে। য বৃশ্যতি বর॰ कना। इंडि पूर्गापामः॥ वृगः भू॰ উन्मूकः। ইতি শব্দ-রত্নাবলী॥ বাসকঃ। ইতামর-টীকানা ভরতঃ॥ বৃশা স্ত্রী ওষধীবিশেষঃ। ইত্যু-वाषिउक विश्वा বৃন্চিকঃ পু॰ শুককীটঃ। শুষা-োকা ইতি ভাষা। ইত্যারঃ॥ তৎপর্যাयः । শূককী টকঃ ২। ইতি শব্দ ভ্লাবলী।। কীটবিশে-যঃ। বিহা ইতি ভাষা। তৎ-পর্য্যাযঃ। অলিঃ ২ ডোণঃ ৩ বৃশ্চনঃ ৪। ইতি রাজনির্বন্টঃ।। ক্রণঃ ৫। ইতি শব্দরত্নাবলী।। পূদাকঃ ৬ অরুণঃ ৭ অলী ৮ । ইতি জটাধরঃ।।#।। বৃশ্চিক বি-ষস্য লক্ষণ মাহ। দহত্যগ্নি রি-বাদৌ চ ভিনত্তীবোৰ্দ্ধ মাশু চ । বৃশ্চিকস্য বিষণ যাতি পশ্চা-দে॰শোবতিষ্ঠতে।। অসাধ্য বৃ-न्ठिक पर्छेमा लक्ष्ण मार्। पं-কৌ ২সাধ্যৈস্ত হন্দ্রাণ রসনো-পহতো নরঃ। गै॰দৈঃ পতত্তি রত্যর্থ॰ বেদনার্ত্তে। জহাত্যশূন্ ॥ অসাধ্যৈ বৃ শ্চিকৈ স্তেষা মে-বানুবৃত্তিঃ। হৃদাদিষূপহতঃ হ-

দাদি কার্য্য রহিতো ভবতি। অত্যৰ্থ॰ বেদানাৰ্ভ ইত্যন্বযঃ।। 🗱 🛚 অস্য চিকিৎস। १ জীরকস্য কৃতঃ কল্কে। ঘৃত লৈৱাৰ সংযুতঃ. । সুখোষো মধুনালেপাঙ্গৃশ্চিক-मा विष॰ हरत्य ॥ भन्न भाषाय मृ-निष्ठ मृगावर्छ भनमा जू। वृश्वि-কেন নরো বিদ্ধঃ ক্ষণান্তবতি নি-ৰিবঃ।। ইতি ভাবপ্ৰকাশঃ॥#॥ অথ বৃশ্চিক বিষহর নত্রঃ ৷ ও সর স্ফুঃ হ ওঁ शिन चिनि চिनि স্ফুঃ বন্ধণে স্ফুঃ সর্বেভ্যে। দেবে-ভ্যঃ স্ফুঃ। ইতি তন্ত্রসারঃ॥ 🛊 ॥ মেষাদি দাদশরাশ্যন্তর্গতাফীনরা-শিঃ। অস্যাধিখাত্রীদেবতা বৃশ্চি-कः। विभाश लियशालानुवाधा জ্যেষ্ঠা সন্দাব্দেনতজ্ঞাশি র্ভব-তি। স চ শীৰ্ষোদযঃ। শ্বেতবৰ্ণঃ। জলরাশিঃ। উত্তরাদিক্পতিঃ। কক প্রকৃতিঃ। জলচরঃ। বহুপু-লঃ। বহু স্ত্রীসঙ্গঃ। চিকুতনুঃ। বি-প্রবর্ণশ্চ'।। অস্য বিশেষসংজ্ঞাঃ। সৌगुः। अञ्चना। युद्धः। मगः। স্থিরঃ। পুষ্করঃ। সরীসৃপজাতিঃ। আম্যঃ ।। তদাশিজাত ত্রতাদৃ-শো ভবতি। মৌনী। মন্দগতিঃ। क्षीनुः। अत्किः। नी हमक्षा

ইতি বৃহজ্জাতকাদযঃ ৷!ঞঃ৷ ত- ∥ **ল্ল**গ্নজাতফল°। বৃশ্চিকোদয স°-জাতঃ শৌৰ্য্যবানতি দুষ্টধীঃ। ভবেদিজ্ঞান সম্পন্নে বিগ্ৰহী সুভগঃ সুধীঃ।। ইতি কোষ্ঠীপ্র-দীপঃ।। 🕸।। ওষধীভেদঃ। ইতি त्मिनि ॥ श्वालिकः ॥ श्वालः । ইতি সংক্ষিপ্তসারোণাদিবৃত্তিঃ॥ সদনবৃক্ষঃ।। কর্কুটঃ।। গোম্য-কীটিঃ। ইতি ভরতঃ ।। অগ্রহা-যণমাসঃ। ইতি সারস্ন্রী॥ বৃনিকপ্রিয়া স্ত্রী পৃ**তিক। ইতি** अकराजा।। বৃশ্তিকণী জী আথকণী।ইতি রাজনির্ঘন্টঃ !৷ বৃশ্চিকা স্ত্রী ক্ষুদ্রক্পবিশেষঃ। তৎপর্যায়ঃ ৷ নখপণী ২ পিচ্ছি-ল। ৩ অলিপল্রিক। ৪। অস্যা গুণাঃ। পিচ্ছিলত্ব॰। অমূত্ব॰। <u>जल्ज्य क्रां कित्नां व ना निष्यः ।</u> ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বৃশ্চিকালী স্ত্রী ক্ষুপবিশেষঃ । বিছাটী ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যা-ষঃ। বৃশ্চিপত্ৰী ২ বিষদ্বী ৩ না-গদন্তিকা ৪ দর্পদ শ্টুণ ৫ অমরা ৬ কালী ৭ উদ্ভূপু সরপুচ্ছিক। ৮ । ইতি রত্নমালা ।। বিঘাণী ১

নেত্ররোগহা ১০ উদ্ভিকা ১১ অলিপণী ১২ দক্ষিণাবর্ত্তকী ১৩ কালিকা ১৪ আগমাবর্ত্তা ১৫ দেবলাঙ্গুলিকা ১৬ করভী ১৭ ভূরিদুগ্ধা ১৮ কর্কশা ১৯ স্বর্ণদা २० यूक्षरून। २३ की त्रविषा विक। ২২ ভাসুরপুষ্পা ২৩। অসা। গুণাঃ। কটুত্ব°। তিক্তত্ব°। হাদ্ব-ক্তুশুদ্ধিকারিম্বণ। রক্তপিত্ত বি-বন্ধারোচকাপহত্ব°। বল্যত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ অপিচ। বৃ-শ্চিকালী বিষদ্মী তু কাস মারু-তনাশিনী। ইতি রাজবল্লভঃ ॥ বৃশ্চিপত্ৰী স্ত্ৰী বৃশ্চিকালী।ইতি রত্রমালা। বৃশ্চীরঃ পু॰ শ্বেতপুনর্ণবা।ইতি त्रुगान।॥ वृष छ रमहत्न ॥ श्रक्षदेनत्भा । ইতি কবিকল্পদ্রসঃ।। উবর্ষিত্র। वृक्षे। ইতি দুগ:দাসঃ॥ । বৃষ ক ও প্রজনৈশ্যে। ইতি ক-বিকয়ক্রসং ॥ ক ७ বর্ষযতে । অস্য পঞ্চমস্বরানুবস্কো লেখক শ্ৰমকৃতঃ সুধীতি হেঁখঃ ঞান্তে-ভাঃ সৰ্বত্ত নিত্যেম্ সাম্পুদাযি-করাৎ ৷ নচ প্রাচাননুরোধাৎ পাঠ্য ইতি বাচ্য । তর্হি অনৃক্ ব্যক্তি। ক ও বন্ বঞ্চনে। বৃত ক ও দীপ্তো। দিব ক ও পরি-কুজনে। কদি বর্দ্ধে। বৃষ ক ও শক্তি বন্ধে। জসক বধে ২নাদ-রে। ইত্যেষামন্তানামপি পঞ্চম স্থরানুবন্ধাপত্তেঃ। বস্তুতস্ত এ-ষাণ পঞ্চম স্থরানুবন্ধঃ প্রাচীন পঠিতোপ্যনর্থঃ। অতএব রমা-নাথোপি এষা মুদনুবন্ধঃ পূর্ব পঠিত ধাতবো ২থান্তরেষু চুরা-দ্যঃ স্যু নম্বিতে পৃথক্ষাত্ব ইতি জ্বাপনার্থ ইত্যাহ। প্রজনো গ-র্ভগ্রহণ ঐশ্য নৈশ্বর্য্যণ। ইতি দূর্গাদাসঃ।।

বৃষণ ক্লী বহণ। ইতি শব্দমালা।।
বৃষণ পুণ পুরুষ্গবং। এঁড়া। ইতি
ভাষা। তৎপর্যায়ং। উক্লা ২
ভদ্রং ৩ বলীবর্দ্দং ৪ ঋষভঃ ৫
বৃষভঃ ৬ অনড়ান্ ৭ সৌরভেষঃ
৮ গৌঃ ৯। ইত্যমরঃ।। শৃদ্ধী ১০
কঙ্গদান্ ১১। ইতি শব্দরত্নাবলী
।। শিখী ১২ গদ্ধমৈপুনঃ ১৩ পুস্থগবঃ ১৪। ইতি জটাধরঃ।।
শ্বা
মনুরুবাচ। ভগবন্ শ্রোতু মিচ্ছামি বৃষভ্যা চ লক্ষণণ। বৃষোৎ
সর্গ বিধিক্ষৈব তথা পুণ্যকলণ

মহৎ ।। মৎস্য উবাচ । ধেনুমা-দৌ পরীক্ষেত সুশীলা॰ লক্ষণান্বি-তা । অব্যঙ্গা মপরিক্লিষ্টা জী-ববৎসা মরোগিণী গা শ্লিগ্ধবর্ণা লিশ্ধপুরাণ মিশ্ধশৃঙ্গাণ তথৈব চ। মনোহরাকৃতি সৌন্যাণ সূপ্রমা-ना मनुष्काण ।। आवर्रेड किंकिना-বৰ্ত্তৈ মুক্তা দক্ষিণতশ্চ সা। বামা বৰ্ত্তৈ ৰ্বামতশ্চ বিস্তীৰ্ণ জঘনা ত-থা ৷৷ মৃদু সংহত তামো়েগ্ঠীণ রক্ত জিহ্বা॰ সুপূজিতা॰। অশ্যাব দীর্ঘ স্ফুটিতা রক্তজিব্বা তথা চ যা।। অসু।বাবিলনেত্র। চ সফৈ রবির-देल पृरिष्ः। देवपृष्यं मधूवदेर्नभः জলবুদুদ সমিভৈঃ ৷৷ রক্তনিধৈ শ্চ নয়নৈ স্তথা রক্তকনীনিকৈঃ। সপ্ত চতুৰ্দ্দশ দন্তা চ তথা চাশ্যা-মতালুকা।। ষড়ুমতা সুপাৰ্শ্বোৰ পৃথু পঞ্চ সমাযতাঃ। অফাযত শিরো গ্রীবাধরাজন্ম সুলক্ষণা।। মনুরুবাচ। ষডুন্নতাঃ কে ভগব-ন্ কেচ পঞ্চ সমাযতাঃ। আযতা-শ্চ তথৈবাফৌ ধেনুনাণ কে শু-ভাবহাঃ।। মৎস্য উবাচ। উরঃ পৃষ্ঠ শিরঃ স্বক্ষিঃ শ্রোণী চ বসু-ধাধিপ। যডুন্নতানি ধেনুনা॰ পূ-জযন্তি বিচক্ষণাঃ ॥ কর্ণ নেত্র ল-

লাটঞ্পঞ্চ ভাস্কর্নন্দন। সমা-যতানি শস্যন্তে পুচ্ছু সান্ধ। চ সক্রিনী ॥ চত্বারশ্চ সমা রাজন্মে-ব মফৌ মনীষিভিঃ। শিরে। গ্রীবা-যতা স্ক্রেতে ভূমিপাল স্মৃতা দশ ।। তস্যাঃ সূত পরীক্ষেত বৃষভ লক্ষণান্বিতং৷ উন্নত স্কন্ধ কঙ্গদেশ্যু-জুলাজূল কম্বলং ।। মহাক্টিতট স্কন্ধ॰ বৈদূর্গ্যমণিলোচন॰। প্রবা-ल गर्ज मृलोध॰ मृतीर्य পृथ्वाल-ধিণা৷ নবাফদশ সংখ্যৈ ৰ্বা তীক্ষ্ণা-গৈ দশনৈঃ শুভৈঃ। মল্লিকাক্ষ-শ্চ মোক্তব্যা গৃহেপি ধনধান্য-দঃ ৷৷ বৰ্ণত স্তামু কপিলে৷ বান্ধ-ণস্য প্রশাসতে। শ্বেতে। রক্তশ্চ কৃষ্ণশ্চ গৌরঃ গাটল এব চ॥ ভ-জিন স্তামু পৃষ্ঠ**শ্চ সবলঃ পঞ্চ**া-नकः। পृथुक्रां गराककः क्षकः রোমা চ যো ভবেৎ ৷৷ রক্তাক্ষঃ কপিলো যশ্চ রক্ত শৃঙ্গতলো ভ-বেৎ ৷ শ্বেতোদরঃ কৃষ্ণপৃষ্ঠো বা-ন্ধণস্য প্রশস্যতে ।। নিঞ্চ রক্তেন বর্ণেন ক্ষত্রিয়স্য প্রশস্যতে। কা-ঞ্চনাভেন বৈশ্যস্য কৃষ্ণেনাপ্য-স্ত্যজন্মনঃ ।। যস্য প্রাগায়তে শৃ-ঙ্গে ভু মুখাভিমুখে সদা। সর্বেষা মেব বৰ্ণানাত স চ স্বাৰ্থসাধকঃ

৷৷ মার্জারপাদঃ কপিলো ধন্যঃ কপিল পিঙ্গলঃ। শ্বেতো মাৰ্জ্জার-পাদস্ত ধন্যো মণিনিভেক্ষণঃ৷৷ ক-রটঃ পিঙ্গল শৈচব শ্বেতপাদ স্তবৈধ-ব চ। সর্বপাদ শিরো যশ্চ দ্বিপা-দ শ্বেত এব চ।। কপিঞ্জল নিভে। ধন্য স্তথা তিত্তিরি সন্নিভঃ ৷ আ-কৰ্ণ মূলাৎ শ্বেতস্ত মুখণ যদ্য প্ৰ-কাসতে।। নন্দীমুখঃ স বিজেয়ে। রক্ত বর্ণো বিশেষতঃ। শ্বেতঞ্চ জ-ঠর॰ যস্য ভবেৎ পৃষ্ঠঞ্চ গোপতেঃ ৷৷ ঋষভঃ স সমুজাকঃ সতত জ-লবৰ্দ্ধনঃ। মল্লিকাপুষ্পচিত্ৰস্ত ধ-ন্যো ভবতি পুঙ্গবঃ।। কমলৈ র্ম-ণ্ডলৈ শ্চাপি চিত্রে। ভবতি ভাগ্য-দঃ। অতসীপুষ্পবর্ণস্ত তথা ধন্য-তরঃ স্মৃতঃ।।ৠ। এতে ধন্যা স্তথা ২ধন্যান্ কীৰ্ত্তিষয়ামি তেখনষ । কৃষ্ণ তাল্বোষ্ঠ দশনা ৰক্ষ শৃঙ্গ শফাশ্চ যে ৷৷ অব্যক্তবৰ্ণা হুস্বাশ্চ ব্যায়ু ভম্ম নিভাশ্চ যে। ধ্মাঙ্গ্ৰু গৃধু সবর্ণাশ্চ তথা মূষিক সন্ধি-ভাঃ ৷৷ স্বঠাঃ কাণা স্তথা খঞ্জাঃ ক্ষেকরাক্ষা স্তথৈব চ। বিষম শ্বে-ত পাদাশ্চ উদ্ভান্ত নযনা স্তথা।। নৈতে বৃষাঃ প্রমোক্তব্যা ন চ ধা-या उथा गृट्र। माङ्गानाक ধার্য্যাণা ভূষো বক্ষ্যামি লক্ষণ | ॥ 🕸॥ স্বস্তিকাকার শৃদ্ধাশ্চ মে-যৌষ সদৃশ স্বনাঃ। মহা প্রযাণা-শ্চ তথা মত্তমাতঙ্গ গামিনঃ ৷৷ ম-হোরস্কা মহোৎসাহা মহাবল প-রাক্রমাঃ। শিরঃ কণৌ লল।টঞ্চ বালধি শ্চরণানি চা৷ নেত্রে পার্শ্বে চ কৃষ্ণানি শস্যন্তে চন্দ্ৰভাণসি চ **৷ শ্বেতান্যেতানি শস্যান্তে কৃষ্ণস্য** তু বিশেষতঃ।। ভূমে। কর্ষতি লা-ঙ্গুল প্রালয় স্থল বালধিঃ। পুর-खोषूषाटा नीनवृश्चक श्रमगा-তো। শুক্তিধজ পতাকাভা যেষা॰ রাজী বিরাজতে। অনত্বাহশ্চ-তে ধন্যা বিত্ত সিদ্ধি জয়াবহাঃ ॥ अम्रिक्ष निवर्डए ४४० (य বিনিবর্তিতাঃ । সমুন্নত শিরে। ত্রীবা ধন্যা স্তে যূথবর্দ্ধনাঃ।। রক্ত শৃঙ্গাগ্রনয়নঃ শ্বেত্রর্ণো ভবেদ্য-ि। गरेकः थवान मम्रेम नीखि ধন্যত্র স্ততঃ ৷৷ এতে ধার্য্যাঃ প্র-যত্নেন নোক্তব্যা যদি বা বৃষাঃ। ধারিতা যদি বা মুক্তা ধন ধান্য বিবর্জনাঃ ৷৷ চরণানি মুখ প্রচ্ছে যम্য শ্বেতানি গোপভেঃ । লা-ক্ষারস সবর্ণাশ্চ তন্মীল মিতি নিৰ্দ্দিশৈৎ ॥ বৃষ এব স মোক্ত-

ব্যোন স ধার্য্যো গৃহে ভবেৎ। তদর্থ মেবাচরতি লোকে গাথা পুরাতনী ॥ এফব্যা বহবঃ পুত্রা যদ্যেকোপি গযা॰ ব্রজেৎ। গৌ-রীয়া প্রাদ্বহেন্ডার্য্যাণ নীলয়া বৃ-য মুৎসৃজেৎ।। এবং বৃষং লক্ষণ সংপ্রযুক্তণ গৃহোদ্ভবণ ক্রীত নথা-পি রাজন্। মুক্তা ন শোচে-মরণ মহাত্মা মোকে মতিঞাহ মতোভিধাস্যে ॥ ইতি মাৎস্যে বৃষভ লক্ষণ নাম ১৮১ অধ্যা-যঃ ॥ 🕸 ॥ জলপানার্থ মাগত वृषमा निवाद्गा प्राची प्रथा। গবা॰ ভৃষ্ণাভিভূতানা॰ পানার্থ **মভিধাবতা°।** অন্তরাযো ভবে-দবস্তু স ভবেছুৰুবাতকঃ।। ইতি কর্মালোচন॰।। ৠ।। অস্য দানবি-ধি র্যথা। বশিষ্ঠ উবাচ। যথেশ্বরো দরিজো বা করোতি বিধিনা নৃপ । দান্॰ সৰ্ব গুণোপেত॰ তচ্চ্ণুদ যথা তথ° ॥ ভারাদি ত্রিপলান্তঞ্চ বৃষণ কৃষা বিধানতঃ। যুতণ ধেন্বা-থ বা দদ্যাচ্ছক্তিতো নৃপসত্তম ॥ যন্মযা ধেনবঃ প্রোক্তা বৃষা স্তা-বস্ত এব হি। হর†বেতে নিযো-জ्याः मा इताय ह ज्या नृयाः ॥' সর্বাভাবাততে রাজন্ তিলপা-

ত্রাণি নিত্যশঃ ৷ সর্বপাপ বিনা-শাষ দীষন্তে নৃপ সত্তম ৷৷ গোম-যেন সমালিপ্য যব বস্ত্র সমাকৃতে ়। বৃষণ হেনমষণ তত্র রোপ্যণ বা तन्नम॰यूज्॰ ।। जमा नीनमरेयः **म्**-देन पो क्रिकां कि गुरंशा त्रमाः। দাত্রি॰শচ্ছ্ভ বজু†ণিবিক্রমৌষ্ঠেী मुनामिको।। भारतकी विनिर्धिः ষ্টা কণৌ চৈবাস্মকৌ মতৌ। প-মরাগস্য বৈ পাদাঃ খুরা রৌপ্য-মযা স্তথা।। রাজতান্যস্য রোমা-ণি ক্ষৌমবস্ত্রেণ কয়লং। পটেন পুচ্ছ মুদ্দিষ্ট পৰ্বেষা মপ্যয়ণ বি-ধিঃ ॥ বৃষণৌ ক্ষটিকস্যাপি লি-ঙ্গে মণিঃ প্রকীর্ত্তিতঃ। যথা ধেনু স্তথান জ্বান্ সূবর্ণস্য তু কারয়েৎ ll সৰ্বাসা° ফল মাপ্লোতি ধেনূনা° বৃষভপ্রদঃ। রাজ্ঞঃ সবিভবাদা-ন॰ ভক্ত্য। যঃ প্রতিপাদযেৎ ॥ বৃ-ষভস্যাপ্যশক্তৌ হি তদনস্ত ফ-ল॰ স্মৃত । নিঃস্বো বাপ্যেব মেব॰ হি কৃষা ব্ৰত মতন্দ্ৰিতঃ ॥ তৎ-क्ल॰ সমবাপোতি স্বল্পানাম সংশযঃ। ইতি বহ্নিপুরাণে বৃষ-मानाशायः ॥ <a href="#">कानशायः ॥ <a href="#">"">कानशायः ॥ <a href="#">"">कानशायः ॥ <a href="#">"">""<a href="#">"">""<a href="#">""<a href="#">"<a href="#">""<a href="#">"<a href="#">"<a href="#">""<a href="#">""<a href="#">""<a href="#">"<a href="#">"<a href="#">""<a href="#">""<a href="#">"<a href="#">""<a href="#">"<a href="#">"<a href="#">""<a href="#">"<a href="#">""<a href="#">" यथा। कनप्रामान॰ वृरवाष्ट्रमभः তীৰ্থসেৱাণ শ্ৰুতণ তথা ৷ যে সৰ্ব-

ন্তি গৃহস্থাস্ত ন তে তদিষযোপ-গাঃ।। ইতি তত্ত্বৈব কন্যাদান-নামাধ্যায়ঃ ॥ 🟶 ॥ অপিচ। ব্র-क्तावह । वृषशात्वी मगानाय यू-বানো লক্ষণান্বিতো। হেমশৃঙ্গৌ শফে রোপ্যে সবস্ত্রো পূজ্যেন্মুনে ।। শিবোমা॰ পূজযিত্বা তু তদ্দিনে যঃপ্রয়চ্ছতি। শিবভক্তায় বিপ্রা-য রোহিণ্যা॰ বা মূগেণ বা ॥ ন বিযোগে৷ ভ্যৱত্তস্য সূত পত্নী প-তেঃ কৃতঃ। বাতরংহস বৈমানৈ র্গচ্ছেচ্ছিবপুরণ দ্বিজ।। ভত্র ভো-গা॰ শ্চির॰ভুক্ত্বা ইহ আগত্য জা-যতে। সমৃদ্ধে) ধনধান্যাভ্যা॰ পুত্ৰ মিত্ৰ সমাঙ্গলঃ ৷৷ বো ৰা ব্ৰত্ন স-মাযুক্ত॰ গোযুগ• পূজ্যেনুনে। প্রযক্ত্তি শিবোনা চ গ্রীযেতা॰ ভাবিতাত্মনঃ ৷৷ স সর্ব পাপ দুঃ-খাভ্যা॰ বিমৃক্তঃ ক্রীডতে সদা। ইহলোকে ভবেদ্ধন্যো দেহান্তে পরম॰ পদং ॥ ইতি দেবী পুরাণে গোরত্বভনামাধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ শিব ব্য কারণ যথা। 🕮 কৃষ্ণ উবাচ। অথ গৰ্বান্বিতে। ৰুদ্ৰো रुष्ट विश्वत मून्य १। मन्न मनि সংহৰ্ত্ত। সৰ্বেয়াণ জগত। মিতি ॥ কো ২য়ণ পতন্ধবন্দৈত্য, ইতি

मञ्जा यत्यो त्रवंश विश्वाय शृनः य-দ্দত্ত মদীয় কবচ পর । চির বভূব সমর বর্ষ মেক দিবানি-শণ। ন কোপি জেবু॰ ক॰ শক্তো ছৌ সমৌ সমরে সদা।। পৃথিব্যা-ঞ্চ রণণ কৃত্বা দৈত্যেন্দ্রো মাব্যা প্রিয়ে। অভূদ্ধিক সমূত্তইো গ-ঞ্চাশৎ কোটি যোজন ৷৷ উত্ত-স্থো শঙ্কর স্তুর্ণ হস্তুণ দৈত্যে জ-গৎপ্রভূঃ। জ্যান মুফিনারজো দানবেত্র॰ প্রাহোপতঃ ॥ বজু-মৃষ্টি প্রহারেণ সদ্যো মূর্চ্ছ। নবা-প সং৷ক্ষণেন চেতনা প্রাধ্য কো-शानानव भूत्रवः ॥ भिवः भयान **म्**राज्ञाना शोठयांमाम खूटरन । কেন্দ্ৰত কলমা শীঘুণ ব্যক্পণ বি-ार हम नराष्ट्र नस्तर धृष्टा वि-रावाका युक्क**मः। परनी जस्य** य कर्ठि य भून यतिस्र्लिन ॥ ম্যাদত্তেন শূলেন জ্যান ত্রিপু-র॰ হরঃ। মামেব দর্গহস্তার॰ জু-ষ্টাব ব্ৰীডিভঃ পুনঃ ॥ তত্যাজ শ-ঙ্করো দর্গ° বিশ্ববীজ্ঞ° ততো বিভু° । জানানন্দ স্বৰূপশ্চ নিৰ্লিগুঃ স-ৰ্ব ৰ্ম্মনু ॥ ততোহু বৃহকপেণ ব-হ মি তেন তং প্রিয়ণ। মম ঔ স্তি मा नास्त्रि खिलाक मू ित ९

পরঃ ।। ইতি ব্রন্ধবৈবর্ত্তে শ্রীকৃষ্ণ জন্মখণ্ডে ৩৬ অধ্যায়ঃ 11 # 11 মেষাদি দাদশ রাশ্যন্তর্গত দিতী-যরাশিঃ। তৎপর্যায়ঃ। তাবুরিঃ ২ ৷ অস্য বিশেষস জ্ঞা ৷ সৌম্যঃ । অঙ্গনা। यूजाः। प्रभः। श्रितः। পুষ্করঃ। অষ চতুষ্পাৎ। নিশাসু-প্রাম্যঃ। দিবা বন্যঃ। হুস্বাখ্যঃ। দক্ষিণদিক্পতিঃ। নিশাখ্যঃ। পৃ-ঠোদযাখ্যঃ। অস্যাধিষ্ঠাত্রী দেব-তা বৃষঃ। কৃত্তিকাপাদত্রয রো-रिगी সমृদाय मृगिनिद्यार्प्करेनज-ডাশি ভ্ৰবতি। সচ শীতল স্বভাবঃ । সুন্দরভূমিস্বামী। বাতপ্রকৃডিঃ। শ্বেতবর্ণঃ । বৈশ্যজাতিঃ । মহা-শব্দকরঃ ৷ যধ্যমন্ত্রীসঙ্গঃ ৷ মধ্যম-সন্তানশ্চ ৷৷ এতদ্রাশিক্ষাতএতা-দৃশ্বতি। দাতা। বাগ্দুঃস্বরঃ। निर्ज्यः। পরদারাভিলাষী। ইতি বৃহজ্জাতকাদযঃ।।#।। এতদ্রাশি-জাত ফল । স্থিরমতি সুমতি ক্যনীয়তাণ স্বশলতাণহি নৃণা মু-পভোগতা॰। বৃষগতো হিমগু ভূ-শ সাদিশেৎ সূকৃতিনঃ কৃতিনশ্চ मूशानाशि ॥ <a>॥ उह्नज्ञानगण्या ৷ বৃষলগে ভবেজ্জাতো গুরুভক্তঃ खिरशाः । छनी क्**जी धनी नुसः**

শূরঃ সর্বজনপ্রিयः।। ইতি কো-श्रीविनीन।। 🕸 ॥ ठजुर्विध भूक्य-মধ্যে পূরুষবিশেষঃ। তস্য লক্ষ-্ণ॰ যথা। বহুগুণ বহুবদ্ধঃ শীঘু-কামো নতাস্বঃ। সকল রুচির দে-হঃ সত্যবাদী বৃষো ২মণ ॥ ইতি রতিমঞ্জরী ৷৷ 🕸 ৷৷ একাদশমন্বস্ত-রীযেন্দ্রঃ। যথা। রুদ্রপুত্রস্য তে পূত্রান্বক্যাম্যেকাদশন্য তু। স-ইত্ৰগঃ সুশৰ্ম। চ দেবানীকঃ পুৰু ওঁৰুঃ।। কত্ৰবদ্ধা দৃচাযুশ্চ আর্জ্র-কঃ পূত্ৰক তথা। বিহঙ্গমাঃ কা-ষগদা নির্মাণ রূচ্য স্তদা ॥ একৈ-ক স্ত্রি॰শক স্তেমাণ গণাশ্চেক্রশ্চ বৈ বৃষঃ। দশগ্রীবো রিপু স্তস্য ত্ৰীকণী ঘাত্ৰিকাতি॥ ইতি গা-इटिक ৮१ व्यवनिषः ॥ 🕸 ॥ वर्षाः ॥ শৃদী।। উত্তরগদস্থ স্চেৎ শ্রেষ্ঠ ॥ মৃষিকঃ॥ শুক্রলঃ॥ বাস্তস্থান-ভেদঃ। ইতি নেদিনী।। বাসকঃ । ইতি বিশ্বঃ।। এীকৃষণ। ইতি ত্রিকাওশেষঃ।। শত্রঃ। ইতি জ- । বৃষণঃ পুশ্রভাবে। ইত্য-টাধরঃ ॥ কামঃ॥ वेलवान् । इ-ত্যনেকার্থকোষঃ ৷৷ ঋষভনামৌ-ষধ । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ ं वृषक्वी जी मुमर्गना। मूमर्गन-গুলঞ্চ ইতি ভাষা। ইতি রুদ্ধ-

माना ॥ বৃষগন্ধা স্ত্রী বস্তান্ত্রী।ইতি রাজ-निर्चन्छेः ॥

বৃষচক্রণ ক্লী কৃষিকর্মোক্তবৃষা-কারচক্রণ। যথা। বৃষচক্রণ বৃষা-কার সর্বাব্যব সংযুত । লিখি-ম্বা বিন্যদেভানি বৃবনামর্ক পূ-र्वक ।। मूथािक कर्न नीटर्सम् मु-ঙ্গে ক্ষন্ধে দিক দিক । ত্রীপি পৃষ্ঠে দ্বয়ণ পুচ্ছে ২ক্টো পাদে जूमदा जिक ॥ श्लक्षवार वी-**क्लांश्वि श्रांत्रश्रामि मिनक्कं ।** যদঙ্গেষু স্থিত° তস্মাদ্বক্ষ্যে সৰ্ব° শুভাশুভণ। আস্যে হানিঃ সুখণ नित्व कर्त जिक्कारिन ज्यो । শীৰ্ষে ধৃতি তথা শৃকে দৌখন ऋत्म চ मझन ॥ भृत्वे क्छ শুভ॰ পুচ্ছে ভূমঃ পাদে সুখ॰ श्रमि । हक्करयाशामिमः প্রোক্ত বৃষচক্রণ ফলণ বুধিঃ ॥ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব॰ 11

মরঃ ।। তস্য লক্ষণ যথা। স্থূল निष्मा पत्रिषः माष्ट्राक्र्र ষণী ভবেৎ। বিষমে স্ত্ৰীচঞ্চলো दिव नृशः माम्बृष्यः म्द्राधिनम व्यत्वा श्लायू निक्रत्या मिनि ভবেৎ । অপিচ । জলান্ত এক বৃষণো বৃষমাভ্যাণ চলঃ খ্রিযাণ। সমাভ্যাণ ক্ষিতিপঃ প্রোক্তঃ প্র-লয়েন শতাব্দবান্ ।। ইতি গা-রুডে ৬৩। ৬৫ অধ্যাযৌ ।।

বৃষণশ্বঃ পু॰ ইন্দ্রস্যাঘোটকঃ। ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

वृष्पृत्र क्षी हेन्द्रमाधन । हेि करोधतः॥

ব্যদংশকঃ পু॰ বিডালঃ। ইত্য-মরঃ॥

বৃষধজঃ পুং শিবঃ।ইত্যমরঃ।। হেরমঃ॥পুণ্যকর্মা।ইতি বিশ্ব বৃষধাজ্জী স্ত্রী নাগরমুস্তা।ইতি রাজনির্ঘকীঃ॥

বৃষ্ণনাশনঃ পু॰ বিডঙ্গঃ।ইতি
শব্দমালা।।

বৃষপতিঃ পু॰ ষঙঃ ৷ শিবঃ ৷ ইতি কেচিৎ ৷৷

বৃষপত্রিকা স্ত্রী বস্তান্ত্রী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥

বৃষপণী স্ত্রী আখুপণী। ইতি রত্নমালা।। বৃক্ষবিশেষঃ। পুরা-তী ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। দধ্যালী ২ চক্রাঙ্গী ও সুদর্শনা ৪। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

ব্যপর্বা পু॰ শিবঃ।। দৈত্যভেদঃ

॥ ভূজারুবৃক্ষ।। কশেরঃ।ইতি বিশ্বঃ॥

व्यज्य पूर् वृषः ॥ ८७ र्षः ॥ देव-দভী রীতিভেদঃ। ইতি মেদিনী ।। আদিজিনঃ। ইতি হেমচক্রঃ ।। কর্ণরক্তু॰।। ঋষভনামৌষধ॰। जूर्शामित्कायः ॥ <a>॥ शा <a>शा শব্দে আতিদেশিকগোহত্যায়া অলিখনাৎপ্রসঙ্গাদত্র লিখ্যতে । গামাহার° প্রন্থর্কন্ত পিব**ন্ত**° त्या निवाद्यय । यां जि ला বিপ্রযো র্মধ্যে গোহত্যাঞ্চ ল-ভেত্তু সং ৷৷ দিঙৈ গাঁ স্তাডম্ম্যূ-ঢো ৰে। বিথো বৃষ্ঠ। হনঃ। দিনে দিনে গলালে 👉 লভাত নাত্ৰ সংশ্বঃ মান্টে া গোত্য উচ্ছিফ তোজনেম্ন হল। **ভোজय**पृद्यास्तः म ा.स्-ত্যা॰ লভেদ্ধুব॰ ॥ ব্যলীপতি॰ যাজযেনেয়া ভুদ্ধেন্ন॰ তস্য যে! নরঃ। গোহত্যা শতক॰ সে:পি লভতে নাত্ৰ সংশ্বঃ।। পাদ॰ দদাতি বফ্লো যো গাঞ্চ পাদেন তাডযেৎ। গৃহ॰ বিশেদধৌতা-জ্ঞিঃ স্বাস্ব। গোবধ মালভেৎ ॥ যো ভুঙ্কে ২মিগ্ধ পাদেন শেতে সিঞ্চাঙ্গ্রি রেব চ। সুয্যোদযে চ

দির্ভোজী স গোহত্যাণ লভেৎ ধুবং।। অবীরামঞ্চ যো ভুঙ্কে यानिकीवी ह बान्नशः। य खि-সন্ধ্যাবিহীনশ্চ স গোহত্যা° লভেক্কুবং ৷৷ পিতৃংশ্চ পৰ্ৰকালে চ তিথিকালে চ দেবতাঃ। ন সেবতে ২তিথি॰ যো হি স গে:-হত্যা॰ লভেদ্ধুব॰॥ স্ব ভর্তুরি চ কৃষ্ণে বা ভেদ বুদ্ধি করোতি যা ৷ কঠুক্তা, তাডয়েৎ কান্ত স গোট্তা। ব্যক্তঃ গুৰু ॥ ণে নাগণ খননং কৃষা দদাতি শন্য মেব চা তভাগে চ তদূৰ্দ্ধে বাল গে হুজাং লভেৎ গ্ৰু ॥ গ্রাথশ্চিত্ত গোর্থস্য যং করো-তি ক্রিক্রিণ**। অথ লোভাদ**-প্তানাৎ দ গোহ্ত্যা**° লভে**ৎ ধুবং ৷৷ নাজ্যক দৈৰকে যন্ত্ৰা क्लाखाँची भी॰ न शान्य था पूर-খ॰ দদাতি যে। নূচে। গোহত্যা॰ লভতে গুৰু ৷৷ প্ৰা**ণিন॰ লজ্ম**ষে-(मय) हि (मवार्क्ता मननः जनः। নৈবেদ্যং পুষ্পা মন্ত্রঞ্চ স গোই-ত্যা॰ লভেৎ ধুব॰॥ শশ্বমান্তী-তি যো বাদী মিথ্যাবাদী প্রতা-त्रकः । (मरदिषयी छक्रदिषयी म গোহত্যা॰ লভেৎধুব॰ ৷৷ দেবতা

বৃষ্ভা

প্রতিমাণ দৃষ্টা গুরুণ বা ব্রাহ্মণণ সতি। ন সন্ত্রমান্নমেদেয়া হি স গোহত্যা॰ লভেৎ ধ্রুব॰ ॥ ন দ-দাত্যাশিষ কোপাৎ প্রণতাষ চ থৈ। দ্বিজঃ। বিদ্যার্থিনে চ বি-দ্যাঞ্চ স গোহত্যা লভেৎ ধুবং ॥ গোহত্যা বৃদ্দহত্যা চ কথিত। চাতিদেশিকী। स्था क्षा भूर्य বক্তুাৎ কি' ভূষঃ গ্রেভি মিচ্ছ সি।। ইতি ব্ৰদ্ধবৈত্ত প্ৰকৃতি-খ্যেও ২৭ অধ্যায়ঃ।।

বৃষ্ভগতিঃ পু॰ শিবঃ। ইতি श्रावनी ॥ বৃষভধুজঃ পু॰ শিবঃ। ইতি

কেচিৎ 11

ব্যভানঃ পু॰ সূরভানপুত্রঃ। সচ রাধিকাপিত। । যথা । সূচ-ক্রো ব্যভান*চ ললাভ জন্ম গোঙ্গলে। পদাবত্যাশ্চ জঠরে বসুভানস্য রেতসা ৷৷ জাতিস্স-রো হরে র শঃ শুক্লপকে ষথা শশী। বৰ্দ্ধানুদিন তত্ৰ ব্ৰজ-গেহে বজাধিপঃ ॥ কলাবতী কান্যঙ্গজে বভূবাযোনি সম্ভ-বা ৷ জাতিস্বরা ক্রাসাধী সুন্দ-ही कमनाकना ॥ कानाजटक নৃপত্রেছো ভনন্দন উরুক্রনঃ।

স তা॰ সংপ্রাপ যোগান্তে যজ্ঞ-ঙ্গু সমুখিতা ।। কৃত্বা বন্দসি রাজেন্দ্র স্বকান্তাবৈ দদৌ মুদা । মালাবতী স্তন্ত দন্ধা তা পু-পোষ প্রহ্ষিতা।। দদর্শ নঁকঃ পথি তা॰ গচ্ছন্তীঞ্চ মুদান্বিতঃ। নন্দউবাচ। শৃণু রাজেন্দ্র বক্যা-মি বিশেষ বচন শুভং৷ সম্বন্ধ স্কু কন্যায়া বিশি**ষ্টেন চ স**া-ম্পুত ।। সূরভানসূতঃ **এ**মান॥ वृष्ठाता बकािश्रा नाताय-ণাণশো গুণবান্ সুন্দরন্চ সুপ-ঙিতঃ ৷৷ কন্যা তে ২যোনিসং-ভূত যজ্ঞপ্রসমুদ্ভবা । ত্রৈ-লোক্য মোহিনী শাস্তা কমলাণ শ। কলাবতী ।। সচ যোগ্য,স্তদ্দু-হিতু স্তদ্বোগ্যা তে চ কন্যকা। ভনন্দন উবাচ। সশ্বন্ধো হি বি-ধিবশো ন মে সাধ্যো ব্রজাধিপ 1 প্রজাপতি র্যোগকর্তা জন্মদা-তাহমেব চ॥ বৃষভানপ্রিষা ধা-ত্রা লিখিতা চেৎ সূতা মম ৷ পু-রা ভূতৈব কো বাহুণ কেনান্যে-দায বজশ্রেষ্ঠো ব্রজ্ঞ গতঃ। গন্ধা দ কথ্যামাদ সূরভানস্য সংসদি॥ সূরভানশ্চ ষত্মেন ব-

ন্দেন চ সমাদর । মশ্বন্ধ থো-জ্যামাস গর্গ দ্বারা চ সম্বরং ॥ বৃষভানো মুদাযুক্তঃ প্রাপ্য তা-क्ष कलावजी । द्वरम मुनिर्कतन রম্যে বুবুধে ন দিবানিশং॥ ত-যোঃ ক্ষ্যা চ কালেন রাধিকা সা বভূব হ। দৈবাৎ শ্রীদাম শা-পেন শ্রীকৃঞ্চ্যাজ্ঞ্যা পুরা।। অ-যোনিসম্ভবা সা চ কৃঞ্প্রাণা-ধিক। সতী। ইতি এক্ষবৈর্ত্তে শ্রীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে ১৭ অধ্যাযঃ ॥ বৃষভাসা স্ত্রী অমরাবতী। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ 11 ষভাক্ষী স্ত্রী ইন্দ্রবারুণী। ইনি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বৃষচক্ষুষি ত্রি॥ বৃষবঃ পু আশ্রয়ঃ। ইতুণাদি-কোষঃ ৷৷ वृषवः पू॰ शृक्षनः ॥ शृष्टः ॥ চন্দ্রগুপ্তরাজঃ ।। বাজী । ইতি

भिति ॥ अशिर्मिकः । इंडि জটাধরঃ 11

বৃষলাত্মজঃ ত্রি অধার্মিকজাতঃ । ইতি কেচিৎ।। শূদ্রোদ্ভবশ্চ।। ন নিবার্য্যতে ৷৷ নৃপানুজ্ঞা মুপা- 🎚 বৃষলী স্ত্রী পিতৃগৃহে অবিবা-হিতা রজস্বলা কন্যা। যথা। অ- ় ত্রিকাশ্যপৌ। পিতুর্গেহে চ যা-কন্যা রজঃ পশ্যজ্ঞসংস্কৃতা।

বৃষাস্ত

ভূণহত্যা পিতৃ স্তস্যাঃ সা কন্যা ব্যলী স্থৃতা ।। ইত্যুদ্ধাহতত্ত্বু ।। স্বপতি পরিত্যজ্য যা পরপতি-গামিনী। যথা । স্ব বৃষণ যা প-রিত্যজ্য পরবৃষে বৃষাযতে । বৃ-ষলী সাহি বিজ্ঞেষান শূজী বৃ-ষলী ভবেৎ ।। ইতি কাশীখণ্ডঃ ।। শূজীচ ।।

বৃষলীপতিঃ পু॰ বৃষলীবিবাহকর্ত্তা। যথা। যস্ত তা॰ বর্ষেৎ
কন্যা॰ ব্রান্ধণো জ্ঞানদুর্বলঃ।
অপ্রাচ্চেষ মপ্যাজ্ফেষ ত॰ বিদ্যাদৃষলীপতি॰।। ইত্যুদ্ধাহতত্ত্ব॰।।
যদি শৃদ্রা৽ ব্রজেৎ বিপ্রো বৃষলীপতি রেব সঃ। ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তপুরাণ॰।।

ব্ৰলোচনঃ পু॰ মূষিকঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥ বৃষনযমে ত্রি॥

বৃষবাহনঃ পু॰ শিবঃ। ইতি কে-চিৎ।।

বৃষশত্রঃ পু বিফুঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ॥

व्यम्की पू॰ ज्यतानः। ইতি
শব্দমালা।।

বৃষস্যন্তী স্ত্রী কামুকী। ইত্যমরঃ
।। বৃষেণ জন্ধ মিচ্ছন্তী গৌঃ।
ইতি ব্যাকরণং।। তথাচ। লক্ষণং

সা ব্যস্তী মহোক্ষণ গৌ রিবা-গমৎ । সম্থাযুধ সম্পাত ব্যথ্য-মানমতিঃ পুনঃ ।। ইতি ভটিঃ ।। বৃষা জ্রী মৃষিকপনী । ইত্যমরঃ ।। ক্পিকছুঃ । ইতি হেমচন্দ্রঃ ।। বৃষা পুণ ইন্দ্রঃ ।। কর্ণঃ ।। বেদ-নাজ্ঞানণ ।। দুঃখণ । ইতি মেদি-নী ।। বৃষঃ ।। ঘোটকঃ । ইতি হেমচন্দ্রঃ ।।

বৃষাকপাষী স্ত্রী লক্ষীঃ।। গোরী
।ইত্যমরঃ।। সাহা।ইতি ভরতঃ
।। শচী।ইতি স্বামী।। জীবন্তী
।। শতাবরী।ইতিমেদিনী।।
বৃষাকপিঃ পু॰ বিষ্ণুঃ।। শিবঃ।।
অগ্নিঃ।ইতি মেদিনী।।ইক্রঃ।
ইতি বৃষাকপাষীশকদর্শনাৎ।।
বৃষাকরঃ পু॰ মাষঃ।ইতি রাজ-নির্ঘটঃ।।

ব্যাকঃ পু॰ শিবঃ॥ সাধঃ॥ ভলাতকঃ॥ ষঙঃ। ইতি নেদিনী॥
ব্যাকজঃ পু॰ ডমকঃ। ইতি শকরত্বাবলী॥

বৃষাঞ্চনঃ পু॰ শিবঃ। ইভি ত্রি-কাওশেষঃ।।

ব্যাপকঃ পু॰ শিবঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ।। ব্যান্তকঃ পু॰ বিষুঃ। ইতি শক্ষঃ রয়াবলী।।

বৃষাষণঃ পু॰ চটকঃ।ইতিহারাবলী।। শিবশ্চ ।।

বৃষাহারঃ পু॰ বিডালঃ।ইতি
হারাবলী।।

বৃষী পু॰ মযূরঃ।ইতিশন্দমাল।
বৃষী জী ত্রতিনাণ সশাদিম্যাসনং।ইত্যমরঃ।।

वृश्वादमर्भः पुः आक्वामि वदः সতরীচতুষ্ট্যসহিতত্তিশূলচক্রা-ক্ষিত ব্যত্যাগঃ! তদ্য বিধি যথা । कानविद्यदिक्शाक्षिभूद्वानः। এ-কাদশাহে প্রেত্স্য যুস্য চেৎ-সৃজ্যতে বৃষঃ। প্রেতলোকণ প-রিত্যজ্যস্বর্গলোক স গচ্ছতি।। ञामाञास्म विशक्त व। यर्छ মাসি চ বৎসরে। মৃষোৎসর্গশ্চ কর্ত্তব্যো যাবন্নস্যাৎ সপিওতা।। সপিজীকরণাদুর্দ্ধু কালো ২ন্যঃ শাস্ত্রচোদিতঃ। যদ্য প্রেতস্যে-তি সামান্যতঃ শ্রুতেঃ পিতৃতি-মস্যাপি বৃষোৎসর্গঃ প্রতীয়তে 🎚 11# 11 অথ বৃষোৎ সর্গণ ব্যাখ্যা-স্যামঃ। কার্ত্তিক্যা॰ পৌর্ণসাস্যা॰ রেবত্যা মাশ্বযুজ্যাণ দশাহে গ-তে সম্বৎসরে ২তীতে বেতি। অত্র মৃত তিথি নাদায সম্বৎসর

গণনা দশাহবদিত্যবিরোধঃ ।
একাদশাহ ইতি আদ্যঞ্জান্ধ ইতিচাশোচাস্তাদ্দৃতীযদিন পরণ
। অশোচাস্তাদ্দৃতীযে হিন্ন শযাাণ দদ্যাদিলক্ষণাণ কাঞ্চনণ পুরুষণ তদ্বৎ ফল বস্ত্র সমন্বিতং ॥
সংপূজ্য দিজ দাম্পত্যং নানান্তরুণ ভূষণৈঃ । বৃষোৎসর্গশ্চ করূব্যা দেয়া চ কপিলা শুভা ॥
ইতিমৎস্যপুরাণেনক্বাক্যন্তাৎ
। প্রেতবৃষোৎসর্গে বৃদ্ধিশ্রাদ্ধণ
ন কর্ত্ব্যং । নার্বাক্ স্থাৎস্রান্দ্রিক্রণাদৃদ্ধণ বৃদ্ধিশ্রাদ্ধণ বিপিন্তীকরণাদৃদ্ধণ বৃদ্ধিশ্রাদ্ধণ বি-

হ । ইত্যশনসো বচনাৎ
।। য়। বৃষ লক্ষণ মাহ কাত্যাযনঃ। অব্যঙ্গো জীববৎসাষাঃ পষ্মিন্যাঃ সুতো বলী। একবর্ণো
দ্বির্নো বা যো বা স্যাদ্যকীনসূতঃ ।। যূথাদুচ্চতরো যস্ত সমো
বা নীচ এব বা । সপ্তাবরান্
সপ্ত পরানুৎসৃষ্ট স্তার্বেদ্বঃ।।
অফকাসূতঃ অফকাসু জাতঃ ।
কামধেনু প্রভৃতিষু মৎস্যপুরাণণ
। চরণানি মুখণ পুচ্ছণ যস্য শ্বেতানি গোপতে। লাক্ষারস সবপশ্চ তণ নীল মিতি নির্দিশেৎ ।।

বৃষ এব স মোক্তব্যো ন সন্ধার্য্যো গৃহে বসন্। তদর্থ মেষা চরতি লোকে গাথা পুরাতনী ৷৷ এফব্যা .বহবঃ পুত্রা যদ্যেকোপি গ্যাণ ত্র-জেৎ ৷ গৌরীষাপ্যুদ্ধেন্দ্রার্যাণ नीनश वृष मू ८ मृ ८ ज ८ ।। 🛊 ।। वं ८ সতরী বিশেষ্যতি। অগ্রতোলো-হিতা পত্নী পার্সাভ্যা॰ নীলপাও লাষা মিতি প্রধানকরঃ। ব্যভ রে।পৃষ্ঠতণ্চ ভবেৎকৃষণ বৃষভদ্য । ইত্যুপক্রমা। উৎসুষ্টব্যে। বিধা-**চ মোক্ষণে ।। ৠ।। বৈধকর্মার্থ মণ্ড-**পান্তৰিতান মুক্ত॰ হৰশীৰ্ষপঞ্চ-রাত্রণ নবেন চিত্র বস্ত্রেণ বিতা-ন॰ কল্পযেদুধঃ৷ অত্র চাশুক্লবাসাঃ শুচি ভূ স্বা বান্ধান্ স্বস্তিবাচ্য চ । কীর্ত্তবেক্তারতক্ষৈব তথা স্যাদ-क्रयः हिंदः ॥ हैि मानधर्माष्ट्र तृ ষোৎদর্গ প্রকরণীয় বচনাৎ অ-ক্ষয় হবিষ্টুকামেন স্বস্তিবাচনা-নস্তর° ভারতনামোচ্চারণ° কা-ৰ্য্য°। যদত্ন। সৰুতে পাপ॰ ব্ৰাহ্মণ স্ত্রিন্তিধৈ শ্রন্। মহাভারত মা-थाय পृदीः मन्नाः विमुक्षि । ইত্যাদিপুরাণোক্ত প্রাত র্মহা-ভারতোচ্চারণবৎ রাচদেশীযা-স্ত বিরাটপর্ব পাঠযন্তি। ভবিষ্যে া বৃষোৎ সর্গশ্চ দ্বিবিধো জীবতো ব। মৃত্যা চ। ইত্যুপক্রমা। অনু-

জ্ঞাণ গৃহ্ব চ পুন গণেশণ পূজ্যে-मयरि । श्रहा॰रे॰हर यरक्रथ श-শ্চাৎ বিষ্ণু সংপূজ্যেৎ ততঃ ॥ ছ्लागशतिनिष्ठे । शानाना-যা প্ৰণীয়াগি সংস্কৃত্য ব্ৰীহি ত-খুলান্। অগ্নি শূষেন্দ্রেশরেভ্যে। নিৰ্বপেৎ পাষসং চরুং ৷৷ গোশা-নেন শ্রুতি দিদর্শনাৎ ৷ প্রাপ্তদক্ প্লবনে দেশে মনোভ্রে निर्जन यदन ॥ मकब्रानखद्ग॰ य-জমান এৰ প্ৰথমণ ব্ৰহ্ম ব্ৰণাদি-क॰ ऋर्गाष তত बन्नवत्रन॰ প्रथ-মতঃ। জ্যোতিফোমে ব্রন্ধো-দ্যাতৃ হোত্রখ্যু ইত্যাদি দর্শ-নেন। গৃহস্তাহে। দূতে চ ব্যবহারে চ প্রবতে যুক্তকর্মণি ৷ যানি পশাজ্যদাসীনাঃকর্তা তা-নি ন পশাতি।। একঃ কর্মনিযু-ক্তঃ স্যাৎ দ্বিতীয় স্তন্ত্রধারকঃ। তৃতীয়ঃ প্রব্যাৎ প্রশ্নণ ততঃ কর্মা मनाहरत्य ॥ वत्रगीनखत्र भग-ণ্ডিকাণ সমাপ্য যথা বিধিনা চরু-পাকঞ্ ক্ষা চরুহোম প্রয্যাৎ। ততঃ স্বিষ্টি কৃদ্ধোম মহাব্যাহ্নতি (श्राम) कार्स्यो ॥ 🛊॥ छ छः वृषम्

দক্ষিণে পার্শ্বে ত্রিশূ লাক্ত সমুল্লি-থেৎ। বৃষাহ্হসীতি সব্যে হ'স্য চ-ক্ৰাঙ্ক মপি দৰ্শযেৎ ৷৷ তপ্তেন প-শ্চাদয়সা স্পর্টে তাবেব কার-ষেৎ। অথৈন কলসন্থাভি রন্ডি-রেকে। বৃষেণ কাঁ। সরৌ ষধি সু-গন্ধীভিঃ স্নাপ্যেষৎসিকা অপি । পরিধাপ্যাহতে শুক্লে বাসমী তা দেবেশ পিতুঃ স্বর্গণ প্রযক্ষ মে হেমপটক ।। সভ্য মিখ্যা বৃধা ।। যাবন্তিতবলোমানি শরীরে স সোম সামভ্যা॰ শির্দি ন্যদেৎ। ততো বৃষ বৎসভরীণা মলকারা-**मिक॰ एका विन् वस्रम निर्मिछ** যূপে উপযূপে চ বন্ধা এন যুবা-ন ইতি মন্ত্রণ পঠিত্বা বৎসতরী চ-তুষ্টয সহিত বৃষ তত্তৎফল কা-मी जाराजाि वारकाता ६ मृ-জেৎ৷৷ৠাততো যূপাদিমুচ্য বৎ-সতরী চতুষ্ট্য সহিত বৃষ মৈশা-न्याः ठालियश आर्थरम् । यथा। ন খাদেৎ পরশস্যানি না ক্রামেৎ গর্ভি শীঞ্চ গাণ। ধর্ম্মোসি ত্বণ চতু-ম্পাদ শতসু স্তে প্রিয়া স্থিমাঃ। চতুৰ্ণাত পোষণাৰ্থাৰ মধোৎসৃষ্টা खुया मह ॥ प्रितानाक शिवृ्वाक মনুষ্যাণাঞ্চ যোষিতঃ। ভূতানা॰ তৃপ্তিজননা স্তৃযা সাৰ্দ্ধণ ব্ৰজন্তি-याः ।। नरमा बन्नगरमर्तम शिकृ

ভূতৰিপোষক। স্ববি মুক্তে ২ক্ষ-যা লোকা মম সম্ভ নিরাম্বাঃ। মা মে ঋণোস্তু দৈবো ২থ পৈত্ৰো ভৌতো ২থ মানুষঃ ধর্মা স্তুণ স্বৎ: প্রপন্নস্য যা গতিঃ সাস্ত নে ধুবা য় ষৎকিঞ্চিৎ দুষ্কৃত কর্মা লোভ মোহাৎ কৃত ভবেৎ। তক্ষাদুদ্ধৃ-স্তবস্তি চ। তাবদ্বৰ্য সহস্যুণি স্বৰ্গে বাদো ২স্ত মে পিতুঃ।। ইতি মৎ-স্যপুরাণোক্ত পঠেৎ। তত আ-চারাদৃষপুচ্ছগলিতোদকেন ব্রশ্ব-পুরাণোক্ত তর্পণ স্বর্যাৎ। ততঃ প্রকৃত দক্ষিণাণ কৃত্বা কর্ম্মকার্মি-তৃত্যো দক্ষিণাণ দদ্যাৎ। ইতি ব্ষোৎসর্গ তত্ত্ব ।। #।। অপিচ। কার্ত্তিক্যাণ কার্যেৎ পূজাণ যা-গণ দেবীপ্রিষণ সদা।গোৎসর্গম্ভ প্রকর্তব্য নীল বা বৃষ মুৎসৃ-জেৎ।। সৰ্বযত্ত ফল বন্ধ প্ৰাপ্ন-যাদবিচারযন্। মনুরুবাচ। অশ্ব-মেধ সম॰ পুণ্য॰ বৃষোৎসর্গাদবা-প্যতে। রেবত্যাঞ্চাশ্বিনে মাসি কার্ত্তিক্যা॰ কার্ত্তিক্স্য বা ॥ গো. বিবাহোথবা কার্য্যো মাঘ্যা॰ বৈ ফাল্গুনে ২পিবা। শিবোমা মঙ্গ-

লঞ্চৈত্রে তৃতীয়ায়া॰ মহাফল॰।। अश्वरथाजूबती साग॰ विवाह वि-ধিন। ভবেৎ । সতোরণ ভবে-্তীর্থে উৎসর্গো গোঙ্গলে ২পিবা ॥ চতদ্ৰো বৎসিকা ভদ্ৰা দ্বৌ বা সংভবতোপি বা ৷ বৎসং সর্বাঙ্গ সংপূর্ণ কন্যা সা বৎসিকা ভ-বেৎ ৷৷ অলংকৃত্য যথাশোভ गृथमर्गः कात्रराम्यूरन । विवाह মেক বৎসীক নীলেন ভবতে স-দা।। বৃষেণ অশ্বমেধস্য যাগস্য ফ-লদাযক । জাযেরন্ বহবঃ পুত্রা যদ্যেকোপি গ্যা॰ ব্ৰজেৎ।। य-জেদ্বা অশ্বমেধেন নীলং বা বৃষ-মুৎসৃজেৎ। রোহিতো যস্ত ব-র্বেন শঙ্থবর্ণ খুরো বৃষঃ।। লাঙ্গু-नामित्रमरेम्हर म देव नीनवृषः স্তঃ। অক্টিম্বোৎসূজ্যতে পূর্বণ গাঞ্চাল কৃত্য সৰ্বতঃ 11 তপ্তেন বামত শ্চক্রণ যাম্যে শূলণ সমা-লিখেৎ। ধাতুনা হেম তারেণ व्यायरमनाथ वाकरय ।। এवः কৃষা অবাপোতি ফল বাজিম-খোদিত । যমৃদ্দিশ্যোৎসৃজেৎ বৎসা স লভেতাবিচারণাৎ ৷৷ ষথা শিবোমজা অর্চ্চা পূজিত। गर्काममा। अवः पात वयः यस्।

অনস্ত লভতে ফলং ৷৷ মঙ্গলা-বিহিত বচ্চ বচ্চ গোদানজ ফলণ সহসূ ক্রতব স্তেন বৃষোৎ-मर्शामवाश्रुयाय।। ইতি দেবীপু-तात्व भूकां विधिना याधायः॥ वृक्तिः खी त्याम्छन्विमूश्ठनः । তৎপর্যায়ঃ। বর্ষ २। ইত্য-মরঃ ॥ গোঘৃত ও পরামৃত ৪ ै বর্ষণ ৫। ইতি শব্দরত্নাবলী। তৎকারণ যথা। অমৃতাদি ত্র-যে ৰত্ৰ ভবন্তি সৰ্ব খেচরাঃ। তদা বৃষ্টিঃ ক্রমাজ্জেয়া ধৃত্যর্ক वमू वामदेवः ॥ ইতি सद्तामयः ॥ 🛊॥ অপিচ। ক্রবন্ত পরমার্থঞ किमिला कृषि दाव ह। मूर्या वि-জাৰতে ভোৰ ভোষাৎ শস্যা-নি শাখিনঃ।। তেভ্যো ২মানি ফ-লান্যেৰ তেভ্যো জীবন্তি জীবি-नः। मूर्या अस्य नीत्रक्ष कात्न তস্মাৎ সমুদ্ভবঃ।। সূর্য্যো মেঘা-দযঃ সৰ্বে বিধাত্ৰা তে নিৰূপিতাঃ া যত্রাব্দে যো জলধরো গজশ্চ সাগরো মরুৎ ৷৷ শস্যাধিপো নৃ-পো মন্ত্ৰী বিধাত্ৰা তে নিৰূপিতাঃ ৷ জলাচকানা শস্যানা ত্ণা-নাঞ্চ নিৰূপিত ।। অব্দে ২বে **২স্ত্যেব তৎ সর্ব॰ কল্পে কল্পে যুগে**

यूरा । रुखी ममूजानानाय करत-**। जन गीश्रिठः ॥ ममाम्बनाय-**তদ্দ্যাদ্বাতেন প্রেরিতো ঘনঃ । স্থানে স্থিব্যাঞ্চ কালে কা-লে যথে।চিত ।। ঈশ্বরেচ্ছ্যা-বিভূ ত॰ তুৰ্ণ ভূত॰ প্ৰতিবন্ধক॰। ভূত ভব্য ভবিষ্যঞ্চ মহৎ কু দ্রঞ্চ মধ্যম ।। ধাত্ৰা নিৰূপিত কৰ্ম কেন তাত নিবাৰ্য্যতে া ইতি বন্ধবৈধৰ্ত্ত শ্ৰীকৃষ্ণজন্মখণ্ডে ২১ অধ্যাখঃ ৷৷ জাসমবৃষ্ঠিসূ-চকানি যথা। মুযুরা স্তন্যিত্নাণ শব্দেন হাবিতা মুহঃ। কেকাযন্তি প্রতিবনে সতত বৃষ্টি সূচকাঃ।। মেযোৎসুকানা মধুর শ্চাত-কানা মনোহরঃ ৷ শুয়তা মতি-মক্তানা॰ বৃক্তি সন্নিধি সূচকঃ।। গগনে শক্তচাপেন কৃতঃ সাম্পূত মাম্পদ:। ধারাসার শরে তাপ: চ্ছেত্ত' প্ৰতি ৰুথোন্দাত: ৷৷ ইতি कानिकाश्रतात्वऽ६ व्यशायशाक्षा। চনামোকাচ্ছতি দিবাকরঃ। সূ-(य्रापय दिन। देनव न्नानपान।-দিকাৰ জিবাঃ ॥ নামে বিহরণ-ঞ্চৈব ক্রম্বভাবশ্চ লক্ষ্যতে। নৈ-বাপ্যায়ন সক্ষাক বিনা হোগেন

জাষতে ৷৷ বয় মাপ্যামিতা মর্ত্যে যজ্জভাগৈ র্যথোদিতেঃ। বৃষ্ট্যা-**मिनानूगृङ्गीत्मा मर्जान् मन्नामि** मिक्रत्य ॥ निष्णानिতात्स्रायधीयू মৰ্ত্যা যজ্ঞৈ ৰ্যজন্তি **নঃ**।এষা॰ ব্য• প্রায়ছামঃ কামান্ যক্তাদি পূজি-তাঃ ৷৷ অধে৷ হি বৰ্ষাম বয়ু মৰ্ত্যা-শ্চোৰ্দ্ধ প্ৰবৰ্ষিণঃ। তোষবৰ্ষেণ-হি বৰ॰ হবি ৰ্যেৰ্যণ মানবাঃ॥ ষে ২স্মাক॰ ন প্রয়ক্ত্তি নিত্য। নৈ-মিত্তিকীঃ ক্রিষাঃ। ক্রতুভাগণ দু-রাজানঃ স্বয়ণ যে ২শুন্তি লোলু-পাঃ ॥ বিনাশায বয়ণ তেষাণ তোৰ সূৰ্যাগ্নি মাক্নতৈঃ। কিতি-ध সণ্দৃষ্যামঃ পাপান। মপকারি-११॰ ११ मुकेटायामि क्लारवन ट्व-ষা॰ দুষ্কৃত কারিণা॰ । উপসর্গাঃ প্রবর্তন্তে মরণায সুদারুণাঃ ॥ যেচাম্মান্ প্রীণিষিদ্বা তু ভুঞ্জন্তে শেষ মাত্মনা। তেষা॰ পুণ্যাদ্বয॰ লোকান্ বিতরামো মহাত্মনাং ॥ ইতি মার্কণ্ডেষপুরাণে পতিব্রতা गिश्रानागिधायः ॥ 🟶 ॥ जथ বৃষ্টিজলগুণাঃ ৷ গগনাযু ত্রি-দোষস্থ গৃহীত যৎ সুভাজনে। বল্যাণ রসায়নণ মেধ্যণ পাত্রাপে-ক্ষি চ ভৎপরে ৷৷ দিবার্ককিরণৈ

क्षरि॰ म्लुक मिम्कुकरेत निमि । অৰক মনভিষ্যন্দি তত্ত্ব্যুণ গগ-नाश्रुना ॥ वर्षामु ठङ्गिख घटनः म-হোরগা বিষতি কীট লৃতাশ্চ। তিষ্বি জুফী মপেয় খজল মগ-স্ত্যোদয়াৎ পূৰ্ব॰ ।। কালেন পৰু॰ निट्लीय गगत्छानाविषीकृष्ट । ॥ হংসোদক মিতি খ্যাতং শারদং বিমল জল ।৷ ইতি রাজবল্লভঃ ॥ #॥ অথ তস্য ভেদাঃ। পানী-য॰ সুনিভিঃ প্রোক্তণ দিব্যণ ভৌ-॥ ম মিতি দিখা। দিব্যা চতুৰিধ প্রোক্ত॰ ধারাজ॰ করকাভব॰ ॥ তৌষারঞ্চ তথা হৈমণ তেষু ধারণ গুণাধিক ।। 🟶 ।। তত্র ধারস্য ল-ক্ষণ গুণাশ্চ। ধারাভিঃ পতিতণ তোষ গৃহীত স্ফীতৰাসদা । শিলাষাণ বসুধাষাণ বা ধৌতা-ষাণ পতিতণ চ যৎ ৷৷ সৌবর্ণে রাজতে তামেু স্ফাটিকে কাচ-নিৰ্ম্মিতে। ভাজনে মৃন্মযে চাপি স্থাপিত॰ ধার মুচ্যতে ॥ ধার-নীর ত্রিদোষম মনিদেশ্যে রসং লয়। সৌম্যাণ রসায়নণ বল্যাণ ত-পণ হ্লাদি জীবন ।। পাচন ম-তিকৃন্মুৰ্জ্য ভক্ৰা দাহ শ্ৰমক্লমান্ । তৃষ্ণা হরতি তৎ পথ্য বিশে-

याद आवृषि सृष्ठ ॥ 🕸 ॥ अथ थाना जनगा जिला। धाता ज-লঞ্চ দ্বিবিং গান্ধ সামুদ্র ভেদ-**७:। ७० गात्र मा**मू प्राया र्न-ক্ষণ গুণাস্ট । আকাশগঙ্গা স-यक्षि जनमानाय निग्गजाः । মেধৈ রন্তরিতা বৃষ্টীঃ সর্বন্তীতি বচঃ সতা ৷৷ গান্ধ মাশ্বযুক্তে মাসি প্রায়ে। বর্ষতি বারিদঃ। স-ৰ্ৰথা তজ্জ্বল দেয় তথৈব চরকে विष्ठा शिक्ष , देशान शिक्ष রাজতে মৃন্মধে ২পিবা। শাল্যন্ন• যেন সংসিক্তণ ভবেদক্লেদি বর্ণবৎ ॥ তৎ গাঙ্গু সর্ব দোষত্ব জ্ঞেষ্ণ সামুদ্র মন্যথা। ততু সক্ষার ল-वन एक मृष्टि वनाशर ।। वि-সুঞ্চ দোষল তীক্ষ্ণ সৰ্ব কৰ্ম্মসু গহিতে। সামুক্ত ত্বাশ্বিনে মাসি গুণৈ গাঙ্গবদাদিশেৎ ৷৷ যতো ২গস্ত্যস্য বিপ্রর্ষে রুদষাৎ সক-ল॰ জল॰। নিৰ্ম্মল॰ নিৰ্বিষণ স্বাদু श्वक्वः मामितियवः ॥ 🕸 ॥ অতএবাহ। ফুৎকার বিষ বাতে-ন নাগানা ব্যামচারিণা । বৰ্ষাসু সবিষণ তোষণ দিব্য ম-প্যাশ্বিন বিনা ।। ইতি ভাব-প্রকাশঃ ॥

বৃষ্ঠিমী স্ত্রী ভৃঙ্গপর্ণিকা। গুজ-রাটীএলাইচ ইতি ভাষা। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।। বৃষ্টিনাশকে ত্রি বৃষ্টিজীবনঃ ত্রি দেবমাতৃকদে-भः । ३७ (हम~~ुखः~~ ॥ वृक्षि বনং ষ্ম্য সঃ ।৷ ্বৃষ্টিভূঃ পু॰ ভেকঃ।ইতিহারা-वनो ॥ वृश्विভবে ত্রি ॥ বৃষিণঃ পু॰ মেষঃ। ইত্যমরঃ॥ যাদকঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী।। কৃষ্ণঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥ वृक्तिः वि शाष्ट्रशा हक्षा देखि শব্দরত্নাবলী।। বৃষ্ণিগর্ত্তঃ পু॰ শ্রীকৃষ্ণ:। ইতি श्रावनी ॥ বৃষ্য • ক্লী বাজীকর । ইতি রাজ-निर्घण्डः ॥ व्याः श्रुः गायः। ইতি द्रमहसः বৃষ্যঃ ত্রি শুক্রবৃদ্ধিকারকৌষ-ধাদিঃ। ইতি ভাবপ্রকাশঃ।। বৃষ্যকন্দা স্ত্রী বিদারী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ ব্যাগন্ধ। স্ত্রী বৃদ্ধদারকঃ। ইতি শব্দরত্বাবলী।। ব্যাগন্ধিকা জ্রী অতিবলা। ইতি বৃহ রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷ বৃষ্যবল্লিক। স্ত্রী বিদারী। ইতি

রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वृष्ण जी अकिनात्मेष्यः। ইতি রত্নমালা।। শতাবরী।। আম-লকী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। বৃহ ই কি দ্বিষ। ইতি কবিকল্প-ক্রনঃ ॥ সপ্তমস্বরী। ই বৃণ্ছতে । কি বৃংহ্যতি বৃংহতি। ইতি **ज्ञानामः ॥** वृश् रेत् श्रुटम il श्राप्को । रेठि कविकन्नफ्रमः ॥ देत् अवृरु । ष्यवशेष । धनः मकः। अकि ব্ দ্ধিঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ वृश् हे ४८न॥ अएको। मश्चमयती । ই বৃ ছতে । ববৃ হিরে গজ পত্যঃ। ইতি মাষঃ।। আত্মনে-পদ° প্রমাদাদিতি বল্লভঃ। ধন-শেতি হস্তি কর্ত্কঃ। বৃংহিত॰ করি গর্জিত মিত্যমরসি॰হাৎ। বৃংহিত করি গর্জায়া শব্দমা-ত্ৰেপি কথ্যতে। ইতি শব্দমহাৰ্ণ-বাৎ। কদাচিদন্যকতৃ কোপি। তেন শ্রীহর্ষ চরিতে সিণ্হ বৃণহিত মিতি বানভট্ট প্রযোগঃ। ইতি **जूशानामः** ॥ বৃদ্ধৌ। ইতি কবিকল্পক্রমঃ ।। বর্হতি। বৃহি ধনকো। রিত্য-নেনৈবেন্টসিল্লে ২স্য পাঠো বৃদ্ধে ইরন্বন্ধ বর্জনার্থঃ।
কিন্তু অনেনৈবেফসিদ্ধে তত্র ঋদ্বি গ্রহণ পর্ত্রানুবৃত্ত্যর্থ মেব।
অয় ধাতুঃ কৈশ্চিমনন্তে।
ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বৃহ শ উ উদ্যমে। ইতি কবি-কল্পক্রমঃ।। শ বৃহতি। উ অব-হী (। অবৃক্ষৎ । ইতি দুর্গা-দাসঃ।।

বৃহ ই ও বৃদ্ধো। ইতি কবিকন্ধ-দ্রুমঃ।। ই বৃশ্হতে। ও বৃশ্হতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বৃহত্তঞ্চ পু॰ মহাচগুশাকঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৃহচ্চিত্তঃ পু॰ ফলপুরঃ। ইতি
শব্দচন্দ্রিক।।

বৃহক্তরঃ পু॰ চিঙ্গটমৎসাঃ। ইতি জটাধরঃ।।

বৃহজ্জীবন্তী ত্রী বৃহজ্জীবন্তিকাবৃক্ষঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। পত্রভদ্রা
২ প্রিয়ঙ্করী ৩ মধুরা ৪ জীবপুষ্টা ৫ বৃহজ্জীবা ৬ যশস্করী
৭ ৷ অস্যা গুণাঃ। বহুবীর্য্যদাতৃষণ। ভূতবিদ্রাবনত্বণ। বেগাদ্রসনিষামকত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্যান্টঃ।।

বৃহজ্চকা স্ত্ৰী ঢকাবিশেষঃ ৷ যথা

। বৃহত্তক্কা তু ভেরী স্ত্রী পুমান দুন্দুভি রানকঃ। দ্রগড়ঃ প্রতি-পত্ত্ব্য মানকঃ পটহো স্ত্রিষাণ ।। ইতি জটাধবঃ।।

বৃহতিকা স্ত্রী উত্তরীষবস্ত্রণ।ইত্যান্তর । বৃহতী।ইতি রত্নমালা।।
বৃহতী স্ত্রী কুজবার্ত্তাকী। ব্যাঙ্গড়
ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। মহতী ২ ক্রান্তা ৩ বার্ত্তাকী ৪ সিণ্হিকা ৫ ঙ্গলী ৬রান্ত্রিকা ৭ স্থূলকন্টা ৮ ভন্টাকী ৯ মহোটিকা
১০ বহুপত্রী ১১ কন্টতন্যু ১২
কন্টালুঃ ১৩ কট্ফলা ১৪ ডোরডী ১৫ বনবৃস্তাকী ১৬। ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ।। সিংহী ১৭ প্রসাল হা ১৮ রক্তপাকী ১৯ লতাবৃহতিকা ২০। ইতি রত্নমালা ।।

। কটুছ॰।
। উক্তরণ বাত জুরারোচকাম
কাশ শ্বাস হজোগ নাশিত্বঞ্চ ।
ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।। অপিচ ।
বৃহতী পাচনী সোক্ষা আহিণী
বাতনাশিনী । ইতি রাজবল্লভঃ
।। ৠ ।। মহতী । ইত্যমরঃ ।। উত্রীযবস্ত্রণ ।। বারিধানী ।। বাক্
।। কন্টকারী । ইতি মেদিনী ।।
চহদোভেদঃ । সতু নবাক্ষর

বৃহৎ

পাদঃ। যথা। উক্থা ২ত্যুক্থা তথা মধ্যা প্ৰতিষ্ঠান্যা সুপূৰ্বিকা । গাষত্যক্তিক্ অনুষ্ঠুপ্ চ বৃহতী প°ক্তিরেব চ।। ইত্যাদি। তদ্ভে-দানাহ। নবাক্ষরা যথা। ভুজগ শিশুসূতা নৌমঃ। হুদতট নি-কটকোণী ভুজগ শিশুসুতা যা मी । मूत्रति भू मिला नारग ব্ৰজজন সুখদা সাভূৎ ৷৷ যুতে-ত্যেব॰ শন্তু প্রভৃতিযু পাঠঃ । ভূতেত্যেব মাধুনিকাঃ পঠস্তি। माायानि यथा॰ टिन्डममाः। का-লিষ ভোগা ভোগ গত স্তম্মণি মধ্যক্ষীতরুচা। চিত্রপদা ভো-নন্দসূত শ্চারু ননর্ত্ত স্মের মুখণ ।। সজরৈ ভূজিক সকত। । তর-লা তরঙ্গ নিঙ্গিতৈ র্যমুনা ভুজ-ঙ্গ সঙ্গতা। কথ মেতু বৎসচার-क भ्रम्भनः मरेनव जाः इतिः।।

> ্। বৃহস্পতি

হেমচন্দ্রঃ ৷৷
বৃহৎ ত্রি মহৎ ৷ ইত্যমরঃ ৷৷
বৃহৎকঃ ত্রি বৃহৎ ৷ বৃহৎশব্দাৎ
কণ প্রভাবেন নিম্পন্ধঃ ৷৷
বৃহৎক্রা পু॰ গ্রানা ত
িক্রিক্সাঃ ৷ ইতি

রাজনির্ঘন্টঃ ॥ বৃহৎকালশাকঃ পু॰ শোথজি-शः। वृह्दकालकामुमिया हेि ভাষ।। ইতি ত্রিকাওশেষঃ।। বৃহৎকাশঃ পু॰ খড্গটঃ। খাগ্ডা ইতি ভাষা। ইতি হারাবলী ॥ বৃহৎঙ্গকিঃ ত্রি তুন্দিলঃ।ইত্য-মরঃ 11 বৃহত্তালঃ পু॰ হিস্তালঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃহত্তিকা দ্রী পাঠা। ইতি রাজ-निर्घकः ॥ বৃহত্ত্বঃ পু॰ ব॰শঃ।ইতি শব্দ-ठिखक। ॥ वृश्कुक् पू॰ धश्नामनवृकः। ছাতিযান্ ইতি ভাষা । ইতি द्रव्यान। ॥ বৃহৎপত্রঃ পু॰ হস্তিকদঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃহৎপত্রা স্ত্রী ত্রিপর্মিকা।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃহৎপাটলিঃ পু॰ ধুস্তুরঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥ বৃহৎপাদঃ পু॰ বটবৃকঃ। ইতি শব্দচন্দ্রিক। ॥ বৃহৎপারেবত॰ ক্লী মহাপারে-

वञ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

বৃহদ

वृह्दभानी भू वनजीतः।

ः पूर्व गराशीनुः। २७ त्राक्तिगर्वन्तः॥

বৃহত্পুত্নী স্ত্রী খণ্টারবা। ইতি জটাধরঃ॥

वृहें देखाः भू ठाउँ । हैं ताकि निर्वन्तिः ॥

বৃহৎকলা স্ত্রী কটু তুঁষী। মহে-স্রুবারুণী। সন্মাণ্ডী। মহাজ-ষুঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বৃহদঙ্গঃ পু॰ মতঙ্গজঃ। শন্দচন্দ্ৰিক।।।

বৃহদয়ঃ পু॰ রুজাকরঃ। কাম্ রাঙ্গা ইতি ভাষা। ইতি শব্দ-চক্রিকা।।

व्हरनना जी खूरनना। इंडि ताजनिर्वन्धः॥

বৃহদাহঃ পু॰ কাৰ্যদেশঃ। সতু বিদ্যাপৰ্যতম্য পশ্চাৎ মালব-দেশম্য মিকটে বৰ্ততে । ইতি হেমচন্দ্রঃ।। ত্রিকাণ্ডশেষে বৃহ-দ্গুহ ইতি পাঠঃ।।

व्हरकालि की गोनव्छ । তর-"
मृक है जिला। है जिल्ला । ।
किया।

व्रमनः पुः शिकात्नार्शः॥

বৃহয়

रिखानः। ইতি রাজনির্যন্টঃ।। বৃহদ্ধান ক্লী মহালাক্লণ। তথ প্রামাণ। হলিঃ ২। ইতি ত্রিকা-গ্রমানঃ।।

वृश्कुणीतिका खी मूर्गा । ইতি

বৃহত্তানুঃ পু॰ অগ্নিঃ। চিত্রক-বৃফঃ। ইত্যমরঃ।।

वृश्कषः शृ हें स्वः॥ यख्वशिवः॥

सञ्जितिस्यः॥ मामर्तनाः ॥

सनीतिस्य श्री। हें जित्कि हिल्॥

वृश्कारी शृ कुरकान्कः। हे जि

त्राक्रिसिंगः॥

বৃহদকঃ পু॰ পটিকালোধুঃ। ইতি রাজবল্পতঃ॥

বৃহদ্বাতঃ পুণ অশ্যরীহরঃ। দে-ধান ইতি ভাষা। ইতি রত্নমাল। বৃহ্দারুণী স্ত্রী মহেন্দ্রবারুণী। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

वृश्वीकः श्रृ॰ आगुष्टकः। ইতি
नक्षणं ।।
वृश्वनः श्रृ॰ भश्रामावैभनः।

ইতি মেনিনী ৷৷ অজুনঃ ৷ মথা
৷ পার্থঃ কিরীটো গাঙাবী গুডাকেশো বৃহয়লঃ ৷ অজুনঃ ফাল্গুনো জিফু বিজয়শ্চ ধনঞ্জয়ঃ
৷৷ সন্তানাটী সুডজেশঃ শব্দভে-

मी किशिश्रकः । वार्खात्र महाशि वीज्यम् तिजि किकाश्रम्यः ॥ जिन् । जर्जू नः काल्श्वनः शा-र्थः मवामाही समझ्यः । ताथा-दिशे कित्रीरिंग्रेजी किक्षः स्थठ-रूरा नतः ॥ वृहम्मला श्रणाद्य-मः मृज्यज्ञाः किश्रिकः । वी-ज्यम् कर्गिज्ञमा भाशिवः भा-श्वितः सनुः ॥ देशि ह्यमहन्तः ॥ वृहम्मला जी जर्जू नः। देशि स-मिनी ॥ द्याम्यवर्ष वनवामानस्त्र मङ्गाज्वारम् वित्रार्वेज्वरन् वि-त्रार्वे कन्याय। नृज्यभीजामि भि-वि विद्यामार्ज्यन्ता

বৃহন্ধলেতি নামা খ্যাতো হভূৎ
। যথা। অজুন উবাচ। গাষামি
নৃত্যাম্যথ বাদ্যামি ভদ্যোত্মি
নৃত্যে সশলো হন্মি গীতে। ত্বমুত্তরাই প্রদিশস্ব মাণ স্বযণ
ভবামি দেব্যা নরদেব নর্ত্বঃ।।
ইদন্ত কাণ মম যেন কিন্তব
প্রকীর্ত্তিয়া ভূশ শোক বর্দ্ধন
নণ। বৃহন্ধলাণ মাণ নরদেব বিদ্বি সূত্ণ সূতাণ বা পিতৃ মাতৃ
বর্জিতাণ।। বিরাট উবাচ। দদামিতে হস্ত বরণ বৃহন্ধলে সুতাঞ্ব মে নর্ত্রয় যাশ্চ তাদৃশীঃ।

ইতি মহাভারতে বিরাটপর্ব।। বৃহস্পতিঃ পু॰ অঙ্গিরসঃ পুতঃ। স চ দেবানা গুরুঃ ধর্মশাস্ত্র-প্রযোজকঃ নবগ্রহ মধ্যে পঞ্চম-গ্রহন্চ । তৎপর্যাষঃ । সুরা-চাৰ্য্যঃ ২ গীষ্পতিঃ ৩ ধিষণঃ ৪ শুরুঃ ৫ জীবঃ ৬ আঙ্গিরসঃ ৭ বাচম্পতিঃ ৮ চিত্রশিখণ্ডিজঃ ৯ । ইত্যমরঃ ॥ উত্থ্যানুজঃ ১• গোবিনঃ ১১ চারুঃ ১২ দাদশ-রশ্যিঃ ১৩ গিরীশঃ ১৪ দিদিবঃ ১৫ পূৰ্ৰফল্গুনীভবঃ ১৬ ৷ ইভি किंगिधतः ॥ मृतश्चकः ३१ वाक-পতিঃ ১৮ বচসাম্পতিঃ ১৯ ই-ন্দ্রেজ্যঃ ২০ দেবেজ্যঃ ২১ বৃহ-তাম্পতিঃ ২২ ইজ্যঃ ২৩ বাগী-শঃ ২৪ চক্ষাঃ ২৫ দীদিবিঃ ২৬ দাদশকরঃ ২৭ প্রাক্ফাল্ভনঃ ২৮ গীরথঃ ২৯। ইতি শব্দরত্না-বলী ।। স চ পীতবর্ণঃ । ঈশান-কোণ পুৰুষ ব্ৰাহ্মণজাতি ঋথে-রাশি পুষ্যনক্ষত্র বস্ত্র পুষ্পরাগ-মণি সিন্ধুদেশানা অধিপতিঃ ৷ ষডঙ্গুলশরীরঃ। পদ্মস্থঃ। চতু-র্ভু জঃ। অক্ষ বর কমগুলু দণ্ডধা-রী। অস্যাধিদেবতা ব্রহ্মা। প্র-

छाधित्मवका इसाः। म जू-मूर्या-স্যঃ। অঙ্গিরো মুনিপুত্রঃ। প্রাতঃ কালে প্রবলঃ। শুভগ্রহঃ। দেব-शृश्यामी। वृक्षः। त्रक्कजवायामी া বাত পিত্ত কফাত্মকঃ। বণিক্ কর্মকর্তা। অঙ্গিরো গোত্রঃ। ইতি গ্ৰহ্যাগতত্ত্বাদ্যঃ ৷৷ 🛊 ৷৷ ত-দার জাতফল । নৃপেন্দ্রমন্ত্রী নৃপ-वक्कात्मा विमावित्मामी हजू-রঃ প্রগল্ভঃ। আচার্যপুজ্যো মধুরস্বভাবে৷ বারে ভবেদ্দেব-ন্তরে। র্মনুষ্যঃ ।। ইতি কোণ্ঠীপ্র-দীপঃ ।। শা সচ শিবস্য গুরুপুত্রঃ यथा। मरहञ्च উवाह। कथ॰ वा দেবকর্ত্ব চ সিদ্ধানা থোগিনা গুরোঃ। মৃত্যুঞ্ধস্য শস্তোশ্চ গু-ৰুপুত্ৰো বৃহস্পতিঃ ।। ততো জ্ঞা-নী মহাদেবঃ কথ• শিষ্যো গুরোঃ পিতুঃ। ব্ৰহ্মোবাচ। কথেষ মতি-শুপ্তা চ পুরাণেষু পুরন্দর। ইমাণ পুরা প্রবৃত্তিঞ্চ কথযানি নিশাম-য।। মৃতবৎসা কর্মদোষান্তার্য্য। অঙ্গিরসঃ পুরা। বত চকার ম-षाकाष कृकमा शत्राषानः ॥ ত্রত পুণসবন নাম বর্ষ মেকণ চকার সা। সন্ৎক্ষারো ভগ-বান্ কার্যামাস তা॰ এত॰ ॥

স্বেচ্ছাময়ঃ পর বন্ধ ভক্তানুত্র-হবিগ্রহঃ । তদাগত্য চ গোলো-কাৎ পরমাত্মা কৃপামষঃ ॥ স ব্ৰতানশনকীণাণ তামুবাচ কৃপা-নিধিঃ । প্রণতা সাঞ্রনেত্রাঞ্চ বিনীতাঞ্চ তথা স্তুতঃ ৷৷ শ্রীকৃষ্ণ উবাচ। গৃহাণেদ॰ যুক্তফল॰ মম তেজঃ সমন্বিত । ভুজ্ফ মদর-পুত্র স্তে ভবিষ্যতি মদ শতঃ ॥ পতি গুৰুষ্ট দেবানা বৃহতা জ্ঞানিনা॰ বরঃ। পুত্র স্তে ভবিতা সাধি মন্বরেণ ভরিষ্যতি ॥ মন্বরেণ ভবেদেয়া ছি সচ মদ্বপুত্রকঃ। षमार्र्ड यय शृत्वायः वित्रकीवी ভবিষ্যতি ।। বরজে। বীর্ষ্যজ্ঞ শৈচ-ব ক্ষত্ৰজঃ পালক স্তথা। বিদ্যা মন্ত্র সূতানাঞ্চ গৃহীতঃ সপ্তমঃ সু-তঃ।। ইত্যুক্ত্বা রাধিকানাথঃ স্ব-र्लाकक यस्यो भूता। श्रीकृकवतः भूत्वायः छानी मुद्रश्रद्धः ययः॥ মৃত্যুঞ্জয়ং মহাজ্ঞানং শিবায় প্র-मरमो भूता। मिराः वर्ष जिनकश **७** १३ वर्षे व्यानस्य ।। जुर्याश জ্ঞান মমলং তেজঃ স্বাত্মা সমং পরণা স্ব শক্তি বিষ্ণু মাযাঞ্চ স্বাণ-শঞ্ বাছন বৃষণ ৷৷ স্বশূলক স্ব-क्रकः अभञ्जः होन्भाक्तः। कृ-

পাণয়ঃ স্তুত তেন গ্রীকৃকক্ষ রাৎপর্থা শিবলোকে শিবা সা क विक्राचा भिविधिया। भक्ति র্মারাফ্রন্যেয়ণ তেন নার শ্ৰুতামাতেজঃসু সৰ্ব দেবানাং সাবিভূত। সনাতনী । জঘান रिनञ्जिकतः स्मर्वेखाः अमरिनो अफ़्शा कब्राट्ड फक्कमा ह जा মূলপ্রকৃতিঃ সতী । পিতৃযজ্ঞ তনু তাজা খোগেম সিদ্ধয়ে৷-গিনী ॥ বভূব শৈলকন্যা সা गाशी ह जर्ज् निम्म । काटन न কৃষ্ণতপদা শঙ্কর প্রাপ শঙ্করী ।। ঐক্ষো হিপ্তরুঃ শস্তোঃ প-त्रभाका भन्ना भन्ना कृष्ण्मा वतः পুত্রোব স্বয় নেব বৃহস্তিঃ।। অতে হেতোঃ সুরগুরঃ প্রক্র-পুত্ৰঃ শিৰসা চ। ইতি ব্ৰহ্মবৈব-র্ত্তে প্রকৃতিখণ্ডে ডে অধ্যায়ঃ।। वृक्ष्णि विकार की नृगा अं। শুভজানার্থ বৃহস্তি সঞ্চার-कानीन नकवारि मश्रविःगि নক্ষত্রযুক্ত নরাকারচক্রণ যথা । শীর্ষে চন্দারি রাজ্যা জলধি র शि करत प्रक्रित ठांशि हमीथा टिन्स कर्छ पिजृष्टि महन भन মিত রক্ষসি প্রীতিসত্ত। পাদ-

স্থাঃ ষট্চ প্রীজাণ পুন রপি জ লিধি বানহত্তে চ মৃত্যুণ নেত্রে ত্রীণি প্রদদ্যঃ সুখ মথ নিজভে বাক্পতেঃ সংক্রমকণিৎ ।। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বণ ।।

কৃষ্ণ ও কৃতে। ইতি কার্করক্রমঃ

। সপ্তমস্বরী। ও কৃষ্ণতে বর•
কন্যা। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বৃক্ষঃ পু॰ স্থাবরফোনিবিশেষঃ।
গাছ ইতি ভাষা। তৎপর্যায়ঃ।
নহীরুহঃ ২ শাখী ও বিটপী ৪
পাদপঃ ৫ তরুঃ ৬ অনোকছঃ ৭
কটঃ ৮ সালঃ ৯ পলাশী ১০ জঃ
১১ জনঃ ১২ অগমঃ ১৩। ইত্যমরঃ ।। অগচ্ছঃ ১৪ বিভিন্নঃ ১৫
মহারুট্ ১৬ কচিঃ ১৭ স্থিরঃ ১৮
কারকরঃ ১৯ নগঃ ২০ অগঃ ২১
কারকরঃ ১০ জারঃ ২৩ জারঃ
১৭ কারঃ ২৮ । ইতি জাটাধরঃ
।। ক্রেই ২৯ কিত্রুহঃ ৩০ অ-

াই ৩১ ভূক্তই ৩২ ভূজঃ
৩৩ বহাজ ৩৪ ধরনীক্রহঃ ৩৫
কিভিজঃ ৩৬ শালঃ ৩৭। ইতি
রাজনির্বন্টঃ ॥ #॥ তন্য বড়
জাতি বংগ। জন্টা দ্যা অগ্র-

বীজা মূলজা স্তৃৎপলাদয়ঃ ৷ প-र्द्यानम् इकामाः कन्फाः म-लकी मूथाः ॥ मानगमत्या वी-, जक्रशः म॰मूर्फ्जा ख्वामयः । मु र्बनम्भिकिशमा सर्छर मृ-ল জাতয়ঃ।। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। সংস্বেদজাপি বিজ্ঞেষ। বৃক্ষ গো পশু জন্তবঃ ৷ ইত্যগ্নিপুরাণণাঞ্চা৷ ভত্তপ্রদকৃকা যথা। প্রীভগবানু-বাচ। আশ্রমে নারিকেল । গৃ-হিণাঞ্চ ধনপ্রদঃ৷ শিবিরস্য যদী-শানে পূর্বে পুত্রপ্রদ স্তরুঃ॥ সর্ব-ত্র মঙ্গলার্হণ্চ তরুরাজে। মনো-হরঃ ৷ রসাল বৃক্ষঃ পূর্বক্মিষ্ণাণ मन्त्रदेश ।। ७७ अन्य সৰ্বত্ৰ সুরকারো নিশামষ।বিলু-क পনস किठत ज्ञीदा तम्ही তথা ৷৷ প্ৰজাপ্ৰদশ্চ পূৰ্বন্মিন্ দ-ক্ষিণে ধনদ স্তথা। সম্পৎপ্রদশ্চ সৰ্বত্ৰ যতে। হি বৰ্দ্ধতে গৃহী।। জন্বু-বৃকশ্চ দাডিশ্বঃ কদল্যামাতক স্ত-थ। रक्ष्यमन्ह शृर्वियम् मक्टिल মিত্ৰদ স্তথা ৷৷ সৰ্বত্ৰ শুভদ শৈচব ধন পুত্র শুভপ্রদঃ। হর্মপ্রদে। গু-বাকশ্চ দক্ষিণে পশ্চিমে তৃথা !! ঈশানে সুখদ শৈচব সৰ্বত্ৰৈবণ নি-गामय। मईव ठम्भकः छएका

ভূবি ভদ্ৰপ্ৰদ স্তথা।। অনাবৃ শ্চা-পি জন্মাণ্ডো নায়ায়ুশ্চসুকাসুকঃ । थड़्ज दी कर्किंग जानि निविद्य गक्रवाथेमा ॥ वाख्यः कान्नवितृ-শ্চ বাৰ্ত্তাঙ্গশ্চ শুভূপ্ৰদা। লতা-ফলঞ্চ শুভদ সৰ্বণ সৰ্বত্ৰ নিশ্চি-ত॰ ॥ # ॥ निविक्तवृका यथा। श्र-শস্তু॰ কথিতু॰ কারো নিষিদ্ধঞ্চ निमायस। वनावृत्का निविक्षम्छ শিवित्त नगत्त्र शिष्ठशंवत्ते। निवि-**দ্ধঃ শিবিরে নিত্য**° চৌরভয° ত-তঃ। নগরেষু প্রসিদ্ধশ্চ দর্শনাৎ পুণ্যদ স্তথা।। হেকারো তিন্তিডী वृत्का यञ्जाखः शतिवर्द्धायः । শরেণ ধনহানিঃ স্যাৎ প্রজাহা-নি ভবেদ্ধুব ।। শিবিরে ২তিনি-विकार नगरत किक्टिपन छ। न নিষিদ্ধঃ প্রসিদ্ধশ্চ নগরেষু তথা পুরে॥ বাট্যা সতিনিধিক্ষশ্চ প্রা-**ब्ह स्ट॰ ग**ित्रदर्कत्य । १ ब्हू तम्ह ডহু কৈবে নিষিদ্ধঃ শিবিরে তথা ॥ न निषिकः श्रीमक्षम् आरम्यू নগরেষু চা বৃক্ষণ চণকাদীনা शानाक यक्न अपः ॥ आरम्यू न-গরে চাপি শিবিরে চ তথৈব চ। ইক্বুকশ্চ শুভদঃ সন্তত শুভ-দ স্তথা ৷৷ অশোকশ্চ শিরীষশ্চ

কদয়শ্চ শুভপ্রদঃ। কট্টী হরিজা শুভদা শুভদ শ্চার্ক্রক স্তথা।। হ-রীতকী চ শুভদ। গ্রামেষ নগরেষূ চ। ন বাট্যা॰ ভদ্রদা নিত্য॰ তথা চামলকী ধুৰং।। ইতি এক্ষবৈবর্ত্তে শ্ৰীকৃষজন্মখণ্ডে ১০২ অধ্যায়ঃ।। অপিচ ৷ অপুত্রস্য চ পুত্রত্বং পা-দপা ইহ স্বতে । যত্নেনাপি চ রাজেন্দ্র অশ্বখারোপণ সরু।। স তে পুত্ৰ সহসাণাং কাৰ্য্য মেকঃ করিব্যতি ! ধনী চা**শ্বখবৃক্ষেণ অ**-শোকঃ শোকনাশনঃ 11 প্রক্রো যজ্প্রদঃ প্রোক্তো নিয়শ্চাসূপ্র-দঃস্তঃ। জযুকী নাকদা প্রোক্তা ভাষ্যাদা দাডিমী তথা ৷৷ ডুম্বরো রোগনাশায পলাশো ত্রহাদ স্ত-থা ৷ অর্কপুষ্পা রোপকাণা নি-ত্য তুষ্যেদিবাকরঃ ৷৷ 🗐 বৃক্ষঃ শন্ধরো দেবঃ পাটলাযান্ত পার্ব-তী। শিংসপাষা মঞ্চরসঃ দলে গন্ধৰ্ব সন্তনাঃ।। বিভীতকে দাস

র্কালো দাস্যদ স্তথা। অ-পত্যনাশক স্তালো বঙ্গলঃ সল-বর্দ্ধনঃ।। বহুভার্য্যা নারিকেলী জাক্ষঃ সর্বাঙ্গস্থারঃ। রতিপ্রদা ভথা কেলী কেতকী সর্বনাশিনী ১৮প্রতিষ্ঠাণ তেগ্যিষ্যন্তি যে ন-

রাঃ প্রক্রোপকাঃ। ইতি পাল্মে সৃষ্টিখণ্ডে বৃক্ষারোপণ নাম ২৬ অধ্যায়ঃ ॥ ৠ ৷৷ অস্য রোপণ ফ-न । यम जेवाह। वृक्ष खन्म नज् বল্ল্য স্তৃক্সারা স্তৃণজাতযঃ । य-ডেতে বৃক্ষ জাতীয়া স্তাসাং রো-পে ফল শৃগু॥ ষঃ পুমান্ রোপ-ষেদৃক্ষান্ ছাষা পুষ্প ফলোপগা-ন্। সৰ্ব সম্বোপভোগায় স যাতি পরমাণ গতিও।। ছায়। পুল্পোপ-গা॰ স্ত্রি॰শৎ ফল পুষ্প ক্রমাণ স্ত-থা ৷ রোপযিত্বা দশামূাণস্ত নরো ন নরকং ব্রজেৎ ৷৷ দেব দানব গ-ন্ধৰাঃ কিমরোরগ গুহুকাঃ। পশু পক্ষি মনুষ্যাশ্চ সংশ্রয়ন্তি সুদা क्रमान् ॥ शूर्यभाः मूत्रमनाः मर्द কলৈশ্চ পিতরঃ সদা। ছায্যা মে মনুষ্যা স্ত পশু পক্ষি মৃগা স্তথা।। পুলোপগন্ধা শ্চ ফলোপগন্ধান্ যঃপাদপানোপযতে মনুষ্যঃ। স-मृक्षाप्तरम वर्त्तरमा विमार नट्ड-দধিষ্ঠান বরু স বিপ্রঃ ৷৷ তক্ষাৎ সুবহবো বৃক্ষা রোপদাঃ শ্রেযো-ভি বাঞ্চতা। পুত্রবৎ পরিপা-ল্যাশ্চ তে পুত্রা ধর্মতঃ স্মৃতাঃ ।। কিং ধর্মা বিমুখৈ ম' তৈর্যঃ কেবল স্বার্থ হেতুভিঃ। ভরুপুত্রা বরু

ষে তু পরার্থেকানুবৃত্তযঃ।। পত্র পুষ্পা ফল চ্ছাষা মূল বন্ধল দাৰু-ভিঃ। পরেষা মুপন্সর্বন্তি তারযন্তি পিতামহান্।। ছেতার মপি স॰-প্রাপ্ত ছায়া পুষ্প ফলাদিভিঃা পূজযন্ত্যেৰ তরবো মুনিবদ্যেষ ব-র্জিতাঃ ৷৷ পিতর° নোপহি°সস্তি দ্রুষা দ্রবিণ লোভতঃ । তারুষস্তি চ মে সম্যক্ সৰ্বস্যাতিখ্যদাৰ-কাঃ ৷৷ তক্ষাত্তে পুত্ৰবৎ স্থাপ্যা বিধিবদ্দিজপুঙ্গব। দ্বিজ্ঞে পিতৃ মনুষ্যাণা মভোজ্যাঃ স্যার্যদা স-मा ।। जनकृ थ वृक्तताथी यः थ-তিগ্রাহারুচি দিজঃ। এতে স্বর্গ।-ম হীযন্তেযে চান্যে সত্য বাদিনঃ ।। ইত্যাদ্যে বহ্নিপুরাণে তভাগ वृक्क अने ना ना ना सारा कि ॥ অপিচ। ভূমিদানেন যে লোকা গোদানেন চ কীৰ্ত্তিভাঃ । তে লোকাঃ প্রাপ্যতে সুংজিঃ পাদ পানা॰ প্ররোহণে॥ অশ্বয মেক॰ পিচুমন্দ মেক ন্যগ্রেখ মেক দশ পুষ্পজাতীঃ। দে দে তথা দাডিম মাতৃলিঙ্গে পঞ্চামূবাপী নরকং ন ষাতি ৷৷ যথা সুপুল্রঃ স্ব-' লমুদ্ধরেদ্ধি যথাতিকৃৎস্নান্নিযম-প্রযন্নাৎ। তথাত্র বৃক্ষাঃ ফল পু- প ভূতাঃ স্বং সামিনং নরকাদু-দ্ধরম্ভি । গোকর্ণ উবাচ । ইশ্ব-নার্থং যথা নীত মমিহোত্রং ত-চ্যতে ।। ছাষা বিশ্রাম পথিকৈঃ

ना॰ निमर्यन ह। পত मून जगानी • क अवशर्य उत्तरिना • ॥ উপন্रৰস্তি বৃক্ষস্য পঞ্চযক্তঃ স উচ্যতে। গৃহ কৃত্যানি কফীনি ক্ষুজজম্ব গৃহা স্তথা।। সত্ৰ নিৰ্বৰ্ত্ত-ন প্রোক্ত ভিক্ষা পত্রৈঃ সমা-কৃতা। ফলস্তি বৎসরে মধ্যে দ্বি-वातः भाक्रनामयः ॥ माय्यमतः পিতু মাতু রূপকার কলেঃ কৃত॰ । এব॰ পুত্র সমারোপ্যা এব• ত-ত্ত্বিদে। বিদুঃ।। ইত্যাদি বারাহ পুরাণে গোকর্ণ মাহাত্ম্য নামা-शायः॥ शा अटक्ला वृका यथा । অশ্বংখ। বটবৃক্ষণ্ট ন চ্ছেতব্যঃ কদাচন ৷ ন চ্ছেতব্যো বিলুবৃক উভূম্বরশ্চ কদাচন।। কর্মাণার্টেশ্চ ব যে বৃক্ষা ন চ্ছেতব্যাঃ কদাচন। ইতি চ বারাহপুরাণে ত্রান্ধদী-कानृव॰ नानाशायः ॥ 🛊 ॥ व्-क्लार्थाण यथा। भूत्त्रम् त्यम् দৃশ্যম্ভে পাদপা কৈচব রোদিতাঃ । ৰূদভো বা হসভো বা সুবভো বা বহুনুসান্।। অরোগা বা বিনা

বাত॰ শাখা মুঞ্জ্যথ জনাঃ। कल॰ भूष्भ॰ उथा कात्न मर्भय-ন্তি দিহাযনাঃ ॥ পূৰ্বাবস্থাণ দর্শ-যন্তি ফল পুষ্পা: তথা ভবেৎ। ক্ষীর•ক্ষেহ•মদ• রক্ত•মধু তোষ• সুবন্তি চ ।। শুশান্তারোগাঃ সহ-সা শুষা রোহন্তি বা পুনঃ। উ ত্তিগ্ৰস্তীহ পতিতাঃ পতস্তি চ ত-পোন্নতাঃ ৷৷ এবং বক্যামি তে ব্ৰহ্ম-न् विशाक कल त्यव ह। त्रापतन ব্যাধি মভ্যেতি হুসনে দেশ বি-ज्ञनः ॥ भाशाक्षश्राचन क्रयोग সংগ্রামে যোধপাতন । বালানা यत्र अर्या दानाना कन श्रील-তা ৷৷ স্বরাফুভেদ॰ সরুতে ফল পুষ্প মনন্তর । ক্ষয সর্বত্র গো-कीरत स्नर्ट मूर्जिक नकन ॥ বাহনাপচয় মদ্য রক্ত সংগ্রাম নাদিশেৎ। মধাসুবে ভবেদ্ব্যাধি র্জনসাবে ন বর্ষতি ॥ অরোগ° শোষণ জ্ঞেষণ ব্ৰহ্ম দুৰ্ভিক লকণ । শুদ্ধেষু সংপ্ররোহ স্ত वीया मन्नक्ष शैयत्व ॥ उषात्न পতিতানাঞ্চ ভষ ভেদকর ভ-বেৎ। স্থানাৎ স্থানম্ভ গমনে দে-শিভস্ব স্তথা দিশেৎ।। জুলৎ-স্বপি চ বৃক্ষেয়ু রোদৎসু চ ধ- 🎚

নক্ষ । এতৎ পূজিত বৃক্ষেষু সর্ব॰ রাজ্ঞো বিপদ্যতে ॥ পুল্পে ফলে বা বিকৃতে রাজ্ঞো মৃত্যু• তথা দিশে९। অন্যেষু দৈব যু-ক্তেযু বৃক্ষোৎপাতেষু মন্ত্ৰিতঃ।। আচ্ছাদযিত্বা তং বৃক্ষণ গন্ধমাল্যৈ বিভূষযেৎ। বৃক্ষোপরি তথা ছ-ত্র॰ স্বর্যাৎ পাপপ্রশান্তবে ॥ শিবমভার্চ্চযেদেব পশু ঞ্চাম্মে निर्वारयः । भृत्वजा ३७ व-দোমা কৃত্বা ৰুজ জপেত্ৰথা।। **মধ্বাজ্য যুক্তেন ত্ পা**যসেন সং-পূজ্য বিপ্রা॰ শ্চতুরশ্চ দদ্যাৎ। গীতেন নৃত্যেন তথাৰ্চনেন দে-ব॰ হর॰ পাপবিনাশহেতে[।] ।। ইতি মাৎস্যে ২ন্তুতশান্তি বৃ-কোৎপাতপ্ৰশমন নাম ২০৬ অধ্যাবঃ ॥ ৠ। অথ বৃক্ষপ্রতিষ্ঠা । ভীষ্ম উবাচ। পাদপানা॰ বি-**धि॰ बन्धन् यथाविष्ठ**काहम । বিধিনা যেন কর্ত্তব্যু পাদপো-দ্যাপন বুধৈঃ ॥ যে চ লোকাঃ স্মৃতা স্তেষা॰ তানি চৈব বদস্ব মে ৷ পুলস্ত্য উবাচ। পাদপানাণ বিধিণ বক্ষ্যে তথৈবৈ।দ্যান ভূমিষু। ত-ডাগ বিধিবৎ সর্বণ সমাপ্তিণ জ-गनीश्वत ॥ कृष्। मख्य मण्डाद्र°

স্নাত্বা প্ৰয়ত মানসং। পূজ্যেদ্বা-শ্বণ তদ্বন্ধেম বস্ত্রানুলেপনৈঃ॥ मदो विश्वामरिकः मिकामाना भूम विভृषिणान् । वृक्षात्रात्ना तनः কৃত্য ৰাসোভি রভিবেফ্ষেৎ ॥ সূচ্যা চৈৰ তথা কাৰ্য্যণ সৰ্বেষাণ কৰ্নবেধন । জণ্ডলঞ্চাপি দাতব্য তদদোৰ শলাক্ষা ৷৷ ফলানি স গু চার্ফো বা কলধোতানি কার-যেও। প্ৰত্যেক সৰ্ব বৃক্ষাণা বেদ্যা॰ তানধিবাসষেৎ ॥ ধূপন্ত গুগ্গুলু শ্রেষ্ঠ তামুপাত্রে রধি-ষ্ঠিত । সৰ্বান্ ধান্যভূতঃ কৃত্বা शक्ष भागानुत्वलितः॥ ऋडान् স সৰ্বকৃকেযু স্থাপিয়েগা ব্ৰতী স্বয়ং । পূজ্যিত্ব। দিনান্তে চ স্বর্যান্ত্রিজ নিমন্ত্রণ ৷৷ যথা চলোকপালা-না মিক্রাদীনা বিধানতঃ। বন-স্পতে রধিবাস মেবং কার্য্যণ দ্বি-জাতিভিঃ ৷৷ ততঃ শুক্লাম্বরধরঃ সৌবর্ণ কৃতশেখরা । স্বর্ণ শৃ-ঙ্গাং কাংশ্যদোহাং গাং দদ্যা-ष्ड्रञ्गालिनीः॥ शयत्रिनीः तृक गशा मू॰ मृरक्षका। मूम श्रूथी । ত-তো ২ভিষেকমন্ত্রেণ বাদ্য মঙ্গল গীতকৈঃ ৷৷ খণ্ডজুঃ সামাথৰ্বাণাণ ্ধারণৈ রভিত স্তর্থা। তৈশ্চ স্ব-

रिष्ठः मः स्थान अधाषु सन भूक-वः॥ एका वत्रवत्र एका यज्ञा-নঃ স্বয়ণ জপেৎ। গোভি ৰিভব-তঃ স্বানৃত্বিজ স্ত স্মাহিতঃ ৷! र्म्यमृदेवः मकहरेकः ब्रह्म्मीरेयः পবিত্রকৈঃ ৷ বাসোভিঃ শ্যনী-रेयम्ठ मरहाशकत शामूरेकः ॥ की तामिटेंब दिलि प्रमाणवायिन-ন চতুষ্ট্য । হোমশ্চ সর্পিষা কা-र्या। यरेवः कृष्किलि ति ॥ ११-লাস সমিধঃ সস্তা শ্চতুর্থেক্লি ত-था धनवः। मिक्निना ह भून छ दध শ্রেষ্ঠা তত্রাপি শক্তিতঃ 11 যদ্য-मि**र्फे**जम॰ किक्षिखंखनागानमः সরঃ। আচার্য্যে দিগুণ দত্বা প্র-পিপত্য ক্ষমাপয়েৎ ।। অনেন বি-ধিনা যম্ভ কর্যাদৃকোৎসব মুদা । স্থান্ কামানবাপ্নোতি তত্ত-দানন্তা মশুতে।। যশ্চৈক মপি द्रार्जिस वृकः मः श्राश्रास्वृधः। সোপি স্বর্গে বসেদ্রাজন্ যাবদি-ব্দ শতত্রবং।। ভূত ভব্যাংশ্চ ম-নুজাণ স্তার্থেকোম সংমিতান্। পর্যাণ সিদ্ধি মাপ্পোতি পুনরা-বৃত্তি দুৰ্লভাণ ৷৷ য ইদং শৃণুযান্নি-ত্য প্রাববেদাপি মানবঃ। সো-পি সংগূজাতে দেবৈ ব্ৰহ্মলোকে

মহীযতে।। ইতি পাদ্মে সৃষ্টিপণ্ডে २७ व्यशायः ॥ ॥ तृक्टक्पत्न দোষো যথা। তন্মান চ্ছেদ্ৰেৎ বৃক্ষান্ সুপুষ্পা ফলিতান্ কদা । यमीराइ अन्वर्कि भ धनव्कि भ শাশ্বত ।। সন্নিধৌ দেবতানাঞ্চ শিলেফক চিতানপি। ছেদিতা ("इमरयह्माकान् यतक वृष्टि कू-দ্ভবৈঃ ॥ নৃপহানি ভবেচ্ছীয়ু॰ চিঞ্চাবৃক্ষে নিপাতিতে। সমিষো-शी कर यां जिमान्तक नि পাতিতে ৷৷ তস্মান্ন চ্ছেদযেদৃক্ত দেবতাধিষ্ঠিত কচিৎ। বাপী কৃপ তডাগানা ছেদনে রোধনে कृत्व ॥ अवानगञ्जनवा॰ वास्त्रि নরাণা॰ সুদুরাজনা॰। তদু॰ক ছেদযেদমস্ত বৃক্ষান্ ছাযাসুশী-তলান্ ৷৷ অসিপত্র বনে যোরে পীড্যতে যমকিশ্বরৈঃ । নগরো-পবনে বৃক্ষান্ প্রমাদান্ধি ছিন-ত্তি যঃ ৷৷ স গছেন্নরকণ নাম জ্মণ রৌজদর্শিন । বিল্বাদি शालनः अर्या। छ् ७ ७ ४५ मना-था ।। श्रीवृक्षात्नोशरष् शक्ष य-দি স্বৰ্গান্ন হীষতে। ইত্যাদ্যে ব-ক্লিপুরাণে বারুণারামা প্রতিষ্ঠা-शायः ॥ 🗱 ॥ ज्य वृक्वातः ११

নক্ত্রাদি । শতভিষা মূল° বি-শাখা মৃগশিরঃ উত্তরফল্গুনী উত্তরাষাঢা উত্তরভাত্রপৎ রো-হিণী হস্তা পুষ্যঃ রেবতী চ।। #।। রাজমার্ত্তথে ৷ প্রাজেশ শ্রবণো-ত্তরাদিতি মমা মার্ত্তও তিষ্যাশ্বি-নী পৌকানুক্ষমরীচয়ঃ শতভি-ষা স্বাতি বিশাখা তথা। জীবা-র্বেন্দু সিতেন্দুনন্দন দিনে বারে স্থিরস্যোদ্ধে শস্যানা॰ বপনে ভবস্তি লবনে শস্তে তিথৌ রো-পণে।। 🗱।। হেমান্তম। বৃক্ষবীজ স্নাতো মন্ত্রেণ রোপযেৎ। বসুধে-তি সুশীতেতি পুণ্যদৈতি ধরেতি **চ ।। নম স্তে সুভগে নিত্য॰ জ-**মোয॰ বৰ্দ্ধতা নিতি !। ৠ।। অথ বৃক্ষপ্রতিষ্ঠা নক্ষত্রাণি। পুষ্যঃ অ-শ্বিনী জ্যেষ্ঠা পূৰ্বফল্গুনী ধনি-ষ্ঠা মৃগশিরঃ স্বাতী আর্জা মহা রোহিণী মূল হস্তা রেবতী অনু-রাধা শ্রবণা পুনর্বসুশ্চ । তথাহি । পুষ্যাশ্বি শক্র ভগদৈবত বাসবে-ষু চন্দ্রানিলেশ মঘ রোহিণী মূল হস্তে। পৌক্ষানুরাধ হরিভেষু পু-নৰ্ৰসৌচ কাৰ্য্যাভিষেক ভৰু ভূ-তপতি প্রতিষ্ঠা 🛚 🗱 🕦 অথ বি-হিত তিথ্যাদিঃ। ভবিষ্যে। প্রতি-

বৃক্ষভ

পচ্চ দ্বিতীয়া চ তৃতীয়া পঞ্চনী তথা। দশনী ত্রমোদশী চৈব পৌর্থনাসী চ কীর্ত্তিতা।। সো-নো বৃহস্পতি শৈচব শুক্রশৈচব তথা বুধঃ। এতে সৌমাগ্রহাঃ প্রোক্তাঃ প্রতিষ্ঠা যাগ কর্মাণি।।

ত জ্যোতিস্তত্ত্ব ।।
বৃক্ষকঃ পুণ স্বটজবৃক্ষঃ ।
রত্নমালা ।। বৃক্ষমাত্রঞ্ব ।।
বৃক্ষচরঃ পুণ বানরঃ। ইতি ধনপ্রবং ।।

বৃক্ষজ্যে ক্লী বহুনা বৃক্ষাণা হাষা। যথা। বৃক্ষদা বৃক্ষজ্যে। বৃক্ষজ্যে। বৃক্ষজ্যে। বৃক্ষজ্যে। বৃক্ষজ্যে। বহুকা বহুনাঞ্চেদিতি ক্লীবন্ধ। ইতি স্ত্ৰীনপু শকলিক্ষ সংগ্ৰহে-ভরতঃ।।

বৃক্ষধূপঃ পু॰ **প্রাবেকঃ।** রাজনির্ঘণীঃ।

वृक्षनाथः पू॰ वहवृक्षः। ইতি

শব্দরত্বাবলী।।

ৰৃক্ষপাকঃ পু॰ বটবৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্ৰিকা।।

বৃক্ষভবন॰ ক্লী বৃক্ষকোটর । ইতি শব্দচন্দ্রিকা।

বৃক্ষভকা স্ত্রী বন্দাকঃ। ইতি

বৃক্ষায়

ভাবপ্রকাশঃ ।।
বৃক্ষভিৎ > স্ত্রী বাসী । ইতি হেমবৃক্ষভিদ > চক্রঃ ।।
বৃক্ষভেদী পুণ বৃক্ষাদনঃ । নেহানি ইতি ভাষা । ইত্যমরঃ ॥
টিকঃ । ইতি হেমচক্রঃ ।।

বৃক্ষমৰ্ক্ষ টিকা স্ত্ৰী জন্তবিশেষঃ।
কাঠ্বিডাল ইতি ভাষা। ইতি
কেচিৎ।।

বৃক্ষমৃদ্ভঃ পু• জলবেতসঃ।ইতি শব্দচন্দ্রিক।।।

বৃক্ষরহা স্ত্রী বন্দা। ইত্যমরং।।
অমৃতশ্রবাইতিরাজনির্ঘণ্টঃ।।
বৃক্ষবাটিকা স্ত্রী অমাত্যগণিকাগেহোপবনং। ইত্যমরং।।
বক্ষাদেনং প্রং বক্ষাদেনং প্রং বক্ষাদেনং

বৃক্ষাদনঃ পু॰ বৃক্ষভেদী। নে-হানি ইতি ভাষা। ইত্যমরঃ।। অশ্বথবৃক্ষঃ।। মধুচ্ছত্র॰।। স্বঠা-রঃ। ইতি মেদিনী।। পিষালঃ। ত ধরণিঃ।।

বৃক্ষাদনী স্ত্রী বন্দা ।। বিদারী-বন্দঃ। ইতি মেদিনী ।।

বৃক্ষাদিরুহকণ ক্লী আলিঙ্গন । বৃক্ষাদিরতকণ ইতি শব্দমালা।। বৃক্ষাম ক্লী মহাম । তেম্বলী-তিখ্যাতণ ইতি রাষমুক্ষটা। ম-হাদা। ইতি ভরতাদ্যা। অম্বল-

ঙ্গটা। ইতি সারসুন্দরী।। চুকা। ইতি ভানুদীক্ষিতাদযঃ ॥ তৎ-পর্যায়ঃ। তিন্তিডীক ২ চুক্রণ ৩। ইত্যমরঃ ।। অমুশাক ৪ চক্ৰায়• ৫ তিত্তি ডীফল॰ ৬ শা-কাম্রণ ৭ অম্বপুরণ ৮ পূরাম্রণ ১ রক্তপূরক ১০ চূডাম ১১ বী-জায়ে ১২ ফলায়ক ১৩ অম্ল-বৃক্ষণ ১৪ অমুফল ১৫ রসাম্লণ ১৬ শ্রেষ্ঠায় ১৭ অত্যয় ১৮ **अभ्रेतीकः ३२** हुक्कनः २० । অস্য গুণাঃ ৷ কটুত্বণ ৷ কষাযত্বণ । উक्षष्ठ । किया में खुका मभी-রোদর হৃদ্দাদাদি গুল্মাতিসার ত্রণদোষ নাশিত্বঞ্চ। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ॥ অপিচ। বৃক্ষাম্ল মাম মশ্লোক্ষণ বাতম কফপিত্তল। পৰস্ব গুৰু সংগ্ৰাহি কটুক তু-বর লঘু ৷৷ অফ্লোক রোচন ৰক্ষণ দীপন কফ বাতক্ৎ। তৃক্ষার্শো গ্রহণী গুলা শূল হা-দ্রোগ জম্বজিৎ ।। ইতি ভাব-প্রকাশঃ॥

বৃক্ষায়ঃ পু॰ আমাতকঃ। ইতি শব্দচন্দ্রকা ॥

वृक्षार्थ खी महारमना। রাজনির্ঘণ্টঃ ॥

বেগ वृक्षालयः श्रू॰ शकी। ইতি শব্দ-याना ॥ বৃক্ষাবাসঃ পু॰ বৃক্ষকোটরবাসী। ইতি কেচিৎ ॥ वृक्षाअभी पू॰ कूटान्कः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ বৃক্ষোৎপলঃ পু॰ কর্ণিকারঃ। ইতি রত্নমালা ॥ বু গি ঞ বৃত্যা । ইতি কবিকন্ধ-ক্রমঃ।। গি ঞ বৃণাতি বৃণীতে। वृर्नः वृर्निः। ইতি দুর্গাদাসः॥ বে ঐ ঞ স্যুতৌ।ইতি কবিকন্ধ-ক্রমঃ।। সূতি স্তম্ভসন্তান । ঐ উষাৎ ৷ ঞ বয়তি বয়তে তন্ত্ৰ•

তন্ত্রবাষঃ। ইভি দুর্গাদাসঃ॥ বেকটঃ পু॰ বৈকটিকঃ ৷৷ মৎস্য-ভেদঃ। ভেকটী ইতি ভাষা॥ যুব। । ইতি মেদিনী ।। বিদূষকঃ । ইতি শব্দরত্নাবলী।। তত্র প বগী য বকারাদৌ লিখিতঃ।। বেগঃ পু॰ প্রবাহঃ। তৎপর্য্যাযঃ

। ওঘঃ ৩ বেণী ৪ ধারা ৫। ইতি হেমচন্দ্রঃ ৷৷ জবঃ ৷ তৎপর্য্যায়ঃ৷ র॰হঃ ৩ তরঃ ৪ রুষঃ ৫ স্যদঃ ৬। ইত্যমরঃ॥ মহাকালকলণ ইতি মেদিনী।। রেতঃ। ইতিহেমচন্দ্রঃ ।। মূত্রবিষ্ঠাদিনির্গমপ্রবৃতিঃ

ইতি ভরতঃ।। সংস্কারবিশেষঃ। যথা। স্পর্শাদযোকৌ বেগাখ্য সংস্কারো সরুতো গুণাঃ যেকী স্পূৰ্শাদয়ো ৰূপণ দ্ৰবো বেগশ্চ তেজসি ॥ স্পর্শাদযোক্টো বে-গশ্চ দ্রবন্ধ গুরুত্বকং ৷ ব্রপণ রুস স্তথা ক্ষেহ্যে বারিণ্যেতে চ-जूर्मभा। ইতি ভাষাপরিচ্ছেদঃ ॥ 🗱 ॥ বেগধারণ নিষেধো যথা । বেগরোধ ন কর্ত্তব্য মন্যত্র ক্রোধবেগতঃ। ইতি আফ্লিক-তত্ত্বপৃত বিক্পর্যোতরবচন ।। অণিচ। সভাবতঃ প্রবৃত্তানা॰ यलामीना॰ जिजीवियुः। न বে-शाकातरम्कीतः कामामीनाक ধারযেও।। ইতি রাজবল্লভঃ।। বেগনাশনঃ পু॰ শ্লেমা। ইতি শ कत्रवावनी ॥ বেগসরঃ পু বেগগামিছ্যঃ। তৎপর্যায়ঃ ৷ বেসরঃ ২ অশ্ব-তরঃ ৩। ইতি হেমচক্রঃ।। বেগিতঃ ত্রি বেগবিশিষ্টঃ৷ যথা । ত্যাযুর্বেনীষে। ন বেগিতো ২ন্যাসিক্তিঃ স্যাৎ নাজিয়া সা-ধ্য নান্য । ইত্যাহ্নিকতত্ত্ব ॥ বেলিছরিণঃ পু॰ শ্রীকারীমৃগঃ। रेजि রাজনির্ঘণীঃ ॥

বেগী তি বেগবান্। তৎপৰ্যা-মঃ। জঙ্ঘাকারিকঃ ২ জাঙ্ঘিকঃ ৩ তরস্বী ৪ ত্বরিতঃ ৫ প্রজবী ৬ জবনঃ ৭ জবঃ ৮। ইত্যমরঃ ॥ শ্যেনপক্ষী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। বেচা স্ত্রী সূল্যণ বিচি লিখে ঞ পৃথক্দ্বে ইত্যক্ষাৎ অন্ তত আপ্। यथा। বেচা মূল্যঞ্বে-তন॰। ইতি হলাযুধঃ।। বেজানী ন্ত্রী गোমরাজী।ইতি नकि छिक। ॥ বেড॰ ক্লী সান্দ্রবিচ্ছিয়চন্দ্রন৽1 ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বেডা স্ত্রী নে কা। ইতি হেম-চন্দ্ৰ ।৷ বেডীতি ক্ষচিৎ পাঠঃ ॥ বেচমিকা স্ত্রী রোটিকাবিশেষঃ । यथा। नाय शिक्षिक्या शृर्वश-র্ভা গোগুম চূর্ণতঃ। রচিতা রো-টিকা সৈব প্রোক্তা বেচমিকা वूरिषः ॥ ভবেদ্বেচনিক। वन्।। বৃষ্যা ৰুচ্যানিলাপহা। উষ্ণা मंख्यनी धनी वृण्ह्मी खळना পরে ।। ভিন্ন মূত্র মল। স্তন্য মে-मः शिख क्कथना । **अनकी**ना-ৰ্দ্ধিত শ্বাস যকৃৎ শূলানি নাশ-যেৎ।। ইতি ভাবপ্রকাশঃ॥ বেণ ঋ এ निশायन ॥ वां पिळा-

দান গমন জ্ঞান চিন্তাসু।ইতি কবিকল্পজ্ঞনঃ ৷ ঋ অবিবেণৎ ৷ ঞ বেণতি বেণতে ৷ নিশাননং চাক্ষ্যজ্ঞানং ৷ বাদিত্রং নুরজা-দি তস্যাদানং বাদিত্রাদানং ৷ বাদিত্রং বাদিত্রবিষযক্তিয়া ই-ত্যেকে। হর্থঃ ইত্যেকে ৷ ইতি-দুর্গাদাসঃ ৷৷

বেণঃ পু॰ বর্ণসঙ্করজাতিবিশেষঃ । সতু অষষ্ঠ্যাণ বৈদেহকাজ্জা-ভঃ। যথা। বৈদেহকেন স্বহ মূৎপক্ষে। বেণ উচ্যতে। নান্বে ১০ অখ্যাবঃ ॥ *॥ ত্রে-তাযুগীষ সূর্য্যবংশীষ চতুর্থনৃপঃ 1 স তু পৃথুরাজপিত। যথা বি-ফুপুরাণে। সৎপুত্রেণ তু জা-তেন বেণোপি ত্রিদিব যযৌ। পুনাম্বো নরকাত্রাতঃ স তেন সুমহাত্মনা ।। তেন সুপুত্রেণ মৃতবেণ দক্ষিণহস্ত মন্থন জাতে-ন পৃথুন।। ইতি শুদ্ধিতত্ত্ব ॥ বেণিঃ স্ত্রী প্রোষিতভত্কাদি-ধার্য্যকেশরচনাবিশেষঃ। ইতি ভরতঃ ॥ বিরহিণীবদ্ধকচঃ । ইতি জটাধরঃ ॥ তৎপর্য্যায়ঃ। প্রবেণিঃ ২। ইত্যমরঃ।। বেণী ৩ প্রবেণী ৪1 ইতি ভর্তঃ 11 বেণি-

কা ৫ । ইতি শব্দমালা । জলসমূহঃ । ইতি জটাধরঃ । । যথ।
প্রধাণে গঙ্গা যমুন। সরস্বতী
মেলনং ত্রিবেণী ।।
বেণিকা স্ত্রী কেশবন্ধনবিশেষঃ ।
ইতি শব্দমালা ।।
বেণিবেধনী স্ত্রী জলৌকা। ইতি

বেণিমাধবং পূ॰ প্রসাগস্থপাষা-• শম্বচতুর্জ্জ দেবতাবিশেষঃ । ইতি লোকপ্রসিদ্ধঃ ।।

ত্রিকা ওলেযঃ।।

विशे खी अविशे। हुत्वत्रविजेशी ইতিভাষা। ইতি ভরতঃ।। তৎ-পৰ্য্যাযো বেণি শব্দে ডক্টব্যঃ।। দেবতাডবৃক্ষঃ । ইত্যমরঃ ॥ মে-ষী।। প্রবাহঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ য় নদীবিশেষঃ । ইতি মেদিনী ।। তস্যা উৎপত্তি র্যথা । পৃথু-রুবাচ। কৃষণ বেণ্যো স্তটাদ্য-স্মাচ্ছিব বিফুগণৈঃ পুরা । ব-ণিক্ শরীরাৎ কলহা নিরস্তা কথিতা ত্বধা ।। প্রভাবস্ত তথে। ৰ্নদ্যোঃ কিয়া ক্ষেত্ৰস্য তস্য বা । তন্মে কথষ সৰ্বত্ত বিস্মযো ২ত্ৰ মহান্মম।। নারদ উবাচ। কৃষ্ণা কৃষ্ণতনুঃ সাক্ষাদেণী সাক্ষাম-হেশ্বরঃ। তৎ সহম প্রভাবয়

নাল বক্তু চতুর্মখঃ।। তথাপি তৎ সমুৎপত্তি কীর্ত্তবিষ্যামি তে শৃণু । চাক্ষ্ম্যান্তরে পূর্ব॰ মনে। দেঁবপিতামহঃ ।। সহ্যদ্রি-'শিখরে রম্যে যজনাধোদ্যতো ২ভবৎ। স কৃত্বা যজ্ঞ সম্ভারান্ সর্বদেবগণৈ বৃতঃ।। যুক্তা হরি হরাভ্যা॰ হি তিলারেঃ শিখরণ यरो । जृशानरा गूनिशना गू-ষ্ঠুৰ্ত্তে ব্ৰহ্মদৈৰতে।। তদ্য দীকা বিধানায় সমাজ চক্রু রাদৃতা । অথ জ্যেষ্ঠা॰ স্বরা॰ পত্নী মাহূ-যাঞ্চজু রীশ্বরাঃ॥ সা শনৈ রায-ষৌ তাবৎ ভৃগু বিকু মুবাচ হ। ভূগু রুবাচ। বিশোষরা ম্বধাহূতা माणासाठि न हि श्वतः। मृह्र्छ।-তিক্রনে চৈব কার্য্যা দীক্ষা বিধিঃ कथः॥ विक् क्या । नाया कि ति ८ স্বরা শীঘুণ গাষত্র্যত্র বিধীযতাণ। এষাপি ন ভবেদস্য ভার্য্যা কি॰ পুণ্যকর্মণি।। নারদ উবাচ। এব মেব হি রুদ্রোপি বিষ্ণুবাক্য মম-ন্যত। তচ্ছুত্বা স ভৃগু ৰ্ৰাক্য° গাযত্রী॰ ব্রহ্মণ স্তদ্ধ ॥ নিবেশ্য দ-ক্ষিণে ভাগে দীক্ষাবিধি মথাক-রোৎ॥ যাবদ্দীক্ষাবিধিণ তস্য বি-ধে শ্চকু মুনীশ্বরাঃ ৷৷ তাবদভ্যা-

ষযৌ তত্র স্বরা যজ্ঞ ফ্লে নৃপ । তত স্তা॰ দীক্ষিতা॰ দৃষ্ট্ৰা গাৰ্ত্তীণ ব্রহ্মণা সহ।। সগত্নী সা পরা ক্রো-ধাৎ স্বরা বচন মত্রবীৎ। স্বরো-বাচ। অপূজ্যা যত্র পূজ্যন্তে পূ-জ্যানাঞ্চ ব্যতিক্রমঃ। ত্রীণি তত্র ভবিষ্যন্তি দুর্ভিক্ষণ মরণণ ভ্যণ ॥ মদাসনে কনিপ্তেয় ভবক্তিঃ স-মিবেশিতা। তম্মাৎ সর্বে জড়ী-ভূতা নদীৰূপা হি নিশ্চিত ।। ই-যঞ্চ দক্ষিণে ভাগে হ্যুপবিফী ম-দাসনে। তত্মাল্লোকে সদা দৃশ্যা তনুকপাস্ত নিম্নগা।। নারদ উ-বাচ। তত স্তৎ শাপ মাকর্ণ্য গা-যত্রী কম্পিতাধরা। সমুখাযাশ-পদেবৈ বাৰ্য্যমাণাপি তা॰ স্বরাণ ॥ গাযত্র্যবাচ। তব ভর্ত্ত। যথা ব্ৰহ্মা নমাপ্যেষ তথা খলু। বৃথা শপসি যত্মান্মাণ ভব ত্বমপি নিয়-গা ।। নারদ উবাচ । ততো হাহ। কৃতাঃ সর্বে শিব বিফু মুখেশ্বরাঃ । প্রণম্য দণ্ডবৎ ভূমে। স্বরাণ তত্র বিজিজ্ঞপুঃ।। দেবাউচুঃ। দেবি শপ্তা বয়ু সর্বে ব্রহ্মাদ্যাপি ত্বয়া ২ধনা। যদি সর্বে জডীভূতা ভ বিষ্যামে। ২ত্র নিম্নগাঃ ॥ তন্। লোক ত্রষণ চৈতৎ বিনশ্যতি ঢ

নিশ্চিত। অবিবেক কৃত স্তস্মাৎ শাপো ২ষণ বিনিবৰ্ত্ততাণ ৷৷ স্বরো বাচ। নার্ক্তিতো হি গণাধ্যকো ভবন্ডি র্যৎ সুরোত্তমাঃ। তস্মা-দিম্বং সমুৎপন্ন মবোধ জনিতং খলু ॥ নাপি নছচন হেতদসত্য । খলু জাযতে। তন্মাৎ স্বাপ্টেশ জ্ডীভূতা যূষ ভবত নিম্নগাঃ।। আবামপি সপত্নো চ স্বাণ্শাভ মিপ নিয়গে। ভবিষ্যামে। ২ত্র ভে। দেবাঃ পশ্চিমাভিমুখা বহে ।। নারদ উবাচ। ইতি তদ্বচন॰ শ্ৰেস্বা ব্ৰহ্ম বিষ্ণু মহেশ্বরাঃ। জড-ৰূপাভবন্ধদ্যঃ স্বাণ্শেনৈব তদা-নৃপ।। তস্মাদ্বিকু রভূৎ কৃষণ বে-ণী দেবে। মহেশ্বরঃ। ত্রন্ধা কন্স-দ্মিনী চান্যা পৃথগেব বভূব তু॥ ইতি পাঝোত্তরখণ্ডে ১৫৬ অধ্যা-যঃ ।। 🟶 ।। অন্যক্ত । সরস্বতী র-জোৰপা তমোৰপা কলিঙ্গজা ৷ সত্ত্বপা চ গঙ্গাত্র নযন্তি ব্রহ্ম নিৰ্গুণ ৷৷ ইষ বেণী হি নিঃশ্ৰে-ণী বন্ধবৰ্গ প্ৰযাস্যতঃ । জন্তো ৰ্ষিশুদ্ধ দেহস্য শ্ৰদ্ধা শ্ৰদ্ধাপ্পুতস্য চ !৷ কাশীতি কার্চিদবল। ভুব-নেতু বৃচঃ লোলার্চ্চ কেশব বি-त्लाल विल्लाहन। **५। छटला य्**श-

ঞ্চ বরণাসি রিষণ তদীষা বেণী-তি যাত্র গদিতাক্ষয় শর্মাভূমিঃ।। ইতি কাশীখণ্ডে ৭ অধ্যায়ঃ।। বেণীরঃ পুণ অৱিষ্টবৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্রিক।।।

বেণীসংখ্যাঃ পুং ভটনারাষণকৃতসপ্তাক্ষযুক্তনাটকবি প্রাং
ভার দুর্যোধন কর্তৃক ডেনা
কেশাক্ষনাবধি ভারধানতে ।
কেশাক্ষনাবধি ভারধানতে ।
কেশাক্ষনাবধি ভারধানতে ।
কিবিজৈ রপ্যেভি লু লিত নকরদেন মধুকরৈঃ ব লৈ রিজেনা রস্তশুরিত ইব শভিন্ন নুজনঃ । বিধতাং সিদ্ধিং নো লগন স্ভাগ
মন্য সদসঃ প্রানীর্লিং পুলালা
হিরচরণযো রঞ্জলি র্ষণ ।।

বেণুঃ পুণ বংশঃ। ইত্যমরঃ।।
বংশী। ইতি শব্দরত্বাবলী।। নৃপবিশেষঃ। ইতি মেদিনী।। বেণো রুৎপত্তি র্যথা। বেণু র্যঃ শৃণু
তং বিপ্র তবাপি বিদিতং তথা।
দিজ আসীচ্ছান্তমনাঃ কৃত শান্তপনাদিভিঃ ।। নামা দেবত্রতো দান্তঃ কর্মকাণ্ডবিশারদঃ।
অবৈশ্বব জনত্রাত মধ্যবত্তী ক্রিযাপরঃ ।। একদাপি ন ওপ্রাব

' ষক্তেশো ২স্তীতি ভূপতে। তস্য গেহ মথাভ্যাগাদেদান্ত কৃত নিশ্চযঃ॥মন্তক্তঃকোপি পূজাণ म जूनमीमन वातिना। कृजवा ख গৃহে किञ्चिৎ कल गृज॰ नारदम-যৎ ৷৷ স্নান বারি ফলং কিঞ্চিৎ 🎚 তম্মে প্রীত্যা দদৌ সুধীঃ। অ-শ্ৰদ্ধবান্বিত কৃত্বা সোপ্যগৃহাৎ দ্বিজন্মনঃ।। তেন পাপেন **স**্-জাত বেণুত্ব মৃতিদাৰুণ ৷ তেন পুণ্যেন তস্যাৰ্থো মদীয প্ৰিয়তা॰ গতঃ॥ অধুনা সো ২পি রাজেব কেতুমালে বিরাজতে। যুগান্তে তু বিক্তুপরো ভূত্বা ত্রহ্মত্ব মাঞ্চ্য-তি ৷৷ ইতি পাদ্মেপা তালখণ্ডে ৫ व्यथायः॥

বেণুক° ক্লী তোত্র°া ইতি হে-মচস্রঃ।

বেণুকর্ক্করঃ পু॰ করীরবৃক্ষঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বেণুজঃ পু• বেণুষবঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।

বেণুধাঃ পু॰ বেণুবাদকঃ। ইত্য-মরঃ।।

বেণুন° ক্লী মরিচ°। ইতি রত্ন-মালা।। বেণুজ মিতিচ পাঠঃ।। বেণুপত্রী স্ত্রী বংশপত্রীবৃক্ষঃ। তৎপর্য্যাযঃ। হিঙ্গুপণী ২ নাডী ৩ হিঙ্গুশিরাটিকা ৪। ইতি রত্ন-মালা।।

বেণ্যবঃ পুং বংশফলং। বাশেরচালু ইতি ভাষা। তৎপর্যামঃ
। বেণুজঃ ২ বেণুবীজং ও বংশজঃ ৪ বংশতপুলঃ ৫ বংশধানাং
৬ বংশাহঃ ৭। অস্য গুণাঃ ।
কক্ষত্বং। ক্যাযত্বং। কটুপাকিত্বং। ব্দ্বসূত্রত্বং। কক্ষত্বং। বাত
পিত্ত করত্বং। সারকত্বন্ধ। ইতি
রাজনির্যন্টঃ ॥ অপিচ। তাল্য:
বাস্ত সরা কক্ষাঃ ক্যাযাঃ কটুপাকিনঃ। বাতপিত্তকরা উষ্ণা
বদ্ধসূত্রাঃ ক্ফাপহাঃ ॥ ইতি
ভাবপ্রকাশঃ॥

বেণুবাদঃ পু॰ বৈণুকঃ। ইতি রত্নমালা।।

বেণ্ৰীজ° ক্লী বেণুষবঃ। ইতি রাজনির্ঘলঃ॥

বেতঃ পু॰ বেত্রঃ। ইতি রাজ-নির্ঘন্টঃ।।

বেতন° ক্লী কর্মদক্ষিণা। মাহি-না ইতি মজুরীতি চ ভাষা। তৎপর্য্যাষঃ। কর্মণ্যা ২ বিধা ৩ ভূত্যা ৪ ভূতিঃ ৫ ভর্মা ৬ ভরণ্য॰ ৭ ভরণ ৮ মূল্য়• ৯ নির্বেশঃ ১•

পণঃ ১১। ইত্যমরঃ ॥ বিষ্টিঃ ১২ । ইতি জটাধরঃ।। জীবনোপা-यः। তৎপर्यायः। आक्रीतः २ জীবন° ৩ বাৰ্ত্তা ৪ জীবিকা ৫ বৃত্তিঃ ৬। ইতি হেমচন্দ্ৰঃ।। ৰ প্য°। ইতি শব্দচন্দ্ৰিকা॥ বেতসঃ পু॰ লতাবিশেষঃ ৷ ব্যসা 'ইতি ভাষা। ইতি ভরতঃ ।৷ তৎ-পর্য্যায়ঃ ৷ রথঃ ২ অভুপুষ্ণঃ ৩ বিদ্ৰাঃ ৪ শীতঃ ৫ বানীরঃ ৬ বঞ্জঃ १। ইত্যমরঃ ॥ প্রিয়ঃ ৮। ইতি রত্নমালা।। গন্ধপুশঃ ৯ রথাভুঃ ১০ বেতসী ১১। ইতি শব্দরত্নাবলী।। নিচ্লঃ ১২ দী-র্ঘপত্রকঃ ১৩ কলমঃ ১৪ মঞ্জরী- 🎚 ন্মুঃ ১৫ সুষেণঃ ১৬ গদ্ধপুষ্প-॥ কঃ ১৭। অস্যগুরাঃ। স্বাদেক-টুর'। শীতর'। ভূত রক্তপি- ∥ তোভবরোগ লপ্তদোষ নাশি-ত্বঞ্চ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ অ-পিচ। বেতসে। ননুকঃ প্রো-ক্তো বাণীরো রঞ্জন স্তথা। অ-ভূপুষ্পদ্চ বিদুলো রথঃ শীতশ্চ কীর্ত্তিতঃ।। বেতসঃ শীতলো णाश्राद्यां सानिक्षयुगान् । হন্তি বীদপ কৃচ্ছাসু পিতাখ-ति क्कानिनाम् ॥ रेंछि जाव-

প্রকাশঃ 11 বেতসায়ঃ পু॰ অম্বেতসঃ। জটাধরঃা 💮 🕆 বেতদী স্ত্রী বেতসঃ ৷ ইতি শব্দ-तञ्जावनी ॥ বেতস্বান ত্রি বেতসলতাবছল-দেশঃ। ইত্যমরভরতৌ।। বেতালঃ পু॰ দ্বারপালকঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ৷৷ ভূতাধিষ্ঠিতশ-বঃ। ইত্যমরঃ।। মলভেদঃ। ইতি ভরতঃ।। শিবগণাধিপবিশেষঃ। ষথা। সগর উবাচ। কোসৌ ভৈরব নামাভূৎ কো বা বেতা-ল সংজ্ঞকঃ। কথং বা তৌ শরী-রেণ মানুষেণ গণাধিপৌ ॥ অ-ভূতা দিজ শাৰ্দূল তমে বদ মহামুনে। শ্ৰীঔর্ব উবাচ। শৃণু রাজন্ প্রবক্যানি মহাকালন্য ভূঙ্গিণঃ। ভৈরবস্যাপি চরিত॰ বেতালস্য মহাত্মনঃ ॥ সোসৌ ভূপী হরসুতো মহাকালোপি ভর্গজঃ। তাবেব গৌরী শাপেন সমূষ নরষোনিজৌ ।। বেতাল ভৈরবৌ জাতৌ গৃথিব্যা॰ নৃপ-বেশ্যনি । ইতি কালিকাপুরাণে ৪৫ অধ্যায়ঃ ॥ ৠ॥ তস্যোৎপ-छापि यथा। औदम्बादावाह। म-

নৈব মানুষী মূর্ত্তি রিষণ বৃষত-কেতন। বিশাসি তেত্র বচনা-मृष्यामय मृजदयः ॥ श्रवित्व-শ ততো দেবী স্বয়ণ তারাবতী . ভনৌ ৷ মহাদেবোপি তস্যান্ত কামার্থ॰ সমুপস্থিতঃ ॥ ততঃ সাপর্বাবিষ্টা দেবী তারাবতী সতী। কামবান প্রহাদেব স্বয-মেবাভবন্মদা ৷৷ তক্ষিন কালে ২ভবলার্ত্ত কাপালী চান্থিমা-ল্যধৃক্। কামাবসানে তস্যাম্ব সদ্যোজাত সূত্র্ব।। অভব-মৃপশাৰ্দূল তথা শাখামৃগানন° । অথ তারাবতী দেবী সূতে। দৃষ্ঠা কিতিস্থিতো ॥ ভূমৌ ম-লিন বেশেন মন্যুনা সমুপাবি-শ্ । ভর্ত্ত রাগমন পশ্ কা-ব্দস্তী ভৰ্গ ভাষিত ।। অথ ক্ষণামহাভাগঃ স রাজা চন্দ্র-শেখরঃ। প্রাসাদ পৃষ্ঠে আগ-চ্ছদুষ্টু॰ তারাবতী॰ তদা ॥ দ-দর্শ পতিতাণ ভূমৌ মুক্তকেশীণ নিৰুৎসবাং। সুতৌ চ পতিতো ভূমো চন্দ্র সূর্য্য সমপ্রভো ॥ वानज्ञातमा न ममृत्म अमरका-ভ॰ বৃষস্য চ ৷ ততঃ স রাজা ন্য-গদৎ ত॰ মুনি॰ প্রহসমুদ। ॥ পালিথিয়ে শস্তুসুতৌ যথা ল ভাগ সদৈব হি ৷ কিন্তুতৌ মুনি শাদূল স্বং সংস্কুরু যথাবিধি ৷৷ স্বর্ক উবাচ ৷ তত স্তযো র্মাম চক্রে নারদো বচনামূপ ৷ জ্যো-প্রো তেরব নামাভূৎ বীরঃ পু-ল্রো ভযঙ্করঃ ৷৷ বেতাল সদৃশ কৃষ্ণো বেতালো হভূত্তথাপরঃ ৷ ইতি চক্রে তযো নাম দেবর্ষি র্ক্সনঃ সুতঃ ৷৷ ইতি কালিকা-পুরাণে ৪৯ অধ্যাষঃ ৷৷

বেতালভটঃ পু॰ রাজবিক্রমাদিতাস্য নবরত্বাস্তর্গতরত্ববিশেষঃ ৷ যথা ৷ ধ্যস্তরিঃ ক্ষপণকানরসিণ্ছ শকু বেতালভট ঘটকপর কালিদাসাঃ ৷ খ্যাতৌ বরাহ মিহিরৌ নৃপতেঃ সভাষাণ রত্বানি বৈ বরক্রচি নব বিক্রমস্য
৷৷ ইতি নবরত্বশ্লোকঃ ৷৷

বেতা তি জাতা। বেত্তীতি বিদধাতো স্তৃথপ্রত্যযেন নিষ্পান্নঃ।!
বেত্রঃ পুণ স্বনামখ্যাতবৃক্ষঃ।
তৎপর্য্যায়ঃ। বেতঃ ২ যোগিদঙ্খঃ ৩ সুদঙ্খঃ ৪ মৃদুপর্বকঃ ৫।
স তু পঞ্চবিধঃ। তেষাণ গুণাঃ।
শীতলত্বণ। ক্ষাযত্বণ। ভূত পিতহরত্বঞ্গ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।৷

তস্যাগ্রণ বেতাগ ইতি খ্যাতণ।
তদগুণাঃ। দীপনত্বণ। রুচ্যত্বণ।
তিজ্বপা পিত্ত কফ নাশিত্বঞ্চ।।
তৎফলগুণাঃ। বাত্ত পিত্ত নাশিত্বণ। অমুত্বঞ্চ। ইতি রাজ্যবিশেষঃ। তস্য প্রমাণ বেত্রাসুরশব্দে দুইত্বয়ণ।
বেত্রকীয়ঃ ত্রি বেত্রসমূহযুক্ত-দেশাদিঃ। ইতি সিদ্ধান্তকৌন্দুদী।।

বেত্রধরঃ পু॰ দারপালঃ। ইতি
হলামুধঃ।। যফিধারকে তি ।।
বেত্রধারকঃ পু॰ দারপালঃ। ইতি
জাটাধরঃ।।

বেত্রবর্তী স্ত্রী নদীবিশেষঃ। ইত্যমরঃ । সা তু মালবদেশাৎ কালগীনাম নগরে যমুনাযাং মিলিতা । বেত্রাসুরমাতা । যথা ।
বেত্রবত্যুদরে জাতো নামা বেত্রাসুরো ২ভবৎ । ইতি বরাহপুরাণং ।।

বেত্রহা পুণ ইন্দ্রঃ। ইত্যমরঃ॥
বেত্রাবতী স্ত্রী বেত্রবতীনদী।
যথা। তত্রান্যা দধতে জলং সুমধুরং কান্তিপ্রদং পুষ্টিদং। বৃষ্যাং দীপন পাচনং বলকরং বেত্রাবতী তাপিনী॥ ইতি রাজ-

নির্ঘন্টঃ ।। বেত্রাসন° ক্লী বেত্রনির্ম্মিতাসন• । তৎপর্য্যাযঃ । আসন্দী ২ ।

ইতি হেমচক্রঃ॥

বেত্রাসূরঃ পু॰ স্বনামখ্যাতাসুরঃ । তস্যোৎপত্তি র্যথা। মহাতপা উবাচ। আসীদ্রাজা পুরা রাজ-ন্ সিন্ধুদীপঃ প্রতাপবান্ । বা-রুণাংশো মহারাজাসৌ ২রণ্যে তপসি হিতঃ।। পুত্রো মে শক্র-नामाय ভবেদিতি नदाधियः। এব কৃত্যতিঃ সো ২৭ নহতা তপসা স্বক॰।। কলেবর॰ স্থিরো ভূষা শোষধামাস সুত্রতঃ। প্র-**জাপাল উৰাচ।** কথ° তস্য দ্বিজ শ্রেষ্ঠ শক্তেণাপকৃত॰ ভবেৎ । যেনাসো তদ্বিনাশায পুত্ৰ মি-চ্ছন্ ব্ৰতে স্থিতঃ। মহাতপা উ-বাচ। সো ২ন্য জন্মনি পুত্রে। ২ভূৎ স্বফু র্বলবতা⁰ বরঃ 1 ভা-ৰধ্যঃ সৰ্বশক্তোহৈ রপাণ ফেনে-ন নাশিতঃ।। জলকেনেন নি-হিত স্তন্মিল্লয মবাপুষাৎ। পুন ৰ্ৰন্দাম্বযো জাতঃ সিন্ধুদীপেতি সংজ্ঞিতঃ ॥ স তেপে পরমং ভী-ব্র॰ শক্র বৈর মনুস্মরন্। ততঃ কালেন মহতা নদী বেত্ৰবতী

ভভা।। মানুষ क्र का या हाय मा-লক্ষারা মনোরম॰। আজগাম ৰতো রাজা তেপে পরমক ত-পঃ ৷৷ তা॰ দৃষ্ঠা ৰূপ সম্পন্না॰ ं म রাজ। क्रुक्तगानमः । উবাচ কাসি সুশ্রোণি সত্যও কথ্য ভা-মিনি।। নদ্যুবাচ। অহ॰ জলপ-তেঃ পত্নী বৈৰুণস্য মহাত্মনঃ। নামা বেত্ৰবতী পুণ্য। স্বা মিচ্ছ-স্ভীহ আগত। ॥ সাভিলাষাণ পরস্থী থে। ভজদানা বিদর্জ-ষেৎ। ন পাণপুরুষো জ্ঞেষো ব্ৰহাহত্যাপ বিল্ভি ।। এবং জ্ঞা-ষ। নহরোজ ভজনানা ভজষ ন: ৷ এব মুক্ত স্তবা রাজা সা-ভিলাবোপভূক্তবান্ ।**। ত**স্য স-দ্যে। ২ভবৎ পুত্রো দাদশার্ক সমপ্রভঃ। বেত্রবত্যুদরে জাতে। নায়া বেত্রাসূরো ২ভবৎ ॥ বল-বানভিতেজম্বী প্রাগ্জোতিষঃ পতি ভবেৎ। স কালেন যুবা জাতে। বলবান্ দ্চবিক্রমঃ ॥ মহাবোগেন সংযুক্তো জিগায চ বসুস্করা । সপ্তত্তীপবতী । প-শ্চাম্বেরগর্বত সারুহ্ন ॥ তত্ত্বে-ন্ত্রণ প্রথমণ জিগ্যে পশ্চাদ্মিণ যন॰ ভতঃ। ইতি বরাহপুরাণে

দেব্যোৎপত্তি নামাধ্যায়ঃ !!
বেত্রী পুণ্ দারপালকঃ ৷ ইতি
হেমচন্দ্রঃ ৷ বেত্রযুক্তে ত্রি ৷৷
বেথ ঋঙ যাচে ৷ ইতি কবিকল্পক্রমঃ ৷৷ ঙ বেথতে ৷ ইতি দুর্গাদাসঃ ৷৷

र्वाः श्रुः विकृश्यायशादाना र्वमविषयास। रवमारक। रवम-বিৎ কবিঃ। ইতি বিক্ষুসহসুনাম স্তোত্রণ। বৃত্তণ। ইতিমেদিনী॥ ক্বচিৎ পুস্তকে বিত্ত মিত্যপি পা-ঠঃ ॥ যজ্ঞাঙ্গ°। ইতি নানার্থর-त्रगाना ॥ भीनगतीतावटष्ट्रापन ভগবদ্বাক্যণ।ইতি ন্যায়শান্ত্রণা ধর্ম্মব্রহ্মপ্রতিপাদকমপৌরুষেয-বাক্যণ। ইতি বেদান্তশান্ত্রণ॥ ব্ৰহ্ম মুখনিৰ্গতধৰ্মজ্ঞাপকশাত্ৰণ। ইতি পুরাণ ॥ তৎপর্য্যাবঃ। শ্রুতিঃ ২ আয়ায়ঃ ৩। ইত্যানরঃ ।। ছন্দঃ ৪ ব্রহ্ম ৫ নিগমঃ ৬। ইতি শব্দরত্নাবলী।। প্রবচন १। ইতি জটাধরঃ।। 🛎 ।। বেদস্য প্রাদু-ভাবো ষধা। কদাচিৎ কথ॰ সৃক্যামীতি ধ্যাষ্তে। ত্রন্ধণো মুখ চতুষ্টবেভ্য শ্চত্বারো বে-माः श्रामुतामन् । यथा । এकवि°-শতিশাখাত্মক ঋক ১ শৃতশা-

খাত্বক যজুঃ ২ সহস্পাধানয সাম ৩ নবশাখাময় অথর্ব ৪ 1 ইতি পুরাণণা অপিচা শ্রীমা-ক্তেৰ উবাচ। তত্মাদগুছিনি-ভিনাদ্দাণে। হ্বাক্তজন্মনঃ। ঋ-চো বভূবঃ প্রথমণ প্রথমাছদন।-गुत्न ॥ জবাপুষ্পনিভঃ সদঃ তেজে ৰূপ। হৃসংবৃতাঃ। পৃথ-ক্ পৃথিখিভিয়াশ্চ রজে কিপা ন-राज्ञनः ॥ रङ्गिमिक्षक्षः। ग.निवकानि कानिहि । यां कृक বৰ্ণ তথা বৰ্ণন্যসংহতি চরাণি বৈ ॥ পশ্চিমণ যদিতে। ৰ্বক্তুণ ব্ৰ-ক্ষণঃ পরমেষ্টিনঃ। আবিভূ তানি সামানি ততঃ সৃন্দ সিতান্যথ ॥ অথৰ্বাণ মশেষেণ ভূঙ্গাঞ্চনচয-প্রভং ৷ যোরাযোর স্বৰূপণ তদা-ভিচারিক শান্তিমৎ ॥ উত্তরাৎ প্রকটাভূত° বদনাত্তত্ত্বংসঃ । মুখণ সত্তুতমঃ প্রায়ণ সৌন্যাসৌন্য স্বৰূপৰ ্যাখচোরজো গুণাঃ 💡 যজুষাঞ্চ গুণো মুনে। তমো গুণা-নি সামানি তমঃ সত্ত্ব মথর্বসূ ॥ এ-তানি জুলমানানি তেজসাপ্র-তিয়েন বৈ। পৃথক্ পৃথগবস্থান॰ ভাঞ্চি পূৰ্ব দিবাভবৎ ॥ তত স্ত-.দাদ্য° যতেজ ওমিত্যুক্তাভিশ-

স্যতে। তস্যানুভাবাদুক্তেজ স্ত-মা॰সাবৃত্য সংস্থিত ।। যথা বজ-ৰ্ম্ময় তেজে। বক্ত সান্না মহাযু-নে। একত্ব মুপয়াতানি পরতেজ-নি সংশ্রহাৎ ॥ শান্তিক পৌটি-ক্ৰেক্ষৰ তথা চৈবাভিচারিকণ! ঋ-গাদিষু লম্ব বন্ধ ব্ৰিতম্ব ব্ৰিম্থা-গমৎ ৷৷ ততে৷ বিশ্বমিদ° সদ্য স্ত-মোনাশাৎ সুনির্মল । বভাব-তীব বিপ্ররে তির শ্চোর্দ্ধ মধ স্ত-থা।। তত স্তম্ভলীভূত॰ ছান্দ্স॰ তেজ উত্তম°। পরেণ তেজসা ব-শ্বন্ একত্ব মুপগমা তৎ ৷৷ আদি-ত্য সংজ্ঞা মগমদাদাবেব যতে৷ **২ভবৎ।বিশ্বসা।সা মহাভাগ** কা-রণ ঞ্চাব্যযাত্মক ।। প্রাভ মধ্য-ন্দিনে চৈব তথা চৈবাপরাহ্নিকে া এথী তথতি সা কালে ঋঃজুঃ সাম সংক্রিতা ॥ ঋচ স্তপন্তি পূ-वीटक्स मधारक ह राकु भि देव । সামানি চাপরায়ে তু তপন্তি মৃ-নিসত্তম।। শান্তিক পান্ধু পূৰ্বাহে যজুঃস্বনূচ পৌষ্টিক॰। অপরাঙ্কে স্থিত নিত্য নামস্বেবাভিচারি-কণ্যা সৃষ্টোচ ঋত্মযো ব্ৰহ্মা স্থি-তে। বিষ্ণু ৰ্যজ্জাবঃ। রুজঃ সামম-सार्ख र ज्याजगारि र्सनिः

॥ তদেব ভগবান্ ভাষান্ বে-দাত্ম। বেদসংস্থিতঃ । বেদবিদ্যা-ত্মক শৈচব পরঃপুরুষ উচ্যতে।। সর্গ স্থিত্যস্ত হেতৃঃ স রজঃ সত্ত্রা-দিকৈ গুণৈঃ। আশ্রিতা ত্রন্ম বি-ষ্ণাদি সংজ্ঞ। মভ্যোতি শাস্বতঃ ।! বেদৈঃ म বেनाः म जू विषमृर्जि রমূর্ত্তি রাদ্যো হখিল বিশ্বমূর্তিঃ। বিশ্বাশ্রয়ণ জ্যোতি রবেদ্যবর্মা ধর্মাবদাতঃ পরমঃ পরেভ্যঃ ৷৷ ইতি শ্রীমার্কণ্ডেযপুরাণে সূর্য্যমা-হায়ো সূর্য্যাৎপত্তি নামাধ্যাযঃ १। #।। जनाक। जरोावि॰ एन पू-নঃ প্রাপ্তে হৃষ্মিন্ বৈ দ্বাপরে দিজাঃ। পরাশরসুতো ব্যাসঃ কৃষ্ণ দৈপাদনো ২ভবৎ ॥ স এব गर्व (दमानाः भूतानानाः अम-শকঃ। পরোশর্ব্যো মহাযোগী কৃক দৈপ।বনে। হরিঃ।। আরাধ্য एत मीनान मृष्ट्री मात्र जिली-চনং ৷ তথ প্রদাদাদসৌ ব্যাসো বেদানা নভবৎ প্রভুঃ 11 অথ শিষ্যান্ প্রজ্ঞাই চতুরো বেদ-পারগান্। জৈনিনিঞ্স্মন্তঞ বৈশম্পায়ন মেব চ।। পৈল তে-যাত চতুৰ্থক পঞ্চনত নাত নহানুনিঃ ৷ খাখেদ প্রাবকণ পৈলণ প্রজ্ঞাহ

মহামুনিঃ ॥ যজুর্বেদ প্রবক্তার॰ বৈশস্পায়ন মেব চ। জৈনিনি॰ সামবেদস্য শ্রাবকণ সো ২ম্বপদ্য-ত।।তথৈবাথৰ্ব বেদস্য সুমস্থ মৃষি সত্তমণ। ইতিহাস পুরাণানি প্রব-ক্তু॰ মা মধোজয়ৎ ৷৷ এক আসী-म्बर्जुदर्वन उक्ष्वृक्षी वाकन्नर । চাত্ৰোত্ৰ মভূদ্মস্মিণ স্তেন যজ্ঞ गशाकरता ।। अध्यात यज्जि मामृषि र्शिवः विष्काउमाः । ঔদ্যাত্র॰ সামভি শ্চক্রে ব্রহ্মত্বঞ্চা-প্যথৰ্বভিঃ ৷৷ ততঃ স ঋচ উদ্ধৃত্য ঋথেদ॰ কৃতবান্ প্রভুঃ । যজুংষি চ যজুৰ্ৰেদ॰ সান্তেদঞ্চ সামভিঃ॥ একবি॰শতি ভেদেন ঋথেদ॰ কৃত-বান্ পুরা। শাখানাম্ত শতেনাথ যজুৰ্বেদ মথাকরোৎ ।। সামবেদ° সহস্রেণ শাখানাঞ্চ বিভেদতঃ ! অংৰ্ৰাণ মথো বেদ° বিভেদ নব-কেন তু॥ ভেদৈ রফীদলৈ ব্যাসঃ পুরাণ কৃতবান্ প্রভুঃ। যো ২য নেক শচতুপ্পাদো বেদঃ পূর্বণ পু-রাতনাৎ।। ওঁকারো ব্রহ্মণো জ্বা-তঃ স দোষবিষশোধনঃ ৷ বেদ-বেদ্যে। হি ভগবান্ বাসুদেবঃ স-ন।তনঃ।। স গীয়তে বরে। দেবে। যে। বেদৈন॰ স বেদবিৎ। এতৎ

পরতরণ বন্ধজ্যোতি রানন্দ মুত্ত-ম॰ ॥ বেদবাক্যোদিত॰ তত্ত্ব॰ বা-मुक्तिव॰ शतः शमः । **उ**पत्वमा মিদ॰ বেন্ডি বেদ॰ বেদ পরে। মুনিঃ ।। অবেদ॰ পরম॰ বেত্তি বেদনি मर्पिश्वः। म এव বেদে। विमान्छ তমেবাঞ্জিত্য মুচ্যতে।। ইত্যেতদ-ক্ষর বেদ্য মোক্ষার বেদ মব্যয 1 অবেদক্ষ বিজানাতি পারাশর্য্যো ৰহামুনিঃ।। ইতি কৌর্মো ৪৯ অ-খাব: ॥ । বেদাধ্যযনপাত্র॰ যথা। ব্যাস উবাচ। এবং দণ্ডাদি-ভিযুক্তঃ শৌচাচার সমন্বিতঃ। আহূতো ২ধ্যধন প্ৰয্যাদীক্ষনা-ণো গুরো শু্খ ।। নিত্য মুদ্যত-পাণিঃ স্যাৎ সাধাচারঃ সুসংযতঃ । আস্যতা মিতি চোক্তঃ সন্নাসী-তাভিদুখ• গুরোঃ ৷৷ প্রতিশ্রবণ সম্ভাবে শ্বানো ন সমাচরেৎ ৷ নাসীনে। নচ ভুঞ্জানে। ন তিষ্ঠ-ন্ন পরাজ্বখঃ ।। নীচ॰ শ্যাসন॰ ठामा गर्वमा छक्र मिरियो। छ-রে। স্ত চক্ষ্রবিষয়ে ন যথেষ্টাস-त्ना ভবে९ ॥ त्नानाश्द्रतम्मा নাম পরোক্ষমপি কেবলং। নটে বাস্যানুদ্ৰী ত গতি ভাষিত চে-ষ্টিত ।। গুরো র্যত্র পরীবাদো নি-

ন্দা বাপি প্রবর্ত্ততে। কণৌ তত্ত্র পিধাতব্যৌ গস্তব্য° বা ততো ২-नाजः ॥ मृतस्था नार्कत्यसनः ন জুন্ধো নাস্তিকে স্ত্রিষাঃ। নচে-বাস্যোত্তরণ ব্রুয়াৎ স্থিতে নাসী-ত সন্নিধে।।। উদসম্ভ॰ সশান্ পু-ষ্পা॰ সমিধোস্যাহরেৎ সদা। মা-জ্জন লেপন নিত্য মঙ্গানা বৈ-সমাচরেৎ ॥ নাস্য নির্মাল্য শ-ষন॰ পাদুকোপানহাবপি ৷ না-कारमानमभाना भाषानीन् देव কদাচন ৷৷ সাধ্যেদস্তকাণ্ডাদীন লৰূঞ্চান্তৈর নিবেদ্যেৎ। অনাপু-চ্ছন্নগন্তব্য॰ ভবেৎ প্রিষহিতে র-তঃ ৷৷ ন পাদে । ধাৰষেদস্য সলিধা-নে কদাচন। জৃত্তিত হসিতঞ্চৈ-ব কণ্ঠ প্রাবরণ তথা ৷৷ বর্জ্জ যেৎ সন্ধিধৌ নিত্য মবম্ফোটন মেব-চ। বথাকাল মধীবীত যাবন্ন বি-মনা গুৰুঃ।। আদীতাধো গুরো-ৰ্দৰ্ভে ফলকে বা সমাহিতঃ। আ-সনে শযনে যানে নৈব তিপ্তেৎ কথঞ্চন।। ধাবন্ত মনুধাবেত্ত॰ গ-চ্ছস্ত মনুগচ্ছতি। গোশ্বোফু বা ন প্রাসাদ প্রস্তরেযু কটেষু চ।। আসীত গুরুণা সার্জ্বণ শিলাফল-ক নৌষু চ। জিতেন্দ্রিষঃ স্যাৎ

সতত বশ্যাত্মাক্রোধনঃ শুচিঃ।। প্রযুঞ্জীত সদা বাচণ মধরাণ হিত-कार्तिनी । भन्नः भानाः तमः क-ন্যাণ শুক্তণ প্রাণিবিহিণ্সন ।। অভ্যঙ্গ ঞ্চাঞ্জনোপানচ্চ্ ল্রধারণ মেব চ। কামণ লোভণ ভষণ নি-জা॰ পীত•বাদিত্র নৃত্যক৽ ৷৷ আ-তর্জন॰ গরীবাদ॰ স্ত্রীপ্রেক্ষালভ-ন ত্তথা। পরোপবাত পৈশুন্য॰ প্রষত্নেন বিবর্জ্জমেৎ ৷৷ উদসন্ত সুমনসো গোশকৃন্মৃত্তিকা স্বশা-न्। आह्दत्रम्बायमर्थानि टेज्क-ঞ্চার মাচরেও।। কৃতঞ্জ লবণ সর্বণ বর্জ্যণ পয়্য বিতঞ্চ যৎ ৷ অ-নৃত্যদশী সতত ভবেক্ষীতাদি-নিস্পৃহঃ॥ নাদিত্য॰ বৈ সমীক্ষেত नाज्यतम्ख्यादनः॥ अकाख म-শুচিন্ত্রীভিঃ শূদ্রাস্ত্যৈ রভিভা-ষণ ।। গুৰুল্ছিট ভৈষজাৰ্হ প্ৰ-ভুঞ্জীত ন কানতঃ। মলাপকর্ষণণ স্নান॰ নাচরেদ্ধি কথঞ্চন।। ন স-র্য্যান্মানসং বিপ্র গুরো স্ত্যাপে ক-থঞ্চন।মোহাদ্বা যদিবা লোভা-ত্ত্যক্তেন পতিতো ভ্যবৎ ৷৷ লৌ-কিক বৈদিকঞ্চাপি তথাখ্যাত্মিক মেব বা। আদদীত ষতো জ্ঞান° তন্ন দ্রুহেৎ কদাচন ॥ গুরোর-

প্যবলিপ্তস্য কার্য্যাকার্য্য মজা-নতঃ । উৎপথপ্রতিপন্নস্য মনু-স্ত্যাগণ সমত্রবীৎ ৷৷ গুরে৷ র্ভরোণ সমিহিতে গুরুবদৃত্তি মাচরেৎ। नहारिम्क छङ्गा सान् छकन-**ভিবাদযে** ॥ विদ্যাগুরুদ্বেত-দেব নৃত্য বৃত্তি স্বযোনিষু ৷ প্র-তিষেধামচাধর্মা দ্বিজ্ঞোপদি-শৎস্বপি।। শ্রেযঃ স্বগুরুবদৃত্তি নিত্য মেৰ সমাচরেৎ। গুরুপুত্রে-यू मारत्रषु छरता टेन्ठव खवसुयु ॥ বালঃ সমানজন্মা ৰা শিষ্যো বা যজ্ঞকর্মণি। অধ্যাপযন্ গুরুসু-তো গুৰুবন্মান মৰ্হতি।। উৎসা-দন বা গাত্রাণা স্নগনোচ্ছিট্ট-ভোজনে। ন সর্য্যাদ্গুরুপুত্রস্য পাদযোঃ শৌচ মেব চ ॥ গুরুবৎ প্রতিপূজ্যাস্ত সবর্ণা গুরুর স্তথা। অসবৰ্ণাস্ত সংপূজ্যাঃ প্ৰত্যুত্থানা-ভিবাদনৈঃ৷ অভ্যঞ্জন॰ স্নাপনঞ্চ গাত্রোৎসাদন মেব চ। গুরুপত্ন্যা ন কাৰ্য্যাণি কেশানাঞ্চ প্ৰসাধন॰ ॥ গুরুপত্নীন্ত যুবতী॰ নাভিবাদ্যে-ত পাদযোঃ। अदी उ तन्मन॰ जृ-মাবেষো হই মিতি চা ক্রবন্ ।। বি-প্রো ২স্যপাদগ্রহণমন্বহঞ্চাভিবা-पन• 1 शुक्रमातिषु ऋदी **छ म**ळा•

ধর্ম মনুম্মরন্ ॥ মাতৃষ্কা মাতৃ-লানী স্বশ্রু শ্চাথ পিতুঃস্বসা।প্র-পূজা গুরুপত্নী চ সমা স্তা গুরু-ভাৰ্য্যা ৷ ভূত্ভাৰ্য্যোপসংগ্ৰা-श। मवर्गाश्नाश्नालि । विश्रमा তৃপদংগ্ৰাহ্ম জ্ঞাতি সম্বন্ধি যো-ষিতঃ ॥ পিতু ভগিন্যা॰ মাতৃ চ জ্যায়স্যাঞ্জ স্বস্ধ্যপি। মাতৃবদৃ-ত্তি মাতিষ্ঠেন্মাতা তাভ্যো গরীয-সী ৷৷ এব নাচারসম্পন্ন মাত্মবশ্য মদান্তিক 1 বেদমধ্যাপ্রদেদ্ধ পুরাণাজানি নিত্যশঃ।। তথা চি-রোখিতে শিষ্যে গুরু র্ক্তান মনি-ৰ্দিশন্। হরতে দুষ্ত তস্য শি-ষ্যদ্যৈব॰ ততো গুরুঃ 11 আচার্য্য পুত্রঃ শুশ্রষু জ্ঞানদো ধার্মিকঃ শুচিঃ। আপ্তঃ শক্তো হর্থদঃ সাধ রধ্যাপ্যাদশ ধর্মতঃ ॥ কৃতজ্ঞচ তথাজোহী মেধাবী শুভকৃষরঃ । আপ্তঃ প্রিযোগ বিধিবৎ হড-ধ্যাপ্যা দ্বিজাত্যঃ ৷৷ এতেষু ত্রন্ধ-ণো দান মন্যত্র তু যথোদিতাৎ 1 * । दिनाशायनिविध र्यथा । আচম্য সম্বতো নিত্য উদগ্রখঃ ৷৷ উপসংগৃহ তৎপাদৌ वीक्रमार्गा शुरु मूर्थः। ज्रिशेष ভো ইতি ক্রযাদ্বিরামো ২স্তিভি

চারমেৎ ৷৷ প্রাক্ ভূতান্ পয্যু পা-সীনঃ পবিত্রৈ শৈচব পাবিতঃ 1 প্ৰাণাষামৈ স্ত্ৰিভিঃপৃত স্তত ওন্ধা-র মর্হতি ৷৷ ব্রাহ্মণঃ প্রাণব সর্য্যা-मट्छ চ विधिविष्कृष्णः। अर्याप-ধ্যাপন নিত্য স ব্রহ্মাদীনি পূ-ৰ্বতঃ॥ সৰ্বেষা মেব ভূতানা॰ দে-ব শ্চক্ষুঃ সনাতনঃ । অধীতানধ্য-যন্নিত্ত্বু ব্ৰাহ্মণ্যাদ্ধীয়তে ন্যথা।। অধীষীতঋচোনিত্য ক্ষীরাহত্যা সদেবতাঃ ।। প্রীণাতি তর্পষন্ত্যে-ন॰ কানৈ স্তৃপ্তাঃ সদেবতাঃ।। य-জূ॰সাধীতে নিষত দধ্য প্রীণা-তি দেবতাঃ। সামান্যধীতে প্রী-ণাতি যৃতাহুতিভি রম্বহণ ।। অথ-ৰ্বাঙ্গিরসো নিত্যু মধ্য প্রীণাতি দেবতাঃ । ধর্মার্থঞ্চ পুরাণানি মা॰সৈ স্তর্পযতে সুরান্।। অপা॰ সমীপে প্রয়তো নৈত্তিক বিধি মাঞ্রিতঃ। গাযত্রী মপ্যধীয়ীত গন্ধারণ্য॰ সমাহিতঃ ৷৷ সহসু পর-মা॰ দেবী॰ শতমধ্যা॰ দশাবরা॰। গাযত্রী॰ বৈ জপেন্নিত্য॰ জপ য-জ্ঞঃ প্রকীর্তিতঃ ॥ গাযত্রী ক্ষৈব বেদাস্চ তুল্যা তোল্যৎ প্রভুঃ । একত শ্চতুরো বেদান্ গাযত্রী-

'কৃত্বা ব্যাহ্নতী স্তদনস্তরণ। ততে। ২ধীষীত সাবিত্রী মেকাগ্রঃ শ্রদ্ধ যারিতঃ।। পুরাকল্পে সমুৎপন্না-'ভূ ভুবিঃ স্বঃ সনাতনাঃ। মহা-ব্যাহ্নতথঃ স্তিসুঃ সর্বাশুভনিব-ৰ্স্পাঃ। প্ৰধান পুৰুষঃ কালে। ব্রন্ধ বিষ্ণু মহেশ্বরাঃ। সত্বং রজ স্তম স্তিমুঃ ক্রমাদ্যাহত্যঃ স্মৃতাঃ য়া ওকার স্তথ পর অক্স সাবিত্রী স্যাত্তদকরে ৷ এষ মন্ত্রো মহাভা-গঃ সারাৎসার উদাহতঃ ॥ যে। ২ধীতে ২হন্যহন্যতা সাবি-ত্রীণ বেদসাতরণ। বিজ্ঞাযার্থণ ব-ন্সচারী স যাতি পরনাণ গতি।।। গাৰ্ত্তী বেদজননী গাৰ্ত্তী লো-কপাবনী। ন গাবত্যাঃ পর জ-প্যুণ এতদ্বিজ্ঞায় মুচ্যতে !৷ শ্রাব-ণ্দ্য চ মাঘ্দ্য পৌৰ্থমান্যা দি-জোত্তমাঃ। আষাঢ্যাণ প্রৌষ্ঠপ-দ্যা বা বেদোপকরণে স্মৃতঃ ॥ উৎসূজ্য গ্রাম নগর মাসান্ বি-প্রো হর্দপঞ্চনান্। অধীয়ীত শু-চৌ দেশে ব্ৰন্মচারী সমাহিতঃ। পুষ্যে তু ছন্দসাণ স্বর্যাদ্বহি রুৎ-मञ्जूरामुकः। याय एकमा जू **थार्ड गूर्वारङ्ग अयरम** १३नि ॥ ছন্দা স্বাৰ্ছ্ব মথো জপ্যাৎ শুল্লগ-

क्ष जू रेव बिजः। रामानानि भू-রাণানি কৃষ্ণপক্ষে তু মানবঃ ॥ৠ! ইমামিত্যমনধ্যায়ানধীয়ানো বি-চক্ষণঃ। অধ্যাপনঞ্চ সর্বাণো অ-ভ্যস্যন্নপি যত্নতঃ ৷৷ কর্ণপ্রবে ২ নি-লে রাত্রে দিবা পাণ্শু সসূহনে। বিদ্যুৎ স্তনিত সৰ্বেষু মহোক্ষানা-क्ष मन्द्रीत्व ॥ ज्ञाकानिक मनशाय মেতে হাহ প্রজাপতিঃ। এতান-ज्यानिकान् विनागन्तिन। श्रीमुक्का-शिषु ॥ जना विमाननभाग मन्-তৌ চাত্র দর্শনে। সজ্যোতিঃ স্যা-**দ**नशायः শেষে রাত্রৌ यथा দিব। ॥ নিত্যানধ্যায় এব স্যাৎ ত্রামে-ষু নগরেষু চ। ধর্মনৈপুণ্যকামা-না॰ পূতিগদ্ধেষু নিত্যশঃ ৷৷ অন্তঃ শবগতে গ্রামে বৃষলস্যৈর সন্ধি-ধৌ। অনধ্যাযো ৰুদ্যমানে সম-বাবে জনস্য চ ।। উদ্কে মধ্য রাত্রে চ বিমূত্রস্য বিসর্জ্জনে। উ-চ্ছিষ্টঃ শ্রাদ্ধণ ভূক্ত্বৈব মনসাপি ন চিন্তবেৎ ।। প্রতিগৃহ্ন দিজে। বি-षातिका किया किवन । वा-হুণ ন কীর্ত্তমেদ্রুন্ধ রাজ্ঞে। রাহো-শ্চ সূতকে ।। यावामका छन् छ-স্য মেহে। লেপশ্চ তিষ্ঠতি। বি-প্রস্য বিদুষো দেহে তাব্দুষ্ ন

কীর্ত্তবেৎ ॥ শ্বানঃ প্রোতপাদ-শ্চ তথা চৈবাবশক্থিকঃ। না-ধীৰীতামিষ জশ্ধা সূতকামাদ্য মেব চ।। নিরাহারে ৰাণশব্দে স-ষ্ম্যযো রুভযো রপি। অমাবাস্যা চতुर्कत्नाः लीर्गमास्मीषु ह ॥ উপাকর্মনি চোৎসর্গে তিরাত্র° ক্ষপণ স্মৃত । অফকাসু স্বহোরা-ত মৃত্তাসু চ রাত্তিযু। মার্গশী-র্ষে তথা পৌষে মাঘমাসে তথৈব চ। তিস্রো ২ফকাঃ সমাখ্যাতাঃ কৃষণক্ষেষু সূরিভিঃ ৷৷ শ্লেমাতক-मा ऋशियों भागात र्गंधकमा ह ৷ কদাচিদপি নাধ্যেষ কোবিদা-त क्रिथरमाः ॥ ममानवित्म जू মৃতে তথা সব্রহ্মচারিণি। আচা-র্ষ্যে সংস্থিতে বাপি ত্রিরাত্রণ ক্ষ-পণ স্মৃত ।। ছিদ্রাণ্যেতানি বি-প্রাণাণ ষেখনধ্যাষাঃ প্রকীর্ত্তিতাঃ । হি॰সন্তি রাক্ষসা স্তেষু তস্মাদে-তানি বৰ্জ্জৰেৎ ৷৷ নিত্যকেনাস্ত্য-নধ্যাষঃ সন্ধ্যোপাসন এব চ। উ-পাকৰ্ম্মণি কৰ্ম্মান্তে হোম মন্ত্ৰে ত-থৈব চা। একামৃত মথৈক° বা ষ-জঃ সামাথ বা পুনঃ। অফকাদ্যা-স্বধীথীত মাৰুতে চাতি বাষতি।। অন্ধ্যাৰম্ভ নাব্দেষু নেতিহাস

পুরাণযোঃ। ন ধর্মশান্তেমন্যেষু পৰ্বস্বেতানি বৰ্জ্জ্বেৎ ॥ 🟶 ॥ এষ ধৰ্মঃ সমাসেন কীৰ্ত্তিতো ব্ৰহ্মচা-রিণাণ। ব্রহ্মণাভিহিতঃ পূর্ব মৃষীণাণ ভাবিতাত্মনা ।। যোন্যত্র স্কুতে যত্ন মনধীত্য শ্রুতি দ্বিজাঃ। স-সংস্তাে ন সংভাষ্যাে বেদবাহো দ্বিজাতিভিঃ ৷৷ ন বেদপাঠ মাত্রে-ণ সন্তকৌ বৈ ভবেৎ দ্বিজঃ। পাঠ মাত্রাবসমস্ত পক্ষে গৌরিব সীদ-তি।। অধীত্য বিধিবদেদ বেদা-র্থ° ন বিচারযেৎ। স সান্বযঃ শুদ্র কল্পঃ পাত্ৰতা॰ ন প্ৰপদ্যতে ॥ প-ঠিম্বাত্যন্তিক বাস কর্ত্ব নিচ্ছতি বৈ গুয়ে। যুক্তঃ পরিচরেদেন॰ ন শরীর বিমোক্ষণণ ৷৷ গত্বা বনণ যো বিধিবজ্জুহূযাজ্জাতবেদসং। অধীষীত সদা নিত্য বন্ধনিষ্ঠঃ সমাহিতঃ ৷৷ সাবিত্ৰীণ শতৰুজীয়ণ বেদান্তা॰শ্চ বিশেষতঃ ৷ অভ্য-সেৎ সতত মুক্তো ভম্মান প-রায়ণঃ ৷৷ এতদ্বিধান পরম পুরা-ণ বেদাগমে সম্যাগিহেরিত বঃ । পুরা মহর্ষি প্রবরাভিপৃষ্টঃ স্বায-ভূবে। যন্ত্রাহ দেবঃ।। এতমী-শ্বর সমীরিত নরো ষো ২নুতিষ্ঠ-তি বিধিণ বিধানবিৎ। মোহজাল

মপহায় সো মৃতো যাতি তং পদ মনাময়ণ শিবণ ॥ ইতি কৌ র্মে উপরিভাগে ১৩ অধ্যায়ঃ ম 🗱 ।। অথ ঋগ্রেদস্য সংহিতা। বিভেদ্প্রথমণ বিপ্র পৈল ঋণ্ণেদ পাদপণ। ইন্দ্রপ্রমিতষে প্রাদাৎ বাস্কলায চ সংহিতে॥ চতুৰ্দ্ধা স বিভেদাথ বাস্কলো নিজ সংহি-তা॰ ৷ বোধ্যাদিভ্যো দদৌ তাস্ত শিষ্যেভ্যঃ স মহামতিঃ ॥ বোধ্যা-গি নাতুরো তদ্বৎ জাতুকর্ণ পরা-শরৌ। প্রতিশাখাস্ত শাখাযা স্ত-স্যা স্তে জগৃহ মুনে॥ ইন্দ্ৰপ্ৰমি-তি রেকাম্ব সংহিতাণ স্বসূত্তণ ততঃ ৷ মাণ্ডুকেষণ মহাত্মানণ মৈত্ৰেয়া-খ্যাপযন্তদা 11 তদ্য শিষ্য প্রশি-ষ্যেভাঃ পুত্রশিষ্য ক্রমান্বমে। বেদনিত্রস্ত শাকল্যঃ সংহিতাণ তা নধীতবান্ ৷৷ চকার সংহিতাঃ পঞ্চ শিষ্যেভ্যঃ প্রদদৌ চ তাঃ । তস্য শিষ্যাশ্চ যে পঞ্চ তেষাণ না-মানিমে শৃণু।। মুদ্দালো গোখলু-॥ শৈচৰ ৰাৎস্যঃ শালীয় এৰ চ। শৈশিরঃ পঞ্চম শ্চাসীন্মৈত্তেয সু-নহামতিঃ।। সংহিতাত্রিত্য ঞ্জে শাকপূর্ণি রথেতরঃ। নিরুক্ত মক-রোত্তদ্বজতুর্থণ মুনিসত্তম ৷৷ ক্রো-

ঞো বৈতালিক স্তদ্বদ্বলাকশ্চ ম-হামতিঃ। নিৰুক্তকৃত্তৰ্থো ২ত দ্বেদ বেদাঙ্গগারগঃ॥ ইত্যেতা॰ প্ৰতিশাখাভ্যো হুনুশাখা দ্বিজো-ত্তম। বাস্কলি শ্চাপরা স্তিসুঃ সং-হিতাঃ কৃতবান্ দ্বিজঃ ।। শিষ্যঃ कालायिन गांगा खुठीयक ठथा জবঃ ৷ ইত্যেতে বহ্নচাঃ প্রোক্তাঃ সংহিতা যৈঃ প্রবর্ত্তিতাঃ ॥ ইতি বিক্পুরাণে ৩ অংশে বেদবিভ-कि नाम 8 अधायः ॥ #॥ यजू-र्दिममा म श्रिका यथा। यजूर्दिम তরোঃ শাখাঃ সপ্তবি শমহাম-তিঃ। বৈশস্পায়ন নামাসে ব্যা-সশিষ্য শ্চকার বৈ । শিষ্যেভ্যঃ প্রদদৌ তাশ্চ জগৃহ স্তে ২প্যনু-ক্রমাৎ ৷৷ যাজ্ঞ্যবন্ধ্যস্ত তস্যা ভূ-দ্বুন্ধরাত সুতো দিজ। শিষ্যঃ প-রমধর্মজ্জো গুরুবৃত্তিপরঃ সদা ৷৷ ঋষির্যো ২দ্য মহামেরোঃ সমাজে নাগমিষ্যতি। তদ্য বৈ সপ্তরাত্র-ন্তু ব্ৰহ্মহত্যা ভবিষ্যতি। পূৰ্ৰমেব মুনিগণৈঃ সমধ্যে ২য়ণ কৃত দিজ া বৈশস্পাষন একস্ত তং ব্যতি-ক্রান্তবাণ স্ততঃ। স্বস্ত্রীয়ণ বালকণ সোথ পদা স্পৃষ্ট মন্বাত্যৎ।। স শিষ্যানাহ ভোঃ শিষ্যাঃ ব্ৰহ্মহ্-

ত্যাপহ॰ বত॰। চরধ্ব॰ মৎকৃতে সৰ্বে ন বিচাৰ্য্য মিদ° তথা 11 অ-থাহ যাজ্ঞবন্ধ্য স্তুণ কিমেভি র্ভগ-বন্ দ্বিজ্যে।ক্লেশিতৈ রল্পতেজো-ভি শ্চরিষ্যেহ মিদ° ব্রক্ত° ।। ততঃ ক্রজো গুৰুঃ প্রাহ্ যাজ্ঞবন্ধ্য ম-হামতিং। মুচ্যতাং যৎ স্বধাধীতং মতে। বিপ্রাবমন্যক । নিস্তেজ-সো বদস্বেতান্ য স্তু॰ ত্রাহ্মণ পু-ঙ্গবান্। তেন শিষ্টোণ নার্থোন্তি ममा छ। जनकातिना ॥ मा छत्का স্ততঃ প্ৰাহ ভক্তৈয়তত্বে মযোদি-ত'। মমাপ্যল' স্বযাধীতং যন্মযা তদিদ॰ দ্বিজ ৷৷ শ্রীপবাশর উবাচ ৷ ইত্যুক্তা রুধিরাক্তানি স্বৰূপাণি यकृ वि मः। इर्कि विश्व। मर्गा उ-স্মৈ যথে। চ স্বেচ্ছ্যা মুনিঃ।। य-জু॰ याथ विमृक्तीनि या छवतन्त्रान বৈ দিজ। যগৃহ স্তিতিরা ভূমা তৈত্তিরীযাস্ত তে ততঃ।। ব্রহ্মহ-ত্য। ব্ৰত চীর্ণ গুরুণা চোদিতৈ স্তু থৈঃ। চরকাধর্য্যব স্তে তু চ-রণামানি সতম ৷৷ যাজ্ঞবক্ষ্যোপি সৈত্রেষ প্রাণাযাম পরাষণঃ। তু-कीव अवजः मूर्वाः यकः याजिन-ষ॰ ভতঃ ॥ শ্রীবাজ্ঞবন্ধ্য উবাচ। মনঃমবিতে ছারায় দূক্তে রমিত- তেজসে। খাৰজুঃ সাম ভূতায ত্ৰ-যীধামবতে নমঃ।। শ্রীপরাশরউ-বাচ। ইত্যেব মাদিভি স্তেন স্তৃষ-মানঃ স্তবৈ রবিঃ। বাজিৰাপধরঃ প্রাহ ব্রিয়তা মভিবাঞ্ছিত ॥ যা-জ্ঞবন্ধ্য স্ততঃ প্রাহ্ প্রণিপত্য দি-বাকরণ। যজূণ্ষি তানি মে দেহি যানি সন্তি ন সে গুরৌ ॥ শ্রীপ-রাশর উবাচ। এবমুক্তো দদৌ তব্যৈ যজু বি ভগবান্ রবিঃ। অযাত্যান সংজ্ঞানি যানি বেত্তি न তদ্গুরুঃ ॥ यङ्गृ॰िष रेष রধी-তানি তানি বিশ্রৈ র্দ্বিজোত্তম। বাজিন স্তে সমাখ্যাতাঃ সূর্য্যো ২শ্বঃ সো ২ভ্যবদ্যত । শাখাভে-দাস্ত তেযা॰ বৈ দশগঞ্চ চ বা-জিনা । কাণাদ্যাঃ সুমহাভাগ ষাজ্ঞবন্ধ্য প্রবর্ত্তিতাঃ ॥ ইতি শ্রী বিৰুপুরাণে ৩ অংশে বাজিনা-गार्थान॰ ৫ ज्यायः ॥ 🕸 ॥ নামবেদস্য সংহিতা যথা। সাম বেদতরোঃ শাখা ব্যাসশিয্যঃ স रेक्जिनिः। क्रायन रयन रेनर्वय বিভেদ শৃণু তন্মম ৷৷ সুমন্ত স্তস্য পুজো হভূৎ সূজানপ্যস্য বৈ সু-তঃ। অধীভবন্তা বেকৈকাণ সণ্ছি-তা প্তা নহানুনী।। সাহ্যু সং-

হিতাভেদ সুকর্মা তৎসুত স্ততঃ । চকার তঞ্চ তচ্ছিষ্যৌ জগৃহাতে মহাব্রতো ॥ হিরণ্যনাভিঃ কৌ-শল্যঃ পৌষ্যঞ্জিশ্চ দিজোত্তনঃ। 'উদীচ্যাঃ সামগাঃ শিষ্যা স্তস্য প-ঞ্শতাঃ স্তাঃ ৷৷ হিরণ্যনাভা-ত্তাবত্যঃ সংহিতা যৈ দিজোত্তম । গৃহীতা স্তেপি চোচ্যন্তে পণ্ডি-তৈঃ প্রাচ্য সামগাঃ ৷৷ লোকাকিঃ স্থমি শৈচব স্থীদি লাঙ্গলি স্তথা । পৌষ্যঞ্জিশিষ্যা <mark>স্তন্তেদৈঃ স</mark>ণ-হিতা বহুলীকৃতাঃ।। হির্ণানাভ শিষ্যশ্চ চতুর্বি॰শতি সংহিতাঃ। প্রোবাচ কৃতিনামাসৌ শিষ্যেভ্যঃ সুমহামতিঃ॥ তৈ শ্চাপি সামবে-দো ২সো শাখাভি ব্ৰলীকৃতঃ। # ।। অথর্ব বেদস্য সংহিতা যথা । অথৰ্বণা মথো বক্ষ্যে সংহিতানাণ সমুচ্চষণ। অথৰ্ধবেদণ সমুনিঃ সু-মন্ত রমিতদ্যুতিঃ ।। শিষ্য মধ্য।-পৰামাস কৰন্ধ সোপি তদ্দিধা । কৃত্বা তু বেদদশায তথা পথ্যা-য দত্তবান্।। বেদদর্শস্য শিষ্যা স্তু মোদো ব্ৰহ্মবলি স্তথা। শৌ-कायनिः शिश्रलाम खथात्ना। म्-নিসত্তমঃ ৷৷ পথ্যস্যাপি ত্রমঃ শি-ষ্যাঃ কৃতা যৈ ৰ্দ্বিজ সংহিতাঃ।

জাজनिः अभूमामिশ्ठ ज्ञीयः শৌনকো দিজ ৷৷শৌনক স্তদ্দিধা কৃত্বা দদাবেকাম্ব বভুবে। দ্বিতী-যা পাহতা প্রাদাৎ দৈদ্ধবাষন সংজ্ঞিনে।। সৈশ্ববা মুঞ্জকেশাশ্চ ভিন্নবেদা দ্বিধা পুনঃ। নক্ষত্রক-ন্ধো বেদানা॰ সংহিতানা স্তথৈব চ ৷৷ চতুর্থঃ স্যাদঙ্গিরসঃ শান্তিকল্প-শ্চ পঞ্চমঃ শ্রেষ্ঠা শ্চাথর্বণা মেতে সংহিতানা বিকল্পকাঃ। ইতি বি-ফুপুরাণে ৩ অংশে ৬ অধ্যাযঃ॥ অন্যৎ কূর্মপুরাণবৎ ॥ ঋ॥ অপ-রঞ্চ।বেদে। হরে র্বাক্ সাবিত্রীবে-দমাতা প্রতিষ্ঠিতা। ত্রিগুণঞ্চ ত্রি-বৃৎসত্রণ তেন বিপ্রাঃ প্রতিষ্ঠিতাঃ ৷৷ দশযজ্ঞৈঃ সংস্কৃতা ষে ব্ৰাহ্মণা ব্ৰহ্মবাদিনঃ। তত্ৰ বেদাশ্চ লো-কানা ত্রযাণা মিহ পোষকাঃ 11 যজ্ঞাধ্যয়ন দানাদি তপঃ স্বাধ্যায় সংযমৈঃ। প্রীণযন্তি হরিণ ভক্ত্যা বেদ তন্ত্ৰ বিধানতঃ ॥ ইতি কন্ধি-**পুরাণে ২ অধ্যাযঃ ॥ क्ष ॥ त्वाम**े ক্তকর্মকর্ত্তব্য যথা। শ্রুতি স্মৃ-তি সদা চার বিহিত্ত কর্ম্ম কেবল ৷ সেবিতব্য॰ চতুৰ্বৰ্টৈৰ্ণ ৰ্ভজক্তিঃ কে-শব॰ সদা ৷৷ অন্যথা নির্ষণ যাতি ঙ্গমাৰ্গ গণ সেবনাৎ ৷ অতো বেদ-

বিরুদ্ধার্থণ শাস্ত্রোক্তণ কর্ম্ম সংস্ত্য-জেৎ ৷৷ ইতি পান্মোত্তরখণ্ডে ১৭ व्यथायः ॥ 🕸 ॥ (वनां हात्रात्नी-কিকাচারো বলবান্ যথা। পার্ব-ত্যুবাচ ৷ কেবল প্রেদমাশ্রিত্য কঃ করোতি বিনির্ণ । বলবান্লৌ-কিকো বেদালোকাচারঞ্চ ক স্ত্য-জেখা৷ ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে গণপতি-था १ अशायः॥ ॥ ।। अथ तन-স্য স্থিতিকালঃ। কলে র্দশসহস্যা-স্তে যখো তাক্ত্বা হরেঃ পদ । বৈ-কবাশ্চ পুরাণানি শঙ্খানি শ্রা-দ্ধ তর্পণ ।। বেদোক্তানি চ কর্মা-ণি যযু বৈস্ত সার্দ্ধ মেব চ। হরিপূজা হরে নাম তৎকীর্ত্তি গুণকীর্ত্তন॰ ।। বেদাঙ্গানি চ শাস্ত্রাণি যযু স্তৈঃ সার্দ্ধ মেব চ। সত্ত্বঞ্চ ধর্মঃ সত্যশ্চ বেদাশ্চ গ্রামদেবতাঃ ৷৷ ইতি ব্র-ন্ধবৈৰ্বৰ্ত্তে প্ৰকৃতিখণ্ডে ৬ অধ্যাষঃ ॥ ॥ वा यूर्विम्रिग ९ शिख नक-বে যথা। यहरक्कुन्तः शक्ष्मः थान-তেভ্যোবেদা জাতা ঋগ্ যজুঃ সা-म जिमाः। आमूर्दिमा २थईरव-দ শ্চেতি কণাদঃ।। আস্তে বে-দঃ পঞ্চমো বৈদ্য ব্যাখ্যো বেত্ত। কশ্চিত্তস্য নাস্তে মহেশাৎ। ত-স্মান্ধাতাধ্যৈত তস্মান্তুরাষাট্ ত-

সাজ্জ্ঞাত্বা বক্তু মহামি শাস্ত্রণ।। ইতি গূঢবোধঃ।। হিতাহিত সুখ• দুঃখ মাযু স্তদ্য হিতাহিত । মান-ঞ্চ তচ্চ যত্তোক্ত মাযুর্বেদঃ স উ-চ্যতে ৷৷ ইতি সুখৰোধঃ ৷৷ঞ্চাঞ্চা চতুর্বেদানা বিবরণ যথা। অ-থাত শ্চরণবূাহণ ব্যাখ্যাস্যানঃ। তত্ৰ যদুক্তণ চাতুৰ্ৰেদ্যণ। চন্ধারো বেদা বিজ্ঞাতা ভবস্তি ৷ ঋণ্ণেদো যজৰ্বেদঃ সামবেদে৷ ২৭ৰ্ববেদ-শ্চেতি। তত্র ঋথেদস্যাধেনী হা-নানি ভব্তি ৷ চর্কাশাহকঃ ১ চর্চকঃ ২ এবণীয়পারঃ ৩ ক্রম-পারঃ ৪ ক্রমরণঃ ৫ ত্র মজ্টঃ ৬ ক্রমশটঃ ৭ ক্রমদশতে ততি ৮। চতুম্পারামণ নেতেষা । শাখাঃ পঞ্চিধা ভবস্তি। আশ্বলাফনী : সাংখ্যায়নী ২ শাকলা ৩ ব্যক্ষলা 8 মাণ্ডুকেষা শ্চেতি । তেখা ম-ধ্যয়ন । অধ্যায়া শ্চতুষ্কিঃ। ग-ওলানি চ দলৈব তু। একর্চ এক-वर्गमादिकक नवक खथा। हि বগৌ দে ঋচৌ জ্জেমে ত্রীণি ঋচ শত স্তৃ ৷৷ চতু ঋচি সমাখ্যা-ত যট্ সপ্তত্যুত্তর শত। পঞ্চি দ্বাদশ শতান্যফীবিণশোত্তরাণি চ ৷৷ শতত্রয়৽ ষডর্ক্যঞ্চ সপ্তপঞ্চা-

শদুত্তর । সপ্তর্চ মেকামত্রি শ-দুত্তর॰ শতমেকক॰। অফর্চাঃপ-ঞ্পঞ্চাশদ্বৰ্গাঃ সূচ নাহিকোত্তরাঃ । বর্গানা॰ পরিদংখ্যাত । দ্বে সহ-স্ত্রে যজুত্তরে॥ সহসু থেক প্রকা-ना॰ निर्विশक्ष विकन्नाना॰। नन সপ্তসূ পঠ্যন্তে সংখ্যাত**ং** বৈ পদ-ক্রমণ ৷৷ একশত সহসূত্র দিপ-ঞাশৎ সহসূদ্ধি । এতানি চ চ-তুর্দশ বাশিষ্ঠানা । ইতরেষা পঞ্চাশীতি ক্রমকালে তু বেফব্য° । চত্যক্রপথ সংসাণি দ্বিখণ্ডা-না॰ সহসাধা৽ হাত্রি॰শৎ ষোড-শোতরঃ। চনারি॰শৎ সহস্যাণি ছাত্রি॰শত হাক্রর সহসাণি । श्रान प्रयास्त्रानि श्राहाः अक्ष्य-ভানি চ। খাচা মশীতিপা**দ শৈ**চ-তৎ शादायनं मुहारत ॥ এक श्व-টৈক্ৰণ ভ একশ্চ নবক স্তথা। র্দ্ধে। বর্গোছে ঋচৌ জ্রেযৌ ত্রীণি ত্ৰীণি শত স্তথা !৷ সহসূ মেকণ সূ-ক্তানা॰ পঞ্চানা৽ শত্যান বিংশ-তিঃ। সপ্তকানা পেচ সপ্তোত্তরে শতে । চতু খ'চে ত্রীণি শতানি ষট্কানা জীগাষ্টি রফ্কানা ॥ 🗱 ॥ यजुर्दिषमा युष्टभी ि र्छः দ। ভবন্তি। তত্ত্রকাণান্দাদ-

শভেদা ভবস্তি। চরকাঃ ১ আ-ষরকাঃ ২ কঠাঃ ৩ প্রাচ্যকঠাঃ ৪ কপিষ্ঠলকঠাঃ ৫ ঔপমন্যাঃ ৬ আফলকঠাঃ ৭ চারাষণীযাঃ ৮ বারায়ণীয়াঃ ৯ বার্ত্তান্তবেয়াঃ ১০ শ্বেতাশ্বতরাঃ ১১ শ্বেতা শ্বেততরা ইতি বা পাঠঃ। মৈত্রাষণীয়া ১২ শ্চেতি। তত্ত্র মৈত্রাষণীয়ানাম্ সপ্তভেদা ভবস্তি। মানবাঃ ১ দুন্দুভাঃ ২ চৈকেষাঃ ৩ বারাহাঃ ৪ হারিজবেষাঃ ৫ শ্যামাঃ ৬ শ্যা-মাষনীয়া १ শ্চেতি। তেষা মধ্য-यन मरकी। यजुः मश्मुागशीजा শাখাপারো ভবতি ৷ তান্যেব দ্বি-গুণান্যধীত্য পদপারো ভবতি ৷ তান্যেব ত্রিগুণান্যধীত্য ক্রমপা-রো ভবতি। ষডঙ্গান্যধীত্য ষডঙ্গ-বিন্তবতি ৷ শিক্ষা ১ কল্পো ২ ব্যা-করণণ ৩ নিরুক্তণ ৪ ছন্দোও জ্যো-তিষ ৬ মিত্যঙ্গানি। তত্র প্রাচ্যো-দীচ্যা॰ নৈঋঁ ত্যা॰ নিঋঁ ত্যঃ। তত্ত্ৰ वाक्रमत्नरानाम् मखन्माज्मा ভবস্তি। জাবালাঃ **১ ঔষেযাঃ** ২ কাণাঃ ৩ মাধ্যন্দিনাঃ ৪ শাপী-যাঃ ৫ তাপায়নীয়াঃ ৬ কাপালাঃ ৭ পৌণ্ডুবৎসাঃ ৮ আবটিকাঃ ১ পামাবটিকাঃ ১০ পরমাবটিকা-

পি পাঠঃ । পারাশরীযাঃ ১১ বৈ-ধেষাঃ ১২ বৈনেষাঃ ১৩ ওঘে-যাঃ ১৪ গালবাঃ ১৫ বৈজবাঃ ১৬ কাত্যায়নীয়া শ্চেতি ১৭। প্রতি-পদ মনুপদ ছন্দো ভাষা ধর্মো মীমাণ্দা ন্যায় স্তর্ক ইত্যুপাঙ্গানি । উপজ্যোতিষণ। সাঙ্গলক্ষণণ। প্রতিজ্ঞানবাক্যণ। পরিসংখ্যা। চরণব্যহু । প্রাদ্ধকল্পঃ । প্রবরা-ধ্যায়শ্চ। শাস্ত্রণ। ক্রতুঃ। সংখ্যা-नः। जागमः। यखः। शार्यान्। হোতক । পার্য্যানুহোত্রক ম-পি পাঠঃ। পশবঃ। উক্থানি । কূর্মালকণ মিত্যফাদশ পরিশি-ফীনি। দ্বে সহস্রে শতে ন্যুনে মন্ত্রে বাজসনেষকে। ইত্যুক্ত॰ পরিসংখ্যাত মেতৎ সকলং স-শুক্রিয়ণ ।। গ্রন্থাণশ্চ পরিসন্খ্যা-ত॰ ব্রাহ্মণঞ্চ চতুর্গুণ্ । আদাবা-রভ্য বেদান্ত বন্ধব্যাহ্নতি পূর্ব-ক ৷৷বেদ মধ্যায এতেষা হো-মান্তে তু সমারভেৎ। তত্র তৈত্তি-রীয়কাণা ম্ দ্বিভেদা ভবস্তি। ঔ-ক্যাঃ ১ খনধ্যোপি পাঠঃ । খা-ভিকেষাশ্চেতি ২।তত্র খাণ্ডিকে-যানাম্ পঞ্জেদা ভবস্তি। আপ-স্তমী > বৌধাৰনী ২ সত্যাঘাটী

৩ হিরণ্যকেশী ৪ ঔঘেয়ান্চেতি ৫ ঔধেষী চ পাঠঃ। তত্ৰ কঠানা-স্তৃপগান বিশেষাঃ। চতুশ্চত্বারিণ-শত্যুপগ্ৰস্থান্। মন্ত্ৰ ব্ৰাহ্মণযো ৰ্বে-দ স্ত্রিগুণ যত্র পঠ্যতে। যজর্বে-দঃ স বিজ্ঞেষঃ শেষাঃ শাখান্তরাঃ मृ**ाः ॥ * ॥ मामत्वन**माथिन সহসুভেদ আসীৎ। অখিল স্থা-নে কিল ইতি ভাষ্য সন্মতঃ। অ-নধ্যাষেষধীয়ানাস্তে শতক্রতু ব-জেূণাভিহতাঃ প্রণষ্টাঃ 1 তেষা॰ প্রবক্ষ্যাম্যাসুরাষণীয়া বাসুরাষ-<u> গীয়া বার্ত্তান্তবেয়া প্রাঞ্জলা ঋশ্ব-</u> ৰ্ভেদা প্ৰাচীনযোগ্যা জ্ঞানযো-গ্যা রাণাযনীযাশেচতি। তত্ত র'-ণাষনীযানাম্ নবভেদা ভবস্তি। ज्ञानायनीयाः । **ना**र्क्षायनीयाः । শাবাযনীয়াঃ ইতি শাঠ্যমুগ্র্যাঃ ইতিচ পাঠঃ। সাত্বলাঃ। সাত্যসু-দ্ভবা ইতি বা পাঠঃ। মৌদ্যালাঃ। ইতি তু ভাষ্যে নাস্তি। খলুলাঃ । महाथन्नाः। नाक्रनाः। की-থুমাঃ। গৌতমাঃ। জৈমিনীযা-শ্চেতি । তেষা মধ্যয়ন মফৌ সাম সহস্থাণি সামানি চ চতুর্দ্দ-শ অক্টোশতানি। দশেতি দশ-मश्रम् वानिशनाः ममूपर्वा

ক্যঃ। ক্বচিৎপুস্তকে নবতি দশ-তি বালখিল্যঃ স সুপর্ণশ্রেক্যঃ ইতিচ পাঠঃ। এতৎ সামগণ স্মৃ-**७ ।। 🕸 ।। अथर्वत्वम्मा नवस्य-**ं দা। ভবস্তি। পৈপ্পলাঃ। দাস্তাঃ। প্রদাস্তাঃ। স্নাতাঃ। স্নোতা। ইতি চ পাঠঃ। সৌত্মাঃ। ব্রহ্মদাবলাঃ। **(मीनकी । (मित्रमर्ग** छी । চরণবি-দ্যাশ্চেতি। দাতা প্রদাতা ঔতা বন্দদীপশী বেদশী ইতি ভাষ্যে-নামান্তর । তেষা মধ্যমন পঞ্ কল্পানি ভবস্তি। নক্ষত্রকল্পে বি-ধানকল্পো বিধিবিধানকল্পঃ সংহি-তা শান্তিকল্পশ্চেতি। সর্বেষা মে-ব বেদান। মুগবেদ। ভবন্তি। ঋ-(थमना। युर्दिमः। यजुर्दिमना थन्-র্বেদ উপবেদঃ। সামবেদস্য গান্ধ-ৰ্ববেদ উপবেদঃ। অথৰ্বকেদস্য শ-ত্রশাস্ত্রাণি ভবন্তি ॥ 🟶 ॥ ঋথে-দস্যাত্তেযগোত্ত বন্ধদৈবত্য গা-যত্র॰ ছন্দঃ । ঋথেদে। রুকাবর্ণঃ পদ্মপত্রাযতাকঃ সুবিভক্তগ্রীবঃ সঞ্চিতকেশঃ শ্বাশ্রুপেতবর্ণঃ দ্বি-ज्ञजिन·युज्धः ॥ 🗱 ॥ यजुर्दिममा ভারদ্বাজগোত্রণ রূত্রদৈবতং ত্রৈ-ক্ট্ভ ছন্দঃ । ষজুর্বেদঃ কৃশো দীৰ্ঘঃ কপালী তামুবৰ্গঃ কাঞ্চন-

नयनः जामिङावर्ता वर्तन भ-क्षात्रज्ञियां वा 🗱 ॥ मायत्रन-স্য কাস্যপগোত্র° বিষ্ণুদৈবত্য° জাগত ছনঃ। নামবেদো নি-ত্যসুখী শুচিঃ শুচৌবাসী শুচি-বাসাঃ ইতিচ পাঠঃ। কৌমী শমী ইত্যপি পাঠঃ। দান্তী চম্মী দণ্ডী কাঞ্চনম্মঃ আদিত্যবর্ণো বর্ণে-ন ষ্ডর্ত্নিমাত্রঃ ।। * ।। অথর্ববে-দস্য বৈজানগোত্রণ ইন্দ্রদৈবত্যণ আনুষ্ঠুভ ছন্দঃ। অথৰ্ববেদ ক্ষ শ্চণ্ডঃ কৃষ্ণঃ কামৰূপী ক্ষুদ্ৰক-শ্বী হেবসাধ্যাঃ ক্ষুদ্রকর্মিম্বেব-সাধ্যা ইতি বা পাঠঃ । সবিগ্রহা সকলহাঃ মৃধি গালবঃ সদানত্-ৰুঃ প্রস্ত্রিয়ান্যশ্চেতি নবর্ত্নি-মাত্রঃ। গ্রন্থান্তরে বিশ্বাত্মা বিশ্ব-कर्या चनाथाधायी। প্রাভেন ম-হানীলোৎপলবর্ণো বর্ণেন দশর-ত্নিমাত্র ইতি চ পাঠঃ॥ 🕸 ॥ অথ ধ্যান । ধ্যায়ামি ত্বা পদ্মপত্রায-তাক্ষণ ক্ষণিতকেশণ ব্রহ্মদৈবত্য मोमाः। गोयवाः सार्यम मोरवयं গোত্ৰণ ৰুকাৰণ শাশ্ৰুলোম প্ৰমা-ণ ।। বন্দে রৌদ্রু তৈক্টুভ তাসু-বর্ণ ভারদাজণ রুক্মনেত্রণ কৃশা-कः। यकुर्दिमः मीर्घ मामिতादर्भः

কাপালীন পঞ্চ চারত্নিমাত্র ॥ # 11 ষ ইদ° দৈবত° ৰূপ° গে†ত্ৰ প্রমাণ ছন্দো বর্ণ বর্ণযতি স বি-দ্যা॰ লভতে স বিদ্যা॰ লভতে । জন্ম জন্ম বেদপারে৷ ভবতি অ-ব্ৰতো ব্ৰতী ভবতি অপ্ৰযতঃ প্ৰ-যতো ভবতি অব্রহ্মচারী ব্রহ্ম-চারী ভবতি জাতিশ্মরো জায-তে ৷৷ 🟶 ৷৷ য ইদ॰ চরণব্যুহ॰ প-ৰ্ষসু আবযেন্দ্ৰিজঃ ৷ ধৌতপাশ্মা শুচি বিপ্রো ত্রন্ধ ভূযায় করতে ।। य ইদ॰ চরণব্যহ॰ আদ্ধকালে সদা পঠেৎ। অক্ষয় মভবৎ শ্ৰাদ্ধণ পিতৃণা মুপতিষ্ঠতি।। যো ২ধীতে চরণব্যুহণ স বিপ্রঃ প-দ্ভিপাবনঃ। পাব্যত্যখিলান্ পূৰান্ পুৰুষান্ সপ্ত সপ্ত চ।। য ইমা বিপুলা দেবা অমৃতত্বঞ্চ গচ্ছতি। লোকাতীত॰ মহাশা-ন্ত॰ অমৃতত্বঞ্চ গচ্ছতি ॥ গচ্ছ-ত্যো॰ নম ইত্যাহ ভগবান্ ব্যা-সঃ পারাশরীযো ব্যাসঃ পারা-শরীযঃ। ইতি ব্যাসরচিত॰ চর-ণব্যহ॰ সমাপ্ত॰ ॥ বেদগর্তঃ পু॰ ত্রনা।। ত্রান্ধণঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥

বেদগুপ্তিঃ ন্ত্ৰী বান্ধণাদিকতৃ-

কবেদরকা। ইতি কেচিৎ।। বেদন॰ ক্লী} অনুভবঃ। তৎপৰ্য্যা-বেদনা জ্রী यः। সম্বেদঃ ২। ই-ত্যমরঃ।। জ্ঞান॰।। দৃঃখ॰। ইতি (मिलिनी ॥ विवासः । यथा । পी-ণিগ্রহণ সংস্কারঃ স্বর্ণাসূপদি-শ্যতে । অসবর্ণাস্বব॰ জেযো বিধি রুদ্বাহ কর্মণি ॥ শরঃ ক-ত্রিষয়া আহুঃ প্রতোদো বৈশ্য-কন্যযা। বৰ্ণনাগ্ৰাহ্যা শূ-**जर्सा**९कृषे दिनदन ॥ ३७ि मी-নবে ৩ অধ্যায়ঃ ॥ 🕸 ॥ পা-ণীতি। সমানজাতীযাসু গৃহু-মাণাসু হস্তগ্রহণ লক্ষণঃ সংস্কা-রো গৃহ্ণাদি শাস্ত্রেণ বিধীয়তে । বিজাতীয়াসু পুন র ছনানাসু বিবাহ কর্মাণি পাণিগ্রহণস্থানে অয মনন্তর শ্লোকে বক্ষ্যমাণো বিধি র্জেধঃ ৷ শর ইতি ৷ ক্ষ-ত্রিয়য়া পাণিগ্রহণস্থানে ত্রাহ্মণ-বিবাহে ত্রাহ্মণহস্ত পরিগৃহীত কাণ্ডৈকদেশো গ্রাহ্ণঃ। বৈশ্য-যা ত্ৰাহ্মণ ক্ষত্ৰিয় বিবাহে ত্ৰাহ্ম-ণ ক্ষত্রিষ বিধৃত প্রতোদৈকদে-শো গ্রাহঃ। শূজ্যা পুন বিজা-তি ত্ৰয় বিবাহে প্ৰাবৃত বসনদ-শা গ্রাহা। ইতি সল্লকভটঃ।৷

বেদব্যা

বেদনিক্ষঃ পু॰ নাস্তিকঃ। ইতি জটাধরঃ॥ বুদ্ধশ্চ।। বেদপারগঃ পু॰ বেদবেতা। ব্ৰ-ক্ষজ্ঞানী। মথা। চক্রবাকাঃ শর-দ্বীপে হ॰সাঃ সরসি মানুসে। তে ২ভিজাতাঃ ক্ষক্ষেত্রে ব্রা-ক্ষণা বেদপারগাঃ॥ ইতি শ্রাদ্ধ-তত্ত্বে পিতৃগাথা।।

বেদমাতা ত্রী গাষতী। যথা।
যোহধীতে হহন্যহন্যতাং সাবিত্রীণ বেদমাতরণ বিজ্ঞাযার্থণ
বক্ষচারী স যাতি পরমাণ গতিং
।। গাষত্রীণ বেদজননীণ গাষত্রীণ
লোকপাবনীণ। ন গাষত্র্যাঃ
পরণ জপ্যণ এত দিজ্ঞায় মূচ্যতে
।। ইতি কৌর্ম্মে উপরিভাগে ১৩
অধ্যায়ঃ ।। ৠঃ ।। দুর্গা। যথা।
বিন্ধি বিদ্যাতৃত্বাদ্যাযত্রী চরণাগ্রজা। বেদেষু চরতে যত্নাতেন সা বক্ষচারিণী।। ইতি দেবীপুরাণে ৪৫ অধ্যায়ঃ ।।

বেদবতী স্ত্রী সশধজরাজকন্যা।
সাজসান্তরে সীতা। যথা। বহ্লি
রুবাচ। ত্বং গচ্ছ তপদে দেবি
পুষরঞ্চ সুপুণ্যদ•। কৃত্বা তপস্যাংতত্রৈব স্বৰ্গ লক্ষ্মী ভবিষ্যতি
। সাচ তদ্বচনং শ্রুত্বাপ্রতপ্য পু-

ষরে তপঃ। দিব্যং ত্রি লক্ষবর্ষঞ্চ স্বগলম্বী বভূব হ।। সাচ কালে-ন তপসা যজকও সমুদ্ভবা। কা-মিনী পাওবানাঞ্চ ডৌপদী ক্র-পদায়জা।। কৃতে মুগে কেনবতী সশধজ সুভা শুভা। ত্রেভাষাং রামপত্নী সা দীতেতি জনকায়া-জা।। তচ্ছায়া ডৌপদী দেবী দাপরে ক্রপদায়জা। ত্রিহায়-নীতি সা প্রোক্তা বিদ্যমান যুগ ত্রেয়ে।। হাত বন্ধ বৈর্ত্তে প্রক্-ভিখণ্ডে ১২ অধ্যায়ঃ।।

বেদবদন ক্লী ব্যাকরণ । যথা।
যো বেদ বেদবদন সদন হৈ
সম্যগ্রাক্ষ্যাঃ স বেদ মপি বেদ
কিমন্য শাস্ত্র । যক্ষাদতঃ প্রথম মেতদধীত্য ধীমান শাস্ত্রান্তরস্য ভবতি শ্রবণে ২ধিকারী।।
ইতি সিদ্ধান্ত শিরোমণো গোলাধ্যায়ঃ ।।

(तमतामः श्रृ॰ बाक्षनः।
भक्तवावनी।।
(तमिविष श्रृ॰ विकृः। यथां। ति(मं। तमिविषतात्मा तिमात्मा तिमिविष किराः। हेि छमा महमुनामस्काव॰।। तमस्क वि।।
(तमतामः श्रृ॰ भूनिविर्णमः।

বেদাস্ত

তৎপর্যায়ঃ। মাঠরঃ ২ বৈপাযনঃও পারাশর্যঃ ৪ কানীনঃ ৫
বাদরায়ণঃ ৬ ব্যাসঃ ৭। ইতি
হেমচন্দ্রঃ। কৃষ্ট্রেপায়নঃ৮ সত্যভারতঃ ৯ পারাশরিঃ ১০ সাত্যবতঃ ১১। ইতি ত্রিকাগুশেরঃ
। বাদরায়ণিঃ ১২ সত্যবতীসূতঃ
১৩ সত্যরতঃ ১৪ পারাশরঃ ১৫।
ইতি শব্দরত্বাবলী । অস্য বিবরণং ব্যাসশব্দে জফব্যং ।।

বেদাগ্রণী স্ত্রী সরস্বতী। ইতি রাজনির্ঘণটঃ।। * বেদাস্থ ক্লী শ্রুত্যবয়বষট্থা-কারশাস্ত্রণ। তদ্বথা। শিক্ষা ১

কন্ধঃ ২ ব্যাকরণ ৩ নিরুক্ত ।
জ্যোতিষ ৫ ছদঃ ৬। বদুক্ত ।
শিক্ষা কন্ধো ব্যাকরণ নিরুক্ত ।
জ্যোতিষা গণঃ। চন্দোবিচিতি
রিত্যেতেঃ ষডকো বেদ উচ্যতে
।। ইতি। তত্র অকারাদি বর্ণানা ফল করণ প্রযন্ত বোধিকা অ কু
এহ বিসর্জনীযাঃ কণ্ঠ্যা ইত্যাদিকা শিক্ষা। যাগ ক্রিযাণা মুপদেশঃ কন্ধঃ। সাধুশব্দাঘাখ্যান ব্যাকরণ । বর্ণাগমো বর্ণবিপর্যায়ণ্ট ইত্যাদিনা নিশ্চযেনোক্ত নিরুক্ত । গ্রহণাদিগণন

শাস্ত্র° জ্যোতিঃ। শ্রুতি ছন্দসা° প্রত্যায়ক°শাস্ত্র° ছন্দোবিচিতিঃ । ইত্যমরভরতৌ ।।

तिमापि)की अनवः। यथा १. तिमापितीकः । तिमापि जूततिनी-

'ডেযুত' ভৃগুং। কারবিদ্বা বদেশান্ত্রণ শুক্রন্য চ ষডকরণ ।। ও হ্রী শ্রী শুক্রায় ।
ইতি রুদ্রজামলং ।। বেদাদিবীজণ হুঁ বীজণ স্ত্রীবীজণ তমিকেতনণ। শক্তি বীজণ রমাবীজণ
মাষাবীজণ সুখাকরণ।। ইতি রাজরাজেশ্বরীতন্ত্রণ।।

বেদান্তঃ পু॰ উপনিষ্থ ৷ ইতি
হেমচক্রঃ ৷৷ সতু বেদব্যাস প্রনীত দর্শনশাস্ত্রবিশেষঃ ৷ অস্য
নামান্তর॰ উত্তর মীমাণসা৷ তত্র
চত্বারো অধ্যাযাঃ ৷ তেমু ব্রন্ধ
নিরূপণ ৷ তদ্বিরনণ যথা ৷ অব্যক্তাদণ্ড সভূদণ্ডাদুন্ধা ততঃ
প্রজাসর্গঃ ৷ মাধামনী প্রবৃত্তিঃ
সংস্থত ইষণ পুনঃ পুনঃ ক্রমশঃ
৷৷ মাধামযোপ্যচেতা গুণ করণ
গণঃ করোতি কর্মাণি ৷ তদ্ধিগাতা দেহী সচেতনোপি ন করোতি কিঞ্চিদপি ৷৷ যদদচেতন
মপি সমিকটক্তে ভ্রামকে ভ্রুমতি

লোহণ। তদ্বৎকরণ সমূহ শেচ-केंछि किमिथिष्ठित्छ प्लट्ट् ॥ य-দ্বৎ সবিত্য্যু দিতে করোতি ক-र्मान कीवलांका श्या न ह তানি করোতি রবি ন্. কার্যতি তদ্বদাত্মাপি।। মনসো ২হ°কা-র বিমৃচ্ছিতিস্য চৈতন্য বোধি-তস্যেহ। পুরুষাভিমান সুখ দূঃ-খ ভাবনা ভবতি মূচস্য ।। কর্ত্তা ভোক্তা জফীন্মি কর্মণা মুত্তমা-দীনা°। ইতি তৎস্বভাব বিম**লো**-ভিয়ন্যতে সর্বাপাগালা।। না-नाविध वर्गानाः वर्गान् धरछ यथा-मनक्कि । उद्दूर्भार्थ छन ভাবিত্যা ভাবং বিভূ র্ধত্তে ৷৷ গ क्छं ि शक्छ ि मनित्न मिनक्र ৰিম্বণ স্থিতে স্থিতিণ যাতি। অস্তঃ-করণে গচ্ছতি গচ্ছত্যাত্মাপি ত-विनिर्।। त्राष्ट्र त्रमृत्गािशि यथा भ-শি বিশ্বস্থঃ প্রকাশতে জগতি। সৰ্বগতোপি তথাত্মা বৃদ্ধিস্থো দৃ-শ্যতা মেতি।। আদর্শে সলরহি-তে ষদক্রপণ বিচিনুতে লোকঃ। আলোকষতি তথাত্মা বিশুদ্ধ বু-দ্বৌ স্বযাত্মান ।। সর্বগত তৎ নিৰুপম মদ্বৈত তক্ষ চেত্ৰসা গ-ন্য । ষদুদ্ধিগত ব্ৰহ্মোপলভ্য-

· **তে শিষ্যবোধ্য° তৎ।।** নুজিয়নো হংকারা স্তন্মাত্রেন্সিষগণাঃ সভূ-তগণাঃ। সংসার সর্গ পরিরক্ষণ ক্ষাঃ প্রাকৃতা হেষাঃ ॥ ধর্মী। (ऋ) मूथ मृश्ये क ब्रामा अर्ग नतक वा-সশ্চ। উৎপত্তি নিধন বর্গাশ্রম। ন সন্তীহ পরমার্থে !৷ মৃগতৃফাষা মুদক শুক্তো রজত ভুজন্বমে। রজাণ। তৈমিরিক চন্দ্রমূর্ণবৎভা স্ত নিখিল জগজপণা যদদিন-করএকো বিভাতি সলিলাশ্যেষু সৰ্বেষ্। তদ্ধ সকলোপাধিঘৰ-স্থিতো ভাতি পরমাত্মা।। খনিব ঘটাদিষভৰ্বহিঃ স্থিত ত্ৰহ্ম সৰ্ব পিঙেষু । দেহোহ মিত্যনাত্মনি वृक्तिः मण्मात वक्ताय ॥ मर्वविक-बन হীনঃ শুদ্ধো ২বৃদ্ধো ২জরো श्यतः শান্তঃ। অমলঃ সকৃদ্বিভা-তশ্চেতৃন আত্মা খবদ্যাপী ৷৷ র-সকাণিত শর্করিকা গুডখণ্ডা বি-কৃতযো যথৈবেকোঃ। তদ্বদবস্থা ভেদাঃ পরমাত্মন্যেব বহুৰপাঃ।। বিজ্ঞানান্তর্বামি প্রাণ বিরাট্ দে-হজাতি পিণ্ডান্তাঃ। ব্যবহারস্থ-স্যাত্মনু এতে ২বস্থাবিশেষাঃ স্যুঃ ।। রজ্বা॰ নাস্তি ভুজঙ্গঃ সপ্তব॰ ভবতি হেতুন। কেন। তদ্বল্বেত বিকল্পভূান্তি রবিদ্যান সত্য মিদ্ ৷৷ এভত্তদশ্ধকার গ্রদনাত্মন্যাত্ম-তা ভ্ৰান্ত্যা। ন বিদন্তি বাসুদেব॰ সর্বাত্মান নরা মূচাঃ॥ প্রাণাদ্য-নস্ত ভেদৈ রাত্মান সমিতত্য জা-লমিব। সংহরতি বাসুদেবঃ স্ববি-ভূত্যা ক্রীডমান ইব।। ত্রিভি রে-ব বিশ্ব তৈজন প্রাক্তে ত্তৈ রাদি মধ্য নিধনাখোঃ। জাগ্ৰৎ স্বপ্ন সু-শুখৈ ভূ মভূতৈ শ্ছাদিত তুৰ্যা ।।।। তৰূপয়া দেবঃ। উপলভতে স্বয্-মেব॰ গুহাগত॰ পুরুষ মাত্মন॰।। জुननाकृत्याकाि विविधाकृ-তি রম্বরে যথা ভাতি। তদ্বদ্বি-কোঃ সৃষ্টিঃ স্ব মায্যাদ্বৈত বিস্ত-রো ভাতি ৷৷ শাস্ত ইব মনসি শা-ত্তে হুকে হুফ ইব মূচ ইব মুচে। ব্যবহারত্থে ন পুনঃ প্রমার্থত | ঈশ্বরো ভবতি।। জলধর ধমো- 🖁 **দাতিভি মলিনীক্রিয়তে যথা ন**-গগনতল°। ভদ্দুৎ প্রকৃতি বিকা-देत तथतामृकः थतः भूक्षयः ॥ একস্মিন্নপি চ ঘটে ধুমাদি মলা-বৃতে ঘটাঃ শেষাঃ। ন ভ্বস্তি ম-লোপেতা যদ্বজ্জীবোপি তদ্বদিহ ।। দেহেন্দ্রি যেযু নিযভাঃ কর্ম গু- 🎚 ণাঃ সৰ্বতে স্বভোগার্থ । নাহ॰ কৰ্ত্তা ন মমেতিজ্ঞানতঃ কৰ্ম্ম নৈ-ব বহ্নাতি।। অন্যশরীরেণ কৃত॰ কর্ম ভবে যেন দেহ উৎপন্ধ। তদবশ্যং ভোক্তব্যং ভোগাদেব ক্ষযো ২স্য নির্দ্দিষ্টঃ ॥ প্রাক্ জ্ঞানোৎপত্তি চিত যৎকর্ম জ্ঞা-न निथि निशानीए। वीक मिव **मर्न मक्षं ज्या मगर्थ न उ**ख्द-তি।। জ্ঞানোৎপত্তে ৰূৰ্জ্নণ ক্ৰিয-মাণ কর্ম যত্তদপি। ন শ্লিষ্যতি কর্ভারণ পুন্ধরপর্ণ যথা বারি ॥ বাদেক্ছ মানসৈ ব্লিহু কর্ম্মচয়ঃ ক্রি-যত ইতি বুধাঃ প্রাহঃ। একে।পি শাহ মেষা॰ কর্ত্তা তৎকর্ম্মণা মিম্ম ।। কর্মফল বীজনাশাজ্জ গ বিনা-শো ন চাত্র সন্দেহঃ। বুট্দ্রেব ম-পগত তমাঃ সবিতেব বিভাতি ভা ৰূপঃ ৷৷ যদ্বদিষীকা তূলণ গবনো-দ্বৃত দশদিশো যাতি। ত্রন্ধণি তত্ত্বজ্ঞানাত্তথৈব কৰ্ম্মাণি তত্ত্ববি-দঃ।। কীরাদৃদ্ধত মাজ্য॰ কিপ্ত॰ यषम পূৰ্ৰবত্তিমিন্। প্ৰকৃতি গু-ণেভ্য স্তদ্ধৎ পৃথক্ কৃত শ্চেতনো-शाका ॥ **७१**नय माया गरून॰ নিৰ্ভূয যথা তমঃ সহসাণ্ডঃ। বা-হাভান্তরচারী সৈন্ধব ঘনবৎ

ভবেৎ পুরুষঃ।। যদ্বদেহে। ২বয-বা মূদেব তস্যা বিকার জাতানি। তদ্বৎ স্থাবর জঙ্গন মদৈত দৈত বস্তাতি।। একস্মাৎ ক্ষেত্ৰজ্ঞাদ্ব-হবঃ ক্ষেত্ৰজাতযো জাতাঃ৷লৌ-হগতাদিব দহনাঃ সমন্ততো বি-ফুলিঙ্গকণাঃ ।। তে গুণসঙ্গম দোযাদ্বদ্ধা ইব ধান্যজাত্যঃ স্ব-তুহৈঃ। জন্ম লম্ভতে তাবন্দাবন্ন জ্ঞান বহিনা দক্ষাঃ।। ত্রিগুণা চৈ-তন্যাত্মনি সৰ্বগতে ২বস্থিতা খি-লাধারে। সরুতে সৃষ্টি মবিদ্যা ৰ্বত্ৰ স্পূশ্যতেত্য। নাজা।। রজ্বাণ ভুজঙ্গহৈতে৷ প্রভব বিনাশো য-থা ন স্তঃ। জগদুৎপত্তি বিনাশৌ ন চ কারণ মস্তি তদ্বদিহ।। জন্ম বিনাশন গমনাগমন মলৈঃ সঞ্চ বৰ্জিতো নিত্য°। আকাশ ইব ষটাদিষু সৰ্বাত্মা সৰ্বতোপেতঃ ॥ কর্ম শুভাশুভ জনিতঃ সুখ দুঃ-থৈ বন্ধো ভবত্যপাধীনা । তৎ সংসগাদ্ধ স্তস্কর সঙ্গাদতকর-বৎ ৷৷ দেহ গুণ করণ গোচর স-ঙ্গাৎ পুৰুষদ্য যাবদিহ ভাবাঃ। ়তাবন্মাযাপাশেঃ সংসারে রুদ্ধ ই-ব ভাতি॥ মাতৃ পিতৃ বান্ধব ধন-ভোগ সংমূচঃ ৷ জন্ম জরা মরণম-

যে চক্ৰ ইব ভ্ৰাম্যতে জন্তঃ৷লোক ব্যবহারকৃতা॰ য ইহাবিদ্যা মুপা-সতে মূচাঃ ৷ তে জনন মরণ ধর্মা-ণো শ্বান্ত মত্রেত্য খিদ্যক্তে ৷৷ হিন ফেন বুদুদা ইব জলস্য ধূমে। য-থা বহেঃ। তদ্বৎ স্বভাবভূতা মা-যৈষা কীৰ্ত্তিতা বিফোঃ ॥ এব॰ দ্বৈত বিকল্পাণ ভূম স্বৰূপাণ বি-মোহিনী॰ गाया॰। छे भुका म-কলং নিক্ষল মদ্বৈতং ভাবযেদ্ৰ-**শ।। यদ्বৎ সলিলে সলিল॰ ফীরে** कीतः मगीतर्व वायुः। उष्रष्टुक्रिवि বিনলে ভাবনয়া তন্মযন্ত্ৰ মুপয়া-তি।। ইখ॰ দ্বৈত সমূহে ভাবনযা ব্ৰন্ধভূষ মুপধাতি। কো মোহঃ কঃ শোকঃ সর্ব॰ ব্রহ্মাবলোক্ষতঃ ॥ বিগতোপাধি স্ফটিকঃ স্বপ্রভ-ষা ভাতি নিৰ্শ্নলো যদ্বৎ। চিদ্দী-পঃ স্বপ্ৰভয়া তথা বিভাতীহ নি-রুপাধিঃ 11 গুণ করণগণ শ্রীর প্রাণৈ স্তন্মাত্রজাতি সুখ দুঃখৈঃ। অপরামৃকৌ ব্যাপী চিদ্রপোবং সদা বিমলঃ।। দ্রফা শ্রোতা যুাতা স্পর্শবিতা রস্বিতা গ্রহীতা চ। দেহী দেহেন্দ্রিয ধীবিবর্জিতঃ স্যা-ম কর্ত্তাসে।।।একো নৈকত্রাবস্থি-তো মহৈশ্বৰ্য্যণ যোগতো ব্যাপ্তঃ।

আকাশ বদখিল মিদং ন কশ্চিদ-প্যত্ৰ সন্দেহঃ ৷৷ আত্মৈবেদ**ং সৰ্ব**ণ নিষ্কল সকল॰ যদৈব ভাব্যতি। নোহ গহনাদ্বিযুক্ত স্তদৈব পর-মেশ্বরীভূতঃ।। যদ্যৎ সিদ্ধান্তা-গম তকেষু প্রভূমন্তি রাগান্ধাঃ। অনুমোদাম স্তভত্তেষা সৰ্বাত্ম-বাদি ধিয়া । সৰ্বাকারো ভগবা-নৃপাস্যতে যেন যেন ভাবেন। ত॰ ত ভাব ভূত্বা চিন্তামণ্বৎ সম-ভ্যেতি ।। নারাষণ মাল্লান° জ্ঞা-ত্বা সগ স্থিতি প্ৰলয হেতু । সর্ব-জ্ঞঃ সূৰ্বগতঃ সূৰ্বঃ সূৰ্বেশ্বরো ভব-তি !৷ আত্মন্তে স্তরতি শুচণ যশ্মা-ছিদ্বানবিভেতি স্বতশ্চিৎ। মৃ-ত্যোরপি মরণ ভষ ন ভবত্যন্য-**দ্ভয° সত अगु ।। क्य वृक्ति व**श्र যাতক বন্ধন মোকৈ বিবজ্জিত নিত্যণ। পরমার্থতত্ত্ব মেতৎ যদ-তোন্যত্তদন্ত সর্বণা এবং প্রকৃ-তি পুরুষ বিজ্ঞায নিরস্ত কল্পনা-জালঃ। আত্মারামঃ প্রশমণ সনা-স্থিতঃকেবলী ভবতি ৷৷ নল কদলি বেণু বাৰা নশ্যন্তি যথা স্বপুষ্প মা-সাদ্য ৷ তদ্বৎস্বভাবভূতাঃ স্বভাব-তা॰ প্রাপ্য নশ্যন্তি ।। ভিন্নে জ্ঞান ঞুস্থে ছিন্নে সংশ্য গণে শুভাশু-

ভে ক্ষীণে। দঞ্চে চ জন্ম বীজে প-রমানন্দ হরি যাতি ৷৷ মোক্ষস্য নৈব কিঞ্চিদ্ধামান্তি ন চাপি গমন মন্যত্র। অজ্ঞানম্বগ্রন্থে র্ভেদো য স্ত' বিদু র্মোক্ষণ।। বুধৈব মসভ্য মিদ বিক্ষো মাযাত্মক জগজ-প॰। বিগতদন্দোপাধিক ভোগা-সঙ্গো ভবেচ্ছান্তঃ ॥ বুধা বিভ-ক্তাণ প্রকৃতিণ পুরুষঃ সংসার ম-ধ্যগো ভবতি। নিমু ক্রঃ সর্বকর্ম-ভি রযুজপত্র॰ যথা সলিলেঃ ॥ অশ্নন্ যদা তদা সংবীতো যেন কেনচিচ্ছান্তঃ। যত্ৰ কচন চশা-ষী বিমুচ্যতে সৰ্ব ভূতাত্মা॥ হয-মেধ শতসহসাণ্যথ সরুতে ব্রহ্ম-যাত লক্ষাণি। পরমার্থবিন্ন পুল্যৈ র্নচ পাপেঃ স্পৃশ্যতে বিমলঃ ॥ মদ কোপ হর্ষ মৎসর বিষাদ ভয পরুষ বর্জ্য বাগ্বৃদ্ধিः। নিস্তোত্র ব্যট্কারে জড ব্দ্বিচরেদগাধ-মতিঃ ৷৷ উৎপত্তি নাশ বৰ্জিত মেব॰ পরমার্থ মুপলভ্য । কৃত কৃ-ত্যঃ সফলজনুঃ সৰ্বগত স্তিষ্ঠতি যথেষ্ট ৷৷ ব্যাপিন মভিন্ন মিখণ সৰ্বাত্মান° বিধৃত নানাত্ব° । নিরু-পম পর্মানন্দ যো বেদ স তল্প-যো ভবতি।। তীর্থে শ্বপচগৃহে বা

নষ্ঠশৃতি রপি পরিত্যজন্ দেহং

। জ্ঞান সমকালং মুক্তঃ কৈবল্যাং বাতি হতশোকঃ ।। পুণ্যায

তীর্থসেবা নির্যায় শ্বপচ সদন
নিধন গতিঃ। পুণ্যা পুণ্য কলঙ্কস্পর্শাভাবে তু কিন্তেন ।। বৃক্ষাগ্রাচ্চ্যুতপাদো যদদনিচ্ছন্নরঃক্রিতৌ পততি। তদদ্ গুণ পুরুযজ্ঞো হনিচ্ছন্নপি কেবলীভব-

।। পরমার্থ মার্গ সাধন মার-ভ্যাপ্রাপ্য যোগ মপি নাম। সু-রলোক ভোগ ভোগী মুদিমনা মোদতে সুভূশণ। বিষয়েষু সা-ৰ্বভৌনঃ সৰ্বজনৈঃ পূজ্যতে য-থা ৰাজা । ভুবনেষু সৰ্বদেবৈ র্যোগভুষ স্তথা পূজ্যঃ॥ মহতা কালেন মহান্ মানুষ্য প্রাপ্য যোগ মভ্যস্য।প্রাপ্নোতি দিব্য-মমৃত যত্তৎ পরম পদ বি-কোঃ।। বেদান্তশাস্ত্র মখিল॰ বিলোক্য শেষো ২খিলাধারঃ। আর্য্যা পঞ্চাশীত্যা ববন্ধ পর-মার্থসার মিদ্ ।। ইতি শ্রীশেষ-নাগ বির্চিত পর্মার্থসারণ मगाश्चि ॥

বেদাধিপঃ পু॰ বেদানামধিপতিঃ
। ষ্থা। ঋথেদাধিপতি জী বো

যজুর্বেদাধিপঃ সিতঃ । সামবে-দাধিপো ভৌমঃ শশিজো ২থ-র্ববেদরাট্ ॥ ইতি জ্যোতিঃ সা-রসংগ্রহঃ ॥

বেদান্তী^ন পু॰ বেদান্তশাস্ত্রবে-ভা।তৎপর্য্যায়ঃ। ব্রহ্মবাদী ২। ইতি জটাধরঃ।।

বেদারঃ পু॰ কৃকলাশঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বেদাভ্যাসঃ পুং বেদানুশীলনং

! স চ পঞ্চবিধঃ ৷ যথা দক্ষঃ ৷
দ্বিতীয়ে চ তথা ভাগে বেদাভ্যাসো বিধীষতে ৷ বেদাভ্যাসোহি
বিপ্রাণাং পরমং তপ উচ্যতে ৷৷
বক্ষয়ত্ত্ব পরং জ্ঞেষঃ ষডক্স সহিতশ্চ যঃ ৷ বেদস্বীকরণং পূর্বং
বিচারো ২ভ্যসনং জপঃ ৷ তদ্দানঞ্চৈব শিষ্যেভ্যো বেদাভ্যাসো
হি পঞ্চধা ৷৷ শঙ্খ লিখিতো ৷ ন
বেদ মনধীত্যান্যাং বিদ্যা সধীযীতান্যত্ত বেদাক্স স্মৃতিভ্যঃ ৷
ইত্যাহ্লিকতত্ত্বং ৷৷

বেদি ক্লী অষষ্ঠা। ইতি শব্দ-চন্দ্ৰিকা॥

বেদিঃ স্ত্রী পরিষ্ঠাভূমিঃ। ই-তামরং॥ পরিষ্ঠা যজ্ঞার্থ প-শুবন্ধনায় যজ্ঞপাত্রাসাদনায

বেদোক্ত

চাহিত সংস্কার। ভূমি র্বেদি রু-চাতে। সাচ ডমরুকাদ্যাকারা-পিণ্ডিক। বেদয়তি নিবাসয়তি দ্রব্যজাতং বেদিঃ। বিদ ও ক এং চেতনাখ্যানে বাসবাদে নামী-তি ইং। বেদিঃ স্ত্রী বেদী চ। ইতি ভরতঃ।। অঙ্গুলিমুদ্রা। ইতি মেদিনী।

বেদিঃ পু॰ পণ্ডিতঃ। ইতি মে-দিনী।।

বেদিকা স্ত্রী মঙ্গলকর্মার্থণনি-শ্বিতবেদিঃ। তৎপর্য্যাষঃ। বি-**७**क्षिः २ । इठामतः ॥ विज्ली ७ विभिः ८ विभी ७ । ইতি उद्धी-का !। एवं आज्ञानाव्यनामि मधा-ऋ विकिशा । एका शाही हो। কাষ্ঠাদি চতুষ্কিকাষা মিত্যন্যে। দারু পরিবৃতা চতুরসূা বিশ্রাম-ভূ বিত্তুদি রিত্যপরে। সুম্ভ সংল-ম পীঠিকা বিতর্দ্দি ব্লিতি কেচিৎ **! মঙ্গল্যাঙ্গন মধ্যুস্থ চতুদ্ধিকেতি** কেচিৎ। মঙ্গলস্থানার্থণ নির্মিত বেদিকেতি কেচিৎ! অশুভ বিতর্দ্দযতি বিতর্দ্দিঃ। তর্দ্দহিংসে নামীতি ইঃ। বেদিকা সাহচ-ৰ্যাৎ স্ত্ৰী ইদন্তদ্বাৎ পক্ষে ঈপ্ বিতদ্বী চা বিতর্দিঃ কাষ্ঠ লো-

হীস্যাদিতি রত্নে। বিতর্দি রপী-তি মধুঃ। বিদন্তি বিদ্যুতে বা অস্যা মিতি বেদিঃ পূর্ববিদিঃ স্বার্থে কঃ। অতএব বেদি বেদী চ। ইতি ভরতঃ।।

বেদিজা দ্রী জৌপদী। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বেদিতঃ ত্রি জ্ঞাপিতঃ। ঞান্ত বিদধাতোঃ ক্ত প্রত্যযেন নি-ষ্পায়ঃ।।

বেদিতব্য° ত্রি বেদ্য°। জ্ঞাত-ব্য°। যথা। আর্য্য° ছন্দ শ্চ দৈব-ত্য° বিনিষোগ স্তথেব চ। বে-দিতব্য° প্রযত্মেন ব্রান্সণেন বি-শেষতঃ॥ ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব°॥ বেদিতা ত্রি জ্ঞাতা। তৎপর্যা-যঃ। বিদুরঃ ২ বিন্দুঃ ৩। ইতি হেমচন্দ্রঃ।

বেদী পু॰ পণ্ডিতঃ। ইতি শব্দ-রত্নাবলী ॥ ব্রহ্ম। ইতি কেচিৎ ॥ জ্ঞাতরি ত্রি॥

বেদী স্ত্রী বেদিঃ। ইত্যমরটীকা-যাণ ভরতঃ ॥ সরস্বতী । ইতি শব্দমালা ॥

বেদীশঃ পু॰ ব্ৰহ্মা। ইতি ত্ৰিকাণ্ড-শেষঃ ।।

বেদোক্তঃ ত্রি শ্রুতিক্থিতঃ ৷

যথা। বেদোক্ত মেব স্বর্বাণো নিঃসঙ্গো ২পিতু মীশ্বরে। নৈ-ষর্ম্যাণ লভতে সিদ্ধিণ রোচনা-র্থা ফল প্রাতঃ।। ইতি মলমাস-তত্ত্বণ।।

বেদোদযঃ পু॰ সূর্য্যঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বেদোদিতঃ ত্রি বেদোক্তঃ। যথা।
। বেদোদিতানাং নিত্যানাং কর্মণাং সমতিক্রমে। স্নাতক ব্রতলোপে চ প্রাযশ্চিত মভোজনং॥ইতি মলমাসতত্ত্

বেদ্যাণ ত্রি বেদিতব্য । যথা।
ধর্মঃ প্রোজ্বিত কৈতবোত্র পরমো নির্মৎ সরাণাণ সতাণ বেদ্যাণ বাস্তব মত্র বস্তু শিবদণ তাপত্রযোগ্যূলনণ। শ্রীমন্তাগবতে ॥
মহাগুনিকৃতে কিয়া পরে রীশ্বরঃ সদ্যো হদ্যবরুধ্যতেত্র ক্তিভিঃ শুশ্রুষিভি স্তৎক্ষণাৎ।।
ইতি শ্রীভাগবতে ১ ক্বন্ধে ১
অধ্যায়ঃ।।

বেধঃ পু॰ বেধন । বেঁধা ইতি
ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। ব্যধঃ ২।
ইত্যমরঃ।। গভীরতা। গহরা
ইতি চাডা ইতি চ ভাষা। যথা।
গণিষ্যা বিস্তারণ বহুষু স্থানেষু

তদ্যুতি ভাজ্যা। স্থানক মিত্যা সম মাত রৈবলৈর্ঘ্যে চ বেধে চ ll ক্ষেত্ৰ ফল° বেধ গুণ° খাতে ঘন হস্ত সংখ্যা স্যাৎ। ইতি লীলাব-ত্যা॰ খাতব্যবহারঃ ॥ 🕸 ॥ অথ সপ্তশলাকবেধঃ। কৃত্তিকাদি চ-তুঃসপ্ত রেখা রাশৌ পরিভূমন্। গ্রহশ্চেদক রেখাস্থো বেধঃ সপ্ত-শলাকজঃ।।'ইতি দীপিক।।#।। **অথ খজু রবেধ**ঃ৷ একা মূর্দ্ধ গতাং ত্রযোদশ তথা তির্য্যগ্যতাঃ স্থা-পযেও। রেখা শ্চক্র মিদ° বুধৈ রভিহিত॰ খার্জুরিক॰ তত্র তু ॥ ব্যাঘাতাদি তু মূৰ্দ্ধি ভম্ভ কথিত তত্রৈক্য রেখাস্থযোঃ সূর্য্যাচন্দ্রম-সো ৰ্মিথো নিগদিতা দূক্পাত এ-कार्भनः॥ ইতি রত্নমাল। ॥ #॥ অথ যুত্তবেধঃ। পাপাৎ সপ্তমগঃ শশী যদি ভবেৎ পাপেন বা সং-যুতো যত্নাত্ত পরিবর্জযেৎ মুনি-মতে। দোষো হয় কথ্যতে ॥ৠ॥ ज्यथ याभिज्रात्यः । तति मन अ-জাক্রান্ত॰ মৃগাঙ্কাৎ সপ্তমণ ত্য-জে॰। বিবাহ যাত্র। চূডাসু গৃহ-কর্ম প্রবেশনে ॥ ইতি রত্ননাল। ।। काम प्रक्रिन (तर्भ) वामत्वध শব্দে जरूदगी ॥

বেধক॰ ক্লী ধান্যক॰। ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ।।

বেধকঃ পুশু কপূরঃ। ইতি ত্রি-কাগুশেষঃ। অমবেতসঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। বেধকর্ত্তরি ত্রি।! বেধনিকা স্ত্রী মণিশঙ্খাদিবে-

বধনিকা স্ত্রী মণিশঙ্খাদিবে-ধনোপকরণ । ভোমরী ইতি ভাষা। তৎপর্যায়ঃ। আম্ফো-টনী ২। ইত্যমরঃ।। লাম্ফোট-নী ওম্ফোটনী ৪ বৃষদংশিকা ৫ । ইতি ভরতধৃতবাচম্পতিঃ।।

বেধনী স্ত্ৰী হস্তিকৰ্ণবেধনাস্ত্ৰণ। ইতি ত্ৰিকাণ্ডশেষঃ॥ মেথিকা। ইতি ভাবপ্ৰকাশঃ॥

বেধমুখ্যঃ পু॰ কচুরঃ।ইতিরা-জনির্ঘণ্টঃ।।

বেধ ুখ্যকঃ পু॰ হরিজাবৃক্ষঃ ।

বাঁচাহল্দি ইতি খ্যাতঃ । তৎপর্য্যায়ঃ । কর্বৃরকঃ ২ জাবিডকঃ
৩ কাল্পকঃ ৪ কাল্যকঃ ৫ । ইত্যমরস্তরতৌ ।।

বেধনুখ্যা ন্ত্রী কন্তুরী। ইতি রা-জনির্ঘন্টঃ।।

বেধসং ক্লী আন্ধতীর্থণ।

মূলং।ইতি শব্দচন্দ্রিকা॥
বেধাঃ পুং ব্রহ্মা।।বিষ্ণুং।ইত্যমরঃ। সূর্য্যঃ।ইতি শব্দরত্মা-

বলী ।। পণ্ডিতঃ । ইতি বিশ্বঃ ॥ শ্বেতার্কবৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্রি-का ।। अने स्रभूवः । यथा । रेक्या-क रक्षांक्षेत्रायात्म्। मधारतमा मया-প্রবান্ । সুদ্যুম্বস্য প্রতিষ্ঠানণ ত-স্য পুত্ৰঃ পুৰুরবাঃ ৷৷ নরিষ্যতঃ শুকাঃ পুত্রাঃ শাক কত্র মুদা-হৃতণ। নাভাগস্যায়রীষো ২ভূৎ স ক্ষত্ৰণ পাৰ্থিবণ ততঃ।৷ কোষ্ট-বে বার্ষক ক্ষেত্রণ রণবৃষ্টি বভূ-ব হ। শর্যাতে মিথুন স্থাসীদন-ন্তো নাম বিশ্রুতঃ ॥ সুক্ন্যা না-ম কন্যা চ যা পত্নী যাদবস্য চ। অনন্তস্য চ পুত্রো হভূৎ বে-ধো নাম মহাপ্রভুঃ ॥ আনর্ত্ত বিষয়ে তেন পুরী সশস্থলী কৃ-তা। ইতি বহ্নিপুরাণে সাগরো-পাখ্যান নামাধ্যাযঃ॥

বেধিতঃ পু॰ বিদ্ধঃ। ছিদ্রিতঃ। ইত্যমরঃ।।

বেধিনী স্ত্রী রক্তপা। জোঁক ইতি ভাষা। ইতি শব্দরত্না-বলী।। মেথিকা। ইতি রাজ-নির্মকীঃ।।

বেধী ত্রি বেধকর্তা। বেণ্বিশি-ফঃ। বিধধাতো, র্ণিন্ প্রত্যযেন বেধ শব্দাদস্ত্যর্থে ইন্ প্রত্যযে- ন চ নিষ্ণানঃ । অমুবেতসে পুণ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।।

বেধ্য ক্লী লক্ষ্য । ইতি জটাধরঃ ৷৷ বেধনীযে ত্রি ৷ যথা ৷
যট্কর্ণোৎপত্তি মাশক্ষ্য ভানোঃ
শুদ্ধ্যা সমেপি চ ৷ কণে বৈধ্যো
ন দোষঃ স্যাদন্যথা মরণ ভবেৎ ৷৷ ইতি মলমাসতত্ত্ব ৷৷

বেনঃ পু॰ প্রজাপতিঃ। ইত্যুণা-দিকোষঃ।।

বেম। ত্রী নদীবিশেষঃ। ইতি সিদ্ধান্তকোমুদ্যামুণাদিবৃতিঃ॥

বেপ টু ঋ ও চলে। ইতি ক্বি-কল্পদ্রনঃ।। চলঃ কম্পনে । টু বেপথুঃ। ঋ অবিবেপৎ। ও বে-পতে বাযুনা বৃক্ষঃ। ইতি দুর্গা-দাসঃ।।

বেপঃ ক্লী অনবদ্য । যথা। স্যা-দ্বল জ্যোতিষোঃ ক্লীবং বচো বা-চ্যথ শাতৃষু। মেদো বেপো ২ন-বদ্যে ২থ সভাষাঞ্চ সদো ন না ।। ইত্যুণাদিকোষঃ।।

বেপথুঃ পু॰ কম্পঃ।ইত্যমরঃ॥ বেপন॰ ক্লী কম্পন॰।ইতিশব্দ-রত্নাবলী॥

বেমঃ পু॰ বাপদগুঃ। যথা। বা-পদ্ভঃ পু॰্মি বেমা বেমো না বেম ন ছযো়ে। ইতি শব্দরত্না-বলী ॥

বেমা^ন পু॰ ক্লী বাপদশুঃ। ইত্য-মরভরতৌ।।

বের° ক্লী শরীর°। বার্ত্তাসং।। সন্ধুম°। ইতি মেদিনী।।

বেরক ফ্লী কপূরণ ইতি হারা-বলী ৷৷

বেল ঋ চালে। ইতি কবিকল্প-ক্রমঃ।। ঋ অবিবেলৎ । ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বেল ত ক্ কালার্থে। ইতি কবিকল্পদ্রমঃ ।। কালার্থঃ কালোপদেশঃ। অবিবেলৎ। কাল মিযত্তথাগণকঃ এতাবতী বেলেতি
কথিতবানিত্যর্থঃ । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

বেলং ক্লী উপবনং। যথা। অ-পোপাত্যাং বনং বেল মারামঃ
কৃত্রিমে বনে। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।
বেলা স্ত্রী কালঃ। তৎপর্য্যাযঃ।
সমযঃ ২ ক্ষণঃ ৩ বারঃ ৪ অবসরঃ ৫ প্রস্তাবঃ ৬ প্রক্রমঃ ৭ অসরঃ ৫ প্রস্তাবঃ ৬ প্রক্রমঃ ৭ অপরিমাণানি মথা। অক্ষিপক্ষ
পরিক্ষেপো নিমেষঃ পরিকীর্ত্তিতঃ। দ্বৌ নিমেষৌ ত্রুটি, নাম দ্বে

बुषी जू नवः सृजः ॥ . . . . কণ ইত্যুক্তঃ কাণ্ঠা প্ৰোক্তা দশ ক্ষণাঃ। দশকাপ্তাঃ কিলা নাম তৎ সংখ্যা স্যাক্ত নাডিকা।। ঘটিকে দ্বে মৃহৰ্ত্তঃ স্যাতৈ খ্রিণ-শত্যা দিবানিশ । চতুৰি শতি বেলাভি রহোরাত্রণ প্রচক্ষতে ৷৷ || সূর্য্যোদযাদি বিজ্ঞেযো মুহূর্তা-नां क्यः मतां । शन्तिन রাত্রাদি হোরাণা বিদ্যতে ক্র-মঃ।। জ্ঞেষণ পিত্র্য মহোরাত্রণ পক্ষে কৃষ্ণ সিতাসিতৌ। ত্রি॰শ-তা চ দিনৈ মানো দ্বিমাস ঋতু ৰুচ্যতে।। ভবেদ্দিব্য মহোরাত্র° যড্ভি রুত্তর দক্ষিণো। বর্ষণ দা-দশভি মানৈ মলমাস স্থযোদ-শঃ ৷ ইতি বৃত্তিপুরাণে গণভেদ नामाधायः॥ 🗱 ॥ मर्यामा । ह-ত্যমরঃ ।। সমুজকূল ।। সমুজ-জলবিকারঃ ॥ অফ্লিফ্টমরণ ॥ রাগঃ ॥ ঈশ্বর্স্য ভোজন । ইতি মেদিনী।। অত্ৰ প্ৰগী ষ বকারাদৌ লিখিতঃ।। রাগস্থা-त्म त्वागः ॥ वाक् ॥ वृथञ्जी । ইতি বিশ্বঃ।। मख्यां भ । ইতি श्रावनी ॥ বেলাকূল॰ ক্লী তামলিপ্তদেশঃ।

যথা।বেলাকূল তামলিপ্ত তা-মলিপ্তী তমালিকা। ইতি ত্রি-কাঙশেষঃ।

বেলিভুক্প্রিয়ঃ পু॰ সৌরভযু-ক্তামুঃ। যথা। রসালে স্বতিসৌ-রভে । মহাকালশ্চ কিম্পাক উর্বটো বেলিভুক্প্রিয়ঃ। ইতি শব্দরত্বাবলী।।

বেল ঋ চালে। ইতি কবিকর
দ্রুনঃ । ঋ অবিবেল্লং। চালঃ

সঞ্চলনং। উদ্বেল্লভুজবলি কন্ধণ
বানৎকারঃ ক্ষণ বার্যতাং। গতাবিত্যেকে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বেলং ক্লী পুং বিডঙ্গঃ। ইত্যমরঃ।। গমনে পূং। ইতি বেলধাত্বর্থ দর্শনাং।।

বেল্লজ॰ ক্লী মরিচণ ইত্যমরঃ।। বেল্লন॰ ক্লী ভূমৌ অশ্বস্য লুঠন॰ 1 তৎপর্য্যায়ঃ। লুঠন॰ ২ । ইতি . ত্রিকাণ্ডশেষঃ।। রোটিকাদি নি-শ্মাণার্থ স্থূল বর্তু লকান্ঠবিশেষ । বেলন্ ইতি ভাষা। ইতি ভাবপ্রকাশঃ।।

বেল্লনী স্ত্রী মালাদূর্ব। ইতি রাজনির্ঘণটঃ ॥

বেল্লস্তরঃ পু॰ বীরতরুঃ। যথা। বেল্লস্তরে। জগতি বীরতরুঃ প্রশিদ্ধঃ শ্বেতাসিতারুণ বিলো হিত নীলপুষ্ণঃ ৷ স্যাজ্জাতি তু-ল্যুসমূমঃ শনি শৃক্ষপত্রঃ স্যাৎ কণ্টকী চ জলদেশজ এব বৃক্ষঃ ৷৷ অস্য গুণাঃ ৷ বেলন্তরো রসে পাকে তিক্ত স্কৃষ্ণা কফাপহঃ ৷ মূত্রাঘাতাশাজিৎ গ্রাহী যোনি মূত্রানি সার্তি জিৎ ৷৷ইতি ভাব-প্রকাশঃ ৷৷

বেল্লহলঃ পু॰ কেলিনাগরঃ। ইতিজটাধরঃ।।

বেলিঃ স্ত্রী লতা। ইতি শব্দরত্না বলী।

বেলিকাখ্যা স্ত্রী বৃক্ষবিশেষ[া] বেন সূঠা ইতি ভাষা। যথা। নক্তমালা বেলিকাখ্যা বিলপত্রী জুরাপহা। ইতি শব্দচব্রিকা।।

বেলিত° ক্লী গমন°। ইতি মে-দিনী।।

বেলিতঃ **জি স্টিলঃ।। কম্পিতঃ** । ইত্যমরঃ।।

বেবী রক্ষলুঙ কান্তিগতিব্যা-প্তিকেপপ্রজন খাদনে ৷ ইতি কবিকল্পদ্রমা র বৈদিকঃ ৷ ক্ষ অবেব্যুঃ ৷ বহুল ব্রহ্মণীতি প-রুস্মৈগদে অনুস্ সিদ্ধে রিত্যন্ উস্ণুক্রস্যঠ্যা মিতি গুণঃ ৷ লু ঙ বেবীতে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বেশঃ পুণ অলঙ্কাররচনাদি কৃতশোভা। তৎপর্যাযঃ। আকরঃ
২ নেপথাণ এ প্রতিকর্ম ৪ প্রসাধনণ ৫। ইত্যমরঃ।। বেষঃ ৬।
ইতি তটীকাষাণ ভরতঃ।। বেশ্যাগৃহণ ।৷ গৃহমাত্রণ। ইতি নেদিনী।। প্রবেশঃ। ইতি বিশ্বাদ্বর্থদর্শনাৎ।।

বেশকঃ পুণ গৃহণ। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। বেশকারকে ত্রি।। বেশদানঃ পুণ সর্য্যশোভা। ইতি শব্দচন্দ্রকা !!

বেশধারী পুণ ছলতপস্বী।ইতি
শব্দরত্বাৰলী।। বেশধারকে ত্রি
বেশস্তঃ পুণ ক্ষুদ্রসরোবরঃ।
ইত্যমরঃ।। অগ্নিঃ। ইত্যুণাদিকোষঃ।।

বেশরঃ পু॰ অশ্বতরঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেযঃ।।

বেশবারঃ পু॰ বেসবারঃ। ইত্য-মরটীকাষা॰ রাষমুঙ্গটঃ।। বেশীজাতা স্ত্রী পুল্রদাত্রীলতা। ইতিরাজনির্ঘন্টঃ।।

বেশ্ব ক্লী গৃহং। ইত্যমরঃ।। বেশ্বকলিঙ্গঃ পুণ চটকঃ। অস্য মাংসগুণী। সন্নিপাতনাশিস্থং। অতিশুক্রকারিস্বঞ্চ । ই**তি রাজ**-বল্লভঃ ।।

বেশক্লঃ পু॰ চচেগু। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।

(तश्रनक्रवः पू॰ गन्नमृषिकः। यथ। ठिकः माद्यभानक्रव न्िठ-क्रा ठ वालमृषिका। गन्नमृयी ग-न्नमृषी गितिका माष्ट्रकृष्तती।। दे जिल्लाक्ष्रवावनी।।

বেশাভূঃ ক্রী গৃহকরণযোগ্য-ভূমিঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বাস্তঃ ২। ইত্যমরঃ।।

বেশ্য° ক্লী বেশ্যালয়ঃ। ইতি মেদিনী।।

বেশ্যা স্ত্রী টুণ্ডুকাবৃক্ষঃ। আকনাদি ইতি ভাষা। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।। স্বনামখ্যাতনারী।
খান্কী ইতি ভাষা। তৎপর্য্যাযঃ। বারস্ত্রী ২ গণিকা ৩ ব্রুপাবা ৪। ইত্যনরঃ।। বেষ্যা ৫।
ইতি তড়ীকা।। ক্ষুদ্রা ৫ শালভঞ্জিকা ৬। ইতি জটাধরঃ।।
বার্মারা ৭ শূলা ৮ বার্মিলাসিনী ২ বার্মাণিঃ ১০ ভণ্ডহাসিনী
১১। ইতি শব্দর্মা বলী।। লপ্রেকা ১২ বন্ধুরা ১৩ সন্তা ১৪
কামরেখা ১৫ বর্ষটী ১৬। ইতি

শব্দমালা ॥ সাধারণন্ত্রী ১৭ প-ণ্যাঙ্গনা ১৮ পণাঙ্গন। ১৯ ভূজি-ষ্যা ২০ বারবধূঃ২১। ইতি হেন-চন্দ্রঃ ৷৷ ভোগ্যা ২২ স্মরবীথিকা ২৩। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ তস্যা লক্ষণ গমনফলাদি যথা। পতি-ব্রতা চৈকপত্নী দিতীযে সলটা স্তা। তৃতীযে বৃষলী জ্ঞেষা চ-তুর্থে পু॰শ্চলী স্মৃতা।। বেশ্যা চ পঞ্নে ষষ্ঠে যুঙ্গী চ সপ্তমে ২ফ-মে। তত উর্দ্ধে মহাবেশ্যা সা-म्भूगा मईकाठियू ॥ 🕸 ॥ या দ্বিজঃ সলটাসচ্ছেৎ বৃষলীণ পুণ-শ্চলী মপি। যুঙ্গীণ বেশ্যাণ ম-হাবেশ্যা॰ অবটোদ॰ প্রয়াতি সঃ ॥ শতাক॰ সলটাগামী ধৃষ্টাগা-মী চতুৰু গণ। ষড্গুণণ পুণশ্চলী-গানী বেশ্যাগামী গুণাউক 11 যুসীগামী দশগুণ বশেতত্র ন সংশযঃ । মহাবেশ্যী গামুকশ্চ ভতঃ শতগুণ ভবেৎ ৷৷ তদেব স-ৰ্বগামী চেত্যেব মাহ পিতামহঃ। তত্রৈব যাতনা॰ ভুঙ্কে যমদূতেন তাডিতঃ ৷৷ তিত্তিরিঃ সলটাগানী ধৃষ্টাগামী চ বাষসঃ। কোকিলঃ পুণ্মলীগানী বেশ্যাগানী বৃক खथा।। यूकीशामी मृकत्रक मुख-

জন্মসূভারতে। মহাবেশ্যা গামুকশ্চ জায়তে শাল্মলি স্তরুঃ ।।
ইতি ব্রন্ধবৈর্ত্তে প্রকৃতিখণ্ডে ২৮
অধ্যায়ঃ ॥ শা বেশ্যাগ্যমন পাপ ।
প্রকীর্ণক । তস্য প্রায়শ্চিত্ত ।
বেশ্যাভিং

প্রাজাপত্য বিধীষতে ৷ তেন বে-শ্যাগমনে প্রাক্তাপত্য । তদশ-ক্তো ধেনুরেকা। এতৎ সকৃদ্যা-মনে। অভ্যাসে তু। চান্দ্রাযণেন চৈকেন সৰ্বপাপ ক্ষযো ভবেদিতি আপস্তম বচনাচ্চান্ত্ৰাযণণ। ইতি প্রাযশ্চিত্তবিবেকঃ ॥ # ॥ তদ-शांकिक नियिक्त । यथा। पूर्क-ল্যন্নঞ্চ বো ভুঙ্কে পুংশ্চল্যাজীব জীবনঃ। স্বলোন মান বর্ষঞ্চ লা-नात्रए वरमञ्जूव ।। তাডिতा যমদূতেন তন্তোজী তত্ৰ তিপ্ঠতি । তত ব্রিজন্মনি ভবেৎ কৃক্ষবর্ণঃ পশুঃ শুচিঃ ॥ ত্রিজন্মনি ভবে-চ্ছাগ স্ততো ভবেৎ সূদুঃখিতঃ। তত শ্চক্ষুঃ শূলরোগী ততঃ শু-দ্ধঃ ক্রমেণ চ ॥ ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে প্ৰকৃতিখণ্ডে ২৭ অখ্যায়ঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ অপিচ। পু॰শ্চল্যমঞ্চ যে। ভূঞ্জে বেশ্যানঞ্চ পতিব্ৰতে । তদুজেতু দিজো যো হি কালসত্ৰণ প্ৰযা-॥ তি সং।। শতবর্ষণ কালসূত্রে স্থিত্বা শৃদ্রে। ভবেদদ্ধবণ। তর জমনি রোগী চ ততঃ শুদ্ধো ভবেদ্দুজঃ ।। ইতি তত্ত্বৈব ২৮
অধ্যাবং।। য়ঃ।। বার্রাকালে তস্যা দর্শনণ শুভণ। যথা। ধেনু
র্বৎস প্রযুক্তা বৃষ তুরগ রথা
দক্ষিণাবর্ত্তবঙ্গি দীব্যন্ত্রী পূর্ণসন্তা দিজ নৃপ গণিকা পুষ্পামালা পতাকা। সদ্যোমাণসং ঘৃতণ
বা দিধি মধু রজতণ কাঞ্চনণ শুরুধান্যণ দৃষ্ট্বা শ্রুত্বা পঠিত্বা ফল
মিহ লভতে মানবা গন্তকামঃ
।। ইতি সমযপ্রদীপঃ ।।

বেশ্যাগণঃ পু॰ বেশ্যাসমূহঃ। তৎপর্যায়ঃ। বেশ্যাবারঃ ২। ইতি শব্দমালা।। বেশ্যাচার্যঃ পু॰ পীঠমর্দঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বেশ্যাজনসমাশ্রয় পু॰ বেশ্যা-লখঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বেশঃ ২। ইত্যমরঃ॥ বেশ্যাশ্রয়ঃ ৩ পুর• ৪। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥ বেশ্যু॰ ৫। ইতি জটাধরঃ॥

বেশ্বরঃ পু॰ অশ্বতরঃ। যথা। বেশ্বরো ২শ্বতরঃ খরঃ। ইতি ভূরিপ্রযোগঃ॥ ত্রিকাণ্ডশেষে বেশর ইতি পাঠঃ।

বেষঃ পু॰ নেপথ্য া বেশ্যাজনা-শ্ৰয়ঃ। বেবেষ্টি ব্যাপ্নোতি অঙ্গণ বেৰঃ পচাদিস্থাদন্ মূৰ্দ্ধণ্যাস্তঃ। বিশক্তি নয়নমনাৎস্যত্ত্বেত্যাধা-রে যঞি বেশ স্তালব্যাস্তশ্চ। ইতি ভরতঃ ॥ দে দারিকাণা॰ নিবাসস্থানে।বিশতি যূনা॰ মনঃ কামূকো বা ২ত্তেতি বেশঃ শৌ-विन अरवरन घका । त्निशरण गृ-হমাত্রে চ বেলো বেশ্যাগৃহেপি চ। ইতি তালব্যান্তে রভসঃ॥ গৃহমাত্রে গণিকাষাঃ সন্মনি বে-শো ভবেৰু তালব্যঃ। তালব্যো মূৰ্দ্ধণ্যো হলঙ্করণে কথিত আচা-বৈঁয় রিত্যুন্মবিবেৰুঃ। বেবিষ্তি " ব্যাপুবন্তি জনমনাণ্নীতি ঘঞি বেষো মুৰ্দ্ধণ্যান্তোপি ইত্যেকে। তত্ত্ব হৃদ্যং মূৰ্দ্ধগান্তেষু সৰ্বত্ৰ কোষাদাবনুপাত্তত্বাদিতি মুদ্ধ-টিঃ। ইতি চ ভরতঃ॥

বেষণঃ পু॰ কাসমর্দ্দঃ। ইতি হা-রাবলী।। প্রবেষণঞ্চ।।

বেষণা স্ত্রী বিতুষকবৃক্ষঃ। ধন্যা ইতি ভাষা। ইতি রত্নমালা।।

বেষবারঃ পু॰ বেসবারঃ। ইত্য-মর্টীকাষা রাষমুক্তঃ।। বেষ্ট ও বেফে। ইতি কবিকন্ধ-ক্রমঃ॥ ও বেষ্টতে। ইতি দর্গা-দাসঃ॥

বেউ: পু॰ বেউন । ইতি শব্দ-মালা।। শ্রীবে উ:। ইতি রাজ-নির্ঘন্টঃ।। নির্ঘাসঃ। আটা ইতি ভাষা। ইতি বৈদ্যক ।।

বেষ্টক॰ ক্লী উফীশঃ।ইতিশ-ব্দরত্বাবলী।। নির্বাসঃ।ইতি শব্দনালা।। শ্রীবেষ্টঃ।ইতি রাজনির্ষণ্টঃ।।

বেষ্টকঃ পু॰ প্রাচীরঃ। যথা প্রাচীনা বেষ্টকৌ বৃতিঃ। ইতি
হেমচক্রঃ । ক্রমাণ্ডঃ । যথা।
ক্রমাণ্ডকঃ পুষ্পফলো ঘনবাসশ্চ বেষ্টকঃ। ইতি হারাবলী ।।
শ্রীবেষ্টঃ। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ।।
বেষ্টনকারকে ত্রি ।।

বেউন॰ ক্লী কর্ণশক্ষলী। উফী-ষঃ ।। সঙ্গটঃ ।। বৃতিঃ। ইতি মেদিনী ।। গুগুলুঃ। ইতি শব্দ-চন্দ্রিকা।।

বেষ্টনকঃ পু॰ রতিবন্ধবিশেষঃ।

ৰথা। উৰ্দ্ধগণ পাদ নেকঞ্চ ভুজান্তরৈ বেষ্টফেদ্যদি। কান্তকক্ষাশ্রিতাণ নারীণ বন্ধো বেষ্টনকঃ শ্মৃতঃ।। ইতি রতিমঞ্জরী।।

বৈষ্ঠনবেষ্টকঃ পুণ রতিবন্ধবিশে-ষঃ। যথা। উর্দ্ধুণ পাদদ্বয়ণ না-র্য্যা ভুজাভ্যাণ বেষ্টবেদ্যদি। করাভ্যাণ কণ্ঠমালিঙ্গ্য বন্ধোবে-ফনবেষ্টকঃ॥ ইতিরভিমঞ্জরী॥ বেষ্টবংশঃ পুণ কন্টকিনঃ। বেডু-বাশ ইতি ভাষা। ইতি শব্দ-চন্দ্রকা॥ বেউদারঃ পুণ শ্রীবেষ্টঃ। ইতি

বেষ্টিত লী রুদ্বং।। লাশকঃ।।
করণান্তরং। ইতি নেদিনী।।
বেষ্টিতঃ ত্রি নদী প্রাচীরাদিনা
বেষ্টন কৃতঃ। বেডা ইতি ভাষা
1 তৎপর্য্যায়ঃ। বল্যিতং ২ সংবীতং ৩ রুদ্ধং ৪ আবৃতং ৫ ।

ताङ्गिविष्टेः ॥

हेडागदः ॥

বেষঃ। পুণ পানীষণ ইত্যুণাদি-

বেস ঋ ইতো ৷ ইতি কবিকল্প
ক্রমঃ ৷৷ ঋ অবিবেদৎ ৷ বিবেদকুঃ ৷ ইতো গত্যা ৷ ইতি দুর্গাদাসঃ ৷৷

বেসন° ক্লী ছিদলচূর্ণ°। যথা।
দালয শ্চণকানান্ত নিস্তমা যন্ত্রপেষিতাঃ। তচ্চূর্ণণ বেসনণ প্রোক্তং-পাকশাস্ত্রবিশার্দৈঃ।। ত-

দটিকাগুণাঃ । বটিকা বেসন-স্যাপি কথিতাযাণ নিনজ্জতি । ক্রচ্যা বিষ্টুন্তজননী বল্যা পুষ্ট-করী স্মৃতা ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ বেসরঃ পুণ অশ্বতরঃ। ইভি হে-নচক্রঃ ।।

বেসবারঃ পু॰ ধন্যাক্সর্যপাদিপিক্টঃ। বেসার ইতি বাটনা
ইতি চ খ্যাতঃ। তৎপর্যাক্ষঃ।
উপস্করঃ ২। ইত্যমরঃ।। বেফবারঃ ৪। ইতি সুস্কটঃ।। ব্যঞ্জনবিশেষঃ। যথা। নিরন্থি পিশিত॰ পিক্ট॰ সিদ্ধণ গুড ঘৃতান্বিত॰
। কৃষা মরিচ সংযুক্তণ বেসবার
ইতি স্মৃতং।। অস্য গুণাঃ। বেসবারো গুরুঃ মিশ্বো বলোপচ্য
বর্দ্ধনঃ। ইতি রাজবল্লভঃ।।

বেহ ঋ ও যত্নে। ইতি কবিকলক্রমঃ।। ঋ অবিবেহৎ। ও বেহতে বিবেহে। ইতি দুর্গাদাসঃ।।
বেহৎ ন্ত্রী গর্ত্তোপঘাতিনীগৌ
। ইত্যমরঃ।। অনৃতৌ বৃযোপগযনাদিবশাৎ ষস্যা গর্ত্তপাতা
ভবতি সা। বিহন্তি গর্ত্ত শশ্বৎ
বেহৎ। হনলৌ গতৌ বধে ক্রিপ
নিপাতঃ। ইতি ভরতঃ।।

বেহারঃ পু॰ স্বনামখ্যাতদেশঃ। যথা। বেহারে চৈব শ্রীহটে কো-শলে শবকর্ণিকে। অফাদশভূ-জা কাৰ্য্যা মাহেন্দ্রে চ হিমালষে ।। ইতি মৎস্যসূক্তে ৫০ পটলঃ॥ বেব্ৰ ঋ চালে ইতি কবিকল্প-फगः ॥ ঋ ञित्वङ्ग ९ । अपन्-বন্ধঃ বেদেষ্চারণ ভেদার্থঃ। চালঃ সঞ্জন গতাবিত্যেকে। ইতি দুৰ্গালাসঃ ॥ বৈ ও শোষে। ইতি কবিকল্প-দ্রুমঃ।। বকার। দিঃ। বাষ্তি। ও বাণঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ॥ বৈ ব্যু পাদপুরণায়থা।তুহি চ স্ম হ বৈ পাদপুরণে। ইত্য-মরঃ ।। সম্বোধন ।। অনুন্যঃ। ইতি যেদিনী॥ ্ব শতিকঃ ত্রি বি শত্যা ক্রীতঃ ৷ বি শতিক শব্দাদন্ প্রভ্যযেন নিশানঃ। ইতি সিক্কান্তকৌমুদী বৈকল্পতঃ পু॰ বৃক্ষবিশেষঃ। বিঁচ্ ইভি ভাষা। তৎপৰ্যাযঃ। বৃতিস্বরঃ ২ শ্রুবাবৃক্ষঃ ৩ গ্রন্থি-**লঃ ৪ স্বাদু কণ্টকঃ ৫ ব্যাঘুপা**ৎ ॥ ৬ কণ্টিকারী ৭ বিকম্বতঃ ৮ । ইতি শব্দরত্নাবলী॥

বৈকৃতিকঃ পু॰ মণিকারঃ। ইতি

द्रमहन्तः ॥

देवक्षः भू वाष्मामृनिः। ইতি

मिक्षां उद्योगुणी ॥

देवक्षिकः जि निकत्सनज्वः ।

विक्षणकाष किक প্রত্যাবন

निष्माः ॥

देवक्षाः क्षी विक्षणः । विक
लगाजाव ইত্যর্থে का প্রত্যাবন

निष्माः ॥

देवक्षः क्षी তির্যাগ্রেকালিয়িমা
लाः। ইতি হেমচন্দ্রः ॥

देवक्षः क्षी উরসি তির্যাক্ উ
পবীতব্ কঠাৎ ক্ষিপ্ত মাল্যং ।

ইত্যমরঃ ॥

देवक्षेः भू कृकः॥ ইন্দ্রঃ। ইতি

স্বানিরী ॥ দিকার্ককঃ । ইতি

প্রকাশ পূল্য কৃষ্ণঃ।। ইন্দ্রঃ। ইতি মেদিনী ।। সিতার্জকঃ। ইতি রাজনির্ঘক্তঃ।। অস্য ব্যুৎপত্তি র্যথা। বিঙ্গুঠাষা অপত্যুণ বৈঙ্গু-ঠঃ বাহ্বাদ্যত ইতি শিবাদিন্তাৎ ষ্ণঃ। চাক্ষুষস্যান্তরে দেবে। বৈ-স্পঠঃ পুরুষোত্তমঃ। বিঙ্গুঠাষা মসৌ জজ্ঞে বৈজ্ঞতি দৈবতৈঃ সহেতি বিজুপুরাণণা। কিম্বাঙ্গ-ঠত্যন্যা জ্ঠা মাষা। জ্ঠি খো-টন বৈক্ল্যালস্যে সেমক্তাৎ-সরো রিতি ভঃ। বিবিধা স্কৃঠা মাষা বিদ্যতে হ্যা বৈজ্ঞ বি-

কার সংযেতি অস্ত্যর্থে ক্ষঃ। বিক্ সহসুনাম টীকাবা॰ শঙ্করাচার্য্য-স্থাহ বিবিধা স্ঠা গতেঃ প্রতি-•হতি স্তদ্যাঃ কর্ত্তা ইতি বৈস্বঠঃ। জগদারম্ভে বিশিক্টানি ভূতানি পরস্পরং সংশ্লেষন্ তেয়াং গতিং প্রত্যবধ্রাদিতি বা বৈঙ্গগঙ । মাবা সংশ্লবিতা ভূমি রক্তি ব্যোষা চ বাৰুনা। বাৰুশ্চ তেজসা নাৰ্দ্ধণ বৈজ্ঠত্বণততে। মমেতি শান্তিপ-॥ ৰ্বণীতি। ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ ।।ঃ।। অপিচ। স্বৰ্গণ জডঞ্চ বিশ্বৌ-য° বিশিক্তঞ্চ করে।তি যা । বিঙ্গ-ঠাণ প্রকৃতিণ বেদা শ্চন্বারক্ষ ব-म. ख ठा॰ ॥ छना अत्यन जगवान् তস্যা॰ জাতঃ স্বস্ফীষে। পরিপূর্ণ-তমণ তেন বৈন্দণ্ডিক বিদু বুধাঃ॥ ***।। অস্য নায়ে। মাহাত্ম্যু॰। যু**থ। ৷ রাম নারাযথানন্ত মুক্তন মধ-সূদন। কৃষ্ণ কেশব কণ্সারে হরে বৈঙ্গপ্ত বামন।। ইত্যেকাদশ না-मानि পঠেषा পोঠरयम्यनि। जन्म কোটি সহস্যাণাণ পাতকাদবমূচ্য-তে।। ইতি বুন্ধবৈৰ্ত্তে শ্ৰীকৃষ্ণ-জন্মখণ্ডে ১১০ অধ্যায়ঃ ৷৷ সাক্ষে-ত্যু॰ পারিহাস্যু৽ বা স্তেভি॰ হে-লন মেৰ বা। বৈষ্ঠ নাম গ্ৰহণ

মশেষামহর বিদৃঃ ।। ইতি শ্রীভগতে অজামিলোখ্যানাধ্যামঃ
।। # ।। বিকুধামবিশেষঃ । তদ্বর্ণনং যথা। উপরিফীৎ ক্ষিতে রফৌ
কোটমঃ সত্য মীরিতং । সত্যাদুপরি বৈঙ্গগো যোজনানাং প্রমান্তঃ ।। ভূর্লোকাৎ পরি সংখ্যাতঃ
কোটি রফানশ পুভো । যতাস্তে

তঃ সাকাৎ সর্বেষা মভয়-প্রদঃ ৷৷ বৈঙ্গগানুত্তরে শৈবো-লোকঃ ষোডশকোটযঃ। তির্ব্য-গেব মহারাজ কৈলাসাখ্যস্ত প-ৰ্বতঃ ॥ পাৰ্বত্যা সহিতঃ শস্তু ৰ্য-ত্ৰান্তে স্বগণৈ ৰ্বৃতঃ। ইতি পাদ্মে স্বগখণ্ডে ৬ অধ্যায়ঃ।।ৠ। অপিচ । অমৃত॰ শাশ্বত॰ নিত্য মনস্ত॰ প-রম॰ পদ । হিরম্ময় নোক্ষপ্রদণ ব্ৰন্ধানন্দ সুখাহ্বয় ।। এব মাদি গুণোপেত॰ তদ্বিফোঃ পর্মণ পদ । যদাত্বা ন নিবৰ্ত্তন্তে তদ্ধাম প-রম॰ হরেঃ॥ নহি বর্ণবিতু॰ শক্য॰ কল্পকোটি শতৈ রপি। অপিডকু মশক্যং তদুন্ধ রুজানি দৈবতৈঃ॥ জ্ঞানেন শাস্ত্র মার্গেণ দ্রক্ষ্যতে যোগিপুঙ্গ ৈ। তৎস্থান মুপ-ভেক্তিব্য মব্যক্ত ত্রন্ধ সেবিনাং ৷৷ শ্রীশাজ্বি ভক্তিনেবৈকরনাভো গ বিবজ্জিতাঃ। মহাত্মাদো মহা-ভাগা ভগবৎ পদসেবকাঃ ৷৷ ত-দ্বিষ্ণোঃপরমণ ধাম যান্তি ভ্রহ্ম সু-**খপ্রদ॰।** নানাজনপদাকীর্ণ বৈ-क्रे॰ डक्तरतः अम॰ 11 व्यक्तिक বিমানৈশ্চ সৌধৈ রত্ননথৈ যুক্ত । তন্মধ্যে নগরী দিব্যা সাবোধ্যে-তি প্রকীর্ত্তিতা।। চতুর্দার সনাযু-ক্তা হেমগোপুর সংযুত।। চঙা-निषात्रभारेन छ अगुनारेनाः मूत-কিতা ৷৷ চণ্ড প্রচণ্ডৌ প্রাক্রারে যাম্যে ভদ্র সুভদ্রকৌ। বারুণ্যাণ জয বিজযৌ সৌম্যে ধাতৃ বিধাত-রে।। সমুদঃ সমুদাক্ষশ্চ পুগুরী-কোথ বামনঃ ৷ সন্ধ্কৰ্ণঃ সৰ্বনি-দ্রঃ সুমুখঃ সুপ্রতিষ্ঠিতঃ ।। তস্মিন্ বন্ধ বিনিমুক্তাঃ প্রাপ্যন্তে সুস্-খ॰ পদ॰। য॰ প্রাপ্য ন নিবর্ত্ততে . তস্মামোক উদাহ্বতঃ ।। মোক॰ পরণ পদণ লিঙ্গ মমৃতণ ৰিফুমন্দি-রে । অক্ষর পরম ধান বৈস্ঠ শাশ্বত পরণ ৷৷ নিত্যঞ্চ পরম-ব্যোম সৰ্বোৎকৃষ্ট॰ সনাতন । পর্বায বাচকান্যস্য পরু ধায়ে৷ ২চ্যুতস্য হি॥ ইতি পাদ্মে উত্তর-थर७२२ अधायः ॥ क्षा अनाक ৷ অন্তঃপুর নিবাসিন্যঃ সর্বলক্ষণ

ভূষিতাঃ।তাভিঃ গরিবৃতো দেবঃ শুশুভে পরসঃ পুনান্ ৷৷ এব॰ বৈ-প্রপাথে খনো নাথতে পরমে शाम । उद्घार (छमास्मिका॰ क क ক্যানি থিরিজে গুতে ॥ প্রাচ্যা॰ বৈজ্ঞ লোক্স্য বাস্দেবস্য ম-कित्र । আध्यया वश्रीताक्छ যান্যা' দ'কর্মণালয়ঃ 11 সারস্ত-ন্তু নৈশ্বত্যা° প্রাদ্যন্ত্রঃ পশ্চিমে তথা ৷ রতিলোকস্ত বাষব্যাণ উ-मीछा पनिक्षक्षण्टः ॥ **अभा**नाः শান্তিলোকঃ স্যাৎ প্রথমাবরণ স্তুত । ১। কেশ্বকীর্ত্ত্যাদি লো-का दिलीयावत्रनः ज्या ॥ २ ॥ নৎস্য কৃৰ্দ্মাদি লোকস্ত ভূতীয়া-বরণ পর । ৩ ৷ সত্যাবৃতা নন্দ দুৰ্গা বিম্বক্সেন গজাননাঃ ॥ শ-ঙ্খ পদ্ম নিধী লোকা শ্চতুৰ্থাব-त्रनः सृष्ठः 181 स्रश्यकुः नानाथ-ৰ্বাণো লোকাদিষু মহৎসূচ।। সা-বিত্র্যা বিহুগেশস্য ধর্ম্মস্য চ সুখ-স্য চ। পঞ্চমাবরণ প্রোক্ত মক্ষয়ণ সৰ্ব বাজায়ণ।। ৫।। শঙ্খ চক্ৰ গদ। পদ্ম খদ্ধ শাৰ্ক হল তথা। মৌয-লঞ্চথা লোকাঃ সৰ্বশস্ত্ৰান্ত্ৰসণ যুতাঃ ৷৷ ষঠমাবরণ প্রোক্তং শ-স্ত্রাগ্রম্য মক্ষয়ণ ৬ ৷ ঐত্র পাবক

যান্যঞ্ব নৈখাতি বৰুণ তথা ৷৷ বাষব্য সৌম্য মৈশান সপ্তম মুনিভিঃ স্মৃত । সাধ্যা মরুদাণা टैक्टर रव होत्मा ह मिर्दोक्मः॥ নিত্যাঃ সর্বে পরে ধান্নি বিশ্বেদে-বা স্তথৈৰ চ। তে বৈ প্ৰাকৃত নাকেস্মিন্ন নিত্যা স্ত্রিদিবেশ্বরাঃ ।। তেনাহ॰ বিচ্না মাষে ন সঞ্চিস্ত্য ইতি বৈ স্মৃতিঃ। এবং পরং পদৈ নি তৈয় যুঁ ক্তি ভোগ পরাষণেঃ ।। দিব্যাভি মহিষীভিশ্চ রাজতে বিষ্ণু রীশ্বরি। ন তদ্ভাসযতে সূ-(र्या न नारका न शावकः ॥ यकाञ्च। न निवर्लस्य स्थानिनः শ্'সিতত্রতাঃ। দ্ববৈক্মন্ত্র নি-ষ্ঠা যে তে বৈ যান্তি তদব্যয়ণ ॥ न त्वन युक्ति थायदेन नं त्वदेन नं ব্ৰতৈঃ শুভৈঃ। ন তপোভি নি-রাহারে ন চ সাধন কর্মভিঃ।। একেন দ্বৰ মন্ত্ৰেণ তথা ভক্ত্যা ত্বন্যুষ। তক্ষাম্য শাশ্বত দি-ব্য-প্রপদ্যে বৈ সনাতন ৷৷ ইতি পাদ্মোত্তরখণ্ডে ৩০ অধ্যাযঃ॥ বৈকৃত ক্লী বীভৎসরসঃ॥ তদা-লয়নে মাণ্স শোণিতাদৌ ত্রি। ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ ৷৷ তথা । বিকৃত॰ বৈকৃতঞ্চ স্যাত্তক্ত বৈ-

কৃত্য মুচ্যতে। ইতি ভরত দ্বিৰা-পকোষঃ !! বৈকৃত্য॰ ক্লী বীভৎসরসঃ॥ जनानश्रम जि। यथा। वि বীভৎস বিকৃত্য বৈকৃত্যু বিতত স্তথা। ইতি শব্দরত্নাবলী।। বৈক্রান্ত॰ ক্লী মণিবিশেষঃ।তৎ পর্য্যায় গুণৌ । বৈক্রান্তঞ্চৈর বিক্রান্ত॰ নীচবজু° সবজুক°। গোনাসঃ ফুড্রন্থলিশ জীণ্ব-জুঞ্গ গোনসঃ ॥ বজ্রভাবে চ বৈক্রান্ত রস বীর্যাদিকে সম । क्य क्षे विषयक शूकिन मूत्र-সাযন ।। বৈক্রান্ত বজুসাদৃ-শ্য॰ বজুবদ্রস বীর্য্যক। তথা-প্যভাবে বজুস্য গ্রাহুণ বৈক্রাস্ত মূত্তন॰ ॥ বজ্ঞাকারতবৈব প্রস-श्र रत्नाय गर्व द्वानाना । य-দিক্রান্তি॰ ধতে তদৈক্রান্ত॰ বৃ-ধৈ রিদ॰ কথিত॰ ॥ ইতি রাজ-निर्यक्टः ॥

বৈখরী স্ত্রী বৃদ্ধ্যুখিতকণ্ঠগতনাদকপবর্ণঃ। যথা। মূলাধারাৎ
প্রথম মুদিতো যস্ত তারঃ পরাখ্যঃ পশ্চাৎ পশ্যন্ত্যুথ হৃদযগো
বৃদ্ধি যুঙ্ মধ্যমাখ্যঃ। বক্তেই বৈধর্যাথ রুরুদিযো রস্য জুডোঃ

সুসুয়া বন্ধ স্তস্মান্তবতি পবন প্রেরিতে। বর্ণসংহঃ ॥ ইত্যল-তারো নাদঃ বর্ণক্রশঃ স নাভি-ৰূপ মূলাধারাৎ প্রথম মুদ্য-প্রাপ্তশ্চেৎপর ইতি আখ্যা সং-জ্ঞ। যন্য তথাভূতে। ভবতি। অ-থানন্তর সএব হৃদয় চিত্ত গ-ত শ্চেৎ ব্লোদন সমযে নাসিকা দারা যথাকথঞ্চিৎ ভবতি। রুক্র-দিযো র্জন্তে। নাসা মধ্যস্থিত সু-সন্না নাড্যা বন্ধঃ। তথাচ নাসা षारेत्रव यथाकथिक्ष नाम स्रकः পঃ প্রত্যক্ষ স্তবতীত্যর্থঃ।তক্ষাৎ বৈখরী দশাপন্নাৎ নাদাৎ পব-ন প্রেরিতো বর্ণসমূহঃ বহিঃ স-ৰ্বেষাণ প্ৰত্যক্ষ বিষয়ে। ভবতী-ত্যর্থঃ ৷ পরাপশ্যস্তী দশাপন্স্য তু যোগিনা মেব প্রত্যক্ষেন তু সর্বেষা মিত্যপি বোধ্যণ। ইতি তট্ট কা।।

বৈধানসঃ পু॰ বানপ্রস্থা। বানপ্রস্থা বৈধানসো ২গ্রহঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বৈগুণা॰ ক্লী বিগুণন্থ। বিগুণ-স্য ভাবঃ। যথা। যাত্রাপবর্ত্ততে-মুগ্যাণ বৈগুণাৎ প্রাক্তক্য চ।

সুসুয়া বদ্ধ স্তস্মান্তবৃতি প্রবন
প্রেরিতে। বর্ণসংহঃ ।। ইত্যলদ্বারকীস্তভঃ ৷৷ অস্যার্থঃ। যস্ত্র | বৈচক্ষণ্যণ ক্লী বিচক্ষণত্বং । বিচতারো নাদঃ বর্ণকাশঃ স নাভিক্রপ মুলাধারাৎ প্রথম মুদ্যব্য স্বান্ধারাৎ প্রথম মুদ্যত্র স্বানী ভবেদণ্ড্যে। হিণ্সায়াও
দ্বিশতং দমঃ ৷৷ ইতি মনুঃ ৷৷

বৈচিত্র্য ক্লী বিচিত্রতা। বিচিত্র-স্যভাব ইত্যর্থে স্থ্য প্রত্যবেন নিষ্পান্ন ।।

বৈজননঃ পুণ প্রস্বমাসঃ তেৎপর্যায়ঃ। সৃতিমাসঃ ২ ৷ ইত্যমরঃ॥
বৈজয়তঃ পুণ ইন্দ্রপ্রাসাদঃ ।
ইত্যমরঃ॥ ইন্দ্রধ্বজঃ ৷ ইতি মেদিনী ॥ গুহঃ ৷ ইতি হেমচন্দ্রঃ॥
বৈজয়তিকঃ ত্রি পতাকাধারী ।
ইত্যমরঃ ॥

বৈজযন্তিক। স্ত্রী জযন্তীবৃক্ষঃ॥ পতাক।। ইত্যনরঃ॥ অগ্নিমস্থঃ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥

বৈজযন্তী দ্রী পতাকা। ইত্যমরঃ । জযন্তীবৃক্ষঃ । ইতি মেদিনা ।। অগ্নিমন্থবৃক্ষঃ । ইতি
হেমচন্দ্রঃ ।। পঞ্চবর্ণমধী জানুপর্যান্ত লয়িতা মালা। যথা ।
উপগীষমান উদ্যাধন বনিতা
শত্যুথপঃ । মালাণ বিভূদৈজযন্তীণ ব্যচরন্ মণ্ডযন্ বনং ।।
ইতি শ্রীভাগবতে ১০ ক্ষম্নে ৩১

বৈণব

অধ্যাখঃ ।।
বৈজ্যিঃ পু॰ মঘবা। সতুজিনচক্রবর্ত্তিবিশেষঃ । ইতি হেনচক্রঃ।।
বৈজ্যিক॰ ত্রি বিজ্যসম্বন্ধি ।
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ।।
বৈজ্যিক॰ ক্লী শিগুতেল॰ ৷৷ হেতুঃ
। ইতি মেদিনী ৷৷ আত্মা । ইতি

শব্দমালা।।
বৈজিকঃ পু॰ সদ্যোৎক্ষুরঃ। ইতি
মেদিনী।। বীজসম্বন্ধিনি ত্রি।।
বৈজ্ঞানিকঃ ত্রি নিপুণঃ। ইত্যমরঃ।।

বৈডালত্রত জী দুফীচারবিশে-ষঃ। যথা। যস্য ধর্মধজো নি-ত্য শত্রধজ ইবোচ্ছিতঃ। প্র-চ্ছন্নানি চ পাপানি বৈডাল নাম তদ্তুত।। ইতি দানসাগরে যমবচন ।।

বৈডালব্রতিঃ পু॰ অঙ্গনাদ্যভা-বাৎকৃতব্রন্দর্য্যঃ। ইতি জটা-ধরঃ।।

বৈডালত্ৰতিকঃ পুণ ছদ্মতপস্থী। তৎপৰ্য্যায়ঃ। ছদ্মতাপসঃ ২ স-ৰ্বাভিসন্ধী ৩ । ইতি ত্ৰিকাণ্ড-শেষঃ।। তস্যা সংভাষ্যত্বং ষথা। পাষ্ডিনে।বিকৰ্মস্থান্ বৈডাল- ব্ৰতিকান্ শঠান্। হৈতুকান্ ব-কবৃত্তী শ্চ বাত্মাত্ৰেণাপি নাৰ্চচ-ষেৎ ।। ইতি বিষ্ণুপুরাণেও অং-শে ১৮ অধ্যায়ঃ ।। যস্য ধর্মধ-জো নিত্য পুরধজ ইবোচ্ছিতঃ । প্রচ্ছন্মানি চ পাপানি বৈডা-লং নাম তদ্বুতং ।। তদ্বান্ বৈডা-লব্ৰতিকঃ । ইতি তটীকা ।।

বৈডালত্রতী পুণ ভণ্ডতাপসঃ।
বিডালতপ্রী ইতি ভাষা। যথা
। ছদ্মনা চরিতণ তচ্চ ব্রতণ রক্ষসি
গচ্ছতি। অলিঙ্গী লিঙ্গবেশেন
যো লিঙ্গ মুপজীবতি।। স লিস্থিনাণ হরেদেন স্তির্যায়োনী চ
জাযতে। বৈডালত্রতিনঃ পাপাঃ সর্বধর্ম বিনাশকাঃ।। সদ্যঃ
পতন্তি পাপেষু কর্মাণ স্তুস্য তৎ
ফলণ। পায়ন্তিনো বিকর্মান্থান্
বামাচারাণ স্তথেব চা। পঞ্চরাবামাচারাণ স্তথেব চা। পঞ্চরাবামাচারাণ স্থিপতান্ বাল্লাত্রেণাপি
নার্চ্চযেৎ। ইতি কৌর্মো উপরিভাগে ৫ অধ্যায়ঃ।।

বৈণঃ পু॰ বেণুজিবী।বেণুশব্দা-দণপ্রত্যমেন উকারস্য লোপে-ন চ নিষ্পন্নঃ। ইতি সিদ্ধান্ত-কৌমুদী।।

বৈণব॰ ক্লী বেণুফল । ইত্যমরঃ

বেণুসম্বন্ধিনি ত্রি ।।
 বৈণবঃ পু॰ উপন্যনে বেণুদঙঃ।
 তৎপর্য্যাবঃ। রাডঃ ২ । ইত্যানরঃ ।।

বৈণবিকঃ ত্রি বেণুবাদকঃ। তৎর্য্যাখঃ। বেণুধাাঃ ২। ইত্যমরঃ॥
বৈণুকঃ ৩। ইতি শব্দরত্মাবলী॥
বৈণবী জ্রী বংশলোচনা। ইতি
রাজনির্ঘন্টঃ।।
বৈণিকঃ ত্রি বীণাবাদকঃ। ইত্যমরঃ॥

বৈণুক ক্লী গজস্য তোদনদশু । তত্ত্ব স্থিচালনার্থ লৌহমুখব -শদশু ৷ তৎপর্য্যায় ৷ তোল্র ২ ৷ ইত্যমরঃ ৷৷ বেণুক ৩ ৷ ইতি ভরতঃ ৷৷

বৈণুকঃ পুণ বেণুবাদকঃ। ইতি
শব্দরত্বাবলী।।
বৈণুকীয়ঃ ত্রি বেণুসয়ন্ধীয়ঃ।
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী।।
বৈণ্যঃ পুণ পৃথুঃ। সতু সূর্য্যবংশীয় পঞ্চমরাজঃ। যথা। আদিরাজঃ পৃথু বৈণ্যো মান্ধাতা যৌবনাশ্বকঃ। ইতি জটাধরঃ।।
বৈতংসিকঃ ত্রি মাণসবিক্রেতা।
তৎপর্য্যায়ঃ। কৌটিকঃ ২ মাণ-

সিকঃ ৩। ইত্যমরঃ ॥ কৌটকি-

কঃ ৪। ইতি শব্দরত্বাবলী ।। স্-গপক্যাদি বন্ধনোপায়ে। বীত-সঃ তেন চরতীতি বৈতংসিকঃ । ইতি ভরতঃ ।।

বৈতনিকঃ ত্রি বেতনভূগ্ভৃত্যঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। ভৃতকঃ ২ ভৃতি ভুক্ ৩ কর্মকরঃ ৪। ইত্যমরঃ ॥ বৈতরণিঃ) স্ত্রী নরকসিন্ধঃ। ই-বৈতরণী 🔰 ত্যমরঃ ৷৷ বিতরণেন দানেন তীর্যাতে বৈতরণী ফঃ यिजामीश् तको देवज्रतिमह অটবি পটি ঘাটী বৈতরণ্যর্জি শুগী রিতি হুস্বান্তেষ্ রুজঃ। ত-তোপি পাচ্ছোণাদীতি বা ঈণ্ বিরুদ্ধণ তরণণ বিতরণণ তদ্স্যা মস্তীতি বৈতরণীত্যন্যে। বিত-রণৌ বিসূর্য্যে পাতালে ভবা বৈতরণীতান্যে । বিতরণি র্বি-নৌকা তরণ শূন্যেত্যর্থঃ স্বার্থে ষ্ণে বৈতরণীত্যেকে। সিন্ধু নদী । नात्रका जल्लवः ध्वाना निर्मा বৈতরণী স্মৃতা। ইতি ত্রিকাঞ্ডণ। ইতি ভরতঃ।। #।। সা नদी দু-ৰ্গন্ধা তপ্তজলা মহাবেগা অস্থি কেশ রক্ত পরিপূর্ণ। যমদারে বর্ত্ততে। যথা। নদী বৈভরণী नाम मूर्गका कृषिद्वात्र । उषः

তোষা মহাবেগা অস্থি কেশ তরঙ্গিণী ।। ইতি প্রাযশ্চিত্তবি-বেক ধৃত ষমদগ্নি বচন া 🗱 11 অস্যোৎপত্তি র্যথা। মার্কণ্ডেয উবাচ। ততো ব্ৰহ্মাদযো দেবাঃ সর্বে তে শঙ্করান্তিকণ । গত্বা হরণ সংময়হুঃ সাংসাধ্যা যোগমায্যা || ।। শনৈশ্চরোপি ভূতেশ মাসাদ্যা-ন্তহিত ন্তদা। বাষ্পবৃষ্টি॰ দ্রা-ধর্ষ। মবজগ্রাহ মাষ্য।। যদা স নাশকদাস্পান্ সন্ধার্ষিত্ব মর্ক-জঃ। তদা মহাগিরো ক্ষিপ্তা ৰা-স্পা স্তে জ্লধারকে ৷৷ লোকা-লোকস্য নিকটে জলধারাহ্রযো গিরিঃ। পুষ্করদ্বীপ পৃষ্ঠস্থ স্তোয-সাগর পশ্চিমে।। স তু সর্ব প্রমা-ণেন মেরূপর্বত সন্নিতঃ। তক্ষিন্ विनाखवान् वाष्ट्रान् न ४र्वु॰ कम ঈশিতৃঃ ৷৷ বিদীৰ্ণ স্তৈস্ত বাস্পৌ-যৈ ভঁমমধ্যো ২ভবদ্দুত । তে-বাস্পাঃ পৰ্বত ভিদ্বা বিবিশু স্তো- || যসাগর ।। সাগরোপি গ্রহীতু তাম শশাক খরানতি । ততস্ত সাগর• মধ্যে ভিত্বা বাস্পাঃ স-মাগতাঃ ।। তোষধেঃ প্রাগ্ভবা॰ বেলাণ স্পর্শমাত্রাদ্বিভেদ তাণ ৷ বিভিদ্য বেলা্ তে বাস্পাঃ পু-

कत्वील मधाभाः ॥ नमी देवज-রণী ভূমা পূর্বসাগরগা ভবন্। জলধারস্য বেগেন সংসগাৎ সা-গরস্য চ ॥ অবাপ্য সৌম্যতা কিঞ্চিদ্বাষ্পা স্তে নাভিদন ক্ষিতিং। षषार्य गात्रना शृशी विमीर्गा मा। মচেচ্ছনিঃ॥ অবজগ্রাহ তেবাস্পণ সোপি কৃষ্ণো ২ভবদ্ধঠাৎ।শনৈ-শ্চরেণ তে বোঢ়ু মসমর্থেন লো-তকৈঃ ৷৷ ক্ষিপ্তৈ বিদারিতঃ সো-সৌ জলধারো মহাগিরিঃ।বিভি-দ্য পৰ্বত॰ শস্তো ৰ্বাস্পা স্তে সাগ-র॰ যযুঃ।। বৈবস্বত পুরদ্বারে যো-জন দ্বয় বিস্তৃতা। অদ্যাপি তিপ্ঠ-ত্যপগা হরলোতক সম্ভবা ৷৷ ভি-ষ। বেলাণ ততঃ পৃথীণ বিভিদ্যাশু তরঙ্গিণী । চক্র বৈতরণী নায়। পূর্বসাগরগামিনী ।। নানা যান বিমানেন নজৌণ্যা স্যন্দনেন চ। তৰ্ত্তু॰ শক্যা সাতু নদী তপ্ততো়যা বিভীষণা ৷৷ দুঃখেন তা॰ তু পৃথি-বী বিভৰ্ত্তি মহতাধুনা। সদা চো-ৰ্দ্বুগতৈ বাজৈ বিক্ষিপন্তি নভ-শ্চরান্।। তস্যা উপরি নো যা-স্তি দেবা অপি ভযাদ্ধর। যন-দার° সমাবৃত্য যোজনদ্বয বিস্তৃ-তা ।। নিয়॰ বহতি সংপূর্ণা ভীষ-

যন্তী জগত্রয়ণ। ইতি কালিকাপু-রাবে ১৮ অখ্যায়ঃ ॥ 🟶 ॥ পিতৃ-কন্যা। ধথা। অযজ্বানশ্চ रজ্বা-নঃ পিতরো ব্রদ্ধণঃ স্মৃতাঃ। অগ্নি-স্বাত্ত। বৰ্হিষদে। দ্বিধা তেষা ব্য-বস্থিতঃ ৷৷ তেভ্যঃ স্বধা স্বধা যজে মেনাণ বৈভরণীণ তথা ৷ ইতি কৌর্ম্মে ১২ অধ্যায়ঃ॥ ৠ॥ আস-মমৃত্যুকালে বৈতরণীগবীদান ৰথা। আসন্মৃত্যুনা দেয়া গৌঃ সবৎসা চ পূৰ্ৰবত্ । তদভাবে চ গৌ রেকা নরকোন্ধারণাষ বৈ ।। তদ। যদি ন শ:ক্লাতি দাতু॰ বৈত-রণীঞ্চ গাং। শক্তোন্যো ২রুক তদা দল্বা শ্রেষো দদ্যামূত্স্য চ ।। পূৰ্ৰবেদ্ধনশৃঙ্গাদিনা। অত্ৰ মৃ-তস্য চেতি গ্রবণাদেকাদশাহে ২পি বৈতরনীদানাচারঃ। ইতি শুদ্দিতভু॰ ॥ 🕸॥ বৈতরণী গো-দানানতর প্রার্থনা মস্ত্রো যথা। যমদারে মহাযোরে তপ্ত। বৈত-রণী নদী।তাঞ্চ তর্তু॰ দদাম্যেনা॰ কৃষ্ণাণ বৈতরণীঞ্চ গাণ ।৷ ইতি তৎ প্রযোগঃ॥ অন্যৎ মুমূর্শ-**रम** जरूवा॰ ॥ বৈতসঃ পু॰ অস্লবেতসঃ। ইতি

জটাধরঃ ৷৷

বৈতানিকঃ পু॰ শ্রোতহোমঃ। ষ্থা। মরণাদের কর্ত্তব্য সংযো-গো যদ্য নাগিনা। দাহাদূর্দ্ধ মশৌচ স্যাদ্বস্য বৈতানিকো বিধিঃ ৷৷ ইতি শুদ্ধিতত্ত্বু ৷৷ বি-তানসম্বন্ধীয়ে ত্রি ৷ বিতানশ-কৃ।ৎ ষ্ণিক প্রত্যবেন নিষ্পন্নঃ॥ বৈতালিকঃ পু॰ বে!ধকরঃ। ইত্য-মরঃ ৷৷ ছে নিশাক্তে বোধকার-**रक । वि**विद्या गन्नन भीछि वा-मामि कृष्ठ छात्र भक्तः एन ব্যবহান্তি বৈতালিকাঃ দৰে-काषिठि किंदः। निশाउ॰ नि-বেদযক্তা যে নৃশং কোলেডি জাগরবন্তি তে বোধকরাঃ মূজ-ষ্ট ইতি টঃ। ইতি ভর্তঃ॥ খে-উিতালঃ । যথা। বৈতালিকঃ পুনান্ খেডিভালে কোধকরে ত্রিষু। ইতি মেদিনী।। হেশচন্দ্রে তু পাঠান্তর॰ যথা। বৈতালিকঃ খড্জতালে মঙ্গলপাঠকেপি চ ।। বেতালসংশ্বিনি ত্রি।।

বৈত্ৰক° ত্ৰি বেত্ৰসম্বন্ধি। ৰেত্ৰ
শব্দাৎকণ্ প্ৰত্যাযেন নিষ্পন্ধ। ।
বৈত্ৰকেষঃ ত্ৰি বেত্ৰসম্বন্ধীযঃ।
বেত্ৰকশব্দাৎ ক্ষেষ্ প্ৰত্যাযেন
নিষ্পায়ঃ।

বৈদঃ ত্রি পণ্ডিতসম্বন্ধী। বিদ্যা শব্দাৎ শুপ্রত্যযেন নিশামঃ।। বৈদগ্ধ ক্রী বিদগ্ধত্বং । যথা। বৈদগ্ধ মপি বৈদগ্ধী। ইভি ভর-ত দ্বিন্ধপকোষঃ।। বৈদগ্ধী ত্রী ভঙ্গিং। যথা। ছলং মিষগ বৈদগ্ধী ভঙ্গি শ্চে-ভনিনীলিকা। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষঃ।;

বৈৰ্ক্ষ্য ক্লী বিদক্ষ্ম ভাৰঃ। বিৰ্ক্ষশকাৎ ক্ষ্য প্ৰত্যবেন নি-শত্ম ।।

্বেল্ড জী বাক্যবক্তম্বং। ইতি
্নি ।। বিদর্ভসম্বন্ধিনি ত্রি ॥
বৈদ্রভান পুল বিদর্ভদেশীযরাজঃ।
নালু সমস্থানিশিতা ভীমসেনঃ।
ক্রিনা । ইতি ধরণিঃ।।

বৈদ্যা প্রী কাব্যরীতিভেদঃ।
ইতি মেদিনী।। যথা। রীতি মাহ
। পদসংঘটনা রীতি রঙ্গ সংস্থা
বিশেষবৎ। উপক্রী রসাদীনাং
রসাদীনা মর্থাৎ শব্দার্থ শরীরস্য কাব্যস্যাত্মভূতানাং। সা
পুনঃ স্যাক্ততুর্বিধা। বৈদ্যী চাথ গৌডী চ পাঞ্চালী লাটিক।
তথা।। সা রীতিঃ। তত্র মাধুর্য্য

ব্যঞ্জকৈ বঁণৈ রচনা ললিতাত্মি-ক।। অবৃত্তি রন্ধবৃত্তি ষা বৈদভী রীতি রিষ্যতে॥ यथ।। অনঙ্গ ম-ঙ্গল ভূব ইত্যাদি। রুডটেস্থাহ। অসমস্তৈক সমস্তা যুক্তা দশভি र्छ देनम्ह देवमञ्जी । वर्ग विजीय বহুলা স্বন্ধ প্রাণাক্ষরা চ সুবি-ধেযা।। অত্র দশগুণা স্তন্মতো-ক্তাঃ শ্লেষাদয়ঃ। ওজঃ প্রকাশ-কৈ ৰবৈৰ্শ্বন্ধ আডমনঃ পুনঃ।। ममाम दहना भोडी यथा। हक-ভূজেত্যাদি। পুরুষোত্তম স্ত্রাহ। বহুতর সমাসযুক্তা সুমহাপ্রাণা-করা চ গৌডীষা। রীতি রনু-প্রাস মহিম পরতন্ত্রা স্ত্রোভবাক্যা চ ৷৷ ৰবৈৰ্ণঃ শেবৈঃ পুন ৰ্দ্ববোঃ স্-মস্ত পঞ্চৰপদো বন্ধঃ পাঞ্চালিকা মতা। ছযো বৈদভী গৌড্যোঃ। যথা। মধুরষা মধুবোধিত মাধবী মধুসমৃদ্ধি সমেধিত মেধ্যা। মধু-করাজনয়া মুহু রুমদধনি ভূতা নি-ভৃতাশ্বর মুজ্জগে।।ৠ।ভোজস্তু।-इ। ममञ्ज अक्ष्माना स्माजः का-ন্তি সদন্ধিতা । মধুরা সুসমারাঞ্চ পাঞ্চালী কৰবো বিদুঃ ॥॥॥ লা-দীতু রীতি বৈদভী পাঞ্চাল্যো র-তরা হিতা। যথা। অয মুদ্যতি

মুজাভঞ্জনঃ পদ্মিনীনা মুদ্যগিরি र्गानी वान मन्त्रात शूल्ला वित-হ বিধুর কোক দ্বন্দু বন্ধু বিভিন্দন্ স্পিত কপি কপোল ক্রোড তামু खमा॰िम ॥ किन्हिनाइ । मृनूशन সমাস সুভগা যুক্তৈ বঁ বৈ নঁচা-তিভূষিষ্ঠা। উচিত বিশেষণ পূরি-ত বস্তু ন্যাসা ভবেল্লাটী ॥ 🗱 ॥ অন্যেত্বাহুঃ। গৌডী ডয়র বন্ধ। স্যাৎ বৈদভী ললিতা ক্রমাৎ। পাঞ্চালী মিশ্রভাবেণ লাটী তু মৃ-मुज्धिः भटेमः ॥ कठिजू बङ्घाटमा চিত্যাদন্যথা বচনাদ্যঃ। বক্ত্রা-দীত্যাদি শব্দাদ্বাচ্য প্রবন্ধৌ বচ-नामीज्यामि भकाषृत्वि वर्णो। ठव বক্ত্ৰেচিত্যাদ্ৰথা। মস্থায় স্তাৰ্ণ-বাম্ভ ইত্যাদি। অত্র বাচ্যস্য ক্রো-ধাদ্যব্যঞ্জকত্বেপি ভীমসেন বক্তৃ-ষেনোদ্ধতা বচনাদযঃ। বাচ্চ্যে-•চিত্যাদ্যথোদাহৃতে। মূর্দ্ধব্যাধূ-যমানেত্যাদৌ ॥ # ॥ প্রবন্ধৌচি-ত্যান্দ্যথা। নাটকাদৌ রৌচ্চেপ্য-ভিনয প্ৰতিকূলত্বেন ন দীৰ্ঘ সূমা-मानयः। এব মাখ্যাযিকাষা॰ শৃ-कारत्रि न ममृग वर्गानयः। कथा-ষাণরৌদ্রেপি নাত্যস্ত মুদ্ধতাঃএব মন্যদপি জ্ঞেষ । ইতি সাহিত্য- 🎚

দর্গণে রীতিবিবেকো নাম ৯ **প**-রিচ্ছেদঃ ॥ 🗱 ॥ অগস্তাপত্নী । ইতি শব্দরত্নাবলী।। দমযন্তী। যথা। বৈদভী বিপুলানুরাগ ক-লনা সৌভাগ্য মত্রাখিল ক্ষোণী চক্ৰ শতক্ৰতৌ নিজগদে তদ্বন্ত বৃতত্রুমেঃ৷ কিঞ্চাস্মাক নরেন্দ্র-ভূ সুভগতা সমূত্যে লগ্নক দে-বেন্দ্রাবরণপ্রসাদিত শচী বিশ্রা-ণিতাশীর্ষচঃ॥ ইতি উত্তর্বনষধে ১৫ मर्गः।। क्रिकानी । यथा । देवन-ৰ্জ্যাঃ স তু সন্দেশণনিশস্য যদ্ন-ন নঃ। প্রগৃহ পাণিনা পাণি প্র: হদন্ দ্বিজ মত্রবীৎ।। ইতিশ্রীভা-গবতে ১০ স্কল্পে ৫৩ অধ্যাষঃ॥ रेतमल॰ क्ली ভिक्कुकमामृश्वयाणि-পাত্রণ। যথা। পাত্রন্ত দারবালা-वू मृत्रायानाणि देवमनः। इंठि জটাধরঃ ৷৷

বৈদলঃ পু॰ পিষ্টকঃ। যথা।
পূপো ২পূপঃ পিষ্টকঃ স্যাদ্ধৈদলো বিদলোপি চ। ইতি শব্দচন্দ্রিকা।। বিদলো দালি স্তন্ধির্মিত পিষ্টকো বৈদলঃ। তদ্যুগাঃ। বৈদলা গুরবো ভক্ষ্যা বিফীন্তি সৃষ্টমারুতাঃ। ইতি রাজবল্লভঃ।।

বৈদিকঃ পু॰ বেনজ্জবান্ধণঃ 11 _॥ व्यादक वि । यथा । देविनिकी তান্ত্ৰিকী সন্ধ্যা যথানুক্ৰম ষো-. গতঃ। ইতি তন্ত্রসারঃ॥ বৈদিশ্যু ত্রি বিদিশাষা অদূর-ভব॰ নগর॰ । ইতি সিদ্ধান্ত-क्रियुनी ॥ रिवनुषा॰ क्ली विनूरियाजावः।विषम् শব্দাৎ ফ্য প্রত্যাবেন নিষ্পন্ন ॥ रैव मूर्या की मिनित स्थान जू क्रक्ली ठवर्नः। नश्मूनीया देखि হিন্দী ভাষা। অস্য দেবতা কে-जुः । ज< পर्यायः । वानवाय-জ ২। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। কেতু-রত্ন° ৩ কৈতব° ৪ প্রাবৃষ্য° ৫ অভুরোহণ ৬ খরাব্দাঙ্কুরকণ ৭ বিদূররত্ন॰ ৮ বিদূরজ॰ ১। অস্য श्वनाः। अञ्चत्वः। उक्कत्वः। करः বাযুনাশিত্বণ গুলা শূল প্রশম-নত্ব°। ভূষিতঞ্চেৎ শুভাব হত্বঞ্চ । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। অপি চ। 'मूक। विक्रम वर्ष्कुख देवपूर्या স্ফটিকাদিক । মণিরত্ন সর শীত ক্ষায় স্বাদু লেখন ॥ চাক্ষ্য গরণভেচ্চ পাপালম্বী বিনাশন । ইতি রাজবল্লভঃ ॥ क्ष ॥ ठळ्। यनकन॰ यथा। এक॰

বেণুপলাশ কোমলরুচা মাযূরক-গ্রিষা মার্জারেক্ষণ পিন্সলচ্ছ্বি-জুষা জ্ঞেষণ ত্রিধা চ্ছায়ষা। যক্ষাা-ত্র॰ গুরুতা॰ দধাতি নিতরা॰ স্নি-প্ধস্ত দোষোষিত° বৈদূর্য্য° বিশদ° বদন্তি সুধিয়ঃ স্বচ্ছঞ্চ তচ্ছোভনণ ॥ তস্য স্থলক্ষণ যথা। বিচ্ছায় মৃচ্ছিলাগর্ভণ লঘু ৰক্ষঞ্চ সক্ষত।। সত্রাসং পরুষং ক্রফং বৈদূর্য্যং দূ-রতাণ নষেৎ ॥ তৎ পরীক্ষা যথা । ঘৃষ্ট॰ যদাত্মনাস্বচ্ছ॰ স্বচ্ছাযা॰ নিক্ষাশ্মনি স্ফুট প্রদর্শযেদেত-দ্বৈদূৰ্য্যণ জাত্য মুচ্যতে ॥ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ 🗱 ॥ সূত উবাচ । বৈদূর্য্য পুষ্পরাগাণা॰ কর্ক্কেত ভীষ্মকে বদে । পরীক্ষাণ ব্রহ্মণা প্রোক্তা॰ ব্যাসেন কথিতা॰ দ্বিজ ॥ করান্তকাল ক্ষুভিতাযুরাশি নিহু। দ্ কল্পান্দিতিজন্য নাদাৎ। বৈদূর্য্য মুৎপন্ন মনেক বর্ণ শো-ভাভিরামণ দ্যুতি বর্ণ বীজণ ৷৷ অ-বিদূরে বৈদূর্যাস্য গিরে রুত্তঙ্গরো-ধসঃ। কাম ভূতিক সীমান মৰু-তস্যাকরো ২ভবৎ ॥ তস্য না-দ সমুখ্যাদাকরঃ সুমহাগুণঃ। অভূদ্ত্তরিতো লোকে লোকত্রয বিভূষণঃ ৷৷ তস্যৈব দানবপতে

८वषृया

र्निनमान्कथ थावृष् भरयाम वत-দর্শিত চারুৰপাঃ। বৈদূর্য্য রত্ন মণযে। বিবিধাবভাসা স্তস্মাৎস্কৃ-লিঙ্গ নিবহ। ইব সম্বভূব্ঃ । পদ রাগ মুপাদায মণিবর্ণা হি যে ক্ষি-তৌ। সৰ্বাণস্তান্ বৰ্ণশোভাভিবৈ-দূৰ্য্য মনুগছতি ॥ তেষাণ প্ৰধানণ শিখিকগুনীল° যদ্বা ভবে:দ্রণুদল প্রকাশণা চাষাগ্র পক্ষ প্রতিমঞ্জি-যো যে ন তে প্রশস্তা মণিশাস্ত্র বিক্তিঃ ৷৷ গুণবান্ বৈদূর্য্য মণি র্যো-জয়তি স্থামিন° বরভাবৈগ্যঃ।দো-বৈযু**্জা দো**হৈ স্তস্মা**দ্মত্নাৎ প**-রীক্ষেত ৷৷ গিরিকাচ শিশুপা-লৌ কাচ ক্ষটিকাশ্চ ভূমি নির্ভি-নঃ। বৈদুর্য্য মণে রেতে বিজ্ঞাত-বংগরিতাঃ সন্তি॥ লিখ্য। ভাবাৎ কাতে লঘু ভাবাকৈশুপালক বিদ্যাৎ। গিরিকাচ মদীপ্তিত্বাৎ **স্ফটিক° বর্ণোজ্জ্বলত্বেন।। যদিন্দ্র**-নীলস্য মহাগুণস্য সূবর্ণ সংখ্যা-क्लिञ्मा भूलाः। ज्यान देरमूर्या মণ্ডে প্রদিক্ত পলছযোগাগিত গৌরবদ্য।। জাত্যস্য সর্বেপি ম-ণেস্ত যাদৃক্ বিজাতযঃ সন্তি স-মানবর্গাঃ। তথাপি নানাকরণা-न्द्रमय ভেদপ্রকারঃ পর্মঃ প্র-

দিষ্টঃ ৷৷ সুখোপলক্ষ্যশ্চ সদা বি-চার্য্যো হুষ প্রভেদো বিদুষা ন-রেণ। স্নেহ প্রভেদো লঘুতা মৃদু-ত্ব° বিজাতি লিঙ্গ° খলু সাৰ্বজন্য° ৷৷ জশলা জশলৈঃ প্রযুজ্যমানাঃ প্রতিবদ্ধাঃ প্রতিসৎক্রিয়া প্রয়ো-গৈঃ। গুণ দোষ সমুদ্ভব° লভস্তে মণ্যোর্থান্তর মূল্য মেব ভিল্লাঃ॥ ক্রমশঃ সমতীত বর্ত্তমানাঃ প্রতি-বদ্ধা মণিবন্ধকেন যত্নাৎ। যদি নাম ভৰস্তি দোষহীনা মণ্যঃ ষ-**ড्उन माश्रूविख मृन्याः ॥ जाक-**রান্ সমতীতানা মুদধে ভীর স-নিধৌ। মূল্য নেতম্ণীনান্ত ন স-ৰত মহীতলে।। সুবৰ্ণো মনুনা য-স্তু প্রোক্তঃ ষোডশ মাধকঃ। ত-স্য সপ্ততিমে। ভাগঃ সণ্জ্ঞাৰূপণ কারষ্যতি।। শাণ শ্চতুর্মাষ মানো মাষকঃ পঞ্চক্ষলঃ। পলস্য দশ্-মে। ভাগো ধরণঃ পরিকীর্ত্তিতঃ ॥ ইতি মানবিধিঃ প্রোক্তো রত্নানাণ মূল্য নিশ্চযে। ইতি গারুডে বৈ-দূর্য্যপরীকা ৭৩ অধ্যাযঃ॥ 🗱॥ অন্যক্ষ। সিভঞ ধূনুসঙ্কাশ মী-শৎরুক্ষমিত ভবেৎ। বৈদূর্য্য নাম তদ্রত্ব° রত্নবিদ্ধি রুদাহৃত°॥ ৰদ্ম ফ্ৰিষ বিট্ শূদ্ৰ জাতি ভে·

দাষ্ঠতুৰ্বিধণ। সিতনীলো ভবেদি-প্রঃ সিতারক্তম্ভ বাহুজঃ।। পীতা-नीनञ्ज रेतगाः मार नीन এव ্হি শুদ্ৰকঃ।। 🟶 ।। অথ গুণাঃ। মার্জারনয়নপ্রখ্যণ রসোনপ্রতি-ম॰ হি বা। কলিল॰ নিৰ্ম্মল॰ ব্যঙ্গ॰ বৈদূর্য্যণ দেব ভূষণ ॥ সুতারণ ঘন মত্যচ্ছ॰ কলিল॰ ব্যঙ্গ মেব চ। বৈদূৰ্য্যাণা° সমাখ্যাতা এতে পঞ্চ মহাগুণাঃ ।। তদ্যথা। উদ্দার্ন্নি-ব দীপ্তি° যো ২দৌ সুতার ইতি গদ্যতে। প্রমাণতাল্প গুরু হৎ খন মিত্যভিধীয়তে।। কল্ফাদি বিহীন° তদত্যচ্ছ মিতি কীৰ্ত্তিত॰। বন্ধ শদ্রু কলাকার শ্চঞ্চলো যত্র দৃশ্যতে।। কলিল॰ নাম তদ্রাজঃ সৰ্বসম্পত্তি কারকণ। বিশ্লিফীঙ্গন্ত বৈদূৰ্য্য॰ব্যঙ্গ নিত্যভিধীয়তো৷ৠ৷ কর্বরণ কর্কশণ ত্রাসঃ কলঙ্কো দে-হ ইত্যপি। এতে পঞ্চ মহাদোষা বৈদূর্য্যাণা মুদীরিতাঃ ॥ শর্করা-॥ যুক্ত মিব যৎ প্রতিভাতি চ কর্করণ । স্পার্শেপি চ যত্তজ্জ্বেণ কর্কশ॰ বন্ধুনাশন ।। ভিন্ন ভ্রান্তিকর স্তা-मः म अर्गा ६ अनमः क्या विक-জ্বর্বে। যস্যাক্ষে কলঙ্কঃ ক্ষয় কা-রকঃ ৷৷ মলদিশ্ধইবাভাতি দেহো

देवटमि

'বিনাশনঃ

বর্ণ ত্যাগ হীনো যদা বা বহুবি-ধ মণিহারী ভূপতি র্বা যতি র্বা। দধদপি ধৃতদোষণ জাতু বৈদূর্য্য রত্নণ প্রতিশত ফলকাপঃ পাত মেধ্যত্যবশ্যণ।। ইতি যুক্তিকল্প-তরো বৈদূর্য্যপরীক্ষা।। অন্যৎ গরুডপুরাণবৎ।।

বৈদেহঃ পু॰ বনিক্। ইত্যমরচীকাষাণ ভরতঃ ।। নিমিরাজপুত্রঃ। অস্যোৎপত্তি র্যথা। অপুত্রস্য তস্য ভূভুজঃ শরীর মরাজক ভীরব স্তে মুন্যঃ অরগ্যাণ মমস্থুঃ । তত্র চ সমারো
জক্তে । জননাজ্জনক সংজ্ঞাণ
চাসাববাপ। অভূদিদেহো ২স্য
পিতেতি বৈদেহঃ । মথনামিথি
রভূতস্যোদাবসুঃ পুত্রো ২ভবৎ
। ইতি বিক্ষুপুরাণে ৪ অণ্শে
নিমিবণশ কথনণ নাম ৫ অধ্যান্
যঃ ।। তস্য বিদেহ নাম কারণণ
নিমিশক্ষে দ্রম্ভবাণ ।।

বৈদেহকঃ পু॰ বণিক্।ইত্যমরঃ
। শৃদ্রাৎ বৈশ্যাসূতঃ। ইতি
মেদিনী ।।

रेत्राहिकः भू॰ तिक्। हेळा-मत्रीका मात्रमुम्पती ॥ বৈদেহী স্ত্রী রোচন। ।। সীতা
।। বণিক্স্ত্রী ।। পিপ্পলী । ইতি
মেদিনী ।।

বৈদ্যঃ পু॰ পণ্ডিতঃ৷ যথা কা-ভ্যায়নঃ। নাবিদ্যানান্ত ট্রদ্যে-न एम विमाधन कि । म-मविष्णाधिकानाञ्च **ए**मय॰ देवएषा-ন তদ্ধন ।। বৈদ্যেন বিদুষ। । ইতি দাষতত্ত্ব ।। বাসকবৃক্ষঃ। रेठि भक्तिका॥ आ्यूर्विन-বেতা। স চাষ্ঠজাতি শ্চি-কিৎসা বৃক্তিশ্চ। তৎপৰ্য্যায়ঃ। রোগহারী ২ অগদক্ষারঃ ৩ ভিষক্ ৪ চিকি-সকঃ ৫। ই-ত্যমরভরতে।। সুষ্টা ৬ বিধিঃ १ विषान् ৮ वायूर्विमी २ । ইতি রাজনির্ঘন্টঃ।। স চতুর্বি-ধঃ। রোগছরঃ ১ বিষহরঃ ২ শ- । ল্যহরঃ ৩ কুত্যাহরঃ ৪। ইতি মহাভারতে রাজধর্মঃ ॥ অ-স্যোৎপত্তি র্যথা। বৈদ্যো ২শ্বি-নীঙ্গমারেণ জাভশ্চ বিপ্রযো-ষিতি । বৈদ্যবীর্য্যেণ শূজাষাণ বভূবু ৰহৰো জনাঃ ৷৷ তে চ গ্ৰা-ম গুণজ্ঞাশ্চ মন্ত্রৌষধি পরায-ণাঃ । তেভাশ্চ জাতাঃ শূদ্রাযা॰ তে ব্যালগ্রাহিণো ভূবি।। শৌ-

নক উবাচ। কথ° ব্রাহ্মণ পত্ন্যা-ত্তু সূর্য্যপুত্রো ২শ্বিনীসূতঃ। অ-হো কেন বিপাকেন বীর্য্যাধান° চকার সঃ।। সে)তিরুবাচ। গচ্ছ-

· তীর্থ যাত্রাযা ব্রাহ্মণী স-ৰুনন্দন। দদশ কামুকীণ কান্তঃ পুষ্পোদ্যানে মনোহরে ৷৷ তথা নিবারিতে৷ যত্নাৎ বলেন বল-বান্ সুরঃ। অতীব সুন্দরী দু-ষ্ট্রা বীর্য্যাধানণ চকার সং॥ দ্রুতণ তত্যাজ গर्ड॰ मा भूल्यामात्न মনোরমে। সদ্যো বভূব পুত্রশ্চ তপ্তকাঞ্চন সন্ধিভঃ।। সপুত্ৰ। স্বা-মিনো গেহু জগাম ব্রীডিতা ত-দা। স্বামিন॰ কথ্যামাস যত্মা-দৈবাদি শঙ্কট॰।। বিপ্রো রোষে-ণ তত্যাজ তঞ্চ পুত্ৰণ স্বকামিনীণ । সরিদ্বভূব যোগেন সা চ গো-দাবরী স্মৃতা ॥ পুত্র চিকিৎসা শাব্ৰঞ্চ পাঠযামাস যত্নতঃ ৷ নানা শিল্পঞ্চ শব্রঞ্চ স্বয়ণ স র-বিনন্দনঃ॥ বিপ্রশ্চ জ্যোতির্গণ-নাৎ বেদনাচ্চ নিরন্তর । বে-দধর্ম পরিত্যক্তো বভূব গণকো जूवि ॥ ইতি *बन्न*रिवर्रार्ड बन्न-थ८७ ३० व्यथायः ॥ 🕸 ॥ नत्रक्-ভোগান্তে বৈদ্যজন্ম যুখা। यः

করোত্যপহারঞ্চ দেব ত্রাহ্মণযো র্ধন । পাত্যিত্বা স্ব পুরুষান্ দ-শ পূৰান্ দশাপরান্ ॥ স্বয॰ বাতি চ ধূমান্ধ পূম ধান্ত সম-विठ॰। धूमक्रिको धूमाा न সেত্তত্ত্ব ক্ৰম্প ৷৷ ততে৷ মূষিক জাতিশ্চ শতজন্মানি ভারতে । ততো নানা বিধাঃ পক্ষিজাতযঃ ক্লমি জাতয়ঃ।। ততো নানা বিধা বৃক্ষ জাত্যশ্চ ততো নরঃ। ভা-র্যাহীনো বংশহীনঃ শবরো ব্যা-ধি সংযুতঃ।। ততো ভবেৎ স্বর্ণ-কারঃ স সুবর্ণবণিক্ ততঃ। ত-তো জবনসেবী চ ত্রান্সণো গণক স্ততঃ ৷৷ বিপ্ৰো দৈবজ্ঞোপজীবী रेवमा की वी हिकि ९ मकः ॥ 🗱 ॥ অপিচ। লাকা লোহাদি ব্যাপা-রী রসাদি বিক্রয়ী চ ষঃ। স মাতি নাগবেষ্টঞ্চ নাগৈ ৰ্ৰেষ্টিত এব চ য় বসেৎ স লোম মানাব্দণ তত্ত্বৈব নাগদ॰শিতঃ। ততো ভবেৎ স গ-ণকো বৈদ্যশ্চ সপ্তজন্মসু।। গো-পশ্চ কর্মকারশ্চ রঙ্গকার স্ততঃ শুচিঃ। ইতি ত্রন্ধবৈবর্ত্তে প্রকৃতি-·খেওে ২৮ অধ্যাयः ॥ 🗱 ॥ রাজ-देवमामा लक्षन यथा। পর भातः গতো ষঃ স্যাদন্তাঙ্গে তু চিকিৎ-

সিতে। অনাহার্য্যঃ স বৈদ্যঃ স্যা-দ্বৰ্মাত্মা চ সলোক্ষ্তঃ ৷৷ প্ৰাণা-বার্য্যঃ স বিজেযো বচন° তস্য ভূভুজঃ। রাজন্ রাজ্ঞ। সদাকা-र्याः यथा कार्याः भृथग्रकतनः ॥ ইতি মাৎস্যে ১৮৯ অধ্যাযঃ॥ # 11 मामाना देवमा लक्षन॰ यथा। চিকিৎসাণ স্বৰুতে যস্ত স চি-কিৎসক উচ্যতে । স চ যাদৃক্ मगीठीन छामृत्मालि निगमार्ड ॥ তত্ত্বাধিগত শাস্ত্রার্থো দৃষ্টক-শ্মা স্বয়ণ ক্রতী। লঘুহস্তঃ শুচিঃ শূরঃ স্বচ্ছোপস্কর ভেষজঃ।। প্র-जुं ९ १ मान् वावमायी প্রিয়ম্বদঃ ৷ সত্যধর্মপরে৷ যশ্চ देवना त्रेन्क् अंभगात्व ॥ मृक्टे-কর্মা দৃষ্টা পরেণ ক্বতা চিকিৎ-সা যেন সং। স্বযুংক্তী স্বয়ণ চি-किৎमा अभवः। वयुरुः मि-क्रियक्र उः ॥ 🟶 ॥ निषिक्र देवत्मा যথা। স্টেলঃ কর্কশঃ স্তরঃ প্রা-মীণঃ স্বযমাগতঃ। পঞ্চ বৈদ্যা ন পূজ্যন্তে ধন্বস্তরিসম। অপি ॥ कर्वनः अधियवामी। सकः मा-ভিমানঃ। গ্রামীণঃ ব্যবহারাচ-जूदः ॥ 🟶 ॥ जय देवमामा कर्म আহ। ব্যাধে স্তত্ত্ব পরিজ্ঞান বে-. पनायाक निश्रहः। अठदेवगामा বৈদ্যত্বণ ন বৈদ্যঃ প্রভু রাযুষঃ।। অস্যায়মর্থঃ ৷ ব্যাধেঃ সম্যক্ প-রিচয়ঃ। ব্যথা শাস্তিকরণ বৈ-দ্যস্য কর্ম্ম। নতু বৈদ্যঃ আযুষঃ প্রভুরিত্যর্থঃ ৷ অপরে ত্বেবং ব্যা-চক্ষতে। ব্যাধে স্তত্ত্ব পরিচযঃ। বেদনাযাঃ শান্তিকরণঞ্চ । এত-**(** त्वामा देवा प्राप्त न कि स বৈদ্য আযুষঃ প্রভু রিত্যর্থঃ॥*॥ অং বৈদ্যান্যন দূত্স্য লক্ষণং ৷ য শ্চিকিৎসক মানেতু যাতি দূতঃ স কথ্যতে। স চ যাদৃক্ সমুচিত স্তাদৃগত্র নিগদ্যতে ॥ দূতাঃ সূজাতযো ২ব্যঙ্গাঃ পটবো निर्म्मलायताः। मूथिता २४ वृ-॥ ষাৰাটাঃ শুভূ পুষ্প ফলৈ যু তাঃ ।। সজাত্যঃ সুচেষ্টাশ্চ স্বজীব দিশি সঙ্গতাঃ। ভিষজং সমযে প্রাপ্তা রোগিণঃ সুখহেতবঃ ॥ সজাত্যঃ রোগিসমানজাত্যঃ। ষ্দ্যাণ প্রাণমূলবাতি সা নাডী জীব সংশ্রিতা।। 🗱 ।। অথ দূত-যাত্রাযা॰ শঙ্গন বিচারঃ । বৈ-দ্যাস্থানায় দূতস্য গচ্ছতো রো-গিণঃ ক্তে। ন শুভ॰ সৌম্য শ-अन ध्रमी अञ्च मूथावरु II श्रमी-

প্ত মগ্নিঃ।। দূতো রোগী চ রিক্ত হস্তে। বৈদ্য॰ ন পশ্যেৎ। তথাচ । রিক্ত হস্তো ন পশ্যেতু রাজা-ন° ভিষজ° গুরু°। 🗱 ৷ অথ वायुर्विमा॰ श्रामु जावः। ठवारमी বন্ধ প্রাদুর্ভাবঃ। বিধাতাথর্বস-र्वय नायूर्विषः अकागयन्। यना-মা সংহিতাও চক্রে লক্ষমোকম-ষী মৃজুণ ৷৷ ততঃ প্রজাপতিণ দক্ষণ मक॰ मकल कर्यम् । विधि धी नी-त्रिः मात्र गायूर्वम गूर्शामिन्द ॥ 🗱।। অथ দক প্রাদুর্ভাবঃ। অথ দক্ষঃ ক্রিয়াদক্ষঃ সর্বেভ্যো বেদ-মাযুষঃ। বেদযামাস বিদ্বাৎসৌ मृर्गाः भा भूत मल्यो ॥ 🗱 ॥ व्यथासिनी मूठ श्रामूजीवः। म ক্ষাদধীত্য দস্ত্রৌ বিতেনতুঃ সংহি-তা॰ খীযাঁ°। সকল চিকিৎসক লোক প্রতিপত্তি বিবৃদ্ধবে ধন্যা• ॥ স্বযন্ত্র শিরশ্ছিন ভৈরবেণ রুষাথ তৎ। অশ্বিভ্যাণ সংহিত• তস্মাত্তৌ জাতৌ যজ্ঞভাগিনৌ॥ দেবাসুর রণে দেবা দৈতৈয় র্যে স-ক্ষতাঃ হতাঃ। অক্ষতা স্তে হতাঃ সদ্যোদসুৰ্বভাগ মন্ত্ৰত মহৎ ৷৷ ব-জ্রিণো ২ভূদ্জস্তম্ভঃ স দস্যাভ্যাণ চিকিৎসিতঃ। সোমামিপতিত শ্চ-

ব্ৰ স্তাভ্যা মেব সুখীক্তঃ।। বি-শীৰ্ণা দশনাঃ পুষ্ণো নেত্ৰে নফে ভগস্য চ। শশিনে। রাজযক্ষাভূ-দশ্বিভ্যা॰ তে চিকিৎসিতাঃ ॥ ভা-প্ৰ শ্চ্যবনঃ কামী বৃদ্ধঃ সন্বিক্ল-তি॰ গতঃ। বীর্য্য বর্ণ স্বরোপেতঃ ক্লতোংশ্বিভ্যাণ পুন যু বা ৷৷ এতৈ-শ্চান্যেশ্চ বহুভিঃ কর্ম্মভি র্ভিষ-জ্ঞা॰ বরৌ। বভূবতু ভূ শ॰ পূজ্যা-विद्यामीना॰ फिट्नोकमा॰॥ #॥ অথেন্দ্র প্রাদুর্ভাবঃ। সংদৃশ্য দসু-যো রিক্রঃ কর্মাণ্যেতানি যত্নবা-ন্। আযুর্বেদ নিরুদ্বেগ তৌ य-ষাচে শচীপতিঃ।। নাসত্যৌ সত্য সন্ধেন শক্ত্ৰেণ কিল যাচিতৌ। আयुर्दिमः यथाधीजः ममजुः শত মন্যবে ॥ নাসত্যাভ্যা নধীত্যৈষ আযুর্বেদ শতক্রতৃঃ। অধ্যাপষা भाम वर्नाखिय अगूथान् मूनीन् ॥ 🗱 ॥ जथात्वय आमू जीवः। এ-কদা জগদালোক্য গদাসল নিত-স্ততঃ। চিন্তুযামাস ভগবানাত্রে-যে। মুনিপুঙ্গবঃ।। কি॰ করোমি ব্রু গচ্ছামি কথং লোকা নিরামযাঃ া ভবস্তি সাম্যানেতাল্মশক্লোমি নিরীক্ষিতু ।। দ্যালু রহ মত্যর্থ স্বভাবে। দুরতিক্রমঃ। এতেষা॰

দুঃখতো দুঃখণ মমাপি হৃদযে ২-धिकः।। आयुर्दिमः शिवगामि देन-রুজ্যায় শরীরিণাণ। ইতি নিশ্চি-ত্য গতবানাত্রেষ ব্রিদশালয় ॥ তত্র মন্দির মিন্দ্রস্য গদ্বা শক্রণ प्रप्रभा मः । नि॰श्नित मयामीन॰ স্তৃ য**মান॰ সুরমিভিঃ ॥ ভাসযন্ত**• দিশো ভাসা ভাস্কর প্রতিম° দ্বি-ষা। আযুর্বেদ মহাচার্য্যণ শিরে। ধাৰ্য্যণ দিবৌকসাণ।। শত্ৰু স্ত তণ নিরীক্ষ্যৈব ত্যক্ত সিংহাসনে। য-যৌ। তদতো পূজ্যামাস ভূশ ভূরিতপঃরুশ । জশল পরিপ-প্রচ্ছ তথাগমন কারণণ। স মৃনি-ৰ্বক্তু মারেভে নিজাগমন কারণ ॥ দেবরাজ ন রাজাসি দিব এব যতে। ভবান্। বিধাত্র। বিহিতে। যত্নাত্রিলোকী লোকপালকঃ॥ ব্যাধিভি ব্যথিতা লোকাঃ শোকা-স্লিতচেতদঃ। ভূতলে সন্তি স-ন্তাপণ তেষাণ হর্তুণ রূপাণ সরু।। আযুর্বেদোপদেশ নে স্বরু কারু-ণ্যতো নৃণা । তথেত্যুক্ত্বা সহসু। ক্ষো ২ধ্যাপয়ামাস তং মু নিং ৷৷ মু-नील रेखिङ मात्र मायूर्दम मधी-ত্য সঃ। অভিনন্দ্য তমাশীর্ভি রা-জগাম পুন মঁহী ।। অথাত্তেষ্। মুনিশ্রেষ্ঠো ভগবান্ করুণাপরঃ। স্বনায়া সংহিতা চক্রে নরচক্রা-নুকস্পায়া।। ততো ২গ্নিবেশণ ভে-ডফ জাতৃকর্ণ পরাশরণ। ক্ষীর-পাণिक रातीज गायुर्वित में में नि যৎ ৷৷ তন্ত্ৰস্য কৰ্ত্ত্ৰা প্ৰথম মগ্নিবে-শো ২ভবৎ পুরা। ততো ভেডা-দয শ্চক্ৰুঃ স্বং স্বং তন্ত্ৰণ হৃতানি চ ।। প্রাব্যামাসু রাত্তেয় মুনি वृ-ন্দেন বন্দিত । শ্ৰুত্বা চ তানি ত-স্ত্রাণি হৃষ্টো ২ভূদত্রিনন্দনঃ॥ य-থাবৎ সূত্রিত তন্মাৎ প্রহৃষ্টা মুনযো ২ভবন্। দিবি দেবর্ষযো দেবাঃ শ্ৰুত্বা সাধিতি চাক্ৰবন্।। ॥ অथ ভরদাজ প্রাদুর্ভাবঃ । একদা হিষবৎ পার্মে দৈবাদাগ-ত্য সংগতাঃ। মুনযো বহব স্তা॰ শ্চ নামভিঃ কথ্যাম্যহ ।। ভরদা-জে মুনিবরঃ প্রথম সমুপাগতঃ ৷ ততো ২ঙ্গিরা স্ততো গর্গো মরী-চি ভূ গু ভাগবৌ ॥ পুলস্ত্যো ২-গস্তি রমিতো বশিষ্ঠঃ সপরাশরঃ । হারীতো গোজনঃ সাংখ্যা নৈ-**ब्बर काउदर्भाणि है।। यमन्त्रिक** গাৰ্গ্যন্চ কাশ্যপঃ কশ্যপোপি চ 1 নারদো বামদেবশ্চ মার্কণ্ডেষঃ কপিষ্ঠলঃ ॥ শাঙিল্যঃ সহ কৌ-

ঙিন্যঃ শাঙ্গনেযঃ সশৌনকঃ। আশ্বলায়ন সাংক্রত্যৌ বিশ্বামি-ত্রঃ পরীক্ষিতঃ।। দেবলো গালবো ধৌম্যঃ কাপ্য কাত্যায়নাবুতৌ ! কান্ধায়নো বৈজবাপঃ স্থাশিকো বাদরাযণিঃ ৷৷ হিরণ্যাক্ষশ্চ লো-কাক্ষিঃ শরলোমা চ গোভিলঃ।। বৈখানসা বালখিলা স্তবৈধান্যে মহর্ষাঃ। ব্রহ্মজ্ঞানস্য নিধ্যো য-মস্য নিযমস্য চ ।। তপস স্তেজ-সা দীপ্তা হূযমানা ইবাগ্নয়ঃ। সু-খোপবিষ্টা স্তে তত্ৰ সৰ্বে চক্ৰুঃ কথা মিমা॰ ॥ ধর্মার্থ কাম মো-ক্ষাণা মূল মুক্ত কলেবরণ। তত্র नर्बार्थ मः निरेक्षा जंदनस्विन नि-রামবং ।। তপঃ স্বাধ্যায় ধর্মাণাং ব্রন্দর্য্য ব্রতামুষাণ। হর্তারঃ প্র-সূতা রোগা ষত্র তত্র চ সর্বতঃ॥ রোগাঃ কার্শ্যকরা বলক্ষ্যকরা (मरमा (ठक्के)रता मृगामी खिय শক্তি সংক্ষয়করাঃ সর্বাঙ্গ পীডা-कताः। धर्मार्थाथिल काम मुक्किष् মহাবিদ্ন স্বৰূপা বলাৎ প্ৰাণানা-শু হরস্তি সন্তি যদি তে ক্ষেমণ্ ঙ্গ-তঃ প্রাণিনাণ ৷৷ তত্তেষাণ প্রশমাষ কশ্চনবিধি শ্চিস্ত্যো ভবন্ডি ৰুঁধৈ র্যোগে রিত্যভিধায় সংসদি ভর-

দ্বাজ মুনি তে হক্রবন্। স্ব বো-গ্যো ভগবান্ সহসুন্যন থাচ-य नकु॰ क्रमा॰ जायुर्दिम मधीठा ষ॰ গদভ্যান্মুক্তা ভ্বামো বয়ং॥ ইখ সমুনিভি র্যোগ্যঃ প্রার্থি-তো বিনযান্বিতৈঃ। ভরদাক্ষো মুনিশ্রেষ্ঠো জগাম ত্রিদশালয় ॥ ।। তত্ত্রেন্দ্র ভবন॰ গত্ব। সুরর্ষি গণ মধ্যগ । দৃষ্টবান্ বৃত্রহন্তারণ मीलामान मिवानन ॥ मृटे स्वृत म मूनि॰ প্রাহ ভগবান্ মঘবা নুদা। ধর্মজ্ঞ স্বাগতণ তে ২থ মুনিণ তণ ममशृक्षय ।। माधिशया क्या-শীর্ভি রভিবন্দ্য সুরেশ্বরণ। ঋষী-ণা॰ বচন॰ সম্যাগ শ্রাব্যত সত্তম॰ ৷৷ ব্যাধযো হি সমুৎপন্নাঃ সর্ব প্রাণি ভয়ঙ্করাঃ। তেষা প্রশম-নোপাষ যথাবদ্বকু মহসি ॥ ত-মুবাচ মুনি॰ সাঙ্গ মাযুর্বেদ॰ শত-ক্ৰতুঃ। জীবেদ্বৰ্ষ সহস্যুণি দেহী নীরুঙ্ নিশম্য य॰ ।। সোনস্তগা-র॰ ত্রিস্কন্ধ মাযুর্বেদ॰ মহামতিঃ। যথাবদচিরাৎ সর্ব বুবুধে তম্ম-না মুনিঃ ।। তেনাষুঃ সুচির লে-ভে ভরদ্বাজে। নিরাম্যণ। অন্যা-নপি মুনী॰ শ্চক্রে নীরুজঃ সুচি-রাযুষঃ ৷৷ তত্তত্ত জনিতজ্ঞান চ-

कृषा श्वरया २थिनाः। खनान् ज-ব্যাণি কর্মাণি দৃষ্ট্রা তদিধি মা-শ্রিতাঃ।। আরোগ্যে লেভিরে দী-র্ঘমাযুশ্চ সুখ সংযুতং। আযুর্বে-**मा** विधिनात्गि भा गू न्या যথা।। 🗱।। অথ চরক প্রাদুর্ভাবঃ । যদা মৎস্যাবতারেণ হরিণা বেদ উদ্ধৃতঃ। তদা শেষশ্চ তত্রৈব বে-দ॰ সাঙ্গ মবাপ্তবান্।। অথৰান্ত-গত॰ সম্যগাযুর্বদঞ্লদ্ধান্। একদা স মহদ্বত্ত ডফুণ্টর ইবা-গতঃ ৷৷ তত্ৰ লোকান্ গদৈ গ্ৰ-স্তান্ ব্যথষা পরিপীডিতান্। স্থ-লেষু বহুষু ব্যগ্রান্ মূ্যমাণা॰ ক मृखेवान्।। **ञान् मृख्वा** जिमायक স্তেষা॰ দুঃখেন দুঃখিতঃ। অনস্ত শ্চিন্তবামাস রোগোপশম কার-৭॰ ॥ সঞ্চিস্তা স স্বয়ণ তত্ত্র মুনেঃ পুত্রো বভূব হ। যত শ্চর ইবা যা-তো ন জ্ঞাতঃ কেনচিদ্যতঃ ॥ ত-স্মাচ্চরক নামাসৌ বিখ্যাতঃ ক্ষি-িতিমণ্ডলে। স ভাতি চরকাচার্য্যো দেবাচার্য্যো যথা দিবি ৷৷ সহসু-বদনস্যাৎশো যেন ধ্বংসো রুজ্যাৎ কৃতঃ। আত্রেযস্য মুনেঃ শিষ্য। অগ্নিবেশাদযো ২ভবন্ ৷৷ মুনষো বহব স্তৈশ্চ ক্তণ তন্ত্ৰণ স্বকণ স্বকৃণ

1 তেষা° তন্ত্ৰাণি স°কৃত্য সমা~~হ~~-ত্য বিপশ্চিতা ৷৷ চরকেণাত্মনো নামা গ্রন্থোষণ চরকঃ রুতঃ। 🟶 💵 অথ ধন্বস্তরি প্রাদুর্ভাবঃ ৷ একদা দেবরাজস্য দৃষ্টি নিপতিতা ভূবি । তত্র তেন নর। দৃষ্টা ব্যাধিভি ভূশপীডিতাঃ।। তান দৃষ্টা হৃদ-য॰ তদ্য দয়য়। পরিপীডিত । ব-দার্জ হৃদযঃ শক্তো ধন্বস্তরি মৃবা-চ হ ৷৷ ধয়ন্তরে সুরশ্রেষ্ঠ ভগবন্ किक्षिमूठाटा । यारगा ज्वि ভূতানা মুপকারকরো ভব ॥ উ-পকারায লোকানা কেন কি ন ক্রত॰ পুরা। ত্রৈলোক্যাধিপতি বি-ফু রভূগৎস্যাদি কপবান্।। তস্মা-ত্তু পৃথিবী যাহি কাশী মধ্যে নৃ-গো ভব । প্রতীকারায রোগাণা মানুরেদ প্রকাশব ॥ ইত্যুক্ত দুরশাদূ লঃ সর্বভূত হিতেক্সয়।। সমস্ত মাযুষো বেদ পম্বন্তরি মু-পাদিশৎ।। অধীত্য চাৰুষো বেদ শিব্দাদ্বস্তরিঃ পুরা। আগত্য পৃথিবী॰ কাশ্যা॰ জাতো বাহুজ বেশ্মনি।। নাম্না তু সো ২ভবৎ খ্যাতো দিবোদাস ইতি ক্ষিতৌ ৷ বালএব বিরক্তো ভূচ্চচারচ মহ-ত্তপঃ।৷ যত্নেন মহতা ব্ৰহ্মা তং

কাশ্যা মকরোমূপণ। ততো ধর-স্তরি র্লোকেঃ কাশিরাজো ২ভি-ধীযতে ৷৷ হিতা্য দেহিনা॰ স্বীয সংহিতা বিহিতামুনা। অষণ বি-দ্যার্থিনো লোকান্ সংহিতাণ তা-মপাঠয় ।। 🗱।। অথ সুশ্রুত প্রা-দুর্ভাবঃ।৷ অথ জ্ঞানদৃণা বিশ্বামি-ত্ৰ প্ৰভূতষে। ২বদন্। অষণ ধন্বস্ত-রিঃ কাশ্যাণ কাশিরাজোয মূচ্য-তে।। বিশ্বানিত্রে। মুনি তেই পুরু সুশ্রুত মুক্তবান্। বৎস বাচাণনীং গচ্ছ তা॰ বিশ্বেশ্বরবয়ভাণ।। তত্র নামা দিবোদাসঃ কাশিরাজো-স্তি বাহুজঃ। স হি ধ্যন্তরিঃ সা-कामाय जनविमाः वतः॥ आयुर्व-দ॰ ততো ২ধীত্য লোকোপক্ষতি হেতবে। সৰ্বপ্ৰাণি দয়। তীৰ্থ মুপ-কারে। মহামখঃ।। পিতুর্বচন মা-কণ্য সুশ্রুতঃ কাশিকাণ গতঃ।তে-ন সাৰ্দ্ধণ সমধ্যেতুণ মুনি সূনু শত• যথৌ।। অথ ধন্বন্তরি॰ সর্ব বান-প্রস্থাশ্রমে স্থিতং। ভগবন্তং সূর শ্ৰে**প্ঠ॰ মুনিভি ৰ্বহুভিঃ স্তত** ॥ কাশিরাজণ দিবোদাসণ তে ২প-শ্যন্ বিন্যান্বিতাঃ ৷৷ স্বাগতঞ্ ইতি স্মাহ দিবোদাসো যশোধ-নঃ। জশল॰ পরিপপ্রচ্ছ তথা গ-

মন কারণণ ৷৷ তত স্তে সূঞ্রত দা-রা কথযামাসু রুত্তর । ভগবন भानवान् मृक्षे। व्याधिज्यः शतिशी-ডিতান্।। ক্রনতো নিুখমাণা॰ চ জাতাস্মাক স্কৃদি ব্যথা। আম্যা-নাণ শনোপায়ণ বিজ্ঞাতুণ বয় মা-গতাঃ ৷৷ আযুর্বেদ॰ ভবানস্মান-ধ্যাপয়ত যত্নতঃ ৷ অঙ্গীরুত্য বচ স্তেষাণ নৃপতি স্তানুপাদিশৎ।। ব্যাখ্যাত তেন তে যত্নাজ্জগৃহ मूनिय। मून। १ कानिताज॰ जया-শীভি রভিনন্দ্য মুদান্বিতাঃ ৷৷ সু-শ্রুতাদ্যাঃ সুসিদ্ধার্থ। জগ্ম গেহণ স্বকণ স্বকণ। প্রথমণ সূক্ষত স্তেষু স্বণ তন্ত্রণ ক্রতবান্ স্ফুটি ৷৷ সূঞ্র ত্য্য স্থাযোগি পৃথক্ তন্ত্ৰাণি তেনিরে। সুঞ্রতেন রুত॰ তম্ত্রণ সঞ্জত বহুভি ৰ্যতঃ ॥ তক্ষাত্তৎ সূশ্রত নামা বিখ্যাত কিতিম-ওলে। ইতি ভাবপ্রকাশঃ ।। 🟶 🛭

অথ মতান্তরে
বৈদ্যোৎপত্তি কথনং।
সত্য ত্রেতা দ্বাপরেষু যুগেষু ব্রাদ্বাঃ কিল। ব্রহ্ম ক্ষত্রিয় বিট্ শূ্দ্র কন্যকা উপযেমিরে। তত্র বৈ-শ্য সুতাষাং যে জজ্ঞিরে তন্যা অমী। সর্বে তে মুন্যঃ খ্যাতা বে-

দ বেদাঙ্গ পারগাঃ॥ তেযা॰ মূ-খ্যো ২মৃতাচাৰ্য্য স্তস্থাবয়া সলে-হি তৎ। অশ্বষ্ঠ ইত্যসাবুক্ত স্ত-তো জাতি প্রবর্ত্তনাৎ ৷৷ পরে সর্বে পি চাষ্ঠা বৈশ্যা ব্ৰাহ্মণ সম্ভবাঃ । জননীতো জনু निक्षा यङ्गाठा বেদ সংস্কৃতিঃ।। অশ্বষ্ঠা স্তেন তে সর্বে দিজা বৈদ্যাঃ প্রকীর্ত্তিতাঃ । অথ ৰুক্ প্ৰতিকারিত্বান্তিষজ স্তে প্রকীর্ত্তিতাঃ ৷৷ সত্যে বৈদ্যাঃ পি-তু স্তল্যা স্ত্রেতায়াঞ্চ তথা স্মৃতাঃ । দ্বাপরে ক্ষত্রবৎ প্রোক্তাঃ কলৌ বৈশ্যোপমাঃ শ্বতাঃ৷৷ অথায়ঠেবু সর্বেষু বিখ্যাত। অভবন্ধনী। সে-নো দাসশ্চ গুপ্তশ্চ দত্তো দেবঃ ক্রো ধরঃ।।রাজঃ সোমশ্চ নন্দি-শ্চ জপ্ত শচন্দ্রকাচ রক্ষিভঃ।এষা॰ ব॰ শাঃ সমুৎপদ্ধা এতৎ পদ্ধতবো ম-তাঃ ৷৷ অন্য পদ্ধতবোপ্যেবং সন্তি বৈদ্যা ন তে শ্রুতাঃ ৷ বহুব শ্রেচক নামানো নান।গোত্র সমুদ্ভবাঃ॥ যথাকৌ বিশ্ৰুতাঃ সেনা ইত্যেব মপরে মতাঃ। যস্য যস্য মুনে র্যো-যঃসন্তানঃ স স বিশ্রুতঃ ৷৷ তত্ত-क्लांबामिना देवमाः देखनामाञ्च अकर्मना । ज्याहि । जित्ना वर्ना-নুপূৰ্বেণ ছে তথৈক। ষথাক্ৰমণ।। ব্ৰাহ্মণ ক্ষত্ৰিয় বিশাণ ভাৰ্য্যাঃ স্বাঃ শূদ্ৰজন্মনঃ। যদুচ্যতে দ্বিজাতী-ना॰ मृजामाद्वाशम॰ अरुः ॥ देन-তন্ম মত যশাত্ত্রালা জায-তে স্বয়ণ। পাণি ভর্ত্তঃ সবর্ণাসুগৃ-হ্লীষাৎ ক্ষত্রিষা শরণ।। বৈশ্যা প্রতোদ মাদদ্যাদ্বেদনে স্বগ্রজ-ন্মনঃ। সবর্ণেভ্যঃ সবর্ণাসু জাষ-ন্তে চ সজাতয়ঃ।। অনিন্দ্যেষু বি-বাহেষু পুত্ৰাঃ সন্তান বৰ্দ্ধনাঃ। বিপ্রামূর্দ্ধাভিষিক্তো হি ক্ষত্রিযা-যাণ বিশঃ দ্রিযাণ।। জাতো ২য়ৡ-স্তু শূজাযাণ নিষাদঃ পার্শ্ববোপি বা। বৈশ্যা শুজ্যোশ্চ রাজন্যা-শ্বহিষ্যৌ দ্বৌ সুতৌ শ্বতো॥ বৈ-শ্যাভু করণঃ শূদ্যাণ বিমাসেম বিধিঃ স্তঃ। এতে ষট্ শ্লোক। যাজ্ঞবন্ধ্যীয়াঃ। শূদ্রেব ভার্য্যা শূজস্য সাচ স্বাচ বিশঃ স্মৃতে। তে চ স্বা চৈব রাজ্ঞস্ত তাশ্চ স্বা চাগ্রজন্মনঃ।। পাণিগ্রহণ সংস্কা-রঃ সবর্ণাসূপদিশ্যতে । অসবর্ণা-স্বয়ণ জ্ঞেয়ো বিধি ৰুদ্বাহ কৰ্ম্মণি ।। শরঃ ক্ষত্রিয়য়া গ্রাহ্যঃ প্রতো-দে। বৈশ্যকন্যথা। বসনস্য দশা গ্রাহাঃ শূজযোৎক্রফ বেদনে 11 **२**ि शमावयः। बाक्षनारेष्ठभा-

কন্যায়। মন্বপ্তে। নাম জাষতে। ইতি চ পদ্যাৰ্দ্ধণ মানবীয়ণ। বৈ-শ্যাযা° বান্ধণাজ্জাতো ২ম্বষ্ঠো-হি মুনি সত্তম। ব্রাহ্মণানা চি:-किৎ मार्थः निर्कित्छ। मूनिश्रूक्रत রিতি পরাশরঃ ।। বেদাজ্জাতো-हि देवनाः मानयत्री वक्षभूलक ইতি শঙ্খঃ। ব্ৰহ্মা মূৰ্দ্ধাভিষি-·ক্তশ্চ বৈদ্যঃ ক্ষত্র বিশাবপি। অ-मी शक्ष विका এवा॰ यथा शृर्वक গৌরব মিতি হারীতঃ ৷৷ মাতু র্যদা প্ৰজায়ন্তে দ্বিতীয়ণ মৌঞ্জিবন্ধ-নাৎ। ব্ৰাহ্মণ ক্ষত্ৰিয় বিশ স্তস্মা-দেতে দিজাঃ স্মৃতা ইতি যাজ্ঞব-**স্ক্য বচন॰ ॥ মূর্দ্ধাভিষিক্তাম্বণ্ঠযো** রপি পিতৃ বত্ত্বাৎ দ্বিজন্ব মিতি বৃ-দ্ধাঃ। আযুর্বেদোপনযনাদৈদ্যো দ্বিজ ইতি স্মৃত ইতি বৈদ্যকে ২গিবেশঃ।। তপোযোগাৎ পুরা বৈদ্য স্তেজসা পিতৃবৎ স্মৃতাঃ। বিপ্ৰাৎ ক্ষত্ৰান্যতো ন্যুনাঃ ক্ৰিয-ষা বৈশ্যবৎ ক্নতাঃ ॥ শনেঃ শ-নৈঃ ক্রিয়া লোপাদথ তা বৈদ্য জাতযঃ। কলৌ শূদ্র সমাপন্না য-থা ক্ষত্ৰা যথা বিশঃ ৷৷ ইতি বিফু ।। যুগে জঘন্যে দ্বে জাতী ব্ৰাহ্মণ শুজ এবচেতি যমঃ ৷৷ শনকৈশ্চ

ক্রিয়ালোপাদিমাঃ ক্ষত্রিয়জাতয়ঃ । বৃষলত্ব॰ গতা লোকে বান্ধণা-দশনেন চেতি ননুবচন° ধৃষা এব মন্বৰ্তাদীনামপি কলে। শূজন্ব মি-তি স্ব স্ব গ্রন্থেয়ু বাচস্পতি মিশ্রা-দিভি স্তথা শুক্ষিতত্ত্বে স্মার্ভভটা-চার্যোগাপ্যক্ত॰।। অতএব স্বল-পঞ্জিকাষা মুক্তং। অতিদিষ্টং হি देवनामा भृष्ठवः कविवानिवनि-তি। তস্মাৎ ক্ষত্র বিশো স্তল্যো বৈদ্যঃ শূদ্ৰস্য পূজিত ইতি।। 🕸।। যুগে যুগে কর্মনৈবে। ২কর্ষাপক-ৰ্যাবাহ মনুঃ। তপো রীতি প্রভা-বৈশ্চ তে গচ্ছন্তি যুগে যুগে। মনুষ্যেষিহ জন্মত ইতি ॥ অञ्च ষ্ঠেম্যতাচার্যঃ খাতো ২ভূদ্ত্ব-নত্ৰযে। সিদ্ধ বিদ্যাহ্বযাণ কন্যাণ স্বর্বৈদ্যস্য তু মানদী॰ ॥ উপষে-মে মহৌজা য শ্চিকিৎসকত্যা শ্রুতঃ। অথৈতস্য বরেণেব খ্যা-তা বৈদ্যা মহৌজসঃ ।। সেনো দাসশ্চ গুপ্তশ্চ দত্তো দেবঃ ক্-রে। ধরঃ। রাজঃ সোমশ্চ ন-ন্দিশ্চ স্বপ্ত শচন্দ্রশচ রক্ষিতঃ ৷৷ সন্তানা বহুৰ শৈচষাণ বভূবুশ্চ চি-কিৎসকাঃ। সলানুৰপত শৈচ-ষা॰ জাতাঃ পদ্ধতয়ে। ২প্যমূঃ।!

তেয়া॰ প্ৰশংসা নিন্দা চৰভূব স্বে ন কৰ্ম্মণা। উত্তনৌ সেন দাসৌ **ठ ७**७ मुद्धी ७८४४ हु।। स्मर করশ্চ মধ্যস্থো রাজ সোমো ঙ্গ-লাধমৌ। নন্দি প্রভূতযো নিন্দ্যা লুপ্তপদ্ধতযো ২পি চ ॥ কেচি-জ্জাত্যা পরিখ্যাতা স্তথা বৃত্তানু-সারতঃ। সর্বাসা মেব জাতীনা বৃত্তি রেব গরীষদী॥ বৃত্তিঃ স্বর্গ্য। চ পথ্যা চ বৃত্ত্যা জাতিঃ প্রবর্ত্ততে । ইতি প্রাচীন সলপঞ্জিক। ধৃত ব্যাস বচনানি। ইতি বৈদ্যোৎ-পত্তি কথন॰ ৷! 🎄 ৷৷ অথ বৈদ্যা-না॰ গোত্রাণি। অফাবি॰শদনী গোত্ৰাঃ সৰ্বেধাণ ভিয়জা নিপি। প্রত্যেকন্তে বিলিখ্যন্তে সেন দা-সাদিতঃ ক্রমাৎ ॥ ধন্বস্তরিশ্চ শক্ত্রিশ্চ তথা বৈশ্বানরাদ্যকৌ। মৌদাল্য কৌশিকৌ কুফাত্রেয আঙ্গিরসো ২পিচ॥ অর্ফৌ গো-ত্রাণি সেনানা॰ দাসানা॰ ভদন-স্তরণ। মৌকাল্যো ২থ ভরদ্বাজঃ শानकायन এব চ ।। শাভিল্যশ্চ বশিষ্ঠশ্চ বাত্স্যশ্চ ষডমী মতাঃ ৷ গুপ্তানা ত্রীণি গোত্রাণি কাশ্য-পো গৌতম স্তথা।। সাবর্ণি রুগি দত্তানাণ চন্বারঃ পরিকীর্ত্তিতাঃ।

কৌশিকঃ কাশ্যপ শৈচব শাণ্ডি-ला काशि उ९शतः॥ स्मिलाना ইতি বিজ্ঞেয়া শ্চত্বারো দেব সম্ভ-বাঃ। আত্রেয রুফাত্রেষৌ চ শা-ঙিল্য আলমালকঃ।। ধর্স্য কা-শ্যপঃ প্রোক্তো ভরদাজশ্চ সও-জঃ। কাশ্যপো রক্ষিতস্যৈকে। গোত্রা এতে প্রকীর্ত্তিতাঃ।। দত্তা-না মাদ্য গোত্রাণাণ দেশভেদেস্তি সন্ততিঃ ৷ এব মাত্রেষ গোত্রোপি দত্তে দেশান্তরে শ্রুতঃ ॥ দত্তাঃ ক্ষণতেষ গোতা দৃশ্যতে বহব স্তথা। তত্মাদ্দন্তস্য গোত্রাণি স্-স্তা ভোষানি পণ্ডিতৈঃ।৷ করাণাণ বাশ্যপো গোতো বাৎস্য মৌ-ক্ষাত্রাবাপ। দেশভেদে হি বি-দাত্তে তৎকরঃ সপ্ত গোত্রকঃ ii রাজঃ কাশ্যপ গোত্রোপ্যস্তি ত-ডাজ ব্রিগোত্রকঃ। প্রায়স্তে চ জা-মদগ্য গোতা দেশান্তরে ধরাঃ ৷৷ বহবোপি ভরদ্বাজ গোত্রজাঃ স-ন্তি রক্ষিতাঃ। ইন্দ্রাদিত্যে পরৌ যৌ দ্বৌ বৈদ্যৌ গোত্রা স্তয়ো রি-মে ৷৷ ইন্দ্রস্য কাশ্যপো গোত্রএক এব প্রকীর্ত্তিতঃ। আদিত্যানা মি-মৌ গোত্রা বাদিত্য কৌশিকৌ মৃতৌ ৷৷ পঞ্চাশদেতে বিখ্যাতা

স্তস্মাদোত্র। ভিষক্ সলে। যকু দেশান্তরে গোত্র মন্যৎ কি মপি চ শ্রুত ।। দত্তাদীনা ন তৎ প্রোক্ত মপ্রসিদ্ধ মতীব তৎ। # 1! অথ পঞ্জিকান্তরোক্ত রাটীয বৈ-দ্যঙ্গলাফকীয় গোত্র সংখ্যা শ্রে-ষ্ঠহাদি লিখ্যতে। কাঞ্জীশাদ্ধি সেনস্য গোত্রাগ্যফৌ ভবন্তি চ। শক্তি ধন্বন্তরী শ্রেষ্ঠে মধ্যে বৈ-শ্বানরাদ্যকে।। মৌদ্যাল্য কৌ-শিকৌ রুষ্ণাত্রেয় আঙ্গিরসো ২-धमाः ॥ ৠ॥ অथ রাটীयास्रेशृङ् বৈদ্যানা॰ প্রবরানাহ। প্রবরাঃ পঞ্চেনানা ধরন্তরি জলোদ্ভ-বা ৷ বিনিৰ্দ্দিষ্টা যথা তে চ ধৰ-ন্তর্য্য পরাশরে। ।। নৈযঞ্জব শ্চা-স্বিরসো বার্হস্পত্য ইতি ক্রমাৎ। শক্তি গোত্তে ত্রয়ং শক্তি পরাশর বশিষ্ঠকাঃ ৷৷ প্রবরাঃ পঞ্চ দাসানা মৌৰ্ৰ চ্যবন ভাৰ্গবাঃ। জামদগ্ম भ्हाश्वानः (थाका मोकाना গোত্রজাঃ ৷৷ গুপ্তানাণ ত্রয এবৈ-তে কাশ্যপোপ্যপ্রসারকঃ। নৈয-ফ্রবো ২মী প্রবরাঃ কাশ্যপান্বষ সম্ভবাং ৷৷ দত্তে ত্রয়ং কৌশিকা-না॰ শাঙিল্যাসিতদেবলাঃ। রু-ফাত্রেয়ো বশিষ্ঠশ্চ আত্রেয় শেচ-

তি তে ত্রয়ঃ ৷৷ দন্তানাণ প্রবরা এ-তে দত্তাত্রেয় সলোদ্ভ্রাণ। আ-ত্রেষ গোত্রজাতানা দেবানাঞ্চ তথা ত্রয়ঃ ৷৷ আত্রেয় আঙ্গিরস-কো বাৰ্হস্পত্য ইতি ক্ৰমাৎ । করে ভরদ্বাজগোত্তে ত্রযো ২মী প্রবরাঃ শ্মৃতাঃ ৷৷ ভরদ্বাজ্যে ভা-र्गवन्ह हार्वनन्ह क्याम्यी। त्रा-জবংশে বাৎস্যগোত্তে কথিতাঃ প্রবরা স্ত্রয়ঃ ৷৷ বাৎস্যে ২সিত স্ত-থা মার্কণ্ডেষ এবং ক্রমাদিতি। অথ কৌশিক গোত্রস্য সোমস্য " প্রবরা ব্রুষঃ।। কৌশিকঃ কাশ্যপ-শৈচৰ ভাৰ্গৰ শেহত্যমী ক্ৰমাৎ। সেনাদীনা মনুক্তা যে আদ্য গো-ত্রাদি সম্ভুবাণ।। প্রবরা স্তেপি বি-জ্ঞেয়া স্তত্ত্ৰ স্বলভূবাণ মুখাৎ। নন্যাদীনাং বরেন্দ্রেষু চতুর্নাং প্র-বরাশ্চ যে 11 বিজেষা স্তে চ নি-খিলা স্তেষা° সলভুবা॰ মুখাত্ । रेि देनगानाः श्रवद्गाः ॥ 🛊 ॥ **ज्थ** दिएएम् द्राणिमामि कथनः। সেনো দাসশ্চ গুপ্তশ্চ দত্তো দে-বঃ কর স্তথা। রাজ সোমাবপী-তাকৌ রাটীযাঃ পরিকীর্ত্তিতাঃ ।। নন্দি শ্চন্দ্রো ধরঃ ঙ্গুন্তো রক্ষিত শ্চেতি পঞ্চ যে। তে বরেন্দ্রেষু বি-

খ্যাতা দাস দত্ত করা অপি।। রাটীযা ভিষজো যে ষে প্রায স্তে বঙ্গগা অপি ৷ নন্দ্যাদযো মহা-রাফুে নিবসন্তি চ কেচন। তথা চ পঞ্জিকান্তরে। সেনো দাসশ্চ গুপ্তশ্চ পঞ্চ দত্তাদ্য স্তথা ৷ অ-ফৌ রাঢাসু বিখ্যাতাঃ প্রাধে। ২নী বঙ্গগা অপি।। ইতি।। তথা ন্যত্র । নন্দি চন্দ্র ধর দত্ত রক্ষিতা স্তে স্বনামনি বরেন্দ্র বিশ্রুতাঃ। বীজি পূরুষ ইহৈব বক্ষ্যতে তৎ ञनः थने वत्रस्यकः भूनः ॥ छ-থাহি নারাষণ দাসো ২স্তরঙ্গ খানশ্চ। দাসো দত্তো ধর স্গৈত্ব निम कटको कत खशा हिन्सम्ह রক্ষিত শ্চেতি বরেন্দ্র সল মফক॰ ॥ ইতি। তথান্যত্ত। অক্টো সে-নাদযো রাচে বঙ্গেম্বপি বসস্ত্য-भी । नन्गामरया महात्रारख्टे लू-প্তপদ্ধতয়ে ২পি চ ৷৷ কেচিজ্জা-ত্যা পরিখ্যাতা দৃষ্টা দেশান্তরে-विश इंजि॥ मद्यक्षः खृयत्ज्ञ मदैर्व **दिक्तम निवामित्नाः। निन्तुः** তে কিল সম্বন্ধে৷ ভিম্নদেশনিবা-সিনোঃ ৷৷ ইতি বৈদ্যেষু রাটীযা-দি কথন° ।। 🏶 ।। অথ সেনাদী-না॰ পূৰ্বস্থান মাহ। প্ৰীকাঞ্জীশা

গোনগর করক্ষকোঠ এব চ ৷ মোরশাসন কান্তারে সমানু-স্থান মেব চা৷ মেঢ্যশাসন মপ্য-ন্যো ষাসগ্রাম স্তব্যৈব চা অফা-না পেন মুখ্যানা রাচাষা স্থা-न मर्केक ।। তথা ह मुर्द्धियः । का-ঞ্জী গোর করস্কশ্চ মোর কান্তা সমানুকাঃ। মেড্যো মাল *চ রা-ঢাযাণ বৈদ্যানাণ স্থলমন্ত্রক মিতি য়। ইতি বৈদ্যানা ° পূৰ্বস্থান কথন ° ।। 🟶।। অথ স্থানভেদেন সেনাদি ভেদ মাহ। উনবি॰শতিধা সেনা অফাবি॰শতিধা পুর॰।ভবস্তি ভে-দেনৈতেষা বক্ষাতে সল লক্ষণ ॥ একো বিনাষকঃ সেনো ভেদে-ন নব্ধ। ভবৎ । মালঞ্চো ধলহ-ে প্রীযঃ খানাজঃ সেনহাটিকঃ ॥ नात्रश्रां निरतालीय खथा मन्न-লকোঠজঃ। রাষিগ্রামী বেতজী-যো নব বৈনাষকা অমী ৷৷ বিশে-यटा विनिर्क्तिका एक्क्या काना श्र्वाख्वाः । সামান্য श्रान क-থনে সম্বন্ধ ভাষণে তথা।। সর্বেষা মেব বৈদ্যানা মিতরেষা ময় জ্র-মঃ। ইতি বিনাষক সেন বংশ্য নির্ণয়ঃ ৷৷ একঃ পুন র্গযীসেনো ভেদেনৈব চতুর্বিধঃ। বিষপাড। ॥

ভবঃ শ্রেষ্ঠ স্তিকাযিপুরজ স্তথা॥ অন্যঃ কডিয় সমূতো ধাডাগ্ৰা-মী ততঃ পরঃ। ইতি গ্যীদেন বংশ্য নির্গয় ৷৷ একো রাঘব সে-নো ২ভূৎ খণ্ডগ্রামেণ বিশ্রুতঃ। স খণ্ডজ ইতি খ্যাতো নাপরা ত-স্য চ স্থলী।। ইতি রাঘবসেন ব॰-भा निर्वयः। त्राका विमनस्मत्ना ভূৎসেন ভূমি ক্তাশ্রযঃ। স সেন ভূমৌ বিখ্যাতো নাপর তস্য চ স্থল ।। ইতি রাজ্যে বিমলসেনস্য व॰मा निर्वयः ॥ পाञ मारगामतः সেনঃ পাত্রঃ শিখর ভূপতেঃ। অ-সৌ শিখর ভূজাতো নাপর॰ তস্য চ স্থল ৷৷ ইতি পাত্র দামোদর বং-**गा** निर्वयः ॥ विनत्मताि य त्यु-কে। ধলভূমি কৃতাশ্রযঃ। সএব ধলভূমিষ্ঠো নাপরা তস্য চ স্থলী ॥ ইতি বিন্সেন ব॰শ্য নির্ণয়ঃ ॥ সপ্তমো বৃষিসেনো যো বন্ধভূমৌ প্রতিষ্ঠিতঃ। হাণ্ডিযাগ্রাম সমূত স্তনানা তস্য তৎ স্বলং ।। ইতি হাঙিষা বৃষি সেন বংশ্য নির্ণযঃ। ইতি ধন্বন্তরি গোত্রজাতানাণ স্-প্রবিধানা দেনানা ভেদেনা-ফীদশ প্রকার নির্ণয়ঃ।। শ্রীবৎস সেন প্রমুখাঃ যড়মী শক্ত্রি গোত্র-

জাঃ ৷ ভেদেন সপ্তধা জ্ঞেয়া যথা क्य मभी भूनः॥ এकः धीवध्य দেনে। ২ভূত্তেহটগ্রাম বিশ্রতঃ । তেহউজ ইতি খ্যাতো নাপর॰ তস্য চ স্থলণ ৷৷ ইতি শ্রীবৎস সেন বংশ্য নির্ণয়ঃ ৷৷ একঃ শিষাল সে-নো ২সৌ ভেদেন দ্বিবিধা ২ভ-বৎ। পোডাগাছা ভবঃ শেষ্ঠঃ প-রঃ পোখরিয়া ভবঃ ৷৷ ইতি শিষা ল সেন বংশ্য মির্থায়। একে। यः পুরুসেনে। ২ভূদ্তুঠিনাগতি মা-শ্রিতঃ। ভূঠিনাগডিজত্বেন খ্যা-তে। ২দৌ নাপর স্থল ।। ইতি भूक्रामिन व॰मा निर्नयः ॥ **ठ**छ-সেনে। ২পর স্তেক শুক্রদ্বীপ নি-বাসক্লং। শক্তিগোত্র সমুস্ভৃত रेनीनभूत गाञ्चिकः ॥ रेकि हेन সেন বংশ্য নির্ণয়ঃ॥ একো মুঞ্জীর সেনো ২সে স্বর্ণপীঠী নৃপাশ্র-যাৎ। স এব স্বর্ণপীঠীতি বিখ্যা-তো মল্ভূ ভবঃ ৷৷ ইতি মুঞ্জীর त्मन व॰गां निर्वयः ॥ तायत्मनः পর স্তস্যৈবান্তভূ তো বভূব যঃ। স মল্লভূমি বসভে বিদিতানেক-পৌরুষঃ ॥ ইতি রামসেন ব॰-শ্যনিৰ্ণযঃ। ইতি শক্ত্ৰিগোত্ৰ জা-তানা প্রীবৎসদেন প্রমুখানা ॥

য়াা সপ্ত প্রকার নির্ণয়ঃ ৷৷ আ-দ্য সেনস্ত ষড্বীজী ভেদেন বি-বিধে ২ভবৎ ৷ নপাডা সম্ভব-স্তেকঃ শালগ্রাম ভবো ২পরঃ।৷ मानकतीय ववाना खय जामाः প্রকীর্ত্তিতাঃ। আদ্যমিগোত্ত স-ভূতাঃ স্বতন্তাঃ সর্ব এব হি ॥ ইতি সকল সেনানা ভেদ নিৰ্ণ-यः ॥ 🟶 ॥ অথ দাসানা ভেদ-মাহ। পঞ্চদশবিধা দাসা স্তে ২মী বিংশতিধা পুনঃ। একঃ পুন-শ্চাযু দাসে৷ ভেদেন দ্বিবিধা ২ভবৎ ॥ এক স্তৈহট সম্ভূতে। মালিকাহারজঃ পরঃ। ইতি চা-यूव रामा विविध निर्वधः ॥ शह-দাসঃ পুন স্তেকো ভেদেন পঞ্চ-ধা ভবৎ। বালিনাছী ভব শ্রৈকঃ পরো মণ্ডলজানিকঃ ৷৷ মৌডে-শ্বর ভবঃ পালিগ্রামজঃ পাজনৌ-রজঃ। ইতি পস্থবংশ্যে পঞ্চিধ নির্ণযঃ ।। একো ২পরঃ কাযুদা-সো বঙ্গভূমৌ প্রতিষ্ঠিতঃ। কো-গ্ৰামীণ ইতি খ্যাতো দাসো মৌ-দালা গোত্ৰজঃ।। ইতি কাষ্-দাস বংশ্য নিৰ্ণয়ঃ ।। ভোষী দা-সোপি তৎপুত্রো খ্যাতো দীঘ-ল কেকরৌ। অমী ত্রযো বঙ্গভূ-

নৌ প্ৰসিদ্ধাঃ সৰ্ব এব হি 11 ইতি ভোষীদাসস্য তৎ পুত্ৰযোশ্চ বং-শ্য নির্ণয়ঃ ।। একো বরাহ দাসো ২সৌ বৌহারিগ্রাম বাসক্রং। স বৌহারিজ দাসোপি মতো মৌ-দাল্য গোত্ৰজ্ঞঃ ॥ ইতি বে হা-রীয বরাহ দাস বংশ্য নির্ণয়ঃ ॥ नृति इनाम मारमो (को वकरमरम প্রতিষ্ঠিতৌ। তৌ বঙ্গজা বিতিখ্যা-তৌ जनकार्या भन्नायरगे॥ देखि मृजिण्य माजरमा वं भाग निर्वयः ॥ বীর দাসোপি য স্তেকঃ স বহজ ইতি স্মৃতঃ। তত্ত্বৈ বঙ্গে সম্বন্ধ স্তস্যাভূদ্বরকন্যযোঃ।। ইতি বীর দাস বস্পা নির্ণয়ঃ ॥ খ্যাতঃ পা-থরডা আমে রামদাসোপি তাদৃ-শঃ ৷ সূনব স্তস্য চত্বারো বীজিন-স্থেপি বিশ্রুতাঃ।। খ্যাতা ডভেড গাভেড ধাড বীডাল দাসকা:। মৌদ্যাল্য গোত্র সম্ভূতাঃ স্বতন্ত্রাঃ সৰ্ব এব হি।। ইতি রাম দাসস্য তৎ পুত্রাণাঞ্চ বংশ্য নির্ণয়ঃ ॥ ইতি মৌলাল্য গোত্তজানাত সকল দা-সানা পঞ্জশ প্রকারাণা ভে-দেন বি॰শতি প্রকার নির্ণয়ঃ ॥ # 11 অথ গুপ্তানা ভেদ মাহ। শুপ্তাশ্চ ষড্বিধা ভেদা স্ৰযোদশ

বিধাঃ পুনঃ। কাশ্যপান্বৰ সম্ভূ তাঃ স্বতন্তাঃ সর্ব এব হি ॥ এক পুনঃ কাষু গুপ্তো ভেদেনাট বি-ধে। ২ভবৎ । বরাহনগরীয়ক শ্রেষ্ঠো ২ভূৎ সলকর্মণি ॥ প-ণিনালা ভব **শ্চান্য স্ত**থৈব সল-শীলবান্। বারাশত সমৃদ্ভূত স্তৃ-**ठीय उ**ष्टुमखद्ग ॥ नीमख्ये छ्या ষে তে নিরোল ত্রিপুরাশ্রিতাঃ। ভদ্রখালী নিবাসস্থাঃ কাষ্ গু-প্তোক্তবাশ্চ যে।। মাটিযারী ভ-বাঃ কেচিল্লোকগুপ্তস্য বংশজাঃ ৷ পশ্চিমস্থান ৰাশ্ৰিত্য কেচিৎ স-স্তি নিজেচ্ছ্যা।। ইতি কাযু গুপ্ত-ब॰एगा श्केविथ निर्गयः ॥ श्रेतरम-শ্বর শুপ্তো যঃ শ্রেষ্ঠ স্তদ্ধুন্দ সন্ত-বঃ ৷ যো ২ভূত্রিপুর গুপ্তো ২সৌ ধৌডালা বিহিত স্থিতিঃ।। ইতি ধৌডালীষ ত্রিপুরগুপ্ত বংশ্য নি-র্ণবঃ।। পরমেশ্বর গুপ্তস্য বংশজে দৌ প্রতিষ্ঠিতৌ। ভীঁ পুরী খাডি-গ্রামস্থে মহৎ স্বল্পাধিকারিণে।। ইতি মহাধিকারি স্বল্পাধিকারিণো র্ব॰শ্য নির্বাং।। অডাল গুপ্তো यः প্রোক্তঃ স তু শিঙ্গান সম্ভবঃ। কাশ্যপাশ্বয সমূতঃ সলকার্য্য প-রাষণঃ ৷৷ ইত্যডাল গুপ্ত বংশ্য निर्वयः॥ वीज्ञश्रश्रं स्वयः त्थारकः। ভীঁ পুর আম বাসক্তং। ভীঁ পুরী-ষ ইতি খ্যাতঃ স চ কাশ্যপগোত্ৰ-कः ॥ ইতি বীরগুপ্ত বংশ্য নির্ণয়ঃ ৷ ইতি কাশ্যপ গোত্রজাতানা সকল গুপ্তানা ষড্বিধানা ভে-**ए**न ब्राप्यान्य श्रंकात्र निर्णयः ॥ #।। मत्ने ह विविद्यो उद्धर्यो ता-মদত্ৰশ্চ পাবিতা ৷ পূৰ্বঃ শাণ্ডিল্য গোত্রীয়ো বটগ্রাম সমুদ্ভবং ॥ অ-পরঃ পাবিতা দত্তঃ খাঁগডীয়ঃ স এব হি । জাতঃ কৌশিক গোৱে চ স্বতন্ত্ৰো দ্বো গুণান্বিতৌ।। ইতি দত্তবংশ্য নির্ণযঃ।। 🟶 ।। বিকারণ-স্য দেবস্য বংশ্যা আত্রেষ গোত্র-জাঃ। সমানুস্থান সম্ভূতাঃ কেত্-প্রামে ২ধুনা তু তে।। কেতুগ্রামীণ দেবো ২সে নিকারুণ স্লোম্ভবঃ । निटेंक्फ (भोक्रटेंस द्वर क्लक।-র্য্য পরাষণঃ।। ফুকাত্রেয ভবা যে চ ষে চ শাণ্ডিল্য গোত্রজাঃ। আ-লমাল ভবা যে চ তে নানা দেশ-বাসিনঃ ৷৷ ইতি দেববংশ্য নির্ণযঃ ।। 🟶 ।। একঃ কান্তার বাসী চ ক-রে। ভেদাদমী ত্রয়ঃ । বশিষ্ঠ শ-ক্তিগোত্তে দ্বৌ বঙ্গদেশে চ বি-ঞতে।। যন্ত ধর্ম করে। বীজী ভ-

রদাজ সলোন্তবঃ। তদ্ব॰শ্যাঃ সা-ম্পুত॰ সন্তি হিমোডা যাজিগাঁ भूत्र ॥ रेिंठ क्रवन्गा निर्वयः॥ 🟶 ॥ মেচ্যশাসন সম্ভূতৌ রাজ-বংশোন্তবা বুভৌ। শশিরাজ ম-সীরাজৌ **বা**ৎস্যগোত্ত সমুন্তবৌ ।। এলাচি ধাম নগরে শশিরাজঃ ক্তাশ্রমঃ। মসীরাজঃ খেপড়ী-ষো বন্ধভূমে চ সংস্কৃতঃ।। ইতি ताजव॰ त्यां दिविध निर्वयः ॥ *॥ মালগ্রাম সমুক্ততো ধর্ম সোমো মহামতিঃ। জাতঃ কৌশিক গো-ত্ৰে চ তদ্ব॰শ্যা বহুদেশগাঃ।। ইতি সোমব'শ্য নির্ণয়**া৷ ইতি র**াচা প্রসিদ্ধানা মফানা সেনাদীনা ভেদেন ব॰শ্য নির্থঃ 11 🟶 🛭 🖦 পরে যে নন্দি চন্দ্রৌ ধর ঙ্গণ্ডৌ চ রক্ষিতঃ। বারেন্দ্রা অপি পঞ্চৈতে প্রসিদ্ধা স্তত্ত তে পুনঃ।। ইতি ত্র-যোদশ গৃহাণা বৈদ্যানা ষধা-क्रम ভেদেন স্বানির্ণয়ঃ।।।।। অ-থ সেনাদীনা সামান্যতঃ সম্বন্ধ লিখনানুরোধাছসতি স্থান মাহ ।। धीथ७ नाय नगद्री द्वारा बदन চ বিশ্ৰুতা। সৰ্বেষা মেব বৈদ্যান। মাশ্ৰৰে। যত্ৰ বিদ্যুতে ।। যত্ৰ শ্লো-ষ্ঠীক্কতা বৈদ্যৈ ৰ্যঃ খণ্ডো ২ভুক্তি-

देवनाक ষক্ প্রিষঃ । বিশেষতঃ হ লীনা- ∥ না দৰ্বেধা মেব বাসভঃ।। ইতি সামান্যতঃ সকল বৈদ্যা-ना॰ वामकान मुक्कः ॥ 🗱 ॥ ইতি পৌরাসমন্নিকাত্মজ ভরতসেন **হৃত বৈদ্যক্ষলতত্ত্ব** ॥ दिनाः जि राष्ट्रमञ्जूषिः। दिन শব্দাৎ ক্ষ্য প্রত্যেয়ন নিষ্পান্নঃ ৷৷ दिमाक की आयुर्दमः। हि-কিৎসাশান্ত্রণ। যথা। যস্য ব্যা-করণে বরেণ্য ঘটনা স্ফীতাঃপ্র-বন্ধা দশ প্রখ্যাতা নব বৈদ্যকে-পি তিথিনিদ্ধারার্থ মেকোন্ডুতা ৷ সাহিত্যে ত্রয় এব ভাগবত ত-खुां को वय खना ज्वाखर्वाणि

শিরোমণে রিহ গুণাং কে কে-

ন লোকোন্তরাঃ॥ইতি মুগ্ধবো-

ধব্যাকরণশেষে বোপদেব প্র-

সম্পা ক্লোকঃ ।। রু ।। তৎ শাস্ত্র-

क्रमामानि यथा। अभ् यङ्गः मा-

याथबाथान् मृख्ना तमान् थ-

জাপতিঃ। বিচিন্ত্য ভেষা মর্থ-

देशवायूर्वमः ठकात मः ॥ क्रा

তু পঞ্চমণ বেদণ ভাষ্ণরাষ দদৌ

বিভুঃ। স্বতম্ভ সংহিতাণ তম্মা-

ন্ডান্সরশ্চ চকার সং॥ভান্সরশ্চ

্স্থশিষ্যেভ্য আৰুৰ্বেদ স্ব সংহি-

তাণ। প্রদদেশি পাঠযামাস তে চ ক্ৰঃ সংহিত। স্ততঃ ।। তৈষাণ না-মানি বিদুষাণ তন্ত্ৰাণি তৎ ক্লতা-নি চ। ব্যাধি প্রণাশ বীজানি সাধি মত্তো নিশামষ ॥ ধন্বন্তরি দিবোদাসঃ কাশীরাজ স্তথাশ্বি-নৌ। নঙ্গলঃ সহদেবে। হর্কি শ্চ্য-वरन। জनको वृक्षः ॥ জावादना জাজলিঃ পৈলঃ কৰখো ২গস্ত্য এব চ ৷ এতে বেদান্স বেদজ্ঞাঃ ষোডশ ব্যাধিনাশকাঃ।। # 11 চিকিৎসাতত্ত্বিজ্ঞান নাম তন্ত্ৰ মনোরমণ। ধন্বস্তরিশ্চ ভগবাঁশ্চ-কার প্রথমে সতি।। চিকিৎসা-দর্পণ নাম দিবোদাস শ্চকারসঃ ৷৷ চিকিৎসাকৌ মূদী দিব্যা কা-শীরাজ শ্চকার সং ৷৷ চিকিৎসা-সারতন্ত্রঞ্চ ভূমদ্ব চাশ্বিনীসুতৌ। তন্ত্ৰ॰ বৈদ্যকসৰ্বস্ব॰ নঙ্গলম্চ চ-কার সং।। চকার সহদেব চ ব্যা-ধিসিদ্ধবিমর্দন । জ্ঞানার্ণব মহা-তন্ত্র॰ যমরাজ শ্চকার সং॥ চ্যব-নো জীবদানঞ্চ চকার ভগবানৃ-ষিঃ। চকার জনকে। যোগী বৈ-দ্যসন্দেহভঞ্জন ।। সর্বসার চন্দ্র-সূতো জাবাল স্তন্ত্রসারকণ। বে-দাঙ্গসার তন্ত্রঞ্চ চকার জাজলি

मूनिः ॥ लिला निमानः करथ खब नर्वधव शव । दिवधनिर्गय-তন্ত্রঞ্চকার সম্ভাবঃ।। চি-'কিৎসা শাস্ত্ৰ বীজানি তন্ত্ৰাণ্যে-তানি যোডশ**া ব্যাধি প্রণাশ**-বীজানি বলাধান করাণি চ।। गिथवा ज्वान मञ्चादेन तायुद्धम পয়ে।নিধিণ। তত স্তন্ত্রাণ্ডজ্ঞ্র ন্বনীতানি কোবিদাঃ॥ এতা-নি ক্রমশো দৃষ্ট্র। দিব্যাণ ভাস্কর সংহিতা । আযুর্বেদ সর্ববিজ সর্ব॰ জানামি সুন্দরি॥ ইতি এ**ন্ধ**-বৈবৰ্তে ত্ৰদাখণ্ডে ১৬ অধ্যাযঃ।। देवलानायः १ प्रमिवित्नयः । यथा। कत्रविद्ध महालश्वी क्रमा-দেবী বিনাষকৈ। অরোগা বৈ-দ্যনাথে তুমহাকালে মহেশ্বরী u इं जिन्दिमा भीती न†मार्छ-শত॰ ১৩ অধ্যাযঃ ॥ অঁপিচ। বৈদ্যনাথণ সমারভ্য ভুবনেশা-ন্তগণ শিবে। তাবদঙ্গাভিধো-দেশো যাত্রাষা॰ ন হি দুয্যতি॥ ইতি শক্তিসঙ্গমতন্ত্ৰে ৭ পটলঃ ॥ তৈরববিশেষঃ। যথা। হার্দ-शीर्रः देवलानात्य देवलानायञ्च তৈরবঃ । দেবতা জযদুর্গাখ্যা **त्निशाल कानूनी यय ॥ ই**ভि

তন্ত্রচ্ডামণো পীঠনির্বাং ।। অপিচ। হরিজানগরে যত্র বৈদ্যানাথো মহেশ্বরং । তত্রাক্ষধো
বিলুবৃক্ষঃ স্থর্নবৃক্ষ উদাক্তঃ ।।
ইতিবৃহদ্ধর্মপুরাণে ১১ অধ্যাবং
।। অন্যচ্চ। ঝারখণ্ডে বৈদ্যানাথো বক্রেশ্বর স্তথেব চ। বীরভূমৌ সিদ্ধিনাথো রাচে চ তারকেশ্বরং ।। ইতি মহালিকেশ্বরতন্ত্রে পীঠাদি ক্রমেণ শিবশতনাম স্তোত্রণ।।

বৈদ্যবন্ধঃ পু॰ আরথধৃক্ষঃ। ইতি শব্দচন্দ্রিক।।। বৈদ্যস্য বন্ধুশ্চ॥

বৈদ্যমাতা স্থ্রী বাসকঃ। ইত্য. মরঃ। ভিষগজননী চ ।।
বৈদ্যসিংহী স্থ্রী বাসকবৃকঃ।
ইতি শব্দরত্বাবলী ।।
বৈদ্যা স্থ্রী কাকোলী । ইতি
শব্দচন্দ্রকা।।

বৈধঃ ত্রি বিধিবোধিতঃ। যথা।
অদ্টার্থেক জাতীয় কর্মণঃ প্রাদীনা প্রযোকাল দেশ কর্ত্রাদীনা প্রযোগানুবন্ধ বৈধ হেতুভূতানামভেদে উদ্দিশ্য বিশেষাগ্রহঃ।
ইতি প্রাযশ্চিত্ততত্ত্বু ॥ # ॥
অথ বৈধহিৎসা বিচারঃ। মা

হি॰স্যাৎ সর্বা ভূতানি ইত্যত্র সৰ্ৰশব্দস্য ব্যাপকাৰ্থ পরত্যা এ-তদ্বিধি মনল্লজ্যু বাষব্য° শ্বেতমা-লভেত। ইত্যাদি বিধে বিষযা-প্রাপ্তে রগত্যা বৈধাতিরিক্ত বি-ষযত্ব । সৰ্বাঃ সৰ্বাণি ছন্দসি বাই-ত্যনেন তৎপদ॰ সিদ্ধ॰ । যদপি নানা দৰ্শন টীকাক্তন্তি ৰ্বাচস্পতি মিট্রৈ স্তত্ত্বকৌমুন্য। মভিহিত । ন চ মা হিংস্যাৎ সৰা ভূতানি ইতি সামান্য শাস্ত্রণ বিশেষ শা-স্ত্রেণ অগ্নীসোমীয় পশু মাল-ভেত ইত্যনেন বাধ্যেত ইতি বা-চ্য বিরোধাভাবাৎ। বিরোধে হি বলীযসা দুৰ্ৰল॰ বাধ্যতে। নচা-স্তি বিরোধঃ ভিন্ন বিষয়ত্বাৎ। ত-থাহি। সা হি॰স্যাদিতি নিষেধেন হিংসায়া অনর্থ হেতুভাষ্যে জ্ঞা-প্যতে ন পুন রক্রত্বর্থত্ব মপি 1 ন-চানর্থ হেতুত্ব ক্রতূপকারকত্বযোঃ किष्ठप्रिः, विद्यार्थः । दिःम। हि পুৰুষস্য দোষ মাৰক্ষ্যতি ক্ৰতে৷ শ্চ উপকরিষ্যতীত্যস্তেন। তদপি সাংখ্যনয়ে। শীমাংসক মতে তু বিরোধ এব। তথাহি। গুরুনযে ন **থলু সৰ্বভূত হি॰সাভাব বিষয়ক॰** कार्या मिछि निरम्भ विधार्थमा

বাধ বিনা অগ্নীদোমীয় পশ্বা-লম্ভন বিষয়ক কার্য্য মিতি ভাব বিধ্যর্থ উপপদ্যতে। ভটনযে তু অঙ্গে যথা তথাস্ত। ন চ মুখ্য পশুষাগে পুরুষার্থে পশুহি সন-স্যার্থ সাধনত্ব মনর্থ সাধনত্বঞো-পপদ্যতে বিরোধাৎ ৷ বস্তুতস্ত অঙ্গেপি বিরোধে৷ ২স্ত্যেব সতঃ বিষে রেষ স্বভাবে৷ যঃ স্ববিষয়স্য সাক্ষাৎ পরম্পর্যা বা পুরুষার্থ সাধনত্ব মৰ্গময়তি। অন্যথা অ-ঙ্গানা॰ প্রধানোপকারকত্ব মপি নাঙ্গীক্রিষতে। তর্থ সাধনত্বণ वंगवनिकीनन्वत्रीके माधनवः **অনर्थ माध्यक् वलवनिकी मा-**ধনত্ব নচানযো রৈকত্র সমাবে-শ ইতি। অত এবোক্তণ তস্মাদ্য-एक वर्षा श्वधः हेि । नरत्रवः শ্যেনেনাভিচরন্ মজেত ইত্যত্র শ্যেনস্য শত্ৰুবধ ৰূপেষ্ট সাধনত্ব মবগত্ণ। অভিচারো মূলকর্ম চ ইতি মনুনা উপপাতক গণ মধ্যে পাঠাদনিষ্ট সাধনত্ব মবগত্ব । তদেতৎ কথ মুপপদ্যতা মিতি চেল্মেব । আত্তায়িন মাষান্ত হন্যাদেবাবিচার্যন্ ইত্যেক্বা-ক্যত্যা আততাযিস্থলে ইফ্সাধ-

নত্ব॰ অনাততায়িস্থলে তূপপাত-क्रांचन वनवम्निक भाषनेष्विन-ত্যবিরোধ ইতি। গুরুচরণা অ-· প্যেব॰। ইতি তিথ্যাদি তত্ত্ব॰।। বৈধাত্রঃ পু॰ সনৎ সমারঃ। স চ বিধাতৃপুত্রঃ। ইত্যমরঃ।। বৈধাত্রী স্ত্রী বান্ধী।ইতিরাজ-निर्घकिः ॥ देवधूमात्री खी भानुंदिभीयनग-রী। ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী॥ रेवशृ्ठिः भूः विक्रसामिमश्रविः-শতি যোগান্তৰ্গত শেষষোগঃ। তস্য তাজাত্ব মথা ৷ পরিষস্য ত্যজেদৰ্দ্ধণ সপ্ত শূলে চ নাডি-কাঃ। গণ্ড ব্যাঘাতযোঃ ষট্ চ নব হৰ্ষণ বৰ্জুযোঃ॥'বৈধৃতি ব্য-তিপাতৌ চ সমস্তৌ পরিবর্জ্জ-বেৎ। ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বু॰ ॥#॥ তত্ৰ জাতফল॰ যথা। মৈত্ৰী বি-रीनः किंगः थन क मूर्या म-রিডঃ পরবঞ্চকশ্চ। স্বর্ন্মকর্ত্তা পরদারভর্তা ভবেমরো বৈধৃ-তি লব্ধজন্ম।। ইতি কোষ্ঠীপ্ৰ-দীপঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ অমৃতযোগে তস্য वर्जाञ्च मवर्जाञ्चक्ष यथा । यनि ৰৃষ্টি ব্যতীপাতো দিন বাপ্য-শুভ: ভবেৎ। হন্যতে ২মৃত

যোগেন ভাক্তরেণ তমে। যথা। হন্ত্যমৃতাখ্যো যোগঃ সর্বাণ্য-শুভানি হেলয়া নিয়ত। ন ভ-বতি পুন রিহ শক্তো বৈধৃতি বৃষ্টি ব্যতীপাতে।। ইতি জ্যো-তিস্তত্ত্বণ।।

বৈধেষঃ ত্রি মূর্খঃ। ইত্যমরঃ॥ বিধিসম্বন্ধী বিধেষসম্বন্ধী চ॥ বৈধ্যতঃ পু॰ যমপ্রতীহারঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥

বৈনতেয়ঃ পু॰ গরুডঃ। ইত্য-`মরঃ।। অরুণঃ। ইতি মৎস্য-•পুরাণ•।।

বৈন্যকঃ পুণ শস্ত্রাভ্যাসরথঃ।
ভূৎপর্য্যায়ঃ।বোগ্যরথঃ২।ইতি
হেমচন্দ্রঃ।বিন্যসম্বাদিনি ত্রি।।
বৈনাযিকঃ পুণ বৌদ্ধঃ।ইতি
ত্রিকাপ্তশেষঃ।। যথা। ভিমকঃ
ক্ষপণো হহীকো বৌদ্ধো বৈনাযিকঃ স্মৃতঃ।ইতি ত্রিকাপ্তশেষঃ
বৈনাশিকণ ক্লী নাডীনক্ষত্রবিশেষঃ। স্তু জন্মক্ষাবিধি ত্রযোন
বিণ্শনক্ষত্রণ। যথা। জন্মাদ্যণ
কর্মা ততোপি দশমণ সাংঘাতিকণ ষোড়শভণ। সমুদ্রয় মন্টাদশভণ বিনাশ সংজ্ঞণ ত্রেষাবিণ্শণ
ভ্যাদ্যাত্রু পঞ্চবিণশণ মানস মে-

ব॰ নরঃ ষড়ক্ষঃ স্যাৎ ॥ তৎ कल॰ यथा। छेश (महार्थ शनिः স্যাজ্জনাঁৰ্ক উপতাপিতে। কৰ্ম-কে কৰ্মণা হানিঃ পীড়া মনসি মানদৈ ॥ মূর্ত্তি জবিণ বন্ধুনা॰ হানিঃ সাংঘাতিকে তথা। সং-॥ তপ্তে সামুদ্যিকে মিত্র ভূত্যার্থ मक्षयः ॥ देवनामित्क विनामः স্যাৎ দেহ দ্ৰবিণ সম্পদা । ইতি জ্যোতিস্তত্ত্ব ৷৷ নিধনতা-ता। यथा। देवनाशिकदर्क मृष्टे॰ গ্রহণ সুধাণ্শু ভাস্করযোঃ [জনযতি রোগ বহুধা ক্লেশ विखक्रयकाचा। दिनानिक्दक ত্রযোবি॰শ্ নক্ষত্রে। ইতি কে-চিৎ। বস্তুতস্তু বৈনাশিকপদ নিধনতারাপর° ৷ নিধনেপি চে-ত্যেকবাক্যস্বাৎ। ইতি তিথ্যা-দিতত্ত্ব° 🛭 বৈনাশিকঃ পু॰ ক্ষণিকঃ।। পর-

তন্ত্রঃ। উর্নাভঃ। ইতি মেদিনী
। বিনাশসম্বনীযে ত্রি ।।
বৈনীতকঃ পু॰ ক্লী পরস্পরাবাহন॰। ইত্যমরঃ ।। আকাতে বাহু॰
যৎ সাক্ষাৎ ন বহুতি পরস্পরবৈব বহুতি তদ্বৈনীতক॰। যথা
দোলাভ বহুন্ দোলাবাহুকঃ বি-

নীষতে শেতি ক্তাৎ বিকার সংঘেতি কে বিনীতকঃ তেনৈব স্বাথে ফে বৃদ্ধো বৈনীতকং। ইতি
ভরতঃ।। বিনীতসম্বন্ধিনি তি ।।
বৈন্যঃ পুং বেনপুত্রঃ। স তৃ
পৃথুরাজঃ। যথা। বেনস্য মথিতে পাণী স বভূব মহাপুমান্।
বৈন্যো নাম মহীপালো যঃ পৃথুঃ পরিকীর্ভিতঃ।। যেন দুগ্ধা
মহী পূর্বং প্রজানাং হিতকারগাৎ। ইতি বক্লিপুরাণে সর্গান্ন
শাসন নামাধ্যয়ঃ।।
'বৈপরীত্যং ক্লী বিগ্রীতস্য ভা-

বিপর্যাসঃ ৩ বিপর্যায়ঃ ৪ ব্যতায়ঃ ৫ । ইতি হেনত্রেঃ ।।
বৈপরীতালজ্ঞালুঃ স্ত্রী পু॰ স্বন্ধকুপবৃহৎফলালজ্ঞালুঃ । যথা।
লজ্জালু র্বেপরীত্যান্যা স্বন্ধকুপ
বৃহৎফলা। বৈপরীত্যাক্য চলজ্জালু বৈপরীত্যাহ্বঃ কটু ফ্রক্ষঃ কফাপনুৎ । রসে নিযামককৈর নানা বিজ্ঞানকারকঃ ।।
ইতি রাজনির্যক্টঃ ।।

বৈভবঃ পুং বিভবস্যভাবঃ।বিভব

শব্দাৎ ষ্ণ প্রত্যাধেন নিষ্ণন্ধঃ !!

বঃ। তৎপর্যাখঃ। ব্যত্যাসঃ ২

ণী ভাৰ্য্যা যস্য। ইতি মুগ্ধবোধ-

বৈভাজিত্রণ ব্লী বিভাজিয়তু র্ধর্মণ। বিভাজযিতৃ শব্দাৎ অঞ্ প্রত্যমেন নিষ্পন্ন । ইতি সিদ্ধা-ন্তকৌমুদী॥ रेवज्ञाक॰ क्री प्रस्तानगन । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥ বৈমাত্রঃ পু॰ বৈমাত্রেযঃ। ইতি জটাধরঃ ৷৷ বৈশাত। স্ত্রী বিমাতৃকন্যা।বৈমা-ত্র শকাদাপ্ প্রত্যযেন নিশামা বৈমাত্রেষঃ পু• বিমাতৃপুত্রঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বিমাতৃজঃ ২ বৈ-মাত্রঃ ৩। ইতি জটাধরঃ॥ देवगात्वरी खी विमाज्कना। বৈনাত্রেয় শব্দাদীপ্ প্রত্যযেন निष्णेश्वा ॥ বৈমুক্তঃ ত্রি বিমুক্তিবিশিষ্টঃ॥ তভাবে ক্লী। বিমুক্ত শব্দাৎ ফ প্রত্যযেন নিষ্পন্নঃ ॥ देवत्ययः श्रु विनिययः। ইতি ट्याञ्जः॥ বৈষাকরণঃ ত্রি ব্যাকরণবেতা।। ব্যাকরণাধ্যেতা ॥ ব্যাকরণ শু-ব্দাৎ ফ প্রত্যযেন য্বোর্মেতি ইমা ণিত্তের্ত্রি রিতি বৃদ্ধৌ চ নি-न्ध्रा वाक्त्रभगश्ती ह। বৈষাকরণভাষ্ট্যঃ পুং বৈষাকর-

ব্যাকরণণ।।
বৈষায়ঃ ত্রি ব্যায়চর্মাচ্ছাদিতরথাদিঃ। তৎপর্যায়ঃ। দৈপঃ
২ ৷ ইত্যমরঃ॥ যথা। উত্তরাভিমুখী ভূষা নিরাহারা নিরতরণ। বৈষায় চর্মবসনা সোর্দ্দ্ মূর্দ্ধাননা সতী।। জ্যোতির্মযণ
শিবণ শান্তণ পরণ শিবকরণ পরণ। ইতি কালিকাপুরাণে ৪৪
অধ্যায়ঃ H

বৈষাযুপদ্যঃ পু॰ গোত্রকারক-

মুনিবিশেষঃ । যথা । বৈষাঘুপদ্যগোত্রাষ সাংক্রতি প্রবরাষ
চ । অপুল্রাষ দদাম্যেতৎ সলিল॰ ভীম্বর্মণে ।। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব ।।
বৈষাসকিঃ পুং ব্যাসস্যাপত্যণ ।
ইতি মুগ্ধবোধব্যাকরণং ।।
বৈষাসকী ত্রি ব্যাসেন ক্রত সংহিতাদি । ইতি শ্রীভাগবতং ।।
বৈষুষ্ঠঃ ত্রি প্রাতর্ভবঃ । ব্যুষ্ঠ
শ্রাদণ প্রত্যমেন নিষ্পায়ঃ ।
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী ।।
বৈরণ ক্রী বিরোধঃ । ইত্যমরঃ ।।
তস্য সমুখানং পঞ্চ । স্ত্রীক্রতং
১ যথা ক্রক্ত শিশুপাল্যোঃ ।

বাস্তজ ২ যথা কৌরব পাশুবা-নাণ। বাগ্জণ ৩ যথা জোণ জ-পদযোঃ। সাপত্রণ ৪ যথা মূষি-ক মার্জারযোঃ। অপরাধজণ ৫ যথা পূজনী ব্রহ্মদত্তযোঃ। ইতি মহাভারতণ।

বৈরক্ত॰ ক্লী বিরক্ততা। বিরক্তশ-কান্তাবার্থে কপ্রত্যযেননিম্পান্নণ বৈরঙ্গিকঃ ত্রি বিরাগার্হঃ। ইতি হেনচন্দ্রঃ।।

বৈরনিষ্ধাতন ক্লী কেতাপকার-স্য প্রত্যপকারঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বৈরশুদ্ধিঃ ২ প্রতীকারঃ ৩। ইত্যমরঃ।

বৈরপ্রতিক্রিষা স্ত্রী বৈরনির্যা-তন°। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বৈরশুদ্ধিঃ স্ত্রী বৈরনির্যাতন॰।

ইত্যমরঃ ৷৷

বৈরাগিকঃ ত্রি বিরাগার্হঃ। বি-রাগণ নিত্য মর্হতি ইত্যর্থে ঠঞ্ প্রত্যযেন নিষ্পান্ধঃ। ইতি সিদ্ধা-স্তকৌশুদী॥

বৈরাগী তি বিষয়েজ্যরহিতঃ। বৈরাগ্যযুক্তঃ। যথা। সনকশ্চ সনন্দশ্চ ভূতীযশ্চ সনাতনঃ। সনৎসমারো বৈরাগী চতুর্থঃ পুল্ল এব চ।। ইতি ভ্রদাবৈবর্ত্তে

ব্ৰহ্মখণ্ডে ২৪ অধ্যায়ঃ।। বৈরাগ্য ক্লী বিষযতুচ্ছধীঃ: যথা। জ্ঞান বৈরাগ্যযো ভজ্জি-প্রবেশাষোপযোগিতা। ঈষৎ প্রথম মেবেতি নাঙ্গত্ব মুচিতণ তযোঃ।। যদুভে চিত্ত কঠিন্য-হেতৃ প্রাযঃ সতাঁণ মতে। সুস্ব-মার স্বভাবেষণ ভক্তি স্তদ্ধেতু-बीविछ। ११ यथा अकाममञ्जदक्ष । তত্মান্মস্কক্তি যুক্তস্য যোগিনো বৈ মদাত্মনঃ। ন জ্ঞান॰ ন চ বৈরাগ্য প্রায়ঃ শ্রেয়ো ভবে-. मिर ॥ ইতি । किञ्च ज्ञान विज्ञ-ক্যাদিসাধ্যু ভক্তৈৰ সিদ্ধ তি । যথা তত্রৈব। ষৎকর্মভি র্যন্ত-পদা জ্ঞান বৈরাগ্যতশ্চ য়ৎ ৷ যোগেন দানধর্মেণ শ্রেযোভি রিতরৈ রপি।। সর্ব॰ মন্ডক্তি যো-গেন মন্তক্তো লভতে ২ঞ্জসা। স্বর্গাপবর্গণ মদ্ধাম কথঞ্চিদ্যদি: বাঞ্ছতি॥ ৰুচি মুদ্বহত স্তত্ৰ জ-नमा ज्जात श्दाः। विषय्ययु गतिरश्राणि तागः आरमा विनी-ষতে।। অনাসক্তস্য বিষয়ান্ য-· থার্হ মুপযুঞ্জতঃ। নির্বন্ধঃ রুঞ্চ সম্বন্ধে মুক্ত॰ বৈরাগ্যু সুচ্যতে ॥ প্রাপঞ্চিকত্যা বুদ্ধা হরিসহন্ধি

বস্তুনঃ। মুমুক্ষুভিঃ পরিত্যাগো বৈরাগ্য॰ ফল্প কথ্যতে ॥ ইতি ভক্তিরসামৃতসিন্ধে পূর্বভাগে याथनलस्त्री ॥ বৈরাটঃ পু॰ ইন্সগোপকীটঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। বিরাটসম্বন্ধি-নি ত্রি ॥ বৈরাট্যা স্ত্রী জিনষোডশবি-मारामवाखर्भक स्मवीवित्समः। ইতি হেমচন্দ্ৰ: 11 বৈরাতক্ষঃ পু॰ অর্জুনবৃক্ষঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ বৈরী পু• শত্রুঃ। ইত্যমরঃ॥ वीत्रमयित्ति वि ॥ বৈৰূপ্য° ক্লী ৰিৰূপতা। যথা। বৈৰূপ্য মঙ্গেষু কশানিপাতে৷ মৌণ্ড্যু তথা লক্ষ্মণ সন্নিবেশঃ ৷ এতান্বধানহতি ৰক্ষবাদী শা-ু দূতস্য বধে। ন দৃষ্টৃঃ ॥ रेजि मर्गना हेटक ७ व्यक्तः ॥ বৈরোচনঃ পু॰ বুদ্ধঃ।। বলিরা-ंकः॥ अगिरुवः॥ नृर्ग्रयुवः॥ निष्कर्गनः। ইতি শব্দর্ত্বাবলী।। বৈরোচননিকেতন ক্লী পাতাল । ইতি হলাযুধঃ।। বৈরোচনিঃ পু॰ বুদ্ধঃ।। বলিরা-জः।। সূর্য্যপুত্রঃ। ইতি মেদিনী।।

বৈরোচিঃ পু॰ বাণদৈত্যঃ। যথা । বৈরোচি র্বলিনন্দনঃ। ইতি भक्तक्रावनी॥ বৈরোদ্ধারঃ পুণ ক্রতাপকারস্য প্রত্যপকারঃ। যথা। প্রতিকারঃ প্রতীকারো বৈন্ননির্যাতন্ত তথা । নির্যাতন বৈরশুদ্ধি বৈরো-দ্ধারো নিগদ্যতে ॥ ইতি শব্দ-রত্নাবলী।। देवनक्रभु॰ क्री विनक्रभु॰। वि-লক্ষণস্যভাব ইত্যর্থে ফ্য প্রত্য-যেন নিষ্পান্ন ।। देवब॰ क्वी विचयन। ইতামর-টীকা॥ বিশ্বসম্বন্ধিনি ত্রি॥ বৈবধিকঃ ত্রি বিরুধেন ধান্যত-খুলাদিনা ব্যবহরতি यः। পদা-রীতিভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ। বা-র্ভাবহঃ ২। ইত্যমরভরত্নে ॥ বার্ত্তোবহঃ ৩। ইতি শব্দরত্না-वनी ॥ বৈবর্ণাণ ক্লী বিবর্ণতা। বিবর্ণস্য-ভাব ইতার্থে ষ্ণ্য প্রত্যযেন নি-क्यांच ॥ বৈবস্বতঃ পু॰ ষমঃ। ইত্যমরঃ॥

ৰুজবিশেষঃ। ইতি জটাধরঃ॥

শনিঃ ।। সপ্তমো মনুঃ । বর্ত্তমা-

নোষণ। অস্মিশ্বস্বস্তরে বামনো

২বতারঃ। পুরন্দরঃ ইন্দ্রঃ। আ-দিত্যাঃ বসবো ৰুত্ৰা বিশ্বেদেবা गक्रकानाः। अश्विनातृष्ठः। ই-ত্যাদ্যা দেবাঃ। কশ্যপঃ অত্রিঃ বশিষ্ঠঃ বিশ্বামিত্রঃ গোতমঃ জ-মদগ্নিঃ ভরদ্বাজঃ এতে সপ্তর্যয়ঃ। रेक्काकः नृगः শर्वाजिः निर्मः शृष्टेः ক্রুয়কঃ নরিষ্যন্তঃ পৃষ্ধুঃ না-ভাগঃ কবিঃ এতে মনুপুলা দশ। ইতি ঞ্জিভাগৰতমত ।। 🕸 ।। অ-পিচ। সপ্তমঞ্চ প্রবক্ষ্যামি যদৈ-বস্বত মুচ্যতে। অত্ত্ৰি শ্চৈব বশি-.ঠুশ্চ কশ্যপো গৌতম স্তথা ॥ ভরদাজ স্থথা ষোগী বিশ্বামিত্রঃ প্ৰতাপৰান্ ৷ ষমদগ্নিশ্চ সম্প্ৰৈতে माम्युङ रु मर्श्यकः॥ माधा .বিশ্বাশ্চ ৰুজাশ্চ মৰুতো বঁসবো ংখিনো। আদিত্যাশ্চ সুরা স্ত ৰৎ সপ্ত দেবগণাঃ স্মৃতাঃ ।। ই-স্থাসঃ প্রমুখা শ্চাস্য দশপুত্রাঃ ষ্মৃতা ভূবি। মন্বন্তরেষু সর্বেষু সপ্ত मश्च भर्वराः ॥ द्वाषा धर्म वाव-স্থান প্রবান্তি পরম পদ । ইতি মাৎস্যে মন্বস্তরানুকীর্ত্তনো নাম ৯ অধ্যাষঃ !! ৰু !৷ অন্যচ্চ ! গ্রী-মার্কণ্ডেষ উবাচ। আদিত্যা বস-वा क्रजाः माधा वित्थं मक्रका-

ণাঃ। ভূগবো ২ঙ্গিরস স্চার্ফো ষত্ৰ দেবগৰাঃ স্মৃতাঃ।৷ আদিত্য। বদবে৷ ৰুজা বিজেয়াঃ কশ্যপা-ত্মজাঃ। সাধ্যাশ্চ মরুতো বিশ্বে ধৰ্মপুত্ৰা গণা স্ত্ৰয়ঃ ৷৷ ভূগোস্ত ভূ-গবঃ পুত্রা হুদিরোদিরস সুতাঃ। এষ সর্গস্ত মারীচো বিজ্ঞেষঃ সা-ম্পূতাধিশঃ॥তেজস্বী নাম চে-ব্ৰোপি মহাত্বা যজ্ঞভাগভুক্। অতীতানাগতা যে চ বর্ত্তন্তে যে চ সাম্পূত ।। সর্বে তে ত্রিদশে-ব্ৰাপ্ত বিজেষা স্তল্য লক্ষণাঃ । मर्मुाकाः ऋविशिनः मर्वे এव পুরন্দরাঃ।। মঘবস্তো বৃষাঃ সর্বে শৃঙ্গিণো গজগামিনঃ। তে শত-ক্ৰ**তবঃ সৰ্বে ভূ**তাভিভব তেজসঃ ॥ ধর্মাটেদ্যঃ কারণৈ রেতে রাধি-পত্য গুণান্বিতাঃ। ভূত ভব্য ভব-মাথাঃ শৃণু চৈতৎ ত্রয় দিজ।। ভূর্নোকো ২য° স্মৃতো ভূমি রস্ত-রীক্ষ ভুবঃ স্মৃত । স্বরাখ্যশ্চ ত-থা স্বৰ্গ স্থৈলোক্য মিতি গদ্যতে ৷৷.অত্রি কৈচব বশিষ্ঠক্চ কশ্যপক্চ মহানৃষিঃ। গৌতমশ্চ ভরদ্বাজো বিশামিত্রশ্চ কে শিকঃ।। তথৈব পুত্রো ভগবান্চীকস্য মহাত্মনঃ । জমদগ্নিশ্চ সবৈপ্ততে মুনবোত্র

Canasil

তথান্তরে ।। ইক্বাঙ্গ নভগদৈচব ধৃষ্টঃ স্বর্যাতি রেব চ । নরিষ্য-ন্তুশ্চ বিখ্যাতো নাভাগো দিষ্ট এব চ ।। কর্মষশ্চ পৃষ্ধুশ্চ ভূমি-পা লোকবিশ্রুভাঃ । মনো বৈব-স্বতস্যেতে নব পুল্রাঃ প্রকান্তি-তাঃ ।। বৈবস্বত মিদং দেবি কথি-তং তে ম্যান্তরং । অন্মিন্ শ্রুতে নরঃ সদ্যঃ পঠিতে চৈব সন্তম ।। মুচ্যুতে গাতকৈঃ সর্বৈঃ পুণ্যঞ্চ মহদশুতে । ইতি মার্কপ্রেষপুরা-ণে বৈবস্বতমন্বন্তরং সমাপ্তং ।।। বৈবস্বতী স্ত্রী দক্ষিণদিশা। ইতি রাজনির্যুক্তঃ ।।

বৈবাহিকঃ পু॰ কন্যাপুঞ্জ্যোঃ
শশুরঃ।বেহাই ইতি বঙ্গভাষা
া সমধী ইতি হিন্দীভাষা।। বিবাহ সম্বন্ধিনি ত্রি। ষথা। পঞ্চমে
সপ্তমে চৈব যেষা॰ বৈবাহিকী
ক্রিয়া। তে চ সাস্তানিনঃ সর্বে
পতিতাঃ শৃদ্রতা॰ গতাঃ।। ইত্যুদ্বাহতত্ত্বু৽।।অপিচ। কন্যাভ্যুন্চ
পিতৃত্রব্যান্দেষ॰ বৈবাহিক৽ বসু
। অপুত্রকস্য কন্যা স্বা ধর্মজা
পুত্রবন্ধরেৎ।। ইতি দাযতত্ত্বেদেবলঃ।।

देवमन्यायनः पुः मूनिवित्मयः।

বৈশস্ত্রণ ক্লী অধিকারঃ 1 বিশসৈতৃ শব্দাদঞ্ প্রত্যাযেন নিষ্পামণ 11 শস্ত্রাভাববিশিক্টত্বণ বিগতণ শস্ত্রণ যত্র 1 বিপূর্ব শস্ত্রশব্দাদণ্ প্রত্যায়েন নিষ্পার্মণ 1
ইতি সিদ্ধান্তকৌমুদী 11

বৈশাখ ক্লী ধনুর্বিদা সংস্থান-ভেদঃ १ যথা। স্থানান্যালীত বৈশাখ প্রত্যালীতানি মণ্ডল । সমপাদঞ্চেতি হেমচন্দ্রঃ।

বৈশাখঃ পুণ মন্থানদণ্ডঃ।। দ্বাদশনাসান্তর্গতপ্রথমমাসঃ। তৎপর্যায়ঃ। মাধবঃ ২ রাধঃ ও।
ইত্যমরঃ।। চান্দস্য তস্য লক্ষণ

া বিশাখা তারকা যুক্তা বৈশাখী

পূর্ণিমা ভবেৎ। সা বৈশাখী যত্র মাসে স বৈশাখঃ প্রকীর্ত্তিতঃ ॥ ইতি শব্দরত্নাবলী।। সতু মেষস্থ রবিকঃ সৌরঃ। তত্র জাত ফল॰। পুমান্ বিনীতো দিজ দেব ভক্তো ধর্মস্য কর্ত্ত। সুজনস্য ভর্ত্ত। 1 গু-ণাভিরামো হথ জগৎপ্রিষঃ স্যাৎ বৈশাখমানে খলু জন্ময়স্য।। ইতি কোন্ধীপ্রদীপঃ ৷৷ ঋ ৷৷ অথ বৈশা-খ কৃত্যণ। তত্র পশ্মপুরাণণ। তুলা নকর নেষেধু প্রাতঃ শ্বান বিধী-যতে। হবিষ্যা এক্ষ**চৰ্য্যঞ্জ মহাপা**-্ক নাশন ।। বৈশ্বাসূতে। গ-বাৰ্দ্ধ প্ৰসূতানা লক দয়া তু ২২ফল**া** তৎফ**লা লভতে রাজ**-न् म्या वा व का इती ।। शि-তামহঃ। কার্ত্তিকস্য তু যৎ স্নান॰ মাথে মাসি বিশেষতঃ। ক্লচ্ছাদি नियमाना আভ্যা॰ কার্ত্তিকাদি শ্বানে মৌ-त्रठाल्या दिकत्त्रमानुक्षान॰ তত্ৰ চান্দ্ৰ মপি দ্বিবিধণা তথা চ विकुः। দर्भः वा लोर्भगंगीः वा প্রারভ্য স্নান মাচরেৎ। পুঞা-ন্যহানি ত্রি॰শতু মকরঙ্গে দিবা-

করে ৷৷ দর্শণ দর্শান্ত যাগদয়দ্ধি-

নী॰ প্রতিপদ॰। পৌর্থমাসী॰ তদি-টি সম্বন্ধিনী প্রতিপদ মারভ্য ত্রি॰শত্তিথি ৷ নারাষণোপাখ্যা-যন্ত দৰ্শ পৌৰ্নাসীতি পূৰ্বদিন সঙ্গর মিতি। তত্র সৌরহত্য রাশ্যন্থেখ কার্যঃ। সংক্রান্তি বিহিতে কার্য্যে সংক্রান্তিঃপরিকী-র্ত্তিতা। মাসোল্লেখ স্চেতরস্মিন্ রবি রাশি স্থিতি স্থথা।। ইতি গারু-ডাৎ ৷৷ # ৷৷ ততশ্চারুণোদয় কা-ला मब्बनः क्षञ्चात्रमा छेमज्ञु थः उ **७९ मिर्ने कार्या अमा देवना**र्थ মাসি অমুকপকে অমুক তিথা-বারভ্য মেষস্থ রবি॰ যাবৎ প্রত্য-হু স্বাসুক গোত্রঃ শ্রীঅসুক দেব-শর্মা শ্রীবিষ্ণু প্রীতিকামঃ প্রাত-ন্দান মহ॰ করিষ্যে। ইতি। গঙ্গা-বাম্ব অৰ্দ্ধ প্ৰসূত গবী লক্ষ দান জন্য ফল সমফল প্রাপ্তিকামে বিষ্ণু প্রীতিকামো বা ইতি সম্বল্প্য যথোক্ত বিধিনা স্নাযাৎ । প্রতি দিন সঙ্কল্পে তু আরভ্য মেষস্থ রবি॰ যাবৎ প্রত্যহ মিতি ন বক্ত-ব্য° কিন্তু মাসীত্যনন্তর° মেষরা-শিস্থ রবৌ ইত্যধিক বক্তব্য । চাব্রে তু মাস্যনন্তর শুরুপকে প্রতিপদি তিথাবারভ্য দর্শ পর্য্য-

छ भिवृष्ट्रनीयः। প্রতিদিন সকরে দারভা প্রতাহ মিতান্ত ন বক্ত-ব্যং। এর: রুফ প্রতিপদারম্ভে উ-र्नीयः। এবः मामाख्दत कार-নীয় । সঙ্কলাকরণে ফলহানি মাহ ভবিষ্য পুরাণং । সকলেন বিনা রাজন্ যৎকিঞ্চিৎ সরুতে नकः। कलक्षान्नात्रकः जगा धर्म-मार्कक्त्या ভবে ॥ ॥ म्रार्न বে। যো দদাতি হি মেষাদৌ শ-ক্তৃনযুষটান্বিতান্ । পিতৃনৃদ্দিশ্য বিপ্ৰেভ্যঃ সৰ্বপাপেঃ প্ৰমুচ্যতে।। বিপ্রেভ্যঃ পাদুকা ছন্ত্র পিতৃভ্যো বিষুবে শুভ ৷ পিতৃভ্যঃ পিতৃ্নু-দ্দিশ্য। অত্র বিক্রুরহস্যণ। অ্যনে কোটি গুণিত লক্ষণ বিষ্ণুগদীযু-চ। ষডশীতি সহসুত্ত ষডশীত্যা মুদাহত ।। শতমিন্দুক্ষধে পুণ্য সহসুস্ত দিনক্ষে। বিষুবে শত-সাহ<u>সু</u> या का या दिव बनखक ॥ ইতি মৎস্যপুরাণোক্ত শতসহসূ গুণিত তৎ কর্ম্মফল জনকত্বেন বিবক্ষণীয়ত্বান্মেষাদাবিত্যপি বি-ষুব সংক্রান্তি পুণ্যকাল পরং। অ-ন্যথা কালদ্বয় কল্পনাপত্তেঃ। ব্য-ৰহারোপি তথা।।ঞ্চা। সংক্রমণ পু-খ্য কালস্ত দিন সংক্রমণে ক্লৎসং

দিনণ। ষডশীতি সুখেতীতে বৃত্তে চ বিষুবদ্বয়ে। ভবিষ্যত্যয়নে পুণ্য মতীতে চোত্তরাষণে৷৷ ইতি তু পু-ণ্যতর কালপর দিনবৃত্তোত্তরায-गामि विश्वि विश्वाली मुखामीना॰ রাত্রি প্রবিষ্টভাগস্যাপি পুণ্যত্ব• । রাত্রিসংক্রমে তু দণ্ড ন্যুন প্র-থম বামন্ববাভ্যন্তরে তদ্দিবসীয শেষধামন্বৰ পুণা। দওদ্বাত্মক মধ্যরাত্তে তদ্দিবসীষ তিথে রভে-ा जू जिल्लवनीय त्नियगामस्य° भूगा । जित्म जू जिम्मवनीय ल-यसामवयः भूगाः भन्नितमीयामा ৰ্দক্ষিণাষনে তদ্দিবসীষ শেবষাম-षय॰। উভরাষণে পরদিবসীষা-मा यागवयः। मञ्जाधिक त्ययाक्ष त्राजि मञ्क्रमण भन्निमाना याम-षयः। मन्त्रामाञ्क्यरः। जू पिन पट्ख দিনস্য রাত্রি দণ্ডে রাত্রে ব্যবস্থে-তি ।। 🟶 ।। সংক্রান্ত্যাণ স্নানমাব-, শ্যকে । অনিষ্ট সংক্রমণ্ ভু ত-দ্দোষ শাস্ত্যর্থণ ধুস্তূরবীজ সলি-লন সৰৌ ্ৰধি জলেন চ দ্বান বিষ্ণুপূজনণ তন্মন্ত্ৰজপঃ ৷ সণক্ৰান্তি কালএব স্ত্ৰী তৈল মাণ্স বৰ্জ্যণ। ইন্দুক্ষৰে হয়াবাস্যাধাণ। দিনক্ষ

যে তিথিক্ষয়ে ৷ আকামাবৈষু আ-ষাঢ কার্ত্তিক বৈশাখ পৌর্ণমাসী-ষু॥ 🛊॥ ততঃ ক্ত সানাদিঃ প্রা-জ্বখ উদ্প্রখ তান্ধণ গন্ধ পুস্পা-ভ্যাণ পূজ্যিত্বা জল ঘটাম্বিত শ-ক্তু॰শ্চ জল ঘটান্বিত শক্তুভ্যো নমঃ ইতি পূজিষদ্বা ত্রাহ্মণহন্তে क्ल पदा घरे मध्याका वामर-স্তে স্পৃষ্ট্ৰা সমত্ৰৰ তিল জলান্যা-দায ওম্ তৎ সদিত্যকার্যা ওম্ অদ্যামুকে মাস্যমুকপক্ষে ২মুক-তিথৌ মহাবিষুব সজ্জাস্ত্যাণ অ-ৰুকগোত্ৰস্য পিতু রমুক দেবশ-ৰ্ম্মণঃ সৰ্ব পাপ বিমুক্তি কামঃ এ-তান্ জলঘটাম্বিত শক্তৃন্ বিফু দেবতাকান্ অমুক গোত্রযামুক দেবশর্মণে ব্রাহ্মণায তুভা মহং সম্পুদদানীতি ব্ৰাহ্মণ হস্তে জলং ममाष्ट्र। बाक्षवश्च मिक्कवरुख उंन মধ্য ভাগাগ্নেষ তীর্থেন ওমিত্য-নেন গৃহীত্বা স্বস্তীত্যুক্ত্বা গায়ত্রীণ কামস্তুতিঞ্চ পঠেৎ। জল ঘটান্বি-. তাঃ শক্তবো বিষ্ণুদৈবতাকাঃ। ইতি বদেশ। ততো দক্ষিণা দ্ব-দ্যাৎ। যথা ওম্ অদ্যেত্যাদিক্কতৈ তৎ জল ঘটান্বিত শক্তুদান ক-র্মাণঃ প্রতিষ্ঠার্থণ দক্ষিণাণ কিঞ্চিৎ

কাঞ্চনমূল্য ে বান্ধণায়াহ দদা-নীতি। ততো অচ্ছিদ্রার ধারণ । ব্ৰাহ্মণ বিশেষানুগদেশে যথা স-ন্তব গোত্ৰনামে ব্ৰাহ্মণাযেতি বি-শেষঃ৷ তত্ৰ ব্ৰাহ্মণাসন্মিধানে ভুভ্য মিতি ন দেষণ। ভূমৌ ত্যাগ জল প্রক্ষেপঃ। এব মন্যত্রাপি সম্পূদ-দ ইতি বাক্যে বিশেষঃ। সৎপা-ত্রাভাবে তৎ সত্ত্বেপি তত্তৎকা-মো বিষ্ণুখীতিকামো বা বিষ্ণবে দত্বা ব্রাহ্মণায় পশ্চাৎ প্রতিপাদ-ষেও। দেবে দম্বা তুদানানি দে-বে দত্বা তু দক্ষিণাণ। তৎসৰ্ৱণ ভ্ৰা-यात प्रमापनाथी निक्कन ७-বেৎ।। ইতি মৎস্যসূক্তাৎ। দ-ষেত্যত্ত দেখানীতি বারাগীযে शकिः ॥ 🗱 ॥ देवनादन रय। घरे॰ পূর্ণ সভোজ্য বৈ দ্বিজন্মনে । দদাত্যভূক্তা রাজেন্দ্র স যাতি পরমাণ গতি: ৷৷ অত্রাপি যথাযো-গ্যা সংপূজ্য পূৰ্বদাক্যেন ম-নোরথ ফলার্থিনা সভোজ্য ঘ-টো দেযঃ।। ৠ।। স্মৃতিঃ। মেষা-**(म) শক্তবো দেযা বারিপূর্ণা চ** গর্গরী। তত্ত্রাপি যথা যোগ্যণ সং-পূজ্য পূৰ্ববৎ বাক্যণ ক্লন্থা পঠেৎ ৷ ওম এষ ধর্মঘটো দক্তো ত্রন্ধ

বিন্তু শিবাত্মকঃ। অসা প্রদা-নাৎ সফলা মম সস্ত মনোরথাঃ ॥ ইতি मद्यलिकाचारनात्रथ कल-্ষ° জ্ঞেষ°॥ 🕸॥ ক্লত্যচিন্তামণৌ । মসূরণ নিশ্বপত্রাভ্যাণ যো ২ত্তি মেযগতে রবৌ। অপি রোষান্বিত স্তস্য তক্ষকঃ কি॰ করিষ্যতি ॥ উ-ত্তরার্জে তু। মেষস্থে চ বিধে তত্ত্র নাস্ভ্যক্ষে বিষজ্ঞ ভয়ণ ৷ ইতি স-ষৎসরপ্রদীপে পাঠঃ। ততশ্চ মে-ষত্ব রবিভিতি কালে মসূর নিম্ব-পত্ৰদ্বংগ ভক্ষধেৎ ॥ 🕸 ॥ ভবি- ষ্যে । ষা শুক্রা নরশাদূ ল বৈশাখে মাসি বৈ তিথিঃ। তৃতীয়া সাক্ষা, খ্যাতা গীৰ্ষাণৈ ব্ৰপি বন্দিতা।। যো ২স্যাণ দদাতি করকান্ বা-রি বাজ সমন্বিতান্। স বাতি পু-ৰুষো বীর লোকান্ <mark>বৈ হে</mark>মমা-লিনঃ ।। বাজ মন্ন°। হেমমালি-নঃ সূর্য্যস্য । ততো জল মন্ন সম-ষিত দানে সূৰ্য্যলোক গমন° ক-नः। मानान्छानः शृक्वं । । ॥ । व-ষাপুরাণ । বৈশাখে শুক্লপক্ষে ভু তৃতীযাযাণ ক্লতণ যুগণ ৷ কাৰ্ত্তিকে শুক্লপক্ষে চ ত্রেতা চ নবমে ২হ-নি ৷৷ অথ ভাত্ৰপদে মাসি ত্ৰখো-দশ্যান্ত দ্বাপর্ । নাষে তু পৌর্ণ-

মাস্যান্ত ধোর কলিযুগ স্ত ।। যুগারঁ ডাস্ত ভিথযো যুগাদ্যা স্তে-ন বিশ্রুতাঃ । তত্র বৈশাখাদযঃ পৌৰ্নাস্যস্তা এব তথৈব তিথি-ক্ত্যাভিধানাওু। মুখ্য বাচিত্বে কাৰ্ত্তিকে নবমে ২হনীতি সিদ্ধৌ শুক্লপঁক ইতি ব্যর্থণ স্যাৎ ॥ 🕸 ॥ আসাণ প্রশংসা মাহ বিষ্ণুপুরাণণ । এতা বুগাদ্যাঃ কথিতাঃ পুরাবৈ রনস্তপুর্ণা স্থিথয় শ্চতসুঃ ৷ উ-পপ্লবে চন্দ্রমদো রবে স্ত্রিম্বপ্যফ্ট-কাস্বপ্যয়ন দ্বয়ে চ।। পানীয় ম-প্যত্র তিলৈশ্চ মিসুণা দদ্যাৎ পি-তৃভাঃ প্রণুতা মনুষ্যঃ।। প্রাদ্ধ॰ ক্ত॰ তেন সমাঃ সহসু॰ রহস্য-মেতৎ পিতরো বদস্তি। উপপ্ল-বে গ্রহণে।। 🟶 ॥ দেবীপুরাণং। যুগ্যদ্যা বর্ষকৃদ্ধিশ্চ সপ্তমী পার্ব-তীপ্রিয়া। রবে রুদয় মীক্ষত্তে ন তত্র তিথি যুগাতা ৷৷ # ৷৷ অক্ষয-তৃতীযা মধিক্লত্য ব্রহ্মপুরাণণ। ত্-স্যাণ কাৰ্য্যো যবৈ ৰ্হোমো যবৈ विंखु॰ ममर्फरय९ । यवान् ममा। দ্বিজাতিভ্যঃ প্রয়তঃ প্রাশযেদ্য-বান্।। পূজ্যেচ্ছস্কর গঙ্গাণ কৈ-लामक हिमालयः। ज्ञीत्रथक न्-পতি॰ সাগরাণা॰ সুখাবহ॰॥ #॥

স্কান্দে। বৈশাখন্য সিতে পক্ষে তৃতীষাক্ষয় সংজ্ঞিতা। তত্ত্ব মাণ লেপষেদ্যাক্ষৈ র্লেপনৈ রতিশো-ভবनः ॥ र्याः **জ**গद्यायः ॥ 🟶 ॥ অন্যত্রাপি। তথাচ জগন্নাথ সান মধিক্লত্য ভবিষ্যে । সম্বৎসর ফল° রাজন্ নবম্যা॰ কার্ত্তিকে তথা। মন্বাদৌ চ যুগাদৌ চ মাসত্রয ফ-ল॰ ভবেৎ ।। **#।। সম্বাদ**যস্ত ভ-বিব্য মাৎস্যামোঃ । অশ্বযুক্ শু-क्वनवरी बाक्सी कार्डिकी उथा। তৃতীয়া চৈত্ৰমাসস্য তথা ভাজ-পদস্য চ ৷৷ ফাল্পনস্যাপ্যমাবাস্যা পৌষটস্যকাদশী তথ্ৰা। আষাচ-স্যাপি দশমী তথা মায্স্য সপ্ত-মী॥ শ্রাবণস্যাফমী কৃষণ তথা-যাত্য্য পূর্ণিমা। কার্ত্তিকী ফাল্লুনী " रेठवी रेकाष्ठी शक्ष्मभी मिठाः ॥ মন্বস্তরাদয় স্ত্রেতা দত্তস্যাক্ষয়কা-तिकाः। यमावामायिमी वाजि-রিক্তাঃ শুক্লাঃ উপক্রমোপসংহা-রযোঃ শুক্লাত্ব কীর্ত্তনাৎ ॥ 🛊 ॥ নারদীয়ে। বৈশাখে শুক্লপক্ষে তু कामनी देवकवी जिथिः । जंगान শীতল তোষেন স্নাপষেৎ কে-শব শুচিঃ ৷৷ ইষ পিপীতকদা-দশী। নাত্র যুগ্মাদরাপেকা। তত্ত্র

বিষ্ণু পূজনে উপবাসোত্তর বি-ধানাৎ।। ৽॥ অথ যবামঞাদ্ধ॰ । তত্র বৈশাখ শুক্লপক্ষে সজ শ-নি শুক্রেতর বারে নন্দা রিক্তা ত্রযোদশীতর তিথো জন্মচন্দ্রাস্ট-মচন্দ্র জন্মতিথি জন্মনক্ষত্র ত্রয পঞ্চমতারা ত্রযেতরেষু পূর্বফল্প-নী পূৰ্ৰভাত্ৰপদ পূৰ্বাষাঢ়া মহা ভরণ্যশ্লেষার্দ্রেতর নক্ষত্রেষু •যব-শ্রাদ্ধণ কর্ত্ব্যণ। তচ্ছেয় ভোজ-**নম্ব এতাদৃগ্ নি**ষিক্ষাযা° বিষুব मः क्रिका विकास वि **শেষতঃ কর্ত্তব্য**ে। বৈশাখাকরণে • **জ্যৈপ্তঞ্জপকে** আযাদশুক্রপকে **চ হরিশ্বনে**তরত্র কর্ত্তব্য° ৷ ইতি ক্বতাতত্ত্ব° ॥ 🗱 🛚 🛊 ॥ অথ বৈ-শাখ মাহাত্ম্যণ। যে কার্ত্তিক ব্রত-পরা যে মাঘ পরিনিষ্টিতাঃ। ষে বৈশাথ-ব্ৰতাসক্তা স্তেষাণ তৃষ্টঃ সদা হরিঃ।। সর্বেষা মেব মাসা-না॰ বৈশাখঃ প্রবরঃ স্মৃতঃ। পুরা ্হরিমুখে রাজন্ শ্রুত মেতল্সণ-শ্বঃ ৷৷ তত্ৰ স্থান জপো হোমঃ শ্রাদ্ধণ দানাদি ষৎ ক্বতণ। তৎ দৰ্ৱণ ভূপতিশ্ৰেষ্ঠ সত্য মক্ষয় মু-চ্যতে ৷৷ ত্ৰকতঃ সৰ্বতীৰ্ণানি সৰ্বে- . যজ্ঞাঃ সদক্ষিণাঃ। ভূপ বৈশাথ

মাসাদ্য কোট্য শেনাপি নো স-ষাঃ।। মেরুতুল্যানি হেমানি স-ৰ্বদানানি চৈকতঃ। একতঃ সৰ্ব-দা ভূপ মাধবো মাধবপ্রিষঃ ।। অসংখ্যানি চ পাপানি বহুজন্মা-ব্র্জিতানি চ। নিমেষার্দ্ধেন রা-**जिन्म** निवधः यास्ति गाधरत ॥ বৈশাখ মাগত দৃষ্টা পিতৃণা मू भरता ভবে । भूता निरंग মাচর্য্য অস্মভ্য মুদ্ধরিষ্যতি।। জাগত মাধব দৃষ্ট্বা কম্পন্তে পাপসঞ্ধাঃ। অস্মাক নাশ কা-লোয় ভূপতে গ্রুব মাগতঃ।। বৈশাখ পরম মাস মাধবস্যে-তি হ প্রিষ্ণ। নিষমেন সমাচর্য্য ন ভূযো জাষতে নরঃ ৷৷ মনসা भः अरतकास्त्र निषमः भाषरगान्छ-ব॰। পূষতে পাতকৈঃ সর্বৈঃ শ-ক্রেণ সহ মোদতে ॥ বচসা যো বদেভূপ বৈশাখ মাধ্বপ্রিষ। অহং সমাচরিষ্যামি স গচ্ছেদ্রুক্স-**ণঃ পুর**ণ।। যঃ সমাচরতে ভূপ নি-যমেন তু মাধব°। স বিষ্ণো ৰূপ মাসাদ্য বিষ্ণুনা সহ মোদতে ॥ নিষ্মেন সমাচ্য্য একাছ মপি ভূপতে । পিতর স্তারিতা স্তেন ষাস্যান্তি পর্মাণ গতিং 11 তক্মিন্ ∥

শাত্বা বিশুদ্ধাত্মা দন্ত মাৎসৰ্য্য ব-জ্ঞিতঃ। ঈপ্সিতান্ লভতে কামা-ন্ শ্রীবিষ্ণো দিষিতো ভবেৎ 11 ব্র-ন্দুয়ো বা ক্বতমো বা মিত্রমঃ স্ত্রী বিঘাতকঃ ৷ নিযমেন নষেমাসং স মুক্তঃ সর্বপাতকাৎ ॥ পাতকা-না নেক নেব প্ৰাযশ্চিত্ত বিদু ৰ্ব্-ধাঃ। সৰ্বপাপ সমৃদ্ভতো নাত্ৰ কা-र्या विठातना ॥ देवेनाथ कारितना লোকাঃ শ্রীবিষ্ণু সেবনোৎসুকাঃ । পাপ॰ ন তেষা মতিমন্নিহ লো-কে পরত্র চ।। সর্স্বস্থদান বিধিবৎ সর্বদ। পরিশোধন । চাব্রায়ণক বিধিনা ক্লছ চৈবাতিকছক।। পুণাক্ষেত্ৰাভিগমন সৰ্বপাপ প্ৰ-নাশন । দেবতাভ্যর্চন তেব ত-বৈথবাতিথি সেবন ৷৷ কদাপি বৈ-র্নাচরিত বাত্মনঃ কাষ কর্মভিঃ। সংপ্ৰাপ্য তে তু সৰ্বন্ত মাধবে নি-যমণ নরাঃ ৷৷ সমাচরস্তি যে মাসং মাধব॰ ক্লতবুদ্ধযঃ। সদা প্রীতি-মনা স্তেষা শ্ৰীক্লকো দেবকীসু-তঃ।। যা নারী বিধবা ভূষা মাধ-रव निषय॰ চরে९। जनायुक मङ्-<u>সূত্ত নমতে পরম॰ পদ॰ ৷৷ পুত্রেণা-</u> পীহ কি• কাৰ্য্য॰ যেন নাচরিত• নূপ। বৈশাখ পুত্রশতকাৎ না-

রী ধন্য। হরিপ্রিখা।। যে। মাধবে-ৰ্চবেডাজন গোবিন্দ গোপব-ল্লভ । ন তস্য বিদ্যতে সংখ্যা পূ-জনস্য ফলস্য চ ॥ देवक्वरा जु ধর্মস্য পার॰ গন্ত॰ यहीक्ছসি। ন-রেক্স মাধবং মাসং নিযমেন স-মাচর ৷৷ কি॰ করিষ্যতি সাংখ্যে-ন ষোগেন নরনাযক। মুক্তি মি-চ্ছিসি চেডাজম্ মাধবং মাধবে ২-ৰ্চেষ।। অভক্ষ সম্ভব॰ রাজন্ ঙ্গ-প্রতিগ্রহ সম্ভবং। তৎ পাপং সং-ক্ষয়ণ যাতি মাধবে নিষমে ক্লতে।। রণে ষদি রিপুং জেতুং স্বমিচ্ছসি শরাধিপ। নিযমেন তুদা বিক্ষোঃ প্রিষণ মাধব মাচর 11 বদি সাণ-সারিক দুঃখ হন্ত মিচ্ছসি ভূমিপ ৷ তদা নিষম মাস্থায় মাধবে মাধ-ব॰ ভজ ॥ রাজ্য ভোগা॰শ্চ বি-পুলান্ পুত্র মিত্রাদি সম্পদ । ষদিচ্ছসি তদা বিষ্ণেঃ প্রিয়॰ মা-ধব মাচর।। ত্যক্তু মিচ্ছসি রাজে-ন্দ্র জন্ম মৃত্যু জরাদিক । ভষ यिन जन। विद्याः श्रियः माध्य নাচর ৷৷ বৈ নাচরিত মাস মাধ-ব॰ পাপ বুদ্ধযঃ। নরকাম নিব-ৰ্ভন্তে দক্ষাঃ কোপাণ্ডিন। হয়েঃ

কেশবপ্রিয়ণ। অব্রতেন ক্ষিপে-দয়স্ত ত॰ বিদ্যান্নিকষাত্মজ৽ ৷৷ য-তিশ্চ বিধৰা চৈৰ বিশেষেণ বনা-শ্রমী। বৈশাথে নরক॰ যাতি ছ-ক্তবা নিষমণ নরঃ।। তস্মান্তাজন প্রযত্ত্বন স্বরু ত্বং মাধবত্রতং। যস্যাচরণ মাত্রেণ হরিস্তক্টো ভ-বিষ্যতি ॥ তাবদার্জন্তি পুণ্যানি স্বর্গে মত্যে রসাতলে। যাবন্নাযা-তি রাজেন্দ্র মাধবো মাধবপ্রিকঃ ॥ जनुमाञ्च यथकिक्षित्मवानना-তি চ মাধবে। কালে বা যদি বা **২কালে কোটি কোটি গুণ ভ**্ বে ।। यरशामधीना॰ त्राक्रदर्य ক্ষযে। নৈবোপপদ্যতে । তথৈব মাধবে মাসি ন ক্ষয়ণ পাপ পুণ্য-যোঃ।। নাচারি ধর্মাচরণেন মা-ধব॰ নারাধিতো যৈঃ পুরুষপ্র-ধানঃ ৷ যৈ ন শ্রুতা ভূপ কথা মুরারে জেষা বৃথা জন্ম নরাধ-মানা ।। ন পীড়যন্তি গ্রহ রা-ক্ষসা গণা যক্ষাঃ পিশাচোরগ ভূ-ত দানবাঃ। যো মাধবে মাসি নরেন্দ্রবর্য্য ধ্রুব॰ মুরারে ব্রত-মাচরন্তি হ।। ইতি পাদ্মোত্তরখ-ত্তে বৈশাখনাহাত্ম্যকথনে ১৬৮ অধ্যায়ঃ ॥

বৈশাখী দ্রী বৈশাখনাসস্যাপূর্ণিমা। যথা। বিশাখা তারকাযুক্তা বৈশাখী পূর্ণিমা ভবেৎ ।
'ইতি শব্দরত্বাবলী ।। তত্র তর্পণ
ফলং। বৈশাখী মুপক্রম্য যমঃ।
গৌরান্ বা যদি বা ক্রফান্ তিলান্ ক্লোজেণ সংযুতান্ । প্রী।।
যতাং ধর্মারাজেতি পিতৃন্ দে।।
বাংশ্চ তর্পযেৎ ।। যাবজ্জীবক্কতংগাপং তৎক্ষণাদেব নশ্যতি।
অবদাযুতঞ্চ তিঠেতু স্বর্গলোকে
ন সংশ্যঃ।। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বং
।। ৠ। রক্তপুনর্নবা। ইতিরাজনির্যন্টঃ।।

বৈশিকঃ পু॰ ত্রিবিধনাযকান্ত-গ্রনাযকবিশেষঃ। যথা। শৃ-স্বারস্য উভয সাধ্যত্বায়াযকো-পি নিরূপ্যতে। স চ ত্রিবিধঃ। পতি রূপপতি বৈশিকশ্চ। বহু বেশ্যাভোগোপরসিকো বৈশি-কঃ। যথা। কাঞ্চী কল কণিত কোমল নাভিকান্তি॰ পারাবত-ধনি বিচিত্রিত কঠপালি॰। উ-ভুগন্ত লোচন চকোর মনঙ্গ রঙ্গ মাসাম্মহে কমপি বারবিলাস-বত্যাঃ।। ৠ ।। বৈশিক স্তুত্তম মধ্যমাধ্য ভেদাল্রিবিধঃ। দ্যি-

তা শ্রম প্রকোপে অপি উপঢ়ার পরাষণঃ উত্তমঃ। ষথা। চক্ষঃ প্রান্ত মুদীক্ষ্য গন্ধলদৃশঃ শোণা-রবিন্দশ্রিষ নোলৈ জন্পতি ন স্মিত° বিতনুতে গৃহ্লাতি বীটী° ন বা। তল্পোপাস্ত মুপেত্য কিন্ত পুলক ভ্ৰাজৎ কপোল দ্যুতিঃ কা-ন্তঃকেবল মানতেন শিরসামুক্তা সূজ॰ গুন্কতি॥ #॥ প্রিয়াযাঃ প্রকোপে যঃ প্রকোপ মনুরাগণ বা ন প্রকর্টয়তি চেফ্ট্যা মনো-ভাব॰ গৃহ্লাতি স মধ্যমঃ। যথা। আস্যুণ যদ্যপি হাস্য বর্জিত মিদণ লাস্যেন হীন° বচো নেত্রে শো-ণ সরোষ কান্তি রুচিরে কাপি ক্ষ ণ॰ স্থীযতে। মালাযাঃ করণোদ্য-মোন কবিকারস্কঃ স্কচাস্টোজ্যো ধূপঃ সন্তল ধোরণীযু সূতনোঃ मायखरना मृगारः ॥ 🕸 ॥ ज्य হ্নপা লজ্জা শূন্যঃ কামক্রীডায়। মক্ত কুত্যাকুত্য বিচারো ২ধনঃ । যথা। উদযতি হৃদি নৈব যস্য লজ্জা ন চ করুণা ন চ কোপি ভীতি লেশঃ। বঙ্গল মুঙ্গল কোষ কোমলা॰ মা॰ পুন রপি তস্য ক-রেণ সাত্যেখাঃ ।। 🟶 !। মানী চ-তুরঃ শঠ এবাস্ত ভ্বতি। মানী

যথা। বাস্থাকূত পরাষণ তব বচো বজ্ঞোপনেষণ মনঃ শ্ৰুত্বা বাচ মিমা মপাস্য বিনয় ব্যা-জাদ্বহিঃ প্রস্থিতে। প্রাত র্বক্র বিলোকনে পরিস্তালাপে বি-বৃত্তাননে প্রাণেশে নিযত প-তন্তি ক্লপণা বামজ্রবো দৃষ্টয়ঃ ॥ शा वाक् कियी वाका मंगीन-ম শ্চতুরঃ। বচন ব্যঙ্গ্য সমাগ-মো যথা। তমো জটালে হরি-म खद्रात्न काटन निभाषा खत निर्गठायाः। उत्हे नहीनाः नि-কটে বনানা ঘটেত শাতোদ-ति कः महायः॥ #॥ फिसी वा-হ্য সমাগমো যথা। কান্তে ক-নক জম্বীর° করে কমপি সর্বতি । অগার লিখিতে ভানে বিন্দু भिन्तूगुशी मत्मी ॥ ইতি রস-मक्षती ॥

বৈশিষ্ট কী বিশিষ্ট্য । ততু সম্বন্ধপদার্থঃ । বিশিষ্ট্যী নি-যামক ইতি যাবৎ । যথা । বি-শিষ্ট বৈশিষ্টেত্যাদ্যভ্যুপগম-বাদঃ । ইতি শিরোমণিঃ ।। দণ্ড সংযোগবান ইতি শান্ধবোধো ন বিশিষ্ট বৈশিষ্টাবগাহী । থলে কপোত ন্যাষ্টেন্ব তৎ

স্বীকারাণ জাগদীশী সামান্যলক্ষণা ৷৷ বৈশেষিকঃ পু॰ কণাদমুনিক্ত-দর্শনশাস্ত্রবেক্তা। তৎপর্য্যায়ঃ। ঔলুক্যঃ ২। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥ কণাদমূনিক্ত দর্শনশাস্ত্রবিশে-ষঃ। স তু বিশেষপদার্থ নিরূপ-कश्रद्धः। जुमा भुष्ठः नामिन्नन মততুল্যণ। অত্র জগতঃ কারণণ পরমাণুপর্য্যন্ত নিকপিত ।। 🕸 ।। ইহ খলু নিখিল প্রেক্ষাব্য়িস-ৰ্গপ্ৰতিকূল বেদনীয়ত্যা নিখি-नाश मःरिक्त मिक्षः पूः थः জि-হাসত স্তদ্ধানোপাষণ জিজ্ঞা-সুঃ পরমেশ্বর সাক্ষাৎকার মৃপা-य गाकनगित। यमा हम्भवमाक।-শ॰ বেষ্টযন্তীহ মানবাঃ । তদা শিব মবিজ্ঞাষ দুঃখস্যান্তো ভ-বিষ্যতীত্যাদি বচন নিচষ্ প্রা-মাণ্যাৎ। পরমেশ্বস্য সাক্ষাৎ-কারশ্চ শ্রবণ মনন ভাবনাভি ৰ্ভাবনীয়ঃ। যদাহ। আগমে-নানুমানেন খ্যানাভ্যাসবলেন চ। ত্রিধা প্রকল্পযন্ প্রক্তা॰ ল-ভতে যোগ মুক্তম মিতি। তত্ত यनन यन्यानाशीनः। अनुयान-ধ কাপ্তিজ্ঞানাধীন । কাপ্তি-

জ্ঞানঞ্চ পদার্থ বিবেক সাপেক্ষণ **৷ অতঃ পদা**ৰ্থ ষট্ক• ৷৷ অথাতো ধর্ম° ব্যাখ্যাস্যামঃ । ইত্যাদি-কাষাত দশলক্ষণ্যাত কণভক্ষেণ ভগৰতা ব্যবস্থাপি ৷ তত্ৰাহ্লিক দ্বাত্মকে প্রথমে ২ধ্যাযে স্ব-বেতাশেষ পদার্থ কথন মকারি ৷ তত্রাপি প্রথমাহ্লিকে জাতি-মন্নিৰূপণ। দ্বিতীয়াহ্লিকে জা-তি বিশেষযো নিৰূপণ । আ-ক্লিক দ্বয়াত্মকে দ্বিতীয়ে দিক্কাল লক্ষণ । তত্রাপি প্র-থমাহ্লিকে ভূতবিশেষ লক্ষণং। षिठीय मिक्काल প্রতিপাদন । আহ্লিক দ্বাত্মকে তৃতীযে আ-ত্মান্তঃকরণ লক্ষণ । তত্রাপ্যা-ञ्चनक्रनः क्षयस्य । षिठीरम् ञ-ন্তঃকরণ লক্ষণ । আহ্লিক দ্বয যুক্তে চতুর্থে শরীর তদুপযো-গি বিবেচন॰। তত্রাপি প্রথমে তদুপযোগি বিবেচন । দ্বিতী-ষে শরীর বিবেচন । আহ্লিক-দ্ব্যবতি পঞ্চমে কর্ম্মপ্রতিপা-দন । তত্রাপি প্রথমে শ্রীর সমন্ধি কর্ম চিন্তন । আহ্লিক-দ্বয় শালিনি ষষ্ঠে শ্রেভি ধর্ম নিৰূপণ ৷ তত্ৰাপি প্ৰথমে দান

প্রতিগ্রহ ধর্ম বিবেকঃ। দ্বিতীযে
চাতুরা শ্রম্যোচিত ধর্ম নিরূপণণ। তথাবিধে সপ্তমে গুণ সমবায প্রতিপাদনণ। তত্রাপি প্রথমে বৃদ্ধি নিরপেক্ষ গুণপ্রতিথাদনণ। দ্বিতীযে তৎসাপেক্ষ
গুণ প্রতিপাদনণ সমবায় প্রতিপাদনঞ্চ। অন্তমে নির্বিকল্পক
সবিকল্পক প্রত্যক্ষ প্রমাণ চিন্তনণ। নবমে বৃদ্ধি বিশেষ প্রতিপাদনণ। দশমে অনুমান প্রতিপাদনণ। তত্র উদ্দেশো লক্ষণণ পরীক্ষা চেতি ত্রিবিধাস্য
শাস্ত্রস্য প্রবৃত্তিঃ। ইতি বৈশেযিকগ্রন্থবিবরণণ।।

বৈশ্যঃ পু॰ অন্ধউরুদেশজাত তৃতীয়বর্ণঃ । তৎপর্যায়ঃ । উর-ব্যঃ ২ উরুজঃ ৩ অর্য্যঃ ৪ ভূমি-স্পৃক্ ৫ বিট্ ৬ । ইত্যমরঃ ॥ দিজঃ ৭ । ইতি জটাধরঃ ॥ ভূ-মিজীবী ৮ । ইতি শব্দরত্বাবলী ॥ ব্যবহর্তা ২ বার্ত্তিকঃ ১০ বণি-কঃ ১১ পণিকঃ ১২ । ইতি রাজ-নির্যক্তঃ ॥ প্লক্ষদীপে অস্য সং-জ্ঞা উর্জায়নঃ । শাল্মলদীপে বসুন্ধরঃ । স্পদ্দীপে অভিযুক্তঃ । ক্রেঞ্চদীপে জবিণঃ । শাক্-

বৈশ্বদে

षीপে দানব্রতঃ। পুষরদ্বীপে। সর্বে একবর্ণাঃ। ইতি ভাগবত-মত ।। অস্য শাস্ত্র নিৰূপিত ধর্ম। প্রয়ং। অধ্যয়ন > যজন॰ ২ দান॰ ৩। চতস্ত্রো জীবিকাঃ। ক্লুষিঃ ১ গোরক্ষণ ২ বাণিজ্যঃ ৩ সশীদ । অস্যা শ্রমাক্রযঃ। ব-**ন্ধা**তর্য্য**ে ১ গার্হস্থ্য**ে ২ বানপ্রস্থ্যে ৩ ।। তস্য লক্ষণদি র্যথা । বি-শত্যাশুপশুভ্যশ্চ ক্নয্যাদানরু-চিঃ শুচিঃ। বেদাধ্যয়ন সম্পন্ধঃ স বৈশ্য ইতি সংজ্ঞিতঃ ৷৷ বৈশ্য-স্য চ প্রবক্ষ্যামি যো ধর্মো বে-দ সম্বতঃ। দান মধ্যয়ন॰ শৌ-চ॰ ষত্তৰ ধন সঞ্ধঃ ।। পাল-যেচ্চ পশূন্ বৈশ্যঃ পিতৃবদ্ধ-र्य गर्क्क यन् । विकस्य उद्धत्वन-ন্যৎ কর্ম্ম যৎ স সমাচরেৎ ॥ রক্ষয়া স হি তেষাণ বৈ মহৎসুখ মবাপুষাৎ। প্রজাগতি হি বৈ-भाग मृक्षा शतिमत्म श्रामः ॥ ব্রাহ্মণেভ্যশ্চ রাজ্ঞে চ সর্বাঃ প-রিদদে প্রজাঃ। তস্য বৃত্তি॰ প্রব-ক্যামি ষচ্চ তদ্যোপজীবনং॥ ষগ্না মেকা পিবেদ্ধেনু° শতাচ্চ মিথুন ভবেৎ। লক্ষাচ্চ সপ্তম ভাগ° তথা শৃঙ্গৈকলক্ষুরে ॥ 🎚

শানাণ সর্বীজানি এষা সা
য়ৎসরী ভৃতিঃ ৷ ন চ বৈশ্যস্য
কামঃ স্যান্ন রক্ষেষণ পশ্নিতি ৷৷

বৈশ্যে রক্ষতি নান্যেন রক্ষিতব্যাঃ কথঞ্চন ৷ ইতি পাদ্মে স্বর্গথণ্ডে বর্ণবিভাগঃ ২৬ অধ্যায়ঃ
৷৷ ৠ ৷৷ অন্যচ্চ ৷ দান মধ্যযনণ
মক্তে৷ ধর্মাঃ ক্ষত্রিষ বৈশ্যমোঃ ৷

দণ্ড স্তথা ক্ষত্রিষস্য কৃষি বৈশ্যস্যা শস্যতে ৷৷ স্থান নৈজ্রণ ক্ষত্রিষাণাণ সংগ্রামেম্বপলাষিনাণ
৷ বৈশ্যানাণ মারুতণ স্থানণ স্থান
মারুতি গারুতে
৪৯ অধ্যায়ঃ ৷৷

বৈশ্যা স্ত্রী বৈশ্যজাতিন্ত্রী।তৎ-পর্য্যাযঃ। অর্য্যাণী ২ অর্য্যা ৩। ইতি জটাধরঃ।।

বৈশ্রবণঃ পু॰ স্ববেরঃ। ইত্য-মরঃ।।

বৈশ্রবণালয় পুণ বটবৃক্ষঃ।
ইতি হেমচন্দ্রঃ।। সবেরপুরী চ।
বৈশ্রবণাবাসঃ পুণ বটবৃক্ষঃ।
ইতি জটাধরঃ।। সবেরগৃহশ্চ।।
বৈশ্রবণোদয় পুণ বটবৃক্ষঃ।
ইতি রত্নমালা।।
বৈশ্বদেবঃ পুণ বিশ্বদেবসয়িন্দিনা যথা। প্রকোবাচ।

বৈশ্বদেবং প্রবক্যানি হোম লক্ষণ मुख्यः। পর্যুক্তণ মগ্লি॰ পর্যুক্তা। ক্রব্যাদ মগ্লি॰ প্রাহিণোমি দূর॰ য-মরাজ্য॰ গচ্ছতু রিপ্রবাহঃ।ইহৈ-বাষ মিতরো জাতবেদা দেবে-ভ্যো হব্য° বহতু প্রজানন্। ওঁ পাবক বৈশ্বানর ইদ মাসন । অবনীগৰ্ভ সংফৃতঃ তেজোৰ-পো মহাবন্ধনমূহূর্তা ত্রিষু বৈ-শ্বানর প্রতিবোধয়ামি । বৈশ্বা-নরোত্র উভয় প্রায়াতু গরাব-তঃ। অগ্নিঃ ग्नंश गुक्ष जी क्रिश्र रिक मिति शृरकोधि शृरिका। शृरकी বিশ্ব। ওষধী রাবিদেশ। বৈশ্বা-নরঃ সহসা পৃষ্টোগ্রিঃ স বোগ্রিঃ খ দিবা সৰ্বস্বাত্ত নক্ত ওঁ প্ৰ-জাগতযে স্বাহা। সোমায স্বাহা । বৃহস্পত্যে স্বাহা। অগ্নী সো-মাভ্যা॰ স্বাহা। ইন্দ্রাগ্নীভ্যা॰ স্বা-হা। দ্যাবা পৃথিবীভ্যাণ স্বাহা। ধন্বস্তর্থে স্বাহা। ইন্দ্রায় স্বাহা। বিশ্বেভ্যো দেবেভ্যঃ স্বাহা।ভূঃ স্বাহা ভূবঃ স্বাহা স্বঃ স্বহা ভূ ভূ-বঃ স্বঃ স্বাহ্।। দেব ক্তেস্যেনসো ২বযজনমসি স্বাহা। মনুষ্য ক্ত-সৈ্যনসো হ্বযজনম্সি স্বাহা । পিতৃক্তবৈদ্যনসো ২ব্যজনমসি

স্বাহা আত্মহৃতদ্যৈনসে৷ ২ব্য-জনমসি স্বাহা ৷ এনসঃ এনসো ংবযজনমসি স্বাহা। যচ্চাহ্ মে-বিদ্বাণ শ্চকার যচ্চাবিদ্বাণ স্তস্য সৰ্বস্যৈনসো ২বযজনমসি স্থা-হ। । অগ্নযে স্বিষ্টিক্লতে স্বাহ। । সূৰ্য্যায় স্বাহা। প্ৰজাপত্যে স্বাহা । বনস্পত্তৈ স্বাহা। অদ্যঃ স্বাহা । ওষধি বনস্পতিভ্যঃ স্বাহা। গৃ-হায স্বাহা। দেহ দেবতাভাঃ ষাহা। বাস্ত দেবতাভ্যঃ ষাহা। ইক্রায় স্বাহা। ইন্দ্রপুরুষেভ্যঃ कारा। यगाय कारा। यमपूक-(सञाः यारा। दक्षणाय यारा। বরুণপুরুষেত্যঃ স্বাহা। সোমায স্বাহা। সোমপুর্যেত্যঃ স্বাহা। ব্রদণে স্বাহা। ব্রদ্ধপুরুষেভ্যঃ স্বাহা। বিশ্বেভ্যো দেবেভ্যঃ স্বা-হা। সর্বেভ্যো ভূতেভ্যঃ স্বাহা। দিবারাত্রিভ্যঃ স্বাহা। রক্ষোভ্যঃ স্বাহা। স্বধা পিতৃভ্যঃ স্বাহা। যে ভূতাঃ প্রচরস্তি দিবা চরস্তি দি-বাচরমিচ্ছন্ডো ভুবনদ্য মধ্যে তেভ্যো বলি॰ পুষ্টিকামো দদা-মি। মযি পুষ্টি॰ পুষ্টিপতি দদ তু। শ্ব চাণ্ডাল পতিত বাষদেভ্যঃ 1 ইতি গাৰুডে বৈশ্বদেব বিধিঃ

२५२ ज्यासि ॥ 🗱 ॥ जमा थे-यारमा यथा। পূर्वा जिमू थः शिष्ठ क्रुशवीं क्रिक्ट क्रिशामात्नी-পবিষ্টঃ কৰ্ত্ত। ঘৃতাক্ত॰ দুগ্ধাক্ত॰ তৈলাক্ত॰ জলাক্ত॰ অন্ন॰ আ-মান্ন° বা ফল° জল° বা জুহুষাৎ 1 যথা জলে ওঁ ভূঃ স্বহা । ও जुदः याहा। ७ यः याहा। ७ खू जू दः यः याहा। **७ँ (मवक्र**ठ-বৈদ্যনসো ধ্বযজনমসি স্বাহা। यति याश। । ७ यनुषाक्र करिंगा-নসো ংব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ আত্মক্তস্যৈনসো খ্বযজনমসি স্বাহা। ওঁ যদিবাচ নক্তঞ্চৈন শ্চকুম তদ্যাব্যজনমদি স্বাহা। ওঁ যথ স্বপন্তশ্চ জাগ্রত শৈচন শ্চরুম তদ্যাব্যজনমদি স্বাহা। ওঁ ষদিদ্বাণ্স শ্চাবিদ্বাণ্স শৈচন শ্চক্কম তস্যাব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ এনসঃ এনসে । ২ব্যজনমসি স্বাহা। ওঁ অগ্নযে স্বিফিক্তে স্বাহা।ইত্যনেন জুহুয়াৎ।ইতি বৈশ্বদেকর্ম। ইত্যাক্লিকপ্রযোগ-তত্ত্ব° 11 বৈশ্বানরঃ পু॰ অগ্নিঃ॥ চিত্রক-

বৃক্ষঃ। ইতামরঃ।। তলামকারণ॰

নিষ্পান্ধ ।।
কঃ ত্রি বিষয়সম্বন্ধী।
বিষয় শকাৎ ফিক প্রত্যবেন
নিষ্পান্ধঃ।।
বৈষ্টুত ক্লী হোমভক্ষ। ইতি

যথা। তথাপি দগ্নি বো **ৰূপে** ছে ছে প্ৰত্যেকশো ধুনা। ভূত-কাৰ্য্যেমভূতেন দেবলোকে তু মূৰ্ত্তিনা।। তিষ্ঠধ্ব মপি কালান্তে লয॰ ত্বাবিশতু দ্রুত । শরীরাণি পুন লৈব কর্তব্যোহ মিতি ক্ব-চিৎ ৷৷ মূৰ্ত্তানাঞ্চ তথা তুভ্যুণ দিন্মি নামানি বে। ২ধুন। । অগ্নি देवशानः ताम वागानारनी তথাশ্বিনৌ ॥ ভবিষ্যতি তথা গৌরী হিমশৈলসুতা তথা। প্-থিব্যাধিগণান্ত্রষ গজবক্ত্রো ভ-বিষ্যতি ৷৷ শরীর ধাতব স্ত্রেতে নান। ভূতানি এর তু। অহস্বার স্তথা স্কন্দঃ কার্ত্তিকেয়ে ভবি-ষ্যতি।। ইতি বারাহে আদিত্রে-তাযাণ মহাতপোপাখ্যান না-गांशायः ॥

বৈশ্বী স্ত্ৰী উত্তরাষাঢানক্ষত্রণ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বৈষম্য° ক্লী বিষমত্ব° । বিষমশব্দাৎ ভাবে ষ্ণ্য প্রত্যাবেন
নিষ্পারণ।।

হেমচন্দ্রঃ ।।
বৈষ্ট্রং ক্লী পিষ্টপং । ইত্যুগাদিকোষঃ ।। দ্যৌঃ ।। বাযুঃ ।।
বিষ্ণুঃ । ইতি সংক্ষিপ্তসারোগা-

'দিবৃতিঃ ॥ বৈষ্ণব॰ ক্লী হোমভস্ম।ইতিশব্দ-त्रज्ञावनी ॥ विकृमयिक्ति वि ॥ বৈক্ষবঃ পু॰ বিকূপাসকঃ। বিকু-ভক্তঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। কার্ফঃ ২ হারঃ ৩৷ তস্য লক্ষণ মাহাত্ম্যা-দি যথা।ফল সন্ধান রহিতা বিষ্ণু ভক্তাশ্চ বৈক্ষবাঃ। মৎ প্রীতি ভক্তি কামা স্তে সর্বদা সর্বকর্ম-म् ॥ ७ इत्वकु। विख्यत्व। यमा কর্ণে প্রবিশ্যতি । জীবমুক্ত বৈষ্ণবন্ত বেদাঃ সর্বে বদন্তি চ ॥ পুরুষাণা॰ শত॰ পূর্ব॰ গৈতৃ-কঞ্চ শত॰ পর॰। মাতামহস্য চ শত॰ মাতর॰ মাতৃমাতর• ৷৷ ভ-গিনী° ভ্রাতরঞ্বৈ ভাগিনেষঞ্চ মাতুল**া শ্বশ্রু শৃশুরঞ্বৈ গুরু** পত্নীণ গুরোঃ সূত• ৷৷ গুরুঞ্জা-ন দাতার° মিত্রঞ্চ সহচারিণ°। ভূত্যণ শিষ্যণ তথা চেটীণ প্রজাঃ স্বাশ্রম সমিধো ৷৷ উদ্ধরেদাত্মনা সার্দ্ধি মন্ত্রগ্রহণ মাত্রতঃ। মন্ত্রগ্র-হণ মাত্রেণ জীবমুক্তো ভবেষরঃ ।। তস্য সম্পর্শ মাত্রেণ পূত্র তী-র্থঞ্চ ভারত । তদ্যৈব পাদরজ-সা সদ্যঃ পূতা বসুন্ধরা ।। পাদো-দক প্লুত স্থান তীর্থ মেব ভবে-कृत[•]। ইতি बक्तरिवदर्ख श्रक्ति-খণ্ডে ৮ অধ্যায়ঃ॥ 🕸 ॥ অপিচ। শ্রীশিব উবাচ। শিবমস্ত চ সাধূ-না॰ বৈক্ষবানা॰ সতা মিহ। অ-বৈক্ষবানা মসতা মশিবঞ্চ পদে পদে ৷৷ দদাতি বৈষ্ণবেভ্যশ্চ যো দুঃখ মৃচ্ছিতে৷ জনঃ ৷ শ্রীক্রফস্য **ठ म**॰ হर्छ। विष्न खमा भरम भरम ॥ অবৈক্ষবানা॰ হৃদয় ন হি শুদ্ধ मन। मनः। श्रीकृषः मञ्ज स्मत्रनः মনো নৈর্ম্মল্য কারণ ৷৷ ভিদ্যতে शमय अञ्च निष्कमारस मर्व मण्य-याः । विक्यत्वाशामनया कीय-তে কৰ্ম বৈ নৃণা ।। যে ভ্ৰান্ধণা বৈষ্ণবাশ্চ স্বতন্ত্রাঃ পরমণ পদণ। যান্ত্যন্যোপাসকা শ্চান্যৈঃ সা-ৰ্দ্ধঞ্চ প্ৰক্ৰতে ৰ্ল্যে ॥ বৰ্ণানা॰ ত্ৰা-कानाः त्यकाः माधता देवस्वा यि । विक्थूयञ्ज विशेष्टिन एका हि-জেভ্যঃ শ্বপচো বরঃ ৷৷ পরিপক্ষা শ্চাবিপক্বা বৈষ্ণবাঃ সাধবশ্চ তে । সন্তত॰ পাতিতা॰ কৈচব বিষ্ণু-চক্র॰ সুদর্শন॰।। যথা বঙ্গে শু-

ষ্কৃত্ণ ভস্মীভূত ভবিষ্যতি । তথা পাপ॰ বৈশ্বেষু তেজস্বিষু হতাশনাৎ ॥ গুরুবজ্ঞাদিফুম-স্ত্রো যস্য কর্ণে প্রবিশ্যতি। ত বৈক্ষৰণ মহাপূতণ প্ৰবদন্তি মনী-বিণঃ ৷৷ প্রশংসিত পিতৃণাঞ্চ শ-ত॰ মাতামহস্য চ। স্ব সোদরা॰-***** छ जननी मूक्तत्र छात्र देव खताः গ্রাষাণ পিওদানেন পিওদাঃ পিওভোজিন । সমুদ্ধরন্তি পুণ-সাঞ্চ বৈক্ষবাশ্চ শতং শতং ৷৷ মন্ত্ৰ গ্রহণ মাত্রেণ জীবন্মুক্তো.ভ ষরঃ। যম স্তস্মান্মহাভীতো বৈন-তেয়ান্যথোরগঃ ৷৷ নিষ্পুনস্ভ্যেব তীর্থানি গঙ্গাদীনি চ ভারতে। কুষ্ণমন্ত্রোপাসকাশ্চ স্পর্শমাত্রে-ণ বাক্পতে ।। পাপানি পাপিনা॰

র্থ যাবন্তি প্রভবন্তি চ। নশ্যন্তি তানি সর্বাণি বৈক্ষব স্পর্শ মাত্রতঃ ।। রুক্ষমন্ত্রোপাসকানাণ রক্ষসা পাদপন্মযোঃ। সদ্যো মু-ক্তা পাতকেভ্যো হৃক্টা পূতা বসু-ব্যঃ সর্বণ পুনাতি চ। এতে পূতা বৈক্ষবানাণ স্পর্শমাত্রেণ লীল্যা ।। অহণ বন্ধা চ শেষশ্চ সাক্ষী ধর্মশ্চ কর্ম্মণাণ । এতে হৃক্টাশ্চ

বাঞ্জন্ত বৈক্ষবানা॰ সমাগম॰।। ফল॰ কর্মানুসারেণ সর্বেষাণ ভা-রতে ভবেৎ। ন ভবেত্তদ্বৈশ্ববে **চ मिक्कशात्मा वशाक्षुत्र ॥ इ**खि তেষাণ কৰ্ম্ম পূৰ্বণ ভক্তানাণ ভক্ত-বৎসলঃ। ক্লপয়া স্বপদ॰ তেভ্যো দদাত্যেব ৰূপানিধিঃ ৷৷ ইতি ব্ৰ-ন্ধবৈবর্ত্তে প্রক্ষতিখণ্ডে ৫৭ অধ্যা-यः ॥ 🗱 ॥ जनाक । 🕮 जगवान्-বাচ। অহুণ প্রাণা বৈক্ষবানাণ ষম প্রাণাশ্চ বৈক্ষবাঃ ॥ তানেব ছেন্টি যো দূঢো মমাসূনাং স-হি॰সকঃ। পুত্রান্ পৌত্রান্ কল-ত্রাপ্শ্চ রাজলন্ধীণ বিধাব চ! ধ্যায়ন্তে সন্তত যে মাণ কো মে তেভ্যঃ পরঃ প্রিয়ঃ ৷! পরা ভক্তা নুমেপ্রাণান চলক্ষ্মীন শহরঃ ।ন ভারতী ন চ ব্রহ্মা ন দুর্গা ন গণেশ্বরঃ ৷৷ ন ত্রাহ্মণা ন বেদাশ্চ न (विषक्तिनी मुद्राः। न (गानी ন চ গোপালা ন রাধা প্রাণত প্রিষা ৷৷ ইত্যেব কথিত সর্ব সত্য পার্ঞ বাস্তব । ন প্রশ্-সা পরু তেষা তে চ প্রাণাধি-কাঃ প্রিষাঃ ৷৷ মাণ ছিষস্তি চ যে মূঢা জ্ঞানহীনাশ্চ বঞ্চিতাঃ। স্বাত্মানঞ্চ ন জানন্তি তে যান্তি

নির্যণ চিরণ।। ষে দ্বিষস্তি চ মন্ড-ক্তান্ প্রাণানা মধিক প্রিযান্। তেষাণ শাস্তাহণ তূণক্ষ পরত্র নি র্যণ চির়ণ ৷৷ প্রভাবাহঞ্চ সর্বেষা মীশ্বরঃ পরিপালকঃ ৷ তথাপি ন স্বতন্ত্ৰোহ° ভক্তাধীনে। দিবানি-भाषा रगारनाटक वाथ देवमरके चि-ভূজঞ্চ চতুৰ্ভুক্ত । ৰূপনাত্ৰ মিদ• সর্ব॰ প্রাণা মে ভক্তসমিংধী।। যদ্ভক্ত॰ ভক্তদত্তঞ্চ ভক্ষণীয়ঞ্চ ত-শ্বম।অভক্যু॰ দ্রব্য মন্যেন দত্ত-ঞ্চেন্মৃতোপমণ।। ইতি ত্রন্ধবৈব-র্ত্তে শ্রীক্লক্ষজন্মখণ্ডে ২৫ অধ্যায়ঃ 11 # 11 जिं । मर्बान् कानान् পরিত্যজ্য ইফউক্তিঞ্চ সাধ্যেৎ । স এব বৈক্ষবাচারঃ কাম সন্ধ-ষ্মবজ্জিতঃ ॥ ইত্যাচারভেদতত্রণ ll # ll अপর্ঞ । রজ্মলাম্ব সং-ভোগে কর্ম্মক্ষত্রে চ ভারতে। স্ব-যোক্তঞ্চ ভবেৎ পাপণ নাত্র স্বর্গে চ সুন্দরি ।৷ কর্ম্মক্রেত চ তৎ কর্ম্ম ষদ্বেদোক্ত শুভাশুভ । ন ভবে-দ্বৈক্ষবানাঞ্চ স্থলতাং ব্রন্ধতেজসা ।। যথা প্রদীপবক্লৌ চ শুষ্কাণি চ তৃণানি চ। ভবস্তি ভক্ষীভূতানি তথা পাপানি বৈক্ষবে ॥ বিহ্ন সূর্য্য বান্ধণেভ্য স্তেজীয়ান্ বৈ-

ফবঃ সদা।। রক্ষিতো বিষ্ণুচক্রে-ণ স্বতন্ত্রে। মন্ত্রসঞ্জরঃ । ন বিচা রো ন ভোগশ্চ বৈফ্বানাণ স্ব কৰ্ম্মণা ।। লিখিত সান্নি কৌথ-ম্যা॰ সরু প্রশ্ন বৃহস্পতি । অ-স্মাণ্শ্চ সৰ্বে জানস্তি চন্দ্ৰবংশ্যাণ শ্চ বৈক্ষবান ।। দেব মন্য° ন সেবস্তে চন্দ্রবংশ্যা হরি॰ বিন। । ইতি ব্ৰন্ধবৈবৰ্ত্তে শ্ৰীক্লফজন্মথণ্ডে ৬ অধ্যায়ঃ।। 🟶 ॥ অপিচ। সূত উবাচ। অথ বেণ ইযাজাথ সো **ংশ্বনেধেন ভূপতিঃ।। ত্রান্ধণে**-ख्या मामे मान[॰] नानाक्ष मान কধা। জগাম বৈক্ষব লোক স-কাষে। জগতীপতিঃ।। বিষ্ণুনা সহ ধর্মাত্ম। নিত্য মেব প্রবর্ত্ততে । এতত্তে সৰ্ব মাখ্যাত চরিত ত-স্য ভূপতেঃ ।। যদ্বেণো বৈষ্ণব षियी मर्बधर्य विष्कृष्टः । পृथ्न। পুত্র তীর্থন পবিত্রো ২গাৎ পরণ পদ ।৷ সৎপুত্র পরম তীথ প্ৰাপ্য মুচ্যন্তি পূৰ্বজাঃ। গিতাপি ঋণ মুক্তঃ স্যাৎ জাতে পুত্ৰে মহা-ত্মনি ।। বৈক্ষবো যদি পুত্ৰঃ স্যাৎ স তার্যতি পূর্বজান্। পিতৃ্নধস্ত-না বংশা স্তার্যন্ত্যতিপাবনাঃ ॥ ইতি পান্ধে ভূমিখণ্ডে ১২০ অধ্যা-

यः ॥ 🗱 ॥ जाय देवकवधर्म छ० कर्त्वरा अक्षविधशृष्क । यथा । শ্ৰীপাৰ্ৰত্যুবাচ। বৈক্ষবানাঞ্ছ य-দ্ধৰ্মণ কৰ্মাপি তস্য তদ্বদ। যৎ ক্ৰন্বা মানবাঃ সৰ্বে ভবান্ডোধৌ তরন্তি বৈ ॥ ঈশ্বর উবাচ । অথ ছাদশ শুদ্ধিঞ্চ বৈক্ষবানা মিছো-চ্যতে। গৃহোপসর্পণঞ্চৈব তথা-नुगमनः रुद्धः॥ ज्का श्राक्षिव-বৈশ্ব পাদযোঃ শোধনণ পুনঃ ১। ২।পূজার্থণ পত্র পুষ্পাণাণ ভক্ত্যৈ-বোত্তোলন হরেঃ। করযোঃ সর্ব শুদ্ধীনা নিষণ শুদ্ধি বিলিখ্যতে ৩। ৪॥ তন্ত্ৰাম কীৰ্ত্তন ঞৈব গু-পানা ক্ষৈব কীর্ত্তন । ভক্ত্যা শ্রী ক্লফদেবস্য বচসঃ শুদ্ধি বিষ্যক্তে 😢 ।। তৎ কথা শ্রবণ ক্ষৈব ত-স্যোৎসব নিরীক্ষণ । শ্রোত্রযো র্নেত্রয়ে কৈচব শুদ্ধি সম্যাগিছে।-চ্যতে ৬।৭।৮।৯॥পাদোদকঞ্চ নির্মাল্য মালানা মপি ধারণ 1 উচ্যতে শিরসঃ শুদ্ধিঃ প্রণতস্য হরেঃ পুনঃ ১০ । আহ্রাণ গন্ধ পুষ্পাদে নির্মাল্যস্য তপোধনে। विश्विकः मामनस्मा यानमानि বিধীয়তে ১১ ৷ ১২ ৷৷ ভত্র পুষ্পা-দিক° যচ্চ ক্রফপাদ যুগাপিত°।

তদেব পাবন লোকে তদ্ধি সৰ্ব• বিশোধযেৎ ৷৷ ঞ্চা৷ পূজা চ পঞ্চ-ধ। প্রোক্তা তাসাণ ভেদান্ শৃণুষ মে। অভিগমন মুপাদান হোগঃ স্বাধ্যায় এব চ।। ইফাঃ গঞ্চ প্র-কারার্চ্চাঃ ক্রমেণ কথযামি তে ৷ তত্রাভিগমন নাম দেবতা স্থান মার্জন ৷৷ উপলেপন নির্মাল্য দূরীকরণ মেব চ ১ ৷ উপাদান नाम गन्न भूष्णानि ठरन॰ रथ। २ ॥ इको नाम हि क्कि। एः शृजन ঞ্চ যথাৰ্থতঃ ৩। স্বাধ্যায়ো মন্ত্ৰ-রাজস্য অর্থ সন্ধান্তা জপঃ।। मृक জোতাদি প ঠশ্চ হরে २.% কীৰ্ত্তন তথা। তমান শাহাভ্যা-মশ্চ স্বাধ্যায়ঃ পরিকীর্ত্তিতঃ ৪ ॥ যোগো নাম সুদেবস্য চাতানে যৈব ভাবনা ৫ । ইতি পঞ্চপ্ৰ-কারার্কাঃ কথিতা স্তব সূত্রতে।। ইতি পাদ্মে পাতালখণ্ডে ১০ অ-शायः ॥ 🕸 ॥ अथ देवस्वानाः খাদ্যাখাদ্য ৷ সাষ প্রাত দ্বি-জাতীনা॰ শ্রুত্যক্ত মশন॰ ত-থা। বিফুভক্তাবশিষ্টেন দিন পাপাৎ প্রমূচ্যতে ॥ অন্ন॰ ব্রহ্মা রসে। বিকুঃ খাদ্যন্নাম চোক্তরন্ । এবং জ্ঞাত্বা তু যো ভূঙ্কে সো

ংমদোধৈ ন্ লিপ্যতে।। অলাবুং **वर्ज्जा**काद्गः भमृतकः मवक्कनः। তাল শুক্লান্ত বার্ত্তাক ন খাদে-দৈক্ষবো জনঃ।। বটাশ্বখার্ক প-'ত্রেষু সম্ভী তিন্দুক পত্রখোঃ। কোবিদার কদত্যে চ ন খাদেছৈ-ষ্ণ:বা নরঃ।। শ্রাবণে বর্জযেচ্ছ-ক্তু॰ দধি ভাত্রপদে ত্যক্তেও। দু-প্ধান্ত আশ্বিনে মাসি কার্ত্তিকে চা-নিষণ ত্যজেৎ।। দূগ্ধ মন্নঞ্চ জন্বী-র॰ যদিকো রনিবেদিত। বীজ-পূর্ঞ্ব শাক্ষ্ণ প্রত্যক্ষলবণ স্তথা 11 यिन देनदो ह जूकाटल जमा ए-মামক সংবেৎ। কলায কঙ্গ ধা-ন্যানি শাকঞ্ হিলমোচিকা ।। ষষ্টিকা কালশাকঞ্চ মুস্তক জ্ৰ-মুকণ তথা। লবণে সৈদ্ধবণ প্রো-ক্ত॰ বচাচ দধি সপিষী॥পযো-২ন্দ্রতসারঞ্চ পনসামু হরীতকী । পি প্লানী জীরকঞ্চৈব নাগরঙ্গক তিন্তিড়ী ৷৷ কদলী লবনী ধাত্ৰী ফন।ন্যপ্তত মৈক্ষব॰। অতৈল-পৰু॰ ভূঞ্জীত হবিষ্যেষ্ প্ৰচক্ষতে া৷ ইতি পাল্পে পাতালখণ্ডে ১১ व्यक्षां यः ॥ 🛊 ॥ व्यथः देवस्वतन-ক্ষণবিশেষাদিঃ। মাহাত্ম্য মথ ভ-ক্তানা যৎ কাৰ্য্য যচ লক্ষণ

। कत्रनीयः रुद्ध विंधः मावधान-মনাঃ শৃণুঃ ৷৷ হরি রেব সামা সে-ব্যো নান্যো যস্য মহাত্মনঃ 1 লোকস্য জগদারাধ্যো হরিভক্তঃ স উচ্যতে।। অনন্য নিৰ্মাল্য ভূ-জে। ভক্তা স্তে ২নন্য মানসাঃ । গোবিন্দোপাসকা যে তু নিত্য দেবাস্তর বিনা।। অনন্য ধিষণো **২ন**ন্যহৃদযো ২নন্যদেবকঃ। কে-বলং হরিসেব্যঙ্গ স ভক্তঃ পরি-কীর্ভিতঃ ।। মৃত্তু সত্ত্বাপ্রয়ণ সত্ত্ব-গুণ সেবেত কেশব । যো খনন্য-ব্বেন মনসা সাত্ত্বতঃ সমুদাহতঃ ।। সৰ্বদেবান্ পরিত্যজ্য নিত্য॰ ভগবদাশ্রয়ঃ। ব্লত স্তদীয় সেবা-ষা॰ সভাগৰত উচ্যতে॥ বিহায কাম্য কৰ্মাদীন্ ভজ্যেদকাকি-ন॰ হরি॰। স্চ্যা॰ সত্ত্বগুণোপেতে। ভক্তা ত সাতৃত বিদুঃ ৷৷ মুঙ্গন্দ-পাদ দেবাযাণ তন্নাম প্রবণেপি চ । কীর্ত্তনে চ রত্যে ভক্তো নায়ঃ স্যাৎ স্মরণে হরেঃ ৷৷ বন্দনার্চন-যো ভক্তি রনিশং দাস্য সখ্যযোঃ ৷ রতি রাত্মার্পণে যস্য দৃচানন্তস্য : সাতৃতঃ ॥ স্মর্ভব্যঃ কীর্ত্তনীয়শ্চ শ্রোতব্যঃ পূজ্য এব চ। যস্যৈকো বিষ্ণু রারাধ্যে বৈক্ষবঃ সমুদাহা-

তঃ ৷৷ যথালব্বোপি সম্বন্ধঃ সম-চিত্তে। জিতেব্রিষঃ । হরিপাদা-শ্রবে। লোকে বিপ্রাঃ সাধু রনি-न्तकः ॥ निदेवंतः महनः भारता দম্ভাহকার বজিতঃ। নিরপেকো মূনি বী তরাগঃ সাধু রিহোচ্যতে ।। লোভ মোহ মদ ক্রোধ কামা-দি রহিতঃ সুখী। কৃষণাজ্যু শরণঃ माधुः महिकुः ममनर्गनः॥ यहिः ফুপাসন। নিত্য বিষ্ণু র্যসেশ- (র। মুনে। পুজ্যো যস্যৈক বিষ্
) मापित्की त्नांत्क म तिक्वः॥ হুরেঃ সর্বাবতারাণাণ মৎস্যাদীন। মুপাসকা:। তন্মন্ত্রেফা অনন্যা-**(**क्टेंब्किका एउ न म॰मयः॥ य-দিকৌ রঘুনাথস্ত নৃসিংহো বাম-নো হরিঃ। এতমন্ত্রো বরাহাদি र्वामूरलवः म देवखवः ॥ तिरकः। इ-পাসকো দাস স্তন্মন্ত্রেষ্ট স্তদাশ-যঃ। তমাহু বৈঞ্ব॰ লোকে বিফু-সেবাপরায়ণ ৷৷ সাধী যথা পতি নারী নান্য জানাতি ত বিনা। জগদীশ• তথানন্যে। যদি বিষ্ণু• . স বৈক্ষবঃ ॥ সমচিত্তে। মুনিঃ পু-তো গোবিন্দ চরণাশ্রযঃ। সর্ব-ভূতদনঃ কার্ফো বিবেকী সাধু-রুত্নঃ ।। ফুকাগিত প্রাণ শ্রীর

বুদ্ধিঃ শান্তেন্দ্রিয় স্ত্রী সুত সম্প-দাদিঃ ৷ আসক্তচিত্তঃ শ্রবণাদি ভক্তিম্বন্যেহ সাধুঃ সতত হরে র্যঃ 11 ক্রফাশ্রয়ঃ ক্রফক্থানুর-ক্তঃ ক্লফেন্টমন্ত্ৰ স্মৃতি পূজনীয়ঃ ৷ क्रकानिन शान मना खुनत्गा (या देव म माधु मू निवर्या कार्रुः ।। বংসাষ্ট শ্রীভাগবত শাক্র শ্রী ভগবান্ হরিঃ। ভগবত্যা **সম**• লম্ব্য। ভক্ত্যা ভাগবতশ্চ সঃ ॥ ষে ক্লফ শ্রবণাদ্যর্হা যে তদুচ্ছিষ্ট-ভে:জিনঃ। যে ফুকোপাসকা লোকা দাসা স্তেপরিকীর্দ্রিতাঃ।! ইতি পাদ্মে উত্তরখণ্ডে ৯৯ অধ্যা-यः ॥ 🟶 ॥ अभिन्। बक्तां वान्। অহে ধ্যানৈরপিধ্য:তৃ॰দেবৈ স্তৃ• ন হি শক্যতে। স স্ব বৈক্ষব দে-হেষু তিপ্ঠসীত্যদ্ভুত মহৎ।। ক্ষণ মাত্র মপি স্বামিণস্তকে দ্বযি ন কি• ভবেৎ ৷ স স্বং বৈষ্ণব সঙ্গেন ভুম সীতাজুত মহৎ ॥ কে বৈক্ষবাঃ কৈটভারে কি॰ বা তেষাঞ্চ লক্ষ-**ণ॰। কথ॰ জ্ঞেয়াশ্চ তে সর্বে তম্মে** কথ্য কেশব।। ভগবানুবাচ। বৈ-ফবানা॰ লক্ষণানি কল্পকোটি শ-তৈ রপি ৷৷ সম্যগ্বক্তু• ন শক্লোনি সংক্ষেপাৎ শৃণ্ সত্র। সংসারো

देवकवाधीटना एनवा देवकव शा-় লিতাঃ।। অহঞ্চ বৈক্ষবাধীন স্ত-न्याद (अर्थानिक देवस्वाः। क्वन-নাত্র মপি ত্রন্ধার বৈষ্ণবং জন ৷৷ তিষ্ঠামি নাহ মন্যত্র বৈ-ক্তবো মম বান্ধবঃ। কাম ক্রোধ বিহীনা যে হিংসা দম্ভ বিবৰ্জ্জি-তাঃ।। লোভ মোহ বিহীনাশ্চ তে জ্ঞেয়া বৈক্ষবা জনাঃ ৷৷ অমৎ-সরা দযাযুক্তাঃ সর্বভূত হিতৈ-ষিণঃ ৷৷ সত্যোক্তি ভাষিণ শৈচব জ্ঞেষা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। পিতৃ ভক্তা মাতৃ ভক্তা জ্ঞাতি পোষণ তৎপরাঃ।। ধর্মোপদেশিনো যে চ জ্ঞেষা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। স-মান° যে চ পশ্যন্তি ত্বাঞ্চ মাঞ্চ মহেশ্বরণ।। সর্বন্তি পূজা মতিথে ट्छिंग एक देवकंग कनाः। तम-বিদ্যানুরক্তা ষে দ্বিজভক্তিরতাঃ সদা।। নপু•সকাঃ পরস্ত্রীষু জ্ঞেযা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। একাদশীত্র-ত° যে চ ভক্তিভাবেন সৰ্বতে ॥ গাযন্তি মম নামানি জ্বেষা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। দেবাযতনক-र्ভात खनमीमानाधातिनः ॥ इ-দ্রাক্ষধারিশো যে চ জ্রেয়া স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। মৎপাদসলিলৈ

র্যেষা পিক্তানি মস্তকানি বৈ 11 মম নৈৰেদ্য মশ্বস্থি জ্বেষা স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। শুখ্য চক্র গদ। পদ্মৈ রন্ধিতানি মমাযুধিঃ।। ত্রন ন্ ষেষা শরীরাণি জ্ঞেষা স্তে বৈ-कवा जनाः। कर्नरा टेन्हर्व भी-র্ষেষু তুলসীপত্র মুক্তমণ।। সতত দৃশ্যতে যেষাণ জ্ঞেষা স্তে বৈক্ষবা कनाः । ज्नानि ज्नमीमृनात्मा চিশ্বস্তিনরোত্তমাঃ॥ সিঞ্চতিত্ল-দী যে চ বিজ্ঞেষা স্তে চ বৈঞ্বাঃ । जूनमीम्नमृद्धिक जिनकानि নযন্তি যে।। তুলসীকাণ্ঠ পঞ্চৈশ্চ বিজ্ঞেষা বৈক্ষবা জনাঃ ৷ গঙ্গা-সানপরা ষে চ গঙ্গানামপরায-ণাঃ ৷৷ গঙ্গামাহাত্ম্যবক্তারো বি-জ্ঞেষা স্তে চ বৈক্ষবাঃ। ধাত্ৰীক-ল॰ সুজো যেষা॰ গলেষু কমলা-সন।। যজন্তি বে চ তৎ পত্ৰৈ ৰিভেয়ে। স্তে চ বৈক্ষবাঃ। শাল-গ্রামশিলা ষেষাণ গৃহে বসতি স-ৰ্বদা ৷৷ শাস্ত্ৰণ ভাগবতক্ষৈব জ্ঞে-যা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ ৷ সম্মার্জ্য-স্তি যে নিত্যু মম স্থানানি সর্বদা ।। দীপ॰ ষচ্ছন্তি তত্ত্বৈৰ জ্ৰেষা স্তে देवकवा जनाः। भीक्षं मग्रन्मित्रः যে চ পৰ্বতে নূতন॰ পুনঃ।। তত্ৰা-

যনঞ্চ শোভাঞ্চ জ্ঞেয়া স্তে বৈষ্ণ-বা জনাঃ। অভয় যে চ যচ্ছন্তি ভীরুভ্য শ্ভরানন।। বিদ্যাদান-ঞ্চ বিপ্রেভ্যো জ্বেষা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। কুতৃট্প্রপীডিতেভ্যশ্চ रि यष्ट्र छात्र मेशू ह ।। क्यू र्रा রোগিশুশ্রমাণ জ্রেয়া স্তে বৈক্ষ-বা জনাঃ। আরামকারিণো ষে চ পিপ্ললারোপিনো ২পি চ ৷৷ গো-সেবা বে চ স্বস্থি জেয়া স্তে বৈক্ষ্য। জনাঃ। অত্যস্ত ভক্তা যে বন্ধন্ পিতৃষক্ত প্ৰস্ৰহত ॥ সৰ্বন্তি দীনশুশ্ৰুষাণ জেয়া স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। তডাগ গ্রামক-র্ত্তারঃ কন্যাদান প্রদাশ্চ যে॥ সেবন্তে স্ব গুরৌ যে চ জ্রেয়া ত্তে বৈষ্ণবা জনাঃ ৷ সেবস্তে জোষ্ঠা ভগিনীং জোষ্ঠং ভ্রাতর মেব চ ৷৷ পরনিন্দাণ ন স্ববিস্তি জ্ঞেযা স্তে বৈক্ষবা জনাঃ। দেব-স্বণ ত্রান্ধণডব্যণ পরস্বঞ্চ চতুর্ম্মুখ ॥ পশ্যন্তি বিষবদেষ চ জ্রেষা স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। পাষ্ঠসঙ্গর্হ-তাঃ শিবভক্তিপরাষণাঃ।। চতু-ৰ্দ্দশীত্ৰতরতা জ্ঞেষা স্তে বৈষ্ণবা জনাঃ। বহুনাত্র কিমুক্তেন ভাষি-তেন পুনঃ পুনঃ। মদর্চাণ যে চ

সৰ্বন্তি জেয়া স্তে বৈক্ষবা জনাঃ । दिक्कदिषु खनाः मर्द्ध पाष्टल-শো ন বিদ্যতে॥ তস্মাচ্চতুৰ্মুখ স্ব-ঞ্চ বৈষ্ণবো ভব সাম্পুতং। সমা-রাধ্য মাণ নিত্যণ ক্রিষাযোগেঃ প্ৰজাষতে॥ <mark>সৰ্ব মেব সু</mark>ভদ্ৰ॰ তে ভবিষ্যতি **ন সংশ্यः ।** ভূষঃ পূ**र्व**-স্থিত মিব সৃজ্যতা॰ সকল॰ জগৎ॥ ইত্যুক্তান্তর্দধে দেব স্তত্ত্বৈব জ-গদীশ্বরঃ। ততন্ত পূর্ববদ্বনা স্-खेवान् मकनः জग९। क्रियारया-গৈ হরি॰ যফু। জগাম পরম॰ পদ॰ । যে পঠন্তি মমাধ্যায়ণ ভক্ত্যা না-রাযণাগ্রতঃ ৷৷ সর্বপাপবিনিশ্মৃক্তা অন্তে যান্তি হরেঃ পদ । ইতি পান্মে ক্রিয়াযোগসারে ২ অধ্যা-यः ।। 🗱 ।। कालिक छेवा ह । জा-তিস্করেণ কথিতো রহস্যঃ পর-মো মম। যমকিক্ষরযোর্ধো হভূৎ সংবাদ স্ত॰ ত্ৰবীমি তে ।। স্বপুৰুষ মভিবীক্ষ্য পাশহস্ত^{*} বদতি যমঃ কিল তস্য কর্ণমূলে। পরিহর ম-ধুসূদনপ্রথমান্ প্রভু রহ মন্য-নৃণা॰ ন বৈশ্বানা॰ ॥ ইতি বিষ্পুরাণে তৃতীযেংশে বমগীতং ৭ অধ্যায়ঃ ॥ 🗱 ॥ অপিচ। কর্ম-ক্ষয়ানি ক্র্মাণি যতঃ সাধু হরিঃ

স্বয়ণ। মন্যে ন ভৌতিকো দেহে। বৈক্ষবস্য জগল্রযে ॥ ইতি ক-ক্ষিপুরাণে ৩• অধ্যায়ঃ॥ देवकवी खी विकुमक्तिः।यथा। এষা ত্রিশক্তি রুদ্দিষ্টা নয সি-দ্ধান্ত গামিনী। এষা শ্বেতা প-রা সৃষ্টিঃ সান্থিকী ত্রন্ধ সংস্থিতা ।। এবৈব রক্তা রজসি বৈক্ষবী পরিকীর্ত্তিতা। এবৈব রুষণা ত-মসি রৌজী দেবী প্রকীর্ত্তিতা।। অফাদশ তথা কোট্যো বৈক্ষ-ব্যা ভেদ উচ্যতে। যা বিষণা রাজদী শক্তিঃ পালিনী চৈব বৈক্ষবী।। ইতি বারাহে ত্রিশ-ক্তিমাহাত্ম্য নামাধ্যায়ঃ ॥ অ-পিচ। শঙ্খ চক্র গদাধারী বিষ্ণু মাতা তথারিহা। বিক্টুৰূপাথবা **(**प्तवी देवकवी (ञन शीय(ञ ।। ইতি দেবীপুরাণে ৪৫ অধ্যায়ঃ ॥ অপরঞ্। বিকৃভক্তা বিকৃ**ন**-পা বিষ্ণোঃ শক্তি স্বৰূপিণী ৷ मृरको চ विक्ना मुका देवकवी তেন কীৰ্ত্তিত।। ইতি ব্ৰহ্মবৈব-র্ত্তে প্রকৃতিখ:ও ৫৪ অধ্যাষঃ ॥ **मू**र्गा। ইতি শব্দরত্বাবলী ॥ গ-ঙ্গা। যথা পদ্মপুরাণ । বিষ্ণোঃ পাদপ্রসূতাসি বৈক্ষবী বিক্ষুপু- জিতা। পাহি ন স্তেনস স্তম্মাদাজন্ম মরণান্তিকাৎ ।। ইত্যাদি আহ্নিকাচারতত্ত্বে স্নানার্থ
গঙ্গাবাহন মন্ত্রঃ।। অন্যক্ষ। বিফুপাদ প্রসূতাসি বৈক্ষবী নাম

। সর্বত্ত রক্ষ মাণ নিত্যণ গঙ্গা ত্রিপথ গামিনী ॥ ইতি গঙ্গাকবচণ ॥ অপরাজিতা । ইতি শব্দচন্দ্রিকা ॥ শতাবরী। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ ॥ তুলসী। ইতি শব্দমালা॥

বৈসারিণঃ পু॰ মৎস্যঃ। ইত্য-মরঃ।।

বৈস্চন ক্লী নাট্যেপুরুষস্যস্ত্রীবেশধারণ । ইতি কেচিৎ ।।
বৈহার্যঃ ত্রি পরিহাসেন লালনীষঃ। শ্যাল সম্বন্ধ্যাদিঃ। ইত্যজ্জুনমিশ্রঃ। যথা। যথা বালেষু নারীষু বৈহার্যেষু তথৈব চ । সঙ্গরেষু নিপাতেষু তথাপদ্যাসনেষু চ ।। অনৃতং নোক্ত
পূর্বং মে তেন সত্যেন খং ব্রজ ।
ইতি মহাভারতে উদ্যোগপর্বা।
বৈহাসিকঃ পুং বিহাসংকরোতিষঃ। ভণ্ড ইতি থ্যাতঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বাসন্তিকঃ ২ কেলি-

কিলঃ ৩ বিদ্যকঃ ৪ প্রহাসী ৫

প্রীতিদঃ ৬। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। वाहे। खी मानी। यथा। পোটा वाणे ह किंगे ह मानी ह करे-হারিকা। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥ বোডঃ পু॰ গুৱাকঃ। ইতি শব্দ-রত্নাবলী ॥ জটাধরে ভূরিপ্র-যোগে চ ঝোড ইতি পাঠঃ।। বোড়ুঃ পু॰ গোনসসর্পঃ।বোডা ইতি ভাষা। যথা। গোনাসো মঙলী বোড়ুঃ। ইতি ভরতগৃত বিক্রমাদিত্যঃ 11 মৎস্যবিশেষঃ । ইতি মেদিনী।। বোড়ী স্ত্রী পণচতুর্থাণশঃ। বুড়ি ইতি ভাষা। ইতি মেদিনী।। বে। চব্যঃ ত্রি বহনীয়ঃ। বাহুঃ ৷ বহুধাতে৷ স্তব্য প্রত্যবেন নি-সানঃ। ইতিমুদ্ধবোধব্যাকরণথ। বোঢ়া পু॰ ভারিকঃ।। মূচঃ।। পরিনেতা। ইতি শব্দরত্নাবলী ॥ সূতঃ। ইতি মেদিনী॥ অন-

বোঢ়ঃ পু॰ মুনিবিশেষঃ। যথা।
সনকশ্চ সনন্দশ্চ তৃতীযশ্চ সনাতনঃ। কপিল শ্চাসুরি শ্চৈব
বোঢ়ঃ পঞ্চশিখ স্তথা।। সর্বেতে তৃপ্তি মাযান্ত মন্দত্তে নামুনা

षुान् ।। **अवज्ञः । दे** ताज-

निर्घरिः ॥

সদা। ইত্যাহ্নিকাচারতত্ত্ব ।।
বোন্টঃ পুং বৃন্ত । বোঁটা ইতি
ভাষা। ইতি শব্দরত্বাবলী ।।
কিন্তু লিপিকরপ্রমাদপাঠোষ ।
যথা মূলগ্রন্থে। তথা বোঁট ইতি
খ্যাতে বৃন্ত প্রসববন্ধন ।।
বোদঃ ত্রি আর্ড ৷ ইতি ত্রিকাগুলেষঃ ।।

বোদালঃ পু॰ মৎস্যবিশেষঃ। বোষালি ইতি ভাষা। তৎ-পর্য্যায়ঃ। সহসুদংফুী ২ পা ঠী-নঃ ৩ বদালকঃ ৪। ইতি শব্দ-রত্নাবলী।।

বোরকঃ পু॰ লেখকঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

বোরটঃ পু॰ সন্দপুশা ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।।

বোরপটী স্ত্রী মন্দুরা । মাদুর ইতি ভাষা। ইতি শব্দমালা ॥ বোরবঃ পুং ধান্যবিশেষঃ । বোরো ইতি ভাষা। অস্য গুণাঃ । বোরবস্তু বুধৈঃ প্রোক্ত স্ত্রি দোষস্য প্রকোপণঃ। মধুর শ্চাম্ল-পাকশ্চ ব্রীহিঃ পিত্তকরো গুরুঃ ॥ ইতি রাজবল্লভঃ॥

বোরুখানঃ পু॰ পাটলবর্ণাশ্বঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ য় বোলং ক্লী স্বনামখ্যাত বণিক্

দ্বাং ৷ তৎপর্য্যাষঃ ৷ রক্তাপহং

য়ব্যং ৷ তৎপর্য্যাষঃ ৷ রক্তাপহং

মুখুং ৩ সুরসং ৪ পিওকং ৫

বিষং ৬ নির্দ্ধোহং ৭ বর্ধরং ৮
পিওং ৯ সৌরভং ১০ রক্তগন্ধকং
১১ রসগন্ধং ১২ মহাগন্ধং ১৩
বিশ্বং ১৪ শুভগন্ধকং ১৫ বিশ্বং
গন্ধং ১৬ গন্ধরসং ১৭ ব্রণারিঃ
১৮ ৷ অস্য গুণাঃ ৷ বোলঞ্চ কটু
তিক্তোক্ষং ক্ষামং রক্তদোষনুৎ ৷ কফ পিত্তাম্যান্হস্তি প্রাদ্ধাদি রক্তাপহং ৷৷ ইতি রাজ্বাদি রক্তাপহং ৷৷

বোলঃ পু॰ রসগন্ধঃ। ইত্যমরঃ॥ বোলকঃ পু॰ লেখকঃ। শব্দরত্বাবলী॥

বোলাহঃ পু॰ অশ্ববিশেষঃ।
যথা। বোলাহ স্তুষ মেব স্যাৎ
পাণ্ডুকেশর বালধিঃ। ইতি হেমচন্দ্রঃ।।

বোহিখ ক্লী যানপাত্র । যা-হাজ ইতি ভাষা । ইতি হেম-চন্দ্রঃ ।।

বৌদ্ধ ক্লী বৃদ্ধকৃতনিরীশ্বর-শাস্ত্রণ। তৎ সর্বৈঃ শাস্ত্রকারেঃ খণ্ডিত অতএবাগ্রাহ্নণ। জিন-ধর্মঃ। যথা। ততো বৃহস্পতিঃ

শক্ত মকরোদ্বলদর্গিত । গ্রহ-শাস্তি বিধানেন পৌষ্টিকেন চ কৰ্মণা ৷৷ গড়াথ মোহযামাস রজি পুতান বৃহস্পতিঃ। জিন-ধর্মণ সমাস্থায় বেদবাহৃণ স বে-पविष् ॥ त्वप्रविश शति <u>जुक</u>ी শ্চকার ধিষণাধিপঃ। বেদবা-স্থান্ পরিজ্ঞায হেতুবাদ সমন্ধি-তান্।৷ জয়ান শক্ৰো বজুেণ সৰ্ব ধৰ্মবহিদ্তান্। ইতি মাৎস্যে সোমবংশানুকীর্ত্তনং নাম ২৪: ञशायः ॥ तूक्तमप्रक्षिनि वि ॥ क्षेष्ठ् वा॰ मिवश्विमानमञ्जः। তৎপৰ্য্যায়ঃ। স্বাহা ২ এৌষট্ ৩ ব্যট্৪ স্বধা ৫। ইত্যমরঃ ॥ এতে পঞ্চ শব্দা দেবহবিৰ্দানে বহ্নিমুখাহতে বৰ্ত্তন্তে। দেবাৰ श्विरया मानः प्रवश्विमानः। তত্র দেবা ইন্সাদয়ঃ অত্ত পি-তরো দেবতা ইতি স্মৃতে স্তেপি দেবাঃ হবিদান ইত্যনেন এতে মন্ত্ৰ। ইতি সূচিত । অমন্ত্ৰত্বে স্বাহাযেব হবিভূজি মিতি রষুঃ ৷ স্বাহাব্যয়ণ মন্ত্ৰভেদে ব্ৰিষাণ স্বা-হাগ্নিষোষিতীতি কোষান্তর । স্বাহা দন্ত্যাদি। গ্রৌষট্ তাল-वािष मूर्कना मधाः। वोष हे वष है

শ্বৰ মূৰ্দ্ধন্য মধ্য । স্বধা দন্ত্যা-দি। ইন্দ্ৰায় স্বাহা ইত্যাদি প্ৰ-যোগঃ। ইতি ভরতঃ ॥

ষ্য•শকঃ পু॰ পর্বতঃ। ইতিত্রি-কাণ্ডশেষঃ।।

ব্যাপকঃ পুশ ধূর্ত্তঃ। ইতি হেন-চন্দ্রঃ॥

ব্যাপতঃ ত্রি প্রতারিতঃ 1 ইতি ত্রিকাপ্তশেষঃ ৷৷

ব্যক্তঃ ত্রি প্রাক্তঃ। ইত্যমরঃ।।
ক্ষাটঃ। ইতি মেদিনী ॥ বিষ্ণঃ।
ঘথা। ব্যক্তো বাষু রধোক্ষজঃ।
ইতি তস্য সহসুনামন্তোত্রং।।
ব্যক্তদৃষ্টার্থঃ পুণ সাক্ষী। তৎপর্যায়ঃ। প্রত্যক্ষী ২। ইতি
ত্রিকাপ্তশেষঃ।।

ব্যক্তৰাপঃ পুণ বিষ্ণুঃ । যথা । ।।
অদৃশ্যো ব্যক্তৰাপশ্চ সহসুজিদনস্তজিৎ।ইতি তস্য সহসুনাদস্তভাৱে ।। শপ্টৰাপযুক্তে ত্রি।।
ব্যক্তিঃ স্ত্রী পৃথগাত্মিক।।ইত্যনরঃ।।জনঃ।ইতি হেষচক্রঃ।।
স্পাইতা চ ।।

ব্যঞঃ তি ব্যাসক্তং । আঙ্গলঃ ।
ইত্যমরঃ । বিক্ষুঃ । যথা । প্রপ্রহো নিগ্রহো ব্যপ্রো নৈকশ্কো গদাগ্রজঃ । ইতি তম্য সহ-

সুনামস্ভোত্রণ 11 राषः पुः एकः॥शैनाषः। ইতি মেদিনী ॥ মুখরোগবিশে-ষঃ। তস্য লকণ যথা। ক্রোধা-যাস প্রস্থপিতো বাষুঃ পিত্তেন সংযুতঃ। মুখমাগম্য সহসা মণ্ড-ল॰ বিসৃজত্যতঃ ॥ নীরুজণ ত-নুক শ্যাব মুখে ব্যঙ্গ তমা-দিশেৎ। ইতি মাধবকরঃ।। #।। তস্য চিকিৎসা। বটাঙ্কুরা মসূ-রাশ্চ প্রলেপাদ্যঙ্গ নাশনঃ। ব্যক্তে মঞ্জিপ্তয়া লেপঃ প্রশস্তো মধ্যুক্তয়া ৷৷ অথবা লেপনং শ-স্ত শশ্সা রুধিরেণ চ। জাতী ফলস্য লেপস্ত হরেদ্বাঙ্গঞ্চ নী-লিকা ।। বটস্য পাণ্ডুপত্রাণি মা-वठी त्रक्रान्मनः। जर्छः कानी-ষক লোধু এভি র্লেপ প্রযো-জ্ঞবেৎ ॥ ইতি ভাবপ্রকাশঃ॥ ব্যঙ্গঃ ত্রি ব্যঞ্জনযা বোধ্যোহর্থঃ ৷ ৰথা ৷ বাচ্যোৰ্থোভিধৰা বো-ধ্যে। লক্ষ্যে। লক্ষণয়া মতঃ। ব্য-স্থো ব্যঞ্জনযা তাঃ সুগ স্থিসুঃ শব্দস্য শক্তয়ঃ।। ইতি সাহিত্য-मर्भद्ध २ शतित्रक्रमः ॥

ব্যচ শি ব্যাজে॥ সম্বন্ধে।

কবিকল্পক্রমঃ ।। ব্যাজ শ্ছলঃ ।

ব্যঞ্জনা

শ বিচতি সত॰ খলঃ। ছলযতি। ইত্যৰ্থঃ। অবিচীৎ বিব্যাচ। ইতি দুৰ্গাদাসঃ।।

ব্যজঃ পুং ৰাজনং। বিপূৰ্ৰ অজ ধাতো রল্ প্রত্যযেন নিষ্ণান্ধঃ।। वाजन॰ क्री ठानवृद्धकः। शाथा ইতি ভাষা । ইত্যমরঃ ॥ অস্য সামান্যগুণঃ। মূচ্ছা দাহ তৃষ্ণা ষর্মশ্রম নাশিত্রণ ।৷ তালব্যজন গুণঃ। ত্রিদোষ শমনত্বণ। লঘুত্বঞ্চ 11 व॰ भवाজन श्वनः। बक्षप्रः। উক্তত্বণ। বাযু পিত্ত কারিত্বঞ্চ ॥ বেত্র বস্ত্র মযূরপুচ্ছ ব্যজন গুণঃ । जित्नायनानिषः ॥ वानवाजन গুণঃ। তেজস্করত্ব। মক্ষিকাদি নিবারকত্বঞ্চ। ইতিরাজবন্ধভঃ॥ ব্যঞ্জকঃ পু॰ অভিনযঃ। ইত্য-মরঃ ৷৷ দ্বে হৃদাত ক্রোধাদি ভা-বাভিব্যঞ্জকে। ব্যনক্তীতি ব্য-ঞ্জকঃ। অনু ধ ঞি গতি মুক্ষণে পকঃ। আঙ্গিক সান্ত্ৰিক বাচিকা-হাৰ্য্য ভেদাদ্যঞ্জক শুচতুৰিধঃ। অভিমুখ নীয়তে অর্থো ংনেন ইতি অভিনযঃ৷ নীঞ প্রাপণে অন্। হস্তাদিভিঃ শস্ত্রঘাতাদি সূচন মভিনয়: । ঘটাদ্যাকার সূচক করাদি স স্থান মভিনযঃ ইত্যন্যেপি। ইতি ভরতঃ ।। ব্য-ঞ্জনষা প্রতিপাদকঃ । ইতি সা-হিত্যদর্পণঃ ।।

ব্যঞ্জন॰ ক্লী সূপ শাকাদি। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ তৎপর্য্যায়ঃ । তেমন॰ ২ নিষ্ঠান॰ ৩ । ইত্য-মরঃ ॥ অস্য গুণাঃ। ব্যঞ্জন॰ শাক মৎস্যাখ্য॰ হাদ্যণ বৃষ্যঞ্চ

। জব্যেণ যেন যেনেহ ব্যঞ্জন মৎস্য মাণ্সযোগ ।। ত-मा जमा जरवारकाजम् धन प्ता-বৈ বিভাবযেৎ ॥ ইতি রাজ-বলভঃ ৷৷ ব্যঞ্জনবিশেষগুণাঃ ভ-ত্তৎ শব্দে একব্যাঃ ॥ 🗰 ॥ विङ्गः ॥ श्राकः ॥ **घ**वरावः ॥ मिन°। इंछि त्यमिनी।। स्त्री पू॰-সযো রশুদ্ধদেশঃ। স তু উপস্থঃ । অদ্ধনাত্রকং। সতু ককারাদি ককারান্তবর্ণঃ। ইতি ধরণিঃ।। बाधना जी भक्तगावृज्जितिस्य । তম্যা লক্ষণ যথা। বিব্ৰতা স্বভিধাদ্যাসু যয়াৰ্থো বোধ্যতে পরঃ ৷ সা বৃত্তি ব্যঞ্জনা নাম শ-जगार्थानिकमा ह ॥ अस युक्ति কর্মণাণ বিরম্য ব্যাপারাভাব ইতি নযেনাভিষা লক্ষণা তাৎ-পর্যাখ্যাসু তিসৃষু বৃতিষু স্ব॰ স্ব

মথ বোধযিত্বা উপক্ষীণাসু যযা-ন্যো হর্থো বোধ্যতে সা শব্দস্যা-র্থস্য প্রকৃতি প্রত্যযাদেশ্চ বৃত্তি ৰ্ব্যঞ্জন ধনন গমন প্ৰত্যায়নাদি वाशक्तभ विषय। वाक्षन। नाम। ভত্ৰ অভিধা লক্ষণা মূলা শব্দস্য ব্যঞ্জনা দ্বিধা।। #।। অভিধামূ-ना गार । অনেকার্থস্য শব্দস্য সংযোগাদ্যৈ নিযন্ত্রিতে। একত্র।-(र्थ श्नाभी (र्जु र्वाक्षन। माजि-शाञ्चया।। আদি শকাদিপ্রযো-গাদযঃ। উক্তণহি। সংযোগো বি-প্রযোগশ্চ সাহচর্য্য বিবোধিতা া অর্থঃ প্রকর্ণ লিঙ্গণ শব্দস্যা-ন্যস্য সন্নিধিঃ !৷ সামর্থ্য মৌচি-তী দেশঃ কালো ব্যক্তিঃ স্বরাদ-यः। শব्मार्थम्यानयटाष्ट्रपा वित्निय স্মৃতি হেতবঃ।। ইতি। সশখ চ-ক্রো হরি রিত্যত্র শঙ্খ চক্র সংযো-গেন হরি শব্দো বিষ্ণু মেবাভি-ধত্তে। অশুখ্যচক্রো হরি রিতি তদ্বিষোগেন তমেব। ভীমার্জু না-বিতি অজুনঃ পার্থঃ। কর্ণার্জুনা বিতি কর্ণঃ সূতপুত্রঃ। স্থাণু বন্দে ভবচ্ছিদে ইতি স্থাণুঃ শিবঃ। সর্ব॰ জানাতি দেব ইতি দেবো ভবান্ **া স্পিতে৷ মকরধজঃ ইতি মকর-**

ধজঃ কামঃ। দেবঃ পুরারি রিভি পুরারিঃ শিবঃ। মধুনামতঃ পিক ত মধু বসস্তঃ। পাতৃবো দ্বি-তা মুখ মিতি মুখ সা শুখা । ভা-তি গগনে চক্রঃ ইতি চক্রঃ শশী। নিশি চিত্রভানু রিতি চিত্রভানু বহিঃ। ভাতি রুণাঙ্গ মিতি নপু॰-সক ব্যক্ত্যা রথাঙ্গ চক্রণ। স্বরস্ত বেদএৰ বিশেষ প্ৰতীতি ক্লন্ন কা-ব্য ইতি তস্য বিষয়ে নোদাহ্বত । ইদঞ্চ কে ২প্যসহমানা আহঃ স্বরোপি কাঞ্চাদি ৰূপঃ কাব্যে বিশেষ প্রতীতি ক্লদেব । উদা-लामि कारणाणि मूरनः भार्ठाक **िम्या मृज्या**ज्ञानि ज्ञानित्य थ-তীতি ক্লদেবেতি। এতদ্বিষয়ে উ-দাহরণ মুচিত মেব ইতি তন্ন ত-থা হি স্বরাঃ কাক্ষাদ্য উদাত্তাদ-ষো বা ব্যঙ্গ্যৰূপ মেব বিশেষণ প্রত্যায়যন্তি ন খলু প্রক্রতোক্ত गत्नकार्थ नक्टमाकार्थ नियञ्जन ৰূপণ বিশেষণ। কিঞ্চ যদি যত্ৰ ক্ব-চিদনেকার্থ শব্দানা প্রকরণাদি নিয়মাভাবাদনিযন্ত্রিতবো রপ্য-ৰ্থাে রনুৰূপ স্বর বশেনৈকত্র নি-যমন॰ বাচ্য॰ তদা তথাবিধ স্থলে লেষানদীকার প্রসঙ্গং ন চ তথা

অছএকাহুঃ শ্লেম নি কপশ প্রস্তাবে कारा माहर्भ सद्दा म शनाएक है कि চনা ইত্যলমপ্তজীকানাংমান্য ना दायात्मम् करे क निक्तर १। णाकि अकारक अंत्रमां छनी-कारमे रहामि क्योमिनिः स नामीना क्यम क्यांत्रकामाका त्रकृत अत त्यकत्मिमत्यं श्रेजिश्यो নিৰন্তিতে যা শব্দস্যান্যাৰ বৃদ্ধি হেতুঃ শক্তিঃ সা অভিধাসূলা-ব্যঞ্জনা যথা সম তাত পাদানা মহাপাত্ৰ চতুৰ্দ্দশভাষা বিলাসি-নী ভুজঙ্গ মহাকবীশ্বর এচজ্র শেখর সান্ধি বিগ্রাহিকাণাণ। দুর্গাঃ লজ্মিত বিশ্বছো মনসিজ॰ সংমী-वय (अक्रम) (अ) पा ज ज करता পুহীত গরিমা বিশ্বগৃতো ভোগি-ভিঃ। নক্ষত্রেশ ক্তেক্ষণো গিরি **श्रद्धो गाण कि कि शत्रयन गामा**-ক্ৰম বিভূতি ভূবিত তম্ রাজ্যু-स्वत्रवः॥ वर्वः अक्दलस्वि धरा छैर बाउनका छमान यशासकी जवनाज जानूराव न्तर তিৰূপে ২থে নিয়ন্তিতে কাঞ্চন-क्षिञ्चला २८४। (वा-

্ মূল। মাহ। লক্ণোখাস্যতে ৰস্য

क्ररु छ अद्योजन । यथा अ क्रांगाद्ध मा माहाक्षना वक्षा-ध्या ॥ त्रश्रामा स्वाय हैजारती জ লম্মাদ্যৰ্থ বোধনাদভিগাযাণ বিৰুতাযা তেটাদ্যৰ্থ বোধনাক লকণাৰা বিরতায়া স্বয় শীতত্ব পাক্সস্থাদ্যতিশ্যাদি ৰোগতে मा वक्षाम्वा उद्धना ॥ सा এবং শাকী ব্যঞ্জনা মুক্ত্ৰা আ-থী • বাঞ্চনা মাহ। বক্তৃ বোধবা বাক্যানা মন্য সমিধি বাচ্যযোগ ত্রেপ্তাব কাল দেশানা কাকো **ट्या** मिक्ना ह ॥ देवनिकाम-ন্য বর্ণাং যা বোধবেৎ সার্থ সম্ভ-ব। ব্যঞ্জনা ইতি সম্বয়তে। তত্ৰ বক্তৃবাক্য প্রস্তাব দেশ কাল বৈ-निरको यका क्या कारना मधुः ঙ্গপিত এৰ চ পুশাধৰা ধীরা বহ-স্তি রতিখেদহরাঃ সমীরাঃ। কে-नी वनीय मिन रखन जक मक्ष দূরে পতিঃ কথৰ কি॰ করণীয় ম দা ॥ অৱ এত দেশ প্রতি শী-ক্তু প্রছম কাবুক স্তুবা প্রেব্যতা মিভি স্থী প্রভি ক্যাচিৎ দ্যো-ण्डा ।। का। दाक्या देवनित्या ा निस्टमयहूर्ण्डम्मनः छन-তট নির্মুফরাগো হধরো নেত্রে

দূর মনঞ্জনে পুলকিত। তথী ত-दिय छन्। भियावामिनि मृछि বান্ধব জনস্যাজ্ঞাত পীডাগনে বাপীণ স্নাতু মিতো গতাসি ন **भून उना। धरमा। छिक॰ ॥ अ**ज তদন্তিক মেব গতাসীতি বিপ-রীত লক্ষণয়া লক্ষ্যু তস্য চ রন্ত মিতি ব্যক্তঃ প্রতিপাদ্য দূতী বৈ-শিক্টাছোগতে 🛚 🗱 শ অন্য স-নিধি বৈশিক্টো যথা। উঅ নি-চ্চল নিশ্বন্দাভিসিনী পত্তত্তি রে-रहे बनाजा। निमान मत्राज छ।-অণ পরিট্ঠিআ সংখ সুত্তির ৷৷ অত্ৰ বলাকাষা নিষ্পন্দত্ত্বেন কি শ্বস্তত্ব তেনাস্য দেশস্য বিজনত্ব মতঃ সঙ্কেতস্থান মেতদিতি ক্যা-পি সন্নিহিত প্রক্রম কামুক প্র ত্যচ্যতে। অত্রৈব স্থান নির্জনস্ব ৰূপ ব্যক্ষাৰ্থ বৈশিষ্ট্য প্ৰয়োজ-नशा जिमके धनि शै दितः कात्र রিত্যভিধীষতে। ইত্যুক্ত প্রকা-রাযাঃ কাকো ভেঁদা আকারাদি-ভোগ জ্ঞাতব্যাঃ ম 🏶 মা এতট্বৈ-শিষ্ট্যে যথা। গুরুশরতগ্রত্থা ব-ত দূরতর দেশ মুদ্যতো গন্ত । অলিঙ্গল কোকিল ললিতে নে-याजि मृथि मूद्रिज मगर्य रामी।।

পত্ৰ নেব্যতীতাপি ভৰ্হি এষা-ত্যেব ইতি কাৰা ব্যজ্যতে ॥ 🛊 ॥ চেষ্টাবৈশিক্ষ্যে অর্থা া সক্ষত-কাল মনস বিটি জ্ঞাত্মা বিদ্যায়া ৷ হসমেত্রাপিতাকৃত লীলাপদ্দ निभी लिए।। चल नेका महरू काल ३७ भग निगीलनामि (ठ-ষ্টীয়া কথাচিৎ দ্যোত্যতে। এবং वक्तामीना॰ बाख नगलाना॰ देव-निक्छा दाक्षरा॰ ॥ **॥** किनि-ধ্যাদি ৰ মৰ্থানা প্ৰত্যেক ত্ৰি-বিধা মতা। অৰ্থানাং বাচ্য লক্ষ্য ব্যস্যাহ্বেন ত্ৰিৰূপত্যা সৰ্বা অ-প্যন স্তরোক্তা ব্যঞ্জনা স্ত্রিবিখাঃ। তত্ৰ বাচ্যাৰ্থস্য ব্যঞ্জনা যথা। কা-ला यद् तिजामि ॥ नकार्थमा यथा। निःश्यिक्युं छिन्सम मिछा-मि॥ राजार्थमा यथा। उञ्जिन-कन रेजामि ॥ 🛊॥ श्रहान अ-ত্যযাদি ব্যঞ্জনম্ভ প্রপক্ষবিক্ততে । শব্দবোধ্যে। বানজার্থঃ শব্দো ২পার্থ স্তর শ্রম্য। একসা বাঞ্চ-কত্বে তদন্যস্য সহকারিত। ।। य-তঃ শব্দো ব্যঞ্জকত্বে ২থান্তর ম-পেক্ষ্যতে। অর্থোপি শব্দ তদে-কর্মা বাঞ্জকত্ত্ব খন্যস্য সহকারি-

थानि ज्यमाधि বিধে মতঃ ৷ শব্দোপি বাচক उपनगरक राजक उथा ॥ य-ভিয়োপাধিকো বাচকঃ। লক-ণোপাধিকে। লক্ষকঃ । ব্যঞ্জ-नाशाधिक। वाक्षकः ॥ किष् তাৎপর্য্যাখ্যাণ বৃত্তিমাহুঃ পদা-র্থাম্বয় বোধনে। তাৎপর্য্যার্থ্যণ ভদর্থঞ্চ বাক্যু তদ্বোধক্য পরে ৷ অভিধায়া একৈক পদাৰ্থ বো-ধন বিরমাৎ বাক্যার্থরূপস্য পদাশ্বস্য বোষিকা তাৎপৰ্য্যা নাম বৃত্তি স্তদর্থশ্চ তাৎপর্যা-র্থ স্তম্বোধকক্ষ বাক্য মিত্যভি-হিতাম্ববাদিনা । বত । ইতি সাহিত্যদৰ্শণে বাক্যস্বৰূপনিৰ-পণো নাম দ্বিতীয়ঃ পরিচ্ছেদঃ।। ব্যভয়কঃ পু॰ এরগুঃ। ইত্যমরঃ॥ ব্যতিকরঃ পু• ব্যসন• ৷৷ ব্যতি-मकः। ইতি মেদিনী।। ব্যতিক্রমঃ পুং ক্রমবিপর্য্যযঃ। ষ্থা। সৰ্বত্ৰ প্ৰানুখো দাতা গ্ৰ-্ হীতা চ উদগ্নখঃ। ত্রষ এব বিধি र्मात्न विवादक व वाण्डिक्यः ॥ रेजादारज्य ।।

ব্যতিরিক্তঃ ত্রি ব্যতিরেকবিশিষ্টঃ

। ভিন্ন:। বি অতি পূৰ্ব রিচধা-

তাঃ ক্ত প্রত্যাবেন নিশ্বয়ঃ ।
ব্যতিরেকঃ পুং বিনা ৷ অভাবঃ
। যথা ৷ যদ্যতিরেক জ্ঞানণ যদুৎপত্তি প্রতিবন্ধকণ তৎ তমিশ্চর সাধ্যণ ৷ ইতি পরামর্শগ্রন্থঃ
৷৷ অলঙ্কারবিশেষঃ ৷ মথা ৷ ব্যতিরেকো বিশেষশ্চেদৃপমানোপ্রেয্বয়ঃ ৷ শৈলা ইবোয়তাঃ
সম্ভ কিন্তু প্রকৃতি কোমলাঃ ৷৷
ইতি চন্দ্রালোকঃ ৷৷

ব্যতিসকঃ পু॰ পরক্ষারমেলন॰। বি অতি সং পূর্ব গমধাতো র্ড প্রত্যায়েন নিশামং॥

ব্যতিহারঃ পু॰ বিনিম্যঃ। যথা । পরিদান॰ বিনিম্যো নৈম্যেঃ পরিবর্ত্তন॰। ব্যতিহারঃ পরাব-র্ত্তো বৈমেযো বিম্যো ২পি চ।। ইতি হেমচন্ত্রঃ।।

ব্যতীতঃ ত্রি অভীতঃ। গতঃ।

যথা। অর্দ্ধরাত্রে ব্যতীতে তু

সংক্রান্তি র্যদহ তবেৎ। পূর্বে

রতাদিকং কর্যুঃ পরেদুয়ঃ স্নান
দানযোঃ।। ইতি ভিথিতত্ত্বে
ভীমপরাক্রমীয়ং।।

ব্যতীপাতঃ পু॰ মহোৎপাতঃ।। অপষানং। ইতি মেদিনী।। বি-কম্ভাদি সপ্তবিশাতি যোগাস্ত-

ৰ্মত সপ্তদেশমে।গঃ। তত্ত্ৰ সৰ্ব-कर्मा वर्जन वर्था। निज्ञभा जित-সং বিষ্টি॰ ব্যতীপাতঞ্চ বৈধৃতিণ । किल यात्रि चटेंच ही न॰ পा-পাছ মলি বর্জযেৎ ৷৷ পরিষ্স্য ত্যজেদর্শ্বণ শুভকর্ম ততঃ পরণ। গও ব্যাঘাতমোঃ ষট্চ নব হর্ষণ বজুৰোঃ ৷৷ বৈষৃতি ব্যতীপাতে চ সমন্ত পরিবর্জয়েও। #। অ-স্যপ্রতিপ্রস্থ মাহ ভীমপরাক্ত-মে। ন বিশ্বভো নবা পঞো ন ব্যতীপাত বৈধৃতী। চন্দ্র তারা বলে প্রাপ্তে দোষা গচ্ছন্তাসং-মুখাঃ ৷৷ নবন্যসারকো বিষ্টিঃ শনৈশ্চর দিন তথা। ব্যতীপা-তো ন দুষ্যেচ্চ যস্যাৰ্কো দক্ষি-ণে স্থিতঃ ।। যদি বিষ্টি ব্যতীপা-তৌ দিন॰ বাপ্যশুভ॰ ভবেৎ। হন্যতে ২মৃত্যোগেন ভাস্করেণ ভমোষ্থা ৷৷ ইতি জ্যোভিস্তত্ত্বণ ११ 🐠 ।। তত্ত জाত कवः। कटि। द्र-বাৰ্যঃ পিশুন সভাবো গদাতু-রো মাতৃহিতে মনুষ্যঃ। পরস্য কাৰ্য্যে ক্বত পক্ষপাতো ৰস্য প্ৰ-সূতৌ ব্যতিপাত যোগঃ॥ ইতি 🏻 কোষীপ্রদীপঃ॥ 🗷 ॥ পারিভা-क्रायिकत्यागितित्यसः। यथा वृश्-

মনুং। শ্রবণাশি ধনিপ্রার্জানাগদৈবত মন্তবেশ। মন্তবার রবিবারেণ ব্যতীপাতঃ সাউচ্চতে।।
তর গঙ্গামান ফলং মুখা। ব্রহ্মা
তর গঙ্গামান ফলং মুখা। ব্রহ্মা
ত্র গঙ্গামান ফলং মুখা। ব্রহ্মা
ত্র জাহ্লব্যাণ সলকোটীঃ সমুদ্ধা
রেণ। ইতি প্রায়ন্দিত্তকং।।
ব্যতীহার পুণ পরীবর্ত্তঃ। ইতি
জ্যাধরঃ।। পরম্পার মেকজাতীয ক্রিয়া করণং। যথা কেশাকেশি। দঙাদিখে। ইত্যাদি। ইতি
ব্যাকরণং।।

ব্যত্যয়ঃ পু॰ ক্তিক্রনঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। ব্যত্যাসঃ ২ বিপর্য্যাসঃ ওবিপর্য্যয়ঃ ৪। ইত্যমরঃ।।
ব্যত্যাসঃ পু৽ বিপর্যায়ঃ।
মরঃ।।

वाथ व म ७ मृथ्य ।। हाट्या।

जित्र । इचि किविक्यकानः।। मृश्यान् क्ष्यानः

च मृथ्यान् क्ष्यः। हालः क्ष्यानः

। व वाथ। म वाथवितः। ७ काथ
त्व लाकः मृथ्य मन् जर्रावः।

क्ष्याद्ध विद्धावि (व्यार्थः। क्रिक्

हिंदु मृथ्य जग हलनस्य। विवि

शक्ति। जत्य हलनः जमहलनस्य।

। मृथ्य जग हलनः इिंदि

शिविष मुध्य महनाम गृष्-পাদন মিতি গোবিশভটা । ইভি দুর্মাদাসঃ।। नायकः वि गायाकाती। यथा। अवूर्णामः व्यथक ख म्यामार्ग्ण-श्रक्षणः। देखि (द्यारकः।। ব্যথা ত্রী দুঃখণ। ইত্যমরঃ।। ব্যথিতঃ ত্রি পীডিতঃ। দুঃখিতঃ । यथा। ७७: अवाथित्। बार्ग मुश्जुः अञ्च मृतवः। प्रतिजः क-ন্যকাগার প্রাপ্তো ২ডাকীৎ यमृषर ।। ইতি औछ। गर्रा বাণযুদ্ধে ৬২ অধ্যায়ঃ।। ব্যধ ঔ য তাডে। ইতি কবিকন্ধ-क्रमः॥ य विश्वाि नजु नृतः। ও অব্যাৎসীৎ। কন্চিত্ৰ দি-ভূ তদ্যানিকারীভূত যকারস্য बार्ध र्वकाता वर्गाः अनाव जु मखा रें छि मश्रामः मनि विवाद-जार। रेडि मूर्गामामः॥ राधः पू॰ रिषः। इजिन्दः॥ ः। यथा । राशास अधिकायः गास्कीता-জ্যা ভারব গুণঃ ৷ ইতি ত্রিক। WCANE IF काकः भू॰ जनगः। उद्भग्रामः। मुन्दा र निमयः ७ कम्ब ह क

প্রথা ইত্যমরঃ 🗓 ব্যপ ক কৰে। ইতি কবিকল্পজ্ঞঃ ॥ অख्यामायूकः। क गाणम-ুতি। ইতি দুর্গাদাসঃ।। वाशातमः श्रुः कशहः। इंछि হেমচন্দ্রঃ।। নাম। ইতি ত্রিকা-**७८णयः ॥ वाकावित्मसः। स्था।** ব্যাজেনাক্সাভিলাসোক্তি ব্যপ দেশ ইতীৰ্যাতে। ইত্যুজ্জুলনী-लगंगिः ॥ বাপাক্তিঃ স্ত্রী অগহ্নবঃ। অস্বী-কারঃ। বি অশ আঙ পূর্ব রুধা-তোঃ ক্তি প্রতাযেন নিষ্পন্ন।।। ব্যভিচারঃ পু॰ কদাচারঃ।ভু-ফীচারঃ। যথা। ব্যভিচারাত্ত্ ভর্তুঃ দ্রী লোকে প্রাপ্নোতি নি-माजाः। मृंगानरगिनः आद्या-তি পাগরোগৈশ্চ পীডাতে ॥ है जि मानत्व ७ व्यक्षायः ॥ 🗱 ॥ किंचिविट नेयः। छमा नक्षा । সাধ্যতাবচ্ছেদকাবচ্ছিম প্রতি-**ৰোগিভাকাভাববদৃত্তিম্ব** হি राष्ट्रितः । ইতি राधिकत्रन ४-স্মাৰ্যছিষাভাব চিন্তামশিঃ।। স ত্রিবিধঃ ৷ সাধারণঃ ১ অসাধা-রণঃ ই অনুসমস্থারী ৩। তত্র विशक्तृ खिष्ण गांधात्मष्ण। गर्ब

সপক্ষব্যাবৃত্তত্ব মসাধারণত্ব । ব্যাপ্তি এছানুকৃলৈকধর্ম্মাপসং-হারাভাবোযত্ত সন্ধেত্বভিমতো হনুপসংহার্যঃ । ইতি সব্যভি-চার চিন্তামণিঃ ॥

ব্যভিচারি ক্লী চতুন্ত্রিশৎপ্রকার শৃকারভাববিশেষঃ। তামথা। बिर्दिनः > शाबिः २ महा ७ অনুষা ৪ মদঃ ৫ শ্রমঃ ৬ আল-मा १ रेनना ৮ हिन्छ। २ स्वाहः 🍅 শৃতিঃ ঠৈ ধৃতিঃ ১২ ব্রীজা ১৩ চপলত। ১৪ হর্ষঃ ১৫ আ-বেগঃ ১৬ জড়তা ১৭ গর্বঃ ১৮ বিষাদঃ ১৯ ঔৎশুক্য ২০ নি-জা ২১ অপসারঃ ২২ সৃপ্তঃ ২৩ বিৰোধঃ ২৪ অমৰ্যঃ ২৫ অবহি-খঃ ২৬ উগ্ৰহা ২৭ মতিঃ ২৮ উপলম্ভঃ ২৯ ব্যাধিঃ ৩০ ট্রমা দঃ ৩১ মরণ ৩২ ত্রাসঃ ৩৩ ৰিতৰ্কঃ ৩৪। ইতি হেসচন্দ্ৰঃ।। ব্যভিচারিগী স্ত্রী পরপুরুষগানি-নী। ৰথা। হৃতাধিকারা স্বলি-না পিওমাত্তোপসেবিনী াপ-্ রিভূতা মধ্যশন্যা বাসমেন্ত্র-ভিচারিণী ।। লোমঃ শৌচ দ-নে ভাষা গন্ধাক গুড়াশ্য त्र । शादकः गर्वछकिष व्यशा

বৈ বোৰিছো হতঃ ॥ ইউ তু मामानाविक्य ।। वाजिन्द्रान मृत्यो एकि शंदर्भ जात्का विदी-বতে। গৰ্ভ ভত্ৰধে জাসা- তথা মহতি পাতকে।। ইতি গাক্তড ৯৫ অধ্যাৰঃ ।। গ্ৰা তস্যাঃ পরি-ত্যাগাদি यथा। হারীতঃ। গর্ভি-नी गरधावर्गाः नियमुक्गामिनीः পাপ ব্যসনাসক্তৰ ধনধান্য ক্ৰম कद्री॰ वर्क्डायर। यमः। सक्त्र-भ-গাহিষা নারী তদ্যা জ্ঞাগো বি-ধীষতে। ৰ চৈব জীৰখঃ কাৰ্ষ্যে ন চৈবাঙ্গবিষোজনণা। বৃহস্পতিঃ ৷ হীনবৰ্ণোপভুক্তা যা ত্যাজ্যা ব-খ্যাপি বা ভবেৎ। বিশেষযতি মিতাক্রাযা^ত স্মৃতিঃ। ত্রা**দ্ধন** ক-ত্রিষ বিশাণ ভার্য্যাঃ শুদ্রেণ সঙ্গ-তাঃ। অপ্রজা স্তা বিশুদ্ধান্তি প্রা-ৰশ্চিতেন নেতরাঃ।। এতৎ ব-नाएकात दिवर । रेक्नुबार्ख्य ।। 🛊 ।। তস্যাহ পুৰাকৰ্মাৰি নিক্ষ-লানি বনাৰধিকারিত্বক বর্ণা। হরিব শীষ পুথাকরতোপাখা-न । मरमायकाम भूगानि मूक তানাপ্যক্ষতি ৷ নিজ্ঞান্যস-তীনা হি পুণাকানি তথা স্তত্ত ा अभूजा भरन- छर्ड

शानवजी बाकिया। मगा९ कर्शिक क्रूट्स मन्ग बर्ह्स है। कर्जूः नवन शान-यक्षी नानाशामिनी। ইতি हाव-

ব্যক্তিচারী তি ব্যক্তিচারবিশিক্টঃ

বৈ অভি পূর্ব চরম্বাতো র্ণিন্
প্রভ্যমেন নিশালঃ ।।

বাম ত্ক গতৌ ।। ত্যাগে । ইতি
কবিকলজনঃ ।। ব্যক্তি । ইতি
দুর্গাদাসঃ ।।

ব্যৰ এ গতৌ । ইভি কবিকন্ধ-ক্ৰমং ॥ এ ব্যবতি ব্যবতে। ইভি কুৰ্গাদাসং ॥

वास क नूमि। ইতি कबिकन्न-क्रमः। অভকাদিযুক্তঃ। क वा-यस्ति। नूमि প্রেরণে। ইতি मू-র্গাদাসঃ।।

ব্যবং ক্লী লগাৎ বাদশকানং।
ব্যবং ক্লী।লগ্নং বনং ভ্ৰাতৃ বন্ধু পুত্ৰ
শত্ৰ কলতকান। সরণং ধর্ম কাব্যায় ব্যবা বাদশ রাশয়ং।।
ইতি জ্যোতিতত্ত্বং।।

ব্যয়ঃ পু অর্থস্যাপগ্যঃ। বিত্ত-সমূৎসর্গঃ। ধরচ ইতি পারস্য-ভাষা। ইতি শব্দরত্বাবলী।। ব্যমিতঃ ত্রি: ক্রতব্যঃ। ব্য भक्तापिछ श्रेष्ठाद्यन गुक्याद्याः क श्रेष्ठाद्यन ह निष्पन्नः ॥ रायी जि रायमुकः। नथा। ज-रिषः পরিমিত মধিকবামিনः कन माञ्जीङक्रद्ध । कीशाक्ष-नमिय शीनस्त्रन क्यनायाः ज-नीनायाः॥ रेज्युस्कृतेः॥ रार्थः जि निवर्षकः। তৎপर्यम-

য়থ তি নির্থক। তৎপর্ব্যা-যং। মোষ ২ বিকল ও । ইতি জটাধরং।।

পীর্ডার্য: । ইন্ড্যমরঃ ।। গতিবিপর্য্যয়ঃ ।। কামজাপরাখঃ । ইন্ডি ভট্টীকাবা
ভরতঃ ।। যথা । কৃত্যু নৈব মিজানাতি পরেণাপক্তেও কৃতিও ।
কৃত্যুঞ্চ সংখ্যরেদেভদস্ত্যক্ষান

ण ।। वानी त्वयु निवृद्ध। यः भर्यां छ क्रजनिक्यः। निण्याः वृज्ञिन् क्रजनिक्यः। निण्याः वृज्ञिन् क्रिक्षः भरताः
क्रिक्तः वृज्ञाः ज्याः व्याः व्याः
क्रिक्तः वृज्ञाः व्याः व्याः व्याः
क्रिक्तः वृज्ञाः ।। देवाः
व्यानगर्ज्ञाः । देवाः

रेकि र्वाव्यहा। उद्यक्ति वि ॥ वानीकः श्रु मात्रतः हेष्टि स मिनी ॥ **७९** श्रमायः । विकाः २ বট্প্ৰভঃ ৩ কামকেলিঃ ৪ বিদু-यकः द शीठितकानः ७ शीठिमकः া ভলিলঃ ৮ ছিদুরঃ ৯ বিটঃ ১০ । ইতি জিকাওপেৰ: ॥ वायकनम क्षी विद्यांगः। श्रीनः॥ অকসাগভরকরণ । বাকিকাট। ইতি ভাষা। যথা অবে বালে দীলাবতি মতিমতি ত্রাই সহি-ভাম দিপঞ্চ হাত্রিংশত্রিনবতি শতাকীদশ দশ ৷ শতোপেতা-নৈতানযুত বিযুতাণ শচাপি বদ নে যদি ব্যক্তে যুক্তি ব্যবক্ষন मार्गित जमना ॥ रेजि बीना-

वावकिकाः वि क्रुवायकन्नः। विद्यानिजः। शैनिजः॥ क्राक्तः स्राम क्री। यथा। अथ मक्तिज वादकिन्दाः क्राम मृद्धः वृजा-र्कः। कार्याः क्राम मृद्धः वृजा-र्वाः वाद्याः क्राम मृद्धः वृजा-वाक वाद्याः क्राम मृद्धः वृजा-वाक वाद्याः व्याक्रानकः मञ्ज-वाकिकाः वि जित्रः। यथा। विक्रिकः वादक्रिकः विद्याविकः। वातरक्षाः सः मानगृक्ति। ইতি ट्बाइसका। शृथकविका। वावधा औ वावधायः। इंडाबबः॥ ব্যবধান দী আক্রমন তৎ-প্র্যায়ঃ। তিরোধান १ ৩ অপবায়ণ ৪ ও অন্তর্কা পরিষামণ ৮ ख्गन॰ ना **इंडि (इन्ड्स**रेगा ব্যব্ধিঃ ১০ অথিখান ১১ भुभव्यावनी ॥ १००१ है। ব্যবধাষকঃ ত্রি ব্যবধানকর্তা। यथा। यर्ग कार्या यत्क्व नख-দশাবরা ঋষিকামাঃ মত্ত মুপা-সীর্মিতি বেদে কামিনা কর্ন্ত-দাবগতে স্তদ্যুপপত্যা ঋষি-शाभाताञ्जीता न रावशासकः । ইভি প্রায়ন্দিতবিবেকঃ । वाविधः पू॰ वावधानः। रेजिनस-त्रकायनी ॥ रादमायः ११ छेशकीविका । পেশা ইতি পারস্যভাষা। যথা । করেতি সাম নীতিত্তে বাব-সায মিত ভতঃ। কলে পুন ভ-त्मन महाकादिए मनिश क्रिकः

स हेडि हिट्डामटमटम र मित्र-

70

र्थना । बङ्ख्हना वावमायेन्छ का-ম শ্লাম্ট জনঃ স্থতঃ ছিতি চা ंकाणा चनुष्ठान । इंडि क्रव-मारि नेकार्य प्रमंबाद ११ नि-শ্রুর । বর্ণা। ব্যবসাযাত্মিকা ্বুদ্ধি"রেকেই স্বশ্নন্দন । বহু-শাৰা হুনন্তাশ্চ ৰুক্ষবো ২ব্য-বসাধিনা ।। ইতি ভগবদগীতা-बा॰ २ व्यशासः ॥ वावनायात्रि-क्वि। इंट् क्रेश्वताताधन वक-ণে কর্মধোপে ব্যবসাযাত্মিকা ংশরমেশ্বর ভক্তোৰ ক্রব॰ তরি-যাৰীতি নিশ্চযাত্মিকা **এ**কৈব 'এक मिटिश्वेयं वृक्षि जंवि । ज-ব্যবসাযিনা মীশ্বরারাধন বহি-মুখানা কামিনা কামনান-खामगडा खढानि कंर्यकन थ-শক্ষপদাদি প্রকার তেদাবহুশা-খাশ্চ বুদ্ধয়ে। ভবস্তি। ইতি ত-कीकांगा वामी॥ विकृ । क्था । ব্যবসাধো ব্যবস্থানঃ সন্থানঃ श्वानतमा अवः। इंडि छमा मुङ् नुनागट्डावः॥ "

ব্যবসাধী তি ব্যবসাধবিশিক।

11 বাণিজ্যকারকঃ যথা। কে।

২তিভারঃ সমর্থানা কি দুর

ব্যবসাধিনা । কে। বিদেশঃ স

विमाना कः भन्नः थियतानि-ना'।। ইতি চাণক্য'।। अनुश्रीठा । বথা। অজেভ্যো গ্রন্থিনঃ শ্রে-ষ্ঠা এন্থিভ্যো ধারিণো বরাঃ। ধারিভ্যো জ্ঞানিনঃ শ্রেষ্ঠা জ্ঞা-নিভ্যো ব্যবসাযিনঃ ॥ ইতি মানবে ১২ অধ্যায়ঃ ৷৷ অজ্ঞে-ভ্য ইতি। উভযোঃ প্রশসাত্ত্বে সতি অন্যতরস্যাতিশ্যবিৰক্ষ-যা শ্রেষ্ঠতেতীক্ষিনো বিধানা-দীষদহায়না অজ্ঞাঃ তেভাঃ স-মগ্রাজাব্যেতারঃ শ্রেষ্ঠাঃ ৷ তে-**২ বীত গ্রন্থ ধারণসমর্থাঃ** শ্রেষ্ঠাঃ। তেন গ্রন্থিনঃ পঠিতবি-স্তগ্রন্থা বোদ্ধব্যাঃ। ধারিভ্যো ২ধীতগ্রন্থার্থজ্ঞাঃ প্রকৃষ্টাঃ তেভ্যো ২নুষ্ঠাতারঃ। ইতি ত-কিবা পলুকভটঃ।।

ব্যবসিতঃ ত্রি প্রতারিতঃ। ইতি ভূরিপ্রযোগঃ।। অনুষ্ঠিতঃ।। নি-শিতঃ। ইতি ব্যবসাযি ব্যবসা-য শকার্থ দর্শনাৎ।।

বাবস্থা প্রী শাস্ত্রনিকাপিতবিধিঃ
। যথা। দীর্ষকালং বন্ধচর্য্য
থারণক কমওলোঃ। দেবরেণ
স্তোৎপত্তি দভকন্যা প্রদীযতে। ইত্যাদীন্যভিধাষ এঠা-

नि লোক গুপ্তার্থণ কলে রাদৌ মহাত্মভিঃ । নিম্রতিতানি ক-ৰ্মাণি ব্যবস্থা পূৰ্ৰক বুধৈঃ ।। ইত্যুদ্বাহতত্ত্বে হেমাদ্রি পরাশ-রভাষ্যযো রাদিপুরাণ ॥ ব্যবস্থানঃ পু॰ বিষ্ণুঃ। যথা। ব্যবসাষো ব্যবস্থানঃ সন্থানঃ স্থানদে। ধ্রুবঃ। ইতি তস্য সহ-সুনাম স্ভোত্ত ।। ব্যবস্থিতে ত্ৰী। যথা। চাতুৰ্বৰ্গ ব্যবস্থান॰ যশিন্দেশে ন বিদ্যতে। ত॰ ন্নেজদেশ° জানীযাদার্য্যাবর্ত্ত ন্ততঃ পর ।। ইত্যার্য্যা**বর্ত্ত শব্দ**-নিকাষাণ ভরতঃ ॥ ব্যরক্ষিতঃ ত্রি বিধিপূর্বকন্থিতঃ। ব্যবস্থাপিতঃ। যথা। অথ ব্য-বস্থিতান্ দৃষ্ঠা ধার্ত্রাষ্ট্রান্ ক-পিধজঃ। প্রবৃত্তে শস্ত্র সম্পাতে ভগবদ্দীতায়াণ ১ অধ্যায়ঃ ॥

ভিতঃ পরিং।। ইত্যাব্যাবর্ত্ত শব্দ
টীরুন্নাণ ভরতঃ।।

ব্যবস্থাপিতঃ। মথা। অথ ব্যবস্থিতান্ দৃষ্ট্বা ধার্তরাস্ট্রান্ কপিধজঃ। প্রবৃত্তে শস্ত্র সম্পাতে
ধনু রুদ্যম্য পাশুবঃ।। ইতি শ্রী-॥
ভগবদ্দীতাবাণ ১ অধ্যাবঃ।।
ব্যবস্থা পুণ ব্যবস্থারকর্তা।
প্রাডি্বাক ইতি যাবং। মথা।
মণি প্রত্যথিনোঃ কস্য ক্রিমা
স্যাদিতি পরামশ লক্ষণস্য প্রত্যাকলিতস্য যোগীশ্বরেণ ব্যব্যরপাদপ্রেনানভিধানাং ব্য-

বহৰ্ত্ত সম্বন্ধাভাবাচ্চ ন ব্যবহা-রপাদত্ব মিভি স্থিত । ইতি মি-তাক্ষরাযাণ ব্যবহারমাতৃকা ॥ কায়স্থস্যোপাধিবিশেষশ্চ ॥ ব্যবহারঃ পু॰ বিবাদঃ। ইত্য-मतः ॥ तुकराजनः ॥ नागिः ॥ পণঃ ॥ স্থিতিঃ। ইতি মেদিমী শব্দরত্বাবল্যো।। 🛊।। অথ ব্য-বহার দশনি । তত্র যাজবক্ষ্যঃ। স্মৃত্যাচার ব্যপেতেন মার্গেণা-ধর্ষিতঃ পরেঃ। আবেদযতি চে-ডাজ্ঞি ব্যবহারপদ হি তৎ।। স্মৃতি সদাচার বহিভূ তেম বর্ম-না পরে রর্থতঃ শরীরতো বাসী-ডিত শ্চেদ্রাজনি নিবেদখেত্ত-দ্ব্যবহার দর্শনস্থান°। চেদিত্যত্র সদিতি মৈথিলাঃ। আবেদয়তি কেদিভ্যনেন স্বয়ণ বিবাদেশখা-পন॰ রাজ্ঞান কর্ত্তব্য মিতি শূল-পাণি মহামহোপাধ্যাষাঃ। রা-জ্ঞীতি ব্যবহারপ্রদর্শক পর । তথা চ বৃহস্পতিঃ । রাজ। কা-ৰ্য্যাণি সংপশ্যেৎ প্ৰাড়িবাকো **२१रा विकः॥** शा था जियाक ल-ক্ষণমাহ সএব। বিবাদে পৃচ্চতি প্রশ্নণ প্রতিপন্নণ তথৈব চা প্রিয পূৰ্বণ প্ৰায়দতি প্ৰাড়িবাক ভতঃ

স্তঃ ।। কাত্যায়নঃ । ব্যবহারা-গ্রিত প্রশ্নণ পৃচ্ছতি প্রাডিতি স্থি-তিঃ। বিবেচযতি য স্তান্সিন্ প্রা-িডুবাক স্ততঃ স্মৃতঃ ।। অর্থিন॰ প্ৰতি ভাষা তে কীদৃশীপ্ৰত্যৰ্থিন॰ প্রতিচ তবাপি কীদৃশ মুত্তর ই-তিপৃচ্চতীতি প্ৰাট্ শ্ৰুত্বাচ যুক্তা-যুক্তত্বেন জ্বাণ পরাজ্যণ বা বি-বিনক্তি ইতি বিবাকঃ প্রাট্চ স বিবাকশ্চেতি প্রাড়িবাকঃ॥ #॥ কাত্যাযনঃ। সপ্রাড়িবাকঃ मागा-ত্যঃ সত্রাহ্মণ পুরে।হিতঃ। স্বয়ণ স রাজা চিনুযাত্তেযাণ জয় পরা-জ্যো॥ यम। কার্য্যবশাদ্রাজা ন পশ্যেৎ कार्यानिनंयः। তদা नि-যুঞ্জ্যাদিদাংসং ব্রাহ্মণং বেদপা-त्रगः ॥ यपि विद्या न विदान् **স্যাৎ ক্ষত্রিয° তত্র যোজ্ঞ্যেৎ**। বৈশ্যস্বা ধর্মশাস্ত্রজ্ঞঃ শূজঃ যত্নে-ন বৰ্জ্জয়েৎ।। স বিনীতবেশঃ। মনুঃ। জাতিমাত্তোপজীবী বা कामः माजिक्षाक्रवः । यस् अ-বক্তা নৃপতে নঁতু শূজঃ কদাচন য়া নাখ্যাপয়তি নাধীতে সূত্রা-হ্মণক্রবঃ স্মৃতঃ।। ব্যাসঃ। দ্বিজা-न् विशय यः भरमा९ कार्गानि বৃষলৈঃ সহ। তস্য প্রক্ষুভ্যতে রা-

জ্য° বল° কোষশ্চ নশ্যতি ৷৷ যঃ শূজে। বৈদিক ধর্মণ স্মার্ত্তণ বা ভাষতে যদি ৷ তস্য দণ্ড॰ দ্বে महर्मु मृक्षनी टेठव जिपराय । मूः भीताशि विकः शृत्का। न शृ-ডো বিজিতেব্রিষঃ ।। দুষ্টাণ গাণ কঃ পরিত্যজ্যার্চ্চযেৎ শীলবতীণ খরী ে ॥ ৠ ॥ ব্যবহারমাহ কাত্যা-यनः। वि नानादर्थ १व मत्नदृ হরণ হার উচ্যতে। নানাসন্দে-হ হরণাদ্যবহার ইতি স্থিতিঃ।। নান। বিবাদ বিষযঃ সংশ্বো হ্রি-যতে খনেন ইতি ব্যবহারঃ। ভা-যোত্তরক্রিয়। নির্ণাষকত্ব ব্যবহা-রত্বণ। তথা চ বৃহস্পতিঃ। অজ্ঞা-ন তিমিরোপেতান্ সন্দেহ পট-লার্দিতান্। নিরাম্যান্ यः अक्र-তে শাস্ত্ৰাঞ্জন শলাক্ষা।। ইহ কীর্ত্তি॰ রাজপূজা॰ লভতে সদ্গা-তিঞ্চ সঃ। তস্মাৎ সংশয মূঢানাণ কর্ত্তব্যশ্চ বিনির্ণযঃ ৷৷ অতএব না-রদঃ। অনিযুক্তো নিযুক্তো বা শাস্ত্রজ্ঞো বব্জু মর্হতি। দৈবী॰ বা-চং স বদতি ষং শাস্ত্র মুপজীবতি ॥ দৈবী॰ দেবানুমতা॰ ॥ 🟶 ॥ ४-র্মশান্তযোস্ত বিরোধে লোক ব্য-বহার এবাদরণীয়ঃ। ইত্যাহ স এব ৷ ধর্মশাস্ত্র বিরোধে তু যুক্তি-যুক্তো বিধিঃ স্মৃতঃ । ব্যবহারো-পি বলবান্ধর্ম স্তেনাবহীযতে ।। অবহীযতে ভাবগম্যতে হি গ-তাবিত্যস্মাদ্ধাতোঃ। অতএব বৃ-হস্পতিঃ। কেবলং শাস্ত্র মাশ্রিত্য ন কর্তব্যে। বিনির্ণযঃ। যুক্তিহীন বিচারে তুধর্মহানিঃ প্রজাষতে।। যুক্তি ন্যায়ঃ। স চ লোক ব্যব-হার ইতি ব্যবহারমাতৃকা ॥ অ-তএব কাত্যাখনঃ। সল শীল বযে। বৃত্ত বিত্তবন্ডি রধিষ্ঠিত । বণিণ্ডিঃ স্যাৎ কতিপথেঃ স্থল-বৃদ্ধৈ রধিষ্ঠিত । সদ ইতি শেষঃ । কাত্যায়নঃ। সভ্যেনাবশ্য ব-ক্তব্য॰ ধর্মার্থ সহিত॰ বচঃ। শৃ-ণোতি যদি নো রাজা স্যাতু সভ্য স্তদানৃণঃ।। সভ্যঃ সভাষা॰ माधः॥ 🕸॥ তথাবিধানাহ या-জ্ঞবন্ধ্যঃ । শ্রুতাধ্যয়নসম্পন্ধা " भनीनाः मञ्जापिनः । রাজ্ঞা সভাসদঃ কাৰ্য্যাঃ শত্ৰৌ মিত্ৰে চ যে সমাঃ ৷৷ শ্রুতাধ্যয়নসম্পন্নাঃ ধর্মশান্ত্রজ্ঞাঃ। সলীনাঃ সঙ্করাদি দোষশূন্য মাতা পিতৃবণ্শ পরম্প-রাকাঃ। এবস্তুতাঃ সভাসদঃ স-ভাষা বথা সীদন্তি উপবিশন্তি

তথা দান মান সৎকারে রাজ্ঞা কর্ত্তব্যাঃ।।ৠ।। তথাবিধাবস্থানেন ভূমেঃ সভাত্ত মাহ মনুঃ ৷ যস্মিন্ দেশে নিসীদন্তি বিপ্রা বেদবিদ-স্ত্রয়ঃ । রাজ্ঞঃ প্রতিক্রতো বিদ্বান ব্ৰাহ্মণ স্তা• বিদৃঃ ৷৷ বিদ্বৎ সংহতাবপি সভাপর্যায় পরিষ-ष्ट्रक गारु मथव। द्विविदमा देर-তুক স্তকী নিৰুক্তো ধৰ্ম্মপাঠকঃ ৷ ত্রয শ্চাশ্রমিণঃ পূর্বে পরিষৎ স্যা-**फ्रिशावताः ॥ देवविष्ठाः विद्यप** পারগঃ। হৈতুকঃ সদ্যুক্তিব্যব-হারী। অতএবামরসিংহঃ। সভা সদসি সভ্যে চ। অত্ৰ ভা প্রকাশো জ্ঞান মিতি যাবৎ ত্যা সহ সাক্ষাৎ পরস্পর্যা বা বর্ত্ত-তে ইতি সভা।।।।। কাত্যায়নঃ। দিবসস্যান্তম ভাগ মুক্ত্বা ভাগ-ত্রয॰ তু যৎ। স কালো ব্যবহার।-ণা॰ শাস্ত্রদৃষ্টঃ পরঃ স্মৃতঃ॥ অ-क्यगामामार्क्त अर्त्नः। ভाগত-য॰ প্রহরদ্ব পর্যান্ত । মনুঃ। ধ-ৰ্মাসন মধিষ্ঠাষ সম্বীতাঙ্গঃ সমা-হিতঃ। প্রণম্য লোকপালেভ্যঃ কার্যদর্শন মারভেৎ !৷ মনু না-রদ বৌধায়ন হারীতাঃ।৷ পাদো **২ধর্ম**দ্য কর্তার পাদঃ সাক্ষিণ

মৃচ্ছতি। পাদঃ সভাসদঃ স্বীন্ পাদো রাজান মৃচ্ছতি।। রাজা ভ-বত্যনেনাম্ভ মুচ্যম্ভেচ সভাসদঃ। এনো গচ্ছতি কর্তারণ নিন্দার্হো ষত্র নিন্দ্যতে॥ কর্ত্তারণ বাদিনণ। রাজপদ॰ বিবেচকপর• ৷ অনেনাঃ নিপাপঃ।াৠ৷ অর্থিত্ব নাহতু ব্যা-স নারদৌ। যস্য চাভ্যধিক। পী-ডা কাৰ্য্যণ বাপ্যধিকণ ভবেৎ। ত-স্যার্থিভাবো দাতব্যো ন যঃ পূর্বি निर्वारय ॥ चरेवव পूर्वभरक। ভবেত্তস্য ইতি কাত্যাযনীয়ে তৃ-তীয়প।দঃ। ন ষঃ পূর্ব॰ নিবেদযে-দিতি তস্যোত্তরঃ পক্ষ ইতি শেষঃ । স ষঃ পূৰ্ৰ মিতি পাঠে ষঃ প্ৰথম॰ निर्वापरिक म পূर्ववामीकार्थः। वृश्र्णाि । जर्ल्युर्दिकरा या-তাবৰ্থি প্ৰত্যৰ্থিনৌ যদা। বাদো বৰ্ণানুপূৰ্বেণ গ্ৰাহ্য পীড়া মবেক্ষ্য বা ৷৷ যত্ৰ দ্বাবেৰ বদতঃ প্ৰভো মদ্বাক্যণ শৃণু ইতি তত্ৰ ব্ৰাহ্মণা-দি ক্রমেণাধিকপীডাদর্শনেন বা বাদে৷ গ্রাহ্যঃ ।। ৠ ।। স্বয়ণ বিবা-দাশক্তৌ প্রতিনিধি মাহ নারদঃ ৷ অথিনা সন্নিযুক্তো বা প্রত্যর্থি প্রহিতো ২পি বা। যো যস্যার্থে .বিবদতে তথে। র্জয পরাজ্বযৌ ॥

তথা বাদি প্রতিবাদিনোঃ। বৃহস্পতি রপি। ঋত্বিক্ বাদে নিযুক্রণ্ট সমৌ সম্পরিকীর্ত্তিতি।
যজ্ঞে স্বাম্যাপুষাৎ পুণ্যং হানিং
বাদে ২থ বা জয়ং ।। কাত্যায়নঃ
। মনুষ্যমারণে স্তেয়ে পরদারাভিমর্ষণে। অভক্ষ্য ভক্ষণে চৈব
কন্যাহরণ দূষণে।। পারুষ্যে কূটকরণে নৃপজোহে তথৈব চ। প্রতিবাদী ন দাতব্যঃ কর্ত্তা তু বিবদেৎ স্বয়ং।। ৠ।। স্বলন্ত্রী প্রভৃতীনাং প্রতিনিধি মাহ ব্যাসঃ। স্বল-

বালকোমত জডার্ভানাঞ্চ
বান্ধবাঃ । পূর্বপক্ষোত্তরে ক্রযু
নিযুক্তো ভূতক স্তথা।। ৽ ।। ভূাত্রাদীরতস্য পক্ষস্তিতস্য দণ্ডনীযত্ব মাহ নারদঃ । যো ন ভ্রাতা
পিতা বাপি ন পুত্রো ন নিযোজিতঃ । পরার্থবাদী দণ্ডাঃ স্যাৎ
ব্যবহারেষু বিক্রবন্ ।। বিক্রবন্
বিরুদ্ধণ ক্রবন্ ।। শ্বরুদঃ ।
নির্বেষ্টুকামো রোগার্তো যিষক্ষু
ব্যসনে স্থিতঃ । অভিযুক্ত স্তথান্যেন রাজকর্মোদ্যত স্তথা ।।
গবাণ প্রচারে গোপালাঃ শস্যবন্ধে রুশীবলাঃ । শিল্পিন শ্চাপি
তৎকালে আযুধীযাশ্চ বিগ্রহে।।

অপ্রাপ্তব্যবহারশ্চ দূতো দানো-মুখো বতী। বিষমস্থান্চ না দে-धा नटिष्णाश्चरमभूभः ॥ नि-র্বেষ্টুকামো বিবাহপ্রবৃত্তঃ। অ-নোন বাদান্তরে। অপ্রাপ্তব্য-বহারঃ যেগডশবর্ষাবরবযক্ষঃ । তৎকালে বিবাহাদিসমাপ্তিপ-ষ্যন্তকালে। এতে বিষমস্থাশ্চ **উ**शक्षदरममञ्जामक **উত্তম**र्गामिन। নাসেখ্যা নাবধারণীযাঃ এতান্ প্রাপ্তক্তান বাদিনা নিবেদিতা-নিতি শেবঃ ॥ 🏶 ॥ বাজ্ঞবক্ষ্যঃ। অভিযোগ মনিস্তীর্ঘ্য নৈন প্র-ত্যভিয়োজয়েৎ ৷ অভিযুক্তঃ স-শুত্তর নদস্ব। ভাষা বাদিন মেত° স্থাভিযোগানুপমর্দকেন বিবাদা-ন্তরেণ ন ষোজ্যেৎ। যুগপদ্যন-ক ব্যবহারাসম্ভবাৎ। নারদোপি 1 পূৰ্ববাদ° পরিত্যজ্য যোখন্য মা-नम्रंट भूनः। वाम म॰ क्रमणाक् জ্ঞেযো হীনবাদী স বৈ নরঃ॥ হীনবাদীত্যনেন দুখ্যতোক্তা ন-তু প্রকৃতার্থাদ্ধীনতা অন্যথা ছ-লাপতেঃ॥ #॥ পারুষ্যে প্রতি-প্রদাব মাহ সত্রব । সর্য্যাৎ প্র-ত্যভিষোগঞ্চ কলহে সাহসেষুচ ৷৷ বাক্পাৰুষ্যে শস্ত্রাদি প্রহারে-

ষু চ। যথা পূৰ্ব মহ্মপ্যনেনাজ্ৰ-ষ্টঃ শস্ত্রেণ হত ইত্যপরাধাতা-বায প্রত্যভিষোগণ সর্য্যাৎ ৷ ত-পাচ বৃহস্পতিঃ। আজুফস্ত বদা-ক্রোশণ স্তাডিতঃ প্রতিতাড্যন্। হদ্বাততায়িনঞ্চৈব নাপরাধী ভ-বেন্নরঃ ৷৷ এতেন বাক্পারুষ্য দ-ওপারষ্যযোঃ প্রকৃতাভিযোগে খণ্ডকাভিবোগেপি ন দোষঃ। यखु পূর্বমাকারবেদ্যস্ত নিষ্ত স্যাৎ স দোষভাক্। পশ্চান্যঃ সোপ্যসৎকারী পূর্বে তু বিনযো গুরুঃ ॥ ইতি নারদ বচন তৎ পূৰ্বাপেক্ষয়া পরস্যাধিক বাক্পা-রুষ্যোৎপাদকস্যাপি স্বল্পদণ্ডবি-ধাযক ।। য়া যুগপৎ সপ্পবর্তনে অধিক দণ্ডাভাব মাহ সএব ৷ পা-ৰুষ্যে সাহসে চৈব যুগপৎ সংগ্ৰ-বৃত্তযোঃ। বিশেষশেচন্ন লভ্যেত বিনৰঃ ন্যাৎ সম স্তযৌঃ ৷৷ বিন-যোদতঃ ৷ এবঞ্চ দত্তো হয় মনপ-রাধে মধি ক্লতঃ পীডিতত্বাদিতি ভাষাযা প্রত্যভিষোগঃ কার্য্য এব। প্রত্যবক্ষদনোত্তরত্বেন যু-গপদনেক ব্যবহারাপত্তি ,দোষ-স্যাভাবাৎ ॥ 🕸 ॥ সভাগতেঃ কর্ত্তব্য মাহ কাত্যায়নঃ। অথ

চেৎ প্রতিভূ নাস্তি বাদযোগ্যস্ত বাদিনে 🕫 ম রক্ষিতো দিনস্যা-ভে দদ্যাৎ ভূত্যায বেতন ॥ প্ৰতিভৰতি তৎকাৰ্য্যে তদ্বন্তব-তি ইতি প্রতিভূর্নগ্নকঃ। বাদ-**হো**গ্যঃ বিবাদ ফলস্য সাধিত ধ-गानिमानमा मधनानमा ठ क-মঃ। বাদিনোঃ ভাষাবাদিনঃ উ-ত্রবাদিনশ্চ। তথাচ যাজ্ঞব-দ্ধ্যঃ । উভযোঃ প্রতিভূ র্গ্রাহঃ সমর্থঃ কার্যানির্ণযে । প্রতিভূব-স্তৃতাবে চ রাজ্ঞা সংজ্ঞপন ত-যোঃ।। রাজ্ঞা সংজ্ঞপন দণ্ডতু-ক্যাধিকরণ নির্ণষ্য্য কার্য্যে ধ-নাদি দানে রাজদন্তাদিত্বাৎ কা-ৰ্য্য শব্দস্য পূৰ্ৰ নিপাতঃ। ভূত্যঃ তত্রককো রাজনিযুক্তঃ ॥ 🟶 ॥ প্রত্যথী যদি কশ্চিৎ কাল প্রা-ৰ্থয**েস লভতে অ**থী´তু কাল° প্ৰাৰ্থন্ অৰ্থিত্ব মেব ব্যাহন্যা-দিতি তেন কালো ন প্রার্থনীয়ঃ । তদাহ। প্রত্যথী লভতে কাল ত্ৰ্যহং সপ্তাহ মেৰ চ। অথীত व्यार्थ यन् काल • ७९ कनात्मव शै-यरक् ॥ किहि अञार्थी कानः न-লভতে। যাজ্ঞবক্ষ্যঃ। সাহস স্তে-য পাৰুষ্য গোভিশাপাত্যযে স্ত্রি-

যাণ। বিবাদযেৎ সদ্যএব কালো। **২ন্যত্রেচ্চ্যা স্মৃতঃ।। সাহস॰ মনু-**ষ্য মারণ । পৌরত্র দোহা। অভি-শাপোমহাপাতকাদিনা। অত্যযে জব্যনাশে। স্ত্রিষাণ্সলস্ত্রিষাণচা-রিত্র বিবাদ বিষয় প্রাপ্তায়াণ দা-স্যা' স্বন্ধ বিবাদে বা। এষু সদ্য এব উত্তর॰ দাপষেদিতি শূলপাণিঃ। বিশেষয়তি কাত্যায়নঃ ৷ যুদ্মাৎ কার্য্য সমারম্ভ শ্চিরাত্তেন বিনি-শ্চিতঃ। তস্মান্ন লভতে কাল স-ভিযুক্তস্ত কালভাক্। অপবাদ নাহ বৃহস্পতিঃ। অভিষোক্তাপ্র-গন্তব্বাৎ বক্তু নোৎসহতে যদি। **जला कालः अमाज्याः कार्या म**-ক্ত্যনুৰূপতঃ॥#॥ অত্ৰাপি বিশে-ষষতি ব্যাসঃ। রাজ দৈব হৃতো দোষ শুম্মিন্ কালে যদা ভবেৎ ৷ অবধ্যযোগ মাত্রেণ ন ভবেৎ স পরাজিতঃ। স ক্রত সময় বন্ধে। **২ভিযুক্তঃ। রাজদৈব রুত॰ দো-**ষ॰ সাক্ষিভিঃ প্রতিপাদযেৎ । জৈন্ধেন বৰ্ত্তমানস্ত দণ্ড্যো দাপ্য-স্তু তদ্ধন । অবধ্যতিক্রসহেতে। রাজদৈবিক দোষস্য প্রমিতৌ ন তদতিক্রামকো ২পরাধ্যতি জৈ-ক্ষাচ্চ তদতিক্রমেণ দঙ্গো ভঙ্গী চ ভবতীত্যর্থঃ। ছদ্মকাঠিন্যাদিযু-ক্রো জিয়াঃ। তথা চ হারীতঃ। ছম মাধা ব্যাজ যুক্তা নিরুতিঃ। কৌটিল্য কাঠিন্য শাঠ্য বৈরুদ্য সন্তাব যুক্তং জৈন্ধ্য মিতি। যুক্তং যোগঃ।। #।।

অথ ব্যবহারপাদ নির্ণয়ঃ ।
তত্ত্ব বৃহস্পতিঃ। পূর্বপক্ষঃ স্মৃতঃ
পাদে। দ্বিপাদশ্চোত্তরঃ স্মৃত।
ক্রিষাপাদ স্তথা চান্য শ্চতুর্থো
নির্ণয়ঃ স্মৃতঃ।। মিথ্যোক্তো চ চতুম্পাৎ স্যাৎ প্রত্যবক্ষদনে তথা। প্রাঙ্ন্যাষে চ স বিজ্ঞেষো
দ্বিপাৎ সংপ্রতিপত্তিষু ।। যদ্যপি
সংপ্রতিপত্তাবিপি নির্ণয়ো হস্তি
তথাপ্যত্তরবাদিনৈব ভাষার্থস্যাস্বীরুতত্বেন ক্রিষা সাধ্যো ন ভবৃতি ইতি দ্বিপাদতোক্তা ।। *।।

অথ ভাষাপাদঃ।
তত্ত্ব ভাষা স্বৰূপ মাহতুঃ কাত্যাযন বৃহস্পতী। প্ৰতিজ্ঞা দোষ
নিমুক্তি সাধ্য সৎকারণান্বিতং
। নিশ্চিতং লোক সিদ্ধঞ্চ পক্ষং
প্ৰক্ষবিদো বিদুঃ। স্বল্লাক্ষরঃ প্রভূতার্থো নিঃসন্দিক্ষো নিরাঙ্গলঃ
। বিরোধি কারণৈ মুক্তো বিরোধি প্রতিরোধকঃ। যদা ত্বেবম্বিধঃ

পকঃ কল্পিতঃ পূৰ্ববাদিনা। দ-দ্যাৎ তৎ পক্ষ সম্বন্ধ প্রতিবাদী তদুত্তর ।। প্রতিজ্ঞা সাধ্যাভিধা-যিকা বাক্। তদ্যা দোকেঃ পর-স্পার বিরুদ্ধার্থ পদাদিভি স্ত্যক্ত সাধ্যণ সাধনাহাভিমত পক্ষ বি-দুঃ। অন্যথা প্রতিজ্ঞা দোষেণ সাধ্যদোষঃ স্যাৎ ৷ অতএবোক্ত॰ । বচনস্য প্ৰতিজ্ঞা~~ত্ব॰ তদৰ্থস্য চ~~ পক্ষতা। অসঙ্করেণ বক্তব্যে ব্যব-হারেষু বাদিভিঃ।। বক্তব্যে পক প্রতিজ্ঞে পূর্বোক্তে। নারদেনা-পি ৷ সারস্ত ব্যবহারাণা প্রতি-জ্ঞা সমুদাহতা। তদ্ধানৌ হীষ-তে বাদী তর°স্তা মৃত্তরো ভবেৎ ॥ উত্তরে বিজ্यो। यम्रभागान সাধ্য জ্ঞাপ্য তদ্বিশিষ্টধন্মী প-ক্ষ ইতি ভেদঃ তথাপ্যত্ৰ বাক্ প্ৰ-ত্যায্যৰ্ণাদি ধৰ্মবিশেষ বিশিষ্টস্য পক্ষতযা ধর্মিণো ২ধনণা দে রে-ব সাধ্যত্বাৎ সাধ্যপক্ষযো রভে-দাভিধান । উপসংহারে চএবম্বি-ধঃ পক্ষ ইতি। মিতাক্ষরাযান্ত ভা-ষা প্রতিজ্ঞা পক্ষ ইতি নার্থান্তর মিত্যুক্ত । ভাষার্থ মুক্তা ভাষা স্বৰূপ প্ৰপঞ্চ মাহ স্বল্পাক্ষর ইতি ৷ মিরাঙ্গলঃ পৌর্বাপর্য্য বিপর্য্যা-

সাদি শূনাঃ। তত্ত্র দূতে চ ব্যব-হারে চ প্রতে যজ্ঞকর্মণি। যা-নি পশ্যস্থ্যদাসীনাঃ কর্ত্তা তানি ন পশ্যতি ৷৷ ইতি গৃহসংগ্ৰহ ব-চনাদুদাসীনেভ্যো জ্ঞাত্বা শোধ-যেৎ। তচ্ছোধন মাহ বৃহস্পতিঃ ৷ ন্যুনাধিক পূৰ্ৱপক্ষ তাবদাদী वित्नांधरष् । ने मम्मामुखत्र या-বৎ প্রত্যথী সভ্য সন্নিধৌ ॥ 🗱 ॥ ত্রলিখন প্রকার মাহ ব্যাসঃ। পাণ্ডুলেখেন ফলকে ভূমৌ বা প্রথম॰ লিখেৎ। ন্যুনাধিকন্ত স॰-শোধ্য পশ্চাৎ পত্ৰে নিবেশ্যেৎ ।। कलकः कार्शिमियप्रेकः। का-ত্যায়নঃ। পূৰ্বপক্ষণ স্বভাবোক্তণ প্রাড়িবাকো ২থ লেখ্যেৎ। পা-**ডুলেখেন** ফলকে ততঃ পত্রে ২-ভিলেখযেৎ ॥ শোধযেৎ পূর্বপ-ক্ষন্ত যাবমোত্তর দর্শন । উত্ত-রেণাবরুদ্ধস্য নিবৃত্ত শোধন ভবেৎা৷ অন্যদুক্তৃণ লিখেদেয়ান্য-দর্থি প্রত্যর্থিনে। র্বচঃ। চৌরব-চ্ছাশ্যেত্তম্ব ধার্মিকঃ পৃথিবীপ-তিঃ-।। স্বভাবোক্ত মক্কত্রিম°। এতচ্চ স্বরবিশেষাদিনা সুজ্ঞেয়ণ ।। 🗱 ়া অতএব ষাক্তবল্ক্যঃ। ছল॰ নিরস্য ভূতেন ব্যবহারান্নযেগ্- 🏽

পঃ। ভূত মপ্যনুপন্যস্ত॰ হীষতে ব্যবহারতঃ ॥ ভূতং তত্ত্বাথসম্ব-स्र°। नातमः। ভূত॰ তত্ত্ব थमय-ন্ধ॰ প্রমাদাভিহিত॰ চল । কিন্তু রাজ্ঞা বিশেষেণ স্বধর্ম মভিরক্ষ-তা।। মনুষ্যচিত্ত বৈচিত্রাৎপরী-ক্ষা সাধসাধু বা। সর্বেম্বর্থ বিবা-(प्रमु वाक्ड्रल नावनीपिक ।। প-শু স্ত্রী ভূম্যণাদানে শাস্যোপ্য-ৰ্থান হীয়তে। সৰ্বেম্বৰ্থ বিবাদে-ষু প্রমাদাভিধানেপি নাবসীদতি অত্যোদাহরণ পশুন্তীত্যাদি । অর্থ বিবাদ গ্রহণাৎ মন্যুক্তত বি-বাদেষু প্রমাদাভিধানে প্রক্নতা-র্থাদপ্যর্থাদ্ধীয়ত ইতি গম্যতে। ফথাহ মনেন শিরসি পাদেন তা-ডিতঃ ইত্যভিধাষ কেবলং হস্তে-ন তাডিত ইতি বদন্ন কেবল॰ দণ্ড্যঃ পরাজীয়তে চা ততশ্চ স্বণ **ग**र् गृ॰ धात्रयिम मख भाष्यन গৃহীততাবদ্ধনকত্বাদিতি ভাষাশ-রীর°এতচ্চ স'স্কৃত দেশভাষান্য-তরেণ যথা বোধং বক্তব্যং লেখ্যং বা। মূৰ্খাণামপি বাদি প্ৰতিবাদি-তা দর্শনাৎ অতএবাধ্যাপনে ২-পি তথোক্ত॰ বিষ্ণুধর্মোত্তরে। সংস্কৃতৈঃ প্ৰাক্ততৈ ৰাক্যৈ ৰ্যঃ শি- ষ্য মনুৰূপতঃ । দেশভাষাদ্যপা-যৈশ্চ বেধিয়েৎ স গুৰুঃ স্মৃতঃ ।। অথোত্তরপাদঃ ।

তত্র কালমাহ কাত্যায়নঃ। সদ্যঃ ক্লতেষু কাৰ্য্যেষ সদ্যএব বিবাদ-যেৎ । কালাতীতেষু বা কালং দদ্যাৎ প্রত্যর্থিনে প্রভঃ॥ বাদি-নোক্তস্য সাধ্যস্য প্রতীপ মর্থ্য-তে ইতি প্রত্যথী । নারদঃ। গ-হনত্বাদ্বিবাদানা মসামর্থ্যাৎ স্থা-তে রপি। ঋণাদিযু হরেৎকাল॰ কাম॰ তত্ত্ববুভুৎস্যা ।৷ বৃহস্পা-তিঃ। যদা ত্বেবস্থিধঃ পক্ষঃ কল্পি-তঃ পূৰ্ববাদিনা। দদ্যাৎ তৎপক্ষ সম্বন্ধ° প্রতিবাদী তদোত্তর° 11 সম্বন্ধ মুপযুক্ত । অন্যথা অন্য-বাদিত্বেন ভঙ্গ প্রসঙ্গাৎ। অন্য-वामी क्रियाखिशी (नाशकाशी नि-রুত্তরঃ। আহৃত প্রপলাষী চ হী-নঃ পঞ্চ বিধঃ স্মৃতঃ ।। প্রপলায়ী ত্রিপক্ষেণ মৌনক্লৎ সপ্তভি দি-॥ নৈঃ। ক্রিয়াদ্বেষী তু মাদেন সা-ক্ষিভিন্নস্ত তৎক্ষণাৎ ॥ ইতি নার-দোক্তেঃ। ক্রিষা লেখ্যাদিকা। সা-ক্ষিভিনঃ সাক্ষিডিঃ পরাজিতঃ। বাদিনোক্তস্য সাধ্যস্য প্রতীত বদতীতি প্ৰতিবাদী। উত্তীৰ্য্যতে

নিস্তীৰ্য্যতে প্ৰক্নতাভিযোগো ২-নেন ইতি উত্তর । যাজ্ঞবন্ধ্যঃ। শ্ৰুতাৰ্থস্যোত্তর লেখ্য পূৰ্বাবে-দক সন্নিধে। লেখ্য মিতি বাক্য-স্যাপ্যপলক্ষক ॥ 🛊 ॥ উত্তর স্ব-কপ॰ তন্তেদ। শ্চাহ নারদঃ। প-ক্ষম্য ব্যাপক সার মসন্ধিষ্ধ ম-নাঙ্গলং। অব্যাখ্যাগম্য মিত্যেব মুক্তরণ তদ্বিদে। বিদুঃ ॥ মিইস সংপ্রতিপত্তিত্ত্বং প্রত্যবক্ষশন স্ত-থা ৷ প্রডন্যায়া শ্চোত্তরাঃ প্রো-ক্তা শ্চত্বারঃ শাস্ত্রবেদিভিঃ।। অভিযুক্তো ২ভিযোগস্য যদি ঙ্গ-ষ্যাদগহ্নব॰। মিথ্যা ততু বিজা-নীযাদুত্র ব্যবহারতঃ ৷৷ পক্ষস্য ভাষার্থন্য ব্যাপক আচ্ছাদক অভিযোগ প্রতিকূল মিতি যাবৎ । অতএব পূৰ্বপক্ষাৰ্থ সম্বন্ধ প্ৰ-**তिशकः** निर्दिष्टयिषिठ्यकः। न চ বিপ্রতিপত্তা। ন্যাযার্থ নাগত-স্য ধার্যসীত্যভিযুক্তস্য ধার্যা-মীতি সংপ্রতিপত্তেঃ কথমুত্তরত্বং অভিযোগাপ্রতিকূলদ্বাদিতি বা-**छा॰। ভাষাবাদিনো মূর্খত্বেনাপটু** ত্যা বা কদাচিন্ডাযাভিবাদাদে-বায়ণ হীয়তে ইতি ভাষা বিমর্ষ বিপ্রতিপন্নস্যাপ্যুত্তর-

वारिता ভाষार्थः नमागवगमा তনিষেধার্থ সম্যগুত্ররাসম্ভবাৎ ব্রিদ্বৎসভাষা চাসত্য বচন ম-ভ্যন্তাধর্মকারক পরোক্তি পরা-करबं ह मधाञ्च वामिना ह देवत মিত্যাদি প্রতিসন্দর্ধতঃ সংপ্রতি-পত্তে রুত্তরত্ব॰ সম্ভবত্যেব। এব॰ এতেভ্য এবানিস্তারাৎ সাধ্যত্ত্বে-নোপদিষ্টস্য পক্ষস্য সিদ্ধত্বেনো-পন্যাদেন সাধ্যন্থ নিবারণাৎ সিদ্ধসাধনেনাপি বাদিনঃ প্রত্য-বস্থানাচ্চোত্তরত্বং সম্পূতিপত্তেঃ সিদ্ধ নিতি ৷ সার° প্রকৃতোপষো-গি। অনাঙ্গল পূর্বাপর বিরোধ-শ्नाः ! अवग्रायग्रागमा नधार्-রাদিক বিনৈব প্রতীত অভি-যোগস্য অভিযুজ্যতে ইত্যভি-যোগঃ সহেতুক সাধ্য তস্যাপ-ক্লব মিতার্থঃ॥ 🗱 ॥ উত্তরাভাষ মাহ কাত্যাযনঃ। প্রক্তেনত্বস-ষন্ধ পত্যন্ন মতিভূরি চ ৷ পকে-करमग्वगरिशाव॰ ठेक देनरवा-ত্তর ভবেৎ ॥ অস্ত ব্যস্ত পদ-ব্যাপি নিগূচার্থ তথাঙ্গলণ। ব্যা-খ্যাগন্য নসারঞ্চ নোত্তর শস্য-তে বুধৈঃ॥ অস্ত ব্যস্ত পদব্যা-পি অনম্বিতার্থ পদব্যাপ্ত মিতি

ব্যবহারতিলকে ভবদেবভটাঃ ॥ 🕸 ॥ মিথ্যোত্তর ভেদমাহতঃ পুন ব্যাস নারদৌ। মিথ্যৈতয়।-ভিজানামি মম তত্র ন সন্নিধিঃ ৷ অজাত শ্চাস্মি তৎকালে ইতি মিথ্যা চতুৰ্বিধ ।৷ মিথ্যৈতদিতি শব্দতো নাভিজানামীত্যাদিক মর্থতো ২পহুবঃ। তথাচ কাব্যা-যনঃ। শ্ৰুত্বা ভাষাৰ্থ মন্যস্ত মদি ত॰ প্ৰতিষেধতি ৷ অৰ্থতঃ শব্দতো বাপি নিথ্যা তজ্জেষ মুত্তর ॥ ত্ব॰ নহু॰ ধার্যসীতি প্রতিজ্ঞাষাণ ন গৃহীত নিতি শব্দতঃ। কাল-বিশেষ গৰ্ভাষা॰ তস্যা॰ সত্যা॰ তদা নাহ॰ জাত ইতি অর্থতঃ। দেশ কালবিশেষ গর্ভাষাণ তদা-তত্ৰ নাহ মাস॰ ইত্যপ্যৰ্থতঃ ৷ দে-শাদিমত্যা তচ্ছন্যায়া বান জা-নামীত্যর্থত এব যোগ্যাস্মরণে-নার্থত স্তদগ্রহণ প্রতিপাদনাৎ অত্র চরমত্রয় গ্রহণাবস্কন্দন মু-খেন গ্রহণাভাব প্রতিপাদকণ সা-পদেশমিথ্যোত্তর মাত্র আদ্যুণ া শ্ৰুত্বাভিষোগণ প্ৰত্যথী যদি ত॰ প্রতিপদ্যতে। সা তু সংপ্রতিপ-ত্তিঃ স্যাচ্ছাস্ত্রবিদ্ধি রুদাহতা 11

অর্থিনাভিহিতো যো ২র্থঃ প্র-ত্যথী যদি ত॰ তথা। প্রপদ্য কারণ জ্বয়াৎ প্রত্যবক্ষন্দন হি তৎ ৷৷ আচারেণাবসমোপি পুন র্লেখযতে যদি । সোভিধেযে। জিতঃ পূৰ্ৰণ প্ৰাঙ্ন্যাযস্ত স উচ্য-তে ॥ অভিযুজ্যতে ইত্যভিষো-গঃ। প্রতিপদ্যতে ২ঙ্গীকরোতি। ত সাধ্যাপ ৷ তথা প্রপদ্য সত্য-ত্বেনাঙ্গীক্বত্য। কারণণ তৎপ্রতি-কুলকপণ কারণণ ক্রয়াৎ তদা তদুত্তরণ প্রত্যবক্ষন্দনণ। বাদ্যুক্ত-স্য প্রতিকুলত্বেন প্রত্যবন্ধন্দন মিত্যর্থঃ । প্রতিপক্ষাবস্কন্দনাৎ প্রত্যবস্কন্দন মিতি জীমূতবা-र्नः ॥ <a>॥ ० कात्राखितः जिविधः। वलव< जूनावनः पूर्व-লঞ্চ। তত্র বলবদূত্তর যথা। দ্বতঃ শতং গৃহীত মিতি সত্যং কিন্তু পরিশোধিত মিতি। অত্র উত্তরবাদিন এব ক্রিয়া নির্দেশঃ । তথা চ নারদঃ। আধর্য্য॰ পূর্ব-পক্ষস্য যশ্মিন্নর্থবশাদ্ভবেৎ। বি-বাদে সাক্ষিণ স্তত্র প্রস্টব্যাঃ প্র-**ि**ठां দिनः ॥ जाथर्गः पूर्वलञ्रः পূৰ্বপক্ষস্য । ততশ্চ স্থাপকসাধ্য-ন্য ধার্যমাণস্বস্য ধ্রণ্য কারণ্য নি-

র্যাতনাদি তজ্ঞপ মুক্তরণ কারণো-ত্তরণ ৷ অতএব মিধ্যোত্তরাদস্য ভেদঃ ৷ তদ্ধি ধার্য্যমাণস্বস্যাত্য-স্তাভাব প্ৰযোজক মগ্ৰহণৰূপ• न जु ४॰ मक्ष १। 🗱 ।। जूनावन-কারণোত্তর যথা। মদীষেষ ভূ-মিঃ ক্রমাগতত্বাদিতি বাদ্যুক্তে ম-দীবেষণ ভূমিঃ ক্রমাগতত্বাদিতি প্রতিবাদিনা তথোত্তর মিতি তত্র পূৰ্ববাদিনঃ সাক্ষ্যুপন্যাসঃ। ত-দসামর্থ্যে প্রতিবাদিনঃ। তথা চ যাজ্ঞবন্ধ্যঃ। সাক্ষিযুভয়তঃ সৎ-मू माकिनः शृर्ववापिनः। शृर्वश-কে ২ধরীভূতে ভবস্থ্যত্তর বাদি-नः ॥ 🛊 ॥ पूर्वलकोत्रत्भाखत्रः य-থা। মনেষ ভুঃ ক্রনাগতত্বাদিতি বাদ্যুক্তে মমেষণ ভূ দ'শবর্ষ ভূজ্য-মানস্বাদিতি প্রত্যুত্তর তত্ত্ব ধন মাত্র প্রযুক্ত । পশ্যতো ২ক্রব-তে। হানি ধনস্য দশবার্ষিকী । र्रेिं याख्ववकीयः वीजः । किन्न নৈতদ্যুক্তণ। পরেণ ভূজ্যমানাযা ভূমে ৰি॰শতি বাৰ্ষিকী । ইতি ভূ-মি মাত্র বিষক তৎপরার্দ্ধেনা-পোদিতত্বাদিতি ভবদেব ভট্টাঃ । পশ্যতো ২ক্রবতো হানি ভূমে র্বি॰শতি বার্ষিকী। পরেণ ভুজ্য-

यानाया धनमा प्रभवायिकी ॥ ইতি শূলপাণিধৃত পাঠোপি ত-ত্রার্থে প্রমাণ । ততশ্চাত্র ক্রমা-भठएष. পূर्ववािननः প্रभागािन-ন্যাসঃ। তথাচোক্তং। গুরাবভি হিতে হেতে প্রতিবাদি ক্রিয়া ভবেৎ। দুৰ্ৰলে বাদিনঃ প্ৰোক্তা ক্রিষা তুল্যেপি বাদিনঃ॥ আচা-রেণ ব্যবহারেণ। অবসঙ্গে। ভঙ্গী । লেখযতে ভাষা মিতি শেষঃ। স-বাদী অস্মিন্নর্থে ময়া পূর্বণ পরা-জিতঃ বাচ্যঃ প্রাঙ্ন্যায়ো হি ধা-ৰ্য্যনাণত্ব সামান্যাভাব জ্ঞাপকঃ ৷৷ # ৷৷ এতেষা॰ সঙ্করে বিশেষ-মাহতু ব্যাস হারীতৌ। মিথ্যো-ভরু কারণঞ্চ স্যাতা মেকত্র চে-দুভে। সত্যঞ্চাপি সহানেন তত্র গ্রাহণ কি মুত্তরণ।। মিথ্যা কারণ-ষো র্বাপি আহু কারণ মুত্তর 1 যৎ প্ৰভূতাৰ্থ বিষয়ণ যত্ৰ বা স্যাৎ ক্রিয়া ফলণ।। উত্তরণ তত্ত বিজ্ঞে-য মস॰কীৰ্ণ মতো হন্যথা। শতা-ভিষোগে শতগ্ৰহণ নিখ্যা পঞ্চা-শদেব গৃহীতা স্তাশ্চ পরিশুদ্ধা ইতি থিখ্যা কারণাম্পযো স্তল্য কণম্বে কারণোত্তর আহু আ-দৌ বিচারণীয় পরিশোধনস্যা-

ৰ্বাচীনত্বেন স্মরণার্হস্বাৎ পশ্চা-নিথ্যোত্তর তত্র ঋণস্য চিরাতী-তদ্য কট্ট প্ৰতিপাদ্যদ্বাৎ। এবঞ্চ নবত্যভিষোগে মিথ্যৈতৎ ষষ্টি পুরাণা এব ময়া গৃহীতা স্তত্তাপি ত্রি॰শৎ পরিশুদ্ধা স্ত্রি॰শদ্ধারয়ামি ইতি মিথ্যা কারণ সত্যৈঃ সঙ্কী-র্ণোরোত্তরে ২পি পূর্ববৎ কারণো-ভরমেব গ্রাহ্ণ দিখ্যা কারণযো ৰ্বাপীতি বাপি শব্দাভ্যা° তথা দ-র্শিতস্থাৎ সত্যোত্তরস্য স্বযুগ স্বী-ক্রতত্বেন নিৰ্ণানহ্ত্বাদিতি ভা-বং। প্রাঙ্ন্যাবেন সহ সর্বথৈব সঙ্গরানুপপতি রিতি তল্পোক্তণ যদি শতং মিথ্যা গঞ্চবিংশতি পু-রাণা গৃহীতা স্তেচ গরিশুদ্ধা স্ত-था निथा। भगा अनुतार्थ विषय-স্য বিচার উপক্রমণীয়ঃ। ভূয়ো <u> ২নুরোধস্যাভ্যহিতত্বাৎ পশ্চাৎ</u> সন্নার্থস্য বিচার ইতি। তুল্যার্থ বিষয়ত্বে তু যত্ৰ ক্ৰিয়ায়াঃ সাক্যা-দেঃ ফল॰ নিৰ্ণয়ঃ শীষু॰ ভবতি তদংশদ্যৈৰ প্ৰমাণ গ্ৰাহণ তথা যদি শতগ্ৰহণে পত্ৰ মস্তি শতাপ-इत्व ह शक्षामं शतित्भाधता সাক্ষিণ স্তদা মিথ্যোত্তর এবাদৌ তৎ খণ্ডনায় গ্রহণপত্র প্রাহণ

লিখিতস্য সান্ধিভ্যা বলবদ্ধেন
সমাঙ্ নির্গয় কারিত্বাৎ পশ্চাৎ
পরিশোধন সান্ধিণঃ প্রফ্রব্যাঃ।
সঙ্গরোত্তর মপ্যসঙ্কীর্ণ মদুষ্ঠণ অতো ভিন্ন মন্যথা সঙ্কীর্ণ দুষ্ট মিভার্থঃ। অত্র চাবচ্ছেদ ভেদেন
মিথ্যোত্তর সঙ্করে সদৃত্তরত্ব মেকাবচ্ছেদেন। সঙ্করে তু অসদুত্তরন্ধমাহ কাত্যাখনঃ। পর্ক্রেকদেশে খৎ সত্য মেকদেশে চ কারণণ
। মিথ্যা টেটব্রকদেশে স্যাৎ সক্রাতদন্ত্রণ। একদেশে ইত্যত্র
একস্মিন্নেব দেশে ন ভিন্নদেশে
ষথা শভণ ধার্যাম্যেব পরিশোধিতণন গৃহীত্যা ইতি॥ ॥।

অথ ক্রিয়াপাদঃ।
উত্তরাভিধানানন্তরং যাত্তবন্ধ্যঃ
। ততো ২থী লেখমেৎ সদ্যঃ
প্রতিজ্ঞাতার্থ সাধকং। অথী বাদী প্রতিবাদী চ স্বপক্ষাথিত্বাৎ।
তবো রহিকারে নিয়ম নাহ ব্যাসঃ। প্রাঙ্ন্যায়ে কারণোক্তৌ চ
প্রতাথী সাধ্যেৎ ক্রিয়াং। মিথ্যোত্তরে পূর্ববাদী প্রতিপত্তৌ ন
সা ভাবৎ। মিখ্যোত্তরে ন গৃহীতং ময়েত্যাদিকপে গৃর্ববাদী ভাযাবাদী সাক্ষ্যাদিকং নির্দিশে-

स्माखत्रवामी ७० ७मा मानुसाः ক্রিযায়া অসম্ভবাদিতি ন্যায়ো-মূল অত্রাপি সাক্ষ্যাদ্যভাবে উ ত্তরবাদিন এব দিব্যে । ন কশ্চি-দভিযোক্তার দিব্যেযু বিনিযো-জয়েৎ। অভিযুক্তাষ দাতব্য॰ **मिताः मिताविशातिकः । ३**छि কাত্যাযনোক্তেঃ। অত্ৰ পূৰ্বাৰ্দ্ধে-नार्थिता पिवानित्यतः रेथी প্রতাথিন স্তৎ প্রাপ্তো পরার্ফা-ভিধান দিদ্ধে সত্যারস্ভো নিয-याय इंडि नगराधियमार्थः न ह वााम वहरन कियालान कांत्रला-ত্তর মানুষী দৈবীপর মিত্যেতা-বদর্থকণ মিথ্যোত্তরেপ্যনুযুজ্যতে ইতি তত্রাপি অর্থিন এব দিব্য মিতি বাচ্য শ্ৰেষমাণ পদস্য হি পून तश्वरार्थ (स्वानुषकः। नन्न-ৰ্থ বৈষম্য সহিতস্য গৌৱবাৎ পূ-र्दाक नाथ गृलक विषयलको কাত্যায়নোক্ত দিব্যবিষয় নি-যমভঙ্গানর্হস্বাচ্চ ষত্র বিবাদ বি-ষ্যে প্রত্যথী সন্দিহান স্তত্ত্র ত-স্যোত্তরানর্হত্যা অর্থিন এব দূ-ফক্রিয়া তদসম্ভবে তস্যৈব দিব্য° ন তু প্রত্যথিনঃ অধিকার নিশ্চ-ষাভাবাৎ অথিন স্তৎসন্ধাৎ নচ

ন কশ্চিদভিযোক্তার মিত্যাদিনা বিরোধ স্তদ্যোতরার্হ প্রতিযোগি বিষয়ত্বাৎ এতদ্বিষয় এব ধনস্বা-মিনো দিব্য মিতি লোকপ্রবাদঃ ॥ #॥ লিখিতাদ্যভাবেনাপি দি-ব্য মাহ যাজ্ঞবৃদ্ধ্যঃ । প্রমাণ লি-থিত ভুক্তিঃ সাক্ষিণশ্চেতি কীর্ত্তি ত ৷ এষা মন্যতমাভাবে দিব্যা-ন্যতম মুচ্যতে।। 🕸।। অথ দিব্যং । দিব্যান্যাহ সএব। তুলাগ্যাপো विष॰ कारमा मित्रानीर विश्वन ষে। মহাভিয়োগেদেতানি শী-র্ষকত্ত্বে ২ভিবোক্তরি । রুচ্যা বা-ন্যতরঃ স্বর্যাদিতরে। বর্ত্তযেচ্ছি-ब्रः। विनाणि भीर्यकः अर्याा नृ-পজোহে ২থ পাতকে। মহাভি-যোগেষু নহাপাতকাদি গুৰুত-রাভিযোগেবু। শীর্ষকত্বঃ শীর্ষ-ক প্রধান ব্যবহারস্য চতুর্থপা-দোজ্য পরাজ্য লক্ষণঃ তেন দ-ণ্ডো লক্ষ্যতে। তত্ৰ তিণ্ঠতি বৰ্ত্ততে তদঙ্গীকরোতীত্যর্থঃ। অত্রাভি-ষোক্ত্র: শিরোবর্তিহোক্তে রভি-যোজ্যস্য দিব্যকর্তৃত্ব প্রতীয়তে । প্রতাধী চ্ছমা অর্থিনো দিবা মাৰ্হ রুচ্যেতি। ইতরো ২ভিযুক্তঃ । এ, ७९: गर्रः मिवान्य विवृन्ः।

প্রতিজ্ঞাতার্থ সাধকমিতি সাধকণ गाकगानिक । जनार वृहस्नि जिः। দিপুকারা ক্রিয়া প্রোক্তা মানুষী रेमिविकी তथा। गाकि लिथामू-. মানঞ্ মানুষী ত্রিবিধা স্মৃতা।। ४-টাদ্যা ধর্ম্মজান্তা চ দৈবিকী নব-ধা স্থৃতা। তত্রানুমানম্ব ভুক্ত্যাদি ॥ 🗱॥ তত্র সাক্ষ্য মাহ মনুঃ। স-মক্ষ দর্শনাৎ সাক্ষ্যু প্রবণালৈত্ব সিধ্যতি। এতৎ প্রমাণ মাত্রোপ-লক্ষণ । অনুভাবী চ যঃ কশ্চিৎ প্র্যাৎ সাক্ষ্য বিবাদিনা ইতি তদ্বচনান্তরাৎ। অতএবাক্তম-পি সাকিণ নাহ মনুঃ। যত্রানিরু-দ্ধো বীক্ষ্যেত শৃণুযাদ্বাপি কিঞ্চন । পৃষ্ঠ স্তত্রাপি তদ্রাধাৎ যথা দৃষ্ট° যথা শ্রুত°।। অনিরু**দ্ধ স্তু ম**-ত্র সাক্ষিত্বেনানিযুক্তঃ। পরস্পর-याणि व्यवनमार विकुः। উদিষ্ট সাক্ষিণি মৃতে দেশান্তর গতে ২পি বা। তদভিহিত শ্রোতারঃ প্রমাণ নাত্র সংশ্বঃ। অস্যোত্তর সংজ্ঞা মাহ নারদঃ। সাঞ্চিণা মপি বৎ সাক্ষ্যু স্বগক্ষ পরিভাষতা । শ্র-বণাৎ আবণাদাপি স সাক্ষ্যত্ত-র সংজ্ঞকঃ। স্বপক্ষ সয়ন্ধি সাক্ষ্যণ প্রবিভাষতা সাফিণা যঃ স্বয়

পূণোতি অথিনা প্রাব্যতে বা স শ্রবণাৎ শ্রাবণাদুত্তরসাক্ষীত্যর্থঃ । এবং যো ২র্থিনা গূঢতযা প্রত্য-থিবচন প্রাবিতঃ স গৃঢসাকী-ত্যাহ সএব। অর্থিনা স্বার্থসিদ্ধ্য-র্থণ প্রত্যর্থি চবনণ স্ফুটণ। যঃ শ্রা-ব্যতে তদা গূঢ়ো গুঢ়সাক্ষী স উ-চ্যতে ৷৷ তেনান্যতর বাদ্যভিহি-তার্থ বিষয়ক দৃষ্ট কারণজ বি-জ্ঞাপন॰ সাক্ষ্য মিতি স্থিত ৷ তত্ৰ নারদঃ। তেষামপি ন বালঃ স্যা-দৈকো ন স্ত্রী ন দুষ্টক্রৎ।ন বা-ন্ধবো নচারাতি ক্র যু স্তে কার্য্য মন্যথা।। কার্য্য॰ সদপি অন্যথা **छिकक्रिक्षरप्रन । এवश्र यमि शत्र**म-ধার্ম্মিকত্বেন বান্ধবাদীনামপি স-ত্যবাদিস্ব নিশ্চীযতে তদা তে ২-পি সাক্ষিণোভবিতু মর্স্তীতি তে-ষা॰ সাক্ষ্য বিধাযক॰ বক্ষ্যমাণ ম-নুবচন মপি এতাদৃ থিষয় । যাজ্ঞ-বন্ধ্যঃ। ত্র্যবরাঃ সাক্ষিণো জ্ঞেষাঃ শ্রেত স্মার্ত ক্রিযারতাঃ। যথা-জাতি যথাবৰ্ণ সৰ্বে সৰ্বেষু বা স্মৃ-তাঃ ৷৷ ত্রযো ২বরা নিরুষ্টা ষেষাণ তে ত্র্যবরাঃ ত্রিভ্যো ২ন্যুনা ভব-ন্তীত্যৰ্থঃ। যথেতি যে। যজ্জাতীয স্তস্য ভজ্জাতীয়ঃ সাক্ষী। স্ত্রীণা

ব্রিয়ো ২ন্ত্যজান। নন্ত্যজাঃ। য-থাবৰণ বান্ধণানাণ বান্ধণাঃ ক্ষত্ৰি-যাদীনাণ ক্ষত্রিয়াদ্যঃ ৷ অভাবে তৃ তত্তদ্বেদ বিনা সর্ব এব। ত্র্য-বরা ইত্যস্যাপবাদ মাহ সএব। উভযানুমতঃ সাক্ষী ভবেদেকে। ২পি ধর্মাবিৎ। উভযানুমতত্ব ধ-র্ম্মবিল্পঞ্চ নিষ্ত তন্ত্র । তদাহ বিষ্ণুঃ ৷ অভিমত গুণসম্পন্ন স্ত্ৰ-ভযানুমত স্তেকো ২পি ইতি 🕽 অতএব শ্রোত্রিষ মপ্যেকণ নিষে-ধ্যতি বৃহস্পতিঃ। নব সপ্ত পঞ্চ বা স্যু শ্চন্থার স্ত্রয় এব বা। উত্তৌ তু শ্রোত্তিয়ে গ্রাহ্মে নৈক পৃ-চ্ছেৎ কদাচন ৷৷ একো মিলিত গুণসম্পান্নঃ প্রধানকল্পঃ তদভাবে উভযানুমতমাত্তো ২পি গ্রাহ্ণ স্ত-দাহ নারদঃ। উভযানুমতে। यः मााजूरमा विवनमानरमाः । छव-ত্যেকে। ২পি সাক্ষিত্বে প্রস্কব্য স্যাৎ স সংসদি। উভয়ানুমত একো ২লুব্ধত্বাদিনা সর্বজন প্র-সিদ্ধ শ্চেত্তদা সাক্ষিত্বে সংসদি বহুজন সন্নিধৌ প্রফব্যঃ তথাত্ত্বে ক্ষেহ বৈরাদি সত্ত্বে ২প্যকীর্ত্তি ভ-যাৎ সত্যাভিধান সম্ভবাদিত্যাশ-যঃ ৷ বিচারস্য তত্ত্বনির্ণযার্থ স্বাক্ত-

দাহ মনুঃ। একোপ্যল্কঃ সাকী স্যাৎ বহুয়ঃ শুচ্যো ২পি ন স্ত্রিয়া । স্ত্রী

. ন্যে ২পি যে বৃতাঃ।। একে। ২লু-ব্যস্ত সাক্ষী স্যাদিতি সল্পত্টগৃ-তপাঠঃ।একে। লুক্ক স্তৃসাক্ষী স্যা-দিতি জীমূতবাহনধৃতপাঠ স্ত ন যুক্তঃ। লুকান্চেদ্বহবোপ্যসাক্ষি-ণো ভবিতু মহন্তীতি একপদব্যর্থ-তাগত্তেঃ । ভবতুবা তৎপাঠঃ ত-থাপ্যেক ইত্যনুরোধাৎ তন্নিষে-**४मू (थना नृक्ष रेम्)** कम्मानुम् जि. म-ত্ত্বে ধর্ম্মবিত্ত্ব মন্তরেণ সাক্ষিত্বণ বো-ধ্য॰ ইতার্থতো ন বিল্লোখঃ। অ-তএব বিশ্বৰূপ প্ৰভৃতীনাণ উভ-যানুমত একএব সাক্ষীতি ব্যাখ্যা-নে ধর্মাবিদিতি নোক্তণ। দোবৈ-স্তেযাদিভিঃ। তথা চ নারদঃ। স্তেনাঃ সাহসিকা ধূর্ত্তাঃ কিত-বা যোধকাশ্চ যে। অসাক্ষিণ স্ত-তেদৃষ্টা স্তেষু সত্য ন বিদ্যতে ॥ কিতবা দূয়তকরাঃ॥#॥ অপবাদ মাহ উশনা। দাসো ২ন্ধো বধি রঃ স্বন্ঠী দ্রী বাল স্থবিরাদযঃ। এ-তেপ্যনভিসম্বন্ধাঃ সাহসে সাক্ষি-ণো মতাঃ।। স্থবিরো গ্লানেন্দ্রিয-গ্রামঃ ৷ আদিশব্দাৎ কিতবাদযঃ

। উভয়ানুমতাভাবে শুচিক্রিয-ত্বাদিগুণযুক্ত শৈচকো গ্রাহ্ণঃ! ত-থা চ ব্যাসঃ। শুচিক্রিবশ্চ ধর্ম-জ্ঞো যো ংন্যত্রাপ্যনুভূতবাক্। প্রমাণ মেকো ২পি ভবেৎ সাহ-সেষু বিশেষতঃ ৷৷ অনুভূতবাক্ স্থানান্তরে সত্যত্ত্বেনেতি। ভবদে-বভটো ২প্যেব ৷৷ ঋ৷৷ সাহস মাহ नातनः। यनुषा यात्रवः एउषः श-রদারাভিমর্ষণ। পারুষ্য মনৃত-ষ্টেক সাহসং পঞ্চধা স্মৃতং।। কা-ত্যাবনঃ। অভ্যন্তরস্ত নিঃক্ষেপে সাক্ষ্য মেকে। হপি দাপয়েও। অ-র্থিনা প্রহিতঃ সাক্ষী ভবেদেকো ২পি যাচিতে।। স° স্কৃত° যেন যৎ পণ্য॰ তত্ত্তেনৈব বিভাবষেৎ ! একএব প্রমাণ স বিবাদে পরি-কীৰ্ত্তিতঃ ।। সংস্কৃতং গঠিতং পণ্য• স্ওলাদি। বিষ্ণুঃ। স্তেয সাহস বান্দণ্ড পারুষ্য সংগ্রহণেষু সা-ক্ষিণো ন পরীক্ষা ইতি স্তেষ পর-দারগমনাদি কার্য্যাণা নিহ্নবে-নৈব ক্রিষমাণস্বাৎ দৈবাদেব প-রু সাক্ষিণে ভবস্তীতি ন পরী-ক্ষা ইত্যুক্তণ। তেষাণ বাক্যন্তু মি-ত্রারিভাবাদি নিরূপণেনৈবোপ-পত্তানুপপত্তিভাগ মালোচনীয় ৷

নভু বাক্যমাত্রাদিতি ব্যবহারমা- " তৃক। । অভএব কাত্যাযনঃ। ৠ-ণাদিযু গরীক্ষেত সাক্ষিণঃ খিরক-শ্ব্যান্য সাহসাত্যযিকে নৈব প্রী-ষ্ণা সত্রচিৎ সৃতা।। ইতি।। 🕸।। শ্রোত্তিষ্ণদীনা মসাক্ষ্যমাহ না-রদঃ ৷ শোত্রিযা স্তাপদা বৃদ্ধা যে চ প্রব্রজিতা নরাঃ৷ বচনাত্তেম্বসা-ক্ষিত্ব॰ নাত্র হেতু রুদাহাতঃ। দা-নর ত্মাকরে শ্রোতিষমাহ দেবলঃ 1 একা ~~পাখা প্রকল্পাতি~~ বা ষাস্ত র-কৈ রধীত্য বা। ষট্কর্মা নিরতো বিপ্ৰঃ শ্ৰোত্তিযো নাম ধৰ্ম্মবিৎ ॥ সকল্পা° কল্পমাত্রাঙ্গ সহিতা°। य-ম্ভি রিতি সহার্থে তৃতীযা। বচনা-দিতি শ্ৰোত্ৰিযত্বাদিৰূপাভিধা- 🎚 নাৎন চ তত্তান্যো হেতু রিত্যর্থঃ ৷ তথা চ স্বীষ বৈদিক কর্ম্মকরণ ব্যগ্রত্যা পরকীয় কার্য্যে বিষ্মর-৭ সম্ভবাৎ সাক্ষিত্বৰূপ লঘুকাৰ্য্য নিযোগে ভচ্ছাপভবেন ব্যবহার **দ্রকারো ২পি তান্ন পৃচ্ন্তী**-তি তৎসাক্ষ্য করণানর্থক্যাচ্চ ন তে সাঞ্চিণঃ কর্ত্তব্যাঃ কিন্তু ক্লতাঃ স্বয° সান্ধিণো ভবস্ত্যেব। উত্তৌ তু শ্রোত্রিযৌ স্যাতা মিতি স্মূতেঃ वृक्तमामाकिषः वृक्षषाति श्वा-

तिखियञ्चाि छार्थः । यनुः । ণা সাক্ষ্য স্ত্রিয়ঃ স্বর্যু দ্বিজানা সদৃশা দ্বিজাই। শূড়াশ্চ সন্তঃ শূ-দ্রাণা মন্ত্যানা মন্ত্যযোনষঃ। অ-ন্তর্বেশ্মন্যরণ্যে বা শরীরস্যাত্য-হে ২পি চ। স্ত্রিযাপ্যসম্ভবে কা-ষ্য° বালেন স্থবিরেণ বা ।। শিষ্যে-ণ বন্ধুনা বাপি দাসেন ভূতকেন বা । দেব ত্রাহ্মণ সামিধ্যে সাক্ষ্যণ পৃচ্ছেদৃত দিজান্ ৷৷ উদগ্ৰখান্ প্ৰাগ্ৰান্ বা পূৰ্ৰাক্লে বৈ শুচিঃ শুচীন্। ত্ৰাহীতি ব্ৰাহ্মণ পৃচ্ছেৎ সত্য॰ ক্ৰহীতি পাৰ্থিব॰ ॥ গো বী-জ কাঞ্চনৈ ৰ্বৈশ্যণ শূত্ৰণ সৰ্বৈ স্ত পাতকৈঃ। গো বীজ কাঞ্চনাপ-হারে যৎপাপ তত্তবান্তাভিধা-নে স্যাদিভি বৈশ্যে । এতৎ সা-ক্যানৃতাভিধানে ভবান্ সর্বৈঃ পাতকৈঃ সম্বধ্যত ইত্যুক্ত্য শুদ্র-ঞ্ পৃচ্ছেৎ। বন্ধশ্বো যে স্মৃতালো-কা যে চ স্ত্ৰী বাল ঘাতিনঃ। মি-ত্ৰেক্সহঃ ক্ৰন্থেদ্য **তে তে স্যু ৰ্বদ**-' তো মৃষা।। ইতি মনুক্তণ দূষণণ। সৎ ফলঞ্চ। অশ্বমেধ সহসুদ্ধ স-ত্যঞ্জুলয় গৃত া অস্মেধ সহ-সুাদ্ধি সত্য মেরাভিন্নিচ্যতে ৷ ইতি मन् नातरमाङ व्यावस्थ ।। *॥

যাজ্ঞবন্ধ্যঃ। ন দদাতি হি ষঃ সা-ক্যাণ জানমপি নরাধনঃ। স কূট-माकिनाः भाटेश खत्ना म्टबन চৈব্ হি॥ কাত্যায়নঃ। অবীচি নরকে বর্ষ বসেযুঃ কূট সাক্ষিণঃ। ষাজ্ঞবন্ধ্যঃ। সত্যাণ প্রতিজ্ঞাণ য-স্যোচুঃ সাক্ষিণঃ স জ্বী ভবেৎ। षानाथावामितना यमा अन्व उमा পরাজযঃ।। বর্ণানা হি বধে। य-ত্র তত্র সাক্ষ্যনৃত বদেৎ ৷ তৎ পাবনায নিৰ্বাপ্য শ্চৰুঃ সারস্ব-তো দ্বিজেঃ।। গৌতনঃ। নানৃত বচনে দোষো জীবনঞ্চেত্তদধীনণ ন তু পাপীযসো জীবন ইতি। **টেম্বরে বহুনা॰ বচন॰ সমেষু গুণি-**না॰ তথা। গুণিদ্বৈধে তু বচন॰ প্রাহ্নণ যে গুণবত্তরাঃ।। তেষা মি-তি শেষঃ। यख् সাফিণা॰ निथि-তানাঞ্চ নির্দ্দিষ্টানাঞ্চ বাদিনাং। তেষা মেকো খন্যথাবাদী ভেদা-ৎ সৰ্বে ২প্যসাক্ষিণঃ ॥ ইতি কা-ত্যায়ন বচন । তত্ত্রযাণা তুল্য-ৰূপাণা সাকিণা মধ্যে একস্যা-প্যন্যথাবাদে অপর্স্য ততুল্যস্য সৎপ্রতিপক্ষত্য। তৃতীয়স্য কি-ঞ্চিৎ বাদিম্বে তত্র ভেদাৎ পর-স্পর বিরুদ্ধার্থাভিধানে ভেদাৎ

সাক্ষিভ্যোন নির্ণয় ইতি পরে । বৃহস্পতিস্ত সাক্ষিদ্রৈধে কর্ম নি-ষ্ঠানা গ্রহণমাহ গুণি দ্বৈধে ক্রি-যাবতা মিত্যনেন। তথা সাক্ষি-ণো হর্থি সমুদ্দিন্তীন্ সৎসু দো-दियु (मायराष । अमुर्येः मृवयन् বাদী তৎসমণ দণ্ড মর্হতি ইতি। তৎসমণ বিবাদসমণ। সভাসদা-দি বিদিত সাফি দূষণ মেব গ্রাহণ ন তু ত্র্যবরাদি সাক্ষিভিঃ প্রতিপা-দ্য ।। 🕸 ।। অনবস্থাপাতাদিত্যাহ নারদঃ। সভাসদা প্রসিদ্ধ ষ-লোক সিদ্ধ মথাপি বা । সাক্ষিণাণ দূষণ গ্রাহ্ণ মসাধ্য দোষ বর্জ-নাৎ ৷৷ অনৈ্যশ্চ সাক্ষিভিঃ সাধ্যে দূষণে পূৰ্ব সাফিণা॰। অনবস্থা ভবেন্দোষ স্তেয়া মপ্যন্যসম্ভবাৎ ।! অসাধ্য সাধনানর্থ সিদ্ধন্তা-দোষ বর্জনাৎ। অনবস্থা বির-হাত্তস্মাৎ প্রসিদ্ধ দূষণ মেব গ্রা-হৃ° ॥ 🕸 ॥ দূষণমাহ কাত্যাযনঃ । বালো ২জ্ঞানা দসত্যাৎ পাপাভ্যাসাচ্চ কূটক্লৎ। বিক্র-যাৎ বান্ধবঃ মেহাৎ বৈর্নির্যা-তনাদরিঃ ॥ यः সাক্ষী নৈব নি-ৰ্দ্দিষ্টো নাভূতো নৈব দৰ্শিতঃ। ব্রাফাঞ্চিত তথ্য বা দণ্ডঃ

मा २ शि न ताधमः ॥ 🗱 ॥ यपू-ত্তরে যেন ক্রিয়া প্রদৃশ্যতে ত-ত্ৰাহ। মিথ্যাক্ৰিয়া পূৰ্ববাদে কা-রণে প্রতিবাদিনঃ। প্রাডন্যাষে বিধিসিদ্ধৌ তু জযপত্রণ বিনি দ্দি-শেৎ৷৷ নিখ্যেত্তিরে সতি পূর্ববাদে 🎚 পূৰ্ৰবাদিনি ক্ৰিয়া প্ৰফীব্যা ইতি শেষঃ ৷৷ ৠ ৷৷ তদানী৽ সন্ধিমাহ বৃহস্পতিঃ। পূর্বোত্তরে ২ভিলি-থিতে প্রক্রান্তে কার্য্যনির্ণযে । ছযো ৰুতপ্তযোঃ সন্ধিঃ স্যাদযঃ-পিওযো রিব ৷৷ উত্তাপ কারণ মা-হ সএব। সাকি সভ্যবিকল্পস্ত ভ-८वम्बद्धां ७ तथा । क्रांनाय-মানৌ যৌ সন্ধি° স্বৰ্য্যাতা° তৌ বিচক্ষণো ॥ কাত্যায়নঃ। ক্রিয়া ন দৈবিকী প্রোক্তা বিদ্যমানেষু সাক্ষিষু। লেখ্যে চ সতি বাদেষু ন দিব্য ন চ সাক্ষিণঃ ৷৷ সমত্ব সা- ॥ ক্ষিণা॰ যত্ৰ দিবৈয় স্তত্ৰ বিশোধযে-ৎ। এতৎ সংশ্বানুচ্ছেদে বোধ্যণ যাজ্ঞবন্ধ্যঃ। নিহ্নতে লিখিতানে-ক মেকদেশে বিভাবিতঃ। দাপ্যঃ সৰ্বান্পেণাৰ্থান আছ স্তৃনিবেদি-তঃ ৷৷ যে৷ লিখিতানেক॰ সুবর্ণা-দিক॰ অপলপতি স এক জব্যে সা-ক্যাদিভি ৰিভাবিতঃ সন্ সৰ্বান

দদ্যাৎ। যদ্যেকদেশ বিভাবনেন বাদিনো ২বসাদ স্বগম্য ইদম-পর॰ মধা লেখযিতু বিস্মৃত মিতি ব্ৰতে স তস্মৈ ভাষাকালে অনু-পন্যস্ত ন দদ্যাদেতচ্চ ন কেব-नः वाष्ठिनकः कित्स्त्रकरम्भ वि-ভাবনাদ্বিজানত এবাস্য তদপ-लार्ल मृश्मीलञ्चावशात्रगाम्भताः-শে হপি তথাত্বনেব সম্ভাব্যতে স-ত্যবিভাবক্স্যাপি প্রক্রান্ত বিষ-যে যথা বস্তু বাদাবধারণাদবি-ভাবিতাংশে ২পি সত্যবাদিয় স-স্তাবন মিত্যেব॰ ৰূপ তর্ক পরস্প-রা সম্ভাবনা প্রত্যথানুগৃহীতা-স্মাদেব যোগীশ্বর বচনাৎ সর্বণ **मा**शनीय मिठि निर्नयः । এবঞ্চ তর্কবাক্যানুসারেণ নির্ণষে ক্রিয-মাণে বস্তুনো ২ন্যথাত্বে ২পি ব্য-বহার দর্শিনাং ন দোষঃ। তথা চ গৌতমেনাপি ন্যাষাধিগমে ত-কোঁ ২ভ্যুপায়ঃ তেনাপি সংগৃষ্ যথাস্থান॰ গমযেদিত্যুক্ত্বা তস্মা-ডাজাচার্য্যাবনিন্দ্যাবিত্যুপসংহ্ন-ত ৷ এবঞ্চাস্য ন্যায্স্য বাদিদ্বয সাধারণম্বাদুভ্য বিষযম্ব বচনা-নাণ। অতএব কাত্যায়নঃ। খদ্যে-কদেশ প্রাপ্তাপি ক্রিয়। বিদ্যেত

মানুষী। সা গ্রাহা ন তু পূর্ণাণি দৈবিকী বদতা॰ নৃগা॰।। বদতা॰-বিবদতা মিত্যবিশেষেণ দর্শযতি । शृशील रेपविकी नमश्र विषयि-কাপি ন গ্রাহ্ম তেনৈকদেশ প্র-তিপাদিক্যা মান্ষ্য। ক্রিয়য়। স-মস্ত সাধ্য সিদ্ধি রিতি। ন চ য-দ্যেষা॰ মধ্যে এক মপি মষা গৃহী-ত॰ বিভাব্যসি ভদা সৰ্বমেব দা-তব্য° ইতি প্ৰতিজ্ঞাবিষয়কত্ব মে-কদেশবিভাবিতত্ত বচনস্যেতি জোগ্নোক্ষতানুসারি মৈথিল্য-ত যুক্ত মিতি বাচ্য প্রতিজ্ঞাবি-ষবন্ধে অনেকার্থাভিযুক্তন স-র্যার্থ ব্যপলাপিনা বিভাবিতৈক-নেশেন দেয় যদভিযুজ্যতে ই-ত্যনর্থকণ প্রোটিবাদেন ভিযুজ্য মানাদধিকস্যাপি প্রতিজ্ঞাতস্য मानावगाकवार न बाश खुनि-বেদিত ইত্যপি ব্যর্থণ অনিবে-দিত্য্যাপি প্রাগজ্ঞাতত্ত্বনাপ্রতি-জ্ঞাতস্য সৰ্বথৈব দেয়ত্বাৎ ৷ ন চ বিভাবিতৈকদেশ বচনণ ব্যাপ্য-ভূতিকদেশ বিষয়ণ তস্মিণস্ত প্র-তিপাদিতে ব্যাপকৈকদেশ প্রতী-ত রন্থানাৎ সম্ভবতীতি বাচ্যণ বিভাবিতৈকদেশানুমিতব্যাপক-

স্যাপি ন্যাযতো ২ গ্রাহ্নত্ত্বে সিচ্ছে নগ্ৰাহ্য জুনিবেদিত ইত্যভিধানা-নুপপতেঃ। এবঞ্চ সাধ্যার্থাণশে নিগদিতে সাক্ষিভিঃ সকলং ভ-वि ! जीमद्य मार्टम किर्या যৎসাধ্যণ পরিকল্পিত।। ইতি কা-ত্যায়নবচন । তদ্বিষয় প্রদর্শক ঋণনিক্ষেপাদ্যপত্নবৈ হলি যো-জ্য মিতি। যতু অনেকার্থাভিষো-रा व याव मल्लाधरयक्ती। সাক্ষিভি স্তাবদেবাসে লভতে माधिक धन ॥ जन्नामानिख्छ পুত্রাদি বিষষক । তথাহি নানা বিধ পিত্রণাদ্যভিষ্কেনাজান-তা নাহ্ণ জানামীতি উত্তর্বা-দিনা সাক্যাদিভি হাবদ্ধন প্র-তিপাদযতি তাবদেব পুত্রেণ দা-তব্য° এবমেব বিশ্বৰূপ জীমূত-বাহন প্রভূত্যঃ। কাত্যায়নঃ। অনুমানাদ্বরঃ সাক্ষী সাক্ষিত্যো লিখিত• গুরু। অনিরুদ্ধা ত্রিপুরু-ষী ভুক্তি স্তেভো গরীষসী॥#॥ অনুমান প্রত্যাসকলিত তদাহ মনুঃ। বাহৈছ ৰিভাবদেল্লিজৈ ৰ্ভা-ব মন্তৰ্গতং নৃণাং। স্বরবর্ণেঙ্গিতা-কারে শ্চক্ষুষা চেফিতেন চ।। স্ব-রো গদাদাদিঃ বর্ণো ২স্বাভাবি-

কঃ। ইঙ্গিত॰ স্বেদ বেপথু রোমা-ঞ্চাদি। আকারো বিক্ততঃ। চলুষা কাতরেণা চেষ্টিতেন স্থানত্যাগা-**किना। এয়াক্চান্যথা निष्क पूर्विक** প্যত্বাদেভ্যঃ সাক্ষী বলৰান্ ইত্য-ৰ্থঃ।। 🗱 ।। মুখনিৰূপ্যত্বে তু যা জ্ঞ-বক্ক্যঃ ৷ দেশাদেশান্তর যাতি সৃক্ষণী পরিলেটি চ। ললাট প্র-দ্যুতে চাস্য মুখ বৈবর্ণ্য মেতি চ ॥ ।। পরিশুষ্যৎস্থলদাক্যো বিরুদ্ধ বহু ভাষতে। বাক্ চক্ষুঃ পূজ্যতি নো তথেতিষ্ঠী নিভূ জত্যপি।। স্ব-ভাবাদ্বিক্ততি॰ গচ্ছেম্মনো বাস্কা-য কর্ম্মভিঃ। অভিযোগে চ সা-কো চ স দৃষ্টঃ পরিকীর্ত্তিতঃ ॥ ন পরোক্তা॰ বাচ॰ প্রতিবচনেন পূজ্যতি তথেষ্ঠি চক্ষুশ্চ পরকীয বীক্ষণেন নিভুজিতি সটিলীক-রোতি বলা মনো বাক্সায় কর্ম্মভিঃ স্বভাবাৎ পূৰ্বোক্তাণ যথাযো-গ্যা॰ दिङ्डि॰ गट्छिडमा म मुके॥ ইত্যর্থঃ। অতএব শ্রীরামায়ণে। আকার শ্চাদ্যমানো ২পি ন শক্যো ২সে নিগৃহিতু । বলা-দ্ধি বিৰুণোত্যেৰ ভাৰ মন্তৰ্গত নৃগাঁণ।। আকারো দেহধর্মঃ মুখা-श्रमाम देववर्गकाशः । नात्रमः ।

मुमीदर्यशांत्रि कात्वन विशिष्ट• निषि बाशूया । उ॰ जानबाब-নো লেখ্য মজান তত্ত্ব লেখ-त्य ।। जूमी (र्घटणि मण्यादत्रा-**एकाधकनिथनमञ्जा**षय॰ हिटत्रना-পি সাক্ষ্যণ দাতুণ শক্ষোতীত্যৰ্থঃ 11 🟶 11 निशिक्तः यहरस्य न नि খ্যেৎ তদক্ত পরহস্তেনেত্যাহ ব্যাসঃ। অলিগিজ্ঞো ঋণী যঃ স্যাৎ লেখ্যেৎ স্বমভন্ত সঃ। সা-की वा माकिशास्त्रास मर्वमाकि-সনীপগঃ ॥ বৃহস্পতিঃ। নুষিত॰ যাতিত বচ্চ দীনাযাশ্চ দমন্ত-তঃ। জক্লতো হপি ভবেৎ সাকী গ্রাম স্তত্র ন সংশবঃ ৷৷ ৠ ৷৷ অ্কু-তা অপি সাক্ষিণো ভবন্তীত্যাহতু র্যনু কাত্যায়নৌ। অন্যে পুন র-निर्क्षिकीः माक्षिणः ममूमाश्राञाः। গ্রামশ্চ প্রাড়িবাকশ্চ রাজা চ ব্যবহারিণা ।। কার্ব্যেমভ্যন্তরো-यः माप्तियां अञ्चल यः । कनाः कनविवासम् ভरवय् एउ ২পি সাক্ষিণঃ।। স্মৃতিঃ। দত্তাদ-ত্তে ২থ ভূত্যানাং স্বামিনাং নি-ৰ্গমে সতি । বিক্ৰবাদানসম্বন্ধে ক্ৰীস্বা ধন মনিচ্ছতি ॥ দূহতে স-মাহ্নযে চৈব বিবাদে সমূপস্থিতে।

সাক্ষিণঃ সাধন প্রোক্ত ন দিব্য ন চ লেখ্যকং।। প্রক্রান্তে সাহসে বাপিপারুষ্যে দণ্ডবাচিকে।বলো-ভবেষু কার্য্যেষু সাক্ষিণে দিব্য-মেব চ ।। বৃহস্পতিঃ । লেখ্য॰ ব। সাঞ্চিণো বাপি বিবাদে যস্য দূষি-তাঃ। তস্য কাৰ্য্য॰ ন সিধ্যেত যা-বত্তন্ন বিশোধযেৎ ৷৷ তল্লেখ্য সা- 🏽 ক্ষিৰপ প্ৰমাণ ৷৷ জা৷ লেখ্য শো-ধন মাহ কাত্যায়নঃ। স্বহস্ত লে-খ্য সন্দেহে জীবতে৷ বা মৃতস্য চ । তৎ স্বহস্ত ক্রতৈ রন্যৈঃ পত্রৈ স্তল্লেখ্য নিৰ্গৰঃ ৷৷ তথা সমবেতৈ-🏞 চ যদ্দেন্ট॰ বক্তব্য॰ ভত্তথৈব চ ৷ বিভিন্নেনৈব কার্য্যে তু তত্বক্তব্যং পৃথক্ পৃথক্।। নাপৃকৈ রনিযুক্তৈ र्द। সম॰ সত্য প্রথন্নতঃ । বক্তব্য ॰ সাক্ষিভিঃ সাক্ষ্যণ বিবাদ স্থান मागरेवः ॥ जन्दिश्चन हिट्डन मुक्ठे॰ मगाधिमा जू य< 1 প্রত্যক তৎ স্মৃত কার্যাণ সাক্ষ্যণ সাক্ষী जु जहरम ।। नात्रमः। यः शतार्थ ২পহরতি স্বা॰ বাচ॰ পুরুষাধমঃ। আত্মার্থে কি॰ ন স্বর্যাৎ স পা-পী নরক নির্ভযঃ॥ অর্থা বৈ বাচি নিষতা বাজুলা বাগ্বিনিঃসূতাঃ । यञ्ज छा॰ त्अनयिदाह॰ न नई-

স্থেষ্ক্ষরঃ।। বৌধাষনঃ। প পশ্বনৃতে হস্তি দশ হস্তি গবানৃ-তে। শতমশ্বানৃতে হস্তি সহসুণ পুরুষানৃতে।। হস্তি জাতানজা-তাংশ্চ হিরণ্যার্থে হনৃতং বদন্। সর্বং ভূযানৃতে হস্তি সাক্ষ্যে সা-ক্ষী মৃষা বদন্।। বৃহস্পতিঃ। যস্য শেষং প্রতিজ্ঞাতং সাক্ষিভিঃ প্র-তিপাদিতং। স জ্বী স্যাদন্যথা তু সাধ্যার্থং ন সমাগ্ন্যাৎ।। যা-জ্বন্ধ্যঃ। উক্তে হপি সাক্ষিভিঃ সাক্ষ্যে যদ্যন্যে গুণবত্তরাঃ। দ্বি-বান্যথা জ্ঞায়ুং কূটাঃ স্যুঃ পূ-

নাকিলঃ ।। অন্যথা পূর্লি
তার্থ প্রকারেণ । কূটা অনাদেষ
বচনাঃ । তথা । যঃ সাক্ষ্যণ প্রাবিতাে হন্যেভ্যো নিহুতে তমসাবৃতঃ । স দাপ্যো হফ্ট গুণণ দণ্ডণ
বাক্ষণঞ্চ বিবাস্যেৎ ।। অমন্যেভ্যঃ সাক্ষ্যণ শোবতে বাদিনা
প্রযুক্তো যঃ শোবিতঃ কারিতদ্বযাৎ পদাসাদ্ধাঃ এবস্তুতো হাপা
সভাষাণ নিগদকালে সাক্ষ্যণ নিহুতে য স্তস্যাফ্টগুণো দণ্ডঃ ।।
ক্ষা লিখিতণ ।

তত্র বৃহস্পতিঃ। ষাণ্মাধিকে ং-পি সমযে ভ্রাস্তিঃ সংজায়তে যতঃ বিলাক্রাণি সৃষ্টান পত্রাবাতান্যতঃ পুরা। নারদঃ। লেখ্য তু
দিবির প্রোক্ত সহস্তান্যকত
তথা। অসাজিক সাক্ষিমক সিদি দেশস্থিতে স্তবোঃ।। সূতাস্ত ॥
সাক্ষিণো যত্র ধনিকর্ণিক লেখ-॥
কাঃ। তদপ্যপার্থ করণ মৃতে দ্বা-॥
ধ্যে স্থিরাশ্র্যাৎ।। দার্শত প্রতিকালক পাচিত স্থারিতক যথ। ॥
লেখ্য দিন্যতি সর্বত্র মৃতেম্বপি চ
সানিব।। লেখ্যে দেশান্তরম্বে চ
দক্ষে দুর্লিখিতে সতে। সত স্তৎ
কালহরণ মনতো ত্রস্টু দর্শন ।।

ভিম ক্রতোম্ট নট দার্লখিতেমু চ। কর্ত্ররা মন্যালিখিত
ফেষ লেখ্যবিবিঃ স্মৃতঃ ॥ লেখাণ ফচান্যনামান্ধণ হেম্বস্তরকৃতন্তবেৎ। বিপ্রতিপত্তৌ পরীফ্রাণ তৎ সম্বন্ধাগমহেতুভিঃ ॥
সলেখ্য মসাফিক মপি প্রমাণণ
অন্যদ্ধারা লেখ্যণ সাফিমদিতি
যথাসংখ্যেনাম্বয়ঃ । দেশস্থিতে
র্যমিন্ দেশে যাদৃশ লেখ্যস্থিতিঃ
প্রবর্ততে তত্র তাদৃশ্যাঃ। তবোঃ
সহস্তান্যহস্তক্তলেখ্যযোঃ। মৃতা ইতি সাক্ষ্যাদৌ মৃতে পুল্রাদিসণ্ডণ লেখ্যপত্রণ ন সিধ্যতি।

যদ্যাধিভোগো ২স্তি তদা তদপি প্রমাণ মিতার্থঃ॥ ৠ। ব্যক্ত মাহ কাত্যায়নঃ। যত্ত্ৰ পঞ্জনাপয়ে। লেখকঃ সহ সাক্ষিডিঃ ৷ স্বাণিকো ধনিককৈন্ব নৈনং পত্ৰং প্ৰমাপ-ষেৎ ৷৷ দৰ্শিত নিভি তথাবিধ মণি পূৰ্ব মৃণিকাদি সলিছোঁ স্বয-মন্যেন বা দৰ্শিত স্মারিত্যা ত-দিশি নিধ্যতীত্যর্থঃ। সতো দে-শান্তর্স্থপভাস্য তৎকালহর্শ পত্রান্যনকাল প্রতীক্ষণ । অ-সতে। দহ্বাদেঃ ভদবলোককো-পন্যাসঃ। লেখ্য মিতি যৎ পত্ৰ• কেনাপি হেতুনা অন্যনাৰ্ঘচ-হ্লিত ভত্র বিপ্রতিপত্তী যনামা পত্ৰু তেন মহান্য বিশ্বাসহেজু-ভূভ সম্বন্ধাবগ্যব্যপ্রকারণৈ নি-**ে**ভব্য মিতি । বৃহ্™িতঃ । সৃমৃ-ষ্ট শিশু ভীতাৰ্ত্তিঃ দ্ৰী মন্ত ব্য-সনাতুরেঃ। নিশাগৎসু বলাৎ-কারেঃ ক্লত লেখ্য ন সিধ্যতি।। ব্যাসঃ ৷ দাসাস্বতন্ত্র বাবৈশ্চ ব্রী-ক্লতঞ্চৈব যদ্ভবেৎ। প্রমাণ নৈব তল্লেখ্য মিতি শাস্ত্রবিদো বিদুঃ॥ নিতাক্ষরাযাণ স্মৃতিঃ। পূগশ্রেণী গণাদীনা থা স্থিতিঃ পরিক্লীর্ত্তি-তা। তদ্যাস্ত সাধুন॰-লেখ্য॰ ন

मिता॰ न ह माजिनः ॥ প्राप्त । ममृट्श विभाषीना॰ भृतः म श-রিকীর্ত্তিতঃ। ইতি কাত্যায়ন ব-চনোক্তঃ। আদি শব্দাৎ বিজা-তীয় লাভঃ। তেন গ্রান নগরা-দিঃ। শ্ৰেণী তু সজাতীয় সমূহঃ তাষূলিক স্ববিন্দ কর্ম্মকারকাদিঃ। গণএকক্রিষার্থোদ্যতঃ (লেখ্যুদ্য চাপ্রামাণ্য শক্ষামাণ লেখ্য গ্রাহি-ণাণ প্রাপ্তক্ত শোৰন প্রকারেণ তন্নিরসনীয়া তথ গুলেণ তুলে-খ্যাধীনো ভোগ এব উপন্যা-ला। न जू जिथा गूकतिगैर° । তদাহ কাতা।য়নঃ। আহর্ত্ত। ভু-ক্তি যুক্তো ২পি লেখ্য দোষান বিশোধযেৎ। তৎসুতো ভুক্তি দোষাণ স্ত লেখ্য দোষাণ স্ত না-श्रयाय ॥ वृङ्क्लािः । উদ্ধরে-ল্লেখ্য মাহৰ্ত্ত। তৎসুতো ভুক্তি মেব হি । অভিযুক্তঃ প্রমীত-শ্চেৎ তৎসুতো ২পি তদুদ্ধরেৎ ॥ অভিযুক্ত ইতি লেখ্যস্য সাধু-ত্ব জ্ঞাপনার্থ॰ অভিযুক্তে লেখ্য এহীতাঃ তদবিজ্ঞাপ্যৈব মৃতে তৎ পুত্ৰেণ সাধুক্ব সাধ্য মিত্যৰ্থঃ । তৎ সাধনঞ্চ স্বহস্ত লিখনাদি-র্তেপ্রাওক্ত ॥ 🛊 ॥

অথ ভুক্তিঃ।

তত্ৰ বাজ্ঞবন্ধাঃ। পশ্যতো হত্ৰাব-তো হানি ভূঁমে ৰিংশতি বাৰ্ষিকী । পরেণ ভূজানানায়। ধনদ্য দশ-বাৰ্ষিকী।। বিবাদ মন্দৰ্ৰতঃ সমক্ষ ভূসামিনঃ পরেণাসপিঞাদিনা ভূজ্যমানায়া ভূমে বিংশতিবর্ষ-নিবৃতি। স্বর্হানিঃ। অত্র লোক-ব্যবহার কর্মান্বাদর্যগণনা সাব-নেন। তথা চ বিফুধর্মোতরে । मबागुणामा। नाथ मावतन ली-काक यद माद वावशतकर्य । তত্রৈব। সাবনে চ তথা মাসি ত্রি॰শৎ সূর্য্যোদষাঃ স্মৃত। ইতি। বিশেষষতি ব্যাসঃ। বর্ষাণি বি॰-শতি র্যস্য ভূ ভূ ক্তি। তু পরে রিহ। সতি রাজ্ঞি সমর্থস্য তস্য সেহ ন সিধ্যতি ।। সমর্থস্য বালস্বাদি দো-ষরহিত্স্য। ধনস্য দশবর্ষনিবৃত্তি। স্বস্থানিঃ। তথা চ মনু নারদৌ। যৎকিঞ্চিদ্দশবর্ষাণি সন্নিধৌ প্রে-ক্ষতে ধনী। তুজামান॰ পরে স্তৃ-ফী॰ন স তল্লৰু মহঁতি।। যৎকিঞ্চি-ৎ ধনজাত সদক্ষ মেব প্রীত্যাদি ব্যতিরেকেণ পরে র্দশবর্ষাণি ভূ-জ্যমান° স্বামী তৃকী° প্রেক্ষতে মা ভুজ্যতা মিতি ন প্রতিসিধ্য- তি নাদৌ তল্লৰু যোগ্যো ভব-তি তত্ৰ তস্য স্বাম্যু নশ্যতীত্যৰ্থঃ । গোতনঃ। অজডাপৌগও ধন॰ দশবর্ষভুক্ত পরেঃ সন্মধৌ ভো-ক্তুঃ ইতি। জড়ে। বিকলেন্দ্রিষঃ পৌগণ্ডঃ পূতো হন্এণলম্মঞ গ্ৰভঃ কপোলো যস্য সঃ। তদাহ নারদঃ। বাল আষোডশাদ্ধাৎ পৌগও শ্চাপি শব্দাতে। অত্রা-পৌগণ্ডঃ প্রকীর্ত্তিত ইতি সল্লক-ভটেন লিখিত। তৎপাঠে ২পি অপৌগওস্ত পৌগণ্ডঃ ইতি দ্বিৰা-পকোষাদবিরুদ্ধঃ। তত্মাদ্যাজ্ঞ-वक्षांनि वहनाषि॰भाठिवर्ष नम-বৰ্ষাদিকালৈ ৰ্ভোগ এব স্বত্বং জ-नयि । यथा कालश्राश्चिरत्वन বীজ নশ্বরুণ জনযতি তরবশ্চ স্প-সুম মিতি স্বামিনা চাপরিত্যক্তে ২পি শান্ত্ৰোক্ত কালীন ভোগাৎ স্বান্য মন্যন্য ভবতি । যথা জ-যেন রাজ্ঞ পররাষ্ট্র ধনে ইতি। এব মেব শ্রীকর বালক জোগ্নো-ক্তবদেবভট শূলপাণি স্ক্লুক-ভট চঙেশ্বর মন্ত্রি নব্যবর্দ্ধমানো-পাধ্যায় প্রভৃত্যঃ ব্যবহারো ২পি তাদৃগেব ৷ এতদ্বিরুদ্ধ বচনান্য-नाथा वार्षायानि ॥ ॥ ।। च्छा-

পেক্ষয়া স্বস্থহানিং ভুক্ত্যা চ স্বস্থ-মাছ নারদঃ। ভুজ্যমানান্পরৈ-त्रथीन् यञ्जात्योशामूरशकरः । সৰক্ষণ তিপ্তিতা ২প্যস্য তান্ ভূ-ক্তিঃ স্বরুতে বশে ৷৷ ব্যক্তমাহ বৃ-হস্পতিঃ। স্থাবরণ সিদ্ধিমাপ্রোতি ভূক্তা হানি মুপেক্ষষা। উপে-ক্ষয়া ক্ষন্যা তৎ কারণঞ্চ স্থামিন मुगीलञ्च मरहरूञ्च मयानुषामि । এবঞ্চ বিংশতিবর্ষাৎ পূর্বণ স্বয়-তিসাধ্য কর্যণ পালনালৈ রুৎপ-ম ডব্য এব স্বন্থ । এবং দশবর্ষাৎ পূৰ্ব॰ স্বকৃতি সাধ্য দোহন পাল गाँदेगा कृष्यम मृक्षामादवव खन्न তত্তৎকাল পরতস্তু ভূমে) গবাদি ধনে ২পি স্বন্ধ নিতি। পূৰ্বণ তত্ত-ন্নাশক ভোগে তু চৌর্য্যদোষো-ভবভ্যেব।ভোগে ত্ স্বস্থানি মাধ্যাদীনা॰ ব্যাবর্ত্ত্যতি ॥ 🕸 ॥ পশ্যতো হক্ৰবত ইত্যভিধাৰ যা-জ্ঞবন্ধ্যঃ। আধি সীমোপনিক্ষেপ জভ বাল ধনৈ ৰিনা ৷ তথোপনি-ধিরাজন্ত্রীশোত্রিকাণাণধনৈ রিহ ॥ আধি ৰ্বন্ধকত্ৰব্যণ। উপনিকে-পস্ত বাসনস্থ মনাখ্যায় সমুদ্রণ যদিধীয়তে ইতি নারদোক্তঃ। বাসনং নিকেপাধারভূতং সুস্পু-

টাদিক**া স**মুজ গ্রন্থাদিযুক্ত জ ডে। বুদ্ধিবিকলঃ। বালো ২প্রা-প্তষোডশবর্ষঃ। উপনিধিঃ প্রীত্যা ভোগার্থ মর্গিতঃ। ততশ্চ আ-২ন্যানি ধনানি উক্তভোগকালে স্বামিনো নশ্যন্তি এতানি তু স্বা-মিনো ন নশ্যস্তি ন বা ভোক্ত্ ৰ্ভ-বন্তি। নিতাকরাযাণ স্মৃতিঃ। দ্বার-যার্গ ক্রিয়াভোগ জলবাহাদিযু ক্রিব। । ভূক্তি রেব তু গুরী স্যাম मिवा॰ न **চ मा**यिनाः ॥ य। उद्धवस्ताः । লাগনে। হুধিকে। ভোগাদিন। পুর্রক্রনাগতাৎ। নাগনঃ কারণ॰ তত্র ভুক্তিঃ ভোকাপি যত্র ন ॥ আগনস্ত ক্লতো যেন সো ২ভি-যুক্ত ও নূক্করেৎ। ন তৎসূত তৎ-नूटा दा ज्ङि छव भन्नीयमी॥ যোভিযুক্তঃ পরেতঃ স্যান্তম্য রি-क्थी उनुष्मद्भः । न তত काज्ञ १ ভুক্তি রাগমেন বিনা ক্রতা ৷৷ ভূ- [॥] ग्रामावागमः পূर्वभूक्ष क्याना-গত ভোগাদ্ববান অতঃ ক্রমা-গত ভোগ আগনাদ্লবান্ । ত-থাচ বৃহস্পতিঃ। অনুমানাৎ গু-कः **मा**की माकित्जा विशिवः গুরু। অব্যাহতা ত্রিপুরুষী ভুক্তি

স্তেভ্যো গরীযদী॥#॥ ত্রিপুরুষ ভোগমাহ ব্যাসঃ। প্রপিতামহেন যজুক্তণ তৎপুত্ৰেণ বিনা চ তং। তো বিনা যদ্য পিত্রা চ তদ্য ভোগ স্ত্রিপূরুষঃ ॥ পিতা পিতা-মহো যদ্য জীবেচ্চ প্রপিতামহঃ । ত্রযাণাণ জীবিতাণ ভোগো বি-জ্ঞেষ স্ত্রেক পূরুষঃ।। আগমোপি বলবান ভবতি যত্ৰ স্তোকাপি ভূ-ক্তি নাস্তি। তথা চ নারদঃ। বিদ্য-মানে ২পি লিখিতে জীবৎস্বপি চ সাক্ষিয়ু। বিশেষতঃ স্থাবরাণাণ যন্ন ভুক্ত॰ ন তৎ স্থির॰॥ ইতি দী-পকলিকা। যত্ৰ বাদিনৌ <mark>স্বস্বাগন</mark> বল প্ৰবৃত্তো আগনযোশ্চ পূৰ্ৰা-পর ভাবো নাস্তি তত্র যস্য ভূ-कि उमाभिया वनीयान् नक्नाः সোতার্থঃ ইতি মিতাফরা। অ-থানতোগম গেৰিপিয়া নিশ্চয স্তত্ৰ সংৰ্ধদেৰ বিবাদেষু বলবত্যু-ত্তরা জিয়া। আধৌ প্রতিগ্রহে ক্রীতে পূর্বা ভূ বল**বত্তরা ॥ ইতি** যাজ্যবন্ধ্য বচনান্নির্বাহ । আগম স্ত্রিতি আ সম্যক্ গন্যতে প্রাপ্য-তে স্বীক্রিয়তে যেন স আগমঃ ক্রযাদি রিতি ব্যবহারশাভূকা। আগমঃ সাঞ্চি পত্রাদিক মিতি দীপকলিক।। আগমো ধনোপা-জ্জনোপায়ঃ ক্রযাদি রিতি মৈ-থিলাঃ ৷ তত্রান্যেনাভিযুক্ত স্তৎ কূটতা মুদ্ধারেৎ তৎপুত্র পৌত্রৌ নাগম মুদ্ধরেতাণ কিন্তু ভুক্তিরে-ব। তত্র প্রমাণ বিশেষযতি বৃহ-স্পতিঃ। আহৰ্ত্তা শোধযেৎ ভূ-ক্তি মাগমঞ্চাপি সংসদি। তৎসু-তো ভুক্তি নেবৈকাণ পৌল্রাদিষ্ न किश्वन ॥ देम॰ मृजभानिष्ठ॰ তৎ পুত্রাদি ন কিঞ্নৈতি মৈ-থিলধৃত । আহর্ত্ত। অর্জনকর্ত্ত অত্র পুত্রস্য ভুক্তিশোধন মাত্র ।।क्शा ভুক্তি শোধন মাহ তুর্ব্যাস কাত্যাযনৌ। সাগমো দীর্ঘকাল-শ্চ নিচ্ছিদ্রো খন্যরবোজ্ঝিতঃ । প্রতার্থি সমিধানঞ্চ ভোগঃ প-ঞ্চাঙ্গ ইষ্যতে ৷৷ ইয্যতে প্রমাণত্ত্বে-न। সাগनः क्यानियुक्तः। এर চ ভূমিবিষযক বি॰শতিবর্ষ ধনবিষ-যক দশবর্ষান্যুন কালভোগপরঃ l যো ২ভিযুক্ত ইত্যাদি যো ভো-গে ক্রিয়মাণে পরেণাভিযুক্তঃ স-ন্পরেতো মৃতঃ স্যামাগম মৃদ্ধৃ-তবান্ তদা তৎ পুল্রাদি রাগম মুদ্ধরেৎ। তথা চ নারদঃ। অথা-ৰাত বিবাদস্য প্ৰেত্স্যাব্যবহা-

রিণঃ ৷ পুত্রেণ সোর্থঃ সংশোধ্যো ন তু ভোগো নিবর্ত্তবেৎ ॥ বি-বাদে সতি শেষঃ। ভোগঃ কেব-লভোগঃ। তথা চ সএব। আদৌ তু কারণ দান মধ্যে ভুক্তিস্ত সাগমা ইতি এষ সবিবাদ ভোগঃ যন্ট্যব্দেতরপরঃ। তথাবিধ ভো-গস্পাগমণ বিনাপি প্রামাণ্যাৎ ! তথা ব্যাসঃ। বর্ষাণি বি॰শতি॰ ভুক্তা স্বামিনা ব্যাহতা সতী। ভুক্তিঃ সা পৌৰুষী ভূমে ৰ্ঘিগুণা ত্ দিপৌরুষী ।। ত্রিপৌরুষী তু ত্রিগুণা ন তত্রাম্বেষ্য আগমঃ। এতদ্বচন মসমক্ষ ভোগ বিষযক মিতি সমক্ষ বি॰শতিবর্ষাভোগ-विषयक वहरान। विदत्ताधः । এ-তাদৃক্ স্মৃত্যুক্ত কালএব ৷ কাত্যা-यनः। স্মার্ত্তকালে ক্রিয়া ভূমেঃ সাগমা ভুক্তি রিষ্যতে ৷ অস্মা-র্ত্তে দ্বাগমাভাবাৎ ক্রমাল্রিপুরু-যাগত। ॥ ষষ্টিববৈর্ষকপুরুষভু-ক্তো ত্রিপুরুষভুক্তি ব্যপদেশস্য ফলমাহ ন তত্তেত্যাদি। অতএব नातमः । अन्यादयन जू यह्नकः পিত্ৰ। পূৰ্বতনৈ স্ত্ৰিভিঃ। ন তৎ শক্য ম্পাকর্তু॰ ক্রমাক্রিপুরুষা-গতং 🕦 অন্যায়েনেত্যত্রানাগম

মিতি শূলপাণিগৃত গাঠঃ । তুর-॥ প্যর্থঃ। পিত্রা সহ পিতর মাদায ত্রিভি রিত্যর্থঃ। সতু অনাগমন্ত যো ভুঙে বহুন্যক শতানি চ। **टोत्रमटखन ७**॰ शाश॰ मखरय९ পৃথিবীপতিঃ ৷৷ ইতি তদ্য বচন **দও** विधायकः न ज्यूथार्थशतः ধর্মশাস্ত্র বিরোধাৎ ৷ তদাহ সএব ।। যত্র বিপ্রতিগত্তিঃ স্যাৎ ধর্ম-শাক্তার্থশাক্তযোঃ । অর্থশাক্তা-র্থ মুৎসৃজ্য ধর্মশাস্ত্রার্থ মাচরেৎ । এবমেব শূলপাণাপাধ্যাষাঃ। বস্তুতম্ভ অনাগম মিতি দণ্ড বি-ধাযক বচন জীধন নৃপধন পর । জীধনঞ্চ নৃপেক্রাণাণ ন কদাচন জীৰ্য্যতি। অনাগমণ ভুজ্যমান ম-পি বর্ষশতৈ রপি॥ ইতি স্বত্ব নি-ষেধক বচনান্তরৈকবাক্যত্বাৎ। ষত্র বিপ্রতিপত্তিঃ স্যাদিতি বচন-मार्त्थाञ्नुमार्त्रन । यदेवकमा জ্य श्वधार्यामाए मिजनिक्क त-পরস্য জ্বে ২বধার্য্যমাণে ধর্ম-লব্ধি স্তত্ত্র । হিরণ্য ভূমিলাভে-ভ্যো মিত্ৰলব্বি ৰ্বরা যতঃ। অতো যতেত তৎপ্রাপ্তাবিতি বেদবি-দা॰ মুক্তং। ইতি যাজ্ঞবক্ষ্যোক্তার্থ-শাস্ত্রার্থ মুৎ সূজ্য ক্রোধ লোভ

বিবজ্জিত ইতি ধর্মশাস্ত্রার্থ মবলয়্য ব্যবহার পশ্যেৎ। অতএব
সভ্যেনাবশ্যবক্তব্য ধর্মার্থ সহিত বচঃ। ইতি কাত্যাযনোক্তেং। ভবদেবভটাস্ত ব্যাসবচন প্রক্রপ্রেক্ষরভোগসাভিপ্রায়ণ। ত্রৈপুরুষ ভোগস্য তত্রৈব প্রমাণত্বাদিত্যাহঃ।। #।।

অথ ভুক্তিষদ্বাপবাদঃ।
বৃহস্পতিঃ। ভুক্তি স্ত্রৈপুরুষী সিদ্যোদপরেষাণন সংশযঃ। অনিবৃত্তে সপিগুত্বে সঙ্গল্যানাণন
সিদ্ধ্যতি।। অস্বাসিনা চ ষডুক্তণ
গৃহ কেত্রাপণাদিকণ। সুহৃদ্বস্থূ
সঙ্গল্যস্য ন তন্ডোগেন হীযতে।।
বিবাহ্ম শ্রোত্রিষৈ ভুক্তণ রাজ্ঞান
মাত্যৈ স্তথেব চ। সুদীর্ষেণাপি
কালেন তেষাণ ততু ন সিদ্ধ্যতি।।
আপণো বিক্রমস্থানণ বিবাহ্নো
জামাতা।। #।।

অথ যুক্তিঃ।
নারদঃ। উক্কাহস্তো হরিদো জ্ঞেযঃ শস্ত্রপাণিশ্চ যাতকঃ। কেশাকেশি গৃহীক্রশ্চ যুগপৎ পারদারিকঃ।। সদালপাণি র্বিজ্ঞেয়ঃ
সেতৃভেতা সমীপগঃ। তথা

সঠারহস্তশ্চ বনচ্ছেত্তা প্রকীর্ত্তি-তঃ।। প্ৰত্যক্ষ চিক্লৈ ৰিজেষো দ-ও পারুষ্যক্ররঃ। অসাফি প্র-ত্যমা হেতে পারুষ্যে তু পরীক্ষণ ।। প্রত্যক্ষচিক্রেঃ রুধিরাক্তখন্দা-দিভিঃ। পারুষ্যে বাক্পারুষ্যে। শখ্যঃ। লোগুহস্তশ্চ চৌরঃ ইতি । নারদঃ। অভীক্ষণ দেশ্যমানো ২পি প্রতিহ্ন্যান্ন তদ্বচঃ। ত্রি চ-তুঃ পঞ্চরতো বা পরতো ২র্থ॰ ভনাবছেৎ ৷৷ যদা ধনিকেনাধম-ৰ্ণিক হিন্ত চতুঃ পঞ্চৰুত্বো বা স্বং মে ঋণ গার্যসীতি পুনঃ পুন দেশ্য-মানে। ২পিন তত্বাক্য প্রতিহস্তি তদেত্তিরকাল মনেনাভ্যুপগতো २य गर्थ ইতাतशार्या ठमर्थ मृति-काय मान्यमिलार्थः॥ 🕸॥

তাথ শপথঃ ।

নারদঃ। যুক্তিষপ্যবসন্ধাসু শপথে রেন মর্দ্ধবেং। অর্থ কাল বলা-পেক্ষ মগ্নায়ু সূক্তাদিভিঃ। এনং বিচার্য্যমাণ মর্থং অর্দ্ধবেং পীড-যেমির্ণযে, দিত্যর্থঃ। অর্থস্য বিবা-দাস্পদস্য বলং বহুল্পভাবঃ কাল-স্যাচ বলং পুণ্যাপুণ্যত্বং তদপেক্ষং যথাস্যাদিত্যর্থঃ। ভূ দুর্বাকরত্ব-স্যা পুল্রাদিশিরঃস্পর্শস্য চাগ্রে

मर्गनीयदार। अञ गरेयज्य ह-ত ন বেতি প্ৰতিজ্ঞা মুচ্চাৰ্য্যাগ্নৌ জলে বা হস্ত প্রক্রিপেৎ। এত-ঝিথ্যান্তে মম সূক্কতণ নশ্যেদিতি : বা ক্রয়াৎ। নত্ত্বগ্নি পরীক্ষাণ জল পরীক্ষাণ বা স্বর্যাৎ ইত্যভিপ্রা-ষবর্ণন॰ যুক্ত॰ তদ্যা মহাভিষোগ বিষয়কদ্বেন শপথ সমভিব্যাহা-রানর্হসাৎ। সুক্রতাদিভি রিত্যা-দিনা দূৰ্বা সত্যাদ্যুপগ্ৰহঃ। তথা চ বিষ্ণুঃ ৷ সর্বেঘেবার্থজাতেষ मृनाः वर्षः श्रकन्नरम् । তত ফ্কলেনে শুজ দুর্রাকরং শাপ-स्थः । विक्रकेटनारन िनकतः ত্রিরুঞ্জোনে জলকর চতুঃরু-ফলোনে স্বর্ণকর পঞ্চফলে।-নে সীতে:ক্ত মহীকর সুবর্ণা-জোনে কোশো দেয়ঃ শুদ্রস্য ষ-থা সমযে বিহিতা ক্রিষা তথা দ্বিগুণে ২র্থে রাজন্যস্য ত্রিগুণে ২ৰ্থে বৈশ্যস্য চতুৰ্গুণে ২ৰ্থে ব্ৰা-ন্ধণস্যেতি। ক্রঞ্চলঃ কাঞ্চনরত্তি-কা তমূল্য:দূনে ক্লফলোনে। এব মন্যত্র। মনুঃ। সত্যেন শাপষে-দ্বিপ্রণ ক্তিয়ণ বাহনাবুধেঃ। গো বীজ কাঞ্চনৈ বৈশ্যি শৃত্ৰ স-ৰ্বৈস্ত পাতকৈঃ॥ পূত্ৰ দার্ন্য বা-

ব্যবহা

প্যেৰ শিরাপি স্পর্শযেৎ পৃথক্ । ব্রাহ্মণেন মধৈতৎ ক্লত॰ ন ক্লত॰ বেতি প্রতিজ্ঞা মুচ্চার্য্য সত্য মি-্তি ব্ক্তবাং। তথৈব ক্ষত্রিষেণ বাহনাযুধ স্পুষ্টব্য । তথেব বৈ-শ্যেন গো বীজ কাঞ্চনানামন্য-তম॰ স্পুষ্ঠব্য॰। শূদ্রেণ তু পূর্ব্বো-ক্ত॰ সৰ্বমেব স্পুষ্টব্য॰ তেষা বৃ-থাক্কতস্পৰ্শানাণ পাতৃকহেতুত্বাৰ্ৎ পাতকশব্দেন নির্দেশঃ। হলাষু-(शालाजु॰ ॥ * ॥ टेमवक्रिया वि-ষ্য মাহ নারদঃ। অরণ্যে নির্জনে রাত্রাবন্তর্বেশনি সাহসে। ন্যা-সাপহরণে চৈব দিব্যা সম্ভবতি ক্রিযা। বৃহস্পতিঃ। দেব ত্রান্ধণ পাদাণ্শ্চ পুত্র দার শিরাণ্সি চ। এতে তু শপথাঃ প্রোক্তা মনুনা স্বন্নকারণে ॥ সাহসেদ্বভিশাপে চ দিব্যানি তু বিশোধন । অত্র শপথ দিব্যযোঃ পৃথক্ষপ্ৰতীতেঃ । শপথে न मिवाधर्माः किञ्च देवस কৰ্মণি তত্ৰ শৌচাৰ্থণ স্নানাচম-নাদিমাত্রণ কার্য্যণ। দিব্যানি তু দিব্যতত্ত্বে কথিতানি নাত্ৰ লিখি-তানি। অত্ৰাভিযুক্তেন শপথঃ ক র্ত্তব্য ইত্যুৎসর্গঃ।। 🟶 ।। উভযে-চ্ছয়্ভিষোক্তাপীত্যাহ নারদঃ।

অভিযোক্তা শিরোবত্তী সর্বত্তৈ-र अकीर्डिङः । ইচ্ছ्यानाज्रः ঙ্গর্য্যাদিতরো বর্ত্তযেচ্ছিরঃ ॥ ই-তরঃ শপথ কর্তৃভিন্নঃ। তথা কা-णायनः। जाठजूर्ममकामद्शा-ষস্য নো রাজ দৈবিকং। ব্যসনং জাষতে হোর স্ব ভ্রেষঃ শপথে শুচিঃ ৷৷ ব্যসন মাপৎ৷ ঘোর মতি-পীডাকরণ। তথা চ কোষাধিকা-রে যস্য পশ্যেদিত্যনুবৃত্তে বিষ্ণু । রোগো ২গ্নি র্জাতিমরণ রাজা-তঙ্ক মথাপি বা ৷ তমশুদ্ধ বিজা-নীযাৎ তথা শুদ্ধ বিপর্য্যযাৎ॥ কাত্যাযনঃ। তল্যৈকস্য ন সর্ব-मा জনमा यनि मस्टात्व । রো-গো ২গ্নি র্ক্তাতিমরণ মূণ দদ্যাৎ দমঞ্চ সঃ।। জ্বরাতিসার বিস্ফোট গূচাস্থি পরিপীডন॰। নেত্ররুগ্নল-রোগশ্চ তথোন্মাদঃ প্রজাযতে॥ শিরোরুগ্নদভঙ্গশ্চ দৈবিকা ব্যা-ধযো নৃণা॰। তস্যৈকস্যেতি ন তু **দেশব্যাপক মর্ণাদিঃ ।। क्षा মনুঃ।** ন বৃথা শপথ জর্ব্যাৎ স্বল্প্লেপ্যর্থে নরো বুধঃ ৷ বৃথা হি শণগণ সর্বন প্ৰেত্য চেহ চ নশ্যতি।। কামিনী-ষু বিবাহেষু গবা॰ ভক্ষ্যে তথেন্ধ-নে। ব্রাহ্মণাভ্যুপপত্তো চ শপথে

নান্তি পাতক ।। কামিনীয়িতি
রহিদ কামিনী সন্তোষার্থ কৃথা
শপথে এবং বিবাহ সিদ্ধার্থ গোগ্রাসার্থ আবশ্যক হোমেন্ধনার্থ ব্রান্ধনরকার্থ মঙ্গীরুত ধনাদৌ। ষমঃ। বৃথা তু শপথ রুত্বা
কীটস্য বধসংযুত । অন্তেন চ
যুজ্যেত বধেন চ তথা নরঃ।। তস্মান্ধ শপথ সর্যান্ধরো মিথা বধেন্দিত । কীটস্যেতি প্রানিমাব্রোপলকণ তদ্বধ পাপেন বৃথা
শপথকর্তা যুজ্যত ইত্যর্থঃ।। #।।
অথ নির্ণয়ঃ।

তত্র নারদঃ। যস্যোচুঃ সাক্ষিণঃ
সত্যাণ প্রতিজ্ঞাণ স জয়ী ভবেৎ
। অন্যথা বাদিনো যস্য প্রুব স্তস্য পরাজ্যঃ।। স্বয়মভ্যুপপক্ষো
২পি স্বচর্য্যাবসিতো ২পি সন্।
ক্রিয়াবসকোপ্যহেত পরণ সভ্যাবধারণণ। সভ্যৈ রবগৃতঃপশ্চাৎ
স শাস্যঃ শাস্ত্রমার্গতঃ। যস্য বাদিনঃ প্রতিবাদিনো বা সাক্ষিণ
ইত্যুপক্ষলণণ। সাক্ষি লিখিত ভুক্রি শপথানাণ মধ্যে হন্যতম প্রামাণণ যস্য প্রতিজ্ঞায়াঃ সত্যন্ত্রপ্রতিপাদকণ সত্রব জন্মী অন্যথা
পরাজিত

মভাগপন্ধঃ আত্মনৈবাদীক্ত স্থ পরাজ্যঃ স্বচর্যাবিদিতঃ কম্প-স্বেদ বৈবর্ণাদিনা পরাজিতত্বে-নাবধৃতঃ। ক্রিযাবসন্ধঃ সাক্যাদি-না প্রাপ্তপরাজ্যঃ। পরমনন্তরং সভ্যাবধারণ মর্হেত সভাসদাণ মিলিতানাম্যণ পরাজিত ইতি নির্ণয় মর্হেত। আকাজ্যেত স শাস্ত্রবিধিনা শাস্যঃ॥ য়॥ নির্ণ-যুস্য কলমাহ বৃহস্পতিঃ। প্রতি-জ্ঞাভাবনাদাদী প্রাজ্বিবাকাদি পূজ্বনাৎ। জ্যপত্রস্য চাদানাৎ

লোকে নিগদ্যতে ॥ *।।
জযপত্রস্য লিখন প্রকার মাহ
সএব। যদৃত্ত ব্যবহারেযু পূর্ধপক্ষোত্তরাদিক । ক্রিয়াবধারলোপেত জযপত্রে হখিল লিখেৎ ॥ পূর্বেণোক্ত ক্রিয়াযুক্ত নির্ণযান্ত যদা নৃপঃ । প্রদদ্যাজ্ঞেমিনে পত্র জযপত্র তদুচ্যতে ॥ কাত্যাযনঃ । অর্থি প্রত্যাধি বাক্যানি প্রতিসাক্ষিবচ স্তথা
। নির্ণযান্ত তথা তস্য যথাচাবধৃত স্বয ॥ এতদ্বথাক্ষর লেখ্য
যথা পূর্ব নিবেশ্যেৎ। সভাসদশ্চ যে তত্র ধর্মশাস্ত্রবিদ স্তথা ॥
ততশ্চ ভাষোত্ররে ক্রিয়া চ্নপ্র

সাম্যাদিক নির্ণযোজ্য পরাজ-যাবধারণ নির্ণযকালাবস্থিত ম ধ্যস্থা শেহত্যাদিক সর্বণলেখনীয় িনিকাপণস্য সম্যকত্ব প্রদর্শনার্থ । তথাহি ভাষোত্তর লিখন° হেত্ব-ন্তরেণ পুন র্যায় প্রত্যবস্থান নি-ষেধাৰ্থ॰ নহি ন গৃহীত মিতি মি-থ্যোত্তরেণ পরাজিতস্য পুনঃ প-রিশোধিত মযেতি প্রত্যবস্থান मस्वि । প্রমাণ লিখনম্ব পুন প্রমাণান্তরেণ ন্যায় নিষেধার্থ । ভদাহ কাত্যায়নঃ। ক্রিয়াণ বল-বতীণ ত্যক্ত্বা দুৰ্বলাণ যো ২বলম্ব-তে। স জযে ২বধৃতে সভ্যৈঃ পু-न डा॰ नाधूगा किया। निनी-তে ব্যবহারে তু প্রমাণ মফল॰ ভ-বেৎ। লিখিত॰ সাক্ষিণো বাপি পূ-ৰ্ৰ মাবেদিত° ন চেৎ ৷৷ যথা পক্ষেযু ধান্যেষু নিষ্কলাঃ প্রাবৃষো গুণাঃ ৷ নিণী তব্যব্যবহারাণা প্রমাণ মকল ন্তথা।। 🗱।। নির্ণযোত্তরক্ত ত্য মাহ মনুঃ। অর্থে ২পব্যবমান-স্তু কারণেন বিভাবিত । দাপযে-দ্বনিকস্যার্থণ দওলেশঞ্চ শক্তি-তঃ ৷৷্অপব্যয়নান অপলপন্ত काর एन , भाक्यां नि श्राया । याञ्चेक्काः। ज्ञात्राभतायः (मन-

क्ष कान॰ वन मथािश वा । व्यः কর্ম চ বিত্তঞ্চ প্রত দণ্ডেম্ দাপ-যেৎ।। মনুঃ।তীরিত চানুশিষ্টঞ যত্ৰ ৰূচন সম্ভবেৎ। ক্নতং তদ্ধৰ্মা-তো বিদ্যাৎ ন তৎ ভূষো নিব-ৰ্ত্তবেৎ।। অনুশিষ্ট॰ সাক্ষ্যাদি নি-ণী তি অতএব তীরিত প্রাড়িবা-कामि जिः ममाशिष्ठ । उद्यवामेश-न॰ পून र्न निवर्ज्यिष्णि गुर्थः। यज्ञः তীরিতানুশিষ্টযো রপ্যধর্মত্তত্ত্বণ यदा পরाজ্যী পুন দিগুণ দও-মঙ্গীক্নত্য প্রত্যবতিষ্ঠতে। তত্র পু-ন ন্যায়দর্শন মাহ নারুদঃ ৷ তী-রিত॰ চানুশিষ্টঞ্ ষো মন্যেত বি-ধর্মতঃ। দ্বিগুণু দণ্ড নাদায তৎ কার্য্যণ পুন রুদ্ধরেৎ।।ৠা অসদ্বি-চারে তু বিচারান্তর মাহ সএব। অসাক্ষিকন্ত যদৃষ্ট বিনার্গেণ চ তীরিতং। অসমত মতৈ দৃ ফিং পুন দৰ্শন মহতি॥ অসাক্ষিক মিত্য-প্রমাণকোপলকণ । যাক্তবন্ধ্যঃ । मूम् की॰ ख भून म् कृ। वावशता-ষ্পেণ তু। সভ্যাঃ সজ্যিনো দ-आ विवामाष्ट्रिखन प्रमा गाकि সভ্যাবসন্ধানা দূষণে দর্শন পু নঃ। সুচৰ্য্যাবসিতানান্ত নাস্তিপৌ-নর্ভবো বিধিঃ ৷৷ সান্ধিবচনেন'

সভ্যাবধারণেন চ প্রাপ্তাবসাদা-ना॰ भून न्यायमर्गन श ख्राशादत বিরুদ্ধ ভাষাদিনা প্রাপ্তাবসাদা-नात्र नालि भून न्यायः। वृह्ल्ल-তি রপি।পলাযনানুত্তরভাদন্যপ-ক্ষাশ্ৰযেণ চ। হীনদ্য গৃহতে বা-দে। ন স্ববাক্যজিতস্য চ ।। মনুঃ। বলাদত্ত বলাজ্কত বলাদা লি-খিতঞ্চ যৎ। সৰ্বান্ বলফ্কতানৰ্থা-নত্তান্মন রববীৎ।। যাজ্ঞব-ন্ধ্যঃ 1 বলোপাধি বিনিবৃত্তান্ ব্যবহারান্নিবর্ত্তযেৎ। স্ত্রী নক্ত ম-ন্তরাগার বহির্ত্তামক্ততাণ স্তথা।। মত্তোমভাৰ্ত্ত ব্যসনি বাল ভীতা-দি যোজিতঃ৷ অসম্বন্ধকৃত শৈহৰ ব্যবহারো ন সিদ্ধ্যতি ৷৷ উপাধি-শ্চল মিতি শ্লপাণিঃ। উপাধি র্ভধাদি রিতি বিজ্ঞানেশ্বরঃ। তন্ম-তে ভীতাদি যোজিত ইত্যুক্ত ব-চনেন পৌনৰুক্তণ। বহিত্ৰা মঃ ব-हिर्फिनः। यत्ना यमापिना। छे-শ্বভো বাতাদিনা। ব্যসনী দ্যতা-मामकः। अमयस्त्रा वामिनियु-ক্রব্যতিরিক্ত উদাসীনঃ। আদি পদাদস্বতন্ত্ৰ দাস পুত্ৰাদে গ্ৰহণ া তথা চ নারদঃ। স্বতন্ত্রো ২পি হ্বি যৎ কার্য্য প্রব্যাক্তাপ্রকৃতি

গতঃ। তদপ্যক্ষত মেবাহু রস্বাত-ন্ত্ৰস্য হেতুতঃ।। কাম ক্ৰোধাভি-ভূতা বা ভয় ব্যসন পীডিতাঃ। রাগ দেষ পরীতাশ্চ জ্রেয়া স্তৃপ্র-ক্ষতি॰ গতাঃ ৷৷ তথা দাসক্তত কা-র্য্য মক্তত পরিচক্ষতে । অন্যত্র স্বামি সন্দেশায়দাসঃ প্রভু রাত্ম-নঃ ৷৷ পুত্ৰেণ চ ক্কতণ কাৰ্য্যণ যৎ স্যাদচ্ছন্দতঃ পিতুঃ ৷ তদপ্যক্ত মেবাহু দ্দাস পুত্রো চ তৌ সমৌ॥ এতচ্চ স্ব টু যভরণাতিরিক্ত বিষয়ণ । স্কটু য়ার্থে ২ভ্যধীনে। ২পি ব্যব-হার° যমাচরেৎ। স্বদেশে বা বি-দেশে বা ত॰ জ্যাযান্ন বিচালযেৎ ।। ইতি মনুৰচনাৎ স্চুত্ব মবশ্যভ-রণীয়ণ। অভ্যধীনঃ পরতন্ত্রঃ পুত্র-मामामिशवावशात मृगामिक° का।-যান্সতন্ত্ৰঃ ন বিচালষেৎ অনুম-ন্যেত। তথা চ নারদঃ। স্বাতন্ত্র্য-ম্ব স্মৃত জ্যেষ্ঠে জ্যৈষ্ঠ গুণ বয়ঃ ক্তণ। অস্বতন্ত্ৰাঃ প্ৰজাঃ দৰ্বাঃ স্ব-তন্ত্রঃ পৃথিবীপতিঃ ৷৷ অস্বতন্ত্রঃ স্মৃতঃ শিষ্য আচাৰ্য্যস্য স্বতন্ত্ৰতা। অস্বতন্ত্ৰাঃ স্ক্ৰিয়ঃ সৰ্বাঃ পুত্ৰা দা-সাঃ পরিগ্রহাঃ ॥ বতন্ত্র ভুত্র ভু গৃহী যস্য তৎ স্যাৎ ক্রমাগতু । গর্ভ ক্রেঃ সদৃশো জ্রেয়ঃ অক্টমা-

ছৎসরাৎ শিশুঃ।। বাল আযো-ডশাদ্বর্যাৎ পৌগণ্ডোপি নিগদ্য-তে। পরতো ব্যবহারত্তঃ স্বতন্ত্রঃ [·] পিতরাবৃতে।। জীবতো নঁ স্বতন্ত্রঃ স্যাজ্জরযাপি সমন্বিতঃ। তথে। রপি পিতা শ্রেষান্ বীজ প্রাধা-ন্য দর্শনাৎ॥ অভাবে বীজিনো-মাতা তৃদভাবে চ পূৰ্বজঃ। পরি-গ্ৰহা অনুজীবি প্ৰভৃতয়ঃ। তথা চ বৃহস্পতিঃ। পিতৃব্য ভ্রাতৃপুত্র স্ত্রী দাস শিষ্যানুজীবিভিঃ। যদাহী-ত॰ জটুমার্থে তদাৃহী দাতু মর্হ-তি॥ কাত্যায়নঃ। স্টুয়ার্থ নশ-ক্তেন গৃহীত ব্যাধিতেন বা। উগপ্পব নিমিত্তঞ্চ বিদ্যাদাপৎ ক্ল-তন্তু তৎ ॥ কন্যা বৈবাহিকঞ্চৈব প্রেতকার্য্যে চ যৎ ক্বতং ৷ এতৎ সর্ব॰ প্রদাতব্য॰ সটুয়েন ক্তত॰ প্রভোঃ ৷৷ প্রভো রিতি কর্ত্তরি ষ-ষ্ঠী তেন প্রভুগা দাতব্য মিতি র-ত্নাকরঃ। বৃহস্পতিঃ। যঃ স্বামি-না নিযুক্তো ২পি ধনায ব্যয शानात्। अभीम क्रवि वानिरका নিস্ফীর্থস্ত স স্তঃ । প্রমাণ তৎ ক্ৰত সৰ্ব লাভালাভ ব্য-(यानेषः । अटमत्म व। विटमत्म व। স্বামী তম বিসম্দেৎ 11 ইতি শ্রী ব্যবহা

র্ঘুনন্দনভটাচার্য্যবির্চিত ব্য-বহারতত্ত্ব॰ সমাপ্ত॰॥ #॥ ব্যবহারক্তঃ পু॰ প্রাপ্তব্যবহারঃ। স তু ষোডশবর্ষানন্তর° ভবতি ৷ यथा वाल जासाजगावर्या ९ (भी গভোপি নিগদ্যতে। পরতো ব্যবহারজ্ঞঃ স্বতন্ত্রঃ পিতরাবৃতে ॥ ইতি ব্যবহারতত্ত্বধৃত নারদ-বচন ।। ব্যবহারক্তাতরি ত্রি ॥ बावशात्रनर्भनः क्ली नाायनर्भनः। বিচারকরণণ। ইতি মিতাক্ষরা।। ব্যবহারপদ ক্লী বাদিনারাজ্ঞি-नित्तमन । यथा याद्धवन्धः । স্মৃত্যাচার ব্যপেতেন মার্গেণা-ধর্ষিতঃ পরেঃ। আবেদযতি চে-জাজ্ঞি ব্যবহারপদ হি তৎ।। স্থৃতি সদাচার বহিভূতেন ৰ-র্মনা পরে রর্থতঃ শরীরতো বা পীডিত শ্চেজাজনি নিবেদযেৎ তদ্যবহার দর্শন স্থান । চেদি-ত্যত্ৰ যদিতি মৈথিলাঃ। আবে-দয়তি চেদিত্যনেন স্বয়ং বিবা-দোখান রাজ্ঞান কর্ত্তব্য মিতি শূলপাণি মহামহোপাধ্যাযাঃ॥ রাজ্ঞীতি ব্যবহার প্রদর্শক পর• তথাচ বৃহস্পতিঃ। রাজা কার্য্যা-ণি সংগশ্যেৎ প্রাড়িবাকো ২থ বা দ্বিজঃ। কাত্যায়নঃ। স প্রাড়িবাকঃ সামাত্যঃ স ব্রাহ্মণ পুরোহিতঃ। স্বয়ণ স রাজা চি-নুষাৎ তেষা জয় পরাজ্যো ॥ यहा কার্য্যবশাদ্রাজা ন প-**(मा९ कार्यामिन्य॰। जमा मि-**যুঞ্জ্যাৎ বিদ্বাণ্সণ ত্রাহ্মণণ বেদ-পারগণ।। यদি বিপ্রোন বিদ্বান্ স্যাৎ ক্ষত্রিয়ণ তত্র যোজ্যেৎ। বৈশ্যমা ধর্মশাস্ত্রজ্ঞ শূজ্ঞ য-ত্নেন বর্জয়েৎ ।। স বিনীতবে-শঃ। মনুঃ। জাতি মাত্রোপজী-বী বা কাম স্যাদ্রাহ্মণক্রবঃ। ধর্মপ্রবক্তা নৃপতে ন তু শূদ্রঃ कमाठन ॥ गामः। विकान् वि-হায যঃ পশ্যেৎ কাৰ্য্যাণি বৃষ-লৈঃ সহ। তস্য প্রক্ষুভ্যতে রা-জ্য° বল° কোষশ্চ নশ্যতি।। मृःभीताि पिकः शृक्ता न भूटिं। विकिटिंखियः । पूर्काः গা॰ কঃ পরিত্যজ্যার্চ্চযেচ্ছীল-বতী॰ খরী॰ ॥ ইতি ব্যবহার-তত্ত্ব॰ 11

ব্যবহারপাদঃ পুণ্ ব্যবহারাণশঃ। যথা। অথ ব্যবহারপাদনির্গঃ। তত্র বৃহস্পতিঃ। পূর্ৰপক্ষঃ স্মৃতঃ পাদো দ্বিপাদ শ্চোত্তরঃ স্মৃতঃ। ক্রিষাপাদ স্তথা চান্য শ্চতুর্থে।
নির্ণয় স্মৃতঃ ।। ইতি ব্যাবহারতত্ত্বণ ।। অপিচ । পরস্পরণ মনুষ্যাণাণ স্বার্থ বিপ্রতিপত্তিষু । বাক্যাম্যাযাদ্যবস্থানণ ব্যবহার উদাহ্নতঃ।। ভাষোত্তরক্রিষা সাধ্য
সিদ্ধিভিঃ ক্রমবৃত্তিভিঃ। আক্ষিপ্র চতুরণশস্ত চতুস্পাদভিধীযতে ।। ইতি মিতাক্ষর। ।।

ব্যবহারনাতৃকা স্ত্রী ব্যবহারো-शरगंशिकिया। जन्मथा। वाव-হারদর্শন ১ ব্যবহার লক্ষণ ২ সভাসদঃ ৩ প্রাড্বিবাকাদিঃ ৪ व्यवशादिषयः ७ द्वाङ्कः कः याः नूष्णामकष् ७ कार्यार्थिनि-প্রশ্নঃ ৭ আস্থানানাস্থানে ৮ আসেধঃ ৯ প্রত্যর্থিন্যাগতে লেখ্যাদিকর্ত্তব্যতা ১০ পঞ্চবি-ধোহীনঃ ১১ কীদৃশণলেখ্য ১২ পক্ষাভাষাঃ ১৩ অনাদেষাঃ ১৪ আদেযঃ ১৫ নিযুক্তজষপরাজ-যে বাদিজযুপরাজয়ে ১৬ শো-ধিতলেখ্যনিবেশন° ১৭ উত্তরা-বধিশোধন° ১৮ শোধিতে পত্ৰা-ৰূচে উত্তরকর্ত্তব্য° ১৯ উ্ত্তর-লক্ষণ ২০ সত্যোত্তরলক্ষণ ২১ মিথ্যোত্তরলক্ষণ ২২ প্রত্যবস্ক-

ন্দনোত্রণ ২৩ প্রাড্ন্যায়েত রু ২৪ উত্তরাভাসঃ ২৫ সঙ্করা नू छत्र॰ २७ श्र छार्थि कियानि एर्न-শঃ ২৭ উত্তরেপত্রেভিনিবেশি-गाथननिर्द्णभाः २৮ ७९मि-দ্বৌসিদ্ধিঃ ২৯ চতুষ্পাদব্যবহা-রঃ ৩০। ইতি মিতাক্ষরাযাণ ব্য-বহার্নাতৃকা ॥ वावशात्रगर्गः श्रुः वावशात्रविष-যঃ। ব্যবহারপদ॰। ইতি মিতা-कद्रा ॥

वावशांत्रविधिः भू॰ वावशांत्रमा-বিধান । ধর্মশাস্ত্র । ইতি মি-তাশরা ৷৷

यादशातविषयः पू॰ वावशात्रणम॰ । তত্ত্ব অফাদশবিধণ। यथा । ঋণাদান ১ নিকেপঃ ২ অস্বা-মিবিক্রয়ঃ ৩ স্বন্তু্যসনুত্থান ৪ দত্তস্যানপকর্ম ৫ বেতনাদানণ ও সম্বিদোব্যতিক্রমঃ ৭ ক্রমবি-क्यानुभयः ৮ श्वामिशानया-र्विवामः २ मीयाविवामधर्मः ३० বাক্পারুষ্য >> দভপারুষ্য ১২ জেষ ১৩ সাহস ১৪ ন্ত্ৰী-ন°গ্ৰহণ° ১৫ স্ত্ৰীপুণধৰ্মঃ ১৬ বিজাগঃ ১৭ দূতে ১৮। ইতি ব্যবাষণ ু ক্লী তেজঃ। ইতি मान्दि ४.ञ्थायः॥

वावश्रात्रश्रानः ही वादश्रात्रशानः। ব্যবহারবিষ্ধঃ ইতি মিতাক্ষরা व्यवशातिकः जि वावशात्रावाशाः । यथा। देय॰ तृक्षिः क्वार्तिन रियः गरिका मरी विकानगर-কোষো ভবতি। অষ কতৃ স্ব ভোক্তম্বাভিমানিম্বেন ইহলো-ক পরলোকগামী ব্যবহারিক জীব উচ্যতে। ইতি বেদান্ত-मातः ॥

ব্যবহারিক। ত্রী লোকষাত্রা।। সমার্জ্জনী ॥ ইঙ্গুদবৃক্ষঃ। ইতি (मिनिगी।।

ব্যবহারী ত্রি ব্যবহারবিশিষ্টঃ। ব্যবহার শব্দাদস্তার্থে ইন্ প্র-ত্যযেন নিষ্ণায়ঃ॥

ব্যবহার্যঃ वि वादङ्क्षीयः । ব্যবহর্ত্তব্যঃ। বি অব পূর্ব হা ধা-তো র্যাণ প্রত্যাযেন নিষ্পান্ধঃ ।। ব্যবহিতঃ ত্রি ব্যবধানবিশিষ্টঃ। যথা। কর্ত্তৃ কর্ম্ম ব্যবহিতা ম সা-কাদ্ধার্যেৎ ক্রিযাণ। উপঙ্গর্ধৎ ক্রিযাসিদ্ধে। শাস্ত্রে হধিকরণ नज॰ ॥ ইতি नुकारवाधिकाया॰ রামতর্কবাগীশঃ ॥

त्यिमिनी ॥

ব্যবাষঃ পু॰ দৈখুন । ইত্যমরঃ ।। অন্তৰ্জান । ইতি মেদিনী।। শুদ্ধিঃ। ইতি ধরণী।। ব্যবাষী 🛫 স্ত্রী কামুকঃ। যথা। শ্রান্ধে নিযুক্তো ভুক্ত্বা বা জো-জियन। नियुक्त চ । वावायी ।। রেতদো গর্ভে মজ্জ্যত্যাত্মনঃ পিতৃন ॥ ইতি আদ্বতজ্ণ ॥ ব্যসন ইন বিপৎ ॥ ভু শঃ ॥ কানজকোপজদোষঃ। ইত্য-ষরঃ।! বিপণ বিপত্তিঃ। ভূপেশ ২পাবঃ পতন । মৃগবা দূতে ন্ত্ৰী মদ্যপান স্বৰূপে চতুৰ্বৰ্গে প্রসক্তিঃ কামজো দোষঃ। ই-ম্ছাপ্ৰভবন্ধাৎ । বাক্পারুষা° দণ্ডপারুষ্য॰ অর্থপারুষ্য ঞেতি ত্রিবর্গঃ কোপজো দোষঃ। কো-প প্রভবন্থাৎ। এযুব্যসন । ব্য-স্তাতি শ্রেষোমার্গাৎ ব্যবনংক-র জনট্। ভু॰শে তু ভাবে।

নিউফল ৷৷ পাপ ৷৷ নিজ্বলো-लामः। राज स्मालनी ॥ 🕸 ॥ वाङ्गः रामनानि यथा। मृगवा-মণঃ জিনাপন বাক্পারুষ্যার্থ-দৃষ্ণে। দণ্ডপঞ্চা সিত্যেত্যজ-য° ব্যদন সপ্তক°।। ইতি হেম- 🛛 ব্যস্তঃ

চন্তঃ ॥ 🗱 ॥ ব্যসনাসক্তে দো-বো যথা। একৈক বিষ্যাস-ক্তাঃ সর্বে মৃত্যুবশ গতাঃ। ষঃ পুনঃ সংহতান্ সেবেৎ বিষ-যান্ বিষয়ী নরঃ॥ স পতেন্নহ-रेमश्र्याष्ट्रियमृत हैव फ्रमः । স্ত্রিয়ঃ পান॰ দিবাস্বগ্নণ তথা বা-দিত্র নর্ত্রণ ॥ দূয়তাটন মৃগা-গেষ কামজানি তথা পরে 1 मटेख वीठा वेर्बागृया ब्लाय লৈশুনা সাহসং ॥ অর্থদূষণ লেধোর্থে অফকোপণ বিনাশ-कृष । দেবা বিদ্যাধর। यकाः কিল্লরোরগ মানুষাঃ ॥ পশবঃ পক্ষিণঃ সর্বে বিষয়ে নিধন গ-তাঃ। এবং বিবেক মাসক্ত॰ ুদ্ধা ঘোর নরাধিপ।। ধর্মব্যা-क निमालाय विषटेयः मनिद्य-শ্যতা । খাত দেবীপুরাণে ৮ ज्यागः॥

তি ভরতঃ ৷৷ অশুভ॰ ৷৷ দৈবা- | বাসনার্ভঃ ত্রি দৈবীসান্যীপী-ভার্ভঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। উপরক্তঃ ২। ইভ্যমর ভরতে।॥ ব্যসনী ত্রি ব্যসনবিশিষ্টঃ।তৎ পর্যায়ঃ। পঞ্চদ্রঃ ২ বিপ্লতঃ ०। शेंख (र्मिटकुः॥ वि गाननः॥ गाउ १

ইতি মেদিনী।। প্রত্যেকণ। পৃ-॥ থক্ পৃথক্ । যথা বিশ্বামিত্রঃ। कृष्ण् ठोखायशामीनि श्वकाञ्चाम-য কারণ । প্রকাশে চ রহস্যে চ সংশযে ২নুক্তকে ২স্কুটে ॥ প্রাজাপত্যঃ শান্তপনঃ শিশু-রুচ্ছঃ পরাককঃ । অতিরুচ্ছঃ পর্ণক্রচ্ছঃ সৌম্যঃ ক্রচ্ছ फ्कः।। यहामाख्यनः खरेका তপ্তরুচ্ছস্ত পাবনঃ। জলোপ-বাসরুচ্ছ ন্ত বন্ধকূর্চন্ত শোধ-কঃ ৷৷ এতে ব্যস্তাঃ সমস্তা বা প্রত্যেক মেকশোগি বা। পা-তকাদিষু সর্বেষু পাতকেষু প্রয-व्रुव्हः ॥ कार्यम न्हान्यायदेव र्यू-काः करन। व। विश्वक्राय । ইতি প্রায**ি**চত্ততত্ত্ব° ॥ 🕸 ॥ বি-পরীতঃ। যথা। প্রতিপদাপ্যমা-वामा। তिথा। यू आ॰ महाकल॰। এতদ্যস্ত মহাঘোর হস্তি পুণ্য 🛚 পুরাহৃত ।। এতদ্যস্ত যুগাবি-পরীতণ। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বণ॥ ব্যস্তপদ॰ ক্লী ঋণাদানাভিযোগে পদান্তরেণোত্তর । যথা। সুবর্ণ শতাভিযোগে অনেনাহস্তাডি-ত ইতি। ইতি মিতাকরা॥ राखात[॰] की रखिममश्रायागः।

ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ।। गाकत्रन की त्रमान्वित्ययः। ইতি শব্দরত্নাবলী।। তত্র সাধ্য সাধন কর্তৃ কর্ম্ম ক্রিয়া সমাসাদি নিৰূপণ । তস্য ব্যুৎপত্তি ৰ্যথা ৷ ব্যাক্রিয়ত্তে ব্যুৎপাদ্যতে সা-ধুশব্দা অস্মিন্ অনেনেতি বা। र्रेठि দুर्गामामः ॥ 🕸 ॥ जथ ব্যাকরণ বক্ষ্যে কাত্যাখন সমা-সতঃ। সিদ্ধশব্দ বিবেকায বাল-ব্যুৎপত্তি হেতবে।। সুপ্ তি**ওস্ত**॰ পদ॰ খ্যাত॰ সুপঃ সপ্ত বিভক্তযঃ । সৌ জসঃ প্রথমা প্রোক্তা সা প্রাতিগদিকাত্মকে।। সম্বোধনে চ লিঙ্গাদাবুক্তে কর্মাণি কর্ত্তরি। অর্থবৎপ্রাতিপদিক ধাতু প্রত্য-য বৰ্জ্জিত ।। অমে।ট্ সসে। দ্বি-তীয়া স্যাৎ তৎকর্ম ক্রিয়তে চ যৎ। দ্বিতীয়া কর্মাণি প্রোক্তা উ-ক্তানুক্ত বিভেদভঃ॥ টা ভ্যা॰ ভি-স্ তৃতীষা স্যাৎ করণে কর্ত্তরী-রিতা। যেন ক্রিষতে তৎ করণ তৎ কর্ত্তা যঃ করে।তি সঃ।। ঙে-ভ্যাণভ্যম্ চতুথী স্যাৎ সম্পূদা-নে চ কারকে। যশ্মৈদিৎসা ধা-রমতে রোচতে সম্পূদানক ।। পঞ্মী স্যাৎ ওসি ভ্যাণ ভ্যো হুপাদানে চ কারকে। যতে। ২-পৈতি সমাদত্তে অপাদান° ভয° যতঃ৷৷ ঙলোসামশ্চ যন্ত্ৰী স্যাৎ স্বামি সম্বন্ধ মুখ্যকে। ঙ্যোস্ সু-পশ্চ সপ্তমী স্যাৎ সা চাধিকরণে ভবেৎ ৷৷ আধার শ্চাধিকরণাণ त्रकार्थाना॰ প্রযোগতঃ। ঈিঙ্গ-ত॰ চানীপ্সিত॰ যত্তদপাদানক॰ न्यृठः ॥ शक्ष्मी शर्युशाष्ट्रयाग ইতরর্ত্তেন্য দিল্পথে। এন যো-গে দিতীয়া স্যাৎ কর্ম্ম প্রবচ-নীয়কৈঃ।। লক্ষণ বীপ্সেত্থণভূতে ২ভি র্ভাগে চ পরি প্রতী। অ-ন্তরেষু সহার্থে চহীনে ২নূপশ্চ কথ্যতে।। দ্বিতীয়া চ চতুথী স্যা-চ্চেক্টাযাণ গতি কর্মণি। অপ্রানে হি বিভক্তী দ্বে মন্য কর্ম্মণ্যনাদ-রে ।। নমঃ স্বস্তি স্বধা স্বাহাল॰ বষট্ যোগ ঈরিতা। চতুথী চৈব তাদর্থে তুমর্থান্ডাব বাচিনঃ ॥ তৃতীয়া সহযোগে স্যাৎ স্বৎসি-তেঙ্গে বিশেষণে। কালে ভাবে সপ্তমী স্যাদেতৈ ৰ্যোগে চ ষ-ষ্ঠ্যপি ৷৷ স্বামীশ্বরাধিপতিভিঃ সা-कि मायाम मृठदेकः । निर्कात-ণে ছে বিভক্তী ষষ্ঠী হেতু প্রযো-গকে ॥ স্বৃত্যর্থ কর্মাণ তথা ক-

রোতেঃ প্রতিযত্নকে। হি॰সার্থা-না॰ প্ৰযোগে চ ক্বতি কৰ্ম্মণি ক-র্ত্তরি॥ ন কর্তৃ কর্ম্মণোঃ যষ্ঠী নি-ষ্ঠাদৌ প্রতিপাদিতা। দ্বিবিধ প্রা-তিপদিক॰ প্রাতিপদিক মজ্ঝ-ল॰ ॥ 🗱॥ ভুবাদিভ্য স্তিঙো লঃ স্যাল্লকারা দশ বৈ স্মৃতাঃ। তিপ্ত-সন্তি প্রথমে৷ মধ্যঃ সিপ্ থঙ্খে৷-ত্তম পূরুষঃ।। মিৱস্মসঃ পরস্মৈ তু পদানাঞ্চাত্মনে পদ°। তামাতা-নতা প্ৰথনো মধ্য স্থাসাথা শ্ব-ত্তমঃ ॥ আদেশা ই বহি মহন্তা অনিজাদপি ধাতুতঃ। নান্নি প্র-যুজ্যমানেপি প্রথমঃ পুরুষো ভ-বেৎ ৷৷ মধ্যমো যুম্মদি প্রোক্ত উত্তনঃ পূরুষো হম্মদি। ভুবাদ্যা ধাতবঃ প্রোক্তাঃ সনাদ্যস্তাস্ত ধাতবঃ ॥ লডী রিতো বর্ত্তমানে স্মেনাতীতে চ ধাতৃতঃ । ভূতা নদাতনে লট্চ লোডাশিষি চ थाजूजः ।। विधानात्व**ा**नुगर्जी-লিঙ্বিধি শ্মন্ত্রণে ভবেৎ। নিমন্ত্র-ণাধীঊ সংপ্রশ্ন প্রার্থনেযু তথা-শিষি।। লিডতীতে পরোক্ষে স্যা-**स** ७ नुष् नृष् नृष् ञिवाञि। मा-**ममाउद्य नृ**ष्ठ अविद्यां कि धा-তুতঃ ৷৷ ধাতো লিছি্যভিপ্তৌ

निष्टर्थ लाएं अकीर्खिङः ॥ इः ত ব্ৰিম্বপি বৰ্ত্তন্তে ভাবে কৰ্মণি কর্ত্তরি । শতৃ শান তব্যঙ্গ্য यक्ष नीयक्ष का जृतामयः ॥ देखि গারুডে স্মারব্যাকরণে ২০৯ অধ্যাयः ॥ 🟶 ॥ ज्ञात উবাচ। সিজোদাহরণ বক্ষ্যে সংহিতাদি পরস্পরণ ৷ বিপ্রান্নণ সাগতান্ ধী-দ॰ সূত্তন॰ স্যাৎ পিতৃষভঃ ॥ হো-ভূকারো বিশ্রুতেয[়] লাজলীযা মনীহযা। গঙ্গোদক তবস্কার ঋ ণার্ণ প্রার্থ মিত্যপি ।। শীতার্ভক্ষ ভবন্ধারঃ দৈশ্রী দৌকার ইত্য-लि। मधामनक लिख्य नम्य ना প্যযোজ্যেৎ।। নাযকো নবণ নাব স্তএতে তেন ঈশ্বরাঃ দে বীগৃহ মথো ২মুত্র যমুরেহি পটু ইমৌ ৷৷ অনী অশ্বাঃ ষ্ডশ্বেতি তনুরাপু স্তৃণানি চ। তঙ্গরেজল-নাতীতি তজ্জল ভক্ষ্যুশানক।।। সুগমত্র পচনত্র ভবা শ্ছাদয়তীতি मिक् । ভবা॰श्रेक्षतक टेम्हर ভ-বাণ্স্তরতি সংসৃতিং ॥ ভবাঁहিখ-তি তাঞ্জেতে ভবাঞ্জরা খন্যদী-দৃশং । ভবাঙীনং খিতরসি স্ব-क्रद्धिमि नमार्किन ॥ क्रम्हद्भ ॥ क्रेकाद्रभ कुः अर्गा कः थ-

लि शिष्टः। कः भारत रेहतं कः ষণ্ডঃ কোর্খঃ কো যাতি গৌরব॰॥ ক ইহার্থ স্তএবাহু দেবা আহু-শ্চ ভো বজ। প্রসূ বিক্টু ব্রজতি চ গীষ্পতি শৈচব ধুষ্পতিঃ।৷তক্ষা-ন্মৈষ ব্ৰজেৎ স স্যান্ন কৰ্ষত্যনুগ-চ্ছতি। স্কটীচ্ছাষা তথাচ্ছাষা সাধ-বো খনো তথেদৃ শাঃ।। ৠ। সনা-সাঃ ষট্ পুরাণে যে সন্দিজঃ কর্ম-ধার্যঃ। দিগু স্ত্রিবেদী আমশ্বা অয° তৎপুরুষঃ স্মৃতঃ 1৷ তৎ*ক্রত*-ঞ্চ তদর্থ শ্চ বৃকভীতিশ্চ যদ্ধন । জ্ঞান দক্ষিণ তত্ত্বজ্ঞো বহুব্ৰীহি র-থাব্যয়ী।। ভাবো ২ধিস্ত্রি যথো-किञ्च॰ घटना प्रविध मानवाः । 🟶। তদ্ধিতাঃ পাওবঃ শৈবে। বাক্ষণ্ড বন্ধতাদযঃ।। 🕸।। দেবা-গ্নি সঞ্চি পত্যুণ্শু ক্রোফু স্বযুণ্ভু-বঃ পিতা। না প্রশাস্তা চ রা গৌ গ্লে কিচাজন্তাশ্চ পুণ্যাপি।।#॥ হলতা শাশযুক্ শাভুগ্নরুৎ ক্র-ব্যামৃগাবিধঃ। আন্ধা রাজা যুবা পদাঃ পূষ ত্ৰন্নহণৌ শশী 11 বি-**प्युधा उननानष्वात्रध्र्विह कार्ध-छ** छथा। **#।** वन वार्या हि वस्तृनि জগৎ সামাহনী তথা ।। কंৰ্ম সর্গি র্বপু স্তেজ অজ্বলন্তা ন

शू॰मरक। **%।** जाया जन्ना नेनी লক্ষীঃ শ্রীঃ জ্রী ভূমি ব্ধূ রপি।। ভূঃ পুনভূ স্তথা ধেনুঃ স্বসা মাতা চ নৌঃ দ্রিষঃ। বাক্ প্রক্ ধী ক্ষুৎ ক্ষুধঃ পামা যুবতিঃ কন্সভ স্তথা।। দ্যৌ ধৃ তিঃ প্রাবৃষ শৈচব ॥ সুমন উফিহে স্তিয়া⁰। #1 গুণ जवा जिया यागालिनिकाञ्च বদামি তে।। শুক্লঃ কীলালপা टैन्ठव श्रुहिन्छ व्यायगीः मुधीः। পঢ়ুঃ কমলভূঃ কর্ত্তা সুমতো ব-হবঃ সুনেঃ॥ সত্যো নাশ্ৰ স্তথা अः मा भ्रयुङक मनीर्घणाः । ४-নাথী চ সুহৃৎ সোমৌ বাগঙ্গ॥ স্তু।দিক স্তথা।। সূবর্ণ বহুপাচ্ছে-ষা চৈষা স্বন জুহা তথা। 🕸। সর্ব বিশ্বোভষে ঢোভৌ অন্যান্তরে-তরাণি চ ৷৷ ডতর ডতমে নেমঃ সমোথ সিম ইত্যয় । পূৰ্ৰাপরা-বরা শৈচব দক্ষিণ শেচাত্তরাধরৌ 1**৷ অপর শ্চান্তরো** ২প্যেতারত্তৎ কিমদসো দ্বগ। যুশ্বদক্ষৎ প্রথম *****চরমাল্লে তথার্দ্ধকে ॥ একঃ ক-তিপযো দ্বৌ চ ত্রযঃ সর্বাদয স্তথা। 🟶। ভুবি বিদি পবি ত্রন্দি ধার্য্যশ্চ ব্যয়তিঃ স্বদিঃ ।। গীর্দ্ধ বিদ্য। জুহোতিশ্চ জহাতিশ্চ দ-

ধাত্যপি । দীপদতি স্তৃযতি বংহি পুত্রশিষ্ট শিচনোতাপি।। ত্রটি শ্চাসূযতি স্বপি ৰুধি গুৰী স্বতী তনিঃ। সমিঃ করোতিঃ ক্রীণাতি, र्वाि मूर् ि वर्ष्ठि ॥ कनी-ড রূপ রা জীবা ধাতবশ্চ যুনা তথা। 🗱। ভবৎ ভবান ভবন্তী চ জ্ঞেষ° কর্ত্তব্য মেব চ ॥ কার্য্য° ক্তশ্চ ক্বত্যা চপ্ৰত্যযাঃ স্যু স্তথা পরে। সূর্য্যাহরৌ সুরাঃ সন্তি দে-ब विश्व वेनानाज ॥ नःत्रव का-ৰ্য্যণ বেদৈশ্চ ক্ৰিয়তে দেহি ভো-জন॰। দ্বিজাষ চ বরিষ্ঠাভ্যা॰ মা তেভ্যো২স্ত সমাগতঃ।।তীৰ্থাত্ত-থাশ্রমাভ্যাঞ্চ সত্যেভ্যঃ শ্বশুর-স্য চ। গন্ধৰ্ৰযোঃ করণানাঞ্চ জ্ঞা-ন॰ সিদ্ধ মহাশ্বযোঃ॥ ত্তানতত্ত্ব-ষু চেত্যেব মন্যে নেষা যথামতি । সর্বে তিগ্নন্তি সর্বস্মাৎ সৰ্বতো গতঃ॥ সৰ্বেষা ঞৈব স-र्विषयाव॰ विश्वामय खथा। शृर्वः পূৰাশ্চ পূৰ্বস্থাৎ পূৰ্ৰস্থিন পূৰ্ৰ ইতাল ।। সূত উবাচ। সুপ্তি-**ঙন্ত**॰ সিদ্ধৰূপণ নাম মাত্ৰেণ দ-শিত । কাত্যাযনঃ সমারাত্র জ্ঞান্বা বিস্তর মন্ত্রবীৎ 11,ইতি গারুডে স্মারব্যাকরণে ২১০

অধ্যায়ঃ ৷৷ ৠ ৷৷ এতদ্ভিমণ অ-গ্রিপুরাণে কার্ত্তিকেয়োক্ত ব্যা-করণ মস্তি। এব° মহেশক্রত मार्ट्शनगाकत्वनः शानिनम्नि-ক্লত পাণিনীযব্যাকরণ সর্ববর্ম-ক্তুত কলাপব্যাকরণ ক্রমদীস্ফ রক্ত সংক্ষিপ্তসারব্যাকরণ প-ঘনাভদত্তকত সুপদ্মব্যাকরণ বোপদেবরুত মুগ্ধবোধব্যাকর- 🛚 ব্যাখ্যাগম্য 🔊 🔊 উত্তরাভাস-ণ গোস্বামিক্ত হরিনামামৃত-ব্যাকরণ ভটোজীদীক্ষিতর্হত দিদ্ধান্তকৌমুদীব্যাকরণ অনু-ভূতস্বৰূপাচাৰ্য্যাদিক্ত সার্থ-তাদিব্যাকরণানি চ সন্তি।। ব্যাঙ্গলঃ ত্রি শোকাদিভিরিতি-কর্ত্তব্যতাশ্ন্যঃ। তৎপর্যায়ঃ। বিহস্তঃ ২। ইত্যমরঃ॥ ব্যাঙ্গলাত্মা^{ন্} ত্রি শোকাভিহত-চিত্তঃ। যথা। ভো বৃক্ষাঃ পর্যত-স্থা বহুন্দসুমযুতা বাযুনা ঘূর্ণনা-না রামোহ ব্যাসলাত্মা দশ-র্থতন্যঃ পৃচ্ছতে শোকদুগাঃ। বিষৌষ্ঠী চাৰুনেত্ৰা গজপতিগ-मना मीर्यक्नी मूमशा श भी-তা কেন নীতা মম হৃদযগতা কেন বা সত্ৰ দৃষ্টা ॥ ইতি মহা-

নাটকং ॥

ব্যাঘাত

ব্যাকৃতিঃ স্ত্রী ভঙ্গিঃ। ইতি হ-नायुधः ॥ ব্যাকোশঃ ত্রি বিকশিতঃ। ইত্য-সরটীকাষা রামাশ্রমঃ।। ত্রি প্রফুলঃ। ইডা-ব্যাকোষঃ মরঃ 11 ব্যাখ্যা স্ত্রী বিবরণ । ইতি হলা-यु ४३ ॥

ভেনঃ। ব্যাখ্যযা বিবরণেন গ-ম্যতে জ্ঞাষতে যৎ। যথা। অস্ত ব্যস্ত পদব্যাপি নিগুঢ়ার্থণ তথা-ञ्रल । ব্যাখ্যাগম্য মসার্ঞ্ধ নো-ত্তর॰ শস্যতে বুধিঃ।। ইতি ব্যব-হারতত্ত্ব 11

ব্যাখ্যাতঃ ত্রি বিবৃতঃ। কথিতঃ। বি আঙ্ পূৰ্বক খ্যা ধাতোঃ ক্তঃ প্রত্যযেন নিষ্পন্ধঃ।।

ব্যাঘাতঃ পু॰ বিষ্ণম্ভাদিসপ্তবিণ-শতিযোগান্তর্গত ত্রযোদশযো-গঃ। যথা। পরিষস্য ত্যজেদর্দ্ধ॰ শুভকর্ম ততঃ পরণ। ত্যজাদৌ পঞ্চ বিষ্কম্ভে সপ্তশূলে চ নাডি-काः ॥ ग७ वाषां ज्याः वर्षे नव इर्षन वर्জुरगाः। देवशृठि वा-তিপাতৌ চ সমস্তৌ পরিবর্জ-বেৎ ৷৷ ইতি জ্যোতিস্তত্ত্বণ ॥ 🗱 🛚 🏻 🛊 🗎

তত্ত্ৰ জাতফল ৷ ব্যাঘাতকৰ্ত্ৰা চ সতা নিতান্ত ব্যাঘাতজন্ম মনুজঃ কঠোরঃ। অসত্যভাষী क्रुश्या विशेषा मत्नकरण मी-র্যতনুঃ কুশাঙ্গঃ ।। ইতি কোষ্ঠी-अमीलः ॥ 🟶 ॥ जलतायः ॥ প্রহারঃ। ইতি মেদিনী ॥ অল-ক্ষারবিশেষঃ। তস্য লক্ষণ যথা ৷ যদ্যথা সাধিত কেনাপ্যপ-ব্লেণ তদন্যথা। তথৈব যদিধী-বেত স ব্যাষাত ইতি স্মৃতঃ ৷৷খে-নোপাষেন যদেকেন উপকল্পি-ত তস্যান্যেন জিগীষুত্যা ত-্ন मूलायक प्यव यमनाया क्रवण म স্বসাধিতবস্তুব্যাহতি হেতুত্বাৎ ব্যাঘাতঃ ॥ উদাহরণ । দৃশা-**एकः मनमिकः की वयन्ति मृत्या**-ব যাঃ ৷ বিৰূপাক্ষ্য্য জ্যিনী ন্তা স্তবে বামলোচনাঃ।। ইতি কাব্যপ্রকাশে ১০ উল্লাসঃ।। ব্যাব্রঃ পু॰ জম্ববিশেষঃ। বাষ ইতি ভাষা। তৎপৰ্য্যায়ঃ। শা-र्फृबः २ दीशी २। ইত্যमंतः ॥ পৃদাসঃ ৩ বনশ্বঃ ৪ চিত্রকঃ ৫ পুর্ণরীকঃ ৬। ইতি জটাধরঃ॥ হি সু শশুঃ ৭ ব্যাড়ঃ ৮ হি॰সুকঃ ৯ হি'সারুঃ ১২ স্থাপদঃ ১৩।

रेि गक्त द्वावनी ॥ शक्षनथः ১৪ ব্যালঃ ১৫ গুহাশ্যঃ ১৬ তীক্ষদ ফুঃ ১৭ ভীরুঃ ১৮ নখা-যুধঃ ১৯। অস্য মা॰সগুণাঃ। সা-র্দুল সিণ্হ সরভর্ক তরক্ষু মুখ্য। যেন্যে প্রসন্থ বিনিহন্ত্যভিবর্ত্ত-যন্তে। তে কীর্ত্তিতাঃ প্রসহনাঃ পলল॰ তদীয় মূৰ্শঃ প্ৰমেহ জঠ-রাম্য জাড্যহারি ৷৷ ইতি রাজ-নির্ঘণ্টঃ ॥ স তু কশ্যপভার্য্য। म छी न छानः। यथा। म छी। ত্বজনষৎ পুল্রান্ ব্যাঘূ দিণ্ছাণ-শ্চ ভাবিনী। দ্বীপিনশ্চ স্ত। खना गानामा नागिरंथियाः ॥ ইত্যাল্যে বব্লিপুরাণে কাশ্য-शीय व॰শनामाधायः ॥ 🐠 ॥ নরাদ্যুত্রফঃ শ্রেষ্ঠার্থ বাচকঃ ॥ त्ररेकद्रथः॥ क्वक्षः। ইতি त्यिमिनी ॥

ব্যাঘ্রদলঃ পু॰ এরগুকুষঃ। ইতি শব্দমালা ॥ রাজনির্ঘণ্টে র-ক্তৈরগুপর্য্যাযে ব্যাঘ্রতল ইতি পাঠঃ॥

ব্যায়নখং ক্লী নখীনামগন্ধজব্যং
। তৎপর্য্যায়ঃ। ব্যাডাযুধং ২
করজং ও চক্রকারকং ৪। ইত্যমরঃ॥ নখাক্ষং ৫ নখী ৬ নখ্যং

৭ ব্যাঘুনখী ৮। ইতি শব্দরত্না বলী ! কন্দবিশেষঃ ৷৷ নখক্ষত-বিশেষঃ। ইতি মেদিনী।। त्राघुतथः पूर सूरीवृकः॥ वान-নখঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।। ব্যা-ঘুস্য নখশ্চ ॥ काष्यनथक की नथकक। इंडि नकराना ॥ বাায়ুনাযকঃ পু॰ শৃগালঃ।ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ৷৷ ব্যাঘূপাই পু॰ বিকম্বতবৃক্ষঃ। পুরাণ ।। ব্যাযুতুল্যচরণে তি। रेि मूक्षरवाथवाकित्र १। ব্যায়ুপাদঃ পু॰ বিকন্ধতবৃক্ষঃ।। বিকণ্টকবৃক্ষঃ । ইতি রাজ-निर्घ्कः ॥ वाायु भूष्ट्ः भू॰ এর ওবৃক্ষঃ । ইত্যমরঃ ॥ ব্যাঘুস্য লাঙ্গুলঞ্চ ॥ ব্যাহ্রাটঃ পু॰ ভরদ্বাজ্পকী। ইত্যমরঃ॥ ব্যাষ্থাদনী স্ত্রী ত্রিবৃতা। ইত্য-মরঃ 11 ব্যাঘ্রাস্যঃ পু॰ বিডালঃ। ইতি শব্দচ জ্রিক। ।। ব্যাঘ্যুথে ক্লী।। বাখ্রী জী কন্টকারী। ইত্য-্নরঃ । ব্যাসুপত্নী চ।।

ব্যাজঃ পু॰ কপটঃ। ম তু অয-থার্থব্যবহারঃ॥ বঞ্চনমাত্রফল । ইতি সৰ্বানন্দো মধুশ্চ ।। অ-পদেশঃ। স কারণান্তর প্রবৃত্তেঃ কারণান্তরোদ্ভাবন । ব্যাজে। ২ত্ৰ স্বৰূপাচ্ছাদন । যথা ধ্যান ব্যাজ মুপেত্য চিন্তযদি কামিতি ৷ ব্যাক্তো ২যমতিপ্রায়গোপন-ফলঃ। পূর্বে ক্রিন্ত পরাপকারফ লঃ। ইত্য়ষথার্থ ব্যাজ্যো র্ভেদঃ । অন্য মুদ্দিশ্য অন্যপ্রতিপাদন ইত্যমরঃ ।। মুনিবিশেষঃ । ইতি ॥ . মিহ ব্যাজ ইত্যর্থঃ । যদাহ অ-नामृष्टिभा जनार्थ यनुष्ठीन म-शरमभः। यथा। जनकी । गू-দিশ্য জারাবলোকনার্থ যা-তীতি। ইত্যমরভরতে।।। ব্যাজনিন্দা স্ত্রী কপটঙ্গৎসা ৷ অলকারবিশেষঃ। যথা। নিন্দা-ষা নিন্দ্রা ব্যক্তি ব্যাজনিন্দে-তি গীয়তে। ইতি চন্দ্রালোকঃ॥ ব্যাজস্তুতিঃ স্ত্রী কপটপ্রশংসা।। অলম্বারভেদঃ। যথা । উক্তি ৰ্ব্যাজস্তুতি নিন্দা স্তুতিভ্যাণ স্তু-তি নিন্দযোগ ৷ ইতি চন্দ্রালোকঃ ব্যাজোক্তিঃ স্ত্রী ছলবাক্য ।। व्यवसात्रवित्भयः। यथा । व्या-জোক্তি রন্যহেতৃক্ত্যা যদাকার-

ব্যাধি

স্য গোপন । ইতি চন্দ্রালোকঃ
ব্যাডঃ পু॰ সর্পঃ।। মাণসভক্ষকঃ। ইত্যমরঃ।। ইন্দ্রঃ। ইতি
শব্দরত্বাবলী।। বঞ্চকঃ। ইতি
রাষমুক্টঃ।।

ব্যাডাযুথ ক্লী ব্যাঘ্নখাখ্যগন্ধ-ডব্য । ইত্যমরঃ ।।

ব্যাডিঃ পু॰ কোষকারমুনিবি-শেষঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। বিদ্ধ্যবাসী ২ নন্দিনীতনয়ঃ ৩। ইতি হেম-চন্দ্রঃ।। বিদ্ধ্যস্থঃ ৪ নন্দিনীসূত্রু ৫। ইতি ত্রিকাগুশেষঃ।।

ব্যাত্যুক্ষী স্ত্রী রসিকানা মন্যো-ন্য জলক্রীডন । ইতি সংক্ষি-স্তুসারোণাদিবৃত্তিঃ।। তৎপর্যা-যঃ জলক্রীডাশব্দে দ্রফব্যঃ ।। ব্যাদিশঃ পুং বিষ্ণুঃ। যথা। অ-

নভৰপো ২নস্তশ্ৰী জিতমন্য ভিষাপহঃ। চতুরস্যো গভীরা-ত্মা বিদিশো ব্যাদিশো দিশঃ॥ ইতি মহাভারতে তদ্য সহস্-নাম স্তোত্রণ।।

ব্যাধঃ পু॰ মৃগহি॰সকজাতিঃ।
শিকারী ইতি ভাষা। স তু সর্বস্বিপত্ন্যা॰ কত্রিযাজ্জাতঃ। যথা
। নাপিতালোপকন্যাযা॰ সর্বস্বী তস্য যোষিতি। কত্রাদ্বভূব

ব্যাধশ্চ বলবান্ মৃগহিংসকঃ ৷৷
ইতি অন্ধবৈধর্ত্তে অন্ধব্ধে ১০
অধ্যায়ঃ ৷৷ তৎপর্য্যায়ঃ ৷ মৃগবধাজীবঃ ২ মৃগযুঃ ৩ লুব্ধকঃ ৪০
৷ ইত্যমরঃ ৷৷ মৃগাবিৎ ৫ জোহাটঃ ৬ ৷ ইতি জটাধরঃ ৷৷ মৃগজীবনঃ ৭ বলপাণশুনঃ ৮ ৷
ইতি শব্দরত্বাবলী ৷৷ দুফঃ ৷
ইতি মেদিনী !৷৷

ব্যাধভীতঃ পু॰ মৃগঃ। ইতি শব্দ-চন্দ্ৰিকা॥

ব্যাধামঃ পু॰ বজু॰। ইতি ছেম-চন্দ্ৰঃ।।

ব্যাধিঃ পু॰ সষ্ঠ ।। রোগঃ। ইত্যমরঃ।। কামব্যথাসন্তাপজন্যক্কশতা। ইতি রসমঞ্জরী ।। ৠ। জপ্ঠস্য নিদান থথা। ব্যালোকন
মনস্থোলা ক্রীড়া বিষয় চেফিতৈঃ। বিরোধ ৰক্ষ তী হর্ষ বিযাদাদ্যৈক দূষিতঃ।। পুণস্তোৎসাহ বলভুণ্শ শোথ চিত্তাপ্পবজরান্। সর্বাকারাঙ্গ নিস্তোদ
রোমহর্ষণ সুসুপ্ততাণ।। স্কর্চণ বিষম মন্যক্ত সর্যাৎ সর্বাঙ্গ মার্দিবণ।। ইতি গারুডে ১৭২ অধ্যায়ঃ।। অন্যৎ স্ক্রপ্রাকে প্রফিব্যণ।ৠ।। অথ স্ক্রপ্রা চিকিৎসা

৷ বাতোত্তরেষু সর্গি র্বমনণ কফো- " তরেষু স্বচ্চেষ্। পিতোতরেষু মো-কে। রক্তস্য বিরেচন॰ শ্রেষ্ঠ॰।। পথ্যা করঞ্জ সিদ্ধার্থ নিশাবল্পজ সৈন্ধবৈঃ। বিতঙ্গ সহিতঃ পিটেড র্লেপো মূত্রেণ সন্তনুৎ।। অবল্প-জঃ বাসচীতি লোকে। পথ্যাদি-ভির্লেপঃ ৷৷ ৠ ৷৷ সোমরাজী ভব-চূর্ণ শৃঙ্গবের সমন্বিতং। উদ্বর্ত্তন মিদ॰ হস্তি স্বপ্তরোগণ ক্রতাস্পদণ ।। সোমরাজী বাঙ্গচীতি লোকে। সোমরাজ্যদর্তন ।। 🟶 ।। রসায-ন॰ প্ররক্যামি বন্ধণা যদুদাহৃত । মার্কণ্ডেষ প্রভৃতিভি র্যৎ প্রযু-ক্ত॰ মহর্ষিভিঃ ॥ পুষ্পকালে তু পুষ্পাণি ফলকালে ফলানি চ। সংগৃহ পিচুমর্দস্য ত্বগ্ মূলানি দ-লানি চ।। দ্বিরংশানি সমাহাত্য ভাগিকানি প্রকল্পযেৎ ৷ ত্রিফলা ज्यम॰ बाकी अम॰ खु। क्षत्राशयः ।। বিভঙ্গসার বারাহী লোহচূর্ণাঃ স্মৃতাঃ সমাঃ। নিশাদ্যাবন্তুজক ব্যাধিঘাতাঃ সশর্করাঃ 11 স্বষ্ঠ মিন্দ্রযবাঃ পাঠা চূর্ণ মেষাস্ত সং-যুত । খদিরাস্ন নিয়ানা ঘন ॥ কাথেন ভাবষেৎ।। সপ্তধা পঞ্চ নিষম্ভ মার্কব স্বরুসেন চ। স্লিঞ্চঃ

শুদ্ধতনু ধীমান্ যোজযেওচ্ছ-ভে দিনে ।। মধুনা তিক্ত হবিষী थिनितामन वार्तिगा। त्वश् मुका-স্তুসা বাপি কোল বৃদ্ধ্যা পলং ভ বেৎ ৷৷ জীৰ্ণে তক্ষিন্ সমগীয়াৎ নিশ্ব॰ লঘু হিত॰ চ যৎ। বিচর্চি-কোদুম্বর পুগুরীক কপাল দক্র কিটিভালসাদি । শতারু বি-স্ফোট বিসর্পমালাঃ কফ প্রকো-প॰ ত্রিবিধ॰ কিলাসং ॥ ভগন্দর শ্লীপদ বাতরক্ত জডান্ধ নাডীত্রণ শীर्यदागान् । मदीन् अय्परा-ন্ প্রদরাণশ্চ সর্বান্ দণ্ফুাবিষণ मृनविष° निरुष्ठि ॥ ऋतामतः मि॰ इक्र मानदः मा९ मूक्तिक मिक्त मंधूरनाथरयागा । मरमाय রোগাদপি যে দশন্তি সর্পাদযো-যান্তি বিনাশ মাশু ৷৷ জীবেচ্চিরণ ব্যাধিজরা বিমুক্তঃ শুভে রতি শ্চ-জ্র সমানকান্তিঃ। অযমর্থঃ। নিম্ব-স্য ফলপুষ্পা ত্বক্ পত্র মূলানি স-ৰাণি দমুদিতানি দ্বিগুণানি চূৰ্ণি-তানি ভৃঙ্গরাজস্য রসেন সপ্তবা-রান্ ভাবযেৎ। ত্রিফলাদীনি পা-ঠাস্তানি সমুদিতান্যেক ভাগানি চূর্ণিতানি খদিরাসন নিয়ানাণ নিবিড ক্বাথেন ভাব্যেৎ। ততঃ, সৰ্ব মেকীক্লত্য মধাদিনাবলি-হ্যাৎ। পঞ্চনিয়কাবলেহঃ।। 🕸।। শশিলেখা পঞ্চপল তাবদি৷রি-জন্য গুগ্লুলো দশ চ। তাপ্যন্য পলত্রিতয়ু দ্বে লোহাচ্ছাবণিকা-যাঃ ৷৷ ত্রিফলা করঞ্জ পল্লব খদির **७** ७ की विवृष्ण छाः। युष्ठा विष्य द्रजनी ऋष्ठेज चक् निच विद्र म-স্পাকাঃ ৷৷ এতৈ রচিতা॰ বটিকা॰ মধু ঘৃত মিশ্রাণ গিলেৎ প্রাতঃ। शामृत्वन b क्षे नुमछामृक् বাত মচিরেণ।। শ্বিত্রাণি পাণ্ডু-রোগণ বিষমানুদর প্রমেহ গু-न्या॰ का नामग्रे वनी পनि छ॰ যোগঃ স্বায়ন্ত্র নাম। ।। শশি-লেখা সোমরাজী। গিরিজস্য শি-লাজতুনঃ। তাপ্যস্য স্বৰ্ণমান্দিক-স্য । শ্রাবণিকা মুঞ্জীতি লোকে । স্বাযমুবো গুগ্লুলুঃ ॥ 🗱 ॥ চিত্রক॰ ত্রিফলা ব্যোষ মজাজী কারবী বচা। সৈশ্ধবাতিবিষে স্বষ্ঠণ চব্যৈ-ল। যাবশৃকজে ।। বিডঙ্গান্যজ-মোদা চ মুস্তা চামরদারু চ। যাবস্ত্যেতানি সৰ্বাণি তাবন্মাত্ৰস্ত গুয়ুলুঃ॥ সংক্তা সর্পিষ। সার্দ্ধণ গুটিকা॰ কারবেভিষক্। প্রাত ভোজনকালে চ খাদেদগ্রিবলং

যথা।। হস্ত্যফাদশ সন্তানি ক্লমী-ন্ দুফত্রণানি চ। গ্রহণ্যশো বি-কারা শ্চ মুখাময গলগ্রহান্।। গৃধুসী মস্থিভগ্নঞ্ গুলাঞ্চাপি নি-যচ্ছতি। ব্যাধি॰ কোষ্ঠগতা॰ঞ্চা-পি জ্যেদ্বিক্টু রিবাসুরান্।। এক-বি॰শতিকো গুগ্গুলুঃ ॥ 🟶 ॥ বাত রক্তাধিকারোক্তঃ পুরঃ কৈশোর-কাভিধঃ। স্বষ্ঠানা॰ বাত রক্তা-না॰ নাশ্যেৎ পরমৌষধণ ৷ কৈ-শোরকো গুগ্গুলুঃ ॥ঞ্চা৷ ভল্লাতক• প্রস্থযুগণ ছিত্বা জোণ জলে ক্ষি-পেৎ। প্রস্থদ্ধরণ গুভূচ্যান্চ কুন্নণ তত্রাস্তদি কিপে ।। চতুর্থা শা-বশেষত্ত কথাৰ মৰতার্যেৎ ৷ বস্ত্র পূতে ক্ষাযে চ বক্ষ্যমাণানি নি-ক্ষিপেৎ ।। সরাবমাত্র॰ গোসর্পি র্গোদৃগ্ধস্যাটক তথা। সিতা প্রস্থমিতা॰ দদ্যাৎ প্রস্থার্দ্ধ মা-ক্ষিক॰ ক্ষিপেৎ 🏿 সৰ্বাণ্যেকত্ৰ ভা-ए जू शरह यम्बिना **भरे**नः । সৰ্বজব্যে ঘনীভূতে পাবকাদ্ব-তারয়েৎ।। তত্র কেপ্যাণি চূর্ণানি জমে। বিল্প মিতামৃতা। বাঙ্গচী **চाथ** मक्जन्नः शितृमर्त्म। श्री ठकी • ।। ধাত্রী রাত্রিশ্চ মঞ্জিষ্ঠা মরিচঁ নাগর॰ কণা। ববানী টুদন্ধব॰

মুন্ত স্বংগলা নাগকেশর ॥ প-গটিঃ পত্রকং বাল মুশীরং চন্দনং তথা। গোক্ষুরস্য চ বীজানি ক-ুরো রক্তচন্দন ।। পৃথক্ পলা र्क्षमानाना॰ हुर्न भिष्ठा मिश्र कि-পেৎ ৷ পলমাত্র মিদ প্রাতঃ সম-श्रीयाञ्जलन हि ॥ नागरयमन-লেহে৷ ২য° স্ঠানি নিখিলান্য-পি ৷ বাতরক্তানি সর্বাণি সর্বা-ণাৰ্শাণসি সেবিতঃ ॥ ব্যাষাম মাতপণ বহ্নি মন্লং মাণসণ দধি স্ত্রি-য°। তৈলাভ্যঙ্গ° তথাগ্বান° ন-রো ভল্লাতকে ত্যজেৎ ॥ অমৃত ज्ञाठकावरनरः ॥ *** ॥** नियः গোপাৰুণা কঢ়ী ত্ৰাযন্তী ত্ৰিফলা যন । পর্প টাবন্তুজানন্তা বচা খদির চন্দন ৷৷ পাঠা শুন্তী শটী ভাগী বাস। ভূনিম্ব বৎসক । শ্যানেজবারুণী মূর্বা বিডক্ষেজ-যবানলং।। হস্তিপর্ণো ২মৃতা জে-কা পটোল রজনীদ্বয় । কণার-থধ সপ্তাহ্ব ক্লফবেত্রোচ্চটাফল° ।। মঞ্জিষ্ঠা লাঙ্গলী রান্ধা নক্ত-भानः भूनर्गता। मछी विक्रयमातः শ্চ ভূঙ্গরাজ জরণ্টকণ।। অঙ্কোঠ-क्क मार्थाहे॰ दिशना॰म॰ शृथक् পৃথক। গৃহীয।তানি সর্বাণি জ-

লজোণে পচেচ্ছনৈঃ ৷৷ অস্টমাণ-শাবশেষত্ত ক্ষায় মৰতারষেৎ । বিধায বাসসা পূত॰ স্থাপযেন্ডা-জনে দৃঢ়ে ॥ ভল্লাতক সহসাণি ক্ষিপ্তা ত্রীণ্যমলে ২ম্ভদি। পচে-দফাবশেষত্ত কথায় নবতার্যেৎ ।। তচ্চ বস্ত্রেণ সংশোধ্য দ্বৌ ক্ষা-যৌ বিমিশ্রযেৎ। গুডস্য চ তুলা॰ দন্ধা লেহৰৎ সাধু সাধ্যেৎ ॥ ভল্লাতক সহস্থাণি তচ্চ বীজানি নিঃক্ষিপেৎ ৷ ত্রিকটুঃ ত্রিফলা মুস্ত বিডঙ্গ চক্রক তথা ৷৷ চন্দ-न॰ रेमञ्जर॰ ऋष्ठे॰ मीशाकः शन॰ পল॰। সৌগন্ধ্যর্থ• ক্ষিপেত্তত্ত্র চা-তুর্জাত পল পৃথক্।। মহাভন্না-তকো ছেষ মহাদেবেন ভাষিতঃ । প্রাণিনা॰ হিতকামায জযেচ্ছী-য়ু॰ প্রযোজিতঃ।। শ্বিত্র মৌডুস্ব-র॰ দদ্রু মৃক্ষজিহ্ব॰ সকাকণ । পুগুরীকঞ্চর্দ্মাখ্য বিক্ফোট র-ক্তমণ্ডল । ৷ কণ্ডু ত কপালক স্বষ্ঠ ও পামানঞ্ বিপাদিকা । বাতর-ক্ত॰ ষ্ডর্শাণিস পাওরোগণ বন क्मीन्।। রক্তপিত মুদাবর্ত ক'-স শ্বাসণ ভগন্দরণ। সদাভ্যাসেন পলিত মামবাত সুদুস্তর ।। নি-র্যন্ত্রণস্ত কথিতো বিহারাহার নৈ-

পুনেঃ। স্কৃতে পর্মাণ কান্তি॰ প্রদীগুণ জঠরানলং।। অনুপানং প্রযোক্তব্যুণ ছিন্নাতোয়ণ পয়ে৷ ২থবা। ভোজনে তু সদা ত্যাজ্য [॥] মুক্ত মন্ত্ৰ° বিশেষতঃ।। গোপা শ্বে-॥ তসাউ ইতি লোকে ৷৷ যত আহ নিষক্টঃ ৷ সারিবা সারদা স্ফোটা গোপকন্যা প্রতানিকেতি ৷ তদ্বা-চকো গোপীশব্দত যত আহ। গোপী শ্যামা সারিবা স্যাদন-ভোৎপলসারিবা ইত্যমরঃ ॥ গোগাঙ্কনা গোপবল্লী লতাহ্বা कार्श्वमातिर विज यमनशानः অরুণা অতীস্। অবন্তুজঃ সো-মরাজী। অনন্তা দুরালভা। চ-ন্দন॰ শ্বেত । ভার্গ্যা অলাভে क्केकातीमृन । भागि क्रकामा-छ। इंडिकर्नः इंशिकन। एकना বকা ইতি। সপ্তাহ্নঃ ছতিবন্। ক্লফবেত্ৰঃ জলবেতসঃ। উচ্চটা-। ফল॰ আরক্তগুঞ্জাফল॰। সূর-🗝 কঃ কটসরৈয়। দীপ্যকঃ যব নী। মহাভল্লাতকঃ।।ক্ষা। মঞ্জিগ্ৰা ত্রিফলা তিক্তা বচা দারু নিশা-মৃতা। নিয় শৈচ্যাণ ক্লতঃ কাথঃ मर्दक्षिशिन नागरय ।। वयुमिक्ष-श्रीमिकाथः॥ क्षा मिक्किश वाकि।

ठक्रमर्भक्ष शिरुमर्मकः। रुद्रीखकी হরিজা চ ধাত্রী বাসা শতাবরী ॥ বলা নাগবলা যফীমধক ক্র-কোপি চা পটোলস্য লতোশীরং গুড়ুচী রক্তচনন ।। মঞ্জিষ্ঠ त्रय॰ काथः अर्थाना॰ नाणनः शतः । বাতরক্তম্য সংহর্ত। কণ্ড মণ্ডল थ छनः ॥ यशययक्षिक्षे किकाश ॥ 🕸 ॥ मिक्षकी क्रिकाम्ण चन-বচা শুগী হরিদ্রাদ্বরণ ক্ষুদ্রারিষ্ট পটোল স্বষ্ঠ কটুকা ভাগী বিড-সাগ্নিক । মূর্বা দারু কলিস ভূস মগধা ত্রায়ন্তি পাঠা বরী গায়ত্রী ত্রিফল। কিরাতক মহানিয়াস-नाद्वयः ॥ गामावञ्चक ठन्तनः বরুণক দন্তী কশা যোচক বাসা পৰ্প ট সান্নিব৷ প্ৰতিবিবানন্তা विशाला जलः। मङ्गिश्रांति तयः ক্ষাষ বিধিনা নিত্যা পুমান্ যঃ পিবেৎ ত্ত্বনোষা হৃচিরেণ যান্তি विवयः ऋष्ठांनि ठाके। एम। ग-শ॰ গচ্ছতি বাতরক্ত মখিল॰ নশ্য-ন্তি রক্তাময়। বীসর্প স্তুচি শূন্যতা নযনজা রোগাঃ প্রশাস্যন্তি চ। অরিক্টঃ নিয়ঃ। কলিলঃ ইন্দ্রযুবঃ । ভূদ্র॰ ভূদ্রা। বরী শতাবরী 1 গাযত্রী খদিরঃ ৷ অসনঃ বিজয-

मातः। भगमा श्रियकृः। ठलन মত্র রক্ত॰ গ্রাহৃত। সারিবা সাউ। অনন্তা দুরালভা। বিশালা ইক্র-বাৰুণী ইতি। জলং নেত্ৰবালা। त्र्गे क्षिष्ठी निकायः ॥ क्षः ॥ मति ह॰ ত্রিবৃতা মুস্তা হরিতাল মনঃশি न। एतरमोक इतिए ए भार्भी अर्छ॰ महन्तरः ॥ विभावाः कत्रवी-त्रश्रें कीत्रगर्कमग ख्वः। (गामयमा রস॰ সর্ব্যাৎ প্রত্যেকণ কর্ষ **সম্মি**-ত ৷৷ বিষ্যাৰিপল দেষ তৈল প্রস্থানত॰ কটু। পচেক্ষত্রগুণে নীরে গোসূত্রে দিগুণে তথা ।। মরিটাদ্য মিদ॰ তৈল মভ্যসাৎ স্থানাশন । এত্স্যাভাদ তঃ শ্বিত্রণ বিবর্ণণ তৎক্ষণান্তবেৎ ॥ তৈল নেভজ্জয়েৎ কণ্ডূ॰ পামাণ-সিশ্ব॰ বিচর্চ্চিকা॰। পুওরীক॰ ত-থা দক্ত॰ শূন্যতা॰ নিত্যমেবিনা॰ ॥ वयुग्रविष्ठामाः देख्यः ॥ ऋ॥ म-রিচ॰ ত্রিবৃতা দম্ভী ক্ষীর মার্ক্কণ শ-ক্রডসঃ। দেবদারু হরিজে দ্বে মাণ-সী স্বৰ্ध সচন্দন ।। বিশালা কর-বীরশ্চ হরিতাল মনঃশিলা। **Бि**बक नामनी मुखा विषम ठक्कमर्फकः ॥ भित्रीयः **अ**ऐ८जा নিয়ঃ সপ্তপর্ণো ২মৃতা সুহী। স-

ম্পাকো নক্তমালশ্চ খদিরো বা-সচী বচা।। জ্যোতিমতী চ প-লিক। বিষণ দ্বিপলিকণ ভবেৎ। আঢক॰ কটুতৈলন্য গোমূত্রঞ্চ চতুর্গুণ ॥ মৃৎপাত্তে লোহপাত্তে ह लारेन मृष्विन। शरह । मित्र-চাদ্য মিদ তৈল মহমুনিভি রী-রিতং ৷৷ ভিষগেতেন তৈলেন মু-ক্ষযেৎ কৌষ্ঠিকান্ ব্ৰণান্। পা-মা বিচর্চিকা দক্ত কণ্ডূ বিস্ফো-টকানি চ ৷৷ বলষঃ পলিতং কা-যা নীলং ব্যঙ্গং তথৈব চ। অভ্য-ন্দেন প্রণশ্যন্তি সৌঙ্গমার্য্যঞ্চ জা-যতে।। প্রথমে বযসি স্ত্রীণা॰ যা-সা॰ নস্য॰ প্রদীয়তে। তাসা মপি জরা প্রাপ্য ন স্যাতাণ স্থালিতৌ छत्नो ॥ वनीवर्फ खत्रका वा গজে। বা বাযুপীডিতঃ। ত্রিভি রভ্যঞ্জনৈ রম্য ভবেন্মারুত বি-ক্রমঃ ॥ জ্যোতিপতী মালক-**अ**गीि लाक । यशयितिहाि তৈলং॥ ৠ॥ তালকস্য তু পত্রা-नि रामा मिछ পृथक् পृथक्। ञ-ভুকস্যৈব তদ্যাহ্যুগ হরিতালং **हिकि** स्मिटेकः ॥ भूनर्गवायाः यत-সে তালক॰ তদ্বিমর্দথেৎ। দিন-মেক॰ তত স্তশ্মিন্ খনত্ব॰ গণিতে

সতি ।। স্বীতি চক্রিকাণ তাম্ব শোষ্যেৎ সম্যাগতপে। পুনর্বা সমস্তাঙ্গকারেঃ স্থালী॰ গলাবিধ্ ১১ পূর্বেচ্চ ততঃ ক্ষারণ ডাতবেৎ পীডনেন হি ৷ ক্ষারস্যোপরি তা॰ দদ্যাৎ তালকস্য তু চক্রি-কাণ্য তত আচ্ছাদনণ্দন্বা মুদ্রাণ ক্তবা বিশেষযেৎ । স্থালী চুল্ল্যা নিধাযাগ্নি মমন্দ জ্বালবেন্ডিষক্ নিরস্তর মহোরাত্র পঞ্চক॰ তেন সিদ্ধ্যতি। স্বাঙ্গ শীত সমু-তার্য্য গৃহীষাজস মুত্রমং॥ তা-লকেশ্বর নামায় মুক্তো গুঞ্জা মিতে। রসঃ। গুড়চ্যাদি ক্যাযেণ গদানেতান্ বিনাশবেৎ ॥ অ-ফাদশাপি স্বষ্ঠানি বাতরক্ত॰ ত-থোদ্ধত । ফিরঙ্গদেশজ রোগ দুস্তরণ চ ব্যপোহতি ॥ এতদ্ভেষজ সেবী তু লবণাম্লে বিবৰ্জ্জযেৎ। তথা কটুরসং বহ্নি মাতগং দূরত স্ত্যজেৎ ।। লবণ যঃ পরিত্যক্তুণ ন শক্ষোতি কথঞ্চন স তু সৈন্ধব মশ্লীয়াৎ মধুরোপরসো হি সঃ।। তালকেশ্বরো রসঃ !! 🗱 !! তাল তাপ্য শিলা সূত্ত টঙ্কণ সিধু সং-যুত্। গন্ধাকে দিগুণৌ সূতাজ্জ-স্বীরাডিঃ প্রমর্দযেৎ।। ষড়হ॰ পু-

টিত॰ ষোঢা ভূধরে সকলং দ্বিদ• । ষট্পদ॰ দ্বিপল॰ তামু॰ লোহ ভ-স্ম চভুষ্পল॰ ।। জম্বীরান্ডি দিন॰ ঘৃষ্ট॰ ত্রি॰শদ॰শ॰ বিষ॰ ক্ষিপেৎ। অস্য মাসদ্বয় খাদেঝাহিষীয়ৃত সংযুত্ত ।। মধাজ্যৈ ৰান্সচী বী-জৈঃ কর্ষণ লিহ্নাত্ততঃ পরাণ। তালকেশ্বর নামায়ণ সর্বস্থ হ-রো রসঃ।। অর্কো মারিতং তামুং। দ্বিতীয় তালকেশ্বরো রসঃ॥ 🛊॥ রসো বলি স্তামু ময়ঃ পুরো ২গ্নিঃ শিলাজতু স্যাদ্বিষ তিন্দুকশ্চ। বরা চ তুল্যু॰ গগন॰ করঞ্জ বীজ্ঞ• পৃথগুাগ চতুষ্টযঞ্চ।। সংমর্দ্য সর্ব॰ মধুনা ঘৃতেন ঘৃতস্য পাত্রে নিহি-. ত॰ প্রযন্ত্রাৎ। কর্ষণ ভজেৎ প্রত্য-হ মস্য পথ্যং শাল্যোদনং দুগ্ধ ম-धू वयक ।। विनीनं कर्नाकृ नि ना-সিকোপি ভবেদনেন স্মর তুল্য মূর্ত্তিঃ। দারা পরিত্যাগ ইহ প্র-मिरको **जिल्लोमन** ज्व निवक्षम्-লে।। তামুমযশ্চ মারিতে। পুরো গুগ্লুলুঃ। অগ্নি শ্চিত্রকণ। বিষতি-मुकः ऋिना । বরা ত্রিফলা। র-সাদি ত্ৰিফলান্ত॰ সৰ্ব॰ তুল্য॰। গ-গন মভুক । করঞ্জবীজঞ্চ পৃথক্ চতুর্গুণ রসাৎ। তত্র স্রুষ্ঠে বদ্ধ-

দূলে সতি তিলৌদন মেব পথ্যে।। ইতিগলৎসন্তাবিকারণ ইতিজা-বপ্রকাশঃ ॥ গ্রাঞ্চা অথ সর্বব্যা-বিহ্ন কবচ । হরি রুবাচ। সর্ব-काधिश्तः वटका देवकादः कविष् শিব°। যেন নৃষ্ণা কুতা শডোঃ ধ্যেত রক্ষয়তঃ পুরা ॥ প্রণম্য দে-द रीभाग यङ् निङ्य मनामयः। रादः मार्डभादः विखुः मर्दवाशिन ॥ মব্যষ্ণা ব্যামাহ্ণ প্রতিবর্ণ নম-ফূত্য জনাৰ্দান°। অমোষাপ্ৰতি-मः मर्बः मर्बमूर्छेनियात्रनः ॥ विक् র্মামগ্রতঃ পাতু রুফো রক্ষতু প্-ষ্ঠতঃ। হরি র্মে রক্ষতু শিরে। হদ-रक्ष जनकिनः ॥ गटना गग रुषी-কেশো জিহ্বাণ রক্ষত্ কেশবঃ ৷ পাত্ নেত্রে বাসুদেবঃ শোত্রে স-স্বৰ্থা থবতু।। প্ৰদ্যায়ঃ পাতু মে ঘাণ মনিরক্ষণ চর্মাক । বনমা-লী গলস্যান্ত শ্রীবৎসে৷ রক্ষতা মুরঃ ৷৷ পার্শ্বণ রক্ষতৃ মে চক্রণ বা-ম॰ দৈত্যনিবারণঃ। দক্ষিণন্ত গদা দেবী সর্বাসুর নিবারিণী॥ উদর॰ মুষলং পাতু পৃষ্ঠং মে পাতু লাঙ্গ-ল॰। উৰা রক্ষতু মে শাৰ্স॰ জ্বজ্ঞ दक्तु ननकः il পाकी दक्क्यू म-খ্ৰন্চ পদ্মণ মে চরণাবভৌ। সর্ব

কার্যার্থ দিল্লার্থণ পাতু মাণ গরু-ডঃ সদা ।। বল্লাহা রক্ষত্ জলে বিষমেষ্ চ বামনঃ। অটব্যা॰ নর-সিংহশ্য সর্বতঃ পাতু **কেশবঃ** ৷৷ হিরণ্যগর্ভো ভগবান্ হিরণ্য নে প্রয়চ্তু। সাংখাচার্যস্ত কলি লো ধাতু নান্য° করে ভু নে ॥ শ্বে তদ্বীপ নিবাসী চ শ্বেতদীপণ ন-रच्छः । महीन् শत्नु मृपरजू मधुरेक छे छ मुलनः ॥ विक् निष বিকিরতু কিল্পিষণ মম বিগ্রহাৎ । হংসো মৎস্য স্তথা কুর্ম্মঃ পাতৃ-মা॰ সর্বতো দিশ॰ ॥ ত্রিবিক্রমস্ত **प्त ए**नदः म्बान् भाषान् निक्र छ-जु। नतनातायर्गी (मरवी वृक्ति॰ পাল্যতা॰ মন ৷৷ শেষো মে নি-র্মালণ জ্ঞানণ করোম্বজ্ঞাননাশ-नः। वनदारमा नागयज् कन्मयः ষৎ ক্রত॰ মধা।। পদ্ভ্যা॰ দদাতু পরমো মুখ মূদ্ধা মম প্রভুঃ 1 দতাত্রেয়ঃ কলযতু সপুত্র পশু বান্ধবে ৷৷ সর্বানরীন্নাশযতু রামঃ পরশুনা মম। রক্ষোমস্ত দাশর-থিঃ পাতু নিত্য॰ মহাভুজঃ ।। শতূন্মে সমরে হন্যাজামো যা-দবনন্দনঃ। প্রলম্ব কেশি চাণুর পূতনা ক সনাশনঃ ॥ কুক্সা

যো বালভাবঃ স মে কামান্ প্র-যচ্চতু। অন্ধকারণ তমোঘোরণ भूक्रय° कृष्ण शिक्रवा ॥ श्रेनामि ভষসন্তপ্তঃ পাশহস্ত মিবান্তকণ। ততো ২হ° পুগুরীকাক্ষ মচ্যুত শরণ গতঃ ৷৷ ধন্যো ২হণনির্ভযো নিত্য° যস্য মে ভগবান্ হরিঃ। শ্রুত্বা নারাষণ দেব সর্বোপড-বনাশন ।৷ বৈষ্ণব কবচ বন্ধা বিচরামি মহীতলে। অপ্রধৃষ্টো-স্মি ভূতানা॰ সৰ্বদেবমধো হুহ॰॥ স্মরণাদেবদেবস্য বিফো রমিত-তেজসঃ। সিদ্ধি র্ভবত্তু মে নিত্যু॰ ষথা মন্ত্ৰ মুদাহৃত ৷৷ যো মা গ শ্যতি চক্ষ্ত্যা যাত্ৰ পশ্যামি চক্ষা। সর্বেষাণ পাপ দৃষ্টীনাণ বিষ্ণু বঁগ্লাতি চক্ষা।। বাস্দেব-স্য যক্ষত্ৰু॰ তুস্য চক্ৰুস্য যে স্থ-রাঃ। তে ছিন্দন্ত চ পাপ॰ মে মম হি॰সম্ভ হি॰সকান্ ॥ রাক্ষসেযু পিশাচেষু কাস্তারেষটবীষু চ। विवादम ब्रांजियादर्श मृह्टियू कन-হেষু চ।। নদী সম্ভরণে যাতে সং-প্রাপ্তে প্রাণসংশ্বে। অগ্নি চৌর নিপাতে চ সর্বগ্রহ নিবারণে ॥ বিদ্যুৎ সর্প বিষোদ্ধেগে রোগে ॥ ২থ বিষ শঙ্কটে। জপ্য নেভজ্জ-

পেমিত্যু॰ শরীরে ভ্যমাগতে ৷৷ অয়ুণ ভগৰতো মন্ত্ৰো মন্ত্ৰাণাণ প-রমে। মহান্। বিখ্যাত কবচ গুহু॰ সর্বপাপপ্রণাশন॰ ॥ স্বমা-ষা ক্লতি নিৰ্মাণ কল্লান্তগৃহনো মহৎ। অনাদ্যন্ত পদ্মনাভ নমোস্ত তে ৷৷ ওঁ কা-লায স্বাহা। ওঁ কালপুরুষায স্বাহা। ওঁ ক্লোয স্বাহা। ওঁ क्रकभूक्षाय चारा। उँ ठ छ। य স্বাহা। ওঁ চওপুরুষায় স্বাহা। ওঁ প্রচণ্ডায় স্বাহা। ওঁ প্রচণ্ড পুৰুবায় স্বাহা। ওঁ সৰ্বায় স্বাহা। ওঁ সৰ্বপুৰুষায় স্বাহা। ওঁ নমো ভুবনেশায ত্রিলোকধাত্তে ইরি-টি মিরিটি স্বাহা। ওঁ নমো অশ্বে চাভ্যে যে বে সন্থা যা পাত্রচরা বৈষা দৈত্য দানব যক্ষ রাক্ষস ভূত পিশাচ সন্মাঞ্জাপস্মারকো-চ্ছাদন জ্বরাণা মৈকাহিক দ্বিতীয তৃতীয় চাতুর্থক মৌহূর্ত্তিক দিন-জ্বর রাত্রিজ্বর সন্ধ্যাজ্বর সর্বজ্বরা-দীনাণ লূতা কীট কণ্ঠ পূতনা ভুজঙ্গ স্থাবর জঙ্গম বিষাদীনা-মিদ॰ শরীর মমাপপথ্য ভবতু তুষুরু স্ফুট প্রকটোৎকট রিকট দ'ফু পূৰ্ৰতে। রক্ষ ৷ ওঁ হৈহৈ হৈহৈ

।। রোগী ৮। ইতি জটাধরঃ !।

দিনকর সহসূকাল মমাগ্রতো 🏿 জ্ব পশ্চিমতো রক্ষ । ওঁ নিবি নিবিপ্রদীপ্ত জ্বন জ্বালাকার। মহাকপিল উত্তরতো রক্ষ। ওঁ মিলি মিলি বিলি বিলি গাভ়ডি গৌরি গান্ধারি বিষমোহ বিষ বিষমাণ্সং মোহ্যতু স্বাহা। দ-।। ক্ষিণতো রক্ষ মাণ অমুকস্য সর্ব-ভূত ভযোপদ্রবৈভ্যো রক্ষ রক্ষ জম জম বিজযতে ন হীমতে বিপ্রশ্রসোহ॰ ক্তবাদ্যতে। ভয রুদয ভযবোভযো ২ভয়ণ দিশ-जू मगाउद्याद मानन महाजः। **जिं**पूर्वत गशिन विश्व लाक। যুগপরিবর্ত্ত সহসূত ক্ষযান্তমন-মিব প্রবিশন্তি কক্ষয়নে।।। বা-न्रात्वः मक्षर्यनः श्रापुत्रः कानि-क्रक्तकः। मर्बज्जनाममप्रम विकृ। নারাষণো হরিঃ॥ ইত্যাদিমহা-পুরাণে গারুডে সর্ব্যাধিহ্র विकुकवहः २०० वाशायः॥ ব্যাধিষাতঃ পু॰ আরথধবৃক্ষঃ। ইত্যমরঃ ॥ ব্যাধিতঃ ত্রি ব্যাধিযুক্তঃ। তৎ-পর্য্যায়ঃ। আম্যাবী ২ বিক্লতঃ ় ৩ অপটুঃ ৪ আতুরঃ ৫ অভ্য-মিতঃ ৬ অভ্যান্তঃ ৭। ইত্যমর

र्गाधिर्**छ। भृः वाता**रीकनः। ইতি রাজনির্ঘন্টঃ॥ ব্যাধিঘা-তকে ত্রি ॥ ব্যাধুতঃ) ত্রি কম্পিতঃ । ইতি ব্যাধৃতঃ **শব্দরত্নাবলী।।** वहानः पू॰ मतीत्रष्टभक्षवायुखर्गठ-मर्वभावतिकारा । इकामतः ॥ ইনে প্রাণাদযঃ পঞ্চ বাযবঃ শ-রীরে তিপ্ঠস্তি তে চ নিযত স্থান-श्राः। यमारुः। ऋमि প্রাণো গুদে ২পানঃ সমানো নাভি সংস্থিতঃ । छेमानः ककेरमत्म চ व्यानः সর্বশরীরগঃ ॥ ইতি । এবং ত-দ্যাপারাশ্চ বথা। অন্ন প্রবেশ-ন মূত্রাদ্যুৎসর্গো ২য় বিপাচ-ন॰ ভাষণাদি নিমেষাদি তন্ত্যা-পারাঃক্রমাদমী॥ইতি ভরতঃ॥ শ্রীধরস্বামিমতে তৎকর্ম্ম। ব্যা-যন । আঙ্গঞ্চন প্রসারণাদি ॥ অন্যচ্চ। ব্যানে। ব্যানশ্যত্য-ষণ সৰ্ব্যাধি প্ৰকোপনঃ। মহা-রজত সুপ্রখ্যো হানোপাদান-কারণঃ॥ স চাক্ষি কর্ণযো র্মধ্যে किंगा देव छन्करमा त्रि । मा-ণে গলে স্ফিণ্ডদেশে তিষ্ঠতাত্র নিরন্তরণ।। ক্ষন্দযত্যধরণ বক্তুণ

গার্ত্ত নেত্র প্রকোপনঃ ॥ ইতি শারদাতিলকটীকা।। ত্রি বিশেষেণাখোতি ব্যাপকঃ যঃ ৷৷ তদ্বনিষ্ঠাত্যন্তাভাবাপ্রতি-रयाभी। यथा। नाधाना व्याप-কো যস্ত হেতো রব্যাপক স্তথা । স উপাধি ভবৈত্তস্য নিন্ধর্যো ২য॰ প্রদর্শ্যতে ॥ ইতি ভাষাপ-রিচ্ছেদঃ ॥ আচ্ছাদকঃ। যথা ৷ পক্ষস্য ব্যাপক সার মসন্ধি मनाजन । अवग्रायागमग्राम-পক্ষদ্য ভাষার্থস্য ব্যাপক আ-চ্ছাদকণ অভিযোগাপ্রতিকূল মিতি যাবৎ । ইতি ব্যবহার-তত্ত্ব° 11

ব্যাপকন্যাসঃ পু॰ শিরস্তঃপা-দান্ত পাদতঃ শিরোন্ত মূল-मल्जिनगामः। यथा । जाना-বৃষ্যাদিকঃ ন্যাসঃ করশুদ্ধি স্ত-তঃ পর । অঙ্গুলি ব্যাপকন্যা-मो श्रमामिन्याम এव ह।। ठान-ত্রযঞ্চ দিখন্ধঃ প্রাণাযাম স্ততঃ পর । ধ্যান পূজ। জপকেচব সৰ্বতন্ত্ৰেময়ণ বিধিঃ ॥ ইতি তন্ত্ৰ-मातः ॥ श्रेशक्छ न्यामण्य **जक्रवाः** ॥

ব্যাপদ্ দ্রী দৃত্যঃ।। আপৎ। বিপূৰ্ব আঙপূৰ্ব পদধাতোঃ ক্বিপ্ প্রত্যুব্দেন নিষ্পন্না 11 ব্যাপন॰ ক্লী আচ্ছাদন॰॥ ব্যা-প্রিঃ।। যথা। অত্র লজ্মন মসণ-ক্রমণঞ্চ রবে স্তদা ভবতি যদা তন্মাস তৎপূর্বমাসাস্ত্যক্ষণযো রেকরাশ্যবস্থিতস্য তন্মাসান-ন্তর মেব রাশ্যন্তরসংযোগঃ ন-ত্বেকরাশিহিত্স্য মাসব্যাপন-মাত্রণ। ইতি মলমাসতর্ণ।। ত্যেব মুত্তর তদ্বিদো বিদুঃ ।। ব্যাপলঃ ত্রি মৃতঃ। ইতি হেম-Dem: 11 ব্যাপাদঃ পু॰ জোহচিন্তন । ইতাসরঃ ॥ व्याशामन° क्षी यात्रव॰। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। পরানিষ্টচিন্তন॰। ইত্যমরটীকাষাণ রামাশ্রমঃ।। ব্যাপাদিতঃ ত্রি জোহচিন্তিতঃ॥ মারিতঃ। যথা। একা চেছহভিঃ কাপি দৈবাদ্যাপাদিতা ভবেৎ । পাদ॰ পাদঞ্ছত্যায়। শ্চরেযু স্তে পৃথক্ গৃথক্।। ইতি প্রায-শ্চিত্ততত্ত্বধৃতসম্বর্ভবচন ।। ব্যাপিকা স্ত্রী ব্যাপিনী। বথা। অধর্মপত্নী মিথ্যা সা সর্বধূর্ত্তিশ্চ

পূজিতা। যয়। বিনা জগমুক্ত

মুচ্ছনা বিধিনির্ম্মিত । মত্যে চাদর্শনা যা চত্ত্রেতাযা সূত্র্মক পিনী । অর্জাব্যবক্ষা চ দাপ-রেসংবৃতা ভিষা।। কলৌ মহা-প্রমন্তাচ সর্বত্র ব্যাপিকা ভবেৎ । কপটেন সমণ ভাত্রা ভুমত্যেব গুহে গৃহে ।। ইতি ব্রন্ধবৈবর্তে

প্রকৃতিখণ্ডে ১ অধ্যায়ঃ ।।
ব্যাপারঃ পু॰ কর্মা যথা। স্যাৎ
প্রাণবিযোগফলকো ব্যাপারো
হনন॰ স্মৃত॰ । রাগাদ্দ্বোৎ
প্রনাদাদ্বা ষতঃ পরত এব বা ।।
ইতি প্রাথশ্চিত্ততত্ত্বপূত অগ্নিপুরাণবচন॰ ।।

ব্যাপারী তি ব্যাপারবিশিষ্টঃ।
ব্যবসায়ী। যথা। লাক্ষা লোহাদি ব্যাপারী রসাদি বিক্রয়ী চ
যঃ। স ষাতি নাগবেষ্টঞ্চ নাগে
র্বেষ্টিত এব চা। ইতি ব্রন্ধবৈবর্ত্তপুরাণং।।

ব্যাপী ত্রি বিষ্ণুঃ। যথা। স্বপনঃ
স্ববশো ব্যাপী নৈকাত্মা নৈককর্মক্রং। ইতি তস্য সহসুনামস্তোত্রণ ।। ব্যাপকঃ ।। আছাদকঃ। যথা। ত্রিসন্ধা ব্যাপিনী
যা'ত সৈব পূজ্যা সদা ভিথিঃ।
ন ত্রু যুগ্মাদরণ মন্যক্র হরি-

ব্যাপ্তি

বাসারাৎ।। ইতি তিখ্যাদিতত্ত্ব-ধৃত পরাশর বচনণ।।

ব্যাপৃতঃ পৃ কর্মসচিবঃ। যথা।
নিযোগী কর্মসচিব আযুক্তে।
ব্যাপৃতশ্চ সঃ। ইতি হেনচক্রঃ
।। ব্যাপারযুক্তে ত্রি। বি আঙ্
পূর্ব পৃ ধাতোঃ ক্ত প্রত্যবেন
নিষ্পন্ধঃ।।

ব্যাপ্ত॰ ত্রি সম্পূর্ণ•।তৎপর্যাযঃ । পূর্ণ ২ আচিত ৩ ছন । 8 পূরিত ৫ ভরিত ৬ নিচিত १। ইতি হেমচন্দ্রঃ॥ খ্যাত॰॥ সমা-ক্ৰান্ত । ইতি মেদিনী ॥ স্থাপি-ত । যথা। প্রাপ্ত প্রণিহিতে সনে ইত্যত্ৰ ব্যাপ্ত মণি পাঠঃ t ইত্যমরটীকাষা॰ রাযমুস্টঃ ।। वाशिः द्यी वाशिनः ॥ तयः । ইতি মেদিনী।। রম্ভস্থানে লম্ভ-নমিতি হেমচক্রে পাঠঃ॥ শি-वमारिकेश्वर्या छर्ग देजश्वर्या वि-শেষঃ যেখা। অনিমা লঘিমা ব্যাপ্তিঃ প্রাকান্য° মহিমেশিতা । বৃশি কামাবশাবিত্বে ঐপর্ব্য নফধা স্মৃত ।। ইতি শব্দনাল। ॥ 🗱 ॥ न्यायगटः माधावमन्या-বৃত্তিত্ব । যথা। অগ্ন্যভাবস্থা-त्म धूममावर्डमानषः । इसः .. অব্বয় ব্যাপ্তিঃ। অস্যা জ্ঞান॰ প্রতি ব্যভিচারজ্ঞানাভাবঃ স-হচারক্তানঞ্চ কারণ । এবং সা-ধ্যাভাবব্যাপকীভূতাভাব প্র-তিষোগিত্ব । ইয় ব্যতিরেক-ব্যাপ্তিঃ। অস্যা জ্ঞান॰ প্রতি **সাধ্যাভাব এব° হেম্বভাবস্য স**-হচারজ্ঞান॰ ব্যভিচারজ্ঞানা-ভাবশ্চ কারণ । তত্র প্রমাণ । ব্যাপ্তিঃ সাধ্যবদন্যস্মিমসম্বন্ধ উদাহতঃ। অথবা হেতুমলিষ্ঠ वित्रश्थि जिर्यागिन। ॥ मार्याः ন হেতো রৈকাধিকরণ্য ব্যা-প্তি রুচাতে। ব্যভিচারস্যাগ্র-হোপি সহচারগ্রহ স্তথা ৷৷ হে-তু ৰ্ব্যাপ্তিগ্ৰহে তৰ্কঃ স্কৃচিৎ শক্বা-নিবর্ত্তকঃ। দৈবিধ্যন্ত ভবেদ্যা-প্তেরশ্বয় ব্যতিরেশ্ভঃ ॥ অহ্ন ব্যাপ্তি রুক্তৈব ব্যতিরেকাদংখা-চ্যতে । সাধ্যাভাবব্যাপকত্ব° হেম্বভাবস্য যন্তবেৎ ॥ ইতি ভাষাপরিচ্ছেদঃ ॥

ব্যাপ্য কী সাধন । ধথা। ব্যাপ্য লৈঙ্গঞ্চ সাধন । ইতি সন্ধীৰ্বৰ্গে ত্ৰিকাণ্ডশেষঃ॥ জ-শ্ৰীষধ । ইত্যমরঃ॥ ব্যাপ্যঃ ত্ৰি ব্যাপ্তিবিশিষ্টঃ।

ব্যাযাম

ব্যাপনীয়ঃ। যথা। প্রস্থানি তে দলিশ কলনামিশ্চিত পণ্ডি-তাজ্যৈ শ্চিতে ২স্মাক তদপি রমতে যাহি যাহীতি বাণী। অপ্রামাণ্ড কথ্যতি সদা নন্দ-সুনো বিযোগো ব্যাপ্যজ্ঞানা-দুজন্মভ্যাত্যাপকস্যাপি সি-দ্বো। ইতি পদান্ধদূতঃ।।

ব্যামঃ পু॰ তির্যাক্ পার্ন্সে তত্যোঃ
সহস্তবে। বাহ্বো রন্তর॰ । বেঁমু
ইতি ভাষা । ব্যানীয়তে ংনেন
ব্যামঃ ক্রান্ধাঃ কভাব ইতজে
মাজে ডঃ । ইত্যান্তস্তবে ।।
ব্যাম ব্যামাম ন্যগ্রোধা স্তির্যাক্
বাহ্ প্রসারিতো । ইতি ছেমচন্দ্রঃ ।।

ব্যামন° ক্লী ব্যামঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ॥

वागवः वि वाशृकः॥ देवि तिर्माः॥

मृषः॥ অতিশयः। ইতি तिमिनी

वागायः श्रः शोक्रयः॥ वागः॥

विषयः॥ मर्गमकातः। ইতি या
मिनी॥ वागः। ইতি হেমচন্দ্রः
॥ यल्लीजा। क्रिशें कि शातमा
जाय। यमा জ্বাদি यथा।

वागाया हि ममा श्रंथां विन
नाः सिश्वराज्ञां किनाः। मृष्ट

ব্যালগ্ৰা

তে বসন্তে চ তেষা পথ্যতমঃ | **ग्रुठः ॥ मर्दि**षृठ्यु मर्दि र्हि भु-রৈ রাত্মহিতার্থিভিঃ। শক্ত্যদ্ধেন তু কর্ত্তব্যো ব্যাযামে। হস্ত্যতো-ব্যথা ৷৷ সকৌ ললাটে গ্রীবা-যা॰ যদা ঘৰ্মঃ প্ৰবৰ্ত্ততে। শক্ত্য-ৰ্দ্ধণ তণ বিজীনীয়াদায়তোচ্ছাস (भव ह ।। लाघव॰ कर्ममामर्थेउ॰ স্থৈৰ্য্য° ক্লেশ সহিব্ভূতা।দোষক যো খগ্লিকৃদ্ধিশ্চ ব্যাষামাদুপ-জায়তে ৷৷ ব্যায়ামণ সর্বতো নি-ত্য° বিরুদ্ধ মপি ভোজন°। বি-দ্রামবিদ্বা বা নির্দোষ পরি-পচ্যতে।। ন চ ব্যায়াম সদৃশ ম-गु९ एश्लाभिकर्षन । न ह वा-যামিন॰ মর্ত্যৎ মর্দ্দযন্ত্যরখে। ব-লাৎ ॥ ন চৈন॰ সহসাক্রম্য জ-রা সমধিগচ্ছতি। ব্যাযাম ক্র-গাত্রস্য পদ্জা মুম্বর্তিতস্য চ ।। ব্যাধযো নোপদর্পন্তি বৈনতেষ মিবোরগাঃ। রক্তপিত্তী ক্ষ্মী-শোষী কাসী শ্বাসী ক্ষতাতুরঃ॥ जुक्तान् खीषु ह कीत्गा वर्गाया-ম॰ পরিবর্জ়যেৎ। বাতপিত্তাম-यी वाला वृत्का श्कीनी ह म॰-ত্যজেৎ ৷৷ অতিব্যায়ামতঃ কা-সোরক্তপিত্ত প্রজায়তে। শ্রমঃ

क्रमः क्रम खुका खुत न्इर्फिन्छ জাযতে ।। ইতি রাজবল্লভঃ ॥ गार्याभः भू॰ দশবিধৰপকান্ত-ৰ্গতৰূপকবিশেষঃ। যথা। স্যা-মাটক প্রকরণ ভণঃ প্রহসন ডিমঃ। ব্যাযোগঃ সমবাকারে। বিখ্যক্ষেহামূগা ইতি ৷৷ অভি-নেযপ্রকারাঃ স্যু র্ভাষাঃ ষট্ সং-স্কৃতাদিকাঃ।। ইতি হেন্যক্রঃ।। वानः भू मर्गः॥ यानमः। ह-ত্যমরঃ ।। দুষ্টগজঃ । ইতি মে-मिनी।। ठिखकः॥ राष्ट्रः। देखि রাজনির্ঘণীঃ॥ রাজা। ইত্যমর-টীকাষা মথুরেশঃ॥ ত্রি শঠঃ। ইত্যমরঃ।! ধূর্ত্তঃ। ইতি জটাধরঃ॥ वागिकः भुः मुखेभजः। ७९-পর্য্যাযঃ। গম্ভীরবেদী ২ অঙ্কুশ-पूर्कतः ७ চालकः **८। ই**তি ত্রি-কাওশেষঃ ॥ ব্যালখন্ধঃ পু॰ ব্যালনখঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वानगन्ना जी नात्रनी। देवि রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वागनवारः पुः वानवारी। ইতামরটীকাষাণ ভরতঃ॥ ব্যালগ্ৰাহী পু॰ ভিক্ষার্থণ সর্প-

ব্যাবৃত্তি

ইতি বাদিষা ইতি চ ভাষা। পর্যাযঃ। অহিতৃত্তিকঃ ২। ই-ত্যমরঃ॥ জাঙ্গুলিঃ ৩ জাঙ্গলিঃ ৪ আহিতু জিকঃ ৫ ব্যালগ্রাহঃ ৬ शाक्रिकः १ विष्टेवमाः ৮। रेणि भक्त ब्रावनी ॥ वानिक्सा खी महाममना । ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ॥ वानम॰सुः पुः लाक्तुः। ইতি त्राजनिर्घन्छेः॥ ব্যালনখঃ পু॰ গন্ধ জব্যবিশেষঃ। বয্নহা ইতি হিন্দীভাষা। তৎ পर्यायः। कृष्टेयः २ एकनायकः ৩ চক্ৰী ৪ চক্ৰনখঃ ৫ ত্ৰ্যসূক্ৰঃ ৬ ব্যায়ুনখঃ ৭ দ্বীপিনখঃ ৮ শপুরঃ ১ ব্যালপাণিজঃ ১০ ব্যা-नायुथः >> व्यानवनः >२ व्या-লখদ্ধঃ ১৩। অস্য গুণাঃ। তি-कुष् । উक्षष्। क्षायष्। क्क বাত সন্ত কণ্ডূ ত্রণ নাশিত্বণ। ব-र्गाष्य । मोगन्ना अनष्य । ইতি রাজনির্যক্টঃ ॥ য্যালপত্রা স্ত্রী এৰাৰুঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ वानिवनः पू॰ वानिनशः। ইতি व्राक्रनिर्घकः॥

ধারী। সর্পথেলকঃ। সাপুডিযা । ব্যালমৃগঃ পু॰ চিত্রব্যাহঃ। চি-তাবায় ইতি ভাষা। ইতি মহা-ভারতে রাজধর্মঃ।। वाानमः पू॰ त्रांकृत्धः। ইতি देवमाकः ॥ वाानायुष क्री नथीनामगन्न-জবাং। ইত্যমরটীকাষাং মথু-द्भिना ।। वाानायुक्षः शू॰ वाानन्यः। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ।৷ ব্যাবক্রোশী স্ত্রী পরস্পরাক্রো-শন । ইতি স্ত্রীলিঙ্গ সংগ্রহ টী-কাষা ভরতঃ।। ব্যাবভাষী ন্ত্ৰী ব্যাবক্ৰোশী। देठागत्रवीकावा® तायगुक्र हैः॥ ব্যাবর্ত্তঃ পু॰ নাভিকণ্টকঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী।। তত্র আবর্ত্তকো-পি পাঠঃ ॥ ব্যাবহারী ন্ত্রী পরম্পরহরণ ৷ ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ।। ব্যাবহাসী স্ত্রী পরস্পরহসন । ইত্যমরটীকাষাণ ভরতঃ॥ ব্যাবৃত্তঃ ত্রি বৃতঃ। যথা। বৃতে जू वृत्व वागवृत्त्वो । ইতি *ए*श-চন্দ্রঃ।। আবৃতশ্চ। वार्विः जी थलनः। पथा। অতীতঃ পস্থান তব চ মহিমা

বার্থনসথোরতদ্যাবৃত্যা য° চকিত মভিধতে শ্রুতি রপি। স
কস্য স্তোতব্যঃ কতিবিধগুণঃ
কস্য বিষয়ঃ পদে স্বর্গাচীনে পততি ন মনঃ কস্য ন বচঃ।। ইতি
মহিম্নস্তোত্রণ। অবৃত্তিঃ। ষথা
। সর্ব সপক্ষব্যাবৃত্তি রেব দোষো
ন বিপক্ষব্যাবৃত্তি রপি তস্যাননুগুণস্থাৎ। ইতি চিন্তামণৌ অসাধারণমূলণ।।

ব্যাসঃ পু॰ বিস্তারঃ। ইত্যমরঃ॥ মানভেদঃ। ইতি শব্দরত্নাবলী ।। পঠिকবান্ধ । यथा । टेनय-তকালিক কল্পতরৌ ভবিষ্যপু-রাণ । বিস্পষ্ট মদ্রুত শান্ত স্পাষ্টাক্ষরপদ তথা ৷ কলম্বর সমাযুক্তণ রস ভার সমন্বিতণ।। বুধ্যমানঃ সদর্থ বৈ গ্রন্থার্থণ রুৎস্বশো নৃপ। ব্রাহ্মণাদিষু স-दिं यु अञ्चार्थ क्षार्थरम्थ ॥ य-এবং বাচষেদ্বন্ধন্ স বিপ্রো ব্যা-স উচাতে। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্ব॰ ॥ (शानमा मधादतथा। यथा। ব্যাসে ভ নন্দাগ্নি হতে বিভক্তে খ বাণ সূটর্যাঃ পরিধিস্ত সূক্ষঃ। দ্বাবি॰শতিয়ে বিশ্বতেথ শৈলৈঃ खुलाथ वा माधावशांत्रागाः

॥ উদাহরণ । विक्रस मान কিল যত্ৰ সপ্ত তত্ৰ প্ৰমাণ প-রিধেঃ প্রচক্ষ। দাবি॰শতি র্যৎ পরিধি প্রমাণ তদ্যাস সংখ্যা **চ मरथ** विচिন্তা ॥ ইতি नौन।-वञी ॥ 🟶 ॥ मूनिवित्भयः । ७मा পর্য্যায়া বেদব্যাস শব্দে ভ্রম্ভ-ব্যাঃ ৷ স চ সত্যবত্যাং কন্যা-কালে পরাশরাজ্জাতঃ। শ্রিক্লফ্ব-স্য পঞ্চকলোদ্ভবঃ। যথা। ব্যাসঃ পুরাণসূত্র গু পপ্রচ্ছ বাল্মিক য-দা মোনী ভূতঃ স সস্মার ত্বামেব জগদস্বিকাণ।। তদা চকার সিদ্ধা-ন্ত ব্দরেণ মুনীশ্বঃ। সংপ্রাপ নিৰ্দাল জ্ঞান ভুমান্ধ ধংস দীপ-ক ।। পুরাণসূত্র শ্রন্থা স ব্যাসঃ পঞ্চলোন্ডবঃ। স্বা॰ সিষেবে প্র-দধ্যৌ চশতবর্যঞ্চ পুন্ধরে ॥ তদা ম্বত্তো বর•প্রাপ্য স কবীন্দ্রো বভূ-বহ৷তদাবেদ বিভাগঞ্প পুরাণঞ্চ চকার হ।। ইতি ব্রহ্মবৈবর্ত্তে প্রক্ল-তিখণ্ডে ৪ অধ্যাযঃ ॥ 🗱 ॥ তস্য জনান্তর যথা। অথ ভূষো জ-গৎসুষ্ঠা ভোঃ শব্দেনানুবাদযন্ । সরস্বতী মুচ্চচার তত্র সারস্বতো ২ভবৎ ৷৷ অপান্তরতমা নাম সূতো বাক্সম্ভবঃ প্রভুঃ। ভূত

ভব্য ভবিষ্যজ্ঞঃ সত্যবাদী দৃঢ-ব্ৰতঃ ৷৷ ত মুবাচ নতং মূৰ্দ্ধা দেবা-न। मानि द्ववायः। द्वनाशात्न व्य-তিঃ কার্য্যা যথা মতিমতান্তর ॥ তস্মাৎ স্বৰু যথাজ্ঞপ্ত মমৈতদ্ব-চন মুনে। তেন ভিন্ন। স্তদা বে-দা মনোঃ স্বাযজুবো ২স্তরে ৷৷ ত-ত স্ততোষ ভগবান্ হরি স্তেনাস্য কর্মণা। তপদা চ সূতপ্তেন যমে-ন নিষমেন চ।। মন্বন্তরেষু পুত্র স্ব মেব মেব॰ প্রবর্ত্তকঃ। ভবিষ্যস্য-॥ চলে ব্ৰহ্মপ্ৰাশ্চ নিতাশঃ ॥ ইতি মহাভারতে মোক্ষধর্মঃ ॥ 🗱 🛚 অন্যচ্চ । সূতং স্বজনমচ্ছক্তে রদৃশ্যন্তী পরাসর । কালী পরা-সরাৎ যজে ক্লকটেলগায়ন মুনিণ ।। दिन्नाचनान्द्रनाः देव श्वरका যজ্ঞে গুণান্বিতঃ। ইতি বহ্নিপুৱা-ণে প্রজাপতিসর্গো নামাধ্যায়ঃ ॥ * ॥ यूश्रास्ट्राम् वरामास्ट्राम যথা। যশ্মিশারভরে ব্যাসা যে যে তা॰ স্তানিবোধ মে। যথা চ ভে-দঃ শাখানা॰ ব্যাদেন ক্রিয়তে মু-নে ৷৷ অফাবিংশতিক্লত্বো বৈ বে-দে। ব্যস্তো মহর্ষিভিঃ। বৈবস্বতে-ন্তরে দ্বিন্দাপরেষু পুনঃ পু-নঃ ॥ বেদব্যাসা ব্যতীতা যে অ-

ষ্টাবিংশতি সত্তমাঃ। চতূর্ধায়েঃ ক্তো বেদো দ্বাপরেষু পুনঃ পুনঃ ।। দ্বাপরে প্রথমে ব্যস্তাঃ স্বয় বেদাঃ স্বযন্ত্রবা। দ্বিতীয়ে দ্বাপরে চৈব বেদব্যা**সঃ প্র**জাপতিঃ **।**! ভতীষে চোশনা ব্যাস শ্চতুর্থে তৃ বৃহস্পতিঃ। সবিতা পঞ্চমে ব্যা-সে। মৃত্যুঃ ষষ্ঠে স্মৃতঃ প্রভুঃ ॥ সপ্তনে চ তথৈবেন্দ্রো বশিষ্ঠ শ্চা-ফীমে স্মৃতঃ। সারস্বত*চ নবমে ত্রিধামা দশমে স্মৃতঃ॥ একাদ-শে বৈ ত্রিবৃষো ভারদাজ স্ততঃ পরে । ত্রযোদশে চান্তরীকে। ধ স্মী চাপি চতুর্দশে ॥ ত্রুয়ারুণঃ পঞ্চলে যোডশে তু ধনঞ্জযঃ। क्रञ्झयः मञ्जारम भागरकार्यः।-দশে স্মৃতঃ।। ততে। ব্যাসো ভ-রদ্বাজো ভরদ্বাজাতু গৌতমঃ। গোত্যাদুত্তমো ব্যাসে৷ হর্যাত্মা যো হভিধীযতে ৷৷ অথ হ্ৰ্য্যাত্ম-নো বেণঃ স্মৃতো বাজশ্রবাস্ত বঃ ৷ সোমো মুখ্যায়ন স্তস্মাতৃণবিন্দু রিতি স্মৃতঃ।। ঋক্ষো ২ভূদ্তার্গব-স্তশ্মাদাল্মীকি ৰ্ষে। ২ভিধীয়তে । তন্মাদম্মৎপিতা শক্তি ব্যাস স্তস্মাদহণ মুনে।। জাতুকর্ণো ২-ভবন্মতঃ ক্লফটেমপায়ন স্ততঃ ।

অন্টাবি॰শতি রিত্যেতে বেদব্যা-সাঃ পুরাতনাঃ।। একো বেদ শ্চতুর্ধা তু তৈঃ রুতো দ্বাপরা-ছৌণি ব্যাসে। ভবিষ্যতি ॥ ব্য-তীতে মম পুত্রেস্মিন্ ক্লফদ্বৈপা-যনে মুনৌ। ইতি বিষ্ণুপুরাণে ৩ অংশে ৩ অধ্যাষঃ।। 🛊 ।। কৃশ্ব-शूद्रात् वियान् वित्नयः। मान-শে দাপরে শততেজাঃ। ত্রযো-मत्भ धर्माः । **ठ**ळूर्म**त्भ ठतमः** । **१११ मत्म जायमः । अकामत्म** ঋতঞ্জযঃ। একবিংশে বাজশ্র-বাঃ। দ্বাবিংশে শুম্মাপণঃ। ত্র-যোবিণশে তৃণবিন্দুঃ। চতুৰ্বিণশে वान्मोकिः। शक्षवि॰ त्भ विखुः। অন্যৎ বিষ্ণুপুরাণ্বৎ ॥ ব্যাসক্তঃ ত্রি বিশেষেণাসক্তঃ ৷

বরাভা কনক পরিলসৎ পীত-বাসাঃ সুহাসা বহৈ রুচ্চন্দ্রকা-ত্তৈ ৰ্ৰল্যিত চিঙ্গৱা চাৰু কৰ্ণা-বতংসা। অংসব্যাসক্ত বংশধ্বনি সুথিত জগদল্লবীভি লঁসন্তী মূ-র্ত্তি র্গোপদ্য বিক্ষো রবতু জগ-তি নঃ সুগ্ধরা হারি হারা।। ইতি ছন্দোমঞ্জরী ॥

ব্যাসঙ্গঃ পু॰ বিশেষেণ আসঙ্গঃ! বি আঙ পূৰ্ব সন্জ ধাতো ৰ্যঞ প্রত্যযেন নিষ্পন্নঃ ৷৷

দিষু । ভবিষ্যে দ্বাপরে চাপি । ব্যাসমাত। স্ত্রী বেদব্যাসজননী । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ তৎ-পর্য্যায়ঃ। সত্যবতী ১ বাসবী ২ গন্ধকালিকা ৩ যোজনগন্ধা ৪ मारमशै **६ भील** कायन की वमृः ৬। ইতি হেমচন্দ্রঃ।। গ্রন্থান্তরে শালস্বাযনজা ইতি চ পাঠঃ॥ कानी १ बरमानती ৮ विष्ठिव-বীৰ্য্যসূঃ ২ চিত্ৰাঙ্গদসূঃ ১০ যো-জনগন্ধিকা ১১। ইতি ত্রিকাণ্ড-শেষঃ ৷৷ গন্ধকালী ১২ সত্যা ১৩ मामनिक्नी ३३। ইতি শব-ब्रञ्जावनी ॥ ব্যাসিদ্ধঃ ত্রি নিষিদ্ধঃ। ইতি

मःनाः। यथा । नारकारम्भी- नाह्यः जि निर्मासनाङ्यः॥ वार्थः। यथा। मुख वाामक य-नमा (कियार्थरयाः मधिकर्य-নিমিত্তত্বাৎ তৈ শ্চাপদেশা জ্ঞানবিশেষাণাণ ব্যাহতত্বাদ-হেতুঃ। ইতি গোতমসূত্রে প্র-ত্যক্ষপরীক্ষা প্রকরণণ । অপি চ । অব্যাহতাজ্ঞঃ সর্বাসু यः সদা দেবযোনিষু। নিজ্জিতাখিল-

নিতাকরা ॥

रेम्ा तिः म रामार मृग्य उ९॥ ॥ ইতি দেবীমাহাত্ম্য ।। ব্যাহারঃ পু॰ বাক্য॰। ইত্যমরঃ॥ ব্যাহ্নতিঃ ন্ত্রী ব্যাহারঃ।। মন্ত্র-বিশেষঃ। যথা। ওঙ্কার মাদিতঃ রুত্বা ব্যাহ্নতি স্তদনন্তরণ। ততো ২ধীয়ীত সাবিত্রী মেকাগ্রশ্রদ্ধ-যান্বিতঃ।। পুরা কল্পে সমুৎপন্না ভূ ভূবিঃ স্বঃ সনাতনাঃ । মহা-বাহিত্য স্তিসুঃ সর্বাশুভ নিব-হ্ণাঃ ।। প্রধানপুরুষঃ কালো ব্ৰহ্ম বিষ্ণু মহেশ্বরাঃ। সত্ত্ব॰ রজ স্তম স্তিসুঃ ক্রমাদ্যাহতবঃ স্মৃ-তাঃ ।। ওঙ্কার স্তৎপরণ বন্ধ সাবিত্রী স্যাতদক্ষরণ। এয মন্ত্রো মহাভাগ সারাৎসার উদাহতঃ ।। ইতি কৌর্ম্মে উপরি ভাগে ১৩ অধ্যায়ঃ 11 ব্যুতঃ ত্রি সূয়ত । ইতি ভরত-দ্বিৰূপকোষঃ ৷৷ ব্যুতিঃ স্ত্রী উতিঃ। তম্বসন্ততিঃ। ইতি ভরতদ্বিৰূপকোষঃ।। वारकमः भू॰ कमिनभग्रायः। ব্যতিক্রমঃ। তৎপর্য্যায়ঃ। উৎ-ক্রমঃ ২ অক্রমঃ ৩। ইতি হেম-ठङ्गः ॥

ব্যুখান॰ ক্লী স্বাতন্ত্র্যকৃত্য ।।

বিরোধাচরণ । ইতি মেদিনী।। প্রতিরোধন ।। সমাধিপারণ । रेठि (र्यहिन् ॥ नृठारजनः । ইতি শব্দরত্নাবলী।। বিশেষে-(वाशानक ॥ ব্যুৎপত্তিঃ স্ত্রী বিশেষেণাৎ-পত্তিঃ ॥ সংস্কারঃ । ইতি ব্যুৎ-প্রশ্বার্থ দর্শনাৎ। যথা। শ-রৎকালবোধনীযম্বেন শারদা পদব্যুৎপত্তে স্তৎপদ°তালব্যা-দি সারু দদাতীতি ব্যুৎপত্তিস্ত कान्निनिकी। ইতিতিখ্যাদিতত্ত্বং॥ শক্তিজ্ঞाন । यथा। वावशातानि वाधकः विना विवत्ननामिश्र कृष-পতেঃ৷ বাধকণ বিনা স্বসাধ্যস্য বাধকণ যদিশেষণণ তদভাববন্ধ বিশেষণ সহকারেণ ব্যুৎপত্তেঃ ব্যুৎপত্তি সম্ভবাৎ শক্তিগ্রহস-স্তবাদিতি যাবৎ। ইতি আখ্যা-তবাদস্য মাথুরীটীকা।। ব্যুৎপন্নঃ ত্রি সংস্কৃতঃ। ইতি হেমচন্দ্রশব্দরত্বাবল্যো।। ব্যুৎ-পত্তিযুক্তঃ। যথা। ব্যাকরণব্যুৎ-গন্ধশব্দজ্ঞানাধীন শাস্ত্রান্তর-জ্ঞান॰তদধীনা চ বৈদিকক্ৰিয়া **उ**९कन कर्गानि । देवि मूक्ष-বোধটীকাষা দুর্গাদাসঃ ॥

ব্যুৎপাদকঃ ত্রি ব্যুৎপত্তিজনকঃ
। যথা। শব্দব্যুৎপাদকশাস্ত্রার-॥
ত্যে শব্দৈ রেব মঙ্গলং কর্ত্তব্যং
। ইতি মুগ্ধবোধটীকাষাং দুর্গাদাসঃ॥

ব্যুষ্ট॰ ক্লী ফল॰॥ দিন॰॥ প্র-ভাত॰॥ পর্যুষিত৽। ইতি হেম-চন্দ্রঃ॥

वासः वि উविज्ञामकः। ইতি मिनी।।

ব্যুষ্টিঃ স্ত্রী ফল'॥ সমৃদ্ধিঃ। ইতি ॥
মেদিনী ॥ স্তুতিঃ। ইতি হেমচন্দ্রং॥

বূঢ়ঃ ত্রি বিন্যস্তঃ। সংহতঃ। ত্যমরঃ।। প্রথুলঃ। ইতি মে-দিনী।।

ব্যুচককটঃ ত্রি সমদ্ধঃ । ইত্য-মরঃ ॥

ব্যুটিঃ স্ত্রী বিন্যাসঃ॥সংহতিঃ॥ প্রথ্নতা। ইতি ব্যুটশব্দার্থ দ-শ্নাৎ॥

ব্যুত ত্রি উত । তন্ত্রসন্তত । বি পূর্ব বেঞ ধাতোঃ ক্ত প্রত্য-যেন নিষ্পন্ন ।।

ব্যতিঃ স্ত্রী ব্স্ত্রাদিবপনক্রিযা। তৎপর্য্যায়ঃ । বাণিঃ ২ । ইত্য-মরঃ ।। ব্যুতিঃ ৩ । ইতিভট্টীক। ।। ব্যুহঃ পু॰ সমূহঃ !৷ নির্মাণ ৷৷ **७**र्कः। इंडि त्यिनिनी ॥ (मरुः ॥ সৈন্যঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেযঃ॥ युक्तार्थरमनात्रहना । তৎপर्य।-ষঃ। বলবিন্যাসঃ২। ইত্যমরঃ॥ युक्षार्थ॰ रेमनामा (मर्गवित्मास বিভজ্য দুর্লজ্যাত্ব নিমিত্ত স্থা-পন॰ ব্যুহঃ। উহ বিতর্কে বিপূ-बीट घळ्। यूक्त म्लामरग ভেদা বিশেষা ব্যুহস্যেত্যর্থাৎ আদিনা ভোগ মণ্ডল সংহতা-না॰ গ্ৰহঃ। যথাহ কামন্দকিঃ। তির্যাশ্বত্তিশ্চ দণ্ডঃ স্যান্ডোগো ২ন্বাবৃত্তি রেব চ**। মণ্ডল॰ সর্বতো**-বৃত্তিঃ পৃথয়ৃত্তি রসংহতঃ ইতি । এষা॰ চতুর্ণাঞ্চ বহবো ভেদাঃ ক্রেঞ্চ চক্রাদযো গ্রন্থগৌরব-ভযামোক্রাঃ। ইতি ভরতঃ॥ অপি চ। সমগ্রস্য তু সৈন্যস্য বিন্যাসঃ স্থান ভেদতঃ। স ব্যূহ ইতি বিখ্যাতো যুদ্ধেষু পৃথিবী-ভজা॰।। ব্যুহভেদাস্ত চত্বারো দণ্ডো ভোগো ২স্ত্রমণ্ডল°। অ-**সংহতশ্চ নিণী তা নীতিসা**রা-দি সম্মতাঃ।। অন্যেপি প্রকৃতি वृाशः क्विक ठकामयः क्वि । তির্যাগ্রুতিস্ত দঙঃ স্যান্ডোগো ব্যোমকে

হন্বাবৃত্তি রেব চ ।। মণ্ডল সর্বতোবৃত্তিঃ পৃথগৃত্তি রসংহতঃ ।

দৈন্যানা নীতিসারাদে ব্যহভোগ সমীরিতাঃ ।। ক্রেঞ্চ চক্রাদি ভোদানা লক্ষণ ভারতাদিষু। ইতি শব্দরত্বাবলী ।।
ব্যহন ক্রী দৈন্যসংস্থান । বি
পূর্ব উহধাতো রনট প্রত্যযেন
নিষ্পারণ ।।

ব্যহপার্ফিঃ পু॰ ব্যহপশ্চান্ডাগঃ
। তৎপর্যায়ঃ। প্রত্যাসারঃ ২।
ইত্যমরঃ।। প্রত্যাসরঃ ৩। ইতি
তটীকা ।। ব্যহ্স্য পশ্চাদ্মহাস্তরং। ইতি কেচিৎ। ইতি ভরতঃ।। ব্যহ্মধ্যং। ইতি শব্দরত্নাবলী।।

ব্যে এ ঐ বৃতী। ইতি কবিকল্পদেশঃ ।। এ ব্যয়তি ব্যয়তে।
ঐ বীয়াৎ। ইতি দুর্গাদাসঃ ।।
ব্যোকারঃ পুণ লৌহকারঃ ।
ইত্যমরঃ।।

ব্যান ক্লী আকাশঃ। ইত্যমরঃ
।। জলং।। ভাস্করস্যার্চনাপ্রযঃ
। ইভি নেদিনী।। অভুকং। ইভি
রাজনির্ঘন্টঃ।।
ব্যোমকেশঃ পুং শিবঃ। ইত্যমরঃ

त्वागत्क्नी श्रुः महात्मदः॥

ব্যোষ

গঙ্গাধারণকালে ব্যোমব্যাপিনঃ কেশা অস্য সম্ভীতি ব্যেমকেশ শব্দাদিন্ প্রত্যযেন নিষ্ণান্ধঃ ॥ ব্যোমচারিপুর॰ ক্লী শৌভপুর॰ । ইতি ভূরিপ্রযোগঃ॥

ব্যোমচারী পু॰ দেবতা । পক্ষী । ইতি মেদিনী । চিরজীবী ॥ দ্বিজাতঃ । ইতি বিশ্বঃ ॥

ব্যোমধূমঃ পু॰ মেবঃ। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

ব্যোমনাসিক। স্ত্রী ভারতীপক্ষী । ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ ।।

ব্যোমমঞ্জর° ক্লী পতাকা। ইতি ত্রিকাণ্ডশেষঃ॥

ব্যোমমণ্ডল॰ ক্লী পভাকা। ইতি শব্দরত্বাবলী॥ আকাশঞ্চ॥

ব্যোমমূদারঃ পু॰ নির্ঘাতঃ।ইতি হারাবলী॥

त्यागयान॰ क्वी रिमान॰। ইত্য-मदः॥

ব্যোমস্থলী ত্রী ভূমিঃ। ইতি ভূরিপ্রযোগঃ॥ নভস্থলঞ্চ ॥ ব্যোমাভঃ পুণু বুদ্ধঃ। ইতি ত্রি-কাণ্ডশেষঃ॥

ব্যোমোদক ক্লী দিব্যোদক । ইতিরাজনির্ঘণ্টঃ ।। ব্যোষ ক্লী ত্রিকটু। ইত্যমূরঃ।। ব্ৰজ গতী। ইতি কবিকন্মদ্ৰনঃ "

11 ব্ৰজতি। ইতি দুৰ্গাদাসঃ ।।

ব্ৰজ ক্ সংস্কৃতী ॥ গতৌ ৷ ইতি
ক্বিকন্মদ্ৰমঃ ॥ ক ব্ৰাজয়তি ।
বিবেকৌ তৌ ৷ তৌ এতৌ বিব্ৰেকৌ রেকরহিতৌ চ স্যাতাং ।
ইতি দুৰ্গাদাসঃ ।।

ব্রজঃ পু॰ সমূহঃ। ইত্যমরঃ॥ গোষ্ঠণ।। পত্তাঃ। ইতি মেদিনী ।। অগ্রবণ মথুরযো শ্চতুষ্পার্শ্ব-বর্ত্তিদেশঃ। অস্য বিবরণ যথা । মাৎস্যে। ব্ৰজনন্তল ভগোলং শেষ নাগফণ বর । সমূদাখ্য মহাশ্রেষ্ঠি সর্বেষাণ মধ্য সংস্থি-ত ।। তদ্যোপরি স্থিত লোক সর্বস্থান । মহাফল । क्रक्नी-লা বিহারার্থ মূচ্চন্থান বিরা-জিত ৷৷ চতু রম্কক ক্রোশেন প-রিপূর্ণ বিরাজিত । অস্য প্রদ-किनी ऋर्वन् धन धाना मूच॰ ल-ভেৎ॥ দানার্চা বাসতো লো-का विकृत्नाक मवाश्रुषा । আবাসান্মিয়তে চেহ পুনৰ্জন্ম ন বিদ্যতে ৷৷ পুণ্যু লক্ষগুণ লদ্ধু ৷ ক্লতে ংস্মিন্ ব্ৰজনণ্ডলে। ক্লফে-ন নির্মিতা স্তীর্থাঃ সার্দ্ধদ্ব স .11 # 11 डवाट मी वटना-

পবন প্রতিবনাধিবনান্যফটতত্বা-রি॰শৎ তানি চতুরফ ক্রোশ প-রিমাণ স্থিতানি চতুর্ভাগশো ২-ভান্তর স্থিতানি ক্রমশ আহ। পাছে। বনানি দ্বাদশান্যাহ য্যু-নোত্তর দক্ষিণে। মহাবন প্রথ শ্ৰেষ্ঠ > দ্বাং কাষ্যবনং শুভং ২ ।। কোকিলাখ্য• তৃতীযঞ্চ ৩ তূর্য্য• তালবন তথা ৪। পঞ্চন সমুদ।-খ্যঞ্চ ৫ ষষ্ঠ ভাণ্ডীর সংজ্ঞক 🔊 ॥ নামা ছত্রবনণ শ্রেষ্ঠণ সপ্তমণ পরি-কীর্ত্তিত ৭। অফস খদির প্রো-ক্ত ৮ নব্ম লোহজ বন ১ 11 নামা ভদ্ৰবন শ্ৰেষ্ঠ দশ্ম বহু-পুণ্যদ॰ ১০ ৷ একাদশণ সমাখ্যাত৽ বহুলাবনসংজ্ঞক ১১॥ নামা বিল্প-বন শ্ৰেষ্ঠ দাদশ কামনাপ্ৰদ ১২। ইতি দাদশসণজ্ঞানি বনানি শুভদানি চ।। ইতি দ্বাদশ বনানি ।। 🕸 ।। অথ দাদশোপবনান্যাহ বারাহে। আদৌ বন্ধবন॰ নাম ১ দিতীয় স্থারাবন ২। তৃতীয় বিহ্বলং নাম ৩ কদম্বাখ্যং চতুর্থ-ক ৪ ৷৷ নামা স্বৰ্বন শ্ৰেষ্ঠ পঞ্চ-মণ্পরিকীর্ত্তিত ৫। সুরভীবন না-় गान॰ षष्ठ गाङ्गानवर्कन॰ ७॥ ८ ... ষ্ঠণ প্রেমবনণ নাম সপ্তমণ শুভদণ

नृगाः १। गयुत्रवन नामान मर्छः মণ পরিকীর্ত্তিত ৮ ॥ মালেঞ্চি-তবন॰ শ্রেষ্ঠ॰ নবম॰ মানবর্দ্ধ-ন॰ ১। শেষশাযিবন॰ শ্রেষ্ঠ॰ দশমত পাপনাশনত ১০ ৷৷ একা-দশ সমাখ্যাত নারদাখ্য শু-ভোদিত ১১ ৷ দ্বাদশ পরমা-नन्म वनः नर्वार्थमायकः ३२॥ ইতি দাদশসংজ্ঞানি বনান্যপ-বনানি চ। ইতি দাদশোপবনা-নি ৷৷ 🟶 ৷৷ অথ দ্বাদশ প্রতিবনা-नि । ভবিষ্যে । আদৌ রঙ্কবন॰ শ্রেষ্ঠ পুরসংজ্ঞাবিরাজিত ১। বার্ত্তাবন দ্বিতীয়ঞ্চ ২ করহাখ্য তৃতীয়ক ৩ ॥ চতুর্থ কাম্যনা-মান বন কামপ্রদ নৃণা ।। বনমঞ্জন নামান পঞ্চম স্ত্রীশু-ভপ্রদ॰ ৫॥ নাম্না কর্ণবন• শ্রেষ্ঠ॰ यर्छ॰ अक्षवत्रश्रानः ७ । क्रकांकि পলক নাম বন সপ্ত সমীরিত ৭ ৷৷ নন্দ প্রেক্ষণ ক্লেখ্যে বন नक्त मर्छम । दन मिख्यदन নাম নৰমণ ক্লফপূজিত ৯ ॥ শিক্ষাবন শুভ প্রোক্ত দশম নন্দভাষিত ১০ ৷ চন্দ্রাবলীবন ্ শ্ৰেষ্ঠ মেকাদশ মুদাহৃত॰ ১১ ॥ নামা লোহবন প্রেষ্ঠ দাদশ

শুভদ॰ নৃণা॰ ১২। ইতি প্রতি-वनानगृह मीर्ग वास ह मिन्दि। ৷৷ ইতি দ্বাদশস জ্ঞান্তে দেবাবাস ফলপ্রদাঃ। ইতি দাদশ প্রতি-বনানি ৷৷ ঞ্ল ৷৷ অথ ছাদশাধিব-नानि। विकृत्र्तात्। मश्रा अथ-ম॰ নাম ১ রাধান্তও দ্বিতীযক॰ ২। নন্দগ্রামণ তৃতীয়ঞ্চ ৩ গঢ়-স্থান চতুর্থক । গঞ্ম : ললি-ভাগাম ৫ বৃষভানু পুরঞ্ষ ষট্ ৬। সপ্তম গোসল স্থান । মন্ট-ম॰ বলদেবক॰ ৮॥ গোবৰ্দ্ধনৰন॰ শ্রেষ্ঠ॰ নবম॰ কামনাপ্রদে॰ ১। বন॰ জাববট॰ নাম দশম॰ পরি-कीर्ভिठ॰ ১०॥ मूथा वृन्नावन॰ শ্রেষ্ঠ মেকাদশণ প্রকীর্ত্তিত ১১। সক্ষেত্ৰটক• স্থান॰ বন• দ্বাদশ৽ কীৰ্ত্তিত ১২ ॥ ইতি দ্বাদশসণ ड्वानि वनानाधिवनानि ह। वना-নামধিপাঃ প্রোক্তা ব্রজমণ্ডল ম-श्राभाः ॥ **এ**षा॰ देनव वित्नादकन বনযাত্রা চ নিষ্ফলা। এষাঞ্চ দর্শ-নেনৈব বনষাত্রা শুভপ্রদা ৷৷ আ-**(म) नीना॰ यमा शत्माप्रनया**जा॰ তত শ্চরেৎ। সর্বান্ কামানবা-প্লোতি বিফুলোক মবাগ্নুষাৎ ॥ সৰ্বত্ৰ বিজ্যীভূষাখনমাত্ৰা প্ৰভা-

বভঃ। ইতি এজভক্তিবিলাসে ১ 🛭 অহায়িং !!

दल॰ क्षी दलनः। भगनः। दल গতে) ইত্যস্মাৎ যু প্রত্যাহেন নি-ष्णज्ञ । ইভি भिक्षा छ दको गली ॥

ব্রভারঃ পু॰ তগন্বী।ইতিশন্দ-तकादकी ॥

उप विस्थातः पुः श्रीक्रयः। म ॥ बङ् शृः पुः क्विक्षयः। ইতি তু হাদশাধিবন। স্তৰ্গত ললিতা-প্রাণিবনাইলো দেবঃ॥ অথ ললিতাগ্রামাধিণ ত্রজকিশোর মন্ত । যথা ভৈগ্ৰেগপনিষদি। ওঁ টেশঁ ললিতাগ্রামাধিবনা-ধিণত্যে বুজকিশোরায় নদঃ ৷ ইত্যেকবিংশান্দরো ব্রজকি-শোর মন্ত্রঃ ৷ ভানেন মলেণ প্রা-ণাযামঃ। অন্য মন্ত্রন্য বিভা-ওকঋষি র্বজকিশোরে! দেবত। গাৰ্যত্ৰীভূকঃ মম সকল পাপ-क्य बाजा यूगन क्रक मर्भनार्थ বিনিযোগঃ। শিরুসি বিভাওক ঋষষে নমঃ মূখে এজকিশোরা-য নমঃ স্থানি গাযন্ত্ৰীচ্ছন্দলে ন-बः ॥ अथ शानः । वनिष्ठा সংয্তঃ ক্লঃ সংৰ্স্ত স্থিতি ুর্ত ্যামেজ্রিরণি কুগছে ম-হ্যোদ হুতোৎসরণা ইতি ধ্যা-

ত্বা মধ্য শক্তি জগণ রুয়া গুছা-তীয়্যাদিন। জগ॰ সমর্পয়েও। ইতি ললিতা গ্রামাধিপ ব্রজ কি-শোর্মম্রঃ ৷ ইতি ব্রজভক্তিবি-नारम > अशायः॥

বজনাথঃ পু॰ এফ্লকঃ। ইতি পুরাণ ॥

শক্চন্দ্রিক। ॥ বুজভূমৌ স্ত্রী ॥ ব্ৰজ্জাতে ত্ৰি॥

ব্ৰজনঙল॰ ক্লী ব্ৰজভূমিঃ। যথ। মাৎস্যে। ব্ৰজমণ্ডল ভূগোল भाषाना । जन्म ना था । जन्म ना था । নহাশ্ৰেষ্ঠি সর্বেষা মধ্যসংস্থি-ত ।। ইতি ব্ৰজভক্তিবিলাসে ১ অধ্যাতঃ !!

ব্রজনোহনঃ পু॰ শ্রিক্ষঃ। ইতি পুরাণ 11

ত্রজবরঃ পু॰ প্রীক্ষঃ। সতুদা-দশাধিবনান্তর্গত জাববটাধিব-নাধিপো দেবুঃ। অথ জাববটা-ধিবনাধিপ ব্রজবরমন্ত্রঃ ৷ শৌন-कीरय। विविध्धः भगन्तालु म-ঘন॰ বন মাস্থিত । তমেবাধি-বনং খ্যাত বটসেবা পরায়ণং । ভশ্মিয়াধ্যে বটং শ্রেঠং ক্রনজী-छ। वत्थानः। विशेषहिर्वनः छ।-

o॰ मरशा टेठव वर्षे॰ স্মৃত॰ ॥ वर्षे॰ বৃক্ষণ স্থিতণ তত্র বটসণজ্ঞণ বিধী-যতে। বটজাবানুসারেণ বটলি-क्रानि मर्गराष्ट्र।। वर्षेश्वानिकः ॥ ७ के कैं। विशेषिवनािषण-তবে বুজবরায নমঃ। ইত্যে-কোন বি॰শাক্ষরো জাববটাখি-বনাধিপ বুজবর্মন্তঃ ৷ অনেন নত্ত্ৰেণ প্ৰাণামঃ। অস্য নত্ত্ৰ-मा वानीक श्राव जीववहादिव-নাধিপো ব্রজবরো দেবতা প-দ্ধিচ্ছলঃ মম সকল সৌভাগ্য मम्भद कल প্রাপ্ত্যর্থে জপে विनिर्यागः। नातः शृत्रेव ।। অথ ধ্যানণা নানা শৃষ্ণার ভূষা-ঢ্য° রাধাক্রকং॰ মনোহ্র°। ধ্যা-বেদ্যুগল মূর্তিঞ্ বনষাত্র। বর-প্রদেণ।। ইতি ধান্ব। যথাশক্তি জপণ ৰূষা গুহাতীত্যাদিনা জ প॰ সমর্পবেৎ। ইতি জাববটা-ধিবনাধিপ ব্রজ্বরমন্তঃ । ইতি ব্ৰজভক্তিবিলাসে ১ অধ্যামঃ॥ ব্ৰজবল্লভঃ পু॰ শ্ৰীকুষণঃ। ইতি ইতি পুরাণ ॥ ব্ৰজান্দন। ত্ৰী গোপী। যথা।

বিলাসবংশস্থ বিলং মুখানিলৈং

अপূर्य। यः शक्षमतागमू िकातन्।

বুজান্ধনানা মপি গানশালিনা জহার মান সহরিঃ পুনাতু বঃ ।। ইতি ছন্দোসঞ্জরী।। বজ্যা স্ত্রী পর্যাটন ।। জিগীষোঃ-প্রয়াণ ॥ গমন । ইতামরঃ॥ वर्गः । ইতি मिनिनी ॥ त्रुः । ইতি ধরণিঃ ৷৷ ত্রণ শদে। ইতি কবিকল্পদ্রুমঃ 11 ল্ৰণতি। ইতি দুৰ্গাদাসঃ॥ ব্ৰণ ত্ক অসচূৰ্ণে। ইতি কবি-कन्नफ्रमः॥ अक्तूर्वः अवर्जनः । ত্রণযতি গাত্র॰ বাণেন ভটঃ। रेि पूर्गामामः ॥ ব্রণঃ পু॰ ক্লী ক্ষত । তৎপর্যা-ষঃ। ঈশ্ব॰ ২ অরুঃ ৩। ইত্যনরঃ ॥ ঈর্ম্মঃ ৪। ইতি তট্টাকা ॥ অথ ব্রণাধিকারঃ। ত্রণো দিধা পরি-জেয়ে দোষজাগন্তভেদতঃ ! त्मायरका मूळित्नारेयः माननाः শস্ত্রাদিসম্ভবঃ ॥ 🕸 ॥ তত্র বা-তিকস্য লক্ষ্ণ মাহ। স্তব্ধঃ ক-ঠিন সম্পর্কো মন্দ্র্যুবো মহা-রুজঃ। তুদ্যতে স্ফুটিত শ্যাবো ব্ৰণো মাৰুতসম্ভবঃ ॥ স্তৰঃ অ-**ठनः ॥ 🗱 ॥ रिश**िंखक मार । তৃষ্ণা মোহ দ্বর ক্লেদ দাহ দুঃ-थावनाइटेवः । जनः भिजक्रुः

विमाध मादि मं दिन्न भू जिंदिकः া।ক্লেদ আৰ্জতা। দুঃখণ ব্যথাৰূপণ 1 **অবদারণ**° ত্রণে বিদারণবৎগী-<u>जा। #11 देश चिक बार । वर्शन</u> চ্ছে। গুরুঃ শ্বিদ্ধ স্তিনিতে। নন্দবে-पनः। পাर्धुवर्णा शंत्रम॰ द्विम निष्ठ-রপাকী কফত্রণঃ ৷৷ বহুপিচ্ছঃ বহু-পিচ্ছিলঃ। অন্নসংক্লেদ ঈষদার্ডঃ ॥ 🗱 ॥ রৌধির॰ ছন্দুজ॰ সান্নিপা-তিকনাহ। রক্তো রক্তসূতী রক্তা-**फ़ि** विकः माङ्ग्ययः। उपत्रयः দিত্রিদোষলিক্ষসম্বন্ধঃ ৷৷ 🏶 💵 শুদ্ধরণনিঙ্গ মাহ। জিহ্বাতলা-🎮 ২তিনৃদঃ স্বস্তঃ স্নিস্কো হল্পবে- 🎚 मनः । यूदायदश नित्रम्। वः छन्न-ব্ৰণ ইতি স্মৃতঃ ॥ জিহ্বাতলাভঃ তলশব্দোত্র স্বৰুগার্থঃ। তেন জিস্বাবদ্রকঃ। সুব্যবস্থঃ উচ্ছন-তা রহিতঃ ৷৷ 🗱 ৷৷ দুফ্টব্রণ লিঞ্ব-भार। পৃতি পৃষাদি দুটাস্ক্ সু वार्भिको वित्रिक्षितिः। मूर्ये बर्गा-তিগন্ধাদিঃ শুদ্ধার্লিঙ্গ বিপর্য্যয়ঃ !! ॥ উৎসঙ্গী কোটরবান্। অতিগ-স্বাদিঃ আদিশব্দেন সুাব বেদনা विवर्गठामयः म॰गृश्रस्य ॥ 🗱 ॥ সংরোহ ত্রণস্য লিঙ্গমাহ। কপো-তবৰ্ণ প্ৰতিমা যস্যাণ তালোদ্ব-

র্জিতাঃ। স্থিরাশ্চ পিডকার্বস্তো রোহস্তীতি তমাদিশেৎ ।! কপো-তবর্ণ প্রতিমাঃ পাণ্ডুধূসরাঃ। স্থি-রাঃ বিদীর্ণতারহিতাঃ। পিডকা-বন্তঃ সংরোহণার্থা যে মাণ্সাস্কু-ता उम्बुक्ताः॥ #॥ मका निष्न-মাহ। ৰাতবৰ্জান মগ্ৰন্থি সশূল यक्षज वन । प्रक् मदर्ग मम्ब ল॰ সম্যুত্ত বিনির্দিশেৎ ॥ বা-ঢবর্গান॰ সংক্রত সূাবমার্গণ। সম-তল॰ অনিয়॰॥ ৠ সুখসাধ্যত্বা-দিক মাহ। স্বঙ্কমাণ্সজঃ সুখে দে-শে তরুণস্যানুপদ্রবঃ । ধীমতো-হত্তিনবঃ কালে সুখে সাধ্যঃ সুখ-ব্রণঃ ॥ সুখে দেশে মর্মরহিতে। অনুপদ্রবঃ জ্বর তৃষ্ণা শ্বাস কাসা-রোচকাদি রহিতঃ। ধীমতঃ পথ্য-সেবিনঃ। সুখে কালে হেমস্তে শিশিরে চ। গুণৈ রন্যতরৈ রেভি হীনঃ কচ্ছে। ত্ৰণঃ স্মৃতঃ। সরৈ विंशीता विर्देख्य सुमारधा नि-রুপক্রমঃ।।এভি স্তৃত্মাণনজন্বাদি-ভিঃ । নিৰূপম ক্ৰমঃ অনুপক্ৰীতঃ চিরমুপেক্ষিত ইতি যাবৎ ৷ বসা-মেদোপ মজ্জান° মস্তলুঙ্গং যঃ সুবেৎ। আগন্তজো ব্ৰণঃ সিদ্ধের সিদ্ধেদোষসম্ভবঃ ৷৷ মম্ভলুঙ্গু মস্তকাভাতর মেহঃ। জঠিনাং। ভিষজুষ্টানা পোষিণা মধুনে হিনা । এণা ফচ্ছে। সিংগ্ৰন্থ ষেষাণ চাপি ত্রণে ত্রণঃ।। 🕸।। অ-রিষ্ট মাহ।দহুত্তে চান্ত রত্যর্থ॰ বহিঃ শীতাশ্চ যে ত্রণাঃ। দহ্-ত্তে বহি রত্যর্থণ ভবস্ত্যতশ্চ শী-তলাঃ।৷ প্রাণ মাণ্স ক্ষয় স্থাস কা-সারোচক পীডিতাঃ। প্রবৃদ্ধ পূ-य রুধির ত্রণা যে চাপি মর্মসু।। ক্রিয়াভিঃ সন্যগারকা ন সিধ্যন্তি চ যে ব্ৰণাঃ। চিকিৎসেম্বৈৰ তান্ देवनाः मन्द्रकश्चात्रान्। यनाः ॥ মদ্যাগুৰ্ৰাজ্য সুমনাঃ পদ্ম চন্দ্ৰন **ठम्थक॰। म**शक्ता मियाशका कर মুমূর্ণা॰ বণাঃ স্তাঃ ।। মর্মসূ পাय नाजि शल्यानियू। मुमनाः জাতিঃ। দিব্যগন্ধাঃ পারিজাতা-দিগন্ধাঃ॥ 🗱॥ অথাঙ্গত্রণস্য নি-मान गाइ। नानाधादानूरेयः भ-স্ত্রৈ নানা স্থান নিপাতিতঃ। ভ-বস্তি নানাক্লতযো ত্রণাণ স্তাণ স্তানিবোধ মে॥ নানা ধারা মূ-থানি যেষাণ তৈঃ শত্রোঃ অর্জচন্দ্র খন্দ ভন্ন সন্ত শূল শরাদিভিঃ। নানাক্ত্ৰয়ঃ বডাক্ত্ৰয়ঃ ৷ তা আ-**রুতীরাহ।ছিম॰ ভিম॰ তথা** বিক্স॰

ক্ষত পিঞ্চিত মেবচ। ঘৃষ্ট মাহঃ স্তথা ষষ্ঠ• তেয়া॰ বক্ষ্যামি লক্ষণ• ॥ 🗱 ॥ তত্ত छिन्नमा नक्ष्म भार । ভিৰ্য্যক্ ছিন্ন ঋজু ৰ্ৰাপি ৰো বুণু ন্ত্ৰায়তো ভবেৎ। গাত্ৰস্য পাত-ন॰ তদ্ধি ছিন্ন মিত্যভিধীয়তে।। त्वा वनः ठिर्वाक्षिमः थन्नामि ক্ত তিৰ্য্যক্ছেদক্তঃ । ঋজু ৰ্ব।-পি অথ বা খদ্যাদি ক্রতো রক্তো-ব্ৰণঃ। আষতঃ দীৰ্ঘঃ। আষত ইতি তিৰ্য্যক্ছিল্নস্য ঋজোশ্চ বিশেষ-ণ॰। গাত্রস্য পাতন॰ গাত্রস্যৈক-দেশস্য ছেদেন পৃথক্ কর্ণণ বা-ছিন্ন মিত্যভিধীৰতে।।ৠ।। ভিন্ন মাহ। শক্তি সন্তেয়ু খল্লাগ্ৰ বিহা-গৈ রাশযো হতঃ । যৎ কিঞ্চিৎ প্রসবেত্তদ্ধি ভিন্ন নিত্যভিধীয-তে ৷৷ আশ্যঃ কোঠঃ ৷৷ 🟶 ৷৷ কোষ্ঠভেদস্য লক্ষণ মাহ ৷ স্থানা-ন্য মগিপকানা মূত্রস্য রুধিরস্য চ। স্বদুপুকঃ কুঃফুসশ্চ কোঠ ইত্যভিধীষ্ঠে ॥ ত্রন্সিন ভিন্নে রক্তপূর্ণে স্বরো দাহশ্চ জাযতে। মূত্রমার্গ গুদাসৈয়ব রক্তণ যুগগচ্চ গছতি॥ মূর্ছা খান ভ্যায়ান ক্ত ছন্দ এব চ'। বিশুত্র রাত[্] সঙ্গশ্চ স্বেদস্যাব্যেক্ষি ব্লক্তভা ॥

लार्गिकि गामामा गांव (मी-র্গন্ধা মেব চ। হাদি শূলং পার্শ্ব যোশ্চ বিশেষশ্চাভিগীয়তে ॥ তিয়ান্ কোষ্ঠে। ভিন্নে শক্ত্যাদি-ভিঃ। রক্তপূর্ণে কোন্টে তত্মাদঙ্গা-দ্ভিগাৎ সুতেন রক্তেন পূর্ণে ব। জ্রাদযো জাযন্তে !! য় !! আমা-শ্যে প্রকাশ্যে চ রক্তপূর্ণে লক্ষণ ভেদ মাহ ৷ আমাশ্যক্তেরুধিরে রুধির° ছর্জযত্যপি । আগ্রান মতিমাত্রঞ্জ শূলঞ্জ ভূশ দারুণ ॥ প্রকাশযগতে রক্তে রুজা গৌরব মেব, চ। অধঃকাষে বিশেষেণ শীততাচ ভবেদিহ ৷৷ ৰুজা শূলণ া গৌরব॰ পঞ্চাশ্যে। অধঃ কাষে নাভেরধোদেশে বিশেষেণগৌর-॥ ব মিত্যস্বযঃ। শীততা চ ভবেদি-হ ইহ নাভে রধোদেশে শীততা চ স্যাৎ। সা চ ব্যাধি স্বভাবাৎ ॥ 🗱 ॥ विक्रमारः । मृत्रामामना।-ভিহত পদ গল্পাম্ব বিনা ৷ উত্ত্তিত নিৰ্গত বা ভদিদ্ধ নিতি নিৰ্দ্দিশেৎ।। আশ্যণ বিনা কো-ষ্ঠ বন। । উত্তুণ্ডিত অনিৰ্গতশ-ল্যং। নিৰ্গতংবা নিৰ্গতশল্যং বা ॥ 🗱 ॥ সশলাস্য ত্রণস্য লক্ষণ মা-্হ ৷ শ্যাবং সুশোথং পিডকাযুত-

ঞ্ মুহ্ মুহঃ শোণিত বাহনক। मृष्णिष्ठ॰ दूष्वम छना मा॰म॰ जन॰ সশল্যণ সরুজ বদন্তি॥ মুহু মুহুঃ শোণিতবাহন খদ। খদ। শল্য চলতি তদা তদা রুধিরণ বহতি। উদ্দাত॰ উত্থিতসুখ॰ ॥ 🗱॥ কে।-ष्ठेष्ठिमा भनामा नक्ष गार्। ত্বচো ২তীত্যশিরাদীনি ভিত্তাঙ্গণ পরিহৃত্য বা ৷ কোষ্ঠে প্রতিষ্ঠিত भलाः अर्याामुङ्गान्श्रज्ञान्।। भ-চঃ সপ্তাপি অতিক্রম্য উক্তানুপ-जवान् जाटोशानात्शे वुगगूरथ-नाज পूরीय দর্শনश।। *।। अमा-খ্যদ্য কোষ্ঠদ্য রক্তদ্য পুরীষদ্য লকণ মাহ। কোষ্ঠান্তর্লোহিত পাণ্ডু শীত পাদ করানন । শী-তোচ্ছাসণ রক্তনেত্র মানদ্বঞ্চ বি-বৰ্জষেৎ ৷৷ আনদ্ধ আনাহবন্ত ॥ 🗱 ॥ ক্ষত মাহ । নাতিচ্ছি 🕯 ° নাতিভিন্ন মুভযো র্লকণান্বিত । বিষমণ ত্রণ মধ্যে যত্তৎ ক্ষতণ পরি-কীৰ্ত্তিত ৷৷ নাতিচ্ছিন্ন নাতিদীৰ্ঘ ঘাত । নাতিভিন্ন নাতিগম্ভীর-যাত । উভযো শ্ছিমভিমযোঃ। বিষমণ ব্রণ মঙ্গে যৎ বদ্রুণ মঙ্গ-বৈষম্যকর॰॥ 🗱॥ পিচ্চিত মাহ । প্রহার পীতনাত্যাস্ত্র যদঙ্গ পৃ-

থুতা গত। সাস্থি তৎ পিচ্চিত বিদ্যাত্রক্ত মজ্জ পরিপ্লুত ৷৷ প্র-হারো মুক্চারাদিনা। পীডন॰ ক-পাটাদিনা। পৃথ্তাণ চিপিটতাণ 11 # 1. घृष्टे नार् । यर्तनामि य-তাদ্বা যদঙ্গ বিগতন্বচ । উন্ম সূ|বান্বিত ততু ঘৃষ্ট নিতাতি ষীয়তে॥ ষর্যগাঁৎ কর্কশেষ্টিকা পাষাণভিন্নাদিভিঃ ৷৷ 🗱 ৷৷ নাণ্স শির। সাযু সন্ধান্থি মর্মসু কভেষ্ मागाना नयन गार्। जुनः अना-পঃ পতন॰ প্রদোহেশ বিচেন্টন॰ গ্লানি রথোকতা চ। সুস্তাঙ্গতা মূৰ্চ্ছন মূৰ্দ্ধ্বাত স্তীত্ৰা ৰূজো বাত-ক্তাশ্চ তা তাঃ।। যাংগোদকা-ভ॰ রুধিরঞ্চ গচ্ছেৎ সর্বেভিয়া র্থোপরন স্ত থৈব। দশার্দ্ধসংখ্যে-ষ্বথ বিফতেষ সামান্যতে। মর্মস লিঙ্গ মৃক্তণ।। পতনণ ভূমো। বি-চেষ্টন বিৰুদ্ধ চেষ্টন হস্তপা-**मामि अःकश**शामिकः । मृर्ष्ट्नः ইন্দ্রিয়নোহঃ। প্রমোহে। মূনো-মাত্রমোহঃ। তীব্রা রুজো বা-তক্তাশ্চ তা স্তাঃ দণ্ডাগতানকা-मयः। ऋधि द्रक्ष भटक्ष् याङ्ग ভগ গুদাস্য যু1ণেভ্যঃ সূবেৎ । সর্বেজিযার্থোপরমঃ ইক্রিয়াণাণ

কার্য্যনাশঃ ॥ ৠ ৷৷ অথ মর্ম্ম শিরা স্নাযু সন্ধ্যম্ভাণ বিদ্ধানাণ পৃথগ্ লকণ মাহ। সুরেন্দ্রগোপ প্রতি-নং প্রভৃতং রক্তং সুবেত্তৎক্ষযজ্ঞ শ্চ বাযুঃ। করোতি রোগান্ বি-বিধান্ যথোক্তান্ শিরাসু বিদ্ধা-স্বথব। ক্তানু ॥ সুরেন্দ্রগোপো বাৰ্ষিকোখিত কীটবিশেষঃ। বী-রবহুটী ইতি লোকে সিদ্ধং। প্র-ভূত বহু। রোগান্ শিরোভিতা-পান্ধতাক্ষযকাদীন্। বিদ্বাসু শ-রাদিনা । কভাসু খল্লাদিন। ॥ কৌব্র্যাণ শরীরাব্যবাবসাদঃ ক্রি-যাশ্চ শক্তি স্তুনুলা রজাশ্চ। চি-রাদ্রুণো রোহতি যন্য চাপি ত স্নায্বিদ্ধা পুরুষণ বদন্তি।। কৌ-ব্জ্যা বিদ্ধস্যাস্বস্য বক্ততা। তুমুলা মহতী॥ শোথাতিবৃদ্ধি স্তমুলারু-জশ্চ বলক্ষয় সর্বত এব শোখঃ। कर्टित् मित्रवहनावरनम् मा ६ मिकिटकांश्त्रमम्ह जिन्नः ॥ नर्व-ত এব শোৰ্থী সৰ্বসন্ধীন্ ব্যাপ্য শোপঃ। উপরমঃ নাশঃ।। যোরা ৰুজে। হৃদ্য নিশাদিনেষু সৰ্বাস্ব-বস্থাসূ ন চৈভি শান্তি॰। ভিষধি-পশ্চিদিতার্থসূত্র স্ত মন্থিরিদ্ধণ পুরুষণ প্রবক্তি ।। সর্বাস্তবস্থাসু শ-

यनामनामिकाम् । বিদিতার্থসূত্রঃ জ্ঞানশল্যতন্ত্রণ ৷৷ 🗱 ৷৷ অথ মর্ম্ম শিরাদি বিদ্ধা লিঙ্গানি পৃথগ্ভি-शाय मर्य भित्रामीनाः विकानाः পৃথক্লিজ। ন্যতিদেশেন। হ। यथा স্বনেতানি বিভাবষেক্ত লিজানি নৰ্শ্মস্বপি তাডিতেষু। যথা স্ব॰ শি-রাদীনা বিদ্ধানা এতানি লিঙ্গা-নি পৃথন্ডক্তানি লিঙ্গানি চকারাৎ ভূম প্রলাপাদীনি চ মর্মস্বপি শি-রাদিষু তাভিতেষু বিদ্ধেষু। বিভা-वरय ९ जानीया ।। 🗱 ॥ मई उं-ণানা,মুপদ্রবানাহ। বিদর্পঃ পক্ষ-ষাতশ্চ শিরাস্তত্যো ২পতানকঃ। নোহোমাদৌ ত্রণে পীড। ত্বর স্তৃ-का श्नुअशः ॥ काम म्हर्मि इंडी সারো হিক্কা স্থাসঃ সবেপথুঃ। ষোডশোপ দ্রবাঃ প্রোক্তা ত্রণা-না প্রণচিন্তকৈঃ॥ 🗱॥ অথাগি-দক্ষস্য নিদান মাহ। তত্ৰাগ্নি ৰ্ঘি-বিধে৷ জ্ঞেয়ঃ সেহ ৰূকঃ সমাশ্রি-তঃ। স্নেহ স্তত্ৰ তু তৈলাদি ৰক্ষণ লোহাদি কথ্যতে।। 🗱 ।। অগ্নি-দক্ষণ চতুৰিধ নাহ। অগ্নিদক্ষণ চ-जूकी मार्गि क्षुकि मुर्मिक स्मित **रा**त र । সমাক্ষণতথাতীব্ৰদক্ষঞ্পরিকী-ত্তিত ।। 🟶 ।। তেষা । লক্ষণ মাহ।

যদিবৰ্ণ মতিপ্লুষ্ট তৎপ্লুষ্ট মভি-ধীয়তে। তীব্ৰদাহো ব্যথাবস্তো যত্র স্ফোটা ভবস্তি হি ॥ চিরেণ তেপ্রশাম্যন্তি তদুর্দগ্ধ মুদাহত । তানুবৰ্ণ নগন্তীর**ংদাহ পীডা সম**-ন্বিভং ।। সুসং**স্থিতঞ্চ কথিতং সম্য**-গদগ্ধ॰ ভিষশ্বরৈঃ। স্বল্পা॰স॰ যত্র দ-গ্ধ॰ স্যাদিল্লেষো বপুষ স্তথা।। শি-রা স্নাযুস্থি সন্ধীনাং তং বদন্ত্যতি-मक्षकः। অত্যर्थः तमना मारश স্বর স্থৃমূচ্ছ যা সহ।। স্যাদ্রুণস্ত চি-রান্দ্রোহে ৰাঢো যাতি বিবর্ণতাণ ॥ 🗱 ॥ 🕸 ॥ অথ ত্রণস্য চিকিৎসা । আদৌ শোথহরো লেপ স্ততস্ত পরিষেচন॰ । বিষ্লাপন মৃস্জ্মো-ক ভতঃ স্যাদুপনাহন ।। পা-চন ভেদন পশ্চাৎ পীডন শোধন তথা। রোপণ বর্ণক-রণ বণসৈতে ক্রমাঃ স্তাঃ ॥ ক্রমা শ্চিকিৎসাঃ । সুশ্রুতেষু ত্রণদ্য যফিকপ ক্রমা লিখিতাঃ সন্তি তে সর্বে ২ত্র বিস্তরভযাম লিখিতাঃ।। 🟶 🛭 তত্রাদৌ শোথ হর° লেপমাহ। যথা প্রস্তুলিতে বেশ্মন্যস্তুস। পরিষেচন । ক্ষিপ্রণ প্রশমষত্যগ্নি মেব মালেপনং রু-জণ।। বীজপূর জটা হিংস্যা দেব- দারু মহৌষধ । রালাগ্নিমন্থে। লেপোয় বাত শোখ বিনাশনঃ ।। 🗱।। यथुकः ठन्मनः मृदं। नल मृत-ম্ব পদাক। উদীরং বালকং পদাণ লেপোষণ পিত্ত শোথহা ॥ ন্য-গোধোদুয়রাশ্বথ প্লক্ষ বেতস ব-হ্বলৈঃ। সসূর্গি কৈঃ প্রদেহঃ স্যা-চ্ছোথে পিত্ত সমুদ্ভবে।।ৠ।। আ-গন্তজে রক্তজে চ লেপ এয়েভি-পূজিতঃ। অজগন্ধাজশৃঙ্গী চ মঞ্জিষ্ঠ। সরল স্তথা।। একৈকিকা-শ্বগন্ধা চ লেপোষণ শ্লেম শোথ-হা। অজশৃদ্ধী মেঢাশৃদ্ধী। একৈ-কিকা শ্যাম নিসোতঃ৷৷ রুক্ষাপুরা-ণপিণ্যাক শিশু ত্বক্ শিকতা শি-বা ৷ মূত্রপিষ্টঃ সুখোষ্ণেষণ প্রলে-পঃ স্লেম্ম শোথহা।।ঞ্চা ন রাত্রে লেপন॰ দদ্যাদ্দত্ত॰ চপতিত॰ তথা ৷ ন চপৰ্য্যবিত শুষ্যমাণ তত্ৰৈ ব ধার্বেৎ।। দত্ত দত্ত মেব পুন র্ন ममा९ । পতিত॰ मीयगान॰ यम-ঙ্গাৎ পতিত । গর্যুষিত লেপন जব্যকক্ষীক্বত° ষৎ পর্যাবিত° ॥ তমসা গিহিতো হুয়া রোমকূপ মুখে স্থিতঃ। বিনা লেপেন নিৰ্যা-ত রাত্রো নালেগযেদতঃ ॥ রা-তাৰপি প্ৰলেপস্ত বিধাতব্যা বি-

চক্ষণৈঃ ৷ অপাকি শোথে গন্তীরে রক্তপিত্ত সমুদ্ভবে ॥ 🗱 ॥ অথ পরিষেচন মাহ। যথাযুভিঃ ষিচ্য-মানঃ শান্তি মগ্নি হি গচ্ছতি। দোযাগ্নিরেব দহসা পরিষেকেণ শাস্যতি ৷৷ তদ্মথা ৷ বাতমৌষধ-निःकारेथ रेखरेन माल्मतरम पृ-তৈঃ। উট্যঞ্জঃ সংসেচফেৎ শোপণ বাতিক কাঞ্জিকেন ত্ ॥ পিত্ত রক্তাভিঘাতোখং শোথং সিঞ্চেত্র শীতলৈঃ। ফীরাজ্য মধু খণ্ডেক্ষু . तरिमः भिडहरेदः मृर्टः ॥ क्फ-দৌষধ নিদ্রাথৈ রশীতেঃ পরি-ষেচবেৎ। তৈল কারামু দূরৈশ্য শোৰণ শেষ সমৃত্তবং !! 🗱 !৷ অথ বিষ্লাপন মাহ। রুজতঃ কঠিনস্যা-मा कार्या॰ विद्यालन॰ भटनः । অথ শোথস্য বিম্লাপনস্য বিধি মাহ। সুশ্রুতঃ। অভাজ্য স্বেদ-বিস্বাতু বেণুনাড্যা শনৈঃ শনৈঃ । विभर्करर्शिखझन्तः তলেनाङ्ग्रुष्ठे-কেন বা ॥ বৈণুনাভ্যা স্বেদবিদ্বা উফস্বেদ° ক্রত্বা ।। 🏶 ।। রক্তমো-ক্ষণ মাহ ৷বেদনোপশনার্থায় তথা পাকসমায চ ৷ অচিরোৎপতিতে শোথে শোণিত সাবণঞ্জেৎ ৷৷ চরেৎ স্ব্যাৎ। এক্তস্ত ক্রিয়াঃ

সর্ব। রক্তমোকণ মেকভঃ। রক্ত॰ हि (वष्तनाभून ॰ ठाफा सांखिन छ।-शि क्रक् ।। विवर्ण किंदिन भगात्व ত্রণে চাত্যন্তবেদনে। সবিশেষে বিশেষেণ জলোকোভিঃ পদৈ র-পি॥শোণিত শ্রাবণঞ্চরেদিত্যনে-न । युरा ॥ ॥ अटथा श्रेना श्टरात মাহ তেস্য বিধি ভেঁষজ সাধন প্র-করণে কথিত এবাস্তি!ৰুড়াৰতা॰ দারুণানাও কঠিনানাও তটাব চ। <u>(लाशाना॰ (यमन॰ कार्या॰ म ठा-</u> लावः विचारतार ॥ त्नामानाः नामानान वनाः वनताराः তেষা মিপি স্থেদন° কাৰ্য্য° শো-थ । या क्रमना रुख मना मा विम-গ্ধযোঃ। প্রশাম্যতাবিদগ্ধ বি-দগ্ধঃ পাক মেতি চ॥ অদিশ্ধঃ वाम। विषक्षः शांकाम्या म यथा। नगमूनी वना द्रामा निक भन्ना अमादिनी। मृनः कनावा-তারি সিন্দুবার পুনর্ণবাঃ॥ गा-ভাঞ্জনঃ কণা চাপ্টি সৈন্ধববি-শ্বভেষজ্ও। শণ কার্পাসযোগী-জ মতসী চ সলখিকা ॥ দি। यतान्छ मिक्तार्थः व्यटेदत्र। मूकः निनिः। यथावादेश तमीष्टि জবৈ্য রম্লেন সংযুতিঃ ॥ কল্কী | टेंडः भूरथाटेकः स्वाहर विश्वित-চ্ছনৈঃ। অনেন প্রশমণ যাতি **वाज्राया न म॰ग्यः ॥ ₩ ॥** मन्यामि क्य याद् । यून्वा দারু শুঠী শিশুঃ সিদ্ধার্থ এব চঃ অমুপিষ্টঃ সু খোষ্ণোয়ণ প্রলেপঃ मर्बरमाथश् ॥ भूनर्वािकः ॥ *॥ অথ পাচন মাহ। ন প্রশান্যতি যঃ শোথঃ প্রলেপাদি বিধানতঃ। দ্রব্যাণি পাচনীয়ানি দদ্যান্তত্তো-পनार्त ॥ * ॥ शान्यजा-गाइ। শণ মূলক শিগুণাণ কলা নি তিল সর্বপাঃ। অতসী সক্তবঃ কিণু মুক্তজব্যঞ্প পাচনণ ।৷ শণ ফলাদীনা মতস্যস্তাঃ সক্তবঃ ক-र्खगाः । किनृ मुतावीकः। यव গোধূম ধান্যাদি প্রকারঃ অন্য-চেচাক্তব্য ব্রণস্য পাচন ভ-বতি॥ 🕸 ॥ অথ ভেদন মাহ । অন্তঃ পূবেষু বক্তেযু তথৈবোৎ-সঙ্গবৎস্বপি। গতিবৎস্বথরোগেযু ভেদন॰ সংপ্রযুজ্যতে ৷৷ উৎসঙ্গ-বৎসু কোঠরবৎসু । গতিবৎসু নাডীব্রণেষু। ভেদন: শস্ত্র মৌষ-ধকর্ম চ॥ৠ। তত্র শস্ত্রেণ ভেদন মাহ। রোগে ব্যধনসাধ্যে তু य-থাদেশ॰ প্রমাণতঃ। শস্ত্রং বিধাষ দোষস্ত স্থাবয়েৎ কথিত যথা ॥ #॥ किष्ठिख नित्कशांशवाम মাহ।বাল বৃদ্ধানহ ক্ষীণা ভীৰ-পা॰ যোষিতা মপি। ত্রণেষু মর্গ্ম-জাতেষু ভেদন জব্যলেগন ॥ 🗱 🛚 তত্র ভেদ মাহ। চিরবিন্ধে। ২গ্নিকো দন্তী চিত্রকো হ্যসারকঃ ৷ কপোত কক গৃধাণা মল লে-পেন দারণ ॥ চিরবিবঃ করঞ্চঃ ৷ অগ্নিকঃ ভল্লাতকঃ ৷৷ ভল্লাতকা-সহত্বে তু রক্তচন্দন মিষ্যতে। হ-যুমারকঃ করবীরঃ। দারণ ভে-দন । ক্ষার্ডব্য তথা ক্ষারো দা-রণঃ পরিকীর্ত্তিতঃ। ক্ষারজব্যুণ অপামার্গাদি। কারঃ স্বর্জিক। यवकात्रामिः ॥ रखिमस्या जला পিফৌ বিন্দুমাত্রঃ প্রলেপতঃ । অত্যন্ত কঠিনে শোপে কথিতো ভেদনঃ পরঃ॥ ৠ। অথ গীডন ষাহ। পূয গভাননুদ্ধারান্ এণা-ন্ নৰ্মগতানপি। ষথোক্তঃ পী-ডন দ্রব্যৈঃ সমস্তাৎ পরিপীড-यर ॥ #॥ शीषन जवाभार। ভব্যাণাণ পিচ্ছিলানাম্ভ স্বন্ধূলানি প্রপীড়যেৎ। যব গোধূম মাষা-ণা॰ চূর্ণানি চ সমাসতঃ।। শুষ্য-মাণ মুপেক্ষেত প্রলেগণ গীডনণ

প্রতি। ন চাপি মুখমালিস্পেত্ত-থা দোষঃ প্রসিচ্যতে ॥ শীর্ডন• প্রতি গীডনদ্রব্যলেপণ প্রতি । পীডন দ্রব্যলেপে শুষ্যন্ত মপি भातरमिन्यर्थः। जभा तुनमा मू খেলেশ বিনা প্রসিচ্যতে সুব-তি।। 🕬।। অথ শোধন মাহ। ব-খন্য গবিশুদ্ধন্য কাথঃ শুদ্ধিক-রঃ পাঃ। পটোল নিশ্বপত্রস্য স-ৰিথৈ প্ৰযুজ্যতে ॥ বাতিকে দ-শমূদানা কীরিণা পৈতিকে ত্রণাে আরথধানেঃ কফজে ক-ষায শোধনে হিতঃ।। অশ্বত্থো-ডুম্ব প্লক্ষ বট বেতসজ্ব সৃত । ত্ৰণ শোথোগদ শানা নাশন কানাৎ স্মৃত ।। তৈল সৈন্ধব ययां विषय निषय निषायुरेगः । ত্রিদ্বনযুতেঃ কার্য্যঃ প্রলেপো ত্রশোধনঃ ॥ একৈক॰ সারিবা मृ॰ मई तुनित्नाधन । निय-প তিলা দন্তী ত্রিবৃৎ সৈদ্ধব क्किक॰ ॥ मूर्येतुन अनमत्ना পেঃ শোধন কেশরী। শোধন-শেরী শোধনশ্রেষ্ঠঃ। লেপান্নি-*বলেঃ কল্কৈ* র্রণশোধন রোপণঃ ङक्षनाष्ट्रिक मन्नाप्ति পिত स्निम ल्मीन् श्द्रद्य ॥ खणान् वित्णाध-

থৈৎ বৰ্ত্ত্যা সূক্ষা স্যাৎ সন্ধি ম-ৰ্মজান্। অভৰ ত্ৰিবৃতা দন্তী नाषनी मधु रेमकरियः ॥ निष्रभ-ত্ৰ যৃত ক্ষৌত্ৰ দাৰী মধুক সংযুতা॥ 1 विश्व श्विनाना॰ कटका वा त्या-श्रा अथ ।। 🛊 ।। अथ রোপণ মাহ। অপেত পৃতিমাণ-সানা মাণসন্থান মরোহতা ৷ কক্ষম্ভ রোপণে দেয় স্থিলজে মধুসংযুতঃ।। অশ্বগদ্ধা রুহা লো-शः करेकन॰ मध्यकिका । मभ-ঙ্গা ধাতকীপুষ্পাণ পরমণ ব্রণরোপ- गः ॥ मध्युका भत्रभुषा मर्ववन রোপদী কথিতা। সুখবীপত্র ধ-ভূর বলা মোচা সঠেরকা॥ পৃথ-গৈতে প্রলেপেন গম্ভীর ব্রণরো-পণাঃ। সুখবীপত্র কলে। স্থীপত্র । অস্যা এতদেব নাম পুস্তকে ধৃ-७ । ऋठित्रक वत्रवती ॥ कन-ভোডুমরাশ্বথ জমু কট্ফল লো-ধুজৈঃ। স্বক্টুৰ্ণে শূৰ্বিতা লে-পাৎ প্ররোহন্তি মহ্যত্তণাঃ।। প্রি-যঙ্গু ধাতকী পুষ্প ষঠীমধু জতূনি চ। সৃত্বচূণী ক্তানি সূত্রোপ-वानावसूननाथ ॥ यवहूवं मम-यूक॰ मटेजन मह मर्शिया। **ए**-कामालिशनः काखः मार् मु-

लाभगान्यस्य।। कत्रक्षांत्रिके नि-र्खंडी (नाटिश) इन्गामुन क्रमीन्। नमूनमाथ या लिला हिन्रू नि-স্বৰুতোথ বা ৷৷ নিম্বপত্ৰ বচা হিন্ধু मिर्लि हिंदन मर्से देशः। धूलनः मानि দুণে রক্ষঃ ক্রমি কণ্টু রুজাপহ।।। যে ক্লেদ পাক সুতি সন্ধ বস্তো ব্ৰ-ণা শ্চিরোখাঃ সমতাশ্চ শোথাঃ । প্রবান্তি তে শুগ্রলু মিগ্রিতেন পীতেন শান্তিঃ ত্রিকলা সৃতেন।। পটোল নিম্বাসনসারধাত্রী পখ্যা-ক্ষ নিৰ্যূহ নৰু মুখেতু। পিৰেৎ क्रञः धश्चन्ना विमर्भ विएकारि मूर्येवन गांखि मिक्न्।। 🟶 ।। अथ সবর্ণতা কর্নণ। মনঃশিলা সম-ঞ্জিষ্ঠা সলাক্ষা রজনীব্যণ। প্র-লেপঃ সমৃত ক্ষৌদ্র স্তুচঃ সাবর্ণ্য-क्र॰ मृष्डः ॥ 🛊 ॥ यथ विदिना ভোজনণ। জীর্ণ শাল্যোদনণ স্থি-ষ্ধ মন্ন মুক্ষ্ণ দ্রবোত্তরণ। ভূঞ্জানো काकरेल सांध्रमः भीषुः वन म-পোহতি ॥ তঙুলীষক জীবন্তী वाञ्चक मू**ष्ट्रियश्चरिकः।** वालः मृनः क वार्जीक भटि। देनः कात्रवन्न-देकः ॥ ममािंदियः त्रामनदेकः ष्ठजृत्यः मरमकृतः। यत्मा

সেন চা৷ এতিঃ সহ জীর্ণাল্যো-मनः जुक्षानः भीषुः वन मर्शार-তীত্যম্বয়ং ।। অমুণ দধি চ শাকঞ্চ मा॰म मानूश मामक॰। গুৰাণ চান্যানি ত্রণিতঃ পরিবর্জ-रिष् ।। ब्रांबित श्रेष्यू त्रीयामा म চ রাগশ্চ জাগরাৎ। তৌ ুচ রু-ক্চ দিবা স্বাপাৎ তাশ্চ মৃত্যুশ্চ रेमथूना था। 🛊 ॥ जशानजन চিকিৎসা। <u>জুদ্ধে</u> সদ্যো ত্রণ क्रयामृकुक्षाथक लाथनः । कि-যা শীতা প্রযোক্তব্যা রক্তপি-ত্তোষ নাশিনী।। লঙ্খনঞ্চ বলং জ্ঞাত্বা ভোজন চাসু মোকণ । ষ্টে বিদলিতে চৈব সূতরা মি-ষ্যতে বিধিঃ।। ছিমে ভিমে তথা বিদ্ধে ক্ষতে বাসৃগতিসুবেৎ ৷ রক্তক্ষযাত্তত্র রুজঃ করোতি পব-নো ভূশং॥ স্নেহপান পরীষেক লেপা স্তত্তোপনাহন স্বর্গ ত ন্মেছ বস্তিঞ্চ মাক্ষতদ্বৌষধৈ র্ভি-ষক্।। খন্দাদি চ্ছিন্নগাত্রস্য তৎ-

शृं शिंखा बनः शां शां श्रव्यक्ती मृत्र स्तिः महाः महाः गां शां गांदान नः ।। शांद्यक्रकी नाश्वता छत्र-मक्त्री देखि त्वाद्य ॥ क्याय म-भूताः শींजाः क्रियाः मृताः श्रद्या-

জ্বেৎ। সদ্যো ত্রণানা সপ্তা-হাৎ পশ্চাৎ গূৰ্বোক্ত মাচরেৎ ॥ जामानयद्य क्रियतः विषधा-দ্বমন নরঃ ৷ তত্মিন পকাশ্যক্তে जु गृङ्गीषा भ विद्युष्ठन । का-থো বংশন্বগেরগু স্বদুষ্ট্রাম্মভি-দা ক্নতঃ ৷ হিন্দু সৈন্ধব সংযুক্তঃ कार्थन मुनियममृक् ॥ यव का-ল সলখানা॰ নিম্নেহেন রুসেন চ । ভুঞ্জীতান্ন॰ যবাগু॰ বা পিবেৎ সৈন্ধব সংযুত্য।। জাতী নিশ্ব প-টোল পত্র কটুকা দাবী নিশা শারিবা মঞ্জিষ্ঠাভ্য তিক্ত তুখ मधुरेक भंकास्त्र वीरेकः गरेगः। मर्लिः मिक्क मत्नन मृक्ष वनना নর্মাঞ্রিতাঃ স্থাবিশোঃ গম্ভীরাঃ সরুজো ব্রণাঃ সগতিকাঃ শুদ্ধ-স্তি রোহস্তি চ ॥ বৃদ্ধ বৈদ্যোপ-দেশেন পারস্পর্য্যোপদেশতঃ। জাতীঘৃতেন সংসিদ্ধে ক্ষেপ্তব্যং निक्थक॰ वूरेथः ॥ জाजानिष्-ত ।। 🟶 ।। জাতী নিম্ব পটোলা-না॰ নক্তমালস্য পল্লবাঃ । সিক্-थः ममधूकः कर्षः एक नित्न कर्षे রোহিণী।। মঞ্জিষ্ঠা পদ্মক পথ্যা लाधु प्रक् नीलगू ९ भलः। माति-বা তুখক চাপি নক্তমাল ফল• তথা।। সারিব। স্থানে সনিম্ন ইতি | চ পাঠঃ। এতানি সমভাগানি क्कीक्र**ा अ**यञ्जलः । जिनरेजन॰ পচেৎ সম্যক্ বৈদ্যঃ পাক বিচ-ক্ষণঃ।৷ বিষ্ত্রণে সমৃৎপন্নে স্ফো-টকে कक द्वाशिन। एक वीनर्श রোগেষু কীটদফেষু সর্বথা ॥ স-माः <u>শ</u>ञ्ज्ञशास्त्रम् पक्ष विष्क्रम् চৈব হি। নখদন্ত ক্ষতে দেহে হিত তৈল মিদ শোধন রোপ-**१९ १ टे**लंब॰ काळाकिमादेव**०**९ প্রসিদ্ধণ ভিষ্ণাপৃতণঃ জাভ্যাদি তৈল ।। 🕸 ॥ চিত্রক রলে:ब রা-মঠ শরপুংখা লাঙ্গলীক সিন্দুরৈঃ । সবিষৈ স্তথা সঙ্গুটেওল° সাধসংযুক্তণ।। বিপরীত মল্লতৈ-षः पृष्ठेंब १ ७ थ। ना जी १ । वह-ভেষজৈ রসাধ্যা মপথ্যভেইকু-শ্চ নিণুদতি ।। বিপরীতমলতে न ।। 🟶 ।। अमृञा भरदोलमून ত্রিকলা ত্রিকট ক্রমিয়ানাণ। সম-ভাগানা চূৰ্ণ সৰ্বসমো গুগ্লুলো-র্ভাগঃ।। প্রতিবাসর মেকৈকাণ খাদেদিহাক পরিমাণাণ। জেতু বণবাতাসৃগ্ গুল্মোদর শোথ বা-ত্রোগা॰ क ।। অমৃতাদি গুগ্রবুঃ

॥ # ॥ অথাগ্রিদধ্বস্য চিকিৎসা । প্রফিস্যাগ্নি প্রপতন॰ কার্য্য মুক্ত• তথৌষধণ। সম্যক্ স্বিমে শরীরে তু স্বিন্ধণ ভবতি শোভিতণ ।। প্র-**কুত্যা সলিলং শীতং স্কন্স**যন্ত্যন্তি-শোণিত । তক্ষাৎ সুখযতি প্লুষ্ঠ न जु भीजः कमाठन ॥ ऋन्वयञ्जि শোষ্যন্তি। শীতা মুক্ষাঞ্চ দুর্দক্ষে ক্রিযাণ স্ব্যাত্তঃ পুনঃ। ঘৃতা-লেপ প্রসেকাস্ত শীতানেবাস্য কারবেৎ ৷৷ সম্যন্দধ্ধে তুগাকী-त्री क्षक ठनन रेगतिरकः। माम्-তৈঃ সর্গিষা যুক্তি রালেপণ কার-रयिखयक् ॥ व्यायान्रान्रिक র্মাণ্টসঃ পিটেউ রেনণ প্রলেপযেৎ । অতিদধ্ধে বীশীর্ণানি মাণ্সানু-দ্বৃত্য শীতলা॰।। ক্রিযা॰ সর্য্যাৎ ততঃ পশ্চাচ্ছালিতণ্ডুল কণ্ডনৈঃ । তিন্দুক্যাশ্চ কসাথৈ ৰ্বা ঘৃতমি-শ্রেঃ প্রলেপযেৎ।। বদরীত্বক্ ক-ষায়ৈ ৰ্বা ঘৃতৰিশ্ৰেঃ প্ৰলেপন°। যবান্ দশ্ধা মসীক্লত্য তৈলেন যু-ত্যা ত্যা ॥ অয়ঃ স্বামিদনেশু লেপনাদুণরোপণঃ। ত্রা পূচ বিচিত্রণ বা ছাদযেদণ বোদনৈ ৷৷ মধূচ্ছিষ্ট সমধ্ক লেপ সর্জ-রসং তথা। মঞ্জিষ্ঠা চন্দনং মূর্বা•

পিষ্ট্ৰা সৰ্পিষি পাচযেৎ 11 সৰ্বেষা মগিদশ্বানা মেতদ্যোপণ মুত্তম॰। সিক্থকাদিঘৃত ।। 🗱।। সিদ্ধ क-ষাষ কক্ষাভ্যা॰ পটোল্যা কটুতৈ-लकः ! बनमक्ष क्रका मुन्द मार् বিস্ফোট নাশনং।। পটোলীতৈ-লং ৷৷ বাতোক্ত মশ্রুতং দুক্তং সং-শোষ্য গ্ৰথিত বৰণ ৷ স্ব্যাৎ সদাহ॰ কণ্ঠাত্য• ব্রণ গ্রন্থিস্ত স স্মৃতঃ ৷৷ কম্পিল্যকণ বিডঙ্গানি ष्ठि॰ नार्गा खरेथव ह । शिखुं। তৈল॰ পচেত্তস্ত ত্রণগ্রন্থিহরণ প-র ৷৷ ইতি ত্রণাগন্তবণাগ্রিদগ্ধ ত্রণাধিকারঃ ॥ 🟶 ॥ ভগাধিকা-রস্ত ভগশব্দে ডফব্যঃ ॥ না-ডীব্রণনিদান° নাডীব্রণশব্দে ড-खेता शा 🗱 ।। অथ ना जी बन ना চিকিৎসা। সুহুক দুগ্ধ দাবী ভি বৰ্ত্তি॰ ক্লন্বা প্ৰপূর্বে । এম সর্ব শরীরস্থা॰ নাডী॰ হন্যাৎ প্রযো-গরাট্।। আর্থধ নিশা কালা চূর্ণাচ্যা ক্ষৌদ্র সংযুতা। সূত্রব-ৰ্ত্তি ৰ্ৰণে যোজ্যা শোধনী গতি-नामिनी ॥ काला मिक्किश ॥ জ।-তার্ক সম্পাক করঞ্জ দন্তী সিদ্ধৃত্থ भौवर्षन यादभृरेकः । वर्लिः **রুতা হন্ত্যচিরেণ** নাডী॰ স্বুক্

ক্ষীর পিষ্টা সহ চিত্রকেণ ৷৷ না-ড্যাঃ শস্ত্রেণ বদন বৃহৎ রুত্বা প্রবেশযেৎ ৷ ঙ্গশলো বস্তিবিধি-না তৈল॰ জাত্যাদি সাধিত ॥ এব মন্যক্ত ষত্তৈল গৃত্যা স্বরসং তথা। যতৈলে যদান পক স্বর-স॰ বা তথৈব চ। ইতি বা পাঠঃ। নাড্যা অভ্যন্তরে বৈদ্যো লঘু-হস্তঃ প্রবেশযেৎ।। কপূরিক র-टेम टेखनः मिक्कार्थक छवे छिय-ক্।পচেৎ দিন্দুর কল্কেন নাডী-मूर्छेबनाथर॰ ॥ ७ धुन् विकना ব্যোবেঃ সমাণ্টেশ রাজ্য যোজি-ত°। অক্ষ প্রমাণাণ স্তটিকণি খা- तिष्ठी ठायुना नतः ॥ नाषी पृष्ठ-ব্রণ শূল মুদাবর্ত ভগন্দর । গু-অঞ্জনজান্ হন্যাৎ পক্ষিরাট্ পদগানিব।। मशाङा शशुनुः॥ इं नाषीवनाधिकातः ॥ 🕸 ॥ ভগলরস্য নিদান চিকিৎসা চ ভগন্দরশব্দে দ্রম্ভব্যা 🛭 উপদণ্-শস্য निमानाम्य प्रमण्यम्य ज-खेवा॰ ॥ **# ॥ जर**शाशम॰ ममा চিকিৎসা ৷ উপদংশেষু সর্বেষু লিগ্ধ স্বিন্নস্য দেহিনঃ। মেঢ়ু মধ্যে শিরাণ বিধ্যেৎ পাত্রযেদ্বা জলৌ-কসঃ ।। সদ্যো নিহ্ন ত দোষস্য

ত্ৰণহা

ৰুক্ শোথাবুপশাস্যতঃ। পাকো নিবার্য্যে যত্নেন শিশ্বক্ষয়করঃ স যৎ ॥ বটপ্ররোহার্জুন জন্ম লোধু পথ্যা হরিদ্রা রচিতঃ প্র-লেগঃ। ব্যথা॰ তথা শোখ মপা-করোতি সর্বোপদংশেষু ততে৷ হিতোষণ।। উপদংশেষু পঞ্চেষ ত্রণ প্রকালন হিতে। ত্রিফলা-যাঃ ক্ষাযেণ ভূঙ্গরাজ রসেন বা ।। नीत्नाष्थनः मूक्रमूमः भन्नः সৌগন্ধিক॰ তথা। এষ চূর্ণণ ধূল-নাৰ্থ॰ প্ৰলেপ শ্চাত্ৰ শস্যতে।। বন্ধুক দল চুর্ণেন রজসা দাড়িম-ष्ठः। ७७ना उष्टुः वर्षात्वरः পূগফলেন বা ॥ দহেৎ কটাছে ত্রিফলা তন্মখী মধুসংযুতা। প্র-লেপেনোপদ শাস্য ত্রণঃ সদ্যঃ প্ররোহ্যেৎ ॥ পটোল নিম্ব ত্রি-ফলা কিরাত ক্বাথণ পিবেদা খ-দিরাসনাভ্যা°। সম্ভগ্নল° বা ত্ৰিফলাযুত বা সৰ্বোপদংশোপ-হরঃ প্রযোগঃ ॥ ভূনিম্ব নিম্ব ত্রি- ॥ क्ला भरहान क्रबंध धावी थिन রাসনানা । ক্যায়ককৈঃ শৃত মাশু চাজ্যু সৰ্বোপদংশোপহ-तः श्रामिकः ॥ जूनिशामिष्ठः ॥ ঘৃতানি যানি প্রোক্তানি সঞ্জে

नाजीवत्। बत्। छेन्ननं तम श्र-যোজ্যানি সেকাভ্যঞ্জন ভোজ-নে ৷৷ কার সূত্রেণ সংছিদ্য লি-ঙ্গবর্ত্তি মশেষতঃ। দহেচ্চ তা-ন্তত স্তাভ্যাণ চিকিৎসাণ বণব-চ্চরেৎ।। ইত্যুপদ শাধিকারঃ ॥ 🗱 ॥ भृकतायाधिकातः भृक-দোষশব্দে দ্রষ্ট্যব্যঃ ৷ ইতি ভা-বপ্রকাশঃ ॥ 🕸 ॥ অথ ত্রণনা-শকতৈলণ। উভূম্বরণ বট প্রকণ **जयुष्य गथार्ज् नः ।** शिश्रनक्ष কদম্বঞ্চ পলাশ লোধু তিন্দুকণ ।। মধুক মামু সর্জঞ্চ বদর পদ্ম-কেশর । শিরীষবীজ মেতৎ ক্বাথেন সাধিত ৷৷ তৈ-ল॰ হস্তি ত্রণাল্লেপাচ্চিরকাল-ভবানপি ৷৷ ইতি গাৰুডে ১৯৮ व्यथायः ॥

ব্রণক্রৎ পুণ ভল্লাতকঃ। ইতি
রন্ননালা।। ক্ষতকারকে ত্রি-।।
ব্রণকেতৃমী স্ত্রী দুখ্ধকেণীক্ষুপঃ।
ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।।
ব্রণদিট্ পুণ ত্রান্ধান্মফিকা। ইতি
শব্দচন্দ্রিকা।। ব্রণদেষকে ত্রি।।
ব্রণহঃ পুণ এরগুবৃক্ষঃ। ইতি
শব্দচন্দ্রিকা।। ব্রণঘাতকে ত্রি।।
ব্রণহা স্ত্রী গুড়চী। ইতি শব্দ-

ठंकिका ॥ ত্রণশ্রৎ পু॰ কলিকারীবৃক্ষঃ ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ ॥ ব্রণারিঃ পু॰ বোল ।। অগস্ত্য-বৃক্ষঃ। ইতি রাজনির্ঘণ্টঃ।। ব্রত॰ পু॰ ফ্লী ভক্ষণ । ইত্যুণা-• দিকোষঃ ॥ পুণ্যজনকোপবা-मानि। তৎপর্য্যায়ঃ। নিষ্মঃ ২ পুণাক । ইতামরঃ ॥ নি-ষামঃ ৪ সংযমঃ ৫ । ইতি শ-ব্দরত্নাবলী।। অথ ব্রতবিধিঃ। তদারম্ভ প্রতিষ্ঠযো বর্জ্যকাল-মাহ জ্যোতিষে। গুরো ভূ গো-तुखवाला वार्कतक मि॰ इरग छ-द्वो इंछि। वृक्षा वात्ना पिन-ত্রষ মিতান্ত । মঠ প্রতিষ্ঠাতত্ত্বা-मावनूमरक्षयः ॥ क्षा वृधास्त्री-ব্রতে বিশেষো রাজমার্তণ্ডো-ক্তো যথা। দ্বিজেন্দ্রসূত সংযু-ক্তা পূৰ্ণা যাচ সিতাষ্টমী। ত-माा॰ नियमकर्खाता न मूाः খ-ণ্ডিত সম্পদঃ ॥ পতঙ্গে মকরে ষাতে দেবে জাগ্রতি মাধবে। বুধাষ্টমী প্ৰন্দবীত বৰ্জিয়ত্বা তু চৈত্ৰকী ।। প্ৰসুপ্তে চ জগ-মাথে সন্মাকালে মধে তথা। বুণ ঊনীং ন স্বী ত ক্লতা হস্তি

পুরাক্তত ॥ 🗱 ॥ অথ ব্রতানুষ্ঠা-ন॰। তত্র দেবলঃ। অভুক্তৃা প্রা-তরাহার॰ স্নাত্বা চৈব সমাহিতঃ। সূর্য্যাদি দেবতাভ্যশ্চ নিবেদ্য ত্রত মাচরেৎ ॥ ত্রন্ধচর্য্যণ তথা শৌচ° সত্য মামিষ বৰ্জ্জন°। ব্ৰ-তেম্বেতানি চত্বারি বরিষ্ঠানীতি নিশ্চযঃ ৷৷ অত্র প্রাত রিত্যস্যা-ভূক্ত্বেতাত্র নাম্বয়ঃ। কিন্তু ব্রত মিত্যনৈনান্বযো ২ভ্যহিতত্বাৎ। প্রাতঃ সঙ্গন্নযেদিদ্বানুপ্রাস ব্র-তাদিকণ। নাপরাঙ্কে ন মধ্যাঙ্কে পিত্ৰকালৌ হি তৌ স্মৃতৌ ৷৷ ইতি বরাহপুরাণৈকবাক্যদ্বাচ্চ 🕻 তত-শ্চাভুক্তা প্রাতরাহার মিতি মু-নিভি দ্বিশন প্রোক্ত বিপ্রাণা মত্যবাসিনা॰ নিত্য॰। অহনি চ তথা তমস্বিন্যা॰ সার্দ্ধপ্রহর যামা-ন্তঃ।। ইতি ছন্দোগপরিশিস্টাদে-কাহার পূর্বদিনে ক্রত্বা পরদিনে সাত্বাচন্য সূৰ্য্যাদি দেবেভ্যো নি-विमा। ७ मूर्याः मात्म। यम हे-ত্যাদি মন্ত্ৰেণ সান্নিধ্যণ প্ৰাৰ্থ্য ব্ৰত माठदार । ७७३ मङ्ग्रासर । य-ष। সূर्यापि प्रत्वरञ्जा नित्वमा পূজনীয জব্যাদি দম্বা ত্রত মাচ-রেৎ বত স্ব্যাৎ ৷ তদিধানক

শান্তিপর্বণি । গৃহীদৌডুম্বরণ পা-ত बारिशृर्व मून झूथः। छेशवाम ख गृङ्गीयाथ यहा वार्ट्याव धातस्यथ 11 क्ष 11 कर्या (में) मृर्या भूका भार ব্রহ্মপুরাণণ। যাবন্ন দীয়তে চার্য্যণ ভাক্ষরায় মহাত্মনে । তাব্য় গু-জযেদ্বিফু॰ শঙ্কর॰ বা নহেশ্বরী॰।। নবগ্রহ পূজা মাহ মৎস্যপুরাণ । " নবগ্রহ্মখণ রুত্বা ততঃ কর্মা সমা-রভেৎ। অন্যথা ফলদ॰ পু॰मा॰ ন কাম্য জাষতে ক্ষতি থা আ-षिठ्यामि शृक्ष। साह श्रव्यश्वतानः । জানিত্যণ গণনাথঞ্চ দেবীণ রুত্রণ বধাঞ্জন । নারাঘণ বিশুদ্ধাখ্য অন্তেচ সলদেবতা ।। যত্ত্ব দে-বতালো যদা মোহাৎ গণেশঞ্চ ন পূজ্বেৎ। তদ। পূজাকল হ-ন্তি বিদরাজে। গণাধিপঃ॥ ইত্য-নেন গণেশপূজনস্যাদিত্ব মুক্ত॰ তৎ সূর্য্যপ্জেতরপর । সলদে-বতেত্যত্র ললাদ্যুপলক্ষণ । ব্রত যজ্ঞ বিবাহেষু শ্রান্ধে হোমে ২ৰ্চনে জপে। আরব্ধে সূতকণন माप्तनातस्त ज् मृठकः ॥ **उ**ज বিশেষযতি মৎস্যপুরাণ । গর্ভি-ণী সূতিকা নক্ত॰ সমারী চ রজ-স্বল্য। যদাশুদ্ধা তদান্যেন কা-

র্যেৎ ক্রিয়তে সদা ৷৷ উপবাসা-শক্তো তু নক্তংভোজনং স্ববী ত । উপবাদেশক্তানা॰নক্ত॰ ভো-জন মিষ্যতে। ইতি বচনান্তরাৎ অগুদ্ধা চেৎ পূজাণ কার্যেৎ 1 कारिक एका श्रवां मानिक भाग ख-দ্বাযা অশুদ্বাযা বা স্বয়ণ ক্রিয়তে! অত্যন্তাসামর্থ্যে পুল্রাদি প্রতি-নিধিদারা উপবাসঃ কার্য্যঃ। ত-দভাবে ২নুকল্পঃ। গরুডপুরাণ । ভার্য্যা ভত্ত্রত সর্য্যাৎ জাযা-याञ्च পতि उथा। अमामर्था ६ দযো স্তাভ্যাণ বতভঙ্গো ন জা-যতে ৷৷ পুত্ৰ বা বিনযোপেত ভগিনী ভাতর তথা। এষা ম-ভাব এবান্য ব্রাহ্মণ বিনিষো-জয়েৎ।। 🕸 ।। আরন্ধ ব্রত্স্যা-সমাপ্তৌ মরণেপি তৎফল প্রা-श्चि माराभिताः। या यमर्थ॰ চরেদ্ধর্মণ ন সমাপ্য মৃতো ভ-বেৎ। म তৎ পুণাফল প্রেত্য প্রাপুযামনু রববীৎ ॥ প্রেভা পরলোকে। শাষ্পুরাণ । লো-ভামোহাৎ প্রমাদাদ্বা ব্রতভঙ্কো যদা ভবেৎ । উপবাসত্ত্রয়ণ জ-ৰ্য্যাৎ স্বৰ্যাদা কেশমুণ্ডন ॥ মোহো ভূমঃ। প্রমাদো খনবধা-

নতা । বাশকঃ সমুচ্চযে তেন মু-ওনঞ্চ কার্য্যণ মুওনাকরণে দ্বি-গুণ প্রায়শ্চিত্ত । উপবাস ত্রযা-শক্তো চতুর্বি॰শ তিপণা দেযাঃ । शिषाभूतानः। यथनः टेनव नाती-ণা নানু बজ্যা জপাদিক । ন গোন্তে শ্বন তাসা ন চ দ্যা-**লাবাজিন ।। স্থান্ কেশান্স**-मुक्छ ছেদযেদঙ্গু लिष्वयः। এব भित कू नाती भार मुख मुखन मा-দিশেৎ ॥ ইতি গোবধ প্রকরণে বিবেচিত ৷ প্রাযশ্চিত্ত মিদ ফ্ল-ত্বা পুন রেব ত্রতী ভবেৎ। পূর্বণ গৃহীয়া সঙ্গল প্রমাদায়াচরেদ্য-দি। জীবন্ ভবতি চণ্ডালো মৃতঃ শ্বা চাভিজাযতে ॥ ইতি প্রায-শ্চিত্তবিবেক ধৃত বচন ৷৷ **দে**-বলঃ। সর্বভূতভ্য° ব্যাধিঃ প্র-মাদো গুরুশাসন । অব্রতমানি কথ্যন্তে সক্লেতানি শাস্ত্রতঃ।। ভর্তু রনুজ্ঞয়া স্ত্রীণাণ ব্রতকরণে ন দোষঃ। কাম ভর্ত্তু রন্ত্ত্য। ব্ৰতোপবাস নিষমেজ্যাদীনা স-ভ্যাসঃ স্ত্রীধর্ম ইতি সম্বৎসর প্র-मीशवृञ गद्य वहनाए ॥ 🗱 ॥ অত্র কথা শ্রবণ মাহ দেবীপুরা- ॥ ণ । তল্ক্যান তজ্জপঃ স্নান তৎ -

कथा अवगामिक । उपवाम इ-তো হেতে গুণাঃ প্রোক্তা মনীধি-ভিঃ ॥ 🟶 ॥ অথ ব্ৰতপ্ৰতিষ্ঠা বি-ধিঃ। শ্রীভগবানুবাচ। গোপথা-রাম সেভূনা॰ মঠ সংক্রম বেশ্ম-নাণ। নিষ্ম বত রুচ্ছাণাণ প্রতি-ষ্ঠা॰ শৃণু সত্তম।। ত্রান্ধ্যেণ বিধিনা বহ্নি॰ সমাধাষ বিচক্ষণঃ 1 শিলা॰ পূৰ্ণঘট কাণ্স্য সম্ভবে স্থাপযে-षूधः।। बक्षन् मर्बः ममामाना अ-अरयम्यवमयः हरूः। कौरत्र क-পিলাযাস্ত তদিফো রিতি সাধ-कः ॥ श्रनत्वनाजियायाय नदी। সংঘট্যেত্ততঃ । সাধ্যিত্বাবতা-ৰ্য্যাথ তদ্বিকো রিতি হোমযেৎ।। ব্যাহ্নত্যা চৈব গায়ত্ত্ব্যা তদিপ্রা-সেতি হোমবেৎ। বিশ্বত শ্চক্ষু রি-ত্যুক্তা বেদাদ্যৈ হোমযেত্তথা।। खम् जू द्रश्राय सार्।। अम् मूर्याय স্বাহা। ওম্ প্রজাপত্ত্যে স্বাহা। ওম্ অন্তরীকাষ স্বাহা । ওম্ দ্যৌঃ স্বাহা। ওষ্ ত্রন্তর স্বাহা। ওম্ পৃথিব্যৈ স্বাহা। ওম্ মহা-রাজায স্বাহা। ওম্ সোমণ রাজা-ন মিতি জুহুষাৎ। ওম্ লোকপা-লেভ্যঃ স্বাহা। স্ব স্ব মন্ত্রৈ জুহ-যাল্হেভ্যশ্চ। এবং হন্তা হরে।

र्ভागः प्रमाद प्रभप्तिमाः विनः। ততঃ পলাশ সমিধা হনেদফো-ত্তর শত ।। আজ্যন্ত জুহ্যাৎ পশ্চাদেভি মঁল্রে র্দ্বিজোতমঃ। ততঃ পুরুষসূক্তৈশ্চ মন্ত্রৈ রাজ্য-॥ ম্ব হোনযেৎ।। ইরাবতীতি জু: श्याध जिलान् मृज्यतिश्रुजान्। रुषा ह बन्न वृक्षीण रमवाना मन्-यायिन ।। धराना मारूकी र्या लाकिगान। मर्था भूनः। भई-তানা নদীনাঞ্চ সমুজাণা ত-থৈব চ॥ হুত্বা ব্যাহৃতিভি দদ্যাৎ শ্রুচা পূর্ণাহৃতিত্রয়ণ। বৌষডন্তে-ন মন্ত্রেণ বৈক্ষবেন সুরোত্তম।। ্ণগ্ৰাঞ্চ সংপ্ৰাশ্য দদ্যাদাচা-- वा निक्रिण । তিলপাত্র হেমযু-🧓 নবস্ত্র॰ গা মলঙ্কৃতা॰।। প্রী-যতা ভগবান বিষ্ রিত্যুৎসূ-জেদ্রত নরঃ। 🗱। আরাম কার-रिष्माञ्ज नन्ता म वित्रः वरमः। মঠপ্রদানাৎ স্বর্লোক প্রাপ্নোতি পুরুষঃ সদা।। সেতু প্রদানাদি স্ত্র-•স্য লোক মাপ্নোতি মানবঃ। প্র-शामानाषाक्रवश्च लाक गाँदशा-ত্যসংশ্যং ৷৷ সংক্রমাণার যঃ ক-র্দ্তা দুর্গতি তরতে নরঃ ৷ স্বর্গলো-কে চ নিবসেৎ ইফকাসেতৃহত্ত-

থা ৷৷ গোমাৰ্গস্য তথা কৰ্ত্তা গো-লোকে ক্রীডতে চির• ৷ নিষ্ম ব-তক্লমাতি বিক্তুলোক নরোভ্রমঃ ।। কৃচ্ছকুৎ স্বৰ্গ মাপ্পোতি সৰ্বপা-প বিবজ্জিতঃ। অনেন বিধিন। गर्डाः मःशृर्वः कल माध्यार ॥ ॥ देव॰ श्राष्ट्रिक्षा मामान्त्रा मर्बमा-ধারণানম। কর্ত্তব্যা দেশিকেন্দ্রৈ-স্ত প্ৰতিষ্ঠা ষত্ৰ বিদ্যতে ॥ ইতি সংক্ষেপতঃ প্রোক্তঃ সমুদায় বিধি ন্তব। সর্বেষা মেব বর্ণানা পর্বকা-म कनथानः ॥ मर्दिष्टक्षु कर्छ-ব্যা প্রতিষ্ঠা বিধিনা বুধৈঃ। ফলা-থিভি স্তুপ্রতিষ্ঠ যন্মানিক্ষল মু-ठाटा ॥ देखि इयमीर्य ममूमाय প্রতিষ্ঠা পটল: ॥ 🛊 ॥ বান্দোৰ বৈদিকেন স্বগৃহ্খোক্তবিধিনেতি यायः । भिलिं छेमृथलाभन-कन । का ना जिल्ला विश्वनियनार्थ । কাংস্যেন অগ্নিপ্ৰণ্যন মাহ গৃহা-সংগ্ৰহে। শুভু পাত্ৰন্ত কাংস্য স্যাত্তেনাগ্নি প্রণষেৰুধঃ।। তস্যা-ভাবে সরাবেণ নবেনাভিমুখঞ্চ ত । সৰ্বতঃ পাণি পাদান্তঃ সর্ব-তোকি শিরো মুখঃ। বিশ্বৰূপো মহানগ্নিঃ প্ৰণীতঃ সৰ্কৰ্মসূ॥ এবঞ্চাগ্নিপ্রণয়নানন্তর সর্বত ই-

ত্যস্য পাঠো যুক্তঃ। প্রণীত ইতি মন্ত্রলিকাৎ। অন্যথা স্থাপনান-ন্তর॰এতদ্বিধান॰ব্যর্থ॰ স্যাৎ।।ৠ। অত্ত চ পাকাঙ্গদ্বাৎ সাহস না-মান মগ্নি মাহ গৃহ্যাসংগ্ৰহঃ। প্ৰা-ষশ্চিত্তে বিধু শৈচব পাকযজ্ঞে তু माहमः। পূर्वाङ्जाः मृत्जा नाम শান্তিকে বরদ স্তথা।। আহ্য চৈৰ হোতব্য॰ যত্ৰ যে। বিহিতে। ২নলঃ। প্রাযশ্চিত্তে হোম কর্ম देव खना ममाधानार्थः आयिकि-ত্তাত্মক মহাব্যাহৃতি হোমাদৌ। তথা চ ছন্দোগপরিশিষ্ট । যত্র ব্যাহৃতিভি হোঁমঃ প্রাযশ্চিত্তাত্ম-কোভবেৎ ৷ চতসু স্তত্র বিজ্ঞেয়াঃ ন্ত্ৰীপাণিগ্ৰহণে যথা ৷৷ অপি বা-জ্ঞাত মিত্যেষা প্রাজাপত্যাপি-বাহুতিঃ। হোতব্যা ক্রি বিকল্পোষণ প্রাযশ্চিত্তবিধিঃ স্মৃতঃ ৷৷ অত্র ত্ৰি ৰ্বিকল্প ইত্যভিধানাৎ সামগা-নাণ ভবদেব ভটোক্ত শাট্যায়ন-হোমো নিষ্পামাণিকঃ। অত্য মুকাগ্নে ইহাগচ্ছাগচ্ছ ইত্যুক্তা-র্য্য যবাভাবে বীহাদিভি রপি হোমঃ ৷ হবিষ্যেষু যবা মুখ্যা স্ত-'দনু ত্রীহযঃ স্মৃতাঃ। মাষ কোজব গৌরাদীন্ সর্বাভাবে বিবৃর্জ্যেৎ

।। যথোক্ত বস্তুসম্পত্তী গ্রাহণ তদনুকরি যৎ। যবানা যিব গো-ধূমা ত্রীহীণা মিব শালযঃ।। ইতি ছন্দোগপরিশিষ্টাৎ 11 তত্র গো-ভিলেন অথ হবি নিৰ্ৰপতি ্ত্ৰী-.হীন্ যবান্বা কাণ্স্যে চরুস্থা-ला। वा अमूरेमा मा क्रुके निर्व-পামীতি দেবতানামোদ্দেশঃ। সক্লমজুষা দ্বি স্তব্দী মিত্যনেন নিৰ্বাপ ক্ৰমাভিধানাৎ সামগে-ন তদাত্র॰ কর্ত্তব্য॰। অত্র চ বি-ষ্ণবে স্ব। জৃষ্ট॰ নিৰ্বপামীত্যনে-ন যজুষা চরু ইত্যভিধানাৎ হ্বনীয় নিৰ্বাপণাদি চরু ।নিষ্প-ত্তিঃ কর্ত্তব্যা। তত্র ছন্দোগং **শिखे॰। দেবতাস॰খ্যযাগৃহ্য নি**-ৰ্বাপাণ্চ পৃথক্ পৃথক্। তুকীণ দ্বি রেব গৃহীযাদ্বোম শ্চাপি পৃ-থক্ পৃথক্ ॥ অত্র দেবত। সংখ্য-যা পৃথক্ পৃথক্ নিৰ্বাপঃ। অনু-নিৰ্বাপ স্তম্ভ্ৰেণৈব। হোমোপি পৃ-থক্ পৃথগেবেতি । আলস্যাদি পুরুষদোষেণ গৃহীত তণ্ডুলেনা• পি মন্ত্রেণ নির্বাপাদিকণ সমাচর-স্তি যাজ্ঞিকাঃ॥ ঘাতে ন্যুনে ত-থাচ্ছিকে সামাজ্যে মান্ত্ৰিকৈ তথা । যজে মন্ত্রাঃ প্রযোক্তব্যা মন্ত্রা

বজ্ঞার্থ সাধকাঃ।। ইত্যুক্তঃ।।। মান্ত্রিকে মন্ত্র সাধ্যে অব্যাতাদৌ ন্যুনে তৎকালে মন্ত্রপাঠাভাবে মন্ত্রাঃ প্রযোক্তব্যাঃ। কপিলাযা অভাবে অন্যধেনে। রপি ঘৃতেন সপ্রণব তদ্বিষণে রিত্যনেনাভি-याया नर्वा। निक्षनावटंडन म॰-गिअटगर । मनी ह आरमण अमा-ণ। দ্বাঙ্গুল বিস্তার। গ্রাহ্ণ। ইশ্ব-জাতীয় নিগার্জ প্রমাণ মেক্ষণ ভবেৎ।বৃত্ত॰ কাৰ্ক্সঞ্পুত্ৰ মব-मानकियाक्रमः ॥ अटेरव मरी य স্তত্র বিশেষ স্তমহ° ক্রবে। দবী দ্যঙ্গুল পৃথুগ্রা তুরীযোনঞ্চ নেক্ষ-ণ ।। ইতি ছন্দোগপরিশিফাৎ। ইয়াৰ্দ্ধ প্ৰমাণ প্ৰাদেশমাত্ৰণ। প্রাদেশদ্বয় মিশ্বাস্য প্রমাণ পরি-কীর্ত্তিত । ইতি ছন্দোগপরিশি-ষ্টোক্তেঃ। অথেত্যনেন স্বগৃহ্খে-ক্ত শেষকর্ম্ম সমাপনানন্তর প্র-ক্লতহোমঃ। অত্র বহুদেবতাক চ-ৰুহোমাদুপঘাত হোমঃ। চরে **जू वहरेमवर्जा रहायः मामि**श-যাতবং। ইতি ছন্দোগপরিশিষ্ট ধৃত বচনা ।। 🗱 ।। উপঘাত ল-কণ মাহ গৃহাস গ্রহঃ। পাণিনা (यक्ट्वनाथ मुद्दिव जू यक्विः

। হৃষতে চানুপস্তীর্য্য উপদাতঃ স উচ্যতে ॥ যদ্যুপঘাত॰ জহুযা-চ্চরাবাজ্য॰ সমাবপেৎ। মেক্ষ-ণেন তু হোতব্যং নাজ্যভাগে। ন विधित्व ॥ जनूशखीर्या ३७।-নেন সুচি যচ্চতুরাবর্ত্ত॰ পঞ্চাব-র্ত্ত বা ঘৃতোপস্তরণাদিকণ তদত্র নাস্তি তেন মেক্ষণাদিনা সক্লৎ গৃহীত্বা হোতবা॰ ॥ 🗱 ॥ প্রকৃত-হোমাৎ প্রাক্ বহ্নি পূজন মাহ गार्क एवर भूतान । भूक रमक ठ-তো বঙ্গিং দদ্যাচ্চাপ্যাহতীঃ ক্র-মাৎ। তত ইতি বক্লে নামকরণ ধ্যানানন্তর । হোমানুষ্ঠানে স্মৃ-তিঃ। মন্ত্রেণোষ্কার পূর্বেন স্বাহা-ন্তেন বিচক্ষণঃ । স্বাহাবসানে **जरुराक्यायन् देव मञ्जदम्वकाः ॥** তত স্তদ্বিষ্ণো রিতি মন্ত্রেণ চরুণা হোমযেৎ। এবং ব্যাহ্নত্যাপ্রত্যে-ক॰ ভূ রিত্যাদিনা। গাযত্র্যা সা-বিত্র্যা। তদ্বিপ্রাসেতি তদ্বিপ্রা-সো রিপণ্যবো জাগ্বাণ্স ইত্যা-দিন। । বিশ্বত ইতি বিশ্বত শ্চক্ষু-রুত বিশ্বতো মুখ ইত্যাদিনা। বে-मारेमाः अभिभीता रेगामिन।। ইষেত্বোর্জোত্ব। ইত্যাদিন।। অগ্ন আযাহি ইত্যাদিনা । শন্নোদে- বী রিত্যাদিনা চতুর্ভিঃ। ভূরগ্নযে " ইত্যাদ্যফডিঃ। ততঃ সোমণ রা-জান মিত্যাদিনা ৷ ততো লোক-পালেভ্য ইত্যাদিনা স্বস্থমন্ত্রৈ স্ত-ত্তদেশক্ত দশদিক্পালমন্ত্রঃ। ভত্রসামগানা ইন্দ্রস্য ত্রাতার মি-ত্যাদিনা। অগ্নেশ্চ অগ্নি॰ দূত॰ বৃ ৰীমহে ইত্যাদিন। যমস্য নাকে সুপর্ণ মিত্যাদিন। । নিখাতে র্বে-খাহি নিশ্ব তীনা ইত্যাদিন। । বরুণস্য ঘৃত্বতী ভুবনানা মিত্যা-দিনা। বাষোঃ বাত আবাতু ভে-যজ° ইত্যাদিনা। সোমস্য সো ম॰ রাজান মিত্যাদিনা। ঈশান-স্য অভিস্বা শূরণো নুম ইত্যা-मिना। बक्तरण बक्तरङखानः थ-थम मिञामिन।। जनसमा वर्षः ণী ধৃত মিত্যাদিনা। তথা চ গো-ভিনীয় কর্মপ্রদীপে। ত্রাতার॥ মিন্দ্র মবিতার মিন্দ্রম্য পরিকী-র্ত্তিতঃ। অগ্নি॰ দূত॰ বৃণীমহে বহ্নে ৰ্মন্ত্ৰো যমস্য বৈ ॥ নাকে সুপর্ণ মুপষৎ বেখাহি নিঋ্ত স্তথা। যৃত্বভীতি বৰুণস্য বাত আবাতু C र र प्रकार शा वादय। मंखः ममुक्ति सेः সোম॰ রাজান মিত্যুচা ॥ সোম-স্য মন্ত্ৰঃ কথিত স্তৃভিন্বেতীশ উ-

চ্যতে ॥ ঈশে ঈশানস্য । বন্ধয-জ্ঞান প্রথম বন্ধণঃ পাঁঃ ৰ্ত্তিতঃ । চৰ্ষণী ধৃত মিতি চ সৰ্প-স্যা সমূদাহৃতঃ।। গ্রহেভ্যঃ নব-গ্ৰহেভ্যঃ । স্বস্বমন্ত্ৰঃ সৰ্ববেদ माधात्रते । मृर्यामग्रहत्कत्-ত্যাদিনা। সোমস্যাপ্যাযেত্যা-দিনা। মঙ্গলস্যাগ্নি মূ দ্ধা ইত্যা-দিন।। বুধস্যাগ্নে বিবস্থদিত্যাদি-না। বৃহস্পতে বৃ হস্পতেঃ পরি-দীযেত্যাদিন।। শুক্রস্য শুক্রন্তে श्नाम्यङ्ख रेजापिना । শरेन-শ্চরস্য শক্ষোদেবী রিত্যাদিনা। রাহোঃ ক্যানশ্চিত্রেত্যাদিনা ৷ কেতোঃ কেতু॰ ক্লণুলিত্যাদিনা। তথা চ মৎস্যপুরাণণ ৷ আরুষ্ণে-নেতি সূৰ্য্যায় হোনঃ কাৰ্য্যো বি-জানতা। আপ্যায়স্ত্রেতি সোমা-য মন্ত্রেণ জুহুষাৎ পুনঃ ॥ অগ্নি মূৰ্দ্ধা দিৰে। মন্ত্ৰ মিতি ভৌমায কীৰ্ত্তযেৎ। অগ্নে বিবয়দুষ্স ইতি দোমসুতার চা। বৃহস্পতে পরি-দীয়া রখেনেতি গুরো র্মতঃ। শু-ক্রতেখন্যদিতিচ শুক্রস্যাপি নি-গদ্যতে ॥ শনৈশ্চরাবেতি পুনঃ শক্ষোদেৰীতি হোমযেৎ। ক্ষান-শ্চিত্র আভূব দূতী রাহে৷ রুদাহা-

তঃ ।। কেতু॰ রুণুনিতি স্বর্যাৎ কেতৃনা মুপশান্তযে । এব॰ চরু-হোমণ সমাপ্য চরুশেষেণ প্রা-চ্যাদিদিশ্তাঃ পাষ্সবলি॰ দদ্যাৎ 1 তদ্বথা । এষপাষসবলিঃ ওম্ क्षांदेछा मित्य नमः रेजामिन। १ দক্ষিণায়ৈ দিশে স্বাহা ইতি শ্রু-তি দর্শনাৎ। হরিহরপদ্ধতি ফ্র-ত্যপ্ৰদীপাভ্যা॰ স্বাহান্তেন ব-निमान मूकः। বস্তুতস্ত বनि প্রকরণ এব প্রাচ্যদ্ধাবাচীভ্যো ২হরহ র্নিত্য° প্রযোগ ইতি গো-जिनमृत्व खीनिक निर्द्मगा९ দিশা॰ দেবতাত্ব॰ বলৌ প্রতীষতে ।। অত্ৰ দ্ববাচীতি পাঠাৎ শ্ৰুত্যক্ত 🏽 হোনীষে দক্ষিণাবৈ ইত্যনাদৃত্য ওম্ অব্যাচ্যে দিশে নম ইতি বলৌ প্রযুজ্যতে।এভি র্ম ক্রৈ স্তদ্বিকোঃ পর্মণ পদ॰ ইত্যাদি যাবন্মফ্রিঃ। আজ্যন্তিতিতু শব্দেন সমিদ্ধো-মে তেষা॰ ব্যাবর্ত্তনাৎ মন্ত্রাকা-জ্জাযাণ প্রাথমিকত্বেন তদ্বিকো রিত্যস্য পরিগ্রহঃ। তত স্তদ্বিক্ষো রিতি মন্ত্রেণ স্বাহান্তেন ঘৃতাক্ত পলাশ সমিদ্ভি রফৌত্তরশত জু-হুষাৎ।। পূৰ্বোক্ত মন্ত্ৰৈঃ পূৰ্বোক্ত দেবতাভ্যঃ সুবেণাজ্যাহতী জু হ-

যাৎ। পুরুষসূক্ত স্তত্তদেদোক্তঃ। তত্র সামগানা । ওম্ ইদ বিষ্ণু রিতি। প্রেক্ষকস্য বিষ্ণে। রিতি। প্রাকাব্য মুষলেব ক্রবাণ ইতি ৷ মহসূশীর্ষেতি। ত্রিপাদূর্দ্ধৃ ইতি। পুরুষ এবেদমিতি ৷ এতাবানস্য ঐতি। ততো বিরাডিতি। ক্যান ইত্যাদি পুরুষসূক্ত । তথা চ সা-মিধেনী শ্রুতিঃ i ইদ° বিষ্ণুঃ প্রে-ক্ষকস্য বিষ্ণোঃ প্রাকাব্য মুষলেব-ব্রুবানঃ ইতি বারাহ মন্ত্যু॰ পুরুষ ব্ৰতে চৈষা বৈশ্ববীনাম সহিতে-না॰ প্রযুঞ্জন্ বিষ্ণুঃ প্রীণাতি ইতি প্রাকাব্য মুষলেব ক্রবাণ ইতি বারাহ মন্ত্য মিত্যনেন একো ম-ন্ত্ৰঃ প্ৰকাশিতঃ। পুৰুষ ইত্যনেন পুরুষপদযুক্ত পঞ্চমন্ত্রাঃ । ব্রতে ইত্যনেন ক্যানশ্চিত্ৰ ইত্যেকো नबः। সামগো জুত্যা । राजू-র্বেদী তু তত্র প্রসিদ্ধাভিঃ সহসূ-শীর্যেত্যাদি ঋণ্ডিঃ ষোডশাহুতী জু হয়া । ইরাবতীতি তিলান্ ষৃতাক্তান্ সক্জুক্ষাৎ । এব॰ ব্ৰন্ধানুষাবিভ্যঃ স্বাহা বিষ্ণুনুষা-যিভ্যঃ স্বাহা **ঈশানানু**যাযিভ্যঃ স্বাহা।এবং পূৰ্বোক্ত নবগ্ৰহ্মক্ত্ৰেঃ পূर्दि। टेक र्मिक भान महिन्छ क्र्

ষাৎ ।। এবং পৰ্বতেভ্যঃ স্বাহা। নদীভ্যঃ স্বাহা নদেভ্যঃ স্বাহা সমুজেভ্যঃ স্বাহা ভূঃ স্বাহ।ভূবঃ স্বাহা ইতি জুহুয়াৎ। ততঃ পরি-ভাষা সিদ্ধ° স্বশাখোক্ত মহাব্যা- 🎚 হৃতি হোম° প্রাযশ্চিত হোমঞ্চ ক্লত্বা সূচা তদিকো রিতি মন্ত্রেণ বৌষডন্তেন পূৰ্ণাহুতি ত্ৰয় মুখায জুহুযাদিতি বিশেষোপাদানাৎ নাত্ৰ স্বশাখোক্ত পূৰ্ণহোমঃ ৷৷ ত-তঃ পঞ্চাব্যুণ চরুশেষণ প্রাশ্য যা-ত্বা বা হেমযুক্তণ সবস্ত্রণ তিলপা-ত্র॰ অলঙ্কৃতা॰ গাঞ্চ দক্ষিণা মাচা-ৰ্ব্যাষ দদ্যাৎ॥ আচাৰ্য্যপদঞ্চ। উ-দাহরতি বেদার্থান্ যজ্ঞ বিদ্যাঃ স্থৃতী রপি। শ্রুতি স্মৃতি সমাপন্ন भाषार्याः छः विमू वृक्षाः ॥ ३७ ছন্দোগপরিশিষ্টাৎ।। কর্ম্মোপ-দেফু রাচার্য্যন্ত্বেন আচার্য্যপদ॰ .. স্বয° হে।তৃপক্ষে ব্রন্ধপর° অন্য হোতৃ পক্ষে ত্রন্ধহোতৃ দ্বয় পরে । স্বয়ণ ব্রন্ধাহাত্ কর্মা করণপ্রকো পুস্তকধারক পর় ।। ত্রন্ধণে দ-ক্ষিণা দেয়া যত্র যা পরিকীর্ত্তিতা া কর্মান্তে ২নুচ্যমানাযাণ পূর্ণ-পাত্রাদিকা ভবেৎ ॥ বিদধ্যা-**ক্ষোত্র মন্যশ্চেদ্দক্ষিণার্দ্ধহরো ভ**-

বেৎ। স্বযঞ্চেদুভয়ণ স্ব্যাদন্য-স্মৈ প্রতিপাদযেৎ ॥ ইতি ছ-ন্দোগপরিশিষ্টেকবাক্যত্বাৎ এব॰ ব্রহ্মবিধিনা অগ্নিস্থাপনাদি প্রীযতাণ ভগবান্ বিষ্ণু রিত্যন্ত কর্ম্ম সংস্কৃতগোপথাদি দান নিয-য ব্ৰত কৃচ্ছাদি করণান্য**তরৰূপা** সমূদায প্রতিষ্ঠা কর্ত্তব্যা। সমুদা-যদ্য প্রকৃতগোপথাদেঃ প্রতিষ্ঠা সমুদায প্রতিষ্ঠা ৷৷ তথাচ কুপিল পঞ্চরাত্রং। প্রতিষ্ঠা শব্দ সংসি-দ্ধিঃ প্ৰতিপূৰ্বচ্চ তিণ্ঠতেঃ। ব-স্বর্থদ্বারিপাতানাও সংস্কারাদৌ প্রতেঃ স্থিতিঃ।। তথাচ গোপথা-দে ৰুক্ত কৰ্ম্ম সংস্কৃতস্য ফলজন কত্বণ। অপ্রতিষ্ঠন্ত নিশ্বল মিত্য-ক্তেঃ। এতদ্ৰুত কৰ্ম্মণা প্ৰীষভাণ ভগবান্ বিकृ त्रिठि ममाश्रूया ॥ 🕸 ॥ অথ ব্ৰতপ্ৰতিষ্ঠা প্ৰযোগঃ । তত্র ক্বত নিত্যক্রিয়ঃ কথান্ত॰ ব্ৰত॰ সমাপ্য তত্তদ্দেবতা প্ৰীতি-কামো যথাশক্তি দানাদি দদ্যাৎ ৷ ব্ৰতে দেবগৃহোৎসৰ্গে কূপাদী-না॰ প্ৰতিষ্ঠনে। দদ্যাৎ ষোডশ-দানানি দ্বিষড্দানানি চৈব বা॥ ইতি দানসাগরধৃত বচনাৎ.॥ अम् उ९ मित्रुकार्या, अम् अ-

দোত্যাদি অমুকগোত্রো ২মুক-দেবশৰ্মা তত্তদুত ফল প্ৰাপ্তিকা-মঃ ক্তৈত্ত অমুক্ত্ৰতপ্ৰতিষ্ঠা-মহ' করিষ্যে। স্ত্রী চেদ্রুতকারিণী তদা অমুকগোত্রামুকী দেবীত্যা-मृाशः रेठि मङ्गः त्रर्गा । ठ-তো ষ্ট সংস্থাপ্য পঞ্চেবান্" সংপূজ্য গোর্য্যাদি ষোডশমাতৃ-কাঃ সংপূজ্যাঃ পুরুষশ্চেত্তদ। না-নী শাদ্ধ পর্যাৎ। তত উত্তরা-ভিযুধণ ত্রান্ধণ মুপবেশ্য তৎস-भील, जामन मानीय आश्रूत्या যজনানঃ ওন্ সাধু ভবানাস্তাণ ইতি ক্তাঞ্চলি বঁদেৎ। ওম্ সাশ্ব-হমাদে ইতি প্রতিবচন । ওম্ অৰ্চ্চযিষ্যামে। ভবন্ত ইতি পুন-ৰুক্তে ওম্ অৰ্চযেতি প্ৰতিবচন° । ততো বস্ত্রালম্বার গন্ধপুষ্পাদি-ভি রভ্যর্ক্য দক্ষিণ জানু ধৃদ্বা ওম্ অদ্যেত্যাদি অসুকগোত্র সমুক-দেবশর্মাণ মর্ক্তিতং ক্রতৈতদমুক 🎚 ব্রভপ্রতিষ্ঠা কর্ম্মণি হোমাদি কর্ম্মণ করণায ভবস্ত মহ॰ বৃংগ। ওম্ বৃ-তোশ্মীতি প্রতিবচনণ। ওম্ ষথা-্বিহিত॰ বৃত কৰ্ম্ম সৰু। ওন যথা-জ্ঞান করবাণি ইতি প্রতিবচন । তভো दिनी॰ शक्ष भरता ना जुम्म

পূৰ্বে পঞ্ঘটান্ ঘট মেকণ বা সং-স্থাপ্য প্ৰথম লিখিত ক্ৰমেণ ভূত-শুদ্ধ্যাদি গণেশাদি পূজাণ বিধায তত্তদেবতা॰ ক্রমেণ পূজ্যেৎ। ততো হোতা স্বগৃহ্যেক্ত বিধিনা-গ্নি॰ সংস্থাপ্য বন্ধ স্থাপনানন্তরণ চরু শ্রপণ সর্য্যাৎ। অন্যৎ সর্বণ প্রতিষ্ঠাপদ্ধতৌ জ্বেষণ ॥ৠ॥ অথ ত্রতপ্রযোগঃ। স্বস্তিবাচন॰ কুত্বা সূর্য্যঃ সোম ইতি পঠিত্বা সঙ্গরু স্বৰ্যাৎ। অদ্যেত্যাদি অমুক কা-মে। ২মুকত্রত মহণ করিষ্যে। বতাবৃত্তী আবৃত্তি সংখ্যা মুল্লি-খেৎ অদ্যারভ্যেতি চ। উদস্ত্রখো ভূষা এতৎ স্ব্যাৎ। ওম্ যূসঃ ক্ষিত্যৈ নম ইতি স্বণ্ডিলং নার্জ-ষেৎ। ওন্স ইত্যভ্যুক্ষৰেৎ। বামহস্তেন স্বঙিল॰ গৃহীত্বা স্বশে-ন প্ৰণব পূৰ্বক॰ চতুৰ্থ্যন্ত ব্ৰত দে-বতানাম লিখেৎ। হস্তপ্রমাণ স্থালি চত্রসূ
দততখালনা-পূৰ্য্য মধ্যে বিভস্ত্যুদ্ধ কৰ্ণিকণ হ-রিজাচূর্ণেন তদ্বহি বিতন্তি প্র-মাণান্যন্যোন্যসক্তানি অফদ-লানি সিত তখুল চূর্ণেন পত্রমূলে কেশরাণি সমুস্ত চূর্ণেন পত্রসন্ধী বিল্পাদিপত্রচূর্ণেন পীঠগাতাণি

দ্বন্ধ পুলাকজেন ক্লন্ত্বা ঘটণ সংস্থা-প্য সামান্যাৰ্য্য°ক্ষত্বা তদুদকেনা-ত্মান পুজোপকরণঞ্চাভ্যুক্ষ্য গ-ণেশাদীন নবগ্রহাণ্টেশ্চব পূজ-ষেৎ। ততো ব্রতদেকতাঃ পূজ-যেৎ। ইতি ব্ৰত্ত্ত্ব ।। 🗱 🛚 অথ ত্রত লফণ । দীর্ঘকালানুপাল-নীয় সঙ্কল্পে। ত্রত মিতি নারায-ণোপাধ্যায়ান। স্বরসঃ। স্বক-ৰ্ত্তব্য বিষ্ধে। নিষ্তঃ শঙ্কদ্ধে। ব্ৰভ মিতি শ্রীদত্ত হরিনাথ বর্দ্ধমান প্র-ভূতবঃ ৷৷ সঙ্কল্পচ ভাবে মথৈতৎ কর্ত্তব্য মেব নিষেধে ন কর্ত্তব্য মি-তি জ্ঞানবিশেষঃ। অতএব সঙ্ক-ল্পঃ কর্মমানস মিত্যাভিধানিকাঃ ৷ বস্তুতস্তু পূর্বোক্ত বরাহপুরাণ বচনেনৈকাদশাপবাসসা ভ্রত-স্বাভিধানাৎ একভক্তেন নজে-ন তথৈবাষাচিতেন চ ৷ উপবা-দেন চৈকেন পাদক্বচ্ছু উদাহ্ন-তঃ ॥ ইতাদি যাজ্ঞবন্ধাদ্যুক্তে-যু একভক্ত নক্তাযাচিত ভোজ-নোপবাসাদিষু পাদক্বচ্ছাদিত্বা-. ভিধানাচ্চ ন সঙ্কল্পো ব্ৰত[্] । কি-ম্ভ সঙ্কল্প বিবয় তত্তৎ কৰ্ম্পৈব ব্ৰত নিতি। অতএব ব্রতানাণ সম্বন্ধ ্সভবত্ব নাহ মনুঃ। সম্বন্ধুলঃ

কামো বৈ যজ্ঞাঃ সঙ্কল্মস্তবাঃ। ত্ৰতা নিষম ধৰ্মাশ্চ সৰ্বে সঙ্কন জাঃ স্মৃতাঃ।। অনেন কর্মণা ইদ-মিষ্ট॰ ফল॰ সাধ্যতে ইত্যেব॰ বি-ষষা বুদ্ধিঃ **সঙ্কন্ম স্তদনন্তর মিষ্ট**-সাধনত্য। অবগতে তব্মিন ইচ্ছা জাযতে তত স্তদর্থণ প্রয়ত্নণ ত ইত্যেবং যজ্ঞাঃ সম্বল্ধসম্ভবাঃ । ত্রতা নিষ্মৰূপা ধর্ম। শ্চতুর্থা-ধ্যাবে বক্ষমাণাঃ। সর্বে ইত্যনে-ন অন্যেপি শাস্ত্রার্থাঃ সঙ্কল্লাদেব জাযতে ইতি সন্তুকভটঃ।। 🕸 🛭 ।। মঙ্কল মাহ বরাহপুরাণ । প্রাতঃ সহল্যেদ্বিদ্বানুপ্রাস ব্রতাদিকং ৷ নাপরাক্লে ন মধ্যাক্লে পিত্র্যকা-লৌ হি তৌ স্মৃতৌ।। সঙ্কল্পে ব্ৰত-স্যারম্ভ ইত্যুক্তণ রাঘবধৃতো বি-কুঃ। ত্রত যজ্ঞ বিবাহেষ্ প্রান্ধে হোনে ২ৰ্চনে জপে। আরক্ষে সূ তক ন স্যাদনারদ্বে তু সূতক।। আরভো বর্ণ যজ্ঞে সক্ষন্ধো ব্রত জाপযোঃ। नान्धी आक्वः विवा-হাদৌ শ্রাদ্ধে পাকপরিষ্ট্রিয়া।। নিসন্ত্রণম্ভ বা শ্রাচ্চে আরম্ভঃ স্যা-দিতি শ্রুতিঃ। পাক পরিষ্ক্রিযেতি সামে দৰ্শ আদ্ধ বিষয় । তাত্ৰৈব তস্যাগ্ন্যন্ধরণ বিধানেন ত্রদ্যি-

পাকস্যাসাধারণস্বাৎ ।।।।। সম্বন্ধ বিধানন্ত সয়ৎসরপ্রদীপে। প্রা-তঃ সন্ধ্যাণ ততঃ রুত্বা সঙ্কল্পণ বুধ আচরেৎ। শান্তিপর্বণি।গৃহীত্রৌ-ডুম্বর॰ পাত্র॰ বারিপূর্ণ নুদ্জুখঃ। উপবাসন্ত গৃহীয়াদ্বদা সঙ্গদ্ধে-ছুধঃ 🛭 দেবত। শুস্য তুষ্যন্তি কা-মিকণ ভদ্য সিদ্ধ্যতি। অন্যথা তু ৰুথা নৰ্ত্তাঃ ক্লিশ্যন্তি স্বন্ধবুদ্ধায । যদেতি পকান্তরণ। তেন তামু-পাত্রাভাবে সঙ্গল্পমাত্রণ কর্ণীয়ণ 🔢 🍪 🗠 গৃহীত ব্ৰতাকরণে দোষ মাহ গৈগলেবঃ। পূৰ্বণ ব্ৰতণ গৃহী-॥ ত্বা বো নাচরেৎ কামমোহিতঃ। জীবন্ ভবতি চাণ্ডালে। মৃতঃ শ্বা-চৈব জাযতে॥ দ্বাদশীত্রত মাদা-য ব্রতভঙ্গ॰ করোতি যঃ। দ্বাদশা-রু বত চীর্ণ নিক্ষন ত্সা জা-যতে। ইতি নারদীয় বচনাৎ দ্বা-**म**नागः वित्नरमात्रि ॥ ॥ श्राय-শ্চিত্ত মাহ পদ্মপুরাণণ লোভাৎ মোহাৎপ্রমাদাদা বিতভঙ্গো যদা ভবেৎ ৷ উপবাসত্রয়ণ সর্ব্যাৎ ঙ্গৰ্য্যাদ্বা কেশ্যুগুনং !! প্ৰাযশ্চি-ত্ত মিদ ফুদ্বা পুন রেব ব্রতী ভ-বেং। বাশকঃ সমুক্ষয়ে তেন মুখ্নঞ্ রূর্ত্ব্য মিতি প্রায়শ্চিত্ত-

বিবেকঃ। প্রমাদাদস্য সরুৎ রু-তত্বে প্ৰতিপ্ৰসূতে দেবলঃ । সৰ্ব-ভূত ভষ ব্যাধিঃ প্রমাদো গুরু-শাসন° ৷ অব্ৰতন্মানি কথ্যন্তে স-রূদেতানি শাস্ত্রতঃ ॥ ইত্যেকা-দশীতত্ত্ব॰ ॥ 🕸 ॥ পুণাজনক ব্র-তানি যথা। বৈশাখস্য শুক্লাত্ত-তীযায়াং অক্ষযতৃতীয়াব্ৰতং তস্য শুক্লা দ্বাদশী পিপীতকী ২ **ज्रुक्**मी नृति श्रुक्मी ७ **७मा क्रकारुमी जिल्ला**हमारुमी ৪ তস্য রুফচতুর্দ্দশী সাবিত্রী **৫** জ্যৈষ্ঠ শুক্লতৃতীয়া রস্তাতৃতীয়া ৬ তস্য শুক্রা চতুথী উমাচতুথী 1 তস্য শুক্লা ষষ্ঠী অরণ্যষষ্ঠী ৮ ত-क्ठवूर्मिंगी ठम्भकठवूर्मिंगी २ वा-याणी श्रद्धकाननी नयरेनकान-শী ১০ শ্রাবণী ক্লফাফনী শ্রীক্লফ-জন্মান্টমী ১১ ভাজগুক্লা চতুথী শিবাচতৃথী ১২ তদ্য শুক্লা চগেটাষষ্ঠী ১৩ তস্য শুক্লা সপ্ত-মী.ললিতাসপ্তমী তত্ত্ৰ সন্ধূচী-ত্ৰত ১৪ তস্য শুক্লাফমী দূৰ্ৰাফ-মী ১৫ রাধার্ফমী চ ১৬ তস্য শুক্লা নবনী তালনবনী ১৭ তদ্যশুক্লৈ-কাদশ্যা•পার্শ্বপরিবর্ত্তনত্রত৽১৮ তস্য শুক্লাদাশী শ্রবণদাদশী১৯ ত্যা শুক্লা চতুর্দশী অনন্তচতুর্দা-শী ২০ তস্য ক্ষা চতুথী গণেশ-চতৃথী ২১ আশ্বিনশুক্লাফনী ম-शक्यी २२ कार्लिक एक्नानवनी দুর্গানবনী ২৩ তস্য শুক্লৈকাদশী উত্থানৈকাদশী ২৪ তদ্য শুক্লা চতুর্দশী পাষাণচতুর্দশী ২৫ ত-गानीरेषकामगामि शक्ष विथा-ত্মক॰ বকপঞ্চক• ২৬ বৃশ্চিকস॰-ক্ৰান্ত্যাণ সৰ্ৰজযাত্ৰত ২৭ কাৰ্ত্তি-কেষত্ৰতঞ্চ ২৮ অগ্ৰহায়ণস্য শু-ক্লা ষষ্ঠী গুহুষষ্ঠী ২৯ তদ্য শুক্লা সপ্তমী মিত্রসপ্তমী ৩০ তস্য শুক্লা দাদশী অথণ্ডাদাদশী ৩১ মাঘ শুক্লা চতুথী বরদাচতুথী ৩২ তস্য শুক্লাপঞ্চম্যাণ শ্রীপঞ্চমীত্র-ত ষডুর্ষ নিষ্পাদ্য ৩৩ তদ্য শুক্লা ষষ্ঠী শীতলাষষ্ঠী ৩৪ তস্য শুক্লা সপ্তমী আরোগ্য সপ্তমী কাদশী ৩৬ তদ্ধাদশী বরাহদা-দশী ৩৭ তস্য রুষ্ণা চতুর্দ্দশী-শি-বরাত্রিঃ ৩৮ কাল্গুনশুক্লাদাদশী গোবিন্দদাদশী ৩৯ চৈত্রক্ষণ-

স্কন্দ্রম্থী ৪০ চৈত্রশুক্লাফ্ট্রমী অশোকাফ্ট্রমী ৪১ তদ্য শুক্লা নব-নী শ্রীরামনব্যী ৪২ তদ্য শুক্লা

ब्रापानी मननद्यामभी 801 ইতি স্মৃতিঃ।। 🕸।। অষাচিতত্রত• নক্তব্রত উমামাহেশ্বরত্রত শঙ্ক-রনারাষণত্রত দেবীপুরাণে রু-কাষ্ট্ৰমীত্ৰতনা নাধ্যায়ে সন্মাৰ্জ-ননাহাত্ম্যাধ্যাযে চ দ্রস্টব্য গাঞ্চা তিথ্যাদিত্রত গারুডে ১১৬ অ-ধ্যাষে অগস্ত্যার্ঘ্যব্রত পারুডে ১১৯ অধ্যাষে চাতুর্যাস্যব্রতানি গাৰুডে ১২১ অধ্যায়ে ভীষ্মপঞ্চ-কাদিব্ৰত গাৰুডে ১২৩ অধ্যা-যে চ জফব্য° ॥ 🕸 ॥ কার্ত্তিক-শান্ত্ৰত কাৰ্ত্তিকত্ৰত কাৰ্ত্তিক-প্রদীপদানত্রতঞ্চ পালোত্তরখণ্ডে ১৪০ অধ্যায়ে দ্রফব্য়ণ ॥ क्ष ॥ প্র-তিপৎকল্পে ব্রহ্মত্রত ৷ দ্বিতীয়া-কল্পে পুষ্পদ্বিতীয়াত্ৰত ফলদ্বি-তীয়াত্রতঞ্চ। তৃতীয়াকল্পে গৌ-রীব্রত । চতৃথী কল্পে গণেশচত্ত্র-থী । পঞ্চনীকন্ধে ভাত্রশুক্লাপ-क्यो नागशक्यो। यष्टीकल्म छा-जरुक्नावष्ठी खंदवष्ठी । मश्चमीक-রে মাঘশুক্রসপ্রমী রথসপ্রমী। শুক্লপক্ষে রবিবারে সপ্তম্যাণ রো-হিণীনক্ষত্রযোগে বিজ্যাসপ্তমী । রবিবারে সংক্রান্ডৌ আদিছ্য-হদযত্রত । শুক্লপদী নসপ্তম্যা • পঞ্তারকনক্ষত্রযোগে জয়াসপ্ত-भी। भाष एक मुख्यी जयन्त्री। ভাদগুরুসপ্থনী অপরাজিতাস-গুমী। শুক্লপকে সপ্তম্যা॰ রবি-সংক্রমণে মহাজ্যাসপ্তমী। মা-গ্ৰীষ্দ্য শুক্লা সপ্তমী নন্দাসপ্ত-মী। শুক্লাসপ্তম্যা॰ হস্তানক্ষত্র-যোগে ভদ্ৰাসপ্তমীব্ৰত । ফাগ্লু-নস্য শুক্লাসপ্তমী কামদাসপ্তমী। পাপনাশিনীসপ্তমীত্রত । ভানু-পদত্ৰত । সৰ্বসাপ্তিসপ্তমীব্ৰত । মার্ভ্রমপ্রমীত্রত । ভাত্রপ্রক্ল সপ্তমী নতসপ্তমী। প্রাবণশুক্ল-সপ্তমী অভ্যঙ্গসপ্তমী। মার্গশী-র্যস্য সিতসগুম্যা হস্তানক্ষত্র-যোগে ত্রিত্যপ্রদারত° । ইতি ভবিষা পুরাণ ॥ 🗱 ॥ উত্তরাষণে শুক্লপক্ষে বুধবারে অফমী বুধা-ফ্রমী। অমাবাস্যাত্রতে । বৈশা-शीशृर्विमा मिक्केशूर्विमा । स्मर-भ जास्यो मधुम जासिः। जन-॥ म॰क्वान्डिः। ফলস॰क्वान्डिः। **य**श-সংক্রান্তিঃ। দ্ধিসংক্রান্তিবতঞ্চ ।। 🟶 ।। অথ এতবিধিঃ। তত্ত ত্রতধর্মাঃ। তক্র বিষণু হারীতৌ। **पिनांट्ड नथ जामामीन् श्रवा-**গ্য স্থান মাচরেৎ। ভন্ম গোম্য

মৃদ্বারি পঞ্চাব্যাদিকল্পিত ॥ ম-লাপকর্ষণ কার্য্য বাহ্যাশোচা-অসিদ্ধষ্যে। দন্তধাবন পূৰ্বেণ প্ৰ-ঞ্গব্যেন সংযুত্।। ব্ৰতং নিশান্-থে গ্রাহ্ণ বহি স্তারক দর্শনে। তেন প্রাযশ্চিত্ত ত্রতারত্তে পূর্ব-দিনে পঞ্গব্য প্রাশ্য দস্তধাবনং কুত্বা সায° সমযে ত্রত সঙ্কল্পঃ ক-র্ত্তবাঃ। বশিষ্ঠঃ। শাশ্রু কেশ ন-খান্ বাপষেদক্ষিলোম শিখাব-র্জ। কেশধারণেচ্ছাষাণ দিগুণ ত্রত মাহ হারীতঃ। রাজা বা রাজপুত্রো বা ত্রান্দণো বা বহু-শ্ৰুতঃ। কেশানাণ ৰপনণ হয়। প্রাযশ্চিত্ত সমাচরেৎ ৷৷ কেশা-না॰ ধারণার্থন্ত দ্বিগুণ বত মাচ-রেৎ। দিগুণে তু ব্রতে চীর্ণে দ-কিণা বিশুণা ভবেৎ ॥ 🟶 ॥ স্ত্রি-যাঃ কেশবপন॰ ন কাৰ্য্য মিত্যাস্থ (दोधायनः। कृष्ट विमयन मूप-কোপস্পর্শন মধঃশ্যন মেকবা-সভাকেশ খাশ্র নখরোম বাপনং এতদেৰ স্ত্ৰিষাঃ কেশ ৰপন বৰ্জ্জ । পঞ্চাব্য ঘৃত প্রাশনযো র্ধিক-. ল্পঃ। তথা শগ্ধ লিখিতৌ। বাপ্য কেশ নখান্ পূৰ্বণ ঘৃতণ প্ৰাশ্য ব-হি নিশি। প্রত্যেক নিয়ত কাল মাত্মনো ত্রত মাদিশেৎ।। প্রায-শ্চিত্ত মুপাসীমো বাগ্বত স্ত্রিসব-ন॰স্প্ৰেৎ। একবাসাৰ্ডবাসা বা लशानी अखिलनयः ॥ सानी वी-त्रामनी भोनी भोक्षी मधकमध-লু । ভৈক্ষচর্য্যাগ্নিকার্য্যঞ্চ সম। ঙি জু হযাদ্দৃত ॥প্রত্যেক নিয-ত কাল মিতি ব্ৰত সংখ্যা সম্বন্ধ-বাক্যে উল্লেখনীয়া ইত্যর্থঃ। বী-রাসনী ভিত্যাদ্যনাশ্রিতঃ। দও কনওলু॰ আর্যস্থাৎ মতুপো লো-পেন তেনৈতদ্যক্ত ইত্যৰ্থঃ। জ-স্নাত্তৈ ৰ্যন্দেবা দেবহেলন মিত্যা-দি মক্তঃ। সনুঃ। মহাব্যাহ্নতিভি হোমঃ কাত্তব্যঃ স্বয় স্মূৰণা আহণ-मा यका महाराज मार्का एक जमाह-क्षणा । वब्रहां द्विनावाए गर्ना-गां अन्यारिक्षः जित्र विनि শাষাক্ষ ইতি गई भाग दिएय शिष्ठ 1 পিপীনিকা মুখ্য চাক্ৰাখণাদি ভ-গুরুচ্ছ বর্জ্জণ কলাতিশযার্থণ নহ-ষ ত্রিসবন বিধানাৎ। তথা ত্রী-শূদ্র পতিতা॰কৈচব নাভিভাষেত কহিচিৎ।স্নানাসনাভ্যাণবিহরে-দশক্তো ২ধঃশধী ভবেৎ ৷৷ ব্ৰন্ধ-চারী বতী চ স্যাদ্গুরুদেব দ্বিজা-ৰ্চ্চকঃ। সাবিত্ৰীঞ্চ জপেনিত্য॰ প-

বিত্ৰাণি চ শক্তিতঃ।। সৰ্বেষু চ ত্ৰতেষেব॰ প্ৰাযশ্চিত্তাৰ্থ মাদৃতঃ। বন্ধচারী মৈথুনবর্জণ বতী ছতো-পানহ মাল্যাঞ্জন গন্ধাদি বৰ্জ্জ। শূদ্রেণ সাবিত্রীজপস্থানে নারা-যণাদি মন্ত্ৰ জপঃ কাৰ্য্যঃ। অন্য-দারা বা কার্ষিতব্যঃ। এব মন্য-ত্রাপি। যথা বরাহপুরাণণা অম-ন্ত্ৰস্য তু শূ দ্ৰস্য বিপ্ৰো সম্ভ্ৰেণ গৃষ্ণ-তে। জাবালঃ। আরম্ভে সর্ব ক্ল-চ্ছাণা॰ সমাপ্তে। চ বিশেষতঃ। জাজ্যেনৈৰ হি শালাগৌ জুহ্যা-षाश्ठीः शृथक्।। आक्षः प्रया-দ্রতান্তে চ গো হিন্নগাদি দকিগাং । গৃহে গৃহী বসন্ সর্বন্ ত্রহ লো-কে নহীষতো স্থীপাণ হোমো ন कर्रकाः शक्षणका स्टेबर छ। भू-जावा॰ भागिमादिश्च महारू न हे काরবেং ॥ गगामञ्ज न कर्डवा জ্রিবর্ডিশ্চ কদাচন ৷ ব্রাক্ষণেটনর বক্তব্য উৎপদ্মে প্রাণস শযে।। শ্রাদ্ধ নিতি শুদ্ধার্থণ শ্রাদ্ধণ দর্শি-ত । স্ত্রাভ হোমো ন কত্তব্যঃ পঞ্চগব্য পানঞ্চ ক্লত্যানা কর্ত্তরি বেতি ষষ্ঠা। প্রারক্ষরতপীডয়া প্রাণদ শযে। অন্যে বর্ণা ন প্রায়-ব্যা ত্রাহ্মণ এব প্রফেব্যঃ 1-্রত

মোন°পূৰ্বোক্ত°। তত্ৰ বিশেষমাহ আপস্তশ্বঃ। তত্র মৌন মুক্তণ ত্রৈ-विमाव्देक म् निज्ञ तरेना ताथ-মিভি ৰ্হুশ্ৰুতে দিয়ে দিন্তান্ স-ভাষেত ন মন্ত্ৰ লোপো ভবতীতি বিজ্ঞায়তে। মন্ত্রলোপো ব্রতলে। পঃ। বালবৃদ্ধাদিভি রঙ্গহীন মপি ज्ञ कार्यो भिन्ना**र नग्**रिकुः । অসংস্কৃতো নিরুৎসাহে। রোগী নবতিজীবকঃ। যথাশক্তি **প্রস**-বী তত্ত হেষ্**ন লগ্যতে॥ অ**-প্রজাবনাছারাণি ক।**য্য নিতি** " ভিতৰণ বন্ধপুরাণে। রোগী বৃদ্ধ স্তু োগণ্ডঃ সর্বস্তান্যৈ র্বতং স-ए।। চত্র্যারৎসরাদূর্দ্ধু অউমণ पारक्ष হি॥ শিশো এত প্রঙ্গ-बैदिन ७ क महिस वासवाः । গুর্বিণা বালবৎদা চ রোগী ডব্য-পরায়ণঃ ॥ এতে নক্তেয় ভঞ্জন্তি বালা নধ্যাত্র এব চা ত্রতন্তঃ প্রা-**ণরফার্থণ কদাচিদুদকণ পিবেৎ** ।। ফলমূলে তথা ক্ষীরণ যক্তশিষ্টণ তথা হবিঃ। ত্রতমধ্যে তুরোগা-র্ত্তো বৈদ্যপ্রোক্ত মথৌষধণ।। ক-রেতি চ গুরো ৰ্বাক্যণ ব্রতম্ব স্তৎ-ক্ণাদ্পি,। ব্রাক্ষণস্যাভিল্সিত

माधरयमविठातयन् ॥ এতাना-ঠী এতস্থানা মত্রতন্থানি স্ত্র-চিৎ। ব্ৰতেমেতেষু দেবা ভান্ ব্ৰতম্বস্তু প্ৰপূজ্যেৎ।। পোগণ্ডো वानः। जवार्यतायनः नरूषी ज-ব্যার্জন পালন পরঃসন্নিত্যর্থঃ॥ বৌধাষনঃ। অকৌ তান্যত্ৰতন্না-নি আপো মূল ফল প্ষঃ। হ্বি ৰ্ত্ৰাহ্মণ কাম্যা চ গুরো ৰ্বচন মৌ-যধণ।। হারীত যমৌ। বলষ শ্চো-পহারশ্চ হবীণষি চরব স্তথা : নিৰ্বিশঙ্কেন ভোক্তব্য° বত মস্য ন লুপ্যতে ॥ বলি বৈশ্যদেবাদি-দেবভাভ্যে। দত্তঃ । উপহারো নৈবেদ্য । চরুঃ পার্বণস্থালী-পাকাদি। অত্র চৈষাণ দত্তাব-নিষ্ঠ॰ ভক্ষণীয় মিতি। দেবলঃ। উপবাদো বিনশ্যেত দিবাস্বপ্না-ক্ষ সৈথুনৈঃ। অত্যযে জলপানে-ন নোপবাসঃ প্রণশ্যতি ॥ বৃদ্ধ-শাতাতপঃ। গন্ধালন্ধার বস্ত্রাণি পুষ্প মাল্যানুলেপন[।] উপবাসে-न प्राण्ड पछधावन मञ्जनः ॥ অলক্ষার বস্ত্র সিন্দুরাদি উপবা-সেন হেতুন। ইত্যর্থঃ। তথা। স্ত্ৰীণাণ সম্পূেক্ষণাৎ স্পৰ্শাৎ তা-ভিঃ সংকথনাদপি। ব্রতচর্য্যৎ বি-

পদ্যেত ন দারসঙ্গমাদিগি ॥ সং-প্রেক্ষণাৎ সংকথনাৎ ইতি অত্র সরাগত্ব॰ সংশব্দদ্যার্থঃ। ইতি প্রাযশ্চিত্তবিবেকঃ ॥ 🗯 ॥ প্রায-শ্চিত্তাত্মক ব্রতানি যথা। বিশ্বা-মিত্রঃ। রুচ্ছ চান্দ্রাযণাদীনি শু-দ্ব্যভ্যুদ্য কারণ । প্রকাশে চ র-হস্যে চ সংশ্বে ২নুক্তকে ২স্ফুটে ৷৷ প্রাজাপত্যঃ সান্তপনঃ শিশুক্ল-চ্ছঃ পরাককঃ। অতিক্লচ্ছঃ পর্ণ-রুচ্ছঃ দৌম্যঃ রুচ্ছাতিরুচ্ছ কঃ।। মহাসাস্তপনঃ শুদ্ধো তপ্তরুচ্ছস্ত পাবনঃ। জলোপবাসরুচ্ছস্ত ব-ন্ধকৃষ্ঠস্ত শোধকঃ ৷৷ এতে ব্যস্তাঃ সমস্তা বা প্রত্যেক মেকশোপি-ৰা। পাতকাদিযু সৰ্বেষ পাপকে-यू श्रयञ्ज्ञ ।। कार्या। भारतायरेन-ৰ্যুক্তাঃ কেবলা বা বিশুদ্ধয়ে। শি-শুচান্দ্রায়ণ প্রোক্তণ যতিচান্দ্রা-ষণ তথা ।। যবমধ্য তথা প্রো-ক্ত॰ তথা পিপীলিক।রুতি। উ পবাস স্ত্রিরাত্রম্ভ মাসঃ পক্ষ স্তদ-र्क्षकः ॥ यण्ड वीमगारामि कार्याः শুদ্ধিফলার্থিনা। উপগাতক যু-ক্তানা মনাদিকেষু চৈব হি।। প্রকাশে চ রহস্যে চ অভিসন্ধ্যা-দ্যপেক্ষ্যা। জাতি শক্তি গুণান্

म्कु। मक्षपूक्तिक्रङ ख्या ।। अन्-वक्षामिक मृख्ने। मर्बः कार्याः य-থাক্রমণ। ইতি প্রাযশ্চিত্ততত্ত্বণ ।। 🗱।। দাদশবার্যিকাদিত্রত প্রা-যশ্চিত্তবিৰেকাদৌ জফব্যে ॥ ব্রততিঃ স্ত্রী বিস্তারঃ॥ লতা। ইত্যমরঃ 🛚 ব্রত্তী স্ত্রী বিস্তারঃ ॥ লতা । ইতি ভরতদ্বিকপকোষঃ।। ব্রতভিক্ষা স্ত্রী উপন্যনকালীন-ভিক্ষা। তদ্যা বিধি র্বথা। অথ ভৈক্ষ্যঞ্রতি। অথশ্ব স্তুফী মাদিত্যোপস্থান মগ্নিপ্রদক্ষিণঞ্চ শংসতি। প্রতিগৃহেপ্সিতং দণ্ড মুপস্থাপয ভাস্কর । প্রদক্ষিণ পরীত্যাগ্রি॰ চরেক্টেক্ষ্যণ যথা-বিধি ॥ ইতি মনুবচনাৎ । ভি-ক্ষাসমূহণ ভৈক্ষ্যণ তচ্চরতি আ-বহতি ইত্যর্থঃ। মাতর মেবাঞ্চে যে চান্যে সুহৃদে৷ যাবত্যো বা সমিহিতাঃ স্যুঃ। যাচতে ইত্য-धारायाः। भूकाम निक्ष क्रमाय স্বস্থাদ্যে। তথা চ মনুঃ। মাতর॰ বা স্বসার বা মাতুর্বা ভগিনী নিজাণ ভিক্ষ্যেত ভিক্ষাণ্প্রথমাণ যা চৈন° নাবমান্যেৎ 11 সঞ্জি-হিতা স্তদ্দেশস্থাঃ ন তু প্রতিগৃহ•

গদ্বা। ভবতি ভিক্ষাণ দেহীতি বাক্ষণ ভিক্ষা প্রযোগঃ। তথা চ মনুঃ। ভবৎপূর্ষণ চরেৎ ভৈক্ষ্য মুপনীত দিজোতমঃ। ভবন্মধ্য-ম্ব রাজন্যো বৈশ্যস্ত ভবদূত্রণ যা আদি মধ্যাবসানেষু ভবচ্ছ-ক্যোপলক্ষিতা। বাক্ষণ ক্ষত্রিষ বিশাণ ভৈক্ষ্যচর্য্যা মথাক্রমণ।। ইতি বাজবক্ষাবচনাত্র ৷ ইতি সংক্ষারতত্ত্বণ।।

ব্রতসংগ্রহঃ পূ॰ দীক্ষা ইতি হেমচন্দ্রঃ॥

ব্রতাদেশঃ পুণ উপন্যনং। যথা।
আদন্ত জননাৎ সদ্য আচূডাদেকরাত্রকং। ত্রিরাত্র মাব্রতাদেশাৎ দশরাত্র মতঃ পরং।।
ইতি শুদ্ধিভব্বং।।

ব্রতী পুণ যজনানঃ। ইত্যদরঃ॥
ব্রতবিশিষ্টে ত্রি। যথা তিথ্যন্তে ॥
চোৎসবান্তে বা ব্রতী স্ববী ত
পারণং। ইতি তিথ্যাদিতত্ত্বং।।
ব্রশ্চ উ শ ছেদে। ইতি কবি
কল্পদ্রনঃ।। দন্ত্যোপধঃ চ্যোগাৎ তালবাঃ। তেন কিপি শচ্ছাজেতি ষ্টি নিমিন্তাভাবে
ব্রেশিন্তিকস্যাপ্যভাব ইতি ন্যাযাৎ তালবান্য দন্ত্যন্তে সংযো-

গাদেঃ সমা লোপে মুবৃট্ ইভি দৈ তথাচ। নকারজাবনুস্বার পঞ্চ-মৌ ঝলি ধাতুমু। সকারজঃ শ-কারঃ মাৎে ষাউবর্গ স্তবর্গজঃ মা ইতি বোপদেবঃ।। অস্যার্থঃ। ধাতুমু মধ্যে ঝলি ঝমে পরে অ-নুস্বার পঞ্চমৌ নকারজো জ্ঞে-যৌ তালব্য শকারশ্চ দস্ত্যস-কারজাতঃ মূর্জন্যমকারাৎ প-র ষ্টবর্গোপি তবর্গজাতো জ্ঞেয ইতি। ঞি প্ঠা স্থানে ইত্যাদীনা-ঞ্চ থকারাদি প্রকৃতিত্বে তপ্তেম ইত্যাদি বোধাণ। উ অব্রশ্চীৎ অব্রাক্ষীৎ। শ বৃশ্চতি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

বশ্চন° ক্লী ছেদন°। বশ্চধাতো রনট্ প্রত্যবেন নিষ্পন্ন° ॥

বশ্চনঃ পৃং স্বর্ণাদিছেদিকা! ছেনী ইতি ভাষা। তৎপর্য্যায়ঃ পেত্রপরশুঃ ২। ইত্যমরঃ ॥ প-ত্রপর্ভঃ ৩। ইতি শব্দরত্বাবলী ॥ স্বর্ণলোহাদিভেদকঃ ৪। ইতি জটাধরঃ ॥

বাজিঃ স্থ্রী বাযুঃ। ব্রজধাতে। রৌণাদিক ইঞ্প্রত্যবেন নি-প্রামা।

বাতঃ পু॰ সমূহঃ। ইত্যমরঃ॥

ব্যাধাদি। ইতিব্রাত্যশব্দ টীকা-যাণ ভরতঃ ।। ব্রাতীনঃ পুণ সম্মজিবী । ইতি হেমচন্দ্রঃ ।।

ত্রাত্যঃ পু॰ দশস কাররহিতঃ। ষোডশবর্ষাদূর্দ্ধ্য অক্কতত্রতব-ন্ধো ভূষ্টগাৰ্যত্ৰীকো বা। ইতি ভরতঃ॥ তৎপর্যাযঃ। সংক্ষার-হীনঃ ২। ইত্যমরঃ ।। সাবিত্রীপ-তিতঃ ৩ বান্দুষ্টঃ ৪ পুরুষোক্তি-কঃ ৫। ইতি জটাধরঃ ॥ তস্য প্ৰাযশ্চিত্তাদি যথা ৷ অথ বাত্য বিধিণ দেবি প্রাযশ্চিতন্ত যন্ত-বেৎ। তৎ শৃণুদ্ব মহেশানি স-र्ववर्ष विस्मिष्ठः ॥ ममवर्षानि পঞ্চৈব ত্রাহ্মণ শ্চোপনীয়তে। একবি॰শতি বর্ষাণি যাবছর্ষ মৃ-পাবশেৎ।। অত উদ্ধৃণ পতমেব সৰ্ব ধৰ্ম্ম বহিষ্কৃতঃ । গাযত্ৰীপ-তিতা ব্রাত্যা ব্রাত্যস্তোমেন সংস্কৃতঃ।৷ অশক্তে চৈব যজ্ঞস্য **চরেদৌদ্ধানিক**° বত । দ্বৌ মাসৌ যাবকাহারো মাসমেক পৰঃ শিবেৎ ॥ দরা চ পক্ষ মে-কন্তু সপ্তরাত্রণ যৃতেন তু। অযা-চিতেন ষ্ড্রাত্রণ ত্রিরাত্রণ বর্ত্তযে-জ্জলৈঃ ৷৷ অহো রাত্র° ন ভূ

ত ততঃ সংস্কার মর্হতি। পতিতা যস্য গাযতী দশবর্ষাণি পঞ্চ চ।। প্রাযশ্চিত্ত॰ ভবেত্তস্য প্রোবাচ ভগবান্ শিবঃ। সশিখ॰ রপনং রুত্বা ত্রত স্বর্যাৎ সমাহিতঃ।। হবিষ্য ভোজ্যেদন্ধ ব্ৰান্সণান , সপ্ত পঞ্চ বা। একবি॰শতি রাত্র-ম্ব পিবেৎ প্রসৃতি যাবক ॥ ততো যাবক শুদ্ধন্য তম্যোপ-ন্যন॰ স্মৃত । ব্রত্ম্যাচরণাশ-ক্তৌ সর্ব্যাচ্চান্দ্রায়ণত্রয়ণ ৷৷ সা-বিত্ৰী পতিতা যেষাণ দেশকালা-দি বিপ্লবাৎ ৷ চাক্রায়ণ চরে-দ্যস্ত বতান্তে ধেনু মুৎসূজেৎ ॥ कीत शांति तिरवज्ञांमः मः माम्ला[•] देशमानिनी । इंडि মৎসাস্ক্তে প্রাথশ্চিত প্রকর-ণেও৮ পটলঃ ৷৷

ব্রাত্যস্তোমঃ পু॰ যক্তবিশেষঃ। যথা। সাবিত্রী পতিতা ব্রাত্যা ব্রাত্যস্তোমাদৃতে ক্রতোঃ। ইতি গারুডে ৯৪ অধ্যাষঃ।।

বী গ গি বৃত্যা । ইতি কবিকল্পড়নঃ । রেফোপধঃ । গি
বিণাতি বীণঃ বীণিঃ। গ যো
বীণাতি জয় শ্রিষ রণ্টুখে ।
বীতঃ বীতিঃ। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

ত্রী ও য ও গতে। । বৃত্যা । ইতি কবিকল্পক্রমনঃ ।। রেফোপ-ধঃ । য ও ত্রীযতে । ও ত্রীণঃ । ইতি দুর্গাদাসঃ ।।

ব্রীড য ঞি কিপি । লজ্জে।
ইতি কবিকল্পদ্রমঃ। রেকযুক্তঃ
। য ব্রীডাতি বাণ চাপঃ। ব্রীডাতি বধঃ। ঞি ব্রীডিতো হস্তি।
ইতি দুর্গাদাসঃ।।

ব্রীডঃ পু॰ লজ্জা। ইত্যমরঃ।। ব্রীডন॰ ক্লী লজ্জা। যথা। অথ নন্দাক নন্দাস্য লজ্জা লজ্জা চ দ্রী স্ত্রপা। ব্রীডো ব্রীডা ব্রীড-নঞ্চলজ্জাপর্য্যায় ঈরিতঃ। ইতি শব্দরত্রাবলী।।

ব্রীড়া দ্রী লজ্জা। ইত্যমরঃ।। ব্রীস কি বধে। ইতি কবিকল্প ক্রমঃ।। কি ব্রীস্থতি ব্রীস্তি। ইতি দুর্গাদাসঃ।।

ব্রীহিঃ পু॰ ধান্যমাত্রণ। আশুধান্যণ। ইত্যমরঃ।। অস্য সামান্য নাম গণনা গুণাশ্চ ষথা।
ধান্যণ ভোগ্যঞ্চ ভোগার্হ মন্ধাদ্যণ জীবসাধনণ। তচ্চ তাবল্রিধা জ্রেষণ শৃক শিষী তৃণাহ্বষণ।।
দ্বীহ্লাদিকণ যদি হ শূক সমন্বিতণ
স্যাৎ যথ শূকধান্য ময় মুদ্রা

মঙ্গুকাদি। শিশ্বী নিগৃত মিতি তৎ প্রবদন্তি শিষী ধান্য তৃণো-দ্ভব তথা তৃণধান্য মন্যৎ।। তত্ৰ ত্রিদোষ শমন লঘু শুক্ধান্য তেজো বলাতিশষ বীৰ্য্যবিবৃদ্ধি-দাযি। শিষীভব॰ গুরু হিমঞ্চ বি-বন্ধদায়ি বাতালকন্ত শিশির তৃ-ণধান্য মাহুঃ।। দেশে দেশে শু-কধান্যেষু সূত্থ্যা জ্ঞাতৃত্ শক্যা নৈৰ তৈ দেঁৰতৈ ৰা। অস্মাদে-ষা॰ যেষু ভোগোপভোগা স্তা-ন্যস্মাভি ব্যাক্রিয়স্তে কিয়ন্তি ৷৷ শালষঃ কলমা ৰুচ্যা ত্ৰীহিশ্ৰে-ষ্ঠা নৃপপ্রিষাঃ। ধান্যোত্তমাশ্চ विरक्षियाः देकमात्राः मूक्रमात्रकाः ।। রাজান্ন ষষ্টিক সিতেতর রক্ত মুও স্থূলাণু গন্ধ তিরিযাদিক শা-লি সংজ্ঞাঃ। ব্ৰীহি স্তথেতি দশ-ধা ভূবি শাষনাঃ স্যু স্তেষাণ ক্র-त्मन खन मात्र मन बरीति ॥ बी-হি গৌরো মধুর শিশিরঃ পিত্ত-হারী ক্ষায়ঃ নিঞ্চো বৃষ্যঃ ক্রমি কফহর স্তাপ রক্তাপহশ্চ। পুষ্টি॰ मर्ख अम भमनकृषीर्यादृष्किः वि-ধত্তে ৰুচ্যোত্যন্ত জনযতি মুদ্ণ বাতফ্লেচকোন্যঃ।। ইতি রাজ-নিৰ্ঘণ্টঃ।। *।। অপি চ। বাৰ্ষিক

কার্ভিতাঃ শুক্লা ত্রীহ্য শ্চির পা-কিনঃ। ক্লফত্রীহিঃ পাটলশ্চ স্বস্তু-টাণ্ডক ইত্যপি॥ শালমূখে। জতু मूथ ইত্যাদ্যা बीर्यः সৃতাঃ। क्र ব্ৰীহিঃ স বিজ্ঞেয়ে যৎক্লফতুষ <u> उथुलाः ॥ शाहेलः शाहेलाशुक्री-</u> বৰ্ণকো ব্ৰীহি ৰুচ্যতে ॥ সন্ধূটা-**ণ্ডাক্কতিত্রী হী পন্ধুটাণ্ডক উচ্যতে** । শালমুখঃ क्रकः मृकः क्रकः उखुन উচ্যতে ॥ नाकावर्गयूथः यमा জ্ঞেযো জতুমুখস্ত সঃ । বীহ্যঃ कथिजाः भारक मधुता वीर्यारजा হিমাঃ ৷৷ অল্পাভিষ্যন্দিনো বদ্ধ-বর্চস্কাঃ ষষ্টিকৈঃ সমাঃ। রুষ্ণ-ত্রীহি র্বর স্তেষাণ তত্মাদরগুণাঃ পরে ।। ইতি ভাবপ্রকাশঃ ।। 🕸 ।। তস্য যক্তিয়ত্ব যথা । যক্তার্থণ তম্ব ভূতানাণ ভক্ষ্য মিত্যেব বৈ শ্রুতিঃ । দিব্যো ভৌম স্তথা পৈ-ত্রো মানুষো ত্রাক্ষ এব চয় এতে পঞ্জ মহাযক্তা ব্ৰহ্মণা নিৰ্মিতাঃ পুরা। বান্ধণানা হিতার্থায় ই-তরেযা॰ চ তন্মুখাঃ।। ইতরেষা॰ **जू वर्गाना॰ बाम्मरिगः का**तिजाः শুভাঃ। এবং রুদ্বা নরো ভুক্তা ২স্মাদ্ধরিত্রি বিশুদ্ধ্যতি ॥ অন্য-থা ত্ৰীহযোপ্যেতে একৈকে মৃগ- ∦

পক্ষিধঃ। মন্তব্যা দাতৃ ভোক্তৃণাশ মহামাণ্সণ তু তৎ স্মৃতণ।। ইতি ৰারাহে আদিক্ত বৃত্তান্তাধ্যায়ঃ ॥ 🕸 ॥ তেন পিতৃতৃপ্তি র্যক্।। मनुः। ভित्न बौ हि यते मीति রন্ডি মূল ফলেন বা দত্তেন মা-স° প্রীয়ন্তে বিধিবৎ পিতরো নৃণা॰ ॥ ত্রীহিঃ শরৎপক্ষধান্য॰। যাজ্বক্ষ্যঃ। হবিষ্যাল্মেন বৈ মা-দ॰ পায়দেন চ বৎসর । মাধ-স্য হারিণকৌরভু শান্সনি চ্ছাগ পার্ষ তৈঃ ॥ ঐণ রৌরব বারাহ শানৈ र्या॰रेम र्यथाक्रयः । याम বৃদ্ধ্যাভিতৃপ্যন্তি দত্তেনেহ পি-তামহাঃ ৷৷ হবিষ্যান্তেন শালি বীহুদ্দেন। ইতি। অনাবাদ্যা জি-সূে। ২উকা নাখী প্রৌৡপদূর্যন্ত্র क्रक्वरयामनी बीर्ट यवनारकी চ। এতা স্ত আদ্ধকলোন্ বৈ নিত্যানাহ প্রজাগতিঃ। প্রাদ্ধ মেতেমস্র্বাণো নরকণ প্রতিপ-দ্যতে ৷৷ ইতি বিফ্ৰচন পনানা-গমশ্রাদ্ধস্যৈব ত্রীহি যবোভয প্রাপ্তি বিষযকত্বেন বিধাযকণ গৈমাদি ধান্য ব্যুদাসায়। শালি शानामा जू श्रीखिः। भक्तक्र-স্তবোঃ কেচিৎ নবযুক্ত প্রচক্ষ

(७। शनाशीकवशामता भा। মাকে। বনিনঃ স্মৃতঃ ।। ইতি ছ-ন্দোগপরিশিষ্টে ত্রীহ্মপ্রাপ্ত্যা ন-वृत्रात्यों गानि विधाना य-छें जूना नागि आस्त्रि जशा কল্পনাৎ । ইতি চ শ্রাদ্ধতত্ত্ব॰ ॥ अ ॥ नवाम आफ्रकाटना यथा। বিষ্ণুঃ ৷ অমাবস্যা স্তিদ্যো ২ফকা छित्या श्वरुकेता गायी लोर्छन-णार्ज्जुं इक्क बरगामनी बीहियवशा-নৌ চ। এতাণ্ড আদ্ধকালান বৈ নিত্যানাহ প্রজাপতিঃ। প্রা-দ্ধ নেতেম্বর্কাণো নরকণ প্রতি-পদ্যতে ॥ ঐাহিণাকে চ কর্ত্তব্যং ষবপাকে চ পার্থিব। ন তাবা-(मा) गराहाक विना आक्ष कथ-क्ष्म । ইতি মলনাস্তর্গ ॥ 🕸 ॥ তেন ঝগ্রকরণ যথা। ব্রীহিতি ৰ্যজেত যবৈ ৰ্যজেত ইতি আযতে । তত্র ব্রীহি প্রযোগে প্রতীত যব প্রামাণ্য পরিত্যাগঃ। অপ্রতীত যবাপ্রামাণ্য কল্পন । ইত্যেকাদ-শীতত্ত্ব ॥ 🕸 ॥ ত্রীক্সপ্রাপ্তৌ শা-লিধান্যেন কর্ম্ম করণ যথা। य-থোক্ত বস্তুসম্পত্তী গ্রাহণ তদ-न्काति यथ। यवाना सिव ला-र्मा बीशींगा गिर नालमः ॥

रें ि जिथा फि जब ॥ ত্রীহ্কঃ ত্রি ধান্যবিশিষ্টঃ। ত্রী-পানঃ। ইতি সিদ্ধান্তকে সূদী॥ बीहिकाक्ष्मः पुः मगुतः। इंडि ত্রিকাণ্ডশেষঃ ॥ बीह्यभी जी मानयभी १३७ রাজনির্ঘণীঃ ॥ ব্ৰীহিভেদঃ পু॰ ধান্যবিশেষঃ। চিনা ইতি খ্যাতঃ। তৎপর্যায়ঃ । অনুঃ ২। ইত্যমরঃ ॥ ত্রীহিন্যঃ পু॰ ত্রীহিনির্মিতপু-রোডাশঃ। ত্রীহেঃপুরোডাশে ইতানেনু ত্রীহি শকাল্যষট্ প্র-ত্যযেন নিষ্পানঃ। ইতি সিদ্ধান্ত-क्लोगृनी॥ ত্রীহিরাজিকঃ পু॰ কম্থানাং॥ हीनकशनाः । इंडि प्राप्तिनी 11 जीहित्बर्धः भू॰ मानिधानाः। ইতি রাজনির্বন্টঃ ॥ ত্রীহী তি ত্রীহিষুক্তকেত্রাদি। वीशांषिजाम देखानन वीहि শकां पिन् প্রভাষেন নিশালঃ। ইতি সিদ্ধান্তকৌ মুদী ॥ ত্রীহুগারণ ক্লী ধান্যগৃহণাভৱন পर्यायः । अमृनः २ । रेडि ত্রিকাওশেষঃ ॥

ইতি দুর্গাদাসঃ।। যুক্তভূমাদিঃ। ইতামরঃ॥ '
ক্রাদ কি বধে। ইতি কবিকল ব্লী গ গি গতি বৃত্যাঃ। ইতি

ক্রড শি সংবৃতি সংহত্যোঃ।। | বৈহঃ ত্রি ত্রীছিনির্মিতঃ। বীহি মজ্জে। ইতি কবিকল্পক্রমাঃ ।। শকাদন প্রত্যেন নিম্পনঃ। রেফযুক্তঃ। শি ব্রুডতি অব্রু- ইতি সিদ্ধান্তকৌ মুদী ॥ ডীৎ বুরোড। মজ্জো মজ্জন°। বৈহেয় বি অভিধানে কু জনঃ । রেক্যুক্তে। দাঘী । কি কবিক্লজনঃ ।। অন্তম্ভ ভ্ী-ক্রান্যতি ক্রসতি । ইতি দুর্গা- যোপধঃ । গি ব্রিনাজি । ব্লাদ দাসঃ ।।